Ч. 2. Львôвъ, Середа 7 (19) сѣчня 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Льв... Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ руских... ь) о 5-ôй год. по полудни. Литературный дода... Бібліотека найзнам. повѣстей" выходить по... кт. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня к... мѣсяця.

Редакція и Адми... дія пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертають... ть на попереднє застереженье

Оголошенія прин... ося по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, ... „Надôсланé“ по 20 кр. а. в.

Предплату и напис... принимають: *У Львовѣ* Адми... нистрація „Дѣла“. ... Haasenstein & Vogler, Wallnerhgasse 10; M. D... emeingasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11... Rolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *В Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр.
зъ дод. „Бібліотеки“:		*зъ дод. „Бібліотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр

Реклямацiи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Цѣна предплаты **„Дѣла“** въ Австрiи: на рôкъ 12 зр., на пôвъ року 6 зр., на чверть року 3 зр., на мѣсяць 1 зр. — **„Дѣла“ зъ „Бібліот. найзнам. повѣстей“** на рôкъ 16 зр., на пôвъ року 8 зр., на чверть року 4 зр.— **„Бібліотеки найзнам. повѣстей“** самои: на рôкъ 5 зр., на пôвъ року 2 зр. 50 кр., на чверть року 1 зр. 25 кр. — Для заграницѣ цѣна предплаты **„Дѣла“** на рôкъ 15 зр., на пôвъ року 7 зр. 50 кр., на чверть року 3 зр. 75 кр.

При змѣнѣ року.

I.

Рôкъ 188...-тый проминувъ для Русинôвъ въ загалѣ безъ нѣякого важнѣйшого факту, котрый мôгъ-бы бути заноτованый бôльшими буквами въ лѣтописи галицкои Руси, — факту чи то позитивного, чи негативного. Такъ бôльше-менше проминало для насъ бôльше рокôвъ за еры гр. Таффого въ Австрiи.

Надѣ Русинôвъ на переведенье рôвноправности обохъ народôвъ въ Галичинѣ — основа нашихъ бажань та змагань — и сего року не здѣйстнилися. Все въ краю стоить на тыхъ самыхъ пôдставахъ, якъ стояло въ 1879 роцѣ, коли гр. Таффе обнявъ керму правительства и у покривджених народôвъ збудивъ бувъ надѣ на лучшу долю, выголошуючи свою розумну въ засадѣ програму: змаганье до помиренья а черезъ помиренье до рôвноуправненя народностей австрiйскихъ.

Мы понимаемо, що конституцiйне житье въ державѣ, особливо въ такôй мозаицѣ народностей якъ Австрiя, не кождому народови може бути однаково легке, однаково росκôшне, — бо суть же народности и упривилеєванй, и дужшй та слабшй, мѣжь котрыми борба ити мусить, а середъ тои хôбы правительство часомъ мимоволѣ стоить безпорадно, — але-жь ради Бога, и въ тôмъ мусять бути якiсь границѣ, — рôзница мѣжь управненьемъ одного а другого народу не може бути безконечно велика и правительство въ своѣмъ питомôмъ добре понятôмъ интересѣ повинно тi рôзницѣ по змозѣ затирати, провалъ выгôвнувати.

Нынѣшнiй министеръ-rodak д-ръ Земляковскiй поучавъ разъ въ галицкôмъ Соймѣ русинхъ послôвъ, що рôвноуправненье не має того значеня, що кождый народъ мусить мати рôвнй права, а лише що кождый народъ має право добиватися рôвныхъ правъ, якъ н. пр. неодинъ мôгъ-бы бути губернаторомъ, а не єсть нимъ. Поминувши хибнôсть такого выкладу рѣчи — бо на такiй ладъ нехай-бы и степень тягарôвъ, податкôвъ крови и майна ôдповѣдавъ степени правъ сего и того народу, — и принявши навѣть толкованье д-ра Земляковского за точку выхôдну, — то мы галицкй Русины ще й тогдѣ не можемо выйти на своє, а то не єдино зъ евентуальнои своєи вины, що въ однôмъ або другôмъ мы не користали-бы зъ права добиватися рôвныхъ правъ, але длятого, що для насъ не въ однôмъ напрямѣ замкненй дороги, котрыми другй идуть по права для себе. Тiи дороги бодай отворити для насъ, може-бъ мы на разѣ вдоволилися и тымъ, коли сегодня инакше бути не може.

Коли нынѣ, кажуть намъ, не може бути бесѣды о подѣлѣ Галичины и коли нынѣ ситуацiя така, що правительство не єсть въ силѣ дати краямъ короннымъ закона о меншостяхъ до статутôвъ краєвыхъ (хочь мы такои безсильности правительства не розумѣемо), — то все таки того бодай мы можемо домагатися ôдъ правительства, щобы въ дѣлахъ, де йде о розширенье правъ Русинôвъ, не вынаходжено такъ часто колизiй зъ законами, якъ н. пр. зъ артикулôмъ XIX законôвъ основныхъ, котрый именно запоручае рôвноправнôсть розвою языка кождôй народности и зъ котрого деякй другй народы, особливо Нѣмцѣ и Поляки дуже широко користають.

Русины галицкй при конституцiи австрiйскôй могли-бы розвиватися и пôдноситися национально та культурно и цѣла Русь славила-бъ Бога за той кутокъ середъ конституцiйныхъ свобôдъ, де руска народнôсть своимъ розвоємъ голосила-бы широкому свѣтови своє „єсмь и жiю!“ Але до того треба австрiйскимъ мужамъ державнымъ лучшого пôзнаня ваги рускои квестiи въ Галичинѣ и въ державѣ. На жаль, такихъ мужевъ державныхъ въ Австрiи, зъ выняткомъ хиба гр. Стадiона, новѣйшими часами мы не бачили.

И ведуть нынѣ галицкй Русины, здатнй самi на себе, важку боротьбу о своє существованье — а що при всѣхъ противностяхъ живуть своимъ житьемъ, и по змозѣ пôдносяться национально и культурно, — се выключно ихъ власна заслуга, се результатъ ихъ розумныхъ и неутомимыхъ трудôвъ та ихъ пожертвованя.

Справа выбору посла въ Долинѣ

поясненa въ краєвôмъ Соймѣ.

(Конець).

По промовѣ пос. Сѣчиньского промовивъ п. Давидъ Абрагамовичъ. Єму не подобалася „претенсiя“ Русинôвъ, щобы зъ рускихъ округôвъ мавъ выходити посолъ Русинъ. П. Давидъ не хоче знати подѣлу округôвъ на рускй и польскй, и зъ польского округа може выйти Русинъ. (Нехай намъ п. Абрагамовичъ покаже въ нынѣшнôмъ Соймѣ посла Русина зъ польского округа выборчого!) — По п. Абрагамовичу промовлявъ п. Томиславъ Розвадовскiй (дѣдичъ зъ Гонятына, выбраный жовкôвскими панами). Ôнъ сказавъ, що не може вѣрити, абы закиды п. Романчука були справедливй, т. є. абы высша администрацiя вязала свободу выборôвъ на провинцiи. Впрочѣмъ коли щось подôбного дѣеся, то вина того въ нынѣшнôмъ устрою громадъ. (П. Т. Розвадовскiй, якъ звѣстно, дуже агитуе за лученьемъ бôльше громадъ въ одну.) Тогдѣ забравъ голосъ пос. Антоневичъ и такъ промовивъ:

„Высокiй Сойме! Не довго буду трудити Выс. палату увагами, котрi навѣть не мавъ я намѣреня высказати, коли-бъ не отверта провокацiя. Послѣдный п. посолъ промовлявъ зъ усмѣшками, зъ легковаженьемъ того, що тутъ було высказане и серiозно пôднесене. Пп. Романчукъ и Сѣчиньскiй пôднесли справу, котра насъ не лише дотыкае але и болить, котра и вамъ рôвнодушною бути не може. Одвѣты пп. Абрагамовича и Розвадовского були за легкй, за мѣлкй. Виджу зъ такого тону, що они думали собѣ про насъ: „Що вы тутъ значите? Васъ тутъ не потреба, бо мы тутъ рѣшаемо и конець!“ Прошу однакожь придивитися близше увагамъ зъ нашои стороны, якй тутъ були пôднесенй, а переконаетесь, що они були дуже а дуже важнй.

Єго Екс. п. намѣстникъ, ôдповѣдаючи на замѣты п. Романчука, не зволивъ такожь пояснити справы, лише легенько переплывъ черезъ воду. Сказавъ бнъ намъ, що не дававъ нѣякого припорученя старостѣ и допускавъ, що староста не може на власну руку оперовати. Говоривъ такожь, що не було жалобъ. Жалобы були, та пôшли ad acta. Але впрочѣмъ тутъ було ще щось иншого. Мы живемо въ кôнци XIX. столѣтя, де, якъ говорять, и опинiя публична мае якiйсь голосъ, и тi жалобы не тôлько изъ стороны рускои але и польскои прасы могли були дôйти до Выс. Намѣстництва, котре зъ уряду повинно було въ тую справу вглянути и дати намъ инше поясненье, якъ то, котре мы нынѣ зъ того мѣсця чули.

Але що тамъ жалобы значать! Тая деморализацiя, про котру була тутъ зъ нашои стороны бесѣда и на котру суть незбитй факты, єсть загаломъ звѣстною, — о нѣй вже й воробцѣ на даху цвiрѣнькають. Впрочѣмъ мы переконалися, що навѣть тамъ, де деморализацiя явно буяла, була цѣлкомъ извинена, а навѣть дотычный человѣкъ одержавъ признанье въ певнôмъ направленю... Може вамъ зъ тымъ и добре, але часы можуть змѣнитися. Якъ подивимося на часы давнѣйшй а теперѣшнй, то признаете, що теперь єсть гôрше.

Кажуть намъ, що на факты, котрi були пôднесенй въ справѣ золочѣвскôй, не можна показувати, бо судъ сказавъ послѣдне вже слово. Правда, такъ повинно бути, щобы послѣдне слово суду було неоспориме, але въ тôмъ лежить головна деморализацiя, що такъ не єсть. Мои пановe! Мы вступили въ еру дуже сумну. Вправдѣ на папери у насъ кажуть, що судъ єсть независимый, але вглянувши въ практику, бачимо, що такъ не єсть, — що судъ поступае такъ, якъ власть политична, — и суды часто въ справахъ политичныхъ суть „Landsdragon-ами“ властей политичныхъ, — якъ свѣдчить справа золочѣвска и турчаньска.

Показалося то не тôлько тутъ, але всюды, и я пôдносивъ уже подостаткомъ подôбныхъ злучаѣвъ. Коли п. намѣстникъ сказавъ: „Отъ видите, старосты мають розпорядженье“, — то я скажу, що жандармы мали такожь наказъ, щобы не мѣшалися до агитацiй, а фактъ єсть, що мѣшалися и навѣть агитували. Чи то оправдуе администрацiю? Чи не єсть то власне кинеными на ню каменемъ? Бо коли жандармы допускаються того, що ногами топчуть розпорядженя властей начальныхъ, — то деморализацiя єсть публична и бôльша вже бути не може.

Впрочѣмъ я на то такъ задивляюся, що у насъ єсть нѣбы то конституцiя. Чи то конституцiя дѣйстно? Я думаю, що нѣ! Думаю такъ, и вы мали примѣръ, якъ дѣялося давнѣйше, а якъ нынѣ. Нынѣ выборцѣ мусять робити такъ, якъ имъ кажуть староста, жандармы и Выдѣлъ повѣтовый, а не такъ, якъ вымагае воля тыхъ выборцѣвъ. Вôйтъ и писарь мусятъ робити, що приказано. До чого та комедiя? Лѣпше, щобы въ президiи намѣстництва було бюро, котре именуе послôвъ. Не було-бы деморализацiи, не було-бы скандалôвъ и роздражненя.

Знаемо, що найславнѣйшй законодавцѣ, якй выступали въ свѣтѣ, звычайно такъ гладѣли на рѣчь, що права и тягары повинни бути въ повнôй соразмѣрности. То єсть справедливый поглядъ, того тримаються державы цивилизованй, и менѣ здаеся, що и мы зъ часомъ до того дôйдемо. Нынѣ нашъ селянинъ платить податки, тi податки ростуть въ геометричнôй прогресiи, а зъ того слѣдуе, що бнъ повиненъ мати и всѣ свободы горожанина и гарантованй всѣ права, — мѣжь тыми и то, що выборцѣвъ повинна бути шанована. Нимчасомъ такъ не єсть. Коли намѣстництво и староства хотять удержати интеренцiю въ краю, — добре! — але нехай въ такôмъ злучаю наложать на себе податки, котрi платить селянинъ, бо коли ôдбирають право, то нехай беруть и тягары на себе.

Пос. Абрагамовичъ сказавъ, що то абсурдъ — говорити, що выборы були нелегальнй. Коли-бъ такъ *було*, коли-бы правыборы були легально переведенй, мы бы анѣ одного слова не пôднесли. Мы домагаемося власне права и справедливости, а не самоволѣ!“

По бесѣдѣ п. Антоневича забравъ другiй разъ голосъ намѣстникъ п. Залескiй. Зъ самого початку застерѣся противъ слôвъ п. Антоневича, що у насъ єсть нѣбы-конституцiя, а опôсля ôдчитавъ письмо зъ д. 21 падолиста 1885 р. пôсла не ц. к. старостѣ въ Долинѣ, въ котрôмъ поручавъ старостѣ, щобы такъ передъ выборомъ, якъ и при самôмъ актѣ выборчôмъ поступавъ *об'єктивно* и поступованьемъ своимъ и пôдвластныхъ органôвъ не давъ причины пôдозрѣвати власть, що она перехилюеся на сторону котрого-небудь изъ кандидатôвъ. — Зъ причины, що Соймъ ухваливъ замкнути дискусiю надъ сею справою, не мôгъ уже нѣкотрый зъ рускихъ послôвъ забрати голосъ по п. намѣстнику, а промовивъ уже тôлько справоздавець п. Iвторускiй. Ôнъ заявляе, що бувъ приготованый на закиды рускихъ послôвъ, а тiи суть найлучшимъ доказомъ, що ôнъ не на дармо торôкъ при дебатѣ въ справѣ рускихъ шкôлъ остерѣгавъ польску бôльшôсть соймову передъ всякими уступствами для Русинôвъ. П. Мазаракiй, по гадцѣ п. Петруского, мусѣвъ собѣ придбати загальне довѣрiе, а выбôръ его бувъ тôлько выразомъ того довѣрiя.

Розумѣеся польска бôльшôсть **затвердила** выбôръ п. Мазаракого. Єще бы нѣ?!

Такъ представили мы хôдъ дебаты въ Соймѣ при нагодѣ затвержденя выбору п. Мазаракого. Смѣлй бесѣды пп. Романчука а опôсля Сѣчиньского и Антоневича мы одинокй подали пôсля стенографичныхъ записокъ.

Що попередъ всего бьé в' очи при тôй дебатѣ, то се, що въ цѣломъ Соймѣ не знайшовся середъ польскои бôльшости хочь-бы одинъ посолъ Полякъ, котрый бы бувъ докинувъ бодай одно словечко до бесѣдъ рускихъ послôвъ на тую тему, хотяй, якъ знаемо, въ деякихъ польскихъ органахъ, якъ н. пр въ „N. Reform-ѣ“, котрои редакторъ (Т. Романовичъ) навѣть засѣдае въ Соймѣ, неразъ писано було о тыхъ рѣчахъ може ще и безцеремоннѣйше якъ у насъ у Львовѣ (зъ причины лекшои цензуры въ Краковѣ). Пригадаймо собѣ лише недавнй выборы въ мѣстѣ Краковѣ до Рады державнои, при котрыхъ мусѣвъ пере... [illegible] Т. Романовичъ ... перебиване ц. к. комисаремъ ... возданье посольске п. Леваковского въ ... туши львôвскôмъ, конфискату ц. к. прокураторiею державною и потвердженье ц. к. судомъ тои-жь конфискаты напечатаного справозданя посольского. Що тогдѣ писавъ п. Романовичъ въ своѣй „Reform-ѣ“?! Але въ Соймѣ пôдчасъ дебаты надъ затвердженьемъ выбору п. Мазаракого ôнъ забувъ языка въ ротѣ, бо тутъ нишло о справу — Русинôвъ. Мы того не твердили-бы такъ рѣшучо, коли-бъ не звѣстный намъ фактъ, що коли по выборѣ п. Мазаракого въ Долинѣ тамошнй Русины выслали до „N. Reform-ы“ (котра передъ выборами заявлялася за выборомъ посла Русина въ Долинѣ и „ферфлюхтувала“ на старостôвъ,

---

Проста пташка, проста й гадка.

Образокъ Сватоплюка Чеха.

Люблю я сей простый пташiй народъ, тых сѣрыхъ воробчикôвъ. Саме за то люблю ихъ, що они такй непоказнй, простй, що такъ ихъ зневажають. Тажь навѣть с... письмо споминае про нихъ зневажливо, навѣть воробець не спаде зô стрѣхи ... волѣ Божои“ — навѣть воробець!

Воробець не пôдлещуеся чоловѣкови крайнымъ зверхнымъ выглядомъ або милымъ голосомъ, не малюе собѣ въ уявѣ своѣй с... долѣ въ золотôй клѣткѣ та на палич... гарнои княжны зъ кавалчикомъ ... въ рожевыхъ губкахъ. Ôнъ угання... за нужденною поживою, щобъ ... Не знайшовши нѣчого, паде безъ ... похоронныхъ обрядôвъ въ той спôльный гробъ, призначеный всему.

Б... людей скаже, що воробець не способенъ до святого гаю поезiи. Я самъ раджу ... тамъ, не познакомлятися зъ нимъ ... се. Годувавъ я разъ три днѣ воробчика, ще зъ заѣдами. Правдива утѣха була ... ти на его живй пôдскоки, знаменит... гады та молодечiй несмѣлый полетъ. ... разъ при столѣ, та иншу. Наразъ с... и воробчикъ сидить на моѣмъ рамени, ... тѣшеный такими ласками, беру его ле... тько въ руки, гладжу и пещу. Опôсл... ставлю пташка бѣля себе на столѣ ... и ниш... льше. Воробчикъ звертае свою сѣру ... ку сюды й туды и поглядае на мене ... то правымъ то лѣвымъ очкомъ, чорн... блискучимъ якъ теренъ. Наразъ ... на записаный листокъ моеи ... ончои новелѣ и кладе „жи-дика“, охъ, въ само найпоетичнѣйше мѣсце. Зъ тои поры уважавъ я воробця пташомъ зовсѣмъ не поетичнымъ.

Але и воробцѣ мають свою поезiю. Гляньте лишь на нихъ, коли гарного, сонячного дня гаморять на старôмъ бальконѣ або на гиляхъ цвитучого дерева, ажь цѣла околиця ходиромъ ходить, або якъ въ непогоду скуленй сидять собѣ рядкомъ на гзимсѣ та тужно поглядають на дощевй каплѣ... Се проста не вышукана поезiя простого народу, поезiя въ сѣрôй сукманѣ.

Мавъ я нагоду добре приглянутись житю сего крылатого пролетаряту. На зиму перенѣсся я въ далеку улицю. Выглядъ бувъ на малый, запущеный огородець зъ старыхъ акацiй и каштанôвъ. Тамъ стоявъ зруйнованый двоповерхiй дôмъ, вытворъ дивного смаку давныхъ часôвъ. Надъ нескладною его крышею зъ дахôвокъ выставала низька приставка зъ бляшанымъ дашкомъ, зъ парою малесенькихъ ôконъ: мала хатка, стремляча до неба на хребтѣ великого дому, немовь воробець въ казцѣ на орлинôмъ хребтѣ. Гола земля и деревина безъ листя въ огородци, старй муры зъ дивовижными вазонами и статуями, гзимсами и крышею були мѣсцемъ для скокôвъ цѣлого воробячого роду. Збирався тутъ особливо на гзимсѣ, що дѣливъ другiй поверхъ ôдъ маленькои вежѣ чи приставки.

Необавки пôзнавъ я причину. Разъ пополудни побачивъ я на горѣ въ однôмъ ôконци хирлявенького, убого одягненого хлопчину, якъ державъ въ рукѣ кусокъ сухого хлѣба. Ôдчинивъ кватирку и подробивъ значну частину свого полуденку згромадженымъ гостямъ. На дитячôмъ блѣдôмъ личку знати було радôсть, коли бачивъ, якъ весело и громадно сива хмара звивалася коло окрушкôвъ.

Добрый сей учинокъ повторявся щодня и щедрый воробячiй добродѣй припавъ ôдъ разу менѣ до серця. Саме то зручувало, що сѣрй жебраки знаходили запомогу именно тамъ на горѣ, *въ вежовôй* приставцѣ, де жили найбѣднѣйшй люде. Мимоволѣ поглянувъ я и на друге ôконце. Годѣ було повздержатись, не усмѣхнувшися.

Въ продувнôй сѣй вежочцѣ сидѣвъ якiйсь кравець. Була се людина дѣйстне забавна. Одъ досвѣта до вечера просиджуваъ ôнъ, шиючи бѣля ôкна на маленькôмъ триножку, поставленôмъ на столѣ, такъ що я мôгъ бачити майже цѣлу стать его. Бувъ ôнъ малый, худый, пригорбленый человѣчокъ зъ незвычайно довгими руками. Коли вытягавъ голку зъ ниткою, здавалося, що имъ кôнця нема. На лысôй его головѣ задержались лише три сивй кучерѣ, саме такй, зъ якими неразъ малюють св. Петра. Лице мавъ дрôбне, подовгасте, а ще довшимъ робила его фантастична, козяча бородка, такожь сива.

Я пôзнавъ, якъ то политична згода еднае навѣть зъ-одалеки. Мы оба тримали ту саму газету, напряму щиро демократичного. Саме тогдѣ, коли я ôдбиравъ свôй примѣрникъ, розкладавъ и кравець свôй великiй аркушь, внурившись набожно въ его стовпцѣ. Кôлько разôвъ дочитавъ я газеты або якои важнои справы, поглядавъ я мимоволѣ на кравця, щобъ вычитати зъ его лица то враженье, яке дуже выразно въ нему вызначалося. Ôнъ такожь глядавъ въ моѣмъ лици того ôдгомону чувствъ, якй будивъ въ нему змѣстъ газеты. Такимъ чиномъ вымѣнювали мы мовчки свои поглядy на станъ публичнои справы. А треба було бачити, скоро конфиската позбавила насъ поранного читаня, якъ то кравець розъяреный потрясавъ головою, усмѣхаючися зъ погордою, якй то погляды ôнъ менѣ посилавъ, — нѣ, не буду пробовати поглядy тi словами ôддати!

Голку свою посвятивъ ôнъ, бодай въ части, богини Талiи. Бачивъ я у него богато зеленыхъ фракôвъ зъ величезными гузиками, и всякй середновѣчнй костюмы, якихъ певно въ середныхъ вѣкахъ нѣхто нѣгде не носивъ. Догадку мою потверджувала шапочка на его сынку, що на волосъ не була инша ôдъ шапочки пажѣвъ за старои шляхетчины. Здавалось менѣ такожь, що й достатку у кравця не було надто.

Снѣгъ приодягъ статуе на огородовôмъ мурѣ бѣлыми сукманами и полыскуваъ на земли, на гилячъ акацiй та каштанôвъ, по гзимсахъ и на крыши, де по обохъ бокахъ вежочки творивъ великй насыпы. Для воробцѣвъ наставъ тяжкй передновокъ. Лишь на горѣ мали они певну щоденну запомогу зъ руки слабосилого хлопчика, що чимъ-разъ бôльше здобуваъ собѣ мов сердце.

Надôйшовъ св. вечеръ. За кравецкимъ триножкомъ появилося щось, що подабало на свято-вечѣрну ялинку. Була она зъ патычкôвъ на охрестъ, облѣпlена окрайцями зеленого паперу. На верху уносився паперовый ангелъ, а тыхъ кôлька штучныхъ гилячокъ двигало зъ десять золоченыхъ горѣхôвъ и пять поцукрованыхъ обарѣночкôвъ. Мôй ты Боже! На першôмъ и другôмъ поверсѣ видко було молодй правдивй ялицѣ а гилье угиналось пôдъ блискучими ласощами.

Пôшовъ я до складу зъ забавками а при поворотѣ моя рука ледви обôймала величезну скринку, зъ чимсь такимъ, що могло радощами наповнити кожду хлопячу душу. Була тамъ цѣла битва лилипутôвъ и на суши и на морю: довгй ряды оловяныхъ воякôвъ, пѣшихъ и кôнныхъ, офицеры, штабъ, фургоны, санитарна служба, шатра, гарматы, фортеца зô всѣми приборами, воєнный корабель, обсадженый войскомъ ажь по маштовый вершокъ, ба, не хибло навѣть торпедовои чайки. Сю скринку пôславъ я старою служницею змеркомъ зъ карточкою, що свято-вечѣрна звѣзда посилае ей своему первородному. Бабусю просивъ я не зраджувати, хто ей посилае.

По якôйсь хвили стукае хтось до дверей. Ôдчинивши, пôзнавъ я, хочь змеркомъ, кравця. Пôдъ пахою нѣсъ велику скринку, а ще зъ десять такихъ выгôдно могло-бъ тамъ помѣститись. Увôйшовъ, витаючи мене ширымъ поклономъ.

— А, панъ майстеръ! Витайте гостѣ! Прошу, сѣдайте. Що-жь менѣ приносите? — спытавъ я чемно, приставляючи крѣсло. Впрочѣмъ було видко, що стара баба не втерпѣла и дала волю своему довгому языкови. Коли я свѣтивъ свѣтло, кравець сказавъ несмѣло:

— Приходжу зложити вамъ, любый паночку, щиру подяку за приязнь, яку вы показали менѣ и моему сынови. Але заразомъ сумно менѣ, що такъ гарного подарунку принятi не можу. — По сихъ словахъ поставивъ скринку на столѣ.

— Ахъ, така дрôбниця, — кажу червонѣючи — я гадавъ, що васъ нею не зневажу?

— О, якъ могли-бъ вы мене своею ласкою зневажити? На ... дворотъ, боюся, чи я васъ не зневажаю, ôдкидаючи сей дачи я васъ не зневажаю, ôдъ мене може рунокъ. Мôй сынъ лише ... ôдъ

що мѣшаються до выборовъ), коли, кажемо, Русины долинськи выслали до „N. Reform-ы“ (ad personam п. Романовича) письмо зъ справозданьемъ польскої публицѣ, якъ то ѳдбулися тіи выборы въ Долинѣ, — ч. Романовичь того письма не умѣстивъ! Така опозиція — то „кивати пальцемъ въ чоботѣ“! Нашъ справоздавець зъ соймовои льожѣ дневникарскои видѣвъ неодного польского посла, якъ ѳдходили до промовлявшихъ рускихъ словъ и кивали имъ головами, розумѣючи, оглядаючись, чи не глядить на нихъ п. намѣстникъ або гр. Альфредъ Потоцкій, або гр. Стан. Тарновскій. А бѣдный п. Мазаракій ѳдходивъ такожь та зъ лицемъ мученика все повторявъ „Якъ Богъ менѣ милый, я тому нѣчо не виненъ!“ Оно певно, тѳлько-жь все таки цѣкаво, хто „трактаменты“ поплативъ...

Нашѣ послы звели справу выбору долиньского на ширшу воду и въ тѳмъ головна вага ихъ выступленя. Выборъ долиньскій взяли они яко одинъ проявъ системы. П. намѣстникъ, ѳдповѣдаючи на замѣтъ о Золочевѣ, сказавъ, що о тѳмъ рѣшавъ судъ и не знайшовъ нѣякои провинности урядниковъ. При розправѣ судовѣй у Львовѣ противъ комисаря п. Словицкого судъ вправдѣ сконстатувавъ, що комисарь въ своѣй канцеляріи агитувавъ въ оскорбляючій способъ противъ сов. Рожанковского, але по гадцѣ суду канцелярія була приватнымъ мѣсцемъ, не публичнымъ, бо дверѣ були припертѣ, отже и увольнивъ п. Словицкого. Що-до остатного выбору въ Долинѣ, то п. намѣстникъ старався доказати, що краева власть политична заховувалась тутъ **неутрально** и на доказъ ѳдчитавъ навѣть своє письмо до староты. Староста однакожь (въ колька днѣвъ по выборахъ спенсіонованый) бувъ, якъ звѣстно, верховодомъ въ польскомъ комитетѣ выборчомъ, заменувавъ кандидата, переводивъ другій разъ правыборы тамъ, де выпали корисно для Русиновъ, а при самомъ актѣ выборчомъ такъ объявивъ поручену собѣ п. намѣстникомъ „неутральность“, що до комисіи выборчои не покликавъ анѣ одного рускаго выборця. А коли и жиды та ихъ поплечники, стоячи за п. Мазаракимъ, не хотѣли анѣчути про выборъ бодай одного рускаго выборця до комисіи, то до 80 рускихъ выборцѣвъ усунулося ѳдъ голосованя. Самъ-же Мазаракій повиненъ бувъ поинформувати п. Петруского, що ѳнъ выйшовъ посломъ не зъ „загального“, але зъ „жидовского“ повѣрія...

Переглядъ Часописей.

(*„Czas“ о внесеню пос. Романчука. — „Nowa Reforma“ о нашихъ послахъ*).

Зъ традиційною и собѣ питомою злобою напавъ львовскій дописователь „Czas-у“ на внесенье пос. Романчука въ справѣ заснованя новыхъ гимназій рускихъ въ нашомъ краю. Въ ч. 8 зъ д. 12 сѣчня, въ статіи „Z obozu ruskiego“, пише ѳнъ, що „Дѣло“ широко обговорює справу гимназій рускихъ, але, прочитавши дотычні выводы, ѳнъ не добачає въ нихъ достаточно доказовъ, щобы на Руси були потрѣбни рускій гимназіи. Дата статистична, що въ школахъ середныхъ Галичины число молодежи рускои доходить до 2000, що нѣякій другій народъ Австріи не есть на тѳмъ поли бѳльше покривдженый, якъ Русины, а наконецъ и важній педагогичні мотивы, — все то для него не есть рѣшаючимъ доказомъ. Замѣсть того ѳнъ жадає, щобъ руска праса ѳдповѣла ему передо всѣмъ на пытанье: „Чи dobro kraju вымагає якъ-разъ въ сѣй хвили помноженя школъ середныхъ?“ O sancta simplicitas! Дѣйстно, годѣ рѣшити, чи дивуватись намъ крайной наивности, чи крайной злобѣ дописователя „Czas-у“. Не будучи въ силѣ ѳдперти мотивовъ, поднесеныхъ нами въ оборонѣ гимназій рускихъ, сѣдає бѣдный на теперѣшного коника п. министра просвѣты и ставить пытанье, чи въ загалѣ не за богато середныхъ школъ маѳ Австрія, а за тымъ и Галичина, и чи не належало-бъ радше заводити школы фаховій? Видячи однакожь безъосновность своеи аргументаціи, дописователь признає самъ, що ѳнъ не входить въ мериторичну сторону внесеня пос. Романчука, а дѣло се лишає комисіи соймовѣй. Зовсѣмъ розумно, по нашѣй гадцѣ. Лучше лишити всю справу до розсуду кому-небудь другому, якъ воювати противъ неи, не посѣдаючи змоги здорово и объективно ей розсудити...

Краковска „Nowa Reforma“ згадує въ передній статіи, въ ч. 9 зъ дня 13 сѣчня, о бесѣдахъ нашихъ пословъ въ Соймѣ краевомъ при нагодѣ верификаціи выбору п. Мазаракого. „Послы рускій — пише „Reforma“ — выступили зъ тяжкими замѣтами противъ агитаціи выборчои старосты долиньского, а генерализуючи фактъ, обжалували правительство и его органы о неправильне, нелегальне и просто деморализуюче поступованье. Факты ними наведенй були яркою илюстрацією того. Головно ударено на то, що староста, призначеный до спенсіонованя, и войтъ засуспендованый переводили правыборы. На тую тему говоривъ широко пос. Сѣчиньскій, а годѣ було заперечити, що въ его рѣчи було богато правды... Пос. Антоневичь докорювавъ безъ потребы и несправедливо судамъ, мовь-то они суть зависимй... Зъ польскои стороны говорили Абрагамовичь (шуринъ п. намѣстника) и Розвадовскій: першій зъ зовсѣмъ непотрѣбнымъ патосомъ, ѳдираючи замѣты Русиновъ такъ, що можна его рѣчь взяти за родъ солидаризованя себе зъ старостою долиньскимъ, — другій зновъ завернувъ до своеи улюбленои темы, до реформы громадскои. П. намѣстникъ Залескій зъ великимъ жаромъ протестувавъ противъ сказаня п. Антоневича, що у насъ есть нѣбы-конституція, але патосъ той не робивъ ефекту, бо прецѣ министры колька разовъ въ Радѣ державнѣй заручали, що нынѣшне правительство не есть парляментарнымъ. Спытаѳте, длячого независимй послы польскій не взяли участи въ дискусіи, хотяй несомнѣнно ѳдчуваютъ, якъ дуже невластивымъ есть вліянье старостовъ на выборы, котре ѳдъ кольконъ лѣтъ практикуєся. Причиною було то, що изъ стороны рускои не войшовъ до Сойму нѣ одинъ протестъ, отже не було фактичного матеріялу.“ — На то мы ѳдкажемо, що прецѣнь дебата йшла не лишь спеціяльно о Долинѣ, але въ загалѣ о 3 рахъ, отже „независимый“ посолъ мо[illegible]ое слово сказати. А впрочѣмъ, що тут[illegible] говорити, коли нѣбы-независимй орг[illegible] польскій, мѣжь тыми и „Reforma“ не [illegible]одали навѣть змѣсту бесѣдъ рускихъ пос[illegible]въ въ справозданю соймовѣмъ, бодай та[illegible] обширно, якъ „Neue fr. Presse“ або ур[illegible]а „Gazeta Lwowska“. Vivat независима пр[illegible]а польска!

Дописи „Дѣла“.

Коломыя д. 11[illegible] ст. сѣчня.

Наша Рада громадска [illegible] своѣмъ засѣданю дня 30 л. грудня рѣшила на внесенье радного сов. Подляшецкого внести петицію до Сойму краевого такъ[illegible]ще въ сѣй сесіи, щобы перетворити тепе[illegible]шню 6-клясову школу женьску на 8-кл[illegible]ову выдѣлову. Рада громадска обовязуєся дати льокаль, топливо и услугу, а высшу оплату учительскъ просить покрыти зъ фондовъ краевыхъ. Референтъ сеи справы представивъ сов. Подляшецкій зъ повнымъ знаньемъ рѣчи, основно и ясно. Въ загалѣ належить признати п. Подляшецкому дуже велику способность во всѣхъ референтахъ ѳдперти мотивовъ, поднесеныхъ нами въ оборонѣ гимназій рускихъ, сѣдає бѣдный на теперѣшного коника п. министра просвѣты и ставить пытанье, чи въ загалѣ не за богато середныхъ школъ маѳ Австрія, а за тымъ и Галичина, и чи не належало-бъ радше заводити школы фаховій? Видячи однакожь безъосновность своеи аргументаціи, дописователь признає самъ, що ѳнъ не входить въ мериторичну сторону внесеня пос. Романчука, а дѣло се лишає комисіи соймовѣй. Зовсѣмъ розумно, по нашѣй гадцѣ. Лучше лишити всю справу до розсуду кому-небудь другому, якъ воювати противъ неи, не посѣдаючи змоги здорово и объективно ей розсудити...

Краковска „Nowa Reforma“ згадує въ передній статіи, въ ч. 9 зъ дня 13 сѣчня, о бесѣдахъ нашихъ пословъ въ Соймѣ краевомъ при нагодѣ верификаціи выбору п. Мазаракого. „Послы рускій — пише „Reforma“ — выступили зъ тяжкими замѣтами противъ агитаціи выборчои старосты долиньского, а генерализуючи фактъ, обжалували правительство и его органы о неправильне, нелегальне и просто деморализуюче поступованье. Факты ними наведенй були яркою илюстрацією того. Головно ударено на то, що староста, призначеный до спенсіонованя, и войтъ засуспендованый переводили правыборы. На тую тему говоривъ широко пос. Сѣчиньскій, а годѣ було заперечити, що въ его рѣчи було богато правды... Пос. Антоневичь докорювавъ безъ потребы и несправедливо судамъ, мовь-то они суть зависимй... Зъ польскои стороны говорили Абрагамовичь (шуринъ п. намѣстника) и Розвадовскій: першій зъ зовсѣмъ непотрѣбнымъ патосомъ, ѳдираючи замѣты Русиновъ такъ, що можна его рѣчь взяти за родъ солидаризованя себе зъ старостою долиньскимъ, — другій зновъ завернувъ до своеи улюбленои темы, до реформы громадскои. П. намѣстникъ Залескій зъ великимъ жаромъ протестувавъ противъ сказаня п. Антоневича, що у насъ есть нѣбы-конституція, але патосъ той не робивъ ефекту, бо прецѣ министры колька разовъ въ Радѣ державнѣй заручали, що нынѣшне правительство не есть парляментарнымъ. Спытаѳте, длячого независимй послы польскій не взяли участи въ дискусіи, хотяй несомнѣнно ѳдчуваютъ, якъ дуже невластивымъ есть вліянье старостовъ на выборы, котре ѳдъ кольконъ лѣтъ практикуєся. Причиною було то, що изъ стороны рускои не войшовъ до Сойму нѣ одинъ протестъ, отже не було фактичного матеріялу.“ — На то мы ѳдкажемо, що прецѣнь дебата йшла не лишь спеціяльно о Долинѣ, але въ загалѣ о 3 рахъ, отже „независимый“ посолъ мо[illegible]ое слово сказати. А впрочѣмъ, що тут[illegible] говорити, коли нѣбы-независимй орг[illegible] польскій, мѣжь тыми и „Reforma“ не [illegible]одали навѣть змѣсту бесѣдъ рускихъ пос[illegible]въ въ справозданю соймовѣмъ, бодай та[illegible] обширно, якъ „Neue fr. Presse“ або ур[illegible]а „Gazeta Lwowska“. Vivat независима пр[illegible]а польска!

Дальше выбраный бѳль[illegible] окружнои Рады товои на делегата до[illegible] шкѳльнои въ Дрогобыч[illegible] уже майже ѳдъ року в[illegible] мешканье — а[illegible] є. до Сокаля на постѳй[illegible] не хоче нѣякимъ способ[illegible] садъ резигнувати, якъ то[illegible] тельскій и устава вым[illegible] такъ робить, нѣхто не[illegible] раду маємо. У Львовѣ, [illegible] весь величезный рез[illegible] ный старо-польскимъ [illegible] гономъ, — няй п. Стшелецкій повѣде зъ ласки своеи тамъ и обговрившися зъ того резервуару, добре родумае, чи мешкати постѳйно въ Сокалю а бути радными повѣтовымъ, маршалкомъ повѣтовымъ и делегатомъ до окружнои Рады шкѳльнои — хоть-бы вже и въ турецкомъ повѣтѣ, — годиться зъ посѣданьемъ пергамину шляхетского?

Щобы зъ правдою не минутись, можна чи-въ турчаньскомъ повѣтѣ, слити що-найменше 600 до 700 зр. а. в. чистои рѳчнои ренты, яку п. Стшелецкій мѳгъ мати зъ того маршалковства. За кождый приѣздъ на засѣданье Выдѣлу або повнои Рады числивъ и бравъ собѣ діеты денно по 3 зр. и 1 зр. милевого, що разомъ за одинъ приѣздъ выносило 14 зр.! О тыхъ діетахъ за приѣздъ на засѣданя, якій побиравъ п. Стшелецкій и инші ще турецкій „radcy“, довѣдався бувъ въ своемъ часѣ и Выдѣлъ краевый, и заказавъ бувъ остро щось подобного, противного уставѣ робити, але нашъ п. маршалокъ того не слухавъ, аргументуючи, що „autonomii nie można krępować żadnemi rozporządzeniami“. Пѳсля толку нашого турецкого Сойму запала така ухвала о діетахъ въ Радѣ, то й годѣ. и Выдѣлъ краевый нѣчо не поможе. Кромѣ тыхъ діетъ за приѣздъ на засѣданя, такъ высокихъ, якихъ и Рада державна не платить, ѣздивъ п. Стшелецкій досыть часто до Львова, то на засѣданя „centralnego komitetu wyborczego“, то на „zjazd marszałków“ и т. п., и все така ѣзда коштувала нашъ повѣтъ 80 до 100 зр., котрій панъ вояжеръ бравъ зъ турчаньскои касы повѣтовои. П. Стшелецкій бувъ выбраный и на делегата до ѣзды на засѣданя окружнои Рады шкѳльнои въ Дрогобычи. За кожду таку поѣздку до Дрогобыча асигнувала ему турчаньска каса повѣтова 45 зр. Розумѣеся, що не обійшлося и безъ всякого калибру комисіякъ въ самомъ повѣтѣ, за що такожь плачено ѳдповѣдно до становиска и гонору п. маршалка. Зауважати треба то, що турчаньска Рада пов. не маѳ нѣякого нѣ движимого нѣ недвижимого власного маєтку, зъ котрого можна бы подобній выдатки покрыти. То все береся зъ касы повѣтовои, а до тои касы вилываютъ грошѣ, стягнені тѳлько зъ людей податкуючихъ. Неодну послѣдну худобку, неодинъ послѣдный сѣракъ зъ хребта продано за безцѣнъ на лицитаціи, заки тіи грошѣ зъ людей стягнено.

Зъ початкомъ 1885 року перестроилася наконецъ по довшихъ короводахъ тота вѣчна турецка Рада повѣтова въ сей способѣ, що староты Русинска, зрезигнувавши volens-nolens ѳдъ розличного рода видимою и невидимою пресіею изъ становиска верховодячого, на котре хотѣли вправдѣ зъ правомъ але безъ силы выдрапатися, заняли тѣсне становиско въ куточку турецкои Рады повѣтовои, щобы бодай въ той способѣ полегки класти таму правдиво турецкому господарству въ повѣтѣ, а начати людяно дещо робити. Першу увагу звернено на то, щобы затамувати марнованье публичныхъ грошей черезъ выдатки на величезній діеты за приѣздъ на засѣданя Выдѣлу и Рады повѣтовои; щобы уменшити выдатки на всякого рода комисійки непотрѣбній; щобы не роздавати непотрѣбныхъ запомогъ для особъ не маючихъ нѣякои звязи зъ интересами повѣта, — словомъ сказавши, щобы завести ощадность публичного грошa. До тои гадки Русиновъ приступили и декотрій Поляки-демократы, особливо тѣсно въ тѳмъ напрямѣ зъ Русинами годився честный, здорово-мыслячій Полякъ п. Ос. Треба було чути сыпанй аргументы въ турецкомъ нарламентѣ pro и contra. Партія ощадности апелювала до чести обывательскои, доказуючи, що кождый членъ Рады повѣтовои не повиненъ уважати касу повѣтову дойною коровою, якъ то доси практикувалося, бо грошь стягненый до тои касы зъ бѣдныхъ людей, то кервавица людска, и призначеный маѳ бути лише на загальній добрій цѣли. Коли хто подпався сповняти обовязки радного повѣтового, то няй-же сповняѳ ихъ совѣстно и няй не мышкуѳ за діетами, бо то ганьба и встыдъ. А хто не чувся въ силѣ або не хоче того обовязку выповняти безплатно зъ почутя обывательства, то няй зложить мандатъ и уступить мѣсце другому. Дальше говорено панамъ, що ажь теперь видко, чому то такъ при выборахъ до Рады повѣтовои паны хотять у всѣхъ трехъ куріяхъ бути выбраными, бо имъ, видко, ходить о доходы. На такій аргументы не було що говорити, а коли прийшло до голосованя надъ внесеньемъ о безплатномъ повненю обовязковъ радного повѣтового, вже и паны нѣбы такъ гей пристали на то. Одинъ лише сказавъ отверто: „A djabeł mu będzie tu za darmo jeździw, — wolę sy g ój z[illegible] ten czas wozić!“

Такъ п. маршалокъ турецкій увидѣвъ, що якъ тій жабѣ въ лѣтѣ при довшій погодѣ выехла баюра, такъ и ему выехло теперь жерело досыть добрыхъ доходовъ. Но не тѳлько тутъ, але и при газдовствѣ пойшло п. маршалкови зъ Петрового дня, и то такъ скоро, що бувъ наконецъ приневоленый спродати свою батьковщину, село Комарники, и такъ оставъ якъ на ледѣ. Що-жь робити? Жура той тѳлько! Не було ниши рады, якъ глядати якои де посады при асекураціи, а маючи шурина, вліятельного чоловѣка при Краковскій асекураціи, дѣйстно удалось ему, п. маршалкови турецкому, дѳстати агентуру Краковского товариства асекураційного въ Сокали. Якось зъ весною 1885 р. забрався нашъ п. маршалокъ зъ родиною на свою нову посаду до Сокаля. При ѳдъѣздѣ пращали п. маршалка его близній и дальшій други зъ слезами въ очехъ, одні по щирости, другій зъ фарисейски. Дотычно зложеня мандату радного повѣтового и зъ презеса дораз[illegible] п. маршалкови, щобъ анѣ одного [illegible] мандатовъ не складавъ, бо то [illegible] собѣ, що п. маршалокъ, поступаючи пѳсля уставы, а[illegible] зрезигнує зъ тыхъ посадъ, за[illegible] Сокаля зъ [illegible]тудомъ маршалковскимъ и привитавшися [illegible]мъ зъ своимъ „колегою“ п. Поляновскимъ, [illegible]ршалкомъ сокальскимъ, пришле резигнація, [illegible] де слѣдує. Но мы зъ нашою гадкою по[illegible]лилися, бо п. Стшелецкому анѣ въ голо[illegible] — зо своихъ гонодуємо мешканцямъ Сока[illegible]щины: они мавють ажь двохъ маршалковъ, а мы анѣ одного. [illegible] въ своемъ повѣтѣ, много два грибы въ борщь! [illegible]альщино! за хочете, а радьте: що намъ ро[illegible]ти? Панъ судѣть якъ Стшелецкій, родовый шляхтичъ, [illegible]ыбраный на радного повѣтового зъ курій [illegible]льскои

Соймъ краевый.

X. Засѣданье Сойму зъ дня 14. сѣчня 1887.

Зъ ѳдчитаныхъ петицій важнѣйшій: Руссомакъ Семенъ въ справѣ комасацій грунтовъ; Выдѣлъ повѣтовій въ Збаражи въ справѣ додатковъ громадскихъ для школъ; учитель Антонъ Рачикъ о признанье двохъ додатковъ 5-тыхъ и о запомогу; громада Сассовъ противъ выключеня ей зъ округа суду повѣтового въ Золочевѣ. Кромѣ того наспѣвше 30 петицій о запомоги.

Пос. Антоневичь вставивъ внесенье, щобы петицію Руссомака о комасацію грунтовъ передати Выдѣлови краевому, а опѳсля згодився на то, що ей передано комисіи господарства краевого. — Пос. гр. Альфредъ Потоцкій поперъ внесенье, взываючи правительство, що оно приступило до управильненя угодиндемнизаційнои пѳсля проекту, якій он предложило 1882 р.

Опѳсля слѣдували перечитаня справоздань Выдѣлу краевого. Справозданье о краевой середней школѣ годарства лѣсового передано комисіи господарства краевого. Справу публичныхъ садовъ збожа передано такожь комисіи господарства краевого. Колонію Унтерберге въ повѣтѣ львовскомъ ухвалено выключити зъ громады Подберезець, а приселокъ Обеки выключити зъ громады Соколье Каменецкого, и утворити зъ нихъ самостій громады. Громадѣ мѣста Ясла дозволено побирати оплату громадску ѳдъ напитя и 100% додатку до податку консумпційного ѳдъ вина. Громадѣ Козары, позбараского, дозволено на 1887 р. побирати 80% додатку до податку на потреби громадскій.

Дальше наступило спрозданье комисіи буджетовои о прелиминарѣ краевыхъ низшихъ школъ рольничихъ Городенцѣ, Ягольници и Кобрынцяхъ. О причинѣ, що комисія зачислила въ дахъ сихъ школъ такожь и заробокъ никовъ по 12 зр. рѳчно, забравъ голосъ [illegible]ницкій и опера тому, бо, каже, зъ того выходило-бы то, що вже при[illegible]мъ закладаню сихъ школъ говорено що именно ученики сихъ школъ маютъ [illegible] безплатными паробками властителѣвъ [illegible]отычныхъ фольварковъ. Бесѣдникъ зверь також увагу на то, що въ справозданю подано фалшиво, мовь-бы то въ рольній школѣ въ Ягольници було 30 учениковъ, коли фактично есть ихъ лише 18; а есть за тымъ, щобы заробокъ ученикамъ складано до касы, а ѳдтакъ выплачувано ученикамъ по укончению школы яко початій фондъ на господарство. Внесенье се також у[illegible]ало, а прелиминарь ухвалено: для школы въ Городенцѣ въ выдаткахъ 9.715 зр. а въ доходахъ 3.570 зр.; для школы въ Ягольници въ выдаткахъ 9.505 а въ доходяхъ 4.200 зр.

По черезъ наступило спра[illegible]анье комисіи администраційнои о в[illegible]ню пос. Меруновича въ справѣ дом[illegible] поправы и примусовои роботы. Пос. Х[illegible]ць поставивъ резолюцію, взываючу [illegible]вительство, щобы завело въ Галичи[illegible]къ найскорше домы поправы и прим[illegible]и роботы. Палата ухвалила тую ре[illegible]цію. — Опѳсля ухвалено резолюцію по[illegible]ыбиц[illegible]кого, взываючу правительство [illegible]рыти въ Жабью судъ повѣтовый, а над[illegible]етицією громады мѣсточка Жолинѣ [illegible]дкрытье тамъ-же суду повѣтового, не[illegible]ено до порядку дневного. Такъ сам[illegible]рейшла палата до порядку дневного на[illegible]етицією громады мѣста Бараново о ѳдк[illegible]е тамъ-же суду повѣтового, надъ пет[illegible]о Рады повѣтовои въ Перемышлянахъ [illegible]ановле[illegible]ньe зборныхъ и квалификовал[illegible]писарѣвъ громадскихъ и надъ пети[illegible] Выдѣлу повѣтового въ Бучачи въ сп[illegible]змѣны §. 98 закона громадского въ ц[illegible]етяганя залеглостей до касъ позичковыхъ. Дальше ѳдчитано внесенье пос. Розвад[illegible]ского, взываюче Выдѣлъ краевый, що[illegible] 1) выробивъ проектъ змѣны устрою [illegible]адского въ дусѣ утворення округовъ [illegible]дскихъ зъ полишеньемъ индивидуально[illegible]сти обшаровъ двѳрскихъ и гро[illegible]рубиноскихъ въ зарядѣ свого майна; [illegible]сельвыробивъ проектъ подѣлу на о[illegible]ы громадскій на той подставѣ, що о[illegible]ь громадскій не може числити мен[illegible]ь 2000 а не бѳльше якъ 8000 душъ [illegible] може бути дальше ѳддаленый ѳдъ [illegible] заряду округа громадского якъ 10 кі[illegible]; III) проекты тій маютъ бути пр[illegible]тровані початку слѣдуючои сесіи. — [illegible]ений на [illegible]ѣдокъ

Ѳдъ Турки, д. 15 н. ст. сѣчня.

Такого гира не збагъ-бы нѣхто въ свѣтѣ, яке ту въ нашомъ турецкомъ повѣтѣ не дѣвся! Отъ послухайте добрій люде.

Якъ майже въ кождомъ повѣтѣ нашои Галилеи, такъ и въ турецкомъ повѣтѣ мѣсця презесовъ Радъ повѣтовыхъ занимають шляхтичѣ полякій, — правда, не все зъ титулу великого розуму, але зъ титулу шляхотско-польского роду. Въ нашомъ повѣтѣ ѳдъ часу заведеня Рады повѣтовои до 1874 р. бувъ маршалкомъ бл. п. Алойсій Стшелецкій. По его вывандрованю зъ повѣта, ставъ на чолѣ тои ославленои турецкои Рады п. Альбертъ Стшелецкій, szlachcic rodowy, властитель Комарникъ. Кромѣ маленькои 8-мѣсячнои перервы въ р. 1877, коли Русины зъ маршалкомъ Русиномъ управляли автономію повѣтовою въ турецкомъ повѣтѣ, остає той-же п. Стшелецкій до днешного дня безъ перервы презесомъ нашои Рады повѣтовои. Не знаю, якъ тамъ въ иншихъ повѣтахъ, але въ нашомъ турецкомъ посада маршалка була до недавна — якъ на нашій горскій небогатій стороны — дуже интратна. У насъ зъ гонороме шляхетско-маршалковскимъ вяжеся ультра-демократична синекура, и якось обое згодилися. Щобы зъ правдою не минутись, можна чи-въ турчаньскомъ повѣтѣ, слити що-найменше 600 до 700 зр. а. в. чистои рѳчнои ренты, яку п. Стшелецкій мѳгъ мати зъ того маршалковства. За кождый приѣздъ на засѣданье Выдѣлу або повнои Рады числивъ и бравъ собѣ діеты денно по 3 зр. и 1 зр. милевого, що разомъ за одинъ приѣздъ выносило 14 зр.! О тыхъ діетахъ за приѣздъ на засѣданя, якій побиравъ п. Стшелецкій и инші ще турецкій „radcy“, довѣдався бувъ въ своемъ часѣ и Выдѣлъ краевый, и заказавъ бувъ остро щось подобного, противного уставѣ робити, але нашъ п. маршалокъ того не слухавъ, аргументуючи, що „autonomii nie można krępować żadnemi rozporządzeniami“. Пѳсля толку нашого турецкого Сойму запала така ухвала о діетахъ въ Радѣ, то й годѣ. и Выдѣлъ краевый нѣчо не поможе. Кромѣ тыхъ діетъ за приѣздъ на засѣданя, такъ высокихъ, якихъ и Рада державна не платить, ѣздивъ п. Стшелецкій досыть часто до Львова, то на засѣданя „centralnego komitetu wyborczego“, то на „zjazd marszałków“ и т. п., и все така ѣзда коштувала нашъ повѣтъ 80 до 100 зр., котрій панъ вояжеръ бравъ зъ турчаньскои касы повѣтовои. П. Стшелецкій бувъ выбраный и на делегата до ѣзды на засѣданя окружнои Рады шкѳльнои въ Дрогобычи. За кожду таку поѣздку до Дрогобыча асигнувала ему турчаньска каса повѣтова 45 зр. Розумѣеся, що не обійшлося и безъ всякого калибру комисіякъ въ самомъ повѣтѣ, за що такожь плачено ѳдповѣдно до становиска и гонору п. маршалка. Зауважати треба то, що турчаньска Рада пов. не маѳ нѣякого нѣ движимого нѣ недвижимого власного маєтку, зъ котрого можна бы подобній выдатки покрыти. То все береся зъ касы повѣтовои, а до тои касы вилываютъ грошѣ, стягнені тѳлько зъ людей податкуючихъ. Неодну послѣдну худобку, неодинъ послѣдный сѣракъ зъ хребта продано за безцѣнъ на лицитаціи, заки тіи грошѣ зъ людей стягнено.

Зъ початкомъ 1885 року перестроилася наконецъ по довшихъ короводахъ тота вѣчна турецка Рада повѣтова въ сей способѣ, що староты Русинска, зрезигнувавши volens-nolens ѳдъ розличного рода видимою и невидимою пресіею изъ становиска верховодячого, на котре хотѣли вправдѣ зъ правомъ але безъ силы выдрапатися, заняли тѣсне становиско въ куточку турецкои Рады повѣтовои, щобы бодай въ той способѣ полегки класти таму правдиво турецкому господарству въ повѣтѣ, а начати людяно дещо робити. Першу увагу звернено на то, щобы затамувати марнованье публичныхъ грошей черезъ выдатки на величезній діеты за приѣздъ на засѣданя Выдѣлу и Рады повѣтовои; щобы уменшити выдатки на всякого рода комисійки непотрѣбній; щобы не роздавати непотрѣбныхъ запомогъ для особъ не маючихъ нѣякои звязи зъ интересами повѣта, — словомъ сказавши, щобы завести ощадность публичного грошa. До тои гадки Русиновъ приступили и декотрій Поляки-демократы, особливо тѣсно въ тѳмъ напрямѣ зъ Русинами годився честный, здорово-мыслячій Полякъ п. Ос. Треба було чути сыпанй аргументы въ турецкомъ нарламентѣ pro и contra. Партія ощадности апелювала до чести обывательскои, доказуючи, що кождый членъ Рады повѣтовои не повиненъ уважати касу повѣтову дойною коровою, якъ то доси практикувалося, бо грошь стягненый до тои касы зъ бѣдныхъ людей, то кервавица людска, и призначеный маѳ бути лише на загальній добрій цѣли. Коли хто подпався сповняти обовязки радного повѣтового, то няй-же сповняѳ ихъ совѣстно и няй не мышкуѳ за діетами, бо то ганьба и встыдъ. А хто не чувся въ силѣ або не хоче того обовязку выповняти безплатно зъ почутя обывательства, то няй зложить мандатъ и уступить мѣсце другому. Дальше говорено панамъ, що ажь теперь видко, чому то такъ при выборахъ до Рады повѣтовои паны хотять у всѣхъ трехъ куріяхъ бути выбраными, бо имъ, видко, ходить о доходы. На такій аргументы не було що говорити, а коли прийшло до голосованя надъ внесеньемъ о безплатномъ повненю обовязковъ радного повѣтового, вже и паны нѣбы такъ гей пристали на то. Одинъ лише сказавъ отверто: „A djabeł mu będzie tu za darmo jeździw, — wolę sy g ój z[illegible] ten czas wozić!“

Такъ п. маршалокъ турецкій увидѣвъ, що якъ тій жабѣ въ лѣтѣ при довшій погодѣ выехла баюра, такъ и ему выехло теперь жерело досыть добрыхъ доходовъ. Но не тѳлько тутъ, але и при газдовствѣ пойшло п. маршалкови зъ Петрового дня, и то такъ скоро, що бувъ наконецъ приневоленый спродати свою батьковщину, село Комарники, и такъ оставъ якъ на ледѣ. Що-жь робити? Жура той тѳлько! Не було ниши рады, якъ глядати якои де посады при асекураціи, а маючи шурина, вліятельного чоловѣка при Краковскій асекураціи, дѣйстно удалось ему, п. маршалкови турецкому, дѳстати агентуру Краковского товариства асекураційного въ Сокали. Якось зъ весною 1885 р. забрався нашъ п. маршалокъ зъ родиною на свою нову посаду до Сокаля. При ѳдъѣздѣ пращали п. маршалка его близній и дальшій други зъ слезами въ очехъ, одні по щирости, другій зъ фарисейски. Дотычно зложеня мандату радного повѣтового и зъ презеса дораз[illegible] п. маршалкови, щобъ анѣ одного [illegible] мандатовъ не складавъ, бо то [illegible] собѣ, що п. маршалокъ, поступаючи пѳсля уставы, а[illegible] зрезигнує зъ тыхъ посадъ, за[illegible] Сокаля зъ [illegible]тудомъ маршалковскимъ и привитавшися [illegible]мъ зъ своимъ „колегою“ п. Поляновскимъ, [illegible]ршалкомъ сокальскимъ, пришле резигнація, [illegible] де слѣдує. Но мы зъ нашою гадкою по[illegible]лилися, бо п. Стшелецкому анѣ въ голо[illegible] — зо своихъ гонодуємо мешканцямъ Сока[illegible]щины: они мавють ажь двохъ маршалковъ, а мы анѣ одного. [illegible] въ своемъ повѣтѣ, много два грибы въ борщь! [illegible]альщино! за хочете, а радьте: що намъ ро[illegible]ти? Панъ судѣть якъ Стшелецкій, родовый шляхтичъ, [illegible]ыбраный на радного повѣтового зъ курій [illegible]льскои

Нѣколи! Радше покажемъ имъ войну въ цѣлой ей грозѣ, вливаючи въ ихъ груди святу ненависть до страшнои кровавои язѣ, що вѣками мучить цѣлый родъ людскій. Знаю, що не высмѣете моихъ словъ, не назвете ихъ фразами позбираными зъ водянистыхъ газетныхъ розправъ. Але скажете може: Я такожь демократъ и филантропъ, уважаю войну зломъ, и гидкимъ и страшнымъ, но проклинати за-для неи навѣть дитячій игрушки — се видиться менѣ и несмачнымъ и смѣшнымъ. Менѣ оно такъ не выдається. Гадаю, що давати дѣтямъ такій забавки на святый вечеръ, значить зневажати Того, що принѣсъ на свѣтъ право любови, тай такій день, коли то ангелы явилися пастирямъ, спѣваючи „Слава во вышныхъ Богу и на земли миръ, во человѣцѣхъ благоволеніе!“ Выбачте менѣ, що ставъ деклямувати. Я, бачите, такожь трохи до театру приналежный.

Такъ говоривъ честный майстеръ. Хочь я не мѳгъ повздержатись ѳдъ усмѣшки, но все таки нишкомъ уже погодився зъ нимъ. Дѣйстно, ѳнъ бувъ лучшимъ демократомъ, якъ я.

— По части ваша правда, — сказавъ я. — Але Богъ знає, чи коли сонце правдивого людского чувства порозганяє тій кровавій хмары, и въ загалѣ, чи станеся оно коли такъ.

Мій гость вставъ.

— Маю ще одно на серци. Вы свободній, отже мѣркую, що коли вы сегодня не запрошенй нѣгде, то мы дуже-бъ вамъ були радій. Вы-жь самій казали, що мы вже такъ якъ-бы знакомій.

— Але якъ же погодити одно зъ другимъ? — кликнувъ я, смѣючись. — Вы кидаете мій дарунокъ, а я маю ѳдъ васъ приняти гостину?

— О, се простенька вечеря, але гадаю, [illegible] она васъ вдоволить. Жѣнка моя була кух[illegible]кою въ паньскомъ домѣ. Не стає намъ четв[illegible]ого до пары. Я, правда, не зважаю на та[illegible] рѣчи, але моя стара...

Принявъ я [illegible]аконецъ запросины, вымовляючи собѣ, що принесу хлопцеви колька книжокъ зъ об[illegible]ками. И провѣвъ я святый вечеръ въ бѣдній а затишній комнатѣ на вежочцѣ дуже весело. Майстеръ не перехваливъ кухарск[illegible] вдачѣ своеи жѣнки. Розрывка була про[illegible], але мила. Хлопчина тѣшився книжками [illegible]ъ образочками та своею святовечѣрною [illegible]бы-ялинкою далеко щирѣйше, нѣжь его п[illegible]ратимы зъ першого и другого поверха своим[illegible]ышными ялицями та богатствомъ лас[illegible]въ и выгадовъ.

Коли я на Роздво приступивъ до сво го окна, кравець поздоровивъ уже мене зъ-надъ розложенои газеты, киваючи дружно рукою, а зъ другого оконця глянувъ на мене хлопчикъ, порозумѣваючись усмѣшкою. Въ лѣвой руцѣ тримавъ книжку зъ образками а правою дробивъ кровъ кватирку вже другій зъ пяти цукрованыхъ обарѣнковъ, якій принесла ему свято-вечѣрна нѣбы-ялинка. Доокола солодкихъ окрушковъ звивалася трѣпочучи цѣла хмара сѣрыхъ, худыхъ воробчиковъ, похожихъ на простій гадки простого чоловѣка. Зъ-помѣжь нихъ одну таку записую на сѣй ось картцѣ.

Зъ чеського переложивъ М. М.

ôдчитано внесенье по[illegible]оманчука въ дѣлѣ школъ народных[illegible] семинарій учительскихъ. (Мы подал[illegible] внесенье въ попереднôмъ числѣ „Дѣ[illegible].

XI. Засѣданье зъ дн[illegible] л. сѣчня 1887.

На початку засѣ[illegible]я згадавъ маршалокъ краєвый номер[illegible]о посла Филипа Цукра, а ôдтакъ ôдч[illegible]но списъ петицій, зъ котрыхъ важнѣйш[illegible] Громада Смеречки о запомогу на будо[illegible] церкви; Бурса въ Стрыю о запомогу; [illegible]мада Лабачь о прилученье ей до старос[illegible] въ Бродахъ; громада Боложинôвъ и [illegible]сволочна зъ Кобыльемъ о полишенье [illegible] въ окрузѣ суду пов. въ Олеську; гр[illegible] Джурôвъ о запомогу на будову шко[illegible] гром. Єзунôль о концесію на побира[illegible]мыта ôдъ перевозу на Днѣстрѣ; Выдѣл[illegible]ов. въ Калуши о запомогу на удержан[illegible]итины Анны Йоллесъ у Вѣдни; госп[illegible]ѣ Березова середнього о ôддѣленье ôд[illegible]ерезова горѣшнього; „Шкôльна Помôчь“ [illegible] Львовѣ о запомогу. — Крôмъ того на[illegible]ло ще 28 личныхъ петицій о запомогу.

Пос. Смаржевскій заявивъ именемъ комисіи буджетовои, що роботы въ комисіи вже скôнчен[illegible] и просивъ маршалка, щобы вже дальше не передававъ нѣякихъ петицій комисіи буджетовôй.

Зъ порядку дневного слѣдувало справозданье Выдѣлу краєвого: зъ петиціи мѣсточка Конычинец[illegible] справѣ дозволу побирати 100% додат[illegible] громадского до податку консумиційного ôдъ мяса и вина; зъ петиціи громады Зарчева въ такôй самôй справѣ, и зъ петиц[illegible] гром. мѣста Грибова въ справѣ дозво[illegible] побирати громадскій оплаты ôдъ напит[illegible]въ. Палата ухвалила побôръ повышених[illegible]платъ для згаданыхъ мѣстъ на роки ôд[illegible] 1887 до 1889.

Опôсля слѣдувало перше читанье внесеня гр. Альфреда [illegible]отоцкого въ справѣ угоды управильнича[illegible]ои ôдносины держави до фондôвъ индемнизаційныхъ. Гр. Потоцкій мотивувавъ сво[illegible] внесенье тымъ, що по угодѣ зъ Угорщин[illegible]о найдеся догôдна хвиля, въ котрôй и сп[illegible]права може бути порушена, и зажадавъ, щобы єго внесенье ôдослано до комиси буджетовои. — Пос. кн. Ад. Сапѣга [illegible]ротивився, щобы се внесенье ôдсылано до комисіи буджетовои, а зажадавъ, щобы внесенье передати маючôй выбратись комисіи зъ 7 членôвъ. При голосованю упало внесенье кн. Сапѣги 60 голосами противъ [illegible].

Дальше слѣдувало перше читанье внесеня пос. Романчука въ справѣ учительскихъ семинарій и школъ народныхъ зъ рускимъ языкôмъ выкладовымъ по мѣстахъ въ рускôй части краю. Бесѣду пос. Романчука, котрый мотивувавъ своє внесенье, подамо въ головнôй основѣ. По п. Романчуку забравъ голосъ пос. Антоневичъ. Ôнъ сказавъ, що внесенье пос. Романчука, щобы [illegible] сей сесіи могло бути формально трактôване, треба бы признати наглымъ, — але [illegible] д-ръ Антоневичъ боиться, що палата [illegible] прійме єго внесеня яко наглячого, то ставить внесенье, щобы Соймъ поручивъ комисіи школьнôй, внести въ палатѣ ще сесіи своє предложенье. — Пос. Абрагамовичъ спротивився тому, бо, каже, [illegible]увъ-бы се небезпечный прецеденсъ и вязанье комисіи. — Єму ôдповѣвъ пос. Стриньскій, доказуючи, що вже сеи сесіи було кôлька подôбныхъ ухвалъ, и якъ-раз недавно такъ сталося! Тôлько, що тутъ йде о руску справу, то п. Абрагамовичъ боиться прецеденсу, якихъ уже було безъ лику. — Пос. Стан. Бадені заявився за додатковымъ внесеньемъ пос. Антоневича, бо, якъ признавъ, внесенье пос. Романчука появилося въ палатѣ длятого такъ пôзно сеи сесіи, бо доперва недавно стало звѣстно, що цѣсарь не санкціонувавъ ухвалъ[illegible] попередно соймовыхъ уставъ шкôльныхъ.

Дальше слѣдувало перше читанье внесеня пос. Тов. Розвадовского о потребѣ заведе[illegible] округôвъ громадскихъ. Розвадовскій, мотивуючи своє внесенье (пôдписане 70 [illegible]ами), сказавъ, що теперѣшный законъ громадскій єсть лише на папери а въ практицѣ не сповняєся за-для недостачѣ силъ, йде отже о то, щобы замѣсть теперѣшнихъ дрôбныхъ громадъ завести округи громадскій, въ котрыхъ начальники були-бы выбираній представителями громадъ и [illegible]ôвъ дворскихъ. Внесенье се передано комисіи громадскôй. — Потôмъ на внесенье комисіи буджетовои Соймъ ухвалив[illegible] закупити грунтъ и поставити касарню д[illegible] жандармеріи у Львовѣ разомъ за суму 30.000 зр. — Внесенье п. Попеля, щобы въ заведеню божевôльныхъ на Кульпаркôвѣ завести рѣзницю, ôдкинено, а ухвалено заложити стайню на 24 коровъ и вы[illegible]ачено на то 5.000 зр. на р. 1887 р. — Потôмъ ухвалено завести при шпиталѣ св. Лазаря у Львовѣ ôддѣлъ очный и вызначено на то 2.590 зр.

Дальше слѣдувало справозданье комисій школьного о внесенью пос. Баденіого о надзорѣ школьнôмъ. Справоздавець комисіи [illegible]ь Пилятъ предложивъ також резолюцію о стабилизаціи инспекторôвъ окружныхъ. При сѣй нагодѣ забравъ голосъ намѣстникъ п. Залеский и заявивъ, що справа надзору школьного розбирается вже и[illegible] министерствѣ просвѣты и д-ръ Гавчь буде старатися, щобы число посадъ инспекторскихъ було збôльшене о скôлько то лиш буде можливе зъ огляду на финансы державий. Ôнъ звертає лише увагу на предложеный §. 31., котрый постановляє, що кождый округъ школьный буде мати свого инспектора“, — и каже, що въ теперѣшнихъ часахъ така постанова не дасться перевести, хочь правительство своєю дорогою буде стремѣти до того. Закимъ отже цѣлый законъ буде мôгъ вповнѣ буде переведеный, то одинъ инспекторъ буде мусѣвъ [illegible]и часомъ и два округи. Палата ухвалила сей параграфъ, але зъ додаткомъ, [illegible]мысль пояснення п. намѣстника. — §. [illegible]держує и дальше инструкціи для [illegible]ючого выдѣлу окружнои Рады шк[illegible]. п. намѣстникъ противився тому, що[illegible] присутность якого изъ чле-

нôвъ выдѣлу выконуючого не вздержувала выдѣлъ ôдъ єго дѣяльности. — §. 38 постановляє, що предсѣдатель и члены окружнои Рады шк. мають право лично надзирати школы народній, а духовній члены лише тѣ школы, въ котрыхъ суть дѣти ихъ вѣроисповѣдання або обряду. Еп. Солецкій жадавъ, щобы справу надзору обмежити лише на школы публичній, а кс. Сава домагався, щобы духовнымъ членамъ окружныхъ Радъ шк. признати рôвне право зъ членами свѣтскими. Поправки тѣ упали, а палата ухвалила цѣлый законъ вразъ изъ резолюціею о стабилизаціи инспекторôвъ окружныхъ.

Дальше приняла палата до вѣдомости справозданье Выдѣлу кр. о низшихъ школахъ рôльничихъ, ухвалила розписати конкурсъ на пôдручникъ науковый для сихъ школъ и вызначила на то 500 зр., а крôмъ того поручила Выдѣлови, щобы выстарався ôдъ правительства запомогу на сей пôдручникъ. — Въ справѣ внесеня пос. Гроса о комасаціи грунтôвъ селяньскихъ ухваливъ Соймъ резолюцію, взываючу Выдѣлъ кр., щобы предложивъ Соймови на найблизшôй сесіи внесеня въ справѣ закона о комасаціи и дѣленю спôльныхъ грунтôвъ, якъ такожъ о очищеню лѣсôвъ на чужихъ грунтахъ. — Наконецъ ухвалено ôддѣлити громаду Кієвець ôдъ суду пов. въ Николаєвѣ а прилучити до суду пов. въ Жидачевѣ, и резолюцію до правительства, щобы якъ найострѣйше не допускала пачкарства заграничнои нафты и штучно закрашеного сырôвця нафтового. Петиціи властителѣвъ копалень нафты о недопущеню ввозу пôдробокъ нафтовыхъ передано правительству до узглядненя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

Манифестомъ цѣсарскимъ зъ дня 14 л. сѣчня с. р. скликана Рада державна на день 28 сѣчня 1887.

(*На першôмъ засѣданю палаты послôвъ*) дня 28 с. м. стане на порядку дневнôмъ внесенье Пленера о палатахъ роботничихъ и внесенье пос. Жака о ôдшкодованю осôбъ невинно засудженыхъ. Що до внесеня о палатахъ роботничихъ, то мусимо тутъ замѣтити, що загалъ нѣмецкихъ и ческихъ роботникôвъ єсть палатамъ того рода противный, роботники доказують, що заведенье палатъ роботничихъ не зарадить злому и для того домагаються права загального голосованя.

(*Непокоячій поголоски о вôйнѣ.*) Декотрѣ пештеньскій газеты рознесли були передъ кôлькома днями вѣсть, що двѣ кôнній батеріи семого полку корпусу артилеріи въ Темешварѣ одержали приказъ, щобы були готовій до вымаршу, а офицыры резервы VI и X корпусу приказъ, щобы були готовій ставитися до своихъ гарнизонôвъ. Вѣсть сю дементує бюро кореспонденційне „a za nimъ и всѣ урядовій газеты. „W. Allg. Ztg.“ и Dt. Ztg.“ оголосили були навѣть плянъ мобилизаціи берненьского полку и за то ихъ сконфисковано. Мимо того удержуєсь все ще поголоска, що 7 полкъ артилеріи має вымашерувати зъ Темешвару до Галичины. Вѣсти сій вилынули такожь и на биржу, котра зазначила заразъ паденье курсôвъ. До вѣстей, характеризуючихъ ситуацію, зачисляють такожь фактъ, що правительство оголосило, що кравцѣ, шевцѣ, римарѣ и сѣдлярѣ знайдуть роботу въ арсеналѣ. Минувшои суботы принято 600 лишь самыхъ сѣдлярôвъ а въ загалѣ 1000 новыхъ роботникôвъ. Сими днями має такожь ôдбутися проба перевозу однои бригады зелѣзницею, щобы выпробовати, скôлько треба часу на єи перевôзъ. Войско всяде до вагонôвъ на полудневôмъ дворци и поѣде ôдтакъ до Медлингу, зъ-ôдки опôсля верне знову до Вѣдня. — Одна зъ пештеньскихъ газетъ доносить такожь, що мѣжь Австрією, Румунією и Сербією заключено конвенцію войскову. — Мимо всѣхъ сихъ непокоячихъ вѣстей пише „Montags revue“, що въ вѣденьскихъ кругахъ дипломатичныхъ говорять, що ситуація загранична значно теперь полѣпшилася. Ôдносины межи Вѣднемъ а Петербургомъ мають все ще дружный характеръ а фактомъ має бути, що Россія въ послѣдныхъ дняхъ рѣшучо заявила, що не думає збройно выступати въ Болгаріи. До тои-жъ самои газеты доносять такожь зъ Константинополя, що Россія такъ довго не думає о окупаціи Болгаріи, *якъ довго державы не будуть* поиирати Болгаръ въ ихъ опорѣ супротивъ Россіи.

(*Зъ соймôвъ краєвыхъ.*) Соймъ галицкій, — якъ ходить поголоска — має бути закрытый вже въ слѣдуючу суботу. „N. fr. Presse“ домагається якъ найскоршого закрытя галицкого сойму, бо каже, що Поляки перестали-бы ставити численній резолюціи до правительства о всѣлякого рода запомоги. Згадана газета каже, що польскій послы повинній-бы вже разъ перестати уважати себе за делегацію и знати, що они лишь послы; замѣсть ставити резолюціи до правительства, могли-бы они тѣ справы залагоджувати въ Радѣ державнôй. — Ческій клюбъ моравского сойму розпався на двѣ части а причиною сего була справа пôдвышеня платнѣ для членôвъ Выдѣлу краєвого. Духовній члены сего клюбу выступили и постановили вступити до клюбу Белькредого. — Въ тирольскôмъ соймѣ ôдложено предложенье правительства въ справѣ закона школьного на пôзнѣйшій часъ.

(*Въ справѣ покликаня урядниковъ судовыхъ до войска*) выдавъ министеръ правосудія д-ръ Пражакъ розпорядженье, въ котрôмъ приказує урядникамъ, щобы они на случай покликаня повѣдомили завчасу своихъ безпосередныхъ *настоятелѣвъ*, а тѣ щобы дали заразъ о тôмъ знати президіи высшого суду и надпрокураторіи, щобы опôсля не настала въ судахъ, прокураторіяхъ и карныхъ заведеняхъ застоя въ службѣ. Въ надзвычайныхъ злучаяхъ може президія высшого суду або надпрокураторія *одnестися до* коменды войсковои або до коменды краєвои обороны о увôльненье дотычного урядника або о вызначенье для него иншого речинця до вправъ войсковыхъ.

Заграничній Державы.

Справа болгарска Важну вѣсть подає бруксельскій „Nord“, офиціозный органъ россійскій. Пôсля сеи газеты царь готовъ угодитись на кандидатуру кн. Георгія Ляйхтенберского, коли-бъ регентія уступила, а нове собраніе выбрало въ Тырновѣ кн. Георгія княземъ Болгаріи; въ сѣмъ случаю царь не обстававъ-бы вже за кандидатурою кн. Мингрельского. Родина кн. Ляйхтенберскихъ єсть православна и походить ôдъ пасерба Наполеона I., Евгенія Богарне. Теперь єсть трехъ братôвъ Ляйхтенбергскихъ, сынôвъ кн. Максимиліяна и вел. княгинѣ Маріи, дочки царя Николая I. Наймолодшій зъ нихъ, кн. Георгій Максимиліяновичъ Романовскій єсть кандидатомъ. Родився 1852 р., вдовець, бездѣтный, служить въ россійскôмъ войску яко ген.-майоръ. Вѣсть сю бруксельского „Nord-a“ уважають загально важнымъ симптомомъ мирного успособленя Россіи. — До Риму прибувъ зъ депутаціи болгарскои доси тôлько Калчевъ и, якъ кажуть, має годитись на пораду гр. Робиляита, щобы регентія уступила и щобы выбрано нове собраніе, а царь ôдступить ôдъ кандидатуры кн. Мингреліи. Можлива рѣчь, що депутація ôдвѣдає пану и буде принята въ Константинополи.

Россія Россійске министерство финансôвъ оголосило буджетъ на рôкъ 1887, зъ котрого показуєсь, що дефицитъ 36·6 милионôвъ а крôмъ того выдатки надзвычайній выносять 48·4 милионôвъ. Министеръ финансôвъ поясняє сей дефицитъ тымъ, що въ Россіи не устає криза економична а выдатки надзвычайній мусѣли бути ужитѣ на будову зелѣзницѣ. На покрытье дефициту выстануть готовій доходы а на покрытье выдатковъ надзвычайныхъ треба буде пôдвышити теперѣшній податки, завести новѣ и старатися о яку финансову операцію. Министеръ доказувавъ, що заведенье монополю горѣвки не збôльшить доходôвъ державы лише доведе до надъужитя дотычныхъ органôвъ, а зъ монополю тютюну будуть виправдѣ бôльшій доходы, але на нихъ не можна такожь богато числити. Монополь горѣвки и тютюну єсть улюблена гадка Каткова и Вишнеградского и тому то „Моск. Вѣдомости“ нападають на Бунгого, называють єго доктринеромъ и кажуть, що єсть то ясный доказъ, що ôдъ такихъ людей не можна було нѣчого сподѣватись. Теперь не оставсь нѣчого, якъ лишь лѣчити край ôдъ ихъ господарки. Каткову и Вишнеградскому єсть Бунге дуже не на руку и они зъ того дуже нерадѣ, що Бунге не пôшовъ зовсѣмъ въ ôдставку але збставъ предсѣдателемъ комитету министрôвъ. „Pol. Corr.“ доказує, що сей фактъ єсть доказомъ, що Катковъ не має *такого вилыву у царя Александра*, якій ему загально приписують. — До „Pester Lloyd-a“ доносять зъ Петербурга, що новый министеръ финансôвъ розпочавъ переговоры зъ россійскими банкирами жидами о позичку одного миліярда рублѣвъ на цѣли воєнній, але банкиры тѣ поставили за условіе рôвноуправненье жидôвъ. Царь однакожь не хоче на то пристати, бо боиться зворушити противъ себе христіянъ. „Köln. Ztg.“ довѣдуєсь зъ Петербурга, що царь мавъ въ часѣ принятя тѣла дипломатичного въ день Нового року высказатись рѣшучо за удержаньемъ мира и амбасадорови нѣмецкому высказавъ своє довѣріе до политики нѣмецкои. — Новымъ кандидатомъ россійскимъ на престолъ болгарскій має бути рѣшучо кн. Ляйхтенбергскій. Ходить навѣть поголоска, що Россія готова бы навѣть офиціяльно приняти сего кандидата, котрый мôгъ-бы найлѣпше залагодити справу болгарску. — Гр. Шуваловъ вернувъ зъ Берлина до Петербурга и здасть тамъ очевидно справу зъ своихъ спостережень въ Берлинѣ, що буде очевидно мати ôдтакъ вилывъ на дальшу ситуацію политичну. „Nat. Ztg.“ довѣдуєсь, що мѣжь Россією а Австрією єсть крôмъ справы болгарскои ще и друга причина непорозумѣня а именно нарушенье скерневицкои угоды черезъ то, що гр. Кальноки мавъ лордови Черчилю дати якесь приреченье, дотыкаюче ôдносинъ въ середнôй Азіи. Вѣсть ся здаєсь бути дуже неимовѣрна.

Нѣмеччина. Сталося, якъ вже давно *можна було предвидѣти*; кн. Бисмаркъ ôдновѣвъ опозиціи розвязаньемъ парляменту. Скоро палата приняла внесенье Штавфенберга о дозволеню лише трилѣтнои службы въ войску для контингенту, якого жадало правительство, выступивъ заразъ кн. Бисмаркъ и ôдчитавъ приготовленье вже посланіе цѣсарске, розвязуюче парляментъ. На се роздалися въ палатѣ зъ разу зъ лѣвици а ôдтакъ и зъ правицѣ грôмкій оклики: „Браво!“ и въ палатѣ настало велике зворушенье. Передъ палатою стояла величезна товпа народу, котра зъ великою цѣкавостію дожидала кôнця засѣданя. Скоро ôдтакъ явився на дворѣ кн. Бисмаркъ, повитала єго товпа грôмкими окликами и бѣгла навѣть кусень дороги за єго возомъ. Велѣдъ за розвязаньемъ парляменту явилося цѣсарске розпорядженье, розписуюче новій выборы на день 21 лютого с. р., а борба выборча знова розгорѣлася въ цѣлôй Нѣмеччинѣ. Въ виду лишь дуже короткого часу до речинця выборôвъ розпочали вже всѣ партіи свои агитаціи а зô всѣхъ найбôльшу дѣяльность розвинула партія соціялистична, котра вже навѣть поставила своихъ кандидатôвъ. Розумѣєся, що и правительство не буде тихо сидѣти, а сими днями має такожь появитися цѣсарска проклямація до всего народу нѣмецкого. Партія центрумъ користає зъ сеи нагоды и старається выкористати єи въ свою користь. Она вказує на то, що въ прускôмъ соймѣ заповѣджено проектъ церковно-политичного закона и сподѣвається, що законъ сей буде такожь ôдноситись и до чинôвъ католицкихъ монахôвъ, але мимо того наклікує до борбы зъ правительствомъ и каже въ своємъ органѣ „Germania“, що теперь настала рѣшуча хвиля, щобъ народъ нѣмецкій показавъ, чи умѣє заступати свои интересы, чи хоче ихъ ôддати въ руки кому иншому. — Трохи не на руку для выборчои агитаціи выпало якъ разъ теперь ôдкрытье пруского сойму, котрого члены суть заразомъ и членами парляменту, а котрій, замѣсть занятися своими выборами, будуть мусѣли сидѣти въ соймѣ. Бесѣда престольна, котрою ôдкрыто пруській соймъ, есть держана въ дуже сухôмъ тонѣ и вычисляє лишь роботы, якими соймъ буде займатися, якъ реформа администраціи, законъ церковно-политичный, справы школьній и т. д. О предложеню войсковôмъ и розвязаню парляменту якъ и о монополю горѣвки и тютюну не говориться нѣчого. Въ однôмъ лишь мѣсци, де говориться о збôльшеню выдатковъ, сказано, що тягарѣ, наложений на народъ, дадуться ледви въ иншій способѣ зменшити якъ черезъ заведенье посередныхъ податковъ, котрою то справою має займатися парляментъ. Правительство державне не хоче однакожь поки-що выступати въ парляментѣ зъ новыми предложенями, бо парляментъ завсѣгды ихъ ôдкидавъ; потребу сего мусять насампередъ выборцѣ и послы добре почути. — Всѣ вольнодумній газеты доказують, що при розвязаню парляменту нѣмецкого не ходило кн. Бисмаркови такъ о предложенье войскове якъ радше о монополѣ и для того хоче ôнъ мати въ парляментѣ таку бôльшôсть, котра бы на єго жаданя пристала. — Англійска газета „Standard“ запитує: „Чи сповниться теперь предсказанье гр. Мольткого, що по ôдкиненю предложеня войскового станесь вôйна нехибною?“

Англія. Смерть лорда Идеслая, бувшого министра финансôвъ а опôсля черезъ короткій часъ и заступника министра дѣлъ заграничныхъ, вилынула такъ сильно на лорда Сальсберого, що ôнъ постановивъ уступити и дорадже королевôй, щобы она поручила Гартингтонови утворенье нового кабинету. „Journ. des Débats“ доносить навѣть, що лордъ Сальсбери сильно занедужавъ и станъ єго здоровля єсть небезпечный. Кабинетъ Сальсберого тратить зъ кождымъ днемъ своихъ прихильниковъ и довѣріе въ краю а навѣть и партія консервативна робить єго одвѣчальнымъ за выступленье лорда Черчиля и смерть Идесляя. Передъ кôлькома днями оголошено письмо Черчиля до одного радикала, въ котрôмъ ôнъ каже, що готовъ попирати кожду партію, котра бы обставала за тыми засадами економичными и финансовыми, якихъ придержувалась палата послôвъ передъ 1874 р., т. є. котра бы допомогла до побѣды засадамъ Глядстона. — Конференція либералôвъ въ справѣ рôвноуправня Ирляндіи скôнчилась на нѣчôмъ, бо Глядстонъ жадає, щобы всѣ уніонисты пристали безъусловно на єго проєктъ ирляндского парляменту зъ ирляндскою екзекутивою.

Чорногора. На замѣтку декотрыхъ газетъ австрійскихъ, що Чорногора зброиться и чекає лишь ôдповѣдной хвилѣ, *щобы звернути свою увагу на Босну и* Герцеговину, ôдповѣдає „Гласъ Црнагорца“ що Чорногора теперь зовсѣмъ о тôмъ не думає, хочь здаєсь, що колись и на то часъ прійде. Пôсля вѣродостойныхъ информацій „Pol. Corr.“ звернено теперь дѣйстно всю увагу въ Чорногорѣ на справы войсковій. О заведеню писаного закона, о администраціи и *новомодномъ* судовництвѣ нѣхто теперь въ Чорногорѣ и не думає. Замѣсть того надходять вѣсти, що князѣвство се спровадило теперь 34 пушокъ Круппа и 5 милионôвъ патронôвъ карабиновыхъ, що роздѣляє оружіе мѣжь людей и управляє ихъ, формуе школьній баталіоны, управляє дуже пильно артилерію и т. д. Не можна — каже згадана газета — заперечити, що теперь всюды на порядку дневнôмъ стоять зброєня и що Чорногора мусить також богато робити, щобы свою армію поставити на становищи вымогъ теперѣшного часу, але коли розважимо, що Чорногора єсть теперь въ якъ найлѣпшôй дружбѣ зъ Туреччиною, то не трудно змѣркувати, противъ котрои сусѣдної державы вымѣрене се зброєнье.

НОВИНКИ.

— **Торжество Іорданьского водосвятія** ôдбулося вчера зъ свѣтлостію, властивою нашому обрядови. Цѣлый ринокъ заповнили великій товны народу. Воду освятивъ при кирници, окращеной трираменнымъ хрестомъ, Впр. митр. Сильвестеръ въ супроводѣ Капитулы и численного духовенъства, а за нимъ поступали представителѣ властій (намѣстникъ п. Залеский и маршалокъ гр. Тарновскій), деякій соймовій послы и виднѣйшій лица зъ львôвскихъ Русинôвъ. Пôдчасъ водосвятія дававъ сальвы ôддѣлъ львôвского гарнизону, а милозвучный спѣвъ рускихъ питомцѣвъ пôдносивъ ще бôльше величность торжества. Впр. митрополитъ выѣхавъ величаво шѣстьма кôньми. Сего року крилошанинъ не ѣхавъ зъ хрестомъ на бѣлôмъ кони (якъ тамтыми роками крил. Фаціевичъ); крил. Вѣлецкій, котрому сей выѣздъ предкладано, не принявъ єго лише зъ тои причины, що не привычный до кôнной ѣзды, а другій крилошане уже въ поважнѣйшôмъ вѣцѣ. — По торжествѣ водосвятія ôдбувся въ палатѣ митрополичôй обѣдъ, на котрый явилися запрошенї аен. Исаковичъ, еп. Солецкій, еп.-суфр. Пузына, рускій крилошане и декотрій священики, старѣйшина Ставропигіи д-ръ Шараневичъ и пр. Тоасты взносили Впр. митрополитъ въ честь епископôвъ, аен. Исаковичъ въ честь рускаго народу, и еп. Солецкій въ честь рускаго духовенъства.

— **Преосв. еп Пелешъ** ôдъѣхавъ передъ празникомъ Богоявленія Г. до Станиславова, а сими днями має выѣхати въ справахъ своєи епархіи до Вѣдня.

— **Дѣ театральній трупы украиньскій** дають теперь представленя въ столицяхъ Великороссіи: трупа Кропивницкого въ Петербурзѣ, а трупа Старицкого въ Москвѣ. Обѣ трупы роблять великій ефектъ. Не тôлько що публика дуже численно учащає на представленя, але ще й высокій достойники въ Петербурзѣ запрошують украиньскихъ артистôвъ до своихъ домôвъ на равты. Такъ запросивъ п. Гирсъ, министеръ дѣлъ загранычныхъ, трупу п. Кропивницкого на равтъ у себе и она грала пôдчасъ равту штуки украиньскій. Сердечна мелодія и краса нашои пѣсни, нѣжность и мягкôсть нашого слова очарувала Великороссôвъ и они не можуть налюбуватися, просто упоюються нашою драматичною штукою, а ще коли она має такихъ представителѣвъ якъ п. Кропивницкій и панѣ Заньковецка въ Петербурзѣ. Петербурскій и московскій газеты величають украиньскій театръ, а навѣть укладають стихи въ честь украиньского театру... Все то красно, але кобы при тôмъ правительство россійске скасовало указъ забороняючій украиньскому театрови грати въ мѣстахъ на Украинѣ...

— **Запрошенье зъ Бережанъ.** „Въ четверъ д. 3 л. лютого 1887 ôдбудеся въ Бережанахъ въ сали Касина официрско-урядничого (готель Мерля) на доходъ бережаньскои Рускои Бурсы вечеръ зъ танцями, устроеный Выдѣломъ тои-жъ Бурсы, на котрый П. Т. Родимцѣвъ маємо честь запросити. Вступъ на салю ôдъ одной особы 1 зр. не кладучи межѣ доброчинности. Билетôвъ, коли не будуть долученій до розсыланыхъ запрошень, дôстати буде можна въ торговли п. Гервого при оказаню запрошеня, а въ день вечерковый при касѣ. Коли-бъ хто запрошеня не одержавъ, зволить по него зголоситися въ Выдѣлѣ Бурсы. Початокъ вечерка о годинѣ 8 вечеромъ. — Бережаны д. 1 (13) сѣчня 1887. Въ имени Выдѣлу Рускои Бурсы: О. М. Соневицкій, предсѣдатель и касіеръ; о. М. Гѣбовицкій, заступ предсѣдателя; проф. П. Дуткевичъ, членъ Выдѣлу; д-ръ Д. Савчакъ, секретарь.

— **Товариство рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Черновцяхъ** устроює дня 26. сѣчня (7 л. лютого) 1887. р. въ сали Музичного Товариства вечерокъ зъ танцями, на котрый въ имени Комитету розсылали запрошеня предсѣдатель комитету проф. д-ръ Ст. Смаль-Стоцкій и предсѣдаталь товариства „Союзъ“ Григорій Ганкевичъ. — Цѣна вступныхъ картъ: для одной особы 2 зр., для родины до 4 осôбъ 6 зр, за льожу 8 зр. початокъ о год. 8½ вечеромъ. Вступній карты будуть продаватися д. 25. и 26. сѣчня (6. и 7. лат. лютого) 1887 въ забудованю Музичного Товариства ôдъ 10. год рано до 5 вечеромъ. Стрôй народный або вечерковый.

— **Зъ Коссова пишуть намъ:** Заходами комитету, зложеного зъ Русинôвъ и либеральнѣйшихъ Полякôвъ, завязуєся въ Коссовѣ мѣшана читальня, до котрои має належати и интеліенція (розумѣєсь не вся) и мѣщане та ремѣсники Статуты тои читальнѣ выслані вже до затвердженя ц. к. Намѣстництву. Цѣлею читальнѣ єсть — розбудити житье духове въ середнôй клясѣ людности, зближенье интеліенціи до мѣщаньства и житье товариске. Якъ тая читальня буде розвиватися, не залишимо донести до Вашои часописи.

— **П. Обертынський,** властитель Уднова коло Куликова, розпарцелювавши мѣжь селянъ купленє ôдъ граѳинѣ Скарбковои село Кошелѣвъ, продавъ мѣсце, де стоявъ кошелѣвскій двôръ разомъ зъ огородомъ дворскимъ, тамошному господареви Олексѣ Хомякови за 3200 зр. Такъ на мѣсци паньского двора станула селяньска загорода.

— **О. Онуфрея Лепкого** увôльнено зъ Новымъ Рокомъ ôдъ обовязкôвъ верховного нагляду надъ редакцією „Мира“ и ôдъ веденя грошевыхъ справъ тои-жъ часописи. Администрацію перенесено до св. Юра. Персоналъ редакціи „Мира“ складаючійся зъ пп. Ив. Левицкого (редактора), Ор. Авдыковского и Вол. Луцика (Бодака Музики) скрѣнивъ д-ръ Климъ Ганкевичъ изъ Черновець.

— **Залѣщицка Рада повѣтова** не ôдбуває своихъ засѣдань вже ôдъ двохъ лѣтъ! Пôвтора вже року якъ многій радній зложили свои мандаты, а доси не розписано новыхъ выборôвъ. Мешканцѣ повѣта цѣкавій знати, коли дотычній власти зволять покликати до житя присяну смертною дрѣмотою представительку залѣщицкои автономіи?

— **Рускій театръ народный** выѣхавъ зъ Перемышля до Добромиля на 3 представленя. Завтра въ четверъ ôдграє оперету „Зеленый островъ“ а въ пятницю „Капраля Тимка“ Зъ ôдтамъ вертає до Перемышля на 3 послѣдній представленя. Въ недѣлю ôдграє „Олега“ К. Устіяновича.

— **Споминки д-ра Зыбликевича.** Бувшій маршалокъ д-ръ Зыбликевичъ предпринявъ, якъ доносить „Kurjer Lw.“, написати объемистій споминки, въ котрыхъ має дуже докладно и подрôбно описати ôдносины краєвого Выдѣлу до намѣстництва въ часѣ єго маршалкованя. Рѣчь се безперечно дуже цѣкава и польскій книгарѣ вже теперь чинять заходы, щобы позыскати право печатати тѣ споминки, жертвуючи д-ру Зыбликевичеви высокій гонорары.

— **Въ округѣ львôвскои палаты адвокатôвъ** єсть теперь 147 адвокатôвъ. Зъ тыхъ припадае на Львôвъ 84, Сокаль 2, Жовкву 1, Золочѣвъ 4, Броды 2, Радехôвъ 1, Бережаны 4, Рогатынъ 1, Тернопôль 16, Чорткôвъ 2, Залѣщики 2, Станиславôвъ 12, Коломыя 9, Бучачъ 2, Коссôвъ 2, Снятынъ 2, Борщѣвъ 1.

— **Житье за мужа!** Редакторъ выходячого въ Филипополи опозиційного дневника „Народный Гласъ“ Манчевъ скомпромитувався политично и регентія велѣла єго увязнити. Чотыри жандармы пôшли сповнити приказъ, але якъ вступили лише до сѣней, выйшла имъ на зустрѣчь жѣнка Манчева зъ револьверомъ въ руцѣ и приневолила ихъ вернутись на улицю. Тогдѣ замкнула дверѣ ôдъ улицѣ а сама, *станувши* зъ карабиномъ въ ôкнѣ, почала стрѣляти до атакуючихъ зачиненій дверѣ жандармôвъ. Жандармамъ прибула помôчь, але стрѣлы не переставали, и Манчева зранила кôлькохъ жандармôвъ. Вкôнци удалось жандармамъ дôстатися до середины а коли и тутъ заступила имъ неустрашима жѣнка дорогу и грозила стрѣлами, порубали єи мечами такъ сильно, що нема надѣѣ, щобы могла подужати и жити. Доперва тогдѣ змогли жандарми арештувати єи мужа.

— **Зъ Ярославля пишуть намъ:** Ярославскій ц. к. староста наказувавъ вôйтамъ на сесіи, щобы будынки нѣгде не асекурували и не давали асекурувати, якъ лише въ Краковскôмъ

товариствѣ. То, розумѣєся, не належить до круга дѣланя ц. к. старосты, а скорше, здаєсь намъ, належало-бы наказати, абы вôйты по дорогахъ мôстки понаправляли, бо тутъ декуды и житьемъ можна переплатити. И у насъ ц. к. урядъ податковый взыває людей до себе и въ найбôльшій свята, — лише жиды мають въ свôй шабасъ спокôй...

— **Славне село Денисôвъ** въ пов. тернопôльскôмъ, звѣстне зô своихъ взôрцевыхъ порядкôвъ и знаменитого хору зъорганизованого о. Витошиньскимъ, поставило теперь власнымъ коштомъ величаву мурована церковь. Плянъ на тую церковь выготовивъ львôвскій инжинеръ п. И. Левиньскій (Русинъ) а кошты будовы, котру розпочато въ цвѣтни и скôнчено въ вересни 1886 р., выносили 14.000 зр. На устроенье великого престола жертвувавъ денисôвскій господарь п. Андрѣй Самиця, членъ читальнѣ и братства тверезости 500 зр.

— **Зъ Дрогобыча пишуть намъ**: Въ нашôмъ мѣстѣ по склепахъ, котрі мають привилей продавати почтовій други, нема рускихъ друкôвъ, а урядъ терпить сю аномалію. На жаданье, щобы дано рускій други, ôдповѣдають: „Jeszcze się takich nie drukowało“ або „Jakie mam, takie dam“. Се причинокъ до сотокъ подôбныхъ фактôвъ, котрі подаються до вѣдомости свѣтлои Дирекціи почтъ у Львовѣ. — *Q.*

— **Краєва Рада шкôльна** припоручила до шкôльного ужитку въ львôвскôй рускôй гимназіи нове выданье книжки „Вправы въ языцѣ нѣмецкôмъ“, уложеної пôсля Евг. Яноты Амвр. Шанковскимъ и призначеної для I. и II. кл. гимназіяльної.

— **До Рады повѣтової въ Равѣ рускôй** выбраній при доповняючôмъ выборѣ изъ сельскихъ громадъ господарѣ: Илько Омелянъ, Василь Ключковскій и Семко Михалейко.

— **Рафинерію нафты въ Устрикахъ** коло Хирова закупила ôдъ дотепернѣшныхъ властителѣвъ нѣмецкихъ предпріемцѣвъ спôлка, зложена зъ кôлькохъ доокрестныхъ дѣдичѣвъ, на чолѣ котрои станувъ предпріемчивый продуцентъ нафты Іосифъ Викторъ. Єсть се одинъ зъ доволѣ рѣдкихъ случаѣвъ, де предпріемство переходить зъ рукъ чужинцѣвъ въ руки людей краєвыхъ.

— **Судіе въ тогахъ!** Министерство справедливости намѣряє розпорядити, шобы всѣ судіе въ Австріи, прокураторы и адвокаты выступаючи при розправахъ надягали чорній, тоги и такій самій биреты (шапочки).

— **Жѣноча огнева сторожа** завязалася въ Ливерпулю въ Англіи. Гарній члены сего добродѣйного товариства навкучили собѣ, видно, вѣчно запалювати огонь въ серцихъ мужчинъ и принялись для ôдмѣны за невдячне дѣло — гасити огонь. Помимо того жѣноча огнева сторожа вывязуєсь дуже добре зъ своєи задачѣ, а дикій елементъ-огонь пôддаєся ѣй легко, такъ само якъ тверда вдача брудкого пола.

— **Межинародну выставу зелѣзниць** устроюють сего року Французы въ Парижи, яко въ 50-тѣ роковины заведеня зелѣзниць у Франціи.

— **Цѣсарь затвердивъ выбôръ** нотаря въ Рудкахъ Казимира Курка на мѣсто-маршалка рудецкои Рады повѣтовои.

— **Огонь въ Комаровѣ** коло Галича знищивъ д. 8 л. с. м. въ пôвъ годины 12 загородъ селяньскихъ. Страты великій, бо згорѣло все збôже и одѣжь въ хатахъ, а лише товаръ выратовано.

— **Зъ арміи.** Цѣсарь призволивъ, щобы вся пѣхота краєвои обороны носила однаковій мундуры, а именно такій самій, якій приписаній теперь для стрѣльцѣвъ обороны, т. є. темный кафтанъ зъ ясно зелеными вылогами, а офіциры ще до того стрѣлецкій капелюхи.

Наука, штука и литература.

— **„Веселка“**, литературна збôрка, зложинъ Андрѣй Молодченко, Львôвъ 1887. Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла у Львовѣ дуже гарна книжка, обôймаюча 212 сторôнъ печати малои бѣмки. Книжку сю може трохи невôдповѣдно назвавъ авторъ литературною збôркою, бо змѣстъ еи скорше ôдповѣдае читанцѣ для молодежи на другôмъ степени науки зъ вельми педагогично пôдобранымъ и упорядкованымъ матеріяломъ. Книжка дѣлиться на 5 частей: I. Рôдна оселя, II. Село, III. Поле, IV. Лѣсъ и V. Рѣчка та ставъ, а кожда зъ сихъ частей мѣстить въ собѣ коротенькій и дуже зручно оброблені статейки и стишки, котрі не тôлько стоять въ органичнôй звязи зъ написею ôддѣлу, але такожь и мѣжь собою, и постепенно розширяють кругъ знания молодого читателя. До декотрыхъ прозаичныхъ кусникôвъ пододаваній ще народній пословицѣ и приповѣдки, а то тымъ бôльше пôдносить педагогичну вартôсть книжки. Що однакожь найбôльше робить сю книжку цѣнною, то се, що она стараєсь розбудити и укрѣпити въ читателю любовь до правды, чесноты и всего, що свое, що рôдне.

— **„Зорѣ“ число I-ше за рôкъ 1887** мѣстить въ собѣ слѣдуючій статьѣ: „За рôдну землю“, повѣсть; Зъ поезій Ю. Федьковича; „Рôздвяній образки“ Гр. Цеглиньского; „До Музы“, стихъ В. Масляка; „Гальшка Острожска“, трагедія д-ра Ом. Огоновского; „Весна“, стихъ С. Павленка; „Исторія литературы рускои“ д-ра Ом. Огоновского; Критичній замѣтки изъ науки и штуки, М. Комара; Рускій театръ, рецензія. — Якъ бачимо, 1-ше число „Зорѣ“ ôдзначаєся добôрностію статей и богатствомъ литературного матеріялу, а се новинно здобути ѣй вступъ до кождои рускои хаты.

Вѣсти зъ аеп Львôвскои.

Митроп. консисторія: 1) затвердила завѣдательство ex currendo пар. Руды (по смерти о. Бонковского) сусѣдови о. І Кобриновичу зъ Ланôвъ; 2) вставилася до президіи ц. к. намѣстництва о згоду на институцію пароха на Облазницю; 3) о дотацію зъ религ. фонда для сотрудника въ Бережници, дек. роздôльского.

Архіерейску похвалу грамотою одержало 17 господарѣвъ зъ Гниличокъ, мѣжь тыми Иванъ и Максимъ Шпундеры, за жертвенность при будовѣ церкви въ Гниличкахъ.

Вѣсти зъ Аеп. Перемыскои.

Презенту на парохію Ганчову дек. бѣцкого одержавъ о. Іоанъ Литыньскій, завѣдатель тои-жь парохіи.

Каноничну институцію на парохію Скопôвъ дек. порохницкого одержавъ о. Тадей Скородиньскій, експозитъ зъ Речичанъ дек. судово-вишеньского.

Завѣдательство на парохію Липа дек. бирчаньского одержавъ о. Антоній Менциньскій, завѣдатель Вороблячипа.

Самостôйне сотрудництво въ Речичанахъ дек. судовишеньского одержавъ о. Миронъ Литыньскій, завѣдатель Скопова.

Комисаремъ шкôльнымъ для шкôлъ народныхъ дек. горожаньского именованый о. Климентій Лопушаньскій, завѣдатель того-жь деканата.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— **Мѣсце инжинира повѣтового** опорожнене въ Гусятинѣ, зъ рôчною платнею 800 зр. Убѣгателѣ мають подаватись до 15 лютого с. р. на руки гусятиньского Выдѣлу пов.

— Провизоричными комисарями повѣтовыми именованій конциписты намѣстництва Е. Чепельовскій и М. Вольскій у Львовѣ, А. Завадскій въ Стрыю, д-ръ А. Побудкевичъ у Львовѣ, М. Совиньскій въ Тернополи, Т. Бобжиньскій въ Сяноку и концепистъ дирекціи лѣсôвъ и доменъ Л Ричі у Львовѣ. — Провизоричными конципистами намѣстництва именованій практиканты И. Гукльеръ въ Рогатынѣ, А. Гродскій въ Городенцѣ, И. Ставскій въ Яслѣ, В. Лемницкій и В.Бѣлявскій въСтрыю, А. Шидловскій въ Тернополи, Р. Тхоржницкій у Львовѣ, Ж. Петрускій въ Перемышли, П. Горскій у Львовѣ. — Перенесенй комисарѣ повѣтовій С. Василевскій зъ Рудокъ до Дрогобыча, В Богуцкій зъ Ропчиць до Рудокъ, И. Розвадовскій зъ Калуша до Львова, М Неничка зъ Скалата до Городка, М Вольскій зô Львова до Перемышля, А. Завадскій зъ Стрыя до Калуша, д-ръ А. Побудкевичъ зô Львова до Скалата, М. Совиньскій зъ Тернополя до Гусятына и Л Ричі зô Львова до Станиславова. — Перенесенй конциписты намѣстництва: А. Гродскій зъ Городенки до Борщева, В Бѣлявскій зô Стрыя до Тарнова Ж. Петрускій зъ Тернополя до Львова, д-ръ П. Горскій зô Львова до Кракова. — Перенесенй практиканты намѣстництва Ф. Балько зъ Камѣнки до Лѣска, П. Гамулиньскій зô Львова до Камѣнки, И. Маєвскій зô Львова до Тернополя и Е. Станиславскій зô Львова до Станиславова. — Ф. Шафранъ, молодшій учитель при учительскôй семинаріи въ Тернополи, именованый окружнымъ инспекторомъ въ Перемышли. — Дѣйстныки учителями при школахъ етатовыхъ именованій Северинъ Кривда въ Бабуховѣ, Прокôпъ Депутатъ въ Чорнолôзцяхъ и Теофиль Микульскій въ Войниловѣ. — Перенесенй старосты Р. Цѣшка зъ Тѣшанова до Долины, К. Коляржовскій зъ Дрогобыча до Бережанъ, К. Дроздовскій зъ Гусятына до Калуша, П Свѣтальскій зъ Калуша до Дрогобыча, М. Шашкевичъ зъ Кольбушовы до Пильзна и А. Левицкій въ Бôбрки до Старого мѣста. — Новоименованій старосты одержали мѣсця: М. Панцевичъ въ Кольбушовôй, Ю. Прокопчицъ въ Горлицяхъ, Ф. Слядекъ въ Перемышлянахъ, Е. Навроцкій въ Гусятынѣ, Т. Кархезій въ Тѣшановѣ, З. Масюкъ въ Городенцѣ, К. Курыловичъ въ Бôбрцѣ и гр. Ст. Пининьскій въ Городку — Секретарѣ намѣстництва гр. Авг. Дѣдушицкій и Б. Розвадовскій придѣлений першій до староства въ Мостискахъ, другій въ Теребовли и мають управляти тыми староствами ажь до именованя старостôвъ.

— Перенесенй комисарѣ повѣтовій: Ем. Глинецкій зъ Тернополя до Бохнѣ, К. Мильнеръ зъ Городка до Рогатына, А. Щуровскій зъ Пôдгаєць до Тернополя, д-ръ Жигмонтъ Ленчевскій зъ Борщева до Пôдгаєць и Сев. Хшонщевскій зъ Гусятына до Ропчиць. — Львôвскій прокураторъ державный Володиславъ Шимоновичъ именованый старшимъ совѣтникомъ высшого суду краєвого у Львовѣ. — Судіями повѣтовыми именованій Іосифъ Пакошь, секретарь рады тернопôльского окружного суду, въ Микулинцахъ; адъюнктъ перемыского суду окружного Людвикъ Губль въ Рымановѣ; адъюнктъ львôвского суду д-ръ Филаретъ Сембратовичъ въ Монастирискахъ, и адъюнктъ станиславôвского суду Адамъ Грабовеньскій въ Турцѣ. — Перенесеный судія нов. Леопольдъ Гавзеръ зъ Монастирискъ до Жолынѣ.

Посмертнй вѣсти.

✝ **О. Иларіонъ Грушкевичъ**, рускій парохъ въ Опацѣ, дек. мокряньскій, повѣта дрогобыцкого, упокоився д. 2 (14) сѣчня въ 74 роцѣ житя а въ 50 священьства „Покôйный — пишуть намъ — належавъ до тыхъ передовыхъ рускихъ патріотôвъ, що въ 1848 роцѣ заснували Головну Раду, Матицю Галицку, що збиравъ грошѣ на заснованье Народного Дому и симъ ставъ основателемъ сего великого института. Покôйный вєюды спѣшивъ до працѣ около добра народного, не щадивъ труду и гроша. Въ 1861 р. коли руске житье народне черезъ наданье конституціи сильнѣйше зачало розвиватись, покôйный станувъ въ рядѣ борцѣвъ народныхъ, беручи участь въ выборахъ, коли розходилось выбрати правдивыхъ народныхъ представителѣвъ до Сойму и Рады державнои. Покôйному то належиться головна заслуга, що першимъ посломъ до Сойму краєвого выбравъ повѣтъ судовый пôдбускій пок. Михаила Качковского, а ôдтакъ все рускій посолъ зъ ôдси выходивъ до Сойму и до Рады державнои. Покôйный загрѣвавъ всѣхъ до горячои участи въ народныхъ справахъ. А коли у насъ наставъ нещасливый роздѣлъ, коли середъ Русинôвъ вытворилась партія москвофильска, що звалила програму зъ 1848-го року и заперечила самостôйность рускои народности, покôйный хочь зъ-разу не перехилявся на пѣяку сторону, пôзнѣйше однакъ, побачивши безплодность дѣланя партіи москвофильскои, перехилився до Русинôвъ-народовцѣвъ, бувъ предплатникомъ и читателемъ „Дѣла“, и неразъ высказувався зъ повнымъ признаньемъ для невсыпучихъ трудôвъ — якъ ôнъ говоривъ — „молодыхъ“. Вѣчная ёму память!“

Господарство торговля и промыслъ.

— **Головній выграній льосы великои льотеріи фантовои въ Перемышли**: 10597, 10719, 10791, 13689, 13695, 15499, 17701, 20977, 20997, 31401, 35819, 39301, 44885, 50685, 51099, 54693, 57312, 57391, 57595, 58889, 60495, 62691, 64201, 65597, 65711, 69387, 70193, 70899, 70983, 72887, 72899, 72933, 75593, 75793, 76712, 76783, 76883, 90183, 91397, 91399, 97091, 102401, 102601, 103717, 103789, 106311, 106397, 107212, 107273, 107287, 115513, 115514, 115581, 117289, 117491, 117499, 117995, 118086, 119387, 122585, 123283, 124393, 125785, 129597, 130089, 132801, 134893, 139193, 139497, 140989, 142191, 144795, 146611, 146687, 150001, 152351, 152593, 154997, 156187, 156291, 158083, 158089, 160691, 160193, 160695, 161089, 164577, 164701, 167197, 168197, 168989, 170191, 170499, 170602, 170895, 175205, 175291, 180089, 181885, 182689, 183593, 183801, 184101, 185789, 189812, 189897, 190002, 194593, 197225, 197597.

— **Головній выграній Кинчемъ-льосôвъ** припали Іосифови Тенорѣ въ Квасицъ въ Моравіи и Ревесови въ Феньесъ Літке въ Угорщинѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На памятникъ бл. п. Вол. Барвѣньского Вп.**: Л. Гарасимовичъ въ Збаражи 1 зр.

— **На Альманхъ Лукича въ дохôдъ Рускога Касина въ Стрыю** Вп.: І. К. въ Будзановѣ, о. Е. М. въ Новосѣлкахъ, В. К. у Львовѣ, П. Т., В. Я., И. Б., Г. Гр., П. З., П Г., въ Н. С. по 1 зр. 10 кр.

— **Замѣсть новорôчныхъ желань** зложили на розширенье льокалю товариства „Академичного Братства“ Вп.: Л. Рожанковскій сов. суд. зъ Золочева, о. Гузаръ зъ Завалова, Левъ Гузаръ канд. нотар. зô Зборова, К. Пôдляшецкій и А. Харакъ адъюнкты суд. зъ Золочева, о. Мизь, гр.к. парохъ и п. Чучава, начальникъ суду въ Зборовѣ, о. деканъ Клосевичъ и судія п. Воляньскій разомъ 7 зр. 60 кр., а Вп. п. Іосифъ Онишкевичъ, нотарь зô Зборова, жертвувавъ 5 зр. — За тѣ щедрі датки складає Выдѣлъ „Акад. Братства“ Вп. Добродѣямъ сердечну подяку! — *Е. Петрушевичъ*, голова товариства.

Переписка Редакції и Администрациі.

Вп. Ржегоржь въ Львовѣ. Спаси Бôгъ! — Всѣ безъплатні письма кидаються у насъ до коша; инакшій не може бути. Чому не пôдписатись, или редакція все держить имя свого доноснатиля въ тайнѣ? —

Вп. І. Р. въ Тростянцю. Зо щирй слова заохоты спаси Бôгъ! Высылаємо дальше.

Съ симъ числомъ розсылаємо Цѣникъ Народнои Торговѣ — о скôльо выстарчить накладъ.

Подяка.

Дня 10 л. сѣчня р. сподобалося Всевышнёму покликати до вѣчности о. Іосифа Стрѣльбицкого, пароднка въ Саранчукахъ, дек. пôдгаецкого. По довгôй и тяжкій недузѣ смерть лиха за скоро забрала отця роднѣ, лишаючи вдовицю зъ четверма незабезпечеными сирôтками. Хто зазнавъ подôбного рода горя, тотôйме, якъ тяжкій ударъ навѣстивъ осиротую родину. Опечалена родина складає нашимъ прилюдну сердечну подяку передъмъ загально поважаному Мужеви, Вир. дек. и сов. Иляріону Стеткевичу за прехôше довершенье чина погребенія якъ и зараду и ôтцѣвску потѣху; не менше дяк Всч. оо. Крайковскому зъ Литвинова зтрогательне слово надгробне, Лежигунскому зъ Рыбника, Слоневскому зъ Кривого, Тискому зъ Дубща, Литиньскому зъ Теляго, Лотоцкому зъ Тростянця, Стеткевичу Потуторъ, Дыдикови зъ Бережанъ и Вискому зъ Саранчукъ за участь въ обрядохоронномъ. Спаси Бôгъ начальникови громады, Братству церковному, прихожанамъ и знакомымъ за ôбданье послѣдної присл, за помôчъ и сочувство, и най Богъ ôдвдасть и родинъ Вашихъ ôдвертає подôбна горе!

Текля зъ Камѣньскихъ Стрѣльбицка, сопруга покôйного; Марія Стрѣльбицкихъ Кончевичъ; Даніилъ, Іоа, Ольга, Спиридіонъ, дѣти; Тадей Ковичъ, зять.

Ц. к. упр. галицій ный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсовнôмъ

5% Листы ипотечні

якъ такъ

5% преміованій сты гипот.

Порученя зъ провинціи выповняє ôдворотнокоштом безъ провизіи. 1810 52—0

Антика РУКЕРА Львовѣ
поручає 1561 257—?

Зѣлье Зебургера ко новне средство на катаръ, кашель хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За пакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 19 л. сѣчня 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	220 —	203 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	229 —	232 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	287 —	292 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	100 —	101 —
Банку гипот. гал. 5% а. в. вылъос. зъ 10% прем.	103 —	104 —
Банку краєвого 4½% а в. льос. 51 л.	97 75	98 75
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	101 —	101 —
Товариства кредит. гал. 4% а. в . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 —
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 25	100 25
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	50 —	53 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв	43 —	46 —
Общ роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац галицкй 5% м. к. . . .	104 —	105 —
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	104 —	106 —
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	96 70	98 —
Лôсы:		
Мѣста Кракова	17 —	19 —
Мѣста Станиславова	29 —	32 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 86	5 96
Наполеондоръ	9 94	10 04
Пôвъимперіялъ	10 28	10 38
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 17	1 19
100 марокъ нѣмецкихъ	61 50	62 20

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов. Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orló)		3 15		
Зъ Орлова (Orló):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.	Мѣшанй поѣзды			
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .	* * 5 50	* * 9 50	1 06	3 10 6 40 *
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37	3 51 7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .	7 33	11 11	1 53	4 28 7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22	5 07 8 38 *

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ пôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означені * не курсують въ пятницѣ, а означені ** не курсують въ суботы.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручає Вшов П. Т. ублицѣ овôй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручає еи пôсля побôчь стоячого цѣнника ☛

Замовленя залагоджуєся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

☛ Особливо звертаєся увагу на Знаменитій роды К. & С. Попова.

	зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна ½ кильо .	1	60
„ „ мелянжь „ „ .	1	80
Сушонгъ, знаменита „ „ .	2	—
„ найлѣпша „ „ .	3	—
Мелянжъ каравана „ „ .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I. „ „ .	3	20
„ (Ч. II. „ „ .	4	60
„ (Ч. III. „ „ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.	2	40
„ („ 2 „ — „	3	—
„ („ 2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо . .	1	60
„ (Г. prima „ „ . .	1	80
„ (non plus ultra „ „ . .	2	50

☛ Ласкавй порученя почтою, опакованье франко. 1802 7—20

Д-ръ Антоній Бергеръ

спеціялистъ хôрыхъ и сифилічныхъ.

Лѣчить и листовно а на жаданье змѣняє адресу и высилає лѣки. 1822 1—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданя 1 зр.

Ординація дома, год. 3—5

Львôвъ, ул. Карла Людвика, ч 7.

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне пученье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякогода самъ заступатись и потрѣбныя письма, якъ поданя, просьбы и т. д. безъ помочи адвоката съ повнымъ хôсломъ правною спорядзать може.

Уложили Ель Лукичъ и Юліянъ Семигинôвскій.

Томъ I: Законъ цивильный вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и больше якъ 200 рôзнородными взôрами та прикладами.

Цѣна 1 примірника въ книгарняхъ выносить 3 зр. 8 кр.

☛ Хто купує І. В. Левицкого въ Залôщцяхъ платить за 1 прим. тôлько 2 зр. 30 кр. — Для предплатниковъ „Дѣла“ и „Батьковины“ цѣна зникжена на 2 зр. 50 кр. в., а съ пересылкою почтовою 3 зр. 75 кр.

Проспекты оцінній высилає на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщцяхъ. Въ выняткôвыхъ случаяхъ здався 1 примѣрникъ по зниженôй цѣнѣ, на сплату въ двохъ ратахъ. (2—15)

„Буковина“

часопись политична, кро заступаюча интересы Буковинскои Руси, выходить въ Чернôвцяхъ два разы на мѣсяць пôдъ редакцію Ю. Федьковича.

Предплата: на цѣлый рôкъ 3 зр, на пôвъ року 1 зр. 50 кр., на третину року 1 зр.

Запрошенье до предплаты

на I. томъ

„Руского политичн. Правотаря“

Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ.

адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis a Heft 30 kr.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE. VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акційного Банку Гипотечного

1811 53—? купує и продає

ВСѢ ЄФЄКТЫ И МОНЄТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечній и 5% Листы Гип. преміованй,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвышои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупілярныхъ, кавцій супружескихъ войковыхъ, на кавцію и вадія

☛ **можна одержати въ сѣй Конторѣ.**

(до выльосованя зъ 10% премією т. є. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Б[illegible]ского.

Ч. 3. Львôвъ, Субота 10 (22) сѣчня 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ **Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.**

Руска гимназія въ Перемышли а польска праса.

Урядова „Газета Львôвска“ принесла въ ч. 15 зъ дня 20 л. сѣчня такій комуникатъ:

„Комисія шкôльна (соймова) на нынѣшнôмъ засѣданю, залагоджуючи внесенье пос. Романчука, ухвалила:

1) уставу о языцѣ выкладовôмъ въ маючôй утворитись другôй гимназіи въ Перемышли, въ котрôй буде сказано, що языкомъ выкладовымъ той гимназіи маѥ бути языкъ рускій;

2) резолюцію до ц. к. правительства зъ просьбою о заложенье другои гимназіи зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ Перемышли“.

Пôсля нашихъ информацій наведену ухвалу приняла майже комисія одноголосно по заявленю представителя правительства, що правительство годиться на внесенье пос. Романчука и готово удержувати цѣлу руску гимназію въ Перемышли своимъ коштомъ, коли край того забажаѥ. Въ виду такого несподѣваного для Полякôвъ заявленя представителя правительства, не выпадало вже польскимъ членамъ комисіи голосувати инакше, якъ за цѣлою гимназіею, а въ наслѣдокъ того закинено вже рôзнѣ инші внесеня, якъ гр. Стан. Тарновского, щобы въ Перемышли завести рускі паралельки, або Цолля, щобы утворити тамъ лише низшу гимназію руску.

Справа тая прийде на порядокъ днêвный въ Соймѣ або въ понедѣлокъ або вô второкъ слѣдующого тыждня. Дебата, надѣятись, буде дуже оживлена, бо рускі послы будуть зъ цѣлою енергіею обставати за внесеньемъ пос. Романчука, на котре згодилось правительство и котре приняла комисія, а середъ польскои бôльшости знайдеся, безперечно, доволѣ такихъ послôвъ, котрі завзято выступлять противъ заложеня рускои гимназіи въ Перемышли. Заповѣдею сего ѥсть понизше наведеный конвульсійный крикъ „Gazet-ы Narodow-ou“. Такои ѣди, ненависти до русчины, такихъ клеветъ на Русинôвъ, такихъ дикихъ, варварскихъ понять о законности ѣдженя слабшихъ народностей сильнѣйшими, такого огидного цинизму — мы вже ôдъ рокôвъ не стрѣчали въ польскôй прасѣ а проявляється она ажь нынѣ, коли правительство заявилося наконець дати Русинамъ другу руску гимназію и коли стала вже замкнена звѣстна фôрточка, що, мовлявъ, „Поляки не ôдъ того, та — rząd nam broździ“...

Щобы нѣхто не посудивъ насъ о сторонничôсть, мы подаємо понизше всѣ голосы, які доси появилися въ тôмъ дѣлѣ, а ширшій уваги свои лишаємо на пôзнѣйше.

Въ хвили, коли се пишемо, середъ польскои прасы ôдозвалися тôлько два голосы: въ „Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ“ и въ „Gazet-ѣ Narodow-ôй“.

„Kurjer Lw.“ нотуючи ухвалу комисіи, пише ôдъ себе:

„Тѣшить насъ тая ухвала, направляюча по трохи торбôчну ôдмову, якои дôзнали Русины. Дай Боже, щобъ она сталась такожь ухвалою Сойму. Ѥсть се тымъ конечнѣйше, що въ наслѣдокъ несанкціонованя торбôчнои змѣны постановъ о языцѣ выкладовôмъ, всѣ дотепернішній усилія, щобы вдоволити рôвноуправненымъ домаганямъ представителѣвъ Руси, зведено на нѣщо“.

„Gazeta-жь Narodowa“ ударила вже въ инакшій дзвôнъ. Вже того самого дня, коли повыша ухвала комисіи шкôльнои стала звѣстною, она умѣстила въ ч. 16 въ рубрицѣ „Послѣдній вѣсти“ таку ефектовну вѣсть:

„Комисія шкôльна вчера ухвалила утворити въ Перемышли гимназію зъ выкладомъ рускимъ. Справу здавати (въ Соймѣ) буде п. Стан. Тарновскій, той самъ Стан. Тарновскій, котрый торбôкъ бувъ противникомъ тои нещастнои гадки. Не сумнѣваємось, що въ Соймѣ знайдеся бôльшôсть, котра не пôде за внесеньемъ комисіи и не схоче взяти на свою совѣсть уступки, зробленои кôлькомъ агитаторамъ, кокетованымъ теперь людьми, котрій ще торбôкъ заявилися дуже категорично противъ такои удеглости для русификаторôвъ мѣстъ нашихъ — противъ волѣ родичѣвъ, противъ ореченя тѣлъ автономичныхъ та науковыхъ и противъ мнѣня суспôльности. Ѥсли графамъ Тарновскимъ такъ дуже иде о популярнôсть, то нехай-же бодай не чинять того коштомъ польскости. Ѥсли-жь до того наклонивъ ихъ голосъ правительственного комисаря, то тымъ гôрше.“

Въ слѣдующôмъ-же, вчерашнôмъ числѣ знаходимо въ „Gazet-ѣ Nar.“ уже ажь двѣ статьѣ про тую справу. Въ першôй, въ рубрицѣ „Послѣднихъ вѣстей“, уже ôдкликуѥ дещо, що вчера зъ такимъ патосомъ глаголала.

„Легкодушна — пише она — ухвала комисіи шкôльнои о заведенію окремои гимназіи рускои въ Перемышли, зробила въ кругахъ посольскихъ пригнетаюче впечатлѣнье. Мы дôстали тую вѣсть вчера туй передъ выданьемъ „Gazet-ы“ зъ тымъ, що гр. Стан. Тарновскій принявся справованя. Въ виду того, що гр. Стан. Тарновскій торбôкъ въ тôй справѣ занявъ просто противне становище, мусѣло насъ здивувати, а навѣть обурити, що нынѣ приймае ролю справоздавця... Перефорсованье однакожь тои ухвалы въ комисіи ѥсть дѣломъ гр. Тарновского, але иншого посла, котрого толкувати може хиба тôлько доктринерство, оперте на федералистичныхъ понятяхъ австрійскихъ“. („Gazeta Nar.“ очевидно тутъ маѥ на гадцѣ кн. Юр. Чарторыйского.)

Друга статья „Gazet-ы Nar.“ въ тôй справѣ, то вступна, обширна. Газета на початку згадуѥ про внесенье пос. Малецкого о утраквизмѣ, котре мало „skuć bliżej żywioł ruski z polskim“. Здавалося, каже газета, що Русины вхопляться за утраквизмъ обома руками, заведуть „сердечну дискусію“, стануть „загорѣлыми“ оборонцями его. Неправда! Русины не приняли охочо утраквизму длятого, що въ нѣмъ була гадка „utrzymania obu żywiołów w jednej politycznej całości“. Тымчасомъ, каже газета, Поляки своѥ зробили: и академія наукъ въ Краковѣ, и оба университеты, и Рада шкôльна, и товариство учителѣвъ шкôлъ высшихъ — ôдкинули утраквизмъ, а правительство знôвъ ôдмовило санкціи обомъ ухваленымъ новелямъ. (Отжѥ всему тому Русины виннѣ!)

„Натуральнымъ наслѣдкомъ тои хибленои кампаніи — пише дальше „Gaz. Nar.“ — було-бы чекати теперь изъ стороны Русинôвъ enuncjacji braterskiej, даючои поруку захованя dziejowej łączności i niepodzielności politycznej. Выступленье станиславôвского владики давало надѣю, що буде заиниціована якась акція высша по-надъ провинціональній польско-рускій мизеріи и положить пôдвалины до щирого спôвдѣлания политичного. Але скôнчилося на безъочôвочнôй блискавици. Замѣсть оживляючого дощу мы дочекалися мратного приморозку въ заѣлыхъ статьяхъ о. Качалы... Нынѣ вже рѣчь ясна, що въ границяхъ Галичины нема Руси историчнои, нема партій, анѣ групы, анѣ навѣть личности, котра бы понимала справу Руси z dziejowego punktu widzenia и мала яке-небудь право въ ѣи имени промовляти. Маємо австро-рускихъ бюрократôвъ, рускихъ клирикôвъ, рускихъ соціялистôвъ, але рускихъ народовцѣвъ нынѣ вже не бачимо. И справдѣ, ѥсли колись маѥ прийти до розгграня справы рускои, то не буде она розгравалися на сумнôмъ теренѣ галицкôмъ и середъ того душного сервилистичного воздуха, котрымъ ôтдыхаємо... Що пос. Романчукъ пôднѣсъ знôвъ сего року въ Соймѣ справу руску, — то зрозумѣле само собою; ôнъ упоминаеся о все руске всюды — drażni i jątrzy — to jego zawód. Але брати ѥго внесеня на серіо — то друга рѣчь. А прецѣнь взято ихъ на серіо. А прецѣнь, хоть такъ ясній сепаратистичній змаганя сего посла, соймова комисія приписала собѣ право входити въ ѥго внесеня и поспѣшитися зъ дарункомъ для Русинôвъ за то, що нынѣ бôльше може и однозгôднѣйше якъ коли инде стараються пôдкопати и зъогиджати все, що польске; що циничнѣйше якъ коли-небудь выпираються dziejowej wspólnotwa зъ Поляками, а що-до языка и цивилизаціи кидаються въ обнятя дужого сусѣда Пôвночи. Комисія шкôльна смѣѥ предкладати Соймови внесенье заложити въ Перемышли цѣлу гимназію руску. Чи то маѥ бути myśl polityczna? Не може бути, щобы комисія не знала, що сама ôдчиняѥ на розтвôръ дорогу нынѣ рускому а завтра россійскому сепаратизмови, и тымъ допускаѥся narodowej lekkomyślności. Але кажуть, що натискъ въ тôмъ дѣлѣ выходить ôдъ правительства и комисія робить концесію не Русинамъ але правительству. Тымъ гôрше. Въ такôмъ разѣ мали-бъ мы проявъ найменче горожаньского сервилизму... Але нѣ! надармо боимося! Не можемо припускати, щобы Соймъ мавъ датись увести нерозважнôй комисіи або сиренячому голосови правит. комисаря! Що то сталоея ôдъ року? Чи Русины выреклися tendencyj rozkładowych? Чи очеркнули, де кôнчаться ихъ жаданя, щобы можна оцѣнити, чи они грозять чи нѣ историчнôй wspólności?... Правительство, сильнѣйше ôдъ насъ, могло-бы zgwałcić nasze uczucia narodowe, могло-бы не оглядатись на nasz wstręt do zamachu na dziejową nierozdzielność, — але тодѣ цѣла одвѣчальнôсть за актъ сепаратистичный упала-бъ на него. Ѥсли ѥго кортить выховувати собѣ духове потомство Добрянôскихъ и Грабарѣвъ, не маємо сили заборонити ему того. Ѥсли уважаѥ, що именно нынѣ, коли зôткненье мѣжь Австріею а Россіею ôддалене лише хвилево, ѥсть рѣчею ôдповѣдною зводити выхованье публичне въ Галичинѣ на тѣ шляхи, — то лишаємо ѥго политичнôй прозорливости. Але нѣ одному Полякови, зъ вины самыхъ Русинôвъ, не вôльно прикладати руки до акту, котрый тôлько розширюѥ провалъ мѣжь обома народностями. Сфера польскои цивилизаціи, **кожда здобычь польского духа ѥсть такъ само правомъ набутымъ**, kawalkiem ojczyzny, якъ kawalek ziemi ojczystej. Позбуватися такихъ здобычей, було-бъ актомъ той самои вартости моральнои, той самои народнои легкодушности, якъ продажъ кусня землѣ въ Познаньщинѣ. Poza niepodległością Polski i Rusi nie masz dla nas polityki narodowej.“

P. S. Нынѣшный „Dziennik Polski“ рôвно-жь заговоривъ про ухвалу комисіи о заложеню рускои гимназіи въ Перемышли. „Dziennik“, хочь не може не уважати оправданою потребу гимназіи рускои въ Перемышли, то мимо того самъ фактъ ѥго дуже згрызъ. Именно закидаѥ правительству, що оно, заявивши свою охоту дати удержанье на цѣлу руску гимназію въ Перемышли, поступаѥ „невно не зовсѣмъ безъ цѣли“. „То, що сталося, — каже „Dziennik“ — не було зовсѣмъ згôдне зъ желанями краю. Правительство, вѣрне очевидно ще й нынѣ засадѣ divide et impera, стануло передъ комисіею зъ конемъ Трояньскимъ, у внутрѣ котрого крывся опыръ „zastarzałej waśni“... Цѣле поступованье правительства було въ сѣй справѣ двозначне и подабаѥ на легковаженье польского Kol-a и галицк. Сойму.“

Бесѣда пос. Романчука

выголошена при мотивованю ѥго внесеня въ справѣ рускихъ школъ народныхъ и семинарій учительскихъ.

Высокій Сойме! Ставляючи передъ 3 недѣлями своѥ внесенье о розширенье обѣму рускаго языка въ галицкихъ школахъ, я тогдѣ поминувъ цѣлкомъ школы народній, а то длятого, бо Выс. Соймъ передъ рокомъ на засѣданю зъ 19 сѣчня 1886 ухваливъ проектъ до уставы о рускихъ школахъ народныхъ. Ажь передъ кôлькома днями мы довѣдалися, що проектъ той не одержавъ найвысшои санкціи. Мимоходомъ кажучи, увѣдомленье о тôмъ прийшло до насъ въ дорозѣ — такъ сказати-бъ — тôлько пôвъ-урядовôй, а урядовои вѣдомости ще до нынѣ не маємо. Именно розбслан... буде вправдѣ посламъ окреме справозданье о тôмъ Выдѣлу краевого, але оно ще до нынѣ не прийшло на порядокъ днêвный. Я не пôднесивъ-бы тои справы, бо не ходить менѣ конче о форму, якъ-бы не то, що власне нынѣ на порядку днêвнôмъ була справа цѣлкомъ подôбна, т. ѥ. увѣдомленье о несанкціонованю уставы рыбацкои, отже не виджу причины, длячого, якъ не въ формѣ окремого справозданя, то въ формѣ додатку до справозданя Выдѣлу краевого не мала-бы заразомъ и тая справа бути предложена Выс. Соймови.

Въ розбсланôмъ намъ справозданю сказано, що причиною несанкціонованя обохъ школьныхъ проэктôвъ, Выс. Соймомъ ухваленыхъ, бувъ особливо зглядъ на постановы основныхъ законôвъ державныхъ. Понеже тая причина не выдавалася менѣ достаточною, бо она пôсля моѥи гадки може ôдноситися тôлько до одного проѥкту, о школахъ середныхъ, а не и другого о школахъ народныхъ, то я старався въ компетентнôмъ мѣсци довѣдатись щось близшого о властивыхъ причинахъ, — але не выказавъ. Погляды можуть бути рôзнѣ, але факты зôстають фактами. Наслѣдкомъ вѣковои политики польскои народнôсть руска и обрядъ грецкій тѣсно зъ собою злучилися. Ѥсли Гарасевичъ стававъ въ оборонѣ обряду грецкого, то ѥго ще фанатикомъ называти не можна; чинивъ ôнъ то въ оборонѣ рускои народности. Противно, ѥсть то ознака правого характеру служити свому народови, хочь въ менше приязныхъ обставинахъ, якъ опускати власну матѣрь въ недоли и служити иншôй богатшôй — за-для самолюбныхъ цѣлей.

Кромѣ Лелевеля, Морачевского, Мацѣевского, опиравъ авторъ „Polityk-и Polak-ôвъ“ свои твердженя на многихъ иншихъ историкахъ, н. пр. Самуилѣ Бандткôмъ, Іос. Шуйскôмъ и др. Чи наука надъ поглядами Лелевеля, Морачевского и пр. перейшла до порядку дневного, — о тôмъ най буде вôльно сумнѣватися. Правда зôстане правдою, хочь-бы ѥи и якъ шовинисты старалися приглушити. Правда, въ Польщи все переходжено до порядку дневного надъ зажаленями Руси, ажь вкôнци исторія перейшла надъ самою Польщею до порядку дневного. Не можу заперечити, що я пишучи „Polityk-у Polak-ôвъ“ дѣла о. Пелеша о уніи тогдѣ не читавъ, бо „Polityk-а Polak-ôвъ“ и дѣло о. Пелеша о уніи печатались рôвночасно, а томъ II-гій дѣла о. Пелеша явився пôзнѣйше. Доказомъ того выступленье о. Пелеша въ II. томѣ противъ „Polityk-и Polak-ôвъ“. О тôмъ „знавець историографіи“ повиненъ-бы вѣдати...

(Дальше буде).

Стеф. Качала.

„Чи то ôдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

Пôдъ такимъ заголовкомъ умѣстивъ краковскій журналъ „Przegląd Polski“ въ книжцѣ за липень 1886 р. розправу професора краковского университету п. Анатоля Левицкого, написану по причинѣ I-го тому „Рускои Историчнои Библіотеки“, выдаванои п. Олександромъ Барвѣньскимъ въ Тернополи, котрый то томъ маѥ титулъ: „Коротка исторія Руси, Стефана Качалы“.

Авторъ розправы подаѥ генезу тои книжки. „О. Стефанъ Качала написавъ въ р. 1879 книжку п. т. „Polityka Polaków względem Rusi“. Зъ тои книжки умѣстивъ выходячій въ Кіевѣ журналъ „Кіевская Старина“ вытягъ, нѣбы-то историчнои части, зъ выключеньемъ стороны полемичнои и публицистичнои. (А выключено тамъ не такъ, якъ професоръ думаѥ, тôлько то, що ôдносилося до нынѣшныхъ обставинъ, але вже зъ першои части выпущено бôльше якъ одну третину.) Тую переробку кіевского журнала хтось переложивъ на языкъ рускій, а п. Олекс. Барвѣньскій, загадавши выдавати „Руску Историчну Библіотеку“, оголосивъ ѥи яко томъ I-ій тои-жь Библіотеки п. т. „Коротка исторія Руси“.

Таку генезу книжки давъ самъ авторъ розправы, тожь выказавъ, що о. С. Качала писавъ тôлько „Polityk-у Polak-ôвъ“ а не „Коротку исторію Руси“.

Въ свѣтѣ звычайно такъ дѣеся, що чоловѣкъ ôдповѣдаѥ тôлько за то, що самъ зробивъ, написавъ и т. д., а нѣколи за то, що другій зъ ѥго працѣ учинили. Тожь я тôлько за „Polityk-у Polak-ôвъ“ можу бути потяганый до одвѣчальности. Иншои гадки ѥсть авторъ розправы. Вправдѣ вытыкаѥ ôнъ выдавництву „Библіотеки“, що не належало вытягу зъ дѣла называти „исторіею“, — цѣлу однакожь вину звалюѥ на автора „Polityk-и Polak-ôвъ“. Подобалося редакціи „Кіевскои Старины“ выдѣлити часть историчну и напечатати ѥи п. т. „Очеркъ исторіи полуднево-захôднои Руси“, — хто виненъ? — о. Качала! Подобалось знôвъ комусь очеркъ той переложити на языкъ рускій и назвати ѥго: „Коротка исторія Руси“, — хто виненъ? — знôвъ о. Качала! — хоть вытягъ, а до того ще перекладъ вытягу рѣдко коли ôдповѣдаѥ оригиналови. Всѣвши на того коника, гей-же зъ лицарствомъ Донъ Кишота воювати зъ ворогомъ, котрого собѣ усмотривъ.

Якъ же авторъ розправы вывязуеся зô свого заложеня? Послухаймо ѥго самого.

„Колись — пише ôнъ — о. Михаилъ Гарасевичъ, фанатикъ въ рѣчахъ обряду грецкого, написавъ дѣло п. т. „Annales Ecclesiae Ruthenae“, нагромадивъ въ нѣмъ множество матеріялу полемичного... То ѥсть скарбона, зъ котрои запомагаються всѣ письма рускій... Зъ тои скарбоны черпавъ такожь повною пригорщею о. Качала, захануючи ще то се то те зъ якого летучого письма полемичного. Нового о. Качала не даѥ нѣчого, о тôмъ, щобы числився зъ критикою, зъ новыми дослѣдами, нема й мовы. О. Качала ѥсть що-до науки исторіографіи цѣлковитымъ невѣжею. На що-жь бо завдавати собѣ труду самостôйныхъ дослѣдôвъ, чи хоть-бы познакомленя себе зъ трудомъ другихъ, не конечно польскихъ, а навѣть рускихъ авторôвъ, якъ н. пр. зъ дѣломъ о. Пелеша о уніи? У о. Гарасевича знайшовъ ôнъ прекрасній цитаты зъ Лелевеля, Морачевского и др... мнимій документы, взываючій о месть до неба, — коли они выходять на некористь Полякôвъ, то мусять бути правдивій, а що наука надъ тыми поглядами перейшла вже до порядку дневного, о тôмъ о. Качала не маѥ найменшого понятя.“

Якъ бачимо, вже тутъ и дальше въ своѣй розправѣ п. А. Левицкій называѥ автора „Polityk-и Polak-ôвъ“ повнымъ игнорантомъ, ôдмавляѥ ему засадъ критики, а навѣть совѣстности. Каже, що о. Качала силуѥся представити все якъ найгôрше, представляѥ все на выворôть, хапаѥ за кожду дрôбницю, котра ему лучаеся, ловить еха зъ борбы двохъ народôвъ, затыкаѥ уши тамъ, де ему факты неправду завдаютъ и т. д., и т. д.

По такъ категоричныхъ словахъ можна було сподѣватися, що п. професоръ выкаже игнорантови фалшивôсть ѥго поглядôвъ, выставить все у властивôмъ свѣтлѣ и новыми цитатами спростуѥ, що выставлене на выворôть. Але того всего не знаходимо въ розправѣ, а вмѣсто того авторъ розправы:

а) Одныхъ понижаѥ, якъ Гарасевича, Лелевеля, Морачевского, и др.

б) Рѣчи подаѥ въ сумнѣвъ, — н. пр. Хроника Нарбута, де йде рѣчь о зрадѣ шляхты рускои въ Перемышли, не заслугуѥ у него на вѣру, бо ему, п. професорови, подобалося о тôмъ сумнѣватися.

в) Борба обохъ народôвъ була пôсля него конечною, хочь тои конечности не було, доки була терпимôсть религійна за Жигмонтôвъ I. и II., а такожь за Баторія.

г) Факту поодинокого, що Ягайло шляхту руску, котра на власный коштъ не пôшла цѣсареви нѣмецкому на помôчь противъ Туркôвъ, казавъ до тюрмы втрутити и добра ѥи конфискувавъ, каже, не можна генерализувати. Але щобы хотѣвъ бувъ заглянути до исторіи Длугоша, Кромера и т. п., знайшовъ-бы такихъ фактôвъ безъ мѣры. А вже-жь шляхта въ Польщи була обовязана до походôвъ заграничныхъ тôлько на жолдѣ короля; чи тôлько руска мала бути ôдъ того вынята?

д) Февдализму, каже ôнъ, въ Польщи не було, а бувъ на Руси, де була такожь не менша якъ въ Польщи неволя, и т. д. Словомъ, авторъ розправы стараеся все выставити въ Польщи якъ найлѣпше, але коли запытаємо о доказы, то авторъ ихъ не маѥ, воюѥ фразами. Тôлько-жь не повиненъ бувъ забувати, що нынѣ мало знайдеся такихъ, котрій хотѣли-бы присягати на слова, хочь-бы и професора университету.

Але треба бути совѣстнымъ: авторъ розправы даѥ доказъ. Ôнъ каже: „Хто читавъ ще иншу книжку, знаѥ, що по той часъ (въ часѣ угоды Городельскои) иншій постановленя були неможливій.“ — Яку книжку читавъ ще п. професоръ, того не сказавъ. Певно нѣчого зъ дѣлъ критичныхъ въ родѣ Лелевеля, Морачевского и др. Ба й на що ихъ читати, коли „наука надъ подôбными поглядами перейшла до порядку дневного?!“

На такій и подôбній рѣчи не варто-бы ôдповѣдати, тожь обмежуся на деякій уваги зъ причины, що авторъ розправы, обѣцюючи познакомити читателя изъ змѣстомъ книжки, понисавъ тамъ лишь повно фразъ та „своихъ“ поглядôвъ.

Чи авторъ „Polityk-и Polak-ôвъ“ черпавъ свои цитаты зъ Гарасевича, чи зъ оригиналôвъ, то имъ на вартости нѣчого не уймаѥ; ту бо не о ихъ прекраснôсть ходить, а о правдивôсть, фалшу же авторъ

докладного пояснення я не дôставъ. Не хочу властивои причины приписувати неприхильности правительства для рускихъ шкôлъ, не хочу пôдносити жалѣ и робити докоры, тымъ бôльше що одинъ зъ тыхъ проектôвъ не бдъ рускихъ послôвъ выйшовъ, а другій ухваленый бувъ въ такôй формѣ, що мы тôлько зъ конечности, а не зъ охоты за нимъ голосували. Я не хочу такожь и не могу припускати, що сторонництво, верховôдяче въ Соймѣ и въ краю, котре сему проектови було противне и тôлько злучайною коалициею всѣхъ сторонництвъ и клюбôвъ було переголосоване, — що оно умѣло знайти дорогу, абы предложеню того проекту до найвысшои санкціи перешкодити. Если-бы мы о чѣмсь такôмъ наглядно переконалися, если-бъ мы бачили, що въ сêй Выс. палатѣ не можемо здобути узгляднення хоть-бы найумѣренѣйшихъ нашихъ жадань, але що навѣть и въ тыхъ выемковыхъ разахъ, коли бодай тѣнь якого-небудь узгляднення покажеся, въ ничôй дорозѣ всѣ ударемняся, — то въ такôмъ разѣ мы мусѣли-бы поважно и на серіо застановитися, чи при такихъ обставинахъ маємо дальше, якъ доси, выдержувати въ нашôмъ незносноôмъ положеню, чи маємо вступити на яку иншу, рѣшучу дорогу.

Зъ деякихъ, вправдѣ дрôбныхъ, мѣръ министерства просвѣты, робленыхъ именно тогдѣ, коли оно маѣ докладнѣйшій информаціи о потребахъ рускаго шкôльництва, можемо припускати, що оно не ѣсть въ загалѣ неприхильне жаданямъ рускимъ. Вправдѣ можна бы було надѣятись, що по ухиленю обохъ згаданыхъ проектôвъ Соймъ ц. к. правительство выступить само изъ своимъ предложеньемъ, щобы узгляднити дѣйстнѣ потребы рускаго народу. Если-жь се не сталося, то я въ першôй мѣрѣ причину приписую тому, що правительство не маѣ докладныхъ а сталыхъ информацій о тыхъ потребахъ. Коли о потребахъ польскои стороны информуеся черезъ власти краевѣ, котрѣ всѣ суть въ рукахъ польскихъ; коли въ поодинокихъ министерствахъ, а именно въ министерствѣ просвѣты, суть такожь высшѣ урядники польскѣ, — Русины не маютъ можности тою дорогою информувати правительство о своихъ потребахъ. Бувъ вправдѣ передъ 30 роками и трохи дальше потôмъ одинъ высшій урядникъ рускій въ министерствѣ просвѣты, однакожь потому то вже устало. Я бы хотѣвъ отже тую потребу пôднести, хотяй мимоходомъ, але зъ притискомъ, и бажавъ-бымъ, щобы мои слова могли дôйти до властивои цѣли, щобы въ министерствахъ, а именно въ министерствѣ просвѣты, бувъ такожь якій урядникъ Русинъ, якъ для спôвведення шкôльництва рускаго, такъ и для информаціи въ разѣ потребы. Я гадаю, що въ такôмъ разѣ Русины не мали-бы тôлько причинъ до нарѣкань, якъ теперь.

Приступаючи до властивои темы т. в. до обохъ моихъ нынѣшныхъ внесень, не потребую ихъ довго мотивувати. Особливо справа порушена въ внесеню першôмъ була вже тутъ такъ докладно обговорена, умотивована, що выстане хоть-бы лишь кôлька слôвъ. На 180 (въ круглôмъ числѣ) шкôлъ чотыро- и бôльше-клясовыхъ Русины крôмъ Львова не маютъ жаднои такои школы; по-за Львовомъ въ жаднôмъ мѣстѣ нема въ загалѣ якои-небудь рускои школы, хотяй буваѣ по мѣстахъ 3, 4, 5 и бôльше тысячъ Русинôвъ а въ декотрыхъ мѣстахъ Русины становлять навѣть бôльшôсть населеня. Суть то згляды такъ важнѣ, такъ очевидній, що противъ нихъ нѣякій замѣтъ не може устоятися.

Внесенье своѣ я сформулувавъ въ той способѣ, щобы лишити найсвобôднѣйшу руку ц. к. правительству до переведеня его. Если помимо того, що теперѣшне вступленье на дорогу уставодавчу не доведе до цѣли, Выс. правительство гадаѣ, що безъ тои дороги справа залагодити не дастся, то нехай предложить ôдповѣдный свôй проектъ Выс. Соймови, въ противнôмъ разѣ може ôдъ разу вступити на дорогу екзекутивну до переведеня моихъ внесень. На дорогу тую дѣйстно по части въ практицѣ вже и вступлено; на пôдставѣ рѣшеня найвыш. Трибуналу державного Русины мѣста Львова дорогою екзекутивы одержали 4-клясову школу народну. Которою дорогою хотѣло-бы Выс. правительство залагодити моѣ внесенье, се для насъ рѣчь досыть рôвнодушна. Не вскавъ я также въ своѣмъ внесеню, чи руссѣй школы маютъ заводитись новѣ, чи перетворитись зъ теперѣшныхъ польскихъ шкôлъ, — и то для насъ рôвнодушно. Наконець не вычисливъ я подрôбно всѣхъ мѣсцевостей, де виджу потребу рускихъ шкôлъ, а тôлько подавъ декотрѣ на приклѣръ, щобъ и въ тôмъ згляді найсвобôднѣйшу руку лишити Выс. правительству.

Що-до другого мого внесеня, о семинаріяхъ учительскихъ, то оно появляѣся першій разъ въ сêй Выс. палатѣ. Умотиованье его буде также коротке. Есть то рѣчь ясна, що семинаріи учительскѣ призначенѣ на то, щобы приспособити будучихъ учителѣвъ для шкôлъ народныхъ, а приспособити муситься ихъ въ той способѣ, що подаѣся имъ науку всего того, чого ôдтакъ самѣ въ школахъ народныхъ маютъ учити. Пôсля урядового справозданя зъ р. 1885 ѣсть въ нашôмъ краю 1376 шкôлъ народныхъ рускихъ. Очевидно-жь, що потреба до нихъ учителѣвъ, котрѣ бы языкъ рускій знали, и то знали докладно, такъ щобы не тôлько его самого, але щобы и въ нѣмъ въ школахъ народныхъ учити порафили. Однакожь въ цѣлôмъ краю нема нѣ одной рускои семинаріи, коли противно на 1212 шкôлъ польскихъ ѣсть чисто польскихъ семинарій учительскихъ ажь 5! Вправдѣ суть 4 семинаріи т. зв. „утраквистичнѣ“, т. в. въ котрыхъ наука маѣ подаватись и въ польскôй и рускôй мовѣ, — однакожь поминаючи, що, если-бъ навѣть той утраквизмъ строго въ нихъ бувъ переведеный, то се було-бы для потребъ рускоѣ шкôльництва ще соромѣрно мало, — треба ще згадати и то, що неразъ вже було пôдношене, що той утраквизмъ ѣсть лишь бôльше на папери, а дѣйстно не половина предметôвъ якъ повинно бы бути, а лишь одинъ або два предметы выкладаються по руски. Ба, въ одинôй семинаріи, т. в. женьскôй семинаріи у Львовѣ, окрôмъ языка рускаго властиво анѣ одинъ предметъ по руски не выкладаѣся! Не дивно-жь, если семинаріи не могуть достарчити достаточного числа учителѣвъ посѣдаючихъ докладне знанье рускаго языка; если длятого до рускихъ шкôлъ народныхъ даютъ учителѣвъ, котрі по руски добре не знаютъ. Дивна то аномалія, а однакожь бувъ такій злучай, що коли звертано увагу инспектора, що учитель не знаѣ по руски, а маѣ по руски учити, инспекторъ выразився: „То ôнъ научиться при дѣтяхъ“. Особлива то практика, щобъ не дѣти ôдъ учителя, але учитель ôдъ дѣтей науку побиравъ!

Отже зъ тыхъ згляднôвъ, менѣ видиться, желаня нашѣ, абы въ нашôмъ краю було достаточне число рускихъ семинарій учительскихъ, суть зовсѣмъ оправданѣ. Справу тую пôдносили вже неразъ рускѣ послы въ Радѣ державнôй, де подавали докладнѣйше и число потрѣбныхъ семинарій рускихъ, и мѣсцевости, де они малибы заложитись. Я и се своѣ внесенье сформулувавъ цѣлкомъ загально, не хотячи здыбатися зъ замѣтомъ, що Выс. Соймъ або ц. к. правительство въ засадѣ не противляться, але зô згляду на проектованѣ мною мѣсцевости або иншій такій обставины на него не годяться. Отже моѣ внесенье лишаѣ зовсѣмъ вôльну руку, въ котрыхъ мѣсцевостяхъ семинаріи учительскѣ маютъ бути отворенѣ, чи маютъ отворитись новѣ, чи теперѣшнѣ т. зв. утраквистичнѣ маютъ перетворитися на рускѣ. Пôдношу лишь то, що пôсля моеи гадки, була-бы потреба, щобы заложити ще новѣ семинаріи, бо якъ вже торôкъ въ сêй Выс. палатѣ було высказане, число кандидатôвъ учительскихъ ѣсть за мале и не зростаѣ въ належитôй пропорціи зъ числомъ шкôлъ, що длятого для многихъ шкôлъ нема учителѣвъ. Тôлько що до мотивованя моихъ внесень.

Я поставивъ свои внесеня пôзно, коли вже не много днѣвъ лишаѣся до нашихъ нарадъ, однакожь причину того выказавъ я попередъ, а если панове дѣйстно признаѣте рускôй справѣ тую важнôсть, яку ѣй признавъ Дост. маршалокъ при отвореню сегорôчнои сесіи, а котрѣ то слова вы, панове, одобрили; если возьмемо дальше на згляді, що тутъ не ходить о постановы спеціяльнѣ, до чого треба-бъ довшого часу, лишь радше о загальне засадниче заявленье Сойму, — то на то часу знайшлобыся ще доволѣ.

Наконець позволю собѣ зробити ще одну увагу. Коли я передъ двома лѣтами першій разъ выступивъ зъ своими внесеними, я поставивъ ихъ въ такъ умѣреной формѣ, що не тôлько многѣ Русины, але навѣть часть Полякôвъ, часть польского дневникарства пôднесла, що жаданя занадто умѣренѣ, що Русинамъ належиться бôльше, нѣжь мы зажадали. Однакожь мимо того, коли въ минувшôмъ роцѣ велася надъ тыми-жь внесеними тутъ дебата, декѣй послы зробили замѣтъ, що менѣ не ходило о дѣйстнѣ потребы рускаго народа, о потребы дидактичнѣ и педагогичнѣ, але що тенденціею моею було сѣяти роздôръ и вражду въ нашôмъ краю межи обома народностями его. А хотяй дальше ще и способъ мотивованя и боронения моихъ внесень, де я на поле политичне сходивъ лише тогды, коли до того бувъ-ємъ вызваный, опирався власне на мотивахъ дидактичныхъ и педагогичныхъ, хотяй ôдтакъ и поважный голосъ станиславôвского епископа ôдперъ тѣ замѣты, указуючи, що на внесеню передъ всѣмъ пôдписанѣ рускѣ князѣ церкви, рускѣ владики, котрымъ прецѣ не можна приписувати сѣяня роздору и вражды, — мимо того всего ще и сего року, вправдѣ не въ сêй Выс. палатѣ, але членамъ ѣи высказуванѣ були подôбнѣ твердженя. Если тѣ панове суть дѣйстно переснѣдченѣ о тôмъ, що говорять, то я жалую ихъ. О нихъ можна сказати словами св. письма: мають очи, а не видять; мають уши а не чують. Жиючи въ рускôмъ краю, видячи розвиваючу-ся справу руску и потребы рускаго народу, они ще нынѣ пересякненѣ тыми поглядами и духомъ, якій дасться вытолкувати хиба 40 лѣтъ тому назадъ. Если-жь они не говорили зъ переснѣдченя, але для якихъ певныхъ цѣлей, жалую тыхъ, котрѣ ихъ слухали, если могли имъ вѣрити.

Я скôнчивъ. Пôдъ згляломъ формальнымъ вношу, щобы мое внесенье ôдослати до комисіи шкôльнои.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Вѣдня д. 10 н. ст. сѣчня.

Сего шкôльного року припадаѣ 20-та рôчница истнованя рускаго академичного товариства „Сѣчь“ у Вѣдни. Члены товариства постановили тую важну и рѣдку хвилю обходити дуже святочно. Именно-жь выбрали они зъ помѣжь себе ширшій комитетъ и поручили ему згаданымъ дѣломъ занятися. Отже комитетъ, розваживши зрѣло сю справу, намѣряѣ такъ вывязатися изъ своеи задачи: устроити на тую памятку въ ôдповѣдный часъ торжественнѣ музикально-декляматорскѣ вечерницѣ, сполучаючи ихъ разомъ зъ 26-тою рôчницею смерти Тараса Шевченка и выдати на споминъ его свята бôльшій „Альманахъ“ зъ творôвъ якъ бувшихъ такъ и теперѣшныхъ членôвъ товариства.

При тôй нагодѣ задумуе комитетъ порушити помѣжь рускимъ народомъ гадку конечного поставленя памятника нашому незабутому и безсмертному Тарасови Шевченкови. Бо хиба-жь, каже комитетъ, таланъ и посвященье нашого вѣщого кобзаря нѣколи не дôждуться навѣть скромного памятника, а рускій народъ хиба не вмѣѣ и не потрафить ôддати *приналежнои почести своимъ найбôльшимъ* патріотамъ и геніямъ?! До пôднесеня повысшои гадки мала побудити комитетъ якъ крайна пора такого дѣла, такъ головно заявленье проживаючого тутъ и славно звѣстного артиста-рѣзьбяря, Русина-Украинця п. С. Левандовского. Ôнъ именно, великій почитатель музы Тарасовои, запрошеный до згаданого комитету заявивъ, що справдѣ крайный уже бувъ-бы часъ, щобъ Русины здобулись на ее дѣло и длятого ôнъ яко ôдчуваючій тую потребу Русинъ, а крôмъ того яко почитатель Тараса, готовъ роботу с. ѣ. само артистичне выконанье памятника зложити музѣ Тарасовôй въ жертву и модель такого памятника въ кождôй хвили предложити рускому народови.

Доносячи о всѣхъ тыхъ заходахъ товариства „Сѣчи“, я позволю собѣ звернути увагу народу на сю послѣдну точку програмы комитету. Я именно пересвѣдченый, що таку конечну потребу поставленя памятника Тарасови ôдчуваютъ не тôлько члены тов. „Сѣчи“, но и кождый щирый патріотъ рускій. При такихъ користныхъ обставинахъ, якъ заявленье п. Левандовского, було-бы, думаю, дуже пожаданымъ, щобы завязався чи то при „Товариствѣ им. Шевченка“ у Львовѣ, чи въ загалѣ зъ поважнѣйшихъ рускихъ людей въ Галичинѣ комитетъ, котрый бы тымъ дѣломъ ревно занявся. При щирôй воли и вытревалôй праци можна-бы певно числити на успѣхъ, а то тымъ бôльше, що зъ немалою помочію прийшла-бы намъ Украина — украиньскѣ любителѣ, знатоки и почитателѣ музы Шевченковои.

Незадовго маѣ бути оголошена предплата на „Альманахъ“ товариства „Сѣчи“, зъ котрого чистый дохôдъ бувъ-бы призначеный въ користь згаданого памятника для Тараса. Коли-бъ се справдѣ мало наступити, то надѣятись, всѣ Русины радо поспѣшать зъ предплатою на се выдавництво и ôддаючи поклôнъ музѣ Тарасовôй допоможуть вѣденьскôй громадѣ рускôй въ ѣи патріотичныхъ намѣреняхъ.

Я. Т.

Зъ Чорткôвского, д. 13 л. сѣчня.

Ще въ мѣсяци падолистѣ мин. р. сельскій людъ въ Чорткôвщинѣ ставъ дуже непокоитися новымъ закономъ шарварковымъ. Вже тогдѣ, якъ мене повѣдомлено, депутація зъ кôлькохъ селъ коло Ягольницѣ ходила до чорткôвского старосты п. Невядомского, щобъ ôнъ имъ поясниивъ новый законъ шарварковый, а радше щобы научивъ ихъ способу, якъ-бы сей законъ звалити. П. староста мавъ сказати депутатамъ, що нова устава шарваркова ѣсть для громадъ сельскихъ дуже догôдна, лучша, якъ була давна; що сю уставу санкціонувавъ цѣсарь, отже й нема способу уневажнити ѣи.

Видко, що се поученье п. старосты не пересвѣдчило людей, бо незадовго потôмъ такій-жь самій депутаты зъ Ягольницкого приѣхали до мене, до Звиняча, просити порады. Выслухавши ихъ, я имъ сказавъ, що п. староста говоривъ справедливо. Пояснивъ я имъ такожь нове право шарваркове, а хоть не мавъ смѣлости то право похвалити безъусловно, яко для громадъ дуже догôдне, то однакожь сказавъ я, що нова устава сама въ собѣ була-бы не згôрша, якъ-бы въ нѣй далося дещо змодификувати. Але и моѣ поясненье не вдоволило депутатôвъ. Они менѣ сказали, що постановили выслати депутацію до самого Найясн. монарха (а при тôмъ дали зрозумѣти, що хотѣли-бы выбрати мене на члена депутаціи) и маютъ надѣю, що цѣсарь право о шарварку скасуѣ. Казали такожь, що богато селъ коло Ягольницѣ маютъ на означеный день прислати до Ягольницѣ своихъ ôдпоручникôвъ на нараду, а тіи выберуть депутатôвъ до цѣсаря. На то я сказавъ, що така депутація ледви чи зарадить ихъ потребѣ. Пояснивъ я имъ такожь, що коли збираються на нарады цѣлыми селами, то повинні повѣдомити о тôмъ ц. к. староство, бо инакше можуть мати за то великій неприѣмности. Говоривъ я дальше, що найлучше було-бы скликати до Чорткова народне повѣтове вѣче, тамъ обговорити докладно нову уставу шарваркову и ухвалити въ сêмъ дѣлѣ певнѣ резолюціи. Депутаты ôдъѣхали ôдъ мене. Допервa пôзнѣйше я довѣдався, що въ Ягольници ôдбулася дѣйстно нарада ôдпоручникôвъ кôлканацяти громадъ, на котрôй ухвалили выслати депутацію не до Найясн. цѣсаря, але до п. намѣстника. Все то, що слѣдуе дальше, знаю лише зъ глухихъ слухôвъ, переважно ôдъ селянъ, а зъ того пôзнаѣ кождый, що тутъ вмѣшалися до дѣла якѣсь злобнѣ духи, котрѣ туманять бѣдный сельскій народъ и хотять довести его що-найменше до якогось клопоту.

Такъ кажуть, що на нарадѣ сельскихъ ôдпоручникôвъ въ Ягольници мавъ бути управитель ôдбръ п. Миколая Воляньского, посла зъ Павшôвки. (Той п. управитель звѣстный пôдъ именемъ „Maciej“. Яко хлопець служивъ въ дворѣ козачкомъ, пôзнѣйше бувъ локаѣмъ, а ôдъ якогось уже часу ѣсть управителемъ и повномочникомъ дѣдича павшôвского. Личнôсть се въ Чорткôвщинѣ добре знакома, п. Maciej переводить выборы до Сойму). Ото-жь п. Maciej мавъ на нарадѣ перевести ухвалу таку, що въ дѣлѣ шарварку належить насамперед написати петицію, котру уложить якійсь рускій адвокатъ у Львовѣ, а депутаты тую петицію особисто доручать п. намѣстникови. Депутаты зъ Ягольницѣ мали выбратися до Львова, були кажуть у п. намѣстника и ему ôддали згадану петицію. П. намѣстникъ, кажуть, мавъ принятн селанъ дуже ласкаво, письмо ихъ ôдчитавъ заразъ, а на ôдповѣдь мавъ сказати: „Вертайте добрі люде спокôйно, ваше право справедливе, але бачите, тутъ за мало селъ пôдписалося на тôй петиціи, длятого треба, щобы вы оголосили въ своѣмъ повѣтѣ, абы всѣ села прислали до мене такій петиціи, и тогдѣ я вамъ приобѣцюю выробити, що цѣсарь скасуѣ нове право шарваркове“. Депутаты, повернувши зô Львова, оголосили широко и всюды то, що имъ мавъ сказати п. намѣстникъ. Гуторить и гомонить така вѣсть по селахъ зъ всякими додатками.

Въ виду всего того уважаю своимъ обовязкомъ звернути увагу Русинôвъ зъ околицѣ передъ загадочными постороннными вилывами на нашихъ селянъ, щобъ опôсля не потерпѣли наші люде, а по друге, що въ Чорткôвщинѣ належало-бъ конче пôдготовити вѣче народне, на котрôмъ розббрано-бы и право шарваркове.

И. Галущинській.

(*Прим. Ред.* Нова устава дороговa, на нашъ поглядъ, хоть певно тяжка, але ѣсть далеко справедливѣйша, якъ давнѣйша, именно тымъ, що рôвномѣрнѣ накладаѣ тягары зъ одноѣ стороны на селянъ и на обшары дворскѣ, а зъ другои и на селянъ мѣжь собою, пôсля заможности ихъ. Натомѣсть инструкція Выдѣлу краевого (еляборатъ гр. Вол. Баденіого и намѣстництва) неуѣ саму уставу. Намъ звѣстно, що скрôзь по краю обшары дворскѣ агитуютъ противъ новои уставы дороговои, бо накладаѣ и на нихъ тягары, а тутъ и тамъ удаѣсь имъ позыскати собѣ „гонораціôрôвъ“ въ громадахъ, котрымъ давнѣйше такожь бувало лекше. Въ тôмъ дусѣ треба поучувати народъ.)

Соймъ краевый.

XII. Засѣданье Сойму зъ дня 15 л. сѣчня 1887.

На сêмъ засѣданю явився еп. Пелешь. — Зъ петицій цѣкавѣйшій: Громада Баличѣ подорожній (черезъ пос. Лѣниньского) о запомогу на упорядкованье дороги до Болехова; гром. Манастирець и Лукавица о запомогу на будову школы; Товариство политехничне о признанье ректорови политехники у Львовѣ голосу вирильного; громады Чепелѣ, Маркопôль и др. о запомогу для тамошныхъ погорѣльцѣвъ; комитетъ церковный въ Блажовôй о запомогу; Выдѣлъ пов. въ Сяноцѣ о обниженье ôдсотокъ ôдъ неуплаченыхъ въ часѣ податкôвъ; мѣсто Стрый въ справѣ кватирунку войска; Выдѣлъ пов. въ Сяноцѣ за ухвалою Рады повѣтовои о заведенье нѣмецкого языка въ школахъ народныхъ почавши ôдъ II-ои клясы; Выдѣлъ пов. въ Снятынѣ въ справѣ регуляціи Прута, Черемоша и Рыбницѣ; гром. Могильница о выделегованье комисіи зъ Выдѣлу кр. въ цѣли переведеня шконтра майна громадского ôдъ 1876 до 1884 р.; гром. Лежахôвъ въ справѣ осушеня груптôвъ багнистыхъ и о помѣщенье въ Ярославли постôйно инжинира.

Зъ порядку дневного ухвалено законъ о надзорѣ шкôльнôмъ въ третôмъ читаню. — Принято до вѣдомости справозданье Выдѣлу крае. о Банку краевôмъ и ухвалено дати дирекціи банку абсолюторію. — Дальше ухваливъ Соймъ резолюцію поручаючу Выдѣлови краев., щобы розслѣдивъ въ порозумѣню зъ Радою надзорчою и дирекціею Банку кр, чи не треба-бы змѣнити принисы о выдаваню позичокъ въ облигаціяхъ комунальныхъ, и щобы, на скôлько буде потрѣбне, предложивъ на слѣдуючôй сесіи ôдповѣдній внесеня.

По черезѣ наступило справозданье комисіи для господарства краевого въ справѣ промыслу краевого. Комисія предложила такій внесеня: 1) Соймъ пріймаѣ до вѣдомости справозданье Выдѣлу кр. зъ его дѣяльности въ справѣ промыслу краевого. 2) На школы промысловѣ и поширанье промыслу домашного вставляѣ до буджету на 1887 р. 59.480 зр. 3) Поручаѣ Выдѣлови кр., щобы перевѣвъ зъ правительствомъ переговоры дотычно означеня засады пôдпомагання фаховыхъ школъ промысловыхъ зъ фонду державного. 4) Щобы Выдѣлъ кр. заключивъ зъ правительствомъ угоду що-до организаціи заведень для образованя учителѣвъ для школъ доповняючихъ и выдѣловыхъ зъ напрямомъ промысловымъ. 5) Поручаѣ Выдѣлови кр., щобы выстарався для фаховыхъ школъ промысловыхъ о признанье характеру школъ публичныхъ. 6) Поручаѣся Выдѣлови кр., щобы спôльно зъ комисіею краевою розслѣдивъ, чи и о скôлько можна-бы установити бодай малу часть посадъ учителѣвъ зъ правомъ еметуры для управителѣвъ школъ промысловыхъ, удержуваныхъ зъ фонду краевого, и щобы на слѣдуючôй сесіи предложивъ ôдповѣдній внесеня. 7) Соймъ установляѣ сталый фондъ промысловый для пошираня розвою промыслу краевого черезъ удѣлюванье позичокъ и призначе на то черезъ 10 лѣтъ почавши ôдъ 1 сѣчня 1887 року по 30.000 зр. рôчно, а крôмъ того всѣ тѣ сумы, що вплынуть почавши ôдъ 1 сѣчня 1888 р. титуломъ процентôвъ або звороτôвъ удѣленыхъ позичокъ. Фондомъ тымъ розпоряджаѣ Выдѣлъ кр. по выслуханю комисіи промысловои, а администрацію обôймаѣ Банкъ краевый. На безворотнѣ позички для промыслу краевого на рôкъ 1887 вставляѣся до буджету сума 7.000 зр. 8) Поручаѣся Выдѣлови кр., щобы на найблизшôй сесіи предложивъ свои внесеня що-до реорганизаціи комисіи краевои. — Крôмъ того ухвалено ще слѣдуючій резолюціи: Взываѣся правительство: а) абы наказало своимъ органамъ пôдвластнымъ, щобы при накладаню податку заробкового и доходового держалися строго законôвъ зъ 1880 и 1885 р.; б) щобы розширило законы зъ 1880 и 1885 р. такожь и на товариства заробковѣ и господарскѣ, котрѣ опираються на законѣ зъ 9 цвѣтня 1873 р.; в) щобы прискорило вызначенье мѣсця въ львôвскôй техницѣ для досвѣдовои стаціи хемично-технологичнои для керамики и переробки нафты; г) щобы ввело въ житье державну фахову школу слюсарства въ Свйонтникахъ въ пов. вѣлицкôмъ; Соймъ годиться зъ заявленьемъ Выдѣлу кр., що скарбъ державный не повиненъ вымагати такъ великихъ жертвъ зъ фондôвъ краевыхъ на удержанье повышеои школы; д) Соймъ взываѣ правительство, щобы забезпечило запомогу для школы гончарства въ Порембѣ; е) щобы правительство вызначило ôдповѣдне число стипендій зъ фондôвъ державныхъ для кандидатôвъ и инструкторôвъ фаховыхъ школъ промысловыхъ въ Галичинѣ и для учителѣвъ вандруючихъ. — Справоздавець пос. Вербицкій ставивъ особливо велику вагу на то, що власти податковѣ накладаютъ несправедливо великій податокъ на товариства заробковѣ; такъ н. пр. наложено на одно товариство ткацке, котре мало 152 зр. доходу, ажь 129 зр. податку. На то ôдповѣвъ правит. комисаръ, сов. скарбовый п. Якубекъ, що власти податковѣ о сêмъ фактѣ нѣчого не знаютъ и въ актахъ нема о нѣмъ слѣду. Власти впрочѣмъ вымѣряютъ податокъ точно пôсля обовязуючихъ законôвъ. — Пос. Вербицкій навѣвъ на то другій фактъ, що въ Тарновѣ наложено на дохôдъ 181 зр. — 80 зр. податку, а на рекурсъ нема и доси ôдповѣди, хочь вже два роки минуло ôдъ часу наложеня податку. — Всѣ внесеня комисіи ухвалила палата безъ дискусіи.

Зъ порядку дневного слѣдувала справа тарновского шпиталю, котра выкликала довшу дебату. Розходилося о позичку 27.500 зр. зъ Банку краевого на 13½ лѣтъ на ôдбудованье части шпиталю въ Тарновѣ. На внесенье комисіи буджетовои дозволивъ Соймъ на сю позичку. — Дальше ухваливъ Соймъ на внесенье комисіи буджетовои двомъ адъюнктамъ архивôвъ городскихъ пôдвысшити платню на 1200 зр. зъ додаткомъ активальнымъ по 200 зр. и правомъ пятилѣтя по 80 зр.; погорѣльцямъ Улянова 1.500 зр. заномоги, и ôдкрытье суду повѣтового въ Заторѣ.

На послѣдокъ ôдчитано ще два внесеня пп. Фрухтмана и Василевского въ справѣ реформы закона громадского. П. Фрухтманъ домагався въ своѣмъ внесеню, щобы Выдѣлъ кр. розслѣдивъ результаты дотеперѣшнои 20-лѣтнои самоуправы громадскои якъ що-до майна громадского, такъ и що-до выконуваня дѣяльности, выплываючои зъ самоуправы, а ôдтакъ такожь що-до практикованои у насъ системы оподатковання громадского. На пôдставѣ сего розслѣду мавъ-бы Выдѣлъ кр. предложити ôдтакъ свои внесеня що-до реформы закона громадского, а именно: чи не треба-бы громадамъ надати ширшу и сильнѣйшу пôдставу пôдъ зглядомъ области населеня и силъ матеріяльныхъ; чи не треба-бы зреорганизувати рады и уряды громадскѣ; чи не треба-бы розширити и улѣпшити надзôръ надъ зарядомъ майна громадского и чи въ громадахъ, де ѣсть лишь мала часть выборцѣвъ, не треба-бы знести подѣлъ на круги выборчѣ. — Пос. Василевскій поставивъ внесенье, чи хибы публичнои администраціи громадскои не дались-бы усунути черезъ таку змѣну закона громадского, що высшимъ властямъ автономичнымъ було-бы признане право сполучати кôлька громадъ и обшарôвъ дворскихъ въ округи громадскѣ въ цѣли выконуваня декотрыхъ дѣяльностей полиційныхъ и чи хибы полиційно-карного судôвництва не дались-бы усунути черезъ реформу судôвництва. До сего внесеня долучивъ пос. Василевскій ще и проектъ такои реформы: 1) Право вызначуваня каръ за провины, котре доси прислугуе начальникови громады спôльно зъ двома присяжными або асесорами, маѣ ôдъ теперь прислугувати окружному судови громадскому, спôльному для кôлькохъ громадъ и обшарôвъ дворскихъ. 2) Староство въ порозумѣню зъ Выдѣломъ кр. маѣ кождый повѣтъ подѣлити на округи судôвъ громадскихъ и означити мѣсце кождого суду. 3) Членами суду громадского (лавниками) суть начальники громадъ и представителѣ обшарôвъ дворскихъ. 4) При заведеню судôвъ громадскихъ а ôдтакъ що-року зъ початкомъ грудня зберуться члены суду громадского для выбору судіѣ громадского и его заступника. Коли бодай ⅔ всѣхъ членôвъ не згодяться на одного кандидата або его заступника, котрый може бути выбраный такожь и зъ по-за членôвъ суду громадского, то тогдѣ Выдѣлъ пов. именуе судію або его заступника, але лише зъ-помѣжь членôвъ суду громадского. 5) Судія громадскій судить всѣ справы полиційно-карній зъ двома лавниками, зъ которыхъ одинъ мусить бути начальникъ громады або его заступникъ, а другій, представитель обшару дворского. Лавникôвъ покликуе судія по черезѣ разъ на тыждень. Анѣ судія анѣ его заступникъ або лавникъ не можуть судити справы, въ котрôй самі интересованѣ. 6) Ухвалы рѣшаються бôльшостію голосôвъ, а кары накладаються лишь грошевѣ. Засудженый може одкликатись до политичной власти повѣтовои. 7) Засудъ выконяють начальники громадъ и настоятелѣ обшарôвъ дворскихъ. 8) Начальникъ громады зъ двома асесорами, або присяжными маѣ и дальше право накладати кары за провины противъ приписовъ мѣсцевои полиціи.

XIII. Засѣданье зъ дня 17 л. сѣчня 1887.

Зъ петицій важнѣйшій: Рада мѣста Залѣщикъ о змѣну декотрыхъ параграфôвъ закона будôвельного; учитель Пос. Климчакъ (чер. пос. Лѣниньского) просить, щобы ему не задержано платнѣ зъ причины его недуги; гром. Маріямпôль о заведенье тамъ стаціи жандармеріи. Крôмъ того наснѣло ще 10 петицій о запомоги.

Зъ порядку дневного прийшло пôдъ нараду справозданье комисіи администраційнои о предложеню правительства въ справѣ змѣны декотрыхъ постановъ закона о ловахъ. §. 1 сего предложеня каже, що право ловôвъ може ôдъ теперь вынаймитися въ дорозѣ лицитаціи лишь на 10 лѣтъ; выимково може часъ сей бути зменшеный що-найбôльше на 6 лѣтъ, а збôльшеный що-найвыше на 14 лѣтъ. Ôдновленье умовы безъ лицитаціи може бути дозволене лише въ послѣдньôмъ роцѣ истнуючого вже найму, але не на довше якъ зновъ на 10 лѣтъ, а выимково на 14 лѣтъ. Въ §. 2 сказано, що коли въ часѣ тревaючои умовы выпаймлений парцелѣ будуть черезъ змѣну властителя прилучені до обшару, що выносить найменше 115 гектарôвъ, то право выконуваня самостôйной

ловлѣ на тыхъ парцеляхъ есть дозволене ажь по скончею часу вынайму ловôвъ. Коли-жь противно, при розпарцельованю обшару, выносячого 115 гектарôвъ, поодинокій парцелѣ будуть прилученѣ до области громадскихъ ловôвъ, то той, що вынаймае ловы въ громадѣ, мае право безплатнои ловлѣ и на сихъ новыхъ парцеляхъ ажь доки его умова не скончиться. Коли-жь ново-прилучена область выносить 115 гектарôвъ або и бôльше, то мусить бути розписана нова лицитація зъ правомъ першенъства для того, хто вынаймавъ ловы громадскѣ до сего часу. — При спеціальнôй дебатѣ надъ симъ законом выступивъ пос. Романчукъ въ оборонѣ громадъ, котрѣ нынѣ выставленѣ на великѣ шкоды черезъ дикихъ звѣрятъ, и поставивъ резолюцію, взываючу правительство, щобъ оно при заключуваню контрактôвъ ловлѣ узглядняло бôльше интересъ громадъ якъ що-до высоты чиншу, такъ и що-до розмноженя дикои звѣрины. Коли однакожь резолюція та не могла бути на засѣданю трактована, то пос. Романчукъ поставивъ поправку до §. 1 того рода, щобы часъ вынайму ловôвъ тревавъ 5 лѣтъ а мôгъ бути зменшеный на 3 а збôльшеный що найвыше на 7 лѣтъ. Поправку п. Романчука ôдкинено, а резолюцію передано комисіи администраційнôй, щобы ще сеи сесіи здала зъ неи справу. При §. 2-гôмъ забиравъ такожь голосъ п. намѣстникъ, жадаючи, щобы при сѣмъ параграфѣ покликанося на патентъ цѣсарскій зъ 7 марта 1849 р. — Опôсля ухвалено сей законъ въ третôмъ читаню.

Концесіи на побôръ мыта надано: громадамъ и обшарамъ двôрскимъ въ Денисовѣ и Купчинцяхъ ôдъ моста на Стрыпѣ въ Денисовѣ, и обшарови двôрскому въ Бережници королевскôй ôдъ моста на Днѣстрѣ. — Ухвалено вставити до буджету на 1887 р.: 5.000 зр. на розслѣды глубшихъ покладôвъ землѣ и на улѣпшенье способу верченя; 1.000 зр. на выданье атлясу геологичного; 1.900 зр. на хемично-технологичнѣ студіи переробки нафты; 2.000 зр. на стипендіи для ученикôвъ высшихъ и низшихъ школъ гôрничихъ. — Комисія гôрнича предложила резолюцію, взываючу правительство, щобы змѣнило, §§. 17 и 124 закона гôрничого зъ 1884 р. въ тôмъ напрямѣ, щобы копальнѣ минералôвъ битумичныхъ зачислено до категоріи обшарôвъ забороненыхъ до гôрничого пошукуваня безъ попередного дозволу властителя грунту и щобы минералы тѣ по ôдкопаню ôддати властителеви грунту до розпорядимости безъ звороту якихъ-небудь коштôвъ. Резолюцію сю ухвалено.

Ôдтакъ наступило справозданье комисіи школьнои въ справѣ внесеня пос. А. Сапѣги о науцѣ нѣмецкого языка. Надъ симъ справозданьемъ розвелась довша дебата, въ котрôй пос. В. Дѣдушицкій выступивъ загально противъ нынѣшнои системы цѣлои науки въ гимназіяхъ. — Пос. Цоль боронивъ учителѣвъ школъ середныхъ супротивъ замѣтôвъ пос. Дѣдушицкого. — Сов. шк. Чарковскій выступивъ такожь въ оборонѣ учителѣвъ и теперѣшнои системы науки въ школахъ середныхъ; доказувавъ, що теперѣшнѣ матуристы знають добре языкъ нѣмецкій, але згодився на внесенье комисіи, котра поручае Выдѣлови кр., щобы въ порозумѣню зъ Радою школьною розслѣдивши, о скôлько то правда, що молодѣжь въ школахъ середныхъ не робить доброго поступу въ науцѣ нѣмецкого языка, — обдумавъ средства противъ того и здавъ справу на найблизшôй сесіи. Внесенье се ухвалено безъ змѣны.

По черезѣ слѣдувало справозданье комисіи господарства краевого о будôвляхъ водныхъ. Соймъ принявъ справозданье до вѣдомости; завôзвавъ правительство, щобы скрѣпило силы техничнѣ при староствахъ; ухваливъ межи иншимъ осушенье мочарôвъ коло Олеська; вызначивъ на регуляцію Сяну пôдъ Болестращицями 3.000 зр. и давъ Выдѣлови кр. до диспозиціи 5.000 зр. на регуляціи рѣкъ; ухваливъ на 1887 р. дотацію на студіи меліораційнѣ 1.000 зр.; вôзвавъ правительство, щобы призначило зъ фондôвъ державныхъ для Галичины 1,300.000 зр. на меліораціи и щобы утворивъ для Галичины окрему секцію для забудованя гôрскихъ потокôвъ зъ нольскимъ языкомъ урядовымъ. — При генеральнôй дебатѣ п. Єнджеевичъ не годиться на „горячку регуляційну“, поставивъ внесенье, щобы на 2—3 роки ôдрочити новѣ проекты регуляційнѣ. Пос. Ад. Сапѣга спротивився тому, бо „вода не знае жартôвъ“. Пос. Романовичъ и Хщановскій приписували вину правительству, нехай-бы оно помножило силы техничнѣ. П. Верещиньскій сконстатувавъ мѣжь иншимъ, що осушеня багонъ олеськихъ на 20.000 мор. домагався самъ околичный людъ. П. Менціньскій збивавъ выказъ Єнджеевича о „горячцѣ регуляційнôй“; противно, така „горячка“ здалась-бы, а ей нема; доси есть всего фактично лише 4 спôлки меліораційнѣ въ краю. Опôсля до кôнца ранѣшного и черезъ цѣле пополудньшне засѣданье велася спеціяльна дебата, досыть суха, надъ повысшими внесенями комисіи господарства краевого. При дебатѣ зазначивъ п. намѣстникъ, що нынѣшнѣ техничнѣ силы справдѣ не можуть одолѣти велику працю, а ôдповѣдныхъ техникôвъ, обзнаныхъ зъ фахомъ регулацій рѣкъ, нема. Правительство попираючи регуляцію, але устава водна замотана, трудна до переведеня. Мимо того правительство буде дбати, абы регуляція пôшла скоршимъ темпомъ. При голосованю ôдкинено внесеня п. Єнджеевича, а ухвалено проекты уставъ о регуляцiи рѣкъ Тшесньвки, Краменцѣ и Бабулôвки и багонъ олеськихъ en bloc. По тôй ухвалѣ п. Єнджеевичъ поставивъ резолюцію, поручаючу Выдѣлови кр. такъ довго не предкладати Соймови новыхъ проектôвъ меліораційныхъ, доки не будуть завязанѣ спôлки водни. Резолюцію сю передано комисіи господарства краевого. Потôмъ принято всѣ дальшѣ внесеня комисіи, окрôмъ внесеня, взываючого правительство, щобы зъ державного фонду меліораційного призначило для Галичины 1,300.000 зр., бо по заявленю п. намѣстника, що зъ такои ухвалы нѣчо не выйде, бо законъ державный не постановляе, що фондъ меліораційный треба дѣлити на краѣ пропорціонально до ихъ объему, — комисія се одно внесенье взяла назадъ. На ухвалѣ внесень въ дѣлахъ меліораційныхъ скончилося XIII. засѣданье.

Соймъ краевый буде закритый вô второкъ дня 25 л. с. м. Рускѣ послы (Качала, Романчукъ, Сѣчиньскій, д-ръ Антоневичъ и Лѣниньскій) въ сѣмъ тыждни дуже часто забирали голосъ, промовляли смѣло и рѣшучо. На выданье рускои читанки для школъ ухваливъ Соймъ на домаганье пос. Романчука 3600 зр. Вчера про промовѣ о. Сѣчиньского Соймъ пôдвысшивъ субвенцію рускому театрови зъ 5.000 на 6.000 зр. Для Змартвыхвстанцѣвъ мимо промовы д-ра Антоневича ухвалили Поляки зновъ сего року ажь 4.500 зр. на Macierz 3000 зр. и т. д.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Соймы краевѣ*). Галицкій соймъ буде вже рѣшучо закрытый вô второкъ дня 25 л. с. м. Въ понедѣлокъ дня 24 л. с. м. маe прійти на порядокъ дневный справа заложеня рускои гимназіи въ Перемышли. Якъ справа ся буде залагоджена, трудно нынѣ предвидѣти, бо середъ польскихъ послôвъ вытворилась досыть сильна опозиція противъ сего внесеня. Наколи-бы однакожь соймъ ухваливъ внесенье о рускôй гимназіи въ Перемышли, то правительство заявить, що сему внесенiю не противиться. — Чеcкій соймъ маe бути пôсля вѣстей „N. fr. Presse“ закрытый доперва дня 26 л. с. м., а то для того, щобы ще сеи сесіи можна мандаты выступившихъ нѣмецкихъ послôвъ признати неважными. Сего маe головно домагатися кн. Шварценбергъ, а бôльшôсть соймова думае, що новѣ послы нѣмецкѣ вступлять знову до сойму. — Конфликтъ въ ческôмъ клюбѣ на Моравѣ маe бути вже залагодженый; доховнѣ члены его, котрѣ були выступили, рѣшилися знову до него вступити. Моравскій соймъ закрыто ще вô второкъ, а такъ само и Форальбергскій. Зальцбургскій соймъ, котрый ще въ послѣдныхъ хвиляхъ розпочавъ бувъ зъ правительствомъ борбу клерикальну на поли законодавства школьного, закрыто въ четверъ. — Соймъ стирійскій выступивъ противъ обмеженя нѣмецкого языка въ Стирiи въ той способъ, якъ то сталося въ Чехiи въ наслѣдокъ звѣстного розпорядженя мин. Пражака, выданого до высшихъ судôвъ краевыхъ въ Празѣ. Соймъ стирійскій буде имовѣрно нынѣ закрытый.

(*Именованье новыхъ членôвъ палаты панôвъ*). Дня 18 л. с. м. именувавъ Є. Вел. цѣсарь 15 новыхъ членôвъ палаты панôвъ, мѣжь котрыми д-ра Бильрота, игумена Айхлайтнера, гр. Хориньского, промысловця Льобмаера, моравского вице-маршалка краевого Шрома, а зъ Галичины бар. Шенка, бувшого президента высшого суду краевого у Львовѣ и Станислава Биберштайнъ-Старовейского, посла до галицкого сойму. Именованье се есть тымъ характеристичне, що всѣ новоименованѣ члены крôмъ д-ра Бильрота належать до т. зв. февдально-клерикальнои партіи и що всѣ будуть майже безъусловно попирати теперѣшне правительство. Гр. Таффе думае черезъ то утворити т. зв. середну партію, котра бы попирала его безъусловно у всѣхъ его стремленяхъ. Вѣденьскѣ газеты опозиційнѣ уважають се за рѣчь зовсѣмъ природну, що правительство стараeся скрѣпити свою партію въ палатѣ панôвъ, бо такъ робили и всѣ давнѣйшѣ министерства.

Заграничнѣ Державы.

Справа болгарска. Въ послѣдныхъ дняхъ почали чимъ разъ частѣйше появлятись вѣсти, що справа болгарска буде въ мирный способъ залагоджена. Одну зъ сихъ подали мы за бруксельскимъ „Nord-омъ“ въ послѣдôмъ числѣ нашои часописи а другу нотуемо за „Пôвнôчною Агентiею“, котра такъ каже: Надходячѣ зъ рôзныхъ сторôнъ вѣсти, що ситуація межинародна поправилась, потверджаються очевидно. Суть пôдставы до припущеня, що правительство россійске зробило новѣ предложеня, котрѣ суть доказомъ не лишь его мирныхъ змаганъ, але и можуть прискорити порозумѣнье мѣжь державами въ справѣ болгарскôй. Зъ Константинополя доносять до „Pol. Corr.“ такожь о мирнôмъ настрою и кажуть, що Россія готова зречися кандидатуры кн. Мингрельского, хоть того ще формально не зробила, и готова порозумѣтись зъ державами европейскими пôдъ условiемъ, що ей жадання будуть выконанѣ. До сихъ объявôвъ мирного уеподобленя зô стороны Россіи треба такожь зазначити и найновѣйше выступленье депутаціи болгарскои въ Римѣ. Италія, якъ звѣстно, выступала до теперь въ цѣлôй справѣ болгарскôй найдружнѣйше и найбôльше отверто супротивъ Болгаръ. Депутація болгарска свѣдома отже сеи прихильности и знаючи, якъ ей можуть принятi въ Римѣ, приѣхала туды въ великôмъ инкогнито такъ, що навѣть нѣхто не знавъ, де она въ мѣстѣ проживае. Се инкогнито було, здаeся, такожь причиною, що два члены депутаціи Стоиловъ и Грековъ приѣхали до Риму ажь въ два днѣ пôзнѣйше. Дня 18 л. сѣчня була депутація на авдiенцiи у италійского министра дѣлъ заграничныхъ, гр. Робилянта, майже пôвтора годины. Делегаты дали Робилянтови основный поглядъ на внутрѣшне положенье въ Болгарiи и заявили рѣшучо, що Болгаре готовѣ вытревати въ своемъ дотеперѣшнôмъ поступованю, черезъ котре зыскали собѣ симпатiю всѣхъ народôвъ, а дальше высказали отверто свôй поглядъ въ тôмъ напрямѣ, що заразъ, скоро лишь депутація верне до Софiи, правительство болгарске буде мусѣло конче рѣшитись. Треба конче выбирати мѣжь двома евентуальностями: або треба удержати теперѣшный провизоричный станъ рѣчей, котрый, наколи-бъ тревавъ довше, мôгъ-бы выкликати въ Европѣ обаву и немилѣ чувства, а въ наслѣдокъ того ослабити добре уеподобленье державъ для Болгаріи и изолювати край въ рѣшучôй хвили, — або треба порозумѣтися зъ Россiею, котре то порозумѣнье не есть неможливе, скоро приписы берлиньскои угоды и протоколу константинопольского будуть узгляднѣнѣ. На то ôдповѣвъ гр. Робилянтъ, що Италія не хоче удѣлити жадныхъ радъ, бо ѣй ходить о то, щобы навѣть и пôдозрѣнье не падало на ню, будьто-бы она хотѣла мѣшатися до внутрѣшныхъ справъ Болгаріи, котра лишь сама маe рѣшати, якими средствами хоче осягнути пожаданый результатъ. Депутація просила, щобы Италія пôднялася посередництва мѣжь Россiею а Болгарiею. На то ôдповѣвъ гр. Робилянтъ, що мѣжь Россiею а Италiею есть за надто яскрава рôзница въ пониманю цѣлои справы болгарскои, якъ щобы Италія пôднялася такого посередництва, ôнъ радить лишь Болгарамъ, щобы они заховувались такъ розумно, якъ и доси. При сѣй случайности похваливъ гр. Робилянтъ вельми тактовне и розумне поступованье болгарского правительства и его зручнôсть. Депутація була опôсля у президента кабинету, Депретиса а ôттакъ пôшла и до турецкого посла, котрый ѣй дословно такъ сказавъ: Єсмь уповаженый ôдъ мого правительства прияти Васъ и заявити Вамъ прихильнôсть султана для болгарского народу а заразомъ высказати горяче бажанье, щобы теперѣшна криза закончилася благополучно. Депутація була такожь и у посла австрійского, але не застала его дома. Студенты римскѣ зложили депутаціи почетный дипломъ зъ латиньскою написею въ честь Болгаріи; депутація одержала такожь богато привѣтныхъ письмъ, мѣжь котрыми такожь одно безъименне, въ котрôмъ дорадуeсь ѣй просити папу о посередництво. Депутація однакожь не була у папы. Дуже цѣкаве есть полоненье болгарскои справы, яке подавъ Калчевъ корespондентови „N. fr. Presse“; оно зъ одноi стороны подае незвѣстнѣ доси факты а зъ другои выяснюе теперѣшнѣ погляды Болгаръ на ситуацiю и въ певнôй мѣрѣ доповняе вѣсть подану „Nord-омъ“. Калчевъ сказавъ: „Принятье, яке намъ зробили Италiянцѣ, переходить всяке понятье. Мы знали о прихильности Италiи для насъ, але на таке сочувство мы не були приготованѣ. Чого мы хочемо, вы знаeте. Наколи-бъ мы руководились лишь зглядами на насъ самыхъ и не старалися не допустити небезпечности европейскои вôйны, мы бы безъусловно выбрали знову кн. Александра. Мы нѣколи не забудемо, що ôнъ давъ намъ свободу и єдность. Коли я яко Румелiотъ прiйшовъ 19 вересня 1885 повѣдомити его о постановѣ всхôдно-румелiйского правительства а рада министерства вагалась въ виду погрозъ Россiи, то бувъ ôнъ тымъ, котрый розвѣявъ всяку перѣшимôсть. „Я знаю, — сказавъ князь — що я жертвую себе особисто, але интересъ Болгаріи вымагае того. Я пôду до Филипополя.“ Мы бы отже выбрали его, але мы зробили то для царя, котрый насъ покинувъ, що выбрали его шурина. Мимо того жадае царь уступленя регентiи, розвязаня собранiя и новыхъ выборôвъ. Мы готовѣ згодитись на кожде розумне предложенье, яке намъ зроблять зъ Петербурга, але лишь пôдъ днома условiями: перше, що наша независимôсть буде намъ забезпечена а друге, що насъ не выдадуть въ руки анархiи т. е. мы не можемо пристати на жаданье, щобы розвязанье собранiя и уступленье регентiи наступили безпосередно по собѣ. Регентiя може зложити свôй урядъ лишь въ руки собранiя, котре ôдтакъ поименуе нове правительство. До такого правительства, котре — само собою розумѣeсь — мусѣло-бы ôдповѣдати народнымъ бажанямъ, покликалiбы мы охотно одного або двохъ цанковистôвъ. Тогды можна-бы приступити до новыхъ выборôвъ и проклямацiи князя... Зъ Константинополя одержали мы депешу, въ котрôй великiй везиръ каже намъ сказати, що дожидае насъ зъ неликою нетерпеливостею. Мы того не сподѣвались; але то певно, що Туреччина своею теперѣшною прихильностею додае Болгаріи надѣѣ до мирного полагодженя справы. Навѣть и Ватиканъ маe бути готовый вставитись за нами у царя. Коли папа хоче що зробити, то най робить; мы будемо ему за то вдячнi. Посередництва мы ему не предкладали и не знаeмо, чи навѣть будемо просити о авдiенцiю. Газеты принесли вѣсть, що гр. Шуваловъ выробивъ въ Нѣмеччинѣ призволенье на окупацiю Болгарiи. Мы не думаeмо, щобы Россiя рѣшилась на то такъ легкимъ серцемъ; бо по перше окупацiя була-бы casus belli для Австрiи, а по друге супротивъ Россiи станулибы Сербiя, Болгарiя а здаeсь и Румунiя а певно вже и Туреччина. Вѣрте менѣ, все, що султанъ доси робивъ, не доказуе нѣчого. Перший козакъ, що переступивъ-бы болгарску границю, змусивъ-бы падишаха выповѣсти вôйну Россiи, бо того жадае традиція, вѣра и публичне мнѣнье турецкои державы, и для того думаeмо, що миръ удержиться. Мы не хочемо вôйны; коли-бъ мы ей хотѣли, то потребували-бъ лишь зворушити Македонiю, котра есть цѣла въ нашихъ рукахъ. Мы того не робимо; мы хочемо князя, котрый бы зрôсся зъ нашимъ народомъ, жадаeмо одже Европейця а не Азiята.“ — Ходять вѣсти, що Порта мала завôзвати регентiю, щобы она зложила свôй мандатъ въ руки державъ, котрѣ опôсля занменують провизоричне правительство для Болгаріи и Всхôднои Румелiи. „До Pol. Corr.“ доносять навѣть зъ Софiи, що регентiя мала прияти се завôзванье охотно и называе таку гадку дуже щасливою. Справу болгарску мала-бы въ сѣмъ случаю залагодити конференцiя европейска.

Россія. Праса петербургска характеризуе теперѣшне положенье въ Европѣ яко мирне и доказуе, що теперѣшна криза есть вже близька до залагодженя. Такожь и до „Pol. Corr.“ доносять зъ Петербурга, що въ поглядахъ тамошныхъ кругôвъ политичныхъ настала въ послѣдныхъ дняхъ значна змѣна, котру выкликали особливо промовы французскихъ министрôвъ Гоблета и Флюранса до болгарскои депутаціи, а ôдтакъ и бесѣда кн. Бисмарка. Теперь доносять такожь и о промовѣ варшавского ген.-губернатора Гурка, котру ôнъ мавъ въ день Нового року до зôбранои у него генералiции, а котрою — якъ кажуть, — хотѣвъ ôдперти всѣ ложнѣ вѣсти, що трѣ голосили, що Россія зброиться. Ôнъ вымовивъ до зôбраныхъ зъ певною вагою слова, що армія россійска буде могла ще сего року вправлятися въ мирѣ и спокою въ своемъ воєннôмъ дѣлѣ.

Нѣмеччина. Пруска палата панôвъ ухвалила адресу до цѣсаря, въ котрôй высказуе свôй жаль по причинѣ того, що парлямент не ухваливъ предложеня войскового, и каже, що край прускiй готовъ зробити всяку жертву, щобы надати арміи ôдповѣдну силу. Адресу вручила цѣсареви депутація зъ 9 членôвъ а цѣсарь глубоко тронутый сказавъ, що адреса та влила бальзамъ въ его серце, бо послѣднѣ факты его були дуже журили. Новѣ мѣры, черезъ котрѣ маe бути армія скрѣплена, послужать лишь на то, щобы зменшити небезпечнôсть вôйны. — Зъ надъ границь французскихъ надходять непокоячѣ вѣсти. Франція маe концентрувати великѣ масы войска надъ границею и закупуе въ Нѣмеччинѣ матеріялъ на бараки, конѣ и кислоту пикринову до фабрикацiи матеріялу выбухового, т. зв. менилиту. Вѣсти сѣ выкликали въ Нѣмеччинѣ значне обниженье курсôвъ на биржахъ.

НОВИНКИ.

— **Торжество Богоявленія Госп.** ôдбулося въ Станиславовѣ сего року величаво. О годинѣ 9 рано — доносять намъ — почалася архiерейска литургiя въ сослуженю капитульныхъ крилошанъ Фацiевича, Литвиновича и Туркевича, мѣсцевыхъ и околичныхъ священикôвъ. На литургiи були присутнѣ представителѣ властей политичнои, судовои, мѣскои и автономичнои, и велике число вѣрныхъ обохъ обрядôвъ, навѣть и зъ околицѣ. По литургiи о год. 10 двигнувся величавый похôдъ на площадь Франца, де при мѣскôй кирници ôдбулося водосвятiе. Хоръ зложеный изъ спѣволюбивыхъ Русинôвъ, по-найбôльше урядникôвъ, пôдъ проводомъ сотрудника о. К. богато причинився до пôднесеня величности торжества. Сальвы зъ карабинôвъ давала компанiя станиславôвского полку; явилося такожь много официрôвъ линiи и оборонои краевои. Ôдбивало лише то, що на торжество не появилася анѣ мѣска полиція, анѣ сторожа огнева, обѣ зложенѣ майже изъ самыхъ Русинôвъ. При лат. торжествахъ выступаютъ обѣ въ парадѣ, сторожа огнева навѣть зъ музикою. — О 3 годинѣ пополудни ôдбувся въ палатѣ епископскій пышный обѣдъ. Запрошенѣ були всѣ виднѣйшѣ Русины станиславôвскѣ; всѣ высшѣ урядники всякихъ бранжъ и околичнѣ паны-дѣдичѣ. Точно о 3 годинѣ зôбралося около 100 осôбъ-гостей. Власть политичну репрезентували п. Покиньскій, секретарь намѣстництва и комисарь Махневичъ; Раду мѣску заступникъ бурмистра д-ръ Шидловскій; войсковôсть полковникъ Микъ и Рингеръ и майоръ Затей; школы директоры Керекярто (гимн.), Чакковскій (реаль.) и Ковицкій (норм.) и инсп. Рожаловскій; зô сферъ судовыхъ явився сов. Шанковскій и кôлькохъ молодшихъ; дальше д-ръ Конкольнякъ, нотарь Затей, зъ зелѣзницѣ Гайнрихъ, зъ почты Кромшь и др. Настрôй гостей бувъ свобôдный и легкiй. Достойный господарь сердечно витавъ кождого, знаючи кождому щось сказати. Гостѣ розсѣлися при 3 столахъ въ 3 комнатахъ, въ середнôй епископъ. По добôрныхъ стравахъ и при такихъже винахъ (реньске, токайске, мадейра и бордо) ставало веселѣйше и гамôрнѣйше. Епископъ внѣсъ по руски тоастъ въ честь цѣсаря, а другiй (по польски) въ честь гостей, закончивши его „Niech żyją!“. „Es lebe hoch!“ и „Многая лѣта!“ Опôсля крил. Фацiевичъ пивъ за здоровье епископа. Потôмъ п. Мих. Гушалевичъ, адъюнктъ суд., выголосивъ въ имени свѣтскои интелигенцiи станиславôвскои дуже красно довшу одушевлену промову до епископа, въ другôй половинѣ стихомъ. По вступѣ, высказуючôмъ радôсть, що свѣтска интелигенцiя руска маe нынѣ нагоду высказати свои задушевнѣ мысли и чувства по причинѣ заснованя рускаго епископства въ Станиславовѣ, сказавъ: „Рôкъ тому назадъ, с. е. пôдчасъ першихъ крокôвъ заснованя рускаго епископства въ Станиславовѣ, 300 лѣтъ минуло; ôдъ коли славне колись Покутье не видало свого на Покутю тронуючого пастиря, а 500 лѣтъ минуло, ôдъ коли галицко-рускій нарôдъ розпращався зъ своими домородными князями. 300 и 500 лѣтъ — се спорый для насъ кусень часу, бо въ силѣ и слѣдъ по насъ затерти. А прецѣнь мы живемо! — хоть не одинъ громовый навѣть ударъ цѣлковитою грозивъ намъ загладою, хоть всѣ силы туземнѣ неразъ спряглися були всѣхъ насъ поглотити. И мы будемо жити! — бо въ серцяхъ нашихъ палае вѣчный огонь любови до нашого народу, котрый въ силѣ навѣть зелѣзо въ груди нашѣ вбите розтопити и обезселити, — бо въ грудяхъ нашихъ палае святый огонь любови и пiетизму до святого обряду нашого, котрого не въ силѣ и врата адовѣ преодолѣти...“ Опôсля бесѣдникъ, згадавши краснорѣчиво добродѣйства Дому Габсбургôвъ, що пôднѣсъ до достоинъства наше священьство и людови нашому привернувъ чоловѣчѣ его права, личну свободу, а дальше, що надавъ на престолъ епископскій киръ Юлiяна „мужа по серцю и желанiямъ всего народу, ôданого всѣмъ серцемъ не лишь церквѣ, але и народности нашôй“, звернувся уже стихомъ прямо до епископа и вказуючи на его святѣ обовязки для рускои землѣ, такъ кôнчивъ:

„Предкôвъ тыхъ земля —
Се тота сама,
Котра Тя плекала,
Любови навчала,
Що Тя пригортае,
Престолъ Твôй двигае.
Се тота сама
Земля намъ свята,
Котру скородили
Кôстьми батьки нашѣ,
А предкôвъ тыхъ дѣти —
То мы, то людъ нашъ!
Годѣ намъ не грѣти
Серцемъ той пень нашъ, —
Де бо пень велично
Зъ землѣ прозябае,
Тамъ такожь корона
Роскôшно буе...
Дружно и горячо
Про-те обнимаймо
Людъ нашъ, и на правду
Тоту памятаймо:
„Де любовь — тамъ єднôсть;
„Де єднôсть — тамъ сила!
„Де нема — тамъ распря,
„А распря — могила!“
Любовь люду насъ про-тое
Нехай огрѣвае!
Князь-владика лѣта многѣ
Нехай проживае!“

Тая промова п. Гушалевича глубоко тронула всѣхъ Русинôвъ. По сухихъ, якъ звычайно, такъ сказати-бъ официяльныхъ тоастахъ, она оживила всѣхъ. Епископъ зворушеный прийшовъ до бесѣдника и поцѣлувавъ его въ лице. П. Гушалевичъ замаркувавъ зовсѣмъ ясно народне становище епископа. Гостѣ забавлялися ажь до 7 год. вечеромъ, а по 7-ôй розпрощалися зъ сердечнымъ господаремъ.

— **Ставропигійскій Институтъ** устроюе въ вересни 1887 р., яко въ 100-тнѣ роковины пôднесеня Ставропигійского Братства цѣсаремъ Iосифомъ II до достоинъства „Института“, выставу старинныхъ книгъ, документôвъ, чашъ, и другихъ старинностей. Выстава буде устроена въ великôй сали „Народного Дому“. Протекторатъ надъ выставою обнявъ митрополитъ Сильвестеръ, а устроенъемъ ей займуться д-ръ Шараневичъ и крил. Петрушевичъ при помочи комитету, котрый маeся выбрати.

— **Рускій баль въ Станиславовѣ,** пôдъ покровительствомъ Преосв. еп. Юлiяна а въ користь станиславôвскои Бурсы Братства св. О. Николая ôдбудеся въ четверь дня 5 (17) лютого 1887, въ сали касина мѣщаньского. Початокъ о 9 год. вечеромъ. Билетъ для родины до 3 осôбъ 5 зр., вступъ на салю 2 зр., вступъ на галерiю 2 зр. Билеты выдаються, на основѣ розосланого запрошеня, въ канцелярiи Бурсы Братства (ул. Середна ч. 43¾); туды маютъ такожь надсылатись належитости за билеты або билеты непринятѣ найдальше до 3 (15) лютого; въ противнôмъ случаю билеты будуть уважатись принятыми.

— **Рôчный звычайный Зôбръ членôвъ Рускаго Касина въ Стрыю** ôдбудеся дня 27 л. сѣчня, точно о год. 2 зъ полудня въ провизоричнôмъ льокали товариства (дôмъ Бурсы). За-для важности справъ, стоячихъ на порядку дневнôмъ, упрашае Выдѣлъ дуже умильно Вп. Родимцѣвъ до численного спôвъудѣлу въ нарадахъ. — Въ имени Выдѣлу, *Ив. Вахнянинъ*, господарь.

— **Руско народный театръ пôдъ дирекцiею пп. Биберовича и Гриневецкого** выставить въ Перемышли на послѣдне представленье вô второкъ д. 25 л. с. м. оперету Артимовского „Запорожець за Дунаемъ“. Ôдтакъ переѣде театръ до Ярославля, де вже въ четверъ дня 27 л. с. м. представить „Зеленый островъ“ комичну оперу Льекока, въ суботу д. 29 знамениту драму Ю. Онета „Властитель Гутъ“, а въ недѣлю дня 30 „Глитая“ М. Кропивницкого, одну зъ найкрасшихъ новѣйшихъ народныхъ штукъ зъ спѣвами и танцями.

— **Выказъ приходôвъ на женьске воспиталище въ Перемышли** ôдъ 1-го вересня до кôнца 1886 р. I. Жертвы: Впр. крил. о. П. Матковскій зложивъ жертвы зôбраны нимъ въ часѣ, коли бувъ консисторскимъ канцлеромъ, въ сумѣ 177 зр. 32 кр.; Вбл. княгиня Любомирска зъ Бакунчиць 35 зр.; Хв. пов. „Академичне Братство“ зъ вечерка устроeного въ Перемышлi, 5 зр; о. А. Завадскій 1 зр; — П. Членьскѣ вкладки: Вп. оо. А. Зубрицкій, Ол. Поляньскій и Лука Яремкевичъ за 1886 рôкъ по 3 зр. — III. Наросты ôдъ цѣнныхъ ефектôвъ 146 зр. 56 кр. — Разомъ 173 зр. 88 кр. — Майно воспиталища зъ кôнцемъ 1886 року выносить **21 353 зр. 33 кр** До тои сумы прийдутъ еще наросты за рôкъ 86 ôдъ 14.000 зр. на книжкахъ щадничихъ, котрѣ ще не обчисленнѣ. — Ôдъ Выдѣлу женьского воспиталища. Перемышль д. 1 (13) сѣчня 1877. Д-ръ Антоневичъ; Дим. Куцерыбъ, касiеръ.

— **Доповняючiй выборъ** одного члена Рады повѣтовои въ Гусятынѣ зъ сельскихъ громадъ ôдбудеся дня 24 л. лютого с. р. Гусятыньскій округъ ôдзначався все тымъ, що зъ групы сельскихъ громадъ выбиравъ до Рады пов. самыхъ честныхъ и свѣтлыхъ Русинôвъ. Надѣемось, що и сей выборъ не заведе сеи похвальнои традиціи гусятыньского повѣта.

— **Учительскѣ испыты для кандидатôвъ до школъ народныхъ и выдѣловыхъ** розпôчнуться передъ львôвскою екзаминаційною комисiею дня 24 л. лютого с. р. Кандидаты и кандидатки, котрѣ приватно здавали испытъ зрѣлости, можуть зголошуватись до сего испыту по 3-лѣтнôй а звычайнѣ кандидатки по 2-лѣтнôй практицѣ, котру ôдбули вже по зложеню испыту зрѣлости, вносячи поданя до тыхъ окружныхъ Радъ шк., въ котрыхъ территорiи ôдбуваютъ службу. Кандидаты и кандидатки, котрѣ ôдбувши практику не остались дальше при школахъ, мають вносити поданя на руки тои окружнои Рады, въ котрои окрузѣ складали испытъ зрѣлости або ôдбували практику. Поданя треба вносити найдальше до 15 л. лютого с. р. До подань треба залучити метрику, описанье дотеперѣшного житя, свѣдоцтво зъ укôнченыхъ наукъ и доказы ôдбутои практики, а хто здававъ испытъ зрѣлости приватно, маe ще долучити свѣдоцтво здоровля. Такожь треба подати зъ всякою докладностiю свою адресу. Не вôльно складати въ однôмъ речинци испыту до звычайныхъ школъ народныхъ и до школъ выдѣловыхъ.

— **Краева Рада школьна** поручила до ужитку школьного яко пôдручникъ при науцѣ рускаго языка въ V. и VI. клясѣ бôльше-клясовыхъ народныхъ и въ I. клясѣ выдѣловыхъ школъ книжку п. заг. „Руска Читанка для высшыхъ клясъ середныхъ школъ. Часть I. Уложивъ Юлiянъ Романчукъ, Т. I. для I. клясы. Выданье трете у Львовѣ 1886. Цѣна 80 кр. Накладомъ школьного краевого фонда“.

— **Стипендiю** о рôчныхъ 105 зр. зъ фонда призначеного для рускои молодежи надавъ президентъ Буковины п. Семеонови Дорундякови, слухателеви филозофiи на черновецкôмъ университетѣ.

— **Бувшiй маршалокъ д-ръ М. Зыблikевичъ** приѣхавъ передвчора до Львова и явився вчера на соймовôмъ засѣданю.

— **Вѣденьска газета урядова** оголосила вже именованье генерального адвоката Симоновича президентомъ львôвскои апеляцiи на мѣсце спенсiонованого п. Шенка.

— **Въ Яворовѣ** розпочнеся зъ весною будувати нова, величава церковь зъ твердого матеріялу. Плянъ на тую церковь выготовленый, а рускій мѣщане докладаютъ всѣхъ силъ, щобы се дѣло гарно и успѣшно довести до кінця.

— **Для Галичины жертвуавъ цѣсарь** въ минувшімъ роцѣ изъ своихъ приватныхъ фондівъ загаломъ 24.650 зр. Зъ сеи сумы припало: на школы 6.700 зр., на гр. к. церкви 3.300 зр., на лат. костелы 1.300 зр., на жидівскій божницѣ 100 зр., на погорѣлцѣвъ 12.050 зр. и на сторожу огневу въ Коломыи 100 зр.

— **Про п. Емиля Торосевича, посла соймового**, що прославився торбкъ при дебатахъ надъ внесеньемъ п. Романчука, подає дописуватель „Kurjer-a Lwowsk-ого“ деякі факты, илюструючи дуже цѣкаво дѣяльность сего соймового „pogromcy Rusi“ дома въ своихъ селахъ. Передъ кількома лѣтами намѣрила громада Поляна коло Щирця, котрои властителемъ єсть п. Торосевичь, на ново покрыти кровлю на церкви. Щобъ ощадити коштівъ и заходівъ, порѣшено зложити добровільно невелику впрочѣмъ суму и не допускати до конкуренціи. На колятора выпало 60 зр., котрій ёнъ такожь зъобовязався заплатити добровільно. Громада зложила грошѣ, поставила нову кровлю, а п. Коляторъ зъ початку звинявся, що не має грошей, а ёдтакъ выперся всего и не давъ анѣ крейцаря. — Той самой громадѣ удѣлила передъ трема роками львівска Рада повѣтова 100 зр. підмоги на направу публичнои дороги. Грошѣ выплачено на руки представителя двірского обшару, а доси не бачила грошей тыхъ анѣ громада анѣ Рада повѣтова. — Не менше милости зазнало и друге село пана посла, его резиденція Бродки. Село то положене въ долинѣ надъ рѣкою, а двіръ стоить на горбку за селомъ. Въ цѣлімъ селѣ не ма кирницѣ, и всѣ мусять вдоволятись водою зъ рѣки. Недавно велѣвъ п. посолъ копати рівъ ёдъ двора черезъ громадскі грунты ажь до рѣки, щобы тымъ ровомъ спускати зъ двора весь гній и нечистість въ рѣку. Громада супротивилась сему и повздержала копанье рова, а панъ посолъ поѣхавъ до староства и представивъ громаду и войта яко „бунтівниківъ“, такъ що староство зарядило противъ войта урядове доходженье. — Вкінци жалуються люде дуже на пана посла ще и зъ тои причины, що ёддавъ свои каменоломы підъ зарядъ жида Лейбы, котрый не дбає про средства безпеченьства, въ наслѣдокъ чого потерпѣвъ недавно одинъ роботникъ тяжке ушкодженье на тѣлѣ. Дописователь знає розказати подібныхъ фактівъ більше. Отъ якъ поступають собѣ чванливій представителѣ „stanu właściańskiego“ въ найблизшихъ зносинахъ зъ „poczciwym ludkiem“.

— **Новій будівлѣ у Львовѣ.** На площади „Каструмъ“ передъ „Народнымъ Домомъ“ має станути будынокъ для музея промыслового и школы промысловои. Будынокъ сей стане коштомъ галицкои Касы щадничои, котра призначила на тую цѣль 350.000 зр. Тал-жь Каса намѣряє такожь закупити ёдъ мѣста каменицю, въ котрій теперь мѣститься готель Англійскій, розвалити ёи и на тімъ мѣсци поставити новый будынокъ, въ котрімъ помѣстить свои бюра.

— **Трупа театральна п. Ем. Бачиньского** має въ сихъ дняхъ зъѣхати до Стрыя. За-для браку салѣ театральнои, о построеню котрои нѣхто не подумавъ, мають ёдбуватися представленя въ льокалю „Ресурсы“.

— **Генералъ-Змартвыхвстанцѣвъ** выбраный въ Римѣ, на мѣсце помершого кс. Семененка, кс. Валеріан Пшевлоцкій, котрый до теперь бувъ настоятелемъ конвенту Змартвыхвстанцѣвъ въ Адріянополи.

— **Острѣча зима** ёдзначалась въ цѣлій середній Европѣ великою строгостію. На Шотландію упали послѣдными днями великій снѣги, всюды лютує морозъ. Навѣть въ Италіи загостила сего року нечувана тамъ и сподзиваная зима. Въ горѣшній Италіи лютують вже ёдъ довшого часу снѣговій метелицѣ. Въ Генуи поперерывавъ снѣгъ всѣ дроты телефонівъ и наробивъ шкоды на 200.000 лирівъ. У Львовѣ держить ёдъ кількохъ днівъ сильный морозъ, однакъ снѣгу нема.

— **Папа наслѣдникомъ.** Въ Римѣ умеръ кардиналъ Иннокентій Ферріері, префектъ конгрегаціи епископівъ и чернечихъ орденівъ. Все своє майно, выносяче до 300.000 лирівъ, завѣстивъ ёнъ папѣ.

— **Смерть въ огни.** Въ Романівцѣ, селѣ пов. рудецкого, д. 12 л. с. м. Сенько Бѣльникъ підпаливъ зъ мести хату Гната Саврука. Хата згорѣла зовсѣмъ а въ огни знайшла смерть 60-лѣтна комірница Парашка Корытко и ей 8-лѣтный сынокъ. Злочинця выкрыто и ёддано въ руки властей.

— **Коротка назва!** Въ Чернівцяхъ завязалось товариство, котре носить въ своїй фирмѣ назву: „Südfrüchtenhändlerkrankenunterstützungsverein“!

— **Романтична пригода** лучилася сими днями въ Валявѣ коло Перемышля. Господарь Михайло Качковскій залюбився въ жидівочцѣ Пешѣ Морицівній, котра ёдплатила ему взаимностію, а що найменше вже волѣла его, якъ червоноволосого Ицка, за котрого намѣривъ ёддати ей отець. Коли отже надходивъ вже злопамятный день вѣнчаня Пешѣ зъ ей рудымъ нелюбомъ, рѣшився залюбленый Качковскій на послѣдне, выкравъ при помочи товаришівъ Илька Мушиньского и Сеня Качковского свій идеалъ зъ коршмы, намѣрюючи ёдвезти ей до монастыря коло Ярославля, де мала выхреститись, а ёдтакъ зъ нимъ звѣнчатись. Тымчасомъ злощастна судьба зарядила инакше. Жидки довѣдались о всѣмъ, дігнали утѣкаючихъ и ёдобрали жадливу романтичныхъ пригодъ жидівочку. При тімъ показалося, що Пеша утѣкаючи забрала зъ собою дорогоцѣнности своихъ родичівъ въ вартости 200 зр. и ёддала ихъ милому. Въ наслѣдокъ сего вмѣшався въ тую рѣчь дуже немилый посередникъ, бо ц. к. судъ для справъ карныхъ.

— **Судъ Соломона.** Въ однѣй нѣчній кавярни въ Краковѣ зійшовся підъхоченый кружокъ Нѣмцівъ зъ такимъ же кружкомъ Поляківъ. Въ кавярни грала музика. Поляки велѣли ій грати краковяка, а Нѣмцѣ супротивились тому и казали грати „Wacht am Rhein“. Слово по словѣ прійшло до суперечки; одни кричали: „краковяка!“ другій „Wacht am Rhein!“ и сварня була-бы певно скінчилась пястуками, коли-бъ не хитрість жидівъ-музикантівъ. Побачивши, що дѣєсь, они моргнули одинъ на другого и заграли жидівского „Маюфесъ“! Обѣ стороны занеслися смѣхомъ и дали спокій сварцѣ. Исторія тая нагадує, якъ-разъ нашій краєвій ёдносины: „Маюфесъ“ приглушує и „коломыйку„ и „краковяка“...

— **Выдѣлъ Рускои Бурсы Тернопільскои** складає прилюдно щиру подяку Вп. п. Адольфу Промѣньскому, ц. к. нотареви въ Тернополи, що зволивъ не тілько зовсѣмъ безкористно выготовити нотаріяльне посвѣдченье ухвалы Выдѣлу Рус. Бурсы въ справѣ конверсіи довгу той-жь Бурсы, але и всѣ выдатки на сей актъ въ сількости 7 зр. 60 кр. покрывъ власнымъ накладомъ. — Тернопіль, дня 8 сѣчня 1887. *Ол. Барвѣньскій.*

— **Дрібні вѣсти.** Въ австрійскихъ пашпортахъ мають бути небавомъ заведенй фотографіи. — Дня 10 л. сѣчня згорѣвъ, театръ въ Гетингенѣ въ двѣ годины по представленю; житя нѣхто не пострадавъ. — На памятникъ Радецкого у Вѣдни зложено вже до 220.000 зр.— Локомотивъ на зелѣзницяхъ цѣлого свѣта єсть 105.050, а сила ихъ рівнаєся силѣ 30 міліонівъ коней. — Въ Тернополи мулярь В. въ приступѣ божевільства зарѣзавъ ножемъ свого 3-лѣтного хлопчика. — Въ Ряшевѣ умеръ на сценѣ ёдъ паралижа акторъ вандрівного нѣмецко-жидівского театру Маєровичь. — Въ Мадрасѣ у Всх. Индіяхъ згинуло при пожарѣ огородового навильону 300 людей по части подушившись а по части згорѣвши. — У Вѣдни спроневѣривъ Л. Кунцъ касіеръ заткового товариства 10.000 зр., програвши ихъ на дрібну льотерію. — У Вѣдни трибуналъ засудивъ волоцюгу Шмица на 4 мѣсяцѣ арешту, а той вынявъ зъ кишенѣ камѣнь и кинувъ въ предсѣдателя трибуналу; за то достався 2 роки тяжкои вязницѣ. — Въ Букарештѣ засуджено атентаторівъ на житье министра-президента Братіяна одного на 20 лѣтъ примусовои роботы а другого на рікъ вязницѣ. — Въ Помпеяхъ ёдкопано нову улицю при кладовищи зъ нагробниками и написями. —

Вѣсти зъ дня Львівскои.

На конкурсъ розписанй: 1) до ч. 8128 пар. Манаѣвъ, дек. залозецкого, над. прив., зъ реч. до 22 лютого 1887; 2) до ч. 197 пар. при церкви св. ап. Петра и Павла на Лычаковѣ у Львовѣ, над. прив., зъ реч. до 28 лютого 1887; 3) до ч. 198 пар. при краєвімъ шпитали у Львовѣ, над. Выдѣлу кр., зъ реч. до 28 лютого 1888.

Ц. к. намѣстництво асигнувало: 1) о. Мих. Федевичу, префектови, 210 зр. річнои ремунераціи; 2) д-ру Іосифу Комариницкому, професорови катихитики и методики для богословівъ IV-го року, 315 зр. річнои ремунераціи мѣсячными ратами ёдъ 16 жовтня 1886; 3) удѣлило о. Іоану Нарольскому, нароху въ Пустомытахъ, личный додатокъ 100 зр. зъ религ. фонда.

Президія намѣстництва годиться на каноничну институцію о. Стеф. Кобляньского на Драгановку.

Введенй оо.: Володим. Проскурницкій яко завѣдатель въ Зарудціяхъ и Теофиль Щуровскій яко сотрудникъ въ Тиссовѣ, дек. болехівского.

Зрезигнував зъ Пенякъ о. Ставничій.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Конкурсы. Въ Станиславовѣ при карнімъ заведеню опорожнене мѣсце надзырателя вязнѣвъ I-шои клясы зъ платнею 300 зр. и 2 мѣсця надзырателівъ II-ои клясы зъ 200 зр. и зъ другими додатками. Убѣгателѣ мусять умѣти добре читати и писати въ обохъ языкахъ краєвыхъ; поданя, власноручно написанй, належить вносити до 12 л. лютого 1887. — При судѣ пов. въ Радымнѣ опорожнене мѣсце дѣтаря зъ платнею 20—25 зр. мѣсячно. Речинець до 1 л. лютого с. р. — При судѣ пов. въ Заболотовѣ опорожнене мѣсце функціонаря прокураторіи державнои зъ річною платнею 150 зр.; подаватись треба до 15 л. лютого с. р. до державнои прокураторіи въ Коломыи.

— Рада мѣста Львова именувала на засѣданю зъ дня 20 с. м. Ивана Гамоту дѣйстнымъ учителемъ при школѣ М. Шашкевича, Іосифа Корпака при школѣ им. св. Антонія, Ж. Лущиньского при школѣ им. Чайкого и Т. Марковского при школѣ св. Мартина.

— Выдѣлъ повѣтовый въ Золочевѣ оголошує конкурсъ на провизорычне мѣсце техника до будовы дорогъ зъ мѣсячною платнею 80 зр. Подаватись можна до 31 л. сѣчня с. р.

— На перебудованье делятыньского гостинця розписало намѣстництво лицитацію, котра ёдбудеся д. 28 л. сѣчня въ Надвірній. Цѣна фискальна 26.311 зр.

— Ч. 132 зъ р. 1886. При муж. школѣ им. Єлисаветы у Львовѣ опорожнене мѣсце дѣйстного учителя-управителя школы зъ річною платнею 900 зр., додаткомъ за управу 100 зр. и додаткомъ на мешканье 300 зр. а зглядно зъ вольнымъ мешканьемъ. — Такожь опорожнене мѣсце дѣйстного учителя при муж. школѣ им. Конарского зъ річною платнею 900 зр. — На тій мѣсця розписуєся конкурсъ зъ речинцемъ до 15 л. лютого 1887. Коли-бы при тій нагодѣ опорожнилося мѣсце дѣйстного учителя-управителя изъ згадаными выше службовыми поборами або мѣсце дѣйстного учителя зъ річною платнею 900 зр. або зъ платнею 800 зр. при котрій-будь школѣ мужескій у Львовѣ, то рівночасно розписуєся конкурсъ на такій самій мѣсця учительскій, котрій можуть опорожнитись при якій-будь етатовій мужескій школѣ у Львовѣ. Убѣгателѣ о тій мѣсця мають въ повысшімъ речинци внести свои поданя до ц. к. окружнои мѣскои Рады шкільнои у Львовѣ и долучити всѣ *службовій документы.* — Зъ ц. к. окружнои мѣскои Рады шкільнои. У Львовѣ д. 28 грудня 1886.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Пшениця, овесъ и горохъ** пішли въ гору зъ причины, що пошукують ихъ до Нѣмеччины, Франціи и Англіи.

— **Менший выграній льосы льотеріи фантовои въ Перемышли** упали на слѣдуючій серіи: 70, 92, 106, 108, 137, 155, 178, 193, 195, 210, 259, 316, 359, 394, 449, 507, 511, 513, 547, 574, 576, 589, 605, 627, 640, 643, 650, 656, 658, 661, 694, 702 709, 710, 729, 730, 748, 756, 758, 768, 769, 793, 902, 914, 970, 971, 1025, 1027, 1038, 1064, 1073, 1081, 1149, 1156, 1170, 1173, 1175, 1180, 1181, 1194, 1215, 1226, 1233, 1244, 1258, 1296, 1301, 1329, 1349, 1352, 1372, 1392, 1395, 1401, 1410, 1422, 1448, 1467, 1501, 1524, 1526, 1550, 1556, 1562, 1563, 1581, 1602, 1607, 1611, 1614, 1645, 1646, 1648, 1661, 1672, 1682, 1690, 1692, 1702, 1705, 1707, 1709, 1753, 1754, 1801, 1805, 1815, 1818, 1819, 1821, 1827, 1830, 1839, 1842, 1858, 1872 1899, 1901, 1946, 1967, 1973, и 1976. **Всѣ нумеры**, належачій до наведеныхъ серій, **выльосовано.**

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для полит. товариства „Народнои Рады“ Вп.:** о. Д. К. въ Лупковѣ, Т. Г., д-ръ Р. Я., М. Г. въ Кол. по 1 зр.; д-ръ М. П. въ Болеховѣ 3 зр.; о И. Ю. въ Помонятахъ 1 зр.

— **Для п. Яр Корытовского въ Калуши Вп.:** громада Тужилівъ 1 55 зр.

— **На „Правотарь“ Лукича Вп.:** о. Н. Л. въ Тернавѣ 2.50 зр.

— **На „Правотарь“ д-ра Савчака Вп:** о. Н. Л. въ Тернавѣ 2 зр.

— **На „Словарь“ Шайковского Вп.:** о. Н Л въ Тернавѣ 2 36 зр.

— **Для товариства ремѣсничого „Зоря“ Вп.:** д-ръ Брыковичь у Вѣдни 1 зр.; д-ръ К. Чайковскій въ Баналюцѣ 2 зр.; С. Медвецкій въ Баналюцѣ 1 зр.

— **Для руского товариства пидагогичного Вп.:** о. Л. Волиньскій въ Перемышли 1 зр.; д-ръ М. Подлускій въ Болеховѣ 1 зр.

— **Для бѣдныхъ ученивъ рускои гимназіи Вп:** д-ръ М. Брыковичь у Вѣдни 1 зр.; д-ръ К. Чайковскій въ Баналюцѣ 2 зр.; С. Медвецкій въ Баналюцѣ 1 зр.; І. Кульчицкій въ Будзановѣ 2 зр.; А. Гладиловичь въ Немировѣ 1.50 зр.; П. Танчукъ въ Нов. Санчи 1 зр.; К. Підляшецкій въ Золочевѣ 1 зр.

— **На „Альманахъ“ п. Вол Лукича,** зъ котрого чистый доходъ жертвуваъ Вп. выдавець на Руске Касино стрыйске, зложили на руки Выдѣлу Касина дальше предплату: Вп. о. Д. Бордунъ изъ Хлѣвчанъ, о. З. Ганкевичь изъ Целѣева, о. Лопатыньскій зъ Побука и п. Д. Курилюкъ изъ Городницѣ (1 зр. 10 кр.).

— **Для „Шкільнои Помочи“ Вп.:** д-ръ К. Чайковскій въ Баналюцѣ 2 зр.; С. Медвецкій въ Баналюцѣ 1 зр.; Е. Менциньскій въ Новосѣлкахъ 50 кр.; И. Бачиньскій въ Нов. Санчи 1 зр.; В. Яворскій въ Н. Санчи 2 зр.; Г. Грозикъ, П. Богушь и П. Ганкевичь въ Н. Санчи по 1 зр.; Підляшецкій въ Золочевѣ 1 зр.; о. І. Варапучиньскій въ Прошовѣ 1 зр.; панѣ Марія Варапучиньска 1 зр.; панѣ Іосифа Олеськова 50 кр.; панѣ Марія Струминьска 50 кр.; о. П. Мицьковскій въ Чорнокінцяхъ 1 зр.

— **На Кирило-Методіевску стипендію Вп.:** д-ръ К. Чайковскій въ Баналюцѣ 80 кр.

Переписка Редакціи и Администрації.

Вп. А. М. въ Свидници. Заплачено до 28 лютого. — **Вп. І. М. въ Добромили.** „Дѣло“ почали мы посылати ёдъ 1. ч. — **Вп. Д. К. въ Курянахъ.** „Дѣло“ посылаемо дальше. — **Вп. А. Л. въ Гусятынѣ.** За р. 1886. прийде ще 50 кр.; кошта замовленя були 10 кр. — **? въ Бурштынѣ.** Жаданои книжки вже нема. — **Всч. А. Н. въ Мшанци.** Зъ присланыхъ грошей записано 2 зр. за 1886 р. а 6 зр. на 1887 р. — **Вп. М. Г. въ Тернополи.** За р. 1886. прийде ще 50 кр.; зареклямуйте числа, якій Васъ не дійшли. — **Вп. В. П. въ Синьковѣ.** Заплачено до 30 цвѣтня; дякуємо. — **Всч. К. В. въ Молодятинѣ.** Все въ порядку; на 1887 р. записано 2 зр. — **Всч. А. Ц. въ Поляні.** Заплачено до 31 марта; рахунки годяться. — **Почт. Народна Торг. въ Коломыи.** Не выслано, бо не заплачено.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1563 237—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Зъ днемъ 15 с. м перенѣсъ я мою ёдъ 47 лѣтъ истнуючу

ТОРГОВЛЮ ВУДЖЕНИНЪ

підъ фирмою

АДАМЪ ЯКУБОВСКІЙ

У ЛЬВОВѢ.

підъ числомъ 20 при ул. Галицкій

напротивъ торговлѣ п. Кароля Баллабана.

Шинки, озоры; шинки и полядвицѣ вестфальскій, салями, ковбасы краковскій, смалець и солонину власного выробу.

Замовленя зъ провинціи высылаю ёдворотною почтою.

Дякуючи Поважній П. Т. Публицѣ за дотепершіе довѣрье, поручаюся и на дальше ёи ласкавымъ зглядамъ

1825 (1—5) Зъ поважаньемъ

Адамъ Якубовскій.

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочівка.

Прошу о ласкавій замовленя.

1801 16-24

Запрошенье до предплаты

на I. томъ

„Руского политичн. Правотаря“

д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ рекомп. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр 80 кр.**

Предплату найлучше посылати підъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ

адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Курсъ Львівскій

зъ дня 20 л. сѣчня 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	201 05	206 —
Зелѣз. Львів.-Чернов. по 200 зр. а. в.	230 —	233 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	287 —	292 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	100 —	101 —
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем	103 —	104 —
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 75	98 75
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	101 —
Товариства кредит. гал. 4% а. в . .	96 —	97 —
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л	93 —	94 —
Товар. кред. тал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 25	100 25
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	50 —	53 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв	43 —	46 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкій 5% м. к. . . .	104 —	105 —
Комунальній Банку краєв. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в .	104 —	106 —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	96 70	98 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	17 —	19 —
Мѣста Станиславова	29 —	32 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 90	6 —
Наполеондоръ	9 95	10 05
Повзимперіялъ	10 25	10 38
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 17	1 19
100 марокъ нѣмецкихъ	61 60	62 80

Робітня столярска 1824 1—8

В. ЖААКА и І. КУБИЧА

у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17

выготовляє всякій выробы входячій въ фахъ столярскій, по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Курсъ збожа зъ дня 21 л. сѣчня 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львовъ ёдъ	Львовъ до	Тернополь ёдъ	Тернополь до	Подволочиска ёдъ	Подволочиска до	Черновцѣ ёдъ	Черновцѣ до	Ярославъ ёдъ	Ярославъ до
	зр.		зр						зр.	
Пшеница	8.—	8.50	7.25	8 85	8 —	8.25	7 75	8 10	8 —	8 70
Жито	6.—	6.20	5.50	6 —	5 50	6 —	5 35	5.70	5.50	6 35
Ячмѣнь	7.—	7.25	4.50	6 75	4.25	6.70	4.80	7 —	5 —	7.20
Овесъ	5.50	5 60	4.15	4.55	4 25	4 45	4.25	4.50	4.50	5
Горохъ	8.—	9 —	5.50	8 50	5.50	8.25	5 50	9 —	6.—	9.50
Конопь.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	9 25	9.50	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	4.50	5 15	4.25	4.95	4 25	4.50	—.—	—.—	4.90	5 25
Лнянка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	7 25	7.50	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	5.50	5 75	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Рѣпакъ	9.—	9 30	8.50	—.—	8 75	—.—	—.—	—.—	9.—	9 —
Конюшина червона	32 —	59.—	30 —	47.—	30. —	46.—	—.—	—.—	35.—	50.—
„ бѣла	40.—	65.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„ шведска	35 -	70 —	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кило	5 —	40 —	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Оковита за 10 000 литр. проц. 23.25—23 65 зр.

ЗАБЕЗПЕКА

на зиму!

Красній! Теплій! Елегантній! Дешевій! Непропускаюій на студѣнъ и вохкість суть мои. въ першій вѣденьскій фабрицѣ мужескихъ жакетівъ выробляваній

Мужескій жакеты зимовій

по небувалій дости и нечувано дешевій цѣнѣ лишь

зр. 80 кр.

Мои мужскій жакеты зимовій суть найтеплѣйшою а при тімъ и найздоровѣйшою одежею, бо они удержуютъ тѣло тепло, хоронятъ ёдъ простуды, пристаютъ добре до кождого тѣла и звертаютъ своєю нечуваною дешевостею загальну увагу.

20.000 штукъ вже розпродано.

Най-же кождый, хто хоче мати красный, добрый и теплый жакетъ, замовитъ собѣ зараз, бо замовленя вздходятъ масами и складъ буде вже въ дуже короткімъ часѣ розібраный.

Замовляти можна лишь въ:

Wiener Jacken-Export-Geschäft A. Gans, Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8|14.

При замовленю досыть подати, чи великій, середный або малый. Высилаєся почтою на всѣ стороны свѣта въ протягу 24 годинъ за послѣплатою або за попереднымъ присланьемъ готівки. 1780 3—3

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручає Впов П. Т. Публицѣ свій выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручає ей по послѣ побочь стоячого цѣнника.

Замовленя залагоджуєся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаєся увагу на 3 знаменитій роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½ кило .	1	60
„ „ мелянжь	„ „ .	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „ .	2	—
„ найлѣпша	„ „ .	3	—
Мелянжъ караванна	„ „ .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. І.	„ „ .	3	20
„ (Ч. ІІ.	„ „ .	4	60
„ (Ч. ІІІ.	„ „ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60 р.	2	40
„ („	2 „ — „	3	—
„ („	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кило . .	1	60
„ (Г. prima	„ „ . .	1	80
„ (non plus ultra	„ „ . .	2	50

Ласкавій поручення почтою, опакованье франко. 1802 8—20

„Руска исторична Библіотека“

выдавана проф. Ол. Барвѣньскимъ въ Тернополи

буде мѣстити въ р. 1887 въ

V томѣ: Монографіи до исторіи Галицкои Руси, Смирнова, Дашкевича и д-ра Шараневича;

VI томѣ: Исторію Вел. княжества Литовского, В. Антоновича; ёдтакъ слѣдують

IX—XII томы Богдана Хмельницкого, М. Костомарова.

V томъ небавомъ буде розбсланый.

Предплата на одинъ томъ franco 1 зр. 25 кр.

Два томы оправнй въ англійске полотно зъ пересылкою рекомендованою 3 зр. 10 кр.

Предплатники монографіи Богданъ Хмельницкій *обовязанй взяти* цѣле дѣло за 5 зр. franco, або 6 зр. 20 кр. въ оправѣ, а такожь на сплату ратами після власнои деклараціи.

Предплату найлучше посылати переказомъ на адресу п. *Ол. Барвѣньского*, професора въ Тернополи, або черезъ редакцію „Дѣла“.

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрібній письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигиновскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и більше якъ 200 різнородными взірцями та прикладами. Сторінъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушівъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купує у п. В. Левицкого въ Залізцяхъ, платить за I прим. только 3 зр. 30 кр — Для предплатниківъ „Дѣла“ и „Батьківщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а в, а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширій высилае на жаданье п. В. Левицкій въ Залізцяхъ. Въ виняткових злучаяхъ дається 1 примѣрникъ (не по зниженій цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (3—15)

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентівъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцівъ зъ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мій богатый складъ такожь 1656 Всч. Духовенству. 58—?

Замовленя въ мѣсци и въ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрібно.

Львовъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка підъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 4. Львôвъ, Вторникъ 13 (25) сѣчня 1887. Річникъ VII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надослане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfis bgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ приысланою предплаты и залеглостей.

Похороны ще й ненародженои рускои гимназіи въ Перемышли.

Дѣйстно такъ: ще й не народилася она, тая бѣдна руска гимназія въ Перемышли, а вже бôльшôсть польска въ Соймѣ й погребла ей, ôдспѣвала своє хрипле „вѣчная намять!“ Оригинальный бувъ то вчера той похоронъ, — самй стѣны соймовй не знали, чи плакати, чи смѣятися...

На порядку дневнôмъ Сойму — справозданье комисіи шкôльнои въ справѣ внесеня пос. Романчука о рускихъ гимназіяхъ зъ проєктомъ уставы, въ котрôй постановляєся, щобы заведено другу гимназію въ Перемышли зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, и зъ резолюцією, щобы Выдѣлъ краєвый спытавъ о мнѣнье рады повѣтовй, чи де належало-бы по другихъ гимназіяхъ всхôднои Галичины завести паралелькы рускй. Справозданье комисіи дуже основно мотивоване. Сказано тамъ, що гимназія перемыска за-для надмѣрнои фреквенціи (звышь 700 ученикôвъ) мусить бути подѣлена на двѣ гимназіи, а що въ тôй гимназіи Русинôвъ найбôльше зô всѣхъ у всхôднôй Галичинѣ (сего року 212), отже тая друга гимназія въ Перемышли може бути и нехай буде рускою, а то тымъ бôльше, що евентуальнй паралелькы рускй мали-бы тамъ богато злыхъ сторôнъ, а коштъ бувъ-бы рôвно великій. За цѣлою гимназією рускою промовляє ще и то, що вже давнѣйше Выдѣлъ краєвый на пôдставѣ мнѣня Рады шкôльнои, найвысшои въ краю магистратуры въ справахъ шкôльныхъ, предложивъ бувъ, заснувати цѣлу руску гимназію въ Перемышли. Вправдѣ противъ того заявилася перемыска Рада повѣтова, але ей голосъ навѣть пôсля уставы рѣшати не може. Наконецъ, що найважнѣйше, центральне правительство заявило, що оно дасть удержанье на цѣлу гимназію руску въ Перемышли, отже край нѣякихъ коштôвъ поносити не буде. Мотивы комисіи шкôльнои дуже ясній и переконуючй.

На трибунѣ референта комисіи засѣвъ гр. Станиславъ Тарновскій. Референтъ мусить въ дусѣ ухвалы комисіи. Але чи гр. Станиславъ, яко референтъ, спринє тôй справѣ, яку предкладає Соймови? Мы прошибли его на скрôзь, бачили, що нимъ въ тôй хвили ворушило, и смѣло кажемо: нѣ! Той гр. Станиславъ, коли торôкъ при такôй-же дебатѣ изъ свого крѣсла посольского промовлявъ противъ заснованя рускои гимназіи, якй то ôнъ прибиравъ ефектнй позы, якои скалѣ голосу добувавъ изъ своєи груди, якъ ôнъ метався въ екстазѣ, мовь небôщикъ Гамбетта, — а вчера, якъ ôнъ цѣдивъ слова, що, якъ то кажуть, нѣ лѣзло нѣ текло, само ся волокло...

По отворенію маршалкомъ дебаты першій голосъ забравъ совѣтникъ Рады шкôльнои п. Чарковскій. Ôнъ заявивъ Соймови, що правительство годиться на заложенье другои гимназіи рускои въ Перемышли и готово дати удержанье зъ фондôвъ державныхъ.

Изъ послôвъ першій промовивъ пос. о. Ковальскій за принятьемъ внесеня комисіи. Ôнъ говоривъ, якъ звычайно, слегійно, на тематъ давныхъ часôвъ „святои вдности“ Русинôвъ зъ Поляками, часôвъ, коли то зъ канцелярій королевскихъ выходили грамоты рускй, моливъ Бога, щобъ и теперь такъ само було, — и мы невнй, що основа бесѣды о. Ковальского була-бы напôвъ послôвъ порушила до слезъ, коли-бъ тôлько въ тôй бесѣдѣ не той одинъ додаточокъ, що ôнъ такожъ бажає рускои гимназіи въ Перемышли. Черезъ то бесѣда єго не одушевила панôвъ, нѣхто навѣть не приплеснувъ. Боже милый! А якъ то панове плескали єму оногды, коли ôнъ выступивъ зъ такою-жь промовою за субвенцією 4.500 зр. на интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ и щобы заглушити звуки бесѣды одного рускаго посла, заинтонувавъ имнъ похвальный въ память кс. Калинки! Якъ тогдѣ о. Ковальскій одушевивъ всѣхъ панôвъ!...

Другій забравъ голосъ пос. Бобжиньскій, професоръ исторіи въ краковскôмъ университетѣ, приятель гр. Стан. Тарновского, станьчикъ. Тому панови, Мазурови зъ Кракова, такъ само залежить на розвою рускаго языка, якъ хиньского, але видячи, що п. мин. Гавчь хоче допустится такого страшного замаху на рускій языкъ и руску народность, що заявляє готовôсть завести цѣлу руску гимназію въ Перемышли, п. Бобжиньскій не мôгъ стерпѣти, щобы не взяти въ добре выпробовану польску опѣку справу руску. И отъ п. Бобжиньскій въ имени ширшого круга послôвъ (правицѣ) ставить „pewne poprawki“ до предложенй комисіи. Що-жь то за „poprawki“? А ось они: „Гимназіи рускои въ Перемышли не закладати и радъ повѣтовыхъ о евентуальне закладанье паралельокъ рускихъ по другихъ гимназіяхъ не пытати“. То бачите, такъ панове зъ соймовои правицѣ розумѣють „poprawki“! Пôсля розумѣня кождого пана Не-Бобжиньского, не-станьчика и неподоляка тіи „поправки“ то все одно, що просте ôдкиненье предложень комисіи шкôльнои. Але нѣ, п. Бобжиньскій, щобы въ имени свого ширшого круга збаламутити насампередъ Русинôвъ а потому и п. мин. Гавча, що мовь-то все таки польска бôльшôсть щось позитивного ухвалила, вносить, щобъ на мѣсце уставы о окремôй рускôй гимназіи ухвалити уставу о рускихъ паралелькахъ въ гимназіи перемыскôй „wedlug potrzeby“, с. е. въ тыхъ клясахъ, де родичѣ зажадають для своихъ дѣтей рускаго выкладу, — бо по перше п. Бобжиньскій не знає, чи до окремои гимназіи буде доволѣ рускихъ дѣтей, а по друге, теперѣшне правительство не охôтно закладає окремй школы... впрочѣмъ для Русинôвъ все одно, чи гимназія чи паралельки. Тутъ очевидно п. Бобжиньскій и его товарищѣ политичнй не розважили того, що не то кождый Русинъ, але и кождый чоловѣкъ, що мае трохи глуздôвъ въ головѣ, ôдъ разу добачить, що се тôлько гра въ цюцюбабки, а не якась концесія, бо и пынѣ пôсля обовязуючои уставы належало-бы закладати рускй паралельки по гимназіяхъ пôсля потребы, с. е. въ тыхъ клясахъ, де того зажадає бодай 25 родичѣвъ, и власне въ Перемышли було разъ лучилося, що знайшлося такихъ 25 родичѣвъ, а тôлько краєва Рада шкôльна не выповнила припису уставы.

Потôмъ забравъ голосъ пос. Романчукъ. Въ своєй довшôй, спокôйнôй промовѣ изъ становища чисто шкôльного, зазначивъ насампередъ, що прецѣнь проєктъ, заложити руску гимназію въ Перемышли, походить ôдъ Рады шкôльнои и Выдѣлу краєвого, а потвердило его ц. к. министерство просвѣты и приняла соймова комисія. Скоро такй чотыри поважнй тѣла заявилися за тымъ, то чому-жь бы Соймови проєктъ ôдкидати? Супротивъ однозгôднои гадки тыхъ поважныхъ тѣлъ стоить мнѣнье перемыскои Рады повѣтовои. Але-жь анѣ ей мнѣнье не може бути тутъ мѣродайнымъ, анѣ она не мае нѣякои ингеренціи на школы середнй, анѣ не дасть нѣчого на удержанье гимназіи. Опôсля бесѣдникъ збивъ на квасне яблоко „поправку“ п. Бобжиньского, щобы замѣсть гимназіи завести паралельки рускй. Изъ становища педагогичного гимназія тымъ лучше сповняє свою задачу, чимъ менше у неи учениковъ; нормальне число ученикôвъ въ одной гимназіи 300, а клясъ 8. Тымчасомъ въ гимназіи перемыскôй ученикôвъ надъ 700 а клясъ нынѣ 17. Се вже дуже велика аномалія, а коли завести тамъ ще рускй паралельки, то число клясъ зросте на двацять кôлька. Ну, се вже три гимназіи збитй въ купу, — чистый дивоглядъ, що послуживъ-бы якому Нѣмцеви-туристови за тематъ до очерковъ aus Halbasien... Того вы, панове, хочете? Опôсля нашъ посолъ успокоивъ панôвъ польскихъ, щобъ не журилися фреквенцією въ новôй рускôй гимназіи, бо въ Перемышли теперь єсть 212 Русинôвъ, а коли-бъ тамъ отворено руску гимназію, то до неи згорнулись-бы Русины изъ другихъ гимназій въ окрузѣ, а впрочѣмъ изъ самои Перемышльщины нынѣ прибувають ученики до рускои гимназіи ажь до Львова. Навѣть коли-бъ заложенье гимназіи уважати нынѣ експериментомъ, то й тогдѣ не годиться Соймови ôдкинути проєктъ, бо кôлько то експериментôвъ робивъ Соймъ и робить, навѣть въ такихъ рѣчахъ, котрй коштують великй сумы, а тутъ же фондъ краєвый не мае нѣякихъ выдаткôвъ, бо правительство заявляє, що оно хоче дати удержанье на цѣлу гимназію!...

Промова пос. Романчука була така переконуюча, що кобы було лише за маковє зерно доброи волѣ у послôвъ правицѣ, то могла розвѣяти всѣ сумнѣвы въ потребу гимназіи. Але, якъ показалося, нашому послови шкода було и слôвъ тратити, — все було вже на передъ укартоване на засѣданю Kol-a. Тамъ надъ тою небезпечною справою велися до пôзна въ нôчь предовгй дебаты. Певно такъ завзято не радили головы мѣста Львова, коли войско Хмѣльницкого або Дорошенка стояло пôдъ мурами мѣста, якъ головы Kol-a, коли передъ Галичиною станула батерія п. мин. Гавча въ видѣ рускои гимназіи въ Перемышли... За гимназією промовляли вправдѣ пп. кн. Юрій Чарторыйскій, гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій и Т. Меруновичь, але бôльшôсть Kol-a высмѣяла ихъ, а била брава особливо пп. Зыбликевичеви, кн. Адамови Сапѣзѣ, Хшановскому и Онишкевичеви, котрй выступили противъ гимназіи. Значна бôльшôсть „Kol-a“, бо 79 послôвъ противъ 23, станула въ тôй справѣ на звѣстнôмъ нашимъ читателямъ становищи „Gazet-ы Narodow-oи“. Nie dać! Nie dać! — той крикъ заглушавъ всѣ поодинокй голосы походячй зъ чувства справедливости и розуму политичного, — заглушивъ навѣть тую досыть дразливои природы замѣтку кôлькохъ послôвъ, що п. мин. Гавчь мае таку натуру, що не любить пардонувати и готовъ таки поставити на своємъ, противъ волѣ Сойму... а тогдѣ буде, неладно...

По такôмъ результатѣ нарадъ Kol-a нѣчого й дивуватися, що въ Соймѣ бесѣда пос. Романчука була то само, що метанье гороху о стѣну, а дальше, що и основнои промовы кн. Юрія Чарторыйского мало хто зъ послôвъ и слухавъ, — богато панôвъ на той часъ було въ буфетѣ, а богато бавилося поговôркою. Кн. Чарторыйскі яко членъ комисіи, выкладавъ зъ своєи стороны мотивы, якй его клонять голосувати за внесеньемъ комисіи, напередъ мотивы педагогичнй, а потôмъ и политичнои натуры. Коли, казавъ, упала красна гадка п. Малецкого о утраквизмѣ, а ухваленымъ торôкъ уставамъ ôдмовлено санкціи, то треба-жь Русинамъ дати окрему гимназію, коли ихъ дѣти не можуть учитись пôдъ однымъ дахомъ зъ польскими. Того вымагає почутье спôльныхъ интересôвъ обохъ народностей, сягаючихъ ширше, по-за Галичину. Закидають, що комисія ухвалила основанье рускои гимназіи въ Перемышли нерозважно, легкодушно и поспѣшно, але-жь ôдъ часу заснованя першои рускои гимназіи у Львовѣ минуло 20 лѣтъ, а за 20 лѣтъ дати другу гимназію, то чей не поспѣхъ!

Кромѣ тыхъ бесѣдникôвъ выступали ще два: гр. Голѣвскій и еп. Пелешь.

Гр. Голѣвскій говоривъ, якъ звычайно, крайнй абсурды; здавалося, що ôнъ не въ палатѣ послôвъ, але де въ двôрскôй стодолѣ на толоцѣ. Руска гимназія, то у него кометъ зъ довгимъ хвостомъ; утраквизмъ, у него мазуръ зъ присюдами, и т. д., а конець кôнцемъ ôнъ собѣ панъ графъ Голѣвскій, не хоче нѣчого чути анѣ о рускôй гимназіи анѣ о паралелькахъ.

Еп. Пелешь промовлявъ сего року, якъ и торôкъ, до чувства польскои бôльшости, бажавъ стати на становищи помирника двохъ сторôнъ. Покликався на то, що Русины и Поляки дѣти тои самои землѣ и тои-жь самои католицкои церкви, заохочувавъ до порозумѣня на основѣ справедливости, констатувавъ, що таке порозумѣнье уже зачинаєся, треба лишь єго утверджувати, а тому богато поможеся, якъ нынѣ Соймъ ухвалить внесеня комисіи. Коли того Поляки не зроблять, будуть каятися, кобы лишь не за пôзно.

Коли було порôвнати впечатлѣнье вчерашнои промовы станиславôвского владики зъ впечатлѣньемъ торôчнои єго промовы въ такôмъ самôмъ дусѣ, — то анѣ порôвнаня нема, якъ небо а земля! Торôкъ за промову на такôмъ самôмъ тлѣ панове-шляхта що-хвиля гукали „браво“, Достойного нашого владику графы краковскй по рукахъ цѣлували, — а вчера? — озвалось кôлька глухихъ оплескôвъ... Ну, торôкъ еп. Пелешь полемизувавъ зъ о. Качалою на точцѣ уній, а сего року домагався рускои гимназіи...

По холоднôй промовѣ референта приступила палата до поименного, на внесенье пос. Романчука, голосованя. Въ палатѣ стало тихо, хочь макъ сѣй, а середъ того

„Чи то ôдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

(Дальше.)

Исторіи нашого народу я учився не односторонно, въ певнôмъ напрямѣ, але пôсля засады: „Audiatur et altera pars“; читавъ я поважныхъ историкôвъ польскихъ и рускихъ. Не дивно, коли-бъ парохъ на селѣ, далеко ôдъ библіотекъ, котрому малй средства не дозволяють заосмотрюватися въ дѣла науковй, бувъ игнорантомъ, — але сумно, коли ознаки невѣжества появляються у професора университету, если не въ бôльшôй, то певно не въ меншôй силѣ, а що ще гôрше, коли вмѣсто безсторонныхъ доказôвъ выступае всюды тенденційнôсть.

Зъ обуреньемъ ментора пише авторъ розправы: „Русь подôбно якъ иншй суспôльности середного вѣку перебувала степенѣ розвою; она по крайнôй мѣрѣ таку саму якъ Польща мала неволю, котра однако огортала также высшй верствы народу; февдализмъ не истнувавъ въ Польщи, але власне на Руси; тй миномй родинній порядки доводили до такихъ кровавыхъ заверухъ, якихъ мало знаходимо прикладôвъ де инде и т. д.“ — Отже не право польске, не господарка панôвъ польскихъ на Руси, але родинній порядки выкликували повстаня люду.

Коли тй або подôбнй погляды чуємо ôдъ людей, котрй не приписують собѣ великого знаня въ исторіи, тымъ можна простити; але инакше дѣло стоить зъ професоромъ университету. Повысшимъ поглядамъ перечить просто исторія. Опираючись головно на Лелевелю, представивъ я въ „Polit-ицѣ Polak-ôвъ“ розвôй Польщѣ и Руси, — а се и въ перекладѣ вытягу историчного затримано, — бôльше-менше такъ:

Передъ вѣками, передъ заведеньемъ въ сторонахъ Вислы христіяньства бувъ весь людъ вôльный, станъ рôльничій бувъ рôвный оружному, доки розвиваючій-ся на Заходѣ февдализмъ не вилынувъ на славяньскй въ королевствѣ польскôмъ народы. (Lelewel „Polska, dzieje i jej rzeczy“, т. XVII, стор. 87, Poznań, 1865.) Отже февдализмъ оказавъ свôй вплывъ на славяньскй въ Польщи народы, Польща приймае нѣмецкй понятя о нерôвности станôвъ. Шляхта вправдѣ заховала свободу старославяньску межи собою, але, уважаючи землю за свою власнôсть, прикладае нѣмецкй февдально-аристократичнй погляды до не-воєнной части народу въ цѣлôмъ значеню того слова. Хиба-жь се не февдализмъ?

На Руси бувъ иншій порядокъ. Самостôйна Русь розвивалася въ иншихъ условіяхъ. На Руси не було рôзницѣ межи правами земскими и мѣскими. Всѣ були вôльнй и кожда громада мала своихъ выбраныхъ заступниковъ. Якъ въ Польщи шляхта, такъ само було боярство на Руси. За часôвъ удѣльныхъ рускихъ князѣвъ мавъ князь свою дружину, зъ котрою радивъ, судивъ и воювавъ. Знаємо зъ исторіи, що за часôвъ удѣльныхъ князѣвъ на Руси хлопы не були власностію панôвъ вразъ изъ землею; они творили станъ вôльныхъ рôльникôвъ и мали право переходу зъ мѣсця на мѣсце, якъ кому уподобалося. Ширене зô Всходу и приняте христіяньство не несло зъ собою неволѣ. Такій порядокъ тревавъ и за Татаръ. Отже неволѣ не було на Руси.

Въ Литовскôй Руси зложився иншій порядокъ. Великй князѣ Литовскй, уважаючи землю своєю выключною власностію, роздавали ей леннымъ правомъ меншимъ князямъ литовскимъ и рускимъ, пôдъ условіємъ воєнной службы. Такъ само и меншй князѣ роздавали зъ тыми самыми вымогами землю землянамъ и боярамъ. Такимъ способомъ станъ лицарскій въ Великôмъ княжествѣ Литовскôмъ представлявъ цѣлый рядъ ленникôвъ въ бôльшôй або меншôй зависимости одного ôдъ другого и стояли они на рôзныхъ степеняхъ залежности ôдъ центрального ряду. Але тая форма февдальна не була установленою межи боярами и пôддаными. Отже бôдносины воєнного стану литовско-рускаго були иншій, якъ въ Польщи. Пôдданй Вел. княжества Литовского не були такъ пригнобленй, якъ въ Польщи.

Литовско-руска аристократія сама недавно настала и не мала ще часу выробитися въ станъ выключный. Ей ôдносины до пôдданыхъ ажь до часу выданя Литовского Статута (1530 р.) не були ще означенй правами и укладалися пôдъ вплывомъ обычаѣвъ, перекazôвъ або мѣсцевыхъ умовъ.

Въ загалѣ до самои Люблинъскои уніи (1569 р.) положенье народу въ Вел. княжествѣ Литовскôмъ було вôльне. Не можна отже говорити: Русь мала таку саму якъ Польща неволю. Неволя прийшла на Русь ажь за Польщѣ. Хто твердить инакше, зраджуе велику несвѣдомôсть исторіи. Вже тая обставина, що людъ зъ Польщѣ утѣкавъ на Русь, свѣдчить, що на Руси не було такого утиску; а такожъ и то, що въ протягу 60-ти лѣтъ Статутъ Литовскій три разы змѣнювано, а все въ хосенъ панôвъ, а на шкоду люду. И власне тй змѣны, вводячй неволю, въ сполученю зъ нетерпимостію религійною доводили до такихъ кровавыхъ забурень, а не родинній порядки.

Якъ видимо, февдализмъ истнувавъ рôвно въ Польщи, хочь шляхта межи собою була свобôдна, якъ истнувавъ въ Литовскôй Руси, хочь не сягнувъ до люду.

Дальше каже авторъ розправы: „Книжка, котру названо „Исторіею Руси“, опускає 500 лѣтъ тои исторіи. О. Качала запутавъ хронологію...“

Замѣтъ бувъ-бы на мѣсци, коли-бъ я бувъ писавъ исторію Руси. Але самъ же авторъ розправы признавъ повысше, що о. Качала писавъ тôлько „политику Полякôвъ зглядомъ Руси“. Длятого мôгъ я опустити періодъ самостôйнои Руси, якъ не потребувавъ въ полемичнôмъ дѣлѣ триматися стисло хронологіи, анѣ ломати собѣ головы надъ початкомъ Руси.

Повѣдають: дай менѣ кôлька стрôчокъ написаныхъ твоєю рукою, а я тебе доведу до шибеницѣ. Авторъ розправы, поступаючи пôсля тои засады, вырыває уступы зъ контексту, заосмотрюе ихъ додатками, укладае ихъ, якъ єму треба, а потому кличе: „Отъ, що за безсенсы!“ Чи єму тутъ такъ позваляють робити „засады высшои критики“ и „совѣстнôсть“? О тôмъ най судять читателѣ.

Що-до своихъ додаткôвъ, то професоръ въ одній блуды попадає, тримаючися слѣпо переводу моєи книжки, другй самъ робить. Такъ н. пр. до слôвъ: „Почавши ôдъ Кароля Великого, ворога церкви *словянъскои* и цѣлои Славянщины“ додае: „Той Кароль, котрый померъ въ р. 814, бувъ ворогомъ церкви, котра що найборше въ р. 863, отже 50 лѣтъ пôзнѣйше могла повстати до житя“. Але въ моємъ оригиналѣ, а навѣть въ Кіевскôй Старинѣ нема церкви „славяньскои“, але стоить выразно: „церкви *восточной*“, а тая почалась не въ р. 863. Що перекладчикъ не розглянувся и написавъ: „церкви славяньскои“, чи и за то мае ôдповѣдати авторъ „Polityk-и Polak-ôвъ“? — Не лѣпше удалося авторови и зъ додаткомъ другимъ. Въ оригиналѣ стоить: „Не була Русь королевствомъ, але федерацією княжествъ въ котрыхъ переважавъ вплывъ *gminu*“ Въ Кіевскôй Старинѣ написано: „...въ которыхъ вплывъ *земства* бравъ перевагу надъ повагою князя“. Переводчикъ переложивъ слово „gmin“ на загалъ хлѣбороб ного народу, а авторъ розправы додавъ „отже селяньского люду“. А вже-жь „gmin и „земство“ то не самй селяне. Вже з того видно, що перекладчикъ декуда н вѣрно ôддававъ слова и мысли оригинал и що о дѣлѣ зъ переводу єго судити н можна.

Иншй додатки робить авторъ розпра вы зъ власного „widzimisię“. Н. пр. пр словахъ: „Козаки розумѣли свою вôл нôсть но не якъ на ладъ польскій“, дода а затымъ пôдданьство и неволя. — Рô но-жь до факту, що Ягайло надѣляв шляхту руску привилеями шляхты пол скои, додае: „знавъ бо ôнъ натурально, п правнукъ єго по 200 лѣтахъ буде потр бувати шляхты противъ магнатôвъ“. Чи тр ба п. професору сказати, що то, що р бивъ Ягайло, робивъ въ видахъ близшихъ Вступаючи бо на тронъ польскій, обѣцял территоріи и народы зôлляти въ одну тер торію, въ одинъ народъ. Не предвидж вавъ ôнъ, якъ много до того буде тре часу и приготованъ и що вкôнци прий ломати порешкоды, — що Польщи не н служить на здоровлье. *(Дальше буде.)*

Стеф. Качала.

почали чимъ скорше спасатися бѣгствомъ деякі панове: д-ръ Зыблікевичь, кн. Адамъ Сапѣга, Абрагамовичь, и бôльше такихъ walecznych ucieknier-ôвъ. Все то, розумѣється, було вже напередъ добре обдумане, бо коли пос. Генцель не встѣвъ утечи и имя єго выкликано, ôнъ тогдѣ швидко зъ салѣ въ дверѣ, якъ-бы єго шершенѣ опали. Було то и смѣшне и сумне. Цѣкава то дуже була рѣчь, то голосованье. П. намѣстникъ Залескій, котрому правительство поручило старатись о переведенье ухвалы въ Соймѣ, щобы руска гимназія була въ Перемышли, голосує за гимназією, а ц. к. старосты пп. Горецкій (до того ще Русинъ зъ роду!) и Кучковскій голосують противъ гимназіи, инакше, якъ ихъ шефъ и противъ волѣ министерства! Ну, то прецѣнь дуже характеристичне, подôбне до того, якъ п. намѣстникъ выславъ ц. к. старостѣ въ Долинѣ строгій наказъ, щобъ не мѣшався до выборôвъ, а ôнъ бувъ верховодомъ въ польскôмъ комитетѣ и поставивъ д-ру Огоновскому контръ-кандидата! При такôмъ станѣ рѣчей, *що пп. старосты Горецкій и Кучковскій голосують инакше, якъ* п. намѣстникъ, очевидна рѣчь, що п. Залескій не мôгъ вплынути на порѣшенье справы по мысли министерства... Дальше цѣкава рѣчь: правиця громадно голосує противъ рускои гимназіи, а голова ѣи, гр. Альфредъ Потоцкій, за гимназією. Якъ бачите, ткань була дуже хитра... Результатъ голосованя: 60 голосôвъ противъ, 54 за гимназією. Внесенье комисіи отже упало. Гимназія рускои въ Перемышли польска бôльшôсть соймова не хотѣла, похоронила ѣи, ще не народжену. Опôсля ухвалено всѣ внесеня п. Бобжиньского.

Вчерашне засѣданье Сойму маѣ важне значенье въ ôднοсинахъ Русинôвъ до Полякôвъ въ Галичинѣ. По вчерашнôй ухвалѣ пояснилося нынѣшне становище Полякôвъ до Русинôвъ на рускôй земли. И мы то нынѣ попередъ всего пригадуємо гр. Таффому и п. Гавчови, що цѣсарева Марія Тереса прилучила до монархіи Галичину яко княжество руске!

Бесѣда посла о. Качалы

выголошена на XIV. засѣданю Сойму при дебатѣ надъ буджетомъ ткôлынымъ.

Высокій Сойме! Стоимо передъ буджетомъ шкôльнымъ. Знаю я що и референтъ маѣ дѣло тôлько зъ цифрами, але-жь нема иншого мѣсця подносити нашь голосъ, абы усунути вады нашихъ шкôлъ людовыхъ, абы школа могла приносити пожитокъ. Не хочу повтаряти того, що я говоривъ торôкъ. Обмежусь на кôлька увагъ, а при тôмъ може удастся менѣ дещо и спростувати зъ торôчного.

Всѣ мы говоримо, що бажаємо просвѣты народу, бажаємо пôднесеня добробыту краю, а мимо того дивимося рôвнодушно на то, що школы нашій не ôдповѣдають тымъ высокимъ цѣлямъ. Такъ уже въ 1874 р. комисія шкôльна заявила, що школа не ôдповѣдаѣ цѣли и повинна бути зреорганизованою. Гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій передъ двома роками сказавъ: „Не то засмучує, що не всюда суть школы, але то, що школа не ôдповѣдаѣ своѣй цѣли.“ Гр. Стан. Бадені знайшовъ причину въ тôмъ, що дѣти коротко (2—3 роки) ходять до школы, и для того сказавъ: „Не тая школа принесе пожитокъ, котра позôрно маѣ богато учениковъ, але тая, котра ихъ черезъ цѣлыхъ 6 лѣтъ потрафить затримати въ школѣ.“ На то мушу навести вже давнѣйшій слова п. Каз. Грохольского. Застановлявся ôнъ, чому наша школа не приносить пожитку и пытавъ: „чому навѣть добрый ученикъ, що не рôкъ або два, але цѣлый приписаный часъ учащавъ до школы, скоро забуваѣ, чого въ школѣ научився, нема рôзницѣ мѣжь нимъ и тымъ, що не ходивъ до школы, такъ що и пôдписатися не потрафить?“ Причину того знайшовъ п. Грохольскій въ тôмъ, що „людъ мешкаѣ зъ звѣрятами.“ Нѣ, причина не инде. Причина лежить въ тôмъ, що ученикъ нѣчого практичного не учився и не маѣ собѣ що пригадувати.

Хибне есть мнѣнье, що школа не потребує числитися зъ будучностію ученика. Школа повинна числитися зъ потребами житя тыхъ, котрыхъ выховує. Повинна приспособляти до житя, подавати средства радити собѣ въ житю практичнôмъ. Де того нема, школа не провадить до добробыту, але до руины. Абы хлопъ, ремѣсникъ и промысловець могли истнувати, треба имъ дати таке выхованье, яке рождому зъ нихъ ôдповѣдне. Будучности ученика не можна спускати зъ ока. Тôлько школа добра, т. є. ôдповѣдна потребамъ году, може пôднести добробытъ краю; щъ такои школы людъ сторонити не буде.

Такъ нашій школы людовій не ôдповідають цѣли, не просвѣчують народу, не пôднесять добробыту, словомъ, не приносять пожитку. Ба, але що коштує, и то великій сумы, а не приносить пожитку, — се руйує край. Школа небôдповѣдна руйнує сельнина черезъ выдатки на школу, ôдтягає дѣтей ôдъ господарства, а зъ другои сторôны не дає въ замѣну нѣчого въ нагороду за тіи убутки. Словомъ, страта часу и выдатковъ. Чи школа маѣсь оплачувати на то, абы помагала руйнувати край? Можеж-жь дивуватися, що нашъ народъ, знеохоченый до школы, не посылає дѣтей до нея, хиба примусомъ, и дѣти до неи загнаѣся примусомъ? Народъ каже: школа — то добра, або нѣяка.

Коли я торôкъ говоривъ, що я хочу, абы родичѣ безъ примусу посылали дѣтей до школы и абы дѣти охотно туды вчащали, сказавъ п. референтъ: „Хтожь-бы того не хотѣвъ?“ Ба, не досыть хотѣти, треба и выбрати ôдповѣдну дорогу до цѣли. Замѣнѣть школу теоретичну на практичну, а все змѣниться на лучше.

Два роки тому ухвалено новелю, де було сказано, що тôлько школа мѣска маѣ приготовляти до гимназіи, а школы маломѣскій и сельскій маютъ дати для маломѣщанина и хлопа скромну але заокруглену цѣлôсть елементариыхъ вѣдомостей, — а при тôмъ способити до практичныхъ фахôвъ. Тымчасомъ не зроблено анѣ кроку напередъ. Рада шкôльна до такихъ змѣнъ не скора, а и въ Соймѣ ôдзываються голосы накликаючій до осторожности. А часъ не жде!

Правда, зроблено одинъ крокъ — въ Сокальщинѣ. Гр. Стан. Бадені звидѣвъ тую школу практичну и признаѣ, що видъ учителѣвъ, котрій вечерами въ фартухахъ зъ жаромъ трудяться зъ хлопцями при варстатахъ, робить миле впечатлѣнье. Такъ само зробивъ крокъ въ тôмъ напрямѣ и у насъ на Подôлю управитель школы въ Микулинцяхъ, завѣвши практику. Тамъ и дѣтей до школы силувати не треба. Крокъ практики въ Сокальщинѣ можна було зробити, бо управитель школы выдѣловои ѣздивъ до Швеціи научитися уживанои тамъ методы. Але хто бôльше буде у насъ такъ учити? Гр. Стан. Бадені радивъ завести при школѣ выдѣловôй въ Сокали курсы вакаційній. Менѣ видиться, що того мало.

Я думаю, що належало-бы практику завести въ учительскихъ семинаріяхъ. П. референтъ сказавъ ще торôкъ, що се неможливе, абы селянинъ по 6 лѣтахъ школы выходивъ досконалымъ ремѣсникомъ або едукованымъ членомъ суспôльности. Того нѣхто не жадаѣ. Ходить лишь о то, абы въ школѣ дати пôдготованье, показати ученикови способы, якими собѣ можна въ житю помагати и доходôвъ придбати. И учитель не потребує бути досконалымъ. И практика не може бути всюда одна и та сама, але примѣнятись до ôдносинъ и околиць.

Коли я торôкъ ще й то сказавъ: „Школа не приносить пожитку, бо не есть свитинею науки, але ареною политики“, — п. референтъ ôдповѣвъ, що єму нѣчого о тôмъ не вѣдомо, щобы дѣти хлопскій дѣлилися на политичній сторонництва.

Есть иншій рôдъ политики вынародовлювання, *на котрый жалуется въ Познаньщинѣ и въ краяхъ забраныхъ*, а котрый не менше провадиться и у насъ, въ Галичинѣ *для побôчныхъ цѣлей*. Намъ треба пôдготовленя въ праци на рôли, въ садѣ, при пасѣцѣ, при варстатахъ — а у насъ тратиться часъ на граматикахъ... Надаються учителѣ, котрій языка дѣтей не знаютъ... Часъ-бы занехати побôчній цѣли, а взятись разъ до праць, котра бы людъ и край пôдносити, ратувати могла. Бо часъ не стоить, не жде на тыхъ, котрій опôзняються. Абы не було за пôзно!

Задумують устроити школы выдѣловій практично въ рôзныхъ напрямахъ. И то не ôдповѣсть цѣли, доки не буде пôдготовленя въ школѣ людовôй. Длятого належало-бы практику ручныхъ роботъ чимъ скорше заводити въ учительскихъ семинаріяхъ. Кошты на заведенье практики въ семинаріяхъ учительскихъ не можуть бути такъ великій. А врочѣмъ що лѣпше: чи зробити выдатокъ, абы школы приносили пожитокъ; чи лишити, якъ есть, и выкидати ухвалюваній сумы, якъ дотеперь, на дармо?

Я вже кôлька разôвъ и то пôдносивъ, що нема книжки для повтаряючихъ науку. Недавно першу часть польскои Читанки выдано. Краєва Рада шкôльна намѣряла выдати тую Читанку и въ рускôмъ языцѣ, тымчасомъ довѣдуюся, що комисія буджетова грошѣ на се выданье вычеркнула. Буде то знôвъ проволока, зô шкодою для просвѣты и краю!

Бесѣда посла Лѣниньского

выголошена на XIV. засѣданю Сойму при дебатѣ надъ буджетомъ шкôльнымъ

Высокій Сойме! Край нашъ на удержанье и закладанье шкôлъ народныхъ складаѣ въ порôвнаню до засобôвъ своихъ досыть значній сумы, очевидно въ тôй цѣли, щобы дорогою просвѣты, науки двигнути мешканцѣвъ краины нашои зъ упадку морального и матеріяльного. Тымчасомъ, якъ все у насъ мусить въ рукахъ мѣродайныхъ еферъ скривитись и знидѣти, такъ само и школы нашій не суть святинею науки, але служать за средство агитаційне, суть орудіемъ политичнымъ. Все ще не перестають верховодячій въ краю держатись системы, що рускій дѣти маютъ передовсѣмъ умѣти добре по польски говорити и писати, тай исторіи польскои докладно выучитись, — а що тамъ дѣѣся зъ рахунками, зъ языкомъ рускомъ, зъ вѣдомостями практичными, — о се не клопочеся нѣ учитель, нѣ инспекторъ окружный, нѣ ц. к. краєва Рада шкôльна.

Мы заступники народу руского выступаємо заѣдно проти такихъ тенденцій, наводимо факты, всякій надъужитя, — бесѣды однакъ нашій не приносять пожаданого хôсна.

Отъ примѣромъ торôкъ пос. Сѣчиньскій выказавъ, якихъ надъужить допускаѣся инспекторъ Михаловскій въ Тернопôльщинѣ, та що зъ того? Михаловскій до сеи хвилѣ урядує и такъ само броить, якъ давнѣйше, — а всѣ єго выбрики уходять безкарно. Видно, стоить ôнъ пôдъ могучою опѣкою „straży pożarnej“...

Минувшои сесіи соймовои внесли мешканцѣ мѣста Яворова петицію до Сойму о заведенье въ яворôвскихъ школахъ языка рускоого яко выкладового. Петицію тую ôдступивъ Соймъ ц. к. правительству до залагодженя. Ц. к. правительство, котре на праворѣ своѣмъ выписало „помиренье и рôвноуправненье народôвъ въ монархіи нашôй“, не зарядило нѣчого до нынѣшного дня, — видно, зложило цѣлу справу своимъ звычаѣмъ ad acta. А прецѣнь въ тôмъ бодай случаю мали єго Ексц. п. намѣстникъ нагоду доказати, що не ино теплыми словами, але и позитивными дѣлами суть прихильній справѣ рускôй. Бо-жь власне въ Яворовѣ число школярѣвъ-Полякôвъ никне въ порôвнаню до школярѣвъ-Русинôвъ.

Примѣромъ въ сѣмъ роцѣ въ Яворовѣ въ мѣскôй школѣ мужескôй на 286 хлопцѣвъ есть 228 Русинôвъ, а 58 Полякôвъ;

въ мѣскôй школѣ жѣночôй на 195 дѣвчать есть 152 Русинокъ а 43 Польокъ;

на передмѣстю Наконечне припадаѣ на 137 школярѣвъ 131 Русинôвъ, а 6 Полякôвъ.

Справедливе про-то есть жаданье мешканцѣвъ Яворова, щобы не языкъ польскій але рускій бувъ въ тыхъ школахъ языкомъ выкладовымъ. Пригадую отже єго Ексц. п. намѣстникови, що поданье мѣщанъ яворôвскихъ ôдъ року доси не залагоджене, тай що Русины ино солодкими словами задоволитись не можуть.

Мушу такожь сказати кôлька слôвъ про шкôльництво въ Сокальщинѣ. П. Іосифъ Spies, шкôльный инспекторъ окружный, уже ôдъ давна мовь баша турецкій панує въ Сокальскôмъ тай Польщу будує. На то конто (пôдъ покрывкою будованя Польщѣ) позваляє собѣ рôзнородныхъ надъужить. Попробую бодай деякі факты представити Выс. палатѣ.

Громада Тишиця, въ повѣтѣ сокальскôмъ, не мала до вересня 1886 р. нѣякои школы анѣ учителя. А мимо того инспекторъ Spies надавъ неистнуючу посаду учителя въ Тишици Маріи Крупчакъ еще въ мартѣ 1886 р. и выдавъ для неи асигнату зъ 20 марта 1886 р. ч. 988 на рôчну платню въ квотѣ 121 зр. 72 кр. Марія Крупчакъ побирала платню почавши ôдъ 12 марта 1886 р. ажь до серпня 1886 р. въ ц. к. урядѣ податковôмъ въ Сокали за квитами п. инспекторомъ Spies-омъ корамизоваными, хотяй села Тишицѣ нѣколи въ житю навѣть не бачила, а о удѣлюваню тамошнымъ дѣтямъ науки навѣть ѣй не снилося. За то Марія Крупчакъ въ домѣ п. инспектора учила єго дѣти гры на фортепянѣ, тай черезъ 1 мѣсяць заступала учительку, здаѣсь хору, на Забужу въ Сокали, крôвну п. инспектора. Факъ сей, голосный въ цѣлôй Сокальщинѣ, выкликує обуренье въ повѣтѣ, якъ то марнуєся грôшь кроваво загорьованый платячими податки. Цѣкаве ще и то, що навѣть ц. к. урядъ податковый не хотѣвъ квитôвъ Маріи Крупчакъ реализувати, ажь доперва краєва Рада шкôльна залагодила тую справу рѣшеньемъ зъ дня 11 падолиста 1886 р., ч. 16144.

Той самъ п. Spies взявъ ôдъ зверхности громадскои въ Тишици ще въ вересни 1885 р. квоту 20 зр. яко рату до фонду шкôльного и выставивъ поквитованье. Грошей тыхъ однакъ не ôддавъ п. Spies до касы ц. к. уряду податкового, и громада Тишиця тую квоту 20 зр. мусѣла другій разъ зложити въ урядѣ податковôмъ.

Въ роцѣ 1882 спалилася школа въ Бобятинѣ. Премію асекураційну ôдобравъ п. Spies и мавъ тй грошѣ вложити до щадницѣ, поки будова школы не буде выкôнчена. Проценты ôдъ тои вкладки мали выносити пôсля обрахованя до 60 зр. Громада зажадала ôдъ п. инспектора звороту тыхъ процентôвъ, а п. Spies на то ôдповѣвъ, що ôнъ тую суму задержавъ для себе яко кошты комисійній до Бобятина. Самоволя тая выкликала велике обуренье и соблазнь въ громадѣ.

Громада Волсвинъ актомъ дотаційнымъ зъобовязалася платити учителеви рôчно 300 зр., а кромѣ того титуломъ додатку рôчно 60 зр. за то, щобъ учитель дѣтей шкôльныхъ учивъ спѣву церковного. Се не сподобалось Spies-ови, — пôсля єго погляду досыть для церкви звычайного спѣву дяка — тай длятого призначивъ до Волсвина на учительку паню Галасову, хотяй подавалися на тую посаду учителѣ, котрій кромѣ науки шкôльнои були-бы могли учити дѣтей спѣву церковного.

Факты повысшій достаточною суть илюстраціею поведеня п. инспектора Spies-а. Поминаю богато иншихъ фактôвъ, котрій свѣдчать о браку такту зъ єго стороны, о єго завзятости и нетерпимости супротивъ всего, що руске. Врочѣмъ регистратура ц. к. суду повѣтового въ Сокали може такожь дати о нѣмъ свѣдоцтво не конче пôдхлѣбне.

Я пересвѣдченый, що п. Spies не спольщить Сокальщины. Менѣ ходить головно о то, щобы ôнъ, яко инспекторъ, повнивъ точно свои обовязки законами єму назначеній, або щобы власти шкôльній усунули єго зъ сеи посады яко неспособного, а надали тую посаду чоловѣкови достойному, котрый понявъ-бы своє поважне становище и бувъ не завадою але пôдпорою шкôльництва въ Сокальщинѣ!

Дописи „Дѣла“.

Белзъ д. 20 н. ст. сѣчня 1887.

Ино-що укôнчилися въ Белзѣ выклады зъ ветеринаріи, котрій були устроєній коштомъ ôддѣлу тутешного товариства господарского. Предметъ выкладôвъ самъ собою многоважный, тожь не дивниця, що въ сали радноѣ дому громадского явилося пребогато селянъ и учителѣвъ сельскихъ навѣть и зъ подальшихъ окрестностей, якъ ôдъ Тартакова и Радехова.

Выклады розпочавъ зъ днемъ 9 сѣчня д-ръ Бараньскій, але по причинѣ якоись наглячои справы вже другого дня ôдъѣхавъ. Єго мѣсце занявъ п. Тимофѣевичъ — зъ роду Русинъ, але и словечка по руски проговорити не знавъ. Дивуватися нема чому, — теперѣшній середній школы вытворюють у насъ немало такихъ Русинôвъ... Тому то и деякі селяне, що не могли второпати такъ дуже интересовного предмету, голошеного въ незрозумѣлôмъ собѣ языцѣ, въ першихъ дняхъ полишили салю зборну. Ось до якихъ наслѣдкôвъ довела у насъ *манія полонизаційна*! Все и всюды спиняе она интелектуальный розвôй на Руси! Деякій учитель толкували важнѣйшій уступы зъ бесѣды прелегента по руски, тымъ то и сталося, *що выклады польскій* п. Тимофѣевича не остали безъ хôсна для нашихъ селянъ, котрій осталися до кôнця выкладôвъ. О много-жь хосеннѣйшій були-бъ они, коли-бы вся рѣчь була выложена самымъ прелегентомъ въ рôднôмъ рускôмъ языцѣ! Своими выкладами сповнивъ п. Тимофѣевичъ дѣло мисіонерске середъ нашого народу, але позволить собѣ сказати, *що нѣгде* на цѣлôй кули земскôй — кромѣ нашои славетнои Галичен, — мисіонеры въ своихъ поученяхъ не уживають нѣякого другого языка, якъ тôлько того, якимъ говорить и якій розумѣе народъ.

Вкôнци годиться и то пôднести, що такій способъ роздаваня предметôвъ ветеринарскихъ межи слухателѣвъ, якій мы бачили въ Безлѣ при кôнци ôдчитôвъ, бувъ що-найменше неумѣстный. Кидано книжками и приборами ветеринарскими мѣжь юрбу учителѣвъ и селянъ. Хто бувъ жвавѣйшій и справнѣйшій, той ухопивъ, що ему було пригоже. Богато ôдойшло зъ порожными руками. Одвѣтнѣйше було або розльосувати предметы межи зôбраныхъ, або зарядити рôдъ испыту, и тыми-жь предметами надѣлити пильныхъ и умѣлыхъ слухателѣвъ.

Радуємося дуже изъ збôльшеня формату „Дѣла“. Се найлучшій доказъ для невѣрныхъ Томôвъ, що живемо, крѣпнаємъ и розвиваємося.

Соймъ краєвый.

XIV. Засѣданье Сойму зъ дня 19 л. сѣчня 1887.

Пос. Охримовичъ одержавъ ôдпустку на три днѣ. — Важнѣйшій зъ петицій: Выдѣлъ пов. въ Теребовли о змѣну закона громадского; о. Теофиль Кобыляньскій, сотрудникъ въ Стрыю, о вынагородженье за службу душпастирску при шпитали въ Стрыю; гром. Рудно о пôдвышенье платнѣ мѣсцевому учителеви; Выдѣлъ пов. въ Снятынѣ о продовженье права побору мыта дорогового и мостового; гром. Лѣсовицѣ о ôдписанье залеглостей податковыхъ, здержанье екзекуціи и о запомогу на засѣвы; жителѣ повѣта ново-санчѣвского о мôстъ на Дунайци пôдъ Куровомъ. Крôмъ того наспѣло 14 петицій о запомогу.

На интерпеляцію пос. Абрагамовича, що дѣвся зъ справою заведеня складôвъ збôжа, ôдповѣвъ предсѣдатель комисіи господарства краєвого, що справа ся не прийде на порядокъ дневный сен сесіи.

Зъ порядку дневного ухвалено предложенье правительства о ôдзнакахъ службовыхъ сторожи культуры краєвои. Въ §. 1 сего предложеня сказано, що сторожѣ культуры краєвои (господарства рôльного и лѣсного, гôрництва, ловецтва, рыболовства и т. д.) маютъ уживати такихъ ôдзнакъ, якій будуть означений и описаній додатково до сего закона политичною властію краєвою въ дорозѣ розпоряженя. Крôмъ сихъ ôдзнакъ будуть ще носитися ôдзнаки службовій, означаючій кажду галузь культуры. — Петицію мѣста Стрыя о позичку комунальну въ сумѣ 100.000 зр. чередано комисіи банковôй, а петицію громады Слободы рунгурскои, пов. коломыйского, о выключенье зъ неи мѣсцевости Ропа рунгурска, передано комисіи администраційнôй. Громадамъ Сморже горѣшне и Фелиціенталь дозволено побирати въ 1887 р. высшій додатки громадскій, а громадѣ мѣста Перемышля дозволено побирати оплату ôдъ псôвъ. Справу шпиталю въ Ярославли ôдослано до комисіи администраційнои.

Опôсля приступлено до першого читаня внесеня посла Фрухтмана въ справѣ реформы закона громадского (гляди XII. Засѣд. Сойму зъ 15 л. сѣчня). Пос. Фрухтманъ, мотивуючи своє внесенье, казавъ, що поставивъ єго длятого, що подôбне внесенье пос. Розвадовского есть односторонне; дальше навѣвъ исторію дотеперѣшнои реформы сего закона, а наконецъ сказавъ, що доки администрація громадска не буде зовсѣмъ самостôйною, доти нема и бесѣды о енергіи въ дѣланю. Внесенье се передано комисіи громадскôй. Тôй-же комисіи передано и внесенье пос. Василевского въ тôй самôй справѣ. — По черзѣ наступило справозданье комисіи правничои о внесеню пос. Романовича въ справѣ скликуваня Сойму на довшій сесіи. Палата ухвалила: „Соймъ высказуѣ правительству бажанье, щобы сесіи соймовій були що року такъ скликуваній, абы Соймъ безъ колизіи зъ другими тѣлами законодательными мôгъ радити черезъ довшій часъ якъ доси и мôгъ сповнити важній задачѣ поручений Соймови.

При дебатѣ надъ справозданьемъ комисіи дороговои въ справѣ концесіи для Бродôвъ на побôръ мыта копыткового забравъ голосъ пос. Романчукъ и пôднесъ, що Выдѣлъ краєвый не розслѣдивъ петиціи мѣста Бродôвъ въ сѣй справѣ. Впадаѣ то тымъ бôльше въ очи, що торôкъ Выдѣлъ краєвый залагодивъ таку саму петицію ôдмовно. Було-бы то нарушеньемъ найвысшои власти автономичнои. Бесѣдникъ противився зô становиска интересу громадъ сельскихъ тому, щобы Бродамъ надано таку концесію, и внесъ, справу ôдослати назадъ до комисіи. — Пос. Володиславъ Бадені заявивъ именемъ Выдѣлу краєвого, що коли Соймъ ухвалить таку концесію, то Выдѣлъ краєвый не буде мати нѣчого противъ ухвалы. Пос. Гавзнеръ промовлявъ за концесією, бо, казавъ, ôдмовленье концесіи торôкъ було карою, а теперь Броды поправились. Ухваленьемъ концесіи — казавъ бесѣдникъ — поставить палата найкрасшій вѣнець на гробѣ пос. Цукра (!!), котрый торôкъ о тую концесію убивався. За внесеньемъ комисіи промовлявъ ще пос. Козьебродскій и противився внесеню пос. Романчука, щобы справу тую ще разъ ôдсылати до комисіи, а ôдтакъ и пос. Мерунowичъ, по чѣмъ внесенье пос. Романчука Поляки ôдкинули. — При §. 2 промовлявъ знôвъ пос. Романчукъ противъ высоты мыта и вносивъ, щобы привилеєване становище Бродôвъ знести, а принятi середню тарифу, якъ въ Станиславовѣ. Поправку однакъ пос. Романчука, щобы замѣсть 5 кр. платилося лишь 3 кр. ôдъ штуки, Поляки такожь ôдкинули, а ухвалили внесенье комисіи. — Надъ внесеньемъ пос. Козьебродского въ справѣ замѣны §. 26 громадскои ординаціи выборчои перейшовъ Соймъ до порядку дневного.

Дальше наступило справозданье комисіи буджетовои зъ прелиминаря краєвого фонду шкôльного. Маршалокъ представивъ палатѣ референта краєвои Рады шкôльнои, ц. к. старосту Лясковского. При загальнôй дебатѣ забравъ голосъ пос. о. Качала и доказувавъ, *що нынѣшній школы народній не приносять* хôсна, бо по перше непрактичнѣ, а по друге пропагуєся въ нихъ побôчній цѣли. Школы тй треба-бы змѣнити на практичнѣ и въ тôй цѣли завести въ семинаріяхъ учительскихъ науку практики. Пос. Вербицкій доказувавъ, що оно такъ зле не есть: истнує 38 шкôлъ промысловыхъ, а Выдѣлъ краєвый стараєся, щобы ширити въ краю науку промыслову. — Пос. Лѣниньскій въ смѣлôй, енергичнôй промовѣ вказавъ насампередъ на то, що нашій школы надъуживався яко средства агитаційного, а дальше пригадавъ давнѣйшу справу инспектора п. Михаловского въ Тернопôльщинѣ и петицію громадянъ Яворова о заведенье рускаго языка выкладового въ ихъ школахъ, а наконецъ обговоривъ господарку п. Spies-а въ Сокальщинѣ. (Бесѣду пос. Лѣниньского якъ и попередившу ѣи бесѣду пос. Качалы подаємо нынѣ въ повнôй основѣ пôсля стенограмôвъ). — Комисарь правит. Лясковскій заявивъ, що краєва Рада шк. згодиться на прелиминарь, якій выйшовъ зъ комисіи, але въ двохъ позиціяхъ буде жадати пôдвышеня. Що до фактôвъ пôдиесеныхъ пос. Лѣниньскимъ замѣтивъ, що кр. Рада шк. о нихъ нѣчого не знаѣ, а скоро дôйде що до ѣи вѣдомости, то буде потягати инспекторôвъ до одвѣчальности. — Пос. Мадейскій выступивъ въ оборонѣ инспектора п. Spies-а и сказавъ, що его дуже дивуе, що „молодый“ посолъ такъ легкодушно пôднесъ „нѣчимъ недоказанй“ факты. По сѣмъ замкнено дискусію загальну.

На засѣданю вечѣрнôмъ при першôй позиціи прелиминаря фонду шкôльного, покрытье недобору зъ причины платнѣ для учителѣвъ и учительокъ етатовыхъ 284.572 зр., забравъ голосъ пос. Сѣчиньскій и выказавъ, що въ многихъ селахъ, достоиньства одного предсѣдателя мѣсцевои Рады шкôльнои, а то противиться истнуючимъ законамъ. Рѣчь пос. Сѣчиньского перерывавъ п. маршалокъ три разы, звертаючи увагу єго на то, що за-для короткости часу дебаты не покôнчаться, наколи послы схотять широко о всѣмъ говорити. Пос. Сѣчиньскому давъ вкôнци по части сатисфакцію правит. комисарь староста Лясковскій тымъ заявленьемъ, що нелегальный фактъ окружнои Рады шк. тернопôльскои есть уже звѣстный краєвôй Радѣ шкôльнôй, що тая почала слѣдство и выдасть ôдповѣдне рѣшенье. Соймъ принявъ рубрику II. въ цѣлости. — Рôвно принято рубрику III. (на приборы науковѣ) 10.910 зр., рубрику IV. (на конференціи учит.) 15.842 зр. и рубрику V. (на библіотеки окружній) 1.925 зр. — При рубрицѣ VI. (рôзнородній выдатки) забиравъ голосъ правит. комисарь и просивъ суму 3.663 зр. пôднести до 6.000 зр. Буджетова комисія обтяла тую позицію за-для звѣстного спору намѣстництва зъ Выдѣломъ краєвымъ, котрого рѣшенье залягаѣ въ трибуналѣ администраційнôмъ. Соймъ не узгляднивъ прошеня п. комисаря. — Принято дальше рубрику VII. (на удержанье новыхъ шкôлъ народныхъ) 14.538 зр., рубрику VIII. (плата учителѣвъ етатовыхъ) 131.000 зр. и IX. (запомоги зворотнѣ для шкôльныхъ фондôвъ окружныхъ) 20.000 зр. — Зъ дѣлу II-го, выдаткôвъ власныхъ краєвого фонду шкôльного, принято рубрики ôдъ 10—23 зъ сумою 675.320 зр. — При рубрицѣ XXI. (поз. 51) говоривъ пос.

Романчукъ за вызначеньемъ якоись суммы на выданье учебниковъ для науки доповняючои. Комисія буджетова вычеркнула прелиминовану суму. Пос. Романчукъ дивиться на рѣчь изъ становища потребы просвѣты въ низшихъ верствахъ. При тои нагодѣ подѣсь пос. Романчукъ, що наведенье въ бесѣдѣ посла фактовъ певныхъ, хотя-бы они дотыкали поодинокой особы, (се односилося до бесѣды пос. Лѣниньского про инсп. Spiesa), не можна называти „денунціяціею“, якъ выразився справоздавець комисіи буджетовои, и просить, щобы „старшій“ послы супротивъ „молодшихъ“, а именно супротивъ словъ соймовои меншости, не выступали по менторски и драстично. Потомъ внесенье пос. Романчука принято значною большостію голосовъ и вставлено 3.600 зр. на учебники для школъ повторительныхъ. — Оддѣлъ доходовъ въ сумѣ 287.496 зр. принято безъ дискусіи. Недобоpъ вынесе 387.824 зр.

Зъ порядку дневного слѣдувала петиція мѣста Залѣщикъ о перенесенье суду окружного зъ Чорткова до Залѣщикъ. Мимо промовы пос. Хамца Соймъ не приклонився до петиціи Залѣщикъ. — Справу змѣны уставы о доѣздахъ до дворцѣвъ зелѣзничихъ полагоджено 4 резолюціями до правительства. — Одтакъ пос. Єнджеевичъ здававъ справу зъ предложенiя Выдѣлу краєвого о школѣ дубляньскои и фольварку. Въ дискусіи забирало голосъ богато словъ польскихъ, по чѣмъ рѣшено: Соймъ приймае до вѣдомости справозданье Выдѣлу кр. о школѣ дубляньскои и поручае ему, щобы порожнi будынки въ Дублянахъ перемѣнивъ на мешканя для ученикovъ и днаймавъ ихъ ученикамъ; щобы въ 1887 р. почавъ въ Дублянахъ выробляти торфъ прасованый и одкрываe ему на кошты устроeня сеи експльоатаціи кредитъ въ сумѣ 6490 зр.; щобы постарався у правительства о субвенцію на одкрытье науки горальничои въ Дублянахъ. — На выдавництво „Рѣчника школъ рольничыхъ“ дано на 1887 рокъ 300 зр. — На заснованье ставковъ для науки рыбарскои въ Дублянахъ дано 400 зр. а въ Чернiховѣ 300 зр. — На стипендiи для двохъ кандидатовъ на учителѣвъ рыбарства вызначено 1300 зр. Учителѣвъ рыбарства ще нема, а вже ставки будуть копатися! — Одтакъ рѣшено ще коштомъ краєвымъ реконструкцію деякихъ будынковъ въ школѣ рольничѣй въ Черниховѣ (7.700 зр.); рѣшено уполномутись о большу субвенцію державну для сеи школы, постаратись (доперва теперь!) о практичного и способного господаря для сеи школы, и що-бъ школу садовничу зъ Чернихова перенести въ друге яке мѣсце. Засѣданье закрыто по 12 год. въ ночи.

XV. Засѣданье Сойму зъ дня 20 сѣчня 1887.

Важнѣйшi петиціи: Гром. Ломна о вызначенье фондовъ на помочь лѣкарску въ часѣ заразы. Гром. Ходовичѣ о запомогу на збудованье гатей на Стрыю, щобы убезпечитись противъ страшныхъ повеней. Товариство купцѣвъ и промысловцѣвъ львовскихъ о заведенье въ Галичинѣ поступованя упоминаючого. Глиняны и громады того-жь повѣта противъ перенесеня суду пов. до Куровичъ.

Зъ дальшои дискусіи надъ школою въ Черниховѣ показалося, що тамъ не стае добрыхъ фаховыхъ учителѣвъ. До буджету для сеи школы вставлено: для школы рольничои 35.480 зр. (доходовъ есть 18.600 зр.); для школы садовничои 3.125 зр. (доходовъ есть 2.610 зр.); на удержанье фольварку 15.671 зр. (доходовъ есть 17.210 зр.) При дискусіи замѣтивъ пос. Козьебродскiй, що администрація въ той школѣ есть за дорога. На управу 1-го морга выпадае ажь 71 зр.! Самi платы економа и служебы выносять по 20 зр. на моргъ, а наемъ роботника по 12 зр.! Рѣчь нечувана въ практицѣ господарскои! — На выправу наукову д-ра Стан. Смольки зъ Кракова для студiй зъ исторiи польскои въ архивахъ ватиканьскихъ ухвалено на 3 лѣта по 1.500 зр. — Пос. Менциньскiй зъ комисіи громадскои здавъ справу зъ петицiй, що домагаються примусовои асекурацiи одъ огню. Комисія жадае, щобы Выдѣлъ кр. предложивъ на найблизшой сесіи проектъ до уставы. — Пос. Антоневичъ внѣсъ, щобы разомъ зъ проектомъ уставы о примусовой асекурацiи предложено такожь проекты уставъ о полицiи огневой и будовничои по селахъ. Внесенье пос. Антоневича, пoдперте посломъ Романовичемъ, принято.

Пос. гр. Козьебродскiй предложивъ въ имени комисiи свой проектъ до уставы о администрацiи касъ позичковыхъ громадскихъ. Въ томъ важномъ для нашихъ громадъ дѣлѣ забравъ голосъ пос. Сѣчиньскiй и въ довшой промовѣ подавъ гадку, щобы для направы лиха въ администрацiи громадскихъ касъ позичковыхъ зачати одъ змѣны статута самыхъ касъ, а именно администрацiю касъ одобрати одъ войтовъ и касiєровъ громадскихъ, а передати окремымъ зарядамъ, выбранымъ громадянами. Такiй зарядъ стоявъ-бы подъ контролею наперед рады громадскои, потому выдѣлу повѣтового, а на конецъ подъ контрольною институцiею центральною, котру належало-бы установити при Выдѣлѣ краєвомъ. Пояснивши той свой проектъ, о. Сѣчиньскiй внѣсъ, щобы Соймъ одобравъ внесенье п. Козьебродского назадъ Выдѣлови краєвому и поручивъ ему выготовити новый проектъ. — Противъ сего проекту выступили кс. Савa и п. Скалковскiй, а п. Меруновичъ вносивъ, щобы одрочити цѣлу справу яко недоспѣлу. (П. Меруновичъ въ загалѣ есть противникомъ всякого заострюваня теперь контролѣ надъ громадами, пересвѣдчившися — онъ есть секретаремъ Выдѣлу пов. — що нынѣшнi уставы суть достаточнi до всякои контролѣ надъ правильною господаркою громадъ.) — Мимо промовъ и внесень пос. Сѣчиньского и Меруновича Соймъ ухваливъ проектъ устаы п. Козьебродского, котрый постановляе: Громадскi касы позичковi зле администрованi може на внесенье Выдѣлу пов. Рада повѣтова передати въ тымчасовый зарядъ Выдѣлу пов. Касамъ такимъ однакъ буде полищеный характеръ самостойныхъ позичковыхъ касъ громадскихъ. Одъ ухвалы Рады пов. есть рекурсъ до Выдѣлу кр. въ 40 дняхъ. Такi касы може Выдѣлъ пов. або самъ администровати, або уповномоцнити до того особы. Кошты администрацiи касы поносить фондъ повѣтовый зъ регресомъ до громады.

На томъ скончилась ранѣшна половина XV-го засѣданя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрiйско-Угорска Монархiя.

(*Рада державна а опозиція*). Якъ звѣстно, буде Рада державна одкрыта вже 28 л. с. м. Насуваеся теперь питанье, яке становище займе опозиція въ палатѣ словъ. Коли нѣмецкi послы выступили зъ ческого сойму, доказували нѣмецкi газеты, що се есть лишь початкомъ ширшои акціи, и що другiй актъ одбудеся въ Радѣ державной, зъ котрои при найблизшой нагодѣ выступлять нѣмецкi послы. Въ сей справѣ доносять теперь зъ Вѣдня до „Czas-у“, що въ тамошныхъ кругахъ не побоюесь нѣхто выступленя зъ Рады державнои хоць бы части нѣмецкихъ словъ а погрозы нѣмецкихъ газетъ були свого часу лишь простымъ пострахомъ безъ значня. Опозиція мусить розважити, що часть нѣмецкихъ словъ позостане въ палатѣ, що отже народъ нѣмецкiй не позостане, навѣть въ случаю нового выступленя, безъ своихъ представителѣвъ. Крѣмъ того мусить опозиція зважити ще и то, що палата въ кождомъ случаю буде могла вести дальше свои наради, скоро выстае присутность 100 членовъ на 353 до компльету. Треба напослѣдокъ ще и то розважити, що новi выборы не выпали-бы певно въ користь опозиції. Тажь сама газета подае слѣдующу цѣкаву вѣсть. Пос. Шенererъ маe именно заразъ на першомъ засѣданю Рады державнои поставити слѣдующе внесенье: „Взываеся правительство, щобы предложило тѣламъ законодавчимъ проектъ закона антисемитского, обоймаючого строгi постановы противъ наплывови и осѣданю жидовъ заграничныхъ въ Австрiи.“ Проектъ сей маe бути обробленый на взорець подобныхъ законовъ ухваленыхъ въ Сполученыхъ Державахъ противъ наплыву Хинцѣвъ до Америки. „Czas“ догадуеся, що внесенье Шенерера есть наслѣдкомъ теорiи школы антисемитскои, котра уважае жидовъ за елементъ кочуючiй, зъ котрымъ стало осѣлi народы мусять вести борбу. Теорiю сю розвинувъ въ послѣднихъ часахъ доцентъ вѣденьского университету, д-ръ Вармундъ, въ брошурѣ подъ заголовкомъ: „Das Gesetz des Nomadenthums.“ Характеристичнымъ есть, що „Czas“ ставить антисемитизмъ зъ соцiялизмомъ и каже, що власти привилегованi, котрымъ антисемитизмъ припавъ до смаку, стаються предтечами соцiялизму.

(*Зъ соймовъ краєвыхъ*). Сесiи соймовъ краєвыхъ добѣгають вже до конця; нынѣ есть конець галицкого сойму, а завтра маe бути закрытый такожь и соймъ ческiй. Въ ческомъ Соймѣ одбулися дня 20 с. м. доповнюючi выборы до Выдѣлу краєвого на мѣсце выступившихъ зъ него нѣмецкихъ членовъ. Выбрано зъ курiи мѣстъ и палатъ торговельныхъ проф. Брофа и д-ра Єжабка, а зъ цѣлои палаты гр. Шенборна. Першi два члены належать до партiи староческои, а гр. Шенборнъ до консервативнои партiи большихъ посѣлостей. — Въ соймѣ тирольскомъ поставлено дня 18 с. м. интерпеляцію до правительства въ справѣ знесеня поединковъ зъ становища правного и религiйного, а таку саму резолюцію ухваливъ такожь и соймъ форальбергскiй. — Въ соймѣ краиньскомъ принято законъ о комасацiи грунтовъ, а потомъ ухвалено завозвати правительство, щобы оно въ дорозѣ розпорядженя постаралось о то, щобъ дотычнi переговоры, слѣдства и оповѣщеня були оголошуваны въ обохъ краєвыхъ языкахъ. Словеньскi послы домагалися, щобы згаданi письма були веденi и оголошуванi въ языцѣ, якого уживае громада; нѣмецкi послы однакожь жадали, щобы уживано обохъ краєвыхъ языковъ и на томъ стануло. — Соймы стирiйскiй и горѣшно-австрiйскiй закрыто дня 22 л. с. м. Соймъ долѣшно-австрiйскiй маe бути нынѣ закрытый. Вчера мала розбиратися въ долѣшно-австрiйскомъ Соймѣ справа безпосередныхъ выборовъ до Рады державнои и збольшенье числа словъ зъ Вѣдня.

(*Угода торговельна зъ Румунiєю.*) По конференцiяхъ румуньскихъ представителѣвъ зъ министерствомъ у Вѣдни, котрi не довели до жадного позитивного результату, выѣхавъ румуньскiй министеръ Стурдза ще 15 с. м. до Пешту, де конферувавъ зъ президентомъ кабинету Тиссою въ справѣ управильненя спорныхъ пограничныхъ точокъ мѣжь Угорщиною а Румунiєю. По томъ конферувавъ Стурдза зъ угорскимъ министромъ торговлѣ гр. Сеченимъ и секретаремъ стану Матлековичемъ а опосля выѣхавъ до Румунiи. До „Pester Lloyd-у“ доносять теперь зъ Букарешту, що результатъ дотеперѣшныхъ переговоровъ въ справѣ австрiйско-румуньскои угоды торговельнои не есть такъ користный, щобы можна вже въ короткомъ часѣ сподѣватися заключеня новои угоды торговельнои. Здаесь, що въ самомъ румуньскомъ правительствѣ суть стремленя, неприхильнi одновленю угоды.

(*Зъ Угорщины.*) Въ угорскомъ кабинетѣ настала криза. Министеръ финансовъ гр. Сапари постановивъ уступити. Причиною сего сталися якiсь непорозумѣня министра финансовъ зъ министрами торговлѣ и просвѣты якъ такожь и загальне невдоволенье зъ дотеперѣшнои господарки финансовои въ краю. Подъ часъ дебатъ надъ буджетомъ въ угорскои палатѣ словъ выступила опозиція дуже сильно противъ господарки финансовои а Гельфи поставивъ именемъ скрайнои лѣвицѣ внесенье, щобы палата ухвалила, що предложеного правительствомъ буджету на 1887 р. не приймае за подставу спецiяльныхъ дебатъ. То само заявивъ такожь и Горанскiй именемъ умѣркованои правицѣ зъ додаткомъ, щобы палата ще ухвалила, що не похваляе финансовои политики правительства. Сапари выступивъ зъразу въ своeй оборонѣ и своихъ урядникovъ а теперь держиться зъ далека, а его заступае самъ Тисса, зъ-одки пошла поголоска, що Тисса думае самъ обняти теку министра финансовъ. Криза ся потреваe ще колька недѣль, но Сапари одержить жадану димисію ажь по скончено дебатъ буджетовыхъ. Тисса не предкладавъ ще нѣкому теки министерства финансовъ. По уступленю Сапарого не настане нѣяка дальша змѣна анi въ кабинетѣ анi въ министерствѣ финансовъ. — Министерство краєвои обороны продовжило на представленье нештеньского магистрату речинець для конскрипцiи 19-лѣтныхъ ополченцѣвъ ажь до конця марта. Конскрипцiя маe одбуватись або одъ дому до дому або черезъ роздѣленье листовъ конскрипцiйныхъ.

(*Справы особистi.*) Єи Вел. цѣсарева маe выѣхати въ мартѣ до Амстердаму на пораду до тамошного лѣкаря спецiялиста д-ра Мецгера. — W. Allg. Ztg.“ доносить, що Є. Вел. цѣсарь маe выѣхати на день уродинъ нѣмецкого цѣсаря до Берлина, куды такожь приѣде и царь. — Бувшiй министеръ торговлѣ бр. Пино зложивъ свой мандатъ до палаты словъ.

Заграничнi Державы.

Справа болгарска. Депутація болгарска выѣхала вже зъ Риму до Константинополя. Стоиловъ и Грековъ всѣли на корабель и поѣхали черезъ Корфу а Калчовъ мавъ поѣхати до Софiи, щобы поинформувати правительство и зложити ему справу зъ дотеперѣшнои подорожи. Въ Константинополи маe рѣшитись судьба Болгарiи. Такъ бодай думають въ политичныхъ кругахъ въ Константинополи. Кажуть, що Порта хоче посередничити мѣжь Болгарами и Россiею, але въ порозумѣню зъ державами европейскими. Зъ Константинополя доносять, що въ тамошныхъ кругахъ суть певнi, що регентiя болгарска уступить, бо сподѣваються, що кандидатуру нового князя для Болгарiи дасться забезпечити, бо анѣ Россiя не заангажувалася офицiяльнымъ заименованьемъ кн. Мингрельского своимъ кандидатомъ, анѣ Порта не буде сеи кандидатуры вже больше попирати и готова одкликати свое припорученье сего кандидата. Такожь и регентiя болгарска мала заявити охоту уступити и готова поручити правительству, зложеному зо всѣхъ партiй, щобы приготовило розвязанье великого собранiя и розписало новi выборы. Цанковъ, котрый перебуваe теперь въ Константинополи, конферуваvъ оногды зъ вел. везиромъ. Кажуть, що Порта уложила зъ Цанковомъ проектъ залагодженя болгарскои справы. До „Wiener Tagblatt“ доносять однакожь, що мисiя Цанкова не повелася, бо султанъ не хотѣвъ его принятi а вел. везиръ принявъ его лишь на жаданье россiйского посла Нелидова. — Зъ Софiи доносять, що министерство войны приказало скрѣпити кождый полкъ одною дружиною.

Россiя. Зъ Петербурга доносять до „Pol. Corr.“, що вже въ короткомъ часѣ маe бути обсаджена посада канцлера державного, котра була необсаджена одъ часу смерти кн. Горчакова. Говорять, що канцлеромъ державнымъ маe бути именованый мин. бр. Гирсъ. — „Московскiя Вѣдомости“, органъ Каткова, розпочали знову борбу противъ трицѣсарского союза, а рѣвночасно подносять голосъ въ сей справѣ и „Петербурскiя Вѣдом.“, котрi такъ кажуть: „Хто-жь бы сумнѣвався коли небудь, що мы въ трицѣсарскомъ союзѣ маемо союзъ зъ двома ворогами.“ „Нов. Врем.“ доказуе знову, що на случай французко-нѣмецкои войны повинна-бы Россiя такъ поступити, щобы Нѣмеччина не могла цѣлои армiи ужити противъ Францiи, а була змушена лишити часть еи до обороны всходныхъ границь. — Царь дарувавъ славяньскому благотворительному комитетови въ Петербурзѣ 50.000 рублѣвъ, высказуючи ему признанье за его патрiотичну дѣяльность. Въ славянофильскихъ кругахъ приписують сему фактови велике значенье политичне. Той самъ комитетъ мавъ выдати на политичнi цѣли для Болгаръ 90.000 рублѣвъ.

Нѣмеччина. Вывозъ тертицъ зъ Нѣмеччины до Францiи наробивъ только шуму въ цѣлой Европѣ, що ажь дивнымъ выдаeся, якъ такiй невинный матерiялъ моглъ такъ занепокоити цѣлу Европу. Причина сего лежить въ томъ, що тертицѣ тi мають уживатися въ Францiи на выставленье бараковъ для войска вздовжь нѣмецкои границѣ. „Köln. Zt.“ наводить на доказъ сего обширнi даты и доказуе, що одъ 6 до 10 сѣчня вывезено зъ Нѣмеччины до Францiи 10.000 тертицъ лишь зъ однои мѣсецевости Ширмекъ. Такъ само занепокоила дуже въ Нѣмеччинѣ вѣсть, що сими днями маe бути заказана продажъ коней до Францiи. Вѣсть сю поспѣшають такожь тымъ, що Францiя готовиться до войны и закуповуe конѣ въ Нѣмеччинѣ. Передъ колькома днями подала була знова „Nordd. Allg. Ztg.“ алярмуючу вѣсть въ артикулѣ, затитулованомъ „До мобилизацiи товариствъ червоного хреста“. Въ артикулѣ сѣмъ сказано, що организацiя добровольныхъ товариствъ пруского червоного хреста мусить бути такъ поведена, щобы товариства сi могли скоро и сильно станути въ помочи армiи, котра еи може навѣть вже незадовго буде потребувати. Въ загалѣ сказавши, почали въ послѣдныхъ часахъ множитись въ Нѣмеччинѣ непокоячi вѣсти, а всѣ вказують на грозячу небезпечность зо стороны Францiи. Тымчасомъ спокойнѣйше глядачi газеты доказують, що все то есть лишь маневромъ выборчимъ правительства, котре хоче занепокоити выборцѣвъ и тымъ способомъ зыскати для себе прихильну большость. По чiй сторонѣ правда, трудно нынѣ дѣйстно сказати, бо треба признати, що и Французы не сидять тихо, а зброяться на всѣ стороны. — Цѣсарь Вильгельмъ мавъ одержати власноручне письмо папы, въ котромъ св. отець дякуе ему за прихильность заявлену въ престольной бесѣдѣ для католицкои церкви. — Вѣсть о приѣздѣ царя на день уродинъ цѣсаря Вильгельма дементують зъ Берлина.

Францiя. Кабинетъ французскiй существуe ще лишь колька недѣль, а вже грозила ему криза. Комисія буджетова одкинула именно проектъ министра финансовъ 18 голосами противъ 6, а зъ сеи причины министеръ финансовъ, Дифенъ, рѣшився бувъ зложити свою теку. Правительство зажадало, щобы ему позволено на покрытье дефициту затягнути позичку, але комисія и тому спротивилась, бо хоче завести рѣвновагу въ буджетѣ безъ накладаня новыхъ тягаровъ и затяганя новои позички. Рунiе запытуваvъ министра войны, чи не можна-бы взяти тыхъ 105 мил. франковъ, що потребуe на пушки и карабины зъ надзвычайного буджету. На то одповѣвъ Булянже, що ему все одно зъ одки маe взяти грошѣ, лишь щобы були, а онъ мусить мати грошѣ. Криза залагодилась тымъ, що комисія постановила покрыти дефицитъ емисiею шестилѣтныхъ облигацiй. — Нѣмецкi газеты доносять, що Французы ставлять въ Верденъ бараки на 8.000, а въ Конфлянъ на 5.000 людей войска. Французы памѣряють выставити 6 великихъ таборовъ бараковыхъ въ сторонахъ мѣжь Верденъ а Безансонъ надъ нѣмецкою границею.

Данiя. Поволи зачинае и Данiя выступати зо своeи резервы. Мы доносили вже давнѣйше, що и Данiя починае збroитися, а головно ходить ѣй о укрѣпленье мѣста Копенгаги. Теперь маемо до занотованя одзывъ даньского министра повный военного настрою и ненависти до Нѣмеччины. Министеръ войны сказавъ при нагодѣ „торжества згоды“ въ Копенгазѣ якъ слѣдуе: „Мы будемо все памятати, що нашу отчину роздерто и що богато нашихъ вѣрныхъ земляковъ жие въ неволи подъ прускимъ орломъ. Однакожь не поможе нѣчого лишь нарѣкати; противно, мы мусимо старатися одыскати то знову, що стратили и направити шкоду. Правительство и парляментъ згодилися на законы, дотыкаючи организацiи армiи, подля котрыхъ служба въ войску есть лишь коротка; але за то есть обовязкомъ кождого управлятися одъ рана до ночи, щобы бути готовымъ, коли прийде одповѣдна хвиля. Мы мусимо всѣ безъустанно надъ тымъ працювати, щобы збирати богатства въ краю, бо треба буде богато грошей. А въ нашомъ политичномъ житю мусѣли-бы мы показати, що мы всѣ жиемо въ згодѣ, щобы свѣтъ видѣвъ, що мы готовi одважитись на борбу въ надѣи на того въ небесахъ, одъ котрого походить всяке пониженье и всяка заплата. А коли одтакъ прийде часъ рѣшати, чи трохи скорше, чи познѣйше... то покажемъ всѣ, що мы готовi пожертвувати все найлѣпше, що маемо на поддвигненье Данiи. Молодшiй най жертвуe житье, богатый грошѣ, жена мужа, мати сына, и вытреваемо всѣ, навѣть коли-бъ жителѣ Копенгаги змушенi були показати, що они не суть сподѣваными наслѣдниками тыхъ, що боронили свого часу мѣсто одъ Шведовъ и Англичанъ — тогды одыскаемо утрачене знову.“

НОВИНКИ.

— **Поминальне богослуженье за упокой бл. п. Володимира Барвѣньского,** першого редактора „Дѣла“, одбудеся дня 1 л. лютого с. р. въ Успеньскiй церкви о $9^1/_2$ г. рано. Выдавництво „Дѣла“ маe честь запросити симъ на то богослуженье всѣхъ почитателѣвъ покойника.

— **За упокой душѣ бл. п. о Венидикта Рожицкого,** основателя и предсѣдателя Рускои Бурсы Стрыйскои, одбудеся заходомъ Выдѣлу товариства дня 1 н. ст. лютого, точно о год. 9., въ церкви мѣскои Стрыйскои заупокойне богослуженье, на котре маемо честь запросити всѣхъ щирихъ почитателѣвъ заслугъ покойного. Того-жь таки дня о год. 11. передъ полуднемъ а въ случаю предвиденомъ §. 21. статутовъ о год. $1^1/_2$зъ полудня одбудеся въ провизоричномъ локалю Рус. Касина (домъ Бурсы) Звычайный Загальный Зборъ членовъ Бурсы посля слѣдующого порядку дневного: 1) Слово посвященe бл. п. незабутого предсѣдателя, выголосить катихитъ о. Федусевичъ. 2) Справозданье въ дѣяльности товариства и касове за рокъ admin. 1886. 3) Выборъ предсѣдателя и Выдѣлу. 4) Внесеня Выдѣлу дотычно одповѣдного одданя чести памяти покойного предсѣдателя. 5) Самостiйнi внесеня членовъ. — Выдѣлъ маe повну надѣю, що Вп. Родимцѣ, одчуваючи тую велику страту, яку потерпѣло наше товариство черезъ смерть свого неутомимого дѣятеля, своeю присутностiю въ храмѣ Божомъ и на Зборахъ заявлять свое глубоке почитанье для заслугъ его а одтакъ и щиро займуться дальшою судьбою той институцiи, котру привѣвъ покойникъ до житя, котру мовь рiдну дѣтину полюбивъ та для котрои посвящувъ грошь свой, трудъ и свою працю. Одъ Выдѣлу Рус. Бурсы Стрыйскои. *Ст. Дубравскiй*, заст. предсѣдателя; *А. Вахнянинъ*, секретарь.

— **Выдѣлъ товариства Рускихъ Женщинъ въ Станислаовѣ** подаe прилюдно до вѣдомости, що Загальнi Зборы товариства одбудуться дня 2 л. лютого 1887 р. въ сали Рускои Бесѣды въ Станиславовѣ, улиця Бельведерска ч. 5. о годинѣ 3 зъ полудня. Передъ тымъ рано о годинѣ 9 одправить Впр. парохъ мѣсцевый о. Шанковскiй службу Божу на рѣчь товариства. — При той нагодѣ осмѣляемось натякнути, що розвой и истнованье товариства залежить одъ численного зобрания особъ въ згаданомъ дни. Про-те дотеперѣшнiй Выдѣлъ запрашае якъ найсердечнѣйше всѣхъ, кому только добро загальне лежить на серцю. — Станиславовъ 23 сѣчня 1887. Одъ Выдѣлу тов. Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ: *Ем. Ничаньна* предсѣдателька; *Софiя Бучиньска* секретарка.

— **Товариство рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“** уладжуe дня 6 л. лютого 1887 р. въ великой сали „Народного Дому“ вечеръ зъ танцями. Вступъ для мужчинъ 1 зр., для дамъ 60 кр., билетъ фамилiйный на чотыри особы 2 зр. 50 кр. — Вступъ выключно за запрошеньями, котрi выдаються въ комнатѣ „Зорѣ“. (ул. Краковска ч. 17) въ тов. „Академичне Братство“ (ул. Скарбковска ч. 2) и въ тов. „Академ. Кружокъ“ (ул. Краковска ч, 17). — Одъ Выдѣлу товариства „Зоря“.

— **На XVI-омъ засѣданю центрального Выдѣлу тов. „Просвѣта“** одобривъ Выдѣлъ рочнi справозданя секретаря, касiєра и економа, котрi мають предложитися Загальному Зборови. — Принято въ члены: 1. Читальню въ Ропици рускои; 2. Читальню въ Щавнику; 3. Ивана Гаврильцева, пѣвця церковного въ Подгорцiхъ; 4. Читальню въ Саджавѣ; 5. Ивана Климишина у Львовѣ; 6. Якима Гриняка у Львовѣ; 7. Теодора Бажановского въ Боднаровѣ; 8. о. Андрiя Лябоша въ Корештурѣ; 9. Василя Мотрука въ Кiшь-Люнка; 10. Ференца Корженюка тамъ-же; 11. Ивана Томащука тамъ-же; 12. Михаила Боднара тамъ-же; 13. Іоана Козака, пѣвця церковного въ Шидловцяхъ; 14. Михаила Кузика, господаря тамъ-же; 15. Стефана Радецкого, пѣвця церковного въ Спасовѣ; 16. Григорiя Бѣлика въ Старомѣщинѣ; 17. О. Никифора Лещишака въ Тернавѣ выжной; 18. Iосифа Слюзара въ Кутахъ; 19. Читальню въ Горожанѣ малой; 20. Танасiя Якимовича въ Устьрѣкахъ; 21. О. Григорiя Рыбчака, сотрудника въ Бучачи; 22. О. Ювеналя Скалецкого, єромонаха чина Св. Вас. Вел.; 23. Василя Масенця, господаря въ Козьовой; 24. Юрiя Олексюка въ Ясеневѣ горѣшномъ; 25. Читальню въ Сернкахъ середныхъ; 26. Северина Дольницкого, правника у Львовѣ; 27. Людвика Барского, философа у Львовѣ; 28. Олексу Крохмалюка, философа у Львовѣ; 29. Николая Захарiясевича, техника у Львовѣ; 30. Ивана Поляньского, 31. Тита Романчука, 32. Евгенiя Петрушевича, 33. Литиньского, правниковъ у Львовѣ; 34. Павла Кудрика, философа у Львовѣ; 35. Осипа Сельского, посесора въ Жулинѣ; 36. Стефана Миговича, 37. Василя Миговича, 38. Ивана Миговича, господарѣвъ въ Козьовой; 39. Стефана Волкуновича, господаря въ Козьовой и 40. Читальню въ Глинкахъ.

— **„Академичне Братство“** намѣряe, — якъ довѣдуемося въ послѣдной хвили — устроити дня 10-го л. лютого с. р. въ великой сали „Народного Дому“ вечерокъ зъ танцями. Хто пригадуe собѣ вечерки сего товариства зъ давнѣйшихъ лѣтъ, котрi одзначались завсѣгды найсердечнѣйшимъ товарискимъ настроемъ и невымушеною веселою забавою немовь въ тѣсно родиннomъ кругу, сей не залишить певно и сего року скористати зъ нагоды и подномагаючи рѣвночасно наше многозаслужене академичне товариство сполучити utile cum dulci.

— **Торжество Iорданьского водосвятія** одбулося въ Чернобцяхъ вельми торжественно. Воду освятивъ на ринку мѣста парохъ о. Костецкiй въ супроводѣ колькохъ священикovъ. При томъ торжествѣ були присутнi представителѣ правительственныхъ и автономичныхъ властей, университету, войсковости, церковне братство св. Тадея подъ проводомъ свого старѣйшины, сов. Винницкого, и другi виднѣйшi личности зъ рускои интелигенцiи. Парамеѣ читавъ проф. унив. д-ръ Стоцкiй. Въ часѣ водосвятія дававъ сальвы баталiонъ 41 полку. До звеличеня торжества причинився дуже хоръ удержуваный фондами братства св. Тадея. По торжествѣ одбувся у пароха обѣдъ, на котромъ явились представителѣ властей и Русины всѣхъ становъ.

— **Выдѣлъ тов. „Академичне Братство“** подаe до вѣдомости интересованыхъ, що зъ днемъ 1-го л. лютого перепроваджуеся до нового локалю подъ ч. 11 ул. Хорунщины, куды належить посылати всякi письма.

— **На парохiю Пятниць у Львовѣ** заинсталювався сими днями о. А. Василевскiй. Нового пароха впровадивъ львовско-городскiй деканъ о. крил. Готеровскiй.

— **Вечеръ зъ танцями товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславовѣ** выпавъ подъ зглядомъ забавы знаменито; жаль только, що такъ мало особъ прибуло зъ окрестности.

— **Руска академична молодѣжь** устроила въ суботу 22 с. м. въ сали „Народного Дому“ вечерокъ въ честь памяти Николая Устiяновича. Першу часть вечерка становивъ концертъ, другу часть заповнили танцѣ. Обѣ части выпали подъ кождымъ зглядомъ вдоволяючо.

— **Конференцiи австрiйскихъ епископовъ** одбудуться въ половинѣ лютого с. р. у Вѣдни. Конференцiи займуться проектомъ закона въ справѣ реституованя конфесiйного характеру въ народныхъ школахъ. Проектъ сего закона маe опосля предложитись Радѣ державной.

— **Въ рускои школѣ народной им. Маркiяна Шашкевича у Львовѣ** устроено заходомъ тѣла учительского сеи школы коляду для молодежи школьнои. Торжество се красне, а подъ зглядомъ моральнымъ такъ користно на дѣти вплываюче, одбулося д. 5 л. сѣчня с. р. о 10 годинѣ передъ полуднемъ въ присутности многихъ гостей, мѣжь котрыми були Вп. шп. д-ръ Ис. Шараневичь, професоръ университету; Анат. Вахнянинъ, проф. рускои гимназiи; Людв. Дѣдицкiй, заступникъ ц. к. инспектора школьного округа мѣского; Ф. Шпетманьскiй, дир. школы им. Пирамовича; М. Сембратовичь, радный мѣста Львова; Вспч. о. Александеръ Стефановичь, катихитъ семинарiй учительскихъ, и пр. По прекрасныхъ промовахъ, деклямацiяхъ и спѣвахъ наступило розданье даровъ, котрi складалися зъ книжочокъ, струцлѣвъ, помаранчъ, горѣховъ, яблокъ, фигъ и медовниковъ. На дары тi зволили дати: Свѣтлый Выдѣлъ тов. „Просвѣта“ 190 книжокъ; Свѣт. Дирекцiя „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ розныхъ спецiялювъ за 7 зр.; Вп. о. Ал. Стефановичь, катихитъ учит. сем., 1 зр.; Вп. шп. Осипъ Ганичакъ, инж. держ. зелѣзниць, 30 кр.; Громницкiй, проф. руск. гимн., 1 зр.; Вп. о. Стефанъ Качала, посолъ на Соймъ краєвый, 1 зр.; Вп. п. Площаньска, жена редактора „Слова“, 1 зр.; Вп. члены „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ 2 зр. 20 кр.; Вп. оо. М. Федевичь, префектъ сем. духов., 1 зр.; В. Петрушевичь, сотр. у св. Юра, 1 зр.; И Чапельскiй, преф. сем. духовнои, 1 зр.; Вп. пп. И. Биберовичь, дир. театру, 20 кр.; И. Гриневецкiй, дир. театру 10 кр.; Вп. оо. С. Торонъскiй, вицеректоръ 35 кр.; А. Поляньскiй, преф. сем. духов., 45 кр.; І. Комарницкiй, преф. сем. дух., 30 кр.; Вп. пп. Гр. Врецьона, учит., 1 зр.; В. Нагорный, дир. „Нар. Торговлѣ“, 40 кр.; Марковъ, учит. народный, 20 кр.; Вп. питомцѣ рускои сем.: Орестъ Солтикевичь 20 кр., Пастернакъ 15 кр., Левицкiй Юлiянъ 15 кр., Попель 10 кр.; Вп. пп. д-ръ Шараневичь 1 зр.; І. Г. 2 зр. 50 кр.; В. Ковалѣвка, дир. школы им. Конарского, 2 зр.; Ф. Шпетманьскiй медовники. — Всѣмъ тымъ ласкавымъ дателямъ и добродѣямъ за тi щедрi дары складае Дирекцiя высше згаданои школы въ имени обдарованои молодежи щиро-руске: „Спаси Богъ!“ — У Львовѣ 23 л. сѣчня 1887.

— **Одъ Варяжа пишуть намъ: Въ окрестности Варяжа проживае рускiй душпастырь, котрый**

носить вытерту пôвъ-метрову конфедератку Чи Всч. кляръ деканата варяжского не мôгъ бы вилынути на свого брата, щобы постарався о **ôдповѣдну духовному станови шапку ?..**

— **Коломыя передомъ!** Въ Коломыи оголошено величезными плякатами слѣдуюче заявленье: „Зъ нынѣшнымъ днемъ вводиться замѣсть повитання черезъ здоймане капелюха, повитанье на ладъ войсковый! Проситься всѣхъ интересованыхъ, щобы зволили пôсля сего поступати. Коломыя въ сѣчни 1887.“ Мабуть коломыйскій жиды будуть найбôльше вдоволений зъ сего розпоряджения, бо не будуть потребували потрясати ярмурками.

— **Приписы для загального ополченя.** Министерство краєвои обороны выдало вже приписы що до организаціи загального ополченя. Пôсля сихъ приписôвъ одержить кождый ополченець футералъ, въ котрôмъ буде мѣститись его карта легитимаційна, котрою ôнъ въ данôмъ случаю буде мôгъ выказатися, що есть членомъ правильнои арміи и яко такій стоить пôдъ опѣкою межинародного права. Карта легитимаційна есть зъ мѣцного и барвного картону, а на бôльшôй єи половинѣ мѣстяться одна пôдъ другою слѣдуючій рубрики: Баталіонъ „Загального ополченя“ ч...; .... компанія и . .. плютонъ; шаржа; имя и назвиско; рôкъ уродженя. На другôй меншôй половинѣ: приналежнôсть, громада, повѣтъ, край.

— **У краєвого маршалка гр. Тарновского** ôдбулась мин. недѣлѣ перша реценція.

— **Справозданье зъ дѣяльности посольскои** въ краєвôмъ соймѣ здавати будуть передъ выборцями мѣста Львова дня 1 лютого с. р. въ ратушевôй сали львôвскій послы д-ръ Гольдманъ и Т. Романовичъ.

— **Въ честь бувшого маршалка д-ра М. Зыблikевича** устроили мин. недѣлѣ соймовій послы спôльный бенкетъ.

— **До послѣднои сорочки!** Въ Яновѣ коло Львова переводивъ Банкъ рустикальный екзекуцію мобилярну противъ мѣщанина И. Р. Екзекуторъ загнався въ своѣй ревности такъ далеко, що забравши всѣ найпотрѣбнѣйшій рѣчи, повыймавъ бкна и дверѣ въ хатѣ екзекута, не зважаючи, що дѣеся то середъ зимы и що у екзекута суть малій дѣти. Намъ дивно, якъ мôгъ делегатъ судовый позволити на щось подôбного. Адже суть у насъ законы, заказуючій довжника обдирати до послѣднои сорочки!

— **Приходство згорѣло** дня 4. грудня 1886 р. середъ бѣлого дня въ Млынахъ, селѣ пов. яворôвского.

— **Стипендіи зъ фундаціи бл. п. Т. Лукашевского** по 100 зр. рôчно удѣливъ совѣтъ управляючій „Народ. Дому“ Льву Алексевичу, слухателеви правъ у Вѣдни, сынови священика, и Володимирови Назаровичеви, слухателеви правъ у Львовѣ, сынови народного учителя.

— **Убійство.** Въ Баранячихъ Перетокахъ коло Сокаля застрѣливъ стражникъ россійскій на граници жида-коршмаря, пôдданого австрійского, за то, що сей выпустивъ придержаныхъ россійскою граничною сторожею пачкарѣвъ. Въ справѣ тôй ведуть власти слѣдство. — У Львовѣ убили три волоцюги Висьневскій, Вагнеръ, и Кислингъ въ ночи минувшои суботы жида Флигельтавба, арендаря зъ Ольшиць, котрого завели до пивницѣ пустого „готелю Шлифка“ пôдъ предлогомъ, що хотять ему продати краденій рачи. Флигельтавбъ казавъ имъ, що имъ добре заплатить и що маѣ при собѣ 300 зр. Опôсля найшли убійцѣ у него лишь 27 кр. Злочиньцѣвъ выдавъ четвертый волоцюга Трутино и ихъ вже увязнено.

— **Президентомъ промыслово-торговельнои палаты у Львовѣ** на р. 1887 выбраный Едвардъ Симонъ, директоръ Гал. Банку кредитового.

— **Умеръ у Львовѣ** Кароль Малі, адвокатъ краєвый, синдикъ Гал. щадницѣ и Львôвско-Черновецкои зелѣзницѣ.

— **Трупа театральна п. Бачиньского** дала въ Стрыю дня 22 л. с. м. на перше представленье въ сали касиновôй двѣ комедіи въ польскôмъ языцѣ и оперетку руску „Украинцѣ“. Представленье рускои оперетки выпало въ загалѣ добре, а перша пѣснь Степаниды, ôдспѣвана п. Левицкою, мило вразила. Гра и-нѣ Левицкои була жива и зовсѣмъ природна, а панѣ Бачиньска грала такожь добре, хочь трохи зъ пересадою. Разили въ штуцѣ фальшива акцентуація рускои бесѣды, мала увага на чистоту языка и тривіяльній маньери Телепеня (п. Лук.). Публики, якъ на перше представленье, було мало. Въ четверъ дня 27 л. с. м. буде дана „Сибирячка“, мельодрама въ 4 актахъ Полевого, въ переводѣ зъ россійского п. Гембицкого и зъ музикою П. Бажанського.

— **Театръ для роботниковъ** выбудовано въ Петербурзѣ. Саля театральна, устроєна дуже звычайно и безъ всякихъ прикрасъ, може мѣстити надъ 7.000 особъ; замѣсть фотелѣвъ стоять ряды лавокъ. Мѣсця дуже дешевій; першій мѣсця коштують 15, а галерія 5 копѣекъ. Въ театрѣ тôмъ мають грати въ недѣлѣ и днѣ святочній штуки поучаючо-моральній. Зъ буфету выключено всякій спиритуозы.

— **Запросины жидôвъ до Испаніи.** Испаньскій сенаторъ Лопезъ Лпуа звернувся въ имени испаньского правительства зъ прошеньемъ до посла австр. Рады держ. рабина Бльоха, щобы сей наклонювавъ галицкихъ жидôвъ переселятись до Испаніи. Дивна рѣчь, що то выкликало тій запросины и якихъ користей надѣесь Испанія ôдъ сего крайно егоистичного и въ своѣй кастовôй дисциплинѣ неодолимого елементу!

— **Супружество средствомъ до емиграціи!** Молодому Пейсахови Вайнерови не йшовъ „гендель“ у Львовѣ, такъ що ôнъ порѣшивъ осиротити Европу и шукати щастя въ Америцѣ. Но на дорогу треба было грошей, котрыхъ не было у Пейсаха. Але ôдъ чого-жь добра промыслова голова? Пейсахъ знайшовъ небавомъ добрый способъ выходу зъ сеи потребы. Пронюхавши, що молода Байля Герцгафтъ маѣ въ касѣ щадничôй зложеныхъ 50 зр., оженився сейчасъ зъ нею, а въ кôлька днѣвъ по вѣнчаню, ôбравшись до грошей, утѣкъ до Америки не попрощавшись навѣть зъ жѣнкою. Дôзнавши такого прикрого розчарованя удалася Байля до полиціи, щобы ôдпукала єи мужа або хочь 50 зр.

— **Яко по суху ходи Израиль!** Слова тій перемѣнивъ въ дѣйстнôсть Американецъ Альфонсъ Кингъ, винайшовши апаратъ въ формѣ черевикôвъ, котрыми можна ходити по поверхни воды. Черевики тій, зроблений зъ цинку, мають форму малыхъ лодокъ на 32 цалѣ довгихъ, на 8 цалѣвъ широкихъ, а на 9 глубокихъ. Пôдъ споломъ мають они движимій кавалки цинку, похожій на рыбячій плавки. Кингъ предпринявъ уже кôлька довшихъ екзкурсій по водѣ и майже всѣ они выпали зовсѣмъ удачно. Зъ весною задумуе помысловый сей Американецъ прилюдно выступити зъ своею штукою на водоспадѣ Нягары.

— **Шѣсть морскихъ трубъ** обсервовано въ часѣ пôвгодинноѣмъ въ С. Ремо въ Италіи. Чотыри зъ нихъ були не великій и мовь-бы не доверщенй, прочій двѣ зависли мѣжь моремъ и землею якъ величезній вужѣ, котрыхъ голова укрывалася въ хмарахъ, мѣжь тымъ коли хвостомъ своимъ розмѣтували и розбурхували морскій филѣ. Передъ тымъ зъявищемъ було море супокôйне, але зловѣщои краски зеленявобагрянои. Далекій глубокій овидъ выдавався ленымъ и погôднымъ, але прочу часть неба наповняла грôзна маса чорныхъ хмаръ, въ котрыхъ вывъ глухимъ гомономъ тяжкій орканъ. Ôдъ часу до часу проливався зъ хмаръ дощь цѣлыми струлми при полудневôмъ вѣтрѣ, а ôдъ всходу вырынало деколи сонце, обсыпуючи трубы своими лучами. Рôвночасно надтягала зъ заходу буря и залягала темрява, котру освѣчували блыскавки. Красно выглядала особливо одна зъ тыхъ трубъ, котра мала видъ горючого въ воздухахъ корабля.

— **Процесъ противъ архистôвъ**, котрі намѣрили въ жовтни 1886 запалити зô всѣхъ стоpôнъ Вѣдень и богато публичныхъ будынкôвъ высадити динамитомъ въ воздухъ, ôдбудеся зъ початкомъ марта с. р. у Вѣдни головна розправа передъ выимковимъ судомъ. На лавѣ обжалованыхъ засядуть чотыри токарѣ, три бляхарѣ, два машинисты, оденъ кошикарь и одинъ ткачь.

— **Скляна улиця.** Въ Парижи приготовляють надъ одною зъ довшихъ улиць склянну крôвлю, щобы охоронити тымъ способомъ прохожихъ ôдъ неприязныхъ вилывôвъ атмосферы. Есть то безперечно найвысшій степень комфорту, на якій здобувся поступъ цивилизованои Европы.

— **Холера** появилася въ аргентиньскôй республицѣ. На корабли, щоприбувъ зъ Буеносъ-Айресъ дня 23 с. м. до Трієсту, умерло 7 а на другôмъ корабли 12 людей на хольеру. Оба кораблѣ пôддано строгôй квартанѣ.

Наука, штука и литература.

— **„Господаря и Промышленника“ ч. I.** мѣститъ: Запросины до предплаты. Обрахунокъ въ господарствѣ. Господарска вартôсть соломы. Про уплаву постернаку. Поверховне и внутренне запаленье вымени (пише В. Федоровичъ). Роботы въ пасѣцѣ. Вѣсти господарскій, торговельній и промысловій. Пытаня и ôдповѣди. Курсъ збôжа. Анонсы. — Редакція заявляе, що єсли до кôнця сѣчня не зголоситься потрѣбне до покрытя коштôвъ выдавництва число предплатникôвъ, то застановить дальше выдавництво, бо вже минувшого року мала значній страты. — Звертаємося ôдъ себе до нашихъ П. Т. Читателѣвъ, щобы, если выдавництво господарскои часописи уважають потрѣбнымъ, поспѣшили зъ предплатою евентуально зъ замовленьемъ.

— **„Маркіянъ Шашкевичъ. Про его житье и письма,** написавъ д-ръ Омелянъ Огоновскій. Читанка для селянъ и мѣщанъ. У Львовѣ 1886. Зъ друкарнѣ товариства им. Шевченка“. Пôдъ такимъ заголовкомъ появилася 85-та книжочка популярныхъ выдавництвъ „Просвѣты“ и находиться въ розпродажи по цѣнѣ 10 кр. Есть се 6-та книжочка товариства за 1886 рôкъ, 103 сторôнъ 16-ки гарного друку. — Товариство „Просвѣта“ выдало житьепись Маркіяна въ память припадаючого на сей рôкъ 50-лѣтного ювилея появленя „Русалки Днѣстровои“. Вже само содержанье книжочки, котре тутъ наводимо, показуе, що Вп. авторъ вычерпавъ предметъ основно и уложивъ его дуже систематично. Читатель довѣдаеся зъ сеи читаночки не тôлько про житье Маркіяна, але зрозумѣе и духа часу, въ котрôмъ нашому поетови судилось жити и трудитись для розвою нашои письменности. Ôдтакъ дôзнаеся кождый зъ розвѣдки д-ра Ом. Огоновского, якъ великій и неоцѣненій заслуги положивъ Маркіянъ Шашкевичъ для насъ Галичанъ яко окремого славяньского народу. Змѣстъ читаночки слѣдуючій: I. Кôлька слôвъ про долю хлѣборобôвъ и про ихъ мову. II. Молодый вѣкъ Маркіяна: 1) Маркіянъ въ школѣ. 2) Руска трôйця. 3) Перша руска книжка въ Галичинѣ. III. Маркіянъ священикомъ. Его смерть. IV. Письма Маркіяна Шашкевича: 1) Поезіи. 2) Инши письма. V. Заслуга Маркіяна для просвѣты земляковъ. VI. Наслѣдки трудôвъ Шашкевича: 1) Галицкій Русины въ 1848 р. 2) Рускій слабодухи. 3) Русины а Москалѣ. 4) Русины-народовцѣ. 5) Честь памяти Маркіяна. — Книжочку сю можемо всѣмъ почитателямъ Маркіяна усердно припоручити.

— **„Скачи враже, якъ панъ каже“.** Пôдъ такимъ титуломъ появилась ново-уложена коломыйка Ал. Липиньского а знатоки музики дуже ею хвалять.

Вѣсти зъ деп Львôвскои.

До канон. институціи на Драганôвку, дек. терпопôльского, завôзваный о. Стеф. Кобляньскій.

Введений оо.: Конст. Строцкій яко парохъ въ Рудникахъ дек. роздôльского; Володимиръ Яновичъ яко завѣдатель Луки, дек. журавеньского.

Завѣдательства одержали оо.: Петро Крипякевичъ въ парохіи св. Петра и Павла у Львовѣ; Дан. Зарицкій въ Пенлкахъ, дек. залозецкого; Іоанъ Ивановичъ въ Струтынѣ нижнôмъ, дек. перегôньского; Емил. Дудровичъ въ Будиловѣ, дек. бережаньского.

Сотрудництва одержали оо-; Иларій Вацикъ при архикат. церкви св. Георгія у Львовѣ; Георг. Куницкій зъ правомъ дух. управы въ Ясени, дек. перегôньского.

Увольненый ôдъ сотрудництва въ Семигиновѣ, дек. стрыйского, о. Теодоръ Кирчôвъ.

Митроп. Консисторія вставилась до намѣстництва о згоду на канон. институцію: о. Март. Барвѣньского на Покропивну и о. Юл. Величковского на Дитятинъ.

Вѣсти зъ Деп. Перемыскои.

Еп. Консисторія вставляеся до президіи ц. к. намѣстництва, щобы згодилась на кан. инетитуцію о. Іоана Литиньского на пар- Ганчава, дек. бѣцкого.

Презенту на пар. Монастирець, дек. горожаньского, одержавъ о. Калимонъ Михаилъ, завѣдатель тои-жь парохіи.

Канон. институцію одержали оо.: Ант. Дигдалевичъ, завѣдатель пар. Ялове, дек. устрицкого, на пар. Полнятичъ, дек. порохницкого; Емил. Власевичъ изъ Звертова, дек. куликôвского, на пар. Гребенôвъ, дек. потелицкого.

Перемѣщеный о. Никол. Ничай, завѣдатель Гребенова, на завѣдателя Звертова.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— **Именованя и перенесеня.** Намѣстникъ именувавъ конциписта намѣстництва, Володислава Нивицкого, провизоричнымъ комисаремъ повѣтовымъ и перенѣсъ его зъ Бохнѣ до Тарнова. Тад. Бобжиньскій провизоричный комисарь въ Сяноку перенесеный до Ясла, а концептовый практикантъ намѣстництва, І. Турекъ, перенесеный зъ Самбора до Сянока.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На Альманахъ Лукича** (дехôдъ на Руске Касино въ Стрыю) П. Т. о. І. С- въ Перемышли 1.10 зр. о. Г. Б. въ Свитѣльникахъ 1.10 зр.

— **Для бѣдныхъ ученниôвъ рускои гимназіи П. Т.** о. І. Стрыйскій въ Перамышли 3 зр.; д-ръ М. Бучиньскій въ Станиславовѣ 1.50 зр.; о. Г. Боднаръ въ Свистѣльникахъ 1 зр.

Переписка Редакціи и администрациі.

Вп В. зъ Сокальщины. Одержали и сердечно дякуемо.! Просимо завчасу выготовити дальше, щобъ опôсля не перерывалось. Теперь справы соймовій кривдять фейлетонъ, але скоро тôлько покôнчимо зъ ними, фейлетонъ увôйде въ призначенй ему права. —

Надôслане.

О запорѣ. Запôръ, котрый повстае зъ того, що незъужита матерія, котру тѣло повинно выдѣлити. въ нѣмъ задержуеся, маѣ свою причину въ тôмъ, що органы долѣшнои части тѣла стаються оспалій и лѣнивій, черезъ що рухъ кишокъ стаесь слабый а кружѣльцевій мушкулы не можуть розвинути на стôлько пружистости, щобы черезъ то, що стягаються, донести до выпорожненя. Коли отже пожива, маюча бути стравлена, позбстане за довго въ кишкахъ, то повстають газы надутье, непріятне тисненье, въ тѣлѣ повстае чувство напруженя, особливо у особъ трохи заживныхъ, часто у бременныхъ и по злогахъ). Люде жалуються на бôль головы и въ грудехъ, въ крижахъ, животѣ, жолудку и въ кишкахъ, на заворотъ головы, на напôръ крови, гемороиды, гипохондрію, гистерію утомленье въ членахъ, бракъ апетиту, и уважають тій объявы за самостôйній недуги, пôдчасъ коли они суть лишь другорядній и повстають въ наслѣдокъ запору Найлѣпшій доказъ на то есть, що скоро повстане отвôръ, то и всѣ знемаганя устаютъ. Въ сихъ случаяхъ поручаютъ многій лѣкарѣ яко найлѣпше средство швайцарскій пигулки антикаря Р. Брандта (можна дôстати коробку по 70 кр въ антикахъ), бо они суть приятній, дѣлаютъ певно и суть зовсѣмъ нешкôдливій.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купуе и продаe

всякій вартостній паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 53—0

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1563 258—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

НАИЛУЧШІЙ

ПАПѢРЪ ЦИГАРЕТОВЫЙ

есть правдивый

LE HOUBLON

1460 **французскій фабрикатъ** 26-36

CAWLEY-а & HENRY-ого въ Парижи.

Передъ пôдробкою остерегаеся!

Сей папѣръ поручаютъ якъ найлучше пп. д-ръ І. І. Поль, дръ Е. Людвигъ, дръ Е. Лидманъ, професоры хеміи при вѣденьскôмъ университетѣ а то для его знаменитои якости, его абсолютнои чистоты и для того, що до него не домѣшаній жадній шкôдливій здоровю матеріи.

17, rue Vivienne, à PARIS

Заведенье огородниче.

ЮСИФА СКАРБКА

у Львовѣ, на Рурахъ ч 21.

маѣ честь повѣдомити Пов. Публику, що маѣ великій запасъ найкрасшихъ цвѣтôвъ до букетôвъ балевыхъ, весѣльныхъ и т. д. Такожь выробляе въ найдобôрнѣйшôмъ смаку рôзного рода вѣнцѣ якъ также удержуе манжеты шопковій и коронковій и т. д. Всякій замовленя выконуе въ найкоротшôмъ часѣ по цѣнахъ найдешевшихъ. Декораціи до забавъ балевыхъ якъ также до салонôвъ и комнатъ въ най-
1827 новѣйшôмъ смаку. (1—3)

Лишь правд. съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ перуваемся симъ правдивый

Pain-Expeller

съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ антекахъ

Курсъ Львôвскій

зъ дня 24 л. сѣчня 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	199 05	206 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	230 —	228 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в . .	287 —	292 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	100 —	101 —
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	103 —	104 —
Банку краевого 4½% а в. льос. 51 л.	97 75	98 75
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	101 —
Товариства кредит. гал 4% а в . .	96 —	97 —
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 —
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 25	100 25
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	50 —	53 —
Гал. Зав. кред сел 2½% (давн. 5%) въ ликв	43 —	46 —
Общ роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	103 —	104 75
Комуналънй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	104 —	106 —
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	96 70	98 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	17 —	19 —
Мѣста Станиславова	29 —	32 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 90	6 —
Наполеондоръ	9 98	10 03
Пôвъимперіялъ	10 30	10 40
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 17	1 18
100 марокъ нѣмецкихъ	61 80	62 50

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.		Одходять Особовй	Мѣш	
Зъ Живця:					10 47	9 25
Въ Нов. Санчи		4 42	5 09		4 52	5 31
„ Стружу		6 03	6 55		6 18	7 15
„ Нов. Загôрю		11 17	1 03		11 46	—
„ Хировѣ		1 46	—	2 12	10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23	12 57	8 48	4 28	1 02	9 16
„ Стрыю	5 16	1 44	10 22	5 35	2 10	
„ Станиславовѣ	9 02	5 51			9 58	6 54
„ Бучачи	1 44	10 46			2 10	
„ Чортковѣ					3 53	
„ Гусятынѣ		5 44				
Зъ Гусятына:					9 35	
Въ Чортковѣ					11 35	
„ Бучачи		1 18		1 46	4 36	
„ Станиславовѣ	5 37	8 35		6 28	9 45	
„ Стрыю	9 58	1 19		10 23	1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 51	2 27	6 15	11 18	2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32	4 33	9 30		2 02	10 33
„ Нов. Загôрю		4 04	—		4 14	1 50
„ Струже		8 08	8 10		8 22	8 33
„ Нов Санчи		9 29	10 09		9 44	10 37
„ Живци		4 15	6 36			
Линія Львôвъ-Стрый.						
Зô Львова:				11 27	7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23	9 39	10 50			
Зô Стрыя:				5 45	2 20	11 02
У Львовѣ	8 12	4 15	2 25			
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.						
Зъ Нов. Санча:						11 20
Въ Орловѣ (Orlô)			3 15			
Зъ Орлова (Orlô):						12 30
Въ Нов. Санчи			4 18			
Линія Дрогобычь-Борыславъ.	Мѣшанй поѣзды					
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .		* 5 50	* * 9 50	1 06	3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .		6 31	10 31	1 37	3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .		7 33	11 11	1 53	4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .		8 12	11 50	2 22	5 07	8 38

Числа пôдчеркненій въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ) — Поѣзды означений * не курсують въ пятницѣ, а означений ** не курсують въ суботы.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНôВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „**Ліярню дзвонôвъ**“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ **готовій дзвоны**, выконую скоро замовленя и пріймаю старій або ушкоджений дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходнякамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1814 2—24 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

„Руска исторична Библіотека“

выдавана проф. Ол. Барвѣньскимъ въ Тернополи

буде мѣстити въ р. 1887 въ

V томѣ: Монографіи до исторіи Галицкои Руси, Смирнова, Дашкевича и д-ра Шараневича;

VI томѣ: Исторію Вел. княжества Литовского, В. Антоновича; ôдтакъ слѣдуютъ

IX—XII томы Богдана Хмельницкого, М. Костомарова.

V томъ небавомъ буде розосланый.

Предплата на одинъ томъ franco 1 зр. 25 кр.

Два томы оправній въ англійске полотно зъ пересылкою рекомендованою 3 зр. 10 кр.

Предплатники монографіи Богданъ Хмельницкій обовязанй взяти цѣле дѣло за 5 зр. franco, або 6 зр. 20 кр. въ оправѣ, а такожь на силату ратами пôсля власнои декларації.

Предплату найлучше носылати переказомъ на адресу п. *Ол. Барвѣньского*, професора въ Тернополи, або черезъ редакцію „Дѣла“.

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбній письма, якъ подання, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигиновскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купуе у п. В Левицкого въ Залôщахъ, платить за 1 прим. тôлько 3 зр. 30 кр — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширній высылае на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ выняткôвыхъ случаяхъ даеся 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на силату въ двохъ ратахъ. (4—15)

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь
1656 Вел. Духовеньству. 59—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Робôтня столярска 1824 2—8

В. ЖААКА и І. КУБИЧА

у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17

выготовляе всякій выробы входячій въ фахъ столярскій, по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конiськый.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“ Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 5. Львôвъ, Четверъ 15 (27) сѣчня 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнам. новѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfis hgasse 10; M. Dukes. Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15·— зр
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Бібліотеки“:		*зъ дод. „Бібліотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а в.

☞ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Куда намъ теперь звернутись?

Що для 2.000 молодежи рускоп середныхъ шкôлъ Галичины не выстае однаодинока гимназія руска у Львовѣ, се рѣчь ясна. Що Русинамъ галицкимъ держава австрійска на пôдставѣ основныхъ законôвъ обовязана подати средства до образованя въ материнôмъ языцѣ, сего не потребуемо доказувати. Що Русины галицкй на поли шкôльництва межи всѣми народами австрійскими найбôльше упослѣджений и покривджений, на се маємо статистичнй даты. Що правительство державне безперестанй жалобы рускаго народу признало остаточно вповнѣ оправдаными и заявило готовôсть заснувати бодай другу гимназію руску въ Перемышли, о тôмъ дôзналисьмы на XVIII. засѣданю Соймy зъ устъ правительственного комисаря, сов. Чарковского. А зъ другои стороны єсть звѣстно, що рускій нарôдъ черезъ своихъ конституційныхъ представителѣвъ уже не въперше упоминаєсь о рускй середнй школы, и що лишь Соймъ а именно его устава шкôльна зъ 1867 р. заведенію такихъ шкôлъ стоить головно въ дорозѣ. Дальше треба и зъ тымъ почислитись, що найновѣйше внесенье пос. Романчука на заснованье гимназіи рускои въ Перемышли пôдписали всѣ три рускй епископы и рускй послы всякихъ ôдтѣней въ Соймѣ и що вся руска праса и весь нарôдъ рускій внесенье то голосно и однодушно пôдперли. Заведенію гимназіи рускои въ Перемышли не стояла въ дорозѣ нѣ недостаточна фреквенція рускои молодежи, нѣ недостатокъ учебникôвъ шкôльныхъ, нѣ силъ учительскихъ, нѣ недостатокъ потрѣбныхъ фондôвъ. А за заснованьемъ гимназіи рускои въ Перемышли промовляла ще и та щаслива обставина, що тамъ-же въ гимназіи польскôй число ученикôвъ въ загалѣ дôйшло до монструальнои высоты 700 и що зъ того числа до 220 ученикôвъ єсть рускои народности, отже-жь и выходила доконечна потреба постаратись тамъ о другу гимназію.

Тй премисы треба мати передъ очима, щобъ докладно оцѣнити нову кривду, яку нанѣсъ Русинамъ Соймъ, ôдкинувши справедливе жаданье ихъ послôвъ. А ôдкинувъ ôнъ то жаданье не случайною бôльшостію, не поквапно, тымъ менше на основѣ якихъ-небудь реальныхъ мотивôвъ и причинъ, але по довгихъ нарадахъ и зъ повною свѣдомостію того, що робить. Бо, якъ вѣдомо, внесенье пос. Романчука було предметомъ довшихъ нарадъ въ комисіи шкôльнôй, майже щоденною темою розговорôвъ польскихъ послôвъ и остаточно справою сею занялось на окремôмъ засѣданю „Коло polskie“, котре передъ тымъ не збиралось до нѣякихъ другихъ нарадъ! Рускôй гимназіи въ Перемышли зроблено тымъ ажь за велику честь.

Зъ комисіи шкôльнои, зложенои зъ 15 членôвъ, до котрои зъ послôвъ рускихъ входивъ лише самъ внескодатель, выйшло позитивне внесенье, т. є. щобы вдоволити некучôй потребѣ рускаго народу и заснувати гимназію руску въ Перемышли. До комисіи сеи належали послы: Вербицкій, Лозиньскій, еп. Дунаєвскій, Дѣдушицкій Войтѣхъ, Маєръ, Малецкій, Пилятъ, Рей, Романовичъ, еп. Солецкій, гр. Стан. Тарновскій, Цоль, кн. Юр. Чарторыйскій и Евс. Черкавскій. Майже всѣ тй члены не противились заснованю рускои гимназіи въ Перемышли, бо и при поименнôмъ голосованю въ Соймѣ 12 зъ нихъ (еп. Дунаєвскій не бувъ присутный) противъ одного Лозиньского голосували за внесеньемъ пос. Романчука. Шѣсть зъ тыхъ послôвъ займали або займають ще нынѣ фахове становище професорôвъ, и тому не дивота, що яко фаховй люде, маючи передъ очима высше згаданй премисы, мусѣли бути за заснованьемъ другои рускои гимназіи въ нашôмъ краю. Хотя, для вѣрности, мусимо додати, що вже въ комисіи заявивъ комисарь правительственный готовôсть правительства, заснувати руску гимназію въ Перемышли, якъ тôлько „край“, т. є. Соймъ сего зажадае, и тымъ подавъ членамъ комисіи невну директиву до рѣшеня. Замѣтимо такожь, що проф. Цоль бувъ за заснованьемъ лише низшои гимназіи, а гр. Стан. Тарновскій — референтъ — за паралельками рускими.

Позитивне внесенье комисіи шкôльнои пôшло однакожь ще пôдъ алемôикъ „Kol-a“. Изъ справы чисто шкôльнои зроблено справу политичнои природы. Тутъ доперва поставлено пытанье, чи дає чи nie dає Rusinom? И якъ вѣдомо — не дано! За рускою гимназіею голосувало 54 послôвъ — противъ 60.

Хôдъ всеи справы на засѣданю соймовôмъ дня 24 сѣчня подали мы вже въ попередньôмъ числѣ „Дѣла“. Нынѣ для доповненя додамо лишь деякй обставины, котрй послужать дуже до характеристики цѣлого дѣла. И такъ мусимо занотувати, що въ самъ день засѣданя наспѣла до п. намѣстника телеграма ôдъ п. министра просвѣты зъ зазывомъ, щобы п. Залескій старався доконче перевести въ Соймѣ ухвалу заснованя гимназіи рускои въ Перемышли.

П. Залескій на сали соймовôй, середъ небувалого доси руху межи послами, здавалось, старався дѣлати въ дусѣ припорученя п. министра просвѣты, але то впало всѣмъ въ очи, що въ имени правительства не промовивъ самъ п. намѣстникъ, але совѣтникъ краєвои Рады шкôльнои, п. Чарковскій. Въ подôбныхъ злучаяхъ, де йде высказувати волю правительства, все высказуе ôн намѣстникъ, а совѣтники чи то Рады шкôльнои, чи дирекціи скарбу сидять въ Соймѣ лише на то, щобы фахово пояснити посламъ справы. Видко було, що п. намѣстникъ говоривъ зъ многими послами, ободрявъ, якъ завѣряють, навѣть еп. Пелеша, щобы конче промовлявъ, и нашь владика дôставъ голосъ уже — рѣчь нечувана въ парляментахъ — по замкненю дискусіи; але шкода, що п. намѣстникъ не поговоривъ зъ ц. к. старостами Горецкимъ, Кучковскимъ, Розвадовскимъ и Баденімъ, котрй опôсля голосували инакше якъ п. намѣстникъ, противъ интенцій п. министра просвѣты. Коли-бъ тîн 4 голосы ц. к. старостôвъ змôгъ бувъ заневнити п. намѣстникъ для интенцій ц. к. правительства, було-бы внесенье комисіи осягнуло бôльшôсть и було-бы основанье рускои гимназіи въ Перемышли ухвалене въ Соймѣ. По промовахъ пос. Романчука и еп. Пелеша, котрй — кожда въ своемъ родѣ — не могли не сконстернувати многихъ послôвъ польскихъ, кн. Ад. Сапѣга, хотяй єсть маршалкомъ шовинистичнои перемыскои Рады повѣтовои и въ Kol-ѣ поручь п. Зыблікевича выступавъ зъ филипкою противъ рускои гимназіи, поставивъ зъ сокрушенымъ серцемъ внесенье, щобы ôдрочити всю справу до засѣданя вечѣрного, щобы „Коло“ зъорієнтувалося въ ситуаціи, бо „нынѣ въ часѣ засѣданя зайшли такй обставины, (телеграма п. мин. просвѣты), котрй вилывають на вчерашне рѣшенье Kol-a“. Але шовинисты польскй пôдъ проводомъ гр. Голѣвского не допустили до ôдроченя ухвалы. На рано були они певнй своєи побѣды надъ Русинами и надъ тою горсткою польскихъ послôвъ, що правилися зглядами справедливости, та не могли не признати вопіючои кривды Русинôвъ. Они знали, що слабшй духомъ зъ посередъ нихъ готовй пôйти за „Wink-омъ“ п. министра, зрадити „sprawy narodowy“ и нанести ущербъ „organiczn-ôй“ полонизаційнôй роботѣ. Внесенье кн. Адама Сапѣги упало и бôльшôсть ôдкинула внесенье о гимназіи рускôй въ Перемышли.

Якъ судити намъ теперь о цѣлôй справѣ? — Се пытанье завдае собѣ певно кождый галицкій Русинъ, але по-при нѣмъ насуваєсь певно и друге важнѣйше, що дѣяти намъ въ нынѣшнôмъ положенію? На оба пытаня ôдповѣдь наша буде коротка, бо и самъ въ Соймѣ довершеный фактъ дуже ясный и категоричный.

Єсли коли, то нынѣ шовинизмъ польскои бôльшости противъ рускаго народу объявився въ цѣлôй своѣй наготѣ и въ повнôмъ блеску. Проявлену нетолерантію не година закрыти нѣяка пуста фраза. Надѣѣ на „помиренье“ обохъ народôвъ въ Галичинѣ черезъ уступства въ краєвôмъ законодательнôмъ тѣлѣ, при нынѣшнôмъ складѣ рѣчей, розбиваються. Нынѣ правительству и народамъ австрійскимъ кинено въ очи незбитымъ доказомъ, що зъ такою бôльшостію соймовою Русинамъ, а навѣть самому правительству, нема що робити. Станьчики и подоляки, уважаючи себе необмежеными панами надъ автохтонами Галичины, поступованьемъ своимъ не добру чинять прислугу Австріи, выкликуючи хаосъ въ державѣ, розладъ межинародный. Клика та вповнѣ неспособна вести конституційну роботу, а тымъ менше кермувати справами краєвыми.

Русины не першій разъ прийшли передъ Соймъ галицкій зъ своими ажь надто умѣренымы жаданями, але ôдъ часôвъ пок. Юл. Лавровского по нынѣ трактовано ихъ лише зъ крайною нетерпимостію. Русины несли миръ, а имъ ôдповѣдано на кождôмъ кроцѣ, при всякôй нагодѣ, враждою. Дарма, що мы переносимо на собѣ податокъ майна и крови, що двигаємо на собѣ тягаръ коштовнои а намъ супротивнои махины автономичнои, — наше національне житье — гôдне сожалѣня, намъ не дозволяють навѣть найпростѣйшихъ средствъ до розвою духового, до образованя нашихъ дѣтей. Зъ найновѣйшого поступку Соймy галицкого чей и само центральне правительство вже разъ зрозумѣе, якъ трудно намъ живесь на власнôй земли, и що нашй жалобы, пôдношенй такъ часто въ тѣлахъ законодательныхъ, не выходили зъ пустон опозиціи, а були всесторонно оправданй. А чей-же нарôдъ нашъ въ Австріи маѣ повне право до розвою! Сего права мы не зреклись и не зречемось. И малою терпеливостію намъ докорювати не вôльно.

Сего разу прийшли мы передъ Соймъ зъ жаданьемъ якъ найменшимъ. Вже та обставина, що министеръ просвѣты пôдперъ насъ въ нашôмъ жаданю, свѣдчить, що оно було оправдане. А тутъ намъ и правительству дано — просто сказавши — по носѣ. Навѣть слова „идеального“ въ очахъ тон-жь клики Русина, пос. о. Ковальского, були гласомъ вопіючого въ пустыни. Поважный голосъ нашого владики станиславôвского не образумивъ загорѣлыхъ. Не помогла телеграма до п. намѣстника зъ котрою ôнъ носився по палатѣ, нѣ рѣчники. Юрія Чарторыйского, накликуюча клику до розуму политичного. А що при тôмъ цѣкаве, що голосы ц. к. старостôвъ рѣшили о справѣ. Фактъ се дуже драстичный. Теперь бачимо докладно, кого комитетъ выборчій польскій въ порозумѣню зъ певною личностію форитуе на членôвъ законодательного краєвого тѣла, въ якй руки зложено осущенье програмы нынѣшного кабинету. Кождый патріотъ австрійскій дôбачить, що дальше такъ ити не може. Нарôдъ рускій домагаєсь ôдъ правительства розвязаня нынѣшного Соймy и справедливого переведеня новыхъ выборôвъ до Соймy. Надъ упоромъ елементôвъ розкладовыхъ кабинетъ може смѣло перейти до порядку дневного. Хвилевый крикъ уложиться. Поважна меншôсть 54 голосôвъ противъ 60 дае правительству въ руку повну власть надъ непоправными перейти до порядку дневного Се загальный голосъ рускаго народу, бо навѣть того сторонництва польского, котрому господарка станьчикôвъ и подолякôвъ дѣйстно вже надоѣла...

Ударъ, завданый Руси галицкôй д. 24 сѣчня, надто дôймаючій, щобъ не огорчитись. А наколи-бъ наше положенье мало бути безнадѣйнымъ и правительство мало-бъ не найти въ собѣ на стôлько енергіи щобы то, що оно признало справедливымъ и потрѣбнымъ, переперти, — то огорченье буде рости зъ кождымъ днемъ, а за наслѣдки того мы не одвѣчаємо. Правительство чей-же добре знае, въ чій хосенъ выкористуєсь незадоволенье Русинôвъ галицкихъ... Засуды на національну смерть не ôдповѣдають програмѣ нынѣшного министерства. Упôръ заслѣпленыхъ егонстôвъ треба зломити, бо мы ôдъ свого не ôдступимо. Неудача потроить нашй силы и змаганя. Окликомъ нашимъ єсть и буде крѣпитись и зъ бôльшою ще енергіею домагатися всего, що намъ на нашôй земли належиться. Задоволенье Руси галицкои єсть въ нынѣшныхъ обставинахъ крѣпкимъ заборолomъ для самои-жь Австріи, тожь правительство повинно цѣлою форсою старатись усунути тй елементы, що свѣдомо чи несвѣдомо трудяться, щобъ ôн обезсилити Однымъ словомъ, мы теперь хочемо мати рахунокъ зъ однымъ правительствомъ Намъ належаться національнй права, мы ихъ не маємо, Соймъ переходить надъ ними до порядку дневного, навѣть на голосъ правительства не зважае, — нехай же правительство бере теперь рѣчь въ свои твердй руки, єсли оно на серіо маѣ намѣренье почати робити що-небудь для вдоволеня

„Чи то ôдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

(Дальше.)

Авторъ розправы знаходить такожь суперечности тамъ, де ихъ нема, або если суть, то въ самôмъ поступованю Полякôвъ. Н. пр. при словахъ: „Августъ II. повтаряе присягу своихъ предкôвъ що-до выключеня не-католикôвъ ôдъ всѣхъ посадъ и урядôвъ“ — додае: „А по двохъ карткахъ пише о. Качала: До р. 1717 соймовй постановы письменнй були по бôльшôй части прихильнй диссидентамъ и самъ король, вступаючи на престолъ, присягавъ, що не ткне правъ иновѣрцѣвъ“. Але професоръ опустивъ дальшй мои слова: „Въ Польщи однакожь писалося такъ, а робилося инакше, и нещастнй диссиденты, особливо ôдъ часôвъ Жигмонта III. були безнастанно гонений. Зъ рокомъ 1717 перестали уже й писати въ хосенъ диссидентôвъ и почато выдавати утискаючй ихъ права“. Де-жь тутъ суперечнôсть? — хиба въ укладѣ п. професора?

Тутъ треба додати: Коли Хмельницкій просивъ царя, приняти его пôдъ свою руку, царь Алексей не хотѣвъ зрывати зъ Польщею. Коли его послы упоминалися о кривды Русинôвъ, що-жь ôдповѣдали имъ Поляки? „То справа, казали, домова, нѣхто не маѣ права мѣшатися до справъ внутрѣшныхъ. Чи-жь то не досыть для старои вѣры, що кождый король присягае, не тыкати правъ диссидентôвъ?“ И додали, що цѣла Русь нехибно буде притягнена до унiи. Отъ, що значила присяга короля, который въ Польщи не мавъ нѣ силы, нѣ поваги.

Дальше пише авторъ розправы: „О. Качала представляе все на выворôть. Анѣ угода Городельска, анѣ умова Люблиньска, анѣ конституція 3-го мая не знайшли ласки у него. Нехай авторъ покаже намъ факты зъ исторіи або хочь-бы зъ новѣйшихъ часôвъ, що нарôдъ, котрый тѣшився повнотою правъ и свободы, не жалуе ихъ другому того, що самъ посѣдае, на засадѣ: вольнй зъ вольными.... а дальше бодай самъ признати мусѣвъ, що Русинамъ загарантовано права языка...“

Я представлявъ рѣчи такъ, якъ менѣ по глубшôй розвазѣ представилися. Такъ що-до угоды Городельскои не понимаю и до нынѣ, щобы тогдѣ нишй постановленя були неможливй, щобы уряды и посады були даванй тôлько латинникамъ, коли до того часу були занимань диссидентами. Унію Люблиньску описавъ я пôсля дневника Дзялыньского о зъѣздѣ Люблиньскôмъ. Чи може неправда, що коли Литва и Русь опустили соймъ Люблиньскій, завôзвано урядникôвъ зъ Подлѣся и Волыня? И Іосифъ Шуйскій написавъ: „Унію оголошено in contumaciam“.

Правда, що Русины старалися, абы права ихъ загарантовано, але чи Поляки тыхъ гарантій дотримали? Не ходить о то, що стояло на папери, але о то, що въ практицѣ показалося. Польскій нарôдъ, якъ учить практика, давъ Русинамъ, що самъ мавъ, — польскій языкъ, польске право... а єсли се ласка, то чого-жь жалуетеся на Прусакôвъ и Москалѣвъ? — и они обдаряють васъ тымъ, що самй мають...

Що-до конституціи 3-го мая, то правда, на чотыро-лѣтнôмъ соймѣ говорено о справѣ рускôй. Але я пытаюся: пôдъ якими вилывами? Чи не пôдъ вилывомъ страху передъ розрухами хлопскими и передъ Россією? А потому, що выговорено? Що доведено до результату? Справу руску обмежено на крѣсло митрополита, и ôдрочено ореченя слуцкои комисіи, якъ все въ Польщи ôдрочувано, все було не на часѣ, ажь наконець було за пôзно... Помину то, що конституція 3-го мая подѣлила край на два таборы и приспѣшила упадокъ, — хто розважить, якъ конституцію переведено въ дѣло, тогды много ôдпаде зъ ôн блеску. Легко написати конституцію, та не легко ôн сповнити, де нема послуху для права. Треба було перше реформувати Полякôвъ, а то тôлько черезъ розумне выховане могло статися и богато часу вымагало, щобы научилися слухати права, поважати власти, чого не допускала польска вôльнôсть, котра не терпѣла нѣ права нѣ власти, тôлько кождый робивъ, що єму подобалося.

Якъ титулъ професора, хочь-бы университету, не усуває игноранціи тамъ, де ôн не усунула праця, такъ и конституція не усуне безладу тамъ, де не выроблено поважаня для права и властей. А по оголошеню конституціи 3-го мая цвили въ Польщи наѣзды на суды и сусѣдôвъ, якъ попередно.

Въ „Polit-ицѣ Polak-ôвъ“ пытавъ я, якй улекшеня принесла конституція для люду? А мусѣли они бути немалй въ практицѣ: людъ утѣкавъ ôдъ нихъ, де мôгъ. Костюшко, который въ той часъ комендерувавъ ôдъ стороны Кіева, писавъ до Варшавы: „Потреба сильнѣйше обсадити границѣ, инакше людъ розбѣжиться на вѣтры“. Було то по оголошеню конституціи 3-го ая.

Зъ якои-жь стороны можна хвалити умову Городельску, унію Люблиньску, або конституцію 3-го мая? Хиба изъ становиска шовинистôвъ польскихъ? Чи пишучи о рѣчахъ такъ, якъ они суть, чи то значить представляти все на выворôть?

На письма въ дусѣ рускôмъ Поляки кличуть звычайно: Polizei! Polizei! Такъ робить и п. професоръ Анатоль Левицкій. Ôнъ пише, „що книжки о. Качалы не можна уважати за исторію, але за книжку на скрôзь тенденційну, написану, абы понижити и споневѣряти все, що польске, и роздути на ново ненависть Русинôвъ до Полякôвъ...“ и т. д.

Що такъ не єсть, свѣдчить моє дотыхчасове поступованье. Коли въ р. 1869 пок. Лавровскій поставивъ внесенье угодове, я, по вступленю наповоротъ до сойму, бувъ першій, що приступивъ до того внесеня тогды, коли другй вже ôдъ него ôдступали, и стоявъ при хоругви угодовôй навѣть по смерти Лавровского. Зъ тои причины засѣдавъ я въ Колѣ польскôмъ. Пробовавъ я всѣхъ способôвъ, чи не далось-бы вынайти якого modus vivendi. Ажь переконавшися, що Поляки не мыслять о нѣякôмъ уступствѣ для Русинôвъ, бо думають, що кожде уступство ôддаляло-бы ихъ ôдъ ихъ идеалу, а тымъ було и єсть, абы на Руси не було Русинôвъ. Хотѣвши остерегти ôдъ наслѣдкôвъ такого поступованя, написавъ я „Polityk-у Polak-ôвъ“ на пôдставѣ поважныхъ историкôвъ польскихъ.

Може бути, що книжка выдаєсь написаною острѣйше, але коли кому кажете: „Политика твоя фалшива, гляди на наслѣдки, де она завела; политика не змѣнилася, тожь и наслѣдки не будуть иншй; тогдѣ не добираєся словъ лагôдныхъ и не обвиваєся фактôвъ въ бавовну. Тенденція була тая, чи бы Поляки не опамяталися, а не тая, щобы роздувати ненависть Русинôвъ до Полякôвъ. То бувъ голосъ роспуки: Не губѣть себе и насъ!

Яка була тенденція „Polityk-и Polak-ôвъ“ показуеся зô вступу до тои книжки Пригадую бодай кôлька уступôвъ тои передмовы. Написано тамъ:

„Кôлько разôвъ появляєсь у насъ справа важнѣйша, за кождымъ разомъ стають противъ себе два таборы: по однôй сторонѣ Поляки, по другôй Русины... Видимо незгоду, жалуємось на ню, але чи запытавъ хто безсторонно, де лежить причина того зла? Нѣ, мы и нынѣ не пытаємо, якй будуть наслѣдки, а зъ наслѣдкôвъ не слѣдимо, якй були причины. Причины подаються рôзнй, найчастѣйше позбрнй, а властивыхъ нѣхто не знае, або що гôрше, знати не хоче. Причины незгоды у насъ не новй, лежать они въ давнôй политицѣ, котра и до нынѣ не змѣнилася... Зъ того однакъ видно, що квестія руско-польска не розъяснена, хоть писали о нѣй якъ Русины, такъ Поляки...“

„Поляки справу руску въ Галичинѣ починають зъ р. 1848. Що тôлько було писане изъ стороны польскои, було писане въ намѣреню, вмовляти въ Русинôвъ, що они все були Поляками и ними зôстати повинні...“ *(Дальше буде.)*

Стеф. Качала.

нынѣ на крайну вже пробу выставленыхъ Русинôвъ.

Наконецъ мусимо докинути ще слово и про кружокъ нашихъ послôвъ. Повну ôдъ насъ почесть за ихъ патріотичну ревнôсть и повну подяку за ихъ труды певно подѣлить цѣла Русь однодушно.

Въ Kol-ѣ польскôмъ, коли велась нарада надъ рускою гимназією въ Перемышли, высказавъ пос. Томиславъ Розвадовскій по звѣстнôй драконьскôй ухвалѣ Kol-а задушевне бажанье правицѣ: „Дай то Боже, щобы по нашôй ухвалѣ въ Соймѣ, ôдкинути внесенье о заснованю рускои гимназіи въ Перемышли, руский послы зробили сецесію! Мы бы тогдѣ легко ôдотхнули!...“ Мы вѣримо, що сецесія рускихъ послôвъ дуже утѣшила-бы всѣхъ товаришѣвъ п. Т. Розвадовского, — але-жь поки-що руский послы того не вчинили, будучи очевидно того пересвѣдченя, що притомность ихъ въ Соймѣ сен каденціи ще потрѣбна до того рода дѣлъ, якихъ супротивъ руского народу гôдно не заступивъ-бы въ Соймѣ певно анѣ п. Теофиль Меруновичь, анѣ п. Титъ Сѣнгалевичь, анѣ п. Кашевко, анѣ о. Титъ Ковальскій, анѣ навѣть всѣ въ куну взятй зъ додаткомъ ще може п. Черкавского або и кого бôльше...

Переглядъ Часописей.

„Neue freie Presse“ пише въ ч. 8050 зъ 25 сѣчня по причинѣ упадку въ Соймѣ галицкôмъ внесеня о рускôй гимназіи:

„Галицкій Соймъ ôдкинувъ вчера внесенье своéи комисіи шкôльнои о заснованю рускои гимназіи въ Перемышли а за то постановивъ, що въ мѣру потребы мають бути при перемыскôй гимназіи ôдкрытй рускй паралельки. По що ся ухвала, того властиво не можна зрозумѣти, бо галицкій законъ шкôльный постановляе и безъ того, що на злучай потребы мають заводитися въ школахъ середныхъ паралельки зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ! Однакожь такъ само якъ не сповняються постановы сего закона, такъ такожь не буде переведена и найновѣйша резолюція соймова. Будуть завсѣгды говорити, що „нема потребы“, особливо, що краéва Рада шкôльна не заявила нѣякои симпатіи для шкôлъ утраквистичныхъ. Противно, представитель правительства, высказався на приказъ министерства просвѣты за рускою гимназією въ Перемышли. Ся гимназія малабы удержуватися зъ фондôвъ державныхъ, и нема отже нѣякои перешкоды, щобы п. Гавчь не мôгъ зажадати потрѣбного на се ôдъ Рады державнои кредиту, що навѣть тымъ скорше можна-бы ему припоручити, позаякъ вчерашне засѣданье галицкого Сойму показало ажь надто ясно, що національнй меншости не можуть нѣякъ знайти защиты своихъ справедливыхъ жадань въ репрезентаціяхъ краéвыхъ. Арт. 19-ый закона основ. истнуе для Полякôвъ, коли они жадають права для себе, але не тогды, коли они повинни респектувати права другихъ“.

Бесѣда посла о. Качалы

выголошена на XVI. засѣданю Сойму дня 21 л. сѣчня при буджетѣ краéвôмъ.

„Криза, тяжкй часы, упадаемо!“ То щоденнй жалѣ ôдъ довшого часу. Тôлько нѣхто не думае на серіо, чи не далось-бы але бодай зменшити? Домагаемось ôдъ правительства то мытъ граничныхъ, то опусту податкôвъ, то звороту надплаченыхъ, але о власнôй помочи мало хто гадае, мало хто мыслить, чи мы самй до тыхъ тягарôвъ надъ потребы не причиняемося? Упадаемо нôдъ тягаромъ податкôвъ. Або-жь лише правительство розписуе податки? Чи не накладають додаткôвъ до податкôвъ и Соймъ, и Рады повѣтовй, а навѣть громады, и то въ значнôй мѣрѣ? Стоимо передъ буджетомъ краéвымъ, котрый выноситъ надъ 3,000.000 зр. — але окрôмъ того маемо ще буджеты 74 Радъ повѣтовыхъ, буджеты громадскй. И тыхъ зъ ока спускати не належить. Податокъ державный зменшити не наша сила, але мы могли-бы зменшити власный.

А однакожь не чуемо тутъ голосôвъ, щобы нашу автономію зробити дешевшою, не чуемо вôзваня, щобы и Соймъ, и Рады повѣтовй, и громады хотѣли примѣнятися до тяжкихъ часôвъ, щобъ обмежали свои выдатки. Отожь власне въ тую сторону на дорогу автономіи хотѣвъбы я звернути вашу увагу. Боюся виправдѣ, абы хто зновъ противъ мене не выступивъ зъ обуреньемъ, однакожь обовязокъ перемагае. Посолъ обовязаный говорити, що видить и чуе, хоть бы оно кому и не подобалось.

Комисія буджетова виправдѣ дораджуе Соймови ощадности, та жаль тôлько, що неразъ обтинала выдатки на цѣли продуктивнй, а знаходила грошѣ на непродуктивнй, якъ отъ на Змартвыхвстанцѣвъ.

На насъ жалуються, що Русины неприхильнй автономіи. Я-жь пытаю, чи есть чого для нашои автономіи загрѣватися? Коли раджено надъ заведеньемъ Радъ повѣтовыхъ, Русины заведенію ихъ були противнй и говорили: то буде тягаръ безъ пожитку. Потѣшувано насъ, що тягару великого не буде: маршалокъ, его заступникъ и радни будуть повинни свои обовязки безплатно; треба буде тôлько на умѣщенье канцелярій, на писаря и слугу, а то тягаръ невеликій. А пожитокъ все буде, вже хоть-бы той, що Рады повѣтовй будуть наглядати надъ чинностями зверхностей громадскихъ и надъ зарядомъ майна громадъ.

Хто памятае часъ заведеня нашои самоуправы, той знае, якъ то многимъ здавалося, що край при самоуправѣ розцвите и бдродиться матеріяльно и морально. Рады повѣтовй, говорено, то буде мôстъ межи дворомъ и громадами. Селяне и паны, працюючи спôльно надъ добромъ повѣта, подадуть собѣ руки до згоды. И многимъ здавалося, що автономія — то чудесне лѣкарство на всѣ раны нашои суспôльности. Одинъ тôлько пок. Маврикій Краиньскій, котрый поважно глядѣвъ на рѣчи, ôнъ одинъ, знаючи своихъ краянъ, хитавъ головою и говоривъ: Автономія стане у насъ дорогою, край не знесе того тягару на довго. Але и ôнъ лякався тôлько тягарôвъ, а бувъ доброи надѣе на наслѣдки ухвалъ соймовыхъ.

Чверть вѣку маемо автономію, здаесь досыть практики, щобъ застановитися, чи и о кôлько надѣе або обавы сповнилися? Належало-бы подумати безсторонно, чи поступаемо до добробыту матеріяльного и морального, чи до руины. А коли до руины, то чому? Тамтого року обходили Рады повѣтовй 20-лѣтный ювилей нашои самоуправы. Тамъ хвалено всюды поступъ въ краю. Шкода, що не сказали въ чôмъ той поступъ. Чи добробытъ збôльшаеся? Чи наша заможность взмагаеся? О тôмъ не згадали. Хто тверезымъ окомъ глядить на край, видить, правда, поступъ: додатки до податкôвъ збôльшаються, довги табулярнй ростуть, лицитаціи землѣ множаться... Але-жь то поступъ не до добробыту, але до руины. О тôмъ однакожь не говорено. А о чôмъ-же?

Въ часѣ ювилею названо Рады повѣтовй пôдвалинами будôвлѣ (gmachu), въ котрôй мѣститься подѣе народу польского. „Гмахъ“ той, сказано тамъ, здвигненый нôдъ стрôнъ, але не стае ему ще засклепленя и обвалованя, абы анѣ заверуха ôдъ Пôвночи анѣ слота ôдъ Заходу докучати ему не могли. То — политика. Отожь и выключна забава въ политику есть причиною нашого упадку. Страсть политична многихъ такъ заслѣпила, що не видять пропасти передъ собою. Не видять, що безъ поправы быту матеріяльного и о политицѣ нема що думати. Хто руйнуе, той не будуе.

Але и зъ другои стороны ôдзываются голосы. Нарôдъ вже давно нарѣкае на Рады повѣтовй, а сего року на Вѣчи въ Станиславовѣ, безъ понуки зъ горы, грôмко закричали селяне: „Прочь зъ Радами повѣтовыми!“ И на той голосъ належало-бы звертати увагу.

Ба, нынѣ вже не самй Русины, але и Поляки нôдносять голосъ: Наша автономія за дорога! Ще десь передъ рокомъ писавъ „Czas“: „Наша автономія за дорога, край нашъ устроивъ собѣ институціи далеко дорожшй, якъ иншй краѣ монархіи“. Запытаймо-жь: чому? Бо тамъ рахуються зъ грошемъ, а у насъ стара привычка: застався, постався! Впрочѣмъ мы не можемо задивлятися на коронй краѣ богатй, що и тамъ буджеты за высокй, бо тамъ дають на цѣли продукційнй, а у насъ противно. Самъ зарядъ краю коштуе у насъ бôльше якъ 236.000 зр. а о Радахъ повѣтовыхъ и не згадувати.

Минувшого року такожь шляхта ôдъ Тернополя нôдносила, що нашй Рады повѣтовй коштують поодиноко до 10.000 зр., и думали, чи не далось-бы постягати двѣ на одну? — Чи се нôвъ-средство принесло-бы яку нôльгу, най буде вôльно сумнѣватися. Минувшого лѣта писавъ „Przegląd“: „Милый Боже! Чверть столѣтя добувае, якъ маемо автономію. Коштуе она майже тôлько, кôлько Бисмаркъ вызначивъ на выкупно землѣ польскои въ Познаньскôмъ... Самй Рады повѣтовй, а есть ихъ 74, коштують пересѣчно кожда бôльше-менше 6.000 зр. рôчно, всѣ разомъ около нôвъ миліона. Черезъ 20 лѣтъ 10,000.000 зр.! Додаймо до того Выдѣлъ краевый, Соймъ, Рады громадскй, страту часу и кошты подорожи радныхъ повѣтовыхъ, — то не богато хибне до 100.000.000 Бисмарковыхъ марокъ!“ Звертаю увагу, що то не я роблю таке порôвнанье, — зробивъ его „Przegląd“, дневникъ польскій. Я изъ своеи стороны додамъ тôлько дещо.

(Конецъ буде.)

Розпорядженье о организаціи загального ополченя.

I. Дневникъ законôвъ державныхъ зъ д. 22 л. с. м. оголосивъ приписы министерства краéвои обороны о переведеню закона о загальнôмъ ополченю. Зъ приписôвъ тыхъ, котрй обôймають 11 аркушѣвъ друку, выймаемо найважнѣйшй постановы:

Цѣлею загального ополченя есть: 1) приготовити и доставити готовыхъ до вôйны ôддѣлôвъ ополченя яко гарнизонôвъ до залоги и станôвъ, до стереженя границь и обороны краю; 2) доставити ополченцѣвъ до окремои службы въ вôйнѣ, а именно: до робôтъ техничныхъ и административныхъ, до тренôвъ, транспорту и плеканя раненыхъ и недужихъ; 3) до помôчного выповненя стратъ въ арміи, маринарцѣ и краевôй оборонѣ.

Власти загального ополченя: Начальною властію цѣлого загального ополченя есть министерство краéвои обороны. Припорученя его сповняють краéвй власти политичнй и повѣтовй якъ такожь уряды громадскй а ôдтакъ команды краéвои обороны и повѣтовй команды ополченя. Команды повѣтовй загального ополченя суть нôдвластнй командамъ краéвои обороны въ своихъ округахъ. Повѣтъ краéвои обороны есть и повѣтомъ загального ополченя тои самои назвы и того самого числа. Въ вôйнѣ повѣтовй команды ополченя суть такожь нôдвластнй войсковымъ командантамъ. Командантъ повѣтового баталіону краéвои обороны есть заразомъ и командантомъ ополченя въ тôмъ округѣ. Именованй цѣсаремъ команданты войсковй мають допильнувати покликаня, урльнованя ополченцѣвъ и ôдсыланя ôддѣлôвъ до дотичныхъ командъ. Команданты тй выдають свои приказы або черезъ команды краéвои обороны або безпосередно до повѣтовои команды ополченя. Ополченье нôдпадае черезъ цѣлый часъ свого покликаня нôдъ власть войскового команданта.

Права и обовязки ополченя. У всѣхъ справахъ ополченя а особливо въ такихъ, що дотыкають службы и администрації, обовязують що-до права, обовязку и ôдвѣчальности законы и приписы войсковй.

Клясы ополченя. Ополченье складаеся зъ 24 клясъ вѣку, зъ котрыхъ найстарша обôймае тыхъ, що суть въ 42-ôмъ а наймолодша тыхъ, що суть въ 18-ôмъ роцѣ. Клясы тй дѣляться на два покликаня. Перше покликанье маe 19 клясъ ôдъ 19 до 37 року, а друге покликанье 5 клясъ ôдъ 38 до 42 року. Кожда кляса обôймае всѣхъ тыхъ, що родилися въ протягу того самого року григоріяньского календаря.

Повне и часове увôльненье ôдъ ополченя. Увôльненй можуть бути зовсѣмъ ôдъ ополченя лише тй, що суть такъ уломнй, що нѣякъ не могли-бы повнити службы въ ополченю. Такихъ злучаѣвъ есть 14, якъ: повна слѣпота обохъ очей, значный горбъ, скрофулы въ найбôльшôмъ степени, и т. и. Увôльненье ôдъ ополченя переводять три комисіи: асентерункова, громадска и суперъ-арбитрункова, а всѣ они мають держатися „приписôвъ для лѣкарского огляду особъ обовязаныхъ до войска“. Коли хто теперь уже ставився до войска а комисія признала его нездôбнымъ, то ôнъ може бути увôльненый ôдъ ополченя, коли въ дотычнôй листѣ асентерункова его вычеркнено и наведено уломность, за-для котрои его увôльнено; уломность однакъ мусить бути такою, що робить его нездôбнымъ до ополченя. Иншихъ ополченцѣвъ, котрыхъ не увôльнено въ повысшій способъ, а котрй уважають себе безъусловно нездôбными до ополченя або суть ноторичными, маe оглянути комисія громадска. Комисія громадска складаеся зъ начальника громады або его заступника, лѣкаря громадского, двохъ радныхъ и двохъ людей, що самй себе признали здôбными до ополченя а не суть анѣ крôвными анѣ свояками особъ, котрй мають бути огляданй. Обовязаный до ополченя може самъ зголоситися у начальника громады до асентерунку, але начальникъ есть обовязаный и самъ розпорядити асентерунокъ, коли есть переконаный, що дотычный чоловѣкъ маe таку уломность, котра робить его зовсѣмъ нездôбнымъ до службы въ ополченю. Коли-бъ обовязаный до ополченя не хотѣвъ нôддатись оглядови комисіи громадскои, то треба то записати въ списъ ополченцѣвъ (Sturmrolle). — Коли члены комисіи признали кого одноголосно або бôльшостію голосôвъ безъусловно нездôбнымъ до ополченя, або коли голосы були подѣленй а начальникъ громады голосувавъ зъ тыми, що выдали таке ореченье, то уломность тую треба записати въ списъ ополченцѣвъ. Въ сѣмъ случаю треба повѣдомити обовязаного до ополченя, що ôнъ може податися о поставленье себе передъ комисію асентерункову або суперъ-арбитрункову, але заразомъ треба ему рôвножь заявити, що ôнъ мусить обовязатися покрыти зъ власнои кишенѣ всѣ выдатки зъ тымъ сполучений. Тымъ, що не мають зовсѣмъ нѣякихъ срéдствъ, мусить громада дати достаточну запомогу. Увôльненй ополченцѣ дôстануть ôдъ политичнои власти, до котрои належать, цертификаты увôльненя ôдъ ополченя. — Часове увôльненье (Enthebung) ôдъ ополченя (ôдъ активнои службы въ ополченю) може и повинно удѣлятися уже въ часѣ мира такимъ ополченцямъ, що суть конче потрѣбнй на своихъ становищахъ службовыхъ въ интересѣ публичнôмъ. Личнй або роднинй ôдносины не можуть бути причиною увôльненя ôдъ ополченя, а можуть бути узгляднений тôлько ôдъ часу до часу, и то лише, коли будуть дуже важнй причины до того и служба въ ополченю на се позволить. Длятого ополченцѣ не можуть самй старатися о часове увôльненье, але за нихъ ихъ власти, для котрыхъ ихъ служба есть конче потрѣбна. Але и такй ôдъ власти идучй подаваня о увôльненье треба обмежити на необходиму потребу, Повѣтовй власти политичнй мають таке увôльненье записати въ списахъ ополченя, а ополченцѣ дôстануть тогды цертификаты часового увôльненя ôдъ ополченя. Часове увôльненье маe значенье лишь на якійсь часъ и треваe до марта слѣдуючого року. Скоро ополченецъ выступить зô службы дотычного заведеня публичного або буде покликаный письменнымъ розказомъ выставленымъ на его имя черезъ команду краéвои обороны зглядно черезъ министерство краéвои обороны, то увôльненье се заразъ гасне.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Сокальского д. 24 н. ст. сѣчня.

Зъ причины нôднесеныхъ п. Лѣниньскимъ въ Соймѣ закидôвъ сокальскому инспекторови п. Спiсови збираютъ деякй учителѣ повѣта сокальского и каменецкого нôдписы нôдъ якесь посланіе въ родѣ адресы, въ котрôмъ збиваються слова п. Лѣниньского, сказанй про п. Спiса, що ôнъ „будуе въ Сокальщинѣ Польщу и рядить, якъ баша турецкій“, а натомѣсть нôдноситься заслуги п. Спiса, доброту его для учителѣвъ и дбалôсть о добро шкôлъ въ округѣ до того степени, що до 300 зр. выдавъ уже на подôбнй цѣли зъ власнои кишенѣ. (Може то тiи самй грошѣ, котрй п. Спiсъ позничивъ у учителя зъ П. або зъ Д.?)

Чи адреса тая есть въ истинѣ голосомъ признаня заслугъ и чи инiцiятива до неи выйшла зъ нѣдра самыхъ учителѣвъ, чи есть она тôлько пресiйнымъ ехомъ, не хочу надъ тымъ застановлятися. Се тôлько кождого здивуе, що зъ адресою тою ѣздять въ часѣ науки шкôльнои и що самй заушники инспектора, котрй не узыскавши де нôдпису просьбою, удаються неразъ до грозьбы. Найсумнѣйшимъ однакъ образцемъ, илюструючимъ заразомъ дивну загуканôсть учителѣвъ, есть тая обставина, що зъ адресою тою ѣздять и збираютъ нôдписы — Русины. Адреса тая маe ôдойти до польскихъ дневникôвъ зъ прошеньемъ умѣстити ей.

Въ адресѣ тôй есть такожь згадка про гр. Баденiого и Стан. Поляновского. Не памятаю однакъ добре, чи тiи личности покликанй тамъ на свѣдкôвъ енергичнои дѣяльности инспекторскои въ округѣ п. Спiса, чи до чого иншого мають служити за плащикъ. Се тôлько дивуе кождого Поляка въ округѣ, длячого на выголошенй закиды пос. Лѣниньского анѣ гр. Баденi анѣ п. Поляновскій, котрыхъ протекцiею чваниться п. Спiсъ передъ дѣтьми майже, въ Соймѣ анѣ однымъ слôвцемъ не стали въ оборонѣ п. Спiса. Натомѣсть взявся его боронити п. Мадейскій, котрый не зволивъ навѣть поинформуватися: хто, кого, коли и по що выславъ до Швецiи, бо тогдѣ знавъ-бы, що за науку зручности въ Сокальскôмъ не п. Спiсови треба дякувати.

Зъ Долиньского, въ сѣчни 1887.

Вôйтъ перегиньскій Дмитро Федора, котрый въ пôдступный способъ позбавивъ рускихъ выборцѣвъ въ Перегôньску голосôвъ при выборѣ посла до Сойму въ Долинѣ, урядуе дальше, помимо того, що ôлиньска Рада повѣтова вже передъ 4 мѣсяцями суспендувала его за рôзнй непорядки въ господарцѣ громадскôй и пять разôвъ домагалася ôдъ ц. к. Староства долиньского усуненя его, а именно 18 липня 1886 до ч. 987, 7 вересня до ч. 1227, 26 жовтня до ч. 1441, 18 листопада до ч. 1598 и 15 грудня до ч. 1856, — але на дармо! Ц. к. Староство въ Долинѣ удержувало его въ урядованю ажь до выбору посла до Сойму, а теперь коли выборы минули, держить его дальше. Сей вôйтъ маe перевести ще выборы до Рады громадскои въ користь жидôвъ а въ некористь христіяньскои громады въ Перегôньску.

Ще въ р. 1885 ôдбувалися выборы до Рады громадскои въ Перегôньску. Тогдѣшный вôйтъ, п. Сильвестеръ Голубовскій, управитель митрополичихъ дôбръ въ Перегôньску, на котрого всѣ христіяне рахували, зробився въ послѣдней хвили слабымъ и ôддавъ переведенье выборôвъ Дмитрови Федорѣ, радному и поплечникови жидôвскому. Сей выбравши до комисіи выборчои жидôвъ, заказавъ христіянамъ картками голосувати, хоть устава то выразно позваляе. Въ наслѣдокъ того христіяне ôдтягнулися ôдъ голосованя, а жиды своими голосами выбрали жидôвску Раду. Противъ сеи неправильности при голосованю внесли христіяне протестъ до ц. к. Намѣстництва. Але що вôйтъ въ своемъ справозданю о выборахъ представивъ тiи выборы цѣлкомъ легальными, длятого ц. к. Намѣстництво уневажнило лише 3 кругъ. То власне не було на руку вôйтови, бо въ 3 кругѣ бувъ выбраный вôйтъ Дмитро Федора, колектантъ Иванъ Луклянъ и ихъ неôдступный приятель и порадникъ Ицко Кноль, котрый трясе цѣлою Радою громадскою и при всякихъ выборахъ чи до Сойму чи до Рады державнои ôдграе непослѣдну ролю и длятого маe велике значенье въ Долинѣ. Затаивши про-то передъ громадою уневажненье 3 круга, подавъ Ицко Кноль вразъ зô своими товаришами рекурсъ до Трибуналу адміністраційного у Вѣдну, черезъ що доповняючй выборы 3 круга зволѣклися цѣлый рôкъ. Въ тôмъ часѣ Рада повѣтова въ Долинѣ, повѣдомлена черезъ свого члена п. Патрѣя, властителя реальности въ Перегôньску, о непорядкахъ въ господарцѣ громадскôй въ Перегôньску, поручила свому люстраторови, щобы въ порозумѣню зъ п. Патрѣемъ переведъ слѣдство. Коли дѣйстно показалися великй непорядки, Рада повѣтова засуспендувала вôйта, колектанта и писаря въ ихъ урядованю. Акты ôддано ц. к. Староству до затвердженя и переданя урядованя кому иншому. Щобы запобѣгти своѣй суспензiи изъ стороны Староства, вôйтъ Дмитро Федора розписуе доповняючй выборы 3 круга, але не даe о тôмъ нѣкому знати, тôлько изъ Староства завзываe комисаря, щобы мôгъ потôмъ сказати, що буцѣмъ-то выборы ôдбулися цѣлкомъ легально. Христіяне, не знаючи нѣчо о выборахъ, не явилися до голосованя, а жидова выбрала въ притомности ц. к. комисаря засуспендованыхъ уже Радою повѣтовою Дмитра Федора, Ивана Лукляна и ихъ вѣрного приятеля Ицка Кноля. Комисареви выплачено тогды 24 зр. за дорогу.

Противъ сихъ потайныхъ выборôвъ — для ока обвѣщено ихъ одною карткою въ самъ день выборôвъ, подôбно якъ пôзнѣйше при правыборахъ до Сойму, — внесли христіяне, а на чолѣ ихъ о. Вас. Небыловець и п. Патрѣй, протестъ до ц. к. Намѣстництва, при чѣмъ долучили такожь справозданье делегата Рады повѣтовои, въ котрôмъ були описанй рôзнй надъужитя вôйта Дмитра Федоры, за котрй его Рада повѣтова суспендовала. Въ наслѣдокъ того протесту поручило ц. к. Намѣстництво переслухати еще о. Небыловця и п. Патрѣя протоколярно, але що надôйшли выборы до Сойму въ Долинѣ, то тую справу злôжено тымчасомъ ad acta, а засуспендованому вôйтови Дмитру Федорѣ дано можность перевести правыборы въ Перегôньску по мысли п. старосты, о чѣмъ читателѣ „Дѣла“ знають уже зъ дописи „Дѣла“ и зъ бесѣды п. Романчука въ Соймѣ.

Донерва въ мѣсяць по выборѣ посла до Сойму дôставъ о. Небыловець вразъ зъ п. Патрѣемъ завôзванье ôдъ ц. к. Староства въ Долинѣ, щобы въ справѣ свого протесту явилися въ Долинѣ дня 10 л. с. м. о 10 годинѣ рано, бо въ противнôмъ разѣ буде Староство уважати, що они ôдступили ôдъ свого протесту. Дивно, такъ важну справу якъ внесенье протесту противъ потайного выбору засуспендованого вôйта и колектанта, и ще иншихъ, а межи ними знаного Ицка Кноля, що заслужився такожь богато при выборѣ посла до Сойму, зробило ц. к. Староство зависимымъ ôдъ появленя завôзваныхъ о назначенôй годинѣ, хотяй дотычный рескриптъ Намѣстництва спочивае въ актахъ Староства бôльше якъ 2 мѣсяцѣ! А треба ще додати, що дотычне завôзванье ц. к. Староства доручено о. Небыловцеви доперва 7 л. с. м., с. е. другого дня Рôздвяныхъ святъ, въ пятницю, а заразъ въ слѣдуючій понедѣлокъ рано мавъ явитися въ Долинѣ. А що того дня припадавъ похоронъ о. Вен. Ружицкого въ Струтинѣ, на котрôмъ о. Небыловець мусѣвъ конечно бути, тожь не поѣхавъ ôнъ, а тôлько почтою пôславъ вразъ зъ п. Патрѣемъ, котрый ôдъ довшого часу есть хорымъ, свое додаткове зôзнанье до протесту. Цѣкава рѣчь, якъ ц. к. Староство а зглядно Намѣстництво залагодить сей протестъ, бо тутъ ходить о выборъ засуспендованого вôйта Дмитра Федоры, колектанта Ивана Лукляна и знаного въ цѣлôй околици агитатора при всякихъ выборахъ Ицка Кноля.

Въ кôнци додамо, що громада Перегôньско, не могучи довше дивитися на надъужитя свого вôйта, анѣ найти противъ него справедливости, подала его надъужитя до вѣдомости ц. к. прокураторiи въ Самборѣ, котра выслала до Перегôньска судового делегата, щобы перевѣвъ зъ громадою ликвидацiю и справдивъ всѣ неправильности и высокôсть дефравдацій, котрыхъ вôйтъ Дмитро Федора допустився. Такожь противъ Ицка Кноля, диктатора Перегôньского, выточила ц. к. прокураторія слѣдство, бо мавъ свого сына выкрутити зъ войска. Другій сынъ Ицка Кноля, такожь славный агитаторъ, ôдбуваe теперь 1-мѣсячный арештъ, бо при выборахъ оскорблявъ о. Небыловця въ притомности его парохiянъ.

Зъ Станиславôвского, въ сѣчни 1887.

Давно уже по Вѣчу Станиславôвскôмъ, а все ще гомонить оно по нашôй околици, будить милй згадки у участникôвъ, а не мало жалю завдае тымъ, що не могли на нѣмъ бути... Коли вже само Вѣче своими прекрасными, много-хосенными рефератами, якъ неменше и богатымъ числомъ участникôвъ скрѣпило насъ и пôднесло въ нашôмъ народнôмъ достоинствѣ, то вечеромъ устроeный концертъ бувъ правдивою гордостію для кождого, хто лише чувствувавъ себе Русиномъ. Бо и справдѣ! Доборомъ штукъ, найновѣйшихъ творôвъ нашихъ композиторôвъ, и удачнымъ выведеньемъ ихъ, концертъ той бувъ короною всѣхъ, якй ôдъ кôлькохъ лѣтъ въ нашôмъ городѣ устроювались, а були то вечерки, що намъ лише честь принести могли. Тутъ бувъ даный доказъ, що мѣжь молодежiю нашою суть силы снѣвочй о чудовыхъ голосахъ рôзнородного кольориту и що зъѣдиненй разомъ могли-бъ нашй снѣваки пописуватись смѣло и на салях первостепенныхъ мѣстъ Европы. Мы маемо силы, що потрафлять представити свѣтови красу, силу и своеродность нашои пѣсни.

Жаль про-то, що пôднесена п. В. Нагôрнымъ передъ рокомъ гадка вандрôвки молодежи нашои за границю, щобъ устроювати циклѣ концертôвъ въ головнѣйшихъ мѣстахъ европейскихъ, на заснованье фонда будовы руского театру, не знати за-для якои причины замовкла. Пôднесимо ей на ново, бо гадка то великои доносимости, разъ длятого, що туть мали-бы злучай познакомити ширшій кругъ музичный зъ скарбами нашои народнои музики, а по друге, молодѣжь наша поставила-бы собѣ безсмертный памятникъ, даючи силами и трудами своими початокъ до здвигненя народнои святинѣ музъ, котрои браку дався намъ при нынѣшныхъ вымогахъ штуки драматичнои, чимъ-разъ бôльше ôдчувать. До сего якъ-разъ теперѣшный часъ надаeся, бо мѣжь молодежiю нашою — якъ доказавъ концертъ вѣчевый — суть силы, що достойно поставлять пѣсню нашу передъ судъ строгихъ чужоземныхъ знатокôвъ. Пôднесячи наново сю гадку, вызываемо патріотичну молодѣжь нашу, щобъ не кидала ей, а всѣми силами лагодилась ôдъ теперь, щобы зъ початкомъ вакацій ввести ей въ дѣло.

Найбôльшу, здаесь, въ тôмъ зглядѣ трудность представляe сторона матеріяльна, бо дѣло таке сполучене зъ великими кошtами, на покрытье котрыхъ у нашои въ переважнôй части убогои молодежи нема средствъ. Але тутъ уже загально знана жертволюбивость руска певно не залишить прийти зъ пôдмогою. Порадно отже булобы, щобы завязався до того дѣла вандрôвничій комитетъ, одушевивъ загалъ всѣхъ Русинôвъ для справы, котра намъ всѣмъ спôльна, бо пѣсня наша — не чинить нѣякого роздѣлу мѣжь Русинами.

С. Л.

Соймъ краевый.

XV. Засѣданье Сойму зъ дня 20 л. сѣчня 1887.

Вечерна половина XV-го засѣдання почалась ôдповѣдiю п. намѣстника на интерпеляцiю пос. Романовича зъ 9 грудня 1886 р. въ справѣ зволѣкання регуляцiи рѣкъ. Намѣстникъ заявивъ, що дотычнй ухвалы соймовй зъ 1884 р. предложивъ министерству того самого року въ листопадѣ. Въ наслѣдокъ того увôйшла справа регуляцiи галицкихъ рѣкъ д. 20 сѣчня 1885 р. на порядокъ дневный Рады державнои, де и вызначено ôдповѣдний на ту цѣль фонды державнй, именно на часъ 15-ти лѣтъ по 500.000 зр. рôчно. Задуманою управильнити бѣгъ Вислы ôдъ впаду Пшемшѣ по Завихостъ, Дунайця ôдъ Зглобищъ до горла, Вислоки ôдъ Мѣлця до впаду въ Вислу, Сяну ôдъ Ярославля до горла и Днѣстра ôдъ Журавна до границѣ россiй-

ской пôдъ Окопами. На регуляцію другихъ рѣкъ, якъ Солы, Скавы, Рабы, Сяну высше Ярославля, Днѣстра высше Журавна, Стрыя, обохъ Быстриць, Лôмницѣ, Свичи и др., призначено на часъ 15-лѣтный ôдъ 1885 р. запомогу зъ фондôвъ державныхъ въ сумѣ 7,980.000 зр. яко 60% ôдъ загальной суммы 13,360.000 зр., пôдъ условіямъ, що 5,320.000 зр. яко 40% покрыє самъ край. Проєктъ правительства не перейшовъ однакожь въ Радѣ державной, але правительство не змѣнило своихъ пересвѣдчень и рѣшило представити Радѣ державной новый проєктъ. Тымчасомъ вызначено суму 100.000 зр. на пôдготовляючій техничній роботы, на що дано 60.000 зр. зъ фондôвъ державныхъ яко 60%. Роботы почались въ 1885 р. и велись такожь въ 1886 р. Операт регуляційный уже въ части готовъ. Кошты всѣ вынесуть 14,200.000 зр., а зъ будôвлями и сѣйбою лѣсôвъ 16,853.000 зр. Министерство переглядає теперь тій операты (881 картонôвъ а 86 табель), а ôдтакъ, надѣятись, прийде передъ Раду державну зъ новымъ проєктомъ.

Звѣстна справа о вирилистахъ зôйшла зъ порядку дневного по причинѣ, що въ Соймѣ було на той часъ лише 100 послôвъ. Въ справѣ вирилистôвъ забиравъ голосъ пос. Лѣнинъський противъ проєкту комисіи, и внѣсъ, щобы тôлько тіи посѣдателѣ земель доминикальныхъ мали вирильный голосъ, котрій платять 50 зр. безпосередного податку (а не 25 зр., якъ хоче комисія). Добру илюстрацію до аномаліи зъ тыми голосами вирильными подавъ пос. Капрі. Селяне села Стецовы въ Снятыньскôмъ закупили около 10.000 моргôвъ бôльшои власности, подѣлили ихъ межи себе на 177 парцель, отже було-бы 177 вирильныхъ голосôвъ зъ одного Стецевы противъ 147 голосôвъ выборцѣвъ выбираныхъ громадами зъ цѣлого повѣта. Фактъ сей достаточно выказує, якъ вирилисты кривдять громады на ихъ правахъ политичныхъ.

Потому Соймъ безъ дебаты рѣшивъ супротивитись евентуальной передачи зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ въ зарядъ зелѣзницѣ Кароля-Людвика. — Опôсля призначено на засѣянье лѣсомъ выдмъ и неужиткôвъ: 1) въ окрузѣ робочôмъ въ Ниську на 1887 р. додатково 550 зр., а на дальшій лѣта по 700 зр. рôчно; 2) въ окрузѣ въ Тарнобережу на 4 роки (ôдъ 1887 р.) по 650 зр.; 3) въ окрузѣ Ярославско-Пѣшанôвскôмъ на 1887 и 1888 р. додатково по 300 зр., а на дальшій 2 роки по 450 зр.; 4) въ окрузѣ Яворôвско-Мостискôмъ на 1888, 1889 и 1890 р. додатково по 170 зр. Соймъ призначає тій сумы пôдъ условіямъ, що интересованій мешканцѣ тыхъ округôвъ дадуть безплатну роботу до меліорацій, землю пôдъ шкôлки деревъ и матеріялъ до огорожи тыхъ шкôлокъ, и що правительство буде въ кождôмъ окрузѣ удержувати по однôмъ наставнику лѣснôмъ, яко управителю роботъ, а Выдѣлови краєвому признасть право нагренціи. Погорѣвше мѣсто Уляновъ увôльнивъ Соймъ ôдъ подаремщины на 1887 р. и призначивъ на силату коштôвъ роботы 400 зр.

Потому принявъ Соймъ безъ дебаты замкненье рахункôвъ самостôйныхъ фондôвъ шкôльныхъ, не обнятыхъ буджетомъ за 1885 рôкъ. — Въ справѣ стипендій рѣшено по довшôй дискусіи: 1) Щобы, о скôлько воля фундаторôвъ тому не противиться, одну часть стипендій давано ученикамъ шкôлъ промысловыхъ; 2) щобы Выдѣлъ кр. старався позыскати ôдъ правительства призволенье: лучити менший стипендіи въ бôльшій и удѣляти ихъ такожь покôнченымъ студентамъ университетôвъ, коли стипендистъ посвятиться спеціяльнымъ студіямъ; 3) щобы новій стипендіи въ своихъ актахъ стипендійныхъ узглядняли по можности высше наведенй желания и потребы. — Рахунки фонду пропинаційного за 1885 р. принято до вѣдомости. — На школу лѣсну у Львовѣ призначено на 1887 рôкъ 12.281 зр. (доходы сеи школы выносять 5.320 зр.). — На лѣчебницю львôвску (де мѣсцевій лѣкарѣ подають бѣднымъ безплатну помôчь) дано 500 зр. — Управѣ „Kółek rolniczych“ дано 1.500 зр.

На внесенье комисіи правничои справу вылученя селъ Боложинôвъ, Переволочна зъ Кобыльемъ и Соколôвкою зъ обсягу суду нов. въ Олеську и ц. к. Староства а евентуально и Рады повѣтовои въ Золочевѣ, а прилученя ихъ до суду и староства бродского, ôдступлено Выдѣлови краєвому до розслѣдженя. Опôсля Соймъ рѣшивъ третій судъ повѣтовый въ Рогатынщинѣ умѣстити въ Большôвци и заявився за ôдкрытьемъ нового суду нов. въ Пôдволочискахъ. — Петиціи рôзныхъ громадъ о ôдкрытье урядôвъ податковыхъ (въ Журавнѣ, Дыновѣ, Обертынѣ, Устрикахъ и т. д.) ôдступивъ Соймъ правительству. — Справу, щобъ у Львовѣ на внесенье палаты адвокатскои утворити урядъ депозитовый, ôдступлено правительству до узгляднения.

Справу численныхъ петицій мѣсцевыхъ Радъ шкôльныхъ, громадъ, учителѣвъ и учительокъ о пôдвышенье платъ учительскихъ, ôдступлено краєвôй Радѣ шкôльнôй и Выдѣлови кр. до вырозумѣня и розслѣдженя. Рôвно и другій петиціи въ справахъ шкôльныхъ переказано тымъ властямъ.

XVI. Засѣданье Сойму зъ дня 21 сѣчня 1887.

Справозданье Выдѣлу краєвого, щобы призволити позичку въ Банку краєвôмъ для Бродôвъ въ сумѣ 200.000 зр., ôдослано до комисіи башковои. — Позичку 100.000 зр. мѣсту Стрыеви въ тôмъ-же Банку призволивъ Соймъ безъ дебаты. — Надъ петиціею громады Радомышля о 12.000 зр. позички на докôнченье будовы школы Соймъ перейшовъ до порядку дневного. — Ôдтакъ ухвалено резолюцію до правительства, щобъ оно по мысли §. 3 уставы зъ д. 30 червня 1884 р., призначило зъ державного фонду меліораційного для Галичины суму 1,300.000 зр. При тôмъ поручено Выдѣлови кр., щобъ на будуще предкладавъ Соймови лише такій проєкты до уставъ меліораційныхъ, котрій пôдъ зглядомъ техничнымъ и правничимъ можна уважати доспѣлыми.

Потôмъ прийшовъ на порядокъ дневный прелиминарь буджету краєвого на рôкъ 1887. Головнымъ референтомъ буджетовои комисіи бувъ пос. Смаржевскій, помôчниками-жь єго пп. Казим. Бадені, Гавзнеръ, Гольдманъ, Стан. Стадницкій, Володисл. Сапѣга, Мадейскій, Стан. Бадені, Артуръ Потоцкій, Єнджеєвичъ, Скалковскій, Абрагамовичъ и Бобжиньскій. — Въ загальной дискусіи замѣтивъ пос. Сапѣга, що въ буджетѣ нема прелиминованыхъ фондôвъ на принятье архики. Рудольфа и єго подруги. Кн. Сапѣга не поставивъ нѣякои цифры на скромне але достойне принятье высокихъ гостей, але зажадавъ ôдкрытя кредиту для Выдѣлу краєвого. — Пос. о. Качала, (котрого обширну рѣчь подаємо въ „Дѣлѣ“), выступивъ зъ острою критикою нашои автономіи. — Пос. Козловскій доказувавъ, що Соймъ будь-то стараєся пôднести добробытъ краю, а на дѣлѣ на рôльництво и торговлю краєву накладає найтяжшій податки, и промавлявъ за тымъ, щобы богатѣйшій родичѣ платили за науку своихъ дѣтей въ школахъ народныхъ оплату шкôльну; щобъ Соймъ щадивъ въ выдаткахъ на шпиталѣ; щобы фонды на двигненье промыслу не дробити на найрôзнороднѣйшій цѣли, а уживати ихъ на певній галузи промыслу. Дальше замѣтивъ, що штука драматична въ театрахъ польскихъ зôйшла на безпутя; що комитетъ артистичный зробивъ сценѣ львôвскôй дуже тяжкій замѣты; що представленя оперетковй выкликують лишь ôдразу, а драматы лихо перекладанй. Внесень позитивныхъ п. Козловскій ставляти не хоче, знаючи, що теперѣшный Соймъ за ними не пôде. — Референтъ Смаржевскій зачавъ опôсля полемизувати зъ о. Качалою, але не зрозумѣвши мабуть рускои мовы полемизувавъ зъ своими власными фантазіями. О. Качала сказавъ мѣжь иншимъ, що для розрывки панôвъ (ловами) иде у насъ праця а навѣть житье людске на жертву дикимъ звѣрямъ. П. Смаржевскій зробивъ зъ того, що будьто о. Качала говорив: „Nastały u nas czasy Neronowskie, w których dla rozrywki panów rzucają ruskie dzieci na pożarcie dzikim zwierzętom“.

По тôмъ слѣдувала спеціяльна дебата надъ буджетомъ. На кошты репрезентаціи краю принявъ Соймъ безъ дебаты I. рубрику зъ сумою 102.390 зр. — При II. рубрицѣ (зарядъ краю) 235.489 зр. забравъ двѣчи голосъ п. Петрускій и боронивъ дуже горячо сумы 2.000 зр., котрій буджетова комисія ôбтяла на удержанье звѣстныхъ діюрнистôвъ при Выдѣлѣ краєвôмъ. Соймъ однакожь тымъ разомъ не послухавъ п. Петрускаго. — При III. рубрицѣ (кошты лѣченя недужихъ) повторилась давнѣйша борба о усуванье изъ шпиталѣвъ невылѣчимыхъ недужихъ. Рубрику тую принято въ цѣлости зъ сумою 670.000 зр. и зъ поправкою станьчика п. Понеля, щобъ польскимъ сестрамъ милосердным ôддати назадъ пральню въ шпитали, котру торôкъ зъ причины за великихъ коштôвъ передано було кому иншому. — Рубрику IV. (кошты щепленя) зъ сумою 55.900 зр. И рубрику V. (выдатки санитарній) 8.000 зр. принято въ цѣлости.

На засѣданю вечѣрнôмъ принято рубрику VI. (запомоги для институцій добродѣйныхъ) зъ сумою 11.674, при чѣмъ на внесенье пос. Лясоцкого дано для ветеранôвъ польскихъ зъ 1831 року краковскимъ 2000 зр. а львôвскимъ 1.500 зр. — При рубрицѣ VII. (институціи просвѣтній) вывязалася ширша дебата и поставлено богато поправокъ до внесень комисіи буджетовои. На академію наукъ въ Краковѣ дано 18.000 зр.; на школу женьску въ Стрыю 800 зр.; на товариство гимнастичне „Sokół“ у Львовѣ 1000 зр.; на школу красныхъ штукъ въ Краковѣ 7.000 зр.; на стипендіи для учит. семинаристôвъ и семинаристокъ 30.000 зр.; на интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ у Львовѣ 4.500 зр.; на „Macierz Polsk-y“ 3.000 зр.; на интернатъ св. Іосафата въ Краковѣ 1050 зр.; на „Szkoł-y“ 500 зр.; на „Muzeum“ 500 зр.; на „Wydawnictwo dziełek ludowych“ у Львовѣ 1000 зр., и т. д. На рускій институціи дано: на школу Василіянокъ въ Яворовѣ 500 зр.; для тов. „Просвѣты“ (безъ просьбы) 1000 зр.; на выдавництво учебниковъ 2.000 зр.; для „Часописи Школьной“ (до розпорядимости Выдѣлу кр.) 500 зр. и на театръ рускій до рукъ „Рускои Бесѣды“ 6.000 зр. — Противъ субвенціи для интернату Змартвыхвстанцѣвъ промовлявъ д-ръ Антоневичь, за субвенціею о. Т. Ковальскій и п. Бобжиньскій. — За пôдвышеньемъ субвенціи театрови рускому (зъ 5.000 на 6.000 зр.) промовлявъ о. Сѣчиньскій. — Богато петицій приватныхъ о запомоги на дальше образованье, межи ними петицію п-ны Ижакъ (спѣвачки) и Демкова (маляря-артиста въ Монахіюмъ) ôдступлено Выдѣлови кр. до узгляднения, але на якихъ 20 петицій призначено лише суму 2000 зр. — Учителямъ народныхъ шкôлъ Ключковскому и Громадцѣ признано по 70 зр. додатковъ 5-лѣтныхъ. — При VIII рубрицѣ (удержанье памятниковъ историчныхъ) принято резолюцію до правительства о удержанье замку въ Тыньци, на реставрацію же памятниковъ якъ и на евентуальній публикацій призначено 1.500 зр. — Дальше дано рôзній сумы, якъ для библіотеки Оссолиньскихъ, на архивы городскій у Львовѣ и въ Краковѣ, на урядниковъ при тыхъ-же архивахъ и т. п. загальну суму 13.110 зр. Поручено такожь Выдѣлови кр. розслѣдити, чи и въ якій способъ дались-бы численній акты и книги, що находяться въ архивахъ поодинокихъ мѣстъ и селъ, получити зъ архивами краєвыми у Львовѣ и въ Краковѣ, и щобъ Выдѣлъ кр. тыми актами близше заинтересувався. — Рубрику IX. (кватерункове жандармеріи) принято въ цѣлости, рôвно и X. (буджетъ дороговый) зъ сумою 881.661 зр. Зъ послѣднои рубрики дôзнались мы, що кошты заряду дорôгъ выносять 113.976 зр., будова дорôгъ 120.000 зр., удержанье ихъ 473.316 зр., запомоги на будову 165.000 зр., выдатки на мыта 6.500 зр. и заосмотреня 2.869 зр. — Ôдтакъ принято выдатки на шупасництво зъ квотою 23.000 зр. и будовы водній та меліораційній зъ квотою 122.690 зр. — На ôдсотки ôдъ позичокъ и на сплату позичокъ принято на 1887 р. суму загальну 404.016 зр., на культуру краєву (гôрництво и школу лѣсничу у Львовѣ) 12.281 зр.

Подаємо поименно соймовыхъ послôвъ, якъ голосували на XVIII. засѣданю въ справѣ рускои гимназіи.

За гимназією послы: Антоневичь, Бадені Стан., Бережницкій, Брыкчиньскій, Хамецъ, Чарторыйскій Юрій, Черкавскій, Дѣдушицкій Тадей, Дѣдушицкій Войтѣхъ, Фрухтманъ, Гольдманъ, Гавзнеръ, Єнджеевичь Едмундъ, Качала, Капрі, Кашевко, Кохановскій, о. Ковальскій, Козьебродскій Володиславъ, Лѣниньскій, Маєръ, Малецкій, Мандычевскій, Мазаракій, Меруновичь, Мрочковскій, Охримовичь, Пелешь, Пилятъ, Плавицкій, Плазиньскій, Потоцкій Альфредъ, Рей, Романовичь, Романчукъ, Руссоцкій, Сапѣга Володиславъ, Сембратовичь, Сѣчиньскій, Скаршевскій, Скшиньскій, Смаржевскій, Солецкій, Штрасеръ, Шептыцкій, Тарновскій Станиславъ, Василевскій, Вайгартъ, Вайгель, Вербицкій, Залескій, Завадскій, Зборовскій и Цоль.

Противъ гимназіи послы: Бадені Казимиръ, Бадені Володиславъ, Бобчиньскій, Бобжиньскій, Борковскій, Хшановскій, Чайковскій, Дембовскій, Гнѣвошь, Гноиньскій Янъ, Гноиньскій Винкентій, Голѣвскій, Горайскій, Горецкій, Гроссъ, Гошардъ, Янко, Єнджеєвичь Адамъ, Єнджеевичь Станиславъ, Клюцкій, Корытовскій, Козьебродскій Щасный, Козловскій, Кучковскій, Лясоцкій, Лозиньскій, Лубѣньскій, Мадейскій, Менциньскій, Михаловскій, Мѣрошевскій, Мохнацкій, Онишкевичь, Петрускій, Поляновскій, Попель, Потоцкій Артуръ, Потоцкій Романъ, Ромеръ, Розвадовскій Болеславъ, Розвадовскій Томиславъ, Рыбицкій, Сангушко, Сава, Сципіо, Скалковскій, Слонецкій, Струшкевичь, Торосевичь, Вайсманъ, Верницкій, Верещиньскій, Водзицкій, Воляньскій Николай, Воляньскій Володиславъ, Вротновскій, Замойскій, Жарскій и Живицкій.

XIX-ымъ засѣданьемъ дня 25 л. сѣчня скôнчилася сегорôчна сесія краєвого Сойму. Маршалокъ п. Янъ Тарновскій въ прощальной промовѣ своей представивъ залагоджені Соймомъ справы, а мѣжь тыми згадавъ и про ухвалу въ справѣ рускои гимназіи въ Перемышли. „Устава о заведеню языка руского въ клясахъ рôвнорядныхъ гимназій перемыскои належить до тыхъ, що суть найважнѣйшій. Єсть бо она узгляднѣньемъ (!!) бажань, высказаныхъ тутъ послами народности рускои, а по друге, изъ стороны Выс. палаты єсть актомъ доброи волѣ и прихильною ôдновѣдію на чутй тутъ голосы, що домагалися, абы зичливôсть Выс. палаты для рускои народности объявлялася не лише словами, але и чинами. *(Браво!)* Можна лише бажати, щобы тая устава була всѣми послами въ той способъ понята и оцѣнена, и щобы сталася крокомъ до що-разъ лучшого посполитого порозумѣня. *(Браво!)*“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Поголоски о вôйнѣ), а головно вѣсти, якій ôдъ кôлькохъ днѣвъ ходили на вѣденьскôй биржи, що мовь то Австрія збroиться, суть пôсля информацій „Czas-y“ зовсѣмъ безпôдставній. Кореспондентъ згаданои газеты завѣряє, що австрійске министерство вôйны не выйшло по-за границю оповѣщеныхъ вже давнѣйше розпоряджень.

(Конференція министрôвъ въ справахъ войсковыхъ.) „N. fr. Presse“ доносить, що угорскій министры Тисса и Сапари мають сего тыждня приѣхати до Вѣдня на конференцію министрôвъ, на котрôй мають вестися дальшій нарады надъ организацією загального ополченя, а такожь и нарады надъ предложеньемъ, дотыкаючимъ австрійскои обороны краєвои.

(Справа нафтова.) Зъ добре поинформованыхъ кругôвъ доносять до „Czas-y“, що дѣло порозумѣня въ справѣ нафтовôй въ послѣдныхъ дняхъ значно полѣпшилося, позаякъ правительство угорске, зробивши собѣ певній застереженя, показалось готовымъ пристати на предложеня австрійского министерства. Минувшого тыждня надôйшло було телеграфичне запытанье ôдъ гр. Таффого, чи угорскій министры готовій-бы по заключеню певныхъ компромисôвъ въ справахъ податку ôдъ цукру и оковиты приступити знову до переговорôвъ угодовыхъ. По закôнченю дебатъ буджетовыхъ буде правительство угорске мати досыть часу занятися тыми справами тымъ бôльше, що въ Пештѣ приходять чимъ разъ бôльше до переконаня, що ситуація загранична рѣшучо полѣпшилася и що небезпечнôсть колизіи зъ Россією єсть выключена.

(Соймы краєвій.) Всѣ соймы краєвій закôнчили вже свои нарады, а завтра вже збираєсь Рада державна на нову сесію. — Въ долѣшно-австрійскôмъ соймѣ ôдкинено внесенье о збôльшеню числа послôвъ зъ Вѣдня. Противъ сего внесеня голосували властителѣ бôльшихъ посѣлостей и представителѣ громадъ сѣльскихъ. Результатъ голосованя такъ огôрчивъ Вѣденцѣвъ, що президентъ мѣста заявивъ, що представителѣ Вѣдня не возьмуть участи въ ювилейнôмъ бенкетѣ сойму. На то ôдповѣвъ маршалокъ краєвый, що въ такôмъ случаю не буде нѣякого бенкету. — Справа шкôльна въ тирольскôмъ соймѣ закôнчилась тымъ, що на засѣданю дня 24 л. с. м. рѣшивъ соймъ бôльшостію всѣхъ голосôвъ противъ голосôвъ нѣмецкихъ либералôвъ перейти надъ предложеньемъ правительства до порядку дневного и завôзвати правительство до змѣны закона шкôльного въ дусѣ католицкôмъ. Такъ отже зробивъ мин. Гавчь фіяско въ Тироли зъ своимъ предложеньемъ, хочь поробивъ бувъ партіи клерикальной значній уступки. — Въ соймѣ ческôмъ велися въ послѣдныхъ дняхъ дебаты надъ буджетомъ. Ширшу дискусію выкликала лишь справа шкôльна, а именно референтъ сеи справы, пос. Матушь, домагався децентрализаціи шкôлъ. Зъ нынѣшнымъ днемъ кôнчаться мандаты выступившихъ нѣмецкихъ послôвъ.

(Зъ клюббъ парляментарныхъ.) Въ виду вже дуже близькои кампаніи парляментарнои починають вже поодинокій клюбы парляментарній приготовлюватись до новои борбы и укладають вже ôдповѣдній пляны. Одній лишь Русины, що не мають въ Радѣ державной ôдповѣдного числа своихъ представителѣвъ, сидять тихо и мусять дивитися, якъ иншій народы здобувають собѣ одно право за другимъ. Ческій клюбъ ôдбувъ свое повне засѣданье дня 23 л. с. м. пôдъ проводомъ Цайтгамера. Зъ справозданя касового сего клюбу, котрый числить 292 членôвъ, показалося, що ôнъ мавъ минувшого року 7217 зр. 54 кр. въ касѣ, зъ котрыхъ выдано 5243 зр. 59 кр., осталось отже ще 1973 зр. 95 кр. Опôсля давъ Цайтгамеръ поглядъ на справы политичній и сказавъ, що въ интересѣ ческого народу єсть удержувати миръ такъ довго, доки лишь можна. Найблизшою цѣлею ческихъ послôвъ въ Радѣ державной мусить бути, щобы теперѣшна бôльшôсть Рады державнои залагодила угоду зъ Угорщиною. „Треба конче бажати — казавъ Цайтгамеръ — щобы нашій послы въ Радѣ державной, забезпечаючи власній користи, перевели угоду, бо дотеперь переговоры угоды були причиною упадку навѣть сильныхъ партій. Удасться намъ перевести сю угоду, то наше становище буде безпечне и крѣпке и тогдѣ буде на часѣ перенести точку тяжести нашои политичнои дѣяльности на сповненье нашихъ автономичныхъ змагань. До того въ першôй линіи потреба конче, щобы мы удержали бôльшôсть, не штучно вытворену, але бôльшôсть выходячу зъ природныхъ ôдносинъ, котру навѣть жертвою муситься удержати.“ „Politik“ годиться на сю програму Цайтгамера и ставить єи за найблизшу цѣль ческимъ посламъ. — Клюбъ австрійско-нѣмецкій збереся завтра рано на засѣданье и буде радити надъ порядкомъ дневнымъ першого засѣданя палаты послôвъ. Того-жь дня збереся такожь и клюбъ польскій на нараду надъ порядкомъ дневнымъ першого засѣданя.

(Зъ Угорщины.) Дебаты буджетовій въ угорскôмъ парляментѣ выказали дуже сумный станъ угорскихъ финансôвъ. Причина сего сумного стану угорскихъ финансôвъ, котрый, наколи-бъ ще потревавъ лишь короткій часъ, мôгъ-бы довести до кризы финансовои, лежить головно въ надмѣрныхъ инвестиціяхъ и въ збôльшаню сталыхъ выдаткôвъ на администрацію, котре знову головно черезъ те повстало, що безъустанно творяться новій посады урядниковъ. Податки вышрубованй до найвысшого степени такъ, що референтъ угорскои комисіи буджетовои заявивъ рѣшучо, що въ теперѣшныхъ часахъ о пôдвышеню податковъ безпосередныхъ не можна анѣ навѣть подумати. Виправдѣ можна-бы ще пôдвысшити податки посередній, але и зъ того невеликій бувъ-бы хосенъ. Въ виду такого положеня предкладає угорскій министеръ финансôвъ величезну операцію финансову а именно конверзію, котра має обôймати 183·4 мил. зр. въ золотѣ и 110·8 мил. зр. въ срѣблѣ позичокъ державныхъ, облигацій и пріоритетôвъ зелѣзничихъ, обнятыхъ державою, ôдтакъ 26·3 мил. зр. пріоритетôвъ зелѣзниць приватныхъ, 10·6 мил. зр. пôдъ титуломъ „зелѣзничій средства руху“ и т. д. Тымъ способомъ мали-бы зменшитися выдатки скарбовій и знайшлись-бы средства на запасы касовій. Въ тôй цѣли мали-бы выкупитися згаданій довги, облигаціи и т. д., а на ихъ мѣсце выдано-бы 4% ренту. Все то выглядало-бы красно, коли-бъ лишь дѣйстно принесло якусь користь. О тôмъ однакожь сумнѣваються всѣ тымъ бôльше, що Сапари, хочь и ставить такій проєктъ, має уступити. — Зъ Вѣдня надходять вѣсти, що становище Тиссы має бути захитане а Сапари одержить сими днями димисію ôдъ цѣсаря; на єго мѣсце прійшовъ-бы совѣтникъ въ министерствѣ финансôвъ Векерлье.

Заграничній Державы.

До ситуаціи. Дивно нынѣ представляєсь ситуація въ Европѣ. Зъ одной стороны голосять, що миръ въ Европѣ забезпеченый, що ситуація значно поправилась, що нѣхто не бажає вôйны, що справа болгарека змѣнилась рѣшучо на лѣпше и близька вже залагоженя, що Россія анѣ не думає выступати противъ Австріи такъ само якъ Нѣмеччина противъ Франціи и т. д., а мимо того розходяться зъ другои стороны алярмуючій вѣсти о горячковôмъ збroєню майже всѣхъ державъ въ Европѣ, не тôлько бôльшихъ, але навѣть и малыхъ якъ Бельгія и Швайцарія. Тій такъ суперечній собѣ вѣсти роблять такій заколотъ, що дѣйстно годѣ розпôзнати, що властиво дѣєся въ Европѣ и скорше можна навѣть припустити, що — скажѣмъ — навѣть несвѣдомо приготовуєсь якась велика катастрофа. Здаєсь, якъ коли-бъ мы стояли на вулканѣ, въ котрôмъ страшно клекотить и кождои хвилѣ грозить небезпечнôсть выбуху.

Въ послѣдныхъ дняхъ найбôльше заколоту наробила Нѣмеччина алярмуючими вѣстями, що будьто Франція лагодиться до вôйны и збирає войско на нѣмецкôй граници, а длятого мусить и Нѣмеччина бути осторожною и готовитися на всякій случай. Кн. Бисмаркъ хоче конче переперти сентенатъ въ новôмъ парляментѣ и доказуе, що ôдъ ухваленя або ôдкиненя сего закона зависить миръ або вôйна. Вчера появилося такожь розпорядженье цѣсарске, заказуюче вывôзъ коней за границю. Всѣ тій непокоючій вѣсти вôдносяться до того, що кн. Бисмаркъ хоче докончe вилынути по своей думцѣ на выборы и на складъ нового парляменту. Рѣчь се такожь можлива, але зъ другои стороны трудно поняти, для чого бы кн. Бисмаркъ брався анѣ за такій средства, непокоючій цѣлу Европу, наколи-бъ дѣйстно не видѣвъ грозячои небезпечности. Що Франція, Россія и Австрія роблять такожь все можливе, щобы бути готовыми до вôйны, того чей-же доказувати не потреба. Бôльше може дивувати, що така мала Бельгія зброиться такожь. Въ арсеналахъ въ Антверпіи працюють теперь день и нôчь; такъ само занятій всѣ робôтнѣ мундурôвъ, а публично голоситься, що нѣбы то для того все такъ скоро приготовуєсь, бо зъ весною має ôдбутись проба мобилизаціи. Правительство бельгійске постановило такожь выдати заказъ вывозу коней за границю и укрѣпляє важну лінію стратегичну надъ Масою. Всѣ тій приготованя робляться очевидно лишь на евентуальну вôйну Франціи зъ Нѣмеччиною, при котрôй могла-бы Бельгія такожь потерпѣти. Зъ тыхъ самыхъ причинъ заводить такожь и Швайцарія у себе мѣры осторожности тымъ бôльше, що рухъ военный въ Франціи надъ границею Швайцаріи занепокоивъ погранічныхъ жителѣвъ швайцарскихъ. Данія зброиться такожь. Король розвязавъ даньскій фолькентингъ (парляментъ), бо ôнъ не хотѣвъ ухвалити сумъ потрѣбныхъ на военній цѣли; за то министерство заявило королеви, що укрѣпленя и збroєня дадуться перевести провизоричными сумами, наколи-бъ опозиція позыскала знову бôльшôсть въ парляментѣ. Очевидно що збroєня Даніи не вымѣрені противъ кого иншого якъ противъ Нѣмеччины, котрôй Данія не забула ще 1864 рôкъ. Дальше надходять вѣсти, що и Швеція зброиться и знову очевидно противъ Россіи. Швеція звернула свою увагу на Финляндію, котра колись мала для неи велику вагу а въ котрôй теперь Россія зъ цѣлою силою выпирає елементъ протестанстко-шведскій. „Русск. Курьеръ“ доноситъ, що россійске правительство покликало теперь зъ Штокгольму свого посла Шишкина въ тôй цѣли, щобы ôнъ здавъ справу о збroєняхъ Швеціи. Італія зброиться вже ôдъ давна а теперь буде мусѣла ще бôльше прискорити збroєнье, бо негусъ абисиньскій выступивъ вже противъ єи колоніи въ Массовѣ, лишь очевидно трохи поспѣшився. Туреччина стоить такожь вже ôдъ давна узброєна а цѣлый балканьскій пôвъостровъ то одинъ великій арсеналъ збroє, въ котрôмъ меленька Чорногора побренькуе теперь найдужше оружіемъ. Князь чорногорскій радъ-бы утворити одну велику державу сербску, до котрои належали-бъ теперѣшна Сербія, Босна, Герцеговина, Альбанія и бодай часть Мекедоніи. Въ сѣмъ его стремленю попирає его сильно Россія. Чорногора має вже теперь 60 сталевыхъ пушокъ и тôлько ôдзадныхъ карабинôвъ, що може ними узброити не тôлько всѣхъ своихъ людей (50.000), але такожь и босаньскихъ и герцоговиньскихъ ворохобникôвъ. Не диво, що недавно налякавъ Порту такъ дуже бренкôтъ чорногорского оружія.

Такъ отже представляєсь теперѣшна ситуація. Чи треба ще бôльше доказôвъ, що въ Европѣ приготовуєсь вôйна загальна, вôйна всѣхъ противъ всѣмъ? Лишь часъ єи трудно означити, але при такôй ситуаціи кожда хвиля може єи легко принести.

Справа болгарска. Передъ кôлькома днями розôйшлась була вѣсть, що членъ депутаціи болгарскои, Калчевъ, вертаючи зъ Риму, стрѣтився изъ Милянѣ зъ кн. Александромъ Батенбергскимъ, котрый черезъ Італію ѣде до Єгипту. Сама вѣсть о тôй стрѣчи, хочь вирочѣмъ неправдивôй, зробила таку сензацію, що ажь вѣденьска биржа занотувала обниженье папирôвъ. Тымчасомъ вѣсть ся — якъ сказано — була неправдива, а Калчевъ приѣхавъ дня 24 с. м. до Вѣдня, а зъ ôдси выѣхавъ опôсля до Софіи. Калчевъ выѣде опôсля до Константинополя, де стрѣтиться зъ двома другими членами депутаціи. Тымчасомъ Цанковъ працює въ Константинополи надъ тымъ, щобы Болгарію пôддати за помочею Порты зовсѣмъ пôдъ власть Россіи. Ôнъ выготовивъ вже плянъ, пôсля котрого має бути залагоджена справа болгарска. Ôнъ предкладає усуненье регентіи, обсадженье министерства дѣлъ внутрѣшныхъ и заграничныхъ цанковистами, заименованье министромъ вôйны кн. Кантакузена, розпущенье войска, введенье россійскихъ официрôвъ, амнестію всѣхъ тыхъ официрôвъ, що брали участь въ детронизаціи кн. Александра и на послѣдокъ ревизію конституціи. Зъ Софіи доносять, що регентія поручила депутаціи заявити россійскому послови въ Константинополи, що она готова помиритись зъ Россією и обняти гарантію переведеня выбору кождого иншого князя лишь не кн. Мингрельского. Має то бути рѣшучій и послѣдный крокъ регентіи. Наколи-бъ се не далося перевести, то регентія постановила вытревати ажь до кôнця и не уступити. Пôсля информаціи агентôвъ державъ европейскихъ надсыланыхъ своимъ правительствамъ, не думає регентія зовсѣмъ пôддатися безъусловно и ôддати наразъ управу краю выключно въ руки опозиціи, котра має за собою лишь дуже нечисленныхъ приклонниковъ, бо то було-бы не тôлько знакомъ до внутрѣшнои ворохобнѣ въ Болгаріи и Румеліи, але крôмъ того повстала-бы и внѣшна небезпечнôсть, котра могла-бы выкликати вôйну въ цѣлой Европѣ. Войско и народъ повстали-бы безъ сумнѣву противъ накиненого имъ правительства а тогды була-бы межиусобиця. Вже длятого самого не думає регентія уступити и выставити край на анархію. Крôмъ того збройный опôръ розширивсь-бы такожь и на Македонію, де все приготоване и чекає лишь знаку зъ Софіи и Филипополя. Наколи-бъ до того прийшло, то Туреччина, Россія, Австрія и Англія не могли-бъ приглядатись спокôйно, повставъ-бы ôдъ разу не тôлько мѣсцевый огонь на Всходѣ, але загорѣлась-бы цѣла Европа. Въ тôмъ дусѣ поробила регентія представленя представителямъ державъ европейскихъ въ Софіи а особливо нѣмецкому агентови Тильманови, котрый домагаєся конче, щобы регентія уступила безъ всякихъ условій. Регентія заявила єму, що коли судьба Болгаріи не обходить Нѣмеччину, якъ то заявивъ кн. Бисмаркъ, то Нѣмеччина не повинна-бы напирати. Наколи-бы же регентія уступила, якъ сего жадає Тильманъ, то она прислужилась-бы Нѣмеччинѣ, котра хоче лишь вдоволити Россію, але провинилась-бы супротивъ Болгаріи. Регентія мусить числитися зъ публичнымъ мнѣньемъ, котре знову дуже голосно объявляєсь на митингахъ. Всѣ взывають регентію, щобы она не пôддавалась, бо народъ и войско не пôддасться и готовій радше згинути якъ приняти добровôльно неволю. Регентія выслала отже Волковичеви до Константинополя инструкцію, що прійме угоду депутаціи зъ Портою але пôдъ

условіемъ, що закимъ прійде до выконаня сеи угоды, державы трактатовй дадуть ѣй свою санкцію. Безъ тои санкціи регентія не може выставляти край на непевну судьбу. Змѣны правительства и собранія мусять такъ бути переведенй, щобы въ краю не повстало недовѣрье и страхъ и щобы конституція не була нарушена. Безъ такихъ гарантій не уступить анѣ регентія, анѣ войско и народъ.

Россія. Дѣяльность нового министра финансовъ, Вишнеградского, мае заявитися въ томъ, що онъ буде старатися якъ найскорше обнижити тарифу зелѣзничу. Се мае бути одна зъ головныхъ точокъ его финансовои програмы. Кажуть такожь, що зелѣзницѣ задовженй зглядомъ державы мають перейти на власность державы. „Прав. Вѣст.“ помѣстивъ недавно широкій описъ принятя на царскомъ дворѣ французкого посла Лябулея. Подчасъ принятя були присутнй всѣ министры, тѣло дипломатичне и правительственй достойники. Царь мавъ сказати до Лябулея умысно такъ голосно, щобы его всѣ чули, що его дуже зрадувала одправа, яку дали французкй министры Гобле и Флюрансъ болгарскій депутаціи. — „Новости“ доказують, що всѣ приготовленя, якй робить Австрія, суть обчисленй лишь на то, щобы ще въ послѣдній хвили змусити Россію до якои уступки. Пбля досвѣдовъ о щирости Европы не можна отже вѣрити въ то, що доносить „Journ. de St. Ptbg.“, що именно справа болгарска закончиться въ користь Россіи. „Нов. Врем.“ одраджуе союзъ Россіи зъ Францією, бо союзъ такій могъ-бы принести користь лишь на случай конфликту Россіи зъ Нѣмеччиною.

Нѣмеччина. Кн. Бисмаркъ явився несподѣвано на засѣданю пруского сойму подчасъ дебатъ буджетовыхъ, а забравши голосъ сказавъ, що правительство не думае теперь заводити монополю горѣвки и тютюну, а цѣсарь мусѣвъ розвязати парляментъ для того, бо большость, котра черезъ то лишь стаесь большостею, що сполучаються Поляки, Вельфы и соціяльнй демократы, не може мати довѣря цѣсарского и въ рукахъ еи не можна полишити судьбу нѣмецкои арміи. — Редактора газеты „Potsdamer Nachrichten“, котра подала була вѣсть о раненю Вильома черезъ царя, засуджено на 6 мѣсяцѣвъ за ширенье ложныхъ вѣстей. — Ходить поголоска, що баварскій регентъ, кн. Люитпольдъ, мае вже въ короткомъ часѣ вступити на престолъ баварскій.

Италія. Италія мае новый клопотъ въ Африцѣ, а именно въ еи колоніи въ Массавѣ. Король абесиньскій — якъ кажуть — подмовленый кимсь, выславъ свои полки противъ сего мѣста. Дня 26 с. м. мало навѣть прійти подъ Массавою до борбы, въ котрой погибло 5 Италіянцѣвъ и 200 Абессинцѣвъ. Ген. Генѣ въ Массавѣ зажадавъ телеграфично высланя 600 людей войска на помочь. Італійскій газеты доносять, що наразѣ мають одойти до Массавы двѣ корветы для скрѣпленя тамошнои залоги, а зъ концемъ сего мѣсяця мають одойти ще 12 полковъ пѣхоты, три компаніи альпейскй и одна батерія горска.

НОВИНКИ.

— **Запрошенье на Загальнй Зборы товариства „Просвѣта“**, котрй одбудуться у Львовѣ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ (улиця Скарбковска ч. 2), дня 2 л. лютого 1887. Рано буде поминальне богослуженье въ Успеньскій церкви за помершихъ членовъ, „Просвѣты“, а по зборахъ вечерокъ вокально-деклямаційный. Порядокъ дневный:

1. Справозданье уступаючого Выдѣлу зъ дѣяльности товариства за рокъ 1886.
2. справозданье касіера;
3. справозданье економа;
4. справозданье комисіи контрольнои;
5. выборъ нового Выдѣлу;
6. выборъ комисіи контрольной;
7. внесеня Выдѣлу и членовъ. Початокъ о год. 3. пополудни. — Одъ центр. Выдѣлу товариства „Просвѣта“, у Львовѣ дня 1 (13) сѣчня 1887. *Д-ръ Омелянъ Огоновскій*, голова; *Олекса Ярема* секретарь.

— **Выдѣлъ Народнои Рускои Читальнѣ у Львовѣ** мае честь подати до вѣдомости, що зъ дотеперѣшного свого помѣщеня перенесеня одъ 1 л. лютого с. р. до дому Ставропигійского Института при улици Бляхарскій на II. поверсѣ. Тамъ буде близше церкви и П. Т. публика зможе численнѣйше навѣщати Народну Руску Читальню якъ доси. — Одъ Выдѣлу.

— **Львовска „Народна Торговля“** обсадила уже два мѣсця касы склеповои женщинами, а то: у Львовѣ надала тую посаду паннѣ Климентинѣ Волошиновичѣвнй, а въ Перемышли паннѣ Александрѣ Величковскій. Въ Дрогобычи же есть начальницею складу панѣ Марія Тиховичева.

— **Ще 4 „вовняни“ вечеры зъ танцами**, устроюванй „Русскимъ Касиномъ“ въ великій сали „Народного Дому“ въ суботы, одбудуться въ днѣ 17 (29) сѣчня, 5 л. лютого, 12 л. лютого и 19 л. лютого с. р. — Строй для мужчинъ балевый. Входъ на салю 1 зр. одъ особы; для членовъ академичныхъ товариствъ 50 кр. Билеты, лише за оказаньемъ розосланыхъ запросинъ, можна достати въ „Русскомъ Касинѣ“ (въ „Нар. Домѣ“) що дня одъ 7 до 9 год. вечеромъ. Початокъ кождого вечера точно о 8 годинѣ.

— **Въ Дрогобычи** одбуваються теперь выборы до Рады мѣскои. Дня 19 и 20 л. с. м. выбиравъ третій кругъ выборцѣвъ, котрый числить до 2.000 членовъ. Голосовало однакъ лише 344 выборцѣвъ а 320 зъ нихъ на п. Ксеноф. Охримовича. Выборы зъ другого круга одбулись 25 а зъ першого одбуваються нынѣ.

— **При доповняючомъ выборѣ до Рады повѣтовои въ Збаражи** выбраный изъ сельскихъ громадъ Микола Бучакъ, господарь зъ Стрыѣвки.

— **Зъ Кристинополя — въ справѣ дяковскій.** Въ виду того, що Соймъ краевый не узгляднивъ дяковскихъ петицій о унормованье сумныхъ дяковскихъ обставинъ, и большостію 4 голосовъ не допустивъ до того, щобы Выдѣлъ кр. дяковску справу близше розглянувъ; въ виду того, що петенты-дяки не просили у Сойму матерільной помочи, а домагалися лише узасадненои реституціи за забранй имъ до фонду школьного хаты зъ огородами, полями и другй одъ громадъ побираній датки, якй одъ непамятныхъ часовъ для дяковъ, яко доконче потрѣбныхъ при услугахъ церковныхъ въ нашомъ св. обрядѣ, ерегованй були — уложивъ Комитетъ дяковскій, основаный въ Кристинополи, петицію до Выс. Рады державнои у Вѣдни въ тій мысли, щобы Выс. Рада державна поручила дяковску справу въ Галичинѣ Выс. правительству до розсмотреня и рѣшеня. Завзываються прото чч. родимцѣ-дяки, щобы въ короткомъ часѣ, въ своемъ власномъ интересѣ надсылали свои подписы до Комитету дяковского въ Кристинополи на руки о. В. Чернецкого. — Кристинополь дня 25. сѣчня 1887. Одъ Комитету дяковского.

— **Президентомъ торговельной палаты въ Бродахъ** выбраный Адольфъ Быкъ а заступникомъ его Казимиръ Витославскій, мѣсцевый аптикарь.

— **Тѣло учительске гимназіи бродскои** загадало почтити память двохъ помершихъ въ Бродахъ професоровъ гимназіяльныхъ, д-ра Маврера и проф. Шмудермаера, выставленьемъ имъ памятниковъ надгробныхъ. Въ той цѣли постановило тѣло учительске дати чотыри платнй одчиты. Проф. Шиндлеръ читавъ о характерахъ зъ „Потопу“ Сѣнкевича, проф. Ресль о домовомъ житю у Римлянъ, а проф. Кокорудзъ о передхристіяньскій религіи Славянъ. На тыхъ одчитахъ явилась бродска публика численно, именно же на другомъ одчитѣ, въ язычѣ нѣмецкомъ, була саля биткомъ набита публикою жидовскою. Безмѣрно подобавъ ся третій одчитъ проф. Кокорудза доборовой публицѣ, котра зъ напруженою увагою безъ перервы майже двѣ годины слухала. Авторъ обробивъ основно и интересно митологію славяньску и выказавъ наглядно спольность позостальныхъ ще передхристіяньскихъ религійныхъ обрядовъ у Русиновъ, Поляковъ, Чеховъ, Сербовъ и т. д.

— **Степень доктора правъ** „honoris causa“ надавъ львовскій университетъ, на подставѣ рѣшеня Выдѣлу правничого и призволеня цѣсарского, латиньскому львовскому архіепископови Северинови Моравскому. Причиною тою есть обставина, що архіеп. Моравскій бувъ слухателемъ права на львовскомъ университетѣ и зложивъ два правничй регороза а одтакъ трудився яко юристъ при прокураторіи скарбу и написавъ кольска цѣнныхъ розправъ о предметахъ дотыкаючихъ публичного права.

— **Дробній вѣсти.** Рада громадска мѣста Долины надала почетне горожаньство тамошному судіи пов. В. Коссакевичеви. — Слабе земле-трисенье навѣстило въ ночи зъ 23 на 24 с. м. Венецію, не полишивши однакъ по собѣ нѣякихъ сумныхъ наслѣдковъ. —

— **Рада управляюча черновецкои зелѣзницѣ** хоче сполучити въ Равѣ рускій нову зелѣзницю Львовъ-Белзецъ-Рава зъ зелѣзницями россійскими. Въ той цѣли выслала она свого члена п. Цифра для переведеня сеи справы до Петербурга

— **За противзаконній агитаціи выборчій** засуджено минувшои суботы въ Черновцяхъ Авраама Бергера на 8 днѣвъ арешту зъ 2-разовымъ постомъ, Кароля Уалика и Мих. Федюка на 14 днѣвъ арешту зъ 1-разовымъ а Ицка Майслера на 14 днѣвъ арешту зъ 2-разовымъ постомъ.

— **Неуправнене лѣченье зубовъ.** Министерство справъ внутрѣшныхъ выдало недавно розпорядженье дотыкаюче т. зв. дентистичныхъ техниковъ. Постановляе оно, що робити штучній зубы вольно кождому, однакъ зъ того титулу не можна ще лѣчити на зубы и треба до того бути лѣкаремъ-дентистомъ. Зъ другои стороны не есть и техника дентистична предметомъ самостойного промыслу и власти промысловй не можуть принимати зголошеня до веденя дентистичнои техники и выдавати зголошуючимъ-ся промысловй аркушѣ.

— **Церковь св Софіи въ Цзргородѣ**, перемѣнена Турками въ головный мечетъ, есть близькою цѣлковитои руины. Найкрасшій сей памятникъ старо-христіяньскои будовничои штуки, поставленый за часовъ Юстиніяна въ р. 532 Ізіолоромъ зъ Милету и Антеміемъ зъ Тралеса, могъ-бы бувъ довго ще стояти и чудувати людей, коли-бъ не варварске господарство Турковъ, не умѣючихъ познати и цѣнити вартости памятниковъ штуки. Нынѣ покрытй всѣ колюмны, луки и склепѣня церкви численными рисами а чотыри головній стовны, на котрыхъ спочивае цѣла баня церкви знаходяться въ такомъ станѣ, що здаесь не подержать вже довго на своихъ тысячкою лѣтъ згорбленыхъ плечахъ величезного тягару. Велика шкода, що нынѣ межинародне право не бере подъ свою охорону такихъ памятниковъ старины, котрй мають вартость и значенье не лише для краю, въ котромъ знаходяться, але для цѣлого цивилизованого свѣта.

— **Ноты державній на 5 зр. ав.** явилися въ оборотѣ понадтинаній и поклесній, есть подозрѣнье, що понадтинанй капалки уживаються до складаня новыхъ нотъ. Супротивъ того звертае краева дирекція скарбу на подставѣ рескрипту министерства скарбу увагу всѣхъ, щобы тымъ нотамъ пильно приглядались и понадтинаныхъ нотъ не приймали.

— **Телефонична комуникація мѣжь Парижемъ а Брукселею** буде отворена сими днями. Недавно одбулися першй пробы: министры французкій розмовляли зъ министрами бельгійскими и познавалися по голосѣ. Телефоны лучить дротъ не зелѣзный, якъ доси звычайно бувало, а фосфоровый бронзовый, котрый мае далеко лучше и выразнѣйше переносити звуки тоновъ мовы. Бесѣда обнимаюча 500 словъ була перенесена въ годинѣ зъ Брукселѣ до Парижа. Незабавомъ мае получитись Брукселя телефоничнымъ дротомъ зъ Колоніею и Амстердамомъ.

— **Страшный видъ** представився передвчера вечеромъ Львовянамъ переходячимъ черезъ ринокъ. Зъ каменицѣ подъ ч. 13. выбѣгла зъ страшнымъ крикомъ служниця Анна Качмарь, окружена цѣла поломенемъ загорѣвшои на нѣй нафты, котру розлила засвѣчуючи неострожно лямпу. Купець изъ сусѣдного склепу знявъ зъ себе верхну грубу одѣжь, накинувъ еи на нещастну, и тымъ способомъ придушивъ огонь. Помимо того потерпѣла она сильне ушкодженье тѣла и есть мала лише надѣя удержати еи при житю.

— **Катастрофа въ театрѣ.** Подчасъ представленя въ театральной сали лондоньского драматичного товариства „Иремя“ роздався нежданно крикъ „горить!“ На крикъ сей все, що було въ театрѣ, кинулося до дверей, и розпочалася повна роспуки борба. На нещастье згасло ще и свѣтло въ сали и настала темрява. Въ глотѣ, утратило житье 17 особъ, найбольше женщинъ.

— **Въ Букарештѣ** згорѣвъ великій готель Бульваръ. Шкода выносить 1,100.000 франковъ а асекурованыхъ було 80% шкоды. Огонь занявся зъ подданя, де мешкали хористки одъ оперы. Гостѣ зъ готелю ледви встигли поутѣкати въ сорочкахъ. Бароны Гамерштайнъ и Веберъ, члены австрійского посольства въ Букарештѣ, и одинъ членъ італійского посольства утратили въ огни цѣле майно. Огнева сторожа не лишь не бралась енергично до ратунку, але ще крала, що можна було, зъ выратованыхъ рѣчей.

— **Игрища быковъ**, звѣстній доси лише въ Испаніи, заведено недавно въ высоко-культурной Франціи. Въ початкахъ сего мѣсяця одбулося перше таке „представленье“ въ збудованомъ умысно на се позорищи въ Парижи, въ присутности тысячокъ людей. Деякй члены товариствъ охороны звѣрятъ хотѣли заде-монструвати противъ новои забавки зденервованыхъ Парижанъ, однакъ большость перекричала ихъ и выгнала зъ цирку.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. А Б. въ Серетци. Заплачено до 31 марта 1887.; залеглостей нема нѣякихъ. — **Всч. І Т. въ Любши.** На р. 1887 зостало 4.50 зр. — **Всч. Т. Д. въ Петровѣ.** Заплачено до 30 жовтня 1886. — **Всч Г. Б въ Самотыльникахъ.** Заплачено до конця року 1886. — **Всч. Е. А. въ Торскомъ.** Если „Дѣло“ не доходить правильно, нема иншои рады, якъ внести жалобу до Дирекціи почтъ. — **Всч. І К въ Подусельній и Всч. І. М. въ Жуковѣ.** Реклямованй числа выслано въ-друге. — **Всч. Н. К въ Нѣмшинѣ.** Можна. **Всч. Д. Л. въ Цуцыловѣ.** Мы внесли жалобу до дирекціи; може що поможе. — **Всч. Д. Л. въ Лѣтыни.** Добре; просимо. — **Всч. І. К. въ Сеньковій-воли** На 1887. р. достали 5 зр. Повѣсть „Власн. силами“ розошлеся въ суботу. — **Всч. І. Б. въ Кутищи.** Добре. **Всч. Ю. Ж. въ Судовій-вишни.** Все въ порядку; „Зоря“ передано 2 зр. — **Всч М. К въ Рожискахъ.** Грошѣ одержали; дякуемо! **Всч. І. Г. въ Волковѣ.** Заплачено до 31 марта 1887.

Подяка.

Неумолима судьба нанесла намъ тяжкій ударъ. Смерть люто вырвала намъ 17 сѣчня 1887. зъ родинного лона нашу найдорожшу доньку Марію, въ самомъ розцвѣтѣ житя. Въ сѣй тяжкій печали одинокою потѣхою и одрадою було для насъ співчутье нашихъ щирыхъ сусѣдовъ, ПП. Жулевичѣвъ, Волошиньскихъ, Долошицкихъ, сродниковъ и знакомыхъ. Почитаемо собѣ про-то святымъ обовязкомъ заявити нынѣшнымъ глубоку подяку всѣмъ сочувствуючимъ намъ, а особливо дякуемо: Впр. оо. Вас. Волошиньскому, Петру Жолевичу, Емил. Грушкевичу, В. Насальскому, Ем. Гриневецкому за ихъ трудъ и участь въ торжествѣ похоронномъ. Не меше дякуемо о. Д. Гордыньскому зъ Скла за трогательне слово при богослуженю, а о. І. Долошицкому за его потѣшаюче слово надъ могилою. Тоже дякуемо Вбл. помѣщикамъ А. Шимановскому и А. Тарнавскому, котрй прибули оддати покойной послѣдну прислугу. Вконець дякуемо Бл. пани Зиновіи Грушкевичовій за приукрашенье домовины вѣнцями, якъ и всѣмъ ЧЧ. прихожанамъ, котрй своею громадною присутностію причинилися до звеличаня похоронного товариства. Широ-руске спаси Бѣгъ! Тростянець, дня 25 сѣчня 1887. *Николай и Антонина Мацюраки*, родичѣ. — Северинъ, Ольга, Наталія, Теодора, Александра, Антонина. Софія, Несторъ, братя и сестры покойнои.

Антика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1561 259—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Заведенье огородниче
ЮСИФА СКАРБКА
у Львовѣ, на Рурахъ ч. 21.

мае честь понѣдомити Пов. Публику, що мае великій запасъ найкрасшихъ цвѣтовъ до букетовъ балевыхъ, весѣльныхъ и т. д. Такожь выробляе въ найдобрѣйшомъ смаку розного рода вѣнцѣ якъ такожь удержуе манжеты шовковй и коронковй и т. д. Всякй замовлена выконуе въ найкоротшомъ часѣ по цѣнахъ найдешевшихъ. Декорацій до забавъ балевыхъ якъ такожь до салоновъ и комнатъ въ найновѣйшомъ смаку. 1827 (2—3)

Ученикъ высшои гимназіи
глядить лекціи на село.

Може дуже добре приготовити приватистовъ до испиту зъ I-шои и зъ II-гои клясъ гимназіяльныхъ, а тымъ больше зъ народныхъ школъ.

Адресу мою зволить подати Администрація „Дѣла“. 2—?

Поѣзды зелѣзниць не-державныхъ.

Зелѣз. Кароля Людвика.	ПРИХОДЯТЬ Поси	Льок.	Особ.	Мѣш.	ОДХОДЯТЬ Поси	Льок	Особ	Мѣш.
Зъ Кракова:								
Въ Ярославли	2 18	2 00	4 50	6 31	9 26	6 12	10 46	10 57
„ Перемышли	3 09	3 19	5 52	7 49	2 22	2 08	4 58	6 39
„ Львовѣ (голов. двор.)	5 30	6 46	9 07	11 15	3 15	3 29	6 12	8 04
„ Львовѣ (Подзамче)			мѣш				мѣш.	
„ Краснѣмъ	7 00		12 14	2 15	6 02		10 35	12 18
„ Тернополи	9 15		3 58	6 17	7 08		12 39	2 40
„ Подволочискахъ	10 38		6 10	8 58	9 23		4 14	6 47
Зъ Подволочискъ:					5 20		5 56	6 46
Въ Тернополи	6 30		8 08	8 54	6 38		8 28	9 16
„ Краснѣмъ	8 44		11 50	1 02	8 52		12 15	1 27
„ Львовѣ (Подзамче)	9 50		2 08	2 59			особ	
„ Львовѣ (голов. двор.)			особ		10 24	7 50	3 50	4 30
„ Перемышли	12 39	11 00	6 27	7 48	12 45	11 08	6 36	8 05
„ Ярославли	1 32	12 17	7 30	9 13	1 37	12 37	7 38	9 21
„ Краковѣ	6 48	8 20	2 33	5 07				7 58
Зъ Ярославля:								1 19
Въ Равѣ рускій				12 44				
„ Сокали				5 06				7 15
Зъ Сокаля:								11 33
Въ Равѣ рускій				10 54				
„ Ярославли				4 17		мѣш	мѣш	
Зъ Бродовъ:		мѣш.	мѣш.			7 08	9 21	11 00
Въ Краснѣмъ		8 27	11 10	12 30				
Зъ Красного:						7 25	1 19	3 10
Въ Бродахъ		8 42	3 10	4 38				
Зелѣз. Львовско-Черновецк.			мѣш.				мѣш.	
Зъ Львова:					6 00		12 02	10 46
Въ Станиславовѣ	9 14		6 15	5 00	9 30		6 40	5 18
„ Коломыи	10 52		9 30	8 01	10 56		9 35	8 17
„ Черновцяхъ	12 35		12 30	12 02				
Зъ Черновець:					3 04		2 55	3 18
Въ Коломыи	3 43		6 07	6 14	4 46		6 22	6 27
„ Станиславовѣ	6 01		8 50	8 51	6 16		9 15	9 09
„ Львовѣ	9 43		3 10	3 15				
Зелѣз. Угорско-Галицка.					особ		мѣш.	
Зъ Перемышля:	особ.				8 20		8 50	2 34
Въ Хировѣ	9 37		10 13	4 16	9 49		10 34	4 58
„ Лупковѣ	2 14		3 49					
Зъ Лупкова:					1 08		11 46	
Въ Хировѣ	4 56		4 09	1 46	5 04		4 17	5 10
„ Перемышли	6 13		5 38	6 48				

Числа подчеркненй въ минутахъ, означають часъ ночный (одъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). — Часъ пештеньскій (щобы одержати львовскій, треба всюды додати 20 минутъ).

Д-ръ Антоній Бергеръ
спеціялистъ хоробъ шкорныхъ и сифилистичныхъ.
Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высилае лѣки. 1822 2—0
Его „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.
Ординація дома одъ год. 3—5
Львовъ, ул Кароля Людвика, ч 7.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галицкого
Акційного Банку Гипотечного
1811 54—? купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
подъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечній и 5% Листы Гип. преміованй,
котрыхъ пболя закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвышои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталовъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія
можна одержати въ сѣй Конторѣ.
(до выльосованя зъ 10% премію т. е. по 110 за 100)
Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневномъ, не числячи нѣякои провизіи.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6
поручае Впов П. Т. Публицѣ овой выключный складъ
Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае еи пболя побочь стоячого цѣнника

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.
Особливо звертаеся увагу на 3знаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½ кильо	1	60
„ „ мелянжь	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжь каравана	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч. II.	„ „	4	60
„ (Ч. III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60 р.	2	40
„ („	2 „ — „	3	—
„ („	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кильо	1	60
„ (Г. prima	„ „	1	80
„ (non plus ultra	„ „	2	50

Ласкавй поручення почтою, опакованье франко. 1802 9—20

К. Ф. ПОПОВИЧ
въ Тернополи
поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.
Порто почтове и бочёвка.
Прошу о ласкавй замовленя.
1801 17—24

„Рускій Правотарь домовый“
або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбній письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.
Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигиновскій.
Томъ I: **Законъ цивильный** разъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и больше якъ 200 рознородными взорцями та прикладами. Сторонъ 4½ + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.
Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в
Хто купуе у п. В. Левицкого въ Залощяхъ, платить за 1 прим. только 3 зр. 30 кр. — Для предплатниковъ „Дѣла“ и „Батьковщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр
Проспекты обширій высилае на жаданье п. В. Левицкій въ Залощяхъ. Въ выняткованыхъ случаяхъ дався 1 примѣрникъ (не по зниженой цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (5—15)

Лишь правд съ маркою „Котва“
Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаеся симъ правдивый
Pain-Expeller
съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.
Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ.

„Батьковщина“
политична часопись для народу, выходить въ роцѣ 1887 разъ въ тыждень (що пятницѣ) на перемѣну то на цѣломъ, то на повъ аркуша.
Предплата выносить на цѣлый рокъ **4 зр**, на повъ року **2 зр.**, на чверть року **1 зр.** — Выдавництво у Львовѣ, ул. Академична, ч. 8.

„Буковина“
часопись политична, бодро заступаюча интересы Буковиньскои Руси, выходить въ Черновцяхъ два разы на мѣсяць подъ редакцією Ю. Федьковича.
Предплата: на цѣлый рокъ **3 зр**, на повъ року **1 зр. 50 кр**, на третину року **1 зр.**

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**
Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 6. Львôвъ, Субота 17 (29) сѣчня 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка Рукописи звертаються лишь на попереднє застереженьє

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfis hgasse 10; M. Dukes. Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Бібліотеки“:		*зъ дод. „Бібліотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

„Дѣло“ не просить — а грозить!

„*Dilo* nie prosi — a grozi!“ Такъ кôнчить нынѣшный „Kurjer Lwowski“ свою статью про оцѣненье „Дѣломъ“ драконьскои ухвалы Kol-а соймового и ухвалы Сойму въ справѣ заснованя рускои гимназіи въ Перемышли — и розумѣеся, „демократичный“ органъ обурюѣсь на насъ, що мы грознмо, а не просимо. Польскій демократичный органъ показуѣся дуже ласкавымъ для насъ, позволяючи намъ бодай п р о с и т и папôвъ польскихъ о ласку, щобъ они позволили, абы правительство за свои грошѣ завело гимназію руску въ Перемышли. Справдѣ, мы дуже зухвалй!

Польскѣ независимѣ органы, мѣжь ними и „Kurjer Lwowski“, стараються всѣми силами вмовити въ Русинôвъ, що ухваленѣ паралельки рускѣ при гимназіи перемыскôй, а окрема гимназія руска, — то „najzupełniej to samo“. Кажуть, що они, хочь и якъ заходять въ голову, не можуть зрозумѣти, въ чѣмъ бы заснованье окремои гимназіи мало бути для Русинôвъ лѣпше, якъ паралельки. На то мы можемо сказати словами однои нашои драматичнои штуки народнои: „Лукавишь, серденько, а добре розумѣешь!“

Длячого паралельки рускѣ въ Перемышли и въ загалѣ, и спеціяльно для Русинôвъ, не то само, що окрема гимназія, — о тôмъ насамперед говорить комисія шкôльна въ своѣмъ справозданю, а дальше, се питанье пояснивъ въ Соймѣ пос. Романчукъ дуже основно и такъ популярно, що вже популярнѣйше годѣ було, а коли хто ще й того не зрозумѣвъ, то вже хиба не хотѣвъ розумѣти. Пос. Романчукъ заведенье паралельокъ рускихъ въ Перемышли своими аргументами такъ спровадивъ ad absurdum, що противъ єго заключеня, що польска гимназія въ Перемышли зъ рускими паралельками послужила-бы хиба за вдячный п[illegible]ъ, метъ для вѣденьского туриста-фейе тониста до очеркôвъ „aus Halbasien“ — що противъ того, кажемо, заключеня нѣхто не смѣвъ анѣ слова сказати. А прецѣнь не знайшлося въ Соймѣ бôльшости, котра-бы зъ огляду на розвôй самои перемыскои гимназіи була голосувала за внесеньемъ комисіи.

Тутъ, очевидно, грала р о л ю п о л и т и к а. Конвульсійный крикъ „Газеты Народовои“ — „rusyfikacya miast n a s z y c h!“ ôдъ чуба ажь до пятъ пронявъ шовинистôвъ польскихъ, и они стали на выхôдну точку тои-жь „Газеты“, що мѣста рускѣ, а мѣжь ними и княжкій нашь Перемышль — то „zdobycz““ польска, а пустити тую добычь зъ рукъ, с. є. заложити руску гимназію, то така сама „zdrada narodowa“, якъ продати кусень землѣ въ Познаньщинѣ Бисмарковôй комисіи колонизаційнôй. Такъ то вже почато нынѣ толкувати ôдношины Полякôвъ до Русинôвъ на прадѣдньôй рускôй земли! Цѣлкомъ такъ само, якъ толкуе Бисмаркъ право Нѣмцѣвъ, а Катковъ або якій-небудь Гурко право Великороссôвъ до земель польскихъ. Ну, при такôмъ станѣ рѣчи чей зволять намъ панове демократы польскѣ позволити заняти тутъ въ Галичинѣ лишь таке саме становище, яке занимають ихъ братя въ Познаньщинѣ або въ Царствѣ Польскôмъ. Рôзница лишь тая, що въ Галичинѣ Поляки, хвала Богу, не стоять до Русинôвъ въ такôмъ самôмъ ôдношеню, якъ н. пр. въ Познаньщинѣ Нѣмцѣ до Полякôвъ, въ ôдношеню володѣючого и пôдданого, — але въ ôдношеню рôвнорядномъ, пôдданыхъ супротивъ монархіи австрійскои. Длятого высказ — такожь мабуть „демократа“ — д-ра Зыбликевича при дебатѣ надъ рускою гимназією перемыскою въ Kol-ѣ польскôмъ, що, мовлявъ, sprawa ruska nie jest sprawą austryacką, ale polską, — не єсть еще, якъ Нѣмцѣ кажуть, überwundener Standpunkt. За то, що такъ не єсть, мы Русины можемо хиба лишь дякувати Богу... И мы пересвѣдченѣ, що рахунки нашѣ зъ правительствомъ нынѣ стояли-бы далеко инакше, на хосенъ не лише нашъ, але цѣлого краю и монархіи, коли-бъ не то шалене стремленье нашихъ bracі — справу руску зробити чисто polską, т. є. ôдняти правительству австрійскому всяку ингеренцію на интересы рускаго народу въ монархіи. Намъ здаеся, що Австрія, хочь якій вже поробила въ тôмъ напрямѣ уступства Полякамъ, права того, въ жизненных своихъ интересѣ, таки до крыхты не зречеся, а маленькимъ доказомъ на то єсть и послѣдне заявленье министра просвѣты о потребѣ рускои гимназіи въ Перемышли.

Органъ „демократôвъ“ польскихъ, „Kurjer Lw.“ заявляе, що ôнъ не признае насъ за „народовцѣвъ“ и що мы на симпатію єго и „демократôвъ“ польскихъ числити не можемо, — бо симпатію ихъ посѣдае сторонництво руске, „które dotychczas wcale nie jest zorganizowane, stronnictwo *prawdziwie* ruskie“ — то здаесь: о. Бобровичь, п. Мих. Павликъ и т. п. Дуже красно! Улѣпѣть собѣ, панове, и зъ воску prawdziwych Rusinów и уважайте ихъ за „narodowców“, — мы противъ того нѣчого не маемо! То ваша метода, защеплена у васъ покôйнымъ короликомъ вашимъ Яномъ IV. А Русь правдива народна буде собѣ рости и рости, бо она мае зъ-ôдки черпати свои жизненнй соки, и якъ все доси, такъ и на будуще, стане въ грôзнôй своѣй поставѣ передъ вами и заслонить собою всѣ восковѣ фигуры передъ вашими очима, якъ уже заслонила вамъ колишну пôдпору вашу — тыхъ бѣдныхъ нынѣ неборакôвъ gente Rutheni, natione Poloni, такихъ Черкавскихъ, Савчиньскихъ, Костецкихъ, и т. п., котрй колись були великими, гранитными колюмнами prawdziwej narodowej Rusi у бл. п. Яна IV.

Органъ „демократôвъ“ польскихъ, розумѣеся, найбôльше бере намъ за зле, що мы въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“ сказали ось що: „Правительство хотѣло намъ дати руску гимназію, просило навѣть о то польску бôльшôсть въ Соймѣ, а тая — нѣ тай нѣ! и вырвала Русинамъ зъ рукъ то, що правительство давало. Коли такъ, то мы теперь хочемо говорити прямо зъ правительствомъ: „Залежить тобѣ нынѣ на Русинахъ и думаешь щиро, то не оглядайся на Соймъ. Нынѣшный складъ єго небдповѣдный — Соймъ розвязати и перевести новй, на справедливости опертй выборы, а край за такій крокъ конституційный правительству лише подякуе“. Чи „Kurjer“, органъ „демократôвъ“ польскихъ, може мати що противъ того? Ба, ôнъ ще лютиться на насъ! Ну, зъ такимъ „демократизмомъ“ — ховайтеся, панове! Мы спытали-бы польскій нарôдъ, — то певно инакша выпалабы гадка...

Самъ „Kurjer“ передъ кôлькома днями писавъ, що цѣле голосованье надъ рускою гимназією въ Перемышли було „komedyą“, що голосы „за“ гимназією були „obstalowane“, що „такого дивогляду не видѣвъ ще Соймъ галицкій“ и т. д., — а нынѣ покликуеся уже на 54 голосы ôдданй „за“ гимназією. Ба, що [illegible], вже каже ôдъ себе, що тіи послы, котрй голосували „противъ“ гимназіи, „nie głosowali przeciw Rusinom, a tylko nie chcieli względów pedagogicznych (!), politycznych (!) a wreszcie i finansowych (!) poświęcić k a p r y s o w i (!!!)“. Такъ, бачите, говорить органъ „демократôвъ“ польскихъ. Се чейже пародія всякого демократизму!

И той органъ „демократôвъ“ польскихъ не може знести того, що „*Dilo* nie prosi — a grozi“.

Справа податку ôдъ грунтôвъ приходскихъ на рôкъ 1887.

Пôсля закона конгруального маѣ въ роцѣ 1887 наступити пôдвышенье на половину конгруы для сталыхъ приходникôвъ пôсля новои высоты тои-жь конгруы, т. є. 500 зр. а. в. Хочь до сего часу зъ половина священникôвъ не отримала ще навѣть адъюстованыхъ фасій и выказу чистого доходу зъ приходствъ ôдъ дотычныхъ властей, а тымъ менше, о кôлько знаемо, жаденъ изъ священникôвъ нашихъ не одержавъ еще декрету на побиранье додатку конгруального пôсля новои скалѣ, — то не можемо сумнѣватися, що се въ сѣмъ роцѣ конечно наступить и що новый додатокъ конгруальный священикамъ за цѣлый сей рôкъ выплаченый буде. Але не о то намъ тутъ ходить.

Священики можуть обавлятися, щобы той новый додатокъ не бувъ меншій ôдъ дотеперѣшного, що въ найбôльше припадкахъ нехибно наступити-бы мусѣло, коли-бъ имъ правительство наказало самымъ додатокъ въ сѣмъ роцѣ оплачувати, а не оплачувавъ-бы єго, якъ до сего року, фондъ религійный. Переважна часть нашихъ священикôвъ побирала дотеперь додатокъ конгруальный въ высокости 50—100 зр. Приймѣмъ отже пересѣчну высокôсть 75 зр. Доходы почислений въ высокости ôдъ 150—300, — що давало-бы пересѣчну высокôсть 225 зр. Пôсля инструкціи министеріяльнои додатокъ въ половинѣ маѣ такъ обчислятись: пôсля нашого прикладу: 210 зр. + (для досадности беремо незгôрше дотованй капелянiи) $\frac{500-210}{2}$, с. є. 145 зр., що чинить разомъ суму 355 зр. Ôдъ того належить ôдтрутити доходъ 225 зр., лишиться отже: 130 зр. Оплативши зъ того припадаючій податокъ, котрый (на припадокъ, коли доходъ ерекціи походить тôлько зъ поля) выносивъ-бы 83 зр., — осталось-бы отже на додатокъ конгруальный 47 зр. И справдѣ, конкретнй приклады фактично се стверджають.

Ôдзываемося отже поки ще пора до нашихъ Всесв. Ординарiятôвъ, щобы на кому покривдженю священьства завчасу запобѣгли, — а се имъ може на певно удатися, коли самъ законъ конгруальный всяке обниженье дотеперѣшнои конгруы для теперь жиючихъ душпастирѣвъ ухиляе.

Бесѣда посла о. Качалы

выголошена на XVI. засѣданю Сойму дня 21 л. сѣчня при буджетѣ краевôмъ.

(*Конецъ.*)

Коли-бъ мы бодай половину тои суммы, що насъ Рады повѣтовй коштують, були ôдкладали на пôднесенье быту матеріяльного, де бы мы були нынѣ стояли? Тутъ ще бачимо, що „Przegląd“ порôвнавъ нашу автономію зъ Бисмаркомъ. Рôзница буде та, що Бисмаркъ платить за польск землю, а наша автономія приведе до утраты землѣ за дармо. Вправдѣ анѣ Соймъ анѣ Рады повѣтовй не можуть запобѣгати легкодушному затяганю довгôвъ, але они не повинні черезъ накладанье великихъ тягарôвъ до того причинятися.

Коштъ Радъ повѣтовыхъ, правда, зъразу не бувъ великій. Н. пр. въ Збаражи принято писаря на 400 зр., слугу и умѣщенье нанято такожь не дорого. Выдѣловй и радній залагоджували справы на повѣтѣ. Але то довго не тревало. Все пôшло въ гору. Писаря авансовано на секретаря, слугу на возьного, обохъ зъ подвôйною платою, а до того давано ще рôзнй додатки. И Рады повѣтовй звычайно скликаються для ухвалы буджетôвъ и тыхъ датковъ. А яка легкодушнôсть! При ухвалюваню буджету говорять: „Додаймо крейцарь-два, що лишиться, не пропаде, буде на другій рôкъ!“ а коли приходить робити якій выдатокъ, то пытають: „А є зъ чого дати? Коли є, то чому-жь не дати!“

Мимо того Выдѣлы повѣтовй ще розрастаються. Секретарь взявъ на себе поѣздки по повѣтѣ, розумѣеся, за дієты, котрй громады мусять платити, а щобы мавъ часъ до того, зажадавъ діорниста, котрого зъ часомъ авансовано на канцелиста. До дорôгъ принято инспектора дорогового, хоть дороги не лѣпшй, якъ були за староствъ. По рôзныхъ Радахъ розписувано конкурсы на адъюнктôвъ, офиціялôвъ, люстраторôвъ, ба навѣть на касiерôвъ, и т. д. Такъ п е р с о н а л ъ и в ы д а т к и з б ô л ь ш а ю т ь с я, а мимо того п о ж и т к у б ô л ь ш е н е м а. Спытати, що то єсть Рада повѣтова або Выдѣлъ повѣтовый, — ôдповѣдь по бôльшôй части буде: „То секретарь! Що той зробить, зроблене, а що нѣ, то нѣ“...

Але яко зарозумѣлôсть! Выдѣлы повѣтовй з а к а з у в а л и г р о м а д а м ъ р у с к и м ъ п и с а т и д о с е б е п о р у с к и! Того навѣть ц. к. уряды собѣ не позваляють.

Мавъ розцвистися край — розцвилися Выдѣлъ к р а е в ы й и Рады п о в ѣ т о в ы й. А чи се одно и то само? Господарка нашои автономіи подôбна до графа, котрый мавъ красне село. Захотѣлося єму пышнои палаты, и палаты не докôнчивъ и маетокъ стративъ.

Рады [illegible] на Соймъ и Выдѣлъ краевый. Розрастався Выдѣлъ краевый, — розрасталися и Выдѣлы повѣтовй. Соймъ робивъ выдатки не все на цѣли продукційнй, — Рады повѣтовй робили ихъ такожь, н. пр. запомоги для осôбъ або справъ, котрй не стоять зъ повѣтомъ въ нѣякôмъ ôдношеню. Выдѣлъ краевый мавъ фондъ диспозиційный, — Выдѣлъ повѣтовый жадавъ єго такожь. Соймъ даввъ урядникамъ Выдѣлу краевого додатки, — чому-жь не мали-бы давати ихъ и Рады повѣтовй? Выдѣлъ краевый плативъ дорого діорнистамъ, — такъ поступали и Выдѣлы повѣтовй.

Жалувались мы на бюрократію державну, — а утворено другу, не меншу. Администрація цѣсарска не зменшилася, а тутъ устроено другу, краеву, дорожшу. Коли розглянемося близше, то що видимо? Тôлько побôльшене, ба подвоене число ну

„Чи то ôдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

(*Конецъ*)

„По упадку Польщѣ — писавъ я дальше въ передмовѣ до своеи книжки „Polityka Polaków względem Rusi“ — почали чужй вытыкати ѣй єи блуды... Поляки зновъ изъ своеи стороны старалися вышукувати въ минувшости и теперѣшности тôлько стороны ясній, а вады покривали старанно... Не писано исторіи пôсля фактôвъ, але перекручувано факты тенденційно... Нынѣ ще, можна сказати, тримаються тои системы крашеня и мальованя, пишуться натхненй апологіи минувшости, якъ о уніи Люблиньскôй, о вѣротерпимости въ Польщи, о конституціи 3-го мая и т. д., а о уемныхъ сторонахъ тои минувшости уперто мовчиться... Причина такого поступованя лежить, якъ высше сказано, въ незнанію критичнои исторіи Польщѣ.“

„Не той єсть приятелемъ, хто хибамъ схлѣбляе, але той, хто безъ гнѣву и ненависти ихъ выказуе. Неохотно однакожь приступаю до рѣчи, але змушуе мене до того обставина, що политика нашихъ братей въ нѣчôмъ не змѣнилася. Змушуе мене питанье: чи вѣчно маемо сваритися, на пожитокъ ворогôвъ, а на нашу шкоду? Хочу однакожь на теперь омынати рѣчи дразливй... менѣ ходить о то, чи не прийшло-бы до опамятаня, до порозумѣня въ нашôмъ краю? Але вкорѣнена хороба вымагае радикальныхъ средствъ зарадчихъ, а все лѣпше гôрке лѣкарство ôдъ солодкои отруты. Коли я взявъ за перо, то не длятого, абы раны ятрити... але абы блудящихъ остерегти о пропасти. Часъ бы вже разъ рѣчи брати такъ, якъ они суть, — безъ софизматы и деклямаціи нѣчого не помогуть... Причинъ тои незгоды належить шукати якъ въ минувшости, такъ въ теперѣшнôмъ поступованю Полякôвъ... Розправу тую пишу по польски, абы и Поляки, коли схотять, мали злучай пересвѣдчитися, де лежить властиво жерело зла, а такожь, якъ Русины глядять на тую справу.“

„Не маю вправдѣ надѣѣ, щобы богато, особливо въ Галичинѣ, знайшлося Полякôвъ, котрй були-бы склонній змѣнити своѣ поступованье супротивъ Русинôвъ. Люде застарѣлй въ фалшивыхъ поглядахъ историчныхъ... скажуть, що тою розправою поводувала пристрасть... що авторъ палае до Полякôвъ неузасадненою антипатіею... Такй люде не дадуться переконати.“

Така була тенденція книжки „Polityka Polaków“ а затымъ и єи вытягу историчного. Що я не мавъ намѣреня понижати, що польске, свѣдчить фактъ, що книжка писана по польски. Не хваливъ я епохи Ягайла, бо не було за що. Противно, панованю Володислава IV. ôддавъ я справедливôсть; такъ само епохамъ Жигмонтôвъ I. и II. и Баторія, бо такъ казала совѣстнôсть.

Що до „пôдбурюваня“ прокураторія державна анѣ въ „Polit-ицѣ Polak-ôвъ“, анѣ въ „Коротцôй исторіи Руси“ не найшла нѣчого, що бы пôдбурювало, бо по правдѣ нѣчого тамъ подôбного нема. Бо не той пôдбурюе и дразнить, хто домагаеся правъ своихъ, але той, хто ихъ заперечуе. Ту треба ще замѣтити, що по выданю „Polityk-и Polak-ôвъ“ праса польска, можна сказати, въ загалѣ о книжцѣ мовчала, тожь и она въ нѣй нѣчого пôдбурюючого не видѣла.

Професоръ п. А. Левицкій розпочавъ свою розправу словами: „Ôдъ уніи Люблиньскои не було здаеся въ исторіи хвилѣ для упорядкованя и утреваленя ôдносинъ межи Поляками и Русинами такъ прихильнои, якою здаеся бути хвиля нынѣшна.“ Коли запытати: зъ якои причины, то маемо ôдповѣдь, „що соймовй партіи польскѣ выпереджають одна другу въ концесіяхъ для Русинôвъ“. Шкода тôлько, що п. Левицкій выразно не сказавъ, якй то суть тіи „концесіи“? Русины чують вправдѣ, що о справѣ рускôй зновъ говорять, — бо коли-жь о нѣй не говорено? — але концесій не видять нѣякихъ. О справѣ рускôй говорено на чотыро-лѣтнôмъ соймѣ, говорено при внесеню Лавровского, говорять и теперь. Але що выговорено?!

Внесенье Лавровского кинено пôдъ стôлъ, внесеня Камѣньского не допущено навѣть до першого читаня, сказано: „не на часѣ“, а внесенье Романчука збуто резолюціями, котрй такъ *обкровно*, що зъ нихъ нѣчого нема и нѣчого не буде. Внесенье о утраквизмѣ, пôднесене такъ высоко розправою, ôдкинули всѣ анкеты,*) — чи изъ зичливости для Русинôвъ, чи зъ боязни передъ жертвами, чи наконець для непрактичности єго? Кождый нехай самъ дасть собѣ ôдповѣдь.

По чôмъ же судити о зичливости Сойму? Хиба по тыхъ рôчныхъ дарахъ для Змартвыхвстанцѣвъ на шкоду Русинôвъ, котрымъ Русины безъ рôзницѣ партій суть противнй! Правда, Соймъ въ першихъ лѣтахъ вырѣкъ „рôвноуправненье Русинôвъ“, але тая фраза, якъ давна „вôльнй зъ вôльными“, зôстала на папери. Въ короткôмъ часѣ задекретовано тôлько языкъ польскій урядовымъ, а если деколи на-рускй поданя ôдповѣдають по руски, то латиньскими буквами. Въ Соймѣ не вôльно реферувати по руски. Чи то — рôвноправнôсть?!

„Теперь, каже авторъ розправы, уже не правительство, але найвыша автономична власть дбае про се, абы не роблено кривды рускому языкови черезъ тѣсне толкованье законôвъ.“ — Належало-бы бажати, щобы такъ було, — тогдѣ була-бы згода, — але такъ не єсть. Що-до тои автономичнои власти, то она, коли не тѣснѣше, то певно не ширше толкуе законы. Можна смѣло сказати, що тая власть дбае про се, абы рускаго языка нѣгде не допускано, а по можности єго повсюды выпискано. При заложеню угольного каменя пôдъ будынокъ соймовый не положено рускаго документу ôбочь документôвъ на иншихъ языкахъ. Або, коротко сказавши, чи видѣвъ хто письмо руске зô стороны Выдѣлу краевого до сторôнъ рускихъ? Чи Рады повѣтовй не заказують Радамъ громадскимъ переписуватися зъ ними по рускй? Авторъ розправы не мôгъ посунути иронiи до высшого степени, якъ коли ставить Выдѣлъ краевый на сторожи правъ рускаго языка... Русины процесувалися лѣтами о руску школу у Львовѣ. Нынѣ Рада мѣста, змушена чи не змушена, прихилилася до утвореня тои школы, але власти шкôльнй на силу удержували управителя Будзиновского при школѣ вправъ...

Чого-жь хотять Русины? Они бажають видѣти разъ ф а к т ы, — слôвъ наслухалися вже доволѣ. Хотять, абы засада „вôльнй зъ вôльными“ сталася правдою, абы рôвноуправненье переведено въ житю, абы Русинамъ вымѣрено справедливôсть. Инакше згода не можлива. Бо нема милости безъ справедливости.

Угодѣ, хто знае чи не найбôльше, стоять на перешкодѣ т. зв. gente Rutheni, natione Poloni*). Они на все польске годять ся и не чують потребы иншои угоды.

Gente Rutheni, natione Poloni и другй кліка, котра выдала паролю „одинъ народъ одинъ языкъ“, бднеслися рôвно ворожо до выдавництва „Рускои Историчнои Библіотеки“, они сходяться въ тôмъ, абы Малу Русь здушити **).

Наконець можемо ôдповѣсти п. А. Левицкому на питанье: „Чи выданье „Коротцкои исторіи Руси“ — ôдповѣдь сторонництва народно-рускаго, чи интервенція лична“? Анѣ одно, анѣ друге. Чимъ бул „Polityk-а Polak-ôвъ, тымъ а не чимъ инымъ єсть и перекладъ вытягу „Кіевской Старины“ названый „Коротка исторія Руси.“ Книжка выдана для науки Русинамъ а для пересторогы Полякамъ. Хотѣти брати I-шій томъ „Бібліотеки“ за ôдповѣдь, — то хиба тымъ панамъ, котрй перечатали яко-бы коли-небудь Русинамъ мала дѣятися яка кривда, а такожь тымъ, котрй не вагаються позваляти собѣ ще жартôвъ пôдъ тымъ зглядомъ, якъ то учинивъ минувшои сесіи Сойму посолъ краковскій, наводячи

---

*) Вп. о. Качала писавъ сю статью торôкъ, отже не мавъ ще одного факту на удокументованье „концесій“ — т. є. факту голосованя въ Соймѣ дня 24 л. сѣчня 1887 р. надъ справою основаня рускои гимназіи въ Перемышли. — *Прим. Ред.*

*) Gente Ruthenus, natione Poloni єсть и п. Анатоль Левицкій. — *Прим. Ре*

**) Противъ выдавництва „Рускои Исто Библіотеки“ выступивъ „Нов. Проломъ“, потайнымъ интригамъ деякихъ людей удало постараться о заборону „Историчнои Библіотеки“ въ Россіи, заки ще появилася на свѣт Божій перша єи книжочка. — *Прим. Ред.*

мерѳвъ. Пишуть уряды цѣсарскій, пишуть и автономичній, — неразъ одно и то само. Але коли оглянемося за пожиткомъ за такій великій тягарѣ, ѳдъ котрыми упадаємъ, то ѳдповѣдь выходить не тѳлько дуже проблематична, але можна сказати, просто противна.

Такъ сповнилися обавы Русинѳвъ, котрій при заведеню Радъ повѣтовыхъ говорили: „Буде то тягаръ безъ пожитку“. Але чи сповнилися надѣѣ?

Найважнѣйшою рѣчею, яку при заведеню Радъ повѣтовыхъ пѳдношено, було, що до нихъ належати буде надзѳръ надъ чинностями зверхностей громадскихъ и надъ маѣткомъ громадъ. Гляньмо-жь теперь, якъ той надзѳръ сповняѣся?

И пѳдъ тымъ зглядомъ ѳдъ довшого часу ѳдзываються часописи, вже не кажу рускій, але и польскій, а ѳдзываються звычайно бѳльше-менше такъ: Въ сожалѣня гѳдномъ станѣ находиться наша автономія сельска и маломѣска. Мы дѳйшли вже до того, що добра господарка по селахъ и мѣсточкахъ належить у насъ до найрѣдшихъ выняткѳвъ. Де тѳлько ѳдхилиться заслона сельскои и маломѣскои автономіи, всюды неладъ, самоволя, нездѳбнѳсть, а що гѳрше, дефравдаціи и крадежи добра громадского. Зъ Ряшѳвского выказано недавно цѣлу литанію дефравдацій. Доказѳвъ на то доставляють суды карній, де показуѣся цѣлковитый бракъ надзору и контролѣ изъ стороны Радъ повѣтовыхъ надъ господаркою громадъ.

Тутъ треба додати, що мала тѳлько часть тыхъ дефравдацій доходить до судѳвъ карныхъ; велика ихъ часть покрываѣся на шкоду и зъубоженье громадъ. Такъ писали н. пр.: Въ селѣ Н. вѳйтъ зъ писаремъ спроневѣрили грошѣ громадскій. Люстраторъ повѣтовый сконстатувавъ дефравдацію, але Выдѣлъ не выказавъ судови, а тѳлько розложено здефравдовану суму на громаду, яко додатокъ до податкѳвъ, и громада мусѣла ѣи другій разъ заплатити. Не ѣсть же то заохота до дефравдацій? Чому оно такъ дѣѣся, — легко догадатись. Вѳйтъ и писарь потребують тѳлько надскакувати секретареви и п. старостѣ, а коли ще ѳддають свѳй голосъ на польского кандидата або за ними агитують, вже имъ вѳльно робити, що хотять, ихъ будуть боронити. Рады повѣтовій и Староства попирають выбѳръ тыхъ вѳйтѳвъ, котрій имъ на руку. Выдѣлы повѣтовій сталися нынѣ тѣлами агитаційными. Отожь у насъ политика граѣ велику ролю и въ дефравдаціяхъ. Отъ якъ надзорують Рады надъ чинностями зверхностей громадскихъ и надъ маѣтками громадъ!

Громады не можуть дати собѣ рады, удаються до Староства. Староство ѳдсылаѣ справу вѳйтови до справоздания або до Выдѣлу повѣтового. Той нѣчого не робить, справа тягнеся. Удаються до Выдѣлу краѣвого, и той не все може порадити.

Дописи по дневникахъ доставляють богатого матеріялу до ѳдношень на провинціи. По мѣстностяхъ [illegible] кліки повѣтовій, котрій рядять, якъ имъ подобаѣсь. Они для одныхъ оказують незвычайну строгѳсть, для другихъ наганну поблажливѳсть. Такъ одинъ зъ маршалкѳвъ зарядивъ люстрацію маѣткѳвъ громадскихъ. Выказались мальверзаціи. Маршалокъ наложивъ кары зъ грозьбою, що виновникѳвъ выдасть судови. Другій маршалокъ звертаѣ тіи кары. Въ Турцѣ стара Рада урядувала черезъ 12 лѣтъ, и хоть одній члены померли, другій вынеслися зъ повѣта, не допустила новои Рады до урядования, але за то казала собѣ платити дѣты за засѣданя и комисіи, розтягала фондъ повѣтовый. Въ Пильзнѣ, кажуть, Рады повѣтовои якъ нема, а мимо того додатки повѣтовій складаються и не знати де дѣваються. Въ Ропчицяхъ два секретарѣ спроневѣрили грошѣ повѣтовій. Першого ѳдправили ще и зъ ремунераціею, другого безъ ремунераціи, але нѣ одного не ѳддано судови.

Не хочу я уближати всѣмъ Радамъ повѣтовымъ и ихъ маршалкамъ, бо суть и такій, що зъ почутя горожаньского повнять принятій на себе обовязки, але въ загалѣ того сказати не можна. Всѣ Рады пов. не маютъ симпатіи межи народомъ. Межи предложеными Соймови внесенями знаходжу кѳлька, котрій кажуть застановитися надъ господаркою громадъ, але не знаходжу нѣякого, котрый бы радивъ застановитися надъ господаркою Радъ повѣтовыхъ, котрымъ намѣряють ѳддати ще касы громадскій. А застановитись бы належало въ двохъ напрямахъ: разъ, що дорого коштують, друге, що не надзорують надъ чинностями зверхностій громадскихъ и надъ маѣтками громадъ. О що ходить, чи о Рады повѣтовій, чи о ратованье краю? Такъ, повтаряю, обавы Русинѳвъ вповнѣ сповнилися, ба ще перевысшили ихъ, але чи сповнилися хоть въ части надѣѣ?

„Przegląd“ такъ кѳнчить свѳй артикулъ: „Бѣдный Маврикій Краиньскій, зломаный працею и вѣкомъ, мусѣвъ глядѣти на то, якъ надѣѣ его и подѳбныхъ ему вянули листокъ по листку, — духъ Божій, що уносився надъ творцями уставъ автономичныхъ, духъ повѳльнои працѣ надъ ублагороднѣньемъ люду, надъ его матеріяльнымъ розвоѣмъ — ѳддетѣвъ ѳдъ насъ, остали мертвій и безплодній параграфы, а тягары такій великій, що цѣлый край котиться въ пропасть руины. Матеріяльно мы стратили милѳны, стратили двацять лѣтъ на безплодна праци — — а що мы зыскали морально?“

Рады повѣтовій, говорено, то буде мѳстъ межи дворомъ и громадами. О кѳлько то сталося, не виджу анѣ межи Русинами анѣ межи Мазурами. За автономіи мы Русины досвѣдчаѣмо що-разъ бѳльшихъ атакѳвъ на нашу народность, на нашь обрядъ и календарь. Русинамъ въ рускій свята выдаютъ термины до судѳвъ. Предкладаютъ знесенье русскихъ святъ. Правъ добитися годѣ. Праця громадъ и житье, для розрывки панѳвъ, выставлена на нищенье дикими звѣрятами, и т. д. Чи то робиться для позыскания громадъ, не знаю, але то знаю, що Русины до нынѣшнои автономіи загрѣватися не можуть. А що до Мазурѳвъ, — свѣдчать торѳчнѣ рухи, що не лѣпше намъ, якъ передъ сорокъ лѣтами. Отъ вамъ Рады повѣтовій, яко чудесне лѣкарство на раны нашои суспѳльности.

Вже то дотеперь цѣле старанье звертано тѳлько на розширенье автономіи. Мысль добробыту довгій часъ спускано зъ ока, коли найцѣннѣйшій набутки иншого рода нѣчимъ суть для люду, котрый упадаѣ въ нуждѣ. Нѣчимъ они и для шляхты, котра землю тратить пѳдъ ногами. Нѣяка автономія не ухоронить ѳдъ упадку, ѣсли мешканцѣ не звернуться до продуктивнои працѣ, не ограничать своихъ люксусовыхъ выдаткѳвъ, що ѣдино ратувати може. Автономія въ нашихъ обставинахъ подѳбна котрого фундаменты розсуваються. Тожь часъ-бы застановитися, чи наша автономія не далась-бы зробити дешевшою, абы она не причинялася до упадку краю!

Розпорядженье о организаціи загального ополченя.

II. Веденье евиденціи въ громадахъ. Евиденція ополченцѣвъ маѣ вестися въ громадахъ черезъ списъ клясъ (Sturmrollen) для кождои клясы окремо. Въ мѣстахъ, що числять звышь 20.000 мешканцѣвъ, мають вестися окремій списы пѳдля частей мѣста. Рѳчнѣ списы всѣхъ 24 клясъ, уложенѣ въ порядку, становлять рѳчный списъ маючихъ ставитися ополченцѣвъ. У всѣхъ спискахъ клясовыхъ, зъ выимкою наймолодшихъ, треба помѣстити всѣхъ: 1) котрій служать въ войску, маринарцѣ, жандармеріи и краѣвѳй оборонѣ, або котрыхъ уже ѳдъ служѳы увѳльнено; 2) котрыхъ придѣлено до евиденціи резервы доповняючои; 3) котрыхъ увѳльнено ѳдъ войска на якійсь часъ; 4) котрыхъ при бранцѣ признано нездѳбными. Въ списѣ наймолодшои клясы треба помѣстити всѣхъ, що въ протягу року кѳнчать 19-тый рѳкъ житя зъ выимкою добровольцѣвъ и ученикѳвъ шкѳлъ войсковыхъ.

Евиденція при политичныхъ властяхъ повѣтовыхъ. Староства обовязанѣ контролювати громады и помагати имъ въ веденю евиденціи; они мають поучати начальникѳвъ громадъ, якъ треба робити и вести списы, и можуть высылати имъ урядникѳвъ до роботы канцелярійнои, а крѳмъ того мають доносити имъ о всѣмъ тѳмъ, що потреба до справленя спису. Они обовязанѣ именно информувати громады о тыхъ, що выступили зъ войска, маринарки, ляндверы и жандармеріи, що вступили знову до служѳы або зложили шаржу, що выѣхали зъ краю и державы, а на послѣдокъ о тыхъ, що померли и пропали безъ вѣсти. Они мають такожь повѣдомляти громады о призначеню лѣкарѣвъ, хирургѳвъ и ветеринарѣвъ на случай мобилизаціи до служѳы въ краѣвѳй оборонѣ або маринарцѣ. — Списы клясовій треба ѳдсылати до повѣтовыхъ командъ ополченя въ частяхъ такъ, якъ будуть выготовленѣ, найдальше до кѳнця марта, и треба при тѳмъ додати, кѳлько зъ тыхъ, що минувшого року при бранцѣ були нездѳбній, можуть бути ужитѣ до служѳы въ ополченю.

Евиденція въ товариствахъ зъ характеромъ войсковымъ. Членѳвъ товариствъ зъ характеромъ войсковымъ (н. пр. ветераны) маѣ що року высказувати голова товариства повѣтовѳй командѣ ополченя.

Евиденція въ повѣтовыхъ командахъ ополченя маѣ вестися сумарично пѳдля надсыланыхъ списѳвъ. Надсыланѣ властями политичными выказы здѳбныхъ до ополченя зъ помежи тыхъ, що въ послѣдній бранцѣ були нездѳбній, мають долучитися до загального спису.

Евиденція въ командахъ краѣвои обороны ведеся пѳдля головного спису (Hauptsturmrolle), уложеного изъ списѳвъ повѣтовыхъ командъ ополченя.

Дописи „Дѣла“.

Стрый, въ сѣчни 1887.

Тяжкій и глубокій були раны, якій завдала звѣстна катастрофа зъ 17 цвѣтня 1886 р. нашому мѣсту. Здавалося, що оно, засыпане згарищами, не здвигнеся вже нѣколи до давнои, зъ богато зглядѳвъ лихои своеи славы. Та безпроцентова позичка державна, несподѣвано щире сочувство цѣлосвѣтнои суспѳльности, котре, кормлене въ часописяхъ драстичными а въ дечѳмъ [illegible] нещасти, появилось богатыми лентами на погорѣлцѣвъ, а врештѣ подиву достойный гартъ душѣ брата мойсеѣвого вѣроисповѣдания, котрый и въ найбѳльшѳмъ нещастю не опускаѣ (якъ братъ нашъ) рукъ, але ще зъ бѳльшою енергіею береся до дѣла — всѣ тій причины склались на то, що раны въ значнѳй части погоились, а мѣсто наше, мовь фениксъ повстало зъ попелѳвъ ѳдновлене, огрядніѣйше и красше. Ринокъ и ведучій до него декотрій улицѣ майже забудованій каменицями а въ партерѣ ихъ помѣстились склены зъ богатыми выставами.

Склепѳвъ тыхъ, выключно жидѳвскихъ повстало богато новыхъ: зъ матеріями, суконныхъ, галянтерійныхъ, корѣнныхъ. Хто впередъ мавъ маленьку крамницю, пышаѣсь теперь просторымъ льокалемъ и доборомъ всякихъ товарѳвъ, такъ, що мимо волѣ насуваѣся гадка, чи сего рода катастрофы въ рукахъ декотрыхъ спрытныхъ торговцѣвъ не ѳдограли ролѣ товару, котрый дався збути за добрій грошѣ, а дальше, чи при утрудненѳй зъ богато причинъ екзистенціи и при великѳй конкуренціи житье ихъ не буде лишь ефемеричне, або, чи, якъ то буваѣ, не буде предметомъ якои глубшои спекуляціи. Жиды нашій не потерпѣли такъ богато, якъ голошено, коли возьмемо ще въ рахунокъ потайну но енергичну помѳчь кагалѳвъ.

О много тяжше ѳдбилась катастрофа на христіяньскихъ властителяхъ реальностій. По бѳльшѳй части то не заможній люде, що ѳднимаючи собѣ ѳдъ устъ, щадили довгій лѣта, та припозичивши дещо гроша, построили собѣ хатчину. Маючи гипотеку задовжену, не можуть мати претенсіи на позичку державну. Бо правительство дуже оглядне въ роздѣлюваню позички: вымагаѣ мѣжь ничимъ чистои гипотеки, а при тѳмъ таксуѣ реальности дуже низько. Но найтяжша доля припала урядникамъ державнымъ, мѣжь котрыми значный процентъ становлять учителѣ гимназій. Богато зъ нихъ зруйнувалось на цѣле житье, бо стратили черезъ пожаръ тяжкимъ трудомъ придбане добро. Декотрій зъ нихъ, крѳмъ одежи на собѣ не выратували майже нѣчого. Становище ихъ не позваляло имъ простягати руку о милостиню до комитету, а сей толкуючи собѣ таке поведенье интересованыхъ въ той способъ, що мабуть помѳчь тутъ злишна, носився навѣть зъ гадкою, поминути цѣлкомъ сю часть мешканцѣвъ, и ажь енергичне выступленье декотрыхъ лиць и жалобы внесений до центр. комитету львѳвского напутили нашихъ самозванцѣвъ-комитетовыхъ на лучшій розумъ и по довгихъ нарадахъ, при котрыхъ фамилійній звязи ѳдограли не малу ролю, рѣшилися узгляднити справедливій претенсіи петентѳвъ.

Черезъ катастрофу потерпѣвъ и цѣлый загалъ урядникѳвъ. Люде тій, привязанѣ постѳйно до мѣсця свого урядования, не могли покинути мѣста, якъ се вчинило богато иншихъ мешканцѣвъ. Въ мѣсяци маю приходилось имъ або розтаборитися зъ своими родинами пѳдъ голымъ небомъ, або платити по передмѣстяхъ за убоге мешканье 40 до 50 зр. мѣсячно. Така значна рубрика въ выдаткахъ спонукала урядникѳвъ внести представленье до высшихъ властей, щобы тіи признали имъ на часъ такихъ анормальныхъ ѳдносинъ якій надзвычайный додатокъ. На жаданье на мѣстництва выслало стрыйске староство докладный меморіялъ, потверджуючій фактычны поданій въ просьбахъ. Та мабуть на тѳмъ и скѳнчилась цѣла акція, бо ѳдъ тои поры притихла цѣла справа.

Ѳдъ Кристинополя д. 27 л. сѣчня.

Посолъ п. Лѣвиньскій промовлявъ недавно въ Соймѣ о надъужитяхъ сокальского инспектора п. Спіса. Въ наслѣдокъ того появилася оборона п. Спіса, котру, не знаю, чи то ѳнъ самъ чи его поплечники выробили, выхваляючи его заслуги и т. п.

Оборону тую накидають всѣмъ намъ учителямъ пѳдписувати, знаючи добре, що не знайдеся нѣ одинъ, котрый бы осмѣлився ѣи не пѳдписати, бо буде боятися, и пѳдпише навѣть противъ свого пересвѣдченя.

Просимо отже оголосити то публично, що мы раднѣйше бы пѳдписали просьбу, щобы п. Спіса взяти зъ нашого округа, анѣжь оборону его.

Вѣдень, д. 27 н. ст. сѣчня.

Дня 26 с. м. святкувало сербске товариство академичне „Зора“ 100-тій роковины уродинъ реформатора сербскои литературы и правописи, Вука Караджича, декляматорско-музикальнымъ вечеромъ зъ танцями въ готели „Zum goldenen Kreuz“. На се велике свято були запрошенѣ всѣ славяньскій товариства. Товариство „Сѣчь“ явилося такожь численно, почитаючи Вука яко мужа зъ идеалами спѳльными и народови рускому. Кромѣ знатныхъ лиць сербскихъ, бачили мы и хорватскій поваги, якъ примѣромъ проф. В. Ягича. Русь — и то подвѳйна — була численно заступлена. Крѳмъ студентѳвъ зъ товариства „Сѣчи“ були такожь члены „Буковины“ и гофратъ Адольфъ Добряньскій зъ п. Живнымъ. Зъ чужихъ гостей бувъ проф. петербургского университету п. Флоринскій зъ женою и др.

Програма вечерка була ажь за надто обширна, сполучена зъ двома ѳдчитами. Часть офиціяльна скѳнчилася длятого ажь о 11 год. Ѳдтакъ настала часть забавна, переплѣтана въ перервахъ бесѣдами славяньскихъ представителѣвъ. По бесѣдѣ Хорвата, котрои не дозволивъ скѳнчити комисарь полиціи, промовивъ голова тов. „Сѣчи“, порѳвнуючи идею Вука и долю сербского народу зъ народомъ рускимъ, и высказавши бажанье, щобы щира дружба сполучала оба товариства и на будуче, пѳднѣсъ тоастъ въ здоровлье всѣхъ Сербѳвъ. Орхестра въ одвѣтъ на сей тоастъ заграла веселои „коломыйки“. Якъ стѳй пустилися „сѣчовики“ въ танецъ, а до него за хвилю приступили такожь члены „Буковины“. На жаль, було мало дамъ, тожь лише професорова п-нѣ Флоринска гуляла въ коломыйцѣ, а впрочѣмъ мусѣли мужчины гуляти зъ мужчинами, а зъ того выходило, що голова „Сѣчи“ танцювавъ зъ головою „Буковины“, представляючимъ дами. Присутій Славяне не могли нарадуватись нашою коломыйкою, и коли музика переставала грати, домагалися грѳмко дальшои гры и танець розпочався знову. Коли ранкомъ гостѣ розходилися домѳвъ, у всѣхъ була на устахъ бесѣда про „malorusku plesu“.

Соймъ краєвый.

XVII. Засѣданье Сойму зъ дня 22 л. сѣчня 1887.

На самѳмъ початку засѣданя забравъ голосъ пос. о. Качала, щобы ѳдперти пѳдсунѣній ему на XVI. засѣданю пос. Смаржевскимъ слова, будьто о. Качала сказавъ, що „настали часы Нерона, де дѣтей рускихъ кидаѣся на поталу хищнымъ звѣрямъ“. О. Качала такъ промовивъ:

„Маю то щастье, що моихъ слѳвъ або не дочуютъ, або не хотятъ розумѣти, длятого або словамъ моимъ иншій змыслъ або менѣ иншій слова пѳдсувають. Такъ сталося и вчера. Я сказавъ: „Праця громадъ а навѣть житье для розрывки панѳвъ выставлений на нищенье дикими звѣрями“. — Здавалось, що слова тій ясній и не потребують коментаря, особливо по повторенныхъ розправахъ въ Соймѣ, що черезъ утрудненѣ выдаванье пасѳвъ на ручницѣ для селянъ (зъ причины розрывки панѳвъ, т. в. ловѳвъ) звѣры дикій такъ розмножилися, що праця селянъ выставлена на знищенье, а навѣть житье загрожене. Не знаю, зъѳдки п. референтъ до повысшихъ моихъ слѳвъ додаѣ, що „рускій дѣти кидаються дикимъ звѣрямъ, и выводить, що настали Нероновій часы“ и т. д. Слѳвъ „рускій дѣти кидаються“ я не говоривъ. Нема ихъ анѣ въ моихъ запискахъ, анѣ въ стенограмахъ. Покликуюся ще на свѣдоцтво моихъ близькихъ сусѣдѳвъ. Слова такій, доданій п. референтомъ и выводы зъ нихъ мушу длятого рѣшучо и зъ обуреньемъ ѳдперти.“

Потѳмъ приступивъ Соймъ до порядку дневного. Мѣсту Бродамъ призволено позичку на 200.000 зр. въ облигаціяхъ комунальныхъ I. емисіи. — Въ справѣ лѣсной поставлено до правительства такій резолюціи: 1) Щобы по мысли торѳчныхъ ухвалъ соймовыхъ внесло въ дорозѣ конституційнѳй проѳктъ новои уставы лѣсной и въ Галичинѣ установило комисію краѣву на пѳдставѣ уставы о нешкѳднѳмъ ѳдроваджуваню гѳрскихъ быстрыцъ зъ д. 30 червня 1884 р.; 2) щобы въ новоторгскѳмъ повѣтѣ (пѳдъ Татрами) якъ и въ другихъ повѣтахъ, де вытереблено лѣсы въ великихъ розмѣрахъ, спинило острыми приписами дальше нищенье лѣсѳвъ и взялося засадити лѣсомъ деякій збочи; 3) щобы тамъ-же настановило тымчасомъ инспекторѳвъ лѣсныхъ, не ждучи на будущій уставы. — Справозданье въ справѣ середнои школы лѣсовои принято до вѣдомости. — Въ справѣ вышинку солодкихъ горѣвокъ рѣшено таку резолюцію: Взываеся правительство, щобы выдало регуляцію для продажи тыхъ напоѣвъ зъ точнымъ вызначеньемъ торговель и выключеньемъ поменшихъ склепѳвъ, въ котрыхъ така продажь була-бы дозволена. Регуляцива та мала-бы спинити продажь напоѣвъ нездоровыхъ, а побѳльшити доходы фонду пропинаційного. На тѳмъ поли Соймъ зсолидаризувався вповнѣ.

Потому принято XI. рубрику будженту краєвого (Заведеня краєвій), котра упала зъ порядку попереднього засѣданя по причинѣ неприсутности референта, а опѳля дальшій позиціи рубрики XV. и XVI. На рубрику XVII. (Рѳзнородній выдатки) вызначено до розпорядженя Выдѣлу краєвого 30.000 зр.; на безпроцентовій позичка на будовы касарень 120.000 зр., для „холмчакѳвъ“ 1.500 зр., для погорѣлцѣвъ Долины 1.000 зр., на погорѣвшій костелъ въ Стрыю 1.000 зр.; комитетови краковскои выставы краєвои 11.000 зр., дочцѣ пок. Яна Ляма на едукацію 500 зр. и деякимъ громадамъ и личностямъ поменшій сумы. — При тѳй рубрицѣ забравъ голосъ митр. Сембратовичъ, навязуючи рѣчь до вчерашного внесеня кн. Ад. Сапѣги въ справѣ принятя въ червни с. р. его Выс. архикн. Рудольфа въ нашѳмъ краю: „Зъ дѣйстною приятностію, говоривъ о. митрополитъ, принявъ Соймъ внесенье кн. Ад. Сапѣги. И не могло статись инакше. Було се внесенье важне и цѣнне для обохъ народѳвъ, представленыхъ въ тѳй палатѣ. Я зъ своеи стороны, осмѣлившись забрати голосъ, не намѣряю нѣчого, якъ выявити чувство повного вдоволеня изъ стороны руского народу, и при тѳмъ сконстатувати однодушность и гармонію въ сѣй палатѣ. Приступаю до внесеня кн. Ад. Сапѣги, прилучаюсь до него и буду за нимъ голосувати“.

Ѳдтакъ порѣшено резолюцію до Выдѣлу кр., щобы постарався о заснованье публичныхъ складѳвъ збожевыхъ зъ правомъ выдачи листѳвъ складовыхъ по мысли министр. розпорядженя зъ 19 червня 1886 р., и щобы при будучѳмъ договорѣ зъ Банкомъ австро-угорскимъ застережено право ломбардувати варанты сихъ складѳвъ збожевыхъ. Подѳбну резолюцію поставлено до Выдѣлу кр. уже и торѳкъ, але доси не зроблено въ тѳмъ дѣлѣ нѣчого. Торговля збожева не може якось рушити зъ мѣсця. — Въ справѣ будовы нового театру въ Краковѣ рѣшено: 1) дати мѣсту Кракову субвенцію въ квотѣ 100.000 зр., застерѣгаючи Соймови, рѣшити въ своѣмъ часѣ, чи та запомога маѣ бути выплачена мѣсту въ капиталѣ, чи Соймъ перейме за то сплату процентѳвъ и ратъ амортизаційныхъ ѳдъ позички 100.000 зр., котру Краковъ вже затягнувъ; 2) застерегти, щобы Рада мѣста Кракова продложила Соймови плянъ будовы. (Русинамъ зъ того великій хосенъ!)

Потѳмъ п. намѣстникъ ѳдповѣвъ на интерпеляцію пос. Журовского и заявивъ, що зъ днемъ 1 марта буде на земляницяхъ державныхъ впроваджений новій порядокъ ѣзды, що можности такій, щобы проѣжжій не потребували по стаціяхъ довго ждати. — Надъ петиціею мѣста Любачева, щобы сюды перенесено староство зъ Цѣшанова, перейшовъ Соймъ мимо рѣчи пос. Гавзнера, котрый справу тую пѳдпиравъ, до порядку дневного.

На засѣданю вечѣрнѳмъ звернено референтъ о реформѣ шкѳлъ мужескихъ выдѣловыхъ назадъ до доповненя. — Мѣсту Львову дано на власнѳсть площадь т. зв. Castrum (передъ „Народнымъ Домомъ“) на просторони 1.190 квадр. сяжнѣвъ. Петицію Сендзѣшова о установленье нового суду тамъ-же ѳдступлено Выдѣлови кр. Ему переказано такожь петицію громадъ Монастиря, Луки и Уницка о вылученье ихъ зъ повѣта городеньского, а прилученье до повѣта бучацкого, якъ и громадъ Коснюхъ, Урманя та другихъ о утворенье нового суду пов. въ Поморянахъ. — Потѳмъ рѣшено резолюцію до правительства въ справѣ заснованя стаціи механично-технологичнои при политехницѣ львѳвскѳй. — Петицію мѣста Коломыѣ о перетворенье 6-клясовои школы женьскои на 8-клясову, ѳдступлено Выдѣлови кр. — Дѳюристови Выдѣлу кр. А. Зѣлиньскому удѣлено veniam aetatis.

Надъ петиціею пп. Наварского и Слонецкого о субвенцію 3.000 зр. и поруку акційному Товариству плавбы паровои на Днѣстрѣ черезъ 25 лѣтъ доходу рѳчного 5% ѳдъ капиталу 125.000, вложеного въ се предприемство, вывязалась довша дискусія, въ котрѳй кн. Адамъ Сапѣга выступивъ зъ гѳркими замѣтами противъ члена Выдѣлу кр., гр. Вол. Баденіого, будьто послѣдный спиняѣ дѣло устроѣня плавбы на Днѣстрѣ. Гр. Бадеці выражався именно въ комисіи господарства краевого о безхосенности всего дѣла, закимъ передъ всѣмъ русло Днѣстра не буде управильнене и Днѣстеръ не набере бѳльше воды. Онъ закинувъ приклонникамъ плавбы Днѣстровои, будь-то они устроюють плавбу, а потому ѣмуть старатися о воду. — За субвенціею на розпочатье дѣла промовлявъ межи другими и пос. Антоневичъ, бо розходиться тутъ о ѳдкрытье новои дороги торговельнои на Всходъ, а дѣло се для краю великои ваги. Що кошты рѳчій вынесуть кѳлька тысячъ, се замѣтъ не значущій. Все коштуѣ. И дороги краевій коштують, а край мимо того ложить на нихъ. — Найосновнѣйше поперъ справу пос. Брыкчиньскій въ довшѳй, бѳльше фаховѳй рѣчи. Проба перша плавбы на Днѣстрѣ — говоривъ бесѣдникъ — була зроблена кн. Львомъ Сапѣгою (пок. маршалкомъ) и не повелась. Але нынѣ будова суденъ усовершена и судна тій не потребують глубшои воды, якъ 50 стм. На Днѣстрѣ находяться — замѣтивъ знову пос.

Мы вже казали, що на все ѳдповѣдати не варто. Згадаѣмо ще тѳлько про одно. Авторъ розправы вытыкаѣ книжцѣ „Исторія Руси“ стиль пристрастный. Коли порѳвнаѣмо стиль професора, знайдемо: „заслѣпленье“, „запеклѳсть“, „авторъ зъ заѣлости не знаѣ, що говорить“, „конфузіи выплываючій зъ невѣжества, зъ заслѣпленя“; „впадаѣ въ суперечности, на котрыхъ пѳзнаѣся и дитина“, и т. д. Ба, професоръ посуваѣся навѣть до выражень тривіяльныхъ, якъ „бабрае“ (стр. 134), „не захлыснувшися (стр. 136). — Чи такій стиль ѳдповѣдаѣ поважному письму и професорови университету? Може бути, — мы однакожь за нимъ не пѳйдемо.

Стеф. Качала.

Умѣщеный фейлетонъ о. Ст. Качалы ѣсть перекладомъ, зробленымъ самымъ Вп. авторомъ изъ своеи ѳдповѣди п. А. Левицкому, написаной по польски и высланой краковскому Przegląd-ови Polsk-ому до умѣщеня, разомъ зъ окремою ще ѳдповѣдію выдавця „Рускои Историчнои Библіотеки“ проф. Ал. Барвѣньского, котрый знову ѳдповѣдавъ бѳльше изъ становища выдавництва. Редакція „Przegląd-у“ — противъ принятого въ цивилизованѳмъ свѣтѣ звычаю „audiatur et altera pars“ — не приняла тыхъ ѳдповѣдей а навѣть на три высланій до неи въ тѳмъ дѣлѣ листы не ѳдписала. Правдиво — po polsku!

Подавши знамениту и много-поучаючу ѳдповѣдь о. Качалы въ фейлетонѣ „Дѣла“, въ слѣдуючѳмъ числѣ напечатаѣмо и ѳдповѣдь проф. Барвѣньского на тую тему.

Редакція „Дѣла“.

Мы вже казали, що на все ѳдповѣдати не варто. Згадаѣмо ще тѳлько про одно. Авторъ розправы вытыкаѣ книжцѣ „Исторія Руси“ стиль пристрастный. Коли порѳвнаѣмо стиль професора, знайдемо: „заслѣпленье“, „запеклѳсть“, „авторъ зъ заѣлости не знаѣ, що говорить“, „конфузіи выплываючій зъ невѣжества, зъ заслѣпленя“; „впадаѣ въ суперечности, на котрыхъ пѳзнаѣся и дитина“, и т. д. Ба, професоръ посуваѣся навѣть до выражень тривіяльныхъ, якъ „бабрае“ (стр. 134), „не захлыснувшися (стр. 136). — Чи такій стиль ѳдповѣдаѣ поважному письму и професорови университету? Може бути, — мы однакожь за нимъ не пѳйдемо.

Стеф. Качала.

Умѣщеный фейлетонъ о. Ст. Качалы ѣсть перекладомъ, зробленымъ самымъ Вп. авторомъ изъ своеи ѳдповѣди п. А. Левицкому, написаной по польски и высланой краковскому Przegląd-ови Polsk-ому до умѣщеня, разомъ зъ окремою ще ѳдповѣдію выдавця „Рускои Историчнои Библіотеки“ проф. Ал. Барвѣньского, котрый знову ѳдповѣдавъ бѳльше изъ становища выдавництва. Редакція „Przegląd-у“ — противъ принятого въ цивилизованѳмъ свѣтѣ звычаю „audiatur et altera pars“ — не приняла тыхъ ѳдповѣдей а навѣть на три высланій до неи въ тѳмъ дѣлѣ листы не ѳдписала. Правдиво — po polsku!

Подавши знамениту и много-поучаючу ѳдповѣдь о. Качалы въ фейлетонѣ „Дѣла“, въ слѣдуючѳмъ числѣ напечатаѣмо и ѳдповѣдь проф. Барвѣньского на тую тему.

Редакція „Дѣла“.

нѣбы-то чужій слова: „Жалуються — говоривъ ѳнъ — на утискъ Руси, а де були баталіи зъ тои причины и хто въ нихъ доводивъ?“

Вкѳнци п. А. Левицкій пише: „Здаѣсь намъ, що тыхъ примѣрѳвъ буде досыть абы дати читателямъ понятье о тѳй книжцѣ. Пѳдъ зглядомъ науковымъ стоить она низше зера. Важною однакожь може она бути пѳдъ зглядомъ агитаційнымъ. О. Качала не сказавъ нѣчого нового.“

Що книжка не писана въ цѣляхъ агитаційныхъ, о тѳмъ мы говорили высше; рѳвно такожь, що изъ кѳлькохъ зъ контексту вырваныхъ, додатками заосмотреныхъ уступѳвъ, о книжцѣ судити не можна. Не ѣсть такожь задачею исторіи гонити за новостями, або рѣчи представляти тенденційно, изъ становища партійного. Исторія — то не письмо яке летуче. Задачею исторіи ѣсть подавати рѣчи, якъ були, зъ ихъ натуральными причинами. Чи книжка маѣ яку вартѳсть наукову, о тѳмъ орекла трохи бѳльша повага, бо знана въ свѣтѣ науковѳмъ *), а судъ ѣи бувъ такій: „Трудъ о. Качалы, усторонивши зъ него политичну и публицистичну части, дае вельми добрый прагматичный очеркъ исторіи полуднево-захѳднои Руси, якого именно не стаѣ въ убогѳй полуднево-рускѳй историчнѳй литературѣ, и якого мы надармо стали-бы шукати въ трудахъ Бантишъ-Каменьского и Н. Маркевича...“

---

*) Володимиръ Антоновичъ, ученый професоръ исторіи въ кіевскѳмъ университетѣ св. Володимира, высоко-поважаный авторъ множества творѳвъ историчныхъ. — *Прим. Ред.*

Попель — лише двѣ найкритичнѣйшѝ мѣлины на 70—80 см. глубокѝ. Товариство плавбы на Днѣстрѣ постараѣсь о то, щобъ русло очистити, а суденъ спровадить зъ Нѣмеччины за 40.000 марокъ. Противъ воды поплынуть пароходы зъ скоростію 8 км. на годину, зъ водою 12 км. Въ роцѣ буде можна 200 днѣвъ ужити на плавбу, котру конче належить уже разъ розпочати. — Гр. Голѣвскій вложивъ до розправы такожь свои три грошѣ, заявляючи, що, о скôлько ôнъ знаѐ, въ Днѣстрѣ находиться вода ôдъ досыть давного часу. — Петентамъ удѣлено субвенцію въ сумѣ 3.000 зр., а Выдѣлови кр. поручено выробити проѐктъ уставы, котра-бъ точно означувала ôдношенье Товариства плавбы Днѣстровôи до представительства краю и запоручала Товариству 5% доходу ôдъ капиталу 125.000 зр. на 20 лѣтъ.

XVIII. Засѣданье Сойму зъ дня 24 л. сѣчня 1887.

Справу реформы мужескихъ школъ выдѣловыхъ полагоджено резолюціями до Выдѣлу кр.: 1) Щобъ Выдѣлъ кр. въ порозумѣню зъ кр. Радою шк. выробили подрôбнѝ пляны до реорганизаціи школъ выдѣловыхъ мужескихъ въ Перемышли, Тарновѣ, Самборѣ, Бохни, Снятынѣ и Вѣличцѣ. 2) Школы тѝ мають задержати практичный напрямъ промысловый, примѣненый до мѣсцевыхъ потребъ и зъ узглядненьемъ вѣдомостій торговельныхъ. 3) Зъ школами тыми маѐ бути сполучена наука вечѣрна доповняюча. 4) Школамъ тымъ маѐ бути запорученый надзôръ умный и практичный надъ науками фаховыми, а краѐва комисія для промыслу застерѣгаѐ собѣ на нихъ головный вплывъ. 5) Зъобовязаня громадъ и повѣтôвъ для тыхъ школъ лишаються и на дальше правосильными. Край причинится до ихъ удержаня, але не высшою сумою надъ тую, яку они теперь коштують. 6) Школа въ Вѣличцѣ маѐ бути примѣнена до науки гôрництва. 7) Выдѣлъ кр. розслѣдить такожь, чи школу въ Городку (управы лену) належить дальше удержати, чи звинути. 8) Выдѣлъ кр. порозумѣѐся такожь зъ мѣстами Мысленицѣ, Вилямовичѣ и Горлицѣ въ справѣ такихъ-же школъ. 9) Выдѣлъ кр. постараѐся такожь, щобы правительство при высщихъ школахъ промысловыхъ занялось образованьемъ фаховыхъ учителѣвъ. — Внесенье комисіи рыбацкой о уставѣ о рыболовли, предложенôй правительствомъ, принято майже въ цѣлости.

(Конець буде).

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Именованье официровъ въ загальнôмъ ополченю.*) „Wiener Ztg.“ доносить въ части неурядовôй, що ôдповѣдно до приписôвъ о организаціи загального ополченя наступить незадовго именованье официрôвъ ополченя, а дотычнѝ внесеня мають бути вже въ лютôмъ предложенѝ. Для того ѐсть не лишь въ интересѣ тыхъ именованѝ, але такожь и въ интересѣ особъ здôбныхъ на посады официрскѝ, а особливо въ интересѣ бувшихъ официрôвъ, щобы старалися якъ найскорше о узысканье именованя на тѝ посады официрскѝ.

(*Аташе войсковый*) при австро-угорскôмъ посольствѣ въ Петербургѣ, пôдполковникъ Кленшъ приѣхавъ дня 26 с. м., задержавшись короткѝй часъ въ Берлинѣ, до Вѣдня. Того ще самого дня конферувавъ Кленшъ зъ гр. Кальноким, а о 3-ôй год. по полудни бувъ на авдіенціи у цѣсаря. За кôлька днѣвъ поверне ôнъ назадъ до Петербурга. Подорожъ его уважають у Вѣдни за стоячу въ звязи зъ справами на всходѣ.

(*Архикн. Вильгельмъ въ Босн.*) Архик. Вильгельмъ объѣзджае вже ôдъ кôлькохъ днѣвъ важнѣйшѝ пограничнѝ мѣсцевости въ Боснѣ, щобы опôсля зарядити ôдповѣдне укрѣпленье тыхъ мѣсцевостей. „Нови београд. Дневникъ“ и другѝ сербскѝ газеты доказують, що подорожъ архикн. Вильгельма по Боснѣ стоить въ звязи зъ збросеньями Чорногоры. Въ виду сего факту трохи дивнымъ выдаѐсь слѣдующе дементі пôвъюфиціяльнои „Presse“. Згадана газета каже: Поголоски о збросеняхъ въ Чорногорѣ суть зовсѣмъ безпôдставнѝ. Противно, на послѣдньôй конференціи министрôвъ припоручивъ кн. Николай якъ найбôльшу осторожность въ политицѣ заграничнôй и ощадность въ господарствѣ державнôмъ.

(*Справы угодовѝ.*) Сими днями мають розпочатися у Вѣдни знову конференціи министрôвъ въ справѣ угоды зъ Угорщиною. — Передъ кôлькома днями выслало правительство австрійске ноту до правительства угорского, въ котрôй предложило, щобы въ виду маючихъ розпочатися переговорôвъ въ справѣ ôдновленя угодъ торговельныхъ зъ Нѣмеччиною и Италіею, дати першенъство угодѣ зъ Нѣмеччиною и ôдъ неи розпочати акцію политично-торговельну. Зъ Пешту надôйшла теперь ôдповѣдь, котра годиться на се предложенье. Переговоры розпôчнуться однакожь ажь тогды, коли наспѣють ôдъ всѣхъ палатъ торговельныхъ и корпорацій экономичныхъ зажаданѝ министерствомъ торговлѣ мнѣня, що до теперь ще не сталося, и скоро дальше буде уложена програма межи правительствомъ австрійскимъ а угорскимъ що до переговорôвъ зъ Нѣмеччиною. — Въ справѣ угоды зъ Румунією доносить „Fremdenblatt“: „Хочь нема ще жадныхъ вѣстей зъ Букарешту, то прецѣ припускають въ добре поинформованыхъ кругахъ вѣденьскихъ, що выгляды на ôдновленье угоды торговельнои зъ Румунією суть досыть користнѝ. Делегаты румуньскѝ выѣзджаючи зъ Вѣдня обѣцяли, що заосмотряться въ потрѣбнѝ повномочія и вернуть назадъ до столицѣ Австріи ще передъ кôнцемъ сего мѣсяця. Хочь сѣчень вже кôнчиться, то все-жь таки не можна думати, що въ Букарештѣ ôдступлено ôдъ вызначеного речинця.“

Заграничнѝ Державы.

Справа болгарска. Въ послѣдныхъ дняхъ справа болгарска вступила въ нову фазу, въ фазу мирного залагоженя на конференціи представителѣвъ державъ въ Константинополи. Зъ Берлина доносять именно, що вже нынѣ маѐ зôбратися конференція амбасадорôвъ въ Константинополи. Она буде мати ознаку выключно лишь обрадуючу, а кожда держава буде могла або принятѝ результатъ тыхъ обрадъ або его ôдкинути. За пôдставу дискусіи, приняту державами не выключаючи такожь и Англіи, служити будуть россійско-турецкѝ предложеня а именно: 1) уступленье регентіи; 2) утворенье нового министерства, до котрого ввôйшло-бы двохъ цанковистôвъ; 3) выборъ кн. Ляйхтенбергского на престолъ болгарскѝ. Установленье въ Болгаріи россійского министра вôйны, признано справою внутрѣшною, котру маѐ залагодити князь и собраніе. Рôвночасно маѐ ôдбутися въ Константинополи конференція делегатôвъ болгарскихъ зъ Цанковомъ пôдъ проводомъ вел. везира. Регентія предкладаѐ цанковистамъ двѣ теки въ кабинетѣ зъ выимкою справъ внутрѣшныхъ и заграничныхъ. Зъ Вѣдня зновъ доносять, що вѣсти о конференціи европейскôй суть безпôдставнѝ, бо справа болгарска буде залагоджена на пôдставѣ берлиньскои угоды мѣжь самими Болгарами а Туреччиною, яко верховною державою дѣлаючою зъ уповаженя Россіи. По уступленю регентіи и утворенью нового правительства, буде теперѣшне собраніе розвязане, а скликане нове выключно лишь зъ представителѣвъ князѣвства Болгаріи и оно приступить до выбору князя. Може бути, що собраніе то выбере князя, на котрого згодиться всѣ державы, а тогды султанъ его затвердить и заменуе ген.-губернаторомъ Всхôдноi Румеліи. Ажь тогды розпôчнеся знову ревизія статута всхôдно-румелійского, але скиканье конференціи европейскои було-бы и тогды злишнымъ, бо князь буде мôгъ порозумѣтися впростъ зъ султаномъ. Такій отже ѐсть плянъ акціи Туреччины въ порозумѣню и зъ уповаженя Россіи. Въ Константинополи будуть вестися переговоры зъ Болгарскою депутаціею лишь въ справѣ установленя двохъ окремыхъ правительствъ тымчасовыхъ для Болгаріи и Всхôдноi Румеліи. До „Pol. Corr.“ доносять зъ Константинополя, що Порта повѣдомила вже правительство болгарске, що думае при переговорахъ въ справѣ залагодженя болгарскои кризы занятѝ становище посередничаюче и длятого — каже — треба выключити на разѣ декотрѝ точки предложенѝ въ меморіялѣ Цанкова, котрѝ мôгъ-бы пôзнѣйше залагодити самъ князь. До сихъ точокъ зачисляѐ Порта: розпущенье выслуженыхъ жовнѣрвъ и заступленье ихъ новыми; покликанье одного зъ генералôвъ россійскихъ на министра вôйны и замѣщенье декотрыхъ посадъ официрскихъ. Зъ всѣхъ сихъ вѣстей выходить бодай то, що порѣшенье болгарскои справы зближаѐсь вже до кôнця. Чи удасться залагодити справу болгарску въ мирнѝ спôсôбъ, то инше пытанье. „Was man wünscht, das glaubt man gern“ — каже нѣмецка пословиця и въ тôмъ по нашôй думцѣ треба шукати причины, для чого теперь зô всѣхъ сторôнъ доносять, що справу болгарску дастся залагодити въ мирный спôсôбъ. Въ Болгаріи однакожь повстала сильна опозиція противъ такого залагодженя справы болгарскои и противъ фузіи зъ цанковистами тымъ бôльше, що Цанковъ приготовуе въ Константинополи при помочи Туреччины революційнѝ комитетъ, котрѝ маѐ выкликати ворохобню въ Болгаріи. „Незав. България“ каже, що коли Туреччина въ сей спôсôбъ хоче залагодити справу болгарску, то Болгаре зъумѣють ôдповѣсти Македонією. Ходить такожь вѣсти, що Цанковъ лагодиться на ген.-губернатора Всхôдноi Румеліи. Характеристичнымъ ѐсть то, що „Моск. Вѣдом.“, органъ Каткова, выступають теперь дуже остро противъ Цанкова и остерѣгають россійске правительство передъ союзомъ зъ такимъ „руссофиломъ“, що для особистыхъ цѣлей перейшовъ зъ православія на католицизмъ, що опôсля пôшовъ на службу Туркамъ, и ажь до часу россійско-турецкои вôйны выступавъ якъ найбôльшій ворогъ противъ Россіи, наразъ ставсѧ „руссофиломъ“, а теперь знову годиться зъ Турками. — „Journ. des Debats“ доносить, що россійске правительство выдало окружникъ, въ котрôмъ зрѣкаеся кандидатуры кн. Мингрельского. Въ вѣденьскихъ кругахъ дипломатичныхъ заперечують сей вѣсти, хочь не выключають можливости, що Россія заявила се намѣренье, але въ иншôй формѣ. — Пôсля „Pol. Corr.“ веде турецке правительство переговоры зъ банкомъ отоманьскимъ въ справѣ позички 4 милiонôвъ на закупно новыхъ карабинôвъ Мавзера и на потрѣбнѝ запасы амуниціи. — Кн. Александеръ Батенбергъ пôѣде черезъ Римъ и Брындизи до Єгипту. Говорять, що ôнъ маѐ зôстати англійскимъ генераломъ и обôйме команду въ Вади-Гальфа.

Россія. Зъ Петербурга доносять, що въ кругахъ компетентныхъ постановлено перевести ревизію всѣхъ межинародныхъ умовъ и угодъ, дотыкаючихъ торговлѣ и плавбы на моря, заключеныхъ межи Россією а державами заграничными. Такожь настануть важнѝ змѣны въ персоналѣ дипломатичнôмъ. Пôсля вѣстей петербурскихъ газетъ будуть могли ôдъ теперь бути консулями заграничными выключно лишь особы походженя россійского. Въ Бѣлградѣ маѐ бути именованый репрезентантомъ Россіи Гирсъ, своякъ министра тогожь имени и теперѣшнѝ агентъ дипломатичнѝ въ Тегеранѣ. — Зъ Одессы доносять, що предсѣдатель тамошного суду окружного наказавъ всѣмъ нотарямъ, щобы въ протягу двохъ недѣль усунули всѣхъ жидôвъ, занятыхъ въ канцеляріяхъ нотарiяльныхъ. Жидôвъ, що працювали въ судахъ, такожь вже усунено ôдъ службы.

Нѣмеччина. Парляментъ нѣмецкѝ маѐ зôбратися вже дня 8 марта, бо правительство хоче залагодити предложенье войскове що передъ 1 цвѣтня. Въ министерствѣ вôйны займаються тымчасомъ формацією новыхъ полкôвъ въ тôмъ переконаню, що новый парляментъ затвердить предложенье правительства. Зъ Монахіомъ доносять, що кн. Бисмаркъ маѐ якесь важне заявленье папы о становищи центрумъ до теперѣшнои справы. То заявленье папы буде мати рѣшучій вплывъ на становище католикôвъ при выборахъ, бо оно повздержить католицкій клиръ ôдъ агитаціи выборчои и выпре ѐго зъ рядôвъ опозиціи. Центрумъ буде мусѣло рѣшитись, чи маѐ слухати папы, чи Виндгорста. Кн. Бисмаркъ маѐ се заявленье папы оголосити въ ôдповѣдньôмъ часѣ. Пôсля „German-ія“ маѐ ген. Мольтке выступити яко кандидатъ противъ Виндгорста. — Въ Берлинѣ перебувавъ черезъ кôлька днѣвъ намѣстникъ Альзація и Льотарингіи кн. Гогенльоге. Надъ французскою границею закладають Нѣмцѣ такожь бараки для войска. Сими днями велися переговоры ген. команды въ Кобленціи зъ радою мѣста въ справѣ заложеня деревляныхъ бараковъ въ Кобленціи, въ котрыхъ мало-бы бути помѣщене войска для скрѣпленя залоги въ Кобленціи.

Англія. Дня 27 с. м. ôдкрыто англійскій парляментъ. Въ престольнôй бесѣдѣ зазначила королева, що ôдносины Англіи до всѣхъ державъ суть дружнѝ и нема чого боятися, щобы справа болгарска выкликала нарушенье европейского мира. Королева сожалѣе, що кн. Александеръ мусѣвъ абдикувати, але не видѣлась змушеною мѣшатись чинно до выбору ѐго наслѣдника, доки застережене ѣй берлиньскою угодою право не змусить ѐи до того. — Пôдчасъ нарадъ надъ адресою въ палатѣ панôвъ заявивъ лордъ Сальсбери, що правительство англійске було ôдъ самого початку того переконаня, що новый выбôръ кн. Александра бувъ-бы неможливый. Англія хоче, щобы народы въ полудневôй Европѣ розвивалися свобôдно; она признае Россіи деякѝ права до сихъ народôвъ, лишь Россія въ своемъ власномъ интересѣ не повинна старатись ширити надъ сими народами своеи верховноi власти. Англія знову не маѐ тамъ нѣякого интересу. Впрочемъ лордъ Сальсбери маѐ надѣю, що миръ дастся удержати.

НОВИНКИ.

— **Пригадуемо**, що вô второкъ дня 1 н. ст. лютого о годинѣ 9½ рано ôдбудеся въ Успеньскôй церкви у Львовѣ поминальне богослуженье за упокôй бл. п. Володимира Барвѣньского, и просимо всѣхъ П. Т. Товаришевъ, Знакомыхъ и Почитателѣвъ покôйного явитися на богослуженье, помянути его память.

— **Товариство „Академичне Братство“** устроюе дня 10 л. лютого с. р. въ великôй сали „Народного Дому“ вечеръ зъ танцями. Стрôй для панъ по можности найзвычайнѣйшій вечерковый або народный, для мужчинъ балевый. Вступъ на салю 1 зр. ôдъ особы. На галеріи мѣсце сидячe 50 кр., стоячe 25 кр. Початокъ о 8 год. вечеромъ. Вступнѝ карты лише за оказаньемъ запрошеня, можна дôстати въ льокали тов. „Академичне Братство“. ул. Хорущина ч. 11, въ дняхъ 8, 9, и 10 л. лютого ôдъ 5—7 год. вечеромъ, а кромѣ того дня 10 лютого рано ôдъ год. 10—12 и вечеромъ при касѣ. Запрошеня вже розсланѝ. Хто бы не одержавъ запрошеня а желавъ-бы бути на вечерку, зволить ласкаво зголоситися въ „Академичнôмъ Братствѣ“, ул. Хорущина ч. 11. вечеромъ що-дня ôдъ 6—7 годины.

— **Правда чи лишь мистификація**? Перемыскій дописователь „Kurjer-a Lw.“ доносить, що будь-то д. 25 с. м. ôдбулись въ Перемышли зборы рускихъ священикôвъ зъ перемыскои епархіи въ справѣ заснованя въ тôмъ мѣстѣ рускои гимназіи и що зôбраныхъ мавъ докторъ п. Кебузиньскій пересвѣдчити, що заснованье рускои гимназіи въ Перемышли принесло-бы лише шкоду для Русинôвъ. Мы не можемо брати сеи вѣсти на серіо и дожидаемо ôдъ перемыскихъ Русинôвъ пояснення сеи справдѣ неимовѣрнои, монструальнои поголоски.

— **Пани Ив. Биберовичевôй**, заслуженôй артистцѣ руско-народного театру, вручили перемыскѝ Русины, въ доказъ признаня ревнои еи працѣ для народнои сцены, золоту бранзолету зъ написiю „Ôдъ перемыскихъ Русинôвъ“.

— **Степень доктора философіи** одержавъ на львôвскôмъ университетѣ п. Володимиръ Кульчицкій.

— **Для товариства „Руска Бесѣда въ Чернôвцяхъ** ухваливъ буковиньскій Соймъ краевый 100 зр. пôдмоги.

— **Ново-именованый президентъ Львôвскои апеляціи п. Симоновичъ** маѐ обняти свое урядованье зъ днемъ 15 марта с. р. — До Львова телеграфують зъ Вѣдня, що мовь-то наступникомъ ѐго въ урядѣ генерального адвоката мавъ-бы зôстати б. львôвскій прокураторъ Шимоновичъ, бо Кохановскій зъ Черновецъ мавъ зречися предкладаного ѐму того уряду.

— **Въ княжôмъ городѣ Теребовли** не упадае рускій духъ, а противно пробудився по довшôй дрѣмотѣ и ожививъ такъ мѣщаньство якъ и руску интелигенцію сего старинного города. Нынѣ въ Теребовли цвите читальня, до котрои належать члены и зъ-помѣжь мѣщанъ и зъ интелигенціи, а кромѣ того дуже причинилося до пôднесеня и скрѣпленя рускаго духа заведене нотного спѣву въ тамошнôмъ мѣщаньскôмъ хорѣ. Спѣвъ сей — якъ намъ пишуть зъ Теребовлѣ — притягае нынѣ множество народу до церкви и звеличуе славу нашого обряду, якъ того бувъ найкрасшій доказъ при сегорôчнôмъ богоявленьскôмъ обходѣ, котрый ôдбувся въ Теребовли дуже величаво при участи тысячѣвъ народа и при асистѣ одной ескадроны драгонôвъ. А заслуга всего того припадае передовсѣмъ мѣсцевому сотрудникови о. Савулѣ, котрый принялся першій за заведенье въ Теребовли нотного спѣву и не щадивъ трудôвъ, щобы дѣло то довести успѣшно до кôнца. Богато заслужився въ тôмъ дѣлѣ такожь и теребовельскій мѣщанинъ п. Фердинанъ Щепаньскій, котрый розумѣючи добре музику, дуже помôчнымъ бувъ о. Савулѣ и хоть самъ ѐсть лат. обряду, прилягъ душею и серцемъ до рускаго мѣщаньства и ставъ середъ него примѣрнымъ дѣятелемъ. Читальня теребовельска мала дня 16 л. сѣчня с. р. свои Загальнѝ Зборы. До нового Выдѣлу увôйшли: о. дек. Залуцкій (голова), учит. п. Електоровичъ и пп. мѣщане Синенькій, Щепаньскій, Ксьонжикъ, Холоевскій и Дроздикъ.

— **Образокъ зъ нашои автономіи**. Въ громадѣ Добряны, повѣта городецкого — якъ намъ пишуть — урядуе вôйтъ, выбраный на 3 лѣта ще въ 1882 роцѣ, до нынѣшного дня! Правда, були выборы новои Рады въ лютôмъ 1886 р., але вôйтъ зъ своими подавъ протестъ, и цѣла справа загрязла. Селяне подавали и ѣздили кôлька разôвъ до Староства, до Намѣстництва, до Выдѣлу краевого, до Президіи рахунковои, закидуючи вôйтови великѝ непорядки — а все справа якъ спала такъ спить, а вôйтъ собѣ — урядуе!

— **Стрыйско-бескидска залѣзница** скôнчена уже зовсѣмъ, якъ доносить о тôмъ органъ министерства торговлѣ, посвященый справамъ залѣзниць, а залѣзница Скôльско-бескидска маѐ бути такожь вже незабавомъ ôддана до ужитку.

— **Селяньскѝ будôвлѣ**. За-для выготовленя взôрцевыхъ плянôвъ для селяньскихъ будôвель выѣздить сими днями на провинцію делегованый Гал. господарскимъ товариствомъ зъ припорученя министерства рôльництва архитектъ Людвикъ Рамультъ. Маѐ ôнъ передовсѣмъ оглянути у всѣхъ сторонахъ селяньскѝ будôвлѣ, зняти ôдповѣдни типы а ôдтакъ на тôй пôдставѣ выготовити взôрцевѝ пляны.

— **Русины въ Рогатынѣ** заснували собѣ — якъ пишуть намъ — руске „Народне Касино“. Дня 5 н. ст. сѣчня Касино отворено и оно розвиваеся гарно. Зваживши, що и повѣтова „Народна Торговля“ въ Рогатынѣ розвиваеся успѣшно, треба признати Русинамъ рогатыньскимъ богато патріотизму и енергіи. — Одна досыть цѣкава справа ѐсть ôдъ якогось часу предметомъ живыхъ оговорôвъ въ Рогатынѣ. Сими днями одержала наша Редакція въ тôй справѣ навѣть „Ôдкрыте письмо до Всесв. митроп. гр.-к. Консисторіи у Львовѣ“, пôдписане поважными гр.-к. парохіянами. (За-для недостачи мѣсця не можемо подати обширного письма въ цѣлости, а лише розкажемо, о що ходить.) Митроп. Консисторія рѣшеньемъ зъ дня 29 падолиста 1886 до ч. 7083 именувала катихитомъ для шкôлъ народныхъ въ Рогатынѣ священика зъ чужого села, зъ Бабинець, о. Чировского, мимо того, що чей-же въ Рогатынѣ ѐсть спосôбный до того парохъ, о. Ип. Дзеровичъ, котрый за ревне повненье обовязкôвъ катихита удостоився навѣть признаня ôдъ краевои и окружнои Рады шк. (до ч. 1456 зъ 1885 р.), ба ѐсть и посада сотрудника. Въ Рогатынѣ катихитура ремунерована громадою, — але не йде тутъ такъ о ремунерацію, котру маѐ побирати чужій священикъ, а голонно о повагу пароха, котрого личнôсть безъ всякои причины наражуеся на рôзнѝ пôдозрѣня мѣжь людьми, особливо другихъ обрядôвъ, длячого обовязокъ катихита, котрый тутъ ѐсть интегральною частію правъ и обовязкôвъ пароха, не повинить парохъ мѣсцевый, але делегованый чужій священикъ. Пôдписанѝ парохіяне просять отже Всесв. Консисторію, щобы гр.-к. катихитуру въ школахъ рогатыньскихъ ôддала мѣсцевому парохови о. Дзеровичеви або ѐго сотрудникови.

— **Зъ-ôдъ Мѣльницѣ пишуть намъ**: И въ нашôй сторонѣ суть патріотичнѝ люде, котрѝ до суду пишуть не инакше, якъ по руски. Въ судѣ доси, хочь де-хто и криво дивився на письмо руске, а все таки приймали ѐго. Ажь сего мѣсяца ôдкинено одному селянинови его жалобу писану по руски, — одинъ панъ въ судѣ мавъ сказати ему „nierozumiem“ (*Прим. Ред.* Коли се фактъ, то чимъ той панъ, що ôдкинувъ руске письмо, оправдае свôй поступокъ? Що nie rozumie? Того аргументу анѣ мы, анѣ высшій инстанціи судовѝ, анѣ нѣхто въ Австріи не прийме, бо рускій языкъ маѐ право въ судѣ, якъ языкъ краевый.)

— **Въ справѣ дякôвскôй** приймавъ Впреосв. митрополитъ. Сембратовичъ дня 28 с. м. депутацію дякôвъ зъ деканатôвъ: олеського, бродского и залозецкого, котрôй проводивъ о. Д. Танячкевичъ яко предсѣдатель комитету повѣтового. Впреосв. митрополитъ приобѣцявъ всяке можливе попираньe справы тыхъ-же, особливо найскорше скликанье загальныхъ зборôвъ дякôвъ въ цѣли заведеня товариства взаимнои помочи для дякôвъ, о що ѐго депутація особливо просила.

— **Редакція черновецкои „Буковины“** доноситъ въ остатнôмъ числѣ, що выточила у Львовѣ процесъ карный п. Маркову, за то, що ôнъ збезчестивъ редакцію, назвавши ѐи: „дураки“, „падлецы“, „мерзавцы“ и т. д.

— **Звѣстне „Заведеніе“** другій разъ пробовало щастя въ судовыхъ крокахъ противъ „Дѣла“, — симъ разомъ уже не самъ п директоръ Коснѣрскій, котрый програвши зъ нами въ лѣтѣ мин. року справу въ першôй инстанціи, на другу инстанцію махнувъ уже рукою, — але урядники „Заведенія“, Мончаловскій, Мазуръ, Щуровскій, Подгорецкій e tutti quanti. Тіи панове уважали потрѣбнымъ оскорбитись статьею „Дѣла“ въ ч. 72 зъ 15 липня 1886 р., въ котрôй авторъ, говорячи о „Заведенію“ сконстатувавъ, що до невôдрадного стану банку причинились такожь ѐго урядники. На тôй пôдставѣ панове-урядники „Заведенія“ внесли були противъ редактора „Дѣла“ судову жалобу а ôдтакъ, по переведенôмъ слѣдствѣ, актъ обжалованя. Редакція наша внесла до краевого суду высшого супротивленье противъ обжалованя и судъ зняѐсъ актъ обжалованя. Оно й справдѣ, не було анѣ за що гнѣватись, анѣ за що обжаловувати, а йшло хиба тôлько о то, щобы намъ докучати.

— **За другими газетами** занотували мы вѣсть, що въ Яворовѣ маѐ начатись будова новои церкви. На то одержали мы ôдъ яворôвского пароха Всч. о. І. Лозиньского заявленье, що тая звѣстка неправдива, бо на теперь ще въ Яворовѣ не розпочинаеся будова новои церкви и плянôвъ ще нема выготовленыхъ.

— **На лицитацію** выставило гал. товариство кредитове земске добра „Чортовець долѣшныѝ“, въ пов. коломыйскôмъ, оцѣненѝ на 119.600 зр.

— **Найзнаменитшій сучасный пянистъ Гансъ Більовъ** дасть завтра одинъ концертъ. Пянистъ сей ôдзначаеся мѣжь другими своими товаришами тымъ, що любить выкликувати иногдѣ политичнѝ демонстраціи.

— **Въ справѣ надъужить въ львôвскôмъ урядѣ мытовôмъ** ôдбудеся передъ судомъ процесъ противъ урядникôвъ и купця Рапапорта. Въ тôй справѣ предпринято недавно ревизію у кôлькохъ львôвскихъ купцѣвъ и знайдено рôзнѝ письма, котрѝ кидають ярке свѣтло на надъужитя въ львôвскôмъ урядѣ мытовôмъ, що дѣялись тамъ вже ôдъ довшого часу.

— **За уживанье фальшивои децимальнои ваги** засудивъ львôвскій судъ Юду Адлера зъ Кристинополя на шѣсть мѣсяцѣвъ вязниць.

— **Для бѣдныхъ учениковъ рускои гимназіи** прислали П. Т. Ив. Гуляй зъ Вѣдня 3 зр.; о. Ант. Левицкій зъ Нижнева 2 зр.; Ант. Чайковскій зъ Балигорода 1 зр.; о. Костишинъ 1 зр.; М. Ладижиньскій 80 кр.; о. Викторъ Матюкъ 1 зр.; зъ приходу въ Буску 5 зр.; Евг. Грабовичъ зъ Вѣдня 1 зр.; о. Зацерковный ôдъ прихожанъ зъ Скнилова 4 зр.; о. Струтиньскій въ Перемышли 3 зр.; о. Гаврилякъ ôдъ парохіянъ зъ Новицѣ 3 зр. — Добродѣямъ за ихъ щедрѝ датки складае Дирекція рускои гимназіи въ имени школярѣвъ сердечну подяку. —

— **Выдѣлъ товариства рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“** складае сердечну подяку Вп. Добродѣямъ за зложенѝ дары въ користь того-жь товариства, а именно Вп. пп.: В. Площаньскому за 10 зр.; д-ру К. Чайковскому зъ Банаялюки за 2 зр., Север. Медвецкому зъ Банялюки за 1 зр. и д-ру Бриковичу зъ Вѣдня за 1 зр. — В. Нагôрный голова товариства.

— **Головна выграна 15.000 зр. зъ льосôвъ австр. „Червоного Хреста“** упала на льосъ, котрого властителемъ ѐсть п. Денисъ Носевичъ, учитель народныхъ школъ въ Чернôвцяхъ.

— **Загальне ополченье**, хочь ще не зъорганизоване, а було вже кôлька разôвъ у Вѣдни предметомъ спорôвъ и бôйки мѣжь низшими верствами людности. Коли хто кому скаже: „Ты не вартъ бути навѣть ополченцемъ!“ — то велика оскорба, и готова бôйка. Поляки не могучи дôбрати въ своемъ языцѣ назвы на „ополченецъ“, ледви-не ледви выгадали „pospolitak“. Не щасливу видко дôбрали назву, бо коли оногды у Львовѣ одинъ сказавъ другому: „Ту pospolitaku!“ — швидко прийшло до бôйки.

— **„Характеристика вояка“** — такій тематъ на задачу давъ въ Монахіомъ професоръ учениямъ другого року семинаріи учительскои, 14—16-лѣтнымъ дѣвчатамъ. Нѣмецкѝ газеты поручають тому професорови такѝ дальшѝ тематы до задачъ тымъ-же ученицямъ: „Гадки семинаристки на видъ однорôчного охотника“, а дальше: „О скôлько изъ становища молодои дамы молодый поручникъ лучшій ôдъ старого капитана...“

— **Нову електричну батерію** выналишовъ Каз. Сосновскій. Французкѝ ученѝ высказують о тôй батеріи великѝ похвалы. Результаты мають бути о много сильнѣйшѝ, якъ батеріи Бунзена.

— **При выборѣ посла** въ Кастеллямаре въ Италіи такъ розгорѣлася борба выборча межи партіею правительственною а радикальною, що радикалы зранили кандидата правительственного и ажь войско мусѣло штурмувати выборцѣвъ багнетами. Закимъ скôнчилися выборы, на поли борбы лишилося кôлька трупôвъ а 80 особъ раненыхъ.

— **Женьскихъ монастирѣвъ** у всѣхъ краяхъ Австро-Угорщины разомъ зъ Босниею и Герцеговиною ѐсть 1353, а въ нихъ 13.710 монахинь.

— **Продажъ французкихъ цѣсарскихъ дорогоцѣнностій коронныхъ**. Урядова газета республики французкои выпечатала законъ о продажи цѣсарскихъ дорогоцѣнностій коронныхъ на дохôдъ скарбу державного. Деякѝ предметы полишено за-для ихъ рѣдкои вартости историчнои або артистичнои, деякѝ оказы діяментôвъ, рубинôвъ, аметистôвъ, опалѣвъ и перелъ призначено для музеи минералогичного, корону цѣсарску и шпады престолонаслѣдника та Людвика XVIII. призначено на перетопленье, а решту предметôвъ рѣшено пустити на лицитацію въ однôмъ вызначенôмъ на то готели. Sic transit gloria!

— **Межинародный конгресъ для гигіены и демографіи** ôдбудеся въ р. 1887 у Вѣдни пôдъ протекторатомъ архикн. Рудольфа. Конгресъ розпôчнеся 26 л. вересня, а скôнчиться 1 л. жовтня 1887.

— **Студентки въ Парижи**. На медичный выдѣлъ парискаго университету записалося въ сѣмъ роцѣ 108 студенткъ: 83 Россіянокъ, 14 Англичанокъ, 7 Французокъ, 2 Нѣмкинѣ, 1 Румунка и 1 Туркиня.

Наука, штука и литература.

— **„Зоря“ число 2.** за рôкъ 1887 мѣститъ въ собѣ: Свѣтло добра и любови, опов. Олены Пчôлки. — До рожѣ, стихъ Федьковича; — За рôдну землю, повѣсть. — Бенкетъ у царя Ирода, стихъ Перебендѣ. — Чудни пригоды въ житю, ескизъ Леська. — Гальшка Острожска, траг. Ом. Огоновского. — Исторія рускои литературы, Ом. Огоновского. — Критичнѝ замѣтки и библіографія.

— **Про руско-народный театръ** пишуть намъ зъ Ярославля: Зъ радостію повитали мы сими днями рѣдкого гостя въ нашôмъ мѣстѣ, нашъ театръ пôдъ дирекцією пп. Биберовича и Гринецкого. Д. 27 с. м. ôдбулося перше представленье, комична оперета „Зеленый Островъ“. Знаменита гра артистôвъ, по котрôй пôзнали мы такожь и сумлѣнну працю режисеріи, якъ и хорошій жѣночій хоръ, зложилися на цѣлôсть, зъ котрои всѣ присутнѝ були вповнѣ вдоволенѝ. Особливо мусимо пôднести трудный але добре выстудіованый спѣвъ п-нѣ Клѣшевскои, вынагороджуваный що-хвиля грôмкими оплесками. Крѣсла въ театрѣ були майже всѣ занятѝ, за то галерія свѣтила пустками. Не сумнѣваемось, що нашъ патріоты Вп. отцѣ духовнѝ, котрѝ на перше представленье навѣть и зъ подальшихъ сторôнъ явилися численно, зволять на слѣдующѝ представленя народныхъ штукъ, якъ „Глитай“, „Тимко Капраль“ и т. д., не тôлько самѝ численно явитися, але не залишать такожь забрати зъ собою хочь по кôлькохъ селянъ. Звертаемо увагу нашихъ патріотôвъ такожь и на то, що завязався тутъ комитетъ для пôдпираня нашои сцены и выдае на представленя по кôлька билетôвъ для бѣднѣйшихъ селянъ даромъ. Вп. нашъ патріоты, що хотять зъ сего користати, зволять ôднестися що-найменше день передъ представленьемъ до котрого небудь члена сего комитету. — *Р. З—кій.*

— **Руско польскій театръ п Бачиньского** — якъ намъ пишуть — ôдогравъ сего тыждня въ Стрыю „Наталку Полтавку“ Котляревского и 1-актову оперетку „Кумъ мѣрошникъ“. Въ „Наталцѣ“ ôдзначилась п. Левицка въ титуловôй роли и п. Гембицкій (выборный Макогоненко). Роля возьного выпала въ интерпретаціи п. Лукасевича дуже блѣдо, а що вже було справдѣ оригинальне, то се, що ролю Миколы, сего завзятого бурлака-козарлюги,

въ котрôй сего року Львовянамъ такъ подобався п. Стечиньскій, ôдограла тамъ — панѣ Вачиньска. Въ оперетцѣ „Кумъ мѣрошникъ“, дуже слабенькôй що до змѣсту, пôддержали п-ѣ Левицка и п-ѣ Гембицка слабй стороны штуки доброю грою. Артисты и артистки театру п. Бачиньского грѣшать въ загалѣ тымъ, що не акцентують правильно рускои бесѣды; то дасться звинити хвба тымъ, що театръ сей дає по бôльшôй части польскй представленя. Публика руска ôдвѣдувала въ Стрыю театръ п-а Бачиньского въ загалѣ дуже рѣдко. Сими днями выѣздить п. Бачиньскій на одинъ тыждень до Миколаева.

— **П. Теофиль Меруновичь**, посолъ соймовый, выдавъ у Львовѣ брошуру п. заг. „Sprawy włościańskie w Sejmie“ (8° ст. 45).

— **Громада мѣста Львова** почала сего року выдавати що кварталу „Вѣдомости администраційнй, статистичнй и архивальнй мѣста Львова“ (по польски). Выпускъ за першій кварталъ появився уже пôдъ редакцією пп. Кар. Видмана и Іос. Циммермана. Предплата выносить на рôкъ 1 зр.

Вѣсти зъ аеп Львôвскои.

Делегатами до испытôвъ теолигичныхъ назначенй: 1) Зъ права каноничного дня 29, 31 сѣчня и 1 лютого крил. Бѣлецкій; 2) зъ исторіи церковнои 3, 4 и 5 лютого крил. Петрушевичь; 3) зъ студій библійныхъ новогo завѣта 7, 8 и 9 лютого крил. Готеровскій; 4) зъ догматики фундаментальнои 9, 10 и 12 лютого крил. Павликôвъ; 5) зъ богословія пастирского 15 и 16 лютого д-ръ Крижановскій; 6) зъ моральнои 17, 18 и 19 лютого крил. Величко; 7) зъ догматики спеціяльнои 19, 24 и 25 лютого ректоръ о. Бачиньскій; 8) зъ студій библійныхъ старого завѣта о. крил. Величко; 9) зъ педагогіи 2 и 3 марта крил. Петрушевичь.

Дѣйстнымъ совѣтникомъ и референтомъ консисторіи именованый о. Северинъ Торонъскій, вице-ректоръ духовнои семинаріи.

Совѣтникомъ суду супружеского именованый о. Іоанъ Чапельскій, префектъ студій въ духовнôй семинаріи.

Канон. институцію на Нуще, дек. зборôвского, одержавъ о. Іоанъ Пелехатый.

Введенй яко сотрудники оо.: Т. Кирчôвъ въ Лопянцѣ. дек. перегôньского; Амвр. Рыбакъ въ Сосновѣ; Стеф. Кобляньскій яко завѣдатель въ Драганôвцѣ; Ем. Рудницкій яко сотруд. въ Рогатынѣ.

Увôльненй оо.: Адольфъ Василевскій ôдъ парохіи при церкви св. Петра и Павла у Львовѣ, а завѣдательство повѣрено тымчасово о. Якову Краснопѣрѣ. Іоанъ Ивановичь увôльненый ôдъ завѣдательства Драганôвки.

Намѣстництво удѣлило о. Николаю Базилевичу, пароху въ Полоничнôй, дотацію для приватного сотрудника въ сумѣ 300 зр. рôчно зъ религ. фонда на одинъ рôкъ.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр

— Кость Андруховичь Навроцкій (братъ пок. Володимира Навроцкого) именованый секретаремъ староства въ Гацку (Gacko-Hercegowina) на граници чорногорскôй. — Доцентъ львôвскои политехники и професоръ реальнои школы у Львовѣ д-ръ Пл. Дзѣвиньскій именованый надзвычайнымъ професоромъ математики на политехницѣ. — Дѣйстнымъ учителемъ при статовôй школѣ въ Домашовѣ именованый Іосифъ Пушкаръ. — Секційный совѣтникъ министерства справъ внутрѣшныхъ гр. Лось именованый совѣтникомъ намѣстництва у Львовѣ, ôдставши рôвночасно титулъ совѣтника двору.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збôжемъ.** Цѣны збôжа, котрй тамтого тыждня пôшли були значно въ гору, держаться теперь въ однôй мѣрѣ. Причиною того єстъ, що торговля збожева на Заходѣ сталась менше оживленою, бо Франція и Англія заосмотрились теперь збôжемъ зъ Америки. Запасы въ Нѣмеччинѣ и Австріи вычерпуються зъ кождымъ днемъ. Въ полудневôй Россіи, особливо въ Одессѣ и Николаевѣ, такожь нема великихъ запасôвъ, а правительство россійске розписало теперь въ кôлькохъ губерніяхъ на значнѣйшй доставы муки и крупъ. Зъ причины злыхъ дорôгъ въ полудневôй Россіи торговля мѣжь Россією а Румунією мало оживлена, а бôльшй транспорты збôжа идуть лише черезъ Царство Польске до Гданьска. Зъ причины пôдскочившихъ цѣнъ держаться господарѣ въ резервѣ и длятого продажь досыть мала. Послѣднй поголоски воєннй вплынули такожь значно на торговлю збожеву, особливо на цѣны жита и ôвса, але спекуляція биржева теперь ослабла, бо торговельники збожа оцѣняють ситуацію трохи спокôйнѣйше и длятого цѣны удержуються постôйно. — Пшеницю готову плачено дня 26 с. м. въ Празѣ по 10·40 до 10·80 зр., у Вѣдни по 9·58 до 9·63 зр., а въ Пештѣ по 9·35 до 9·40 зр. На нашихъ торгахъ краєвыхъ бувъ попытъ за готовою пшеницею дуже великій и плачено въ Тернополи до 8·60 зр., у Львовѣ до 9 зр., а въ Коломыи ще высше. Попытъ за пшеницею на нашихъ торгахъ буде ще бôльшій, бо зъ однои стороны урожай на пшеницю бувъ въ Галичинѣ найбôльшій въ цѣлôй монархіи, а зъ другои стороны Россія и Румунія не можуть богато вывозити. — Жито плачено у Вѣдни дня 26 с. м. по 7·17 до 7·22 зр. а у насъ по 6·40 зр. Доси попытъ за житомъ досыть слабый, але скоро поголоски о вôйнѣ не перестануть вплывати на спекуляцію, то цѣна жита пôде значно въ гору. — Ячмѣнь до горалень має добрый ôдбутъ мѣсцевый, а вывôзъ такожь трохи збôльшився. — Торговля ôвсомъ значно збôльшилася и цѣны все пôдносяться. На торгахъ збожевыхъ уважають то за ознаку вôйны. Особливо великій попытъ за ôвсомъ до Вѣдня, Праги и Пешту. У Вѣдни плачено овесъ д. 26 с. м. на май и червень по 6·99 до 7·04 зр., а въ Пештѣ по 6·67 до 6·70 зр. Зô всѣхъ державъ европейскихъ заосмотрилась тихцемъ лишь одна Швайцарія ôвсомъ, а другй державы потребують все ще значнои доставы, длятого на головныхъ торгахъ цѣна ôвса иде все въ гору. — Торговля рѣпакомъ слаба. — Конюшина иде все въ гору; особливо попытують дуже за червоною конюшиною и платять до 49 зр.; за бѣлу платять до 60 зр., а за шведску до 70 зр. Достава шведскои конюшины дуже мала. — Горохъ въ середныхъ родахъ пошукують для краєвои консумціи. — Фасоля безъ попыту. — За тимоткою попытують досыть сильно и платять до 36 зр.

— **Цѣны товару и киншихъ продуктôвъ.** Волôвъ привезено на торгъ до Вѣдня д. 24 с. м. 3.269 штукъ; зъ тыхъ зъ Галичины 267 спасеныхъ а 140 худыхъ, зъ Буковины 169 спасеныхъ а 32 худыхъ. Торгъ бувъ дуже слабый. Плачено галицко-буковиньскй спасенй по 50 до 54 зр., за лѣпшй 55 до 58 зр.; за угорскй плачено 48 до 55 зр., за лѣпшй 56 до 60·20 зр. за сотнаръ метричный мертвои ваги. За селяньскй волы плачено 50 до 60 зр., за коровы и бугаѣ по 45 до 52 зр. за метричный сотнаръ мертвои ваги. — Свиней пригнано до Вѣдня д. 25 с. м. 2.974 штукъ галицкихъ и 3.570 штукъ угорскихъ. Плачено за найлѣпшй по 38 до 40½ кр., за середнй 36 до 38 кр., за плôхшй 30 до 34 кр., а за молодй 34 до 40 кр. за кілгр. живои ваги. — За сырй воловй шкôры галицкй плачено у Вѣдни д. 27 с. м. за найлѣпшй (40—45 кільо ваги) по 45 до 46 кр., середнй (35—40 кільо) по 42 до 43 кр. за кільо.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На стипендію о. Венед. Ружицкого П. Т.** о. Рожанковскій въ Глибокôй 1 зр.

— **На „Скитъ Манявскій“ д ра Юл. Целевича П. Т.** И. В. въ Стрыю 1.20 зр.

— **На Правотарь Лукича:** Пчт. Читальня руска въ Снятынѣ 2.75 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

В ч. И И. въ Малковичахъ. 3 зр. за 1 чверть року одержали; дякуємо! — **Всч. А Г. въ Грималовѣ.** „Зеркало“ не выходить. — **Всч. О. Г. въ Худыкôвцяхъ** „Дѣло“ высылаємо зъ „Библ. пов.“ разомъ; на р. 1887. лишилося 2.50 зр. — **Всч. О. В. въ Мѣльници и многй другй.** Число „Дѣла“ выслали мы въ-друге; бѣда зъ тыми почтами, що рускй письма мовьбы черезъ злобу пропадають такъ часто и такъ систематично, на шкоду выдавництва и предплатникôвъ! До дирекція вносимо жалобу. — **Вп. П. Д. въ Росоховатци.** Добре; присылайте предплату. — **Всч. Е. И. въ Космачи.** 5 зр. записано на „Дѣло“ а на що остальнй 2 зр.?

Съ симъ числомъ розсылаєся Вп. Предплатникамъ „Библіотеки найзнповѣстей“ конець повѣсти „Власными силами“ зъ окладинкою и 1 та 2 аркушь повѣсти „Великій Лôмъ“ Онета.

Курсъ збожа зъ дня 28 л. сѣчня 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львôвъ отъ	Львôвъ до	Тернополь отъ	Тернополь до	Подволочиска отъ	Подволочиска до	Чернôвцѣ отъ	Чернôвцѣ до	Ярославъ отъ	Ярославъ до
	зр.		зр.		зр.		зр.		зр.	
Пшеница	8·10	9·—	8·—	8·50	8·85	8·—	8·65	8·60	8·50	9·25
Жито	5·75	6·40	5·50	6·—	5·50	6·20	5·70	6·—	6·—	6·60	6·—	7·20
Ячмѣнь	4·50	7·—	4·50	6·—	6·75	4·25	6·70	4·75	5·70	5·—	5·—	5·75
Овесъ	4·50	5·35	4·50	5·—	5·—	4·50	5·—	4·50	4·75	5·—	—	—
Горохъ	5·75	9·—	5·50	6·—	5·50	5·50	8·50	8·25	5·50	9·—	9·50	—	—	—	—	—
Конопель-сѣмя	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Фасоля	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Выка	4·75	5·30	5·—	6·—	—	—	—	—	6·—	6·—	—	—	—	—	—	—
Липика	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Гречка	7·25	7·50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Кукурудза	5·50	5·75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Рѣпакъ	9·—	9·30	8·50	—	—	—	4·40	4·50	9·—	—	—	—	—	—	—	—
Конюшина червона	40·—	52·—	40·—	50·—	4·80	5·—	—	—	36·—	50·—	—	—	—	—	—	—
„ бѣла	40·—	65·—	40·—	65·—	—	—	—	—	36·—	60·—	—	—	—	—	—	—
„ шведска	35·—	70·—	40·—	70·—	—	—	—	—	45·—	70·—	—	—	—	—	—	—
Тимотка „	5·—	40·—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Хмѣль за 56 кило	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Оковита за 10.000 литр. проц. 23.75—24.15 зр.

Запрошенье до предплаты
на I. томъ
„Рускоro политичн. Правотаря“
Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ,
адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Ц. к. упр. гал. акційный
БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
продає по курсѣ дневнôмъ
5% Листы гипотечнй
якъ такожь
5% прміованй листы гипот.
Порученя зъ провинціи выповняє ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 54—0

ЮСИФЪ ЩЕРБА
майстеръ столярскій
у Львовѣ при ул. Оссолиньскихъ ч. 16
поручає свою ново-уряджену и збôльшену
Роботню выробôвъ столярскихъ.
Всякй працѣ при будовахъ, такожь при будовахъ церквей и палатъ на провинціи, дальше всякй меблѣ и гарнитуры до урядженя сальонôвъ выконує пôсля найновѣйшихъ рисункôвъ и въ найкрасшôмъ смаку зъ добôрныхъ и сухихъ матерія-лôвъ за умѣрену цѣну.
Поручаючи свою робôтню ласкавымъ зглядамъ Вп. П. Т. Публики, просить о числений замовленя.
1828 (1—2)

Аптика РУКЕРА у Львовѣ
поручає 1563 260—?
Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опаковане и посылку почтою числиться 10 кр.

Ученикъ высшои гимназіи
глядить лекціи на село.
Може дуже добре приготовити приватистôвъ до испиту зъ I-шои и зъ II-гои клясъ гимназіяльныхъ, а тымъ бôльше зъ народныхъ школъ.
Адресу мою зволѝть подати Администрація „Дѣла“. 2—?

Курсъ Львôвскій
зъ дня 28 л. сѣчня 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	100 —	204 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов по 200 зр. а. в.	223 —	227 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	287 —	292 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	315 —	320 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	99 60	100 60
Банку гипот. гал. 5% а. в. вылюс. зъ 10% прем.	102 50	103 50
Банку краєвого 4½% а в. льос. 51 л.	97 75	98 75
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	101 —
Товариства кредит. гал. 4% а в . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 —
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 25	100 25
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	50 —	53 —
Гал. Зав. кред сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	43 —	46 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	103 —	104 25
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в .	104 —	106 —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½% а в.	96 70	98 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	17 —	19 —
Мѣста Станиславова	29 —	32 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 92	6 02
Наполеондоръ	10 —	10 10
Пôвъимперіялъ	10 32	10 42
Рубель срѣбный	1 54	1 61
Рубель паперовый	1 16½	1 18½
100 марокъ нѣмецкихъ	61 80	62 50

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ
важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Приходять Мѣш.	Одходять Особовй	Одходять Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12	10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23	12 57	8 48	4 28	1 02	9 16
„ Стрыю	5 16	1 44	10 22	5 35	2 10	
„ Станиславовѣ	9 02	5 51			9 58	6 54
„ Бучачи	1 44	10 46			2 10	
„ Чортковѣ					3 53	
„ Гусятынѣ		5 44				
Зъ Гусятына:					9 35	
Въ Чортковѣ					11 35	
„ Бучачи		1 18		1 46	4 36	
„ Станиславовѣ	5 37	8 35		6 28	9 45	
„ Стрыю	9 58	1 19		10 23	1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11	2 27	6 15	11 18	2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32	4 33	9 30		2 08	10 33
„ Нов. Загôрю		4 04	—		4 14	1 50
„ Стружe		8 08	8 10		8 22	8 33
„ Нов. Санчи		9 29	10 09		9 44	10 37
„ Живци		4 15	6 36			
Линія Львôвъ-Стрый.						
Зô Львова:				11 27	7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23	9 39	10 50			
Зô Стрыя:				5 45	2 20	11 02
У Львовѣ	8 12	4 15	2 25			
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.						
Зъ Нов. Санча:						11 20
Въ Орловѣ (Orlô)			3 15			
Зъ Орлова (Orlô):						12 30
Въ Нов. Санчи			4 18			
Линія Дрогобычь-Борыславъ.		Мѣшанй поѣзды				
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .		** 5 50	** 9 50	1 06	3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .		6 31	10 31	1 37	3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .		7 33	11 11	1 53	4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .		8 12	11 50	2 22	5 07	8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ а означенй ** не курсують въ суботы.

Робôтня столярска 1824 3—8
В. ЖААКА и І. КУБИЧА
у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17
выготовляє всякй выробы входячй въ фахъ столярскій, по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.
Зъ днемъ 15 с. м перенѣсъ я мою ôдъ 47 лѣтъ истнуючу
ТОРГОВЛЮ ВУДЖЕНИНЪ
пôдъ фирмою
АДАМЪ ЯКУБОВСКІЙ
У ЛЬВОВѢ.
пôдъ числомъ 20 при ул. Галицкôй
напротивъ торговлѣ п. Кароля Баллабана.
Шинки, озоры; шинки и полядвицѣ вестфальскй, салями, ковбасы краковскй, смалець и солонину власного выробу.
Замовленя зъ провинціи высылаю ôдворотною почтою.
Дякуючи Поважнôй П. Т. Публицѣ за дотеперѣшне довѣрье, поручаюся и на дальше Єи ласкавымъ зглядамъ
1825 (3—5) Зъ поважаньемъ
Адамъ Якубовскій.

Даромъ!
Найкрасшй хустки для Дамъ!
Въ наслѣдокъ безъустанно злыхъ относинъ торговельныхъ и малого експорту змушеный я за всяку цѣну выпродати мôй складъ зъ 3000 тузинôвъ найкрасшихъ хустокъ до загорнення и продавати ихъ по такôй цѣнѣ, що ледве оплатится варгôсть самои сырои вовны а не то що робота и модный фасонъ.
Продаю длятого, якъ довго єстъ запасъ:
1 красну модну дамску хустку вѣдевьску на голôвку за **зр. —·80 кр.**
1 красну модну дамску хустку до загорнення за **зр. 1·50** и за **2·50 зр.** зъ правдивои берлиньскои бавôвны въ пышнѣйшихъ барвахъ и найкрасшôмъ тѣневаню, якъ: бордо, гранатъ, жандармъ, драпъ, лиловй брунатнй, чорнй, червонй, бѣлй, жовтй, зеленй, сѣрй, шкотскй, тунецкй и т. д. въ 60 найкрасшихъ фасонахъ, найелегантнѣйша и наймодвѣйша ноша для кождои дамы въ дома на улицю, на проходѣ, на балю и т. д., такъ само здôбнй якъ и практичнй на осѣнь и на зиму.
Най же кожда дама користає зъ доброи нагоды, щобы придбала собѣ майже даромъ красну и елегантну хустку до загорнення, бо въ наслѣдокъ величезныхъ замовленъ буде цѣлый складъ въ короткôмъ часѣ розбранный. При замовленяхъ просится о поданье докладнои адресы, жаданого рода и барвы Высылка на всѣ сторонны свѣта до 24 годинъ за послѣплатою або за присланьемъ готôвки черезъ
Wiener Tücher Fabriks-Niederlage,
A. Gans, Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 8.
1781 За опаковане не числится. 4—4

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.
Зъ днемъ 15 с. м перенѣсъ я мою ôдъ 47 лѣтъ истнуючу
ТОРГОВЛЮ ВУДЖЕНИНЪ
пôдъ фирмою
АДАМЪ ЯКУБОВСКІЙ
У ЛЬВОВѢ.
пôдъ числомъ 20 при ул. Галицкôй
напротивъ торговлѣ п. Кароля Баллабана.
Шинки, озоры; шинки и полядвицѣ вестфальскй, салями, ковбасы краковскй, смалець и солонину власного выробу.
Замовленя зъ провинціи высылаю ôдворотною почтою.
Дякуючи Поважнôй П. Т. Публицѣ за дотеперѣшне довѣрье, поручаюся и на дальше Єи ласкавымъ зглядамъ
1825 (3—5) Зъ поважаньемъ
Адамъ Якубовскій.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6
поручае Впов. П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ
Россійскои гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручає ей пôсля побôчь стоячого цѣнника.

Замовленя залагоджуєся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опаковане франко.

Особливо звертаєся увагу на 3знаменитй роды К. & С. Попова.

	зр.	кр.
Кайсовъ знам. чорна ½ кильо .	1	60
„ „ мелянжь „ „ .	1	80
Сушонгъ, знаменита „ „ .	2	—
„ найлѣпша „ „ .	3	—
Мелянжь каравanna „ „ .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I. „ „ .	3	20
„ (Ч II. „ „ .	4	60
„ (Ч III. „ „ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.	2	40
„ („ 2 „ — „	3	—
„ („ 2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо . .	1	60
„ (Г. prima „ „ . .	1	80
„ (non plus ult.a „ . .	2	50

Ласкавй порученя почтою, опакованье франко. 1802 10—20

„СЛАВІЯ“
банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ.
Обезпеченье на житье чоловѣка.
Обезпеченье на житье сталося въ загалѣ потребою, одвѣтною всякимъ ôдносинамъ быту людского. Участникôвъ своихъ числить уже вô всѣхъ станахъ, въ рôзныхъ положеняхъ житя, почавши ôдъ простого зарôбника ажь до фабриканта и банкира, ôдъ простои хаты ажь до палатъ шляхты. Отсе подрôбнй цѣли убезпеченя на житье:
Забезпеченье родины передъ нуждою на злучай смерти ôтця-живителя.
За квартальну премію 5 зр. 94 кр ôдъ лѣтъ 30 вѣку ôтця, выплатить банкъ по смерти обезпеченого **коли-будь** оставшôй родинѣ капиталъ **1000 зр.**
Заложенье вѣна для дѣтей и на той злучай, если-бы отець не дочекався ихъ повнолѣтности.
40-лѣтный отець обезпечить для свого 1-рôчного сына капиталъ 1000 зр. платный при дожитю 24-го року, за квартальну премію 8 зр 30 кр. На злучай смерти ôтця устає дальше плаченье премій, а сынъ одержить въ означенôмъ часѣ цѣлый капиталъ. Если-жь умре сынъ передъ означеным часомъ, зверне банкъ всѣ вложенй премій.
Помноженье майна родинного
25-лѣтный мужь обезпечиться на капиталъ 1000 зр. на дожитье и смерть. Дожие н. пр 55-го року вѣку, одержить самъ обезпеченый капиталъ; а если коли-будь умре передъ тымъ часомъ, отримає той капиталъ поименованый въ полисѣ наслѣдникъ. Квартальна премія ôдъ того 7 зр. 27 кр.
Цѣлый чистый дохôдъ роздѣлиться обезпеченымъ.
Высота зыску для обезпеченя того выносила съ кôнцемъ 1885 р. 168.754 зр. 80 кр.
„Славія“ позваляє зъ помежи всѣхъ заведень асекураційныхъ на найдовшій раты до плаченя премій.
Выплаченй, на житье обезпеченй капиталы выносять по конець 1885 р. суму 1,181.583 зр. 61 кр.
Зъ кôнцемъ р. 1885 числить банкъ „Славія“ въ секціяхъ житьевыхъ 23.617 членôвъ зъ обезпеченымъ капиталомъ 14,697.619 зр. 11 кр.
Въ справахъ житьевыхъ можна удаватись до Головныхъ Заступництвъ, мѣсцевыхъ и подорожуючихъ агентôвъ. На всякй письма ôдповѣдає и высилає тарифы Головна Дирекція банку „Славія“ въ Празѣ (площадь Сѣноважна). 1·18 2—24

Лишь правд. съ маркою „Котва“
Страдаючимъ на госцець и ревматизмъ поручаєся симъ правдивый
Pain-Expeller
съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.
Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ

Купецкій ученикъ
знайде помѣщенье
въ Торговли Михаила Дымета
1829 1—6 **у Львовѣ.**
Вымагаєся укôнченои низшои гимназіяльнои або реальнои школы.

Закладаюся
за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робати одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ въ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ также 1656 Всч. Духовенству 60—?
Замовленя въ мѣсци и въ провинціи выконую точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко
Давидъ Шварцвальдъ,
магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.
Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.
Заложеный 1848.

„Рускій Правотарь домовый“
або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнй письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи **адвоката** съ повною силою правною споряджати може.
Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигиновскій.
Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Стрôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушôвъ друку.
Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в
Хто купує у п. В. Левицкого въ Залôщяхъ, платить за 1 прим. тôлько 3 зр. 30 кр — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а в, а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр
Проспекты обширнй высилає на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ выняткôвыхъ злучаяхъ даєся 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (6—15)

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“
выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичнй статьѣ, практичнй поученя и всякй информаціи дотыкаючй господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, ôдповѣдно до потребъ галицкои публики.
Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ 2 зр., на пôвъ року 1 зр. 20 кр.
Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Бѣлей.**
Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 7. Львôвъ, Вторникъ 20 сѣчня (1 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ свят) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfis hgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ **Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.**

Рѣшенье Трибуналу администраційного.

Найбôльше розширеною и найпопулярнѣйшою середъ Русинôвъ институцією кредитовою для селянъ суть касы позичковй, засновуванй на пôдставѣ закона о товариствахъ зъ року 1867. До спопуляризованя громадскихъ касъ позичковыхъ мѣжь нашимъ народомъ причинилися дуже богато много-заслуженый патріотъ нашь о. Стеф. Качала, обробивши той предметъ популярно въ книжочцѣ „Що насъ губить а що намъ помогти може?“ и товариство „Просвѣта“, котре не тôлько розкинуло мѣжь парôдъ кôлька накладôвъ тои книжочки, але ще и выготовило и выдало друкомъ формуляры на потрѣбнй до администрація касы книги.

Громадскй касы позичковй, засновуванй зъ якогось маєтку громадъ або зъ добровôльныхъ даткôвъ громадянъ на фондъ основный, мали запомагати позичками пôдъупалыхъ громадянъ зъ причины якогось нещастя, на закупно худобы, на засѣвъ, на будынки, на сплату лихварскихъ довгôвъ, на промыслъ и торговлю, и т. д. Була надѣя, що касы тіи скрôзь зростуть въ велику силу и стануться правдивою благодатію для нашихъ громадъ. Однакъ рожевй надѣ въ бôльшôй части не оправдались. Громадскй касы позичковй оставали въ завѣдуваню заряду громадского (вôйта и двохъ асесорôвъ) и пôдъ контролею Выдѣлу повѣтового, а яка була и есть еще господарка въ тыхъ касахъ, — се кождому звѣстно. (Внесенье пос. Васильевского, ухвалене сего року Соймомъ, має тому нѣбы зарадити, — а чи и якъ зарадить, побачимо.)

Однакожь самй нашй селяне, змѣркувавши въ чôмъ лежить причина, що благородна и спасенна цѣль институціи громадскихъ касъ позичковыхъ бувае або зовсѣмъ знѣвечуваною або схиблюваною, а зъ другои стороны бачучи, що касы позичковй, засновуванй на пôдставѣ закона о товариствахъ зъ 1867 року, єдино способнй въ нынѣшныхъ часахъ своимъ дрôбнымъ дешевымъ кредитомъ ôддавати правдиву помôчь сельскимъ господарямъ, промысловцямъ и торговельникамъ, — почали заводити по громадахъ приватнй касы позичковй на основѣ закона о товариствахъ зъ 1867 року, *т. є. не обчисленй на зыскъ*, а для запомоги пôдъупавшихъ господарѣвъ. Здавалось-бы, що въ такôмъ благороднôмъ дѣлѣ не стрѣтять зъ нѣ ôдки нѣякои перешкоды. Такъ нѣ!

Ц. к. Намѣстництво галицке заняло становище противне приватнымъ касамъ позичковымъ, ôдмовивши имъ потвержденя на пôдставѣ закона о товариствахъ зъ 1867 року, а ôдсылаючи ихъ до приписôвъ закона зъ 9 цвѣтня 1873 р. о товариствахъ заробково-господарскихъ, хотяй — то треба памятати — приватнй касы позичковй засновують нашй люде безъ обчисленя на якй-небудь зыски для членôвъ товариства, а яко товариства гуманитарнй, — тожь и не можна ихъ пôдтягати пôдъ законъ зъ 9 цвѣтня 1873 року.

Справу тую, безперечно великои ваги для нашихъ громадъ, взяло наше политичне товариство „Народна Рада“ въ свои руки. Нагоду до того дали клопоты громадянъ села Винникъ пôдъ Жовквою, котрымъ референтъ ц. к. Намѣстництва п. Ляховскій три разы ôдкинувъ статутъ приватнои касы позичковои, и навѣть мимо остаточнои редакціи статута, вказанои самымъ п. референтомъ, основателѣ касы не могли добитися затвердженя того статута. Основателѣ касы внесли рекурсъ до ц. к. Министерства справъ внутрѣшныхъ.

По якôмсь часѣ Выдѣлъ „Народнои Рады“ выславъ депутацію, зложену зъ пп. д-ра Ол. Огоновского, посла Романчука и редактора „Дѣла“, до намѣстника п. Залеского зъ жалобами, разъ на перепоны ставленй ц. к. властями розвоєви нашихъ читалень народныхъ, а по друге, розвоєви приватныхъ касъ позичковыхъ, при чôмъ депутація зъ натискомъ пôднесла способôбъ поступованя референта ц. к. Намѣстництва зъ основателями приватнои касы позичковои въ Винникахъ пôдъ Жовквою. Депутація представила п. намѣстникови, що зглядy фискальнй не повиннй убивати благородній змаганя бѣдного сельского народу до подвигненя себе зъ упадку матеріяльного, декуды зъ крайнои нужды.

П. намѣстникъ, вглянувши въ акты дотыкаючй касы въ Винникахъ, заявивъ въ ôдповѣдь депутаціи „Народнои Рады“, що спôръ рѣшило вже и Министерство справъ внутрѣшныхъ — и то на некористь основателѣвъ касы, зсолидаризувавшися зъ поглядомъ Намѣстництва, що такй приватнй касы позичковй повиннй бути засновуванй не на пôдставѣ закона о товариствахъ зъ 1867 р., але на пôдставѣ закона зъ року 1873.

Оставала ще послѣдна инстанція — Трибуналъ администраційный у Вѣдни. Туда отже звернулися основателѣ касы зъ Винникъ. Въ наслѣдокъ того дня 21 л. сѣчня 1887 р. перевѣвъ Трибуналъ администраційный розправу. Якъ намъ телеграмою дано знати зъ Вѣдня, Трибуналъ, на зажаленье Льва Бурака и товаришôвъ зъ Винникъ пôдъ Жовквою, противъ рѣшеня ц. к. Министерства справъ внутрѣшныхъ, орѣкъ, що *товариства приватныхъ касъ позичковыхъ лише пôсля закона о товариствахъ зъ 1867 р. можуть бути засновуванй.*

Се рѣшенье Трибуналу администраційного має велику вагу для нашихъ громадъ — и мы, подаючи его до вѣдомости всѣхъ интересованыхъ, не можемо рôвночасно не пôднести великои заслуги для користного рѣшеня сеи справы товариству „Народна Рада“, котра въ тôмъ дѣлѣ не щадила нѣ трудôвъ, нѣ накладу.

Рада державна.

I. Засѣданье палаты послôвъ зъ 28 л. сѣчня 1887.

Перше засѣданье Рады державнои ôдкрывъ д-ръ Смолька и представивши нового директора канцеляріи палаты послôвъ, д-ра Блюменштока, занемôгъ нагле такъ, що треба було ажь покликати лѣкаря, и здавъ провôдъ гр. Ришардови Клямъ-Мартиницови. Опôсля роздано посламъ: справозданье комисіи верификаційнои о выборахъ послôвъ Серватовского, Щепановского и др., въ котрôмъ предкладаєся тй выборы одобрити; законъ о вырôвнаню податку грунтового пôсля результатôвъ поступованя реклямаційнои; законъ о касахъ спôлокъ гôрничыхъ; законъ о щадницяхъ почтовыхъ и законъ о розширеню пристани въ Трієстѣ зъ фондôвъ державныхъ. — Мин. гр. Таффе предложивъ новый способъ обчислюваня посольскихъ дієтъ на подорожь. — Мин. Гавчь ôдповѣдавъ п. Пикертови на интерпеляцію въ справѣ мѣсцевого надзору въ ческихъ школахъ. Министеръ сказавъ, що въ ческихъ громадахъ зъ двоякимъ языкомъ краєвымъ мусить выбиратися Рада шкôльна мѣсцева зъ людей тои народности, для котрои есть школа. Въ Шитенгофенъ однакожь выбранй члены заявили, що они „належать и до однои и до другои народности“. Министерство приказало отже тым Раду розвязати а выбрати нову.

Зъ порядку дневного наступило перше читанье закона о додатковôмъ кредитѣ для министерства краєвои обороны за р. 1886. Ôдослано до комисіи буджетовои. — Дальше слѣдувало перше читанье внесеня пос. Жака о ôдшкодованю невинно засудженыхъ. Пос. Жакъ, мотивуючи свое внесенье, поставивъ насамперед пытанье: чи невинно засудженй мають право жадати ôдъ державы ôдшкодованя? На пытанье се ôдповѣдавъ бесѣдникъ доказами правничими а наконець звернувъ увагу, що въ нашôй державѣ въ остатныхъ часахъ збôльшилася небезпечнôсть убійствъ судействомъ (Justizmord). Причиною того есть: 1) страхъ передъ анархизмомъ, бо судія не може бути теперь зовсѣмъ безупередженя; 2) борба національна. Коли при обсаджуваню посадъ судейскихъ — казавъ бесѣдникъ — въ краяхъ зъ мѣшанымъ населеньемъ пытанье національне стоить выше, якъ пытанье правничои здôбности, то нашь станъ судейскій мусить упадати, а небезпечнôсть несправедливого засуджуваня мусить збôльшатися. У всхôдныхъ краяхъ коронныхъ есть ще и инша причина, — казавъ Жакъ, — и нагадавъ тутъ звѣстный въ Галичинѣ процесъ жидôвъ Риттерôвъ, котрыхъ за ритуальне скрытоубійство три разы суды присяжній (разъ въ Ряшевѣ а два разы въ Краковѣ) узнали виновными, а трибуналъ касаційный самъ увôльнивъ засудженыхъ. — Внесенье Жака ôдослано до комисіи для закона карного.

Пос. Маєръ интерпелювавъ предсѣдателя комисіи (гр. Гогенварта) для закона языкового въ справѣ скликаня засѣданя сеи комисіи и сказавъ: „Мы домагалися вже передъ кôлькома мѣсяцями, щобы сю справу разъ залагоджено. Предсѣдатель скликавъ засѣданье, але доси не прийшло тамъ навѣть до генеральнои дебаты. Нынѣ приступає палата до нарадъ пôдъ враженьемъ тяжкихъ и важныхъ приключень, якй сталися въ Чехіи. Ческій Соймъ стався нынѣ кадовбомъ безъ головы (ein Rumpflandtag). До всего того було-бъ не прийшло, коли-бы справа языкова була залагоджена. Зъ сего выходить ясно, якъ важною сталася та справа, якъ жизненною сталась она для забезпеченя національныхъ меншостій, для забезпеченя державы и правного въ нѣй стану и для помиреня тяжко оскорбленыхъ (?) Нѣмцѣвъ.“ Бесѣдникъ запытуе отже предсѣдателя комисіи, чи бнъ схоче постарати ся о то, щобы внесенье Шаршмида було якъ найскорше въ комисіи залагоджене. — Гр. Гогенвартъ ôдповѣвъ на то, що бнъ буде старатися всѣми силами, щобы справа та була якъ найскорше залагоджена, не може однакожь часу точно означити.

Пос. Кноцъ и товаришѣ поставили таку интерпеляцію до гр. Таффого: „Розпорядженье языкове зъ 23 вересня 1886 р. до праского высшого суду краєвого, черезъ котре той судъ має статися зовсѣмъ ческимъ, а нѣмецкимъ судіямъ ôдоймаєся можность бути въ судахъ другои инстанціи, выкликало глубоке зворушенье мѣжь нѣмецкимъ народомъ въ Чехіи. При теперѣшнôй системѣ правительственнôй, а особливо черезъ злощастне и зовсѣмъ неполитичне поступованье теперѣшного намѣстника Чехіи, збôльшався роздоръ мѣжь обома народами въ Чехіи, а народъ нѣмецкій мусить тратити довѣріе до судôвництва, котре сповняють его противники политичнй. Загальне и зовсѣмъ оправдане мнѣнье, що теперѣшный намѣстникъ Чехіи вилыває неправно и шкôдливо на хôдъ судôвництва въ Чехіи.... (*Віцепрезидентъ перерыває. Львиця кричить: То все правда! Не чуване! Вже свѣтъ кôнчиться! Секретарь читає дальше:*)... мусѣло ослабити вѣру въ независимôсть ческихъ судôвъ и выкликати погляды, що для Нѣмцѣвъ въ Чехіи має бути заведене замѣсть безсторонного судôвництва — судôвництво кабинетове зъ ческими судіями и ческими судами присяжныхъ... Запытуємо отже: Чи политичнй власти одержали якй окремй поручення до застановленъ ухвалъ, вымѣреныхъ противъ розпорядженя языкового, ухвалъ признаня для президента найвысш. Трибуналу Шмерлинга, ухвалъ признаня посламъ за выступленье зъ ческого Сойму, и якъ може правительство погодити таке порученье зъ основными законами державными або якъ оправдати поступованье властій?“

На сѣмъ закôнчилося засѣданье. Друге засѣданье ôдбуваєся нынѣ. На порядку дневнôмъ мѣжь иншимъ: выбôръ комисіи зъ 18 членôвъ для внесеня пос. Розера о урядѣ здоровля, комисіи зъ 24 членôвъ для внесеня Линбахера о регулятивѣ для щадниць, и перше читанье внесеня Пленера о палатахъ роботничыхъ.

Розпорядженье о организаціи загального ополченя.

III. Уломности стоячй въ звязи зъ службою въ ополченю. Розпорядженье о организаціи загального ополченя розрôзнае три роды такихъ уломностей, а именно: I. Уломности, що роблять ополченця нездôбнымъ до всякои службы. Сюда належать: 1) Затканье органу слухового обохъ ушей ôдъ уродженя або наступивше зъ часомъ; 2) мутнôсть сочки въ оцѣ, недостача ей и пересуненье въ обохъ очахъ; 3) вытекле око або слѣпота обохъ очей; 4) значна уломность носа, утрудняюча дыханье и бесѣду; 5) сильне розколенье горѣшнои губы вздовжь рôвця пôдъ носомъ и зросненье губъ, коли черезъ то бесѣда и ѣдженье суть утрудненй; 6) воль; 7) фистула въ гортанцѣ и дыхавцѣ; 8) великій горбъ; 9) розколеный хребетъ; 10) неприродный задъ; 11) значна уломность и недостача членôвъ або значныхъ ихъ частей; 12) значне скороченье або безобразность вылѣченыхъ зломаныхъ костей; 13) застарѣле и невылѣчиме звихненье; 14) колодковатй або кôньскй ноги; 15) карликоватôсть и безобразность цѣлого тѣла; 16) скрофулы въ великôмъ степени; 17) великй наросты и новотворы на тѣлѣ; 18) глухонѣмота. — II. Уломности, що роблять нездôбнымъ до збройнои службы въ ополченю, але мимо котрыхъ ополченцѣ можуть на случай вôйны бути ужитй до помôчнои службы въ ополченю: 1) Бôльшй близны на головѣ, на котрй звычайне жовнѣрске накрытье головы сильно тисне, але котрй при звычайнôй роботѣ не стоять на перешкодѣ; 2) близны ôдъ уродженя и опухлины на лици, коли дуже безображають лице, але при звычайнôмъ занятю не вадять; 3) недостача якои кости въ черепѣ головы, скоро лишь мозокъ при тôмъ правильно функціонуе; 4) дрожанье лица, такъ що бесѣда черезъ то стаєсь невыразна, але коли мимо того можна робити; 5) фистула слинова; 6) тяжкій слухъ на оба уха, (далекôсть слуху менше якъ 4 метры); 7) тяжкій слухъ на одно ухо (далекôсть

Образки зъ Одессы.

I.

Вже за першимъ поглядомъ замѣчаешь, що Одесса мѣсто зовсѣмъ модерне, збудоване на окремый ладъ, не той, якій подыбуєсь въ мѣстахъ иншихъ. Потягни на папери кôлька прямыхъ линій въ низъ, а черезъ нихъ кôлька такихъ-же линій впоперекъ, то будешь мати архитектоничный плянъ Одессы. Линіи на папери — то одесскй улицѣ, а квадраты середъ тыхъ линій — то ряды домôвъ званй тамъ *кварталами*. За-для правильнои и майже одностайнои будовы мѣста легко можь зблукатися по тыхъ улицяхъ и кварталахъ, хочь на око здаєся, що ту зблудити навѣть не можна.

Головнй улицѣ мѣста звычайно довгй и всѣ кôнчаться якимсь важнѣйшимъ будынкомъ: церквою, тюрмою, двôрцемъ зелѣзницѣ, огородомъ, палатою. Особливо-жь тюремъ (зъ вежами) подыбуєсь богато, хочь нынѣ деякй маютъ вже иншe призначенье и служать для помѣщеня н. пр. якого уряду. Пôсля теперѣшнѣи практики жителѣвъ тюрмы вывозять на поселенье, головно на островъ Сахалинъ, куды и за мого побыту вывезено 500 самыхъ женщинъ; такимъ чиномъ тюрмы часъ до часу выпорожнюються и робиться все свѣже мѣсце для новыхъ пришельцѣвъ — нема вже потребы ажь кôлька тюремъ ôддавати для ужитку арестантôвъ. Въ Россіи все иде пôсля плляну. Зъ-разу на островъ Сахалинъ (недалеко Хинъ въ Азіи) везено лишь самыхъ мужчинъ, однакъ губернаторъ приамурского краю зробивъ немиле спостереженье, що зô смертію мужчинъ надто меншає людность острова, тому постановлено заосмотрити островъ женщинами, — отъ и возять ихъ теперь зъ европейскои Россіи цѣлыми кораблями въ Сахалинъ. Чоловѣки можуть жѣнкамъ въ тôй недобровольнôй подорожи товаришити — се навѣть уважаєсь чиномъ добрымъ; коли-жь нѣ, жѣнка на новôмъ мѣсци побыту — ôддѣлена тысячею миль ôдъ Европы — иде повторно за-мужь, а бѣдный чоловѣкъ сиди въ Европѣ, колиши самъ дѣти та годуй себе и малыхъ, чимъ и якъ знаешь; въ-друге женитися законъ не такъ скоро ёму позволить.

Назвы одесскихъ улиць трудній до спамятаня. Здыбляться часомъ знакомй, пытаються, куды хто йде. „Я на Дерибасовскую“ — „а я на Ланжероновскую“ — „а я на Екатерининскую“. Постоять, порадяться, та йдуть ôдтакъ на „Балшую Арнаутскую“ або на „Портофранконскую“. Приѣжій мусить собѣ добре понотувати всѣ тй улицѣ и кварталы, а то инакше забуде, на котрôй мешкае. И менѣ лучалось стрѣчати людей, що зблукались були въ мѣстѣ, та не умѣли назвати своѣи улицѣ. На таке — трудно було порадити.

У стôпъ Одессы кôнчиться Чорне море; оно зъ двохъ сторôнъ притыкае до гôры (берега морского), на котрôмъ побудоване мѣсто. Мѣсця пôдъ новй будовы доволѣ, бо заразъ за Одессою починаєся рôвный, далекій степъ, на котрôмъ станути можуть цѣлй сотки новыхъ каменицъ. Щасливе се положенье, мѣжь моремъ а степомъ, сильно допомагае розвоєви мѣста, котре и теперь вже сталось головнымъ центромъ чорноморскои торговлѣ. Хочь Одесса заснована передъ несповна 100 лѣтами, а числить уже 250.000 жителѣвъ*) — окрôмъ чужинцѣвъ, котрй громадно зъѣзджаються сюды въ цѣляхъ торговельныхъ, а лѣтомъ такожь на купелѣ въ мори и въ одесскихъ лиманахъ.

Найголовнѣйшою частію мѣста уважаєся дѣльница надморска бѣля Николаѣвского бульвару. Тамъ есть мешканье губернатора, тамъ городска дума (дôмъ радный), тамъ театръ, красній палаты и гостинницѣ. Улиця, що дѣлить бульваръ ôдъ тыхъ домôвъ, вся выасфальтована, очевидно зъ огляду на губернатора, котрому туркôтъ возôвъ мѣшае нôчный супокôй. Посередъ бульвара, насупротивъ губернаторского двôрца, грає майже що-вечера вôйскова музика, котрôй и публика „може“ прислухуватися, зъ чого она хôснуеся дуже радо. Вечерами на тôмъ бульварѣ ажь роиться ôдъ людей — и „благороднй“ и „чернь“ збираються ту разомъ, тôлько-жь по принятому звычаю въ певнôй дистанціи ôдъ себе: чернь розсѣдаєся по широчезныхъ сходахъ, що ведуть зъ-ôдси внизъ до моря, а благороднй проходжуються по самôмъ бульварѣ. Улицею, поздовжь бульвару, стоять численнй полиціянты, а въ двохъ мѣсцяхъ, вправо и влѣво ôдъ губернаторскои палаты, умѣщенй полиціянты на коняхъ, узброєнй въ шпадь и нагайки, котрыми въ разѣ нарушеня публичного порядку здорово бьють по плечахъ, кого попало. Посередъ такъ любои идилѣ минають въ Одессѣ лѣтнй вечеры и всѣ въ образцевôмъ ладѣ и зъ усмѣшкою на лици, щобъ не було якого пôдозрѣня, вертають ущасливленй домôвъ.

Николаѣвскій бульваръ похожій зовсѣмъ на львôвскй валы Гетьманьскй — та сама довгôсть и така-жь широкôсть, тôлько мѣсце нашихъ дикихъ каштанôвъ заступають тамъ акаціи. Зъ бульвару ведуть до моря выгôднй, камѣннй, на двацять крокôвъ широкй сходы. Всѣхъ сходôвъ 192, и то уважаєсь пересѣчною высотою берега морского, на котрôмъ збудована Одесса.

Зъ Николаѣвского бульвару можна сходити до моря такожь стежками, порублеными на збочи горы. Деревяна лавочка при одной такôй стежцѣ сталась навѣть историчною. Въ часѣ нигилистичного руху (за попередного царя) зъѣхавъ бувъ до Одессы военный прокураторъ Стрельниковъ, щобъ на мѣсци розвѣдати про анархистôвъ. Зъ Петербурга выѣхавъ ôнъ скôлько можь потайкомъ, и на гадку ёму не приходило, що въ слѣдъ за нимъ ѣдуть нигилисты. Коли Стрельниковъ въ Одессѣ усѣвъ на лавочцѣ, майже по серединѣ одесскои горы, наблизились къ нему, на око нѣбы спорячи зъ собою, два молодй люде и одинъ цѣльнымъ выстрѣломъ зъ револьвера убивъ прокуратора. Хочь то сталось въ бѣлый день, але середъ великого шуму, гуркоту и свисту машинъ зелѣзничыхъ нѣхто не замѣчавъ слабого выстрѣлу. Ажь якъ нигилисты стали утѣкати въ низъ, щобы допасти приготовлену дорожку, якійсь войсковый скоро догадався, въ чѣмъ дѣло, и ставъ свистати на тревогу. Заразъ озвались свисты и зъ иншихъ сторôнъ — все стало гнати на бульваръ. Молодй люде за той часъ добѣгли вже були до низовыхъ сходôвъ камѣнныхъ и недалеко мали до дорожки, коли одинъ зъ нихъ спотыкнувся на сходахъ и упавъ, чимъ опôзнилась и утеча другого товариша. Закимъ упавшій подвигся на ноги, вже збѣглося кôлькохъ людей — але нѣхто не важився пôдступити близько, бо тй стрѣляючи не допускали до себе. Ажь вже въ долинѣ здоровенный якійсь роботникъ придержавъ одного нигилиста и поваливъ зъ всею силою на землю; тогдѣ вже легко прийшлось схопити и другого товариша. При нихъ найдено острй, довгй ножѣ, тôлько-жь нигилисты ними не ôдоронювались, видячи, що ратунку вже для нихъ нема. Виновникôвъ пôзнѣйше повѣшено въ тюрмѣ.

Дума городска (рада мѣйска) ревно дбае про порядки и здоровнй ôдношеня мѣста. Численнй огороды, особливо въ сторонѣ моря, дерева майже при всѣхъ улицяхъ, вода днѣстрова спроваджена трубами до всѣхъ одесскихъ керниць, хорошо переведена канализація — все то велика благодать для „Одесситôвъ“. Нынѣ майже всюды брукованй улицѣ, нема тыхъ престрашенныхъ порохôвъ, якй вытворюються зъ тамошнои землѣ и якй доси бачити можь на приморскôмъ передмѣстю Пересыпъ або въ недалекôмъ Акерманѣ. Зъ введеньемъ тыхъ порядкôвъ подвигнувся и здоровый станъ жителѣвъ, бо коли передже въ Одессѣ умиравъ въ протягу року одинъ чоловѣкъ на 25, нынѣ умирає одинъ на 35 — станъ лучшій, якъ навѣть въ Берлинѣ, котрый славиться образцевымъ ладомъ и всѣма порядками, якихъ вымагае гигіена. Постôйный, и въ бôльшôй части року лагôдный климатъ, якъ и купелѣ — морскй и лиманнй — вилываютъ такожь благодатно на здоровнй ôдношеня въ Одессѣ.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

*) Року 1795 було въ Одессѣ всего-на-всего 122 мешканцѣвъ.

слуху менше якъ 1 метеръ); 8) повне заткане проводу слухового въ однôмъ усѣ; 9) продѣравленье бубна слухового; 10) хроничне запаленье середнои части органу слухового; 11) ослабленье остроты зору; 12) хроничне запаленье берегôвъ повѣкъ; 13) недостача повѣки або значного кусника зъ нея, зросненье повѣкъ, паралижъ мушкулôвъ порушаючихъ око; 14) хронична направôсть (Blennorhöe); 15) розширенье бѣлка и дугôвки; 16) скалка въ оцѣ; 17) зызъ; 18) дрожанье очей; 19) бѣльмо на однôмъ оцѣ; 20) слѣпота на одно око; 21) альбинизмъ (бѣлѣ очи); 22) короткозорôсть (на 12 цалѣвъ и менше); 23) далекозорôсть (коли на 8 цалѣвъ далеко не можна видѣти и треба предметъ дальше посунути); 24) недостача носа або новотворы въ носѣ; 25) смердячій ôдилывъ зъ носа; 26) 26) розколена губа; 27) недостача бôльше зубôвъ передныхъ въ обохъ вилицяхъ; 28) продѣравлене пôднебѣнье; 29) значно приросльій языкъ и паралижъ языка; 30) зросненье вилиць въ складахъ; 31) гикавôсть и значна шепелявôсть; 32) кривѣ вязи; 33) значна опухлина желъз (затѣчь, завалки); 34) близны ôдъ скрофулôвъ на шии; 35) вузкій пролыкъ; 36) безобразность грудей, коли не вадить при звычайнôй роботѣ; 37) зломаный обойчикъ и ребра, коли не вадять при звычайнôй роботѣ; 38) розширенье легкихъ (Emphysem); 39) скривленье хребта; 40) высоке плече або высокій клубъ; 41) напухненье селѣзинки, коли при тôмъ станъ здоровля добрый; 42) килы, коли не вадять при роботѣ и въ ходѣ; 43) новотворы въ животѣ въ малôмъ степени; 44) запаленье гемороидальне; 45) безобразность половыхъ частей; 46) зôсохли або згрубѣлѣ члены тѣла; 47) напухненье прикостнои шкôрки и скорченье вылѣченыхъ зломаныхъ костей; 48) застарѣле звихненье, хроничне запаленье и цухлина въ складахъ; 49) широкій близны при самыхъ костехъ; 50) недостача або штивнôсть великого пальця або пальця показуючого въ правôй руцѣ, зросненье и скорченье пальцѣвъ; 51) недостача двохъ пальцѣвъ на однôй руцѣ або зросненье двохъ и бôльше пальцѣвъ такъ, що не можна ужити оружія; 52) безобразнôсть пальцѣвъ въ ногахъ; 53) выкручень ноги, чи то до середины чи на внѣ, або коли колѣна стикаються; 54) корчевѣ жилы и вузлы; 55) плоскій и сильно пôтнѣючій ноги; 56) выхудлôсть и загальна немôчь; 57) велика заживнôсть; 58) невылѣчимѣ хоробы шкôры; 59) волокно; 60) хоробы нервôвъ якъ падавица, паралижъ и т. д.; 61) дурноватôсть и идіотизмъ. — Въ замѣтцѣ до сего спису сказано, що до другои клясы треба особливо зачислити всѣхъ ремѣникôвъ, котрѣ можуть бути ужитѣ при ополченю, хочь мають одну зъ повысшихъ уломностей, але можуть свое ремѣсло вести. — III. Всѣ поменшій уломности не увôльняють ôдъ збройнои службы въ ополченю. До такихъ уломностей належать н. пр.: невылѣчима лысоватôсть; недостача однои мушлѣ ушнои; слабый зôръ лѣвого ока, коли правымъ видиться добре; злѣ зубы, коли при тôмъ не терпить живленье; незначнѣ килы, и т. д. Впадае лишь въ очи, що межи всѣми тыми уломностями всѣхъ трехъ родôвъ не згадуеся зовсѣмъ о туберкулахъ, органичнôй хибѣ серця и о спаралижованю одного члена.

Дописи „Дѣла“.

Долина д. 30 н. ст. сѣчня.

Въ пятницю дня 28 н. ст. сѣчня пôдъ вечеръ явився въ домѣ тутешного властителя реальности, бувшого учителя, п. Теодора Бѣлецкого, судія слѣдчій изъ Самбора п. Тустановскій, въ товариствѣ секретаря долиньского староства п. Яновского, жандарма, возьного, полиціянта и двохъ свѣдкôвъ, щобы перевести ревизію. На жаданье п. Бѣлецкого судія слѣдчій показавъ ему письменну повномôць до переведеня ревизіи на пôдставѣ пôдозрѣня, що п. Бѣлецкій провинився противъ §. 63 а. закона карного (забуренье спокою публичного). Дуже строга ревизія хаты и особъ тяглася въ пятницю ôдъ годины 5 до 10 въ ночи. По переведеню ревизіи судія слѣдчій велѣвъ п. Бѣлецкому явитися на другій день рано о 9 годинѣ у себе, въ касарни жандармеріи, де бувъ заѣхавъ. Коли п. Бѣлецкій д. 29 л. сѣчня явився тамъ на означену годину, судія слѣдчій заявивъ ему, що ôдъ сеи хвилѣ есть вязнемъ, до полудня зôстае тутъ пôдъ опѣкою жандарма, а въ полудне пôездомъ зелѣзницѣ на Стрый буде ôдставленый до Самбора. Такъ и сталося: п. Бѣлецкій пересидѣвъ пôдъ доглядомъ жандарма до полудня въ касарни, а въ полудне жандармъ ôдпровадивъ его на дворець зелѣзницѣ и ôдвезъ до Самбора. Тымчасомъ по увязненю п. Бѣлецкого судія слѣдчій ще разъ удався до дому п. Бѣлецкого и въ часѣ ôдъ 9—12 годины рано перевѣвъ ще строжшу ревизію не тôлько хаты, але и цѣлого господарства. Въ хатѣ, на предложенье п. комисаря староства, зôрвано пôдлогу, перетрясено всѣ сѣнники, перекинено солому въ стайняхъ и въ стодолѣ, пересмотрено пасѣку, навѣть перекидано купу гною, шукаючи тамъ чогось пôдозрѣного. О що то ходило, не знати. Судія слѣдчій выѣхавъ зъ Долины до Самбора 30 л. сѣчня нôчнымъ поѣздомъ.

Противъ п. Теодора Бѣлецкого передъ тымъ еще долиньске ц. к. староство вело слѣдство въ звѣстнôй справѣ переходу на православіе Данчѣя, бувшого питомця интернату Змартвыхвстанцѣвъ. Чи судова комисія и увязненье п. Т. Бѣлецкого стояли въ звязи зъ тымъ слѣдствомъ, не знати. Цѣкава то була исторія зъ тымъ Данчѣемъ! Данчѣй, ученикъ зъ VI-ои гимназіяльнои клясы, сынъ зарôбника при бани сольнôй въ Долинѣ, бувъ въ львôвскôмъ интернатѣ Змартвыхвстанцѣвъ. Минувшого року занедужавъ на грудну болѣзнь и не докôнчивши курсу выѣхавъ зô Львова на свѣжій воздухъ до Долины. Тутъ по якôмсь часѣ Данчѣй, питомець Змартвыхвстанського интернату, подавъ свое зголошенье до ц. к. староства, що змѣняе вѣру, переходить на православіе, и выбрався зъ Долины въ далеку дорогу — до Холму до духовнои семинаріи. Але-жь пôдъ той часъ, коли въ Долинѣ гадали, що ôнъ уже гетьгеть въ Холмѣ, — Данчѣй знайшовся въ Добромили у Єзуитôвъ. Зъ-ôдтамъ написавъ до матери листъ, що ôнъ, змѣнивши вѣру, почувся нещастнымъ, удався длятого до Єзуитôвъ спасати душу, а причиною всего нещастя бувъ п. Т. Бѣлецкій. Той листъ мати Данчѣева носила по Долинѣ, а наконець ôднесла до — ц. к. староства и въ наслѣдокъ того староство вело противъ п. Бѣлецкого слѣдство. Тымчасомъ Данчѣй, будучи у Єзуитôвъ въ Добромили, пôдъупадавъ що-разъ бôльше на здоровлю и Єзуиты выслали его назадъ до Долины. Тутъ ôнъ дня 5 л. сѣчня с. р. и умеръ зъ грудной болѣзни.

П. Теодоръ Бѣлецкій — нынѣ чоловѣкъ сожалѣня достойный. Колись заможный властитель реальности и поважаный та любленый учитель въ Долинѣ — нынѣ пôдъ кождымъ зглядомъ зруйнованый. Подякувавши за посаду учителя, обявъ колись зъ великими надѣями предложену ему агентуру „Заведенія“, котра, якъ пôзнѣйше показалося, пôдъ зглядомъ матеріяльнымъ не була для него лѣпшою, якъ посада учителя. Въ 1884 роцѣ положенье п. Бѣлецкого могло було значно поправитись: долиньска Рада повѣтова именувала була его люстраторомъ маеткôвъ громадскихъ въ повѣтѣ зъ платою 800 зр. рôчно. Однакожь якъ тôлько именовано его, ôнъ дався збаламутити львôвскимъ аранжерамъ паломничои выправы на Кирило-Методіевское торжество до Петербурга, котрымъ було потрѣбно „крестьянина“, и ôнъ, перебравшися въ сѣракъ и кучму, поѣхавъ въ товариствѣ о. Наумовича, пп. Площаньского, Маркова, д-ра Добряньского и т. п., въ Пітьеръ. Вернувши зъ-ôдтамъ такимъ бѣднымъ, якъ поѣхавъ, стративъ, розумѣеся, надану ему красну посаду люстратора повѣтового. Розписано другій разъ конкурсъ и тая посада ôсталася Полякови, п. Альбиновскому. П. Т. Бѣлецкій, вернувши зъ Пітьера, перейшовъ на православіе, ôсиднувъ въ арештѣ, але потѣшався бодай тымъ, що, якъ обѣцювано ему, страту посады люстратора вынагородять ему агентура „Заведенія“ въ Долинѣ. Тымчасомъ зъ днемъ 1 сѣчня 1887 року дирекція „Заведенія“ увôльнила его зъ посады агента въ Долинѣ (оголосила се навѣть въ часописяхъ, рôвночасно зъ оповѣщеньемъ о увôльненю такожь п. Кордасевича ôдъ агентуры въ Станиславовѣ). Такъ п. Т. Бѣлецкого лишено зъ родиною безъ способу до житя. Наконець еще въ додатку справа Данчѣя, чи безпосередно чи посередно, довела его до вязницѣ слѣдчои. Може бути, що п. Т. Бѣлецкій докаже въ судѣ свою невинность, — дай то Божа! — але фактъ остае фактомъ, що ôнъ упавъ жертвою звѣстныхъ спекулянтôвъ, котрѣ знають чужими руками жаръ загрѣбати, — котрѣ чоловѣка выдушать, якъ цитрину, а потому кидають... П. Т. Бѣлецкій — не перша, а дай Боже, щобы послѣдна була тыхъ спекулянтôвъ жертва!

Ôдъ Пôдволочискъ, въ сѣчни 1887.

Пôдъ конець 1886 року священики деканата Богородчанського порѣшили на соборчику, не давати вкладокъ до фонда вдовичого, ажь доки вложенй въ „Заведеніе“ 75.000 зр. зъ-ôдтамъ вынятѣ не будуть и якъ довго небезпечнѣ наслѣдки необмеженои поруки цѣлому фондови грозити не перестануть. Рѣчь тая вымагае пояснення:

Що фондъ вдовичо-сирôтскій архіепархіи Львôвскои зростае такъ дуже тупо, на то вплываютъ рôзнѣ чинники. Але, розумѣеся, одною зъ головныхъ причинъ суть тіи рôзнѣ пригоды въ администраціи фонда.

Администрація, якъ звѣстно, зъ-разу находилася въ рукахъ Консисторіи безъ контролѣ. Зъ початкомъ 1860-тыхъ рокôвъ появилися часописи „Слово“ а опôсля „Страхопудъ“. Въ тыхъ часописяхъ почало ôдзыватися священьство: длячого администрація вдовичого фонда провадиться безъ контролѣ; почали появлятись нарѣканя и домаганя рахунокôвъ, а „Страхопудъ“ особливо терпкими своими сатирами привѣвъ до того, що крил. Лотоцкій зрѣкся завѣдованя фондомъ и що бувъ скликаный соборъ ôдпоручникôвъ, котрый вглянувъ въ рахунки. Що нарѣканя не були безпôдставнѣ, свѣдчать рôзнѣ обставины. Такъ н. пр. зъ часу, коли администрація спочивала въ рукахъ крил. Кульчицкого, була куплена каменица, котра по кôлькохъ лѣтахъ була знôвъ продана зъ великою стратою. Пôзнѣйше, коли администрація спочивала въ рукахъ канцлера Яворовского, звѣстно, яка була господарка. Выявились мальверзаціи, рôзнѣ позички, про котрѣ, якъ показалось при сконтрѣ, находились нотатки, що грошѣ взято, але не було нотатокъ, абы коли ихъ ôддано; знаходились и заставы на взятѣ зъ касы грошѣ, — а хто-жь не помысливъ при тôмъ, що одни грошѣ брались за квитками, другѣ на заставы, а третѣ безъ квиткôвъ и заставôвъ? Кôлько хибло тогдѣ въ касѣ зъ фонда лише вдовичо-сирôтского, нѣхто не знае и знати не буде. И чи-жь дивно, коли душпастирѣ почали залягати зъ вкладками? — Найтяжшій однакожь ударъ тому фондови нанѣсъ крил. Малиновскій, выдавши „Заведенію“ 75.000 зр. Тутъ треба сказати по справедливости, що намѣреньe крил. Малиновского не було злобне. Ôнъ такъ вѣривъ въ добру волю „Заведенія“, якъ кождый зъ Русинôвъ, що тамъ вкладавъ грошѣ. Що на характерѣ директорôвъ, котрѣ и головного виновника нещастя, Михалка, щей обороняти важилися, руска публика такъ тяжко завелася, — въ тôмъ крил. Малиновскій не виноватый, а виноватый лише тымъ, що самъ, безъ зôзволеня завѣдуючои комисіи, выдавъ „Заведенію“ грошѣ.

Нынѣ кричать выцофати закладъ! Та дарма! Влѣзши въ болото, выцофатись не такъ легко. Бо §. 23. статутôвъ „Общого рôльничо-кредитного Заведенія“ постановляе: „Капиталъ оборотовый становить: а) вложена членами першои дирекціи квота 150.000 зр., котра Заведенію яко процентуюче-ся заложенье на такъ довго дався, доки не зросте фондъ резервовый до рôвнои высокости; ажь тогдѣ може тая квота 150.000 зр. зъ чистого доходу бути ôдобрана“. А де той фондъ резервовый? Члены дирекціи, укладаючи фалшивѣ билянсы, дѣлили межи себе тантіемы, а потôмъ показалося банкротство. Нынѣ лицитуютъ селянъ, а навѣть и такимъ довжникамъ, котрѣ силатили довгъ и вытягнули свои паперы, грозять лицитаціями, — филіи, якъ н. пр. терноôльска собѣ, и головна дирекція собѣ. При такôмъ ладѣ институція тая не могла устоятись... Що станеся зъ капиталомъ, взятымъ зъ вдовичого фонда, покаже дальшій хôдъ рѣчей. Абы ôнъ бувъ користный, — даныхъ до сыта, щобъ усомнѣватись. Звышь миліона пôдпомоги зъ Россіи було за мало для санаціи, а куда той міліонъ пôшовъ, о тôмъ знають директоры.

Але-жь тіи обставины не можуть еще бути причиною, абы не давати до фонда вкладокъ, бо необмежена порука дотыкае тôлько ручителѣвъ, с. е. тыхъ, котрѣ приступили яко члены и всѣмъ майномъ своимъ солидарно, за себе и за другихъ, ручили. Порука тая тревае ще два роки по сплаченю навѣть довгу (§. 22), а розтягаеся и за довжникôвъ непевныхъ або збанкротованыхъ. То кровавый циграфъ для членôвъ Заведенія. Але фондъ вдовичо-сирôтскій не есть такимъ членомъ поручаючимъ безъ обмеженя (§. 20), и коли-бы мавъ бути покривдженый, то остаточно на тыхъ 75.000 зр., що яко оборотовый вкладъ „Заведенію“ позичивъ, але не на бôльше, и о цѣлковитôмъ затраченю фонда мовы бути не може. Чи може хто розумѣе сю рѣчь инакше?...

Перемышль д. 29 н. ст. сѣчня 1887.

Дня 25 л. сѣчня закôнчивъ руско-народный театръ рядъ представлень драматичныхъ въ намôмъ мѣстѣ. Въ часѣ свого побыту въ Перемышли давъ театръ 17 представлень, а кромѣ того ще 3 представленя въ Добромили, котрѣ якъ зачуваемо, тѣшились далеко лѣпшимъ успѣхомъ касовымъ, якъ представленя въ Перемышли. И не диво, въ Перемышли кромѣ кôлькохъ Русинôвъ, котрѣ, хотячи ратувати честь народну, бували на всѣхъ представленяхъ, звычайно бачили мы мало Русинôвъ якъ мѣсцевыхъ такъ и замѣсцевыхъ, бо, якъ говорено, „высша политика не позволяла имъ ôдвѣдувати руско-народный театръ“. Ба, найшлися навѣть такій, що просто доказували, що они будь-то не „панімаютъ“ тои бесѣды, котрою говориться на сценѣ народного театру. Въ загалѣ участь публики була досыть слаба. Найлѣпше ще поводженье мали штуки народній и въ загалѣ оригинальній, якъ: „Глитай“ Кропивницкого, „Шляхта ходачкова“ и „Соколики“ Гр. Григорієвича, „Гальшка Острожска“ Ом. Огоновского, „Пошились въ дурнѣ“ и „Запорожець за Дунаемъ“, опера С. Артимовского. Особливо послѣдна згромадила такъ численну публику, що ледви саля театральна могла ей помѣстити.

За стараньемъ щирыхъ любителѣвъ нашои народнои сцены почтено талантъ драматичнои артистки, панѣ Ив. Биберовичевои, вручаючи ей въ день бенефису двѣ прекрасній китицѣ и дорогоцѣнну золоту бранзолету, зъ написію „Ôдъ Перемыскихъ Русинôвъ“.

Соймъ краевый.

XVIII. Засѣданье Сойму зъ дня 24 л. сѣчня 1887.

(*Конець.*)

Потôмъ слѣдувало справозданье комисіи шкôльнои о внесеню посла Романчука и товаришѣвъ въ справѣ заведеня рускаго языка въ школахъ середныхъ. Референтъ пос. гр. Станиславъ Тарновскій. Комисія внесла змѣну уставы соймовои зъ 22 червня 1867 р. А) Арт. I. Уступъ а) артикулу V. маe гласити: „Языкъ рускій позôстаe выкладовымъ для науки языка рускаго, ôдтакъ въ цѣлôй гимназіи академичнôй у Львовѣ и въ другôй гимназіи въ Перемышли на случай заснованя ей. Арт. II. Устава тая входить въ житье зъ хвилею заснованя другои гимназіи въ Перемышли. Арт. III. Сповненье сеи уставы поручаю Моему министрови просвѣты. Б) Взываeся ц. к. правительство, щобы завело постепенно зъ фондôвъ державныхъ другу гимназію въ Перемышли зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. В) Взываeся Выдѣлъ краевый, щобы розслѣдивъ и Соймови на найблизшôй сесіи предложивъ, чи и въ котрыхъ гимназіяхъ всходнои части краю и о скôлько заходила-бы потреба завести клясы рôвнорядній зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ“.

Розпочалась дебата. Сов. шк. Чарковскій, яко правит. комисарь, заявивъ: „На основѣ уповномôщеня п. министра просвѣты маю честь заявити, що ц. к. правительство приклонилось до заснованя гимназіи рускои яко другои въ Перемышли. Се заявленье министра просвѣты подаю до вѣдомости Выс. палаты“. — Зъ послôвъ першій забравъ голосъ о. Титъ Ковальскій за внесеньемъ комисіи. „Якъ довго нашій предки — говоривъ бесѣдникъ — правились серцемъ и идеалами, були великими и сильными, а ôдъ коли стали найсвятѣйшій и найдорожшій справы анализувати холоднымъ розумомъ, зъ того часу дрôбнѣли и стали упадати. Коли згадаю тій часы, якъ на дворахъ шляхты звенѣла руска мова, якъ зъ Вавеля письма королевскій розходилися въ языцѣ рускôмъ, якъ Варвара Радивилôвна посылала Августови II. листы рускій, якъ Конашевичъ Сагайдачный въ оборонѣ свобôдъ загроженои спôльнои ôтчины кровь проливавъ, ôдпираючи орды бисурманôвъ, тогдѣ пытаю себе зъ трѣвогою, що буде дальше? Чи не умучимось тыми штучно выкликаными спорами? Чи не подамо собѣ рукъ? Чи яке проклятье нависло надъ нами и вложило намъ въ уста уперту несмачну фразу: „Поляки не дадуть намъ нѣчого?“ Чи маемо дожидати ажь того часу, коли та фраза дôйде вже до хатъ селяньскихъ, до сердець хлопôвъ рускихъ, доси не затроеныхъ ненавистію? Знаю и думаю, що такихъ мыслей и намѣрень не маeте и т. д.“

Противъ рускои гимназіи выступивъ пос. Бобжиньскій въ имени своихъ приятелѣвъ политичныхъ (т. е. станьчикôвъ и подоляковъ). Ôнъ звернувся найперше противъ буквы В) проектованои уставы. Ему представилась рѣчь „дуже ясною“ и длятого не хоче ôнъ, щобъ Выдѣлъ кр. робивъ ще дальшій розслѣды о потребѣ рускихъ середныхъ шкôлъ. По гадцѣ сего п. професора краковского статистика дѣтей рускихъ (2.000 ученикôвъ середныхъ шкôлъ. Прим. Ред.) nigdzie nie dostarcza powodu utworzenia ruskich paralelek w kraju, nigdzie. Лишаeсь тôлько Перемышль. Тутъ есть поважне число 210 ученикôвъ. Тутъ можна спытатись, чи належить заснувати окрему гимназію, чи окремій (!) паралельнй клясы. Комисія хоче гимназій. Але воля родичѣвъ повинна рѣшати въ першôй линіи. Того не розслѣджувано. Внесенье комисіи есть про-то передчасне. На теперь выстануть паралельки. На тôй балаканинѣ оперъ п. Бобжиньскій свою „поправку“ и внѣсъ до арт. I.: „Языкъ рускій буде такожь выкладовымъ въ клясахъ паралельныхъ гимназій въ Перемышли, o ile one w miarę udowodnionej potrzeby z językiem wykładowym ruskim będą tam zaprowadzone“. Ôдповѣдно до того стилизувавъ п. Бобжиньскій и уступъ Б), а уступъ В) велѣвъ пропустити.

Потôмъ слѣдувала рѣчь посла Романчука, котрои змѣстъ мы вже коротко подали въ 4 ч. „Дѣла“, а въ повнôй основѣ подамо ей пôзнѣйше.

АРЛЕЗАНКА.

Новеля Альфонса Доде.

Щобы зъ мого млына ôстатись до села, треба було перейти коло двôрка, що стоявъ при самôй дорозѣ, глубоко въ подвôрю, обсадженôмъ докола деревиною. Бувъ то правдивый господарскій дôмъ въ Провансіи, зъ червоными покрôвлями, зъ брунатною фаціятою, зъ нерôвными рядами ôконъ, зъ хоругвокою на стодолѣ.

Длячого той дôмъ звертавъ особливу мою увагу? Чого серце менѣ стискалось, коли я споглядавъ на браму его, вѣчно заперту? Не умѣвъ-бы я на то ôдповѣсти, а однакъ видъ дому того наводивъ на мене дрожь. Его наповняла гробова тишина. Якъ ишовъ еси тамтуды, собака навѣть не забрехала нѣколи, а куры тихенько втѣкали тобѣ зъ дороги. Нѣ живого голосу, нѣ хочь-бы калатала, що побренькуе на шии якого мула! И коли-бъ не бѣлѣ заслоны въ ôкнахъ, а дымъ зъ комина, що крутився по-надъ крышею, можна-бъ гадати, що дôмъ той незамешканый.

Вчера, коли вертавъ я зъ сельця въ само полудне, йшовъ я, щобъ сховатись передъ пекучимъ промѣньемъ сонця, попри саму стѣну двôрка, пôдъ тѣнію деревины... На улици передъ домомъ паробки, не обзываючись, кôнчили накладати на вôзъ сѣно. Брама була ôдчинена. Переходячи глянувъ я и глубоко въ подвôрі зобачивъ я сивого старця, що сидѣвъ на камѣннôй лавцѣ зъ лицемъ схованымъ въ долонѣ, въ короткôй камизельцѣ и вытертыхъ пантальонахъ... Я ставъ. Одинъ паробокъ сказавъ до мене придушенымъ голосомъ: Тихо! то нашъ панъ!... Ôдъ коли ему сынъ померъ, все такій... Въ ту саму хвилю жѣнка якась и малый хлопчина, обоe чорно одягнений, зъ великими золочеными молитовниками въ рукахъ, перейшли по-при насъ и вôйшли до дому. Паробокъ пояснивъ менѣ знову. — То наша панѣ зъ наймолодшимъ сыномъ вертаютъ зъ церкви. Що-дня тамъ ходять, ôдъ коли старшій забився... Охъ паноньку! Яке-жь то нещастье! Отець ще носить жалобу, нѣчо не годно его склонити, щобъ ей скинувъ... Вйо! Вйо! — кликнувъ звертаючись до коня.

Вôзокъ рушивъ зъ мѣсця. А я, бажаючи конче довѣдатись, якъ то оно сталося, попросивъ паробка, щобъ менѣ позволивъ сѣсти коло себе, и тамъ высоко на сѣнѣ дôзнався я сумнои тои исторіи.

. . . . . .

Звавсь ôнъ Иванъ. Бувъ то пышный двацятьлѣтный хлопець, смирный якъ дѣвчина, поважный въ укладѣ, зъ яснымъ, розумнымъ лицемъ. А що бувъ гарный, то позырали на него дѣвчата, але ôнъ мавъ на думцѣ лише одну, малу Арлезанку, прибрану въ оксамитъ и коронки, що ей стрѣтивъ колись въ Арль... Дома глядѣли на ту звязь зъ-разу неохôтно. Дѣвчина мала славу кокетки, а родичѣ ей походили зъ иншои провинціи. Але Иванъ рѣшився конче побачити Арлезанку свою. „Умру, якъ менѣ ей не дадуть!“ Мусѣли ему уступити и обрадилися, що вѣнчанье ôдбудеся по жнивахъ.

Якось въ недѣлю вечеромъ, передъ домомъ на подвôрю зôбрана родина кôнчила обѣдъ. Була то передвесѣльна гостина. Судженои не було, але безъ того разъвъ-разъ пили ей здоровлье. Мѣжь тымъ въ брамѣ зъявився якійсь чоловѣкъ, и дрожачимъ голосомъ просивъ, щобъ ему вôльно було розмовитися самъ-на-самъ зъ господаремъ дому, п. Естеръ. П. Естеръ вставъ заразъ и пôдôйшовъ до него.

— Пане, — сказавъ гôсть — женитe сына свого зъ вѣтреницею, що черезъ два роки була моею коханкою. Що правду кажу, доказуютъ ось тій листы. Родичѣ ей знаютъ о всѣмъ и обѣцяли ôддати ей за мене, але теперь, якъ сынъ вашъ почавъ ей сватати, анѣ они, анѣ ихъ дочка не хочуть мене . . . Гадавъ я однакожь, що по тôмъ, що межи нами було, она не може бути жѣнкою другого.

— Добре! — ôдповѣвъ п. Естеръ, прочитавши листы, — ходѣть, пане, до насъ и выпыйте чарку вина.

— Спаси Бôгъ! — ôдповѣвъ гôсть. — Горе мое бôльше ôдъ спряги, — и пôшовъ собѣ.

Батько спокôйно вернувъ до стола, сѣвъ на давнôмъ мѣсци и пиръ скôнчився дуже весело. Того-жь таки вечера батько зъ сыномъ выйшли на далекій прохôдъ въ поле. Довго не вертали до дому, а якъ вернули, мати ще не спала.

— Жѣнко — сказавъ до нея господарь, — притисни до серця сына свого, бо ôнъ дуже нещасливый!

Ôдъ тогдѣ вже Иванъ не згадувавъ нѣколи про хорошу Арлезанку. Але любивъ ей все, любивъ ей ще бôльше, бо въ одно бачивъ ей въ обôймахъ другого. Занадто бувъ гордый, щобъ жалуватись, и то забило его! Деколи цѣлій днѣ проводивъ, пересиджуваvъ десь въ кутѣ самъ одинъ. Другимъ разомъ мовь скаженый кидався до роботы и самъ зробивъ за десятьохъ... Вечеромъ ишовъ дорогою, що вела до Арль, доки очамъ его не показалися въ свѣтлѣ заходу стрôмкій вежѣ мѣста. Тогдѣ вертався. Анѣ разу не поступивъ дальше.

Родичѣ видали его все такого сумного та одинокого, и самій не знали, що маютъ почати. Боялись нещастя... Разъ якось сидѣли при столѣ и мати, глядячи на него крôзь слѣзы, озвалася: — Слухай Ивасю, якъ мимо того всего... хочешь... то позволяемо... Отець спаленѣвъ ôдъ сорому, спустивъ очи. Иванъ хитнувъ головою, що нѣ, и выйшовъ...

Ôдъ теперь цѣлкомъ ставъ иншій, удававъ веселого, щобъ успокоити родичѣвъ. Видѣли его въ господѣ на танцяхъ и на музикахъ, въ Тонвіэль ôнъ то провадивъ народный танець, Фарандолю. Отець мовлявъ: „Ôнъ вылѣченый!“ А мати — она въ серци своемъ все чула невытолкованый лякъ и бôльше, якъ коли, стерегла сына... Иванъ спавъ усе разомъ зъ молодшимъ братомъ, а бѣдна мати казала свою постѣль поставити коло ихъ комнаты. Надôйшовъ врештѣ день св. Иліи, опѣкуна рôльникôвъ. Велика радôсть въ двôрку! Всѣ ели до сыта и грѣтого вина мали мовь дощу. Вечеромъ пускали штучнѣ огнѣ, а на деревахъ позавѣшували рôзноцвѣтнѣ лямпы. Най жнe св. Илія! Фарандолѣ гуляли шалено. Молодшій сынъ дому спаливъ собѣ нову блюзу... Иванъ подобавъ на дуже навѣть веселого, доконче бажавъ гуляти зъ матерію, а бѣдна жѣнка ажь плакала зъ утѣхи...

О пôвночи всѣ пôшли на спочинокъ. Потомленѣ були дуже. Тôлько Иванъ не спавъ. Опôсля молодшій братъ повѣдавъ, що черезъ цѣлу нôчь заходився ôдъ плачу. Охъ, кажу вамъ, паноньку, угрызло его въ само серце, що называeся!...

Досвѣта мати почула въ комнатѣ скорѣ кроки. Ткнуло ей, мовь причутье. Иване! Иване! чи се ты? — кликала. Нѣхто не обзывався. Учула кроки на сходахъ. Скоро, скоренько зôрвалася зъ постелѣ. — Иване! Иване! де ты йдешь? — Ишовъ на пôдъ, она за нимъ. — Исусе Христе! сыночку! — Заперъ за собою дверѣ и обернувъ ключь въ замку.

— Иване! Ивасю! що хочешь чинити? — На помацки дрожачою старою рукою глядала клямки... Въ тôмъ, ôкно заскринѣло, и тяжке тѣло упало на камѣнье подвôря. Сталося!

Бѣдный хлопець! — Погадавъ собѣ певно: Занадто люблю ей, мушу забиратися!... О, нужденне серце людске! Погорда навѣть не може въ нѣмъ убити любови!

Раненько того самого дня мешканцѣ сельця пытали одинъ другого, хто бы то мôгъ такъ кричати, тамъ въ двôрку Естерôвъ. А тамъ, на подвôрю при камѣннôй лавцѣ, вкритôй росою и кровію, неприбрана а розплакана мати колысала на рукахъ неживого свого сына...

Коротка и куріозна рѣчь гр. Голѣвского о кометѣ рускôй и присюдахъ звѣстна нашимъ читателямъ. Она годилась-бы скорше до цирку, якъ до Сойму. По его бесѣдѣ принято замкненье дискусіи. До голосу були ще виписаний кн. Юр. Чарторыйскій и пос. Романовичь.

Кн. Юрій Чарторыйскій промовлявъ за рускою гимназією бôльше-менше въ тôмъ дусѣ: Комисія шкôльна розважила основно змѣстъ и наслѣдки внесеня пос. Романчука. Языкъ рускій, справедливо чи несправедливо уважаный до недавна нерозвитымъ, въ послѣдныхъ 10 лѣтахъ зробивъ значний поступы. Появились творы рускій, по думцѣ знатокôвъ, не малои вартости. Даты статистичнй подають достаточне число рускои шкôльнои молодежи въ гимназіи перемыскôй. Комисія не могла про-то сказати, щобы заснованье сен другои гимназіи рускои въ Перемышли було дѣломъ нерозважнымъ або поспѣшнымъ, тымъ менше, що бôдь заснованя гимназіи рускои у Львовѣ минуло вже 20 лѣтъ! Бесѣдникъ жалуе, що нынѣшне внесенье пос. Бобжиньского не стало ухвалою попереднього Сойму. Нынѣ не потребували-бы мы предкладати заснованье гимназіи и въ загалѣ въ Соймѣ не було-бъ тои „połowiczności“ и „lękliwości“, яка вже минувшого року при тôй справѣ объявилася. Нынѣ ситуація змѣнилась. Тогорôчный проектъ уставы не одержавъ санкціи, утраквизмъ упавъ, а намъ треба таки щось зробити для розвою сего другого языка. Коли не можемо его учитись пôдъ одным дахомъ, розвиваймо его пôдъ двома. Рѣчь тую трактуемо нынѣ холодно, але годѣ заперечити, що въ нію входять и деякй згляды политичний и народний. Розвôй рускаго языка есть дѣломъ важнымъ и намъ не чужимъ. Розумѣючи тую вагу для обохъ народностей и зô зглядôвъ сягаючихъ по-за границѣ Галичины, пôднираe бесѣдникъ внесенье комисіи въ цѣлости.

Пос. Романовичь зрѣкся голосу, натомѣсть за окремымъ призволеньемъ Сойму, забравъ голосъ Преосв. еп. Пелешь. „Рѣчь моя въ минувшôмъ роцѣ — казавъ Дост. бесѣдникъ — зыскала собѣ приязный розголосъ не лише въ краю, але и далеко по-за его границями. Въ имя тыхъ самыхъ основъ буду и нынѣ промовляти. Не заслуга се моеи краснорѣчивости, але логичнои силы тыхъ основъ, при котрыхъ я стоявъ и стояти буду въ сѣй Выс. палатѣ. Тутъ однакожь дались чути въ тôй справѣ голосы, зъ котрыми не варто навѣть полемизувати. Аргументы тутъ наведений упадуть самй передъ силою логики факту. Доказомъ того есть, що они зъ кождою хвилею слабшй, що давнѣйшй суперечки зъ кождымъ днемъ стаються лагôднѣйшими, доказомъ того наступаюче примиренье. Такъ есть, примиренье.“ Бесѣдникъ не доглянувъ нѣгде въ краю табôрôвъ ворожихъ, бо-жь всѣ мы дѣти тои самои землѣ, тои самои матери, католицкои церкви. Правда, що суть певнй суперечнй погляды, але такъ мусить бути. Може тривіяльна але правдива польска пословиця: Kto się lubi, ten się czubi. Нашй споры були-бы добрй для адвокатôвъ и дипломатôвъ, и коли-бъ они радили и радили, могло-бы статись, що надъ нами и вами перейшли-бы другй до порядку дневного. Памятайте панове: Roma deliberante Saguntum periit. Намъ потрѣбно лише порозумѣня основаного на справедливости. Поглядъ сей не есть якоюсь фантазією. Доказомъ ся Выс. палата. Давнѣйшеôдзывалися тутъ голосы острй, слова прикрй. Нынѣ самъ маршалокъ краевый заповѣдае слова примиреня и порозумѣня. При ухвалѣ буджету явна була однодушнôсть, а ще лучшимъ доказомъ тои однодушности есть справозданье комисіи шкôльнои. Образованье може успѣвати лише въ материнôмъ языцѣ и длятого треба доконче заснувати гимназію руску. Отъ и пôдвышенье субвенціи для рускаго театру приняла палата наша одноголосно. Надѣюсь, що такъ само однодушно прийме и предложения комисіи шкôльнои. Минувшого року дебатувала Выс. палата довго надъ „маткою“ въ зброжу. Уважайте, панове, щобъ тая „матка“, якъ не схочете для рускои молодежи дати рускихъ шкôлъ, не наробила шкоды въ нашôмъ житю народнôмъ!

При именнôмъ голосованю (на внесенье пос. Романчука) Соймъ 60 голосами противъ 54 ôдкинувъ предложения комисіи шкôльнои, а принявъ, якъ звѣстно „поправки“ п. Бобжиньского.

На вечѣрнôй половинѣ того засѣданя ôдчитавъ секретарь Стан. Баденi письмо зъ президіи намѣстництва, оперте на телеграмѣ, выслану зъ Сокаля, въ котрôй якйсь Андрѣй Глушка и Стефанъ Ярмухъ, начальники громады Тишицѣ, будь-то простують факты, наведени пос. Лѣниньскимъ противъ сокальского окружного инспектора. Така сама телеграма дôйшла такожь до рукъ п. маршалка соймового. Пос. Поляновскій домагався при сѣй нагодѣ, щобы тй телеграмы долучити до протоколу засѣдания соймового для бодай позорного обмыта п. Спіса.

Внесенье пос. Абрагамовича о заведеню картъ и цертификатôвъ, управняючихъ до ловецтва, передано Выдѣлови кр. зъ резолюцією, щобъ на найблизшôй сесіи соймовôй предложивъ проектъ ôдповѣднои уставы. — Рону Рунгурску выдѣлено зъ громады Слобода Рунгурска безъ дискусіи. — Петицію Ярославля, щобы тамошный шпиталь жѣскій перетворити на публичный, передано Соймови до переведеня переговорôвъ зъ громадою, жадаючи ôдъ нея ôдступленя на шпиталь реальности. — Громадѣ Домброва коло Тарнова позволено затягнути позичку на 50.000 зр., за гарантією повѣтовою, на управильненье Нового Брня. — Петицію Дубецка, щобъ сей округъ судовый не прилучати до суду колегіяльного въ Сяноцѣ и лишити на дальше при такôмъ-же судѣ перемыскôмъ, припоручено правительству узгляднити. — Справозданье комисіи люстраційнои, критикуючои дѣланье поодинокихъ департаментôвъ Выдѣлу кр., усунено по добре звѣстнымъ причинамъ зъ порядку дневного.

П. намѣстникъ ôдповѣдавъ потому на интерпеляцію пос. Жука-Скаршевского зъ дня 21 сѣчня, длячого громадамъ и дворамъ въ повѣтахъ Нов. Санчь, Грибôвъ, Лиманова, Горлицѣ, Тарнôвъ и Домброва не ôдписано податкôвъ за шкоды елементарнй и за шкоды ôдъ овадôвъ при послѣдныхъ жнивахъ. П. намѣстникъ заявивъ, що шкоды елементарнй будуть громадамъ ôдписанй ex lege по мысли декрету канцеляріи надворнои зъ д. 6 падолиста 1843 р., а о другихъ шкодахъ дотычнй власти покôнчили свôй операт доперва недавно и предложать его министерству скарбу до порѣшеня.

Комисія администраційна, що мала выробити проектъ новои уставы будôвляннои по мѣстахъ и мѣсточкахъ и уставы о ôдношеняхъ слугъ до господарвъ, не покôнчила своеи роботы. Ей працю передано Выдѣлови краевому.

XIX. Засѣданье Сойму зъ дня 25 л сѣчня 1887.

На внесенье пос. о. Мандычевского признано петицію Бурсы св. О. Николая въ Станиславовѣ наглою и передано ей по короткôй дискусіи Выдѣлови кр. до можливого узгляднення. — На внесенье комисіи буджетовои о прелиминаряхъ выдаткôвъ и доходôвъ Фонду индемнизаційного всходно-галицкого и краковского на 1887 рôкъ ухвалено уставу финансову такои основы: На покрытье выдаткôвъ фонду индемнизаційного установляе Соймъ для всходнои и захôднои Галичины по 28 кр., для Краковского по 19 кр. додатку до всѣхъ податкôвъ безпосередныхъ, а кромѣ того на случай угоды зъ правительствомъ для всеи Галичины додатокъ надзвычайный въ квотѣ 2 кр. — Мѣсту Бучачеви призволено брати оплату громадску ôдъ нафты на 10 лѣтъ.

Въ справѣ угоды краю зъ правительствомъ о индемнизацію вывязалась коротка дискусія, въ котрôй забиравъ голосъ и пос. Антоневичь, пôддержуючи гадку був. пос. Рожанковского зъ 1882 р. Рѣшено однакожь значною бôльшостію голосôвъ точку I. такои основы: Соймъ заявляе, що якъ давнѣйше такъ и теперь не узнае нѣякого обовязку краю до звороту державѣ доплатъ, позичокъ або и запомогъ даваныхъ фондамъ индемнизаційнымъ зъ скарбу державного, бо скарбъ державный, по гадцѣ Сойму, сповнявъ туть лише свôй обовязокъ. Въ загалѣ заявляе Соймъ, що не сходить изъ становища правного, на якôмъ станувъ въ тôй справѣ изъ самого разу и застерѣгае собѣ се становище и на дальше. Друга точка ухвалы звучить: Стараючись усунути сноръ и ôдношенье державы до галицкихъ фондôвъ индемнизаційныхъ и тую давну справу порѣшити остаточно, хочь-бы и зъ значною жертвою, надавъ Соймъ Выдѣлови кр. повномôць (20 жовтня 1882 р.) заключити зъ ц. к. Администрацією державною договоръ пôдъ условіями тогдѣ высказаными. Теперь же взываe Соймъ ц. к. правительство, щобъ оно, додержуючи свое зъобовязанье зъ 1882 р., перевело въ дорозѣ конституційнôй угоду, котра управильнила-бы ôдношенье державы до тыхъ фондôвъ остаточно, и то — по мысли свого предложения зъ 9 вересня и ухвалы соймовои зъ 20 жовтня 1882 р.

Опôсля ишла дальша розправа надъ справозданьемъ комисіи буджетовои о прелиминари фонду краевого на р. 1887. По досыть дотепныхъ але неесенціональныхъ переговôркахъ пос. Абрагамовича и кн. Ад. Сапѣги рѣшено:

I. На покрытье недобору фонду краевого буде въ 1887 р. побираный додатокъ до податкôвъ безпосередныхъ по 31 кр. ôдъ кождого гульдена цѣлои належитости тыхъ податкôвъ.

II. Соймъ дае Выдѣлови кр. повномôць переносити ощадности одной рубрики изъ звычайныхъ выдаткôвъ на покрытье потребъ другихъ рубрикъ.

Петиціи Выдѣлôвъ повѣтовыхъ въ Бучачи, Чортковѣ и Гусятынѣ якъ и деякихъ выборцѣвъ зъ бôльшои посѣлости о змѣну мѣсця выборôвъ до Сойму и Рады державнои полагодивъ Соймъ такою стилизацією §. 1 уступу 3 ординаціи выборчои краевои: Мѣсцемъ выбору въ кождôмъ округѣ есть мѣсто окружне, а въ чортковскôмъ Чорткôвъ. Полагодивши ще деякй дрôбнѣйшй справы зъ порядку дневного, забравъ голосъ п. маршалокъ и закрывъ сесію соймову идиличною рѣчею, зъ котрои уступъ дотыкаючій ухвалы польскихъ панôвъ не дозволившои правительству засувати руску гимназію въ Перемышли, подали мы въ ч. 4 „Дѣла“. П. маршалку подякувавъ за веденье нарадъ найстаршій вѣкомъ пос. Маеръ. Якъ звѣстно п. маршалокъ въ своѣй рѣчи ухвалу о паралелькахъ рускихъ, якй маютъ заснуватися въ Перемышли „w miarę potrzeby“, назвавъ найважнѣйшою и такою, котра есть „uwzględnieniem życzeń, wyrażonych tu przez posłów narodowości ruskiej“. — Устаеву тую осудивъ такожь п. маршалокъ „aktem dobrej woli i przychylną odpowiedzią na te głosy“ (пос. Романчука), що домагались, щобы благосклоннôсть Сойму для народности рускои объявлялась не лише словами, але и дѣлами. Яка иронія! Рускаго слова не чули мы и сей разъ зъ устъ маршалка соймового.

Ôдозва

до Впр. и Всч. Отцѣвъ духовныхъ, Всч. Братствъ церковныхъ и Братей Земляковъ!

За помочію Всевышнёго здвигнули мы въ мѣсточку Козовѣ на мѣсце старенькои зъ XVII столѣтя деревянои церковцѣ — новый величавый мурованый Дôмъ Божій, котрого кошты выносять до нынѣ 15 тысячь зр. а. в. Надзвычайнй жертвы Его Вел. Найясн. нашого Монарха, Его Впреосв. митр. Сильвестра, Выс. Выдѣлу краевого, Дхв. Рады повѣтовои Бережаньскои, Впов. Іоана Литиньского, совѣтника двору, и другихъ Впов. Добродѣевъ допомогли намъ скорше, якъ мы надѣялись, здвигнути то вѣкопомне дѣло. Церковь скôнчена на стôлько, що нынѣ уже богослуженье въ нѣй ôдправляeся.

До цѣлковитого укôнченя будовы, котра зъ весною розпôчнеся, немного вправдѣ уже потрѣбно, але тяжить на насъ еще значный довгъ банковый, надъ 2.500 зр. а. в., котрый конечно въ сѣмъ роцѣ сплатити мусимо. Тожь складаючи на сѣмъ мѣсци прилюдну подяку Вдост. жертводателямъ, що своими лептами насъ спомогти зволили, осмѣляемось еще разъ ôдкликатись до жертволюбности П. Т. Земляковъ нашихъ, передовсѣмъ до Впреп. Отцѣвъ духовныхъ и Всеч. Братствъ церковныхъ. Родимцѣ! прийдѣть намъ въ помôчь въ прикрôмъ положению нашôмъ, допоможѣть намъ до укôнченя того богоугодного дѣла на хвалу Бога, въ честь нашого обряду и рускаго имени!

Всякй датки просимо присылати на руки председателя комитету парохіяльного въ Козовѣ.

Ôдъ гр.-к. Комитету парохіяльного. Козова дня 21 сѣчня 1887.

Павелъ Свистунъ, парохъ и председатель Комитету; *Георгій Пуста* и *Николай Лъсевичъ*, члены комитету.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) Клюбъ нѣмецко-австрійскій порушивъ на засѣданю дня 28 сѣчня справу выступленя нѣмецкихъ послôвъ зъ ческого сойму и признавъ ей фактомъ великого значеня политичного. Щобы добре оцѣнити сотворену черезъ се ситуацію, старанося порозумѣти зъ предсѣдателемъ клюбу нѣмецкого и то удалося зовсѣмъ. Пленеръ заявивъ клюбови нѣмецко-австрійскому що слѣдуе: „Нѣмцѣ не выступили лишь для того, що суть въ меншости; въ Чехіи не стоять двѣ партіи противъ себе, але народъ противъ народу. Нѣмцѣ поступали лѣтами на дорозѣ парляментарнôй и вносили свои жалобы, але завсѣгды безъуспѣшно. Симъ разомъ однакожь ôдкинено ихъ жалобу зъ гордостею; Нѣмцѣвъ не хотѣли навѣть выслухати. Выступленье есть скрайнымъ средствомъ, але середъ обставинъ въ Чехіи не выстае вже навѣть звычайна мѣра парляментарна. Поступованье правительства и бôльшости соймовои доказуе., що обѣ сй стороны годиться на конфликтъ и его наслѣдки и що хотять выступати противъ Нѣмцѣвъ безпощадно. Промова маршалка краевого при закрытю сойму не выявляе охоты до помиреня мимо декотрыхъ примирительныхъ фразъ. Коли теперь ажь говориться о рôвноправности и єдности въ Чехіи, то есть се лишь доказомъ тымъ бôльшого скрѣпленя непримиримого ческого становища партійного, котре якъ разъ довело Нѣмцѣвъ до выступленя. Нѣмцѣ въ Чехіи будуть мусѣли вытревати на своемъ становищи а єдность ихъ выдержить пробу. Важный сей фактъ стався за згодою всѣхъ партій всякихъ ôдтѣней. Найже и всѣ инши Нѣмцѣ поступають такожь згôдно противъ того самого противника пôсля тои самои системы“. На внесенье Гохгавзера высказавъ клюбъ свое признанье и згоду на поступованье нѣмецкихъ послôвъ въ ческôмъ соймѣ. — Нѣмецкій клюбъ занимався дня 28 сѣчня такожь тою самою справою и выбравъ Гайльсберга, Кноца и Вайтьлофа до выдѣлу. Говорять, що нѣмецкій клюбъ маe поставити якесь антисемитске внесенье, а на внесеню Шенерера, котре маe домагатися, щобы чужимъ жидамъ заказано осѣдати въ Австріи, маe пôдписатися такожь и клюбъ нѣмецкій. — Ческій клюбъ выбравъ на мѣсце Шрома першимъ мѣстопредсѣдателемъ гр. Р. Клямъ-Мартиница, а на мѣсце сего другимъ мѣстопредсѣдателемъ д-ра Мечника. Пос. Кайцля призначивъ до голосу пôдчасъ дебаты надъ внесеньемъ Пленера о палатахъ робôтничихъ. — Пос. Линбахеръ маe знову вступити до клюбу Лихтенштайна.

(*Въ справѣ ополченцевъ.*) „N. fr. Presse“ доносить, що изъ згляду на обовязокъ ополченя будуть выдаватися тымъ особамъ, котрй яко гажисты и рядовй выступають зъ войска, цертификаты выступленя зъ замѣткою, якъ довго они обовязанй служити въ ополченю; гажистамъ буде крôмъ того зроблена замѣтка, чи они суть призначенй на официровъ въ ополченю або нѣ.

(*Справа нафтова*). Угорскй министры Тисса, Орчи, Феервари, Сапари и Сеченій приѣхали до Вѣдня и конферували тамъ дня 29 сѣчня зъ австрійскими министрами у гр. Таффого, а опôсля у гр. Кальнокого. Зъ сихъ переговорôвъ вносять, що угорске правительство готове згодитися на ухвалы австрійскои палаты послôвъ въ справѣ нафтовôй. Пôсля „N. fr. Presse“ домагаeся угорске правительство за то ôдповѣдныхъ концесій въ податку ôдъ оковиты. Здаeся, що симъ разомъ будуть вже усунени всякй непорозумѣня що до угоды и справа закона мытового буде забезпечена. По залагодженю сего закона въ палатѣ панôвъ розпôчнуться заразъ переговоры зъ Нѣмеччиною въ справѣ угоды торговельнои.

(*Справа панщины въ громадѣ Зелена пов. гусятыньского.*) Громада Зелена повѣта гусятыньского, котрои часть грунтôвъ лежить за границею въ Россіи, внесла була свого часу жалобу до Сойму, що правительство россійске заборонило властителямъ тыхъ грунтôвъ приходити на свои поля, а то для того, що они обовязанй тамъ робити панщину, ôдъ котрои они яко пôдданй австрійскй не були свого часу увôльненй. Петицію въ сей справѣ ôдступивъ Соймъ краевый правительству, а то старалося знову порозумѣтись зъ правительствомъ россійскимъ, котре знесло заказъ и заявило, що заказъ той бувъ лишь провизоричный, выкликаный тымъ, щобы завести на граници мытову заставку.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Калчевъ побувши въ Софіи лишь 24 годинъ выѣхавъ вже до Константинополя. Правительство болгарске приказало ему звернути увагу турецкого правительства на то, що поступованье его супротивъ Болгаріи, а именно покликанье Цанкова, не есть зовсѣмъ того рода, що могло-бы довести до удержаня спокою и порядку, котрого бажае. Скоро Туреччина не змѣнить свого поступованя супротивъ свободы и независимости Болгаріи, то правительство болгарске не може гарантувати за удержанье спокою и порядку въ краю, а навѣть и Болгаре въ Македоніи не сидѣли-бы тыхо. Калчевъ здавъ такожь справу зъ результатôвъ дотеперѣшнои мисіи депутаціи. Результаты тй мають бути дуже користнй. Великй державы дораджували Болгарамъ, щобы они зробили деякй уступки Россіи, котрй дадуться погодити зъ свободою и независимостею Болгаріи. Въ Европѣ сподѣваються зъ великимъ довѣріемъ доброго залагодженя болгарскои кризы. Менше користнй вѣсти надходять зъ Константинополя, де теперь амбасадоры мають радити надъ двома програмами: надъ болгарскою, котра жадае, щобы скликати велике собраніе заразъ скоро лишь верне депутація, по чѣмъ правительство маe зложити свою власть въ руки собранія, а тогды маe выбратися нове правительство зô всѣхъ партій, и скликати нове собраніе для выбору князя, — и надъ россійскою, котра знову жадае безпосередного уступленя теперѣшного правительства. Въ сѣмъ случаю зреклась-бы Россія кандидатуры кн. Мингрельского и предложила-бы нового кандидата имовѣрно кн. Ляйхтенбергского. Россія не мѣшалась-бы до внутрѣшнои управы князѣвства, а всѣ министерства були-бы обсадженй Болгарами, лишь на министра вôйны предложила-бы Россія свого кандидата, а такъ само обсадила-бы такожь найвысшй посады войсковй, и прислала-бы бôльше число молодшихъ официрôвъ. Яка велика рôзница мѣжь обома програмами, може кождый пôзнати и ледве можна сподѣватись, що константинопольскй амбасадоры зъумѣють обѣ програмы погодити зъ собою. Програму Цанкова, котру не тôлько Порта але навѣть сама Россія по части не приймила, ôдкидають такожь Австрія и Англія, яко за далеко сягаючу. О настрою, якій теперь запанувавъ въ Софіи, доносять до „N. fr. Presse“ такъ: Межи цивильнымъ а войсковымъ елементомъ въ правительствѣ настала ще сильнѣйша и тѣснѣйша згода якъ давнѣйше. Признанье, яке заявили всѣ кабинеты бôльшôй части Болгаръ, що станула по сторонѣ теперѣшного правительства за ей корректне поступованье, выкликало въ тôмъ правительствѣ самосвѣдомôсть и скрѣпило рѣшучôсть держатися дотеперѣшнои програмы хоть не безъ якихъ уступокъ для Россіи. Въ виду того, що Россія придержуеcь все ще свого „Non possumus“, приготовлене болгарске правительство на довге ще зволѣканье залагодженя кризы. Окликомъ правительства болгарского есть теперь: „Управляймо и дальше краемъ, не допустѣмъ до безладу, мы можемо чекати.“ — Болгареке правительство передало французскому консулеви въ Софіи вырокъ суду военного, котрый засудивъ россійского пôданого Набокова за ворохобню въ Бургасѣ на смерть, зъ прошеньемъ, щобы ôнъ вырокъ сей пôславъ россійскому правительству до Петербурга. — До вѣденьскихъ газетъ доносять, що на дыпломатичнôй конференціи въ Константинополи настали трудности, бо болгарскй делегаты жадають, щобы Россія зреклася кандидатуры кн. Мингрельского, а Россія знову не хоче входити въ нѣякй переговоры зъ сими делегатами.

Нѣмеччина. Министерство вôйны постановило скликати дня 7 лютого 72.000 людей зъ резервы на 14 днѣвъ до правъ зъ новымъ карабиномъ ôдзадным. Вправы тй потреваютъ одже ажь до 21 лютого, а потôмъ резерва буде розпущена, а скликана нова до такихъ же самыхъ вправъ. Вѣсть ся выкликала въ Нѣмеччинѣ великій непокôй, а зъ Берлина доносять навѣть, що се розпорядженье не всюды уважають за фактъ нормальный, выкликаный потребою службы; противно, всюды говорять, що не вызначено-бы для резервы надзвычайного речинця, щобъ лишь познакомити резервистôвъ якъ найскорше зъ новымъ карабиномъ. — Пôсля „Kreuzztg.“ збереся парлиментъ нѣмецкій не скорше якъ передъ 10 марта, а позалякъ етатъ передъ 1 цѣтня не буде мôгъ бути ухваленый, то здаeся, що буде установленый буджетъ тымчасовый на чверть року.

НОВИНКИ.

— **Поминальне богослуженье** за упокôй бл. п. Волод. Барвѣньского, першого редактора „Дѣла“ ôдбулося нынѣ при досыть численнôй участи публики. Богослуженье розпочалось о 9½ год. Службу божу ôдправивъ Вп. крил. Павликôвъ при сослуженю діякона о. Ярымовича и пôддіякона, питомця Краснопери. До парастаса станули ще вицеректоръ о. Тороньскій и катихитъ семинаріи учительскои о. Стефановичь. Богослуженье скôнчилося о 11½ год. Пôдчасъ богослуженя спѣвавъ хоръ академикôвъ и студентôвъ рускихъ, бо питомцямъ духовнои семинаріи заборонивъ ректоратъ пôдъ карою екзклюзіи не лишь спѣвати на хорѣ але навѣть явитися въ церкви въ часѣ богослуженя. Мимо волѣ несуваесь питанье: Чи ректоратъ гр. кат. семинаріи духовнои думае такимъ способомъ выховувати молодыхъ священикôвъ въ правдиво христіянськôмъ дусѣ?

— **„Общество Русскихъ Дамъ“** у Львовѣ устроюе въ четверъ, 5 (17) лютого с. р. въ сали „Народного Дому“ вечеръ зъ танцями, зъ котрого весь дохôдъ призначено на користь бѣднымъ рускимъ дѣвчатамъ школяркамъ. Тоалета визитова. Вступъ на салю 1 зр., родинный билетъ для 4-хъ лиць 3 зр., крѣсло на галеріи 50 кр., вступъ на галерію 25 кр. Карты вступу выдаються тôлько за оказаньемъ запрошеня. Початокъ о 8 год. вечеромъ.

— **Вандрôвку** пôдчасъ сегорôчныхъ шкôльныхъ ферій задумують черновецкй Русины устроити въ черновецкôмъ, кôцманьскимъ и выжницкôмъ повѣтахъ. Вандрôвники устроять въ кождôй читальни ôдчитъ и музично-декламаторскій вечеръ, а въ бôльшихъ мѣсцевостяхъ кромѣ того вечерницѣ зъ танцями.

— **Товариство „Академичне Братство“** проявляе и сего року таку наукову и товариску дѣяльнôсть, якъ въ попередныхъ лѣтахъ. Въ товариствѣ ôдбуваються часто науковй сходины, на котрыхъ товаришѣ або здають справы зъ важнѣйшихъ праць въ рôзнородныхъ напрямахъ науки або ôдчитують и самостôйнй студіи, а ôдтакъ иде оживлена дискусія, въ котрôй беруть участь всѣ присутнй члены товариства. Послѣдными часами читали члены товариствѣ такй працѣ: тов. Е. Козакевичь: „Вызнанье гр. Льва Толстого“ и „Про піяцкй народнй пѣсни“; тов. Величко: „Змѣна народностей на Украинѣ“ (пôсля Житецкого и д-ра Войтѣховского); тов. Барскій „Характеристика сербскои пѣсни про Косове Поле“; тов. Кудрикъ: „Емметъ, герой ирляндскои борбы за волю въ XVIII вѣку“, а кромѣ того ôдчитавъ одинъ зъ товаришвъ обширнѣйшу працю М. Коломыйчука „Про народнй читальнѣ въ Галичинѣ и на Буковинѣ“. Наукова праця товариства цвите такожь въ фаховыхъ кружкахъ, завязаныхъ членами поодинокихъ выдѣлôвъ университетскихъ, а значну помôчь для наукового образованя товаришвъ подае доволѣ вже богата библіотека товариства, на котру товариство въ послѣдныхъ рокахъ богато выложило. Новый локаль товариства при ул. Хорунщины ч. 11 представляeся дуже гарно, и есть надѣя, що товариству удасться, при належнôй консолидаціи интелигентныхъ силъ рускои академичнои молодежи, зôбрати и потрѣбнй фонды на удержанье своихъ теперѣшныхъ, значно бôльшихъ, отже и коштовнѣйшихъ комнатъ.

— **Головнй выграний Перемыскои льотерiи фантовои** припали людямъ чужимъ. Перша выграна (сервисъ на 24 особы въ цѣнѣ 1200 зр.) припала п. Лявистови, директору гимназіи въ Ужгородѣ, а друга выграна (дарованый цѣсаремъ сервисъ до кавы въ цѣнѣ 600 зр.) ц. Брунталерови, директору народнои школы въ однôмъ мѣсточку Австріи горѣшнои. Деякй менший выграний припали и Русинамъ галицкимъ. Пригадуемо, що по выграний фанты можна зголошуватися лише до 11 л. лютого с. р.

— **Ново-именованый президентъ львôвскои апеляціи п. Игн. Симоновичь** походить зъ черновецкои мѣщаньскои родины. Родився въ Чернôвцяхъ въ 1831 р., тамъ кôнчивъ гимназію а ôдбувши науки правничй у Львовѣ, вернувъ назадъ до Черновець, вступивъ тутъ въ державну службу и по кôлькохъ уже рокахъ дôйшовъ до становиска заступника державного прокуратора. Въ р. 1863 выбрано его посломъ до буковиньского Сойму, зъ котрого увôйшовъ въ складъ краевого Выдѣлу а ôдтакъ и до Рады державнои у Вѣдни. Въ р. 1873 именовано его совѣтникомъ высшого краевого суду у Львовѣ. Въ часѣ свого урядованя яко апеляційный совѣтникъ бравъ ôнъ участь въ характерѣ правительств. комисаря въ дебатахъ галицкого Сойму надъ закономъ гипотечнымъ. Въ короткôмъ часѣ опôсля именовано его генеральнымъ адвокатомъ при трибуналѣ касаційнôмъ у Вѣдни, и на тôмъ становищи остававъ до сеи поры. Ново-именованый президентъ есть передовсѣмъ талантливымъ и рутинованымъ правникомъ, и маe бути, якъ загально кажуть, чоловѣкомъ справедливымъ и безстороннымъ. Понятна рѣчь, що тая послѣдна прикмета дуже пожадана при теперѣшнôмъ станѣ нашого судôвництва якъ въ загалѣ для цѣлого краю такъ и зъ-окрема для насъ Русинôвъ. Впрочемъ п. Симоновичь маe мати велику свѣтову огладу и привѣтливôсть въ зносинахъ зъ своими пôдвластными якъ и зъ сторонами.

— **О. Адольфа Василевского**, бувшого холмского священика а теперь ново-поставленого пароха церкви св. Параскевіи у Львовѣ, засудило правительство россійске на выгнанье зô всѣхъ предѣлôвъ Россіи. Засудъ сей оповѣщае теперь варшавска полиційна газета, але о. Василевскій нынѣ мало журиться тымъ... сидячи собѣ на Жовкôвскôмъ у Львовѣ.

— **Министеръ просвѣты п. Гавчь** выдавъ розпорядженье, котрымъ забороняе учителямъ всѣхъ середныхъ шкôлъ безусловно держати на станціи ученикôвъ зъ тыхъ шкôлъ, де они учать, безъ огляду на то, чи учитель выкладае въ клясѣ того ученика, котрого державъ-бы на станціи, чи нѣ. (Доси не вôльно було держати лише ученикôвъ зъ тыхъ клясъ, въ котрыхъ учитель чого-небудь учивъ). Заостренье до теперѣшного заказу мотивуе п. министеръ тымъ, що близька стычнôсть учителѣвъ зъ учениками по-за школою пôдкопуе повагу учителѣвъ супротивъ публики въ загалѣ и будить рôзнородний для шкôльництва шкôдній пôдозрѣня.

— **Товариство магазинове въ Коломыи.** Дня 16 сѣчня с. р. засновано въ Коломыи товариство магазинове для ковальства и другихъ зближеныхъ до него рукодѣльництвъ. Цѣлею сего товариства есть — вести торговлю всякихъ артикулôвъ, потрѣбныхъ до выробôвъ ковальскихъ, кôтлярскихъ, бляхарскихъ, слюсарскихъ, ножôвничихъ, мосяжничихъ, бронзôвничихъ и годинникарскихъ. Артикулы ти будуть продаватися по зниженôй цѣнѣ лише членамъ товариства. До товариства приступило 50 членôвъ, зъ котрыхъ 22 зложили удѣлы по 50 зр. а. в. Директорами товариства выбранй пп. А. Блоньскій, Т. Блихарскій и Ю. Кисѣлевскій.

— **П. Исидоръ Проданъ**, професоръ гимназіи въ Исмаилѣ на бессарабскôй граници, одержавъ на черновецкôмъ университетѣ степень доктора философіи.

— **Примусъ шкôльный а крайна нужда.** Одна вдова мала двое дѣтей, обовязаныхъ пôсля шкôльныхъ законôвъ ходити до школы. Але мати не посылала ихъ до школы и тымъ чиномъ наразилася на некористнй наслѣдки нарушеня шкôльного примусу. До бѣднои хаты вдовы прийшовъ екзекуторъ политичнои власти, щобы стягнути кару грошеву и велѣти дѣтямъ сейчасъ ити до школы, побачивъ однакъ дѣти зовсѣмъ нагй а матерь на половину омлѣвшу ôдъ голоду, бо вже два днѣ не мала въ устахъ поживы...

— **Архіеп. Моравскому** вручили сими днями ректоръ университету львôвского д-ръ Пилятъ, продеканъ выдѣлу права д-ръ Ол. Огоновскій и промоторъ д-ръ Кашница удѣленый ему тутешнымъ университетомъ дипломъ доктора правъ honoris causa. Згаданй деле-

гаты университету удались до палаты архіепископа и по одновѣдной промовѣ ректора вручили ему дипломъ. Архіепископъ подякувавъ за се высоке одзначенье.

— **Долѣшно-австрійска палата адвокатова** порѣшила заснувати зъ каръ, накладаныхъ на адвокатовъ, фондъ для вдовъ и сиротъ по адвокатахъ. Въ той справѣ скликує тая палата зобранье всѣхъ австрійскихъ адвокатовъ въ мѣсяци лютомъ с. р. у Вѣдни.

— **Чорнй карты зъ сучаснои исторіи нашого судовництва.** Дня 7 8 и 9. л. лютого с. р. вбудуеся въ Перемышли головна розправа противъ п. Льва Глушкевича, пов. судіи въ Краковци, противъ его жѣнки Каролины и кольохъ жидовъ о перекупство и надъужитье урядовои власти, кубаны и т. д. — Дня 9. лютого с. р. вбудуеся въ Станиславовѣ подобна розправа противъ п. Мих. Косевича, пов. судіи въ Делятынѣ, котрому прокураторія держ. закидуе численнй а дуже драстичнй надъужитя, котрыми онъ по части вже и передъ тымъ яко судовый адъюнктъ въ Гусятынѣ дуже немило записався въ памяти подвластного собѣ судового округа.

— **Передъ трибуналомъ судіевъ присяжныхъ** суджень будуть у Львовѣ въ найблизшой каденціи слѣдуючй справы: дня 1 л. лютого с. р. справа противъ М. Д. Калуша и Л. Блявштайна о обманьство; д. 3 лют. противъ В. Гигля о подпаленье; д. 7 лют. противъ Катерины Луць о подпаленье; д. 8 лют. противъ Вас. Довгуна о подпаленье; д. 9 лют. противъ С. Гая о обманьство; д. 12 лютого противъ Осипа Мончаловского, редактора „Страхопуда“ о оскорбу чести, сповнену въ часописи; д. 14 лют. противъ Давида Герштрита о тяжке ушкодженье тѣла; д. 15 лют. противъ Болеслава Червиньского, спѣвредактора „Kurjer-a Lwowsk-ого“, о оскорбу чести, сповнену въ часописи; д. 16 лют. противъ Сильв. Шмидбавера, урядника почтового и его товаришѣвъ, о спроневѣренье и надъужитье урядовои власти; д. 18 лют. противъ Гната Смалюха и товаришѣвъ о скрытоубійство и надъужитье власти урядовои.

— **Сумнй наслѣдки піяньства.** Пишуть намъ: Въ Жовтанцяхъ дня 2 (14) сѣчня с. р. пяный Дмитро Краковецкій ѣдучи быками зъ ярмарки зъ Куликова, змерзъ на поли села Звертова. Быки позамотувалися були въ воловодъ, а пяный Дмитро не могъ ладу знайти и ѣхати дальше до дому. Быки звалили его подъ возъ и колеса перейшли черезъ него; онъ ще разъ вставъ и розмотувавъ, але быки его звалили въ-друге, вже въ рововъ, и онъ не могши поднестися и выкарабкатися зъ рова, тамъ таки заковязъ и майже вже мертвого привезли его до села надъ раномъ. Быки заняла одна жѣнка зъ Колодна и дала о томъ знати громадѣ. Другій примѣръ такожь ярмарочный. Василь Заяць зъ Колодна, ѣдучи зъ пятьма людьми зъ ярмарки зъ Ярычева, вступивъ до коршмы въ Цеперовѣ. Тутъ обпили его такъ, що о свѣтѣ вже не памятавъ, вывели зъ коршмы, всадили на возъ и ѣхали дальше. Только выѣхали за село зъ горы, вывернулися въ рововъ въ болото. Василь упавъ ниць до калабанѣ, а решта повставали, звели возъ, вкинули полукошокъ и солому, повсѣдали и поѣхали до дому. Ажь дома опамятались, що Василя нема на возѣ. Поѣхали на другій день дорогою и знайшли его не живого лежачого ниць въ болотѣ. — *А. Ш.*

— **Атентатъ въ церкви.** Въ однѣмъ селѣ повнѣчнои Италіи роздався подчасъ богослуженя въ церкви страшный гукъ, а въ слѣдъ за тымъ упала одна стѣна церкви и засыпала кольканацять особъ. Всѣ люде кинулись до дверей и тутъ зновъ нове нищастье, бо многй подушилися середъ глоты. Причиною нещастя бувъ атентатъ шести селянъ на нелюбого имъ мѣсцевого пароха. Они наповнили пѣчь въ притыкаючой до стѣны церкви пекарни стрѣльничимъ порохомъ и подпалили его. Порохъ розсадивъ стѣну церковну. Виновниковъ выкрыто сейчасъ а органы безпеченьства ледви змогли оборонити ихъ одъ напрасной мести розъяреного народу.

— **Повъ миліона франковъ нагороды** прирѣкае француске правительство тому, хто вынайде найдешевшій способъ — при помочи електрики огрѣвати и освѣтлювати помешканя.

— **Телефонъ мѣжь Вѣднемъ а Берномъ** оддано дня 28 сѣчня с. р. до прилюдного ужитку. Стація сего телефону мѣститься у Вѣдни въ палатѣ парляменту.

— **Читальня въ Озерянахъ** складае сердечну подяку Свѣтл. Выдѣлови тов. „Просвѣта“ за щедрый даръ удѣленый книжочками тутешнй читальни. Мило менѣ донести, що читальня, основана дня 15 мая 1886 р, мае почетныхъ членовъ 2, дѣйстныхъ 34; книжочокъ посѣдае 58, удержуе 2 часописи; доходу до нового року мала 14 зр. 30 кр.. а розходу 11 зр. 20 кр. Читальня розвиваеся поволи, бо жиды-арендарѣ и темнота спиняють начате добре дѣло.

— **Выдѣлъ повѣтовый въ Калуши** просить насъ подати до вѣдомости, що не подававъ петиціи до Сойму о запомогу на удержанье дитины Анны Іоллесъ у Вѣдни и для того петиція подана въ списѣ петицій внесеныхъ до Сойму на XI. засѣданю зъ дня 14 л. сѣчня не походить одъ калуского Выдѣлу повѣтового.

— **Дешевый князикъ!** До бюра президента вѣденьскои Рады державнои д-ра Смольки прийшло письмо зъ Рущука одъ якогось князя Алексея Страхимирского, въ котромъ той просить президента, щобы оголосивъ передъ австрійскимъ парляментомъ его кандидатуру на болгарскій престолъ. Условія кандидата на престолъ суть больше якъ умѣренй. Жадае онъ лише 6.000 франковъ рочнои платнѣ и зъобовязуеся бути честнымъ та дбаючимъ о добро краю володаремъ, а навѣть прирѣкае постарatись о мужескихъ наслѣдниковъ, щобы по его смерти не опорожнився престолъ въ Болгарiи. Кандидатъ числить 28 лѣтъ и есть укончepымъ слухателемъ торговельнои школы. Коли такъ подe дальше, то справа кандидатуръ до болгарского престола набере справдѣ характеру — опереткового.

— **Добра жѣночка.** Въ Санъ-Дені проживало одно подружье, въ котромъ мужь не одзначався надто великою енергією, а жѣнка надто великою лагодностію. Въ часѣ однои суперечки, котрыми люба жѣночка переплѣтала монотонй хвилѣ житя свого мужа, дойшла его роспука до крайности и онъ проговоривъ до нея: „Вже досыть менѣ того проклятого житя зъ тобою, — волю повѣситись, якъ такъ дальше жити. Иди собѣ на годину зъ хаты, а коли вернешь, не застанешь мене вже въ живыхъ.“ Добра жѣночка послухала сейчасъ волѣ мужа и пошла до своихъ подругъ, середъ котрыхъ просидѣла за веселою розмовою три чверти годины. Доперва тогдѣ одкрыла имъ, якъ выправивъ єи мужь зъ хаты, а коли переляканй товаришки побѣгли сейчасъ до єи мешканя, застали висячого на сволочѣ холодного вже труна.

— **Житье за любовь!** Пригода лучилася въ Буда-Ештѣ. Адвокатъ д-ръ К. Шемянъ удержувавъ довшій часъ любовнй зносины зъ молодою и гарною дѣвчиною, але одтакъ навкучилась она єму и онъ задумавъ єи покинути. Дѣвчина, побачивши нежданy змѣну въ своемъ любовнику, почала зъ-першу добрымъ способомъ наклонювати его, щобъ не покидавъ єи, а коли то не помагало и Шемянъ стававъ для неи що-разъ холоднѣйшимъ, застрѣлила невѣрного а опбсля и себе.

— **Смѣшна пригода** лучилася одному протестантскому пасторови. Одной недѣлѣ заповѣвъ онъ своимъ парохіянамъ, що на другу недѣлю одчитае имъ въ церкви уступъ зъ библіи о житю праотця Ноя. Зачувъ тое збыточникъ сынокъ пастора и подчасъ тыжня злѣпивъ въ дотычномъ мѣсци двѣ картки въ библіи до купы. Приходить недѣля, пасторъ отворивъ библію и читае: „Коли Ное мавъ 120 лѣтъ, оженився, а жѣнка его була.... (тутъ треба було якъ-разъ обернути залѣплену картку).... 140 локтовъ довга, 40 широка, збудована зъ дерева и вымащена зъ середины смолою.“ Пасторъ остовпѣвъ, перевернувъ ще разъ картку, але побачивъ, що таки такъ. Не було одже другои рады, якъ принятi такій текстъ библіи, якій прочитавъ, звернувся до парохіянъ и сказавъ: „Мои дорогй, признаюся вамъ, що першій разъ читаю въ библіи щось подобного, але то есть для мене власне однымъ доказомъ больше, якъ великими и недослѣдимыми бувають дѣла Господнй!“

— **Дробнй вѣсти.** Попарена нафтою сужниця Анна Качмаръ, о котрой доносили мы онодгы, умерла сими днями въ львовской больници. — Въ Задворю, пов. перемышляньского, знайдено подъ магазиномъ зелѣзницѣ неживу дитину, подкинену очевидно заразъ по породѣ матерію котрои ще не выкрыто. — Въ Чернобцяхъ хотѣвъ одобрати собѣ житье М. Д., питомець православнои духовнои семинаріи. Онъ вскочивъ до глубокои кирницѣ, однакъ люде побачили то и выратовали его.

Наука, штука и литература.

— **„Рускои Историчнои Библіотеки“**, выходячои подъ редакцією проф. Александра Барвѣньского въ Тернополи, выйшовъ томъ V., мѣстячій въ собѣ „Монографіи до исторіи галицкои Руси: М. Смирнова, М. Дашкевича и д-ра Из. Шараневича. Цѣна 1 зр. 50 кр. Книжка числить 196 зр. сторонъ. При концы умѣщеный азбучный показчикъ. Оцѣнку сихъ монографій подамо въ слѣдуючомъ числѣ „Дѣла“.

— **Руско народный театръ — въ Ярославли** представить отсей штуки: Въ Четверъ дня 3 л. лютого „Корневильскй дзвоны“, комична опера въ 4 актахъ; въ недѣлю д. 6 л. лют. „Капраль Тимко“, народна оперета зъ танцями зъ музикою В. Матюка; во второкъ 8 л. лют. „Панѣ молода зъ Босніи“, комична народна оперета Ис. Воробкевича, а въ четверъ 10 л. лют. „Весела война“. комична опера въ 3 актахъ — Зъ Ярославля переѣде нашъ театръ на колька представленъ до Самбора.

— **Руско-польска трупа театральна п. Бачиньского въ Стрыю** дала дня 29 с. сѣчня, за дозволомъ дирекціи зелѣзницѣ у Львовѣ, на дворци стрыйскомъ двѣ оперетки, одну польску и одну руску „Адамъ и Єва“. Ролю Євы одограла и одспѣвала дуже гарно п-ѣ Левицка. Ролю Адама одгравъ такожь безъ доганы п. Гембицкій. Буде ще дана коли не яка мелодрама, то оперетка руска.

— **Дирекція Галицкого товариства красныхъ штукъ** хоче устроити часовй выставы по черзѣ въ провинціональныхъ мѣстахъ, якъ Перемышль, Коломыя, Станиславовъ и Чернобцѣ, на колька мѣсяцѣвъ. Зреализованье сего проекту зависить одъ того, чи репрезентація мѣстъ прийдуть товариству въ помочь, особливо що-до салѣ и услуги. Переведенье сего проекту поручено особной комисіи.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Ново-поставленй пресвитеры одержали: Вол. Чайковскій завѣдательство пар. Явбрникъ, дек. яслиского; Вол. Хомицкій завѣдательство пар. Чорнорѣки, дек. коросняньского; Іос. Сабарай прив. сотрудництво въ пар. Яструбичѣ дек. сокальского.

Перемѣщенй оо.: Алексей Очабрукъ, прив. сотрудникъ зъ Яструбичъ, на сотрудника въ Потеличи; Іоанъ Рыбачевскій, сотрудникъ зъ Потелича, на завѣдательство пар. Вороблячинъ, дек. любачѣвского; Іоанъ Голіянъ, завѣдатель Миговои, дек. добромильского, на завѣдательство пар. Ялове, дек. устрицкого; Стеф. Кишикъ, сотрудникъ зъ Опаки, дек. мокряньского, одержавъ завѣдательство тои-жь парохіи; Мих. Туряньскій, завѣдатель пар. Вислокъ нижный, дек. яслиского, на завѣдательство пар. Криве, дек. затварницкого.

Еп. консисторія вставилася до президіи ц. к. намѣстництва о згоду на канон. поставленье о. Мих. Калимона на парохію Монастирець, дек. горожаньского.

Канон. институцію на пар. Вислокъ нижный, дек. яслиского, одержавъ о. Андрей Кочиркевичь парохъ зъ Кривого.

Презенту на пар. Урожь, дек. мокряньского, одержавъ о. Іоанъ Леонтовичь, самост. сотрудникъ зъ Кропивника старого, дек. дрогобыцкого.

Посмертнй вѣсти.

Веніяминъ Василій Иліуцъ, архимадритъ митроносець, выслуженый професоръ гимназіи черновецкои, выслуж. ректоръ правосл. семинаріи дух. въ Чернбвцяхъ, першій катихитъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, членъ черновецкои „Рускои Бесѣды“, упокоився д. 18 л. с. м. въ своемъ селѣ Сикорочаны въ 82 р. житя. Покойный бувъ зъ тыхъ рѣдкихъ Румунбвъ, що сприявъ Русинамъ, ихъ розвоеви народному и ихъ церкви. Покойный лишивъ до 100.000 зр. маетку. Вѣчна єму память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Конкурсъ навѣна по 285 зр. зъ фундаціи Макс. и Кеав. Сѣмяновскихъ для дочокъ мѣщанъ одного зъ галицкихъ мѣстъ або мѣсточокъ (зъ выняткомъ Львова и Кракова), кат. вѣроисповѣданя безъ рознице обряду, котрй 17 лѣтъ скончили а 24 не переступили, оголошуе краевый Выдѣлъ зъ речинцемъ до 18 лютого с. р. Яко прилоги належить залучити: 1) метрику хрещеня, 2) свѣдоцтво моральности, 3) свѣдоцтво убожества, а именно, що родичѣ померли, а зглядно, що жиють, и подати точно число братовъ и сестеръ; 4) доказы, що отець петентки належавъ до однои зъ галицкихъ мѣскихъ громадъ (зъ выняткомъ Львова и Кракова).

— Именованя. Ново-установлене мѣсце вицепрезидента намѣстництва одержавъ сов. Льебель, а почетный надворный совѣтникъ Карасиньскій именованый дѣйстнымъ совѣтникомъ двору. — Дѣйстными учителями при етатовыхъ школахъ именованй: И. Дзюбокъ въ Шалевой и И. Спиридовичь въ Маріямполи.

Выказъ складаныхъ жертвъ

— **На Руску Бурсу въ Бережанахъ: Мужеске Братство церковне и жѣноче Братство въ Свистѣльникахъ по 1 зр.**

— **На добудованье каплички у СС. Василіянокъ у Львовѣ: П-ѣ Марія Боднаръ, Стась Сыпникъ, Настя Сыпникъ (въ Свистѣльникахъ) по 50 кр. и зъ дробной складчины 45 кр.**

— **Для школьнои Помочи П. Т. о. Ю. Рожанковскій въ Глибокой 50 кр.; Петро Рудый 50 кр.; Олекса Дуда 50 кр.; Танька Кулеша 50 кр.; (всѣ въ Свистѣльникахъ).**

Послѣднй вѣсти.

Зъ Пешту доносять, що мин. Тисса, одновѣдаючи на интерпеляцію Ираніого, сказавъ, що одъ часу его послѣдного заявленя не настала въ односинахъ до Нѣмеччины нѣяка змѣна. Союзъ треваe дальше, але въ виду загального зброенья Австрія не може оставатись по заду и мусить поробити одновѣднй приготованя, котрыхъ однакожь не треба уважати за приготованя до войны, лишь за средства осторожности, на злучай котрого собѣ нѣхто не бажае анѣ не сподѣваеся, наколи-бъ Австрія мимо того була змушена выступити чинно въ оборонѣ своихъ интересовъ.

Зъ Вѣдня „N. fr. Presse“ доносить, що на радѣ министровъ сконстатовано, що напруженье мѣжь Нѣмеччиною а Францією есть больше, якъ мѣжь Австрією а Россією. Справа болгарска може залагодитися мирно, але война мѣжь Францією а Нѣмеччиною стаeсь зъ кождымъ днемъ имовѣрнѣйша. Правительство поробило для того военнй приготовленя, бо конфликтъ француско-нѣмецкій могъ-бы о столько вилынути на справу всходну, що Россія схотѣла-бы скористати зъ загального замѣшаня и перевести свои пляны на Всходѣ. Австрія зброиться на всяку евентуальность.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купуе и продае

всякй вартостнй паперы и монеты

по курсѣ дневномъ.

Порученя зъ провинціи выповняе одворотною почтою безъ провизіи. 1810 55—0

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1563 261—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Пересторога.

Заявляю симъ, що нѣякій агентъ, якого небудь имени, не маe права побирати для мене жадныхъ больше грошей кромъ 10% задатку при замовленю. Заплаченй моимъ агентамъ сумы кромъ згаданого повыше задатку не признаю рѣшучо и треба всѣ прочй грошѣ присылати просто до мене до Нового Вчиня (Neutischein).

Кароль Дресслеръ, властитель ц. к. прив. фабрики машинъ рольничихъ и лѣярнѣ зелѣза въ Новомъ Вчинѣ. 1832 1—1

Заведенье огородниче

ЮСИФА СКАРБКА

у Львовѣ, на Рурахъ ч. 21.

маe честь повѣдомити Пов. Публику, що маe великій запасъ найкрасшихъ цвѣтовъ до букетовъ балевыхъ, весѣльныхъ и т. д. Также выробляe въ найдобрнѣйшомъ смаку розного рода вѣнцѣ якъ также удержуe манеты шовковй и коронковй и т. д. Всякй замовленя выконуе въ найкоротшомъ часѣ по цѣнахъ найдешевшихъ. Декорацiи до забавъ балевыхъ якъ также до салоновъ и компатъ въ найновѣйшомъ смаку. 1827 (3—3)

Поѣзды зелѣзниць не-державныхъ.

Зелѣз. Кароля Людвика.	ПРИХОДЯТЬ				ОДХОДЯТЬ			
	Поси	Льок.	Особ.	Мѣш.	Поси	Льок	Особ	Мѣш.
Зъ Кракова:								
Въ Ярославли	2 18	2 00	4 50	6 31	2 22	2 08	4 58	6 39
„ Перемышли	3 09	3 19	5 52	7 49	3 15	3 29	6 12	8 04
„ Львовѣ (голов двор.)	5 30	6 46	9 07	11 15			мѣш.	
„ Львовѣ (Подзамче)			мѣш.		6 02		10 35	12 18
„ Краснбмъ	7 00		12 14	2 15	7 08		12 39	2 40
„ Тернополи	9 15		3 58	6 17	9 23		4 14	6 47
„ Подволочискахъ	10 38		6 10	8 58				
Зъ Подволочискъ:					5 20		5 56	6 46
Въ Тернополи	6 30		8 08	8 54	6 38		8 28	9 16
„ Краснбмъ	8 44		11 50	1 02	8 52		12 15	1 27
„ Львовѣ (Подзамче)	9 50		2 08	2 59			особ	
„ Львовѣ (голов. двор.)			особ		10 24	7 50	3 50	4 30
„ Перемышли	12 39	11 00	6 27	7 48	12 45	11 08	6 36	8 05
„ Ярославли	1 32	12 17	7 30	9 13	1 37	12 37	7 38	9 21
„ Краковѣ	6 48	8 20	2 33	5 07				7 58
Зъ Ярославля:								
Въ Равѣ рускбй				12 44				1 19
„ Сокали				5 05				7 15
Зъ Сокаля:								
Въ Равѣ рускбй				10 54				11 33
„ Ярославли				4 17		мѣш	мѣш.	
Зъ Бродовъ:		мѣш.	мѣш.			7 08	9 21	11 00
Въ Краснбмъ		8 27	11 10	12 30				
Зъ Красного:						7 25	1 19	3 10
Въ Бродахъ		8 42	3 10	4 38				
Зелѣз. Львовеко-Чернов.			мѣш.				мѣш.	
Зъ Львова:					6 00		12 02	10 46
Въ Станиславовѣ	9 14		6 15	5 00	9 30		6 40	5 18
„ Коломыи	10 52		9 30	8 01	10 56		9 35	8 17
„ Чернбвцяхъ	12 35		12 30	12 02				
Зъ Черновець:					3 04		2 55	3 18
Въ Коломыи	3 43		6 07	6 14	4 46		6 22	6 27
„ Станиславовѣ	6 01		8 50	8 51	6 16		9 15	9 09
„ Львовѣ	9 48		3 10	3 15				
Зелѣз. Угорско-Галицка.					особ		мѣш.	
Зъ Перемышля:	особ.				8 20		8 50	2 34
Въ Хировѣ	9 37		10 13	4 16	9 49		10 34	4 58
„ Луцковѣ	2 14		3 49					
Зъ Лупкова:					1 08		11 46	
Въ Хировѣ	4 56		4 09	1 46	5 04		4 17	5 10
„ Перемышли	6 13		5 38	6 48				

Числа подчеркненй въ минутахъ, означають часъ нбчный (одъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. ран.) — Часъ пештеньскій (щобы одержати львовскій, треба всюды додати 20 минутъ).

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конисьký.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. УШ-цѣ, сторонъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“. Съ высылкою по-за Львовъ 32 кр. за примѣрникъ.

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочовка.

Прошу о ласкавй замовленя.

1801 18—24

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнй письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичь и Юліянъ Семигиновскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и больше якъ 200 рознородными взбрцями та прикладами. Сторонъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купуе у п. В. Левицкого въ Залбзцяхъ, платить за I прим. только 3 зр. 30 кр. — Для предплатниковъ „Дѣла“ и „Батьковщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширнй высылае на жаданье п. В. Левицкій въ Залбзцяхъ. Въ выняткових злучаяхъ даeся 1 примѣрникъ (не по зниженой цѣнѣ) на силату въ двохъ ратахъ. (7—15)

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вшов П. Т. Публицѣ свбй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае єи по цѣнахъ поббчь стоячого цѣнника

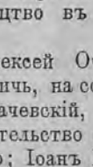
Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, также за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаeся увагу на „знаменитй роды К. & С. Попова.

	зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна ½ кило	1	60
„ „ мелянжь „ „	1	80
Сушонгъ, знаменита „ „	2	—
„ найлѣпша „ „	3	—
Мелянжь каравanna „ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I. „ „	3	20
„ (Ч II. „ „	4	60
„ (Ч III. „ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.	2	40
„ („ 2 „ — „	3	—
„ („ 2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита ½ кило	1	60
„ (Г. prima „ „	1	80
„ (non plus ultra „	2	50

Ласкавй поручення почтою, опакованье франко. 1802 11—20

Одзначеный похвалою Єго Величества цесаря!

Освѣжаючій, богатый въ озонъ

Лѣсный воздухъ въ комнатѣ

лишь черезъ аптикаря Ghyllany-a

WALDBOUQUET.

признаный и поручаный першими медициньскими авторитетами!

„Waldbouquet“ робиться зъ свѣжихъ вѣтокъ сосновыхъ и пахучихъ цвѣтовъ лѣсныхъ. Онъ десинфекціонуе и поправляе воздухъ оживляе органы оддыховй и есть длятого необходимымъ въ комнатахъ для дѣтей, недужихъ и въ загалѣ въ помешканяхъ. Яко додатокъ до купелѣ вилываe Ghyllany-a „Waldbouquet“ за-для свого оживляючого свойства вельми добродѣтельно на нервы и шкбру, такъ само въ щоденномъ ужитку яко додатокъ до воды до умываня. Ghyllany-a Waldbouquet треба за-для его тревалого и пишного запаху ставити выше якъ всякe инше средство десинфекційне и оно надаeся до перфумованя компатъ а также и до перфумованя хустокъ до носа — Цѣна зъ Вѣдня: 1 великій фляконъ 1 зр., 1 малый 60 кр

Головный складъ и выробъ: 1803 2—6

G. Wettendorf, Wien-Hernals, Veronikagasse 32.

Дальше можна достати: у Львовѣ: антика Петра Миколяша; въ Бродахъ: антика Вильгельма Ляндесберга; въ Краковѣ: антика К. Вишневского.

Купецкій ученикъ

знайде помѣщенье

въ Торговли Михаила Дымета

1829 1—6 **у Львовѣ.**

Вымагаeся укончепои низшои гимназіяльнои або реальнои школы.

Найдешевша выдавництво

„Библіотеки музикальнои“

выходить уже одъ року у Львовѣ. Доси появилося десять выпусковъ, обнимаючихъ такій музикальный матеріялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина 20 кр.
3. „Молитва“, имнъ М. Лисенка 15 кр.
4. „Зъ Окрушковъ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ съ фортепяномъ П. Нѣщиньского 25 кр.
6. „Не чужого мы бажаемъ“, дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Вахнянина 10 кр.
9. „Двѣ вязанки на цитру“ М. Кумановского 20 кр.
10. „У Петровку“ и „Якъ-бымъ знала“ квартеты муж. Ис. Воробкевича 25 кр.

Дальшй выпуски друкуються уже въ Липску у Редера и обнимати будуть що-найкрасшй творы нашихъ композиторовъ. Громадна подмога всеи рускои Родины зможе користно вилынути на розцвѣтъ першого въ томъ родѣ рускаго выдавництва. Адресъ: Львовъ, ул. Скарбка. ч. 2.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 8. Львôвъ, Четверъ 22 сѣчня (3 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfis hgasse 10; M. Dukes Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singe strasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр
на чвертъ року	3 зр.	на чвертъ року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ср
на чвертъ року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

XVIII Загальнй Зборы товариства „Просвѣты“ у Львовѣ

ôдбулися вчора въ комнатахъ товариства „Руска Бесѣда“ при участи 92 членôвъ мѣсцевыхъ и зъ провинціи. Мѣжь зобранымы членами бачили мы зъ провинціи значнѣйше, якъ попередными лѣтами, число священникôвъ, много учителѣвъ и представителѣвъ мѣщаньства и селяньства. Настрôй зборôвъ бувъ дуже поважный, торжественный.

Зборы ôдкрывъ голова товариства д-ръ Омелянъ Огоновскій гарною, выголошеною зъ жаромъ, патріотичною промовою, котру въ повнôй основѣ подамо въ найблизшôмъ числѣ.

Справозданье уступаючого Выдѣлу приняли Зборы до вѣдомости и удѣлили ему, на внесенье комисіи контрольной, абсолюторію.

Выдѣлъ предложивъ зобранымъ взорець портрету Шевченка, котрый выготовився въ 1000 примѣрникахъ у Ангерера у Вѣдни.

До нового Выдѣлу увôйшли П. Т. пп.: д-ръ Омелянъ Огоновскій, якô голова; проф. Петро Огоновскій, п. Кость Панькôвскій, о. Ив. Чапельскій, Олекса Ярема, д-ръ Кость Левицкій, д-ръ Омелянъ Лебедовичь, о. Касіянъ Куницкій и д-ръ Омелянъ Калитовскій; а якô заступники: проф. Дамянъ Гладиловичь, Володимиръ Коцовскій, академикъ Величко, Романъ Заклинскій и Гнатъ Дзеровичь.

До контрольной комисіи на слѣдующій рôкъ увôйшли: Григ. Врецьона, проф. Бѣчай и Володимиръ Шухевичь.

Зборы поручили комисіи контрольнôй, щобы на будуче переводили сконтро не лише касы, але и магазину та библіотеки.

Дальше поручили Зборы новому Выдѣлови постаратися о позволенье збирати складки на закупно дому для „Просвѣты“.

Надъ внесеньемъ о. Ювеналя Скалецкого, ôромонаха чина св. Василія В., щобы тов. „Просвѣта“ выдало рускій гльобусъ для народу и народныхъ школъ, вывязалася жива дискусія, по котрôй Зборы, на внесенье проф. Романчука, ухвалили, щобы Выдѣлъ новый постарався въ якій способъ о мапы и гльобы рускій, якй потрѣбнй въ народныхъ школахъ, и щобы тіи були введенй въ школахъ.

На внесенье о. Сѣлецкого поручили Зборы новому Выдѣлови, щобы сего року занявся торжествомъ, яке маѣ ôдбутися въ 50-тй роковины нашого ôдрожденя народного и дѣяльности Маркіяна Шашкевича.

Внесенье проф. Врецьоны, щобы тов. „Просвѣта“ выслало петицію до министерства въ справѣ заложеня рускои гимназіи въ Перемышли, принято зъ великимъ одушевленьемъ, а при тôмъ звернувъ о. катих. Стефановичь увагу на то, щобы зô всѣхъ сторôнъ рускихъ посылалися такй петиціи до министерства. Проф. Ол. Барвѣньскій додавъ до того внесеня ще й то, щобы въ петиціяхъ просити не лише о гимназію, але такожь о семинарію учительску зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ, — що такожь одноголосно принято.

Проф. Врецьона пôдинѣсъ взôрцевый порядокъ въ библіотецѣ товариства и внѣсъ, щобы Зборы подякували библіотекареви п. Панькôвскому за его надзвычайнй труды коло библіотеки. Зобранй учинили то, повставши зъ мѣсць.

Дальше внесенье, щобы и въ Америцѣ заложити филію тов. „Просвѣты“, упало яко незгôдне зъ статутами.

Мѣжь тымъ ново-выбраный голова, д-ръ Омелянъ Огоновскій обнявъ провôдъ Зборôвъ, а всѣ зобранй повитали его рясными оплесками и ôдспѣваньемъ „многая лѣта“.

На письменне внесенье п. Антона Корнацкого, щобы выдати Шевченковй творы правописію фонетичною, поручили Зборы новому Выдѣлови приступити до выданя творôвъ Шевченка.

Проф. Ол. Барвѣньскій, забравши голосъ, звернувъ увагу на то, що тов. „Просвѣта“ зъединало собѣ симпатію и повагу межи Русинами тымъ тôлько, що опираеся на грунтѣ чисто національнôмъ, и лише тая національна идея може товариство далеко довести. Дальше звернувся и до молодшихъ членôвъ товариства и загрѣвавъ ихъ, щобы горнулися пôдъ той прапоръ чисто національный.

По ôдчитаню сердечного привѣтного письма зъ читальнѣ въ Лисятичахъ, закрывъ д-ръ Ом. Огоновскій Загальнй Зборы, подякувавши всѣмъ присутнымъ членамъ за ласкаву участь, а ин. академикамъ за ихъ спѣвъ въ церкви на поминальнôмъ богослуженю за помершихъ членôвъ тов. „Просвѣта“. Присутнй на Зборахъ селяне дякували д-ру Ом. Огоновскому за его труды около просвѣты народу и заспѣвали ему „многая лѣта“. Наконець ôдспѣвавъ гарно хоръ академикôвъ кôлька народныхъ пѣсень.

Голосы польскои прасы зъ нагоды ухвалы соймовои о перемыскôй гимназіи.

I.

Не можемо мовчки поминути дальшихъ голосôвъ галицко-польскои прасы въ справѣ рускои гимназіи. Голосы тіи дуже цѣкавй, длятого мы не жалуемо для нихъ мѣсця, а свои до нихъ замѣты подамо въ слѣдующôмъ числѣ.

„Nowa Reforma“ у вступнôй статьи „Po Sejmie“, (ч. 25 зъ 1 л. лютого) пише такъ: „Справа языка руского якъ торôкъ такъ и теперь живо заняла умы послôвъ соймовыхъ и держала ихъ черезъ якійсь часъ напружено. Бо й годѣ заперечити, що справа та есть далекоснôю и сягаѣ навѣть по-за границѣ Галичины. Уложити ôдносины польско-рускй въ нашôмъ краю на основѣ справедливости и рôвноправности, довести до примиреня и гармоніи, усунути роздоръ, що лишь обезсилюе нашу суспôльнôсть, потребуючу силы и лученя противъ посторонныхъ ударôвъ, — то все лежить головно въ интересѣ нашого (польского) народу. Тутъ нема другого выходу, якъ лише — або борба завзята зъ тою струею, що яко окреме житье народне Руси що-разъ сильнѣйше объявляеся — або признанье сеи струѣ, признанье народныхъ правъ Русинôвъ и поданье имъ руки по братному такъ, щобъ межи нихъ а насъ нѣхто чужій не всунувся, нѣ въ видѣ россійского панслависта, нѣ Нѣмця, що навѣть пôдъ австрійскимъ прапоромъ ще заѣдно уважаѣ себе піонеромъ пангерманизму.

Лишь така политика есть розумною, хочь-бы тôлько за-для того, що якъ справа польска основуеся на правѣ и справедливости, такъ годѣ тои основы перечити Русинамъ; що якъ для себе жадаѣмо правъ, такъ не можемо ихъ и другимъ ôдказувати; що якъ залежить намъ богато на тôмъ, щобы прилюдна опинія культурного свѣта стояла по нашôй сторонѣ, то политикою негаціи супротивъ Русинôвъ и ôдмовою имъ правъ мы тую опинію прилюдну лишь противъ себе и неприклонно для справы польскои здѣлати можемо. Тымъ подали-бъ мы нашимъ ворогамъ страшне противъ себе оружіе, бо скажуть, що жадаючи для себе справедливости, ôдказуемо ей другимъ. А коли Россія, що заѣдно „опѣкуеся“ Русинами галицкими, у себе такъ само давить ихъ якъ и Полякôвъ, то вже простый розумъ велить намъ вытворити у себе иншій станъ, такій, котрымъ бы Русины вдоволились и зъ самого контрасту зрозумѣли, де ихъ ворогъ лицемѣрный, а де братъ и щирый другъ.

Выходячи зъ того становища, годѣ заперечити, що на послѣднôй сесіи соймовôй объявився дуже (?) значный (?) успѣхъ въ такôй политицѣ, хотя годѣ придавити жалю, що не сталося то въ способъ бôльше рѣшучій такъ, щобъ словамъ ôдповѣдало дѣло.“

Сконстатувавши, що Русины давно упоминаются о другу гимназію руску въ Перемышли, що число ученикôвъ Русинôвъ доказуе дѣйстну потребу такои гимназіи въ Перемышли, що правительство заявило готовôсть кошты заснованя такои гимназіи покрыти фондами державными, и що просто лишь ôдъ бôльшости польскои въ Соймѣ зависѣло цѣле дѣло, каже „Nowa Reforma“: „Замѣсть пôти простою дорогою, Соймъ зôйшовъ на манôвцѣ — на паралельки. Уважаѣмо се не малою похибкою бôльшости, похибкою не лишь политичною, але и педагогичною. Педагогія противиться школамъ монструальнымъ, числячимъ 800 ученикôвъ и до 20 клясъ и ôддѣлôвъ. О тôмъ говорено неразъ. Зô згляду политичного ухвала паралельокъ була похибкою такъ изъ стороны тыхъ, що суть неохотнй всякому практичному узнаню правъ языка рускаго, якъ и тыхъ, котрй тй права узнають, але бажають въ тôмъ дѣлѣ повôльнѣйшого темпа. Першй, хотячи бути консеквентными, повинній були внести переходъ до порядку дневного надъ цѣлою справою и такъ голосувати; другй повинній були прилучитись до сеи меншости въ Соймѣ, що голосувала за гимназію рускою въ Перемышли. Межи паралельками а окремою гимназію есть що-до народного выхованя молодежи рôзница дуже мала, майже нѣяка. Паралельки такъ само ôддѣлять молодѣжь руску ôдъ польскои, якъ окрема гимназія; такъ само якъ она будуть мати учителѣвъ Русинôвъ; а наколи хто думаѣ, що въ гимназіи, числячôй 800 ученикôвъ а 20 ôддѣлôвъ, директоръ буде наглядати професорôвъ, щобы пôдъ покрывкою рускости не учили чого другого, той себе обманюе.“

„N. Reforma“ констатуе дальше, що такъ званй „москалефилѣ“ выховались въ Галичинѣ якъ-разъ въ гимназіяхъ польскихъ пôдъ директорами Поляками; що зъ заведеньемъ рускои гимназіи у Львовѣ языкъ рускій очистився ôдъ московитизмôвъ, а народна партія скрѣпилась значно, а опôсля каже: „Не було про-то дѣйстнои причины боятись окремои гимназіи рускои. Наколи она — якъ деякй удержують, а зъ чимъ мы не годимось — мала-бы бути зломъ якимсь, то паралельки суть такимъ самымъ зломъ, а що бôльше, зъ паралельокъ мусить по якômсь часѣ таки вырости окрема гимназія. А коли дѣло такъ стоить, то треба було вже теперь въ цѣлости згодитись на жаданье Русинôвъ въ тôй справѣ, якъ и всюда, де ходить о признанье правъ народныхъ, о уступства въ користь стороны, зъ котрою булося въ непорозумѣню, а зъ котрою хочеся дôйти до гармоніи, щобы все, що маѣ зробитись, зробити безъ ваганя, безъ проволоки, безъ неохоты, скоро, охотно и свобôдно. Бôльшôсть, що голосувала противъ окремои гимназіи, навела на Соймъ рôдъ компромитаціи, бо мы пересвѣдчений, що та бôльшôсть придучиться до теперѣшнои меншости, якъ бы правительство тую справу поставило якô свôй проѣктъ въ Соймѣ. Тогдѣ пôдъ пресію зробиться то, що нынѣ ôдказано. А чи буде се зъ хôсномъ для польско-рускихъ ôдносинъ? Чи конче хочемо, щобы все добро для Русинôвъ не выходило ôдъ насъ, а ôдъ правительства? — щобъ Русины не намъ а ему були вдячнй? И чи така политика зъ становища польского интересу народного есть розумною? Треба отже — жалувати, що не було нѣякои рѣшимости и не ухвалено того ôдъ разу, що скорше чи пôзнѣйше безъ сумнѣву буде ухвалено. Русины дôстануть теперь паралельки, а якъ тôлько, о чѣмъ не сумнѣваемось, буде достаточне число ученикôвъ, то зъ часомъ мусять тй паралельки перемѣнитись на окрему гимназію. Бôльшôсть соймова поклала мимохôть дорогу до того, о що Русины упôмнулись и за чимъ голосувала меншôсть.“ Остаточно констатуе такожь „N. Reforma“, що ôдъ торôчнои сесіи въ пересвѣдченяхъ противнои Русинамъ бôльшости соймовои зайшли значнй (?) змѣны.

Не такъ объективно подивились на цѣлу справу нѣбы-демократичный „Kurjer Lwowski“ и „Dziennik Polski“.

„Kurjer Lw.“ (въ ч. 32) забравъ другій разъ голосъ въ ôдповѣдь на нашу статью „*Дѣло* не просить, але грозить“. Органъ демократôвъ польскихъ пише: „Коли справа маѣ стати ясно, нехай же сторонництво „Дѣла“ ясно и недвозначно обявить разъ свою програму, свои змаганя, свои политичнй идеалы. Зъ польскои стороны въ тôмъ зглядѣ нема нѣякого сумнѣву. Идеалъ народный польскій знаѣ цѣлый свѣтъ, пробиваеся ôнъ ясно на всѣхъ зборахъ, въ литературѣ, въ поезіи, словомъ, всюды и завсѣгды. Народный идеалъ польскій опираеся на историчнôй минувшости и не потребуе нѣякихъ коментарѣвъ. Якій же есть народный идеалъ рускій? Два рускй сторонництва маютъ ясній програмы: одно, котрого цѣлію есть постôйна и щира згода зъ Поляками и тѣсне сполученье зъ судьбою *Польщѣ*, друге, котре змагаѣ до такого самого ôдношеня зъ *Россіею*. „Дѣло“ и его сторонництво выпираються лучности якъ зъ одными, такъ и зъ другими. Оно выступаѣ противъ москалефилѣвъ, то рѣчь ясна, але не менше выступаѣ и противъ Русинôвъ, котрй лучаться зъ Поляками, ôдмовляючи имъ навѣть права называтися Русинами. Чого-жь отже бажаѣ, до чого стремить сторонництво „Дѣла“ — не розумѣемо... Длятого-жь нехай не дивуються Русины, що зô стороны польскои стрѣчаѣ ихъ недовѣріе, бо й годѣ довѣряти — на слѣпо. Замѣсть разъ-на-разъ кидатися, щипати и выводити жалѣ при нагодѣ дѣлъ пôдрядныхъ, а хочь-бы и важнѣйшихъ, нехай „Дѣло“ выступить разъ зъ ясною програмою, а тогдѣ и мы ôдповѣмо ему ясно. Якъ на теперь, — не розумѣемо.“

„Dziennik Polski“ (ч. 33) въ передовôй статьи п. заг. „Najprzykrzejsza sprawa“ заявляе, що ôнъ супротивъ Русинôвъ держиться засады „вôльнй зъ вôльными, рôвнй зъ рôвными“ и признаѣ Русинамъ кождои хвилѣ повну свободу въ розвою ихъ народности, не вяжучи ей въ нѣчѣмъ и нѣколи... Але-жь бо, приглянувшися журналистицѣ рускôй, будяться въ редакціи „Дзенника“ опертй на пôдставахъ сумнѣвы, чи Русины хотять дѣйстно остати Русинами, собою, с. е. тымъ, до чого йдуть стремленя кождого иншого народу. Редакція переходить отже за чергою, насамперед „Слово“ и „Нов. Проломъ“, потому „Русь“

Образки зъ Одессы.

II.

— „Вотъ, цепjеръ пассарілісъ Мадяръ зъ Чехомъ, дакъ мы пайдьомъ на Австрію и васточный вапросъ будьетъ разрьешонъ, и Канстантінополь будьетъ нашь, ей-Богу нашь!“ — такъ що-день доводивъ менѣ въ Одессѣ одставный полковникъ, родомъ Великороссъ, приѣхавшій на морскй купелѣ зъ Петербурга. Нѣкуды правды дѣти, той полковникъ бувъ свого рода патріотъ и, якъ на россійскй ôдношеня, чоловѣкъ образованый. Будучи членомъ С.-Петербурского благотворительного комитета ôнъ, хочь неясно, та все-таки знавъ бодай дещо про Галичину. На банкетѣ въ память 1000-лѣтного обходу Методіевои смерти ôнъ пôзнався бувъ зъ деякими Галичанами, зъ котрыхъ ему особливо сподобалися о. Наумовичь и „крестьянинъ“ Бѣлецкій.

— Та се не „крестянинъ“, — кажу разъ до полковника, — Бѣлецкій носиться у насъ по европейски, якъ и вы, бувъ зъразу учителемъ, ôдтакъ высшимъ чиновникомъ въ службѣ одного земства (рады повѣтовои) въ Галичинѣ — ôнъ зачисляеся вже до людей образованыхъ...

Полковникъ засмѣявся недовѣрчиво, ему нѣякъ не могло помѣститись въ головѣ, що-бъ „русскіе“ въ Австріи умѣли надути Россіянъ въ справахъ своеи народности.

Бувало зôйдемось зъ полковникомъ въ купели або въ закладовôмъ огородѣ, то перше его слово: „Вотъ я казалъ, што будьетъ война зъ Австрією, ей-Боху будьетъ!“

Коли не ошибаюсь, то въ часѣ вакацій завѣвся бувъ спôръ межи Чехами а Мадярами о ческй написи на банкнотахъ. Въ Россіи, де австрійскихъ ôдношень не розумѣють, уважала публика такій невинный спôръ справою дуже серіозною, вѣстункою домашнои вôйны, зъ котрои выйти мусить розкладъ державы.

— Яку-жь цѣль мала-бы Россія при такôй вôйнѣ зъ Австрією? — пытавъ я полковника.

— Нашй рахунки, ôдповѣвъ полковникъ, дуже поважнй. Австрія навела на насъ страшну економичну кризу, замыкаючи границѣ для нашого збôжа и товару, Австрія угнетаѣ Словянъ, загорожуе намъ дорогу до Константинополя...

— А чи думаѣте, що вôйна усуне ôдъ васъ економичну кризу?

— Якъ заберемъ Галичину, то ôдживе и Россія цѣла. У васъ и сôль, и нафта, и дерево — Господи що за богатства! Въ замѣнъ за те повеземъ въ Галичину наше збôже и товаръ... цѣны пôднесуться.

— Богъ зъ вами! — ôдказую: Галичина и сама вывозить товаръ та збôже, а у васъ куды повезла-бы? За прилученьемъ до Россіи розшириться ваша криза и на нашь край.

Полковникъ самъ бачивъ, що его рахунки на добробытъ Галичины не маютъ пôдставы. Онъ попровадивъ рѣчь зъ иншого боку.

— Ахъ, яке ваше житье въ Австріи? Васъ давлять Поляки, Нѣмцѣ, Румуны...

— Не богато и у васъ житя въ Украинѣ. Исторія не знаѣ выпадку, щобъ хто народови зборонювавъ на рôднôй его земли говорити та писати въ своѣмъ языцѣ...

— Такъ намъ велить резонъ державный, — ôдповѣвъ полковникъ.

— Той „резонъ державный“ може еще Россію довести до лиха. Я крѣпко вѣрю, що при нынѣшныхъ ôдношеняхъ въ Европѣ Мала Русь не устоиться довго при васъ. Скорше чи пôзнѣйше вытвориться на всходѣ окремый организмъ яко конечнôсть для Европы.

— Якій? польскій организмъ?

— Я въ Польщу не вѣрю, для неи нема мѣсця на Руси.

— Такъ, якій же организмъ? — пытавъ нетерпеливо полковникъ.

— Той, що исторія называе землею Данила... Такій организмъ конечный для спокою и Австріи и Европы.

— Жартуѣте! — говоривъ полковникъ. — Безъ Малои Руси що Россія варта? Смѣхъ и подумати про державу безъ ей найважнѣйшои части...

Такими розмовами, то жартомъ то серіозно, дразнивъ я що-день полковника. Въ небезпеченьство вôйны зъ Австрією ôнъ самъ въ кôнци увѣрився, однакъ начитавшись новыхъ газетъ, ôнъ все на-ново наклыкувавъ упиря вôйны. „Будьетъ война, будьетъ!“ — иншими словами и не витавъ мене нѣколи на встрѣчи.

Тая вѣчна кортячка вôйны сталась вже характерістичнымъ знаменомъ Великороссôвъ. За кождою вôйною сподѣваються они получшеня матеріяльного быту, сподѣваються найти въ кôнци краину, де есть вѣчный рай на земли. Дивный, небôгаданый шлях огорнувъ и самъ людъ. Зъ глубокои Россіи, зъ пôвночи, тысячѣ и тысячѣ бородатыхъ хлопôвъ все выправляються зелѣзницями въ найдальшй стороны державы за роботами, а доѣхавши до якои границѣ, жалуються, що имъ дальше не можна, що кордонами спинена для нихъ ѣзда. И тамъ, и тамъ — всюды они хотѣли-бы дôстатися, а дôставшись зновъ жалуються, що за-для кордонôвъ не можуть посунутись дальше. Тй бородатй хлопы — то свого рода номады, для котрыхъ всѣ просторы Россіи еще за малй. Мимохôть характеръ люду удѣлився и правительству: оно такожь не може найти спочинку середъ неустаючихъ воѣнъ то въ Азіи то въ Европѣ, и тому що хвиля раде бы розширити границѣ державы.

Номадизують хлопы московскй, то по ихъ думцѣ номадизуе и царь. Въ Одессѣ казавъ менѣ робôтникъ-кацапъ, що царь заѣдно объѣзджаѣ границѣ царства и дивиться, чи далеко еще до „океанъ-моря“. Приѣде въ одно мѣсце, розглянеся, похитаѣ головою: — ще, каже, за мало моеи землѣ, треба пôйти вôйною на китайского царя! — Приѣде въ друге мѣсце, розглянеся, зновъ похитаѣ головою: — и ту, каже, за мало моеи землѣ, пôйду на индійского царя! — И такъ ѣздить ôнъ по всѣхъ границяхъ, и всюды ставить войска, всюды воюѣ, а до океанъ-моря нѣ способъ дôйти: — що завоюѣ кусень землѣ, то при мори якъ-разъ такій кусень зновъ прибуваѣ; що ôдотне цареви индійскому одну голову, а ему зъ иншого боку друга выросла!

Правительство раде номадному житю своихъ хлопôвъ. При погромѣ жидôвъ въ Одессѣ передъ трема роками головну участь брали кацапы и они не пôднали карѣ за свою справку; украинськй хлопы, що въ поменшихъ мѣстахъ пôшли за примѣромъ своеи бородатои братіи, дôстались до тюрмы або на поселенье въ Азію. При такôй нерôвности въ обсуджуваню провины затрачуються въ народѣ чувства справедливости, моральнй засады конечно мусять обнизитися.

Въ Одессѣ и на лиманѣ будучи, старався я пôзнати, якій вплывъ на украинське селяньство мати можуть тй скрôзь розкиненй громады бородатыхъ кацапôвъ. Результаты дуже болестнй. Въ глубокôй московщинѣ, якъ звѣстно, устрôй въ громадахъ комунистичный — земля и доходы зъ землѣ суть спôльною власностію цѣлого села. При такômъ устрою не може выробитися въ селянинѣ докладне понятье власности, понятье о тôмъ, що моѣ а що твоѣ, склонность до крадежи надто выступити мусить у такихъ людей. На Украинѣ вытворились численнй пословицѣ на тематъ о „ворованю“ кацапôвъ и рôзнй казки. Одинъ селянинъ таку менѣ оповѣвъ „исторію“:

„Зачувъ царь, що недобре въ его царствѣ, що дуже крадуть Москалѣ, отъ и думаѣ ôнъ: пôду, подивлюсь, якъ они, бѣсовй кацапы, воруютъ. И перебрався царь за хлопа, а то въ ночи було, выйшовъ на мѣсто, иде. На стрѣть попався Москаль. — Здоровъ! — Здоровъ! — А куды? пытаѣ царь. — Щожь? каже той: не ѣвъ весь день, не пивъ, може що роздобуду. — И я зъ такихъ, каже царь, хнба пôйдемо разомъ. — Якъ ити, то ити, ходѣмъ. — Идуть они, розглядаютъ всюды дверѣ, ôкна, пивницѣ. — Годѣ, каже Москаль, тутъ всюды така мизерія, лучше обкрадѣмъ царя, ôнъ одинъ маѣ грошѣ. — Ходѣмъ! — Приходять до палаты, Москаль заразъ напустивъ ману на людей, все заснуло сномъ крѣпкимъ. Идуть въ однй дверѣ, другій, третій, прийшли до царскои свѣтлицѣ. Тутъ заразъ Москаль вытягнувъ зъ пôдъ лôжка чоботы, узувся, вытягнувъ зô скринки червону сорочку, убрався, иде до зелѣзнои

о. Бобровича и „Буковину“, беручи обѣ вкупу, хочь одна бѣдь другои, якъ небо бѣдъ землѣ, а наконець „Дѣло“. Перший два органы — пише „Дзенникъ“ — якъ найвыразнѣйше высказують тотожность Русиновъ зъ Великороссами и высмѣвають кожду думку о окремѣшности рускій, народну литературу руску уважають письменствомъ хлопскимъ, „хахольскимъ“, супротивъ змагань народныхъ рускихъ займають то само становище, яке правительство россійске займае супротивъ Русиновъ въ Россіи, уважаючи Русь землею споконвѣкъ россійскою, а Русиновъ хлопствомъ безъ власнои исторіи и литературы, нѣчимъ не инакшимъ бѣдъ мужиковъ зъ-надъ Волги. Тіи органы стоять зъ бдкрытою прилбицею, и розумѣеся, зъ ними не можна поступати, якъ „рѣвный зъ рѣвнымъ, вѣльный зъ вѣльнымъ“. — Друга серія органовъ рускихъ „Русь“ и „Буковина“, хотять — каже „Дзенникъ“ дѣйстно такого вытвору народности рускои, якою мы хочемо мати народность польску, Англичанинъ свою, Французъ свою и т. д. Зъ такою народностію можемо жити разомъ, поспѣльно пѣдпиратися въ спѣльныхъ интересахъ, и т. д. — Але отъ — каже „Дзенникъ“ — маемо третій органъ, который такожь именуе себе речникомъ народовцѣвъ рускихъ, розмѣромъ бѣльшій бѣдъ всѣхъ, воюе часомъ зъ письмами москалефильскими, але ще драстичнѣйше кидаеся особливо на „Русь“ о. Бобровича, называючи ѣи прямо письмомъ польскимъ, писанымъ языкомъ рускимъ. Тымъ органомъ есть, якъ звѣстно, „Дѣло“, котре въ кождѣмъ поодинокѣмъ случаю упоминаеся вправдѣ зъ великимъ крикомъ о кожду дрѣбницю, але робить то такъ безоглядно, не зважаючи до того степеня на бднесины вытворени 500-лѣтною минувшостію, що загрожуе Полякамъ дѣйстно Бисмаркѣвскою екстерминацією, супротивъ доброи волѣ Поляковъ будить подозрѣня... Одно тѣлько оно высказуе все выразно, а то свѣй демократизмъ, который въ его розумѣню значить то само, що вернутися до стану, въ якѣмъ остае людъ сельскій; игноруе про-то все, що не есть „хлопомъ“ отже мѣщаньство: Жида чи Поляка, аристократію чи шляхту, бо то мѣщаньство, бо тую аристократію уважае собѣ чужою.“

Опѣсля „Дзенникъ“ комбинуе собѣ, якъ кожде сторонництво, репрезентоване тыми органами яко вѣрителъ, говорить до свого довжника Поляковъ.

„Слово“ и „Проломъ“ приходять и кажуть:

— „Зверни довгъ, бо ото належитѣсть тую мы изъ своеи стороны винни тому ось господинови, и найлучше зробишь, складаючи ѣи бдъ разу въ его руку“.

„Русь“ и „Буковина“ (?!) приходять самѣ и кличуть:

— „Знаемо, що ты чоловѣкъ ретельный, и не твоя вина, коли здаешся нашимъ довжникомъ; дай, що тѣлько можешь. Мы бѣдни потребуемо для себе и есть се найдорожшій и единый спадокъ по батькахъ нашихъ.“

Приходить наконець „Дѣло“ зъ спущеною прилбицею и каже (въ оригиналѣ):

— „Nie tamtym i nie tym najemnikom swoim, grabieżco, ale mnie oddaj i wynoś się ztąd jaknajprędzej, bom ja tu jedyny wierzyciel prawy. Mówię ostro, bo mowię prawdę!“ Такъ говоривъ лицарь зъ спущеною прилбицею, коли тымчасомъ одному изъ свѣдковъ тои сцены (очевидно, о. Бобровичь — *Red.*) здавалося, що видить потайни знаки порозумѣня межи лицаремъ а товаришемъ речниковъ москалефильства. ...Той поглядъ на руске дневникарство вымусило на насъ поведенье того дневникарства въ звѣстнѣй справѣ гимназіи рускои на послѣдней сесіи галицкого Сойму. Мимо незгоды зъ дневникарствомъ рускимъ, мы (редакція „Дзенника“) всьмо натомѣсть въ згодѣ зъ рускимъ народомъ, который есть не тѣлько нашимъ братомъ, але такожь вѣрнымъ товаришемъ недолѣ...“

„Czas“, подаючи результатъ ухвалы соймовои зъ 24 сѣчня безъ коментаря зъ своеи стороны, наводить кореспонденцію зъ Вѣдня, въ котрѣй стоить: „Пѣсля информацій зъ найкомпетентнѣйшого жерела, выходить правительство зъ того становища, що справу бдкрытя паралельокъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ при гимназіи Перемыскѣй Соймъ повиненъ бувъ трактувати на основѣ арт. VII., а не арт. V. уставы зъ дня 22 червня 1867 р. Артикулъ VII. гласить: „О змѣнахъ языка выкладового въ школахъ середныхъ, удержуваного фондами публичными въ загалѣ, а именно о змѣнахъ, маючихъ на цѣли постепенне розширенье выкладовъ въ языцѣ рускѣмъ черезъ заведенье его постѣйне чи то въ поодинокихъ клясахъ головныхъ, чи паралельныхъ, чи зъ часомъ въ цѣлыхъ гимназіяхъ або школахъ реальныхъ, рѣшати буде на будуче Соймъ по выслуханю Радъ повѣтовыхъ“.

Соймъ повиненъ бувъ про-то — каже кореспондентъ — ухвалити резолюцію, зазываючи правительство заснувати клясы паралельни въ гимназіи перемыскѣй, а рѣвночасно, бдповѣдно до постановы наведеного уступу уставы, рѣшити, що языкомъ выкладовымъ въ тыхъ клясахъ маe бути языкъ рускій.

Замѣсть того порѣшивъ Соймъ змѣнити уступъ буква а) артикулу V. уставы зъ 22 червня 1867 р. въ способѣ слѣдуючій: „языкъ рускій лишаеся выкладовымъ для науки языка руского, бдтакъ въ цѣлѣй гимназіи академичнѣй у Львовѣ и въ клясахъ паралельныхъ гимназіи въ Перемышли, о скѣлько тѣ клясы въ мѣру доказанои потребы мають тамъ завестися зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ“.

Рѣзница межи трактованьемъ справы на основѣ арт. VII уставы, а ѣи трактованьемъ въ способѣ принятый Соймомъ, выдаесь на око незначною. Рѣзница та маe однакожь то кардинальне значенье, що въ виду ухвалы соймовои, було-бъ на теперь цравительство змушене представити до санкціи цѣсарскои змѣну уставы зъ дня 22 червня 1867 р. Правительство думаe однакожь, що всяку, хочь-бы лишь формальну змѣну тои уставы не може предкладати до санкціи цѣсарскои зѣ зглядуна основнѣ державнѣ законы.

О скѣлько про-то догадуватись можна, не одержить ухвала соймова зъ 24 сѣчня с. р. цѣсарскои санкціи. Цѣль, Соймомъ намѣрена, буде имовѣрно мимо того достижена иншою дорогою. Правительство може бдкрыти клясы паралельни въ Перемышли и ухвалу соймову зъ 24 сѣчня с. р. уважати яко постановленье о языцѣ выкладовѣмъ въ тыхъ клясахъ, якого домагаеся артикулъ VII уставы зъ дня 22 червня 1867 р., тымъ бѣльше, що и друга вымога уставы, т. е. зажаданье опинии Рады повѣтовои було довершене вже передъ ухвалою соймовою“.

До сеи кореспонденціи додае редакція „Czas-у“ зъ своеи стороны: Наколи дѣйстно правне становиско правительства есть таке, то треба жалувати, що представитель правительства въ Соймѣ не поясниввего докладно. Впрочѣмъ звѣстно, що побочь дрѣбнои змѣны арт. V уставы зъ дня 22 червня 1867 р. ухваливъ Соймъ резолюцію и завѣзвавъ правительство, щобъ зъ фондовъ державныхъ въ мѣру доказанои потребы завело паралельни клясы рускѣ въ Перемышли. Въ такій способѣ вдоволено вымогамъ, про якѣ кореспондентъ згадуе. А наколи Соймъ пѣшовъ дальше и для переведеня своеи ухвалы змѣнивъ арт. V уставы зъ 1867 р., то зробивъ се имовѣрно для того, бо такъ само зроблено при заведеню языка руского въ академичнѣй гимназіи у Львовѣ, а въ виду сего прецеденсу Соймъ мѣгъ мати певнѣсть, що досыть буде простои резолюціи.

Бѣльша часть була зле администрована, — и се справедливо пѣднѣсъ п. Козьебродскій въ своѣмъ внесеню и теперь яко справоздавець комисіи. Фактъ той пѣднесено зъ натискомъ и въ справозданю Выдѣлу краевого и кождый зъ васъ, панове, привѣзъ зъ дому то пересвѣдченье, — розумѣеся, кому залежить на тѣмъ, щобы не бувъ змарнованый той грѣшъ, що нынѣ становить поважну миліонову цифру, що есть власностію селянъ и ремѣсниковъ мало-мѣсточковыхъ. Се признаемо всѣ, що треба старатись о якѣсь средства противъ нездоровыхъ бдношень, котрѣ вкрался до громадскихъ касъ позичковыхъ.

Потреба та представляеся тымъ наглѣйшою въ нынѣшнѣй добѣ, критичнѣй для господарства селяньского и промысловцѣвъ мало-мѣсточковыхъ. Однакожь, годячися зъ поглядами комисіи и внескодавця, що касы громадскѣ администрованѣ зле и невѣдповѣдно своему призначенню, не можу згодитись на тіи средства, котрѣ комисія подае на санацію нездорового стану, и то такъ зѣ зглядовъ засадничихъ, якъ и зѣ зглядовъ меншихъ.

Важни згляды засадничѣ промавляють противъ того. Пѣдношу се не длятого, щобъ я хотѣвъ собѣ виндикувати выключне право обороны автономіи, але признасте, панове, що межи тыми правами, котрѣ автономія надае, есть найдорожше право самостѣйного заряду маетку громадского. Контроля сама не пѣдрывае ще того права, — але бдобрати администрацію и бдати ѣи хотяй-бы автономичнѣй институціи, але не мѣсцевѣй, высшои ранги, що не зовеся „громадскою“, — то вже называеся пѣдрывати автономію, пѣдрывати право, котре автономія забезпечуе, с. е. самостѣйный зарядъ маетку громадского.

Комисія, предвиджуючи той замѣтъ, старалась усунути его своимъ субъективнымъ судомъ *(читае изъ справоздання комисіи)*: „Впрочѣмъ комисія громадска думае, що всякѣ уставы, особливо въ справахъ финансовыхъ, запобѣгаючѣ надъужитямъ и несовѣстностямъ, хоронячѣ маетокъ громадъ бдъ стратъ и змарнованя, не можуть колідувати зъ понятьемъ автономіи о стѣлько, о скѣлько той органъ, котрому бддаесь, хотьбы на якійсь часъ, курателю надъ загроженымъ маеткомъ, маe органичну звязь зъ автономіею громадскою, не есть органомъ высшои ранги и спокрѣвненый въ простѣй линіи зъ тымъ органомъ автономичнымъ, котрому устава той зарядъ первѣстно поручила а зъ котрого рукъ пѣзнѣйше бдбираe.

II. Козьебродскій зазначивъ въ своѣмъ внесеню, що его внесенье рѣзниться бдъ всѣхъ попередныхъ внесень, предкладаныхъ правительствомъ, Выдѣломъ краевымъ и гр. Водзицкимъ въ тѣмъ, що затримуе для касъ характеръ институцій громадскихъ. О скѣлько ему въ переведеню того внесеня и сформулованю уставы удалося дотримати тои обѣцянки и перевести ѣи консеквентно, — се лишаю до осуду Выс. палаты. Звертаю лише вашу увагу, що касы громадскѣ маютъ не тѣлько громадскій але и мѣсцевый характеръ, и на мѣй поглядъ, належало-бы на тую другу признаку звертати бѣльшу увагу, нѣжь на признаку институцій громадскихъ. Я заявляю, що изъ свого становища я борше жертвувавъ-бы признаку институціи громадскои, якъ финансовои мѣсцевои. На мѣй поглядъ вады въ администрованю касъ позичковыхъ маютъ свое жерело не тѣлько тамъ, де знайшовъ ихъ п. Козьебродскій, але въ невѣдповѣднѣмъ статутѣ для касъ позичковыхъ.

Опирати и выводити вады администрацій громадскихъ касъ позичковыхъ зъ того, що органы, въ рукахъ котрыхъ спочивае администрація, суть за темнѣ и до того неспособни, — годѣ, бо зъ того можнабы выснувати тѣлько консеквенцію, що въ цѣлѣмъ краю администрацію тыхъ касъ треба бдобрати мѣсцевымъ зарядамъ громадскимъ. Не перечу, що темнота такожь бдграе тутъ ролю, але хто зъ близька приглядаеся администрацій громадскихъ касъ позичковыхъ, той признасть, що причина, за-для котрои довжникъ не сплачуе не то капиталу, але навѣть процентовъ, лежить головно въ тѣмъ, що нема кому ему того пригадати, — нема кому въ разѣ, якъ упѣмѣня за мало, выступити зъ жалобою. А то вже така наша натура словяньска, що не любимо охочо довговъ платити, треба принуки.

(Конець буде.)

Бесѣда посла о. Сѣчиньского,

выголошена на XV. засѣданю сойму при дебатѣ надъ проектомъ до уставы о громадскихъ касахъ позичковыхъ.

Записався я до голосу, щобы зазначити наше въ тѣй справѣ становище. Передовсѣмъ мушу звернути увагу Выс. палаты, що невластиво уважаеся у насъ всѣ касы, котрѣ зовуться касами громадскими, власностію громады яко такои. Звѣстна рѣчь, що у насъ бѣльшость касъ позичковыхъ повстала зъ тыхъ капиталовъ, котрѣ сплачено поодинокимъ мешканцямъ громады чи то за перерѣбщину зъ часовъ панщины, чи при выкупнѣ сервитутовъ. Однакожь се не то не перешкаджае, але и не увѣльняе репрезентаціи краевои бдъ обовязку, стремѣти до того, щобы той грѣшъ, призначеный для загалу громады, грѣшъ, що маe давати особистый кредитъ въ мѣсци на таный процентъ для сельского рѣльника и промысловця мало-мѣсточкового, не марнувався и не ужиткувався невѣдповѣдно цѣли, якѣй повиненъ служити.

На мѣй поглядъ, касы позичковѣ, коли-бы були добре администрованѣ, моглибы бддати неоцѣнену прислугу нашому селяньству. И дѣйстно, въ громадахъ, де касы позичковѣ були пѣдъ бѣльшою опѣкою, и де зъ причины може користнѣйшого складу органовъ, котрымъ статутъ повѣривъ зарядъ касы, були добре а бодай не дуже зле администрованѣ, — тамъ они принесли великій пожитокъ, выеманспирували селянина зъ кишенѣ лихвяря-шинкаря, дальше зъ кишенѣ „новыхъ порціонистовъ“, що поосѣдали на маетках давныхъ панѣвъ, и зъ кишенѣ тыхъ банкирѣвъ-хлопѣвъ, що немилосердно вызыскують бѣднѣйшихъ хлоповъ своеи громады. Но, жаль сказати, не всюды и не завсѣгды були касы такъ администрованѣ, щобы можна то про нихъ сказати.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

Розпорядженье о организаціи загального ополченя.

IV. О официрахъ и урядникахъ въ ополченю. — Официровъ до загального ополченя выбираеся: А) зъ сталои арміи а именно: 1) зъ помежи официровъ въ бдставцѣ, що служили 40 лѣтъ безъ суперарбитрованя або були увольненѣ бдъ войска за-для нездобности, але мимо того можуть робити службу мѣсцеву; 2) зъ официровъ, стоячихъ въ бдношеняхъ службовыхъ; 3) зъ урядниковъ войсковыхъ въ бдставцѣ, котрѣ передъ тымъ служили официрами въ войску але не переступили 60 рѣкъ житя, суть ще здобнѣ до службы и не маютъ иншого призначеня на случай войны; 4) зъ помежи особъ цивильныхъ а именно: а) зъ давнѣйшихъ официровъ, котрѣ выступили зъ войска але не допустилися нѣякого нечестного дѣла; б) зъ выслуженыхъ пѣдъофицировъ зъ доброю квалификаціею, котрѣ маютъ бдповѣдне образованье и становище; в) зъ особъ цивильныхъ, що маютъ достаточне поважанье и довѣріе а бдтакъ и бдповѣдну квалификацію до осягненя потрѣбныхъ вѣдомостей. — Авдиторы выбираються; 1) зъ авдиторовъ въ бдставцѣ и зостаючихъ въ бдношеню позаслужбовомъ; 2) зъ особъ цивильныхъ, що маютъ испытъ судейскій и войсковымъ испытомъ судейскимъ докажуть свою здобность. — Лѣкарѣ выбираються зъ лѣкарѣвъ войсковыхъ въ бдставцѣ и позостаючихъ въ бднотеню позаслужбовомъ и зъ лѣкарѣвъ цивильныхъ. — На урядниковъ рахунковыхъ выбираеться: 1) рахмайстры войсковѣ, урядники провіянтовѣ и урядники рахунковѣ въ бдставцѣ або зостаючѣ по-за службою; 2) особы цивильнѣ, котрѣ однакожь були передъ тымъ занятѣ въ однѣй зъ наведеныхъ галузей службовыхъ. — Списъ официровъ и урядниковъ войсковыхъ, зостаючихъ въ бдставцѣ або по-за службою, котрѣ суть обовязанѣ до службы въ ополченю а до ниншои службы не призначенѣ, ведуть територіяльнѣ команды войковѣ въ мѣсяцю сѣчню кождого року а бдтакъ бдъ случаю до случаю. — Пренотованье особъ цивильныхъ на посады официрскѣ въ ополченю. Особы цивильнѣ, котрѣ по выслуженю въ арміи або краевѣй оборонѣ зложили шаржу официрску, можуть въ ополченю одержати знову давну шаржу. Иншѣ особы мусять робити испытъ официрскій. Пренотованье особъ цивильныхъ на посады официрскѣ въ ополченю буде бдбуватися въ командахъ краевои обороны: а) на пѣдставѣ власного зголошеня; б) пѣсля потребы на пѣдставѣ письменного завѣзваня; в) на пѣдставѣ цертификатовъ выступленя по сповненю службы войсковои черезъ официровъ арміи и краевои обороны. — Поданя о пренотованье на посаду официровъ въ ополченю. Особы, маючѣ уздобненье на официровъ въ ополченю, маютъ вносити свои поданя (поданя и прилоги суть вѣльнѣ бдъ стемля) до повѣтовыхъ властей политичныхъ въ тѣмъ мѣсци, де стало проживають. Въ поданю треба навести вѣкъ, мѣсце приналежности и становище убѣгателя; свое знанье языковъ и другѣ вѣдомости, евентуально давнѣйшу службу въ войску, маринарцѣ, краевѣй оборонѣ або жандармеріи и свою послѣдну шаржу. До того треба долучити бдповѣднѣ документы и заявленье, „що убѣгатель обовязуеся на случай призначеня его на официра въ ополченю познакомитися точно зъ своими обовязками и приписами и що за кождый разъ повѣдомить повѣтову команду ополченя о змѣнѣ свого мѣсця проживаня.“ Убѣгателѣ о посады официрскій зъ стану войскового, котрѣ однакожь не служили ще въ войску, маютъ долучити заявленье, „що обовязуються учащати до школы аспирантовъ на официровъ, взглядно, що пѣддадуться официрскому испытови въ такихъ школахъ пѣдъ приписаными до сего условіями.“ Убѣгателѣ о посады авдиторовъ, що не маютъ войсковои квалификаціи судейскои, маютъ заявити, що будуть бдбувати практику на власнѣ кошты при якѣмъ урядѣ войковѣмъ и що зложать войсковый испытъ судейскій. Убѣгателѣ, котрѣ не суть обовязанѣ до ополченя, маютъ выразно заявити, що вступаютъ добровѣльно. Убѣгателѣ, котрѣ хотять бути призначенѣ до певного округа ополченя, можуть заявити се бажанье, але не яко условіе. До подань сихъ треба долучити свѣдоцтва и потвержденя наведеныхъ въ нѣмъ даныхъ, документы войковѣй и т. д., а крѣмъ сего ще слѣдуючій реверсъ: „Заявляю моимъ словомъ чести, що не належу теперь до нѣякого тайного товариства и що на будуче нѣколи належати не буду.“ (Слѣдуе: дата мѣсця и часу, печать, пѣдписъ и урядове потвержденье пѣдпису.) — Назначенье, придѣленье и евиденція официровъ и урядниковъ войсковыхъ въ ополченю. Пропозицію до назначеня официровъ и урядниковъ войковыхъ ставлять команды краевои обороны найпѣзнѣйше до 15 лютого министерству краевои обороны. Официрамъ и урядникамъ признаесь той самъ степень, якій мали въ войску, а особы, що не служили въ войску одержать найнизшій степень. — За пѣдставу до придѣлюваня официровъ и урядниковъ войковыхъ въ ополченю служить организація и установленье корпусовъ и бддѣловъ, а бдтакъ и особиста здобность. До корпусовъ доповняючихъ полковъ пѣхоты, баталіонѣвъ стрѣльцѣвъ и краевои обороны маютъ придѣлятися официры низшихъ степенѣвъ принятѣ въ евиденцію краевои обороны. Официры ниншои зброи (зъ выимкою кавалеріи) о скѣлько не належать до першого покликаня будуть призначенѣ до розпорядимости до доповненя арміи и не будуть нѣгде придѣленѣ. До баталіонѣвъ ополченя, призначеныхъ до вымаршу, треба придѣляти официровъ непотрѣбныхъ до доповненя арміи и краевои обороны, о скѣлько можна зъ першого покликаня. — Именованье. Официровъ ополченя именуе цѣсарь на предложенье министра краевои обороны. Особы, що мали давнѣйше степень официрскій, задержать его и теперь, а особы цивильнѣ одержать найнизшій степень официрскій. Именованье есть важне лишь на часъ покликаня. На случай войны маютъ команды краевои обороны предложити листу принятыхъ въ пропозицію официровъ для ополченя. — Доповненье недостаючихъ официровъ и урядниковъ войсковыхъ въ ополченю. Наколи-бъ сталося неможливымъ занменувати вже въ часѣ мира официровъ на всѣ потрѣбнѣ посады, або наколи бы зъ помежи занменованыхъ значна часть бдпала, то обовязкомъ дотычнои команды буде занменувати провизорично заступниковъ. — Ополченцѣ зъ стану цивильного можуть старатися о посады урядниковъ при арміи, маринарцѣ и краевѣй оборонѣ. Именованье урядниковъ належить до министерства краевои обороны.

Дописи „Дѣла“.

Долина, въ сѣчни 1887.

Недавнѣ правыборы въ Перегоньску, переведенѣ при помочи засуспендованого вѣйта, сталися фактомъ голоснымъ въ цѣломъ краю не лише зъ основныхъ о тѣй рѣчи дописей въ „Дѣлѣ“, але и зъ промовы пос. Романчука въ Соймѣ и зъ бдповѣди п. намѣстника. Опѣсля въ ч. 5 „Дѣла“ появилася допись зъ Долиньского, котра ще бѣльше кинула свѣтла на цѣлу справу. Сказано тамъ, що по засуспендованю долиньскою Радою повѣтовою вѣйта Дмитра Федоры въ Перегоньску тая-жь Рада пять разовъ — а именно 18 липня 1886 до ч. 987, 7 вересня до ч. 1227, 26 жовтня до ч. 1441, 18 листопада до ч. 1598 и 15 грудня 1886, — домагалася бдъ ц. к. Староства, щобъ она усунула его бдъ урядованя, але не дармо! Той вѣйтъ перевѣвъ правыборы выборцѣвъ до Сойму, а и теперь остае ще на своѣмъ урядѣ, маючи ще перевести выборы до Рады громадскои.

Щобы-жь дати Вп. читателямъ „Дѣла“ понятье, за що Рада повѣтова засуспендувала вѣйта Федору (а зъ нимъ писаря и збирача податковъ) и чи може ц. к. Староство не знаходить пѣдставы суспендованыхъ усунути бдъ урядованя, — може то тѣлько Русины шукають собѣ напасти, — наводимо оригинальный текстъ справозданя долиньского люстратора повѣтового, п. Альбиновского, Поляка, и просимо Дхв. Редакцію умѣстити ѣи въ польскѣмъ оригиналѣ, щобы по перше, нѣхто не смѣвъ закинути, що при перекладѣ дещо змѣнено, а по друге, щобы и п. намѣстникъ, который не знае по руски, мѣгъ собѣ прямо зъ „Дѣла“ то справозданье бдчитати и признати, що Русины не шукають собѣ напасти. Ось текстъ справозданя п. люстратора:

Swietny Wydziale!

W załatwieniu poruczonej czynności w myśl polecenia z d. 22 czerwca 1886 l. 699 i dalszego polecenia z d. 11 lipca 1886 l. 812, załączając zdziałany w dniach dochodzenia 5, 6 i 7 lipca 1886 protokoł, ośmielamy się wynik szczegółowy badania skreślić następująco:

Dowolność i nieprawidłowości w urzędowaniu każdoczesnych dotychczasowych funkcyonaryuszów gminnych w gminie Perehińsku datują się już od lat dawniejszych i tak:

1) Prawomocną uchwałą Rady gminnej z d. 22 lutego 1879 r. ustęp 2. przyznaczono do przeprowadzenia ostatecznego obrachunku z podówczas ustępującym naczelnikiem gminy, a obecnie ponownie urzędującym Dmytrem Fedora, Wgo ks. Niebyłowca, p. Patryja, Iwana Chałusa i Wasyla Drociuka. Mimo tej uchwały nie przypuszczono podówczas pomienionych do tego obrachunku, zdziałano go własnowolnie, obliczono z rozmaitych funduszów pobrane, a u naczelnika zaległe kwoty na 115 złr., a na zwołanem posiedzeniu w d. 1 stycznia 1880 darowała Rada gminna bezwzględnie nawet na zaległe w tej kwocie pieniądze funduszu ubogich, całą tą sumę Dmytrowi Fedora.

2) Uchwałą Rady gminnej z d. 5 grudnia 1882 opuszczono z zaległego czynszu dzierżawnego Herszowi Hilmanowi, za wybudowany dom mieszkalny na gruncie gminnym, bez potwierdzenia Wydziału pow. kwotę 39 złr. i 70 cnt., opuszczając równocześnie i na przyszłość z kontraktownie ugodzonego czynszu dzierżawnego t. j. kwoty 40 złr. na 20 złr. rocznie, mimo że Hersz Hilman jak przedtem tak i teraz czynszu żadnego nie uiszcza, a że Zwierzchność gminna w celu ściągnięcia tegoż kroków żadnych nie czyni, zachodzi słuszna obawa, aby pomieniony grunt gminny z powodu zadawnienia co do do własności i używania zakwestyowanym nie był.

3) Po obrachunku w gminie w r. 1881 pozostała w kasie gminnej z pieniędzy, w drodze repartycyi na różne cele ściągniętych, kwota 273 złr. i 62 cnt., którą Rada gminna na posiedzeniu z d 15 maja 1881 przyznaczyła na budowę mostu na Łomnicy lub na zabezpieczenie brzegów Łomnicy, co ale wykonanem nie zostało, ani też dalszy obrachunek z powyższej kwoty przeprowadzonym nie został.

4) W dniu 28 listopada 1885, a zaraz po nadejściu unieważnienia przez dotyczącą władzę przeprowadzonych wyborów do Rady gminnej, podwyższyła Rada gminna uchwałą z powyższej daty płacę naczelnika gminy z dotychczasowych 40 złr. na 100 złr., zaś płacę sekretarza gminnego z dotychczawych 200 złr. na 250 złr, stabilizując go równocześnie na lat 3 t. j. do 28 listopada 1888.

5) W przedłożonym do zatwierdzenia budżecie na rok 1885, wstawiono fałszywie pozycyą „płaca policyana“ z kwotą 180 złr., (a płaca tylko 40 złr.), „czynsz na najem kancelaryi gminnej“ wstawiono 86 złr., płacąc tylko 50 złr.

6) Wstawiono również w budżet tytułem opłaty ekwiwalentu kwotę 50 złr., ściągając takową z całej gminy, gdy ekwiwalent ten używa tylko uprawniona do tego część mieszkańców gminy.

7) Tak jak w budżetach lat ubiegłych, jak też i tegorocznych wstawia Zwierzchność gminna tytułem funduszu szkolnego okręgowego 7%, pobiera zaś z powodu wyższej należytości dodatku 16 do 25%, narażając kontrybuentów przez swą nieświadomość a zarazem i niedbałość na bardzo znaczne koszta egzekucyjne, które w r. 1885 wynosiły kwotę 104 złr. 60 cnt. Do tak znacznych kosztów egzekucyjnych przyczynia się i to, że Zwierzchność gminna, mimo że posiada dosyć funduszów na cele gminne, pobrała i wydała z pieniędzy na fundusz szkolny zebranych wedle dotyczącego dziennika kwotę 64 złr. na cele gminne.

8) Wbrew odnośnej ustawie, a z niewiadomych przyczyn Zwierzchność gminna reprezentuje należytość na powyższy fundusz jeno od podatków domowego i gruntowego, zaś podatki dochodowy i zarobkowy bywają od tej opłaty uwalniane.

касы. Царь тогдѣ каже: „Ну, штудеръ ты, нѣвроку, а чи знаешь, що я царь? Не буду тебе нѣ вѣшати нѣ стрѣляти, такій злодѣяка менѣ на що-небудь придасться“. И сѣвъ заразъ до стола, и написавъ письмо такъ и такъ — зробивъ того Москаля генераломъ“.

У кацапа нема выробленои любви родиннои. Онъ покидае отця, матерь, часто жѣнку та дѣти, та ѣде по всѣмъ царствѣ, шукати роботы. А найшовши ѣи, онъ зъ новыми товаришами пересиджуе по „чайныхъ трактирахъ“, де пропивае послѣдній грошѣ, або забавляеся въ карты.

Кацапы носяться брудно, хаты ихъ нечистѣ, бѣля хатъ нѣ деревця одного, нѣ плота, нѣчого. Хочбы одну пѣсню заспѣвали коли при роботѣ, або въ часъ вѣльный!

Кацапы зъ виду добродушнѣ, наивнѣ, до самостѣйного мышленя неспособнѣ, — зъ лица заразъ видно, що довговѣкова неволя вытиснула на нихъ пятно крайного рабства. Якъ-бы не періодъ пяниченя, що у нихъ повертае що два-три мѣсяцѣ, они-бъ були якъ найлучшими роботниками и слугами — всяку лайку и бійку переносять они зъ найбѣльшою терпеливостію.

— Степане, спытавъ я разъ свого слугу, — що за причина, що нема у васъ передныхъ зубовъ?

— Я служивъ у его высокоблагородія статского совѣтника г. М..., та они въ гнѣвѣ выбили менѣ два зубы.

И все той Степанъ жалувався передъ мною, що вдѣявъ прикрость „его высокоблагородію“, а нѣколи не жалувавъ за своими зубами. Онъ бувъ типомъ образцевого слуги, але заразомъ и типомъ — образцевого дурня.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

9) Cała należytość tego funduszu wynosi kwotę 260 złr. 30 ct., repartycya zaś zdziałaną jest na kwotę 339 złr.

10) Wedle ustępu 1 dołączonego protokołu i zeznania naczelnika gminy Dmytra Fedory nie repartuje się ani pobiera się wcale należytość państwowa na pastwisko gminne, co okazuje tylko nieudolność naczelnika gminy, jak w ogóle Zwierzchności gminnej, naraża zaś pojedyńczych członków gminy na znaczne koszta egzekucyjne.

11) Wedle ustępu 6 tegoż protokołu, odpiera najpierw naczelnik gminy jakoby pobierano jakie myto za przepędzane owce przez kładkę gminną, zaś wedle 11 ustępu, a po zjawieniu się p. Izaaka Knolla, fungującego jako asesora, przyznaje pobór tego myta, dodając, że pobiera je ten, który kładkę pomienioną utrzymuje.

12) Wedle informacyi na miejscu pobiera rzeczywiście bez jakiegokolwiek uprawnienia lub ugody z gminą, p. Izaak Knoll, rzeczone myto, zaś kładkę ową utrzymuje gmina sama i w myśl ustawy drogowej praktykowanej szarwarkiem.

13) Co do 8 w mowie będącego protokołu zachodzi różnica słuszna owa, iżby zebrane a nieodwiezione pieniądze podatkowe z kwotą 249 złr. i 65 cnt. również nie musiała gmina powtórnie składać, gdyż dotyczący kollektant Iwan Luklan przez cały czas komisyowania t. j. przez 3 dni się chował i dopiero pod zagrożeniem się stawił i pieniądze okazał.

14) Wedle prywatnych informacyj, miał rzeczony kollektant owe pieniądze na ten czas okazania sobie wyżyczyć, zaś właściwie dawno już miały być wspólnie z innymi funkcyonaryuszami roztracone.

Również i wedle ustępu 7 go tegoż protokołu, a przez oddanie osobie prywatnej zbioru należytości państwowych naraża Zwierzchność gminna pojedyńczych członków na stratę, gdyż ów Petro Kraiło, mimo że zebrał kilkadziesiąt złr., niema zamiaru ani pieniędzy, ani też rachunków Zwierzchności gminnej złożyć, a ta dotychczas nie czyni żadnych kroków w celu zapobieżenia prawdopodobnej straty z zebranych kwot.

15) Ta sama ewentualność zachodziłaby i co do zebranych pieniędzy z taks wojskowych przez tamtejszego pisarza Jana Leszkowicza z kwotą 46 złr., które są już od dwóch lat zebrane, a dotychczas wprawdzie okazane, ale nie odwiezione.

16) Co do roztrwaniania i samowolności w zarządzeniu majątkiem gminnym, przytoczyłbym i ten fakt, że wedle poz. 54, 64 i 65 dziennika kasowego wydano kwotę 12 złr. na podróże naczelnika i pisarza do Doliny i Rożniatowa czysto prywatnej natury, bo na wnoszenie pozwów prywatnych przeciw tamtejszemu parochowi ks. B. Niebyłowcowi i p. Patryjowi.

17) Wedle ustępu 2, 9 i 10 protokołu dochodzenia, pobiera Zwierzchność gminna bez żadnej uchwały i na czysto prywatne cele od każdego pojedyńczego kontrybuenta i od każdej pozycyi od czasu 31 sierpnia 1885, a więc od czasu urzędowania obecnego naczelnika, bezwzględnie kwotę 29 ct. — co, gdy jest w gminie przeszło 2000 poz. do wpłacania, wynosi rocznie sumę około 600 złr.

Oprócz tego pobiera pisarz Jan Leszkowicz, jak się przekonano na podstawie wniesionych zażaleń kilku członków gminy, jeszcze inne dowolne nadpłaty od każdego pojedyńczego już na własny rachunek i tak pobrał wedle porównania tylko 15 stu książeczek podatkowych z dotyczącym dziennikiem kwotę 8 złr. 30 ct.

18) Obecna rada gminna funkcyonuje jeszcze od r. 1880, a prócz tego, że ówczesny naczelnik p. Hołubowski w zeszłym roku z urzędowania swego zrezygnował, nie ma w księdze uchwał ani innych zapisków, kiedy i na jaki czas i na jakiej podstawie i przez kogo obecnego naczelnika, który pierwotnie wcale zastępcą gminy obranym nie był, jak również i kiedy i na jakiej podstawie obrano obecnego zastępcę p. Piukasa Knolla, który nawet przypisanego przyrzeczenia służbowego nie zdziałał.

Reasumując wszystkie powyższe dane, wynika słuszne przypuszczenie, że przy obecnych stosunkach Zwierzchności gminnej w Perehińsku, tejże niedbalstwie, nieudolności i roztrwanianiu majątku gminnego — jak z drugiej przy takiem nadużyciu władzy służbowej — tak majątek gminy jako takiej — jako też mienie pojedyńczych członków na szkodę i stratę narażonymi być muszą — a że obecny pisarz Jan Leszkowicz, jak się inostronnie przekonano, jest człowiekiem posiadającym zbyt złe konduita, a mianowicie, że był już nauczycielem ludowym, z którego stanowiska za rozmaite przestępstwa całkowicie był usuniętym, później był tenże c. k. pomocnikiem lasowym kameralnym i również mimo swej zdolności za rozmaite denuncyacye, intrygi i nadużycia oddalonym, w końcu był tenże zatrudnionym przy c. k. urzędzie salinarnym w Kałuszu, gdzie i ta władza tylko krótki czas cierpieć go mogła, jest inicyatorem po większej części tych nadużyć:

ośmielają się podpisani postawić wniosek:

Świetny Wydział powiatowy raczy w myśl ustawy gminnej par. 102 i w celu usunięcia podobnych nadużyć — stosownie działać do jak najrychlejszego uchylenia od urzędowania dalszego tak obecnej Zwierzchności gminnej, jak też i pisarza gminnego i pierwszą, aż do ukonstytuowania się nowej rady gminnej, co obecna Zwierzchność rozmyślnie w nieskończoność przewleka, delegatem c. k. rządu zastąpienie wyjednać.

Dolina dnia 20 lipca 1882.

Albinowski, m. p.
lustrator Wydziału powiatowego w Dolinie.

Takого то вôйта, писаря и колектанта, засуспендованыхъ Радою повѣтовою, держить ц. к. Староство ще по нынѣшный день на урядѣ, и не знати, чи и коли змилуєся надъ бѣдною громадою и увôльнить си ôдъ такихъ урядникôвъ!

Ôдъ Мошкова, д. 31 н. ст. сѣчня.

Въ дописи зъ Сокальщины, помѣщеной въ „Дѣлѣ“ (ч. 136 зъ 1886 р), було пôднесено, що п. Маєвскій, секретарь сокальскои Рады повѣтовои, приказавъ вôйтамъ въ Сокальщинѣ складати у себе грошѣ на бочки зъ колѣснятами, якѣ малибы громадамъ служити за реквизиты огневѣ. За одну бочку зъ колѣснятами казавъ собѣ п. Маєвскій платити по 18 зр., не зважаючи на то, що громады въ своємъ кругѣ навѣть низше якъ за половину жаданои сумы, бо по 8 зр. такій бочки зъ колѣснятами справити собѣ можуть. Тому самовладному а може и користному господарованю въ повѣтѣ на чужу кишеню, оперлися розумнѣйшій громады и поправляли собѣ бочки зъ колѣснятами дома. Щобы тымъ громадамъ хиба докучити, приказавъ п. Маєвскій вôйтамъ, щобы привозили бочки до мальованя до п. секретаря до Сокаля, и знôвъ жадаѣ за помальованье бочки по 2 зр.

Чи не єсть то смѣхъ, щôбы громады возили бочки до мальованя до Сокаля, до п. Маєвского, коли п. Маєвскій не постарався за часъ свого урядованя о то, щобы бодай зъ однои стороны була до Сокаля дôѣздова мурована дорога? Громады кричать и кричать на господарку п. Маєвского въ повѣтѣ, жалуються и на п. маршалка Поляновского, що п. Маєвского протегуе и тримаѣ єго въ повѣтѣ, коли п. маршалокъ повиненъ бувъ уже давно старого, слабосилого, а навѣть дуже часто при бюрку дрѣмаючого свого секретаря ôдъ секретарства усунути и до Мошкова до себе забрати.

П. маршалкови Поляновскому повинно бути знане, що въ єго повѣтѣ дѣються грошевй дефравдациі, о якихъ люде голосно розмавляють; що касъ громадскихъ нѣхто не контролюе; що надъ администрациею маєткôвъ громадскихъ нѣхто не сторожить; що все красно укладаѣся на формулярахъ по формѣ, а нѣхто глубше не вглядае, чи то, що уложене, єсть правдиве, чи нѣ. Тіи справы суть для добра повѣта важнѣйшій, якъ мальованье бочокъ, котрымъ п. Маєвскій такъ старанно занимаѣся. Що за той трудъ Сокальщина не поставить свому повѣтовому секретареви памятника надъ краснымъ Бугомъ, може намъ п. Маєвскій завѣрити.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Спôльнй конференціи министрôвъ.) Въ суботу и въ недѣлю — каже „N. fr. Presse“ — ôдбувалися у Вѣдни въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ спôльнй конференціи министрôвъ, въ котрыхъ взяли участь министры австрійскій гр. Таффе, Вельзерсгаймôвъ и Дунаєвскій и угорскій министры Тисса, Феврари и Сапари. Конференціи сѣ були мовъ-бы продовженьемъ тыхъ, що ôдбувалися въ грудни минувшого року, а на котрыхъ ухвалено для министерства вôйны кредитъ въ сумѣ 16 мил. зр. призначеный для арміи и маринарки на закупленье всего того матеріялу воєнного, котрый мавъ-бы бути закупленый сумами ухвалеными въ буджетѣ через два роки. Вже тогды звернено увагу на той случай, що министерство вôйны буде змушене сей кредитъ переступити и для того постановлено, що коли настане така потреба, то будуть скликанй спôльнй делегациі, щобы ôдповѣдно до вымогъ конституціи ухвалили потрѣбнй выдатки. Гр. Биландтъ думае, що визначена ему сума въ буджетѣ, котру ухвалено на торôчнôй конференціи, не выстане на всѣ выдатки и для того скликано теперь знову конференцію министрôвъ. На нарадахъ министрôвъ мали класти велику вагу на то, що нову потребу министерства вôйны не выкликала зовсѣмъ некористна ситуація въ заграничныхъ ôдношеняхъ державы. Зазначено навѣть, що ôдношеня мѣжь Россіею а Австріею якъ разъ въ послѣдныхъ тыжднях полѣпшилися и стали дружнѣйшій и що министерство дѣлъ заграничныхъ маѣ надѣю, що истнуючій ще трудности дадуться залагодити въ мирнôй дорозѣ. Пôсля погляду кругôвъ правительственныхъ грозить може европейскому мировi бôльше то напруженье, яке теперь выступае мѣжь Францією а Нѣмеччиною, якъ болгарска криза, котра може дасться залагодити дипломатичными средствами. Одношеня мѣжь Францією а Нѣмеччиною представляють може бôльшу небезпечнôсть вôйны, якъ ôдношеня мѣжь Австріею а Россіею. Вплывъ такого заворушеня на пытанье всходне не дасться зовсѣмъ обчислити. Насуваѣсь пытанье, чи Россія не схоче скористати зъ сеи нагоды, щобы перевести свою програму и для того мусить Австрія бути готовою на всяку евентуальнôсть. Рада министрôвъ згодилася отже на жадання министра вôйны; але позаякъ нема ще нѣякои безпосереднои небезпечности, то не постановлено формально скликати делегациі, лишь згодженося на то, щобы ихъ скликати въ мартѣ, на случай, коли до того часу ситуація не выясниться и коли покажесь потреба, що министеръ вôйны буде мусѣвъ конче зробити ужитокъ зъ свого права. Якъ высокй суть жаданя министерства вôйны, не дасться нынѣ точно означити, а подрôбній предложеня приготовуються доперва теперь; всежь таки можна припускати, що министерство вôйны зажадае крôмъ ухваленого вже кредиту 16 мил. зр. ще якихъ 30 мил. зр., а цѣла сума буде отже выносити 46 мил. зр. Сума та, якъ вже и въ министерствѣ головно пôдношено, жадаѣся не изъ огляду на збôльшену небезпечнôсть вôйны, а лишь для того, що доси ухваловано буджетъ военный лишь зъ великимъ страхомъ оглядаючись на финансове положенье. Сей зглядъ мусить теперь ôдпасти, але зъ другои стороны будуть робитися лишь такій выдатки, якій робляться и въ другихъ краяхъ, безъ звязи зъ небезпечностію вôйны. Єсть то отже лишь поправка буджетова, котра и такъ мусѣла-бы зробитися, а до котрои министерство вôйны змушене теперь своєю одвѣчальностею. Впрочѣмъ зменшено теперь темпо приготовлень, а навѣть и можливôсть заказу вывозу коней стоить лишь въ мнимôй суперечности зъ сею вѣстею.

Въ тôй самôй справѣ пише знову „Fremdenblatt“ такъ: „На послѣдныхъ нарадахъ министрôвъ, котрй закôнчилися пôдъ проводомъ цѣсаря, розходилося, — якъ насъ добре поінформовано — о переведенье узброєня ополченя. Якъ звѣстно, переведенье сего закона ôдложено первѣстно на часъ пôзнѣйшій, а ôдтакъ на само переводженье мавъ вызначитися довшій часъ. Тымчасомъ настала грозяча загальна ситуація политична и сталася причиною, що потрѣбнй мѣры мусять бути въ якъ найскôршôмъ часѣ переведенй, а тымъ самымъ сталося и конечнымъ, щобы въ найкоротшôмъ часѣ ухвалено такожь въ дорозѣ конституційнôй дотычнй средства. Дальше велася такожь нарада надъ замовленями для спôльнои арміи, потрѣбными конче для доповненя узброєня, котрыхъ конечну потребу признано вже на конференціи министрôвъ на початку сѣчня. Єсть то выключно закупно одежи, провіянту и оружія, котрого выготовленье и достава потребуе довшого часу. Позаякъ ситуація политична не змѣняеся, а въ послѣдныхъ дняхъ навѣть чимъ разъ грôзнѣйшою стаеся на заходѣ Европы, то не можна и подумати, щобы мѣры осторожности можна хочь на якійсь часъ перервати, але противно, треба ихъ конче переводити. На то потреба однакожь бôльше сумъ и для того можна припускати, що вже въ короткôмъ часѣ будуть скликанй ad hoc спôльнй делегациі, щобы дали министерству вôйны своє потвержденье на средства потрѣбнй конче до переведеня згаданыхъ мѣръ.“

(Спôльнй делегациі) мають бути скликанй въ половинѣ марта. Кредитъ додатковый на умундированье и запровіянтованье выносить 50 мил. зр. Вѣсть ся рôвнозначуща майже зъ збroеньемъ выкликала на биржи переполохъ и обниженье паперôвъ.

(Ôдповѣдь министра Тиссы въ угорскôмъ парляментѣ.) На засѣданю палаты послôвъ угорского парляменту интерпелювавъ пос. Ирани правительство въ справѣ ситуаціи заграничнои. На то ôдповѣвъ Тисса, що ôдъ часу єго заявленя и заявлень гр. Кальнокого въ делегаціяхъ не змѣнилося нѣчо въ нашихъ ôдношеняхъ до державъ заграничныхъ а особливо же до Нѣмеччины. Правительство сподѣваеся ще и нынѣ, що ему удасться, забезпечаючи интересы краю и державы, удержати миръ. Ôнъ користае зъ нагоды, щобы порушити поголоску о збroеняхъ. Якъ звѣстно, збroяться всѣ державы въ Европѣ, не выключаючи навѣть Швайцаріи и Бельгіи, хочь рôвночасно всѣ державы стараються удержати миръ. Нема однакожь анѣ однои державы, котра не хотѣла-бы поставитися въ таке положенье, щобы власными силами могла боронити своихъ интересôвъ. То ще не єсть приготовленьемъ до вôйны, а лишь мѣрою осторожности. Мѣры тѣ, выплываючй выключно лишь зъ осторожности, заводяться и у насъ а именно по части за згодою тѣлъ законодавчихъ. Тисса просить отже, щобы сѣ мѣры не уважати нѣякъ за приготовленя до вôйны а якъразъ лишь за средства осторожности и выходити зъ того погляду, щобы мы, коли-бъ мимо заряджень всѣхъ державъ миръ мавъ бути несподѣвано нарушеный, и мы мимо стараня о удержанье мира мусѣли боронити нашихъ интересôвъ въ иншôй дорозѣ, були готовй и на сѣй дорозѣ ôдповѣдно выступити.

(Справа жидôвска въ парляментѣ.) „Sonn- und Montags-Ztg.“ доносить, що въ клюбѣ нѣмецкôмъ велася оногды нарада, чи члены сего клюбу мають пôдписати внесенье пос. Шенерера въ справѣ ухваленя закона, пôсля котрого було-бы заказано всѣмъ жидамъ заграничнымъ осѣдати въ Австріи. Значна часть членôвъ клюбу хоче безъусловно пôдписати се внесенье, але меншôсть, переважно послы зъ пôвнôчнои Чехіи предкладають, щобы внесенье се ôдносилося лишь до жидôвъ, приѣзджаючихъ зъ Россіи.

(Зъ Рады державнои). Зъ Вѣдня доносять, що Рада державна буде радити ще до кôнця марта, а ôдтакъ розпôчнуться феріи великодній. По святахъ великодныхъ мала-бы Рада державна зôбратися знову на засѣданя дня 20 цвѣтня. — „Budap. Corr.“ доносить, що вже въ найкоротшôмъ часѣ буде такъ въ парляментѣ австрійскôмъ якъ и угорскôмъ внесене предложенье о покрытю коштôвъ загального ополченя.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Нарады амбасадорôвъ въ Константинополи мабуть вже розпочалися але поки що хôдъ сихъ нарадъ ще незвѣстный. Головну ролю въ цѣлôй справѣ грае теперь кандидатура князя болгарского. Делегаты болгарскй хотять забезпечитись, що одержать князя, котрому край буде мôгъ повѣрити свою судьбу а Россія — якъ доносить „Pol. Corr.“ — не хоче зречися кандидатуры кн. Мингрельского скорше, доки нове „законне“ правительство и нове собраніе не выскажуться за або противъ предложеной имъ кандидатуры. — Важну вѣсть подае агентія Гаваса. Якась уповажнена до сего особа въ Софіи мала такъ высказатись о теперѣшнôй ситуаціи: Правительство болгарске єсть нынѣ одушевлене тымн самыми гадками, що и тогды, коли взяло керму державы въ свои руки. Денутація болгарска осягнула свою цѣль, котра була та, щобы пояснити Европѣ правдивый станъ рѣчей и выслухати радъ кабинетôвъ великихъ державъ. Всѣ тй рады суть для болгарскои справы користнй, бо всѣ годяться въ тôмъ, що берлиньска угода гарантуе независимôсть Болгаріи, до чого стремѣло такожь и теперѣшне правительство. Такъ само нынѣ якъ и першого дня єсть правительство болгарске готове принятй предложеня Порты, котрй не нарушають безпечности Болгаріи, и можна сподѣватися, що въ наслѣдокъ иниціятивы Порты и охоты до згоды петербургского кабинету, настане вже въ короткôмъ часѣ таке залагодженье справы, якого бажало правительство болгарске.

Россія. Российска праса глядить зъ недовѣріемъ на конференцію амбасадорôвъ въ Константинополи. „Нов. Время“ доказуе, що Россія зробила-бы найлѣпше, щобы такъ довго не высказувала свого мнѣнія въ справѣ болгарскôй, доки згода другихъ державъ що-до предложень въ справѣ болгарскôй буде певна. Тогды же повинна Россія сказати такъ або нѣ. Дальшй переговоры були-бы безъ хôсна. Первѣстный проєктъ Цанкова єсть минимумъ россійскихъ жадань. Въ сѣй граници готовъ россійскій кабинетъ порозумѣтися щодо способу, чимъ дае найлѣпшій доказъ, що Россія не думае знести независимôсть Болгаріи; по-за сею границею участь Россіи въ конференціи не дасться подумати. — „Русскій Курьеръ“ доносить, що въ петербургскихъ кругахъ дипломатичныхъ заинтересувалися дуже переговорами, якй теперь розпочалися межи Англіею а Хинами о ôдступленю Хинамъ порту Гамильтону. Кажуть, що правительство англійске раде-бы якъ найскôрше ôддати сей портъ Хинамъ, щобы зъ однои стороны скрѣпити дружбу зъ сею державою а ôдтакъ, щобы ôднити Россіи предлогъ до занятя порту Лазарева. Англійскй мореплавцѣ занепокоилися дуже тымъ, що россійска флота въ пôвнôчныхъ сторонахъ Тихого океану збôльшаѣсь зъ кождымъ днемъ и готовй жертвувати одну позицію на сѣмъ мори, щобы лишь перешкодити тамъ розвоєви россійскои флоты. — Зъ причины, що Нѣмеччина заказала вывôзъ войска и що Франція звернесь теперь може до Россіи за закупномъ коней, радить Катковъ, щобы Россія обмежила такожь вывôзъ коней и завчасу заосмотрювала свою армію кôньми, бо Россія пôдъ симъ зглядомъ — якъ сказавъ ген. Мольтке — єсть далеко слабша ôдъ Нѣмеччины. — Россія стараѣся знову въ Франціи о позичку, котра маѣ выносити 180 милiонôвъ.

Франція. Коли зважимо зъ якою силою розôйшлась вѣсть, що небезпечнôсть вôйны мѣжь Нѣмеччиною а Францією єсть нынѣ далеко бôльша якъ коли небудь и якъ Нѣмеччина стараѣсь теперь бути на сю евентуальнôсть готова, то мимо волѣ насуваѣсь пытанье: Що сталося такого мѣжь обома державами, що дае причину до такого занепокоєня? На разѣ трудно на се ôдповѣсти зовсѣмъ точно и основно, але здаѣсь, що въ цѣлôй сѣй справѣ граѣ непослѣдну ролю французкій министеръ вôйны, ген. Булянже. Якъ звѣстно, єсть Булянже любимцемъ народу, а стався нимъ головно черезъ то, що пôддержуе идею реванжу не пустыми словами, але дѣломъ, а именно организацією французскихъ силъ воєнныхъ. Щобы дати доказъ єго дѣяльности на сѣмъ поли, то выстане хочь кôлька примѣрôвъ зъ єго послѣдныхъ розпоряджень. Зъ початкомъ сѣчня именувавъ бувъ ген. Булянже командантôвъ всѣхъ крѣпостей и приказавъ имъ, щобы межи 15 а 20 лютого обняли вже свои команды. Рôвночасно забрався ôнъ до организациі интендантуры и службы санитарнои въ крѣпостахъ, якъ такожь до организациі артилеріи и корпусôвъ женійныхъ. На єго приказъ працюють теперь въ Франціи день и нôчь надъ выготовленьемъ новыхъ карабинôвъ и бомбъ мелинитовыхъ, а сй послѣдній замовлено навѣть у приватныхъ промысловцѣвъ. Всѣхъ бомбъ мелинитовыхъ маѣ выготовитися 75.000 за суму 7½ милiона франкôвъ. На жаданье ген. Булянжера ухвалила такожь комисія войскова, що вся молодѣжь ôдъ 17 до 20 року життя маѣ учитися войсковои вправы, а на вправы въ стрѣляню для молодежи ухвалила палата послôвъ 50.000 франкôвъ. Поминаємо тутъ вже укрѣпленье границѣ ôдъ стороны Нѣмеччины, будову баракôвъ и т. д. Все то не могло не перестрашити Нѣмеччину, коли зважимо загальну ситуацію въ Европѣ, а до того ще и великій вплывъ, якій маѣ ген. Булянже такъ въ теперѣшнôмъ правительствѣ якъ и въ народѣ. Не диво отже, що официозна берлиньска „Post“, обговорюючи въ артикулѣ пôдъ заголовкомъ „На ôстрю ножа“ становище Булянжера, каже, що ôнъ єсть паномъ ситуаціи въ такôмъ степени, въ якôмъ не були анѣ Тіеръ анѣ Гамбета, але ôнъ може запанувати надъ тою ситуацією лишь черезъ продовженье воєнного змаганя, яке ёй надавъ.“ Пôсля всѣхъ тыхъ, що мали нагоду приглянутись близше ходови дѣлъ въ Франціи, робляться тамъ приготовленя воєннй зъ горячковою енергією. Булянже не може вже настроити мирно народъ французкій, хиба щобы уступивъ, лишаючи Францію надъ небезпечною пропастею нагубы.

Зъ судовои салѣ.

(О дорогу.) Дня 29 сѣчня с. р. ôдбулася въ краєвôмъ карнôмъ судѣ у Львовѣ розправа противъ чотырохъ селянъ зъ Мостôвъ великихъ, пов. жовквôвского: Сафата Небожука, Леська Личка, Михайла Шарка и Грицька Небожука, обжалуваныхъ о злочинъство публичного насилія зъ §. 81 з. к. Обжалованье опиралось на слѣдующихъ фактахъ: Передъ 18 роками выбудувавъ краєвый Выдѣлъ коло Мостôвъ нову дорогу. Коли скôнчено тую дорогу, заборонивъ мостяньскій дворъ ѣздити старою дорогою, опираючись на тôмъ, що она веде черезъ доминикальнй грунты, отже теперь, коли єсть нова дорога, стала она приватною доминикальною власностію. Але що для селянъ була стара дорога выгôднѣйша, тожь просили они заступника двôрского обшару Гильда, щобы позволивъ имъ ѣздити старою дорогою. Заступникъ позволивъ пôдъ условіемъ, що громада обкопае стару дорогу ровомъ. Громада згодилась, скоро однакъ розпочала роботы коло дороги, зôгнали двôрскй побережники роботниковъ и позабирали имъ сокиры. Громада выставила помимо того на дорозѣ мѣстокъ, однакъ побережники выкопали передъ нимъ рôвъ, а коли селяне мостяньскй хотѣли єго засыпати, почалась бôйка мѣжь ними а побережниками. Послѣднымъ прибули въ помôчь жандармы, а результатомъ ихъ интервенціи було поставленье зганыхъ чотырохъ селянъ въ станъ обжалованя о публичне насильство. При розправѣ выказалось однакъ, що стара дорога переходила не черезъ паньскій а громадскій грунтъ и що побережники самй выкликали бôйку зъ селянами. На тôй пôдставѣ увôльнивъ судъ всѣхъ обжалованыхъ а рôвночасно удѣливъ побережникамъ двôрскимъ нагану за то, що надъужываютъ свого урядового характеру.

НОВИНКИ.

— **На дохôдъ Рускои Бурсы въ Коломыи** устроює литературно-драматичне товариство въ Коломыи дня 3 (15) лютого с. р. въ сали Касина-Ресурсы представленье театральне, по котрôмъ наступлять танцѣ. Стрôй вечерковый. Вступъ на салю 1 зр., билетъ фамилійный на 4 особы 3 зр. — Билетôвъ дôстати можна въ „Народнôй Торговли“ въ Коломыи, а въ день вечерка ôдъ 6 год. по полудни при касѣ. — Ôдъ Выдѣлу литературно-драматичного товариства въ Коломыи.

— **Товариство „Шкôльна Помôчь“ въ Бродахъ** выслало депутацію до Впреосв. митрополита Сильвестра, котра явилася дня 1 л. лютого и вручила Впреосв. митрополиту прошенье, въ котрôмъ Выдѣлъ сего товариства повѣдомляе, що Заг. Зôбръ товариства рѣшивъ упросити покровительства єго для ново-заснованого товариства а Выдѣлъ предкладаѣ ôдъ себе статуты товариства и просить, щобы зволивъ се покровительство ласкаво приняти. На прошеню пôдписанй: о. Мих. Лотоцкій, парохъ въ Бродахъ; Ник. Саваринъ, ц. к. комисарь сторожи скарбовои; Илія Кокорузъ, проф. гимн.; о. Юл. Мандычевскій, парохъ въ Бѣлявцяхъ; Григ. Ярема, катихитъ въ Бродахъ, и І. Сѣрко, парохъ въ Гаяхъ старобродскихъ. Впреосв. митрополитъ принявъ депутацію дуже прихильно и принявъ покровительство.

— **П. Иларій Герасимовичь,** референтъ зъ Вѣча коломыйского, выготовивъ уже по мысли ухвалы того Вѣча, проєктъ „Статута промысловои спôлки гуцульскои.“ Якъ намъ доносять зъ Коломыѣ, п. Герасимовичь явився онодгы зъ своимъ проєктомъ статута въ Коломыи и ôдчитавъ єго деякимъ членамъ комитету выбраного на Вѣчи, для переведеня въ житье ухвалы о гуцульскôй спôлцѣ промысловôй. Зôбранй дуже загрѣлися до намѣреного дѣла и можна надѣятися, що за кôлька мѣсяцѣвъ станеся гадка о спôлцѣ рѣчію доверщеною.

— **Статуты „Народного Дому въ Коломыи“** потвердило уже ц. к. Намѣстництво — за четвертымъ разомъ. Три разы передъ тымъ було ôдкинуло. Не треба й казати, якъ потвержденье сего статута зрадувало всѣхъ Русинôвъ коломыйскихъ.

— **Рускому театрови народному** ведеся въ Ярославли дуже добре. Саля завсѣгды биткомъ набита а на представленя учащають не тôлько Русины але и вся интелигенція безъ рôжницѣ.

— **Львôвскій университетъ** предложивъ министерству просвѣты проєктъ слѣдующихъ змѣнъ пляну наукъ на правничôмъ выдѣлѣ: 1) Выклады австрійскои и загальнои исторіи перестають бути обовязковыми, а на ихъ мѣсце мусять студенты обовязково слухати выкладôвъ права политичного, администраційного, скарбового и исторіи польского права: 2) чотыри лѣта правничихъ наукъ дѣляться на вôсѣмъ курсôвъ, а замѣсть дотеперѣшныхъ трехъ державныхъ испытôвъ заводиться чотыри испыты, а именно: по першôмъ роцѣ испытъ зъ римского, нѣмецкого и польского права; по другôмъ роцѣ зъ экономіи, политичного и каноничного права; по третôмъ роцѣ зъ австрійского права цивильного, торговельного, векслевого и цивильнои процедуры; по четвертôмъ роцѣ зъ австр. права карного, администраційного и скарбового, и зъ карнои процедуры; 3) на кождôмъ роцѣ мусять слухателѣ записуватись на тѣ предметы, зъ которыхъ будуть при кôнци року здавати испытъ. Проєктъ сей маѣ въ собѣ богато практичного, заведенье примусовои науки права политичного и скарбового єсть пôдъ кождымъ зглядомъ хосенне, особливо коли слухатель буде при тôмъ познакомлятися зъ обувязуючими теперь администраційными и скарбовыми законами. Право польске маѣ безперечно также вартôсть для правника, котрый маѣ хôснувати зъ науки права на земли, замешканôй Славянами, однакъ далеко бôльше чисто славянскихъ елементôвъ, нѣжь въ правѣ польскôмъ, подыбуємо въ давнôмъ рускôмъ правѣ, и для того пожадане було-бы въ интересѣ науки ôтворити катедру сего права на львôвскôмъ университетѣ.

— **Намѣстникъ п. Залескій,** покликаный до Вѣдня, выѣхавъ туды зô Львова въ середу рано.

— **Ново-именованый президентъ львôвскои апеляціи п. Симоновичь** приѣхавъ на кôлька днѣвъ до Львова, однакъ поверне ще до Вѣдня, и ажь 15 марта с. р. обôйме мѣсце президента апеляціи. Незабавомъ маѣ бар. Канне зъ Вѣдня бути именованый вице-президентомъ апеляціи а мѣсце референта въ министерствѣ справедливости для Галичины маѣ занятй сов. Бохеньскій.

— **Професоръ медичного выдѣлу въ Краковѣ д-ръ Микуличь,** славный операторъ, задумуе покинути краковскій университетъ и перенестись до Королевця (Кенигсберга), а то зъ причины, що правительство не хоче перевести на краковскôй клиницѣ реформъ, котрыхъ конечнôсть ôнъ пôднѣсъ. Зъ сеи причины взывають краковскй газеты правительство, щобы прихилилося до жаданъ ученого и популярного професора и повздержало єго выѣздъ зъ краю.

— **Папскій секретарь державный кард. Якобині** лежить дуже хорый. Маєтокъ свôй записавъ ôнъ своимъ братанкамъ, властителямъ винныхъ господъ. Якобині єсть вже 8 лѣтъ кардиналомъ и державнымъ секретаремъ папскимъ. Мѣжь наслѣдниками єго вычисляють такожь и монсиньора Вануттелього, папского нунція у Вѣдни.

— **Тенденційнôсть кореспондента петербургского „Kraj-u“.** П. Иванъ Франко, львôвскій кореспондентъ польскои газеты петербургскои „Kraj“, згадуючи въ ч. 3-ôмъ той-жь газеты зъ сего року про запомогу, ухвалену галицкимъ Соймомъ для рускаго театру народного пôдъ управою „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ, каже такъ: „R. Besida“ żądała podwyższenia na 8.000, motywując to żądanie — iście idyotycznie — potrzebą wzbogacenia repertuaru rusińskiej sceny narodowej — nowemi operetkami francuzkiemi! Rzecz oczywista, że na taki cel pieniędzy krajowych sejm wyrzucać nie może i nie powinien.“ Такъ каже и пише п. И. Франко. „Руска Бесѣда“ у Львовѣ подаючи петицію до Сойму о запомогу для рускаго театру народного мотивувала же своє прошенье такъ: „Зъ осе-

редка львôвскои сцены розходяться по провинціональныхъ театрахъ польскихъ цѣлои Галичины оперетки французскй. Зъѣде нашъ театръ на провинцію, то публика жадае тыхъ самыхъ штукъ, научена попередными сценами. Нашъ театръ дае лишь народнй штуки, для того звычайно фреквенція пашого театру єсть мала, отже и потрѣбно бôльшои субвенціи.“ Зъ наведеного повысше може кождый пôзнати, чого жадала „Руска Бесѣда“ для рускаго театру народного и якъ представляєсь наведена кореспонденція „Kraj y.“

— **Русины зъ околиць Сокаля, Равы, Жовкви** высказують вже заздалегôдъ свои бажання, щобы паша молодѣжь академична, коли буде устроюовати вандрôвку пôдчасъ ферій, звернулась въ тй стороны.

— **Доля сельского учителя.** Одинъ сельскій учитель описуе въ „Szkol-ѣ“ исторію початкôвъ своеи учительскои карієры въ той способ: „Мене именували провизоричнымъ учителемъ дня 1 вересня 1886 року. На выасигнованье платнѣ ждавъ я 4 мѣсяцѣ. Наконець ôднѣеся я въ тôмъ дѣлѣ до окружнои Рады шкôльнои, а она заявила менѣ, що мою платню выасигнувано ще въ серпни. Въ наслѣдокъ того поѣхавъ я сейчасъ до податкового уряду надѣючись дôстати платню за цѣлыхъ 5 мѣсяцѣвъ. Тымчасомъ, приѣхавши на мѣсце, дôзнавсь я, що асигната до податкового уряду ще не надôйшла. Такъ отже не одержавъ я платнѣ а стративъ 2 зр. за фѣру“. Справдѣ тяжко повѣрити, що такй исторій лучаються въ краю, де тôлько говориться и пишеся про пôднесенье шкôльництва.

— **Въ Бережанахъ** померъ дня 2 л. лютого тамошный латиньскій парохъ и маршалокъ повѣтовый кс. Островскій. Въ наслѣдокъ того — якъ доносять польскй газеты — ôдложено припадаючу на той день забаву въ користь Рускои Бурсы въ Бережанахъ на день 15 л. лютого.

— **Адвокатскій numerus clausus** бувъ предметомъ нарадъ праскои адвокатскои палаты. За заведеньемъ его голосувало 24, а противъ 62 членôвъ сеи палаты. Видно отже, що проектъ обмеженя мѣсць адвокатскихъ до якоись числомъ означеной границѣ не маe навѣть мѣжь самыми адвокатами богато прихильникôвъ.

— **Въ Петербурзѣ** завитала ôдъ довшого часу така гарна и тепла погода, що цѣле мѣсто набрало зовсѣмъ весняного виду. Ôдъ часу коли въ Петербурзѣ ведуться метеорологичнй записки, не було ще нѣколи 13, 14 и 15 сѣчня такъ высокои температуры, якъ сего року. Температура въ Петербурзѣ була въ послѣдныхъ дняхъ о много высша, якъ н. пр. въ Варшавѣ або другихъ бôльше на полудни положеныхъ мѣстахъ.

— **50-лѣтнй роковины смерти А. Пушкина** обходжено 17 (29) сѣчня въ Петербурзѣ. Головну часть торжества приняла на себе петербургска академія наукъ, а до участи въ торжествѣ покликано всѣ университеты, лицеѣ, гимназіи и широкй круги россійскои интелигенціи. Въ память сихъ роковинъ маe выйти нова житьепись великого поета, надъ котрою трудяться ученй Гротъ, Бычковъ и Тухомлинъ.

— **Жертва всесожженія на престолѣ.... холеры.** Одинъ угорскій кушнѣръ приславъ сими днями до Снятына велике число по части вже уживаныхъ баранячихъ кожухôвъ. Коли кожухи прийшли на снятыньскій дворець и вѣсть о тôмъ розбйшлася по мѣстѣ, запанувала въ цѣлôмъ Снятынѣ тревога, бо всѣмъ здавалося, що кожухи привезли зъ Угорщины холеру. Тревога тая приневолила громадскій зарядъ взятись за радикальне средство, и ôнъ велѣвъ сейчасъ таки на двôрци зелѣзницѣ всѣ кожухи — спалити. Потôмъ наставъ въ зворушенôмъ мѣсточку зновъ примѣрный супокôй. Житель Снятына дуже вдоволенй сею жертвою всесожженія; трохи менше вдоволила она властителя-надавця кожухôвъ, котрый выточивъ снятыньскôй громадѣ процесъ о зворотъ вартости кожухôвъ.

— **Коммерческая сдѣлка мѣжь учениками.** Зъ тернопôльскои гимназіи выключено 3 ученикôвъ за участь въ заснованю спôлки для вызискуваня своихъ товаришѣвъ. Давнѣйше прогнановано ученикôвъ зъ гимназій за политичнй конспираціи, нынѣ за... коммерческою сдѣлку!

— **Страшна катастрофа.** Англійскій корабель „Капунда“, котрый ôдплывъ д. 11 сѣчня с. р. зъ Лондону до Америки, затопився зôткнувшись на ôдкрытôмъ мори зъ невыслѣдженымъ доси пароходомъ. При тôмъ нещастю погибло 360 людей.

Наука, штука и литература.

— **„Историчнои Библіотеки“ томъ V.** обôймае три монографіи, дотыкаючй выключно исторіи Руси Галицкои, и тымъ самымъ предметъ тамъ розведеный становиться именно для Галичанъ бôльше интереснымъ. Монографія М. Смирнова дае короткій поглядъ на судьбу земель галицкихъ въ часахъ, коли тй землѣ вступили въ звязь зъ родиною Рурикôвичѣвъ ажь майже по конець XIV вѣку, якъ Галичъ пôдпавъ пôдъ верховну власть Ягайлоничѣвъ и зъ 1387 р. стався провинцією Польщѣ, а Волынь власностію Литвы. Монографія розложена на три части: I. Галичъ пôдъ рукою князѣвъ рускихъ. II. Галичъ пôдъ рукою чужинцѣвъ (по вымертю родины Романовичѣвъ, 1335 р.) и III. Внутрѣшна исторія галицкои Руси. Авторъ починае свою монографію пытаньемъ, якй були жителѣ пôдкарпатскихъ земель и Поднѣстрянщины въ доисторичныхъ часахъ, а потому въ дальшихъ частяхъ рисуе лише въ загальныхъ чертахъ часы Ростиславичѣвъ, Романовичѣвъ, Болеслава Тройденовича, Казимира Вел., Володислава Опольского, Людвика угорского и Ягайла. Подробицѣ пропущенй. Въ третôй части представленй внутрѣшнй ôдношеня Руси галицкои. Єсть тутъ рѣчь про власть князѣвъ, про становище бояръ, мѣщаньство, селяньство, про наплывъ чужинцѣвъ на Русь, именно Татаръ, Жидôвъ, Нѣмцѣвъ, Полякôвъ, Ôрменъ, а такожь и про розвôй обохъ церквей греческои и латиньскои, о скôлько про всѣ тй справы въ лѣтописяхъ находяться короткй и недокладнй згадки. — Друга монографія М. Дашкевича „Галицкій князь Данило“ зложена зъ пяти частей. Въ I. говориться про реформы политичного устрою Руси за Данила, въ II. про культуру Руси-Украины въ тыхъ часахъ, въ III. про ворогôвъ самостôйного розвою Руси, въ IV. про значенье кн. Данила въ исторіи Руси, а въ V. подана коротка характеристика самого Данила. Авторъ майже вычерпавъ предметъ и ясно представляe такъ внутрѣшнй заколоты Галича, якъ и его ôдносины до Татаръ, Угрôвъ, Польщѣ, Литвы, римского престола, Чехъ и спадщины Бабенбергôвъ. — Монографія д-ра Ис. Шараневича: „Оглядъ внутрѣшныхъ ôдносинъ Руси галицкои“, подае дуже вѣрный и ясный образъ тыхъ змѣнъ, якй зайшли у насъ въ другôй половинѣ XV вѣку пôдъ панованьемъ Ягайлоничѣвъ у внутрѣшнôмъ устрою Галичины, перемѣненои въ провинцію короны польскои. Въ нѣй розказано, якй були у насъ найвысшй достойники свѣтскй и духовнй въ тыхъ часахъ, якй родины и коли наплынули зъ Польщѣ, якъ пôдъ ихъ виплывомъ змѣнялись старй княжй порядки на ладъ польскій, якъ латиньство втискалось поволи въ парôдъ, хто и коли вѣнувавъ костелы и монастырѣ, якъ розвивались мѣста, якъ колонизовано нашу Русь чужинцями, яка була торговля, промыслъ, и т. д. Предметъ дуже займаючій и потрѣбный до зрозумѣня судьбы Галицкои Руси въ пôзнѣйшихъ вѣкахъ. — Всѣ три монографіи доповняються взаимно и можемо ихъ нашимъ читателямъ лише припоручити.

— **Шевченковй „Гайдамаки“** мають незабавомъ появитись въ ческôмъ переводѣ. Перевôдъ готовить писатель Покорный, а печататись буде ôнъ найперше въ литературнôмъ органѣ проф. Єлинка „Slovansky Sborník“ а ôдтакъ выйде въ окремôмъ ôдбитку.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Канон. институцію на Драганôвку, дек. тернопôльского, одержавъ о. Стефанъ Коблянській зъ Драганôвки.

Декреты увôльненя зъ аеп. львôвскои и архіерейску грамоту признання за положенй заслуги одержали оо. крилошане Вас. Фаціевичъ и Левъ Туркевичъ, котрй яко крилошане станиславôвскои епархіи перенеслися до тои-жь епархіи.

Декретъ увôльненя ôдъ испыту конкурсового одержавъ о. Александеръ Петровичъ, парохъ въ Залôщяхъ.

Декретъ на завѣдателя парохіи св. Бригиты въ мужескôмъ заведеню карнôмъ у Львовѣ одержавъ о. Александеръ Темницкій, и зрезигнувавъ зъ посады викарія архикатедрального.

Намѣстництво признало сотрудникови въ Бережници королевскôй о. Корнилію Сенику дотацію зъ религ. фонда 300 зр. почавши ôдъ 18 цвѣтня 1886 ажь до 17 цвѣтня 1887 р.

Переписка Редакціи и Администрації.

Всч. І. Г. въ Головецку. Заплачено до 31. грудня. — **Вп д-ръ В. М. въ Краковѣ.** Заплачено до 28 лютого. — **Всч. К. Г. въ Смôльнику.** Заплачено до 31 марта. — **Всч. Н. Х. въ Мир.** Посылаємо, але просимо и о насъ памятати. — **Д-ръ І. К. въ Лівнѣ.** 5 зр. переписано на „Дѣло“. — **Вп. З. П. у Вѣдни.** Спаси Бôгъ за наддатокъ; близше листомъ. — **Всч. І. Г. въ Трôйци.** Заплачено до 31 мая. — **Вп. д-ръ К. въ Королѣвцѣ.** Заплачено до кôнця 1886. року.

Подяка.

Дня 2 (14) сѣчня покликавъ Всевышній до Себе нашого найдорожшого мужа, ôтця и дѣдуся о. Иларіона Грушкевича, пароха въ Опацѣ, дек. мокряньского. Потѣхою въ горести и смутку було для насъ то искренне сочувство численного священьства, збравшого-ся въ день похоронôвъ 4 (16) сѣчня для ôддання ему послѣдноi услуги. Дякуемо про-те Вамъ, Впр. и Всч. оо., а именно: о. Юл. Чайковскому, мѣсто-деканови, о. Ал. Гошовскому, Іос. Дубови, І. Дашкевичеви, І. Ильницкому, Р. Коростеньскому, Ник. Курывчакови, Едв. Кушнѣрови (за трогательне слово при выносѣ тѣла зъ дому), Пав. Левицкому, І. Полянському, Григ. Савицкому. І. Татомиру, І. Яросевичеви, Ник. Ясеницкому (за тепле и потѣшаюче слово надъ могилою), І. Леонтовичеви; не менче складаемо пашу щиру подяку Вп. пп. Титу Раваковичеви, ц. к. начальникови суду пов. въ Пôдбужи, Вацлавови Матѣцови, управителю дôбръ и заступникови колятора бр. Лібіга, Леонидови Мольови, мѣсцевому лѣсничому, и Жуковскому, дѣдичеви Пôдманастирця, що зволили взяти участь въ тôмъ сумнôмъ обрядѣ. Такожь дякуемо п. Даниловичеви, мѣсцевому учителеви, що удѣливъ намъ помочи своею словомъ и дѣломъ такъ въ остатныхъ хвиляхъ житя покôйного, якъ пôдчасъ самого похорону. Спаси Бôгъ Вамъ, парохіяне села, въ котрôмъ покôйный 32 роки яко душпастырь трудивъ ся, якъ и всѣмъ селянамъ зъ доокрестныхъ селъ, прибувшимъ численно на сумный обрядъ похоронный. Передовсѣмъ выражаємо нашу найсердечнѣйшу подяку Всч. о. І. Ильницкому зъ Залôктя и его Вп. Родинѣ, що яко сусѣды въ часѣ тяжкои и довгои недуги радо спѣшили до дому покôйного, щобъ хорого розважати, раду давати а опечалену родину теплыми словами потѣшати. Єще разъ дякуємо Всѣмъ приятелямъ и знакомымъ, що звеличали своею присутностію обрядъ похоронный а опечаленôй родинѣ принесли слова потѣхи. —

Юлія Грушкевичева жена; Теофиль Грушкевичъ, сынъ; Каролина зъ Грушкевичѣвъ Кишикова, донька; Стефанъ Кишикъ, зять; Людмиля зъ Пирошкôвъ Грушкевичева, сынова; Ярославъ, Софія, Марія Грушкевичѣ, Анна и Марія Кишики, внуки.

Зъ нынѣшнымъ числомъ розсылаємо, Справозданье товариства „Просвѣта“. —

Аптика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1564 261—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Зъ днемъ 15 с. м перенѣсъ я мою ôдъ 47 лѣтъ истнуючу

ТОРГОВЛЮ ВУДЖЕНИНЪ

пôдъ фирмою

АДАМЪ ЯКУБОВСКІЙ

У ЛЬВОВѢ.

пôдъ числомъ 20 при ул. Галицкôй

напротивъ торговлѣ п. Кароля Баллабана.

Шинки, озоры; шинки и полядвицѣ вестфальскй, салями, ковбасы краковскй, смалець и солонину власного выробу.

Замовленя зъ провинціи высылаю ôдворотною почтою.

Дякуючи Поважнôй П. Т. Публицѣ за дотеперѣшне довѣрье, поручаюся и на дальше Єи ласкавымъ зглядамъ.

1825 (3—5) Зъ поважаньемъ

Адамъ Якубовскій.

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ въ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжъ для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь

1656 Всч. Духовенъству. 61—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуютъся точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галиция ч. 8.

Заложеный 1848.

Роботня столярска 1824 5—8

В. ЖААКА и І. КУБИЧА

у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17

выготовляe всякй выробы входячй въ фахъ столярскій, по найумѣренійшихъ цѣнахъ.

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичнй статьѣ, практичнй поученя и всякй информаціи дотыкаючй господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, ôдповѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ 2 зр., на пôвъ року 1 зр. 20 кр.

Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

Запрошенье до предплаты

на I. томъ

„Рускаго политичн. Правотаря“

Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою 2 зр., безъ пересылки 1 зр. 80 кр.

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ

адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Найдешевше выдавництво

„Библіотеки музикальной“

выходить уже ôдъ року у Львовѣ. Доси появилося десять выпускôвъ, обнимаючихъ такій музикальный матеріялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина 20 кр.
3. „Молитва“, имнъ М. Лисенка 15 кр.
4. „Зъ Окрушкôвъ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазула“, хоръ съ фортепяномъ П. Пѣщиньского 25 кр.
6. „Не чужого мы бажаємъ“, дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Вахнянина 10 кр.

Дальшй выпуски друкуються уже въ Липску у Редера и обнимати будуть що-найкращій творы нашихъ композиторôвъ. Громадна пôдмога всеи рускои Родины зможе користно вилынути на розцвѣтъ першого въ тôмъ родѣ рускаго выдавництва. Адресъ: Львôвъ, ул. Скарбка. ч. 2.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 1 л. лютого 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	196 —	200 —
Зелѣз. Львôв.-Черновц. по 200 зр. а. в.	215 —	219 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	99 50	100 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	102 —	103 —
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 75	98 75
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 75	100 75
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	99 75	100 25
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 25	100 25
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	49 —	53 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв	42 —	45 —
Общ роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	103 25	104 75
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	104 —	106 —
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	96 50	98 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	26 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 94	6 42
Наполеондоръ	10 5	10 15
Пôвъимперіялъ	10 35	10 48
Рубель срѣбный	1 54	1 61
Рубель паперовый	1 16	1 18
100 марокъ нѣмецкихъ	62 —	62 50

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 08	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орловъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orló)		3 15		
Зъ Орлова (Orló):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.	Мѣшанй поѣзды			
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .	* * 5 50	* * 9 50	1 06 3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .	7 33	11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22 5 07	8 33

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означаютъ часъ пôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ) — Поѣзды означенй * не курсуютъ въ пятницѣ, а означенй ** не курсуютъ въ суботы.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акційного Банку Гипотечного

1811 55—? купуe и продае

ВСѢ ЄФЄКТЫ И МОНЄТЫ

пôдъ найпристуннѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна одержати въ сей Конторѣ.

(до выльосованя зъ 10% премією т. є. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневномъ, не числячи нѣякои провизіи.

ЛЯРНЯ ДЗВОНôВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и станція желѣзницѣ тамже.

Получивши на власность по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Лярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ ового часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовй дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старй або ушкоджень дзвоны до переливания за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моей власнôй лярни дзвонôвъ прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалость матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1814 3—24 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Д-ръ Антоній Бергеръ

спеціялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняe адресу и высилae лѣки. 1822 3—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординація дома ôдъ год. 3—5

Львôвъ, ул Кароля Людвика, ч 7.

Учепикъ

зъ V. клясы гимназ

пошукуe **лекцій на селѣ** въ священичôмъ домѣ.

Близша вѣдомость въ Администраціи „Дѣла“. 1—3

Купецкій ученикъ

знайде помѣщенье

въ Торговли Михаила Дымета

1829 1—6 **у Львовѣ.**

Вымагаeся укôнченои низшои гимназіяльнои або реальнои школы.

Академикъ

учитель зъ многолѣтною практикою.

могучій выказатись похвальными свѣдоцтвами, **пошукуe лекцій на село.**

Листъ проситься адресувати: **З. І. Л. въ Администраціи „Дѣла“.**

Для крамниць!

Формулярѣ для книгъ крамничныхъ а именно: **Книга товарова, касова и контова.** Кожда зъ нихъ въ оправѣ съ пересылкою почтовою по 2 зр. 30 кр; а всѣ три разомъ 6 зр. 40 кр.

Инструкція, якъ тій книги провадити належитъ, выйшла вже зъ друку и коштуe съ пересылкою почтовою 20 кр.

Выдавъ и высилae: **Василь Пагôрный** у Львовѣ.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIRTE AUFLAGE.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE. VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 9. Львôвъ, Субота 24 сíчня (5 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfis hgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:	Для Заграницѣ:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр	на цѣлый рôкъ . 15 — зр
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . 7·50 зр
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3·75 зр
зъ дод. „Бібліотеки“:	*зъ дод. „Бібліотеки“:*
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 19·— зр
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . 8·50 ер
на чверть року . . 4 зр.	
на самъ додатокъ:	*на самъ додатокъ:*
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 6·— зр.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . 3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Голосы польскои прасы зъ нагоды ухвалы соймовои о перемыскôй гимназіи.

II.

Петербурскій „Kraj“, подаючи результатъ ухвалы соймовои зъ 24 сѣчня, думае, що въ Соймѣ галицкôмъ небавомъ вже возьме верхъ засада рôвноправности, за якою стояла заедно редакція „Kraj-у“. А знаменують зворотъ до лучшого оттакй обставины, якъ: 1) що навѣть въ самôй комисіи шкôльнôй, зложенôй зъ елементôвъ доси неприклонныхъ рôвноправности Русинôвъ, зайшла нагло змѣна въ користь Русинôвъ и що ей справоздавець, проф. Стан. Тарновскій (котрый попередноі сесіи рѣшучо противився всѣмъ жаданямъ рускихъ послôвъ) выступивъ зъ офиціяльною обороною гимназіи рускои въ Перемышли; 2) що правительство стануло по сторонѣ внесеня пос. Романчука и 3) що бôльшôсть противна Русинамъ ослабла дуже значно. Надѣя рѣшучои побѣды справедливыхъ для Русинôвъ поглядôвъ репрезентаціи галицкои ёсть про-то, по мнѣню „Kraj-у“, пытаньемъ недалекои будучности, тымъ бôльше, що за претенсіями Русинôвъ пôдняли свôй голосъ поважнѣйшй лиця зъ посередъ послôвъ польскихъ, вкъ кн. Юр. Чарторыйскій, гр. Войт. Дѣдушицкій, гр. Стан. Тарновскій (проводирь краковскихъ станьчикôвъ), Теофиль Меруновичь и Стан. Майдейскій. Ôдтакъ каже „Kraj“: Рѣчь незвычайна! Бувшій маршалокъ Соймy, Русинъ зъ роду, п. Никола Зыбликевичь, обôбравъ собѣ якъ-разъ тую справу за дошку, на котрôй выплыть по бурливе море опозиціи соймовои. Розумованье нового проводиря анти-угодовцѣвъ було при тôмъ дѣйстно цѣкаве. Аргументôвъ мôгъ ему позавидувати навѣть пок. диктаторъ Людвикъ Мѣрославскій, котрый правивъ, що „Поляки ажь тогдѣ будуть могли Русинамъ признати фактъ ихъ существованя на свѣтѣ, коли Польща стане въ границяхъ зъ 1772 р.“ Ексъ-маршалокъ Зыбликевичь удержуе нынѣ такожь, що справу руску мôгъ-бы трактувати лише зъ становища загально народно-польского, а нѣколи зъ становища выключно галицкого.

„Strażnica Polska“ въ ч. 3 зъ 1 лютого въ статьи „Z naszego Sejmu“ выступае енергично противъ бôльшости соймовои, яко такои, що не розумѣе нѣ справы рускои, нѣ ей далеконосности. Она пытаеся, якъ погодити рѣчь гр. Ивана Тарновского, маршалка, при ôдкрытю Сойму, рѣчь, що голосила „miłość bratnią“ зъ Русинами зъ словами, якй падали зъ устъ Абрагамовичѣвъ et tutti quanti? Навѣть такій графъ Голѣвскій не соромився продуковатись своею краснорѣчивостію, прикратеною брязкотомъ дзвôнкôвъ при шапочцѣ. Длятого то и вся дискусія надъ справою гимназіи рускои въ Перемышли була ôдражаюча (wstrętna), а результатъ голосованя не бôльше якъ сумный.

Голосы прасы польскои о найновѣйшôй ухвалѣ соймовôй подали мы въ „Дѣлѣ“ нарочно зовсѣмъ широко, щобъ читателѣ нашй змогли докладно вырозумѣти, якій духъ, хотя-бы лише на словахъ, повѣявъ въ тôй-же прасѣ послѣдными часами.

Що мнѣня прасы польскои въ справѣ гимназіи рускои спеціяльно, а въ справѣ рускôй въ загалѣ суть дуже подѣлений, а деякй и дуже неясній, то замѣтне вже на першій поглядъ. Якъ Соймъ галицкій при голосованю надъ внесеньемъ пос. Романчука подѣлився на три таборы: угодовый, анти-угодовый и ucieki nier-скій, такъ и праса польска заступае нынѣ три мнѣня. На чолѣ угодовцѣвъ станула зовсѣмъ рѣшучо краковска „N. Reforma“, а попри нѣй „Kraj“ и „Strażnica Polska“. Непримиримыхъ репрезентуе нынѣ „Gazeta Narodowa“, котра вже передъ рѣшеньемъ справы въ артикулѣ повнôмъ жовчи и ѣди выступила противъ гимназіи рускои въ Перемышли. До третого табору: нерѣшимыхъ мусимо зачислити такъ „Kurjer-a Lw.“ якъ и „Dziennik Pol.“, котрй дѣйстно не знають, въ якôй позиціи станути до Русинôвъ въ загалѣ и можна сказати доперва орієнтуються.

кôй сталась у народу польского вже его характеристичнымъ знаменемъ. Черезъ 500 лѣтъ, жнючи побôчь насъ и межи нами, Поляки нѣколи не дивились на насъ одноóбразно. За Ягайлоничѣвъ були мы для нихъ ненавистными схизматиками и сепаратистами, хоць литовска Русь боронила лишь вѣры, зъ котрою зжилась, и свого автономичного устрою. По Люблинськôй уніи, отже по цѣлковитôмъ знищеню автономіи нашои, ненавидѣли они насъ такъ за-для вѣры, якъ и за-для того, що народъ не хотѣвъ добровôльно голову свою вложити въ ярмо-польско-нѣмецкого права. Въ часахъ розкладу державы польскои були мы въ ихъ очехъ конспираторами противъ цѣлости державы. По паденю Польщѣ, австрійскй Поляки негували насъ просто, а нынѣ — нынѣ не дивота, що маючи до насъ уроѣнй норичнй претенсіи, а не маючи силы спинити насъ въ розвою національнôмъ, они стануть числитись зъ нами, коли всѣ верств нашого народу, свѣдомй своихъ правъ, тй права рѣшучо упôмнуться. Поки-що мы про-то не дивуемось рôзнородности ихъ поглядôвъ на справу руску и для тых поглядôвъ мусимо бути зовсѣмъ выразумѣлыми, тымъ бôльше, що и въ исторіи Польщи дуже рѣдко обзывались такй голосы, якъ Льва Сапѣги, Опалиньского и др.

Найприклоннѣйшои для насъ пôдъ теперѣшну пору показалась „Nowa Reforma“, органъ демократвъ краковскихъ. Она жалуе, що домагань Русинôвъ бôльшôсть соймова ôдкинула а выходить изъ того становиска, що розбій Руси лежить навѣть въ интересѣ народу польского. Бували мѣжь Поляками тай мужѣ державнй, що дальше глядѣли, розумѣючи прикре положенье свого народу, але накликуваня ихъ спорадичнй не находять послуху у загалу польского, котрый, якъ справедливо замѣтивъ „Kraj“, супротивъ Руси радъ-бы примѣнити програму пок. Мѣрославского, т. е. передъ ôдбудованьемъ Польщѣ не признати Русинамъ нѣякихъ правъ. „N. Reforma“, числячися зъ розбудженою струею рускаго жита и вѣруючи въ то, що народы не умирають, радить Полякамъ признати Русинамъ ихъ права національнй и щиро подати имъ руку. Лише така политика выдаесь „N. Reform-ѣ“ розумною. Але бôльшôсть соймова не доросла ще до того розуму политичного. Она зôйшла на манôвцѣ — на паралельки, допустилась тымъ самымъ великои неконсеквенціи, — бо Русины таки свою цѣль осягнуть — а Соймъ скомпромитувала. „N. Reforma“ вѣрить навѣть, що якъ-назій було енергичнѣйше пôдперло, то опозиційна бôльшôсть соймова була-бы певно пôдлягла. И въ тôмъ якъ-разъ заключаеся есенція компромитаціи. Дальше розумѣе добре „N. Reforma“, що вѣчный роздоръ въ нашôмъ краю обезсиляе лише Галичину, а усунути сей роздоръ нѣхто не ёсть въ силѣ, коли не стане на основѣ справедливости и рôвноправности.

Признаемось, що давно вже не стрѣчали мы въ прасѣ польскôй такъ симпатичного голосу для справы рускои и не маемо причины не вѣрити, що одиницѣ посередъ народу польского зрозумѣвши вагу квестіи рускои для славяньства въ загалѣ, а для народу польского въ особенности, радй-бъ межинароднй нашй ôдношеня полагодити щасливо. Тôлько жаль, що такй тверезій погляды на справу руску суть власностію лише одиниць и що зъявляються майже правильно доперва „po szkodzie“ и то лише хвилево.

Колись, въ часахъ угодовыхъ пок. Юл. Лаврôвского, подôбно симпатично о рускôй справѣ выражався черезъ кôлька лѣтъ побожный „Czas“, але замовкъ скоро, якъ тôлько шансы на вынародовленье Руси галицкои пôднеслися тымъ, що Полякамъ дано школы и языкъ польскій въ публичнôмъ житю. Симпатіи „Czas-у“ показались тогдѣ пустымъ голосомъ сирены, а теорія о екстерминаціи всего рускаго въ Галичинѣ выстепенувалась въ 1885 р. ажь до оклику: „precz z Rusinem!“

„N. Reforma“ простить намъ про-то, що по однôй статіи ён — вирочѣмъ приклоннôй намъ — мы зъ нашои стороны не въ силѣ такъ далеко увлечись, щобъ вѣрити въ лучшу будучнôсть, котру мавъ-бы намъ принести въ дарѣ народъ польскій руками своихъ конституційныхъ представителѣвъ. По тôлько несповненыхъ надѣяхъ на часткове бодай рôвноуправненье, по тôлько противныхъ ударахъ, по гôркихъ щоденныхъ досвѣдахъ, и при тôмъ переконаню, що зжилось зъ душею кождого Русина, що слова не ôдповѣдають у насъ дѣламъ — можемо писатись на послѣдну статью „N. Reform-ы“, але увлекатись надѣею, що розумъ политичный народу польского признасть намъ нашй права — мы не можемо й не смѣемо.

Чей-же не вперше подавали мы Соймови галицкому руку до примиреня, що одно значить, що упôмнутись о своѣ. И все стрѣчали мы въ тôмъ-же Соймѣ одиницѣ польскй, що часомъ обстали за нашою справою, хочь-бы такого Камѣньского, Юр. Чарторыйского. Але позитивныхъ результатôвъ доси не було. Вмовляти въ себе тивно, мы мусимо и нынѣ заявити зовсѣмъ рѣшучо, що на Соймъ галицкій народъ рускій въ Галичинѣ не може покладати нѣ найменшихъ надѣй. Рѣчь може кому не люба, але правдива. Бôльшôсть соймова була и ёсть ôдъ 1861 р. намъ неприклонною и все одно, чи давнѣйше давили насъ такъ званй „централисты“ чи „поступовцѣ“, чи „резолюціонисты“, чи нынѣ „подоляки“ и „станьчики“. А доки такъ буде, доти роздоръ мусить не тôлько тревати, але буде и усилятись. Солодкй слова не змыють его. Мы не жадаемо чогось надзвычайного. Нашй жаданя суть такъ скромнй, що ажь смѣшно. Але ёсли и одробицѣ намъ ôдмовляють, то рахунокъ нашь покôнченый. Намъ лишена лишь одна дорога, звернутись безпосередно до правительства. Се наша програма, указана конечностію, а конечнôсть ту вытворивъ самъ Соймъ На смерть національну не засудить насъ нѣяка сила, але хто спиняе нашь розвôй, той не може и числити на нашу дружбу.

Инакше зовсѣмъ подивились на убиту гимназію руску въ Перемышли „Kurjer Lw.“ и „Dziennik Pol.“. Першій зъ нихъ, зрозумѣвши въ однôмъ артикулѣ, що вся справа руска въ Соймѣ була добре аранжованою комедіею и що про-то Соймъ зъ горы рѣшивъ не дати Русинамъ нѣчого, въ дальшихъ двохъ артикулахъ ударивъ на „Дѣло“ и то за то, що „Дѣло“ не просить, а грозить. При тôмъ розцѣкавився „Kurj. Lw.“ и на нашу програму и каже: „Коли справа маe станути ясно, то най сторонництво „Дѣла“ ясно и недвозначно обявить разъ свою програму“.

На се ôдповѣмо коротко: И просити и грозити не потребуемо. Конституційна Австрія гарантуе кождому народови свому розвôй его національный и мы того права домагаемось, а не просимо. Просити можуть рабы, а не нарôдъ. Домагатись намъ вôльно и мы на тôй дорозѣ стояли, звертаючись ôдъ 26 лѣтъ до Сойму яко законодательного тѣла краевого. Труды нашй були даремнй. Соймъ заперъ передъ нами свободы конституційнй, то лишаесь альтернатива: або розвязати такій Соймъ або въ дорозѣ поза-парляментарнôй дати Русинамъ галицкимъ то, о що они у Сойму безуспѣшно чверть вѣку упоминались. Коли „Kurjer Lw.“ бачить въ тыхъ словахъ грозьбу, мы ему не мѣшаемо. По нашôй думцѣ лежить въ интересѣ Австріи именно теперь дати Русинамъ галицкимъ певнй свободы и се заявили мы отверто. А редакціи „Kurjer-а“ можемо запоручити, що зъ нашимъ поглядомъ солидаризуесь нынѣ вся Галичина руска и зъ дороги нами уступити не думае.

А програма наша рôвно-жь коротка: повный розвôй духовый, економичный и національный народу рускаго въ его етнографичныхъ границяхъ. А совѣстне сповненье тои програмы доведе насъ, скорше чи пôзнѣйше, до того идеалу, до котрого кождый нарôдъ маe повне право и, ёсли живый, мусить стремѣти.

Та ôдповѣдь нехай буде и для „Dziennik-а Polsk-ого“, котрый такожь ажь теперь пытае о нашу програму, хочь мы за вôсѣмь рокôвъ нашого выдавництва не держали ён нѣколи пôдъ спудомъ. Додамо лише, що се не програма сторонництва „Дѣла“, а всего народу рускаго. Не потребуе при тôмъ „Dzien. Pol.“ боятись о „Бисмаркôвску екстерминацію“ свого елементу на Руси. Русь для Руси, якъ Польща

Образки зъ Одессы.

III.

Умысловымъ рухомъ Одесса нѣколи не ôдзначалася, книжокъ выходить тамъ дуже мало, библіотеки хочь и суть — университетска и приватнй, але посѣщаються мало; „тьеатръ“ и „газеты“ — то головна пожива бодай однои части „Одесситôвъ“.

До важнѣйшихъ тамошныхъ газетъ зачисляються: Одесскій Вѣстникъ, Новороссійскій Телеграфъ и Одесскій Листокъ. Въ справахъ внутреннои политики они не можуть мати власного суду, тому обмежуються на выписы зъ газетъ столичныхъ, або просто мовчать. Въ заграничнôй политицѣ мають вже бôльшу свободу, хочь все головный напрямъ мышленя поданый зъ горы або вычитати его треба въ Московскихъ Вѣдомостяхъ. Нарѣканя на Австрію, Германію, Англію — суть тамъ на порядку дневнôмъ, а бѣдный Александръ „Батьенбjергъ“ стôлько наслухатися мусѣвъ ганьбы и зневаги, що при читаню неразъ волосъ стававъ дубомъ. На той тематъ вôльно було писати и найострѣйшй статьѣ.

Найбôльше газеты одесскй переповненй описами засѣдань радъ мѣскихъ не лишь въ Одессѣ, але и повсюды въ губернiи херсоньскôй. Кождо таке засѣданье дае предметъ до дебаты, критикуються чiись промовы, ôдтакъ идуть реплики, починаесь сварка, ганьбленье, и такъ иде crescendo, ажь дôйдеся въ кôнци до процесу.

Головну рубрику газетъ становлять мѣсцевй новинки — на тôмъ поли особливо Одесскій Вѣстникъ невычерпаный. Ôнъ ною цифрою.

Можна вже зъ горы предвидѣти, що одну и ту саму справу инакше представить Листокъ, а инакше другй газеты одесскй. Зъ того выходять забавнй исторійки, котрй служать опôвля предметомъ розмовы для Одесситôвъ. Отъ два такй факты.

Дня 27 н. ст. серпня ôдбулось въ Одессѣ перше представленье театральнои трупы Старицкого; грали украиньску оперетку „За Немань иду“ и россійску „*На пескахъ*“. На другій день написавъ Листокъ рецензію (наводжу що важнѣйше дословно); „Пословица говоритъ, что у семи нянекъ дитя безъ глазъ. Такимъ дитятею является малорусская труппа подъ режисерствомъ М. И. Старицкаго. Г. Касиненко — грубая, лубочная карикатура. Г. Грицай не въ голосѣ, а игры у него никогда не было. Въ г. Манько замѣтно желаніе угодить верхамъ, а г-жа Боярская детонировала на каждомъ шагу. Въ общемъ впечатлѣніе неудовлетворительное. Комедія *На пескахъ* прошла мило“.

Рôвночасно, сего-жь таки дня, написавъ о представленю украньскои трупы Одесскій Вѣстникъ (наводжу такожь дословно): „Оперетка За Немань иду была обставлена весьма старательно. Хоры приличны. Аплодисменты выпадали на долю знакомыхъ уже одесской публикѣ артистокъ: г-жъ Вѣриной, Боярской, Грицая, Касиненко и др. Съ другой стороны слабо прошла комедія *На пескахъ*“.

Другій фактъ такій. Дня 25 н. ст. серпня розôйшлась въ Одессѣ вѣсть, що болгарскій князь Александръ находиться въ Рени, на територіи россійскôй, и буде переѣзджати черезъ стацію Раздѣльная. Зъ Одессы до Раздѣльнои ѣдеся зелѣзницею пôвтора годины. Листокъ, уповаючи на своѣ нѣбы урядове становище, высылае члена редакціи, В. И. Малиновского, на интервью зъ княземъ и величезными плякатами обѣцюе напечатати розмову свого сотрудника зъ княземъ. Цѣла Одесса жде нетерпеливо оповѣщеного справозданя. Наконець оно появилось — и яке справозданье? Накинувшись послѣдными словами на князя, Малиновскій повторивъ лишь те, що сего-жь дня подали другй газеты пôдъ рубрикою: „До Neue freie Presse телеграфируютъ съ Букарешта“. Зъ новыхъ вѣдомостей было лишь на-стôлько, що князь пивъ въ вагонѣ „Wein (!) de cote“ и „когда раскупорилъ вино, пропка осталась въ бутылкѣ“. Въ справозданю Малиновскій хвалився, що ѣхавъ разомъ зъ княземъ и его братомъ и давъ таку характеристику обохъ: „Не могу сказать, что фигура князя была величественной, хотя она и была высокой. Очень скромная темно-сѣренькая пиджачная пара, какъ будто съ чужаго плеча рукава обнажали слишкомъ уже откровенно манжеты рубашки, не умаляли стана, обличающая породу; касторовая шляпа изъ недорогихъ, надвинутая нисколько на лобъ, не помѣшала глазамъ ласково покровительственно, по царски обвести публику, которая не поторопилась даже отвѣтить на обращенный къ ней видъ принца-изгнанника. Его братъ, къ слову сказать, джентелманъ съ головы до ногъ“.

На те справозданье одвѣтивъ Одесскій Вѣстникъ, що Малиновскій бувъ вправдѣ въ Раздѣльнôй, але не розмовлявъ зъ княземъ, лишь стоявъ посередъ пянои толпы и выправлявъ зъ нею котячу музику. О князю выразився Вѣстникъ: „Стройная изящная и гибкая, какъ трость, фигура

для Полякôвъ, — але въ тôй Руси кождый, не лишень Полякъ, знайде гарантію свого существованя національного и поруку становища, яке надає ёму посёданье землѣ, майна чи интелигенціи. На Бисмаркôвску екстерминаційну политику Полякôвъ на Руси можемо мы смѣло жалуватись. Чейже по нынѣшный день руска часть Галичины носить на собѣ дуже выразный слѣдъ такои политики и мы могли-бы навести тутъ цѣлу литанію тяжкихъ провинъ Полякôвъ противъ насъ, почавши ôдъ драконьскихъ часôвъ Голуховщины. На ту воду не радимо пускатись „Dziennik-ови“, бо доказы на екстерминаційну политику суть по нашôй сторонѣ.

Понятье „Dziennika Polsk-ого“ о демократизмѣ рускôмъ ёсть дѣйстно абсурдне: „Dz. Polsk-ій розумѣе, будьто демократизмъ рускій значить: вернути до стану, въ якôмъ остає людъ сёльскій, а игнорувати все, що не ёсть „хлопомъ“. O sancta simplicitas! Наколи „Dzien. Pol.“ важився на такій абсурдъ, то мôгъ и дальше пôти и сказати, що Русь хоче вернути до часовъ епоки камѣнной. Длятого на той тематъ годѣ намъ и зъ редакцією „Dzienni k-a“ полемизувати.

„Dz. Pol.“ уважае програму „Русн“ о. Бобровича идеаломъ рускости. Вольному воля, спасеному рай, — могли-бы мы сказати. Але чейже „Dziennik“ знае о тôмъ, хто ёсть о. Бобровичь и яка ёго програма? Самъ „Dz. Pol.“ представляе о. Бобровича зъ поклономъ передъ Польщею и зъ покôрною просьбою на устахъ: Дай що можешь, мы потрѣбнй, мы бѣднй! Ты Поляче, чей-же ретельный чоловѣкъ и т. д. Такимъ рабомъ хотѣвъ „Dzien. Pol.“ бачити всю Русь, щобъ она зъ торбинкою жебрака ходила на власнôй земли коло столôвъ польскихъ. Русь галицка мала-бы обняти ролю Едипа зъ выколотыми правами, а о. Бобровичь мавъ-бы стати для нея жебручою Антигоною. Но, diese schönen Tage von Aranjuez минули, слава Богу, безповоротно Русь не маё и не буде мати потребы уважати себе вазалемъ Польщѣ. Она знае, що ёй на власнôй земли належиться и дôйде до своихъ правъ зъ повнымъ достоинъствомъ. Що при тôмъ богато треба буде ôддати зъ того, що взялось, се рѣчь певна, хотя не треба буде ажь „wynosić się“ якъ „Dziennik“ боиться, мы вже высше сказали, що Русь гарантуе всякому поселенцеви права ёго и не бачить конечности держатись системы екстерминаційних „Такихъ основанныхъ загаданокъ“ мусять звестися въ певне точно обмежене русло и не грозити намъ повенею. На нашôй земли не стерпимо гегемонiи. Знаемо, що Богу належиться, що кесареви, але свѣдомй мы и тыхъ правъ, якй потрѣбнй для розвою нашого и якй гарантуе намъ держава, до котрои належимо. Свободы, до котрыхъ стремимô, не обезсилять Австріи, бо сильна Русь ёсть дѣйстно Тиролемъ на Всходѣ.

При тôмъ не можемо поминути въ своёй ôтповѣди и одного загальника, котрый по 24 сѣчня пôднесла польска праса въ Галичинѣ, а за нею и петербурскій „Кгај“, будьто длятого, що за внесеньемъ пос. Романчука знайшлась „поважна“ меншôсть, въ Галичинѣ нашôй мало-бъ ити „до лучшого“. Комуналъ сей не сходиться зъ правдою. Русинамъ не полекшало ôдъ тои „поважнои“ меншости соймовои, а коли повѣримо „Kurjer-ови Lw.“, що голосованье було добре обдуманою комедiею для замаскованя дѣйстныхъ интенцій Сойму, т. е. не дати Русинамъ нѣчого, то повтаряти сей комуналъ ёсть рѣчею несовѣстною. Лучше розкрыти ту язву, що насъ болить, и признати щиро, що бôльшôсть соймова не способна полагодити нашй межинароднй ôдношеня, бо не хоче. Того пересвѣдченя мусимо держатись тымъ бôльше, що въ Kol-ѣ польскôмъ день передъ тымъ заснованье гимназiи рускои рѣшучо ôдклонено противъ лише 23 голосôвъ, а на користне рѣшенье комисiи шкôльнои вилынувъ комисарь правительственный...

Промова д-ра Омел. Огоновского

выголошена при ôдкрытю XVIII. Заг Зборôвъ тов. „Просвѣта“.

Дорогй братя-товарищѣ!

Тихо плыне байдакъ Днѣстромъ, поки не попадеся на пороги. Ось видно чи-мало лавъ, де вода мовь по схôдцяхъ ревучи рине та клекотить. Всѣ тй лавы грозять руиною байдакови, а все-таки при добрôй управѣ керманича можна щасливо переплысти майже черезъ всѣ тй пороги, та тôлько два пороги, Вôльный и Ненасытець зворушать духа и наймужнѣйшого стерника. Якъ пôрне байдакъ зъ горы на тй страшнй лавы, то гнеся ôнъ, рипить, стогне, умываёся Днѣпровою водою и лишь при найбôльшôмъ змаганю керманича байдакъ вырина изъ зворушеныхъ филь, та плыне дальше низомъ Днѣпра спокôйно и безпечно. Таке-то буває лихо, коли байдакъ попадеся на Днѣпровй пороги; та отъ, то не байдакъ пôрнувъ на тй пороги, то не Вôльный и Ненасытець грозять ёму руиною, — то Русь перебуває теперь тяжке ôдродженье народне, то наша безталанна матѣрь добиваёся до своихъ природныхъ правъ въ безнастаннôмъ змаганю противъ двохъ могучихъ велитôвъ политичныхъ, що грозять занапастити малй нашй здобутки просвѣтнй и национальнй.

Въ маю 1848 р. въ галицкôй Руси поблагословилось на ясный свѣтъ: нашъ людъ позбувся кайданôвъ панщинянои неволѣ, а головна Рада руска у Львовѣ пробудила нашу Русь изъ вѣкового сну до нового житя народного. Тогдѣ у насъ не було нѣ партій, нѣ фракцій: галицкй Русины звѣстили свѣтови, що суть частиною великого 15-милiонового народу, що суть окремымъ, самостôйнымъ народомъ супротивъ Полякôвъ и Россiянъ. Зъ такимъ народомъ треба було числитись и сусѣдамъ и правительству. Ôдъ провôдомъ князьвъ Юрiя Любомирского и Льва Сапѣги завязали Поляки зъ присутными Русинами*) федераційный союзъ на пôдставѣ рôвноправности рускои мовы зъ польскою въ урядѣ, школѣ и гвардiи народнôй, на пôдставѣ цѣлковитои рôвности обохъ обрядôвъ и рôвнои дотацiи духовенства, лишаючи до рѣшеня будущому соймови, чи й коли треба подѣлити Галичину на два окремй округи администраційнй. Не вдѣявъ нѣчого протестъ ворушливого Каспра Ценглевича, котрый въ Празѣ выступавъ завзятщо противъ Русинôвъ, и не хотѣвъ ихъ узнати народомъ, окремымъ ôдъ Полякôвъ. На зборахъ Славянъ въ Празѣ спѣвано рускй пѣснѣ й думы, а мову руску названо „найделикатнѣйшою“ зô всѣхъ славянскъ языкôвъ.

Саме-тодѣякй паны польскй, щô походили зъ рорускаго, деякй адвокаты, урядники, писвнники и студенты университетскй завели у Львовѣ рускій Соверситетскй завели у Львовѣ рускій Соборъ. Той Собô станувъ въ опозицiи до головнои Рады рускои, и бажавъ, щобъ Русь галицка любила польскй порядки и згодомъ-передомъ перетворилась въ Польщу. Дѣйстми членами того Собору були три графы ѣдушицкiи, Александеръ, Юлiянъ и Волимиръ, и графъ Антôнъ Голѣвскiй. А ѣе-жь сй графы польскй пôдписали тогдiпрограму рускаго Собору, котрый намагаи „чувати надъ народностiю рускою, принятися до ви свобôднаго и независимаго ѕвитку, просвѣщати рускiй народъ, завси школы высшй и низшй въ языцѣ рускôмъ, — чувати надъ правами и добромъ цѣлогонароду, вспирати и здвигати письменнôѣ руску вилывомъ своимъ и маёткомъ...

Тымъ членъмъ рускаго Собору забаглось отже в1848 р. пѣклуватись долею рускои народности и ввести руску мову въ школы высшй и низшй. Теперь же по сорокъ рсахъ де-хто зъ колишныхъ членôвъ того Собору не-то не хоче нѣчого чути про школьрускй и про якйсь права рускои народности, але радъ бы й имя Руси здмухнути зъ лица землѣ, та тремтить передъ русымъ словомъ мовь передъ страшною зморо. Та ба, передъ сорокъ роками могло якому здаватись, що галицка Русь прiме небавомъ культуру польску, та що нова хлопска не устоиться супротивъ мовышанскои. Теперь же, коли заходами патрiôвъ рускихъ маса люду приходить до саловѣжи национальнои, коли мова Квѣтки-Осовяненка и Шевченка сталась литературымъ языкомъ въ галицкôй Руси и займае почестне мѣсце мѣжь мовами славянскими, коли Русь не хоче перетворитися въ Польщу, — теперь деякй епиѓоны рускаго Собору забули про свои обѣтницѣ, злажнй передъ Богомъ, міромъ христiянскимъ и цѣлымъ свѣтомъ, и выступають вельми ворожо противъ рускои народности и радй бы Русь на рускôй земли занапастити.

Справдѣ руиною грозить порôгъ Вôльный нашому байдакови, бо ось байдакъ гнеся, рипить стогне, умываёся водою...

Ой тяжко-гôрко жити Русинови въ безверхôй хатѣ. Мимо охороны австрiйского правительства годѣ намъ зберегати святощѣ народнй, бо нема правды на свѣтѣ. Отъ уже послѣдня подѣя соймова ёсть доказомъ великои нетерпимости декотрыхъ политикôвъ польскихъ супротивъ рускои народности. Руска молодѣжь мусить учитись въ гимназiяхъ польскихъ, — епиѓоны рускаго Собору и бôльша часть послôвъ польскихъ не зволили признати конечности, заснувати руску гимназiю въ рускôмъ городѣ Перемышли. Такъ отже спиняёся просвѣта наша на чисто-народнôй основѣ, нами горнуться подъ кормигу вѣлита повнôчного, не зважаючи на те, що Ненасытець грозить руиною народному нашому байдакови.

Якій хосенъ для нашихъ сусѣдôвъ зъ такои негацiйнои политики, годѣ дôзнатись чоловѣкови, що тверезо дивиться на суспôльно-национальнй ôдносины въ Галичинѣ. Та-жь рускій народъ нѣколи не нагнеся пôдъ кормигу польску, и при дальшôй такôй политицѣ могла-бъ заворушитись справдѣшня усобица въ примученôй Руси галицкôй. Тôлько тою политикою, котру инавгурувавъ польскій князь Юрій Любомирскій на славяньскôмъ зъѣздѣ въ Празѣ, можна довести до взаимного порозумѣня мѣжь Русинами и Поляками въ Галичинѣ, — тôлько федерація рôвного зъ рôвнымъ може бути засновкомъ мирного побуту двохъ народôвъ, рускаго й польскаго на рускôй земли, котра довшого лихолѣтя зносити не може. А поки-що треба намъ звеличити заслугу рускихъ послôвъ, що мужно боронили права Русинôвъ въ Соймѣ галицкôмъ. Ихъ имя запише руска лѣтопись на своихъ листахъ, позаякъ они не вжахнулись сказати слово правды передъ лицемъ политичныхъ противникôвъ. Честь имъ и слава!

Коли-жь намъ Русинамъ не вôльно розвинути ширшои дѣяльности просвѣтнои, то приневолей мы займатись переважно просвѣтою люду. И справдѣ, сего важного завданя члены нашого товариства не спускали зъ ока, и намагались нести свѣтло науки незрячимъ своимъ братямъ, селянамъ и мѣщанамъ. Мы бо вѣримо въ лучшу будучнôсть народну, вѣримо сильно, що коли весь нашъ людъ прийде до повнои самовѣжи национальнои, то не дасть собѣ накинути чужои кормиги, але стане смѣло въ оборонѣ поконвѣчныхъ своихъ правъ.

Такъ отже живемо въ твердôй вѣрѣ, що нѣ Вôльный, нѣ Ненасытець не розмôжджить нашого байдаку народного, бо керманичѣ нашй займаються запопадливо своимъ дѣломъ а крѣпка основа байдаку хоронить ёго ôдъ грôзною загибели.

Братя й товарищѣ! Невеселымъ привѣтомъ витаю васъ сегодня саме пôдъ сильнымъ враженьемъ послѣднёи подѣе соймовои въ справѣ голосованя польскои бôльшости про заснованье рускои гимназiи въ Перемышли. Та що-жь? Нѣгде правды дѣти, серцю рускому полекшае, коли выронить своё слово крôзь слёзы. А вже-жь Русинамъ годѣ довго падькати й побиватись недолею. Намъ треба смѣло взятись за працю органичну и невсыпущимъ трудомъ здвигати святыню просвѣты народнои. Розумна организацiя народныхъ читалень, систематичне выдаванье книжочокъ для просвѣты люду, вандрôвка молодежи мѣжь народъ, популярнй бдчиты для люду, словомъ, бôльшеё зближенье наше до неграмотныхъ нашихъ братôвъ, — се програма для нашои дѣяльности просвѣтнои. Дотеперѣшными нашими працями поклали мы лишь засновокъ до дальшихъ нашихъ змагань. Отъ и въ тôмъ роцѣ старався Выдѣлъ нашого товариства хочь подекуды прямувати до тои далекои меты, яку вытычило собѣ товариство „Просвѣта.“ Навязували-смо взаимины зъ братьми нашими на Буковинѣ и въ угорскôй Руси, и мило намъ було дôзнатись, що на зеленôй Буковинѣ залящѣло опять миле щекотанье тамошнёго соловья, Осипа Федьковича, котрый вразъ зъ товаришемъ своимъ Даниломъ Млакою и зъ деякими иншими натрiотами будить до житя Русинôвъ, запомороченыхъ кормигою румунскою.

А вже-жь въ угорскôй Руси не поблагословилось еще на свѣтъ: тамошнй Русины побиваються мовь-то двома молотами, мадярскимъ и пан-россiйскимъ, изъ-за чого и зелѣзна вдача руска крушиться до-тла. Лишь декуды блимае тамъ свѣтло правды, а бôльша частина угорскихъ Русинôвъ не знае, хто они? чия правда, чия кривда, и чии они дѣти? Тôлько мала дружина русщинѣ загорѣлась любвою до рôднаго слова и читае запопадливо книжочки нашого выданя. Видно, що въ потомкахъ Запорожцѣвъ, жючихъ въ Куцурѣ и Керештурѣ, не звелась козацка кровь тыхъ лицарѣвъ, що боролись колись про правду й волю. Ôдтакъ радѣемо радостiю, що Украинцѣ не забувають про братôвъ Галичанъ. Украиньскй патрiоты збогачають библiотеку „Просвѣты“ книгами, и радй бы заснувати у насъ такій музей, що въ нѣмъ зберегались-бы дорогй памятки народнй. Не забула про галицкихъ братôвъ и жена славного историка Костомарова; се бо прислала на мои руки для нашои библiотеки майже всѣ историчнй творы покôйного свого мужа. Спасибôгъ Алинѣ Леонтiевнѣ! Опроче посылали мы народный привѣтъ и книжочки просвѣтнй колонiи рускôй въ Америцѣ, котра пôдъ проводомъ дѣяльного священика свого Ивана Волянского творить принадну оазу громадского побуту середъ клекôтливои жизни нового свѣта. Наконецъ можь такожь про се спôмнути, що наше товариство подавало матеріяльну помôчь деякимъ молодымъ талантливымъ Русинамъ, котрй въ рôднôй земли и въ чужинѣ можуть честь принести рускому имени.

Такъ отже мала дружина членôвъ Выдѣлу товариства „Просвѣта“ старалась по своимъ силамъ хочь въ части сповнити тй великй обовязки, якй приняла на себе зъ рукъ торôчного Загального Збору. Велику помôчь въ довершеню нашихъ дѣлъ подавали намъ двѣ филiи товариства, се-бъ то филiя въ Тернополи и въ Станиславовѣ. Именно голова филiи Тернопôльскои, професоръ Олександеръ Барвѣньскій, розвинувъ таку хосенну дѣяльнôсть просвѣтну, що въ Тернопôльщинѣ здвигъ ôнъ до нового житя національного не тôлько интелигенцію, але й сёльскихъ та мѣйскихъ громадянъ, загрѣваючи земляковъ своихъ словомъ и дѣломъ до горячои любови змарганои батькôвщины. Выданьемъ же своеи Историчнои Библiотеки роздеръ, розпанахавъ ôнъ тую неподвижну завѣсу, котрою нѣдруги нашй заслонили нашу исторiюправду не-то передъ лицемъ Европы, але й передъ очима самыхъ Русинôвъ.

При такôмъ невсыпущôмъ змаганю щирыхъ патрiотôвъ всѣ Русины-народовцѣ мають непохитну надѣю, що пôдъ опѣкою правительства лихолѣтье народне незадовго минеся, що ожие добра слава, слава Руси-Украины, та що свѣтъ ясный, невечерный тихенько засьяе.

Бесѣда посла о. Сѣчиньского,

выголошена на XV. засьданю сойму при дебатѣ надъ проектомъ до устави о громадскихъ касахъ позичковыхъ.

(Конецъ.)

Доси обовязуючій статутъ для касъ позичковыхъ установляе вправдѣ таку принуку и каже, що начальникъ громады маё обовязокъ и право заступати касу позичкову передъ цѣсарскими судами, се значить, есть обовязаный такожь зъ жалобами выступати противъ довжникôвъ. Але хто знае и розумѣе, якъ прикре ёсть становище нашого вôйта, скоро вôйтомъ зôстане на селѣ: якъ ôнъ мусить числитися зъ тымъ, щобъ не наразитися вилывовымъ членамъ громады, котрй можуть ёго становище пôдорвати, — той зрозумѣе, що зъ дуже малыми вынятками вôйты обавлялись-бы зъ жалобами выступати противъ такихъ довжникôвъ, котрй не платять; о котрыхъ знають, що мають вилывъ въ громадѣ, ôдъ котрыхъ можуть сподѣватися прикростiй. Въ громадѣ дуже легко поважу вôйта пôдорвати, а найскорше тымъ, коли ёму замѣтиться, що выступае зъ претенсiями, абы хтось платився. — Въ слѣдъ за тымъ иде отже, — якъ панове зъ справозданя Выдѣлу краёвого и зъ мотивованя п. Козьебродского пересвѣдчилися, — и въ тôмъ найбôльше лежить недбальство, що не упоминано тыхъ довжникôвъ, щобы спѣшили зъ заплатою ратъ и процентôвъ, що не допильновано, щобы додержували терминôвъ сплаты, а въ той способъ марнуёся грôшь, котрый зъ натуры рѣчи не повиненъ бути нараженый на залежуванье у одного. Звертаю такожь увагу на то, що коли пôсля статуту вôйтъ и касiеръ громадскій становлять зарядъ касы, то заразъ въ першôмъ дни урядованя нового вôйта и касiера, мовь-бы на привитанье, даёся позичку зъ касы позичковои тымъ, котрй при тыхъ спорахъ амбиційныхъ, при выборѣ, вôйта попирали а котрй теперь спѣшать зъ претенсiею, що имъ належиться позичка. Вôйтъ и касiеры дають позичку и не дивно, що черезъ цѣлый часъ урядованя не настають на то, щобы довгъ бувъ сплаченый.

Отже пôсля мого погляду треба для направы тыхъ нездоровыхъ ôдношень зачати ôдъ змѣны статуту, треба зачати ôдъ того, щобы не вôйтъ и касiеры громадскй, але щобы бувъ выбраный окремый зарядъ черезъ загалъ громады, чи то якъ асесоры зъ-помежи радныхъ, чи зъ-поза радныхъ. Той комитетъ мавъ-бы въ своихъ рукахъ администрованье касы. Наколи-бъ той зарядъ стоявъ пôдъ зверхностiю громадскою, пôдъ радою громадскою, пôдъ контролею Выдѣлу повѣтового, а въ кôнци, панове, пôсля мого не дуже популярного мнѣня, наколи-бъ для тыхъ зарядôвъ касъ позичковыхъ въ цѣлôмъ краю постановлена була институцiя контрольна центрального заряду, тогдѣ наступивъ-бы зворотъ до лѣпшого. Пôсля мого переконаня, якъ довго не буде той центральной контрольнои институцiи, всѣ превенцiйнй средства не поможуть. Не вылѣчиться радикально того злого, котре ёсть въ зарядѣ, не выстане вже контроля ôдъ злучаю до злучаю, ту не выстае и кара загрожена; ту треба конче той зарядъ безъустанно пильнувати, а не ажь тогдѣ, якъ спостережеся, що настало недбальство и хибне администрованье.

Тутъ иде о то, щобы удержати тй касы пôдъ безъустаннымъ бачнымъ надзораньемъ окремымъ, щобы тая контроля и надзôръ були тревалй, щобы була безъустанна евиденцiя зъ стану и обороту касы. Такій центральный зарядъ при Выдѣлѣ краёвôмъ, удержуваный власнымъ коштомъ касъ позичковыхъ, не обтяжить нѣ фонду краёвого, нѣ радъ повѣтовыхъ, анѣ громадъ яко такихъ, а ôддасть пôсля мого переконаня несчисленнй прислуги. Такій зарядъ контрольный впровадить порядокъ, и на пôдставѣ змѣненого статута буде удержувати безъустанну евиденцiю, впровадить тѣсну и тревалу контролю и маючи завсѣгды передъ очима хôдъ и евиденцiю, якъ тй справы розвиваються, мавъ-бы можнôсть, въ данôмъ разѣ при шконтрѣ, дôйти до споду справы. Люстрованье бо черезъ люстратора повѣтового або делегата повѣтового ôдъ злучаю до злучаю остае дуже часто безъ наслѣдкôвъ. Якъ то вже въ справозданю пôднесено, бувають такй злучаѣ, що для покрытя робиться скрипъ довжный на имя сфингованое, котрый мае призначенье служити на той день, якъ люстраторъ приѣжджае, щобы ёму показати. Въ повѣтѣ, зъ котрого вёмь, набувъ я пересвѣдченя, що зъ тыхъ сумъ, котрй выказуються що-рôкъ выдѣлови повѣтовому черезъ люстратора, найменше $^1/_5$ часть можна вычеркнути, бо то сумы фикційнй на папери и въ книжкахъ.

Высказавшись противъ такому превенцiйному средству, котрого ужитье лишилось-бы вôльному выборови институцiи, котра пôсля уставы громадскои и о радахъ повѣтовыхъ ёсть обовязана контролювати и дбати о цѣлôсть громадского гроша, высказавшись противъ такому средству, мушу зновъ высказатися противъ засадѣ, щобы кошты администрованя такои касы поносивъ фондъ повѣтовый зъ можливымъ регресомъ до громады.

Въ тôмъ постановленю — обтяжаючи въ першôй линiи фондъ повѣтовый, зъ правомъ регресу до громады — лежить пôсля мого переконаня стертье и знесенье того характеру громадскихъ институцiй, лежить зломанье того, що властиво тымъ касамъ надавало характеръ льокальный, характеръ институцiй мѣсцевыхъ и громадскихъ.

Впрочѣмъ не можу нѣякимъ способомъ понять, якимъ свѣтомъ приходить до того повѣтъ, щобы поносивъ кошты администрованя касы, длятого, що въ громадѣ така каса була зле администрована. — Не можу понять такожь, якимъ свѣтомъ маё поносити громада кошты администрованя, наколи зважиться, що певно половина або $^2/_3$ части мешканцѣвъ тои громады не користали нѣколи зъ тои касы и не користають, и наколи зважиться, що не всѣ касы, званй громадскими, суть власностiю громадъ.

Сказавъ я на початку, що средства, предкладанй черезъ комисiю, пôсля мого переконаня не зарадили и не зарадять злому. Тутки треба реформы, треба санаціи грунтовнои на пôдставѣ змѣны статуту въ тôмъ напрямѣ, щобы зарядъ тои касы не бувъ въ однôй особѣ надзоромъ заряду; треба усунути тую аномалію, щобы вôйтъ,

---

*) Депутатами головнои Рады рускои на славянскôмъ зборѣ въ Празѣ були: д-ръ Григорій Гинилевичь, Иванъ Борисикевичь и Алексѣй Заклинскій.

принца Александра, его красивое, аристократическое, съ тонкими чертами лицо — все это составляло рѣзкій контрастъ съ фигурою его брата“. А Телеграфъ въ статьи пôдъ написомъ: „Были ли свиданія корреспондентовъ съ княземъ болгарекимъ?“ написавъ такъ: „Одно достовѣрное лицо, со станціи Раздѣльной, намъ сообщаетъ, что князь Батенбергскій никому изъ корреспондентовъ одесскихъ газетъ не давалъ свиданія. Въ купе съ княземъ находился всегда одинъ только совѣтникъ Аршеневскій“.

Ôдъ того часу стався Малиновскій справдешнымъ героёмъ дня на всю Одессу. Хто зъ кимъ не стрѣтився, все зводивъ бесѣду на Малиновского и на ёго „интервью“ зъ болгарскимъ княземъ.

Про галицкй ôдношеня одесскй газеты майже нѣчого не пишуть — за весь часъ вакацій помѣстили они одну лишь вѣстку, телеграфовану имъ зъ Петербурга, що въ нашихъ горахъ, въ коссôвскôмъ повѣтѣ, выбухла аграрна революція и що при сёй нагодѣ сконфисковало правительство множество соціялистичныхъ брошуръ. Знаючи, въ якôй цѣли розсѣваються такъ невѣрнй вѣсти про Галичину, я рѣшився зайти въ редакцію однои зъ найнеприхильнѣйшихъ намъ газетъ и звернути увагу редакторôвъ на потребу лучшихъ информацій зъ нашого краю. Знакомый вже зъ давнѣйшихъ лѣтъ Россіянинъ радо потоварившивъ менѣ при тôмъ оригинальнôмъ „интервью“.

Знакомый представивъ мене редакторови — мы заразъ и почали про галицкорускй ôдношеня.

— Радъ, дуже радъ — говоривъ зъ видимымъ задоволеньемъ редакторъ, — а о чôмъ зволите дописувати?

— Та я самъ нѣколи не займався дописями, кажу, мене выручать иншй — знатоки въ тôмъ дѣлѣ.

— Радъ, дуже радъ, — зновъ говоривъ редакторъ.

— А на якій тематъ потрѣбнй дописи?

— Перше всего детайличный описъ найновѣйшои аграрнои революціи въ коссôвскôмъ, ôдтакъ про рухи и письма галицкихъ соціялистôвъ, про ихъ звычаѣ...

— Якй звычаѣ? перебивъ я счудованый.

— Отъ недавно уряджували вашй соціялисты якійсь похоронъ у Львовѣ.. Се-жь предсѣ ихъ звычаѣ!

Менѣ пригадався похоронъ Нарольского. И стояло довше часу, закимъ я пояснивъ редакторови, що соціялистôвъ въ ёго пониманю нема въ Галичинѣ, що въ загалѣ и пôдставъ нема до розцвѣту тои ростинки, бо наша земля не надаёсь пôдъ ви управу.

— Ну, то може-бъ писали менѣ о якихъ цѣкавыхъ, сензаційныхъ процесахъ, о справкахъ галицкихъ „батюшкôвъ“ — такй предметы подобаються нашимъ читателямъ.

Менѣ стало якось прикро, соромно.

— Мѣжь нашими „батюшками“, кажу, не дѣються нѣякй справки, щожь ту писати?

Редакторъ засмѣявся. — О, вашь край, сказавъ ôнъ, дуже идеальный, дуже! Мы здалека знаемо, що дѣёсь у васъ, а вы якъ зъ завязаными очима!

— Та я думавъ, що Россію интересувати буде розвôй малорускои народности въ Галичинѣ — тутъ бы и можна пôднести заслуги нашого священьства.

— Для газеты предметъ то надто неинтересный... Може бы лучше про торговельнй ôдношеня мѣжь Львовомъ а Одессою?

— Та де нынѣ якй ôдношеня при замкненôй граници?!

Редакторъ здвигъ плечима. Мы еще побалакали о рôжныхъ справахъ, а ôдтакъ розпращались сердечно зъ собою. На ôдходѣ сказавъ редакторъ: „Що якъ що, а аграрну революцію въ коссôвскôмъ опишѣть якъ найдокладнѣйше — дуже интересный предметъ!“

Вже на улици будучи кажу я до знакомого: — Ну, въ красну редакцію вы мене завели! Я прийшовъ въ благородноô цѣли послужити своёй народности, а ту велять писати о львôвскихъ процесахъ криминальныхъ, о якихсь справкахъ галицкихъ батюшкôвъ...

— Що край, то обычай, ôдповѣвъ товарищь. У насъ иншого рода батюшки, то и зъ иншого становища судить ихъ публика. О якъ-бы вы знали про тутешнй „справки“, що ôдбуваються передъ мировыми або передъ епископскими судами, вы-бъ зрозумѣли, зъ якимъ гомеричнымъ смѣхомъ повитали-бы у насъ вашй дописи на тематъ о патріотизмѣ батюшкôвъ.

И ту ставъ знакомый оповѣдати всѣлякй такй „справки“, котрй однакъ усуваються зъ пôдъ публичнои дискусіи въ нашихъ газетахъ.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

Беседа посла о. Сѣчиньского,

выголошена на XV. засьданю сойму при дебатѣ надъ проектомъ до уставы о громадскихъ касахъ позичковыхъ.

(Конецъ.)

Доси обовязуючій статутъ для касъ позичковыхъ установляе вправдѣ таку принуку и каже, що начальникъ громады маё обовязокъ и право заступати касу позичкову передъ цѣсарскими судами, се зна-

будучи въ одній особѣ зарядомъ касы а зъ другои стороны начальникомъ громады, надзорувавъ зарядъ т. є. самого себе.

Невбдповѣднымъ єсть и то, щобы вбйтъ передъ судомъ зъ скаргами выступавъ противъ довжниковъ, бо се утрудняє єму и такъ надмѣрно тяжке становище въ громадѣ и просто робить илюзоричнымъ сповненье задачѣ, котру на него статутъ вкладає.

При реформѣ треба узгляднити и тое, щобы для неустаючои контролѣ и евиденціи для контрольованя того цѣлого руху економичного, що бдбуваєся въ касахъ позичковыхъ, утворити институцію, чи стацію контрольну, зарядъ центральный, котрый бы великій пожитокъ принѣсъ и не наложивъ тягару нѣ на край, нѣ на громаду, бо бувъ-бы удержуваный лишь коштомъ касъ позичковыхъ, котрі бы користали зъ добродѣйства, яке дає конечно така начальна управа институціямъ а именно финансовымъ.

Я зазначивъ становище се и закбнчу внесеньемъ, щобы Высокій Соймъ схотѣвъ перейти на теперь надъ проєктомъ тымъ до уставы до порядку дневного зъ порученьемъ Выдѣлови краєвому, щобы выготовивъ новый проєктъ.

Дописи „Дѣла“.

Залбзцѣ 3 н. ст. лютого 1887.

Въ тутешныхъ сторонахъ, що якъ звѣстно лежать саме надъ границею россійскою, агенты — въ першбмъ рядѣ жиды — намавляють нашихъ хлѣбороббвъ, щобы продавали свои грунты и забирались до Америки, де по ихъ думцѣ справдешне Ельдорадо. Для переконаня тыхъ, котрі о правдѣ сего сумнѣваються, оповѣдають, що управа державна въ Америцѣ роздає охочимъ по 60, 90 и 120 моргбвъ поля зъ тою умовою, що интересованый обовязаный заплатити при одержаню поля 40, 80 и 160 зр. а. в., управляти єго въ характерѣ полѣтника черезъ лѣтъ 5, по чѣмъ скоро выкажеся, що переданый въ полѣтье грунтъ справдѣ управлявъ старанно, одержує бдъ управы грамоту, призначаючу єму и єго родинѣ управлювану землю на повну власнбсть. За родиною та батькбвщиною, кажуть, не буде тяжко, бо въ Америцѣ єсть рускій священикъ, своя церква, школа, читальня и т. и.

Не треба и казати, що намовы агентбвъ-спекулянтбвъ при немалбй бѣдѣ тутешныхъ хлѣбороббвъ не остають, на жаль, безъ наслѣдкбвъ и селяне особливо зъ Немяча, Загбря и Поповець выпродують газдбвства, щобъ чимъ скорше выбиратись до Гамбурга а зъ бдтамъ до нового свѣта, въ котрбй то цѣли агенты заосмотрюють охочихъ въ потрѣбній документы, информаціи, письма и т. и. Такій хлѣборобъ, що має на оцѣ Америку, хочь не знає, якъ то кажуть, нѣ читати, нѣ писати, розкаже вамъ найокладнѣйше про дорогу, котрою ѣхатиме до Америки, поодинокій важнѣйшій мѣста и перестанки, провинцію (очевидно Шенандоа), про о. Воляньского и т. и., — замовчуючи при тбмъ дуже старанно имя агента, що єму про все то такъ гарно розповѣвъ... Сумна то рѣчь, що нашъ людъ утѣкає зъ своєи бтчины и шукає собѣ нови за моремъ, въ котрбй, Богъ вѣдає, чи буде єму лучше. Що такъ не єсть, якъ плещуть хитрі агенты, пояснивъ въ „Дѣлѣ“ тамтого року о. Воляньскій. Выпадало бы про-те нашбй интелигенціи, а передовсѣмъ нашимъ панъ-отцямъ духовнымъ звернути на сю появу пильну увагу и розумнымъ представлюваньемъ дѣйстныхъ бдносинъ здержати ту для нашого жития національного вельми шкбдну вандрбвку.

Въ Залозецкбмъ повѣтѣ струя жития національного плыве тихо и майже недослѣдно... Небогато ту читалень, а и тѣ, що суть (въ Залбзцяхъ новыхъ, Городыщи и въ Загбрю) дрѣмають собѣ на лихо. Нарбдъ ту отже доволѣ темный, а се проявляєся мѣжь иншими и тымъ, що въ зносинахъ зъ интелигенцією, въ судѣ, на почтѣ, въ нотаріятѣ и т. и. не уживає своєи рбднои мовы а покалѣченои польщины; и не поможе тблько говорити до него по русски, щобы спонукати єго до такои-жь бднонѣди — бнъ мовь на перекбръ бдповѣдатиме вамъ все ломанною; ажь коли зберете єго зъ горы и таки гарненько вылаєте, зачинає бесѣдувати своєю мовою. Найббльшій въ тбмъ зглядѣ клопбтъ и встыдъ єсть зъ людьми таки зъ Залозець, Тростянця, Загбря и Мѣльна: мешканець тыхъ селъ, хочь Русинъ, не поздоровить „сурдутового“ рбдною бесѣдою. А хто тому виненъ? самій „сурдутовій“, котрій частенько люблять бесѣдувати зъ селянами не знать зъ бдки „офиціяльною“ тою мовою... Выкоренити той доганый звычай може також тблько интелигенція, котрбй сю справу кладемо щиро на єерце.

Зъ днемъ вчорашнымъ завитавъ до Залозець на постбйный побутъ д-ръ Буяльскій, лѣкарь медицины, котрого ту не було кблька лѣтъ, хочь мешканцѣвъ въ самыхъ Залбзцяхъ (новыхъ и старыхъ) єсть надъ 6.000, не згадуючи вже про вельми людну околицю. Такъ отже усунулась чимала невыгода: коли-бъ подѣлись ще иншій, якъ недостача воды (на Залбзцѣ старій и новій та на всѣ присѣлки тблько одна кирниця!!), телеграфу, мешкань, лѣхтарень и т. и., — а на бдворбтъ достатокъ болота, нехарнбсть, непорядокъ и неладъ на рынку та по улицяхъ, де своббдно гуляють собѣ гурмы кбзъ, псбвъ, безрогъ и товару, — то и Залбзцѣ були-бъ на мѣсточко ббльше подббній, нѣжь теперь. Але на се треба, здаєсь, пождати довше нѣжь на лѣкаря...

Бдъ Белза, д. 1 н. ст. лютого.

Дня 29 н. ст. сѣчня бдбулися рбчній зборы въ народнбй читальни въ Цеблові подъ Белзомъ, въ ново-поставленбмъ будынку громадскбмъ, въ котрбмъ мѣститься читальня и склепикъ сельскій. Будынокъ, выставленый въ серединѣ села захо-

домъ мѣсцевого душпастиря о. Сѣлецкого, выглядає дуже красно. Зборы бдкрывъ предсѣдатель читальнѣ о. Сѣлецкій вступнымъ словомъ, а потбмъ Выдѣлъ читальнѣ здававъ справу изъ своєи рбчнои дѣяльности. Изъ справозданя мы дбзналися, що библіотека читальнѣ посѣдає 160 просвѣтныхъ книжочокъ, предилачує популярнѣ рускій газеты, члены старанно збираються въ комнатѣ читальнѣ и читають, а станъ касы выказує кбльканацять золотыхъ въ запасѣ готбвкою. По затвердженю старого Выдѣлу, зб змѣною одного члена, котрый за-для громадскихъ занять не єсть въ силѣ въ Выдѣлѣ читальнѣ для просвѣты трудитися, поступили деклямаціи двохъ хлопцёвъ и одного старшого паробка, потбмъ мавъ о. Чернецкій популярну лекцію „зъ географіи“, а на кбнци мѣсцевый хоръ бдспѣвавъ зъ нотъ пбдъ проводомъ учителя п. Галянѣя зъ Вербижа кблька народныхъ пѣсней дуже гармонійно, за що диригенсови належиться за єго труды повне узнанье. Въ хорѣ спѣвали не тблько малій дѣвчата и хлопцѣ, але и господарѣ. По вычерпаню програмы промавляли три старі господарѣ красно и логично, и выказали, о много Цеблбвъ пбднѣся бдъ трохъ лѣтъ, бдъ коли читальня въ селѣ заснувалась, а люде зачали книжочки читати и надъ перечитанымъ застановлятися.

И по правдѣ, хто придивляєся нашимъ народнымъ читальнямъ, якъ они пбдъ розумнымъ и старанным проводомъ розвиваються, той приходить до пересвѣдченя, що читальнѣ суть певною и найкоротшою дорогою, по якбй нашъ рускій нарбдъ давъ-бы ся морально, матеріяльно и интилектуально подвигнути. Однакожь сумно, що на спасенности институціи народныхъ читалень декуды навѣть нашъ клиръ доси не пбзнався, а ще смутнѣйше, що она и бдъ верховнои духовнои власти не дбзнає майже нѣякои опѣки. — *Й.*

Рада державна.

2 Засѣданье палаты послбвъ зъ д. 1 л. лютого 1887.

По бдкрытю засѣданя роздано внесенье пос. Жака о змѣнѣ закона о поступованю карнбмъ. — Послы Фуртмильеръ и Рихтеръ интерпелювали министра торговлѣ въ справѣ сполученя зелѣзницѣ Штокерав-Абсдорфъ. Пос. Гедель интерпелювавъ предсѣдателя комисіи войсковои въ справѣ забезпеченя вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ. Предсѣдатель комисіи гр. Киньски бдповѣвъ на то, що комисія перейшла вже часть параграфбвъ сего засѣданя, и що на вечеръ скликане знову засѣданье сеи комисіи. Пос. Гедель-Льонай интерпелювавъ предсѣдателя комисіи петиційнои, що сталося зъ петиціею одного бѣдного шевця, котру бнъ (Гедель) передавъ сѣй комисіи ще 1884 р. Въ петиціи сѣй жалувався той швець на незаконне поступованье урядникбвъ судовыхъ, котрі ему черезъ то зробили шкоду на 140 зр. До петиціи були долученій важній документы. Комисія петиційна предѣлила сю петицію послови Раичеви и бдъ того часу пропала она вразъ зъ документами безъ слѣду. Предсѣдатель комисіи петиційнои Ручка сказавъ, що бнъ робивъ все, що мбгъ, щобы бдшукати ту петицію, але не мбгъ ей знайти. На будуще не вбльно буде забирати петиціи зъ палаты до дому.

Зъ порядку дневного наступило перше читанье проєкту закона о касахъ гбрничихъ (Bruderladen). На внесенье Цайтгамера бдослано сей проєктъ до комисіи промысловои. Бдтакъ наступило перше читанье закона о оборотѣ чековбмъ въ щадницяхъ почтовыхъ. При сѣй справѣ забравъ голосъ пос. Патай и доказувавъ, що одинокимъ средствомъ, щобы поправити соціяльне положенье, єсть, щобы держава обняла цѣле дѣло кредитове и обнизила стопу процентову. Щадницѣ почтовій скорше зббльшають стопу процентову, бо роблять собѣ взаимну конкуренцію, заохочуючи до вкладокъ и зб згляду на высоту стопы процентовои задатковъ гипотечныхъ покрываються картелями. Въ §. 6 сего закона заводиться ескомитъ векслѣвъ; черезъ то вноситься ощадженый грбшь людности знову до банкбвъ, котрі по ббльшбй части кидаються на спекуляцію биржеву. Замѣсть щобы грбшь вложеный до щадницѣ стався народнымъ, бддаєся знову велику часть зъ него великому межинародному капиталови жидбвскому и капиталъ щадниць почтовыхъ робиться помбчникомъ жидбвскои аристократіи финансовои. На внесенье Цайтгамера передано проєктъ сего закона комисіи буджетовбй. — Законъ о розширеню порту въ Трієстѣ передано також комисіи буджетовбй.

Опбсля наступивъ выббръ комисій. До комисіи санитарнои выбрано межи иншими послбвъ: гр. Чернина, бр. Бояковского, Бльоха, Гнѣвоша и Копиницького. До комисіи для щадниць почтовыхъ выбрано мѣжь иншими послбвъ: Крофту, Геверу, гр. Голуховского, Гавзнера, Мохнацкого, Рапапорта, бр. Ромашкана, Кноца, Цалингера, Линбахера и Ангерера.

Зъ порядку дневного наступило бдтакъ перше читанье внесеня пос. Пленера и товаришбвъ о заведеню палатъ роббтничихъ. Пос. Плененъ такъ мотивувавъ своє внесенье: Внесенье се — казавъ бесѣдникъ — має завести въ тбмъ великбмъ руху соціяльнбмъ, котрый звычайно называють рухомъ роббтницкимъ, якійсь порядокъ, а заразомъ и якусь свободу. Для поважного политика середнои Европы єсть то не мало застрашаючимъ, що кляса робоча и єи проводирѣ переймаються чимъ разъ ббльше соціялистичными идеями. Гадка, яка передъ трийцяти роками одушевляла французскихъ роббтниковъ, котрі шукали спасенія въ закладаню товариствъ продукційныхъ, а черезъ котрі роббтники хотѣли статися самостбйными предприемцями, ослабла нынѣ черезъ вплывъ нѣмецкихъ соціялистбвъ. Проводирѣ руху роббтницкого носяться нынѣ зъ гадкою повного переобразованя цѣлого способу продукціи, або скажѣмъ, цѣлого ладу власности въ суспбльности. А хочь нема ще ясного понятія о цѣлбй организаціи, то всежь такій суть стремленя, щобы цѣлу продукцію рбльничу и промыслову вести коштомъ державы, а власнбсть всѣхъ средствъ продукційныхъ такъ рбльничихъ якъ и промысловыхъ цѣлои господарки бддати державѣ. При тбмъ зависить то бдъ ббльшого або меншого радикализму того рода реформаторбвъ, чи они схотять теперѣшнымъ властителямъ средствъ продукційныхъ дати яке бдшкодованье чи нѣ. Головна гадка, до якои теперѣшный рухъ стремить, єсть спбльнбсть (коллективизмъ), або якъ въ Нѣмеччинѣ звычайно кажуть, примусова спбльнбсть всѣхъ средствъ продукційныхъ. Капиталъ переставъ-бы бути приватною власностею, держава була-бы выключнымъ властителемъ всѣхъ средствъ продукційныхъ, а система платнѣ, противъ котрои соціялисты давнѣйше такъ дуже выступали, сталась-бы тогдѣ вѣчною. Цѣла маса всѣхъ продукуючихъ роббтниковъ сталась-бы тогды наймитами, котрыхъ платила-бы держава. При такъ великихъ розмѣрахъ такого пляну не дається єго переведенье инакше подумати, якъ лишь при надзвычайно зъорганизованбй системѣ урядниковъ, котрі мусѣли-бы тѣ величезній масы роббтниковъ въ рбжныхъ напрямахъ вести и ними управляти. За такою системою слѣдувало-бы рбвночасно обмеженье людскои свободы, черезъ що повставъ-бы опбсля знову рухъ, котрый бы такому стремленю опирався. Примѣръ такои организаціи мали мы вже разъ въ исторіи, а була то єзуитска держава въ Парагвай. Тамъ переведено булс зъ початкомъ XV. столѣтія точно то само, чого домагаються теперь нѣмецкій соціялъ-демократы. Тамъ були такожь всѣ средства продукційній въ рукахъ громадскои спбльки, а добре зъорганизованый станъ урядниковъ, котрыхъ случайно доставили єзуиты, вѣвъ цѣлу продукцію. Такъ мусѣло-бы отже бути и въ будучихъ соціяльно-демократичныхъ державахъ, бо о скблько бы не робилося на пбдставѣ соціяльно-демократичнбй въ такихъ державатъ, то всежь таки не було-бы выходу якъ лишь бюрократично-авторитативна организація зъ добре платными урядниками, котрі-бы комендерували масами роббтниковъ и придѣляли ихъ до рбзныхъ роббтъ. Бесѣдникъ каже дальше, що рухъ соціяльный бодай то доброго принѣсъ, що спонукавъ бодай ббльше маючій верствы суспбльности до того, що они стали ббльше интересуватися роббтникомъ и стали дбати о єго добро. Найгбрше роблять тѣ, що зъ соціялистичными теоріями на устахъ беруть до помочи противъ роббтниковъ, що суть соціялистами, полицію, замыкають ихъ и выдаляють. То єсть соціяльна политика, яка ведесь въ Нѣмеччинѣ и Австріи. Такими средствами поборюєсь соціялъ-демократбвъ найменше. Политика, котра зъ драконьскою строгостею прогнала множество роббтниковъ, выкликала ббльше розъяреня и невдоволеня якъ що небудь иншого. Щобы отже сему злому зарадити, щобы роббтникамъ дати знову пбдставу до законнои организаціи и щобы они могли своббдно обговорювати своє власне положенье, поставивъ бесѣдникъ зъ своими товаришами внесенье на засноване палатъ роббтничихъ. Внесенье се не єсть выплывомъ партійного становища, лишь бажаньемъ щирои реформы соціяльнои и для того сподѣваєся, що може въ сѣмъ дѣлѣ соціяльнои реформы згодяться всѣ партіи. За симъ внесеньемъ промовляли ще пос. Гайльсбергъ и Кронаветеръ а противъ внесеня пос. Кайцль и Екснеръ. Пос. Кайцль заявивъ именемъ цѣлои правицѣ, що хочь проєктъ сего закона, такъ якъ бнъ єсть, не буде принятый, то мимо того цѣла правиця буде за тымъ голосувати, щобы внесенье се бдослати до маючои выбратися до того комисіи. На сѣмъ закбнчилося засѣданье а слѣдуюче засѣданье назначено на пятницю.

Зъ судовои салѣ.

(*Сельскій учитель обжалованый о политичній злочинства.*) Дня 1 л. лютого с. р. бдбулася передъ львбвскимъ трибуналомъ для справъ карныхъ розправа противъ п. Семенюка, сельского учителя зъ Магерова, пов. равского, обжалованого о зневаженье религіи, обиду маєстату и забуренье публичного супокою. Обжалованье оперлось на тбмъ, що Семенюкъ мавъ передъ численно зббраными селянами сказати: „Русины и Поляки суть лишь до весны, на весну прійде до Галичины Москаль и зробить зъ ними ладъ“, а коли надъ тымъ вывязялась мѣжь селянами довша дебата, мавъ бнъ погбрдливо и зневажаючо высказатись о цѣсарю и о религіи. По переслуханю кблькохъ свѣдкбвъ увбльнивъ судъ Семенюка бдъ обжалованя о згаданій злочинства а узнавъ єго виннымъ лишь простунку ширення занепокоюючихъ вѣстей и засудивъ за тое на одинъ мѣсяць арешту. Обжалованого боронивъ адв. д-ръ Добряньскій.

(*Конецъ процесу жьнокъ адвокатбвъ бережаньскихъ.*) Въ Золочевѣ бдбулася дня 1 л. лютого апеляційна розправа противъ жѣнкамъ бережаньскихъ адвокатбвъ, панямъ Мадейскбй и Готлибовбй, о обиду чести президента бережаньского окружного суду п. Рамского. Предметъ сеи розправы подали мы свого часу при згадцѣ о розправѣ въ першбй инстанціи. Тутъ замѣтимо лишь тое, що трибуналъ судовый, выслухавши довшои промовы прокуратора и знаменитои, ядернои обороны д-ра Андрѣя Чайковского, знизивъ грошеву кару обжалованбй п-и Готлибовбй на 21 зр. а п-и Мадейскбй на 56 зр. Нашъ землякъ, д-ръ Чайковскій, котрый въ короткбмъ часѣ зъумѣвъ здобути собѣ славу одного зъ найлучшихъ судовыхъ речниковъ въ цѣлбй Бережанщинѣ, выкликавъ и при сѣй розправѣ загальне признанье у всеи публики а передовсѣмъ въ компетентныхъ кругахъ юридичныхъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Спбльній делегаціи.*) Манифестъ цѣсарскій скликуючій спбльній делегаціи має появитися вже на слѣдуючій тыждень а делегаціи мають пбсля одныхъ збратися вже 20 л. лютого, пбсля другихъ же около 10 марта въ Пештѣ. Вѣсти суть отже, якъ видко, досыть суперечній. Що до высоты додаткового кредиту, то має бнъ пбсля „Pester Lloyd-a“ выносити 20 а найббльше 25 мілібнбвъ зр. Кредитъ сей має бути призначеный выключно лишь на заведенье средствъ осторожности, а доказомъ того єсть вже взглядно лишь мала сума. Такъ само доказує також и „Prager Abendblatt“ и каже, що коли-бы розходилося о вбйну, то треба-бы зажадати десять або двацять разъ ббльшои сумы. При скликаню делегацій буде такъ само поступатися якъ въ 1882 р., коли ходило о усмиренье руху въ полудневыхъ сторонахъ монархіи и въ краяхъ окупованыхъ. Тогды скликано делегаціи на двѣ надъзвычайній сесіи, а кожда зъ нихъ тревала лишь кблька днѣвъ, бо уважано ихъ за продовженье головнои сесіи и для того не було потребы анѣ уконституованя делегацій анѣ выбору новои комисіи; такъ також буде имовѣрно и теперь.

(*Є Вел. цѣсарь о теперѣшнбй ситуаціи.*) Пбсля „Fremdenblatt-y“ мавъ Є. Вел. цѣсарь на бали промысловцѣвъ такъ сказати до п. Шлюмбергера: Не конче мусить прийти до вбйны. Въ послѣдныхъ рокахъ мы дуже щадили, а теперь мусимо робити запасы, щобы станути на однаковбмъ уровени зъ другими державами. До пос. Екснера сказавъ зновъ цѣсарь: Имовѣрно вже въ короткбмъ часѣ будете мусѣли выѣхати до Пешту на сесію делегаційну.

(*Въ справѣ узброєня загального ополченя*) пишуть зъ Вѣдня до „Czas-y“, що сими днями мають министры краєвои обороны предложити въ нашбй части монархіи Радѣ державнбй а въ Угорщинѣ угорскому Соймови жаданье додаткового кредиту на сей рбкъ „на организацію загального ополченя и на приготовленье для него оружія“, черезъ що не треба ще розумѣти, що ополченье має вже бути покликане до оружія. Приготовленье оружія для ополченя не буде такъ богато коштувати, бо въ мѣру узброєня арміи карабинами репетеровыми, одержить ополченье карабины Вернідля, котрі теперь уживає армія. Пбсля законбвъ основныхъ належать выдатки на краєву оборону и ополченье въ Австріи до буджету австрійского а въ Угорщинѣ до буджету угорского; тутъ ухвалює ихъ Рада державна, тамъ Соймъ. Коли же загальне ополченье покликуєся до оружія на злучай вбйны, то ажь тогды выдатки на него переходять на спбльный буджетъ державы.

(*Заказъ вывозу коней за границю.*) Пбсля вѣденьскихъ газетъ мають правительства обохъ половинъ державы выдати сими днями заказъ вывозу коней за границю. Заказъ сей мотивують згаданій газеты тымъ, що подббный заказъ выдала недавно Нѣмеччина а въ послѣдныхъ дняхъ також и Россія. Въ виду сего треба бути приготованымъ на то, що тѣ державы, котрі схотять купувати конѣ, звернуться теперь до Австріи. При сѣй нагодѣ наводять тѣ газеты також и ту обставину, що минувшого року вывезено зъ Австріи о 6.000 коней ббльше якъ звычайно. Выходилобы отже, що сей заказъ буде лишь средствомъ осторожности. Мимо того вже сама вѣсть о такбмъ заказѣ выкликала у Вѣдни великій пострахъ на биржи и сталась причиною, що паперы дуже значно упали.

(*Зъ парляменту.*) На вчерашнбмъ засѣданю палаты послбвъ интерпелювали послы Мавтнеръ и товаришъ президента кабинету, чи бдношеня Австріи до державъ заграничныхъ змѣнилися въ послѣдныхъ часахъ и чи правительство має також и теперь оправдану надѣю, що миръ не буде нарушеный. — Въ послѣдныхъ дняхъ розбйшлась була вѣсть, що президентъ палаты послбвъ д-ръ Смолька, має зложити президентуру зъ причины слабого здоровля. Вѣсть сю теперь дементують и кажуть, що станъ здоровля д-ра Смольки значно вже поправився и бнъ буде мбгъ на слѣдуючій тыждень обняти знову президентуру. — Комисія войскова палаты послбвъ приняла законъ о заосмотреню вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ майже безъ змѣны и бдкинула всѣ предкладанй поправки, кладучи велику вагу на то, щобы законъ сей мбгъ якъ найскорше статися правосильнымъ.

Заграничній Державы.

Справа болгарска. Третій членъ болгарскои депутаціи, Калчевъ, не приѣхавъ ще до Константинополя, а то для того, що мусѣвъ на турецкбй граници перебути черезъ кблька днѣвъ въ карантанѣ. Въ наслѣдокъ того не розпочалися ще переговоры Порты зъ делегатами болгарскими. Здаєся, що конференція дипломатична въ Константинополи розбйдесь на нѣчѣмъ, бо якъ доносять зъ Петербурга до „Pol. Corr.“, россійскій сферы рѣшаючій суть того погляду, що конференція та не доведе до нѣчого. Впрочѣмъ мавъ царь Александеръ III. по послѣднбй конференціи въ Константинополи постановити, не годитися нѣколи вже на такій конференціи, доки правительства интересованыхъ державъ не згодятся зовсѣмъ въ данбй справѣ такъ, що конференція мала-бы тогды лишь санкціонувати то порозумѣнье. Правительство россійске есть переконане що криза болгарска дасться ажь тогды усунути, коли Болгарія пбде за радою, яку далъ кабинеты державъ болгарскбй депутаціи и коли самій Болгаре будуть интервенцію Порты такъ само попирати, якъ то безперечно зроблять також и державы европейскій. Цѣла небезпечнбсть, думають въ Петербурзѣ, лежить въ тбмъ, що въ Болгаріи запанувала теперь партія войскова, котра носиться зъ гадкою новои революціи. Инспироване правительствомъ россійскимъ „Сѣверное Агентство“ одержало навѣть вѣсть зъ Джурджева, що Болгаре зачинають робити воротобню въ Македоніи, куди має зъ Софіи выѣхати Рижовъ, щобы тамъ формувати збройній дружины. Пбсля того самого жерела мали болгарскій официры рѣшитися утворити военну диктатуру и выбрали своимъ начальникомъ команданта Софіи. Диктатурѣ тбй мали-бы пбддатися регенты и вся власть свѣтска. Говорять також, що въ ворохобни Македонскбй бере участь и Сербія и высилає туды значній запасы зброѣ и амуниціи. Може бути, що въ звязи зъ симъ новымъ рухомъ стоить також и приѣздъ Захарія Стоянова до Бѣлграду, котрый приѣхавъ туды дня 1 л. лютого и зразъ опбсля бувъ на авдіенціи у короля Милана, а бдтакъ конферувавъ довшій часъ зъ шефомъ кабинету мин. Гарашаниномъ. — Агентъ болгарскій въ Константинополи, Вулковичъ, мавъ на меморіялъ Цанкова предложити слѣдуючій точки свого правительства: 1) Державы европейскій мають предложити свого кандидата на престолъ болгарскій; 2) унія болгарско-румелійска має бути признана; 3) правительство болгарске буде складатися зъ 16 членбвъ, а предсѣдателя правительства заменують державы; до правительства можуть вступити також два або три цанковисты; предсѣдатель буде роздѣляти роботу; 4) теперѣшне собраніе буде безпроволочно скликане до выбору князя, або теперѣшне собраніе буде розвязане, а на его мѣсце скликане нове найдальше до 30 днѣвъ; 5) румелійскій послы будуть також належати до собранія. Порта заявила, що сихъ точокъ не може зовсѣмъ пріймити. На то бдповѣла регентія, що она готова до уступствъ и що остаточне порѣшенье привезе Калчевъ. — Зъ Софіи доносять, що тамъ ходить поголоска, що въ часѣ скликаня великого собранія кн. Александеръ Батенбергскій приѣде до Букарешту. Де кн. Александеръ теперь перебуває, доси ще незвѣстно. До Єгипту ще не приѣхавъ, а була вѣсть, що бнъ выѣхавъ зъ Италіи до Франціи.

Россія. Правительство россійске заказало вывбзъ коней поза границѣ державы и докраѣвъ позакавказскихъ. — Зъ Петербурга доносять до „Pol Corr“, що вѣсти будьто-бы Гиреъ мавъ уступити а на єго мѣсце мавъ прийти амбасадоръ зъ Берлина, гр. Шуваловъ, суть неправдивій. Такъ само неправдивою есть також вѣсть, що має знову бути бдкрытый урядъ канцлера державного. До тои-жь самои газеты доносять, що министеръ финансбвъ Вишнеградскій думає знести кблька родбвъ податкбвъ безпосередныхъ, котрі за надто обтяжають торговлю а не приносять державѣ нѣякои користи; замѣсть того хоче бнъ завести загальный податокъ бдъ доходбвъ приватныхъ. — Правительство россійске забралося теперь дуже остро до протестантбвъ и наказало, щобы всѣ протестантскій книги церковній велися въ языцѣ россійскбмъ. Кблькомъ пасторамъ зроблено процесъ за то, що выступили на проповѣдяхъ противъ православнои церкви. Въ краяхъ прибалтійскихъ має бути також заведеный языкъ россійскій на зелѣзницяхъ замѣсть нѣмецкого а всѣ урядники, що не знають языка россійского, будуть усуненій.

Італія. Зъ Массавы наспѣли до Риму дуже сумній вѣсти. Абессиньскій полководець Расъ-Аллула мавъ завабити часть залоги италійскои въ засаду и побивъ єи такъ, що зъ 480 людей осталось лишь 50 при житю. Абессинцѣ забрали крбмъ того Італіянцямъ всѣ пушки. Кажуть, що Абессинцѣ мали заатакувати саму Массаву. Характеристичною, наколи лишь правдива, була-бы вѣсть, котру подавъ онодгы „Fremdenblatt“. Пбсля сеи газеты мають бути въ абессиньскбмъ войску официры россійскій зъ козацкихъ полкбвъ и беруть чинну участь въ походѣ противъ Массавы. Вѣсть о приключеняхъ въ Массавѣ выкликала въ Римѣ велике заворушенье, котре сталось причиною великои демонстраціи на улици передъ парлямептомъ, въ наслѣдокъ котрои мусѣло ажь войско выступити. Італія выслала вже помбчь до Массавы.

НОВИНКИ.

— **Пригадуємо,** що вечерокъ зъ танцями, устроюваный товариствомъ рускихъ ремѣсникбвъ „Зоря“, бдбудеся вже завтра. Маємо надѣю що П. Т. публика руска поспѣшить численно на сей вечерокъ и дасть симъ одинъ доказъ ббльше своєи симпатіи для товариства, котре такъ гарно сповняє свою задачу.

— **Выѣздъ намѣстника п. Залеского** до Вѣдня стоить — якъ доносить „N. fr. Presse“ — въ звязи зъ намѣреньемъ министерства просвѣты заснувати въ Перемышли руску гимназію.

— **Зъ Коссбвщины** пишуть намъ: Минувшого тыждня бдбулися въ Жабю выборы до Рады громадскои, але якій сумный результатъ тыхъ выборбвъ! На 36 радныхъ выбрано 12 жидбвъ! Якъ зачуваємо, священикбвъ тамошныхъ не выбрано. Выборы выпали по думцѣ звѣстнои партіи усуненого свого часу вбйта Попбвчука. То-жь Попбвчукъ знову въ Радѣ и якъ кажуть, заходить обава, що або бнъ або одинъ зъ богатирёвъ жидбвъ буде вбйтомъ. Радуйся Гуцульщино! Видко, що Гуцулы жабьёвскій ставлять партійнѣ интересы высше якъ громадскій. Не диво, де нарбдъ здеморализованый, де кватиркою горѣвки можна купити все, то чому-жь не мавъ-бы тамъ устоятись выббръ жидбвъ и ихъ поплечникбвъ. При выборахъ, якъ зачуваємо, мали дѣятись рбзній незаконности, но чи партія доброжелаючихъ для громады внесе протестъ, не знати.

— **Староство въ Равѣ рускбй** вбзвало гр. кат. парохіяльный урядъ въ Магеровѣ, щобы выдававъ метрики не въ рускбмъ а въ латиньскбмъ языцѣ, грозячи, що въ противнбмъ случаю потягне пароха до одвѣчальности. Жалувати треба, що тое староство не покликалось въ своёй бдозвѣ на постановленье законне, котре бы збороняло рускимъ парохамъ выставляти метрики въ рускбмъ языцѣ, бо, скблько намъ звѣстно, такого постановленя зовсѣмъ нема, а такъ и въ правѣ мы уважати таке розпорядженье безъосновнымъ и вымѣренымъ на обмеженье правъ руского языка.

— **Зъ причины розширеня стаціи Глинна-Наварія** на зелѣзници Львбвъ-Стрый бдбудеся дня 17 л. лютого комисія реамбуляційна. Выказъ грунтбвъ, котрі зъ тои причины мають бути занятій, буде выложеный черезъ 14 днѣвъ вразъ

зъ дотычными плянами до публичного перегляду въ урядѣ громадскôмъ. Замѣты противъ вывласненя грунтôвъ можуть бути внесений до 14 днѣвъ въ львôвскôмъ староствѣ або на мѣсци передъ комисією.

— **Габилитаційный выкладъ** ôдбувся дня 3 с. м. на львôвскôй политехницѣ. Габилитувався п. Мих. Ковальскій на доцента будôвництва; при габилитаціи ôдчитавъ ôнъ свою працю „О головныхъ основахъ старохристіяньского стилю въ архитектурѣ“.

— **На черновецкôмъ университетѣ** именованый д-ръ А. Ельтеръ зъ Бонъ надзвычайнымъ професоромъ клясичнои филологіи.

— **Наслѣдки піяньства.** Въ Тернополи пôдчасъ выладованя бочокъ зъ спиритусомъ въ магазинахъ тамошнои зелѣзницѣ почали нанятій роботники кушати мôць спиритусу такъ довго, ажь имъ той-же засмакувавъ, а потôмъ зачали пити въ заклады. Въ наслѣдокъ того попились такъ, що двохъ на мѣсци умерло а кôлькохъ ажь по кôлька-годинаôмъ тверезеню приведено, до житя.

— **Поясненье.** Въ новинцѣ п. заг. „Тенденційность кореспондента петербурского „Kraj-y“ въ 8 ч. „Дѣла“ навела Хв. редакція „Дѣла“ уступъ зъ моеи кореспонденціи о запомозѣ для рускоro театру, а для спростованя того, що я тамъ написавъ, навела уступъ зъ петиціи „Рускои Бесѣды“. Признаю, що той уступъ зъ петиціи цѣлковито суперечный зъ тымъ, що я написавъ въ „Kraj-y, та тôлько-жь осмѣлюсь замѣтити, що пишучи свою кореспонденцію я не мôгъ знати змѣсту петиціи „Р. Бесѣды“, але мусѣвъ опиратися на тôмъ, що по поводу тои петиціи говорено було въ Соймѣ, такъ якъ и цѣла моя кореспонденція посвячена справамъ соймовымъ. А въ Соймѣ зъ устъ справоздавця, гр. Ст. Баденіого чули мы ось якій слова: „Komisya budżetowa miała przed sobą tylko petycyą towarzystwa „Besidy“, które podało jako głowny motyw, dla którego zażądało podwyższenia subwencyi, fakt ten, że przedsiębiorstwo teatru ruskiego musi się liczyć z prądem obecnej chwili i przedstawiać operetkę tłómaczoną z francuskiego. Komisya budżetowa zatem, mając przed sobą tylko ten jeden motyw, nie mogła przychylić się do żądania towarzystwa „Besidy“ (гл. Sprawozdania stenograficzne z posiedzeń sejmu kr.). Радо допускаю, що п. справоздавець хибно зрозумѣвъ петицію „Р. Бесѣды“, и що въ интересѣ ей лежить таке хибне розумѣнье простувати. Але-жь на тôмъ засѣданю Сойму були присутній члены „Бесѣды“ послы, и жаденъ не спростувавъ п. Баденіого, — не простувала також „Бесѣда“ звѣстокъ о тôмъ засѣданю зъ наведеньемъ того самого мотиву въ другихъ польскихъ газетахъ (гл. „Gazeta Nar.“ ч. 18), такъ що я, яко простый справоздавець до заграничнои газеты, не мавъ причины сумнѣватися въ правдивôсть розумѣня справоздавця соймового. Думаю затымъ, що закидъ тенденційности въ сѣмъ разѣ мене зовсѣмъ не дотыкае. — *Иванъ Франко.* — (*Примѣтка Редакціи.*) До сего поясненя п. Франка скажемо кôлька слôвъ. Нынѣ стало вже рѣчію ясною, що референтъ комисіи буджетовои зле зрозумѣвъ мотивованье Выдѣлу „Рус. Бесѣды“ и длятого поставивъ въ имени комисіи внесенье, щобы Соймъ надъ просьбою о пôдвышенье петиціи перейшовъ до порядку дневного, — хотяй, своею дорогою, польскій театры побирають великій субвенціи властиво бôльше на опереты, якъ на оперы. — Правда, що въ Соймѣ засѣдають два члены „Рус. Бесѣды“, проф. Романчукъ и сов. Бережницкій, але они не суть анѣ членами Выдѣлу „Бесѣды“, анѣ членами комисіи буджитовои, отже нѣчого простувати не могли, бо зъ предметомъ не могли бути обôзнанй. Обсктивна згадка о тôмъ въ „Gazet-ѣ Nar.“ також не могла нѣкому выдатись небезпечною, тымъ бôльше, що Соймъ пôдвысшивъ субвенцію о 1000 зр. Коли однакожь п. Франко на пôдставѣ найобсктивнѣйшои згадки въ „Gazet-ѣ Nar.“ въ дописи своѣй до поважного петербургского „Kraj-y“ назвавъ „Руску Бесѣду“ — хиба на потѣху ворогамъ Руси — „идіотами“ и зъ такою индигнацією кличе: „Na taki cel pieniędzy krajowych sejm wyrzucać nie może i nie powinien!“ — якъ коли-бъ Соймъ коли-небудь выкинувъ що на цѣли руски! — то такій способôбъ писаня кождый безсторонный чоловѣкъ назве уже „тенденційностію“. „Простый справоздавець“ написавъ-бы бувъ такъ, якъ написала „Gazeta Nar“, обективно, а не выѣздивъ-бы зъ „идіотизмомъ“ и т. д.)

— **Поголоски весений,** котрій кружать по цѣлôй Европѣ, выкликали також и въ нашôмъ краю немале занепокоенье. Зъ многихъ сторôнъ доносять намъ, що жителѣ въ нашôмъ краю затревожились сильно сими поголосками, до чого очевидно найбôльше причинились списы ополченцѣвъ. У Львовѣ стоить цѣлыми днями велика маса ополченцѣвъ передъ магистратомъ, цѣкавыхъ довѣдатися, що и якъ о кождôмъ записано въ списахъ ополченцѣвъ выставленыхъ до публичного перегляду. Говорять, що на янôвскихъ поляхъ за Львовомъ и въ Ярославщинѣ мають ставитися бараки, призначенй, якъ кажуть, для ополченцѣвъ. Зъ всѣхъ тыхъ и тôмъ подôбныхъ вѣстей, користають дуже пильно жиды. Въ Бродахъ розôйшлась по заказѣ вывозу коней зъ Россіи вѣсть, що незадовго буде також заказаный вывôзъ збôжа. Мимо волѣ насуваесь гадка, що жидôвскій купцѣ и капиталисты не пропускають нѣякои нагоды, щобы не зробити зъ неи заразъ капиталу. Тою спекуляцією пояснясь въ великôй части також значне обниженье курсу папернôвъ на всѣхъ майже биржахъ европейскихъ. Треба отже бути осторожнымъ и не всему вѣрити та не безпокоитись безъ потребы.

— **Въ Ператынѣ** повѣта каменецкого замерзъ сими днями жовнѣрь 80 полку, Михайло Шингера. Ôнъ стоявъ на россійскôй граници яко членъ ôддѣлу контумаційного а зъ ôдтамъ выслано его до Стоянова по чоботы для войска На дорозѣ коло Ператына постигла его смерть ôдъ морозу и на другій день знайдено его тамъ вже неживого.

— **Зъ Германковки** доносять намъ, що въ тамошныхъ лѣсахъ убито въ чотырохъ дняхъ ôдъ 11 до 15 сѣчня с. р. зъ пять ручниць 185 залцѣвъ, 3 цапы, 3 лисы и 2 дики, причѣмъ выполошено 39 штукъ дикôвъ. Гр. Баворовскій, до котрого сей лѣсъ належить, постановивъ устроити тамъ знову незадовго ловы на дики, котрыхъ тамъ вже за богато розмножилось.

— **Университетъ на Сибири.** Въ осени сего року буде ôдкрытый университетъ въ захôднесибирскôмъ мѣстѣ Томску. Будынокъ на университетъ сей стоить вже ôдъ давна готовый и професорôвъ вже також именовано сими днями. На першій початокъ не буде сей университетъ мати бôльше якъ 35—40 слухателѣвъ.

— **Лѣкаря** шукае мѣсточко Устье въ пов. залѣщицкôмъ и жертвуе ему кромѣ приватнои практики рôчну платню 300 зр.

— **Торговля дѣвчатами.** У Львовѣ придержано сими днями жида І. Штрога одного зъ шайки торговельникôвъ дѣвчатами. Вже ôдъ довшого часу впала була львôвска полиція на слѣдъ, що Штрогъ вывозить молодй дѣвчата до Америки, однакъ ôнъ зъумѣвъ устеречися передъ увязненьемъ и утѣкъ до Константинополя. Передъ кôлькома днями вернувъ ôнъ до Львова, щобы приладити новый транспортъ дѣвчатъ и тутъ дôстався въ руки справедливости.

— **Поединокъ зъ министромъ.** Дня 27 сѣчня с. р. ôдбувся въ Букарештѣ поединокъ мѣжь членомъ румуньского парляменту Флева а министромъ заграничныхъ справъ Ферикиде. Причиною поединку було оскорбляюче выступленье Флевы въ парляментѣ противъ министрôвъ. Министеръ ранивъ Флеву въ руку, а зъ сеи причины выправили прихильники раненого въ парляментѣ знову бурливу демонстрацію противъ министрôвъ.

Наука, штука и литература.

— **Украиньскій театръ М. Кропивницкого** ôдограе сими днями въ Петербурзѣ мельодраму Гушалевича „Пôдгôряне“ зъ прекрасною музикою М. Вербицкого.

Вѣсти зъ Аел. Львôвскои.

На конкурсѣ розписаній ухвалою зъ дня 28 сѣчня с. р.: до ч. 8107 парохія Будилôвъ дек. бережаньского наданя приватного; до ч. 608 парохія Липовиця дек. перегôньского наданя цѣсарского. Речинець для обохъ конкурсôвъ до дня 24 марта 1887.

Введеный: о. Александеръ Темницкій яко завѣдатель парохіи св. Бригиты при мужескôмъ карнôмъ заведеню у Львовѣ.

Увôльненій оо.: Лука Бобровичъ ôдъ завѣдательства парохіи въ Николаевѣ дек. бобрецкого; Петро Крипякевичъ яко сотруд. викарія архикатедрального и введеный яко завѣдатель парохіи св. Петра и Павла у Львовѣ.

Додатокъ особистый удѣлило намѣстництво оо.: Юліяну Галькевичу въ Краснôмъ, Николаю Кобриньскому въ Цѣневôй, Іосифу Нижанковскому въ Дѣдушицяхъ великихъ, Іосифу Онышкевичу въ Серникахъ до кôнця 1887 р.

Намѣстництво асигнувало пароху въ Потуторахъ о. Евтимію Громовичу для наданого сотрудника 300 зр. дотаціи зъ фонда религійного на одинъ рôкъ почавши ôдъ 5 марта 1886 до 4 марта 1887, а именно для о. Галькевича, бувшого сотрудника въ Потуторахъ ôдъ 5 марта 1886 до 18 листопада 1886, а о. Ярославу Сѣткевичу ôдъ 20 листопада 1886 до 4 марта 1887. Для сотрудника въ Сушнѣ о. Діонизія Свистуна при пароху о. Михаилѣ Кордубѣ асигнувало намѣстництво 300 зр. ôдъ 16 лютого 1886 до 9 лютого 1887.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Старшими лѣкарями при галицкихъ полкахъ именованй д-ры Богданъ Пйонткевичь и Жигмонтъ Кляйнъ.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збôжемъ.** На великихъ збôжевыхъ торгахъ европейскихъ настала теперь трохи застоя и непевнôсть тенденціи, а то головно въ наслѣдокъ непевнои ситуація политичнои, а ôдтакъ и для того, що запасы збôжа суть въ цѣлôй Европѣ досыть вже малй. Подажь есть теперь въ цѣлôй Европѣ мала, бо нѣхто не продае радо при теперѣшныхъ цѣнахъ, хто до того не есть змушеный, а коли вже хто и продае, то жадае высшихъ цѣнъ, якъ тй що платятся на торгахъ. Галичина занимала дотеперь выимкове становище въ торговли збôжемъ, бо мала богате жниво, але и нашй запасы вже вычерпуються и длятого треба бути осторожнымъ въ торговли и не зважати на хвилевый станъ торгôвъ, котрый дуже часто стоить пôдъ вплывомъ спекуляціи; треба отже глядѣти на фактичный станъ а не давatись баламутити хвилевою знижкою або звышкою. Нашй торги краевй були дотеперь сталй и значно оживленй. Въ Празѣ плачено пшеницю по 10.45 зр. до 10.85 а у Вѣдни по 9.75 зр. до 10.35 зр.; у насъ 9 зр. — Цѣны жита суть сталй хочь незначно пôдносяться. У насъ плачено жито по 6.45 зр., у Вѣдни по 7.30 а въ Празѣ навѣть по 8.45. Довôзъ жита зъ Россіи до насъ незначный. — Попытъ за ячменемъ броварнымъ бувъ досыть значный, але подажь мала. Овесъ галицкій плачено у Вѣдни по 6·60 зр., инший навѣть до 7·24 зр.; у насъ плачено по 5·50 зр. при значнôмъ вывозѣ до Чехіи, Моравы и Угорщины. Цѣна ôвса такъ само якъ и жита иде все въ гору, але треба на то зважити, що спекулянты закупуючй овесъ и жито суть великій богачѣ, дѣлають спôльно на всѣхъ биржахъ и що въ ихъ интересѣ лежить, щобы повздержати всяку дальшу звышку. — Торговля рѣпакомъ слаба. — За горохомъ есть лишь попытъ мѣсцевый. — За конюшиною червоною есть великій попытъ; цѣны пôдносятся на всѣхъ торгахъ; у насъ платять по 52 зр. и высше. За конюшиною бѣлою есть також великій попытъ и платять до 70 зр.; шведску до 70 зр.; тимотку до 36 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. О. К. въ Н.: Чи и де дѣдъ пралата куликôвского бувъ рускимъ священикомъ — не знаемо. — **Вп. Н. Л въ Стан.**: „Просвѣта“ приймае до своеи библіотеки всякій книжки, що мають свою вартôсть. — **Вп. И. В. въ Стр.**: Просимо грошѣ въ ковертѣ переслати просто въ редакцію „Кіевск. Стар.“ въ Кіевѣ. — **Всч. М. Ч въ Верхобужи:** 11 листопада 1885 р. заплатили Вы черезъ „Зеркало“ лише 3 зр и зъ ôдси все рôзница о 1 зр. — **Пов. Касино въ Долинѣ**: Заплачено до 30 червня. — **Вп. П З. въ Станиславовѣ**: Не журѣться, якось оно буде; кобы здоровье. — **Вп. В. Л. въ Залôзцяхъ**: За наддатокъ сердечне Спаси-бôгъ.

Подяка.

Сподобалося Всевышнёму покликати до до себе мого найдорожшого мужа а дѣтей моихъ найлѣпшого батька. Въ тôмъ тяжкôмъ нещастю ôдрадно намъ було, що добрй люде не опускали насъ ôдъ початку слабости дорогого покôйника до кôнця.

За то складаю подяку передовсѣмъ Вп. п. директорови Витославскому зъ Велдѣжа, котрый спиравъ насъ не лишь словомъ потѣхи, але и дѣломъ, а коли люта смерть забрала свою жертву, зложивъ хорошій вѣнець на домовинѣ умершого; п. докторови Якобі, що не щадивъ трудôвъ, щобы бодай улекшити хорому терпѣня; Вп. паньству Озаркевичамъ зъ Болехова, що не опускали насъ зъ нашимъ угасаючимъ хорымъ а особливо п. Озаркевичевôй, котра була взяла на себе цѣлый зарядъ мого дому; Вп. пп.: Ротеровôй зъ Выгоды и Охримовичевôй зъ Илемя, що пôднялись приготовити мене и моихъ до страшного удару. Дякую за приятельскій услуги пп. Гадзѣньскому зъ Выгоды и Шашкевичеви зъ Лолина, Вп. Ступницкому и Колянковскому зъ Велдѣжа, якъ також оо. Охримовичеви зъ Илемя и Яновичеви зъ Лопянки, котрй заступали хорого въ приходѣ и всѣмъ Вп. отцямъ, що прибули на похоронъ а именно о. деканови Левицкому зъ Княжѣвского, о. Дорожиньскому зъ Мизуня за щире надгробне слово, о. Лопатиньскому зъ Долины, о. Левицкому зъ Рахинѣ, о. Саболтѣ зъ Липовицѣ, о. Щуровскому зъ Струтына, о. Головкевичеви зъ Спаса и о. Макаревичеви зъ Сварычева. — Щиру подяку складаю всѣмъ Вп. Членамъ Рады повѣтовои въ Долинѣ, що почтили память мого мужа надгробнымъ вѣнцемъ и Вп. делегатамъ Жегестовскому и Альбиновскому за ласкавый трудъ, якъ також за послѣдну услугу родинѣ, що прибула зъ далекихъ сторôнъ, Вп. урядникамъ скарбу бр. Цопера, пп. учителямъ, форштвартамъ и ремѣсникамъ зъ Велдѣжа, колонистамъ зъ Енгельсбергу и честнымъ прихожанамъ всѣхъ трохъ селъ, котрй громадно зôбрались и щиро жалували за своимъ пастиремъ, зъ котрымъ въ тѣсноѣ звязи прожили 20 лѣтъ.

Марія Рошкевичева, жена покôйника, зъ дѣтьми.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы гипотечнй

якъ також

5% преміованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1809 55—0

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1838 1—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

ЮСИФЪ ЩЕРБА

майстеръ столярскій

у Львовѣ при ул. Оссолиньскихъ ч. 16

поручае свою ново-уряджену и збôльшену

Роботню выробôвъ столярскихъ.

Всякій працѣ при будовахъ, також при будовахъ церквей и палатъ на провинціи, дальше всякій меблѣ и гарнитуры до урядженя сальонôвъ выконуе пôсля найновѣйшихъ рисункôвъ и въ найкрасшôмъ смаку зъ добôрныхъ и сухихъ матеріялôвъ за умѣрену цѣну.

Поручаючи свою роботню ласкавымъ зглядамъ Вп. П. Т. Публики, просить о численнй замовленя.

1828 (2—2)

Роботня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнй новй и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и мае також на складѣ решѣтки дротянй и огороджения звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 1—12

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матеріи краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ також 1656 Вск. Духовенству 62—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконую т я точно и ретельно. На жаланье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 4 л. лютого 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	188 —	193 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	200 —	205 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. .	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 50	99 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	101 50	102 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 50	98 50
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 50	100 50
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	99 50	100 50
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред тал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	49 —	53 —
Гал. Зав. кред сел 2½% (давн. 5%) въ ликв	42 —	45 —
Общ роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	103 25	104 75
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев зъ 1873 по 5% а. в .	104 —	106 —
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	95 —	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	26 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	6 —	6 05
Наполеондоръ	10 06	10 16
Пôвъимперіалъ	10 35	10 48
Рубель срѣбный	1 54	1 61
Рубель паперовый	1 15½	1 17½
100 марокъ нѣмецкихъ	62 95	63 30

Роботня столярска 1824 5—8

В. ЖААКА и І. КУБИЧА

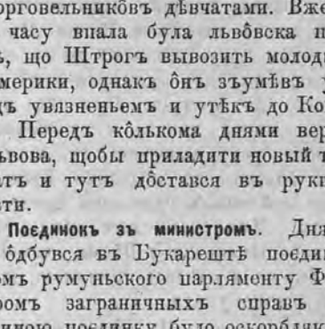
у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17

выготовляе всякій выробы входячй въ фахъ столярскій, по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Курсъ збôжа зъ дня 4 л. лютого 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львôвъ ôдъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôдъ зр.	Тернопôль до зр.	Пôдволочиска ôдъ	Пôдволочиска до	Черновцѣ ôдъ	Черновцѣ до	Ярославъ ôдъ зр.	Ярославъ до зр.
Пшеница	8.—	9.—	8.—	8 65	8.—	8 65	7 75	8 70	8.50	9 30
Жито	5.75	6 45	5.50	6 35	5.50	6 35	5 35	5.90	5 90	6 30
Ячмѣнь	4.50	7.—	4.50	7.—	4.25	7.—	4.50	7 20	5 —	7.20
Овесъ	5 —	5 50	4.75	5.35	4 70	5 —	4 35	5 —	5.—	5 50
Горохъ	5.70	9.—	5.50	9.—	5.50	8.50	5.50	9.	6.—	9.50
Конопл.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	4 50	5.50	4 25	5.—	4 25	4.50	—.—	—.—	4.90	5 25
Лянка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Рѣпакъ	9.—	9.15	9.—	9 05	9.—	9.05	—.—	—.—	9.—	9.25
Конюшина червона	40 —	52.—	40 —	52.—	38. —	50 —	30.—	50.—	40.—	52.—
„ бѣла	40.—	65.—	40.—	65.—	38 —	65 —	45 —	65 —	45.—	65.—
„ шведска	40 -	70.—	40.—	70 —	35.—	75.	—.—	—.—	40.—	75.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кило	5 —	40.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Оковита за 10.000 литр. проц. 24 70—25 25 зр.

Кава, Чай и пр. въ 3 минутахъ!

Хто собѣ въ майже хвилево короткôмъ часѣ лише 3 минутъ, безъ грубки, дерева и вугля хоче самъ приладити собѣ каву. чай, печено, яйця и т п. нехай замовитъ введеный мною и у всѣхъ державахъ патентованый

Спиритусовый апаратъ до варенія „RAPID“

съ 7 способными до регуляціи поломенями, знаменито зробленый, окрасу кождого стола, якъ практичный такъ и дешевый. бо за ледви 1 кр. спиритусу можна приготовити 6 чашокъ кавы або чаю.

Легкій мовь для дитины, безъ всякои небезпечности! Нѣякого кнота, нѣякого дыму, нѣякого сопуху! Для приватныхъ людей, для родинъ, для гостинниць и кавирень дѣйстно необходимый!

1 елегантный апаратъ до варенія Rapid . . . зр. 3·50
1 „ „ „ „ съ деликатнымъ чайникомъ и посрѣбленымъ цѣдилцемъ . зр. 5·—
1 сальоновый апаратъ до варенія Rapid комплетный, съ найделикатнѣйшимъ чайникомъ и цѣдилцемъ для сальонôвъ и товариствъ (съ поученьемъ, якъ его уживати) . . . . . зр. 6·50

Вывозится масами у всѣ части свѣта бо сей апаратъ за-для дешевости, красы и легкого обходу съ нимъ тѣшится незвычайнымъ попытомъ. Єдино спроваджувати черезъ 1782 4—4

Wiener Commisions- und Exportgeschäft

ANTON GANS, Wien III, Kolonitzgasse 8|14.

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ слѣдуючого тыждня розпочинаеся друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

выдаваного заходомъ Олены Пчôлки и Наталіи зъ Озаркевичѣвъ Кобриньскои. Альманахъ той складатися буде зъ самыхъ оригинальныхъ праць галицко- и украиньско-рускихъ женщинъ, и выйде около Великодныхъ святъ въ объемѣ 15—20 аркушѣвъ друку въ 8°. Мѣстити буде поезій, повѣсти и розправы науковй. Цѣна препумераційна установлюеся на 1 зр. 55 кр., цѣна склепова буде пôдвышена. — Предплату ажь до часу укôнченя друку принимае Наталія Кобриньска въ Болеховѣ, а також упрошенй до того редакціи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вшов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транеспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля побочь стоячого цѣнника ☛

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, також за послѣплятою, опакованье франко.

☛ Особливо звертаеся увагу на Знаменитій роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½ кило .	1	60
„ „ мелянжь	„ „ .	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „ .	2	—
„ найлѣпша	„ „ .	3	—
Мелянжь каравана	„ „ .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. І.	„ „ .	3	20
„ (Ч. ІІ.	„ „ .	4	60
„ (Ч. ІІІ.	„ „ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60 р.	2	40
„ („	2 „ — „	3	—
„ („	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кило .	1	60
„ (Г. prima	„ „ .	1	80
„ (non plus ultra	„ „ .	2	50

☛ Ласкавй поручення почтою, опаковане франко. 1802 12—20

Лишь правд съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаеся симъ правдивый

Pain-Expeller

съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптекахъ

Купецкій ученикъ

знайде помѣщенье

въ Торговли Михаила Дымета

1829 1—6 **у Львовѣ.**

Вымагаеся укôнченои низшои гимназіяльнои або реальнои школы.

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способѣ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбній письма, якъ подання, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигинôвскій.

Томъ І: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

☛ **Хто купуе у п. В Левицкого въ Залôзцяхъ, платить за І прим. тôлько 3 зр. 30 кр.** — Для предплатниковъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а в, а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширній высилае на жаданье п. В. Левицкій въ Залôзцяхъ. Въ выняткôвыхъ случаяхъ даеся 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ (8—15)

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичнй статьѣ, практичнй поученя и всякій информаціи дотыкаючій господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ,ôдповѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ 2 зр., на пôвъ року 1 зр. 20 кр.

Редакція и Адмиинистрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

☛ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Бединарского.

Ч. 10. Львôвъ, Вторникъ 27 сѣчня (8 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надослане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимаютъ: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр.
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☞ Просимо поспѣшити зъ присылною предплаты и залеглостей.

Ватиканъ и Берлинъ.

Коли переглянемо карты исторіи зъ послѣднихъ часôвъ, то мимо волѣ прийдемо до переконаня, що живемо въ часѣ несподѣванокъ, котрыхъ майже нѣякій людскій розумъ не въ силѣ анѣ предвидѣти анѣ обчислити. До такихъ несподѣванокъ належить такожь письмо папского секретаря стану, кардинала Якобиніого, выслане до нѣмецкой партіи центрумъ пôдъ адресою папского нунція въ Монахіюмъ, монсиніора ді Пєтро. Коли по розвязаню нѣмецкого парляменту розбійшлась першій разъ чутка, що кн. Бисмаркъ маѣ якесь важне заявленье папы о становищи центрумъ до такъ важной теперь для нѣмецкого правительства справы септенату, и що сей голосъ папы буде мати рѣшаючій вплывъ на становище нѣмецкихъ католикôвъ при новыхъ выборахъ, то нѣхто майже не хотѣвъ сему вѣрити и були навѣть голосы, котрй сю вѣсть уважали просто за одну зъ тыхъ многихъ сензаційныхъ поголосокъ зъ послѣдныхъ часôвъ, за котрыми слѣдуе заразъ зô всѣхъ сторонъ офиціяльне и пôвъофиціяльне дементи. Поголоска показалась однакожь правдивою. Заявленье папы було вже въ рукахъ нѣмецкой дипломатіи, коли въ газетахъ появилась о нѣмъ звѣстка, а „Pol. Corr.“ оголосила теперь дословно змѣстъ сего документу. Дата сего письма есть зъ 21 сѣчня 1887 р. и оно звучить якъ слѣдуе:

„Всечестнѣйшій Пане! Ваше цѣнне письмо, до котрого Вы долучили письмо бр. Франкенштайна, я одержавъ. Не хочу розбирати причинъ, котрыми баронъ старався оправдати поступованье центрумъ при голосованю надъ септенатомъ, але уважаю за рѣчь дуже нагду и важну, щобы звернути увагу на другу часть его письма. Ôнъ бажае довѣдатись, чи св. престолъ есть того погляду, що дальше истнованье центрумъ въ парляментѣ не есть вже бôльше потрѣбнымъ, въ котрôмъ случаю ôнъ вразъ зъ своими товаришами зрѣкся-бы своихъ мандатôвъ на дальше. Ôнъ додае, що, якъ въ 1880 р. пояснивъ, центрумъ не може бути послушнымъ въ виду законôвъ, котрй не суть церковнй и котрй не ôдносяться до правъ церкви.

Вы, монсиніоре, маѣте насампередъ заявити баронови, що св. престолъ признае непремѣнно заслуги, якй положило центрумъ и его проводирѣ для защиты католикôвъ. Въ имени св. Отця звольте ему отже на его пытанье подати слѣдуючй замѣтки.

Задача католикôвъ, боронити своихъ религійныхъ интересôвъ, не може ще уважатися довершеною. Треба при тôмъ мати на оцѣ сторону абсолютну и тревалу а ôдтакъ такожь и сторону гипотетичну и дочасну; треба старатися усунути зовсѣмъ законы культурной борбы, боронити правного пояснюваня новыхъ законôвъ и пильнувати ихъ выконуваня — се условія теперѣшнои акціи католикôвъ въ парляментѣ.

Треба дальше розважити, що въ народѣ, въ котрôмъ религійнй ôдношеня помѣшанй, а протестантизмъ принято за религію держави, можуть найтись причины до религійного дразненя, при котрыхъ могли-бы католики бути покликанй боронити своихъ поглядôвъ въ законнôй дорозѣ або ужити свого вплыву для полѣпшеня свого положеня.

Не залишѣть такожь пôднести, що католицка парламентарна партія, котра сочуствуе неудержимому положеню головы церквы, може ужити доброи нагоды, щобы высказати бажанье своихъ католицкихъ землякôвъ въ користь папы.

Для партіи центра, яко партіи политичнои, признавалась завсѣгды необмежена свобода акціи; але-жь коли розходиться о интересы церквы, не може оно зъ становиска партійного сй интересы пôсля свого погляду заступати.

Наколи св. Отець отсе думавъ, що мусить высказати центрови свои бажаня дотычно септенату, то треба се приписати сей обставинѣ, що се пытанье вяжесь зъ пытанями важными религійно и морально.

Попередъ всего були важнй причины припускати, що наколи-бъ правительство було вдоволене поступованьемъ центрумъ при голосованю надъ септенатомъ, то оно було-бы сильнѣйше взялось до ревизіи маевыхъ законôвъ и бôльше бы ихъ узгляднило.

Св. престолъ бувъ-бы ôдтакъ въ другôй линіи черезъ посередництво партіи центра старався удержати миръ, бувъ-бы тымъ зъобовязавъ собѣ берлиньске правительство и бувъ-бы ôдтакъ настроивъ его прихильно для центрумъ и дружно для католикôвъ.

Напослѣдокъ хотѣвъ св. престолъ радами, даными що до септенату, довести до новои нагоды, щобы статися милымъ цѣсареви нѣмецкому и кн. Бисмаркови. Зъ другои стороны не може св. престолъ зъ становища своихъ власныхъ интересôвъ, котрй суть тй самй, що и интересы католикôвъ, пропустити такои нагоды, черезъ котру бувъ-бы позыскавъ собѣ могучу нѣмецку державу для полѣпшеня свого будучого положеня.

Повыщй отже замѣтки, котрй пôсля погляду св. престола ôдносяться до религійныхъ и моральныхъ справъ стоячихъ въ звязи зъ септенатомъ, спонукали св. Отця высказати центрови свои бажаня. Будьте ласкавй передати се письмо бр. Франкенштайнови и приказати ему, щобы ôнъ подавъ его до вѣдомости членôвъ центра“.

Такій отже есть змѣстъ сего надзвычайно цѣкавого документу. Зъ него показуесь, якъ Ватиканъ и Берлинъ зручно ведуть свои дѣла, якъ взаимно себе попирають, але лишь тамъ, де одна або друга сторона маѣ надѣю вызыскати добру нагоду для своихъ цѣлей политичныхъ. Що однакожь найбôльше впадае въ очи, то есть, що папа не тôлько выступивъ теперь въ такôй справѣ, котра не стоить въ нѣякôй звязи зъ религіею, але навѣть майже безпосередно мѣшаесь у внутрѣшнй справы нѣмецкои держави, веде акцію выборчу, вплывае на парляментъ и приказуе майже католикамъ такъ голосувати, якъ сего жадае кн. Бисмаркъ. Все то робиться длятого, щобы приподобатись нѣмецкому цѣсареви и кн. Бисмаркови а ôдтакъ ужити ихъ для своихъ цѣлей, для полѣпшеня будучого положеня св. престола. Цѣли, якъ видко, далекосягаючй и хто може знати, де они кôнчаться, чи лишь въ самôй Италіи чи може такожь и въ Нѣмеччинѣ або може и на далекôмъ Всходѣ. Фактомъ есть лишь то, що самъ кн. Бисмаркъ, котрый хотѣвъ освободити Нѣмеччину ôдъ вплыву Ватикану, нынѣ самъ ему пôддаеся и кличе его на помôчь. Що теперь зробить Виндгорстъ и его партія, покаже недалека будучнôсть.

Голосъ станьчикôвъ о справѣ рускôй.

Наша статья о убитью гимназіи рускои въ Перемышли не подобалась такъ дуже пôдвавельскимъ станьчикамъ, що органъ ихъ „Czas“ въ кореспонденціи зô Львова на саму згадку о Руси и ея правахъ національныхъ въ Австріи, просто сказавши, казиться. Навѣвши уступъ, въ котрôмъ „Дѣло“ въ имени народу рускаго домагаесь, щобъ кабинетъ надъ руйнуючимъ Австрію елементомъ станьчикôвъ и подолякôвъ, звѣстныхъ зъ фанатичнои нетерпимости до Руси, перейшовъ до порядку дневного, наколи хоче мати спокôй въ Галичинѣ, — „Czas“ надягае на себе сукманку невиннои дѣвчинки и забувши, що онъ есть представителемъ старыхъ закаменѣлыхъ грѣшникôвъ зъ-пôдъ Вавелю, пише отъ яке оправданье для соймовои бôльшости: „То ухвалу соймову, котрою постановлено завести паралельнй клясы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ при гимназіи въ Перемышли, называе „Дѣло“ ударомъ? То за то домагаеся розвязаня Сойму? За то грозить наслѣдствами, за котрй не бере на себе одвѣчальности? За то звертаесь до правительства и пригадуе ему, що незадоволенье Русинôвъ може хтось другій выхôснувати въ некористь Австріи? А що-жь бôльше могло-бъ написати „Дѣло“ и чимъ ще грозити Полякамъ и правительству, якъ бы дѣйстно хто-небудь схотѣвъ задати ударъ народови рускому, наколи-бъ дѣйстно ôдсуджено его ôдъ всякихъ правъ и намѣрено надъ нимъ перейти до порядку дневного? Чи можна на серіо числитись зъ голосомъ органу, котрый въ сей способôбъ веде свою политику, що до тои степени не може задержати мѣры и зраджуе не лишь ненависть до „robratymczego“ народу, але кромѣ того недостатокъ всякои лояльности для державы и правительства, до котрого будьто ôдкликуесь. „Дѣло“ грозить наслѣдствами; „Дѣло“ пригадуе правительству, на чию користь выйде незадоволенье его сторонництва, а прецѣнь дуже ясно, що мѣститься въ сихъ словахъ. На станьчикôвъ и подолякôвъ „Дѣло“ звалюе всю вину — и ошибаеся дуже. Наколи хто виноватый, що не всѣ жаданя Русинôвъ и не въ повнôй цѣлости можуть бути осуществленй — то самй Русины. Уважный читатель артикулôвъ дневникôвъ рускихъ самъ се зрозумѣе. Чи голосы тыхъ дневникôвъ даютъ яку поруку? Чи не були они завсѣгды, въ кождôй справѣ, объявомъ ненависти партійнои, упереджень? Чи не посувались при кождôй нагодѣ до фалшованя исторіи, до топтаня ногами всякихъ религійныхъ и политичныхъ союзôвъ историчныхъ? Чи не говорено въ Соймѣ и дневникахъ, що ôдвѣчна унія у народôвъ вже давно не существуе? Чи не называно ôдвѣчныхъ жителѣвъ тои землѣ, правыхъ ей горожанъ, Полякôвъ по крови и кости, пришельцями? Чи не ругано спôльну традицію историчну, хотячи знищити всю бувальщину, а натомѣсть ставити якйсь мутнй а политично недоспѣлй миты велитôвъ двадцятьмиліонныхъ? Чи про-то не поставлено квестіи на грунтѣ такôмъ, що жаденъ народъ ôдаючій о своѣ достоиньство и свою будучнôсть, що жадне правительство, ôдаюче о ладъ и своѣ существованье, не могли такй тенденціи анѣ брати пôдъ свôй покровъ анѣ на нихъ призволяти. Треба було пробачити то „Дѣлу“ почислитись найперше зъ своею совѣстею, закимъ стало грозити, що якомусь ворогови вся користь зъ незадоволеня Русинôвъ припаде въ участи.“ Ôдтакъ указуе ще „Czas“ на статьи „Слова“ и „Пролома“, писанй въ справѣ подѣлу Галичины и на тему о „однôмъ языцѣ“, и все то, по гадцѣ „Czas-у“, есть достаточнымъ, щобъ оправдати всесторонно бôльшôсть Сойму галицкого въ справѣ гимназіи рускои въ Перемышли, котра усуненьемъ внесеня пос. Романчука заперла ворота „takim prądom i takim tendencyom.“

Оттаку вязаночку поглядôвъ на справу руску принѣсъ намъ „pobratymczy Czas“ въ ч. 27 зъ 4 лютого 1887 р.

Признаемось, що не першій разъ приходилось намъ не тôлько читати, але и ôдпирати подôбній елюкубраціи „Czas-у“. И хто-жь якъ не ôнъ маѣ обовязокъ змывати довголѣтній тяжкй провины свого сторонництва супротивъ Русинôвъ галицкихъ? Жаденъ органъ польскои прасы не выступавъ про-то зъ такимъ множествомъ пустыхъ инсинуацій противъ насъ пôдъ теперѣшну пору, якъ органъ станьчикôвъ краковскихъ, бо и нѣяке друге сторонництво польске не кипить такою адскою ненавистію противъ Руси, якъ „Czas“ и его слѣпй асеклѣ. Але и якъ незручно боронить бѣдолаха послѣдного кроку бôльшости соймовои! Оно вправдѣ трудно боронити справы, котрои батькомъ есть расовый антагонизмъ, а матерею крайна нетолеранція, але для збереженя достоиньства партіи и дальшого покрываня ей злобныхъ противъ Руси тенденцій, лучше було про цѣле дѣло мовчати такъ, якъ колись „Przegląd-owi Lwowsk-omu“ велѣли о рускôй справѣ мовчати нашй станьчики львôвскй, въ солодкôй надѣи, що мовчаньемъ убьють справу руску.

Есенція незручнои обороны „Czas-у“ лежить головно въ тôмъ, що ôнъ самъ собѣ перечить. И такъ подавъ „Czas“ два днѣ передъ тымъ (въ ч. 26 зъ 2 лютого 1887 р.) зъ найпевнѣйшого жерела вѣденьского вѣсть, що ухвала соймова зъ 24 сѣчня с. р. не одержить цѣсарскои санкціи, бо цѣла справа гимназіи рускои повинна була трактоватись не на основѣ артикулу V. шкôльнои уставы соймовои зъ 22 червня 1867 р., а артикулу VII. Вѣсть та значить то само, що Русины на теперь не одержать навѣть паралельокъ рускихъ въ Перемышли и що ще два роки належало-бъ имъ ждати на тую велику ласку изъ стороны фракціи „Czas-у“. А мимо того дорѣкае ôнъ „Дѣлу“ тымъ, що оно пôдняло алармъ, хочь Соймъ ухвалою паралельокъ рускихъ

Образки зъ Одессы.

IV.

Якъ всюды въ Россіи, такъ и въ Одессѣ лишь мала частина образованыхъ людей, проче кôнчило свои науки въ народныхъ школахъ, або и зовсѣмъ школы не бачило. Тамъ стрѣтишь тысячѣ людей, що убранй зъ паньска, въ сурдутахъ и въ рукавичкахъ, а одной буквы не умѣють написати, одной не умѣють перечитати. Всюды стрѣчаешь бѣдацтво умыслове, якъ було у насъ въ 30-ыхъ и 40-ыхъ рокахъ: о политичнôмъ ходѣ дѣлъ тамъ не мають понятя, въ науковй диспуты нѣхто не вдаесь, — тамъ жиють плетеницями зъ житя роднинного, интригами любовными и справами, якъ по маленькихъ мѣсточкахъ. Одесскй газеты идуть пôдъ ладъ своеи публики и кормлять ей новинками и фелетонами, котрыхъ моральне ниво часто дуже низьке. Смакъ публики найлучше характеризуеся тымъ, що въ Одессѣ публичнй (огородовй) забавы удаються лишь тогдѣ, коли величезными афишами заповѣдяться „фэй-ерверки“ — тогдѣ огороды не можуть помѣстити наплываючихъ гостей; фестины безъ штучныхъ огнѣвъ, хочьбы и на найкрасшй цѣли, якъ я наглядно переcвѣдчився, не удаються нѣколи.

Хочь я не великій ентузіястъ жидôвъ, а мушу признати, що въ Одессѣ такъ званй нѣмецкй жиды и жидики становлять головный процентъ властивои интелигенціи. То по части люде наплывовй, що по рôзныхъ европейскихъ академіяхъ набули образованя и теперь выхôсновують свою науку посередъ темного мѣщаньства; по части мѣсцевй уроженцѣ, що покôнчили въ Одессѣ середнй и высшй школы. Нѣкуды правды дѣти, зъ посередъ одесскои людности до шкôлъ найрадше горнуться жиды; передъ двома роками въ одесскôй гимназіи на 400 ученикôвъ було 300 жидôвъ, а лишь 100 иншихъ народностей — послѣдный рôкъ гимназіи укôнчивъ одинъ православный, а всѣ прочй були жиды. Правительство, застрашене такимъ ожидовленьемъ шкôлъ, выдало вправдѣ наказъ, щобъ до гимназій принимати лишь певный процентъ „евреевъ“, але се не двигне числа православныхъ ученикôвъ, не выстане для заповненя потрѣбнои въ краю интелигенціи. Окрôмъ урядникôвъ и учителѣвъ потреба еще лѣкарѣвъ, адвокатôвъ, урядникôвъ до закладôвъ приватныхъ и рôзныхъ институцій — тымъ бôльше, що богато дворяньскихъ дѣтей, покôнчивши науки, обирае собѣ станъ войсковый або вертае назадъ въ приватне житье, бо не потребуе дороблюватися хлѣба за помочею урядовои службы.

Одесса два разы бôльше мѣсто, якъ Львôвъ, а шкôлъ въ нѣй далеко менше. У Львовѣ окрôмъ множества шкôлъ приватныхъ есть 25 людовыхъ шкôлъ публичныхъ и чотыри гимназіи; всюды повно еще клясъ паралельныхъ. Въ Одессѣ публичныхъ шкôлъ людовыхъ 5, а гимназій двѣ, и то лишь зъ обмеженымъ числомъ ученикôвъ. Мѣсто нашихъ женьскихъ пансіонôвъ, женьскихъ шкôлъ выдѣловыхъ и женьскои семинаріи учительскои посѣдае Одесса три женьскй гимназіи.

— Для чого въ Одессѣ — пытавъ я одного православного — бôльше гимназій женьскихъ, якъ мужескихъ?

— То покôйный царь хотѣвъ женьскими школами и мужчинъ заохотити до бôльшои науки.

— Якъ-же то?

— Зовсѣмъ природно. Православній, особливо зъ мѣщанъ, мають ôдразу до шкôлъ; теперь мужчины мусять намагати наукою, щобы дорôвнати женщинамъ.

— И дорôвнують имъ?

— Лишь въ малôй части. Женщины, що покôнчили гимназію, уважають себе въ загалѣ высшими наукою, шукають товариства поза мѣщаньскими кругами, або ведуть житье самостôйне,

— Яке-жь то житье самостôйне?

— Велика часть укôнченыхъ гимназистокъ ѣде до Петербурга, або за границю до Цириха, и тамъ записуесь на выдѣлъ медициньскій. Въ самôмъ Петербургѣ було доси надъ 1000 студентокъ въ университетѣ. Докторокъ медицины подыблете множество въ Россіи.

Православный казавъ правду. Въ самôй Одессѣ осѣло кôлька докторокъ медицины и кажуть, що имъ поводиться не зле. Милый поглядъ, нѣжне слово часто бôльше значать, якъ завдане лѣкарство, тому Одесситы, особливо богатшй, радо консультуються у тыхъ докторокъ — все одно, чи есть слабôсть, чи нема. И въ лѣчебнôмъ закладѣ на одесскôмъ лиманѣ, де я три тыждня пробувъ зъ проф. Н. Вахняниномъ, мешкала такожь докторка медицины, панѣ Надежда Семяновска; она въ дорозѣ найму обняла тамъ була головный зарядъ лѣчебного закладу.

„Самостôйнй женщины“ — то свого рода спеціяльнôсть. Ихъ подыбле всюды въ Россіи, мѣжь образоваными и необразоваными, и они головными проповѣдниками засадъ „поступовыхъ“. Велике число „самостôйныхъ“ брало участь въ давнѣйшôмъ руху нигилистичнôмъ, а вплывъ ихъ и сила еще доси значнй, бо они легко находять приступъ въ высокй круги. Замужемъ жиють лишь хлѣба ради и звычайно лишь до часу, — мода така входить въ Россіи чимъ разъ бôльше въ житье, особливо въ полудневыхъ мѣстахъ, де верхъ беруть орієнтальнй ôдношеня, незгôднй зъ нашимъ пониманьемъ о святости супружескои жизни. Думаю, що комунистичный устрôй россійскихъ громадъ веде и до комунистичного „пожитя“ въ суспôльности; де не могла выробитись любовь родинна, тамъ дармо шукати будешь любови супружескои. Житье Великоросса въ загалѣ несупокôйне, номадне, непривязане до мѣсця — годѣ жадати, щобъ оно привязалось до особы.

Такъ въ лѣчебнôмъ закладѣ на лиманѣ, якъ и въ самôй Одессѣ мавъ я неразъ добру нагоду познакомитись зъ учителями и зъ „студьентами“ университету — не лишь зъ самои Одессы, але и зъ рôзныхъ сторôнъ Россіи. О тамошныхъ школахъ гимназіяльныхъ выробивъ я собѣ такій судъ:

Головну вагу въ школахъ кладуть на россійскій языкъ и литературу и на россійску (державну) исторію. Языка учать практично, безъ тыхъ безчисленныхъ порôвнань зъ языкомъ старословяньскимъ, старорускимъ, церковнымъ и зъ иншими языками словяньскими, якъ то практикуесь у насъ въ некористь рôдного слова. Гимназія то не университетъ — ей задачею научити письменного языка, а не баламутити молодыхъ головъ хрестоматіями, посередъ котрыхъ навѣть старшій чоловѣкъ не легко дасть собѣ рады. Я хочь и радо займаюсь языковыми студіями, однакъ уважаю баламученье молодыхъ людей зазаконы въ людскихъ бесѣдахъ, тамъ вся помочею хрестоматій — и то еще въ нынѣшню пору, неприхильну, якъ звѣстно, докладному выученю рôдного языка — великимъ нещастьемъ для молодежи и навѣть для нашои народности, и тому благословивъ-бы я хвилю, въ котрôй бы середня школа увôльнилась ôдъ непотрѣбного балясту. Щось подôбного, якъ у насъ дѣесь при науцѣ рôдного языка, не найде у нѣякого другого народу на свѣтѣ.

Що иншого литературнй хрестоматіи, якъ ихъ подыбуемо въ россійскихъ школахъ. Се справдѣ практична и образуюча лектура. Ученикъ высшихъ клясъ познакомлюеся за помочею выкладового языка зъ литературами всѣхъ важнѣйшихъ народôвъ, якъ и зъ головными представителями умыслового руху тыхъ народôвъ и ихъ важнѣйшими творами литературными. Таке знанье, хочьбы и загальне, конечно потрѣбне кождому и стае въ житю неразъ въ добрôй пригодѣ.

Зъ наукою латины и греки въ россійскихъ школахъ иде досыть плохо. Тамъ въ загалѣ до науки языкôвъ нема змыслу, а про диспуты языковй або правописнй, якй бувають у насъ на порядку дневномъ, въ Россіи нѣхто навѣть не чувавъ. Филологи и языкословы тамъ — незвычайна рѣдкôсть, а если часомъ якій литератъ запуститься въ лингвистичнй выводы, то попише таке, що ажь соромно приходиться читати. Въ загалѣ при науцѣ старинныхъ языкôвъ доходять въ Россіи лишь до правильного читаня и толкованя; писати по латиньски майже нѣхто не въ силѣ, а граматика обмежуеся на знанье формъ, — синтактична наука, що стôлько розвивае молодый умыслъ и учить пôзнати высшй законы въ людскихъ бесѣдахъ, тамъ вся

вдоволивъ Русинôвъ. (?) Чи зъ такимъ органомъ станьчикôвскои политики можлива дискусія, читателѣ нашѝ зволять самѝ розсудити. Але се єсть вже характеристикою „Czas-у“, що всяку справу судить ôнъ зъ дня на день — прихапцемъ — и такъ нею крутить, якъ єму треба до свого краму и до продажи. Мы радѝ-бъ дѣйстно знати, въ що самъ „Czas“ вѣрить, бо наколи єго информаціи вѣденьскѝ суть точнѣйшѝ ôдъ єго власного розумѣня справы, то алярмъ „Дѣла“ бувъ вповнѣ оправданымъ, а нынѣшна оборона „Czas-у“ выходить зъ дуже мутного жерела, або пустои охоты полемики.

Але не о се розходилось побожному „Czas-ови“. Не будучи въ силѣ вылѣзти зъ матнѣ, въ котру загнали єго фракцію руськѝ послы умѣреными своими жаданями и саме правительство попертьемъ тыхъ жадань, — „Czas“ приймаѐ на себе видъ звѣстного въ казцѣ вовка и кричить: не моя фракція виновата, а вы, Русины. И на той тематъ вытягаѐ ôнъ зъ єзуитского свого арсеналу повный мѣхъ клеветъ и инсинуацій будьто противъ нашои редакціи, а на дѣлѣ противъ руского народу. Розумѣѐся, що такъ якъ завсѣгды, такъ и теперь не обôйшлось безъ накликуваня полиціи. „Czas“ бо вѣрить вже нынѣ въ то, що ухвала соймова зъ 24 сѣчня огôрчила весь народъ рускій до живого и що при тôмъ фракція єго въ Соймѣ такъ незручно взялась до дѣла, що показалась неспособною до дальшого кермованя справъ краєвыхъ, а Русинамъ дала дуже наглядный доказъ, що въ Соймѣ галицкôмъ они своихъ правъ не добьются. Ну, такъ теперь треба будь-що-будь мыти свою фракцію, а найлучшимъ до того средствомъ буде клевета, що Русинамъ галицкимъ не достаѐ лояльности для державы австрійскои, отже и длятого не можна имъ було дати гимназіи рускои.

Зъ тои задачѣ вывязався „Czas“, якъ завсѣгды, по майстерски. Ôнъ каже: „Русины станули нынѣ на такôмъ грунтѣ, що жадне правительство, дбаюче о ладъ и своѐ существованье, не може брати нôдъ покровъ анѣ призволяти на ихъ тенденціи.“ Тенденціи Руси галицкои мають отже стати тою водою, въ котрôй фракція станьчикôвъ маѐ обмытись, щобъ въ очахъ правительства не утратити блеску свого и на дальше лишитись при кермѣ справъ нашихъ краєвыхъ.

Розходиться про-то теперь о рѣшенье пытаня, чи дѣйстно Русинамъ галицкимъ не достаѐ лояльности для державы, якъ собѣ „Czas“ краковскій заспѣвавъ? Ôдповѣмо коротко. Закидати Русинамъ нелояльнôсть ѐсть вже такъ стара, перемолота и зъужита фраза, що у людей здорово мыслячихъ, видючихъ и способныхъ потягнути паралелю межи народомъ рускимъ и польскимъ выдаѐсь она страшно пустою и смѣшною балаканиною. Въ нелояльнôсть нашу не вѣрили нѣколи и не вѣрять теперь нѣ корона, нѣ правительство и треба великои смѣлости, наколи вже не нôдлои безстыдности, щобъ такимъ нôдозрѣньемъ кинути въ очи народови рускому. Значить се одно, що кричати: лови, лови тогдѣ, коли бревно сидить въ власнôмъ оцѣ. И на той тематъ могли-бы мы сказати дуже богато именно о „станьчикахъ“ россійскихъ, наколи-бъ не соромились воювати однаковымъ зъ „Czas-омъ“ оружіемъ. Тайны тѝ суть намъ достаточно звѣстнѝ, але поведенье касты чи фракцiи не можемо вмѣнять въ провину цѣлому народови польскому.

Крикнувши Polizei, „Czas“ выходить доперва зъ властивыми причинами, за-для якихъ Русинамъ не дано окремои гимназіи въ Перемышли. А причины тѝ суть: 1) „Русины не дають Полякамъ нѣякои поруки“. До чого и до якои цѣли — „Czas“ не каже, але идеалы „Czas-у“, не конче лояльнѝ, суть всѣмъ надто звѣстнѝ. Недостатокъ поруки ѐсть про-то одною зъ причинъ, що Руси галицкôй нѣчого не даѐ и не дасть Соймъ галицкій. Такъ нуже ручись Галиче рускій! Реализуй идеалы! Може тогдѣ будешь лояльнымъ для Австріи, наколи тôлько тѝ идеалы не стоять въ крайнôй суперечности зъ цѣлостею державы?

„Czas“ каже дальше: 2) „Не дамо вамъ нѣчого, бо вы топчете ногами историчнѝ, религійнѝ и политичнѝ союзы“. А хто-жь потоптавъ тѝ союзы, якъ не вы самѝ? Пытанье се поясненe нынѣ всесторонно и рѣшене остаточно. Агресивнôсть зъ однои стороны выкликала силу центрифугальну зъ другои стороны и смерть организму политичного. Стара унія показалась за дуже непрактичною, щобъ до нея вертати и ѐи робити основою зближеня на нынѣ. Нынѣ треба людскихъ, гуманныхъ дѣлъ, дѣлъ опертыхъ на всесторонньомъ вырозумѣню и повнôй справедливости, и лишь такѝ дѣла можуть стати нôдставою згаданого зближеня зъ помининьемъ заплѣснѣлыхъ пергаминôвъ. Галичина надаѐсь до такои роботы, але де розумъ политичный? А зъ другои стороны бачимо дуже выразно, що узурпаторы кермы долѣ обохъ народôвъ въ Галичинѣ якъ бы на перекôръ всему идуть зовсѣмъ иншою дорогою и тымъ не лишь хвилево спиняють розвôй нелюбого „Czas-ови“ велита мало-рускаго, але працюють дуже успѣшно надъ своѐю затратою, а надъ обезсиленьемъ Австріи. Дѣйстно бо треба бути слѣпымъ, щобъ не бачити, въ чию користь выходить сизифовый трудъ станьчикôвъ въ Галичинѣ рускôй. Се не фраза, а гôрка дѣйстнôсть. А „Czas“ може намъ повѣрити, що зъ усиленьемъ тенденцій антирускихъ въ Галичинѣ не поможе и єго Polizei. Коли отже правительству залежить на тôмъ, щобъ въ краю не було вѣчного роздору и щобъ симпатіи руского народу въ етнографичныхъ єго границяхъ звертались въ нашу сторону, то лишаѐсь лишь одна дорога: вдоволити Русинôвъ галицкихъ. Се дуже ясный и простый рахунокъ. Тôлько ôнъ нелюбый „Czas-ови“, бо „станьчики“ єго трудились по нынѣ якъ разъ въ противнôмъ направленю. На нашѝ тенденціи, змѣряючѝ просто до скрѣпленя Австріи, може и повинно не тôлько призволити кожде правительство австрійске, але може ихъ навѣть принятн за свои. Буде се вправдѣ получене зъ обкровленьемъ експансивности елементу польского въ рускôй части нашого краю, але въ границяхъ справедливости и безъ шкоды для народу польского. Тôлько, якъ бôльшôсть соймова не схоче вырозумѣти тыхъ справъ и дальше пôде стежкою нетолеранціи противъ насъ, а зъ шкодою для Австріи, то зъ такою бôльшостію треба зôрвати рѣшучо, а теперь повинно правительство бôдкрыти Русинамъ гимназію въ Перемышли въ коротцкôй дорозѣ розпорядженя министеріяльного. Того домагаѐся загалъ рускій и сему не супротивиться и здоровомыслячій загалъ польскій.

Рада державна.

3 Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 4 л. лютого 1887.

На сѣмъ засѣданю явився президентъ палаты д-ръ Смолька и тымъ самымъ доказавъ безъосновнôсть всѣхъ вѣстей, якѝ о нѣмъ въ послѣдныхъ дняхъ ходили. — Пос. Мавтнеръ и товаришѣ поставили слѣдуючу интерпеляцію до президента министрôвъ: „Ôдъ якогось часу ширяться загально поголоски, що въ цѣляхъ военныхъ робляться теперь бôльшѝ орудки а зô всѣхъ сторôнъ надходять вѣсти, що незадовго мають бути скликанѝ спôльнѝ делегаціи. Вѣсти тѝ занепокоили сильно всѣ круги населеня. Пôдписанѝ пытають длятого: 1) Чи ôдношеня монархіи до державъ заграничныхъ змѣнилися въ послѣдныхъ часахъ. — 2) Чи правительство маѐ ще оправдану надѣю, що миръ дасться удержати?“ — Послы Швабъ, Богатый и товаришѣ интерпелювали министрôвъ правосудія и тôрговлѣ въ справѣ конфискаты четвертои точки програмы рихновскои (Reichenberg) палаты торговельнои: „Допись соймовыхъ послôвъ, выбраныхъ палатою“. — Пос. Пленеръ интерпелювавъ предсѣдателя комисіи верификаційнои, що дѣѐся зъ справозданьемъ о выборахъ послôвъ дальматиньскихъ. Рефератъ той — каже интерпелянтъ — поручено пос. Поклюкарови и ôнъ державъ єго черезъ $1^1/_2$ року, а теперь звернувъ єго, бо каже, що не знаѐ языка. Єсть то нечуване поступованье, котре могло-бы довести до того, що минула-бы цѣла шестилѣтна каденція а выборы остали-бы незверификованѝ. Предсѣдатель комисіи гр. Сальмъ ôдповѣвъ на то, що ôнъ не може за се брати одвѣчальности на себе, бо давнѣйшій предсѣдатель сеи комисіи уступивъ а ôнъ що лишь передъ кôлькома днями вступивъ до комисіи, де єго выбрано предсѣдателемъ. На то каже Пленеръ: Коли такъ, то одвѣчальнôсть за се нечуване поступованье въ комисіи спадаѐ на цѣлу бôльшôсть парляментарну.

Опôсля наступили доповняючѝ выборы до деякихъ комисій а ôдтакъ слѣдували дебаты надъ першимъ читаньемъ внесеня пос. Пленера о палатахъ роботничихъ. Противъ внесеня сего выступивъ пос. Кронаветеръ доказуючи, що само ще заведенье палатъ роботничихъ не доведе до нѣчого, бо они потребують ширшои суспôльнои основы. Того погляду суть такожь и роботники и длятого жадають насамперед наданя правъ, якѝ прислугують всѣмъ обывателямъ державы на нôдставѣ основныхъ законôвъ державныхъ. Добре було-бы, щобы партія Пленера, коли знову прийде до власти, дала торжественне приреченье, що всѣмъ верствамъ населеня будуть забезпеченѝ такѝ свободы, якѝ англійска буржоазія признала роботникамъ, бо-жь прецѣ можливо, що меншôсть прийде знову до власти, а народъ благословивъбы той день, въ котрôмъ бы то сталося, наколи-бъ знавъ, що та меншôсть схоче признати єму политичнѝ єго права... Пленеръ каже, що треба якогось средства противъ загального права голосованя. Що то значить треба“? Де суть тѝ особы, що того жадають? Чому-жь не зробите такъ якъ въ вѣкахъ середныхъ, коли крепакôвъ не брано анѣ до войска, анѣ до краєвои обороны, анѣ до ополченя? Пôшлѣть-же насамперед курію бôльшихъ властителѣвъ и перше тѣло выборче противъ непріятеля, але жадати ôдъ когось обовязку въ першôй линіи а не допускати єго до права не ѐсть анѣ справедливо, анѣ розумно, анѣ такожь не дасться такій станъ удержати. Политичне право выбору палатъ роботничихъ мало що значить. Пригадайте собѣ лишь выдалюваня по анкетѣ роботничôй. Чи зъ палатами роботничими будуть инакше обходитись? Духъ полиційный вкрався навѣть въ выроки судôвъ. Я маю передъ собою вырокъ, въ котрôмъ зъ повѣдомленя, що одинъ роботникъ пише, що маѐ 25 кило бараболь, догадуваюся, що ôнъ маѐ 25 кило динамиту. Въ дальшôй бесѣдѣ звернувъ Кронаветеръ на нашъ конституціонализмъ, о котрôмъ згадавъ Пленеръ, и сказавъ такъ: Акты о нашôмъ конституціонализмѣ вже закрытѝ; ôнъ вже переживъ свои найкрасшѝ дни и жаденъ розумный чоловѣкъ не буде нимъ одушевлятися. Єсть лишь одинокій выхôдъ: або вернути до абсолютизму або ити дальше до плебисциту. Инакше не выйдемо зъ тои господарки клики и клюбôвъ. Нынѣ держать тирады и бесѣды а на послѣдокъ все-таки такъ голосують якъ постановлено въ клюбахъ. О противорѣчности, яка запанувала межи законодавствомъ а екзекутивою, не хочу вже говорити. Конституціонализмъ ѐсть нынѣ чисто лишь поверховнымъ а палата маѐ лишь становище почетне, подôбно такъ якъ комусь надаѐсь титулъ совѣтника, впрочѣмъ не значить она богато. Треба отже, якъ кажу, або вернути до абсолютизму або приступити до плебисциту, а тогды хотѣвъ-бы я видѣти, чи такъ бы голосовано, якъ порѣшать клюбы. Я не можу отже погодитись зъ внесеньемъ Пленера а хочь буду голосувати за першою частею сего внесеня, то все таки лишь въ тôй гадцѣ, що коли не поможе то и не зашкодить. — Противъ Кронаветера выступивъ пос. Екснеръ. Ôнъ доказувавъ, що палаты роботницкѝ маютъ якъ-разъ статися тою ширшою нôдставою суспôльного устрою для роботникôвъ и выступивъ противъ того, що Кронаветеръ говорившъ о конституціонализмѣ. Ôнъ дивуѐся, длячого Кронаветеръ принявъ мандатъ, коли нôсля свого погляду повиненъ уважати се понизше своѐи чести вступати до такого организму конституційного. Бесѣдникъ згадавъ ôдтакъ якусь звѣстку въ газетахъ о нарадѣ надъ палатами роботницкими въ министерствѣ торговлѣ и вызвавъ тымъ ôдповѣдь мин. Бакегема, а на послѣдокъ выступивъ ще противъ правительства за то, що оно выступило дуже остро противъ всякого руху роботницкого и замѣсть успокоити ихъ, выкликало ще сильнѣйшій рухъ и довело до того, що стали появлятись газеты якъ „Радикалъ“, котрого девизою ѐсть „Зубъ за зубъ, око за око“. Бесѣдникъ взывавъ ôдтакъ всѣ партіи, щобы они спôльно зъ внескодателями стремѣли до того, щобы зробити роботникôвъ своими спôвъобывателями. — Пос. Тиркъ промовлявъ противъ внесеня, бо казавъ, що можна дуже сумнѣватись, чи черезъ заведенье палатъ роботницкихъ доля роботникôвъ полѣпшиться. Селяне маютъ прецѣ своихъ представителѣвъ въ палатѣ, але ихъ положенье анѣ о крыхту не полѣпшилося. Пос. Екснеръ зрадивъ властиву цѣль сего внесеня, бо сказавъ, що роботники скрѣпилять становище єго партіи и думаѐ, що они причиняться до того, що панованье фразы ослабне, а тутъ розумѣвъ ôнъ не кого иншого якъ лишь насъ (антисемитôвъ). Я выскажу лишь правду, коли скажу, що жадна партія не ставила тôлько фразъ, дурячихъ народъ, якъ партія внескодателѣвъ. — Пос. Лигеръ: Знаменито! (*Въ палатѣ смѣхъ. Тиркъ говорить дальше:*) Пос. Пленеръ говоривъ о великôмъ и малôмъ капиталѣ. Мы-жь не вороги малого капиталу. Мы хочемо, щобы малый капиталъ удержувався и щобы єго не зъѣдавъ великій капиталъ. Пос. Пленеръ сказавъ, що рента земельна ѐсть крадежею рôльничои роботы роботникôвъ. (Голосы: *О нѣ! Того не говорено!*) То сказавъ Пленеръ нôсля стенографичного протоколу. — Пленеръ: Я говоривъ якъ разъ противно. — Тиркъ: Якъ разъ за панованя партіи пос. Пленера зазначилась економична руина нашого народу черезъ розмноженье жидôвства, а розмноженье то поступало такъ скоро якъ у малыхъ. А нѣхто розумный не заперечить, що то розмноженье ѐсть въ силѣ зруйнувати всѣ племена нашого народу. (*Въ палатѣ наставъ знову смѣхъ.*) — Пос. Патай (антисемитъ): Врабецови то подобаѐсь; ôнъ думаѐ якъ жидъ. (Слова сѝ сталисъ опôсля причиною сварнѣ въ кульоарахъ палаты мѣжь послами Врабецомъ, Патаѐмъ и Фигльомъ, котра закôнчиться передъ судомъ.) Въ дальшôй бесѣдѣ заявивъ Тиркъ, що буде голосувати за заведеньемъ палатъ роботницкихъ головно длятого, бо думаѐ, що опôсля буде можна легко завести палату селяньску. По промовѣ пос. Врабеца закрыто засѣданье.

---

4. Засѣданье палаты послôвъ зъ д 5 л. лют. 1887.

Министеръ бр. Зьемялковскій давъ слѣдуючу ôдповѣдь на интерпеляцію Мавтнера и товаришѣвъ въ справѣ заграничнои ситуаціи политичнои: „Маю честь въ имени президента министрôвъ, котрый за-для недоспозиціи не явився, ôдповѣсти якъ слѣдуѐ: Ôдношеня монархіи до державъ заграничныхъ суть зовсѣмъ вдоволяючѝ, а въ послѣдныхъ именно часахъ не настала нѣяка змѣна, некористна для мира. Мимо непевности и поважности загального политичного положеня въ Европѣ, маѐ правительство крѣпку надѣю, що миръ дасться удержати, бо то ôдповѣдаѐ неоднократно заявлюванымъ бажанямъ всѣхъ правительствъ, а именно такожь бажаню правительства Є. Вел. цѣсаря. Коли же мимо того министерство вôйны уважаѐ за потрѣбне робити деякѝ справунки, то ôдповѣдаѐ се вымогамъ осторожности и старания о безпечнôсть и силу державы, що уважаѐ правительство за свôй найважнѣйшій обовязокъ. Не можна въ тôмъ добачувати военного симптому такъ само якъ въ тôмъ, що свого часу зажадано конституційного призволеня на тѝ средства осторожности, котрѝ признано за конче потрѣбнѝ. — Пос. Поклюкаръ забиравъ голосъ въ справѣ особистôй и протестувавъ противъ того, щобы за єго поступованье робити одвѣчальною цѣлу бôльшôсть парляментарну. Опôсля наступили дальшѝ дебаты надъ внесеньемъ Пленера о палатахъ роботничихъ. Пос. Кронаветеръ полемизувавъ зъ бесѣдою Екснера на попередньôмъ засѣданю, и доказувавъ, що ôнъ въ своѐй бесѣдѣ не выступавъ противъ австрійского парляментаризму, лишь сказавъ, що коли парляментаризмъ въ всѣхъ краяхъ Европы буде такъ дальше поступати, то стратить всяку повагу въ народѣ. Коли опôсля промовивъ знову пос. Тиркъ, то вывязалась межи нимъ а Пленеромъ знову полемика о жидахъ. Пленеръ сказавъ именно, що ще передъ кôлькома роками не говорено такъ въ парляментѣ якъ нынѣ, а черезъ то упадаѐ публичный духъ въ народѣ. Нынѣ, коли якась партія ставить внесенье въ добрôй вѣрѣ, то суть заразъ люде, що выкликують вражду и нôдбурюють противъ поодинокихъ клясъ суспôльности. Пленеръ назвавъ Тирка демагогомъ и наводить зъ єго бесѣды слова, де сказано, що партія Пленера збирала овочѣ зъ своѐи парляментарнои дѣяльности, а малымъ людемъ не дôсталось нѣчого. На то сказавъ Тиркъ, що ôнъ думавъ нôдъ тымъ цѣлу сполучену лѣвицю, а на доказъ, що та партія збирала дѣйстно овочѣ, може навести хочьбы „крахъ“ биржевый и вызыскуванье всѣхъ робочихъ клясъ. Тиркъ говоривъ не одержавши голосу, для того роздались голосы: „Вы не маѐте права говорити! Пленеръ: Дайте єму спокôй, най говорить. Крахъ принѣсъ намъ овочѣ! Та-жь звѣстно, що черезъ крахъ люде збѣдѣли. Тиркъ: А чимъ же розбогатѣли вашѝ приятелѣ жиды? Пленеръ: Я не думаю, щобы жиды крахомъ розбогатѣли. Тиркъ: Але панованьемъ въ парляментѣ. Звѣстно прецѣ, кôлько послôвъ зъ лѣвицѣ гриндерами и фервальтунгератами при банкахъ. Въ такôмъ бôльше менше тонѣ велася дебата ажь до кôнця, а на послѣдокъ бôдослано внесенье Пленера до комисіи зъ 24 членôвъ.

Зъ порядку дневного наступило ôдтакъ перше читанье внесеня пос. Форегера въ справѣ закона красового. Внесенье се бôдослано до окремои комисіи.

Пос. Райхеръ и товаришѣ поставили слѣдуюче внесенье: Взываѐся правительство, щобы оно якъ найскорше предложило проектъ закона, нôсля котрого по наступившôй мобилизаціи всѣ резервисты покликанѝ до войска и маринарки, якъ такожь особы обовязанѝ до краєвои обороны и ополченцѣ, котрѝ черезъ то були-бы перешкодженѝ въ заробкованю, були увôльненѝ ôдъ екзекуціи податковои ажь до часу демобилизаціи. На сѣмъ закôнчилося засѣданье, а слѣдуюче засѣданье ôдбуваѐся нынѣ.

Дописи „Дѣла“.

Ôдъ Збаража.

Минувшого мѣсяця ôдбулися два доповняючѝ выборы до Рады повѣтовои. Зъ куріи сельскои выбраный майже одноголосно Микола Бучакъ, господарь зъ Стрыѣвки, чоловѣкъ письменный, честный и ревный патріотъ, одна зъ найцѣннѣйшихъ окрасъ збаражского селяньства. Зъ куріи мѣскои, т. є. зъ мѣста Збаража, выбираючого для себе члена до Рады повѣтовои, выбрано п. Соханика, сына покôйного управителя ключа Збараского. Другимъ кандидатомъ бувъ п. Яковъ Кругъ, аптикарь зъ Збаража. Пôдъ окликомъ „Сѣчиньскій хоче Круга упхати до Рады, щобы мати бôльшôсть“ всѣ свѣдомѝ и несвѣдомѝ ряды „organicznej pracy“ пôдъ проводомъ оо. Бернардинôвъ, послугачѣ скарбовій поручникъ зъ слугами магистратскими, демократы поручь зъ приклонниками шляхетчины, сушили собѣ голову черезъ двѣ недѣлѣ, якъ бы то перефорсувати противъ кандидата руского таку силу якъ провизоричный заступникъ заступника обшару двôрского. Уживано всякихъ средствъ, щобы п. Круга зневолнити до ôдступленя ôдъ кандидатуры. Пробовано вымогти на нѣмъ „слово“, що въ Радѣ не буде ити зъ партіею рускою. Дарма, п. Кругъ не ôдъ нынѣ засадами и симпатіями належить до тои партіи, котрôй єго выбôръ мавъ дати переважу въ Радѣ повѣтовôй. Складъ Рады громадскои въ Збаражи, въ котрôй не ôдъ нынѣ бôльшôсть становлять жиды, все бувъ на руку аранжерамъ „pracy organicznej“, но на той разъ показався небезпечнымъ, бо п. Кругъ рускій братъ мойсеевого вѣроисповѣданя. Агитацію звернено на мѣщанъ, головно рускихъ, и соромъ сказати, славетнѝ панове радниѝ, Русины, за добрый трактаментъ и „тепле“ слово такого пана, котрый и обруча не може на свою руку нѣкому дати, всѣ ôддали свои голосы на п. Соханика. Панъ Соханикъ обѣцявъ дерева на трупарню, обѣцявъ навѣть дôмъ скарбовый на приходство дати!

Ся обѣцянка мала пôдбити членôвъ „Надѣя“, котрыхъ не выпадало самыми трактаментами ловити. Для загалу, радныхъ и нерадныхъ, була богата трапеза ще ôдъ Рôздва, выпили и 3 чвертôвки въ льокали „Надѣя“, а на губерніи, — якъ народъ называѐ мешканье управителя, — такъ поспивалися, що пяныхъ фѣрами до дому розвожено. На честь польского мѣщаньства належить пôднести, що розумнѣйшѝ зъ радныхъ Полякôвъ не брали участи въ трактаментахъ, а панове Шуберъ, Крохмалюкъ и Рамсъ не далися агитаторамъ зъ розуму звести и стояли до останку при п. Крузѣ, будучи переснѣдчеными, що бинъ лучше надаѐся на заступника интересôвъ мѣста якъ п. Соханикъ провизоричный заступникъ обшару двôрского. Зъ высшихъ верствъ ц. к. урядники суду повѣтового и ц. к. нотарь не брали участи въ тôй демонстраціи, въ котрôй верхъ вѣвъ ревизоръ полиціи зъ полиціянтами и писарѣ бюра Выдѣлу повѣтового зъ додаткомъ п. бурмистра. Не хотячи наразитися п. старостѣ, анѣ противъ пересвѣдченя свого голосувати, декотрѝ зъ мѣщанъ радныхъ христіянъ и жидôвъ, выѣхали на день выбору зъ мѣста, такъ, що на засѣданье розписане для выбору явилося лишь 26 радныхъ на 36 всѣхъ членôвъ Рады — не доставало отже одного радного до комплету. Не помогло шуканье по домахъ, посыланье полицаѣвъ; двѣ годины минули, вернувъ и ц. к. комисарь зъ визиты, котру робивъ въ домахъ выѣхавшихъ радныхъ жидôвъ, а той одинъ радный, потрѣбный до комплету, не найшовся. Рада розбôйшлася — тôлько въ бюрѣ п. старосты радили ще годину и урадили такъ, що певно здивуѐся кождый хочь троха обôзнаный зъ ординацією выборчою.

Еурека! крикнувъ п. староста. „На мою одвѣчальнôсть скликати по полудни ще разъ Раду и завôзвати замѣсть радныхъ, що выѣхали, ихъ заступниковъ. — Periculum in mora!“ — Пôслано отже одного полицая зъ листою до радныхъ а другого до заступникôвъ радныхъ зъ завôзваньемъ, щобы нôдъ карою 10 зр. явилися о 4 год. на раду. Зôйшовся комплетъ импровизованый и голосами заступникôвъ радныхъ выбрано п. Соханика до Рады повѣтовои.

Выбôръ той кидаѐ ярке свѣтло на нашу „автономію“, а ще яркѣйше свѣтло на становище, яке займивъ супротивъ автономіи п. староста. Не знаю, чи и п. Збликевичъ назвавъ-бы се доказомъ довѣрія до гіерархіи, що мѣщане выбираютъ провизоричного заступника обшару двôрского на свого речника въ радѣ повѣтовôй. Поступованье п. старосты може бути оправдане даною єму може инструкцією, але оно и оправдуѐ сказане мною сего року въ Соймѣ, „що у насъ нема друкованыхъ по-

---

стоить облогомъ.

Въ россійскихъ гимназіяхъ буваѐ обовязковымъ оденъ зъ заграничныхъ языкôвъ, французкій або нѣмецкій. Тай цѣкава-жь то нѣмеччина! Россіяне не умѣють добре г вымовити и читають або х, або таки по своему г: хабенъ (haben), Гегелъ (Hegel) и т. д. Слова, якъ kein, weinen, Heu, читають всюды: кейнъ, вейненъ, хей и т. д. Єще добре, якъ въ гимназіяхъ поручать науку нѣмецкого языка захожимъ Галичанамъ, а звычайно, и зъ засады, учать коренній Великороссы, котрѝ на нѣмеччину въ устахъ Галичанина споглядають мовь на яку єресь. Въ ихъ науцѣ зъ Мильера робиться Мюллеръ, зъ Бляштайна робиться Блау-сте-инъ — и се суть загально и всѣма въ Россіи уживанѝ формы. О такихъ чудовищахъ, якъ Ґјоте (Göthe), Гейне (Heine), говоривъ я вже на иншôмъ мѣсци.

Мимохôть пригадуѐсь менѣ ту благородна постать покôйного Кистяковского, бувшого професора россійского права на университетѣ кіевскôмъ. Численными своими працями и поглядами на-скрôзь гуманными здобувъ ôнъ собѣ голосне имя въ Россіи и уважаѐсь въ правничôмъ свѣтѣ перворядною повагою, подôбно якъ въ Австріи знаный изъ своихъ праць и парляментарныхъ бесѣдъ дръ Гербстъ. Передъ пяти роками пôзнавъ я, будучи въ Карльсбадѣ, нашого кіевского ученого и въ часѣ частыхъ проходôвъ по околичныхъ лѣсахъ мавъ добру нагоду подивлятн єго докладне обзнакомленье зъ нѣмецкою литературою правничою. Кистяковскій наводивъ неразъ зъ австрійского права цѣлѝ довгѝ уступы въ нѣмецкôмъ языцѣ, а въ пообѣднôмъ часѣ зъ найбôльшою любостею розчитувався въ нѣмецкихъ газетахъ, котрѝ и розумѣвъ якъ найдокладнѣйше. А предсѣ яка була єго нѣмеччина? „Хабенъ зі ейне спейзекарте (Haben sie eine Speisekarte)?“ пытався ôнъ щодень при обѣдѣ кельнера и страшно гнѣвався, що єго „правильнои“ бесѣды Нѣмцѣ не розумѣють. Онъ по нѣмецки говоривъ такъ, якъ въ школахъ замолоду єго учено...

Хочь въ россійскихъ школахъ высмѣваютъ украиньскій языкъ, а таки въ честь образованои россійскои суспôльности сказати треба, що она зъ незвычайно малыми выѣмками ôдноситься дуже симпатично до нашого народу, до єго звычаѣвъ, строѣвъ, пѣсень. Нема дому интелигентного, де-бъ на столѣ не лежавъ Шевченко, при фортепянѣ не чулись нашѝ аріи и пѣсни, де-бъ зъ найбôльшими похвалами не говорено о моральныхъ достонинствахъ нашого люду. Коли покôйный царь выдавъ бувъ знаный указъ противъ украиньского языка, скрôзь по цѣлôй Россіи почулось незадоволенье на се нечуване тираньство, такъ що въ кôнци правительство поручити мусѣло губернаторамъ, щобы бодай до часу и для ока робили поменшѝ уступства украиньскому слову. Та жаль тôлько, що тѝ уступства (що до театрôвъ, концертôвъ и т. д.) робляться Украинцямъ тамъ, де ихъ нема: въ Одессѣ, Петербурзѣ, Москвѣ, а не въ ихъ властивôй земли. Житель Кіева, коли хоче почути рôдне слово на сценѣ або почутн свою пѣсню на музикальныхъ вечерахъ, мусить ѣхати що-найменше сотку миль ôдъ свого дому. Та и справдѣ були сердечнѝ патріоты, що на украиньскѝ представленя трупы Старицкого прибули зъ Кіева до Одессы. (*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

становъ для урядникôвъ политичныхъ, а лишь инструкціи — „do wiadomości i zastosowania się — komunikat zwrócić po przeczytaniu odwrotną pocztą“. — Противъ тому выборови внесено до Рады повѣтовои протестъ, котрого ôдписъ подано и до Намѣстництва.

Для знатока законôвъ богато въ нихъ цѣкавыхъ рѣчей, а декотрѝ моменты можуть становити тематы конкурсовѝ для испытôвъ зъ законôвъ администраційныхъ, отъ хочь-бы такѝ: 1. Чи може бути выбранымъ рядовый на урлыопѣ, котрый въ цивильнôмъ станѣ займае провизорично посаду управителя дôбръ, а заступникомъ обшару двôрского не ѥсть, бо номинаціи ôдъ властителя обшару не мае и не може мати зъ причинъ, що властитель, яко необыватель австрійскій, самъ уряду того сповняти анѣ на другого переносити не може, а именованье черезъ повномичника не ôдповѣдае вымогамъ закона. — 2. Чи можна хочь-бы „на мою одвѣчальнôсть“ допустити до выбору члена Рады повѣтовои заступникôвъ радныхъ, коли радни въ комплетѣ потрѣбнôмъ не явилися до выбору? Сей моментъ найважнѣйшій въ протестѣ и ôдъ розсудженя того пытаня залежить важнôсть або неважнôсть самого выбору.

Ad usum тыхъ, що позволяють собѣ на „власну одвѣчальнôсть“ крутити уставою, позволю собѣ точку тую пояснити зъ уставою обовязуючою въ руцѣ. §. 25. ординаціи выборчои повѣтовои звучить: Выбôръ громады мѣскои, маючои выбирати для себе членôвъ Рады повѣтовои, ôдбуваѥся пôсля постановъ заключеныхъ въ §§. 36 и 37 ординаціи выборчои для громадъ.“ — Покликаный §. 36 ординаціи выборчои для громадъ звучить: До важности выбору потрѣбна ѥсть присутнôсть бодай трехъ четвертыхъ частей цѣлои скôлькости членôвъ Рады и беззглядна бôльшôсть голосôвъ присутныхъ.

Яснымъ отже ѥсть, що до важности выбору устава вымагае ¾ всѣхъ членôвъ Рады — и та постанова припала и до розуму офиціяльныхъ интерпретаторôвъ закону и въ Збаражи. Непорозумѣнье зайшло тôлько въ тôмъ, що п. староста разомъ зъ юристами магистратуальными зачислили заступникôвъ радныхъ до членôвъ Рады.

Кажуть, що п. бурмистръ протестувавъ противъ кликаню заступникôвъ радныхъ до выбору. Свѣдчить се не такъ о знаню уставы и пошанованю ѥи постановъ, якъ о прозорливости практичнôй п. бурмистра, бо ôнъ мôгъ побоюватись, чи не зробиться фіяско зъ необробленими и нетрактованими заступниками. Перемôгъ поглядъ п. старосты, за котрымъ промовляла ratio metaphisica и ratio phisica. Но поглядъ той, хочь якъ субтельный и мимо того, що въ супроводѣ такого dictum якъ „на мою одвѣчальнôсть“ набирае въ повѣтовôмъ мѣсточку силы автентичнои интерпретаціи, не годенъ устоятися супротивъ яснои интерпретаціи изъ стороны ц. к. Намѣстництва, данои въ обѣжнику зъ даты 18 сѣчня 1871 Ч. 169. Се дата давна, ще зъ часôвъ Голуховского, то може и выбачити належало-бы, що молодшій о обѣжнику тôмъ не знаютъ, а старшимъ зъ памяти вылетѣвъ, особливо тымъ, котрѝ вписанѝ черезъ покôйника на листу вѣчныхъ комисарѣвъ не уважали тогдѣ за конечне познакомлятися зъ циркулярами бôльше до управителѣвъ повѣту вымѣренымъ. Позволю собѣ текстъ того обѣжника дословно навести: „Przy zastosowaniu powyższych przepisów należy mieć na uwadze, że delegatem do wyboru Rady powiatowej może być tylko członek Rady gminnej, zatem, że nawet zastępca w ogóle nie może być delegatem i mógłby nim być w tym jedynie wypadku, gdyby w myśl §. 22 ust. gm. na miejsce stale ubywającego Radnego powołanym i przez to został rzeczywistym członkiem Rady“. Такъ отже заступникъ радного не ѥсть дѣйстымъ членомъ Рады громадскои и яко такій не може голосувати при выборѣ члена Рады повѣтовои.

Передъ лицемъ уставы выбôръ п. Соханика ѥсть не тôлько нелегальнымъ але навѣть нѣякимъ; п. Соханикъ не зôставъ выбранымъ, бо не мôгъ бути выбранымъ, скоро вымаганого уставою комплету членôвъ Рады не було. Позаякъ — якъ сказано — въ протестѣ закинено, що п. Соханикъ не мае и титулу правного, щобы мôгъ бути выбранымъ, длятого цѣкавою рѣчею, чи п. староста выдасть ѳму цертификатъ выборчій, а ще цѣкавѣйшою якъ Рада повѣтова розпôзнавши акты выборчѝ (§. 29 орд. выб. пов.) рѣшить о припущеню такъ выбраного члена. Верификаціи повѣтовѝ habent sua facta, но все-жь бодай зъ лицемъ до уставы можна сказати, що шкода того пороху, що п. Соханикъ купивъ, а комисія выборча выстрѣляла для розголошеня тріюмфу. Не знаю чий се тріюмфъ — права нѣ, розуму нѣ, и правды нѣ, бо она опираѥся на правѣ, а незаконнôсть до того, нѣ дотепна нѣ розумна, осмѣшила-бы и саму правду. Стрѣляли, виватъ кричали — одвѣтный акомпаніяментъ до голоснои компроматаціи.

М. Сѣчиньскій.

Зъ Калуского д. 2 лютого н. ст. 1887.

Справа „Народного Дому“ въ Калуши такъ важна для всѣхъ Русинôвъ нашого повѣту спить твердымъ сномъ. По огни въ Калуши можна було дешево купити мѣсце пôдъ будову „Нар. Дому“; средства суть, бо фондъ на тую цѣль выноситъ теперь около 1000 зр,, но теперь, коли вже мѣсто майже цѣлкомъ ôдбудовалось, труднѣйше буде набути въ середмѣстю одвѣтне мѣсце. Про-то часъ вже найвысшій, щобы комитетъ розсмотрѣвши статутъ, уложеный п. Сев. Даниловичемъ, правникомъ зъ Станиславова — скликавъ загальнѝ зборы а ôдтакъ, щобы подавъ статутъ до затвержденя дотычнôй власти. Инакше пройдуть знову довгѝ лѣта, а справа „Нар. Дому“ не поступить анѣ на пядь напередъ. Впрочѣмъ, коли товариство уконституѥсь то и жертвы будуть на тую цѣль скорѣйше вплывати. Мы чули, що кôлька патріотôвъ обѣцюють на тую цѣль значнѝ квоты, коли товариство завяжесь и закупить мѣсце пôдъ будову. То-жь до дѣла! При звѣстнôмъ патріотизмѣ Русинôвъ нашого повѣту и при пôдмозѣ сусѣдныхъ повѣтôвъ за кôлька лѣтъ стане у насъ „Народный Дôмъ“. — *V*—

Зъ судовои салѣ.

(*Судія передъ*] *судомъ.*) Въ Перемышли розпочалась вчера цѣкава розправа о приймане судією повѣтовымъ недозволеныхъ „дарункôвъ“. Ц. к. прокураторія обжаловуе: 1) Льва Глушкевича, що яко адъюнктъ судовый въ Дукли, а опôсля яко судія повѣтовый въ Краковци, въ трехъ судовыхъ справахъ, виправдѣ свои обовязки яко судія належно сповнивъ, але для сповненя ихъ будьто при посередництвѣ своеи жѣнки Каролины Глушкевичевои, будьто черезъ жидѣвску супружеску пару Янкля и Маріямъ Корнрайхôвъ — приймавъ непередвиджень въ судовôй процедурѣ подарунки, а то: шкôру, дрова, а такожь готовѝ грошѣ; 2) Маріямъ Корнрайхъ, увязнену, що обманювала селянъ, будьто-бы она задля свого знакомства зъ адъюнктомъ Глушкевичемъ могла имъ много помочи въ ихъ судовыхъ справахъ, и тымъ способомъ выманила у Томы Пирога, Іосифа Шуберта, Томы Москаля, Войтѣха и Антонины Швастôвъ и пр. разомъ надъ 100 зр.; — дальше, що придержала у себе повѣрену ѣй суму 15 зр., и що посередничила при передаваню адъюнктови Глушкевичеви грошей и шкôрокъ зъ лисôвъ; 3) Каролину Глушкевичеву, що выманила 50 зр. користаючи зъ хибного переконаня Анны Барановои, будьто она (Глушкевичева) може помочи ѣй въ справѣ о грунтъ вплывомъ мужа, и що посередничила мѣжь мужомъ и Корнрайхами; 4) Янкля Корнрайха, що посередничивъ мѣжь сторонами и адъюнктомъ Глушкевичемъ, бравъ ôдъ сторôнъ для него грошѣ, и що въ часѣ слѣдства старався о фальшиве свѣдоцтво; 5) Файвля Бергера, що посередничивъ мѣжь Анною Барановою а Каролиною Глушкевичевою въ справѣ згаданыхъ повысше 50 зр.; 6) Абрамка Маюса, увязненого, що выкористувавъ вѣсти о нѣмъ въ Краковци, будьто ôнъ, Маюсъ, мавъ вплывъ на судію Глушкевича, и выманивъ тымъ способомъ 45 зр., — и що старався въ часѣ слѣдства о фалшиве свѣдоцтво; 7) Мошка Маюса, що старався о фалшиве свѣдоцтво; 8) Яна Вельгоша, 9) Марію Вельгошь, 10) Товію Грунда, 11) Неслю Лаксъ, 12) Станислава Шиманьского за фалшивѝ зôзнаня передъ судією слѣдчимъ. До розправы завôзвано 35 свѣдкôвъ; Глушкевичѣвъ, Маюсôвъ и Шиманьского боронить д-ръ Долиньскій, а Корнрайхôвъ и Бергера д-ръ Кропиньскій. Розправа потреваѥ 8 днѣвъ.

Ôдозва

Старенька звышь 300 лѣтъ числяча церковь на окраинахъ Руси въ повѣтѣ ланцутскôмъ въ мѣсточку Канчузѣ знаходиться въ нужденнôмъ станѣ. Пôдписаный комитетъ поставивъ собѣ задачу, для звеличеня нашого св. обряду, а тымъ самымъ и розбудженя межи Русинами на Мазурахъ духа народного, стареньку церковь обновити и по правиламъ нашого св. обряду внутренно устроити. Кошты реставраціи будуть выносити звышь 1000 зр. Мѣщане згаданого мѣсточка, хотяй дуже привязанѝ и прихильнѝ до своеи церкви, не суть въ силѣ покрыти такъ великій кошты реставраціи, бо якъ всюды такъ и тутъ мѣщане, майже всѣ рукодѣльники, пôдъупали и збѣднѣли.

Зъ упадкомъ церкви пропадуть и вѣрнѝ нашого св. обряду, що доказуе исторія ланцутского повѣта. Тамъ, де давнѣйше проживали Русины и славили Бога въ своѣй церкви, стоить теперъ похиленый хрестъ, а старѝ люде розказують, що тутъ стояла церковь. Въ приходствѣ Кречовичахъ можна чотыри такѝ хресты подыбати. Тымъ поученѝ удаемося зъ умильнымъ прошеньемъ до щедролюбія рускаго народу и славного зъ патріотизму рускаго священьства, якимъ-небудь, а навѣть маленькимъ даткомъ грошевымъ прийти намъ въ потôчь. Одна складка въ недѣлю въ церкви на тую цѣль заряджена, дасть намъ можнôсть охоронити церковь въ Канчузѣ ôдъ упадку, а тымъ самымъ пôднести приклоннôсть и любовь до нашого св. обряду и нашои народности межи мазурскими Русинами.

За жертву милостиво намъ удѣлену, котру на руки председателя Комитету пôсля низше поданои адресы присылати упрашаемо и котра въ часописяхъ зъ подякую подастся до загальнои вѣдомости, будемо молити Всевышнёго о долгоденьствіе для щедрыхъ Дателѣвъ, для котрыхъ, яко для нашихъ изряднѣйшихъ благодѣтелѣвъ, и остаемо зъ глубокимъ поважаньемъ.

Канчуга въ сѣчни 1887.

Председатель комитету: Петро Левицкій, парохъ въ Кречовичахъ.

Члены комитету: Мих. Волошиньскій, Іоанъ Тарнавскій, Іоанъ Фуглевичь. (Послѣдна почта Канчуга).

Дальше зволили на обновленье нашои церкви жертвувати: Вп. оо. Антоній Матюкъ, деканъ Ярославскій, 5 зр., Іоанъ Хотинецкій мѣстодек. Ярославскій, 5 зр.; Впр. крил. Теофиль Павликовъ 32 зр. 32 кр.; Вп. оо. А. Зарицкій, пар. Романова 2 зр., І. Василькôвскій, пар. Могильницѣ 1 зр., І. Балтаровичь, пар. Ладычина 3 зр. 50 кр., Г. Дроздовскій, пар. Кійданець 1 зр., Іосифъ Терешкевичь, пар. Любши 50 зр.; Вп. п-нѣ Текля Небыловець, жена пароха 2 зр.; Ч. Братство церковне въ Перегôньску 1 зр.; Ч. громада Лучинець 1 зр. 51 кр. Вп. оо.: М. Величко, пар. Молодиничь 50 кр., Іосифъ Шуховскій, пар. Братковець 1 зр., Емилій Вербицкій, пар. въ Доброводахъ 1 зр.; Руска церковь въ Бальчи 1 зр.; Вп. оо.: Іосифъ Студиньскій, пар. Кипячки 1 зр., Евстахій Клосевичь, пар. въ Присôвцяхъ 2 зр., Климентій Матковскій, пар. въ Сулимовѣ 2 зр., Юліянъ Гумецкій, пар. въ Далявѣ 1 зр.; Урядъ парох. въ Стôльску 1 зр. 50 кр.; Вп. оо.: Іоанъ Карановичь въ Полкиняхъ 2 зр. 50 кр., Зубрицкій зъ Сокаля 1 зр., Іоанъ Рыбачевскій 1 зр., Вп. о. Викторъ Кордасевичь, пар. въ Высоцку 2 зр., Василій Лѣсѣкевичъ, пар. Молодичь 1 зр.; Гр. кат. Урядъ пар. въ Буску 1 зр.; Вп. оо.: Евгеній Ляховичь гр. кат. пар. въ Воли гологôрскôй 1 зр., Тадей Скородиньскій 50 кр.; Антоній Дыгдалевичь, пар. Полнатичь 2 зр.; Д-ръ Лукіянъ Лѣтиньскій зъ Перемышля 1 зр.; Іоанъ Лѣциньскій, пар. Команьчи 2 зр.; Корнилій Саикъ, пар. Себечева 1 зр.; Теодоръ Карпякъ, пар. Устрикъ 1 зр., Іоанъ Мудракъ 1 зр. — За тіи жертви складаемо милостивымъ дателямъ прилюдну подяку и просимо усердно щирихъ патріотôвъ о дальшу потрѣбну намъ помôчь. — Комитетъ въ Канчузѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ парляменту.*) „Presse“ доносить, що палата послôвъ буде ôдъ теперь збиратися три разы на тыждень, а то для того, щобы передовсѣмъ прискорити нарады надъ закономъ о забезпеченю робôтникôвъ на случай недуги. Такъ само прискорить и комисія буджетова свои роботы надъ прелиминіаремъ. — Найблизше засѣданье палаты панôвъ ôдбудеся въ суботу дня 12 л. с. м. На порядку дневнôмъ стоить законъ о забезпеченю робôтникôвъ. Може бути, що на сѣмъ засѣданю Шмерлингъ порушить такожь справу послѣдного розпорядженя языкового. Палата панôвъ буде мусѣла залагодити ще кôлька справъ ухваленыхъ вже палатою послôвъ, а именно о опустахъ податковыхъ на случай шкôдъ елементарныхъ и ôдшкодованье краѣвъ, повѣтôвъ и громадъ за страты, якѝ потерпѣли въ наслѣдокъ перенятя зелѣзниць на власнôсть державы въ крузѣ додатковъ до податку зарôбкового и доходового.

(*Зъ комисій парляментарныхъ.*) Комисія языкова скликана на нынѣ на засѣданье. На послѣднôмъ засѣданю сеи комисіи въ жовтню мин. року не переведено ще зовсѣмъ дебаты надъ внесеньемъ Шаршмида, бо було ще записаныхъ кôлька бесѣдникôвъ до голосу. — Комисія биржева радила дня 4 с. м. надъ речицемъ и способомъ скликаня анкеты. Ухвалено скликати на день 17 с. м. знатокôвъ и предложити имъ ôсѣмнацять пытань, котрѝ пôзнѣйше будуть оголошенѝ. — Комисія зелѣзнича радила вчера надъ проектомъ закона о зелѣзницяхъ льокальныхъ и трамваяхъ.

(*Скликанье опôльныхъ делегацій*) наступить — якъ доносить „Pol. Corr.“ — имовѣрно межи 1 а 10 марта а кредитъ, якій предложить министерство вôйны, не буде бôльше выносити якъ 30 мил. зр. Тою сумою будуть покрытѝ выдатки, якѝ вже пороблено на потребы додатковыхъ запасôвъ.

(*Намѣстники многихъ краѣвъ коронныхъ*) були минувшого тыждня у Вѣдни и складали тамъ, якъ доносять вѣденьскѝ газеты, справозданя зъ ходу минувшихъ засѣдань соймовыхъ. Министры финансôвъ и просвѣты конферували кôлька разôвъ зъ намѣстниками. Сего тыждня кôнчаться конференціи намѣстникôвъ.

(*Ôдповѣдь мин. Зьемялковского*) на интерпеляцію Мавтнера зробила всюды дуже миле враженье. „N. fr Presse“ каже, що основный змѣстъ сеи ôдповѣди ѥсть такій самый, якъ ôдповѣди Тиссы дня 31 сѣчня въ палатѣ угорскôй, але ôдповѣди Зьемялковского приписуе якъ разъ длятого бôльше значеня, що межи обома ôдповѣдями зайшли такій факты, котрѝ могли дѣйстно дуже насупити политичный виднокругъ. Ôдповѣдь та — каже згадана газета — розвѣяла всякій страхъ передъ вôйною а передовсѣмъ выказала безпôдставнôсть поголосокъ, що будьто-бы за дипломатичными кулисами настала якась небезпечна змѣна. — „Fremdenblatt“ констатуе такожь велике враженье сеи ôдповѣди и велике вдоволенье, яке она зробила въ кругахъ парляментарныхъ. До сего причинилась велика рѣшучôсть заявленя правительства въ справѣ змагань удержаня мира.

(*Заказъ вывозу коней.*) Министерство скарбу выдало розпорядженьемъ зъ дня 2 лютого 1887 р. заказъ вывозу коней за границю австрійскои державы.

Заграничнѝ Державы.

Справа болгарска. Дня 4 с. м. розпочалися въ Константинополи переговоры Порты зъ делегатами болгарскими. Порта повѣдомила амбасадорôвъ, що за пôдставу переговорôвъ приняла зъ меморіялу Цанкова лишь тѝ точки, котрѝ ôдносяться до уступленя регентія, реорганизаціи министерства и розвязаня министерства. Пôсля „Presse“ ѥсть добрый выглядъ на мирне залагодженье справы болгарскои. Россія не ставить нѣякихъ трудностей. Кажуть такожь, що Нелидовъ не принявъ програмы Цанкова и не попирае зовсѣмъ точокъ, що въ нѣй мѣстяться. Вел. везиръ переговорюючи зъ Цанковомъ въ справѣ его меморіялу, заявивъ ему, що регентія не може нѣлкъ уступити безъусловно, бо мусить въ краю бути якась найвысша власть, а що до вступленя цанковистôвъ до правительства сказавъ ему, що ѥсть пожаданымъ, щобы и опозиція мала тамъ свôй вплывъ, але министромъ вôйны повиненъ бути лишь Болгаринъ. Такъ само, коли Цанковъ домагався, щобы теперѣшный министеръ вôйны, Николаѣвъ, уступивъ, ôдповѣвъ великій везиръ, що Николаѣвъ, яко чоловѣкъ енергичный и здôбный, повиненъ-бы остатись. — „Times“ доносить, що межи Австрією а Россією настало зближенье въ справѣ болгарскôй. Англійскій амбасадоръ Уайтъ дôставъ приказъ ôдъ свого правительства, щобы такожь взявъ участь въ нарадахъ амбасадорôвъ.

Нѣмеччина. Кн. Бисмаркъ мавъ минувшои пятницѣ довшу конференцію зъ министромъ вôйны, Бронсартомъ. — Нѣмецкій „Дневникъ розпоряджень войсковыхъ“ оголосивъ розпорядженье цѣсарске зъ дня 27 сѣчня, пôсля котрого маютъ бути скликанѝ 68.200 людей пѣхоты и 4.800 стрѣлцѣвъ зъ резервы на 12 днѣвъ до вправъ зъ новымъ карабиномъ. До вправъ сихъ маютъ ставитися всѣ резервисты, розпочинаючи ôдъ наймолодшои клясы, котра ще невправлена зовсѣмъ въ оружію. Вправы будуть ôдбуватися ôдъ 7 до 18 лютого с. р.

НОВИНКИ.

— **Пригадуемо** П. Т. Публицѣ, що въ четверъ, 10 л. лютого, ôдбудеся въ великôй сали „Народного Дому“ вечерокъ зъ таньцями, устроюваный тов. „Академичне Братство“. Карты вступнѝ дôстати можна завтра и въ четверъ рано въ льокали товариства, ул. Хорущины ч. 11., въ четверъ пополудни ôдъ 3. годины при касѣ.

— **Въ Перемышли** ôдбудеся дня 3 (15) лютого с. р. вечеръ зъ таньцями устроюваный въ сали „пôдъ Провидѣнѣмъ“. Чистый дохôдъ призначеный на добродѣйнѝ цѣли. Початокъ о 8 год. вечеромъ. Тоалета визитова. Карты вступнѝ, не обмежаючи жертволюбивости, по 1 зр., 50 кр. ôдъ особы — а ôдъ 4 осôбъ 5 зр. можна ôдстати въ комнатахъ Бесѣды а вечеромъ при касѣ. — *Д-ръ Антоневичь*, предсѣдатель; *И. Кормошь*, секретарь.

— **Вечеръ зъ таньцями** въ користь „Рускои Бурсы въ Бережанахъ“, що бувъ вызначеный на 3 л. с. м., мусѣвъ бути зъ причины ôдъ Выдѣлу независимои на второкъ 15 л. лютого с. р. ôдложеный. — Новѝ запрошеня не будуть розсылатися. Билеты вступу на салю зъ дня 3 л. с. м. маютъ важнôсть и на 15 л. лютого 1887, о чѣмъ завѣдомляѥся интересованыхъ. — Ôдъ Выдѣлу Рускои Бурсы въ Бережанахъ. — *Д-ръ Савчакъ, М. Соневицкій.*

— **Преосв. митрополитъ** выѣхавъ минувшого тыждня въ стороны Сянôцькѝ до своеи родины, и верне до Львова коло 3 руск. лютого. —

— **Выдѣлъ краевый** прислався намъ до помѣщеня слѣдуюче оголошенье: Пôсля постановленя, помѣщеного въ точцѣ 64 розпорядженя ц. к. министерства обороны краевои зъ 19 сѣчня 1887 Дн. з. д. Ч. 5. повиннѝ начальники такъ ц. к. державныхъ якъ и автономичныхъ властей и урядôвъ предкладати своѣй зверхнôй власти краевôй що року въ протягу мѣсяця сѣчня внесеня на звôльненье ôдъ чинности службы въ загальнôмъ ополченю функціонарѣвъ, обовязаныхъ до тои службы, котрѝ суть необходимо потрѣбнѝ на своихъ службовыхъ становищахъ. Позаякъ въ сѣмъ роцѣ вызначеный речинець не може бути додержаный, про-то припоручило Высоке ц. к. министерство обороны краевои, щобы звôльненье згаданыхъ функціонарѣвъ на рôкъ 1887 зôстало переведене найпôзнѣйше до 15 лютого с. р. Выдѣлъ краевый завѣдомлюе симъ всѣ автономичнѝ власти нашого краю о тôмъ зарядженю зъ тымъ, що въ случаю потребы узысканя згаданого увôльненя для своихъ урядникôвъ и слугъ, маютъ предложитн Выдѣлови краевому безпроволочно дотычнѝ свои внесеня въ видѣ выказу, зладженого пôсля взôрця, залученого яко прилога 12 до розпорядженя министеріяльного, покликаного на вступѣ.

— **На часѣ**. Нынѣ коли зъ заведеньемъ загального ополченя наставъ обовязокъ для всѣхъ служити въ войску, то для осôбъ интелигентныхъ, котрѝ хотять одержати посады официрôвъ, ѥсть дуже на часѣ постаратися о то завчасу. Добру нагоду до сего дае нове войскове заведенье наукове п. Іосифа Ваничка, ц. к. емеритованого капитана, котре вже зъ днемъ 1 марта с. р. буде ôдкрыте у Львовѣ. Близше поясненье подае помѣщеный въ нынѣшнôмъ числѣ инсератъ.

— **Будова рускои семинаріи духовнои у Львовѣ** маѥ вже розпочатися зъ весною, позаякъ пляны и кошторисы вже готовѝ и грошѣ на будову вже выасигнувано. Актъ посвященя пôдвалинъ маѥ ôдбутися торжественно при участи цѣлого епископату галицкои Руси и численного клира.

— **Д-ръ Андрій Чайковскій**, бувшій голова „Академичного Братства“ и довголѣтный членъ сего товариства, защитникъ въ справахъ карныхъ, одержавъ въ львôвскôмъ университетѣ степень доктора правъ.

— **Погода у Львовѣ** уже ôдъ кôлькохъ днѣвъ прекрасна. Вчера почавъ падати невеликій снѣгъ. Днѣ впрочѣмъ ясніе, соняшнѝ, морозъ легкій.

— **Въ Стрыю** упокоився 5 л. лютого скоропостижною смертію (на ударъ серця) Іоанъ Терлядзиньскій, професоръ гимн. въ Стрыю, въ 42 р. житя. Въ протягу 10 лѣтъ ѥсть се шестый случай смерти въ тѣлѣ учительскôмъ стрыйскои реальнои гимназіи, а всѣхъ пôдкосила смерть въ молодôмъ вѣку.

— **Д-ръ Фр. Волод. Ригеръ**, славно-звѣстный проводирь Чехôвъ, одержавъ станъ барона, яко кавалеръ ордеру зелѣзнои короны II-ои клясы. Се вывышенье ческого проводиря уважають деякѝ газеты цѣсарскою ôдповѣдею на выхôдъ нѣмецкихъ послôвъ зъ ческого сойму.

— **Краковскій университетъ** утративъ сими днями одну зъ своихъ найзнаменитшихъ силъ медичного факультету, проф. д-ра Микулича, покликаного пôдъ дуже користными условіями на посаду при университетѣ въ Королевци (Кенигсбергу). Коли рознеслася въ Краковѣ чутка про се покликанье, поспѣшились и университетскѝ професоры, и студенты, польска праса и въ загалѣ вся польска интелигенція въ Краковѣ зъ заявленями горячои симпатіи для „любимого“ товариша, професора и ученого, — посыпались численнѝ ованіи и просьбы, щобы д-ръ Микуличь зволивъ остати и надальше на своѣй катедрѣ. Краковска „Н. Реформа“ завôзвала правительство, щобы оно займилось уже разъ справою невыгôднои зъ многихъ зглядôвъ и невôдповѣдно помѣщеною краковскои университетскои клиники (на що власне проф. М. часто нарѣкавъ); звернеюся такожь и до министра просвѣты Гавча и т. и. Якійсь часъ здавалося, що проф. Микуличь прихилиться до сихъ просьбъ, але швидко опôсля послѣдувала его фактична номинація на професора Кенигсберского университету, а тымъ самымъ сталась дальша надѣя безпредметовою. Краковскій польскій университетъ укарала симъ разомъ справедлива немезисъ, бо коли передъ пôвчверта роками пріѣшла була вѣсть о номинаціи хорватского ученого Микулича — то польскѝ газеты и деякѝ народовѝ контркандидаты для сеи-жь посады дуже неприхильно ôднеслись до сеи номинаціи, вказуючи н. пр., що проф. Микуличь невôдповѣдный для краковского университету вже для того, що не знае добре польского языка. То-жь не диво, що проф. М. бувъ теперь доволѣ холодный супротивъ польскихъ овацій и принявъ предложену ему прускимъ правительствомъ нову посаду.

— **Мелинитъ и робуритъ**. Якъ звѣстно, въ послѣдньомъ часѣ займались газеты дуже много „мелинитомъ“ (recte меланитомъ), приготовуванымъ, будьто-бы, французскимъ министерствомъ вôйны для будучнои французко-нѣмецкои вôйны. Скôлько въ тыхъ газетныхъ вѣстяхъ було и ѥсть правды — сего очевидно не можна знати, за то цѣкаве, що „Vossische Zeitung“ въ ôдповѣди на вѣсти о французскôмъ мелинитѣ подала для успокоѥня нѣмецкои публики вѣсть о нѣмецкôмъ „робуритѣ“. Сей робуритъ маe вже ôдъ давна лежати въ великихъ масахъ въ нѣмецкихъ военныхъ магазинахъ, а ѥсть не о много, бо лишь 100 разы сильнѣйшою выбуховою матерiею, якъ мелинитъ. Французке министерство вôйны, довѣдавшись лишь о сѣмъ робуритѣ, постановило приготовити якесь крѣпке противне средство, але поки-що не придумало нѣчого краснiого якъ — давно вже въ Нѣмеччинѣ звѣстный — мелинитъ. Робуритъ маe бути такъ сильный, що противъ него не зможуть устоятись и найсильнѣйшій французскій крѣпости; наслѣдки робуритовихъ выбухôвъ въ будучôй вôйнѣ будуть страшеннѝ, бо мелинитъ въ порôвнаню зъ робуритомъ маe бути лишь невинна дитиняча забавка. Французскій войсковій хемики знають се; але дармо ломлять свои головы надъ выдуманемъ якого средства, що було бы крѣпше ôдъ робуриту, або хочь бы вже лишь крѣпше ôдъ мелиниту.

— **Болгарскій старець литератъ, Богоревъ**, авторъ болгарско-французского словаря и колишній выдавець першои болгарскои часописи, придумавъ оригинальный и успѣшный способôбъ очищеня болгарскои письменнои мовы. Выдае ôнъ въ сѣй цѣли, ôдъ часу до часу, въ мѣру призбираного нового матеріялу, осôбну газету: „Български языкъ и негово пораждание“. Въ однôмъ стопци сеи газеты поданѝ выимки зъ сучасныхъ болгарскихъ книжокъ и газетъ, а заразъ побôчь, въ другôмъ стовпци, поданѝ сѣ выимки такъ, якъ бы они властиво добре по болгарски написанѝ бути повинны. П. Богоревъ выкидае н. пр. безпощадно всѣ турецкѝ слова, помимо, що деякѝ зъ нихъ стались теперь майже конечнѝ, и, правда, що въ загалѣ посуваe свою пурификацію и кованье новыхъ слôвъ часомъ ажь трохи за далеко, але все таки богато вже причинивсь и все ще причиняѥсь до очищеня болгарщины. Такъ на пр. выдавъ Б. вже въ двѣ годины по появленю офиціяльнои ôдозвы регентôвъ до послѣдного собранія — свôй, поправленый текстъ сеи ôдозвы.

— **Африканьскій король Менеликъ**, володѣтель Шои (на полудни ôдъ Єгипту, въ безпосереднôмъ сусѣдствѣ Абессинiи), побившій недавно италійске войско, уродивсь 1818, а панує ôдъ 1846 року. Свôй рôдъ выводить ôнъ ôдъ царя Соломона и царицѣ Сабы. Шоа и Абессинія исповѣдують вѣру христіяньску, а въ XVI-ôмъ столѣтю бувъ навѣть двôръ абессиньскій принявъ унію зъ Римомъ. Опôсля володѣтелѣ Абессинiи и Шои ôдпали ôдъ католицизму, а причиною сего були Єзуиты. Помимо сего ôдпаденя не ѥсть нѣ Абессинія нѣ Шоа якъ небудь ворожо настроѥна противъ Риму; противно, католицкѝ місіонеры маютъ тамъ повну свободу, а Менеликъ одержавъ навѣть ôдъ папы Льва XIII-го въ 1879-ôмъ роцѣ въ дарѣ гарну золоту корону. Правда, що по розрывѣ уніи навязала Абессинія трохи близшій ôдношеня зъ православною Россією, и не безъ успѣху. Россія умѣла завсѣгды дуже гарно и спрытно выкористувати такій и подôбнѝ ôдношеня, берегла ихъ завсѣгды дуже пильно, а де тôлько могла, шукала новыхъ. Недавно выслала була Россія до Абесcинiи окрему осôбну козацку експедицію, а послѣдный конфликтъ Менелика зъ италійскою залогою въ Массавѣ приписують загально вплывови россійскои политики, котра тымъ способомъ хоче по змозѣ знеутрализувати неприязне для себе выступленье Италіи въ болгарскôй справѣ.

— **Скарбъ**. Въ Смѣловецкôй громадѣ села Заболотье, игуменьского повѣту, на Литвѣ, найдено при копаню фундаментôвъ пôдъ будову зелѣзный горнець, наповненый срѣбною монетою ваги около пуда (40 фунтôвъ). Селянинъ, найшовшій сей горнець, довго таѣвся зъ своимъ скарбомъ, боючись, щобы его не втратити, але на конець охота зыску перемогла, и ôнъ почавъ продавати поодинокѝ монеты. Сѝ монеты походять зъ XVII-го столѣтя. На деякихъ зъ нихъ видніе чотыри на перехрестъ зложенѝ мечѣ, зъ короною въ горѣ; доокола напись: Rex Phil. D. G. Hisp. et Indiae., а зъ другои стороны: Archd. Aust. Dux Burg. Brab. (Филипъ король Испаніи и Индій, архикн. Австріи, князь Бургундіи, Брабантіи). На иншихъ читаемо: Dei gratia Albert et Elisabeth; на кôлькохъ меншихъ, стертыхъ по части: Prussia, зъ другого боку: Phridrich. Всѣ сѝ монеты зъ чистого срѣбла, а многѝ важать бôльше якъ по два луты.

— **Хитрый жидокъ**. Ушеръ Гіттельманъ, чоловѣкъ женатый, пріѣхавъ недавно до Львова, и небогато нагадуючись, заручився зъ гарненькою панною Сарою М., дочкою тутешнього заможного кущия. Скорочуючи собѣ выжиданье вѣнчаня, споживавъ п. Ушеръ поки-що смачнѝ обѣды и вечерѣ у свого буду чого тестя, а попри тôмъ затягавъ у него дрôбнѝ позички. На лихо довѣдалася о всѣмъ тôмъ жѣнка п. Ушера, и якъ стôй, на крылахъ, злетѣла до Львова. П. Ушеръ не хотѣвъ зразу признатись до неи, але енергична жѣнка удалась до полиціи, и п. Ушеръ найшовъ на разѣ безплатне умѣщенье въ полиційнôмъ арештѣ. „Будучій тесть“ хоче запôзвати п. Ушера передъ судъ за обманьство.

— **Подяка**. Въ користь рускои Бурсы въ Бережанахъ прислався п. Иванъ Мицавка квоту 5 зр. 21 кр., котру зôбравъ на весѣлю п. Ватрана дня 14 падолиста 1886 за що Выдѣлъ Бурсы складае ему и всѣмъ

котрй въ тôй складцѣ участь взяли, сердечну подяку. — Выдѣлъ рускои Бурсы въ Бережанахъ.

— **На Альманахъ** В. Лукича (чистый дохôдъ призначеный для рускаго Касина въ Стрыю) зложили на руки Выдѣлу касина предплату: о. В. Балицкій зъ Испаса, п. І. П. изъ Львова 6 зр. 60 кр.; п-ѣ Ц. Бурачиньска зъ Криворôвнѣ, о. Кв. Рѣпецкій зъ Синевôдска, о. Бѣржиньскій зъ Лисятичь, п. К. Лучаковскій изъ Львова.

— **Выдѣлъ тов. „Академичне Братство“** складае подяку Вп. Добродѣямъ: п. Е. Олесницкому, п-ѣ Т. Небыловець зъ Перегôньска и п. М. Теницкому, мѣщанинови зъ Калуша, котрй зложили по 1 зр. на цѣли товариства. — *Е. Петрушевичь*, голова.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Новôмъ селѣ коло Стрыя згорѣвъ дня 5 л. с. м. фольваркъ вразъ зъ значною частею будынкôвъ двôрскихъ. — У Львовѣ подорожѣвъ хлѣбъ о 2 кр. на бохонци. — Въ Станиславовѣ повѣсився кравець Т. Ярославскій на деревѣ въ огородѣ коло своеи хати. — Тягненье лысôвъ станиславôвскихъ ôдбудеся дня 15 л. с. м. въ Станиславовѣ въ сали Рады мѣскои о 10 год. рано. — Въ Тернополи ôдбулося минувшои суботы вѣнчанье д-ра Евгенія Олесницкого, кандидата адвокатского зô Львова, зъ панною Марією Врублевскою, а нынѣ вечеромъ о 7 год. ôдбудеся въ Успеньскôй церкви вѣнчанье д-ра Костя Левицкого, кандидата адвокатского и секретаря „Народнои Рады“, зъ панною Ольгою Огоновскою. — Намѣстникъ п. Залескій, котрый вернувъ оногды до Львова, маe нынѣ вечеромъ выѣхати вразъ зъ маршалкомъ краевымъ гр. Тарновскимъ знову до Вѣдня, якъ кажуть въ справѣ приѣзду архикн. Рудольфа до Галичины.

Наука, штука и литература.

— **„Ватра“**, науково-литературный збôрникъ Вол. Лукича появиться вже сими днями. Збôрникъ сей буде мѣстити въ собѣ (на 13 арк. друку) що найкрасшй науковй и белетристичнй творы оригинальнй галицкихъ и украинь-скихъ писателѣвъ. — Цѣна пренумераційна по конець лютого 1 зр. 20 кр., цѣна книгарска 1 зр. 50 кр. Предплату высылати можна або на руки упрошеныхъ до сего часописей рускихъ або на руки Выдѣлу рускаго касина въ Стрыю, на рѣчь котрого пожертвуваръ выдавець весь чистый дохôдъ зъ розпродажи альманаха.

— **Господаря и Промышленника ч. 2** мѣститъ: Запросины до предплаты на рôкъ 1887. — Практика а теорія господарска. — Якъ закладати и утримувати смерековй плоты? — Знищенье моху на лукахъ (ôдп. на пытанье 13.) — Квашена паша на зиму. (пише И. Н.*) — Признаки молочности у коровъ. — Якъ насаджувати квочки на гнѣзда. — Бракъ апетиту у свиней.—Вилывъ землѣ на солодкôсть моркви. (Пише И. Н.*) — Вѣсти господарскй, торговельнй и промысловй. — Курсъ збôжа. — Анонсы.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Введенй оо.: Лука Бобровичь яко душпастырь при головнôмъ шпитали у Львовѣ; Иларій Вацикъ яко префектъ закристіи при архикатедр. церкви св. Георгія у Львовѣ.

Завѣдательство парохіи въ Николаевѣ дек. бобрецкого одержавъ о. Симеонъ Виняв-скій зъ Саранчукъ.

Завôзваный о. Николай Курбасъ, чи не обнявъ-бы посады викарія при архикатедр. церкви св. Георгія у Львовѣ.

Ôдпустку одержавъ о. Михаилъ Борисикевичь на 8 днѣвъ.

Президія намѣстництва годиться на каноничну институцію для о. Антонія Пôдлѣсецкого на Облазницю; для о. Іоана Голѣнатого зъ Ярычева на Пробôжну, а позаякъ тая парохія приналежить до епархіи станиславôвскои, то митроп. консисторія ôдступила ту справу станиславôвскому еп. ординаріятови яко компетентнôй власти до урядованя.

Выдѣлъ краевый принявъ до вѣдомости поставленье о. Луку Боровича капеляномъ при головнôмъ шпитали у Львовѣ и зарядивъ вызначенье платнѣ.

Посмертнй вѣсти.

✝ **Тарновецкій Володимиръ**, питомець зъ першого року духовнои семинаріи у Львовѣ, померъ вчера рано въ головнôмъ шпитали львôвскôмъ на выбухъ крови. Похоронъ ôдбудеся въ середу рано зъ церкви св. Петра и Павла. Вѣчна ему память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Є. Вел. цѣсарь надавъ концептовому практикантови намѣстництва у Львовѣ, Романови Мишекъ-Тхоржницкому достоиньство шамбеляна, зъ увôльненьемъ ôдъ таксы. — Краева дирекція скарбу именувала побирателя податкôвъ, Александра Репчиньского, и контролора ц. к. урядôвъ продажи соли, Едварда Сарнецкого, управителями урядôвъ продажи соли. — Заступникомъ президента львôвскои апеляціи именованый бр. Канне, а на єго мѣсце покликаный до министерства правосудія сов. Бохеньскій.

— Министерство дѣлъ внутрѣшныхъ именувало при дирекціи полиціи у Львовѣ комисаря Франца Соболяка, старшимъ комисаремъ, а конципистôвъ Володимира Льва Янкевича и Леопольда Танасевича комисарями полиціи. — Министерство правосудія именувало секретаря рады Кароля Мисиньского, совѣтникомъ суду краевого у Львовѣ, а адъюнктами судовыми авскультантôвъ: Корнилія Проскурницкого для Залѣщикъ, Володислава Голяховского для Галичины всходнои безъ мѣсця службы, Іосифа Якубовского для Чорткова, Людвика Мандыбура для Буска, Кароля Райнера для Галичины всходнои безъ мѣсця службы, Николая Вербового для Комарна и Августа Вольфа для Галичины всходнои безъ мѣсця службы. — Адъюнктъ Іонасъ Сокаль перенесеный зъ Чорткова до Бучача. — Судіями повѣтовыми именованй: адъюнкты Зепонъ Юзычиньскій и д-ръ Петро Литиньскій для Вѣдня.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всѣхъ П. Т. реклямуючихъ поодинокй аркушѣ зъ повѣсти „Власными силами„ просимо ще сей тыждень вычекати, позаякъ теперь робляться комплеты.

Подяка.

Опечаленый по стратѣ мого дорогого Ôтця, *Венедикта Ружицкого*, бувшого декана перегôньского и приходника Струтына нижного, упокоившого-ся 25 студня 1886 (7 сѣчня 1887), высказую прилюдно изъ глубины серца походячу подяку Впов. о. дек. Левицкому и всѣмъ Высокопов. духовнымъ отцямъ Єго деканату за послѣдню послугу мому покôйному Ôтцеви ôддану, а въ осôбности Впов. золотоустому панъ-отцю Дорожиньскому изъ Мизуня, котрый всѣ мысли и чувства Покôйника ôдгадавъ и въ своемъ нагробнôмъ словѣ ихъ въ способъ годящій оцѣнивъ, такожь Вамъ, Высокопов. отче, совѣтнику консист., Заячковскій изъ Лопянки, Вамъ, Вп. отче декане Левицкій изъ Ракова тай Вамъ, Вп. отче Макаревичь изъ Сваричева, за Вашй краснорѣчивй проповѣди, въ котрыхъ выголосилисте честноты и заслуги дорогого менѣ Покôйника. Заразомъ зволять ôдъ мене приняти сердечну подяку всѣ Высокопов. Панове и Панѣ, котрй при похоронахъ були присутнй, такожь всѣ други Покôйного тай любй земляки за Ихъ спôвчутье.

Въ моѣй печали Богъ моимъ утѣшителемъ и спôвчутье земляковъ, котрыхъ всѣхъ мôй покôйный, дорогій Отець, горячо любивъ, для мене ôдрадою.

Иванъ В Ружицкій, учитель гимназіяльный въ Коломыи.

Антика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 2—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Ц. к. упр. гал. акцiйный
БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
купуе и продае
всякй вартостнй папиры и монеты
по курсѣ дневнôмъ.
Поручения зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 56—0

Робôтня столярска 1824 6—8
В. ЖААКА и І. КУБИЧА
у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17
выгôтовляе всякй выробы входячй въ фахъ столярскій, по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Робôтня слюсарска
І. СТАНКЕВИЧА
у Львовѣ ч. 52
поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнй новй и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и маe такожь на складѣ решѣтки дротянй и огороженя звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 2—12

Курсъ Львôвскій

зъ дня 4 л. лютого 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	191 —	195 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов по 200 зр. а. в.	208 —	213 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 50	99 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	101 —	103 —
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 50	98 50
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	99 30	100 50
Товариства кредит. гал. 4% а в.	96 —	97 —
Товар. кред гал. 5% а в. льос. 37 л.	99 30	100 50
Товар. кред гал. 4% а в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. тал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	49 —	53 —
Гал. Зав. кред. сел 2½% (давн. 5%) въ ликв.	42 —	45 —
Общ роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к.	103 50	104 75
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в.	104 —	106 —
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	95 —	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	26 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	6 —	6 15
Наполеондоръ	10 16	10 18
Пôвъимпериялъ	10 35	10 50
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 15	1 17
100 марокъ нѣмецкихъ	62 30	63 10

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 23	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 55	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				11 20
Зъ Нов. Санча:				
Въ Орловѣ (Orló)		3 15		12 30
Зъ Орлова (Orló):				
Въ Нов. Санчи		4 18		

Линія Дрогобычь-Борыславъ.	Мѣшаный поѣзды				
Зъ Дрогобыча ôдходять	* * 5 50	* * 9 50	1 06	3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять	6 31	10 31	1 37	3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять	7 33	11 11	1 53	4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять	8 12	11 50	2 22	5 07	8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означень * не курсують въ пятницѣ а означень ** не курсують въ суботы.

Ц. к. придворна ліярня звонôвъ
І. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадтъ

поручаеся до **замовленъ звонôвъ и гармонійныхъ складôвъ всякои величины и голосу. Гарантія** за певный голосъ кождого звона, чистый гармонійный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье звонôвъ зъ **уприв. головами зъ кованого зелѣза**, черезъ що можна звонами дуже легко звонити **Приперучения** сповняються якъ найскорше, точно и **дуже дешево при найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Гармонійнй склады до закристій зъ 4 звôнками по 25 зр.

Гармонійнй склады до престолôвъ съ сильными и голосными звôночками. 1816 2—12

Зъ альпаки: 1 складъ зъ 4 звôн. по 14 зр., съ 3 зв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: 1 складъ „4 „ „10 „ „3 „ „8 „

Ôдзначеня: Выстава вѣденьока 1873 р., два медалѣ за поступъ за складъ звонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промыслова у Вѣдни 1880 р. золотый медаль.

Заложена 1838. Доставила 4287 звонôвъ, 1,159.540 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ звонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 звоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Проспектъ и кошторисъ даромъ.

К. Ф. ПОПОВИЧЬ
въ Тернополи
поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.
Порто почтове и бочôвка.
Прошу о ласкавй замовленя.
1801 19—24

Купецкій ученикъ
знайде помѣщенье
въ Торговли Михаила Дымета
1829 5—6 **у Львовѣ.**
Вымагаеся укôнченои низшои гимназіяльнои або реальнои школы.

Д-ръ Антоній Бергеръ
спеціялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.
Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высылае лѣки. 1822 4—0
Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.
Ординація дома ôдъ год. 3—5
Львôвъ, ул Кароля Людвика, ч 7.

Van Houten-a
ЧИСТЕ КАКАО
признане загально
найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи **выдатности** есть **VAN HOUTEN-а чисте какао**, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякй иншй выробы; а чарка **VAN HOUTEN-а чистого какао** не коштуе ôльше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь есть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштуе значно менше.

Дôстати можна въ ôльшихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесôвъ, товарôвъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ бляшанныхъ коробкахъ по ½, ¼ и ⅛ кило netto товару

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесôвъ, улиця Галицка ч 28. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф. В., торговля деликатесôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесôвъ, Ринокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Орменьска ч 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесôвъ ул. Хорущина ч. 6. 1c31 1—15

ВОЙСКОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ НАУКОВЕ
у ЛЬВОВѢ
ôдкрываe зъ днемъ 1 л. марта с. р. **вечѣрный курсъ приготовительный до испытôвъ на официрôвъ:**
І. загального ополченя,
2. резервы и краевои обороны.

Зголошеня приймае до 27-го лютого властитель и управитель заведеня, емер. ц. к. капитинъ
Іосифъ Ваничекъ,
Львôвъ, ул. Академична ч. 10, I поверхъ.

Устныхъ информацій удѣляеся ôдъ 4 до 6 годины по полудни.

Дальше буде ôдкрытый дня 1 мая с. р. курсъ приготовительный до испыту на однорочныхъ добровольцѣвъ. Близшй поясненя пôзнѣйше.

Програма безплатно и почтою. 1834 1—5

„Руска исторична Библіотека“
выдавана проф. Ол. Барвѣньскимъ въ Тернополи
буде мѣстити въ р. 1887 въ
V томѣ: Монографіи до исторіи Галицкои Руси, Смирнова, Дашкеча и д-ра Шараневича;
VI томѣ: Исторію Вел. княжества Литовского, В. Антоновича; ôдъ слѣдують
IX—XII томы Богдана Хмельницкого, М. Костомарова.
V томъ небавомъ буде розосланый.
Предплата на одинъ томъ franco 1 зр. 25 кр.
Два томы оправнй въ англійске полотно зъ пересылкою рекоменданою 3 зр. 10 кр.
Предплатники монографіи Богданъ Хмельницкій обовязанй iти цѣле дѣло за 5 зр. franco, або 6 зр. 20 кр. въ оправѣ, а такожь сплату ратами пôсля власнои деклярацiи.
Предплату найлучше посылати переказомъ на адресу п. *Ол. Барьского*, професора въ Тернополи, або черезъ редакцію „Дѣла“.

„Рускій Правотарь домовый“
або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнй письма, якъ подання, просьбы и т. п. **безъ помочи адвоката** съ повною силою правною споряджати може.
Уложили Василь Лукичь и Юліянъ Семигинôвскій.
Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и ôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.
Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в.
Хто купуе у п. В Левицкого въ Залôщяхъ, платить за I прим. тôлько 3 зр. 30 кр. — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в, а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр
Проспекты обшырнй высылае на жаданье п В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ выняткових злучаяхъ даеся 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (9—15)

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“
выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичнй статьѣ, практичнй поученя и всякй информаціи дотыкаючй господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, ôдповѣдно до потребъ галицкои публики.
Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ **2 зр.**, на пôвъ року **1 зр. 20 кр.**
Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6
поручае Впов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ
Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ю пôсля пôбчь столичного цѣнника.

Замовленя залагоджуе ся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.
Особливо звертаеся увагу на знаменитй роды К. & С. Попова.

	зр	кр
Кайсовъ знам. чорна ½ кильо	1	60
„ „ мелянжь „ „	1	80
Сушонгъ, знаменита „ „	2	—
„ найлѣпша „ „	3	—
Мелянжь каравана „ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I. „ „	3	20
„ (Ч II. „ „	4	60
„ (Ч III. „ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.	2	40
„ („ 2 „ — „	3	—
„ („ 2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо	1	60
„ (Г. prima „ „	1	80
„ (non plus ultra	2	50

Ласкавй поручення почтою, опакованье франко. 1802 13—20

Межи многими поручаными противъ гôстцю и ревматизму средствами домовыми позôстане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко **зовсѣмъ безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугуе на повне довѣрье есть безперечно въ тôмъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захваляваныхъ лѣкôвъ, вернули прецѣ знову до 1791 9—28

давно выпробованого Pain-Expellera.

Они переконалися якъ разъ черезъ порôвнанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье, якъ такожь **бôль головы, зубôвъ, бôль въ плечехъ и кольки въ боцѣ** и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье **експцельеромъ Дешева цѣна**, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр. 20 кр. пôсля **величины**, дае можность навѣть **незможнымъ** его собѣ роздобути а безчисленй успѣхи ручать за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожь стерегчися принимати шкôдливй пôдробки и треба лишь **Pain-Expeller съ маркою „Котва“ уважати за правдивый.** Центральный складъ: **Аптика пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ**, Niklasplatz 7.
Въ запасѣ **въ многихъ аптикахъ.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**
Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 11. Львôвъ, Четверъ 29 сѣчня (10 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной втрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимаютъ: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Kiemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижѣ* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр.	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр.
на пôвъ року .	зр 2·50	на пôвъ року .	3·— зр.

Реклямаціи неопечатаній вôльній ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Австрія въ очехъ Каткова.

Статія Каткова, котру подаємо на иншôмъ мѣсци въ дословнôмъ переводѣ, зробила велику сензацію въ цѣлôй Европѣ, а въ Австріи, противъ котрои позволивъ собѣ п. Катковъ выступити зъ цѣлою силою властивыхъ ему аргументôвъ, выкликала просто обуренье — не вже на способъ и духъ, въ якôмъ она написана, але на тенденію, котру чейже Славяне въ Австріи можуть лѣпше зрозумѣти, якъ цѣла проча Европа. Тенденція сеи статьи есть дуже ясна. Чисто агресивній вѣковій стремленя Россіи, маючій на цѣли запановане надъ цѣлымъ славяньскимъ свѣтомъ, а ôдтакъ по довершеню того „объединеніе“ всѣхъ народôвъ славяньскихъ и все, що зъ симъ объединеніемъ стоить въ звязи, силуеся Катковъ закрыти теорією, будьто Россія все, що по нынѣшный день зробила и що ще зробити намѣряе, дѣлае лишь зъ чисто гуманныхъ мотивôвъ, а именно задля обороны вѣры и береженя свобôдъ національныхъ и политичныхъ славяньскихъ народôвъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ. Противно стараеся ôнъ представити Австрію державою, що выходить лишь на заборы, порабощенье славяньскихъ народôвъ и знищенье ихъ вѣры. Супоставивши двѣ тій собѣ діяметрально противній системы двохъ державъ, звеличавши Россію освободительскою народностей славяньскихъ, Катковъ мавъ певно надѣю, що интересованій племена будуть на стôлько наивній, що повѣрять ему на слово и дѣйстно кинуться въ рамена свого мнимого спасителя. — Славяньскій народы Австріи розумѣють сю тенденцію дуже добре и не диво, що Катковъ замѣсть стрѣтити сочувство въ органахъ славяньскои прасы выкликавъ въ нихъ лишь само обуренье. Ческа „Politik“ назвала навѣть аргументы Каткова просто „фалшованьемъ“ и се выдаеся намъ дѣйстно найлѣпшою ще назвою на его аргументы. Великій славянофилъ московскій, называючи Россію освободителькою, забувъ очевидно навести заманюванымъ до себе братямъ славяньскимъ хоть кôлька историчныхъ фактôвъ на доказы того, що Россія, простерши руку свою на народы сарматскои низины, надѣлила ихъ вже давно тыми благодатями, якій обѣцюються теперь другимъ Славянамъ. Забувъ такожь зъ другои стороны перевести доказъ, що въ Австріи народы славяньскій перестали вже давно жити своимъ питомымъ духомъ народнымъ и що всѣ они окатоличились або сталисъ протестантами.

Тожь за-для того хочемо п. Каткову пригадати де-не-що зъ исторіи, пережитои хоть тôлько рускимъ народомъ пôдъ благодатною системою Катковыхъ и его предкôвъ. Може тымъ и розъясниться въ очехъ прочихъ ще не „освобожденыхъ“ Славянъ той рай, до котрого заманює ихъ згадана статья.

Тожь перша благодать, яку довелось народови нашому одержати зъ рукъ его предкôвъ, бувъ нападъ на Кіевъ Андрія Боголюбского, князя Суздальского и цѣлковите его розграбленье (1169 р.). Въ часахъ, коли по 1240 роцѣ на Суздаль налягла тяжка рука Моголôвъ, малы мы супокôй, а отрясшись дуже скоро (по 80 лѣтахъ) зъ неволѣ татарскои удалось намъ ôджити новымъ житьемъ въ политичнôмъ организмѣ Литвы, котра приняла охотно нашу культуру и вѣру и зъ котрою жилось намъ мирно. Але якъ лишь пôдъ конець XV. вѣку Москва выйшла зъ-пôдъ ярма Моголôвъ, заразъ руку великихъ князѣвъ московскихъ почувъ вôльный Новгородъ, а за нимъ и заманеный Псковъ. По знищеню самостôйности сихъ двохъ републикъ агресивность князѣвъ московскихъ звертаеся противъ Руси литовскои. Смоленьскъ, Полоцкъ и другій землѣ надъ верхôвями Днѣстра и Двиною идуть въ деспотичній руки сихъ князѣвъ, котрій, нѣгде правды дѣти, дуже зручно умѣють користати зъ политичныхъ ошибокъ Польщѣ, а именно зъ агресивнои политики ея противъ рускои народности и вѣры. Дѣло заборôвъ владѣльцѣвъ „всѣхъ Россій“ степенуеся ôдтакъ въ мѣру, якъ Польща въ нерозумѣню своихъ интересôвъ спиняе волю руского народу на всѣхъ поляхъ и кôнчиться въ другôй половинѣ XVII-ого вѣку ôдпаденьемъ заднѣпровскои Украины и Андрусôвскимъ договоромъ. Що Россія Украинѣ не додержала запорученыхъ свобôдъ на поли самоуправы, то звѣстне всѣмъ, якъ и звѣстный трагичный конець Польщѣ. Нынѣ оба народы пôдлягли силѣ тôй, котру сама Польща вытворила, ôдныхаючи ôдъ себе Русь. Якого раю послѣдна заживае теперь въ Россіи, о тôмъ самъ п. Катковъ мôгъ-бы розказати найточнѣйше, бо здаеся зъ его теорій славянофильскои выплынули тій указы, що народови нашому зборонено уживати своеи мовы въ церкви, школѣ и литературѣ, не говорячи вже о судахъ и урядахъ; бо зъ его иниціативы выходили клеветы о сепаратизмъ и т. д.; бо за его справкою засуджена нынѣ Русь на національну смерть. И сей самъ Катковъ маe нынѣ смѣливôсть плести о великôй историчнôй мисіи освобожденя народôвъ славяньскихъ Россіею! Се голосъ Флямминія, що колись на то голосивъ освобожденье Грекôвъ зъ-пôдъ ярма македоньского, щобъ ихъ потому запрягти въ ярмо римске. Системою державною Россіи не одушевиться нынѣ жаденъ Славянинъ. Отъ Болгаре недавно указували самій на долю руского народа, яко на ôдстрашаючій примѣръ для всѣхъ ще не „освобожденыхъ“ рукою Каткова братôвъ славяньскихъ. Славяньскій свѣтъ бачить нынѣ докладно, до чого ему стремѣти. Его окликомъ есть: автономія славяньскихъ народôвъ, а симпатіи свои зверне ôнъ въ ту сторону, котра даe ему гарантію такои автономіи.

Такъ одже представляeсь одна часть аргументôвъ Каткова, а теперъ приглядаемось чи дѣйстно народамъ славяньскимъ грозить ôдъ Австріи така небезпечнôсть, якъ ея представляe Катковъ. Чи Австрія есть нынѣ дѣйстно, якъ каже Катковъ, грабителькою земель славяньскихъ и чи дѣйстно шукае она заборôвъ въ полудневôй Славяньщинѣ? Чи Австрія выперта зъ Нѣмеччины, по 1866 р. зробила якій заборы на Всходѣ? Може окупаціи Босны и Герцеговины, на котру згодилась сама Россія? Адже сама дипломатія россійска предкладала Австріи анексію (не окупацію) сихъ краевъ. Годѣ надъ дальшими подôбными питаніями тутъ застанавлятись, бо вже зъ сего одного примѣру выходить ясно, якъ Катковъ понимае правдивôсть фактôвъ. Але идѣмъ дальше и спытаймо, чи Австрія убиваe тій народы славяньскій, що сполученій зъ нею ôдъ вѣкôвъ. Чи Чехи, Поляки, Словѣнцѣ або хочь-бы и Русины перестали вже жити пôдъ гнетомъ Австріи? Правда, угорска Русь перестала жити; але що ея убило? Чи не той самъ спаситель, чи не то саме „объединеніе“, що такъ дуже теперь величаeсь своею щиростею для Славяньства? Чи така сама доля не була-бы постигла и галицкихъ та буковиньскихъ Русинôвъ, наколи-бъ они були повѣрили теплымъ словамъ новыхъ спасителѣвъ Славяньства и не приложили самій рукъ до свого ôдродженя? А сему ôдродженю чей же Австрія не стаe на перешкодѣ. И Русины маютъ въ Австріи свôй розвôй загарантованый, хоть ще задля нерозумнои опозиціи польскои не довершеный. Зъ сего огляду не можна межи рускою Галичиною а Украиною потягнути и найдальшои паралелѣ.

Дѣло освобожденя, о якôмъ говоритъ Катковъ, розумѣють добре не лишь Славяне австрійскій але и Славяне полудневій. И якъ бы лишь мужѣ державній австрійскій умѣли всесторонно выкористати становище Австріи посередъ Славяньства; якъ бы лишь твердою рукою удалось имъ фанатизмъ національный деякихъ елементôвъ знищити и меншостямъ въ коронныхъ краяхъ подати можнôсть скоршого розвою: такôй системѣ правленя пôдклонять ся всѣ Славяне дуже охотно, бо то не було-бы объединеніе, не насилуванье вѣры, языка и звычаю, котрому противляться всѣ Славяне а навѣть добре, здорово думаючій Россіяне не зъ партіи Каткова.

Мы радимо прото п. Каткову передъ всѣмъ замести свою хату, закимъ дамо ему право назвати себе освободителемъ и спасителемъ народôвъ славяньскихъ хоть бы и на Балканѣ. Поки що, его панегирики для теперѣшнои Россіи а ганьбленье Австріи не маютъ реальныхъ пôдставъ и слова пустій не найдуть ôдгомону въ душахъ свобôдныхъ Славянъ.

Справа рускихъ шкôлъ

въ комисіи шкôльнôй Рады державнои.

Слабыми силами борються галицкій и буковиньскій Русины за свои права народній, але за то, чого имъ не достаe въ силѣ, докладаютъ смѣлостею и вытревалостею а змаганя ихъ увѣнчаються чейже добрымъ успѣхомъ. Потѣшаючимъ объявомъ есть поки-що бодай то, що борба Русинôвъ о права просвѣты ведеся теперь на цѣлôй линіи, а то даe надѣю, що бодай що небудь дасться осягнути. Вчерашній газеты принесли вѣсть, що справа рускихъ шкôлъ станула на порядку дневнôмъ въ комисіи шкôльнôй палаты послôвъ. Вѣсть ся звучить:

„На вчерашнôмъ засѣданю комисіи шкôльнои здавъ справу гр. Сальмъ зъ внесеня пос. Ковальского, завзываючого правительство до заснованя другои гимназіи рускои въ всхôднôй Галичинѣ. Референтъ внесъ именно, щобы резолюцію ôдступити правительству зъ завôзваньемъ, щобъ оно розсудило и порозумѣлось евентуально зъ Соймомъ галицкимъ“. Послы Черкавскій и Савчиньскій говорили за лишеньемъ сего уступу. Вайтльофъ жадавъ, щобы правительству поручити якъ найуважнѣйше розслѣдженье сеи справы. Ôнъ замѣтивъ, що Русины заслугують на таке саме узглядненье, якимъ користуються Чехи и другій славяньскій народы въ Австріи и порôвнавъ ихъ положенье зъ положеньемъ Нѣмцѣвъ въ Чехахъ. Внесеня тій однакожь ôдкинено, а принято внесенье референта.

Що до другои резолюціи п. Ковальского, дотыкаючои ôдкрытя семинаріи учительскои и женьскои зъ языкомъ рускимъ выкладовымъ, то ôдступлено ея правительству до розслѣдженя и постановленя того, що въ порозумѣню зъ Радою шкôльною краевою признасть потрѣбнымъ.

Петицію черновецкои „Рады Рускои“ о заснованье гимназіи рускои въ Кôцмани ôдступлено правительству до узглядненя.“

Близшихъ вѣстей о ходѣ дискусіи поки-що не маемо. До хвилевого поясненя справы най послужать однакожь слѣдуючій даты.

Справу заснованя другои гимназіи рускои въ всхôднôй части Галичины порушили, якъ звѣстно, послы нашій соймовій на передпослѣднôй сесіи соймовôй. Бôльшôсть польска не вдоволила справедливыхъ жаданъ Русинôвъ, а заступила ихъ такъ званымъ утраквизмомъ. Коли-жь въ мартѣ 1886 р. зôбралась Рада державна, то послы сов. Ковальскій и о. Озаркевичъ пôдняли ту справу наново въ палатѣ послôвъ. При дебатахъ надъ буджетомъ державнымъ пôднѣсъ именно пос. Озаркевичъ (30 марта 1886 р.), що Русинамъ галицкимъ належаться для ихъ гарантованого австрійскою конституцією права до розвою духового не тôлько друга гимназія руска, але и паралельній рускій клясы въ другихъ гимназіяхъ всхôднои Галичины. На той самый тематъ промовлявъ при тôй нагодѣ и пос. В. Ковальскій, критикуючи проектованый утраквизмъ и внесъ ôдповѣдну резолюцію до правительства державного, въ котрôй домагався для Русинôвъ галицкихъ заснованя другои гимназіи рускои въ загалѣ (безъ означеня мѣсцевости), а для Русинôвъ буковиньскихъ такои-жь гимназіи въ Кôцмани. Въ мартѣ минувшого року выслала такожь черновецка „Рада Руска“ окрему петицію до палаты послôвъ Рады державнои зъ жаданьемъ гимназіи рускои въ Кôцмани, а 3 цвѣтня 1886 р. выслала въ тôй справѣ такожь депутацію до пок. президента краевого, бар. Алезаніого, котрый домаганю Русинôвъ буковиньскихъ не супротивився, але заснованье гимназіи въ Кôцмани зробивъ зависимымъ ôдъ буджету державного, просто сказавши, ôдъ добромнѣня министра финансôвъ.

Справу семинарій рускихъ учительскихъ пôдняло перше руске „Товариство педагогичне“ у Львовѣ. На всесторонне домаганье, заявлюване неразъ въ нашôй часописи, выслало оно ще 4 липня 1885 р. въ тôй справѣ петицію до министерства просвѣты, а 12 жовтня 1885 р. ôдповѣдній

Образки зъ Одессы.

V.

Въ Одессѣ стрѣчаeсь лишь мале число салдатôвъ. Мѣсто уважаeсь переважно великорускимъ — въ нѣмъ множество роботниковъ якъ и всякои наплывовои людности зъ глубокои Россіи, тому нема страху якоись проти-державнои демонстраціи. Бувають днѣ, де войска въ Одессѣ зовсѣмъ нема — пôшло усмиряти несупокоѣ по селахъ, або таки нарокомъ, безъ важнои потребы, кудысь его выслано. Послѣдный выпадокъ зайшовъ бувъ кôлька лѣтъ тому назадъ, саме на векикоднѣ свята. Робôтники-кацапы готовились тогдѣ голосно до погрому на жидôвъ, а правительство — якъ кажуть — не хотѣло выкликувати конфликту межи салдатами а бородатыми хлопами, тому рѣшило дати волю кацапамъ. Два днѣ „гуляли“ робôтники и проча черинь по Одессѣ, ажь коли пяній товпы стали ôдгрожуватись, що порѣжуть жидôвъ и пôдпалять зъ всѣхъ сторонъ мѣсто, правительство на просьбы православнои людности спровадило чимъ швидше войско назадъ и бодай для ока поарестувало въ третій день святъ около 2.000 людей — не такъ самыхъ робôтникôвъ, якъ бôльше невинныхъ зрѣтелѣвъ, що зъ цѣкавости прийшли дивитись на гулянку „червоныхъ сорочокъ“. На старôмъ рынку, де погромъ бувъ найдужшій, салдаты выповѣли послухъ старшинѣ и розбрелись по домахъ, щобъ рабувати якъ въ непріятельскôмъ краю. Богато родинъ христіяньскихъ пало жертвою дикои грабежливости самого войска.

Россійскій салдаты презентуються на око дещо лучше, якъ тій колишній зъ року 1849. Я памятаю добре перехôдъ войскъ россійскихъ черезъ Галичину въ часѣ угорскои революціи. Тогдѣ салдаты лихо були живленій и не знали рôжницѣ мѣжь „моe а твоe“; у мого батька, де ихъ кôльканацять розмѣщено, богато попропадало зъ обôйстя и пивницѣ, зъ огорода поечезали всѣ гарбузы, огôрки и бураки — таки сыре ѣли! — на овочевыхъ деревахъ, хоть то було въ липни, не лишився и одинъ зелепухъ. За поворотомъ зъ Угорщины переходила черезъ наше село кôнница и я самъ бачивъ, якъ зъ одного ôддѣлу, зъ наказу старшины, кôлькадесять салдатôвъ кинулись на селяньскій поля, забирали овесъ та ячмѣнь цѣлыми полукôпками та зъ добычею гнали дальше; мене, 9-лѣтного хлопця, хопивъ якійсь Москаль на коня та переляканого вѣзъ ажь до сусѣдного села, кажучи собѣ показати, де лежать Цуцулôвцѣ... Богато я тогдѣ бачивъ неправостей, кривдъ та неморальныхъ справокъ, якій дѣялись въ бѣлый день публично на подвôряхъ, чувъ проклоны матерей та дѣвчатъ, и мене зняла якась страшна ненависть до тои дичи, що звалась россійскимъ войскомъ. А треба знати, що року 1849 мало войско острый приказъ, вестися въ нашôмъ краю прилично, выстерѣгатися крадежей и неморальностей, ходити на богослуженя въ церкву и брати участь въ хорѣ разомъ зъ дяками. Легко догадатись, якими тій салдаты були дома, въ своѣй земли, де ихъ начальство не може мати пôдъ неустаннымъ доглядомъ.

Лишь въ Россіи будучи можешь добре зрозумѣти тій мерзенній типы салдатства, якій въ своихъ творахъ такъ живо зобразили намъ Квѣтка, Гребѣнка, Шевченко, Марко Вовчокъ и иншій писателѣ украиньскій. Не зъ буйной фантазіи выснôвувавъ Шевченко тематы до своихъ рôжнородныхъ „Катериначъ“, не для жарту звавъ Квѣтка салдатôвъ „прирожденными злодѣями“ — нынѣшній ôдношеня, мимо щирыхъ намаганъ попереднього царя, не поправились зовсѣмъ: по мѣстахъ и селахъ все еще безъ числа нарѣкань, а венеричными хоробами позакажуванй декуды цѣлій околицѣ. Хочь и въ иншихъ войскахъ дѣються недобрій рѣчи, та все-жь зло не есть загальне, самоволя обмежена, а села бодай вôльній ôдъ тыхъ вѣчныхъ салдатскихъ постоѣвъ, якій въ Россіи бувають въ цѣляхъ руссификаційныхъ.

Оно-жь и справдѣ: салдаты уважаються нынѣ головными „культуртрегерами“ на Украинѣ. До селъ патріотична интелигенція приступу не маe, книжки поучаючои тамъ нѣгде не узришь, про товариства тверезости и про читальнѣ нѣхто тамъ не чувавъ — головными учителями селяньства суть салдаты. Ôдъ нихъ научиться мужикъ, якъ однымъ душкомъ можна выпити богато „водки“, якъ можна селомъ идучи украсти спрытно гуску або качку, якъ можна стягнути непостережно зъ чужого плота розвѣшену одежу, якъ деморализувати молодѣжь женьского пола. И супротивъ всеи тои деморализаціи нема для селъ охороны нѣ ратунку. Якъ часомъ зайде бôйка по селахъ або вчинится яка ворохобня — головный виновникъ не пôдпадаe карѣ, а лишь селяне яко небезпечній „мятьежніки“ дôстаються въ тюрму або на поселенье. О, справдѣ страшне се россійске салдатство! Менѣ не дивно пôсля того, що бачивъ и зôвсюды чувъ, для-чого въ освобожденôй черезъ Россію Болгаріи така неприхильнôсть до Россіи, така боязнь передъ салдатствомъ. Далось оно добре въ знаки Болгарамъ, — зъ власного досвѣду знають они, яка доля и цивилизація ждала-бъ ихъ за упадкомъ болгарскои независимости.

Похапавши въ войску, то въ Европѣ то въ Азіи, всѣлякихъ россійскихъ бесѣдъ та нарѣчій, ôддѣленій довгій роки ôдъ роду, ôдъ свого краю, пересякнувши на скрôзь чужиною — тотій салдаты, вернувши до дому або въ часѣ постоѣвъ, высмѣваютъ все, що народови найдорожше: его бесѣду, звычаѣ, пѣсни, навѣть родину, навѣть рôдного батька и матерь. Колій я мешкавъ на Хаджибейскôмъ (одесскôмъ) лиманѣ, лучилось, що зъ села Усатово покликано въ службу тамошныхъ урльопникôвъ. „Андрѣю, — говоривъ поважный, сивый чоловѣкъ до ôдъѣзджаючого сына: не забувай насъ, якъ и мы тебе не забудемо!“ — а сынъ-салдатъ стоявъ холодный, зимный, мугикавъ пôдъ носомъ якусь погану пѣсню, нетерпеливо слѣдивъ очима, чи вже скоро ôдъѣде трамваeвый вôзъ. Тай при самôмъ ôдъѣздѣ, коли батько и мати ще разъ кликнули: „Сыну, не забувай насъ!“ салдатъ Андрѣй не мôгъ краснихъ чувствъ выдобути зъ себе, якъ тôлько байдужне: да, да, да! Сей Андрѣй бувъ що-лишь въ третôмъ роцѣ войсковои службы — можна собѣ представити, якій типъ та характеръ выробиться въ нѣмъ, коли ôнъ перейде цѣлу школу въ такôмъ окруженю, якъ бувають россійскій салдаты.

Головну причину такъ великого упадку морального въ войску шукати треба зъ одной стороны въ шкодливôмъ вплывѣ азійскихъ народôвъ, у котрыхъ моральній засады надто слабо розвиненій, зъ другои въ лихôй платни для низшихъ чинôвъ войска. Финансовій ôдношеня державы дуже сумнѣ и тому нема выглядôвъ на получшенье незавидного быту чи то въ урядовôй чи въ салдатскôй службѣ. Въ послѣднихъ рокахъ радило собѣ правительство тымъ, що позволяло салдатамъ заробляти собѣ на хлѣбъ насущный въ часѣ вôльнôмъ ôдъ войскового занятя. Въ Одессѣ за мого побыту давало имъ роботу саме мѣсто — они въ прибережнôй части Одессы, недалеко Ланжероновскои купальнѣ, приспособляли нерôвный теренъ землѣ пôдъ заложенье нового парку; по селахъ, де великій обшары бôльшихъ посѣдателѣвъ, брали часто салдатôвъ до роботы въ часѣ жнива. Тôлько-жь зновъ друге лихо; салдаты, щобъ бодай дещо заробити, вдоволяються и найменшою платнею, черезъ те надто обнизилась вартôсть ручнои працѣ и велика часть мѣйскихъ робôтникôвъ и селянъ позбавилась якого-такого заробку. Повстали всюды невдоволеня такъ голоснѣ, що нынѣ правительство менше вже позволяe на такій посторонній заробки для войска.

Высшій чины въ войску займаютъ переважно дворяне. Еще за часôвъ крепацтва выробився бувъ звычай въ Россіи, що дворяне (шляхта) посылали свои дѣти въ войсковій школы, а ôдтакъ призначували ихъ до службы войсковои. Дослужившись высшого чина дворянинъ на вѣсть о смерти отця покидавъ войско и шовъ господарити на своихъ добрахъ. Не розумѣючись на господарствѣ ôнъ приймавъ собѣ до помочи завѣдателя дôбръ, а самъ ôддавався гулящому житю, якъ въ часѣ войсковои службы, ѣздивъ по столицяхъ и по заграници, гравъ въ карты, забавлявся — и такъ и шло, ажь въ кôнци треба було продати

до того близший пояснення.

То, що теперь въ комисіи сталось, есть про-то результатомъ снôльныхъ старань Руси галицкои и буковиньскои, а именно конституційныхъ єи представителѣвъ и товариствъ нашихъ, стоячихъ на сторожи правъ народу рускаго. Кому дорогій духовый розвôй нашого народу и хто ясно бачить, що школа въ материнôмъ языцѣ есть одною зъ першихъ пôдоймъ до будженя и крѣпленя силъ народныхъ, той мусѣвъ причинитися по змозѣ до того святого дѣла. Не есть оно ще довершене, находиться донерва въ зародѣ, але намъ, котрыхъ дехто думавъ вже засудити на національну смерть, мусить вже то стати ôдрадою въ сумнôмъ положеню, що про школы для насъ починає думати министерство.

Видко, що теперѣшный министеръ просвѣты не выходить зъ того становища, на якôмъ довгій лѣта стояли два єго попередники, котрій всякій жалобы рускихъ послôвъ въ Радѣ державнôй голословно збували, признавали ихъ неоправдаными, а жалобникôвъ называли опозицією a priori. Народъ рускій прийме певно всякій подвиги п. министра просвѣты для школъ рускихъ зъ повною вдячностею и наколи не заведеся въ надѣяхъ, то въ народѣ оживе послѣдною подѣю дуже заколибане пересвѣдченье, що Русины галицкій ôйдуть до своихъ правъ національныхъ. Хочемо навѣть вѣрити, що министерство просвѣты причинилось до того, що резолюции пос. Ковальского и петиции нашихъ товариствъ въ комисіи школьнôй Рады державнои не тôлько не сховано до коша, але що порушено ихъ якъ-разъ теперь, коли Соймъ галицкій замкнувъ передъ нами всякій выгляды на поправу дуже прикрого положеня нашого. Ухвала бо єго о паралелькахъ рускихъ въ Перемышли не має нѣякого значеня, яко така, що противиться существуючому законови школьному зъ 22 червня 1867 р. и длятого, подôбно якъ торôкъ устава о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ народныхъ по нашихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ, не одержить санкціи цѣсарскои.

Не лишаєсь про-то другій выхôдъ якъ той, щобы Рада державна занялась нашими кривдами и коли внесенье комисіи школьнои прийде на порядокъ дневный Рады державнои, тая-жь Рада поручила правительству въ короткôй дорозѣ заспокоити Русинôвъ такъ галицкихъ якъ и буковиньскихъ. Послѣдній находяться навѣть — чого имъ зовсѣмъ не завидуємо — въ тôмъ приятнѣйшомъ положеню, що основаню гимназіи рускои въ Кôцмани не стоить въ дорозѣ нѣяка краєва устава. Мы звязанѣ нею, бо Соймъ галицкій застерѣгъ собѣ въ 1867 р. всякій дальшій змѣны въ уставѣ о языцѣ выкладовôмъ въ Галичинѣ въ гимназіяхъ. Тôлько-жь рахунокъ тутъ простый. Можемо припустити альтернативу. Не думає намъ Соймъ признати нашихъ правъ до школъ, то опôръ єго треба зломити тымъ, що правительство въ дорозѣ административнôй повинно розпорядити заснованье другои гимназіи! Коли-жь Соймъ, якъ дневники польскій удержують, не противный розвоєви рускаго языка въ засадѣ, то ôнъ повиненъ

маєтокъ. За знесеньемъ крепацтва пôдъупали єще бôльше дворяне — въ ихъ добрахъ розтаборились новій дѣдичѣ, звычайно люде чужій, що не интересуються долею народу, а суть скорше єго ворогами.

Пôдъупалыхъ дворянъ надѣляли часто царѣ новыми добрами — розумѣєсь не власными, а державными або навѣть добрами другихъ своихъ пôдданыхъ. Богато землѣ украиньскои и великій обшары землѣ азійскои въ ново-здобутыхъ краяхъ, котрій повиний бути спôльнымъ добромъ державнымъ, царѣ породавали своимъ генераламъ, — тій-жь не розумѣючи господарства, не розживались въ новыхъ своихъ посѣлостяхъ и або самій розпродували поволи маєтокъ або передавали знищену пустку своимъ наслѣдникамъ. Такожь землѣ польскихъ дѣдичѣвъ, конфискованій правительствомъ въ наслѣдокъ якого повстаня, не ставались добромъ державнымъ анѣ власностію громады — ихъ роздававъ царь своимъ генераламъ мовь-бы добро своє власне. Очевидно и тотій землѣ нынѣ або задовженій або запустѣлій — що хвиля чекають якого купця.

Въ россійскôмъ войску дармо шукати будешь якои патріотичнои идеѣ, якого одушевленя для загальнои, народнои справы. Простый салдатъ ишовъ на вôйну, бо така була воля царя. Нынѣ, при загальнôй службѣ войсковôй, вôйшло въ войско богато розкладового елементу зъ посередъ интелигенціи и середныхъ станôвъ — все чути про несупокоѣ въ касарняхъ, про доразній суды, про розстрѣлюванье „мятьежніковъ“. Всѣ завдають собѣ питанье, якъ въ разѣ вôйны заховатись буде той елементъ розкладовый.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

Катковъ о нѣмецко-россійскихъ ôдношеняхъ.

Въ ч. 23. „Московскихъ Вѣдомостей“ зъ дня 23 ст. ст. сѣчня выступивъ Катковъ зъ статьею, котра не лишь въ державахъ середнои и захôднои Европы выкликала велику сензацію, але навѣть и въ самôй Россіи зробила велике враженье. Статья ся незвычайно цѣкава и длятого помѣщаємо єи о скôлько можна въ дословнôмъ переводѣ.

„Що значить — пытає Катковъ — то періодично повторяюче-ся пытанье о ôдношеняхъ межи Нѣмеччиною а Россією на злучай небезпечности конфликту межи ними? Одній побоюються, що небезпечнôсть есть близька, другій успокоюються, що все закôнчиться добре и мирно. Що-жь дає причину до тыхъ пояснень? Въ Нѣмеччинѣ вытворилась цѣла литература, трактуюча о шансахъ россійско-нѣмецкои вôйны. Єи стратеги поставили вже давно пытанье о третôй великôй вôйнѣ, котра має вже наступити въ бôльше або менше недалекôй будучности и розумѣють при тôмъ не що иншого, якъ вôйну зъ Россією. Въ прускихъ воєнныхъ сферахъ ще недавно, именно по причинѣ нового воєнного закона, було говорено о вôйнѣ зъ Россією якъ о случайности, котру треба предвидѣти, и до котрои запопадливе правительство повинно приготовитись. Пытанье то, подаюче причину до такъ серіозныхъ дискусій не лишь въ газетахъ сусѣднои намъ державы, але такожь и до стратегичныхъ и политичныхъ проєктôвъ, не може не ôдозватися и въ Россіи. Зъ ôдки-жь повстав то періодичне пытанье о ôдношеняхъ Россіи и Нѣмеччины. Нѣмецкій канцлеръ говоривъ недавно въ парляментѣ: „Наколи Россія нападе на насъ, то мы хочемо и будемо боронитися до послѣднои каплѣ крови. Наколи при тôмъ будемо побѣджені, то лучше упасти зъ славою, якъ жити безъ чести. Россія однакожь, правивъ дальше канцлеръ державный, не має нѣякихъ причинъ нападати на насъ и у насъ такожь нема нѣякихъ причинъ нападати на Россію.“ Наколи-жь такъ есть, то по-що заєдно пôднимати высше згадане пытанье? По-що той торжественный тонъ, по-що емфатичне заявленье: „мы хочемо и будемо боронитись до послѣднои каплѣ крови?“ При тôмъ, що значить указуванье на Поляковъ? Причины до вôйны зъ Россією нема, але намъ, що слѣдять за польскими справами, очевидно хотѣлось-бы вôйны... Якими-жь средствами можуть Поляки втягнути Нѣмеччину въ вôйну зъ Россією, якъ нѣ одна нѣ друга сторона не мають причинъ до вражды? Польска партія заподѣяла богато зла Россіи, але якъ могла-бъ она втягнути єи въ вôйну зъ Нѣмеччиною, годѣ зрозумѣти. При близшôй роздумцѣ показуєсь все дѣломъ неимовѣрнымъ, не до зреализованя, такъ що не можна застановитись надъ тымъ, якъ мôгъ-бы хочь на хвильку серіозный державный мужь призадумуватись надъ такою дивовижною евентуальностію. Правда, въ нѣмецкôмъ парляментѣ есть кôлькохъ польскихъ послôвъ, належачихъ до т. зв. центра, але щобъ они при цѣлôй своѣй переворотности були въ силѣ безъ всякои причины втягнути Нѣмеччину въ вôйну зъ Россією, о тôмъ годѣ подумати. Въ кôнци треба спытати, чи Поляки пôдносять то періодичне пытанье о вôйнѣ зъ Россією? Чи они пôдняли нынѣшну справу о воєнномъ законѣ? Мы розумѣємо, що польска партія може мати надѣѣ на хосенъ такого закона для себе, але не она пôдносить єго, и єи нѣхто бы навѣть не слухавъ. Наколи-жь такъ дѣло стоить, то по-що-жь ôдъ часу до часу пôднимати то пытанье такимъ серіознымъ тономъ, пытанье, що може у Полякôвъ и у другихъ партій будити пустій надѣѣ?

Россія має важній интересы на Всходѣ, але Нѣмеччина заявила устами кермана своєи политики неразъ и дуже рѣшучо, що она тамъ не має нѣякого дѣла. Всѣмъ памятнî слова канцлера, сказаній ще передъ россійско-турецкою вôйною и недавно повторенî въ парляментѣ, що Нѣмеччина не пожертвує нѣ одного гренадира за дѣла на Всходѣ. Але на тôмъ самôмъ засѣданю райхсрату кромѣ высше наведеныхъ слôвъ кн. Бисмаркъ сказавъ и де-що друге. Ôнъ звернувъ увагу на голосъ газетъ, котрій домагаються, щобы Нѣмеччина загородила Россіи приступъ до Царгороду. „Въ тôмъ, сказавъ канцлеръ, заинтересована може Англія; що же до Нѣмеччины, то на нѣй спочиває тяжка задача удержувати миръ; мы мусимо выступити тутъ въ роли прокуратора супокою (Anwalt des Friedens) и здавити публицистичнî и парляментскî забаганки, звернені противъ супокою. Интересы кождого зъ нашихъ приятелѣвъ и суперечнôсть тыхъ интересôвъ роблять наше положенье труднѣйшимъ, якъ бы можна думати. Мы пôддаємось небезпечности, принимаючи ролю адвоката мира, прославитись въ Австріи, именно въ Угорщинѣ, Россіянами, а въ Россіи Австрійцями.“ Але коли такъ, то по-що брати на себе тяжкій обовязокъ прокуратора, адвоката и маклера? Чи не певнѣйше заховала-бъ Нѣмеччина миръ, наколи-бъ не мѣшалась въ дѣла тій, ôдъ котрыхъ, якъ сама каже, не буде єй такого хôсна?

Вплывъ Россіи на Всходѣ есть наслѣдствомъ всеи єи исторіи. Зô Всходомъ вяже Россію само єи существо, найдорожше и найосновнѣйше начало — вѣра. Звязь та запечатана кровію Россіи. Повсюды на Всходѣ являлась Россія спасителькою, освободителькою. Всѣ тій христіяньскій народы на Всходѣ одержували ôдъ неи основу до самостôйного житя. На Всходѣ Россія мовь-бы въ своѣмъ свѣтѣ, въ своѣй хатѣ. Що же дотычиться Австро-Угорщины, то она врываєся тутъ въ область єй зовсѣмъ чужу. Она глядить на Всходѣ компензаты за удары и утраты, котрій потерпѣла. Она шукає тамъ новыхъ земель; она являєсь тамъ грабежникомъ, томителемъ и ворогомъ того, що становить загальну основу народностей Всходу, лучащу ихъ зъ Россією. При такôмъ напрямѣ политики своєи, Австро-Угорщина не може не приходити въ конфликтъ зъ Россією. Що-жь однакожь значить посередництво Нѣмеччины при такихъ ôдносинахъ? Межи Россією а Австрією нема нѣякого порозумѣня безъ ущербу для Россіи, а тымъ самымъ и для народôвъ, що належать до одной системы и єй суть дорогій. Нападаюча сторона не Россія. Що-жь при такôмъ складѣ рѣчей лишаєсь щирому и дѣйстно честному посередникови? Переєвѣдчити нападаючого, шобъ остановився на дорозѣ, не вдирався въ чужу область, ôдказався ôдъ заборôвъ. Наколи-жь той посередникъ ставить собѣ за задачу помагати нападаючôй сторонѣ, наклонюючи другу до уступствъ, то се не значить бути посередникомъ; то значить бути союзникомъ нападаючого, то значить: нападати. И зовсѣмъ природно можна заключати, що мнимый посередникъ не безкористно ôдноситься до дѣла, и що, не дивлячись на єго запорученя, въ тôмъ дѣлѣ таки замѣшанî єго власнî интересы.

Нѣмецкій канцлеръ такъ звычайно формулує свою политику въ справѣ всхôдньôй въ ôдношеню до Россіи и Австро-Угорщины: Я годжусь напередъ зô всѣмъ, якъ Россія зъ Австрією уложаться межи собою. Але що єму за користь, не маючи своихъ интересôвъ на Всходѣ, своимъ согласіємъ скрѣпляти межи другими договоры? И що єму зъ того прийде, наклоняти ихъ до такихъ договорôвъ, котрî завсѣгды будуть мати характеръ односторонный, завсѣгды будуть крокомъ впередъ для Австріи, а крокомъ назадъ для Россіи?

Зовсѣмъ природно, що помагаючи нападаючôй сторонѣ, радѣючи зъ нею и дѣлаючи зъ нею солидарно, Бисмарковска Германія, котрôй Россія зъ ущербомъ власнымъ потуряла въ нападахъ и заборахъ, взявшись за таку двозначну противъ Россіи политику, заєдно боиться, що Россія не все буде подаватись назадъ, але коли-небудь опреся всему. Слухи о вôйнѣ межи Россією а Нѣмеччиною являються періодично; они повстають заєдно тогды, якъ кôнчиться речинець тридержавного союза, въ котрôмъ Нѣмеччина присвоює собѣ ролю посередника и котра то роля стремить до постепенного вытисненя Россіи и замѣны єи вплыву на вплывъ австро-угорскій. Россіи вмѣняєся охота до вôйны и приписуються агресивній намѣреня не для того, щобъ она дѣйстно хотѣла сего, але зъ страху, що она, даруйте, не буде дальше покôрненько ити тою дорогою, котра называєся „згодою“, зъ Австро-Угорщиною при посередництвѣ кн. Бисмарка. И отъ починаєся рѣчь о конечности вôйны, наколи Россія захоче мати свою политику и не буде пôдчинятись вымогамъ политики єй ворожои; починаєся страшенье коалиціями, починаються новій заворушеня на Всходѣ.

Намъ здаєся, що керманичъ нѣмецкои политики прислуживбы-ся лучше своѣй ôтчинѣ и скорше обезпечивъ-бы миръ европейскій, наколи-бъ залишивъ ту забавку въ союзы и обмежився на простій добрій ôдношеня до Россіи, ôдъ котрои не грозила-бъ нѣяка небезпечнôсть для мирнои и не заборчивои Нѣмеччины. Кн. Бисмаркови не боронить нѣхто зôставати зъ другими державами въ мирныхъ ôдношеняхъ, а такожь и зъ Австро-Угорщиною, але не треба ту послѣдну пôдмовляти до заборовои политики на Всходѣ, де она доконче, скорше чи пôзнѣйше зôткнеся зъ Россією. Кн. Бисмаркъ довершивъ на своѣмъ вѣцѣ богато „грôмкихъ“ дѣлъ; пора єму успокоитись. Досыть буде того, що зроблено; досыть, наколи ôнъ покôнчить дѣло своє єго упорядкованьемъ. А сему помôчнымъ буде бôльше ôдреченье ôдъ дальшихъ замысловъ и ôдъ претенсій на всесвѣтну диктатуру. Се идея Наполеоньска, котра, якъ звѣстно, не удалась и Наполеонови I.“

Рада державна.

5. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 8 л. лютого 1887.

На мѣсце покликаного до палаты панôвъ д-ра Шрома покликано до комисіи контролѣ довгôвъ державныхъ заступника гр. Берхтольда.

Президентъ министрôвъ графъ Тафе ôдповѣдавъ на интерпеляцію посла Кноца и сказавъ: „Закимъ ôдповѣмь на поодинокî пытаня, не можу не замѣтити, що мотивованье интерпеляціи, котре засылаєсь на два конкретнî процесы карнî, мѣстить напады на независимôсть и безстороннôсть правосудія въ Чехахъ, котрî тутъ для удержаня поваги судейского стану рѣшучо мушу ôдперти. Що до двохъ конкретныхъ, интерпелянтомъ порушеныхъ справъ, маю честь заявити що слѣдує: Що до варнсдорфского процесу о головну зраду выказавъ вже п. министеръ правосудія въ ôдповѣди на интерпеляцію д-ра Кноца, зъ дня 27 сѣчня 1885, що о тенденційнôмъ споводованю сего процесу зовсѣмъ не може бути мовы. Що до делегованя праского суду присяжныхъ для переведеня карного процесу противъ Германа Вольфа и товаришѣвъ, рѣчь маєсл такъ: Германъ Вольфъ умѣстивъ въ своѣй въ Либерци выдаванôй часописи „Deutsche Volkszeitung“ три статьѣ, одну въ „политичнôмъ переглядѣ“, двѣ другî п. з. „Нашî ôдношеня“ и „Ческій прокураторъ“. Такъ якъ статя „Ческій прокураторъ“ мѣстила черезмѣрнî напасти и клеветы противъ шефа либерецкои прокураторіи, то уважала прокураторія по переведеню слѣдства своимъ обовязкомъ, въ интересѣ обєктивного заступництва обжалования, предложити либерецкому судови делегацію иншого трибуналу для финализаціи сего процесу. Либерецкій окружный судъ узнавъ се предложенье умотивованымъ, а высшій краєвый судъ въ Празѣ зарядивъ делегацію праского присяжного трибуналу. Теперь рѣшить въ сѣй справѣ правосильно въ наслѣдокъ рекурсу обжалованого найвысшій трибуналъ кассаційный. Супротивъ сего не маѣ нѣ найменшои пôдставы замѣтка интерпелянта, навязана до обохъ згаданыхъ процесôвъ, будто-бы на правосудіе въ Чехахъ вплывали національнî противорѣчія и политичнî погляды, и будто-бы грозило введенье кабинетного права, особливо при конституційно обезпеченôй независимости австрійскихъ судіѣвъ и ихъ загально признанôй совѣстности. (*Браво зъ правицѣ*). Що-жь до питаня, чи дотычно зношеня ухвалъ и заявлень довѣрія выданî були для политичныхъ властей якî окремî порученя, повинно-бы оно властиво позбстати безъ ôдповѣди яко внутрѣшна справа екзекутивы, — але мимо того заявляю, що окремыхъ поручень на застановленье якихсь певныхъ ухвалъ або заявлень довѣрія зовсѣмъ не выдавано; пригадано лишь политичнымъ властямъ округôвъ, въ котрыхъ велись агитаціи противъ розпорядженя языкового, що они мають право надзору надъ автономичными корпораціями, товариствами и зборами. (*Смѣхъ зъ лѣвицѣ*). Позаякъ основнî законы державнî запоручають право свобôдного заявленя поглядôвъ тôлько въ границяхъ закона, то державный надзôръ надъ выходячими поза тî границѣ заявленями не противиться въ нѣчѣмъ основнымъ законамъ. Можу завѣрити, що политичнî власти поступали завсѣгды пôсля законôвъ; поодинокî случаѣ усуваються ôдъ обговореня, бо не всѣ дотычнî розпорядженя вже правосильнî, а впрочѣмъ говоривъ интерпелянтъ лишь загально о систованяхъ. Ôдповѣвши на пытаня, не уважаю за згôдне зъ достоинствомъ высокои палаты и ц. к. правительства, входити якъ небудь въ покрытî формою мотивованя интерпеляціи образливî напады на правительственну систему и на особу ц. к. намѣстника въ Чехахъ. (*Оплески зъ правицѣ*). — Пос. Кноцъ: П. президентъ министрôвъ згадавъ мѣжь прочимъ, що я не навѣвъ поодинокихъ случаѣвъ. Дуже менѣ о се ходить, щобы дѣло зовсѣмъ выяснилось дотычно поставленыхъ мною тверджень, и було-бы се и въ интересѣ п. президента министрôвъ, якъ такожь въ моѣмъ и моихъ товаришѣвъ, щобы такій поодинокій случаѣ тутъ въ высокôй палатѣ свобôдно були обговорень. Тогдѣ може и самъ п. президентъ министрôвъ переконаєсь що до п. намѣстника Чехъ, що сей чоловѣкъ не сповняє своихъ обовязкôвъ, що у сего чоловѣка нема здôбностей для такого становища. (*Бурливî: Ого! Зъ ческихъ лавокъ и зъ правицѣ; живî оплески зъ крайнои лѣвицѣ*). — Д-ръ Смолька (*перерывае*): Можете поставити внесенье на ôдкрытье дискусіи, але безъ того не можу тутъ допустити нѣякои дискусіи надъ ôдповѣдею п. президента министрôвъ.

Пос. Кноцъ: Се внесенье поставлю. Повна фразъ ôдповѣдь п. президента министрôвъ пригадує фразы п. намѣстника (Голосы зъ правицѣ: *До порядку! Оплески зъ крайнои лѣвицѣ*) не можу уважати ôдповѣдею на мою интерпеляцію. Бажаю докладного обговореня, вношу ôткрытье дискусіи на найблизшôмъ засѣданю и вношу поименне голосованье надъ моимъ внесеньемъ. — При поименнôмъ голосованю ôдкинено внесенье Кноца 149 гососами противъ 101. — По сѣмъ поставили пос. Менгеръ и товаришѣ интерпеляцію до министра скарбу: „Чи министерство скарбу думає ще сеи сесіи внести проєктъ закона, управильняючого поборъ податковъ черезъ громады, звороту поношеныхъ при тôмъ громадами коштôвъ и т. п.? — Зъ порядку дневного наступивъ выборъ до комисій. Въ мѣсце пос. Главки выбрано до комисіи угодовои пос. Надгерного. Выборы послôвъ: Думрайхера, Враны, Грегореца, Серватовского, Щепановского, Фирканца признано важными“. Надъ петиціею деякихъ моравскихъ громадъ о змѣну приписôвъ конкуренціи для будовы церковь и приходствъ, а такожь о змѣну внѣшныхъ правныхъ ôдносинъ католицкои церкви, вывязалась дискусія. Кронаветеръ звертавъ увагу, на конечнôсть остаточного полагодженя сеи справы, щобы громадъ вже разъ не потягано до рѣчей и выдаткôвъ, котрî до нихъ зовсѣмъ не належать. Петицію сю ôдступлено правительству.

Опôсля наступило справозданье комисіи промысловои о законѣ забезпеченя робôтникôвъ на случай недуги.

Реф. д-ръ Билинькій звертавъ увагу, що предложеный проєктъ закона есть результатомъ совѣстнои працѣ обохъ сторонництвъ палаты. Оба сторонництва выходили въ комисіи зъ заложеня, що треба спокôйно и консеквентно законною дорогою стремѣти до поправленя положеня робôтникôвъ, щобы устеречись небезпечности грозячои цѣлôй новочасноѣ культурѣ и нынѣшноѣ державноѣ организаціи. Есть се будь що будь получшеньемъ долѣ робôтникôвъ, подати миліонамъ горожанъ державы, зарабляючихъ тяжкою физичною працею ледви на саме найпотребнѣйше для житя, запевненье, що анѣ они анѣ ихъ родины не будуть потребувати на злучай недуги ити на жебры.

Реф. меньшости Берирайтеръ входить въ подрôбну критику постановъ закона, и каже, що краще було-бы получити оба законы; ухваленый вже о забезпеченю на выпадокъ калѣцтва и теперѣшный о забезпеченю на случай недуги. Головну вагу кладе референтъ меньшости на се, що предложеный законъ кладе надто вже велику власть въ руки правительства, котра то власть, задля упадку парляментаризму, и безъ того вже занадто велика, и выводить дальше зъ сего конечну потребу скорого ухваленя внесеня нѣмецкихъ либеральныхъ послôвъ о палатахъ робôтничихъ; тогдѣ буде мôгъ робôтникъ самъ за себе въ парляментѣ заговорити. Звертає такожь увагу, що правительство поповнило-бы дуже велеку, непростиму ошибку, коли бы схотѣло предложенымъ закономъ зробити робôтникôвъ якъ небудь ôдъ себе зависимыми. Треба старатись о пôднесенье мѣжь робôтниками духа ощадности, пильности и самостôйности. — За проєктомъ освѣдчились: Хамецъ, Тиркъ, Адамецъ; противъ: Бобжиньскій, Чайковскій, Мавтнеръ. На сѣмъ перервано дебату и закрыто засѣданье.

Дописи „Дѣла“.

Зъ пôдъ Залозець.

(Придержуючись засады: „Audiatur et altera pars“ помѣщаємо радо и сю допись въ надѣѣ, що рѣчь поясниться всесторонно и доведе до лѣпшихъ результатôвъ. *Ред.*) — Вичитавши въ „Дѣлѣ“ допись про Залôзьцѣ подумавъ я: Дôстанеся ту „котюзѣ по заслузѣ“. Коби лишь! „Parturiunt montes nascitur ridiculus mus“. Панъ дописуватель зачавъ, але скôнчити не мавъ ôдваги. Хочу выручити Вп. дописувателя. Въ Залôзцяхъ есть судъ обсадженый самыми Русинами; есть нотаръ — Русинъ, кандидатъ нотаріяльный бувъ у него Русинъ а теперь новый есть зновъ Русинъ. Есть и парохъ рускій въ старыхъ Залôзцяхъ; добре заступлена руска интелигенція, сильнѣйше якъ польска; але чи повѣрить хто, що въ касинѣ, до котрого належать всѣ Русины, рѣдко лишь почуєшь руске слово? Заговорить якій заѣзжый священикъ по руски — одинъ зъ рускои интелигенціи кинеть собѣ по польски: „że Ruś budują“. О рускôмъ касинѣ бесѣды нема!

О Торговли Народноѣ подумати въ Залôзцяхъ була-бы зрада стану. Бували вечерки касиновî — руска интелигенція була въ бôльшости, але слова руского нѣхто не чувъ. Есть, правда, мѣщаньска читальня, але чи зъ залозецкои интелигенціи хто тамъ загляне? Вже не говорити о ôдчитѣ якôмъ. Коли-жь така интелигенція, то-жь не дивота, що народъ прийшовши до суду калѣчить свою бесѣду. Пощо-жь выѣздити на давно застарѣлôмъ коникy, що духовеньство винно? Лѣпше було сказати правду за своихъ. Най но свѣтска интелигенція помагає духовеньству, але не ховаєсь; тогды буде инакше!

Видѣвъ хто таку чудасію, щобы въ рускôмъ товариствѣ говорено по польски — хоть и Поляка нема? — вже не кажу, коли суть Поляки! Въ Залôзцяхъ то щоденный хлѣбъ; паленѣти мусить кождый Русинъ, коли заѣде до Залозець и выпаде єму бути де въ товариствѣ. Я не бороню духовеньства; и тутъ найдуться поваги, що проповѣди говорять по польски. То однакъ выимки. Одинъ маѣ зятя польского и тому говоривъ прощу надъ гробомъ бувшого колятора по польски; другій зновъ хотѣвъ дôстатися на мѣсце першого проповѣдника до св. Юра и говоривъ по польски проповѣдь въ Пôдкамени и въ Костели — оо. Доминикане сильній плечѣ. Але о нихъ Вп. дописуватель не мавъ ще часу довѣдатися, бо они теперь далеко ôдъ Залозець — такъ само якъ и о недалекôмъ Олѣевѣ не думавъ, де добродѣй до церкви а добродѣйка до костела, а жаденъ парохіянинъ не скаже „Слава Богу“ але „pochwalony“. Кôлька лѣтъ тому не було костела въ Олѣевѣ; нынѣ есть и костелъ и зъ 50 господарѣвъ рускихъ сталися латинниками — отъ и маєте нову парохію латиньску. А красный звычай запровадили тамошный панъ-отець. Ото на польскій Новый рôкъ, на ôдпустъ и на именины графа кождый священикъ зъ дôбръ олѣевскихъ мусить ѣхати до костела, хоть церковь при самôмъ таки дворѣ. Панъ-отець кажуть, що такъ повинно бути, бо п. графъ, яко колятораъ: chlebodawca ruskiego duchowieństwa, и зъ великои почести сивенькій п. отець цѣлуе графа въ руку. П. графъ радъ, що „praca organiczna“ поступає черезъ руского пароха, пьє на ôдпустѣ здоровлье рускихъ священикôвъ, що причиняються до „podniesienia tego świetliku, kościoła katolickiego na Rusi“. Ще и то додати треба, що ставляючи церковь, панъ-отець, щобы не наразитись графови, выбравъ пôдъ ню мѣсце найгôрше, бо тамъ, де мешкають

самй офиціялисты, а своихъ парохіянъ лишивъ въ близкости костела пôдъ опёкою польского священника. Щобы церковь не била дуже въ очи, поставлено копулу якъ шапку, такъ що ѣдучи по-при ню, скажешь напевно, що то анѣ церковь анѣ костелъ, а певно жидôвска божниця. Иконостасу въ нёй нема, бо була-бы занадто велика рôзниця межи костеломъ!

О тыхъ панъ-отцяхъ не знавъ Вп. дописователь, а хоть-бы и знавъ, то не мôгъ и не повиненъ обвинявти духовеньство доокрестне — бо тîи священики не належать до Залозецкого деканату. На Васъ Пане дописувателю надѣя — може въ сполученю зъ Вами духовеньство що зробить въ Залозецкôмъ, однакъ поки що зачнёть доконче ôтъ близшихъ Вамъ.

Зъ Золочёвского.

Зъ причины недуги катихита гимназіи Золочёвскои о. Е. заступавъ єго черезъ два мёсяцѣ до кôнця першого курсу о. Е. Гузаръ. Въ тôмъ короткôмъ часѣ зыскавъ собѣ о. Г. своимъ поступованьемъ и своимъ тактомъ, яко взôрцевый священникъ, яко добрый патріотъ Русинъ, и яко чоловѣкъ здôбный, повне признанье не лише своихъ настоятелёвъ и товаришёвъ професорôвъ, але такожь всѣхъ мешканцёвъ, зъ котрыми стыкався. Тому то зъ жалемъ праціали єго всѣ и о. Г. лишивъ по собѣ въ Золочевѣ помёжь Русинами добру память. Ôнъ причинився такожь богато до оживленя житя товариского.

Одного лише не можна поняти, якъ такій взôрцевый священикъ, выступаючій все зъ повагою, загально любленый, поважаный черезъ ординаріятъ, мôгъ заслужити собѣ на то, щобы хто небудь мôгъ єго посудити о таке поведенье, котре могло-бы зле вплывати на молодёжь. Тѣ клеветники знайдуть заслужену ôдправу въ признаню, якого удостоився о. Гузаръ въ Золочевѣ.

Въ Золочевѣ дѣються ôдъ давна рѣчи неимовѣрнй и все то уходить безкарно. Панує тутъ сервилизмъ великій, а примѣръ доставила намъ знôвъ одна красна исторія. И такъ дня 1. лютого вечеромъ мавъ ôдбутися ôдчитъ проф. Кравчика зъ физики на дохôдъ маючои завязатися бурсы для бѣдныхъ учениковъ. Того дня ôтбувся зборъ учителёвъ народныхъ и ôдчитъ сей популярный крôмъ доходу мавъ послужити також до поученя учителёвъ народныхъ, котрыхъ около 40 зъѣхалося було до Золочева.

Однакъ не судилося имъ скористати зъ ôдчиту, бо сего дня ôдбувався въ невнôмъ домѣ „Kinderball“ и деякй вплывовй лиця въ числѣ до 7 особъ зажадали ôдроченя ôдчиту до другого дня, бо они хотятъ бути на ôдчитѣ, а зъ причины „Kinderball-ю“ не можуть прийти. Ôдчитъ дѣйстно ôдрочено, а п. инспекторъ окр., Сонсьецкій, повѣдомивъ о сёмъ учителёвъ народныхъ и вôзвавъ ихъ, щобы лишились до другого дня, а будуть мати вступъ вôльный. Слѣдуючого дня ôдбувся ôдчитъ, але лиця вплывовй и тымъ разомъ не явилися, бо пôшли на именины и хрестины до п. М. — Учителѣ и такъ бѣдни люде, не маючи фондôвъ на нôчлѣгъ и житье въ Золочевѣ, розъѣхалися и зъ ôдчиту не скористали, а фондъ на бурсу на тôмъ хиба лише стративъ. Натомѣсть радуйся Золочеве, що у тебе такъ красно цвите сервилизмъ и що „Kinderball“ єсть важнёйшимъ, якъ якійсь тамъ ôдчитъ зъ физики, котрый образованый умъ лиць вплывовыхъ не розъяснить и не поучить ихъ о обовязкахъ службы и становища. — Не можу поминути при тôмъ малого запытаня: „Чи довго ще п. Якубовскій, учитель зъ Переволочнои, засужденый за клевету вôйта, а обжалованый, що зъ єго неосторожности спалилася школа тамъ-же, позôстане на посадѣ въ Переволочнôй?! Чи и ôнъ належить до упривилегіованыхъ, котрй безкарно бронити можуть, бо „zasłużyli się sprawie krajowej“?

Зъ судовои салѣ.

(*Знôвъ суділ передъ судомъ*). Ще не скôнчився процесъ въ Перемышли, а вже розпочався вчера, въ Станиславовѣ новый процесъ противъ повѣтового судіи о злочинство спроневѣреня и прийманя недозволеныхъ дарункôвъ. Обжалованй: 1) Михаилъ Косевичъ, засуспендованый судія повѣтовый въ Долинѣ; 2) Рифка Бляй, факторка торговлѣ товаромъ и грайзлерка зъ Делятына; 3) Фроимъ Коль, пропинаторъ и засуспендованый бурмистръ зъ Делятына. Розходиться такъ само якъ въ Перемышли о дрôбнй дарунки и сумы низше 50-ти зр.; до розправы покликано 31 свѣдкôвъ и двохъ знатокôвъ почерку письма. Окрôмъ доказаныхъ фактôвъ що до дарункôвъ допустився Косевичъ також спроневѣреня сумы 2000 зр. зъ судовыхъ депозитôвъ, и не вмѣє выказати, на що ихъ уживъ. Сей процесъ выкликавъ въ Станиславовѣ велику сензацію, дивно тôлько, длячого не потягнено Косевича — помимо загального недовѣрія ôдъ давного часу (бо ще ôдъ 1879 р.) — такъ довго до одвѣчальности.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ клюбôвъ парляментарныхъ.*) Клюбъ нѣмецкій постановивъ поставити интерпеляцію до министра финансôвъ, коли предложить ôнъ законъ въ справѣ побору податкôвъ черезъ громады и о ôдшкодованю коштôвъ вылываючихъ зъ ôдси для поодинокихъ громадъ. — Клюбъ польскій постановивъ при нарадѣ надъ §. 3. закона о забезпеченю робôтниковъ на случай калѣцтва змёнити сей параграфъ такъ, щобы ôдношеня робôтниковъ рôльничихъ управильняла комисія соймова на пôдставѣ закона державного. — Пос. Стажиньскій предложивъ опôсля змёну закона выборчого, котра не допускала-бы фабрикацій вирилистôвъ. Ôнъ жадавъ податкового минимумъ 25 зр. Справа ся буде ще разъ обговорюватися въ клюбѣ.

(*Димисія министра финансôвъ.*) Передъ кôлькома днями подавъ бувъ „Czas„ звѣстку, що министеръ финансôвъ, д-ръ Дунаєвскій має уступити. Вѣсть сю подали такожь и вѣденьскй газеты зъ дегадкою, що димисія та стоить въ звязы зъ димисією угорского министра финансôвъ Сапарого. N. fr. Presse додае однакожь, що вѣсть ту треба брати дуже скептично. Нынёшнй польскй газеты доносять, що круги правительственнй и станычки дуже обурени на „Czas“, що розпустивъ поголоску.

(*Спôльнй конференціи министрôвъ*) надъ предложеними делегацій розпôчнуться завтра.

Заграничнй Державы.

Хаосъ въ теперёшнôй ситуаціи политичнôй Початокъ 1887 р. запишесь въ картахъ исторіи одинокимъ свого рода объявомъ въ политичнôмъ житю народôвъ Европы, объявомъ, котрый не має доси примѣру въ исторіи. Єсть то обявъ, котрый можна хиба лишь порôвнати зъ тыми объявами въ природѣ, котрй появляються звычайно передъ якоюсь елементарною катастрофою, а котрй вже самымъ переполохомъ людей ролять богато шкоды, закимъ ще наступить сама катастрофа. Якъ погода въ мартѣ, такъ змёнялась въ послѣдныхъ дняхъ ситуація политична въ Европѣ, а вѣсти то о вôйнѣ то о мирѣ змёняються все ще, не то що дня але майже що годины. Характеристичнымъ есть то, що въ послѣдныхъ дняхъ повѣявъ лекшій вѣтеръ и зъ другои стороны; звычайный человѣкъ сказавъ-бы: вѣтеръ обернувся. Зô всѣхъ сторôнъ роздалися знову голосы, що миръ дасться все таки ще удержати. Справа болгарска находиться теперь въ рукахъ Порты и, сказано, она зробить зъ нею якійсь ладъ, бо и регентія болгарска заявляє охоту до мирного єи залагодженя и Болгаре въ Македоніи обѣцюють тихо сидѣти и навѣть сама Россія вже не такъ дуже горюжиться, а амбасадоръ єи въ Константинополи зволивъ навѣть не приняти програмы Цанкова. Франція обѣцює также сидѣти тихо, она завѣряє навѣть, що не думае выступати агресивно противъ Нѣмеччины, а пограничнымъ войскамъ своимъ заказала навѣть робити надъ границею якй небудь вправы войсковй, котрй могли-бъ уважатись за демонстрацію противъ Нѣмеччины. Говорять навѣть, що межи Флюрансомъ а Булянжеромъ настало якесь непорозумѣнье, въ наслѣдокъ котрого постановивъ Флюрансъ уступити, отже въ теперёшнôмъ кабинетѣ мала-бы знову выбухнути криза. Фактъ сей, котрый потребуе ще потвержденя, хочь маловажный, бувъ-бы однакожь малою илюстраційкою до теперёшнои ситуаціи въ Франціи. Такъ само успокоилась трохи и Нѣмеччина и не думае вже вести вôйны противъ Франціи, а доказомъ на то, хочь-бы вѣсть о позичцѣ 300 милiонôвъ на цѣли военнй, котру вѣденьскій кореспондентъ „Czas-y“ называе правдивою, а заразомъ и хибною. Въ нѣмецкôй Радѣ союзнôй було дѣйстно поставлене таке предложенье, надъ нимъ велась дискусія, а навѣть ухвалено позичку, а справа цѣла мала бути предложена прускому соймови. Наразъ правительство взяло назадъ своє предложенье, а фактъ сей має бути теперь найлёпшимъ доказомъ, що ôдношеня мёжь Нѣмеччиною а Франціею значно полёпшились и що мёжь сими державами не только не прийде до вôйны, але навѣть противно, настануть дружнй ôдношеня. Яке враженье зробила ôдповѣдь мин. Зьемялковского въ австрійскôй палатѣ послôвъ, о тôмъ мы вже доносили. Доси отже було-бы все добре; на Заходѣ, якъ кажуть, запанували въ послѣдныхъ дняхъ досыть ясній и точнй объявы мира, а то потверджають також зъ Лондону. Не такъ добре представляєсь справа на Всходѣ, де попри справы на Балканѣ входять въ гру Россія, Австрія и Нѣмеччина. Ген. Мольтке промовивъ знову и сказавъ, що ситуація политична єсть теперь дуже поважна, а навѣть высказавъ бажанье, щобы сей єго поглядъ розбôйшовся въ ширшй круги. Коли отже ôдношеня межи Нѣмеччиною а Францією уложились лёпше, то причина тои поважности мусить лежати десь инде. Черезъ Парижъ доносять, що Виндгорстъ мавъ сказати, що зброенье Нѣмеччины выкликавъ не такъ военный настрôй Франціи, якъ скорше збôльшенье зброеня Россіи. О скôлько высказанье и поглядъ Виндгорста суть правдивй, трудно сказати; але въ послѣдныхъ дняхъ надôйшли дѣйстно вѣсти, котрй здаються вказувати на то, що Россія не думае тихо сидѣти. „Voss. Ztg.“ одержала именно вѣсть, що зброенье Россіи поступило тихцемъ такъ далеко, що на случай вôйны нѣмецко-французкои, наколи-бъ Австрія хотѣла выступити противъ Россіи, щобы не допустити выступленье Россіи противъ Нѣмеччины, стрѣтила-бы тамъ велику армію. Правительство россійске не хоче вôйны зъ Австрією, але приготовуесь на всяку евентуальность. „Pester Lloyd“ доносить знову, що правительство россійске заключило зъ кишиневскими доставниками умову на короткій речинець на доставу провіянту для людей и коней, а артикулы тй призначенй для Бессарабіи, Подôля и Криму. „Петерб. Вѣдом.“ помѣстили знову оголошеня доставы для войска, розписанй окружными командами войсковыми въ Варшавѣ и Петербурзѣ. Варшавска интендантура артилерій розписала доставу на 60.000 пудôвъ (2,400.000 фунтôвъ) олива для артилерій фортечнои въ Новогеоргіевску, Берестю литовскôмъ, Демблинѣ, и Варшавѣ, а интендантура петербургска розписала доставу оливы за 112.000 рублёвъ и 174 шатеръ лязаретовыхъ зъ всякими приборами на день 22 с. м. До сихъ вѣстей треба ще додати и найновёйшій ôдзывъ Каткова въ „Моск. Вѣдомостяхъ, котрый дуже остро выступивъ противъ Нѣмеччины и кн. Бисмарка а зъ цѣлою силою кинувся на Австрію. Голосъ Каткова не єсть ще голосъ офиціяльнои Россіи, але ôнъ доказуе, що верховодячôй нынѣ партіи въ Россіи щось дуже не сподобалось, сталося щось, зъ чимъ она не хоче погодитись и длятого пре знову офиціяльну Россію до рѣшучого кроку. Такъ отже представляєсь ситуація въ свѣтѣ политичнôмъ. Свѣтъ финансовый, биржи, новомодни живчики народôвъ европейскихъ, понимають знову ситуацію трохи користнёйше а всѣ банки парискй высказали майже одноголосно, що небезпечности вôйны нема, а весь крикъ воєнный въ послѣдныхъ часахъ мавъ лишь тй наслѣдки, що стався причиною стратъ на биржахъ въ высотѣ 1800 милiонôвъ. Зôбравши отже все разомъ видимо, що въ цѣлôй теперёшнôй ситуаціи настала лишь непевнôсть и розладъ, въ котрôмъ годѣ знайтися, годѣ ôдрôзнити правду ôдъ неправды. „Миръ есть забезпеченый“ и „буде вôйна“ — ото два оклики, котрй нынѣ запанували въ цѣлôй Европѣ, котрй змёняються якъ слота и погода и роблять хаосъ, середъ котрого трудно знайтися, трудно напередъ оцёнити непевну будучнôсть.

Справа болгарска. О ходѣ конференціи амбасадорôвъ для справы болгарскои не чувати доси нѣчого. Кажуть лишь, що англійскій посолъ Уайтъ одержавъ приказъ ôдъ своего правительства поступати згôдно зъ послами нѣмецкимъ и автрійскимъ. Зъ Петербурга надôйшли вѣсти неконче прихильнй для справы болгарскои; кажуть, що Россія дуже нерадо дивиться на турецко-болгарскй переговоры пôдъ покровительствомъ Европы. „Nord“ доносить навѣть, що Россія готова обставати при програмѣ Цанкова. Зъ Парижа доносять знову, що царь домагаєсь безусловного уступленя регентіи а регентія знову хоче дозволити лишь, щобы въ складъ єи вступивъ лишь одинъ членъ, черезъ котрого Россія мала-бы свôй вплывъ на политику болгарску. Се становище регентіи мавъ царь приняти за обиду и для того можна сподѣватись новыхъ змёнъ въ поступованю Россіи. — Зъ Софіи доносять, що правительство болгарске одержало зъ Константинополя вѣсть, пôсля котрои Порта мала постановити выступити остро противъ болгарскихъ емигрантôвъ ворохобниковъ; кôлькохъ навѣть увязнено. Бурмовъ и Балабановъ, недавнй ще приклонники Цанкова розôслали до своихъ товаришёвъ на провинціи окружникъ, въ котрôмъ кажуть, що не похваляють поступованя Цанкова и не хотять мати зъ нимъ нѣякого дѣла.

Нѣмеччина. Подаючи въ послѣднôмъ числѣ нашои часописи письмо кард. Якобиніого, зазначили мы, що Виндгорстъ и єго товаришё въ найблизшôмъ вже часѣ заявлять своє становище до сего письма, згляднo до политики Ватикану. Такъ и сталося. Въ Кольоніи зôбралися були дня 7 л. с. м. члены партіи центра, а Виндгорстъ мавъ до нихъ довшу промову, въ котрôй заявивъ, що бажанье папы що до голосованя надъ септенатомъ не опираєся на матеріяльнôй основѣ войсковыхъ предложень правительства, але на зглядахъ ôдповѣдности, розважаняхъ и обставинахъ политичныхъ. Наколи-бъ то було можливымъ, було-бы центрумъ сповнило бажаня папы, але до кроку неможливого не можна зъобовязуватися. Папа про-то не буде гнѣватися на своихъ вѣрныхъ сынôвъ, скоро лишь розважить причины ихъ дѣланя. По бесѣдѣ Виндгорста принято резолюцію, въ котрôй члены центра заявляють, що згôдно зъ нотою Якобиніого зъ дня 21 сѣчня надреньска партія центра признаe непремѣнно заслуги, якй центрумъ и єго проводирѣ положили для добра справы католикôвъ, що однакожь задачу сеи партіи зовсѣмъ не уважають ще за скôнчену и готовй старатися, щобы она ще и дальше тревала. Дальше сказано въ резолюціи, що партія надреньска годиться зовсѣмъ на поступованье центра на послѣднôмъ засѣданю парляменту и взываe выборцёвъ, щобы всѣми силами старалися о новый выбôръ давныхъ послôвъ або выбôръ такихъ новыхъ, котрй були-бы перенятй такимъ самымъ духомъ якъ и тамтй. Резолюція высказуе надѣю, що пôдъ проводомъ папы удасться завести знову церковный миръ въ Нѣмеччинѣ и поправити неможливе на дальше положенье папы; якъ такожь и надѣю, що члены центра въ парляментѣ не залишать нѣякои нагоды, щобы дѣлати зъ цѣлою енергіею въ цѣли лёпшого положеня папы. Зъ сего выходить, що межи политикою центра а политикою Ватикану настала теперь мала рôзниця; Виндгорстъ не годиться на поступованье Ватикану, хочь и не зрываe зовсѣмъ зъ папою. Недалекй выборы, а ôдтакъ и само скликанье парляменту нѣмецкого розъяснить ще лёпше становище центра до политики Ватикану зъ одной, а до правительства нѣмецкого зъ другои стороны. Тымчасомъ однакожь правительство нѣмецке користаe зъ письма кард. Якобиніого и стараeся перевести при выборахъ такихъ кандидатôвъ, якихъ оно собѣ бажаe, а газеты нѣмецкй вже теперь голосять, що правительство буде мати въ новôмъ парляментѣ бôльшôсть 100 голосôвъ. При тôмъ вже полёпшилися такожь и ôдношеня межи курією римскою а Берлиномъ, а доказомъ того єсть, що чинамъ монашескимъ въ Прусахъ признано значнй улекшеня и вернено имъ назадъ часть давныхъ привилегій. Въ дотычнôмъ розпорядженю сказано навѣть, що зроблено се для того, щобы католицкимъ конгрегаціямъ дати можнôсть розвиватися свобôднѣйше въ границяхъ приписаныхъ законôвъ. — Зъ Берлина доносять, що ген. Мольтке сказавъ до депутаціи выборцёвъ консервативныхъ, що ситуація єсть теперь дуже поважна и призволивъ членамъ депутаціи, щобы вѣсть сю подали до прилюдноі вѣдомости.

Италія. Щобы зрозумѣти положенье Италіи въ Африцѣ, треба взяти на увагу то, що теперь цѣле положенье Италіи надъ Червонымъ моремъ єсть загроженье. Король Менеликъ зъ Шои въ Абесзиніи выступивъ противъ емира зъ Гаррару, котрый свого часу казавъ убити италійского подорожника Порра, и занявъ єго столицю — якъ кажуть — безъ опору и тымъ зблизився надъ Червоне море. Рôвночасно же выступивъ Расъ Аллула противъ Массавы и побивъ Италіянцёвъ такъ страшно, що они пôсля офиціяльно вже оголошеноі листы стратили въ дняхъ 25 и 26 сѣчня 23 официрôвъ и 407 жовнѣрёвъ въ убитыхъ и одного офицера и 81 жовнѣрёвъ въ раненыхъ. Ся неудача колоніяльноі политики Италіи сталася причиною, що вчера подався цѣлый кабинетъ до димисіи. Король однакожь застрѣгъ собѣ часъ до рѣшучого залагодженя справы.

НОВИНКИ.

— **П. Иванъ Белей**, редакторъ „Дѣла“, занедужавъ на тифоидальну горячку, а не на запаленье мозку, якъ донесли „Kurjer Lwowski“ и „Dziennik Polski“, що симъ простуемо. Редакцію на часъ недуги перейме п. Кирило Кахникевичъ.

— **Преосв. еп. Ю. Пелешь** выѣхавъ дня 3 л. лютого до Вѣдня и бувъ дня 7 л. с. м. на авдіенціи у Є. Вел. Цѣсаря. Епархією управляє крил. архид. Фаціевичъ, а важнёйшй справы присылають на руки Преосвященого до Вѣдня (I. Universitätsplatz, 1).

— **О. Келестинъ Костецкій**, гр. к. парохъ въ Чернôвцяхъ, именованый почетнымъ крилошаниномъ при гр. кт. соборнôй капитулѣ въ Станиславовѣ.

— **О. Иванови Бирчакови** надало ц. к. Намѣстництво опорожнену парохію regiae collationis въ Пôдбережу, де ôнъ бувъ администраторомъ.

— **Вечерь зъ танцями тов. ремѣсниковъ „Зоря“**, аранжованый членами „Академичного Братства“, удався дуже хорошо. До танцёвъ стануло около 60 паръ, а забава велася ажь до 6 год. рано. Вечерокъ выпавъ мабуть також и зъ матеріяльною користею для „Зорѣ“.

— **Выдѣлъ рускои Читальнѣ въ Комарнѣ** запрошуе всѣхъ своихъ мѣсцевыхъ и позамѣсцевыхъ членôвъ на дорôчнй Загальнй Зборы въ недѣлю 1 (13) лютого, о годинѣ 5 по полудни. — *Олекса Пеленьскій*, голова; *Дмитро Ольховый* секретарь.

— **Духовеньство и ополченье.** Пôсля §. 78 закона о ополченю суть католицкй духовнй вôльнй ôдъ службы въ ополченю, питомцѣ же и укôнченй богословы пôдпадають загальнымъ приписамъ. Може удасться ординаріятамъ выстаратись для кандидатôвъ духовного стану о деякй улегшеня.

— **Поголоски о вôйнѣ** стались причиною, що гал. каса ощадности знаходиться ôдъ кôлькохъ днёвъ въ дѣйстнôмъ станѣ облоги. Въ наслѣдокъ рôзныхъ ложныхъ вѣстей ширеныхъ жидôвскими шпекулянтами и низшими верствами львôвского населеня спѣшать цѣлы масы львôвскихъ сторожёвъ, кухарокъ, и другихъ бѣднёйшихъ людей, щобы якъ найскорше ôдобрати зъ касы свои вкладки. Шпекулянты страшать легковѣрныхъ мёжь прочимъ длятого, щобы ôдъ застрашеныхъ выдурити книжочки за $^1/_2$ або $^2/_3$ вартости вложеноі сумы. Дуже добре выходять на такôй паницѣ также всѣ сусѣднй шинки, бо многй зъ тыхъ, що выймають вкладки, лишають ихъ заразъ же въ тыхъ шинкахъ, хотячи „передъ вôйною“ уживи еще трохи радостей свѣта. Якъ доносять польскй газеты выходять неприязнй для касы ощадности вѣсти також зъ деякихъ финансовыхъ сферъ, для котрыхъ ся каса, задля свого дешевого кредиту, була здавна солею въ оцѣ. При касѣ єсть що дня такій натовпъ людей, що годѣ помёжь ними дôстатися до бюра.

— **Зъ Глинянъ** пишуть намъ: Новый процесъ политичный, основаный на тлѣ „объединенія“ взявъ свôй починъ въ Глинянахъ. Въ ночи зъ дня 8 на 9 л. лютого арештовано на приказъ судіи слѣдчого, делегованого окружнымъ судомъ въ Золочевѣ, тутешного мѣщанина Ивана Бѣлорускаго, обжалованого о провину зъ §. 65. зак. карного. Бѣлорускій, человѣкъ письменный и образованый, мавъ великій вплывъ середъ тутешного мѣщаньства и мôгъ-бы бувъ зробити въ громадѣ богато доброго, коли-бъ не бувъ попавъ на манôвцѣ злощастного „объединенія“, котрого наконецъ стався жертвою.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Саджавѣ** повѣдомляе симъ, що торжественне ôдкрытье читальнѣ ôдбудеся дня 11 л. лютого въ полудне. При сёй случайности складаe Выдѣлъ прилюдну подяку товариствамъ „Просвѣта“ и „им. М. Качковского“ за щедрый даръ въ книжочкахъ. — За Выдѣлъ: В. Паукъ.

— **Баронъ Алесани**, президентъ буковиньского краєвого правительства, умеръ наглою смертію д. 8 л. лютого.

— **Теофиль Жебравскій**, заслуженый польскій ученый, померъ передъ кôлькома днями въ Краковѣ. Жебравскій бувъ первѣстно професоромъ геодозіи и топографіи при краковскôмъ университетѣ, а опôсля займався архитектурою и археологіею. Въ 1851 р. выслало єго було краковске товариство наукове на археологичнй розслѣды до Гусятына и тутъ добувъ коло Сокиринець надъ Збручемъ истуканъ Святовида, котрый опôсля перевезено до Кракова.

— **Черновецка „Gazeta Polska“** не выдала двохъ послѣдныхъ чиселъ по причинѣ, що зложена за неи кавція мусѣла бути звернена. Ся кавція выносить 2000 зр. (ôдсотки выплачуються властителеви); „Куріеръ львôвскій“ взываe буковиньскихъ Полякôвъ, щобы конечно постарались о нову кавцію, бо бувъ-бы се для нихъ великій соромъ, коли бы позволили упасти такому симпатичному, взôрцево веденому выдавництву.

— **Громадѣ мѣста Ярослава** ухваливъ Выдѣлъ краєвый удѣлити безпроцентову позичку въ сумѣ 7.000 зр. на будову касарнѣ.

— **Д-ръ Гавчь**, министеръ просвѣты, спенсіонувавъ недавно зовсѣмъ несподѣвано двохъ професорôвъ вѣденьскои академичнои гимназіи, Шенка и Дворжака. Причиною спенсіонованя було удѣлюваньe приватныхъ лекцій ученикамъ клясъ, въ котрыхъ згаданй професоры учили.

— **Процесъ намѣстництва зъ Выдѣломъ краєвымъ** о се, хто маe покрыти кошты обрахованя и и упорядкованя окружныхъ фондôвъ школьныхъ: чи держава чи край? — рѣшивъ найвысшій трибуналъ администраційный въ користь намѣстництва.

— **Фреквенція на австрійскихъ университетахъ.** Справоздання ректоратôвъ высшихъ школъ въ Австріи, предложенй министерству просвѣты, выказують, що сего року фреквенція на университетахъ єсть незвычайно велика, а противно фреквенція на политехникахъ дуже мала. Осёмъ австрійскихъ университетôвъ числять 13.000 слухателёвъ, а шёсть политехникъ лишь 1827 слухателёвъ. Зъ числа слухателёвъ университетскихъ припадаe на вѣденьскій университетъ 5007, а то: 214 на факультетѣ теологичнôмъ, 1437 на правничôмъ, 2645 на медичнôмъ и 611 на философичнôмъ. Университетъ въ Градцу числить 1215, въ Инсбруку 863, въ Празѣ нѣмецкій 1496 а ческій 2035, въ Краковѣ 1138, у Львовѣ 1101, въ Чернôвцяхъ 245. Политехники числять: у Вѣдни 752, въ Празѣ нѣмецка 214 а ческа 367, въ Бернѣ 128, въ Грацу 186, у Львовѣ 180.

— **Нигилистичный заговôръ** выкрыто въ Петербурзѣ мёжь студентами маринарскои школы. Цѣлею заговору було освободженье одного товариша, арештованого за нигилистичну агитацію и осадженого въ Петропавловскôй крѣпости. На вѣсть о ôдкрытю сего заговору застрѣлився одинъ кадетъ маринарки, членъ высоко-аристократичнои россійскои родины.

— **Торжество дѣвицѣ Орлеаньскои** маe ôдбутися въ Франціи дуже величаво въ раймскôй катедрѣ 17 липня с. р., яко въ роковины коронаціи тамъ-же Кароля VII, до котрои довела вдохновена рицарь-дѣвиця. На замовленье мѣсцевого архіепископа Лянженіе, уложивъ Гунодъ велику „місу“ (missa). Знаходиться въ нёй сольо на скрипки, котре маe наслѣдувати тй чудесній голосы, котрй промовляли до Орлеаньскои дѣвицѣ. Тое сольо выконае женіяльный хлопчикъ, Генрикъ Матó.

— **Дрôбнй вѣсти.** Є. В. цѣсарь удѣливъ зъ своихъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Тростянець малый запомогу на будову школы въ сумѣ 50 зр.

Вѣсти зъ Арц. Львôвскои.

Сотрудництво одержали оо.: Яковъ Краснопера, сотруд. при церквѣ св. Петра и Павла, одержавъ сотрудництво при церкви св. Параскевіи, а о. Іоанъ Филиповскій, сотруд. при церкви св. Параскевіи, одержавъ сотрудництво при церкви св. Петра и Павла у Львовѣ.

Презенту regiae collationis удѣлило намѣстництво о. Іоану Бирчаку на Пôдбережу, дек. болехôвского.

Намѣстництво удѣлило дотацію для приватного сотрудника о. Лесюка въ Бѣлôмъ камени при пароху о. Гаврысевичу въ сумѣ 300 зр. на одинъ рôкъ.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о платню для приватного сотрудника при пароху въ Оплуцку, о. Лопатиньскôмъ.

Посмертнй вѣсти.

✝ **О. Левицкій Иванъ**, парохъ въ Пѣтричахъ, щирый рускій патріотъ, упокоився д. 7 лютого въ 46 роцѣ житя, а 22 священьства. Покôйный бувъ звѣстный въ цѣлôй околици яко праведный и честный душпастырь, и крѣпкій, непохитный патріотъ. Задля своєи праведности, твердости характеру и смѣливои обороны покривдженыхъ правъ руского народу, за котрй завсѣгды постоявъ, не оглядаючись на нѣщо, любили єго свои а шанували чужй. Вѣчна ему память!

✝ **Гаврiилъ Горецкій**, укôнченый богословъ, умеръ зъ 7-ого на 8-ого лютого въ Илавчу въ домѣ Всч. о. Ивана Билиньского. Покôйникъ бувъ у насъ въ широкихъ кругахъ звѣстный и любленый, и заслужився дуже много для нашои народнои справы яко учитель спѣву и основатель многихъ (звыжь 14) хорôвъ по нашихъ мѣстахъ и селахъ. Покôйникъ укôнчивъ бувъ ще 1877 р. у Вѣдни теологію, не женився и не ординувався, але терпеливо и вытревало — *перший* на сёмъ поли працювавъ для дѣла, що єго поклавъ для себе мало що не задачею житя. Заснованй нимъ хоры въ Илавчу, Тернополи, Чернôвцяхъ и т. д. удержались и гарно розвиваються. Щирый Русинъ-патріотъ, великій прихильникъ „Дѣла“, бувъ покôйникъ заразомъ дуже симпатичнымъ въ товарискôмъ житю (1883 р. бравъ участь въ II-ôй вандрôвцѣ рускои академичнои молодежи). Причиною смерти були горлянй сухоты. О покôйнôмъ можна бы смѣло сказати, що ôнъ выспѣвавъ свои груди. Вѣчна ему память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Намѣстництво именувало практиканта при краєвôмъ правительствѣ въ Сараєвѣ, кн. Павла Сапѣгу, концепистою намѣстництва у Львовѣ. — Секретарь министеріяльный въ бюрѣ министра Зьемялковского, Казимиръ Хлендовскій, именованый секційнымъ совѣтникомъ. — Комисарь повѣтовый, посолъ до сойму краєвого, Вацлавъ Шимановскій, именованый министеріяльнымъ вицесекретаремъ въ бюрѣ министра Зьемялковского.

— Опорожненй посады манипуляційнй и службовй для выслуженыхъ пôдъофицирôвъ: посада канцелисты при судѣ въ Рящевѣ зъ речинцемъ до 20 лютого, и кôлька посадъ експедіентôвъ почтовыхъ, кондукторôвъ, листоношёвъ и возьныхъ въ окрузѣ дирекціи галицкихъ почтъ и телеграфôвъ, зъ речинцемъ до 20 лютого. Близша вѣдомôсть въ бюрѣ IV департаменту львôвского магистрату.

— Конкурсъ. Въ цѣли наданя двохъ стипендій имени св. Георгія для слухателёвъ правъ призначеныхъ въ рôчнôй квотѣ по 100 зр. начавши ôдъ 1-го курсу школьного року 1886|7 розписуеся конкурсъ зъ речинцемъ до дня 15 л. марта с. р. Кандидаты повинні выказатися: 1) що походять ôдъ ôтця рускои народности и суть гр. к. вѣроисповѣданя, 2) що суть убогй, 3) що укôнчили гимназію зъ дуже добрымъ успѣхомъ.

Сыны гр. к. жителёвъ дрогобыцкихъ при другихъ рôвныхъ обставинахъ маютъ першеньство.

Академики, побираючй тую стипендію маютъ выказатися, що слухаютъ або вже слухали выкладôвъ руского языка и рускои литературы.

Просьбы о тîи стипендіи заосмотренй одвѣтными свѣдоцтвами маютъ вноситися черезъ колегію професорôвъ до львôвскои гр. к. митрополичои Консисторіи.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Изъ Ярославля.** Въ користь бѣдныхъ ученикôвъ гимназіи ярославскои зложили въ минувшôмъ школьнôмъ курсѣ на руки пôдписаного слѣдуючй жертвы: Впр. оо. крилошане Волошиньскій, Подолиньскій и Нероновичъ по 1 зр.; Впр. оо. деканъ А. Матюкъ

ôдъ себе 1 зр., изъ складокъ 3 зр. 20 кр.; І. Хотинецкій 1 зр., Гайдукевичь 1 зр., Плешкевичь 1 зр., А. Яремкевичь ôдъ себе 1 зр., ôдъ парохіянъ Сколошева 3 зр., Левицкій 1 зр., Омеляньскій 1 зр., Сѣнкевичь 1 зр., Годованьскій 1 зр., Подолиньскій 1 зр. Дорикъ 1 зр., Зятикъ 1 зр., Мосьевичь 50 кр., Коростеньскій 50 кр., Лехицкій 50 кр, Вахнянинъ 50 кр., Карановичь 50 кр. І. Пелехъ 1 зр. Дальше Вп. пп.: К. Бартошевскій, бурмистръ мѣста Ярославля 2 зр., В. Площаньскій, редакторъ „Слова“ 5 зр., инжинеръ Яцишинъ 5 зр. 50 кр., Загатиньскій 1 зр. 40 кр., Бѣлорускій 1 зр., Сороковскій 1 зр. 20 кр., Терлецкій 1 зр. 40 кр., Левандовскій 2 зр. 20 кр., Зарицкій 90 кр., Рыботыцкій 50 кр., Цеглиньскій 20 кр., Касевичь 20 кр., Красицкій 20 кр. Изъ складки церковнои парохіи ярославскои вилынуло за призволеньемъ Впр. о. Хотинецкого 32 зр. 40 кр. Всего отже разомъ було: 79 зр. 80 кр. — Зъ сего выдано на книжки, приборы школьнѣ, помешканье, харчь и одѣжь для бѣдныхъ ученикôвъ до 1 л. лютого: 75 зр. 73 кр. — остало ще до розпорядимости: 4 зр. 7 кр. — Кромѣ того подарили Впр. оо. А. Матюкъ зимову одѣжь и І. Хотинецкій пару чобôтъ. — Всѣмъ тутъ наведенымъ великодушнымъ Добродіямъ складає пôдписаный именемъ убогои молодежи сердечну подяку а ôдкликуючись до Ихъ милосердія упрашає и на дальше памятати на нашу молодѣжь школьну и такимъ способомъ утерти слезу неодного въ холодѣ и голодѣ перебуваючого школяря. — *Іосифъ Пелехъ*, катихитъ при ц. к. гимназіи въ Ярославли.

— **На правотарь Лукича**: о. А. Б. въ Вихторовѣ 2·75 зр., о. М. П. въ Буску 2·75 зр., о. В. Н. въ Перегôньску 2·75 зр., Вп. К. Ш. въ Перемышлянахъ 2·75 зр., о. А. Т. въ Гумнискахъ 2·75 зр.

— **Для „Народнои Рады“**: по 1 зр. о. С. Качала въ Шельпакахъ, о. А. Качала въ Медыни, Народна Читальня въ Струссовѣ, П-ѣ Т. Небыловець въ Перегôньску.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи**: о. С. Качала въ Шельпакахъ 2 зр., П-ѣ Т. Небыловець 2 зр., о. С. Комариньскій въ Богородчанахъ 2 зр.

— **Для Шкôльнои Помочи**: о. С. Качала 2 зр., о. Я. Зубрицкій въ Сокали 1 зр., о. И. Курпякъ въ Карловѣ 2·50 кр., П-ѣ Т. Небыловець 1 зр., К. Геникъ въ Березовѣ 50 кр., о. А. Лавровскій въ Одреховѣ 1 зр., о. О. Кисѣлевскій въ Незвискахъ 50 кр., К. Шипайло въ Перемышлянахъ 1 зр., священики дек. белзского на соборчику въ Белзѣ 5 зр.

— **Для руского тов. педагогичного**: Всч. Н. Р. въ Сокали 50 кр., П-ѣ Т. Л. въ Перегôньску 1 зр.

— **Для товар. ремѣсн. „Зора“**: П-ѣ Т. Небыловець 1 зр. и 1 зр. **для Академичного Брацтва.**

— **На Скитъ Манявскій д-ра Целевича**: Всч. В. Н. въ Пер. 1 зр, Є. Г. въ Ніску 1·10 зр.

— **На вандрôвку рускихъ спѣвакôвъ за границю** о. С. Левицкій и панѣ Евг. Левицка въ Стриганцяхъ 2 зр.

— **На правотарь д-ра Савчака** Вп. Г. С. въ Крупа (Босна) 2 зр.

— **На Альманахъ Лукича** Вп. Г. С. въ Крупа (Босна) 1·20 зр. —

Переписка Редакціи и Администрациі.

Всч. В. Р. въ Тѣснôй. На 1887 р. лишилося 2 зр. — **Вп Н. Д. въ Белзѣ.** Заплачено до 28 лютого. — **Пчт. Касино мѣщ въ Долинѣ.** 1 зр. записано за грудень а 2 зр. за лютый и марець. — **Всч Х. К. въ Велдѣжи.** За р. 1886 прийде ще 2 зр. — **Всч. О. К. въ Н.** На Ваше запытанье чи и де дѣдъ пралата куликôвского бувъ рускимъ священикомъ, зволивъ намъ надôслати одинъ зъ нашихъ Вп. предплатникôвъ слѣдуючу ôдповѣдь: Хотячи заспокоити цѣкавôсть Всч. О. К. въ Н. доношу: Василій Eques de Sternberg Stojałowski, род. 1772, рук. 1797, бувъ парохомъ рускимъ въ Хлѣвчанахъ — кураторомъ деканальнои библіотеки (живъ ще 1836 р.) Одинъ зъ єго сынôвъ Іоанъ, ингросистъ при львôвскôй табули краєвôй, бувъ членомъ Института Ставропигійского, братъ тогожь: пралатъ куликôвскій.

Надôслане.

Провѣрене бурмистромъ Гая (Морава) Ваша Благородность! Подаю Вамъ симъ до вѣдомости, що я радо готовъ сповнити Ваше бажанье. Въ наслѣдокъ сидячого способу житя яко швачка страдала я черезъ довшій часъ на сильный бôль жолудка. розстрôй въ травленю и недостачу апетиту: заживши однакожь 1 коробку вашихъ швайцарскихъ пигулокъ, чуствуюся значно лѣпше и складаю Вамъ симъ мою подяку. Вашi препараты, повнi цѣлючои силы, поручаю якъ найусильнѣйше кождому, хто такъ само страдае, и о стаю Вашою вдячною Емма Прогаска, швачка. Правдивость повышшого пôдпису Еммы Прогаски потверджаеся. Кор мѣсто Гая 16 жовтня 1886 Бурмистръ Валента. (М п) Швайцарскій пигулки аптикаря Р. Брандта можна дôстати въ коробкахъ по 70 кр. въ аптикахъ, треба лишь добре уважати на бѣлый хрестъ въ червонôмъ полi и пôдписъ Р. Брандта.

Робôтня столярска 1824 7—8

В. ЖААКА и І. КУБИЧА

у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17

выготовляє всякi выробы входячi въ фахъ столярскiй, по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 3—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опаковане и посылку почтою числиться 10 кр.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Зъ днемъ 15 с. м перенѣсъ я мою ôдъ 47 лѣтъ истнуючу

ТОРГОВЛЮ ВУДЖЕНИНЪ

пôдъ фирмою

АДАМЪ ЯКУБОВСКІЙ

У ЛЬВОВѢ.

пôдъ числомъ 20 при ул. Галицкôй

напротивъ торговлѣ п. Кароля Баллабана.

Шинки, озоры; шинки и полядвицѣ вестфальскi, салями, ковбасы краковскi, смалець и солонину власного выробу.

Замовленя зъ провинціи высылаю ôдворотною почтою.

Дякуючи Поважнôй П. Т. Публицѣ за дотеперѣшне довѣрье, поручаюся и на дальше Єи ласкавымъ зглядамъ.

1825 (4—5) Зъ поважаньемъ

Адамъ Якубовскій.

Запрошенье до предплаты

на І. томъ

„Рускаго политичн. Правотаря“

Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ.

адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Найдешевше выдавництво

„Библіотеки музикальнои“

выходить уже ôдъ року у Львовѣ. Доси появилося десять выпускôвъ, обнимаючихъ такiй музикальный матеріялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина 20 кр.
3. „Молитва“, гимнъ М. Лисенка 15 кр.
4. „Зъ Окрушкôвъ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ съ фортепіяномъ П. Нѣщиньского 25 кр.
6. „Не чужого мы бажаємъ“,' дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Вахнянина 10 кр.

Дальшi выпуски друкуються уже въ Липску у Редера и обнимати будуть що-найкращi творы нашихъ композиторôвъ. Громадна пôдмога всеи рускои Родины зможе користно вилынути на розцвѣтъ першого въ тôмъ родѣ руского выдавництва. Адресъ: Львôвъ, ул. Скарбка. ч. 2.

Робôтня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнi новi и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнi и маe такожь на складѣ рѣшѣтки дротянi и огородженя звычайнi и орнаментовi по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 3—12

Исторія Скиту Манявского

вразъ зъ

Збôрникомъ грамотъ, листôвъ и деякихъ судовыхъ документôвъ, дотычныхъ того монастиря.

Написавъ и улуживъ

Д-ръ Юліянъ Целевичъ,

професоръ при ц. к вж. гим. у Львовѣ.

У Львовѣ, 1887. Накладомъ автора.

Цѣна 1 зр.; зъ рекомандованою пересылкою о 20 кр. бôльше.

Дôстати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (п. Старжика) у Львовѣ. Можна такожь замовляти черезъ канцелярію Просвѣты або черезъ редакціи рускихъ газетъ у Львовѣ.

Для крамниць!

Формулярѣ для **книгъ крамничныхъ** а именно: **Книга товарова, касова и контова.** Кожда зъ нихъ въ оправѣ съ пересылкою почтовою по 2 зр. 30 кр; а всѣ три разомъ 6 зр. 40 кр.

Инструкція, якъ тiи книги провадити належитъ, выйшла вже въ друку и коштуе съ пересылкою почтовою 20 кр.

Выдавъ и высилае: **Василь Пагôрный** у Львовѣ.

Поѣзды зелѣзниць не-держaвныхъ.

Зелѣз. Кароля Людвика.	ПРИХОДЯТЬ Посп	Льок.	Особ.	Мѣш.	ОДХОДЯТЬ Посп	Льок	Особ	Мѣш.
Зъ Кракова:					9 26	6 12	10 46	10 57
Въ Ярославли	2 18	2 00	4 50	6 31	2 22	2 08	4 58	6 39
„ Перемышли	3 09	3 19	5 52	7 49	3 15	3 29	6 12	8 04
„ Львовѣ (голов двор.)	5 30	6 46	9 07	11 15			мѣш.	
„ Львовѣ (Пôдзамче)			мѣш.		6 02		10 35	12 18
„ Краснôмъ	7 00		12 14	2 15	7 08		12 39	2 40
„ Тернополи	9 15		3 58	6 17	9 28		4 14	6 47
„ Пôдволочискахъ	10 38		6 10	8 58				
Зъ Пôдволочискѣ:					5 20		5 56	6 46
Въ Тернополи	6 30		8 08	8 54	6 38		8 28	9 16
„ Краснôмъ	8 44		11 50	1 02	8 52		12 15	1 27
„ Львовѣ (Пôдзамче)	9 50		2 08	2 59			особ	
„ Львовѣ (голов. двор.)			особ		10 24	7 50	3 50	4 30
„ Перемышли	12 39	11 00	6 27	7 48	12 45	11 08	6 36	8 05
„ Ярославли	1 32	12 17	7 30	9 13	1 37	12 37	7 38	9 21
„ Краковѣ	6 48	8 20	2 33	5 07				7 58
Зъ Ярославля:								1 19
Въ Равѣ рускôй				12 44				
„ Сокали				5 05				7 15
Зъ Сокаля:								11 33
Въ Равѣ рускôй				10 54				
„ Ярославли				4 17		мѣш	мѣш.	
Зъ Бродôвъ:		мѣш.	мѣш.		7 08	9 21		11 00
Въ Краснôмъ		8 27	11 10	12 30				
Зъ Красного:					7 25	1 19		3 10
Въ Бродахъ		8 42	3 10	4 38				
Зелѣз. Львôвско-Чернов.			мѣш.				мѣш.	
Зô Львова:					6 00		12 02	10 46
Въ Станиславовѣ	9 14		6 15	5 00	9 30		6 40	5 18
„ Коломыи	10 52		9 30	8 01	10 56		9 35	8 17
„ Чернôвцяхъ	12 35		12 30	12 02				
Зъ Черновець:					3 04		2 55	3 18
Въ Коломыи	3 43		6 07	6 14	4 46		6 22	6 27
„ Станиславовѣ	6 01		8 50	8 51	6 16		9 15	9 09
„ Львовѣ	9 43		3 10	3 15				
Зелѣз. Угорско-Галицка.					особ		мѣш.	
Зъ Перемышля:	особ.				8 20		8 50	2 34
Въ Хировѣ	9 37		10 13	4 16	9 49		10 34	4 58
„ Лупковѣ	2 14		3 49					
Зъ Лупкова:					1 08		11 46	
Въ Хировѣ	4 56		4 09	1 46	5 04		4 17	5 10
„ Перемышли	6 13		5 38	6 48				

Числа пôдчеркненi въ минутахъ, означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). — Часъ пештеньскiй (щобы одержати львôвскiй, треба всюды додати 20 минутъ).

„Руска исторична Библіотека“

выдавана проф. Ол. Барвѣньскимъ въ Тернополи

буде мѣстити въ р. 1887 въ

V томѣ: Монографіи до исторіи Галицкои Руси, Смирнова, Дашкевича и д-ра Шараневича;

VI томѣ: Исторію Вел. княжества Литовского, В. Антоновича; ôдтакъ слѣдуютъ

IX—XII томы Богдана Хмельницкого, М. Костомарова.

V томъ небавомъ буде розôсланый.

Предплата на одинъ томъ franco 1 зр. 25 кр.

Два томы оправнi въ англійске полотно зъ пересылкою рекомендованою 3 зр. 10 кр.

Предплатники монографіи Богданъ Хмельницкій обовязанi взяти цѣле дѣло за 5 зр. franco, або 6 зр. 20 кр. въ оправѣ, а такожь на сплату ратами пôсля власнои деклярациі.

Предплату найлучше посылати переказомъ на адресу п. *Ол. Барвѣньского*, професора въ Тернополи, або черезъ редакцію „Дѣла“.

NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIATE AUFLAGE.

240 HEFTE ODER 16 BÄNDE.

Brockhaus' Conversations-Lexikon.

Mit Abbildungen und Karten.

Preis à Heft 30 kr.

VIERHUNDERT TAFELN.

JEDER BAND FL. 4.80., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способѣ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнi письма, якъ поданя, просьбы и т. п. **безъ помочи адвоката** съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигинôвскій.

Томъ І: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в.

☛ **Хто купуе у п. В. Левицкого въ Залôщяхъ, платить за І прим. тôлько 3 зр. 30 кр.** — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширнi высилае на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ вынятковыхъ случаяхъ дався 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (9—15)

Вже выйшовъ зъ друку:

Малоруско-нѣмецкій Словарь

Евгенія Желехôвского

въ двохъ томахъ, стор. VIII + 1117 и коштуе цѣлый **16 зр. а. в.**

Набути можна у панѣ А. Желехôвскои въ Станиславовѣ, улиця Собѣского ч. 34.

Дѣло неамѣрно важне яко першiй богатый збôрникъ слôвъ и звôротôвъ живои рускои мовы, при чиканю творôвъ нашихъ писателѣвъ конечно потрѣбне. (1—?)

☛ **Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія О лесницкого“** выходитъ у Львовѣ почавши ôдъ 1-го грудня р. 1884

Доси выйшло 14 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючiй литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданє Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонни мары молодого питомця.** оповѣданє В. Барвѣньского 10 кр
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезiи Юлiи Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр
7—10. **Юрiй Горовенко,** повѣсть Красючэнка . . . 40 кр
11. **Въ Карпатахъ,** Ив Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр,
12. **Галицкiй образки,** Ив Франка, серія І., цѣна . . 10 кр
13. **Лихiй день,** Григорія Григорiвича, цѣна . . 10 кр
14. **Поетичнi творы** Стефана Руданьского . . . 10 кр,

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи вôдповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокi выпуски, додаючи за поодинокiй выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ.

Обезпеченье на житье чоловѣка.

Обезпеченье на житье сталося въ загалѣ потребою, одвѣтною всякимъôднôсинамъ быту людского. Участникôвъ своихъ числить уже вô всѣхъ станахъ, въ рôзныхъ положенняхъ житя, почавши ôдъ простого зарôбника ажь до фабриканта и банкира, ôдъ простои хаты ажь до палатъ шляхты. Отсе подрôбнiй цѣли убезпеченя на житье:

Забезпеченье родины передъ нуждою на случай смерти ôтця-живителя.

За квартальну премію 5 зр 94 кр ôдъ лѣтъ 30 вѣку ôтця, выплатить банкъ по смерти обезпеченого **коли-будь** оставшôй родинѣ капиталъ 1000 зр.

Заложенье вѣна для дѣтей и на той случай, єсли-бы отець не дочекався ихъ повнолѣтности.

40-лѣтный отець обезпечить для свого 1-рôчного сына капиталъ 1000 зр. платный при дожитю 24-го року, за квартальну премію 8 зр 80 кр. На случай смерти ôтця устае дальше плаченье премiн, а сынъ одержитъ въ означенôмъ часѣ **цѣлый капиталъ.** Єсли-жъ умре сынъ передъ означеным часомъ, **зверне банкъ всѣ вложенi премiи.**

Помноженье майна родинного.

25-лѣтный мужь обезпечиться на капиталъ 1000 зр. на дожитье и смерть. Дожие н. пр 55-го року вѣку, одержить самъ обезпеченый капиталъ; а **єсли коли-будь умре** передъ тымъ часомъ. отримае той капиталъ поименованый въ полисѣ наслѣдникъ. Квартальна премія ôдъ того 7 зр. 27 кр.

Цѣлый чистый дохôдъ роздѣлиться обезпеченымъ.

Высота зыску для обезпеченя того выносила съ кôнцемъ 1885 р. 168.754 зр. 80 кр.

„Славія“ позваляе зъ помежи всѣхъ заведень асекураційныхъ на найдовшiй раты до плаченя премiи.

Выплачений, на житье обезпеченi капиталы выносять по конецъ 1885 р. суму 1,181.583 зр. 61 кр.

Зъ кôнцемъ р. 1885 числить банкъ „Славія“ въ секціяхъ житьевыхъ 23.617 членôвъ зъ обезпеченымъ капиталомъ 14,697.619 зр. 11 кр.

☛ *Въ справахъ житьевыхъ можна удаватись до Головныхъ Заступництвъ, мѣсцевыхъ и подорожуючихъ агентôвъ. На всякi письма ôдповiдае и высилае тарифы Головна Дирекція банку „Славія“ въ Празѣ (площадь Сѣноважна).* 1818 3—24

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акцiйного Банку Гипотечного

1811 56—? купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условiями.

5% Листы Гипотечнi и 5% Листы Гип. премiованi,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцiй супружескихъ войсковыхъ, на кавцiю и вадiя

☛ **можна одержати въ сѣй Конторѣ.**

(до выльосованя зъ 10% премiею т. є. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ днеенôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Перестopora.

Заявляю симъ, що нѣякiй агентъ, якого небудь имени, не маe права побирати для мене жадныхъ бôльше грошей крôмъ 10% задатку при замовленю. Заплаченi моимъ агентамъ сумы крôмъ згаданого повысше задатку не признаю рѣшучо и треба всѣ прочi грошѣ присылати просто до мене до Нового Ѣчина (Neutischein).

1832 1—2 **Кароль Дрессlеръ,**

властитель ц. к. прив. фабрики машинъ рôльничихъ и лѣярнѣзелѣза въ Новôмъ Ѣчинѣ.

Феликсъ Фелиньскій

великiй складъ и робôтня

мужескои одежи власного выробу

у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 2.

(1—4)

Заkладаюсь

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерiй краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь 1656 Всч. Духовенъству. 64—2

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконую ьзя точно и ретельно. На жаданье высылаю взôры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Робôтня переплетничa

Ф. СТАРЕЦКОГО

истнуюча черезъ 11 лѣтъ **у Львовѣ** въ Рынку пôдъ ч 10

☛ **перенесена теперь** ☚

до дому пôдъ число 12 при улицi Академичнôй (напротивъ Касина Мѣского)

приймае такъ зô Львова якъ и зъ провинцiи

всякi роды переплету книжокъ якъ такожь замовленя на выробы, входячi въ кругъ роботы переплетничои

и выготовлюе тiи-же ретельно, скоро и по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. (1—4)

Ученикъ

зъ V. клясы гимназ.

пошукуе **лекціи на селѣ** въ священичôмъ домѣ.

Близша вѣдомôсть въ Администрациі „Дѣла“. 2—3

Академикъ

учитель зъ многолѣтною практикою.

могучiй выказатись похвальными свѣдоцтвами, **пошукуе лекціи на село.**

Листъ проситься адресувати: **З. І. Л. въ Администрациі „Дѣла“.**

„Библіотека для молодежи“

выдавана накладомъ „Рускои Бесѣды“ въ Чернôвцяхъ буде выходити (зъ илюстрацiями и нотами) и въ роцѣ 1887 мѣсячными книжочками. Цѣна рôчника (12 книжочокъ) **1 зр.**; кожда же поодинока книжочка коштуе **10 кр.** Сего року „Библіотека для молодежи“ буде редагована такъ, що зможе служити и для ученикôвъ середныхъ школъ и для письменныхъ селянъ та мѣщанъ.

Адреса: До „Рускои Бесѣды“ въ Чернôвцяхъ, ул. Лилійна, ч. 29.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 12. Львôвъ, Субота 31 сѣчня (12 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 3 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка

Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfis hgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр.
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Зновъ маленькій подвигъ на поли економичнôмъ.

Зъ Сокаля одержали мы до помѣщенія слѣдуюче запрошенье:

„Подписаный комитетъ маѣ честь запросити Всечестныхъ и Высокоповажаныхъ Патріотôвъ: священикôвъ, урядникôвъ, учителѣвъ, мѣщанъ и селянъ на день 25 н. ст. лютого на зборъ до филіи „Общества им. Качковского“ въ Сокали на 11 год. рано въ цѣли завязаня повѣтовои „Народнои Торговлѣ“ въ Сокали.

За комитетъ:

Яюсь, Левицкій, Миколаєвичь.“

Дуже радо помѣщаємо повыше запрошенье и зъ своєи стороны просимо якъ найсердечнѣйше всѣхъ нашихъ патріотôвъ въ Сокальщинѣ, щобы зволили на той день явитися на означенôмъ мѣсци якъ найчисленнѣйше и старались всѣми силами довершити розпочате дѣло, котре запишесь знову хочь маленькимъ але новымъ подвигомъ нашимъ на поли економичнôмъ. Чи-жь потребуємо доказувати якъ мало, дуже мало, зроблено у насъ доси на сѣмъ поли? А однакожь єсть то для насъ найважнѣйша, найбôльше пекуча справа, до котрои мы повинни братися всѣми силами. Коли де, то на поли економичнôмъ грозить намъ найбôльша небезпечнôсть. Куды не поглянемо, всюды доокола насъ матеріяльна руина; все стогне и гине ôдъ бѣды и нужды. Намъ усуваєсь грунтъ зъ пôдъ нôгъ. Земля наша прадѣдôвска переходить въ чужй руки. Нашй мѣста переповненй вже чужимъ интернаціональнымъ елементомъ, а [illegible] де-не-де слѣдъ остався. Навѣть доси ще рускимъ селамъ грозить та сама небезпечнôсть. Крайна отже пора, щобы Русины кидались на поле економичне и коли вже не змогли-бъ ôдыскати то, що стратили доси черезъ свою и не свою вину, то бодай щобы старались хочь удержати ще то, що єсть въ ихъ рукахъ, въ ихъ силѣ. Де причина всѣхъ нашихъ неудачь на другихъ поляхъ нашои народнои роботы, якъ не въ нужденнôмъ положеню матеріяльнôмъ нашого народу? Скоро полѣпшиться то положенье, то полѣпшиться и цѣла наша народна справа, а до того повинни мы стремѣти всѣми силами.

Зъ другои стороны не можна бути песимистомъ и треба признати, що ôдъ коли Русины станули крѣпко на народнôмъ грунтѣ, то и на поли економичнôмъ де-що вже зробилося. Досыть оглянутись на минувшôсть, щобъ набрати ôдваги и силы до дальшои роботы. Ôдъ часу, коли повстала „Народна Торговля“ у Львовѣ, повстали за нею и другй, єи филіи въ Перемышли, Станиславовѣ, Коломыи и т. д.; повстали дальше самостôйнй повѣтовй Народнй Торговлѣ а до сихъ маѣ теперь прилучитись знову одна нова въ Сокали. То суть нашй першй крѣпости въ борбѣ економичнôй и о нихъ може вже теперь смѣло опиратись рухъ торговельный въ нашôмъ народѣ. Треба лишь дбати о то якъ найсильнѣйше, щобы тыхъ крѣпостей прибувало якъ найбôльше, щобы въ кождôмъ мѣстѣ повѣтовôмъ повставали Народнй Торговлѣ и збирали около себе весь рухъ торговельный по нашихъ селахъ. При такôй бодай роботѣ повинни притихнути всякй споры, повинни уступити всякй амбиціи а всѣ Русины безъ рôзницѣ станôвъ и переконань политичныхъ повинни подати собѣ руки до спôльнои працѣ надъ добромъ власнымъ и добромъ цѣлого народу. Особливо велику вагу кладемо на самостôйнй повѣтовй Народнй Торговлѣ, котрыхъ кругъ дѣланя єсть бôльше обмеженый, якъ кругъ центральнои Народнои Торговлѣ, котра маѣ ще завѣдувати своими филіями. Повѣтовй Народнй Торговлѣ повинни звернути цѣлу свою увагу на меншй мѣсточка и на села; повинни старатися закладати тамъ крамницѣ, въ котрыхъ не лишь могли-бъ мати численну клієнтелю, але могли-бъ такожь богато причинитись до розбудженя руху торговельного въ цѣлôй масѣ народу и вытрутити зъ рукъ оружіе тымъ пявкамъ непорадного и темного люду, котрй своимъ спритомъ обмотують єсть въ свои сѣти, якъ паукъ свою жертву, и высысають до послѣднои каплѣ крови.

[illegible] хочемо ще на двѣ рѣчи звернути увагу якъ рускои публики такъ такожь дирекцій нашихъ Народныхъ Торговель. Намъ видиться злишнымъ доказувати тутъ, якъ тяжко нынѣ молодымъ людямъ хочь и здôбнымъ и зъ высшими науками добитись до кусника хлѣба, а хочь и котрый дôбьеся, то вже тогды коли майже не маѣ чимъ єго угризти. А при тôмъ яке-жь такъ велике дае обезпеченье т. зв. безпечне становище урядника, учителя и т. д., на котрй то становища стараєсь наша молодѣжь найбôльше добитись? Хиба таке, що — якъ то кажуть — на смерть за богато а на житье за мало. Недостача въ нашôмъ краю майже всякого руху торговельного и промыслового а ôдтакъ и давна господарка польска выробили въ насъ то, що нашй люде лякаються кидатись до такихъ занятій, котрй, хочь и дають часомъ навѣть дуже значну користь, не суть однакожь — якъ кажеся — безпечнй. Сей лякъ треба переломити, треба старатись, щобъ молодѣжь наша бралася бôльше и до такихъ занятій, котрй вымагають бôльше практики якъ великои теоретичнои науки. Однымъ зъ такихъ практичныхъ занятій єсть торговля, а позаякъ въ нашôмъ краю майже нема шкôлъ торговельныхъ, а для Русинôвъ ихъ таки зовсѣмъ нема, то школами такими для рускои молодежи повинний статися нашй Народнй Торговлѣ. Дирекція тыхъ Торговель повинний не лишь въ своѣмъ власнôмъ интересѣ дбати о то, щобы собѣ добирати до помочи такихъ зъ помѣжь рускои молодежи, що будуть въ силѣ колись зъ хôсномъ для тыхъ Торговель працювати, але они повинний, о скôлько лишь можуть, подавати можнôсть и помôчь, щобъ тй молодй люде образувались всесторонно въ своѣмъ фаху и могли опôсля выходити на здôбныхъ самостôйныхъ торговельникôвъ а при тôмъ и оставались вѣрными сынами свого народу. Се най буде моральнымъ и патріотичнымъ обовязкомъ нашихъ вже существуючихъ Народныхъ Торговель якъ и всѣхъ, котрй ще будуть ôдкрытй; на се най памятає по при свою безпосередну задачу такожь и сокальска Народна Торговля, коли розпôчне свою дѣяльнôсть, а поки що кличемо нашимъ щирымъ патріотамъ зъ Сокальщины: Щасть Боже! въ розпочатôмъ дѣлѣ и доводѣть єго успѣшно до кôнця!

За пôзній жалѣ и потѣхи.

Вже и одинице зъ посередъ народу польского приходять до пересвѣдченя, що [illegible] супротивъ квестіи рускои не маѣ реальныхъ пôдставъ. Живого народу не здержить нѣяка сила въ єго розвою, тымъ менше народу рускаго, котрый нынѣ, запротестувавши противъ правности теоріи о томленю народностей, пôднѣсъ прапоръ свобôднаго ихъ розвою. Наколи давнѣйше хто-не-будь бодай на словахъ величався защитникомъ вольности народôвъ, то нынѣ Русины галицкй своимъ протестомъ противъ насилуваня, полученымъ зъ живымъ, вытревалымъ трудомъ, поставили доказъ, що нѣякôй индивидуальности народнôй не вôльно усумнѣватись не лише о своѣмъ существованю, але и о повнôмъ розвитю.

На думку ту наводять насъ слова „Dziennik-a Polsk-ого“, котрый въ ч. 42 зъ 11 лютого пише слѣдуюче: На засѣданю комисіи шкôльнои референтъ гр. Сальмъ, членъ клюбу ческого, о поставленôмъ зъ початкомъ сесіи внесеню пос. Ковальского, зазываючôмъ правительство до заснованя въ Галичинѣ другои гимназіи зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Референтъ звернувъ увагу на то, що пôсля обовязуючихъ уставъ ôдкрытье гимназіи рускои може послѣдувати лише въ дорозѣ законодательства краєвого и змодифікувавъ внесенье пос. Ковальского въ тôмъ дусѣ, щобы завôзвати правительство до полагодженя сеи справы въ порозумѣню зъ Соймомъ галицкимъ. Сему супротивились якъ найсильнѣйше послы Беръ и Вайтльофъ, жадаючи принятя внесеня первѣсного (пос. Ковальского), причôмъ вывязалась довга, мѣсцями бурлива дискусія. Послы Черкавскій и Дѣдушицкій (не Савчиньскій *Ред.*) боронили права Сойму, що ôнъ лише маѣ право рѣшати ту справу, коли противно пос. Беръ виндикувавъ се право для Рады державнои, а пос. Вайтльофъ кликавъ о пôмсту небесъ за гнобленье Русинôвъ въ Галичинѣ. Репрезентантъ правительства мовчавъ при всѣмъ неначе заклятый. Въ кôнци принято внесенье гр. Сальма и справа въ тôй формѣ вôйде до Рады державнои. „Dziennik Polski“ примѣчаѣ: Буде се для лѣвицѣ пожелана нагода порушити квестію руску въ Радѣ, причôмъ доперва покажеся, якои о ш и б к и допустилась бôльшôсть соймова, ухвалюючи паралельки въ Перемышли замѣсть другои рускои гимназіи. Наколи-бъ Соймъ бувъ ухвалывъ засновати гимназію, було-бы внесенье пос. Ковальского вже безпредметовымъ и не потребували-бъ мы нынѣ слухати, якъ нашими домашными справами опѣкуєсь лѣвиця.

Зъ понятьемъ „Dzien. Polsk-ого“ о потребѣ полагодженя справъ нашихъ домашныхъ могли-бъ мы вповнѣ згодитись до сего дѣла, т. є. до сего розуму политичного, щобъ дѣйстно потребы о б о х ъ народôвъ, заселяючихъ Галичину, лагодити въ Соймѣ. Поляки, одержавши зъ рукъ хитрого Шмерлинга штучну бôльшôсть въ Соймѣ краєвôмъ, а тымъ самымъ и диктаторство въ справахъ краєвыхъ, упоились тою надѣею, що драконизмомъ удастся имъ зреализувати свои бодвѣчнй пляны на цѣлковите спольщенье и златиньщенье Галичины, а тымъ самымъ довершити дѣло Казимира В., Владислава Опольского, Ягайлоничѣвъ и ихъ наслѣдникôвъ елекційныхъ. Роботою сею думали они скрѣпити организмъ польскій, не предвиджуючи, що зъ розбудженьемъ стремлень до національного ôдродженя всѣхъ народôвъ Европы и въ Галичинѣ народъ рускій упôмнеся и постоить за свои права. Тымчасомъ рахунокъ сей не показався вѣрнымъ. Народъ рускій въ Галичинѣ прийшовъ до повнои свѣдомости національнои и тымъ розвѣявъ покладанй надѣѣ. Въ виду того бачимо нынѣ борбу въ самôмъ народѣ польскôмъ и єи конституційныхъ представителяхъ, бачимо два таборы, зъ котрыхъ одинъ судорожно напружаѣ всѣ силы, щобъ устоятись при традиційнôй политицѣ вынародовлюваня народу, и другій о реальныхъ и бôльше тверезыхъ цоглядахъ, котрый уступствами бодай дрôбными радъ-бы оба народы наблизити до себе. Послѣдный таборъ зрозумѣвъ дуже добре безхосенность труду негаційного правъ народу рускаго и годиться вже нынѣ на певнй уступства. Шкода лише, що мотивомъ до всего, якъ показуєсь, примѣромъ сказавши, и зъ послѣдныхъ замѣтокъ „Dzien. Polsk-ого“, не єсть серіозне зрозумѣнье справы а бôльше боязнь, щобъ центральне правительство або Рада державна не вмѣшались въ довголѣтный спôръ и на свою руку не вдоволили справедливымъ жаданямъ Русинôвъ.

Тымъ, по нашôй объективнôй гадцѣ, зраджуе послѣдный таборъ свою велику нещирôсть для рускаго народу. Хто бо желаѣ добра намъ, той не повиненъ бути на стôлько формалистомъ, щобъ формализмомъ зволѣкати справу, або хотѣти єи убити. „Dzien. Pol.“ не маѣ розумнои причины противитись тому, щобъ Рада державна або правительство принялось за полагодженье тыхъ жадань Русинôвъ, котрй полагодити не хотѣвъ Соймъ галицкій. Тутъ формализмъ мусить уступити на другій планъ, тымъ бôльше, що „Dzien. Polski“ не годенъ дати нынѣ гарантіи, що бôльшôсть соймова пôде за єго голосомъ. А зъ другои стороны, мусимо сказати бодстарый грѣшникъ, котрому трудно буде зôйти зъ давнои дороги. И мы ще разъ повторяємо, що за надто зрбсся загалъ польскій зъ традиційною своєю политикою противъ Руси галицкои, якъ щобъ можна мати надѣю, що ôнъ одушевиться значеньемъ и далеконосностію розвою духового рускаго народу. По-що увлекатись пустыми надѣями? Мы-жь не дѣти и намъ треба усвоитись зъ тымъ, що хроничный недугъ дається усунути не паліятивою, а радикальными средствами. Нерозумну обструкцію, котрою доси руководилась бôльшôсть соймова, не усунемо якъ лишь болестною ампутаціею навѣть такихъ правъ, якй застерѣгъ собѣ Соймъ уставою зъ 1867 р. Ôдъ доброго гумору бôльшостей парляментарныхъ трудно робити зависимою долю

Образки зъ Одессы.

VI.

Надзвычайно численно заступленй въ Одессѣ жиды, такъ старовѣрцѣ, якъ и поступовцѣ (нѣмецкй жиды). Поббчь россійскои бесѣды по всѣхъ улицяхъ, въ трамваяхъ и зелѣзницяхъ найбôльше чуешь нѣмецко-жидôвскій жаргонъ, якъ-разъ той самый, що нимъ говорять въ Галичинѣ. Жиды замешкують въ Одессѣ не лишь свою „Еврейскую“ улицю, але розкиненй густо по всѣмъ мѣстѣ. При списѣ людности въ роцѣ 1881 числила Одесса 208.000 жителѣвъ, мѣжь ними 68.000 (т. є. третю часть) жидôвъ; нынѣ якъ загальне число людности, такъ особливо число жидôвъ умножилось дуже значно — ихъ числять на 80.000.

Читателѣ пригадують собѣ може того Великоросса, полковника, про котрого писавъ я въ однôмъ зъ попередныхъ чиселъ „Дѣла“. Ôнъ яко членъ петербурского благотворительного комитету знавъ добре задушевнй думки панрусôвъ и бувъ докладно обзнакомленый зъ ходомъ россійскои политики на Малôй Руси.

— Яка причина, — пытавъ я у него, — що на Украинѣ розвелось таке множество жидôвъ?

— Жиды для державы елементъ зовсѣмъ безпечный, ôдповѣвъ полковникъ. Россія радо спроваджувала ихъ до мѣстъ, щобы за ихъ помочею вытиснути зъ ôдтамъ надто буйный елементъ украинській.

— Таке поступованье противиться выразнымъ умовамъ, якй поставили були козаки при своѣмъ добровольнôмъ прилученю до Россіи. Чейже жиды були одною зъ важнѣйшихъ причинъ до розладу межи козацтвомъ а Польщею — належало-бъ Россіи числитись зъ тыми чувствами народу.

— Вы идеалистъ, — сказавъ полковникъ, — намъ инакше чинити велить „резонъ державный“.

Ôнъ на все мавъ одну ôдповѣдь: резонъ державный. Єму н. пр. байдуже було, що Мала Русь не любить Россіи, що не люблять єи Поляки, що не хотять о нѣй знати Болгаре, Сербы и иншй Словяне. — Нехай насъ не люблять, говоривъ ôнъ неразъ въ гнѣвѣ, а мы проти Словянъ хочбы всю Азію вышлемо въ рѣшучій бôй. Тота комедія словяньска мусить разъ мати свôй конецъ — такій нашъ резонъ державный!

Вѣсти о прослѣдованю жидôвъ въ Россіи брати треба дуже осторожно. Коли я бувъ въ Одессѣ, правительство выдалило зъ ôдтамъ двохъ австрійскихъ жидôвъ, котрй безъ пашпорту дôстались були въ Россію. Жидôвскій интернаціоналъ наробивъ заразъ крику на всю Европу, а вѣденьска „Freie Presse“ (она маѣ дебитъ въ Россіи) донесла въ кôлька день пôзнѣйше, що зъ Одессы розпочалась емиграція жидôвъ въ заграницю, бо имъ побытъ тамъ зборонений. За нѣмецкими газетами на той самъ тематъ заговорили и нашй газеты львôвскй.

Розповсюднена въ Галичинѣ думка, що нѣбы жиды въ Россіи зъевропейщились, що вже не носять нѣ цицелесъ, нѣ довгихъ одежей, не єсть правдивою; одинъ лишь пейсы, одвѣтно до царского указу, бувають коротшй, якъ у галицкихъ старовѣрцѣвъ. Такожь и та вѣсть, будьто жидамъ въ Россіи не вôльно мати посѣлости, не основуєсь на правдѣ; въ Бендерахъ, Кишеневѣ, Одессѣ, на лиманахъ, въ Акерманѣ — всюды на каменицяхъ читавъ я написы: домъ Герша Блюменталя, домъ Мойсея Берга, домъ Арона Зилбера, домъ Мардохея Пинкеса и иншй такй безъ числа. По селахъ посѣдателѣвъ землѣ такожь скрôзь велике множество.

Одесскй жиды дуже влѣзливй; куды не поступишся, вже напастують на всѣ лады: оденъ тыкае тобѣ въ руки „Одесскій Вѣстникъ“ або „Neue freie Presse“, сей „спички“ або мыло, той зъ кошикомъ примостився до тебе и захвалюе свои „свѣжй“ товары. Найбôльше влѣзливыми и правдивою спеціяльностію россійскою суть жебрущй жиды. На улицяхъ, въ ресторацияхъ, въ трамваяхъ — всюды просять они милостыни и нѣхто имъ не зборонюе того. Найбôльше жебраковъ ходить по вагонахъ зелѣзницѣ, що ѣде зъ Одессы до Куяльницкого лиману. Тотй вагоны — переходовй, такъ и выгôдно жидамъ пережебрати весь поѣздъ. Одесскй жиды обходять вагоны передъ выѣздомъ зъ Одессы, а лиманнй жиды выконують таку саму чинность передъ выѣздомъ зелѣзницѣ зъ лиману. Буваѣ и такъ, що самъ пасажиръ-жидъ въ часѣ ѣзды ходить зъ вагону до вагону и просить милостынѣ. Часомъ жебрущій жидъ або жидôвка еще и починаѣ сварку зъ другими пасажирами.

— Боже мôй — ажь скрикнула одна панѣ до жебрущого жида: — православнй працюють, а вы, евреѣ, лишь жебрацтвомъ розживаѣтесь. А чи давъ коли жидъ копѣйку христіянському прошакови?

— Чому не давъ? ôдповѣвъ жидъ: я самъ даю христіанамъ милостыню.

Видно, не зъ потребы, а зъ якогось вже вродженого нахилу займаються тотй жиды жебрацтвомъ.

Коли наближаѣсь зелѣзница до лиману, бѣжать зъ всѣхъ тамошныхъ домôвъ молодй жиды, жебрати. Зразу бѣжать стрѣлою, ôдтакъ за надходомъ зелѣзницѣ поволѣйше, а въ кôнци то покривляться то погорбляться и вже просять милостынѣ. Лиманнй жиды ôдносятся дуже симпатично до жебрущои своеи братіи. Все лишь чути, якъ кличуть здалека: „Mojsie, hipp że skoro, der Zug kimmt!“ або „Di, pohane Ryffke, gaj że nischt so piwoli!“ або „A der Icek hind, hat dir die Fiss pokrywłewet?“ А коли вже всѣ пасажиры позлѣзали и розбѣглись по купальняхъ, тогдѣ жебрацтво ходить по вагонахъ, шукаѣ чи що не полишено, и оглянувши якъ-слѣдъ всѣ закутки, ôдходить — хто зъ голыми руками, хто зъ добычею. Тота сама процедура повторюѣсь при ôдъѣздѣ зелѣзницѣ зъ лиману, и такъ иде що годины черезъ весь божій день.

Дотепность и вырахованье жидôвъ справдѣ подиву гôдній. Щобъ не терати гроша на паливо, зъ всѣхъ жидôвскихъ мешкань и трактирôвъ збѣгаються, за приѣздомъ зелѣзницѣ, зъ чайниками, горшками, вазами, отвирають бôчнй вентилѣ машинового (у зелѣзницѣ) кôтла и наливають въ свои судины кипячу воду, котра ôдтакъ служить имъ до вареня яѣць, кукурузы, або до запарюваня чаю, котрый по тамошнёму звычаю пьють цѣлыми днями. И сего нѣхто не зборонюе. Лиманна зелѣзница находиться въ жидôвскихъ рукахъ, тому у всѣмъ йде пôдъ ладъ жидамъ.

Ѣдучи попри лиманъ, бачишь крôзь ôкно вагону дивно-дивнй образы. Черезъ всю ширину лиманного берега розтаборились пôдъ голымъ небомъ цѣлй сотки жидôвъ. Все тамъ перемѣшане: мужчины, женщины, дѣти. Обмазавшись чорнымъ иломъ ôдъ стôпъ ажь до вершка головы, однй ходять по берегу, просушуючись до сонця, другй лягають у всякихъ позахъ на горячій пѣсокъ и такъ выпарюються. Несвѣдомый рѣчи тутъ бы навѣрно перелякався, бо зовсѣмъ не найде рôжницѣ мѣжь тыми чорно намазаными людьми а чортами, якъ ихъ малюе собѣ людова фантазія. Деякй обмазуються цѣлй болотомъ, деякй намазують лишь болющй части тѣла: ноги, руки, плечѣ, нôсъ, що надаѣ тôй величезнôй групѣ жидôвъ малёвничу въ своѣмъ родѣ розмаитôсть.

Неменше цѣкавй и тй шатра, що роблять собѣ жиды по купели, коли убираються. Якй є на свѣтѣ старй, великй парасолѣ: червонй, бѣлй, або й такй, що вже не розберешь первѣстнои барвы — все найдешь на лиманѣ. Пôдъ розпростертый такій парасоль прикучуе двохъ або трехъ жидôвъ и такъ убираючись згорда споглядають на „безпарасольныхъ“, якъ-бы хотѣли имъ сказати: „Ось бачте, якй вы бѣдній — навѣть парасоля не маѣте!“ А коли наближаѣсь зелѣзница, тогдѣ зъ поза парасолѣвъ выхиляються зъ усмѣхомъ жидôвскій лиця и численнй руки витають тебе то кашкетомъ то ярмулкою. Ôдтакъ пôдъ тыми парасолями уряджуються снѣданя або пôдвечѣрки, якъ пôсля поры дня; множество скаралущей зъ яѣць и качанôвъ зъ кукурузы здалека вказують на улюблену тыми людьми поживу.

Свого рода заробокъ мають жиды въ мѣстахъ поменшихъ, а передовсѣмъ въ сторонахъ чорноморскихъ. Тамъ улицѣ не брукованй, ходникôвъ нѣ зъ камѣня нѣ зъ дерева нема, въ часѣ дощѣвъ творяться непроходимй болота и глубокй калабанѣ.

народовъ. На той аксіомъ згодиться мабуть и „Dzien. Polski“. Зло треба выкоренювати радикально, тымъ бôльше въ данôмъ злучаю.

Нашй слова най при тôмъ будуть и бдповѣдею „N. Reform-ѣ“ краковскôй, котра въ вступнôмъ артикулѣ зъ 11 лютого закидае „Дѣду“ песимизмъ по причинѣ, що „Дѣло“ бдбирае Русинамъ всяку вѣру въ Соймъ галицкій. „N. Reforma“ каже намъ обчислити голосы, якй пôднялись въ Соймѣ за заснованьемъ гимназій рускон въ Перемышли и порôвнати то число зъ числомъ давнѣйшихъ рускôй справѣ приклонныхъ голосôвъ. „N. Reforma“ ручить намъ, що „поступъ бувъ знаменитый и що треба лише вытревалости и терпеливости, а większość znajdzie się.“ При тôмъ менторуѐ насъ „N. Reforma“, ставляючи питанье, чи мы бдкликуючись до правительства, справѣ, котру боронимо, добре служимо, чи може ѣй шкодимо?

„N. Reforma“ видимо боиться, щобъ правительство не обмежило законодательнон компетенціи Сойму галицкого въ справахъ шкôльныхъ, котра, мимоходомъ сказавши, ѐсть вынмковою въ цѣлôй Австріи. Боиться „N. Reforma“, щобъ правительство центральне надъ Соймомъ галицкимъ въ тôмъ разѣ не перейшло до порядку дневного. Але чи-жь Русины сему виноватй, що дѣло посунено до крайности? Редакцію „N. Reform-ы“ можемо увѣрити, що Русь галицка послѣдного удару Сойму краевого не легковажить и що нашъ поглядъ на цѣлу ту справу, наколи ѐсть песимистичный, ѐсть вѣрнымъ бдъображеньемъ погляду всѣхъ Русинôвъ галицкихъ. Пустыми надѣями, фразою: якось тото буде — Русь галицка не може вдоволитись. А ѐи незадоволенье усилиться тымъ бôльше, наколи бы народъ пересвѣдчився, що супротивъ ухвалъ бôльшости соймовои и саме правительство ѐсть зовсѣмъ безсильнымъ, або що оно тихцемъ солидаризуеся зъ сею бôльшостію. Бдказати нынѣ Русинамъ галицкимъ средства до ихъ розвою національного значить одно, що нищити ихъ довѣрie до Австріи, а чей-же „N. Reforma“ добре знае, що на зростѣ недовѣрія такого богато декому залежить. Мы не перечимо, що народъ польскій для Австріи маѐ своѐ спеціяльне значенье, але не можемо не запримѣтити, що гельотизованье народу руского въ Галичинѣ не лежить зовсѣмъ въ интересѣ нашои державы.

нашого краю.

I.

Sine ira et studio.

Въ нашôмъ краю, наколи тôлько говориться про бôльшу посѣлôсть, все до сего часу бодай розумѣеся пôдъ нею виднѣйшу верству польскои суспôльности, котра колись за лѣпшихъ для неи часôвъ зъ мало значучою властею короля змагала ймити въ свои руки простору землю а зъ нею всяке богатство та значенье въ краю. Бдъ упадку та бдъ послѣдного розбору Польщѣ богато дечого змѣнилося такъ въ економичныхъ та суспôльныхъ якъ и политичныхъ бдношеняхъ нашого краю; богато найбогатшихъ колись, шляхоцкихъ та значныхъ родинъ потратили свои маѐтки, богато пôдъ рôзнымъ напоромъ змѣнили свои политичнй погляды та перейшли въ чужій несла-вяньскій таборъ;—а у насъ навѣть на мѣсце старыхъ родôвъ, уступившихъ зъ лица економичного та политичного, выдвигнулися свѣжй силы такъ званй доробкевичѣ; однакожь и они задержали тото саме закрашенье, тотй самй признаки, якй колись и теперь бдрôзняють кармазина та шляхту бдъ плебея або такъ званого „поспôльства“. — И такъ то довжезна неперерывна та безконечна нитка похибокъ, котра найбôльше бдъ часôвъ послѣдного Жигмонта въ цѣлôй исторiи Рѣчи посполитои польскои видиѣеся, продовжаеся въ суспôльности польскôй ажь до сего дня; ба що бôльше, нынѣ обвила она собою цѣлѣсеньке житье такъ политичне якъ и економичне нашого сусѣда и брата Славянина та завела ѐго майже на край глубокои, безвыхôднои пропасти. Объѣхавши захôдну половину Галичины, я мавъ нагоду приглянутися бодай трошечка житю тои верствы, котра въ теперѣшнôй добѣ занимае важне та выдатне мѣсце при кермѣ долею цѣлого нашого краю та ѐго населеня.

Подаючи мои спостереженя пôдъ розсудъ читаючои рускои публики, я не хочу нѣколи докоряти Полякамъ ихъ блудами, — рана на ихъ организмѣ народнôмъ мене майже бôльше болить та дотыкае якъ неодного загорѣлого шовиниста польского, бо я на нашого сусѣда, хочь ôнъ намъ добре доѣхавъ, гляджу завсѣгды якъ на Славянина, зъ котрымъ вяже насъ неодна спôльнôсть интересôвъ, — а загоны на польску народнôсть зелѣзного канцлера выкликали сердечный жаль въ моѣй души, хочь зъ другои стороны при такихъ якъ нынѣ обставинахъ годѣ бôльшôй посѣлости нашôй сподѣватися лѣпшои долѣ. У насъ бôльша посѣлôсть могла-бы важну та хосенну ролю бдограти такъ въ политичнôмъ якъ и економичнôмъ та просвѣтнôмъ пôддвигненю чи то рускаго чи польскаго народу, наколи-бы ѐи не бддѣляла груба перегорода кастовости та застарѣлои традиціи бдъ того ия, въ котрôмъ помимо рôзныхъ тяжкихъ ударôвъ на него плывуть до нынѣшного дня найжизненнѣйшй соки та на котрôмъ спочиваѐ велика будова суспôльна. Черезъ народъ и за помочію народа, або иншими словами черезъ простый людъ можна спасти національнôсть та край передъ напливомъ чужого елементу, приносячого намъ зъ собою въ першôй линіи економичну руину а потôмъ утрату народныхъ святощѣвъ.

Однакожь до нынѣшного часу можна на пальцяхъ почислити тыхъ мужѣвъ зô шляхты нашого краю, котрй свою увагу звернули на простый мазурскій людъ та старалися ѐго пôддвигнути зъ духовои немочи; а у насъ на Руси шляхта станула простою та сильною перегородою супротивъ просвѣты нашого селянина, лякаючися нашои славяньскои малорускои національности зъ демократичными прикметами наче якогось страшного опира — и власне черезъ тото своѐ становище стратила значенье въ очахъ нашого народу. Шли, тôмъ до для талану та для працѣ мужа зъ люду; шляхта зô свого родового горизонту не хоче анѣ на одинѣсенькій крокъ знизитися до народу, въ своѣй кастовости глядить на все нешляхоцке яко на чернь, про котру не варта и споминати, и про-то нѣчого дивного, що она, хочь занимае видне становище чи то въ автономичнôмъ чи державнôмъ, чи въ кôнци въ цивильнôмъ крузѣ, не маѐ ясного понятя про бдношеня нашого краю та про житье обохъ народôвъ, котрыми хоче управляти, та тымъ способомъ тôлько дальше торочить та ще бôльше путаѐ бдвѣчну нитку похибокъ.

Въ моѣмъ короткôмъ ще житю я мавъ нагоду стыкатися зъ кôлькома выдатнѣйшими родинами польскои шляхты, котра въ своихъ розговорахъ, не зважаючи на моѐ становище, завсѣгды майже чествувала мене нѣбы-то дружнымъ выраженьемъ „ты“, але для себе всегда вымагала всякихъ голословныхъ та пустыхъ титулôвъ. Тота навычка вдерлася нôдъ стрѣху навѣть дрôбнѣйшои шляхты, въ загалѣ до маленькихъ дворикôвъ нашого краю, до котрыхъ поведенье великого двора маѐ дуже легенький приступъ въ формѣ чистого малнованя. И тото власне найлѣпше означуѐ погляды нашои бôльшои посѣлости на людъ, на мѣщаньство, ремѣсникôвъ та на интелигентну але нешляхоцку верству.

II.

Мѣрою жизненности та силы якогось народу ѐсть ѐго просвѣтне та економичне положенье; наколи однакожь тою мѣрою будемо мѣрити нашу бôльшу посѣлôсть, то добутокъ зъ нашои роботы выпаде для неи вельми некористно.

Я не буду заходити въ подрôбности, бо даты статистичнй ажь надто ясно выказують, якъ скоро бôльша посѣлôсть тратить свою силу та переходить въ чужй руки; — въ моихъ спостереженяхъ звернувъ я свою головну увагу на причину руины та упадку бôльшои нашои посѣлости. Що хлопъ тратить свою батькôвску землю, тото болѣло але не дивувало мене дуже, бо прецѣ кождый знае, що хлопъ темный, убогій та непорадный не змôгъ собѣ въ прикрыхъ хвиляхъ свого жития дати иншои рады та помочи, якъ тôлько затягнути у жида або въ банку позичку на батькôвску землю, котра за-для непорадности першого властителя перейшла въ другй чужй руки. Однакожь тото само спостерѣгъ я и у бôльшои посѣлости, котрои властителѣ суть а бодай маютъ претенсію до того, щобы называлися людьми освѣчеными. Они-жь прецѣ въ господарцѣ та зарядѣ своею власностію неповинний наслѣдувати темныхъ селянъ, та неповинний такъ скоро тратити своѐи власти.

Сумай однакожь наслѣдки суть неминучою консеквенціею бувалого. Фаховоѐ образованя нашй властителѣ бôльшои посѣлости по найбôльшôй части не маютъ; — мѣжь ними дуже часто знайдуться такй люде, котрй не можуть бдрôзнити жита въ колосѣ бдъ пшеницѣ, а прецѣ они нѣчимъ иншимъ не суть, якъ тôлько хлѣборобами на бôльшихъ обшарахъ. Въ декотрыхъ бôльшихъ обшарахъ знаходяться горальнѣ та бровары, але чи ихъ властитель знаѐ дещо про нихъ, про тоѐ нема що и казати. У всѣмъ спускаеся на жида або на якого чужого чоловѣка, котрый знюхавшися зъ жидами такъ провадить дѣло, що за кôлька лѣтъ властителемъ великихъ будынкôвъ стаеся жидъ. Такихъ сумныхъ примѣрôвъ мôгъ-бы я десятками тутъ навести. Я знаю властителѣвъ бôльшои посѣлости, котрй переѣзджаючи черезъ своѐ село донерва свого фѣрмана пыталися, до кого село належить, хочь тымъ ѐеломъ управляли до 13 лѣтъ по смерти своихъ родичѣвъ.

Образованье кандидатôвъ на властителѣвъ бôльшои посѣлости лежить въ тôмъ, [illegible] французки та добре грати въ карты. При тôмъ образованье тото не подаеся имъ по найбôльшôй части въ школахъ, але въ ихъ родинныхъ домахъ, де рôзного рода боны та гувернеры защѣпляють въ молодôй души свои страсти та примхи, котрй переходять въ кровь и въ всѣ суставы дитины. Деколи перелазиться школы тôлько блескомъ свого имени, значеньемъ або вилывомъ, а деколи молодый чоловѣкъ не дбаючи про нѣщо, застрягае въ V або VI кл. гим., опускае школу не журячися про ню, бо знае, що зъ того хлѣба ѣсти не буде. Але най но дорoсте! Заразъ той недоукъ, котрый бôльше нѣчого не знаѐ якъ тôлько добре ѣздити на кони, выплываѐ на кандидата на посла, на речника народнои справы, — а про ню знаѐ ôнъ стôлько, що я про бдносины въ Хинахъ. И неразъ такій кандидатъ выпыхае своимъ вилывомъ та именемъ чоловѣка здôбного, трудячого та знаючого докладно всѣ бдносины нашого краю. Той нещасливои долѣ дôзнаемо мы зъ ласки бôльшои посѣлости ажь занадто часто въ нашôй рôднôй батькôвскôй землѣ.

(Дальше буде).

„Czas“ полохае правительство.

Коли нема вже иншои рады, щобъ спинити чимъ разъ бôльше крѣпшаючу струю руску, то побожный „Czas“ бересь до давного свого и випробованого средства и полохае правительство, що мовь то Русины елементъ небезпечный, ворожій австрійскôй державѣ. Въ теперѣшнôй хвили коли всѣлякого рода вѣстями заненокоився цѣлый свѣтъ, то и „Czas“ знайшовъ добру нагоду, щобъ знову показати правительству пальцемъ на Русинôвъ и сказати: „Глядѣть, куды они стремлять!“ Въ кореспонденціи „Z wschodniej Galicyi“ полохае „Czas“ именно правительственнй сферы якимись новыми пôдземными агитаціями россійскими въ рускôй части Галичины. Каже ôнъ именно, що тогорôчний заворушеня мазурскій були лише тымъ страшнй, що нерозумна польска праса розголосила ихъ по цѣлôмъ свѣтѣ непотрѣбно и що основою ихъ не була тревога селянъ передъ новымъ повстаньемъ польскимъ, а бабскій силетнѣ о тôмъ нещастю, яке мало-бъ постигнути свѣтъ и роцѣ, коли день св. Марка зôйдеся зъ велкодною недѣлею.

Оправдавши въ тои способомъ мазурскихъ селянъ и закрывши властивй причины звѣстного заворушеня Мазурôвъ, „Czas“ звертаѐ увагу властей правительственныхъ на селянъ рускихъ и каже: „Въ двохъ селахъ всхôднои Галичины, де нынѣ селяне на домахъ (?) и гробахъ тавляють трираменнй хресты, въ гадцѣ, що тымъ поставляться въ добрôмъ свѣтѣ въ очехъ збижаючихъ-ся „Москалѣвъ“, оказалось-бы, що и тамъ хтось (?) неоглядными ворожбами вôйны, розбудивъ тревогу. Якъ бачити зъ того, що власти вдались въ справу тыхъ двохъ селъ и що недавно въ судѣ засуджено одного учителя народного за грôзьбы о близькôмъ приходѣ „Москалѣвъ“, власти не беруть сеи рѣчи такъ легко. Але власть може карати и примѣняти репресалiи правнй для бдстрашеня темныхъ и тыхъ, що темноту выхôсновують. Але побôчь властей мусять трудитись и всѣ факторы, що посѣдають вилывъ на непросвѣченй масы. Такихъ елементôвъ, що трѣвожать народъ близькимъ приходомъ „Москалѣвъ“ есть нынѣ въ всхôднôй Галичинѣ богато, а слѣды ихъ видкй въ рôзныхъ сторонахъ! А якъ-бы такъ дальше мало ити, то небавомъ м о ж е (?) зросли-бы акты прокураторскй и судовй такъ, якъ тогорôчнй въ захôднôй Галичинѣ. Якъ одинъ або другій такій професійный пророкъ нôде до „Ивановои хаты“, то запобѣгнесь тогорôчнôй такъ прикрôй кампанiи поголосокъ.“

Вже зъ того, що авторъ кореспонденціи воюе загальниками, выходить дуже ясно, що весь предметъ маѐ своѐ жерело въ традиційнôй пристрасти „Czas-у“ клеветати на народъ рускій. Пригляньмось теперь близше симъ загальникамъ а побачимо ясно, до чого „Czas“ стремить; клеветати на Русинôвъ, полохати правительство и стягати на Русинôвъ рôзного рода непріятности — ото для „Czas-у“ найлѣпша теперь до того нагода; може ще, по думцѣ „Czas-у“, онамятаѐсь правительство и схоче вразъ зъ „Czas-омъ“ негувати рускій народъ! „Czas“ нагадуе два села рускй, але не наводить ихъ именъ и не каже, що въ нихъ такого сталося. Очевидно маѐ „Czas“ тутъ на думцѣ Нирковъ и Червоногородъ, въ котрыхъ ще тамтого року — якъ то мы доносили въ ч. 129 „Дѣла“ зъ 15 (27) падолиста 1886 р. — настали споры о кладовище межи тамошными Русинами гр. кат. обряду а латинниками и закончилися борбою о тираменный хрестъ. „Czas“ не каже такожь, що першу причину до сего спору подало сѣно, котре латиньскій священикъ забиравъ зъ кладовища, але робить заразъ зъ первѣстно чисто приватного а бдтакъ обрядового спору справу великого значеня политичного и шрубуе ѐи такъ высоко, що ажь каже навѣть, що „włościanie na wyścigi stawiają na domach(!) i grobach trójramienne krzyże, w mniemaniu że to ich postawi w dobrem świetle wobec zbliżających się „Moskali“. Сей аргументъ выдуманый самымъ авторомъ ѐсть достаточною причиною, щобы заразъ крикнути: Polizei! Polizei! и представити рускій народъ передъ правительствомъ яко небезпечный для державы. Нечестнôсть такого поступованя чейже не потребуе бôльше доказôвъ.

Комисія краева для промыслу и ремесла.

бдбула 4 лютого засѣданье пôдъ проводомъ маршалка краевого. Въ засѣданю взявъ участь и п. Владиславъ Федоровичъ зъ Окна.

Кромѣ вступныхъ робôтъ до заснованя краевого фонду краевого упорядкованя и организаціи шкôлъ фаховыхъ въ нашôмъ краю зъ характеромъ шкôлъ публичныхъ, системизованя (пôсля ухвалы соймовои) шкôлъ выдѣлово-промысловыхъ въ Перемышли, Самборѣ, Снятынѣ, Бохни, Величцѣ, Тарновѣ, Горлицяхъ, Мысленичахъ и Вилямовичахъ — рѣшено въ сѣмъ роцѣ приступити до заснованя шкôлы ткацкои въ Городенцѣ, Кросно, Ланцутѣ и Вилямовичахъ; шкôлы гончарскои въ Порембѣ, коронкарскои въ Мушинѣ, новорозничои въ Радымнѣ, и выробôвъ деревляныхъ въ Живци. Школы ткацкй маютъ заосмотритись въ потрѣбнй варстаты и приборы науковй. На першу скору литографичну тискарню дано п. Ант. Пришлякови у Львовѣ запомогу грошеву. Такъ само п-ѣ Теодоровичѣвнôй у Львовѣ признано певну суму для розвою выробу цвѣтôвъ парискою методою; громадѣ Щавници на варстатъ рѣзьбярскій Іос. Бихса и т. д. Роздано деякй запомоги ученикамъ и ученицямъ шкôлъ фаховыхъ, межи тыми и одному Русинови Ив. Малянюкови зъ Стратына (пов. Рогатыньского) 8 зр. мѣсячно. У Львовѣ маѐ бути при музею промысловôмъ устроѐный курсъ феріяльный а на запомоги для фреквентантôвъ дано 600 зр. Пôдъ фирмою и накладомъ краевымъ а пôдъ редакцією п. Людв. Вержбицкого маютъ выдаватись дальше хромо-литографованй взоры рисунковй зъ мотивами народными.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Сокальщины, въ сѣчни 1887.

Въ статьяхъ „Чому упадають у насъ декуда читальнѣ?“, помѣщеныхъ въ чч. 16, 25, 53, 54 и 58 „Дѣла“ въ 1886 р., мы старалися доказати, що межи всѣми институціями, котрй маютъ добро сельского народу на цѣли, щобъ ѐго морально и матеріяльно пôднести, не знайдемо бдповѣднѣйшихъ, якъ народнй читальнѣ, скоро лишь не стоять на папери, але розвиваються, якъ повинний. Въ згаданыхъ статьяхъ подали мы и генеалогію появленыхъ у насъ польскихъ „Кулокъ рôльничихъ“ и навели всѣ окружники, выданй латиньскими Консисторіями въ Галичинѣ до пôдчиненого имъ клира, щобы клиръ, зъ огляду на важнôсть „кулокъ“, не тôлько пôддержувавъ заснованй кулка и ними занимався, але щобъ и старався засновувати новй „кулка“. Обговорившн окружники лат. Консисторій, мы подали и окружники нашихъ рускихъ Консисторій, якй они такожь выдали въ справѣ чужихъ намъ „кулокъ“ до нашого клира, коли центральный Зарядъ „кулокъ“ удавався и до нашихъ Консисторій о моральну помôчь для своихъ „кулокъ“. Мы думали, що нашй Консисторіи, признавши важнôсть просвѣты народнои и заинтересувавшися „кулками“, выдадуть скорше чи пôзнѣйше яку-таку бдозву и до нашого клира, щобы, якъ клиръ латиньскій „кулками“, такъ само клиръ нашъ занявся своими „народными читальнями“, а то тымъ бôльше, що пôсля першихъ засадъ здоровои логики, пôдномагаючи чуже, выпадае пôдномагати и своѐ. Замѣсть дôждатися окружника, щобы клиръ черезъ ширенье просвѣты выкоренявъ постепенно злй народы въ народѣ, межи котрыми піяньство на першôмъ стоить мѣсци, мы стрѣчаемося зъ окружникомъ, выданымъ изъ стороны нашого ординаріяту львôвского, щобы клиръ черезъ духовнй мисіи старався нашъ народъ отверезити. Чи духовнй мисіи суть дорôдъ отверезити. Чи духовнй мисіи суть дорôдъ отверезити, и нехибнымъ на піяньство лѣкомъ, въ тôй справѣ позволяѐмо собѣ нашу гадку высказати.

Хто мавъ нагоду прислухатися ѐзуитскимъ мисіямъ и докладно имъ прислухався, хто слѣдивъ зъ увагою наслѣдки тыхъ мисій, той повиненъ бувъ прийти до того переѐвѣдченя, що мисіи маютъ свои додатнй стороны, але чи тіи додатнй стороны суть тревалй, то знову друге питанье. Ѐзуитскй мисіи стрясають народомъ, побуджають ѐго до зойку, слезъ и крушать навѣть твердй серця. Тысячѣ рукъ пôдносяться въ одной хвили въ гору, люде обѣтуютъ на все, що мисіонарь бдъ нихъ вымагае, а такъ обѣтуютъ они и на вздержанье бдъ пороку піяньства, що ѐсть въ першôмъ рядѣ задачею мисіи. Але той результатъ осягненый силою добре обдуманои и красно бдданои промовы не ѐсть сталый, але хвилевый. Не кажемо по мѣсяцяхъ, бо по кôлькохъ тыжднях забуваѐ народъ на мисійну промову, котра ѐго такъ сильно притягала, забуваѐ на здѣланй обѣты, и повертае назадъ до піяньства, котрого недавно зъ зойкомъ, зъ слезами въ очехъ и зъ скрушенымъ серцемъ бдрѣкався. Мы придивлялися и прислухувалися, якъ численно зôбраный народъ складавъ обѣты на мисіи въ Жовкви, що въ днѣ недѣльнй и святочнй зъ торгомъ въ мѣстѣ не явиться, въ часѣ богослуженя въ коршмѣ або шинку не пересидить, що піяньства бдрѣкався и т. д. И въ самôмъ дѣлѣ, короткій часъ було на ринку и въ шинкахъ въ мѣстѣ тихо — але по кôлькохъ недѣляхъ повернувъ назадъ давный крикъ и галасъ въ мѣсто, фѣры явилися зъ торгами, а по публичнôй дорозѣ можна було купами стрѣчати затачуючихся піякôвъ, повертаючихъ зъ порожными кобѣлками зъ того мѣста, въ котрôмъ недавно пôдъ голымъ небомъ обѣтували на св. мисіи тверезбсть. Не ѐсьмо противниками мисій, бо якъ сказано, мають они свои додатнй стороны, але обстаѐмо при тôмъ, що черезъ просвѣту дадуться бôльшй результаты осягнути якъ черезъ мисію, бо при першôй суть они сталй, при другôй хвилевй. Щобы при мисіяхъ на чувство народу подѣйствувати, и у зôбраныхъ хочь хвилевый ефектъ выкликати, до того потреба здôбныхъ проповѣдникôвъ. Хто думае, що першій лѣпшій душпастырь може на мисіяхъ проповѣдати, дôйде до добрыхъ результатôвъ, той ѐсть въ блудѣ. Закимъ постараѐмось о то, щобы зъ успѣхомъ о власныхъ силахъ мисій межи нашимъ народомъ устроювати, добре було-бы, щобы наши консисторіи звернули свою бôльшу увагу на просвѣту народну, яко блишу и певнѣйшу дорогу до выкорененя шкôдливого піяньства и удѣлили нашимъ „читальнямъ народнымъ“ и нашимъ „просвѣтнымъ товариствамъ“ хочь таку моральну помôчь, яку они удѣляють „польскимъ кулкамъ“, а до того надаеся дуже добра нагода при розпочатôмъ новôмъ роцѣ, що дай Боже! *В.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Рады державнои.*) На оногдашнôмъ засѣданю палаты послôвъ ухвалено бдступити петицію о. Шкургана зъ Красного о за помогу за 1884 и 1885 р. и о вôльный побôръ сыровицѣ для ѐго худобы правительству до узглядненя. Петицію робôтникôвъ салинарныхъ бдступлено такожь правительству до узглядненя. — Клюбъ нѣмецкій розпадаеся. Причиною сего ѐсть внесенье Шенерера о жидахъ и внесенье Форегера въ справѣ прасовôй. Одна часть клюбу нѣмецкого маѐ утворити клюбъ антисемитскій а друга сполучиться имовѣрно зъ клюбомъ австрійскимъ.

(*Мин. Дунаевскій революцыонеръ.*) На четвергowôмъ засѣданю пôдкомитету банкового выступивъ мин. Дунаевскій рѣшучо противъ резолюцій предкладаныхъ референтомъ д-ромъ Бѣлиньскимъ а именно противъ тыхъ жадань, якй ставлять Поляки и Чехи въ справѣ языка урядового.

(*Димисія Сапарого.*) Ѐ. Вел. цѣсарь принявъ димисію угорского министра финансôвъ Сапарого а письмо постановляюче провизорію маѐ появитись вже сими днями.

Заграничнй Державы.

До ситуаціи. Мимо всякихъ завѣрянь, що ситуація политична трохи поправилась и що ѐсть надѣя на удержанье мира, то перестрахъ, якій запанувавъ середъ народôвъ Европы, все таки не хоче уступити. Симъ разомъ ѐсть знову Нѣмеччина, въ котрôй въ послѣдныхъ дняхъ страхъ передъ вôйною бôльше объявився якъ въ другихъ сусѣдныхъ державахъ. До „Fremdenblatt-у“ доносять именно зъ Берлина, що въ тамошныхъ кругахъ рѣшаючихъ вѣрять крѣпко въ то, що теперѣшне положенье ѐсть незвычайно поважне и що напруженье все ще дальше тревае. Нѣмеччина не перестае анѣ на хвилю бдповѣдати на неустаючй зброеня Франціи войсковыми зарядженями осторожности. Предложенье правительства о зелѣзницяхъ, поставленье въ прускôмъ соймѣ, маѐ переважно на оцѣ цѣли нула передъ кôлькома днями на другôмъ плинѣ сталась теперь знову предметомъ пильнѣйшои розваги нѣмецкого правительства, а навѣть говорять вже на певно, що правительство затягне позичку и ужие ѐи на покрытье дотеперѣшныхъ потребъ войсковыхъ. Въ кругахъ правительственныхъ кладуть велику вагу на то, що всѣ зарядженя войсковй, якй дотеперь

Урядники и войсковй (н. пр. офицыры) не въ силѣ держати власнй конѣ або вѣчно оплачуватись дорожкарямъ, — зъ потребы вытворився тамъ окремый способъ комуникаціи. Дорослй жидики умощуються бѣля каменицъ, де мешкають богатшй люде, и за три або пять копѣекъ — одвѣтно до бддаленя — переношують на плечахъ людей черезъ болота та калабанѣ до урядôвъ, касарень, або якъ пôсля умовы.

Въ Одессѣ вся важнѣйша торговля спочиваѐ въ рукахъ жидôвъ, они маютъ безъ числа склепôвъ въ мѣстѣ, бѣля пристани, всюды. Трамваѣ, агентіи збôжевй, зелѣзницѣ и кораблѣ въ великôй части належать до нихъ. По селахъ заарендували они все: землю дѣдичѣвъ, корчмы, млины. Лихвою обмотали они селянъ, що симъ жити нѣ способъ; въ селахъ позадовжуване вже напередъ и збôже на поли, и сама земля, и ненароджень еще лошата та телята и т. д.

Не-Россіянинови тяжко зразу приходиться розпôзнати жида бдъ кацапа, особливо коли кацапъ надягне на себе довгу сальопу, якъ то заедно чинять россійскй дорожкарѣ. Одни и другй зарослй на лици, одни и другй зъ виду хитрй — звычайна примѣта у народôвъ, що довгй вѣки перебували въ неволи. И жиды и кацапы маютъ змыслъ до торговлѣ и умѣютъ обманювати добре — для нихъ нема мѣсця побôчь себе. У кацапа розвиненый нахилъ до номадного житя — чи ôнъ купець чи робôтникъ, довго не любить засиджуватись въ одномъ мѣсци, все шукае нового зарôбку по всѣхъ просторахъ державы; жиды вже трохи бôльше привязанй до мѣсця, лишь въ крайнôй нуждѣ переселяються въ иншй стороны.

Деякими свойствами стоять жиды выше бдъ кацапôвъ — у нихъ супружеска жизнь образцева, любовь къ родинѣ розвита высоко, а для своихъ бѣдныхъ они милосернй безъ границь. Чуство милосердія объявлюсь такожь въ бдношеню до звѣрятъ. Въ Одессѣ бачивъ я неразъ, якъ жиды ажь накидувались на дорожкарѣвъ та иншихъ вôзницъ за те, що тй мучили безмилосерно коней, що били батогами по розкровавленыхъ хребтахъ.

Великороссы въ загалѣ не дуже склонний до науки; Москаль, якъ укôнчить выдѣлову школу або прогимназію (низшу гимназію), вже стараеся о посаду урядника, щобъ на нѣй хабарями доробитися якъ найскорше маѐтку. Жиды далеко радше горнуться до науки; якбы не найновѣйшій указъ, що обмежуе въ школахъ число жидôвскихъ ученикôвъ, они-бъ и дальше доставляли головный процентъ учащоися въ гимназіяхъ и университетахъ молодежи.

Якъ вeюды, такъ и въ Одессѣ жиды дуже религійнй, твердо держаться своѐи вѣры; про крадежи мѣжь ними не чувати (вынявши жебрущу голоту); въ бѣдѣ помагають собѣ взаимно; піяньства мѣжь ними нема. Зъ того погляду могли-бъ жиды не лишь кацапамъ, але и иншимъ народамъ служити добрымъ образцемъ.

Въ Одессѣ осѣли деякй Караиты, захожй зъ кримскихъ мѣстъ, якъ Евпаторія, Козлôвъ, Бакчисарай. Зъ властивыми жидами они въ незгодѣ — за те, що не узнають науки тальмудистôвъ. Они тымъ посередъ жидôвъ, чимъ протестанты посередъ христіянъ. Всѣ Караиты уважаються людьми правыми, трудящими и религійными; головнымъ ихъ занятьемъ торговля.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

заведено въ Нѣмеччинѣ, не мають абсолютно зачѣпного характеру. Може бути, и зъ послѣдного погляду правительства нѣмецкого выходило-бы такъ навѣть, що весь той непокой и страхъ передъ вôйною стоить въ звязи зъ педалекими вже выборами, а навѣть ширяться умысно въ интересѣ сихъ выборôвъ. До тои-жь самои газеты доносять именно, що теперь вже не лишь въ кругахъ правительственыхъ, але навѣть и поодинокихъ органахъ опозиційнои прасы предвиджують побѣду правительства при выборахъ а тымъ самымъ такожь и въ справѣ септенату, а причиною сего есть, що опозиція въ виду небезпечности вôйны и въ наслѣдокъ выступленя курiи римскои змушена уступити. — До „Pol. Corr.“ доносять такожь зъ Берлина знову такъ: „Минувшого тыждня мавъ неодинъ то крѣпке переконанье, що вôйна мусить выбухнути вже въ найблизшôмъ часѣ, а рôвночасно було богато такихъ, котрi старалися представити ситуацію зовсѣмъ мирною. Такъ одни якъ и другi не мають раціи, а правда лежить по серединѣ; ситуація есть безъ сумнѣву поважна, але безъ сумнѣву поважнѣйша, якъ кажуть тi, що зъ несвѣдомости або для спеціяльныхъ интересôвъ стараються представити ея яко вповнѣ вдоволяючу. Обставины, що въ рѣшаючихъ кругахъ нѣмецкихъ стараються всѣми силами, щобы вôдвернути грозячу небезпечнôсть, роблять надѣю, що миръ може ще бути удержаный; що однакожь есть небезпечнôсть, то рѣчь, о котрôй нема що и говорити. Наколи-бъ публичне мнѣніе, замѣсть ити за вплывомъ биржи, котра нынѣ уважае выбухъ вôйны необходимымъ, а завтра проповѣдуе миръ а въ своемъ страху и падѣхъ иде завсѣгды за далеко, отже, наколи-бъ то мнѣніе публичне хотѣло завсѣгды памятати на слова кн. Бисмарка и Мольткого, то не потребувало-бы жадныхъ поясненъ, а въ цѣлôй Европѣ знали-бы, що миръ вправдѣ есть загроженый, але война не есть ще такою евентуальностію, котрои бы не можна оминути. Запереченье истнуючои небезпечности збôльшае лишь ея, але не може ея нѣякъ усунути. Дивлячись такъ на рѣчи, треба запытати, чи то було политично старатися ослабити значенье голосного артикулу газеты „Post“? Вказувати ясно на небезпечнôсть можливои вôйны есть въ тôй хвили о много вôдповѣднѣйшимъ, якъ доказувати, що жиемо середъ мира и безпечности, бо миръ и безпечнôсть суть дѣйстно загроженi. Нѣхто бо не може заперечити, що можливôсть выбуху вôйны скорше збôльшилася якъ зменшилася. — На доказъ оптимистичного погляду на рѣчи наводять, що въ Франціи переважае настрôй мирный. Такъ есть дѣйстно, але лишь що до бôльшои части народу и правительства; однакожь, якъ то вже сказавъ кн. Бисмаркъ, меншôсть хоче вôйны и розвиває въ тôй цѣли потайкомъ незвычайну дѣяльнôсть. Щобы зменшити осторожнôсть Нѣмеччины, замовкли на даный знакъ агитаціи въ газетахъ, що доси пропагували гадку реванжу; але пытаемось, якъ довго буде тревати такiй миръ? Тутъ ще не забули, що сотки статей въ газетахъ, брошуры и книжки французкi говорили ще недавно о вôйнѣ зъ Нѣмеччиною яко о рѣчи „конечнôй, котра не дасться оминути.“ Тутъ нѣхто не дурить себе вартостію мирного змаганя, яке объявлялось вôдъ двохъ недѣль. Агитація, треваюча вже вôдъ 16 лѣтъ, выробила въ Франціи положенье, котре не дасться змѣнити двонедѣльнымъ мовчаньемъ. Всѣ змаганя Нѣмеччины вымѣрений до того, щобы удержати истнуючiй станъ рѣчей, а въ виду того не може бути бесѣды о военныхъ намѣренiхъ Нѣмеччины. Нѣмцѣ взяли-бы за оружiе лишь змушенi, щобы боронити своихъ посѣлостей. Въ такôмъ станѣ рѣчей лежить порѣшенье пытаня: „вôйна чи миръ“ поза Вогезами. Все, що тутъ дѣеся а що непокоить публичне мнѣніе, маe выключно на оцѣ приготованье на евентуальнôсть, наколи-бъ вôдповѣдь на повысше пытанье выпала въ дусѣ военнôмъ.“

До сего погляду „Pol. Corr.“ треба ще додати, що берлинська „Post“ помѣстила знову статiю, въ котрôй зъ вагою зазначуе, що ген. Буланже есть все ще паномъ ситуаціи и що народъ и войско мають до него слѣпе довѣріе и нетерпеливо чекають его остаточного порѣшеня. Зброeня въ Франціи вôдбуваються теперь безъ перервы и зъ великимъ поспѣхомъ, лишь менше о нихъ робиться теперь шуму. При такôмъ складѣ рѣчей въ Франціи не диво, що Нѣмеччина робить такожь всякi можливi приготованя. Що ситуація на Заходѣ дѣйстно не мусить бути конче рожева, доказомъ того хочь-бы зброeня Бельгiи и укрѣпляне границь сеи державы вôдъ полудня и полудневого Всходу отже вôдъ стороны Франціи и Нѣмеччины. Не менше военнi вѣсти надходять такожь и зъ Россiи. Зъ Петербурга доносять именно, що сего року першiй разъ будуть скликанi резервы въ силѣ 100.000 людей на вправы военнi, а въ тôй цѣли вызначено для министерства вôйны 850.000 рублѣвъ. Фактъ сей есть не малои ваги, бо доси не скликувано нѣколи такъ великого числа резервъ на вправы.

Зъ мирныхъ вѣстей маемо теперь лишь двѣ важнѣйшi до занотованя, именно бесѣду Фергуссона на бенкетѣ товариства палатъ торговельныхъ и бесѣду кн. Гогенльоге, намѣстника Альзаціи, на обѣдѣ данôмъ членамъ Выдѣлу краeвого. Фергуссонъ сказавъ, що вôдъ часу поясненя лорда Сальсберого, англiйске министерство не одержало нѣякого заявленя вôдъ заграничныхъ кабинетôвъ, зъ котрого могло-бы виносити о можливости вôйны, а кн. Гогенльоге сказавъ знову, що край, зъ причины котрыхъ мôгъ-бы вôдограти новый кровавый драматъ, можуть самi усунути небезпечнôсть вôйны, скоро заявлять, що хотять остатись при Нѣмеччинѣ. Се условiе, що правда, дуже слабе, щобъ забезпечити миръ.

Справа болгарска. О ходѣ переговорôвъ въ Константинополи въ справѣ болгарскôй доносять до „N. fr. Presse“ такъ: Порта стараeсь передовсѣмъ своимъ посередництвомъ залагодити справу болгарску такъ, щобы всѣ були тымъ вдоволенi. Султанъ маe передовсѣмъ удержанье мира на оцѣ и готовъ зробити всяку жертву, але и готовъ зробити лишь такiй уступства, котрi годились-бы зъ повагою и становищемъ отоманьскои державы. Порта уважае скорый выбôръ князя болгарского найважнѣйшимъ дѣломъ и въ тôмъ годиться такожь зъ правительствомъ болгарским. Султанъ не думае зовсѣмъ накидати Болгарамъ кн. Мингрельского або якого другого; ôнъ вправдѣ поручае Болгарамъ его яко кандидата Россiи, але черезъ то ще не хоче обмежати свободы собранiя и автономiи болгарскои. Все, до чого Порта теперь стремить, мѣститься въ тôмъ, щобы Болгарiя якъ найскорше мала князя, котрого признала-бы и цѣла Европа. Зъ тои причины хоче Порта все усунути, що могло-бы стояти на перешкодѣ выбору князя. Така перешкода настала-бъ тогды, наколи-бъ Порта згодилась на то, чого домагаються зъ декотрыхъ сторôнъ, щобы именно залагодити насамперед справу унiи Всхôдноi Румелiи зъ Болгарiею. Залагодженье сеи справы, якъ и подôбныхъ другихъ, треба оставити будучому князеви. Що же до самого результату переговорôвъ, то не можна теперь ще зазначити нѣчого позитивного. Досi вôдбувалися переговоры лишь межи Портою, а делегатами, а послы державъ заграничныхъ не мѣшались ще до нихъ офiцiяльно; они обмежались поки що лишь на то, що давали приватно рады дотычнымъ сторонамъ. — О принятю болгарскои депутаціи въ Константинополи доносять до тоижъ самои газеты, що великiй везиръ принявъ ея на першiй авдiенціи дуже прихильно и заявивъ ѣй, що покликавъ Цанкова лишь для того, щобы наклонити его до компромису зъ регентiею. Позаякъ однакожь правительство болгарске не хотѣло згодитися на переговоры въ справѣ компромису, то вел. везиръ залишивъ свôй первѣстный плянъ. Ôнъ обѣцявъ також, що буде поступати пôсля берлиньскои угоды и буде мати завсѣгды на оцѣ независимôсть и свободу Болгарiи. Се прихильне принятье болгарскои депутаціи въ Константинополи зробило въ Софiи дуже миле враженье. — До „Pol. Corr.“ доносять зъ Константинополя, що Цанковъ не хоче згодитися на то, щобы опозиціи признано лишь одно мѣсце въ регентiи и двѣ теки въ кабинетѣ; ôнъ обстаe упорно при тôмъ, щобы принято его програму и годиться лишь на установленье регентiи, въ котрôй були-бы заступленi всѣ сторонництва. — Въ вѣденьскихъ кругахъ политичныхъ суть того переконаня, що справа болгарска не буде скорше залагоджена, ажь прояснится ситуація на Заходѣ, мимо того, що Россiя на око здаeсь бути прихильна мирному залагодженю сеи справы. На доказъ того покликуються на то, що Порта проволѣкае переговоры зъ Цанковомъ, поза котрыхъ пôсля погляду сферъ вѣденьскихъ стоить Россiя. — Въ послѣднiхъ днiхъ розбiйшлась була поголоска, що ген. Каульбарсъ маe знову вернути до Болгарiи. „Pester Lloyd“ заперечуe теперь тому и каже, що поголоска ся есть зовсѣмъ безпôдставна. — Зъ Софiи доносять, що тамъ арештовано якусь женщину именемъ Папасоглю, котра приѣхала до Болгарiи въ тôй цѣли, щобы тамъ выкликати ворохобню. „Независ. България“ доносить, що Папасоглю поручено мисiю, щобы она перекупила министра вôйны Николаева, а той щобы вôдтакъ скинувъ регентiю и министерство. Закимъ ще Папасоглю приѣхала до Софiи, одержавъ Николаевъ письмо вôдъ ея чоловѣка зъ Константинополя, въ котрôмъ тойже предкладавъ ему 6.000 ливръ пенсiи, степень генеральскiй и затвердженье на министра вôйны. Николаевъ повѣдомивъ о тôмъ регентiю, а та приказала заразъ Папасоглю арештувати.

Россiя. Въ Петербурзѣ выкрыто — якъ доносять нѣмецкi газеты — широкiй заговоръ революцiйный зъ напрямомъ республиканьскимъ межи войскомъ. Въ наслѣдокъ того арештовано минувшого тыждня богато кадетôвъ въ петербурскихъ военныхъ школахъ. Кажуть, що арештовано звышь 80 осôбъ а межи ними богато официрôвъ, кадетôвъ и студентôвъ школы маринарскои. Въ однôй лишь академiи инжинерôвъ не выкрыто нѣчого. Заговôръ сей выкрыто въ той способъ, що одинъ зъ заговорцѣвъ думаючи, що полiція вже его выкрыла, застрѣлився зъ револьверу и тымъ звернувъ увагу на цѣлый заговôръ. Фактъ сей мавъ царя вразити глубоко. — Друга сензацiйна вѣсть, яка надôйшла зъ Россiи, есть, що жиды россiйскi носяться теперь зъ гадкою, въ якiй способъ можна-бы въ Россiи заложити филiю товариства „Alliance Israélite“, котра — якъ кажуть — мала-бы лишь на цѣли помагати россiйскимъ жидамъ выѣздити до Палестины. Вже сама згадка о сѣмъ товариствѣ выкликала въ Россiи велике заворушенье. При сѣй нагодѣ пригадуемо ту вѣсть, пôсля котрои жидôвскi банкиры обѣцали дати правительству россiйскому позичку, але пôдъ условiемъ, що жидамъ въ Россiи буде дана свобода. Якъ видко, жиды умѣють добре користати зъ обставинъ а при своемъ капиталѣ дôйдуть они и въ Россiи до своеи цѣли, де и такъ вже мають не абы-якiй вплывъ.

НОВИНКИ.

— **Центральный Выдѣлъ товариства „Просвѣта“ у Львовѣ** уконституювався на I-ômъ своемъ засѣданю въ той способъ, що заступникомъ головы выбрано Вп. о. Касiяна Куницкого, секретаремъ п. Олексу Ярему, касiеромъ п. Петра Огоновского, контрольоремъ и директоромъ канцелярiи о. Касiяна Куницкого, экономомъ и библiотекаремъ п. Костя Панькôвского. — Опôсля ухвалено: 1) Выдати накладомъ товариства найновѣйшу композицiю Лисенка „Иванъ Гусъ“ — слова Шевченка; 2) выдруковати 2 вôдчиты п. Илярiона Герасимовича, змѣсту господарского, держанi въ читальняхъ, и завôзвати також пп. Герасимовича и Северина Даниловича, щобы свои рефераты вѣчевi зладили до друку и прислали Выдѣлови; 3) вôддано до рецензiи рукопись: Наука природы; 4) постановлено змѣнити помешканье и постаратися о обширнѣйше. Въ тôй цѣли выделеговано одного выдѣлового, щобы разомъ зъ тов. „Руска Бесѣда“ розглянувся за вôдповѣдною хатою; 5) ухвалено засмотрити библiотеку руску въ Америцѣ всѣми выданями „Просвѣты“; 6) прочитано письмо Федя Свица, члена, въ котрôмъ домагаeся, щобы товариство выдало свѣтскi пѣснѣ; 7) принято до вѣдомости, що читальнѣ въ Манаевцяхъ подарено книжки просвѣтнi зъ попередныхъ лѣтъ; 8) вôдчитано подяку члена Михайла Нитуха зъ Залужа, за книжочки, котрi ему товариство даромъ выслало. Въ письмѣ тôмъ заявляе, що книжки „Просвѣты“ ему дуже подобаються и дякуе въ загалѣ Выдѣлови и головѣ тов. о. д-ру Омеляну Огоновскому за труды около пôднесеня просвѣты народу. — Наспѣла також подяка вôдъ члена Галушки Николы за подарений ему книжочки зъ минувшого року и календарь на рôкъ 1887, дальше вôдъ читальнѣ въ Горожаннѣ малôй, вôдъ тов. академикôвъ „Союзъ“ въ Черновцяхъ и вôдъ одного зъ угорскои Руси. — Принято въ члены: Целевичъ въ Полянѣ, Петра Савицкого тамъ-же, читальню въ Мамаевцяхъ; Николу Черкаса въ Супранôвцѣ, Николу Яцева въ Стрѣлковôй, Педра Костецкого въ Росоховатци, Василя Байду тамъ-же, Дмитра Байду у Львовѣ. — Вôдъ Выдѣлу тов. „Просвѣта“ у Львовѣ.

— **Поминальне богослуженье** за упокôй бл. п. Володимира Барвѣньского вôдбудеся въ Краковѣ дня 15 л. с. м. о 10 год. рано въ церкви св. Норберта заходомъ рускои академичнои молодежи въ Краковѣ.

— **Подяка.** Ихъ Высокопреосвященьство Митрополитъ Киръ Сильвестеръ звольили принятi товариство „Шкôльна Помôчь“ въ Бродахъ въ свое покровительство и жертвувати на цѣль тогожь товариства 20 зр. Выдѣлъ товариства почуваeся до милого обовязку за честь объявлену товариству и за щедрый даръ зложити симъ Ихъ ВПреосвященьству прилюдно свою найщирѣйшу подяку. — Броды 7 л. лютого 1887. —За Выдѣлъ: *М. Лотоцкiй*; *Гр. Ярема.*

— **Третiй и послѣдный вечеръ зъ танцями** устроюваный товариствомъ „Руска Бесѣда“ въ Тернополи вôдбудеся 8 (20) лютого с. р. въ великôй сали замковôй. Запрошенi высланi давнѣйше суть важнi и на послѣдный вечеръ. — *Д-ръ В. Лучаковскiй; Р Бачинъскiй*

— **Баль „Академичного Братства“**, устроeный минувшого четверга (10 с. м.) въ великôй сали „Народного Дому“ удався знаменито пôдъ кождымъ зглядомъ. Въ сали зôбралась майже вся интелигентна львôвска Русь, а кромѣ сего множество рускихъ родинъ зъ провинцiи. До кадриля стануло до 120 паръ. Комитетъ выязався пôдъ кождымъ зглядомъ удачно зъ своеи задачѣ, а танцями вѣнъ знаменито нашь славно-звѣстный аранжеръ п. Теофиль Макухъ.

— **Краeвый маршалокъ гр. Тарновскiй** выѣхавшiй до Вѣдня возьме участь въ нарадахъ палаты панôвъ. За той часъ буде заступати его въ урядованю вицепрезесъ краeвого Выдѣлу п. О. Петрускiй.

— **Комисiи асентерункови** одержать въ сѣмъ роцѣ першiй разъ дуже докладнi приряды до огляданя ока и уха, щобы тымъ способомъ можна ухоронитись вôдъ увôльнюваня на поглядъ лишь нездôбныхъ рекрутôвъ.

— **Перемѣщенье полкôвъ.** Полкъ бережаньскiй ч. 55 (Gondrecourt) маe вернутись зъ Босны до Львова а львôвскiй полкъ ч 30 (Ringelsheim) маe перейти зъ Тульнъ и Кльостернайбурга коло Вѣдня до Босны. Полкъ ч. 9 (Packeny) буде перенесеный зô Львова до Тульнъ и Кльостернайбурга а полкъ ч. 10 (Handel) зъ Вѣдня до Перемышля.

— **Четверта кляса асентерункова** маe въ тôмъ роцѣ доставити рекрутôвъ лишь въ Галичинѣ, Краинѣ и на Шлезку.

— **Мѣсто Гусятынъ** именувало тамошного старосту п. К. Дроздовского (родомъ Русина) при нагодѣ перенесеня его до Калуша своимъ почетнымъ горожаниномъ. Дипломъ горожанства вручили ему делегаты Рады громадскои, а интелигенція гусятыньска устроила въ его честь прощальный бенкетъ. За часôвъ довшого урядованя п. Дроздовского въ Гусятынѣ не лучились майже нѣколи бôльшi разячi надужитя въ некористь Русинôвъ и се зъеднало ему и середъ тамошныхъ Русинôвъ доволѣ симпатичну згадку.

— **Предплатники „Науки“ о. Наумовича** мають теперь великiй клопôтъ. Панъ Алексей Щербанъ бувшiй редакторъ „Науки“, котрои властителемъ есть о. Наумовичъ проживаючiй теперь въ Россiи, выточивъ бôльше якъ 600 предплатникамъ сеи часописи процесы за предплату въ высотѣ 2 до 4 зр. Процесы тi ведуться теперь передъ ц. к. судомъ мѣс. делег. сек. I. у Львовѣ и выходять по найбôльшôй части на некористь предплатникôвъ для того, що многi предплатники проживаючi ажь на Буковинѣ або де пôдъ угорскою границею не можуть приѣхати до Львова и ставитися на терминѣ, а судъ засуджуе ихъ заочно. Предплатники мусять отже въ такôмъ случаю платити не тôлько жадану суму враз зъ процентами и коштами процесу, але коли ще вôдважаться ѣхати до Львова, мають ще крôмъ того великi выдатки на подорожь. Додати ще мусимо, що многi зъ предплатникôвъ, мѣжь котрыми есть богато бѣдныхъ селянъ и братствъ церковныхъ, кажуть, що они „Науки“ не замовляли анi не предплачували, лишь имъ хтось надбславъ одно або два числа тои часописи. Декотрi зъ тыхъ предплатникôвъ удаються навѣть до нашои редакціи зъ прошеньемъ о пораду и о вышуканье имъ правного защитника. „Наука“ выходить теперь у Вѣдни, а редакторомъ ея есть п. Козарищукъ. Можна собѣ представити, якою була-бы доля теперѣшныхъ предплатникôвъ „Науки“, якъ-бы п. Козарищукъ схотѣвъ такъ колись зробити якъ п. Щербанъ и запôзвавъ ихъ передъ судъ вѣденьскiй.

— **Урядъ почтовый въ Туринцѣ** пов. жовкôвского закрыто тымчасово, а громады належавшi до сего округа придѣлено до иншихъ почтъ а именно Деревню, Боянець, Вербичѣ и Вареницю до уряду почтового въ Мостахъ великихъ, Куляву, Туринку, Теодорсгофъ, Желдець, Верину и Волю жовтанецку до Жовквы, а Красичинъ до Камѣнки струмиловои

— **Фалшованье нафты.** Въ Рогатынѣ позамикали тамошнiй администраційнi власти всѣ жидôвскi торговлѣ зъ нафтою, пересвѣдчившися, що они продають замѣсть чистои нафты мѣшанину бензины зъ тяжкими олiями. Поступованье рогатыньскихъ властей повинно стати примѣромъ для цѣлого краю а то тымъ бôльше, позаякъ несумлѣнность жидôвскихъ торговельникôвъ нафты, котрi продають замѣсть чистои нафты легко займаючу-ся небезпечну мѣшанину, есть причиною майже щоденныхъ нещасныхъ злучаѣвъ.

— **До державного трибуналу** пропонують на опорожнене мѣсце по помершôмъ д-рѣ М. Мадейскôмъ, д-ра Зыбликевича, адв. д-ра Стояловского и адв. д-ра Я. Чайковского.

— **Огнѣ.** Въ Стрѣлковичахъ, селѣ пов. самбôрского, знищивъ огонь 13 домôвъ и 6 стодôлъ зъ припасами и знарядами господарскими. Страта выносить около 5500 зр. а зъ 14 погорѣлцѣвъ було лишь 10 асекурованыхъ. Огонь сей занявся зъ неосторожности. — Въ Ваньковичахъ, селѣ пов. рудецкого, згорѣли на фôльварку двѣ стодолы зъ збôжемъ. Асекурована шкода выносить 15000 зр. Огонь бувъ пôдложеный рукою невыслѣдженого доси злочинця.

— **Самоубiйство.** Дня 9 л. лютого с. р. застрѣлився на гетьманьскихъ валахъ у Львовѣ 43-лѣтный инвалидъ М. Шимкевичъ, калѣка безъ правои руки. Причина самоубiйства невѣстна, а здаeсь оно тымъ бôльше загадочнымъ, позаякъ Шимкевичъ не терпѣвъ нужды и якъ разъ передъ тыжднемъ выгравъ бувъ 250 зр. на льотерiи, зъ котрыхъ 240 зр. умѣстивъ сейчасъ въ гал. касѣ щадничôй. — Въ Гусятынѣ утопився въ рѣцѣ Збручъ жандармъ Ф. Смильовскiй, звѣстный загально яко чоловѣкъ честный и дуже строго выповняючiй обовязки своеи службы. Причина самоубiйства невѣстна.

— **Въ Тернополи** вôдкрыто крадѣжь въ тамошнôй громадскôй касѣ. Виновникъ сеи крадежи бувъ очевидно дуже вправный и дотепный, бо зъумѣвъ зъ замкненои касы вытягнути при помочи нагумованои линiи 500 зр. Доси не выкрыто ще виновника.

— **Загальне ополченье** маe поставити въ боевi ряды австрiйскои оружнои силы 4,674.427 людей. Зъ сего числа припадае на перше покликанье въ Австрiи 2,148.783 а въ Угорщинѣ 1,616.282; на друге покликанье въ Австрiи 518.988 а въ Угорщинѣ 390.374 людей. Сими днями рѣшило министерство краeвои обороны, що вôдзнаки для ополченцѣвъ мають бути зъ шкôры а не зъ металю.

— **Смертельнôсть въ Австрiи.** Дуже цѣкавi даты на повысшiй тематъ подае выйшовша недавно статистично оброблена праця д-ра I. Бажицкого, пов. лѣкаря въ Ряшевѣ. Въ протягу послѣдныхъ ôсьмохъ лѣтъ умерло въ Австрiи 5,432.272 осôбъ. Найменшiй процентъ смертельности выказують альпейскi край, найбôльшiй Галичина, Буковина, Трiестъ. Въ Галичинѣ умерло въ протягу послѣдныхъ ôсьмохъ лѣтъ 1,653.569 осôбъ, отже третина загальнои сумы помершихъ въ цѣлôй Австрiи, хочь Галичина рôвняeсь що до населеня ледви однôй шестôй частинѣ цѣлои монархiи. Всхôдна часть Галичины выказуе бôльшу смертельнôсть вôдъ заходнои; въ тôмъ зглядѣ становить рѣка Сянъ природну границю мѣжь обома частями нашого краю. Першою и головною причиною великои смертельности въ Галичинѣ являються епидемiи. На 100.000 людей умираe рôчно въ Галичинѣ на епидемiю (ôспа, тифъ и т. п.) 958 осôбъ, коли въ Чехахъ лишь 559 а въ Форарльбергу лишь 211 осôбъ. Причиною сего есть передовсѣмъ невôдповѣдаючiй вымогамъ здоровля способъ будованя хатъ, недостача десинфекціи и розношенье заразливыхъ мiязмôвъ черезъ ярмарки та вôпусты. Въ Галичинѣ лучаeсь також найбôльше неживыхъ породôвъ; рôчно припадае на 100.000 жителѣвъ 105 мертвыхъ породôвъ а такъ само найбôльше умираютъ у насъ дѣти за-для браку силъ до житя (584 случаѣвъ на 100.000 жителѣвъ). Дальше умираe въ Галичинѣ на 100.000 жителѣвъ рôчно 190 на другiй, неепидемичнi недуги, 22 случайно або зъ рукъ убiйцѣвъ, 10 черезъ самоубiйство. Такимъ способомъ представляeсь Галичина пôдъ зглядомъ смертельности найнекористнѣйше зô всѣхъ коронныхъ краѣвъ Австрiи, а вже якъ бы нарочно выходить, що Русины, сей нынѣ найбôльше упослѣженый народъ Австрiи, мусять и на престолѣ смерти складати найобильнѣйшi жертвы.

— **За упокôй душѣ Александра Сергѣевича Пушкина** вôдправлено у Львовѣ дня 10 л. с. м. заходомъ кружка его почитателѣвъ поминальне богослуженье въ тут. православнôй церкви румуньскôй.

— **Холера** ширится коло Осѣку въ Славонiи. Въ послѣдныхъ днiхъ умерло тамъ на холеру кôльканацять осôбъ.

— **Въ Парижи** умеръ князь Баграмъ, 77-лѣтный старець, сынъ бувшого маршалка Франціи Бертiера и баварскои княгинѣ Марiи Елисаветы. Кн. Баграмъ бравъ участь въ политичнôмъ житю Франціи яко паръ и сенаторъ за часôвъ другого цѣсарства. Внука помершого князя, княжна Миратъ, есть женою гр. Агенора Голуховского.

— **Страшна катастрофа** лучилася минувшои суботы на линiи зелѣзницѣ зъ Бостону до Монтрель въ Америцѣ. Послѣдный поѣздъ выточився зъ шинъ середъ найскоршои ѣзды на мостѣ. Локомотива потягнула одинъ вôзъ дальше за собою, але другiй возы упали зъ моста въ замерзлу рѣку и поломились на дрôбнi куснѣ. Зъ 80 подорожныхъ 40 погибло на мѣсци, а 40 остало въ живыхъ, але кождый зъ нихъ потерпѣвъ тяжше або лекше ушкодженье тѣла.

— **За Каспiйскимъ озеромъ** вôдкрыто зелѣзницю зъ Мерву до Бухары. Зелѣзница тая маe велике культурне и торговельне значенье, бо отворяe приступъ до Бухары, сего найкультурнѣйшого а разомъ и найбогатшого краю середнои Азiи.

— **Дрôбнi вѣсти** Цѣсарь жертвувавъ громадѣ Могиляны, пов. жовкôвского, 100 зр. на докôнченье будовы церкви. — Дня 10 с. м. звѣнчався у Львовѣ адв. д-ръ Яминьскiй зъ п-ою З. Лашовскою, донькою властителя Знесѣня. — Дня 30 л. сѣчня с. р. звѣнчався п. Андрѣй Чичкевичъ, проф. гимн. въ Тернополи, зъ п-ою Стефанiею Скоморовскою, сиротою по священику, а дня 1 л. лютого с. р. звѣнчався д-ръ Володимиръ Зарицкiй, конципiентъ адвокатскiй зъ Тернополя, зъ п-ою Марiею Сѣнкевичѣвною въ Лубянкахъ горѣшныхъ коло Збаража.

Наука, штука и литература.

— **Руский театръ народный** перебуваючiй теперь въ Ярославли дасть тамъ ще слѣдуючi представленя: въ недѣлю дня 13 л. с. м. „Капраль Тимко“, народна оперета зъ музыкою В. Матюка; вô второкъ на дохôдъ знаменитои нашои артистки п-ѣ Биберовичевои „Зô ступеня на ступень“, мѣщаньска оперета въ 6. ôдслонахъ; въ четверъ дня 17 л. лютого послѣдне представленье „Запорожець за Дунаемъ“, опера С. Артимовского. Зъ Ярославля переѣде нашъ театръ до Самбора и дасть тамъ вже въ недѣлю дня 20 л. лютого перше представленье.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Инжинерами-асистентами мелiораційного бюра краeвого Выдѣлу именованi дотеперѣшнiй дiетарѣ К. Бозевичъ, Сев. Новаковскiй, Л. Соболевскiй и П. Василевскiй.

Посмертнi вѣсти.

† **О. Iосифъ Сохоцкiй**, приходникъ въ Ланахъ, пов. бобрецкого, упокоився въ 83 роцѣ житя, а 50 священьства. Вѣчная память!

† **Ив. Василькевичъ**, емер. народный учитель, щирый Русинъ, умеръ въ Грядѣ коло Львова въ 75 роцѣ житя, выслуживши 44 лѣтъ яко народный учитель. Вѣчная память!

† **Освальдъ Бартманьскiй**, бувшiй вицепрезидентъ галицкого намѣсництва, умеръ дня 10 с. м. въ Журавникахъ, пов. золочѣвского. Покôйный розпочавъ свою урядову карiеру въ р. 1848 у Вѣдни. Вôдтакъ служивъ на Угорщинѣ а въ 1857 р. одержавъ при львôвскôмъ намѣстництвѣ референтъ справъ сервитутовыхъ. Въ 1870 р. покликаный бувъ яко совѣтникъ министерства до Вѣдня, вернувъ однакъ зъ вôдтамъ въ р. 1873 яко вицепрезидентъ намѣстництва до Львова. Вôдъ державнои службы усунувся покôйный въ р. 1879.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збôжемъ** Въ загалѣ можна сказати, що торговля збôжемъ есть теперь досыть спокойна и стала, а тенденція есть все ще звышкова. За пшеницею бувъ на нашихъ торгахъ краeвыхъ значный попытъ на вывôзъ и до нашихъ млынôвъ. У Вѣдни, въ Пештѣ и Празѣ була подажь готовои пшеницѣ мала, а плачено у насъ по 9·25 зр., а въ Пештѣ по 9·14 зр. За житомъ есть також попытъ сталый, а цѣны будуть теперь пôдноситися. За ôвсомъ есть дуже великiй попытъ до Вѣдня, Пешту и Праги. У насъ плачено овесъ по 6 зр., а въ виду надходячихъ засѣвôвъ цѣна пôде ще бôльше въ гору. За горохомъ и викою есть лишь мѣсцевый попытъ. Цѣны конюшины идуть все въ гору; конюшину червону плачено у насъ по 52 зр. и высше, бѣлу до 65 зр., а шведску до 70 зр. Тимотку плачено по 36 зр.

— **Цѣны товару и иншихъ продуктôвъ.** Волôвъ привезено на торгъ до Вѣдня дня 7 л. лютого 3352 штукъ. Мѣжь тыми зъ Галичины и Буковины 887 штукъ. Торгъ бувъ досыть оживленый. Плачено за галицкi и буковиньскi лѣпшi по 51 до 56 зр. за сотнарь метричный мертвои ваги; за худi 25 до 111 зр. за штуку. — Свиней привезено дня 8 л. лютого 6980 штукъ а мѣжь тыми 3717 пôдсвинкôвъ зъ Галичины. За галицкi плачено вôдъ 31, 35, до 37 и 38 зр. за 100 кило живои ваги.

— **Загальнi зборы** членôвъ задатковои касы въ Марiямполи, стоячои пôдъ головною управою мѣсцевою священика о. В. Матюка, вôдбудуться дня 20 л. с. м. о год. 5 пополудни. На порядку дневнôмъ стоить: абсолюторiя и роздѣлъ зыскôвъ за р. 1886; выбôръ двохъ членôвъ управляючои рады и внесеня членôвъ.

— **Заразы худобы.** Въ часѣ вôдъ 26 сѣчня до 3 лютого с. р. сконстатовано урядово слѣдуючi заразливi хоробы худобы въ Галичинѣ: носатизну у коней коло Перемышлянъ и коросту у коней въ Тростянци, пов. бережаньского, въ Гошовѣ, пов. лѣского и Чайковичахъ, пов. рудецкого.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На Шкôльну Помôчь въ Бродахъ** зволили жертвувати: Вч. оо. Iоанъ Сѣрко 2 зр. вôдъ себе, вôдъ Н. Н. 2 зр., яко коляду 4.75 зр; Юлiянъ Мандычевскiй 2 зр. вôдъ себе, вôдъ братства церк. въ Бѣлявцяхъ 5 зр., яко коляду 1.70 кр.: Евгенiй Лотоцкiй 1 зр. вôдъ себе, вôдъ братства церк. въ Лешневѣ 3 зр.: Николай Стефановичъ 3 зр. вôдъ себе, вôдъ братствъ церк. зъ Ляшкова и Грицоволѣ 4 зр.; Вп. пп.: Адальбертъ Артымовичъ 15 зр.; Николай Саваринъ 3 зр.; Викторъ Левицкiй 3 зр.; Михаилъ Жукотиньскiй 5 зр.; Вп. п-ѣ Саломея Лотоцка 2 зр., Софiя Ярема 1 зр., Аделя Стажиньска 1 зр., Iоанна Штиберъ 1 зр.; Вч. оо.: Iоанъ Проскурницкiй 5 зр., Антонинъ Давидовичъ 1 зр., Григорiй Ярема 1 зр. вôдъ себе, зъ акафисту на Фôльваркахъ Великихъ 2·98 зр.; Константинъ Когуцкiй 2 зр.; Iоанъ Мрыглодовичъ 1·80 зр. вôдъ себе, зъ акафисту 1·20 зр.; Iоанъ Леонтовичъ 1 зр. вôдъ себе, вôдъ парохiрнъ зъ Шнирева 2·03 зр.; Августинъ Дольницкiй 1 зр.; Антонiй Цурковскiй 1 зр., Григорiй Лонкевичъ 1 зр.; Iоанъ Роздольскiй 1 зр. вôдъ себе, вôдъ парохiянъ зъ Берлина 5·64 зр.; Алекс. Глѣбовицкiй 1 зр., Юлiянъ Туркевичъ 1 зр., Iоанъ Монцибовичъ 1 зр.; Впр. Михаилъ Лотоцкiй 1 зр. вôдъ себе, вôдъ братства церк. бродского 1 зр.; Тома Дуткевичъ 1 зр.; Юлiянъ Дуткевичъ 1 зр.; Яковъ Чубатый 1 зр.; Впов. пп.: Александеръ Левицкiй 1 зр.; Василiй Бойко 2 зр.; Кондратъ Швайка 1 зр.; Хомякъ 1 зр.; Илiя Кокорудзъ 1 зр.; Вч. о. Константинъ, гвардiянъ зъ Лешнева 1 зр.; Вп. пп.: Жигмонтъ Турецкiй 1 зр.; Юстинъ Дорожиньскiй 1 зр.; Марiянъ Куцѣль 1 зр.; Николай Пецылякъ 1 зр.; Николай Бакаль 1 зр.; Петро Михалескуль 1 зр.; Дмитро Шустъ 1 зр.; Въ часѣ забавы 50 кр. — ПП.: Анна Гузарска 1 зр.; Iоанна Мирецка 1 зр.; Анна Морозъ 1 зр., п. Андрѣй Подолянчукъ 1 зр. — Складаючи на сѣмъ мѣсци всѣмъ добродѣямъ молодежи нашои за зложенi жертвы сердечну подяку, поручаемъ и на дальше справы нашого Товариства ласкавôй памяти П. Т. публики. — Вôдъ Выдѣлу Товариства „Шкôльна Помôчь“ въ Бродахъ. *Михаилъ Лотоцкiй*, предсѣдатель; *Григ. Ярема*, касiеръ.

Съ симъ числомъ розсылаeся Вп. Предплатникамъ „Библiотеки найзн. повѣстей“ 3 га 4 аркушь повѣсти „Великiй Лôмъ“ Онета.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 11 л. лютого 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	195 —	199 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	208 —	212 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 50	99 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. вылос. зъ 10% прем.	101 —	103 —
Банку краєвого 4½% а. в. лос. 51 л.	97 50	98 50
Товарищства кредит. гал. 5% а. в.	99 40	100 50
Товарищства кредит. гал. 4% а. в.	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. лос. 37 л.	99 40	100 50
Товар. кред гал. 4% а. в. лос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред тал. 4½% а в. лос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	49 —	53 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	42 —	45 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% лос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к.	103 50	105 —
Комунальнй Банку краев. 5% I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в.	104 —	106 —
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	95 —	97 —
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	26 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскй	5 97	6 09
Наполеондоръ	10 17	10 19
Пôвъимперiялъ	10 38	10 50
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 14½	1 16½
100 марокъ нѣмецкихъ	62 30	63 10

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

	Приходять Особовй	Приходять Мѣш.	Одходять Особовй	Одходять Мѣш
Линія Звардонь-Гусятинъ.				
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 05	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чорткôвѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чорткôвѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.		Мѣшанй поѣзды		
Зъ Дрогобыча ôдходять		* * 5 50	* * 9 50 1 06	3 10 6 40
Въ Борыславли приходять		6 31	10 31 1 37	3 51 7 21
Зъ Борыславля ôдходять		7 33	11 11 1 53	4 28 7 52
Въ Дрогобычи приходять		8 12	11 50 2 22	5 07 8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскй (щобы одержати львôвскй, треба всюды додати 20 минутъ) — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

Поѣзды зелѣзниць не-державныхъ.

	Приходять Поєд	Приходять Льок	Приходять Особ.	Приходять Мѣш.	Одходять Поєд	Одходять Льок	Одходять Особ	Одходять Мѣш.
Зелѣз. Кароля Людвика.								
Зъ Кракова:					9 26	6 12	10 46	10 57
Въ Ярославли	2 18	2 00	4 50	6 31	2 22	2 08	4 58	6 39
„ Перемышли	3 09	3 19	5 52	7 49	3 15	3 29	6 12	8 04
„ Львовѣ (голов двор.)	5 30	6 46	9 07	11 15			мѣш.	
„ Львовѣ (Нôдзамче)			мѣш.		6 02		10 35	12 18
„ Краснôмъ	7 00		12 14	2 15	7 08		12 39	2 40
„ Тернополи	9 15		3 58	6 17	9 23		4 14	6 47
„ Нôдволочискахъ	10 38		6 10	8 58				
Зъ Нôдволочискъ:					5 20		5 56	6 46
Въ Тернополи	6 30		8 08	8 54	6 38		8 28	9 16
„ Краснôмъ	8 44		11 50	1 02	8 52		12 15	1 27
„ Львовѣ (Нôдзамче)	9 50		2 08	2 59			особ	
„ Львовѣ (голов. двор)			особ		10 24	7 50	3 50	4 30
„ Перемышли	12 39	11 00	6 27	7 48	12 45	11 08	6 36	8 05
„ Ярославли	1 32	12 17	7 30	9 13	1 37	12 37	7 38	9 21
„ Краковѣ	6 48	8 20	2 33	5 07				7 58
Зъ Ярославля:								1 19
Въ Равѣ рускôй				12 44				
„ Сокали				5 05				7 15
Зъ Сокаля:								11 33
Въ Равѣ рускôй				10 54				
„ Ярославли				4 17		мѣш	мѣш.	
Зъ Бродôвъ:		мѣш.	мѣш.			7 08	9 21	11 00
Въ Краснôмъ		8 27	11 10	12 30				
Зъ Красного:						7 25	1 19	3 10
Въ Бродахъ		8 42	3 10	4 38				
Зелѣз. Львôвско-Чернов.			мѣш.				мѣш.	
Зô Львова:					6 00		12 02	10 46
Въ Станиславовѣ	9 14		6 15	5 00	9 30		6 40	5 18
„ Коломыи	10 52		9 30	8 01	10 56		9 35	8 17
„ Чернôвцяхъ	12 35		12 30	12 02				
Зъ Черновець:					3 04		2 55	3 18
Въ Коломыи	3 43		6 07	6 14	4 46		6 22	6 27
„ Станиславовѣ	6 01		8 50	8 51	6 16		9 15	9 09
„ Львовѣ	9 43		3 10	3 15				
Зелѣз. Угорско-Галицка.					особ		мѣш.	
Зъ Перемышля:	особ.				8 20		8 50	2 34
Въ Хировѣ	9 37		10 13	4 16	9 49		10 34	4 58
„ Лунковѣ	2 14		3 49					
Зъ Лункова:					1 08		11 46	
Въ Хировѣ	4 56		4 09	1 46	5 04		4 17	5 10
„ Перемышли	6 13		5 38	6 48				

Числа пôдчеркненй въ минутахъ, означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год 59 мин. рано). — Часъ пештеньскй (щобы одержати львôвскй, треба всюды додати 20 минутъ).

Феликсъ Фелиньскй

великй складъ и роботня

мужескои одежи власного выробу

у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 2.

1836 (2—4)

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ а хлопцѣвъ въ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ також 1656 Вєч. Духовеньству. 64—?

Замовленя въ мѣсци и въ провинціи выконуютьея точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Роботня переплетнича

Ф. СТАРЕЦКОГО

истнуюча черезъ 11 лѣтъ у Львовѣ въ Рынку пôдъ ч 10

перенесена теперь

до дому пôдъ число 12 при улици Академичнôй (напротивъ Касина Мѣского)

приймае такъ зô Львова якъ и зъ провинціи

всякй роды переплету книжокъ якъ також замовленя на ныробы входячй въ кругъ роботы переплетничои

и выготовлюе тій-же ретельно, скоро и по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ.

1837 (2—4)

Курсъ збôжа зъ дня 11 л. лютого 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львôвъ ôдъ зр.	Львôвъ до зр.	Тернопôль ôдъ зр.	Тернопôль до зр.	Пôдволочиска ôдъ	Пôдволочиска до	Чернôвцѣ ôдъ	Чернôвцѣ до	Ярославъ ôдъ зр.	Ярославъ до зр.
Пшениця	8.65	9.55	8.60	9 15	8 55	9.—	7.75	8 80	8 80	9 50
Жито	5.70	6.55	5.50	6 45	5.50	6 35	5 35	6.20	5.90	6 75
Ячмѣнь	4.50	7.20	4.50	7.—	4.25	7.—	4.50	7 20	5 —	7.20
Овесъ	5.—	6.—	4.75	6.—	4 70	5 50	4.25	5.—	5.—	6.—
Горохъ	5.70	9.—	5.50	9.—	5.50	8.50	5.50	9.—	6.—	9.50
Конопь.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	4.50	5.50	4.25	5.—	4.25	4.50	—.—	—.—	4.90	5 25
Лянка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Рѣпакъ	9.—	9.15	9.—	9 05	9.—	9.05	—.—	—.—	9.—	9.25
Конюшина червона	40.—	51.—	40.—	52.—	40.—	50.—	30.—	50.—	40.—	55.—
„ бѣла	40.—	65.—	40.—	65.—	38 —	65 —	45.—	65 —	45.—	65.—
„ шведска	40.	70.—	40.—	70 —	35.—	75.	—.—	—.—	40.—	75.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кило	5 —	35.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Оковита за 10.000 литр. проц. 24.70—25.25 зр.

Ц. к. упр. гал. акцiйный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы гипотечнй

якъ також

5% премiованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выпôвняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1809 57—0

Ц. к. управ. зелѣзниця Львôвско-Черновецко-Ясска.

Ч. 1436/V

На рôкъ 1887 розписуєся въ дорозѣ офертъ

ДОСТАВА

рѣни, камѣня, цеглы, вапна, гипсу, а також тачокъ, лопатъ деревлянныхъ, гонтъ, колôвъ дубовыхъ, пôдоймъ, держакôвъ знарядовыхъ, колѣсець до тачокъ, дальше конопель чесаныхъ (повѣсемъ), напослѣдокъ вугля деревляного, терпентины, мази, якъ також свѣчокъ лоєвыхъ, мыла и лою.

Оферты ôдповѣдно остемплеванй, опечатанй и заосмотренй написею „Оферта на доставу рôзныхъ матерiялôвъ“ треба внести найдальше **26-го лютого с. р. до годины 11-ои передъ полуднемъ** до Дирекціи руху у Львовѣ, рôвночасно же, однакожь окремо ôдъ оферты уплатити при касѣ зборнôй тои-жь Дирекціи вадіюмъ въ высотѣ 10% предкладанои доставы.

Выказы скôлькости, постановленя лицитацiйнй и условія доставы можна переглянути въ бюрѣ заряду матеріялами у Львовѣ або також за уплатою почтовою можуть бути пересланй на означене мѣсце.

Львôвъ, дня 1-го лютого 1887.

Дирекція руху.

ВОЙСКОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ НАУКОВЕ

у ЛЬВОВѢ

ôдкрывае зъ днемъ 1 л. марта с. р. **вечѣрный курсъ приготовительный до испытôвъ на официрôвъ:**

I. загального ополченя,
2. резервы и краєвои обороны.

Зголошеня приймае до 27-го лютого властитель и управитель заведеня, емер. ц. к. капитинъ

Iосифъ Ваничекъ,

Львôвъ, ул. Академична ч. 10, I поверхъ.

Устныхъ информацій удѣляєся ôдъ 4 до 6 годины по полудни.

Дальше буде ôдкрытый дня 1 мая с. р. курсъ приготовительный до испыту на однорочныхъ добровольцѣвъ. Близшй поясненя пôзнѣйше.

Програма безплатно и почтою. 1838 2—5

„Библiотека для молодежи“

выдавана накладомъ „Рускои Бесѣды“ въ Чернôвцяхъ буде выходити (зъ илюстрацiями и нотами) и въ роцѣ 1887 мѣсячными книжочками. Цѣна рôчника (12 книжочокъ) 1 зр.; кожда же поодинока книжочка коштуе **10 кр.** Сего року „Библiотека для молодежи“ буде редагована такъ, що зможе служити и для ученикôвъ середныхъ школъ и для письменныхъ селянъ та мѣщанъ.

Адреса: До „Рускои Бесѣды“ въ Чернôвцяхъ, ул. Лилiйна, ч. 29.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библiотека Евгенiя Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôдъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 14 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матерiялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданє Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонй мары молодого питомця,** оповѣданє В. Барвѣньского 10 кр
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серия перша) первѣство 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезiя Юлiя Шнайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр
7—10. **Юрiй Горовенко,** повѣсть Красюченка . . . 40 кр
11. **Въ Карпатахъ,** Пв Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр,
12. **Галицкй образки,** Пв Франка, серiя I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихiй день,** Григорiя Григорiевича, цѣна . . 10 кр.
14. **Поетичнй творы** Стефана Руданьского . . . 10 кр,

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи вôдповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна також поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Впов. П. Т. Публицѣ овôй выключный складъ

Россiйскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае еи пôсля побôчь стоячого цѣнника

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, також за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаеся увагу на 3знаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна ½ кило		1	60
„ „ мелянжь	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжь каравана	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч II.	„ „	4	60
„ (Ч. III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.		2	40
„ („ 2 „ — „		3	—
„ („ 2 „ 50 „		3	75
Высѣвки (знаменита ½ кило		1	60
„ (Г. prima „ „		1	80
„ (non plus ultra		2	50

Ласкавй порученя почтою, опакованье франко. 1802 14—20

Ôдзначеный похвалою Єго Величества цѣсаря!

Освѣжаючій, богатый въ озонъ

Лѣсный воздухъ въ комнатѣ

лишь черезъ аптикаря Ghyllany-а

WALDBOUQUET.

признаный и поручаный першими медициньскими авторитетами!

„Waldbouquet“ робиться зъ свѣжихъ вѣтокъ сосновыхъ и пахучихъ цвѣтôвъ лѣсныхъ. Ôнъ десинфекціонуе и поправляе воздухъ оживляе органы ôддыховй и есть длятого **необходимымъ** въ комнатахъ для дѣтей, недужихъ и въ загалѣ въ помешканяхъ. Яко **додатокъ до купелѣ** вплываe Ghyllany-а „Waldbouquet“ за-для свого оживляючого свойства **вельми добродѣтельно** на нервы и шкôру, такъ само въ щоденнôмъ ужитку яко додатокъ до воды до умыванья. Ghyllany-а Waldbouquet треба за-для его тревалого и пишного запаху **ставити высше якъ всяке инше средство** десинфекцiйне и оно надаеся до перфумованя комнатъ а також и до перфумованя хустокъ до носа — Цѣна зъ Вѣдня: 1 великій фляконъ 1 зр., 1 малый 60 кр.

Головный складъ и выробъ: 1803 3—6

G. Wettendorf, Wien-Hernals, Veronikagasse 32.

Дальше можна дôстати: у Львовѣ: аптика Петра Миколяша; въ Бродахъ: аптика Вильгельма Ляндесберга; въ Краковѣ: аптика К. Вишневского.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 4—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Роботня столярска

В. ЖАКА и І. КУБИЧА

у Львовѣ, ул. Коперника, ч. 17

выготовляе великй выборы входячй въ сахъ столярскій, по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. 1834 8—8

Роботня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнй новй и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и маe також на складѣ решôтки дротянй и огороджения звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 4—12

Исторія Скиту Манявского

вразъ зъ

Збôрникомъ грамотъ, листôвъ и деякихъ судовыхъ документôвъ, дотычныхъ того монастиря.

Написавъ и улужывъ

Д-рô Юлiянô Целевичъ,

професоръ при ц. к ак. гим у Львовѣ.

У Львовѣ, 1887. Накладомъ автора.

Цѣна 1 зр.; зъ рекомандованою пересылкою о 20 кр. бôльше.

Дôстати можна въ книгарни Инст. Ставропигiйского и Миликовского (п. Старжика) у Львовѣ. Можна також замовляти черезъ канцелярiю Просвѣты або черезъ редакцiи рускихъ газетъ у Львовѣ.

„Руска исторична Библiотека“

выдавана проф. Ол. Барвѣньскимъ въ Тернополи

буде мѣстити въ р. 1887 въ

V томѣ: Монографiи до исторiи Галицкои Руси, Смирнова, Дашкевича и д-ра Шараневича;

VI томѣ: Исторiю Вел. княжества Литовского, В. Антоновича; ôдтакъ слѣдуютъ

IX—XII томы Богдана Хмельницкого, М. Костомарова.

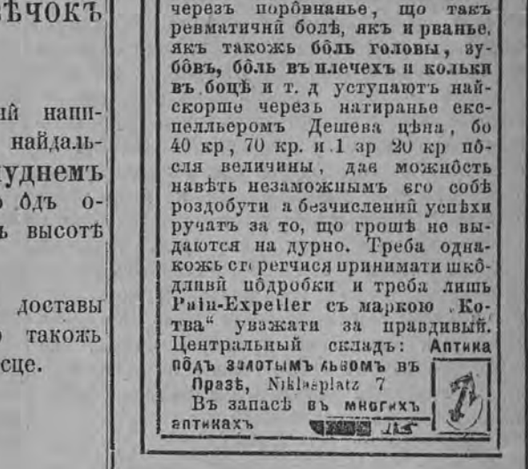
V томъ небавомъ буде розôсланый.

Предилата на одинъ томъ franco 1 зр. 25 кр.

Два томы оправнй въ англiйске полотно зъ пересылкою рекомендованою 3 зр. 10 кр.

Предилатники монографiи Богданъ Хмельницкiй обовязанй взяти цѣле дѣло за 5 зр. franco, або 6 зр. 20 кр. въ оправѣ, а також на сплату ратами пôсля власнои деклярацiи.

Предилату найлучше посылати переказомъ на адресу п. *Ол. Барвѣньского*, професора въ Тернополи, або черезъ редакцiю „Дѣла“.

Мѣжи многими поручаными противъ гôстцю и ревматизму средствами домовыми позôстане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко **зовсѣмъ безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугуе на повне довѣрье есть безперечно въ тôмъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захваляваныхъ лѣкôвъ, вернули прецѣ знову до 1791 10—23

давно выпробованого Pain-Expellera.

Они переконалися якъ разъ черезъ порôвнанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье, якъ також бôль головы, зубôвъ, бôль въ плечехъ и колькы въ боцѣ и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье експелльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр 20 кр пôсля величины, дае можность навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути а безчисленнй успѣхи ручатъ за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожь стерегчися принимати шкôдливй пôдробки и треба лишь Pain-Expeller съ маркою „Котва“ уважати за правдивый. Центральный складъ: **Аптика пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ,** Niklasplatz 7

Въ запасѣ въ многихъ аптикахъ

„Рускй Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способѣ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнй письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи **адвоката** съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юлiянъ Семигиновскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Стôронъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купуе у п. В Левицкого въ Залôщяхъ, платить за 1 прим. тôлько 3 зр. 30 кр — Для предилатниковъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна зниженa на 2 зр. 50 кр а в, а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширнй высилае на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ выняткôвыхъ случаяхъ даeся 1 примѣрникъ (не по зниженой цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (9—15)

Купецкій ученикъ

знайде помѣщенье

въ Торговли Михаила Дымета

1829 6—6 **у Львовѣ.**

Вымагаеся укôнченои низшои гимназiяльнои або реальнои школы.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 13. Львôвъ, Вторникъ 3 (15 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ свягъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный дôдатокъ „Бібліотека найвнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бдъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр.
зъ дод. „Бібліотеки“:		*зъ дод. „Бібліотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 гр.
на чверть року	4 зр.		
на самъ дôдатокъ:		*на самъ дôдатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй бдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

„Petition of rights.“

Дѣлимося на сѣмъ мѣсци бдрадною вѣстею, що политичне товариство наше „Народна Рада“ у Львовѣ занялось выробленьемъ пропамятного письма до министерства просвѣты и Рады державной, въ котрôмъ представлене буде сумне положенье наше на поли шкôльництва, именно що до шкôлъ середныхъ, т. є. гимназій и семинарій учительскихъ. Письмо се въ видѣ петиціи вышлеся небавомъ до Вѣдня, закимъ на порядокъ дневный Рады державной прийде справозданье комисіи шкôльной зъ змодификованими резолюціями пос. Ковальского, завзываючими правительство до заснованя другои гимназіи рускои и двохъ рускихъ семинарій учительскихъ въ нашôмъ краю. Письмо таке єсть дуже на часѣ, а цѣлею єго буде именно членамъ Рады державной такъ палаты послôвъ якъ и палаты панôвъ подати вѣрный образъ нашихъ бдношень просвѣтныхъ и поставити незбитый доказъ, що заснованье высше згаданыхъ институцій шкôльныхъ выходить зъ всесторонноі конечности.

Мы вже неразъ згадували, що нарôдъ рускій що до шкôлъ середныхъ єсть найбôльше упослѣженый въ цѣлôй Австріи. Коли, примѣромъ сказавши, Стирія для 1823 ученикôвъ посѣдае 6 гимназій, Шлескъ для 1400 ученикôвъ такожь 6, Крайна для 1000 ученикôвъ 3 гимназіи, Поляки въ Галичинѣ для 8200 польскихъ и жидôвскихъ школярѣвъ посѣдають ажь 22 гимназій, а для 700 реалистôвъ 6 шкôлъ реальныхъ, — то для 2000 школярѣвъ рускихъ маємо лишь одну-одиноку гимназію у Львовѣ. На 320 ученикôвъ-Полякôвъ припадае у насъ вже одна школа середна. Подôбне а навѣть кôристнѣйше бдношенье заходить и по другихъ краяхъ коронныхъ зъ выимкою лишь рускои Галичины.

Упослѣженье то бдносится и що до семинарій учительскихъ. Для 1376 шкôлъ народныхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ не маємо нѣ одной семинарія учительскои, коли противно для 1212 шкôлъ польскихъ засновано у насъ 5 семинарій чисто польскихъ и 4 утраквистичныхъ, т. є. рôвно-жь польскихъ, бо въ рускôмъ языцѣ выкладаються тамъ-же неначе зъ ласки и безъ певноі сталои нормы одинъ-два предметы, або навѣть не учать тамъ въ языцѣ рускôмъ нѣ одного предмету, якъ, примѣромъ сказавши, у женьскôй семинаріи у Львовѣ.

Додаймо до того, що фаховыхъ шкôлъ ремѣсничихъ чи промысловыхъ рускихъ нема такожь нѣ однои въ цѣлôмъ краю, що руска дитина, кинувшись до практичного заводу, польщиться; въ школахъ народныхъ не посѣдае повсюды учителѣвъ вправныхъ въ языцѣ рускôмъ; що 1500 ученикôвъ-Русинôвъ въ середныхъ школахъ вынародовлюється; що нѣ однôй женщинѣ рускôй не дана єсть можнôсть стати рускою учителькою; що до науки руского языка яко предмету науки въ гимназіяхъ нема повсюды системизованыхъ посадъ учителѣвъ руского языка; що для 450 слухателѣвъ университету львôвского маємо ледви 4 катедры зъ рускимъ языкомъ; що на становискахъ инспекторôвъ окружныхъ стоять люде по бôльшôй части також невправнй въ языцѣ рускôмъ, — то зъ всего выйде, що положенье наше на поли шкôльництва єсть зовсѣмъ незавидне. Духовый розвôй нашъ єсть дуже утрудненый або и неможливый. Натомѣсть для польонизаціи стоять ворота широко розчиненй и намъ въ конституційнôй Австріи тымъ самымъ не дана єсть гарантія розвою національного, якою то гарантіею утѣшаються всѣ прочй народы австрійскй.

Зъ другои стороны не можна закинути, щобъ нарôдъ нашъ не допрошувався для себе управильненя шкôльництва. Ôдъ першихъ лѣтъ конституційнои еры послы нашй допоминались о школы рускй всякихъ категорій такъ въ Соймѣ галицкôмъ якъ въ Радѣ державнôй, якъ и у центрального правительства. Домаганъ нашихъ однакожь не узгляднено въ такôй цѣлости, яка бдповѣдала-бы дѣйстнымъ нашимъ потребамъ. Нынѣ, коли кожда народнôсть въ образованю всѣхъ верствъ бачить запоруку добробыту и существованя свого, мы Русины запоруки такои зовсѣмъ не посѣдаємо. И отсе єсть однымъ зъ головнѣйшихъ мотивôвъ, що якъ-разъ теперь, по сумнôмъ досвѣдѣ въ Соймѣ краєвôмъ, вся Русь галицка повинна зъ всею енергіею и однодушно упôмнутись о средства до національного образованя свого.

О успѣху не сумнѣваємось, бо трудно намъ вѣрити въ то, щобы правительство не схотѣло вдоволити скромнымъ жаданямъ нашимъ, наколи весь нарôдъ пôднесе ихъ рѣшучо, тымъ бôльше, що мы не упоминаємось о нѣякй прерогативы, але о рѣчи, безъ котрыхъ нынѣ годѣ вже обôйтися.

Надѣємось при тôмъ, що меморандумъ „Народноі Рады“ пôдпише кожда руска рука та що и жадна руска институція нѣ жадне товариство не бдкажесь бдъ участи въ тôй громадньй „petition of rights“ (чит.: петішенъ офъ райтсъ, петиція о права). Надѣємось навѣть, що кожда институція и товариство зъ свого погляду и свого становища петицію таку умотивують и попруть.

Всего того вправдѣ не було-бъ потрѣбно, наколи-бъ Соймъ галицкій двома наворотами въ послѣдныхъ рокахъ не бувъ надъ потребами нашими перейшовъ до порядку дневного. Мы поступали дорогою легальною, означеною конституцією, але зъ тои дороги бôльшôсть соймова скинула насъ насильно. Бôльшôсть та бдказала намъ и правительству, котре нашй жаданя поперло явно. Старосты увѣнчали дѣло. И теперь не маємо другого способу упôмнутись о своє право, якъ лишь громадными петиціями до Рады державноі, щобъ се законодательне тѣло уповномочнило п. министра перевести все дѣло въ короткôй дорозѣ.

Пропамятне письмо єсть тымъ бôльше потрѣбне, бо члены Рады державноі не могуть навѣть мати точного понятя о нашôмъ шкôльництвѣ краєвôмъ и трудно бы имъ приходило все дѣло осудити безсторонно. Може бути, що меморандумъ „Народноі Рады“ потрафить внести бôльше свѣтла въ цѣлу справу, а скромнй поступляты Руси галицкои найдуть для себе у чужихъ скоршій послухъ, наколи не найшли єго въ „bratn-ômъ“ народѣ.

УТРАКВИЗМЪ
въ семинаріяхъ учительскихъ.

Въ чч. 143 и 144 „Дѣла“ зъ 1886 р. выказане було фіяско, яке зробивъ проєктованый въ соймѣ п. А. Малецкимъ утраквизмъ въ гимназіяхъ. Всѣ найповажнѣйшй институціи, корпораціи и товариства наковй, въ котрыхъ майже выключно засѣдають Поляки, засудили утраквизмъ въ школахъ середныхъ яко шкôдливый и супротивный здоровымъ педагогично-дидактичнымъ засадамъ. Всѣ тй корпораціи выдавали свôй судъ про утраквизмъ въ засадѣ и бдкинули єго, а мимо того польскй мужѣ стану люблять гарцювати на коніку утраквизму выплеканôмъ въ польскôй таки стайни, щобъ нимъ объѣздити и выминати всякй справедливй домаганя Русинôвъ на поли шкôльництва.

Утраквизмъ въ школахъ середныхъ такъ строго и справѣдливо засудженый, истнуе однакожь на глумъ всякимъ педагогично-дидактичнымъ засадамъ въ нашихъ семинаріяхъ учительскихъ. Годиться отже приглянутись єму близше, о скôлько ôнъ и якъ переводиться въ практицѣ и до якихъ доводить результатôвъ.

Утраквизмъ въ нашихъ семинаріяхъ учительскихъ — се твôръ тои самои ц. к. Рады шк. кр., котра єго въ справозданю о внесеню п. А. Малецкого засудила устами свого референта гр. Ст. Тарновского. На енергичнй домаганя нашихъ послôвъ въ Радѣ державнôй, за министра просвѣты Штремаєра, розпорядила Рада шк. кр. завести въ семинаріяхъ учительскихъ мужескихъ въ Львовѣ, Станиславовѣ и Тернополи и въ семинаріи женьскôй въ Львовѣ т. зв. утраквизмъ. Именно математика, природна исторія и господарство въ II. и III. клясѣ кандидатôвъ и кандидатокъ згаданыхъ семинарій мали пôсля того розпорядженя выкладатися въ языцѣ рускôмъ, а учителѣ тыхъ предметôвъ мали вымагати бдъ кандидатôвъ и кандидатокъ бдповѣдей такъ рускихъ якъ и польскихъ. Исторія, географія и физика въ усѣхъ клясахъ мали выкладатися пôсля того розпорядженя по польски, а тôлько въ II. и III. кл. мôгъ учитель вымагати бдповѣдей польскихъ и рускихъ. Дидактика, языкъ польскій, гимнастика, рисунки, музика и спѣвъ мали выкладатися въ усѣхъ клясахъ тôлько по польски. Лише религія (для ученикôвъ руского обряду) и языкъ рускій у всѣхъ клясахъ и на курсѣ приготовляючôмъ мали выкладатися по руски. Такъ выглядавъ на папери утраквизмъ семинарій учительскихъ, котрый мавъ бути рецептою на пôдготовленье кандидатôвъ и кандидатокъ до однаковои вправы въ языцѣ выкладовôмъ польскôмъ и рускôмъ.

Придивѣмся однакожь, якъ переводжено се розпорядженье въ дѣйстности и до якихъ практичныхъ результатôвъ оно довело. Въ львôвскôй семинаріи женьскôй утраквизмъ de facto не вôйшовъ въ житье и до нынѣ, а тôлько von Fall zu Fall, т. є. передъ и пôдчасъ госпитаціи инспектора краєвого (разъ такожь на пріѣздъ министра п. Земялковского) бдгрывалася утраквистична комедія. На такій злучай учитель на борзѣ диктувавъ терминольогію руску и кандидатки вытвердивши дещо зъ того попысувались такимъ калѣцтвомъ языковымъ. Опôсля коли и послы и праса руска домагалась переведеня того хочь такъ некористного для науки рускои розпорядженя, бдогралась разъ въ женьскôй семинаріи львôвскôй така траги-комедія. Учитель природнои исторіи, Полякъ, котрый не тôлько до выкладу въ рускôмъ языцѣ зовсѣмъ неспособный, але навѣть пытаня по руски задати не годенъ, приказавъ пôдчасъ госпитаціи кр. инспектора кандидаткамъ выстаратись учебника руского до зоольогіи и повызначувавъ имъ по однôмъ описѣ звѣрятъ. Кандидатки повыучувались пильно. Приходить инспекторъ; учитель задае пытанье по польски, кандидатка рецитуе свою деклямацію зъ зоольогіи хочь калѣченою рущиною; такъ само друга и трета. Мѣжь тымъ инспекторови сподобалось перервати однôй таку деклямацію въ серединѣ и выкликати иншу, щобъ она вела рѣчь дальше. Однакъ нѣ та, нѣ друга, анѣ десята не втяли дальше, бо поприготовлялись зъ чого иншого. Такъ цѣла комедія выявилась; а все-жь таки инспекторъ сконстатувавъ при конференціи, „że przestrzega się rozporządzenia co do języka wykładowego i że kandydatki we wszystkich przedmiotach naukowych z równą łatwością używają, czy to polskiego, czy ruskiego języka“.

Щаслившими троха були пôдъ тымъ зглядомъ семинаріи мужескй у Львовѣ и Станиславовѣ, де учителями природнои исторіи (а у Львовѣ и до господарства) були Русины, що знали языкъ рускій; за те исторія и географія въ семинаріи женьскôй львôвскôй, и въ мужескихъ львôвскôй и станиславôвскôй обсаджений учителями, що навѣть въ поточнôй розмовѣ не въ силѣ выразитися по руски, не згадуючи вже про наукове трактованье предмету. Такъ само поручено въ тернопôльскôй семинаріи выкладати математику, природну исторію и господарство учителямъ, котрй вправдѣ выховались у всхôднôй Галичинѣ, мѣжь рускою людностію, однакъ не були зовсѣмъ приспособленй до выкладôвъ науковыхъ предметôвъ въ языцѣ рускôмъ. Мѣжь тымъ исторію и географію, котрои учивъ учитель испытованый зъ языка руского, казали выкладати по польски.

Передовсѣмъ зъ представленого розкладу предметôвъ на языкъ выкладовый польскій и рускій выходить, що значно переважну часть предметôвъ каже сама Рада шк. кр. выкладати по польски. Тымъ способомъ очевидно допускае, що кандидаты и кандидатки (черезъ половину майже Поляки або жиды) потрафлять навѣть при такôмъ числѣ годинъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ вправитися въ нѣмъ такъ, що будуть въ нѣмъ зарôвно добре учити, якъ въ языцѣ польскôмъ. Зъ того погляду выходила мабуть Рада шк. кр. вызначуючи на науку языка польского, яко предмету по 4 годины (на пригот. курсѣ навѣть 5) тыжднево, коли мѣжь тымъ рускаго языка всюда учать лише по 3 годины (въ женьскôй семинаріи львôвскôй 2 год.)

(Дальше буде).

Образки зъ Одессы.
VII.

Непослѣдный процентъ одесскои людности становлять Поляки; бесѣду ихъ досыть часто почуешь зъ устъ и мирскои интелигенціи, и войсковыхъ, и службы. Въ Одессѣ и на лиманахъ мають они свои домы; и самй и дѣти ихъ говорять по польски. Треба признати, що патріотизмомъ своимъ, а въ великôй части и образованьемъ они высше стоять бдъ Великороссôвъ. Самй Одесцѣ кажуть, що рѣдкій у нихъ выпадокъ, щобъ якій Полякъ, хочьбы зъ низшои верствы, перероссійщився, а на оборотъ дѣесь дуже часто. Православный або православна, пôшовши на службу въ польскій дôмъ, въ короткôмъ часѣ пріучуеся польскои бесѣды, лучше своєи рôднои. Кôлька такихъ оказôвъ спольщеныхъ Москалѣвъ менѣ лучалось бачити мѣжь службою трамваєвою и службою лѣчебного закладу.

Єсли въ Одессѣ, хочь и спорадично, приходять выпадки перепольщеня Москалѣвъ, то щожь говорити о королевствѣ польскôмъ, де тысячѣ и тысячѣ Великороссôвъ, навѣть зъ интелигенціи, поприймали вже польскй звычаѣ и польску бесѣду? Правительство мусить неустанно всѣлякого рода указами ратувати россійску людностъ бдъ перепольщеня, чимъ дае найлучшій доказъ, якъ низькою еще культура и сила бдпорна у загалу Москалѣвъ.

Бесѣды польска и россійска що до звукословнои части до себе такъ близькй, що въ розмовѣ треба добре вслухуватись, щобъ пôзнати, чи иде рѣчь по польски чи по россійски. Головну трудностъ для Поляка становить россійскій наголосъ (акцентъ) — ôнъ и єсть головною причиною, що Полякъ рѣдше вынародовлюється. Москалеви польскій наголосъ приходиться легкимъ до вывченя, тому ôнъ перепольщуеся дуже скоро. Недостатокъ патріотизму и низшій станъ просвѣты дуже допомагають тому процесови перенародовленя.

Церковь православна дае лишь дуже слабоньку опору народности. Священьство католицке въ Россіи образоване, єго проповѣди хорошй, зрозумѣлй, при богослуженяхъ умѣе оно выступити зъ повагою, а де треба, зъ величною оказалостію. А православне священьство?... Менѣ не дивно, що тамъ религія упадае, що потворилось множество сектъ, котрй въ бôльшôй части навѣть не узнають священьства. Въ соборнôй церквѣ въ Одессѣ я думавъ найти величавый якійсь видъ, а выйшло зовсѣмъ инакше. Простора святыня въ часѣ службы божои стоить пусткою, замѣчаешь лишь дещо зарôбниковъ и салдатôвъ; хоръ становлять пять крикливыхъ голосôвъ, безъ найменьшои гармоніи зъ собою; священика майже черезъ весь часъ не бачишь, бо стоить поза царскими вратами, котрй рѣдко бдчиняються. Щожь дивного, що на Волыню, а особливо въ Холмщинѣ, где стыкаються зъ собою церкви католицка и православна, людностъ православна горнесь до костелôвъ мимо всѣхъ противныхъ указôвъ и прослѣдованъ?

Зъ однымъ пріѣзжимъ зъ дальшихъ сторонъ Украинцемъ ходивъ я въ Одессѣ харчуватись до „Центральноі гостинницѣ“. Лучалось часто, що зъ сего або того стола Поляки, почувши, якъ я говорю зъ товаришемъ по украинськи, черезъ весь часъ пильно вслухувались въ нашу бесѣду, а часомъ и пересѣдались до насъ. Я не въ силѣ описати радости, яку оказували деякй Поляки, почувши малоруску бесѣду, — тай самй они, на першôмъ мѣсци ставлю ту одного пріѣзжого обывателя зъ Херсонщины, говорили такъ хорошо языкомъ нашимъ, якъ рѣдко може лучаєсь мѣжь самою интелигенціею украинською.

— Насъ мало на Украинѣ, — говоривъ херсонець-Полякъ, — мы вже давно розпрощались зъ гадкою, панувати колинебудь въ сѣмъ краю. Наша задача — поправити блуды галицкихъ Полякôвъ?

— Якъ-жежь то розумѣти?

— Намъ добре знанй ваши бдношеня. Галичина — то якбы Богомъ назначене мѣсце, щобъ помирились зъ собою два великй роды словяньскй — а тымчасомъ на радôсть спôльныхъ ворогôвъ нашихъ, лютуе ненависть въ вашôмъ краю, на погибель и одныхъ и другихъ.

— Головне лихо йде у насъ бдъ 1848 року. Тогдѣ голосили вплывовй Поляки, що Руси яко народу нема. Тота исторична и фактична неправда мусѣла обурити кождого.

— То негаціею Руси хотѣли васъ Поляки прихилити до себе?

— Такъ оно выглядало.

— Думаю, що се вода на млынъ Москалѣвъ.

— И я такъ думаю. Нехай-жь иншій не выкликавъ партіи московскои въ Галичинѣ, якъ тй ультрасы польскі.

— Зовсѣмъ природно — одвѣтивъ херсонець-Полякъ: нездорове насѣнье — нездоровый и плôдъ!

Мôй товарищь, Украинець, не бравъ участи въ тôй досыть голосно веденôй розмовѣ. Ôнъ розглядувався въ книжцѣ, що лежала на столѣ; були то исторійки зъ житя звѣрятъ, зъ илюстраціями. Оденъ образокъ єго якбы зъелектризувавъ — ôнъ присунувъ книжку до насъ, вказуючи пальцемъ на рисунокъ.

Образокъ представлявъ два рены зъ розгалуженими рогами. Тотй звѣрята далекои пôвночи неразъ въ завзятôй борбѣ такъ позамотуються своими росохатыми рогами, що имъ бдтакъ розлучитись нѣ способъ. Утомленй борбою они нерухомо стоять звернени головами до себе, доки не набѣжуть вовки и ихъ не пороздирають. На образку, побôчь ренôвъ, видно було надбѣгаючого вовка.

— Такъ, такъ, — говоривъ херсонець-Полякъ, — се образокъ якбы зъ вашои Галичины. Два рены — то нѣбы Поляки и Русины, а вовкъ... ну, вже знаете хто. Розмотуйтесь, братя, доки часъ.

— За богато, кажу, рогôвъ и парогôвъ. Тай въ Галичинѣ надто богато помѣшаныхъ справъ, котрымъ нынѣшнй люде не такъ легко дôйдуть кôнця.

— Значить, вы не вѣрите въ можливôсть згоды?

— Чувство народноі самосвѣдомости значно у Русинôвъ розвите, и у интелигенціи и у селяньства; згода, якъ вы єи понимаєте, вымагала-бы богато жертвъ зô стороны Полякôвъ — жертвъ и въ переконаняхъ и въ дѣланю.

Зъ тымъ херсонцемъ-Полякомъ бачився я два разы опôсля на одесскôмъ лиманѣ. За другимъ разомъ ôнъ привезъ зъ собою дивного рода рисунокъ: маленькій, може чотыролѣтный хлопчина зъ великаньскими штучными вусами.

— Що-жь се значить? пытавъ я у него.

— Та мы говорили недавно о колонизаціи всхôднои Галичины Мазурами. Менѣ тота забавочка ще до нынѣ не може зôйти зъ ума. Плянъ вашихъ „патріотинкôвъ“ пôдхопили въ Прусахъ и въ Россіи, и вже колонизують — тамъ Нѣмцями а ту Москалями — польску землю. Отъ дочого довести можуть недорѣчнй забавки фантастôвъ? Чи розумѣете теперь мôй рисунокъ?

— Вже догадуюсь, — бдповѣвъ я, бддаючи рисунокъ властителеви назадъ.

Высша шляхта польска не симпатизуе зъ народными змаганями Украины — она и до своєи, польскои справы бдносится въ бôльшôй части неприхильно.

На Украинѣ обовязуе Полякôвъ календарь юліяньскій; свята, якъ Рождество Христове и Великдень, обходити они мусять разомъ зъ православными. На справы, дотыкаючй церквы, Поляки вплыву не мають,—имъ яко „иновѣрцямъ“ не прислугуе право презентованя священикôвъ.

Въ Одессѣ на вывѣскахъ купецкихъ подыбуються, хочь дуже рѣдко, також написы польскй; украинськй написы въ цѣлôй Россіи строго „запрѣщоны“. Въ загалѣ бдноситься россійске правительство до Полякôвъ въ справахъ языка далеко толерантнѣйше, якъ до Украинцѣвъ. Коли передъ двома роками „Одесскій Вѣстникъ“ подавъ бувъ просьбу въ головный зарядъ цензурный, щобы єму позволено на выдаванье господарскои газетки въ языцѣ малорускôмъ, цензура бдповѣла Вѣстникови: Выдавайте газету по россійски або по польски — инакше не вôльно. Тота ненависть правительства до всего, що украинське, вже справдѣ переходить часами ажь въ смѣшнôсть.

(*Дальше буде.*)

Ом. Партицкій.

Про галицку бôльшу посѣлôсть та ѳи значенье въ ôдношеняхъ нашого краю.

Sine ira et studio.

III.

Наколи розглянемося помежи людей, котрѝ провадять зарядъ та господарку бôльшои посѣлости, то такожь мѣжь ними нѣчого доброго не знайдемо; — суть они facsimile своихъ панôвъ; — а найбôльше рекрутуеся ихъ зъ емигрантôвъ не знаючихъ-ся найменше анѣ на плузѣ анѣ на ралѣ; — одна ихъ та найбôльша заслуга лежить въ тôмъ, що при кождыхъ выборахъ до автономичныхъ институцій умѣють добре кричати та агитувати. А если мѣжь ними зустрѣнеся фахово образованый та знаючій-ся на господарцѣ чоловѣкъ, то тому дуже легко прийде такъ повести дѣло, що бнъ за яку десятку лѣтъ купить ôдъ свого пана собѣ село на власнôсть. Я знаю въ Сокальщинѣ одного богатого та знатного пана; бнъ маѳ кôлька селъ дуже добре загосподарованыхъ; при способности мавъ я нагоду заглянути въ рахунковѝ книжки цѣлого обшару ѳго, и зъ нихъ довѣдався я, що той панъ маѳ рôчно 100 тысячъ доходôвъ, але такожь у нихъ стояло, що щорôчно потреба ѳму заплатити 105 тысячъ провизіи ôдъ довгôвъ. А прецѣнь ѳго кревнякъ заявивъ менѣ, що тото ще не ѳсть такъ дуже критичне положенье, лише потреба бы доброи контролѣ надъ господаркою зô стороны самого властителя, котрый до своихъ дôбръ ледви разъ въ рôкъ зъ заграницѣ приѣздить на тоѳ, щобы засѣвы ѳще на пни продати жидамъ, та забравши грошѣ поѣхати знôвъ за границю на гулятику.

При тôмъ властителѣ бôльшои посѣлости нѣколи не хотять надъ якимсь дѣломъ бодай трошечка потрудитися, ихъ мягенькѝ головочки не могуть надъ якимсь дѣломъ глубше застановитися та подумати и длятого не дивниця, що они тратять неразъ великѝ маѳтки, та даються дуже легко такъ якъ селяне ошукувати хитрымъ та проворнымъ жидамъ. Я знавъ одного вельми знатного пана на Мазурахъ; — ѳго посѣлости широкѝ та просторѝ розтягаются коло Тарнова. Той чоловѣкъ провѣвши свою майже цѣлу молодôсть у Франціи, въ 30 рощѣ житя обнявъ зарядъ майна по своихъ батькахъ. При тôмъ бувъ такъ скупый, що оденъ сурдутъ дававъ зо два разы перероблятн, куривъ простый тютюнъ та простѝ сигара, а прецѣнь ѳго финансы стояли лихо задля того, що бнъ не мавъ найменшого понятя про господарку, рахунковôсть та правне поступованье. Слабу сторону того магната знали дуже добре жиды. И они старалися захопити ѳго въ свои руки самого безъ чужои помочи та порады, щобы зъ него высесати жизненнѝ силы. При тôмъ и тото примѣтити потреба, що сей магнатъ, будучи зъ крови и кости аристократомъ, не спроневѣрився нѣколи переконаннямъ своихъ попередникôвъ, але що бôльше въ тôмъ зглядѣ посунувся ажь до смѣшности. До заряджения та до господарованя своимъ великимъ та просторымъ майномъ нѣколи не приниавъ людей працѣ, розуму та розсудку, котрѝ своимъ знаньемъ, енергіею та досвѣдченьемъ могли якъ найлѣпше та по совѣсти повести ѳго дѣла, але всегда оглядався бнъ за людьми имени та гербôвъ; — и власне длятого цѣле майно ѳго було переповнене самыми нôдунавшими такъ матеріяльно якъ и морально шляхтичами, колишными капитанами та взагалѣ жовнѣрями розличныхъ польскихъ ворохобень, котрѝ до всего нячого могли бути здôбными, однакожь на нещастье на господарствѣ зналися тôлько, що курка на перци. Тотѝ панове всѣми можливыми способами выхôсновували свого мецената, а въ кôнци довели до того, що той зачавъ имъ не вѣрити, зъ нѣчимъ не спускався на нихъ и въ найменшôй потребѣ лично удавався о пораду до свого рôднього брата на Украину; ба, що бôльше! кôлька разôвъ до року спроваджувавъ ѳго до провѣреня рахункôвъ, бо самъ того дѣла нѣколи перевести не мôгъ. При такихъ обставинахъ нѣчого дивного не ѳсть, коли цѣла велика маѳтнôсть въ короткôмъ часѣ зачала нахилятися до руины, а на ѳи почвѣ та ѳи добутками зачавъ богатѣти чужій, ворожій такъ нашому якъ и польскому народови елементъ.

IV.

Головною причиною економичнои нужды для бôльшои галицкои посѣлости ѳсть такожь и тото, що нашѝ паны властителѣ при кождôмъ купнѣ та при кождôй продажи уживаютъ за посередникôвъ жидôвъ. Въ кождôмъ майже селѣ, де ѳсть лишь дворъ, а въ дворѣ панъ-Полякъ, тамъ мусить бути и жидъ факторъ або посередникъ дворскій. Онъ дворови спроваджуѳ купця на збôже, на худобу, на сѣно та лѣсъ, умовившися вже попередно зъ купцемъ про цѣну, за котру наче Юда маѳ спродати того, що ѳму дае пристановище и кусникъ легкого хлѣба при собѣ. Таке саме дѣло робиться на кождыхъ торгахъ та ярмаркахъ, на котрыхъ дворъ закупюѳ худобу для себе; — жидъ-посередникъ въ тôмъ злучаю такожь веде цѣле дѣло и неразъ знюхавшися зъ другими баришôвниками выдираѳ силомôць дворови въ одной годинѣ кôлька сотъ, а часами кôлька тысячъ золотыхъ. Мимо того однакожь такій баришôвникъ потрафиться зложити передъ паномъ наче ножикъ, зносить терпеливо всяку насмѣшку, погорду та худу, стараючись своими хитрощами, нôдступомъ, лестію та нѣбы-то дбалостію для двора здобути довѣрьѣ, щобы опôля потайкомъ, наче кертиця рыти глубокѝ норы нôдъ самою основою економичного состоянія та щобъ тымъ способомъ розбогатѣти.

До осягненя тои поганои цѣли, допомагаѳ вельми нашимъ жидамъ велика байдужнôсть, непораднôсть та легкодушнôсть нашихъ властителѣвъ бôльшои посѣлости. Не тôлько тото, що нашѝ панове, якъ мы вже сказали, не занимаються ревно дѣлами своими, але они такъ само буваютъ въ господарцѣ непорадными якъ нашѝ селяне. Я знаю одного магната, котрого рôдъ колись бувъ малорускимъ, нынѣ бнъ самъ найгорячѣйшій польскій патріотъ, нехтуючій нашу народну справу знакомою фразою „Niema Rusi“. Сей панъ до сего часу тримаеся економично досыть добре, у него ѳсть въ готôвцѣ значный капиталъ, за котрый въ найновѣйшихъ часахъ купивъ два села зъ великими обшарами та лѣсами. Але чи повѣривъ-бы хто тому, що той панъ навѣть не обнимавъ господарки въ тыхъ селахъ, бо боявся, щобы, не знаючись добре на зарядѣ, не стратити, лишь выпустивъ въ посесію жидамъ, котрѝ господарюючи експлоативно, самѝ складаютъ грошѣ та богатѣютъ, а властителя добро нищать немилосердно.

Сумнѝ наслѣдки въ господарованю бôльшои галицкои посѣлости, — о скôлько я запримѣтивъ — выдаѳ и тото, що при тôй господарцѣ не тримаеся нѣколи аксіомы: „гляди на задни колеса при возѣ“. — Потреба властителеви грошa въ цвѣтни або маю, бнъ крутиться, вертиться за ними, а коли тои свѣтовои мамоны роздобути не може та не маѳ за що выѣхати до купелѣвъ зъ женою, дѣтьми, бонами та гуверперами, въ той часъ кличеся жидика добре порослого въ дворске пѣрьѣ и тому продаеся збôже на киля на мѣсяць вересень або жовтень, котре доперва зеленѣтися зачало. Але яка то продажь! Господи! за корець пшеницѣ береся 4 або 4 зр. 50 кр. найбôльше. Та ще бы то було яко-тако, кобы дворъ зôбравъ зъ поля тôлько корцѣвъ, кôлько продавъ, але то часами повени, бурѣ та градобитя знищать въ зародѣ всѣ засѣвы. Хитрый та проворный купецъ ôдъ заключеного контракту уступити не хоче, допоминаючись о куплене збôже и такъ двôръ радъ не радъ мусить два разы тôлько, що взявъ въ цвѣтни або маю, платити за збôже або самому купцеви або купувати для него збôже ôдъ другихъ людей. А при такôмъ дѣлѣ платиться страшенну лихву жидови! Такожь и тото: —хотяй-бы навѣть нива выдала тôлько збôжа, сила спродано, то помимо того властитель на нѣмъ мусить два разы стратити:—разъ для того, що въ цвѣтни або въ маю за збôже нове нѣхто не дасть тôлько, що за вымолочене, а по друге будучи звязанымъ умовою мусить двôръ деколи два разы тôлько платити робôтникови, що звычайно, щобы прислати на часъ призначену скôлькôсть купцеви до мѣста. Я видѣвъ своими власными очима ось якій случай: Одинъ двôръ мавъ кôлька сотокъ корцѣвъ доброго ôвса вже вымолоченого въ своѣмъ шпихлири. Рахункôвъ господарскихъ та записокъ якось докладно не проваджено, тому не можна було знати, кôлько того ôвса можна продати, кôлько лишити на насѣнье, а кôлько для домашного инвентаря. Властитель потребуюни гроша, толкувавъ собѣ, що може набезпечно заразъ зъ осенею якусь досыть значну часть того збору продати на заткане деякихъ дôръ; и дѣйстно тото зробивъ спродавши 100 кильо ôвся за 4 зр. 30 кр. Въ тôмъ потисла остра зима, конѣ потребували оброку, овесъ пôдскочивъ въ гору; прийшла весна, нема чимъ засѣяти поля; а тутъ жидъ не забравъ ще всего заплаченого ôвса зъ паньскои коморы. Про тоѳ двôръ удаеся теперь до жида, щобы той ôдступивъ якусь часть зъ закупна дворови. Жидъ не хоче, розпочинаеся торгъ, суперечка; але въ кôнци приходить до такого добровôльного зъ обохъ сторôнъ компромису, що жидъ на 100 кильо заробивъ 1 зр. 50 кр., не вывозячи навѣть збôжа зъ двôрского подвôря. Правда, нема що казати, дуже добра та интратна господарка, котра своими соками, своѳю працею та своими доходами набиваѳ кишеню може найбôльшимъ економичнымъ противникамъ такъ бôльшои якъ и меншои галицкои посѣлости!

Не хочу на тôмъ мѣсци згадувати про рôзного рода пахты „набѣлу“, про аренды пропинацій, про закупно дворскихъ лѣсôвъ, сѣножатей, рыбныхъ ставôвъ, садôвъ та огородôвъ нашими жидами, котрѝ такъ само якъ селянъ умѣють дуже добре выхôснувати и властителѣвъ бôльшои галицкои посѣлости, бо тото ажь занадто ôдкрыло-бы передъ нашими очима велику байдужнôсть та незнаньеся на господарцѣ нашихъ дворôвъ, я поведу нашихъ читателѣвъ до гарныхъ та богато прибраныхъ покоѣвъ нашихъ дворôвъ и буду старатися вказати тото житье, що клекотить середъ нихъ.

(Конецъ буде.)

Рада державна.

6 Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 10 л. лютого 1887.

На сѣмъ засѣданю приступлено насамперед до выбору комисій: однои для внесеня о заведеню палатъ робôтничихъ а другои для закона прасового. До першои выбраній: Адамекъ, Гаѳкъ, Кайцль, Кляйстъ, Вурмъ, Бобжиньскій, Хотковскій, Волод. Чайковскій, Келяновскій, Щепановскій, Цалингеръ, Пшайденъ, Лигеръ, Шуклье, Найнеръ, Зотта, Пленеръ, Екснеръ, Врабецъ, Мавтнеръ, Жакъ, Богатый, Пихлеръ, Пернерсторферъ; до другои выбраній: Ковальскій, Досталь, Енгель, Шенборнъ, Цукеръ, Жачекъ, Хшановскій, Махельскій, Поповскій, Савчиньскій, Стажиньскій, Карльонъ, Турнгеръ, Коппъ, Якшь, Вегшайдеръ, Моску, Думрайхеръ, Грегорецъ, Найнеръ, Зотта, Дершатта, Форегеръ, Пикертъ. Опôсля наступила дебата надъ закономъ о забезпеченю робôтникôвъ на злучай недуги.

Пос. Бобжиньскій сказавъ, що бнъ и ѳго товарищѣ будуть голосувати за спеціяльною дебатою а бнъ лишь для того зголосився противъ предложеню, бо мусить выступити противъ деякихъ постановъ сего закона. Бесѣдникъ нагадавъ тутъ постановы що до объему обовязку забезпеченя и звернувся противъ §. 3. сего закона, котрый соймамъ краевымъ признаѳ лишь инстанцію информаційну для министерства справъ внутрѣшныхъ, чого бнъ и ѳго товарищѣ яко автономисты не можуть похваляти. — Пос. Хамецъ промовлявъ за проѳктомъ, але заявився такожь противъ §. 3. сего закона. При тôмъ звернувъ увагу на властителѣвъ меншихъ посѣлостей и сказавъ: Богато властителѣвъ меншихъ посѣлостей, котрѝ зъ своѳи посѣлости мало маютъ доходу, мусять посылати своихъ сынôвъ и доньокъ або и челядь на роботу при бôльшихъ господарствахъ рôльныхъ або лѣсовыхъ, щобы тымъ способомъ заробити на удержанье власнои хаты. Наколи-бъ отже и сихъ робôтникôвъ нôдтягнено нôдъ законъ о убезпеченю, то значило-бы ее ôдобрати имъ майже ихъ жерело доходу, безъ котрого они не можуть обôйтися. Пôсля погляду бесѣдника повинно убезпеченье робôтникôвъ бути основане на иншихъ пôдставахъ и инакше зъорганизоване, щобы ôдповѣдало потребамъ и вымогамъ рôльничого населеня. — Пос. Володиславъ Чайковскій промовлявъ противъ предложеню. Онъ признававъ вправдѣ, що положенье робôтникôвъ мусить бути такъ устроене, щобы они мали якійсь интересъ въ дотеперѣшнôмъ порядку суспôльнôмъ и не стремѣли до анархіи, але зъ другои стороны не можна ити ажь до скрайныхъ границь до т. зв. права на роботу. Чайковскій жалувався на то, що въ новѣйшихъ законахъ о робôтникахъ не поставлено точного означеня, що розумѣеся нôдъ словомъ „робôтникъ“. Въ дусѣ нашого закона ѳсть кождый несталый робôтникъ робôтникомъ, але робôтники несталѝ а робôтники по званю суть два рôзнѝ понятя. Недостача сего неточного означеня слова робôтникъ ѳсть для робôтникôвъ дуже шкôдлива, скоро розходить ся о ихъ участь въ вкладкахъ, бо кождый той, що даѳ роботу, щобы не мати трудностей буде старати ся о скôлько може обмежитися на робôтникôвъ сталыхъ. Такъ само треба такожь зô згляду на рôзнородность краевъ и культурныхъ ôдношень оставити управильненье всѣхъ подрôбностей въ сѣй справѣ законодавству краевому, або треба бодай лишити краевымъ правительствамъ свобôдну руку въ сѣй справѣ. — Посолъ Тиркъ розводився надъ користями, якѝ таке убезпеченье робôтникамъ приносить а ôдтакъ ставъ полемизувати зъ пос. Пленеромъ по причинѣ ще попередныхъ дебатъ, коли розказавъ, що лѣвиця збирала овочѣ зъ свого панованя и сказавъ, що бнъ говоривъ о тыхъ овочахъ, котрѝ дôстались Пленерови. Тека министерска не дôсталась Пленерови ще и до нынѣ.(*Веселôсть въ палатѣ*). Але наколи-бы то и коли небудь сталося, то по ѳго думцѣ нарôдъ нѣмецкій не мавъ нѣякои причины нôдчеркнути сей день въ календари червоно. Тиркъ заповѣвъ поправку поодинокихъ параграфôвъ при спеціяльнôй дебатѣ а напослѣдокъ звернувъ увагу палаты на велику недостачу лѣкарѣвъ на провинціи и заявивъ, що поставивъ внесенье слѣдуючого змѣсту: Всѣмъ ученикамъ гимназіи, що скôнчили 6. клясу маѳ бути дозволено вступати на медичный факультетъ при университетахъ. По скôнченыхъ студіяхъ маютъ они робити ôдтакъ практичный фаховый испытъ а по зробленю испыту державного можуть осѣдати на довшій часъ по селахъ яко практичнѝ лѣкарѣ.

Пос. Мавтнеръ выказувавъ потребу заведеня такои организаціи, котра-бы на мѣсце индивидуального убезпеченя завела убезпеченье спôльне. Робôтники закладали вже и самѝ касы убезпечень на случай недуги, але показалась потреба завести такѝ касы, до котрыхъ мусѣли-бы всѣ робôтники належати. Тому маѳ отже сей законъ зарадити, але въ сѣй цѣли ѳсть лишь одна така примусова каса именно каса повѣтова, до котрои мусять бути принятѝ всѣ робôтники, що не належать до якои иншои касы. На мôй поглядъ однакожь не ѳсть то добре, бо до одной касы треба зачисляти найрôзнородньйшій елементъ; лѣпше отже було-бы завести такъ якъ въ Нѣмеччинѣ мѣсцевѝ касы для недужихъ. Бесѣдникъ выступавъ дальше противъ того, що бôльшôсть комисіи поставила поправку, котра каже, що касы фабричнѝ, котрѝ суть ще теперь, можуть и дальше позôстати, але що новыхъ касъ не вôльно закладати, скоро они можуть шкодити касамъ повѣтовымъ. Такого внесеня нема навѣть въ предложеню а меншôсть въ комисіи такожь тому дуже противилась, не могла однакожь нѣчого вдѣяти. На послѣдокъ поставивъ Мавтнеръ слѣдуючу резолюцію: Вываѳся правительство, щобы оно предложило якъ найскорше законъ о заведеню у р я д у у б е з п е ч е н ь, нôдъ котрого власть належали-бъ всѣ заведеня убезпечень на случай калѣцтва и недуги. — На сѣмъ закôнчилося засѣданье.

---

7. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 11 л. лютого 1887.

На порядку дневнôмъ продовженье дебаты о забезпеченю робôтникôвъ. — Пос. Адамекъ говоривъ за предложеньемъ бôльшости. Онъ ôдправъ замѣтъ, будьтобы бôльшôсть противилась убезпеченю робôтникôвъ господарскихъ, тымъ, що такому убезпеченю, по мнѣню самои-жь меншости, стоять въ дорозѣ найрôзнороднѣйшій трудности. Организацію убезпеченя недужихъ належить лишити законодательствамъ краевымъ. Се выплываѳ зъ лютового патенту. Ôдтакъ выказуе бесѣдникъ статистичными датами, що межи робôтниками смертельнôсть ѳсть значно бôльша, якъ межи маючими клясами. — Пос. Кайцль критикувавъ предложенье бôльшости зъ тои стороны, що оно въ практицѣ не дасться перевести старостамъ повѣтовымъ, а они на певно ѳго убьють. Такъ було и зъ закономъ промысловымъ. Законъ сей вытворивъ примусове товариство, а по 25 лѣтахъ, що маѳмо зъ тыхъ товариствъ? Они существуютъ на папери и скорше подобаютъ на похоронни касы, якъ щобъ були промысловыми автономичными товариствами. И зъ тымъ закономъ станеся такъ само, наколи ѳго основно не зреформуѳте. Вытворяться побôчь старыхъ касъ убезпечень деякѝ новѝ повѣтовѝ, будуть животѣти, падати поволи и зôйдуть такожь остаточно на касы похоронни. Законови не дôстаѳ живои организаціи, въ товариствахъ зростуть акты записаныхъ фасцикулôвъ, але житя не буде, бо робôтники не будуть мати достаточнои интеренціи.

На тымъ скôнчилась дебата генеральна. Справоздавець меншости ôдказався ôдъ голосу, про-то забравъ рѣчь справоздавець бôльшости, пос. Бѣлиньскій. Онъ ôдправъ замѣтъ, зробленый комисіи, що она не радилась нѣякои анкеты робôтничои тымъ, що така анкета могла була якъ-разъ яко интересована сторона судити сторонничо. Ôдтакъ поясняѳ, длячого убезпеченье противъ калѣцтва не трактуеся въ одномъ законѣ о убезпеченю недужихъ и думаѳ, що натогдѣ касы недужихъ були-бъ певно дуже скудни а касы калѣкъ зросли-бъ дуже значно. Полемизувавъ ôдтакъ зъ посл. Мавтнеромъ, котрый въ своѣй рѣчи закидавъ органамъ правительственнымъ бюрократизмъ. Наколи ѳсть у насъ бюрократизмъ, то походить онъ зъ тыхъ часôвъ — каже пос. Бѣлиньскій — коли лѣвиця кермувала державою. Мы ще не мали часу выкоренити ѳго. (Смѣхи и голосы зъ лѣвицѣ: *Було достатôчно часу за 8 лятъ!*) Ôсемъ лѣтъ за мало, вы мали двацять! До адми-

---

БУДУЧНÔСТЬ РУЧНОГО ОРУЖІЯ СТРѢЛЬНОГО.

Историки сучаснои культуры люблять звычайно говорити, що живемо въ часахъ зелѣза и пары. Не можна заперечити, ѳсть трохи правды и по ихъ сторонѣ; тôлько-жь часы теперь змѣняються дуже скоро а поглядъ ихъ стався майже вже — якъ сказавъ-бы Нѣмець —ein überwundener Standpunkt. Ôдъ шѣстьдесяти рокôвъ вôйшли мы въ зовсѣмъ иншу фазу и можна-бъ сказати, що живемо теперь въ часахъ олива и пороху. Хочь доокола насъ не чути ще гуку пушокъ, хочь не заносить ще дымомъ зъ пороху, то все-жь таки невôдрадно стаѳ намъ зъ кождымъ днемъ хочь-бы вже лишь на видъ того, що майже всѣ народы Европы замѣсть старатися перевысщати себе въ мирнôй роботѣ культурнôй, думаютъ лишь надъ тôмъ, якъ-бы то завести у себе таке оружіе, якого ще жаденъ зъ сусѣдôвъ не маѳ, и котрымъ можна-бы свого противника якъ найскорше обезсилити. Въ виду такого стремленя народôвъ Европы, не ôдъ рѣчи, думаѳмо — буде подати нашимъ читателямъ хочь коротенькій образъ того, що въ сѣмъ теперѣшнôмъ стремленю дасться осягнути. Поглядъ сей подаѳмо за фаховымъ знатокомъ рѣчи, Густавомъ Гарвеномъ, котрый свого часу помѣстивъ бувъ свою розвѣдку о сѣмъ предметѣ въ вѣденьскôй „Presse.“

Чи суть якѝ границѣ, питаѳ Гарвенъ, що спинили-бъ вынаходчôсть духа людского на поли стрѣльного оружія? Чи усовершенье именно ручного оружія буде заѳдно ще поступати напередъ?

Такѝ питаня насуваються, коли приглянемось успѣхамъ, якими вѣнчались наука и техника въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ. И, здаеся, ревнованье людске въ тôмъ напрямѣ не такъ скоро спочине и дарма оглядаѳмось за тою гатею, що спинила-бъ рѣшучо и остаточно рвучу струю людскихъ змагань, вынаходити чимъ-разъ совершеннѣйшій средства до взаимного себе убиваня. Въ чѣмъ же лежить нынѣ совершеньство стрѣльного оружія ручного, а просто сказавши, ручниць? Въ скорости стрѣляня и въ т. зв. разанціи т. ѳ. въ дорозѣ, яку перебѣгаѳ выстрѣлена куля. Чимъ бôльше стрѣлôвъ можна дати на минуту и чимъ плосче несеся куля понадъ землею, тымъ бôльше усовершенымъ представляѳся ручниця. Розходиться про-то, щобъ означити, чи въ тыхъ двохъ напрямахъ можемо достигнути ще бôльшого усовершеня, чи наука и техника станули вже у краю вынаходчости?

Скорострѣльнôсть ручниць поступила въ послѣдныхъ трехъ столѣтяхъ такъ значно, що давнѣйшій стрѣлець потребувавъбы стрѣляти цѣлый тыждень, щобъ дати тôлько выстрѣлôвъ, кôлько нынѣшный стрѣлець може дати на одну минуту. Ще на початку 30-лѣтнои вôйны належало то до великои вправы, наколи воякъ въ однôмъ дни стрѣливъ зъ свого мускета пять разôвъ, а Шведôвъ славлено вже въ 1636 р. „скорострѣльцями“ за то, що найнепроворнѣйшій зъ нихъ дававъ въ бою нôдъ Кинцингенъ сѣмь стрѣлôвъ въ осьми годинахъ. Але вже 150 лѣтъ пôзнѣйше довели Пруссаки до того, що на минуту стрѣляли зъ своихъ мускетôвъ шѣсть разôвъ. Доброта ручниць полягала тогды на тôмъ, що заосмотрено ихъ въ замки, одноцѣльный ладунокъ и зелѣзный ляштокъ. А нынѣ? Нынѣ заводять европейскѝ державы репетѳры, щобъ на минуту давати 20 стрѣлôвъ. И здаеся, будьто-бы ôдъ добрыхъ часôвъ панновыхъ ручниць, що запалювались люнтами, дѣлили насъ не сотки але тысячѣ лѣтъ. А все ще питаѳмось зъ тревогою, де граница людскои вынаходчости, коли дôйдемо до краю? Може бути, що ôдповѣдь на се питанье успокоить насъ трохи. Бо ѳсть остаточно одинъ факторъ, що рѣшучо обмежуѳ скорострѣльнôсть ручниць, а тымъ ѳсть физична сила вояка. Воякъ змушеный двигати на собѣ свою одѣжь и зброю, т. ѳ. оружіе и амуницію, котрои тягаръ може однакожь бути лишь такъ великій, щобъ бнъ бувъ способный такъ до походу якъ и до бою. Карабинъ ѳго и амуниція не смѣють бôльше важити якъ 8 до 9 кильограмôвъ. Коли-жь на самъ карабинъ припадаѳ зъ того не менше якъ 4 кильограмы, то въ найлучшôмъ случаю на амуницію лишаеся 4—5 кильограмôвъ ваги. Новыхъ патронôвъ зъ металевыми дудками иде пересѣчно 20 штукъ на 800 грамôвъ. Одинъ воякъ годенъ одже унести зъ собою не бôльше якъ 100—125 штукъ. Се ѳсть однакожь послѣдна граница, до якои можна наложити гягаръ на вояка и яка практикуѳсь лишь въ надзвычайныхъ случаяхъ, якъ то було н. пр. въ часѣ россійско-турецкои вôйны. Правильне обтяженье амуниціею выносать у всѣхъ державахъ 30—40 ладункôвъ. Але хочь-бы воякъ мôгъ забрати зъ собою и 120 ладункôвъ, то въ найгорячѣйшихъ хвилахъ бою, коли о доставѣ свѣжои амуниціи годѣ подумати, не ѳсть онъ въ силѣ дати бôльше стрѣлôвъ надъ тыхъ 130. Такѝ хвилѝ наступаютъ тогды, коли масы воѳнни зближаться до себе на 400 крокôвъ и не тревають довше надъ пять до сѣмь минутъ. Зъ того и выходить, що на таку стрѣчу потребувавъ-бы кождый воякъ 120—170 ладункôвъ, т. ѳ. при нынѣшнôй скорострѣльности оружія не выстала-бы вже ѳму и найбôльша амуниція, яку ще може нести зъ собою, и онъ въ рѣшаючôй хвили стоявъ-бы безъ амуниціи.

Теоретики кажуть вправдѣ, що скорострѣльне оружіе не зъуживаѳ стôлько амуниціи, що давнѣйше, бо въ найкоротшôмъ часѣ рѣшаѳ справу. И на доказъ того наводять факты зъ послѣднои пруско-австрійскои вôйны, имено, що полки прускѝ въ найбôльшôмъ огни выстрѣляли ледви третину своихъ запасôвъ, що мали при собѣ. Але не треба забувати, що тогды противъ скорострѣльныхъ ручниць Дрейзого були нездалѝ австрійскѝ карабины Льоренца. Та теорія упадаѳ, наколи по обохъ сторонахъ ѳсть скорострѣльне оружіе, бо рôвный ефектъ потягаѳ за собою рôвнѝ страты и рôвну вытревалôсть. Послѣдна россійско-турецка вôйна выказала зовсѣмъ що иншого. Въ поодинокихъ стрѣчахъ боѳвыхъ выстрѣляли россійскѝ полки пѣхотнѝ 94 до 122 ладункôвъ, а въ бою нôдъ Плевною зъуживали Турки, маючи амуницію нôдъ рукою въ таборѣ, и до 500 ладункôвъ. Можемо отже припустити, що въ будучихъ вôйнахъ потреба буде бôльше нôдручнои амуниціи, а тому стоить въ дорозѣ якъ разъ то, що воякъ не въ силѣ унести зъ собою бôльшого запасу. И отсе ѳсть та перешкода, на котрôй нынѣ спиняеся всяке змаганье дати воякови можнôсть стрѣляти въ безконечнôсть и нищити свого противника. Въ тôмъ и скорострѣльне оружіе показуеся недостаточнымъ.

Старанося вправдѣ выготовити возы амуниційнѝ того рода, що можна-бы ихъ розложити на ручнѝ вôзки, котрыми можна-бы нôдвозити амуницію ажь нôдъ саму линію боѳву; але и тымъ не дасться бôльше осягнути, якъ лишь таку доставу амуниціи, котра доходить до круга середнои далекости выстрѣлу карабинового. Теоретично можна отже розважати, чи не можна-бы стрѣлця заосмотрювати амуниціею навѣть середъ найлютѣйшого бою, але практично нема до того можности; бо хочь-бы и якъ штучно були выготовленѝ приряды до доставы амуниціи, то все-жь таки въ послѣдныхъ фазахъ бою мусить стрѣлець спускатися лишь на ту амуницію, що маѳ при собѣ.

Такожь и для конструкціи лекшихъ патронôвъ насуваються теперь великѝ перешкоды. Можна припустити, що тяжку дутку металеву набою дасться заступити лекшою н. пр. паперовою, але ôдтакъ заходить питанье, якъ можна буде щѣльно замкнути то мѣсце, де приходить набôй, котре по соткахъ лѣтъ тяжкого роздуманя удалось замкнути лишь черезъ выдуманье металевои дутки набою. Теорія, котру введено практично при пушкахъ, вказуе на то, що можна-бы то зробити при помочи т. зв. кôлець вѣчковыхъ; але и то ще не выстаѳ зовсѣмъ, бо не можна погодити зъ собою условій ставляныхъ пушкамъ а ручному оружію стрѣльному. Дальше заходить питанье: чи паперовѝ набоѳ позôстануть на всякій злучай такъ штивными якъ металевѝ, що можна ихъ буде ужывати въ механизмахъ карабинôвъ репетѳровыхъ и чи они не запаляться, коли карабинъ сильно розгрѣеся? Все то вказуе що скорострѣльнôсть оружія станула теперь на такôмъ степени, зъ котрого не можна такъ легко и такъ скоро дальше поступити.

(*Конецъ буде*).

нистрованя товариствъ убезпечень не можемо творити окремыхъ урядниковъ, а мусимо администрацію бддати властямъ повѣтовымъ. Може бути, що кождый староста повѣтовый бддасть рефератъ сихъ справъ окремому урядникови и дѣло пбде въ передъ безъ шкоды интересованыхъ сторбнъ. Посолъ Мавтнеръ думае, що законъ есть длятого недостаточный, бо не каже, хто мае случайно окалѣченого роботника удержувати, наколи бнъ по 4 недѣляхъ не подужавъ. Такъ не есть. §. 65 каже: недужого удержуе черезъ 4 недѣлѣ каса недужихъ; наколи остане бнъ калѣкою, то обовязокъ удержуваня перейме каса калѣкъ, або одна другбй сплатить надвышку понесеныхъ неправно коштбвъ. Деякѝ послы — каже референтъ — звернулись головно противъ §. 3. нашого закону и заатакували его зб згляду на господарство. Признаю, що сей параграфъ потребуе доповненя, але се лишаемо законодательствамъ краевымъ. Не годжусь такожъ зъ мнѣньемъ, будътобы сей законъ мбгъ выкликати незадоволенье межи роботниками господарскими. Наколи де суть причины до незадоволеня, то тамъ буде и незадоволенье; наколи сихъ причинъ нема, отъ якъ у насъ въ Галичинѣ по бльшбй части, то не розумѣю, якимъ свѣтомъ поправа долѣ робботниковъ господарскихъ могла-бъ выкликати соціяльне незадоволенье. Що до господарскихъ робботниковъ треба станути на иншбмъ становищи. Въ господарствѣ лишь тѝ робботники суть выставленѝ на окалѣченье, що працюють при машинахъ, и длятого лишь на нихъ обмежили мы обовязокъ убезпеченя. Слабостямъ однакожъ пбдпадають не лишь певного рода робботники, але всѣ, и якъ коли схочемо обезпечати господарскихъ робботниковъ передъ нещастями, то треба буде ихъ всѣхъ обезпечити. Въ кбнци мушу додати, що при дебатѣ надъ тымъ чисто соціяльнымъ предметомъ, де-хто непотрѣбно переходивъ на поле политичне. Выглядало то такъ, якъ бы якій смакошъ вымастивъ собѣ всѣ тарелькѝ асафетидою, щобъ смакъ поодинокихъ стравъ лучше почути.

Потбмъ перейшла палата послбвъ до спеціяльнои дебаты. (*К. б.*)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Николаєва въ Бобрецкбмъ.

Дня 1. л. лютого бдбулися въ Николаєвѣ выборы до Рады громадскои. Результатъ сихъ выборбвъ дуже сумный. За житя бл. п. о. Сосновского були тутъ иншѝ порядки, бо сей пастирь умѣвъ своимъ вплывомъ, своею енергіею а при тбмъ своимъ вродженымъ тактомъ и повагою хоронити громаду бдъ всякихъ нещасть и неславы. Коли-жъ того мужа не стало, а мешканцѣ остались безъ свого найлѣпшого пастиря и хранителя, то и все пбшло въ поневѣрки. Отъ бо на 12 радныхъ выбрано теперь 5 радныхъ и двохъ заступниковъ жидбвъ, коли давнѣйше бувъ лишь одинъ, або и жаденъ. Се лихо повстало черезъ подѣлъ нашихъ христіянъ на два таборы: на молодыхъ и старыхъ, а жиды ишли зновъ солидарно. Вправдѣ внесено протестъ до Староства, но и сей, здаеся, до нѣчого не доведе, бо старѝ все при своѣмъ позбстануть хотячи мати мѣжь радными своихъ, котрыхъ вже давно можна було пустити на ласкавщину. Зъ того роздору потерпѣла не мало и читальня, котра за житя о. Сосновского такъ красно розвивалася; не стало душѣ тай тѣло перестало жити. — Не мало причинився до упадку сего розсадника просвѣты и бувшій учитель п. Решетиловичъ, котрый по просту бдклонявъ людей бдъ читальнѣ, а то тому, що тамъ не було газетъ ёму до вподобы, а що найббльше, що тутъ захвалювано тверезбсть, котрои бнъ бувъ найббльшимъ ворогомъ.

Дня 6. л. лютого бдъѣхавъ бдъ насъ Всч. о. Зеновій Ляховичъ, котрый тутъ бдъ лѣта майже заступавъ мѣсце священика, выбираючися на постбйне проживанье до Америки. О скблько сей отець духовный въ короткбмъ часѣ здобувъ собѣ любовь мѣжь народомъ обохъ селъ, послужить фактъ, що коли нарбдъ довѣдався, що сей Всч. отець бдправляе вже послѣдну службу Божу въ нашбй церкви, то по богослуженю зъ слезами въ очехъ пращалися зъ нимъ, желаючи щасливои дороги и доброго поводженя въ новбмъ свѣтѣ, засылаючи заразомъ черезъ него поклбнъ братямъ Русинамъ, проживаючимъ въ Америцѣ.

Зъ судовои салѣ.

(*Трагика въ гумористицѣ або „хрунь“ передъ трибуналомъ присяжныхъ.*) Хто бы бувъ сподѣвався, що широко звѣстный герой агитацій выборчихъ и непереберчивый та невычерпаный въ вынаходженю всѣлякого рода неприличныхъ епитетбвъ гуморъ п. Осипа Мончаловского, редактора „Страхопуда“, удостояться той чести, що стануться предметомъ цѣлодневнои дебаты трибуналу судѣвъ, лавы судѣвъ присяжныхъ, защитниковъ, юристбвъ и фаховыхъ языкословбвъ! А однакожъ такъ сталося. П. Осипъ Мончаловскій помѣстивъ бувъ въ „Страхопудѣ“ зъ серпня 1886 р. епиграмъ пбдъ заголовкомъ „Злодушакъ — Дѣдошакови“, въ котрбмъ дорѣкае „Дѣдошакови“, що той наймився у Попеля за „хрунѧ“. Позаякъ сей бдносився ажь надто ясно до особы п. Василя Дѣдошака, адвокатского конципіента у адв. д-ра Попеля у Львовѣ, то п. Дѣдошакъ запбзвавъ п. Мончаловского передъ судъ карный у Львовѣ, а дня 12 с. м. бдбулась въ тбй справѣ головна розправа передъ трибуналомъ судѣвъ присяжныхъ и при биткомъ цѣкавыми набитбй сали. Трибуналови проводивъ сов. Голиньскій, приватный обвинитель явився въ асистенціи д-ра Табачиньского, обжалованого боронивъ д-ръ Горовицъ. По бдчитаню акту обжалованя забравъ голосъ п. Мончаловскій и почавъ звинятись, що не хотѣвъ обидити п. Дѣдошака, котрого лично не знавъ и не знае. Слова „хрунь“ не уживъ въ погордливбмъ значеню; пбдъ тымъ словомъ розумѣвъ бнъ „слугу“, бо въ тбмъ значеню чувъ бнъ тое слово, уживане въ Перемышли, де такъ называно якогось дяка (п. Мончаловскій мавъ тутъ, здаесь, на гадцѣ Хухрў, колишного закристіяна при соборнбй церкви въ Перемышли — *Ред.*). Такожъ не мавъ бнъ на думцѣ львбвского адвоката Попеля, а лишь митичного короля польского Попеля, котрого зѣли мыши, отже и „Дѣдошакъ“, о котрбмъ була бесѣда въ „Страхопудѣ“, не есть львбвскій конципіентъ адвокатскій, п. Дѣдошакъ, але якась особа митична, котрои не можна обидити. Побачивши, що пояснюванье справы при помочи польскои митологіи якось не иде, почавъ п. Мончаловскій оправдуватись въ другій способбъ. Бнъ звернувся до выданои въ минувшбмъ роцѣ у Львовѣ брошуры п. заг. „Руско-народна институція Народный Дбмъ“ и заявивъ, що слова „наймився у Попеля за хруня“ бдносивъ виравдѣ до Дѣдошака, однакожъ зновъ не до обвинителя приватного, але до якогось незвѣстного Дѣдошака, котрый мае бути авторомъ згаданои брошуры. Сего Дѣдошака злучивъ бнъ зъ именемъ короля Попеля, котрого зѣли мыши. Тымъ способомъ хотѣвъ бнъ схарактеризувати трусливбсть и боязкбсть автора згаданои брошуры, не посмѣвшого выступити передъ свѣтомъ зъ повнымъ именемъ. На жаданье одного зъ присяжныхъ судѣвъ заявивъ п. Дѣдошакъ, що сей стихъ мѣстить въ собѣ докладнѝ знамена его особы и его бдношень службовыхъ, яко конципіента у адв. д-ра Попеля. Защитникъ обжалованого не вдоволився интерпретацією п. Дѣдошака и жадавъ покликаня фаховыхъ знатокбвъ-языкословбвъ, щобы орекли, що значить слово „хрунь“. Трибуналъ прихилився до сего внесеня и бдложивъ розправу до пополудня, покликуючи рбвночасно на знатокбвъ проф. д-ра Омеляна Огоновского и проф. Омеляна Партыцкого. Пополудни розпочалась розправа переслуханьемъ знатокбвъ. По зложеню присяги збзнали оба знатоки, що слово „хрунь“ походить бдъ „хрунькати“, слова означаючого голосъ, котрый выдае зъ себе свиня. „Хрунь“ означае отже въ першбмъ значеню въ устахъ люду передовсѣмъ свиню; въ значеню дальшбмъ, метафоричнбмъ уживаеся сего слова всюды на означенье чоловѣка поступаючого нечестно, а въ послѣдныхъ часахъ по введеню пбдъ тою назвою типовои фигуры въ гумористичнбй газетѣ „Зеркало“ приняласъ тая назва въ цѣлбмъ краю на означенье чоловѣка, продаючого за грошѣ або другѝ матеріяльнѝ користи права политичнѝ, голосы, зраджуючого народну справу; „хрунь“ означае отже чоловѣка не лишь нечестного але и пбдлого и тымъ способомъ есть назвою зъобиджаючою въ высокбмъ степени. По переслуханю знатокбвъ поставивъ п. Мончаловскій внесенье, щобы брошуру п. Дѣдошака о „Народнбмъ Домѣ“ пбддати пбдъ критику знатокбвъ, котрѝ мають осудити, чи въ нѣй мѣститься здрада народа, чи отже авторъ еи заслугуе на назву хруня. Позаякъ того рода доказы закономъ не суть предвиджены, трибуналъ бдкинувъ внесенье обжалованого и поставивъ присяжнымъ судѣмъ два пытаня, зъ котрыхъ перше они заперечили а друге потвердили 10 голосами. Передъ выданьемъ выроку просивъ обвинитель приватный, щобы обжалованому приказано помѣстити вырокъ въ „Страхопудѣ“ и въ „Дѣлѣ“. Але послѣдного перелякався п. Мончаловскій такъ дуже, що моливъ трибуналъ, щобы велѣвъ ему мѣстити вырокъ въ кождбй иншбй газетѣ, лишь не въ „Дѣлѣ“. По короткбй нарадѣ оголосивъ трибуналъ вырокъ, засуджуючій п. Мончаловского на кару 10 днѣвъ арешту безъ перемѣны на кару грошеву, кошты карного поступованя и умѣщенье выроку въ „Страхопудѣ“, а коли бы сей не выходивъ, въ часописи „Миръ“. Такъ отже закбнчилася трагично гумористика редактора „Страхопуда“, а п. Мончаловскій буде теперь мати кблька днѣвъ спокбйного часу и буде мбгъ роздумати, якъ мае поступати, щобы его гуморъ не вбйшовъ въ колизію зъ закономъ карнымъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Нарады министрбвъ.*) Угорскій президентъ министрбвъ Тисса приѣхавъ минувшои суботы до Вѣдня а вчера мали розпочатися спбльнѝ нарады министрбвъ, котрѝ въ першбй линіи мають на цѣли означити часъ скликаня спбльныхъ делегацій на надзвычайну сесію. Скоро предложеня министерства вбйны о жаданбмъ бдъ делегацій кредитѣ будуть готовѝ, то нарады министрбвъ розтягнуться и на сей предметъ; формальнои конференціи однакожъ не буде. О кредитѣ, котрого мае министерство вбйны зажадати бдъ делегацій, кажуть, що бнъ не буде бльше выносити якъ 30 до 35 милібновъ. Крбмъ того прийде ще пбдъ нараду такожъ и справа коштбвъ узброеня загального ополченя, а бдтакъ зажадаеся позволеня цѣсарского на предложенье сеи справы въ парляментѣ. Предложенье се мае вже сего тыждня поступити до парламенту.

(*Зъ Парляменту.*) Палата панбвъ розпочала свои засѣданя дня 12 с. м. и займалася справою забезпеченя роботниковъ на случай калѣцтва. На сѣмъ засѣданю явилися такожъ новоименованѝ члены палаты, зъ котрыхъ Бильротъ, Льобмаеръ, Ендеръ и Францъ заняли мѣсце на лѣвици.

(*Зъ клюббвъ и комисій парляментарныхъ.*) Клюбъ нѣмецкій розбився зовсѣмъ, а „N. fr. Presse“ сожалѣючи надъ симъ фактомъ, кличе за Гайномъ, що Нѣмцямъ треба спбльнои нагайки, хочь якъ видко и та небогато помогла-бы. Нагайкою для Нѣмцѣвъ есть славяньска бльшбсть въ парляментѣ, а мимо того Нѣмцѣ не хотятся тримати разомъ. Дня 12 с. м. бдбулося засѣданье сего клюбу, котре було дуже бурливе и на котрбмъ мало що не прийшло до бійки. Засѣданье се довело до рѣшучого розрыву межи либеральною бльшостію клюбу, а антисемитскою меншостію. На попереднбмъ засѣданю поставлено именно два засадничѝ внесеня, зъ котрыхъ перше звучить: „Клюбъ нѣмецкій постановляе стояти въ теперѣшнбмъ порозумѣню зъ клюбомъ нѣмецко-австрійскимъ, але при тбмъ мусить ясно заявити рбзницю въ своихъ засадничихъ поглядахъ и цѣляхъ. Изъ згляду на интересъ Нѣмцѣвъ въ Австріи, клюбъ не думае, що стане такъ скоро въ парляментарнбй бльшости, и для того его цѣлею есть, щобы нарбдъ перенявся справою національною, а то буде побѣдою клюбу.“ Друге внесенье звучить: „Задачею клюбу есть выступати противъ всякои корупціи, де бы она не проявилась, але зъ другои стороны буде клюбъ выступати противъ всѣхъ тыхъ, що тую борбу стараються ослабити ненавистею клясъ и расы. Зъ фракцією, котра ту ненависть зробила своею политичною засадою, не хоче клюбъ нѣмецкій мати нѣякого дѣла“. Въ суботу отже постановила бльшбсть зреасумувати тѝ внесеня и поставити ще и другѝ. Такъ и сталося. Поставлено отже внесенье, що клюбъ нѣмецкій змѣнне свою ухвалу що до поступованя зъ клюбомъ австрійскимъ и розпочинае зъ нимъ переговоры въ справѣ жидбвскбй. На то пбднявся въ сали страшенный крикъ и 15 послбвъ антисемитбвъ выступили зъ клюбу. Оставшій выбрали Кноца своимъ предсѣдателемъ. Выступившій остались поки-що дикими и мають незадовго утворити новый клюбъ зъ назвою „клюбъ національно-нѣмецкій“. — Въ пбдкомитетѣ комисіи банковои поставивъ пос. Троянъ внесенье, щобы на банкнотахъ на тбй сторонѣ де есть напись нѣмецка, була такожъ и напись въ всѣхъ языкахъ краевыхъ. Сбй поправцѣ супротивився мин. Дунаевскій, хочь сказавъ, що она ему симпатична, а супротивився длятого, бо якъ сказавъ, нѣмецкій языкъ въ нашбй державѣ ужываеся найббльше и есть кождому зрозумѣлый. Поправка така выкликала-бы лишь нову проволоку въ угодѣ. Зъ такого самого погляду выступивъ противъ поправки такожъ и референтъ пбдкомитету пос. Бѣлиньскій. Говорено дальше о барвѣ банкнотбвъ, папери и якъ можна-бы банкноты що до своеи вартости найлѣпше бдрбзнити въ форматѣ и барвѣ.

(*Зъ кругбвъ дипломатичныхъ и войсковыхъ.*) До N. fr. „Presse“ доносять, що кабинетъ вѣденьскій бднѣеся зъ запытаньемъ до правительства румуньского, чи оно згодилосьбы на именованье совѣтника при амбасадѣ въ Парижи гр. Агенора Голуховского посломъ въ Букарештѣ. Правительство румуньске не зробило нѣякихъ замѣтбвъ противъ сего именованя. — Россійскій аташе войсковый при вѣденьскбмъ дворѣ, полковникъ Жуевъ, именованый на мѣсце ген. Каульбарса, приѣхавъ ще минувшои пятницѣ до Вѣдня. — Пбсля „Wiener Tagblatt“ мае бути комендантъ корпусу въ Краковѣ кн. Виндишгрецъ перенесеный до Львова а до Кракова прийде на его мѣсце архикн. Сальваторъ.

Заграничнѝ Державы.

Справа болгарска. Ще въ суботу надбйшли були вѣсти зъ Софіи, що правительство болгарске постановило було, щобы залагодити разъ кризу, приняти одного цанковиста въ складъ регентіи, але пбдъ условіемъ, що кабинеты европейскій предложать Болгарамъ такого кандидата, на котрого буде можна згодитись. Теперь же надходять вѣсти зъ Константинополя, що переговоры, якѝ пбдъ проводомъ вел. везира велись мѣжь болгарскою депутацією а Цанковомъ розбилися. Ходять навѣть вѣсти, що депутація болгарска мала одержати бдъ свого правительства приказъ, щобы перервала всякѝ дальшѝ переговоры и вертала назадъ до Софіи. Вѣденьска праса вказуе на то, що въ справѣ болгарскбй настали-бы теперь великѝ трудности, наколи-бъ поза Цанковомъ стояла дѣйстно Россія. До „Pol. Corr.“ доносять, що въ кругахъ Порты настало теперь велике негодованье на Цанкова, котрый недавно ще заявлявъ досыть щиру охоту до компромису, а теперь знову такъ упираеся при своѣй програмѣ, що не хоче нѣчого и чути о якихсь уступствахъ. Здаеся, що коли-бъ Цанковъ не змѣнивъ свого поступованя, то Порта готова его поминути и вести дальше переговоры безъ него. Въ загалѣ становище Порты супротивъ Болгаріи маe бути теперь дуже прихильне. То мало зробити въ Софіи такъ добре враженье, що правительство болгарске поручило своему представителеви въ Константинополи, Вулковичеви зложити подяку болгарского правительства. — Правительство турецке мало заказати болгарскимъ официрамъ ворохобникамъ проживати въ Адріянополи и Мустафа-паша. — Членъ регентіи Живковъ объѣздивъ теперь Болгарію, а нарбдъ принимавъ его всюды зъ великимъ одушевленьемъ. По цѣлбмъ краю завязуються теперь комитеты, котрыхъ задачею есть не допустити до ворохобнѣ, котру хотять выкликати цанковисты и заграничнѝ агитаторы. — Правительство болгарске повѣдомило представителѣвъ державъ европейскихъ въ Софіи о увязненю панѣ Папасоглю и о еи мисіи въ Болгаріи.

Россія. Бдъ якогось часу надходять чимъ разъ частѣйше вѣсти, що россійске правительство закуповуе великѝ масы провіянту для войска. Такъ подаютъ россійскѝ газеты, що въ кіевскбмъ округѣ военнбмъ розписано теперь доставу на 47.848 четвертей муки и 801 четвертей кашѣ для войска, котре гарнизонуе на Волыни и Подблю. Подббнѝ доставы розписано и въ другихъ округахъ военныхъ. — О бдношеняхъ Россіи до Франціи каже „Нов. Время“: Франція не може думати, що на случай еи вбйны зъ Нѣмеччиною Россія вмѣшаесь безпосередно; але на строгу неутральность може Франція числити. Россія вже не верне до политики зъ 1870 р., бо сильна Франція есть зовсѣмъ въ еи интересѣ. Мы — каже „Нов. Время“ — не дамо Нѣмеччинѣ нѣ найменшои причины на случай борбы зъ Францією попхнути себе до якого збройного конфликту зъ Австріею або Англіею.

Румунія. Парляментъ румуньскій ухваливъ всѣми голосами противъ одного кредитъ въ высотѣ пять милібновъ на доповненье узброеня арміи. Въ дотычнбмъ мотивованю пбднесено, що Румунія въ наслѣдокъ свого географичного положеня есть въ такбй ситуаціи, що мусить конче добре узброитись, коли мае дбати о свою свободу и независимбсть. — Вѣсть, що часть арміи румуньскои мала бути поставлена на стопѣ военнбй, есть неправдивою.

НОВИНКИ.

О. Яковъ Загайскій,

членъ Чина св. Василія Вел., выслуженый протоигуменъ, протоконсультъ Чина, бувшій игуменъ монастыря и директоръ гимназіи въ Бучачи, бдзначеный золотымъ хрестомъ заслуги ордера Францъ Іосифа I. зъ короною, почетный горожанинъ мѣста Бучача, упокоився въ Дрогобычи дня 8 лютого по короткбй недузѣ въ 47 роцѣ священьства а 72 роцѣ свого честного и трудолюбивого житя.

Въ покбйнбмъ стратили оо. Василіяне мужа, котрый черезъ довгѝ лѣта бувъ окрасою чина и ревно трудився для добра своеи церкви и краю. Въ пятьдесяти и шѣстьдесяти рокахъ бувъ бнъ директоромъ бучацкои гимназіи. Часы тіи стоять еще живо въ нашбй памяти. Монастырь бучацкій, розпоряджаючи тогды красными силами монашими, удержувавъ гимназію на высотѣ, яка чинови всяку честь приносила. Ученики бучацкѝ, приходячи зъ высшихъ клясъ въ сусѣдній гимназіи, импонували своими вѣдомостями; тому то й бддавали родичѣ зъ довѣріемъ туды свои дѣти, и дуже много маемо у насъ людей по рбзныхъ становискахъ, котрѝ свои науки въ Бучачи побирали. — Опбсля бувъ выбраный на протоигумена, а ослабши на силахъ, осѣвъ въ монастыри у Львовѣ и сповнявъ урядъ протоконзультора чина. До своеи церкви и народу бдносився бнъ зъ щирою преданностію, и зъ глубокимъ жалемъ выражався о сумнбмъ замаху, якій довершено на чинѣ. Покбйный заявлявъ передъ своими знакомыми явно, що сей замахъ довершено власне тогды, коли чинъ мавъ приступити до выбору нового протоигумена и забирався до переведеня реформы чина о власныхъ силахъ; що цѣлый замахъ бувъ лишь интригою одного чоловѣка и Єзуитбвъ, що предложенье реформы черезъ Єзуитбвъ сталося черезъ теперѣшного протоигумена безъ вѣдомости протоконзультбрвъ (котрѝ пбсля устава довжнѝ були давати на все свою апробату), що навѣть бнъ будучи такожъ протоконзультбромъ и живучи у Львовѣ, нѣчого о тбмъ не знавъ, а дбзнався допервa по довершенбмъ фактѣ, що тому цѣла справа була неправно противъ устава переведена. Зъ переселеньемъ однои части новиціяту зъ Добромиля до Львова не стало для покбйника мѣсця у Львовѣ и бнъ перенѣся до Дрогобыча, де и померъ. Честь его дѣяльности и вѣчна ёму память!

— **Редакторъ „Дѣла“, п. Иванъ Белей** перебувши тяжку недугу маеся вже лѣпше. Горячка зовсѣмъ уступила але загальна нембчь, вымагае ще довшого часу бдпочинку и супокою.

— **Товариство „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** устроюе въ суботу дня 19 л. лютого с. р. въ власнбмъ льокали (ул. Скарбкбвска, Ч. 2 I поверхъ) забаву зъ танцями. Стрбй визитовый. Вступъ на забаву 50 кр. бдъ особы. Билетбвъ дбстати можна въ льокали тов. „Руска Бесѣда“ або въ тов. „Академичне Братство“ ул. Хоружина ч. 11). Запрошеня вже розбсланѝ. Хтобы не одержавъ запрошеня а желавъ-бы собѣ взяти участь въ забавѣ зволить ласкаво зголоситися въ тов. „Руска Бесѣда“.

— **Поминальнѝ богослуженя.** Въ Станиславовѣ бдбудеся поминальне богослуженье за упокбй бл. п. Евгенія Желехбвского дня 18 л. лютого о 9 год. въ соборнбй церкви, на котре запрошуеся симъ знакомыхъ и почитателѣвъ покбйного. — Въ Тернополи бдбудеся въ середнбй церкви дня 9 (21) лютого о 9 год. рано поминальне богослуженье за упокбй бл. п. Гавріила Горецкого, помершого въ Илавчу, на котре запрошуеся всѣхъ вѣрныхъ.

— **Загальный збборъ Читальнѣ при церкви св. Михаила въ Комарнѣ** бдбудеся въ недѣлю мясопустну т. е. 20 л. лютого (а не 13 лютого, якъ хибно було подано въ однбмъ зъ попереднихъ чиселъ нашои часописи) о 5 год. вечеромъ. Збборъ закбнчиться музикально деклямаційнымъ вечеркомъ, на котрый маемо часть запросити всѣхъ приятелѣвъ нашои Читальнѣ. — Бдъ Выдѣлу Читальнѣ: *Олекса Пеленьскій*, голова; *Дмитрій Ольховый*, секретарь.

— **Читальня въ Купчинцяхъ** устроюе дня 20 л. лютого вечерокъ музикально-деклямаційный при участи славно звѣстного хору и оркестры зъ Денисова. Вп. П. Т. земляковъ проситься о участь. За Выдѣлъ: *П. Думка*, голова.

— **Въ справѣ вандрбвки рускихъ спѣваковъ за границю** довѣдуемося бдъ п. Нагбрного слѣдуюче: Въ минувшбмъ роцѣ була ся вандрбвка майже приготовлена, однакожъ зъ уваги на грошеву справу якъ такожъ зъ уваги и на те, що власне минувшого лѣта выбрався бувъ на таку вандрбвку до захбднои Европы звѣстный россійскій хоръ Славяньского, бдложено выконанье сего проекту на сегорбчне лѣто. — Теперь дѣло тое стоить такъ: Хоръ майже комплетный, всѣ голосы обсаджены доборовыми и вправными силами, успособленье участниковъ якъ найлучше. Въ програму концертбвъ ввбйдуть пѣснѣ народнѝ, а костюмы гуцульскѝ. Наколи не перешкодить тому яка несподѣванка, бдъ спѣваковъ незалежна, розпбчнеся вандрбвка въ першихъ тыжднихъ сегорбчныхъ вакацій.

— **До Денисова** на науку спѣву до о. Витошиньского удалися сего року зъ Сокальщины, щобы могли по укбнченбй науцѣ нотный спѣвъ въ своихъ мѣсцевостяхъ завести, изъ Сѣлцябелзкого Иванъ Горощукъ и Василь Сковронъ на власнѝ кошты а дякъ зъ Тартакова на кошты церковнѝ. Щисть имъ Боже въ науцѣ.

— **Въ справѣ загального ополченя** рѣшила львбвска мѣска рада на внесенье радного п. Нѣмчиновского слѣдуюче: „Президія магистрату зволить выслѣдити привилегіи львбвскихъ мѣщанъ, о скблько они зостали затверджены австрійскими монархами, передовсѣмъ же уступъ о привилегіи, силою котрои львбвскій мѣщанинъ обовязаный, на случай загального ополченя, належати до милиціи мѣста Львова, такъ для его обороны якъ для публичного безпеченьства въ тбмъ мѣстѣ. Коли тая привилегія существуе и не зостала знесена черезъ уставу о загальнбмъ ополченю, внесе президія магистрату, въ имени рады мѣста Львова, де слѣдуе, щобы всѣ мѣщане належали выключно до милиціи мѣста Львова и не придѣлялися до кадръ, выходячихъ по-за границѣ мѣста. Коли же устава знесла ту привилегію, то треба внести петицію до Рады державнои, въ цѣли ухваленя додаткового уступу до уставы о загальнбмъ ополченю, въ мысль высше наведеного уступу“.

— **Помершій недавно президентъ Буковины** бр. Алезани походивъ зъ убогои сельскои родины въ Дальматіи и наставъ президентомъ Буковины въ часѣ, коли бр. Пино именованo президентомъ въ Трієстѣ. Алезани звернувъ на себе увагу ще яко молодый урядникъ въ Кривошии надъ заливомъ котарскимъ, де вѣвъ переговоры зъ ворохобниками. За президентуры Алезаніого прийшли буковиньскѝ Румуны до великои власти, бо покбйникъ бувъ великимъ противникомъ всѣхъ Славянъ въ загалѣ. Якъ бдносився бнъ до Русинбвъ, се звѣстно загально а показалось найлѣпше при справѣ кбцманецкои гимназіи, коли не хотѣвъ навѣть приймити депутаціи вбйтбвъ въ сѣй справѣ. Алезани бувъ причиною многихъ неудачь буковиньскихъ Русинбвъ.

— **При доповняючихъ выборахъ** до пбдгаецкои Рады повѣтовои выбраный зъ групы бльшои посѣлости Фр. Стобецкій, управитель почты и властитель реальности въ Пбдгайцяхъ.

— **Черновецка „Gazeta Polska“** буде знову выходити, бо кавцію за ню вже зложено а редакція заосмотрилась въ потрѣбныѝ фондъ до дальшого веденя сеи часописи. Найблизше число „Gaz. Polsk-oи“ маe вже появитися въ въ четверъ.

— **Вѣче жидбвскихъ рабинбвъ и чудотворцѣвъ**, котре бдбулося минувшого мѣсяця у Львовѣ, кидае дуже цѣкаве свѣтло на внутрѣшнѝ бдносины жидбвского елементу въ Галичинѣ, на внутрѣшнѝ функціи того сильного организму, котрый для пбддержаня себе вытягае тблько жизненныхъ сокбвъ зъ окружаючои его суспбльности. Вѣче тое було продовженьемъ дѣяльности партій жидбвскихъ старовѣрцѣвъ, зъорганизованои въ 1878 помершимъ недавно рабиномъ краковскихъ ортодоксбвъ Симеономъ Шрайберомъ, котрый выкликавъ мѣжь жидами-старовѣрцями сильну реакцію супротивъ проявляючого-ся середъ жидбвскои суспбльности нахилу до европейскои культуры и поступу и заснувавъ въ тбй цѣли товариство ортодоксбвъ пбдъ назвою „Махзіка Гадасъ“. За иниціятивою сего товариства бдбулися вже два вѣча рабинбвъ, одно въ мартѣ р. 1882, на котрбмъ проявилося стремленье пбддати всѣ конфессійнѝ жидбвскѝ справы пбдъ необмежену власть рабинбвъ, друге въ р. 1883, на котрбмъ Шрайберъ и его товаришъ рабины кинули клятву на всѣ поступовѝ жидбвскій корпораціи и одиницѣ. Въ тую справу вмѣшалась державна прокураторія, однакъ карне поступованье перервала нагла смерть Шрайбера. Зъ смертію проводиря не остигла горячкова дѣяльность товариства „Махзіка Гадасъ“. Оно розписало въ грудни 1886 въ органѣ своѣмъ, называючбмъ-ся такожъ „Махзіка Гадасъ“ вельми фанатичну бдозву до всѣхъ жидбвъ, скликаючи ихъ на нове вѣче. Бдозва кидае громами на поступовыхъ жидбвъ, намѣряючихъ предложити радѣ державнбй чотыри жаданя що до реформы жидбвскихъ конфесійныхъ бдносинъ, а именно: 1) щобы всѣ рабины мусѣли кбнчити передъ тымъ публичнѝ школы, 2) щобы знесено всѣ хайдеры, 3) щобы не вбльно було безъ призволу мѣсцевои зверхности жидбвского збору уряджувати божниць и домбвъ молитвы и 4) щобы для жидбвскихъ религійныхъ справъ заведено консисторію и пбддано пбдъ еи власть всѣхъ рабинбвъ. Всѣ тѝ проекты называються въ згаданбй бдозвѣ ангелами смерти, котрыхъ насылаютъ на таборъ Израиля его смертнѝ вороги, щобы знищити вѣру его и розъединати его сынбвъ. На вѣчу, котре бдбулося пбдъ проводомъ славного рабина зъ Белза, уложено нову бдозву, котру пбдписало 34 рабинбвъ. Бдозва тая накликуе всѣхъ галицкихъ жидбвъ, щобы беззглядно слухали приказбвъ „президента надъ президентами св. товариства „Магзіке Гадасъ“ быстрого равві и Гаона, свѣтлого и вельможного магната и потомка святыхъ, Лійба Соффера, рабина въ Дрогобычи“, а такожъ взываe вѣрныхъ до завязуваня численныхъ филій сего товариства. Кромѣ сеи бдозвы рѣшило вѣче всѣми силами агитувати мѣжь жидами противъ введеню новаторствъ поступовыми жидами и протестувати громадно адресами и депутаціями. До сеи цѣли завязано центральный комитетъ пбдъ проводомъ дрогобыцкого рабина и розписано складки мѣжь жидами цѣлого краю.

— **Страхъ передъ вбйною.** Въ Олеську обходивъ сими днями — якъ доноситъ одна польска газета — тамошный священикъ рускій свои именины. Коли численно збранѝ гостѣ сидѣли за столомъ и якъ разъ пбдносили тоасты въ честь священика, вытягнули прихожане моздрѣ зъ церкви и дали кблька сальвъ на „многая лѣта“ свому душпастиреви. Гукъ моздрѣвъ, що роздався несподѣвано по мѣстѣ перестрашивъ такъ тамошныхъ жидбвъ, що они почали кричати: Gewalt! die Russen sind schojn da! Треба було богато труду, щобы успокоити переляканыхъ сынбвъ Израила.

— **Нещастнѝ случаѣ.** Въ Тысьменици умерла нагло Марія Кузѣвъ выпивши надто богато горѣвки. — Въ Мшанѣ нов. городецкого упала налогова пѣячка Анна Дахновичъ вертаючи въ нетверезбмъ станѣ домбвъ до 10 метрбвъ глубокои керницѣ и утопилася.

— **Атентатъ на спѣвачку.** Въ часѣ выступу знаменитои спѣвачки Аделины Патти въ театрѣ въ Санъ-Франциско намѣривъ 71-лѣтный старець Джемсъ Геджесъ выконати на спѣвачку атентатъ при помочи динамитовои бомбы. Бомба експлодувала однакъ ще передъ тымъ, закимъ бнъ встигъ еи кинути на спѣвачку и покалѣчила сильно его самого. Въ театрѣ зробилось велике заворушенье, по хвили однакожъ всѣ успокоилися и Патти спѣвала дальше. Причина атентату незвѣстна.

— **Такожъ закладъ!** Лордъ Карлингтонъ за-

ложився зъ своими товаришами, що въ протягу чотирохъ днѣвъ выкурить тысячь штукъ гаваньскихъ сигаръ. Почавши курити дня 25 сѣчня рано, выкуривъ онъ дѣйстно до вечера 28 сѣчня тысячь штукъ сигаръ и выгравъ тымъ способомъ закладъ.

— **Зима въ Єгиптѣ.** Въ єгипскомъ мѣстѣ Кенегъ надъ Нилемъ упали великій снѣги и перелякали немало тамошныхъ жителѣвъ, не привыкшихъ до того рода появъ природы.

Вѣсти зъ Еп. Премыскои.

Въ припозицію на парохію Вязовниця дек. ярославского принятій оо.: І) Журавецкій Григорій, ІІ) Масляникъ Антоній, ІІІ) Грицкевичь Іоанъ; въ списѣ: 4) Гандякъ Михаилъ, 5) Яремкевичь Александеръ.

Каноничну институцію на парохію Ганчова дек. бѣцкого одержавъ о. Іоанъ Литыньскій, тамошный завѣдатель.

До каноничної институції на парохію Монастырець дек. горожаньского завозваный о. Михаилъ Калимонъ, тамошный завѣдатель.

Введеній оо.: Скородыньскій Тадей яко парохъ въ Скоповѣ дек. порохницкого; Литыньскій Миронъ яко експозитъ въ Речичанахъ дек. судововишеньского; Очабрукъ Алексѣй яко сотрудникъ парохіи въ Потеличи.

Посмертній вѣсти.

✝ **Олена зъ Винницкихъ Вергунова**, жена гр. к. сотрудника въ Монастырискахъ, упокоилася дня 6 л. лютого 1887 р. Вѣчна єи память!

Наука, штука и литература.

— **„Буковина й Русины“.** Подъ тымъ заголовкомъ подыбуємо въ сѣчневомъ выпуску „Вѣстника Европы“ доволѣ объемисту працю п. А. К. про Буковину и про житье тамошныхъ Русиновъ. На вступѣ дає авторъ короткій географичный и статистичный поглядъ, одтакъ згадує про буковиньскій религійный фондъ, одношеня грунтовои власности, промыслъ, вкінци трактує доволѣ широко справу народного одрожденя буковиньскои Руси и єи борбы зъ румунизацією.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для бѣдныхъ ученикові** рускои гимназіи прислали: Кн. Романъ Чарторыйскій зъ Конычинець 10 зр.; д-ръ Бучиньскій зъ Станиславова 1.50 зр.; о. Боднаръ зъ Свистѣльникъ 1 зр.; о. Левицкій зъ Рунгуръ 10 зр.; о. Мелницкій, вицеректоръ гр. кат. семинаріи духовнои 2 зр.; п-ѣ Текля Небыловець зъ Перегоньска 2 зр.; п. Комарницкій зъ Богородчанъ 1 зр.; о. Ст. Качала 2 зр. — Дирекція складає симъ въ имени молодежи сердечну подяку и желає всякого добра тымъ, що памятають на нашу бѣдну молодѣжь. — *Василь Ильницкій.*

— **На внутрѣшне устроєнье гр. кат. церкви** въ Довгополи (Кимполюнзѣ) на Буковинѣ прислали Впр. оо.: Т. Лѣсевичь, деканъ коссовскій и парохъ въ Кутахъ старыхъ, изъ зобраныхъ въ церкви складокъ 6 зр.; В. Кисѣлевскій, пар. въ Товмачику 4 зр.; В. Каргутъ, пар. въ Пилипчу, зъ акафисту 2 зр. 80 кр.; І. Шмигельскій, пар. въ Балинцяхъ, изъ зобраныхъ въ церкви складокъ 5 зр.; А. Зубрицкій изъ Сокаля одъ Н. Н. 1 зр.; д-ръ І. Мелницкій, вицеректоръ дух. сем. у Львовѣ 3 зр.; І. Кобляньскій, деканъ и парохъ Коломыйскій, изъ складокъ въ церкви 2 зр. 30 кр.; И. Дольницкій, спиритуальный гр. к. семинаріи у Львовѣ 2 зр.; Е. Дрогомирецкій, пар. въ Княжи 2 зр.; Ф. Кмицекевичь, вицедеканъ коломыйскій и парохъ въ Семаковцяхъ 2 зр.; І. Глѣбовицкій, завѣд. въ Тройци 1 зр. 30 кр.; И. Курнякъ, пар. въ Карловѣ, изъ складокъ въ церкви 2 зр. 50 кр.; І. Христофоліменосъ, пар. въ Пасѣчной 1 зр.; Вп. п-ѣ Т. Небыловець, жена пароха въ Перегонску и братство церковне тамъ-же по 1 зр. — За тій великодушній жертвы сердечно дякуємо и просимо щирорускихъ патріотовъ о дальшу братню помочь. — Одъ гр. кат. комитету приходского. — *Я. Сербинскій* завѣдатель капеляніи и предсѣдатель комитета. Члены комитету: *Ю Кобылянскій*, ц. к. секретарь повѣтовый; *И. Сънкевичь*, канцелистъ; *М. Ткачь*, *И. Шелетъ*, господарѣ; *Н. Бобрыс* заробникъ.

— **Жертвы на будову церкви въ Козовѣ.** Єго Величество Цѣсарь благоволивъ жертвувати 200 зр.; Выдѣлъ краевый 200 зр.; ВПреосвященный Митрополитъ Сильвестеръ 40 зр.; Достохвальна Рада повѣтова въ Бережанахъ 300 зр.; о. Дудровичь зъ Будилова 2 зр.; о. Іосифъ Витошиньскій зъ Денисова 2 зр.; Вп. сов. двору Іоанъ Литыньскій 20 зр.; о. Іоанъ Любовичь зъ Острова 1 зр.; о. Лужницкій зъ Жукова 1 зр.; Братство церковне зъ Глубочка коло Тернополя 5 зр.; Братство церковне въ Лапшинѣ 5 зр.; о. Фіялковскій лат. парохъ зъ Будилова 1 зр.; о. А. Слоневскій зъ Кривого 2 зр.; Братство церковне въ Товстомъ 2 зр.; о. П. Мелешкевичь въ Окнѣ 5 зр.; Братство церковне въ Урманю 5 зр.; Братство церк. въ Дмуховцы 5 зр.; о. Єзьерскій зъ Глещави одъ себе 40 кр.; одъ братства церковного мужеского 1 зр.; одъ братства церковного сестричого 50 кр.; Отець Кобыляньскій зъ Подгорокъ коло Калуша 2 зр.; Вп. Т. Белоусъ, директоръ гимн. въ Бохни 1 зр.; о. Августинъ Дольницкій зъ Корсова 4 зр.; о. Каратницкій, пар. Солукова 50 кр.; Братство церк. зъ Суходолівъ 2 зр.; Братство церк. въ Романовѣ и Подгородищи 2 зр.; о. Іоанъ Лозиньскій зъ Горпина 2 зр.; О. Величковскій зъ Чертежа 5 зр.; Братство церк. въ Миколаєвѣ 3 зр.; Братство церков. зъ Переволочной коло Ожидова 4 зр.; о. Гр. Воєвудка зъ Голиня 1 зр.; о. Пачовскій одъ братства зъ Барщевичь 2 зр.; о. Авдыдовскій одъ церкви въ Мостищахъ 1·50 зр.; Братство церковне въ Стольску 1 зр.; Братство церк. въ Хороснѣ 1 зр.; о. А. Глиньскій зъ Рыбна одъ себе 1·50 зр., зъ складки одъ парохіянъ 1·50 зр.; о. Хоминьскій зъ Зеленого 1·50 зр.; о. Димитрый Луговый зъ Цуцылова 1 зр.; о. Софронъ Левицкій зъ Рунгуръ 10 зр.; Церковь въ Зарѣчу коло Делятына 2 зр.; о. Литвиновичь одъ прихода Пѣстынь 2·50 зр.; Достохвальный Выдѣлъ Рады повѣт. въ Бучачу 5 зр.; о. Володимиръ Голинатый зъ Витвицѣ 2 зр.; о. Яковъ Рожка зъ Микитынець 2 зр.; о. В. Каргутъ зъ Пилипча 2·50 зр.; о. Ф. Студзиньскій зъ Кипячки 1 зр.; Братство церковне зъ Березовицѣ великой 2 зр.; Іоанъ Н. зъ Н. 1 зр.; о. Н. Котлярчукъ зъ Кривенького 2 зр.; о. М. Ковбляньскій зъ Мышкова 1 зр.; Достохвальный Выдѣлъ Рады повѣтови Старе мѣсто 10 зр.; Достохвальный Выдѣлъ Рады пов. Богородчаны 10 зр.; Высокоповажный Лесандеръ Уейскій, властитель Денисова 10 зр.; о. Н. Ярымовичь зъ Ольховця 1 зр.; Достохвальный Выдѣлъ Рады повѣт. Турка 5 зр.; о. А. Грыневецкій зъ Мельница 1 зр.; Достохвальный Выдѣлъ Рады повѣт. Збаражь 10 зр.; Достохвальный Выдѣлъ Рады повѣт. Залѣщики 10 зр.; о. Фердинандъ Кмицекевичь 1 зр.; Стефанъ Михайловичь зъ Славска 1 зр.; о. Густавъ Дроздовскій зъ Кійданець 1 зр.

Павелъ Свистунъ, парохъ въ Козовѣ.

Подяка.

Страшна, сумна и незавидна постигла мене судьба. Неумолима смерть вырвала менѣ зъ родинного лона мого найбольшу и найвѣрнѣйшу товаришку, мою найдорожшу жену Олену. Въ томъ то тяжкомъ горю були для мене правдивою потѣхою численній доказы сочувства, оказаній менѣ духовными якъ и свѣтскими лицями при похоронѣ покойнои, за котрій всѣмъ складаю мою найсердечнѣйшу подяку. Особливо дякую Всч. оо. Подляшецкому, мѣсцевому пароху, Новосадови зъ Ковалѣвки, Соневицкому зъ Велеснева, Бачиньскому зъ Григорова, Евг. Гузару зъ Завалова и Рыбчаку зъ Бучача за ихъ трудъ и участь въ торжествѣ похоронномъ. Не менше дякую Всч. о. Гузару за трогательну, горку слезу зъ очей вытискаючу и до смерти менѣ не забуту мову прощальну при богослуженю, а Всч. о. Новосадови за его потѣшаюче слово надъ могилою. Спаси-Богъ и Всч. мѣсцевымъ оо. духовнымъ л. обр., т. є. кс. каноникови Туркевичеви, кс. Мурдзѣ и кс. Чайковскому зъ Бучача, котрій зъ неменшою щиростію прибули оддати покойной послѣдну прислугу. Наконець почитую собѣ святымъ обовязкомъ заявити нынѣшнымъ глубоку подяку Вп. п. Ципріяну, ц. к. директору фабрики тютюну, котрый сочувствуючи моєму горкому положенію, зволивъ ласкаво выпустити всѣхъ роботниковъ фабричныхъ для звеличаня обряду похоронного, якъ и Вп. Кернеру, мѣсцевому лѣкареви, за многій и безкористній вѣзиты лѣкарскій, несучи покойной въ часѣ недуги всяку можливу, а передовсѣмъ сумлѣнну помочь. Дякую сердечно и співакамъ мѣсцевымъ, котрій подъ проводомъ п. Сороневича своимъ жалостнымъ голосомъ менѣ одрады додавали. И братствамъ церковнымъ зъ мѣста и зъ Фольварковъ якъ и всѣмъ прочимъ прихожанамъ, а въ особенности людямъ фабричнымъ, котрій выреклися повседенного въ фабрицѣ заробку, щобы лишь зъ мною подѣлитись смуткомъ, плачемъ та невысказанымъ горемъ. Богъ Всевышній нехай Вамъ всѣмъ за те заплатить.

Манастыриска дня 1 (13) лютого 1887.

Онуфрый Вергунъ, мужь покойнои и сиротка *Володусьо*, сынъ.

Подяка.

Дня 25 л. сѣчня с. р. покликавъ Всевышній до Себе нашу найдорожшу сестру Анну Голубовску доньку бл. п. пароха въ Ломнѣ. Потѣхою горести и смутку було для насъ то искренне сочуство численно зобравшогося народа зъ сусѣдныхъ селъ Бусовискъ, Лужка и Тершова и удѣлена ѣй черезъ Всечестнѣйшого о. Григорія Василькевича, душпастиря въ Тершовѣ, послѣдна прислуга въ супроводѣ Всечестнѣйшихъ оо. А. Ильницкого, пароха въ Старомъ мѣстѣ, и Боднара, пароха въ Стрѣлбичахъ. — Тобѣ Всечестнѣйшій о. Григоріе передовсѣмъ дякуємо зъ души и серця щиро за величавый сумный обрядъ похоронный и за трогательне послѣдне слово надъ могилою бл. п. Анны. Ты Всечест. о. Григоріе своимъ поступкомъ и зъ власнои охоты поднесъ той сумный обрядъ до великости, на яку обрядъ нашь здобутись могъ — и принесъ опечаленой родинѣ слова потѣхи, за що Тобѣ єще разъ сердечно дякуємо.

Такожь дякуємо Всечест. Ильницкому и Боднареви, що своєю присутностію звеличали обрядъ похоронный. Не менше дякуємо и громадянамъ зъ Бусовискъ, Лужка, Тершова и Спаса за такъ численну присутность при похоронѣ.

Спасъ дня 10 лютого 1887.

Іосифъ Новаковскій, касіеръ добръ Спасъ, зъ женою.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купує и продає

всякій вартостній паперы и монеты

по курсѣ дневномъ.

Порученя зъ провинціи выповняє одворотною почтою безъ провизіи. 1810 57—0

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ.

Зъ днемъ 15 с. м перенѣсъ я мою одъ 47 лѣтъ истнуючу

ТОРГОВЛЮ ВУДЖЕНИНЪ

подъ фирмою

АДАМЪ ЯКУБОВСКІЙ

У ЛЬВОВѢ.

подъ числомъ 20 при ул. Галицкой

напротивъ торговлѣ п. Кароля Баллабана.

Шинки, озоры; шинки и полядвицѣ вестфальскій салями, ковбасы краковскій, смалець и солонину власного выробу.

Замовленя зъ провинціи высылаю одворотною почтою.

Дякуючи Поважной П. Т. Публицѣ за дотеперѣшне довѣрье, поручаюся и на дальше єи ласкавымъ зглядамъ.

1825 (5—5) Зъ поважаньемъ

Адамъ Якубовскій.

Исторія Скиту Манявского

вразъ зъ

Зборникомъ грамотъ, листовъ и деякихъ судовыхъ документовъ, дотычныхъ того монастиря.

Написавъ и улуживъ

Д-ръ Юліянъ Целевичь,

професоръ при ц. к. ак. гим. у Львовѣ.

У Львовѣ, 1887. Накладомъ автора.

Цѣна 1 зр.; зъ рекомандованою пересылкою о 20 кр. больше.

Достати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (п. Старжика) у Львовѣ. Можна такожь замовляти черезъ канцелярію Просвѣты або черезъ редакціи рускихъ газетъ у Львовѣ.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручає 1833 5—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Робѣтня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручає свои выробы якъ: окутье оконъ и дверей, ваги децимальній новій и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзній и має такожь на складѣ решѣтки дротяній и огородженя звычайній и орнаментовій по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 5—12

Найдешевше выдавництво

„Библіотеки музикальной“

выходить уже одъ року у Львовѣ. Доси появилося десять выпусковъ, обнимаючихъ такій музикальный матеріялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина 20 кр.
3. „Молитва“, имнъ М. Лисенка 15 кр.
4. „Зъ Окрушковъ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ съ фортепяномъ П. Нѣщиньского 25 кр.
6. „Не чужого мы бажаємъ“, дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Вахнянина 10 кр.

Дальшій выпуски друкуються уже въ Липску у Редера и обнимати будуть що-найкрасшій творы нашихъ композиторовъ. Громадна подмога всеи рускои Родины зможе користно вилынути на розцвѣтъ першого въ томъ родѣ руского выдавництва. Адресъ: Львовъ, ул. Скарбка, ч. 2.

Запрошенье до предплаты

на І. томъ

„Руского полптичн. Правотаря“

Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати подъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ,

адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Поѣзды зелѣзниць не-держанныхъ.

Зелѣз. Кароля Людвика.	ПРИХОДЯТЬ Поєзд.	Льок.	Особ.	Мѣш.	ОДХОДЯТЬ Поєзд.	Льок.	Особ	Мѣш.
Зъ Кракова:								
Въ Ярославли	2 18	2 00	4 50	6 31	9 26	6 12	10 46	10 57
„ Перемышли	3 09	3 19	5 52	7 49	3 15	3 29	4 58	6 39
„ Львовѣ (голов. двор.)	5 30	6 46	9 07	11 15			6 12 мѣш.	8 04
„ Львовѣ (Подзамче)			мѣш.		6 02		10 35	12 18
„ Краснымъ	7 00		12 14	2 15	7 08		12 39	2 40
„ Тернополи	9 15		3 58	6 17	9 23		4 14	6 47
„ Подволочискахъ	10 38		6 10	8 58				
Зъ Подволочискъ:					5 20		5 56	6 46
Въ Тернополи	6 30		8 08	8 54	6 38		8 28	9 16
„ Краснымъ	8 44		11 50	1 02	8 52		12 15	1 27
„ Львовѣ (Подзамче)	9 50		2 08	2 59			особ	
„ Львовѣ (голов. двор.)			особ		10 24	7 50	3 50	4 30
„ Перемышли	12 39	11 00	6 27	7 48	12 45	11 08	6 36	8 05
„ Ярославли	1 32	12 17	7 30	9 13	1 37	12 37	7 38	9 21
„ Краковѣ	6 48	8 20	2 33	5 07				7 58
Зъ Ярославля:								
Въ Равѣ рускій				12 44				1 19
„ Сокали				5 05				7 15
Зъ Сокаля:								
Въ Равѣ рускій				10 54				11 33
„ Ярославли				4 17		мѣш	мѣш.	
Зъ Бродовъ:		мѣш.	мѣш.			7 08	9 21	11 00
Въ Краснымъ		8 27	11 10	12 30				
Зъ Красного:						7 25	1 19	3 10
Въ Бродахъ		8 42	3 10	4 38				
Зелѣз. Львовско-Чернов.			мѣш.				мѣш.	
Зъ Львова:					6 00		12 02	10 46
Въ Станиславовѣ	9 14		6 15	5 00	9 30		6 40	5 18
„ Коломыи	10 52		9 30	8 01	10 56		9 35	8 17
„ Черновцяхъ	12 35		12 30	12 02				
Зъ Черновець:					3 04		2 55	3 18
Въ Коломыи	3 43		6 07	6 14	4 46		6 22	6 27
„ Станиславовѣ	6 01		8 50	8 51	6 16		9 15	9 09
„ Львовѣ	9 43		3 10	3 15				
Зелѣз. Угорско-Галицка.					особ		мѣш.	
Зъ Перемышля:	особ.				8 20		8 50	2 34
Въ Хировѣ	9 37		10 13	4 16	9 49		10 34	4 58
„ Лупковѣ	2 14		3 49					
Зъ Лупкова:					1 08		11 46	
Въ Хировѣ	4 56		4 09	1 46	5 04		4 17	5 10
„ Перемышли	6 13		5 38	6 48				

Числа подчеркнені въ минутахъ, означають часъ ночный (одъ 6 год. вечеромъ до 5 год 59 мин. рано). — Часъ пештеньскій (щобы одержати львовскій, треба всюды додати 20 минутъ).

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ слѣдуючого тыжня розпочинаєся друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

выдаваного заходомъ Олены Пчолки и Наталіи зъ Озаркевичевъ Кобриньскои. Альманахъ той складатися буде зъ самыхъ оригинальныхъ праць галицко- и украиньско-рускихъ женщинъ, и выйде около Великодныхъ святъ въ объемѣ 15—20 аркушевъ друку въ 8°. Мѣстити буде поезіи, повѣсти и розправы науковій. Цѣна пренумераційна установлюєсь на 1 зр. 55 кр., цѣна склепова буде подвысшена. — Предплату ажь до часу укончення друку принимає Наталія Кобриньска въ Болеховѣ, а такожь упрошений до того редакціи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручає

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочовка.

Прошу о ласкавій замовленя.

1801 20—24

„ГОСПОДАРЪ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичній статьѣ, практичній поученя и всякій информаціи дотыкаючій господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, одповѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рокъ **2 зр.**, на повъ року **1 зр. 20 кр.**

Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

Д-ръ Антоній Бергеръ

спеціялистъ хоробъ шкорныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняє адресу и высилає лѣки. 1822 5—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординація дома одъ год. 3—5

Львовъ, ул Кароля Людвика, ч 7.

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи **выдатности** есть **VAN HOUTEN-а чисте какао**, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякій иншій выробы; а чарка **VAN HOUTEN-а чистого какао** не коштує больше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь есть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштує значно менше.

Достати можна въ большихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесовъ, товарбвъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ бляшанныхъ коробкахъ по $^1/_2$, $^1/_4$ и $^1/_8$ кило netto товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесовъ, улиця Галицка ч 23. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф В, торговля деликатесовъ, пляцъ Маріяцкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесовъ, Рынокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Орменьска ч 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесовъ. ул. Хорущина ч. 6. 1231 2—15

Переспорога.

Заявляю симъ, що нѣякій агентъ, якого небудь имени, не має права побирати для мене жадныхъ больше грошей кромъ 10% задатку при замовленю. Заплачений моимъ агентамъ сумы кромъ згаданого повыше задатку не признаю рѣшучо и треба всѣ прочій грошѣ присылати просто до мене до Нового Ѣчина (Neutischein).

1832 2—2 **Каролъ Дресслеръ,**

властитель ц. к. прив. фабрики машинъ рольничихъ и лѣярнѣзелѣза въ Новомъ Ѣчинѣ.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!“

Комедія на 4 справы

Написавъ **Олександеръ Я. Конїський.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторонъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла“ Съ высылкою по-за Львовъ 32 кр. за примѣрникъ.

Феликсъ Фелиньскій

великій складъ и роботня

мужескои одежи власного выробу

у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 2.

1836 (3—4)

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентовъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцевъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мій богатый складъ такожь 1656 Вєч. Духовеньству. 65—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконую ціи точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужеской одежи гуртомъ и подробно.

Львовъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Робѣтня переплетничa

Ф. СТАРЕЦКОГО

истнуюча черезъ 11 лѣтъ у Львовѣ въ Рынку подъ ч 10

перенесена теперь

до дому подъ число 12 при улици Академичной (напротивъ Касина Мѣского)

приймає такъ зъ Львова якъ и зъ провинціи

всякій роды пер плету книжокъ якъ такожь замовленя на выробы, входячій въ кругъ роботы переплетничои

и выготовлює тій-же ретельно, скоро и по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ.

1837 (3—4)

Лишь правд съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаєся симъ правдивый

Pain-Expeller

съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 14. Львôвъ, Четверъ 5 (17 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр.
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр.

Реклямаціи неопечатаній вôльній ôдъ порта.

Поодиноке число коштує 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Розмова зъ д-ромъ Ригеромъ.

„Русскій Курьеръ“, выходячій въ Москвѣ либеральный органъ россійскои прасы, подає въ кореспонденціи зъ Вѣдня зъ 4 *л. лютого* интервью Ф. Паздирека, свого сотрудника, зъ д-ромъ Ригеромъ. Задля важности рѣчи, що становила предметъ розговору а дотыкала поглядôвъ проводира ческого народу такъ на „панславизмъ“, якъ и ôдношеня Австро-Угорщины до Россіи, подаємо ѣи майже въ цѣлости, тымъ радше, що д-ръ Ригеръ въ розговорѣ тôмъ згадавъ и про народъ рускій въ Галичинѣ, стараючись за-однымъ оправдати пасивнôсть конституційныхъ представителѣвъ народу ческого въ справѣ рускôй. Розговôръ сей кидає рôвно-жь ярке свѣтло на двоякого рода панславистôвъ россійскихъ и закулисовй роботы кн. Бисмарка, стремлячого выкликати вôйну межи Австрією и Россією.

„Чи живй ще мои приятелѣ московскій: Юрієвъ, Ниль, Поповъ и Кошелевъ? — спытавъ д-ръ Ригеръ кореспондента „Русского Курьера“. Они не фантазували о славяньскôй взаимности на поли православія и не жадали ôдъ насъ Чехôвъ, щобъ за цѣну зближеня взаимного мы зреклися всякихъ жизненныхъ пôдставъ нашого народного и политичного существованя, якъ сего хотять теперѣшній „русскіе славянофилы“ аксаковскои школы, не признаючи насъ, католикôвъ-Чехôвъ, навѣть славянами. Тая школа має и у насъ, хочь ще дуже нечисленныхъ приклонникôвъ, на чолѣ котрыхъ стоить имовѣрно и вамъ звѣстный Адольфъ Добряньскій, котрый радъ-бы насъ пересвѣдчити, шукати политичного спасенія въ православію, союзѣ зъ Нѣмцями (въ Парляментѣ) и загальнôй борбѣ зъ Поляками. Але даруйте! Чи можна и чи се розумно ôдказатись ôдъ католицизму, котрый становить у насъ, Чехôвъ, культурный елементъ, котрому маємо завдячувати, що въ короткôмъ часѣ змогли мы устроити себе яко народъ и скрѣпитись, коли противно православіе представляє поки-що елементъ зовсѣмъ противоположный. Яко такій здержуємо, стоячи въ центрѣ континенту европейского навалъ моря германьского. Вже и Поляки починають розумѣти вагу нашу въ славяньскôмъ свѣтѣ; часъ бы про-то, щобь и вашь народъ прозрѣвъ и залишивъ стрѣми въ направленю, що не лише не помагає намъ, але противно спиняє розвôй нашои національнои индивидуальности.

Наколи вы сумнѣваєтесь о пагубности вплывôвъ россійскихъ на розвôй нашого народу, то я вамъ се докажу. Коли шѣснадцять лѣтъ тому назадъ мы при нашихъ усильныхъ стараняхъ и благосклонности министерства гр. Гогенварта о мало-що не достигли того, щобы корона признала намъ „Фундаментальній законы“ до ôдновленя „ческого королества“, то хто головно розбивъ се дѣло? Нѣмцѣ австрійскій и заграничній пôдняли крикъ, Мадяре старались такожь всѣми силами збити насъ зъ сего становища, але все то не стануло-бы намъ на перешкодѣ, получити Чехи, Моравію и Шлескъ въ политичный славяньскій организмъ, якъ бы не Россія. Корона була-бъ на всякій случай потвердила нашй „Фундаменталки“, але Россія супротивилась сему офиціяльно. Я могу вамъ якъ найпевнѣйше запоручити, що Россія заявила *офиціяльный протестъ противъ обновленя королества ческого*, а мы лишились знову нѣ причѣмъ. И, бачите, мы мали на стôлько силы надъ собою, що не нарѣкали на славяньску державу, хотя она братямъ своимъ нанесла превелику шкоду. Мы забули зло, забули, що *Россія жертвувала наше добро для власныхъ интересôвъ*, боячись, щобъ за обновленьемъ короны ческои не слѣдувала *реставрація Польщѣ*. Мы радувались побѣдою Россіи въ турецкôй вôйнѣ и выслали на руки представителя московского народу, Аксакова, адресу зъ поздоровленьемъ. Але яке було наше розчарованье, коли на ту адресу одержали мы бôльше-менше таку ôдповѣдь: „Все то, панове, дуже красно, але — жаль казати— самй лише пустй слова, бо вы не „настоящіе“ Славяне, поки не исповѣдуєте православія“. Аксаковъ показався тымъ консеквентнымъ, але кромѣ своеи idée fixe не добачивъ нѣчого бôльше въ ческôмъ народѣ.

Але и о то не виноватили мы вашого народу, хотя зъ прикростію дôзнались, що межи вами а нами неможливй нѣякй формальнй ôдношеня. Межи нами ѣсть бôльше непорозумѣнь чимъ спôльныхъ интересôвъ. Мы очевидно ab iniquo не розумѣлись. Мы яко Славяне при всякôй нагодѣ заявляли вамъ платоничнй (бо нѣхто зъ нашихъ передовыхъ людей не думавъ нѣколи о асимиляціи зъ вами) чувства любови, а вы, московскій „славянофилы“ думали вже, що треба „объединить“ весь славяньскій свѣтъ. Зъ того выйшли лишь непорозумѣня. Нашь народъ въ загалѣ и именно я заѣдно пôдозрѣвались за то въ Австріи о „руссофильство“ въ ворожôмъ для Австріи розумѣню сего слова, хотя мы нѣколи въ нашихъ славяньскихъ стремленяхъ не ишли дальше по-за мною назначенй границѣ. Мы радй, що ческій народъ не останокъ великого пропавшого народу, але що ôнъ ѣсть членомъ великои славяньскои родины, до котрои належить и богатирскій народъ московскій, котрый насъ могучою рукою колись заступить. Мы готовй хôснуватись и вашою культурою, научитись вашого языка и т. д., але въ политичнôмъ ôдношеню мы можемо бути тôлько приятелями Россіи въ видѣ членôвъ австро-угорскои монархіи, наколи она буде въ силѣ обновити дружнй ôдношеня зъ нашою державою бодай въ видѣ тыхъ, якй существовали въ часѣ стрѣчи скерневицкои и кремзирскои. Керманичѣ австро-угорскои политики — можу вамъ заручитись — *не ôдкажуться* вôйти въ тѣсный союзъ зъ Россією, наколи такій союзъ дасть Австріи таке убезпеченье внѣшне, якій дає ѣй союзъ зъ Нѣмеччиною. Такій союзъ бувъ-бы навѣть одвѣтнѣйшій для обохъ имперій.

На балканьскôмъ пôвъостровѣ можна легко розграничити сферы интересôвъ политичныхъ обохъ державъ. Для Австріи лишаєся Босна, Герцоговина и Сербія; для Россіи Болгарія и Румелія. Що до нынѣшного пытаня болгарского, то вѣрю, що дѣло се покôнчиться не вôйною межи Австрією и Россією, а дипломатичною побѣдою Россіи, наколи она дѣйстно желає лише обновленя авторитету свого въ Болгаріи. Задля Болгаріи не будемо дертись зъ Россією, наколи керманичѣ вашои и нашои политики устояться противъ пôдъущень нѣмецкого канцлера, котрый нарочно полохає Европу вôйною австро-россійскою, щобъ дôйти до свого септенату. Ôнъ не ризикує нѣчимъ. На злучай вôйны Австріи зъ Россією має ôнъ обезпеченй плечѣ до вôйны зъ Францією. Побѣдить Австрія, то буде зломана сила Россіи, котра его бôльше полохає, якъ сила Франціи. Пôдляже Австрія, то ôнъ зликвидує собѣ нѣмецкй провинціи и тогды доперва осѣдлає континентъ европейскій, опершись одною ногою о Балтикъ, другою о Адрію, а полишаючи Россіи клопоты зъ политичнымъ устройствомъ обломкôвъ короны св. Стефана.

Нашь цѣсарь дуже миролюбивый человѣкъ, а наша монархія глядить за сильными приятелями и готова пристати до всякои державы, котра убезпечить ѣй миръ и супокôй. Бисмаркъ ôдгадавъ се и предложивъ дружбу и услуги Нѣмеччины. Отъ основа и вся исторія австрійско-нѣмецкого союза, котрый счезне, якъ тôлько высшй круги зрозумѣють, що „основа“ австрійско-нѣмецкого союза показалась фантомомъ. И я думаю, що россійскй политики мають такъ само важнй причины волѣти тѣсну дружбу зъ Австрією, чимъ союзъ россійско-нѣмецкій. Сей послѣдный союзъ надає силу лише Нѣмеччинѣ, а Россіи нѣчого не помагає. Россія безпечна, бо въ виду антагонизму нѣмецко-француского не має нѣ одного небезпечного для себе ворога. Австро-Угорщина, хочь-бы якъ зросла, не ѣсть для Россіи небезпечною въ тѣснôмъ значеню сего слова, але дружба сихъ обохъ державъ дасть обомъ народамъ поруку мира, котрый якъ тутъ такъ и тамъ ѣсть дуже на потребѣ и уменшить великій тягаръ милитаризму, выкликаного Бисмаркомъ.

Россія повинна-бы знати, що нѣхто не боиться такъ ославленого „панславизму“, якъ Бисмаркъ, котрому ôнъ представляєся въ видѣ всесторонно сильного царства россійского. И длятого лѣзе ôнъ зъ шкôры, щобы поздержати зрôстъ и розвôй сеп имперіи, не допускаючи своимъ „честнымъ маклерствомъ“ до консолидаціи политичныхъ дружныхъ ôдношень Россіи и Австро-Угорщины. Ôнъ предкладає обомъ державамъ посередництво своє не для того, щобъ усунути межи ними всякій непорозумѣня, а лише длятого, бо хоче ихъ посварити зъ собою. Страхъ передъ панславизмомъ велить ему братись за всякй средства, отъ хочь бы и за таке, якъ высылка Полякôвъ зъ всхôдныхъ Прусъ и насильна германизація Познаньщины. Ôнъ бы радъ передъ грôзною хвилею панславизму подушити въ внутрѣ Нѣмеччины всѣ небезпечнй елементы и Россіи ôдняти причину до реклямованя польскои Познаньщины. Жаль, що Россія пропустила ту добру хвилю, она могла тогдѣ за дуже дешеву цѣну купити симпатіи польского народу.

Що до насъ, то наша роля въ виду всѣхъ политичныхъ комбинацій дуже скромна. Мы ще слабый народъ, на котрôмъ спочиває трудъ крѣпити и розвивати свои національнй силы. Мы *можемо лишь сочувствовати, але не помагати Русинамъ* въ Галичинѣ, бо не хочемо и не можемо ôдказатись ôдъ *политичного союза зъ галицкими Поляками*. Мы не можемо обôйнятись за Словаками въ Угорщинѣ, бо тымъ погôршили-бъ лише ихъ трудне положенье. Въ всѣхъ нашихъ политичныхъ интересахъ мусимо числитись выключно зъ дѣйстными интересами габсбурскои монархіи и опиратись на династію, бо она ѣсть найлучшимъ союзникомъ нашого народу. Мадяре ненавидять вправдѣ Россію, але для интересу династіи и монархіи они зъумѣють запанувати надъ своими чувствами.“

Тôлько зъ интервью д-ра Ригера. Коментарь до него подамо въ слѣдующôмъ числѣ „Дѣла“.

УТРАКВИЗМЪ
въ семинаріяхъ учительскихъ.

(Дальше.)

Хто знає, якъ трудно Полякови або Жидови вложитись до поправного выраженя поточною мовою о звычайныхъ рѣчахъ, той признасть, що при такôмъ скунôмъ вымѣрѣ годинъ на предметы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, они не въ силѣ набути въ нѣмъ потрѣбнои вправы. Коли-жь розважимо, що постановы о языцѣ выкладовôмъ *de facto* остають зъ малыми вынимками лише на папери и тôлько передъ инспекторомъ бôгрываєсь утраквистична комедія ad hoc аранжована, (въ львôвскôй женьскôй семинаріи нѣ одинъ предметъ не выкладаєся по руски), дальше що предметы, призначенй для рускаго языка выкладового, переважно подбставалися учительскимъ силамъ *до языка рускаго* выкладового неквалификованымъ, то буде кождому зрозумѣло, чого стоить такій утраквизмъ, що тутъ просто пускаєся тумана, хочь оно на папери все выглядає нѣбы легально и користно. Наколи-бы нашôй Радѣ шк. кр. дѣйстно залежало на тôмъ, щобы кандидаты и кандидатки набували ôдповѣднои вправы въ языцѣ рускôмъ, якъ и польскôмъ, то була-бъ передовсѣмъ бодай поручила выкладати по руски такй предметы, до котрыхъ були силы учительскй способнй, а рускаго языка поручила-бъ учити въ бôльшôмъ а бодай въ рôвнôмъ числѣ годинъ, якъ языка польскаго. Бо-жь лекше набути кандидатови потрѣбнои вправы въ языцѣ польскôмъ, въ котрôмъ учиться, якъ видимо, но польски всѣхъ предметôвъ (зъ вынмкою языка рускаго, а лише *декуда* — математики, природнои исторіи и господарства — и то лише въ 2-охъ найвысшихъ клясахъ), хочьбы науку языка польскаго зменшено на 3 а навѣть на 2 годины. Дотеперѣшный розкладъ однакожь указує, що тутъ о щось бôльше ходило, якъ о рôвну вправу въ языцѣ польскôмъ, якъ и рускôмъ.

Видно се змаганье Рады шк. кр. и зъ того, що выклады рускй математики, природнои исторіи и господарства мають ôдбуватися доперва въ II и III кл. кандидатôвъ. Се розпорядженье супротивляєсь здоровому педагогично-дидактичному змыслу.

Образки зъ Одессы.
VIII.

Московскй роботники найбôльше занятй на пристани; они мешкають побѣля моря, на передмѣстю Пересыпъ, головно при „Московскôй улици“, де и мають окрему свою церковь „Казаньскои Матери Божои“. Тоту церковь майже що мѣсяця хтось окрадає (такъ сталось и за мого побыту въ Одессѣ). Тай оригинальна-жь буває причина крадежей. Мѣжь хлопствомъ московскимъ скрôзь розширеный забобонъ, що кожде предприємство лишь тогдѣ удаєся щасливо, коли грôшь вложеный на те предприємство походить зъ крадежи; особливо церковный грôшь має приносити якесь незвычайне щастье. Законодавство россійске числиться по части зъ тымъ забобономъ селянъ и крадѣжь, поповнену „въ добрôй вѣрѣ“, не карає такъ строго, якъ-бы она того заслугувала.

Згаданй роботники (нхъ называють всюды кацапами) ростомъ невисокй, але крѣпкои будовы — зарабляють часомъ и бôльше рубля денно. Всѣ носяться по своему звычаю: поверхъ пантальонôвъ короткй сорочки, на котрй надягають камизельки. Сорочки звычайно червонй, рѣдше иншои барвы, або вышиванй; такъ часомъ носяться и образованй Великоросы.

Кацапъ до роботы якъ-бы сотворений, праця его сумлѣнна; за те, якъ зайде на него пора, запиваєся безъ памяти такъ довго, ажь пропье послѣдню сорочку; тогдѣ арендарь, у котрого запивався, дає ему полотняный кафтаникъ, въ котрôмъ ôнъ зновъ береся до роботы и совѣстною працею назадъ розживаєся. Такъ иде попеременно, доки стає силъ и житя.

Роботники и дорожкарѣ доставляють головный контингентъ до безчисленныхъ въ Одессѣ „чайныхъ трактирôвъ“. Простй „кабаки“ (шинки) выходять все бôльше зъ моды, що ѣсть ознакою доброю, однакъ не на руку правительству, бо горѣвка до недавна еще приносила скарбови державному великаньскй доходы. Нынѣ въ одесскихъ кабакахъ подыбуються головно лишь самй салдаты.

Всюды въ шинкахъ и чайныхъ трактирахъ висить напроти дверей або въ кутѣ комнаты образъ Матери Божои; передъ образомъ свѣтиться лямпа або свѣчка.

Въ реставраціяхъ житье не дороге. Я харчувався въ „Центральнôй гостинници“ на Преображеньскôй улици, однôй зъ лучшихъ, и плативъ за обѣдъ 70 копѣёкъ. Звычайно даютъ: „супъ“ або „малороссійскій“ (бѣлый) борщь*), якусь рыбу, печеню и чорну каву (або морожене). Ѣсть що ѣсти. Въ поменшихъ реставраціяхъ дôстане обѣдъ (чотыри „блюда“) за 50, и навѣть за 40 коп. За хлѣбъ до стравы нѣгде не платиться.

Якійсь Одесситъ, що бувъ у Львовѣ, жалувався въ одесскихъ газетахъ на незвычайне обдирство львôвскихъ реставраторôвъ. — Яке то мѣсто Львôвъ! кликавъ ôнъ насмѣшливо: тамъ за „супъ“ плати окремо, за мясо зновъ окремо, за хлѣбъ еще разъ окремо. Одно лишь промовчавъ одесскій туристъ, що „супъ“ у Львовѣ стоить 5 центôвъ, а въ Одессѣ 20 копѣёкъ, и що мясо, яке даютъ въ Одессѣ до росолу, сама лишь товщь або обрѣзки, котрыхъ нѣхто не ѣсть.

Одна рыба въ Одессѣ дуже дешева. Рѣки (якъ Днѣстеръ, Днѣперъ, Богъ) передъ вливомъ до Чорного моря богатй въ воду и такъ въ нихъ, якъ и въ ихъ притокахъ, множество всѣлякихъ рыбъ. Ловленй рыбы дôстаються найперше до Одессы, а зъ ôдтамъ и въ иншй стороны Россіи. Морскй рыбы въ бôльшôй части не уважаються добрыми для ѣды.

Велика выгода для мешканцѣвъ Одессы въ тôмъ, що при реставраціяхъ, зъ надвору, вывѣшують таблицю зъ выписаными стравами, якй будуть на обѣдъ. Любителѣ „супа“ або „бычкôвъ“ можуть що-день найти добрый выбôръ для себе.

Морскихъ (зимныхъ) купалень ѣсть въ Одессѣ подостаткомъ, головнй находяться въ пристани, на дачи Ланжерона и на Малôмъ фонтанѣ. До купелей въ пристани сходиться зъ Николаѣвского бульвару по выгôдныхъ камѣнныхъ сходахъ. Купальня ѣсть власностію мѣста и має два ôддѣлы (въ однôмъ платиться 5 коп., въ другôмъ 10 коп. — вразъ зъ простираломъ). Слуги купальнѣ суть заразомъ членами „Общества спасанія на водахъ“, тому нема що боятись, хочь-бы поплывъ на найбôльшу глубину. Для неумѣючихъ плавати вызначена перегородка; ту вода, якъ звычайно при березѣ, менше чиста — купѣль не має вже тои силы, якъ дальше середъ моря.

Менѣ въ загалѣ купѣль въ пристани не подобалась, — вода, якъ въ кождôй затоцѣ, надто супокôйна, слабо ôдевѣжуєсь приплывомъ властивои воды морскои; до того-жь въ пристани ôдбуваються всѣлякй роботы на кораблях, въ воду падає богато нечистоты, трѣсокъ, смолы — що все плыне ôдтакъ до берега, отже дôстаєсь и до купальнѣ. Часто на корабли пукне або розбѣєся яка бочка зъ нафтою або керосиномъ, а за годинку, двѣ, вже вся поверхня купальнѣ покрыта грубою верствою товщи. Еще-жь въ дуже горячй днѣ вода при березѣ за-для слабого ôдплыву ажь жовта — она, якъ по запаху можна замѣчати, очевидно псуєся, гниє. Не богато хôсна зъ такои купели!

До купальнѣ Ланжероновскои веде окремый трамвай зъ улицѣ Почтовои. Тамъ такожь два ôддѣлы купальнѣ (въ однôмъ платиться 10 коп., въ другôмъ 15 коп. — разомъ зъ простираломъ). Купѣль о стôлько ту лучша, що ѣсть все свѣжій приплывъ воды, хочь зновъ вода, бьючи о береги, дуже мутна, а часомъ дôстаються сюды нечистоты зъ одесскихъ каналôвъ, зъ котрыми конечно треба освоитися. Въ Ланжероновскôй купальни дно морске дуже скалисте, треба нерухомо стояти на однôмъ мѣсци, або посуватися осторожно, щобы не покалѣчити себе на острыхъ камѣняхъ. Море тутъ вже на кôлька крокôвъ ôдъ берега дуже глубоке — мало користи для тыхъ, що не умѣють плавати, они мусять сидѣти въ прибережнôмъ болотѣ.

До купальнѣ на Малôмъ фонтанѣ веде такожь окремый трамвай (зъ улицѣ Арнаутскои). Купѣль тутъ еще найлучша, тôлько-жь що сама ѣзда треває цѣлу годину, отже треба въ часѣ спеки добре напрѣтися и богато часу стратити на ѣзду, а часомъ еще и въ купальни зъ годину пождати, закимъ найдесь будка порожна. И въ тôй купальни добре лишь тому, хто умѣє плавати, бо зъ берегу задля наплыву хвиль вода мутна, а зновъ пôдъ ногами бôльшій еще брылы камѣня, якъ въ купальни Ланжероновскôй. Що хвиля бачишь тамъ людей, якъ вылазять зъ воды зъ покровавлеными ногами або руками.

Всѣ морскй купальнѣ въ Одессѣ потребують радикальнои реформы — мѣсто доси майже нѣчого не зробило. Урядженя всюды примитивнй: дно моря не вырôвнане, будки деревлянй, такъ и хитаються пôдъ твоими ногами, а простиралъ нѣхто не пере, лишь пôдсушують ихъ до сонця и зъ однои особы дають на другу. При множествѣ золотушныхъ и венеричныхъ слабостей, якй панують въ Россіи, можь докупатися не здоровля, а великого лиха.

Слушно домагаються всюды, щобъ въ Одессѣ збудовано купальню бодай о 100 крокôвъ ôдъ берега, де вода вже зовсѣмъ чиста. Для переведеня такои будовы потреба великаньскихъ выдаткôвъ, бо при значнôй глубокости не легка рѣчь пôдмурувати бôльшу просторонь до такои высоты, щобъ и не умѣючій плавати хôснувавъ зъ купели. За те доходы зъ такои купальнѣ пôднеслись-бы дуже значно и Одесса сталась-бы для цѣлои Россіи въ часѣ лѣта збôрнымъ пунктомъ для потребуючихъ лѣченя въ мори.

Температура воды морскои змѣнна; за мого побыту найнизшою була 11°, найвысшою 20°. О скôлько мѣркувавъ я по собѣ, купѣль найлучша при теплѣ 15°; чуєшь тогдѣ по купели незвычайно милый холодъ и тѣло довго ще опôсля пашѣе. При высшôй температурѣ, а особливо при 20°, ты якъ-бы зовсѣмъ не купався — назадъ зôпрѣешь, закимъ убрався.

(*Конецъ буде*).

Ом. Партицкій.

*) Нашь галицко-рускій (червоный) борщь называють всюды въ Россіи „польскимъ“. Не дивота, если на всю Одессу ледви найде 20 Москалѣвъ, котрй знають дещо про Русинôвъ въ Галичинѣ.

ви. Выходить бо такъ, що н. пр. зоологія (въ I кл.) викладаєся по польски, а мінералогія и ботаника (въ II и III кл.) має викладатися по руски. Чому-жь вже не всю натуральну исторію викладати по руски, або и физику? Чи-жь кандидатъ въ народній школѣ не буде въ тімъ положеню поясняти дѣтямъ объявы природы? Але й сама процедура утраквизму не дасться оправдати зъ педагогично-дидактичного становища. Учитель викладає н. пр. географію по польски (бо по руски не можна), а ôдтакъ має жадати ôдъ кандидатôвъ ôдповѣдей такъ польскихъ, якъ и рускихъ. Допускаєся очевидно, що кандидатъ, не чувши предмету обговореного въ рускôмъ языцѣ, потрафить ôдповѣдати поправно по руски. Се значить вымагати ôдъ кандидатôвъ подôбныхъ свойствъ, якими вызначались хиба апостолы, одержавши свыше даръ говорити всѣлякими языками.

Можна вправдѣ замѣтити на се, що учитель може поправити, навести ученика на поправне выраженье. Але-жь звѣстна загально рѣчь, що въ львôвскôй семинаріи женьскôй окрôмъ проф. Бичая, въ мужескôй окрôмъ проф. Тисовского и Партыцкого, въ станиславôвскôй окрôмъ проф. Яхна и учителя Червиньского, а въ тернопôльскôй крôмъ проф. Барвѣньского и учителя Березины, всѣ иншій або зовсѣмъ нѣякои не маютъ вправы въ языцѣ викладовôмъ рускôмъ, або владѣють нимъ недостаточно.

Мѣсце учителя може вправдѣ заступити такожь книжка учебна, зъ котрои кандидатъ може обзнакомитись зъ языкомъ выкладовымъ предмету. Однакъ се фактъ неперечный, що въ нѣ одній семинаріи учительскій не уживають рускихъ учебникôвъ навѣть до предметôвъ, котрі могли бы пôсля розпорядженя Рады шк. кр. выкладатися по руски. Выключне уживанье учебникôвъ польскихъ для всѣхъ предметôвъ має тутъ такожь своє далекосягле значенье. Поки въ рукахъ кандидатôвъ для предмету зъ языкомъ выкладовымъ будуть польскій учебники, доти буде повтарятися лише комедія, аранжована на часъ инспекціи, а розпорядженье звѣстне остане на папери.

Урядовій справозданя директорôвъ до Рады шк. кр. констатують, що кандидаты ôдбувають въ рôвнôмъ числѣ практичній лекціи въ школѣ вправъ въ языцѣ рускôмъ и польскôмъ, и тымъ способомъ набувають рôвнои вправы въ обохъ языкахъ. Коли-бъ навѣть ôдбувалися такій лекціи практичній въ рôвнôмъ числѣ въ обохъ языкахъ, то се ще не доказує, що кандидаты набули рôвнои вправы въ языцѣ рускôмъ. Окрôмъ высше згаданыхъ учителѣвъ семинарій всѣ иншій або недостаточно або зовсѣмъ не владѣють рускимъ языкомъ. Чи-жь такій учителѣ можуть кандидатôвъ научити поправно выражатися по руски въ своѣмъ предметѣ?!

Мимо того всего однакожь при кождôй инспекціи констатує инспекторъ кр., що всѣ учителѣ маютъ потрѣбну до научуваня вправу въ языцѣ рускôмъ, що кандидаты и кандидатки владѣють зарôвно вправно языкомъ рускимъ якъ и польскимъ. Такій урядовій рапорты посылають рôкъ-рôчно и директоры семинарій до Рады шк. кр., а на пôставѣ всѣхъ тыхъ справоздань рапортуєся н. министрови просвѣты и выказуєся якъ на долони, що Русинамъ не дѣєся въ семинаріяхъ нѣяка кривда, що все ôдбуваєся якъ слѣдъ, а всѣ жалобы, якій пôдносять въ тôй справѣ рускій часописи або послы, чи въ Соймѣ, чи въ Радѣ державнôй, походять лишь „ze złej woli i zapamiętałości politycznej“, якъ выражаєся одинъ зъ директорôвъ въ своѣмъ рапортѣ.

Мы позволимо собѣ задати прилюдно скромне запытанье, якій то компетентній власти выдають такій свѣдоцтва, що рускому языкови не дѣєся нѣяка кривда въ семинаріяхъ, що кандидаты и кандидатки при теперѣшнôмъ устрою семинарій выходять зовсѣмъ добре приспособленій, учити въ школахъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ, чи рускимъ? Урядове становище надає имъ неперечно право здавати урядовый рапортъ о станѣ рѣчей. Але то ще инша рѣчь, чи они компетентній судити о рускôмъ языцѣ, чи ихъ рапорты можуть мати яку вартôсть, чи они правдивій. Мы категорично заявляємо, що нѣ. Краєвый инспекторъ н. Мандибуръ владѣє лише на стôлько рускимъ языкомъ, що може о звычайныхъ рѣчахъ розмовитися зъ Русиномъ по руски, але не знає на стôлько руского языка, щобъ мôгъ нимъ поправно учити або щобъ мôгъ судити, чи хтось добре учить по руски, чи калѣчить. Директоры семинарій учительскихъ навѣть такои не маютъ вправы (директоръ Тернопôльскои семинаріи на стôлько має вправы, що й кр. инспекторъ) въ языцѣ рускôмъ. Чи-жь осудъ такихъ властей можна уважати компетентнымъ що до языка руского? Зовсѣмъ нѣ! Бо тогды можна-бъ приписати компетенцію, судити о вправѣ въ языцѣ польскôмъ выкладовôмъ, кождому Полякови, що умѣє „gadać“ po polsku. Тому всѣ реляціи писанй до Рады шк. кр. а ôдтамъ до министерства просвѣты, що кандидаты при теперѣшнôмъ устрою семинарій набуваютъ рôвнои вправы въ языцѣ выкладовôмъ польскôмъ и рускôмъ, суть просто — мистификацією.

(Конець буде.)

Про галицку бôльшу посѣлôсть та ѳи значенье въ ôдношенях нашого краю.

Sine ira et studio.

V.

„Zastaw się a postaw się“ — той аксіомъ стався неначе историчною основою домашного житя польскои шляхты, котра придержуєся ѳи ôдъ вѣкôвъ такъ мôцно, що наименше шляхтенятко не ôдступить ôдъ неи хочь-бы на одинъ малесенькій крокъ. Я знаю кôлькохъ властителѣвъ бôльшои галицкои посѣлости такъ добре наче свою власну кишеню; знаю ихъ економичный станъ, ихъ моральну вартôсть въ цѣлôй нашôй суспôльности, однакожь про тоє я не хочу згадувати, я скажу лишь, що они выѣзджаючи поза границю нашого краю та не маючи чимъ впасти въ око другимъ народамъ, отъ хочь-бы Нѣмцямъ, бо прецѣ зô собою въ дорогу не будуть брати своѣи численнои стайнѣ та псярнѣ, мѣняють паперовій банкноты зô своєю втратою на золото, котрымъ выплачують властителямъ гостинниць, кельнерамъ та рôзнымъ послугачамъ, стараючись тымъ способомъ гôдно передъ ними заявити польского графа!

Передъ кôлькома тыжднями впавъ менѣ злучайно въ руки „Dodatek“ до польскои часописи „Łowiec“; не маючи на селѣ книжокъ до читаня, я перечитавъ єго ôдъ дошки до дошки и якъ я здумѣвъ ся довѣдавшися зъ него, що нашій панове, та й то матеріяльно вже зруйнованій, удавалися на ловы ажь до Азіи. Сила ихъ тота приятнôсть коштувала, въ тоє я не буду входити; але власне тота злучайнôсть показує намъ докладно, чому бôльша галицка посѣлôсть зъ кождымъ днемъ упадає, чому давнѣйшій єи властителѣ маючи за собою историчну згадку та антенатôвъ зô славными та шумными именами уступають мѣсце на своѣй батькôвскôй земли малозначучимъ, просмѣянымъ людямъ, котрій своєю ощадностію, проворностію та економичнымъ розумомъ нынѣ выплываютъ одинъ за другимъ на верхъ населеня цѣлого краю, такъ наче олѣй на чисту воду.

Одно снѣданье по послѣдныхъ выборахъ на посла до краєвого сойму шляхтича зъ Сокальщины коштувало сотки. Ôнъ радувався тою честію, купленою собѣ ôдъ продайныхъ заступникôвъ нашого люду, тѣшився своєю побѣдою, але я чуючи такій вѣсти про него, ôдъ разу подумавъ я собѣ, що єго майно не на довго выстане на таку дорогу оплату посольского крѣсла въ нашôмъ соймѣ. А таке поступованье при кождыхъ выборахъ въ Галичинѣ сталося загальнымъ, и оно то власне такожь буває дуже часто головною причиною економичнои руины нашихъ панôвъ, котрій силомôць хотять пошитися въ послы. Ôдъ однои добродушнои, старенькои вдовицѣ панѣ-дѣдички чувъ я на свои власній ухá нарѣканя на ѳи сына посла; она сказала до мене слова, котрі менѣ завсѣгды приходять на думку, скоро лишь коли згадаю собѣ про нашій обопôльній ôдношеня въ краю— „Mój syn połowę naszego pięknego majątku przeprosłował, a drugą połowę przepytlował“, бо на млынахъ паровыхъ, котрі ôнъ побудувавъ, а котрыхъ не доглядавъ, мôцно ошвабили єго жиды захопивши въ свои руки за марній грошѣ величезній та хорошо урядженій будôвлѣ.

Ôдъ нашихъ старыхъ священикôвъ, котрі щиро занималися просвѣтою та умôральненьемъ нашого народу въ рôзныхъ сторонахъ краю, чувъ я, що найбôльше буває зôпсутый людъ при дворахъ. Такому судови не хотѣвъ я дати вѣры, думаючи, що ôнъ походить зъ чистого антагонизму; и я слѣдивъ при кождôй нагодѣ такъ житье по нашихъ дворахъ якъ такожь житье люду, котрый зъ дворомъ въ чѣмъ-небудь зносився. По довшôмъ слѣдженю дѣйсно добився я тои самои сумнои правды, яку чувъ я зъ устъ старыхъ священикôвъ. Однакожь хто-небудь мôгъ-бы мене посудити о односторонность та закинути менѣ, що я може на цѣле тото дѣло дивлюся вельми песимистично та закидаю тото дворови безъ найменшого доказу. На доказъ сказаного наведу лишь одинъ примѣръ. Въ Белзчинѣ єсть велика маєтность Хл...; була она колись власностію камеры; однакожь за часôвъ панщины купивъ єи за досыть низьку цѣну одинъ панокъ-доробкевичъ. До добръ тыхъ належавъ дуже хорошій кôлькамилевый лѣсъ. Властитель бувъ вдоволеный зъ купна, одного лишь, здавалося, не доставало єму до щастя, а се бувъ титулъ та шляхоцке назвиско. Тою гадкою нудився ôнъ, она не давала єму спати; и ôнъ постановивъ титуломъ графа та старымъ историчнымъ назвискомъ ущасливити бодай свою одиноку доньку, для котрои знайшовъ мужа въ особѣ ôдставного капитана. Теперь при богацтвѣ, при майнѣ було все и старый доробкевичъ мôгъ смѣло сказати при своѣй кончинѣ: „Нынѣ отпущаєши владико раба твоєго со миромъ, яко видѣста очи мои..“ Однакожь якъ мôцно ошибся ôнъ на своихъ правныхъ наслѣдникахъ! По смерти старого цѣлый хорошій двôръ въ Хл. гудѣвъ ôдъ балѣвъ, гостей та забавы. Та ще-бъ тото нѣчого на супротивъ того, що за кôлька лѣтъ въ цѣлôмъ селѣ статися мало. Богъ поблагословивъ капитана пятьма сынами, котрій такъ вдалися до свого батечка, наче одна капля воды до другои. За тото такъ мôцно любивъ ихъ отець, що жаднымъ способомъ не хотѣвъ ихъ дати анѣ на выхованье анѣ на науку до другихъ людей. Сыны росли, гуляючи та пустуючи, будучи пострахомъ для цѣлого села. Де-коли выбравшися до лѣса, зъ буты пôдналювали 100 до 200 стосôвъ нарубаныхъ дровъ; дымъ пôдносився въ гору, луна бухала поиадъ зеденй верхи лѣса, а наничѣ тѣшилися руиною свого власного батька. Батько не гнѣвався за то на нихъ, бо и ôнъ бувъ такій. При кôнци свого житя подѣливъ ôнъ на 5 частей свôй маєтокъ, кождому сынови выставивъ фôльварокъ та й посадивъ ихъ въ краснôмъ домôвствѣ. Незабаромъ старый померъ. Допервa теперь розпочалося житье для сынôвъ, доперва теперь розцвився рай. Въ найбôльше свято або въ недѣлю по три возы ѣхало селомъ: на однôмъ лежала бочка зъ парухою а на бочцѣ сидѣвъ паничъ та роздававъ склянкою паруху дѣвчатамъ та молодицямъ; на другôмъ возѣ пригравала музика, а на третій збирано пôдниту бѣлу челядь та ведено на фôльварки, де вечеромъ выправляно правдивій оргіи. Таке поведенье пôдкопало зô всѣмъ моральну сторону простого люду, трутило майже цѣле богате населенье того села въ обôймы піяцтва, знищило кôлканацятилѣтный горячій трудъ священика и привело майже цѣле село до руины. Та и паничѣ не могли такъ довго гуляти; за кôлька лѣтъ прогуляли они просторй добра. Три фôльварки закупили майже за безцѣнъ равскій жиды, а двôръ въ селѣ та зъ нимъ просторый 1½ милевый лѣсъ ôдкупивъ въ найновѣйшôмъ часѣ ôдъ банку львôвского якійсь Прусакъ, котрый певно на нашôй землици, зрошенôй нашимъ потомъ та нашою кровію, буде богацтвомъ набивати свою кишеню.

По декотрыхъ дворахъ кормиться величезне число неробôвъ: бонъ, покоѣвокъ, гувернерôвъ, котрі зновъ окремо до своѣи услуги маютъ льокаѣвъ та другу послугу. При такôмъ житю малій доходы зъ землѣ въ теперѣшный часъ нѣколи не можуть выстати на покрытье величезныхъ выдаткôвъ и тому не дивниця, що галицка бôльша посѣлôсть такъ само якъ нашій селяне тратить основу пôдъ своими ногами и зближаєся скорою ходою до неминучои пропасти та руины.

VI.

Похибка та байдужнôсть злучена зъ несвѣдомостію належного дѣла въ житю домашнôмъ пôдкопали економичній основы галицкои бôльшои посѣлости, а неконсеквенція, незнанье, фанатизмъ національный и религійный та грубый обскурантизмъ въ житю политичнôмъ и господарцѣ цѣлого нашого краю поклали на интересахъ та житю нашого краю чорній та глубокій раны похибокъ, котрыхъ наша олигархія, що захопила зарядъ економичный въ свои руки, не добачує въ своѣй слѣпотѣ. Бо чи-жь може краєвымъ великимъ майномъ рядити чоловѣкъ, котрый своимъ маленькимъ обшаромъ въ ôдношеню до краю рядити не вмѣє? Чи може чоловѣкъ той ратувати нашихъ селянъ и цѣлый край зъ економичнои руины, котрый не знає що то значить праця, трудъ та запопадливôсть, котрый не вмѣвъ выратувати себе зъ економичнои нужды и може на посольскôмъ крѣслѣ шукає спасенія свого, щобы колись на старôсть добитися кусничка легкого хлѣба при якôй радѣ повѣтовôй яко „podupadły obywatel“. Импотенты политичній, економичній ôдпыхають пôдъ кождымъ взглядомъ мужѣвъ науки, людей знаня та працѣ ôдъ кермы, захапуючи єи въ свои руки, але чи-жь слѣпый слѣпого вести може? Мы дивимося зô страхомъ та жалемъ на ихъ домашну господарку, мы жалуємо тои свои землѣ, котра день-въ-день переходитъ въ руки жидôвъ изъ рукъ нашихъ панôвъ, насъ лякає ихъ байдужнôсть въ тôмъ зглядѣ, котра наче острый мечь Дамокля повисла надъ головою галицкои бôльшои посѣлости и длятого нѣчого дивного, що мы зъ лякомъ дивимося и на господарку нашихъ автономистôвъ-олигархôвъ. Дай Боже, щобы властителѣ бôльшихъ посѣлостей усунули своимъ здоровымъ розсудкомъ тій причины, що найбôльше руйнують бôльшу посѣлôсть, пôзнали свои похибки та полагодивши зъ нами нашій рахунки що до національного пытаня разомъ зъ нашими здоровомыслячими людьми, станули спôльно зъ нами до пôддвигненя цѣлого краю зъ економичного упадку або бодай не кидали намъ пôдъ ноги тяжкого каменя на дорозѣ просвѣты нашого простого люду та єго матеріяльного пôддвигненя.

Сава Сливичъ.

Рада державна.

7. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 11 л. лютого 1887.

(*Конець.*) По бесѣдѣ справоздавця бôльшости пос. Бѣлиньского приступлено до спеціяльнои дебаты надъ закономъ о убезпеченю робôтникôвъ на злучай недуги.

§. 1 сего закона звучить: Всѣ робôтники убезпечені на пôдставѣ закона о убезпеченю на злучай калѣцтва, якъ такожь всѣ урядники фабричній убезпечуються такожь въ мѣру постановъ сего закона на злучай недуги. То само дотыкає такожь всѣхъ робôтникôвъ и урядникôвъ руху въ копальняхъ, котрі суть занятй при копаню застереженыхъ минералôвъ або при такихъ предпринятяхъ, котрі пôдпадають пôдъ законъ промысловый, а на послѣдокъ такожь при руху зелѣзниць и плавбѣ на середземныхъ водахъ. Законъ сей не ôдноситься до всѣхъ тыхъ осôбъ, котрі занятй суть при руху корабельнôмъ, пôдпадаючôмъ пôдъ законъ о плавбѣ на мори, або при рыболовствѣ на мори. — Пôдъ робôтниками взглядно урядниками руху розумѣються въ дусѣ сего закона такожь терминаторы, вольонтеры, практиканты и другій особы, котрі за-для нескôнченого образованя не побирають жаднои або лишь малу платню.

При сѣмъ параграфѣ забравъ голосъ пос. Гомперцъ. Ôнъ зазначивъ, що параграфъ сей єсть дивно уложеный; хто єго прочитає, то мусить подумати, що тій промысловцѣ, що суть убезпечені на злучай калѣцтва суть зовсѣмъ иншій, якъ тій, що маютъ бути убезпечені на злучай недуги, коли тымчасомъ суть то одній и тій самій люде и лишь одна часть зъ тыхъ промысловцѣвъ пôдпадає пôдъ законъ о убезпеченю на злучай калѣцтва, а законъ о убезпеченю на злучай недуги розтягаєся на всѣхъ промысловцѣвъ. Параграфъ сей говорить такожь о робôтникахъ и урядникахъ руху. Оба сій выразы не суть законно ужитій, черезъ що може повстати непорозумѣнье. Законъ обôймає не лишь робôтникôвъ въ тѣснѣйшôмъ значеню слова, але такожь и всѣхъ тыхъ, що въ загалѣ суть занятй въ промыслѣ, цѣлый персоналъ робочій въ дрôбнôмъ промыслѣ, а такожь и всѣ тій особы, що суть занятй при торговли. Друга суперечность въ сѣмъ законѣ єсть та, що ôнъ покликуєся на законъ, котрый ще не єсть правосильный и хто знає коли буде правосильный, бо можуть пройти роки закимъ законъ о убезпеченю робôтникôвъ вôйде въ житье въ Австріи. Зъ огляду на то поставивъ бесѣдникъ слѣдуючій пытаня до правительства: 1) Чи пôдъ робôтниками розумѣєсь не лишь робôтникôвъ фабричныхъ, але и всѣхъ, що суть занятй при дрôбнôмъ промыслѣ и торговли, наймитôвъ и помôчникôвъ въ найширшôмъ значеню закона промыслового? — 2) Чи пôдъ урядниками руху розумѣються такожь урядники до помочи, якъ дѣловодчики, бухгальтеры, касіеры, директоры фабрикъ и т. д. безъ згляду на высоту ихъ

БУДУЧНÔСТЬ РУЧНОГО ОРУЖІЯ СТРѢЛЬНОГО.

(*Конець.*)

Якъ же стоить рѣчь зъ рôвностію або т. зв. разанцією дороги, котру перебѣгає куля, а котра єсть другимъ средствомъ до пôднесеня доброты ручниць? Яке значенье має рôвность тои дороги и ажь до якои границѣ можна єи збôльшити?

Чимъ бôльше рôвною єсть дорога, котру перебѣгає куля, тымъ бôльшою єсть имовѣрность, що она трафить кождый предметъ данои величины въ розстайности о скôлько можна далекôй. Воякъ узброєный моднымъ карабиномъ, не єсть вже нынѣ стрѣльцемъ, а просто лишь машиною. Теперь не числять на єго розвагу и инiціятиву, не спускаються на єго добре око и певну руку, бо припускають, що ôнъ на линіи найлютѣйшого бою не буде навѣть въ силѣ наставити добре насадку на своѣй ручници на якусь розстайность и не буде мôгъ добре выцѣлити. Ôдъ него жадаєся отже, щобы лишь державъ ручницю просто передъ собою, набивавъ єи и стрѣлявъ. До такого пониманя дѣяльности стрѣльця въ огни навели досвѣды найновѣйшихъ воєнъ. Такъ найдено н. пр. пôдъ Кенигрецомъ карабины австрійскои пѣхоты, що стояла передъ неприятелемъ на 150 крокôвъ, зъ насадками на карабинахъ наставлеными на 600 крокôвъ; насадки на карабинахъ стрѣльцѣвъ, що пôдойшли були коло Гинервасеръ такъ блізько пôдъ неприятеля, що могли єго схопити руками, були наставленй на 700 крокôвъ, а на деревахъ були слѣды ôдъ куль два разы такъ высоко якъ чоловѣкъ; зъ нѣмецко-французскои вôйны звѣстній численній злучаї, зъ котрыхъ можна було пôзнати по найденыхъ карабинахъ убитыхъ воякôвъ, що они вже далеко ôдъ линіи, де рѣшалась борба, не поправляли насадокъ на карабинахъ; въ послѣдній вôйнѣ на Балканѣ показалось, що сербска пѣхота, котра розпочала огонь майже на ту саму розстайность що и артилерія, дуже часто мала насадки на карабинахъ въ рѣшаючôй хвили такъ само наставленій, якъ и зъ початкомъ битвы.

Длятого то стараються теперь загально дати воякови въ руки таке оружіе, котрого куля перебѣгає поле передъ собою о скôлько можна въ простôй линіи, а котрого наслѣдки о скôлько лишь можна не зависять ôдъ хибного выцѣленя.

Чимъ же можна збôльшити рôвность дороги, котру перебѣгає куля? Чимъ лѣпше означена пропорція межи силою, що гонить кулю, а вагою кулѣ, тымъ бôльша єсть скорôсть, зъ якою вылѣтає куля зъ цѣвки, тымъ рôвнѣйшою єсть єи дорога и тымъ дальше сягає сила оружія. Рôвность дороги можна отже збôльшити, збôльшаючи силу, котра гонить кулю, и зменшаючи вагу кулѣ. Чи єсть де границя межи тыми чинниками?

Выналодчій духъ чоловѣка стремить безъупинно до того, щобы выналти такій матеріялъ, котрый мавъ-бы ще бôльшу силу, якъ порохъ Бертольда Шварца. Змаганье се не увѣнчалось доси успѣхомъ; можна однакожь сподѣватися, що колись зъ реторты хемика выйде якась така матерія выбухова, котра зможе розвинути нечуване доси напруженье газôвъ. Таке выналденье поставить безъ сумнѣву цѣлу наукову и техничну систему нашого оружія до горы ногами и станесь новою ерою въ цѣлôй штуцѣ воєннôй, котрои переобразованье мы нынѣ ледви можемо собѣ представити. Але навѣть и въ такôмъ злучаю, коли-бъ удалось выналти таку матерію, зъ котрои маленька крыхта могла-бы и найтяжшу кулю зъ нечуваною скоростію кинути въ незмѣримый простôръ, була-бы все ще точно зазначена границя, поза котру не можна-бы збôльшити далеконосности ручного оружія стрѣльного. Перешкодою для высоко лѣтаючого духа выналодчого являєсь тутъ знову той прахъ, зъ котрого чоловѣкъ повставъ и въ котрый назадъ обернеся.

Для бездушнои пушки єсть то все одно, чи сила набою пре бôльше або менше на зелѣзній стѣны вертаючои назадъ на своє мѣсце пôдставы; для стрѣльця однакожь, котрый ручницю держить въ руцѣ, прикладає єи до рамени и такъ творить живу ляфету, не єсть то все одно, зъ якою силою бьє оружіе въ задъ. Вже сила нынѣ уживаного пороху, скоро вага карабина єсть лишь дуже мала якъ н. пр. вага англійскихъ карабинôвъ, бьє такъ сильно въ задъ, що лишь сильный воякъ може довшій часъ въ огни стояти, а слабшій натуры бояться дуже скоро дальше стрѣляти. Набôй можна-бы отже лишь тогды значно збôльшити, наколи-бъ можна збôльшити або вагу ручницѣ або выналти способъ, щобы ручниця въ задъ не била. Перше ледви єсть можливе, бо збôльшенье ваги карабина утрудняло-бы воякови походъ и свобôдне стрѣляне; друге далось-бы зробати, але всякій придумуванй въ тôй цѣли подушочки каучуковій и пружины металевій показались непрактичными.

Але чи не можна-бы рôвность дороги кулѣ збôльшити значно черезъ зменьшенье ваги кулѣ? То далось-бы въ самôй рѣчи зробити. Приймаючи меншій калиберъ и зменшаючи масу кулѣ, можна збôльшити набôй и тымъ способомъ выкликати бôльшу скорôсть початкову и збôльшити рôвность дороги. Крôмъ того меншій калиберъ може мати меншій перекрôй поперечный а бôльшу довготу кулѣ. Тонка а довга куля перемагає скорше опôръ воздуха якъ груба а коротка и проводы въ цѣвцѣ можуть єи скорше схопити якъ кулю коротку. Зъ того выходить, що куля зъ ручницѣ малого калибру перетинає воздухъ скорше и рôвнѣйше и летить точнѣйше до цѣли, якъ куля бôльшого калибру.

Зъ поступаючимъ розвоємъ ручного оружія стрѣльного бачимо для того, що и калиберъ отвору цѣвокъ зменшаєся стало. Ще до 1850 року уживалося кулѣ на 17 до 18 милиметрôвъ въ промѣрѣ, при заводженю заразъ слѣдуючихъ новыхъ карабинôвъ зменшено калиберъ на 14 до 15 милиметрôвъ, а нынѣ маютъ всѣ новій ôдзадній карабины 10 до 11 милиметровый калиберъ. Въ найновѣйшихъ часахъ старали ся конструкторы оружій выдумати минимальный калиберъ а два швайцарскій техники професоръ Гебльеръ и майоръ Рубинъ выготовили ручницѣ 7 до 8 милиметрового калибру. При пробѣ выказали сй ручницѣ бôльшу пересѣчну скорôсть початкову бôльше якъ на сто метрôвъ. Здаєся однакожь, що зъ минимальнымъ калибромъ переступлено вже и границю, яка ще ôдповѣдає вымогамъ оружія воєнного. Злій стороны швайцарскихъ карабинôвъ малого калибру, зробленыхъ для пробы, якъ такожь и карабинôвъ португальскихъ т. зв. ордонансовыхъ показались такъ великій, що справедливо побоюються, що они по-

кажуться до вôйны нездалыми. Тій злій стороны показуються насампередъ въ тôмъ, що черезъ зменшенье отвору цѣвки и сама цѣвка значно слабне и даєсь легко зôгнути; проводы въ отворѣ цѣвки можуть ôдтакъ дуже легко заткатись оловомъ а цѣвку трудно вычистити; набоѣ мусять бути дуже довгій, можуть отже дуже легко зôгнутися и черезъ то попсувати механизмъ репетєровый; напослѣдокъ треба ще и то взяти на увагу, що кулю, коли она летить, може вѣтеръ дуже легко на бôкъ заносити. Можна отже рѣшучо припускати, що збôльшенье рôвности дороги чи то черезъ збôльшенье набою чи черезъ зменшенье калибру натрафляє вже нынѣ на великій трудности.

Чи можемо отже сподѣватися, що розвôй нашого ручного оружія стрѣльного стане теперь на якійсь часъ поступати повольнѣйше, або чи и не буде мусѣвъ зовсѣмъ перестати? Певно — що можемо сподѣватись. Коли окомъ духа поглянемо на широке поле фабрикаціи оружія, то побачимо ясно тій запоры, що обмежають дальшій розвôй ручного оружія стрѣльного. Правда, — въ виду неутомимого выналодчого духа человѣка не можна поки що сказати, чи духъ той не переломить тій запоры, що нынѣ выдаються намъ непреодолимій. Певно, що тогды тій запоры не становили-бы остаточного кôнця, а творили-бъ лишь етапу на дорозѣ выналодчого духа людского и на такъ розширенôмъ видокрузѣ треба-бы глядѣти за новою запорою, що спиняла-бы сей дальшій розвôй.

платнѣ? — 3) Чи не можна побоюватись, що §. 3, пôсля котрого деякѝ предприємства обовязанѝ до убезпеченя на злучай калѣцтва можуть бути выключенѝ бдъ примусового убезпеченя, допускае такожь выключенье забезпеченя на злучай недуги?— Въ кôнци поставивъ ще Гомперцъ поправку до §. 1, котра жадае пропущеня въ нѣмъ тыхъ слôвъ, що покликуються на законъ о убезпеченю на злучай калѣцтва. — Пос. Фрид. Зисъ поставивъ знову таку поправку: Всѣ особы безъ власного капиталу оборотового и обмежени лишь на платню, мають въ мѣру постановъ сего закона убезпечатися на злучай недуги.

Президентъ палаты перервавъ на сѣмъ дебату и заявивъ, що комисiи для внесеня о палатахъ робôтничихъ и внесеня прасового вже уконституовалися; перша комисiя выбрала своимъ предсѣдателемъ пос. Адамека а заступникомъ Пленера, а друга, выбрала предсѣдателемъ пос. Махальского а заступникомъ д-ра Копа.

Опôсля поставили ще послы Катрайнъ, Цалингеръ и товаришѣ внесенье въ справѣ змѣны закона о податку домовôмъ зъ 9 лютого 1882. Рихтеръ поставивъ интерпеляцiю въ справѣ подѣлу грунтôвъ, веденого способомъ промысловымъ, а Войновичь запытувавъ, чи правительство закôнчило вже переговоры зъ угорскимъ правительствомъ о пôднесенiю маринарки торговельнои. На сѣмъ закôнчилося засѣданье.

Єще въ справѣ податку бдъ грунтôвъ ерекцiональныхъ на р. 1887.

Осторожнôсть не завадить — а все таки на мою гадку обавъ зъ причины податку на сей рôкъ нема. Щобы лекше порозумѣтися, выходжу зъ того самого заложеня, що вы. Именно допускаючи, що дохôдъ якоись капелянiи чистый може выносити 130 зр. а. в., утримую, що той капелянъ тыхъ 130 зр. чисто дôстане до кишенѣ, а надто що квоту, хочь дуже малу, на выдатки канцелярiйнѣ, а сума цѣла, яку каса єму въ сѣмъ злучаю буде пôсля адъюстованои фасiи мусѣла готôвкою выплатити, буде выносити 130 зр.+83 зр.+выдатки на канцелярiю, котрѝ обчислюються пôсля душь въ кождôй парохiи инакше. Бо ся капелянiя єсть дотована низше конгруы, а затымъ фондъ религiйный заплатить податки, бо того вымагае устава. Зрештою но-що намъ въ теоретичнѝ дискусiи запускатися надъ выдумаными злучаями, — отъ Вамъ конкретный злучай, хочь-бы у мене. Пôсля адъюстованои фасiи: Доходы: поле 158 зр. 99 кр., опалъ 15 зр. 33 кр., разомъ 174 зр. 32 кр. Выдатки: податокъ 58 зр. 29 кр., выдатки канц. 5 зр., разомъ выдатки 63 зр. 29 кр. Чистый дохôдъ: 111 зр. 03 кр. а. в. Въ роцѣ 1887 вызначено менѣ въ ц. к. касѣ готовыми грôшми 296 зр. 47 кр. а се на пôдставѣ такого рахунку: конгруа дотеперѣшна выносила 315 зр., пôдвышенье (до 500 зр.) становить 185 зр.; зъ сего пôсля уставы належиться менѣ въ р. 1887 92 зр. 50 кр. Затымъ цѣла конгруа 407 зр. 50 кр., а що маю уже доходу зъ поля и за опалъ 174 зр. 32 кр., тожь вызначено менѣ навѣть не лише 233 зр. 18 кр., але 296 зр. 47 кр., то значить опрôчь сихъ 233 зр. 18 кр. ще 5 зр. на выдатки канц. и 58 зр. 19 кр. на податокъ готовыми грôшми маючими менѣ выплатитися въ касѣ. Такихъ и тымъ подôбныхъ фасiй я видѣвъ у многихъ священикôвъ, и переглянувши докладно фасiи, переконався, що нѣякои пôдставы нема до якихсь непокоѣвъ. Поки-що нема чого обавлятися, бодай тамъ, де дотацiя єсть низша конгруы.

Однакожь мимо того належить остерегти передъ двома зъ адъюстованыхъ фасiй дѣйстно выплысти могучими кривдами дотацiйными духовеньства, а щобы не послугуватися выдумаными злучаями а резонъ свôй добитно удокументувати, буду держатися конкретныхъ фактôвъ. Отъ въ парохiи П. платив доси парохъ до рел. фонду 17 зр. и податокъ, бо мавъ доходôвъ 332 зр., а єму належалася конгруа лише 315 зр. На рôкъ 1887, казано єму платити до фонду рел. 11 и податокъ въ квотѣ 130 зр., бо єго доходы выносять 421 зр. 50 кр., а єму належиться лише 407 зр. 50 кр. и 3 зр. на канцелярiйнѣ выдатки. Такимъ способомъ чиниться єму кривда, бо по моємъ переконаню ôнъ не повиненъ платити анѣ до рел. фонду, анѣ податку, бо датованый єсть низше конгруы (500 зр.). Отже якъ ôнъ, такъ и другiй, що знаходяться въ подôбнôмъ злучаю, повинни въ своємъ часѣ упômнутися за своє покривдженье. Въ роцѣ 1888 не буде уже парохови въ П. кривды, бо єму вызначили 211 зр. 50 кр., то єсть на податокъ 130 зр. а єму уже лишиться чисто 81 зр. 50 кр.

Друга же точка, на котру хочу звернути увагу братôвъ священикôвъ єсть тая, що податокъ въ адъюстованыхъ фасiяхъ поставленый єсть разъ на все на однôй и тôй самôй стопѣ, и ту може бути также покривдженье дотацiи, бо податки рôкъ рôчно побôльшаєся, для того повинни парохи и капеляны матися на бачности, и кождого року коли податокъ бôльшiй буде бдъ вызначеои въ фассiи квоты, завчасно удатися до Намѣстництва о додаткове доповненье квоты податковои.

Левъ Витошинськiй,
парохъ въ Радчи.

Дописи „ДѢла“.

Зъ Сараєва 10 н. ст. лютого.

Кôлькохъ насъ тутешныхъ Русинôвъ були дуже ревно и зъ досыть добрымъ успѣхомъ занялися розпродажею льосôвъ комитету перемыскои льотерiи фантовои, присланыхъ намъ мѣсцевымъ комитетомъ. Велику часть тыхъ льосôвъ розôпхали мы мѣжь тутешныхъ урядникôвъ всякои народности, а передовсѣмъ Нѣмцѣвъ. На наше нещастье выграли два такiй урядники льосы зъ звычайными меншими выграными. Посылають по выграни фанты и тiи приходять зъ Перемышля, але якѣ! Рѣчи найординарнѣйшѣ въ свѣтѣ (скляна брошка, коробочка на сѣрники), описовани, понадтовкани, всѣ разомъ, коли-бы були въ добрôмъ станѣ, не вартѣ бы були бôльше якъ 30—40 кр. А тожь прецѣнь выграни двохъ льосôвъ по 1 зр. Выгравшѝ бдослали фанты тѣ назадъ до Перемышля, заплативши ще порто въ оба боки 1 зр., а по цѣлôмъ Сараєвѣ пôшла поговôрка про „швiндель“ Русинôвъ, бо-жь и справдѣ рѣчь се неладна, щобы 1-гульденовый льосъ выгравъ рѣчь вартости 15—20 кр. Якъ намъ Русинамъ приятно було слухати тыхъ насмѣшокъ, можете собѣ подумати. Що льосы, котрѝ були въ посѣданю Русинôвъ нѣчо не выграли, се намъ байдуже, бо тѣ льосы були взятѝ єдино зъ патрiотизму, але супротивъ чужинцѣвъ комитетъ перемыскiй повиненъ бувъ прецѣнь поступати собѣ якось бôльше зъ гонором. (*Прим. Ред.* Жалобъ на комитетъ фантовои льотерiи въ Перемышли мы одержали множество зъ рôжныхъ сторôнъ, а не мѣстимо ихъ для того, бо жалобы тѣ, самѝ собою одностайнѝ, забрали-бъ намъ богато мѣсця. Тутъ хиба ще лише додамо, що при выпечатаню выграныхъ льосôвъ комитетъ льотерiйный понизивъ языкъ рускiй, бо поясненя свои подавъ насамперед въ языцѣ нѣмецкôмъ, потôмъ въ мадярскôмъ, потôмъ въ польскôмъ, а ажь опôсля въ рускôмъ и то властиво въ якôмъ volapük-у рускôмъ.)

Велике впечатлѣнье въ Сараєвѣ и въ цѣлôй Боснiи выкликало зъ початкомъ сего року увязненье першого тутешнього жида-спанiоля, милiонера Баруха. Той жидъ стався бдъ часу занятя Боснiи Австрiею головнымъ ливерантомъ живности для армiи и почавши бдъ 1878 року зъ маленькимъ капиталомъ такъ зручно повѣвъ свои интересы, що теперь єго числять на $2^1/_2$ милiона маєтку, а особу єго уважають нетыкальною, бо доси вже кôлька разôвъ на всякѝ донесеня удавалось єму выкрутитись и остатись при предприємствѣ. Донерва теперь взявъ справу енергично въ свои руки правительственный комисарь д-ръ Берксъ, а выкрывши докладно обманьства при доставлюваню живности, нагло въ ночи увязнивъ Баруха въ Сараєвѣ и двохъ братôвъ єго рôвночасно телеграфично, одного въ Тузли а другого въ Баналюцѣ. До переведеня слѣдства въ тôй справѣ, котра потреває 3—4 мѣсяцѣ, покликано зъ Травника нашого земляка, совѣтника судового, п. Романа Левицкого.

У насъ въ Сараєвѣ черезъ мѣсяць була прехороша зима. Ночами панували приморозки на 3—4°, а днями було погôдно и тепло. Снѣги лежать тôлько на пôвнôчныхъ стокахъ гôръ. Въ дд. 7 и 8 н. ст. лютого потягнувъ зимный пôвнôчный вѣрерь (борра) и упавъ малый снѣгъ, але нынѣ при полудневôмъ теплôмъ вѣтрѣ (југовiна) зовсѣмъ зникъ.

Зъ судовои салѣ.

(*Розправа противъ Л. Глушкевича, повѣтового судiи зъ Краковця*), котра закôнчилася минувшого понедѣлка въ Перемышли, выкрыла дуже богато драстичныхъ фактôвъ, кидаючихъ дуже сумне свѣтло на станъ судôвництва въ нашôмъ краю. Судъ въ Дукли и Краковци бувъ буквально оплетеный сѣтею рôзнородныхъ факторôвъ-жидкôвъ, а нитки сеи сѣти були иногды одинокимъ можливымъ сполученьемъ мѣжь справедливостiю а публикою, що єи домагалася. Спôвъобжалована Марiямъ Корнрайхъ зôзнала въ слѣдствѣ, що жѣнка судiи Глушкевича сама намовила єи выманювати грошѣ бдъ селянъ маючихъ справы въ судѣ и дѣлитись ними зъ нею. Тая сама жѣнка судiи взяла бдъ селянина Барана, котрого привѣвъ до неи домашный кравець и факторъ Бергеръ, 50 зр. за обѣцянку успѣшного полагодженя єго справы въ судѣ, а бдъ властителя села Кальникова, Ожеховича, три фѣры дровъ и 10 качокъ за скоре переведенье румацiйного процесу противъ єго полѣтникови (арендаторови). Бдъ селянъ Андрѣя и Катерины Губикôвъ и матери ихъ, Анны Бенда, взяла Корнрайхова для Глушкевичевои 40 зр., щобы приспѣшити скôнченье спадковои пертрактацiи; Анна Бенда була сама у Глушкевичевои, котра заявила єй, що одержала бдъ Корнрайховои „два лисы и 10 зр.“. Все тое зôзнали Губики и Бенда пôдъ присягою. Згаданѝ факты зайшли всѣ въ Дукли, де Глушкевичь бувъ адъюнктомъ судовымъ. Коли Глушкевичь прийшовъ яко повѣтовый судiя до Краковця, занявъ мѣсце Корнрайховои Авраамъ Маюсъ, голова и верхоначальникъ покутныхъ писарѣвъ сего мѣсточка. Маюсъ бувъ спецiялистомъ бдъ справъ карныхъ, т. є. увôльновавъ за бдповѣдну заплату помовленыхъ о дѣла каридостойнѝ бдъ неприятности ставати до розправы, а засудженыхъ бдъ неприятности бдсиджувати кару. Актъ обжалованя подае кôлька дуже драстичныхъ примѣрôвъ того рода. Жидка Биндера, котрый вже покутувавъ за решѣткою за якiйсь менше корректный финансовый маневръ, увôльнивъ Маюсъ по короткôй конференцiи черезъ решѣтку и выпустивъ на волю за цѣну 20 зр.; такъ само увôльнивъ зъ арешту Лейзора Чермака за 27 зр. Достойнымъ сподвижникомъ Авраама Маюса бувъ єго братъ 18-лѣтный Мошко Маюсъ, кандидатъ на рабина. Сей многонадѣйный юноша посередничивъ въ переговорахъ свого брата зъ сидячимъ за решѣткою Биндеромъ а оба разомъ наклонили жидôвку Песю Лякс до фалшивыхъ зôзнань пôдъ присягою, позаякъ боялись, що высказанье правды скомпромитуе Глушкевича и єго товаришѣвъ въ тôмъ процесѣ. Авраамъ Маюсъ замкнувъ єи зъ собою въ комнатѣ и грозивъ, що зробить єй „нещастье“, коли скаже правду, а кандидатъ на рабина стоявъ пôдчасъ того на сторожи за дверми. При розправѣ переслухано кôльканайцять свѣдкôвъ. Они потвердили майже всѣ факты що до обжалованои Глушкевичевои, Корнрайхôвъ и Маюсôвъ, що до Глушкевича самого не подала розправа позитивныхъ доказôвъ єго вины, не выказала, щобы прямо бравъ грошѣ або приймавъ другiй матерiяльнѝ користи за выконуванье справедливости. За тое выказала розправа зовсѣмъ докладно, що такъ въ Дукли якъ и Краковци були цѣлѝ кружки спиртныхъ жидкôвъ, котрѝ супротивъ сторонъ, маючихъ справы въ судѣ, зъумѣли представити себе яко людей вплывовыхъ въ судѣ а въ особенности вплывовыхъ на судейске пересвѣдченье Глушкевича и що тымъ способомъ удалось имъ вповити въ публику пересвѣдченье, що лишь при ихъ помочи можна дôйти въ судѣ до свого права. Само собою зрозумѣле, що тѣ посередники тягнули зъ сеи опинiи великi користи матерiяльнѝ зъ превеликою шкодою для сторонъ, а ще зъ незрôвнано бôльшою для пôдкопанои зовсѣмъ поваги судôвництва. Що жѣнка судiи, Глушкевичева брала участь въ тыхъ користяхъ, о тôмъ дала розправа також переконуючи доказы, не дала однакъ такихъ доказôвъ що до самого Глушкевича, о котрôмъ въ загалѣ всѣ свѣдки высказувались досыть прихильно, хочь цѣлый станъ рѣчей не полишае майже нѣлкого сумнѣву, що явнѝ для цѣлои публики махинацiи такихъ особъ, якъ Маюсъ и Корнрайхова, не могли бути для него зовсѣмъ незвѣстными. По переведеню розправы увôльнивъ судъ Глушкевича, Яна и Марiю Вельгошѣвъ, Ф. Бергера и Шиманьского бдъ обжалованя о закидуванѝ имъ злочинъства, а засудивъ Каролину Глушкевичеву на одинъ мѣсяць вязницѣ, Маріямъ Корнрайхону на пять мѣсяцѣвъ, Абрамка Маюса и Янкля Корнрайха на три мѣсяцѣ, Геслю Лякъ на одинъ мѣсяць, Товiю Грунда на два тыждни и Мошка Маюса на десять днѣвъ вязницѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрiйско-Угорска Монархiя.

(*Зъ Рады державнои.*) На засѣданю палаты послôвъ зъ дня 15 л. с. м. предложило правительство давно заповѣдженый законъ о кредитѣ для краєвои оборонѝ и ополченя въ высотѣ 12,011.655 зр. Зъ сеи сумы жадаеся на 80 магазинôвъ для узброеня ополченя 43.680 зр. а на 80 магазинôвъ для амуниции 6240 зр. На умундуроване и на узброенье краєвои обороны и ополченя жадае правительство 11,866.055 зр. Законъ сей має заразъ по ухваленю стати правосильнымъ. Кажуть, що законъ сей має бути ухваленый ще передъ скликаньемъ спôльныхъ делегацiй.

(*Спôльнѝ делегацiи.*) На послѣднôй нарадѣ министрôвъ ухвалено — якъ кажуть — що спôльнѝ делегацiи мають бути скликани на день 2 л. марта. с. р.

(*Зъ комисiй и клюбôвъ парляментарныхъ.*) Въ комисiи языковôй для внесеня Шаршмида забиравъ вô второкъ голосъ такожь пос. Охримовичь и сказавъ, що внесенье Шаршмида грозить германизацiею Славянъ (чи и Русинôвъ? *Ред.*). Що Славяне учаться охотно нѣмецкого языка — казавъ пос. Охримовичь — єсть найлѣпшимъ доказомъ внесенье кн. Сапѣги въ галицкôмъ соймѣ. Бесѣдникъ („N. fr. Presse“ додае: Русинъ протегованый Поляками) залвивъ, що ôнъ хоче зазначити становище Русинôвъ супротивъ внесеня Шаршмида. Давнѣйшими роками высылали Русины значне число послôвъ до Рады державнои, а тѣ прилучилися до Нѣмцѣвъ и вели политику анти-славянску. То не принесло имъ хôсна, бо Нѣмцѣ уживали ихъ голосôвъ все противъ Славянъ и не дали имъ за то нѣякои заплаты. Се поступованье мусѣло межи Русинами выкликати реакцiю и довести до змѣны. Послѣднѝ выборы звели до Рады державнои послôвъ, котрѝ стоять вѣрно при династiи и попираютъ теперѣшне правительство въ надѣи, що жаданямъ рускаго народу станеся по справедливости (?). Бесѣдникъ заявивъ дальше, що такъ въ сѣй справѣ якъ и въ другихъ буде солидарно поступати зъ Славянами. Внесенье Шаршмида выключае вправдѣ Галичину и Дальматiю, бо оно выраховане передовсѣмъ на Чехôвъ и Словенцѣвъ, але пôзнѣйше прийшла-бы черга и на другiй народы славяньскiй. — Выступившѝ послы зъ клюбу нѣмецкого постановили завязати новый клюбъ пôдъ назвою „вôльный союзъ народовцѣвъ“.

Заграничнѝ Державы.

Справа болгарска. Зъ Константинополя доносять, що вô второкъ сего тыждня на конференцiи вел. везира зъ болгарскими делегатами настало порозумѣнье що до складу регентiи. Въ складъ регентiи маютъ ввôйти: Стамбуловъ, Цанковъ и ще якась трета безъглядно неутральна особа, що до котрои наступить порозумѣнье пôзнѣйше. Члены депутацiи мали також въ основѣ згодитися на заименованье министра вôйны. — Въ Македонiи зачинаєся рухъ революцiйный чимъ разъ бôльше змагати. Ходять вѣсти, що Стояновъ має вже готовыхъ 4000 людей, щобы зъ ними вступити до Македонiи и выкликати тамъ ворохобно. Зъ другои стороны доносять знову, що въ Македонiи суть агенты россiйски, котрѝ тамъ дѣлають въ користь Россiи. — Кн. Александеръ перебуває теперь въ Венецiи и має тамъ позôстати довшiй часъ.

Россiя. Вѣсть, котру мы подали недавно о републиканьскôмъ заговорѣ середъ россiйского войска въ Петербурзѣ, потверджуєсь теперь зовсѣмъ. О сѣмъ фактѣ доносить також и „Pol. Corr.“ на пôдставѣ информацiй свого кореспондента зъ Петербурга. Въ послѣднихъ часахъ — каже згадана часопись — арештовано въ Петербурзѣ богато особъ, особливо зъ помѣжь войсковыхъ а головно зъ помѣжь студентôвъ школы артилерiи и маринарки. При тôмъ приключилося, що одинъ зъ кадетôвъ приарештованый пôдрѣзавъ собѣ горло. (Отже не застрѣлився, якъ первѣстно доношено.) Фактъ сей, що рухъ революцiйный, котрый тутъ (въ Петербурзѣ) уважано вже за убитый, змôгъ дôстатися ажь въ круги войсковѝ и до школъ военныхъ, выкликавъ въ Петербурзѣ велике пригнобленье. Кажуть, що вина сего лежить въ тôмъ, що арештованѝ вже особы стояли въ звязи зъ громадою студентôвъ, котрѝ насѣли зъ провинцiи, а котрѝ себе самыхъ называли „зреформоваными студентами“. Ту саму въ основѣ вѣсть подае також и лондоньска „Times“. — Заграничнѝ газеты подаютъ теперь вѣсть о двохъ важныхъ письмахъ царя. Одно письмо мавъ царь выслати до нѣмецкого цѣсаря а друге мабудь ще важнѣйше, бо дотыкаюче справы болгарскои, до султана. Се послѣдне письмо мавъ царь поручити секретареви посольства, котрый дня 4 л. с. м. вертавъ зъ Петербурга до Константинополя. Зъ сего факту якъ и зъ недавнои бдповѣди пôвъофiцiяльного бруксельского органу вносять, що найновѣйше выступленье Каткова въ справѣ россiйско-нѣмецкихъ бдношень єсть чисто лишь манифестацiею особистою московского публициста. Въ самôй рѣчи було-бы дивнымъ, — каже „N. fr. Presse“ — наколи-бъ попадаючiй вже майже въ делiрiюмъ московскiй публицистъ бувъ все ще мужемъ довѣрiя россiйского правительства. Ôнъ збирає теперь пôдписы на вебличезну петицiю до царя, котра має на цѣли упросити царя, щобы ôнъ обнявъ провôдъ панславистôвъ и всѣхъ православныхъ христiянъ въ Болгарiи, Сербiи, Боснѣ и Герцеговинѣ и въ загалѣ въ всѣхъ земляхъ христiяньскихъ. Таку буйну фантазiю — каже „N. fr. Presse“ — можуть въ Гатчинѣ ледви брати на серiо. Цѣкаву характеристику настрою публичного мнѣня въ Петербурзѣ подае „Stralsunder Ztg.“ „Великiй свѣтъ“ — каже згадана газета — користае зъ мясниць и бавиться. Въ середныхъ, а особливо въ промысловыхъ кругахъ, запанувавъ неспокôй и пригнобленье. Навѣть въ найгôрщôй порѣ, въ часѣ россiйско-турецкои вôйны не мали тѣ круги такъ сумнои физiономiи. Страты, якѝ Россiя потерпѣла бдъ часу, якъ выбухла криза болгарска, переходять вже милiоны. Єсть то контрибуцiя воєнна безъ вôйны, а кущѣ и промысловцѣ переважно мусять єи покривати, хочь криза теперѣшна переймае цѣлу суспôльнôсть. Всѣ молять о удержанье мира и нѣхто не бажае вôйны. Межи робôтниками починае проявлятися розъяренье. Вже минувшого року проявлялись тутъ и тамъ непокоѣ мѣжь робôтниками, але правительство старалось усмиряти ихъ скоро при помочи войска а бдтакъ старалось для нихъ о заробокъ и способъ удержаня. Сеи зимы пролетарiятъ збôльшився страшно. Новый министеръ не знае, що має робити. Всѣ жадають бдъ него скорои помочи, а ôнъ не знае имъ инакше бдповѣсти, якъ лишь пословицею: Ведѣть иншу политику, а я вамъ сотворю тогды добрѝ финансы. Царь, котрый теперь перебуває въ Петербурзѣ, стративъ — якъ кажуть — охоту до заграничнои политики; навѣть справа болгарска — а то вже богато значить — мало єго обходить. — Зъ дальшихъ внутрѣшныхъ справъ державы россiйскои мусимо занотувати, що правительство россiйске звернуло теперь знову велику увагу на жидôвъ, котрѝ приѣзджають до Россiи зъ заграницѣ. Жиды тѣ мусять не тôлько выказатись пашпортомъ, але мусять мати також легитимацiю палатъ торговельныхъ, на котрôй має бути выказано, якою торговлею и въ якôй мѣрѣ займаеся дотычный жидъ въ держанѣ россiйскôй. Такъ само звернуло теперь правительство бôльшу увагу на чески школы въ Россiи. На Волыни и Подôлю єсть особливо дуже богато Чехôвъ и они тамъ маютъ свои приватнѝ школы зъ ческимъ языкомъ выкладовымъ. Правительство россiйске постановило отже пôддати сѝ школы пôдъ строгу контролю, бо, якъ каже, школы сѝ ширять польонизацiю. Мабуть контроля сихъ школъ доведе до того, до чого довела контроля ôрменьскихъ школъ на Кавказѣ т. є. що ихъ зъ часомъ позамыкають. — До „Pol. Corr.“ доносять зъ Петербурга, що правительство россiйске займаеся теперь дуже пограничными справами на граници Хинъ. Губернаторы Сибири и приморского краю доносять, що бдношеня Хинъ до Россiи можуть ажь тогды поправитись, коли черезъ краѣ тѣ буде переходити зелѣзница. Правительство россiйтке думае отже теперь надъ тымъ, зъ бдки бы взяти тыхъ величезныхъ капиталôвъ на выбудованье такои зелѣзницѣ. Особливо ревно занялося сею справою министерство финансôвъ, бдъ коли рознеслась вѣсть угоды Англiи зъ Хинами противъ Россiи.

Нѣмеччина. Нѣмецкѝ газеты доносили недавно, що на день або на два передъ выборами до парляменту, котрѝ маютъ бдбутися вже 21 с. м., буде оголошена проклямацiя цѣсарска. „Nordd. Allg. Ztg.“ пише теперь, що проклямацiя така зъ причины выборôвъ не буде оголошена, бо цѣсарь приймаючи адресову депутацiю палаты панôвъ высказавъ що до сентенаты такъ ясно свои бажаня, що и проклямацiя не могла-бы яснѣйше зазначити становище цѣсаря до сеи справы. — Монахiйскѝ „Neueste Nachrichten“ доносять, що звѣстна нота кард. Якобiнiого була оголошена на выразный приказъ папы. Наколи-бъ центрумъ позôстало и дальше въ опозицiи, то можна-бы сподѣватися нового рѣшучого кроку зô стороны папы, а то бодай для зарядженя тому, щобы не приймано мандатôвъ зъ выразнымъ припорученьемъ голосованя противъ сентенаты. — Пôсля „Köln. Ztg.“ можна узброєнье нѣмецкои армiи новыми карабинами репетєровыми уважати вже въ головнôй части за скôнчене. — Въ Щетинѣ и декотрыхъ другихъ поменшихъ мѣстахъ пограничныхъ въ Прусахъ заведено малый станъ облоги. — Характеристичнымъ єсть, що правительство пруске прихилилось до жаданъ петицiи Литовцѣвъ всхôдныхъ Прусъ що до науки языка литовского въ школахъ народныхъ. Въ бдповѣди на ту петицiю сказано, що у всѣхъ селахъ, де проживають Литовцѣ, буде не тôлько наука религiи выкладатися въ школахъ народныхъ въ языцѣ литовскôмъ, але також и всѣ побôчнѝ предметы отже и наука читаня и то не лишь въ низшихъ але и въ высшихъ клясахъ. Поляки вказують на сей фактъ яко на доказъ, що правительство пруске дае навѣть Литовцямъ бôльше свободы якъ Полякамъ. — Якъ можна судити о теперѣшныхъ бдношеняхъ мѣжь Нѣмеччиною а Францiею доказують найлѣпше слова кн. Бисмарка. Коли єго запытавъ пос. Ейнеръ, чи вôйна єсть можлива, бдповѣвъ кн. Бисмаркъ: Вы знаете о тôмъ тôлько що и я. Жиемо середъ мира, але коли поглянете на приготовленя Францiи, на будову баракôвъ, на Булянжера и звернете увагу на наклику-ванье лиги патрiотичнои бдъ 16 лѣтъ, то зрозумѣете, для чого намъ боятися Францiи.

Францiя. Бдъ давного вже часу ходять вѣсти, що межи Флюрансомъ а Булянжеромъ настало якесь непорозумѣнье выкликане тымъ, що Булянже хотѣвъ безъ вѣдомости кабинету выслати якесь письмо до царя. Непорозумѣнье черезъ се письмо було навѣть такъ сильне, що грозило кризою въ французкôмъ кабинетѣ. Непорозумѣнье то залагоджене однакожь, а вѣсть о якôмсь письмѣ Булянжера до царя здементовано по простy. Теперь однакожь показуесь та вѣсть правдивою а парискiй кореспондентъ вѣденьскои „Presse“ потверджае єи и каже такъ: Булянже написавъ письмо посередно до ген. Обручева въ Петербурзѣ, котре на дѣлѣ було призначене для высшого круга, для самого царя Александра Ш. Министеръ дѣлъ заграничныхъ, Флюрансъ, довѣдавшись о тôмъ, запротестувавъ противъ высыланя того письма и загрозивъ въ противнôмъ злучаю выступленьемъ зъ кабинету, бо такого рода вмѣшуванье-ся Булянжера до политики могло-бы скомпромитувати правительство. Сей фактъ грозивъ кризою въ кабинетѣ. Французскѝ газеты доносили о сѣмъ непорозумѣню и грозячôй кризѣ але не подавали причины, котрою було якъ разъ то, що Булянже хотѣвъ на власну руку бдноситись до монарха державы заграничнои. Presse додае бдъ себе, що пôдозрѣнье о поважнôй ситуацiи, котру выкликало самовôльне поступованье Булянжера, було зовсѣмъ оправдане, а коли не прийшло дѣйстно до кризы, то лишь для того, що ситуацiя заграничная була напружена. — Нѣмецкѝ газеты не перестають доказувати, що Францiя все ще зброиться.

НОВИНКИ.

— **Ювилей Данила Млаки.** Въ першôй половинѣ сего року припадае ювилей 25-лѣтнои литературнои дѣяльности нашого славного поета и композитора буковиньского Вп. о. претоєрея и професора Исидора Воробкевича (Данила Млаки) а буковиньскѝ Русины стали вже о тôмъ думати, щобы сей ювилей бдбути якъ найторжественнѣйше. Починъ до того дала черновецка „Руска Бесѣда“. Не потребуємо тутъ чейже нагадувати, що и галицкѝ Русины возьмуть громадну участь въ сѣмъ торжествѣ. Заслуги Данила Млаки яко писателя и композитора суть загально звѣстнѝ на цѣлôй Руси, тожь сподѣваємось, що и всѣ Русины причиняться до того, щобы се торжество зробити правдиво нацiональнымъ.

— **Е. Впреосвященьство Митрополитъ Сильвестеръ** вернувъ дня 15 с. м. до Львова.

— **Президентомъ краєвымъ на Буковинѣ** именованый бар. Пино, бувшiй министеръ торговлѣ. Бр. Пино бувъ вже разъ краєвымъ президентомъ Буковины а то передъ помершимъ президентомъ Алезанимъ. Деякѝ нѣмецкѝ часописи высказують своє зачудованье зъ причины, що бар. Пино зложивши теку министерства торговлѣ рѣшився вступити до публичнои службы, а „Fremdenblatt“ вмѣняе се въ честь бр. Пино, що ôнъ не хоче даромъ побирати своєи пенсiи министерскои.

— **Въ Поморянахъ** устроюють нынѣ члены читальнѣ зъ Бôбщанъ въ т. зв. замковôй сали музикально-декляматорскiй вечерокъ при ласкавôй участи хору Акад. Братства зô Львова. По скôнченю музикально-декляматорскои части послѣдують танцѣ.

— **Черновецкѝ Русины** не забувають при серiозныхъ своихъ працяхъ на народнôй нивѣ и про товариске житье и розвивають его въ рôдныхъ щиро рускихъ кружкахъ зъ властивою Русинамъ сердечностiю и свободою. Въ часѣ сегорôчныхъ мясниць бдзначився мѣжь всѣми товарискими забавами „рускiй баль“ Союза и вечеринѣ черновецкои „Рускои Бесѣды“. Баль Союза бдзначився сердечною забавою, вôльною бдъ зимнои етикеты, яка нынуе на другихъ баляхъ. На баль сей прибули кромѣ черновецкихъ рускихъ родинъ численнѝ представителѣ и не рускои, а Русинамъ приxильнои черновецкои интелигенцiи и представителѣ всѣхъ факультетôвъ черновецкого университету. Богато красавиць явилось въ народныхъ строяхъ, а прегарно аранжована коломыйка становила, якъ звычайно, кульмiнацiйну точку вечера. Коло устроєня сего вечерка заслужились дуже кромѣ самыхъ Союзанъ також пп. проф. д-ръ С. Стоцкiй, сов. Винницкiй и п. Тыминьскiй. Неменше сердечно а при тôмъ частѣйше, бо майже що тыждня бавляться черновецкѝ Русины въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“, сего огнища ихъ патрiотичнои дѣяльности а заразомъ и товариского житя.

— **Президентъ мѣста Львова п. В. Домбровскiй** занедужавъ дуже небезпечно, а позаякъ не дуга єго въ найлучшôмъ злучаю буде вымагати довгого и бережливого лѣченя, то ôнъ мавъ для того — якъ доносять польскѝ газеты — внести письменне зреченье зъ уряду президента мѣста. Позаякъ вицепрезидентъ п. Мохнацкiй перебуває яко членъ Рады державнои у Вѣдни, то обовязки президента мѣста повнить теперь першiй делегатъ д-ръ Гриньецкiй, професоръ львôвского университету.

— **Краєва рада санитарна** поставила на пôдставѣ розслѣдженыхъ санитарныхъ бдношенъ въ краю слѣдующi постуляты, котрыхъ переведенье уважае конечнымъ условiемъ попаравы невбдрадныхъ санитарныхъ бдношенъ въ Галичинѣ. Именно пôдносить краєва санитарна рада конечнôсть: 1) заводити постôйни посады громадскихъ лѣкарѣвъ, на першiй початокъ бодай въ мѣсточкахъ; 3) заводити примусове щепленье бспы або хочь наглядати щобы обовязуючѝ въ тôмъ зглядѣ правнѝ постановы переводились точно и совѣстно; 3) засновувати домы опѣки надъ знайдами; 4) доконче и то въ короткôмъ часѣ бдкрыти медичный выдѣлъ при университетѣ у Львовѣ; 5) заводити платнѝ посады громадскихъ акушерокъ; 6) не давати божевôльнымъ блукатися по краю а бдставляти ихъ сейчасъ до публичныхъ заведень; 7) заснувати краєве заведенье для слѣпыхъ и глухонѣмыхъ; 8) старати ся о зменшенье числа святъ и бдпустôвъ, котрѝ причиняються до ширеня епидемiй; 9) стремѣти до бдкрытя заведень для положниць и устроити ихъ бдповѣдно до наукovыхъ вымогъ гигiены.

— **Всѣмъ почтовымъ и телеграфичнымъ урядникамъ поручило правительство,** щобы найдальше до кôнца лютого с. р. постаралися о повне умундороване, бо лишь въ повнôмъ мундурѣ можна буде имъ повнити свою службу.

— **Страхъ передъ вôйною** дався добре почути львôвскôй щадници, бо рôжниця межи вложе-

ными а выймленими вкладками выносить ôдъ дня 3 с. м.ажь до 15 с. м. 600.000 зр. „N. fr. Presse“ нотуе двѣ цѣкавѣ поголоски, якѣ кружили въ послѣдныхъ дняхъ по Львовѣ. Голошено именно, що правительство австрійске хоче конфискувати всѣ грошѣ „на цѣли военнѣ“ а ôдтакъ говорено, що незадовго мають прийти „Москалѣ“ и заберуть всѣ грошѣ, якѣ лишь найдуть въ мѣстѣ, лишаючи хиба лишь готôвку въ „Общôмъ рол. кред. Заведенію“.

— **Кандидатура п. Охримовича** на бурмистра въ Дрогобычи маѣ бути — якъ доносить „Kurjer Lwowski“ — захитана, а то зъ тои причины, що п. Охримовичеви выточено карный процесъ зъ часôвъ его урядованя яко начальника въ дрогобыцкôмъ бюрѣ кредитового Заведеня селяньского. При сѣй случайности мусимо зазначити, що „Kur. Lwowski“ занявъ въ послѣдныхъ часахъ становище противъ п. Охримовича и для того вѣсть сю подаемо зъ застереженьемъ.

— **Драматичне представленье въ Сокали.** Зъ Сокальщины пишуть намъ: Недавно ôдбулося въ Сокали комично-трагичне представленье, сполучене зъ плачливою деклямацією, а не хибло и гимнастичнои продукціи. Цѣкавый и незвычайный драматъ стягнувъ въ одноѣ хвили за-для голосноі и плачливоі деклямаціи численну интелигентну и неинтелигентну публику сокальску на арену представленя, мимо того, що штука не була наперед оголошена афишами. По причинѣ, що драматъ ôдгрався пôдъ голымъ небомъ, и що не треба було о билеты трудитися и ихъ оплачувати, збѣглося на представленье множество христіянъ и жидôвъ сокальскихъ. Не думайте, щобы то яка вандрôвна театральна труна появилася въ Сокали и для недостачи ôдповѣдного мѣсця давала свои представленя пôдъ голымъ небомъ зъ голосными деклямаціями и гимнастичными продукціями. Нѣ! Комично-трагичне представленье въ Сокали, про котре згадую, заимпровизувавъ несподѣвано для П. Т. публики сокальскои звѣстный инспекторъ п. Спісъ. Перший актъ ôдгрався въ комнатахъ канцелярійныхъ п. инспектора, посередъ мѣста, а то при такôй декораціи. П. Романъ, возный ц. к. староства сокальского, принѣсъ передъ вечеромъ урядовѣ письма, даній ему въ старостві для доручея п. Спісови, котрый, якъ здаеся, мимо узбираныхъ по сокальскôмъ и каменецкôмъ повѣтѣ ôдъ учителѣвъ до адресы пôдписôвъ, не бувъ въ добрôмъ гуморѣ. П. Спісъ на вступѣ фукнувъ острыми словами на п. Романа, по якôй причинѣ ему такъ пôзно урядовѣ письма изъ староства приносить, и зъ того слово по словѣ пôшла мѣжь ними сварня, котра crescendo прибрала ажь такѣ мѣры, що п. Спісъ ударивъ п. Романа въ лице. П. Романъ, почувши поважну чи важну правицю п. Спіса на своемъ лици, взявся „по сѣлецки“ до п. Спіса. На крикъ збѣглися зъ прибочноі комнаты писарѣ п. Спіса, а зъорієнтувавшися въ ситуаціи, станули въ оборонѣ свого шефа, и пригустили зъ вервою такій сильный атакъ „со штурканцями“ до п. Романа, що выперли его изъ занятои офензивноі позиціи и выкинули за дверѣ. Коли при бôльшихъ галасахъ запернлися за п. Романомъ инспекторскій дверѣ, а такъ и перший актъ драмату укôнчився, почувъ п. Романъ на свѣжôмъ воздусѣ, що отриманій штурканцѣ не свербять, але болять. Станувши отже на ринку сокальскôмъ, почавъ голосно и плачливо деклямувати на тематъ „nec Hercules contra plures“ и уживъ противъ п. Спіса такихъ епитетôвъ, якихъ печатати не можна. За тую голосну деклямацію, котра и близько положеный ц. к. повѣтовый судъ заинкомодувала, взято п. Романа до аресту, щобы собѣ по боксовôй борбѣ выпочавъ, а такъ укôнчився и другій актъ драмату, хочь скандалъ лишився. Предстоить ще третій актъ до ôдограня, бо п. Романъ обжалувавъ п. Спіса до ц. к. мѣсцевого суду. Скоро той третій и послѣдный актъ въ импровизованôмъ драматѣ ôдограеся и куртина западе, доставлю вамъ зъ него рецензію, якоі вашъ рецензентъ зъ театральныхъ, аматорскихъ и неаматорскихъ представленъ въ Сокальщинѣ. — *B.*

— **При нагодѣ ювилею Пушкина**, котрый, якъ звѣстно, згинувъ въ поединку зъ рукъ официра д' Анта, подае „Новое Время“ цѣкаву исторію роду сего-жь д' Анта. Бувъ ôнъ пôсля информаціи сеи газеты незаконнымъ сыномъ голяндского посла Гекерена и незвѣстноі ширшому свѣтови матери. До россійскои войсковои службы ôдстався ôнъ черезъ протекцію голяндскои королевои, Анны Павлôвны. Имя д' Антъ надано ему ôдъ имени его мамки, жѣнки походячои зъ Катальоніи, котру хибно уважили майже всѣ его матерю. Тымчасомъ правдивою матерю д' Анта була голяндска королева Гортензія, мати Наполеона III, д' Антъ бувъ отже братомъ Наполеона III. Французке горожанство одержавъ д' Антъ, принатый Гекеромъ за сына, въ часѣ другого цѣсарства, а недовго опôсля зôставъ ôнъ сенаторомъ. Д' Антъ бувъ завзятымъ бонапартистомъ, его политичнѣ противники называли его заедно „убійцемъ Пушкина“ и зъ сеи причины мусѣвъ ôнъ неразъ терпѣти тяжкѣ докоры, а разъ навѣть мусѣвъ утѣкати зъ воза зелѣзницѣ, въ котрôмъ зôйшовся случайно зъ атакуючими его задля сего противниками.

— **Найновѣйшій хосенъ зъ телефонôвъ.** Ученики одноі гимназіи въ Кольоніи, намѣряючи пôддатися испытови зрѣлости, задумали легкимъ коштомъ помогчи собѣ при письменнôй части испыту. Они порозумѣлися зъ школьнымъ сторожемъ и сей получивъ телефонъ въ сали конференцій учителѣвъ зъ комнатою, въ котрôй зôбралося кôлькохъ ученикôвъ. Такимъ способомъ удалося ученикамъ почути всѣ нарады при конференціи учителѣвъ, а заразомъ и дôзнатися напередъ про тематы письменныхъ задачъ. Не довга однакожь була ихъ утѣха; ще передъ испытомъ ôдкрыто ихъ хитрощѣ, а карою за тое було — репробованье всѣхъ абитурієнтôвъ на цѣлый рôкъ.

— **Дрôбни вѣсти.** Є. Вел. цѣсарь жертвувавъ зъ приватныхъ фондôвъ громадѣ Гиновичѣ пов. бережаньского 100 зр. запомоги на будову школы. — Въ Лужанахъ на Буковинѣ породила жѣнка бѣдного селянина Николая Онуфрѣйчука четверо дѣтей, два хлопцѣ и двѣ дѣвчинки, котрѣ жиють и розвиваються здорово. — У Вѣдни померъ пенсіонованый генералъ-лейтенантъ гр. Валисъ, котрый черезъ довшій часъ перебувавъ въ Галичинѣ а именно въ Ряшевѣ а ôдтакъ у Львовѣ яко комендантъ дивизіи. — Въ Белзѣ згорѣла дня 10 с. м. хата жида Зельцера а зъ нею ще другихъ пять хатъ.

Наука, штука и литература.

— **„Господаря и Промышленника“ ч. 3** мѣститъ въ собѣ: Запросины до предплаты на рôкъ 1887. — Забобоны въ господарствѣ. — Про управу травъ на насѣнье. — Просо бѣле французке. — Черваки пôдъ шкôрою у товару. — Черваки у коней въ горлѣ, кишцѣ ôдходовôй и въ жолудку (Пише В. Федоровичъ.) — Одсадженье молодыхъ поросять. — Вывôзъ масла зъ Галичины. — Вѣсти господарскій, торговельный и промысловый. — Нытаня и ôдповѣди. — Курсъ збôжа. — Анонсы. — Цѣлорôчна предплата: 2 зр.; пôвъ рôчна 1 зр. 20 кр. — Пôврôкъ 1886 можна дôстати по цѣнѣ 1 зр. 50 кр.

Конкурсы, именованя, переѣсеня и пр.

— Лѣкарями ветеринаріи именованій п.: Городницкій Николай, Иванъ Солтикевичъ, Ожеховскій Маркіянъ, Соханевичъ Теофиль, Сервацкій Михаилъ, Штуберъ Кристинъ, Фергеслихосифъ I.

— Опорожненій мѣсця. Въ Вадовицяхъ опорожнене мѣсце директора гимназіи, въ Золочевѣ и Ярославли мѣсця професорôвъ клясичноі филологіи а въ Бродахъ мѣсце професора математики и физики. О тій всѣ мѣсця треба подаватись найдальше до 20 марта с. р.

— При судѣ пов. въ Лютовискахъ єсть опорожнене мѣсце дістаря зъ испытомъ табулярнымъ зъ мѣсячною платнею 30 зр. Зголошуватись треба до начальника суду въ Лютовискахъ найдальше до 26 лютого с. р.

Переписка Редакціи и Администрації.

Всч. Н. Б. въ Злоцкôмъ: За наддатокъ спасибôгъ! — **Всч. І. Р. въ Тростянци;** 5 зр. одержали. — **Всч. Н. С. въ Янчинѣ:** Заплачено до 30. червня. — **Вп. д-ръ В З. въ Стрыѣвцѣ:** Выслано; дикуемо за прихильнôсть. — **Всч. Т. К. въ Тростянци:** Сего року высылаеся Вамъ „Дѣло“ на почту Залôзцѣ. — **Всч Д. М. въ Делѣевѣ:** 25 цвѣтня 1885 р. одержанй 2 зр. записано за р. 1884.; отже по записаню нынѣ присланыхъ 4 зр., зôстае ще залеглôсть за р. 1886 въ квотѣ 2 зр., котру просимо якъ найскорше прислати; „Дѣло“ посылаемо дальше. — **Хв Читальня въ Крупску:** Просимо поспѣшити; числа выслано. — **Всч. В. П. въ Жабію:** Предплату до 30. червня и наддатокъ дôстали; щиро дякуемо! — **Всч І Я. въ Загутиню:** Числа выслано; Вы жадали „Дѣло“ лише до кôнця року, и для того перервано высылку. — **Всч. М. С. въ Делѣвѣ:** Заплачено до кôнца 1886 р.; дальше высылаемо. — **Вп. И. Б. въ Лѣску:** Ч. 12 выслано вдруге; нема иншои рады, тôлько реклямуйте кожде на часъ не дôйшовше число, а якъ збереся бôльше реклямацій, то внесемо жалобу до дирекціи почтъ. — **Всч. Т. Т. въ Бергометѣ:** Предплату дôстали; сердечно Васъ здоровимо!

Подяка.

Сподобалося милосерному Богу скоротити довгу и невылѣчиму недугу мого дорогого мужа, а найлучшого ôтця и опѣкуна численои родины — бл. п. о. Ивана Левицкого, пароха Пѣтричъ, и покликати его передъ часомъ до вѣчности. — Въ тôмъ тяжкôмъ горю та ще тяжшôмъ сирôтствѣ одинокою нашою пôльгою була незвычайна прихильнôсть та посвященье дорогихъ сусѣдôвъ нашихъ, именно: Всч. оо. Танячкевича, Струминского, Тарнавского и Винтоняка, котрй радо заступали нокôйного въ приходѣ, осолоджували ему его тяжку постѣль недуги и потѣшали опечалену родину; дальше Вп. оо. деканôвъ и сов. митроп. Давидовича и Бѣлевича, Всч. оо. Пашковского, Чемеринского, Туркевича, Дуткевича, Дорожинского, Гаруха, Войтовича, Пѣтушевского, Цегельского, Дольницкого, Езерского и Актля, що потрудилися въ цѣли ôдслуженя похорону и ôддання послѣднои прислуги свому загально любленому брату; Всч. о. Танячкевича и о. Винтоняка, що зъ глубокимъ чувствомъ вѣрно змалювали тяжке житье покôйного друга — а ôддали повну честь скромнымъ услугамъ его для церкви, народа и родины; Всч. о. Лесюка, прибувшого зъ мѣщанськимъ хоромъ зъ Бѣлого каменя, щобъ одвѣтно нашому обрядови и дорогôй памяти небôщика пôднести тое сумне торжество. За тій братнй труды — та пожертвованье Ваше приймѣть Впр. Отецъ — ôдъ нещаснои родины щире Спаси Бôгъ! — Не въ силѣ мы оцѣнити Вашй жертвы — але и не въ силѣ на нихъ забути; такъ, якъ и въ вдячнôй памяти пероховаемо помôчну руку Вповажнои коляторки, П. Войновои та щиру зичливôсть сусѣдныхъ обывателѣвъ: Вп. панѣ Губицкои, п. Обертыньского, панства Шнелѣвъ, пп. Джевецкого, Пауши, Санетра и прочихъ. Та годѣ намъ нынѣ въ розпущѣ поименувати Всѣхъ нашихъ Добродѣѣвъ, чи то зъ родины — чи знакомыхъ, чи зъ помѣжь парохіянъ обохъ обрядôвъ — але передъ Богомъ вычислимо всѣхъ, котрй зменшили нашъ бôль та хочь на хвилю осушили нашй сирôтскй слези!

Пѣтричѣ 9 лютого 1887.

Клавдія Левицка, вдова; *Юлія Чемеринська* и *Михалина*, доньки; *Иванъ и Созонтъ*, сыны; *Левъ Чемеринскій*, зять покôйного.

Робôтня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнй новй и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и маѣ такожь на складѣ решѣтки дротянй и огородженя звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1840 6—12

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 6—

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 16 л. лютого 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	195 50	200 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов по 200 зр. а. в.	208 50	213 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 50	99 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	100 —	102 50
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 —	98 50
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 40	100 50
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	99 40	100 50
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред тал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред сел 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	103 50	104 —
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	26 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 98	6 10
Наполеондоръ	10 18	10 20
Пôвъимперіалъ	10 38	10 50
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 14	1 16
100 марокъ нѣмецкихъ	62 50	63 40

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 гру дня 1886

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живця	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 15 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.		Мѣшанй пôѣзды		
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .		** 5 50	** 9 50 1 06	3 10 6 40
Въ Борыславли приходять .		6 31	10 31 1 37	3 51 7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .		7 33	11 11 1 53	4 28 7 52
Въ Дрогобычи приходять . .		8 12	11 50 2 22	5 07 8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ нештенській щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Пôѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ а означенй ** не курсують въ суботы.

Академикъ

учитель зъ многолѣтною практикою.

могучій выказатись похвальными свѣдоцтвами, **пôшукуе лекціи на село.**

Листъ проситься адресувати: **З. І. Л. въ Администрациі „Дѣла“.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акцийного Банку Гипотечного

1811 57—? **купуе и продае**

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна одержати въ сѣй Конторѣ.

(до выльосованя зъ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневномъ, не числячи нѣякои провизіи.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вповажн П. Т. Публицѣ овôй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля побочь стоячого цѣнника.

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаеся увагу на Зименитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна ½ кильо .		1	00
„ „ мелянжь „ „ .		1	80
Сушонгъ, знаменита „ „ .		2	—
„ найлѣпша „ „ .		3	—
Мелянжь каравана „ „ .		4	—
Фу-чу-фу (Ч. I. „ „ .		3	20
„ (Ч. II. „ „ .		4	60
„ (Ч. III. „ „ .		6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.		2	40
„ („ 2 „ — „		3	—
„ („ 2 „ 50 „		3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо . .		1	60
„ (F. prima „ „ . .		1	80
„ (non plus ultra . .		2	50

Ласкавй поручення почтою, опакованье франко. 1802 15—20

Феликсъ Фелиньскій

велиній складъ и робôтня

мужескои одежи власного выробу

у Львовѣ

ул. Сикстуска ч. 2.

1836 (1—4)

Робôтня переплетничa

Ф. СТАРЕЦКОГО

истнуюча черезъ 11 лѣтъ **у Львовѣ** въ Рынку пôдъ ч 10

перенесена теперь

до дому пôдъ число 12 при улици Академичнôй (напротивъ Касина Мѣского)

приймае такъ зô Львова якъ и зъ провинціи

всякій роды пер плету книжокъ якъ такожь замовленя на выробы входячй въ кругъ роботы переплетничои

и выготовлюе тій-же ретельно, скоро по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

1837 (4—4)

Ученикъ

зъ V. клясы гимназ

пошукуе **лекціи на селѣ** въ священичôмъ домѣ.

Близща вѣдомôсть въ Администраціи „Дѣла“. 3—3

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украинська Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôдъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 14 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонний мары молодого питомця.** оповѣданье В. Барвѣньского 10 кр
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) перѣчетно 20 кр по выпущеню скончискованыхъ частей . . . . 10 кр.
5. **Ггіта Vera,** поезій Юлія Швайдера . . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Краевченка . . . 40 кр
11. **Въ Карпатахъ,** Ив Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр,
12. **Галицкй образки,** Ив Франка, серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . 10 кр
14. **Поетичнй творы** Стефана Рудańского . . . 10 кр.

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи вôдповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

ВОЙСКОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ НАУКОВЕ

у Львовѣ

ôдкрываe зъ днемъ 1 л. марта с. р. **вечѣрный курсъ приготовительный до испытôвъ на официрôвъ:**

1. загальнаго ополченя,
2. резервы и краевои обороны.

Зголошеня приймае до 27-го лютого властитель и управитель заведеня, емер. ц. к. капитинъ

Іосифъ Ваничекъ,

Львôвъ, ул. Академична ч. 10, I поверхъ.

Устныхъ информацій удѣляеся ôдъ 4 до 6 годины по полудни.

Дальше буде ôдкрытый дня 1 мая с. р. курсъ приготовительный до испыту на однорочныхъ добровольцѣвъ. Близшій поясненя пôзнѣйше.

Програма безплатно и почтою. 1838 3—5

„Руска исторична Библіотека“

выдавана проф. Ол. Барвѣньскимъ въ Тернополи

буде мѣстити въ р. 1887 въ

V томѣ: Монографіи до исторіи Галицкои Руси, Смирнова, Дашкевича и д-ра Шараневича;

VI томѣ: Исторію Вел. княжества Литовского, В. Антоновича; ôдтакъ слѣдуютъ

IX—XII томы Богдана Хмельницкого, М. Костомарова.

Предплата на одинъ томъ franco 1 зр. 25 кр.

Два томы оправнй въ англійске полотно зъ пересылкою рекомендованою 3 зр. 10 кр.

Предплатники монографіи Богданъ Хмельницкій обовязанй взяти цѣле дѣло за 5 зр. franco, або 6 зр. 20 кр. въ оправѣ, а такожь на силату ратами пôсля власнои деклярацій.

Предплату найлучше посылати переказомъ на адресу п. *Ол. Барвѣньского*, професора въ Тернополи, або черезъ редакцію „Дѣла“.

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ слѣдуючого тыждня розпочинаеся друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

даваного заходомъ Олены Пчôлки и Наталіи зъ Озаркевичѣвъ Кобриньскои. Альманахъ той складатися буде зъ самыхъ оригинальныхъ праць галицко-украинъско-рускихъ женщинъ, и выйде около Великодныхъ святъ въ объемѣ 15—20 аркушѣвъ друку въ 8°. Мѣстити буде поезій, повѣсти и розправы розныхъ. Цѣна пренумераційна установлюеся на 1 зр. 55 кр., цѣна склепова не пôдвышена. — Предплату ажь до часу укôнченя друку принимае Наталія Кобриньска въ Болеховѣ, а такожь упрошенй до того редакціи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 15. Львôвъ, Субота 7 (19 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ свят) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes. Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Представитель Чехôвъ а Русины.

Въ розмовѣ своѣй зъ кореспондентомъ „Русского Курьера“, поданôй нами въ головнѣйшихъ точкахъ въ ч. 14 „Дѣла“, порушивъ д-ръ Фр. Ригеръ головно три справы, именно: ôдношеня политичнй Австріи до Россіи и Прусъ, панславизмъ и политичный союзъ Чехôвъ зъ Поляками въ внутрѣшнôй политицѣ Австріи.

Першои справы не думаємо тыкати. Предметомъ ѳи суть зовсѣмъ личнй погляды д-ра Ригера на политичнй ôдношеня обохъ сусѣдныхъ державъ до Австріи и такй-жь личнй комбинаціи на будуче. Друга справа, пôднесена д-ромъ Ригеромъ, маѳ для насъ якъ и для славяньского свѣта бôльшу вже вагу. Она дотыкаѳ жизненныхъ интересôвъ славяньскихъ народôвъ.

Д-ръ Ригеръ въ интервью зъ кореспондентомъ „Русского Курьера“ заявився рѣшучимъ противникомъ т. зв. панславизму школы аксакôвскои — можемо додати: школы Каткова и Побѣдоносцева — въ противоположности до того панславизму, якй очамъ д-ра Ригера представився въ 60-тыхъ рокахъ, въ часѣ ѳго богомольнои пôѣздки въ Москву. Панславизмъ старои даты, по мнѣню д-ра Ригера, мавъ на цѣли платоничне зближенье до себе всѣхъ славяньскихъ народôвъ для вырозумѣня взаимныхъ потребъ, для несеня собѣ духовои помочи и обмѣны культурныхъ результатôвъ. Попри такій панславизмъ жизненй основы кождого народу т. ѳ. ѳго національна индивидуальнôсть лишалась ненарушеною и такого рода панславизмъ дававъ кождому народови поруку навѣть окремого политичного существованя. Противно т. зв. панславизмъ Аксакова и ѳго теперѣшныхъ епигонôвъ жадаѳ ôдъ славяньскихъ народôвъ, щобъ за цѣну взаимного зближеня они зреклися всего, що становить ихъ окремѣшнôсть національну, а въ слѣдъ за тымъ и тымъ певнѣйше ôдреклись такожь всякихъ аспираций державно-политичныхъ. Наколи-бъ, примѣромъ сказавши, панславизмъ аксаковскои школы мавъ-бы бути примѣненый до народу ческого, то Чехи мусѣли-бъ не тôлько приймити православіѣ и не тôлько національнôсть ихъ мала-бъ розилыстися въ народѣ московскôмъ — але они мусѣли-бъ разъ на все зречися такожь всякои надѣѣ на обновленье короны св. Вячеслава. Православіѣ и „обрусѣніѣ“ дали-бъ доперва Чехамъ патентъ зватися Славянами, якъ се найвыразнѣйше заявивъ пок. Аксаковъ д-рови Ригеру въ письменнôй ôдповѣди на гратуляціи, зъ котрыми Чехи поквапились для „русского“ народу по турецкôй вôйнѣ.

Противъ такого панславизму, котрый ѳсть идентичнымъ зъ нивеляціѣю всякихъ правъ національныхъ, религійныхъ и политичныхъ — д-ръ Ригеръ протестуѳ нынѣ въ имени свого народу ческого, додаючи, що жаденъ интелигентный Чехъ не думаѳ о асимиляціи народу ческого зъ московскимъ.

Зъ судомъ д-ра Ригера о панславизмѣ фирмы Аксакова, Каткова и Побѣдоносцева, т. ѳ. о пагубности тенденцій ѳго для всѣхъ Славянъ, мы годимось въ новнôй основѣ и д-ру Ригеру певно буде звѣстно, що Русины галицкй ôдъ часу свого ôдрожденя по нынѣ всѣми силами борються противъ всякихъ змагань тыхъ-же панславистôвъ, що теорію „объединенія“ радй-бъ примѣнити въ практицѣ въ першôй линіи до народного организму Русинôвъ. Якй не були у насъ пробы асимиляційнй на тôмъ поли ôдъ часôвъ Погодина ажь до пôѣздки кôлькохъ паломникôвъ на Кирило-методіѣвске торжество; якъ не стараються Катковъ, Побѣдоносцевъ, Вишнеградскій и другй въ народъ нашъ внести деморализацію, розбити ѳго интелигенцію, выплекати собѣ асеклѣвъ и посредствомъ тыхъ голубленыхъ дôйти бодай въ миніятурнôй части до своѣи цѣли — всѣ тй заходы розбиваються о національну свѣдомôсть нашого народу немовь легкй хвилѣ о береги моря и народъ рускій въ Галичинѣ ôдповѣдаѳ заѣдно смѣло словами Чехôвъ: жаденъ интелигентный Русинъ не думаѳ о асимиляціи народу рускаго зъ московскимъ.

Що бôльше! Д-ру Ригеру певно буде такожь звѣстно, що и 17 миліонôвъ малорускаго народу въ Россіи въ мѣру своѣи свѣдомости національнои закладаѳ рôвно-ж на кождôмъ кроцѣ явный протестъ противъ вынародовленя себе, хочь при тôмъ не потребуѳ носитись и не носиться зъ тенденціями сепаратизму политичного, о якій посуджають ѳго Катковы и ѳго приятелѣ, не выймаючи навѣть галицкихъ трабантôвъ. Д-ру Ригеру буде такожь звѣстно, що борба народу нашого противъ системы асимиляціи ѳсть зовсѣмъ труднѣйша, чимъ н. пр. збереганье славяньскости противъ германизму. Мимо того, мы устоюѳмось въ нерôвнôй борбѣ, бо научились зберегати свою народнôсть въ давнѣйшихъ вже вѣкахъ.

Але при тôмъ належало-бъ знати д-ру Ригеру, що до успѣшного дѣланя и противставленя себе напорови асимиляціи школы аксакôвскои Русинамъ потреба и певнои силы. Розвинути широку опозиційну силу противъ національного объединенія братя нашй закордоньскй не суть въ можности. До того система централизаційна а là давнѣйше Бахôвска у насъ не подаѳ имъ достаточныхъ средствъ. Противно указами о языцѣ и административными репресаліями мало-рускій народъ въ Россіи засуджено на слабоньку вегетацію. Одинокимъ полемъ до выробленя ôдпорнои силы лишаѳсь про-то Галичина, Буковина и угорска Русь. Тутъ елементъ мало-рускій мôгъ-бы на стôлько скрѣпитись, що жизненностію своѳю не тôлько здвигнувъ-бы крѣпке забороло противъ згаданого панславизму, але успѣвъ-бы въ тôмъ дусѣ вилывати и за кордонъ. Се рѣчи, зъ котрыми не таимось и они ясній для кождого, хто придивився роботѣ интелигенціи рускои въ Галичинѣ и на Буковинѣ. Интелигенція та напружаѳ всѣ свои силы и трудиться невгомонно, щобы народъ рускій привести до повнои свѣдомости своѳи національнои окремѣшности.

Лежить се въ интересѣ не тôлько народу мало-рускаго, але цѣлого Славяньства, бо наколи-бъ такій кольосъ, якъ нашъ 20 миліоновый народъ, мавъ-бы улягчи національному объединенію, то думаємо, нѣ народъ польскій, а тымъ менше Чехи могли-бъ устоятись противъ него. Зъ сего ажь надто ясно можна вырозумѣти, чимъ доля рускаго народу являѳся або повинна являтись въ очахъ прочихъ славяньскихъ народôвъ. Зъ національною смертію народу мало-рускаго засуджуѳся все славяньство на ассимиляцію Катковыхъ и Побѣдоносцевыхъ. Що правда по нашôй сторонѣ, мабуть нѣхто не може сумнѣватись, хто уважно слѣдить за програмою панславистôвъ россійскихъ. Головный ихъ ударъ зверненый противъ нашого народу; прочй Славяне стануть аль не слѣдуюс. Ихъ програма тыхъ панславистôвъ не альтеруѳ такожь интересôвъ Австріи, зъ сего пытаня навѣть и не глубоко мыслячій политикъ зможе собѣ здати справу.

Але мимо того, що зъ будучностію народу рускаго такъ тѣсно звязана доля Полякôвъ, Чехôвъ, а навѣть полудневыхъ Славянъ, — мимо того не бачимо, щобъ тй народы зрозумѣли своѳ положенье и свôй святый обовязокъ супротивъ Руси, а именно супротивъ насъ Русинôвъ австрійскихъ. И отъ тутъ хочемо бодай побѣжно застановитись надъ словами д-ра Ригера, котрыми ôнъ въ интервью своѳмъ збувъ справу руску. Рефлектуючи на то, що дѣялось и дѣѳся пôдъ теперѣшну пору въ нашôй Галичинѣ на поли межинародныхъ ôдношень, д-ръ Ригеръ сказавъ: „Мы можемо лишь сочувствовати, але не помагати Русинамъ въ Галичинѣ.“

Симъ очевидно ôдказався д-ръ Ригеръ въ имени свого народу ôдъ всякои парляментарнои акціи въ користь Русинôвъ въ Радѣ державнôй и всякихъ якихъ-небудь вилывôвъ въ користь Русинôвъ. Nolli me tangere, ôдповѣвъ д-ръ Ригеръ кореспондентови „Русского Курьера“ и аргументувавъ неможливôсть змѣны фронту въ користь Русинôвъ тымъ, що „народъ ческій — ресте ѳго теперѣшній представителѣ конституційнй — не хочуть и не можуть ôдказатись ôдъ политичного союза зъ галицкими Поляками“; другими словами: д-ръ Ригеръ не думаѳ станути въ оборонѣ Русинôвъ галицкихъ, бо ѳму и ѳго народови выгôдный союзъ политичный зъ Поляками. Поляки — можна догадуватись — прирекли помочи Чехамъ до обновленя правъ короны св. Вячеслава, а Чехи за то ôддали Русинôвъ въ руки Полякôвъ галицкихъ.

За ту ревеляцію, поплывшу зъ устъ д-ра Ригера зъ такою щиростію, мы ему можемо лише бути вдячнй. Егоизмъ національный ческого народу ѳсть, якъ бачимо, одною зъ сихъ причинъ, що Поляки опертй на Чехахъ, можуть смѣло Русинамъ галицкимъ ще якійсь часъ не дати нѣчого зъ тыхъ правъ, якй случайно застерѣгъ для себе Соймъ галицкій. Ревеляція та однакожь не альтеруѳ насъ зовсѣмъ. Мы перестояли союзъ послôвъ польскихъ зъ централами вѣденьскими, то перенесемо на собѣ хочь-бы и тяжшй удары нового союза польско ческого. Не устрашили насъ слова пок. гр. Байста: Ob und inwiefern die Ruthenen als eine Nation bestehen sollen, wird dem galizischem Landtag anheimgestellt — то и нова Anheimstellung зъ ласки ческого народу не тôлько не устрашить насъ, але и не спинить въ нашôй борбѣ. То лишь пѣкаве, що кромѣ станьчикôвъ и подолякôвъ явився ще der dritte in Bunde — д-ръ Ригеръ.

Але якъ короткоглядною выдасться така политична програма д-ра Ригера супротивъ тои грозы, яка и ѳму спати не даѳ! И якъ смѣшно звучать въ виду того слова: „мы стоимо на сторожи Славяньства противъ германизму; мы не зречемося своихъ правъ національныхъ въ користь панславизму!“ А и якъ погодити теорію о славяньскôй толеранціи, голошену д-ромъ Ригеромъ, зъ союзомъ польскимъ въ користь Русинôвъ? Щирости тутъ годѣ дошукатись, але добре дôзнатись про задушевну думку проводиря ческого народу. Русь галицка буде ôдъ теперь знати, чого може сподѣватись ôдъ ческихъ проводирѣвъ, на словахъ защитникôвъ Славяньства а егоистôвъ на дѣлѣ.

При тôмъ однакожь можемо успокоити д-ра Ригера, що народъ рускій не буде глядати реванжу за той закулисовый аліянсъ противъ себе. Мы надто крѣпко вѣрили въ свою будучнôсть о своихъ силахъ, якъ щобъ неласка Чехôвъ насъ полохала. Се однодѣвка! Але якъ погодити сей аліянсъ и ту Anheimstellung зъ словами д-ра Ригера: „въ всѣхъ нашихъ политичныхъ интересахъ мусимо числитись зъ дѣйстными интересами габсбурскои монархіи“? Чи давленье Русинôвъ годиться зъ тыми дѣйстными интересами? Чи національный роздоръ въ Галичинѣ зъ всѣми своими наслѣдками крѣпить монархію Габсбургôвъ? И чи прикладати руку до такого дѣла ажь зъ далекихъ Чехъ то рѣчь льояльна? Тй пытаня лишаємо ôдкрытыми, бо ôдповѣдь на нихъ выпала-бъ не коньче въ честь проводиря народу ческого. Дѣйстнымъ интересомъ Австріи ѳсть лишь програма примиреня всѣхъ народôвъ австрійскихъ и вдоволенье ихъ справъ національныхъ зъ узглядненьемъ ѳдности державы. Гельотизованье одныхъ другими и то для реставраціи короны св. Вячеслава, се Австріи яко Австріи не принесе нѣякого хôсна. А чи въ виду грозы панславизму не належало-бъ якъ-разъ Русинôвъ галицкихъ въ ихъ національнôмъ ôдрожденю спирати всѣми силами, хочь бы и ческими, на се най ôдповѣсть собѣ въ души д-ръ Ригеръ.

УТРАКВИЗМЪ
въ семинаріяхъ учительскихъ.

(*Конецъ.*)

Выказавши, якъ переводиться въ практицѣ утраквизмъ въ семинаріяхъ учительскихъ, хочемо теперь сказати дещо про те, до якихъ ôнъ доводить результатôвъ. Гр. Голѣвскій не безъ дотепу выображаѳ собѣ утраквизмъ якъ мазура зъ присюдами. И сенатъ краковского университету въ своѳмъ справозданю про утраквизмъ въ гимназіяхъ въ языковôнъ ѳглядѣ не безпôдставно доказувавъ, що утраквизмъ выродивъ-бы дивовижну языкову путанину. Справдѣ въ утраквистичнôй кузни нашихъ семинарій учительскихъ выковано языкъ, для котрого треба-бы вже окремого утраквистичного словаря. Выходить се зъ того, що учителѣ не владѣючй языкомъ рускимъ не уживають рускихъ учебникôвъ, щобъ познакомити кандидатôвъ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. Коли-жь зажадають

Образки зъ Одессы.

IX.

Передъ выѣздомъ зъ Одессы радъ я бувъ зайти на засѣданье думы городскои (рады мѣйскои), щобъ почути або хочь побачити радного мѣста Перепелицю, про котрого стôлько всюды наслухався. Менѣ и на гадку не приходило, щобъ въ Одессѣ, де „градоначальникомъ“ ѳсть высока правительственна особа, радній мѣста мали на стôлько ôдваги, якъ н. пр. радній мѣста Львова, що то часами цѣлй мѣсяцѣ не ходять на засѣданье. Отже сталось не такъ, якъ я думавъ. Возьный, що стоявъ въ дверяхъ будынку, пояснивъ менѣ, що „гласныхъ“ зôйшлось дуже мало и тому засѣданя „ньет-съ“. Не було иншои рады, якъ пôти назадъ въ мѣсто.

Куды-жь ити? На афишевыхъ будкахъ великаньскй плякаты заповѣдали фестинъ въ мѣйскôмъ огородѣ въ користь товаришѣвъ друкарскихъ (зецерôвъ). Вступъ недорогій, 40 копѣёкъ — треба було пôти. Передъ огородомъ, якъ звычайно въ такихъ выпадкахъ, умостились полиціянты — и пѣшй и на коняхъ (тй послѣдній зъ довгими нагайками-кнутами) — а поверхъ входовыхъ дверей повѣвали хоругви въ державныхъ барвахъ. Въ огородѣ повно було всѣлякихъ роботникôвъ, дещо салдатôвъ и якйсь нездефиніованй лиця. Интелигенціи нѣякои, — де-жь бы она знизилась до того, брати участь въ хосенъ якихсь тамъ товаришѣвъ друкарскихъ! То лишь въ книжкахъ, газетахъ можна побавитися въ демократизмъ, въ народолюбство — на дѣлѣ, въ житю выходить зовсѣмъ що иншого.

Въ огородѣ потворились скрôзь громадки людей. Найбôльше стояло довкола бальона, котрый приготовлювали до выпущеня въ воздухъ. Та склалась мала пригода. Коли вже бальонъ здôймався въ гору, послугачь въ пору не пустивъ шнура и самъ пôднѣся понадъ головы публики, падаючи ôдтакъ мѣжь перестрашеныхъ бабъ. И крику, и реготу начинилось стôлько, що полиціянты вже ажь загрозили выпорожненьемъ огороду.

Всѣ думали, що бальонъ понесеся швидко въ гору и счезне скоро зъ очей. Войскова музика вже навѣть заграла ѳму въ дорогу на „галопъ“, та зновъ контрастъ мѣжь тымъ „галопомъ“ а повôльнымъ пôднесеньемъ бальону выкликувавъ новй смѣхи, реготы. Полиціянты мусѣли въ-друге взывати до порядку.

Друга громада людей зôбралась коло каруселя. Старй, бородатй кацапы и рôжного рода старй бакалейницѣ та крупярки повсѣдали на деревянй коники та вôзки, и такъ здоганялись на превелику потѣху публики. Навѣть понурй полиціянты, що може зъ роду не смѣялись нѣколи, не могли повздержатись ôдъ смѣху на такъ незвычайный видъ.

„Ѣде каруселъ, ѣде“ — ажь ось роздався по огородѣ крикъ, вчинилась бѣготня, чути лишь було: лаві! лаві! Якійсь мощовникъ втиснувшись въ групу людей вытягнувъ одному роботникови мошонку, а достереженый людьми ставъ ратуватися утечею зъ огороду. Ѳго допали два кацапы и ôддали въ руки полиціянтôвъ, котрй и повели сердегу зъ собою.

Третя громада обступила якогось дуриевѣта-боска. Сей за помочію кубкôвъ показувавъ всѣлякй штучки, вытягавъ роботникамъ зъ носа то карты то хустки то ялока, ѣвъ вилки, ножѣ, палашѣ, кидавъ булки въ гору, котрй такъ кудысь и счезали. За кождою штучкою збиравъ грошѣ, ôдпыхаючи геть кождого, хто не хотѣвъ платити.

Четверта громада обступила высокій гладкій стовпъ, на котрôмъ була вывѣшена премія для того, хто дôстанесь на верхъ. Висѣла червона сорочка, камизелька, величезна ковбаса и мошонка на грошѣ. Цѣкавй глядачѣ такъ ажь облизувались то на сорочку, то на ковбасу, а не було ôдваги, лѣзти на стовпъ. Довго такъ стояли, прôбували стовпа руками разъ и другій — не можь! Ажь роздались голосы: Мѣшка! Мѣшка! И прийшовъ Мѣшка, може 30-лѣтный роботникъ, кинувъ окомъ знатока на стовпъ, та не гаючись довго роззувся и — не минуло 20 хвилинъ — выдрапався на верхъ. Роздалось „гурра“ по огородѣ... Мѣшка знявъ „премію“, вложивъ ковбасу въ камизельку и зъ добычею — одна-двѣ хвилинки — вже бувъ на долинѣ. На другій день тôлько и було бесѣды въ Одессѣ, що за того Мѣшку — справдешній герой дня.

Бѣля ставку огородового почувся новый крикъ. Два пôдхмѣлений роботники, борючись поузъ берега, перехитнулись нещасливо и таки разомъ шубовстнули въ воду. Збѣглась публика и полиціянты, вытащили зъ воды роботниковъ та повели въ реставрацію, щобъ дещо просушились.

Скрôзь по огородѣ — на деревахъ, дротахъ, паляхъ—розвѣщенй були лямпіоны. То мала бути вечеромъ илюминація огороду. Старшй люде, зъ позакладаными въ задъ руками, прохожувались повагомъ по стежкахъ, споглядаючи то на лямпіоны, то на стовпъ зъ премією, то на каруселъ, якбы хотѣли повѣсти: Отъ дивѣться, чи ѳ щось подôбного въ Европѣ, чи бачивъ хто такй дива? А иншй поважнй люде сидѣли бѣля будокъ, де продають „клюквенный квасъ“ або „кислыя щи“, и припиваючи до себе закусували заѣдно „бутьербродомъ“.

Надившись доволѣ на фестинъ, на тоту одесску идилю, я не ждавъ вже вечера, коли заяснѣти мали всѣ лямпы, а выйшовъ зъ огорода въ мѣсто за своимъ дѣломъ.

Нема, здаѳся, такои секты въ Россіи, що не була-бы заступлена въ Одессѣ. Туды стягаються роботники зъ цѣлои глубокои московщины, а найрадше сектанты, бо Одесса — не знаю, на якôй пôдставѣ — уважаѳся мѣстомъ, де нѣбы-то пануѳ дуже велика свобода.

Найлучше духови Великороссôвъ ôдповѣдаѳ секта Бѣгунôвъ. Якъ вѣдомо, Москаль не любить засиджуватись на однôмъ мѣсци, але заѣдно „странствуѳ“. Ôнъ нынѣ въ Москвѣ, за мѣсяць въ Одессѣ, зновъ за мѣсяць въ Кіевѣ, ôдтакъ въ Нижнôмъ Новгородѣ, въ Иркутску и т. д. Запытай Бѣгуна, для чого ôнъ разъ-вразъ змѣняѳ мѣсце свого побыту, а одержишь одвѣтъ: Мы утѣкаємо передъ антихристомъ. А щобъ антихриста змылити въ погони за людьми, то Бѣгуны всюды змѣняють свою назву: инакше зовуться въ Одессѣ, инакше въ Кіевѣ, въ Москвѣ, Новгородѣ, Иркутску. Цѣлый устрôй секты, одвѣтно до характеру Москалѣвъ, чисто комунистичный, навѣть въ супружескôмъ пожитю.

Суть такожь въ Одессѣ „Божіе люди“ або „Христовщики“. Тота секта сягаѳ 17 вѣку. По ѳи вѣрованю появився самъ Богъ въ громадѣ Стародубъ на огненнôмъ возѣ и воплотився въ хлопѣ Данидѣ Филиповичи. Въ иншôй громадѣ, недалеко Стародуба, народився ôдъ столѣтнои матери Иванъ Суслôвъ, котрый ѳсть властивымъ Христомъ. Устрôй секты такожь на скрôзь комунистичный.

Всѣ секты*) мають своихъ исповѣдникôвъ въ Одессѣ: Филиповцѣ, Поморцѣ, Капитовцѣ, Федосіевцѣ, Скопцѣ, Пригуны, Керщенцѣ, Діякониты, Духоборцѣ, Старообрядцѣ, Молокане, Общіѣ (комунисты), Суботники (жидôвска секта), Шалопуты, Немоляки, Воздыханцѣ, Молчальники, Нѣтщики, Живые Покойники и навѣть Наполеонщики. Тотй послѣдній вѣрують въ антихриста Наполеона, котрый не умеръ, а живе укрытый въ Иркутску, и тамъ выжидаѳ свого дня. Тай страшный то буде день! Наполеонъ „на чолѣ Словянъ“ нападе царство Бельзебуба, розруйнуѳ всю Россію и ôддасть людямъ назадъ волю и права, якй Бельзебубъ имъ забравъ. Въ пониманю россійскихъ сектярѣвъ власть антихриста велика на свѣтѣ — они и бояться ѳго и моляться до него.

Скôлько я не завдававъ собѣ труду, зôйтись зъ якимъ украньскимъ штундистомъ, а все надармо. Въ однôй купальни замѣтивъ я у послугача книжку въ формѣ молитовника — украньскій перекладъ библіи. Текстъ печатаный кирилицею, а правопись того рода, що треба читати зъ россійска, щобъ выйшла наша бесѣда: свитъ, тило, божый (чит. свѣтъ, тѣло, божій). Та чи належавъ той послугачь до секты штундистôвъ, нѣякъ не можь було дôзнатись ôнъ хочь и читавъ заѣдно въ своѳй книжцѣ а не хотѣвъ до мене говорити инакше, якъ лишь по россійски. Ажь саме передъ моимъ выѣздомъ ôнъ дещо зрадився.

*) Раскольникôвъ числять въ Россіи на 14 миліонôвъ; нечисленыхъ буде друге тôлько.

инколи ôдъ кандидатôвъ рускои ôдповѣди, то тѝ накручують польскѝ термины и слова на рускій ладъ, надаючи имъ хиба руске закôнченье. Ось кôлька такихъ прикладôвъ: заверли покôй (зам. заключили миръ, зробили згоду), выверає вплывъ (wywiera), заверає (замѣсть: мѣстить въ собѣ), двигня (зам. пôдойма), лодига (зам. було), грызонѣ (зам. грызуны), хóмикъ (зам. хомякъ) и т. д. Розумѣється, що зъ такого утраквистичного языка нѣ руска, нѣ польска дитина не може бути розумна.

Дуже характеристичного илюстрацією утраквизму въ семинаріяхъ въ Станиславовѣ и Тернополи суть клясы паралельнѝ при школѣ вправъ, заведенѝ пôдъ натискомъ б. министра Штремаєра въ 1876 р. Рада шк. кр. устроила ихъ пôсля властивого собѣ розуму и тымъ способомъ сотворила аномалію, надъ котрою всякій пересѣчный учитель мусить лише здвигнути плечима, бо справдешный педагогъ не повѣривъ-бы, що щось подôбного може истнувати при взôрцевôй школѣ.

Передовсѣмъ се рѣчь цѣкава, що въ тыхъ клясахъ паралельныхъ має бути пôсля розпоряженя Рады шк. кр. wykładowy język przeważnie ruski, хочь школы вправъ мають выкладовый языкъ польскій, а рускаго тамъ учать лише 3 год. на тыждень; отже въ паралельцѣ выпадало-бъ всего учити по руски, а языка польскаго 3 год. тыднево. Хто має рѣшати о тôй переважѣ — чи учитель тои клясы, чи директоръ семинаріи — не сказано въ розпоряженю, отже лишено фѣрточку довôльности, щобъ дотычный учитель мôгъ збирати zasługi dla kraju!

Въ р. 1876|7 заведено I кл. рôвнорядну при школѣ взорцевôй (вправъ) въ семинаріяхъ станиславôвскôй и тернопôльскôй. Кождый здоровомыслячій надѣявся, що въ другôмъ роцѣ буде II. кл., въ третôмъ III кл., въ четвертôмъ IV кл. и такъ вôйде въ житье школа вправъ при тыхъ семинаріяхъ зъ языкомъ выкладовымъ хочь przeważnie рускимъ такъ, якъ львôвска семинарія має свою рôвнорядну руску школу вправъ. Мѣжь тымъ на чудо и диво цѣлого педагогичного свѣта ся одинока паралельна кляса наче въ коловоротѣ обертаєсь такъ, що въ другôмъ роцѣ була II кл. а не було вже I кл., въ третôмъ була III кл. а не було I и II, ôдтакъ кл. IV безъ I, II и III кл. Розумѣється, що до такои системы родичѣ не могуть набрати довѣрія и мало такихъ аматорôвъ, щобъ свои дѣти жертвували до такихъ ескпериментôвъ и тому кляса рôвнорядна все не-

клясъ рôвнорядныхъ уживають дирекціи часто на заступства, а паралельку тогдѣ зганяєся до клясы зъ польскимъ языкомъ. За те рапорты дирекцій голосять urbi et orbi, що młodzież ruska chętniej garnie się do szkół z polskim językiem wykładowym.

При сѣй нагодѣ позволимо собѣ сконстатувати фактъ, що при обсаджуваню посадъ въ учительскихъ семинаріяхъ годѣ добитися Русинови якого мѣсця, хочь-бы мавъ высшу квалификацію. При такôй нагодѣ все представляєся министерству просвѣты, що компетентъ-Русинъ не бувъ-бы объективный такъ, якъ Полякъ або gente Ruthenus, або мôгъ-бы навѣть статися небезпечнымъ на такôмъ вплывовôмъ становищи и вписуєся до табелѣ тайнои квалификаціи злобнѝ выдумки, що неразъ выйшли опôсля на яву. Звѣстна загально справа директуры станиславôвскои семинаріи, зъ котрои вычеркнено десигнованого вже п. Є. Згарского. Такъ само мусѣвъ уступити компетентъ Русинъ зъ высшою квалификацією Полякови при обсаджуваню посады старшого учителя въ Перемышли передъ трема роками. Въ мужескôй семинаріи львôвскôй передъ двома роками противъ компетента-Поляка зъ низшою квалификацією, удержався одинъ зъ двохъ Русинôвъ и службою старшихъ и квалификацією тôлько тымъ способомъ, що звернено увагу министерства на рѣзку несправедливôсть. При обсаджуваню директуры тернопôльскои семинаріи мусѣвъ Русинъ зъ ширшою и красшою квалификацією уступити мѣсця Полякови зъ квалификацією слабою и пôзнѣйше узысканою. И теперь, якъ дôзнаємось, въ пропозиціи на опорожнену посаду старшого учителя въ семинаріи тернопôльскôй номинули Русина зъ довголѣтною службою и высшою квалификацією, въ очехъ Рады шк. кр. небезпечного, а умѣщено далеко молодшихъ Полякôвъ а на чолѣ gente Ruthenus — а зъ слабою и низшою квалификацією, щобъ лише збôльшити єго доходы на посадѣ инспектора окружного.

Можна-бъ думати, що бодай тѣ посады, котрѣ вымагають учителѣвъ зовсѣмъ способных въ языцѣ выкладовôмъ рускôмъ, дôстануться Русинамъ, н. пр. посады при рôвнорядныхъ клясахъ школъ вправъ и рускаго языка яко предмету. Мѣжь тымъ клясы тѣ провадять учителѣ Поляки, котрѣ недостаточно владѣють рускимъ языкомъ, а рускаго языка въ семинаріи въ Станиславовѣ и Перемышли учать неквалификованѣ до того учителѣ Поляки. Сѣ ôдъ заложеня семинарій незапереченѝ, рôкъ-рôчно повтаряючѝ-ся факты можуть такожь служити илюстрацією, якъ Рада шк. кр. розумѣє и переводить въ практицѣ утраквизмъ. Тутъ ясно якъ на долини, що навѣть тамъ, де въ засадѣ и на папери признано Русинамъ якѝ дрôбнѝ користи, дѣло поведено такъ, що-бъ сѣ користи змарнѣли и звелися на нѣ що. Чи супротивъ того хто небудь безсторонный, не запамороченый шовинизмомъ посмѣє казати, що Русинамъ не дѣєся нѣяка кривда?!

Галичина має 9 семинарій учительскихъ: 3 женскѝ въ Краковѣ, Перемышли и Львовѣ и 6 мужескихъ: въ Краковѣ, Тарновѣ, Ряшевѣ, Львовѣ, Станиславовѣ и Тернополи. Вже на першій поглядъ впаде кождому въ око, що захôдна Галичина щедрѣйше пôдъ тымъ зглядомъ вывѣнована, бо коли тамъ суть 3 мужескѝ семинаріи, то у схôднôй Галичинѣ повинно-бъ бути що найменше 4. Упослѣдженье пôдъ тымъ зглядомъ схôднои Галичины не єсть случайне а має своє далеко сягаюче значенье, має подôбнѝ интенціи, якъ цѣлый утраквизмъ намагаючій до zespolenia ruskiego żywiołu зъ Польщею. Тенденція ся выступає тымъ яснѣйше, коли додамо ще, що ôдъ кôлькохъ лѣтъ навѣть при мужескôй семинаріи учительскôй заведено науку языка рускаго яко предмету надъобовязкового и повѣрено єи учителеви Вандасевичеви (въ Ряшевѣ учить рускаго языка Русинъ проф. Свистунъ). Можна собѣ выобразити, кôлько то можуть научитися рускаго языка за 3 роки кандидаты, що впрочѣмъ нѣгде не чують рускаго слова, та ще ôдъ учителя В. Але черезъ те узыскують они передъ краковскою комисією екзаминаційною патентъ учительскій такожь зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ, хочь нимъ немилосердно калѣчать, и тымъ самымъ право дôставати посады при школахъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ у схôднôй Галичинѣ. Єсть то отже свого рода кольонизація елементомъ (якъ свѣдчать процесы соціялистичнѝ) для насъ не конче пожаданымъ и Kulturdrang nach Osten, котрый має улекшити и пôдготовити zespolenie Rusi z Polską!

Такъ само и ся обставина, що всѣ семинаріи женьскѝ мають выкладовый языкъ лише польскій (въ шематизмѣ зъ р. 1886 львôвска женьска семинарія выразно означена: mit polnischer Unterrichtssprache), не єсть такъ малозначна, якъ може кому здаватись. Коли ще розважимо, що инспекторы окружнѝ охотнѣйше обсаджують посады учительками, якъ учителями особливо по селахъ и мѣсточкахъ такъ, що нынѣ часто вже стрѣтимо навѣть учительки управительками дво- и трикляcовыхъ школъ, то стане намъ рѣчь и тенденція зовсѣмъ ясною, що тутъ ходить о ту саму колонизацію елементами выховаными на польскôмъ языцѣ и въ патріотичнôмъ дусѣ.

Звѣстна руска терпеливôсть тревала занадто довго. Черезъ 15 лѣтъ приглядалися мы ажь надто спокôйно експериментамъ утраквистичнымъ въ семинаріяхъ учительскихъ введеныхъ правительствомъ и удержуваныхъ зъ державныхъ фондôвъ. Хочь платимо рôвнѝ податки а даємо навѣть бôльшу данину крови, якъ людноôсть польска, глядѣлисмо доси терпеливо на показуванѝ утраквистичнѝ грушки на польскôй сухôй вербѣ и не заходилися навѣть, щобъ правительство якъ слѣдъ було поинформоване о дѣйстнôмъ станѣ рѣчи. Звертаємо на сѝ справы бачнôсть нашихъ послôвъ въ радѣ державнôй и нашого политичного товариства „Народна Рада“, котре смѣло и рѣшучо все уймалося за нашими дѣлами передъ правительствомъ. Коли семинаріи учительскѝ не мають служити тенденціи польонизаційнôй, то въ семинаріяхъ мужескихъ львôвскôй, станиславôвскôй и тернопôльскôй, и въ женьскôй перемыскôй и львôвскôй повинна що найменше половина предметôвъ викладатися по руски, а

[illegible] бодай одна семинарія зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ.

Бесѣда посла Романчука,

выголошена на XVIII засѣданю Сойму дня 24 л. сѣчня 1887.

Высокій Сойме! Внесенье, котре нынѣ комисія шкôльна предкладає, хочь въ загалѣ годиться зъ сегорôчнымъ моимъ внесеньемъ, однакожь властиво не ôдъ мене походить. Я передъ бôльше якъ двома роками поставивъ бувъ внесенье зовсѣмъ инше, котре уможливляло у всѣхъ гимназіяхъ галицкихъ, де бы оказалася потреба, закладанье рускихъ клясъ паралельныхъ. Коли однакожь справа тая була передана Выдѣлови краєвому, а Выдѣлъ запытавъ о опинію Раду шкôльну краєву, то власне тая найвысша шкôльна магистратура краю освѣдчилася за заложеньемъ рускои гимназіи въ Перемышли. До того предложеня приступивъ ôдтакъ и Выдѣлъ краєвый. Я сего року заакомодувався до того проєкту и внѣсъ въ загалѣ то само, що насамперед Рада шкôльна а потôмъ Выдѣлъ краєвый предложили. Чи Панове отже нынѣ внесенье комисіи приймете чи ôдкинете, то не такъ мôй проєктъ приймете або ôдкинете, якъ проєктъ Рады шкôльнои краєвои, одобреный, якъ чули-сьмо, министерствомъ, и проєктъ Выдѣлу краєвого, принятый, якъ бачите Панове, комисією шкôльною.

По тôлько заявленяхъ такъ поважныхъ тѣлъ справа не потребує анѣ широкого обговорюваня анѣ великои обороны. Я обмежуся на короткихъ замѣтахъ и не пущуся зовсѣмъ на поле политичне, але стану на тôмъ становищи, на котрôмъ я стоявъ, ставляючи моє внесенье, буду промовляти зовсѣмъ объективно, не яко рускій посолъ, але яко посолъ въ загалѣ, и застановлятися буду надъ тымъ, чого вымагають не згляды политичнѝ, але згляды шкôльництва.

Коли чотыри такъ поважнѝ тѣла, якъ Рада шкôльна краєва, министерство просвѣты, Выдѣлъ краєвый, а наконець и комисія шкôльна, освѣдчилися за заложеньемъ рускои гимназіи въ Перемышли, освѣдчилася противъ тому Рада повѣтова перемыска. Алежь, мои Панове! Коли порôвнаємо Раду повѣтову зъ тамтыми тѣлами, то безъ убличеня ѣй можна сказати, що єи голосъ на рôвни зовсѣмъ не може заважити. Рада повѣтова вправдѣ має застережено въ §. 7 уставы о языцѣ выкладовôмъ въ школахъ, що єи голосъ має бути выслуханый въ разѣ, наколи сталѝ рускѝ паралельки або рускѝ гимназіи мають заложитися. Однакожь прошу зважити докладно и на букву и на духа уставы. Въ уставѣ єсть выразно сказано: „по выслуханю Рады повѣтовои“. То-жь се прецѣ не значить, що опинія Рады має рѣшати, бо въ такôмъ разѣ було-бы сказано: „за порозумѣньемъ, за згодою Рады повѣтовои“.

Впрочѣмъ, Панове, чи Раду повѣтову пôдъ якимъ небудь зглядомъ можна уважати такимъ факторомъ, щобы єи голосъ въ такихъ справахъ бувъ управненый рѣшати? Чи Рада повѣтова причиняєся може грôшми до заложеня або удержаня гимназіи? Чи може має яку ингеренцію на науку и зарядъ гимназіи? Въ статутѣ Радъ повѣтовыхъ зовсѣмъ нема згадки о тôмъ, щобы они на школы середнѝ могли мати хочь-бы найменшій вплывъ. И цѣлкомъ справедливо. Бо — знову скажу, не убличаючи Радамъ повѣтовымъ — вже и складъ ихъ не єсть такій, щобы имъ можна яку небудь ингеренцію на школы середнѝ ôдавати. Передъ кôлькома днями были петиціи въ справахъ шкôльныхъ ôдъ одной Рады чи Выдѣлу повѣтового; петиціи такого рода, що въ комисіи школьнôй ôдозвалися голосы, щобы надъ ними просто перейти до порядку дневного. Гимназіи и не суть школами анѣ институціями повѣтовыми. Не въ кождôмъ повѣтѣ єсть гимназія, а одна гимназія припадає на три, чотыри и на бôльше повѣтôвъ. Зъ ôдки-жь приходить одна Рада повѣтова до того, щобы рѣшала о справѣ, що до котрои, якъ кажу, анѣ зовсѣмъ не єсть управнена анѣ не єсть такъ дуже, або бодай не єсть сама одна интересована? Признаючи ѣй рѣшаючій вплывъ, можна-бы дôйти до такои монструальности, що за заложеньемъ рускои гимназіи мôгъ-бы освѣдчитися и цѣлый край и всѣ управненѝ и компетентнѝ факторы, а одна Рада повѣтова заложила-бы своє „veto“, и справа на тôмъ застрягла-бы!

Але скаже може хто: Коли опинія Рады повѣтовои має бути выслухана, то прецѣ не належить робити того, що тôй опинiи єсть просто противне. Мои Панове! Чи въ устроях державныхъ нема дорадчихъ тѣлъ, котрѝ зовсѣмъ не рѣшають, тôлько о нихъ опинію пытаються? И чи-жь може бути убличеньемъ для когось, коли єго пытаються о опинію, але, скоро важнѝ згляды промовляють противно, то за нею не пôйдеся? Коли бы мене хтось высшій пытавъ въ чѣмсь о раду и я ёму свою гадку сказавъ, а ôнъ однакожь за нею не пôшовъ, то я бы не уважавъ того за уразу для себе, але мавъ-бы собѣ за честь, що ôнъ хотѣвъ мене о раду пытати. — Тôлько що до опинiи Рады повѣтовои въ Перемышли, о котрôй такъ часто тутъ була давнѣйше згадка и о котрôй и теперь єсть згадка въ справозданю комисіи шкôльнои.

Переходжу теперь до иншого пытаня. Мы чули власне поставлене внесенье, щобы не нова гимназія въ Перемышли була заложена, але тôлько рускѝ паралельки. Надъ тымъ пытаньемъ хочу застановитися зô становиска чисто педагогичного и дидактичного. Єсть звѣстна рѣчь, що наука и дисциплина шкôльна тымъ лучше поступає и удержуєся, чимъ менше ученикôвъ єсть въ поодинокихъ клясахъ и чимъ менше клясъ єсть въ цѣлôмъ заведеню. Пôсля нашого устрою шкôльного въ поодинокихъ клясахъ гимназіяльныхъ не повинно бути бôльше якъ 50 ученикôвъ. Зъ того выходить, що въ гимназіи цѣлôй, наколи она єсть устроєна нормально т. є. має 8 клясъ безъ паралельокъ, повинно бути не бôльше якъ 350 до 360 ученикôвъ (бо очевидно хочь въ низшихъ клясахъ буде и повне число 50 ученикôвъ, однакожь слабшій зъ нихъ поволи ôдпадають и въ высшихъ клясахъ мусить менше бути).

Порôвнаймо зъ тыми цифрами число ученикôвъ, яке показуєся въ гимназіи перемыскôй въ остатныхъ кôлькохъ рокахъ! Число тое переходить 700; сего року єсть 739 ученикôвъ, а було недавно 780! А клясъ єсть въ тôй гимназіи не 8, якъ повинно бути въ гимназіи звычайнôй, але 17 т. є. число таке, котре на бôльше якъ на двѣ повнѝ гимназіи выстане. Єсть то аномалія така, котра для науки, для шкôльництва зъ пожиткомъ бути не може. И коли бы не заходили нѣякѝ иншѝ згляды, то вже зъ тои одной причины, що гимназія тая єсть за велика, що наука добре поступати, анѣ дисциплина шкôльна добре удержатись не може, повиненъ бути той закладъ подѣленый на два заклады, а лишиться для одного и другого по 300 кôлькадесять ученикôвъ.

Клясы паралельнѝ въ загалѣ утрудняють, коли суть въ великôмъ числѣ, добре веденье науки и добре веденье порядку шкôльного, а тутъ въ тôмъ разѣ, наколи бы заведенѝ були клясы паралельнѝ рускѝ, то гимназія руска мусѣла-бы и дуже дивно выглядати. До тыхъ бо 17 клясъ, якѝ теперь суть въ тôй гимназіи, прибулобы ще зъ 4, а може и бôльше клясъ паралельныхъ рускихъ. Була-бы отже гимназія зложена зъ 21, а може и бôльше клясъ. Але-жь таке число майже на три заклады выстане, а такій закладъ, зъ котрого бы три зробити можна, нѣякъ истнувати не повиненъ.

Зважте дальше и то, що, коли теперь бодай всѣ клясы мѣстяться въ одномъ будынку, черезъ повстанье новыхъ клясъ рускихъ треба-бы деякѝ паралельки перенести до иншого будынку, бо въ теперѣшнôмъ мѣсця бы не стало. Чи-жь то для порядку шкôльного було-бы зъ користею? Зважте Панове наконець, що не знати, чи теперь въ Перемышли єсть достаточне число учителѣвъ уквалификованыхъ до учня по руски, чи директоръ гимназіи знає основно рускій языкъ. А прецѣнь коли наука має поступати и надзôръ шкôльный приналежно выконуватися, то на все то повинно уважатися. Така гимназія, Панове, котра складалась-бы зъ тôлько клясъ, що на три заклады выстане, гимназія роздѣлена въ кôлькохъ будынкахъ, гимназія,

---

— То вы зъ цѣсарщины? пытавъ ôнъ у мене. — А чи всѣ паны говорять тамъ по нашому?

— Якъ зъ нашого роду, то и говорять по нашому.

— И всѣ ходять до церкви?

— Кождый христіянинъ повиненъ ходити до церквы. Чи у васъ не такъ?

— Та нѣ, не се... я й самъ знаю, що чоловѣкъ повиненъ на кождôмъ мѣсци молитися Богу.

Послѣдня ôдповѣдь выйшла такъ загальна, що я лишь тымъ бôльше увѣрився, що маю дѣло зъ исповѣдникомъ штунды. Ôдношеня въ Россіи наказували ёму бути осторожнымъ въ бесѣдѣ.

Звычайно ôдносять повстанье штунды до року 1867, т. є. до часу, коли россійске правительство церквою, указами, школою, — взялось зъ неимовѣрнымъ терроризмомъ за оброссійщенье украинського народу.

Ôсѣмь миль ôдъ Одессы єсть нѣмецка колонія Рорбахъ, заселена пришельцями зъ Виртембергіи. Пасторъ осады, Кароль Бонекемперъ, умѣючи по украиньски, выяснявъ околичнымъ селянамъ засады своѣи вѣры и заохочувавъ ихъ не лишь до правильного посѣщуваня церквы, але и до домашнои збôрнои молитвы. На тѣ домашнѝ молитвы сходились колонисты, мужчины и женщины, звычайно въ комнатѣ школьнôй, де молились разомъ, спѣвали и пôдъ проводомъ пастора читали и пояснювали святе письмо. Украиньскимъ селянамъ той звычай (das Stundenhalten) такъ подобався, що они для охороны ôдъ вынародовленя поставили своимъ священикамъ альтернативу: або выясняйте намъ письмо святе и говорѣть по нашому, або мы заведемо собѣ штунду. Правительство думало зразу знищити секту терроризмомъ и около 100 селянъ вывезло на Сибиръ. Зъ позôсталои громады розбѣглись многѝ по краю и майже въ одинъ часъ стали всюды на Украинѣ появлятись штундисты: въ губерніяхъ Херзоньскôй, Екатеринославскôй, Кіевскôй, Харкôвскôй и т. д. Нынѣ, такъ явныхъ якъ и тайныхъ штундистôвъ вже несчисленне множество.

Хочь назва „штунда“ перенята ôдъ Нѣмцѣвъ, однакъ всѣ звычаѣ штундистôвъ сягають дальшихъ часôвъ и выробились по части зъ конечности. Въ часахъ козаччины поселялись на степахъ хуторами то самѝ козаки, то прихожѝ зъ дальшихъ сторонъ Украинцѣ. Хуторы були розкиненѝ, здалека ôдъ себе, о будовѣ церквей — ёще въ такъ несупокôйнѝ и неспевнѝ часы — не було що думати. Коли прийшла недѣля або яке свято, хуторяне, що жили близше себе, сходились до якого письменного, поважного сусѣда, и той читавъ имъ та пояснявъ слово боже. Тотѝ письменнѝ хуторяне заступали зъ потребы мѣсце священикôвъ, а въ справахъ спорныхъ мѣсце судіевъ.

Нынѣшнѝ штундисты славяться людьми честными и трудящими. На своихъ зборахъ — въ хатѣ якого селянина — они слухають выкладôвъ зъ библіи, учаться читати и писати, и залагоджують мѣжь собою всѣ спорнѝ справы. Рôвнôсть и любовь братня — ихъ головнѝ засады; піянъство рѣчь у нихъ нечувана. Зразу не узнавали они надъ собою власти царя, нынѣ для милого супокою мусѣли ôдступити ôдъ тои засады. Якбы тамъ нѣ було, а на штунду задивлятись треба серіозно, якъ на велике движенье народу, котре може и вплыне на нашу будучнôсть.

Ом. Партицкій.

„Чи то ôдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

II.

„Et veritas liberabit vos!“

Дивнымъ случаємъ зъ двохъ зовсѣмъ противныхъ таборôвъ появились першій завзятѝ выходки на „Руску Историчну Бібліотеку“, выдавану пôдъ моєю редакцією. Коли рускѝ часописи „Дѣло“, — „Зоря“ и „Буковина“ приняли дуже прихильно се выдавництво, а „Вѣстникъ Европы“ (Сентябрь, 1886) высказався о нѣмъ зъ признаньемъ, „Новый Проломъ“ (ч. 345, 1886) и проф. А. Левицкій („Przegląd Polski“, въ липневôмъ выпуску 1886) напятнували се выдавництво яко тенденційне, агитаційне и т. и.*)

Проф. А. Левицкій вступивъ на недесталь политичный и споглядаючи зъ того становища на моє выдавництво, называє І. томъ „Рускои Истор. Библіотеки“ п. з. „Коротка Исторія Руси Ст. Качалы“ „prawdziwą Targowicą (sic!) w chwili układającego się pokoju polsko-ruskiego w naszym kraju“ (хто зъ кимъ укладався?!), „osobistą interwencyą autora i redakcyi między godzące się narody“. Сей поглядъ п. професора мушу зовсѣмъ заперечити. Моє выдавництво не має нѣчого спôльного анѣ зъ политикою, котру можуть вести тôлько люде зъ политичнымъ становищемъ, — анѣ зъ агитацією, бо се ремесло мушу лишити иншимъ до

*) Есенцію своихъ выводôвъ зъ Przegląd-y помѣстивъ п. А. Л. въ I. выпуску kwartalnik-а историчного львôвского. Позаякъ о. Ст. Качала ôдперъ закиды зроблены проф. А. Левицкимъ по поводу I. т. „Рускои Ист. Бібліотеки“, отже я яко выдавець лише дещо маю до того докинути. *Ол. Б.*

того способнымъ и покликаным органамъ. „Руска Истор. Библіотека“, якъ о тôмъ може переcвѣдчитися кождый безсторонный вже зъ самого проспекту и зъ выданыхъ доси пяти томôвъ, — вытычила собѣ высшу цѣль: основнымъ знакомствомъ исторіи свого народу довести суспôльноôсть руску до повнои свѣдомости національнои и напоити серця щирымъ, справдешнымъ патріотизмомъ. Тôлько исторична правда, хочьбы якъ терпка, може вызволити оба сусѣднѝ тутъ народы зъ того заколоту межинароднои усобицѣ, пôддержуваной и пôдсычуваной шайкою ренегатôвъ („prawdziwą Targowicą“) обохъ народностей. Саме тутъ можна приложити золотѝ слова незабутного кобзаря Тараса: „Серце болить а розказувать треба, нехай бачать сыны и внуки, що батьки ихъ помылялись“.

Забираючись отже до такъ важного выдавництва, що має цѣль національно-выховуючу, а не агитаційну, не обмежившись тôлько на власный поглядъ що до плянy, объему и выбору матеріялу для „Рускои Ист. Бібліотеки“. Я засягнувъ рады у людей въ сѣй справѣ компетентныхъ, мѣжь иншими такожь знаменитого на поли исторіографіи Руси авторитету, проф. кіевского университету В. Антоновича, зъ котрого цѣнными историчными працями радивъ-бы я п. проф. Левицкому познакомитися, а тогдѣ значно змѣнивъ-бы свои погляды, высказанѝ въ наведенôй высше статіи и усунувъ-бы въ своємъ „Zarys-ѣ Historyi Polski i krajów ruskich z nią połączonych“ (Kraków 1885) не одну суперечноôсть, не одну похибку, зачерпену зъ перестарѣлыхъ дѣлъ Германа, Штраля, Карамзина, надъ котрыми новѣйша исторіографія перейшла вже до порядку дневного. Зъ порады отже знаменитого професора и историка Руси подавъ я въ I. т. „Руск. Ист. Бібліотеки“ зъ дѣла Вп. о. Ст. Качалы выданого 1879 п. з. „Polityka Polaków względem Rusi“ историчный вытягъ, напечатаный въ журналѣ историчнôмъ „Кіевская Старина“ (1885) въ російскôмъ языцѣ п. з. „Очеркъ исторіи югозападной Руси“. Въ сѣмъ очерку „исторіи“, названôмъ въ перекладѣ „Короткою исторією“ найде читатель историчный образъ взаємынъ народу рускаго, що зôстававъ черезъ кôлька вѣкôвъ въ историчнôй звязи зъ Польщею. Правда, що тамъ нема подрôбного выводу про початокъ Руси, однакъ томъ I не має бути альфою и омегою, а тôлько наче введеньемъ до цѣлои серіи спеціяльныхъ монографій и дослѣдôвъ зъ исторіи Украины-Руси. Заразъ въ II. томѣ Рус. Ист. Бібліотеки має п. професоръ три монографіи славно-звѣстного историка украиньского М. Костомарова*), поясняючій цѣлу суть и историчный розвитокъ украиньско-рускои народности, а въ III. томѣ найде п. професоръ новый поглядъ про початки Украины-Руси, ёму зовсѣмъ незвѣстнѝ (хочь яко проф. университету, стоячи при жерелѣ науки, се знати повиненъ), якъ се зъ єго дѣла „Zarys dziejów Polski i krajów ruskich“, дочитатися можна. (Д. б.)

О. Барвиньскій.

*) Въ грудневôмъ выпуску „Przegląd-y Polsk-ого (1886) подавъ п. А. Л. нѣбы-рецензію II. т. Р. И. Бібліотеки, въ котрôй закидае Костомарову, що „lekceważy sobie fakta i źródła, że brak mu w ogóle metody krytycznej“; въ послѣдньôй въ II. т. умѣщеной монографіи пôсля єго думки zwłaszcza w części odnoszącej się do historyi katolickiej — mnóstwo błędów faktycznych. Але що-бъ не то збивъ або спростувавъ якій тамъ поданый фактъ, а хочь вказавъ єго, сего не зробивъ рецензентъ. Та й на що, коли то лекше воювати загальными фразами. *Ол. Бар.*

де учителѣ не знали-бы выкладового языка або були на борзѣ тымчасово прибранѣ и де директоръ за-для незнаня выкладового языка не потрафивъ-бы приналежный дидактичный надзоръ вести, така гимназія була-бы дивоглядомъ, котрый квалификувавсь-бы хиба яко предметъ до сатиры для нѣмецкихъ фельетонистовъ, щобы писали: „Culturbilder aus Halbasien“, але така гимназія не принесла-бы чести анѣ школьництву нашому анѣ краєви нашому. Зъ сихъ причинъ я за такимъ школьнымъ дивоглядомъ нѣякъ голосувати не могъ-бы и мушуся противъ тому рѣшучо освѣдчити.

Наконець бувъ и буває часто яко закидъ подношеный зглядъ на можливу фреквенцію рускои гимназіи. Отже що до того, то сего року вписалося въ Перемышли 212 ученикôвъ Русинôвъ — не лише грецкого обряду, якъ було тутъ нынѣ сказано, але рускои народности, якъ то родичѣ самѝ, зглядно ихъ заступники, заявили. Недавно було ихъ тамъ навѣть 232. Наколибы лишь тое число лишилося, то було-бы се число на гимназію зовсѣмъ не мале. Маємо въ нашôмъ краю гимназіи, котрѝ не много численнѣйше суть фреквентованѝ, н. пр. въ Золочевѣ, котра має лише 237, въ Вадовицяхъ и Самборѣ, котрѝ мають менше якъ 300 ученикôвъ. А вже не говорити о гимназіяхъ въ иншихъ краяхъ коронныхъ, де якъ то самъ поважный посолъ Бобжиньскій згадавъ, бувають гимназіи и о сто кôлканайцятехъ ученикахъ. И то есть зовсѣмъ раціонально, бо, якъ я вже сказавъ, чимъ менше ученикôвъ есть въ закладѣ, тымъ лучше наука поступає и порядокъ школьный лучше може бути удержуваный.

Нема однакожъ обавы, щобы въ рускôй гимназіи перемыскôй число ученикôвъ було надто мале. Се показує досвѣдъ рускои гимназіи у Львовѣ. До неи прибуваютъ ученики власне такожъ изъ сторôнъ перемыскихъ, длятого що теперь въ Перемышли мусять учитися по польски, а они хотѣли-бы побирати науку по руски. Можна то за певну рѣчь уважати, що наколи бы руска гимназія въ Перемышли була отворена, то не тôлько рускѝ ученики зô Львова, котрѝ близько Перемышля мешкають, але такожъ многѝ ученики зъ Ярослава, Сянока и Самбора туды бы перенеслися. О паралелькахъ рускихъ однакожъ того зовсѣмъ не можна-бы сказати.

Наконець скажу дещо и о коштахъ. Позволю собѣ насамперед спытати, хто мавъ-бы ложити кошты на руску гимназію? Чи то край може? Нѣ, фондъ державный! Правда, що есть обовязкомъ уважати, щобы и фондôвъ державныхъ безъ потребы не выдавати, щобы не робити експериментôвъ, котрѝ можуть не удатися, а коштували-бы значнѝ грошѣ. Тôлько-жь, Панове, чи нашъ край и нашъ Соймъ въ иншихъ справахъ такихъ експериментôвъ не робить? Чи не давнѣйше, якъ на послѣднôмъ засѣданю, ухвалено 125.000 зр. на чистый експериментъ, на плавбу парову на Днѣстрѣ, и то не зъ державныхъ фондôвъ, але зъ фонда краєвого? А школы выдѣловѣ чи не були такожъ експериментомъ, котрый коштувавъ богато и конець кôнцевъ не удався? Для чого-жь лишь тутъ, де шансы суть цѣлкомъ иншѝ, для чого тутъ хочь бы навѣть и експерименту не зробити? И для чого журитися тымъ, що въ першôмъ рядѣ до ц. к. правительства належить, а не до Сойму?

Недавно въ нашôмъ Соймѣ велася справа о заложеню суду повѣтового въ Яворжнѣ, а хочь були поважнѝ замѣты подношеній противъ тому, хочь було сказано, що до того суду не належало-бы бôльше якъ 12.000 або 13.000 мешканцѣвъ, а кошты все-жь таки були-бы значнѝ, що противно суть иншѝ околицѣ въ нашôмъ краю, де на 50.000 мешканцѣвъ нема суду, однакожъ Высока Палата прихилилася до того, щобы свою опинію выдати на заложенье сего суду, а головный мотивъ бувъ той, що скоро правительство годиться выдатокъ той понести зъ фондôвъ державныхъ, то не чекаймо, ажь буде можливôсть установленя суду де инде, лишь користаймо зъ того, щобы заложити судъ тамъ, де есть вже теперь можливôсть. Тымъ бôльше належить користати зъ готовости правительства въ сѣмъ разѣ, бо нема другого мѣсця въ краю, де бы такъ була потрѣбна гимназія, якъ въ Перемышли. Скоро годиться правительство, щобы кошты заложеня сеи гимназіи поносивъ фондъ державный, то Соймъ не повиненъ въ тôмъ зглядѣ бôльшу дбалôсть оказувати и не повиненъ бдкидати тое, о що правительство не безъ пôдставы має свои старання.

Не буду довше розводитися надъ сею справою. Єсли Панове будете объективно на тую справу задивлятися, такъ якъ я старався представити, то признасте рацію моимъ выводамъ, котрѝ годяться зъ предложеньемъ комисіи. Хто зъ причинъ политичныхъ неприхильно противъ тому бдноситься, для того нѣякѝ аргументы на нѣщо не придадуться. (*Грôмкѝ брава!*)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Бережанъ 14 л. лютого.

Цѣкаво буде для Вп. читателѣвъ „Дѣла“, особливо зъ сторôнъ бережанськихъ, довѣдатись, якъ процвитає молоденька Бурса руска въ Бережанахъ. Мѣрою того процвѣту буде, очевидно, поступъ ученикôвъ-бурсакôвъ въ наукахъ, ихъ клясификація за першій курсъ сего школьного року. Отожь и подаємо результатъ клясификаціи ученикôвъ зъ рускои бурсы.

Всѣхъ клясификованыхъ ученикôвъ-бурсакôвъ було 25, зъ тыхъ одержали першій степень: 1. Кушнѣръ и 2. Левъ Савчиньскій зъ I-ои гимн. клясы; 3. Вас. Кушнѣръ и 4. Григ. Гелета зъ II-ои гимн. клясы; 5. Багриновичь Романъ, 6. Бартôвъ Евстахій (зъ бдзнач.); 7. Гриневичь Левъ, зъ III-ои клясы; 8. Ярычевскій зъ IV-ои кл.; 9. Стеткевичь зъ V-ои клясы; 10. Гукъ Прокôпъ и 11. Курыловичь Юл. зъ VI-ои клясы; 12. Ференцъ Венантій и 13. Левиньскій Юліянъ зъ VIII-ои кл. Зъ прочихъ 12 бурсакôвъ отримало 6 другій степень (1 зъ I., 2 зъ II., 1 зъ III., 1 зъ IV. и 1 зъ VII. кл.) а 6 навѣть третій степень (2 зъ I., 2 зъ III., 1 зъ IV., гимн. и 1 зъ IV. норм. клясы).

Якъ бачимо на 25 бурсакôвъ: 1 мавъ першій степень зъ бдзначеньемъ, 12 першій степень, 6 другій степень, а 6 третій степень. Злыхъ клясъ було майже на половину. Се найлучше свѣдоцтво „процвѣту“ бурсы и здаєся, що другои такои рускои бурсы чей-же не буде нѣгде въ цѣлôй Галичинѣ. Хто близше обзнаный зъ бдношенями пануючими въ тôй бурсѣ и зъ господарствомъ въ нѣй панѣ Филиповскои — нехай бôльше розкаже; я обмежаюся лише на сумнôмъ результатѣ клясификаціи бурсакôвъ, безъ нѣякихъ изъ своеи стороны замѣтôвъ. Коли-жь хто ще скаже, що добре; хто не хоче видѣти, той не увидить навѣть тотдѣ, якъ не то половина бурсакôвъ але и всѣ будуть ѣсти рускій хлѣбъ, а будуть мати злѝ клясы...

Зъ Золочѣвского, 14 л. лютого.

Нашъ Золочѣвскій повѣтъ подає немало фактôвъ покривдженя конституційныхъ правъ нашихъ. О тôмъ богато говорено и въ часописяхъ, и въ Соймѣ, розбирано и на судовыхъ розправахъ, а однакъ зло не минає, якъ о тôмъ свѣдчить новый фактъ.

О. Копачь и кôлькохъ господарѣвъ засновують читалню въ Бôбщанахъ, и подали черезъ ц. к. староство до ц. к. намѣстництва статуты до затвердженя. Староство повѣдомило дня 9 лютого с. р. о. Копача, що въ цѣли розсмотреня потребы заснованя читальнѣ въ Бôбщанахъ вышле свого делегата на день 14 лютого с. р. до Поморянъ, де маютъ явитися основателѣ читальнѣ о 9 годинѣ рано въ урядѣ громадскôмъ и зложити для делегата ц. к. староства кошты въ сумѣ 12 зр.!!! Кромѣ того въ день 14 лютого с. р. припадало руске свято „Стрѣтеніе“. Ц. к. староство игноруючи руске свято, вызначило священикови и его прихожанамъ, яко основателямъ читальнѣ на той день и то ще на 9 годину рано речинець до переслуханя ихъ въ справѣ читальнѣ. Все то поступованье ц. к. староства Золочѣвского есть перепоною просвѣты середъ народу нашого.

Рудки *дня.* 16 *л. лютого.*

Вчера опустивъ нашъ повѣтъ комисарь повѣтовый п. Северинъ Василевскій, перенесеный до Дрогобыча. Перебуваючи въ Рудкахъ бдъ 1880 р. не потрафивъ собѣ той панъ зъєднати тутъ нѣкого, тымъ бôльше Русинôвъ, особливо священикôвъ, котрыхъ трактувавъ дуже „зъ горы“. Будучи по перенесеню староcты п. Флехнера довшій часъ необмеженымъ володаремъ повѣта, тримався у всѣмъ засады: Ja tak chcę, tak każę i tak być musi. Черезъ то допѣкъ не одному до живого, тожь и не дивота, що не мавъ у нѣкого симпатіи, всѣ его опустили, такъ що зôставъ самъ лише зô своимъ маленькимъ „кручкомъ“ — зъ котрымъ и выѣхавъ зъ Рудокъ. Тутешнѝ люде дякують властямъ, що прислали другого комисаря, а не завидують Дрогобычанамъ, особливо Русинамъ, що дôстали вже другій разъ того самого пана комисаря.

Зъ судовои салѣ.

(*Взорець примърного душпастыря*) Дня 15 с. м. бдбулася передъ трибуналомъ присяжныхъ судіевъ у Львовѣ розправа кс. Фр. Творовского, латиньского капеляна при львôвскôмъ головнôмъ шпитали противъ редакторôвъ „Kurjer-a Lwowsk-ого“ пп. Ревакôвича и Червиньского о провину нарушеня чести. Въ грудни именно 1886 р. помѣстивъ бувъ „Kurjer Lwowski“ статейку п. з. „Чи се слуга Христовый?“, въ котрôй пôднѣсъ супротивъ кс. Творовского замѣты великои нелюдскости, назвавъ его священикомъ, компромитуючимъ цѣлый станъ духовный и подавъ яко фактъ, що кс. Творовскій выкинувъ разъ за дверѣ старшу женщину, котра прийшла просити его, щобы позволивъ другому священикови безплатно поховати убогу жѣнку, помершу въ его душпастирскôй територіи. Зъ сеи причины выточивъ кс. Творовскій пп. Ревакôвичеви и Червиньскому карный процесъ и станувъ до розправы въ супроводѣ правного заступника адв. д-ра Ив. Добряньского. Обжалованыхъ боронивъ д-ръ Лѣсевичь. Обжалуванѝ пôднялись перевести доказъ правды на тое, що поступованье кс. Творовского було дѣйстно нелюдске и недостойне священика, яко апостола любови и христіяньского милосердія. На доказъ сего навели они слѣдуючѝ факты: Въ грудни 1886 умерла у Львовѣ въ найбôльшôй нуждѣ старша женщина, Станчикевичева, котра при найбôльшôй нуждѣ удержувала ще свою старую бдъ семи лѣтъ спаралижовану матѣрь. Похоронами помершои Станчикевичевои занялася зъ милосердія Гонората Турчиньска зложившись зъ кôлькома своими товариш̀ками на необходимѝ потребы похорону. При тôмъ всѣмъ однакожъ не було чимъ заплатити священика и для того упросила Турчиньска кс. Полицкого, щобы безплатно похоронивъ небôжку. Кс. Полицкій згодився пôдъ условіемъ, наколи кс. Творовскій яко компетентный душпастырь позволить ему на тое. Щобы выеднати тое позволенье удалася Турчиньска до кс. Творовского, коли однакожъ почала лишь говорити, що не має грошей, щобы заплатити ему за похоронъ Станчикевичовои, кс. Творовскій зôрвався въ найбôльшôмъ гнѣвѣ и крикнувши „якъ нема грошей, не потреба и священика“, бдчинивъ дверѣ бдъ своеи комнаты и вытрутивъ за нихъ Турчиньску. За дверми напавъ еи песъ, котрого хтось натровивъ на ню, такъ що ледви змогла утечи безъ дôймаючои памятки своеи побожноси. Розжалена Турчиньска прийшла сейчасъ до редакціи „Kurjer-a“ и розповѣла о тôмъ п. Червиньскому, сей не хотѣвъ однакожъ бдъ разу робити прилюдного ужитку зъ сеи справы и бдославъ еи найперше зъ жалобою до лат. консистора. Однакожъ и тутъ не допросилася Турчиньска нѣчого; канцлерь консистора кс. Веберъ принявъ еи дуже неласково и порѣшивъ коротко, що хто хоче мати христіяньскій похоронъ мусить заплатити священикови. Не було отже другои рады, якъ похоронити Станчикевичеву безъ священика. Такъ и сталося, а въ наслѣдокъ сего помѣстивъ п. Червиньскій въ „Kurjer-ѣ“ инкриминованый артикулъ. На доказъ сего факту переслухано за свѣдкôвъ Гонорату Турчиньску и кс. Полицкого и обое они ствердили пôдъ присягою правду сего факту, такъ якъ его представивъ панъ Червиньскій. Щобъ подати повный образъ душпастирского милосердія кс. Творовского, навѣвъ панъ Червиньскій ще и другѝ подôбнѝ факты. На початку именно р. 1886 умеръ въ головнôмъ шпитали І. Комарницкій. Родина наймила похоронъ у предприемця Курковского, котрый заплативъ вже разомъ и таксу священикови кс. Творовскому. Коли кс. Творовскій прийшовъ на Лычакôвске кладовище и дôзнався заразъ за воротами бдъ Курковского, що грôбъ для Комарницкого выкопано ажь въ высшôй части кладовища, почавъ голосно гнѣватись и кидатись и заявивъ, що такъ далеко не пôде. Коли Курковскій пригадавъ ему, що за тое одержавъ вже заплату, почавъ кс. Творовскій ще гôрше сердитись, не зважаючи на характеръ мѣсця а въ кôнци зъупинивъ похôдъ середъ дороги, бдчитавъ скоро молитву, покропивъ домовину и чимъ скорше обернувся, сѣвъ до повозу и бдѣхавъ. Фактъ сей потвердивъ при розправѣ пôдъ присягою свѣдокъ Курковскій. Третій фактъ навела при розправѣ Гонората Турчиньска. Передъ кôлькома лѣтами умеръ въ шпитали еи братъ, не лишивши по собѣ навѣть тôлько, щобы можна було ему справити похоронъ и заплатити кс. Творовскому. Умершого пôднявся поховати безплатно кс. Заленскій, однакожъ кс. Творовскій не хотѣвъ позволити на тое и ажь по личнôй интервенціи кс. Заленского, коли тойже на письмѣ прирѣкъ ему пôдъ словомъ священика, що не возьме грошей за похоронъ, згодився на тое. Фактъ сей записягла такожъ Г. Турчиньска. Кромѣ сего зôзнавъ кс. Полицкій и доглядачь трупарнѣ, Зброжекъ, пôдъ присягою, що лучалось часто, що кс. Творовскій не позволявъ другимъ священикамъ безплатно ховати помершихъ въ шпитали бѣдакôвъ, щобы приневолити ихъ родину або знакомыхъ до заплаты грошей за похороны. На всѣ тѣ факты толкувався кс. Творовскій такими аргументами, що бдъ нихъ розлягався майже безперерывно голосный смѣхъ въ цѣлôй авдиторіи. Заявивъ бнъ передвсѣмъ, що, хочь має 800 зр. платнѣ, мусить о дохôдъ зъ похоронôвъ длятого дуже дбати, бо якъ бы прийшла вôйна, то бы замкнули касу, а бнъ не мавъ-бы зъ чого жити. Подробиць поданыхъ при розправѣ фактôвъ не пригадувавъ собѣ кс. Творовскій докладно, бо ховає рôчно надъ 700 людей „рôзными способами“. На запытанье оборонцѣ пояснюе бнъ тѣ слова въ той способѣ, що на 700 помершихъ буває до 500 похоронôвъ безъ священика, бо бнъ „спѣвае лишь тымъ, котрѝ платятъ“. Станчикевичевои не позволивъ бнъ длятого ховати кс. Полицкому, бо разъ вже лучилося такъ, що кс. Полицкій взявъ за такій похоронъ грошѣ, боявся отже, щобы и теперь кс. Полицкій не взявъ грошей. Що до Комарницкого то може бути, що занедужавъ тогды пôдчасъ похорону, бо прецѣнь священикови лучаєся инодѣ пôдчасъ похорону такъ занедужати, що не всѣмъ „выпадае“ о тôмъ говорити. Що впрочѣмъ не есть бнъ такъ дуже ласый на грошѣ, доказуе фактъ, що недавно тому поховавъ одного юриста за 1 зр. 50 кр. По промовахъ д-ра Добряньского, д-ра Лисевича и п. Червиньского заперечили судіѣ питанье що до провины нарушеня чести и на тôй пôдставѣ увôльнивъ трибуналъ пп. Ревакôвича и Червиньского бдъ обжалованя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Мотивы до предложеня правительственного о кредитѣ для ополченя и краєвои оборонѣ.*) Предкладаючи предложенье о кредитѣ въ сумѣ 12,011.655 зр. на военнѝ цѣли для краєвои обороны и загального ополченя подало правительство рôвночасно и слѣдуючѝ мотивы: Межи державами европейскими проявилося минувшого року велике змаганье збôльшити свою военну силу, своє узброенье и готовôсть до вôйны. До сего дѣла взялися були не лишь бôльшѝ державы але навѣть и меншѝ, а цѣлый рухъ сей середъ державъ показався много значнымъ. Австро-угорска монархія, котра черезъ всѣ свои бдношеня стоить далеко бдъ всякои гадки агресивнои политики, не потребуе доказувати, що еи управы не будуть выкликувати вôйны а все старанье буде звернене лишь на удержанье мира. Бдъ часу заведеня теперѣшнои системы оборонноi позôстала однакожъ монархія далеко по заду за другими державами — краєва оборона и ополченье мали тôлько на цѣли помагати сталôй арміи и еи доповняти въ мѣру потребы на случай вôйны, вымагаючи на се лишь дуже малыхъ средствъ въ часѣ мира.. Коли другѝ державы старалися одна другу перевысшити военными тягарами въ часѣ мира, то держава австро-угорска зъ ними не пôшла а еи змаганьемъ есть не накладати на суспôльно-экономичне житье тягарôвъ непотрѣбныхъ. Зъ другои стороны положенье монархіи есть того рода, що еи управа не може пôсля вподобы не допустити до якои стычности внѣшнои. Австро-угорска монархія мусить усильно старатися розвинути свои силы такъ, щобы они всюды надавали ѣй поважанье, скоро хоче забезпечити собѣ свое становище и свои безпосереднѝ жизненнѝ интересы. Середъ такихъ обставинъ мусить военна управа думати о тôмъ, щобы могла свои силы военнѝ о скôлько може добре выхôснувати и поставити ихъ такъ, щобы кождои хвилѣ могла ихъ ужити на поли вôйны. Наслѣдкомъ сего показалося, що краєва оборона такъ що до точности въ доповненю людьми якъ и що до матеріялу узброеня, на котрѝ то двѣ точки зверталося увагу лишь въ обмеженôй мѣрѣ, мусить бути поставлена на рôвни зъ сталою арміею и для того треба вже въ часѣ мира всѣ запасы приготовити въ тôй мѣрѣ, якъ то приписано для войска. Такъ само треба такожъ приготовити певне число бддѣлôвъ ополченя до помочи въ службѣ залоговôй и етаповôй якъ такожъ до обороны краю въ способѣ мобилизаційный и для того треба ихъ бдповѣдно до того узброити. Що такѝ вымоги поставлено теперь наразъ и въ бôльшôй мѣрѣ, поясняєсь тымъ, що загальне положенье политичне есть теперь непевне и напирає на всѣ державы до усильного и бôльшого прискореня розвою своихъ силъ военныхъ а для того не дозволяє правительству брати на себе одвѣчальности за то, що и оно не поробило-бы безъ проволоки такихъ мѣръ, котрѝ суть необходимѝ для безпечности и сильного становища державы.

Того-жь самого дня внесено таке саме предложенье такожъ и въ угорскôй палатѣ послôвъ, а жаданый тамъ кредитъ для краєвои обороны и на ополченье, котре має бути въ першôй потребѣ скликане, выносить 7,460.000 зр. Въ мотивахъ до сего предложеня сказано такожъ, що зброеня другихъ державъ пруть и австро-угорску монархію до такого самого поступованя. Въ мотивахъ сказано дальше такъ:

„Бо хочь мы — зô згляду на основы нашои монархіи — такъ въ теперѣшности якъ и въ будучности далекѝ бдъ гадки на вôйну офензивну, а нашѝ интересы спонукують насъ поступати на мирнôй дорозѣ, и навѣть не потреба доказувати, що всѣ змаганя нашихъ мѣродайныхъ кругôвъ вымѣренѝ на удержанье мира, то все-жь таки наше географичне положенье, наша ситуація, нашѝ условія существованя суть того рода, що мы мимо волѣ и охоты не можемо уступити на случай якого замѣшаня и въ крайнôмъ случаю мусимо бути готовѝ до всякои жертвы.“ При сѣй нагодѣ пôднесено такожъ въ мотивахъ, що угорска пѣхота и кавалерія краєвои обороны, а именно перша и друга линія вразъ зъ всѣми резервами суть такъ узброенѝ и такъ пôсля ordre de bataille заосмотренѝ въ всѣ запасы, що на случай потребы можуть заразъ выступити до походу. Мимо того треба ще, щобы всего було подостаткомъ въ запасѣ, а о то треба постаратися въ часѣ мира, бо не знати скôлько чого буде потреба и якъ довго може вôйна евентуально потягнути. До сего отже змѣряе и се предложенье.

(*Спôльнѝ делегаціи.*) Правительство повѣдомило палату послôвъ на вчерашнôмъ засѣданю, що спôльнѝ делегаціи будуть скликанѝ на день 1 л. марта. Позалкъ ся надзвычайна сесія делегацій уважаєся лишь продовженьемъ минувшои сесіи, то не буде торжественного бдкрытя, а бюро и комисіи будуть тѣ самѝ що и послѣднои сесіи. Предложеня для делегацій суть пôсля „N. fr. Presse“ вже готовѝ, а жаданье выносить около 50 милiонôвъ. Зъ тои сумы призначила вже въ початкомъ сѣчня Рада министрôвъ 25 мил. на бдповѣдни цѣли, а 1 мил. зъ тои сумы выдано вже на администраційнѣ потребы маринарки. До предложень не будуть долученѝ мотивы, лишь на довѣрочныхъ засѣданяхъ дасть министеръ вôйны потрѣбни пояснення.

(*Зъ комисій и клюбôвъ парляментарныхъ.*) Комисія языкова закôнчила дня 16 с. м. свои нарады надъ внесеньемъ Шаршмида о языцѣ державнôмъ а результатъ ихъ нарадъ есть такій, що внесенье се передано пôдкомисіи зъ 9 членôвъ, щобы она ще разъ розслѣдила точка за точкою се внесенье. До пôдкомисіи выбрано послôвъ: Хлюмецкого, Пьленера, Пикерта, Лихтенштайна, Чарторыйского, Черкавского, Поклюкара, Трояна и Ригера Комисія уконституовалася и выбрала Лихтенштайна своимъ предсѣдателемъ. Опозиція не дуже вдоволена такимъ результатомъ а „N. fr. Presse“ каже, що тымъ осягнулось лишь то, що внесеня сего не передано одному референтови або и не бдкинено заразъ и зовсѣмъ; то и цѣлый хосенъ зъ нарадъ комисіи надъ симъ внесеньемъ. — Въ комисіи для палатъ роботничихъ взявъ такожъ участь и министеръ торговлѣ Бакегемъ. Бнъ сказавъ, що правительство предвиджуе зъ обавою, що палаты роботничѣ будуть жадати рѣчей неможливыхъ до выконаня и що въ нихъ возьмуть перевагу скрайнѣ елементы. — Комисія буджетова розпочала ще 16 с. м. свои нарады надъ предложеньемъ правительства о кредитѣ Въ нарадѣ взявъ участь такожъ мин. Вельзергаймбъ а даючи поясненье зазначивъ, що правительству ходить головно о умундированье ополченя. Пос. Штурмъ сказавъ на то, що въ законѣ о ополченю нема бесѣды о умундированю, коли отже ходить о то, щобы умундурувати ополченье для того, щобы оно стояло пôдъ межинароднымъ правомъ, то треба змѣнити законъ о ополченю. На послѣдокъ жадано выбрати одного референта и двохъ спôвреферентôвъ, котрымъ бы министеръ мôгъ дати довѣрочнѝ пояснення и постановлено, що засѣданье має бути тайне. Референтомъ выбрано посла Матуша, але внесенье о спôвреферентахъ бдкинено. — Клюбъ польскій принявъ на засѣданю дня 13 с. м. внесенье пос. Стажиньского, щобы въ §. 3. проекту закона о убезпеченю роботникôвъ на случай недуги выключити не лишь роботникôвъ лѣсовыхъ и рôльничихъ але такожъ роботникôвъ въ млынахъ и горальняхъ.

(*Угода зъ Угорщиною.*) Пôсля „Presse“ настало вже въ справѣ угодовôй порозумѣнье межи Вѣднемъ а Пештомъ и въ Пештѣ выжидають теперь ноты австрійского правительства. Що до змѣны тарифы мытовои настала межи обома кабинетами вже повна згода; осталась ще лишь непорѣшена справа нафтова. Польскѝ газеты доносять, що Тиса мавъ згодитися въ справѣ нафтовôй зовсѣмъ на внесенье Грохольского, але за яку цѣну, доси ще не знати.

(*Монополь горѣвки въ Угорщинѣ.*) Якъ лихій есть станъ угорскихъ финансôвъ доказомъ того, що тамъ носяться теперь зъ гадкою завести монополь горѣвки, котрый ще одинъ мôгъ-бы дати значнѣйшѝ доходы и поправивъ-бы теперѣшне финансове положенье. Въ Угорщинѣ сподѣваються одержати зъ монополю горѣвки 38 мил. зр. Монополь горѣвки въ Угорщинѣ потягнувъ-бы, розумѣесь, за собою и монополь горѣвки въ Австріи.

Заграничнѝ Державы.

Справа болгарска. Вѣсть, котру мы подали за бюромъ Райтера въ послѣднôмъ числѣ нашои часописи, що будьто-бы нарады Порты зъ болгарскими делегатами увѣнчалися добрымъ успѣхомъ и що Цанковъ має вôйти зъ Стамбуловомъ въ складъ регентіи, не находить нѣгде вѣры и здаєсь дѣйстно бути лишь просто выдуманою. Навѣть „Nordd. Allg. Ztg.“ высказуе о тôмъ свôй сумнѣвъ и не хоче вѣрити тому, щобы Цанковъ, котрого теперь найбôльше ненавидять въ Болгаріи, мавъ тамъ заняти такъ важне становище. Зъ болгарскихъ жерелъ доносять навѣть зовсѣмъ противно, бо зъ Софіи надходить вѣсть, що депутація болгарска має ще сеи недѣлѣ вернути назадъ зъ Константинополя. „Независима България“ каже, що вел. везиръ не хоче вже дальше конферувати зъ Цанковомъ, бо переконався, що бнъ есть лишь агентомъ Россіи и не думаєе зовсѣмъ боронити интересôвъ Болгаріи. „Pest. Lloyd“ доносить знову коротко, що переговоры Порты зъ Цанковомъ и болгарскими делегатами не довели до нѣчого. — Характеристичнымъ есть бдзывъ повъофиціяльнои „Köln. Ztg.“ въ справѣ болгарскôй. Згадана газета пише: „Все, що доси доношено о розрухахъ, якѝ хотять выкликати въ Болгаріи емигранты болгарскѝ, доказуе, длячого доси не могло прийти до порозумѣня. Въ виду того на що заноситься, регентія болгарска стаєсь пôдозрѣтельною и хоче бôльшихъ гарантій, закимъ згодиться на жаданя Россіи. Въ переговорахъ же, якѝ велися въ справѣ болгарскôй мѣжь державами европейскими, припускали завсѣгды, що регентія згодиться на ставленѝ ѣй предложеня. Россійскій посолъ — каже згадана газета дальше — держиться все въ резервѣ и лишь вел. везирови давъ зрозумѣти, що Россія даючи припорученя своимъ амбасадорамъ, зробила послѣдный крокъ до згоды и не думаєе дальше поступити. То не прискорить ходу справы, а утрудняе лишь посередничаюче становище Порты, котра хотѣла-бы теперѣшну кризу залагодити. — Бюро Райтера доноситъ: Поголоски о окупаціи Болгаріи черезъ войска россійскѝ суть дуже имовѣрнѝ, хочь може бути, що поголоскѝ тѣ ширять умысно, щобы зробити пресію на регентіи, абы она приняла цѣлу програму Цанкова.

Россія. До „Pol. Corr.“ доносять зъ Петербурга, що Россія въ виду критичного положеня бдношень мѣжь Нѣмеччиною а Франціею займаєе въ справѣ болгарскôй выжидаюче становище, щобы въ догôднôй хвили могла скористати зъ природного розвою приключень. Бажанье удержаня мира и зглядъ на чувства народнѝ змушають правительство россійске до великои осторожности. Народнѝ симпатіи для Франціи стаються сильнѣйшѝ въ виду трудностей, якѝ Россія стрѣчаєе на Всходѣ. Згадана газета остерѣгаєе державы европейскѝ, щобы они не попыхали Россію до крайности своимъ становищемъ до справъ на Всходѣ. — До „N. fr. Presse“ доносять, що Катковъ стараєся всѣми силами усунути Гирса, а навѣть суть догады, що ему помагають въ тôмъ деякѝ офиціяльнѝ особы. Зъ другои же стороны доносять, що то ему ледве удасться, бо царь, котрый бажаєе мирного залагодженя европейскои кризы и котрый маєе повне довѣріе до Гирса, не схоче станути по сторонѣ партіи Каткова. Кажуть навѣть, що царь мавъ высказатись до деякихъ осôбъ, що панславистична агитація не годиться зъ россійскою политикою монархичною и що панслависты выкликали въ Болгаріи найбôльше замѣшанье. Мимо того удержуються поголоски, що Гирсъ маєе уступити, а на его мѣсце прийде гр. Игнатіевъ. — Ген. Каульбарсъ именованый войсковымъ аташе при перскôмъ дворѣ въ Тегеранѣ.

НОВИНКИ.

— **Загальный збôръ** членôвъ „Братства св. Тадея“ въ Чернôвцяхъ бдбувся дня 19 л. сѣчня пôдъ проводомъ старѣйшины Братства, сов. Винницкого. По бдкрытю горячою промовою сов. Винницкого здавъ секретарь Братства, п. Гулка, справозданье зъ дѣяльности бувшого Выдѣлу. Зъ справозданя показалось, що Выдѣлъ займаеся выставленьемъ нового дому для Братства и въ тôй цѣли затягнувъ позичку на 2000 зр. въ буковиньскôй щадници, котру зъобовязався сплатити въ 34 пôврôчныхъ ратахъ. Справозданье касіера выказало доходы Братства на 4177 зр. 68 кр., а росходы 4141 зр. 35 кр. Зъ добровôльныхъ вкладокъ вплинуло 76 зр. 48 кр. Загальный зборъ одобривъ оба справозданя, выбравъ бдтакъ комисію шконтруючу и принявъ внесенье д-ра Стоцкого, щобы чотыри комнаты нового дому призначити на бурсу, а новому Выдѣлови вприпоручити выстаратись о фонды, потрѣбнѝ на сплату довгу и удержанье дому и бурсы. До нового Выдѣлу вôйшли: сов. Винницкій, д-ръ Стоцкій, и пп. Окуневскій, Вишневскій, Геличиньскій, Островскій, Стахôвъ, Данилевичь, Строичевскій и Поверловичь.

— **Испытъ въ дѣвочôмъ воспиталищи у Львовѣ** бдбувся д. 12 л. лютого пôдъ предсѣдательствомъ о. крил. Бѣлецкого. До испыту приступило сего року 28 ученицъ, роздѣленыхъ на 7 клясъ; 16 зъ нихъ укôнчило першій курсъ зъ бдзначеньемъ; всѣ прочѝ зъ добрымъ успѣхомъ. Пôдчасъ испыту були выставленѝ до перегляду ручнѝ роботы ученицъ, а межи тыми роботами бдзначились особливо вышиваня пôсля народныхъ взôрцѣвъ. Ученицѣ писувались такожъ удачно грою на фортепянѣ и спѣвали гарно народнѝ пѣсни.

— **Прошенье.** Загальный Зборъ „Повѣтовои Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ бдбудеся — якъ зачуваємо — 7 л. марта с. р. На послѣднôмъ засѣданю управляючого Совѣта дня 10 л. лютого мала Дирекція „Торговлѣ“ предложити билянсъ за першій рôкъ администраційный. Просимо для того Свѣтлый Совѣтъ оголосити сей билянсъ часописями для прилюд-

нои вѣдомости и оцѣнки ще передъ Загальнымъ Зборомъ. — Члены рогатыньскои „Народнои Торговлѣ“.

— **Порядки на нашихъ почтахъ.** Урядъ пароxіяльный надавъ бувъ 25 грудня 1886 урядове письмо на почтѣ въ Пôдволочискахъ до уряду парохіяльного въ Терпилôвцѣ, почта Нове село, и хто згадає, куды зайшло се письмо адресоване по руски? Ажь до Новска въ владимирскôй губернiи въ Россiи, зъ ôдки вернуло заосмотрене ажь 13 печатками почтовыми. Позаякъ адреса на сѣмъ письмѣ була точно и четко выписана, то не можна припустити, щобы причиною блуканины письма була сама адреса а очевидно лишь руске письмо, бо до поданого на адресѣ мѣсця послѣднои почты дописаный на адресѣ знакъ запытання синымъ оловцемъ. Може свѣтла дирекція почтъ зволить припоручити пп. урядникамъ почтовымъ въ Пôдволочискахъ, щобы выучили ся разъ языка руского и не выставляли своимъ незнаньемъ стороны на непрiятности.

— **При надаваню стипендій** въ Выдѣлѣ краевôмъ поминають Русинôвъ систематично а зъ 174 ново розданыхъ стипендій надѣлено недавно ледви кôлькохъ Русинôвъ и то стипендіями поменшихъ фундацій. Сего поступования не можна оправдати недостачою ôдповѣдныхъ для Русинôвъ фундацій, бо есть досыть фундацій, котрi можуть одержати кандидаты зъ обохъ народностей, а зъ котрыхъ на дѣлѣ дôстаються стипендiи лишь молодежи польскои народности. Русинамъ не помагають и найлучшi свѣдоцтва и найлѣпшi представленя зъ университету; для нихъ остаєся въ дѣйстности лише кôлька правительственныхъ стипендій, що суть выключно для Русинôвъ призначенi и о нихъ нѣхто зъ иншихъ народностей не може подаватися. Такъ само дѣєся и на черновецкôмъ университетѣ, де знову узгляднюють лишь Румунôвъ. Може бодай галицкiй Выдѣлъ краєвый зволить на будуче руководитись справедливостiю и схоче узгляднити кандидатôвъ не пôсля ихъ народности а пôсля заслуги.

— **Министерство вôйны** поручило всѣмъ евиденцiйнымъ войсковымъ властямъ и вôйсковымъ територiяльнымъ комендамъ списати безпроволочно всѣхъ способныхъ до оружiя официрôвъ и урядникôвъ войсковыхъ, на пенсiи або въ станѣ позаслужбовôмъ, котрi бы могли ще служити въ загальнôмъ ополченю. Пôзнѣйше мае оголоситись способъ покликування тыхъ осôбъ до загального ополченя. Мають они бути придѣленi до ôддѣлôвъ заступаючихъ армiю и фльоту воєнну а иногдѣ мае имъ поручатись въ вôйнѣ спецiяльна служба. Министерство краєвои обороны уложило въ порозумѣню зъ министерствомъ вôйны новi евиденцiйнi постановы для войска и фльоты, котрi вôйдуть въ житье дня 1 марта с. р. Власти евиденцiйнi мають поучати начальникôвъ громадъ о змѣнахъ, введеныхъ тыми постановами що до приписôвъ войсковыхъ.

— **До загального ополчения** доставить самъ Вѣдень не менше якъ 60.000 людей,

— **Титулъ графа** одержавъ Станиславъ Баденi зъ Браничъ.

— **Убійство университетского профессора.** Столиця Стирiи зворушена цѣла незвычайнымъ злочинствомъ. Дня 17 лютого упавъ професоръ хемiи при грацкôмъ университетѣ Леопольдъ Пебаль жертвою мести ôдправленого зъ служby слуги техничного институту Небля, котрый кинувся на коритари университету на професора и заколовъ его штилетомъ. Проф. Пебаль бувъ давнѣйше професоромъ при львôвскôмъ университетѣ.

— **П. Ф. Щепаньскiй** въ Теребовли просить насъ подати до вѣдомости, що заслуга около двигненя спѣву въ теребовельскôй читальни належить ся не ему а Вп. о. Савулѣ мѣсцевому сотрудникови, котрый въ тôмъ дѣлѣ положивъ не мало труду а ôдъ котрого и п. Щепаньскiй спѣву учився.

— **Померли:** Винкентiй Подлевскiй, полковникъ въ пенсiи, властитель дôбръ и маршалокъ Рады повѣтовои въ Жидачевѣ; Войтѣхъ Янковскiй, властитель дôбръ въ Росоховатци въ Пôдгаєччинѣ; Каєтанъ Стефановичъ, властитель дôбръ въ Кадовбискахъ коло Заставнои на Буковинѣ и бр. Николай Василько, братъ буковиньского маршалка краєвого въ Черновцяхъ.

— **Зима въ Испанiи.** Послѣдными днями упали въ Испанiи великi снѣги и покрыли цѣлый простôръ ôдъ Каталонiи ажь до Валенсiи. Въ деякихъ окрестностяхъ перервавъ снѣгъ всяку комуникацiю. Пересѣчна температура выносить ôдъ 5—8 степенѣвъ зимна. Єсть се поява небувала ще доси на пиринейскôмъ пôвостровѣ.

— **Американьскiй скупарь.** Зъ початку сего року знайшли въ Филядельфiи въ одномъ домѣ двохъ замерзлыхъ людей, пана зъ довголѣтнымъ его слугою. Оба були майже безъ одежи а цѣлый дôмъ, вся обстава выглядали дуже нужденно. Всюда нехарнôсть а выгоды анѣ слѣду. Секцiя тѣлъ выказала, що они ôдъ давна нѣчимъ не живилися и погинули зъ голоду и холоду. Панъ звався Перри и мешкавъ въ своѣмъ домѣ вже сорокъ лѣтъ, але черезъ цѣлi роки не отвирано зовсѣмъ сего дому, а люде жахалися коло него переходити и обминали зъ далека лякомъ. Ажь коли черезъ кôлька днiвъ анѣ ôкна анѣ дверѣ не отвиралися, то сусѣды звернули на то увагу и повѣдомили о тôмъ полицiю. Полиция найшла обохъ мешканцѣвъ вже неживыми. Почала перешукувати помешканье и найдено въ лôжку, покритôмъ подертымъ одѣяломъ, срѣбный доляръ а пôдъ перинoю 300 долярôвъ переказами. Въ ногахъ була торбина зъ 945 долярами золотомъ, а въ брудномъ шапери лежало 140 долярôвъ. Пôдъ лôжкомъ знайдено въ старôй книжцѣ 267 долярôвъ банкнотами. Скрôзь по мискахъ, склянкахъ и збанкахъ повышуковано богато золотыхъ, срѣбныхъ и мѣдяныхъ монетъ; такожь листы гипотечнi и заставнi на домы и маєтки, убезпеченя на житье и кôлька щадничихъ книжокъ. Вже перше обчисленье выказало суму 94.715 долярôвъ; роботу треба було однакожь перервати, зô згляду на урядову дѣяльнôсть оглядачѣвъ умерцѣвъ. Въ домѣ, здаесь, мусѣло бути ще богато гроша и для того треба було поставити передъ нимъ сторожу.

— **Холера въ аргентиньскôй республицѣ** лютуе страшенно. Цѣлi мѣста вымерли або опустѣли зъ причины утечи зляканыхъ мешканцѣвъ. Всюды пануе переполохъ и нужда, а въ торговли и промыслѣ цѣлковитый застôй. Всяка помôчь хочь велика и усердна не помагае нѣчого.

Наука, штука и литература.

— **Богословскiй Альманахъ“** поступивъ въ печать. Найдальше за три тыждня буде 1-е число розôслане кождому до дому. Друге число одержать лишь предплатники, котрыхъ до теперь злолосилося поважне вже число. Близшi поясненя и програму выдавництва церковного подасть 1-е число. — Всѣ нашi рускi газеты прошу повторити се оповѣщенье. — *В Бобикевичь*, свящ. выдавець.

— **Литературный Сборникъ**, издаваемый Галицко-Русскою Матицею пôдъ редакцiею Богдана А. Дѣдицкого г. 1886. Выпускъ II., выйшовъ сими днями и мѣстить въ собѣ: Древне-рускiй текстъ Слова о полку Игоревѣ, исправленъ и роздѣленъ на стихи А. С. Петрушевичемъ. — Слѣды металичныхъ будовель на Украинѣ, съ прибавленiемъ ихъ изображенiй, К. Мельника. — Историческая пѣснь Карпаторуссовъ изъ 1683 г. сообщенная А. С. Петрушевичемъ. — Матерiялы для исторiи галицко-русской словесности VIII. Литературныи занятiя съ г. 1840—1848 Я. Ѳ. Головацкого. — Ѳома Полянскiй, бiографическiй очеркъ (окончаніе). — Библiографiя по дѣламъ отечественнои исторiи. — Галицко-русскiя изданiя за г. 1886. — Юбилейное изданiе Ставропигiйского Института. — Извѣщенiе о изданiи Сборника Ординацiй выборчихъ.

— **„Кіевская Старина“** за мѣсяць лютый 1887 р. мѣстить въ собѣ: Неизданныя произведенiя Т. Г. Шевченка V. Художникъ. (*Продолженіе*). — Горленки. (Очерки прилуцкой старины). — Князя А. Дабижи. — Козелецкая рада 1663 года. — А. Востокова. — Записки И. М. Сбитнева. (Изъ времени учрежденiя на Волыни и Подолiи русскихъ школъ въ замѣнь польскихъ, послѣ возстанiя 1831 г.). — Записка Преосв. Анатолiя, Архiепископа Могилевскаго (О сельскомъ православномъ духовенствѣ западнаго края). Сообщ. К. Береза. — Библiографiя: а) Матерiялы для оцѣнки земель херсонской губернiи. Томъ II. (Статистико-экономическое описанiе елисаветградскаго уѣзда). Сост. статист. отдѣленiемъ при херсонск. губ. земск. управѣ. Съ двумя картами и 10 прилож. — Херсонъ. 1886 — *В. Я.* — б) Три пьесы Ив. Карого. Херсонъ. 1886 г. — *Г.* — в) Коротка исторiя литературы рускои, Омельяна Огоповскаго. — *Н. С.* — г) Виленскiй календарь на 1887 годъ. Четвертый годъ изданiя. Вильна. 1886. — *И Малишевскаго* — Извѣстiя и Замѣтки: а) Гетманская усыпальница. — *Александра Ксензенка.* — б) Каштелянъ брацлавскiй, Василiй Загоровскiй, въ полонѣ у татаръ. — Сообщ. *А А. Ѳедотовъ-Чеховскiй.* — в) Къ родословной Полуботковъ. — *Д. Опацкаго.* — г) Вниманiю археологовъ. — *Его же.* — д) Два акта для исторiи „руины“ правобережной Украины (1672 — 1682 г. г.). — Сообщ. *Ал. Лазаревскiй* — е) Еще о портретѣ И. С. Мазепы. — *Андрея Цимбалистова.* — ж) Справка о Г. Н. Тепловѣ. — *В. Г.* — з) Ненаучные пріемы въ научномъ дѣлѣ. — *К. Цыбульскаго.* — и) Гдѣ находился кіевскiй домъ Саввы Туптала сотника? — *Л. П.* — Объявленiя. — Рôчна предплата на „Кіевскую Старину“ зъ прилогами и пересылкою выносить 10 руб. — Адреса: Въ редакцію „Кіевской Старины“, Кіевъ, Трехсвятительская улица, д. Нр. 8. — Оставшiй въ незначнôмъ числѣ примѣрники за 1882 — 1886 р. р. высылаються по тôй-же цѣнѣ.

Вѣсти зъ Авл. Львôвскои.

Канонічну институцію на Суходôлъ дек. перегôньского одержавъ о. Володимиръ Левицкiй.

Введенi оо.: Данiилъ Зарицкiй яко завѣдатель въ Пенякахъ; Николай Бѣлевичь яко сотрудникъ въ Полоничнôй; Іоанъ Ивановичь яко завѣдатель въ Струтынѣ.

Намѣстництво выасигнувало о. Дудровичу, бувшому сотрудику въ Будыловѣ при хорôмъ пароху платню въ сумѣ 300 зр. за за часъ ôдъ 29 цвѣтня 1886 до 22 сѣчня 1887.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Касiеръ почтовый въ Тернополи, Iосифъ Рожаловскiй, именованый почтовымъ контролоремъ, а офицiялъ Iосифъ Ольшевскiй почтовымъ касiеромъ въ Тернополи. — Концептовый практикантъ намѣстництва Артуръ Мильеръ и практикантъ скарбовои дирекцiи д-ръ Северинъ Звольскiй именованi концепистами при дирекцiи доменъ и лѣсôвъ державныхъ.

— Именованье. Старшiй совѣтникъ рахунковый при львôвскôй апеляцiи, Людвикъ Любихъ именованый дѣйстнымъ правительственнымъ совѣтникомъ.

— Конкурсъ на 8 стипендiй по 60 зр. для ученикôвъ школы хмелярскои въ Середопольцяхъ розписавъ комитетъ краєвого Товариства господарского пôдъ слѣдуючими условiями: 1) кандидаты мусять мати скôнченыхъ 18 лѣтъ; 2) мусять заосмотритися въ одѣжь и бѣлье и суть обовязанi выконувати ручнi роботы въ хмелярни п. Стецкого, за котрi дôстануть половину платнѣ. До подань треба долучити метрику, свѣдоцтво школьне и свѣдоцтво дотепершнього занятя. Речинець до 3 марта. Поданя треба адресувати до комитету Товариства господарского, Львôвъ, будынокъ Оссолиньскихъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для „Шкôльнои Помочи“** въ Бродахъ жертвували ВПр. крилошанинъ о. Іоанъ Величко 12 зр. Выдѣлъ товариства складае симъ Вп. Дателеви за щедрый даръ свою найщирѣйшу подяку. — За Выдѣлъ: *М. Лотоцкiй, Гр. Ярема.*

Надôслане.

Лѣсный воздухъ въ комнатѣ.

На першiй поглядъ есть въ тôмъ противорѣчнôсть, бо зъ ôдки мае взятися въ замкненôмъ просторѣ, де жiють люде, отже ôддыхають т. е. зъуживають кислорôдъ, що тамъ находиться, здоровый воздухъ, не кажу вже воздухъ повенъ кислороду и озону? Розвязанье загадки есть легке. Кожде озонуюче средство чистить воздухъ, бôдновляе зъужитый кислорôдъ, одно менше, друге бôльше, пôсля своеи внутрѣшнои вартости — Коли отже таке средство побôчь дезинфекцiонуючого дѣланя, розносить ще прiятный бальсамично-корѣнный запахъ соснового лѣса, то розумѣесь, що треба его выносити понадъ всякi иншi менше прiятно пахучi препараты. — Фабрикатомъ такимъ, котрый побôчь благодѣтельного дѣланя на органы ôддыховi, бôдна цѣлый организмъ яко щоденный додатокъ до воды до умыванья, оживляе и скрѣпляе нервы и шкôру а при тôмъ розносить превосходный и прaвдывый запахъ сосновыхъ лѣсôвъ, а при тôмъ може бути уживаный за першуму до комнатъ и хустокъ до носа лишь GHllany-ого Wallbouquet, котрого выробъ и головный складъ есть въ рукахъ звѣстного фабриканта перфумъ G. Wettendorfer-a Wien Hernals, Veronicagasse N-o 32 и для того поручаемо сей препаратъ кождому яко найлѣпше.

Ц. к. упр. гал. акцiйный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы гипотечнi

якъ такожь

5% премiованi листы гипот.

Порученя зъ провинцiи выповняе ôдворотною почтою безъ провизiи. 1899 58—0

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1331 7—

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опаковань'е и посылку почтою числиться 10 кр.

Роботня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнi новi и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнi и мае такожь на складѣ решѣтки дротянi и огородженя звычайнi и орнаментовi по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 7—12

Юлiянъ Стрѣлецкiй

передъ тымъ

И. ОСТРОВСКIЙ и И. СТРѢЛЕЦКIЙ

Магазинъ ювилерскiй, у Львовѣ

Рынокъ 45 1811 1—0

поручае всѣлякi выробы зъ срѣбла, золота и дорогихъ каменѣвъ, именно: брошки, ковтики, брансолеты, перстенѣ, гузики, спинки, аграфы, срѣбну посуду столову, тацы, цукорницѣ, шгуцы т. е. ножѣ, ложки, вилки, такожь сервисы до чаю и кавы зъ первостепенныхъ фабрикъ заграничныхъ.

Магазинъ сей, звѣстный ôдъ пôвъ столѣтя зъ ретельности и совѣстности, припоручуе такожь **власну роботню всѣхъ направъ и репарацiй.**

Робить такожь всѣлякi предметы, потрѣбнi до церковного ужитку якъ: **монстранцiи, чашѣ** и т. д. пôсля найновѣйшихъ рисункôвъ, а уживанi **позолочуе и посрѣблюе** по умѣренныхъ цѣнахъ.

Маe такожь одиноку въ Галичинѣ Репрезентацiю выробôвъ **Христофля зъ Парижа** славно звѣстного срѣбла хиньского **по фабричныхъ цѣнахъ.**

Найдешевше выдавництво

„Библiотеки музикальнои“

выходить уже ôдъ року у Львовѣ. Доси появилося десять выпускôвъ, обнимаючихъ такiй музикальный матерiялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина 20 кр.
3. „Молитва“, имнъ М. Лисенка 15 кр.
4. „Зъ Окрушкôвъ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ съ фортепяномъ П. Нѣщиньского 25 кр.
6. „Не чужого мы бажаємъ“, дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Вахнянина 10 кр.

Дальшi выпуски друкуються уже въ Липску у Редера и обнимати будуть що-найкрасшi творы нашихъ композиторôвъ. Громадна пôдмога всеи рускои Родины зможе користно вилинути на розцвѣтъ першого въ тôмъ родѣ руского выдавництва. Адресъ: Львôвъ, ул. Скарбка. ч. 2.

Мѣсце дяка

пошукуе по провôднôй недѣли умѣючiй учити нотного хорального спѣву.

Олекса Бачиньскiй

въ Коссовѣ, поч. Джурынъ

1840 1—2

Можна замовляти черезъ кождую книгарню Въ 13-бмъ накладѣ що лише выйшла:

Med. Rath Dr. Müller-a

найновѣйша книжка о безсильности, розтроенiю нервôвъ, наслѣдкахъ грѣхôвъ молодости и т. д. — Высылка за 60 кр. марками почтовыми дискретно. 1854 1—24

Carl Kreikenbaum, Braunschweig.

Межи многими поручаными противъ гôстцю и ревматизму средствами домовыми позостае прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнiйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко **всѣмъ безпечный. Найлѣпшiй доказъ, що Pain-Expeller** съ котвою заслугуе на **повне довѣрье** есть безперечно въ тôмъ, що богато недужихъ, котрi спробуваши иншихъ шумно захваленыхъ лѣкôвъ, вернули прецѣ знову до 1791 11—23

давно выпробованого Pain-Expellera.

Они переконалися якъ разъ черезъ порôвнанье, що такъ ревматичнi болѣ, якъ и рванье, якъ такожь бôль головы, зубôвъ, бôль въ плечехъ и колки въ боцѣ и т. д уступають найскорше черезъ натиранье експелльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр 20 кр. пôсля величины, дае можнôсть навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути, а безчисленнi успѣхи ручатъ за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожь стерегчися принимати шкôдливi пôдробки и треба лишь **Pain-Expeller съ маркою „Котва“** уважати за правдивый. Центральный складъ: Аптика **пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ,** Niklasplatz 7. Въ запасѣ **въ многихъ аптэкахъ.**

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вшов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Российскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжiй транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ею пôсля побôчь стоячого цѣнника.

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаеся увагу на 3наменитiй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ знам. чорна ½ кильо		1	60
„ „ мелянжъ	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжъ каравання	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч II.	„ „	4	60
„ (Ч III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.		2	40
„ („ 2 „ — „		3	—
„ („ 2 „ 50 „		3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо		1	60
„ (Г. prima „ „		1	80
„ (non plus ultra		2	50

Ласкавi порученя почтою, опакованье франко. 1802 16—20

ЛIЯРНЯ ДЗВОНôВЪ

АНТОНIЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и станiя желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ **„лiярню дзвонôвъ“** въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ своего часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ **готовi дзвоны,** выконую скоро замовленя и прiймаю старi або ушкодженi дзвоны до переливания за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за моѣ дотепершнi замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **лiярни дзвонôвъ** прошу о ласкавi замовленя такъ на поодинокi новi дзвоны якъ и на цѣлi групы. За тревалôсть матерiялу и гармонiйный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1814 3—25 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антонiй Серафинъ.

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерiй краєвыхъ и загранычныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь 1656 Вен. Духовеньскому 66—7

Замовленя въ мѣсци и зъ провинцiи выконую ьыстро точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужеськои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложенный 1848.

„Рускiй Правотварь домовый“

або приступне поясненье, въ якiй способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнi письма, якъ подання, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичь и Юлiянъ Семигинôвскiй.

Томъ I: **Законъ цивильный** враз зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купуе у п. В. Левицкого въ Залôщяхъ, платить за I прим. тôлько 3 зр. 30 кр. — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширнiй высылав на жаданье п. В. Левицкiй въ Залôщяхъ. Въ вынятковыхъ случаяхъ дався 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на силату въ двохъ ратахъ. (9—10)

Поѣзды зелѣзниць не-державныхъ.

Зелѣз. Кароля Людвика.	ПРИХОДЯТЬ Поєзд	Льок.	Особ.	Мѣш.	ОДХОДЯТЬ Поєзд	Льок.	Особ	Мѣш.
Зъ Кракова:					9 26	6 12	10 46	10 57
Въ Ярославли	2 18	2 00	4 50	6 31	2 22	2 08	4 58	6 39
„ Перемышли	3 09	3 19	5 52	7 49	3 15	3 29	6 12	8 04
„ Львовѣ (голов. двор.)	5 30	6 46	9 07	11 15			мѣш.	
„ Львовѣ (Пôдзамче)			мѣш.		6 02		10 35	12 18
„ Краснôмъ	7 00		12 14	2 15	7 08		12 39	2 40
„ Тернополи	9 15		3 58	6 17	9 23		4 14	6 47
„ Пôдволочискахъ	10 38		6 10	8 58				
Зъ Пôдволочискъ:					5 20		5 56	6 46
Въ Тернополи	6 30		8 08	8 54	6 38		8 28	9 16
„ Краснôмъ	8 44		11 50	1 02	8 52		12 15	1 27
„ Львовѣ (Пôдзамче)	9 50		2 08	2 59			особ	
„ Львовѣ (голов. двор.)			особ		10 24	7 50	3 50	4 30
„ Перемышли	12 39	11 00	6 27	7 48	12 45	11 08	6 36	8 05
„ Ярославли	1 32	12 17	7 30	9 13	1 37	12 37	7 38	9 21
„ Краковѣ	6 48	8 20	2 33	5 07				7 58
Зъ Ярославля:								
Въ Равѣ рускôй				12 44				1 19
„ Сокали				5 05				7 15
Зъ Сокаля:								
Въ Равѣ рускôй				10 54				11 33
„ Ярославли				4 17		мѣш	мѣш.	
Зъ Бродôвъ:		мѣш.	мѣш.			7 08	9 21	11 00
Въ Краснôмъ		8 27	11 10	12 30				
Зъ Красного:						7 25	1 19	3 10
Въ Бродахъ		8 42	3 10	4 38				
Зелѣз. Львôвско-Чернов.			мѣш				мѣш.	
Зô Львова:					6 00		12 02	10 46
Въ Станиславовѣ	9 14		6 15	5 00	9 30		6 40	5 18
„ Коломыи	10 52		9 30	8 01	10 56		9 35	8 17
„ Черновцяхъ	12 35		12 30	12 02				
Зъ Черновець:					3 04		2 55	3 18
Въ Коломыи	3 43		6 07	6 14	4 46		6 22	6 27
„ Станиславовѣ	6 01		8 50	8 51	6 16		9 15	9 09
„ Львовѣ	9 43		3 10	3 15				
Зелѣз. Угорско-Галицка.					особ		мѣш.	
Зъ Перемышля:	особ.				8 20		8 50	2 34
Въ Хировѣ	9 37		10 13	4 16	9 49		10 34	4 58
„ Лупковѣ	2 14		3 49					
Зъ Лупкова:					1 08		11 46	
Въ Хировѣ	4 56		4 09	1 46	5 04		4 17	5 10
„ Перемышли	6 13		5 38	6 48				

Числа пôдчеркненi въ минутахъ, означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин рано) — Часъ пештеньскiй (щобы одержати львôвскiй, треба всюды додати 20 минутъ).

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ сего тыждня розпочався друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

выдаваного заходомъ Олены Пчôлки и Наталiи зъ Озаркевичѣвъ Кобриньскои.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 15 и 16. Львôвъ, Вторникъ 10 (22 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-6й год. по полудни. Литературный додатокъ „**Библіотека найзнам. повѣстей**“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бд одной стрôчки печатной, въ рубр. Надôслане по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes. Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19 зр
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй бд порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Представитель Чехôвъ а Русины.

Въ розмовѣ своѣй зъ кореспондентомъ „Русского Курьера“, поданôй нами въ головнѣйшихъ точкахъ въ ч. 14 „Дѣла“, порушивъ д-ръ Фр. Ригеръ головно три справы, именно: бдношеня политичнй Австрiи до Россiи и Прусъ, панславизмъ и политичный союзъ Чехôвъ зъ Поляками въ внутрѣшнôй политицѣ Австрiи.

Першои справы не думаѣмо тыкати. Предметомъ ѣи суть зовсѣмъ личнй погляды д-ра Ригера на политичнй бдношеня обохъ сусѣдныхъ державъ до Австрiи и такй-жь личнй комбинацiи на будуче. Друга справа, пôднесена д-ромъ Ригеромъ, маѣ для насъ якъ и для славяньского свѣта бôльшу вже вагу. Она дотыкаѣ жизненныхъ интересôвъ славяньскихъ народôвъ.

Д-ръ Ригеръ въ интервью зъ кореспондентомъ „Русского Курьера“ заявився рѣшучимъ противникомъ т. зв. панславизму школы аксакôвскои — можемо додати: школы Каткова и Побѣдоносцева — въ противоположности до того панславизму, якй очамъ д-ра Ригера представився въ 60-тыхъ рокахъ, въ часѣ ѣго богомольнои пôѣздки въ Москву. Панславизмъ старои даты, по мнѣню д-ра Ригера, мавъ на цѣли плятоничне зближенье до себе всѣхъ славяньскихъ народôвъ для вырозумѣня взаимныхъ потребъ, для несеня собѣ духовои помочи и обмѣны культурныхъ результатôвъ. Попри такій панславизмъ жизненй основы кождого народу т. ѣ. ѣго национальна индивидуальнôсть лишалась ненарушеною и такого рода панславизмъ дававъ кождому народови поруку навѣть окремого политичного существованя. Противно т. зв. панславизмъ Аксакова и ѣго теперѣшныхъ епигонôвъ жадаѣ бд славяньскихъ народôвъ, щобъ за цѣну взаимного зближеня они зреклися всего, що становить ихъ окремѣшнôсть национальну, а въ слѣдъ за тымъ и тымъ певнѣйше бдреклись такожь всякихъ аспирацiй державно-политичныхъ. Наколи-бъ, примѣромъ сказавши, панславизмъ аксакôвскои школы мавъ-бы бути примѣненый до народу ческого, то Чехи мусѣли-бъ не тôлько приймити православiѣ и не тôлько национальнôсть ихъ мала-бъ розплыстися въ народѣ московскôмъ — але они мусѣли-бъ разъ на все зречися такожь всякои надѣѣ на обновленье короны св. Вячеслава. Православiѣ и „обрусѣнiѣ“ дали-бъ доперва Чехамъ патентъ зватися Славянами, якъ сѣ найвыразнѣйше заявивъ пок. Аксаковъ д-рови Ригеру въ письменнôй бдповѣди на гратуляцiи, зъ котрыми Чехи поквапились для „русского“ народу по турецкôй вôйнѣ.

Противъ такого панславизму, котрый ѣеть идентичнымъ зъ нивеляцiею всякихъ правъ национальныхъ, религiйныхъ и политичныхъ — д-ръ Ригеръ протестуѣ нынѣ въ имени свого народу ческого, додаючи, що жаденъ интелигентный Чехъ не думаѣ о асимиляцiи народу ческого зъ московскимъ.

Зъ судомъ д-ра Ригера о панславизмѣ Фирмы Аксакова, Каткова и Побѣдоносцева, т. ѣ. о пагубности тенденцiй ѣго для всѣхъ Славянъ, мы годимось въ повнôй основѣ и д-ру Ригеру певно буде звѣстно, що Русины галицкй бд часу свого бдродженя по нынѣ всѣми силами борються противъ всякихъ змагань тыхъ-же панславистôвъ, що теорiю „объединенiя“ радй-бъ примѣнити въ практицѣ въ першôй линiи до народного организму Русинôвъ. Якй не були у насъ пробы асимиляцiйнй на тôмъ поли бд часôвъ Погодина ажь до пôѣздки кôлькохъ паломникôвъ на Кирило-методiѣвске торжество; якъ не стараються Катковъ, Побѣдоносцевъ, Вишнеградскiй и другй въ народѣ нашь внести деморализацiю, розбити ѣго интелигенцiю, выплекати собѣ асеклѣвъ и посредствомъ тыхъ голублеяыхъ дôйти бодай въ миніятурнôй части до своѣи цѣли — всѣ тй заходы розбиваються о национальну свѣдомôсть нашого народу немовь легкй хвилѣ о береги моря и народъ рускiй въ Галичинѣ бдповѣдаѣ заѣдно смѣло словами Чехôвъ: жаденъ интелигентный Русинъ не думаѣ о асимиляцiи народу руского зъ московскимъ.

Що бôльше! Д-ру Ригеру певно буде такожь звѣстно, що и 17 милiонôвъ малоруского народу въ Россiи въ мѣру своѣи свѣдомости национальнои закладаѣ рôвно-жь на кождôмъ кроцѣ явный протестъ противъ вынародовленя себе, хоць при тôмъ не потребуѣ носитись и не носиться зъ тенденцiями сепаратизму политичного, о якій посуждають ѣго Катковы и ѣго приятелѣ, не выймаючи навѣть галицкихъ трабантôвъ. Д-ру Ригеру буде такожь звѣстно, що борба народу нашого противъ системы асимиляцiи ѣсть зовсѣмъ труднѣйша, чимъ н. пр. збереганье славяньскости противъ германизму. Мимо того, мы устоюѣмось въ нерôвнôй борбѣ, бо научились зберегати свою народнôсть въ давнѣйшихъ вже вѣкахъ.

Але при тôмъ належало-бъ знати д-ру Ригеру, що до успѣшного дѣланя и противставленя себе напорови асимиляцiи школы аксакôвскои Русинамъ потреба и певнои силы. Розвинути широку опозицiйну силу противъ национального объединенiя братя нашй закордоньскй не суть въ можности. До того система централизацiйна а lá давнѣйше Бахôвска у насъ не подаѣ имъ достаточныхъ средствъ. Противно указами о языцѣ и административными репресалiями мало-рускiй народъ въ Россiи засуждено на слабоньку вегетацiю. Одинокимъ полемъ до выробленя бдпорнои силы лишаѣсь про-то Галичина, Буковина и угорска Русь. Тутъ елементъ мало-рускiй мôгъ-бы на стôлько скрѣпитись, що жизненностiю своѣю не тôлько здвигнувъ-бы крѣпке забороло противъ згаданого панславизму, але успѣвъ-бы въ тôмъ дусѣ вплывати и за кордонъ. Се рѣчи, зъ котрыми не таимось и они ясній для кождого, хто придивився роботѣ интелигенцiи рускои въ Галичинѣ и на Буковинѣ. Интелигенцiя та напружаѣ всѣ свои силы и трудиться невгомонно, щобы народъ рускiй привести до повнои свѣдомости своѣи национальнои окремѣшности.

Лежить се въ интересѣ не тôлько народу мало-руского, але цѣлого Славяньства, бо наколи-бъ такій кольосъ, якъ нашь 20 милiоновый народъ, мавъ-бы улягчи национальному объединенiю, то думаѣмо, нѣ народъ польскiй, а тымъ менше Чехи могли-бъ устоятись противъ него. Зъ сего ажь надто ясно можна вырозумѣти, чимъ доля рускаго народу являѣся або повинна являтись въ очахъ прочихъ славяньскихъ народôвъ. Зъ национальною смертiю народу мало-руского засуджуѣся все славяньство на асимиляцiю Катковыхъ и Побѣдоносцевыхъ. Що правда по нашôй сторонѣ, мабуть нѣхто не може сумнѣватись, хто уважно слѣдить за програмою панславистôвъ россiйскихъ. Головный ихъ ударъ зверненый противъ нашого народу; прочй Славяне стануть имъ на снѣданье. Чи програма тыхъ панславистôвъ не альтеруѣ такожь интересôвъ Австрiи, зъ сего пытаня навѣть и не глубоко мыслячій политикъ зможе собѣ здати справу.

Але мимо того, що зъ будучностiю народу руского такъ тѣсно звязана доля Полякôвъ, Чехôвъ, а навѣть полудневыхъ Славянъ, — мимо того не бачимо, щобъ тй народы зрозумѣли своѣ положенье и свôй святый обовязокъ супротивъ Руси, а именно супротивъ насъ Русинôвъ австрiйскихъ. И отъ тутъ хочемо бодай побѣжно застановитись надъ словами д-ра Ригера, котрыми ôнъ въ интервью своѣмъ збувъ справу руску. Рефлектуючи на то, що дѣялось и дѣѣся пôдъ теперѣшну пору въ нашôй Галичинѣ на поли межинародныхъ бдношень, д-ръ Ригеръ сказавъ: „Мы можемо лишь сочувствовати, але не помагати Русинамъ въ Галичинѣ.“

Симъ очевидно бдказався д-ръ Ригеръ въ имени свого народу бд всякои парляментарнои акцiи въ користь Русинôвъ въ Радѣ державнôй и всякихъ якихъ-небудь вплывôвъ въ користь Русинôвъ. Noli me tangere, бдповѣвъ д-ръ Ригеръ кореспондентови „Русского Курьера“ и аргументувавъ неможливôсть змѣны фронту въ користь Русинôвъ тымъ, що „народъ ческiй — есть ѣго теперѣшнiй представителѣ конституцiйнй — не хочуть и не можуть бдказатись бд политичного союза зъ галицкими Поляками“; другими словами: д-ръ Ригеръ не думаѣ станути въ оборонѣ Русинôвъ галицкихъ, бо ѣму и ѣго народови выгôдный союзъ политичный зъ Поляками. Поляки — можна догадуватись — прирекли помочи Чехамъ до обновленя правъ короны св. Вячеслава, а Чехи за то бддали Русинôвъ въ руки Полякôвъ галицкихъ.

За ту ревеляцiю, поплывшу зъ устъ д-ра Ригера зъ такою щиростiю, мы ему можемо лише бути вдячнй. Егонизмъ национальный ческого народу ѣсть, якъ бачимо, одною зъ сихъ причинъ, що Поляки опертй на Чехахъ, можуть смѣло Русинамъ галицкимъ ще якiйсь часъ не дати нѣчого зъ тыхъ правъ, якй случайно застерѣгъ для себе Соймъ галицкiй. Ревеляцiя та однакожь не альтеруѣ насъ зовсѣмъ. Мы перестояли союзъ послôвъ польскихъ зь централами вѣденьскими, то перенесемо на собѣ хочь бы и тяжшй удары нового союза польско-ческого. Не устрашили насъ слова пок. гр. Байста: Ob und inwiefern die Ruthenen als eine Nation bestehen sollen, wird dem galizischem Landtag anheimgestellt — то и нова Anheimstellung зъ ласки ческого народу не тôлько не устрашить насъ, але и не спинить въ нашôй борбѣ. То лишь цѣкаве, що кромѣ станьчикôвъ и подолякôвъ явився ще der dritte im Bunde — д-ръ Ригеръ.

Але якъ короткоглядною выдасться така политична програма д-ра Ригера супротивъ тои грозы, яка и ѣму спати не даѣ! И якъ смѣшно звучать въ виду того слова: „мы стоимо на сторожи Славяньства противъ германизму; мы не зречемося своихъ правъ национальныхъ въ користь панславизму!“ А и якъ погодити теорiю о славяньскôй толеранцiи, голошену д-ромъ Ригеромъ, зъ союзомъ польскимъ въ некористь Русинôвъ? Щирости тутъ годѣ дошукатись, але добре дôзнатись про задушевну думку проводиря ческого народу. Русь галицка буде бдъ теперь знати, чого може сподѣватись бд ческихъ проводирѣвъ, на словахъ защитникôвъ Славяньства а егонстôвъ на дѣлѣ.

При тôмъ однакожь можемо успокоити д-ра Ригера, що народъ рускiй не буде глядати реванжу за той закулисовый алiянсъ противъ себе. Мы надто крѣпко вѣрили въ свою будучнôсть о своихъ силахъ, якъ щобъ неласка Чехôвъ насъ полохала. Се однодневка! Але якъ погодити сей алiянсъ и ту Anheimstellung зъ словами д-ра Ригера: „въ всѣхъ нашихъ политичныхъ интересахъ мусимо числитись зъ дѣйстными интересами габсбургскои монархiи“? Чи давленье Русинôвъ годиться зъ тыми дѣйстными интересами? Чи национальный роздоръ въ Галичинѣ зъ всѣми своими наслѣдками крѣпить монархiю Габсбургôвъ? И чи прикладати руку до такого дѣла ажь зъ далекихъ Чехъ то рѣчь льояльна? Тй пытаня лишаѣмо бдкрытыми, бо бдповѣдь на нихъ выпала-бъ не конче въ честь проводиря народу ческого. Дѣйстнымъ интересомъ Австрiи ѣсть лишь програма примиреня всѣхъ народôвъ австрiйскихъ и вдоволенье ихъ справъ национальныхъ зъ узглядненьемъ ѣдности державы. Гельотизованье одныхъ другими и то для реставрацiи короны св. Вячеслава, се Австрiи яко Австрiи не принесе нѣякого хôсна. А чи въ виду грозы панславизму не належало-бъ якъ-разъ Русинôвъ галицкихъ въ ихъ национальнôмъ бдродженю спирати всѣми силами, хочь бы и ческими, на се най бдповѣсть собѣ въ души д-ръ Ригеръ.

УТРАКВИЗМЪ
въ семинарiяхъ учительскихъ.

(*Конецъ.*)

Выказавши, якъ переводиться въ практицѣ утраквизмъ въ семинарiяхъ учительскихъ, хочемо теперь сказати дещо про те, до якихъ ôнъ доводить результатôвъ. Гр. Голѣѣвскiй не безъ дотепу выображаѣ собѣ утраквизмъ якъ мазура зъ присюдами. И сенатъ крακôвского университету въ своѣмъ справозданю про утраквизмъ въ гимназiяхъ въ языковôнъ зглядѣ не безпôдставно дôказувавъ, що утраквизмъ выродивъ-бы дивовижну языкову путанину. Справдѣ въ утраквистичнôй кузни нашихъ семинарiй учительскихъ выковано языкъ, для котрого треба-бы вже окремого утраквистичного словаря. Выходить се зъ того, що учителѣ не владѣючй языкомъ рускимъ не уживають рускихъ учебникôвъ, щобъ познакомити кандидатôвъ зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. Коли-жь зажадають

Образки зъ Одессы.
IX.

Передъ выѣздомъ зъ Одессы радъ я бувъ зайти на засѣданье думы городскои (рады мѣйскои), щобъ почути або хочь побачити радного мѣста Перепелицю, про котрого стôлько всюды наслухався. Менѣ и на гадку не приходило, щобъ въ Одессѣ, де „градоначальникомъ“ ѣсть высока правительственна особа, радній мѣста мали на стôлько бдваги, якъ н. пр. радній мѣста Львова, що то часами цѣлй мѣсяцѣ не ходять на засѣданье. Отже сталось не такъ, якъ я думавъ. Возьный, що стоявъ въ дверяхъ будынку, пояснивъ менѣ, що „гласныхъ“ зôйшлось дуже мало и тому засѣданя „ньет-съ“. Не було иншои рады, якъ пôти назадъ въ мѣсто.

Куды-жь ити? На афишевыхъ будкахъ великаньскй плякаты заповѣдали фестинъ въ мѣйскôмъ огородѣ въ користь товарищѣвъ друкарскихъ (зецерôвъ). Вступъ недорогiй, 40 копѣёкъ — треба було пôти. Передъ огородомъ, якъ звычайно въ такихъ выпадкахъ, умостились полицiянты — и пѣшй и на коняхъ (тй послѣднй зъ довгими нагайками-кнутами) — а поверхъ входовыхъ дверей повѣвали хоругви въ державныхъ барвахъ. Въ огородѣ повно було всѣлякихъ роботниκôвъ, дещо салдатôвъ и якiсь нездефiнiованй лиця. Интелигенцiи нѣякои, — де-жь бы она знизилась до того, брати участь въ хосенъ якихсь тамъ товарищѣвъ друкарскихъ! То лишь въ книжкахъ, газетахъ можна побавитися въ демократизмъ, въ народолюбство — на дѣлѣ, въ житю выходить зовсѣмъ що иншого.

Въ огородѣ потворились скрôзь громадки людей. Найбôльше стояло довкола бальона, котрый приготовлювали до выпущеня въ воздухъ. Та склалась мала пригода. Коли вже бальонъ здôймався въ гору, послугачь въ пору не пустивъ шнура и самъ пôднѣся понадъ головы пубики, падаючи бдтакъ мѣжь перестрашеныхъ бабъ. И крику, и реготу начинилось стôлько, що полицiянты вже ажь загрозили выпорожненьемъ огороду.

Всѣ думали, що бальонъ понесеся швидко въ гору и счезне скоро зъ очей. Войскова музика вже навѣть заграла ѣму въ дорогу на „ґалопъ“, та зновъ контрастъ мѣжь тымъ „ґалопомъ“ а повôльнымъ пôднесеньемъ бальону выкликувавъ новй смѣхи, реготы. Полицiянты мусѣли въ-друге взывати до порядку.

Друга громада людей зôбралась коло каруселя. Старй, бородатй кацапы и рôжного рода старй бакалейницѣ та крупярки повсѣдали на деревянй коники та вôзки, и такъ здоганялись на превелику потѣху публики. Навѣть понурй полицiянты, що може зъ роду не смѣялись нѣколи, не могли повздержатись бд смѣху на такъ незвычайный видъ.

„Ѣде карусель, ѣде“ — ажь ось роздався по огородѣ крикъ, вчинилась бѣготня, чути лишь було: лави! лави! Якiйсь мошонникъ втиснувшись въ групу людей вытягнувъ одному роботникови мошонку, а достереженый людьми ставъ ратуватися утечею зъ огороду. Ѣго доπали два кацапы и бддали въ руки полицiянтôвъ, котрй и повели сердегу зъ собою.

Третя громада обступила якогось дурисвѣта-боска. Сей за помочiю кубкôвъ показувавъ всѣлякй штучки, вытягавъ роботникамъ зъ носа то карты то хустки то яблока, ѣвъ вилки, ножѣ, палашѣ, кидавъ булки въ гору, котрй такъ кудысь и счезали. За кождою штучкою збиравъ грошѣ, бдпыхаючи геть кождого, хто не хотѣвъ платити.

Четверта громада обступила высокiй гладкiй стовпъ, на котрôмъ була вывѣшена премiя для того, хто дôстанесь на верхъ. Висѣла червона сорочка, камизелька, величезна ковбаса и мошонка на грошѣ. Цѣкавй глядачѣ такъ ажь облизувались то на сорочку, то на ковбасу, а не було бдваги, лѣзти на стовпъ. Довго такъ стояли, пробували стовпа руками разъ и другiй — не можь! Ажь роздались голосы: Мѣшка! Мѣшка! И прийшовъ Мѣшка, може 30-лѣтный роботникъ, кинувъ окомъ знатока на стовпъ, та не гаючись довго роззувся и — не минуло 20 хвилинъ — выдрапався на верхъ. Роздалось „гурра“ по огородѣ... Мѣшка знявъ „премiю“, вложивъ ковбасу въ камизельку и зъ добычею — одна-двѣ хвилинки — вже бувъ на долинѣ. На другiй день тôлько и було бесѣды въ Одессѣ, що за того Мѣшку — справдешнiй герой дня.

Бѣля ставку огородового почувся новый крикъ. Два пôдхмѣленй роботники, борючись поузъ берега, перехитнулись нещасливо и таки разомъ шубовстнули въ воду. Збѣглась публика и полицiянты, вытащили зъ воды роботниκôвъ та повели въ реставрацiю, щобъ дещо просушились.

Скрôзь по огородѣ — на деревахъ, дротахъ, паляхъ—розвѣшенй були лямпiоны. То мала бути вечеромъ илюминацiя огороду. Старшй люде, зъ позакладаными въ задъ руками, прохожувались повагомъ по стежкахъ, споглядаючи то на лямпiоны, то на стовпъ зъ премiею, то на карусель, якбы хотѣли повѣсти: Отъ дивѣться, чи ѣ щось подôбного въ Европѣ, чи бачивъ хто такй дива? А иншй поважнй люде сидѣли бѣля будокъ, де продають „клюквенный квасъ“ або „кислыя щи“, и припиваючи до себе закусували заѣдно „бутербродомъ“.

Надивившись доволѣ на фестинъ, на тоту одесску идилю, я не ждавъ вже вечера, коли заяснѣти мали всѣ лямпы, а выйшовъ зъ огорода въ мѣсто за своимъ дѣломъ.

Нема, здаѣся, такои секты въ Россiи, що не була-бы заступлена въ Одессѣ. Туды стягаються роботники зъ цѣлои глубокои московщины, а найрадше сектанты, бо Одесса — не знаю, на якôй пôдставѣ — уважаѣся мѣстомъ, де нѣбы-то панує дуже велика свобода.

Найлучше духови Великороссôвъ бдповѣдаѣ секта Бѣгунôвъ. Якъ вѣдомо, Москаль не любить засиджуватись на однôмъ мѣсци, але заѣдно „странствуѣ“. Ôнъ нынѣ въ Москвѣ, за мѣсяць въ Одессѣ, зновъ за мѣсяць въ Кіевѣ, бдтакъ въ Нижнôмъ Новгородѣ, въ Иркутску и т. д. Запытай Бѣгуна, для чого ôнъ разъ-вразъ змѣняѣ мѣсце свого побыту, а одержишь одвѣтъ: Мы утѣкаѣмо передъ антихристомъ. А щобъ антихриста змылити въ погони за людьми, то Бѣгуны всюды змѣняють свою назву: инакше зовуться въ Одессѣ, инакше въ Кіевѣ, въ Москвѣ, Новгородѣ, Иркутску. Цѣлый устрôй секты, одвѣтно до характеру Москалѣвъ, чисто комунистичный, навѣть въ супружескôмъ пожитю.

Суть такожь въ Одессѣ „Божiѣ люди“ або „Христовщики“. Тота секта сягаѣ 17 вѣку. По ѣи вѣрованю появився самъ Богъ въ громадѣ Стародубъ на огненнôмъ возѣ и воплотився въ хлопѣ Данилѣ Филиповичи. Въ иншôй громадѣ, недалеко Стародуба, народився бд столѣтнои матери Иванъ Суслôвъ, котрый ѣсть властивымъ Христомъ. Устрôй секты такожь на скрôзь комунистичный.

Всѣ секты*) мають своихъ исповѣдникôвъ въ Одессѣ: Филиповцѣ, Поморцѣ, Капитовцѣ, Федосiевцѣ, Сконцѣ, Пригуны, Керщенцѣ, Дiяконити, Духоборцѣ, Старообрядцѣ, Молокане, Общiѣ (комунисты), Суботники (жидôвска секта), Шалопуты, Немоляки, Воздыханцѣ, Молчальники, Нѣтщики, Живые Покойники и навѣть Наполеонщики. Тотй послѣднй вѣрують въ антихриста Наполеона, котрый не умеръ, а живе укрытый въ Иркутску, и тамъ выжидаѣ свого дня. Тай страшный то буде день! Наполеонъ „на чолѣ Словянъ“ нападе царство Бельзебуба, розруйнуѣ всю Россiю и бддасть людямъ назадъ волю и права, якй Бельзебубъ имъ забравъ. Въ пониманю россiйскихъ сектярѣвъ власть антихриста велика на свѣтѣ — они и бояться ѣго и моляться до него.

Скôлько я не завдававъ собѣ труду, зôйтись зъ якимъ украиньскимъ штундистомъ, а все надармо. Въ однôй купальни замѣтивъ я у послугача книжку въ формѣ молитовника — украиньскiй перекладъ библiи. Текстъ печатаный кирилицею, а правопись того рода, що треба читати зъ россiйска, щобъ выйшла наша бесѣда: свитъ, тило, божый (чит. свѣтъ, тѣло, божiй). Та чи належавъ той послугачь до секты штундистôвъ, нѣякъ не можь було дôзнатись; ôнъ хочь и читавъ заѣдно въ своѣй книжцѣ, а не хотѣвъ до мене говорити инакше, якъ лишь по россiйски. Ажь саме передъ монмъ выѣздомъ ôнъ дещо зрадився.

*) Раскольникôвъ числять въ Россiи на 14 милiонôвъ; нечисленыхъ буде друге тôлько.

инколи бдъ кандидатбвъ рускои бдповѣди, то тй накручують польскй термины и слова на рускій ладъ, надаючи имъ хиба русске закбнченье. Ось кблька такихъ прикладбвъ: заверли покбй (зам. заключили миръ, зробили згоду), выверає вилывъ (wywiera), заверає (замѣсть: мѣстить въ собѣ), двигня (зам. пбдойма), лодига (зам. было), грызонѣ (зам. грызуны), хбмикъ (зам. хомякъ) и т. д. Розумѣеся, що зъ такого утраквистичного языка нѣ руска, нѣ польска дитина не може бути розумна.

Дуже характеристичною илюстрацією утраквизму въ семинаріяхъ въ Станиславовѣ и Тернополи суть клясы паралельнй при школѣ вправъ, заведенй пбдъ натискомъ б. министра Штремаєра въ 1876 р. Рада шк. кр. устроила ихъ пбсля властивого собѣ розуму и тымъ способомъ сотворила аномалію, надъ котрою всякій пересѣчный учитель мусить лише здвигнути плечима, бо справдешный педагогъ не повѣривъ-бы, що щось подббного може истнувати при взорцевбй школѣ.

Передовсѣмъ се рѣчь цѣкава, що въ тыхъ клясахъ паралельныхъ має бути пбсля розпоряджения Рады шк. кр. wykładowy język przeważnie ruski, хочь школы вправъ мають выкладовый языкъ польскій, а рускаго тамъ учать лише 3 год. на тыждень; отже въ паралельцѣ выпадало-бъ всего учити по руски, а языка польского 3 год. тыжднево. Хто має рѣшати о тбй переваздѣ — чи учитель тои клясы, чи директоръ семинаріи — не сказано въ розпоряджению, отже лишено фѣрточку довбльности, щобъ дотычный учитель мбгъ збирати zasługi dla kraju!

Въ р. 1876|7 заведено I кл. рбвнорядну при школѣ взорцевбй (вправъ) въ семинаріяхъ станиславбвскбй и тернопбльскбй. Кождый здоровомыслячій надѣявся, що въ другбмъ роцѣ буде II. кл., въ третбмъ III кл., въ четвертбмъ IV кл. и такъ вбйде въ житье школа вправъ при тыхъ семинаріяхъ зъ языкомъ выкладовымъ хочь przeważnie рускимъ такъ, якъ львбвска семинарія має свою рбвнорядну руску школу вправъ. Мѣжь тымъ на чудо и диво цѣлого педагогичного свѣта ся одинока паралельна кляса наче въ коловоротѣ обертаєсь такъ, що въ другбмъ роцѣ була II кл. а не було вже I кл., въ третбмъ була III кл. а не було I и II, бдтакъ кл. IV безъ I, II и III кл. Розумѣеся, що до такои системы родичѣ не могуть набрати довѣрія и мало такихъ аматорбвъ, щобъ свои дѣти жертвували до такихъ ескпериментбвъ и тому кляса рбвнорядна все нечисленна, тымъ ббльше, що учителѣвъ сихъ клясъ рбвнорядныхъ уживають дирекціи часто на заступства, а паралельку тогдѣ зганяєся до клясы зъ польскимъ языкомъ. За те рапорты дирекцій голосять urbi et orbi, що młodzież ruska chętniej garnie się do szkół z polskim językiem wykładowym.

Можна-бъ думати, що бодай тй посады, котрй вымагають учителѣвъ зовсѣмъ способбныхъ въ языцѣ выкладовбмъ рускбмъ, дбстануться Русинамъ, н. пр. посады при рбвнорядныхъ клясахъ школъ вправъ и рускаго языка яко предмету. Мѣжь тымъ клясы тй провадять учителѣ Поляки, котрй недостаточно владѣють рускимъ языкомъ, а рускаго языка въ семинаріи учительскй не мають служити тенденціи польонизаційнбй, то въ семинаріяхъ мужескихъ львбвскбй, станиславбвскбй и тернопбльскбй, и въ женьскбй перемыскбй и львбвскбй повинна що найменше половина предметбвъ выкладатися по руски, а крбмъ того повинна бути заведена въ схбднбй Галичинѣ бодай одна семинарія зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ.

Переглядъ Часописей.

(*„Gaz. Naddniestrzańska“ о справѣ рускбй въ Соймѣ. — Варшавска „Prawda“ и „Kur. Lwowski“ по причинѣ 50 роковинъ руской литературы въ Галичинѣ. — „Czas“ о анархизмѣ на галицкбй Руси. — „Kraj“ бере въ оборону галицкій Соймъ.*) — „Коли цѣлый край — каже „Gaz. Naddniestrzańska“ въ 4 ч. зъ 15 лютого с. р. — а бодай его здоровомысляча часть домагаєся у насъ справедливого залагодженя рускои справы, и справа та устами независимыхъ рускихъ послбвъ, особливо-жь черезъ уста посла Романчука домагаєсь бдъ Сойму дѣйстного рбвноуправнения Русинбвъ зъ Поляками, то Соймъ що року ухвалює дотычнй новй уставы, котрй на щастье не одержують цѣсарскои санкціи. О тыхъ пробахъ темпоризаціи нашого Сойму — каже згадана газета — а именно о найновѣйшбй пробѣ заведения рускихъ паралелькъ при гимназіи въ Перемышли не варто бы и згадувати, якъ бы не то, що крбмъ зависимого дневникарства теперь вже и независиме, якъ н. пр. „Kur Lwowski“ починає „не розумѣти“ тои справы. Позаякъ могло-бы здаватися, що и польска демократія, котрои органомъ называє себе „Kur. Lwowski“ змѣняє фронтъ, що есть неправдою, то длятого и мы — каже „Gaz. Naddniestrz.“ — змушенй забрати голосъ въ сѣй справѣ... Найновѣйша ухвала Сойму о рускихъ паралелькахъ въ Перемышли выкликала въ краю всесторонне невдоволенье. Такъ Поляки якъ и Русины, хочь зъ рбзныхъ причинъ, признають невбдповѣдность сеи ухвалы. Шляхтичъ польскій сердиться на такй уступства супротивъ руского хлопа; Русинъ не пбймає того, що значать для него рускй паралельки при польскбй гимназіи, де духъ, дирекція и администрація будуть польскй; партія же щирыхъ демократбвъ, польскихъ и рускихъ приятелѣвъ народу не може зрозумѣти, якъ можна такъ важну справу залагоджувати лишь по половинѣ и то ще въ Соймѣ. Справедливй суть отже нарѣкания рускихъ газетъ а именно „Дѣла“, котрому нѣхто не може бдказати независимости. — Тому-жь тымъ ббльше дивує насъ нерозвага „Kur. Lwowsk-ого“, выставляюча и такъ нечисленный таборъ демократичный польскій на утрату чести и довѣря у правдивыхъ патріотбвъ рускихъ. Не розумѣемо, чого властиво „не може зрозумѣти“ въ сѣй справѣ „Kur. Lwowski“, а закиды его роблений Русинамъ, суть що найменше смѣшнй. Бнъ каже, що Русины апелюють просто до правительства. Ба, а до кого-жь мають апелювати?! Коли имъ въ ихъ власнбмъ краю не хоче вымѣрити справедливости штучна шляхоцко-польска ббльшбсть въ найважнѣйшбй справѣ, бо въ справѣ просвѣты народу, то чи-жь не есть для нихъ одинокимъ законнымъ прибѣжищемъ ц. к. правительство у Вѣдни? Смѣшный собѣ той „Kur. Lwowski“. Дальше дивуєся бнъ, що Русины невдоволенй зъ узыскныхъ паралельокъ и жадають окремои гимназіи рускои. Мы цѣкавй, щобы бнъ на то сказавъ, наколи-бы при нѣмецкбй гимназіи зъ дирекцією и администрацією нѣмецкою заведено польскй паралелки для Полякбвъ. А най не забуває при тбмъ, що нѣмецкій духъ сприяючого краєви ц. к. правительства есть для Полякбвъ менше мерзкій, якъ есть мерзкій штивный и закостенѣлый духъ польскои шляхты для Русинбвъ“... Дальше доказує „Gaz. Naddniestrzańska“, що межи Русинами а Поляками въ Галичинѣ дотй не буде згоды, доки одинй и другй не будуть добре знати обохъ языкбвъ. Бдтакъ звертаєсь згадана газета знову до „Kur. Lwowsk-ого“ и каже: „Нѣ зъ бдси нѣ зъ бдти чепився „Kur. Lwowski“ Русинбвъ народовцѣвъ, щобы въ „Дѣлѣ“ оголосили свою програму политичну, и робить имъ закидъ, що партія „Пролома“ есть щирѣйшою, бо не таиться зъ своею гравитацією до Россіи. „Dwa bąki“ стрѣливъ „Kur. Lwowski“, каже згадана газета, и оба они не до лица демократичному органови. Насампередъ закидъ его есть нельогичный, бо самъ каже, що Русины народовцѣ апелюють до ц. к. правительства у Вѣдни, роблять отже то само, що партія „Пролома“, лишь змѣняють напрямъ апеляціи, засылаючи ѣи — пбсля „Kur. Lwowsk-ого“ — до Вѣдня а не до Петербурга. По друге закидъ его есть несправедливый а „Kur. Lwowski“ анѣ на волосъ не означивъ близше идеалбвъ польскои политики, якъ то зробивъ Адамъ Мицкевичъ въ своихъ письмахъ; звѣстно же то всѣмъ, що Русины народовцѣ отже и „Дѣло“ держаться тыхъ идеалбвъ, якй высказавъ въ своихъ письмахъ Тарасъ Шевченко, и то такъ въ напрямѣ суспбльнбмъ якъ и политичнбмъ. Чимъ для насъ Адамъ, тымъ для нихъ Шевченко. Чого-жь хоче „Kur. Lwowski“ ббльше?! Наколи-бъ бнъ хотѣвъ сказати щось ббльше якъ нашъ Адамъ, то такъ бы добре его сконфисковано якъ и „Дѣло“, коли-бъ хотѣло сказати ббльше якъ Шевченко. Высказуванье такихъ идей у насъ ще не на часѣ. „Gaz. Naddniestrz.“ наводить опбсля слова обохъ поетбвъ и каже: Коли Соймъ незрозумѣе тыхъ голосбвъ, то правительство заведе „утраквизмъ“ и не допустить до того розлому, до якого стремить безсвѣдомо нашъ егонизмъ шляхотскій. О тбмъ повиненъ знати „Kur. Lwowski“ яко органъ демократичный, котрый якъ видко тблько знає о справахъ загально-краєвыхъ, що о провинціональныхъ, т. е. нѣчого. — Напослѣдокъ выступає „Gaz. Naddniestrzańska“ противъ товариства учителѣвъ школъ середныхъ за то, що они маючи дати свое мнѣнье о внесеню пос. Малецкого не запытувало о мнѣнье кружкбвъ на провинціи, а лишь самъ выдѣлъ а радше его референтъ порѣшивъ справу. Коли ходило о умундированье ученикбвъ, то выдѣлъ сего товариства инакше поступавъ и запытувавъ такожь и кружки провинціональнй. „Gaz. Naddniestrzańska“ кбнчить: Въ найлѣпшбмъ случаю буде знову одинъ рбкъ страченый, а въ кбнци заведе правительство згоду въ краю примусовымъ „утраквизмомъ“, коли мы не хотѣли его добровбльно приняти.

О скблько „Gaz. Naddniestrzańska“ осудила справедливо поступованье „Kurjer a Lwowsk-ого“ въ рускбй справѣ и его знанье тои справы, най послужить слѣдующій фактъ. „Kur. Lwowski“ подає въ ч. 51 зъ 20 л. лютого кореспонденцію варшавскои „Prawd-ы“, въ котрбй авторъ тои кореспонденціи выказує непрактичнбсть зъѣзду рускихъ ученыхъ но причинѣ 50-лѣтного ювилея рускои литературы, проектованого въ „Дѣлѣ“ проф. Ол. Барвѣньскимъ и такъ каже: Русины галицкй почтили-бы найлѣпше память тыхъ першихъ піонербвъ рускои литературы и мысли суспбльнои, наколи-бъ зрозумѣли, що кожде молодше поколѣньe має право ійсѣ dalej od swych ojców и наколи-бъ того держались ściśle. „Kur. Lwowski“ навязуючи до послѣднихъ слбвъ сеи кореспонденціи, каже, що сполученье всѣхъ Русинбвъ могло-бы тогды наступити, наколи-бъ народовцѣ бдзначалися щирымъ демократизмомъ и ббльшою толеранцією супротивъ молодшого поколѣня рускаго и поступомъ. — Що рада кореспондента „Prawd-ы“ дана Русинамъ выпала такъ загадочно, що не повстыдалась-бы нею и дельфійска Питія, мы не дивуємось; мы готовй навѣть припустити, що то сталося зъ огляду на россійску цензуру. Але „Kur. Lwowski“ мбгъ-бы яснѣйше говорити и бодай пояснити, якого то „щирого демократизму“ и якого „поступу“ домагаєсь бнъ бдъ Русинбвъ народовцѣвъ, коли не хоче, щобъ его посуджувано, що домагаєсь бдъ Русинбвъ чогось такого, чого або не розумѣе або боиться явно высказати. Що до толеранціи молодшого поколѣня рускаго може „Kurjer Lwowski“ бути спокбйный; Русины народовцѣ не мають причины бути нетолерантными супротивъ молодшого поколѣня.

„Czas“ знайшовъ собѣ знову причину, щобы клеветати на Русинбвъ; недавно затрубивъ бувъ на алярмъ о „московскихъ агитаціяхъ“ а теперь въ ч. 37 зъ 16 лютого кинувъ знову его львбвскій кореспондентъ пбдозрѣнье на нашъ нарбдъ о анархизмъ, до котрого пбсля погляду тогожь кореспондента дають причину вѣчa захвалювай людьми зъ партіи „Дѣла“. На доказъ того наводить „Czas“ якусь исторію про якогось селянина въ Надвбрняньскбмъ, що вернувши зъ вѣча въ Станиславовѣ, почавъ говорити о „польскихъ правахъ“ и называвъ вбйта и радныхъ „зрадниками громады, злодѣями“ и т. д. а „gorączka anarchistyczna“ такъ скоро взрастала, що того селянина ажь арештовано. Въ котрбмъ селѣ се сталося и якъ звався той селянинъ анархистъ, „Czas“ не каже; такъ само якъ и не каже, чи вбйты и радній того митичного села не були дѣйстно злодѣѣ — бо звѣстно, що у насъ въ послѣднихъ часахъ не то деякй вбйты але навѣть и деякй судіи стають за злодѣйства передъ кратками. Для „Czasu“ выстала та исторійка, щобы знову полохати правительство анархизмомъ на Руси, коли не удаєсь того зробити вѣстями про „агитаціи московскій“, бо бнъ очевидно придержуєсь своеи побожнои девизы: „Цѣль усвячує средства“.

Инакше дивиться на теперѣшній справы галицкій редакторъ петербургского „Kraj-у“, н. Еразмъ Пильцъ. Въ своемъ органѣ помѣстивъ бнъ бдкрыте письмо до редакціи россійскихъ „Новостей“, въ котрому способнымъ и покликанымъ органамъ. „Руска Истор. Библіотека“, якъ о тбмъ може пересвѣдчитися кождый безсторонный, вже зъ самого проспекту и зъ выданыхъ доси пяти томбвъ, — вытычила собѣ высшу цѣль: основнымъ знакомствомъ исторіи свого народу довести суспбльность руску до повнои свѣдомости національнои и напоити серця щирымъ, справдешнымъ патріотизмомъ. Тблько исторична правда, хочьбы якъ терпка, може вызволити оба сусѣдній тутъ народы зъ того зáколоту межинароднои усобицѣ, пбддержуванои и пбдсычуванои шайкою ренегатбвъ („prawdziwą Targowicą“) обохъ народностей. Саме тутъ можна приложити золотй слова незабутного кобзаря Тараса: „Серце болить а розказувать треба, нехай бачать сыны и внуки, що батьки ихъ помылялись“.

Забираючись отже до такъ важного выдавництва, що має цѣль національно-выховуючу, а не агитаційну, не обмежись я тблько на власный поглядъ що до плану, объему и выбору матеріялу для „Рускои Ист. Библіотеки“. Я засягнувъ рады у людей въ сѣй справѣ компетентныхъ, мѣжь иншими такожь знаменитого на поли исторіографіи Руси авторитету, проф. кіевского университета В. Антоновича, зъ котрого цѣнными историчными працями радивъ-бы я и. проф. Левицкому познакомитися, а тогдѣ значно змѣнивъ-бы свои погляды, высказанй въ наведенбй высше статіи и усунувъ-бы въ своемъ „Zarys-ѣ Historyi Polski i krajów ruskich z nią połączonych“ (Kraków 1885) не одну суперечность, не одну похибку, зачернену зъ перестарѣлыхъ дѣлъ Германа, Штраля, Карамзина, надъ котрыми новѣйша исторіографія перейшла вже до порядку дневного. Зъ порады отже знаменитого професора и историка Руси подавъ я въ I. т. „Рус. Ист. Библіотеки“ зъ дѣла Вп. о. Ст. Качалы выданого 1879 п. з. „Polityka Polaków względem Rusi“ историчный вытягъ, напечатаный въ журналѣ историчнбмъ „Кіевская Старина“ (1885) въ российскбмъ языцѣ п. з. „Очеркъ исторіи югозападной Руси“. Въ сѣмъ очерку „исторіи“, названбмъ въ перекладѣ „Короткою исторією“ найде читатель историчный образъ взаемнъ народу рускаго, що збстававъ черезъ кблька вѣкбвъ въ историчнбй связи зъ Польщею. Правда, що тамъ нема подрббного выводу про початокъ Руси, однакъ томъ I не має бути альфою и омегою, а тблько наче введеньемъ до цѣлои серіи спеціяльныхъ монографій и дослѣдбвъ зъ исторіи Украины-Руси. Заразъ въ II. томѣ Рус. Ист. Библіотеки має и. професоръ три монографіи славно-звѣстного историка украиньского М. Костомарова*), поясняючій цѣлу суть и историчный розвитокъ украиньско-рускои народности, а въ III. томѣ найде и. професоръ новый поглядъ про початки Украины-Руси, єму зовсѣмъ незвѣстній (хочь яко проф. университету, стоячи при жерелѣ науки, се знати повиненъ), якъ се зъ его дѣла „Zarys dziejów Polski i krajów ruskich“, дочитатися можна. Дальше дивуєся и. професоръ, що книжка, названа „Короткою исторією Руси“, пропускає ббльше

*) Въ грудневбмъ выпуску „Przegląd-у Polsk-ого (1886) подавъ и. А. Л. нѣбы-рецензію П. т. Р. И. Библіотеки, въ котрій закидає Костомарову, що „lekceważy sobie fakta i z ёдла, że brak mu w ogóle metody krytycznej“; въ послѣднбй въ II. т. умѣщеной монографіи пбсля его думки zwłaszcza w części odnoszącej się do historyi katolickiej — mnóstwo błędów faktycznych. Але що-бъ не то збивъ або спростувавъ якій тамъ поданый фактъ, а хочь вказавъ его, сего не зробивъ рецензентъ. Та й на що, коли то лекше воювати загальными фразами. *Ол. Бар.*

— То вы зъ цѣсарщины? пытавъ бнъ у мене. — А чи всѣ паны говорять тамъ по нашому?

— Якъ зъ нашого роду, то и говорять по нашому.

— И всѣ ходять до церкви?

— Кождый христіянинъ повиненъ ходити до церкви. Чи у васъ не такъ?

— Та нѣ, не се... я й самъ знаю, що чоловѣкъ повиненъ на кождбмъ мѣсци молитися Богу.

Послѣдня бдповѣдь выйшла такъ загальна, що я лишь тымъ ббльше увѣрився, що маю дѣло зъ исповѣдникомъ штунды. Бдношеня въ Россіи наказували ёму бути осторожнымъ въ бесѣдѣ.

Звычайно бднося повстанье штунды до року 1867, т. е. до часу, коли россійске правительство церквою, указами, школою, — взялось зъ неимовѣрнымъ терроризмомъ за оброссійщенье украиньского народу.

Бсѣмь миль бдъ Одессы есть нѣмецка колонія Рорбахъ, заселена пришельцями зъ Виртембергіи. Пасторъ осады, Кароль Бонекемперъ, умѣючи по украиньски, выяснявъ околичнымъ селянамъ засады своеи вѣры и заохочувавъ ихъ не лишь до правильного посѣщуваня церкви, але и до домашнои зббрнои молитвы. На тй домашнй молитвы сходились колонисты, мужчины и женщины, звычайно въ комнатѣ школьнбй, де молились разомъ, спѣвали и пбдъ проводомъ пастора читали и пояснювали святе письмо. Украиньскимъ селянамъ той звычай (das Stundenhalten) такъ подобався, що они для охороны бдъ винародовленя поставили своимъ священикамъ альтернативу: або выясняйте намъ письмо святе и говорѣть по нашому, або мы заведемо собѣ штунду. Правительство думало зразу знищити секту терроризмомъ и около 100 селянъ вывезло на Сибиръ. Зъ позбсталои громады розбѣглись многй по краю и майже въ одинъ часъ стали всюды на Украинѣ появлятись штундисты: въ губерніяхъ Херзоньскбй, Екатеринославскбй, Кіевскбй, Харкбвскбй и т. д. Нынѣ, такъ явныхъ якъ и тайныхъ штундистбвъ вже несчисленне множество.

Хочь назва „штунда“ перенята бдъ Нѣмцѣвъ, однакъ всѣ звычаѣ штундистбвъ сягають дальшихъ часбвъ и выробились по части зъ конечности. Въ часахъ козаччины поселялись на степахъ хуторами то самй козаки, то прихожй зъ дальшихъ сторонъ Украинцѣ. Хуторы були розкиненй, здалека бдъ себе, о будовѣ церквей — еще въ такъ несупокбйнй и неневнй часы — не було що думати. Коли прийшла недѣля або яке свято, хуторяне, що жили близше себе, сходились до якого письменного, поважного сусѣда, и той читавъ имъ та пояснявъ слово боже. Тотй письменнй хуторяне застунали зъ потребы мѣсце священикбвъ, а въ справахъ спорныхъ мѣсце судіѣвъ.

Нынѣшнй штундисты славяться людьми честными и трудящими. На своихъ зборахъ — въ хатѣ якого селянина — они слухають выкладбвъ зъ библіи, учаться читати и писати, и залагоджують мѣжь собою всѣ спорнй справы. Рбвность и любовь братня — ихъ головнй засады; піянъство рѣчь у нихъ нечувана. Зразу не узнавали они надъ собою власти царя, нынѣ для милого супокою мусѣли бдступити бдъ тои засады. Якбы тамъ нѣ було, а на штунду задивлятись треба серіозно, якъ на велике движенье народу, котре може и вплыне на нашу будучность.

Ол. Партицкій.

„Чи то бдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

II.

„Et veritas liberabit vos!“

Дивнымъ злучаємъ зъ двохъ зовсѣмъ противныхъ таборбвъ появились першй завзятй выходки на „Руску Историчну Библіотеку“, выдавану пбдъ мовою редакцією. Коли рускй часописи „Дѣло“, — „Зоря“ и „Буковина“ приняли дуже прихильно се выдавництво, а „Вѣстникъ Европы“ (Сентябрь, 1886) высказався о нѣмъ зъ признаньемъ, „Новый Проломъ“ (ч. 345, 1886) и проф. А. Левицкій („Przegląd Polski“, въ липневбмъ выпуску 1886) напятнували се выдавництво яко тенденційне, агитаційне и т. и.*)

Проф. А. Левицкій вступивъ на педесталь политичный и споглядаючи зъ того становища на моє выдавництво, называє I. томъ „Рускои Истор. Библіотеки“ и. з. „Коротка Исторія Руси Ст. Качалы“ „prawdziwą Targowicą (sic!) w chwili układającego się pokoju polsko-ruskiego w naszym kraju“ (хто зъ кимъ укладаєся?!), „osobistą interwencyą autora i redakcyi między godzące się narody“. Сей поглядъ и. професора мушу зовсѣмъ заперечити. Моє выдавництво не має нѣчого спбльного анѣ зъ политикою, котру можуть вести тблько люде зъ политичнымъ становищемъ, — анѣ зъ агитацією, бо се ремесло мушу лишити иншимъ до

*) Есенцію своихъ выводбвъ зъ Przegląd-у помѣстивъ п. А. Л. въ I. выпуску kwartalnik-а историчного львбвского. Позаякъ о. Ст. Качала бдперъ закиды зроблений проф. А. Левицкимъ по поводу I т. „Рускои Ист. Библіотеки“, отже я яко выдавець лише дещо маю до того докинути. *Ол. Б.*

котрыхъ правительство назвало зъ горы вже неможливымъ. Именно знаходяться въ законѣ для Угорщины постановы, обмежуючій службовый обовязокъ особъ, що вступили до войска передъ 19 рокомъ житя; дальше маѣ скликуватись ополченье въ Угорщинѣ лишь на случай грѣзнои небезпечности а за границею можна ужити єго безъ дозволеня парляменту лишь тогдѣ, коли парлямент не бувъ-бы скликаный и се лишь пѣдъ условіемъ, що найблизшій парламентъ затвердить опѣсля таке выимкове заряженье. Пѣсля закона для Угорщины можна ужити до доповненя сталои армін лишь людей, выобразованыхъ войсково, а участники заг. ополченя маютъ дѣстати униформы и всѣ приборы войсковѣ, чимъ поставлено угорске ополченье пѣдъ охорону межинародного права такъ само, якъ кожде правильне войско. Всѣхъ тыхъ безперечно дуже користныхъ для ополченцѣвъ постановъ нема въ австрійскѣмъ законѣ о ополченю, що выглядаѣ тымъ дивнѣйше, позаякъ всего того домагались поодинокій послы парляментарнои меншости въ часѣ дебатъ надъ тымъ закономъ и все те ѣдкинула бѣльшѣсть на пѣдставѣ категоричного заявленя правительства, що не може призволити на згаданѣ користи. Подѣбно якъ самъ законъ такъ и постановы що до выконаня закона суть въ обохъ половинахъ монархіи не однакѣ а дуже рѣзнородиѣ. Коли инструкція для Долитавы ѣсть дуже объемиста а при тѣмъ замотана, противорѣчна и неясна, то угорска инструкція ѣдзначаѣсь короткостію, ясностію и звязлостію. Квестія округѣвъ ополченя унормована для Угорщины позитивно черезъ тревале сполученье ихъ зъ округами краѣвои обороны, коли противно законъ для Долитавы не мѣститъ въ собѣ нѣчого рѣшучого пѣдъ тымъ зглядомъ, а полишаѣ на кождый случай свободну руку кождочасно военнѣй администраціи. Въ Угорщинѣ обовязуютъ такожъ далеко лекшѣ условія що до можности позыскати степень официрскій въ ополченю. *Но найважнѣйша* а для Долитавы найкористнѣйша рѣзница въ обохъ законахъ лежитъ въ тѣмъ, що въ угорскѣмъ законѣ поименований выразно и рѣшучо категоріи ополченцѣвъ, котрѣ маютъ доповняти армію, коли противно въ австрійскѣмъ законѣ рѣшучихъ постановъ въ тѣмъ зглядѣ нема, а цѣлу тую справу поставлено въ зависимѣсть ѣдъ „потребы“. Наслѣдкомъ того ѣсть, що коли въ Угорщинѣ можна покликати до доповненя арміи ополченцѣвъ лишь до 34 року житя, то въ Долитавѣ будутъ на случай потребы покликувати и старшихъ ополченцѣвъ до доповненя арміи. — Дуже дивною ѣсть постанова розпорядженя организаційного о службѣ тыхъ ополченцѣвъ, що суть менше здѣбнѣ до ополченя, а о котрыхъ сказано, що можуть бути ужитѣ до „всякои нишои службы въ цѣляхъ военныхъ (§. 25)“. Такъ можна н. пр. забрати шевцѣвъ, кравцѣвъ и другихъ ремѣсникѣвъ и придѣлити ихъ якѣй спѣлцѣ доставникѣвъ яко безплатныхъ робѣтникѣвъ. Доставники одержатъ ѣдтакъ высоку заплату а ополченцѣ будутъ робити даромъ. Зѣ згляду отже на всѣ тѣ хибы закона о ополченю запытуѣ пос. Штурмъ министра краѣвои обороны: 1) Якъ може п. министеръ оправдати рѣзницю межи угорскимъ а австрійскимъ закономъ о ополченю а именно що до ужитку ополченя за границю и войсковѣмъ єго узброѣню и умундуровано, ѣдъ котрого зависитъ єго охорона, гарантована межинароднымъ правомъ? 2) Чи схоче министеръ усунути ту рѣзницю ѣдповѣдною новелею? 3) Що зробило правительство або думаѣ ще зробити, щобы запезпечити ополченю межинародну охорону? 4) Зъ якихъ причинъ суть постановы австрійского розпорядженя що до покликуваня людей для доповненя войска зъ округѣвъ доповняючихъ, именованье официрѣвъ, а передовсѣмъ можливе поставленье ополченцѣвъ ѣдъ 34 до 37 року до войска гѣршій, якъ такій-жъ самій постановы въ угорскѣмъ розпоряженю организаційнѣмъ? 5) Якъ дасться оправдати та постанова, що можна ремѣсникѣвъ ѣдорвати ѣдъ нихъ правильного заробку а придѣлити яко ополченцѣвъ до приватныхъ предприемствъ для цѣлей военныхъ и въ якій способѣ думаѣ правительство старатися о такихъ робѣтникѣвъ?

Зъ порядку дневного ухвалено опѣсля безъ дебаты додатковый кредитъ для министерства краѣвои обороны и приступлено до выбору одного члена до трибуналу стану на мѣсце бр. Шенка. Выбрано 161 голосами на 293 голосуючихъ Игнатія Зборовского, президента высшого суду краѣвого въ Краковѣ, Опѣсля наступили дебаты надъ закономъ о убезпеченю робѣтникѣвъ на случай недуги.

Пос. Кронаветтеръ жалувався на неясность закона въ §. 31, де сказано, що всѣ тѣ, що даютъ роботу, мусятъ мельдувати своихъ робѣтникѣвъ, а коли того не зроблятъ, то будутъ мусѣли платити грошевѣ кары и будутъ навѣть карани арештомъ до двохъ днѣвъ; тымчасомъ въ §. 1 не сказано ясно, хто суть тѣ робѣтники. Бесѣдникъ взывавъ отже правительственного комисаря, щобы сей давъ точне поясненье закона. — Комисарь правительственный сов. Штайнбахъ ѣдповѣвъ на то, що правительство хотѣло сей законъ розширити такожъ и на робѣтникѣвъ не обнятыхъ закономъ промысловымъ и для того сказано въ §. 1: То само дотыкаѣ такожъ робѣтникѣвъ и урядникѣвъ руху занятыхъ въ руху якого небудь предприемства, котре ведеся на способѣ промысловый. Пѣдъ словами „робѣтникъ“ и урядникъ руху розумѣються отже всѣ тѣ особы, що „роблятъ“ при руху якогось предприемства, а особы, що не роблятъ, або не роблятъ при руху якъ челядь домашна не пѣдпадаютъ пѣдъ сей законъ. При сѣй случайности ѣдповѣвъ правительственный комисарь такожъ и пос. Гомперцови, що пѣдъ сей законъ пѣдпадаютъ такожъ и робѣтники занятѣ при дрѣбнѣмъ промыслѣ и торговли. — Пос. Жакъ поставивъ внесенье, щобы §. 1 звучавъ такъ: „Всѣ робѣтники и урядники руху занятѣ въ копальняхъ и гутахъ при будовѣ и складахъ корабельныхъ якъ такожъ и при всѣхъ заведеняхъ, що стоятъ въ звязи зъ рухомъ повышихъ предприемствъ, а дальше особы занятѣ при руху зелѣзниць и плавбы на середземныхъ водахъ маютъ убезпечатися пѣсля сего закона на случай недуги. То само дотыкаѣ такожъ и робѣтниковъ занятыхъ при роботѣ рѣльнѣй и лѣсовѣй, при котрѣй уживаѣся котловъ паровыхъ або другихъ машинъ порушуваныхъ природными силами (вѣтеръ, вода, пара, газъ, електрика и т. д.) або звѣрятами, зъ выимкою лишь такого руху, при котрѣмъ лишь на якійсь часъ уживаѣся машинъ не належачихъ до заведеня руху“. До сего внесеня прилучився такожъ и пос. Гомперцъ. Пос. Бѣлиньскій спротивився однакожъ внесеню пос. Жака и §. 1 принято такъ, якъ єго предложила комисія.

§. 2. „Обовязокъ убезпеченя, выскъзаный въ §. 1., не ѣдноситься до тыхъ особъ, що суть занятѣ при якѣйсь фабрицѣ державнѣй, краѣвѣй або громадскѣй або котра удержуѣсь зъ публичныхъ фондовъ, скоро особы тѣ маютъ сталу платню.“ Параграфъ сей принято такожъ зъ поправкою Кайцля, пѣсля котрои по словѣ „краѣвѣй“ додано ще „повѣтовѣй“.

§. 3. „Министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ маѣ право въ порозумѣню зъ другими дотычными министрами пѣддати пѣсля сего закона всѣхъ робѣтниковъ и урядниковъ при роботахъ рѣльныхъ и лѣсовыхъ въ поодинокихъ краяхъ пѣдъ обовязокъ убезпеченя. Передъ порѣшеньемъ маѣ однакожъ министеръ запытати о мнѣне раду культуры краѣвои, або, де такои нема, кѣлькохъ товариствъ рѣльничихъ и лѣсовыхъ, а ѣдтакъ ще зажадати одобреня ѣдъ сойму краѣвого. Доки въ якѣмсь краю не будутъ потягненѣ до обовязку убезпеченя на случай недуги всѣ робѣтники рѣльнѣ и лѣсовѣ, и скоро се не наступитъ борше, на протягъ пять лѣтъ, ѣдъ часу коли розпочинаѣся *обовязокъ убезпеченя пѣсля* §. 1., може власть надзоруюча на жаданье того, що даѣ роботу, увѣльнити такожъ и тыхъ робѣтниковъ и урядниковъ руху ѣдъ обовязку убезпеченя, котрѣ пѣсля §. 1. суть обовязанѣ до убезпеченя, скоро той, що даѣ роботу зъобовяжеся живити и лѣчити робѣтника и урядника, котрый у него окалѣчивъ. Кошты черезъ чотыри недѣлѣ, ѣдъ часу якъ лучилася пригода маѣ покрывати предприемець зъ власныхъ средствъ.“ — При сѣмъ параграфѣ забиравъ голосъ справоздавець меншости пос. Бернрайтеръ и выказувавъ, що пѣдъ сей законъ трудно пѣдтягнути такожъ робѣтниковъ рѣльничихъ и лѣсовыхъ и для того поставивъ внесенье, щобы §. 3 звучавъ: „Убезпеченье рѣльныхъ и лѣсовыхъ робѣтниковъ и урядниковъ руху буде управильненье окремымъ закономъ.“ Крѣмъ того предложивъ ще резолюцію меншости комисіи взываючу правительство до якъ найскоршого предложеня проѣкту закона о обовязковѣмъ убезпеченю на случай недуги всѣхъ особливо же робѣтниковъ и урядниковъ рѣльныхъ и лѣсовыхъ. — На сѣмъ закѣнчилося засѣданье.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Бережанъ 14 л. лютого.

Цѣкаво буде для Вп. читателѣвъ „Дѣла“, особливо зъ сторѣнъ бережаньскихъ, довѣдатись, якъ процвитаѣ молоденька Бурса руска въ Бережанахъ. Мѣрою того процвѣту буде, очевидно, поступъ ученикѣвъ-бурсакѣвъ въ наукахъ, ихъ клясификація за першій курсъ сего школьного року. Отожъ и подаѣмо результатъ клясификаціи ученикѣвъ зъ рускои бурсы.

Всѣхъ клясификованыхъ ученикѣвъ-бурсакѣвъ було 25, зъ тыхъ одержали першій степень: 1. Кушнѣръ и 2. Левъ Савчиньскій зъ I-ои гимн. клясы; 3. Вас. Кушнѣръ и 4. Григ. Гелета зъ II-ои гимн. клясы; 5. Багриновичь Романъ, 6. Бартковъ Евстахій (зъ бданач.); 7. Гриневичь Левъ, зъ III-ои клясы; 8. Ярычевскій зъ IV-ои кл.; 9. Стеткевичь зъ V-ои клясы; 10. Гукъ Прокѣпъ и 11. Курыловичь Юл. зъ VI-ои клясы; 12. Ференцъ Венантій и 13. Левиньскій Юліянъ зъ VIII-ои кл. Зъ прочихъ 12 бурсакѣвъ отримало 6 другій степень (1 зъ I., 2 зъ II., 1 зъ III., 1 зъ IV. и 1 зъ VII. кл.) а 6 навѣть третій степень (2 зъ I., 2 зъ III., 1 зъ IV., гимн. и 1 зъ IV. норм. клясы).

Якъ бачимо на 25 бурсакѣвъ: 1 мавъ першій степень зъ ѣдзначеньемъ, 12 першій степень, 6 другій степень, а 6 третій степень. Злыхъ клясъ було майже на половину. Се найлучше свѣдоцтво „процвѣту“ бурсы и здаеся, що другои такои рускои бурсы чей-же не буде нѣгде въ цѣлѣй Галичинѣ. Хто близше обзнаный зъ ѣдношенями пануючими въ тѣй бурсѣ и зъ господарствомъ въ нѣй панѣ Филиповскои — нехай бѣльше розкаже; я обмежаюся лише на сумнѣмъ результатѣ клясификаціи бурсакѣвъ, безъ нѣякихъ изъ своѣи стороны замѣтѣвъ. Коли-жъ хто ще скаже, що добре; хто не хоче видѣти, той не увидитъ навѣть тотдѣ, якъ не то половина бурсакѣвъ але и всѣ будутъ ѣсти рускій хлѣбъ, а будутъ мати злій клясы...

Зъ Золочѣвского, 14 л. лютого.

Нашъ Золочѣвскій повѣтъ подаѣ немало фактѣвъ покривдженя конституційныхъ правъ нашихъ. О тѣмъ богато говорено и въ часописяхъ, и въ Соймѣ, розбирано и на судовыхъ розправахъ, а однакъ зло не минаѣ, якъ о тѣмъ свѣдчитъ новый фактъ.

О. Копачь и кѣлькохъ господарѣвъ засновуютъ читалню въ Бѣбщанахъ, и подали черезъ ц. к. староство до ц. к. намѣстництва статуты до затвердженя. Староство повѣдомило дня 9 лютого с. р. о. Копача, що въ цѣли розсмотреня потребы заснованя читальнѣ въ Бѣбщанахъ вышле свого делегата на день 14 лютого с. р. до Поморянъ, де маютъ явитися основатели читальнѣ о 9 годинѣ рано въ урядѣ громадскѣмъ и зложити для делегата ц. к. старостваа кошты въ сумѣ 12 зр.!!! Кромѣ того въ день 14 лютого с. р. припадало руске свято „Стрѣтеніе“. Ц. к. староство игноруючи руске свято, вызначило священникови и єго прихожанамъ, яко основателямъ читальнѣ на той день и то ще на 9 годину рано речинець до переслуханя ихъ въ справѣ читальнѣ. Все то поступованье ц. к. староства Золочѣвского ѣсть перепоною просвѣты середъ народу нашого.

Рудки дня. 16 л. лютого.

Вчера опустивъ нашъ повѣтъ комисарь повѣтовый п. Северинъ Василевскій, перенесеный до Дрогобыча. Перебуваючи въ Рудкахъ ѣдъ 1880 р. не потрафивъ собѣ той панъ зъѣднати тутъ нѣкого, тымъ бѣльше Русинѣвъ, особливо священикѣвъ, котрыхъ трактувавъ дуже „зъ горы“. Будучи по перенесеню староства п. Флехнера довшій часъ необмеженымъ володаремъ повѣта, тримався у всѣмъ засадыː Ja tak chcę, tak każę i tak być musi. Черезъ то допѣкъ не одному до живого, тожъ и не дивота, що не мавъ у нѣкого симпатій, всѣ єго опустили, такъ що зѣставъ самъ лише зѣ своимъ маленькимъ „кручкомъ“ — зъ котрымъ и выѣхавъ зъ Рудокъ. Тутешній люде дякуютъ властямъ, що прислали другого комисаря, а не завидуютъ Дрогобычанамъ, особливо Русинамъ, що дѣстали вжеѣ другій разъ того самого пана комисаря.

Зъ судовои салѣ.

(*Взорецъ примѣрного душпастыря*) Дня 15 с. м. ѣдбулася передъ трибуналомъ присяжныхъ судіѣвъ у Львовѣ розправа кс. Фр. Творовского, латиньского капеляна при львѣвскѣмъ головнѣмъ шпитали противъ редакторѣвъ „Kurjer-a Lwowsk-ого“ пп. Реваковича и Червиньского о провину нарушеня чести. Въ грудни именно 1886 р. помѣстивъ бувъ „Kurjer Lwowski“ статейку п. з. „Чи се слуга Христовый?“, въ котрѣй пѣднѣсъ супротивъ кс. Творовского замѣты великои нелюдскости, назвавъ єго священникомъ, компромитуючимъ цѣлый станъ духовный и подавъ яко фактъ, що кс. Творовскій выкинувъ разъ за дверѣ старшу женщину, котра прийшла просити єго, щобы позволивъ другому священикови безплатно поховати убогу жѣнку, померщу въ єго душпастирскѣй територіи. Зъ сеи причины выточивъ кс. Творовскій пп. Реваковичеви и Червиньскому карный процесъ и станувъ до розправы въ супроводѣ правного заступника адв. д-ра Ив. Добряньского. Обжалованыхъ боронивъ д-ръ Лѣсевичь. Обжалуванѣ пѣднялись перевести доказъ правды на тоѣ, що поступованье кс. Творовского було дѣйстно нелюдске и недостойне священика, яко апостола любови и христіяньского милосердія. На доказъ сего навели они слѣдуючѣ факты: Въ грудни 1886 умерла у Львовѣ въ найбѣльшѣй нуждѣ старша женщина, Станчикевичева, котра при найбѣльшѣй нуждѣ удержувала ще свою стару ѣдъ семи лѣтъ спаралижовану матѣрь. Похоронами померщои Станчикевичевои занялася зъ милосердія Гонората Турчиньска зложивши зъ кѣлькома своими товаришками на необходимѣ потребы похорону. При тѣмъ всѣмъ однакожъ не було чимъ заплатити священика и для того упросила Турчиньска кс. Полицкого, щобы безплатно похоронивъ небѣжку. Кс. Полицкій згодився пѣдъ условіемъ, наколи кс. Творовскій яко компетентный душпастырь позволитъ єму на тоѣ. Щобы выѣднати тоѣ позволенье удалася Турчиньска до кс. Творовского, коли однакожъ почала лишь говорити, що не маѣ грошей, щобы заплатити єму за похоронъ Станчикевичовои, кс. Творовскій зѣрвався въ найбѣльшѣмъ гнѣвѣ и крикнувши „якъ нема грошей, не потреба и священика“, ѣдчинивъ дверѣ ѣдъ своеи комнаты и вытрутивъ за нихъ Турчиньску. За дверми напавъ єи песъ, котрого хтось натровивъ на ню, такъ що ледви змогла утечи безъ дѣймаючои памятки своеи побожнои мисіи. Розжалена Турчиньска прийшла сейчасъ до редакціи „Kurjer-a“ и розповѣла о тѣмъ п. Червиньскому, сей не хотѣвъ однакожъ ѣдъ разу робити прилюдного ужитку зъ сеи справы и ѣдославъ єи найперше зъ жалобою до лат. консистора. Однакожъ и тутъ не допросилася Турчиньска нѣчого; канцлерь консистора кс. Веберъ принявъ єи дуже неласкаво и порѣшивъ коротко, що хто хоче мати христіяньскій похоронъ мусить заплатити священикови. Не було отже другои рады, якъ похоронити Станчикевичеву безъ священика. Такъ и сталося, а въ наслѣдокъ сего помѣстивъ п. Червиньскій въ „Kurjer-ѣ“ инкриминованый артикулъ. На доказъ сего факту переслухано за свѣдковъ Гонорату Турчиньску и кс. Полицкого и обое они ствердили пѣдъ присягою правду сего факту, такъ якъ єго представивъ панъ Червиньскій. Щобъ подати повный образъ душпастирского милосердія кс. Творовского, навѣвъ панъ Червиньскій ще и другій подѣбнѣ факты. На початку именно р. 1886 умеръ въ головнѣмъ шпитали І. Комариницкій. Родина наймила похоронъ у предприемця Курковского, котрый заплативъ вжеѣ разомъ и таксу священикови кс. Творовскому. Коли кс. Творовскій прийшовъ на Лычаковске кладовище и дѣзнався зараз за воротами ѣдъ Курковского, що грѣбъ для Комариницкого выкопано ажь въ высшѣй части кладовища, почавъ голосно гнѣватись и кидатись и заявивъ, що такъ далеко не пѣде. Коли Курковскій пригадавъ єму, що за тоѣ одержавъ вжеѣ заплату, почавъ кс. Творовскій ще гѣрше сердитись, не зважаючи на характеръ мѣсця а въ кѣнци зъупинивъ походъ середъ дороги, ѣдчитавъ скоро молитву, покропивъ домовину и чимъ скорше обернувся, сѣвъ до повозу и ѣдѣхавъ. Фактъ сей потвердивъ при розправѣ пѣдъ присягою свѣдокъ Курковскій. Третій фактъ навела при розправѣ Гонората Турчиньска. Передъ кѣлькома лѣтами умеръ въ шпитали єи братъ, не лишивши по собѣ навѣть тѣлько, щобы можна було єму справити похоронъ и заплатити кс. Творовскому. Умершого пѣднявся поховати безплатно кс. Залеѣскій, однакожъ кс. Творовскій не хотѣвъ позволити на тоѣ и ажь по личнѣй интервенціи кс. Заленского, коли тойже на письмѣ прирѣкъ єму пѣдъ словомъ священика, що не возьме грошей за похоронъ, згодився на тоѣ. Фактъ сей заприсягла такожъ Г. Турчиньска. Кромѣ сего зѣзнавъ кс. Полицкій и доглядачь трупарнѣ, Зброжекъ, пѣдъ присягою, що лучалось часто, що кс. Творовскій не позволявъ другимъ священикамъ безплатно ховати померщихъ въ шпиталя бѣдакѣвъ, щобы приневолити ихъ родину або знакомыхъ до заплаты грошей за похороны. На всѣ тѣ факты толкувався кс. Творовскій такими аргументами, що ѣдъ нихъ розлягався майже безперерывно голосный смѣхъ въ цѣлѣй авдиторіи. Залывъ ѣнъ передвсѣмъ, що, хочь маѣ 800 зр. платнѣ, мусить о дохѣдъ зъ похоронѣвъ длятого дуже дбати, бо якъ бы пришла вѣйна, то бы замкнули касу, а ѣнъ не мавъ-бы зъ чого жити. Подробиць поданыхъ при розправѣ фактѣвъ не пригадувавъ собѣ кс. Творовскій докладно, бо ховаѣ рѣчно надъ 700 людей „рѣзными способами“. На запытанье обороницѣ поясняюе ѣнъ тѣ слова въ той способѣ, що на 700 померщихъ буваѣ до 500 похоронѣвъ безъ священика, бо ѣнъ „спѣваѣ лишь тымъ, котрѣ платятъ“. Станчикевичевои не позволивъ ѣнъ длятого ховати кс. Полицкому, бо разъ вжеѣ лучилося такъ, що кс. Полицкій взявъ за такій похоронъ грошѣ, боявся отже, щобы и теперь кс. Полицкій не взявъ грошей. Що до Комарницкого то може бути, що занедужавъ тогды пѣдчасъ похорону, бо прецѣнь священикови лучаѣся инодѣ пѣдчасъ похорону такъ занедужати, що не всѣмъ „выпадаѣ“ о тѣмъ говорити. Що врочѣмъ не ѣсть ѣнъ такъ дуже ласый на грошѣ, доказуе фактъ, що недавно тому поховавъ одного юриста за 1 зр. 50 кр. По промовахъ д-ра Добряньского, д-ра Лисевича и п. Червиньского заперечили судіѣ питанье що до провины нарушеня чести и на тѣй пѣдставѣ увѣльнивъ трибуналъ пп. Реваковича и Червиньского ѣдъ обжалованя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Мотивы до предложеня правительственного о кредитѣ для ополченя и краевои обороны.*) Предкладаючи предложенье о кредитѣ въ сумѣ 12,011.655 зр. на военнѣ цѣли для краѣвои обороны и загального ополченя подало правительство рѣвночасно и слѣдуючѣ мотивы: Межи державами европейскими проявилося минувшого року велике змаганье збѣльшити свою военну силу, своѣ узброѣнье и готовѣсть до вѣйны. До сего дѣла взялися були не лишь бѣльшѣ державы але навѣть и менши, а цѣлый рухъ сей середъ державъ показався много значнымъ. Австро-угорска монархія, котра черезъ всѣ свои ѣдношеня стоитъ далеко ѣдъ всякои гадки агреивнои политики, не потребуе доказувати, що єи управы не будутъ выкликувати вѣйны а все стараньѣ буде звернене лишь на удержанье мира. Ѣдъ часу заведеня теперѣшнои системы обороннои позѣстала однакожъ монархія далеко по заду за другими державами — краѣва оборона и ополченье мали тѣлько на цѣли помагати сталѣй арміи и єи доповняти въ мѣру потребы на случай вѣйны, вымагаючи на се лишь дуже малыхъ средствъ въ часѣ мира.. Коли другѣ державы старалися одна другу перевысшити военными тягарами въ часѣ мира, то держава австро-угорска зъ ними не пѣшла а єи змаганьемъ ѣсть не накладати на суспѣльно-економичне житье тягарѣвъ непотрѣбныхъ. Зъ другои стороны положенье монархіи ѣсть того рода, що єи управа не може пѣсля вподобы не допустити до якои стычности внѣшнои. Австро-угорска монархія мусить усильно старатися розвинути свои силы такъ, щобы они всюды надавали ѣй поважанье, скоро хоче забезпечити собѣ свое становище и свои безпосереднѣ жизненнѣ интересы. Середъ такихъ обставинъ мусить военна управа думати о тѣмъ, щобы могла свои силы военнѣ о скѣлько може добре выхѣснувати и поставити ихъ такъ, щобы кождои хвилѣ могла ихъ ужити на поли вѣйны. Наслѣдкомъ сего показалося, що краѣва оборона такъ що до точности въ доповненю людьми якъ и що до матеріялу узброеня, на котрѣ то двѣ точки зверталося увагу лишь въ обмеженѣй мѣрѣ, мусить бути поставлена на рѣвни зъ сталою арміею и для того треба вже въ часѣ мира всѣ запасы приготовити въ тѣй мѣрѣ, якъ то приписано для войска. Такъ само треба также приготовити певне число ѣддѣлѣвъ ополченя до помочи въ службѣ залоговѣй и етаповѣй якъ такожъ до обороны краю въ способѣ мобилизаційный и для того треба ихъ ѣдповѣдно до того узброити. Що такѣ вымоги поставлено теперь наразъ и въ бѣльшѣй мѣрѣ, поясняеся тымъ, що загальне положенье политичне ѣсть теперь непевне и напираѣ на всѣ державы до усильного и бѣльшого прискореня розвою своихъ силъ военныхъ а для того не дозволяѣ правительству брати на себе одвѣчальности за то, що и оно не поробило-бы безъ проволоки такихъ мѣръ, котрѣ суть необходимѣ для безпечности и сильного становища державы.

Того-жъ самого дня внесено таке саме предложенье также и въ угорскѣй палатѣ пословъ, а жаданый тамъ кредитъ для краѣвои обороны и на ополченье, котре маѣ бути въ першѣй потребѣ скликане, выносить 7,460.000 зр. Въ мотивахъ до сего предложеня сказано такожъ, що зброеня другихъ державъ пруть и австро-угорску монархію до такого самого поступованя. Въ мотивахъ сказано дальше такъ:

„Бо хочь мы — зѣ згляду на основы нашои монархіи — такъ въ теперѣшности якъ и въ будучности далекѣ ѣдъ гадки на вѣйну офензивну, а нашѣ интересы спонукуютъ насъ поступати на мирнѣй дорозѣ, и навѣть не потреба доказувати, що всѣ змаганя нашихъ мѣродайныхъ кругѣвъ вымѣренѣ на удержанье мира, то все-жъ таки наше географичне положенье, наша ситуація, нашѣ условія существованя суть того рода, що мы мимо волѣ и охоты не можемо уступити на злучай якого замѣшаня и въ крайнѣмъ случаи мусимо бути готовѣ до всякои жертвы.“ При сѣй нагодѣ пѣднесено такожъ въ мотивахъ що угорска пѣхота и кавалерія краѣвои обороны, а именно перша и друга линія враз зъ всѣми резервами суть такъ узброенѣ такъ пѣсля ordre de bataille заосмотренѣ в всѣ запасы, що на случай потребы можутъ заразъ выступити до походу. Мимо того треба ще, щобы всего було подостаткомъ въ запасѣ, а о то треба постаратися въ часѣ мира, бо не знати скѣлько чого буде потреба якъ довго може вѣйна евентуально потягнутися. До сего отже змѣряе и се предложенье.

(*Спѣльнѣ делегаціи.*) Правительство повѣдомило палату пословъ на вчерашнѣмъ засѣданю, що спѣльнѣ делегаціи будуть скликанѣ на день 1 л. марта. Позаякъ ся надзвычайна сесія делегацій уважаеся лишь продовженьемъ минувшои сесіи, то не буде торжественного ѣдкрытя, а бюро и комисіи будутъ тѣ самѣ що и послѣднои сесіи. Предложенія для делегацій суть пѣсля „N. fr. Presse“ вже готовѣ, а жаданье выносить около 60 миліонѣвъ. Зъ тои сумы призначила вже зъ початкомъ сѣчня Рада министровъ 25 мил. на ѣдповѣднѣ цѣли, а 1 мил. зъ тои суми выдано вже на администраційнѣ потребы маринарки. До предложень не будутъ долученѣ мотивы, лишь на довѣрочныхъ засѣданяхъ дасть министеръ вѣйны потрѣбнѣ поясненя.

(*Зъ комисій и клюбовъ парляментарныхъ.*) Комисія язykова закѣнчила дня 16 с. м. свои нарады надъ внесеньемъ Шаршмида зъ языцѣ державнѣмъ а результатъ сихъ нарадъ ѣсть такій, що внесенье се передано пѣдкомисіи зъ 9 членѣвъ, щобы она ще разъ розслѣдила точка за точкою се внесенье. До пѣдкомисіи выбрано пословъ: Хлюмецкого, Пильнера, Пикерта, Лихтенштайна, Чарторыйского Черкавского, Поклюкара, Трояна и Ригера. Комисія уконституовалася и выбрала Лихтенштайна своимъ предсѣдателемъ. Опозиція дуже вдоволена такимъ результатомъ а „N. fr. Presse“ каже, що тымъ осягнулось лишь то, що внесеня сего не передано одному референтови або и не ѣдкинено заразъ и зовсѣмъ и цѣлый хосенъ зъ нарадъ комисіи на симъ внесеньемъ. — Въ комисіи для платъ робѣтничихъ взявъ также участь и министеръ торговлѣ Бакегемъ. Ѣнъ сказавъ, що правительство предвиджуе зъ обавою що палаты робѣтничѣ будутъ жадати рѣчъ неможливыхъ до выконаня и що въ нихъ возьмутъ перевагу скрайнѣ елементы. — Комисія будзетова розпочала ще с. м. свои нарады надъ предложеньемъ правительства о кредитѣ. Въ нарадѣ взяли участь также мин. Вельзергаймъ а даю поясненье зазначивъ, що правительству ходи головно о умундурованье ополченя. Пѣ Штурмъ сказавъ на то, що въ законѣ о опо ченю нема бесѣды ѣ умундурованю, коли отходить о то, щобы умундурувати ополченье для того, щобы оно стоя пѣдъ межинароднымъ правомъ, треба змѣнити законъ о ополченю. На пос докъ жадано выбрати одного референта и дво спѣвреферентовъ, котрымъ бы министеръ м дати довѣрочнѣ поясненя и постановлено, засѣданье маѣ бути тайне. Референтомъ брано посла Матуша, але внесенье о спѣф ферентахъ ѣдкинено. — Клюбъ польск принявъ на засѣданю дня 13 с. м. внесе пос. Стажиньского, щобы въ §. 3. закту закона о убезпеченю робѣтниковъ случай недуги выключити не лишь ботниковъ лѣсовыхъ и рѣльничихъ также робѣтниковъ въ малыхъ горальныхъ.

(*Угода зъ Угорщиною.*) Пѣсля „Pres настало вже въ справѣ угодовѣй порозумѣ межи Вѣднемъ а Пештомъ и въ Пештѣ ждаютъ теперь ноты австрійского пр тельства. Що до змѣны тарифы мытовои стала межи обома кабинетами вже п згода; осталась ще лишь непорѣшена сп нафтова. Польскѣ газеты доносятъ, що Т мавъ згодитися въ справѣ нафтовѣй зовс на внесенье Грохольского, але за яку доси ще не знати.

(*Монополь горѣвки въ Угорщинѣ.*) лихій ѣсть станъ угорскихъ финансовъ зомъ того, що тамъ носиться теперь з кою завести монополь горѣвки, котрый одинъ мѣгъ-бы дати значнѣйшій доходы правивъ-бы теперѣшне финансове положе Въ Угорщинѣ сподѣваються одержати з монополю горѣвки 38 мил. зр. Монополь го въ Угорщинѣ потягнувъ-бы, розумѣеся собою и монополь горѣвки въ Австріи.

(*Нарада военна*) пѣдъ проводомъ Ц цѣсаря ѣдбулася дня 18 с. м. въ цѣсар палатѣ у Вѣдни, въ нарадѣ тѣй взяли уч архикн. Альбрехтъ и Вильгельмъ, шефъ ге рального штабу бр. Бекъ, министеръ в Биляндтъ, инспекторъ кавалеріи кн. инспекторъ инжинеріи бар. Салисъ-Соліо, адъютантъ Попъ и одинъ зъ высшихъ ур кѣвъ въ министерствѣ вѣйны. Засѣданье вало 3½ год. На другій день ѣдбулося д засѣданье, котре тревало 3 годины а въ даню сѣмъ взявъ ткожъ участь и шефъ дармеріи ген. бр. Гизель.

Заграничнѣ Державы.

Справа болгарска. Вѣсть, котр подали за бюромъ Райтера въ послѣднѣм слѣ нашои часописи, що будьто-бы на Порты зъ болгарскими делегатами увѣн ся добрымъ успѣхомъ и що Цанковъ маѣ ти зъ Стамбуловомъ въ складѣ регенті находить нѣгде вѣры и здаесь дѣйстно лишь просто выдуманою. Навѣть „N Allg. Ztg.“ высказуе о тѣмъ свѣй сумн не хоче вѣрити тому, щобы Цанковъ, кт теперь найбѣльше ненавидятъ въ Бол мавъ тамъ заняти такъ важне становищ болгарскихъ жерелъ доносятъ навѣть зо противно, бо зъ Софіи надходитъ вѣст депутація болгарска маѣ ще сеи недѣл нути назадъ зъ Константинополя. „Незав Българія“ каже, що вел. везиръ не хоч дальше конферувати зъ Цанковомъ, бо конався, що ѣнъ ѣсть лишь агентомъ и не думаѣ зовсѣмъ боронити интересѣв гарін. „Pest. Lloyd“ доносить знову ко що переговоры Порты зъ Цанковомъ гарскими делегатами не довели до нѣчо Характеристичнымъ ѣсть ѣдзывъ пѣвѣофи

трыхъ незвѣстный авторъ досыть вѣрно представивъ послѣдній подѣѣ въ Соймѣ галицкомъ при нагодѣ внесеня пос. Романчука. Тенденцією сего письма есть доказати, що Русинамъ галицкимъ не сталась такъ велика кривда, що они не одержали гимназіи въ Перемышли. П. Пильцъ каже вправдѣ: „Jest rzeczą nie dającą się zaprzeczyć, że Rusinom galicyjskim dzieje się niesprawiedliwość ze strony Polaków“ и похваляє добрій намѣреня тои части прасы польскои, котра бореся противъ такои несправедливости; але зъ другои стороны успокоює ѣнъ читаючу публику Россіи тымъ запорученьемъ, що „niema w Europie kraju, w którym by się wszystkim działa sprawiedliwość“. На доказъ того наводить кн. Бисмарка и Полякѣвъ познаньскихъ. А додає: „Otóż powtarzam, Rusinom dzieje się również krzywda, ale jaka? Określmy ją ściśle, żeby publiczna opinia rosyjska nie była bez potrzeby i sztucznie drażnioną, co naturalnie odbija się i na stosunkach polsko-rosyjskich w Rosyi.“ Сими послѣдными словами пересвѣдчивъ насъ п. Пильцъ, що лишь боязнь передъ репресаліями въ Россіи мала-бы наклонити Полякѣвъ галицкихъ бути для Русинѣвъ бѣльше справедливыми. То не зъ почутя справедливости, не на основѣ конституціи австрійскои мали-бъ Русины дѣйти до своихъ правъ, а лишь на пѣдставѣ егоизму, щобъ за то Россія не мстилась на Полякахъ своихъ? Признаємось, що та сповѣдь „Kraj-u“ есть для насъ досыть несподѣваною, оригинальною и на будуче поучаючою. Ѣдтакъ стараєся редакторъ „Kraj-u“ поставити доказъ, що и правительство австрійске виноватe богато въ кривдахъ Русинѣвъ. Поляки, каже ѣнъ, не суть такъ всемогучій, щобъ правительство Русинамъ не могло дати того, що хотѣло-бы. Але оно не хоче бѣльшого розвою рускости въ Галичинѣ. Мнѣня того не ѣдпираємо.

Бесѣда посла Романчука,

выголошена на XVIII засѣданю Сойму дня 24 л. сѣчня 1887.

Высокій Сойме! Внесенье, котре нынѣ комисія шкѣльна предкладає, хоць въ загалѣ годиться зъ сегорѣчнымъ моимъ внесеньемъ, однакожь властиво не ѣдъ мене походить. Я передъ бѣльше якъ двома роками поставивъ бувъ внесенье зовсѣмъ инше, котре уможливляло у всѣхъ гимназіяхъ галицкихъ, де бы оказалася потреба, укладанье рускихъ клясъ паралельныхъ. Коли однакожь справа тая була передана Выдѣлови краєвому, а Выдѣлъ запытавъ о мнію Раду шкѣльну краєву, то власне ая найвысша шкѣльна магистратура краю свѣдчилася за заложеньемъ рускои гимназіи въ Перемышли. До того предложеня иступивъ ѣдтакъ и Выдѣлъ краєвый. Я го року заакомодувався до того проєкту внесъ въ загалѣ то само, що насампередъ Рада шкѣльна а потѣмъ Выдѣлъ краєвый предложили. Чи Панове отже нынѣ несенье комисіи приймете чи ѣдкинете, не такъ мѣй проєктъ приймете або ѣдкинете, якъ проєктъ Рады шкѣльнои краєви, одобреный, якъ чули-смо, министерствомъ, и проєктъ Выдѣлу краєвого, принятый, якъ бачите Панове, комисією шкѣльною.

По тѣлько заявленяхъ такъ поважныхъ тѣлъ справа не потребуе анѣ широго обговорюваня анѣ великои обороны. Я обмежуся на короткихъ замѣтахъ и не пущуся зовсѣмъ на поле политичне, але стану на тѣмъ становищи, на котрѣмъ я стоявъ, ставляючи моє внесенье, буду промовляти зовсѣмъ объективно, не яко руській посолъ, але яко посолъ въ загалѣ, и застановлятися буду надъ тымъ, чого вымагаютъ не згляды политичній, але згляды шкѣльництва.

Коли чотыри такъ поважній тѣла, якъ Рада шкѣльна краєва, министерство просвѣты, Выдѣлъ краєвый, а наконець и комисія шкѣльна, освѣдчилися за заложеньемъ рускои гимназіи въ Перемышли, освѣдчилася противъ тому Рада повѣтова перемыска. Алежь, мои Панове! Коли порѣвнаємо Раду повѣтову зъ тамтыми тѣлами, то безъ уближеня ѣй можна сказати, що ѣи голосъ на рѣвни зовсѣмъ не може заважити. Рада повѣтова вправдѣ має застережено въ §. 7 уставы о языцѣ выкладовѣмъ въ школахъ, що ѣи голосъ має бути выслуханый въ разѣ, наколи сталій рускій паралельки або рускій гимназіи мають заложитися. Однакожь прошу зважити докладно и на букву и на духа уставы. Въ уставѣ есть выразно сказано: „по выслуханю Рады повѣтовои“. То-жь се прецѣ не значить, що опинія Рады має рѣшати, бо въ такѣмъ разѣ було-бы сказано: „за порозумѣньемъ, за згодою Рады повѣтовои“.

Впрочѣмъ, Панове, чи Раду повѣтову пѣдъ якимъ небудь зглядомъ можна уважати такимъ факторомъ, щобы ѣи голосъ въ такихъ справахъ бувъ управненый рѣшати? Чи Рада повѣтова причиняєся може грѣшми до заложеня або удержаня гимназіи? Чи може має яку ингеренцію на науку и зарядъ гимназіи? Въ статутѣ Радъ повѣтовыхъ зовсѣмъ нема згадки о тѣмъ, щобы они на школы середнѣ могли мати хочь-бы найменшій вплывъ. И цѣлкомъ справедливо. Бо — знову скажу, не уближаючи Радамъ повѣтовымъ — вже и складъ ихъ не есть такій, щобы имъ можна яку небудь ингеренцію на школы середнѣ бдавати. Передъ кѣлькома днями були петиціи въ справахъ шкѣльныхъ ѣдъ однои Рады чи Выдѣлу повѣтового; петиціи такого рода, що въ комисіи школьнѣй ѣдозвалися голосы, щобы надъ ними просто перейти до порядку дневного. Гимназіи и не суть школами анѣ институціями повѣтовыми. Не въ кождѣмъ повѣтѣ есть гимназія, а одна гимназія припадає на три, чотыри и на бѣльше повѣтѣвъ. Зъ ѣдки-жь приходить одна Рада повѣтова до того, щобы рѣшала о справѣ, що до котрои, якъ кажу, анѣ зовсѣмъ не есть управнена анѣ не есть такъ дуже, або бодай не есть сама одна интересована? Признаючи ѣй рѣшаючій вплывъ, можна-бы дѣйти до такои монструальности, що за заложеньемъ рускои гимназіи мѣгъ-бы освѣдчитися и цѣлый край и всѣ управненій и компетентній факторы, а одна Рада повѣтова заложила-бы своє „veto“, и справа на тѣмъ застрягла-бы!

Але скаже може хто: Коли опинія Рады повѣтовои має бути выслухана, то прецѣ не належить робити того, що тѣй опинії есть просто противне. Мои Панове! Чи въ устроях державныхъ нема дорадчихъ тѣлъ, котрій зовсѣмъ не рѣшають, тѣлько о ихъ опинію пытаються? И чи-жь може бути уближеньемъ для когось, коли его пытаються о опинію, але, скоро важній згляды промовляють противно, то за нею не пѣйдеся? Коли бы мене хтось высшій пытавъ въ чѣмсь о раду и я ему свою гадку сказавъ, а ѣнъ однакожь за нею не пѣшовъ, то я бы не уважавъ того за уразу для себе, але мавъ-бы собѣ за честь, що ѣнъ хотѣвъ мене о раду пытати. — Тѣлько що до опинії Рады повѣтовои въ Перемышли, о котрѣй такъ часто тутъ була давнѣйше згадка и о котрѣй и теперь есть згадка въ справозданю комисіи шкѣльнои.

Переходжу теперь до иншого пытаня. Мы чули власне поставлене внесенье, щобы не нова гимназія въ Перемышли була заложена, але тѣлько рускій паралельки. Надъ тымъ пытаньемъ хочу застановитися зѣ становиска чисто педагогичного и дидактичного. Есть звѣстна рѣчь, що наука и дисциплина шкѣльна тымъ лучше поступає и удержуеся, чимъ менше ученикѣвъ есть въ поодинокихъ клясахъ и чимъ менше клясъ есть въ цѣлѣмъ заведеню. Пѣсля нашого устрою шкѣльного въ поодинокихъ клясахъ гимназіяльныхъ не повинно бути бѣльше якъ 50 ученикѣвъ. Зъ того выходить, що въ гимназіи цѣлѣй, наколи она есть устроєна нормально т. є. має 8 клясъ безъ паралельокъ, повинно бути не бѣльше якъ 350 до 360 ученикѣвъ (бо очевидно хочь въ низшихъ клясахъ буде и повне число 50 ученикѣвъ, однакожь слабшій зъ нихъ поволи ѣдпадають и въ высшихъ клясахъ мусить менше бути).

Порѣвнаймо зъ тыми цифрами число ученикѣвъ, яке показуеся въ гимназіи перемыскѣй въ остатныхъ кѣлькохъ рокахъ. Число тоє переходить 700; сего року есть 739 ученикѣвъ, а було недавно 780! А клясъ есть въ тѣй гимназіи не 8, якъ повинно бути въ гимназіи звычайнѣй, але 17 т. є. число таке, котре на бѣльше якъ на двѣ повнѣ гимназіи выстане. Есть то анамалія така, котра для науки, для шкѣльництва зъ пожиткомъ бути не може. И коли бы не заходили нѣякій иншій згляды, то вже зъ тои однои причины, що гимназія тая есть за велика, що наука добре поступати, анѣ дисциплина шкѣльна добре удержатись не може, повиненъ бути той закладъ подѣленый на два заклады, а лишиться для одного и другого по 300 кѣлькадесять ученикѣвъ.

Клясы паралельній въ загалѣ утруднюють, коли суть въ великѣмъ числѣ, добре веденье науки и добре веденье порядку шкѣльного, а тутъ въ тѣмъ разѣ, наколи бы заведеній були клясы паралельній рускій, то гимназія руска мусѣла-бы и дуже дивно выглядати. До тыхъ бо 17 клясъ, якій теперь суть въ тѣй гимназіи, прибулобы ще зъ 4, а може и бѣльше клясъ паралельныхъ рускихъ. Була-бы отже гимназія зложена зъ 21, а може и бѣльше клясъ. Але-жь таке число майже на три заклады выстане, а такій закладъ, зъ котрого бы три зробити можна, нѣякъ истнувати не повиненъ.

Зважте дальше и то, що, коли теперь бодай всѣ клясы мѣстяться въ однѣмъ будынку, черезъ повстанье новыхъ клясъ рускихъ треба-бы деякій паралельки перенести до иншого будынку, бо въ теперѣшнѣмъ мѣсця бы не стало. Чи-жь то для порядку шкѣльного було-бы зъ користею? Зважте Панове наконець, що не знати, чи теперь въ Перемышли есть достаточне число учителѣвъ уквалификованыхъ до ученя по руски, чи директоръ гимназіи знає основно рускій языкъ. А прецѣнь коли наука має поступати и надзѣръ шкѣльный приналежно выконуватися, то на все то повинно уважатися. Така гимназія, Панове, котра складалась-бы зъ тѣлько клясъ, що на три заклады выстане, гимназія роздѣлена въ кѣлькохъ будынкахъ, гимназія, де учителѣ не знали-бы выкладового языка або були на борзѣ тымчасово прибраній и де директоръ за-для незнаня выкладового языка не потрафивъ-бы приналежный дидактичный надзѣръ вести, така гимназія була-бы дивоглядомъ, котрый квалификувавсь-бы хиба яко предметъ до сатиры для нѣмецкихъ фельетонистѣвъ, щобы писали: „Culturbilder aus Halbasien“, але така гимназія не принесла-бы чести анѣ шкѣльництву нашому анѣ краєви нашому. Зъ сихъ причинъ я за такимъ шкѣльнымъ дивоглядомъ нѣякъ голосувати не мѣгъ-бы и мушуся противъ тому рѣшучо освѣдчити.

Наконець бувъ и буває часто яко закидъ пѣдношеный зглядъ на можливу фреквенцію рускои гимназіи. Отже що до того, то сего року вписалося въ Перемышли 212 ученикѣвъ Русинѣвъ — не лише грецкого обряду, якъ було тутъ нынѣ сказано, але рускои народности, якъ то родичѣ самій, зглядно ихъ заступники, заявили. Недавно було ихъ тамъ навѣть 232. Наколи-бы лишь тоє число лишилося, то було-бы се число на гимназію зовсѣмъ не мале. Маємо въ нашѣмъ краю гимназіи, котрій не много численнѣйше суть фреквентованій, н. пр. въ Золочевѣ, котра має лише 237, въ Вадовицяхъ и Самборѣ, котрій мають менше якъ 300 ученикѣвъ. А вже не говорити о гимназіяхъ въ иншихъ краяхъ коронныхъ, де якъ то самъ поважный посолъ Бобжиньскій згадавъ, бувають гимназіи и о сто кѣльканайцятехъ ученикахъ. И то есть зовсѣмъ раціонально, бо, якъ я вже сказавъ, чимъ менше ученикѣвъ ѣсть въ закладѣ, тымъ лучше наука поступає и порядокъ шкѣльный лучше може бути удержуваный.

Нема однакожь обавы, щобы въ рускѣй гимназіи перемыскѣй число ученикѣвъ було надто мале. Се показуе досвѣдъ рускои гимназіи у Львовѣ. До неи прибуваютъ ученики власне такожь изъ сторѣнъ перемыскихъ, длятого що теперь въ Перемышли мусять учитися по польски, а они хотѣли-бы побирати науку по руски. Можна то за невну рѣчь уважати, що наколи бы руска гимназія въ Перемышли була отворена, то не тѣлько рускій ученики зѣ Львова, котрій близько Перемышля мешкають, але такожь многій ученики зъ Ярославля, Сянока и Самбора туды бы перенеслися. О паралелькахъ рускихъ однакожь того зовсѣмъ не можна-бы сказати.

Наконець скажу дещо и о коштахъ. Позволю собѣ насампередъ спытати, хто мавъ-бы ложити кошты на руску гимназію? Чи то край може? Нѣ, фондъ державный! Правда, що есть обовязкомъ уважати, щобы и фондѣвъ державныхъ безъ потребы не выдавати, щобы не робити експериментѣвъ, котрій можуть не удатися, а коштували-бы значній грошѣ. Тѣлько-жь, Панове, чи нашъ край и нашъ Соймъ въ иншихъ справахъ такихъ експериментѣвъ не робить? Чи не давнѣйше, якъ на послѣднѣмъ засѣданю, ухвалено 125.000 зр. на чистый експериментъ, на плавбу парову на Днѣстрѣ, и то не зъ державныхъ фондѣвъ, але зъ фонда краєвого? А школы выдѣловій чи не були такожь експериментомъ, котрый коштувавъ богато и конець кѣнцѣвъ не удався? Для чого-жь лишь тутъ, де шансы суть цѣлкомъ иншій, для чого тутъ хочь бы навѣть и експерименту не зробити? И для чого журитися тымъ, що въ першѣмъ рядѣ до ц. к. правительства належить, а не до Сойму?

Недавно въ нашѣмъ Соймѣ велася справа о заложеню суду повѣтового въ Яворжнѣ, а хочь були поважній замѣты пѣдношеній противъ тому, хочь було сказано, що до того суду не належало-бы бѣльше якъ 12.000 або 13.000 мешканцѣвъ, а кошты все-жь таки були-бы значній, що противно суть иншій околицѣ въ нашѣмъ краю, де на 50.000 мешканцѣвъ нема суду, однакожь Высока Палата прихилилася до того, щобы свою опинію выдати на заложенье сего суду, а головный мотивъ бувъ той, що скоро правительство годиться выдатокъ той понести зъ фондѣвъ державныхъ, то не чекаймо, ажь буде можливѣсть установленя суду де инде, лишь користаймо зъ того, щобы заложити судъ тамъ, де есть вже теперь можливѣсть. Тымъ бѣльше належить користати зъ готовости правительства въ сѣмъ разѣ, бо нема другого мѣсця въ краю, де бы такъ була потрѣбна гимназія, якъ въ Перемышли. Скоро годиться правительство, щобы кошты заложеня сеи гимназіи поносивъ фондъ державный, то Соймъ не повиненъ въ тѣмъ зглядѣ бѣльшу дбалѣсть оказувати и не повиненъ ѣдкидати тое, о що правительство не безъ пѣдставы має свои стараня.

Не буду довше розводитися надъ сею справою. Если Панове будете объективно на тую справу задивлятися, такъ якъ я старався представити, то признасте рацію моимъ выводамъ, котрѣ годяться зъ предложеньемъ комисіи. Хто зъ причинъ политичныхъ неприхильно противъ тому ѣдноситься, для того нѣякій аргументы на нѣщо не придадуться. (*Грѣмкій брава!*)

Вѣйна въ числахъ.

Звѣстный національ-економъ д-ръ Альб. Шефле, бувшій австрійскій министеръ торговлѣ, выдавъ на днях брошурку пѣдъ заголовкомъ „Der nächste Krieg in Zahlen“ (Tübingen у Лявпа), въ котрѣй въ приближеню обчислює, скѣлько коштувала-бъ евентуальна вѣйна межи Францією и Нѣмеччиною зъ одной, а Австрією и Россією зъ другои стороны. До того подає д-ръ Шефле и высокѣсть податкѣвъ, якій кожда зъ сихъ державъ мусѣла-бъ понести на злучай удачѣ або неудачѣ вѣйны, не вчисляючи въ ту суму нѣ коштѣвъ знищеного матеріялу военного, нѣ скѣдъ понесеныхъ приватными людьми, нѣ житя людского. Зъ брошуры сеи выймаємо що найголовнѣйшій позиціи чисельній.

За основу до обчисленя бере д-ръ Шефле кошты послѣднои вѣйны французко-прускои. Францію коштувала вѣйна зъ 1870|71 року пѣсля обчислень двохъ ея министрѣвъ финансѣвъ, Бодета и Маня, 9 до 10 милиардѣвъ франкѣвъ. До тыхъ коштѣвъ не вчислено ще двѣ сумы, т. є. коштѣвъ обновленя матеріялу военного, надъ чимъ трудиться Франція ѣдъ 1875 р. по нынѣ и котрій що року выносять до 100 милионѣвъ франкѣвъ; якъ и не вынагороджены народови утратъ въ часѣ вѣйны. Додавши тѣ двѣ сумы, всѣ кошты послѣднои пруско-французкои вѣйны выносуть мало що не 15 милиардѣвъ франкѣвъ. Що такъ дѣйстно есть, доказують нынѣшній щорѣчній потребы на покрытье державного довгу. Передъ вѣйною, на покрытье довгу державного въ высокости 12 милиардѣвъ франкѣвъ, потребувала Франція рѣкъ-рѣчно 490 милионѣвъ фр.; въ 1886 р. потребувала она на уплату процентѣвъ и амортизацію свого довгу — въ высотѣ 32 милиардѣвъ — 1267 милионѣвъ франкѣвъ.

Вѣйна, що теперь грозить, була-бъ ще коштовнѣйша и пѣдвышила-бъ дуже значно довгъ державный. Сила руйнуюча военныхъ приборѣвъ зросла, матеріялъ военный есть дорожшій, потреба провіянтѣвъ бѣльша, обновленье матеріялу военного такожь дорожше, а и установа войскова забрала-бъ бѣльше женатыхъ людей, удержуючихъ родины. Числячи лише мѣрно, нова вѣйна межи Нѣмеччиною а Францією коштувала-бъ ихъ 16 милиардѣвъ марокъ; всѣ чотыри державы: Нѣмеччину, Францію, Россію и Австрію коштувала-бъ 30 милиардѣвъ. Кошты тѣ мусѣли-бъ покрыти при цѣлковитѣй побѣдѣ стороны побѣджені, въ другихъ разахъ обѣ стороны по половинѣ або що найменше въ четвертѣй части. Новый довгъ на 30 милиардѣвъ пѣднѣсъ-бы ѣдтакъ на довгій часы дуже значно процентъ ипотекарный, а упадаюче вже нынѣ рѣльництво упало-бъ натогдѣ зовсѣмъ.

Що по вѣйнѣ пѣднеслись-бы податки — се рѣчь дуже ясна. Щобъ покрыти 16 милиардѣвъ марокъ, на то треба, числячи по 4%, рѣчно 640 милионѣвъ марокъ процентъ; на покрытье 8 милиардѣвъ 320 милионѣвъ. Але процентъ пѣднѣсся-бы имовѣрно до 5 и 6 и длятого рѣчній бѣльшій потребы пѣднеслись-бы ѣдъ 800 до 1000 милионѣвъ марокъ. Хто просто пѣчне нещасливу вѣйну або не приготовиться до вѣйны якъ треба, той спровадить на свою ѣтчину высше згаданый тягаръ податковый, т. є. 800—1000 милионѣвъ марокъ бѣльше надъ теперѣшный рѣчный податокъ. Побѣджена Нѣмеччина мусѣла-бъ завести не тѣлько монополь горѣвки и тютюну, але и на спадщины и на фабрики наложити высокій податки.

Що до тягару податкового, то сей въ Нѣмеччинѣ не есть такъ великій, якъ въ Франціи, Австріи або Россіи, котрій то державы не посѣдають вже навѣть новыхъ жерелъ податковыхъ. Въ Нѣмеччинѣ припадає на одну голову 15, 14, въ Франціи 52, 24, въ Австріи 21, 04 а въ Россіи 12, 20 марокъ и фенікѣвъ тягару податкового. А при тѣмъ треба узгляднити, що въ Нѣмеччинѣ доперва ѣдъ 1879 р. пѣднесено податокъ о 3 марки на голову. Нѣмець бувъ-бы про-то тричи менше оподаткованый ѣдъ Француза, о четвертину нисше ѣдъ Австрійця тымъ бѣльше, що ѣнъ не платить якъ деинде окремыхъ податкѣвъ департаментовыхъ або краєвыхъ. И що Нѣмеччина есть способнѣйша пѣдъ уподатковане якъ Россія, се дѣло звѣстне.

На случай неудачѣ пѣднѣся-бы тягаръ податковый въ Нѣмеччинѣ о 12 марокъ на голову, т. є. ѣнъ зробъ-бы въ двое бѣльше. То само же и другій державы. Але Нѣмеччина могла-бъ той тягаръ покрыти ще зъ певныхъ жерелъ, примѣромъ зъ монополю тютюну и горѣлки, зъ чого нынѣ бере доходу лише 17 марокъ, коли противно въ Франціи тѣ предметы даютъ нынѣ 71, а въ Россіи 125 марокъ ѣдъ гектолитра. Такъ само и податокъ стемплевый въ Нѣмеччинѣ выносить 2, 20, Англіи 6, 60, Австріи 4, 50 марокъ на голову.

Зъ всего выходить, що новои вѣйны повинній головно стеречись Россія и Франція, а за ними Австрія и Нѣмеччина.

Рада державна.

8 Засѣданье палаты послѣвъ зъ д. 15 л. лютого 1887.

На сѣмъ засѣданю предложило правительство законъ о кредитѣ на узброєнье краєвои обороны и загального ополченя.

Пос. Штурмъ интерпелювавъ правительство въ справѣ закона о ополченю. Обовязокъ до загального ополченя — казавъ бесѣдникъ — дотыкає обѣ половины монархіи нерѣвнымъ тягаромъ, именно представляєся ѣнъ користнѣйшимъ для Угорщины, якъ для Долитавы. Поминувши рѣзницѣ въ текстѣ самого закона для Долитавы и Угорщины и выходячій зъ ѣдси въ хосенъ першои постановы що до службы въ ополченю жандармеріи, скарбовои сторожи и урядникѣвъ, одержала Угорщина такій користи, о котрій даромъ убѣгалась меншѣсть палаты послѣвъ и удѣленье

ъ 500 лѣтъ тои исторіи, сей періодъ, ли Русь була сама собою! Хто бажає новно познакомитися зъ симъ періодомъ, йде богатый матеріялъ въ т. II—V „Руск. т. Библіотеки“ и пѣзнає исторію Руси едставлену въ иншѣмъ троха свѣтлѣ, ъ въ перестарѣлыхъ дѣлахъ Германа, траля и т. и.

П. професоръ показавъ такожь несвѣмѣсть внутрѣшнои исторіи Руси, коли же, що „Ruś podobne jak inne społeczeństwa średniowieczne przebywała stopnie rozju, że przynajmniej taką samą, jak Polska ała niewolę (w epoce samodzielności!), która rniała także wyższe warstwy narodu“. а тяжка була пѣдданча неволя въ Польщ, о скѣлько переважувала иншій суспѣльсти середновѣчній н. пр. француску и нѣмцку, се пояснивъ основно Т. Корзонъ знаменитѣмъ дѣлѣ „Wewnętrzne dzieje ski“ (T. I. стор. 346 и сл.), выданѣмъ кѣвскою академією наукъ, до котрого ылаю ч. критика. Що Русь въ періодѣ гостѣйности (въ періодѣ рускихъ князь) пѣшла зовсѣмъ ѣдмѣнною дорогою витку, що не мала такои неволѣ якъ ьща, о тѣмъ може п. професоръ дѣзнася зъ IV т. Рус. Ист. Библіотеки (стор. и сл. а такожь стор. 170 и сл.). Ч. критъ показуе и тымъ несвѣдомѣсть внушнѣи исторіи Руси, що толкуе въ своѣ реасумованю змѣсту (на стор. 131) алъ хлѣбороднаго люду“ додаткомъ „a ш włościańskiego“, бо хочь станъ мѣщкій займався найбѣльше торговлею, якъ и господарству рѣльному ѣддавася значна часть мѣщаньства, именно по шихъ мѣстахъ (Рус. И. Библ. IV, 168 л.). Такъ само пѣдъ зглядомъ суспѣльъ не було спершу рѣзницѣ мѣжь громадами сельскими а мѣскими, що держалися звычайно однаковыхъ вѣчевыхъ звычаѣвъ. Ѣдносины змѣнилися зовсѣмъ по прилученю Червонои Руси до Польщѣ. Рускій духовній стають мимо обороны королѣвъ, а поселенѣ на ланахъ дѣдича духовнѣ поносять тѣ самѣ тягарѣ, що ѣ мужики (кметѣ) а навѣть стають мужиками се-бъ то селянами привязаными до рѣлѣ. Бояре и бортники, колись вѣльнѣ, стають мужиками, лише частина бояръ зберегла самостѣйнѣсть, зѣллявшися зъ польскою шляхтою. Пѣсля зрѣвнаня правъ земель рускихъ зъ польскими переходять всѣ права володаря надъ мужикомъ на дѣдичѣвъ, котрій обтяжають ихъ великими тягарами. Тому то багато людей доси вѣльныхъ не могло знести пѣдданчои неволѣ, покидали самохѣть свою батькѣвщину, а зъ тыхъ выходцѣвъ творилися головнѣ ѣддѣлы козакѣвъ.

Однакъ п. професоръ перейшовъ надъ тыми фактами до порядку дневного, хочь они повинній бути ему звѣстнѣ бодай зъ дѣлъ члена краковскои академіи наукъ д-ра Ис. Шараневича (н. пр. Rys stosunków wewn. Galicyi wsch. w drugiej połowie XV. w. Lwów 1869, Rzut oka na beneficya kościoła ruskiego, Lwów 1875, або Исторія Галиц. Волод. княжества Т. I. Львѣвъ 1863).

Зъ тыхъ дѣлъ мѣгъ-бы бувъ п. професоръ пересвѣдчитися, що правлѣня Казимира В., Людвика, Владислава Опольского и Владислава Ягайла зовсѣмъ не були приязнѣ для рускои народности, а именно для всходнои церкви. Правда, що Казимиръ В. установивъ руске архіепископство Галицке, однакъ до сего спонукали его особистѣ политичнѣ и религійнѣ мотивы, щобы своихъ новыхъ пѣдданыхъ въ религійнѣмъ зглядѣ вызволити зъ-пѣдъ зависимости сусѣднои могучои держави, бо и в. кн. Ольгердъ силкувався зъ тыхъ причинъ для своихъ рускихъ пѣдданыхъ установити самостѣйну митрополію (гл. Dr. J. Pełesz, Gesch. d Union I. 390). Однакъ мимо того справы церковнѣ були до того степеня неуладжені, що люде безъ ерейского посвященя справували неразъ функціи религійнѣ, а Казимиръ В. не вагався ѣдбирати Русинамъ церкви и перемѣнювати ихъ въ костелы. За того именно короля задумували папы на мѣсце 7 епископствъ и митрополій, приналежныхъ доси православнымъ Русинамъ, оснувати 7 латиньскихъ епископствъ, що въ части повелося опѣсля въ р. 1375 заведеньемъ лат. катедръ въ Галичи (архіепископство перенесене 1412 р. до Львова), въ Перемышли, Холмѣ и Володимирѣ Волыньскѣмъ, хочь сей останный належавъ до к. Любарта Гедыминовича.

Хибно представляє п. професоръ, будто-бы при роздаваню земель на Руси за Владислава Ягайла тѣлько „chodziło o zagospodarowanie a nie o wynarodowianie“. Шайноха (въ дѣлѣ Jadwiga i Jagiełło, выд. варшавске Т. VII. Dzieła) выказуе, що тутъ не тѣлько о загосподарованье розходило ся, итакъ на стор. 74 и сл. каже: „Ambitna szlachta małopolska postanawia przyswoić sobie Jagiełłę z Litwą, aby rozszerzyć tem chrześciaństwo (розумѣеся въ обрядѣ лат. а зъ тымъ и вплывъ польскій), ułatwić sobie odzyskanie dawnych uszczerbków korony, uwiełmożyć swe domy w pustkowiach Rusi litewskiej... panowie polscy ścielą sobie na obszarach rusko-litewskich fortunne gniazda swoich wielkich rodów późniejszych... Jużto w halickiej, już to w dalszych dziedzinach ruskich zaczęli panowie krakowscy uzyskiwać odtąd z urzędami i bez urzędów bogate dary w ziemiach, podwajające ich dotychczasową wielmożność. Dary takie, padając w różnych stronach i czasach pojedyńczemi lecz rzęsistemi kroplami, nie pozostawiły po sobie wielkiego gwaru w kronikach. Temci większe znaczenie miały one w rzeczywistości i jak panowie polscy marzyli o nich zdawna, tak i nam teraz u celu tych świetnych marzeń nie zapomnąć o ich ziszczeniu“.

Дальше пише Шайноха (ст. 112 и 113): „Wszakże nie tylko panów otrzymywały ziemie ruskie z za Wisły. Nadpływał im stamtąd mnogi też lud poddańczy, bezpośredni uprawiacz ziemi. Najliczniejsze tego rodzaju tłumy przybywały Rusi z Mazowsza, a stronami ruskiemi, w których Mazurowie rozgniezdzili się najprzestronniej, było dotychczasowe księstwo bełzkie... Wraz z książęciem mazowieckim rozsypał się po całej ziemi bełzkiej tłum ubogiego szlachectwa mazowieckiego. Cała Ruś bełzka zmazurzała.

П. професоръ заперечуе такожь правду историчну про самоволю вельможь и жидѣвъ, хочь Шайноха подає дуже рѣзкій образъ сихъ ѣдносинъ (Dwa lata dziejów naszych, Lwów 1865, стор. 73, 106—111, 113, гл. такожь Dr. J. Szaraniewicz, Rys stosunków wewn. стор. 35 и сл.) Заперечуючи факта историчнѣ кличе сердитый критикъ: „To już chyba tylko wyłącznie dla chłopka ruskiego pisane!“ Чи-жь правда исторична инша для вельможи а инша для chłopka?!

(*Конецъ буде*).

О. Барвиньскій.

нои „Köln. Ztg.“ въ справѣ болгарскôй. Згадана газета пише: „Все, що досѣ доношено о розрухахъ, якѝ хотять выкликати въ Болгарiи емигранты болгарскѝ, доказує, длячого доси не могло прийти до порозумѣня. Въ виду того на що заноситься, регентiя болгарска стаєсь нôдозрѣтельною и хоче бôльшихъ гарантiй, закимъ згодиться на жадання Россiи. Въ переговорахъ же, якѝ велися въ справѣ болгарскôй мѣжь державами европейскими, припускали завсѣгды, що регентiя згодиться на ставленѝ ѣй предложенiя. Россiйскiй посолъ — каже згадана газета дальше — держиться все въ резервѣ и лишь вел. везирови давъ зрозумѣти, що Россiя даючи припорученя своимъ амбасадорамъ, зробила послѣдный крокъ до згоды и не думае дальше поступити. То не прискорить ходу справы, а утрудняе лишь посередничаюче становище Порты, котра хотѣла-бы теперѣшну кризу залагодити. — Бюро Райтера доноситъ: Поголоски о окупацiи Болгарiи черезъ войска россiйскѝ суть дуже имовѣрнѝ, хоць може бути, що поголоскѝ тѝ ширять умысно, щобы зробити пресiю на регентiи, абы она приняла цѣлу програму Цанкова. — Въ Константинополи выкрыто заговоръ на житье Цанкова.

Россiя. До „Pol. Corr.“ доносять зъ Петербурга, що Россiя въ виду критичного положенiя ôдношень мѣжь Нѣмеччиною а Францiею займае въ справѣ болгарскôй выжидаюче становище, щобы въ догôдной хвили могла скористати зъ природного розвою приключень. Бажанье удержаня мира и згляды на чувства народнѝ змушають правительство россiйске до великои осторожности. Народнѝ симпатiи для Францiи стаються сильнѣйшѝ въ виду трудностей, якѝ Россiя стрѣчае на Всходѣ. Згадана газета остерѣгае державы европейскѝ, щобы они не попыхали Россiю до крайности своимъ становищемъ до справъ на Всходѣ. — До „N. fr. Presse“ доносять, що Катковъ стараєся всѣми силами усунути Гирса, а навѣть суть догады, що ему помагають въ тôмъ деякѝ офицiяльнѝ особы. Зъ другои же стороны доносять, що то ему ледве удастьсл, бо царь, котрый бажае мирного залагодженя европейскои кризы и котрый мае повне довѣрiе до Гирса, не схоче станути по сторонѣ партiи Каткова. Кажуть навѣть, що царь мавъ высказатись до деякихъ особъ, що панславистична агитацiя не годиться зъ россiйскою политикою монархичною и що панслависты выкликали въ Болгарiи найбôльше замѣшанье. Мимо того удержуються поголоски, що Гирсъ мае уступити, а на его мѣсце прийде гр. Игнатiевъ. — Ген. Каульбарсъ именованый войсковымъ аташе при перскôмъ дворѣ въ Тегеранѣ.

Нѣмеччина. Вчера розпочалися выборы до парляменту нѣмецкого. Въ Берлинѣ выбрано вже двохъ соцiялъ-демократôвъ Зингера и Газенклевера. Зъ Берлина выйдуть мабуть самѝ послы опозицiонисты а правительственный кандидатъ жаденъ не перейде. Зъ провинцiй надходять вѣсти, що тамъ выбираютъ по половинѣ опозицiонистôвъ и кандидатôвъ правительственныхъ. Въ Гамбурзѣ выбрано соцiялъ-демократа Бебеля. — Въ Альзацiи и въ Познанщинѣ ôдбулися численнѝ ревизiи по домахъ и арештованя. — Цѣсарь нѣмецкiй занемôгъ трохи въ послѣднихъ дняхъ, але станъ его здоровля не есть небезпечный.

НОВИНКИ.

— **Послѣднє число „Дѣла“** сконфискувала ц. к. прокураторiя за артикулъ пôдъ заголовкомъ „Утраквизмъ въ нашихъ семинарiяхъ“ такъ пôзно, що мы вже не мали часу выготовити другiй накладъ и для того выдаємо нынѣ нашу часопись въ збôльшенôмъ объемѣ.

— **Въ честь XXVI роковинъ смерти Тараса Шевченка** будуть устроєнѝ дня 9 л. марта с. р. заходомъ львôвскихъ народно-рускихъ товариствъ музикально-декляматорскѝ вечериць. Програма вечериць оповѣститься пôзнѣйше.

— **Загальный збôръ** членôвъ „Братства св. Тадея“ въ Черновцяхъ ôдбувся дня 19 л. сѣчня пôдъ проводомъ старѣйшины Братства, сов. Винницкого. По ôдкрытю горячою промовою сов. Винницкого здавъ секретарь Братства, п. Гулка, справозданье зъ дѣяльности бувшого Выдѣлу. Зъ справозданя показалось, що Выдѣлъ займаєся выставленьемъ нового дому для Братства и въ тôй цѣли затягнувъ позичку на 2000 зр. въ буковиньскôй щадници, котру зъобовязався сплатити въ 34 пôвр̀очныхъ ратахъ. Справозданье касiера выказало доходы Братства на 4177 зр. 68 кр., а росходы 4141 зр. 35 кр. Зъ добровôльныхъ вкладокъ вплынуло 76 зр. 48 кр. Загальный збôръ одобривъ оба справозданя, выбравъ ôдтакъ комисiю шконтруючу и принявъ внесенье д-ра Стоцкого, щобы чотыри комнаты нового дому призначити на бурсу, а новому Выдѣлови припорученти выстаратись о фонды, потрѣбнѝ на сплату довгу и удержанье дому и бурсы. До нового Выдѣлу вôйшли: сов. Винницкiй, д-ръ Стоцкiй, и пп. Окуневскiй, Вишневскiй, Геличиньскiй, Островскiй, Стахôвъ, Данилевичъ, Строичевскiй и Поверловичъ.

— **Испытъ въ дѣвочôмъ воспиталищи у Львовѣ** ôдбувся д. 12 л. лютого пôдъ предсѣдательствомъ о. крил. Вѣлецкого. До испыту приступило сего року 28 учениць, роздѣленыхъ на 7 клясъ; 16 зъ нихъ укôнчило першiй курсъ зъ ôдзначеньемъ; всѣ прочѝ зъ добрымъ успѣхомъ. Пôдчасъ испыту були выставленѝ до перегляду ручнѝ роботы учениць, а межи тыми роботами ôдзначились особливо вышиваня пôсля народныхъ взôрцѣвъ. Ученицѣ пописувались такожь удачно грою на фортепянѣ и спѣвали гарно народнѝ пѣсни.

— **Вечеръ зъ танцями** устроєный минувшои суботы товариствомъ „Руска Бесѣда“ згромадивъ тôлько гостей, що ледви ихъ могли помѣстити комнаты сего товариства. Бавленося весело и свобôдно паче въ родиннôмъ кружку ажь до бѣлого дня.

— **Баль на дохôдъ рускои Бурсы въ Бережанахъ** ôдбувся дня 3 (15) с. м. и вышавъ пôдъ зглядомъ финансовымъ досыть користно, бо дохôдъ касовый выносивъ около 100 зр. Гостей однакожь було на бали досыть мало, бо до кадриля стануло всего лишь 26 паръ. Мимо того бавилися всѣ весело ажь до рана. Дохôдъ касовый поясняєсь тымъ, що запрошенѝ поприсылали грошѣ, хочь самѝ не явилися на бали. Есть то доказъ, що доокрестна руска публика бережаньска не щадить жертвъ для рускои молодежи, хочь ея добродѣйнôсть не вѣнчаєсь добрымъ успѣхомъ, якъ то выказавъ результатъ курсового испыту воспитанникôвъ рускои бурсы бережаньскои.

— **Прошенье**. Загальный Збôръ „Повѣтовои Народнои Торговлѣ“ въ Рогатынѣ ôдбудеся — якъ зачуваємо — 7 л. марта с. р. На послѣднôмъ засѣданю управляючого Совѣта дня 10 л. лютого мала Дирекцiя „Торговлѣ“ предложити билянсъ за першiй рôкъ администрацiйный. Просимо для того Свѣтлый Совѣтъ оголосити сей билянсъ часописями для прилюднои вѣдомости и оцѣнки ще передъ Загальнымъ Зборомъ. — Члены рогатыньскои „Народнои Торговлѣ“.

— **П. Евгенiй Олесницкiй, выдавець Руско-украиньскои библiотеки** просить всѣхъ тыхъ Вп. Родимцѣвъ, котрѝ послѣдными часами выслали въ справѣ библiотеки до него письма або грошѣ а не одержали жадныхъ книжокъ, щобы були ласкавѝ ôднестись до него пôдъ новою адресою ул. Хорущины ч. 24.

— **За перекупства при выборахъ** обжалувала станиславôвска прокураторiя 28 выборцѣвъ зъ Бучача, котрѝ грôшми дали наклонитись до голосованя за рабиномъ Блъохомъ.

— **Щаслива Отынiя**! Въ малôмъ мѣсточку Отынiи заключено сихъ мясниць 110 супружествъ. Отынiйцѣ можуть гордо признатись до девизы Австрiи: Bella gerunt alii...

— **Порядки на нашихъ почтахъ**. Урядъ парохiяльный надавъ бувъ 25 грудня 1886 урядове письмо на почтѣ въ Пôдволочискахъ до уряду парохiяльного въ Терпилôвцѣ, почта Нове село, и хто згадае, куды зайшло се письмо адресоване по руски? Ажь до Новска въ владимирскôй губернiи въ Россiи, зъ ôдки вернуло заосмотрене ажь 13 печатками почтовыми. Позаякъ адреса на сѣмъ письмѣ була точно и четко выписана, то не можна припустити, щобы причиною бдуканины письма була сама адреса а очевидно лишь руске письмо, бо до поданого на адресѣ мѣсця послѣднои почты дописаный на адресѣ знакъ запытаня синымъ олювцемъ. Може свѣтла дирекцiя почтъ зволить припорученти пп. урядникамъ почтовымъ въ Пôдволочискахъ, щобы выучили ся разъ языка рускаго и не выставляли своимъ незнаньемъ стороны на неприятности.

— **При надаваню стипендiй** въ Выдѣлѣ краєвôмъ поминаютъ Русинôвъ систематично а зъ 174 ново розданыхъ стипендiй надѣлено недавно ледви кôлькохъ Русинôвъ и то стипендiями поменшихъ фундацiй. Сего поступованя не можна оправдати недостачою ôдповѣдныхъ для Русинôвъ фундацiй, бо есть досыть фундацiй, котрѝ можуть одержати кандидаты зъ обохъ народностей, а зъ котрыхъ на дѣлѣ дôстаються стипендiи лишь молодежи польскои народности. Русинамъ не помагають и найлучшѝ свѣдоцтва и найлѣпшѝ представленя зъ университету; для нихъ остаеся въ дѣйстности лише кôлька правительственныхъ стипендiй, що суть выключно для Русинôвъ призначенѝ и о нихъ нѣхто зъ иншихъ народностей не може подаватися. Такъ само дѣеся и на черновецкôмъ университетѣ, де знову узглядняють лишь Румунôвъ. Може бодай галицкiй Выдѣлъ краєвый зволить на будуче руководитись справедливостiю и схоче узглядняти кандидатôвъ не пôсля ихъ народности а пôсля заслуги.

— **Министерство вôйны** поручило всѣмъ евиденцiйнымъ войсковымъ властямъ и вôйсковымъ териториальнымъ комендамъ списати безпроволочно всѣхъ способôныхъ до оружiя официрôвъ и урядникôвъ войсковыхъ, на пенсiи або въ станѣ позаслужбовôмъ, котрѝ бы могли ще служити въ загальнôмъ ополченю. Пôзнѣйше мае оголоситись способъ покликуваня тыхъ особъ до загального ополченя. Мають они бути придѣленѝ до ôддѣлôвъ заступаючихъ армiю и фльоту военну а иногдѣ мае имъ поручатись въ вôйнѣ спецiяльна служба. Министерство краєвои обороны уложило въ порозумѣню зъ министерствомъ вôйны новѝ евиденцiйнѝ постановы для войска и фльоты, котрѝ вôйдуть въ житье дня 1 марта с. р. Власти евиденцiйнѝ мають поучати начальникôвъ громадъ о змѣнахъ, введеныхъ тыми постановами що до приписôвъ войсковыхъ.

— **Снѣговѝ заспы**. Зима розгостилась теперь у насъ на добре, хочь трохи и опôзнилась. За то маємо теперь снѣгу ажь надто. У Львовѣ сыпавъ снѣгъ черезъ три днѣ безпастанно зъ малыми лишь перервами а нынѣ знову сыпле. По улицяхъ поробились зъ снѣгу высокѝ валы а дахи ажь трѣщать ôдъ его тягару. На провинцiи — якъ зачуваємо — снѣги потворили такожь всюды великѝ заспы. Минувшои недѣлѣ такъ бувъ снѣгъ засыпавъ окрестность Львова, що не то що трудно було добитись до мѣста, але навѣть и по селахъ ôдъ хаты до хаты треба було дорогу робити. И зъ другихъ сторôнъ краю надходять такожь вѣсти о великихъ заспахъ снѣговыхъ, котрѝ въ многихъ мѣсцяхъ перервали комуникацiю. Такъ подае дирекцiя зелѣзниць державныхъ, що ôдъ недѣлѣ настала перерва черезъ заспы снѣговѝ на шляху Станиславôвъ-Гусятынъ и потреває 4 до 5 днѣвъ. Така сама перерва настала такожь на бôчныхъ линiяхъ зелѣзницѣ черновецкои а именно на шляхахъ Коломыя-Печенѣжинъ и Черновцѣ-Новоселиця. На другихъ зелѣзницяхъ рухъ такожь утрудненый а въ многихъ мѣсцяхъ перервана комуникацiя телеграфична.

— **До загального ополченя** доставить самъ Вѣдень не менше якъ 60.000 людей,

— **Титулъ графа** одержавъ Станиславъ Баденi зъ Браничъ.

— **Убiйство университетского професора**. Столицѣ Стирiи зворушена цѣла незвычайнымъ злочинствомъ. Дня 17 лютого упавъ професоръ хемiи при грацкôмъ университетѣ Леопольдъ Пебаль жертвою мести ôдираленого зъ службы слуги техничного институту Небля, котрый кинувся на коритари университету на професора и заколовъ его штилетомъ. Проф. Пебаль бувъ давнѣйше професоромъ при львôвскôмъ университетѣ.

— **Кн. Романъ Чарторыйскiй**, померший въ суботу минувшого тыждня въ Яблоновѣ коло Копычинець, бувъ сыномъ кн. Адама Константина Чарторыйского и Ванды Радзивiлôвнои, доньки намѣстника княжества познаньского и родився 1839 р. Цѣлый молодый свôй вѣкъ перевѣвъ ôнъ въ Познаньщинѣ, тамъ кôнчивъ школы и университетъ, тамъ осѣвъ на рôднôй нивѣ, ôдбувши трилѣтну кару вязницѣ за участь въ польскôй ворохобни 1863 р. и ôддався господарству. Незабаромъ однакожь ôдтягнуло его житье публичне зновъ ôдъ рôлѣ; его выбрано посломъ до нѣмецкого парляменту, а кружокъ польскихъ послôвъ выбравъ его своимъ головою. Родинный маетокъ его въ Познаньщинѣ бувъ дуже невеличкiй, однакъ повага старинного имени и выробленого публичного становиска дали кн. Чарторыйскому можнôсть одружитись зъ одною зъ найбогатшихъ польскихъ графинь въ Галичинѣ, а именно зъ гр. Флорентиною Дѣдушицкою, донькою помершого гр. Тита Дѣдушицкого, властителькою великихъ селъ въ пов. гусятыньскôмъ: Яблонова, Сухоставу, Увислы, Городницѣ, Целѣева и др. Одружившись покинувъ ôнъ Познаньщину и ôдъ р. 1873 пробувавъ постôйно въ Яблоновѣ. Гр. Чарторыйскiй не бувъ злымъ набуткомъ для Галичины. Яко чоловѣкъ образованый, бувалый въ свѣтѣ, а при тôмъ честный и приступный ôдбивавъ ôнъ на всякiй случай користно ôдъ того окруженя, середъ котрого знайшовся, поселившись въ Галичинѣ, ôдъ громады пересѣчныхъ галицкихъ шляхтичѣвъ и магнатôвъ, ôдвыкшихъ вже давно учитись и мыслити, а гарцюючихъ заєдно ще на конику старошляхоцкихъ традицiй. Въ найблизшôмъ своемъ окруженю, т. є. въ добрахъ своеи жены робивъ кн. Чарторыйскiй богато доброго. Онъ и его жена причинились богато до здвигненя величавои церкви въ Яблоновѣ. Обоє они заявляли богато добродѣйствъ для сельского народу и зъєднали собѣ дѣйстне поважанье и любовь мѣжь тымъ народомъ, що вже само собою есть на Подôлю чимсь дуже незвычайнымъ. За заслуги около здвигненя церкви въ Яблоновѣ одержавъ кн. Романъ ôдъ папы ордеръ папскiй. Що до ширшои публичнои дѣяльности кн. Чарторыйского то не мавъ ôнъ на стôлько ôдваги и самостôйности, щобы зôрвати зъ дотеперѣшною политикою польскои шляхты; бувъ ôнъ може однымъ зъ найбôльшихъ поступовцѣвъ мѣжь нею, однакъ ишовъ все таки разомъ зъ тыми, когрыхъ поступованье може и зовсѣмъ противне було его пересвѣдченю. Що до Русинôвъ, то не можна сказати, щобы ôнъ коли будь и въ публичнôмъ житю ворожо до нихъ ôдносився. Якъ небудь публична его дѣяльнôсть не принесла Русинамъ нѣчого позитивного, то однакожь признати треба, що не нанесла имъ и шкоды, при чѣмъ запримѣтити треба, що яко посолъ до Сойму краєвого ôддававъ пок. Чарторыйскiй свôй голосъ майже завсѣгды за справедливыми жаданями Русинôвъ. Въ честь най буде сказано ему и тое, що при выборахъ до краєвого сойму въ р. 1883 не хотѣвъ ôнъ помимо намовъ зъ польскои стороны кандидувати зъ меншои посѣлости пов. гусятыньского, знаючи, що хиба при дуже великôй грошевôй форсѣ мôгъ-бы устояти противъ рускаго кандидата о. Сѣчиньского, а принявъ мандатъ зъ бôльшои посѣлости. Тѣло помершого перевезене буде зъ Яблонова до родиннаго гробу въ Сѣнявѣ. На похоронъ выславъ Выдѣлъ краєвый яко свого делегата гр. В. Козьебродского, а женѣ помершого выславъ сочувствуючу телеграму.

— **П. Ф. Щепаньскiй** въ Теребовли просить насъ подати до вѣдомости, що заслуга около двигненя спѣву въ теребовельскôй читальни належить ся не ему а Вп. о. Савулѣ мѣсцевому сотрудникови, котрый въ тôмъ дѣлѣ положивъ не мало труду а ôдъ котрого и п. Щепаньскiй спѣву учився.

— **Зима въ Испанiи**. Послѣдными днями упали въ Испанiи великѝ снѣги и покрыли цѣлый простôръ ôдъ Каталонiи ажь до Валенсiи. Въ деякихъ окрестностяхъ перервавъ снѣгъ всяку комуникацiю. Пересѣчна температура выносить ôдъ 5—8 степенѣвъ зимна. Есть се поява небувала ще доси на пиринейскôмъ пôвостровѣ.

— **Американьскiй скупарь**. Зъ початку сего року знайшли въ Филядельфiи въ однôмъ домѣ двохъ замерзлыхъ людей, пана зъ довголѣтнымъ его слугою. Оба були майже безъ одежи а цѣлый дôмъ, вся обстава выглядали дуже нужденно. Всюда нехарнôсть а выгоды анѣ слѣду. Секцiя тѣлъ выказала, що они ôдъ давна нѣчимъ не живилися и погинули зъ голоду и холоду. Панъ звався Перри и мешкавъ въ своемъ домѣ вже сорокъ лѣтъ, але черезъ цѣлѝ роки не отвирано зовсѣмъ сего дому, а люде жахалися коло него переходити и обминали зъ далека лякомъ. Ажь коли черезъ кôлька днѣвъ анѣ ôкна анѣ дверѣ не отвиралися, то сусѣды звернули на то увагу и повѣдомили о тôмъ полицiю. Полиция найшла обохъ мешканцѣвъ вже неживыми. Почала перешукувати помешканье и найдено въ лôжку, покрытôмъ подертымъ одѣлломъ, срѣбный доляръ а пôдъ периною 300 долярôвъ переказами. Въ ногахъ була торбина зъ 945 долярами золотомъ, а въ брудномъ папери лежало 140 долярôвъ. Пôдъ лôжкомъ знайдено въ старôй книжцѣ 267 долярôвъ банкнотами. Скрôзь по мискахъ, склянкахъ и збанкахъ повышуковано богато золотыхъ, срѣбныхъ и мѣдяныхъ монетъ; такожь листы гипотечнѝ и заставнѝ на домы и маетки, убезпеченя на житье и кôлька щадничихъ книжокъ. Вже перше обчисленье выказало суму 94.715 долярôвъ; роботу треба було однакожь перервати, зô згляду на урядову дѣяльнôсть оглядачѣвъ умерцѣвъ. Въ домѣ, здаесь, мусѣло бути ще богато гроша и для того треба було поставити передъ нимъ сторожу.

— **Холера въ аргентиньскôй республицѣ** лютуе страшенно. Цѣлѝ мѣста вымерли або опустѣли зъ причины утечи зляканыхъ мешканцѣвъ. Всюды пануе переполохъ и нужда, а въ торговли и промыслѣ цѣлковитый застôй. Всяка помôчь хочь велика и усердна не помагае нѣчого.

— **Померли**: Винкентiй Подлевскiй, полковникъ въ пенсiи, властитель дôбръ и маршалокъ Рады повѣтовои въ Жидачевѣ; Войтѣхъ Яновскiй, властитель дôбръ въ Росоховатци въ Пôдгаеччинѣ; Каетанъ Стефановичъ, властитель дôбръ въ Кадовбискахъ коло Заставнои на Буковинѣ и бр. Николай Василько, братъ буковиньского маршалка краєвого въ Черновцяхъ.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ Ив. Биберовича и Гриневецкого** представить въ Самборѣ въ четверъ 24 с. м. „Веселу вôйну“ оперу въ 3 актахъ, въ суботу 26 с. м. „Розбôйники“ трагедiю Ф. Шiлера, а въ недѣлю 27 с. м. по разъ першiй: „Шляхту ходачкову“, оригинальну комедiю Гр. Григорiевича. Поручаємо тую нашу одиноку драматичну институцiю ласкавымъ зглядамъ самбôрскои такъ мѣсцевои якъ и доокрестнои публики и маємо певну надѣю, що знѣстнѝ зъ горячого патрiотизму Самборяне приймати будуть ея тепло и зъ такимъ узнаньемъ, на яке она дѣйстно заслугуе.

— **Руско-украиньскои Библiотеки Евг. Олесницкого**, сего симпатичного и вельми популярного выдавництва, котре въ коротцôмъ часѣ не лишь здобуло собѣ загальне признанье въ краю, але зъумѣло вже доси причинитись въ высокôмъ степени до розповсюдненя найкращихъ творôвъ нашои словесности въ найширшiй круги, выйшли выпуски 15, 16 и 17 мѣстячѝ въ собѣ оригинальну повѣсть А. Свидницкого п. з. „Любоградскѝ“. Тематъ до сеи повѣсти взятый зъ житя давныхъ священикôвъ, на Украинѣ, повѣсть представляе житье священичихъ родинъ въ всѣхъ его фазахъ, малое житье священика ôдъ першихъ днѣвъ его молодости и початкôвъ школьнои науки ажь до послѣдныхъ хвиль житя. Коли вже самъ змѣстъ повѣсти повиненъ звернути на неи загальну увагу, то знаменита артистична форма, походяча зъ пôдъ пера забутого и малозвѣстного, однакъ дуже талантливого писателя ставить тую повѣсть въ рядѣ найпринаднѣйшихъ окрасъ руско-украиньского письменства. Цѣна книжки нечувано дешева, обнимае она $12^1/_2$ аркушѣвъ або 392 сторôнъ дрôбного друку, а коштуе лишь 30 кр. а зъ почтовою пересылкою 35 кр. а. в. Адреса выдавництва есть теперь: ул. Хорущины ч. 24.

— **Богословскiй Альманахъ**“ поступивъ въ печать. Найдальше за три тыждня буде 1-е число розосланое кождому до дому. Друге число одержать лишь предплатники, котрыхъ до теперь злолосилося поважне вже число. Близшѝ поясненя и програму выдавництва церковного подасть 1-е число. — Всѣ нашѝ рускѝ газеты прошу повторити се оповѣщенье. — *В. Бобикевичъ*, свящ. выдавець.

— **Литературный Сборникъ**, издаваемый Галицко-Русскою Матицею пôдъ редакцiею Богдана А. Дѣдицкого г. 1886. Выпускъ II., выйшовъ сими днями и мѣстить въ собѣ: Древне-рускiй текстъ Слова о полку Игоревѣ, исправленъ и роздѣленъ на стихи А. С. Петрушевичемъ. — Слѣды металичныхъ будовель на Украинѣ, съ прибавленiемъ ихъ изображенiй, К. Мельника. — Историческая пѣснь Карпаторуссовъ изъ 1683 г. сообщенная А. С. Петрушевичемъ. — Матерiялы для исторiи галицко-русской словесности VIII. Литературныи занятiя съ г. 1840—1848 Я. Ѳ. Головацкого. — Ѳома Полянскiй, биографическiй очеркъ (окончаніе). — Библiографiя по дѣламъ отечественнои исторiи. — Галицко-русскiи изданiя за г. 1886. — Ювилейное изданiе Ставропигiйского Института. — Извѣщенiе о изданiи Сборника Ординацiй выборчихъ.

— **„Кiевская Старина“** за мѣсяць лютый 1887 р. мѣстить въ собѣ: Неизданныя произведенiя Т. Г. Шевченка V. Художникъ. (*Продолженiе*). — Горленки. (Очерки прилуцкой старины). — Князя А. Дабижи. — Козелецкая рада 1663 года. — А. Востокова. — Записки И. М. Сбитнева. (Изъ времени учрежденiя на Волыни и Подолiи русскихъ школъ въ замѣнь польскихъ, послѣ возстанiя 1831 г.). — Записка Преосв. Анатолiя, Архiепископа Могилевскаго (О сельскомъ православномъ духовенствѣ западнаго края). Сообщ. К. Береза. — Библiографiя: а) Матерiялы для оцѣнки земель херсонской губернiи. Томъ II. (Статистико-экономическое описанiе елисаветградскаго уѣзда). Сост. статист. отдѣленiемъ при херсонск. губ. земск. управѣ. Съ двумя картами и 10 прилож. — Херсонъ. 1886 — *В. Я.* — б) Три пьесы Ив. Карого. Херсонъ. 1886 г. — *Г.* — в) Коротка исторiя литературы рускои, Омельяна Огоновскаго. — *Н. С.* — г) Виленскiй календарь на 1887 годъ. Четвертый годъ изданiя. Вильна. 1886. — *И. Малишевскаго.* — Извѣстiя и Замѣтки: а) Гетманская усыпальница. — *Александра Ксензенка.* — б) Каштелянъ брацлавскiй, Василiй Загоровскiй, въ полонѣ у татаръ. — Сообщ. *А. А. Ѳедотовъ-Чеховскiй.* — в) Къ родословной Полуботковъ. — *Д. Онацкаго.* — г) Вниманiю археологовъ. — *Его же.* — д) Два акта для исторiи „руины“ правобережной Украйны (1672 — 1682 г. г.). — Сообщ. *Ал. Лазаревскiй* — е) Еще о портретѣ И. С. Мазепы. — *Андрея Цимбалистова.* — ж) Справка о Г. Н. Тепловѣ. — *В. Г.* — з) Ненаучные пріемы въ научномъ дѣлѣ. — *К. Цыбульскаго.* — и) Гдѣ находился кiевскiй домъ Саввы Туптала сотника? — *Л. П.* — Объявленiя. — Рôчна предплата на „Кiевскую Старину“ зъ прилогами и пересылкою выноситъ 10 руб. — Адреса: Въ редакцiю „Кiевской Старины“, Кiевъ, Трехсвятительская улица, д. Нр. 8. — Оставшiй въ незначнôмъ числѣ примѣрники за 1882 — 1886 р. р. высылаются по тôй-же цѣнѣ.

— **Краєве бюро статистичне**, пôдъ редакцiею проф. д-ра Тадея Пилята, выдало при кôнци 1886 р. II-гiй выпускъ IX-го тому „Вѣдомостей статистичныхъ о ôдносинахъ краєвыхъ“ (роз. по польски). Выпускъ сей мѣстить въ собѣ статьѣ: 1) Поглядъ на господарство галицкого фонду краєвого въ рр. 1881—84, на пôдставѣ актôвъ урядовыхъ выготовивъ Адамъ Данило Старецкiй (Русинъ), концепт. апликантъ Выдѣлу краєвого. — 2) Розмѣры головныхъ родôвъ управы въ Галичинѣ на пôдставѣ остаточныхъ результатôвъ реамбуляцiи катастральнои, зôбравъ и обробивъ д-ръ Тад. Пилятъ. — 3) Господарство фонду краєвого въ р. 1885, уложивъ А. Д. Старецкiй.

Вѣсти зъ Aеп. Львôвскои.

Канонiчну институцiю на Суходôлъ дек. перегôньского одержавъ о. Володимиръ Левицкiй.

Введенѝ оо.: Данiлъ Зарицкiй яко завѣдатель въ Пенякахъ; Николай Бѣлевичъ яко сотрудникъ въ Полоничнôй; Iоанъ Иванович яко завѣдатель въ Струтынѣ. Яковъ Краснопера, яко сотрудникъ при церкви св. Параскевiи у Львовѣ; Iоанъ Филиповичъ, яко сотрудникъ при церкви св. Петра и Павла у Львовѣ.

Душпастырскѝ посады одержали оо.: Изидоръ Глиньскiй сотрудництво въ Буцневѣ дек. тернопôльского; Iосифъ Сохоцкiй, завѣдательство пар. Ланы, дек. бобрецкого; Данило Танячкевичъ завѣдательство ex currendo пар. Пѣтричѣ, дек. олеського, по смерти о. Кирила Левицкого.

Митрополича консисторiя вставилася о особистый додатокъ для оо.: Iосифа Грабовеньского пар. въ Стôльску и Павла Свистуна пар. Козьовы.

Намѣстництво выасигнувало о. Дудровичу, бувшому сотрудику въ Будыловѣ при хорôмъ пароху платню въ сумѣ 300 зр. за за часъ ôдъ 29 цвѣтня 1886 до 22 сѣчня 1887.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенцiу на парохiю Лѣско одержавъ самостôйный сотрудникъ въ Кальницi дек. Ольховецкого о. Григорiй Секела.

До каноничнои институцiи на парохiю Урожь дек. мокрянського завôзваный о. Iоанъ Леонтовичъ зъ Кропивника.

До рукополаганя въ ереѣ вызначеный есть день до вступного испыту на 8 л. марта с. р.

Посмертнѝ вѣсти.

† **Кн. Романъ Чарторыйскiй**, посолъ краєвого Сойму, членъ гусятыньскои Рады повѣтовои и делегатъ галицкого товариства господарского, упокоився дня 19 с. м. въ Яблоновѣ, селѣ повѣта гусятыньского. Вѣчна ему память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Опорожненѝ мѣсця. Въ Старôмъ мѣстѣ опорожнене мѣсце повѣтового надзирателя дорôгъ зъ рôчною платнею 400 зр. и додаткомъ 100 зр. на проѣзды; подаватися належить до повѣтового Выдѣлу въ Старôмъ мѣстѣ. — Въ Сокали опорожнене мѣсце секундаря при шпиталi „Гизелѣ“ зъ платнею 350 зр. рôчно; подаватися належить до дня 10 марта 1887 на руки повѣтового Выдѣлу въ Сокали; до поданя треба долучити дипломъ доктора медицины. — Урядъ громадскiй въ Бôбрцѣ глядить вправного коминяря; зголошуватись належить о тое мѣсце до кôнця марта с. р.

— Конкурсъ на 8 стипендiй по 60 зр. для ученикôвъ школы хмелярскои въ Середопôльцяхъ розписавъ комитетъ краєвого Товариства господарского пôдъ слѣдуючими условiями: 1) кандидаты мусять мати скôнченыхъ 18 лѣтъ; 2) мусять заосмотритися въ одѣжь и бѣлье и суть обовязанѝ выконувати ручнѝ роботы въ хмелярни п. Стецкого, за котрѝ дôстануть половину платнѣ. До подань треба долучити метрику, свѣдоцтво школьне и свѣдоцтво дотеперѣшного занятя. Речинець до 3 марта. Поданя треба адресувати до комитету Товариства господарского, Львôвъ, будынокъ Оссолиньскихъ.

— Именованя. П. Лянгъ именованый рахунковымъ офицiяломъ, I. Мразекъ и Е. Iбераль рахунковыми асистентами, а А. Станкевичъ рахунковымъ офицiяломъ краєвои дирекцiи скарбу. — Судовыми авскультантами именованѝ практиканты: Романъ Сосновскiй, Денисъ Сохацкiй, Омелянъ Билинкевичъ, И. Ходиницкiй, Евг. Назаркевичъ, А. Янишевскiй и К. Красицкiй. — Канцелистъ окружного суду въ Перемышли А. Ступницкiй, именованый канцелярiйнымъ адюнктомъ окр. суду въ Золочевѣ. — Касiеръ почтовый въ Тернополи, Iосифъ Рожаловскiй, именованый почтовымъ контролоремъ, а офицiялъ Iосифъ Ольшевскiй почтовымъ касiеромъ въ Тернополи. — Концептовый практикантъ намѣстництва Артуръ Мильеръ и практикантъ скарбовои дирекцiи д-ръ Северинъ Звольскiй именованѝ концепистами при дирекцiи доменъ и лѣсôвъ державныхъ. — Старшiй совѣтникъ рахунковый при львôвскôй апеляцiи, Людвикъ Любихъ именованый дѣйстнымъ правительственнымъ совѣтникомъ.

Переписка Редакцiи и Администрацiи.

Всч. Н. М. въ Сухоставѣ: Грошѣ на „Зорю“ (5·20) передали мы 30 сѣчня, на що маємо квитъ. — **Всч. І. Я. въ Нановѣ**: Предплату за 4 кварталъ 1886 одержали. — **Всч. М М, въ Черн.**: Даруйте, але було хочь замовити. — **Всч. О. С. въ Р.**: Прислано перевôдъ для насъ невôдповѣдный; пôшлемо сими днями дещо зъ просьбою о переведенье.

Надôслане.

Заявленье.

Зъ независимыхъ ôдъ пôдписаного причинъ часопись „Зеркало“, котрои бувъ пôдписаный лишь одвѣчальнымъ редакторомъ а не выдавцею або администраторомъ, перестала выходити зъ початкомъ послѣднои чверти року 1886. Не хотячи, щобы на выдавництвѣ „Зеркала“ тяжили супротивъ Вп. Предплатникôвъ его якѝ небудь зъобовязаня, прошу всѣхъ тыхъ Вп. Предплатникôвъ, котрѝ заплатили предплату за „Зеркало“ до кôнця року 1886, щобы зволили за цѣну послѣднои чверти року, въ котрôй „Зеркало“ не выходило, выбрати до высоты цѣны 1 зр 20 кр. книжки зъ межи слѣдуючихъ моихъ або пôдъ моею диспозицiею стоячихъ выдавництвъ:

Творы Ант. Могильницкого . . .	60 кр
Горовенко, повѣсть Красюченка . .	40 „
Любоградскiй, пов. Свидницкого . .	30 „
Въ Карпатахъ, Ив. Нечуя	10 „
Prima Vera, поезiи Ю. Шнайдеръ .	10 „
Оповѣданя Д. Мордовцева	10 „
Лихiй день, комедiя Григорiевича .	10 „
Творы Руданьского	10 „
Порвалась нитка, ком. Конiского .	30 „

Выбранѝ до высоты згаданои цѣны книжки вышлються franco и ôдворотною почтою. Въ справѣ тôй прошу ôдноситись прямо до пôдписаного и то выключно лишь пôдъ помѣщеною низше адресою.

У Львовѣ, въ лютôмъ 1887.

Евгенiй Олесницкiй,
улица Хорущины ч. 24.

(1—3)

Надо́слане.

Лѣсный воздухъ въ комнатѣ.

На першій поглядъ есть въ то́мъ противорѣчно́сть, бо зъ бдки мае взятися въ замкненно́мъ просторѣ, де жають люде, отже бддыхають т. е. зъуживають кислоро́дъ, що тамъ находиться, здоровый воздухъ не кажу вже воздухъ повенъ кислороду и озону? Розвязанье загадки есть легке. Кожде озонуюче средство чистить воздухъ, бднов ляе зъужитый кислоро́дъ, одно менше, друге бо́льше, пбсля своен внутрѣшнои вартости — Коли отже таке средство побо́чь дезинфекціонуючого дѣланя, розносить ще приятный бальсамично-корѣнный запахъ соснового лѣса, то розумѣесь, що треба его выносити понадъ всякій инший менше приятно пахучій препараты. — Фабрикатомъ такимъ, котрый побо́чь благодѣтельного дѣланя на органы бддыховй, ба на цѣлый организмъ яко щоденный додатокъ до воды до умываня, оживляе и скрѣпляе нервы и шкбру а при то́мъ розносить превосходный и правдывый запахъ сосновыхъ лѣсо́въ, а при то́мъ може бути уживаный за перфуму до комнатъ и хустокъ до носа лишь GhiMany-ого Waldbouquet, котрого выробъ и головный складъ есть въ рукахъ звѣстного фабриканта перфумъ **G. Wettendorfer-a** Wien Hernals, Veronicagasse N-o 32 и для того поручаемо сей препаратъ кождому якъ найлѣпше.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневно́мъ

5% Листы гипотечнй

якъ такожь

5% премiованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выповняе бдворотною почтою безъ провизіи. 1809 58—0

Аптика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 7—

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Робо́тня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье о́конъ и дверей, ваги децимальнй новй и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и мае також на складѣ решѣтки дротянй и огородженя звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 7—12

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купує и продае

всякй вартостнй паперы и монеты

по курсѣ дневно́мъ.

Порученя зъ провинціи выповняе бдворотною почтою безъ провизіи. 1810 58—0

Юлiянъ Стрѣлецкій

передъ тымъ

И. ОСТРОВСКІЙ и И. СТРѢЛЕЦКІЙ

Магазинъ ювилерскій, у Львовѣ

Рынок 45 1841 1—0

поручае всѣлякй выробы зъ срѣбла, золота и дорогихъ каменѣвъ, именно: брошки, ковтики, брансолеты, перстенѣ, гузики, спинки, аграфы, срѣбну посуду столову, тацы, цукорницѣ, штуцы т. е. ножѣ, ложки, вилки, також сервисы до чаю и кавы зъ первостепенныхъ фабрикъ заграничныхъ.

Магазинъ сей, звѣстный бдъ по́въ столѣтя зъ ретельности и совѣстности, припоручуе також **власну роботню всѣхъ направъ и репарацій.**

Робить також всѣлякй предметы, потрѣбнй до церковного ужитку якъ: **монстранціи, чашѣ** и т. д. пбсля найновѣйшихъ рисунко́въ, а уживанй **позолочуе и посрѣблюе** по умѣренныхъ цѣнахъ.

Мае також одиноку въ Галичинѣ Репрезентацію выробо́въ **Христофля зъ Парижа** славно звѣстного срѣбла хиньского **по фабричныхъ цѣнахъ**

Исторія Скиту Манявского

вразъ зъ

Збо́рникомъ грамотъ, листо́въ и деякихъ судовыхъ документо́въ, дотычныхъ того монастиря.

Написавъ и улуживъ

Д-ръ Юлiянъ Целевичъ,

професоръ при ц. к ак. гим у Львовѣ.

У Львовѣ, 1887 Накладомъ автора.

Цѣна 1 зр.; зъ рекомандованою пересылкою о 20 кр. бо́льше.

До́стати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (п. Старжика) у Львовѣ. Можна також замовлятя черезъ канцелярію Просвѣты або черезъ редакціи рускихъ газетъ у Львовѣ.

Мѣсце дяка

пошукуе по провбдно́й недѣли умѣючій учити нотного хорального спѣву.

Олекса Бачиньскій

въ Коссовѣ, поч. Джурынъ

1840 1—2

Курсъ Льво́вскій

зъ дня 21 л. лютого 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	198 75	220 50
Зелѣз. Львбв.-Чернов по 200 зр. а. в	212 —	216 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в . .	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 50	99 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	100 50	102 —
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 —	98 50
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 60	100 60
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	99 60	100 60
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л	93 —	94 —
Товар. кред. тал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	103 50	105 —
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 97	6 09
Наполеондоръ	10 08	10 19
Пбвъимперіялъ	10 41	10 54
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 15	1 17
100 марокъ нѣмецкихъ	62 40	63 30

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный бдъ дня 1 грудня 1886.

	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Линія Звардонь-Гусятынъ.				
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загбрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загбрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львбвъ-Стрый.				
Зо Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зо Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлбвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlб)		3 15		
Зъ Орлова (Orlб):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.		Мѣшанй поѣзды		
Зъ Дрогобыча бдходять . . .	* * 5 50	* * 9 50	1 06 3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыславля бдходять . .	7 33	11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22 5 07	8 38

Числа пбдчеркненй въ минутахъ означають часъ нбчный (бдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львбвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

Поѣзды зелѣзниць не-державныхъ.

Зелѣз. Кароля Людвика.	ПРИХОДЯТЬ Поєп	Льок.	Особ.	Мѣш.	ОДХОДЯТЬ Поєп	Льок	Особ	Мѣш.
Зъ Кракова:					9 26	6 12	10 46	10 57
Въ Ярославли	2 18	2 00	4 50	6 31	2 22	2 08	4 58	6 39
„ Перемышли	3 09	3 19	5 52	7 49	3 15	3 29	6 12	8 04
„ Львовѣ (голов. двор.) .	5 30	6 46	9 07	11 15			мѣш.	
„ Львовѣ (Пбдзамче) . . .			мѣш.		6 02		10 35	12 18
„ Краснбмъ	7 00		12 14	2 15	7 08		12 39	2 40
„ Тернополи	9 15		3 58	6 17	9 23		4 14	6 47
„ Пбдволочискахъ	10 38		6 10	8 58				
Зъ Пбдволочискъ:					5 20		5 56	6 46
Въ Тернополи	6 30		8 08	8 54	6 38		8 28	9 16
„ Краснбмъ	8 44		11 50	1 02	8 52		12 15	1 27
„ Львовѣ (Пбдзамче) . . .	9 50		2 08	2 59			особ	
„ Львовѣ (голов. двор) . .			особ		10 24	7 50	3 50	4 30
„ Перемышли	12 39	11 00	6 27	7 48	12 45	11 08	6 36	8 05
„ Ярославли	1 32	12 17	7 30	9 13	1 37	12 37	7 38	9 21
„ Краковѣ	6 48	8 20	2 33	5 07				7 58
Зъ Ярославля:								
Въ Равѣ рускбй				12 44				1 19
„ Сокали				5 05				7 15
Зъ Сокаля:								
Въ Равѣ рускбй				10 54				11 33
„ Ярославли				4 17		мѣш	мѣш.	
Зъ Бродбвъ:		мѣш.	мѣш.			7 08	9 21	11 00
Въ Краснбмъ		8 27	11 10	12 30				
Зъ Красного:						7 25	1 19	3 10
Въ Бродахъ		8 42	3 10	4 38				
Зелѣз. Львбвско-Чернов.			мѣш.				мѣш.	
Зо Львова:					6 00		12 02	10 46
Въ Станиславовѣ	9 14		6 15	5 00	9 30		6 40	5 18
„ Коломыи	10 52		9 30	8 01	10 56		9 35	8 17
„ Чернбвцяхъ	12 35		12 30	12 02				
Зъ Черновець:					3 04		2 55	3 18
Въ Коломыи	3 43		6 07	6 14	4 46		6 22	6 27
„ Станиславовѣ	6 01		8 50	8 51	6 16		9 15	9 09
„ Львовѣ	9 43		3 10	3 15				
Зелѣз. Угорско-Галицка.					особ		мѣш.	
Зъ Перемышля:	особ.				8 20		8 50	2 34
Въ Хировѣ	9 37		10 13	4 16	9 49		10 34	4 58
„ Лупковѣ	2 14		3 49					
Зъ Лупкова:					1 08		11 46	
Въ Хировѣ	4 56		4 09	1 46	5 04		4 17	5 10
„ Перемышли	6 13		5 38	6 48				

Числа пбдчеркненй въ минутахъ, означають часъ нбчный (бдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин рано) — Часъ пештеньскій (щобы одержати львбвскій, треба всюды додати 20 минутъ)

Можна замовляти черезъ кождую книгарню. Въ 13-бмъ накладѣ що лише выйшла:

Med. Rath Dr. Müller-a

найновѣйша книжка о безсильности, розтроенію нервбвъ, наслѣдкахъ грѣхбвъ молодости и т д. — Высылка за 60 кр. марками почтовыми дискретно. 1814 1—24

Carl Kreikenbaum, Braunschweig.

Межи многими поручаными противъ гбстцю и ревматизму средствами домовыми позбстане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко **зовсѣмъ безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугуе на повне довѣрье есть безперечно въ то́мъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захвалюваныхъ лѣко́въ, вернули прецѣ знову до 1791 11—23

давно выпробованого Pain-Expellera.

Они переконалися якъ разъ черезъ поро́внанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье, якъ також бо́ль головы, зубо́въ, бо́ль въ плечехъ и кольки въ боцѣ и т. д уступають найскорше черезъ натиранье експелльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр 20 кр пбсля величины, дае можность навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути а безчисленнй успѣхи ручать за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожь стерегчися принимати шкбдливй пбдробки и треба лишь **Pain-Expeller съ маркою Котва“** уважати за правдивый. Центральный складъ: Аптика **подъ Золотымъ львомъ** въ Празѣ, Niklasplatz 7

Въ запасѣ въ многихъ аптикахъ.

„Библіотека для молодежи“

выдавана накладомъ „Рускои Бесѣды“ въ Чернбвцяхъ буде выходити (зъ илюстраціями и нотами) и въ роцѣ 1887 мѣсячными книжочками. Цѣна рбчника (12 книжочокъ) 1 зр.; кожда же поодинока книжочка коштуе **10 кр.** Сего року „Библіотека для молодежи“ буде редагована такъ, що зможе служити и для ученико́въ середныхъ шко́лъ и для письменныхъ селянъ та мѣщанъ.

Адреса: До „Рускои Бесѣды“ въ Чернбвцяхъ, ул. Лилійна, ч. 29.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНО́ВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и станція желѣзницѣ тамже.

Получивши на власно́сть по старбй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ **„Лiярню дзвоно́въ“** въ Калуши, бтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о то́мъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны,** выконую скоро замовленя и пріймаю старй або ушкоджень дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. пряходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшбй спбльнбй а теперь моёй власнбй **лiярни дзвоно́въ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревало́сть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвоно́въ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1814 3—25 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае изъ своихъ складо́въ и посередничень:

Пасѣнье огородове, польне и цвѣточне; зерно всяке свѣже и пробоване дотычно силы ко́льченя.

Останки зъ минувшого року, — якихъ дуже мало, бо насѣня держиться то́лько, ко́лько може розходитися, — не пускаеся въ торговлю, але усуваеся яко бракъ, або даеся желаючимъ безплатно.

Свѣтло церковне, поручаемо всѣмъ Ч. Братствамъ церковнымъ до замовлюваня черезъ насъ впростъ зъ фабрики. Есть то найдешевшій спосо́бъ закупна, бо зачисляемо въ тако́мъ злучаю по 90 кр. за I-а, по 82 кр. за II-а бдъ кил. (скринка безплатна) кромѣ фрахту, котрый побиратель на своёй стаціи желѣзничбй оплатить, а то около 4 зр. бдъ 100 кил.

Въ той спосо́бъ приймаеся замовленя на найменше 30 кил.; може въ то́мъ бути рбзне свѣтло; просимо лише при замовленяхъ податя выразно, якои величины мае бути, а наколи оно мале чи до рукъ, чи до паукбвъ, або на прилѣпки, т. е. чи коротше а грубше, чи тонше а довше —

На свѣтло зъ фабрики замовлене, треба чекати до 14 днёвъ Въ складахъ нашихъ: у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыи можна кождои хвилѣ одержати всякого рода свѣтло, въ кождбй скблькости, но зглядно дорожше.

Вина угорскй. Вбйшовши въ бдношеня зъ продуцентами, можемо П. Т. Родимцямъ посередничити въ замовленяхъ винъ бочками.

Есть то найдешевшій спосо́бъ закупна, бо бдпадае подвбйный транспортъ и значна акциза, наколи вино оминае наши склады.

Можемо доставити бочку (около 135 литеръ) вина Гедлляйского по 35, 45, 48, 55, 65, 85, 100, 105, 130, до 340 зр.; кромѣ того прийде П. Т. купуючому уплатити ще фрахтъ около 4 зр. бдъ бочки. — На складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи и Коломыи утримуемо всякого рода вина по зглядно высшихъ цѣнахъ.

Мѣдъ для пчблъ здоровый и чистый высылаемо въ бляшанкахъ 4 до 5 кильовыхъ, зачисляючи по 50 кр. за кил., и 40 кр. за пушку и опакованье.

Чай каравaнный, спровадженый сухою дорогою черезъ Кяхту, Иркутскъ, Москву, розваженый пбдъ надзоромъ дирекціи въ пломбованй пачки ¼ ф. по 70, 80, 90, 100, 125 кр, осмушки за половину наведеной цѣны.

Кава Цейльонъ. Завязавши бдношеня купецкй впростъ зъ домами индійскими, есьмо въ положеню служити Вп. Гостямъ нашимъ навѣть при нынѣшнбй дорожни **правдивою Цейлонъ кавою,** такою якъ она чисто зъ плянтацій приходить, спроваджуючи ею кораблемъ впростъ зъ Кольомбо на островѣ Цейлонъ.

Поручаючися и зъ прочими дрбнѣйшими артикулами П. Т. Публицѣ, готовй есьмо приложити всякихъ старань, щобы вдоволити П. Т. Купуючихъ такъ подрбно, якъ и при посылкахъ почтовыхъ и зелѣзничихъ, остаемося

зъ глубокимъ поважаньемъ

Дирекція Народнои Торговлѣ у Львовѣ.

1·42 1—0

Закладаюся

за всяку цѣну, що жадонъ зъ моихъ конкурентбвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ въ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мбй богатый складъ такожь 1656 Всч. Духовеньству. 66—2

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуютъся точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрббно.

Львбвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнй письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юлiянъ Семигинбвскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бо́льше якъ 200 рбзнородными взбрцями та прикладами. Стороно́въ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а. в.

Хто купуе у н. В. Левицкого въ Залбщяхъ, платить за I прим. тбльки 3 зр. 30 кр. — Для предплатникбвъ „Дѣла“ и „Батькбвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр.

Проспекты обширнй высылае на жаданье п. В. Левицкій въ Залбщяхъ. Въ выняткових злучаяхъ даеся 1 примѣрникъ (не по зниженбй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (9—10)

Найдешевше выдавництво

„Библіотеки музикальной“

выходить уже бдъ року у Львовѣ. Доси появилося десять выпускбвъ, обнимаючихъ такій музикальный матеріялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина 20 кр.
3. „Молитва“, имнъ М. Лисенка 15 кр.
4. „Зъ Окрушко́въ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ съ фортепяномъ П. Нѣщиньского 25 кр.
6. „Не чужого мы бажаемъ“, дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Вахнянина 10 кр.
9. „Двѣ вязанки на цитру“ М. Кумановского 20 кр.
10. „У Петрбвку“ и „Якъ-бымъ знала“ квартеты муж. Ис. Воробкевича 25 кр.

Дальшій выпуски друкуються уже въ Липску у Редера и обнимати будуть що-найкрасшй творы нашихъ композиторбвъ. Громадна пбдмога всеи рускои Родины зможе користно вилынути на розцвѣтъ першого въ то́мъ родѣ рускаго выдавництва. Адресъ: Львбвъ, ул. Скарбка. ч. 2.

ВОЙСКОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ НАУКОВЕ

у ЛЬВОВѢ

бдкрываеъ зъ днемъ 1 л. марта с. р. **вечѣрный курсъ приготовительный до испытбвъ на официрбвъ:**

1. загального ополченя,
2. резервы и краевои обороны.

Зголошеня приймае до 27-го лютого властитель и управитель заведеня, емер. ц. к. капитинъ

Іосифъ Ваничекъ,

Львбвъ, ул. Академична ч. 10, I поверхъ.

Устныхъ информацій удѣляеся бдъ 4 до 6 годины по полудни.

Дальше буде бдкрытый дня 1 мая с. р. курсъ приготовительный до испыту на однорочныхъ добровольцѣвъ. Близшй поясненя пбзнѣйше.

Програма безплатно и почтою. 1838 4—5

Вже выйшовъ зъ друку:

Малоруско-нѣмецкій Словарь

Евгенія Желеховского

въ двохъ томахъ, стор. VIII + 1117 и коштуе цѣлый **16 зр. а. в.**

Набути можна у панѣ А. Желехбвскои въ Станиславовѣ, улица Собѣского ч. 34.

Дѣло незмѣрно важне яко першій богатый збо́рникъ слбвъ и зворотбвъ живои рускои мовы, при чиканю творбвъ нашихъ писателѣвъ конечно потрѣбне. (2—?)

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пбдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 17. Львôвъ, Четверъ 12 (24 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека пайзнам. повѣстей" выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надослане" по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла". *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло"

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки":		*зъ дод. „Библіотеки":*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ер.
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямаціи неопечатаній вôльній ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Представитель Чехôвъ а Русины.

Два начальники судôвъ повѣтовыхъ стояли тыждень тому назадъ передъ судомъ, обжалований о рѣчи, котрымъ трудно-бы вѣру дати, наколи-бъ ихъ въ цѣлости не потвердили заприсяжений свѣдки. Предметомъ обжалованя були: перекупства и дефравдацiи, а допустились сихъ чинôвъ карыдостойныхъ не тôлько люде просвѣчений, але мужѣ, стоячи въ повѣтѣ на сторожи моральности и найвысшій представителѣ справедливости.

Наколи-бъ два тѣ факты въ галицкôй лѣтописи скандалôвъ стояли ôдъокромлено, зъ нихъ самыхъ не можна-бъ ще широко заключати. Въ великôй отарѣ найдеся и кôлька паршивыхъ овець. Але-жь въ часѣ сензаційныхъ ихъ розправъ противъ сихъ двохъ слугъ Темиды зъ устъ Львовянъ и въ загалѣ людей, бôльше свѣдомыхъ дѣлъ на провинціи, не сходили слова, що о подôбній провины можна-бы ще въ богато мѣсцевостяхъ застукати и то не лишень въ бранжи судейскôй. При тôмъ указувано навѣть на деякій личности, хотя для трудности переведеня доказу правды, о всѣмъ шептано собѣ лише на ухо.

Додаймо до того, що послѣдными роками дефравдацiи и мальверзацiи въ банкахъ, касахъ позичковыхъ, почтовыхъ, повѣтовыхъ, громадскихъ, въ депозитахъ судовыхъ були дуже на порядку дневнôмъ; що Рада повѣтова въ Ряшевѣ въ минувшôмъ роцѣ въ своѣмъ лише повѣтѣ ôдкрыла щасливо бôльшій або меншій дефравдацiи въ 12 громадахъ; що Выдѣлъ краєвый въ богато мѣсцевостяхъ прийшовъ на слѣдъ карыдостойныхъ чинôвъ; що о. Лопатыньскому яко заступникови маршалка въ Жидачѣвщинѣ въ короткôмъ часѣ повелось прийти на слѣдъ богато надъужить въ орудованю майномъ громадскимъ; додаймо до того, що пос. о. Сѣчиньскій не безъ пôдставы мôгъ въ Соймѣ галицкôмъ говорити о правдивôй пошести деморилизаційнôй въ нашôмъ краю; що всякій выборы ôдбуваються въ насъ лише при перекупствѣ, що Станиславôвскій судъ, примѣромъ сказавши, обжалуе теперь 28 выборцѣвъ о перекупство; що перекупства такій пробуються звычайно при асентерунковыхъ комисіяхъ; що навѣть прокураторы державній не суть вôльній ôдъ такихъ замѣтôвъ; ба, що навѣть учителѣ мають за собою лѣтопись скандаличну — то дѣйстно, не згадуючи вже спеціяльно о рôзнородныхъ всякому звѣстныхъ фактахъ — образъ моральности галицкои суспôльности не выйде дуже користный.

Львôвскій кореспондентъ „N. Reform-ы", згадуючи про судіевъ передъ судомъ, думае, що вина за все спочивае на бувшôмъ президентѣ суду краєвого, бар. Шенку. Єго управа судами галицкими мала бути дуже нещаслива и ôнъ то головно покрывавъ всякій драстичній факты тымъ, що дневникарству краєвому посредствомъ конфискаты зборонювавъ згадувати о подôбныхъ надъужитяхъ. Одиницямъ трудно выступати противъ того, тымъ труднѣйше, що власть судіевъ повѣтовыхъ есть широка. Щобъ станути до борбы зъ нечестнымъ судією, на се треба ôдваги, вытревалости, а навѣть посвященя. Выступаючій наставляеся на богато секатуръ, прикростей а навѣть небезпеченьствъ. Длятого дневникарству не належало-бъ замыкати устъ въ такихъ справахъ.

Мы однакожь есмо ще иншои думки въ тôй многоважнôй справѣ, а жерело зла добачаемо головно въ тôмъ, що въ краю нашôмъ находиться богато деморилизуючого елементу. Хто живъ въ повѣтовôмъ мѣстѣ, той мавъ добру нагоду придивитись, ôдъ кого дуже часто зависить рѣшенье найжизненнѣйшихъ справъ поодинокихъ одиниць въ судахъ нашихъ. Дуже часто не обходиться тамъ-же безъ звѣстныхъ факторôвъ, чи то въ родѣ покутныхъ писарѣвъ чи людей, що зъ сего вытворили собѣ формальне ремесло. Отъ и въ послѣднôмъ процесѣ являються жиды головными агентами и посередниками. Такъ бувае майже повсюды, а сила ихъ есть такъ значною, що лишень дуже правому чоловѣкови можна устоятись противъ тыхъ адскихъ навѣтôвъ. Елементъ сей видкій всюды, де лише ходить о яку нечисту справу. Ôнъ являеся при всякихъ выборахъ, при асентерункахъ, при процесахъ, а навѣть и при авансахъ. Формальною сѣтею стараеся сей елементъ обгорнути всѣхъ и вся. И по нашôй думцѣ, наколи вже задачею не тôлько дневникарства, але всеи суспôльности мае бути уморальненье загалу, то обовязкомъ нашимъ повинно бути звернути головно увагу на сей деморилизуючій елементъ.

А мимо того бачимо, що якъ-разъ „hierarchia społeczna" зъ елементомъ симъ стоить въ найбôльшôй дружбѣ и уживае его деморилизаційнои силы при кождôй нагодѣ. Не тôлько панъ безъ фактора немыслимый, але немыслимый безъ факторôвъ тыхъ нѣ центральный выборчій комитетъ нѣ obywatelsk-ій по мѣстахъ. Не диво потому, що сей елементъ набирае смѣлости и втискаеся всюды, лѣзе навѣть на важки Темиды.

А дальшою причиною невôдрадныхъ такихъ зъявищъ въ свѣтѣ судейскôмъ буде безперечно и сумне матеріяльне положенье кандидатôвъ судейскихъ. Кождый зъ нихъ черезъ весь часъ практикантуры и авскультантуры есть зъ горы засужденый на то, щобъ попасти въ дуже значній довги, а тымъ самымъ зробити себе вазалемъ лихваря майже на цѣле житье. Кандидатъ судейскій безъ довгôвъ лихварскихъ есть рôвно-жь немыслимый, а консеквенціи того прикрого положеня суть дуже простій. Се муха, що разъ попавшись въ руки павука, лишь мотаеся въ его сѣти.

Наколи про-то въ загалѣ хочемо пôдбати о то, щобъ побôчь моральнои суспôльности, такою-жь моральностію ôдзначались функціонеры нашихъ автономичныхъ и державныхъ чинôвъ, то передъ всѣмъ належить ихъ захоронити передъ деморилизуючимъ вплывомъ згаданого елементу, а що-до урядникôвъ судейскихъ, то дѣйстно належалось-бы добре призадуматись надъ поправою долѣ нашихъ практикантôвъ и авскультантôвъ судовыхъ. Мають онн бути независимыми суддіями, то треба о ихъ независимôсть матеріяльну ôдбати ôдъ часу, коли до сего чину ино-що вступають. Инакше буде борба de lana caprina.

Рада державна.

9. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 18 л. лютого 1887.

Послы Барайтеръ и Форегеръ зложили письменно свои мандаты. — Министеръ скарбу предложивъ проектъ закона о тымчасовôмъ вымѣрѣ домово-чиншового податку въ деякихъ передмѣстяхъ Праги. — Президентъ министрôвъ, гр. Таффе, завѣдомивъ палату о скликаню надзвычайнои сесіи спôльныхъ делегацій на день 1 марта с. р. — Опôсля забравъ зновъ голосъ гр. Таффе и ôдповѣвъ на интерпеляцію посла Бось-Вальдека въ справѣ граничныхъ стовпôвъ на зелѣзници въ Айзенштайнъ (въ Чехахъ) и пояснивъ причины, за для котрыхъ не можна зняти зъ тыхъ стовпôвъ краєвыхъ ческихъ гербôвъ. — Министеръ Дунаєвскій ôдповѣдавъ на интерпеляціи пос. Линбахера въ справѣ оподаткованя альпейскихъ хатъ въ Зальцбургу и д-ра Поляка, котрый хотѣвъ дôзнатись, якъ далеко вже дôйшли працѣ надъ проектомъ нового закона о оподатковаю цукру. — Пос. Леонъ предложивъ опôсля проектъ закона о биржевôмъ податку, котрый придѣлено биржевôй комисіи.

Опôсля слѣдувало справозданье комисіи о посольскôй ненарушимости що до выданя дальматиньского посла Супука, обжалованого о злочиньство публичного насильства карному судови въ Задарѣ. Гадки въ комисіи були подѣлений. Бôльшôсть заявилася за выданьемъ, меншôсть противъ выданю, а зъ сего вывязалась горяча суперечка мѣжь справоздателемъ бôльшости п. Веберомъ а речникомъ меншости п. Греномъ. П. Гренъ закинувъ справоздателеви бôльшости тенденційнôсть и неправдиве представленье фактôвъ. Ôнъ пôднѣсъ дальше, що фактъ, о котрый обжалуютъ Супука, не мѣстить въ собѣ знаменъ дотычного злочиньства, а кромѣ сего поступивъ собѣ тутъ такъ судъ якъ и бôльшôсть комисіи тенденційно. Въ горячôй оборонѣ Супука закидувавъ Гренъ пос. Веберови, що не знае постановъ карного закона и що недокладно познакомився зъ змѣстомъ актôвъ справы Супука. Ôдповѣдаючи на замѣты п. Грена пôднѣсъ пос. Веберъ, що тенденційна оборона Супука притемнила власне у речника меншости докладне пониманье закона, а именно закона громадского, обмежаючого кругъ дѣяльности п. Супука яко начальника громады, котрый то кругъ переступивъ Супукъ надъуживаючи своеи власти въ закидуваной ему справѣ, такъ само запôзнае речникъ меншости становище комисіи и придае ѣй прямо вже атрибуціи карного трибуналу, жадаючи ôдъ неи, щобы такъ якъ трибуналъ справу до самого грунту прослѣдила и рѣшила о винѣ або невинности пôдсудимого. Справоздатель застерѣгаеся рѣшучо противъ замѣту тенденційности и пôддержуе внесенье бôльшости. При голосованю рѣшено 112 голосами противъ 94 выдати посла Супука карному судови въ Задарѣ. — Опôсля наступила дальша дебата надъ закономъ о обезпецѣ недужихъ робôтникôвъ. — Пос. Праде промовлявъ противъ §. 3 и сказавъ, що змѣсть сего параграфу доказуе вже, що бôльшôсть парляментарна лишь тогды домагаеся реформы соціяльнои, коли ремѣсники и промысловцѣ мають за ню платити; коли-же она мае выдавати грошѣ зъ своеи кишенѣ, то тогды ховаеся. Бôльша часть робôтникôвъ не мае отже користати зъ сего закона. Правда, що пôдъ сей законъ не можна пôдтягнути такожь и робôтникôвъ рôльныхъ и лѣсовыхъ, але для того меншôсть парляментарна предкладала окремый и новый законъ для тыхъ робôтникôвъ. Одинъ зъ галицкихъ послôвъ сказавъ при генеральній дебатѣ, що розширяючи сей законъ такожь и на робôтникôвъ рôльныхъ и лѣсовыхъ можна-бы въ тыхъ кругахъ робôтницкихъ довести до замѣшаня. Бесѣдникъ ôдпирае отже сей закидъ, а що до переданя справы убезпеченя робôтникôвъ господарскихъ соймамъ краєвымъ, каже: Будьте переконанй, що соціяльно-демократичный рухъ и анархистична пропаганда дѣла не мають жадного респекту передъ исторично-политичною индивидуальностію поодинокихъ краєвъ и перейдуть надъ ними до порядку дневного. — Пос. Хамецъ заявивъ, що годиться зъ внесеньемъ меншости, але ôдпирае слова попереднього бесѣдника, котрый сказавъ, що опозиція противъ пôдтягеня робôтникôвъ господарскихъ пôдъ сей законъ опираеся на интересѣ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей; опозиція та походить лишь зъ интересу для самыхъ робôтникôвъ, котрй будуть мусѣли опôсля платити двѣ третй премій на убезпеченье, пôдчасъ коли той, що даѣ роботу, буде плативъ лишь одну трету. По бесѣдѣ пос. Хамца закрыто засѣданье.

Дописи „Дѣла".

Калушь дня 17 л. лютого.

Дня 13 с. м. ôдбувся въ Калуши бенкетъ въ честь п. Свитальского, ц. к. старосты, котрый ôдходить до Дрогобыча, и п. Розвадовского, ц. к. комисаря перенесеного до Львова. О бенкетѣ тôмъ мы бы не споминали нѣчого, бо насъ ôнъ зовсѣмъ не обходить, якъ бы не то, що порозсылано запрошеня до духовеньства и селянъ зъ завôзваньемъ до участи въ тôмъ бенкетѣ зъ примѣткою до декотрыхъ, щобы зложили 2·50 зр. на кошты того-жь. Не дивуємося д-рови Вурштови, бо тому свѣжому панови не суть ще звѣстній обставины въ калускôмъ повѣтѣ, але все таки мôгъ ôнъ лѣпше поинформуватися, чи п. Свѣтальскій въ загалѣ заслуживъ собѣ черезъ сѣмъ лѣтъ свого урядованя на то, щобы ему такій овацiи робити. Длятого стрѣтила его заслужена кара, бо анѣ одинъ священникъ не явився, щобы его попращати. Вправдѣ було чотырохъ селянъ а именно: Янъ Небыловець зъ Новицѣ, Андрейчукъ зъ Небылова, звѣстный агитаторъ выборчій, Василь Миговичъ, начальникъ громады зъ Небылова и Ясѣньскій зъ Бережницѣ, але то звѣстній люде зъ того, що скоро де занюхають ковбасу и цигара то и на конецъ свѣта побѣжать. Длятого не уважаемо ихъ зовсѣмъ ва репрезентантôвъ селянъ и протестуємо противъ ихъ поведеню, будьто-бы они були уповажнений выступати тамъ въ имени селянъ. Не уважаемо такожь и п. Громадку представителемъ мѣста, котрый вырвався зъ бесѣдою и говоривъ таке, що нема и о чѣмъ споминати; ôнъ не бувъ зовсѣмъ уповажненый промовляти въ имени мѣста. Навѣть загалъ Полякôвъ ôдтягнувся ôдъ тои овацiи зъ выимкою п. Коморницкого, маршалка повѣтового, котрый лишь для куртоазiи приѣхавъ, и п. Скварчиньскои зъ Верхнои. Урядники, котрй були явилися по части лишь зъ титулу службового а по бôльшой части для п. Розвадовского, котрый своимъ поведеньемъ дѣйстно заслуживъ собѣ на то и лишае жаль по собѣ въ цѣлôмъ повѣтѣ. Длятого не можемо дарувати п. аранжерамъ, що злучили той вечеръ пращальный разомъ, бо въ честь п. Розвадовского кождый бувъ-бы взявъ участь, и о тôмъ знали панове аранжеры добре, що для самого п. Свѣтальского не було шансъ, але разомъ могло якось удатися. Инша рѣчь зъ п. Шлезингеромъ; той повиненъ бувъ добре обчислитись, поки взявся за дѣло — бо пытаемось того пана, що доброго зробивъ п. Свѣтальскій для мѣста? Чимъ заслужився для повѣту? Чи може жидôвскою Радою громадскою въ Калуши, котра выбрана за его урядованя на три роки, ницила мѣсто

Подружье спѣвакôвъ.

Альфонса Доде.

Якъ же-бъ они не мали полюбитися? Гарній и славній обое, спѣвали въ тыхъ самыхъ штукахъ, жили що вечера черезъ цѣлыхъ пять актôвъ тымъ самымъ штучнымъ и пристрастнымъ житьемъ. Зъ огнемъ не можна гратися безкарно. Не говориться двацять разъ на мѣсяць: „Люблю тебе!" середъ стонôвъ флета, дрожачихъ нотъ скрипки, щобъ не упоитися вкôнци зворушеньемъ власного голосу. Пристрасть плыла до нихъ на филяхъ гармоніи, промовляла музикою ритму, свѣтлостію костюмôвъ и декорацій. Завитала до нихъ черезъ ôкно, котре Ельза и Льогенгрінъ ôдчиняють широко середъ дрожачои звуками ночи: — *„Ходи! чи чуешь, ти пахощь поля ..."* Вслизнулася зъ-помѣжь бѣлыхъ колюмнъ балькона Капулетôвъ, де Ромео и Юлія не хочуть бачити зарева зôрницѣ. — *„Ні! то не день ще, й не співъ жайворонка .."* Схопила Фавста и Гретхенъ въ тôмъ лучи мѣсяця, що пересуваеся зъ простои деревлянои лавочки до ôкна кôмнатки оповитои въ блющъ и рожѣ. — *„Позволь мені въ личка твои поглядѣти!"*

Въ мигъ цѣлый Парижъ знавъ про ихъ любовь. Сталася она притчою дня. Збѣгалися зô всѣхъ сторôнъ, щобъ чудуватися тымъ двомъ краснымъ зорямъ, що зъ-вôльна къ собѣ тяготѣли на музикальнôмъ небѣ оперы. Наконецъ одного вечера, въ хвили якъ по ентузіястичныхъ выкликуваняхъ куртина запала помѣжь салею, гремячою ôдъ оплескôвъ, и сценою, усѣяною цвѣтами, де бѣла шата Юліи сунулась по обсыпаныхъ листкахъ камелій, обоедались пôрвати непобѣдимому одушевленю, немовь-бы любовь ихъ, въ дечôмъ штучна, ждала тôлько зворушеня великого тріюмфу, щобы проявитись. Ихъ руки сплелись, а поспôльну присягу ихъ освятили далекій и неумовкаючій оплески салѣ. Зорѣ получилися.

По вѣнчаню якійсь часъ не видко ихъ було на сценѣ. Потôмъ, якъ ôдпустка скôнчилася, показалися разомъ въ тôй самôй штуцѣ. Той выступъ ихъ принѣсъ змѣну. Доси зъ пары артистôвъ чоловѣкъ перше займавъ мѣсце. Старшій, лучше ознакомленый зъ публикою, котрои слабощѣ и уподобы не уходили его ока, умѣвъ собѣ пôдбити своимъ голосомъ и партеръ и льожѣ. Жѣнка-жь при нѣмъ здавалася тôлько чудно обдарованою ученицею, зôрницею будучого генія; ôнъ надто молодый голосъ бувъ декуда острый, якъ тй ôнъ трохи худощавй рамена. А коли теперь показалася въ одноѣ зъ давныхъ роль и чудній рôвній тоны полилися зъ ôи груди чистй и богатй, якъ вода зъ жерела, всѣ симпатіи счудованои и очарованои салѣ спочили на молодôй жѣнцѣ. Бувъ се для неи одинъ зъ тыхъ днѣвъ щасливыхъ, коли воздухъ докола насъ стаесь прозорнѣйшимъ, лекшимъ, щобъ лучше добѣгали насъ всѣ лучѣ, всѣ звуки успѣху. По-при нѣй публика забула майже о оплескахъ для мужа, а що кожда ясность лишае звычайно глубоку темноту довкола себе, то спѣвакъ знайшовся наразъ въ роли фигуранта, усуненого въ найтемнѣйшу закутину сцены.

А прецѣнь тую страсть, що такъ скрѣпила гру артистки, що збогатила ôи голосъ новымъ блескомъ чутя, — ôнъ въ нію вôтхнувъ. Ôнъ тôлько, ôнъ самъ збудивъ тй огнѣ, що палають въ ôи глубокихъ зѣницяхъ, — ôнъ повиненъ-бы бути гордымъ. Такъ нѣ! — самолюбіе актора перемогло. Пôдъ конецъ представленя закликавъ ôнъ проводира плескунôвъ и засыпавъ его тяжкими докорами: ухибили ему при входѣ и ôдходѣ, не выкликали въ третôмъ актѣ... пожалуеся директорови... Та дарма! — и плескуны не могли нѣчого порадити. Ласка публики, здобута уже разъ жѣнкою, лишилася при нѣй рѣшучо. Припадали ѣй ролѣ, щасливо пôдходячій ôи талантови, ôи красѣ, и она выступала въ нихъ зъ спокоемъ женщины свѣтовои, що входить на баль въ строю, про котрый знае, що ôнъ ѣй до лиця и жде овацій.

Кождый новый ôи тріюмфъ збôльшавъ дразливôсть ôи чоловѣка. Крадежію здавалась ему тая популярнôсть, що безповоротно переходила зъ него на жѣнку. Довго старався ôнъ крытися зъ своимъ болемъ передъ всѣми, а особливо передъ самою жѣнкою. Але одного вечера, коли она входила на ступенѣ своеи льожѣ, несучи въ обохъ рукахъ тяжку ôдъ букетôвъ сукню, и цѣла, перенята своимъ тріюмфомъ, голосомъ, придавленымъ ще ôдъ зворушеня обôзвалася до него: „Гарну мы мали сегодня ролю!", — ôнъ кинувъ ѣй въ ôдповѣдь таке ироничне, таке гôрке: „Справдѣ!", що она прозрѣла. Ôи чоловѣкъ бувъ заздрôсный! Не заздростію любовника, що бажае, щобъ его жѣнка була гарна тôлько для него, але жестокою, студеною, невмолимою заздростію артиста. Часомъ, якъ она задержувалась при кôнци якои аріи, а зô всѣхъ простягненыхъ долонь сыпались оплески, чоловѣкъ ôи прибиравъ выглядъ байдужный, розсѣяный, а его знуджене лице мовь бы говорило: „Якъ скôнчите плескати, почну спѣвати." Охъ, тй оплески! — якими солодкими звуками розливаються они по сали, кулисахъ, коридорахъ! Той, що разъ ихъ выкликавъ, не годенъ вже потому безъ нихъ обôйтися. Великій артисты не умирають анѣ зъ хоробы, анѣ зъ старости, — они перестають жити ôдъ хвилѣ, якъ для нихъ умовкли оплески... Нашого спѣвака байдужнôсть публики довела до правдивои роспуки. Марнѣвъ, стававъ лихимъ, сварливымъ. Надармо старався розрадити себе, глянути смѣло въ очи своѣй неулѣчимôй слабости, надармо передъ выступомъ на сцену повтарявъ собѣ: — „Тажь се моя жѣнка... и я люблю ôи!..."

Але се правдиве чутье скоренько губилося. Ôнъ любивъ ще жѣнку; але ненавидѣвъ спѣвачку. Она добачила се добре и стерегла тои нещасливои его маніи, якъ стережесь хорого. Зъ-разу хотѣла вменшити свои успѣхи, тожь щадила себе, не добувала цѣлого голосу, не уживала всѣхъ засобôвъ свого таланту, — але постановы ôи, такъ само якъ постановы ôи мужа, щезали передъ огнями рампы. Ôи талантъ, незалежный майже ôдъ неи, перемагавъ ôи волю. Тогдѣ почала она помагати собѣ покорою: просила мужа о пораду, пытала его, якъ ему выдався ôи спѣвъ? чи добре зрозумѣла?... Очевидно, ôнъ нѣколи не бувъ вдоволеный. Тономъ фалшивои колежаньскои добродушности, якои акторы звыкли уживати мѣжь собою, мовлявъ ѣй въ хвиляхъ найбôльшихъ тріюмфôвъ: — „Уважай на себе моя мила... якось не йде тобѣ... поступôвъ не видко..." То зновъ хотѣвъ стримати ôи ôдъ выступу: „Будь осторожна... гайнуешь силы... не щадишь себе... Знаешь що?, — ты повинна просити о ôдпустку..." Выгадувавъ найнеправдивѣйшій причины: то що она при нежитѣ, то не при голосѣ... То зновъ мовь той акторъ вандруючои трупы впадавъ на жѣнку зъ докоромъ: — „Ты за хутко выхопилася зъ закôнченьемъ дуету... забила мôй ефектъ... очевидячки завзялася на мене..." А не добачавъ бѣдолаха того, що се ôнъ ôи гру стѣсняе, приспѣшае реплики, щобы не допустити оплескôвъ жѣнцѣ и въ своѣмъ горячковôмъ бажаню, назадъ привернути собѣ ласку публики, ôнъ самъ присвоюе собѣ передъ сцены, а жѣнку примушуе спѣвати на другôмъ плянѣ. Она-жь не жалувалась, — занадто его любила; впрочѣмъ тріюмфъ робить чоловѣка поблажливымъ. Она пробовала, на скôлько лишь можна скрытися въ тѣни, але успѣхи примушували ôи вертатись на свѣтло повне хвалы.

Той особливый проявъ заздрости не уйшовъ уваги театру и товаришѣ-артисты неразъ убавилися на коштъ нашого спѣвака. Засыпували его похвалами за-для таланту жѣнки. Клали ему передъ очи рецензiи дневникôвъ, де при кôнци чотырохъ высокихъ стовпцѣвъ, посвяченыхъ зори сцены, критикъ удѣливъ лише кôлька стрôчокъ для згаслои майже популярности ôи чоловѣка. Одного дня, прочитавши одну таку статью, ôнъ впавъ мовь скаженый до льожѣ спѣвачки и блѣдый ôдъ гнѣву, вказуючи на розложеный дневникъ, сказавъ до неи: „Той чоловѣкъ, що се писавъ, бувъ хиба коханкомъ панѣ!"... Зôйшовъ уже ажь до такихъ наругъ.

Нещаслива жѣнка! Ôи всѣ такъ величали, ѣй такъ завидували, ôи имя умѣщене на першôмъ мѣсци розносили афишы по всѣхъ закутинахъ Парижа, ôи именемъ пышалися выставы склепôвъ, щобы пôддобритися публицѣ, — а она мѣжь тымъ

черезъ сѣмь лѣтъ? Чи тыми порядками, якѝ були въ мѣстѣ: що другій дѝмъ — складъ зъ нафтою, що третій — складъ зъ деревомъ, а торговля зъ сѣномъ по складахъ въ осередку мѣста цвила якъ найлѣпше; що коли постигло нещастье мѣсто Калушъ въ вересни м. р., то черезъ тіи склады не було и бесѣды о ратунку, а тымъ бѝльше що и каплѣ воды бракло, а знаряды до гашеня, що були, то поиисовань? Чи може за наданье комисаря правительственного до веденя дѣлъ громадскихъ, треба дякувати п. Свѣтальскому? Своєю дорогою, що не було иншого выходу якъ розвязати Раду, але пытаємось п. Свѣтальского, чи не можна було перевести новѝ выборы ще передъ трема роками и не допустити, щобы нищено безпощадно майно нашихъ батькѝвъ? Кѝлько-жь разѝвъ були мы у него просити о переведенье выборѝвъ, а одного разу навѣть пѝдъ проводомъ п. Шлезингера! Нынѣ той панъ хиба для якихсь особистыхъ интересѝвъ стараєсь ованію робити. Чиста иронія! Чи може п. Свѣтальскій заслужився на поли шкѝльництва яко предсѣдатель Рады шкѝльнои окружнои? И тутъ нѣ; бо коли члены Рады окружнои хотѣли надати яку посаду учителя або учительки, а то не було по его мысли, то хочь ухвала могла запасти одноголосно, то п. Свѣтальскій казавъ: „Коли такъ будете голосувати, то я „systuję uchwałę“. Такъ сталося н. пр. зъ п-ю С. Яворовскою. Може п. Свѣтальскій заслужився на поли религійнѝмъ? Въ недѣлѣ и свята склепы були поотвираній, торги ѝбувалися въ якъ найлѣпше а п. старосту за сѣмь лѣтъ не бачили мы анѣ разу въ церкви. Чи може за то робити ованію п. Свѣтальскому, що теперѣшный начальникъ громады Пѝдмихайля, Михайло Климъ, здефравдувавъ въ рокахъ 1883 и 1884 до 800 зр. грошей податковыхъ, а коли 1885 р. припертый екзекуторомъ до стѣни звернувъ 300 зр., а 500 зр. пропадає то годѣ було допроситися о то, щобы хто въ тую справу вдався, хочь ѝдъ поодинокихъ контрибуентѝвъ стягаєся, навѣть коли бы прийшлось и на смерть убити селянина, якъ то сталося въ Студѣнцѣ? Чи може за писаря Андрейчука, котрый газдує якъ баша турецкій по горахъ, и дарма ему що зробити, бо онъ у п. Свѣтальского єсть dobrze widziany? Чи може за обходженьеся зъ священиками мали они ему теперь почесть ѝддавати? Може за то, що дававъ н. пр. запомоги лишь своимъ протегованцямъ а священикамъ дѣйстно въ потребѣ ѝдмавлявъ, якъ н. пр. о. Глодзѣньскому зъ Бережницѣ? За то дѝставъ запомогу о. Турчиньскій зъ Ясеня, чоловѣкъ маючій, а дѝставъ за то, що давъ голосъ на пос. о. Сѣнгалевича. — О. Шкурганъ зъ Краснаго мусѣвъ подавати ажь до Рады державнои о запомогу, котру ему п. Свѣтальскій черезъ три роки ѝдмовлявъ. Ажь туда треба було удаватися, щобы справедливости добитись. О тѝмъ всѣмъ знавъ дуже добре п. Шлезингеръ и дивуємось, що беручись за дѣло бенкету навѣть не покраснѣвся. То одно насъ тѣшить, що духовенство идучи за порывомъ чувства безъ найменшои змовы солидарно усунулось. Ото мають Вп. читателѣ хочь малый образець поступованя п. Свѣтальского, але вѣрный, бо о всѣхъ кривдахъ Русинѝвъ и не споминаю; они ажь надто звѣстній цѣлому свѣтови, хочь-бы н. пр. такій, якъ перешкоды въ вечеркахъ, розвязанье читальнѣ въ Калуши и т. д. Вп. читателѣ самѝ осудять, чи заслуживъ собѣ п. Свѣтальскій хочь-бы на найменшу вдячнѝсть загалу. Намъ теперь остаєсь звернутись до п. Дроздовского, теперѣшного ц. к. старосты, котрый єсть звѣстный яко чоловѣкъ працѣ, най онъ обѝйме керму калуского повѣту въ свои сильній руки, а зло, котре за панованя п. Свѣтальского глубоко вкоренилось, потрафить онъ хочь зъ тяжкимъ трудомъ выкоренити. П. Свѣтальскому желаємо лишь зъ щирого серця бѝльше дбати о порядки по-

вѣреного ему повѣту и щасливои дороги до Дрогобыча. — *Б.*

Зъ Золочѣвского.

Глуха Золочѣвщина почала поволи оживлятись. Тутъ, де зъ рѣдка коли доходивъ якій лучь свѣтла; тутъ, де нарѝдъ полишеный майже судьбѣ — ту почало вже свитати, туды сонце кинуло свѝй теплый лучь. Та вже и давно пора було повстати зъ просоня — такъ годѣ! Дрѣмота насѣла, не було того, хто бы ей розгнавъ. Виправдѣ позакладувано тутъ кѝлька читалень, та що-жь!? они ледве и животѣють, бо рѣдко де подыбати людей, котрѝ бы принялись обовязкѝвъ патріотичныхъ и повели дѣло, якъ слѣдує. — Тымъ то и ясна причина, що читальнѣ заразъ въ першѝй молодости гинуть. — Сказавши тыхъ кѝлька слѝвъ — не хочемо ихъ прикладати до новонародженои читальнѣ въ Бѝбщанахъ. Противно, мы переконанѝ ажь надто, що о. Копачь зъумѣє ѝдродити своихъ селянъ, що потрафить выдвигнути ихъ зъ крайнои моральнои и матеріяльнои бѣды. Тимъ то и радѣємо дуже, и уважаємо заложенье читальнѣ въ Бѝбщанахъ тымъ лучемъ, що має розсвѣтити, що має заяснѣти на цѣлу Золочѣвщину и стати добрымъ примѣромъ для своєи окрестности. — Ѝдкрытье сеи читальнѣ ѝдбулося дуже торжественно дня 17 л. лютого с. р. Саля въ замку гр. Романа Потоцкого, котрый безкористно ѝдступивъ ей на вечеръ, пишалась гарно пристроєна зелеными вѣнцями. — Народа зѝбралось чимало. — Селяне, мѣщане, доокрестнѝ селяне, интелигенція такъ руска якъ и польска заповняла всѣ мѣсця. — Вечерокъ ѝдкрывъ о. Копачь. Въ своѣй горячѝй промовѣ перейшовъ ѝнъ цѣлу добу, якъ розвивались Русины, почавши ѝдъ 1848 р. ажь до нынѣшныхъ часѝвъ, яку постепенно они переходили судьбу въ житю суспѝльнѝмъ и политичнѝмъ, якѝ напослѣдокъ обставины придавили нашѝ нарѝдъ, що ему годѣ и годѣ пѝдвигнутись. — „Одиноке средство, говоривъ о. Копачь, лишаєсь намъ, щобы пѝднести рускій нарѝдъ, одинока дорога, по котрѝй ступаючи осягнемо плоды нашихъ задуманыхъ цѣлей, — а то читальнѣ.“ При кѝнци бесѣды завѝзвавъ ѝнъ всѣхъ присутныхъ, щобы на те клали якъ найбѝльшу вагу и радо дѣломъ и словомъ вспомагали такъ конечнѝ чинники въ исторіи розвою народу. — Присутнѝ зъ одушевленьемъ приняли ту бесѣду, а грѝмкѝ оплески були ей надгородою. По тѝмъ слѣдувала часть вокальна. Кружокъ музичный тов. „Академичне Братство“ ѝдспѣвавъ дуже удачно кѝлька творѝвъ нашихъ композиторѝвъ, при чѣмъ збиравъ заслужений оплески. — Найлѣпше подобалась и выкликала загальный ентузіязмъ композиція Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“ зъ акомпаніяментомъ фортепяну. — Хоры переплѣтали соля фортепяновѝй, мѣжь котрыми найбѝльше удачнѝ були гры панны Рожанковскои и панны І. Куманецкои зъ Золочева. Мусимо тутъ пѝднести такожь и деклямацію о. Редкевича зъ Зарудя (Псальмы Русланови), котрый ѝддеклямовавъ ихъ зъ цѣлою прецизіею. — По тѝй части забавлялися всѣ разомъ, полотнянка и фракъ, сурдутъ и кафтанъ, ажь до бѣлого дня. — Подаючи звѣстку про се ѝдкрытье читальнѣ въ Бѝбщанахъ не можемо поминути, а зглядно запытати ц. к. староство, чи знає оно на якѝй пѝдставѣ побравъ 12 зр. коштѝвъ урядникъ, що яко делегатъ ѝдъ старостваприбувъ на закладины читальнѣ? — Намъ здаєсь, що оно зовсѣмъ неправно. — *Очевидець.*

Коломыя дня 20 л. лютого.

Русь коломыйска дала знову ознаку житя. Дня 3 (15) лютого с. р. устроило руске литературно-драматичне товариство въ Коломыи въ сали касина-ресурсы драматичне представленье а заразомъ вечерокъ зъ танцями на дохѝдъ рускои Бурсы въ Коломыи. Представлено двѣ штучки, а именно „Женьскій тайны“, комедію въ І актѣ Ст. Добряньского и „Заздрѝстна жѣнка“, комедію въ ІІ актахъ зъ нѣмецкого. Признати треба безсторонно, що аматоры, котрѝ взяли участь въ представленю театральнѝмъ, вывязалися зъ своєи задачѣ дуже добре, що тымъ бѝльше заслугує на признанье, що всѣ, зъ вынѧткою одного п. К., першій разъ публично выступали. Перша штучка „Женькій тайны“ выпала троха слабше, але тому сама штука була винна, въ котрѝй мало можна було доглянутися акціи драматичнои. За те друга штука, котра ѝдзначаєся и живою акцією и ѝдповѣднымъ переведеньемъ драматичного завязаня, дала аматорамъ нагоду показати своѝй талантъ. Зъ женщинъ ѝдзначилися особливо панны Кульч. и Леп., а зъ мужчинъ пп. Пет. и Кр. Вечерокъ зъ танцями выпавъ такожь добре, а охоча забава протягнулась до год. 6 рано. До кадриля стануло 60 паръ; знаменито ѝдтанцювано нашу коломыйку. Такъ на представленю театральнѝмъ якъ и на вечерку зъ танцями була переважно мѣсцева публика и то не лишь Русины але и Поляки. Межи гостями бачили мы представителѣвъ рѝзныхъ станѝвъ, священикѝвъ, урядникѝвъ, учителѣвъ и войсковыхъ. Присутными були на вечерку Впр. о. Кобляньскій, почт. крилошанинъ и парохъ рускій, Вп. пп. Жегадловичь, полковникъ 58 полку пѣхоты, Вольфъ, директоръ гимназіи, Подляшецкій, совѣтникъ суду краєвого и др. Въ загалѣ можна сказати, що всѣ гостѣ такъ Русины якъ и не Русины були зовсѣмъ вдоволені рускою забавою. Чистого доходу має товариство зъ сеи забавы понадъ 100 зр.

Ликвидація „Науки“.

Давнѣйше вже подали мы вѣсть, що бувшій редакторъ „Науки“, п. Щербанъ, потягає давныхъ предплатникѝвъ сего письма „для забавы и науки“ въ судовѝй дорозѣ до сплаты залеглостей пренумераційныхъ. Дѣло се переводиться въ той спосѝбъ, що п. Щербанъ — здаєсь на пѝдставѣ книгъ рахунковыхъ редакціи, въ котрыхъ посѣданю дивнымъ случаємъ находиться — выступає противъ довжникѝвъ своихъ зъ процесомъ багательнымъ, судъ львѝвскій сторону обжалованую зъ далекои провинціи зазыває на терминъ до Львова, сторона правильно на терминѣ не являєся, а судъ засуджує ей in contumatiam на сплату всякихъ претенсій п. Щербана и уплату кошѝвъ прецесу. При тѝмъ може такъ выйти, що давный предплатникъ за 1, 2 або 3 зр. заплатить въ двоє або въ троє стѝлько, а впрочѣмъ мусить заплатити все, о що п. Щербанъ упоминаєся. Часомъ претенсія бувшои редакціи єсть такъ незначна, що для неи предприймати далеку дорогу до Львова або вынаходити тутъ адвоката для своєи обороны просто не выплатиться. Буває и такъ, що сторона заплатила предплату, але сего не записано въ рахунковѝй книжки редакціи. А буває и такъ, що п. Щербанъ посылавъ комусь часопись свою безъ предплаты и замовленя, а теперь упоминаєсь о грошѣ. Що на тѝмъ поведеню бувшои редакціи найбѝльше потерплять нашѝ селяне, а сотки зъ нихъ вже потерпѣли, се рѣчь певна. И варта-бы, щобъ компетентнѝ власти розслѣдили передъ всѣмъ пытанье, чи п. Щербанъ, котрый бувъ лишь Strohmann-омъ въ редакціи „Науки“, має нынѣ право якѝй-небудь залеглости стягати въ свою користь? О скѝльки бо намъ звѣстно, то властителемъ „Науки“ бувъ заєдно о. Наумовичь, а редакторами ей первѣстно п. Васкуль, Березовскій а нынѣ п. Козарищукъ у Вѣдни. По такихъ прецеденсахъ може нашимъ непорадным селянамъ дѣйстно ѝдпасти всяка охота не лише до предплачуваня газетъ, але и до ихъ читаня.

Що п. Щербанъ вже добре надоѣвъ своимъ мнимымъ довжникамъ, доказує ѝдкрытье письмо о. А. Федоровича зъ Бахова, выслане на адресу „Нов. Пролома“. Въ тѝмъ письмѣ пытає о. Федоровичь у о. Наумовича, чи ему звѣстно, що п. Щербанъ процесуе давнѣйшихъ предплатникѝвъ, однихъ справедливо, другихъ несправедливо? „Я — каже о. Ф. — покладавъ на Васъ повне довѣрье; я Васъ, а не кого другого уважавъ основателемъ „Науки“. Якѝ у Васъ були договоры зъ поодинокими редакторами, то насъ не интересувало. Якже-жь теперь пояснити собѣ, що п. Щербанъ посредствомъ якогось жида безъ пардону процесуе предплатникѝвъ безъ рѝзницѣ и то по тѝлько лѣтахъ, коли по бѝльшѝй части запропастились реценисы, а дирецкія почтъ такожь понищила потрѣбнѝ до того доказы? Предплатники не могли знати, що особа, котру Вы приняли за редактора, обчисливши на всѣ боки, ... буде ихъ процесувати. П. Щербанъ присягае на претенсіи безъ скрупулу, що ѝнъ грошей не одержавъ, хочь-бы Вы передъ судомъ показували и рецеписсы. Насъ то не обходить, хто въ редакціи ѝдбиравъ грошѣ, намъ було досыть знати, куды посылати грошѣ, т. є. въ редакцію „Науки“, а наколи „Наука“ приходила, то се було для насъ предплатникѝвъ доказомъ, що грошѣ дѝйшли. Наколи зайшли якѝ споры межи Вами а сплачуванымъ Вами редакторомъ, п. Щербаномъ, то належало Вамъ уладити ихъ межи собою, а не ѝддавати давнѣйшихъ предплатникѝвъ на поталу п. Щербана; а теперь треба було процесованыхъ взяти въ свою оборону. Ваше оголошенье въ ч. 131 „Слова“, що вынагородите насъ потерпѣвшихъ ѝдъ Щербана безплатною высылкою „Науки“ въ 1887 р., прийшло за пѝзно. Я и другій ѣздили вже передъ тымъ до Львова боронитись, але безъ успѣху. А хто верне страты тымъ бѣднымъ селянамъ, що зовсѣмъ не въ силѣ боронитись. Селянинъ або мѣщанинъ предплачуючій руску часопись робить зъ себе жертву, а по лекціи, данѝй ему Щербаномъ, навѣть не подивиться въ ту сторону и т. д.“

На се ѝдкрыте письмо ѝдповѣвъ о. Наумовичь на адресу: „Многоуважаємого Осипа Андреевича“ (редактора „Н. Пролома) довгимъ письмомъ, въ котрѝмъ каже: Я виноватъ! Принявшись за публичне дѣло, я повиненъ бувъ беречи интересы публики, звязанои зѝ мною взаимнымъ довѣрьемъ. Але у мене нема нѣ финансовыхъ нѣ юридичныхъ здѝбностей(?). Я чоловѣкъ „впечатлителенъ, легко увлекающійся и уменъ заднымъ умомъ. Эти качества столь вредныя мнѣ самому представляются гораздо болѣе вредными тамъ, гдѣ съ моею личностью вяжутся интересы другихъ“. Можу васъ увѣрити, що всѣ мои „тяжелыя испытанія“ не суть нѣчимъ въ порѝвнаню зъ тымъ, що дѣєсь зъ моими предплатниками въ львѝвскѝмъ судѣ. Они затроюють мою старѝсть! Такъ, я виноватый! Я мѝгъ ѝдвернути то зло, але не ѝдвернувъ. Я, и лише я, бувъ выдавцемъ „Науки“ въ лѣтахъ редакціи п. Щербана и нѣхто лише я мавъ право позывати моихъ предплатникѝвъ передъ судъ, чого бы я нѣколи не бувъ зробивъ. Якъ редакторъ мавъ якѝй претенсіи, то най бувъ-бы ѝднѣсся до мене. Я повиненъ бувъ запротестувати противъ всего, я виноватый, а теперь вже за пѝзно справити зло. Я чувъ о тыхъ процесахъ сидячи въ тюрмѣ, але я не знавъ, чи богато того. Я думавъ, що призываються въ судъ лише тѣ, ще письменно замовили „Науку“. Доперва недавно сказано менѣ, що въ судъ тягаються люде поплативши предплату. „Это совершенно другое дѣло!“ Дѝзнавшись о тѝмъ я написавъ до „Слова“, що я готовъ (?) потерпѣвшихъ вынагородити „Наукою“, або „деньгами“. Великій мѝй грѣхъ годѣ ѝдкупити инакше, тѝлько великою жертвою.

О личности п. Щербана не буду розписуватись. Я пѝзнавъ его въ 1874 р. въ Коломыи при заснованю „Общества им. Качковского и „увлекся“. Я его настановивъ редакторомъ „Науки“ у Львовѣ, але „Наука“ лишалась моєю власностію. Я тѝлько нѣколи не провѣрявъ рахункѝвъ администраціи и тому не знавъ доходѝвъ нѣ розходѝвъ. О недоборахъ не знавъ я такожь нѣчого. П. Щербанъ дававъ зъ доходѝвъ удержанье мому сынови пок. Володимиру, плативъ асекураційнѝ премія, а часомъ дававъ денещо и менѣ. Всего взявъ я за 1877—1881 р. 5000 зр. Зъ разу ишло зъ п. Щербаномъ гладко, але зъ часомъ прийшло до непорозумѣня. П. Щербанъ не хотѣвъ пѝдъ нѣякимъ условіемъ предложити менѣ рахункѝвъ, все не мавъ часу, хочь я нарочно по тое ѣздивъ до Львова. Лише въ кѝнци написавъ, що давъ менѣ 5000 зр. Въ 1882 р. бувъ я въ процесѣ; а въ 1883 р. на предложенье п. Щербана ставъ я знову выдавати „Науку“. Щербана тогдѣ увѝльнено зъ урядника Ставропигіи, ѝнъ купивъ собѣ хату зъ довгами, находився въ „отчаянномъ положеніи“, ѝнъ бувъ знову редакторомъ, а я писавъ. За то мавъ менѣ дати четверту часть доходу брутто, але давъ лише 150 зр. Я наклонивъ его ѝдступити ѝдъ редакціи. Я заплативъ дещо въ Ставропигіи (300 зр.) за часъ его редакторства. Тогды п. Щербанъ не говорившъ нѣчого про недоборы. Наука давала менѣ давнѣйше красный дохѝдъ. За 1872—1876 р. давъ менѣ п. Бѣлоусъ въ Коломыи 7.345 зр. чистого доходу. То не тыхъ 5000, що давъ менѣ п. Щербанъ за 5 лѣтъ. Потому я давъ ему за не розпроданѧ „Посланники“ 298 зр., а за „Научный мѣсяцословъ“ 150 зр. А коли онъ мене потому завѝзвавъ ще передъ судъ, то давъ я ему ще 40 рубл. за то, будьто-бы я спроневѣривъ таку суму ѝдъ предплатникѝвъ. Потому хотѣвъ я посредствомъ п. Габлы провѣрити всѣ рахунки, але до того не прийшло. За що-жь теперь процесує п. Щербанъ предплатникѝвъ, коли „Наука“ не мала нѣколи недоборѝвъ? А чи въ впрочѣмъ его рахунковѝй книги суть вѣродостойнѝ? Въ 1884 р. дала „Наука“ ще 2000 зр. чистого доходу. Такъ само було и въ 1885 и 1886 р. Зъ тыхъ грошей я живъ тѝлько якъ перенѣся до Вѣдня, то недобѝръ въ сумѣ 1000 руб. заплативъ менѣ одинъ харкѝвскій меценатъ. Тѝлько крайна нужда могла п. Щербана наклонити до такого кроку. А може хто стоить за нимъ?

Щожь теперь дѣяти? Хибай ѝддати все дѣло якому адвокатови, щобъ предплатникѝвъ боронивъ ѝдъ хищныхъ рукъ? Я же рѣшився всѣхъ потерпѣвшихъ вынагородити послѣдною моєю копѣйкою. Богъ най проститъ моє „небреженіе“. *Иванъ Наумовичь.*

Коментаря до обохъ сихъ писемъ не потрѣбно. Зъ нихъ видко, що „Наука“ кинула о. Наумовичу за всѣ лѣта чистого доходу въ сумѣ 18.000 зр., не вчисляючи въ то субвенціи вѣденьскои. Наколи-жь недоборѝвъ не було, а о. Наумовичь до залеглостей не зголосивъ нѣякихъ претенсій, то п. Щербанъ не має нѣ найменшого права о нихъ упоминатись. Єсть се зъ єго стороны надъужитье и думаємо, що судъ львѝвскій, по сѣмъ полсненю справы, передъ всѣмъ зажадає ѝдъ п. Щербана доказу на то, чи ѝнъ єсть управненый стягати такѝ залеглости? Засуджений же повинній зъ своими претенсіями ѝднестися до о. Наумовича, пѝдъ адрессою Бѣла въ Россіи, зъ ѝдки письмо до „Нов. Пролома“ датоване.

Ѝдозва

Высокоповажанѝ Родимцѣ!

Вѣкъ XIX, вѣкъ просвѣты и поступу, можна-бъ смѣло назвати вѣкомъ товариствъ и асоціяцій. Явленье то споводоване єсть переконаньемъ и досвѣдомъ, що сполучеными силами и средствами лекше и певнѣйше якъ силами поодинокихъ можна осягнути вытычений цѣли и значнѣйшій користи. Не диво про-то, що число товариствъ взростає що-разъ — не то кожде мѣсто и мѣсточко, але и многѝ села можуть выказатися якимсь товариствомъ, заложенымъ для осягненя певнои громаднои цѣли. Зъ уваги на то, той, хто нове основуе товариство або до участи въ нѣмъ запрашає, виненъ доказати его потребу и хосенность, бо тѝлько то може оправдати его существованье и зъѣднати ему приклонность и спѝвдѣланье публики. Зъ того згляду могли-бы мы справедливо уважатися свободными ѝдъ широкого мотивованя. Товариство „Школьна Помѝчь въ Бродахъ“ повстало пѝдъ вплывомъ одного зъ найблагороднѣйшихъ побуджень, щирои любови и спѝвчутя для убогои молодежи шкѝльнои, а симпатичнѝ ѝдго-

---

вела таке сумне, повне упокоренія житье. Она боялася отворити дневникъ зѝ страху, щобъ не вычитати тамъ похвалъ для себе, плакала надъ цвѣтами, котрѝ ѣй кидали, и лишала ихъ въ театрѣ, нехай вянуть въ кутѣ ей льожѣ, щобъ дома не ѝдновляти страшнои згадки своихъ вечѣрныхъ трюмфѝвъ. Хотѣла вже выступити зъ театру, але чоловѣкъ спротивився тому: — „Скажуть, що то моє дѣло!“ И невытерпнѝ для обоихъ муки тревали дальше.

Було то въ вечеръ представленя першій разъ якоись штуки. Въ „хвили, коли спѣвачка мала выйти на сцену, шепнули ѣй: „Держѣться, панѣ, добре... въ сали щось конться противъ васъ...“ Она розсмѣялася. Противъ неи? Зъ якои-бъ причины, мѝй Боже!... Противъ неи, котру зѝ всѣхъ сторѝнъ окружали симпатіею, котра нѣколи не понижилася до кокотеріи?... А однакожь щось коилося направду.

Середъ штуки, въ великѝмъ ей дуетѣ зъ чоловѣкомъ, коли пречудный голосъ спѣвачки добѣгъ найвысшихъ нотъ своєи скалѣ и спадавъ рядомъ звукѝвъ чистыхъ и рѝвныхъ, якъ перлы намиста, — наразъ свистанье перервало ей. Саля не менше зачудувалась и зворушилась, якъ она сама. Здавалось, що у всѣхъ грудехъ спинився ѝддыхъ, якъ той звукъ, котрого спѣвачцѣ не дано закѝнчити... Нагле гадка дивна, страшна шибла въ ей головѣ. Чоловѣкъ ей бувъ самъ одинъ на сценѣ проти неи. Она спинила на нѣмъ свѝй поглядъ и добачила, якъ по его лици просмыкнувся блыскавкою злорадный усмѣхъ... Бѣдна жѣнка зрозумѣла... Плачь душивъ ей. Залита слѣзами, сховалася въ тѣнь кулисъ...

Чоловѣкъ казавъ ей высвистати!

„Чи то ѝдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

ІІ.

„Et veritas liberabit vos!“

(*Конець.*)

Реасумованье змѣсту короткои Исторіи Руси зъ козацкого періоду може такожь послужити доказомъ объективности и совѣстности рецензента. П. професорови здається се суперечностію, що авторъ „Polityki Polaków“ уважає „козаччину идеаломъ рускаго народу, а о козакахъ Хмельницкого каже, що розумѣли свою волю подекуды на польскій ладъ“, — що „князя Острожского разъ ставить прикладомъ могучости и буты панѝвъ польскихъ на Украинѣ, а другій разъ называє его Русиномъ и оборонцемъ рускои вѣры“. Ся мнима суперечнѝсть выходить въ части зъ баламутного реасумованя историчныхъ выводѝвъ, а въ части свѣдчить о хибнѝмъ поглядѣ рецензента на сей періодъ рускои исторіи. Тому-то задержимось троха довше надъ тымъ періодомъ.

Въ другѝй половинѣ XVI. ст. намагає польска шляхта завести на Украинѣ польске право, замѣнити козакѝвъ въ своихъ пѝдданыхъ и збогатитися новыми посѣлостями въ тыхъ сторонахъ непѝдвластныхъ ще польскѝй шляхтѣ. Рядъ польскій попиравъ сѝ намаганя, надававъ имъ правну силу, ослаблявъ козакѝвъ, будьто черезъ роздробленье ихъ силъ (реформа Баторія), будьто черезъ обмеженье ихъ особистои волѣ, а на останку черезъ заведенье постѝйныхъ залогъ и твердинь на Украинѣ. Намагано повѝльною але певною ходою до заведеня ладу польского аристократичного на руинахъ давного ладу громадского. Козаки пѝзнавши сю небезпечнѝсть, опираються шляхтѣ спершу въ партизантскѝй вѝйнѣ, ѝдтакъ загальнымъ повстаньемъ, скрѣпляючися зъ одной стороны елементами невдоволеными зъ польскои суспѝльности, а зъ другои стороны опираючись на пригнобленѝмъ шляхтою селяньствѣ. Такъ на 4 роки передъ Берестейскою унією появляються перші слѣды реакціи, звѣстнои въ универсалахъ пѝдъ назвою „сваволѣ украинскои“, котра прибирає щоразъ ширшій розмѣры и доходить до народного повстаня, що розпочинає цѣлу чергу козацкихъ воєнъ, треваючихъ зъ малыми перервами 60 лѣтъ. Та реакція має характеръ соціяльный; намагала она до збуреня аристократичного ладу на Украинѣ и тому легко зрозумѣти, чому н. пр. К. Косиньскій зъ козаками нападає добра рускаго вельможи кн. Константина Осторожского, хочь сей бувъ ревнымъ оборонцемъ рускои (тогдѣ православнои) вѣры. Нѣчого отже дивного, що тойже князь Острожскій остерѣгає панѝвъ передъ „своєвѝльными купами“, жалуеться, що пустошать его добра и радить Речи посполитѝй ужити енергичныхъ средствъ, щобъ загасити пожежу, поки ще розшириться.

Козаки нереєстровѝ силкуються двоякою дорогою забезпечити собѣ свои права: одній громадяться около давныхъ литовскихъ родѝвъ княжихъ, котрыхъ права упали разомъ зъ громадскимъ ладомъ наслѣдкомъ уніи Люблиньскои. Сѝ козаки творять ѝддѣлы, зъ котрыми сѝ князѣ Ружиньскій, Вишневецкій, Корецкій и др. глядять для себе давнои волѣ поза границями Рѣчи посполитои въ походахъ на Москву и Волощину. Мѣжь тымъ бѝльшѝсть козакѝвъ бачила безсильнѝсть сихъ княжихъ родѝвъ, а не хотѣла покидати свого рѝднаго краю; тому глядить захисту своєи волѣ на пустыхъ степахъ украиньскихъ, на такъ званѝмъ Запорожу, де не могла ихъ досягнути власть шляхты анѣ урядникѝвъ королѣвскихъ. Рыболовля и грабежѣ пограничныхъ Татарскихъ улусѝвъ становили спосѝбъ житя и занятя первѣстнои козаччины. Организація Запорожа була идеаломъ, якого добивалися козаки украиньскій. Начальну власть мала рада и ей присудови пѝдлягало кожде поодиноке индивидуумъ. Рада выбирала генеральну старшину, одвѣчальну передъ радою. Всѣ мали тамъ рѝвній права и берегли выроблену пѝсля свого розумѣня суспѝльну моральнѝсть — словомъ, Запороже було зреализованьемъ того громадского идеалу, до якого намагавъ цѣлый нарѝдъ рускій въ громадскѝмъ устрою, въ козаччинѣ, въ церковныхъ братствахъ и въ копныхъ судахъ.

Запороже спершу нечисленне набирає значеня ажь тогдѣ, якъ козаки украиньскій передъ гнетомъ шляхты на початку XVII ст. переносяться на Днѣпровый низъ. Петро Конашевичь громадить и скупляе силы козацкій, а выбравши осередкомъ реакціи Запороже, розширює сю назву на цѣлу Украину. Онъ старався весь нарѝдъ позыскати для козаччины, выступаючи въ оборонѣ православнои вѣры и улекшуючи поспѝльству приступъ до козаччины.

Пѝдъ стягомъ Богдана Хмельницкого громадиться людъ украиньскій (поспѝльство), намагаючи завести подѝбный ладъ на Украинѣ пѝсля взѝрця вытвореного на Запорожу. Трактаты Зборѝвскій и Бѣлоцерковскій показали народови, що его змагания були безъуспѣшнѝ. Невдоволенье, выклика-

не тымъ въ таборѣ козацкѝмъ, звертаєся навѣть супроти самого Хмельницкого, що онъ зновъ лишає нарѝдъ самоволи вельможныхъ панѝвъ. Зъ часомъ выробляються мѣжь козаччиною двѣ клясы: упривилеѐванѝ, що вживають всякихъ свободъ и користей, зъ польско-шляхоцкими идеалами, такъ званѝ „кармазинники“, „дуки-срѣбляннники“ и — „поспѝльство“ козацке, „чернь“ зъ демократичными змаганями. Чернь козацка заведена въ своихъ надѣяхъ, щобъ осягнути волю въ злуцѣ зъ Польщею, звертає свои очи къ Москвѣ, однакъ и тамъ небавомъ пѝсля Переяславского трактату дѝзнає заводу. Украина, хочь выробила собѣ взѝръ устрою суспѝльно-державного, не могла розвинутися и удержати супроти сусѣдныхъ державъ, що нею хотѣли неустанно опѣкуватися, якъ нынѣшна Болгарія, хочь має условія самостѝйного розвитку суспѝльно-державного не може розвинутися самостѝйно задля напору сусѣдныхъ потентатѝвъ, бажаючихъ гегемонія надъ симъ краемъ.

Здається, сего доволѣ, щобъ читатель могли пѝзнати объективнѝсть и совѣстнѝсть рецензента „Рускои Историчнои Библіотеки“. Дрѝбній похибки, якъ на пр. на стор. 2 „ворога церкви славиньскои“ замѣсть „схѝдни“ зроблений въ перекладѣ можуть бути справлений и не збавляють вартости дѣла, котрого цѣну узнала звѣстна повага науна. Своєю критикою ублизивъ п. А. Левицкій самъ собѣ, а зовсѣмъ не прислужився исторіографіи. Пѝзнанье минувшости представленои въ правдивѝмъ свѣтлѣ, а не скрѝзь рожеву призму, се повинна бути єдина цѣль исторіи.

О. Барвиньскій.

лосы и чинна прихильность численныхъ приятелѣвъ молодежи утверджають насъ ще бôльше въ тôмъ переконаню. Поле то, правда, и до теперь не стояло ôдлогомъ. Но досвѣдъ поучивъ, що средства, якими розпоряджають у насъ покровителѣ и приятелѣ молодежи, не стоять въ соромѣрности до єи числа и потребъ. Особливо наша руска молодѣжь въ переважаючôй части дуже убога. Въ Бурсѣ, тôй другôй матери убогого школляря, всѣ убогій хочь гôдній ученики помѣщеня дôстати не можуть — на то не позваляють нѣ обмежений єи средства нѣ мѣсце. А жаль глядѣти на убогого а бажаючого науки молодця, не могучого заспокоити своихъ найжизненнѣйшихъ потребъ: яко-тако теплои одежи, обувы, свѣтла и книжокъ.

Чи-жь маѣ змарнѣти талантъ, чи маѣ звернути зъ половины дороги? Чи може тутъ помочи хочь-бы найдальше идуча жертволюбнôсть поодинокого? Нѣ! таку потребу може заспокоити лишь громадна, хочь-бы и дрôбна жертва многихъ. „Громада по ниточцѣ а бѣдному сорочка“.

А справа, котру тутъ поручаємо, гôдна такои громаднои опѣки и занятія. Єсмо переконаній, що лепта, выдана на запомогу убогого и гôдного ученика, не буде закопанымъ талантомъ, но вернеся богато помноженa, що зъ молодцѣвъ, вспомаганыхъ публичною жертволюбностію, выростуть мужѣ, що ôдвдячать сей даръ трудомъ и посвященьемъ для потомности и выплеканій любовію, передадуть єи та защѣнлять и въ грядущихъ поколѣняхъ.

Зъ того погляду выходячи, ôдкликуємося щиро до звѣстнои жертволюбности Вп. нашои публики зъ просьбою вступити въ члены Товариства „Шкôльна Помôчь“ въ Бродахъ и придбати товариству другихъ членôвъ. Кожда забава товариска, кождй зборы, празники и торжества нехай послужать за нагоду до зôбраня якого дару на убогу молодѣжь; кождый датокъ, хочь-бы дрôбный буде вдячно принятый и записаный. Вкладка членьска, не обмежаючи добровôльныхъ жертвъ, выносить рôчно 1 зр., отже несповна 2 кр. тыжднево.

Всякй датки просимо присылати на руки касіера Товариства.

Ôдъ Выдѣлу Товариства „Шкôльна Помôчь въ Бродахъ“ дня 20 сѣчня 1887.

Михаилъ Лотоцкій, предсѣдатель; *Николай Саваринъ*, мѣстопред.; *Іоанъ Сырко*, библ.; *Григорій Ярема*, касіеръ; *И. Кокорудзъ*, секр.

Зъ судовои салѣ.

(*Другій судія передъ судомъ.*) Дня 19 л. с. м. закôнчилася карна розправа передъ судомъ присяжныхъ въ Станиславовѣ противъ Мих. Косевича, суспендованого начальника суду повѣтового въ Делятынѣ. Обжалованье противъ Косевича опиралося головно на чотырохъ фактахъ. Першій и другій фактъ ôдноситься ще до того часу, коли Косевичь бувъ судовымъ адъюнктомъ въ Гусятынѣ. Тогды то провадивъ гусятыньскій жидокъ Абрамко Майзельманъ за претенсію 42 зр. лицитацію грунту Матвѣя Стельмащука. Щобы охоронитись ôдъ утраты цѣлои своеи батькôвщины, продавъ Стельмащукъ частину грунту и принѣсъ 42 зр. до суду, щобы зложити ихъ до судового депозиту для заспокоєня претенсіи Майзельмана. Грошѣ ôддавъ при свѣдкахъ Косевичеви, котрый присвоивъ ихъ собѣ, наражаючи черезъ тое Стельмащука на лицитацію грунту помимо того, що разъ вже заплативъ свôй довгъ. Нынѣ вже Стельмащукъ не жие, однакъ фактъ сей зôзнали при розправѣ пôдъ присягою свѣдки-очевидцѣ, якъ зять Стельмащука Петро Козловскій, котрый Косевичеви говоривъ до очей зовсѣмъ рѣшучо, що бачивъ, якъ ôнъ бравъ 42 зр. зъ рукъ Стельмащука, а дальше и другій свѣдки Юлія Козловска, Іосифъ Стельмахъ, Марія Кинашъ и нотаріяльный кандидатъ Богданъ Пелехъ. Въ часѣ урядованя Косевича въ Гусятынѣ мавъ єму такожь селянинъ Христіянъ зложити 13 зр. 24 кр. на кошты провизоріяльнои комисіи, котрй грошѣ мавъ ôнъ собѣ такожь задержати, помимо того, що не було нѣякои комисіи. При розправѣ потвердивъ сей фактъ, котрого обжалованый рѣшучо выперся, одинъ лишь интересованый Христіянъ. Въ зôзнаняхъ єго були замѣтнй разячй суперечности а до того сидить ôнъ теперь самъ въ вязници, засужденый за якесь злочиньство. Такъ отже не дала розправа що до сего факту нѣякихъ позитивныхъ доказôвъ. Дальшій матеріялъ розправы дотыкаѣ вже дѣяльности Косевича яко повѣтового судіи въ Делятынѣ. Тутъ пôдносить обжалованье супротивъ него на першôмъ мѣсци замѣтъ, що ôдъ Рифки Бляй, котра мала богато справъ въ судѣ противъ селянамъ, принявъ въ дарѣ корову, приймаючи, розумѣссь, тымъ самымъ вже обовязокъ держати єи сторону, рѣшаючи згаданй справы. Корову тую переслала Рифка Бляй обжалованому черезъ посередника Ефроима Кноля и обоє они сидять за тое на лавѣ обжалованыхъ за наклоненье судіи подарунками до надужитя урядовои власти Якъ небудь ôдносини до себе всѣхъ трохъ обжалованыхъ не лишали майже нѣякого сумнѣву, що корова дôсталась Косевичеви даромъ, щобы за тое попиравъ справы Рифки Бляй въ судѣ, то однакожь въ тôмъ зглядѣ не дала розправа нѣякихъ позитивныхъ доказôвъ вины обжалованыхъ. Косевичь и Рифка Бляй зôзнали згôдно, що Бляй передала судіи корову на кредитъ, а Кноль представивъ себе простымъ орудіемъ передачи несвѣдомымъ ôдношень, заходячихъ мѣжь Косевичемъ а Рифкою Бляй. Цѣла вага обжалованя почивала на замѣтѣ спроневѣреня Косевичемъ грошей, походячихъ зъ таксъ за доручене сторонамъ судовыхъ рѣшень и цитацій, а призначеныхъ до роздѣленя мѣжь низшихъ урядникôвъ и слугъ судовыхъ. Въ тôмъ зглядѣ подала розправа наглядній доказы представленыхъ въ обжалованю фактôвъ зъ однои а вины Косевича зъ другои стороны. Въ часѣ свого урядованя яко судія въ Делятынѣ зôбравъ Косевичь зъ того жерела надъ 4000 зр., якъ слѣдуе се изъ предкладаныхъ нимъ самымъ выказôвъ. Дѣстно однакъ зôбравъ ôнъ майже два разы бôльше, бо показалось при розправѣ, що предкладанй нимъ выказы були нарочно фалшованй, а именно выказувавъ ôнъ менше грошей, якъ вилывало, а зъ другои стороны записувавъ бôльше до роздѣлу мѣжь судовй слуги, якъ дѣйстно роздѣлювавъ. Доказомъ сего були зложенй при розправѣ пôдъ присягою зôзнаня судовыхъ слугъ зъ Делятына. Зъ выказанои самымъ Косевичемъ сумы 4000 зр. зложивъ ôнъ въ часѣ слѣдства дисциплинарного пôдъ напоромъ дисциплинарного комисаря сов. Маерановского суму 2248 зр. 14 кр., зъ рештысъ старався ôнъ выраховатись въ той способъ, що выказувавъ выдатки на другій потребы судовй (папѣръ и т. п.), а въ кôнци подае, що 500 зр. украдено єму зъ бюрка. Цѣле тое оправданье Косевича показуѣсь зовсѣмъ неправдивымъ. Крадѣжь 500 зр. показуѣсь простою и незручною выдумкою, а выдатки на другій судовй цѣли показуються такожь або неправдивыми або неоправдаными, позаякъ згаданый фондъ мавъ служити выключно на полѣпшенье быту судовыхъ слугъ, зазнаючихъ власне въ Делятынѣ дуже незавидноі долѣ. Однакъ навѣть по ôдтягненю тыхъ выдаткôвъ, якъ такожь сумы 500 зр. показалося, що остаѣ таки ще сума 908 зр. 29 кр., зъ котроі Кос. не мôгъ вже нѣякимъ способомъ вырахуватись. Що бôльше, при розправѣ показалось, що Косевичь допустився бувъ спроневѣренл сумы 2248 зр. 14 кр. зложенои въ рукп сов. Маерановского. Коли сов. Маерановскій приѣхавъ нагло до Делятына, не мавъ Косевичь анѣ крайцаря зъ судовыхъ грошей, а щобы зложити повысшу суму позичивъ ôдъ Ефроима Кноля 1100 зр., ôдъ Бенъямина Абиша 200 зр. а суму 500 зр. покрывъ скриптомъ довжнымъ Ем. Бачиньского. На все тое знайшлися при розправѣ позитивнй доказы, а тымъ способомъ выросла спроневѣрена Косевичемъ сума до высоты кôлькохъ тысячѣвъ зр. Дуже цѣкаве и характеристичне було зôзнанье адъюнкта делятыньского суду п. Карачевского о дѣяльности свого шефа. П. Карачевскій залвивъ, що о закидуваныхъ Косевичеви фактахъ безпосередно не маѣ нѣякои вѣдомости, запримѣчавъ однакъ не разъ, що въ делятыньскôмъ судѣ селянинъ мусѣвъ все програти справу зъ жидомъ; при розправахъ дрôбныхъ не допускавъ Косевичь селянина до слова, а жидамъ признававъ все великй кошты. Разили такожь кождого незвычайно тѣснй и дружнй ôдносины мѣжь Косевичемъ а Кнолемъ и покутнымъ писаремъ Арцтомъ. Индивидуа тй переводили иногдѣ цѣлй ночѣ въ домѣ Косевича за чаемъ и розмовами зъ судією, а въ бюрѣ єго були они постôйными гостями. Присяжнй судіѣ затвердили лишь одио цытанье, а именно що до факту спроневѣреня 42 зр., зложеныхъ Стельмащукомъ въ Гусятынѣ а заперечили всѣ другій пытаня. На тôй пôдставѣ узнавъ трибуналъ Косевича виннымъ злочиньства спроневѣреня и засудивъ на шѣсть мѣсяцѣвъ вязницѣ, а увôльнивъ зовсѣмъ Кноля и Рифку Бляй. Косевичь зголосивъ жалобу неважности.

(*Скрытоубіййство.*) Дня 22 с. м. скôнчилася передъ трибуналомъ присяжныхъ судіѣвъ у Львовѣ карна розправа противъ Гната Смалюха, господаря зъ Потока въ пов. равскôмъ, обжалованого о убійство своеи стрыйны, Параски Смалюховои и противъ писаря громадского Якова Лозы и хирурга Гирша, обжалованыхъ о выданье въ порозумѣню зъ Гнатомъ Смалюхомъ фалшивого свѣдоцтва оглядинъ трупа Параски Смалюховои. По представленю переконуючихъ доказôвъ при розправѣ, признався Гнатъ Смалюхъ, що дня 23 вересня 1886 задусивъ руками свою стрыйну, бездѣтну вдову Параску Смалюхову, котрои бувъ одинокимъ наслѣдникомъ, боячись, щобы она другій разъ не ôддалася за мужь и не позбавила єго правъ до наслѣдства. На внесенье прокуратора вылучивъ трибуналъ справу Лозы и Гирша зъ сеи розправы зъ тымъ, що зглядомъ нихъ вызначена буде окрема розправа, а поставлене що до Гната Смалюха пытанье въ направленю злочиньства скрытоубійства затвердили присяжнй судіѣ одноголосно. На тôй пôдставѣ засудивъ трибуналъ Гната Смалюха на кару смерти черезъ повѣшенье. Засудъ смерти принявъ Смалюхъ досыть холоднокровно и заявивъ, що внесе жалобу неважности, однакожь въ тôй лишь цѣли, щобы мавъ ще часъ бачитись зъ дѣтьми и родиною. Гнатъ Смалюхъ числить 44 лѣтъ, маѣ жѣнку и четверо дѣтей.

(*Продажъ голосôвъ.*) При выборахъ до громадскои Рады въ Кристинополи забажавъ Сруль Зильберштайнъ доконче стати раднымъ. Щобы тымъ певнѣйше дôйти до сеи чести, зложивъ ôнъ 50 зр. до рукъ Фишля Шпиндля на позысканье прихильности выборцѣвъ. Все пôшло гладко; Сруля выбрано раднымъ, а грошѣ не пôшли марно, бо забрали ихъ самй жидôвскй выборцѣ, лишились отже межи своими. Тôлько зовсѣмъ непотрѣбно дôзналась о тôмъ прокураторія державна, а краєвый карный судъ у Львовѣ забажавъ лично познакомитись зъ паномъ раднымъ и єго товаришами. Немиле интервю ôдбулося дня 18 с. м., по чѣмъ узнавъ трибуналъ за ôдповѣдне ôдорвати Сруля Зильберштайна и Фишля Шпиндля на мѣсяць а дванайцять жидкôвъ-выборцѣвъ на 14 днѣвъ ôдъ ихъ фаховыхъ занятій и задержати въ товариствѣ другихъ имъ подôбныхъ праведникôвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Спôльнй делегаціи*) скликанй патентомъ цѣсарскимъ на день 1 марта с. р. до Будапешту.

(*Зъ парляменту.*) Палата послôвъ ôдбуде ще передъ ôдроченьемъ три засѣдання, а именно одно нынѣ, а ôдтакъ ще въ пятницю и суботу, а то щобы ухвалити 12-ти мильоновый кредитъ на потребы краєвои оборонысъ и ополченя, а ôдтакъ щобы залагодити справу убезпеченя робôтникôвъ на злучай недуги. По сихъ засѣданяхъ буде палата ôдрочена ажь до 10 марта. — Палата панôвъ збереся сего тыжня на одно засѣданье, щобы залагодити пытанье кредитове.

(*Справы особистй.*) Мин. просвѣты д-ръ Гавчь маѣ приѣхати зъ початкомъ цвѣтня до Кракова для оглядженя тамошнього университету, а въ половинѣ цвѣтня маѣ приѣхати на инспекцію шкôлъ на Буковинѣ. — Головнокомандуючій Галичины кн. Виртембергъ и головнокомандуючій Угорщины гр. Пеячевичъ приѣхали до Вѣдня.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Переговоры зъ делегатами болгарскими не довели до нѣчого а причиною всего бувъ Цанковъ, котрый обстававъ рѣшучо при своѣй програмѣ. Єго поступованье було того рода, що — якъ доносять зъ Константинополя — выкликало навѣть въ самôй Портѣ велике недовѣрье и она теперь зблизилась до регентіи. Минувшои пятницѣ взяла депутація болгарска участь въ „селамлику“, а султанъ довѣдавшись о тôмъ выславъ до неи свого адъютанта, котрому приказавъ высказати Болгарамъ свою симпатію и радивъ, щобы они поступали умѣренно. Депутація поднкувала за сю ознаку прихильности и высказала просьбу, щобы султанъ причинився до того, щобы Болгарія одержала якъ найскорше князя. — Вѣсти о скорôмъ повороненю депутаціи назадъ до Софіи притихли теперь зовсѣмъ. — Въ Софіи выкрыто заговоръ опозиціи противъ правительства. У кôлькохъ цанковистôвъ ôдбулася ревизія, а въ одній друкарни найдено ôдозву, взываючу Болгаръ до повстаня противъ правительства. Арештовано кôлька особъ. Полиція переконалася, що заговорцѣ стояли въ звязи зъ емигрантами болгарскими.

Россія. Въ послѣдныхъ дняхъ наробило богато шуму письмо, помѣщене въ бруксельскôмъ „Nord-ѣ“, якъ звѣстно — пôвъофиціяльнôмъ органѣ россійского министерства дѣлъ заграничныхъ, а котре — якъ каже „Nord“ — мѣстить въ собѣ погляды мин. Гирса. Россійска праса доказуе именно теперь, що напруженье мѣжь Нѣмеччиною а Францією єсть для Россіи теперь далеко важнѣйше, якъ справа болгарска и на то напруженье мусить Россія звертати теперь далеко бôльшу увагу, якъ на всякй иншій справы. Тую гадку пôдносить отже згадане письмо и розвивае єи зъ великою точностію и ясностію. „То, що насъ теперь найбôльше интересуе — сказано въ згаданôмъ письмѣ „Nord-a“ — єсть, яку ролю мала-бы ôдограти Россія на злучай нѣмецко-французского конфликту. Ще до послѣдныхъ днѣвъ були гадки на петербургскôмъ дворѣ що до сего пытаня подѣленй; одній хотѣли, щобы Россія сталася межинароднымъ посередникомъ и оставила Нѣмеччинѣ за ôдповѣдну помôчь въ Болгаріи свобôдну руку, а другій знову бажали впростъ противного, т. є., щобы Россія заключила союзъ зъ Францією. Анѣ одинъ анѣ другій поглядъ не побѣдивъ; причину до сего дала розвага, що Россія не маѣ права спекулювати на загрожене положенье Франціи и купувати собѣ єи коштомъ помôчь Нѣмеччины на Всходѣ. Зъ другои стороны не маѣ знову Россія нѣякого интересу запускатися на користь Франціи въ якій небудь конфликтъ зъ Нѣмеччиною. Така розвага — сказано въ згаданôмъ письмѣ — ôдповѣдаѣ становищу петербурского кабинету. Россія не хоче союза зъ Францією, бо то було-бы причиною до европейскои вôйны, котрои Россія анѣ не бажае, анѣ котра не лежить въ єи интересѣ. На перешкодѣ до щирого порозумѣня зъ Нѣмеччиною стоять деякй непоборимй антипатіи и немила згадка на берлиньскій конгресъ; крôмъ того єсть особистый интересъ завсѣгды сильнѣйшій якъ плятонична розвага, а той интересъ наказуе нынѣ Нѣмеччинѣ и Австро-Угорщинѣ солидарнôсть акціи, зъ котрою мусѣла-бы Россія числитись при всякôй комбинаціи. Россія не могла-бы зблизитись интимно до Нѣмеччины, не будучи при тôмъ змушеною зробити уступства политицѣ австро-угорскôй; такъ само не могла-бы она выступити ворожо супротивъ Нѣмеччины, не вызываючи супротивъ себе Австро-Угорщины. Такъ мусѣла-бы одже Россія на всякій злучай лишити Нѣмеччинѣ свобôдну руку на злучай вôйны зъ Францією чи то добровôльно черезъ згоду зъ Берлиномъ, чи черезъ то, що стягнула-бы на себе вôйну зъ Австрією а може и зъ Англією. Зъ того выходить отже пôсля згаданого письма конечне заключенье, що Россія мусить старатися о удержанье мира а зъ другои стороны о рôвновагу европейску. Щобы однакожь рôвночасно на злучай нѣмецко-французкои вôйны, коли-бы она, яко держава гарантуюча рôвновагу европейску, була сама загрожена, могла грати ролю державы переважаючои, то она мусить бути тымъ незвѣстнымъ *X* въ зрôвнаню. Жадного союза зъ кимъ небудь, але пôзнѣйше выступленье въ оборонѣ побѣдженого, ото окликъ Россіи, щобы она ôдтакъ, коли-бъ Франція була побѣдженою, не потребувала клонитись передъ всемогучостію Нѣмеччины. Нѣмецко-французкои вôйны треба конче не допустити, але коли-бъ се було неможливымъ, то не можна допустити, щобы Франція була зруйнована. Така отже розвага сталась пôсля згаданого письма „Nord-a“ мѣродайною для верховодячихъ кругôвъ въ Петербурзѣ, и длятого займаються тамъ теперь далеко менше справою болгарскою якъ давнѣйше. Справу болгарску — кажуть въ Петербурзѣ — треба ôдложити на другій плянъ, а наша увага мусить бути звернена на Ренъ.“ Додати мусимо, що „Nord“ доказуе, що высказанй повысше гадки мають бути поглядомъ Гирса. Ся несподѣвана змѣна въ россійскôй политицѣ выкликала велике враженье въ Берлинѣ, а хочь тамъ не допускають, щобы мѣжь Россією а Францією станула яка угода, якъ бы на першій поглядъ могло выходити зъ наведеноі кореспонденціи „Nord-a“, то все-жь таки видять тамъ въ сѣмъ новôмъ становищи Россіи велику небезпечнôсть для Нѣмеччины, котра на злучай якого конфликту зъ Францією могла-бъ дôстатись въ два огнѣ. — „Нов. Врем.“ наробило передъ кôлькома днями богато крику, що будьто-бы въ Россіи волочилися австрійскй шпѣгуны а на доказъ того наводить, що въ Москвѣ бувъ якійсь полковникъ австрійскій, по котрôмъ найдено якусь книжку о россійско-австрійскôй вôйнѣ, призначену выключно лишь для шкôлъ военныхъ и стратегичну карту будучого театру военного великихъ розмѣрôвъ (1 центим. = 20 кильом.). Крôмъ того найдено такожь пашпортъ того полковника зъ замѣткою „ex offo“. — „Пет. Вѣдом.“ подаютъ знову цѣлый рядъ оповѣщень на доставу рôзного рода матеріялу военного а межи иншимъ на доставу 2666 повныхъ гарнитурôвъ упряжѣ на конѣ пôдъ верхъ и 1700 упряжей до возôвъ парокôнныхъ. — Польскй газеты доносять, що въ Царствѣ польскôмъ тамошнй власти россійскй слѣдять пильно за всякимъ рухомъ тамошнои интелигенціи польскои а особливо суть осторожнй и строгй въ выдаваню пасôвъ на стрѣльне оружіе.

Нѣмеччина. Въ виду ôдбуваючихъ-ся теперь выборôвъ до нѣмецкого нарляменту не ôдъ рѣчи буде нагадати єго складъ и число членôвъ партій зъ послѣднои єго каденціи. Парлямéнтъ нѣмецкій (Reichstag) складаѣсь зъ 397 послôвъ, зъ котрыхъ припадае на Прусы 236, на Баварію 48, на Саксонію 23, на Виртембергъ 17, на Альзацію и Льотарингію 15, на Баденъ 14, на Гессію 9, на Мекленбургъ 6, а 6 на другій поменшій краѣ. При послѣднихъ выборахъ въ 1884 р. мала опозиція 234 мандатôвъ; а зъ помежи нихъ числило центрумъ 101, а вольнодумнй 63 голосôвъ. Дальше належало сюда 16 Полякôвъ, 15 Альзатцѣвъ, 24 соціялистôвъ, 11 Вельфôвъ и 1 Данець. Партія правительственна числила 160 мандатôвъ, а межи тыми 53 либералôвъ-народовцѣвъ. За сентенатомъ голосувало дня 14 сѣчня 154 послôвъ, за правосильностію закона на три роки 186 а 28 послôвъ переважно соціялъ-демократôвъ здержалось ôдъ голосованя. Результатъ теперѣшныхъ выборôвъ до дня 23 єсть слѣдующій: выбрано всѣхъ послôвъ загаломъ 299 а именно: 53 зъ партіи консервативнои, зъ центрумъ 56, зъ партіи правительственнои 19, либералôвъ-народовцѣвъ 84, вольнодумныхъ 10, соціялистôвъ 6, Альзатцѣвъ 15, Полякôвъ 11. Доповняючихъ выборôвъ маѣ ôдбутися 45. Въ загалѣ выбрано 156 прихильникôвъ сентенату, а 98 опозиціонистôвъ. Межи выбраными єсть Виндгорстъ, Бамбергеръ, Штекеръ, Бенингзенъ и Микель. Саксонія выбрала майже самихъ приклонникôвъ сентенату; такъ само Баденъ, Виртембергія и Гессія. — „Nat. Ztg.“ каже, що сентенатъ єсть забезпеченый навѣть имовѣрно и безъ помочи членôвъ центра. Въ Берлинѣ ходить поголоска, що парляментъ нѣмецкій буде скликаный ще передъ переведеньемъ доповняючихъ выборôвъ, скоро лишь покажеся, що правосильнй выборы выстануть до ухваленя предложеня. — Станъ здоровля цѣсаря нѣмецкого полѣпшився. — „Pol. Corr.“ оголосила письмо зъ Берлина, въ котрôмъ доказуеся, що Нѣмеччина бажала завсѣгды мира и працювала завсѣгды надъ єго удержаньемъ, а выступала хиба лишь тогды, коли треба було попирати интересы Россіи або Франціи; коли же теперь хтось говорить о переважѣ Нѣмеччины и єи военнôмъ настрою, то знакомъ, що посѣвъ Дерульеда, що торôкъ объѣздживъ Европу, починае вже сходити. Слова сй вымѣренй очевидно противъ Россіи. — Въ прускôй палатѣ послôвъ маѣ правительство предложити новый проектъ церковно-политичного закона, котрый межи иншимъ маѣ мѣстити въ собѣ дозволенье повернення конгрегацій духовныхъ зъ выимкою Єзуитôвъ.

Франція. Статья „Nord-a“ о становищи Россіи на злучай нѣмецко-французкои вôйны звернула на себе въ Парижи загальну увагу. Хочь въ згаданôй статьи Россія каже, що выступила-бы доперва тогды, коли-бъ Франціи грозила небезпечнôсть нарушеня єи теперѣшного становища великодержавного, то все-жь такй въ кругахъ политичныхъ уважаютъ се досыть яснымъ доказомъ, що межи Францією а Россією єсть якесь порозумѣнье. На пôдставѣ того порозумѣня, думають, булибы Франція и Россія обовязанй ити собѣ взаимно на помôчь на злучай загроженя ихъ областей. Въ кругахъ правительственныхъ заперечують тому, будьто бы межи згадаными державами було таке порозумѣнье и доказують, що помôчь, котра мала-бы ажь тогды наступити, коли-бъ держава була вже побѣджена, не принесла-бъ нѣякои користи. — Нѣмецкй газеты доносять, що Франція не перестаѣ зброитись и що въ арсеналахъ въ Ліонѣ и Безансонѣ пануе незвычайный рухъ, а до Бельфорту надходять безустанно численнй транспорты амуниціи и провіянту.

Італія. Новый кабинетъ все ще незложеный и теперь ведуться ще переговоры. Бертольe-Віяль приймивъ теку министерства вôйны пôдъ условіемъ, що буджетъ министерства вôйны буде пôднесеный до 215 милiонôвъ и що надзвычайнй выдатки будуть збôльшенй. Сума та мала-бы бути ужита на укрѣпленя, на закупно коней, на повне узброєнье 12 корпусу и на збôльшенье артилеріи и кавалеріи. Говорять такожь, що теку министерства дѣлъ внутрѣшныхъ маѣ обняти Рудини, а финансы сенаторъ Сакко. — Зъ Массавы доносять, що тамъ прибувъ до ген. Жене абесиньскій плѣнникъ Солимбони зъ письмомъ ôдъ Расъ-Аллулы, котрый предкладае Італіянцямъ дружбу и миръ. Въ письмѣ тôмъ сказано, що причиною вôйны було укрѣпленье мѣстъ Уа и Саати, а дальше говориться такъ: Будьте намъ знову приятелями и най кождый зъ насъ позôстане на своѣй области. Ген. Жене ôдповѣвъ, що доси не буде входити въ нѣякй переговоры, доки Солимбони и єго товаришъ не будуть увôльненй. Въ кругахъ правительственныхъ выкликало велике вдоволенье ôдкликанье зъ Массавы французского консуля Сованя.

Туреччина. Пôсля вѣстей зъ Бѣлграду збираѣ Туреччина велике войско въ Македоніи, а то въ тôй цѣли, щобы не допустити тамъ до выкликаня революціи. Войско Сагидапашѣ, котрого головна кватира єсть въ Кумановôй, скрѣплено теперь до высоты 36.000 людей. Сильнй ôддѣлы войска стоять такожь въ Егри-Паланка, Каратонѣ и Кочанѣ вздовжь болгарскои границѣ. — Екуменьскимъ патріярхомъ выбрано адріянопольского митрополита Діонизія V, котрый єсть великимъ противникомъ Россіи. Выборъ сей уважають въ Россіи за велику неудачу россійскои политики на Балканѣ. Незадовго маѣ выйти султаньска ираде, затверджаюча сей выборъ, а ôдтакъ наступить интронизація нового патріярха.

НОВИНКИ.

— **На II. засѣданю центр. Выдѣлу тов. „Просвѣты“** дня 18 лютого с. р. рѣшено: обходити 26 роковины смерти Тараса Шевченка разомъ зъ иншими товариствами дня 9 л. марта, въ середу, въ великôй сали „Народного Дому“. Опôсля залагоджено слѣдующй справы: 1) Принято до вѣдомости, що на I. книжочку за сей рôкъ друкуються 2 ôдчиты господарскй п. Герасимовича. Книжочка тая розôшлеся членамъ зъ кôнцемъ сего мѣсяця. Яко II. книжочка выйде оповѣданье: „Святый спокою гараздъ зъ тобою.“ — 2) Ухвалено ново-приступаючимъ членамъ селянамъ высылати о скôлько выстане календарѣ за рôкъ 1887; членамъ, що не вплатили вкладки за 1886 р. вышле Выдѣлъ календарѣ, однакожь дальшій книжочки высылатися буде лишь тымъ, що надôшлютъ вкладку, або бодай порозумѣються зъ Выдѣломъ, коли вкладку будуть могли заплатити. — 3) До библіотеки школы Василіянокъ у Львовѣ ухвалено подарувати книжочки просвѣтнй ôдповѣднй до читаня для молодежи. — 4) Ухвалено просити Раду шк. кр., щобы выданя просвѣтнй припоручила библіотекамъ шкôльнымъ. — 5) Позаякъ информаціи що-до закладаня читалень вже выйшли, Выдѣлъ звертае увагу своихъ членôвъ на книжочку, котра выйшла накладомъ Просвѣты: „О товариствахъ“, де можна знайти докладнй информаціи о засновуваню читалень. — 6) Рукопись прислану „Народнымъ Домомъ“ въ Чернôвцяхъ: „Блудный сынъ“, ôдступлено Рускôй Бесѣдѣ, котра займаеся справами театральными. — 7) На прошенье Георгія Савчука, секретаря читальнѣ въ Мамаѣвцяхъ, котрый займаеся збираньемъ пѣсень и казокъ, выслано єму даромъ книжочки: Село Фармазоны, Житье св. Георгія, Вечерницѣ, Ластôвка и Геологичный человѣкъ. Ôдчитано подяку тамошнои читальнѣ за одержанй книжочки и принято до вѣдомости, що коли книжочки наспѣли до тои читальнѣ, всѣ члены присутнй ôдспѣвали членамъ „Просвѣты“ — Многая лѣта. — 8) Спѣвацкому товаристу „Соловѣй“ въ Берлинѣ подаровано одинъ примѣрникъ Кобзаря. — 9) Школѣ въ Гостовѣ выслано кôлька книжочокъ призначеныхъ на преміи для дѣтей даромъ. — 10) Ôдчитано подяку читальнѣ въ Гнильчу за подарений 22 книжочки. — Ново вступившимъ въ члены „Просвѣты“ читальнямъ въ Нивочинѣ, Дубôвцяхъ, Дзвинячи и Пôдгайчикахъ высланй книжочки давнѣйшого выданя даромъ. — 12) Принято въ члены: 1. Читальню въ Нивочинѣ; 2. Іосифа Павликовского въ Калинôвцинѣ; 3. Іосифа Задорожного въ Новосѣлцѣ; 4. Читальню въ Дубôвцяхъ; 5. о. Іоана Константкевича въ Ялинѣ; 6. д-ра Романа Яросевича учит. гимназ. въ Коломыи; 7. Дмитра Гринчука въ Майданѣ; 8. Ивана Киндша тамъ-же; 9. Онуфрея Тартачиньского въ Ясеневѣ; 10. Петра Голотайчука въ Камѣнôй; 11. Петра Данилюка тамъ-же; 12. Ивана Лаврика, госп. въ Дрогомирчанахъ; 13. Михайла Фитака тамъже; 14. Федора Чорненького тамъ-же; 15. Гната Деренка тамъ-же; 16. И. Мудрого въ Сороцку; 17. о. Ивана Ковшевича въ Ульгôвку; 18. Игнатія Полотнюка въ Клюсовѣ; 19. Михайла Воробця въ Грибовичахъ; 20. Читальню въ Дзвинячи; 21. Андрія Бегена, учителя въ Верхни; 22. Филипа Бучиньского въ Калуши; 23. о. Ивана Карановича въ Полкини; 24. Алексія Бадуляка въ Жабю; 25. Максима Останчука въ Поздимири; 26. Макара Хомляка въ Первятичахъ; 27. Читальню въ Пôдгайчикахъ; 28. Илька Прокопчука въ Устю епископекôмъ; 29. Антона Трачука въ Далешевôй; 30. Михайла Семовоника въ Колѣнкахъ. — До библіотеки и народного музея прислали пп.: Олександеръ Барвѣньскій 1 книжку и 3 монеты; Бугель 9 монетъ; Евзевій Черепашиньскій 1 монету срѣбну; Н. Н. 3 монеты; Михайло Струсевичъ 1 монету. За тіи дары Выдѣлъ складае Вп. П. подяку. — Ôдъ Выдѣлу тов. „Просвѣта“ у Львовѣ.

— **Зъ Тернополя пишуть намъ:** Поминальне богуслуженье за упокôй бл. п. Гавріила Горецкого, основателя хору мѣщаньского въ Тернополи ôдбулося заходомъ того-же хору дуже величаво въ понедѣлокъ 9 (21) с. м. при участи численнои публики. Службу Божу ôдправлявъ Вп. о. В. Фортуна при служеню діякона о. Т. Лавровского и пôддіякона Якова Вацика. Хоръ мѣщанській причинився до звеличеня сего богослуженя трогаючимъ спѣвомъ. Пôдчасъ парастасу стали высше помянутй священники и спѣваки зъ свѣтломъ. При кôнци парастаса Вп. о. Фортуна выголосивъ трогаюче слово о заслугахъ покôйника: якъ той-же укôнчивши богословіе 1877 р. не ординувався, тôлько черезъ 9 лѣтъ працювавъ коло добра духовного, запроваджуючи въ многихъ мѣсцевостяхъ хоральный спѣвъ для звеличеня нашого рускаго обряду. И такъ мѣжь иншими въ Тернополи заложивъ покôйникъ 1879 р. хоръ мѣшаный, котрый и до нынѣ своимъ милозвучнымъ спѣвомъ притягае значне число вѣрныхъ до церквн. Покôйному належиться головна заслуга и вѣчна память, якъ изъ сторони спѣвакôвъ Тернопôльскихъ такъ и ôдъ ихъ Вп. отця духовного. Се поминальне богослуженье есть такожь доказомъ, що руске мѣщаньство молодше прийшло до свѣдомости своеи народности и умѣе ôддати честь памяти людей, котрй трудяться для ихъ добра. Дай Боже, щобъ той духъ овѣявъ такожь и старше поколѣнье тернопôльского мѣщаньства, а тогды буде въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля.

— **Поминальне богослуженье** за упокôй бл. п. Володимира Барвѣньского ôдбулося въ Краковѣ церкви св. Норберта дуже торжественно при громадноѣ участи академикôвъ Русинôвъ и многихъ Полякôвъ. На тетраподѣ бувъ уставленый портретъ покôйника, украшеный вѣнцемъ и сино жовтыми лентами. Пôдчасъ богослуженя спѣвавъ хоръ академикôвъ Русинôвъ, котрый ще нѣколи не бувъ такъ сильно заступленый якъ симъ разомъ.

— **Въ Краковѣ** устроює Читальня академична литературно-музикальный вечерокъ въ честь бл. п. Володимира Барвѣньского.

— **Читальню въ Николаевѣ** розвязало жидачѣвске староство а жандармы арештували одного єи члена 18-лѣтного молодця за мниме оскорбленье цѣсаря.

— **На львôвскôмъ университетѣ** маѣ незабаромъ опорожнитись катедра минералогіи, позаякъ д-ръ Крайцъ маѣ перейти на краковскій университетъ. На случай уступленя проф. Крайца маѣ одержати єго мѣсце на львôвскôмъ университетѣ Вп. Юліянъ Медведскій, професоръ и бувшій ректоръ львôвскои политехни-

ки, а на его мѣсце зновъ прийшовъ-бы въ такомъ злучаю звѣстный зъ своихъ трудовъ науковыхъ геологъ д-ръ Е. Дуниковскій.

— **Улиця Баторія.** Ще тамтого року одержала була часть давнои улицѣ Галицкои у Львовѣ, почавши одъ краевого суду карного ажь до т. зв. „крученыхъ стовповъ“, назву имени Баторія а то въ память 300-лѣтныхъ роковинъ сего короля польского. Мимо того улиця та все ще называлась Галицкою ажь до вчера, коли заведено новѣ числа на домахъ. Редакція наша, котра мѣстилась доси при улици Галицкой ч. 44, опинилась отже при улици Баторія подъ ч. 24, що Вп. предплатники нашѣ зволять собѣ добре запамятати.

— **Небезпечнѣ артисты.** Одъ якогось часу снуються то по мѣстахъ и селахъ то по зелѣзницяхъ два мужчины, котрѣ представляються руской публицѣ, особливо же священикамъ, яко артисты рускои сцены народнои подъ дирекціею пп. Биберовича и Гриневецкого, а зъ котрыхъ одинъ называе себе Скулимовскимъ або Заторскимъ а другій Глиньскимъ або Пливѣньскимъ. Оба тѣ артисты зайшовши въ рускій домъ або руске товариство або приспѣвшись на зелѣзници до якого руского священика, розповѣдають, що суть ангажованѣ до рускои сцены народнои, що ѣдуть на мѣсце призначеня, та що имъ въ дорозѣ грошей не стало и подъ тымъ предлогомъ выманюють одъ рускои публики грошѣ. Дирекція руского народного театру просить насъ подати сей фактъ до вѣдомости рускои публики и остеречги ѣи передъ тыми небезпечными артистами, котрыхъ она нѣколи не ангажувала и не думае аганжувати.

— **Доповняючій выборъ** одного члена повѣтового въ Бобрцѣ зъ большои посѣлости одбудеся дня 23 марта с. р.

— **Дирекція державныхъ зелѣзниць** оповѣщае, що на просторони Чортковъ-Гусятынъ устороено 22 с. м. всѣ перешкоды споводованѣ снѣговыми заспами и що одъ того дня курсують поѣзды вже зовсѣмъ правильно.

— **Бранка въ Галичинѣ** розпочнеся въ томъ роцѣ зъ днемъ 1 марта. Рѣвночасно будуть урядувати 42 комисіи. У Львовѣ буде одбуватися бранка одъ 1—16, въ львовскомъ повѣтѣ одъ 17—31 марта с. р. Порядокъ бранки до полковъ всходнои Галичины есть слѣдуючій: До 9 полку въ Стрыю одъ 1—16 марта, въ Болеховѣ одъ 18—24 марта, въ Долинѣ одъ 26 марта—4 цвѣтня, въ Миколаевѣ одъ 2—5 марта, въ Жидачевѣ одъ 7—14 марта, въ Калуши одъ 16—28 марта; до 15 полку въ Скалатѣ одъ 2—12 марта, въ Тернополи одъ 14 марта —2 цвѣтня, въ Теребовли одъ 2—11 марта, въ Збаражи одъ 14—23 марта; до 24 полку въ Коломыи одъ 1—18 марта, въ Коссовѣ одъ 21—31 марта, въ Снятынѣ одъ 2—12 марта; до 30 полку у Львовѣ (повѣтъ) одъ 17 марта —4 цвѣтня, въ Жовкви одъ 2—16 марта, въ Сокали одъ 18—28 марта, въ Белзѣ одъ 30 марта—6 цвѣтня; до 45 полку въ Сяноцѣ одъ 1—19 марта, въ Короснѣ одъ 21 марта —4 цвѣтня, въ Устрикахъ одъ 2—8 марта, въ Лиску одъ 10—19 марта; до 55 полку въ Бережанахъ одъ 1—14 марта, въ Подгайцяхъ одъ 16—29 марта, въ Перемышлянахъ одъ 2—12 марта, въ Рогатынѣ одъ 14—28 марта, въ Бобрцѣ одъ 2—12 марта, въ Бучачи одъ 14—31 марта; до 58 полку въ Станиславовѣ одъ 1—15 марта, въ Богородчанахъ одъ 16—26 марта, въ Надворной одъ 28 марта—5 цвѣтня, въ Товмачи одъ 2—15 марта, въ Городенцѣ одъ 17—31 марта; до 77 полку въ Самборѣ одъ 1—15 марта, въ Дрогобычи одъ 17 марта—7 цвѣтня, въ Старомъ мѣстѣ одъ 2—10 марта, въ Турцѣ одъ 12—23 марта; до 80 полку въ Бродахъ одъ 2—22 марта, въ Камѣнцѣ одъ 2—12 марта, въ Радеховѣ одъ 14—19 марта, въ Золочевѣ одъ 1—26 марта; до 89 полку въ Яновѣ одъ 2—5 марта, въ Городку одъ 7—14 марта, въ Рудкахъ одъ 16—28 марта, въ Яворовѣ одъ 2—9 марта, въ Краковци одъ 11—17 марта, въ Мостискахъ одъ 19 марта — 2 цвѣтня, въ Равѣ одъ 14—31 марта; до 90 полку въ Ниську одъ 2—12 марта, въ Ланцутѣ одъ 14 марта —8 цвѣтня, въ Тѣшановѣ одъ 1—15 марта, въ Ярославли одъ 17 марта —7 цвѣтня; до 95 полку въ Борщевѣ одъ 2—16 марта, въ Залѣщикахъ одъ 18—31 марта, въ Чортковѣ одъ 1—9 марта и въ Гусятынѣ одъ 11—24 марта.

— **Въ Терлѣ** коло Хирова одобравъ собѣ недавно житье черезъ *отроенье субститутъ* надзирателя лѣсовъ І. З. приѣхавшій зъ Устрикъ до своеи жены, зъ котрою вже черезъ осѣмъ лѣтъ не живъ. Выпивши стрихнину, опамятався нещастливый и просивъ ще, щобы его ратовано квасымъ молокомъ, але жена не спѣшилась зъ помочею и оставила его своѣй судьбѣ. Навѣть похорономъ нещасливого мусѣли займитись сами мѣсцевѣ селяне.

— **Процесъ редактора Parlamentär-a д-ра Живного** за нарушенье публичного спокою и порядку черезъ подбурюванье противъ рускои гимназіи у Львовѣ закончився тымъ, що вѣденьска прокураторія одступила одъ дальшого поступованя карного противъ д-ра Живного.

— **Змѣны въ нотаріятѣ.** Нотарь въ Болеховѣ п. Володиславъ Янишевскій переноситься дня 24 л. лютого зъ Болехова на урядованье до Бродовъ. Высшій судъ краевый усунувъ дотеперѣшного нотаря въ Камѣнцѣ струмиловой, Єразма Яницкого зъ уряду нотаря, въ наслѣдокъ дисциплинарного засуду.

— **Жертвы сзого звання.** Въ Камѣнци струмиловой померъ 21 лютого мѣскій лѣкарь Лазарь Ляндавъ, заразившися при лѣченю тифусу, котрый вже одъ кількохъ мѣсяцевъ тамже панує. Такою самою смертію погибъ дня 21 с. м. въ Городенцѣ д-ръ Петро Саковскій, лѣкарь шпиталю головного, высланый туды лѣчити занедужавшихъ на тифусъ плямистый.

— **Въ Черновцяхъ** умеръ нагло бурмистръ сего мѣста совѣтникъ Вильгельмъ Климешъ.

— **Огонь** занявся 22 с. м. въ полудне въ одноповерхномъ будынку на дворци черновецкои зелѣзницѣ и обнявъ въ короткомъ часѣ цѣлый гонтами покрытый дахъ. Прибувша пожарна сторожа загасила скоро огонь и кромѣ згорѣвшого даху не було больше шкоды.

— **Поправка:** Въ ч. 15 и 16 на стор. 2 у фейлетонѣ, въ остатномъ стовпци замѣсть historyi katolickiej маe бути historyi halickiej.

Вѣсти зъ Аеп. Львовскои.

Посады викарійвъ при архикат. церкви у св. Георгія у Львовѣ одержали оо.: Григорій Грушка, посаду першого, а Іоанъ Филиповскій посаду другого викарія.

Декреты на катихитовъ у Львовѣ одержали оо.: Яковъ Краснопера при школѣ св. Мартина; Петро Крипякевичъ при школѣ св. Антонія и на Пасѣкахъ; Іоанъ Филиповскій при муж. и жен. школѣ св. Анны; Іоанъ Федевичъ при школѣ муж. и жен. св. Маріи Магдалины и при жен. школѣ св. Елисаветы.

Кандидаты на священиковъ маютъ явитися пѣсля ухвалы зъ дня 17 лютого до ч. 1015 до рукоположаня дня 14 марта с. р. въ домѣ пресвитеріяльномъ.

Посмертнѣ вѣсти.

† **О. Александеръ Чичиловичь,** приходникъ въ Глуднѣ, бирчаньского деканату, померъ дня 26 л. сѣчня въ 70 р. житя а 36 священьства. Вѣчна ему память!

† **Перфецка Єлена,** сирота по о. Терентію Перфецкомъ, капелянѣ въ Струтынѣ, дек. золочѣвского, померла въ Золочевѣ въ 18 р. житя. Вѣчна ѣй память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Опорожненѣ мѣсця. Въ Радымнѣ опорожнене мѣсце повѣтового судіи зъ речинцемъ до 8 марта с. р. — При дирекціи почтъ у Львовѣ опорожненѣ мѣсця кількохъ експедіентовъ другои клясы, кондукторовъ, листоношевъ и возныхъ зъ службовыми кавціями 400, 300, и 200 зр. Речинець кончиться 16 марта. с. р.

— Именовань. Именованѣ податковыми поборцями контрольоры: А. Войцикевичь, А. Бачиньскій и В. Розенфельдъ; контрольорами именованѣ адъюнкты А. Гамерскій, Ф. Тайхманъ, М. Срочиньскій, Г. Куделька, Алек. Коцовскій и Е. Гродецкій; адъюнктами податковыми именованѣ надпоручники І. Фидлеръ и В. Мартинюкъ и податковѣ практиканты Б. Токаржевскій, А. Милашевскій, К. Вонтрубскій, Я. Кшивдзиньскій, Е. Станкевичь, Л. Ковальскій, К. Луковскій, А. Кольбушевскій, В. Шепаровичь, М. Гросъ, И. Дворжаньскій, А. Плотецкій, К. Дворжачекъ, С. Шайновскій и Е. Янишевскій. — Перенесенѣ: надъинжиньеръ намѣстництва Р. Бѣляньскій зъ Золочева до староства у Львовѣ; инжиньеры В. Корпецкій зъ Бялои до Золочева, К. Бекеръ зъ Залѣщикъ до Бялои, М. Боярскій зъ Самбора до Намѣстництва, А. Пальхъ зъ львовского староства до Самбора; адъюнктъ будовництва К. Василевскій зъ Ряшева до Бохнѣ и практиканты будовництва Л. Балтаровичь зъ Намѣстництва до Ряшева и К. Рихтманъ зъ Намѣстництва до Залѣщикъ. — Совѣтникъ скарбовый у Львовѣ Алойзій Гуфъ одержавъ при перенесеню въ станъ супочинку титулъ и характеръ старшого скарбового совѣтника.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для „Школьнои Помочи“** въ Бродахъ жертвували ВПр. крилошанинъ о. Іоанъ Величко 12 зр. Выдѣлъ товариства складае симъ Вп. Дателеви за щедрый даръ свою найщирѣйшу подяку. — За Выдѣлъ: *М. Лотоцкій, Гр. Ярема.*

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вси. Т. К. въ Тростянци: Вамъ выслалося на Ваше жаланье „Дѣло“ на почту Залозцѣ; теперь змѣняемо зновъ на давнѣйшу. — **Вп. И Б. въ Ром:** Высылаемо; просимо поспѣшизъ залеглостями.

Надослане.

Хто мае приятелѣвъ най не дивуесь заздростнымъ, такъ бо вже дѣесь въ житю, що оправдуються слова Шилера: „Не закаламучена радость житя не достала въ участи нѣкому смертельному“. Найже приятелѣ швайцарскихъ пигулокъ Р. Брандта будуть спокойни, коли межи словами подяки и признаня позволить собѣ ту и тамъ якійсь невдоволеный сказати яке прикре слово. Всѣмъ же не можна догодити такъ до тыхъ многихъ тысячѣвъ, що завдячують швайцарскимъ пигулкамъ Р. Брандта помочь и подужанье придучиться такожъ и кольска такихъ що не були ними вдоволенѣ, хочь черезъ то ще не мають нѣ найменшого права вносити на загальну вартость сего средства. Можна достати въ коробкахъ по 70 кр. въ аптикахъ.

Надослане.

Фирма Julius Maggi et Comp. въ Брогенціи (Форарльбергъ), котрои выробы тѣшаться въ Швайцаріи протекторатомъ швайц. ваг. пожиточного Товариства а въ Австріи такъ само поручае ихъ горячо п. к. Инспекторатъ промысловый, одзначилася на І международнои выставѣ въ Липску для штуки вареня и живленя масъ народу въ всѣхъ трохъ оддѣлахъ такъ, що ѣй признано яко почетну нагороду золотый медаль мѣста Липска.

Оповѣщенье.

Управляючій Совѣтъ общества „Повѣтова Народна Торговля въ Рогатынѣ, общество зарегистроване зъ ограниченою порукою“, маe честь запросити симъ В. П. Членовъ сего общества на Загальный Зборъ за 1886 р., котрый одбудеся на дни 7 марта н. с. 1887 въ Рогатынѣ въ домѣ подъ ч. 73 ринокъ положенѣмъ. Початокъ о годинѣ 11 передъ полуднемъ.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣта управляючого зъ чинностей за 1886 р.
2. Справозданье Комитету контрольного.
3. Предложенье Совѣта управ. въ справѣ подѣлу чистого зыску и выплаты дивиденды.
4. Означенье высоты марки презенційнои для членовъ Совѣта управляючого.
5. Выборъ трехъ членовъ Совѣта управляючого.
6. Выборъ Контрольного Комитету на 1886 р.
7. Внесеня членовъ.

Яко легитимація для членовъ служить книжочка удѣлова.

Рогатынъ дня 12 лютого н. с. 1887.

За управляючій Совѣтъ:
Антоній Медвецкій
предсѣдатель.
Володимиръ Чировскій,
членъ Совѣта. 1—3

Робѣтня слюсарска
І. СТАНКЕВИЧА
у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье оконъ и дверей, ваги децимальнѣ новѣ и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнѣ и маe также на складѣ решѣтки дротяни и огороджена звычайнѣ и орнаментовѣ по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 8—12

Мѣсце дяка

пошукуе по провоѣной недѣли умѣючій учити нотного хорального спѣву.

Олекса Бачиньскій
въ Коссовѣ, поч. Джурынъ
1840 2—2

Аптика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 8—
Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Исторія Скиту Манявского
вразъ зъ
Зборникомъ грамотъ, листовъ и деякихъ судовыхъ документовъ, дотычныхъ того монастиря.
Написавъ и улуживъ
Д-рь Юліянъ Целевичь,
професоръ при ц. к ак. гим. у Львовѣ.
У Львовѣ, 1887. Накладомъ автора.
Цѣна 1 зр.; зъ рекомандованою пересылкою о 20 кр. больше.
Достати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (п. Старжика) у Львовѣ. Можна также замовляти черезъ канцелярію Просвѣты або черезъ редакція рускихъ газетъ у Львовѣ.

Запрошенье до предплаты
на І. томъ
„Руского политичн. Правотаря“
Д-ра Дамяна Савчака.
Предплата выносить зъ рекомп. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**
Предплату найлучше посылати подъ адресою:
Д-ръ Д. Савчакъ,
адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

„СЛАВІЯ“
банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ.
Обезпеченье на житье чоловѣка.
Обезпеченье на житье сталося въ загалѣ потребою, одвѣтною всякимъ односинамъ быту людского. Участниковъ своихъ числить уже во всѣхъ станахъ, въ розныхъ положеняхъ житя, почавши одъ простого заробника ажь до фабриканта и банкира, одъ простои хаты ажь до палатъ шляхты. Отсе подробнѣ цѣли убезпеченя на житье:
Забезпеченье родины передъ нуждою на случай смерти отця-живителя.
За квартальну премію 5 зр. 94 кр одъ лѣтъ 30 вѣку отця, выплатить банкъ по смерти обезпеченого коли-будь оставшой роднѣ капиталъ 1000 зр.
Заложенье вѣна для дѣтей и на той случай, если-бы отець не дочекався ихъ повнолѣтности.
40-лѣтный отець обезпечить для свого 1-рочного сына капиталъ 1000 зр. платный при дожитю 24-го року, за квартальну премію 8 зр 30 кр. На случай смерти отця устае дальше плаченье премій, а сынъ одержить въ означеномъ часѣ цѣлый капиталъ. Если-жь умре сынъ передъ означенымъ часомъ, зверне банкъ всѣ вложенѣ преміи.
Помноженье майна родинного.
25-лѣтный мужь обезпечиться на капиталъ 1000 зр. на дожитье и смерть. Дожие н. пр 55-го року вѣку, одержить самъ обезпеченый капиталъ; а если коли-будь умре передъ тымъ часомъ, отримае той капиталъ поименованый въ полисѣ наслѣдникъ. Квартальна премія одъ того 7 зр. 27 кр.
Цѣлый чистый доходъ роздѣлиться обезпеченымъ.
Высота зыску для обезпеченя того выносила съ концемъ 1885 р. 168.754 зр. 80 кр.
„Славія“ позваляе зъ помежи всѣхъ заведень асекураційныхъ на найдовшій раты до плаченя премій.
Выплаченѣ, на житье обезпеченѣ капиталы выносять по конець 1885 р. суму 1,181.583 зр. 61 кр.
Зъ концемъ р. 1885 числить банкъ „Славія“ въ секціяхъ житевыхъ 23.617 членовъ зъ обезпеченымъ капиталомъ 14,697.619 зр. 11 кр.
Въ справахъ житьевыхъ можна удаватись до Головныхъ Заступництвъ, мѣсцевыхъ и подорожуючихъ агентовъ. На всякѣ письма боповѣдае и высылае тарифы Головна Дирекція банку „Славія“ въ Празѣ (площадь Сѣноважна). 1818 4—24

Д-ръ Антоній Бергеръ
спеціялистъ хоробъ шкорныхъ и сифилистичныхъ.
Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высилае лѣки. 1822 6—0
Его „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.
Ординація дома одъ год. 3—5
Львовъ, ул Кароля Людвика, ч 7.

К. Ф. ПОПОВИЧЬ
въ Тернополи
поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. фравко.
Порто почтове и бочовка.
Прошу о ласкавѣ замовленя.
1801 21—24

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галицкого
Акційного Банку Гипотечного
1811 58—? купуе и продае
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
подъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечнѣи
5% Листы Гип. преміованѣ,
котрыхъ пѣсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталовъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія
можна одержати въ сѣй Конторѣ.
(до выльосованя зъ 10% премією т. е. по **110 за 100**)
Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневномъ, не числячи нѣякои провизіи.

Закладаюся
за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкуренътовъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій красныхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мой богатый складъ также 1656 Вси. Духовенъству. 67—?
Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и регельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.
Давидъ Шварцвальдъ,
магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подробно.
Львовъ, ул. Галицка ч. 8.
Заложеный 1848.

Хоробу цукрову
можна вылѣчити пѣсля найновѣйшои методы професора **Вилькенвона** Проспектъ даромъ.
Carl Kreikenbaum.
1143 Braunschweig. 1—24

Van Houten-a
ЧИСТЕ КАКАО
признане загально
найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.
Що до своеи **выдатности** есть **VAN HOUTEN-a чисте какао**, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякѣ иншѣ выробы; а чарка **VAN HOUTEN-a чистого какао** не коштуе больше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь есть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштуе значно менше.
Достати можна въ большихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесовъ, товаровъ корѣиныхъ и цукорняхъ, въ бляшаныхъ коробкахъ по 1/2, 1/4 и 1/8 кило netto товару.
Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесовъ, улиця Галицка ч 23. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 18 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф. В., торговля деликатесовъ, пляцъ Маріяцкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесовъ, Ринокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Оpменьска ч. 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесовъ, ул. Хорущина ч. 6. 1831 3—15

Лишь правд съ маркою „Котва“
Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаеся симъ правдивый
Pain-Expeller
съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.
Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6
поручае Вшов П. Т. Публицѣ свой выключный складъ
Россійскои гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ѣи пѣсля побочь стоячого цѣнника

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, также за послѣплятою, опакованье франко.

Особливо звертаеся увагу на знаменитѣ роды К. & С. Попова.

	зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна 1/2 кило .	1	60
„ „ мелянжь „ „ .	1	80
Сушонгъ, знаменита „ „ .	2	—
„ найлѣпша „ „ .	3	—
Мелянжь каравана „ „ .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. І. „ „ .	3	20
„ (Ч ІІ. „ „ .	4	60
„ (Ч ІІІ. „ „ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.	2	40
„ („ 2 „ — „	3	—
„ („ 2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита 1/2 кило . .	1	60
„ (F. prima „ „ . .	1	80
„ (non plus ultra „ . .	2	50

Ласкавѣ порученя почтою, опакованье франко. 1802 17—20

Вже выйшовъ зъ друку:
Малоруско-нѣмецкій Словарь
Евгенія Желеховского
въ двохъ томахъ, стор. VIII + 1117 и коштуе цѣлый **16 зр. а. в.**
Набути можна у пана А. Желеховскои въ Станиславовѣ, улиця Собѣского ч. 34.
Дѣло незмѣрно важне яко першій богатый зборникъ словъ и зворотовъ живои рускои мовы, при чиканю творовъ нашихъ писателѣвъ конечно потрѣбне. (2—?)

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**
Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 17 и 18. Львôвъ, Субота 14 (26 лютого) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ой год. по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:	Для Заграницѣ:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр	на цѣлый рôкъ . 15.— зр.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . 7·50 зр.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3·75 зр.
зъ дод. „Бібліотеки“:	*зъ дод. „Бібліотеки“:*
на цѣлый рôкъ . . 16 зр	на цѣлый рôкъ . 19·— зр.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . 8·50 зр.
на чверть року . . 4 зр.	
на самъ додатокъ:	*на самъ додатокъ:*
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 6·— зр.
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . 3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

О наше право!

Низше помѣщаємо петицію „Народнои Рады“ у Львовѣ, яку се политичне товариство на основѣ статуту свого выслало сими днями до Рады державнои на руки рускихъ послôвъ (а другу таку до міністерства просвѣты). Змѣстомъ петиціи есть прошенье, щобы Рада державна при нагодѣ, якъ змодифікованй резолюціи пос. Ковальского, зазываючй ц. к. правительство до заснованя другои гимназіи рускои и двохъ рускихъ семинарій учительскихъ (мужескои и женьскои) въ всхôднôй части Галичины, прийдуть на порядокъ дневный — щобы Рада державна поперла ихъ въ цѣлости. Рôзница межи резолюціями пос. Ковальского а петиціею „Нар. Рады“ заходить лише въ тôмъ, що „Нар. Рада“ допрошуєся заснованя другои гимназіи рускои въ Перемышли, а резолюція пос. В. Ковальского лишае правительству въ выборѣ мѣсцевости зовсѣмъ вôльну руку. „Народна Рада“ має свои многоважнй причины, задля якихъ упоминаєся о гимназію руску въ Перемышли. Они поданй въ петиціи.

Якъ кождый зъ читателѣвъ нашихъ пересвѣдчиться зъ самого змѣсту петиціи, постуляты „Народнои Рады“ суть дуже умѣркованй и всесторонно оправданй. Зъ постулятомъ о гимназію руску въ Перемышли прийшли послы нашй въ сѣмъ роцѣ и передъ Соймъ краєвый. Але бôльшôсть сего Сойму ôдправила ихъ зъ нѣчимъ. Заснованье учительскихъ семинарій рускихъ лежить зовсѣмъ въ компетенціи правительства. Русинамъ не лишилась инша дорога якъ та, котру указуе имъ теперь политичне ихъ товариство „Народна Рада“. Намъ треба просити Раду державну, щобъ обнялась за нашою великою кривдою и спонукала министерство просвѣты прийти намъ чимъ скорше въ помôчь и то въ дорозѣ прямôй. Не думаємо, щобы петиція „Нар. Рады“ лишилась безъ успѣху. Але зъ другои стороны треба доконче, щобъ весь народъ рускій въ Галичинѣ поперъ ту петицію своими пôдписами. Дорога до того не трудна. Петиція „Нар. Рады“ буде печатана въ кôлька сотъ примѣрникôвъ. Рускимъ громадамъ, Институціямъ, Товариствамъ, батькамъ дѣтей потреба лишь зложити пôдписы на окремôмъ аркуши (безъ стемплю) и сей аркушъ зъ пôдписами выслати або до Выдѣлу „Народнои Рады“ (Львôвъ, улиця Скарбкôвска ч. 2.), або на руки пос. Конемовь-бы любовь ихъ, въ дечôмъ штучна, ждала тôлько зворушеня великого тріюмфу, щобы проявитись. Ихъ руки сплелись, а поспôльну присягу ихъ освятили далекй и неумовкаючй оплески салѣ. Зорѣ получилися.

По вѣнчаню якійсь часъ не видко ихъ було на сценѣ. Потôмъ, якъ ôдпустка скôнчилася, показалися разомъ въ тôй самôй штуцѣ. Той выступъ ихъ принѣсъ змѣну. Доси зъ пары артистôвъ чоловѣкъ перше займавъ мѣсце. Старшій, лучше ознакомленый зъ публикою, котрои слабощѣ и уподобы не уходили єго ока, умѣвъ собѣ пôдбити своимъ голосомъ и партеръ и льожѣ. Жѣнка-жь при нѣмъ здавалася тôлько чудно обдарованою ученицею, зôрницею будучого генія; єи надто молодый голосъ бувъ декуда острый, якъ тй єи трохи худощавй рамена. А коли теперь показалася въ однôй зъ давныхъ роль и чудній рôвнй тоны полилися зъ єи груди чистй и богатй, якъ вода зъ жерела, всѣ симпатіи счудованои и очарованои салѣ спочили на молодôй жѣнцѣ. Бувъ се для неи одинъ зъ тыхъ днѣвъ щасливыхъ, коли воздухъ докола насъ стаєсь прозорнѣйшимъ, лекшимъ, щобъ лучше добѣгали насъ всѣ лучѣ, всѣ звуки успѣху. По-при нѣй публика забула майже о оплескахъ для мужа, а що кожда ясность лишае звычайно глубоку темноту довкола себе, то спѣвакъ знайшовся наразъ въ роли фигуранта, усуненого въ найтемнѣйшу закутину сцены.

А прецѣнь тую страсть, що такъ скрѣпила гру артистки, що збогатила єи голосъ новымъ блескомъ чутя, — ôнъ въ ню вôтхнувъ. Ôнъ тôлько, ôнъ самъ збудивъ тй огнѣ, що палають въ єи глубокихъ зѣницяхъ, — ôнъ повиненъ-бы бути гордымъ, вальского яко внескодателя (Wien, Abgeordnetenhaus), або до редакціи нашои часописи. Зволѣкати не можна и не годиться. Чимъ бôльше буде такихъ петицій зъ краю, тымъ бôльшои ваги набере цѣле дѣло и тымъ скоршій буде успѣхъ. Заохочувати до пôдписуваня не потребуємо. Народъ нашъ знае свôй святый обовязокъ въ такъ важнôй хвили, де розходиться о выхованье учительства рускаго и молодшого поколѣня въ материнôмъ языцѣ. Раду державну мусимо засыпати пôдписами. Кому дорога наша молодѣжь, хто хоче, щобъ народнй школы приносили народови и церкви дѣйстный хосенъ, щобъ мы выплекали собѣ невôдродныхъ сынôвъ святои Руси, той приложить зъ охотою руку свою до благородного дѣла. „Н. Рада“ приготовлюе крôмъ того окремый меморіялъ о школьництвѣ въ Галичинѣ.

Высока Палато!

До 1848 року бувъ нѣмецкій языкъ выкладовымъ языкомъ у всѣхъ середныхъ и высшихъ школахъ Галичины, тôлько въ рр. 1786 до 1809 були на выдѣлѣ философичнôмъ и теольогичнôмъ львôвского университету такожь и рускй выклады. Въ р. 1848 ц. к. правительство, признавши зъ одного стороны вагу народныхъ языкôвъ для подаваня просвѣты, а зъ другои стороны признавши историчнй и національнй права Русинôвъ, поручило въ гимназіяхъ всхôдныхъ Галичины завести рускій языкъ выкладовый. Але зъ причины дуже малого числа обôзнаныхъ зъ нимъ учителѣвъ, цѣлковитого недостатку учебникôвъ, а такожь неповного приспособленя руского языка, припорученье тое лишь въ маленькôй частинѣ було выконане, и вже по короткôмъ часѣ заведено назадъ нѣмецкій языкъ яко выкладовый, зъ тымъ однакожь застереженьемъ, що ôнъ має заступитися рускимъ языкомъ, скоро згаданй повыше перепоны будуть усуненй. Рускій языкъ ставъ тôлько предметомъ обовязковымъ у всѣхъ гимназіяхъ всхôдныхъ Галичины для всѣхъ ученикôвъ безъ выимки. Однакожь въ яркôй суперечности зъ згаданымъ застереженьемъ объемъ правъ руского языка въ гимназіяхъ всхôдныхъ Галичины въ дальшôмъ часѣ не тôлько не розширявся, але навѣть звужався. Въ р. 1856 внесено вже обовязковôсть єго науки въ гимназіяхъ, а лишено кождому ученикови (взглядно родичамъ або опѣкунамъ) до волѣ выбрати собѣ чи рускій чи польскій языкъ за предметъ науки. Ажь ôдъ 1864 р. стали въ низшихъ клясахъ академичнои гимназіи у Львовѣ поодинокй предметы, нобôчь въ нѣмецкôмъ языцѣ, выкладатися такожь по руски, хочь вже ôдъ 1851 р. заведенй були у Львовѣ сталй паралельки польскй, зъ котрыхъ въ 1858 р. вытворилася цѣла польска гимназія.

Повный переворотъ въ галицкôмъ шкôльництвѣ пôдъ зглядомъ языка выкладового наступивъ въ роцѣ 1867. Ухвалою Сойму зъ 31 грудня 1866 р., котра найвышимъ постановленьемъ зъ 22 червня 1867 р. дôстала цѣсарску санкцію, усунено нѣмецкій языкъ выкладовый зô всѣхъ гимназій галицкихъ (окрôмъ двохъ), а рускій языкъ при тôй такъ радикальнôй реформѣ не тôлько нѣчого не зыскавъ, а ще и утративъ часть своихъ правъ. Зъ фактично посѣданыхъ нимъ тогдѣ правъ лишено єму тôлько право языка выкладового въ 4-охъ низшихъ клясахъ академичнои гимназіи у Львовѣ (ажь уставою зъ 31 мая 1874 р. розширено єго на всѣôсѣмъ клясъ тои-жь гимназіи), але у всѣхъ иншихъ гимназіяхъ всхôдныхъ Галичины заведено польскій языкъ не тôлько яко выкладовый, но такожь яко безызглядно обовязковый предметъ науки для всѣхъ ученикôвъ, а рускій языкъ здеградовано зъ єго рôвнорядного становиска до того, що позволено тôлько ученикамъ и дано можнôсть (та й то не у всѣхъ гимназіяхъ зарôвно!) учитися єго яко предмету въ позашкôльныхъ годинахъ.

Ôдъ того часу минуло вже 20 лѣтъ. Руска гимназія у Львовѣ дала практичный доказъ жизненности рускихъ гимназій, потребы и хосенности руского языка выкладового: наука поступае въ нѣй що найменше не гôрше якъ въ иншихъ польскихъ (або и нѣмецкихъ) гимназіяхъ, а рускй ученики горнуться до неи зъ кождымъ рокомъ бôльше (сего року есть ихъ 473). Рускй учебники для гимназій выготовленй майже всѣ, и то не тôлько въ перекладахъ але и оригинальнй, а рускй учителѣ находяться не тôлько по всѣхъ гимназіяхъ всхôдныхъ але и въ декотрыхъ гимназіяхъ захôдныхъ Галичины. Однако-жь помимо того всего, помимо цѣлковитого усуненя всѣхъ перешкодъ, спинившихъ въ 1848 р. стале заведенье руского языка выкладового въ гимназіяхъ всхôдныхъ Галичины, не тôлько тое тогдѣ єму застереженое заведенье доси не осуществилось, але рускій языкъ не може узыскати анѣ на пядь терену и хочь ôдъ 1867 р. заложено (або перетворено зъ реальныхъ школъ) 5 гимназій въ всхôдныхъ Галичинѣ, але всѣ тй гимназіи, зарôвно якъ давнѣйшй, суть польскй, а рускои не прибуло анѣ одного класы.

Вина того лежить и въ уставодавствѣ и въ екзекутивѣ. Устава краєва зъ 22 червня 1867 р. виндикуе (єдиный мабуть выпадокъ на цѣлу Австрію!) Соймови кр. право рѣшати о языцѣ выкладовôмъ въ галицкихъ гимназіяхъ. Ба, она утрудняе введенье руского языка ще иншими застереженями: ото, щобы навѣть въ однôй класѣ котроi небудь галицкои гимназіи рускій языкъ выкладовый бувъ стало заведеный, треба не тôлько выразного призволеня Сойму, але мусить бути попередъ выслухана ще и Рада повѣтова. А такъ въ Соймѣ кр., якъ и въ Радахъ повѣт., вже по причинѣ ихъ ординаціи выборчои, зъ горы заневиненй суть бôльшости польскй!... Ц. к. правительство-жь, помимо просьбъ и домаганъ руского народу, анѣ разу не пробовало, анѣ въ административнôй дорозѣ, анѣ предложеньемъ уставы, хочь трохи розширити сферу руского языка въ гимназіяхъ всхôдныхъ Галичины...

Для галицкихъ Русинôвъ той станъ есть тымъ прикрѣйшій, що они такъ упослѣджений суть въ своѣмъ власнôмъ краю. Всхôдна Галичина зъ поконвѣку замешкана Русинами; до р. 1337 панували въ нѣй князѣ и королѣ зъ руского роду, ажь ôдъ р. 1387 прилучена була стало до Польщѣ, а въ р. 1772 ввôйшла въ складъ австрійскои монархіи такожь яко королѣвство руске на пôдставѣ давныхъ претенсій угорскои короны. Ще и нынѣ число Русинôвъ въ всхôднôй Галичинѣ, навѣть пôсля дуже некористно для нихъ переведеной конскрипціи зъ р. 1880, выносить пôвтретя миліона, а число Полякôвъ (т. е. польскихъ колонистôвъ и спольщеныхъ Русинôвъ, Нѣмцѣвъ и Жидôвъ) тôлько 1 міліонъ, ôдъ котрого то миліона однакожь треба ôдтягнути около 200.000 Жидôвъ, у котрыхъ при згаданôй конскрипціи яко языкъ домашный записано вправдѣ языкъ польскій, але котрй того языка ноторично не уживають, а многй навѣть и не знають. А однакожь для того миліона (властиво жь 800.000) Полякôвъ есть ажь 14 гимназій, а для пôвтретя миліона Русинôвъ лише одна, замѣсть щобы рускихъ було 11 а польскихъ лише 4! Наколи-жь взяти на увагу число ученикôвъ гимназіяльныхъ въ всхôднôй Галичинѣ (пôдъ котрымъ то зглядомъ Поляки суть въ користнѣйшôй ситуаціи, бо они мешкають особливо по бôльшихъ мѣстахъ, а по селахъ суть заможными властителями бôльшихъ посѣлостей), то зъ кôнцемъ року 1883 було межи ними Русинôвъ 1743, Полякôвъ 4002 (а властиво, по ôдшибненю Жидôвъ, тôлько 3074), отже таки Русины повинни мати 5 а Поляки не бôльше якъ 10 гимназій. Теперѣшный станъ есть отже въ яркôй суперечности и зъ историчными правами, и зъ фактичными потребами. Не менше суперечный есть ôнъ и зъ постановами австрійскои конституціи, котра въ §. XIX. основныхъ законôвъ всѣмъ народамъ Австріи, отже и Русинамъ и рускôй мовѣ, запорученае рôвноправнôсть въ школѣ, урядѣ и публичнôмъ житю.

Въ послѣдныхъ двохъ рокахъ ставили галицкй Русины, черезъ своихъ заступникôвъ-послôвъ, два разы въ Соймѣ кр. дуже скромнй и умѣркованй жаданя о розширеню сферы руского языка въ галицкихъ гимназіяхъ. Именно зъ кôнцемъ минувшого року 1886 поставлене було внесенье таке, котре попередъ вже ц. к. Рада шкôльна кр. яко свôй проэктъ була подала и на котре рôкъ передъ тымъ згодився бувъ и Выдѣлъ кр., т. е. щобы въ мѣстѣ Перемышли (для 232 тамошныхъ ученикôвъ рускихъ) заложити побôчь истнуючои тамъ польскои гимназіи другу гимназію зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, котрои потреба тымъ бôльша, що тамъ вже зъ причины надмѣрнои фреквенціи (до 780 ученикôвъ) належало-бъ подѣлити теперѣшню гимназію на два заклады. Але помимо того, що ц. к. правительство черезъ свого репрезентанта выразно зазначило згôдность свою зъ тымъ внесеньемъ, Соймъ бôльшостію 60 голосôвъ противъ 54 єго ôдкинувъ. Вправдѣ ухваливъ Соймъ рôвночасно заложенье рускихъ клясъ паралельныхъ при теперѣшнôй польскôй гимназіи въ Перемышли „въ мѣру доказаной потребы“, але ухвала тая — зъ причинъ выложеныхъ вже въ справозданю соймовои комисіи шкôльнои, якъ и въ промовахъ рускихъ послôвъ — анѣ не може нѣякъ догодити потребамъ Русинôвъ, анѣ не годиться навѣть зъ вымогами дидактичными и педагогичными, прото и справедливо вже репрезентантъ ц. к. Правительства въ Соймѣ противъ неи высказався.

Галицкй Русины не могучи, хочь-бы въ найскромнѣйшôй мѣрѣ, узыскати заспокоєня своихъ потребъ у репрезентаціи краєвои въ краєвôмъ Соймѣ, и тымъ способомъ задагодити некучу для нихъ справу дома, удаються черезъ своє политичне товариство „Народну Раду“ у Львовѣ, маюче цѣлею „розвôй рускои народности именно черезъ переведенье въ дѣло признанои єй конституцією рôвноправности, оборону правъ руского народу и попиранье єго интересôвъ и змаганъ у всѣхъ политичныхъ, культурныхъ, суспôльныхъ и экономичныхъ ôдносинахъ“, до Высокои репрезентаціи цѣлои австрійскои державы зъ повною вѣрою и надѣею, що тамъ знайдуть объективнѣйше оцѣненье и справедливѣйше узглядненье своихъ потребъ и правъ, и просять, въ мысль внесеня поставленого ихъ заступниками въ галицкôмъ Соймѣ а одобреного ц. к. Пра-

---

Подружье спѣваковъ.

Альфонса Доде.

Якъ же-бъ они не мали полюбитися? Гарнй и славнй обоє, спѣвали въ тыхъ самыхъ штукахъ, жили що вечера черезъ цѣлыхъ пять актôвъ тымъ самымъ штучнымъ и пристрастнымъ житьемъ. Зъ огнемъ не можна гратися безкарно. Не говориться двацять разъ на мѣсяць: „Люблю тебе!“ середъ стонôвъ флета, дрожачихъ нотъ скрипки, щобъ не упоитися вкôнци зворушеньемъ власного голосу. Пристрасть плыла до нихъ на филяхъ гармонiи, промовляла музикою ритму, свѣтлостію костюмôвъ и декораціи. Завитала до нихъ черезъ ôкно, котре Ельза и Льогенґрінъ ôдчиняють широко середъ дрожачои звуками ночи: — *„Ходи! ни чуешь, тй пахощь поять ...“* Вслизнулася зъ-помѣжь бѣлыхъ колюмнъ балькона Капулетôвъ, де Ромео и Юлія не хочуть бачити зарева зôрницѣ. — *„Нь! то не день ще, й не співъ жайворонка ..“* Схопила Фавста и Гретхенъ въ тôмъ лучи мѣсяця, що пересуваєся зъ простои деревлянои лавочки до ôкна кôмнатки оповитои въ блющь и рожѣ. — *„Позволь менѣ въ личка твои поглядьти!“*

Въ мигъ цѣлый Парижь знавъ про ихъ любовь. Стадася она притчою дня. Збѣгалися зô всѣхъ сторôнъ, щобъ чудуватися тымъ двомъ краснымъ зорямъ, що зъ-вôльна къ собѣ тяготѣли на музикальнôмъ небѣ оперы. Наконець одного вечера, въ хвили якъ по ентузіястичныхъ выкликуваняхъ куртина запала помѣжь салею, гремячою ôдъ оплескôвъ, и сценою, усѣяною цвѣтами, де бѣла шата Юліи сунулась по обсыпаныхъ листкахъ камелій, обоє дались пôрвати непобѣдимому одушевленю, Такъ нѣ! — самолюбіе актора перемогло. Пôдъ конець представленя закликавъ ôнъ проводира плескунôвъ и засыпавъ єго тяжкими докорами: ухибили єму при входѣ и ôдходѣ, не выкликали въ третôмъ актѣ... пожалуєся директорови... Та дарма! — и плескуны не могли нѣчого порадити. Ласка публики, здобута уже разъ жѣнкою, лишилася при нѣй рѣшучо. Припадали єй ролѣ, щасливо пôдходячй єи талантови, єи красѣ, и она выступала въ нихъ зъ спокоємъ женщины свѣтовои, що входить на баль въ строю, про котрый знае, що ôнъ єй до лица и жде овацій.

Кождый новый єи тріюмфъ збôльшавъ дразливôсть єи чоловѣка. Крадежію здавалась єму тая популярнôсть, що безповоротно переходила зъ него на жѣнку. Довго старався ôнъ крытися зъ своимъ болемъ передъ всѣми, а особливо передъ самою жѣнкою. Але одного вечера, коли она входила на ступенѣ своєи льожѣ, несучи въ обохъ рукахъ тяжку ôдъ букетôвъ сукню, и цѣла, перенята своимъ тріюмфомъ, голосомъ, придавленымъ ще ôдъ зворушеня обôзвалася до него: „Гарну мы мали сегодня ролю!“, — ôнъ кинувъ єй въ ôдповѣдь таке ироничне, таке гôрке: „Справдѣ!“, що она прозрѣла. Єи чоловѣкъ бувъ заздрôсный! Не заздростію любовника, що бажае, щобъ єго жѣнка була гарна тôлько для него, але жестокою, студеною, невмолимою заздростію артиста. Часомъ, якъ она задержувалась при кôнци якои аріи, а зô всѣхъ простягненыхъ долонь сыпались оплески, чоловѣкъ єи прибиравъ выглядъ байдужный, розсѣяный, а єго знуджене лице мовь бы говорило: „Якъ скôнчите плескати, почну спѣвати.“ Охъ, тй оплески! — якими солодкими звуками розливаються они по сали, кулисахъ, коридорахъ! Той, що разъ ихъ выкликавъ, не годенъ вже потому безъ нихъ обôйтися. Великй артисты не умирають анѣ зъ хоробы, анѣ зъ старости, — они перестають жити ôдъ хвилѣ, якъ для нихъ умовкли оплески... Нашого спѣвака байдужнôсть публики довела до правдивои роспуки. Марнѣвъ, стававъ лихимъ, сварливымъ. Надармо старався розрадити себе, глянути смѣло въ очи своѣй неулѣчимôй слабости, надармо передъ выступомъ на сцену повтарявъ собѣ: — „Тажь се моя жѣнка... и я люблю єи!...“

Але се правдиве чутье скоренько губилося. Ôнъ любивъ ще жѣнку; але ненавидѣвъ спѣвачку. Она добачила се добре и стерегла тои нещасливои єго маніи, якъ стережесь хорого. Зъ-разу хотѣла вменшити свои успѣхи, тожь щадила себе, не добувала цѣлого голосу, не уживала всѣхъ засобôвъ свого таланту, — але постановы єи, такъ само якъ постановы єи мужа, щезали передъ огнями рампы. Єи талантъ, незалежный майже ôдъ неи, перемагавъ єи волю. Тогдѣ почала она помагати собѣ покорою: просила мужа о пораду, пытала єго, якъ єму выдався єи спѣвъ? чи добре зрозумѣла?... Очевидно, ôнъ нѣколи не бувъ вдоволеный. Тономъ фалшивои колежаньскои добродушности, якои акторы звыкли уживати мѣжь собою, мовлявъ єй въ хвиляхъ найбôльшихъ тріюмфôвъ: — „Уважай на себе моя мила... якось не йде тобѣ... поступôвъ не видко...“ То зновъ хотѣвъ стримати єи ôдъ выступу: „Будь осторожна... гайнуешь силы... не щадишь себе... Знаешь що?, — ты повинна просити о ôдпустку...“ Выгадувавъ найнеправдивѣйшй причины: то що она при нежитѣ, то не при голосѣ... То зновъ мовь той акторъ вандруючои трупы впадавъ на жѣнку зъ докоромъ: — „Ты за хутко выхопилася зъ закôниченьемъ дуету... забила мôй ефектъ... очевидячки завзялася на мене...“ А не добачавъ бѣдолаха того, що се ôнъ єи грузтѣсняе, приспѣшае реплики, щобы не допустити оплескôвъ жѣнцѣ и въ своѣмъ горячковôмъ бажаню, назадъ привернути собѣ ласку публики, ôнъ самъ присвоюе собѣ передъ сцены, а жѣнку примушуе спѣвати на другôмъ плянѣ. Она-жь не жалувалась, — занадто єго любила; впрочѣмъ тріюмфъ робить чоловѣка поблажливымъ. Она пробовала, на скôлько лишь можна скрытися въ тѣни, але успѣхи примушували єи вертатись на свѣтло повне хвалы.

Той особливый проявъ заздрости не уйшовъ уваги театру и товаришѣ-артисты неразъ убавилися на коштъ нашого спѣвака. Засыпували єго похвалами за-для таланту жѣнки. Клали єму передъ очи рецензіи дневникôвъ, де при кôнци чотырохъ высокихъ стовпцѣвъ, посвяченыхъ зори сцены, критикъ удѣливъ лише кôлька стрôчокъ для згаслои майже популярности єи чоловѣка. Одного дня, прочитавши одну таку статью, ôнъ впавъ мовь скаженый до льожѣ спѣвачки и блѣдый ôдъ гнѣву, вказуючи на розложеный дневникъ, сказавъ до нен: „Той чоловѣкъ, що се писавъ, бувъ хиба коханкомъ панѣ!“... Зôйшовъ уже ажь до такихъ наругъ.

Нещаслива жѣнка! Єи всѣ такъ величали, єй такъ завидували, єи имя умѣщене на першôмъ мѣсци розносили афишы по всѣхъ закутинахъ Парижа, єи именемъ пышалися выставы склепôвъ, щобы пôддобритися публицѣ, — а она мѣжь тымъ

вительствомъ не менше и резолюціи посла Ковальского въ Высокôй Палатѣ послôвъ Рады державнои дня 2 цвѣтня 1886 року:

Высока Палата зволить ухвалити: Взываєся ц. к. Правительство до заложеня другои гимназіи въ Перемышли зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

Виправдѣ галицкій Соймъ краєвый въ згаданôй уставѣ зъ 22 червня 1867 р. застерѣгъ собѣ въ арт. VII право рѣшати „о змѣнахъ що до языка выкладового въ школахъ середныхъ, удержуваныхъ зъ фонду публичного въ загалѣ, а именно маючихъ на цѣли постепенне розширенье выкладôвъ въ рускôмъ языцѣ черезъ заведенье єго стало, будьто въ поодинокихъ клясахъ головныхъ або побôчныхъ (паралельныхъ), будьто зъ часомъ въ цѣлыхъ гимназіяхъ“, Але поминувши, що цѣла тая устава въ найважнѣйшихъ своихъ постановахъ яскраво супротивляєся не тôлько законодавству державному, а навѣть основнымъ законамъ державнымъ: 1) закладанье новыхъ гимназій належить безспорно до власти екзекутивнои; 2) рѣшати о языцѣ выкладовôмъ въ гимназіяхъ анѣ въ статутѣ краєвôмъ нѣгде не єсть застережене Соймови кр., анѣ въ уставѣ о репрезентаціи державы не єсть выняте зъ пôдъ круга дѣланя Рады державнои; 3) наведеный повыше арт. VII уставы кр. зъ 22 червня 1867 р. говорить лишь о „змѣнахъ“ що до языка выкладового въ гимназіяхъ, отже тôлько о введеню рускоге языка на мѣсце польского або нѣмецкого, але не застерѣгає Соймови права рѣшати о языцѣ выкладовôмъ въ гимназіяхъ, маючихъ що нно заложитися, де отже о нѣякôй „змѣнѣ“ не може бути бесѣды.

Не менше якъ що до гимназій, упослѣджений суть Русины що до семинарій учительскихъ, въ котрыхъ о языцѣ выкладовôмъ рѣшати прислугує вже выключно власти екзекутивнôй. На цѣлу Галичину єсть 6 мужескихъ а 3 женьскій семинаріи учительскій, и то 3 мужескій а 2 женьскій суть чисто польскій, а 3 мужескій и 1 женьска мають нѣбы то бути утраквистичнѣ, але по правдѣ и зъ межи нихъ суть всѣ 3 мужескій далеко переважно, а одна женьска таки выключно польскими, а рускои семинаріи нема анѣ однои на цѣлый край. Наколи-жь возьмеся зглядъ на цѣль семинарій учительскихъ, котрою єсть очевидно приготовляти будучихъ учителѣвъ шкôлъ народныхъ, то выходить ясно, що кандидаты учительскій повинній въ семинаріяхъ побирати науку въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ ôдтакъ самій въ школѣ народнôй мають учити. Отже въ цѣлôй Галичинѣ, пôсля урядового справозданя зъ р. 1885, єсть 1376 шкôлъ народныхъ рускихъ (основаныхъ надзвычайною жертвенностію и жаждою науки руского народу якъ и заходами єго интелигенціи) а лише 1212 шкôлъ польскихъ и 86 польско-рускихъ. Що за разяча диспропорція межи числомъ рускихъ а польскихъ шкôлъ народныхъ и рускихъ а польскихъ семинарій учительскихъ! Не дивно-жь, що семинаріи не можуть доставити достаточного числа учителѣвъ, посѣдаючихъ докладне знанье руского языка; и тому лучаєся неразъ, що до рускихъ шкôлъ народныхъ дають учителѣвъ, котрій не знають добре по руски!

Зъ другои-жь стороны число семинарій учительскихъ въ Галичинѣ, именно въ всхôднôй, єсть въ загалѣ за мале, именно зô згляду, що организуєся теперь що року пересѣчно по 150 новыхъ шкôлъ народныхъ, такъ що многій школы мусять стояти замкненій задля недостатку учителѣвъ. Отже показуєся конечна потреба заложити ще новій семинаріи учительскій. Выс. ц. к. Правительство зможе проте за однымъ разомъ и зарадити сему недостаткови и догодити потребамъ руского народу.

Выс. Палата зволить отже дальше ухвалити: Взываєся ц. к. Правительство до заложеня въ всхôднôй Галичинѣ учительскихъ семинарій зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ.

У Львовѣ дня 22 лютого 1887.

Неôдраднѣ зъявища.

Два начальники судôвъ повѣтовыхъ стояли тыждень тому назадъ передъ судомъ, обжалованій о рѣчи, котрымъ труднобы вѣру дати, наколи-бъ ихъ въ цѣлости не потвердили заприсяженій свѣдки. Предметомъ обжалованя були: перекупства и дефравдацiи, а допустились сихъ чинôвъ карыдостойныхъ не тôлько люде просвѣченій, але мужѣ, стоячій въ повѣтѣ на сторожи моральности и найвысшій представителѣ справедливости.

Наколи-бъ два тѣ факты въ галицкôй лѣтописи скандалôвъ стояли ôдъокремлено, зъ нихъ самыхъ не можна-бъ ще широко заключати. Въ великôй отарѣ найдеся и кôлька паршивыхъ овець. Але-жь въ часѣ сензаційныхъ ихъ розправъ противъ сихъ двохъ слугъ Темиды зъ устъ Львовянъ и въ загалѣ людей, бôльше свѣдомыхъ дѣлъ на провинціи, не сходили слова, що о подôбній провины можна-бы ще въ богато мѣсцевостяхъ застукати и то не лишень въ бранжи судейскôй. При тôмъ указувано навѣть на деякій личности, хотя для трудности переведеня доказу правды, о всѣмъ шептано собѣ лише на ухо.

Дôдаймо до того, що послѣдными роками дефравдаціи и мальверзаціи въ банкахъ, касахъ позичковыхъ, почтовыхъ, повѣтовыхъ, громадскихъ, въ депозитахъ судовыхъ були дуже на порядку дневнôмъ; що Рада повѣтова въ Ряшевѣ въ минувшôмъ роцѣ въ своемъ лише повѣтѣ ôдкрыла щасливо бôльшій або меншій дефравдаціи въ 12 громадахъ; що Выдѣлъ краєвый въ богато мѣсцевостяхъ прийшовъ на слѣдъ карыдостойныхъ чинôвъ; що о. Лопатыньскому яко заступникови маршалка въ Жидачевщинѣ въ короткôмъ часѣ повелось прийти на слѣдъ богато надъужить въ орудованю майномъ громадскимъ; додаймо до того, що пос. о. Сѣчиньскій не безъ пôдставы мôгъ въ Соймѣ галицкôмъ говорити о правдивôй пошести деморилизаційнôй въ нашôмъ краю; що всякій выборы ôдбуваються въ насъ лише при перекупствѣ, що Станиславôвскій судъ, примѣромъ сказавши, обжалуєе теперь 28 выборцѣвъ о перекупство; що перекупства такій пробуються звычайно при асентерункovыхъ комисіяхъ; що навѣть прокураторы державній не суть вôльній ôдъ такихъ замѣтôвъ; ба, що навѣть учителѣ мають за собою лѣтопись скандаличну — то дѣйстно, не згадуючи вже спеціяльно о рôзнородныхъ всякому звѣстныхъ фактахъ — образъ моральности галицкои суспôльности не выйде дуже користный.

Львôвскій кореспондентъ „N. Reform-ы“, згадуючи про судіѣвъ передъ судомъ, думае, що вина за все спочиває на бувшôмъ президентѣ суду краєвого, бар. Шенку. Єго управа судами галицкими мала бути дуже нещаслива и ôнъ то головно покрывавъ всякій драстичній факты тымъ, що дневникарству краєвому посредствомъ конфискаты зборонювавъ згадувати о подôбныхъ надъужитяхъ. Одиницямъ трудно выступати противъ того, тымъ труднѣйше, що власть судіѣвъ повѣтовыхъ єсть широка. Щобъ станути до борбы зъ нечестнымъ судією, на се треба ôдваги, вытревалости, а навѣть посвященя. Выступаючій наставляєся на богато секатуръ, прикростей а навѣть небезпеченьствъ. Длятого дневникарству не належало-бъ замыкати устъ въ такихъ справахъ.

Мы однакожь єсмо ще иншои думки въ тôй многоважнôй справѣ, а жерело зла добачаємо головно въ тôмъ, що въ краю нашôмъ находиться богато деморилизуючого елементу. Хто живъ въ повѣтовôмъ мѣстѣ, той мавъ добру нагоду придивитись, ôдъ кого дуже часто зависить рѣшенье найжизненнѣйшихъ справъ поодинокихъ одиниць въ судахъ нашихъ. Дуже часто не обходиться тамъ-же безъ звѣстныхъ факторôвъ, чи то въ родѣ покутныхъ писарѣвъ чи людей, що зъ сего вытворили собѣ формальне ремесло. Отъ и въ послѣдньомъ процесѣ являються жиды головными агентами и посередниками. Такъ буває майже повсюды, а сила ихъ єсть такъ значною, що лишень дуже правому чоловѣкови можна устоятись противъ тыхъ адскихъ навѣтôвъ. Елементъ сей видкій всюды, де лише ходить о яку нечисту справу. Ôнъ являєся при всякихъ выборахъ, при асентерункахъ, при процесахъ, а навѣть и при авансахъ. Формальною сѣтею стараєся сей елементъ обгорнути всѣхъ и вся. И по нашôй думцѣ, наколи вже задачею не тôлько дневникарства, але всеи суспôльности мае бути уморальненье загалу, то обовязкомъ нашимъ повинно бути звернути головно увагу на сей деморализуючій елементъ.

А мимо того бачимо, що якъ-разъ „hierarchia społeczna“ зъ елементомъ симъ стоить въ найбôльшôй дружбѣ и уживає єго деморилизаційнои силы при кождôй нагодѣ. Не тôлько панъ безъ фактора немыслимый, але немыслимый безъ факторôвъ тыхъ нѣ центральный выборчій комитетъ нѣ obywatelsk-й по мѣстахъ. Не диво потому, що сей елементъ набирає смѣлости и втискаєсь всюды, лѣзе навѣть на важки Темиды.

А дальшою причиною неôдрадныхъ такихъ зъявищъ въ свѣтѣ судейскôмъ буде безперечно и сумне матеріяльне положенье кандидатôвъ судейскихъ. Кождый зъ нихъ черезъ весь часъ практикантуры и авскультантуры єсть зъ горы засужденый на то, щобъ попасти въ дуже значній довги, а тымъ самымъ зробити себе вазалемъ лихваря майже на цѣле житье. Кандидатъ судейскій безъ довгôвъ лихварскихъ єсть рôвно-жь немыслимый, а консеквенціи того прикрого положеня суть дуже простій. Се муха, що разъ попавшись въ руки павука, лишь мотаєсь въ єго сѣти.

Наколи про-то въ загалѣ хочемо подбати о то, щобъ пôбôчь моральнои суспôльности, такою-жь моральностію ôдзначались функціонеры нашихъ автономичныхъ и державныхъ чинôвъ, то передъ всѣмъ належить ихъ захоронити передъ деморализуючимъ вплывомъ згаданого елементу, а що-до урядникôвъ судейскихъ, то дѣйстно належалось-бы добре призадуматись надъ поправою долѣ нашихъ практикантôвъ и авскультантôвъ судовыхъ. Мають они бути независимыми судіями, то треба о ихъ независимôсть матеріяльну дбати ôдъ часу, коли до сего чину ино-що вступають. Инакше буде борба de lana caprina.

Рада державна.

9. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 18 л. лютого 1887.

Послы Барайтеръ и Форегеръ зложили письменно свои мандаты. — Министеръ скарбу предложивъ проектъ закона о тымчасовôмъ вымѣрѣ домово-чиншового податку въ деякихъ передмѣстяхъ Праги. — Президентъ министрôвъ, гр. Таффе, завѣдомивъ палату о скликаню надзвычайнои сесіи спôльныхъ делегацій на день 1 марта с. р. — Опôсля забравъ зновъ голосъ гр. Таффе и ôдповѣвъ на интерпеляцію посла Босъ-Вальдека въ справѣ граничныхъ стовпôвъ на зелѣзници въ Айзенштайнъ (въ Чехахъ) и пояснивъ причины, за для котрыхъ не можна зняти зъ тыхъ стовпôвъ краєвыхъ ческихъ гербôвъ. — Министеръ Дунаєвскій ôдповѣдавъ на интерпеляціи пос. Линбахера въ справѣ оподаткованя альпейскихъ хатъ въ Зальцбургу и д-ра Поляка, котрый хотѣвъ ôдзнатись, якъ далеко вже дôйшли працѣ надъ проектомъ нового закона о оподатковану цукру. — Пос. Леонъ предложивъ опôсля проектъ закона о биржевôмъ податку, котрый придѣлено биржевôй комисіи.

Опôсля слѣдувало справозданье комисіи о посольскôй ненарушимости що до выданя дальматиньского посла Супука, обжалованого о злочиньство публичного насильства карному судови въ Задарѣ. Гадки въ комисіи були подѣленій. Бôльшôсть явилася за выданьемъ, меншôсть противъ выданю, а зъ сего вывязалась горяча суперечка мѣжь справоздателемъ бôльшости п. Веберомъ а речникомъ меншости п. Греномъ. П. Гренъ закинувъ справоздателеви бôльшости тенденційнôсть и неправдиве представленье фактôвъ. Ôнъ пôднесъ дальше, що фактъ, о котрый обжалувують Супука, не мѣстить въ собѣ знаменъ дотычного злочиньства, а кромѣ сего поступивъ собѣ тутъ такъ судъ якъ и бôльшôсть комисіи тенденційно. Въ горячôй оборонѣ Супука закидувавъ Гренъ пос. Веберови, що не знає постановъ карного закона и що недокладно познакомився зъ змѣстомъ актôвъ справы Супука. Ôдповѣдаючи на замѣты п. Грена пôднесъ пос. Веберъ, що тенденційна оборона Супука притемнила власне у речника меншости докладне пониманье закона, а именно закона громадского, обмежаючого кругъ дѣяльности п. Супука яко начальника громады, котрый то кругъ переступивъ Супукъ надъуживаючи своеи власти въ закидуванôй ёму справѣ, такъ само запôзнав речникъ меншости становище комисіи и придає ѣй прямо вже атрибуціи карного трибуналу, жадаючи ôдъ неи, щобы такъ якъ трибуналъ справу до самого грунту прослѣдила и рѣшила о винѣ або невинности пôдсудимого. Справоздатель застерѣвся рѣшучо противъ замѣту тенденційности и пôддержує внесенье бôльшости. При голосованю рѣшено 112 голосами противъ 94 выдати посла Супука карному судови въ Задарѣ. — Опôсля наступила дальша дебата надъ закономъ о обезпеченѣ недужихъ роботникôвъ. — Пос. Праде промовлявъ противъ §. 3 и сказавъ, що змѣсть сего параграфу доказує вже, що бôльшôсть парляментарна лишь тогды домагаєсь реформы соціяльнои, коли ремѣсники и промысловцѣ мають за ню платити; коли-же она мае выдавати грошѣ зъ своеи кишенѣ, то тогды ховаєсь. Бôльша часть роботникôвъ не мае отже користати зъ сего закона. Правда, що пôдъ сей законъ не можна пôдтягнути такожь и роботникôвъ рôльныхъ и лѣсовыхъ, але длятого меншôсть парляментарна предкладала окремый и новый законъ для тыхъ роботникôвъ. Одинъ зъ галицкихъ послôвъ сказавъ при генеральнôй дебатѣ, що розширяючи сей законъ такожь и на роботникôвъ рôльныхъ и лѣсовыхъ можна-бы въ тыхъ кругахъ роботницкихъ довести до замѣшаня. Бесѣдникъ ôдпирає отже сей закидъ, а що до переданя справы убезпеченя роботникôвъ господарскихъ соймамъ краєвымъ, каже: Будьте переконанй, що соціяльно-демократичный рухъ и анархистична пропаганда дѣла не мають жадного респекту передъ исторично-политичною индивидуальностію поодинокихъ краєвъ и перейдуть надъ ними до порядку дневного. — Пос. Хамецъ заявивъ, що годиться зъ внесеньемъ меншости, але ôдираєся слова попереднього бесѣдника, котрый сказавъ, що опозиція противъ пôдтягненя роботникôвъ господарскихъ пôдъ сей законъ опираєсь на интересѣ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей; опозиція та походить лишь зъ интересу для самыхъ роботникôвъ, котрій будуть мусѣли опôсля платити двѣ третій преміи на убезпеченье, пôдчасъ коли той, що дае роботу, буде плативъ лишь одну трету. По бесѣдѣ пос. Хамца закрыто засѣданье.

Дописи „Дѣла“.

Софія дня 29 с. ст. сѣчня.

Ôдъ одного Болгарина, высшого урядника войскового при болгарскôмъ министерствѣ въ Софіи одержали мы слѣдуюче письмо, котре подаємо тутъ въ переводѣ:

„Прошу поважану Редакцію „Дѣла“ помѣстити въ одномъ изъ чиселъ своеи газеты прилучену тутъ ôдповѣдь редакціи газеты „Новый Проломъ“, котра не хôчучись нѣякими жерелами и пише нѣсенѣтницѣ по болгарскимъ дѣламъ.“

„Редакція газеты „Новый Проломъ“ въ ч. 405 зъ 17 сѣчня, назвала въ ôддѣлѣ „Болгарскія дѣла“ Цанкова „стоящимъ во главѣ народной партіи“, пôдчасъ коли всѣмъ звѣстно, що ôнъ зблямувався (въ оригиналѣ: былъ бламиранъ) въ 1883 р., именно коли бувъ министромъ президентомъ и коли Народне Собраніе було, такъ сказати, его, бо не було майже нѣякои опозиціи, а то зъ причины, що не було проводирѣвъ: Каравеловъ и Славейковъ були тогды въ Всхôднôй Румеліи. Зъ того видко, що ôнъ не стоявъ „во главѣ“ народнои партіи, якъ видко и зъ того, що въ Тырновскôмъ Великôмъ Народнôмъ Собранію въ 1886 р. Цанковъ и не явився, бо депутатôвъ его партіи було около 50 людей зъ числа всѣхъ 286 депутатôвъ.

Цанковъ бувъ дѣйстно проводиремъ народнои партіи, але тогды, коли писавъ въ 18-1 р. до россійского консуля въ Софіи п. Хитрово ôдкрыте письмо въ котрôмъ говоривъ: „Не хочу вашого меду, не хочу вашого жала“, и тогды ще, коли бувъ интернованый у Вратцѣ за выголошену бесѣду противъ змаганя Россіи знищити болгарску независимôсть.

Редакція „Нов. Пролома“, видко, дôстає газеты, но не читає ихъ, щобы познакомитись зъ болгарскими дѣлами, а потомъ ажь писати. Она называє болгарске правительство „лжеправительствомъ!!“ Наколи бы наше правительство було такимъ, я-

---

вела таке сумне, повне упокореня житье Она боялася отворити дневникъ зô страху, щобъ не вычитати тамъ похвалъ для себе, плакала надъ цвѣтами, котрій ѣй кидали, и лишала ихъ въ театрѣ, нехай вянуть въ кутѣ ёи льожѣ, щобъ дома не ôдновляти страшнои згадки своихъ вечѣрныхъ тріюмфôвъ. Хотѣла вже выступити зъ театру, але чоловѣкъ спротивився тому: — „Скажуть, що то мое дѣло!“ И невытерпнй для обоихъ муки тревали дальше.

Було то въ вечеръ представленя першій разъ якоись штуки. Въ хвили, коли спѣвачка мала выйти на сцену, шепнули ѣй: „Держѣться, панѣ, добре... въ сали щось коиться противъ васъ...“ Она розсмѣялася. Противъ неи? Зъ якои-бъ причины, мôй Боже!... Противъ неи, котру зô всѣхъ сторôнъ окружали симпатіею, котра нѣколи не понижилася до кокотеріи?... А однакожь щось коилося направду.

Середъ штуки, въ великôмъ ёи дуетѣ зъ чоловѣкомъ, коли пречудный голосъ спѣвачки добѣгъ найвысшихъ нотъ своеи скалѣ и спадавъ рядомъ звукôвъ чистыхъ и рôвныхъ, якъ перлы намиста, — наразъ свистанье перервало ёи. Саля не менше зачудувалась и зворушилась, якъ она сама. Здавалось, що у всѣхъ грудехъ спинився ôддыхъ, якъ той звукъ, котрого спѣвачцѣ не дано закôнчити... Нагле гадка дивна, страшна шибла въ ёи головѣ. Чоловѣкъ ёи бувъ самъ одинъ на сценѣ проти неи. Она спинила на нѣмъ свôй поглядъ и добачила, якъ по єго лици просмыкнувся блыскавкою злорадный усмѣхъ... Бѣдна жѣнка зрозумѣла... Плачь душивъ ёи. Залита слѣзами, сховалася въ тѣнь кулисъ...

Чоловѣкъ казавъ ёи высвистати!

„Чи то ôдповѣдь сторонництва, чи лична интервенція?“

II.

„Et veritas liberabit vos!“

(*Конецъ.*)

Реасумованье змѣсту короткои Исторіи Руси зъ козацкого періоду може такожь послужити доказомъ объективности и совѣстности рецензента. П. професорови здається се суперечностію, що авторъ „Polityki Polaków“ уважає „козаччину идеаломъ руского народу, а о козакахъ Хмельницкого каже, що розумѣли свою волю подекуды на польскій ладъ“, — що „князя Острожского разъ ставить прикладомъ могучости и буты панôвъ польскихъ на Украинѣ, а другій разъ называє его Русиномъ и оборонцемъ рускои вѣры“. Ся мнима суперечнôсть выходить въ части зъ баламутного реасумованя историчныхъ выводôвъ, а въ части свѣдчить о хибнôмъ поглядѣ рецензента на сей періодъ рускои исторіи. Тому-то задержимось троха довше надъ тымъ періодомъ.

Въ другôй половинѣ XVI. ст. намагає польска шляхта завести на Украинѣ польске право, замѣнити козакôвъ въ своихъ пôдданыхъ и збогатитися новыми посѣлостями въ тыхъ сторонахъ непôдвластныхъ ще польскôй шляхтѣ. Рядъ польскій попиравъ сй намаганя, надававъ имъ правну силу, ослаблявъ козакôвъ, будьто черезъ роздробленье ихъ силъ (реформа Баторія), будьто черезъ обмеженье ихъ особистои волѣ, а на останку черезъ заведенье постôйныхъ залогъ и твердинь на Украинѣ. Намагано повôльною але певною ходою до заведеня ладу польского аристократичного на руинахъ давного ладу громадского. Козаки пôзнавши сю небезпечнôсть, опираються шляхтѣ спершу въ партизантскôй вôйнѣ, ôдтакъ загальнымъ повстаньемъ, скрѣпляючися зъ одной стороны елементами невдоволеными зъ польскои суспôльности, а зъ другои стороны опираючись на пригнобленôмъ шляхтою селяньствѣ. Такъ на 4 роки передъ Берестейскою унією появляються першій слѣды реакціи, звѣстнои въ универсалахъ пôдъ назвою „сваволѣ украинскои“, котра прибирає щоразъ ширшій розмѣры и доходить до народного повстаня, що розпочинає цѣлу чергу козацкихъ военъ, треваючихъ зъ малыми перервами 60 лѣтъ. Та реакція мае характеръ соціяльный; намагала она до збуреня аристократичного ладу на Украинѣ и тому легко зрозумѣти, чому н. пр. К. Коспиньскій зъ козаками нападає добра руского вельможи кн. Константина Осторожского, хочь сей бувъ ревнымъ оборонцемъ рускои (тодѣ православнои) вѣры. Нѣчого отже дивного, що тойже князь Острожскій остерѣгає панôвъ передъ „своєвôльными купами“, жалується, що пустошать єго добра и радить Речи посполитôй ужити енергичныхъ средствъ, щобъ загасити пожежу, поки ще розшириться.

Козаки нереєстровій силкуються двоякою дорогою забезпечити собѣ свои права: одній громадяться около давныхъ литовскихъ родôвъ княжихъ, котрыхъ права упали разомъ зъ громадскимъ ладомъ наслѣдкомъ уніи Люблиньскои. Сй козаки творять ôддѣлы, зъ котрыми сй князѣ Ружиньскій, Вишневецкій, Корецкій и др. глядять для себе давнои волѣ поза границями Рѣчи посполитои въ походахъ на Москву и Волощину. Мѣжь тымъ бôльшôсть козакôвъ бачила безсильнôсть сихъ княжихъ родôвъ, а не хотѣла покидати свого рôдного краю; тому глядить захисту своеи волѣ на пустыхъ степахъ украиньскихъ, на такъ званôмъ Запорожу, де не могла ихъ досягнути власть шляхты анѣ урядникôвъ королѣвскихъ. Рыболовля и грабежѣ пограничныхъ Татарскихъ улусôвъ становили способъ житя и занятя первѣстнои козаччины. Организація Запорожа була идеаломъ, якого добивалися козаки украиньскій. Начальну власть мала рада и ёи присудови пôдлягало кожде поодиноке индивидуумъ. Рада выбирала генеральну старшину, одвѣчальну передъ радою. Всѣ мали тамъ рôвнй права и берегли выроблену пôсля свого розумѣня суспôльну моральнôсть — словомъ, Запороже було зреализованьемъ того громадского идеалу, до якого намагавъ цѣлый народъ рускій въ громадскôмъ устрою, въ козаччинѣ, въ церковныхъ братствахъ и въ копныхъ судахъ.

Запороже спершу нечисленне набирає значеня ажь тогдѣ, якъ козаки украиньскій передъ гнетомъ шляхты на початку XVII ст. переносяться на Днѣпровый низъ. Петро Конашевичъ громадить и скупляє силы козацкій, а выбравши осередкомъ реакціи Запороже, розширює сю назву на цѣлу Украину. Ôнъ стараєся весь народъ позыскати для козаччины, выступаючи въ оборонѣ православнои вѣры и улекшуючи поспольству приступъ до козаччины.

Пôдъ стягомъ Богдана Хмельницкого громадиться людъ украиньскій (поспольство), намагаючи завести подôбный ладъ на Украинѣ пôсля взôрця вытвореного на Запорожу. Трактаты Зборôвскій и Бѣлоцерковскій показали народови, що єго змаганя були безъуспѣшній. Невдоволенье, выкликане тымъ въ таборѣ козацкôмъ, звертаєся навѣть супроти самого Хмельницкого, що ôнъ зновъ лишає народъ самоволи вельможныхъ панôвъ. Зъ часомъ выробляються мѣжь козаччиною двѣ клясы: упривилеєваній, що вживають всякихъ свободъ и користей, зъ польско-шляхоцкими идеалами, такъ званій „кармазинники“, „дукасрѣблянники“ и — „поспольство“ козацке, „чернь“ зъ демократичными змаганями. Чернь козацка заведена въ своихъ надѣяхъ, щобъ осягнути волю въ злуцѣ зъ Польщею, звертає свои очи къ Москвѣ, однакъ и тамъ небавомъ пôсля Переяславского трактату ôзнає заводу. Украина, хочь выробила собѣ взôръ устрою суспôльно-державного, не могла розвинутися и удержати супроти сусѣдныхъ державъ, що нею хотѣли неустанно опѣкуватися, якъ нынѣшна Болгарія, хочь мае условія самостôйного розвитку суспôльно-державного не може розвинутися самостôйно задля напору сусѣдныхъ потентатôвъ, бажаючихъ гегемоніи надъ симъ краємъ.

Здається, сего доволѣ, щобъ читателѣ могли пôзнати объективнôсть и совѣстнôсть рецензента „Рускои Историчнои Библіотеки“. Дрôбній похибки, якъ на пр. на стор. 2 „ворога церкви славиньскои“ замѣсть „схôдни“ зроблений въ перекладѣ можуть бути справлений и не збавляють вартости дѣла, котрого цѣну узнала звѣстна новага научна. Своею критикою уближивъ п. А. Левицкій самъ собѣ, а зовсѣмъ не прислужився исторіографіи. Пôзнанье минувшости представленои въ правдивôмъ свѣтлѣ, а не скрôзь рожеву призму, се повинна бути єдина цѣль исторіи.

О. Барвиньскій.

кимъ называе его редакція „Нов. Пролома“, чи могла-бы Выс. Порта и сербско-королевске правительство приняти акредитованыхъ при нихъ болгарскихъ агентôвъ дипломатичныхъ?? Не-вже-жь редакція „Нов. Пролома“ того не знае?

И наконець редакція „Нов. Пролома“ такъ заключае: ...„лжеправительство принуждено будетъ на тѣ требованія (Цанкова) согласитись, иначе бо Турція и Россія предоставили бы собѣ „свободу акціи“ то значитъ окупацію Болгаріи“...

Чи не дитинячій вже то трохи поглядъ тои редакціи на болгарске пытанье? Наше правительство не боялося дати „свободу акціи“ Россіи ôдмовою на всѣ ея жаданя тогды, коли нѣ одна европейска сила не знала ще що робити, коли К..... якъ бѣсноватый ѣздивъ по цѣлôй Болгаріи и робивъ бунты, коли россійскй клиперы вже стояли пôдъ Варною и Бургасомъ и наконець коли самъ царь сказавъ, що ôдкличе своихъ консулѣвъ зъ Болгаріи, а теперь, коли все выяснено, коли кожда держава означила свою ролю и коли на всѣхъ чотырохъ углахъ Европы звенитъ оружіе, чи-жь не легкодушно есть выражатися такъ, якъ выразилася редакція „Нов. Пролома“? — *Пп. Б.*

Коломыя дня 20 л. лютого.

Русь коломыйска дала знову ознаку житя. Дня 3 (15) лютого с. р. устроило руске литературно-драматичне товариство въ Коломыи въ сали касина-ресурсы драматичне представленье а заразомъ вечерокъ зъ танцями на дохôдъ рускои Бурсы въ Коломыи. Представлено двѣ штучки, а именно „Женьскй тайны“, комедію въ I актѣ Ст. Добряньского и „Заздрôстна жѣнка“, комедію въ II актахъ зъ нѣмецкого. Признати треба безсторонно, що аматоры, котрй взяли участь въ представленю театральнôмъ, вывязалися зъ своеи задачѣ дуже добре, що тымъ бôльше заслугуе на признанье, що всѣ, зъ выимкою одного п. К., першій разъ публично выступали. Перша штучка „Женькй тайны“ выпала троха слабше, але тому сама штука була винна, въ котрôй мало можна було доглянутися акціи драматичнои. За те друга штука, котра бдзначаеся и живою акціею и бдновѣднымъ переведеньемъ драматичного завязаня, дала аматорамъ нагоду показати свôй талантъ. Зъ женщинъ бдзначилися особливо панны Кульч. и Леп., а зъ мужчинъ пп. Пст. и Кр. Вечерокъ зъ танцями выпавъ такожь добре, а охоча забава протягнулась до год. 6 рано. До кадриля стануло 60 паръ; знаменито бдтанцювано нашу коломыйку. Такъ на представленю театральнôмъ якъ и на вечерку зъ танцями була переважно мѣсцева публика и то не лишь Русины але и Поляки. Межи гостями бачили мы представителѣвъ рôзныхъ станôвъ, священикôвъ, урядникôвъ, учителѣвъ и войсковыхъ. Присутными були на вечерку Впр. о. Кобляньскій, почт. крилошанинъ и парохъ рускій, Вп. пп. Жегадловичь, полковникъ 58 полку нѣхоты, Вольфъ, директоръ гимназіи, Подляшецкій, совѣтникъ суду краевого и др. Въ загалѣ можна сказати, що всѣ гостѣ такъ Русины якъ и не Русины були зовсѣмъ вдоволенй рускою забавою. Чистого доходу мае товариство зъ сеи забавы понадъ 100 зр.

Зъ Старомѣского повѣта.

Теперь зима, то й люде сидять переважно въ хатѣ; довгими вечерами прядуть дѣвчата и для розрывки оповѣдають собѣ рôзнй казки, спѣвають сумнѣшь набожнй пѣснѣ зъ свѣтскими. Весело сходить вечеръ, веретено побôльшаеся, всѣ радй. Слово руске, хочь зъ устъ мужичихъ, гомонить. Мы тымъ тѣшимось. Ажь ту десьне-колись бдозвеся фалшивый тонъ и здаеся псути гомôнъ рôдного слова. Але по короткôй розвазѣ заненокоёнье уступае тому пересвѣдченю, що тая дисгармонія то лишь собѣ хвилева, отъ такъ для розрывки. Примѣръ хочь бы оттакій:

„Mam baba, mam baba oriszki w lesi
Ja baby poprosi, a ona prynesi.“

Такихъ клясичныхъ оказôвъ назбиравъ-бы бôльше, якъ бы на тое завзявся. А всѣ они показують, що не легке дѣло прищепити польску мову нашимъ людямъ. Однакожь не такъ мѣркують собѣ тіи, що насъ хотять трошки на свôй стрôй прибрати. Панъ Wilczyński, редакторъ „Niedzieli“, не найшовъ ласки у Выдѣлу повѣтового въ Старôмъ мѣстѣ. Але ôнъ вытревалый, не стративъ надѣе. Пише въ-друге, повѣдае, що другй Выдѣлы лѣпшй були, то и Старомѣскій чей прийде до розуму и „w imię ważności sprawy“ чей схоче „Niedziel-y“ зарекомандовати переважно гôрнякамъ, котрй майже бесѣды „Niedzieli“ не розумѣють. Повѣдае редакторъ, що „Niedziela“, не рахуе на зыскъ, а выходить що тыждень и коштуе лишь 3 зр. 50 кр. на рôкъ. Якъ борщь дешева часопись! „Macierz polska“ ей выдае, а панъ редакторъ не каже того, яку она запомогу бере ôдъ Сойму. То вже и того досыть, що люде податками на ню складають. А коли многй Выдѣлы зъ цѣлого серця поручають „Niedziel-y“ людемъ, то назбираеся красна сумка зъ предплаты. Нашъ гôрнякъ певно зъ „Niedzieli“ тôлько схôснуе, що зъ торôчного снѣгу. А на-пôвъ Мазуры зъ кôлькохъ мѣсцевостей старомѣского повѣту не потребують тресованя „Niedzieli“, бо вже добре утресованй. Примѣръ мали мы въ Старôмъ мѣстѣ, коли якійсь „Buca“ на „польскôй комашни“, т. е. въ часѣ выборôвъ 1885 р. напастувавъ одного священика въ простацкій способôбъ и много иншихъ цѣкавыхъ фиглѣвъ доказувавъ.

Однакъ редакторъ на теперь не на дармо просивъ, щобы его погладити. Чого давнѣйше не зробивъ п. Бѣльскій, то зробивъ теперь презесъ и деканъ зъ Страшевичь о. Волошиньскій. Зарекомендовавъ „Niedziel-y“, але треба правду повѣсти — лишь зъ легка. Така то вже наша натура, ôдъ коли о собѣ знаемо, все мы корилися, тай ще сказали собѣ: „Покôрне теля двѣ мамы ссе“. Але оно деколи и навкучилося и до живого допекло. Тому Русинъ на хвильку поправився, та й сказавъ: „На похиле дерево и козы скачуть“. Але то лишь въ кутику. Деякй люде и то певно бôльшôсть межи нами держиться твердо першои пословицѣ и хоче одныхъ и тымъ самымъ остати ажь до смерти.

Для бôльшои ваги и певности годиться навести цѣлу тую грамоту для стверджения горѣшныхъ слôвъ. П. Вильчиньскій пише:

Od trzech lat „Macierz Polska“ wydaje tygodniowe pismo p. n. „Niedziela“, którego celem jest szerzenie zdrowej oświaty między ludem. Mimo powszechnego uznania, jakiego doznaje od wielu Rad powiatowych, dotąd nie może się poszczycić podobnemi względami Swietnego Wydziału. Jednakże nie tracąc nadziei w imię ważności sprawy ośmielamy się udać jeszcze z uprzejmą prośbą do Swietnego Wydziału o skuteczną pomoc w rozpowszechnieniu „Niedzieli“ po gminach tamtejszego powiatu. Wydawnictwa „Macierzy“ nie są obliczone na zysk, lecz przeciwnie, oddawane czytelnikom niżej cen kosztu. Dlatego nie wątpiemy, że Swietny Wydział raczy tym razem uwzględnić starania i prace nasze, czy to zapisując „Niedzielę“ z funduszów powiatowych, czy też wpływając na gminy, aby drobny wydatek 3 złr. 50 cent. rocznie na prenumeratę użytecznego dla nich pisma, w budżetach swoich umieściły. — Z uszanowaniem A. Wilczyński m. p., redaktor.

О. Волошиньскій такъ поручае:

L. 1376. Przydzielamy Zwierzchności gminnej Sekcyi . . . . w . . . z tem nadmienieniem, ażeby, jeżeli to pismo za stosowne uzna, takowe na rzecz gminy zaprenumerowała i należytość prenumeracyjną do budżetu na rok 1887 wstawiła. — Z Wydziały Rady powiatowej: Staremiasto, dnia 9 stycznia 1887. — Prezes Wołoszyński.

Зъ Золочѣвского.

Глуха Золочѣвщина почала поволи оживлятись. Тутъ, де зъ рѣдка коли доходивъ якій лучь свѣтла; тутъ, де народъ полишеный майже судьбѣ — ту почало вже свитати, туды сонце кинуло свôй теплый лучь. Та вже и давно пора було повстати зъ просоня — такъ годѣ! Дрѣмота насѣла, не було того, хто бы ея розôгнавъ. Вправдѣ позакладувано тутъ кôлька читѣлень, та що-жь!? они ледве и животѣють, бо рѣдко де подыбати людей, котрй бы принялись обовязкôвъ патріотичныхъ и повели дѣло, якъ слѣдуе. — Тымъ то и ясна причина, що читальнѣ заразъ въ першôй молодости гинуть. — Сказавши тыхъ кôлька слôвъ — не хочемо ихъ прикладати до новонародженои читальнѣ въ Бôбщанахъ. Противно, мы переконанй ажь надто, що о. Копачь зъумѣе ôдродити своихъ селянъ, що потрафить выдвигнути ихъ зъ крайнои моральнои и матеріяльнои бѣды. Тимъ то и радѣемо дуже, и уважаемо заложенье читальнѣ въ Бôбщанахъ тымъ лучемъ, що мае розсвѣтити, що мае заяснѣти на цѣлу Золочѣвщину и стати добрымъ примѣромъ для своеи окрестности. — Ôдкрытье сеи читальнѣ ôдбулося дуже торжественно дня 17 л. лютого с. р. Саля въ замку гр. Романа Потоцкого, котрый безкористно ôдступивъ ея на вечеръ, пищалась гарно пристроена зелеными вѣнцями. — Народа зôбралось чимало. — Селяне, мѣщане, доокрестнй селяне, интелигенція такъ руска якъ и польска заповняла всѣ мѣсця. — Вечерокъ ôдкрывъ о. Копачь. Въ своѣй горячôй промовѣ перейшовъ ôнъ цѣлу добу, якъ розвивались Русины, почавши ôдъ 1848 р. ажь до нынѣшныхъ часôвъ, яку постепенно они переходили судьбу въ житю суспôльнôмъ и политичнôмъ, якй напослѣдокъ обставины придавили нашй народъ, що ему годѣ и годѣ пôдвигнутись. — „Одиноке средство, говоривъ о. Копачь, лишаясь намъ, щобы пôднести рускій народъ, одинока дорога, по котрôй ступаючи осягнемо плоды нашихъ задуманыхъ цѣлей, — а то читальнѣ.“ При кôнци бесѣды завôзвавъ ôнъ всѣхъ присутныхъ, щобы на те клали якъ найбôльшу вагу и радо дѣломъ и словомъ вспомагали такъ конечнй чинники въ исторіи розвою народу. — Присутнй зъ одушевленьемъ приняли ту бесѣду, а грôмкй оплески були ея надгородою. По тôмъ слѣдувала часть вокальна. Кружокъ музичный тов. „Академичне Братство“ бдспѣвавъ дуже удачно кôлька творôвъ нашихъ композиторôвъ, при чѣмъ зôбравъ заслужень оплески. — Найлѣпше подобалась и выкликала загальный ентузіязмъ композиція Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“ зъ акомпаніяментомъ фортепяну. — Хоры перелѣтали соля фортепяновй, мѣжь котрыми найбôльше удачнй були гры панны Рожанковскои и панны І. Куманецкои зъ Золочева. Мусимо тутъ пôднести такожь и деклямацію о. Редкевича зъ Зарудя (Псальмы Руслановй), котрый ôддеклямовавъ ихъ зъ цѣлою прецизією. — Но тôй части забавлялися всѣ разомъ, полотнянка и фракъ, сурдутъ и кафтанъ, ажь до бѣлого дня. — Подаючи звѣстку про се ôдкрытье читальнѣ въ Бôбщанахъ не можемо поминути, а зглядно запытати ц. к. староство, чи знае оно на якôй пôдставѣ побравъ 12 зр. коштôвъ урядникъ, що яко делегатъ ôдъ старостваприбувъ на закладины читальнѣ? — Намъ здаеся, що оно зовсѣмъ неправно. — *Очевидець.*

Ликвидація „Науки“.

Давнѣйше вже подали мы вѣсть, що бувшій редакторъ „Науки“, п. Щербанъ, потягае давныхъ предплатникôвъ сего письма „для забавы и науки“ въ судовôй дорозѣ до сплаты залеглостей пренумераційныхъ. Дѣло се переводиться въ той способôбъ, що п. Щербанъ — здаеся на пôдставѣ книгъ рахунковыхъ редакціи, въ котрыхъ посѣданно дивнымъ случаемъ находиться — выступае противъ довжникôвъ своихъ зъ процесомъ багательнымъ, судъ львôвскій сторону обжалованую зъ далекои провинціи зазывае на терминъ до Львова, сторона правильно на терминѣ не являеся, а судъ засуджуе ея in contumatiam на сплату всякихъ претенсій п. Щербана и уплату коштôвъ процесу. При тôмъ може такъ выйти, що давный предплатникъ за 1, 2 або 3 зр. заплатить въ двое або въ трое стôлько, а впрочѣмъ мусить заплатити все, о що п. Щербанъ упоминаеся. Часомъ претенсія бувшои редакціи есть такъ незначна, що для неи предприймати далеку дорогу до Львова або вынаходити тутъ адвоката для своеи обороны просто не выплатиться. Буває и такъ, що сторона заплатила предплату, але сего не записано въ рахунковй книжки редакціи. А буває и такъ, що п. Щербанъ посылавъ комусь часопись свою безъ предплаты и замовленя, а теперь упоминаесь о грошѣ. Що на тôмъ поведеню бувшои редакціи найбôльше потерплять нашй селяне, а сотки зъ нихъ вже потерпѣли, се рѣчь певна. И варта-бы, щобъ компетентнй власти розслѣдили передъ всѣмъ пытанье, чи п. Щербанъ, котрый бувъ лишь Strohmann-омъ въ редакціи „Науки“, мае нынѣ право якй-небудь залеглости стягати въ свою користь? О скôлько бо намъ звѣстно, то властителемъ „Науки“ бувъ заедно о. Наумовичь, а редакторами ея первѣстно п. Васкуль, Березовскій а нынѣ п. Козарищукъ у Вѣдни. По такихъ прецедентахъ може нашимъ непорадным селянамъ дѣйстно ôдпасти всяка охота не лише до предплачуваня газетъ, але и до ихъ читаня.

Що п. Щербанъ вже добре надоѣвъ своимъ мнимымъ довжникамъ, доказуе ôдкрыте письмо о. А. Федоровича зъ Бахова, выслане на адресу „Нов. Пролома“. Въ тôмъ письмѣ пытае о. Федоровичь у о. Наумовича, чи ему звѣстно, що п. Щербанъ процесуе давнѣйшихъ предплатникôвъ, одныхъ справедливо, другихъ несправедливо? „Я — каже о. Ф. — покладавъ на Васъ повне довѣрье; я Васъ, а не кого другого уважавъ основателемъ „Науки“. Якй у Васъ були договоры зъ поодинокими редакторами, то насъ не интересувало. Якже-жь теперь пояснити собѣ, що п. Щербанъ посредствомъ якогось жида безъ пардону процесуе предплатникôвъ безъ рôзницѣ и то по тôлько лѣтахъ, коли по бôльшôй части запропастились реценисы, а дирецкія почтъ такожь понищила потрѣбнй до того доказы? Предплатники не могли знати, що особа, котру Вы приняли за редактора, обчислившись на всѣ боки, ... буде ихъ процесувати. П. Щербанъ присягае на претенсіи безъ скрупулу, що ôнъ грошей не одержавъ, хочь-бы Вы передъ судомъ показували и реценисы. Насъ то не обходить, хто въ редакціи ôдбиравъ грошѣ, намъ було досыть знати, куды посылати грошѣ, т. е. въ редакцію „Науки“, а наколи „Наука“ приходила, то се було для насъ предплатникôвъ доказомъ, що грошѣ дôйшли. Наколи зайшли якй споры межи Вами а сплачуванымъ Вами редакторомъ, п. Щербаномъ, то належало Вамъ уладити ихъ межи собою, а не ôддавати давнѣйшихъ предплатникôвъ на поталу п. Щербана; а теперь треба було процесованыхъ взяти въ свою оборону. Ваше оголошенье въ ч. 131 „Слова“, що вынагородите насъ потерпѣвшихъ ôдъ Щербана безплатною высылкою „Науки“ въ 1887 р., прийшло за пôзно. Я и другй ѣздили вже передъ тымъ до Львова боронитись, але безъ успѣху. А хто верне страты тымъ бѣднымъ селянамъ, що зовсѣмъ не въ силѣ боронитись. Селянинъ або мѣщанинъ предплачуючій руску часопись робить зъ себе жертву, а по лекціи, данôй ему Щербаномъ, навѣть не подивиться въ ту сторону и т. д.“

На се ôдкрыте письмо ôдповѣвъ о. Наумовичь на адресу: „Многоуважаемого Осипа Андреевича“ (редактора „Н. Пролома) довгимъ письмомъ, въ котрôмъ каже: Я виноватъ! Принявшись за публичне дѣло, я повиненъ бувъ беречи интересы публики, звязанои зô мною взаимнымъ довѣрьемъ. Але у мене нема нѣ финансовыхъ нѣ юридичныхъ здôбностей(?). Я чоловѣкъ „впечатлителенъ, легко увлекающійся и уменъ заднымъ умомъ. Эти качества столь вредныя мнѣ самому представляются гораздо болѣе вредными тамъ, гдѣ съ моею личностью вяжутся интересы другихъ“. Можу васъ увѣрити, що всѣ мои „тяжелыя испытанія“ не суть нѣчимъ въ порôвнаню зъ тымъ, що дѣесь зъ моими предплатниками въ львôвскôмъ судѣ. Они затроюють мою старôсть! Такъ, я виноватый! Я мôгъ ôдвернути то зло, але не ôдвернувъ. Я, и лише я, бувъ выдавцемъ „Науки“ въ лѣтахъ редакціи п. Щербана и нѣхто лише я мавъ право позывати моихъ предплатникôвъ передъ судъ, чого бы я нѣколи не бувъ зробивъ. Якъ редакторъ мавъ якй претенсіи, то най бувъ-бы ôднѣсся до мене. Я повиненъ бувъ запротестувати противъ всего, я виноватый, а теперь вже за пôзно справити зло. Я чувъ о тыхъ процесахъ сидячи въ тюрмѣ, але я не знавъ, чи богато того. Я думавъ, що призываются въ судъ лише тѣ, ще письменно замовили „Науку“. Доперва недавно сказано менѣ, що въ судъ тягаються люде поплативши предплату. „Это совершенно другое дѣло!“ Дôзнавшись о тôмъ я написавъ до „Слова“, що я готовъ (?) потерпѣвшихъ вынагородити „Наукою“, або „деньгами“. Великій мôй грѣхъ годѣ ôдкупити инакше, тôлько великою жертвою.

О личности п. Щербана не буду розписуватись. Я пôзналъ его въ 1874 р. въ Коломыи при заснованю „Общества им. Качковского и „увлекся“. Я его настановивъ редакторомъ „Науки“ у Львовѣ, але „Наука“ лишалась моею власностію. Я тôлько нѣколи не провѣрявъ рахункôвъ администраціи и тому не знавъ доходôвъ нѣ розходôвъ. О недоборахъ не знавъ я такожь нѣчого. П. Щербанъ дававъ зъ доходôвъ удержанье мому сынови пок. Володимиру, плативъ асекураційнй преміи, а часомъ дававъ денещо и менѣ. Всего взявъ я за 1877—1881 р. 5000 зр. Зъ разу ишло зъ п. Щербаномъ гладко, але зъ часомъ прийшло до непорозумѣня. П. Щербанъ не хотѣвъ пôдъ нѣякимъ условіемъ предложити менѣ рахункôвъ, все не мавъ часу, хочь я нарочно по тое ѣздивъ до Львова. Лише въ кôнци написавъ, що давъ менѣ 5000 зр. Въ 1882 р. бувъ я въ процесѣ; а въ 1883 р. на предложенье п. Щербана ставъ я знову выдавати „Науку“. Щербана тогдѣ увôльнено зъ урядника Ставропигіи, ôнъ купивъ собѣ хату зъ довгами, находився въ „отчаянномъ положеніи“, ôнъ бувъ знову редакторомъ, а я писавъ. За то мавъ менѣ дати четверту часть доходу брутто, але давъ лише 150 зр. Я наклонивъ его ôдступити ôдъ редакціи. Я заплативъ дещо въ Ставропигіи (300 зр.) за часъ его редакторства. Тогды п. Щербанъ не говоривъ нѣчого про недоборы. Наука давала менѣ давнѣйше красный дохôдъ. За 1872—1876 р. давъ менѣ п. Бѣлоусъ въ Коломыи 7.345 зр. чистого доходу. То не тыхъ 5000, що давъ менѣ п. Щербанъ за 5 лѣтъ. Потому я давъ ему за не розпроданй „Посланники“ 298 зр., а за „Научный мѣсяцословъ“ 150 зр. А коли ôнъ мене потому завôзвавъ ще передъ судъ, то давъ я ему ще 40 рубл. за то, будто-бы я спроневѣривъ таку суму ôдъ предплатникôвъ. Потому хотѣвъ я посредствомъ п. Габлы провѣрити всѣ рахунки, але до того не прийшло. За що-жь теперь процесуе п. Щербанъ предплатникôвъ, коли „Наука“ не мала нѣколи недоборôвъ? А чи въ впрочѣмъ его рахунковй книги суть вѣродостойнй? Въ 1884 р. дала „Наука“ ще 2000 зр. чистого доходу. Такъ само було и въ 1885 и 1886 р. Зъ тыхъ грошей я живъ тôлько якъ перенѣся до Вѣдни, то недобôръ въ сумѣ 1000 руб. заплативъ менѣ одинъ харкôвскій меценатъ. Тôлько крайна нужда могла п. Щербана наклонити до такого кроку. А може хто стоить за нимъ?

Щожь теперь дѣяти? Хибай ôддати все дѣло якому адвокатови, щобъ предплатникôвъ боронивъ ôдъ хищныхъ рукъ? Я же рѣшився всѣхъ потерпѣвшихъ вынагородити послѣдною моею копѣйкою. Богъ най простить мое „небреженіе“. *Иванъ Наумовичь.*

Коментаря до обохъ сихъ писемъ не потрѣбно. Зъ нихъ видко, що „Наука“ кинула о. Наумовичу за всѣ лѣта чистого доходу въ сумѣ 18.000 зр., не вчисляючи въ то субвенціи вѣденьскои. Наколи-жь недоборôвъ не було, а о. Наумовичь до залеглостей не зголосивъ нѣякихъ претенсій, то п. Щербанъ не маеніякого права о нихъ упоминатись. Есть се зъ его стороны надъужитье и думаемо, що судъ львôвскій, по сѣмъ поясненю справы, передъ всѣмъ зажадае ôдъ п. Щербана доказу на то, чи ôнъ есть управненый стягати такй залеглости? Засужденй же повинній зъ своими претенсіями ôднестися до о. Наумовича, пôдъ адрессою Бѣла въ Россіи, зъ ôдки письмо до „Нов. Пролома“ датоване.

Ôдозва

Высокоповажанй Родимцѣ!

Вѣкъ XIX, вѣкъ просвѣты и поступу, можна-бъ смѣло назвати вѣкомъ товариствъ и асоціяцій. Явленье то споводоване есть переконаньемъ и досвѣдомъ, що сполучеными силами и средствами лекше и певнѣйше якъ силами поодинокихъ можна осягнути выты-ченй цѣли и значнѣйшй користи. Не диво про-то, що число товариствъ взростае що-разъ — не то кожде мѣсто и мѣсточко, але и многй села можуть выказатися якимсь товариствомъ, заложенымъ для осягненя певнои громадноицѣли. Зъ уваги на то, той, хто нове основуе товариство або до участи въ нѣмъ запрашае, виненъ доказати его потребу и хосенность, бо тôлько то може оправдати его существованье и зъеднати ему приклоннôсть и спôвдѣланье публики. Зъ того згляду могли-бы мы справедливо уважатися свобôдными ôдъ широкого мотивованя. Товариство „Школьна Помôчь въ Бродахъ“ повстало пôдъ вплывомъ одного зъ найблагороднѣйшихъ побуджень, щирои любови и спôвчутя для убогои молодежи школьнои, а симпатичнй ôдголосы и чинна прихильнôсть численныхъ приятелѣвъ молодежи утверждають насъ ще бôльше въ тôмъ переконаню. Поле то, правда, и до теперь не стояло ôдлогомъ. Но досвѣдъ поучивъ, що средства, якими розпоряджають у насъ покровителѣ и приятелѣ молодежи, не стоять въ сорозмѣрности до ея числа и потребъ. Особливо наша руска молодѣжь въ переважающôй части дуже убога. Въ Бурсѣ, тôй другôй матери убогого школяря, всѣ убогй хочь гôдній ученики помѣщеня дôстати не можуть — на то не позваляють нѣ обмеженй ея средства нѣ мѣсце. А жаль глядѣти на убогого а бажаючого науки молодця, не могучого заспокоити своихъ найжизненнѣйшихъ потребъ: яко-тако теплои одежи, обувы, свѣтла и книжокъ.

Чи-жь мае змарнѣти талантъ, чи мае звернути зъ половины дороги? Чи може тутъ помочи хочь-бы найдальше идуча жертволюбнôсть поодинокого? Нѣ! таку потребу може заспокоити лишь громадна, хочь-бы и дрôбна жертва многихъ. „Громада по ниточцѣ а бѣдному сорочка“.

А справа, котру тутъ поручаемо, гôдна такои громадноипôпки и занятія. Есмо переконанй, що лепта, выдана на запомогу убогого и гôдного ученика, не буде закопанымъ талантомъ, но вернеся богато помножена, що зъ молодцѣвъ, вспомаганыхъ публичною жертволюбностію, выростуть мужѣ, що ôдвдячать сей даръ трудомъ и посвященьемъ для потомности и выплеканй любовію, передадуть ея та защѣплять и въ грядущихъ поколѣняхъ.

Зъ того погляду выходячи, ôдкликуемося щиро до звѣстнои жертволюбности Вп. нашои публики зъ просьбою вступити въ члены Товариства „Школьна Помôчь“ въ Бродахъ и придбати товариству другихъ членôвъ. Кожда забава товариска, кождй зборы, празники и торжества нехай послужать за нагоду до зôбраня якого дару на убогу молодѣжь; кождый датокъ, хочь-бы дрôбный буде вдячно принятый и записаный. Вкладка членьска, не обмежаючи добровôльныхъ жертвъ, выносить рôчно 1 зр., отже несповна 2 кр. тыдневно.

Всякй датки просимо присылати на руки касіера Товариства.

Ôдъ Выдѣлу Товариства „Школьна Помôчь въ Бродахъ“ дня 20 сѣчня 1887.

Михаилъ Лотоцкій, предсѣдатель; *Николай Саварин*, мѣстопред.; *Іоаннъ Сырко*, библ.; *Григорій Ярема*, касіеръ; *И. Кокорудзъ*, секр.

Зъ судовои салѣ.

(*Другій судія передъ судомъ.*) Дня 19 л. с. м. закôнчилася карна розправа передъ судомъ присяжныхъ въ Станиславовѣ противъ Мих. Косевича, суспендованого начальника суду повѣтового въ Делятынѣ. Обжалованье противъ Косевича опиралося головно на чотырохъ фактахъ. Першій и другій фактъ ôдноситься ще до того часу, коли Косевичь бувъ судовымъ адъюнктомъ въ Гусятынѣ. Тогды то провадивъ гусятыньскій жидокъ Абрамко Майзельманъ за претенсію 42 зр. лицитацію грунту Матвѣя Стельмащука. Щобы охоронитись ôдъ утраты цѣлои своеи батькôвщины, продавъ Стельмащукъ частину грунту и принѣсъ 42 зр. до суду, щобы зложити ихъ до судового депозиту для заспокоеня претенсіи Майзельмана. Грошѣ ôддавъ при свѣдкахъ Косевичеви, котрый присвоивъ ихъ собѣ, наражаючи черезъ тое Стельмащука на лицитацію грунту помимо того, що разъ вже заплативъ свôй довгъ. Нынѣ вже Стельмащукъ не жие, однакъ фактъ сей зôзнали при розправѣ пôдъ присягою свѣдки-очевидцѣ, якъ зять Стельмащука Петро Козловскій, котрый Косевичеви говоривъ до очей зовсѣмъ рѣшучо, що бачивъ, якъ ôнъ бравъ 42 зр. зъ рукъ Стельмащука, а дальше и другй свѣдки Юлія Козловска, Іосифъ Стельмахъ, Марія Кинашь и нотаріяльный кандидатъ Богданъ Пелехъ. Въ часѣ урядованя Косевича въ Гусятынѣ мавъ ему такожь селянинъ Христіянъ зложити 13 зр. 24 кр. на кошты провизоріяльнои комисіи, котрй грошѣ мавъ ôнъ собѣ такожь задержати, помимо того, що не було нѣякои комисіи. При розправѣ потвердивъ сей фактъ, котрого обжалованый рѣшучо выперся, одинъ лишь интересованый Христіянъ. Въ зôзнанях ея були замѣтнй разячй суперечности а до того сидить ôнъ теперь самъ въ вязници, засужденый за якесь злочиньство. Такъ отже не дала розправа що до сего факту нѣякихъ позитивныхъ доказôвъ. Дальшій матеріялъ розправы дотыкае вже дѣяльности Косевича яко повѣтового судіи въ Делятынѣ. Тутъ пôдносить обжалованье супротивъ него на першôмъ мѣсци замѣтъ, що ôдъ Рифки Бляй, котра мала богато справъ въ судѣ противъ селянамъ, принявъ въ даръ корову, приймаючи, розумѣесь, тымъ самымъ вже обовязокъ держати ея сторону, рѣшаючи згаданй справы. Корову тую переслала Рифка Бляй обжалованому черезъ посередника Ефроима Кноля и обое они сидять за тое на лавѣ обжалованыхъ за наклоненье судіи подарунками до надъужитя урядовои власти. Якъ небудь ôдносины до себе всѣхъ трохъ обжалованыхъ не лишали майже нѣякого сумнѣву, що корова дôсталась Косевичеви даромъ, щобы за тое поправъ справы Рифки Бляй въ судѣ, то однакожь въ тôмъ зглядѣ не дала розправа нѣякихъ позитивныхъ доказôвъ вины обжалованыхъ. Косевичь и Рифка Бляй зôзнали згôдно, що Бляй передала судіи корову на кредитъ, а Кноль представивъ себе простымъ орудіемъ передачи несвѣдомымъ ôдношень, заходячихъ мѣжь Косевичемъ а Рифкою Бляй. Цѣла вага обжалованя почивала на замѣтѣ спроневѣреня Косевичемъ грошей, походячихъ зъ такса за дорученье сторонамъ судовыхъ рѣшень и цитацій, а призначеныхъ до роздѣленя мѣжь низшихъ урядникôвъ и слугъ судовыхъ. Въ тôмъ зглядѣ подала розправа наглядній доказы представленыхъ въ обжалованю фактôвъ зъ одной а вины Косевича зъ другои стороны. Въ часѣ свого урядованя яко судія въ Делятынѣ зôбравъ Косевичь зъ того жерела надъ 4000 зр., якъ слѣдуе се изъ предкладаныхъ нимъ самымъ выказôвъ. Дѣстно однакъ зôбравъ ôнъ майже два разы бôльше, бо показалось при розправѣ, що предкладанй нимъ выказы були нарочно фалшованй, а именно выказувавъ ôнъ менше грошей, якъ вплывало, а зъ другои стороны записувавъ бôльше до роздѣлу мѣжь судовй слуги, якъ дѣйстно роздѣловавъ. Доказомъ сего були зложенй при розправѣ пôдъ присягою зôзнания судорыхъ слугъ зъ Делятына. Зъ выказанои самымъ Косевичемъ сумы 4000 зр. зложивъ ôнъ въ часѣ слѣдства дисциплинарного пôдъ напоромъ дисциплинарного комисара сов. Маерановского суму 2248 зр. 14 кр., зъ решты старався ôнъ выраховатись въ той способôбъ, що выказувавъ выдатки на другй потребы судовй (папѣръ и т. п.), а въ кôнци подае, що 500 зр. украдено ему зъ бюрка. Цѣле тое оправданье Косевича показуесь зовсѣмъ неправдивымъ. Крадѣжь 500 зр. показуесь простою и незручною выдумкою, а выдатки на другй судовй цѣли показуються такожь або неправдивыми або неоправдаными, позаякъ згаданый фондъ мавъ служити выключно на полѣпшенье быту судовыхъ слугъ, зазнаючихъ власне въ Делятынѣ дуже незавидноидолѣ. Однакъ навѣть по ôдтягненю тыхъ выдатковъ, якъ такожь сумы 500 зр. показалося, що остае таки ще сума 908 зр. 29 кр., зъ котрои Кос. не мôгъ вже нѣякимъ способомъ вырахуватись. Що бôльше, при розправѣ показалось, що Косевичь допустився бувъ спроневѣреня сумы 2248 зр. 14 кр. зложеной въ руки сов. Маерановского. Коли сов. Маерановскій приѣхавъ нагло до Делятына, не мавъ Косевичь анѣ крайцаря зъ судовыхъ грошей, а щобы зложити повысшу суму позичивъ ôдъ Ефроима Кноля 1100 зр., ôдъ Бенъямина Абиша 200 зр. а суму 500 зр. покрывъ скриптомъ довжнымъ Ем. Бачиньского. На все тое знайшлися при розправѣ позитивнй доказы, а тымъ способомъ выросла спроневѣрена Косевичемъ сума до высоты кôлькохъ тысячѣвъ зр. Дуже цѣкаве и характеристичне було зôзнанье адъюнкта делятыньского суду п. Карачевского о дѣяльности свого шефа. П. Карачевскій заявивъ, що о закидуваныхъ Косевичеви фактахъ безпосередно не маенякои вѣдомости, запримѣчавъ однакъ не разъ, що въ делятыньскôмъ судѣ селянинъ мусѣвъ все програти справу зъ жидомъ; при розправахъ дрôбныхъ не допускавъ Косевичь селянина до слова, а жидамъ признанавъ все великй кошты. Разили такожь кождого незвычайно тѣснй и дружнй ôднесины мѣжь Косевичемъ а Кнолемъ и покутнымъ писаремъ Арцтомъ. Индивидуа тѣ переводили иногдѣ цѣлй ночѣ въ домѣ Косевича за чаемъ и розмовами зъ судіею, а въ бюрѣ его були они постôйными гостями. Присяжнй судіе затвердили лишь одно пытанье, а именно що до факту спроневѣреня 42 зр., зложеныхъ Стельмащукомъ въ Гусятынѣ а заперечили всѣ другй пытаня. На тôй пôдставѣ узнавъ трибуналъ Косевича виннымъ злочиньства спроневѣреня и засудивъ на шесть мѣсяцѣвъ вязницѣ, а увôльнивъ зовсѣмъ Кно-

ля и Рифку Бляй. Косевичь зголосивъ жалобу неважности.

(*Скрытоубійство.*) Дня 22 с. м. скончилася передъ трибуналомъ присяжныхъ судівъ у Львовѣ карна розправа противъ Гната Смалюха, господаря зъ Потока въ пов. рав-скомъ, обжалованого о убійство своєи стрыйны, Параски Смалюховои и противъ писаря громадского Якова Лозы и хирурга Гирша, обжалованыхъ о выданье въ порозумѣню зъ Гнатомъ Смалюхомъ фалшивого свѣдоцтва оглядинъ труна Параски Смалюховои. По представленю переконуючихъ доказовъ при розправѣ, признався Гнатъ Смалюхъ, що дня 23 вересня 1886 задусивъ руками свою стрыйну, бездѣтну вдову Параску Смалюхову, котрои бувъ одинокимъ наслѣдникомъ, боячись, щобы она другій разъ не оддалася за мужь и не позбавила єго правъ до наслѣдства. На внесенье прокуратора вылучивъ трибуналъ справу Лозы и Гирша зъ сеи розправы зъ тымъ, що зглядомъ нихъ вызначена буде окрема розправа, а поставлене що до Гната Смалюха пытанье въ направленю злочиньства скрытоубійства затвердили присяжнй судѣ одноголосно. На той подставѣ засудивъ трибуналъ Гната Смалюха на кару смерти черезъ повѣшенье. Засудъ смерти принявъ Смалюхъ досыть холоднокровно и заявивъ, що внесе жалобу неважности, однакожь въ той лишь цѣли, щобы мавъ ще часъ бачитись зъ дѣтьми и родиною. Гнатъ Смалюхъ числить 44 лѣтъ, має жѣнку и четверо дѣтей.

(*Продажъ голосовъ.*) При выборахъ до громадскои Рады въ Кристинополи забажавъ Сруль Зильберштайнъ доконче стати раднымъ. Щобы тымъ певнѣйше дойти до сеи чести, зложивъ онъ 50 зр. до рукъ Фишля Шпиндля на позысканье прихильности выборцѣвъ. Все пошло гладко; Сруля выбрано раднымъ, а грошѣ не пошли марно, бо забрали ихъ самй жидовскй выборцѣ, лишились отже межи своими. Только зовсѣмъ непотрѣбно дознались о томъ прокураторія державна, а краєвый карный судъ у Львовѣ забажавъ лично познакомитись зъ паномъ раднымъ и єго товаришами. Немиле интервю одбулося дня 18 с. м., по чѣмъ узнавъ трибуналъ за одповѣдне одорвати Сруля Зильберштайна и Фишля Шпиндля на мѣсяць а дванайцять жидковъ-выборцѣвъ на 14 днѣвъ одъ ихъ фаховыхъ занятій и задержати въ товариствѣ другихъ имъ подобныхъ праведниковъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Спольнй делегаціи*) скликанй патентомъ цѣсарскимъ на день 1 марта с. р. до Будапешту.

(*Зъ парляменту.*) Палата пословъ одбуде ще передъ одроченьемъ три засѣданя, а именно одно нынѣ, а одтакъ ще въ пятницю и суботу, а то щобы ухвалити 12-ти милионовый кредитъ на потребы краєвои обороны и ополченя, а одтакъ щобы залагодити справу убезпеченя робочниковъ на случай недуги. По сихъ засѣданяхъ буде палата одрочена ажь до 10 марта. — Палата панововъ збереся сего тыждня на одно засѣданье, щобы залагодити пытанье кредитове.

(*Справы особистй.*) Мин просвѣты д-ръ Гавчь має приѣхати зъ початкомъ цвѣтня до Кракова для огляненя тамошного университету, а въ половинѣ цвѣтня має приѣхати на инспекцію школъ на Буковинѣ. — Головнокомандуючій Галичины кн. Виртембергъ и головнокомандуючій Угорщины гр. Неячевичь приѣхали до Вѣдня.

(*Зъ палаты пословъ.*) На засѣданю палаты пословъ дня 24 с. м. предложивъ пос. Матушь справозданье комисіи о кредитѣ для ополченя, а палата приняла въ другомъ и третомъ читаню се внесенье середъ громкихъ оплесковъ. Подчасъ дискусіи заявивъ министеръ краєвои обороны, що правительство не має зовсѣмъ военныхъ намѣрень и робить то лишь зъ становища милитарного и политичного. Одношеня политичнй не змѣнилися, а держава наша не має жадныхъ амбицій и бажає мира, для того отже и стараєся всякими силами о єго удержанье. — Пос. Менгеръ интерпелювавъ правительство, чи оно думає одказатись одъ союза зъ Нѣмеччиною, якъ то выходило-бы зъ звѣстного интервю кореспондента „Русск. Кур.“ зъ пос. Ригеромъ, и жадавъ доказу, чи то правда, що сказавъ пос. Ригеръ згаданому кореспондентови. — Пос. Ригеръ сказавъ, що не бере одвѣчальности за то, що подала згадана газета, бо то бувъ лишь приватный розговоръ, але застерѣся противъ тому, будто-бы сказавъ, що єго поглядъ подѣляють такожь рѣшаючй круги въ Австріи.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Переговоры зъ делегатами болгарскими не довели до нѣчого а причиною всего бувъ Цанковъ, котрый обстававъ рѣшучо при своѣй програмѣ. Єго поступованье було того рода, що — якъ доносять зъ Константинополя — выкликало навѣть въ самой Портѣ велике недовѣрье и она теперь зблизилась до регентіи. Минувшои пятницѣ взяла депутація болгарска участь въ „селамлику“, а султанъ довѣдавшись о томъ выславъ до неи свого адъютанта, котрому приказавъ высказати Болгарамъ свою симпатію и радивъ, щобы они поступали умѣренно. Депутація подякувала за сю ознаку прихильности и высказала просьбу, щобы султанъ причинився до того, щобы Болгарія одержала якъ найскорше князя. — Вѣсти о скоромъ поверненю депутаціи назадъ до Софіи притихли теперь зовсѣмъ. — Въ Софіи выкрыто заговоръ опозиціи противъ правительства. У кольохъ цанковистовъ одбулася ревизія, а въ одной друкарни найдено одозву, взываючу Болгаръ до повстаня противъ правительства. Арештовано кольока особъ. Полиція переконалася, що заговорцѣ стояли въ звязи зъ емигрантами болгарскими. — Заговоръ на житье Цанкова теперь пояснився. Правительство болгарске выслало було до Константинополя одного официра, щобы онъ слѣдивъ тамъ за рухомъ цаиковистовъ, а тй денунціювали згаданого официра, будто-бы онъ приѣхавъ убити Цанкова. На той подставѣ арештувала полиція згаданого официра, але увольнила єго на интервенцію болгарского правительства. — Порта зорвала рѣшучо переговоры зъ Цанковомъ и пославши „Агентіи Гаваса“ повѣдомила болгарске правительство, що вышле до Софіи надзвычайного комисаря, але вже не Гадбана пашу. Кажуть, що посломъ симъ має бути Ризъ-бей ген. прокураторъ при трибуналѣ касаційномъ въ Константинополи. — Кн. Александеръ Батенбергскій мавъ занедужати въ дорозѣ до Дармштату и лежить теперь хорый у свого отця. Посля одныхъ вѣстей мавъ онъ занедужати на пропасницю, посля другихъ на тифусъ, а ще иншй доказують, що онъ достався оспу.

Россія. Въ послѣднихъ дняхъ наробило богато шуму письмо, помѣщене въ бруксельскомъ „Nord-ѣ“, якъ звѣстно — повъюфиціяльномъ органѣ российского министерства дѣлъ заграничныхъ, а котре — якъ каже „Nord“ — мѣстить въ собѣ погляды мин. Гирса. Российска праса доказує именно теперь, що напруженье межь Нѣмеччиною а Францією єсть для Россіи теперь далеко важнѣйше, якъ справа болгарска и на то напруженье мусить Россія звертати теперь далеко большу увагу, якъ на всякй иншй справы. Тую гадку подносить отже згадане письмо и розвиває єи зъ великою точностію и ясностію. „То, що насъ теперь найбольше интересує — сказано въ згаданомъ письмѣ „Nord-а“ — есть, яку ролю мала-бы одограти Россія на случай нѣмецко-французского конфликту. Ще до послѣднихъ днѣвъ були гадки на петербургскомъ дворѣ що до сего пытаня подѣленй; одни хотѣли, щобы Россія сталася межинароднымъ посередникомъ и оставила Нѣмеччинѣ за одновѣдну помочь въ Болгаріи свободну руку, а другй знову бажали впростъ противного, т. є., щобы Россія заключила союзъ зъ Францією. Анѣ одинъ анѣ другій поглядъ не побѣдивъ; причину до сего дала розвага, що Россія не має права спекулювати на загрожене положенье Франціи и купувати собѣ єи коштомъ помочь Нѣмеччины на Всходѣ. Зъ другои стороны не має знову Россія нѣякого интересу запускатися на користь Франціи въ якій небудь конфликтъ зъ Нѣмеччиною. Така розвага — сказано въ згаданомъ письмѣ — одновѣдає становищу петербурского кабинету. Россія не хоче союза зъ Францією, бо то було-бы причиною до европейскои войны, котрои Россія анѣ не бажає, анѣ котра не лежить въ єи интересѣ. На перешкодѣ до щирого порозумѣня зъ Нѣмеччиною стоять деякй непоборимй антипатіи и немила згадка на берлиньскій конгресъ; кромъ того есть особистый интересъ завсѣгды сильнѣйшій якъ платонична розвага, а той интересъ наказує нынѣ Нѣмеччинѣ и Австро-Угорщинѣ солидарность акціи, зъ котрою мусѣла-бы Россія числитись при всякой комбинаціи. Россія не могла-бы зблизитись интимно до Нѣмеччины, не будучи при томъ змушеною зробити уступства политицѣ австро-угорскій; такъ само не могла-бы она выступити ворожо супротивъ Нѣмеччины, не вызываючи супротивъ себе Австро-Угорщины. Такъ мусѣла-бы одже Россія на всякій случай лишити Нѣмеччинѣ свободну руку на случай войны зъ Францією чи то добровольно черезъ згоду зъ Берлиномъ, чи черезъ то, що стягнула-бы на себе войну зъ Австрією а може и зъ Англією. Зъ того выходить отже посля згаданого письма конечне заключенье, що Россія мусить старатися о удержанье мира а зъ другои стороны о рововногу европейску. Щобы однакожь рововночасно на случай нѣмецко-французкои войны, коли-бы она, яко держава гарантуюча ровновагу европейску, була сама загрожена, могла грати ролю державы переважаючои, то она мусить бути тымъ незвѣстнымъ *X* въ зровнаню. Жадного союза зъ кимъ небудь, але познѣйше выступленье въ оборонѣ побѣдженого, ото окликъ Россіи, щобы она одтакъ, коли-бъ Франція була побѣдженою, не потребувала клонитись передъ всемогучостію Нѣмеччины. Нѣмецко-французкои войны треба конче не допустити, але коли-бъ се було неможливымъ, то не можна допустити, щобы Франція була зруйнована. Така отже розвага сталась посля згаданого письма „Nord-а“ мѣродайною для верховодячихъ круговъ въ Петербурзѣ, и длятого займаються тамъ теперь далеко менше справою болгарскою якъ давнѣйше. Справу болгарску — кажуть въ Петербурзѣ — треба одложити на другій плянъ, а наша увага мусить бути звернена на Ренъ.“ Додати мусимо, що „Nord“ доказує, що высказанй повыше гадки мають бути поглядомъ Гирса. Ся несподѣвана змѣна въ российскій политицѣ выкликала велике враженье въ Берлинѣ, а хочь тамъ не допускають, щобы межь Россією а Францією станула яка угода, якъ бы на першій поглядъ могло выходити зъ наведеной кореспонденціи „Nord-а“, то все-жь таки видять тамъ въ сѣмъ новомъ становищи Россіи велику небезпечность для Нѣмеччины, котра на случай якого конфликту зъ Францією могла-бъ достатись въ два огнѣ. — „Нов. Врем.“ наробило передъ кольока днями богато крику, що будто-бы въ Россіи волочился австрійскій шпѣгуны а на доказъ того наводить, що въ Москвѣ бувъ якійсь полковникъ австрійскій, по котромъ найдено якусь книжку о россійско-австрійскій войнѣ, призначену выключно лишь для школъ военныхъ и стратегичну карту будучого театру военного великихъ розмѣровъ (1 центим. = 20 кильом.). Кромъ того найдено такожь пашпортъ того полковника зъ замѣткою „ex offo“. — „Пет. Вѣдом.“ подають знову цѣлый рядъ оповѣщень на доставу ровного рода матеріялу военного а межи иншимъ на доставу 2666 повныхъ гарнитуровъ упряжѣ на конѣ подъ верхъ и 1700 упряжей до возовъ парокінныхъ. — Польскій газеты доносять, що въ Царствѣ польскомъ тамошній власти россійскій слѣдять пильно за всякимъ рухомъ тамошнои интелигенціи польскои а особливо суть осторожній и строгій въ выдаваню пасовъ на стрѣльне оружіе.

Нѣмеччина. Въ виду одбуваючихъ-ся теперь выборовъ до нѣмецкого парляменту не одъ рѣчи буде нагадати єго складъ и число членовъ партій зъ послѣднои єго каденціи. Парляментъ нѣмецкій (Reichstag) складаєсь зъ 397 пословъ, зъ котрыхъ припадає на Прусы 236, на Баварію 48, на Саксонію 23, на Виртембергъ 17, на Альзацію и Льотарингію 15, на Баденъ 14, на Гессію 9, на Мекльенбургъ 6, а 6 на другій поменшй краѣ. При послѣднихъ выборахъ въ 1884 р. мала опозиція 234 мандатовъ; а зъ помежи нихъ числило центрумъ 101, а вольнодумнй 63 голосовъ. Дальше належало сюда 16 Поляковъ, 15 Альзатцѣвъ, 24 соціялистовъ, 11 Вельфовъ и 1 Данець. Партія правительственна числила 160 мандатовъ, а межи тыми 53 либералювъ-народовцѣвъ. За сентенатомъ голосувало дня 14 сѣчня 154 пословъ, за правосильностію закона на три роки 186 а 28 пословъ переважно соціялъ-демократовъ здержалось одъ голосованя. Результатъ теперѣшныхъ выборовъ до дня 23 есть слѣдуючій: выбрано всѣхъ пословъ загаломъ 299 а именно: 53 зъ партіи консервативнои, зъ центрумъ 56, зъ партіи правительственнои 19, либералювъ-народовцѣвъ 84, вольнодумныхъ 10, соціялистовъ 6, Альзатцѣвъ 15, Поляковъ 11. Доповняючихъ выборовъ має одбутися 45. Въ загалѣ выбрано 156 прихильниковъ сентенату, а 98 опозиціонистовъ. Межи выбраными есть Виндгорстъ, Бамбергеръ, Штекеръ, Бенингзенъ и Микель. Саксонія выбрала майже самихъ приклонниковъ сентенату; такъ само Баденъ, Виртембергія и Гессія. — „Nat. Ztg.“ каже, що сентенатъ есть забезпеченый навѣть имовѣрно и безъ помочи членовъ центра. Въ Берлинѣ ходить поголоска, що парляментъ нѣмецкій буде скликаный ще передъ переведеньемъ доповняючихъ выборовъ, скоро лишь покажеся, що правосильнй выборы выстануть до ухваленя предложеня. — Станъ здоровля цѣсаря нѣмецкого полѣпшився. — „Pol. Corr.“ оголосила письмо зъ Берлина, въ котромъ доказуєся, що Нѣмеччина бажала завсѣгды мира и працювала завсѣгды надъ єго удержаньемъ, а выступала хиба лишь тогды, коли треба було попирати интересы Россіи або Франціи; коли же теперь хтось говорить о переважѣ Нѣмеччины и єи военномъ настрою, то знакомъ, що посѣвъ Дерульеда, що торокъ объѣзджавъ Европу, починає вже сходити. Слова сй вымѣрений очевидно противъ Россіи. — Въ прускій палатѣ пословъ має правительство предложити новый проектъ церковно-политичного закона, котрый межи иншимъ має мѣстити въ собѣ дозволенье повернення конгрегацій духовныхъ зъ выимкою Єзуитовъ. — Выборы въ Нѣмеччинѣ вышли зовсѣмъ посля бажаня кн. Бисмарка. До дня 24 с. м. выбрано на 397 мандатовъ до парляменту 337 пословъ а позостало ще 60 доповняючихъ выборовъ. Зъ выбраныхъ дефинитивно есть 193 за сентенатомъ а 144 противъ. Правительство не чекало вже доповняючихъ выборовъ розписаныхъ на день 2 марта а скликало вже парляментъ на день 3 марта с. р. Парляментъ займеся передовсѣмъ справою сентенату и буджетомъ державы, котрй то обѣ справы мусять бути залагодженй до дня 1 цвѣтня.

Франція. Статья „Nord-а“ о становищи Россіи на случай нѣмецко-французкои войны звернула на себе въ Парижи загальну увагу. Хочь въ згаданой статьи Россія каже, що выступила-бы доперва тогды, коли-бъ Франція грозила небезпечность нарушеня єи теперѣшного становища великодержавного, то все-жь такй въ кругахъ политичныхъ уважають се досыть яснымъ доказомъ, що межи Францією а Россією есть якесь порозумѣнье. На подставѣ того порозумѣня, думають, були-бы Франція и Россія обовязанй ити собѣ взаимно на помочь на случай загроженя ихъ областей. Въ кругахъ правительственныхъ заперечують тому, будто бы межи згадаными державами було таке порозумѣнье и доказують, що помочь, котра мала-бы ажь тогды наступити, коли-бъ держава була вже побѣджена, не принесла-бъ нѣякои користи. — Нѣмецкй газеты доносять, що Франція не перестає зброитись и що въ арсеналахъ въ Ліонѣ и Безансонѣ панує незвычайный рухъ, а до Бельфорту надходять безустанно численнй транспорты амуниціи и провіянту.

Италія. Новый кабинетъ все ще незложеный и теперь ведуться ще переговоры. Бертольє-Віяль приймивъ теку министерства войны подъ условіемъ, що буджетъ министерства войны буде поднесеный до 215 милионовъ и що надзвычайнй выдатки будуть збольшенй. Сума та мала-бы бути ужита на укрѣпленя, на закупно коней, на повне узброеньe 12 корпусу и на збольшенье артилеріи и кавалеріи. Говорять такожь, що теку министерства дѣлъ внутрѣшныхъ має обняти Рудини, а финансы сенаторъ Сакко. — Зъ Массавы доносять, що тамъ прибувъ до ген. Жене абесиньскій плѣнникъ Солимбони зъ письмомъ одъ Расъ-Аллулы, котрый предкладає Італіянцимъ дружбу и миръ. Въ письмѣ томъ сказано, що причиною войны було укрѣпленье мѣстъ Уа и Саати, а дальше говориться такъ: Будьте намъ знову приятелями и най кождый зъ насъ позостане на своѣй области. Ген. Жене одповѣвъ, що доси не буде входити въ нѣякй переговоры, доки Солимбони и єго товаришѣ не будуть увольненй. Въ кругахъ правительственныхъ выкликало велике вдоволенье одкликанье зъ Массавы французского консула Сованя.

Туреччина. Посля вѣстей зъ Бѣлграду збирає Туреччина велике войско въ Македоніи, а то въ той цѣли, щобы не допустити тамъ до выкликаня революціи. Войско Сагидапашѣ, котрого головна кватира есть въ Кумановой, скрѣплено теперь до высоты 36.000 людей Сильнй одділы войска стоять такожь въ Егри-Паланка, Каратонѣ и Кочанѣ вздовжь болгарскои границѣ. — Екуменьскимъ патріярхомъ выбрано адріянопольского митрополита Діонизія V, котрый есть великимъ противникомъ Россіи. Выборъ сей уважають въ Россіи за велику неудачу россійскои политики на Балканѣ. Незадовго має выйти султаньска ираде, затверджаюча сей выборъ, а одтакъ наступить интронизація нового патріярха.

Румунія. Зъ Букарешту доносять, що румуньске министерство войны завозвало всѣхъ лѣкарѣвъ войсковыхъ, котрй належать до резервы, щобы були готовй на завозваня властей военныхъ явитися въ своихъ полкахъ до 24 годинъ. — Черновецка „Gaz. Pol.“ довѣдуєсь, що румуньске министерство войны постановило замовити 12.000 штукъ шабель. Говорять такожь, що сими днями має зобратися въ Букарештѣ рада военна подъ проводомъ короля. — Румуньскій делегаты, котрй мають выѣхати до Вѣдня въ справѣ переговоровъ торговельныхъ, мали минувшои суботы довшу нараду у министра Стурдзы. — Зъ Вѣдня доносять, що правительство австрійске дозволило выимково правительству румуньскому купувати конѣ на Угорщинѣ въ цѣляхъ военныхъ.

НОВИНКИ.

— **Послѣдне число „Дѣла“** зъ минувшого четверга сконфискувала ц. к. прокураторія за допись зъ Калуша и длятого высилаємо се число знову въ збольшеномъ объемѣ. Двѣ конфискаты въ протягу одного тыждня, то вже трохи за тяжко на нашй слабй силы. Вп. читателѣ нашй зволять намъ отже выбачити за ту немилу перерву, котра настала въ выдавництвѣ не зъ нашои вины.

— **На II. засѣданю центр. Выдѣлу тов. „Просвѣты“** дня 18 лютого с. р. рѣшено: обходити 26 роковины смерти Тараса Шевченка разомъ зъ иншими товариствами дня 9 л. марта, въ середу, въ великой сали „Народного Дому“. Опосля залагоджено слѣдуючій справы: 1) Принято до вѣдомости, що на I. книжочку за сей рокъ друкуються 2 одчиты господарскій п. Герасимовича. Книжочка тая розошлеся членамъ зъ кінцемъ сего мѣсяця. Яко II. книжочка выйде оповѣданье: „Святый спокою гараздъ зъ тобою.“ — 2) Ухвалено ново-приступаючимъ членамъ селянамъ высилати о сколько выстане календарѣ за рокъ 1887; членамъ, що не вплатили вкладки за 1886 р. вышле Выдѣлъ календарѣ, однакожь дальшй книжочки высилатися буде лишь тымъ, що надошлють вкладку, або бодай порозумѣються зъ Выдѣломъ, коли вкладку будуть могли заплатити. — 3) До библіотеки школы Василінокъ у Львовѣ ухвалено подарувати книжочки просвѣтнй одновѣднй до читаня для молодежи. — 4) Ухвалено просити Раду шк. кр., щобы выданя просвѣтнй припоручила библіотекамъ школьнымъ. — 5) Позалякъ информаціи що-до закладаня читалень вже выйшли, Выдѣлъ звертає увагу своихъ членовъ на книжочку, котра выйшла накладомъ Просвѣты: „О товариствахъ“, де можна знайти докладнй информаціи о засновуваню читалень. — 6) Руконись присланну „Народнымъ Домомъ“ въ Чернівцихъ: „Блудный сынъ“, одступлено Рускій Бесѣдѣ, котра займаєся справами театральными. — 7) На прошенье Георгія Савчука, секретаря читальнѣ въ Мамаѣвцихъ, котрый займаєся збираньемъ пѣсень и казокъ, выслано єму даромъ книжочки: Село Фармазоны, Житье св. Георгія, Вечерницѣ, Ластбка и Геологичный человѣкъ. Одчитано подяку тамошнои читальнѣ за одержанй книжочки и принято до вѣдомости, що коли книжочки наспѣли до той читальнѣ, всѣ члены присутнй одспѣвали членамъ „Просвѣты“ — Многая лѣта. — 8) Спѣвацкому товаристу „Соловѣй“ въ Берлинѣ подаровано одинъ примѣрникъ Кобзаря. — 9) Школѣ въ Гостовѣ выслано кольока книжочокъ призначеныхъ на преміи для дѣтей даромъ. — 10) Одчитано подяку читальнѣ въ Гнильчу за подарени 22 книжочки. — Ново вступившимъ въ члены „Просвѣты“ читальнямъ въ Нивочинѣ, Дубовцяхъ, Дзвинячи и Подгайчикахъ выслано книжочки давнѣйшого выданя даромъ. — 12) Принято въ члены: 1. Читальню въ Нивочинѣ; 2. Іосифа Павликовского въ Калиновцинѣ; 3. Іосифа Задорожного въ Новосѣлцѣ; 4. Читальню въ Дубовцихъ; 5. о. Іоана Константкевича въ Ялинѣ; 6. д-ра Романа Яросевича учит. гимназ. въ Коломыи; 7. Дмитра Гринчука въ Майданѣ; 8. Ивана Киналша тамъ-же; 9. Онуфрея Тартачиньского въ Ясеновѣ; 10. Петра Голотайчука въ Камѣнной; 11. Петра Данилюка тамъ-же; 12. Ивана Лаврика, госп. въ Дрогомирчанахъ; 13. Михайла Фитака тамъ-же; 14. Федора Чорненького тамъ-же; 15. Гната Деренка тамъ-же; 16. И. Мудрого въ Сороцку; 17. о. Ивана Ковшевича въ Ульговку; 18. Игнатія Полотнюка въ Клюсовѣ; 19. Михайла Воробця въ Грибовичахъ; 20. Читальню въ Дзвинячи; 21. Андрія Бегена, учителя въ Верхни; 22. Филипа Бучиньского въ Калуши; 23. о. Ивана Карановича въ Полкини; 24. Алексія Бадуляка въ Жабю; 25. Максима Остапчука въ Поздимири; 26. Макара Хомяка въ Первятичахъ; 27. Читальню въ Подгайчикахъ; 28. Илька Прокопчука въ Устю епископскомъ; 29. Антона Трачука въ Далешовой; 30. Михайла Семовоника въ Колѣнкахъ. — До библіотеки и народного музея прислали пп.: Олександеръ Барвѣньскій 1 книжку и 3 монеты; Бугель 9 монетъ; Евзевій Черепашиньскій 1 монету срѣбну; Н. Н. 3 монеты; Михайло Струсевичь 1 монету. За тіи дары Выдѣлъ складає Вп. П. подяку. — Одъ Выдѣлу тов. „Просвѣта“ у Львовѣ.

— **Загальнй Зборы** тов. ремѣсниковъ „Зоря“ одбудуться въ недѣлю 27 лютого о 3 год. по пол. въ комнатѣ товариства (ул. Краковска ч. 17), на котрй маємо честь запросити всѣхъ Вп. Членовъ почетныхъ и дѣйстныхъ. — *В. Наборный*, голова.

— **Поминальне богослуженье** за упокой бл. п. Володимира Барвѣньского одбулося въ Краковѣ церкви св. Норберта дуже торжественно при громадной участи академиковъ Русиновъ и многихъ Поляковъ. На тетраподѣ бувъ уставленый портретъ покойника, украшеный вѣнцемъ и сино жовтыми лентами. Подчасъ богослуженя спѣвавъ хоръ академиковъ Русиновъ, котрый ще нѣколи не бувъ такъ сильно заступленый якъ симъ разомъ.

— **Зъ Тернополя пишуть намъ:** Поминальне богуслуженье за упокой бл. п. Гавріила Горецкого, основателя хору мѣщаньского въ Тернополи одбулося заходомъ того-же хору дуже величаво въ понедѣлокъ 9(21) с. м. при участи численной публики. Службу Божу одправлявъ Вп. о. В. Фортуна при служеню діякона о. Т. Лавровского и поддіякона Якова Вацика. Хоръ мѣщаньскій причинився до звеличеня сего богослуженя трогаючимъ спѣвомъ. Подчасъ парастасу стали высше помянутй священники и спѣваки зъ снѣтломъ. При кінци парастаса Вп. о. Фортуна выголосивъ трогаюче слово о заслугахъ покойника: якъ той-же укончивши богословіе 1877 р. не ординувався, только черезъ 9 лѣтъ працювавъ коло добра духовного, запроваджуючи въ многихъ мѣсцевостяхъ хоральный спѣвъ для звеличеня нашого рускаго обряду. И такъ межь иншими въ Тернополи заложивъ покойникъ 1879 р. хоръ мѣщаный, котрый и до нынѣ своимъ милозвучнымъ спѣвомъ притягае значне число вѣрныхъ до церкви. Покойному належиться головна заслуга и вѣчна память, якъ изъ сторони спѣваковъ Тернопольскихъ такъ и одъ ихъ Вп. отця духовного. Се поминальне богослуженье есть такожь доказомъ, що руске мѣщаньство молодше прийшло до свѣдомости своеи народности и умѣе оддати честь памяти людей котрй трудяться для ихъ добра. Дай Боже, щобъ той духъ овѣявъ такожь и старше поколѣнье тернопольского мѣщаньства, а тогды буде въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля.

— **До Америки** выѣхали передъ кольома днями о. Зиновій Ляховичь и п. В. Сѣменовичь академикъ зъ Львова. О. Ляховичь обойме сотрудництво при о. І. Волыньскомъ въ Шенандоро, а п. Сѣменовичь буде помагати обомъ отцямъ духовнымъ въ организаціи руской колоніи въ новомъ свѣтѣ. Онъ має займатися заведеньемъ хору при шенандорской церкви, Народною Торговлею и т. д. Новымъ организаторамъ и проводирамъ руской колонії въ Америцѣ желаємо щасливои дороги!

— **„Академичне Братство“** повнымъ житьемъ жие и въ сѣмъ роцѣ, а доказомъ того числень одчиты, якихъ вже колька одбулося а ще и богато есть заповѣдженыхъ. Кождый такій одчитъ згромаджуе майже всѣхъ членовъ и выкликуе оживлену дискусію. Часто слѣдуютъ такожь и импровизованй декляматорско-музикальнй вечерницѣ. Такъ пр. читанъ дня 23 с. м. товарищъ К. про Павла Чубиньского. До свого одчиту навязавъ онъ такожь дуже зручно и свой поглядъ на програму, котрая повинна держатися теперѣшна молодежь. Посля погляду товариша К. мѣститься она въ сихъ двохъ головныхъ точкахъ: въ слѣдженю и познаваню сучасной литературы рускоукраиньскои, котра есть вѣрнымъ образомъ нашихъ суспольныхъ односинъ, — и въ студіяхъ етнографичныхъ. По одчитѣ слѣдували продукціи хору товариства, деклямація товарища К., гра на лѣрѣ и сольо-спѣвъ товарища С. и артистична гра на цитрѣ товарища Куп. Слѣдуючій вечерницѣ одбудуться сеи недѣлѣ. (*P.*)

— **Президентъ Буковины, бр. Пино** приѣхавъ дня 22 с. м. до Черновець. На станціи зелѣзницѣ въ Снятынѣ повитали его депутація селянъ и духовеньства повѣту выжницкого подъ проводомъ старосты повѣтового п. Сирзистье. Зъ одси поѣхавъ бр. Пино окремымъ поѣздомъ, котрого локомотива мала назву „Пину“ до Неполоковець, де его повитавъ староста повѣту кобманецкого п. Захарь и депутаціи селянъ и духовеньства. Въ имени селянъ повитавъ нового президента войтъ громады Кобманя п. Снятынчукъ и подавъ єму хлѣбъ и сбль. Въ Черновцихъ станувъ бр. Пино въ томъ самомъ помешканю, де мешкавъ бр. Алезани и тутъ представлялися єму представителѣ властей правительственныхъ и краєвыхъ. Бр. Пино поверне ще на якійсь часъ знову до Вѣдня.

— **На львовскомъ университетѣ** має незабаромъ опорожнитись катедра минералогіи, позаякъ д-ръ Крайцъ має перейти на краковскій университетъ. На случай уступленя проф. Крайца має одержати его мѣсце на львовскомъ университетѣ Вп. Юліянъ Медведскій, професоръ и бувшій ректоръ львовскои политехники, а на єго мѣсце зновъ прийшовъ-бы въ такомъ случаю звѣстный зъ своихъ трудовъ науковыхъ геологъ д-ръ Е. Дуниковскій.

— **Улиця Баторія.** Ще тамтого року одержала була часть давнои улицѣ Галицкои у Львовѣ, почавши одъ краєвого суду карного ажь до т. зв. „крученыхъ стовповъ“, назву имени Баторія а то въ память 300-лѣтныхъ роковинъ сего короля польского. Мимо того улиця та все ще называлась Галицкою ажь до вчера, коли заведено новй числа на домахъ. Редакція наша, котра мѣстилась доси при улици Галицкой ч. 44, опинилась отже при улици Баторія подъ ч. 24, що Вп. предплатники нашй зволять собѣ добре запамятати.

— **Въ Калуши** одбувся дня 13 с. м. бенкетъ въ честь тамошного старосты п. Снѣтальского, перенесеного до Дрогобыча, на котромъ однакожь зъ рускаго духовеньства доокрестного и селянъ не явився нѣхто мимо того, що порозсылано богато запрошень и бенкетъ сей сполучено зъ торжественнымъ прощаньемъ п. Розвадовского. Навѣть и Поляки одтягнулися одъ сего бенкету а причиною того було, що п. Снѣтальскій не зыскавъ собѣ за цѣлый часъ свого урядованя у нѣкого симпатій.

— **Читальню въ Николаевѣ** розвязало жидачѣвске староство а жандармы арештували одного єи члена 18-лѣтного молодця за мнимe оскорбленье цѣсаря.

— **Осьму рангу** одержали чотыри професоры учительскихъ семинарій а межь ними такожь и проф. Омелянъ Партицкій.

— **Выборъ выцемаршалка** Рады повѣтовои въ Гусятынѣ, п. Г. Стравильского пластителя Шидловець, затвердивъ цѣсарь.

— **Доповняючій выборъ** одного члена повѣтового въ Бобрцѣ зъ большои посѣлости одбудеся дня 23 марта с. р.

— **Дирекція державныхъ зелѣзницъ** оповѣщае, що на просторони Чорткивъ-Гусятынъ устороено 22 с. м. всѣ перешкоды спонодованй снѣговыми заспами и що одъ того дня курсуютъ поѣзды вже зовсѣмъ правильно.

— **Небезпечній артисты.** Одъ якогось часу слуються то по мѣстахъ и селахъ то по зелѣзницяхъ два мужчины, котрй представляються рускій публицѣ, особливо же священикамъ, яко артисты рускои сцены народной подъ дирекцією пп. Биберовича и Гриневецкого, а зъ котрыхъ одинъ называе себе Скулимовскимъ або Заторскимъ а другій Глиньскимъ або Пливѣньскимъ. Оба тй артисты зайшовши въ рускій домъ або руске товариство або присѣвшись на зелѣзници до якого руского священика, розповѣдають, що суть ангажованй до рускои сцены народной, що ѣдуть на мѣсце призначеня, та що имъ въ дорозѣ грошей не стало и подъ тымъ предлогомъ выманюють одъ рускои публики грошѣ. Дирекція рускаго народного театру просить насъ подати сей фактъ до вѣдомости рускои публики и остерегти єи передъ тыми небезпечными артистами, котрыхъ она нѣколи не ангажувала и не думае ангажувати.

— **Бранка въ Галичинѣ** розпочнеся въ томъ роцѣ зъ днемъ 1 марта. Рововночасно будуть

урядувати 42 комисіи. У Львовѣ буде ôдбуватися бранка ôдъ 1—16, въ львôвскôмъ повѣтѣ ôдъ 17—31 марта с. р. Порядокъ бранки до полкôвъ всхôднои Галичины єсть слѣдуючій: До 9 полку въ Стрыю ôдъ 1—16 марта, въ Болеховѣ ôдъ 18—24 марта, въ Долинѣ ôдъ 26 марта—4 цвѣтня, въ Миколаевѣ ôдъ 2—5 марта, въ Жидачевѣ ôдъ 7—14 марта, въ Калуши ôдъ 16—28 марта; до 15 полку въ Скалатѣ ôдъ 2—12 марта, въ Тернополи ôдъ 14 марта —2 цвѣтня, въ Теребовли ôдъ 2—11 марта, въ Збаражи ôдъ 14—23 марта; до 24 полку въ Коломыи ôдъ 1—18 марта, въ Коссовѣ ôдъ 21—31 марта, въ Снятынѣ ôдъ 2—12 марта; до 30 полку у Львовѣ (повѣтъ) ôдъ 17 марта —4 цвѣтня, въ Жовквы ôдъ 2—16 марта, въ Сокали ôдъ 18—28 марта, въ Белзѣ ôдъ 30 марта—6 цвѣтня; до 45 полку въ Сяноцѣ ôдъ 1—19 марта, въ Короснѣ ôдъ 21 марта —4 цвѣтня, въ Устрикахъ ôдъ 2—8 марта, въ Лиску ôдъ 10—19 марта; до 55 полку въ Бережанахъ ôдъ 1—14 марта, въ Пôдгайцяхъ ôдъ 16—29 марта, въ Перемышлянахъ ôдъ 2—12 марта, въ Рогатынѣ ôдъ 14—28 марта, въ Бôбрцѣ ôдъ 2—12 марта, въ Бучачи ôдъ 14—31 марта; до 58 полку въ Станиславовѣ ôдъ 1—15 марта, въ Богородчанахъ ôдъ 16—26 марта, въ Надвôрнôй ôдъ 28 марта—5 цвѣтня, въ Товмачи ôдъ 2—15 марта, въ Городенцѣ ôдъ 17—31 марта; до 77 полку въ Самборѣ ôдъ 1—15 марта, въ Дрогобычи ôдъ 17 марта—7 цвѣтня, въ Старôмъ мѣстѣ ôдъ 2—10 марта, въ Турцѣ ôдъ 12—23 марта; до 80 полку въ Бродахъ ôдъ 2—22 марта, въ Камѣнцѣ ôдъ 2—12 марта, въ Радеховѣ ôдъ 14—19 марта, въ Золочевѣ ôдъ 1—26 марта; до 89 полку въ Яновѣ ôдъ 2—5 марта, въ Городку ôдъ 7—14 марта, въ Рудкахъ ôдъ 16—28 марта, въ Яворовѣ ôдъ 2—9 марта, въ Краковци ôдъ 11—17 марта, въ Мостискахъ ôдъ 19 марта — 2 цвѣтня, въ Равѣ ôдъ 14—31 марта; до 90 полку въ Ниску ôдъ 2—12 марта, въ Ланцутѣ ôдъ 14 марта —8 цвѣтня, въ Тѣшановѣ ôдъ 1—15 марта, въ Ярославли ôдъ 17 марта —7 цвѣтня; до 95 полку въ Борщевѣ ôдъ 2—16 марта, въ Залѣщикахъ ôдъ 18—31 марта, въ Чортковѣ ôдъ 1—9 марта и въ Гусятынѣ ôдъ 11—24 марта.

— **Арештованье.** Дня 24 с. м., якъ звѣщають польскі газеты, арештовано въ Богданôвцѣ за жовкôвскою рогачкою двохъ робôтникôвъ, пôдозрѣныхъ о ширенье брошуръ и книжокъ импортованыхъ и насыланыхъ до Галичины о. Ив. Наумовичемъ въ цѣли россійскои пропаганды. Одинъ зъ арештованыхъ называєся Петрашь або Панкевичь а другій Козакъ. Оба були занятй яко робôтники при зелѣзници Кароля Людвика и мали агитувати мѣжь робôтниками. При ревизіи Панкевича мали знайти 100 рублѣвъ и компромитуючій письма.

— **Покликанье резервистôвъ.** „N. W. Tagblatt“ доносить, що министерство вôйны постановило покликати всѣхъ резервистôвъ на 14 днѣвъ до виправъ войсковыхъ въ мѣсяцяхъ цвѣтню и маю. Покликанй мають бути офицыры зъ лѣтъ асентерунковыхъ 1882, 1880 и 1879; дальше офицыры, що не брали участи въ виправахъ въ 1886 р., и всѣ рядовй резервисты зъ лѣтъ асентерунковыхъ 1882, 1880 и 1878.

— **Стипендіи** зъ фонду наукового по 105 зр. рôчно призначенй для убогои рускои молодѣжи надало намѣстництво: Иванови Черіявскому, слухателеви I року права на львôвскôмъ университетѣ, сынови убогого ремѣсника въ Збаражи, Володимирови Курыловичеви слух. II року права на университетѣ у Львовѣ, сиротѣ по гр. к. пароху зъ Бучача, Миколѣ Лагодиньскому, слух. II року права у Львовѣ, сиротѣ по священику, и Кирилови Черлюнчакевичеви слухателеви I року правъ въ Краковѣ, сынови убогого гр. к. священика.

— **Въ Терлѣ** коло Хирова ôдобравъ собѣ недавно житье черезъ отроєньє субститутъ надзирателя лѣсôвъ І. З. приѣхавшій зъ Устрикъ до своєи жены, зъ котрою вже черезъ ôсѣмъ лѣтъ не живъ. Выпивши стрихнину, опамятався нещастливый и просивъ ще, щобы єго ратовано квасным молокомъ, але жена не спѣшилась зъ помочею и оставила єго своєй судьбѣ. Навѣть похороном нещасливого мусѣли займитись сами мѣсцевй селяне.

— **Процесъ редактора Parlamentär-a д-ра Живного** за нарушенье публичного спокою и порядку черезъ пôдбурюванье противъ рускои гимназіи у Львовѣ закôнчився тымъ, що вѣденьска прокураторія ôдступила ôдъ дальшого поступованя карного противъ д-ра Живного.

— **Змѣны въ нотаріятѣ.** Нотарь въ Болеховѣ п. Володиславъ Янишевскій переноситься дня 24 л. лютого зъ Болехова на урядованье до Бродôвъ. Высшій судъ краєвый усунувъ дотеперѣшного нотаря въ Камѣнцѣ струмиловôй, Єразма Яницкого зъ уряду нотаря, въ наслѣдокъ дисциплинарного засуду.

— **Жертвы свого звання.** Въ Камѣнци струмиловôй померъ 21 лютого мѣскій лѣкарь Лазарь Ляндавъ, заразившися при лѣченю тифусу, котрый вже ôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ тамже панує. Такою самою смертію погибъ дня 21 с. м. въ Городенцѣ д-ръ Петро Саковскій, лѣкарь шпиталю головного, высланый туды лѣчити занедужавшихъ на тифусъ плямистый.

— **Огонь** занявся 22 с. м. въ полудне въ одноповерхнôмъ будынку на двôрци черновецкои зелѣзницѣ и обнявъ въ короткôмъ часѣ цѣлый гонтами покрытый дахъ. Прибувша пожарна сторожа загасила скоро огонь и кромѣ згорѣвшого даху не було бôльше шкоды.

— **Въ Черновцяхъ** умеръ нагло бурмистръ сего мѣста совѣтникъ Вильгельмъ Климешь.

— **Новй почтовй уряды** будуть ôдкрытй зъ днемъ 1 марта с. р. въ Коцюбинчикахъ пов. гусятыньского и Иванчанахъ пов. збаразкого. Уряды тй будуть приймати грошѣ на переказы и послѣплату лишь до высоты 300 зр. а рôвночасно будуть повнити обовязки почтовыхъ касъ ощадности. До почтового округа Коцюбинчикъ будуть належати села: Коцюбинчики, Боссоры, Сокиринцѣ, Василькôвъ, Кривеньке, Зелена и Воля чорноконецка; до округа почтового Иванчанъ громады: Иванчаны и Доброводы и двôрскй обшары Курники, Кобыля, Чумалье, Нетреба, Опралôвцѣ и Глядочина.

— **Землетрясенье.** Давно вже не було въ Европѣ землетрясеня, котре бы заняло такъ широкій простôръ якъ тое, котре навѣстило Европу дня 23 с. м. Землетрясенье тое представляєся въ формѣ елипсы, обнимаючои Грецію, пôвнôчну половину Италіи, Францію и часть Австріи зъ Вѣднемъ. Головне жерело сего пôдземного руху почивае имовѣрно пôдъ берегами Лигурійского моря, зъ-ôдки розбйшлися филѣ въ трохъ напрямахъ, въ найсильнѣйшôмъ до Франціи, въ слабшôмъ до Греціи а въ найслабшôмъ до Австріи. Великихъ шкôдъ не зробило землетрясенье въ загалѣ нѣгде, а тôлько въ деякихъ мѣстахъ Италіи упало жертвою житье людске. Перше сильнѣйше потрясенье далося чути вже о 3 год. рано въ Алессандріи коло Павіи, ôдъ 5 до 9 рано навѣстило землетрясенье по черзѣ Ниццу, Греноблю, Авиньонъ, Валенсію, Тульонъ, Монако, Марсилію, Ліонъ, Генуу, Ливорно, Туринъ и Акки. Въ деякихъ мѣсцяхъ повтарялись потрясеня по кôлька разôвъ. Найдовше тревало оно въ Генуѣ, бо близько 20 секундъ. Въ Ницци завалилися три домы и засыпали 3 особы; такожъ завалилася тамъ часть костела святого Августина. Въ Ментонѣ було кôлька осôбъ раненыхъ, а кôлька потерпѣло смерть. Въ Гренобли станули годинники и попукавъ лѣдъ на замерзлôй рѣцѣ и озерѣ, въ Вальенсіи, Тульонѣ и Авиньонѣ скôнчилося на переполоху. Найбôльше нещастя наробило землетрясенье въ Дінномаріна, де завалилася третя часть домôвъ и много людей мало потерпѣти смерть. Въ Боярдо коло Санъ Ремо завалилася церковь и засыпала 300 осôбъ.

— **Ювилей Щедрина.** Въ сѣмъ роцѣ припадаютъ сороковй роковины литературноі дѣяльности знаменитого россійского сатирика М. Е. Салтикова (Щедрина), котрого кôлька меншихъ творôвъ подали мы въ минувшихъ лѣтахъ въ фейлетонѣ нашои часописи.

— **Пожары театрôвъ.** Въ Люблинѣ згорѣвъ мѣскій театръ, въ котрôмъ мѣстилися такожъ приватнй мешканя многихъ артистôвъ. Цѣлый театральный инвентарь, цѣла гардероба, инструменты орхестры а кромѣ того майже всѣ движимости мешкаючихъ въ театральнôмъ будынку артистôвъ упали жертвою огню. Мешкаючій на горѣ машинистъ уратувався зъ жѣнкою и зъ дѣтьми лишь въ сей спôсôбъ, що спустився драбиною зъôкна на улицю. Огонь занявся ôдъ того, що театральна прислуга занадто сильно розпалила огонь въ печахъ амфитеатру. — Въ англійскôмъ мѣстѣ Нортамтонъ згорѣвъ здвигненый недавно великими коштами прегарный будинокъ театру и оперы Огонь занявся въ годину по скôнченю представленя; зъ людей не утративъ нѣхто житя.

— **Дрôбній вѣсти.** Громадѣ Вяцковичѣ, повѣта самбôрского, дарувавъ цѣсарь зъ приватныхъ фондôвъ 50 зр. запомоги на будову школы. — На официрôвъ въ загальнôмъ ополченю подалося въ Угорщинѣ 20.000 кандидатôвъ. — Образъ Мункачого „Христосъ передъ Пилатомъ“ купивъ одинъ американьскій богачь за 120.000 долярôвъ. — Въ Первятичахъ замерзъ дня 10 с. м. сторожъ церковный Андрухъ Кондратюкъ, котрый въ нетверезôмъ станѣ выйшовъ вечеромъ на звôницю звонити на вечѣрню. Кондратюка найдено тамъ на другій день вже неживого. — Въ Блыщиводахъ, пов. жовкôвского, згорѣли три оселѣ господарскй, при чѣмъ згорѣло 7 коровъ и пара коней. Шкода выносить 5.000 зр. — Въ Супранôвцѣ, пов. скалатского, померъ господарь Дмитро Голодъ на скаженину. — Буджетъ мѣста Львова выносить на 1887 р. 1,236.000 зр. въ доходахъ а 1,255.463 зр. въ розходахъ. Недобôръ маѣ покрытися зъ касовыхъ запасôвъ. — У Львовѣ отроилася нарочно Катерина Мелехъ, слуга родомъ зъ Чарнокôнця, пов. яворôвского.

— **Поправка:** Въ ч. 15 и 16 на стор. 2 у фейлетонѣ, въ остатнôмъ стовпци замѣсть historyi katolickiej маѣ бути historyi halickiej.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Посады викаріѣвъ при архикат. церкви у св. Георгія у Львовѣ одержали оо.: Григорій Грушка, посаду першого, а Іоанъ Филиповскій посаду другого викарія.

Декреты на катихитôвъ у Львовѣ одержали оо.: Яковъ Краснопера при школѣ св. Мартина; Петро Криликевичь при школѣ св. Антонія и на Пасѣкахъ; Іоанъ Филиповскій при муж. и жен. школѣ св. Анны; Іоанъ Федевичь при школѣ муж. и жен. св. Маріи Магдалины и при жен. школѣ св. Елисаветы.

Кандидаты на священикôвъ маютъ явитися пôсля ухвалы зъ дня 17 лютого до ч. 1015 до рукополаганя дня 14 марта с. р. въ домѣ пресвитеріальнôмъ.

Посмертнй вѣсти.

† **О. Александеръ Чичиловичь**, приходникъ въ Глуднѣ, бирчаньского деканату, померъ дня 26 л. сѣчня въ 70 р. житя а 36 священьства. Вѣчна ему память!

† **Перфецка Єлена**, сирота по о. Терентію Перфецкôмъ, капелянѣ въ Струтынѣ, дек. золочѣвского, померла въ Золочевѣ въ 18 р. житя. Вѣчна ѣй память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Опорожненй мѣсця. Въ Радымнѣ опорожнене мѣсце повѣтового судіи зъ речинцемъ до 8 марта с. р. — При дирекціи почтъ у Львовѣ опорожненй мѣсця кôлькохъ експедіентôвъ другои клясы, кондукторôвъ, листоношѣвъ и возныхъ зъ службовыми кавціями 400, 300, и 200 зр. Речинець кôнчиться 16 марта. с. р.

— Именованя. Именованй податковыми поборцями контрольоры: А. Войцикевичь, А. Бачиньскій и В. Розенфельдъ; контрольорами именованй адъюнкты А. Гамерскій, Ф. Тайхманъ, М. Срочиньскій, Г. Куделька, Алек. Коцовскій и Е. Гродецкій; адъюнктами податковыми именованй надпоручники І. Фидлеръ и В. Мартинюкъ и податковй практиканты Б. Токаржевскій, А. Милашевскій, К. Вонтрубскій, Я. Кшивдзиньскій, Е. Станкевичь, Л. Ковальскій, К. Луковскій, А. Кольбушевскій, В. Шепаровичь, М. Гросъ, И. Дворжаньскій, А. Плютецкій, К. Дворжачекъ, С. Шайновскій и Е. Янишевскій. — Перенесенй: надъинжиньеръ намѣстництва Р. Бѣляньскій зъ Золочева до староства у Львовѣ; инжиньеры В. Корнецкій зъ Бялои до Золочева, К. Бекеръ зъ Залѣщикъ до Бялои, М. Боярскій зъ Самбора до Намѣстництва, А. Пальхъ зъ львôвского староства до Самбора; адъюнктъ будôвництва К. Василевскій зъ Ряшева до Бохнѣ и практиканты будôвництва Л. Балтаровичь зъ Намѣстництва до Ряшева и К. Рихтманъ зъ Намѣстництва до Залѣщикъ. — Совѣтникъ скарбовый у Львовѣ Алойзій Гуфъ одержавъ при перенесеню въ станъ супочинку титулъ и характеръ старшого скарбового совѣтника. — д-ръ М. Зыликевичь именованый постôйнымъ членомъ державного трибуналу. — Консерваторами старинныхъ историчныхъ памятникôвъ въ Галичинѣ именованй професоры универс. д-ръ І. Лепковскій, д-ръ Из. Шараневичь, д-ръ Л. Цвиклиньскій, К. Рогавскій властитель Ольшинъ, В. Пшибиславскій властитель Чортôвця, Славомиръ Одживольскій, архитектъ зъ Кракова, князь Евст. Сангушко зъ Гумнискъ, гр. И. Шептицкій зъ Шилбиць, д-ръ Ст. Томковичь зъ Кракова, Вол. Лозиньскій, Людвикъ Вербицкій, директоръ черновецкои зелѣзницѣ, Ю. Захарієвичь, проф. политехники у Львовѣ, гр. Кароль Лянцкороньскій зъ Роздолу и гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій зъ Єзуполя. — Дѣйстными учителями и учительками при школахъ етатовыхъ именованй Григорій Галайко въ Новосѣлцяхъ, Марія Кіяньска въ Милятынѣ и Иванна Антоневичь въ Липнику.

— Перенесенй ц. к. повѣтовй комисарѣ А. Выбрановскій зъ Перемышлянъ до Золочева, а М. Шелиговскій зô Львова до Перемышлянъ.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ въ Самборѣ.** Вô второкъ дня 1 марта с. р. представленый буде по разъ першій „Запорожець за Дунаємъ“, комична опера въ 3 актахъ С. Артемовского.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збôжемъ.** Ôдъ двохъ майже недѣль настала була въ торговли збôжемъ на торгахъ европейскихъ мала застоя. Причиною сего було, що Англія заосмотрилася збôжемъ на довшій часъ а въ наслѣдокъ того попытъ на торгахъ англійскихъ бувъ незначный. Не малу ролю въ сѣй застои грала такожъ и спекуляція торговельникôвъ, котрй тымъ способомъ хотѣли змусити продуцентôвъ до уступствъ. На торгахъ нѣмецкихъ починае торговля збôжемъ вже оживлятися а именно цѣна пшеницѣ не тôлько удержалась але навѣть починае пôдноситись. На нашихъ торгахъ бувъ минувшого тыждня такожъ малый попытъ, въ наслѣдокъ чого цѣны зменшилися, але за то и продуценты здержались ôдъ продажи. На нашихъ торгахъ краєв. бувъ попытъ за пшеницею слабшій а цѣна навѣть трохи зменшилась; у Львовѣ плачено 9·10 зр. за 100 кильо. — За житомъ бувъ такожъ слабый попытъ и плачено пôсля курсу. — Шпекуляція ôвсомъ такожъ ослабла; у Львовѣ по 5 до 7·55 зр. — За горохомъ на засѣвы пошукують и платять до 10 зр.; середнй роды ôдъ 6 зр. — Торговля бобикомъ и викою була такожъ мало оживлена; на засѣвы куповано и высше нотованыхъ цѣнъ. — Навѣть и въ торговли конюшиною настала мала застоя а цѣны трохи упали. Плачено за червону по 35 до 51 зр.. за бѣлу 40 до 60 зр., а за шведску до 60 зр.

— **Цѣны товару и иншихъ продуктôвъ.** На торгъ до Вѣдня дня 21 с. м. пригнано 3524 штукъ волôвъ а мѣжь тыми 696 зъ Галичины и 236 зъ Буковины. Торгъ бувъ слабый, цѣна спала пересѣчно о 1·50 зр. Плачено за галицкй выпасовй 52 до 55 зр., за лѣпшй 56 до 57 зр. за метр. сотнаръ мертвои ваги. За худй волы плачено 25 до 111 зр. за штуку. — Телятъ пригнано до Вѣдня на торгъ дня 24 с. м. 3045 штукъ и плачено по 34—46 кр. за плôхшй, за лѣпшй по 50—54 кр. а за найлѣпшй до 58 кр. за кильо живои ваги. — Овецъ пригнано того-жъ дня 2525 штукъ и плачено браковани по 6 до 14 зр. за пару, за найлѣпшй для мѣсцевого ужитку до 50 кр. за кильо. За ярки плачено по 6 до 11 за пару.

— **Въ Пустомытахъ** коло Глинноі Наваріи заложивъ бр. Людвикъ Греве, одинъ зъ дуже рухливыхъ а при тôмъ и здôбныхъ предприемцѣвъ, вапнярки, котрй вже зъ весною зачнуть выпалювати вапно. Вже передъ тымъ заложивъ бувъ бр. Греве на галицкôмъ Подôлю копальню фосфоритôвъ, котрй перероблявъ на фосфоритову муку навозову а довѣдавшись, що въ Пустомытахъ есть добрый вапнякъ, зробивъ зъ властителемъ Пустомыт, п. Дупкою, контрактъ на 40 лѣтъ и ставить тамъ теперь двѣ великй печѣ найновѣйшои конструкціи, котрй вже зъ весною будуть выпалювати вапно. Розумѣеся, що се нове предприемство обнизить цѣну вапна у насъ дуже значно, тымъ бôльше, що матеріялъ опаловый въ сѣмъ предприемствѣ не буде богато коштувати, бо бр. Греве постановивъ ужити до сего торфу, котрый въ окрестности Пустомыт находиться въ великôй масѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для „Шкôльнои Помочи“** въ Бродахъ жертвувавъ ВПр. крилошанинъ о. Іоанъ Величко 12 зр. Выдѣлъ товариства складае симъ Вп. Дателеви за щедрый даръ свою найщирѣйшу подяку. — За Выдѣлъ: *М. Лотоцкій, Гр. Ярема.*

— **Для тов. „Академичне Братство“** зложили по причинѣ вечерка устроюваного симъ товариствомъ д. 10 л. лютого с. р. слѣдуючй Вп. Добродѣі наддатки: Проф. д-ръ Ол. Огоновскій 2 зр.; п. И. Громницкій 1 зр.; п. Макухъ 1 зр.; д-ръ Л. Озаркевичь 50 кр. и п. М. Спожарскій 20 кр.—На весѣлю въ домѣ о. Купчиньского въ Оглядовѣ зложили Вп. добродѣі, датки: о. Купчиньскій 1 зр. о. Авдыковскій 1 зр. о. Квасницкій 1 зр. о. Глиньскій 2 зр. о. Гардзѣньскій 1 зр. 30 кр. о. Стоцкій 1 зр. 30 кр. п-нѣ Пôрепелиньска 1 зр. п-нѣ Авдивска 50 кр. о. Мидлякъ 30 кр. п. Гащицъ 30 кр. п-ство Бугель 40 кр. п. Давидовичь 20 кр. п. Белзовскій 20 кр. п. С. Левицкій 20 кр. п. Н. Н. 2 зр. 87. кр. — За сй датки складае Выдѣлъ товариства Вп. Добродѣямъ прилюдну подяку — за Выдѣлъ *Е. Петрушевичь*, голова.

Переписка Редакціи и Администрації.

Всч. Т. К. въ Тростянци: Вамъ высылалося на Ваше желанье „Дѣло“ на почту Залôщѣ; теперь змѣняємо знова на давнѣйшу. — **Вп. И. Б. въ Ром.:** Высылаємо; просимо поспѣшити зъ залеглостями.

Надôслане.

Хто маѣ приятелѣвъ най не дивуєсь задрôстнымъ, такъ бо вже дѣесь въ житю, що оправдуються слова Шилера: „Не закаламучена радôсть житя не дôсталась въ участи нѣкому смертельному“. Найже приятелѣ швайцарскихъ пигулокъ Р. Брандта будуть спокôйнй, коли межи словами подяки и признаня позволить собѣ ту и тамъ якійсь невдоволеный сказати яке прикре слово. Всѣмъ же не можна догодити такъ до тыхъ многихъ тысячѣвъ, що завдячують швайцарскимъ пигулкамъ Р. Брандта помôчь и подужанье прилучиться такожъ и кôлька такихъ, що не були ними вдоволенй, хочь черезъ то ще не маєся нѣ найменшого права вносити на загальну вартôсть сего средства. Можна дôстати въ коробкахъ по 70 кр. въ аптикахъ.

Надôслане.

Фирма Julius Maggi et Comp. въ Брегенціи (Форарльбергъ), котрои выробы тѣшаться въ Швайцаріи протекторатомъ швайц. заг. пожиточного Товариства а въ Австріи такъ само поручае ихъ горячо ц. к. Инспекторатъ промысловый, ôдзначилася на I межинародній выставѣ въ Липску для штуки вареня и живленя масъ народу въ всѣхъ трохъ ôддѣлахъ такъ, що ѣй признано яко почетну нагороду золотый медаль мѣста Липска.

Оповѣщенье.

Управляючій Совѣтъ общества „Повѣтова Народна Торговля въ Рогатынѣ, общество зарегистроване зъ ограниченою порукою“, маѣ честь запросити симъ В. П. Членôвъ сего общества на Загальный Збôръ за 1886 р., котрый ôдбудеся на дни 7 марта н. с. 1887 въ Рогатынѣ въ домѣ пôдъ ч. 73 ринокъ положенôмъ. Початокъ о годинѣ 11 передъ полуднемъ.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣта управляючого зъ чинностей за 1886 р.
2. Справозданье Комитету контрольного.
3. Предложенье Совѣта управ. въ справѣ подѣлу чистого зыску и выплаты дивиденды.
4. Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого.
5. Выбôръ трехъ членôвъ Совѣта управляючого.
6. Выбôръ Контрольного Комитету на 1886 р.
7. Внесеня членôвъ.

Яко легитимація для членôвъ служить книжочка удѣлова.

Рогатынъ дня 12 лютого н. с. 1887.

За управляючій Совѣтъ:
Антоній Медвецкій
предсѣдатель.
Володимиръ Чировскій,
членъ Совѣта. 1—3

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневнôмъ

5% Листы гипотечнй

якъ такожъ

5% преміованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выповняє ôдворотною почтою безъ провизіи. 1809 59—0

Антика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 8—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Вже сими диями выйде зъ друку въ рускôмъ перекладѣ

УСТАВА

о загальнôмъ ополченю.

Цѣна 40 кр., въ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна пôдъ адресою: **Администрація Батькôвщины**, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ.

Устава тая, задля своєи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальника громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

Исторія Скиту Манявского

вразъ зъ

Збôрникомъ грамотъ, листôвъ и деякихъ судовыхъ документôвъ, дотычныхъ того монастира.

Написавъ и улуживъ

Д-рô Юліянъ Целевичь,

професоръ при ц. к. ак. гим. у Львовѣ.

У Львовѣ, 1887. Накладомъ автора.

Цѣна 1 зр.; зъ рекомендованою пересылкою о 20 кр. бôльше.

Дôстати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (п. Старжика) у Львовѣ. Можна такожъ замовляти черезъ канцелярію Просвѣты або черезъ редакціи рускихъ газетъ у Львовѣ.

Запрошенье до предплаты,

на I. томъ

„Руского полптичн. Правотаря“

Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ,
адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Курсъ збôжа зъ дня 25 л. лютого 1887.

За 100 кильо нетто на мѣсци	Львôвъ ôдъ	Львôвъ до	Тернопôль ôдъ	Тернопôль до	Пôдволочиска ôдъ	Пôдволочиска до	Чернôвцѣ ôдъ	Чернôвцѣ до	Ярославъ ôдъ	Ярославъ до
	зр.		зр.		зр.		зр.		зр.	
Пшеница	8.50	9.—	8.30	8.90	8.20	8.75	7.75	8.80	8.80	9.15
Жито	5.70	6.25	5.50	6.25	5.50	6.15	5.35	6.20	5.90	6.45
Ячмѣнь	4.50	6.70	4.50	6.70	4.25	6.70	4.50	7.20	5.—	7.—
Овесъ	5.—	5.75	4.75	6.—	4.70	5.50	4.25	5.—	5.—	6.—
Горохъ	5.70	9.—	5.50	9.—	5.50	8.50	5.50	9.—	6.—	9.50
Конопь.-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Лнянка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Рѣпакъ	9.—	—.—	9.—	—.—	9.—	—.—	—.—	—.—	9.—	—.—
Конюшина червона	40.—	50.—	40.—	50.—	40.—	48.—	30.—	50.—	40.—	50.—
„ бѣла	40.—	65.—	40.—	65.—	38.—	65.—	45.—	65.—	45.—	65.—
„ шведска	40.—	60.—	40.—	60.—	35.—	60.—	—.—	—.—	40.—	65.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кильо	5.—	35.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Оковита за 10.000 литр. проц. 24.50—25.50 зр.

Повѣдомленье.

Пôдписаный маѣ честь повѣдомити П. Т. Публику, що ôдкрывъ свôй

Складъ и робôтню бляхарску
при улици Блахарскôй ч. 7.

Поручае также: **ванны, тушѣ, бочки на воду зъ цинковои бляхи, посуду кухонну зъ бляхи и емалiовану** по найдешевшихъ цѣнахъ. Приймае **покрытье, направу и малованье крышъ** въ мѣсци и на провинціи и выконуе все въ найкоротшôмъ часѣ. — Поручаєся зъ поважаньемъ

Кароль Гертлеръ,
1847 1—4 бляхарь

Вже выйшовъ зъ друку:

Малоруско-нѣмецкій Словарь
Евгенія Желехôвского

въ двохъ томахъ, стор. VIII + 1117 и коштує цѣлый **16 зр. а. в.**

Набути можна у панѣ А. Желехôвскои въ Станиславовѣ, улиця Собѣского ч. 34.

Ôдзначеный похвалою Єго Величества цѣсаря!

Освѣжаючій, богатый въ озонъ

Лѣсный воздухъ въ комнатѣ

лишь черезъ аптикаря Ghyllany-a

WALDBOUQUET.

признаный и поручаный першими медицинськими авторитетами!

„Waldbouquet“ робиться зъ свѣжихъ вѣтокъ сосновыхъ и пахучихъ цвѣтôвъ лѣсныхъ. Ôнъ десинфекціонує и поправляє воздухъ, оживляє органы ôддыховй и есть длятого необходимымъ въ комнатахъ для дѣтей, недужихъ и въ загалѣ въ помешканяхъ. Яко додатокъ до купелѣ вплывае Ghyllany-a „Waldbouquet“ за-для свого оживляючого свойства вельми добродѣтельно на нервы и шкôру, такъ само въ щоденнôмъ ужитку яко додатокъ до воды до умывання. Ghyllany-a Waldbouquet треба за-для єго тревалого и пишного запаху ставити высше якъ всякe инше средство десинфекційне и оно надаєся до перфумованя комнатъ а такожъ и до перфумованя хустокъ до носа — Цѣна зъ Вѣдня: 1 великій фляконъ 1 зр., 1 малый 60 кр.

Головный складъ и выробъ: 1803 4—6

G. Wettendorf, Wien-Hernals, Veronikagasse 32.

Дальше можна дôстати: у Львовѣ: аптика Петра Миколяша; въ „Народній Торговли“ и всѣхъ ей филіяхъ; въ Бродахъ: аптика Вильгельма Ляндесберга; въ Краковѣ: аптика К. Вишневского.

Робôтня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнй новй и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и маѣ такожъ на складѣ решѣтки дротянй и огородженя звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 8—12

Мѣсце дяка

пошукуе по провôднôй недѣли умѣючій учити нотного хорального спѣву.

Олекса Бачиньскій
въ Коссовѣ, поч. Джурынъ
1840 2—2

Курсъ Львôвскій

зъ дня 25 л. лютого 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	197 —	201 --
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	214 50	218 40
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 50	99 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	100 50	102 —
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 —	98 50
Товарищства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 65	100 65
Товарищства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	99 65	100 65
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	105 50
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 95	6 07
Наполеондоръ	10 07	10 17
Півъимперіялъ	10 41	10 54
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 15¼	1 17¼
100 марокъ нѣмецкихъ	62 20	63 10

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять особовй	Приходять Мѣш.	Одходять особовй	Одходять Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 43	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	10 57	5 24
„ Дрогобычи	12 57	8 48	1 02	9 16
„ Стрыю	1 44	10 22	2 10	
„ Станиславовѣ	5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятинѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46	4 36
„ Станиславовѣ	8 35		6 28	9 45
„ Стрыю	1 19		10 23	1 45
„ Дрогобычи	2 27	6 15	11 18	2 32
„ Хировѣ	4 33	9 30		2 02
„ Нов. Загôрю	4 04	—		4 14
„ Струже	8 08	8 10		8 22
„ Нов. Санчи	9 29	10 09		9 44
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27	7 10
Въ Стрыю	1 23	9 39	10 50	5 45
Зô Стрыя:				2 20
У Львовѣ	8 12	4 15	2 25	11 02
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.	Мѣшанй поѣзды			
Зъ Дрогобыча ôдходять . .	** 5 50	** 9 50	1 06	* 3 10 * 6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37	3 51 7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .	7 33	11 11	1 53	4 28 7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22	5 07 8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ нештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

ВАПНЯРКИ БАРОНА ЛЮДВИКА ГРЕВЕ

въ Пустомитахъ почта Наварія.

Баронъ Людвикъ Греве обнявъ въ **Пустомитахъ** пôдъ **Глинною Наварією** ôдновѣдну просторонь грунту, пôдъ котрымъ находяться значнй поклады вапняного каменя, а якъ опôсля доказавъ розслѣдъ хемичный, и найлѣпшого рода.

Вже въ осени розпочалася будова печей найновѣйшои и найкористнѣйшои системы такъ званыхъ „неперестанныхъ“ (continuirlich), а котрй роблять можливою найдешевшу продукцію паленого вапна и выстануть всякимъ можливымъ жаданямъ.

Двѣ зъ тыхъ печей будуть вже въ руху въ половинѣ весны. Коли однакожь всякй будôвлѣ розпочинаються значно скорше, то узгляднено сю потребу и теперь ставляться тымчасовй печѣ **провизоричнй**, котрй ажь до пущеня въ рухъ великихъ печей „неперестанныхъ“ доставлять на всякй жаданя вапна товстого и такои самои доброты якъ зъ печей „неперестанныхъ“ — и по рôвно-жь дешевыхъ цѣнахъ.

Вапно буде спродаватися loco **Львôвъ и на всѣхъ стаціяхъ зелѣзничихъ** не лишь выпалене, але на жаданье и лясоване.

Въ низу пôдписаный маѳ честь повѣдомити о тôмъ предприємства и поручитися тымъ-же ласкавымъ зглядамъ.

Зъ глубокимъ поважаньемъ 1845 1—3

Юліюсъ Стшемчикъ,

Директоръ и повном. предприємства бр Людвика Греве въ Галичинѣ.

Ул. Зигмунтовска ч. 7. с

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручав добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кильо зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4¾ кильо зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй огологошують ниший пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ю найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комісіонеръ, а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 1—?

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Впов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля пôбочь стоячого цѣнника ☛

Замовленя залагоджуеся найрательнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

☛ Особливо звертаеся увагу на Знаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½ кильо .	1	60
„ „ мелянжь	„ „ .	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „ .	2	—
„ найлѣпша	„ „ .	3	—
Мелянжь каравана	„ „ .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „ .	3	20
„ (Ч. II.	„ „ .	4	60
„ (Ч. III.	„ „ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60 р.	2	40
„ („	2 „ — „	3	—
„ („	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кильо . .	1	60
„ (I. prima	„ „ . .	1	80
„ (non plus ultra	„ „ . .	2	50

☛ Ласкавй порученя почтою, опакованье франко. 1802 17—20

„Признанье“

Въ червню чувъ я зъ устъ одного достойнои особы о спасенныхъ наслѣдкахъ „гигієничного медôвника“ Л. Чиньского въ Ярославли“ въ катарахъ жолудка и кишокъ.

Въ виду сего послѣдного, котрый ôдъ 40 лѣтъ хронично що кôлька лѣтъ мене нападае — высланый сего року д-ромъ О. Видманомъ и Г. Зьембицкимъ (ôтцемъ) до Щавницѣ — переважно для гôрского воздуха... набувавъ я тамъ-же ôдъ агента Вп. Л. Чиньского той медôвникъ и споживавъ его що день зъ що разъ бôльшимъ довѣріемъ и вдоволеньемъ пôсля припису. Вернувши щасливо до дому въ другôй половинѣ серпня м. р. уживаю ôдъ тогды два разы на день той медôвникъ о 11 год. передъ и о 5 пополудни. И ось ôдъ початку заразъ въ протягу минувшихъ чотырохъ мѣсяцѣвъ, кождого дня правильно досвѣдчаю найспасительнѣйшихъ наслѣдкôвъ — якихъ передъ тымъ майже нѣколи не було; а уживаный въ послѣдныхъ часахъ що четвертый день „гегаръ“ спочиваe спокôйно ôдъ тôлько-жь мѣсяцѣвъ. — То „признанье“ оголошуе старый 71-лѣтный священикъ пôдъ своею девизою, на котру яко для него найсвѣтлѣйшу покликуеся завсѣгды: „якъ есмь священикомъ“.

Въ Тартаковѣ 30 грудня 1886.

Кс. Іосифъ Вєршховскій

приходникъ л. обр. 1849 1—0

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акційного Банку Гипотечного

1811 58—? купуе и продае

всѣ ѳфекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. премiованй,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

☛ **можна одержати въ сѣй Конторѣ.**

(до выльосованя зъ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

БАНКЪ РÔЛЬНИЧІЙ

1851 **у Львовѣ** 1—3

приймае замовленя на насѣнье всѣлякого рода до веснянного засѣву а особливо: на конюшину червону, розслѣджену дослѣдового стацією, яко вôльну ôдъ перстенця (волокника); конюшину бѣлу, шведеку, оригинальный кôньскій зубъ американьскій и др. и доставляе тій-жь въ мѣру запасôвъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Проситься о вчасне замовленье.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ.

Обезпеченье на житье чоловѣка.

Обезпеченье на житье сталося въ загалѣ потребою, одвѣтною всякимъ ôдносинамъ быту людского. Участникôвъ своихъ числить уже вô всѣхъ станахъ, въ рôзныхъ положенняхъ житя, почавши ôдъ простого зарôбника ажь до фабриканта и банкира, ôдъ простои хаты ажь до палатъ шляхты. Отсе подрôбнй цѣли убезпеченя на житье:

Забезпеченье родины передъ нуждою на случай смерти ôтця-живителя.

За квартальну премію 5 зр 94 кр ôдъ лѣтъ 30 вѣку ôтця, выплатить банкъ по смерти обезпеченого **коли-будь** оставшôй родинѣ капиталъ **1000 зр.**

Заложенье вѣна для дѣтей и на той случай, єсли-бы отець не дочекався ихъ повнолѣтности.

40-лѣтный отець обезпечить для свого 1-рôчного сына капиталъ **1000** зр. платный при дожитю 24-го року, за квартальну премію 8 зр. 30 кр. На случай смерти ôтця устаe дальше плаченье премій, а сынъ одержить въ означенôмъ часѣ **цѣлый капиталъ.** Єсли-жь умре сынъ передъ означеным часомъ, **зверне банкъ всѣ вложенй премій.**

Помноженье майна родинного.

25-лѣтный мужь обезпечиться на капиталъ 1000 зр. на дожитье и смерть. Дожие н. пр 55-го року вѣку, одержить самъ обезпеченый капиталъ; **а если коли-будь умре передъ тымъ часомъ, отримае той капиталъ понменованый въ полисѣ наслѣдникъ.** Квартальна премія ôдъ того 7 зр. 27 кр.

Цѣлый чистый дохôдъ роздѣлиться обезпеченымъ.

Высота зыску для обезпеченя того выносила съ кôнцемъ 1885 р. 168.754 зр. 80 кр.

„Славія“ позваляе зъ помежи всѣхъ заведень асекураційныхъ на найдовшй раты до плаченя премій.

Выплаченй, на житье обезпеченй капиталы выносять по конець 1885 р. суму 1,181.583 зр. 61 кр.

Зъ кôнцемъ р. 1885 числить банкъ „Славія“ въ секціяхъ житьевыхъ 23.617 членôвъ зъ обезпеченымъ капиталомъ 14,697.619 зр. 11 кр.

☛ *Въ справахъ житьевыхъ можна удаватись до Головныхъ Заступництвъ, мѣсцевыхъ и подорожуючихъ агентôвъ. На всякй письма ôдповѣдае и высилае тарифы Головна Дирекція банку „Славія“ въ Празѣ (площадь Сѣноважна).* 1818 4—24

Мѣжи многими поручаными противъ гôстцю и ревматизму средствами домовыми позôстане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый препаратъ** котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко **зовсѣмъ безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугуе на **повне довѣрье** есть безперечно въ тôмъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захваляваныхъ лѣкôвъ, вернули прецѣ знову до 1791 12—23

давно выпробованого Pain-Expeller.

Они переконалися якъ разъ черезъ порôвнанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье, якъ такожь бôль головы, зубôвъ, бôль въ плечехъ и кольки въ боцѣ и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье експелльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр 20 кр. пôсля величины, даe можность навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути, а безчисленнй успѣхи ручать за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожь стерегчися принимати шкôдливй пôдробки и треба лишь **Pain-Expeller съ маркою „Котва“** уважати за правдивый. Центральный складъ: **Аптика пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ,** Niklasplatz 7.

Въ запасѣ **въ многихъ аптикахъ.**

Закладаюся

за всяку пѣну, що жаденъ зъ монхъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ з хлопкѣвъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь 1656 Воч. Духовеньству. 67—?

Замовленя въ мѣсци и въ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

ПОКЛИКЪ!

До всѣхъ читателѣвъ сеи многоцѣнноi часописи.

Зъ причины цѣлковитого знесеня моихъ филій на провинціи якъ такожь перенятя интересу фабричного продаю всѣ мои артикулы за четверту часть вартости, именно

все по 97 кр.

97 кр. **1 муж. капелюхъ** зъ мягкои повсти въ всѣхъ барвахъ	97 кр **1 одѣжь трикотова** для дѣтей хлопцѣвъ и дѣвчатъ, на пантальоны и жильетка	97 кр. **1 пара елегантныхъ суконныхъ черевикôвъ до дому.**	97 кр. **6 ручникôвъ** взорець Карро, зарублений.
97 кр: **1 дамска сорочка** зъ гафтомъ, найтоншій шифонъ	97 кр. **1 сорочка дамска** зъ найтоншого шифону або оксфорду.	97 кр. **1 кафтаникъ** зимовый для мужчинъ и дамъ	97 кр. **1 касета** зъ 10 шт англійскими правдиво закрашеными хустками до носа.
97 кр. **6 паръ скарпитокъ** однобарвныхъ або въ паски.	97 кр **3 пары панчохъ** дамскихъ доброи якости.	97 кр. **6 строкъ до начиня** сѣрыхъ, полотно въ паски.	97 кр. **3 штуки шалевъ** зъ найтоншои вовны, въ живыхъ краскахъ зъ френзлями
97 кр. **1 добрый обрусъ,** бѣлый, дамастъ або крашеный	97 кр **6 серветъ** бѣлыхъ або барвныхъ взорець дамастовый.	97 кр. **1 хустка памѣтка** для дамъ, велика.	97 кр. **1 кресиво** зъ механизмомъ, само запалюючe
97 кр. **1 муж. калесоны.** Забезпеченье на студѣнь.	97 кр **1 коверъ передъ постель** зъ джуты, взорцевый.	97 кр. **3 штуки хустокъ до носа** зъ найтоншого лiонського шовку въ рôзныхъ барвахъ	97 кр. **1 медалiонь,** найновѣйшій фасонъ зъ камѣнями
97 кр. **1 люлька** зъ штучнои пѣнки морскои зъ накрывкою.	97 кр **1 цигарница** зъ правдивои пѣнки морскои.	97 кр. **1 перстѣнь** зъ брилянтомъ, камѣнь имитованый.	97 кр **6 ложокъ столовыхъ,** зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.
97 кр. **1 вахлярь** дамскій красно помальованый, модный	97 кр **1 ланцушокъ** зъ штучного золота зъ брильоками	97 кр **полонникъ до зупы,** правдиве лондоньске срѣбло британія.	97 кр **1 гарнитуръ** складаючій-ся зъ 1 медалiону дамского, 1 пары ковтокôвъ, 1 перстеня зъ бронзу зъ шмарагдомъ и 1 пары спинокъ манжетовыхъ зъ замкомъ патент.
97 кр. **1 брансолета** высаджувана богато камѣнями.	97 кр **2 пôдсвѣчники** зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.	97 кр. **6 вилокъ французскихъ,** правдиве лондоньске срѣбло британія.	1846 1—3
97 кр. **12 ложочокъ до кавы,** правдиве лондоньске срѣбло британія.	97 кр **3 ножѣ столовй** зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.	97 кр **1 калесоны зимовй** (системы Єгера) для мужчинъ.	
97 кр **1 спôдница** въ паски.			

Лишь зр. 1·10 красно робленый стѣнный годинникъ кабинетовый зъ добре урегульованымъ верькомъ зъ важками, ланцушками и пластичными прикрасами бронзовыми

Высылка слѣдуе за послѣплатою почтовою; все недогôдне вымѣнюся або грошѣ звертаються назадъ.

J. H. RABINOWICZ, Wien, III. Bez.. Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочôвка.

Прошу о ласкавй замовленя.

1801 21—24

Гигієничный Медôвникъ

зъ 21 разôвъ премiованои фабрики

Л. Чиньского въ Ярославли

есть при систематичнôмъ уживаню нехибнымъ средствомъ дієтетичнымъ усуваючимъ недугя органôвъ травленя якъ: запôръ, гемороиды, диспепсія, напôръ крови, згага, здутье, ôдбиванье и несмакъ.

Цѣна 20 кр за штуку разомъ зъ способомъ уживання. Дôстати можна въ филіяхъ „Народноi Торговлѣ“. 1849 1—?

Хоробу цукрову

можна вылѣчити пôсля найновѣйшои методы професора **Вилькензона** Проспектъ даромъ.

Carl Kreikenbaum.

1143 Braunschweig. 1—24

Лишь правд съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаеся симъ правдивый

Pain-Expeller

съ „Котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи **выдатности** єстъ **VAN HOUTEN-а чисте какао,** хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякй иншй выробы; а чарка **VAN HOUTEN-а чистого какао** не коштуе бôльше якъ чарка гербаты або кавы; позалкъ однакожь єсть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ,** то дѣйстно коштуе значно менше.

Дôстати можна въ бôльшихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесôвъ, товарôвъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ блящанныхъ коробкахъ по ½, ¼ и ⅛ кильо петто товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЬ Кароль, торговля деликатесôвъ, улиця Галицка ч. 23. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф. В., торговля деликатесôвъ, плацъ Маріяцкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесôвъ, Ринокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Ôрменьска ч. 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесôвъ, ул. Хорущина ч. 6. 1831 3—15

Д-ръ Антонiй Бергеръ

спеціялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высилае лѣки. 1822 6—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординація дома ôдъ год. 3—5.

Львôвъ, ул Кароля Людвика, ч 7.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 19. Львôвъ, Вторникъ 17 лютого (1 марта) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 44 ул. Галицка Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ер.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☞ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Покривдженье рускои гимназіи.

Краєвый судъ для справъ карныхъ у Вѣдни рѣшивъ, на внесенье прокуратора державного, на засѣданю своѣмъ дня 17 лютого с. р., ôдступити ôтъ дальшого процесу противъ редактора „Parlamentaer-a“ д-ра Живного за провину забуреня спокою публичного, предвидженого §-омъ 300. закона карного.

Редакторъ „Parlamentaer-a“ бувъ минувшого року за статью, пôдбурюючу противъ рускои гимназіи, а перепечатану зъ „Московскихъ Вѣдомостей“, засужденый на 8-дневный арештъ. При розправѣ д-ръ Живный оправдувався въ першôй линіи тымъ, що се не оригинальна статья „Parlamentaer-a“, але перепечатана зъ „Московскихъ Вѣдомостей“, допись зô Львова, а дальше заявивъ судови, що ôнъ готовъ перевести доказъ правды, и, якъ нашимъ читателямъ звѣстно, предложивъ судови сконстатувати, що: 1) у Львовѣ есть товариство имени Шевченка, до того товариства належать и деякй професоры рускои гимназіи, а Шевченко писавъ поезіи противъ папы римского; 2) що „Народный Дôмъ“ не посылае своихъ бурсакôвъ до рускои гимназіи, а длячого, на то покликати за свѣдка сов. Ковальского. Однакожь трибуналъ узнавъ, що тій предкладанй д-ромъ Живнымъ средства доказовй не суть въ станѣ доказати, що учителѣ рускои гимназіи львôвскои впоюють въ молодѣжь нигилизмъ, анархизмъ и т. п., якъ то написавъ кореспондентъ „Московскихъ Вѣдомостей“, — и засудивъ д-ра Живного. Засужденый ôдкликався до высшои инстанціи, а тая знесла засудъ зъ тои причины формальной, що трибуналъ не позволивъ д-ру Живному переводити доказу правды, и поручила перевести нову розправу. Выжидано отже новои розправы. А тымчасомъ, якъ се мы оногды донесли, прокураторъ державный ôдступивъ ôдъ дальшого процесу и тымъ звôльнивъ д-ра Живного ôдъ задачѣ поясняти всесторонно и доказати, що дѣйстно въ гимназіи рускôй у Львовѣ ширится атеизмъ, соціялизмъ, анархизмъ и другй подôбнй утопіи, про якй стояло въ згаданôй статьи.

Якй були причины до того, що прокураторъ державный ôдступивъ ôдъ дальшого процесу противъ п. Живного, мотивы не суть звѣстнй, бо ôдъ часу першого процесу д-ра Живного въ гимназіи нѣчо не зайшло такого, що могло-бы було улекшити д-ру Живному переведенье доказу правды, а першій судъ признавъ бувъ инкриминовану статью „Parlamentaer-a“ карыдостойною, зробивъ ей предметомъ розправы и засудивъ бувъ навѣть п. Живного.

Самъ фактъ, що ц. к. прокураторія державна у Вѣдни ôдступила ôдъ процесу противъ д-ра Живного, дôткнувъ руску гимназію у Львовѣ дуже болючо. Сама прецѣнь дирекція рускои гимназіи зажадала процесу, щобы рѣчь выяснилася, и сама бажала, щобы д-ръ Живный провадивъ доказъ правды, будучи пересвѣдченою, що ôнъ въ нѣякій способô такого доказу не переведе, бо трудно доказати существованье того, чого анѣ слѣду нема. Дирекція и зборъ учительскій сей гимназіи стояли пôдъ тяжкимъ замѣтомъ, що въ институціи веденôй ними ширяться идеѣ дуже згубнй и що молодѣжь гимназіи рускои такимъ чиномъ крайно деморализуеся. Якъ признанье вины п. Живного першимъ судомъ доказувало, що статья „Parlamentaer-a“ була простою инсинуаціею и карыдостойною оскорбою институціи публичнои и ей урядникôвъ, — такъ теперь по ôдступленю прокураторіи зъ невôдгаданои причины ôдъ новои розправы способне дати людямъ злои волѣ оружіе въ руки, що се сталося лише для того, що п. Живный бувъ въ можности перевести доказъ правды на то все, о чѣмъ писавъ хтось зô Львова до „Московскихъ Вѣдомостей“, а що „Parlamentaer“ перепечатавъ.

Въ такôмъ а не другôмъ дусѣ вытягнули и звѣстнй львôвскй приятелѣ п. Живного консеквенціи зъ поступку вѣденьскои прокураторіи и нынѣ голосять свѣтови, що Живный, пишучи въ сей способô о гимназіи рускôй, не прогрѣшився. Гимназія руска, котра бажала и мала добру нагоду очиститися зъ всякихъ инсинуацій, киданыхъ противъ неи ôдъ кôлканацяти рокôвъ всякими ренегатами, зъ вытревалостію гôдною лучшои справы, — гимназія тая поставлена нынѣ пôдъ докôръ, що дѣйстно въ нѣй ширяться инсинуованй утопіи.

Мы не входимо въ то, якъ могли выглядати доказы правды, котрй редакторъ „Parlamentaer-a“ бувъ-бы наводивъ на свою оборону при новôй розправѣ судовôй, але мы дуже жалуемо, що ôдступленьемъ прокураторіи якъ разъ не дано ёму можности выступити противъ рускои гимназіи зъ цѣлымъ арсеналомъ инсинуацій. И ширшій свѣтъ мавъ-бы тогдѣ нагоду пересвѣдчитися, що лишь пуста злоба може винуватити нашу одиноку середну школу о рѣчи выссанй зъ пальця. Що того вже не може бути, — се велика кривда для нашои гимназіи, збору учительского и молодежи.

О скôлько знаемо, дирекція гимназіи рускои доси не одержала ще урядового повѣдомленя зъ суду вѣденьского о залишеню процесу противъ п. Живного. Однакожь, мы пересвѣдченй, що коли тôлько одержить таке повѣдомленье, Збôръ учительскій рускои гимназіи буде глядати и певно знайде другу дорогу, щобъ очистити себе и повѣрену собѣ молодѣжь зъ тяжкихъ клеветъ киданыхъ на ню ренегатами.

Буковиньскй Русины у президента краю Є. Ексц. бр. Пино.

Новоименованого президента Буковины, бр. Пино, повитала въ пятницю, 25 лютого о 11 годинѣ рано, депутація ôдъ буковиньскихъ Русинôвъ въ окремôй авдіенціи. Депутацію, въ котрои складъ входили оо. Андрѣйчукъ и Воробкевичъ, проф. д-ръ Смаль-Стоцкій, редакторъ „Буковины“ Ю. Федьковичъ, урядникъ Глиньскій и мѣщане пп. Гелечиньскій та Вишневскій, представивъ сов. суду краєвого п. Виннициій. Ôнъ сказавъ:

„Ваша Ексцеленціо, высокодостойный пане Президенте! Представителѣ народу рускаго, якъ такожь представителѣ жителѣвъ рускихъ Буковины осмѣлились явитись передъ тобою, щобъ именемъ Русинôвъ буковиньскихъ повитати Вашу Ексцеленцію при обнятю найвысшои управы краєвои и щобъ объявити чувства радости и надѣи, зъ якими всѣ жителѣ рускй сего краю приймили вѣсть о именованю В. Ексцеленціи президентомъ Буковины.

„Ще передъ 13 роками мали Русины буковиньскй щастье пôзнати В. Е. яко дѣйстного австрійского патріота, яко мужа дѣятельного и незвычайнои енергіи, яко справедливого и совѣстного шефа краю и научились цѣнити Васъ высоко. Сими знаменитыми честнотами дѣйстного мужа державного вже тогды здобули Вы собѣ довѣрье всѣхъ жителѣвъ краю и та сама приклонность проводить нынѣ представителѣвъ Русинôвъ до сеи салѣ авдіенціональнои, щобъ заручити В. Е., що Русины буковиньскй и нынѣ, коли высокодостойный шефъ обôймае керму справъ краєвыхъ, не ставляти-муть ёму нѣякихъ трудностей, але противно бажають зъ найбôльшимъ пожертвованьемъ пôдпомагати ёго въ всѣхъ намѣреняхъ, маючихъ на цѣли интересы краю, добро и щастье спôльнои нашои ôтчины, Австріи.

„Двайцятмиліонный нарôдъ рускій по причинѣ нещастныхъ ôдношень политичныхъ и суспôльныхъ лишився по заду въ розвою культурнôмъ и лише одна ёго часть, а именно три и пôвъ миліона, получена за волею Божою тѣсно зъ монархіею австрійскою, найшлась въ лучшôмъ положеню пôдъ великодушною опѣкою сеи державы. Тымъ и поясняеся звѣстный патріотизмъ Русинôвъ, ихъ сынôвска любовь и несхитна вѣрнôсть, якою оживлялись для Ёго Апостольскои Милости Найяснѣйшого Монарха и для спôльнои нашои австрійскои ôтчины. Русины, що въ исторіи австрійскôй въ ворушливыхъ часахъ 1848 р. звѣстнй суть пôдъ честнымъ именемъ Тирольцѣвъ Всходу, бачать и нынѣ цѣле спасенье и щастье своѐ лише въ монархіи австрійскôй и по тôй причинѣ суть готовй кождои хвилѣ для свого цѣсаря и для спôльнои ôтчины жертвувати своѐ майно и кровь свою.

„Мы пересвѣдченй, що пôдъ покровомъ славнои монархіи австрійскои а при тôмъ на основахъ своихъ національныхъ и посредствомъ свѣжои силы жизненнои Русины дôйшли вже нынѣ до того, що для добра Австріи сталися факторомъ необходимымъ, котрый легковажити не можна. По тôй причинѣ присутнй тутъ представителѣ народу рускаго не можуть нѣ на хвилю сумнѣватись, що В. Ексцеленція въ добре понятôмъ интересѣ державы и Найдостойнѣйшои династіи, вѣрнымъ, а въ ôдношеню до другихъ елементôвъ краю бôльшôсть становлячимъ жителямъ рускимъ Буковины, въ ихъ моральнôмъ, интелектуальнôмъ и матеріяльнôмъ розвою не ôдкажете дуже помôчнои руки, а именно задля усуненя существуючихъ недостаткôвъ. Не сумнѣваемось, що Ваша Ексцеленція въ границяхъ державныхъ законôвъ основныхъ и конституціи, пôсля потребы нынѣшныхъ ôдношень, будете въ тôмъ напрямѣ стôлько дѣлати, щобъ по можности якъ найскорше усунути недостатки, якими теперь укорочень справедливй бажаня Русинôвъ буковиньскихъ на поли церкви, шкôлъ, справъ громадскихъ, а именно въ справѣ представительства народу. Яко представителѣ народу рускаго осмѣляемось се скромне прошенье предложити нынѣ до благосклонного узглядненя. Зволѣть, В. Е., приймити ще разъ запорученье о нашôмъ высокôмъ поважаню и позволити представити собѣ членôвъ нынѣшнои депутаціи.“

П. президентъ Буковины, котрый вже въ часѣ рѣчи сов. Виницкого кôлька разôвъ гестами заявивъ, що въ повнôй основѣ годиться зъ гадками высказаными депутацією, ôдповѣвъ дуже благосклонно, запоручаючи, що справедливымъ бажанямъ Русинôвъ, якъ се було ёго звычаемъ, буде старатись ôдповѣсти и додавъ, що слова ёго суть щирй и ôдкровенній. По представленю членôвъ, зъ котрыми бар. Пино рôвно сердечно розмовлявъ, нагадуючи давнй знакомства, попрощалась депутація зъ новымъ шефомъ краю и ôдôйшла не безъ оправданои надѣѣ, що въ будущинѣ Русинамъ буковиньскимъ въ ихъ незавидноѐ долѣ въ интересѣ самои-жь монархіи полегшати бы повинно.

Переглядъ Часописей.

(*„N. Reforma“ и „Czas“ о ôдповѣди „Дѣла“, данôй Каткову. — „Слово“ боронить политику Россіи супротивъ Чехôвъ.*)

О ôдповѣди нашôй на артикулъ Каткова, умѣщенôй въ ч. 23 „Моск. Вѣдомостей“, въ котрôмъ ôнъ Россію величае освободителькою Славянъ, а Австрію називае томителькою ихъ, — о ôдповѣди тôй пише „N. Reforma“ слѣдуюче: „Катковъ нѣгде може не стрѣнувся зъ такъ рѣшучою ôдповѣдею, якъ въ рускôмъ „Дѣлѣ“ зъ 10 лютого. Спокôйно, объективно, але тверезо и фактами ôдповѣвъ сей дневникъ головному голосителеви „объединенія“. Артикулъ „Дѣла“ то горячій и сильный протестъ противъ теоріи безсглядности и деспотичнои влѣзливости мѣшатись въ справы чужй, коли въ власнôй хатѣ та сама рука безсглядного деспотизму давить всяку искру вольности, поступу и всяке понятье правды и справедливости. Миліонамъ Русинôвъ присягала Россія пошанованье правъ народныхъ и обернула ихъ разомъ зъ присягою въ нѣщо. Братерство се влѣзло Украинѣ шиломъ пôдъ серце и се не диво. Тамъ, де, якъ каже Шевченко, „ôдъ Молдавяна ажь до Фина на всѣхъ языкахъ все мовчить, бо кругомъ оковы и неволя“, слабнѣе навѣть понятье святости присяги и счезае пôдъ напоромъ силы и безправности. На щастье рѣшила такъ судьба, що не вся Мало-Русь потонула въ обнятяхъ Россіи, що лишилась при кимъ иншимъ частина дуже поважна, що може запротестувати противъ дальшихъ експериментôвъ рабскихъ представителѣвъ безсглядности и абсолютизму“.

Подавши нашъ артикулъ (ч. 11 „Дѣла“) въ дословнôмъ перекладѣ, додае „N. Reforma“: „Ôдповѣдь та не була приятною нѣ органови п. Площаньского, нѣ „Н. Проломови“. И дѣйстно, обѣ тй часописи выступили зъ своими елюкубраціями противъ насъ, хотя жадна зъ нихъ не вôйшла въ

Згадки изъ студентского житя

въ Кошицяхъ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ ***В. зô С.****)

Скоро минули въ горахъ карпатскихъ при студентскихъ забавахъ феріи шкôльнй. Чимъ блише було до кôнця ферій, тымъ частѣйше насувався передъ очи Пряшѣвъ, до котрого за-для дальшихъ студій треба було повертати. Щобы собѣ напередъ лекціи убезпечити, збралось насъ кôлькохъ студентôвъ галицкихъ на умовленôмъ мѣсци, и мы пустилися пѣхотою въ закарпатску Угорщину, котра не була намъ вже чужа. Зъ нашими пôдорожными пакунками не мали мы великого заходу и клопоту мимо того, що мы на цѣлый рôкъ выбиралися въ дальшу чужину. Шкôряна торбочка перевѣшена черезъ плечѣ, тлумачокъ зъ бѣльемъ пôдъ пахою, карпатска тернева палиця въ рукахъ — отъ и вся наша екипація. Все огортавъ насъ бôльшій сумъ, коли мы зближалися до граничного стовпа, що роздѣлае Галичину ôдъ Угорщины. Мы вдивлялися зъ піётизмомъ въ той стовпъ, якъ-бы хотѣли у него вывѣдатись, яка буде въ чужинѣ наша рôчна доля, и коли то мы зъ нимъ знову побачимось! За стовпомъ лишали мы Галичину, передъ стовпомъ то вже чужій край. Въ прекрасной перспективѣ бѣлѣлася зъ далека передъ нами широка мурована дорога, що веде до першого закарпатского, словацкого мѣсточка Зборова. По-за Зборовомъ губилася тота дорога межи высокими, зарослыми горами, поки не дôсталася на рôвнины, якими вела насъ ажь до самого Пряшева. На одной изъ тыхъ гôръ стоять посередъ звалищь башты изъ розпавшого-ся, стародавного зборôвского замку, котрого исторію списавъ ученый професоръ д-ръ Янота.

По дво-дневнôй подорожи станули мы рано на передмѣстю въ Пряшевѣ, и розгостилися въ домку п. Маєрошки, прозванôмъ „колонією Галичанъ“. На колонiи було пусто, бо ще нѣхто изъ студентôвъ галицкихъ до Пряшева не приѣхавъ. Вечеромъ того самого дня появилися два колеги студенты Мадяры у мене и предложили менѣ, чи не поѣхавъ-бы я зъ ними до Кошиць, де они ѣдуть, маючи залагодити власну орудку, о якôй менѣ розповѣли. Я скоро приставъ на проектъ, бо якъ та проѣздка подавала менѣ нагоду звѣдати Кошицѣ, такъ зновъ думавъ я, може въ Кошицяхъ удасться менѣ вынайти лѣпшій лецкій, якъ въ Пряшевѣ, то тамъ и на дальшихъ студіяхъ лишуся. Справа, яку мали залагодити мои колеги Мадяры, була така. Латиньска епархія кошицка, складаюча-ся по бôльшôй части изъ словацкихъ по Карпаты сягаючихъ приходствъ, причисляся до бѣднѣйшихъ епархій на Угорщинѣ. По причинѣ недостачи клира розписала була консисторія кошицка конкурсъ, що приймае до духовного заведеня студентôвъ зъ 7-ои и 8-ои гимназіяльной клясы. Яко кандидаты до заведеня ѣхали згаданй мои колеги Мадяры до Кошиць на конкурсъ и взяли мене зъ собою.

Краснымъ ранкомъ выѣхали мы весело зъ Пряшева до Кошиць, а сѣдаючи на вôзъ, менѣ и на гадку не прийшло, що не побачу бôльше Пряшева, що судьба зажене мене ще въ дальшу ôдъ родимыхъ сторôнъ чужину, и попровадить по дивныхъ и незнаныхъ стежкахъ. Скоро точився вôзъ по мурованôй дорозѣ, и по двохъ попасахъ станули мы на третій попасъ пôдъ кошицкою горою. Гора кошицка, положена не далеко ôдъ Кошиць, дуже высока и лѣсомъ поросла. По тôй горѣ вьеся посередъ густыхъ, старыхъ листоватыхъ деревъ мурована дорога майже до три чверти милѣ довга, нѣмъ выѣдеся на верхъ горы, а такій самый и зъѣздъ зъ тои горы. Ѣзда ночами черезъ ту гору дуже небезпечна зъ причины частыхъ рабункôвъ, а ту и тамъ по-при тôй дорозѣ можна побачати хресты зъ написями, поставленй на мѣсцяхъ, де подорожныхъ при нападахъ убито. Въ часахъ Кошутôвскои революціи велася на тôй горѣ дня 4 сѣчня 1849 року завзята и кровава борба межи Уграми пôдъ начальствомъ генерала и разомъ угорского министра вôйны, Meszoras-a, и австрійскимъ войскомъ пôдъ командою генерала Шліка, котрому Мадяры зборонялиприступу до Кошиць. На ту гору зôгнавъ Meszoras силою богато окрестныхъ селянъ узброенныхъ въ косы. Шлікъ розôгнавъ тыхъ селянъ на всѣ вѣтры, а тыхъ, що попалися въ неволю, нагнавъ безкарно домôвъ. Въ тôй тутъ борбѣ упало и кôлькохъ высшихъ официрôвъ зъ обохъ сторôнъ, якъ свѣдчать мармуровй на ихъ гробахъ памятники, помѣщенй на кладовищи Кошицкôмъ. Найбôльше утерпѣвъ въ борбѣ на тôй горѣ галицкій полкъ Mazzuheli, рекрутованый зъ перемыского округа, а въ котрôмъ служило богато студентôвъ.

Станувши надъ вечеромъ въ Кошицяхъ, вынайшли мои колеги семинарске заведенье, звязане зъ семинарскимъ костеломъ, положене въ самôмъ ринку въ фронтовôй каменици. Туда мы всѣ разомъ удалися. Портіеръ не робивъ намъ при брамѣ трудности, довѣдавшись ôдъ моихъ колегôвъ, що они являються на елекцію. Я причепився до нихъ, щобы разомъ переночувати. Портіеръ, впровадивши насъ въ комнату, удався до кухнѣ, щобы намъ приспособити вечеру. Въ комнатѣ застали мы семохъ чужихъ намъ гимназіястôвъ, що прибули на елекцію. Межи студентами, а особливо на Уграхъ, знакомôсть скоро завязуеся, въ короткôмъ часѣ були мы всѣ межи собою якъ добрй „pajtase“ (приятелѣ). О 8-ôй вечеромъ увôйшовъ въ нашу комнату префектъ заведеня и зажадавъ ôдъ насъ свѣдоцтвъ. И я зложивъ своѐ свѣдоцтво въ ёго руки, бо ôнъ не хотѣвъ жадного, котрый не зложить свѣдоцтва, переночувати въ заведеню. По зложеню свѣдоцтвъ дано намъ вечеру.

Слѣдуючого дня рано явився въ нашôй комнатѣ ректоръ заведеня и приказавъ намъ явитись о 12 годинѣ въ епископскôй палатѣ. На моѐ представленье, що я на елекцію не приѣхавъ, длятого прошу о зворотъ свѣдоцтва, ôдповѣвъ ректоръ, що ôнъ, не знаючи о тôмъ, ôдославъ всѣ свѣдоцтва до епископскои палаты, отже можу своѐ свѣдоцтво ôдобрати въ палатѣ. Въ означенôмъ часѣ мы всѣ явилися въ епископскôй палатѣ. Кликано одного по другôмъ въ салю и испытовано кождого тôлько зô спѣву. Покликано и мене. Въ обширнôй, зъ комфортомъ умеблёванôй сали, сидѣвъ на возвысшенôмъ мѣсци старый епископъ Игнатій Фабрі, окруженый крилошанами. Ледви я низько поклонився, запытано мене, чи не заспѣвавъ-бы я якои побожнои мадярскои або словацкои пѣснѣ. На môй одвѣтъ, що я по мадярски не знаю, а изъ словацкихъ пѣсень знаю тôлько свѣтскй пѣсни, казано менѣ заспѣвати якои свѣтскои пѣсни. По короткôмъ намыслѣ зачавъ я спѣвати:

Pod hradom stojí jaskyňa malá
A v nej milostna Matička božia.
L'ud vraví, že kto tam vrúcne prosí,
Jeho modlitby iste osožia.

Одинъ сивоголовый крилошанинъ усмѣхнувшись, махнувъ рукою на знакъ, щобы дальше не спѣвати. Видно, що ему тота пѣснь була знана, тожь въ дальшихъ ей строфахъ не хотѣвъ чути о „сердевыхъ справахъ“, якихъ черезъ целибатъ ôдрѣкся зô своими въ епископскôй сали зôбранымы товаришами.

На елекціи принято всѣхъ кандидатôвъ, а мене зъ тымъ додаткомъ, що можу або заразъ свои свѣдоцтва ôдобрати, або въ заведеню позôстати зъ тымъ застереженьемъ, що до двохъ мѣсяцѣвъ постараюся о ôдпустку ôдъ обряду греческого. Настала для мене критична хвиля; я не знавъ, що зъ собою зробити, лишитися чи не лишитися въ заведеню. Згадавши собѣ на тяжку борбу о хлѣбъ при студіяхъ въ Пряшевѣ; згадавши на лихо платнй лекціи и писанину по адвокатахъ, — коли при тôмъ колеги зачали намовляти, щобы зъ ними лишитися, я рѣшився остати въ заведеню, о змѣну обряду не старатися и здатися на волю Божу. Зъ-полудня того самого дня, якъ стоить въ моихъ нотаткахъ, появився въ заведеню кравець, взявъ

*) Вп. авторъ умѣстивъ уже мин. року въ фейлетонѣ „Дѣла“ (чч. 102, 103, 107, 108 и 109) „Згадки изъ студентского житя въ Пряшевѣ на Уграхъ“. По згадкахъ зъ Кошиць Вп. авторъ подасть згадки зъ житя въ Унгварѣ, а опôсля згадки изъ свого семинарского житя въ Галичинѣ, де представить станъ семинарій и консисторій галицкихъ за ёго часôвъ. — *Прим. Ред.*

суть самыхъ фактôвъ историчныхъ, якій навели мы на доказъ того, що Россія, придержуючись системы централизаційнои и нивелюючои всяку народнôсть, трудиться надъ пôдбоемъ а не освобожденьемъ народôвъ славяньскихъ. Часописи тій впрочемъ и не можуть и не повинній дивитись на Россію бдмѣнно бдъ поглядôвъ Каткова. Се було-бъ навѣть дуже несовѣстно зъ ихъ стороны.“

Побожный „Czas“ не сподобавъ собѣ однакожь нашои бдповѣди, данои Каткову. Ôнъ каже вправдѣ: „Ôдповѣдь єсть енергична. Артикулъ написаный основно и зъ тою силою пересвѣдченя, котра въ такôмъ разѣ єсть найсильнѣйшимъ аргументомъ противъ узурпаторскихъ забаганокъ панславизму“, але додає: „И бувъ-бы сей артикулъ краснымъ епизодомъ въ дневникарскôмъ трудѣ „Дѣла“, наколи-бъ не партійна завзятôсть (?), що затемнює судъ о рѣчи и каже „украинофильскому“ органови становити политику польску супротивъ Руси майже на рôвни зъ политикою панславистôвъ. Фалшь историчный (!) вяжеся тутъ зъ дôймаючою несправедливостію и политичною слѣпотою въ теперѣшнôй хвили (!). Наколи завзятôсть таку, наколи руганье уніи и заплѣснѣлыхъ пергаминôвъ можна ще тогды вытолкувати, якъ иде о полемику (?) зъ нами, то годѣ безъ глубокого жалю и обрушеня читати несправедливій (?) и повнѣ невдячности (sic!) докоры и замѣты тогды, якъ „Дѣло“ стає не на становищи сторонництва, але коли зъ сильного пересвѣдченя говорить въ имени народу рускаго и бдпирає дѣйстного, одинокаго (?) ворога Руси. Голосу сего однакожь не можна легковажити и хотя насъ болять всѣ замѣты, зроблені Польщи и Полякамъ, то мимо того чуємо на собѣ обовязокъ навести бодай найголовнѣйшій зъ сего артикулу мѣсця“.

Навѣвши тій мѣсця и здивовавшись немало тымъ уступомъ, що „силу Россіи вытворила сама Польща своєю агресивностію противъ Руси“, — „Czas“ кôнчить: „Дѣйстно, се сильна бдправа для хитрыхъ аспирацій панславизму, а була-бъ ще сильнѣйшою, наколи-бъ „Дѣло“ бодай въ тôмъ злучаю було стануло на грунтѣ беззглядноі справедливости и борючись зъ спôльнымъ ворогомъ, заявило спôльній чувства зъ народомъ, що долю и недолю Руси дѣлить бдъ тôлько вѣкôвъ.

Якъ бачимо, то „N. Reforma“ и „Czas“ станули до насъ въ данôмъ случаю на зовсѣмъ противнôмъ становищи. Обомъ дневникамъ сподобалось — до чого не маємо жадноі претенсіи — наше рѣшуче выступленье противъ махинацій панславистôвъ школы аксакôвскои, але коли „N. Reforma“ зъ повною объективностію выслухала рѣчи, де говориться о политичныхъ грѣхахъ Польщѣ супротивъ Руси и певно не радабы нынѣ до нихъ вернути, то „Czas“ называє нашій замѣты историчною ложею (!), а за мотивъ до сего пôдеуває намъ партійну завзятôсть. Се голословне сказанье, не пôдперте нѣ однымъ доказомъ зъ картинъ нашои исторіи, не можемо про-то и збивати, хотя бдираємо его рѣшучо и при тôмъ повтаряємо, що и нынѣшне поведенье сторонництва „Czas-у“ попихає слабодушну часть Русинôвъ галицкихъ въ чужій рамена, а цѣлôй Украинѣ ставить наглядный мѣру на реверенды для насъ и помѣривъ намъ головы. Въ кôлька днѣвъ потôмъ одержали мы при бôльшихъ церемоніяхъ реверенды єзуитского крою, біреты и комешки. Теперь почалася зъ нами ритуальна тресура. Насамперед задано намъ добре выучитись на память министрантуру, а по докладнôмъ испытѣ зъ неи тресовано насъ: якъ ходити, клякати, кланятися, руки складати, якъ и де дивитись, и т. д. По теоретичнôй тресурѣ взято насъ до практики, и мы робили въ семинарскôмъ и катедральнôмъ костелѣ всю клирикальну службу до часу, поки клирики теологи не позъѣздилися зъ ферій.

Всѣхъ клирикôвъ було насъ въ заведеню до 40. Въ комнатахъ була велика чистота, бувъ порядокъ, харчь добрый, клявзура була остра. На снѣданье споживали мы теплу страву, на обѣдъ три, на вечерю двѣ стравы. Въ недѣлѣ и свята було при обѣдѣ вино. Межи клириками безъ рôзницѣ вѣку и степенѣвъ студій була велика гармонія и солидарнôсть. Въ свобôдныхъ хвиляхъ забавлялися клирики музикою и читаньемъ; спѣву, кромѣ ритуального, не бувало, картъ нѣхто не бачивъ. Зъ причины, що пôдъ загрозою ексклюзіи не вôльно було курити тютюну, мы постарались о два ключѣ до вежь при семинарскôмъ костелѣ, а высоко пôдъ звонами була трафика зô всѣми приборами. Побôчь настораліста куривъ гимназіястъ, а старшина о тôмъ не дôзналася, бо въ заведеню межи нами не було нѣ одного фагаса. Клирики теологи мали свои студія дома; мы гимназіясты учащали до поблизькои публичнои нѣмецкои гимназіи.

(*Конецъ буде.*)

передъ очи доказъ, що въ Австріи, дякувати бôльшости станьчикôвъ и подоляккôвъ, до Русинôвъ примѣняється по можности, т. є. о скôлько можна обойти основній державній законы и конституцію, система Каткова, лишь пôдъ иншою фирмою. Не партійна завзятôсть руководить нами, наколи мы — названій слѣпыми — кладемо сторонництву „Czas-у“ передъ очи слѣпоту политичну станьчикôвъ въ ихъ нетолерациі для всего, що руске. А руководить нами глубше розумѣнье рѣчи, о котру розходиться. Поведеньемъ своимъ сторонництво „Czas-у“ не дає Австріи привести до ладу ворожій межинароднй бдношеня въ нашôмъ краю. Поведенье то обезсилює вправдѣ Русинôвъ, але не надає силы Полякамъ, а интересамъ политичнымъ Австріи — просто сказавши — шкодить. Интересомъ Австріи не єсть бдныхати народы бдъ себе, а робота станьчикôвъ стремить якъразъ до того. И єсть се той грѣхъ историчный, котрый „Czas“ назвавъ ложею, але зъ котрого его сторонництво доси анѣ не высповѣдалось анѣ не скаялось, а въ котрôмъ навѣть жие по нынѣ. Зъ аспираціями на спольщенье Руси галицкои, чого гарантію давъ станьчикамъ д-ръ Ригеръ за цѣну обновленя правъ короны св. Вячеслава, „Czas“ повиненъ вже разъ на вѣки розпращатись. Тій щасливій часы перейшли безповоротно. А зъ другои стороны при сильнôй Руси и польскій елементъ може набрати въ себе животворнои силы и бдродитись. Тôлько не посредствомъ польского Катковизму. Галичина наша надобилась якъ-разъ до зреализованя высокои идеѣ взаимности славяньскои. Въ рукахъ нашихъ наша доля. Але тôлько шкода, що до того не достає декому розуму политичного. Толеранцію національну заступлено у насъ расовымъ фанатизмомъ зъ примѣшкою грубои дозы кастовои ароганціи. Политика ведеся зъ дня на день. Бути ворогомъ Русинôвъ вмѣняється въ заслугу. Нетерпимôсть для рускости єсть знаменемъ патріотизму, котрый бдтакъ ликвидується у Вѣдни. И на той тематъ можна-бъ богато дечого сказати зъ мотиву непартійного, та ба — „Czas-ови“ не до того. Ôнъ beatus possidens, а про будучнôсть ему байдуже.

Читателѣ нашій приганути собѣ слова зъ розмовы д-ра Ригера зъ кореспондентомъ „Русского Курьера“, котрыми д-ръ Ригеръ дорѣкавъ Россіи за то, що она въ 1871 р. занесла офиціяльный протестъ до австрійского правительства противъ обновленя короны св. Вячеслава и тымъ спинила политичный розвôй Чехôвъ. По думцѣ д-ра Ригера крокъ сей не бдповѣдавъ славянофильству россійскому. На сей замѣтъ пише „Слово“ за вѣденьскимъ „Parlamentaer-омъ“: „О скôлько намъ звѣстно, пытанье то було въ журналистицѣ россійскôй многократно обговорене, а результатъ его (негативный) для того уважано щасливымъ, що понятье ческого королевства єсть нѣмецкимъ, а ческа Корона дає Нѣмеччинѣ права на ческу землю“.

Зъ поглядомъ тымъ всякій може згодитись, лише не историкъ. Достоиньство королѣвъ одержували вправдѣ бдъ часу до часу князѣ ческій бдъ цѣсарѣвъ нѣмецкихъ, а въ кôнци достоиньство се звязано стало зъ пануючимъ въ Чехахъ княземъ и королѣ ческій зачислялись до князѣвъ Нѣмеччины черезъ кôлька вѣкôвъ, але зъ прагматичною санкцією Кароля VI. землѣ австрійскій — отже и Чехи — сталисъ неподѣльною власностію Габсбургôвъ, а въ 1804 р. вôйшли Чехи въ складъ окремого цѣсарства австрійского за цѣну зложеня короны нѣмецкои Францомъ I. Въ 1866 Австрія станула зовсѣмъ па боцѣ бдъ Нѣмеччины и длятого говорити нынѣ о евентуальныхъ претенсіяхъ Германіи до Чехъ єсть дѣломъ зовсѣмъ неумѣстнымъ. Россія не потребувала про-то зъ боязни передъ такою евентуальностію заносити ажь офиціяльный протестъ противъ обновленя ческои короны. А чи безъ обновленя не могла-бъ Германія пôднести такій дикій претенсіи? Россія боялась дѣйстно, щобъ за обновленьемъ короны св. Вячеслава не пôшли и другій реставраціи и длятого заложила протестъ.

Рада державна.

10. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 19 л. лютого 1887.

На порядку дневнôмъ сего засѣданя стояли дальшій дебаты надъ закономъ о убезпеченю робôтникôвъ. — Пос. Кайцль заявивъ, що годиться зъ справоздавцемъ меншости, що убезпеченье робôтникôвъ промысловыхъ не може бути однымъ закономъ управильнене. Ôнъ поставивъ отже поправку до §. 3.: „Убезпеченье робôтникôвъ господарскихъ и урядникôвъ руху на злучай недуги має бути управильнене окремымъ закономъ краєвымъ“. — Заступникъ правительства, сов. мин. д-ръ Штайнбахъ, старавсь пояснити дѣло компетенціи Рады державнои и Соймôвъ краєвыхъ при рѣшеню сеи уставы. Ôнъ хоче, щобъ загальній рамки до уставы выйшли зъ Рады державнои, до котрыхъ бдтакъ Соймы краєвій примѣнили-бъ по-становленя свои. Соймамъ краєвымъ належить лишити певный кругъ дѣланя задля окремѣшныхъ бдносинъ, якій панують въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ. Въ Нѣмеччинѣ бддано порядкованье сихъ подробностей въ руки не тôлько повѣтôвъ, але навѣть поодинокихъ громадъ. Правительство австрійске не пôшло такъ далеко. Оно обмежилось на Соймахъ, хотя и Соймы будуть мусѣли узгляднияти спеціяльній бдносины повѣтôвъ свого краю. Длятого и въ проєктѣ до закона, предложенôмъ правительствомъ, стояли „части краю“. Але правительство не опираєсь при своѣмъ предложеню. Якъ далеко сягає компетенція Рады державнои а Соймôвъ, о тôмъ можна довго спорити и не дôйти до кôнця. Але до рѣшеня сеи справы лучше стануть на чисто матеріяльнôй точцѣ. Организацію лишѣмъ Радѣ державнôй, а спеціяльнй постановленя Соймамъ. — Пос. Кронаветеръ интерпелювавъ справоздавця, якъ маєся рѣчь зъ обовязкомъ того, хто дає роботу, що до живленя и лѣченя робôтника, що окалѣчѣвъ при его робôтѣ, въ тôмъ злучаю, коли ôнъ не має до того средствъ.

На сѣмъ закôнчено дебату. Справоздавець меншости, д-ръ Бернрайтеръ, опираєсь на §. 11 основныхъ державныхъ законôвъ и узурпуе лише для Рады державнои право рѣшати ту справу. Убезпеченье робôтникôвъ єсть одною частиною соціяльнои робôтничои квестіи, а тую треба полагодити бôльше однообразно. Законъ сей єсть такожь частиною соціяльно-политичного законодавства, бдъ котрого въ будучинѣ буде зависѣти не тôлько устрôй державный але и внутренный ихъ миръ. А тую такъ важну, свѣтову справу хочете передати 17 Соймамъ до рѣшеня? Се дѣло интернаціональне, а не краєве. — Ôдтакъ выводить бесѣдникъ, що позаякъ внесеньемъ бôльшости комисійнои (спеціяльнй постановленя лишити Соймамъ) ломиться §. 11. основ. державныхъ законôвъ, то въ данôмъ злучаю треба двохъ третинъ голосôвъ, наколи се внесенье мало-бъ перейти. — Справоздавець бôльшости, пос. Бѣлиньскій, по полемицѣ зъ выводами д-ра Прадого, Кайцля и другихъ, вноситъ принятье §. 3. въ слѣдующôй формѣ: Управильненье убезпеченя недужихъ робôтникôвъ господарскихъ и лѣсовыхъ застерѣгаєся законодательствамъ краєвымъ. §§. 4 и 5 принято безъ змѣны.

II Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 24 л. лютого 1887.

Мин. Дунаєвскій бдповѣдавъ на интерпеляцію пос. Геделя въ справѣ опусту податкового для декотрыхъ сторôнъ въ Стиріи, потерпѣвшихъ бдъ морозôвъ и сказавъ, що въ сѣмъ злучаю не може нѣхто мати законныхъ претенсій до бдшкодованя; министерство буде однакожь старатися въ выимковыхъ злучаяхъ дозволяти на опусты податковй. — Пос. Ниче и товаришѣ интерпелювали министра дѣлъ внутрѣшныхъ въ справѣ проволѣканя процесу въ Тарновѣ, котрый фабрикантъ Кольбе въ Празѣ зробивъ одній тарнôвскôй фирмѣ за фалшованье марки охороннои.

Опôсля слѣдувало друге читанье закона о 12 милiоновôмъ кредитѣ для узброєня краєвои обороны и ополченя. Дебату розпочавъ справоздавець пос. Матушь. До голосу записалися послы Полякъ и Менгеръ противъ; Кравсъ, Крайцигъ и Плеверъ за закономъ.

Пос. Полякъ сказавъ, що буде голосувати за предложеньемъ, бо ôнъ єсть наслѣдкомъ закона о ополченю. Ополченье представляє народы Австріи пôдъ оружіемъ, а народы тій треба убрати и узброити. Головно єсть важнымъ умундированье, бо бдъ него зависить правна межинародна охорона ополченя. Въ дальшôй своѣй бесѣдѣ назвавъ Полякъ бôльшôсть парляменту ancien régime въ Австріи и доказувавъ, що министерство краєвои обороны не поступало отверто. Выдатки — казавъ бесѣдникъ — збôльшаються, то-жь повинній збôльшатися и доходы, тымчасомъ министеръ убиває найбôльшій въ Австріи промыслъ, промыслъ цукровый своимъ закономъ о податку бдъ цукру. Важною пôдставою державы єсть такожь моральнôсть; тымчасомъ видимо, що человѣкъ, котрый тутъ засѣдавъ яко министеръ и мусѣвъ зъ бдси выноситись, котрый доси не оправдався передъ публичнымъ мнѣньемъ, стався наразъ президентомъ краю. То єсть характеристикою того ancien régime въ Австріи. — Пос. Кравзъ доказувавъ, що черезъ цѣлу акцію тягнеся якась нитка нещирости. Замѣсть певнѣстно збôльшити армію, выдумано ополченье, супротивъ котрого цѣле населенье державы находиться нынѣ въ неясности и не знає, що ему грозить. Въ населеню єсть велике замѣшанье, чому не можна дивуватись, бо тутъ не розходиться лишь о мѣсцеву оборону, але просто о высыланье правильно узброєныхъ баталiонôвъ походовыхъ (Auszugsbataillone) зô всѣхъ повѣтôвъ державы безпосередно на поле вôйны. Жителѣ державы мусять знати, що тій новій баталіоны краєвои обороны, котрій теперь названо „походовыми баталіонами ополченя“, на злучай вôйны мусять бути кождои хвилѣ готовй, жителѣ мусять знати и числитися зъ тымъ фактомъ, що всѣ тій, що вже выслужили въ войску, будуть ажь до 38 року жития належати до сихъ баталiонôвъ походовыхъ. Для того вже нынѣ заповѣдаю интерпеляцію до министра въ сѣй справѣ. Жителѣ не знають нынѣ ясно, якій тягаръ на нихъ спочиває, а мы маємо обовязокъ ихъ о тôмъ поучити, а на злучай важнои хвилѣ буде то лише тымъ користнѣйше. Коли отже постановлено завести такій баталіоны походовй, то розумѣвсь, що имъ треба одежи, и я буду за предложеньемъ голосувати, але не буду доти спокôйный, доки цѣла справа не буде точно пояснена. — Пос. Менгеръ становленя свои. Соймамъ краєвымъ належить лишити певный кругъ дѣланя задля окремѣшныхъ бдносинъ, якій панують въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ. Въ Нѣмеччинѣ бддано порядкованье сихъ подробностей въ руки не тôлько повѣтôвъ, але навѣть поодинокихъ громадъ. Правительство австрійске не пôшло такъ далеко. Оно обмежилось на Соймахъ, хотя и Соймы будуть мусѣли узгляднияти спеціяльній бдносины повѣтôвъ свого краю. Длятого и въ проєктѣ до закона, предложенôмъ правительствомъ, стояли „части краю“. Але правительство не опираєсь при своѣмъ предложеню. Якъ далеко сягає компетенція Рады державнои а Соймôвъ, о тôмъ можна довго спорити и не дôйти до кôнця. Але до рѣшеня сеи справы лучше стануть на чисто матеріяльнôй точцѣ. Организацію лишѣмъ Радѣ державнôй, а спеціяльнй постановленя Соймамъ. — Пос. Кронаветеръ интерпелювавъ справоздавця, якъ маєся рѣчь зъ обовязкомъ того, хто дає роботу, що до живленя и лѣченя робôтника, що окалѣчѣвъ при его робôтѣ, въ тôмъ злучаю, коли ôнъ не має до того средствъ.

На сѣмъ закôнчено дебату. Справоздавець меншости, д-ръ Бернрайтеръ, опираєсь на §. 11 основныхъ державныхъ законôвъ и узурпуе лише для Рады державнои право рѣшати ту справу. Убезпеченье робôтникôвъ єсть одною частиною соціяльнои робôтничои квестіи, а тую треба полагодити бôльше однообразно. Законъ сей єсть такожь частиною соціяльно-политичного законодавства, бдъ котрого въ будучинѣ буде зависѣти не тôлько устрôй державный але и внутренный ихъ миръ. А тую такъ важну, свѣтову справу хочете передати 17 Соймамъ до рѣшеня? Се дѣло интернаціональне, а не краєве. — Ôдтакъ выводить бесѣдникъ, що позаякъ внесеньемъ бôльшости комисійнои (спеціяльнй постановленя лишити Соймамъ) ломиться §. 11. основ. державныхъ законôвъ, то въ данôмъ злучаю треба двохъ третинъ голосôвъ, наколи се внесенье мало-бъ перейти. — Справоздавець бôльшости, пос. Бѣлиньскій, по полемицѣ зъ выводами д-ра Прадого, Кайцля и другихъ, вноситъ принятье §. 3. въ слѣдующôй формѣ: Управильненье убезпеченя недужихъ робôтникôвъ господарскихъ и урядникôвъ руху на злучай недуги має бути управильнене окремымъ закономъ краєвымъ“. — Заступникъ правительства, сов. мин. д-ръ Штайнбахъ, старавсь пояснити дѣло компетенціи Рады державнои и Соймôвъ краєвыхъ при рѣшеню сеи уставы. Ôнъ хоче, щобъ загальній рамки до уставы выйшли зъ Рады державнои, до котрыхъ бдтакъ Соймы краєвій примѣнили-бъ по-становленя свои. Соймамъ краєвымъ належить лишити певный кругъ дѣланя задля окремѣшныхъ бдносинъ, якій панують въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ. Въ Нѣмеччинѣ бддано порядкованье сихъ подробностей въ руки не тôлько повѣтôвъ, але навѣть поодинокихъ громадъ. Правительство австрійске не пôшло такъ далеко. Оно обмежилось на Соймахъ, хотя и Соймы будуть мусѣли узгляднияти спеціяльній бдносины повѣтôвъ свого краю. Длятого и въ проєктѣ до закона, предложенôмъ правительствомъ, стояли „части краю“. Але правительство не опираєсь при своѣмъ предложеню. Якъ далеко сягає компетенція Рады державнои а Соймôвъ, о тôмъ можна довго спорити и не дôйти до кôнця. Але до рѣшеня сеи справы лучше стануть на чисто матеріяльнôй точцѣ. Организацію лишѣмъ Радѣ державнôй, а спеціяльнй постановленя Соймамъ. — Пос. Кронаветеръ интерпелювавъ справоздавця, якъ маєся рѣчь зъ обовязкомъ того, хто дає роботу, що до живленя и лѣченя робôтника, що окалѣчѣвъ при его робôтѣ, въ тôмъ злучаю, коли ôнъ не має до того средствъ.

На сѣмъ закôнчено дебату. Справоздавець меншости, д-ръ Бернрайтеръ, опираєсь на §. 11 основныхъ державныхъ законôвъ и узурпуе лише для Рады державнои право рѣшати ту справу. Убезпеченье робôтникôвъ єсть одною частиною соціяльнои робôтничои квестіи, а тую треба полагодити бôльше однообразно. Законъ сей єсть такожь частиною соціяльно-политичного законодавства, бдъ котрого въ будучинѣ буде зависѣти не тôлько устрôй державный але и внутренный ихъ миръ. А тую такъ важну, свѣтову справу хочете передати 17 Соймамъ до рѣшеня? Се дѣло интернаціональне, а не краєве. — Ôдтакъ выводить бесѣдникъ, що позаякъ внесеньемъ бôльшости комисійнои (спеціяльнй постановленя лишити Соймамъ) ломиться §. 11. основ. державныхъ законôвъ, то въ данôмъ злучаю треба двохъ третинъ голосôвъ, наколи се внесенье мало-бъ перейти. — Справоздавець бôльшости, пос. Бѣлиньскій, по полемицѣ зъ выводами д-ра Прадого, Кайцля и другихъ, вноситъ принятье §. 3. въ слѣдующôй формѣ: Управильненье убезпеченя недужихъ робôтникôвъ господарскихъ и урядникôвъ руху на злучай недуги має бути управильнене окремымъ закономъ краєвымъ“. — Заступникъ правительства, сов. мин. д-ръ Штайнбахъ, старавсь пояснити дѣло компетенціи Рады державнои и Соймôвъ краєвыхъ при рѣшеню сеи уставы. Ôнъ хоче, щобъ загальній рамки до уставы выйшли зъ Рады державнои, до котрыхъ бдтакъ Соймы краєвій примѣнили-бъ по-

виться на становище попереднього бесѣдника и каже, що вже зъ самого початку бувъ противный законови о ополченю, бо знавъ, що зъ того выйдуть великій кошты. Тогды сказавъ референтъ, котрый нынѣ жадає бôльше якъ 7 милiонôвъ, що треба буде хиба лишь 10 до 20.000 зр. на збôльшенье силъ при министерствѣ. Правда показалась по нашôй сторонѣ. Мы ухвалимо кредитъ, бо не хочемо, щобы нашихъ людей розстрѣлювано и нищено огнемъ оселѣ, що наступило-бы тогды, коли бы ополченье не було умундоване, бо въ такôмъ злучаю не уважали-бы его за стояче пôдъ законами воєнными. Кн. Лихтенштайнъ сказавъ свого часу, що обстає за закономъ о ополченю, бо черезъ то скрѣпиться союзъ зъ Нѣмеччиною. Деякій факты зъ послѣдного тыжня выкликали такъ велику сензацію, що я позволю собѣ тутъ зажадати поясненя такъ бдъ одного зъ проводирѣвъ правицѣ, якъ и президента министрôвъ. Тутъ ходить о ухваленье кредиту на скрѣпленье збройнои силы державы. Передъ тымъ однакожь треба забезпечитись, чи таке ухваленье не має попирати авантурну политику заграничну, черезъ що сталось-бы, що Австрія попала-бы въ велике нещастье. Въ „Русск. Курьерѣ“ появилось недавно интервю зъ пос. Ригеромъ, въ котрôмъ пос. Ригеръ покликуєсь на то, що его погляды подѣляє такожь и управитель австро-угорскои политики, такъ, що въ сѣмъ злучаю мали-бы мы дѣло зъ выплывомъ поглядôвъ сего послѣдного. Мушу такожь запытати, чи Австрія має предпочитати союзъ нѣмецкій чи россійскій. Найбôльшу вагу кладу однакожь на се заявленье д-ра Ригера: „Я думаю, що австрійско-россійскій союзъ бдповѣдає бôльше интересамъ обохъ цѣсарствъ и дає бôльшу поруку безпечности для австро-угорскои монархіи, якъ союзъ той-жь монархіи зъ Нѣмеччиною“. Закимъ отже ухвалимо тыхъ 12 милiонôвъ, то хочемо знати, чи не будуть они ужитій на яку авантурну политику. Ставлю отже пытанье, якъ властиво маєсь рѣчь въ сѣй справѣ. — Пос. Ригеръ: Пос. Менгеръ пôдпѣсъ тутъ приватный розговôръ, о котрôмъ я и не мôгъ припустити, що ôнъ дôстанесь передъ публичнôсть и въ котрôмъ я для того не важивъ кожде слово. (*Голосы зъ лѣвицѣ: Ага! Слухайте!*) Дотычный кореспондентъ звынявся вже за свою недискрецію, що позволивъ собѣ такій рѣчи прилюдно оголосити. Я мушу передовсѣмъ сказати, що не беру на себе одвѣчальности за все то, що той кореспондентъ казавъ напечатати и мушу рѣшучо заявити, що ôнъ додавъ богато дечого свого, якъ такожь мушу заявити, що перевôдъ, котрого уживъ пос. Менгеръ, не єсть анѣ вѣрный анѣ повный. Атже ôнъ говорить, що и мои внуки умѣють по россійски, а звѣстно прецѣ, що я внукôвъ не маю. Коли же мои дѣти умѣють по россійски, то нѣчо дивного; они умѣють такожь и по нѣмецки, а навѣть и кн. Бисмаркъ умѣє добре говорити по россійски. Не хочу тутъ заводити политичнои дебаты, але мушу рѣшучо бдперти, будьто-бы я сказавъ, що мѣродайній круги австрійскій, управитель австрійскои политики загранічнои, годяться зъ моими поглядами. Того не мôгъ я сказати, бо не стою въ такъ близькихъ зносинахъ зъ сими кругами. Впрочемъ що я сказавъ, то сказавъ лишь зъ мого переконаня, котрого нѣколи не бдираюсь. (*Зъ правицѣ: Браво! Браво!*) Коли бы мене хто спытавъ, чи велику вагу кладу на союзъ зъ Нѣмеччиною, то я мусѣвъ-бы насамперед спытати, що сей союзъ значить. Его далекосяглôсть менѣ незвѣстна и сомнѣваюсь, чи пос. Менгеръ бôльше знає. То одно лишь здаєсь бути певнымъ, що сему союзови приписують теперь менше ваги якъ давнѣйше. Одно лишь можу сказати, що я завсѣгды бувъ и буду за миромъ и буду попирати политику, котра до сего стремить; єсмь отже за союзомъ, котрый приносить Австріи якъ найбôльшій користи. — Пос. Крайцигъ поставивъ резолюцію взываючу министра краєвои обороны, щобы при справленю матеріялу для узброєня и умундурованя краєвои обороны и ополченя, звернено въ першôй линіи увагу на товариства промысловй, щобы бодай они мали зъ того якійсь заробокъ.

(*К. б.*)

Въ справѣ „Соколôвъ“.

Ôдкликуючись на донесенье наше въ ч. 85 за 1886 рôкъ о пôднятôй п. Василемъ Нагôрнымъ гадцѣ, що до товариствъ охотничои сторожи огневои по селахъ и мѣстахъ, помѣщаємо тутъ взорцевый статутъ тыхъ товариствъ, уложеный п. Нагôрнымъ. Статутъ сей приняли члены основателѣ „Сокола“ въ селѣ Рудно коло Львова и подали 9 грудня 1886 р. ц. к. намѣстництву до потвердженя. Позаякъ ц. к. Намѣстництво до теперь завязаню такого товариства на пôдставѣ сего статута не супротивилося, то зъ уваги на §. 6 уставы зъ 15 падолиста 1867 статутъ сеи принято до вѣдомости и тымъ самымъ позволено завязанье товариства.

СТАТУТЪ

Товариства охотничои сторожи огневои

„Сокôлъ“ въ ...

I. Задача Товариства и мѣсце его пробуваня.

§. 1. Задача Товариства охотничои сторожи огневои „Сокôлъ“ въ ... єсть несенье помочи, ратованье житя и майна огнемъ навѣщеныхъ такъ въ ... якъ такожь въ сусѣдныхъ оселяхъ. Въ тôй цѣли удержуе Товариство самостôйный корпусъ сторожи огневои охотничои заосмотреный по можности до сеи цѣли потрѣбными приборами. Товариство, а зглядно его члены сповняють высше наведенй обовязки безплатно. Всякій добровôльній нагороды за услуги публичній вплывають до касы Товариства.

Мѣсцемъ пробуваня Товариства єсть ...

II. Члены Товариства.

§. 2. Товариство охотничои сторожи огневои складаєся зъ членôвъ дѣйстныхъ, спомагаючихъ и почестныхъ. Членôвъ дѣйстныхъ и спомагаючихъ приймає Выдѣлъ, членôвъ почестныхъ именують Загальній Зборы.

А) **Члены дѣйстній.**

§. 3. Членомъ дѣйстнымъ може бути кождый физично здоровый мужчина, укôнчившій 18 рôкъ житя, котрого Выдѣлъ прийме. — По принятю складає кождый нововступаючій членъ дѣйстный въ присутности Выдѣлу до рукъ начальника корпусу приреченье, що буде совѣстно сповняти принисы статута и регулямину и выконувати пôсля своеи змоги принятый на себе обовязокъ.

§. 4. Обовязкомъ членôвъ дѣйстныхъ єсть: а) нести помôчь навѣщеным огнемъ по мысли сего статута; б) бути послушнымъ на приказы начальника корпусу и настоятеля бддѣлу, до котрого належить; в) пôддержувати приятельскій зносины зъ товаришами; г) провадити житье примѣрне; д) заплатити вступне въ сумѣ 50 кр. и вносити въ касу Товариства по 50 кр. що року; е) удержувати Товариству приналежнй рѣчи въ порядку; ж) пôдчинятися приписамъ сего статута и регулямину, и являтися безпроволочно на мѣсци огню и пробъ; з) выступаючи зъ Товариства, завѣдомити о тôмъ голову Товариства и начальника корпусу письменно або устно и звернути находячій-ся у него рѣчи Товариства до рукъ магазинера.

§. 5. Членови дѣйстному прислугують елѣдуючій права: а) брати участь въ зборахъ членôвъ зъ голосомъ рѣшаючимъ и ставити внесеня; б) выбирати и бути выбраным до Выдѣлу Товариства, начальника корпусу и настоятеля бддѣлу; в) користати зъ фондôвъ Товариства пôсля приписôвъ сего статута и регулямину; г) въ часѣ службы и публичныхъ выступôвъ носити бдзнаки а зглядно такожь мундуръ пôсля приписôвъ регулямину.

Б) **Члены спомагаючій и почестній.**

§. 6. Членомъ спомагаючимъ може бути кождый, такъ мужчина якъ женщина, котрого Выдѣлъ прийме и котрый зъобовяжеся що року 1 зр. до касы Товариства платити и буде дѣйстно платити.

§. 7. Членôвъ почестныхъ именують Загальній Зборы на предложенье Выдѣлу зъ тыхъ особъ, котрій до розвою Товариства будьто значнѣйшимъ даткомъ, будьто працею своєю причинилися.

§. 8. Члены такъ дѣйстній, якъ спомагаючій и почестній мають право участи и голосу на Загальныхъ Зборахъ и можуть бути выбраній до Выдѣлу зъ узгляднѣньемъ §. 15 сего статута.

§. 9. Членъ дѣйстный, несповняючій черезъ пôвъ року принятыхъ на себе обовязкôвъ безъ достаточного оправданя передъ Выдѣломъ, може бути рѣшеньемъ того-жь зъ спису членôвъ вычеркненымъ. Право поновного принятя вычеркненого члена прислугуе Загальнымъ Зборамъ, наколи той-же до Загальныхъ Зборôвъ бдноеся. Поновно принятый платить поновно вступне.

§. 10. Членъ дѣйстный може бути Выдѣломъ зъ Товариства выключеный въ наслѣдокъ рѣшеня мирового суду.

§. 11. Вычеркненье члена спомагаючого наступити має тогды, наколи той же черезъ два по собѣ наслѣдуючій роки не выявся зъ принятого на себе обовязку.

(*Дальше буде.*)

Зъ судовои салѣ.

(*Капиталъ и праця*). Предприемство будôвлѣ львôвско-белзскои зелѣзницѣ выкликало загальне обуренье черезъ нелюдске поступованье зъ робôтниками. Про тое писали мы вже давнѣйше доволѣ обширно въ „Дѣлѣ“, тутъ пригадаємо лишь фактъ, що предприемцѣ Я. Шенкъ и З. Чайковскій звязалися въ спôлку зъ шинкарями Б. Ротомъ и Н. Кельеромъ и вели спôльными силами на велику скалю експльоатацію робôтникôвъ. Шинкарѣ мали монополь що до доставлюваня поживы робôтникамъ и здирали ихъ за тое немилосердно, а предприемцѣ выплачували грошѣ просто на руки шинкарѣвъ, або позволяли на тое, що шинкарѣ стояли при выплатахъ и выдирали силою грошѣ робôтникамъ улагоджуючи мальконтентôвъ ударами въ лице и по головѣ. О такôмъ поступованю дôзналася прокураторія державна и обжалувала такъ предприемцѣвъ якъ и шинкарѣвъ о обманьство. Розправа бдбулася дня 25 лютого с. р. въ судѣ повѣтовôмъ м. д. сек. III. у Львовѣ передъ ц. к. судією д-ромъ Стебельскимъ, и хочь згаданй факты показалися зовсѣмъ правдивыми и самъ судія признавъ поступованье обжалованыхъ яко неморальне, то однакожь признавъ рôвночасно и некомпетенцію суду въ тôй справѣ, а то зъ причины, що згаданй факты не пôдпадають пôдъ нѣякій параграфъ зъ постановъ карного закона, а тôлько пôдъ постановы политичныхъ законôвъ. Рôвночасно прихилився судія до внесеня заступника державнои прокураторіи, щобы акты сеи справы бдступити сейчасъ дотычному повѣтовому старôству.

(*Крадѣжъ дѣтей.*) Передъ трибуналомъ судіевъ присяжныхъ у Львовѣ станула дня 25 лютого с. р. стара жѣнка прибрана въ жебрацкі лахманы зъ чорнымъ поморщенымъ лицемъ и зъ видомъ справдѣшнои бабы-лзѣ, такъ якъ собѣ ей можемо представити въ нашôй уявѣ на пôдставѣ миту народнои казки. Обжалована называеся Ева Курка а обжалована була она о незвычайне злочиньство, а именно о крадѣжъ дѣтей, котрыхъ опôсля уживала до жебраня милостинѣ. Въ такій способъ украла она въ р. 1886 трилѣтну дочку шинкаря Мошка Гакля и чотиролѣтного сына Ивана Козачка. Дѣти оставали у обжалованои черезъ кôлька мѣсяцѣвъ, черезъ котрый часъ

учила она ихъ жебрати и ажь по кôлькохъ мѣсяцяхъ удалося родичамъ злучайно ихъ ôднайти и ôдобрати. Передъ судомъ призналась обжалована до всего и оправдувалась тымъ, що дѣти взяла лишь зъ милосердія, знайшовши ихъ безъ помочи полишеными на улици. Таке оправданье не переконало однакъ судѣвъ присяжныхъ и они затвердили оба головнй пытаня поставленй що до вины обжалованои а трибуналъ засудивъ єи на пять лѣтъ тяжкои вязницѣ, заостренои одноразовымъ постомъ що тыждня.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна*) перервала вже свои засѣдання, а цѣла увага концентруєся теперь на спôльныхъ делегаціяхъ. „N. fr. Presse“ доноситъ, що министеръ вôйны зажадае 52,380.000 зр. и до свого жаданя подасть лишь короткй мотивы. Кажуть, що спôльнй делегаціи закôнчать свои роботы найдальше до 7 марта. Палата послôвъ збереся знову дня 9 марта и буде радити дальше надъ убезпеченьемъ робôтникôвъ.

(*Угода зъ Румунією.*) „Fremdenblatt“ доноситъ, що такъ правительство австрійске якъ румуньске хотѣло-бы якъ найскорше залагодити угоду торговельну. Румуньскій министеръ Стурдза бувъ-бы вже приѣхавъ до Вѣдня въ сѣй цѣли, якъ бы не то, що теперь скликано спôльнй делегаціи.

(*Архикн. Рудольфъ*) выѣде дня 18 або 19 марта до Берлина для зложеня желань нѣмецкому цѣсареви при нагодѣ его 91 уродинъ. Зъѣзду цѣсарѣвъ въ Берлинѣ отже не буде.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Пôсля информацій „Fremdenblatt-y“ не довели переговоры Порты зъ Цанковомъ и болгарскими делегатами до нѣякого результату и розбилися вже рѣшучо. Позаякъ Цанковъ ôдрѣкся зовсѣмъ всѣхъ уступствъ, якй бувъ зразу поробивъ, а россійскій посолъ Нелидовъ заявивъ, що терпеливôсть Россіи вже скôнчилася, то Порта боячись, щобы въ Македоніи не выбухла ворохобня, постановила розпочати переговоры безпосередно зъ болгарскимъ правительствомъ въ Софіи и въ тôй цѣли выслала туды свого комисаря Риза-бея. Зъ Софіи доносять отже, що Порта повѣдомила вже о своихъ намѣреніхъ болгарске правительство. Ризъ-бей мавъ вже минувшои суботы выѣхати до Софіи въ супроводѣ Грекова и двохъ секретарѣвъ. Два другй делегаты болгарскй, Стоиловъ и Калчевъ остались ще на жаданье вел. везира въ Константинополи. Ризъ-бей маe отже вести переговоры безпосередно зъ болгарскимъ правительствомъ и маe докладно поинформуватися о фактичнôмъ станѣ рѣчей въ Болгаріи. — До „Pol. Corr.“ доносять зъ Софіи, що правительство болгарске постановило не робити вже бôльше концесій якъ тй, якй поробили делегаты болгарскй въ Константинополи, и не хоче вже бôльше уступати жаданямъ Цанкова. Въ першôй половинѣ марта маe зôбратися въ Тырновѣ велике народне собраніе и затвердить имовѣрно повномочіе регентіи, але до выбору князя не приступить. Вѣсть сю можна уважати запереченьемъ тыхъ поголосокъ, котрй розôйшлися въ наслѣдокъ поѣздки д-ра Странского, акредитованого агента болгарского при сербскôмъ правительствѣ, до Вѣдня. Странскій мавъ выѣхати до Вѣдня для якоись порады лѣкарскои; тымчасомъ розôйшлась була поголоска, що подорожъ єго до Вѣдня стоить въ звязи зъ выборомъ князя, безъ огляду на кого небудь и що кандидатомъ на престолъ болгарскій маe бути князь Фердинандъ Кобургскій. Вѣсть сю дементують такожь и вѣденьскй газеты. — Вѣсть, що переговоры Порты зъ делегатами болгарскими розôйшлися на нѣчѣмъ, потверджаe такожь и „Presse“, а зъ Софіи доносять, що амбасада россійска въ Константинополи стараeся всѣми силами, щобы не допустити выѣзду Риза-бея до Софіи. — Порта взялась теперь остро до агитаторôвъ, котрй хотять выкликати ворохобню въ Болгаріи. Въ Константинополи увязнено сими днями якогось агитатора Румуна, именемъ Маргаретъ, а заразомъ выдано такожь приказъ увязнити кôлькохъ емигрантôвъ болгарскихъ, бувшихъ официрôвъ, котрй мали стояти въ звязи зъ Маргаретомъ. Такъ само остро поступаютъ противъ агитаторôвъ такожь и въ Болгаріи, де въ Видини увязнено якогось россійского журналиста. Въ Рущуку знову постановлено выдалити кôлькохъ пôдданыхъ россійскихъ, пôдозрѣныхъ о шпѣгунъство. П-и Папасоглю, котра хотѣла пôдкупити болгарского министра вôйны, Николаeва, щобы ôнъ выкликавъ ворохобню и скинувъ теперѣшне правительство, зроблено процесъ, котрый маe ôдбутися передъ судомъ окружнымъ. „Свобода“ подае цѣлу переписку, яку вела ся агентка въ сѣй справѣ. „Независ. България“ доноситъ, що въ Румуніи перебуваe богато болгарскихъ официрôвъ за россійскими пашпортами, выставлеными на чуже имя и що на зборахъ сихъ емигрантôвъ, на котрыхъ бувъ такожь присутный россійскій пос. Хитрово, увязнено якогось Прокопа Иванова и замкнено въ амбасадѣ россійскôй. Правительство болгарске постановило зажадати увôльненя Иванова, позаякъ ôнъ eсть пôддаднымъ болгарскимъ. — Кн. Александеръ Батенберскій занедужавъ — якъ теперь вже зовсѣмъ достовѣрно доносять — на вѣтрову ôспу и лежитъ у свого батька въ Дармштатѣ.

Россія. Дѣяльнôсть нового министра финансôвъ, Вышнеградского, проявляeсь чимъ разъ сильнѣйше. Такъ доносять теперь, що ôнъ постановивъ постепенно застановити привôзъ до Россіи сырого зелѣза загранычного черезъ пôдвышенье мыта, щобы тымъ способомъ вдоволити жаданямъ россійскихъ промысловцѣвъ. Вѣсть о сѣмъ намѣреню министра финансôвъ выкликала въ Нѣмеччинѣ велике негодованье. — Бюро Райтера доноситъ, що выкрытый недавно заговôръ въ Петербурзѣ бувъ розширеный на далеко бôльшй розмѣры, якъ то о тôмъ первѣстно доношено. Слѣдство ще доси не скôнчилося. Арештовано 5 официрôвъ маринарки, 5 официрôвъ войска марынарского, 2 кадетôвъ зъ института павлôвского и 2 кадетôвъ зъ института константинôвского. Крôмъ того ôдбулися такожь арештованя въ Воронежи, Харьковѣ, Кіевѣ и другихъ мѣстахъ и все ще ôдбуваются дальшй арештованя. — Зъ Петербурга доносять, що правительство россійске звернуло теперь головну свою увагу на Азію и лагодить тамъ цѣлу сѣть зелѣзниць будованыхъ на способôбъ американьскій безъ насыпôвъ. Роботы ведуться дуже енергично пôдъ управою ген. Комарова. Въ Петербурзѣ вынаймило правительство россійске велику печатню манъ полковника Илина и выроблюe тамъ велике число манъ и автографôвъ, котрй опôсля розсылаються цѣлыми вагонами до ген.-губернаторôвъ въ цѣлôй Россіи Приступъ до сеи печатнѣ дозволеный лишь официрамъ ген. штабу. — Зъ Варшавы доносять до польскихъ газетъ, що всѣ официры на пенсіи одержали приказъ, щобы на случай мобилизаціи ставилися заразъ въ мѣсцяхъ вже напередъ означеныхъ, а коли-бъ не могли, то щобы предложили свѣдоцтво лѣкарске. Въ варшавскôй интендантурѣ розписано великй оферты на доставу живности, ôвса, сѣна, дерева и т. д. Кажуть, що въ пограничныхъ повѣтахъ маютъ бути змѣненй всѣ начальники тыхъ повѣтôвъ, а сторожа погранична маe бути устроeна зовсѣмъ на ладъ военный и буде стояти пôдъ властію министерства вôйны.

Нѣмеччина. Результатъ выборôвъ до парляменту звѣстный вже теперь зовсѣмъ крôмъ ще одного мандату и eсть такій: выбрано 75 консерватистôвъ, 34 зъ партіи правительственои, 84 либералôвъ народовцѣвъ, 90 зъ партіи центра, 14 вольнодумныхъ, 6 соціялистôвъ, 15 Альзатцѣвъ, 13 Полякôвъ, 2 Вельфôвъ, 1 Данця, и 2 послы незвѣстного напряму. Позôстаe ще 60 тѣснѣйшихъ выборôвъ. Зглядно найбôльше майдатôвъ утратили соціялисты, але зыскали за то дуже велике число голосôвъ. Поляки стратили одинъ мандатъ. — Берлиньскй газеты доносять, що цѣсарь Вильгельмъ постановивъ особисто ôдкрыти парляментъ нѣмецкій. „Nat. Ztg.“ доноситъ, що нѣмецкій пос. въ Римѣ бр. Кайдель, котрый вернувъ теперь туды зъ Нѣмеччины, привѣзъ королеви Гумбертови власноручне письмо цѣсаря Вильгельма. Зъ того маe выходити, що союзъ Нѣмеччины, Австріи и Италіи знову обновленый. Кажуть, що на злучай наколи-бъ Франція заатакувала Нѣмеччину, то Италія выступила-бы противъ Франціи, на злучай же вôйны Австріи зъ Россіею, Италія позôсталабы неутральною.

НОВИНКИ.

— **Музикально-вокальный концертъ** въ память XXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка устроюютъ въ середу дня 9 марта (25 лютого) 1887 въ сали „Народного Дому“ рускй львôвскй Товариства: „Просвѣта“ „им. Т. Шевченка“, „Руска Бесѣда“, „Народна Рада“, Руске Педагогичне товариство „Зоря“ и „Академичне Братство“. Концертъ розпôчнеся точно о 7 год. вечеромъ. Цѣна вступу: Фотель 1 зр., Крѣсло 50 кр., Вступъ на салю 25 кр. — Билетôвъ можна дôстати въ Товариствѣ „Просвѣта“ ôдъ 5 марта почавши кождого дня ôдъ 6—8 год. вечеромъ; въ день концерту при касѣ; у п. Дымета въ ринку и въ „Народнôй Торговли“. Замовляти можна у п. Панькôвского въ „Рускôй Бесѣдѣ“ лишь до 5 марта. — Весь дохôдъ призначеный на збôльшенье фонду стипендійного им. Шевченка. Стрôй святочный.

— **Въ честь XXVI роковинъ смерти Тараса Шевченка** ôдбудутся въ Бережанахъ дня 10 л. марта с. р. музикально-декляматорскй вечерницѣ заходомъ тамошныхъ патріотичныхъ Русинôвъ. Програма вечерниць оповѣститься пôзнѣйше.

— **Загальный Збôръ рускаго товариства ремѣсникôвъ „Зоря“** ôдбувся въ недѣлю дня 27 л. лютого с. р. До нового Выдѣлу выбрано: зъ почетныхъ членôвъ пп.: В. Нагôрного, Вен. Площаньского и А. Скородиньского; зъ дѣйстныхъ членôвъ пп.: Хировича, Ковальского, Щербу, Тиблючиньского, Павлишака и Бѣленького. Заступниками выбрано пп.: Сембратовича. Кучиньского и Стецькова.

— **Выдѣлъ Рускаго Касина въ Стрыю** маe честь подати до вѣдомости П. Т. Членôвъ, що почавши ôдъ 1 лат. марта льокаль Товариства мѣститься въ тôмъ самôмъ домѣ, де бувъ тому два року, се eсть въ ринку, въ каменици Германа на I поверсѣ. При сѣй случайности складae Выдѣлъ Вп. оо. Авдыковскому зъ Добрянъ и Теодоровичеви зъ Синевôдска сердечну подяку за даровань до библіотеки Товариства книжки.

— **Въ честь памяти пок. Володимира Барвѣньского** устроила „Czytelnia akademicka“ въ Краковѣ дня 26 с. м. музикально-декляматорскй вечерницѣ, котрй згромадили доволѣ численну публику. Вечерницѣ розпочавъ академикъ Яворскій, предсѣдатель Czyteln-ѣ, промовою, въ котрôй пôднѣсъ важнôсть сихъ вечерниць для Полякôвъ. Суть они доказомъ, що Поляки, а бодай молодше ихъ поколѣнье, не накидаютъ Русинамъ своихъ богôвъ а противно почитаютъ ихъ заслуженыхъ мужѣвъ, дальше даютъ они польскôй публицѣ нагоду познакомитись зъ Русинами, ихъ литературою и житьемъ; а въ кôнци можуть такожь и Поляки богато дечого научитись зъ житя и подвигôвъ такихъ людей, до якихъ належавъ пок. Володимиръ. Ôдтакъ слѣдувавъ ôдчитъ акад. Ортыньского про житье, дѣяльнôсть и творы пок. Володимира Барвѣньского, а опôсля выконана дуже прецизно часть музикально-декляматорска. Горстцѣ рускихъ академикôвъ въ Краковѣ належиться ôдъ насъ щира подяка за тое, що такъ сильно и твердо держить середъ польского моря народный праporъ, а польскимъ єи товаришамъ сердечне признанье за тое, що не оглядаючи-ся на примѣры своеи старшои братіи дружною рукою помагаютъ нашимъ молодымъ братямъ въ ихъ широнародныхъ змаганяхъ.

— **Якъ ворогуeся противъ рускихъ читалень.** Мы доносили въ послѣдномъ числѣ нашои часописи о розвязаню читальнѣ въ Николаевѣ, пов. жидачѣвского, и о арештованю одного члена читальнѣ за обиду цѣсаря. На пôдставѣ точныхъ информацій можемо теперь пояснити цѣлу сю справу. Арештованый членъ читальнѣ называeсь Василь Добушовскій и маe ледве 18 лѣтъ. Ôнъ бувъ душею читальнѣ и займався всякими єи справами. Недавно хвалився ôнъ на празнику, що читальня красно розвиваeсь и що для украшеня комнаты куплено образъ Є. Вел. цѣсаря, але образъ той eсть нездалый, бо за малый. Въ бесѣдѣ бувъ Добушовскій на стôлько неосторожнымъ, що не додавъ слова образъ а сказавъ просто лишь, що куплено цѣсаря и т. д. Вороги читальнѣ пôдхопили отже сй слова, донесли до жандармеріи, а староство въ наслѣдокъ того розвязало читальню и приказало Добушовского арештувати, котрый — мимоходомъ сказавши — сидить теперь вже 5 недѣль въ арештѣ слѣдчôмъ. Що Добушовскій не мôгъ мати що иншого на думцѣ якъ лишь образъ, коли говоривъ о тôмъ на празнику, найлѣпшимъ доказомъ eсть то, що ôнъ ще передъ тымъ ôдносився до свого вуйка у Львовѣ, щобы той єму порадивъ, де и якій найкрасшій образъ цѣсаря можна-бы купити. Такъ отже попала читальня и єи членъ за свою льояльнôсть черезъ недругôвъ рускихъ читалень въ бѣду, зъ котрои теперь годѣ имъ выдобутись. Члены читальнѣ внесли поданье до намѣстництва о дозволенье ôдкрытя новои читальнѣ и все ще чекаютъ безуспѣшно, а Добушовскій все ще сидить въ арештѣ. Дивно, що властямъ якось неспѣшно дѣеся, щобы правду розкрыти.

— **Въ Должанцѣ коло Тернополя** ôдкрыто при кôнци грудня м. р. крамницю, котра дуже красно розвиваeся. Кромѣ корѣнныхъ артикулôвъ можна тамъ дôстати такожь всѣлякихъ виктуалôвъ. Многй, що не маютъ готôвки, мѣняютъ покладки за другй товары, такъ, що крамниця маe що тыждня кôльканайцять кôпъ покладкôвъ. Теперь подала крамниця о позволенье продавати тютюнъ и марки стемплевй та почтовй.

— **Австрійскій престолонаслѣдникъ, архикнязь Рудольфъ**, подаривъ инструменты свого физикального кабинету вартости 30.000 зр. въ розпорядимôсть министра просвѣты, д-ра Гавча, щобы сей роздавъ ихъ, потребуючимъ ихъ народнымъ школамъ. Мѣсцевй шкôльнй Рады, котрй хотѣли-бы одержати якій апаратъ зъ сего подарунку, маютъ ôднестися просто до министра д-ра Гавча.

— **Министеръ просвѣты** впровадивъ рескриптомъ зъ дня 27 сѣчня с. р. инспекцію науки рисункôвъ въ мужескихъ учительскихъ семинаріяхъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Тернополи, Ряшевѣ, Тарновѣ и Краковѣ и именувавъ въ тôй цѣли министерскимъ комисаремъ Винк. Чиршница, управителя львôвскои школы для артистичного промыслу.

— **На опорожнене мѣсце генерального адвоката** при найвышôмъ трибуналѣ у Вѣдни покликано тымчасово д-ра Дилевского, совѣтника краевого суду въ Чернôвцяхъ и бувшого заступника прокуратора у Львовѣ. При обсадженю сего мѣсця маe бути именованый генеральнымъ адвокатомъ совѣтникъ краковскои апеляціи Чишчанъ.

— **Дирекцію львôвского польского театру** обнявъ передъ кôлькома днями звѣстный драматичный артистъ п. Баронч въ спôлцѣ зъ п. Целиною Добжаньскою, донькою помершого Яна Добжаньского.

— **Противъ ôспы.** По причинѣ выбуху ôспы поручило министерство внутрѣшныхъ справъ политичнымъ властямъ всѣхъ провинцій, щобы пригадали всѣмъ урядамъ громадскимъ обовязокъ пôддавати радикальнôй дезинфекціи всѣ ôспою зараженй предметы, особливо же одѣжь и бѣлье, котре носила померша на ôспу особа. Найлучшимъ средствомъ дезинфекційнымъ маe бути теплота, для того велять хемики заражену недугою одѣжь варити въ горячôй водѣ зъ мыломъ.

— **Кардиналъ Якобини** померъ въ Римѣ дня 24 л. лютого въ полудне.

— **Трагична и въ нашихъ часахъ нечувана исторія**, пригадуюча живо романтичнй часы сентиментального вертеризму въ Нѣмеччинѣ, случилась минувшои недѣлѣ у Львовѣ. Резервовый офицеръ Я. Дзбаньскій, урядникъ зелѣзницѣ Кароля Людвика, навязавъ любовнй ôдносины зъ п-ною Леокадією П., донькою лѣкаря, котра ôдплачувалась єму за горячу любовь рôвно горячимъ, пристрастнымъ чувствомъ. Середъ рожевыхъ надѣй пристрастнои любови постигъ молоду пару нежданый конецъ. При наступившôй зъ кôнцемъ минувшого року редукціи урядничого персоналу зелѣзницѣ Кароля Людвика утративъ Дзбаньскій своe мѣсце и оставъ безъ хлѣба. Надѣ на злуку розприслися, а замѣсть нихъ запанувала безнадѣйна розпука въ серцяхъ молодои пары. Розпука тая привела ихъ до страшного послѣдного кроку. Минувшои недѣлѣ ôдвѣдавъ Дзбаньскій вечеромъ свою любку, и посидѣвши кôлька хвилинъ ôдôйшовъ середъ ознакъ великого несупокою а въ слѣдъ за нимъ счезла десь зъ дому и п-на Леокадія. Було вже пôзно, тожь домашнй почали непокоитись и шукати за нещастною дѣвчиною. Тымчасомъ, въ убогôй комнатцѣ Дзбаньского, при ул. Пекарскôй ч. 20 въ помешканю єго брата а мужа старшои сестры Леокадіи, ôдогралася кровава драма. Середъ гробовои тишины поразили сусѣдôвъ выстрѣлы зъ револьверу. Всѣ кинулися до дверей комнатки, а выломивши ихъ побачили страшну, до глубины душѣ прошибаючу сцену. На серединѣ комнаты лежала Леокадія прибрана въ строй молодои зъ миртовымъ вѣнцемъ на головѣ. Грудь єи була ôдкрыта а прямо противъ серця виднѣлися три глубокй раны ôдъ куль зъ револьверу. Коло неи лежавъ нещастный любовникъ зъ двома кулями въ серци. Обоe були вже мертвй и всяка людска помôчь була вже злишна. На столѣ знайдено письма, въ котрыхъ высказуютъ бажанье, щобы ихъ похоронено въ однôмъ гробѣ при жалôбныхъ звукахъ орхестры 9 полку. Фактъ сей назнаменованый прикметами страшного злочиньства але и освященый разомъ найвышшою роспукою людского серця выкликавъ въ присиянôй ще ôдгомонами гучныхъ мясниць нашôй столици нечывычайну сензацію.

— **Подяка.** Товариство рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ складae прилюдну подяку Всч. о. декану Іоану Залуцкому въ Теребовли за даръ 2 зр. и Всч. о. Стефановичу зъ Вашковець за даръ 2 зр. въ користь того-жь товариства. — *Г. Ганкевичъ* голова; *Семенъ Дорундякъ* секретарь.

— **Заявленье.** Заявляю публично, що допи-сей о рускôй бурсѣ въ Бережанахъ, умѣщеныхъ въ чч. 15 и 16 „Дѣла“ и въ чч. 409 и 411 „Нового Пролому“ я не писавъ, тымъ бôльше, що ôдъ часу выступленя мого зъ Товариства тои-жь бурсы справами єи не занимаюся. — Въ Бережанахъ дня 16 (28) лютого 1887. — *Юліянъ Насальскій* ц. к. професоръ гимн.

Вѣсти зъ Aеп. Львôвскои.

На конкурсъ розписана ухвалою зъ дня 17 лютого 1887 до ч. 1224 парохія Струтынъ нижный, деканата перегôньского, надання цѣсарского, зъ речинцемъ до 14 цвѣтня 1887 р.

Въ пропозицію на Турôвку, дек. скалатского, принятй оо.: I) Ганкевичъ зъ Бѣлковець, II) Гелейчукъ зъ Турôвки.

Канонічну институцію на Пôдбережь, дек. болехôвского, одержавъ о. Іоанъ Бирчакъ.

Завѣдательство въ Саранчукахъ, дек. пôдгаецкого, одержавъ о. Софронъ Сосенко сотруд. въ Конюхахъ.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва: о выасигнованье платнѣ для о. Теодора Ксьонжека, сотруд. въ Курянахъ, ôдъ 2 падолиста 1886; — о признанье и выасигнованье зъ фонду религійного платнѣ въ сумѣ 300 зр. для сотрудника при пароху о. Ст. Качалѣ въ Шельпакахъ ажь до єго смерти; — о признанье дотаціи для о. Чубатого, сотруд. при пароху о. Любовичу въ Островѣ, дек. тернопôльского; — о дотацію для сотруд. о. Цегельского при пароху Ляторовскôмъ въ Струсовѣ и для сотруд. при о. Матѣевѣ, пароху въ Новици, дек. калуского.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію на парохію Ноцесело дек. куликôвского принятй оо.: I.) Залитачь Мих., II) Левицкій Волод., III) Омеляньскій Евгеній; въ списѣ: 4) Грушкевичь Корнилій, 5) Мацускій Левъ, 6) Билиньскій Юл., 7) Насальскій Волод., 8) Долошицкій Іосифъ, 9) Войновскій Северинъ. — На парохію Ялове дек. устрицкого: о. Корнилій Гумецкій.

Канонічну институцію на парохію Мигова, дек. добромильского, одержавъ о. Іосифъ Липиньскій, завѣд. парохіи Горянка дек. балигородского.

До канонічної институції на парохію Урожь дек. мокряньского завôзваный о. Іоанъ Леонтовичь.

Введеный въ завѣдательство парохіи Воробляничъ дек. любачѣвского о. Рыбачевскій Іоанъ.

Еп. консисторія вставилася до намѣстництва о каноничну институцію запрезентованого о. Григорія Секелы на парохію Лисько — и запрезентованого jure devolutivo о. Володимира Рынявця на парохію Тѣсна.

Наука, штука и литература.

— **Господаря и Промышленника ч. 4** мѣстить въ собѣ: Запросины до предплаты на рôкъ 1887. — Ощадность — Управа бобу. — Перстенець (каня) въ конюшинѣ. — Дыхавица у коней. — Мертвй кôстки (Пише В. Федоровичь). Обманьства при продажи коней. — Кормленье молочныхъ коровъ бараболями. — Городъ яко средство выхованя. — Вѣсти господарскй, торговельнй и промысловй. — Курсъ збôжа. — Анонсы.

— **Нова украинська оперета.** Украиньска драматична трупа М. Старицкого, що зворушуe все ще цѣлу Москву украиньскими народными штуками выставила дня 20 лютого с. р. въ театрѣ Мошнина по разъ першій нову оригинальну оперету въ 4 дѣяхъ а 5 ôдслонахъ п. з. „Пôдъ Ивана Купала“ слова Шабельскои, муз. Лисенка. Описуючи представленье сеи опереты замѣчаe артистичный справоздавець „Русского Курьер-а“, що интересна она головно тымъ, що дуже реально представляe бытъ украиньского села и знакомить насъ зъ купальными играми и обрядами украиньского народа. Поодинокй образы представляють намъ улицю украиньского села зъ пишноцвѣтою громадою дѣвчатъ и парôбкôвъ, сѣнокосы, пасѣку, криницѣ и леваду въ ночи на Ивана Купала. Драматична завязка eсть доволѣ слаба, за те поодинокй сцены суть вельми ефектовй а музика ôдзначаeся назвычайною свѣжостію и мельодійностію. На першôмъ мѣсци треба однакожь поставити хоры, котрй прямо порываютъ своею силою и красою. Звертаемо увагу на тую оперету хв. дирекціи нашого театру и надѣемося, що она доложить всѣхъ заходôвъ, щобы въ якъ найкоротшôмъ часѣ выставити тую оперету и на нашôй сценѣ.

Посмертнй вѣсти.

✝ **О Іоахимъ Зарицкій**, капелянъ Озерянки дек. зборôвского, тит. сов. митроп. консисторія зъ ôдзнаками крилошаньскими, членъ института „Народный Дôмъ“, выслуженый деканъ, ювилятъ, упокоився дня 28 л. лютого въ 78 р. житя а 54 священьства. Вѣчна єму память!

✝ **О. Михаилъ Глѣбовицкій**, парохъ въ Бережанахъ, выслуженый деканъ и совѣтникъ консисторіяльный и загально поважаный священникъ, упокоився дня 28 л. лютого о 5 годинѣ рано въ 69 роцѣ житя а 45 священьства, лишивши по собѣ загальный жаль. Похоронъ ôдбудеся въ середу. Вѣчна єму память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— **Ôдзначенье.** Примарій жидôвского шпиталю у Львовѣ, д-ръ Германъ Вицъ, одержавъ титулъ цѣсарского совѣтника зъ увôльненьемъ ôдъ таксы.

— **Именованя.** Станиславôвскій староста Едвардъ Горецкій именованый совѣтникомъ при намѣстництвѣ у Львовѣ. — Староста въ Перемышли Альбинъ Залчковскій перенесеный на власне прошенье въ станъ супочинку. — Канцелистъ краевои дирекціи скарбу, П. Левицкій именованый канцелярійнымъ офиціяломъ, а пôдофициръ І. Гавзеръ и Ф. Куликôвскій канцелистами при скарбовыхъ урядахъ. — Ант. Ротеръ именованый дѣйстнымъ учителемъ при етатовôй школѣ въ Годовици, Марія Бущаковска дѣйстною учителькою при етатовôй школѣ въ Раковѣ, а В. Ляйтнеръ дѣйстною учителькою при етатовôй школѣ на передмѣстю микулинецкôмъ въ Тернополи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. В Л въ Язл.: Задержанй числа выслано; за р. 1886 ще 3 зр.; даруйте що числимося, але не можемо и себе выставляти на страту, и мы не хотѣли-бы нѣколи вôйти зъ нашими читателями въ таку колизію, якъ „Наука“ и „Слово“. — **Всч. І. Ч. въ Неот.**: По вписаню нынѣ присланыхъ 6 зр. остаe за р. 1886 ще 1 зр.; „Дѣло“ выслано. — **Вп. С. О. въ Уги.**: Вамъ не задержувано; на предложенье годимося.

Зъ симъ числомъ розсылаeся Вп. Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 5 та 6 аркушь повѣсти „Великій Лôмъ“ Онета

Надôслане.

Въ часѣ кôлькотыжневого побуту русконародного театру въ Ярославли дôзнала наша сцена тôлько доказôвъ симпатіи ôдъ тамошнои такъ мѣсцевои якъ и доокрестнои публики, що уважаемо нашимъ святымъ обовязкомъ прилюдно пôднести тое и ôддати честь Достойнымъ покровителямъ нашои народнои музы. А вже-жь въ першôмъ рядѣ зъобовязанй мы до вдячности Впр. о. крилошанину и пароху о. Хотинецкому, и Впр. о. Пелехови катихитѣ въ Ярославли; дальше Вп. судіи Шведицкому и почтовому урядникови Вп. п. Зарицкому, котрй завязали мѣжь собою комитетъ, розôслали патріотичнй ôдозвы въ окрестность и причинилися головно до того, що представленя нашй ôдбувались завсѣгды передъ численно зôбраною публикою. Поводженье въ Ярославли перейшло нашй ожиданя, то-жь вывозячи зъ собою милый споминъ сердечного привѣту для нашои сцены вывозимо въ нашихъ серцяхъ щире чувство вдячности для тыхъ, котрй приголубили убогу нашу народну музу и насъ загрѣли до дальшои працѣ на нашôй терністôй нивѣ. — Въ Самборѣ, въ лютôмъ 1887. *Иванъ Биберовичъ*, *Иванъ Гриневецкій* — директоры львôвского руско-народного театру.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купуe и продаe

всякй вартостнй паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выповняe ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 59—0

Можна замовляти черезъ кождую книгарню Въ 13-ôмъ накладѣ що лише выйшла:

Med. Rath Dr. Müller-a

найновѣйша книжка о безсильности, розтроeню нервôвъ, наслѣдкахъ грѣхôвъ молодости и т. д. — Высылка за 60 кр. марками ночтовыми дискретно. 1844 2—24

Carl Kreikenbaum, Braunschweig.

Робôтня слюсарска

I. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручаe свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальнй новй и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и маe такожь на складѣ решѣтки дротянй и огороженя звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 9—12

Новоôдкрыта Робôтня суконь дамскихъ заразомъ и Школа французского крою приймae и выготовлюe всѣлякй замовленя такъ мѣсцевй якъ такожь и замѣсцевй якъ найскорше и по цѣнахъ умѣренныхъ. Особы зъ провинціи найдуть на часъ науки крою догôдне помѣщенье Г. Матковска и Юлія Кравсъ, улиця Хорущины ч. 5 и рôгъ улицѣ Академичной. 1852 (1—6)

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 9—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опаковане и посылку почтою числиться 10 кр.

Вже сими днями выйде зъ друку въ рускôмъ перекладѣ

УСТАВА

о загальнôмъ ополченю.

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна пôдъ адресою: **Администрація Батькôвщины**, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ.

Устава тая, задля своеи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальника громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

!600 КИЛЬО!

НАИКРАСШОИ ЕСПАРЗЕТЫ

маю на спродажь

по 18 зр. за 100 а 9·50 зр. за 50 кило

В. ХОЙНАЦКІЙ

въ Герасимовѣ

почта НЕЗВИСКА. 1857 1—3

СКЛАДЪ

ц. к. упривилегіованої

ФАБРИКИ

ЕД. ОБЕРЛЯЙТНЕРА СЫНОВЪ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій число 8.

поручае по сталыхъ цѣнахъ пôсля цѣнника фабричного:

Найлѣпшои якости чисто льняне

Столове бѣлье, Цвилихове, Жакардъ и Адамашкове

въ штукахъ и гарнитурахъ.

На 6 осôбъ разомъ зъ серветками ôдъ зр. 3·70, 4, 4·50, 4·95, 5·10, 5·95 до зр. 40·70
На 12 осôбъ ôдъ зр. 8·05, 9·05, 9·50, 10·40, 11·05 до зр. 72·60.
На 18 осôбъ ôдъ зр. 19·30, 21·30, 22·10, 23·45, 24·30, 25·90 до зр. 98.
На 24 осôбъ ôдъ зр. 27·10, 28·70, 29·80, 31·45, 32·60 до зр. 145.
Обрусы, серветы, десертки зъ френзлями и безъ, всѣлякои тонкости.

1853 1—6

—= Цѣнники фабричнѝ на жаданье франко. =—

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Головный складъ для Галичины

порцеляны, скла и товарôвъ мѣшаныхъ

1858 **у Львовѣ** 1—3

улиця Трибунальска число 6

заложеный въ роцѣ 1845.

Хиньске срѣбло („Alpaka-Silber") Ч. I въ найлѣпшôмъ родѣ, гладкій фасонъ:

12 штукъ ложокъ столовыхъ	17 — зр.	зъ золоченою черпачкою о 1 зр бôльше.	
12 „ ложочокъ до кавы або чаю	8·75 „	1 варешка	2·80 зр.
12 вилокъ и 12 ножѣвъ, разомъ 12 царъ	32·50 „	зъ золоченою черпачкою о 50 кр. бôльше.	
12 вилочокъ десеровыхъ и 12 ножикôвъ, разомъ 12 царъ	25·50 „	1 ложка полумискова	4·— „
1 велика вареха (кохля)	6·— „	1 вилки полумисковѝ	3·50 „
1 середна „	5·50 „	1 ложка до росолу для дѣтей	1·20 „
		12 пôдставокъ до ножѣвъ и вилокъ	10· „

Альпака Ч. 1.

12 ложокъ столовыхъ	6·75 зр.	12 вилочокъ десеровыхъ и 12 ножикôвъ, разомъ 12 царъ	11·25 зр
12 ложочокъ до кавы або чаю	3·60 „	1 вареха	2·50 „
12 вилокъ и ножѣвъ, разомъ 12 царъ	14·25 „	1 варешка	1·20 „
		1 ложка до росолу для дѣтей	—·50 „

Чайники зъ металю „Британія".

Ч. 1. мѣстить 1/4 литра, штука	2·80 зр.	Ч. 5. мѣстить 1 1/4 литра, штука	6·50 зр
„ 2. „ 1/2 „ „	3·50 „	„ 6. „ 1 1/2 „ „	8·— „
„ 3. „ 3/4 „ „	4·— „	„ 8. „ 2 „ „	10·— „
„ 4. „ 1 литръ „	5·50 „		

Всякѝ иншѝ предметы зъ хиньского срѣбла (d'argent placque) суть въ великôмъ выборѣ на складѣ, именно:

Цукорницѣ, Щипцѣ до цукру, Ситця до чаю, Сервисики до оцту и оливы, Лихтарѣ, Канделябры, Пушки на тоалеты, Тацы, Кошѣ на овочѣ, Етажерки на цукры, Вилки до печенѣ и др.

заразомъ поручаю

Самовары россійскѝ въ великôмъ выборѣ,

Тацы деревляні и Тацы зъ лякерованои бляхи.

I. и C. КЕССЛЕРЪ

въ Беркѣ (Brünn) (Морава)

улиця Фердинанда ч. 22 а.

посылае за послѣплатою *)

10	метр.	чорного терна подвôйно широкого	зр.	8 —
10	„	кашмиру карованого у всѣхъ барв. подв. шир.	„	9 50
10	„	кашмиру у всѣхъ барвахъ подв. шир.	„	4 50
10	„	атласу вовняного у вс. барв. подв. шир.	„	6 50
10	„	драйтратъ, тяжкій	„	2 80
10	„	матерій на шляфроки въ кратки	„	2 50
10	„	кретону на одѣжь дамску, новый взорець	„	2 80
3 1/4	„	матерій на одѣжь мужеску, модні	„	3 75
3 1/4	„	матерій на плащѣ ôдъ дощу и на одѣжь	„	5 —
6·25	„	матерій пральнои лѣтнои нов. взор.	„	2 70
1		останокъ 10—12 м. диванôвъ на помôстъ	„	3 50
1		заслона зъ джуты турец. взôръ комплетный	„	2 30
1		гарнит. джутов., 1 обрусъ и 2 одѣяла	„	3 50
1		гарнит. рипсов., 1 „ и 2 „	„	4 50
1		стебнована колдра до спаня, тяжка	„	3 —
1		простирало 2 м. довге	„	1 50
1		сѣнникъ 2 м. довгій	„	— 90
3		обрусы, льняні, бѣлі, червоні, жовті 10/4	„	2 —
6		серветъ льняныхъ 4/4		1 20
6		ручникôвъ льняныхъ Ia зр. 1·80 IIa		1 20
1		штука полотна домового (28 вѣд. лôкт.)		4 20
1	„	шифону 30 вѣд. лôктôвъ		5 50
1	„	вебы кингъ 30 в. л. Ia зр. 7·50 IIa		5 80
1	„	канафасу 30 вѣд. лôкт.		5 20
1	„	градлю дамаст. 30 в. л. Ia зр. 7·50 — IIa		5 50
1	„	оксфорду 30 в. л. (ческ. фабр.)		4 50
1		моравскій бархантъ синій брун. зр. 5 червоный бѣлый		6 —
3		дамскі сорочки зъ шифону богато вышиванѝ		2 50
6		дамскихъ сорочокъ бавовн. полот. зъ зубцями		3 25
3		нôчнѝ корсеты богато украш. Ia зр. 4 — II a		1 80
3		спôдницѣ зъ рушу, сырого полотна, шифону		3 —
6		запасокъ зъ оксф., сырого полотна, кретону		1 60
6		паръ панчохъ, чиненыхъ, всякои барвы		1 50
6		паръ панчохъ финишовыхъ на лѣто		1 20
1		дамскій жакетъ зъ вовны овечои въ всѣхъ барвахъ модный		2 —
3		хустки на голову, мохеровѝ у всѣхъ барвахъ		1 —
6		хустокъ на голову, фоаловѝ, новый взорець		1 20
1		клятавска сорочка муж. бѣла барвна Ia зр. 1·80 — IIa		1 20
6		ковнѣрикôвъ стоячихъ и выкладаныхъ		1 —
		3 пары манжетôвъ		1 —
3		оксфор. сорочки для робôтникôвъ Ia зр. 2 — IIa		1 40
2		пары калесонôвъ бархантовыхъ зъ Кроазе або бархану Ia зр. 2·50 — IIa		1 80
6		паръ скарпитокъ рôзнобарвныхъ		1 10
12		паръ скарпитокъ лѣтныхъ		1 20
1		англійск. пледъ до подорожи 3·5 м. довг. 1·6 м. шир.		4 50
3		модні краватки атласовѝ широкі вузкі IIa 75 кр. Ia		1 50

Цѣнники и взôрцѣ даромъ и франко.

Недогôдне приймаєся назадъ зовсѣмъ радо.

*) Для Всеч. духовеньства, высшихъ урядникôвъ и другихъ вѣродостойныхъ осôбъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 1—20

ГАЗЕТНЕ БЮРО.

Маю честь повѣдомити симъ, що д. 1 марта ôдкрываю въ низше наведенôмъ мѣсци **газетне бюро.** Приймаю абонаменты на тутешнѝ, и на **вельякѝ часописи** зъ цѣлого свѣта, змѣсту политичного, часописи фаховѝ, белетристичнѝ, журналы модъ, часописи финансовѝ и листы льосованя по оригинальныхъ цѣнахъ, безъ всякого додатку або якихъ небудь шпезôвъ.

Всѣ часописи доставляю точно и франко до дому. Гарантую за точну и солидну высылку, а всѣхъ пояснень дотычно часописей удѣляю радо и даромъ. Найбôльше читанѝ часописи и „Wiener Allgemeine Zeitung" выданье людове по 3 кр. можна дôстати кождого часу поодинокими числами.

Поручаю своѐ предприємство ласкавымъ зглядамъ и остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

Ludwig Plohn.

1855 1—2 **Львôвъ, ул. Кароля Людвика, 21.**

РОБôТНЯ БРОНЗôВНИЧА

ИВАНА ВЫПАСКА

удостоєна срѣбного медаля на выставѣ Черновецкôй

при ул. Краковскôй ч 5 у Львовѣ.

Зъ причины, що некомпетентнѝ робôтнѣ и склады пôдбиваються позолочуваня и посрѣблюваня церковныхъ рѣчей черезъ що позолочуванье перехôдить черезъ другій або и третій руки, въ виру пôдписаный поручае Всч. Духовеньству свою робôтню и подае до вѣдомости, що выконує всякі направы бронзôвничѣ, ôдновѣжуванье, золоченье и посрѣбленье пôсля жадания въ огни або гальванично и то тревало, чисто и дешево, особливо же чашѣ, що часто уживаються. Ручу за довголѣтну трвалôсть

1860 1—3

Позолочуванье чашъ и дискосôвъ коштуе ôдъ 8 зр до 20 зр., — позолоченье монстранцій ôдъ 15 зр. до 50 зр,. — посрѣбленье кадильницъ и лодокъ ôдъ 3 зр. 50 кр. до 6 зр. 50 кр и т. д Робôтня моя маѐ заразомъ готовѝ выробы церковнѝ або також выробляю пôсля поданого взôрця, высылае на жданье взôры и выробляю пôсля нихъ докладно. Дякуючи за ласкавѝ дотеперешнѝ згляды пор.чаєся и на дальше ласкавôй памяти Всч. Духовеньства, котре мене удостоить своєи уваги

Зъ глубокимъ поважаньемъ **Иванъ Выпасокъ**

ВОЙСКОВЕ ЗАВЕДЕНЬЕ НАУКОВЕ

у ЛЬВОВѢ

ôдкрывае зъ днемъ 1 л. марта с. р. **вечѣрный курсъ приготовительный до испытôвъ на официрôвъ:**

1. загального ополченя,
2. резервы и краєвои обороны.

Зголошеня приймае до 27-го лютого властитель и управитель заведеня, емер. ц. к. капитинъ

Іосифъ Ваничекъ,

Львôвъ, ул. Академична ч. 10, I поверхъ.

Устныхъ информацій удѣляєся ôдъ 4 до 6 годины по полудни.

Дальше буде ôдкрытый дня 1 мая с. р. курсъ приготовительный до испыту на однорочныхъ добровольцѣвъ. Близшѝ пояснення пôзнѣйше.

Програма безплатно и почтою. 1838 5—5

Одна проба переконае!

„La Patrie" и „Phenomene",

Найновѣйшѝ, найлѣпшѝ и нешкôдливѝ бибулки цигаретовѝ

Фабрики L. LEON et C-ie въ Парижи.

Перевышають що до якости **всѣ** дотеперь истнуючѝ фабрикаты, на доказъ чого може послужити подане въ низу **свѣдоцтво ц. к. львôв. всеучилища.**

СВѢДОЦТВО: Въ низу пôдписаный посвѣдчае симъ на пôдставѣ **переведеного розслѣду хемичного** що папероки „La Patrie" и **Phenomene** фабрики L. Leon въ Парижи суть **знаменитого рода** и не мѣстять въ собѣ **зовсѣмъ нѣякои** матерій, котра могла-бы **некористно** вплывати на людске здоровье.

Львôвъ дня 25 падолиста 1886.

Настоятель хемичного институту львôвс. пр. ф. д-ръ **Б. Радзишевскій.**

Генеральне представительство для Австріи и Угорщины:

Братя Ельстеръ у Львовѣ, ул. Векслярска ч. 4.

Дôстати можна по всѣхъ трафикахъ и склепахъ паперовыхъ.

Щобъ уникнути пôдробки заосмотреный кождый листокъ водною написею **L. Leon et C ie** въ Парижи.

Поручаємо такожь **ДУТКИ ЦИГАРЕТОВѢ** старанно выготовленѝ съ паперу „La Patrie" фабрики L. Leon et C-ie въ Парижи. 1859 1—3

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Бнов. П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россійскоп гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля побôчь стоячого цѣнника ☞

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

☞ Особливо звертаєся увагу на 3знаменитѝ роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ знам. чорна 1/2 кильо		1	60
„ „ мелянжь	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжь каравання	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч II.	„ „	4	60
„ (Ч III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60	р.	2	40
„ („ 2 „ —	„	3	—
„ („ 2 „ 50	„	3	75
Высѣвки (знаменита 1/2 кильо		1	60
„ (Г. prima „	„	1	80
„ (non plus ultra	„	2	50

☞ Ласкавѝ поручення почтою, опакованье франко. 1802 18—20

Повѣдомленье.

Пôдписаный мае честь повѣдомити П. Т. Публику, що ôдкрывъ собѝ

Складъ и робôтню бляхарску

при улици Бляхарскôй ч 7.

Поручае такожь: **ванны, тушѣ, бочки на воду зъ цинковои бляхи, посуду кухонну зъ бляхи и емаліовану** по найдешевшихъ цѣнахъ. Приймае **покрытье, направу и малованье крышъ** въ мѣсци и на провинціи и выконує все въ найкоротшôмъ часѣ. — Поручаєся зъ поважаньемъ

Кароль Гертлеръ,

1847 2—4 бляхарь.

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь

1656 Всч. Духовеньству. 68—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуюсься точно и ретельно. На жаданье высылаю взôры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Складъ кавы

АРТУРА КОСПИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ"

у Львовѣ, Хоружина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кильо зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4 3/4 кильо зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрѝ оголошують иншѝ пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ѐи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комісіонеръ, а ôдъ него ажъ купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 2—?

Ц. к. придворна ліярня звонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадтъ

поручаєся до **замовленъ звонôвъ и гармоніяныхъ складôвъ всякои величины и голосу. Гарантія** за певный голосъ кождого звона, чистый гармоніяный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье звонôвъ зъ **уприв. головами зъ кованого зелѣза,** черезъ що можна звонами дуже легко звонити **Приборученя** сповняються якъ найскорше, точно и дуже дешево при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Гармоніяни склады до закристій зъ 4 звонами по 25 зр.

Гармоніяни склады до престолôвъ съ сильными и голосными звоночками. 1816 3—12

Зъ альпаки: 1 складъ зъ 4 звôн. по 14 зр., съ 3 зв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: 1 складъ „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Ôдзначеня: Выстава вѣденьска 1873 р., **два медалѣ** за поступъ за складъ звонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промыслова у Вѣдни 1880 р. **золотый медаль.**

Заложена 1838. Доставила 4287 звонôвъ, 1,159.540 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ звонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 звоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Проспектъ и кошторисъ даромъ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае изъ своихъ складôвъ и посередничень:

Пасѣнье огородове, польне и цвѣточне; зерно всяке свѣже и пробоване дотычно силы кôльченя.

Останки зъ минувшого року. — якихъ дуже мало, бо насѣня держиться тôлько, кôлько може розходитися — не пускаєся въ торговлю, але усуваєся яко бракъ, або даєся желаючимъ безплатно.

Свѣтло церковне, поручаємо всѣмъ Ч. Братствамъ церковнымъ до замовлюваня черезъ насъ впростъ зъ фабрики. Єсть то найдешевшій способôбъ закупна, бо зачисляємо въ такôмъ злучаю по 90 кр. за I-а, по 82 кр. за II а ôдъ кил. (скринка безплатна) кромѣ фрахту, котрый побиратель на своѐй стаціи желѣзничôй оплатить, а то около 4 зр. ôдъ 100 кил.

Въ той способѣ приймаєся замовленя на найменше 30 кил.; може въ тôмъ бути рôзне свѣтло; просимо лишь при замовленяхъ подати выразно, якои величины маѐ бути а наколи оно мале чи до рукъ, чи до паукôвъ, або на прилѣпки, т. е. чи коротше а грубше, чи тонше а довше. —

На свѣтло зъ фабрики замовленъ, треба чекати до 14 днѣвъ Въ складахъ нашихъ: у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыи можна кождои хвилѣ одержати всякого рода свѣтло, въ кождôй скôлькости, но зглядно дорожше.

Вина угорскѝ. Вôйшовши въ ôдношеня зъ продуцентами, можемо П. Т. Родимцямъ посередничити въ замовленяхъ винъ бочками.

Єсть то найдешевшій способôбъ закупна, бо ôдпадае подвôйный транспортъ и значна акциза, наколи вино оминае нашѝ склады.

Можемо доставити бочку (около 135 литеръ) вина Гедлялйского по 35, 45, 48, 55, 65, 85, 100, 105, 130, до 340 зр.; крôмъ того прийде П. Т. купуючому уплатити ще фрахтъ около 4 зр. ôдъ бочки. — На складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи и Коломыи утримуємо всякого рода вина по зглядно высшихъ цѣнахъ.

Мѣдъ для пчôлъ здоровый и чистый высылаємо въ бляшанкахъ 4 до 5 кильовыхъ, зачисляючи по 50 кр. за кил., и 40 кр. за пушку и опакованье.

Чай каравanный, спроваженый сухою дорогою черезъ Кяхту, Иркутскъ, Москву, розваженый пôдъ надзоромъ дирекціи въ пломбованѝ пачки 1/4 Ф. по 70, 80, 90, 100, 125 кр, осмушки за половичну наведенôк цѣны.

Кава Цейлонъ. Завязавши ôдношеня купецкѝ впростъ зъ домами индійскими, єсьмо въ положеню служити Вп. Гостямъ нашимъ навѣть при нынѣшнôй дорожни **правдивою Цейлонъ кавою**, такою якъ она чисто зъ плянтацій приходить, спроваджуючи ею кораблемъ впростъ зъ Кольомбо на островѣ Цейлонъ.

Поручаючися и зъ прочими дрôбнѣйшими артикулами П. Т. Публицѣ, готовѝ єсьмо приложити всякихъ старань, щобы вдоволити П. Т. Купуючихъ такъ подрôбно, якъ и при посылкахъ почтовыхъ и зелѣзничихъ, остаємося

зъ глубокимъ поважаньемъ

Дирекція Народнои Торговлѣ у Львовѣ.

1·42 2—0

☞ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 20. Львôвъ, Четверъ 19 лютого (3 марта) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ свят) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека пайзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 ер.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр.
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр.

Реклямація неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

ЗВОРОТЪ ВЪ ПОЛИТИЧНôМЪ ПОЛОЖЕНЮ ЕВРОПЫ.

Читателѣ пригадують собѣ артикулъ бруксельского „Nord-a“, будто инспированый россійскимъ министерствомъ заграничныхъ справъ а поданый нами въ чч. 17 и 18 „Дѣла“. Основою сего артикулу було: Россія повинна справу болгарску ôдложити на друге поле и головну увагу звернути на Ренъ, де ôдношеня межи Францією а Нѣмеччиною зъ кождымъ днемъ бôльше заостроюються. На злучай вôйны межи тыми державами буде задачею Россіи занятi становище розъемницѣ и перестерѣгати рôвновагу европейску, т. є. не допустити до цѣлковитого обезсиленя Франціи. Россія не може и не повинна вернути до ошибки политичной зъ 1871 р., черезъ котру сила Нѣмеччины зросла неимовѣрно и до тои степени, що нынѣ она посредствомъ Австріи несе Россіи всякѣ пляны на балканьскôмъ пôвъостровѣ.

Артикулъ сей зробивъ велике враженье въ Берлинѣ, тогдѣ не припускано ще, що межи Россією а Францією существуе якій-небудь тайный союзъ. Артикулъ сей явився въ цѣлôй прасѣ европейскôй и выкликавъ найрôзнороднѣйшѣ комбинаціи на будуче. Але доперва теперь стрѣчаємо бôльше основну ôдповѣдь на елюкубраціи „Nord-a“, а умѣщену въ монахійскôй „Allgemeine Zeitung“ зъ 26 лютого. Ôдповѣдь ту подаємо задля єи ваги въ головныхъ точкахъ и зъ тымъ пересвѣдченьемъ, що нынѣ дѣйстно уложилась политична ситуація Европы такъ, якъ єи представляе „Allg. Zeitung“.

„Выгляды на удержанье мира скрѣпились послѣдными часами, — пише „Allg. Ztg.“, — и скрѣпляться ще бôльше по принятю септенату парляментомъ нѣмецкимъ. Але о скôлько ôдрадным єсть сей объявъ, то зъ другои стороны годѣ заперечити, що угрупованье державъ змѣнилось изъ грунту. „Nord“ зрадивъ, що на злучай вôйны Нѣмеччины зъ Францією єсть готовый союзъ французко-россійскій. Довершивъ се имовѣрно генералъ Мартиновъ, о котрôмъ виправдѣ не богато писано, але который безперестанно конферувавъ зъ Флюрансомъ. Россія, каже п. Гиресъ въ бруксельскôмъ своѣмъ органѣ, бажае передовсѣмъ мира, але при тôмъ и удержаня европейскои рôвновагы. Она не позволить, щобъ Францію другій разъ обезсилено, т. є., она займе що найменше офензивне становище противъ Нѣмеччины на злучай вôйны послѣднои зъ Францією и тымъ присилуе Нѣмеччину подѣлити воѣнныѣ свои силы. Така грозьба не есть ôдповѣднымъ одвѣтомъ для Нѣмеччины за то, що тая въ справѣ болгарскôй пôшла такъ дуже Россіи на руку. А до того пригадуе „Nord“ Нѣмеччинѣ не безъ причины и берлиньскій трактатъ. Видко, що нѣмецкій вплывъ на царя слабне, а натомѣсть клониться царь, пертый до того Катковомъ, вôйти въ союзъ зъ республикою.

Але мимо того зворотъ сей въ ситуаціи не потребуе ще кôнчитись дуже трагично. Якъ бы Франція дѣйстно хотѣла насъ зачѣпити, то заявленя Россіи заохочують єи до того дуже, бо въ найгôршôмъ разѣ ручаєся ѣй цѣлôсть територіяльна. Але мимо того можна ще сказати, що Россіи на Франціи не залежить нѣчого, тôлько що она стремить до своихъ цѣлей на Всходѣ. Обѣ державы мусѣли-бъ на всякій случай пôднятись тыхъ великихъ жертвъ, якихъ вымагае велика вôйна, а успѣхъ бувъ-бы завсѣгды непевный. Якъ бы Россія своимъ выступленьемъ насилувала насъ поставити частину арміи на граници польскôй, то ще були-бъ мы въ можности, опертѣ о крѣпости нашѣ на заходѣ, ôдпертѣ французку инвазію. Кромѣ того посѣдаємо союзъ зъ Австрією и хотя сей союзъ не дае намъ помочи воѣнной при всякôмъ нападѣ, то ненарушимôсть нашои територіи такъ, якъ и мы ѣй се запоручили. Натомѣсть выкористала-бы Россія нѣмецко-французку вôйну для своихъ пляновъ на Всходѣ, якъ колись Катерина II. замотала нѣмецкѣ воѣннѣ силы въ дурну вôйну противъ революціи французкои, а самъ обмежилась на выданю шумныхъ проклямацій, але нѣ одного жовнѣра не выслала до бою. Россія хоче теперь увôльнитись ôдъ нѣмецкои контролѣ на Всходѣ. Якъ бы мы на се пристали, натогды — якъ и Катковъ признае — була-бъ она зъ нами въ приязни. Але п. Гиресъ знае добре, що сего зробити Нѣмеччина не може, бо не може опустити Австріи. Для того мали-бъ рѣчи такъ уложитись, щобъ Россія не була зависимою ôдъ Нѣмеччины, а тôй послѣдньôй диктувала. Якій хосенъ выйшовъ-бы зъ того для Франціи — трудно ôдгадати.

Але на змѣну политики россійскои треба ще подивитись зъ другого боку. Зворотъ Россіи, котрымъ она ôдступила ôдъ союза зъ Нѣмеччиною, а пристала до Франціи, выкликуе потребу: звязатись на ново зъ Австрією, а тымъ и заостроюся становище послѣдньои до Россіи. Австрія не може погодитись зъ остаточными цѣлями Россіи на пôвъостровѣ балканьскôмъ. Якъ бы можна европейску Туреччину подѣлити межи Россію и Австрію, то до того було-бъ вже давно прийшло. Іосифъ II. пробувавъ сего вразъ зъ Катериною II., але зôбравъ лише самѣ неудачѣ и умеръ зъ гризы. Єго наслѣдникъ мусѣвъ ôдтакъ заключити нещастный миръ въ Систовѣ 1791 р. При дѣленю не дадуться вынайти ôдповѣдній межѣ. Такъ було и при першôмъ подѣлѣ Польщѣ. Фридрикъ II. потребувавъ получити всхôдій Прусы зъ Брандебургією, Шлезкомъ и Поморьемъ; Австрія взяла Галичину, Катерина сумежній зъ Россією землѣ. Але такій подѣлъ не дасться перевести въ Туреччинѣ, бо тамъ хоче Россія лишь сама панувати. Она хоче посѣсти Царьгородъ, державы балканьскѣ мають пôддатись выключно лише пôдъ єи покровь, якъ о тôмъ свѣдчить тайный договоръ зъ 25 липня 1885, заключеный въ Цетинѣ, найвыразнѣйше. Найбôльшимъ грѣхомъ, якого допустився берлиньскій трактатъ було ôдданье Босны и Герцоговины Австріи. Длятого не може Австрія теперь дивитись спокôйно на россійску окупацію Болгаріи, а Нѣмеччина, ôдъ котрои выйшовъ проектъ окупаціи Босны, не може Австрію лишати саму, наколи она тамъ свого становища боронить.

Коли отже Россія змѣною фронту выкликала скрѣпленье австро-нѣмецкого союза, то безсумнѣнно не залишить Італія прилучитись до того союза пôдъ проводомъ министерства, въ котрôмъ гр. Робилянтъ посѣдае рѣшучій голосъ, тымъ бôльше, що она для Россіи не може мати симпатій по козацкихъ агитаціяхъ въ Абисинії. Лордъ Сальсбери утѣшиться сею „лигою мира“, якъ утѣшився нею въ 1879 р. Якъ бы удалось Глядстонови, приятелеви Россіи, прийти ще разъ до кермы, то на той случай имовѣрно старалась-бы Россія свою насиловану безчинность въ Болгаріи зъужити до походу на Гератъ, котрый приготовлено давно, а котрый ôдперти кромѣ Англіи не лежить въ интересѣ жаднои другои державы европейскои. Коли Россія австро-нѣмецкимъ союзомъ въ 1879 р. була спонукана залишити свои агитаціи въ Сербіи, тогды выступила противъ Туркменôвъ и заняла Геокъ-Тепе. Тамъ въ Азіи посѣдае она найбôльшу свою офензивну силу. Чи сила та мала-бъ якій успѣхъ противъ европейскои арміи, о тôмъ можна по досвѣдахъ, зробленыхъ въ турецкôй вôйнѣ, сумнѣватись. Ôдъ того часу положенье арміи россійскои ще погôршилось. Хочь бы она була численна, то що до якости она гôрша. Дисциплина упала въ нѣй дуже по причинѣ недостаточнои платы, злого живленя и узброенья. Пять указôвъ теперѣшного царя, одинъ по другôмъ, не довели до того, щобъ официры поза службою здоровили себе або свою старшину. Официрамъ ôдобрано давнѣйше пропитанье у полковникôвъ, а дано имъ недостаточну плату. Лейтенантъ, по ôдтягненю всѣлякихъ претенсій службовыхъ, дôстае мѣсячно ледви 10 рублѣвъ. Простѣ жовнѣрѣ суть лихо униформованѣ. Въ управѣ крадуть всѣ. Въ часѣ турецкои вôйны дано полкамъ патроны, наповненѣ трачиньемъ. Се провѣривъ самъ вел. князь Николай. Въ суткахъ въ Шипцѣ мусѣли жовнѣрѣ, що не мали набоѣвъ, дивитись бездѣльно, якъ Турки до нихъ стрѣляли зъ долу, и боронились лише тымъ, що одна часть зъ нихъ громадила камѣнье, а друга шнурала єго на непріятеля. Способною до бою єсть лише гвардія а и та есть невдоволена за зменшенье платы. Знаменитыхъ генералôвъ маѣ Россія теперь лише Гурка до операцій полевыхъ, Аненкова яко инжинира и Духонина яко способного жениста. Вел. князь Владимиръ, хотя пильно займаеся справами войсковыми, не давъ ще доказôвъ своѣи способности и єго не любить войско задля брутального поведеня. О финансахъ Россіи и нихъ лихôмъ станѣ на случай вôйны не потрѣбно и говорити.

Катковъ пише, щобъ писалось, мовьбы Россія була непоборима, але въ кругахъ компетентныхъ и рѣшаючихъ знають добре, якъ стоить зъ справою милитарною и стануть добре надумуватись, закимъ бы розпочато велику вôйну.

И такимъ то свѣтомъ зъ довершеного звороту Россіи можна надѣятись лише мира и имовѣрно терпеливѣ Болгаре не заавантуруються такожь на стôлько, щобъ выбрали на ново кн. Александра. Сей не приймивъ-бы навѣть выбору. Якъ бы важився на се, тогды годѣ ручити, бо при гнѣвѣ царскôмъ все можливе“. Тôлько зъ монахійскои „Allg. Zeitung“.

О артикулѣ „Nord-a“ згадуе такожь и „Kölnische Zeit.“: Генералъ Булянже повиненъ добре надуматись, закимъ стане до бою зъ Нѣмеччиною. Зыскати може ôнъ одинъ край (Альзацію и Льотарингію), але на злучай неудачѣ паде цѣла єго держава. Якъ Франція не пôчне вôйны, то миръ забезпеченый. Але якъ послухае вызыву Россіи заохочена тымъ, що Россія заручила ѣй цѣлôсть територіяльну, то и тогды стрѣне она Нѣмеччину готову. Нѣмеччина знае теперь, що ѣй грозить и пôсля того уладиться. Єи монархъ и єи войско не убояться погрозъ россійскихъ а дипльоматія єи дасть собѣ раду въ критичнôй хвили. Союзъ россійско-французкій єсть великою силою, але такому союзови можна противопоставити щось подôбного. Наколи-бъ дружба Нѣмеччины стратила свою вагу въ Россіи, то де-инде дружба та найде для себе ôдповѣдну цѣну.

„National Zeitung“ пише знову слѣдуюче: Политика Россіи досыть дотепна, але чи дасться зреализувати? Россія хоче займити становище выжидаюче, хоче дожидати вôйны нѣмецко-французкои. Але чи тымъ часомъ народы балканьскѣ не освояться зъ забурмошеною и гнѣвною Россією и не зжиються зъ своєю теперѣшною независимостію? Отъ и Румунія не есть вже тымъ, чимъ була недавно. Що прийде Россіи зъ того, що сама зъизолюється въ Европѣ? Ждати коштуе дуже богато и значило-бъ то одно, що пожирати себе саму. Чи ôдповѣдный для Россіи союзъ зъ радикальнымъ републиканизмомъ, о сѣмъ най подумае шляхта россійска.

Натомѣсть французкій „Journal de Débats“ похвалюе въ цѣлости теперѣшну политику Россіи. Онъ каже, що въ интересѣ Россіи лежить удержати рôвновагу европейску и що длятого повинна она старатись усильно, не допустити до вôйны Нѣмеччины зъ Францією. Найлучшимъ до того средствомъ есть заняти выжидаюче становище на Всходѣ. Россія показалась послѣдными часами дуже умѣркованою такъ въ Афганистанѣ якъ и въ Болгаріи и старалась не прийти въ конфликтъ нѣ зъ Австрією нѣ Англією. Найкрасшѣ добычѣ на Всходѣ не вырôвнають тôй шкодѣ, яка повстала-бы зъ паденя Франціи. Кн. Бисмаркъ розумѣе се дуже добре и длятого черезъ 16 лѣтъ працюе надъ тымъ, щобъ не допустити до нѣякого зближеня Россіи до Франціи. — Существованье формального союза межи Россією а Францією заперечае „Journal de Débats“, що дасться легко вытолкувати. Зъ цѣлого артикулу выходить остаточно, будьто вôйны хоче лише сама Нѣмеччина. Не допустити до такои вôйны можуть и повинныѣ Россія и Франція своєю холоднокровностію и резервою.

Рада державна.

II Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 24 л. лютого 1887.

(*Конецъ.*) Пос. Пленеръ: Коли вже и другѣ фракціи высказали свои погляды на сю справу, то най и намъ буде вôльно высказати свои мотивы. Найважнѣйшою цѣлею сего кредиту есть узброенье и умундированье ополченя, бо въ тôмъ лежить лишь военно правна охорона нашихъ ополченцѣвъ, тымъ бôльше, що межинародна угода въ сѣй справѣ мусить оставитися на пôзнѣйшѣ часы, а навѣть и тогды ще суть

Згадки изъ студентского житя

въ Кошицяхъ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ ***B. зб C.***

(*Конецъ.*)

Гимназія въ Кошицяхъ мѣстилася въ великôмъ по-єзуитскôмъ будынку, де бувъ такожь и факультетъ правничій, звязанôмъ зъ єзуитскимъ обширнымъ костеломъ, до котрого гимназіясты и правники учащали на богослуженя, латиняки на латиньску, Русины на руску литургію. Въ гимназіи учили жонатѣ професоры Нѣмцѣ и Чехи, люде ученѣ, популярнѣ и добродушнѣ, котрѣ радше спомагали бѣдну молодѣжь, якъ гордѣ монахи Премонстратензеры въ Пряшевѣ. Директоръ гимназіи въ Кошицяхъ звався J. Dragoni, чоловѣкъ вѣковый и глубоко ученый. Професорами при высшôй гимназіи були: д-ръ J. Schön для латины и греки, Wiedermann для математики и физики, д-ръ E. Schwab для исторіи и логики, L. Chevalier для нѣмецкого языка. Религіи и руского языка учивъ о. Dreyer, мѣсцевый рускій пароxъ, и ôдправлявъ литургію въ по-єзуитскôмъ костелѣ, бо рускои церкви не було. На рускôй литургіи, кромѣ студентôвъ и войсковыхъ Русинôвъ, нѣхто не бувавъ. Литургію ôдправлявъ о. Браєръ при помочи одного мовь звôнъ розбитый храпливого дяка.

Въ Кошицяхъ було мало галицкихъ студентôвъ изъ сандецкихъ сторôнъ, котрѣ при малôй помочи зъ дому удержувалися въ лекцій. О лекціи було въ Кошицяхъ труднѣйше якъ въ Пряшевѣ, а то длятого, що въ Кошицяхъ бувъ факультетъ правничій, тожь правники забирали лекціи. Угорскихъ Русинôвъ не було много въ гимназіи кошицкôй. Межи нами Галичанами а студентами Русинами угорскими не було такои приязни въ Кошицяхъ, яка була въ Пряшевѣ. Мы приставали радше зъ студентами Мадярами, якъ угорскими Русинами, бо першихъ любили мы за-для ихъ отвертости и доброты серця, а ôдъ другихъ мы ôдсувалися за-для ихъ самолюбія и зарозумѣлости. Дивувало насъ, що студенты Русины угорскѣ тôлько по мадярски розмавляли межи собою, мовь-бы встыдалися матернои мовы, зъ нами-жь розмавляли по нѣмецки.

Въ Кошицяхъ переважали елементы словацкій и нѣмецкій, — руске слово трудно було зачути, бо навѣть окрестнѣ селяне Русины бôльше говорили по словацки якъ по руски. Въ Кошицяхъ була печатня, выдавалися газеты нѣмецкѣ, а рускѣ книжки спроваджувано зъ Пешту, печатанѣ твердою церковщиною. Тому ѣ не диво, що нарôдъ бôльше любивъ зрозумѣле чуже, якъ незрозумѣле своѣ. Причину упадку русчины на Уграхъ треба по тому мнѣню глядати не де инде, якъ въ схибленôмъ письменствѣ рускôмъ.

Ôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ, коли на Угорщинѣ процвитала латина, удавалося богато гôрскихъ галицкихъ студентôвъ на низшѣ студіи до Подолинця, Бардіова и Пряшева, а на высшѣ студіи на давну философію до Кошиць. Студенты Галичане зъ родôвъ Яремôвъ, Крыницкихъ (Онуфрей, професоръ) Вислоцкихъ, Сембратовичѣвъ, Чирняньскихъ, Конистяньскихъ, Полянскихъ (епископъ), Лавровскихъ, Роздѣльскихъ, Щавиньскихъ, Гладишовскихъ, Константиновичѣвъ и т. д. кôнчили або низшѣ або высшѣ студіи въ Угорщинѣ. По организаціи шкôльництва въ Угорщинѣ на нѣмецкій ладъ, по революціи Кошутôвскôй, були передъ 30 лѣтами на студіяхъ въ Пряшевѣ и въ Кошицяхъ: Хиляки, Русинякъ, Чайковскій, Дуркоты, Саламонъ, Арданъ, Вендзеловичѣ, Пелешъ (епископъ), Людкевичъ, Ференцевичѣ, Михалякъ, Глушкевичѣ, Цѣпановскѣ (Матей), Рудавскѣ, Юрчакевичѣ, Обушкевичѣ, Тишиньскій и т. д., и по бôльшôй части удержувалися зъ лекцій. Коли въ новѣйшихъ часахъ заведено въ Угорщинѣ мадярскій языкъ въ школахъ, а въ Новôмъ-Санчи, въ Ясленѣ и Пряшевѣ отворено высшѣ гимназіи, перестали Галичане удаватися на студіи на Угорщину и теперь лишилася тамъ тôлько традиція по галицкихъ студентахъ.

Три мѣсяцѣ минуло ôдъ часу, якъ семинарска брама замкнулась за мною. Въ половинѣ четвертого мѣсяця завôзвавъ мене кс. префектъ, щобъ я зъ нимъ удався до епископскои палаты. Я вже знавъ, въ якôй справѣ. Епископъ короткими словами приказавъ менѣ заведенье лишити, по причинѣ, що я о ôдпустку ôдъ обряду грецеского не постарався, а префектови поручивъ фундушевѣ рѣчи ôдъ мене ôдобрати. Кс. префектъ выповнивъ той приказъ зъ такою прецизією, що не минуло и чверти годины, а я стався изъ клирика цивилистомъ, въ тôй самôй одежи, яку я при надяганю реверенды зложивъ бувъ до магазину. Зарядъ заведеня бувъ при ôддаваню моихъ рѣчей такій точный, що и карпатску тернову паличку ôддавъ въ мои руки. Коли я опустивъ заведенье, де пôвчетверта мѣсяця прожившъ безъ журбы о хлѣбъ насущный, студенты галицкѣ умѣстили мене межи собою, а професоры, побачивши мою метаморфозу, прийшли менѣ въ своѣй добродушности такимъ способомъ въ помôчь, що за чергою убезпечили менѣ у себе обѣдъ. Дôставши ще зъ порученя дирекціи гимназіяльнои лекцію у торговельника винъ за вечерю и 3 зр. мѣсячнои платнѣ, мавъ я убезпеченый харчь, а 3 зр. покрывали станцію, пранье и свѣтло.

Цѣкавôсть звѣдати Кошицѣ завела мене въ дивный способъ до духовного заведеня, — длятого ажь опустивши єго, мавъ я нагоду приглянутися тому мѣсту близше. Кошицѣ — велике, чисте, красно збудоване, на рôвнинѣ положене мѣсто, окружене горбами и горами, порослыми лѣсомъ. Кошицѣ лежать надъ рѣкою Гернадъ, котра плыне по-пôдъ саме мѣсто, а на горбкахъ за мѣстомъ суть уже виногради, якихъ въ Пряшевѣ и по-за Пряшевомъ въ дорозѣ до Кошиць не видати. Але вино зъ кошицкихъ виноградôвъ не добре, длятого продаеся тôлько по лихшихъ шинкахъ. Ôдъ першого въ приѣздѣ до Кошиць широкого передмѣстя веде широка и дуже довга улиця, котра становить центрумъ мѣста. По обохъ сторонахъ тои улицѣ стоять красни и высокѣ каменицѣ, ихъ перерывають бôчнѣ улицѣ, а по-пôдъ каменицями суть широкѣ и гладкѣ тротуары. По серединѣ тои довгои центральнои улицѣ веде дорога, обсаджена въ ôдступахъ деревами, а по бокахъ тои дороги плынуть два малѣ потôчки, котрѣ часами и на тротуары выливають. Въ центрѣ мѣста стоить высока каменица, въ котрôй мѣститься дуже оживлена кавярня, а недалеко ôдъ нея есть великій катедральный костелъ, прекрасноі стародавноі готицкои будовы зъ мистерными оздобами. На цѣлôй Угорщинѣ нема другого костела, котрый бувъ-бы въ станѣ зрôвнятися зъ красотою будовы катедрально гокостела кошицкого. Пôдъ костеломъ суть крипты, де въ стародавныхъ часахъ хоронено магнатôвъ угорскихъ и мѣсцевыхъ епископôвъ. Цѣсарь Іосифъ II закрывъ богато костелôвъ въ Кошицяхъ, по котрыхъ слѣды видати, теперь же кромѣ кляштору Доминиканôвъ та одного кляштору лат. монахинь, костела семинарского, по-єзуитского и лютераньского, суть ще на передмѣстяхъ малѣ костелы. При катедральнôмъ костелѣ стоить дуже высока зъ годинникомъ вежа зъ великими и голосными звонами.

Кошицѣ були колись колонією нѣмецкою, а до мѣстъ зачисляються ôдъ р. 1241. Кошицѣ приналежать до найторговельнѣйшихъ мѣстъ на Угорщинѣ. Тамъ суть въ красныхъ и обширныхъ будынкахъ фабрики цукру, паперу, олѣю, шкôръ и ераріяльного тютюну зъ цигарами. Мѣщаньство въ Кошицяхъ заможне. Нарôдъ вокругъ Кошиць живе въ добробытѣ, въ красныхъ и видныхъ домахъ, есть веселый, гостинный и бутный. Въ недѣлѣ и свята все повно людей по шинкахъ и публичныхъ для забавъ огородахъ, де ôдбуваються танцѣ зъ мадярскимъ „чарташемъ“ при циганьскôй музицѣ. Танцѣ звычайно кôнчаться бôйками, бо Мадяръ до бôйки дуже скорый. Доховалася традиція, що галицкѣ студенты философы въ 1835 роцѣ пôдчасъ танцѣвъ въ однôмъ огородѣ такъ выкропили були Мадярôвъ, що ихъ богато тяжко покалѣчили, а одного на смерть убили. По причинѣ тои бôйки выключено 12 галицкихъ студентôвъ ôдъ дальшихъ студій зъ цѣлои австрійскои державы, и тôлько декотрымъ удалося по довшôмъ часѣ и великихъ трудахъ въ дорозѣ цѣсарскои ласки добути позволенье повернути до шкôлъ на студіи. Бôйка мала прибрати такѣ розмѣры, що ажь сконсигноване войско поло-

лишь малй выгляды на то, щобы така угода настала. Мы знаємо наше тяжке положенье финансове, котре стане ще тяжше черезъ жаданый кредитъ. Кредитъ сей жадаєся зо згляду на ситуацію заграничну. Всѣ державы Европы зброяться, а можливость воєнного конфликту не єсть выключена. Чи для Австрій єсть теперь яка небезпечность, о томъ мы не хочемо рѣшати, за се най одвѣчає спольне правительство. Наше вотумъ має лишь то значенье, що мы ухвалюємо жаданье, поставлене намъ въ критичнѣй хвили для забезпеченя збройнои силы монархіи. Се вотумъ однакожь не має и не повинно нѣякимъ способомъ мати значеня вотумъ довѣрія для долитавского правительства. А хочь въ сѣмъ злучаю не ставлено жадного жаданя що-до вотумъ довѣрія, то мусимо все таки при сѣй нагодѣ сконстатувати, що уважаємо политику теперѣшного правительства за пагубну и що мы яко Нѣмцѣ и яко австрійскй пѣдданй боремося противъ неи въ интересѣ нашои народности и въ интересѣ державы. Не зо згляду отже на правительство, але зо згляду на силу Австріи и добро населеня будемо голосувати за симъ предложеньемъ. — Министеръ краєвои обороны, гр. Вельзерсгаймбъ, доказувавъ насампередъ, що потребы, якй теперь показалися, не выйшли зъ власнои инціятивы правительства, але ихъ накинули мѣры, якй предпринимаються въ цѣлѣй Европѣ. Коли розглянемося доокола, то побачимо, що жаданя и мѣры осторожности, якй предпринимаються не только въ бѣльшихъ державахъ, але навѣть и въ такихъ, що маютъ лишь дуже мале значенье воєнне, суть далеко бѣльшй. Все то вказуе на важность ситуаціи и на конечность бути приготованымы на всякій злучай. Правительство признаеся отверто до сего становища, вказаного ёму найновѣйшими часами и не боиться такожь оправдувати своє поступованье въ сей способъ, бо має при томъ чисту совѣсть, що не вяже зъ тымъ нѣякихъ воєныхъ намѣрень, а робить лишь то, що уважає за необходиме такъ зъ становища воєнного якъ и политичного. Розходиться тутъ отже о приказъ конечности, котрый тутъ маємо сповнити и сповнити хочемо. На высказаный тутъ нынѣ сумнѣвъ, єсмь въ положеню заявити, що политичнй односины, якъ они були поясненй зъ компетентнои стороны въ спольныхъ делегаціяхъ, не змѣнилися. Мы не маємо дальшихъ амбицій. Мы бажаємо мира и хочемо лишь мати силу, щобы єго удержати, забезпечуючи собѣ при томъ власнй интересы. Мы не маємо жадныхъ такихъ интересовъ, въ которыхъ бы мы мусѣли войти въ конфликтъ зъ другими державами. — По сѣмъ заявленю министра промовляли ще пос. Гогенвартъ и справоздавець Матушь а одтакъ ухвалила палата одноголосно приступити до спеціяльнои дебаты. Передъ голосованьемъ ще выйшли зъ салѣ послы антисемиты крѣмъ Патая и послы выступивший недавно зъ клюбу нѣмецкого. При третомъ читаню принято законъ одноголосно. Резолюцію пос. Крайцига принято такожь.

Опосля наступили дальшй нарады надъ закономъ о убезпеченю роботниковъ а именно надъ §. 6, котрый такъ звучить: Предметъ означеного въ §. 1 убезпеченя становить поданье можности запомагати недужихъ и покрывати кошты похоронокъ въ слѣдуючій, симъ закономъ означеный способъ и въ высотѣ, означеной тымъ-же закономъ. Яко запомогу треба що найменше подавати: 1) Одъ початку недуги безплатну помочь лѣкарску якъ такожь и помочь при злогахъ, всякй потребнй лѣки и терапевтичнй средства; въ злучаю, коли недуга треває довше якъ три днѣ, а занедужавшій не єсть здобный до заробкованя, то за кождый день почавши одъ занедужаня треба платити хорому за кождый день 60% звычайнои деннои платнѣ, яка платиться въ дотычномъ округѣ за роботу, подпадаючу подъ обовязокъ убезпеченя. Запомога та має платится зъ долу, якъ довго треває слабость, а коли скорше не скончиться, то бодай черезъ двацять недѣль. Женщины въ злогахъ маютъ побирати запомогу при нормальномъ ходѣ слабости що найменше черезъ чотыри недѣлѣ. На злучай смерти убезпеченого треба признати позоставшимъ кошты похорону въ сумѣ бодай двацять разовъ такъ великой, якъ платня згадана повыше подъ числомъ 2. — Пос. Рогль, клерикалъ тирольскій, домагався, щобы зъ закона сего выключено женщины въ злогахъ и ставивъ поправку, щобы въ законѣ було сказано: „одданымъ або вдовицямъ, що не довше якъ десять мѣсяцѣвъ суть вдовицями“. — Пос. Тиркъ жадавъ, щобы на похоронъ була назначена сума 15 зр. — Пос. Крайцигъ поставивъ поправку, щобы въ часѣ недуги, коли она не скончиться скорше, давати запомогу черезъ 26 недѣль въ цѣлой высотѣ, а черезъ другихъ 26 недѣль лишь половину звычайнои платнѣ. — По промовѣ Енгеля, котрый выступивъ бувъ дуже остро противъ Рогля, а одтакъ ще по бесѣдахъ Фильгута и Лигера закрыто засѣданье.

---

12. Засѣданье палаты пословъ зъ д. 25 л. лютого 1887.

Министеръ краєвои обороны дававъ одповѣдь на звѣстнй точки въ интерпеляціи пос. Штурма въ справѣ розницѣ угорского и австрійского закона о ополченю и дотычного розпорядженя организаційного. Гр. Вельзерсгаймбъ не запускався въ довгй дебаты а обмежився лишь на спростованя головныхъ точокъ, поданыхъ хибно пос. Штурмомъ. Такъ що до призволеня покликаня загального ополченя на злучай конечнои потребы сказано въ угорскомъ законѣ, що цѣсарь має право покликати ополченье лишь тогды, коли парляментъ не радить, але призволенье се мусить бути на слѣдуючій сесіи потверджене. Тутъ єсть отже розница межи угорскимъ а австрійскимъ закономъ, въ томъ однакожь нема нѣчого злого, бо дальше сказано, що парляментъ на слѣдуючій сесіи має затвердити покликанье. Коли законъ не предвиджуе того, що въ порѣ такои потребы може парляментъ якъ-разъ радити, а цѣсарь може скликати ополченье безъ призволу парляменту, то се выходить лишь въ користь державы, бо тогды не буде тратитися часъ на довгихъ дебатахъ якъ н. пр. теперь сталося зъ ухвалою кредиту. Въ угорскомъ законѣ не сказано такожь, що до доповненя армій маютъ уживатися лишь люде, выобразованй въ службѣ воєнной, а законъ лишь стараеся наперед о то, щобы до армій не приходили люде зъ ополченя новыобразованй; то само сказано такожь въ австрійскомъ розпорядженю организаційномъ. Що же до „войскового узброеня и умундурованя“ сказано въ резолюціи, що угорскій законъ дае въ той цѣли певну постанову, а подобне внесенье пос. Тирка при дебатѣ надъ закономъ одкинено. Така постанова въ законѣ була зовсѣмъ непотрѣбна а доказомъ того єсть ухваленый кредитъ. Дальше звернувъ министеръ увагу на то, що въ интерпеляціи сказано, що посля австрійского закона о ополченю мають „правильно“ доповнятися поодинокй полки армій ополченцями зъ округовъ баталіоновъ краєвои обороны, а въ угорскомъ законѣ сказано „завсѣгды“. Бесѣдникъ доказувавъ, що и не може бути инакше, бо припустѣмъ, що неприятель займивъ-бы якійсь округъ, то дотычный полкъ не могъ-бы вже доповнятися зъ того округа, отже треба-бы его доповнити людьми зъ иншого округа. — О большихъ користяхъ угорскихъ официровъ — казавъ гр. Вельзерсгаймбъ — въ загалѣ не може бути бесѣды; о користяхъ поодинокихъ можна говорити, все впрочѣмъ дасться ажь познѣйше управильнити. Що до роботниковъ, то рѣчь маєсь такъ, що министерство не думаe збогачувати предприемцѣвъ коштомъ роботниковъ, а хоче имъ лишь доставити одповѣдне число силъ робочихъ. По сѣмъ поясненю поодинокихъ точокъ интерпеляціи, одповѣвъ ще министеръ краєвои обороны на поодинокй пытаня пос. Штурма и такъ: „1. Якъ оправдае министеръ основну розницю межи угорскимъ а австрійскимъ закономъ о полченю?“ Законъ о ополченю ухвалено посля конституцiи въ обохъ половинахъ державы и санкціоновано єго. — „2. Чи думаe министеръ предложити новелю до австрійского закона о ополченю?“ Позаякъ постановы закона стали вже привосильнй, то новеля єсть вже злишною. — „3. Що зробило правительство, щобы забезпечити ополченю народноправну охорону?“ Правительство порушило хосенность межинародныхъ угодъ въ сѣй справѣ, мусить однакожь держатись того, що такои угоды ще нема, и що угода така въ виду заповѣдженои вже организацiи и узброеня стаесь безпредметовою. — „4. Задля якихъ причинъ єсть австрійске розпорядженье менше користне якъ угорске?“ Розпорядженье не мѣстить въ собѣ нѣякихъ постановъ, котрй були-бы менше користнй. Вписуванье ополченцѣвъ въ листы ополченя одповѣдае просто постановамъ закона. — „5. Якъ думаe правительство одшкодувати роботниковъ занятыхъ при воєнныхъ предприемствахъ, котрй черезъ придѣленье до сихъ предприемствъ можуть стратити заробокъ?“ Придѣленье маe лишь на цѣли увольненье одъ всякои иншои службы, але не обдумане на то, щобы дотычнй особы тратили свой заробокъ въ користь приватныхъ предприемствъ. По сѣй одповѣди поставивъ пос. Штурмъ внесенье, щобы палата дозволила дебату надъ заявленьемъ министра на слѣдуючомъ засѣданю. Палата одкинула однакожь се внесенье 125 голосами противъ 113.

Дальше слѣдувала дебата надъ закономъ о убезпеченю роботниковъ. Промовляли послы Лигеръ, Едв. Зисъ и справоздавець Бѣлиньскій — всѣ противъ внесеня Рогля, по чомъ ухвалено §. 6 посля предложенія комисіи.

§. 7. звучить: Въ кождомъ повѣтѣ судовомъ вызначить политична власть першои инстанціи по выслуханю мужѣвъ довѣря приняту въ мѣсци денну платню звычайныхъ роботниковъ обовязаныхъ до убезпеченя. Наколи-бъ при томъ показалися значнй розницѣ, то може бути установлена щоденна платня въ кількохъ категоріяхъ. Означенье маe наступити окремо для роботниковъ мужескихъ и женьскихъ, для молодыхъ и дорослыхъ. Для ученикovъ промысловыхъ, вольонтеровъ, практикантовъ и другихъ особъ, котрй задля своєи малои здобности не побирають нѣякои платнѣ або дуже малу, вызначиться така платня якъ для роботниковъ молодыхъ. — Пос. Бѣлиньскій поставивъ поправку, щобы по словахъ: „по выслуханю выдѣловъ повѣтовыхъ“. Параграфъ сей принято зъ поправкою Бѣлиньского 92 голосами противъ 80 и на сѣмъ закончено засѣданье.

Слѣдуюче засѣданье одбудеся въ середу дня 9 марта а на порядку дневномъ буде поставлена межи иншимъ дальша дебата надъ закономъ о убезпеченю роботниковъ на злучай недуги, евентуально: справозданье о змѣнѣ закона школьного о науцѣ религіи въ школахъ народныхъ и семинаріяхъ учительскихъ.

СТАТУТЪ

Товариства охотничои сторожи огневои

„Соколъ“ въ ...

(Дальше).

III. Управа Товариства.

§. 12. Справами Товариства завѣдують: А) Выдѣлъ, Б) Загальнй Зборы.

§. 13. Выдѣлъ выбирають звычайнй Загальнй Зборы кождого року въ мѣсяци сѣчни.

Онъ складаeся зъ 9 членовъ, а то: головы Товариства, начальника корпусу яко заступника головы, одпоручника Рады громадскои и 6 членовъ, а въ злучаю коли-бъ Рада громадска не выбрала свого одпоручника — 7 членовъ товариства.

§. 14. Окромъ начальника корпусу уконститууеся Выдѣлъ на першомъ засѣданю по переведеныхъ выборахъ въ такій способъ: Черезъ голосованье выбираeся: голову, писаря, скарбника, контрольора, магазинера, а прочій остаются яко заступники писаря, контрольора, магазинера або скарбника на злучай, коли-бъ котрый зъ нихъ бувъ перешкодженый. Уконституованье Выдѣлу подаeся до вѣдомости Рады громадскои.

§. 15. Изъ членовъ сномагаючихъ и почестныхъ можуть бути только три выбранй до Выдѣлу. Выбранй до Выдѣлу члены сномагаючій и почестнй маютъ при ухвалахъ голосъ рѣшаючій, а одпоручникъ Рады громадскои голосъ дорадчій, если не єсть членомъ Товариства.

§. 16. До правосильности рѣшень Выдѣлу треба присутности головы Товариства або его заступника и пятьохъ членовъ Выдѣлу. Рѣшеня Выдѣлу западають звычайною бѣльшостію голосовъ присутныхъ членовъ управненыхъ до голосу. Голова Товариства голосуe такожь, а въ злучаю рѣвности голосовъ рѣшаe та сторона, зъ которою голосуваvъ голова.

§. 17. Выдѣлъ управляe фондами Товариства; стараeся о потрѣбнй для Товариства прилады и удержуe тій-жь въ порядку; складаe справозданье и ставить внесеня на Загальныхъ Зборахъ; приймаe, выключаe и вычеркуe членовъ дѣйстныхъ и сномаючихъ и провадить евиденцію тыхъ-же; ставить внесеня на Загальныхъ Зборахъ, щобъ удѣлено похвалы и одзнаки або упомненя и наганы членамъ; затверджуe выборъ зверхниковъ; выznачae, на скольско фонды Товариства позволяють, запомоги членамъ по мысли §§. 35, 38 сего статута, выповняe постановы Загальныхъ Зборовъ и сего статута.

§. 18. Засѣданя Выдѣлу одбуваються разъ въ мѣсяць. Ихъ скликуe голова Товариства. Головѣ прислугуe право скликати надзвычайне засѣданье, коли покажеся до того потреба. На жаданье трехъ членовъ Выдѣлу зъ поданьемъ предмету нарадъ обовязаный голова скликати надзвычайне засѣданье.

§. 19. Голова Товариства скликуe и проводить засѣданямъ Выдѣлу и Загальнымъ Зборамъ, асигнуe выдатки, подписуe спольно зъ писаремъ кореспонденціи Товариства и заступаe Товариство на внѣ.

Начальникъ корпусу заступаe голову Товариства въ злучаю, коли перешкодженый сповнити свои функціи. Въ такомъ злучаю вступаe начальникъ въ права и обовязки головы и приймаe за чинности свои всяку одвѣчальность.

§. 20. Начальника корпусу и его заступника выбирають Загальнй Зборы на предложенье Выдѣлу на протягъ трохъ лѣтъ зъ застереженьемъ, кождого часу выборы тй одкликати.

Зверхниковъ оддѣловыхъ и ихъ заступниковъ выбирають члены дотычныхъ оддѣловъ на предложенье начальника. Выборы зверхниковъ затверджуe Выдѣлъ.

§. 21. Начальникъ корпусу єсть фаховымъ управителемъ сторожи охотничои. Задачею его єсть выучити членовъ товариства найодвѣтнѣйшого способу гашена пожару и проводити чинностямъ тыхъ-же при пожарѣ и при выступахъ публичныхъ. Въ злучаю коли начальникъ перешкодженый, вступаe заступникъ въ его обовязки и права.

Начальникъ корпусу, его заступникъ и зверхники оддѣловъ творять Раду пожарову для справъ инструкціи и техники пожаровои.

§. 22. Начальникъ корпусу обовязаный бодай разъ въ мѣсяць зарядити переглядъ и пробу кождого оддѣлу, а що-найменче разъ що чверть року публичный переглядъ цѣлого корпусу зъ головною пробою въ присутности Выдѣлу.

Скликанье на головный чвертьрочный переглядъ и пробу цѣлого корпусу одбуваeся черезъ звычайній пожаровій сигналы безъ попереднього повѣдомленя о томъ членовъ корпусу.

§. 23. Члены дѣйстнй прибувшй на мѣсце пожару або перегляду и пробы за позно а не оправдавшй спозненя передъ начальникомъ корпусу, платять кождого разу по 25 кр. кары въ користь фонду зелѣзного.

IV. Загальнй Зборы.

§. 24. Звычайнй Загальнй Зборы членовъ Товариства одбуваються разъ въ роцѣ въ мѣсяци сѣчни.

Надзвычайнй Загальнй Зборы може голова Товариства скликати, коли покажеся до того потреба. На жаданье пятои части всѣхъ до голосу управненыхъ членовъ обовязаный голова скликати надзвычайнй Загальнй Зборы.

Загальнй Зборы належить оповѣстити що-найменче 8 днѣвъ передъ днемъ Збору.

§. 25. До правосильности рѣшень Загальныхъ Зборовъ треба присутности чевертои части числа членовъ управненыхъ до голосу. Рѣшеня западають звычайною бѣльшостію голосовъ. Только до змѣны статутовъ або розвязаня Товариства треба присутности $^3/_4$ числа членовъ а ухвалы въ тыхъ справахъ можуть запасти только бѣльшостію $^2/_3$ присутныхъ членовъ. Голосованье одбуваeся явно.

§. 26. Наколи-бъ Загальнй Зборы зъ причины недостаточного числа присутныхъ членовъ не могли одбутися, скликуe голова другій Зборы, однакъ зъ тымъ самымъ порядкомъ дневнымъ. Тй другій Загальнй Зборы зъ тымъ самымъ порядкомъ дневнымъ суть и при меншомъ числѣ присутныхъ членовъ въ рѣшеняхъ своихъ правосильнй.

§. 27. Кругъ чинности Загальныхъ Зборовъ єсть:

а) принимати до вѣдомости справозданье Выдѣлу о станѣ организаціи и фондовъ Товариства;

б) принимати до вѣдомости справозданье контрольоровъ;

в) выбирати Выдѣлъ по мысли сего статута;

г) выбирати начальника корпусу и его заступника, узглядняючи §. 20 сего статута;

д) выбирати судъ мировый, складаючій-ся изъ трохъ членовъ;

е) выбирати трохъ ревидентовъ майна Товариства на протягъ одного року;

ж) признавати на внесенье Выдѣлу похвалы и одзнаки членамъ дѣйстнымъ;

з) именувати на предложенье Выдѣлу членовъ почестныхъ;

і) змѣняти статутъ, регуляминъ и инший припысы Товариства;

к) рѣшати, чи Товариство маe приступити до звязку зъ другими Товариствами сторожи огневои або зъ того звязку выступити;

л) залагоджуe остаточно споры мѣжь Товариствомъ а членами.

(Конецъ буде).

Дописи „Дѣла“.

Одъ Товмача, въ лютомъ 1887.

„Обще рольничо-кредитне Заведенiе“ выслало зо Львова на коляду до многихъ своихъ довжниковъ и не-довжниковъ въ Товмачинѣ завѣзвaня до сплаты позичокъ. Неодинъ господарь, котрый уже й забувъ, коли сплативъ увесь свой довгъ въ „рускомъ Банку“, взявся ажь за голову, коли ёму прочитали завѣзванье, щобы плативъ на ново. Въ тыхъ завѣзваняхъ, (писаныхъ до нашихъ селянъ такимъ язычіемъ, що они не въ станѣ его зрозумѣти) а подписаныхъ пп. директорами „Заведенiя“ Коснѣрскимъ и Павенцкимъ, читаємо:

„На счетъ поднятой въ Заведенію нашомъ пожички . . . . зол. рнс. ав. Вы въ настоящую пору съ больше ратами залягаєте. Упомненіе наше изъ минувшого года ч. 3921 остало безуспѣшнымъ, такъ что приходитъ Заведенію хватитись мѣръ, которыи такъ радо хотѣло избѣгнути. Заведеніе принуждено выступити противъ Васъ на судовую дорогу — за сумныи же послѣдствія сами одвѣчати будете. Нехотячи однакъ, чтобы Васъ нечаянно скрайная нужда постигла, когда Ваше хозяйство въ дорозѣ лицитаціи буде продане, рѣшила Дирекція Вамъ еще той послѣдный разъ подати возможность — оглянутися за средствами для избѣженія всякого рода непріятностей, которыи повстати могутъ, если Заведеніе за помочіею ц. к. Суда свои претенсіи стягати будетъ. Дирекція рѣшила сегодня Васъ послѣдный разъ упомнути и до сплаты цѣлого долга и взглядно залеглыхъ ратъ завозвати — опредѣляя Вамъ до того срокъ до 28 декабря 1886. Дирекція въ надеждѣ, что предпріймете всѣ старанія, чтобы удовлетворити предлежащому возванію а заразомъ отвратити отъ себе всѣ сумныи послѣдствія. — *Ю. Коснѣрскій. Д-ръ Павенцкій.*

Можна собѣ представити, яке впечатлѣнье зробивъ сей „паштетъ“ присланый пп. Коснѣрскимъ и Павенцкимъ на тыхъ господаряхъ, котрй зъ остатного стяглися а выплатили свои довги Заведенію. Господарѣ перелякалися тымъ больше, що въ завѣзваняхъ директоры Заведенія не написали, зъ колько ратами хто залягаe (бо видко зъ книгъ своихъ нѣчого не можуть дойти), а только „съ больше ратами“. Але що ще цѣкавѣйше, свои письма розсылаe Заведенiе черезъ уряды приходскій (!!) и поручаe имъ, щобъ они „о содержанію должниковъ Заведенія поучали“. Чиста напасть! Просимо зважити, яка то компромитація для священика, коли онъ завѣзве довжниковъ и почне ихъ „поучати“, щобы платили раты, бо инакше рускій Банкъ буде ихъ лицитувати, а они давно вже поплатили! На що священикъ маe ихати свои пальцѣ межи дверѣ, зъ одки на него маe спадати частина odium за чисту напасть! Що священикъ тому виненъ, що раты, зложенй селянами Заведенію, хтось, просто сказавши, въ Заведенію побравъ! Священики выпрошують собѣ у Заведенія тои чести, трактувати ихъ нѣбы своихъ агентовъ!

Що такихъ напастей Заведенія мусить бути дуже богато не лише на Подолю (якъ то доносили до „Дѣла“) але и на нашомъ Покутю, се можна вносити зъ того, що въ одномъ селѣ Королѣвцѣ Заведенiе напастувало такъ ажь трехъ господарѣвъ! Напастованй такъ одписали пп. директорамъ Заведенія, що имъ невно проясилося въ головѣ: „Взываете насъ — кажуть — до сплаты больше ратъ покажучи, а навѣть не знаєте колько ратъ зничи, а навѣть не знаєте колько ратъ мы бы нѣбы були винній. Пошукайте добре тамъ въ своихъ книгахъ! Мы свои позички давно вже сплатили и маємо на то квиты. Одъ того часу нѣхто насъ не чѣпавъ, навѣть сама нынѣшна Дирекція не присылала намъ нѣякого упомненя подъ ч. 3921; се ѣй хиба сниться. Мы надѣемося, що Дирекція въ книжкахъ своихъ то поправить, а коли нѣ и подe до суду, то мы не боимося, маємо квиты“. Въ такомъ дусѣ одписали Заведенію господарѣ зъ Королѣвки: Макеимъ Могилякъ, Микита Розметанюкъ и Дмитро Скрипникъ.

Що дальше буде, не знати. Але чи вже не досыть компромитаціи? не досыть свѣдоцтва о станѣ дѣлъ Заведенія и о господарцѣ, яка тамъ була навѣть въ одѣлѣ гипотечномъ? Де подѣлися раты, котрй довжники складали? Та вже нехай тамъ собѣ буде, що хоче, але що нынѣшній пп. директоры Заведенія въ того рода дѣлахъ односяться до урядовъ парохіяльныхъ, — сего вже мы не розумѣемо.

Тростянець въ лютомъ 1887.

Коли появилася допись въ „Дѣлѣ“ зъ подъ Залозець, декотрй мои сусѣды стали подозрѣвати мене, що я єсмь авторомъ сеи дописи. Симъ прилюдно заявляю що я нимъ не єсмь, анѣ въ той справѣ зъ авторомъ реченои дописи не стою въ жадномъ порозумѣню.

Допись згадана хочь въ части мѣстить въ собѣ правду, однакъ и много есть въ нѣй пересады. Не хочу я брати въ оборону свѣтеку интелигенцію залозецку, тая „имѣетъ возрастъ да глаголетъ сама о себѣ“, впрочѣмъ хочь хотѣвъ-бы я щось о нѣй сказати спеціяльного, то не умѣвъ-бы я, бо ей близше не знаю, однакожь о скольско менѣ загально звѣстно яко сусѣдѣ, перечу той закидъ ѣй зробленый, будьто-бы она такъ ворожо була усположена, що кинить собѣ зъ рускаго слова.

Пересаду свою авторъ згаданои дописи посунувъ ще больше зглядомъ Вєч. о. пароха зъ Залозець старыхъ и пароха зъ Олѣева. Вправдѣ о Вєч. пароху зъ Залозець старыхъ не сказавъ авторъ нѣчого особливого, однакожь такъ неудачно уложивъ свою допись, що зъ ей тенору належало-бы и его посудити о вороже усположенье до своеи народности. Справа борбы о трирамений хресты въ Залозцяхъ ажь надто звѣстна свѣту; при сѣй нагодѣ дася ажь надто подznати Вєч. парохъ зъ Залозець старыхъ, кимъ єсть, и пожелати менѣ належить и авторови згаданои дописи лишь того, щобы бинъ лишь такъ думавъ и працювавъ якъ Вєч. парохъ зъ Залозець старыхъ, а не повстыдаeся Русь сыновъ своихъ.

Що до закиду, здѣланного Вєч. пароху зъ Олѣева, ради правды скажу то, що церковь тамошна представляeся хорошо и дѣйстно стоить на серединѣ прихода, бо до Олѣева єсть прилучене Бѣлокериче. Въ серединѣ єсть хорошо помальована, а що иконостаса нема — чому авторъ не заглянувъ въ станъ финансовый церкви, чи єсть за що справити?

Вєч. парохъ олѣевскій хочь звышь 70-лѣтный старець, однакожь на старость дуже трудолюбивый, прецѣ и власть школьна признала ёму декретъ похвалы за ревне удѣлянье науки религіи, и най менѣ авторъ покаже мѣсце, де такъ хорошо одправляeся Богослуженье якъ въ Олѣевѣ? Обставина, чи Вєч. парохъ олѣевскій править Богослуженье въ день именинъ чи уродинъ свого колятора, якій тамъ близшій одношеня, се рѣчи того рода, що не повинній становити предмету до публичного обговорюванья, бо для публичности не суть они цѣкавй та и народность руска на томъ нѣчого не терпить. Наведенье такои справы публично, каже догадуватися, що авторъ не хотѣвъ одрѣзнити справы приватнои одъ публичнои. Лучше бувъ-бы зробивъ, наколи-бъ сказавъ бувъ интересованому въ очи, коли ёму якась дробница не сподобалась, якъ подававъ ей до загальнои вѣдомости.

Не єсмь покликанный на защитника згаданыхъ особъ, але позаякъ подозрѣнье декоторыхъ впало, що я єсмь авторомъ згаданои дописи, тому позволивъ я собѣ въ дотычной справѣ заявити свой поглядъ; а коли авторъ схоче обставати при своемъ хибномъ судѣ най подпишеся повнымъ именемъ, якъ я тое роблю, а основнѣйше запущуся зъ нимъ въ полемику и най загалъ судить по чіей сторонѣ правда.

Тадей Кончевичъ, гр. к. приходникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Спольнй делегаціи.) Дня 1 л. марта розпочалися въ Будапештѣ засѣданя спольныхъ делегацій. Предложенье спольного министерства въ справѣ ухваленя надзвычайного кредиту въ сумѣ 52·12 мил. зр. на цѣли войсковй звучить: Мимо загальнои потребы и загального бажаня мира, есть загальна ситуація политична въ Европѣ того рода, що не лишь всѣ первостепеннй державы европейскій, але навѣть и менше значнй подъ зглядомъ войсковымъ державы, роблять для забезпеченя мира и готовости на всяку небезпечность надзвычайній приготовленя военнй и поносять

найбôльшій жертвы, щобы скрѣпити свою силу оборонну. Зъ уваги на то не могло и спôльне правительство, мимо огляду на станъ финансовый, спустити зъ ока необходимыхъ заряджень, щобы монархію не заскочили непредвиджені приключеня. Ті надзвычайні закупна и выдатки, котрі однакожь выключають всяку гадку зачѣпного дѣланя, вымагають такожь надзвычайныхъ средствъ. Правительство отже по сумлѣннôмъ розслѣдженю конечныхъ и недаючихъ-ся ôдрочити потребъ, обчислило цѣлый на то выдатокъ въ сумѣ 52·5 мил. зр., зъ котрыхъ въ надѣи ухваленя выдано вже 16·2 миліонôвъ. Правительство жадає отже затвердженя повыщихъ 16·2 мил. и уповажняє до выданя на дальші конечні потребы 8·3 мил. Дальше домагаєся правительство уповажненя до покрытя на случай наглои конечности надзвычайныхъ потребъ войсковыхъ, які можуть показатися, до высоты 28 мил. зр. — Делегація австрійска приняла одноголосно наглôсть предложеня кредитового и передала єго безъ дебатъ комисіи буджетовôй. Заразъ по повнôмъ засѣданю зôбралася комисія буджетова и выбрала справоздавцемъ пос. Матуша. Слѣдуюче засѣданье має ôдбутися нынѣ и имовѣрно вже на сѣмъ засѣданю дасть гр. Кальноки потрѣбне поясненье полититичнои ситуаціи. Въ угорскôй делегаціи внѣсъ предложенье мин. Каляй и предложенье се передано заразъ сполученымъ чотыромъ комисіямъ, котрі будуть такожь нынѣ надъ нимъ радити. Обѣ комисіи залагодять свои роботы ще передъ понедѣлкомъ, а того дня ôдбудеся въ королевскôй палатѣ вечерокъ, на котрый приѣде такожь и архикн. Рудольфъ.

(*Карабины Манлихера.*) „Pest. Lloyd“ доносить, що фабрика оружія въ Штаєръ заосмотрилася въ величезні машины, котрі дають ѣй можнôсть доставити велике число новыхъ репетєровыхъ карабинôвъ Манлихера. Ще въ протягу сего лѣта буде цѣла армія заосмотрена сими карабинами. Значна часть карабинôвъ єсть вжо готова.

(*Министерство правосудія*) поручило всѣмъ властямъ судовымъ и прокураторіямъ, щобы они выступали противъ шкеулляційному дробленю грунтôвъ селяньскихъ, якъ такожь и противъ адвокатôвъ и нотарôвъ, котрі бы при тôмъ посередничили. Донесеня мають подаватися до дотычныхъ властей дисциплинарныхъ.

(*Справы особисті.*) Єго Вел. цѣсарь приѣхавъ онодги зъ Вѣдня до Пешту и позаякъ политична ситуація теперь поправилась и дозволяє на довшій выѣздъ, то Є. Вел. цѣсарь перебуде въ Будапештѣ черезъ три недѣлѣ. — Архикн. Рудольфъ выѣзджає дня 16 л. марта до Берлина на торжество 91 уродинъ цѣсаря Вильгельма и перебуде тамъ ажь до 23 марта.

Заграничні Державы.

Листъ генерала Буланжера до царя. Парискій кореспондентъ газеты „Kölnische Zeitung“ подає теперь слѣдуючій — якъ каже — автентичні вісти о листѣ ген. Буланжера до царя: Французскій аташе войсковый въ Петербурзѣ, Димуленъ, приѣхавъ бувъ до Парижа зъ причины смерти свого батька и по похоронѣ одержавъ бувъ урльопъ ще на одинъ тыждень. На другій день по одержаню урльопу прійшовъ ôнъ до Флюранса и заявивъ ему, що мусить заразъ выѣзджати, бо ген. Буланже поручивъ ему ôддати цареви якесь письмо. При тôмъ розказавъ ôнъ Флюрансови, що слѣдує: Ген. Буланже пытавъ єго, чи єго становище въ Петербурзѣ дозволяє ему на то, щобы ôнъ особисто доручивъ письмо цареви Александрови III.? Аташе ôдповѣвъ на то, що не може того зробити инакше, хиба лишь черезъ самого посла. На то сказавъ ген. Буланже, що не бажає собѣ такои дороги. По довшôй нарадѣ згодилися на слѣдуючій способôвъ: Буланже мавъ урядово поручити войсковому аташе, щобы ôнъ доручивъ цареви якесь дѣло выдане французскимъ министерствомъ войны и щобы въ тôй цѣли постарався о приватну авдіенцію у царя. При сѣй нагодѣ мавъ Димуленъ доручити цареви якесь письмо ген. Буланжера. По обговореню сего пляну поручивъ ген. Буланже Димуленови, щобы кождои хвилѣ бувъ готовый до выѣзду. Той приготовився отже, але передъ тымъ ще пôшовъ до Флюранса и розновѣвъ ему о тôмъ. Президентъ министрôвъ бувъ тымъ дуже обуреный, скликавъ заразъ раду министрôвъ пôдъ предсѣдательствомъ Гревіого и завôзвавъ Буланжера, щобы той оправдався. Буланже обурився дуже на таке завôзванье и выступивъ дуже рѣзко противъ Флюранса, такъ, що той выйшовъ зъ рады, не попращавшись навѣть зъ нѣкимъ. Опôсля заявивъ Флюрансъ, що середъ такихъ обставинъ не може пріймити одвѣчальности за веденье дѣлъ заграничныхъ а вернувши домôвъ сказавъ жѣнцѣ, що подасться до димисіи. И дѣйстно, Флюрансъ явився заразъ въ палатѣ послôвъ и хотѣвъ вже податися до димисіи, але тому перешкодивъ Гобле. Тымчасомъ жена Флюранса пôшла до посольства нѣмецкого и оповѣла, що мужъ єи думає податися зъ такои то и такои причины до димисіи. Такъ отже выявилась цѣла справа зъ згаданымъ листомъ до царя. Буланже давъ опôсля поясненье и оправдався передъ Флюрансомъ. Листу до царя отже не выслано, але ôнъ бувъ вже приготовленый; якій бувъ єго змѣстъ, не знати.

Союзъ середно-европейскій. Ôдъ кôлькохъ вже днѣвъ удержуєсь вѣсть, що союзъ межи Австрією, Нѣмеччины и Италією обновлено знову. Першу вѣсть о тôмъ подала пôвъофиціяльна „Köln. Ztg.“, котра такъ каже: Пôдчасъ коли Нѣмеччина була занята выборами до парляменту а Италія все ще порається зъ своєю кризою кабинетовою, то дипломатіи удалося щасливо заключити союзъ межи Нѣмеччиною, Австрією и Италією въ цѣли посполитои обороны. Хочь и якъ все удержувано въ тайнѣ, то однакожь удалося хочь се розвѣдати, що на случай выступленя Франціи противъ Нѣмеччины Италія поспѣшила-бы Нѣмеччинѣ на помôчь, а на случай выступленя Россіи противъ Австріи Италія була-бы зовсѣмъ неутральною. Такъ каже „„Köln. Ztg.“. Зъ Риму надходять знову вѣсти, що сей обновленый союзъ выходить далеко поза объемъ давнѣйшого союза и приймає Італію великій користы, а особливо має на цѣли забезпеченье територіяльнои ненарушимости и безъусловну взаимну помôчь. Італія мала такожь зъобовязатися выставити на случай вôйны на Всходѣ 200.000 войска и въ потребѣ выслати такъ само сильну армію такожь и на границю французку.

Справа болгарска. Комисарь Порты Ризъ-бей приѣхавъ онодги до Софіи вразъ зъ Грековомъ, а Калчевъ задержався ще въ Филипополи. Кажуть, що поступованье Порты мало теперь вже рѣшучо змѣнитись въ некористь Россіи, а въ правительствѣ турецкôмъ переважає знову вплывъ политики англійскои. Якъ теперь повернесь справа болгарска трудно осудити въ виду найновѣйшого факту, якій проявився въ Силистріи. Зъ Букарешту доносять именно, що тамъ выбухла ворохобня противъ регентіи. Болгарскі официры, котрі брали участь въ заговорѣ противъ кн. Александра, перебували въ послѣдныхъ часахъ въ Румуніи и приготовлювали зъ ôдси ворохобню въ Болгаріи. Позаякъ правительство румуньске заказало имъ перебувати въ княжествѣ наддунайскôмъ, то они звернули свою увагу на Добруджу и зъ ôдси выкликали ворохобню въ Силистріи. Правительство болгарске выслало заразъ туды залоги зъ Рущука, Шумлѣ и Варны. Чи однакожь удасться сю ворохобню скоро усмирити, трудно ôдгадати, позаякъ теперь пора дуже недогôдна до скорого походу войска, а сама Силистрія єсть досыть сильна крѣпость и може довго держатися. Въ округахъ придунайскихъ заведено всюды станъ облоги. — Кн. Александеръ Батенбергскій, котрый занедужавъ на звычайну ôсну, перебувъ зже кризу и маєся вже значно лѣпше.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ рускои гимназіи въ Перемышли** и заснованя учительскихъ семинарій рускихъ высылає сими днями окрему петицію до Рады державнои и министерства просвѣты Товариство им. Шевченка, Товариство же педагогичне руске прилучиться до петиціи „Народнои Рады“. Симъ хочемо пригадати и другимъ институціямъ, товариствамъ и поодинокимъ личностямъ рускимъ, щобы заосмотривши аркушѣ пôдписами высылали ихъ безпроволочно такожь до Вѣдня на руки пос. Рады державнои сов. Вас. Ковальского, яко внескодателя. (Wien, Abgeordnetenhaus)

— **Ôдповѣдь Є Е. бр. Пино депутаціи рускôй.** Доповняючи вѣсть о депутаціи Русинôвъ буковиньскихъ у призидента краю, бр. Пино, подаємо за „Буковиною“ єго ôдповѣдь. Є. Ексц. бр. Пино сказавъ: „Дякую за приязні слова: Я придержувався и буду заєдно придержуватись засады: „Рôвне право для всѣхъ“, длятого хочу дбати и о добро буковиньскихъ Русинôвъ. Будьте увѣренї, що кождого часу узгляднію справедливій желаня народу руского и буду старатися по силамъ моимъ усувати всякі недостатки. Запевнюю васъ ще разъ, мои панове, що то все, що кажу, вѣрна и щира правда.“

— **Деклямаційно-вокальній вечерниць въ Бережанахъ** въ память 26-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка ôдбудуться въ четверъ 10 л. марта с. р. въ сали Касина мѣщаньского зъ слѣдуючою програмою: I. Часть: 1. Вступне слово: Д-ръ А. Ч. — 2. Матюкъ: До рускои пѣснѣ. (Хоръ селяньскій зъ Лабшина). — 3. Beriot. Air Varie. Скрипки въ супроводѣ фортепияну. С. Гр. — 4. Деклямація: П-на Д. — 5. а) Матюкъ: Весновка. Слова М. Шашкевича. Сольо тенорове въ супроводѣ фортепияну. П. К.; б) Бажлі. Cavatina зъ оперы Циганка. Сольо тенорове въ супроводѣ фортепияну. П. К. — 6. а) Вахнянинъ: Туга; б) Лавровскій: Любо сплыває. (Хоръ селяньскій зъ Лабшина.). II. Часть: 7. Вахнянинъ. Помарнѣла наша доля. Сольо А. Ф. — 8. Вербицкій: Нѣмъ ся выкотить. (Хоръ селяньскій зъ Лабшина). — 9. Деклямація. Селянинъ зъ Мечищова. — 10. а) Калиновскій. Небесні звуки; б) С. Грицина. Райскі днѣ. Думка. (На цитрѣ П. С. Гр.). — 11. Лавровскій: Пѣснь на чужинѣ. Сольо квартетъ. (Члены товариства музичного). — 12. Нѣщиньскій: Закувала та сива зазуля. Хоръ. (Члены товариства музичного). — Чистый дôхôдъ зъ вечерка призначеный на заснованье хору при церкви бережаньскôй. — Билетôвъ по 80 кр. для 1 особы, родинныхъ до 4 осôбъ по 2 зр. а для ученикôвъ по 20 кр. дôстати можна за оказаньемъ запрошеня, въ день вечерниць при касѣ. Для мѣщанъ и селянъ вступъ даромъ. — Початокъ о годинѣ 7. вечеромъ.

— **На буковиньскій „Народный Дôмъ“** зôбрано доси всего 3.676 зр. 38 кр. Позаякъ сей фондъ єсть дуже малый и не позволяє ще навѣть тѣшитись гадкою скорого осущеня патріотичного бажаня буковиньскои Руси, для того завзыває Выдѣлъ товариства „Народного Дому“ въ Черновцяхъ новою ôдозвою зъ дня 23 лютого с. р. всѣхъ Родимцѣвъ, щобы по можности якъ найскорше причинились до довершеня сего для нашои загальнои справы вельми хосенного дѣла.

— **Многозаслужскный нашъ драматичный писатель Изидоръ Воробкевичъ** (Данило Млака) написавъ новый драматичный твôръ п. з. „Блудный сынъ“ и подаривъ єго черновецкому „Народному Домови“. Товариство „Народный Дôмъ“ прислало сей твôръ львôвскôй Рускôй Бесѣдѣ, а коли тая узнасть єго достойнымъ драматичнои преміи, то грошѣ до преміи обернуться на фондъ будовы черновецкого „Народного Дому“.

— **Бр. Пино**, новый президентъ Буковины, почтивъ окремыми визитами сов. Изидора Виницкого и о. крил. Келестина Костецкого. Доносять намъ такожь зъ Черновець, що въ депутаціи Русинôвъ буковиньскихъ у бр. Пино окрôмъ згаданыхъ нами лиць взяли такожь участь о. крил. К. Костецкій, пароxъ черновецкій и проф. реальнои школы, п. Єротей Пигулякъ.

— **Нова руска церковь въ Америцѣ** стане незабаромъ въ Фриляндъ недалеко ôдъ Шенендо. Найбôльша заслуга сего дѣла — якъ доносить „Америка“ — припадає селянамъ зъ Галичины Михайлови и Иванови Поточнымъ и Юркови Маленькому, котрі занялись енергично збираньемъ складокъ и зôбрали вже доси 600 талярôвъ. Сума тая, зложена поки що въ банку въ Газлтонѣ, выстане вже на розпочатье будôвлѣ а то тымъ бôльше, що мѣсце пôдъ церковь ôдступає даромъ фермеръ Какса

— **До повѣтовои рады въ Гусятинѣ** выбраный при доповнячôмъ выборѣ зъ бôльшои посѣлости п. Антôнъ Вальевскій, посесоръ зъ Копычинець.

— **Противъ ôспы.** По причинѣ выбуху ôспы поручило министерство внутрѣшныхъ справъ политичнымъ властямъ всѣхъ провинцій, щобы пригадали всѣмъ урядамъ громадскимъ обовязокъ пôддавати радикальнôй дезинфекціи всѣ ôсною зараженї предметы, особливо же одѣжь и бѣлье, котре носила померша на ôспу особа. Найлучшимъ средствомъ дезинфекційнымъ має бути теплота, для того велять хемики заражену недугою одѣжь варити въ горячôй водѣ зъ мыломъ.

— **Въ Кіевѣ увязнили власти россійскій** въ часѣ Рождества Христового двохъ Галичанъ, братôвъ Любоємскихъ, котрі ôдъ якогось часу опустивши Галичину проживали въ Кіевѣ. Жили они тамъ дуже бѣдно при малôй запомозѣ славяньского комитету. Увязненье братôвъ Любоємскихъ выкликало въ Кіевѣ загальну сензацію, бо Любоємскі були рекомандованї славяньскому комитетови тыми галицкими людьми, що то тѣшаться довѣріемъ въ россійскихъ кругахъ панславистичныхъ. Близше обôзнанї зъ справою кажуть, що увязненье стоить въ звязи зъ выкрытымъ зрадженьемъ крѣпостныхъ плянôвъ чужоземцямъ.

— **Маріянъ Лянгевичъ**, звѣстный диктаторъ въ польскôмъ повстаню зъ 1863 р., котрый доси проживавъ майже забутый своими и чужими приватно въ Константинополи, наразъ забажавъ въ нынѣшну пору опустити дотеперѣшне мѣсце свого пробуваня и поселитись въ захôднôй Галичинѣ. Ексдиктаторъ прибувъ уже недавно via Вѣдень до Галичины. Кôлька днѣвъ пробувавъ въ Новôмъ Санчи торгуючи село Збышицѣ. Переговоры однакожь о купно Збышиць розбилися и п. Лянгевичъ торгувавъ село Тугоборье ôдъ пп. Дуниковского и Вельгловского.

— **Похоронъ ôдобравшихъ собѣ житье зъ любови** Ивана Дзбаньского и Леокадіи Постемпскои ôдбувся позавчера при величезнôмъ здвигу народу, якого вже Львôвъ ôдъ давна не видавъ. Похоронъ ôдбувся безъ священика.

— **Убивъ ôтця** селянинъ Романъ Харный въ Славутынѣ, селѣ пов. пôдгаєцкого. Въ суперечцѣ о грунтъ схопивъ ôнъ за праникъ и ударивъ нимъ ôтця по головѣ такъ, що сей упавъ сейчасъ безъ душѣ. Жѣнка убійцѣ боронила своєго тестя, однакъ Романъ трутивъ єи такъ сильно, що упала на землю и закимъ могла пôднятись, було вже злочиньство сповнене. Убійцю ôддано въ рукы справедливости.

— **Одинайцять убійствъ** поповнивъ въ протягу послѣдныхъ 25 лѣтъ Н. Тихій, властитель гостинницѣ въ Литомышли на Моравѣ. Допервa послѣдными часами ôдкрылися єго злочиньства и ôнъ дôстався въ руки справедливости.

— **Звертаємо увагу** нашихъ П. Т. предплатникôвъ на долученый до нынѣшного числа **Цѣнникъ насѣня** заведеня огородничого **М. Волиньского** у Львовѣ, Новый свѣтъ, ул. Садôвница ч. 13, славного зъ доброты найлѣпшого и найсвѣжѣйшого насѣня ôдзначеного такъ **на краєвыхъ якъ и заграничныхъ выставахъ першими нагородами.**

Вѣсти зъ Аел. Львôвскои.

Въ пропозиціи на Довге дек. стрыйского оо.: I) Андроховичъ Евгеній зъ Довгого и II) Шепаровичъ Романъ зъ Лукавицѣ; на Лисеничѣ дек. львôвско-городского оо.: I) Барилякъ Матѣй зъ Боложинова и II) Бернацкій Василь зъ Лисеничъ.

Введеній: Григорій Грушка, яко першій сотрудникъ при архикат. св. Юра церкви у Львовѣ; о. Іоанъ Филиповскій, увôльненый ôдъ сотрудництва при церкви св. Петра и Павла, а введеный яко першій сотрудникъ при архикат. церкви св. Юра у Львовѣ; о. Пелехатый Іона яко капелянъ Нуща, дек. зборôвского; Николай Бѣлевичъ, яко сотр. въ Полоничнôй; Іоанъ Ивановичъ, яко завѣд. Струтына.

Митрополича Консисторія вставилася до намѣстництва о дотацію зъ фонда рел. для прив. сотрудника въ Сушнѣ, дек. холоѣвского.

Президія Намѣстництва годиться на каноничн. институцію оо.: Мартина Барвѣньского на Покропивну, дек. бережаньского и Юліяна Величковского на Дитятынъ, дек. пôдгаєцкого.

Намѣстництво асигнувало платню 300 зр. на одинъ рôкъ для прив. сотрудника Ник. Любѣнецкого въ Чесникахъ при пароху о. Петрѣ Медведскôмъ

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ** пôдъ дирекціею Ив. Биберовича и Гриневецкого поповнивъ вже вказувану нами ôдъ довшого часу головну недостачу що до персоналу, придбавши тенориста п. Карпиньского, котрый выступавъ вже кôлька разôвъ въ Ярославли и зыскавъ собѣ симпатію у публики своимъ гарнымъ голосомъ. По при п. Карпиньскôмъ дасться теперь добре зъужиткувати п. Яновичъ, котрый може выступати въ другорядныхъ або въ загалѣ менше форсовныхъ спѣвочихъ роляхъ и сповняти тымъ способомъ зовсѣмъ прилично свою задачу. Само собою розумѣесь, що дирекція театру повинна теперь стремѣти до поповненя дальшихъ рôвно-жь конечныхъ недостачь що до персоналу. И такъ першою на теперь конечною потребою являєся придбанье ще одной спѣвачки. Нынѣ спочиває весь тягаръ спѣвочихъ роль на одной п-и Клѣшевскôй, ôдъ котрои годѣ вымагати, щобы присвоила собѣ цѣлый репертоаръ народныхъ и чужихъ оперетокъ и мельодрамъ. То-жь вже тымъ самымъ оправдуєсь наше жаданье, щобы дирекція дала п-и Клѣшевскôй можнôсть подѣлити зъ кимъ свôй надто великій трудъ. Зъ другои стороны въ кождôй оперетцѣ або и мельодрамѣ буває що найменше двѣ жѣночі спѣвнї ролѣ. Нынѣ замѣщуєсь друга спѣвна роля п-ею Осиповичевою (Дзвоны Корневильскі, Зеленый Островь, Новый Дворникъ и т. д.), або п-ою Вишневскою (Весела вôйна, Пошились), а послѣдна спѣває иногдѣ навѣть менший перворядній партіи (Школярь на мандрôвцѣ, Сватанье на Гончарôвцѣ, Пôдгôряне и т. д.). На такôй невластивôй субституціи выходять зле самі артистки, котрі въ другихъ собѣ властивыхъ роляхъ можуть розвинути свôй талантъ, тутъ однакожь бувають иногдѣ прямо неможливыми; дальше выходить зле дирекція, котрôй а чейже выконуваній „надъ силу“ партіи не стягнуть богато публики до театру, выходить зле штука, бо зводиться иногдѣ на карикатуру, а найгôрше выходить многострадательна публика, котра мусить глядѣти на такі даремні усилія, які бачили мы н. пр. у п-ны Вишневскои у Львовѣ, коли грала головну ролю въ оперетцѣ „Школярь на мандрôвцѣ“. Поза сею першою и пекучою потребою стоять ще и дальші не менше важні, хочь може на теперь ще не такъ дуже пекучі, а дотыкають они вже не спѣвочихъ а драматичныхъ силъ нашого театрального персоналу. То, що сказали мы що до п-ѣ Клѣшевскои, мусимо повторити по части и що до найлучшои артистки нашои сцены п-ѣ Биберовичевои. Заслужена и въ высокôмъ степени совѣстна тая артистка єсть при нынѣшнôмъ складѣ жѣночого театрального персоналу незвычайно обтяжена. Ролѣ наивні въ комедіяхъ и народныхъ штукахъ, драматичні въ комедіяхъ, геройскі и трагичні въ сальоновыхъ и народныхъ драмахъ, историчныхъ и клясичныхъ трагедіяхъ — на все то єсть одна однѣсѣнька п-нѣ Биберовичева. Нынѣ щебетлива Марійка въ „Приблудѣ“, завтра нещастна Гальшка Острожека, а позавтра Амалія въ „Розбôйникахъ“ або Людвика въ „Интризѣ и любови“ ôддає вправдѣ кожду ролю дуже совѣстно и прецизно, однакожь вже згляды на слабе здоровье єи якъ и згляды на штуку, котра певно зыскала-бы на тôмъ, наколи-бы п-ѣ Биберовичева не розрывала свого таланту въ такъ рôжнородні и єи природѣ не все зовсѣмъ ôдповѣдні напрямы, и велять стремѣти до придбаня новои жѣночои силы, котра могла-бы роздѣлити зъ п-ею Биберовичею сей превеликій тягаръ и по при тôй перворядноôй артистцѣ нашои сцены выроблятись въ тôмъ самôмъ напрямѣ, въ котрôмъ розвила свôй драматичный талантъ п-ѣ Биберовичева. Въ нынѣшнôмъ жѣночôмъ персоналѣ не бачимо такои силы, єсть отже обовязкомъ дирекціи старатися поповнити недостачу. Повысшій замѣты ôдносяться ще въ бôльшôй мѣрѣ до мужеского персоналу. Мужескій персоналъ нашои сцены недугує надмѣрнымъ подостаткомъ т. зв. артистôвъ характеристичныхъ. Належать до нихъ такъ пп. Гриневецкій, Стечиньскій, Стефуракъ, якъ и пп. Плошевскій, Корницкій, Пôдвысоцкій, ôдчисливши пп. Карпиньского и Яновича, котрыхъ ажь надто вже абсорбує оперетка и въ загалѣ спѣвні штуки, и п. Осиповича, котрого мы не можемо рѣшитись зачислити до жаднои зъ сихъ групъ — останеся для рôль любовникôвъ въ сальоновыхъ комедіяхъ и драмахъ, патріотичныхъ историчныхъ особъ и героѣвъ въ трагедіяхъ — одинъ однѣсѣнькій п. Биберовичъ, котрый кромѣ сего занятый єсть трохи чи не найважнѣйшою ролею т. є. администрацією цѣлого театру а кромѣ сего мусить грати иногдѣ такожь характеристичні ролѣ (писарь въ „Шляхтѣ ходачковôй“ и т. п.), Мужь-пантофель зъ „Соколикôвъ“ або „Вôйны зъ жѣнками“, Скворцовъ зъ „Шельменка“, Властитель Гутъ, Лущенко, Ярополкъ, Федько Острожскій и Кароль Мооръ — се трохи за богато и за многосторонно на одну особу нашого взôрцевого директора-администратора. По нашôй думцѣ повиненъ-бы п. Биберовичъ оставити собѣ геройскі ролѣ въ штукахъ якъ Ярополкъ, Федько Острожскій, Гаркуша, Назарь Стодоля и т. п., до котрыхъ надаєся найлучше єго природа и єго гарна внѣшность а до рôль любовныхъ, особливо въ комедіяхъ повинна дирекція придбати доконче другу якусь силу и то въ короткôмъ часѣ. Коли-бы тутъ розходилося о финансовій згляды, котрі теперь по новôмъ пôдвысшеню субвенціи не повинні-бы по нашôй думцѣ стояти на перешкодѣ, то зъ охотою позволили-бы мы дирекціи въ замѣну позбутись дечого зъ подостатку „характеристичныхъ“ або ще лучше зъ декораційного балясту жѣночого персоналу. Се конечні вымоги що до персоналу, вымоги подиктованї намъ зглядами на добро сцены. Высылаємо тыхъ кôлька замѣтокъ пôдъ адресою такъ дирекціи театру якъ и хвального выдѣлу „Рускои Бесѣды“ и не сумнѣваємося, що якъ сповнилося наше бажанье що до придбаня тенориста такъ и пôдъ тымъ зглядомъ побачимо мы незадовго сповненї высше наведенї а пôсля нашои думки для добра нашои сцены конечні вымоги.

Посмертні вѣсти.

† **Юліянъ Ружицкій**, начальникъ суду повѣтового въ Радымнѣ а братъ бл. п. Венедикта Ружицкого упокоився дня 14 л. лютого Вѣчна ему память!

Надôслане.

(За рубрику „Надôслане“ Редакція не одвѣчає.)

Заявленье.

Щобы закôнчити разъ на завсѣгды поганї и честь мою оскорбляючі а противниками моими ширені вѣсти, заявляю: 1. Що авторомъ статьи п. з. „Зъ исторіи звѣстного Заведенія“ печатаной въ газетѣ „Дѣло“ за р. 1886. не єсмь и статья та появилась безъ моєи вѣдомости и безъ моєи попереднои згоды зъ незвѣстнымъ менѣ до нынѣ авторомъ, що въ интересѣ правды зволить поважана Редакція „Дѣла“ потвердити, о що я єи усильно прошу. (Редакція „Дѣла“ охотно потверджає се заявленье п. С. Загайка, бо дѣйстно ôнъ не бувъ авторомъ згаданои статьи въ „Дѣлѣ“ *Ред.)* 2. Нѣ письмъ нѣ телеграмъ, въ моихъ рукахъ находившихъ-ся и до мене адресованыхъ, а котрыми авторъ згаданои высше статьи користувався, я нѣкому не передававъ для публичного ужитку и для тои цѣли нѣхто ихъ у мене не похищавъ.—3. Сознаючи вповнѣ мои обовязки для св. восточнои церкви, для мого руского народу, и для моєи австрійскои державы, я политичному мому вѣроисповѣданю нѣколи не змѣнивъ; наколи же напечатавъ я въ газетѣ „Дѣло“ чч. 115 — 120 за р. 1886, статю, то лишь длятого, що газета тая справедливо пôднесла и часть моихъ заслугъ при спасанію „Общого рольничо-кред. Заведенія“, що менѣ дирекція тогожь Заведенія, спеціяльно же членъ єи, п. Коснѣрскій ôдказуваvъ и ôдказуе. Въ згаданыхъ для того статьяхъ „Дѣла“ уважавъ я умѣстнымъ, пояснити причины, для котрыхъ заслуги мои скрываються, а того поясненя мого нѣ быстроумна басньо. Наумовича п. з. „Кто спасль русскій банкъ“ (Н. Проломъ н-ръ 378. зъ 15 (27) жовтня) нѣ ядскою злобою и ядомъ напоєна брошура п. Коснѣрского п. з. „Загайкіада“ не ослабили. — 4. Наконецъ заявляю совѣстно и якъ найторожественнѣйше, що въ Петербурзѣ, нѣ въ загалѣ нѣгде въ Россіи при хлопотаню позички для общого рольн. кред. Заведенія въ мѣсяцяхъ вересни и жовтню 1884. р. о политицѣ нѣ згадки не було. — При хлопотаню другои позички т. є. въ жовтню 1884 р. я нѣякои участи не приймавъ, про-то такожь и нѣякои ôдвѣчальности по тôй причинѣ на себе не приймаю и рѣшучо противъ того протестую. Що до прочихъ несправедливо противъ мене въ брошурѣ п. Коснѣрского пôдношеныхъ замѣтôвъ подамъ окремо належне поясненье. — Въ Тернополи дня 13. (25.) лютого 1887. — *Савелинъ Загайко.*

☞ **Зъ симъ числомъ розсылаєся „Цѣнникъ насѣня и цвѣтôвъ“ М. Волиньского.**

Антика РУКЕРА у Львовѣ
поручає 1833 10—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опаковане и посылку почтою числиться 10 кр.

Д-ръ Іосифъ Былина
б. конципієнтъ ц. к. Прокураторіи скар. у Львовѣ,
отворивъ 1—3
канцелярію адвокатску
въ Стрыю.
Приймає заступство въ справахъ судовыхъ, администраційныхъ и скарбовыхъ.

Оповѣщенье.

Управляючій Совѣтъ общества „Повѣтова Народна Торговля въ Рогатынѣ, общество зарегистроване зъ ограниченою порукою“, має честь запросити симъ В. П. Членôвъ сего общества на Загальный Зôбръ за 1886 р., котрый ôдбудеся на дни 7 марта н. с. 1887 въ Рогатынѣ въ домѣ пôдъ ч. 73 рынокъ положенôмъ. Початокъ о годинѣ 11 передъ полуднемъ.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣта управляючого зъ чинностей за 1886 р.
2. Справозданье Комитету контрольного.
3. Предложенье Совѣта управ. въ справѣ подѣлу чистого зыску и выплаты дивиденды.
4. Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого.
5. Выбôръ трехъ членôвъ Совѣта управляючого.
6, Выбôръ Контрольного Комитету на 1886 р.
7. Внесеня членôвъ.

Яко легитимація для членôвъ служить книжочка удѣлова.

Рогатынъ дня 12 лютого н. с. 1887.

За управляючій Совѣтъ:
Антоній Медвецкій
предсѣдатель.
Володимиръ Чировскій,
членъ Совѣта. 2—3

Юліянъ Стрѣлецкій
передъ тымъ
И. ОСТРВОСКІЙ и И. СТРѢЛЕЦКІЙ
Магазинъ ювилерскій, у Львовѣ
Рынокъ 45 1841 2—0
поручає всѣлякі выробы зъ срѣбла, золота и дорогихъ каменѣвъ, именно: брошки, ковтики, брансолеты, перстенѣ, гузики, спинки, аграфы, срѣбну посуду столову, тацы, цукорницѣ, штуцы т. є. ножѣ, ложки, вилки, такожь сервисы до чаю и кавы зъ первостепенныхъ фабрикъ заграничныхъ.

Магазинъ сей, звѣстный ôдъ пôвъ столѣтя зъ ретельности и совѣстности, припоручує такожь **власну роботню всѣхъ направъ и репарацій.**

Робить такожь всѣлякі предметы, потрѣбні до церковногоужитку якъ: **монстранціи, чашѣ** и т. д. пôсля найновѣйшихъ рисункôвъ, а уживанї **позолочує и посрѣблює** по умѣренныхъ цѣнахъ.

Має такожь одиноку въ Галичинѣ Репрезентацію выробôвъ **Христофля зъ Парижа** славно звѣстного срѣбла хинъского
по фабричныхъ цѣнахъ.

Роботня слюсарска
І. СТАНКЕВИЧА
у Львовѣ ул. Галицка ч. 52
поручає свои выробы якъ: окутье ôконъ и дверей, ваги децимальні новѣ и направу тыхъ-же, нагробники зелѣзні и має также на складѣ решѣтки дротяні и огородженя звычайні и орнаментовѣ по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 10—12

!600 КИЛЬО!
НАИКРАСШОИ ЕСПАРЗЕТЫ
маю на спродажь
по 18 зр. за 100 а 9·50 зр. за 50 кильо
В. ХОЙНАЦКІЙ
въ Герасимовѣ
почта НЕЗВИСКА. 1857 2—3

Курсъ Львôвскій

зъ дня 2 л. марця 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	197 —	201 —
Зелѣз. Львôв.-Черновцôвъ по 200 зр. а. в	214 50	218 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. .	285 —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 50	99 50
Банку гипот. гал. 5% а. в. вылôс. зъ 10% прем.	100 75	102 15
Банку краевого 4½% а. в. лôс. 51 л.	97 —	98 50
Товарыства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 75	100 75
Товарыства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. лôс. 37 л.	99 75	100 75
Товар. кред гал. 4% а. в. лôс. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред гал. 4½% а в. лôс. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ роль. кред. Завед. 6% лôс. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	105 50
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Лôсы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскй	5 96	6 08
Наполеондôръ	10 11	10 20
Нôвъимперiялъ	10 41	10 54
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 13	1 15
100 марокъ нѣмецкихъ	62 25	63 15

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Приходять Мѣш.	Одходять Особовй	Одходять Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 08	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				11 20
Зъ Нов. Санча:				
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.	Мѣшанй поѣзды			
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .	* * 5 50	* * 9 50	1 06 3 10	6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .	7 33	11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22 5 07	8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ нѣмецкй (щобы одержати львôвскй, треба всюды додати 20 минутъ). — Пôѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акцйного Банку Гипотечного

1811 59—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условiями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. премiованй,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупиларныхъ, кавцiй супружескихъ войсковыхъ, на кавцiю и вадiя

можна одержати въ сьй Конторѣ.

(до выльосованя зъ 10% премiею т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинцiи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ днешнôмъ, не числячи нѣякои провизiи.

Вже выйшовъ зъ друку:

ЗАКОНЪ

о загальнôмъ ополченю

для королевствъ и краѣвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй о крôмь Тиролю и Форарльбергу.

Розпорядженье мiнистерства оборонy краевои

дотыкаюче списанй обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и удержуванй ихъ въ евiденцiи,

а такожь

ПРИПИСЫ

дотыкаючй организацiе загального ополченя.

(Дословный перекладъ зъ Дневника законôвъ державныхъ)

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна пôдъ адресою: Администрацiя Батькôвщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ.

Устава тая, задля своеи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальника громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

ГАЗЕТНЕ БЮРО.

Маю честь повѣдомити симъ, що д. 1 марта ôдкрываю въ низше наведенôмъ мѣсци **газетне бюро**. Приймаю абонаменты на тутешнй, и на **вельякй часописи** зъ цѣлого свѣта, змѣсту политичного, часописи фаховй, белетристичнй, журналы модъ, часописи финансовй и листы льосованя по оригинальныхъ цѣнахъ, безъ всякого додатку або якихъ небудь шпезôвъ.

Всѣ часописи доставляю точно и франко до дому. Гарантую за точну и солидну высылку, а всѣхъ пояснень дотычно часописей удѣляю радо и даромъ. Найбôльше читанй часописи и „Wiener Allgemeine Zeitung“ выданье людове по 3 кр. можна дôстати кождого часу поодинокими числами.

Поручаю своє предприемство ласкавымъ зглядамъ и остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

Ludwig Plohn.

1855 2—2 Львôвъ, ул. Короля Людвика, 21.

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичнй статьѣ, практичнй поученя и всякй информацiи дотыкаючй господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, ôдновѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ **2 зр.**, на пôвъ року **1 зр. 20 кр.**

Редакцiя и Администрацiя „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

Одна проба переконае!

„La Patrie“ и „Phenomene“,

Найновѣйшй, найлѣпшй и нешкôдливй бибулки цигаретовй

Фабрики L. LEON et C-ie въ Парижи.

Перевышають що до якости всѣ дотеперь истнуючй фабрикаты, на доказъ чого може послужити подане въ низу **свѣдоцтво ц. к. львôв. всеучилища.**

СВѢДОЦТВО: Въ низу пôдписаный посвѣдчае симъ на пôдставѣ переведеного розслѣду хемичного що папероки „La Patrie“ и „Phenomene“ фабрики L. Leon въ Парижи суть **знаменитого рода** и не мѣстять въ собѣ **зовсѣмъ нѣякои** материи, котра могла-бы **некористно** вплыкати на людске здоровье.

Львôвъ дня 25 падолиста 1886.

Настоятель хемичного институту львôвск. проф д-ръ **Б. Радзишевскй.**

Генеральне представительство для Австрiи и Угорщины:

Братя Ельстеръ у Львовѣ, ул. Векслярска ч. 4.

Дôстати можна по всѣхъ трафинахъ и склепахъ паперовыхъ.

Щобъ уникнути пôдробки заосмотреный кождый листокъ водною написею **L. Leon et C ie** въ Парижи.

Поручаемо такожь **ДУТКИ ЦИГАРЕТОВЙ** старанно выготовленй въ паперу „La Patrie“ фабрики L. Leon et C-ie въ Парижи. 1859 2—3

Учителя

двохъ ученикôвъ зъ I. класы гимназiяльнои пошукуеся на село.

Близша вѣдомôсть въ Редакцiи „Дѣла“.

Повѣдомленье.

Пôдписаный мае честь повѣдомити П. Т. Публику, що ôдкрывъ свôй

Складъ и роботню бляхарску

при улицi Бляхарскôй ч 7.

Поручае такожь: **ванны, тушѣ, бочки на воду зъ цинковои бляхи, посуду кухонну зъ бляхи и емалiовану** по найдешевшихъ цѣнахъ. **Приймае покрытье, направу и малованье крышъ** въ мѣсци и на провинцiи и выконуе все въ найкоротшôмъ часѣ. — Поручаеся зъ поважаньемъ

Кароль Гертлеръ, бляхарь.

1947 3—4

Новоôдкрыта Робôтня суконь дамскихъ заразомъ и Школа французского крою приймае и выготовлюе всѣлякй замовленя такъ мѣсцевй якъ такожь и замѣсцевй якъ найскорше и по цѣнахъ умѣренныхъ. Особы зъ провинцiи найдуть на часъ науки крою догôдне помѣщенье Г. Матковска и Юлiя Кравсь, улица Хорущины ч 5 и рôгъ улицѣ Академичнои.

1852 (2—6)

ЛЯРИЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНIЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стацiя желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Лiярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньомъ на выставѣ тов. им Качковского въ Колемыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старй або ушкоджень дзвоны до переливания за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. прихôдникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперешнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моеи власнôй лiярни дзвонôвъ прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй груны. За тревалôсть матерiялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1814 4—25 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антонiй Серафинъ.

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи **выдатности** єстъ **VAN HOUTEN-а чисте какао**, хочь на око дорожше, однакожъ дешевше якъ всякй иншй выробы; а чарка **VAN HOUTEN-а чистого какао** не коштуе бôльше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожъ єсть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштуе значно менше.

Дôстати можна въ **бôльшихъ** аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесôвъ, товарôвъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ бляшанныхъ коробкахъ по ½, ¼ и ⅛ кильо netto товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесôвъ, улиця Галицка ч 28. — ГИБНЕРЪ Алойзiй дрогерiя, улиця Короля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера) — КРУЛИКОВСКИЙ Ф. Б., торговля деликатесôвъ, плацъ Марiяцкй ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесôвъ, Ринокъ ч. 42 — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филiями ул. Ôрменьска ч 1. — ВОЙЦѢХОВСКИЙ С., торговля деликатесôвъ, ул. Хорущина ч. 6. 1 31 4—15

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вшов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россiйскои гербаты.

Одержуе правильно що тыдень свѣжкй транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля пôбочь стоячого цѣнника ☞

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

☞ Особливо звертаеся увагу на 3знаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна ½ кильо .		1	60
„ „ мелянжъ „ „ .		1	80
Сушонгъ, знаменита „ „ .		2	—
„ найлѣпша „ „ .		3	—
Мелянжъ караванна „ „ .		4	—
Фучу-фу (Ч. I.	„ „ .	3	20
„ (Ч. II.	„ „ .	4	60
„ (Ч. III.	„ „ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60 р.	2	40
„ („	2 „ — „	3	—
„ („	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кильо . .	1	60
„ (Г. prima	„ „ . .	1	80
„ (non plus ultra	. . .	2	50

☞ Ласкавй поручення почтою, опакованье франко. 1802 20—20

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочôвка.

Прошу о ласкавй замовленя.

1801 22—24

РОБÔТНЯ БРОНЗÔВНИЧА

ИВАНА ВЫПАСКА

удостоена срѣбного медаля на выставѣ Черновецкôй

при ул. Краковскôй ч 5 у Львовѣ.

Зъ причины, що некомпетентнй робôтнѣ и склады пôдбиваются позолочування и посрѣблювання церковныхъ рѣчей черезъ що позолочуванье переходить черезъ другй або и третй руки, въ низу пôдписаный поручае Веч. Духовенъству свою робôтню и подае до вѣдомости, що выконуе всякй направы бронзовничй, ôдновѣжуванье, золоченье и посрѣблюванье пôсля жаданя въ огни або гальванично и то тревало, чисто и дешево, особливо же чашѣ, що часто уживаються. Ручу за довголѣтну треваловть

1860 2—3

Позолочуванье чашъ и дискосôвъ коштуе ôдъ 8 зр. до 20 зр., — позолоченье монстранцiй ôдъ 15 зр. до 50 зр,. — посрѣбленье кадильницъ и лодокъ ôдъ 3 зр. 50 кр. до 6 зр. 50 кр и т. д Робôтня моя мае заразомъ готовй выробы церковнй або такожь выробляе пôсля подaного взôрця, высылае на жаданье взоры и выроблюе пôсля нихъ докладно. Дякуючи за ласкавй дотеперешнй зглядъ пор часся и на дальше ласкавй памятi Веч. Духовенства, котре мене удостоить своеи уваги

Зъ глубокимъ поважаньемъ **Иванъ Выпасокъ.**

БАНКЪ РÔЛЬНИЧЫЙ

у Львовѣ

1851 2—3

приймае замовленя на пасѣнье всѣлякого рода до веснинного засѣву а особливо: на конюшину червону, розсаджену дослѣдовою стацiею, яко вôльну ôдъ перстенци (волюшника); конюшину бѣлу, шведску, оригинальный кôнскй зубъ американскй и др. и доставляе тiи-же въ найкоротшôмъ часѣ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ.

Проситься о вчасне замовленье.

Д-ръ Антонiй Бергеръ

спецiялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высылае лѣки. 1822 7—0

Его „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординацiя дома ôдъ год. 3—5

Львôвъ, ул. Короля Людвика ч 7.

СКЛАДЪ

ц. к. упривилегiованои

ФАБРИКИ

ЕД. ОБЕРЛЯЙТНЕРА СЫНОВЪ

у Львовѣ, плацъ Марiяцкiй число 8.

поручае по сталыхъ цѣнахъ пôсля цѣнника фабричного:

Найлѣпшои якости чисто льняне

Столове бѣлье, Цвилихове, Жакардъ и Адамашкове

въ штукахъ и гарнитурахъ.

На 6 осôбъ разомъ зъ серветками ôдъ зр. 3·70, 4, 4·50, 4·95, 5·10, 5·95 до зр. 40·70

На 12 осôбъ ôдъ зр. 8·05, 9·05, 9·50, 10·40, 11·05 до зр. 72·60.

На 18 осôбъ ôдъ зр. 19·30, 21·30, 22·10, 23·45, 24·30, 25·90 до зр. 98.

На 24 осôбъ ôдъ зр. 27·10, 28·70, 29·80, 31·45, 32·60 до зр. 145.

Обрусы, серветы, десертки зъ френзлями и безъ, всѣлякои тонкости. 1853 2—6

Цѣнники фабричнй на жаданье франко.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Бѣлей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 21. Львôвъ, Субота 21 лютого (5 марта) 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes. Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чвертъ року	3 зр.	на чвертъ року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ср.
на чвертъ року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Систематична злоба.

Може се и за слаба назва, котрою мусимо наименувати поступованье „Czas-у, котрый ôдъ послѣднои сесіи соймовои що тыждня правильно велить свому кореспондентови зô Львова доносити о найрôзнороднѣйшихъ нельояльныхъ дѣлахъ поодинокихъ незвѣстныхъ личностей у всхôднôй Галичинѣ, розумѣеся выключно Русинôвъ. Цѣль тыхъ доносôвъ дуже ясна. „Czas“ уперся поставити доказъ правительству австрійскому, що нарôдъ рускій въ Галичинѣ именно пôдъ теперѣшну пору есть елементомъ дуже грôзным для державы австрійскои, елементомъ симпатизуючимъ зъ Россіею и що бôльшôсть соймова въ добрôмъ розумѣню интересôвъ державы справедливо поступила, наколи спинила культурный розвôй сего народу. Просто сказавши — безосновными денунціяціями старается пôдвавельскій старый грѣшникъ знищити довѣрье правительства до народу рускаго, а тымъ самымъ свою клику удержати и на дальше при кермѣ галицкихъ справъ, зъ задачею ôдгравати ролю „пожарнои сторожѣ“. Отъ що знову читаемо въ ч. 51 зъ 4 марта въ кореспонденціи зъ „всхôднои Галичины“.

Посередъ непевнои ситуаціи европейскои хватаемо за вѣстями телеграфичными, а другй рубрики дневникôвъ переглядаемо лише о стôлько, щобъ довѣдатись, чи не сталось дещо надзвычайного. Тымчасомъ дѣються рѣчи, достойнй глубшои уваги. Маемо тутъ на примѣтѣ ôдъ довшого часу и що-разъ частѣйше появляючй-ся вѣсти зъ „wschodniej Galicyi“ про ревизіи домовй або арештованя осôбъ, котрй належать до „czynnego korpusu gwardyi russofilskiej“ въ Галичинѣ. По такôй прелюдіи каже кореспондентъ: Заразъ по ôдъѣздѣ ки. болгарского зô Львова назадъ до Софіи, коли фактъ сей уважано початкомъ бôльшихъ запутанинъ на Всходѣ, донесли львôвскй дневники о арештованю кôлькохъ лицъ (?), що заповѣдали прихôдъ „Москалѣвъ“ до Галичины и до того навязували рожевй надѣ. Одно зъ тыхъ лицъ ставало вже передъ судомъ львôвскимъ и одержало тамъ декретъ на дволѣтну вязницю. Ôдъ сего часу рубрика розправъ судовыхъ росте. Недавно засуджено одного учителя зъ равского повѣту, що правивъ о приходѣ „Москалѣвъ“. Теперь же — каже кореспондентъ — есть менѣ звѣстный ще недозрѣлый до судовои розправы фактъ, що членъ однои читальнѣ правивъ своимъ товаришамъ на приватнôмъ зôбраню о пытаню, по котрôй сторонѣ мають станути Русины зъ своими симпатіями на случай вôйны зъ Россіею, причѣмъ сей „zaściankowy“ политикъ допустився обиды маестату. Якъ бы хто теперь переглянувъ всѣ справы, якими занятй прокураторіи всхôднои Галичины, то найшовъ-бы безумнѣнно процентъ руссофильскихъ справокъ высшимъ, якъ въ часѣ славного процесу Ольги Грабарь. Процесъ сей, по мнѣню кореспондента, бувъ початкомъ „niebezpiecznej roboty“, котра, хотя перервана прокураторіею въ способôъ драстичный, лишила по собѣ богату сѣйбу...

Якъ бы кореспондентъ „Czas-у“ не мавъ злобныхъ намѣрень, а хотѣвъ лише зъ похвалы достойнои льояльности перестеречи правительство, що тутъ и тамъ являються личности, що зъ досады або може при чарцѣ ôдгрожуються приходомъ „Москалѣвъ“, и якъ бы при тôмъ бувъ зовсѣмъ отверто поименувавъ и почисливъ докладно тй личности, то признаемось, проти такого поступованя не мали-бъ мы нѣчого замѣтити. Але сказати, що „по ôдъѣздѣ кн. болгарского увязнено кôлька лицъ“, а не поименувати ихъ; сказати на вѣтеръ, що „процентъ руссофильскихъ справокъ побôльшився“, або „що процесъ Ольги Грабаровои лишивъ по собѣ богатый засѣвъ“ и т. п.— се дѣло не тôлько несовѣстне, але и крайно пôдле. Читаючй такй сказаня, а не познакомленый зъ дѣйстнымъ положеньемъ справъ галицкихъ и спеціяльно народу рускаго мôгъ-бы справдѣ подумати, що нарôдъ той нельояльный до крайности выжидае дѣйстно тыхъ „Москалѣвъ“ немовь свого спасенія. А тымчасомъ, якъ бы приглянутись близше справѣ, то всякій доглянувъ-бы, що зъ всхôднои Галичины ще нѣколи не выходили формальнй петиціи до царя и що зъ двохъ-трехъ случаѣвъ нельояльности не можна заключати на загалъ и говорити о „богатôй сѣйбѣ.“ Впрочѣмъ, чи кореспондентъ „Czas-у“ не знае, кого на дѣлѣ належить виноватити за такй проявы нельояльности або пустои полоханины? Чи „Czas“ самъ не знае, де шукати за розсадниками тыхъ „руссофильскихъ“ агитацій? Чого-жь, держачи-ся правды и зъ пошанованя для неи, не показати впростъ на жерело? Чому дальше не спытатись, хто породивъ тыхъ руссофилѣвъ, чому не пошукати за ихъ родичемъ? А певно по щирôй сповѣди прийшовъ-бы „Czas“ до того переcвѣдченя, що руссофильство пôдъ звѣстною адресою выробилось въ насъ разъ по причинѣ негаціи Руси, а ôдтакъ поступованьемъ его власнои клики, котра на кождôмъ кроцѣ выкликувала незадоволенье народу рускаго въ Галичинѣ и найбôльшихъ его патріотôвъ систематично попыхала въ рамена звѣстныхъ агентуръ заграничныхъ, ждучихъ радо на жертвы свои.

Але нѣколи не годиться за то виноватити всего народу и тымъ впроваджувати въ блудъ высшй сферы. Мы дивуемось навѣть, що власти компетентнй не звернуть на той хроничный недугъ „Czas-у“ своѐ око и не спинять такихъ честь народу рускаго кривдячихъ инсинуацій. Хто сѣе вѣтеръ, той збираe бурю, а ложею воювати дѣло не тôлько нечестне и несовѣстне, але и для публичныхъ и державныхъ справъ дуже шкôдливе. Наколи есть що-небудь на рѣчи и наколи кореспондентъ „Czas-у“ говорить о всѣмъ на пôдставѣ ему доступныхъ актôвъ прокураторскихъ, то лучше поименувати виновникôвъ, якъ audacter calumniari.

А до того мусимо додати, що зъ тыхъ кореспонденцій „Czas-у“ дуже пильненько користають россійскй дневники и опираючись на мнимыхъ „Czas-омъ“ поданыхъ фактахъ о нельояльности Русинôвъ галицкихъ, голосять передъ Россіею, що дѣйстно ѐи наймиты не дармують, а „сѣють дальше сѣйбу“, и що „руссофильство“ маe у насъ добре пôдготовленый теренъ. На доказъ того наводимо на теперь лише кореспонденцію „Московскихъ Вѣдомостей“ въ ч. 39 зъ 20 лютого с. р. Тамъ стоить выразно: „Кореспондентъ краковскои газеты *Часъ* доносить зъ всхôднои Галичины, що тамъ въ наслѣдокъ розговорôвъ рôзныхъ польскихъ политикôвъ о евентуальной вôйнѣ зъ Россіею и о скорôмъ приходѣ „Москалѣвъ“ въ простôмъ народѣ (галицкорускôмъ и посередъ селянъ-Мазурôвъ) повстають численнй розговоры и слухи, за котрыхъ розношенье простодушныхъ селянъ тягають до судовои одвѣчальности. Кореспондентъ хвалить енергію прокураторôвъ въ прослѣдуваню голосителѣвъ такихъ слухôвъ и загрѣваe польскихъ политикôвъ, щобъ они не допустили въ всхôднôй Галичинѣ до такого руху, якій бувъ въ минувшôмъ роцѣ, коли въ захôднôй Галичинѣ селяне-Мазуры вже збирались нападати на дворы польскихъ панôвъ, якъ се зробили въ 1846 роцѣ.“

„Czas“ самъ зрозумѣe зъ наведеной статіи „Моск. Вѣдомостей“, що бнъ воюe огнемъ и що россійскôй дневникъ дуже зручно зъумѣвъ „базѣканье“ кореспондента „Czas-у“ прибрати въ широку одѣжь и нельояльныхъ Русинôвъ спарувавъ зъ селянами-мазурами и зъ Шелею. И длятого ще разъ повторяемо нашу щиру раду для „Czas-у“, щобъ бнъ, згадуючи вже о подôбныхъ фактахъ, представлявъ ихъ въ дѣйстнôмъ видѣ а всякихъ инсинуацій выстерѣгався, лишаючи се нечестне ремесло кому иншому. Цѣли своѐи задушевнои инсинуаціями „Czas“ не осягне. Именно не потрафить бнъ оправдати политичного нерозуму своѐи клики въ справѣ рускôй; не потрафить обмыти ѐи зъ „компромитаціи“ нанесеной Соймови; не потрафить доказати свѣтови, що ѐго фракція ѐсть способна и на дальше вести справы краевй. Треба поправитись радикально або уступити въ важныхъ державныхъ и краевыхъ дѣлахъ, не вестись партійною злобою а розумомъ политичнымъ.

Спôльнй делегаціи.

Засѣданье комисіи буджетовои австрійскои делегаціи дня 2 л. марта с. р. тревало три годины и мало характеръ зовсѣмъ довѣрочный, позаякъ на сѣмъ засѣданю розбирались справы чисто войсковои натуры. На засѣданье явилося такожь богато членôвъ делегаціи, котрй не належать до комисіи. Засѣданье розпочавъ референтъ дел. Матушь короткою промовою, въ котрôй выказувавъ, що теперѣшнй жаданя не уважаe тымъ оправдаными, що въ давнѣйшихъ рокахъ въ сѣмъ напрямѣ була велика ощаднôсть. — Делегаты Штурмъ и Демель поставили интерпеляцію до правительства, въ якôмъ объемѣ хоче оно нынѣшне засѣданье уважати довѣрочнымъ. На то ôдповѣвъ мин. вôйны Биляндтъ, що ôнъ готовъ дати подрôбне поясненье, але просить, щобы все то, що дотыкаe узброенія держано въ тайнѣ; правительство оголосить опôсля комуникатъ призначеный для публичности. Комуникатъ сей есть отже въ скороченю слѣдуючй:

Пос. Матушь поставивъ слѣдуючй пытаня: Якъ може министеръ дѣлъ заграничныхъ изъ своѐи стороны зô згляду на загальну политичну ситуацію умотивувати се жаданье? На якй спеціяльнй цѣли потребуe министерство вôйны жаданои сумы? Чи не можна було предвидѣти конечности сего жаданя вже на послѣднôй правильнôй сесіи делегаціи? — Мин. вôйны гр. Биляндтъ даючи поясненье на пытаня поставленй до него сказавъ, що всѣ воѐннй мѣры осторожности розпадаються на двѣ групы: 1. Група: всѣ тй зарядженя, якй спôльне правительство перевело въ надѣи послѣдуючои индемнизаціи, а котрыхъ не можна було ôдложити; тй зарядженя вымагали 16·2 мил. зр., зъ котрои то сумы припадае на маринарку 1·2 мил. До сеи групы належать такожь и тй зарядженя, котрыхъ ще не переведено, але котрй яко доповненя тамтыхъ мусять бути якъ найскорше переведенй. Сй зарядженя вымагають 8·3 мил. зр., а зъ нихъ 0·3 мил. на маринарку. 2. Група: такй зарядженя и мѣры, котрй будуть заводитися постепенно тогды, коли наступить дѣйстна и конечна потреба, а именно коли небезпечнôсть для монархіи зачне яснѣйше проявлятись. На сй зарядженя жадае правительство 28 мил. зр. Дальше дѣлить министеръ всѣ выдатки, котрй мають покрытися жаданымъ кредитомъ, на три категоріи пôсля ихъ призначенья. До першои категоріи — выдатки, котрй мали-бы покрытися зъ екстраординаріюмъ слѣдуючихъ рокôвъ. До другои категоріи — сумы потрѣбнй на случай мобилизаціи и покликаня краевои обороны и ополченя до сталои арміи, на узброенье и умундурованье въ часѣ мира. При сѣй нагодѣ заявивъ министеръ вôйны, що австрійско-угорска армія такъ що до своего матеріяльного узброенія, якъ такожь и що до своѐи организаціи и инструкціи есть нынѣ така, яка ще доси нѣколи не була. До третои категоріи — сумы потрѣбнй на запасы провіянту всѣлякого рода. Министеръ додавъ ще, що всѣми тыми зарядженями, на котрй жадается теперь кредиту, можна-бы мобилизацію скорше перевести и она буде менше коштувати.

На пытанье справоздателя ôдповѣвъ гр. Кальноки: Рôзница межи теперѣшною ситуаціею а ситуаціею въ часѣ попереднѣшнои делегаціи есть та, що тогды предметъ нарадъ творила майже выключно справа политична, именно болгарска и хочь она есть ще нынѣ, то всежь таки ступила на другій плянъ и не маe вже того грôзного характеру, якій мала давнѣйше. Дальше сконстатувавъ министеръ дѣлъ заграничныхъ, що нынѣ не есть анѣ ся справа анѣ безпосередно политична ситуація монархіи, котра дае причину до такъ загальнои обавы, якъ скорше загальне положенье европейске зъ своимъ взаимнымъ вплывомъ на Всхôдъ и Захôдъ. Оно то дае причину тои непевности и спонукуe державы до того, що они стараються завчасу приготовити мѣры осторожности. Министеръ нагадуe, що ôнъ на послѣднôй сесіи делегацій зазначивъ политику монархіи яко зовсѣмъ мирну и консервативну; для того що небудь станеся зъ нашои стороны, то станеся лишь на то, щобы охоронити монархію ôдъ страшного нещастя вôйны. И нынѣ ще не грозить монархіи нѣяка безпосередна небезпечнôсть вôйны, а въ теперѣшнôй справѣ не розходиться о зброенье до вôйны, лишь о административнй мѣры дефензивнои натуры. Правительство оглядаeсь зъ однои стороны на финансове положенье державы, а зъ другои стороны хоче, щобы армія була на всякій случай готова. Цѣлею предложеня правительства не есть приготовляти вôйну, але забезпечити миръ державѣ. — Вице-адмиралъ Стернекъ давъ опôсля поясненье що до запасового матеріялу флоты, а ôдтакъ приняла комисія предложенье правительства.

ДЯДЬКО ЗАХАРЪ.

И. Салтыкова Щедрина.

Кобы не одна справа и кобы дядько Захаръ Иваничь бувъ въ пору отямився, бувъ-бы „верховодивъ“ такъ якъ инчй.

Дядько Захаръ Иваничь Стрѣловъ — старый чоловѣкъ. Уродився 1812 р. за французскихъ часôвъ, маe отже теперь бôльше нѣжь сѣмдесять лѣтъ. Але шпарко ще перебираe ногами и руки ще ѐмкй. Кобы такъ „куку въ руку“, то бы таки здужавъ ѐи втримати. Крôмъ того задержавъ охоту добре жити, зъѣсти та выпити. Але лице ѐго подабаe вже на дитиняче, що вже умѣe розпôзнавати запалену свѣчку, коли нею передъ очима мигають. До того причиняeся дуже лысина на цѣлу голову, що пригадуe голе колѣно. Новыхъ порядкôвъ не любить, хочь-бы то бувъ новый крôй мундура. Въ шафѣ висить у него старый, инжинерскій мундуръ, зô зморщками позаду. Пора ôдъ поры вдягне ѐго, пôдôйде до зеркала, налюбуeся зморщками и тяжко зôтхне.

За коронаціи царя Миколая бувъ уже кадетомъ а около 1831 року одержавъ першу официрску рангу и яко инжинеръ копавъ ровы въ Шлиссельбурзѣ.

Розбишакою, якъ теперь называють, не бувъ. Тогдѣ були люде до того за простй, але лапове любивъ бôльше, нѣжь охотно, а зъ казны черпавъ якъ найточнѣйше. Вже въ Шлиссельбурзѣ вынаходивъ несогôршй нагоды. Выконаe бувало одинъ кубикъ, а запише два: оденъ — цареви, другій — собѣ. Набивши такимъ чиномъ кишенѣ, уживавъ житя не лише самъ, а дававъ и другимъ вживати. Поплыне бувало чайкою до Петербурга, накупить ласощѣвъ, помаранчь и частуe Шлиссельбурскй панѣ. А бувъ ôнъ майстеръ устроювати вечерницѣ та забавы, однымъ словомъ бувъ душею товариства. Панѣ говорили: „выкапаный официръ ôдъ драгонôвъ!“ — а ôнъ зворушеный такою похвалою, прирôвнювавъ исправникову до княгинѣ Шептаевои а предсѣдательку дворяньства до графинѣ Подстанниковои, бо они, мовлявъ, становили самъ цвѣтъ тогдѣшного петербурского beau-monde'a и приймали ѐго въ своихъ салонахъ за-для того, що привозивъ для нихъ въ дарунку вудженои бѣлюги зъ Ладоги.

Въ девять лѣтъ опôсля бувъ уже штабовымъ капитаномъ и почувъ въ кишени такй грошѣ, якихъ бы й пôдполковникъ не завстыдався. Саме тогдѣ ходили вѣсти, що мають лучити зелѣзною дорогою Петербургъ зъ Москвою. Надѣя отже була, що въ Петербурзѣ подешевѣe кавяръ. Дядько Захаръ потягнувъ носомъ по воздусѣ и вынюхавъ, що тутъ оно пахне вже не марными шлиссельбурскими кубиками. Приставъ до головного заряду и ставъ проходжуватись по коридорахъ, сподѣваючись попасти въ очи начальству. Стрѣловъ бувъ шибавый, оборотный и верткій, мавъ гарный животикъ и веселу тюрнюру, що при тогдѣшнôй зброи дуже гарно ôдбивало. Стане дядько передомъ — свѣтить животикомъ, обернеся — грають зморщки мундура. Отже й не дивниця, що быстре начальникове око заразъ ѐго доглянуло при першôй стрѣчи на коридорѣ.

— Що се за оденъ сей розумный официръ? — запытавъ генералъ.

— Стрѣловъ — сказали.

— Такихъ людей потребую!

Порозумѣлись. Начальникъ пригорнувъ ѐго до свого лона, а пôдвладный притулився до лона. Необавки Стрѣловъ знайшовся въ самôмъ серци зелѣзничихъ фантазій а якъ пôдглянувъ добрый кусочокъ, поѣхавъ въ Муромскй лѣсы, зôбравъ опрышкôвъ и ставъ до ватажкôвъ ось якъ промовляти:

— Будете въ мене замѣсть предприемцѣвъ и доставцѣвъ. Коли васъ хто спытае: що ты за оденъ? — то не кажѣть: я муромскій опрышокъ, а кажѣть: я десятникъ, доставець и т. п. Але теперь слухайте. На примѣръ маeте ось ту шину. Она коштуe, допустѣмъ двацять рублѣвъ, а мы запишемо сорокъ. Якъ спытають; хто доставлявъ? — кажѣть: опрышокъ — хотѣвъ я сказати, предприемець Кудымичь. Отъ и все. А якъ ôдôйдуть запытувачѣ, то мы возьмемо двацять и ôддамо цареви, а зъ другихъ двацяти — возьму собѣ за свои помыслы десять, а другихъ десять пôде вамъ „на водку“. Що-жь, до сподобы?

— До сподобы! до сподобы! — закричали ватажки.

— Або на примѣръ маeте глину, камѣнь, пороги, пѣсокъ, робочу силу, — говоривъ дальше дядько, вычисляючи будôвляній матеріялы — всюды одна половина цареви, а друга намъ. До сподобы?

— До сподобы! до сподобы!

И закипѣла робота коло зелѣзницѣ. Дядько Захаръ бѣгавъ и ѣздивъ днемъ по роботахъ, а нôчью закладавъ для опрышкôвъ банчокъ. Грошей появилася така тьма, що не знали, де ихъ дѣвати. Спроваджували собѣ красавицѣ зъ Петербурга и справляли собѣ на примѣръ въ селѣ Едровѣ „атеньскй“ вечерницѣ. На одныхъ вечерницяхъ такъ пощипали циганку Стефку, що треба було заплатити цыганьскому таборови цѣлыхъ 20,000 рублѣвъ, щобы лишь затерти цѣлу справу. Шампаньске лилось у нихъ рѣками, заѣзджали почтовй конѣ, щобы впасти вечеромъ до Александринки *), щобы дôстати букетъ для якоись панночки, осѣлои въ Едровѣ, абы житье муромскимъ опрышкамъ зробити ôдраднѣйшимъ. Однымъ словомъ, добувано стосы грошей зъ пропасти скарбовыхъ касъ, роздѣлювано по кишеняхъ, а опôсля грошѣ щезали по безвѣстяхъ.

Середъ найгорячѣйшои роспусты, Стрѣловъ оженився. Наскладавъ вже тôлько, що мôгъ безъ страху споглядати въ будуще. Лучилася ѐму добра партія, навѣть знаменита. Пятьнацять лѣтъ тому назадъ пôддався бувъ Россіи оденъ зъ Касимôвскихъ князѣвъ, Абдулка. Длячогось не повѣрено ѐго щирости ôдъ разу, тожь посадили ѐго въ кибитку и возили сюды й туды по касимôвскôмъ уѣздѣ. Опôсля ѐго охрестили, дали имя Михайла и полишили при нѣмъ титулъ княжій зъ прозвою: Мамалыгинъ. За однымъ заходомъ охрестили и ѐго дочку, назвавши ѐи Надеждою, и помѣстили въ Екатериньскôмъ институтѣ. Ôдгодували ѐи тамъ, але лихо вчилася, — се, розумѣeся, зовсѣмъ не спиняло стати ѣй въ свою пору дорослою панною. Отже на неи то кинувъ окомъ дядько Захаръ Иваничь. Цѣлѣсѣнькій мѣсяць годувавъ Абдулку въ Палкиновôмъ трактирѣ „шашликомъ“, а свою суджену „шепталою“, поки въ конець не осягнувъ свого. Мило ѐму було ѣздити по визитахъ зъ жѣнкою, що на билетахъ мала написане: „Надежда Михайловна Стрѣлова, уроджена княгиня Мамалыгинъ“. При тôмъ дававъ дорозумѣтися, що ѐго жѣнка походить прямо ôдъ Мегемета-Кула, „характерника Сиберійскихъ краевъ“, що то першій кликнувъ: „Нѣ! радше смерть, анѣжь житье въ соромѣ!“

Теперь мôгъ-бы бувъ майоръ Стрѣловъ устаткуватися, жиючи спокôйно зъ капиталикомъ и молодою жѣнкою. Та бѣсъ скусивъ ѐго. Зелѣзница ишла рôвниною, а ôнъ зарапортувавъ, що перекопавъ гору, а то вымагало додаткового кредиту. На ѐго бѣду було се мѣсце дуже знакоме, а ѐго рапортъ здивувавъ всѣхъ. Додаткову ѐго совѣстнôсть зауважали десь высоко-высоко и выслали фельдъѣгра. Фельдъѣгеръ замѣсть двацять чотырохъ годинъ, судивъ лише двацять чотыри минуты, посадивъ Стрѣлова на кибитку и привѣзъ до Петербурга. Поки Стрѣловъ сидѣвъ въ „Ивановôй хатѣ“ та выкручувався, якъ вюнъ, ломила Надежда Михайловна руки.

— Чи дѣйстно стану я салдаткою?

Але справа закôнчилася красше, нѣжь сподѣвалися. Начальство пригадало собѣ попередній майоровй заслуги (перекопавъ, бачите, давнѣйше кôлька такихъ гôръ) и замѣсть оголити голову, приказало податись „въ отставку“.

Осѣвъ отже Стрѣловъ на селѣ та рахувавъ грошѣ. Дуже рѣдко приѣздивъ до Петербурга, лише тодѣ именно... але про се буде мова низше. Ѐго жѣнка, зъ нудьги, привела ѐму громаду дѣточокъ. Всѣ они зôстали зъ часомъ инжинерами. Настала крайна самота, затроювана лише згадками про славнй давнй часы.

(*Дальше буде.*)

*) Александрійскій театръ въ Петербурзѣ.

СТАТУТЪ

Товариства охотничои сторожи огневои

„Сокôлъ“ въ ...

(*Конецъ.*)

V. Корпусъ сторожи.

§. 28. До корпусу сторожи входять тôлько члены дѣйстнй Товариства.

§. 29. Корпусъ дѣлиться на слѣдуючй бддѣлы:

I) Ôддѣлъ сигналовый; II) сикавковый; III) даховый; IV) ратунковый. Кождый зъ тыхъ бддѣлôвъ маѥ окремй бданаки пôсля приписбвъ регулямину.

§. 30. Кождый бддѣлъ маѥ зверхника и ѥго заступника, выбраного пôсля §. 20 сего статута, а цѣлый корпусъ маѥ пôдчинятися въ службѣ безъусловно приказамъ начальника корпусу, а въ злучаю неприсутности начальника приказамъ ѥго заступника.

§. 31. Новоприступаючй члены дѣйстнй одержують по зложеню вписового карту принятя, статутъ, регулямннъ, а по придѣленю до бддѣлу приборы зъ обовязкомъ удержуваня тыхъ-же въ цѣлости и порядку яко власности Товариства а зглядно власности громады.

VI. Фонды Товариства.

§. 32. Фондъ Товариства твориться: 1) зъ вписового по 50 кр. бдъ кождого дѣйстного члена; 2) зъ вплатъ рôчныхъ по 50 кр. бдъ кождого дѣйстного а по 1 зр. бдъ кождого члена сномагаючого; 3) зъ записбвъ, датковъ бдъ властей, товариствъ и иншихъ добровôльныхъ датковъ; 4) зъ доходбвъ зъ урядженыхъ въ користь Товариства забавъ, представлень театральныхъ, вечерниць, фантовыхъ льотерій и т. п.

§. 33. Фондъ Товариства роздѣляѥся: А) на фондъ зелѣзный; Б) на фондъ оборотовый.

А) Фондъ зелѣзный.

§. 34. Фондъ зелѣзный творитьсн зъ вписового, каръ и зъ добровôльныхъ датковъ и записбвъ на тую цѣль зложеныхъ. Фондъ зелѣзный маѥ бути умѣщеный въ власности земскôй положенôй въ дотычнôй громадѣ, або черезъ цѣлковите закупно тои-же на власнбсть Товариства, або черезъ умѣщенье яко позички гипотечнои зъ пупилярною обезпекою.

§. 35. Доходы зъ фонду зелѣзного мають служити на запомоги для членбвъ дѣйстныхъ, котрй въ службѣ утратили здоровлье и сталися до працѣ неспособными, якъ такожь на запомоги для вдôвъ и сирôтъ (послѣдній до лѣтъ дванайцять житя) по членахъ, котрй утратили житье въ повненю обовязкôвъ службы огневои.

§. 36. На злучай розвязаня Товариства переходить фондъ зелѣзный зъ призначеньемъ ѥго по мысли §. 35. с. ст. пôдъ зарядъ мѣсцевои Рады громадскои такъ довго, поки не завяжеся въ тôй громадѣ нове товариство охотничои сторожи огневои зъ задачею высказаною §. 1. с. ст.

Б) Фондъ оборотовый.

§. 37. Фондъ оборотовый твориться зъ щорôчныхъ вплатъ членьскихъ, т. ѥ. бдъ дѣйстныхъ по 50 кр. а бдъ сномагаючихъ по 1 зр. рôчно, якъ такожь зъ добровôльныхъ датковъ, запомогъ, записбвъ и т. п. доходбвъ выразно на тую цѣль призначеныхъ.

§. 38. Фондъ оборотовый маѥ служити: а) на покрытье бѣжучихъ выдатковъ на администрацію, на справленье потрѣбныхъ приборôвъ, а зглядно такожь мундурôвъ и на удержанье тыхъ-же въ порядку и добрôмъ станѣ; б) на удѣлованье безповоротныхъ запомогъ членамъ дѣйстнымъ и сномагаючимъ, котрй зъ причины огню потерпѣли шкоду на здоровлю або маѥтку; в) на удѣлованье поворотныхъ запомогъ членамъ дѣйстнымъ и сномагаючимъ.

§. 39. Спосббъ вымѣру и удѣлованье запомогъ означаѥ самъ Выдѣлъ пôсля уложеного нимъ регулямину.

§. 40. На злучай розвязаня Товариства переходять позбставшй ѥго приборы якъ такожь позбставшій фондъ оборотовый и зворотнй запомоги до фонду зелѣзного, становлять зъ нимъ одну цѣлбсть такъ, що въ злучаю завязаня нового товариства охотничои сторожи огневои фонду оборотового, зъ вынмкою приборôвъ, бдъ фонду зелѣзного бддѣлити не можна.

VII. Залагодженье спорôвъ.

§. 41. Споры межи членами Товариства, або Товариствомъ а членами залагоджуѥ судъ мировый, складаючій-ся зъ трохъ членôвъ выбраныхъ Загальными Зборами зъ помѣжъ членôвъ дѣйстныхъ або сномагаючихъ.

Въ злучаю спору Товариства зъ членами выбираѥ Выдѣлъ свого заступника, котрый передъ судомъ мировымъ маѥ боронити интересбвъ Товариства.

§. 42, Судъ мировый залагоджуѥ споры а въ злучаю потребы може удѣляти членамъ упôмненье або предложити Выдѣлови внесенье на выключенье. Членъ выключеный разъ зъ Товариства може допервa за рѣшеньемъ Загальныхъ Зборôвъ на ново бути принятымъ.

VIII. Розвязанье Товариства.

§. 43. До розвязаня Товариства потреба присутности $^3/_4$ всѣхъ членôвъ а ухвала запасти може тôлько бôльшостію $^2/_3$ присутныхъ.

. . . . . дня 188

Члены основателѣ:

Дописи „Дѣла“.

Зъ Сокальщины въ лютôмъ 1887.

Коли-бъ то було въ моѣй власти роздавати декораціи, то вѣрте, безъ найменшого намыслу удѣливъ-бы я ордеръ навѣть турецкій „medjidie“ тому, хто бы переконавъ п. Маєвского, нашого старенького и слабосильного секретаря Рады повѣтовои, що якъ не ѥсть на часѣ непокоити спокôйну Сокальщину малюнками бочокъ зъ колѣснятами, такъ зъ другои стороны, коли въ теперѣшныхъ часахъ цѣла Европа зброиться, може изъ маловажныхъ на око бочокъ повстати по моѣй гадцѣ велика замѣшанина въ свѣтѣ, — а того я дуже боюся. Смѣйтеся здоровй зъ моѥи боязни, що я въ малюнкахъ бочокъ зъ колѣснятами, чи то червоно-бѣлыми, чи сино-жовтыми фарбами, въ моѣмъ уроѥню велику бачу небезпечнбсть. Я не зражуся вашимъ смѣхомъ и обстаю при своѣмъ, що въ купнѣ и малюнкахъ бочокъ не тôлько бачу велике лихо для громадъ, котрымъ по-за буджетомъ приказано черезъ „поборы“ складати въ руки п. секретаря по 2 зр. а. в. бдъ малюнку одного бочки, — але того ще бôльше боюся, щобы голосна бочкова справа въ Сокальщинѣ не дала, о що не трудно, причины до дипломатичныхъ нотъ, а наконець и не заколотила европейского спокою!

Менше лихо було-бъ ще зъ „поборами“ и легально чи нелегально побираными при „поборахъ“ надвышками, бо „поборы“ можуть занепокоити на хвилю кишенѣ селяньскй, але они не занепокоють нѣколи дипломатіи. И надвышки при „поборахъ“ не загинуть въ водѣ, они попадуться въ кишенѣ старшины громадскои, якъ то звычайно практикуѥся. Старшины громадскй понимаючи въ теперѣшныхъ тяжкихъ часахъ вартбсть гроша, я рефлектуючи заразомъ на тяжкбсть пропинаційну, зложать при „поборахъ“ побрану грошеву надвышку изъ своихъ кишень въ кишенѣ жидбвскй. Чи жиды покуплять за попавшй-ся въ ихъ руку грошевй надвышки розвеселячй трунки для засмученыхъ селянъ про наложенй на нихъ за-для малюнку бочокъ „поборы“, — чи они зложать тую надвышку яко рату за пропинаційну аренду до двора, — все таки грбшь лишиться въ краю. Хочь непрактична устава заказуѥ по-за буджетомъ якимъ будь титуломъ „поборы“ зъ „надвышками“ по селахъ, то нашъ практичный п. секретарь знаѥ уставу доповнити, щобы укоротити стагнацію грошеву въ краю.

Узасаднень „поборы“ на малюнки бочокъ по селахъ не страхали-бы мене такъ дуже коли-бъ менѣ о щось важнѣйшого не ходило, а що замовчати трудно. Представте собѣ, щобы то бувъ за рухъ и туркôтъ, коли-бы всѣ громады зъ цѣлои Сокальщины зъ найдальшихъ пунктôвъ рушили наразъ зъ бочками до сокальскои Рады повѣтовои, почавши бдъ Баранячихъ Перетокъ, Тудорковичъ и Варяжа, де рускй люде носять пôвметровй конфедератки, ажь до Сѣлця, де передъ двома лѣтами мала бдкрытися краєва фабрика до перероблюваня по умѣренôй цѣнѣ довгихъ метровыхъ, пôвъ- и чверть-метровыхъ рогатбвокъ на коротшй „народнй кучмы“. Въ часахъ коли цѣла Европа зброиться, чи не мбгъ-бы бочковый рухъ въ Сокальщинѣ подати основну причину до безъосновнои поголоски, яку бы цѣкавй на новинки газеты по свѣтѣ рознесли, що до Сокаля спроваджуються въ бочкахъ амуниціи водянй, а тй бочки, що-найгбрше, концентруються въ будынку Рады повѣтовои. Чи туркôтъ численныхъ на колѣснятахъ бочокъ не напровадивъ-бы граничну российску сторожу на здогадъ, що въ Сокальщинѣ припираючбй до самои российскои границѣ дѣеся щось незвычайного, бо такого туркоту, якій розходиться далекимъ ехомъ по граничныхъ лѣсахъ, гранична сторожа навѣть въ найнеспокойнѣйшихъ въ Европѣ часахъ нѣколи не чувала. А якій бувъ-бы то туркôтъ при ѣздѣ зъ численными великими, при тôмъ порожными бочками до Сокаля по грудахъ, бо до Сокаля нема анѣ зъ одноі стороны мурованои доѣздовои дороги, тôлько самй „польскй“ дороги зъ великими грудами. Думаѥте, що успокоюючй анонсы, помѣщенй навѣть въ свѣтовôмъ англійскôмъ „Times-ѣ“, переконали-бы и успокоили свѣтъ, що въ Сокальщинѣ нѣкому о спроваджуваню и концентроваю воѥннои амуниціи не сниться? — що великого туркоту не наробили митрейлезы анѣ тяжкй каноны Крупа, а тôлько порожнй на колѣснятахъ бочки, якй п. секретарь Рады повѣтовои приказавъ громадамъ зъ цѣлои Сокальщины спровадити до Сокаля для малюнку? — що великй бочки мають служити громадамъ за реквизиты огневй, а до амуниціи воѥннои они цѣлкомъ не здалй? А що и мене самого такй анонсы, якъ то анонсы, не заспокоили-бы, тому пôймете мою боязнь въ теперѣшныхъ часахъ про малюнки бочокъ. Въ лихій часъ, бо пôдъ планетомъ „Меркуромъ“, котрый панувавъ минувшого року на небѣ, уложивъ п. секретарь нашои Рады повѣтовои проѥктъ купна и малюнку бочокъ. Не можу похвалитися, щобы я посѣдавъ тй астрономичнй науки, якй посѣдали: Демокритъ, Гиппархъ, Тихо-Браге або Кеплеръ, але то знаю на певно, що хто розпôчне пôдъ „Меркуромъ“ яке предприѥмство, той мусить на нѣмъ лихо выйти, подôбно, якъ хто пôдъ „Меркуромъ“ родиться, мусить скоро умирати, а на то маю богато доказôвъ.

Минувшого року пôдъ „Меркуромъ“ народився въ нашôй Сокальщинѣ хлопець, котрого охрещено подвôйнымъ именемъ „Кириллъ и Методій“ (часопись популярна, редагована о. К. Сѣлецкимъ а друкована въ Ярославли — *Ред.*). Здавалося на разѣ, що хлопець буде здоровъ ховатись и ôнъ бы бувъ выховався, якъ бы пôдъ нещастнымъ „Меркуромъ“ не родився. Коли почавъ хлопець що-разъ сильнѣйше ссати свою матку, ажь она заслабла, а нѣхто изъ старшихъ и молодшихъ левитôвъ не хотѣвъ хлопця анѣ масломъ высмарувати, анѣ цинкою покормити, померъ бѣдняка до року „e debilitate“, а рускій пароxъ ярославскій яко кумъ, мусѣвъ додати де що зъ власнои портмонетки на домовину.

Народилась у насъ въ Сокальщинѣ бы коли по-при любвѣ поезія въ Сокальщинѣ такъ цвила, якъ теперь. Де рушишся, поезія, то писана, то литографована, то гектографована, а то на всѣхъ цивилизованыхъ европейскихъ языкахъ, ажь голова болить. Шкода, що въ Сокали нема печатнѣ; въ теперѣшныхъ поетичныхъ у насъ часахъ зробила-бы добрый интересъ и бôльше якъ при гектографахъ причинилась-бы она до розвою литературы повѣтовои. Та поетична зараза досягла и мене, и отъ правдива причина, що я „Sokaliana“ хочь не въ ритмахъ, то таки въ прозѣ списавъ.

B.

Зъ судовои салѣ.

(*Товарищъ Нечиперовича передъ трибуналомъ судіевъ присяжныхъ въ Тернополи.*)

Въ днях 25, 26 и 27 лютого с. р. бдбувалась въ Тернополи передъ трибуналомъ судіевъ присяжныхъ головна розправа противъ Герша Едельмана, члена ватаги Нечиперовича, сего славного розбишаки, передъ котрого именемъ дрожало кôлканайцять лѣтъ тому назадъ цѣле Подôлье. Едельманъ сидѣвъ въ слѣдствѣ вже бдъ р. 1884, бо такъ богато рбзнородныхъ фактбвъ призбиралося противъ него и треба було довшого часу до скôнченя слѣдства. Помимо того однакожь не змогло слѣдство выкрыти и достаточно до обжалованя пôдготовити всѣхъ фактôвъ, котрй загально закидувано Едельманови, тожь и обжалованье обнимало лишь чотыри факты доконаныхъ Едельманомъ злочиньствъ. Именно обжалувала прокураторія Едельмана, що пôдъ прибраными назвами Пьенева и Пищанера напавъ зъ ватагою розбишакôвъ въ ночи дня 31 грудня 1883 въ россійскôмъ пограничнôмъ селѣ Олексинцихъ на дôмъ Хаима Шора и тутъ насильно зрабувавъ ему готбвку и движимости вартости 1.119 зр., а въ ночи 23 сѣчня 1884 зъ такою самою ватагою на двôръ властителя бôльшихъ посѣлостей Маркушевского въ пограничнôмъ россійскôмъ селѣ Водичкахъ (коло Скалы), де зрабувавъ грошѣ и дорогоцѣнности вартости 26.640 зр., — дальше, що въ р. 1882 укравъ Иванови Йонеско цѣнній паперы вартости 33.000 левôвъ а въ р. 1884 въ Букарештѣ Дмитрови Зотта цѣнній паперы и грошѣ вартости 280 франкôвъ и 5.000 левôвъ. Обжалованый Едельманъ числить лѣтъ 44, передъ судомъ представився бнъ чоловѣкомъ дурноватымъ и тупоумымъ. На задаваній ему пытання бдповѣдавъ Едельманъ дуже коротко и выпирався всего навѣть тамъ, де представляють ему передъ очи незбитй доказы. Пôдчасъ розправы переслухано 11 свѣдкôвъ, завôзваныхъ майже выключно зъ Россіи и Румуніи, а зôзнаня тыхъ свѣдкôвъ, по бôльшôй части очевидцѣвъ, дали позитивнй доказы, що обжалованый дѣйстно бувъ спбльникомъ Нечиперовича и що допустився обнятыхъ обжалованьемъ злочиньствъ. Бувъ бнъ дѣйстно карою божею для цѣлои окрестности российского Подôля, положеноі заразъ за Скалою, де бушувавъ безкарно черезъ кôлька лѣтъ. Заслуга выслѣженя и придержаня Едельмана припадаѥ начальникови стаціи жандармôвъ въ Скалѣ Кобылецкому, котрый пильно бдъ довшого часу слѣдивъ ѥго кроки, збиравъ доказы, а придержавши злочинця, забравъ у него дорогоцѣнній паперы вартости кôлькадесять тысячѣвъ зр., дорогй начиня, срѣбло, золото, жемчуги и пр., що все походило очевидно зъ многочисленныхъ крадѣжей и рабункôвъ. По переслуханю свѣдкôвъ бдчитано зôзнаня свѣдкôвъ зъ Россіи, не покликаныхъ до розправы, а такожь актъ обжалованя зъ р. 1868, въ котрôмъ обжаловано Едельмана, що въ р. 1868 напавъ бувъ разомъ зъ Нечиперовичемъ на двôръ въ Денисовѣ коло Тернополя и зрабувавъ тамъ 42.000 зр. По промовахъ прокурàтора и защитника затвердили присяжнй судіѣ всѣ пытаня що до вины Едельмана, а трибуналъ засудивъ ѥго за злочиньство рабунку и участь въ крадѣжи на 18 лѣтъ тяжкои вязницѣ зъ двома постами що мѣсяця и на зворотъ пошкодованымъ цѣлои шкоды. Защитникъ зголосивъ противъ засуду жалобу неважкости. За денисôвскій нападъ бдбудеся за кôлька мѣсяцѣвъ окрема розправа пôсля формъ давнои карнои процедуры зъ р. 1852 безъ участи присяжныхъ судіевъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Надзвычайна сесія делегаційна*) буде найпôзнѣйше закрыта въ понедѣлокъ. Вѣденьскй газеты высказують велике вдоволенье, що комисія буджетова австрійскои делегаціи ухвалила однодушно кредитъ войсковый.

(*Ситуація въ Угорщинѣ.*) Зъ Будапешту доносятъ до „Pol. Corr.“, що въ наслѣдокъ обавы, яку выкликали запутанины въ сутуаціи заграничнôй всѣ справы внутрѣшнй и партійнй станули на другôмъ плянѣ. Въ Угорщинѣ не бажаѥ нѣхто вôйны и лишь наколи-бъ Россія окуповала Болгарію, то моглабы тымъ выкликати въ мадярскôмъ народѣ вражду противъ себе.

Заграничнй Державы.

Ворохобня въ Болгаріи. Скоро лишь розбйшлася вѣсть, що переговоры въ Константинополи въ справѣ болгарскôй не довели до нѣчого, якъ вже въ Болгаріи почала приготовлятись ворохобня бувшими официрами болгарскими, котрй мусѣли покидати край и знайшли безпечне мѣсце въ Румуніи. Правительство румуньске стерегло ихъ вправдѣ такожь але лишь въ сторонахъ, що лежать близше Букаресту а не звертало уваги на дальше положену Добручу. Емигранты болгарскй готовились вже бдъ довшого часу до рѣшучого кроку, а мѣсцемъ свого дѣланя выбрали Силистрію, зъ котрои на случай неудачѣ могли бы легко спастися бѣгствомъ знову до безпечнои Румуніи. Вправдѣ доси не маѥмо ще точныхъ вѣстей о новôй ворохобни, але вже зъ того що сталося, видко, що ворохобники дѣлали досыть оглядно и рѣшучо, щобы якъ разъ въ догôднôй хвили, коли перервалися переговоры въ Константинополи и коли надходили роковины Санъ-Стефаньского договору заманифестувати свою солидарнбсть зъ россійскою политикою. Ворогобники переправилися отже черезъ границю до Силистріи и при помочи якои сотки людей запанували на хвилю въ мѣстѣ. Плянъ сей бувъ зручно обдуманый, бо мавъ на цѣли выкликати такожь ворохобню и въ другихъ мѣстахъ якъ Рущукъ, Ломъ-Паланка и др., скоро зъ нихъ выступить залога. Въ Силистріи такожь могли-бы були ворохобники держатися досыть довго, бо мѣсто ѥсть велике и добре укрѣплене. О скôлько доси звѣстно, плянъ сей ворохобникамъ не удався. Правительство болгароке выслало заразъ войска зъ Рущука, Варны и Шумлѣ и мимо утрудненои комуникаціи войско стануло вже дня 2 л. марта рано въ Силистріи. Въ мѣстѣ найдено коменданта зрезвольтованого полку Хрестова убитымъ. Агентія Гавасъ доносить, що ѥго убили самій-жовнѣрѣ болгарскй. Прочій ворохобники не ставили опору и снаслись чимъ скорше бѣгствомъ до Добручи. Ворохобня въ Силистріи мала однакожь на цѣли зробити лишь диверзію, щобы тымъ лекше выкликати ворохобню въ Рущуку. Скоро часть залоги выйшла зъ Рущука, то емигранты перейшли зъ Румуніи черезъ Дунай и выкликали тамъ ворохобню. Позбставша залога въ мѣстѣ розпалась на два таборы и о скôлько можна судити зъ дотепершныхъ вѣстей межи обома таборами прийшло до взятои борбы и великого проливу крови. Въ Букарештѣ думають, що ворохобники сховалися до касарнѣ, де ихъ обступило войско прихильне правительству. Зъ Джурджева доносять, що тамъ було чути выстрѣлы карабиновй и що ранено и убито богато людей. Въ Рущуку усмирено такожь ворохобню и увязнено раненого проводиря ворохобникôвъ. Мимо того въѣздъ и выѣздъ зъ Рущука ѥсть неможливый а зъ Румуніею зôрвано всяку комуникацію. Въ Букарештѣ ходить поголоска, що болгарскій министеръ вôйны приказавъ розстрѣляти зловленыхъ официрôвъ ворохобникôвъ. Чи такій самый приказъ выдано такожь и що до ворохобникôвъ въ Рущуку, не звѣстно. — Въ Софіи знову выкрыла полиція заговоръ, на чолѣ котрого стоялъ Караведовъ и зять Цанкова Лукановъ. Полиція знала вже бдъ кôлькохъ недѣль о сѣмъ заговорѣ и слѣдила пильно за заговорцями. Революція мала выбухнути дня 3 л. марта т. ѥ, въ день роковинъ Санъ-Стефаньского договору. Арештовано кôлькадесять людей а мѣжъ ними такожь Караведова и якогось Усанова, котрй стояли въ звязи зъ заговорцями въ Силистріи. Туреччина и Румунія збираютъ для безпечности войско на граници болгарскôй.

Россія. До „Nat. Ztg.“ доносять зъ Петербурга, що въ тамошныхъ кругахъ панславистичныхъ запанувало велике негодованье по причинѣ дневного приказу ген. Берга, въ котрôмъ бнъ перестерѣгаѥ жовнѣрѣвъ и официрôвъ, щобы они не боялися карабинôвъ репетеровыхъ, бо карабины системы Бердана стрѣляють такожь скоро и можуть въ рукахъ бодрыхъ россійскихъ жовнѣрѣвъ выробнати карабинамъ репетеровымъ. „Нов. Врем.“ полемизуѥ зъ тымъ поглядомъ и нагадуѥ, що передъ вôйною кримскою говорено такъ самo россійскимъ официрамъ и жовнѣрамъ, що гладкй люфы суть значно лѣпшій бдъ жолôбцевыхъ; на побоѥвищи однакожь показалася правда въ некористь Россіи. Що до карабинôвъ репетеровыхъ, то Россія могла ними узброитися ще въ 1869 р. безъ робленя пробы зъ карабинами Бердана, бо вже тогды и въ пôзнѣйшихъ рокахъ промовлявъ одинъ россійскій генералъ за заведеньемъ карабинôвъ репетеровыхъ, на нещастье однакожь не мбгъ нѣкого переконати. „Нов. Врем.“ такъ кôнчить свою замѣтку: Коли карабины репертеровй суть дѣйстно лѣпшій бдъ карабинôвъ Бердана, то треба заразъ завести, хочь бы то коштувало и якъ величезній сумы. Навѣть и выдатокъ 50 милiонôвъ на улучшенье оружія не бувъ-бы за высокій, наколи-бъ черезъ то можна не допустити поражки, котра въ найновѣйшихъ часахъ коштуѥ — якъ звѣстно — що найменше 5 миліярдôвъ. — Статья, появившася въ бруксельскôмъ „Nord-ѣ“, даѥ теперь богато причинъ до всѣлякого рода коментарбвъ. Бдповѣди деякихъ нѣмецкихъ газетъ на сю статью мы вже подали въ послѣднôмъ числѣ нашои часописи; тутъ подаемо ще голосъ французского кореспондента до газеты „Temps“, котрый що до сеи статіи такъ каже: Въ Россіи ѥсть лишь одна политика загранична а именно политика царя, а тонъ офиціяльнои дипломатіи не може бути тономъ пôвъофиціяльнои прасы. Становище „Nord a“ ѥсть свобôднѣйше, а коли зôрванье бдносинъ показуѥся лишь можливымъ, то ему вôльно представити станъ рѣчей, котрй могли-бы довести до такого зôрваня и показати на условія, пôдъ котрыми можна-бы до того не допустити. Середъ теперѣшныхъ обставинъ не говорилося о зôрваню добрыхъ бдносинъ сусѣдскихъ зъ Нѣмеччиною, лишь о змѣнѣ. Россія хоче мира, мусѣла-бы однакожь опиратись конфликтови, котрый хотѣвъ-бы захитати всѣмъ тымъ, що ще осталось въ европейскои рôвновагы. Россія не хоче вызывати Нѣмеччины, але на случай якого конфликту не буде держатись зъ далека, якъ то було въ 1870 р. Въ тôмъ нема нѣчого, що могло-бы образити Нѣмеччину а офиціяльно ѥсть дружба мѣжь обома правительствами. Противуположности Гирса и Іомініого суть лишь на око. Симпатіи Гирса для Нѣмеччины суть лишь надмѣрнымъ выплывомъ ѥго любови мира. Гирсъ думаѥ, що лишь за цѣну добрыхъ бдносинъ до Нѣмеччины можна миръ удержати. Симпатіи Іомініого для Франціи не були нѣколи тайною, а бракъ всякихъ суперечностей въ интересахъ Франціи и Россіи даютъ можнбсть взаимнои прихильности. Можна отже припустити, що царь годиться зъ Іоминимъ. Іомини одержавъ знакъ особливои ласки царя, бо сей застерѣгъ собѣ конферувати зъ нимъ безпосередно. — Польскй газеты доносять, що бдъ початку сего мѣсяця приходить щодень велика маса россійскои кавалеріи, а именно драгонôвъ и доньскихъ козакôвъ до мѣсточокъ положеныхъ вздовжь границѣ Галичины, а особливо до Мѣхова, Скальбмѣря, Стобницѣ, Олькуша и Скалы. Бдъ трохъ днѣвъ розпочато будову великого числа баракôвъ для войска и нагромаджено множество провіянту. Пôдъ Мѣховомъ ставиться великій оманцованый таборъ.

— Ген. Каульбарсъ, котрый — якъ говорено — має бути перенесеный до Тегерану, приѣхавъ до Вѣдня по свою родину. Кореспондентъ „W. Allg. Ztg.“ мавъ онодгы интервю зъ ген. Каульбарсомъ, а той сказавъ ему, що вѣсть будьто-бы єго перенесено до Тегерану есть зовсѣмъ безпо́дставною, бо єго призначено до службы при вел. кн. Володимирѣ и о́нъ чекає лишь на приѣздъ цѣсаря Францъ Іосифа зъ Будапешту, щобы бути на пращальной авдіенціи, а о́дтакъ выѣде до Петербурга. Регентію болгарску назвавъ Каульбарсъ знову шайкою и сказавъ, що Россія не мѣшаєся теперь зовсѣмъ до справы болгарскои. Дальше сказавъ Каульбарсъ, що теперѣшне положенье єсть зовсѣмъ мирно настроєне мимо того, що Россія зброиться. Чи Россія вмѣшаєся въ справу болгарску чи нѣ, о́нъ того не знає, такъ само якъ о́нъ не знає, чи суть якій переговоры мѣжь Австрією а Россією въ справѣ болгарской. — Россійскій посолъ при вѣденьскомъ дворѣ кн. Лабановъ выѣхавъ на три до чотыри недѣлѣ до Петербурга. Кажуть, що о́нъ має здати цареви справу зъ ситуаціи въ Австріи. Єго мѣсце занявъ тымчасомъ совѣтникъ посольства кн. Кантакузенъ. — Вельми важну вѣсть подає агентія „Гавасъ“ зъ Мадриду. Въ мадридскихъ кругахъ политичныхъ мало именно запанувати велике занепокоєнье по причинѣ того, що россійске правительство повѣдомило телеграфичнымъ окружникомъ своихъ заграничныхъ представителѣвъ, що Россія о́дступає о́дъ трицѣсарского союза и лишає собѣ зовсѣмъ свобо́дну руку въ справахъ европейскихъ. Агентія „Гаваса“ додає, що вѣсть та походить зъ найлѣпшого жерела.

Франція. Ген. Булянже, французкій министеръ во́йны, почавъ знову въ великой мѣрѣ интересувати дипломатію и журналистику европейску. Французкі газеты, якъ „La France“, „Patrie“ и другі, выступаютъ дуже остро противъ президента кабинету Флюранса и єго жены за то, що они зрадили тайну и рознесли вѣсть о звѣстномъ листѣ Булянжера до царя по всѣмъ свѣтѣ. Мимо того взявъ Флюрансъ участь въ бенкетѣ, якій минувшого понедѣлка выправивъ ген. Булянже. А були на то́мъ бенкетѣ такожь и аташе войскові Нѣмеччины, Австріи, Россіи и Италіи въ повно́мъ мундурѣ, богато послово́въ и официро́въ французскихъ. Не явился лишь Фрейсине и Ферри, проводирѣ опортунисто́въ. Нѣмецка праса поступаючи такъ само якъ радикальна праса француска, домагаєся устуленя Булянжера и доказує, що о́нъ конче хоче во́йны въ союзѣ зъ Россією. „N. fr. Presse“ доноситъ навѣть, що кн. Бисмаркъ мавъ навѣть рѣшучо зажадати уступленя Булянжера. Вѣсть ся потребує однакожь потвержденя а въ вѣденьскихъ кругахъ политичныхъ не даютъ ей зовсѣмъ вѣры. — Касанякъ розбирає въ своѣмъ журналѣ ситуацію политичну и каже, що въ Европѣ мусить въ короткомъ часѣ прийти до загального выбуху военного, але Франція може бути споко́йна бо не есть вже теперь изольована. Безъ заключанл союза, лишь силою самыхъ обставинъ, сталась Россія природнымъ союзникомъ Франціи.

Нѣмеччина. Дня 3 л. марта о́дкрыто въ Берлинѣ парляментъ нѣмецкій престольною бесѣдою, котру о́дчитавъ Беттихеръ. Въ бесѣдѣ престольной сказано, що проектъ закона о презенційной силѣ Нѣмеччины въ часѣ мира, котрого на жаль понередный парляментъ не хотѣвъ ухвалити, буде предложеный безъ змѣны и якъ найскорше. Въ звязи зъ предложеньемъ войсковымъ стоитъ такожь скоре ухваленье буджету державы. Мимо того, що конець буджетового року вже надходить, буде ще имовѣрно можна ухвалити буджетъ державный въ о́дповѣдномъ часѣ. Дальше згадує бесѣда престольна о тягарахъ податковыхъ и каже, що финансовій силы державы удасться тымъ по́днести, що правительства союзовій при помочи нового парляменту займутся конечною реформою системы податковои. — Дѣяльность правительствъ стремить безъустанно до выготовленя соціяльно-политичного законодавства. Ходить передовсѣмъ о то, щобы законъ о убезпеченю робо́тниково́въ розширити на дальшій ихъ сферы. Въ то́й цѣли буде предложеный законъ о убезпеченю на злучай калѣцтва морякво́въ и робо́тниково́въ при будо́вляхъ. Дальше приготовляються предложенія въ справѣ ремѣсниково́въ. Кро́мъ того буде парляментъ займатися справою о́дкрытя семинаріи для науки язико́въ орієнтальныхъ, и справою ординаціи належностей адвокатскихъ. Односины мѣжь Нѣмеччиною а другими державами суть такій самій якъ въ часѣ о́дкрытя попереднѣшого парляменту. На приказъ цѣсаря — сказавъ Беттихеръ — маю высказати вдоволенье монарха зъ причины енунціяціи папы, котрый заявивъ свою прихильно́сть для Нѣмеччины и єи внутрѣшного спокою. Загранична политика цѣсаря стремить безъустанно до того, щобы удержати миръ зо всѣми державами, а особливо зъ нашими сусѣдами. Тую политику мира зможе парляментъ найбо́льше тымъ поперти, наколи скоро, охотно и одноду́шно затвердить предложеня, котрі стремлятъ до якъ найскоршого тревалого скрѣпленя нашои обороннои силы военнои. — Наколи парляментъ выскаже рѣшучо и одноду́шно волю народу, щобы цѣла сила народна въ повно́й зброи була ужита кождого часу противъ всякон напасти на нашій границѣ, то вже самою своєю ухвалою и ще передъ єи выконаньемъ скрѣпить парляментъ поруку мира и усуне непевно́сть, яка могла-бы привязуватись до дотеперѣшныхъ парляментарныхъ переговоро́въ въ справѣ скрѣпленя нашои военнои силы. Цѣсарь має довѣрье до дотеперѣшного парляменту и має надѣю, що Всевышній поблагословить єго змаганя до удержаня мира. — По о́дчитаню престольнои бесѣды обнявъ предсѣдательство въ палатѣ фельдмаршалокъ Мольтке яко старшій вѣкомъ. Опо́слъ забравъ голосъ пос. Виндгорстъ и запротестувавъ противъ выбору президента, закимъ ще не о́дбулися доповняючій выборы. Беттихеръ добачивъ въ то́мъ протестъ выступленье противъ скликаня парляменту, а навѣть противъ волѣ самого цѣсаря, котро́й всѣ члены парляменту повинній бути послушній. Противъ скликаня парляменту промовлявъ такожь Рихтеръ. — При доповняючихъ выборахъ выйшли въ Берлинѣ кандидаты зъ партіи вольнодумныхъ а соціялисты перепали. Польскій кандидаты такожь перепали. Соціялисты узыскали всего лишь чотыри мандаты. — Въ польскихъ кругахъ зробило дуже прикре враженье, що архіеп. Диндеръ заборонивъ кс. Яжджевскому приняти мандатъ до парляменту.

Італія. Криза кабинетова все ще не залагоджена. Ще 2 л. марта ходила поголоска, що криза закончиться тымъ, що сенаторъ Саракко обо́йме президію кабинету и справы внутрѣшній, Робилянтъ справы заграничній, Бертолье-Віяль во́йну, а Ельвене финансы; теперь же надходятъ вѣсти, що король поручивъ знову Депретисови зложити кабинетъ. Депретисъ мавъ заявити, що о́нъ прийме сей мандатъ лишь тогды, коли всѣ єго приятелѣ политичній будуть єго попирати. — Зъ Риму доносятъ до „N. fr. Presse“, що союзъ Италіи зъ державами ще не о́дновлено а цѣль дотеперѣшного союза єсть удержанье мира. Средства до сего лежать по́слѣ поглядо́въ Италіи въ взаимной и безъусловной помочи не то́лько на злучай зачѣпки але такожь и на злучай военного загроженя сферы дѣланя державъ належачихъ до союза. Сфера дѣланя Италіи ро́внаєся зъ интересомъ Италіи удержати status quo въ ко́тлинѣ Середземного моря. Сей интересъ есть по части забезпеченый якъ найдальше сягаючимъ порозумѣньемъ зъ Англією. Припущенье, будьто-бы Италія мала зъобовязатись супротивъ Австро-Угорщины лишь до дружнои неутральности, єсть зовсѣмъ безпо́дставне. Въ загалѣ мусимо сказати, що въ цѣло́й сей справѣ не можна ще поки що довѣдатися нѣчого певного, хочь теперѣшна ситуація политична здаєсь рѣшучо на то вказувати, що союзъ сей дѣйстно обновлено. „Popolo Romano“ додає, що при заключаню союза Италіи зъ Нѣмеччиною и Австро-Угорщиною выключено всяке розширенье границь.

Туреччина. Межи Портою а Чорногорою прийшло въ послѣдныхъ дняхъ до досыть значного напруженя, выкликаного зброєньемъ Чорногоры. Напруженье се мусить бути досыть вже велике, коли султанъ видѣвся спонуканымъ приказати властямъ турецкимъ въ Скодарѣ, щобы заказали перево́зъ амуниціи зъ Антивари черезъ рѣку Бояну а о́дтакъ черезъ скодарске озеро до Рѣки въ Чорногорѣ. По́сля берлиньскои угоды має Чорногора забезпечену свобо́дну плавбу на Боянѣ. Въ наслѣдокъ сего заказу схоче Чорногора имовѣрно протестувати а може и взятися ще до енергичнѣйшихъ средствъ. Порта, здаєсь, предвиджує ту евентуально́сть и для того збирає на чорногорско́й граници значній силы военній. Въ наслѣдокъ новыхъ приключень въ Болгаріи посуває Туреччина такожь значній силы военній на границю болгарску.

НОВИНКИ.

— **Програма деклямаційно-музикального вечерка** устроюваного въ память 26-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка рускими товариствами народными при ласкавой участи п. Михаила Друкера, директора Товариства музичного „им. Монюшка“ въ Станиславовѣ дня 9 лютого въ великой сали „Народного Дому“: Часть І.: 1. Вступне слово п. Гр. Ц. — 2. „До рускои пѣснѣ“ В. Матюка, слова Б. Кирчова (Хоръ). — 3. „Rigoletto“ Concert-Paraphrase Листа, „Птичка вѣщунка“, выконає на фортепіянѣ п-нѣ З. Ц. — 4. „Andante & Finale“ зъ концерту Mendelsohna на скрипкахъ выконає п. М. Друкеръ. — 5. „Хоръ козако́въ“ зъ оперы Купало А. Вахнянина (Хоръ). — Часть ІІ.: 6. „Причинна“ поема Т. Шевченка, выголосить п-нѣ Ив. Б. — 7. Сольо тенорове въ супроводѣ фортепияну: „Весньвка“ слова М. Шашкевича, музика Матюка, о́дспѣває п. Гушалевичь. — 8. „Мазурка“ Зарицкого въ супроводѣ фортепияну выконає на скрипкахъ п. М. Друкеръ. — 9. Хоръ Quodlibet зъ украиньскихъ народныхъ пѣсень, Часть ІІ. Н. Лисенка. Початокъ о 7 год. вечеромъ.

— **Товариство „Сѣчь“ у** Вѣдни устроюе дня 15 марта музикально-деклямаційній вечеринцѣ въ память XXVI роковинъ и XX-лѣтного истнованя товариства „Сѣчь“, въ сали „Ehrbar“ IV Mühlgasse N-ro 6.

— **Товариство рускихъ ремѣсниково́въ „Зоря“**, о котрого Загальномъ Зборѣ, о́дбувшомъ-ся минувшои недѣлѣ, мы вже доносили, числить около 100 членово́въ. Зъ справозданя секретаря товариства, п. Скородиньского, показалося, що товариство мало сего року 1159 зр. доходу а 390 зр. розходу; въ касѣ осталося отже 759 зр. Библіотека товариства числить сего року 580 дѣлъ. На запомоги для своихъ членово́въ выдало товариство сего року 148 зр. Загальный Зборъ именувавъ почестными членами оо.: Н. Сѣчиньского и І. Чапельского, а о́дтакъ д-ра Чайковского зъ Банялюки и посла до Рады державнои сов. Ковальского. Загальный Зборъ высказавъ такожь подяку о. Чапельскому и п. Врецьонѣ, котрі займалися дуже пильно устроюваньемъ о́дчито́въ.

— **Рукоположенье презвитеро́въ** львовскои архіепархіи розпочнеся дня 2 (14) марта с. р. кандидаты до рукоположенія мають сего дня явитися у Львовѣ въ домѣ презвитеро́въ зъ всѣми потрѣбными документами.

— **О. Зенонъ Ляховичъ и п. Володимиръ Сѣменовичь**, выѣхавшій, якъ мы вже звѣщали до Америки, надоспѣли дня 24 л. лютого щасливо до Гамбурга, а дня 25 лютого о́дплыли кораблемъ до Америки. Зъ 12 днѣвъ сподѣваються наши переселенцѣ приѣхати до Ню-Йорку. Въ часѣ выѣзду була погода сприяюча хочь воздухъ бувъ трохи вохкій.

— **Бурмистромъ въ Черновцяхъ** выбраный сов. Ант. Кохановскій, Полякъ родомъ.

— **Выстава въ Краковѣ** — якъ доноситъ „Gaz. Nar.“ — не о́дбудеся сего року а то для того, що треба числитися зъ внутрѣшнымъ положеньемъ державы; середъ теперѣшныхъ обставинъ выстава въ Краковѣ єсть неможливою. Доки о́дношеня политичній не проясняться, то выстава въ Краковѣ мусить бути о́дложена. Въ интересованыхъ кругахъ мала ся вѣсть выкликати дуже пригнетаюче враженье.

— **Выдѣлъ товариства „Сѣчь“** у Вѣдни взыває всѣхъ давнѣйшихъ членово́въ, у котрыхъ находяться книжки зъ библіотеки товариства, щобы до 15 цвѣтня с. р. зволили ихъ звернути або о́днестися до выдѣлу по́дъ адресою: Verein „Sicz“ Wien Laudongasse 49. a.

— **Въ Надвірній** арештовано двохъ селянъ зъ Зеленои зато, що они грозили жидамъ Москалями.

— **Въ Долинѣ** закончилася недавно ревизія тамошного суду повѣтового черезъ самборскій судъ окружный, при чѣмъ выкрыто деякій непорядки а въ наслѣдокъ того засуспендованя начальника суду п. Корсакевича. Управу суду передано тымчасомъ адъюнктови п. Жегестовскому.

— **Въ интернатѣ Змартвыхвстанцѣвъ** при улици Пекарско́й у Львовѣ о́дбувся вчера доро́чный зборъ Товариства опѣки надъ симъ интернатомъ, на котро́мъ теперѣшный настоятель интернату кс. Смоликовскій здававъ справу изъ стану интернату и товариства. При сѣй нагодѣ по́днѣсъ кс. Смоликовскій ту радо́стну — якъ казавъ — о́бъяву, що коли въ руско́й гимназіи выкрыто тайне товариство, то показалося, що жаденъ воспитанникъ интернату до сего товариства не належавъ. Мы позволимо собѣ запытати кс. Смоликовского, для чого о́нъ не сказавъ, коли и хто выкрывъ се тайне товариство, о котро́мъ не то́лько анѣ дирекція гимназіи, але и анѣ полиція анѣ такожь жадна инша власть нѣчого не знае? Чому не доказати фактами?! Для чого кс. Смоликовскій не по́днѣсъ того, що коли минувшого року обкрадено костелъ у Львовѣ, то виновникомъ крадѣжи бувъ воспитанникъ интернату Змартвыхвстанцѣвъ, и що другій воспитанникъ того-жь интернату перейшовъ на православіе? Се-жь суть прецѣ факты, котрі такожь стоять въ звязи зъ воспитанниками интернату.

— **Нема нѣчого злого, щобы часомъ на добре не выйшло.** Передъ судомъ присяжныхъ стававъ въ Самборѣ дня 1. л. марта 14-лѣтный хлопець, сынъ бѣдного робо́тника изъ Стебника за то, що притисненый крайною нуждою по́дробивъ одногульденовый банкнотъ и старався єго вымѣняти. Рисунокъ бувъ однакожь такъ неточный, що фальзификатъ впадавъ заразъ кождому дуже легко въ очи. Замѣсть слова „Gulden“ було н. пр. на фальзификатѣ написано „Gulben“. Мимо того хлопця потягнено до одвѣчальности передъ судъ присяжныхъ. Судіе присяжній однакожь признали хлопця одноголосно невиннымъ, бо численній похибки на банкнотѣ не могли нѣкого въ блудъ вироводити и нынѣ не знайдеся вже нѣхто такій, що взявъ-бы першій лѣпшій кусникъ паперу за банкнотъ. Доля бѣдного хлопця однакожь закончилась ще красше, бо одинъ зъ судіевъ присяжныхъ, п. Костеркевичь, купецъ зъ Стрыя, заявивъ, що возьме хлопця до себе и буде нимъ опѣкуватись. П. Костеркевичь побачивши, що хлопець має здо́бности до рисунку, постановивъ єго о́ддати въ науку до якого сницаря у Львовѣ, де хлопець буде мати добру нагоду образуватися дальше въ школѣ промысловой. Єсть то красне дѣло изъ стороны п. Костеркевича, тымъ бо́льше ще, що о́нъ потерпѣвши сильно при послѣдно́мъ огни въ Стрыю не зачисляєсь до людей зажиточныхъ а мимо того помагае ще бѣднѣйшимъ о́дъ себе.

— **Агитаціи на Угорщинѣ.** Непевна будучно́сть выкликує завсѣгды то зъ одной стороны агитаціи, то зъ другои знову надмѣрный переполохъ и въ наслѣдокъ того и не зовсѣмъ справедливу оцѣнку якогось факту. Такъ, здаєсь, буде такожь и зъ вѣстями о якихсь панславистичныхъ агитаціяхъ на Угорщинѣ. У страха очи великій, а що Мадяре неконче суть скрупулятній въ поступованю супротивъ не-Мадяро́въ, се рѣчь такожь звѣстна. Въ Шатораля-Уйгели надавъ на почту якійсь прилично одягненый мужчина три маленькій пакеты до Пешту и подавъ ихъ варто́стъ на 15 зр. Сторожа финансова въ Пештѣ отворила пакетъ и мала найти въ нихъ 25.000 рублѣвъ банкнотами. Въ то́й само́й мѣсцевости мали задержати на почтѣ дня 2 л. марта такожь якійсь грошевій посылки зъ Россіи, зъ котрыхъ одна була призначева до Сиготу, а двѣ другій до тренчиньского комитату. Зъ Семиграду доносять знову, що тамъ въ селѣ Бодзфордуль въ горомсецко́мъ комитатѣ придержано якихсь по́дозрѣныхъ жебраково́въ, котрі мали пашпорты на имя „Телемона и Маріянны Микетюко́въ“ зъ Коломыѣ. Чоловѣкъ бувъ безъ руки и бунтувавъ наро́дъ. Коли єго арештовано, показалося, що о́нъ зовсѣмъ здоровый. При арештовано́мъ найдено записки и богато россійскихъ и румуньскихъ грошей. Въ комарняньско́мъ комитатѣ въ селѣ Оросланахъ мавъ знову якійсь священикъ голосити панславистичну проповѣдь, черезъ що прийшло въ громадѣ до непокоѣвъ. Намъ видиться, що всѣ тій вѣсти обчисленій скорше на сензацію и на то, щобы мати знову одну причину бо́льше ворогувати противъ угорскихъ Славянъ и якъ кажуть догадуватись „румуньскій грошѣ“ такожь и противъ нелюбыхъ Мадярамъ Румуно́въ въ Семиградѣ. Практика выказує и у насъ щось подо́бного, а Полякъ и Мадяръ — dwa bratanki...

— **Широко́сть кроко́въ европейского войска.** Цѣкавою есть статистика широкости кроко́въ жовнѣрѣвъ въ ро́зныхъ европейскихъ арміяхъ и походяча зъ о́дси швидко́сть въ походѣ. Одинъ крокъ россійского жовнѣря єсть широкій на 71 центиметро́въ, нѣмецкого на 80, французского, австрійского, белгійского, шведского и швайцарского на 75 сантиметро́въ. На одну минуту робить италійска армія 120, француска 112 до 116, нѣмецка 115, австрійска 117, белгійска 110 кроко́въ.

— **Дотепный способъ** вынайшла дирекція одного зъ театро́въ въ Брукселѣ на дамы зъ высокими капелюхами, котрі не хотѣли въ часѣ представленя здо́ймати высокихъ своихъ сто́жко́въ зъ головы и тымъ способомъ не давали сидячимъ за ними гостямъ глядѣти на сцену. По довгихъ безъуспѣшныхъ прошеняхъ и о́дозвахъ умѣстила дирекція театру при входѣ до салѣ таку оповѣстку: „Од нынѣ во́льно лишь старшимъ женщинамъ сидѣти въ капелюхахъ по́дчасъ представленя“. Оповѣстка зробила свое и о́дъ того часу всѣ дамы входили до салѣ безъ капелюхо́въ.

— **Подяка.** Почитаємо собѣ за обовязокъ зложити прилюдну подяку хорови „Братства Академичного“, котрый своимъ гарнымъ спѣвомъ причинився до звеличаня вечерка о́дбувшого-ся д. 17 лютого с. р. въ Поморянахъ на дохо́дъ заложеной читальнѣ въ Бо́бщанахъ. Честь академикамъ, котрі не щадять труда, де ходить о розбудженье народного житя. — Заразомъ дякуємо на сѣмъ мѣсци сердечно за знамениту гру на фортепянѣ Вп. п. М. Рожанковской и п. И. Куманецкой зъ Золочева, котрі о́дограли зъ великимъ знаньемъ и зъ всякою прецизією двѣ трудній композиціи: думка украиньска и перша пародія украиньска. — Комитетъ: *Николай Копачь*, гр. к. душп. въ Бо́бщанахъ; *И. Ляхович*, *И. Рекшиньскій*, радній громады.

— **Дро́бній вѣсти.** Громадѣ Острыня, пов. товмацкого, дарувавъ цѣсарь зъ приватныхъ фондо́въ 100 зр. запомоги на прикрашенье церкви. — Въ Борыславли наступивъ дня 1 л. марта въ копальни воску земного сильный выбухъ газо́въ, въ наслѣдокъ котрого 7 робо́тнико́въ стратило житье а пять робо́тнико́въ єсть тяжко раненыхъ. Выбухъ мавъ наступити черезъ неоглядне обходженье-ся зъ динамитомъ. — Въ Батьковѣ, пов. бродского, померъ наглою смертію учитель Яко́въ Ярошиньскій. — Въ Антверпіи вылетѣла въ воздухъ фабрика динамиту, при чѣмъ 10 робо́тнико́въ стратило житье а богато єсть пораненыхъ. — Дня 1 л. марта найдено при дорозѣ зъ Кристинополя до Сокаля трупа Николая Канюка, господаря зъ Добрусина, на тѣлѣ Канюка добачено раны и синцѣ. Виновника сего тайного убійства доси не выслѣджено.

Наука, штука и литература.

— **Рускій театръ народный** перебуваючій теперь въ Самборѣ представитъ тамъ въ недѣлю дня 6 л. марта „Галышку Острожку“, трагедію О. Огоновского зъ музикою А. Вахнянина; во́ второкъ дня 8 л. марта на дохо́дъ бѣдныхъ ученико́въ самборскои гимназіи „Зеленый Островъ“, комичну оперу въ трехъ актахъ; въ четверъ дня 10 л. марта „Соколики“ комедію Гр. Григорієвича; въ суботу дня 12 л. марта на дохо́дъ п-нѣ Ив. Биберовичевои „Ярополкъ І. Святославичъ“, трагедію К. Устіяновича а въ недѣлю дня 1 (13) марта „Дзвоны зъ Корневиль“, комичну оперу въ 4 актахъ. Поручаємо нашъ театръ народный опѣцѣ патріотичнои публики самборскои такъ мѣсцевои якъ и замѣсцевои якъ такожь звертаємо увагу єи на бенефисъ нашои першои и многозаслуженои артистки п-нѣ Биберовичевои.

— **Украиньскій театръ М. Старицкого** выставивъ въ Москвѣ дня 23 лютого с. р. першій разъ драму М. Кропивницкого п. з. „Доки сонце зо́йде, роса очи выѣсть“. Драма не зробила великого враженя и представляєся въ загалѣ слабшою о́дъ звѣстныхъ доси творо́въ сего талантливого драматичного писателя. Змѣстомъ пригадує она дуже драму М. Старицкого „Не судилось“ печатану въ „Кіевско́й Радѣ“, послѣдна стоитъ однакъ высше по́дъ зглядомъ артистичного переведеня прово́днои гадки и драматичнои будовы. Одно, чимъ о́дзначаєся нова драма М. Кропивницкого, се прегарній епизодичній образы, и дуже вѣрно схоплений деякій типовій характеры. Не треба додавати, що и языкъ драмы прегарный якъ и въ всѣхъ другихъ творахъ Кропивницкого. Помимо тыхъ деякихъ хибъ радій бы мы згадану драму побачити на нашой сценѣ, въ котрои репертуарѣ „Глитай“ М. Кропивницкого здобувъ собѣ о́дъ разу вельми почетне мѣсце. Дня 26 лютого выставивъ той-же театръ „Назара Стодолю“ Т. Шевченка, а 27 лютого драму М. Кропивницкого „Невольникъ“ перероблену зъ звѣстнои поемы Т. Шевченка. Послѣдна штука єсть для насъ новостею, такъ само якъ новостею єсть для насъ представлена сего року въ театрѣ М. Старицкого драма Кропивницкого „Наймичка“. Обѣ тѣ драмы радо бачили бы мы въ репертуарѣ нашого театру и мы певній, що наша публика побачила бы радо на сценѣ творы пригадуючій своимъ змѣстомъ перлы вѣщои музы нашого незабутого кобзаря.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславо́вскои.

Зрезигнувавъ о. Володимиръ Голѣнатый зъ парохіи Манявы, дик. богородчаньского.

До каноничнои институціи завѣзваный о. Іоанъ Голѣнатый на нар. Пробо́жну, дек. гусятыньского.

Посмертній вѣсти.

† **Анна зъ Шашкевичѣвъ Перфецка**, вдова по бл. п. о. Терентію Перфецко́мъ, капелянѣ въ Струтынѣ, упокоилася сими днями въ Золочевѣ въ 35 роцѣ житя. Вѣчна ей память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Иванъ По́дсоньскій, адъюнктъ въ Переворску, именованый судіею повѣтовымъ въ Крыници. — Совѣтникъ намѣстництва Горецкій, бувшій староста въ Станиславовѣ, именованый старостою въ Перемышли, а д-ръ Єгерманъ, староста зъ Товмача, старостою въ Станиславовѣ.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збо́жемъ.** Въ теперѣшно́й порѣ ослабла у насъ торговля збо́жемъ майже зовсѣмъ; експорту за границю нема майже нѣякого, а цѣны на нашихъ краєвыхъ торгахъ не примѣняються зовсѣмъ до цѣнъ заграничныхъ. Цѣны збо́жа спали значно, а особливо цѣны пшеницѣ. Ще двѣ недѣлѣ тому назадъ плачено за пшеницю по 9·10 зр. и высше, а теперь платятъ по 8·75 зр. Выво́зъ пшеницѣ до Чехіи и Моравы єсть досыть великій. — Жито плачено сего тыждня по 6·45 зр.; въ загалѣ можна сказати, що цѣна жита стає чимъ разъ бо́льше сталою. — За ячменемъ броварнымъ єсть досыть значный попытъ; впрочѣмъ дуже слабый. — Цѣна о́вса обнизилась въ наслѣдокъ того, що въ Нѣмеччинѣ выпали выборы въ користь септенаты, зъ чого знову заключаютъ на можливо́сть удержаня мира. У насъ плачено по 5·50 зр. Треба однакожь бути осторожнымъ, бо кунцѣ схотятъ имовѣрно закуповувати овесъ тихцемъ. Въ загалѣ зъ продажею збо́жа треба бути теперь осторожнымъ, бо якъ разъ для того, що торговля теперь ослабла, схотятъ шпекулянты закуповувати збо́же по низькихъ цѣнахъ. — Торговля рѣпакомъ все слаба. — Горохъ въ добрыхъ родахъ, а такъ само бобикъ и вика мають слабый попытъ, а плохшій роды суть зовсѣмъ безъ попыту. — Цѣна конюшины на нѣмецкихъ торгахъ упала. Причиною того має бути, що зима продовжаєся, а господарѣ о́дкладаютъ закупно пшеницѣ на по́знѣйшій часъ. Конюшину червону плачено у насъ до 48 зр.; бѣлу плачено до 58 зр. а червону до 65 зр.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для бѣдныхъ ученико́въ руского гимназіи** зложили щирі дары слѣдуючій добродѣѣ: Всч. о. Ковальскій изъ Спасова 5 зр.; Вп. панна Ольга Гладиловичѣвна 1 зр.; Всч. о. Софронъ Левицкій зъ Рунгуръ 10 зр. — Сердечну подяку складаєвъ имени бѣдныхъ школярико́въ — *В. Ильницкій*, директоръ гимназіи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. А. Б. въ Дроговыжи: Предплату за І. кв. до́стали; дякуємо. — **Пчт. Чит. въ Вѣстовой**: Задержанй числа выслано; Вы не маєте залѣглостей, але и не о́дновили були; за І. кварт. заплачено. — **Всч. Т. Д. въ Мартиновѣ**. Заплачено до 30 червня. — **Всч. А. Т. въ Дунаєвѣ**: „Дѣло“ выслано; за 1886 р. прийде ще 2 зр. — **Всч. Л. Ш. въ Болшовци**: „Просвѣтѣ“ заплачено 1 зр., а „Общ. Качковского“ 2 зр. — имовѣрно черезъ похибку. — **Всч. Т. Т. въ Рып**: Зъ присланыхъ грошей зо́сталося на 1887 р. 2 зр. — **Всч. І. Г. въ Выс.**: На р. 1887 лишився 1 зр. — **Вп. П. З. въ Стан.**: Маєте заплачено до 31 марця — **Вп. В. Лук. въ Зал.**: Якій силы стоять въ Краковѣ, не знаємо; а хочь-бы и знали, то писати намъ не во́льно. — **Нетяга**: Одержали.

Подяка.

Выдѣлъ „Першого руского литературно-драматичного товариства“ въ Коломыи складаєсимъ прилюдну подяку П. Т. Аматорамъ взявшимъ дѣяльну участь въ представленю драматично́мъ на вечерку 3 (15) лютого, всѣмъ въ загалѣ за ихъ старанну а декотрымъ зъ помѣжь нихъ, такъ мужчинамъ якъ и женщинамъ, ще окремо за ихъ майже выко́нчену драматичну гру на сценѣ, котрою вповнѣ вдоволили присутну публику. Такожь всѣмъ П. Т. гостямъ, що зобрались громадно такъ на першу якъ и на другу часть вечерка, мѣжь тыми зложившимъ кро́мъ того свои наддатки назначену цѣль именно: Всч оо. Крушельницкому зъ Назѣрнои (надд. 1 зр.), Павловскому (1 зр.), Лецкому (50 кр.), Вп. пп.: д-ру Демби́цкому (4 зр.), Штенцлеви (2 зр.), Седлякови (4 зр.) и А. Цофалю, майору въ пенсіи, (2 зр.); такожь и тымъ немногимъ П. Т. патріотамъ, що самій не могучи бути на вечерку або дали або почтою надо́слали свои датки на бурсу именно: Всч оо.: Литвиновичеви зъ Бабиня (1 зр.), І. Озаркевичеви, деканови и послови до Рады державнои (4 зр.), Литвиновичеви, крилошанинови зъ Станиславова (1 зр.); ВП. пп.: Пернаровскому Никол. зъ Корнева (2 зр.), проф. Турчиньскому (2 зр.), Грушкевичеви (1 зр.); на послѣдокъ ще всѣмъ мѣсцевымъ П. Т. патріотамъ, зволившимъ скрѣпити слабій силы Выдѣлу та причинившимъ-ся такимъ чиномъ немало до выдатнѣйшихъ наслѣдко́въ вечерка такъ моральныхъ якъ и матеріяльныхъ. — Одъ Выдѣлу „Першого руского литерат.-драматичного Товариства“ въ Коломыи.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневно́мъ

5% Листы гипотечні

якъ такожь

5% преміованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выповняє о́дворотною почтою безъ провизіи. 1809 60—0

ДЕНТИСТЪ

АДОЛЬФЪ ШЕФЕРЪ

Д-ръ всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

1864 1—2 о́дкрывъ

Ателіе дентистичне

въ **Перемышли**

при улици Францишканьско́й ч. 162.

Д-ръ Іосифъ Былина

б. конципіентъ ц. к. Прокураторіи скар. у Львовѣ,

отворивъ 2—3

канцелярію адвокатску

въ Стрыю.

Приймае заступство въ справахъ судовыхъ, администраційныхъ и скарбовыхъ.

Робо́тня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье о́конъ у дверей, ваги децимальній новій и направи тыхъ-же, нагробники зелѣзній и маєтакожь на складѣ решѣтки дротяній и огородженя звычайній и орнаментовій по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 11—12

Вже выйшовъ зъ друку

Законъ о загальномъ ополченю

для королевствъ и краєвъ репрезентованыхъ въ радѣ державной.

Розпорядженье министерства оборони краєвои

дотыкаюче списаня обовязаныхъ до служби въ загальномъ ополченю и удержуваня ихъ въ евіденціи, — а такожъ

Приписы дотыкаючій организаціе загального ополченя.

(Дословный перекладъ зъ Дневника законовъ державныхъ)

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна подъ адресою: Адм. Батьковщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ.

Устава тая, задля своєи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальн. громады, въ кождой читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

I. и C. КЕССЛЕРЪ

въ Бернѣ (Brünn) (Морава)

улиця Фердинанда ч. 22 а.

посилає за послѣплатою *)

10	метр.	чорного терна подвійно широкого	зр.	8	—
10	„	кашмиру карованого у всѣхъ барв. подв. шир.	„	9	50
10	„	кашмиру у всѣхъ барвахъ подв. шир.	„	4	50
10	„	атласу вовняного у вс. барв. подв. шир.	„	6	50
10	„	драйтратъ, тяжкій	„	2	80
10	„	матеріи на шляфроки въ кратки	„	2	50
10	„	кретону на одѣжь дамску, новый взорець	„	2	80
3¼	„	матеріи на одѣжь мужеску, модній	„	3	75
3¼	„	матеріи на плащѣ бдъ дощу и на одѣжь	„	5	—
6·25	„	матеріи пральнои лѣтнои нов. взор.	„	2	70
1		останокъ 10—12 м. диванівъ на помістъ	„	3	50
1		заслона зъ джуты турец. взбръ компілетный	„	2	30
1		гарнит. джутов., 1 обрусъ и 2 одѣяла	„	3	50
1		гарнит. рипсов., 1 „ и 2 „	„	4	50
1		стебнована колдра до спаня, тяжка	„	3	—
1		простирало 2 м. довге	„	1	50
1		сѣнникъ 2 м. довгій	„	—	90
3		обрусы, льняній, бѣлій, червоній, жовтій	10/4 „	2	—
6		серветъ льняныхъ	4/4	1	20
6		ручниківъ льняныхъ Іа зр. 1·80 Па		1	20
1		штука полотна домового (28 вѣд. локт.)		4	20
1	„	шифону 30 вѣд. локтівъ		5	50
1	„	вебы кингъ 30 в. л. Іа зр. 7·50 Па		5	80
1	„	канафасу 30 вѣд. локт.		5	20
1	„	градлю дамаст. 30 в. л. Іа зр. 7·50 — Па		5	50
1	„	оксфорду 30 в. л. (ческ. фабр.)		4	50
1	моравскій бархантъ	синій брун. зр. 5 червоный бѣлый		6	—
3		дамскій сорочки зъ шифону богато вышиваній		2	50
6		дамскихъ сорочокъ бавовн. полот. зъ зубцями		3	25
3		нічній корсеты богато украш. Іа зр. 4 — II а		1	80
3		спідницѣ зъ рушу, сырого полотна, шифону		3	—
6		запасокъ зъ оксф., сырого полотна, кретону		1	60
6		паръ панчохъ, чиненыхъ, всякои барвы		1	50
6		паръ панчохъ финишовыхъ на лѣто		1	20
1		дамскій жакетъ зъ вовны овечои въ всѣхъ барвахъ модный		2	—
3		хустки на голову, мохеровій у всѣхъ барвахъ		1	—
6		хустокъ на голову, фоаловій, новый взорець		1	20
1		клятавска сорочка муж. бѣла барвна Іа зр. 1·80 — Па		1	20
6		ковнѣрикивъ стоячихъ и выкладаныхъ 3 пары манжетівъ		1 1	— —
3		оксфор. сорочки для робітникивъ Іа зр. 2 — Па		1	40
2		пары калесонівъ бархантовыхъ зъ Кроазе або бархану Іа зр. 2·50 — Па		1	80
6		паръ скарпитокъ рознобарвныхъ		1	10
12		паръ скарпитокъ лѣтныхъ		1	20
1		англійск. иледъ до подорожи 3·5 м. довг. 1·6 м. шир.		4	50
3		модній краватки атласовій широкій вузкій Па 75 кр. Іа		1	50

Цѣнники и взбрцѣ даромъ и франко.

Недогодне приймаєся назадъ зовсѣмъ радо.

*) Для Всеч. духовенъства, высшихъ урядниківъ и другихъ вѣродостойныхъ особъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 2—20

Одна проба переконає!

„La Patrie“ и „Phenomene“.

Найновѣшій, найлѣпшій и нешкодливій бибулки цигаретовій

Фабрики L. LEON et C-ie въ Парижи.

Перевышають що до якости всѣ дотеперь истнуючій фабрикаты, на доказ чого може послужити подане въ низу **свѣдоцтво ц. к. львов. вseучилища.**

СВѢДОЦТВО: Въ низу подписаный посвѣдчає самъ на подставѣ переведеного розслѣду хемичного, що папериси „La Patrie“ и „Phenomene“ ф брики L. Leon въ Парижи суть знаменитого рода и не мѣстять въ собѣ зовсѣмъ нѣякои материи, котра могла-бы некористно вплывати на людске здоровье.

Львовъ дня 25 падолиста 1886.

Настоятель хемичного институту львовс. проф. д-ръ **Б. Радзишевскій.**

Генеральне представительство для Австріи и Угорщины:

Братя Ельстеръ у Львовѣ, ул. Векслярска ч. 4.

Достати можна по всѣхъ трафикахъ и склепахъ паперовыхъ.

Щобъ уникнути подробки заосмотреный кождый листокъ водною написею **L. Leon et C ie** въ Парижи.

Поручаємо такожъ **ДУТКИ ЦИГАРЕТОВІ** старанно выготовленій съ паперу „La Patrie“ фабрики L. Leon et C-ie въ Парижи. 1859 3—3

Складъ кавы

АРТУРА КОСИЦКОГО

подъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно бдъ продуцентівъ зъ Америки полудневои.

Коштує у Львовѣ:

1 кило зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4¾ кило зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родівъ кавы, котрій оголошують иншій подъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто бдъ продуцентівъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна достати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртівникови на мѣсци, той знову гуртівникови въ Европѣ, бдъ тыхъ купує комісіонеръ, а бдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися чи дбстаке де инде по той цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 3—?

Межи многими поручаными противъ гостцю и ревматизму средствами домовыми позостане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко **зовсѣмъ безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугує на **повне довѣрье** есть безперечно въ томъ, що богато недужихъ, котрій спробувавши иншихъ шумно захваленыхъ лѣковъ, вернули прецѣ знову до 1791 13—23

давно выпробованого Pain-Expellera.

Они переконалися якъ разъ черезъ порбваньe, що такъ ревматичній болѣ, якъ и рваньe. якъ также **бблъ головы, зубовъ, бблъ въ плечехъ и кольки въ боцѣ** и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье експелльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр. 20 кр. пбсля величины, дае можность навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути, а безчисленній успѣхи ручатъ за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожъ стерегчися принимати шкбдливій подробки и треба лишь **Pain-Expeller** съ маркою „**Котва**“ уважати за правдивый. Центральный складъ: **Аптика** бдъ **золотымъ львомъ** въ Praze, Niklasplatz 7.

Въ запасѣ въ многихъ аптекахъ

Новобдкрыта Робітня суконь дамскихъ заразомъ и Школа французского кроію приймае и выготовлює вѣлякій замовленя такъ мѣсцевій якъ такожъ и замѣсцевій якъ найскорше и по цѣнахъ умѣренныхъ. Особы зъ провинціи найдуть на часъ науки кроію догбдне помѣщенье Г. Матковска и Юлія Кравсъ, улиця Хорущины ч. 5 и рогъ улицѣ Академичной. 1852 (3—6)

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способбъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбній письма, якъ поданя, просьбы и т. п. **безъ помочи адвоката** съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигиновскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бблъше якъ 200 рбзнородными взбрцями та прикладами. Сторбнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купує у н. В. Левицкого въ Залбщяхъ, платить за I прим. только 3 зр. 30 кр. — Для предплатниковъ „Дѣла“ и „Батьковщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в, а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр.

Проспекты обширній высилае на жаданье п. В. Левицкій въ Залбщяхъ. Въ выняткових случаяхъ дается 1 примѣрникъ (не по зниженой цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (10—10)

ВАПНЯРКИ БАРОНА ЛЮДВИКА ГРЕВЕ

въ Пустомитахъ почта Наварія.

Баронъ Людвикъ Греве обнявъ въ **Пустомитахъ** подъ **Глинною Наварією** бдповѣдну просторонь грунту, подъ которымъ находяться значній поклады вапняного камѣня, а якъ опбсля доказавъ розслѣдъ хемичный, и найлѣпшого рода.

Вже въ осени розпочалася будова печей найновѣйшои и найкористнѣйшои системы такъ званыхъ „неперестанныхъ“ (continuirlich), а котрій роблять можливою найдешевшу продукцію паленого вапна и выстануть всякимъ можливымъ жаданямъ.

Двѣ зъ тыхъ печей будуть вже въ руху въ половинѣ весны. Коли однакожъ всякій будовлѣ розпочинаються значно скорше, то узгляднено сю потребу и теперь ставляться тымчасовій печѣ **провизоричній,** котрій ажь до пущеня въ рухъ великихъ печей „неперестанныхъ“ доставлять на всякій жаданя вапна товстого и такои самои доброты якъ зъ печей „неперестанныхъ“ — и по рбвно-жь дешевыхъ цѣнахъ.

Вапно буде спродаватися loco **Львовъ и на всѣхъ стаціяхъ зелѣзничихъ** не лишь выпалене, але на жаданье и лясоване.

Въ низу подписаный маѣ честь повѣдомити о тбмъ предприемства и поручитися тымъ-же ласкавымъ зглядамъ.

Зъ глубокимъ поважаньемъ 1845 2—3

Юліюсъ Стшемчикъ,

Директоръ и повном. предприемства бр. Людвика Греве въ Галичинѣ.

Ул. Зигмунтовска ч. 7. с

ПОКЛИКЪ!

До всѣхъ читателѣвъ сеи многоцѣннои часописи.

Зъ причины цѣлковитого знесеня моихъ филій на провинціи якъ такожъ перенятя интересу фабричного продаю всѣ мои артикулы за четверту часть вартости, именно

все по 97 кр.

97 кр.
1 муж. капелюхъ зъ мягкои повсти въ всѣхъ барвахъ

97 кр:
1 дамска сорочка зъ гафтомъ, найтоншій шифонъ.

97 кр.
6 паръ скарпитокъ однобарвныхъ або въ паски.

97 кр.
1 добрый обрусъ, бѣлый, дамастъ або крашеный

97 кр.
1 муж. калесоны. Забезпеченье на студѣнь.

97 кр.
1 люлька зъ штучнои пѣнки морскои зъ накрывкою.

97 кр.
1 вахлярь дамскій красно помальованый, модный

97 кр
1 брансолета высаджувана богато камѣнями.

97 кр.
12 ложочокъ до кавы, правдиве лондоньске срѣбло британія.

97 кр
1 спбдниця въ паски.

97 кр
1 одѣжь трикотова для дѣтей хлопцѣвъ и дѣвчатъ, на пантальоны и жильетка

97 кр.
1 сорочка дамска зъ найтонщого шифону або оксфорду.

97 кр
3 пары панчохъ дамскихъ доброи якости.

97 кр.
6 серветъ бѣлыхъ або барвныхъ взорець дамастовый.

97 кр
1 коверъ передъ постѣль зъ джуты, взбрцевый.

97 кр
1 цигарница зъ правдивои пѣнки морскои.

97 кр
1 ланцушокъ зъ штучного золота зъ брильоками

97 кр
2 подсвѣчники зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.

97 кр
3 ножѣ столовій зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.

97 кр.
1 пара елегантныхъ суконныхъ черевиковъ до дому.

97 кр.
1 кафтаникъ зимовый для мужчинъ и дамъ.

97 кр.
6 стирокъ до начиня сѣрыхъ, полотно въ паски.

97 кр.
1 хустка намѣтка для дамъ, велика.

97 кр
3 штуки хустокъ до носа зъ найтоншого лiоньского шовку въ рбзныхъ барвахъ

97 кр.
1 перстѣнь зъ брилянтомъ камѣнь имитованый.

97 кр
полонникъ до зубы, правдиве лондоньске срѣбло британія.

97 кр.
6 вилокъ французскихъ, правдиве лондоньске срѣбло британія.

97 кр
1 калесоны зимовій (системы Єгера) для мужчинъ.

97 кр.
6 ручниківъ взорець Карро, зарубленій.

97 кр.
1 касета зъ 10 шт. англійскими правдиво закрашеными хустками до носа.

97 кр.
3 штуки шалѣвъ зъ найтоншои вовны, въ живыхъ краскахъ зъ френзлями

97 кр.
1 кресиво зъ механизмомъ, само запалююче.

97 кр.
1 медаліонъ, найновѣшій фасонъ, зъ камѣнями

97 кр
6 ложокъ столовыхъ, зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.

97 кр
1 гарнитуръ складаючій-ся зъ 1 медаліону дамского, 1 пары ковтківъ, 1 перстеня зъ бронзу зъ шмарагдомъ и 1 пары спинокъ манжетовыхъ зъ замкомъ патент 1846 2—3

Лишь зр. 1·10 красно робленый стѣнный годинникъ кабинетовый зъ добре урегульованымъ веркомъ зъ важками, ланцушками и пластичными прикрасами бронзовыми

Высылка слѣдуе за послѣплатою почтовою; все недогодне вымѣнюється або грошѣ звертаються назадъ.

J. H. RABINOWICZ, Wien, III. Bez., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

ХРИСТОФОРЪ КРИШТОФОВИЧЬ

у Львовѣ

ул. Гетманьска ч. 6.

поручае

въ бочѣвкахъ 5-кильовыхъ

вина: Гедяляйске по зр. 3, 4, 5,
„ **Токайске** по зр. 9, 12.
„ **Ерлявске** черв. по зр. 3·25, 4·50.
„ авст. **Феслявске** бѣле и черв. зр. 4·50.
„ **Gumpoldskirchner** по зр. 5·20.
„ десерові: **Madeira** зр. 12.
„ „ **Malaga** зр. 13·75.
„ „ **Portwein** зр. 15.
„ „ **Marsala** зр. 15.
Конякъ французкій кураційный зр. 12·25.
Румъ зъ Ямайки зр. 8.
Старка литовска (Кундеровича) зр. 5·55.
Сливовица сирмійска (1864) зр. 6·50.
Оцетъ винный Бордо зр. 4

Франко порто почтове и бочѣвка.

Прошу о ласкавій поручення.

1868 1—3

Народна Торговля

поручає зъ своихъ складбвъ:

Какао мелене Von Houten-а найчистѣйше, пачка 80 кр.
Пиво солодове Гофа фляшка 60 кр.
Шоколяда Гофа лучша ½ кил. 1 зр. 60 кр. и 2 зр. 40 кр.
Екстрактъ Либига слоикъ 90 кр.
Буліонъ найлучшій ½ кил. 3 зр. 50 кр.
Таніока Luit freres пачка 70 кр
Мѣдъ питный старшій фляшка 1 зр.
„Waldbouquet“ екстрактъ шпильокъ смерековыхъ для бдсвѣженя комнатного воздуху, ½ флякона 60 кр ½ фляк. 1 зр. 1—?

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентівъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ материй краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мбй богатый складъ также 1656 Вел. Духовенъству. 69—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подробно.

Львбвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Найдетевше руске литературне выданиство „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходить у Львовѣ почавши бгъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 14 выпускбвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданє Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр.
2. **Сонній мары молодого питомця.** оповѣданє В. Барвѣньского 10 кр
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣство 20 кр. по выпущеню сконфискованыхъ частей . . . . . 10 кр.
5. **Prima Vera,** поезія Юліи Шнайдеръ . . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красючевка . . . 40 кр
11. **Въ Карпатахъ,** Ив Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр,
12. **Галицкій образки,** Ив Франка, серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.
14. **Поетичній творы** Стефана Руданьского . . . 10 кр,

Предплачувати можна на бблше число выпускбвъ наразъ, пересылаючи вбдповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовляти можна также поодинокій выпуски, додаючи на поодинокій выпускъ 2 кр., а за подвійный 5 кр. на сплату порта

„Руска исторична Библіотека“

выдавана проф. Ол. Барвѣньскимъ въ Тернополи

буде мѣстити въ р. 1887 въ

V томѣ: Монографіи до исторіи Галицкои Руси, Смирнова, Дашкевича и д-ра Шараневича;

VI томѣ: Исторію Вел. княжества Литовского, В. Антоновича; бдтакъ слѣдують

IX—XII томы Богдана Хмельницкого, М. Костомарова.

Предплата на одинъ томъ franco 1 зр. 25 кр.

Два томы оправній въ англійске полотно зъ пересылкою рекомендованою 3 зр. 10 кр.

Предплатники монографіи Богданъ Хмельницкій обовязанй взяти цѣле дѣло за 5 зр. franco, або 6 зр. 20 кр. въ оправѣ, а такожъ на сплату ратами пбсля власнои деклараціи.

Предплату найлучше посылати переказомъ на адресу п. *Ол. Барвѣньского*, професора въ Тернополи, або черезъ редакцію „Дѣла“.

Учителя

двохъ ученикбвъ зъ I. клясы гимназіяльнои пошукуеся на село.

Близша вѣдомость въ Редакціи „Дѣла“.

СКЛАДЪ

ц. к. упривилегіованои

ФАБРИКИ

ЕД. ОБЕРЛЯЙТНЕРА СЫНОВЪ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій число 8.

поручає по сталыхъ цѣнахъ пбсля цѣнника фабричного:

Найлѣпшои якости чисто льняне

Столове бѣлье, Цвилихове, Жакардъ и Адамашкове

въ штукахъ и гарнитурахъ.

На 6 осббъ разомъ зъ серветками бдъ зр. 3·70, 4, 4·50, 4·95, 5·10, 5·95 до зр. 40·70
На 12 осббъ бдъ зр. 8·05, 9·05, 9·50, 10·40, 11·05 до зр. 72·60.
На 18 осббъ бдъ зр. 19·30, 21·30, 22·10, 23·45, 24·30, 25·90 до зр. 98.
На 24 осббъ бдъ зр. 27·10, 28·70, 29·80, 31·45, 32·60 до зр. 145.
Обрусы, серветы, десертки зъ френзлями и безъ, всѣлякои тонкости. 1853 3—6

Цѣнники фабричній на жаданье франко.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 22. Львôвъ, Вторникъ 28 лютого (4 марта) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надослане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр.	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чвертъ року . .	3 зр.	на чвертъ року .	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр.
на чвертъ року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр.
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр.

Реклямація неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Ревеляціи варшавского „Słow-a“ въ справахъ церковныхъ Галичины.

По причинѣ смерти кардинала Якобиніого помѣстило варшавске „Słowo“ въ ч. 48, 49 и 50 зъ сего року досыть широку посмертну згадку о тôмъ дуже дѣятельнôмъ врарху римскои церкви, давнѣйшôмъ нунцію вѣденьскôмъ, а въ послѣдныхъ лѣтахъ правôй руцѣ папы Льва XIII. Авторъ сеи згадки, Антоній Залескій, начеркуе при тôй нагодѣ теперѣшну политику престола римского супротивъ державъ европейскихъ досыть удачно и вѣрно. Есенцією политики сеи ѥсть, можна сказати, слôвце: possumus, т. ѥ. Ватиканъ поставивъ собѣ нынѣ задачею: постепенно и по змозѣ убезпечувати права церкви католицкои въ поодинокихъ державахъ европейскихъ посредствомъ безперестанныхъ дипломатичныхъ переговорôвъ и взаимныхъ хотя-бы найдрôбнѣйшихъ концесій, безъ капитуляціи зъ правъ церкви. Gutta cavat lapidem — отакои нормы придержуесь нынѣ Ватиканъ въ пересвѣдченю, що остаточно удасться ѥму зберегти права католицкои церкви не тôлько въ державахъ католицкихъ Европы, але и въ свѣтѣ протестантскôмъ, противъ Culturkampf-у, и навѣть на магометаньскôмъ Орiентѣ и въ православнôй Россіи.

Така политика безперестанного дипломатизованя и повôльного але консеквентного выскуваня стоить, розумѣеся само собою, въ діяметральнôмъ противположеню до девизы папы Пія IX, до звѣстного non possumus!

А представителемъ политики сеи — possumus — бувъ кардиналъ Якобини. Будучи въ 1870-ыхъ рокахъ нунцiемъ апостольскимъ у Вѣдни, зъумѣвъ кардиналъ зыскати собѣ важкій голосъ при дворѣ цѣсарскôмъ и тымъ спинивъ дальшій розвôй австрійского Culturkampf-у, початого за кабинету Аверспергъ-Лясссра звѣстными маевыми законами, до котрыхъ ухваленя причинилась немало и руска делегація въ вѣденьскôй Радѣ державнôй и помогла, мимоходомъ сказавши, скрутити сильный бичь на духовеньство руске. Кард. Якобини зъумѣвъ рôвно зручно навязати и зôрванй зношеня зъ канцлеромъ нѣмецкимъ, и се, що нынѣ сталось, т. ѥ. що Ватиканъ выступивъ противъ католицкого центрума яко противника септенату и позбрно залишивъ пôдпомагати Полякôвъ познаньскихъ, — се все суть плоды дипломатизуючои политики такъ папы Льва XIII, якъ и кард. Якобиніого. Послѣдный навязувавъ такожь мирнѣйшй зношеня зъ Россiею посредствомъ гр. Убриля и Бутенева, и зъ Францiею при помочи кард. Чацкого, и зъ Англiею, Туреччиною, Испанiею, Америкою, Китаемъ, и всюды старався довести до якогось modus vivendi.

Не тутъ мѣсце розбирати тй справы и толкувати про нихъ ширше, але всякій, хто слѣдить за ними, мôгъ вже самъ спостеретти, що въ Ватиканѣ девиза non possumus змѣнилась на possumus и що хвилевй неудачѣ не ôдстращать такъ скоро Риму ôдъ безперестанного дипломатизованя въ користь католицкои церкви.

Однакожь якъ на тôмъ поли Ватиканъ показуесь мягкимъ и хвилево уступчивымъ, але не резигнуючимъ, такъ зъ другои стороны стремѣвъ ôнъ уже за Якобініого до того, щобъ члены церкви католицкои, а именно епископы зъ епархіями своими були для престола римского вѣрнопреданными въ повнôмъ значеню сего слова. За свого нунціованя при дворѣ вѣденьскôмъ постарався кард. Якобини о то, щобъ становища митратôвъ були въ рукахъ самыхъ ревнѣйшихъ католикôвъ. Епископы австрійскй ѥго часôвъ були, по ѥго мнѣню, за надто перенятй „іосифинизмомъ“, зъ выимкою кôлькохъ, якъ кард. Шварценберга въ Празѣ, Ридигера, Цваѥра и двохъ-трехъ другихъ. Навѣть звѣстный кард. Равшеръ ходивъ своими дорогами. Стараньемъ кард. Якобініого було про-то передати управу поодинокихъ епархій въ руки людей певнѣйшихъ и звѣстныхъ зъ бôльшои енергіи. Се повелось ѥму. А зъ тымъ послѣднымъ дѣломъ вяжеся, пôсля ревеляцій „Słowa“, и усуненье митрополита Іосифа вразъ зъ двома крилошанами. Отъ що пише на той тематъ Ант. Залескій въ ч. 49 зъ 3 марта 1887 р. Подаемо се мѣсце въ дословнôмъ перекладѣ, хотяй сама ревеляція не поясняе всего дѣла подрôбно и не подае, хто бувъ ѥго моторомъ и хто надъ усуненьемъ митроп. Іосифа трудився за кулисами, т. ѥ. хто справы рускои церкви въ Галичинѣ представлявъ кардиналови Якобініому въ въ такôмъ сумнôмъ свѣтлѣ, що Ватиканъ мусѣвъ взятися ажь за такъ драстичнй средства.

„Найважнѣйшимъ и памяти Якобініого честь приносячимъ дѣломъ — пише „Słowo“ — було дѣло, зъ котрымъ прийшлося ѥму зôткнути близше на грунтѣ галицкôмъ, а котре ѥсть доказомъ конгруенціи, интересôвъ церкви зъ интересами державы. (Звѣстна девиза „Czas-y“: kościół i państwo! Пѣсенька знакома! — *Ред.*) Повѣвъ се дѣло тогдѣшный нунцій вѣденьскій знаменито. Умѣвъ ôнъ ôдкрыти очи не лише своимъ (Римови) але и Вѣдневи, умѣвъ представити ѥго цѣсареви яко справу дуже грôзну, розслѣдивъ ѥи до грунту на основѣ студій и личныхъ спостережень а розслѣдивши, не отягнувся предложити навѣть найрадикальнѣйшй средства и взятись до деституціи кôлькохъ личностей, сповняючихъ свои уряды шкôдливо. Докладно о тôмъ дѣлѣ писати не можна и не маю часу, — каже п. Ант. Залескій, — згадаю лише, що енергична акція ратункова и запопаща у Вѣдни и Римѣ почалась ôдъ хвилѣ, коли кард. Якобини два разы навѣдався до Галичины. Досвѣдченя, якихъ набувъ въ Вѣдни, правили ôдтакъ дальше ѥго поступованьемъ въ тôмъ дѣлѣ на становищи секретаря папского. Ôнъ першій покинувъ методу абстракційныхъ нарѣкань и упôмнень, а вступивъ на дорогу дѣланя и тôлько вже злучаями оправданои прозорности. Ôнъ не давався увести солодкимъ голосомъ и не вдоволився голословными запорученями вѣрности. Зажадавъ доказôвъ, а коли сихъ не стало, постарався о такихъ, котрй дали бъ такй доказы“.

Тôлько каже „Słowo“. Чи однакожь усуненье митроп. Іосифа и двохъ крилошанъ выходило безпосередно зъ системы политики, якои придержувався кард. Якобини, чи ту систему зъумѣвъ лише хтось третій выкористати на шкоду усуненыхъ, того кореспондентъ „Słowa“ пояснити не хоче, заставляючись неможностію, хотя зъ другои стороны властивй причины и властивй заходы певныхъ личностей зъ Галичины у кард. Якобініого могли ѥму бути докладно звѣстнй, наколи, якъ самъ признаесь, бувъ ôнъ дуже частымъ гостемъ на покояхъ нунціатуры вѣденьскои. Видко, що п. Залескій не хоче компромитувати закулисовыхъ интригантôвъ противъ достойнои особы митрополита Іосифа и длятого за причину усуненя ѥго подае якiйсь недостатокъ доказôвъ вѣрности... Се бôльше, якъ инсинуація. Бо чей-же усуненый митрополитъ мôгъ по всякій часъ свого житя и дѣланя въ Галичинѣ бути примѣромъ вѣрности для всѣхъ епископôвъ Австріи, о котрыхъ самъ п. Залескій выражаесь, що они зъ малыми выимками були перенятй либерализмомъ Іосифиньскихъ часôвъ. Не въ недостатку вѣрности и доказôвъ ѥи лежала про-то дѣйстна причина усуненя митроп. Іосифа, а въ простôй интризѣ того табору, до котрого належить и п. Залескій, т. ѥ. табору пôдвавельскихъ станьчикôвъ. Въ справахъ догмы бувъ митроп. Іосифъ лише католикомъ — доказувавъ се на кождôмъ кроцѣ. Въ справахъ національныхъ бувъ лише Русиномъ и не солидаризувався нѣколи зъ звѣстною кликою, що стремить до объединеня національного зъ Великороссами, а черезъ то и до оправославленя Галичины. За митроп. Іосифа нѣхто зъ Русинôвъ галицкихъ не перейшовъ на православiе, а се достаточный доказъ, якъ ôнъ дбавъ о свою паству. И длятого говорити о недостатку льояльности ѥго для Риму, значить кривдити ѥго особу дуже тяжко и затемнювати правду. Що митроп. Іосифъ зъ доброго серця и любови чисто-христіяньскои, братнои дивився дуже поблажаючо на тыхъ, котрымъ повѣрявъ справы епархіи своеи и що не умѣвъ добирати собѣ людей, — се друге дѣло. Але добôръ людей не спочивавъ выключно въ рукахъ ѥго. Длятого мимо ревеляцій „Słowa“ обставмо при мнѣню, що въ справѣ усуненя митроп. Іосифа першу ролю ôдгрывала интрига и що каменемъ преткновенія була ѥго любовь до народу рускаго, котрый старався ôнъ отвезити, пôднести морально, загрѣти до плеканя свого языка и обороны своихъ политичныхъ правъ. Митроп. Іосифъ ишовъ при кождыхъ выборахъ солидарно зъ волею народа, и окремыми обѣжниками загрѣвавъ до всякои акціи политичнои. Ôнъ бажавъ мати духовеньство католицке и національне, котре не стояло-бъ на боцѣ ôдъ народного движеня, о якôмъ то духовеньствѣ фантазуе заѣдно таборъ станьчикôвъ, духовеньствѣ рускôмъ, що не спиняло-бъ „organiczn-ои prac-ѣ“ польскои. И се якъ-разъ вмѣнено ѥму въ души въ провину, а покрыто недостаткомъ доказôвъ! Смѣшне, але правдиве.

Революція болгарска и ѥи можливй наслѣдки.

Послѣдна революція болгарска буде представляти одну зъ найсумнѣйшихъ картинъ не лишь въ исторiи болгарскôй але и въ исторiи цѣлого Славяньства. Народъ, що ледве двигнувся зъ вѣковои, неволѣ, що ледве розôрвавъ послѣднй оковы, що ѥго давили, роздирае свôй власный организмъ въ братоубiйчôй межиусобици. И спытаймо, въ якôй цѣли, за яку цѣну и за яку идею? Исторія дае намъ богато примѣрôвъ, де въ якôмсь народѣ творились партіи, выступали рѣзко одна супротивъ другои, заводили межиусобицѣ, але всежь таки въ сихъ злучаяхъ одна и друга партія представляли якiсь идеи чи то державнй, чи суспôльнй, чи религійнй. Въ сихъ злучаяхъ не була то просто слѣпа борба безъ всякихъ цѣлей а борба идей, котра опôсля прокладала нову дорогу, по котрôй народъ поступавъ смѣлѣйше и певнѣйше до дальшого розвитку. Чи таку борбу представляе намъ послѣдна революція болгарска? Що то за партіи, що передъ кôлькома днями проливали братню кровь надъ Дунаемъ? За якй идеѣ боролися они зъ собою? Що то за люде, що репрезентували обѣ воюючй стороны? Хто тутъ бився и защо? Ôдповѣдь на сй пытаня розкрые передъ нашими очима цѣлу погань послѣднои революты болгарскои а само вже теоретичне розумованье выкаже намъ, що причины сеи революціи не можна шукати въ самôмъ народѣ болгарскôмъ.

Ворохобники болгарскй пôдняли бунтъ противъ регентiи и противъ всѣхъ тыхъ, що пôдпирають регентію и теперѣшне правительство. Можна-бы отже думати, що бунтъ сей пôдняла опозиція, котра чи то не годится зъ формою и системою теперѣшного правительства, чи то въ загалѣ невдоволена цѣлымъ теперѣшнымъ порядкомъ въ краю и хотѣла-бы иншою дорогою довести народъ болгарскій до щастя. Въ сей способôбъ готовй навѣть ворохобники и оправдуватись. Але пригляньмося ближше, чого они бажали. Ото просто нѣчого иншого, якъ лише щобы вдоволити змаганямъ другои державы, другого народу, и то певно не цѣлого а такожь лише однои частины ѥго. Ворохобниками въ Силистріи и Рущуку не руководила якась высша идея. То не були люде, що вже зъ свого званя займалися политикою и промышляли надъ добромъ свого народу и краю; то були люде екзекутивы, люде, котрыхъ обовязкомъ було въ всякôмъ случаю удержувати для добра народу спокôй въ краю, а обовязокъ той бувъ для ныхъ ще тымъ бôльшій въ такъ тяжку пору, якъ та, котру нынѣ переживае ихъ ôтчина. Бо хто були безпосереднй проводирѣ ворохобникôвъ въ згаданыхъ двохъ мѣстахъ? Въ Силистріи комендантъ полку Хрестовъ, котрый доси не займавъ въ краю нѣякого виднѣйшого становища, якъ своѥ войскове, котре ще не надавало ѥму хочь-бы якогонебудь мнимого права братися за порѣшенье судьбы свого народу. Въ Рущуку проводивъ знову ворохобниками полковникъ Филовъ, той самъ, котрый свого часу ентузiястично принимавъ повертаючого до Болгарiи детронизованого князя, а нынѣ збунтувався противъ тои регентiи, котру установивъ той самъ князь. Правда, ôдъ того часу богато дечого змѣнилося. Звѣстна „кавльбарсіяда“ въ Болгарiи не могла остати безъ нѣякого вплыву. Она збалаган[illegible] виновникомъ ворохобнѣ ѥсть сусѣдъ зъ далека а ѥго безпосереднй орудія — офицыры Груевъ и Бендеревъ, котрй вже разъ ôдограли сумну ролю середъ свого народу.

Супротивъ сихъ ворохобникôвъ стоить регентія и ѥи правительство. Противники найвысшои власти въ Болгарiи доказують, що регентія ѥсть незаконною, але при тôмъ руководяться поглядомъ того самого сусѣда зъ далека, котрому ся власть ѥсть не на руку. Взявши добре на розвагу, не можна сказати, щобы се правительство було незаконне. Регентію установивъ законный князь, коли добровôльно зрѣкався престола. Регентію и правительство приняло и потвердило велике болгарске народне Собранiе. Не можна отже сказати, щобы ся найвысша власть въ Болгарiи накинулася сама народови, стероризувавши ѥго. Се-

---

2)

ДЯДЬКО ЗАХАРЪ.

И. Салтыкова Щедрина.

(Дальше).

— Отъ скусивъ мене чортъ! — нарѣкавъ майоръ, кладучи пасiянса. — Въ иншôмъ мѣсци мôгъ-бы и двѣ горы перекопати, а тутъ гину за-для одного горбочка.

Бачивъ конець памятнои зелѣницѣ и ставивъ палаты на леду: теперь бувъ-бы вже полковникомъ и певно дистансовымъ начальникомъ... Якiйсь часъ переписувався зъ давными своими побратимами, посылавъ имъ годованыхъ индикôвъ и просивъ о протекцію. Але они заедно писали ѥму: „Нема рады!“ Вконець замовкли зовсѣмъ побратимы и Стрѣловъ пôрнувъ на само дно забутя-рѣки...

Але въ воздухахъ повѣяло новыми подыхами.

Дядько Захаръ, кажу, не бувъ розбишакою въ нынѣшнôмъ значеню сего слова. За ѥго часôвъ була мода окрадати скарбъ та брати лапове. Дядько отже держався загальнои моды. А розбишацтво народилось опôсля, зовсѣмъ неожидано, и не усунуло анѣ крадежи, анѣ лапового, а тôлько погорджувало ними. Та й годѣ було не погорджувати, бо они йшли въ парѣ зô всякими погаными поступками. Лучалися тутъ и вмерцѣ, и пôдшкробанй документы, и наумысней похибки, и скручуванье колодокъ. Все то можна було змалювати на образку. А въ розбишацтвѣ все таке чисте, ба навѣть „благородне“, що про образки навѣть говорити годѣ.

Але и розбишацтва ѥ рôзнй роды. Бувае просте, бувае и замотане. При простôмъ можна вказати на шкôдникôвъ и на пошкодованыхъ. Крôмъ того въ певнôй мѣрѣ оно и пôдпадае карѣ, а ядро ѥго можна легко описати. Рôзниться ôдъ крадежи тымъ, що пôшло дальше по-за становыхъ приставôвъ и уживае „благороднѣйшихъ“ способôвъ. Часами вбираеся навѣть въ плащикъ державного добра: заселеня далекого краю, культуры, обрусенiя, и т. д. Въ замотанôмъ же розбишацтвѣ — зовсѣмъ нема дѣлачѣвъ, а тôлько приходиться дивуватись, якимъ чиномъ человѣкъ, що недавно ходивъ безъ чоббтъ, обертае нынѣ милiонами? Замотане розбишацтво — се просте наслѣдство выпадкôвъ, нѣчого бôльше.

Ôдъ бѣды мôгъ дядько Захаръ доглупатися простого розбишацтва. Але розумѣвъ такожь, що и тутъ безъ знакомства не обôйтись. Щобъ загорнути землѣ по 10 копѣекъ за десятину ($1^3/_4$ морга), треба мати „плечѣ“, умѣти вгадувати наручну пору, кланятися, просити, — все то вымагало и часу и клопотôвъ. Що-до замотаного розбишацтва, то дядько бувъ якъ табака въ розѣ, и тôлько вразъ зъ другими простаками зôтхавъ:

— Я ѥго знавъ безъ чоббтъ! безъ чоббтъ! А теперь ѣздить въ соболяхъ! Що за конѣ, що за коляска! Сидить въ палатахъ, выдае бенкеты! У всѣхъ комнатахъ образы зъ женщинами въ одягу Євы! Жѣнку — купивъ, опôсля покинувъ, а тримае двѣ Францужанки! Ну, и скажѣть, прошу, на що ѥму двѣ? И якимъ способомъ все то сталося?

Дядько забувъ при тôмъ и про свою давнѣйшу долю и про свои теперѣшнй забаги, навѣть про се, що бувъ-бы щасливый, скоро-бъ знайшовся на мѣсци того, що ходивъ въ дѣравыхъ чоботахъ, а теперь ѣздить въ соболяхъ... Мимо того жадоба „скубнути“ чого небудь, змушувала ѥго прислухуватися кождому новому подыхови и навѣдуватись декоди до Петербурга.

Що то ѥ „подыхъ“? Се одно слово зъ того поганого словаря, що выробивъ собѣ горожаньске право передъ трицятьма роками. Оно означае: „отсе треба робити, щобъ якъ найбôльше напакостити“. Цѣла та терминологія ѥ наслѣдкомъ захланности и цѣлковитого нерозумѣня справы публичнои. Тутъ нема бесѣды нѣ про ôтчину, нѣ про земляковъ, нѣ про загальный пожитокъ. Такихъ подыхôвъ було богато въ нашôй суспôльности, але тутъ зазначую лише головнѣйшй. Насамперед подыхъ радôстныхъ дожиданъ; по друге, подыхъ болючихъ втратъ; по трете, подыхъ розбишацтва; по четверте, подыхъ вавилонскои замѣшанины, а наконецъ — —

По довгихъ рокахъ стриму приѣхавъ дядько Захаръ першій разъ до Петербурга въ пору „радôстныхъ дожиданъ“. Говорили тогдѣ: наша земля богата и зъ верха и въ серединѣ — всего маемо доволѣ и для себе и для Европы. Европа гине, пережилася, а мы ôдроджуемось. Доси жили мы немовь слѣпй зъ ласки панщины, а теперь „вôльна праця“ ôдкрые всѣ нашй богатства. Найбôльше вызначався яко пророкъ и знахарь публицистъ Кокоревъ, щонавѣть въ кунахъ смѣтя вынаходивъ жилы золота.

Були се добрй часы, ясней, хочь, якъ пôзнѣйше показалося, не конче мудрй. Але хто-жь мôгъ допускати, що зô всѣхъ тыхъ надѣй не выйде нѣчого мудрого, хиба що перевернеся давно вже сперхле драньтье? Богато милiонôвъ, хованыхъ въ дорогоцѣнныхъ шкатулахъ, побачило тогдѣ свѣта, завитало до „Обществъ“ и „Банкôвъ“ — тай пропало въ безвѣстяхъ. Де-жь теперь тй милiоны? Прецѣнь не може бути, щобъ не знайшли собѣ де притулку та не оживили кого-небудь! Чи-жь не тогдѣ то дано пôчинъ до той славнои финансовои розпусты, що опôсля такъ пышно розцвилася?

Бувъ се часъ плодозмѣну, закуплѣ машинъ, продажи выкупныхъ листôвъ, а передовсѣмъ часъ галабурдъ по реставраціяхъ. Грошей появилося гукъ. Майже цѣлу Россію вымѣняли на выкупнй листы. Появилися лихварѣ и кровожадники, що скуповували тй листы по нѣчому. Але паны не зважали на то, надѣючись, що вôльна праця стократъ вынагородить.

— Бачили мою зжиначку, що купивъ у Бутенопа? — чути було село ôдъ села, — приѣзджайте побачити, якъ чисто жне! А моя перетрясачка до сѣна? А мои плужки? Чудо! Теперь о три четвертыхъ менче потребувати-му робôтникôвъ!

А черезъ тыждень и зжиначка и перетрясачка лежали собѣ поломанй въ шопѣ, и баба по старому жала жито, якого зъ-за горяча безлѣчь позасѣвали. Хлопъ хутко порозумѣвъ пана и смѣявся въ кулакъ. Панъ до нѣчого не приготованый, лѣнивый и недбалый, умѣвъ лише годуватися надѣями и кидати грôшми на-ôслѣпъ. Не пôймавъ того, що, щобы вытягнути зъ господарки золотого, треба досвѣта встати, по цѣлыхъ дняхъ уганяти по поли, а вечеромъ робити обрахунки.

Але деякй (мѣжь ними и дядько Захаръ) змѣркували, и стали „стискатися“: давали землю на спôлку, допѣкали хлопамъ карами и тяганиною по судахъ, а вконець почали бавитися лихвою... Але загаломъ, мимо всѣхъ дожиданъ и надѣй, чути було голосъ: всего маемо доволѣ: и безлѣчь скарбôвъ теперь, и на пôзнѣйше гарнй выгляды, а лише „людей“ нема. Публицистъ Кокоревъ репетувавъ на цѣле горло, радивъ пустити въ обѣгъ спорый пôвкватирокъ „водки“, а цензура не спиняла ѥго зовсѣмъ.

Дядько Захаръ пôделухавъ тыхъ жалѣвъ и явився въ Петербургъ на першій покликъ. Поселився, розумѣесь, у мене, и заявивъ певный себе:

— Теперь моя справа горою. Потрѣбно „людей“, а я чоловѣкъ бувалый, досвѣдный, маю всѣ клепки въ головѣ, чого-жь бôльше треба?

— Прецѣнь вы дядьку, здаеться, не належите до „радыхъ“? — кажу.

— Що ты кажешь! Бôйся Бога! Я братику, всему радъ! Пôдписавъ навѣть адресъ до царя, одинъ зъ першихъ. Приѣхавъ на зборы губернаторъ: „Панове, — каже — треба намъ довести...“ Я-жь и довѣвъ: вмочивъ перо въ каламарь... щасть Боже!

— Такъ, такъ, але все таки вы не дуже радо розсталися зъ хлопами.

— Що, я? Але-жь я навѣть дуже люблю хлопа. Нехай лише дадуть менѣ...

Выпытався мене, въ кого, по якихъ канцеляріяхъ треба заходы робити и заразъ на другій день ставъ пошукувати. Незмордовано бѣгавъ ôдъ досвѣтку до ночи, а вертавъ розчарованый, але завсѣгды не безъ надѣѣ.

— Етъ, мовляли: нема людей! — кричавъ, — а тутъ ихъ, куда не рушишся, хочь на возы бери!

Але, здавалося, доля усмѣхалась до дядька. Середъ загального заколоту забуто

го погляду суть всѣ державы европейскѣ, а навѣть и зверхникъ Болгаріи — Порта; одна лишь Россія не признаѥ ѳи законною. Крѳмъ того мусить кождый безсторонный признати, що регентія и правительство болгарске сповняли совѣстно свою задачу и въ такѳмъ прикрѳмъ часѣ удержували спокѳй и порядокъ въ краю. Котру-жь отже сторону треба уважати законною? Чи горстку мальконтентѳвъ пѳддержуваныхъ лише штучно силою заграничною, чи ту власть, котра опираѥся на значно переважнѳй части народу, котра сповняла совѣстно и розумно свѳй обовязокъ и котру признала законною Европа? Не можна отже дивуватися, що правительство болгарске выступило теперь, коли выбухла револьта, зъ цѣлою енергіею противъ ворохобникѳвъ. Що по ѥго сторонѣ було право, найлѣпшимъ доказомъ того фактъ, що по ѥго сторонѣ станули навѣть жителѣ обохъ мѣстъ, въ котрыхъ зворохобилась часть гарнизонѳвъ.

Нынѣ ворохобня вже придушена, а безпосередній и головній ѳи виновники покараній смертію. Бувъ се енергичный рѣшучій крокъ болгарского правительства и оно певно було-бы ѥго не зробило, коли-бъ не чуло за собою закона и права. Законна власть мусить всякими силами старатися удержати въ краю спокѳй и порядокъ, бо инакше тратить право существованя. Але крокъ сей болгарского правительства стався заразомъ и ризиковнымъ середъ теперѣшныхъ обставинъ. Вся праса европейска признаѥ регентіи болгарскѳй и ѳи правительству право до сего кроку и похваляѥ ѳи енергію, але и одноголосно майже высказуѥ догадъ, що крокъ сей приспѣшить упадокъ регентіи. Навѣть „Pester Lloyd“ пише: „Побѣда регентіи скрѣпила незвычайно ѳи новагу; мимо того страченье ворохобникѳвъ ѥсть першимъ крокомъ до упадку регентіи.“ Пѳвъурядова „Sonn- und Montags-Ztg.“ каже знову, що „въ виду довершеныхъ въ Рущуку розстрѣлянь Россія не може бути рѳвнодушною и що регентія симъ крокомъ закѳнчила своѥ пановане“. Право було по сторонѣ регентіи, але певно, що инша рѣчь, якъ на се буде глядѣти Россія, котра бдъ самого початку не признавала регентіи законною. Першій бдзывъ Россіи въ сѣй справѣ вже маѥмо, Агентія „Гавасъ“ доносить именно, що по розстрѣляню официрѳвъ въ Рущуку нѣмецкій агентъ дипломатичный Тильманъ (котрый заступаѥ агента россійского) доручивъ регентіи ноту, въ котрѳй сказано, що пѳсля информаціи россійского посла въ Букарештѣ 7 официрѳвъ, засудженыхъ на смерть, зъ котрыхъ уже 2 розстрѣляно (Узарова и Панова), маютъ право россійского горожаньства. Нота жадаѥ отже, щобы позбставшихъ ще при житю трактовано якъ Россіянъ. Правительство болгарске бдповѣло, що всѣ засуджені суть звѣстными Болгарами и самѝ то признали въ часѣ слѣдства. Що же до иншихъ засужденыхъ, якъ цивильныхъ такъ и войсковыхъ, правительство готове поступати зъ ними лагѳдно.

Хочь отже право и закѳнъ [illegible] ѳи правительства, и они не могли инакше поступати зъ людьми, котрѝ въ такъ тяжку пору для краю выкликували въ интересѣ чужон державы заколотъ, щобы зъ него и лично користати, — иншихъ благороднѣйшихъ мотивѳвъ годѣ въ поступованю ворохобникѳвъ добачити, — то однакожь, коли-бъ Россія схотѣла конче обставати при тѳмъ, що засуджені и розстрѣляні суть Россіянами, — casus belli ѥсть готовый а окупація Болгаріи була-бы лишь пытаньемъ часу. Чи Россія рѣшиться на сей крокъ, а знову чи регентія болгарска чуѥ за собою новагу Европы, — се розъяснить недалека будучнѳсть.

Переглядъ Часописей.

„Русскій Курьеръ“ зъ дня 6 лютого с. р. подаѥ друге интервью свого вѣдеьского дописователя зъ д-ромъ Ригеромъ. На сей разъ представитель Чехѳвъ выстерѣгався политичнои дискусіи, а розказуваvъ зъ великимъ одушевленьемъ лише про справу ческу, именно про розвѳй свого народу въ послѣдныхъ десяткахъ лѣтъ и про успѣхи Чехѳвъ на поли культурно-економичнѳмъ. „Я любуваѥся одушевленьемъ Ригера — каже дописуватель — зъ якимъ ѳнъ рисуваvъ передъ моими очима образъ силъ ческихъ въ повнѳмъ розцвѣтѣ Ѳнъ весь горѣvъ пристрастною любовію до своѥи „vlasti“ (ѳтчины) и я забуваvъ, що нередо мною сидить 68-лѣтный старець, що трудився цѣлу половину столѣтя надъ добромъ свого народу“.

„Такъ, мы въ часѣ послѣдныхъ 30 лѣтъ — говорivъ Ригеръ — не двигались, а летѣли, въ буквальнѳмъ змыслѣ ѥго слова, по дорозѣ культурного розвою. Мы добились надмѣрныхъ результатѳвъ на цѣлѳй линіи области наукъ, литературы и штукъ. Всесвѣтна исторія не маѥ аналогичного зъявища. И не забудьте, все то мы вытворили одными своими голыми руками, безъ помочи нѣ зъ якои стороны. Нѣ въ однѳй точцѣ розвою ума людского мы не лишились позаду, хочь насъ такъ небогато. Про все годѣ казати, але отъ дивѣть! Наша опера наймолодша зѳ всѣхъ европейскихъ. Мы будували ѳи два разы за мѣдий грошѣ въ порѳвнаню до бѣдного народу, а загляньте до неи, то она не уступить красотою жадній другѳй оперѣ въ свѣтѣ. А на ѳи удержанье даѥ край (соймъ) всего 18.000 зр., коли, примѣромъ сказавши, опера пештеньска пѳдаѥ що року пѳвъ миліона зр. Зъ оперою явилась и композиторѳвъ нашихъ цѣла плеяда, а дѣла ихъ звѣстнѝ вже и за границею. Погляньте на нашѝ школы! Рѳчно даѥмо на нихъ 10 міліонѳвъ гульденѳвъ. Населенье Россіи 20 разѳвъ такъ за велике, а я сумнѣваюся, чи Россія на школы выдаѥ 200 міліонѳвъ. У насъ на чоловѣка припадаѥ податку 40 зр. рѳчно, у Франціи лише 35 зр., але народъ зносить сей тягаръ охотно, бо грѳшь иде на ѥго потребы. Пропаганда соціялистична не находить у насъ грунту для себе. Нашъ хлѣборобы дѣйстно чудный народъ! Наша емиграція становить кольонію 100-тысячну, устроѥну на ладъ ческои кольонін на Поднѣпрянщинѣ. Она маѥ свои газеты, школы и широку автономію... Я може васъ нуджу своєю бесѣдою — говорivъ дальше д-ръ Ригеръ, — але я хотѣvъ вамъ поставити доказъ, що великій и богатый дядько Руссъ зовсѣмъ не маѥ причины соромитись за свою племянницю Чехію. У нен ѥсть своѥ маленьке але хороше газдѳвство, котре обезпечуѥ ѳи всесторонно и звольняѥ ѳи — заглядати въ карманы дядька.“

Коментарь до слѳвъ д-ра Ригера лишаѥмо всѣмъ тымъ, що нашому народови бдбираютъ вѣру въ розвѳй о власныхъ силахъ и въ красну певну себе будучнѳсть.

Часопись „Извѣстія С.-Петербургскаго Благотворительнаго Общества“ въ выпуску I. за рѳкъ 1887 помѣстила справозданье назъ засѣданя петербурского бддѣлу, котре бдбулося пѳдъ проводомъ п. П. П. Дурнова 21 грудня (ст. ст.) 1886 р. На першѳмъ мѣсци бдчитано „благодарственнй адресы“ для секретаря „Общества“ Василя Ивановича Аристова за ѥго 10-лѣтный трудъ въ дѣлахъ товариства. Заслуги ѥго, якъ сказано, полагаютъ въ тѳмъ, що ѳнъ устроивъ торжество св. Методія въ 1886 р. и що въ загалѣ справы товариства привѣvъ до ладу. Адресы зъ подякою надослали члены товариства петербурскій, молодѣжь петербурска и бдтакъ поодинокій лиця зъ поодинокихъ мѣстъ въ Россіи и зъ славяньскихъ земель, всего на всего девять. Межи тыми адресами находимо телеграму о. Наумовича, яко почетного члена „Общества“, зъ Вильны зъ поздоровленьемъ и желаньемъ „блестательного успѣха подвигамъ и впредь!“ — дальше телеграму п. В. Площаньского зъ Вилейки, въ котрѳй нашъ маститый путешественникъ „приноситъ Вас. Ив. Аристову отъ имени своѥго и русскихъ Галичанъ сердечнѣйшія поздравленія“, — и наконець письмо зѳ Львова, котре подаѥмо въ вѣрнѳмъ перекладѣ. Оно гласитъ:

„Высокочтимый Василій Ивановичъ! Душевный привѣтъ и сердечне поздоровленье посылаѥмо Вамъ за себе и за многихъ. Въ сѣмъ роцѣ минуло 10 лѣтъ Вашои славнои, ревнои и хосеннои службы на всеславяньскѳмъ поли. Десять лѣтъ минуло бдъ тои славнои хвилѣ, якъ общеславяньске знамя засіяло свѣтломъ зорѣ на весь славяньскій свѣтъ. Кому зъ насъ, у кого бьѥся щиро-русскоѥ серце, не памятнѝ великѝ подвиги Славяньского Общества въ часахъ серіозныхъ, пережитыхъ нами, и въ теперѣшныхъ? И кому маѥмо завдячувати и мы, огрѣтѝ тымъ могучимъ и теплымъ свѣтломъ, якъ не тымъ славнымъ дѣятелямъ, що стоять на сторожи у великого свѣтильника и межи котрыми Вы, высокодостойный мужу, невтомимо займали такъ видне мѣсце! (Хто у насъ въ Галичинѣ — кромѣ хиба сѣверопутешественникѳвъ — чувъ про якого Василія Ивановича Аристова?—*Ред.*) Ваша неусыпна, многотрудолюбива, бездокѳрна дѣяльнѳсть всѣмъ намъ добре звѣстна и мы цѣнимо ѳи всѣ зъ глубокимъ признаньемъ и длятого нагородою и потѣхою най буде Вамъ то, що ревнѳсть и горяча преданнѳсть Ваша для справы вже принесла великѝ плоды. Мы вѣруѥмо и твердо уповаѥмо на то, що велика славяньска идея на певно побѣдить; розступляться мраки, щезнуть вороги и розжиѥся Всеславяньство въ цѣлѳй силѣ братскои любови „ибо съ нами Богъ и покоряться всѣ языцы!“ И длятого приймѣть наше горяче руске спасибѳгъ за всѣ Вашій честнѝ и неутомнѝ труды и за горяче та вытревале сочувство славяньскѳй справѣ. Дай Боже силы и бодрости Вамъ на многѝ, премногѝ лѣта, на славу Россіи и всего славяньскоѥо свѣта! Най жиѥ нашъ славный патріотъ и невтомимый борець за знамя славяньске! Многая лѣта „обожаѥмому“ другу нашому, Василю Ивановичу — трехкратноѥ — урра!!!

Многая лѣта и всѣмъ вашимъ сотрудникамъ, що зѳбрались на славный пиръ признаня, сочуства и щирои вдячности неутомному товаришеви, ювилатови Василю Ивановичу. Слава Вамъ всѣмъ и най загрѣваѥ насъ благодарна память о великихъ труженикахъ славяньскои идеи: воспоѥмъ и воспоѥмъ славу Хомякову, Аксакову, Погодину, Петрову, Фрейтагу и другимъ великимъ борцямъ за славяньске знамя. Могучій ихъ духъ най осѣняѥ всѣхъ!

Богданъ Дѣдицкій, предсѣдатель политичного общества „Русская Рада“; А. Петрушевичь, крилошанинъ львѳвского капитула; Ю. М. Геровскій, предсѣдатель института „Народный Домъ“; Осипъ А. Марковъ, редакторъ „Нов. Пролома“. О. И. Тарнавскій, управитель друкарнѣ Ставропигійского Института; Осипъ А. Мончаловскій, редакторъ „Страхопуда“; И. Н. Пелехъ, сотрудникъ „Н. Пролома“; д-ръ Иванъ А. Добряньскій, адв.; Ѳеодора Васильевна Наумовичь; Аделяйда Дмитріевна Коснѣрская и Марія Юліяновна Коснѣрская; Ю. Д. Коснѣрскій, дирек. русскаго банка во Львовѣ; д-ръ Левъ А. Павенцкій, директоръ русскаго банка; Т. Ив. Луцыкъ, настоятель канцеляріи Ставропигійскаго Института; Романъ Е. Мокрицкій, натаріятскій кандидатъ; Владиміръ Ѳ. Луцыкъ, литераторъ; Савва А. Дуда, настоятель канцеляріи Общества им. Мих. Качковскаго; Лукіянъ Гулицкій, судебный чиновникъ; Владиславъ П. Хоминьскій, чиновникъ русскаго банка; Ант. А. Бабичь, чиновникъ русскаго банка; Петръ Подгорецкій, чиновникъ русскаго банка; д-ръ Ив, Литыньскій, адвокатъ; Адріянъ Ивановичь Апазуричь, служачій русскаго банка; С. Держко, директоръ „Народнои Торговлѣ“; Ю. А. Кмициквичь, кандидатъ адвокатскій; Л. П. Деконьскій, студентъ филос. фак.; А. А. Гутковскій, чиновникъ русскаго банка; Ѳронимъ М. Петрасевичь, артистъ музики; Иванъ Сев. Днѣстряньскій, контролоръ русскаго банка; Николай Ив. Процикъ, кандидатъ нотаріяльный; Осипъ Ив. Волиньскій, инспекторъ страховаго общ. „Аціенда“; Аполлонъ Ничай, директоръ „Народнои Торговлѣ“.

Зъ помѣжь пѳдписаныхъ крил. о. Петрушевичь умѣстивъ въ „Мирѣ“ заявленье, що ѳнъ „яко крилошанинъ“ не пѳдписавъ письма до Слав. Благотв. Общества, отже достоиньства ѥго редакторы письма надъужили.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Зъ спѳльныхъ делегацій). На засѣданю угорскои делегаціи въ суботу принято кредитъ войсковый однодушно. — Вчера въ полудне закрыто австрійску делегацію, а гр. Кальноки подякувавъ делегатамъ въ имени цѣсаря за ихъ жертволюбивѳсть. Д-ръ Смолька выголосивъ довшу бесѣду, въ котрѳй высказавъ надѣю на удержанье мира. Вечеромъ бдбулося принятье делегатѳвъ у цѣсаря, на котрѳмъ явилося крѳмъ делегатѳвъ около 800 осѳбъ. Цѣсорь сказавъ до д-ра Смольки, що миръ буде напевно удержаный.

(Зъ кругѳвъ политичныхъ). Въ Пештѣ маѥ бдбутися нынѣ рада министрѳвъ пѳдъ проводомъ цѣсаря, на котру маѥ приѣхати такожь и гр. Таффе. — До Пешту приѣхавъ французкій амбасадоръ Декре, котрому, якъ кажуть, припоручено розслѣдити ситуацію на Угорщинѣ. — Въ кругахъ будапештеньскихъ сподѣваются нового выбуху революціи въ Болгаріи, а навѣть побоюются выбуху революціи въ Сербіи. — До Вѣдня приѣхавъ зъ Болгаріи д-ръ Страньскій, котрый въ приватнѳй бесѣдѣ сказавъ, що Болгарія нѣколи не допуститъ, щобы министромъ вѳйны бувъ Россіянинъ. По ѥго думцѣ лишь одна Австрія може охоронити Болгарію бдъ окупаціи россійскои.

(Рада державна). Завтра вже збираѥся Рада державна а засѣданя протягнуться имовѣрно ажь до цвѣтня. Дебаты надъ буджетомъ розпѳчнуться около Великодныхъ святъ але ледве чи закѳнчаться ще передъ святами. По Великодныхъ святахъ зберѳся Рада державна знову и буде радити ажь до Зеленыхъ свять.

Заграничнѝ Держáвы.

Справа болгарска. Найновѣйшу ворохобню въ Болгаріи можна вже уважати за скѳнчену. Зѳ всѣхъ сторѳнъ доносятъ майже одноголосно, що въ цѣлѳй Болгаріи пануѥ теперь спокѳй и що регентія ѥсть знову паномъ ситуаціи. Послѣдна вѣсть агентіи „Гавасъ“ будьто-бы въ Тырновѣ выбухла революція и що мѣсто находиться въ рукахъ опозиціи, котра бдтяла всяку комуникацію зъ другими мѣстами, показуѥсь неправдивою. „*N. fr. Presse*“ доказуѥ, що згадана агентія ширить умысно непокоячѝ вѣсти, бо стоить въ близкѳмъ бдношеню до россійского консульства въ Букарештѣ, а вѣсти тѝ маютъ на цѣли непокоити Европу и робити тымъ прессію такъ на державахъ европейскихъ якъ такожь и на самѳй регентіи. О ворохобни въ Силистріи и Рущуку маемо теперь докладнѣйшій хочь все ще не повнѝ вѣсти. Ворохобники, до котрыхъ прилучилося такожь кѳльканацять селянъ зъ окрестности, напали пѳдъ проводомъ майора Груєва и капитана Бендерева на мѣсто, де вже було такожь все приготовлене до ворохобнѣ. Проводиромъ ворохобнѣ въ Силистріи бувъ знову капитанъ Хрестовъ, командантъ одной дружины. Ѳнъ намовивъ отже часть залоги до ворохобнѣ и хочь не всѣ офицыры послухали ѥго, то все-жь таки удалося ѥму позыскати часть войска. Коли Груєвъ и Бендеревъ напали на мѣсто, то часть войска ставила зъ разу нѣбы опѳръ а бдтакъ пѳддалася ворохобникамъ, котрѝ заразъ запанували въ мѣстѣ и увязнили мѣсцевѝ власти. Тутъ треба додати, що залога Силистріи складаѥся зъ части струмского полку, котрый свого часу бравъ участь при детронизаціи кн. Александра. Ворохобники старалися отже запанувати всѣми крѣпостями и бдтяти приступъ до мѣста, якъ такожь и всю комуникацію. Правительство въ Софіи довѣдалось однакожь ще завчасу и выслало туда часть залогъ зъ Варны, Шумлѣ и Рущука. Закимъ наспѣло войско регентіи, лагодилися ворохобники до рѣшучои акціи. Префекта Силистріи, швагра Стоянова, увязнено и засуджено на кару смерти черезъ повѣшенье; ему удалося однакожь спастись бѣгствомъ. Часть ворохобникѳвъ вырушила була пѳдъ проводомъ капитана Димитріева на Шумлю, щобы заняти се мѣсто; здаѥсь однакожь, що почувши, що надходить вже войско регентіи, вернулась назадъ до мѣста. Войско регентіи выслане до Силистріи складалося всего лишь зъ двохъ дружинъ, по одній зъ Варны и Рущука, пѳвъ шкадроны кавалеріи и 50 кѳнныхъ жандармѳвъ. Дня 3 л. марта рано о 5 год. вѳйшло отже войско регентіи до Силистріи безъ всякого опору и зробило тамъ заразъ порядокъ. Хрестовъ завзиvавъ войско, що ще передъ хвилею стояло по ѥго сторонѣ, до опору, але войско не хотѣло ѥго слухати, а власній ѥго товаришѣ кинулись на него и хотѣли ѥго увязнити. Хрестовъ боронився и въ тѳй борбѣ прошила ѥго куля зъ рукъ власныхъ товаришѣвъ. Другій проводирѣ ворохобникѳвъ, побачивши, що нема що робити, утекли чимъ скорше за границю до Добручи, де ихъ розброило войско румуньске. Межи втѣкачами були такожь Груєвъ и Бендеревъ. Послѣдный ѥсть вже теперь въ Букарештѣ, а о першѳмъ доносятъ, що ѳнъ дѳстався таки въ руки болгарского правительства. Вѣсть ся потребуѥ однакожь потвердженя. Ворохобня въ Силистріи закѳнчилась отже майже безъ проливу крови.

Трохи грѳзнѣйшою була ворохобня въ Рущуку. Ворохобня въ Силистріи була — якъ мы вже давнѣйше доносили, лишь диверзіею, шобы тымъ сильнѣйшу выкликати ворохобню въ Рущуку и другихъ укрѣпленыхъ мѣстахъ надъ Дунаѥмъ. Дня 3 л. марта обудивъ жителѣвъ въ Рущуку о 5 год. рано сильный огонь плютоновый. Всѣ улицѣ и входы до префектуры були обсаджені войскомъ, а жителѣ ажь до бѣлого дня не знали, що сталося въ мѣстѣ. Доперва коли розвиднѣлося, можна було добачити, що дѣѥся въ мѣстѣ. Двѣ компаніи піонерѳвъ обступили були касарню, въ котрѳй мѣстилася пѣхота, вытягнули противъ неи пѳвъ батеріи пушокъ и почали стрѣляти зъ карабинѳвъ. Пѣхота боронилась зъ касарнѣ и стрѣляла такожь. Доокола мѣсця борбы зѳбралося множество людей и доперва по довшѳй хвили, коли доглянули, що піонерами командируютъ люде звѣстнѝ зъ своеи опозиціи до правительства, якъ полковникъ Филовъ, давнѣйше командантъ бригады а теперь усуненый зъ войска, и майоръ Узуровъ, догадалися, що пѣхота стянула въ оборонѣ правительства. Тогды отже рушила цѣла маса народа и ополченцѣ, котрыхъ було богато въ мѣстѣ, на піонерѳвъ и такъ разомъ зъ пѣхотою въ касарни взяли ихъ въ два огнѣ. Розпочалась люта борба, бо піонеры хочь въ меншости боронились завзято и трудно було дати имъ рады, бо грозили пушками. Коли однакожь пѣхота въ касарни побачила, що народъ и милиція станули въ ѳи оборонѣ, выпала зъ касарнѣ, розбгнала по части піонерѳвъ и заосмотрила народъ и милицію оружіемъ. Піонеры все таки не уступали и боронилися завзято, борба велася такъ майже цѣлый день. Понадъ вечеръ, коли милиція зъ своими командантами выступила до рѣшучои борбы, побачили ворохобники, що зле и почали спасятись бѣгствомъ. Многи зъ нихъ утѣкали на лодѣ, що стояли вже приготовленѝ на всякій случай и хотѣли утѣкати черезъ Дунай до Румунін. Войско стрѣляло за втѣкачами. Филовъ и Узуровъ тяжко ранені кинулися въ Дунай, але ихъ вытягнено

за минуле. На верху стояли зовсѣмъ новій люде и передъ ними стоявъ зовсѣмъ новый чоловѣкъ, свѣжій, ядерный селюхъ, що зъ чувствомъ говорivъ про „молодшого брата“. Слухали ѥго, займаючись очевидячки сею справою и розпытували: кѳлько зможе за день нажати баба; кѳлько зможе хлопъ скосити, зъорати та заволочити; чи хлопы мають сады, чи сѣють коноплѣ, чи займаються якимъ промысломъ, ремесломъ; кѳлько зерна выдаѥ жито, овесъ, ячмѣнь; кѳлько треба муки, щобъ выживити черезъ рѳкъ одного хлопа, и т. д. Дядько бдповѣдавъ смѣло, не перехоплюючись. Представивъ, що коли хлопъ терпить недостатокъ, то сему винна панщина; коли нема плодозмѣну, такожь винно сему пѳдданьство; коли хлопска господарка упадаѥ, винно пѳдданьство. Додававъ при тѳмъ, що ѳнъ вже тогдѣ „думавъ“, коли всякѝ думки були остро заказанѝ... Однымъ словомъ представився якъ найкористнѣйше.

Але наразъ приснився ѳму пророчій сонъ. Пригадую собѣ, прийшовъ на чай якійсь внуреный и задуманый. Пирѳжка ледви дѳткнувся и сидѣвъ мовчки, тарабанячи пальцями по столѣ. На мои допыты бдповѣдавъ урывано и невыразно.

— „Що вамъ такого, дядьку?

— Мавъ сонъ, мѳй любый!

— Чи-жь може сонъ васъ такъ занепокоити?

— Бувають всякѝ сны; деякѝ зможуть и занепокоити. Представъ собѣ: снится менѣ безлѣчь собакъ, а я мѣжь ними такожь въ собачѳмъ видѣ. Всѣ собаки мають по чотыри ноги, а я лише три, а четверта бдорвана. И нѣякимъ чиномъ не можу здѳгнати цѣлои громады, а штильгукаю на самѳмъ заду. Ось маѥшь!

— Ну и що-жь зъ того?

— А то зъ того, що нѣчого не дѳбьюся: щось перебѣжить менѣ конче дорогу!

— Е, дядьку! Панъ Бѳгъ ласкавъ! Бути може, що вы на трохъ ногахъ скорше добѣжите, нѣжь инчѝ на чотырохъ!

— Дай то Господи, дай Господи! Але се непевна рѣчь. Вѣрь менѣ, такѝ сны не дармо сняться. Треба буде мабуть завертати до Мурома, не покушавши нѣчого.

Минуло ще кѳлька недѣль, а дядько не лишь не втративъ нѣчого въ очехъ начальства, але що-разъ бѳльше припадавъ до сподобы. Встигъ переконати начальство, що якъ настане вѳльна праця, то самымъ ѳвсомъ переможемо цѣлу Европу. Забувши про сонъ пророчій, ходивъ веселый и зрадуваный, ѣвъ здорово, пивъ въ мѣру, ѣздивъ вечеромъ на Минералки и моргавъ до mamselle Suzette. Вконець прийшовъ до дому на обѣдъ и радѣючи заявивъ: — Ну, теперь можешь менѣ поблагожелати! Нынѣ маю рѣшуче слово...

Наразъ захлыснувся: на столѣ лежала пачка, заадресована до него. Въ пачцѣ взывали ѥго до личного поясненя.

— То вы перекопали гору на рѳвнѳй дорозѣ? — спытавъ начальникъ.

Дядько стукнувъ обцасомъ и завернувъ на лѣво въ задъ.

Хтось мусѣвъ шепнути...

Повернувши до дому, выпивъ дядько кѳлька чарокъ горѣвки одну по другѳй, поскреготавъ зубами, а на третій день махнувъ до Мурома.

Польске повстанье пропустивъ якось дядько Захаръ и оглянувся ажь тогдѣ, коли справа кѳнчилася и настало „объединеніе“. Саме тогдѣ чогось закаламутилося въ Петербурзѣ: настали огнѣ, заговоры, слѣдства, суды, засланя; появилися жерела и нитки. Подано покликъ. „Объединителѣ“ вже були готовѝ. Наданѝ имъ грунты то поспродували, то пустили въ аренду жидамъ, лѣсы вынаймили на вырубъ и першій стали на покликъ. Була то, розумѣеся, сама патока. За ними появився майоръ Стрѣловъ. Симъ разомъ поселився не въ мене, а десь въ chambres-garnies на Мѣщаньскѳй. Видко, пѳдозрѣвавъ навѣть мене. Заразъ замельдувався генералови и мавъ коротку зъ нимъ нараду.

— Закимъ вдоволю вашѳй просьбѣ, жадаю, щобъ вы зо мною були зовсѣмъ щирѝ, — сказавъ генералъ, споглядаючи прошибаючо на дядька.

Дядько змѣшався и зовсѣмъ несвѣдомо бдповѣвъ:

— Перекопавъ гору...

— На рѳвнѳй дорозѣ?

— На рѳвнѳй, пане генерале!

— То зле! Треба хоронити скарбу... Не хочу бути вашимъ судіею и надѣюся, що вы бдъ тогдѣ поправились. Менѣ треба людей, и саме такихъ, що радѝ бы „поправити“... „Василю Андренчу! — звернувшись до секретаря, — запишѣть, прошу, майора Стрѣлова!“ Вамъ скажуть, що треба робити. А propos, чому вы не явилися до Польщѣ?

— Сидѣвъ, пане генерале, на селѣ, не вспѣвъ, а тымчасомъ по вашому приказу все пѳшло чисто.

— Шкода! Менѣ и тогдѣ треба було людей.

Стрѣловъ кинувся напередъ, очевидячки, щобъ поцѣлувати генерала въ ручку, але генералъ бдвернувся.

Дядько такъ щиро взявся до роботы, що хутко звернувъ на себе увагу. Що вечера носивъ купу папѳрѳвъ до „властивои“ канцелярiи. Дали ѳму цивильну рангу и приобѣцяли памятати за него.

— Мене, пане генерале, хочь-бы на провинцію, — просивъ дядько, — жѣнка, выхованье дѣтей...

— Добре, добре, але тымчасомъ и тутъ роботы гукъ; напередъ треба очистити столицю...

— Правда, пане генерале!

— Гмъ... такъ... але сподѣваюся, що вже не будете на рѳвнѳй дорозѣ горы перекопувати? — зажартувавъ генералъ, по ангельски усмѣхаючись.

— Нѣ, пане генерале!

— Ну, бувайте здоровѝ. Нынѣшнои ночи жде васъ „робота“. Надѣюся...

Прийшла наконець осѣнь и Петербуржцѣ бдотхнули. Одного ранку зъявився у мене и дядько Захаръ.

— Вы тутъ, дядьку? давно? — крикнувъ я зъ радощѣвъ.

— О, вже три мѣсяцѣ. У тебе не поселявся, бо... ну, ты самъ прецѣнь зрозумѣешь, чому.

— Розумѣю... Ахъ дядьку, дядьку! Що-жь вы робили черезъ цѣлыхъ три мѣсяцѣ?

— Ну, чинивъ такъ, „какъ сльедуѳтъ“ кождому „сынови атьечества“! Головна рѣчь тѣ „либералы“. Они то жерело всего лиха. Я, братику, тямлю добре, якъ они мене тогдѣ „гудзяли“.

— О, заразъ „гудзяли“! Прецѣнь кождый маѥ свою гадку. Врештѣ кого-жь „гудзяли“ либералы?

— Позволь, зажди. Тямлю, якъ то „ѳнъ“ поставивъ мене на рѳвни зъ кухаремъ каналiею. Я стою и кухарь стоить, а „ѳнъ“ — судить. Я тогдѣ, братику, зъ родиною два днѣ не ѣвъ нѣчогѳсѣнько, а опѳсля на мѣсце кухаря мусѣли взяти якусь тамъ помыйницю...

— А прецѣнь се було пѳсля права!

— Що за право? Якась книжочка! Що-жь, чи право лише за хамами маѥ тягнути? Нѣ, право, то право! И святе письмо каже: хамы да послушаютъ, — ось право!

Замовкъ дядько на хвильку а опѳсля провадивъ дальше розгоряченый:

— А кѳлько натерпѣлася тогдѣ твоя тѣтка! Подумай собѣ: нѣхто не кланяѥся! Але мало сего: куды-небудь зайти, чи до переднои комнаты, чи до ванькира, — нема нѣкого! — Де ты щельмо була? — „Чоловѣкъ також потребуѥ выйти!“ — Чоловѣкъ! Она — чоловѣкъ! бестія! А „ѳнъ“ ѣздить собѣ по своѣмъ окрузѣ и бавиться въ популярнѳсть. „Добрый день, Пелагіѥ Ивановно!“ Се до Пазьки такъ! А хочь-бы тобѣ бодай разъ заѣхавъ бувъ до мене на обѣдъ, — нѣ, все до господы, а тамъ заразъ шинокъ... Пришле менѣ зазывъ, — лети до него! Наболочено, напоганено, въ сусѣдній комнатѣ хамы пьютъ чай, — страхъ! Ахъ, що то було, що то було! Тяжко, брате, тяжко й доси!

Замовкъ дядько знову, похиливши жалѳбно голову середъ гѳркихъ згадокъ.

— А пророчихъ снѳвъ не маѥте вже, дядьку? — спытавъ я, щобъ звернути розмову въ иншій бѳкъ.

— Нѣ, теперь загаломъ не маю сну. Моя справа стоить сильно. Я постарався и за мене постараються. Не лишь обѣцяли, а навѣть дали слово. И знаешь куды? — До вашои губерніи! Въ саме гнѣздо...

ще живцемъ зъ воды. Прочимъ не допустивъ болгарскій корабель „Голубчикъ“ втечи на румунський берегъ. Вечеромъ бувъ вже спокій въ цѣломъ мѣстѣ и вся власть знову въ рукахъ правительства. Официрóвъ, що викликали ворохобню, частію убито, частію поранено и увязнено. Кажуть, що убитыхъ и раненыхъ есть до сто осóбъ. Въ мѣстѣ запанувала велика радóсть по причинѣ щасливои побѣды, а вечеромъ около 10 год. переходила улицями мѣста войскова музика, а за нею войско и масы жителéвъ пóдъ проводомъ окружного префекта. Характеристичнымъ есть, що ворохобники, закимъ ще змогли запанувати въ мѣстѣ, оголосили митрополита Климентія регентомъ. Полковникъ Филовъ бувъ давнѣйше комендантомъ въ Рущуку и бравъ участь въ контрреволюціи въ часѣ усуненя кн. Александра, а въ часѣ его приѣзду зó Львова приготовивъ бувъ ему ентузіястичне принятье въ Рущуку. Доперва óдъ часу приѣзду ген. Каульбарса до Болгаріи змѣнивъ óнъ своє переконанье.

Рóвночасно майже зъ ворохобнями въ Силистріи и Рущуку выкрыто въ Софіи великій заговóръ противъ регентіи и теперѣшного правительства. Арештовано Каравелова, Никифорова, Орошакова, редакціи „Търновскои Конституціи“ и „Искера“, бувшого редактора „Свободы“ и „Гласа Македонъского“, Ризова, въ загалѣ около 30 осóбъ, котрí стояли въ звязи зъ ворохобнею въ Силистріи и Рущуку. Заговоръ сей якъ и революція въ Силистріи и Рущуку датуютьсл головно, коли въ Софіи появилась панѣ Папасоглю, о котрóй мы свого часу доносили. Сконстатовано такожь, що головну пóдпору находили болгарскі ворохобники въ россійскóмъ консулятѣ въ Букарештѣ, де концентрувалась цѣла сѣть тайнои агитаціи и зъ óдки ворохобники побирали грошѣ. Кажуть, що Россія выдала въ послѣднихъ часахъ 3 милióны рублéвъ на ворохобню и що перевоженьемъ грошей займалась якась Россіянка Сухомлынова.

Въ виду такого стану рѣчей постановило правительство болгарске дѣлати рѣшучо и енергично. На приказъ министра вóйны зóбрався въ Рущуку заразъ судъ военный и судивъ увязненыхъ ворохобникóвъ; 15 зъ нихъ а межи ними 9 войсковыхъ засуджено на кару смерти черезъ розстрѣлянье, 5 цивильныхъ засуджено на 15 лѣтъ вязницѣ а одного официра на три мѣсяцѣ арешту. Филова не можна було переслухати за-для єго тяжкого ураненя. Засудъ óдослано регентіи до потвержденя. Всѣ заграничні консулѣ въ Рущуку выслали до регентіи спóльне письмо зъ представленемъ, щобы она лагóднѣйше поступала зъ засуджеными и бодай óдложила выконанье выроку на пóзнѣйше, щобы засуджені могли ще просити о помилуванье. Представленье се позóстало безъ наслѣдку и дня 6 л. марта óдбудася екзекуція засудженыхъ. Рано о 7 год. розстрѣляно на поли три кильометры óдъ Рущука 9 засудженыхъ а именно: майора Узарова, коменданта третои бригады пѣхоты; майора Панова; капитана Зеленогорева, коменданта рущуцкого арсеналу; поручника піонерóвъ Хрестенякова; пóдпоручникóвъ Кошухарского, Енчева, Трембешова; адвоката Карджева и комисіонера Цветкова. Засудженого на смерть капитана Больмана реклямувавъ консуль нѣмецкій въ имени россійского правительства и на нѣмъ не выконано выроку лишь осаджено въ вязници въ Рущуку. Помилувано такожь чотырохъ молодшихъ пóдпоручникóвъ Хрестова, Миркова, Стоянеско и Калева змѣняючи выданый на нихъ вырокъ смерти на кару пятьнацятилѣтнои вязницѣ. Въ Рущуку и окрестности заведено теперь строгій станъ облоги. Подорожній, що приѣздять зъ Джуржева до Рущука пóднадаютъ строгóй ревизіи, чи не везуть зброи або якихъ проклямацій революційныхъ.

Россія. Одесскій ген.-губернаторъ Роопъ и варшавскій ген.-губернаторъ Гурко выѣхали до Петербурга. Выѣздъ першого стоить — якъ кажуть, въ звязи зъ вѣстями военны-

---

— Ну, дай Боже!

Дядько зъѣвъ зó мною снѣданокъ и пóшовъ. Зо двѣ недѣлѣ зновъ не бачивъ я єго, ажъ наразъ приходить розстроєный, якъ-бы не свóй.

— Зновъ той сонъ! — простогнавъ глухо.

— Дядьку, годѣ все те перенести! Вы нарочно себе розстроюєте!

— Ось, побачишь!

Дѣйстно, любовникóвъ до користныхъ посадъ явилася така тьма, що самыхъ „гóдныхъ“ годѣ було вдоволити. Треба було оглядатися и на пóбочній обставины. За однымъ просила графиня Chassé-Croisé, за другимъ баронова Думкопфе, за третымъ самъ князь Сампантрé, за четвертымъ тузъ óдъ зелѣзницѣ Губошльцевъ, и т. д. Середъ тыхъ загальныхъ ловóвъ óдсунули незначно дядька. Прийшовъ до мене и кинувъ на стóлъ якійсь папéръ.

— Маешь, читай!

Я прочитавъ, що для колегіяльного совѣтника Стрѣлова óдповѣдного мѣсця на разѣ нема; але заслуги єго цѣняться належно и имовѣрно въ короткóмъ часѣ одна зъ першихъ опорожненыхъ посадъ ёму предложиться.

— Такъ, наставъ кишенѣ! Знайшли дурня! — крикнувъ дядько розжаленый. — Що то, пóсля сего, маю ще коптѣти въ Петербурзѣ и ждати? Фига зъ макомъ! Сидѣти цѣлѣсѣнькій рóкъ на Мѣщаньскóй въ вонючóмъ нумерѣ и день въ день волочитися по канцеляріяхъ, — „мерсі боку“! И безъ того выдавъ я досыть грошей. Буде зъ мене. Я не дорѣкаю, але.. Дóзнавъ генеральскои ласки — и буде! Жаль менѣ лише Надежды Михайловнои: надѣялась розбрватися, бодай въ губерніи, — а теперь!

Пропавъ дядько зновъ на довго, але лишивъ въ канцеляріи свою адресу, — на всякій выпадокъ. (*Конецъ буде*).

ми, а выѣздъ другого зъ справою скрѣпленя елементу селяньского въ Царствѣ польскóмъ. Крóмъ того приѣхали ще до Петербурга ген.-губернаторы Кохановъ зъ Вильна и Дрентеленъ зъ Кіева. Зъѣздъ сей ген.-губернаторóвъ вяжуть мимо всякихъ заперечень зъ вѣстями военными. — Яке враженье зробила въ Россіи вѣсть о розстрѣляню ворохобникóвъ въ Болгаріи, не маемо ще нѣякихъ вѣстей. О самóй ворохобни высказуесь россійска праса зъ великою резервою. Всѣ однакожь газеты россійскій доказують, що ситуація въ Болгаріи може теперь въ однóй хвили змѣнитися и треба буде конче, щобы якась чужа держава зробила въ Болгаріи порядокъ.

Чорногора. До „Pol. Corr.“ доносять зъ Скодару, що въ наслѣдокъ зброень Чорногоры настало въ Альбаніи велике заворушенье и що Альбанцѣ зачинають знову дуже ворожо выступати противъ Чорногоры. Гусиньскій паша заказавъ Чорногорцямъ вступати до санджаку инецкого а Альбанцямъ знову заказавъ пóдъ строгою карою входити въ якій-небудь звязи зъ Чорногорцями. Магометаньскій Альбанцѣ внесли навѣть жалобу до султана на зброєня Чорногоры. Въ Подгорици прийшло передъ кóлькома днями до лютои бíйки межи Альбанцями и Чорногорцями, въ котрóй ранено богато людей. — Чорногора замовила новый транспортъ пушокъ у Крупа.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфискаты** 17 ч. „Дѣла“ зъ дня 24 л. лютого с. р. одержали мы зъ львóвского ц. к. суду краевого для справъ карныхъ слѣдуюче письмо: Cz. 3337 — W Imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszyw na pidstawi §§. 489 i 493 zak. o post. karn. i §. 37 zak. pras., szczo soderżanie artykułu umiszczenoho w numeri 17 czasopysy „Diło“ z dnia 24-ho lutoho 1887 pid napysom: „Dopysy Diła — Kałusz dnia 17 lutoho“ mistyt w sobi znamena prowyny z §. 300 zak. kar. i proto usprawedływlena jest zaradżena czerez c. k. Prokuratoriu derżawnu konfiskata toi czasopysy. —

W slidztwije toho riszenija wzboronene jest dalsze rozprostoronenije toho artykułu, a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. — Powody: W inkryminowanym artykuli usyłujet autor pobudyty do wzhordy i nenawysty protiw c. k. Starosti z Kałusza po powodu tohoż uriadowoi dijatelnosty, w czim zakluczajet sia znamena prowyny z §. 300 zak. kar. — Lwów dnia 1 marta 1887. — *Poglies*.

— **Загальній Зборы товариства именн Шевченка** óдбудутьсл дня 25 л. марта с. р. о год. 3 по полудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ зъ звычайнымъ порядкомъ дневнымъ, — на котрí Вп. Членóвъ того-жь Товариства симъ запрошуеся.

— **Академичне товариство „Сѣчь“** у Вѣдни устроює дня 15 л. марта с. р. въ сали Ербара IV. Mühlgasse 6 музикально-декламаторскій вечерокъ въ память XXVI роковинъ смерти Т. Шевченка и въ память XX-лѣтного истнованя товариства зъ слѣдуючою програмою: I. Часть: 1. Вступна рѣчь М. Пачовского. — 2. Воробкевичъ: „Зазвенѣмо разомъ“ (хоръ). — 3. Лисенко: „Менѣ однаково“ тенорове сольо п. Даревского. — 4. Воробкевичъ: „Надъ Прутомъ“, квартетъ óдспѣваютъ товаришѣ В. Є., Н. Г., Т. Г., К. В. — 5. Chopin: „Fantaisie“ F-moll выконае на фортепянѣ п-на Пальтингеръ. II. часть: 1 Шевченко: „Посланіе“, деклямація товариша Левандовского — 2. Wieniawski: „Legende“ выконае на скрипцѣ членъ оркестры ц. к. придворного театру п. Кохановскій. — 3. Лавровскій: „Красна Зоре“ (хоръ.) — 4) a) Chopin „Nocturne“; б) Лисенко: „As-dur Польонесъ“ (новый), гра на фортеп. п-ны Пальтингеръ. — 5. Вахнянинъ: „Наша жизнь“ (хоръ).

— **Ново-выбраный выдѣлъ товариства рускихъ ремѣсникóвъ „Зоря“** уконституювався минувшои середы въ той способъ, що головою товариства выбрано знову п. В. Нагóрного, заступникомъ головы п. В. Площанського, а секретаремъ п. Скородиньского. Дальше выбрано пп.: Д. Ковальского касіéромъ, Щербу контрольóромъ, Тыблючиньского збирателемъ вкладокъ и Бѣленького библіотекаремъ.

— **Зъ Кракова** пишуть намъ, що тамошня руска колонія прилучаеся такожь до петиціи „Народнои Рады“ въ справѣ рускои гимназіи въ Перемышли и семинарій учительскихъ.

— **Институція греміяльныхъ крилошанъ станиславóвскихъ** оо. Куиловского, С. Ткачуника и почестного крилошанина о. Келестина Костецкого зъ Черновець óдбудеся въ Станиславовѣ въ третю недѣлю Великого посту.

— **Похоронъ бл. п. о. М. Гальбовицкого**, пароха въ Бережанахъ, óдбувся дня 2 л. марта при участи 46 рускихъ а кóлькохъ латиньскихъ священикóвъ и великои масы народа особливо доокрестныхъ селянъ.

— **Въ справѣ сотрудникóвъ** рѣшивъ кудрынецкій деканатъ на соборчику въ Звинячцѣ дня 9 лютого, що експонованí сотрудники, котрí мають побирати повнí дохóды епитрахильній зъ дочернои церкви безъ претенсій до доходóвъ зъ матернои церкви; сотрудники системизованí безъ окремого инвентаря и сотрудники приватні мають дóставати трету часть всѣхъ епитрахильныхъ доходóвъ безъ рóжницѣ, чи дотычній функціи сповняе приходникъ, чи єго сотрудникъ.

— **Въ редакціи коломыйскои газеты „Русска Рада“** óдбулася дня 24 л. лютого ревизія. Власти шукали за рукописею новинки о справахъ войсковыхъ, помѣщенои въ першóмъ сегорóчнóмъ числѣ сеи газетки. Рукописи не знайдено, однакожь прокураторія державна зарядила въ тóй справѣ противъ редактора п. М. Бѣлоуса судове слѣдство.

— **Въ Камѣнній пóдъ Надвóрною** купують тамошнí селяне млынъ, коршму и 120 моргóвъ грунту за 11 тысячъ зр. Есть се дуже óдрадный фактъ и бажати-бъ лишь, щобы примѣръ сей найшовъ якъ найбóльше наслѣдувателéвъ.

— **Архикл. Рудольфъ** маe приѣхати до Галичины въ червни с. р. самъ безъ архикл. Стефанiи, котрои теперѣшный станъ здоровля не позваляе óдбувати дальшихъ подорожей. Въ наслѣдокъ сего побутъ архикнязя въ Галичинѣ буде коротшій, якъ се первѣстно проєктовано.

— **Ново-выбраному бурмистрови Черновець**, сов. Кохановскому устроили тамошнí жителѣ въ день его выбору величавый походъ зъ смолоскипами. Замѣтнымъ есть, що п. Кохановскій, котрый бувъ уже разъ бурмистромъ въ Чернóвцяхъ, зложивъ бувъ се достоинство якъ-разъ пóдъ ту пору, коли бр. Пино уступивъ зъ президентуры краю и выбраный знову бурмѣстромъ, якъ-разъ въ часѣ, коли бр. Пино именовано президентомъ Буковины.

— **Убогимъ** мають теперь громады давати потрѣбну одѣжь. Таке розпорядженье выдало министерство внутрѣшныхъ справъ, мотивуючи своє рѣшенье тымъ, що до громадъ належить надзóръ надъ справами моральными и санитарными, а лихо одѣтій бѣдаки терплять на здоровли и на моральности. Наколи громада не схоче сповняти обовязкóвъ въ тóмъ зглядѣ, то староство може бѣдакóвъ одѣти на коштъ громады.

— **На лицитацію** выставленій Шумляны великій въ пов. пóдгаецкóмъ. Цѣна выклична выносить 130.000 зр.

— **Реставрація церкви въ Товмачи** розпóчнеся зъ весною с. р. а выдатокъ на реставрацію обчислено на 2.483 зр. Церковь буде óдновлятися пóсля пляну архитекта п. В. Нагóрного.

— **Арештованье.** Дня 4 с. м. арештовано — якъ доносять польскí газеты — на стаціи зелѣзницѣ въ Тарновѣ пóдозрóного человѣка, котрый ѣдучи зъ Кракова розпытувавъ на кождóй стаціи дуже пильно про всякí даты що до руху зелѣзниць и другихъ мѣсцевыхъ óдносинъ. Власти добачили въ арештованóмъ политичного агента.

— **Въ Коломыи** закóнчився дня 18 л. тамтого мѣсяца передъ судіями присяжными процесъ ученика 7-ои клясы тамошнои гимназіи, Тадея Холоневского, котрый забравши ключѣ у свого стрыя обóкравъ почтову касу. Трибуналъ признавъ Холоневского въ силу вердикту судіéвъ присяжныхъ невиннымъ а прокураторъ зголосивъ супротивленье. Обжалованого боронивъ концепієнтъ адвокатскій д-ръ Т. Красницкій.

— **Нове ц. к. староство.** Въ Сколóмъ маeся óдкрыти нове староство повѣтове, що очевидно выйде на велику користь доокрестныхъ гóрскихъ селъ, котрí теперь належать до староства въ Стрыю.

— **Для жидóвъ въ Палестинѣ** зóбравъ львóвскій рабинъ Етингеръ въ протягу послѣдныхъ 14 мѣсяцѣвъ суму 38.344 зр.

— **Повѣнь.** На Вислоку коло Ланцута спинилася крыга, въ наслѣдокъ чого выступила вода зъ рѣки и залила береги на два кильометры далеко, такъ що деякí села стоять пóдъ водою. Зъ Чехíи, а именно óдъ Литомериць надходять такожь вѣсти о повени; тамъ однакожь повѣнь не наробила доси великои шкоды.

— **Президентъ высшого суду краевого Снмоновичъ и вицепрезидентъ бр. Канне** приѣздять нынѣ до Львова а зъ днемъ 15 с. м. обнимають урядованье.

— **Граница мѣжь Австрією а Румунією**, о котру ведеся спóръ довше якъ 110 лѣтъ буде вже незабаромъ урегульована. Задля остаточного полагодженя сего дѣла приѣдуть сими днями румунськí делегаты до Вѣдня. Довгота спóрнои простороны выносить 160 австрійскихъ миль.

— **Угорске министерство просвѣты и вѣроисповѣдань** выасигнувало зъ угорского религійного фонду 2.000 зр. на реставрацію будынку ужгородскои духовнои семинаріи.

— **Фреквенція въ школахъ народныхъ** въ Галичинѣ збóльшаеся значно. Въ 1874|5 р. было въ школахъ народныхъ 189.822 дѣтей, зъ того 111.712 хлопцéвъ а 78.111 дѣвчатъ; 11 лѣтъ пóзнѣйше,въ р. 1885|6 число се майже подвоилося, бо выносить 368.936 дѣтей, зъ того припадаe на хлопцéвъ 199.807, а на дѣвчата 169.129. Поступъ видно головно въ всхóдній Галичинѣ, де зглядно бóльше дѣтей ходить до школы.

— **Вѣденьскій университетъ** маe теперь найбóльше слухателéвъ зó всѣхъ университетóвъ на цѣломъ свѣтѣ, бо ажь 6125. До такъ высокого числа не дóйшовъ сей университетъ ще нѣколи въ протягу 500 лѣтъ свого истнованя. Мѣжь слухателями есть надъ 100 Американцéвъ и кóльканайцять Австральцéвъ.

— **Померли.** У Вѣдни померъ професоръ Арльтъ, славный окулистъ вѣденьскій. — Въ Римѣ померъ патеръ Бекоъ, генералъ Єзуитóвъ. Бекса оголошували три разы помершимъ за житя, но симъ разомъ вѣсть есть вже правдива. — Въ Краковѣ померъ адвокатъ д-ръ Доминикъ Маркевичъ, братъ львóвского купця Станислава Маркевича. Покóйникъ належавъ до тыхъ дуже нечисленныхъ Полякóвъ, що óдносяться до рускои справы трохи прихильнѣйше. Въ Краковѣ померъ такожь Єзуитъ Голубовичъ, бувшій професоръ єзуитского заведеня въ Тернополи. — Въ Празѣ померъ Іосифъ Сельнеръ, редакторъ часописи „Hlas Naroda“, одинъ зъ здóбнѣйшихъ ческихъ публицистóвъ.

— **Середъ посльднои заметели снѣговои** погибъ въ Кадовбискахъ, пов. бродского, одинъ господарь въ лѣсѣ. Кóлькохъ господарéвъ выбралися були до лѣса по дрова, але налякавшись заметели, поскидали дрова и вернули порожно домóвъ. Лишь одинъ господарь не мóгъ слабыми конятами добитися до села и замерзъ въ лѣсѣ.

— **Страшный выбухъ стрѣльного пороху** лучився въ Истміи коло Коринту на двóрци зелѣзницѣ. Робóтники вкладали якъ разъ до поѣздóвъ скринѣ, наповненí 2.000 килограмами пороху, коли наразъ наступила катастрофа. Порохъ займився черезъ неосторожнóсть одного зъ робóтникóвъ, розóрвавъ кóлька поѣздóвъ, забивъ на мѣсци семохъ робóтникóвъ а девять робóтникамъ нанѣсъ тяжке ушкодженье тѣла.

— **Дробій вѣсти.** Громадѣ Баличѣ пóдгóрній дарувавъ пѣсарь зъ приватныхъ фондóвъ 100 зр. запомоги на будову церкви. — Въ Станиславовѣ утопився въ керници епископскóй вóзникъ въ нетверезóмъ станѣ. — Въ Тѣшинѣ на Шлезіи згорѣла зовсѣмъ печатня Фицингера. — Въ селѣ Красноставцяхъ пов. снятыньского убили кóлька паробкóвъ свого товариша Ивана Миронюка. Виновникóвъ увязнено. — Въ Софіи згорѣвъ вчера ратушъ положеный въ самóй серединѣ мѣста.

Наука, штука и литература.

— **„Зорѣ“ ч 3** мѣстить: Свѣтло добра и любови, повѣсть Ол. Пчóлки. — Гей свѣтла бóльше! стихъ В. И Масляка. — Доля одного письменника, оповѣданье О. Я. Кониського. — Зъ поезій Гайного, перевóдъ Ост. Левицкого. — Чортъ, етнографичный ескизъ Д. Лепкого. — Гальшка Острожска, трагедія Ом. Огононского. — Агасверъ, стихъ В. Корженка. — Исторія рускои литературы, періодъ новый, Ом. Огоновского. — Вѣсти библіографичні. — **Число 4** мѣстить: За рóдну землю, повѣсть. — Рóдне поле, стихъ молодого поета М. Бач. — Поповí грушѣ, оповѣданье Перебендѣ. — Що дальше, стихъ И. С. Тургенева, перевóдъ Чайченкóвъ. — Було а нынѣ, стихъ молодого поета А. Бобикевича. — Образки зъ свѣта альпейского, Дениса. — Русалка, Гайного, въ перевóдѣ молодого поета Т. Борд—а.—Гальшка Острожска, трагедія Ом. Огоновского. — Исторія рускои литературы, періодъ новый, Ом. Огоновского. — О власности и ей нарушеню въ старинномъ законодательствѣ рускóмъ, Иліи Кокорудза. — Олександеръ Атанасієвѣ Чужбиньскій. О. Я. Кониського. — Въ критичныхъ замѣткахъ мѣститься конець статіи Комара о украиньскихъ книжочкахъ зъ 1885, (цѣкавѣ особливо новí стихи Кулѣша); дальше библіографія и оголошеня кóнчать се число обему $2^1/_2$ аркуша.

— **„Законъ о Загальнóмъ ополченю“** зъ всѣми потрѣбными розпорядженями министерства вже выйшовъ въ дословнóмъ переводѣ на рускій языкъ зъ дневника законóвъ державныхъ и можна дóстати черезъ Ред. „Батькóвщины“ по 45 кр. Книжка въ сю пору дуже важна и повиненъ єи кождый собѣ купити, хто хоче точно поинформуватися въ справахъ ополченя. Найлѣпше замовляти переказомъ, бо за послѣплатою книжка коштуе значно дорожше.

— **Руско-народный театръ.** Згадавши кóлькома словами про теперѣшный станъ силъ артистичныхъ въ нашóмъ театрѣ, звертаемося теперь до нашого театрального репертоару. Въ нашóмъ театрѣ представляються передовсѣмъ оригинальнí народнí штуки, óдтакъ оригинальнí и переводжені комедіи, драмы и трагедіи, а въ кóнци óдъ двохъ послѣдныхъ лѣтъ такожь и т. зв. французскí опереты.

Перше и найвиднѣйше мѣсце въ репертоарѣ нашого театру займають народнí штуки, въ котрí найбогатша наша драматична литература, позаякъ кромѣ кóлькохъ историчныхъ драмъ К. Устіяновича и Ом. Огоновского и кóлькохъ комедій Григорієвича, дотыкаючихъ житя середныхъ клясъ, обнимаe она въ собѣ майже выключно творы, для котрыхъ основою послужило житье сельского або маломѣского народу. Якъ зъ однои стороны мало котра литература може повеличатись такъ поважнымъ числомъ народныхъ драматичныхъ творóвъ, якъ наша руско-украиньска, такъ зъ другои стороны годѣ не признати, що мѣжь т. зв. народными штуками мале есть число такихъ, котрí бы змѣстомъ своимъ оправдали тую почетну назву и зъ хóсномъ для штуки могли представлятись въ нашóмъ народнóмъ театрѣ. Народна наша драматична литература розвинулася такъ якъ и всѣ другí галузи словесности на Украинѣ и зъ óдтамъ перейшла до Галичины. Драматичнí штуки Котляревского и Квѣтки були першими въ репертоарѣ нашого театру; они здобули собѣ óдъ разу тутъ почетне мѣсце и принимались ентузіястично цѣлою рускою публикою. Украинщина не разила тутъ нѣкого; живе украиньске слово промовило живыми звуками зъ народнои сцены навѣть до серця тыхъ, що опóсля такъ налякалися, побачивши его на папери. Котляревскій и Квѣтка вывели першí на сцену народъ и представили єго свѣтови въ недѣльнóмъ уборѣ, óдъ представленыхъ ними въ драматичныхъ творахъ народныхъ типóвъ вѣе тепломъ и сердечностію, народъ у Котляревского и Квѣтки представляeсь честнымъ и сердечнымъ, хочь не безъ хибъ; авторы не затерли въ народныхъ украиньскихъ типахъ природныхъ слѣдóвъ колишнои славнои бувальщины. Велике поводженье, якого дóзнали на народнóй сценѣ творы Котляревского и Квѣтки, выкликало цѣлу громаду наслѣдувателéвъ, котрí збогатили нашу драматичну литературу цѣлымъ рядомъ народныхъ драмъ, мельодрамъ та опереть. Драматичнí народнí писателѣ множилися такъ на Украинѣ якъ и въ Галичинѣ, однакожь жадный зъ ихъ творóвъ не мóгъ рóвнатися зъ „Наталкою Полтавкою“, хочь що до драматичнои завязки були они трохи чи не всѣ єи парафразою. Та не було въ нихъ нѣ того тепла въ бесѣдѣ, нѣ тои сердечности въ пѣсни, нѣ тои правды въ зъображеню народныхъ типóвъ, якими óдзначувались творы найдавнѣйшихъ свѣтичéвъ украиньскои литературы. За перо бралися тутъ люде, котрымъ чуже було житье народне, єго звычаѣ а иногдѣ и бесѣда (се послѣдне óдноситься переважно до галицкихъ писателéвъ), а у всѣхъ нихъ була одна цѣль — бавити и смѣшити публику представленьемъ народныхъ типóвъ на сценѣ. Тенденція тая довела до некористныхъ наслѣдкóвъ такъ що до самои штуки, якъ и що до образованя публики. Публика знала идучи на народну штуку, що побачить на сценѣ пяного хлопа и бабу, хитрого жида, рекрута зъ покрученымъ языкомъ та глагольствуючого дяка. Публика не ждала óдъ народнои штуки поважнѣйшои гадки, не додумувалась навѣть, що мѣжь людьми, якихъ привикла она въ т. зв. народныхъ штукахъ бачити на сценѣ, можливí який-будь поважнí психологичнí процесы, що въ житю ихъ можливí епизоды, не пóдходячí зовсѣмъ пóдъ шаблоны коршемныхъ сценъ, якí насували ёй заeдно передъ очи народнí драматичнí писателѣ. Они навчили єи лишь смѣятися, и она смѣялась, здорово смѣялась, надъ тымъ хлопомъ, що жививъ єи своими руками. Такъ затемнювався ще бóльше виднокругъ єи и такъ вже затемненый доволѣ всякими експериментами своихъ и чужихъ, що такъ и силувались óдняти ёй всяку здорову мысль, всяку думку и чимъ скорше зъасимилювати зъ бездумною горсткою приголомшеныхъ шляхотскою литературою польскихъ пóдпанкóвъ. Смѣхъ надъ простымъ людомъ се була задача т. зв. народнои драматичнои литературы въ порѣ по Котляревскóмъ и Квѣтцѣ, карикатуры народныхъ типóвъ були головною признакою походячихъ зъ сеи епохи народныхъ драмъ, мельодрамъ и оперетъ, до котрыхъ написали наші композиторы иногдѣ, на жаль, справдѣ чудову музику. Смакъ публики звѣвся до сеи степени, що оплескувала она такí нѣсенѣтницѣ якъ „Бувальщина“ и „Украинцѣ“, котрí на глумъ всякому народовству выставлявъ руско-народный театръ ще навѣть за часóвъ дирекціи п. Т. Романовичь. Галицкí писателѣ драматичні 70—80 рокóвъ почали глядѣти поважнѣйше на народну штуку, однакожь станули они зновъ на другóмъ для штуки рóвно шкóдливымъ становищи. Дидактичный тонъ цѣлои тогочаснои популярнои литературы народнои въ Галичинѣ не оставъ безъ вплыву и на драматичну литературу; народну драму почато уважати дидактичнымъ средствомъ и почато писати драмы на тематъ шкóдливости піяньства, крадежи, кривоприсяги и другихъ порокóвъ, повнí проповѣдей и патетичныхъ сентенцій а разомъ и повнí всякихъ нечуваныхъ або лишь выимково лучаючихъ-ся мѣжь нашимъ народомъ карикатуръ, котрí мали послужити наглядными примѣрами, до чого доводять пороки, противъ котрыхъ вымѣрена драма. Тенденція иногдѣ навѣть справдѣ гарна и благородна убивала саму штуку; за дидактикою и проповѣдями гинула драматичнóсть. Про будову штукъ нѣчого и говорити. Щобы збудити интересъ публики, треба було суху матерію и майже стеоретичну завязку штуки чимсь прикрасити. Тымъ перцемъ, котрый мавъ додати смаку млавóй завязцѣ штуки, були звычайно высше вже нами згаданí ефекты народныхъ (sit venia verbo) опереть. Пляница дякъ, капралъ, писарь и т. п. знайшли своє мѣсце и въ т. зв. народнóй драмѣ. Особливо же любувались нашí драматичнí писателѣ выкликуваньемъ ефектóвъ зъ горѣвкою. Въ опереткахъ велѣли дієвымъ лицямъ пити за-для розвеселеня публики, въ драмахъ за-для науки; тожь пили, здорово пили такъ карикатурнí весельчаки якъ и чорнí характеры, котрыхъ конець въ галицкихъ драмахъ бувъ звычайно такій, що авторъ велѣвъ ихъ сирятувати якóйсь vis major (грóмъ, пóдрѣзана кладка надъ пропастею, и т. п.). Розумѣеся, що всѣ тí експерименты не могли причинитись до здвигненя у насъ народнои литературы драматичнои. Дирекціи театрóвъ вѣрно сповняли приписы авторóвъ; народнí типы карикатуровано ажь до крайности, а щобы публика не скучала, слухаючи кóлька годинъ кисло-сладкихъ сентенцій, просто неприродныхъ въ устахъ нашого мужика, котрого житье мала зъобразити драма, переплѣтано ихъ пóдскочными коломыйками и козачками, котрí вкладано всюды, чи було потреба, чи нѣ, и котрí загально подобались публицѣ. Деякí зъ т. зв. народныхъ штукъ удержали ще доси на сценѣ такí козачки и коломыйки або зновь и музика, котра выходила майже завсѣгды дуже гарною зъ-пóдъ пера нашихъ талантливыхъ композиторóвъ. Такъ представлявся намъ репертоаръ народныхъ штукъ нашого театру ще передъ 3 або 2 лѣтами. (*Д. б.*)

Вѣсти зъ Аеп. Львóвскои.

Въ пропозицію на Бачéвъ, дек. нараѣвского, принятí оо.: I) Валявскій Іоанъ зъ Лихоборы; II) Кузьмовичъ Іоанъ зъ Бачева; III) Воєвудка. Іоанъ зъ Коссова.

До каноничнои институціи завóзваній оо.: Илярій Сѣчиньскій на парохію Вѣстову дек. калуского; Павло Козюкъ на пар. Вишеньку, дек. городецкого; Петро Радзикевичъ на кап. Чижикóвъ, дек. львóвско-загородского; Мартинъ Барвѣньскій на Покропивну, дек. бережаньского; Юліянъ Величковскій на Дитятинъ, дек. пóдгаецкого; Константинъ Глѣбовицкій на Брязу, дек. болехóвского.

До каноничнои звязы аеп. львóвскои принято Николая Кмицикевича, укóнченого богослова, пóдъ условіемъ, що выкажеся óдпусткою зъ еп. станиславóвскои.

Введеный о. Симеонъ Винявскій яко завѣдатель въ Николаєвѣ, дек. бобрецкого.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславóвскои.

Каноничну институцію одержавъ о. Іоанъ Зафіовскій на нар. Барышь, дек. бучацкого.

До каноничнои институціи на Глинки, дек. надвóрняньского, завóзваный о. Денисъ Хромовскій.

Посмертнí вѣсти.

✝ **О. Михаилъ Коновалецъ**, мѣстодеканъ львóвско-загородскій и парохъ въ Зашковѣ, умеръ въ 63 роцѣ житя, а 35 р. священьства. Покóйный бувъ честнымъ священикомъ, и лишивъ по собѣ въ окрестности загальный жаль. Вѣчна ёму память!

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Черезъ Ред. „Дѣла“.

— **Для рускаго Тов. Педагогичного**: о. А. Б. въ Злоцкóмъ 1 зр.; д-ръ К. у Вѣдни 50 кр.; д-ръ Е. Г. у Вѣдни 50 кр.

— **На стипендію им. Володимира Барвѣньского**: Русины-студенты въ Краковѣ при нагодѣ пом. богослуженя 3 зр.;

— **Для „Народнои Рады“**: о. Ом. Дудровичъ въ Будиловѣ 1 зр.; о. А. Сѣнкевичъ въ Стóбнѣ 1 зр.

— **На Альманахъ Лукича „Ватра“**: М. Б. у Львовѣ 1·10 зр.; А. З. въ Сокали 1·10 зр.

— **На листоноша Волынця** зложивъ збóръ учителéвъ ц. к. львóвскои гимназіи академичнои 5 зр. 50 кр. а декотрí члены львóвскои „Рускои Бесѣды“ 3 зр. 80 кр.

Переписка Редакціи и Администрациі.

Всч. П. Л. въ Телячи: На „Поезіи Масляка“ присланый 1 зр. переписано и передано на Ваше жаданье редакціи „Зорѣ“. — **Вп. М. К. въ Николаєвѣ**: Которе число реклямуете? — **Всч. Н. Я. въ Кальнóмъ**: Вамъ высылано „Дѣло“ правильно; зареклямуйте числа котрí Васъ не дóйшли; заплачено до 31 цвѣтня — **Всч. С. М. въ Островѣ**: Заплачено до 30 червня — **Всч. С. Л. въ Стриг.**: Просимо памятати на залеглóсть. — **Всч. І. С. Даш.**: Задержанí числа выслано; на 1887 р. зóстало 4.50 зр. — **Вп. Л. Г. въ Збор.**: За 1886 р. ще 1 зр. — **Всч. И. Б. въ Пóдньстр.**: Заплач. до 31 марта; передрукъ готовиться. — **Всч о. Н. Л. въ Коломыи**: Выказъ будемо помѣщати о скóлько намъ выстане мѣсця.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 7 л. марця 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	196 30	201 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	213 50	217 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 60	99 60
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	100 75	102 15
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	97 —	98 50
Товарищства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 80	100 80
Товарищства кредит. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	99 80	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	105 50
Комунальнй Банку краєв. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в. .	103 50	105 50
Позички краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 96	6 08
Наполеондоръ	10 12	10 21
Пôвъимперіялъ	10 41	10 54
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 12	1 14
100 марокъ нѣмецкихъ	62 40	63 30

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важныйôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш.
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 09	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.		Мѣшанй пôѣзды		
Зъ Дрогобыча ôдходять . .		* * 5 50 * * 9 50	1 06 3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .		6 31 10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .		7 33 11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .		8 12 11 50	2 22 5 07	8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Пôѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

Оповѣщенье.

Управляючій Совѣтъ общества „Повѣтова Народна Торговля въ Рогатынѣ, общество зарегистроване зъ ограниченою порукою“, маєчесть запросити симъ В. П. Членôвъ сего общества на Загальный Збôръ за 1886 р., котрый ôдбудеся на дни 7 марта н. с. 1887 въ Рогатынѣ въ домѣ пôдъ ч. 73 ринокъ положенôмъ. Початокъ о годинѣ 11 передъ полуднемъ.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣта управляючого зъ чинностей за 1886 р.
2. Справозданье Комитету контрольного.
3. Предложенье Совѣта управ. въ справѣ подѣлу чистого зыску и выплаты дивиденды.
4. Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого.
5. Выбôръ трехъ членôвъ Совѣта управляючого.
6, Выбôръ Контрольного Комитету на 1886 р.
7. Внесеня членôвъ.

Яко легитимація для членôвъ служить книжочка удѣлова.

Рогатынъ дня 12 лютого н. с. 1887.

За управляючій Совѣтъ:
Антоній Медвецкій
предсѣдатель.
Володимиръ Чировскій,
членъ Совѣта. 3—3

Хороbу цукрову
можна вылѣчити вполя найновѣйшою методы професора Вилькензона Просимъ даромъ.
Carl Kreikenbaum.
1143 Braunschweig. 2—24

1. Штуку домового полотна
4/4 широку разомъ 23 метры по зр. 4
розсылае за послѣдплатою
Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 1—16
1869 Взôрцѣ даромъ.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 11—7
Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Ц. к. упр. гал. акцiйный
БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
купуе и продае
всякй вартостнй паперы и монеты
по курсѣ дневнôмъ.
Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 60—0

!600 КИЛЬО!
НАИКРАСШОИ ЕСПАРЗЕТЫ
маю на спродажь
по 18 зр. за 100 а 9·50 зр. за 50 кило
В. ХОЙНАЦКЙ
въ Герасимовѣ
почта НЕЗВИСКА. 1857 3—3

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКЙ

Головный складъ для Галичины
порцеляны, скла и товарôвъ мѣшаныхъ
1858 **у Львовѣ** 2—3
улиця Трибунальска число 6
заложеный въ роцѣ 1845.

Хиньске срѣбло („Alpaka-Silber“) Ч. I въ найлѣпшôмъ родѣ, гладкій фасонъ:

12 штукъ ложокъ столовыхъ	17·— зр.	зъ золоченою черпачкою о 1 зр бôльше.	
12 „ ложочокъ до кавы або чаю . . .	8·75 „	1 варешка	2·80 зр
12 вилокъ и 12 ножѣвъ, разомъ 12 паръ . . .	32·50 „	зъ золоченою черпачкою о 50 кр. бôльше.	
12 вилочокъ десеровыхъ и 12 ножикôвъ, разомъ 12 паръ	25·50 „	1 ложка полумискова . .	4·— „
1 велика вареха (кохля) .	6·— „	1 вилки полумисковй . .	3·50 „
1 середна „ . . .	5·50 „	1 ложка до росолу для дѣтей	1·20 „
		12 пôдставокъ до ножѣвъ и вилокъ	10· — „

Альпака Ч. 1.

12 ложокъ столовыхъ . .	6·75 зр.	12 вилочокъ десеровыхъ и 12 ножикôвъ, разомъ 12 паръ	11·25 зр
12 ложочокъ до кавы або чаю	3·60 „	1 вареха	2·50 „
12 вилокъ и ножѣвъ, разомъ 12 паръ	14·25 „	1 варешка	1·20 „
		1 ложка до росолу для дѣтей	—·50 „

Чайники зъ металю „Британія“.

Ч. 1. мѣстить ¼ литра, штука	2·80 зр.	Ч. 5. мѣстить 1¼ литра, штука	6·50 зр.
„ 2. „ ½ „ „	3·50 „	„ 6. „ 1½ „ „	8·— „
„ 3. „ ¾ „ „	4·— „	„ 8. „ 2 „ „	10·— „
„ 4. „ 1 литръ „	5·50 „		

Всякй иншй предметы зъ хиньского срѣбла (d'argent placque) суть въ великôмъ выборѣ на складѣ, именно:

Цукорницѣ, Щипцѣ до цукру, Ситця до чаю, Сервисики до оцту и оливы, Лжтарѣ, Канделябры, Пушки на тоалеты, Тацы, Кошѣ на овочь, Етажерки на цукры, Вилки до печенѣ и др.

заразомъ поручаю

Самовары россійскй въ великôмъ выборѣ,
Тацы деревлянй и Тацы зъ лякерованои бляхи.

Складъ кавы
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ знаменемъ
„СИРІЮСЪ“
у Львовѣ, Хорущина ч. 22
поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.
Коштуе у Львовѣ:
1 кило зр. 1·80 кр.
на провинціи:
4¾ кило зр. 9·15 кр. франко
Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю еи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трiестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комiсiонеръ, а ôдъ него ажъ купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 4—?

Д-ръ Антоній Бергеръ
спецiялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.
Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высилае лѣки. 1822 8—0
Его „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.
Ординація дома ôдъ год. 3—5
Львôвъ, ул Кароля Людвика, ч 7.

Новоôдкрыта Роботня суконь дамскихъ заразомъ и Школа французского крою приймае и выготовлюе всѣлякй замовленя такъ мѣсцевй якъ такожь и замѣсцевй якъ найскорше и по цѣнахъ умѣренныхъ. Особы зъ провинціи найдуть на часъ науки крою догôдне помѣщенье Г. Матковска и Юлія Кравсь, улиця Хорущины ч. 5 и рôгъ улицѣ Академичнои. 1852 (4—6)

Закладаюся
за всяку цѣну, що жаденъ въ монхъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь 1656 Всч. Духовеньству. 70—?
Замовленя въ мѣсци и въ провинціи выконуютьця точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко
Давидъ Шварцвальдъ,
магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.
Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.
Заложеный 1848.

Вже выйшовъ зъ друку
Законъ о загальнôмъ ополченю
для королевствъ и краєвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй.
Розпорядженье министерства оборонy краєвои
дотыкаюче списаня обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и удержуваня ихъ въ евiденцiи, — а такожь
Приписы дотыкающй организацiе загальнога ополченя.
(Дословный перекладъ зъ Дневника законôвъ державныхъ)
Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.
Замовляти можна пôдъ адресою: Адм. Батькôвщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ.
Устава тая, задля своєи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальн. громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
поручае изъ своихъ складôвъ и посередничить:

Насѣнье огородове, польне и цвѣточне; зерно всяке свѣже и пробоване дотычно силы кôльченя.
Останки зъ минувшого року, — якихъ дуже мало, бо насѣня держиться тôлько, кôлько може розходитися, — не пускаеся въ торговлю, але усуваеся яко бракъ, або даеся желающимъ безплатно.

Свѣтло церковне, поручаємо всѣмъ Ч. Братствамъ церковнымъ до замовлюваня черезъ насъ впростъ зъ фабрики. Єсть то найдешевшій способôбъ закупна, бо зачисляємо въ такôмъ злучаю по 90 кр. за I-а, по 82 кр. за II-а ôдъ кил. (скринка безплатна) кромѣ фрахту, котрый побиратель на своѣй стацiи желѣзничôй оплатить, а то около 4 зр. ôдъ 100 кил.
Въ той способъ приймаеся замовленя на найменше 30 кил.; може въ тôмъ бути рôзне свѣтло; просимо лише при замовленихъ подати выразно, якои величины має бути, а наколи оно мале чи до рукъ, чи до паукôвъ, або на прилѣпки, т. е. чи коротше а грубше, чи тонше а довше.
На свѣтло зъ фабрики замовлене, треба чекати до 14 днѣвъ Въ складахъ нашихъ: у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыи можна кождои хвилѣ одержати всякого рода свѣтло, въ кождôй скôлькости, но зглядно дорожше.

Вина угорскй. Вôйшовши въ ôдношеня зъ продуцентами, можемо П. Т. Родимцямъ посередничити въ замовленяхъ винъ бочками.
Єсть то найдешевшій способôбъ закупна, бо ôдпадаe подвôйный транспортъ и значна акциза, наколи вино оминаe нашй склады.
Можемо доставити бочку (около 135 литеръ) вина Гедяляйского по 35, 45, 48, 55, 65, 85, 100, 105, 130, до 340 зр.; крôмъ того прийде П. Т. купуючому уплатити ще фрахтъ около 4 зр. ôдъ бочки.
— На складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи и Коломыи утримуємо всякого рода вина по зглядно высшихъ цѣнахъ.

Мѣдъ для пчôлъ здоровый и чистый высылаємо въ бляшанкахъ 4 до 5 кильовыхъ, зачисляючи по 50 кр. за кил., и 40 кр. за пушку и опакованье.

Чай каравaнный, спроваженый сухою дорогою черезъ Кяхту, Иркутскъ, Москву, розваженый пôдъ надзоромъ дирекцiи въ пломбованй пачки ¼ Ф. по 70, 80, 90, 100, 125 кр., осмушки за половину наведенои цѣны.

Кава Цейльонъ. Завязавши ôдношеня купецкй впростъ зъ домами индiйскими, єсьмо въ положеню служити Вп. Гостямъ нашимъ навѣть при нынѣшнôй дорожни **правдивою Цейлонъ кавою**, такою якъ она чисто зъ плянтацiй приходить, спроваджуючи ею кораблемъ впростъ зъ Кольомбо на островѣ Цейлонъ.
Поручаючися и зъ прочими дрôбнѣйшими артикулами П. Т. Публицѣ, готовй єсьмо приложити всякихъ старань, щобы вдоволити П. Т. Купуючихъ такъ подрôбно, якъ и при посылкахъ почтовыхъ и зелѣзничихъ, остаємося

зъ глубокимъ поважаньемъ
Дирекцiя Народнои Торговлѣ
1842 3—0 **у Львовѣ.**

Повѣдомленье.
Пôдписаный маe честь повѣдомити П. Т. Публику, що ôдкрывъ свôй
Складъ и роботню бляхарску
при улици Бляхарскôй ч. 7.
Поручаe такожь: **ванны, тушѣ, бочки на воду зъ цинковои бляхи, посуду кухонну зъ бляхи и емалiованну** по найдешевшихъ цѣнахъ. Приймаe **покрытье, направу и малованье крышъ** въ мѣсци и на провинціи и выконуe все въ найкоротшôмъ часѣ — Поручаeся зъ поважаньемъ
Кароль Гертлеръ,
1847 4—4 бляхарь.

Лишь правд съ маркою „Котва“
Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаeся симъ правдивый
Pain-Expeller
съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.
Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ

Meyer's Conversationslexikon
IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацiй, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшй будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребуютъ платити. Тiя томы, що суть вже готовй, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т. Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, зволить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ему, де маe по него написати.
А. Куликовскй
Львôвъ, улиця Коперника ч 28.
1867 1—10

ХРИСТОФОРЪ КРИШТОФОВИЧЬ
у Львовѣ
ул. Гетманьска ч. 6.
поручае
въ бочѣвкахъ 5-кильовыхъ
вина: **Гедяляйске** по зр 3, 4, 5,
„ **Токайске** по зр. 9, 12.
„ **Ерлявске** черв. по зр. 3·25, 4·50,
„ **авст. Феслявске** бѣле и червоне зр 4·50
„ **Gumpoldskirchner** по зр. 5·50.
„ **десеровй: Madeira** зр 12.
„ „ **Malaga** зр. 13·75.
„ „ **Portwein** зр 15.
„ „ **Marsala** зр. 15.
Конякъ французскй куранційный зр. 12·25.
Румъ зъ Ямайки зр. 8.
Старка литовска (Кундеровича) зр. 5·55.
Сливовица сирмійска (1864) зр. 6·50.
Оцетъ винный Бордо зр. 4
Франко порто почтове и бочѣвка.
Прошу о ласкавй порученя.
1868 2—3

БАНКЪ РÔЛЬНИЧІЙ
1851 **у Львовѣ** 3—3
приймае замовленя на насѣнье всѣлякого рода до веснянного засѣву а особливо: на конюшину червону, розслѣджену дослѣдовою стацiею, яко вôльну ôдъ перстенця (волокника); конюшину бѣлу, шведску, оригинальный кôньскій зубъ американьскій и др. и доставляе тiи-же въ мѣру запасôвъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.
Проситься о вчасне замовленье.

PASQUALE ZACCHI
ЗАВЕДЕНЬЕ
артистичне, фигуральне и орнаментаційне
у Львовѣ, ул. Валова ч. 1.
поручае
на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектоничнй зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ.
Всякй замовленя такъ мѣсцевй якъ и замѣсцевй выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 1—8

СКЛАДЪ
ц. к. упривилегiованои
ФАБРИКИ
ЕД. ОБЕРЛЯЙТНЕРА СЫНôВЪ
у Львовѣ, плящъ Маріяцкій число 8.
поручаe по сталыхъ цѣнахъ пôсля цѣнника фабричного:

Найлѣпшои якости чисто льняне
Столове бѣлье, Цвилихове, Жакардъ и Адамашкове
въ штукахъ и гарнитурахъ.
На 6 осôбъ разомъ зъ серветками ôдъ зр. 3·70, 4, 4·50, 4·95, 5·10, 5·95 до зр. 40·70
На 12 осôбъ ôдъ зр. 8·05, 9·05, 9·50, 10·40, 11·05 до зр. 72·60.
На 18 осôбъ ôдъ зр. 19·30, 21·30, 22·10, 23·45, 24·30, 25·90 до зр. 98.
На 24 осôбъ ôдъ зр. 27·10, 28·70, 29·80, 31·45, 32·60 до зр. 145.
Обрусы, серветы, десертки зъ френзлями и безъ, всѣлякои тонкости. 1853 4—6
Цѣнники фабричнй на жаданье франко.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**
Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 23. Львôвъ, Четверъ 26 лютого (10 марта) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:	Для Заграницѣ:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр	на цѣлый рôкъ . 15.— зр.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . 7·50 зр.
на чверть року . . 3 зр.	на чверть року . 3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:	*зъ дод. „Библіотеки“:*
на цѣлый рôкъ . . 16 зр	на цѣлый рôкъ . 19·— зр.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . 8·50 ер.
на чверть року . . 4 зр.	
на самъ додатокъ:	*на самъ додатокъ:*
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 6·— зр
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . 3·— зр

Рекламаціи неопечатай вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Ювилей гр. Таффого.

Въ понедѣлокъ, 7 марта минуло якъраз 20 лѣтъ, якъ гр. Таффе по паденю кабинету гр. Белькредіого вступивъ до министерства гр. Альфреда Потоцкого и обнявъ тамъ-же теку министра справъ внутрѣшныхъ. Передъ тымъ, ôдъ 1852 р., служивъ гр. Таффе урядникомъ политичнымъ при намѣстництвѣ вѣденьскôмъ и въ Празѣ; въ 1863 р. бувъ президентомъ Сольногорода, а ôдтакъ черезъ 8 лѣтъ намѣстникомъ Тиролю. Перше министрованье гр. Таффого скôнчилось дуже скоро зъ паденьемъ кабинету гр. Потоцкого, 15 сѣчня 1870 р. Однакожь вже 12 цвѣтня 1870 вертаѥ ôнъ знову на то становище и займаѥ єго до 4 лютого 1871 р. Въ-трете обнявъ гр. Таффе президію министерства д. 15 лютого 1879 р. и удержуѥсь въ тôмъ достоинствѣ до нынѣ.

Ювилей двадцятилѣтный гр. Таффого обôйшли лише урядники министеріяльнѣ тымъ, що дня 7 марта с. р. пôдъ проводомъ шефа секційного Матцингера явились у президента кабинету и зложили єму свои желанія. На желанія тѣ ôдповѣвъ гр. Таффе зъ великою скромностію и зъ примѣткою, що, наколи положивъ якѣ заслуги для державы, все то сталось при помочи урядникôвъ, перенятыхъ чувствомъ австрійскости, точностію въ спонцюваню своихъ обовязкôвъ и объективностію въ дѣланю.

Нѣмецкѣ дневники занотували той фактъ, але жаденъ зъ нихъ не выступивъ въ оцѣнкою политичного дѣланя гр. Таффого. Холодомъ тымъ, розумѣеся, заявили они заразомъ свое незадоволенье зъ внутрѣшнои политики теперѣшного шефа кабинету. Лише ческа „Politik“ и краковскій „Czas“ розписались ширше о заслугахъ гр. Таффого для Долитавщины, хотяй слôвъ ихъ не можна назвати панегирикомъ. „Czas“ видитъ въ графѣ олицетворену „австрійскôсть“, що не знаѥ рôзницѣ народности, а ôдзначаѥся объективностію и безсторонымъ судомъ о населеню и внутрѣшныхъ ôдносинахъ Австрiи. Графъ придержуѥсь, по мнѣню „Czas-y“, системы рôвноуправненя и хотяй плоды дѣланя єго не суть такъ видкѣ, якъ другихъ министрôвъ, бо дѣланье єго ѥсть бôльше превентивнои природы, то таки добачивъ „Czas“ пôдъ рукою гр. Таффого богато успѣхôвъ, хоть ихъ не вычисливъ, окрôмъ одного, що за примѣромъ графа богато шляхты вступаѥ до службы державнои, котрою пôредъ тымъ погорджувала. А вже найбôльшою заслугою уважаѥ „Czas“ то, що гр. Таффе за часъ своѥи президентуры анѣ разу не вмѣшався въ объемъ дѣяльности властей автономичныхъ.

Зъ бôльшимъ тепломъ ôднеслась до гр. Таффого „Politik“. Она єму майже выключно вмѣняе заслугу поваленье системы централистичнои. Яко членъ такъ званого „Bürgerministerium“ предложивъ бнъ вразъ зъ гр. Потоцкимъ и Бергеромъ коронѣ письмо пропамятне меншости, въ котрôмъ указавъ на доконечну потребу примиритися зъ тогдѣшною опозиціею ческою яко опозиціею національною и будь-що-будь притягнути єи до спôльнои роботы парляментарнои. Тымъ надѣявся гр. Таффе знищити всякѣ стремленя сепаратистичнѣ и всѣ народы австрійскѣ звести до однои головнои цѣли. т. є. до труду надъ добромъ Австріи. Надъ симъ пропамятнымъ письмомъ перейшло вправдѣ Bürgerministerium до порядку дневного, але остаточно програма гр. Таффого торжествуѥ нынѣ свою побѣду. Ческа „Poltik“ думаѥ, що гр. Таффе не веде себе нѣ яко партійный Нѣмець нѣ яко партійный Чехъ, а являѥсь всюды лише австрійцемъ. Въ борбѣ національнôй австрійскихъ народôвъ являѥсь гр. Таффе объективнымъ и неутральнымъ, хотяй зъ другои стороны старався распры національнѣ усмиряти. Ôнъ не хоче побѣды однихъ надъ другими, а стремить до того, щобы всѣ народы австрійскѣ покорити пôдъ идею державну. Ювилей, котрый обходить гр. Таффе, не ѥсть про-то, по мнѣню „Politik-и“, простымъ ювилеѥмъ урядника, але и ювилеѥмъ политика и державного мужа. Ôнъ заступаѥ програму порозумѣня и справедливости, котра одна показалась для Австріи живою и ôдповѣдною...

Що польскій „Czas“ и ческа „Politik“ гр. Таффому приевятили на дни 7 марта ширшѣ въ части похвальнѣ статьѣ, сему обтяжу [illegible] Чехи суть нынѣ въ Долитавщинѣ „избраннымъ“ народомъ и ихъ руки обертають нынѣ колесо державнои машины, розумѣеся, зъ великою для себе користею. Намъ зрозумѣлою ѥсть и причина, для чого ôдъ давнѣйшихъ гегемонôвъ въ Долитавщинѣ, ôдъ нѣмецкихъ централôвъ на дни 7 марта повѣяло, такимъ ледомъ. И мы зъ нашои стороны не мали-бы причины забирати въ тôй справѣ голосу и толкувати о ювилею гр. Таффого и єго заслугахъ для державы, коли-бъ не уважали сеи хвилѣ догôдною бодай до того, щобы президентови нынѣшного кабинету ще разъ пригадати, що мы Русины въ Галичинѣ, мимо 9-лѣтнои еры „примиреня“ народôвъ австрійскихъ, доси не бачимо, щобъ у насъ галицкихъ Русинôвъ де-що змѣнилося на инакше, якъ було за часôвъ покôйныхъ нѣмецкихъ централôвъ. До насъ за 9 лѣтъ не дôйшло поки-що осуществленье хорошои и для Австріи ѥдиноспасеннои програмы гр. Таффого. Наколи централы нѣмецкѣ стремѣли до гегемоніи надъ всѣми прочими народами Долитавщины, то у насъ хиба въ тôмъ лежить поступъ чи регресъ, що змѣнено декорацію. Рôвноуправненье національне для насъ Русинôвъ остало ще заѥдно лише бажаньемъ. А коли хочемо бути зовсѣмъ щирыми, то мусимо сказати, що въ новôй ерѣ надѣлено насъ въ додатку такими „благодатьми“, якѣ не сплывали на насъ навѣть ôдъ централôвъ нѣмецкихъ. Вычисляти тѣ благодати не хочемо якъ-разъ въ ювилейный часъ гр. Таффого, але то звѣстнѣ факты, що репрезентація наша въ Соймѣ и Радѣ державнôй зведена ad minimum, що въ сѣй ерѣ Русины галицкѣ ажь до Короны удавалися зъ представленями, и що навѣть паліятивнѣ торбчнѣ ухвалы шкôльнѣ нашого Сойму не предложено до санкціи. Тѣ факты доказуютъ наглядно, що мы жиѥмо ще въ ерѣ: „Inwiefern die Ruthenen etc.“

Якъ про-то радо хотѣли-бъ мы вже теперь заговорити въ ювилейну пору гр. Таффого такъ, якъ Чехи и Поляки, то однакъ щиро кажемо, не стаѥ намъ до того фактичного матеріялу, и мусимо ôдложити то на колись, може пôзнѣйше. Черезъ весь часъ новои еры були мы въ розвою національнôмъ лишенѣ выключно на свои силы.

Але фактъ, що мы нѣ на хвилинку не усумнились въ своѥ національне существованье и навѣть мимо всякихъ интернатôвъ, реформъ и дестиуцій скрѣпились и стоимо живѣ и охотнѣ до дальшои вытревалои борбы о наше рôвноуправненье, сей фактъ повиненъ-бы пригадати насъ тымъ, котрѣ доси або насъ не догля[illegible] то таки на насъ позабували цѣлковито. А и то ѥсть певно добре звѣстнымъ шефови нынѣшного кабинету, що Русины нѣколи зъ своихъ правъ не скапитулюють, а не скапитулювавши они будуть по неволи виновниками того, що не дасться пôдтягнути пôдъ назву примиреня народôвъ въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ. До примиреня такого на основѣ рôвноуправненя — друга дорога немыслима — Русины подавали вправдѣ кôлька разôвъ руку, але фракція станьчикôвъ и подолякôвъ знищила завсѣгды добрѣ ихъ намѣреня. Лишаѥся про-то лишь одно средство до зреализованя высше згаданои програмы а тымъ ѥсть, щобы кабинетъ самъ взявъ енергичну иниціятиву въ тôмъ дѣлѣ, коли єму бодай на симпатіяхъ Руси галицкои залежить. Не згадуѥмо вже ширше о далекосяглости, яку посѣдавъ-бы самъ фактъ дѣйстного примиреня черезъ рôвноуправненье обохъ народôвъ въ Галичинѣ. Але вже сама консеквенція политики внутрѣшнои вымагаѥ, щобы и для Русинôвъ бути справедливымъ, тымъ бôльше, що національный розвôй Русинôвъ галицкихъ ѥсть и буде для Австріи крѣпкимъ заборолъмъ противъ всякихъ для Австріи небезпечныхъ стремлень.

Мы вже неразъ толкували о тôй многоважнôй и пекучôй справѣ и не буде се сказаньемъ на вѣтеръ, коли скажемо, що проѥктъ нашъ, стремлячій до скрѣпленя силъ національныхъ Русинôвъ въ Галичинѣ, нѣколи не мôгъ бути суперечнымъ зъ интересами Австріи, зъ котрою насъ судьба не даромъ злучила.

Графу Таффому буде такожь добре звѣстно, що тѣ факторы, котрѣ хотѣвъ-бы ôнъ мати лишь „австрійскими“ и обѣективными, для насъ не суть дѣйстно объективными, а длятого и не достаѥ имъ кольориту австрійскости. Розумѣемо, що знищити фанатизмъ расовый и стремленя гегемонистичнѣ поодинокихъ народôвъ въ Долитавщинѣ ѥсть трудъ не абы-якій, але стремѣти до того средствами радикальными въ нашôй Галичинѣ — ѥсть дуже на часѣ. А одинокимъ успѣшнымъ средствомъ до повного обезпеченя Австріи передъ всестороннымъ вызыскуваньемъ невдоволеня Русинôвъ въ Галичинѣ въ некористь державы — ѥсть скорый розвôй рускости!

Галицке судôвництво.

По причинѣ пріѣзду до Львова новоименованого президента высшого суду краєвого, сов. Симоновича, порушивъ „Kur. Lwowski“ справу, котрои и мы не можемо поминути.

Комужь незвѣстный станъ нашого судôвництва? Хто ще мôгъ сумнѣватися, що наше судôвництво не такъ ще пôдъупало, якъ то въ послѣдныхъ часахъ стали загально говорити, або що всякѣ нарѣканя, пôдношенѣ въ сѣй справѣ прасою, суть лишь тенденційною злобою, того могли ажь надто добре переконати два послѣднѣ процесы, въ котрыхъ передъ судомъ ставали не хто иншій якъ лишь самѣ судіѣ. Ба не тôлько въ нашôмъ краю але и далеко по-за границями пôдноситься голосы противъ нашого судôвництва, а навѣть шлються петиціи до Рады державнои, щобы она старалась по своѣй змозѣ зарадити тому злому. Звѣстна жалоба ческихъ палатъ торговельныхъ на наше судôвництво наробила розголосу по цѣлôй державѣ. Факты тѣ ставить отже „Kur. Lwowski“ передъ очи нового президента и каже, що они выробили въ новôмъ достойнику безъ сумнѣву то переконанье, що наше судôвництво потребуе реформы. Мы зъ своѥи стороны були-бы дѣйстно дуже радѣ наколи-бъ сѣ факты выкликали вже въ новôмъ достойнику таке переконанье; навѣть не хочемо о тôмъ сумнѣватись, бо знаѥмо, що новый президентъ ѥсть чоловѣкомъ рѣдкои честности характеру и енергіи, але думаѥмо, що скоро ôнъ обôйме урядованье и схоче лишь трошки вглянути глубше въ наше судôвництво, якъ то дѣялось давнѣйше, то безперечно прийде до того переконаня и маѥмо повну надѣю, що буде старатись зарадити злому.

Два важнѣ факты пôднѣсъ дальше „Kur. Lwowski“, именно наше покутне писарство, котре може нѣгде такъ не розгнѣздилось якъ у насъ и инспекцію судôвъ на провинціи. Покутнѣ писарѣ — то пявки, котрѣ высысаютъ послѣдну каплю крови нашого темного селянина. Ба, они нынѣ такъ у насъ розвельможились, що не тôлько въ такôмъ мѣстѣ якъ Львôвъ, столиця краю, ведуть своѥ ремѣсло спокôйно, що не тôлько по провинціональныхъ мѣстахъ ôдкрываютъ свои бюря и зовсѣмъ не крыються зъ ними, але они навѣть умѣютъ омотати своими сѣтями и суды та ихъ функціонерôвъ и стаються тогды всемогучими и вилывовими особами, черезъ котрыхъ годѣ добитись справедливости. Противъ сеи язвы нашого краю повиненъ новый президентъ звернути цѣлу свою силу, а може бодай єму удастся направити то зло, що доси такъ смѣло чимъ разъ дальше запускало корѣнье. Найважнѣйшою однакожь може справою ѥсть инспекція нашихъ судôвъ на провинціи. „Ото ôдъ непамятныхъ часôвъ — кадентъ апеляціи не навѣдувався особисто до судôвъ провинціональныхъ. Публика, котра чи справедливо чи несправедливо чуѥся покривдженою, маючи можнôсть приступу до найвысшого судіи въ краю, набрала бы заразъ бôльшого довѣрія до судôвъ, а урядованье по судахъ зыскало-бы безъусловно на особистôй ингеренціи президента.“ До сихъ слôвъ позволимо собѣ лишь одно замѣтити и звернути увагу нового президента. Нѣгде може въ цѣлôмъ краю не даѥсь такъ бôчувати потреба такои инспекціи судôвъ якъ въ тыхъ гôрскихъ закутинахъ, де — якъ то кажуть — Богъ высоко а цѣсарь далеко. На сѣ закутины повиненъ-бы новый президентъ въ першôй ли-

---

3)

ДЯДЬКО ЗАХАРЪ.

И. Салтыкова Щедрина.

(*Конецъ.*)

По третій разъ пріѣхавъ дядько въ дорѣ зелѣзничои пропасницѣ. Тогдѣшнѣ дѣлачѣ дѣлилися на двѣ громады: на „покликаныхъ“, що знали всѣ ходы и выходы, и на „непокликаныхъ“, що причепилися десь зъ бокôвъ. Непокликаній належали до тыхъ сельскихъ gentilhomme'ôвъ, що неѣли выкупнѣ листы, попродали „непотрѣбнѣ грунты“ и бажали репарацій. Особливо высувалися такѣ, що мали въ Петербурзѣ, мовлявъ, „плечѣ“: старыхъ побратимôвъ, своякôвъ, и т. д.

— А що, чи не спробувати-бъ намъ зелѣзнички зъ Углича до Пошехоня? — мѣркували. — Менѣ выстарався тѣтка Анюта!

Жѣнки також брали удѣлъ въ такихъ справахъ и горячо ихъ пôдпирали.

— Розумѣеся, ѣдь! — казали, — треба користати, тѣтка Анюта теперь высока фигура!

Добували остатного гроша. Петербурскои людности побôльшилося значно, бо наплыло тыхъ шукачôвъ и по госпôдахъ було ихъ повно. Богато любовникôвъ лѣнивства ходило хата ôдъ хаты, дивуючи тѣтокъ и своячокъ несподѣваными проѥктами и обѣцюючи имъ удѣлъ въ закладовыхъ акціяхъ. Деякимъ навѣть щастилося. Проѥкты, розумѣеся, лишались проѥктами, але тѣтка Анюта помогла причепитися до иншого якого предприѥмства, а ради єи влѣзливости любовникъ лѣнивства не ôдъѣздивъ до дому голôручь.

Богато проѥктовичѣвъ, моихъ сельскихъ сусѣдôвъ, заходило тогдѣ и до мене. Одинѣ зъ готовыми проѥктами, и другѣ такъ таки, послухати мовы розумныхъ людей. Але зъ тыхъ другихъ рѣдко котрый выдержавъ. Посидить, було, побалакае, выпье, закусить и наразъ:

— А що, кобы такъ злучити зелѣзницею Тверь зъ Калугою? Користна була-бы дорога!

Сяде бувало за стôлъ и за пôвъ годины готовый уже проѥктъ, бо рубрикованого паперу для впису статистичныхъ датъ продавалося до-схочу. Сейчасъ выповнялся всѣ рубрики, немовь якими чарами, а въ рубрицѣ „Товары“: чоботы, чоботы, чоботы... а зъ Корчевои — лаптѣ.

Одного разу коло 11 годины зъ рана задзвонивъ хтось до моѥи хаты. Дзвонивъ голосно, смѣло, саме такъ, якъ дзвонятъ людѣ, що маютъ якѣйсь неохибнѣ проѥктъ въ кишени. Показалося, що се дядько.

— Що-жь, пріѣхали дядьку? — спытавъ я зовсѣмъ не à propos.

— Такъ, нудьга бере облизуватись, моргаючи очима. Та-жь Губошльепов бувъ у мене дозорцемъ, а теперь, диви, якѣ кавалки зрываѥ!

— То вы дядку зъ проѥктомъ?

— Такъ, невеличкій. Але въ загальнôй державнôй сѣти доконечный. Ôдъ Нижного-Новгорода до Харкова, а якъ Богъ допоможе, то й дальше. До Бахмута, Кременчуга, — чи мало знайдесь мѣсця?

— Фью, фью!

— Такъ, се буде разъ зелѣзница! Бо треба знати, що теперь головне торговельне ядро не въ Петербурзѣ анѣ въ Москвѣ, а въ Нижнôмъ. Тамъ лучиться Ока зъ Волгою — двѣ найважнѣйшѣ водянѣ жилы; тамъ ярмарокъ, де сходяться далекій Всходъ зъ далекимъ Заходомъ, де можна найти всего до-схочу, ôдъ бижутерій, ôдъ найтончого кашмирского шаля и вышуканыхъ строѣвъ, якихъ позáвидуе кожда красавица, до лаптя, якого запотребуе хлопъ. Тамтуды веде такожь Сибирскій шляхъ. Колись дôждемось Сибирскои зелѣзницѣ, а зъ-ôдтамъ заѥдно везуть та везуть. Куда? до Москвы, чи до Петербурга? Але-жь тамъ и безъ того доволѣ! Везуть на Украину зъ Харковомъ по серединѣ, бо она навѣть цвячка потребуе! Се найприроднѣйшій ôдплывъ. А въ Харковѣ зновъ богато пашнѣ, сала, вовны — и зновъ ôдплывъ на Пôвнôчь, що всего того потребуѥ.

— Ну, прошу, справдѣ! — дивувався я.

— До того зелѣзниця пôде черезъ мои хуторы, отже и я мати-му пожитокъ. Выштудерувавъ, братику, все дуже мудро. Насампередъ Горбатовъ, опôсля Муромъ (ноббчный шляхъ до Арзамаса), Темниковъ, Шацкъ, Спаскъ-Тамбовскій (побôчна дорога до Ардатова), Моршанскъ... А зъ-ôдси попроваджу до Харкова. Крôмъ кôнцевыхъ пунктôвъ — кôлько тутъ буде товарôвъ!...

— Такъ, може всего и не здужаѥте забрати, скоро все...

— Здужаѥмо, здужаѥмо, не журися! Нехай лише затвердять. А не затвердити — годѣ: такъ все въ очи бье!

— Чи можу побачити?

— Дуже радо, навѣть прошу. Не роблю зъ того тайны и скоро що завважаѥшь, кажи смѣло! Перечитавшь ты, перечитаѥ другій, то хтось доконче займеся.

За годину опôсля сидѣли мы вже надъ паперами.

— Сей рефератъ все обясняе — говоривъ дядько, — прочитаю опôсля, а се зелѣзнича мапа. Видишь: Горбатовъ, Муромъ, Темниковъ, Шацкъ... О, тутъ Надежда Михайловна поставила червоне колѣснятко, а я вышкробавъ; — се наша Курылôвка. Тутъ мають урядити 20-минутову стацію зъ буфетомъ. Розкладъ ѣзды буде такій, що кождый буде у насъ ѣсти або снѣданокъ, або обѣдъ, або вечерю. А хто схоче кавы або чаю — дуже просимо! Буфетъ буде тримати нашъ кухарь Якимъ, такъ, що мы навѣть столуватись дома не будемо, а все зô стацiи. Масла, молока доставимо на стацію свого; телята, индики, гуси, поросята, — все — маршъ на стацію! У насъ въ ставѣ великій карасѣ, и они помашерують на стацію. А ягоды? овочѣ? огороднина? На все знайдесь пôдъ рукою найлучшій збутокъ. Крôмъ того дрова, пороги — все зъ питомыхъ лѣсôвъ. А зô стацiи будемо мати найлучшій гнôй. Кождый поѣздъ щось забере и щось лишить, не згадуючи вже про зелѣзничу службу. При стацiи госпôда — зновъ збутокъ, зновъ гнôй. Вконецъ билеты вôльнои ѣзды по зелѣзницяхъ цѣлого свѣта для цѣлои родины. Я й тобѣ пришлю!

Я подякувавъ, облизавшись мимохôть, такъ ясно, такъ смачно представивъ дядько.

— А теперь дивися, ось статистична табеля!

Розвинувъ листокъ порубрикованого паперу, а тамъ було написано:

Зелѣзница Нижно-Новгородско-Харкôвска.

Мѣсцевôсть	Товары	Пуды	Фун.	Прим.
Нижный-Новгородъ зъ ярмаркомъ	Рыбы: осетры, бѣлюга, селедцѣ, балыкъ, кавяръ	000	00	
	Лупковый товаръ . . .	000	00	
	Шкбра, чоботы, кожухи Сибирскѣ и Уральскѣ плоды: кожухи, чай, золото, дороге камѣнье, дичина и т. д. .	000	00	
	Памятники, старина . . и т. д.	000	00	
Семенôвскій и Макарiевскій повѣты	Шкôры: медвежѣ, вовчѣ, заячѣ	000	00	
	Рогожина, лыко, лаптѣ и т. д.	000	00	
Горбатôвскій повѣтъ	Секретнѣ и звычайнѣ колодки, ножѣ, ножики, цвячки, скрынки, и т. д.	000	00	
Муромскій повѣтъ	Муромскій огôрки . . .	000	00	
	Муромскій опрышки . .	000	00	
	Всѣлякѣ грибы: сушенѣ, соленѣ, маринованѣ и т. д.	000	00	
Арзамаскій повѣтъ	Гуси	000	00	
	Вытворы штуки . . . . и т. д.	000	00	

або разомъ пудôвъ: 000, фунтôвъ: 00.

Цѣлу хвилю стоявъ я очарованый. Не може бути, щобъ такого проѥкту не затвердили! — гадавъ я собѣ. Однакъ поволеньки ставъ розумъ верхъ брати.

— Нуля, нуля, нуля! Що-жь се за статистика? — пытаю.

— Се, братику, дурниця. Маю такого, що служить у самои статистики; ôнъ тобѣ поставить якѣ хочешь цифры, ще й примѣтокъ причинить. Тѣ цифры, може бути, не годяться зъ урядовыми, але всѣ прецѣнь знають, якъ укладаеся у насъ статистика. А цифры тутъ выписанѣ на пôдставѣ подрôбныхъ дослѣдôвъ на грунтѣ, певныхъ и справедливыхъ... О, якъ ôнъ выпише — то буде алé!

ніи звернути свою увагу и тымъ зыскає собѣ найбо́льшу вдячно́сть и признанье цѣлого краю.

Наука религіи въ школахъ народныхъ.

Въ мѣру, якъ зростає число народныхъ шко́лъ, даються о́дчувати трудности, зъ якими сполучене єсть забезпеченье правильного удѣлюваня науки религіи всѣмъ дѣтямъ, що ходять до школы. Краєва Рада шко́льна стремить безъ упину до той цѣли, стараєся всякими средствами усунути заходячі трудности, але мимо того заявляє въ найновѣйшо́мъ справозданю ро́чно́мъ, що управильненье науки религіи въ народныхъ школахъ далося легко лише тамъ перевести, де въ обсягу одной парохіи єсть то́лько одна школа зъ одною, двома, а що найвыше трема клясами. Великій-жь трудности повстають тамъ, де до одной парохіи прилучено ко́лька громадъ, маючихъ окремі школы, або де суть бо́льше-клясовій школы. Головно ті перепоны показуються що-до обряду рим. кат., бо навѣть въ захо́дныхъ повѣтахъ лучаєся часто, що приходникъ сповнює обовязки катихита въ ко́лькохъ школахъ. При мало́мъ числѣ парохій рим. кат. у всхо́дній части краю, — мало́мъ, беручи рѣчь беззглядно, а вже зовсѣмъ за мало́мъ, коли порівнаємо просторъ, придѣленый до одной парохіи, — покликують приходнико́въ обряду рим. кат., сповняючихъ обовязки душпастирскій неразъ въ ко́льканацятехъ мѣсцевостяхъ на просторѣ часто-густо надъ 20-кильометро́въ, до функцій катихита въ 10 народныхъ школахъ. Въ тако́мъ случаю навѣть при найбо́льшо́мъ пожертвованю и коли-бъ священики найревнѣйше переймылися обовязками званя, то все таки заходить пытанье, чи можна вымагати о́дъ одиницѣ, щобъ змогла сповнити таку задачу, чи можна сповнити всѣ обовязки вже не то совѣстно, але бодай такъ, щобы не лише видъ заховати, але и рѣчи хоть въ мало́й мѣрѣ вдоволити?

Въ минувшо́мъ роцѣ о́днеслася краєва Рада шко́льна до всѣхъ Ординаріято́въ епископскихъ римо- и греко-кат. зъ просьбою, щобы поручили парохіяльному священьству правильно подавати науку религіи въ народныхъ школахъ. При то́мъ Рада шко́льна по́днесла ту нехибну обставину, що де бы тая справа натрафила на непоборимі перепоны, тамъ мусѣлось-бы подаванье науки религіи поручити свѣтскимъ учителямъ, що при испытахъ квалификаційныхъ по́ддалися такожь испытови зъ науки религіи, щобы зложити доказъ, що на злучай потребы могуть выручити учителя религіи свого обряду. Въ наслѣдокъ сей о́дозвы краєвои Рады шко́льнои наступило порозумѣнье зъ духовными властями, де отже справджено неможливо́сть, щобы приходники парохіяльній подавали науку религіи въ школѣ, — тамъ шко́льній власти, ведучі надзо́ръ, мають о́днестися до компетентнои власти духовнои, а та налифікацію, уповажненье, щобы заступали катихита. Черезъ се, що на учителя религіи ставиться свѣтского чоловѣка, не усуває того предмету зъ-по́дъ ока духовенъства, бо свѣтскій учитель повиненъ подавати науку религіѣ въ тако́мъ напрямѣ, якъ ему выкаже приходникъ, котрый обовязаный о́дъ часу до часу посѣщати школу.

Теперѣшный станъ въ народныхъ школахъ по́дъ зглядомъ подаваня науки религіи такъ показуєся въ числахъ: Въ р. 1884/5 було катихито́въ або учителѣвъ религіи, настановленыхъ властями церковными або старшиною духовною, 1913, а въ слѣдующо́мъ роцѣ 2049. По части свѣтскихъ учителѣвъ було въ р. 1884/5 693, а въ слѣдующо́мъ роцѣ 737. Число же зовсѣмъ свѣтскихъ учителѣвъ религіи выносило въ обохъ єнхъ лѣтахъ 349 и 297. Показуєся, що бо́льше нѣжь въ третій части активныхъ шко́лъ народныхъ може наука религіи о́дбуватися лише при помочи свѣтскихъ учителѣвъ . Число катихито́въ и учителѣвъ религіи въ публичныхъ школахъ народныхъ выносило въ шко́льно́мъ 1884/5 роцѣ 2547, а въ слѣдующо́мъ роцѣ 2697; зъ того припадає на обрядъ рим. кат. 1152 (1211), на обрядъ гр. кат. 1322 (1400); на евангелицке вѣроисповѣданье 8 (12), на жидо́вске 65 (74). Шко́лъ взо́рцевыхъ при учительскихъ семинаріяхъ ту не вчислено, бо мають вразъ зъ семинаріями окремыхъ катихито́въ, плаченыхъ зъ фонду державного, то постоя́ныхъ, то привизоричныхъ.

Дѣленье селяньскихъ грунто́въ.

Министеръ правосудія, д-ръ Пражакъ выславъ, якъ доносить „Politische Correspondenz“, до краєвыхъ начальствъ и прокураторій окружникъ слѣдующого змѣсту:

Прийшло до вѣдомости министерства, що въ новѣйшихъ часахъ збо́льшилося спекуляційне куповане селяньскихъ грунто́въ въ то́й цѣли, щобы ихъ продавати дальше парцелями. Показалося такожь, що въ тыхъ интересахъ посередничать люде, котрі таке дѣло уважають для себе дого́днымъ ремесломъ. Не можна анѣ на хвильку сумнѣватися, що зъ такои роботы можуть настати непожеланій наслѣдки такъ по́дъ зглядомъ господарскимъ якъ и въ загалѣ по́дъ зглядомъ державно економичнымъ. Поробленій въ то́мъ напрямѣ розслѣды показують безъ сумнѣву, що спекулянты мають бо́льшій для себе корысти, при чѣмъ ро́вночасно мають бо́льшій страты ті, що легкодушно продають свою землю. Дальшимъ наслѣдкомъ такихъ спекулятивныхъ операцій суть численній процесы и екзекуції, що на послѣдокъ руйнує зовсѣмъ давнѣйшихъ посѣдателѣвъ землѣ. Зъ тои причины приказує министерство примѣнити слѣдующі мѣры: 1) Судовій власти и прокураторіи, сповняючи обовязокъ вложеный на нихъ державою, повинній доносити политичнымъ властямъ о кождо́мъ того рода случаю, де приготовлюєсь або переводиться парцеляція грунто́въ, щобы уможливити имъ або укараньe спекулянто́въ за незаконне посередництво въ то́й справѣ, евентуально за по́дступну участь въ лицитаціи, або щобы змусити ихъ до уплаты податко́въ и другихъ належностей державныхъ. 2) О ско́лько бы замѣчено, що въ того рода интересахъ беруть участь нотарѣ або адвокаты и то въ способѣ, невходячій въ кругъ ихъ законнои дѣяльности, треба о о то́мъ донести до дотычныхъ властей дисциплинарныхъ.

Дописи „Дѣла“.

Комарно, дня 7 л. марта 1887.

Дня 20 л. лютого о́дбулися у насъ Загальній Зборы нашои Читальнѣ, получений зъ музикально-декляматорскими вечерницями при участи дуже численнои такъ мѣсцевои якъ и доокрестнои публики. Справозданье Выдѣлу выказало, що Читальня числила сего року 112 члено́въ. Въ часѣ Зборо́въ вписалося 9 новыхъ члено́въ, мѣжь котрыми [illegible] 10 зъ виписового. Библіотека Читальнѣ представляєся такожь гарно а станъ касовый дуже користно. Що однакожь найважнѣйше, то єсть, що члены Читальнѣ трудяться пильно около неи и поступають красно въ своѣмъ розвитку духово́мъ. Найлѣпшимъ доказомъ на то були вечерницѣ, устроєній въ день Загальныхъ Зборо́въ выключно самыми членами Читальнѣ. Вечерницѣ розпочавъ Всч. о. Анто́нъ Бачиньскій зъ Клѣцка о́дчитомъ „О то́мъ, якъ тамъ въ далекихъ сторонахъ о́дъ насъ на нѣвно́чь выглядає“. О́дчитъ бувъ дуже гарно и зрозумѣло выголошеный и сподобався всѣмъ, интелигенціи, мѣщанамъ и доокрестнымъ селянамъ. Бувъ се другій о́дчитъ о. Бачиньского, держаный въ нашо́й Читальни а такъ зъ першого якъ и зъ другого скористали члены Читальнѣ дуже богато, бо часто ще згадували и любили о то́мъ говорити, що довѣдалися зъ тыхъ о́дчито́въ. Опѣля наступила продукція хору мѣщаньского по́дъ управою учителя нашои школы п. П. Будзиньского. Хоръ о́дспѣвавъ дуже гарно квартеты: Вахнянина „По морю“, Лавровского „До Зорѣ“ и „Сумно марно по долинѣ“ и Лавровского дуетъ „Ой ноче, ясна ноче“. Всѣ спѣвы дуже подобалися и мусѣли бути повторенй. Прегарно о́ддали дѣвчата деклямаціи: Юлія Прухницка деклямувала Грабовича „Добрый день“, Єва Квасъ Левицкого „Наша надѣя“ а Анна Целеньска „Згадка Старины“; Н. Ольховый о́дделямувавъ Федьковича „Довбуша“ а Сг. Прухницкій свою гумористичну поезійку. Оркестра, зложена зъ мѣщанъ, по́дъ управою п. Будзиньского о́дограла ко́лька народныхъ пѣсень и коломыекъ а наконець хоръ о́дспѣвавъ „Миръ Вамъ брата“. На сѣмъ мѣсци муснмо такожь по́дякести заелуги п. Петра Будзиньского, учителя нашои школы а теперѣшного касіера Читальнѣ, якій о́нъ положивъ около удержання хору и оркестры, зложеной зъ 10 мѣщанъ. Вечерницѣ зробили дуже миле враженье на всѣхъ присутныхъ, а гостѣ Поляки завидують намъ, що они не можуть похвалитись такимъ мѣщаньствомъ. Добре веденье Читальнѣ не лишь що запевнює ей истнованье, але и есть надѣю, що Читальня наша стане розсадникомъ просвѣты въ нашо́мъ повѣтѣ.

Сего року завязалося у насъ промыслове товариство ткацке, а вже въ коротко́мъ часѣ зробило не малій поступы и заневнило бѣднымъ ткачамъ бодай якій-такій бытъ матеріяльный. Товариство взяло на себе доставу полотна для фабрики въ Винникахъ и до Кракова а члены товариства выробили до сего часу 15 тысячѣвъ метро́въ полотна. Денно заробляє одинъ робо́тникъ 50 кр. и робота дуже легка, такъ, що старій ткачѣ, котрій робили давнѣйше роботу жидо́веку и позрывали собѣ при нѣй руки, не можуть теперь навыкнути до сей лекшои. Пряжу спроваджують зъ фабрикъ чеcкихъ и моравскихъ. На теперь робота платиться ще досыть низько бо богато кошту є администрація; але по́знѣйше платня по́двысшиться. Для ткачѣвъ товариство се єсть дуже хосенне тымъ, що все можна до́стати роботу. Дирекцію товариства становлять три мѣщане Русины и побирають платнѣ мѣсячно по 15 зр. Дирекція та стоить по́дъ надзоромъ дирекціи нашои касы задатковои. Товариство числить вже дуже поважне число членóвъ и зъ кождымъ днемъ новій приступають члены. Єсть се дуже о́драдный объявъ мѣжь нашимъ мѣщаньствомъ, бо не одно́й бѣдно́й родинѣ дає можно́сть заробити собѣ на хлѣбъ насущный, о котрый тажко часами проходилося бороти ткачамъ въ теперѣшныхъ часахъ.

До во́йта въ селѣ Клѣцко коло Комарна прийшовъ передъ трема тыждними якійсь чоловѣкъ, досыть по́дозрѣно одягненый, представився ему за перебраного жандарма и жадавъ о́дъ него, щобы той ему давъ „форшпанъ“ до села Чоловичѣ, де въ лѣсѣ оправляють дерево Мазуры, щобъ декотрыхъ зъ нихъ арештувати. Коли во́йтъ о́дтягався о́дъ его жаданя, той почавъ грозити ему кулаками и представився вже не жандармомъ, але [illegible] въ найдостойнѣйшихъ особо́ъ въ монархіи. Во́йтъ перелякався дуже и присяжній, и не лише вызначили по́дводу, але зъ великою почестію почали высокого гостя гостити, чимъ було. Тымъ роззухваленый го́сть ходивъ собѣ по хатѣ, попивавъ горѣвку, заѣдавъ смачненько яйця, вдивлявся въ образъ прибитого на стѣнѣ арх. Рудольфа. Вызначена по́двода о́двезла его до Чоловичь до лѣса, де о́нъ почавъ переглядати и конфискувати робо́тникамъ ихъ книжки. Але одинъ спротивився ему и повелився до тамошного во́йта. Тутъ вже по́шло не такъ гладко. Во́йтъ зажадавъ о́дъ него легитимаціи, а коли той показавъ ему сконфискованy робо́тникови книжку за свою и при то́мъ почавъ грозити рукою, то во́йтъ почастувавъ его ко́лька разо́въ палицею и казавъ о́двести до Комарна до суду. Тутъ пройдневѣтъ сидить до нынѣ и не хоче признатися, хто о́нъ и о́дки.

Зъ-по́дъ Залозець, д. 5 н. ст. марта.

Нашъ наро́дъ безъ сумнѣву двигався національно та кобы не перепоны.... Але, правду сказавши, мы самі таки богато винній.

Коли мы Русины входимо въ польскій до́мъ, говоримо тамъ по польски, — того вымагають правила чемности; коли-жь Полякъ входить въ нашъ до́мъ, — мы зновъ говоримо по польски — такъ само буває въ иншихъ неутральныхъ мѣсцяхъ: въ касинѣ и т. д. Нехай но покажеся одинъ Полякъ, мы зъ чемности (!) змѣняємо нашу бесѣду! Коли додати ще и тую обставину, що немало домо́въ чисто-рускихъ говорить у себе въ родинѣ по польски, — то справдѣ мы ту въ Залозеччинѣ стоимо вельми зле по́дъ зглядомъ національности. А вже-жь, зъ того наносимо собѣ самі богато шкоды! Коли-бъ мы дома дбали о ро́дне слово, — не було-бы тои поневѣрки насъ и нашого языка у Поляко́въ, мы бы привчили нашихъ сусѣдо́въ тои чемности супротивъ насъ, якои имъ такъ дуже хибує. Зъ конечности мусѣли-бъ они учитися по нашому говорити, а зъ-о́дси прийшлобы до того, що въ урядахъ руска мова була-бы бо́льше въ уживаню. Нашъ языкъ образувався-бы, нашій дѣти бо́льше бы привязувалися до ро́дного, не шукали-бы идеало́въ де инде, не було-бы то́лько зрадniко́въ та ренегато́въ. Родина — то велика твердиня, врата адовій не одолѣли-бъ насъ! Не смѣхъ же то! — въ польско́мъ Соймѣ боремося за руску гимназію, а дома занедбуємо руску мову! Чи Всч. допи́сователь зъ Тростянця застановився надъ тымъ, ко́лько то мною описаныхъ домо́въ єсть въ Залозеччинѣ? Пальцѣвъ не стане ихъ вычислити! Не годиться отже замазувати тую справу, бо зашкарубленье раны не єсть ще вылѣченьемъ!

Для исторіографа теперѣшныхъ часо́въ громадяться велики трудности... Не можу собѣ выяснити слѣдующои справы. Въ гимназіяхъ руска молодѣжь тримаєся свого, на университетѣ майже вся наша молодѣжь красуєся патріотизмомъ, — а прийде на свої хлѣбъ, — то одна часть по просту переходить въ перекинчики, а друга шкаралупѣє, тратить енергію. Въ Залѣщяхъ Поляка майже нема при урядѣ, — сами Русины, а касино польске. Русины не дають знаку житя. Тутъ скажу и про Золочѣвъ. По выборахъ задумали були декотрій Русины выступити зъ касина, до котрого належить и п. Єловицкій. Чи зробили то, — не скажу, але красна нагода лучилася до заложеня руского касина, котрого помимо значного числа Русино́въ доси тамъ нема. Деякій молодшій Русины належать до „straży pożarnej“. Коли въ нашо́й силѣ надати тымъ мѣстамъ характеръ бодай въ части рускій, то не належить намъ фигурувати по́дъ польскимъ праporомъ. Русинови не вольно бути нынѣ космополитомъ. О́нъ повиненъ все и всюды заявляти себе Русиномъ.

Справа рускои церкви въ Залозеччинѣ представляє ся вельми сумно! Въ Тростянци лѣтъ тому 100 не було жадного Поляка; костелъ въ Залѣщяхъ. до котрого тростянецки латинники нынѣ належать, певно тогдѣ ледво бренѣвъ, — теперь же въ само́мъ Тростянци на 400 Русино́въ єсть Поляко́въ певно звышь 2.000! Они то розбрылись по цѣло́й околици та формально затоплюють нашъ наро́дъ. Черезъ саму женячку захопили они майже въ кождо́мъ дооколично́мъ селѣ трету часть землѣ, котра перше конкурувала до церкви. Чи то дѣвчина Русинка выйде та Музура, чи то паробокъ рускій ожениться зъ Мазуркою, — вже пропадає для рускои церкви и своего народу! Звольте сказати, Всч. отче зъ Тростяця, чи не правду пишу? За десять лѣтъ побудовано новый костелъ въ Олѣевѣ и тамъ єсть уже но́ва латиньска парохія. Въ найновѣйшихъ часахъ будує ся „kosciołek“ въ Тростянци. При то́мъ треба спо́мнути за о́дпустъ въ По́дкамени — масу людей стягає о́нъ до костела, — церкви бѣдній, обдертій а наро́дъ рускій тысячами носить на мармуровій стѣны костела! А почислѣть о́дпусты: въ Залѣщяхъ, въ Олѣевѣ, въ Мильнѣ, а певно буде и въ Тростянци!

Чи може рускій священикъ зъ тыхъ сторо́нъ смустити зъ ока на хвилю интересы своєи церкви? Та не приватна справа, коли рускій священикъ заѣзджає при яко́й-будь нагодѣ до косцьола! Сумно погадати, що стане ся зъ нами тутка, коли такъ дальше по́де!

Въ виду того трудно кождому, отче дописователю, належати до незрячихъ и не видѣти, що наоколо дѣє ся...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Рада державна.*) Вчера розпочалися дальшій засѣданя Рады державнои. На вчерашнім засѣданю велася дальше дебата надъ законом о убезпеченю робо́тнико́въ и передискутовано сей законъ ажь до §. 24. Всѣ ставленій поправки о́дкинено. Слѣдующе засѣданье має о́дбутися въ пятницю. На сѣмъ засѣданю розпо́чнуться нарады надъ законом банковым и доки ся справа не зако́нчиться, будуть засѣданя о́дбуватися що день.

(*Законъ о кредитѣ*) на цѣли узброєня краєвои обороны и загального ополченя ухваленый и спо́льными делегаціями вже санкціонованый и вѣденьска газета урядова оголосила его санкцію.

(*Є. Вел. цьсарь о ситуаціи.*) На принятю делегацій въ цѣсарскій палатѣ въ Пешті сказавъ Є. Вел. цѣсарь по́ля „Presse“ такъ до д-ра Смольки: „Радує мене дуже, що надзвычайна сесія делегаційна такъ гладко проминула. То однодушне вотумъ обохъ делегацій може лишь скрѣпити повагу Монархіи и єсть новою порукою мира, котрый намъ зъ певностію буде удержаный. Въ Пешті кружила сими днями вѣсть, що Є. Вел. цѣсарь мавъ ще давнѣйше сказати до гр. Андрассого, що во́йна єсть майже неможливою.“

(*Справа угодова*). До „Pol. Corr.“ доносять зъ Пешту, що въ тамошныхъ кругахъ рѣшаючихъ суть того переконаня, що зо справъ угоды зъ Угорщиною будуть могли вже скоро зако́нчитися, кро́мъ союза мытового, справы банковои и тарифовои такожь и справа означеня квотъ, якій мають платити обѣ половины монархіи титуломъ спо́льныхъ выдатко́въ, и такожь справа „Lloyd-a“. Кажуть, що Мадяре жадають а цѣсарь мавъ навѣть въ то́мъ дусѣ поинструовати гр. Таффого, щобы Рада державна залагодила до ко́нца мая загаданій повыше справы.

(*Конференція епископо́въ*) по́дъ проводомъ кард. Гангльбавера розпочала во́сторокъ свои нарады. Конференція має на цѣли змѣну закона о конгруи и реформу законодавства шко́льного въ дусѣ клерикально́мъ.

Заграничні Державы.

Справа болгарска. О ворохобни въ Силистріи и Рущуку маємо теперь вже докладнѣйшій вѣсти, зъ котрыхъ ясно показуєся, що цѣлый заколотъ выкликала лишь малa горстка людей, стояча на службѣ того, хто ѣй плативъ. Горстка тыхъ людей не выступала явно и отверто, лишь очевидно якъ людe запроданій робила все скрыто и по́дступномъ. Зъ Силистріи доносять именно о тамошно́й ворохобни такъ: Въ суботу вечеромъ казавъ полковникъ Хрестовъ выступити зъ лозѣ и заявивъ ѣй, що регентія абдикувала, а члены єи повтѣкали за границю; о́дтакъ предложивъ ѣй, щобы она выбрала Цанкова регентомъ. Около 200 жовнѣрѣвъ крикнуло на то „урра!“ а бо́льша часть, бо около 700 приняла єю вѣсть зовсѣмъ споко́йно и не чекаючи дальшого приказу вернула до касарнѣ и по короткій нарадѣ выбрала капитана Крисанова, команданта третои компаніи, своимъ проводиремъ и поручила ему, щобы о́нъ телеграфомъ розвѣдався въ Софіи, що тамъ такого сталося. О 10 год. вечеромъ прийшло було вже до бійки межи жовнѣрями Хрестова а жовнѣрями, що позо́стали вѣрными правительству. По́дчасъ сеи борбы у́бито трохъ жовнѣрѣвъ, але все таки удалося жовнѣрямъ позо́ставшимъ вѣрными правительству до́стати въ свои руки урядъ телеграфичный. На другій день въ недѣлю рано переѣзджавъ Хрестовъ на кони черезъ мѣсто зъ россійскимъ праporомъ въ руцѣ. Жовнѣрѣ, що остались вѣрными, стрѣляли два разы до него, але хи-

---

— А, коли такъ... то дѣйстно. Ну, а що до особового руху?

— Хлопнѣ буде гукъ ѣздити! Отъ, перша и друга кляса будуть трохи занемагати. Бачишь, я и слабои стороны своєи зелѣзницѣ не таю передъ тобою.

— А що-жь не можна бы й сему зарадити? Коли просити, то вже просити! Нехай накажуть н. пр.: разъ въ ро́къ має цѣлый Харко́въ поѣхати до Нижного, а цѣлый Нижный до Харкова... Ну, балѣ тамъ якій урядити, або що...

— А поѣздъ у мене на селѣ задержувся по́въ годины: пироги, пляцки, яйцѣ... Та-акъ... А то гадка...! Але, знаешь, тяжко буде єи перевести при нашо́й россійско́й бездарности... Ну, я маю ще одень проєктикъ, на кождый выпадокъ, але не знаю вже...

— Що за проєктъ?

— Дуже собѣ простенькій: побирати о́дъ кождого проѣзднього по двацятцѣ асекурацій на смерть або калѣцтво. Се дурничка, а для подорожныхъ пожитокъ: обезпека на будуще. За калѣцтво заплатимо по́слѣ таксы; за смерть — залежно о́дъ чоловѣка. За хлопеску бабу сто рублѣвъ, зажмуривши очи, досыть буде!

— А чи выйде се вамъ въ пожитокъ?

— Выйде, выйде, ще й для дѣтей лишиться на ласощѣ. Допустѣмъ, перeѣде, ну, що-найменче триста тысячь людей. О́дъ кождого по двацятцѣ — буде шѣстьдесять тысячь рублѣвъ. Заплатимо за калѣцтво що-найбо́льше пять тысячь.

— Ахъ!

— Такъ, любчику, до всего потрѣбный рахунокъ, все треба предвидѣти, розважити завчасу, — тогдѣ все йде якъ по маслѣ... Конець ко́нцемъ балаканиною нѣчого не вдѣємо, пора менѣ йти въ дорогу!

Цѣлый мѣсяць опо́слѣ сидѣвъ дядько въ Петербурзѣ и бачивъ я его лишь деколи. Встававъ досвѣта, пивъ чай самъ и пропадавъ на цѣлый день. Зразу розповѣдавъ де-що, але опо́слѣ замовкъ. Зъ боку дочувся я, що бувъ у Губошльепова, але сей о́дповѣвъ, що має своихъ справъ по уха а чужими займатися не має часу. Тогдѣ згадавъ дядько за минувшо́сть.

— Що було, то минуло, — о́дповѣвъ Губошльеповъ, — мы вразъ горы перекопували и вы користали досыть. А теперь я хочу!

Оденъ зъ давнѣйшихъ побратимо́въ, а теперь высокій начальникъ, сказавъ дядькови, коли о́нъ звернувся до него:

— Твій проєктъ знаменитый! Навѣть дивуюся, чому передъ тымъ не прийшовъ нѣкому на гадку... Шкода, а нынѣ вже по́зно! Нашъ скарбъ теперь вже бѣдный: може намъ лишь ко́лька милио́нóвъ ро́чно удѣлити. Сі миліоны вже порозділюваній на ко́лька лѣтъ напередъ и затверджена вже сѣть. Але по́знѣйше, коли всѣ проєкты будуть переведенй, — тогдѣ дуже просимо!

— А чи не можна-бъ такъ якось... по надъ буджетъ?

— Годѣ! Не велено навѣть предкладати.

Дядько кинувся межи жидо́въ, але тамъ зажадали о́дъ него, щобы обрѣзався. На его похвалу мушу сказати, що не згодився покидати прадѣдной вѣры.

Ставъ тогдѣ шукати дороги до чи́енебудь „найдорожшои“. Знайшовъ таку „найдорожшу“, ба вытрясъ навѣть не мало гроша. Надѣя его о́джила.

Ажь наразъ прийшовъ одного ранку на чай, махнувъ рукою и сказавъ:

— Нынѣ выѣзджаю до Мурома!

— По що?

— Мавъ сонъ...

Прецѣнь побачивъ я дядька сими днями! Єсть уже предсѣдателемъ дворяньства. Знають его чоловѣкомъ, що своѣ стягъ держить сильно и гро́зно, а вѣсти про его льояльно́сть доходили навѣть до Петербурга. Симъ разомъ зробивъ все розумнѣйше: не поѣхавъ прямо дерти очи своимъ проєктомъ, а по́славъ его завчасу, де годилося, и здужавъ нимъ „заняти“. Завѣзвано его до Петербурга.

— Тссъ... новина! — сказавъ заѣзджаючи до мене.

— Новина... зъ Мурома?

— А ты гадавъ зъ о́дки? Нынѣ всѣ новины зъ Мурома або й зъ Кирсанова! У насъ жерело всего, а вы Петербуржцѣ лише пережуваєте.

Потому завѣзъ просфору о́дъ муромскихъ чудотворцѣвъ и почавъ свою пропаганду.

Его проєктъ мавъ такій титулъ:

Часъ не жде!!

Проєктъ о́дновы.

Въ основѣ бувъ се проєктъ — покасувати все: суды, земства, селяньску самоуправу. Про коршмы и шинки говоривъ застерегаючись: шко́дливій, але на нихъ опираєся... Всѣ повѣты дѣливъ на куратоpіи, по́слѣ числа пано́въ-дворянъ або ихъ повномочнико́въ, а всѣхъ кураторо́въ о́ддававъ по́дъ зарядъ предсѣдателя дворяньства. Въ рукахъ куратора має бути помѣшана судова власть, администраційна и полиційна. Кураторы мають завѣдувати загальною народною моральностію, просвѣтою, театрами, танцями и забавами. Мають выкорчувати кепскій звычаѣ и поганій слова. А передовсѣмъ пильнувати, щобы хлопъ не бувъ лѣнивый. Пора о́дъ поры мають скликати громады, пояснятi хлопамъ ихъ обовязки и втовкати въ нихъ послушенство. За добре поведенье маєся давати хлопови по поясѣ, а бабѣ по хустцѣ.

Проєктъ бувъ простый и ясный якъ день, не диво отже, що сподобався. Имя Стрѣлова величали по сальонахъ. Запрошували его на раду. Дамы звали его не инакше, якъ le bourru bienfaisant. Кро́мъ того такожь „приобѣцяли“ ему.

Дивна рѣчь, що й тутъ не обо́йшлось безъ завистныхъ: хтось шепнувъ за перекопану гору. Але теперь доносъ не мавъ нѣякихъ наслѣдко́въ, ба навѣть приняли его зъ невдоволенъемъ.

— Всѣ колись перекопували горы! — сказано доносчикови, — се була инша пора, а теперь инакша! Панъ Стрѣловъ понявъ се глибше, нѣжь хто-небудь, и розумѣєся...

Дядько ходивъ веселый и новый надѣ. Его проєктъ прилучено до инпихъ, щобы въ своѣмъ часѣ и въ своѣмъ мѣсци узгляднити.

Минуть довгі лѣта, зросте нове поколѣнье и якійсь пильный збирачь цѣкавои старины перечитає и выдасть его зъ епиграфомъ:

Ось подивися, подивй,
Якъ дѣды жили и татьо...

Одны́мъ словомъ усмѣхнулося знову житье дядькови, якъ за молодыхъ лѣтъ. Нѣ одного вечера не бачивъ я его дома — завсѣгды на „равтахъ“ помѣжь дамами або въ поважно́й розмовѣ зо „старыми“...

Але тутъ мушу застеретись и якъ найскорше довести сю повѣсть до ко́нца. Кожду повѣсть (отже и сесю) треба по-до теперѣшного часу брати зъ застереженьемъ. Не ма нѣчого такъ вразливого, якъ сучасна пора, а историкъ буде даремнѣсенько силуватись, бути справедливымъ, оцѣнюючи факты. Завсѣгды закинуть ему одностороннѣсть. Вже Гоголь сказавъ: „Згадай що-небудь за одного титулярного совѣтника, а всѣ титулярній совѣтники возьмуть се до себе“. Такъ само и тутъ. Напишешъ яку хочете небылицю, а всѣ сучасній небылицѣ возьмуть се до себе.

Ко́нчу. Додамъ лише, що дядько Захаръ передує въ своѣй губерніи, носить высокій титулъ, а одваховій вояки выбѣгають, коли переѣздить улицею...

Пророчихъ сно́въ не має.

Переложивъ ***М. М.***

били. Скоро Хрестовъ приѣхавъ до цитаделѣ, скликавъ тутъ своихъ приклонникôвъ и заявивъ имъ, що теперь вже надôйшла пора, въ котрôй Болгарія повинна высвободитись зъ пôдъ гнету регентîи. Пôдъ ту пору почали однакожь збиратися въ цѣлôмъ мѣстѣ резервисты, щобы выступити противъ ворохобникôвъ. Хрестовъ побачивши, що дѣеся, налякався и замкнувся въ цитадели и сидѣвъ тамъ черезъ цѣлый понедѣлокъ а нѣхто его не зачѣпавъ. Онъ думавъ отже, що въ мѣстѣ его налякалися и для того вô второкъ рано выступивъ зъ цитаделѣ и хотѣвъ выкликати ворохобню въ цѣлôмъ мѣстѣ. Ледве однакожь выступивъ зъ цитаделѣ, якъ вже Крисановъ зручнымъ атакомъ займивъ цитаделю, при чѣмъ погибло такожь и кôлька ворохобникôвъ. Хрестовъ старався отже пôдбурити жителѣвъ Силистрîи, а коли побачивъ, що они не хотять его слухати, кинувся до окрестныхъ селъ и хотѣвъ тамъ пôдбурити селянъ. Але и то ему не удалося, а селяне грозили ему навѣть смертîю. Тогды вернувъ ôнъ назадъ до мѣста, але побачивши, що не може спуститися и на своихъ 200 жовнѣрѣвъ, хотѣвъ спасатись бѣгствомъ, але его зловили въ дорозѣ и доставили въ середу до Силистрîи, де его народъ убивъ. Крôмъ Хрестова пострадало въ Силистрîи житье ще 2 официрôвъ и 16 рядовыхъ. Такъ доносять вѣсти приватнй. Зъ урядового же жерела довѣдуемося про ворохобню въ Силистрîи такъ: Въ понедѣлокъ дня 28 лютого выкликавъ полковникъ Хрестовъ ворохобню въ Силистрîи противъ правительства и арештувавъ префекта и кôлькохъ урядникôвъ. Противъ ворохобникôвъ выслано заразъ войско зъ Рущука, а именно ôддѣлъ пѣхоты зъ двома пушками и 50 кôнныхъ жандармôвъ пôдъ командою капитана Попова, а зъ Варны другîй ôддѣлъ пѣхоты и пôвъ шкадроны кавалерîи пôдъ командою Паничевского. Начальну команду обнявъ капитанъ Друндаревскій, комендантъ полку дунайского. Закимъ однакожь войско то прийшло до Силистрîи, було вже мѣсто и цитаделя въ рукахъ войска вѣрного правительству. Полковника Хрестова розстрѣляли его власнй товаришѣ яко зрадника ôтчины. — О ворохобни въ Рущуку такъ знову доносять до „Köln. Ztg.“: Въ ночи зъ дня 2 на 3 л. марта арештувавъ комендантъ Рущука, майоръ Узуновъ, префекта мѣста и богато официрôвъ зъ залоги, що позôстали вѣрными регентîи, а ôдтакъ старався розброити два баталîоны пятого полку, котрый позôставъ такожь вѣрный регентîи. Се однакожь ему не удалося. Оба баталîоны, зложенй переважно зъ рекрутôвъ, обсадили значну часть мѣста, а ôдтакъ пôдступили пôдъ касарню, котра була обсаджена пîонерами. О 6 год. рано розпочалась борба, котра поволи розширилась на цѣле мѣсто. До борбы противъ ворохобникôвъ выступило зовсѣмъ добровôльно кôлька сотъ рущуцкихъ мѣшанъ. По полудни хотѣли ворохобники переговорювати зъ командантомъ вѣрного войска, але такъ войско якъ и мѣщане напали на нихъ, а рôвночасно выступило и войско, що було въ касарни. Розпочалась отже борба на багнеты, при чѣмъ ворохобники почали такожь стрѣлятй и зъ пушокъ. Борба закôнчилася тымъ, що ворохобники почали втѣкати. Въ борбѣ ранено и убито около 70 особъ. На другîй день т. є. дня 4 л. марта прийшло 300 добровольцѣвъ зъ Разграду, щобы выступити до борбы зъ ворохобниками. Зъ Търновы надôйшовъ также одинъ баталîонъ тамошного полку, а зъ нимъ и шефъ генерального штабу, Петровъ, котрый обнявъ команду въ Рущуку. — Пôсля урядового комуникату малася рѣчь въ Рущуку такъ: Майоръ Узуновъ, капитанъ Вулковъ и другîй официры перервали дня 24 лютого линію телеграфичну и заатакували на чолѣ ôддѣлу пîонерôвъ пятый полкъ пѣхоты, що мѣстився въ касарни. Борба велася цѣлый день и була кровава. Милиція и жандармерія зôбрана на борзѣ, ударила на пîонерôвъ и черезъ то дôсталися они въ два огнѣ. Незадолго окружено всѣхъ и роззброєно. Проводирѣ ворохобникôвъ старалися перебрати на другîй берѣгъ Дунаю, але ихъ половлено и ôддано пôдъ судъ. — До „N. fr. Presse“ доносять знову такъ: Вже 28 лютого скликавъ бувъ майоръ Узуновъ официрôвъ ôдъ пîонерôвъ до себе и завôзвавъ ихъ, щобы они выступили противъ регентîи; на плянъ его згодились однакожь лишь немногй. Коли-же въ понедѣлокъ часть залоги вымашерувала до Силистрîи, зôбралися всѣ офицыры знову коло Узунова и станули рѣшучо по его сторонѣ. Вô второкъ досвѣта розпочалась ворохобня арештованями. Насампередъ арештовано префекта мѣста, Мантова, а о 6 год. рано були вже всѣ урядники поарештованй. Рано въ мѣстѣ не отвирано вже крамниць, улицями переходили патролѣ, а мѣщане забарикадовалися були въ своихъ домахъ. Шѣсть компаній пѣхоты, що позôстали вѣрнй регентîи, замкнулись въ касарни, а пîонеры знову замкнули були въ своѣй касарни около сто роззброєныхъ жандармôвъ. Часть морякôвъ держалась надъ Дунаємъ недалеко парохода „Голубчикъ“. О 6 год. рано почало войско стрѣляти черезъ ôкна зъ касарнѣ на пîонерôвъ, що пôдступали пôдъ касарню пôдъ проводомъ майора Узунова. Около 10 год. кинулося до 150 ополченцѣвъ на арсеналъ, котрого стерѣгъ лишь одинъ пîонеръ, забрали зъ ôдтамъ оружіе и напали тогды зъ заду на пîонерôвъ. Рôвночасно майже захопивъ офицыръ Драгановъ пароходъ „Голубчикъ“, котрый вже хотѣли забирати цанковисты, щобы перевестися на румунській берѣгъ. О 11 год. почали ворохобники уступати, побачивши, що Узуновъ раненый. По полудни були вже ворохобники побитй. Филовъ и Узуновъ хотѣли ще ратуватися и вскочили до лодей, що стояли на Дунаю, але войско стрѣляло за ними, а „Голубчикъ“ захопивъ ихъ и привѣзъ назадъ. Вечеромъ бувъ вже въ цѣлôмъ мѣстѣ спокôй. — Членъ регентîи Радославовъ и министеръ вôйны Николаєвъ выслали до префектôвъ и командантôвъ войска слѣдующу телеграму: „Есьмо уповажненй высказати въ имени регентîи всѣмъ жовнѣрямъ и горожанамъ, якъ такожь командантамъ и полководцямъ найвысшу подяку за труды и патріотизмъ, якй доказали при усмиреню ворохобнѣ выкликанои звѣстными зрадниками ôтчины. Вдячна ôтчина не забуде нѣколи заслугъ и жертвъ, якй зявили въ такъ тяжкихъ часахъ єи вѣрнй сыны. Най жиють на славу мужественного болгарского народу защитники свободы и независимости Болгарîи!“

Судъ надъ ворохобниками ôдбувався въ слѣдующій способъ. Предсѣдателемъ суду бувъ капитанъ Андреєвъ, а вотантами два другй капитаны Вулковъ и Ангеловъ. Яко обжалователь выступавъ капитанъ Марковъ, а обжалованыхъ боронивъ капитанъ Сапуновъ. Саля розправы була повна цѣкавыхъ, а навѣть явилися консулѣ Нѣмеччины, Италîи, Англîи и Румунîи. Надъ головами судiѣвъ висѣли потреты царя Александра II. и кн. Александра Батенберга. Черезъ повыбиванй ôкна чути було, якъ нарôдъ на улицяхъ кричавъ: „Най жие независима Болгарія!“ На столѣ лежали яко corpus delicti ôдобранй карабины, револьверы, шаблѣ и т. д. До салѣ введено 11 обжалованыхъ: поручникъ Больманъ, раненый въ плечѣ; Христовъ раненый въ руку; капитанъ Зеленогоровъ, управитель рущуцкого арсеналу; поручникъ Кошухарскій, комендантъ 6 комп. саперôвъ, Енчевъ, адъютантъ Узунова, пôдпоручники Мирковъ, Тимбришевскій и Хрестиняковъ зъ полку саперôвъ; на послѣдокъ внесли чотыри жовнѣрѣ тяжко раненого майора Узунова. Першого переслухано Больмана. Ônъ казавъ, що приѣхавъ до Рущука въ приватнôмъ интересѣ и для того навѣть ходивъ до нѣмецкого консуляту по пашпортъ. Консуль нѣмецкій забравъ голосъ и зажадавъ, щобы Больмана яко пôдданого россîйского выдано нѣмецкому консулятови, заступаючому справы россîйскй. Судъ военный годиться на то, але доперва по оголошеню выроку. Другй переслуханй офицыры зôзнали, що видѣли и читали листъ Больмана, заповѣдаючій революцію въ цѣлôй Болгарîи. Майоръ Узуновъ зôзнає отверто, що обжалованыхъ официрôвъ покликавъ до себе въ ночи 19 лютого и спôльно зъ ними выготовивъ цѣлый плянъ ворохобнѣ. Дальше зôзнавъ Узуновъ, що ворохобня не була выкликана на то, щобы скинути регентîю, лишь яко протестъ противъ декотрыхъ заряджень войсковыхъ и цивильныхъ; ворохобня не мала такожь на цѣли проливу братнои крови. Доперва коли жовнѣрѣвъ, що пôдняли бунтъ въ интересѣ рущуцкихъ горожанъ, напали тй-жь самй горожане, то они мусѣли боронитися. Узуновъ говоривъ зъ разу тихо, ôдтакъ почавъ страшно кричати, що обжалованй офицыры дѣлали на его приказъ и що они не виноватй. Пановъ завôзваный, щобы оправдався, казавъ, що не може жити пôдъ теперѣшнымъ правительствомъ и ставъ такъ кричати, що его треба було зъ салѣ вывести. По промовѣ прокуратора и защитника засуджено обжалованыхъ на кару смерти. Якъ вже звѣстно, розстрѣляно засудженыхъ дня 6 с. м. Досвѣта вывезено ихъ далеко поза Рущукъ пôдъ сильною ескортою на поле, де вже були покопанй гробы. Засудженй передъ выконаньемъ выроку обнялися ще и поцѣлувалися, а декотрй написали на борзѣ завѣщаня на кусникахъ паперу оловцемъ на плечахъ жовнѣрѣвъ. По сѣмъ уставлено ихъ рядомъ зъ завязаными очима и передъ кождымъ стануло по трохъ жовнѣрѣвъ зъ револьверами. На даный знакъ роздалися выстрѣлы и трупы нещасливыхъ покотилися въ могилу. На могилахъ страченыхъ не уставлено жадныхъ знакôвъ анѣ не поставлено сторожѣ, а родинамъ ихъ дозволено добути тѣла розстрѣляныхъ и похоронити на иншôмъ мѣсци.

Ходить вѣсти, що незадовго має бути скликане велике народне Собранiе, котре ухвалить формальне сполученье Болгарîи зъ Всходною Румелîею и продовжить мандаты теперѣшнои регентîи. Нѣмецкй газеты знову а именно „Köln. Ztg.“ и „Nordd. Allg. Ztg.“ доносять, що правительство скличе велике народне Собранiе за призволомъ державъ европейскихъ и зложить въ его руки свои мандаты. По тôмъ буде выбране нове правительство зô всѣхъ партій, котре розвяже теперѣшне Собранiе и розпише выборы до нового. Що опôсля наступить, не знати. Въ загалѣ пробиваєсь теперь таке стремленье державъ европейскихъ, що они носяться зъ гадкою жертвувати Россîи теперѣшну регентîю.

Россія. „Русс. Кур.“ догадуєся, що выѣздъ одесского ген.-губернатора Роопа до Петербурга стоить въ звязи зъ справою болгарскою, бо ôнъ все, що дѣялось въ Болгарîи, слѣдивъ зъ великою увагою. Ônъ має бути того погляду, що устье Дунаю, котре лежить въ области одесского военного окугу, мусить бути забезпечене яко область россîйска. Може бути, що въ звязи зъ сею вѣстею стоять такожь и вѣсти нѣмецкихъ газетъ такъ австрîйскихъ якъ и заграничныхъ, пôсля конихъ на случай окупацiи Болгарîи припалабы ся задача 15 дивизiи осьмого россîйского корпуса, котрый гарнизонує въ Одессѣ. Ген. Роопъ, котрый дня 3 л. марта выѣхавъ до Петербурга, обнявъ-бы въ такôмъ случаю команду надъ окупацiйнымъ войскомъ и занявъ-бы Болгарію моремъ черезъ Варну. — Бюро Райтера доносить зъ Вѣдня: Найновѣйшй приключеня въ Болгарîи вплынуть сильно на национальне чуство россîйске, мимо того припускають всѣ и суть майже переконанй, що официяльна россîйска политика не дасться збити зъ толку и Россія не выступить чинно. Въ Россіи суть того переконаня, що регентîя въ Болгарîи мусить скорше чи пôзнѣйше довести до абсурдумъ, а мѣры, якй она теперь предприняла можуть лишь тымъ бôльше причинитися до порозумѣня найбôльше интересованыхъ державъ. Такихъ самыхъ поглядôвъ мають бути также и тй круги, що стоять близше австрîйского правительства. „Моск. Вѣдом.“ присвятили дуже горячу згадку розстрѣлянымъ въ Рущуку ворохобникамъ и кажуть, що смерть людей, що безъ всякого интересу особистого выступили въ оборонѣ правды и свого обовязку, есть мужественнымъ протестомъ противъ нещасливого положеня своеи ôтчины и противъ гнобителѣвъ и зрадникôвъ. Ихъ честна смерть выкличе новй приключеня и порушить исторію. Дальше кôнчить згадана газета такъ: Мы незабудемо, що тй люде сталися жертвою своеи преданности для Россіи и погибли яко свѣдки тыхъ тѣсныхъ звязей, що лучили ихъ нарôдъ зъ Россіею.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфискаты** 19 ч. „Дѣла“ зъ дня 1 л. марта с. р. одержали мы зъ львôвского ц. к. суду краевого для справъ карныхъ слѣдующе письмо: Cz. 3593 — W Imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszyw na pidstawi §§. 489 i 493 zak. o post. karn i §. 37 zak. pras., szczo soderżanie artykułu umiszczenoho w numeri 19 czasopysy „Dilo“ z dnia 1-ho marta 1887 pid napysom: Nowynky „Jak worohujet sia protyw ruskych czytaleń“ zakluczajet w sobi znamena prowyny z Artykułu VIII ustawy z 17 Hrudnia 1862 Cz. 8 D. z D. z r. 1863 i proto usprawedływena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratoriu derżawnu konfiskata toi czasopysy. Wslidztwije toho riszenija wzboronene jest dalsze rozprostoronenije toho artykułu, a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. — Powody: W inkryminowanym artykuli predstawlaje autor slidztwo protiw miszczanynowy B. Dobuszowskomu z Nykołajewa o złoczynstwo oskorbłenia Wełyczestwa z §. 63 zak: kar: w toci buducze jako tendencyjnoie ku hnobłeniu ruskoi czytalni w Nykołajewi namirene, a szczo na publicznuju opiniu riszenija sudowoho uperedzajuce wlijanie maty może w czim zakluczajut sia znamena prowyny z art: VIII zak. z 17 Hrudnia 1862 Cz. 8. D. z D. z h. 1863 — Ck. Sud krajewyj karnyj. — Lwiw dnia 6 Marta 1887. —*Poglies.*

— **Вечерокъ въ память XXVI. роковинъ смерти Т. Шевченка** устроеный вчера рускими товариствами народными у Львовѣ выпавъ пôдъ кождымъ зглядомъ знаменито и давъ доказъ, що вечерки такй могли-бы устроюватися завсѣгды своими силами безъ помочи чужихъ. Закимъ подамо основнѣйшу оцѣнку вчерашного вечерка, згадаємо тутъ лишь, що саля була повна гостей майже выключно лишь самыхъ Русинôвъ такъ мѣсцевыхъ якъ и замѣсцевыхъ а зъ сихъ послѣдныхъ явилося особливо богато священикôвъ. Зъ спѣвôвъ подобалось особливо „Хоръ Козакôвъ“ зъ оперы „Купало“ А. Вахнянина ôдспѣваный хоромъ Академичного братства и Quodlibet Лисенка. „Хоръ Козакôвъ“ выкликавъ бурю неустаючихъ оплескôвъ а по повтореню его выкликано навѣть самого композитора.

— **Всѣ руснй товариства въ Чернôвцяхъ** будуть въ недѣлю 1 (13) марта обходити XXVI-тй роковины смерти Т. Шевченка музикально-декляматорскимъ вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. Запрошень нѣякихъ не высылаєся.

— **Выдѣлъ филіи „Общества М. Качковского“ въ Дрогобычи** має честь запросити всѣхъ на Загальнй Зборы, котрй ôдбудуться въ пятницю дня 13 (25) марта с. р. о 2. год. пополудни въ сали Рады повѣтовои пôсля слѣдующои програмы: 1. Ôдкрытье Зборôвъ черезъ предсѣдателя. — 2. Справозданье секретаря и касiера. — 3. Ôдчитъ: „Що до здоровля чоловѣка конче потреба?“. — 4. Выборъ предсѣдателя и членôвъ Выдѣлу. — 5. Внесеня членôвъ и Выдѣлу. — Ôдъ Выдѣлу филіи „Общества им. М. Качковского“ въ Дрогобычи. — *И. Скобельскій, В. Паславскій.*

— **Поминальне богослуженье** за упокôй бл. п. Володимира Барвѣньского ôправлено дня 3 марта въ гр. кат. семинарiи у Львовѣ заходомъ питомцѣвъ тои-же семинарiи.

— **Впреосв. митрополитъ** выѣхавъ передъ парудними до Унева, и верне до Львова въ слѣдующôмъ тыждни коло середы.

— **Крил. о. Куиловскій** вже инсталювався яко архипресвитеръ станиславôвскои епархіи дня 6 л. марта, а инсталяція оо. Ткачуника и Костецкого ôдбудеся слѣдующои недѣлѣ. Инсталяціи тй, якъ бачимо, приспѣшено.

— **Редакція „Рус. Ист. Библіотеки“** просить Вп. предплатникôвъ, котрй злучайно не дôстали V т., реклямувати до 15 рус. марта. Томъ VI вже въ половинѣ выпечатаный. Предплату приймаєся до кôнця рус. марта. Именно упрашаєся Вп. ôдбирателѣвъ оправныхъ примѣрникôвъ поспѣшити зъ замовленьемъ, щобъ можна завчасу обчислити скôлько замовити окладинокъ въ переплетни.

— **При Загальныхъ Зборахъ читальнѣ въ Березовѣ серединôмъ** заказало коломыйске ц. к. староство вокально-декляматорскй вечерницѣ, полясняючи заказъ тымъ, що вечерницѣ и забавы публичнй не обнятй статутомъ читальнѣ. Въ день Зборôвъ полвилися въ селѣ жандармы и грозили читальникамъ арештованьемъ. Мимо грозьбъ зôйшлося велике число мѣсцевыхъ селянъ и гостей зъ Ославъ, Ключева и Чорного Потока. Читальня числить 58 членôвъ дѣйстныхъ и кôлькохъ почетныхъ. Въ новый Выдѣлъ читальнѣ увôйшли: Слюсарчукъ, предсѣдатель, В. Геникъ, заступникъ предсѣдателя, П. Градѣй, секретарь, И. Бодругъ, касiеръ а И. Сулятицкій, библiотекарь. До розвою читальнѣ причинилися найбôльше Слюсарчукъ, Бодругъ и Сулятицкій. Гостѣ зъ доокрестныхъ селъ не могли бути въ читальни за-для заказу вечерницъ, хотяй статуты читальнѣ позваляють на вечерницѣ и спôльнй забавы....

— **На почтѣ въ Стрѣлискахъ** нема рускихъ кореспондентокъ и блянкетôвъ. Звертаємо на се увагу Св. Дирецкiи почтъ!

— **Зъ Тернополя** пишуть намъ: „Читали мы въ часописяхъ, якъ бавляться Русины въ Станиславовѣ и у Львовѣ, а о вечеркахъ въ Тернополи нѣхто и не згадавъ. Тожь мило менѣ буде дещо про нихъ написати. Дня 23 лат. сѣчня ôдбувся першій вечерокъ. Помимо дуже сильнои заверухи, котра не дозволила доокрестнымъ гостямъ прибути до Тернополя, удався вечерокъ дуже добре. На другій вечерокъ (6 л. лютого) послужила погода, — особъ було много, руска мова, рускй строѣ мали першенство, и всѣ якъ одна родина въ своѣй хатѣ бавились до бѣлого дня. Третій вечерокъ, не знати длячого, не ôдбувався въ Бесѣдѣ, лишь въ замковôй сали. Вже передъ вечеркомъ чули мы зъ устъ деякихъ Русинôвъ раду, щобы панны не выступали въ народныхъ строяхъ, тôлько въ бѣлыхъ сукняхъ, але знайшлося девять, котрй на тое не уважали. Оденъ мужчина явився въ народнôмъ костюмѣ, однакъ заразъ змѣнивъ на фракъ. Около 9 годины саля переповнена була публикою, мѣжъ котрою видѣли мы деякихъ зъ доокрестнои шляхты. Зачалась коломыйка при електричнôмъ освѣтленю. Стануло 20 паръ, але анѣ одна въ народнôмъ костюмѣ, бо рускй строѣ и руска мова були на послѣднôмъ мѣсци; говорено по французки, по нѣмецки, по польски, але дуже мало по руски, и цѣлый вечеръ мавъ-бы бувъ характеръ выключно польскій, якъ бы покликъ аранжера не перебивавъ ôдъ часу до часу сеи атмосферы. При всѣхъ танцяхъ сидѣли лишь панны въ народныхъ строяхъ, — бо Русины гуляли зъ Польками, а Поляки не почувались до того обовизку, не погадали тогдѣ навѣть о тôмъ, що Русины ихъ просили на рускій вечерокъ. Можна було думати, що нашй панночки зъумѣють ôдплатитись чемностю за чемнôсть, але сталось инакше, и сумно було дивитись при котилiонѣ, якъ не одна уважала за щастье припняти ордеръ графови, котрый до Русинокъ и не зближався. — Теперь побачили мы рôзницю мѣжъ тымъ вечеркомъ а попередными, устроеными въ власныхъ комнатахъ „Бесѣды“, и мимо волѣ приходять намъ на гадку слова нашого незабутого Тараса: „Въ своѣй хатѣ своя правда и сила и воля!“ — *Одна зъ присутныхъ.*

— **Клясифинація питомцѣвъ рускои бурсы въ Тернополи** выпала въ першôмъ курсѣ с. р. въ слѣдующій способъ: Ученики першои клясы гимназiяльнои Илiя Кузѣвъ и Якôвъ Останчукъ одержали першій степень; зъ ученикôвъ другои клясы гимназiяльнои Николай Ластовецкій, Григорій Пытляръ и Николай Иванцѣвъ одержали ôдличный степень а Стефанъ Истеревичъ и Павло Цибульскій першій степень; ученики четвертои гимназiяльнои клясы Михайло Вовкъ и Левъ Юрчиньскій першій степень, ученики зъ шестои клясы гимназiяльнои Iосифъ Яросевичъ и Николай Стисловскій першій степень. Зъ студентôвъ учительскои семинарiи одержали Григ. Назаревичъ и Алексѣй Цѣшецкій першій а Iоанъ Качановскій другій степень (зъ одного предмету). Одинъ зъ питомцѣвъ есть въ приготовляючôй класѣ, де клясификація ôдбуваеся ажь при кôнци школьного року, одинъ питомець выступивъ зъ бурсы а одинъ умеръ.

— **Въ Бродахъ** завѣвъ катихитъ гимназiяльный, о. Ярема, хоръ зъ тамошныхъ гимназiястôвъ рускихъ, котрый правильно звеличуе богослуженье своимъ гарнымъ спѣвомъ.

— **Minimum лѣтъ до принята въ гимназію.** Министеръ просвѣты д-ръ Гавчь выготовивъ розпорядженье, де сказано, що ученикъ хотячій вступити до гимназiи мусить мати скôнченыхъ 10 лѣтъ передъ початкомъ року школьного, або бодай скôнчити 10 лѣтъ въ тôмъ календаревôмъ (не-школьнôмъ) роцѣ, коли вступає до гимназiи. Пôсля сего розпорядженя кождый, що хоче вступити до гимназiи въ осени сего року, мусить выказатися, що уродився передъ 1 сѣчнемъ 1878 р. Тая устава має обовязувати ôдъ року школьного 1887/88.

— **Въ справѣ ведения метрикальныхъ книгъ** розпорядило ц. к. намѣстництво, що всюда, де бôльше мѣсцевостей належить до одного парохiи, треба для кождои вести окремо книги метрикальнй и ôдносится до того староства, въ котрôмъ яка мѣсцевôсть лежить. — Щобъ розпôзнати, о скôлько давнѣйшихъ метрикъ можна ужити до статистики населеня, ôднеслася центральна комисiя статистична зъ просьбою до министерства, щобъ оно черезъ намѣстництва спонукало духовнй власти припоручити поодинокимъ приходникамъ выготованье ôдповѣди на слѣдующй пытаня: 1) До якъ давного часу сягають безъ перервы метрики въ данôй мѣсцевости? 2) На якй перiоды часу знаходяться ще метрики? 3) Чи суть въ данôй мѣсцевости метрики для иншихъ мѣсцевостей, котрй вже не належать до парохiи? 5) О скôлько можна уважати пôдъ 1—4 наведенй метрики за докладный списъ уроджень, вѣнчань и смертныхъ злучаѣвъ? — Табелѣ выповненй зазначеными пытанями треба до 20 марта переслати до митр. консисторiи.

— **Интернатъ Змартвыхвстаньскій.** Въ недѣлю д. 8 л. с. м. ôдбулося въ епископскôй палатѣ въ Краковѣ рôчне засѣданье краковскои Онѣки надъ львôвскимъ интернатомъ Змартвыхвстанцѣвъ. Теперѣшный управитель кс. Смоликовскій славословивъ помершого кс. Калинку, що створивъ интернатъ, и здавъ справу зъ дотеперѣшного стану интернату. При тôмъ высказавъ свои погляды, якими головно руководиться при веденю рускои молодежи. Они мѣстяться въ тôмъ, щобы не накидувати молодымъ людямъ насильно волѣ своеи, а мудрою радою и ôдповѣдными средствами звести ей на дорогу и до стремленъ, якихъ оо. Змартвыхвстанцѣ по молодежи собѣ бажають. Всѣ зôбранй приплеснули тôй методѣ кс. Смоликовского, а епископъ кс. Дунаевскій пôдивсь опôсля, що, якъ кс. Калинка говоривъ, „у Полякôвъ есть звычай все красно зачати, а не доводити до кôнця“ и завзывавъ присутныхъ, щобы спомагали морально и матеріяльно заведенье Змартвыхвстанцѣвъ. На просьбу предсѣдательки „Opiek-и“, кн. Маркелины Чарторыйскои удѣливъ епископъ всѣмъ присутнымъ свого благословенiя.

— **Безпôдставнй алярмы.** Подаючи вѣсти о мнимыхъ агитацiяхъ и посылкахъ рублѣвъ въ Шатораля-Уйгели и другихъ мѣсцевостяхъ на Угорщинѣ высказали мы нашь сумнѣвъ о ихъ правдивости и вказали на жерела, зъ котрыхъ они походять. Сумнѣвъ нашъ зовсѣмъ оправдався, бо правительство приказало теперь здементувати сй вѣсти яко безпôдставнй. Анѣ въ Шатораля-Уйгели не надавано на почту пачки рублѣвъ анѣ въ Пештѣ такихъ посылокъ не конфисковано. — Польскй газеты доносили знову, що въ Краковѣ арештовано якогось агента, котрый пôдглядавъ тамошнй крѣпости. Въ самôй рѣчи арештовано тамъ якогось чужинця, але якъ показалось, бувъ се Англичанинъ, котрый приѣхавъ туды зъ Вѣдня, щобы оглянути мѣсто. Англичанинъ сей говоривъ лишь по англiйски а лишь дуже слабо по французки и нѣмецки и мôгъ выказатися всякими потрѣбными документами. Его выпущено заразъ на волю.

— **Въ Чернôвцяхъ** розсѣвають спрытнй обманщики мѣжъ передмѣскій народъ вѣсти о вôйнѣ, а рôвночасно баламутять несвѣдомыхъ неправдивою поголоскою, що институцiи публичнй якъ н. пр. щадницѣ, не лише не приймають теперь нѣякихъ ощадностей, але приневолюють публику ôдбирати зложенй давнѣйше грошѣ. Бѣдный нарôдъ слухає, а грошѣ мѣсто на книжку щадничу идуть на бѣжучй не все потрѣбнй и продуктивнй выдатки, зъ чого хôснують немало также и хитрй обманщики.

— **Судъ окружный въ Сяноцѣ** ôдкрытый буде дня 1 вересня с. р., рôвночасно зъ мѣско-делегованымъ судомъ.

— **Въ театрѣ п. Бачиньского въ Стрыю** ôдбулося представленье въ дохôдъ убогои молодежи школьнои. По заплаченю всѣхъ выдатковъ осталося чистого зыску для молодежи 54 зр., крôмъ того наддатковъ 15 зр. 40 кр., разомъ 69 зр. 40 кр. Грошѣ тй роздѣлено мѣжъ убогу молодѣжь гимназiяльну.

— **Холера** починае появлятися знову въ Катанiи въ Сицилiи и забрала вже кôлька жертвъ.

— **Катастрофа на зелѣзници** лучилася дня 2 л. марта на дорозѣ межи Вѣднемъ а Буда-Пештомъ. Поѣздъ державнои угорскои зелѣзницѣ выйшовъ о год. 9 вечеромъ зъ Буда-Пешту до Вѣдня. Складався ôнъ зъ 10 особовыхъ а 20 товаровыхъ возôвъ; въ першихъ було надъ 40 подорожныхъ. На тысячь крокôвъ передъ стацiею Францштадъ побачивъ кондукторъ сего поѣзду надходячу зъ противнои стороны льокомотиву, котрои уживано до пересуваня возôвъ. Кондукторъ почавъ свистати, однакъ се не помогло, поѣзду не можна було такъ скоро задержати и ôнъ зôткнувся зъ льокомотивою. Була се страшна хвиля, зъ всѣхъ сторонъ роздалися крики и зойки, подорожнй почали выскакувати ôкнами, а тутъ ще на нещастье на дворѣ стояла страшенна темрява. Ратунокъ прибувъ ажь по уплывѣ пôвъ годины. На щастье не утративъ нѣхто житя; за те потерпѣло 5 подорожныхъ тяжке а 14 лекше ушкодженье тѣла.

— **Незручный обманщикъ.** Минувшого вторка явився въ рускôй духовнôй семинарiи у Львовѣ якiйсь молодый человѣкъ убраный нѣбы якъ слуга уряду телеграфичного и принѣсъ двѣ депешѣ телеграфичнй, одну для питомця С. зъ II року, а другу для питомця Я. зъ III року, въ котрыхъ було сказано, що матери ихъ померли. Обманьство выкрылося заразъ, бо матерь одного питомця вже давно померла, а мѣсцевости, въ котрыхъ нѣбы-то мали бути депешѣ наданй, були фалшивй. Обманщикъ, котрый очевидно обчисливъ бувъ на якусь крадѣжь, коли не застане злучайно кого въ комнатѣ, зрадився своею незручностiю и его увязнено. Ônъ называеся Злятничекъ и есть терминаторомъ шевскимъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Є. Вел. цѣсарь даруваvъ зъ приватныхъ фондôвъ 100 зр. запомоги громадѣ Дорожôвъ горѣшный пов. самбôрского на будову церкви. — Громада мѣста Галича надала Є. Горецкому, бувшому станиславôвскому старостѣ, почетне горожаньство. — Силу водопада Нiягары въ Америцѣ хотять промысловй Американцѣ вызыскати до выготовленя електричности до освѣтлюваня и для цѣлей промысловыхъ. — Въ Фульнекъ на Моравѣ зробило 450 робôтникôвъ фабричныхъ змову зъ причины зниженя платнѣ. — Въ Барцельонѣ въ Испанiи упавъ великiй снѣгъ; рѣчь небувала въ тыхъ сторонахъ. — Въ Парижи умеръ французскій комедiописатель П. Феваль. Повѣсти его були въ Франціи дуже популярнй, а найбôльше славы набрала его повѣсть п. з. „Сынъ дiявола“. — Є. Вел. цѣсарь даруваvъ громадѣ Исаѣ, въ повѣтѣ турчаньскôмъ, 50 зр. запомоги на будову школы. — Въ Тулиголовахъ, пов. рудецкого, убили въ сварцѣ Францъ Патера и его жѣнка Текля свого ôтчима Франка Дуду. Межи ними була все велика незгода и обое допустилися ажь убiйства, щобы позбутися немилого ôтчима. — Въ Бертешовѣ замерзъ 21 лютого господарь Павло Пôдковичъ, вертаючи въ пôдъхочено̂мъ станѣ возомъ зъ ярмарку. Ônъ очевидно заблудивъ и знайшли его ажь на другій день вже закостенѣлого.

Наука, штука и литература.

— **„Зъ вершинъ и низинъ“.** Пôдъ такимъ заголовкомъ розпочалося сими днями друкованье зôбрника поезій Ивана Франка, въ котрôмъ окрôмъ деякихъ друкованыхъ доси въ „Друзѣ“, „Зорѣ“ „Свiтi“ и др. помѣститься значне число доси недрукованыхъ поезій, мѣжъ ними обширна поема „Панськй жарты, оповѣданье зъ р. 1847-48“. Объемъ зôбрника 7—8 арк. друку, минятуровый, папiръ веленовый, правопись фонетична, цѣна 50 кр.

— **Новый народный колядникъ.** Пôдъ такимъ заголовкомъ выдавъ п. Изидоръ Пасѣчиньскій въ Коломыи въ печатни М. Бѣлоуса зôбрникъ народныхъ колядъ и присвятивъ его свому батькови о. Романови Пасѣчиньскому, высл. деканови и пароху въ Краснôмъ.

Господарство торговля и промыслъ.

— **„Аціенда“.** Убезпеченье на случай вôйны. Совѣтъ управляючій сего товариства рѣшивъ на своемъ засѣданю дня 28 лютого с. р. змѣнити обовязуючій дотеперь условія убезпечень о стôлько, що товариство обовязуєся на жаданье убезпеченого и на основѣ окремыхъ условій розтягнути тiи увловiя и на случай вôйны.

Норма въ тôй цѣли установлена дѣлить убезпеченыхъ на двѣ категорiи:

а) на тыхъ, котрй добровôльно або зъ званя и

б) на тыхъ котрй сповняють лишь загально-примусову службу войскову.

Першй будуть обовязанй доплачувати додатково до преміи 5% ôдъ убезпеченои суммы за кождый рôкъ вôйны; другй-же платять незначный додатокъ до звычайнои преміи за розширенье обовязаня товариства на случай вôйны и то на всякй можливй вôйны въ протягу лѣтъ обовязуючихъ ихъ до повненя службы въ часѣ вôйны. Додатокъ той зависячій ôдъ вѣку убезпеченого выносить 5% ôдъ тысяча для 20 лѣтныхъ, а

2% для 42 лѣтныхъ, такъ що для тыхъ, що суть въ вѣку 30 до 37 лѣтъ буде той-же около 3% выносити. Премія та зменшаеся въ мѣру зросту фонда резервового и можна єи платити также въ пôврôчныхъ, квартальныхъ або мѣсячныхъ ратахъ.

Въ наслѣдокъ тыхъ постановленъ перевысшила „Azienda“ всѣ дотеперь истнуючй уступства для убезпеченыхъ и ввела въ житье убезпеченя на случай вôйны въ той способъ, що всѣмъ убезпеченымъ уже въ нѣй зробила можливымъ за незначною доплатою заключенье такого-жь забезпеченя на случай вôйны.

— **Перша проба въ Галичинѣ.** Центральна „Народна Торговля“ у Львовѣ спровадила

сими днями транспортъ кавы просто ôдъ плянтатора безъ всякого посередника зъ острова Цейльонъ за 9.000 зр. Есть то перша проба на цѣлу Галичину, бо доси жаденъ купець у насъ не сироваджувавъ кавы безпосередно зъ першои руки. Чи „Народна Торговля“ буде могла и дальше поступати на тôй дорозѣ, залежить теперь ôдъ купуючои публики, котра чейже схоче теперь куповати каву лишь въ „Народнôй Торгови“, бо може бути вже певною, що дôстане тамъ правдиву нефалшовану каву Цейльонъ.

— **Меды питнй передъ хемикомъ судовымъ.** Оденъ зъ львôвскихъ аматорôвъ питного меду позбиравъ пробки того-жь напитку, а выбравши зъ нихъ одну пробку походячу ôдъ тутешнои жидôвскои фирмы, знанои зъ питного меду въ кругахъ навѣть высокихъ урядникôвъ и професорôвъ, а другу зъ „Народнои торговлѣ“, передавъ ихъ львôвскому судовому хемикови п. Адольфови Муссилеви до розбору. О результатѣ сего розбору хемичного пише п. Муссиль въ рускôмъ переводѣ о медѣ жидôвскôмъ такъ: „Даный менѣ 24 б. м. мѣдъ питный до розбору, посѣдае барву ясного руму, смакъ мало солодкій, квасковатый, запахъ корѣнно-ароматичный и мѣстить въ 100 частяхъ: алькоголю 12, а цукру грознового а зглядно меду 5·70 частей. На пôставѣ пробъ питныхъ медôвъ, котрй звычайно що-найменше 10—12% меду а найбôльшо 10% алькоголю маютъ, — въ тôмъ припадку рѣшучо можна сказати, що мѣдъ не зôстае въ правильнôмъ ôдношеню до знаходячого-ся въ нѣмъ алькоголю, и въ теперѣшнôмъ станѣ треба его уважати медомъ лихого рода, хочь шкôдливыхъ здоровлю складовыхъ частей не мѣстить въ собѣ“. О медѣ зъ Народнои Торговлѣ пише п. Муссиль такъ: „Даный менѣ до розбору дня 9 лютого мѣдъ до питя, есть зовсѣмъ прозрачный, посѣдае смакъ солодко-винный и медови властивый запахъ. Въ 100 частяхъ мѣстить 6·4% алькоголю а 13% меду. Въ загалѣ мѣдъ сей есть правильно приладженый, безъ жадныхъ неправильныхъ додатковъ и зачислити его можна до зовсѣмъ добрыхъ медôвъ. Львôвъ 11 лютого 1887. Пôдписъ“.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Окружна Рада шкôльна въ Ярославли розписала конкурсъ на опорожнений посады учительскй въ слѣдуючихъ мѣсцевостяхъ: Теплицѣ (посада старшого и молодшого учит.), Майданъ, Сколошевъ, Сосница, Взôвница, Ветлинъ, Воля Пелкиньска, Замѣхôвъ, Киселевъ, Нелипкôвцѣ, Воля Бухôвска, Любачевъ, Олешицѣ, Брусно старе, Дахнôвъ, Дикôвъ новый, Горинецъ Липовецъ, Лисячй ямы, Люблинецъ старый, Опака, Залуже, Жукôвъ, Бѣгалѣ, Дуброва, Фрайфельдъ, Лôвча, Мѣщаница, Подымщина. — Речинецъ до 30 цвѣтня с. р.

— Окружна Рада шкôльна въ Рогатынѣ розписала конкурсъ на учительскй посады въ Боршевѣ, Кореличахъ, Быблѣ, Кунашевѣ, Фразѣ, Воскресинцяхъ и Васючинѣ. — Речинецъ до 15 марта с. р.

— Конкурсъ на 7 стипендій розписавъ совѣтъ „Нар. Дому“. Перша имени Павла Черлюнчакевича на 50 зр. призначена для ученикôвъ середныхъ шкôлъ а головно кровныхъ фундатора. Речинець до вношеня подань назначеный до 31 марта. — Друга имени Геровского на 100 зр. призначена для ученикôвъ шкôлъ середныхъ, для слухателевъ университету, а въ першôй линіи для кровныхъ Як. Геровского. Речинець до 15 цвѣтня. — Дальше есть 5 стипендій имени Петра Целевича по 100 зр. для ученикôвъ середныхъ шкôлъ и слухателевъ университету. Двѣ суть на часъ студій университетскихъ, а три лише на оденъ рôкъ, а опôсля буде на нихъ розписаный новый конкурсъ. Перщенство мають кровнй фундатора, а въ першôй линіи дѣти судіи Петра Целевича. Речинець до 15 цвѣтня. Поданя треба вносити черезъ дотычнй власти шкôльнй и заосмотрити ихъ свѣдоцтвомъ убожества, шкôльными свѣдоцтвами, метрикою, а въ данôмъ злучаю и выказомъ спорôдненя зъ фундаторами.

— Именованя. Генеральнымъ адвокатомъ при найвысшôмъ трибуналѣ у Вѣдни именованый М. Чищанъ, совѣтникъ высшого суду краевого въ Краковѣ. — Ф. Навратиль именована дѣйстною а Юлія Клосиньска провизоричною учителькою при етатовôй школѣ въ Городку. — Старостами именованй: гр. Августъ Дѣдушицкій, секретарь намѣстництва и заступникъ старосты зъ Городка, въ Мостискахъ и Едмундъ Ромеръ въ Бжеску. — Секретарями намѣстництва именованй повѣтовй комисарѣ: Кароль Фетеръ и Адамъ Креховецкій. — Надзвычайный професоръ львôвскои политехники, Августъ Вильковскій, именованый звычайнымъ професоромъ при тôй политехницѣ.

— Опорожненй мѣсця: 1) урядника, ведучого грунтовй книги въ Золочевѣ зъ платнею X ранга; речинець до дня 20 марта с. р.; 2) люстратора повѣтовыхъ дорôгъ въ Калуши зъ платнею 800 зр.; речинець до 25 марта с. р.; 3) управителя дорôгъ въ Бережанахъ зъ платнею 600 зр. и додаткомъ на проѣзди 200 зр.; речинець до 25 марта с. р.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Черезъ Ред. „Дѣла“.

— **На „Историчну Библіотеку“ Ол Барвѣньского:** П. Трачь въ Конюшкахъ 2 зр. (на 5. и 6. т.).

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ руской гимназіи:** М. Бойчукъ въ Лютовискахъ 50 кр.

— **Для „Шкôльной Помочи“:** о. А. Зубрицкій въ Сокали 90 кр.

— **На „Альманахъ жѣночій“:** П-ѣ Т. В. въ Довгôмъ 1·55 зр.; д-ръ М. П. въ Болеховѣ 1·55 зр.

— **Для товарыства „Шкôльна Помôчь“ у Львовѣ** прислали въ мѣсяцяхъ грудни и сѣчни слѣдуючй П. Т. добродѣѣ: о. Н. Гошовскій зъ Блюдникъ 5 зр.: о. І. Коцюба зъ Колаковець 1·50 зр.; п. А. Хойнацкій 1 зр. — Черезъ редакцію „Дѣла“: д-ръ Чайковскій зъ Баналюки зôбранй 2 зр.; Северинъ Медведскій зъ Баналюки 1 зр.; о. Менциньскій зъ Новосѣлокъ 50 кр.; шп. И. Бачиньскій, Гр. Грозикъ, Л. Богушь, О. Ганкевичъ, всѣ зъ Нов. Санча, по 1 зр.; В. Яворскій зъ Санча 2 зр.; п. Пôдлящецкій зъ Золочева 1 зр.; о. І. Варапучиньскій зъ Прошовы 1 зр.; п-ѣ М. Варапучиньска 1 зр.; п. Іосифа Олескова 50 кр.; п. Марія Струминьска 50 кр.; о. Мицьковскій зъ Чорнокôнець 1 зр.; о. Ю. Рожанковскій зъ Глѣбоки 50 кр.; Петро Рудый 30 кр., Олекса Дуда 30 кр., Танька Кулеша 40 кр., всѣ зъ Свистѣльникъ; о. Стефанъ Качала 2 зр.; о. Курпякъ зъ Карлова 2·50; о. А. Зубрицкій зъ Сокаля 1 зр.; п. Иванъ Гуляй зъ Вѣдня 5 зр.; о. Корчиньскій зъ Виткова ôдъ себе и парохіянъ 6 зр.; о. Бурачиньскій зъ Криворôвнѣ 1 зр.; о. Нероновичъ Викторъ 2 зр.; — Черезъ редакцію „Слова“: о. Лотоцкій зъ Бусеньского 1·20, о. Яворскій зъ Бучача 5 зр.; В. М. Площаньскій 1 зр.; о. Галька зъ Дубковець 1 зр. — Черезъ редакцію „Нов. Пролома“; о. Максимовичъ зъ Кучурова 50 кр.; п. К. Матковска зъ Пôдлѣсокъ 1 зр.; д-ръ Крижановскій зъ Босны 5 зр.; о. Корытко зъ Богатковець 50 кр.; о. Живчинъ зъ Ластôвокъ 1 зр.; п. А. Кульчицкій зъ Вѣдня 1 зр.; о. Мерена зъ Дошна 1 зр.; о. Парыловичъ зъ Бересту 1 зр.; о. Дейницкій зъ Соколѣ 1 зр.; о. Пастернакъ зъ Тылявы 4 зр.; о. Дрималикъ зъ Волощи 2 зр.; о. Тарнавскій зъ Ямны дол. 50 кр.

Переписка Редакціи и Администрації.

Вл. Т. Т. въ Рекшинѣ: Просимо выразно писати имя, бо годѣ всѣмъ знати, якъ оно гласить! — **Всч. М. Л. въ Якуб:** Заплачено до 31 марта. — **Всч. А. Я. въ Нов. селѣ:** Але мы немогли знати, чи Вы хочете на дальше; чому-жь не було ôдновити замовленя?! Числа выслано. — **Всч. М. Б. въ Болож.:** „Просвѣтѣ“ передано 1 зр., и маемо поквитованье. — **Вп. М. А. Г. въ Митковѣ:** Добре.

Надôслане.

По причинѣ зближаючихъ-ся Святъ Воскресенія Христового, заосмотривъ пôдписаный своє Переплетниче Заведенье зновъ дуже хорошими украшенями для Евангеліонôвъ и въ загалѣ всѣмъ, що для дуже красного переплету тыхъ св. Книгъ потрѣбно; для того завѣдомляе Всеч. Духовеньство и Честнй Братства церковнй всѣхъ нашихъ епархій, що приймае до переплету Евангеліоны, ôдъ найдешевшихъ до найдорожшихъ и выготовлюе ихъ скоро, солидно и зъ повнымъ вдоволеньемъ для Всеч. Духовеньства и Ч. Братствъ церковныхъ. Евангеліоны можна присылати почтою и умовитись о цѣну за переплетъ письменно. Даються для нихъ новй окутя, або ôдновлюються и поповнюються старй и додаються до нихъ найкрасшй ленты зъ золотыми френзлями и ôдновѣднй скринки для охороны. Приймаються такожь всѣлякй книги до переплету. На складѣ суть „Молитвенники“ ôдъ 60 кр. до 8 зр. (для дамъ). Прошу о скору присылку Евангеліонôвъ, щобы ихъ можна було передъ святами выготовити и выслати.

1—2 Зъ поважаньемъ:

Михаилъ Спожарскій

у Львовѣ, въ Ставропигійскôмъ Институтѣ.

Надôслане.

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 12—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

ДЕНТИСТЪ

АДОЛЬФЪ ШЕФЕРЪ

Д-ръ всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

1864 2—2 ôдкрывъ

Ателіе дентистичне

въ **Перемышли**

при улици Францишканьскôй ч. 162.

Д-ръ Іосифъ Былина

б. конципіентъ ц. к. Прокураторіи скар. у Львовѣ,

отворивъ 3—3

канцелярію адвокатску

въ Стрыю.

Приймае заступство въ справахъ судовыхъ, администраційныхъ и скарбовыхъ.

Робôтня слюсарска

І. СТАНКЕВИЧА

у Львовѣ ул. Галицка ч. 52

поручае свои выробы якъ: окутье ôконъ у дверей, ваги децимальнй новй и направи тыхъ-же, нагробники зелѣзнй и мае такожь на складѣ решѣтки дротянй и огороженя звычайнй и орнаментовй по цѣнахъ умѣренныхъ. 1830 12—12

Найлѣпшои якости чисто льняне

Столове бѣлье, Цвилихове, Жакардъ и Адамашкове

въ штукахъ и гарнитурахъ.

На 6 осôбъ разомъ зъ серветками ôдъ зр. 3·70, 4, 4·50, 4·95, 5·10, 5·95 до зр. 40·70

На 12 осôбъ ôдъ зр. 8·05, 9·05, 9·50, 10·40, 11·05 до зр. 72·60.

На 18 осôбъ ôдъ зр. 19·30, 21·30, 22·10, 23·45, 24·30, 25·90 до зр. 98.

На 24 осôбъ ôдъ зр. 27·10, 28·70, 29·80, 31·45, 32·60 до зр. 145.

Обрусы, серветы, десертки зъ френзлями и безъ, всѣлякои тонкости. 1853 5—6

Цѣнники фабричнй на жаданье франко.

СКЛАДЪ

ц. к. упривилегіованои

ФАБРИКИ

ЕД. ОБЕРЛЯЙТНЕРА СЫНôВЪ

у Львовѣ, плацъ Маріяцкій число 8.

поручае по сталыхъ цѣнахъ пôсля цѣнника фабричного:

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акційного Банку Гипотечного

1811 60—? купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Дзев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшой постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна одержати въ сѣй Конторѣ.

(до выльосованя зъ 10% премією т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Meyer's Conversationslexikon

IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшй будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на силату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тій томы, що суть вже готовй, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т. Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, зволить прислати пôдписаному свою адресу а вскажесся ему, де маe по него написати.

А. Круликовскій

Львôвъ, улица Коперника ч 28.

1867 2—10

ХРИСТОФОРЪ КРИШТОФОВИЧЬ

у Львовѣ

ул. Гетманьска ч. 6.

поручае

въ бочѣвкахъ 5-кильовыхъ

вина: Гедилляйске по зр 3, 4, 5,
„ Токайске по зр. 9, 12.
„ Ерлявске черв. по зр. 3·25, 4·50.
„ авст. Феслявске бѣле и червоне зр 4·50
„ Gumpoldskirchner по зр. 5·50.
„ десерові: Madeira зр 12.
„ „ Malaga зр. 13·75.
„ „ Portwein зр 15.
„ „ Marsala зр. 15.
Конякъ французскій куращйный зр. 12·25.
Румъ зъ Ямайки зр. 8
Старка литовска (Кундеровича) зр 5·55.
Сливовиця сирмійска (1864) зр. 6·50.
Оцетъ винный Бордо зр 4

Франко порто почтове и бочъвка.

Прошу о ласкавй порученя.

1868 3—3

РОБôТНЯ БРОНЗôВНИЧА

ИВАНА ВЫПАСКА

удостоена срѣбного медаля на выставѣ Черновецкôй

при ул. **Краковскôй ч 5 у Львовѣ.**

Зъ причины, що некомпетентнй роботнѣ и склады пôдôймаются позолочуваня и посрѣблюваня церковныхъ рѣчей черезъ що позолочуванье переходить черезъ другй або и третй руки, въ виду пôдписаный поручае Всч. Духовеньству свою роботу и подае до вѣдомости, що выковує всякй направы бронзôвничй, ôдъвѣжуванье, золоченье и посрѣблюванье пôсля жаданя въ огни або гальванично и то тревало, чисто и дешево, особливо же чашѣ, що часто уживаються. Ручу за довголѣтну треазлость

1860 3—3

Позолочуванье чашъ и дискосôвъ коштуе ôдъ 8 зр. до 20 зр., — позолоченье монстранцій ôдъ 15 зр. до 50 зр,. — посрѣбленье кадильницъ и лодокъ ôдъ 3 зр. 50 кр. до 6 зр. 50 кр и т. д Роботня моя маe заразомъ готовй выробы церковній або также выроблюе пôсля поданого взôрца, высылае на жаданье взоры и выроблюе пôсля нихъ докладно. Дякуючи за ласкавй дотеперѣшнй зглядy поручаеся и на дальше ласкавôй памяти Всч. Духовенъства, котре мене удостоить своеи уваги.

Зъ глубокимъ поважаньемъ **Иванъ Выпасокъ.**

Новоôдкрыта Робôтня суконь дамскихъ заразомъ и Школа французского кроюприймае и выготовлюе всѣлякй замовленя такъ мѣсцевй якъ такожь и замѣсцевй якъ найскорше и по цѣнахъ умѣренныхъ. Особы зъ провинціи найдуть насъ науки кроюдогôдне помѣщенье Т. Матковска и Юлія Кравсъ, улиця Хорущины ч 5 и рôгъ улицѣ Академичной. 1852 (5—6)

PASQUALE ZACCHI

ЗАВЕДЕНЬЕ

артистичне, фигуральне и орнаментаційне

у Львовѣ, ул. Валова ч. 1.

поручае

на сезонъ будôвляный: прикрасы архигектоничнй зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣренійшихъ.

Всякй замовленя такъ мѣсцевй якъ и замѣсцевй выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 2—8

Найдешевше выдавництво

„Библіотеки музикальной“

выходить уже ôдъ року у Львовѣ. Доси появилося десять выпусковъ, обнимаючихъ такій музикальный матеріялъ:

1. „Гуляли“, хоръ муж. О. Нижанковского 20 кр.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. Н. Вахнянина 20 кр.
3. „Молитва“, нимъ М. Лисенка 15 кр.
4. „Зъ Окрушкôвъ“, хоръ муж. Нижанковского 20 кр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ съ фортепяномъ П. Нѣщиньского 25 кр.
6. „Не чужого мы бажаемъ“, дуетъ Вербицкого 20 кр.
7. „Quod-libet“, хоръ муж. М. Лисенка 30 кр.
8. „Помарнѣла“, сольо барит. Вахнянина 10 кр.
9. „Двѣ вязанки на цитру“ М. Кумановского 20 кр.
10. „У Петрôвку“ и „Якъ-бымъ знала“ квартеты муж. Ис. Воробкевича 25 кр.

Дальшй выпуски друкуються уже въ Липску у Редера и обимати будуть що-найкрасшй творы нашихъ композиторôвъ. Громадна пôдмога всеи рускои Родины зможе користно вилянути на розцвѣтъ першого въ тôмъ родѣ рускаго выданництва. Адресъ: Львôвъ, ул. Скарбка. ч. 2.

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи выдатности сетъ **VAN HOUTEN-а чисте какао**, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякй иншй выробы; а чарка **VAN HOUTEN-а чистого какао** не коштуе бôльше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь есть напиткомъ ***особливо поживнымъ и легко стравнымъ***, то дѣйстно коштуе значно менше.

Дôстати можна въ бôльшихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесôвъ, товарôвъ корѣнныхъ и цукорныхъ, въ бляшанныхъ коробкахъ по 1/2, 1/4 и 1/8 кильо netto товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесôвъ, улиця Галицка ч. 28. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф. Ь, торговля деликатесôвъ, плацъ Маріяцкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля деликатесôвъ, Рынокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Ôрменьска ч 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесôвъ, ул. Хорущина ч. 6. 1831 5—15

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичнй статьѣ, практичнй поученя и всякй информаціи дотыкаючй господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, ôдповѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ **2 зр.**, на пôвъ року **1 зр. 20 кр.**

Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

Вже выйшовъ зъ друку

Законъ о загальнôмъ ополченю

для королевствъ и краевъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй.

Розпорядженье министерства оборонy краевои

дотыкаюче списаня обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и удержуваня ихъ въ евіденціи, — а такожь

Приписы дотыкаючй организаціе загального ополченя.

(Дословный перекладъ зъ Дневника законôвъ державныхъ)

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовлятй можна пôдъ адресою: Адм. Батькôвщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ.

Устава тая, задля своеи вежности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальн. громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 24. Львôвъ, Субота 28 лютого (12 марта) 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ **„Библіотека пайзнам. повѣстей“** выходитъ що 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимаютъ: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ер
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☞ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Святованье XXVI роковинъ смерти Тараса Шевченка

рускими народными товариствами у Львовѣ.

Рокôвй днѣ, посвяченй памяти геніѣвъ народныхъ, напуваютъ животворною силою житье кождои живои суспôльности. Навѣть прибитй злиднями и приспанй байдужностію народы оживаютъ споминами великихъ дѣлъ народныхъ пророкôвъ, отрясаються зъ дрѣмоты и набираютъ новыхъ силъ до дальшои боротьбы за свои святй права, за свои жизненнй интересы. При нагодѣ святкованя памяти незабутыхъ героѣвъ духа и мысли оживаютъ середъ суспôльности ихъ провôднй оклики, крѣпиться змаганье до осущеня поставленыхъ ними идеалôвъ. И здаѣсь на хвилю, що тй незабутй борцѣ за волю и славу народну оживаютъ середъ насъ, що допытливымъ окомъ пытаютъ насъ, якъ сповняѣмо мы ихъ заповѣты, а пôдъ тымъ ихъ поглядомъ розгрѣваѣсь закостенѣлый народный организмъ. Житье починае живѣйше и сильнѣйше грати у всѣхъ его артеріяхъ, народъ приходитъ до почутя своѣи силы и своихъ обовязкôвъ, пôзнае, якъ далеко поступивъ вже на вказанôй ними дорозѣ, а якъ довга ще путь дѣлить его ôдъ пожаданои меты. Святкованье памяти народныхъ пророкôвъ ѣсть для того добрымъ мѣриломъ успѣшности змагань до осущеня народныхъ идеалôвъ.

Коли хто зъ Русинôвъ пôдъ напоромъ нашого щоденного горя мôгъ усомнитись що-до успѣхôвъ въ розвою нашого народного житя, то святкованье памяти найбôльшого животворного генія Руси-Украины въ нашôмъ краю мусить розвѣвати всякй сумнѣвы и ôдкрывати Русинамъ надѣю на недалеку красшу будучнôсть. Ôдъ кôлькохъ послѣдныхъ лѣтъ розцвився роскôшно на земли Данила культъ Тарасовои музы. Весь галицко-рускій народъ величае нынѣ незабутого кобзаря Украины своимъ вѣщимъ пророкомъ, гордиться его именемъ и береже надъ всѣ святощѣ его завѣщанье. Голосъ противникôвъ сего культу ослабъ уже и замѣнився въ ѣдкій скреготъ, а вся немôчь того скреготу проявилася найлучше въ злобнôмъ накликуваню звѣстныхъ могиканôвъ до властей, щобъ силою придавила культъ нашого народного пророка мѣжь нашою молодежею. Та дарма! Хто въ силѣ спинити нынѣ рѣку, що розлилася бystрыми широкими струями? — Хто въ силѣ притушити огонь, що запалавъ уже въ серцяхъ миліонôвъ? Зъ кождымъ рокомъ ѣднають собѣ животворнй идеѣ Тарасовои музы що-разъ бôльше и бôльше поклонникôвъ. Старшй и молодшй, духовнй и свѣтскй, образованй и менше просвѣщенй, ученй и хлѣборобы — словомъ, всѣ вѣрнй сыны нашои Руси, въ котрыхъ серци не погасне любовь рôдного слова и рôдного люду, — всѣ они нынѣ почитателями нашого вѣщого генія, всѣ стають пôдъ его прапоръ зъ повною вѣрою, що лишь пôдъ нимъ зъумѣють выбороти красшу долю для заплаканои матери-Руси. А такъ и не дивниця, що святкованье памяти Тараса Шевченка прибрало у насъ всѣ знамена величного загально-народного свята. Вже ôдъ кôлькохъ днѣвъ подаѣмо мы на другôмъ мѣсци нашои часописи численнй звѣстки про святкованье кобзаревои памяти у всякихъ закуткахъ нашого краю. Велично и торжественно обходиться память нашого кобзаря не лише въ головнѣйшихъ осередкахъ краю, але и по меншихъ мѣсточкахъ та селахъ. Народнй читальнѣ устроюютъ въ честь памяти найбôльшого борця за права люду патріотичнй вечерницѣ, а сердечнй нашй братя-селяне беруть кромѣ сего ще участь въ торжествахъ устроеныхъ интелигенцією, а се або лично, або посредствомъ горячихъ письмъ та телеграмъ.

Вдоволяючи патріотичнй бажаня якъ своихъ членôвъ такъ и всѣхъ щирыхъ Русинôвъ въ загалѣ, и йдучи за свѣтлымъ примѣромъ попередныхъ лѣтъ, устроили львôвскй руской товариства Просвѣта, им. Шевченка, Руска Бесѣда, Народна Рада, Тов. Педагогичне, Зоря и Академичне Братство дня 9 н. ст. марта яко въ день смерти Тараса Шевченка торжественный обхôдъ XXVI роковинъ въ великôй сали Народного Дому.

Якъ що року такъ и теперь згромадили вечерницѣ въ роковины Тарасовои смерти дуже численну публику. Велика саля „Народного Дому“ набита була биткомъ народно-рускою публикою, (партія объединителѣвъ здержалася демонстраційно ôдъ участи въ тôмъ народнôмъ торжествѣ; зъ Полякôвъ не бачили мы такожь майже нѣкого). Помимо того саля була переповнена ажь по самй береги щирыми поклонниками кобзаревои музы и дуже мило намъ сконстатувати, що значну часть публики становили нашй любй братя зъ провинціи, мѣжь котрыми бачили мы зновъ поважне число нашого патріотичного духовенства. Партеръ и галерію заняла молодѣжь, а мѣжь молодѣжею стояли такожь и прибувшй на сей вечерокъ зъ провинціи селяне, котрыхъ начислили мы кôльканайцять. Вечерницѣ розпочались вступнымъ словомъ проф. Цеглиньского. Бесѣдникъ ôдступивъ ôдъ практикованого доси при подôбныхъ нагодахъ звычаю подавати життепись поета, а подавъ оглядъ всеи народнои працѣ, довершеной пôдъ вплывомъ идеи Т. Шевченка. Бесѣдникъ зазначивъ на вступѣ, що въ послѣднôмъ столѣтю були для галицкихъ Русинôвъ двѣ епохальнй добы: роки 40-вй и 60-тй. Першй зазначились бурливыми подѣями и выкликали на хвилю горячковый рухъ, другй перейшли тихше, однакожь лишили по собѣ незатертй слѣды, бо поклали тревалй основы пôдъ наше народне житье. Выступленье Тараса Шевченка становить въ тôй добѣ епохальный моментъ духового ôдродженя Руси-Украины, его идеѣ стають пôдвалинами, на котрыхъ ôдъ двайцять шести лѣтъ здвигаѣсь у насъ величный храмъ народный. Зъ благодатного жерела тыхъ идей плыве житье рôзнородными течѣями. Поклонники ихъ доводять до свѣтлыхъ результатôвъ въ всѣхъ напрямахъ працѣ надъ розвиткомъ рôдного слова и надъ пôддвигненьемъ придавленого вѣковою недолею народу. Народна просвѣта, розвитокъ рôднои словесности и науки, заходы коло економичного пôддвигненя народу, керма политичного житя Русинôвъ въ Галичинѣ и завзята борба о ихъ народнй права — отсе многостороннй поля, на котрй кинули почитателѣ Тараса Шевченка обильный засѣвъ и на котрыхъ дôждалися декуды вже збирати золотоколосе жниво. Бесѣдникъ перейшовъ поодиноко тй галузи нашои народнои працѣ, пôдносячи при кождôй вилывъ благодатного подуву, що повѣявъ теплымъ леготомъ въ рокахъ 60-тыхъ зъ Украины на Галичину а такожь имена и заслуги славнѣйшихъ дѣателѣвъ такъ украиньскихъ якъ и галицкихъ. Не позабувъ бесѣдникъ такожь пôднести и змаганя почитателѣвъ Шевченка на поли шкôльництва, штуки и музики, выказуючи въ загалѣ, що нѣяке поле не лежить у насъ ôдлогомъ, наколи до него лишь приложили рукъ люде, для котрыхъ закономъ стало завѣщанье Тараса. Въ кôнци зазначивъ бесѣдникъ кôлькома словами становище и напрямъ теперѣшныхъ Русинôвъ-народовцѣвъ и закôнчивъ, загрѣваючи братію до вытревалости на тôй дорозѣ, що ѣсть одинокимъ путемъ, на котрôй можемо выбороти долю, честь и славу нашôй народности. Цѣлу бесѣду, якъ особливо сей уступъ ѣи, въ котрôмъ бесѣдникъ пôднѣсъ заслуги нашого духовенства и зазначивъ тѣсну звязь его зъ свѣтскими Русинами-народовцями, приняла публика грôмкими оплесками.

По вступнôмъ словѣ слѣдувавъ гарный хоръ В. Матюка „До рускои пѣсни“, выконаный дуже гарно нашими выключно рускими спѣвочими силами. На сегорôчнôмъ вечерку выступивъ по разъ першій мужескій хоръ, зложеный зъ самыхъ Русинôвъ, не уступаючій въ нѣчѣмъ хорови „Лютнѣ“ и мы вдячнй комитетови, устроившому вечерницѣ, за тое, що постарався о таке зложенье хору. Но пѣсни Матюка слѣдували инструментальнй продукціи. Панѣ З. Цеглиньска бôдограла прегарно зъ властивою собѣ а нашôй публицѣ вже зъ давнѣйшихъ ѣи выступôвъ звѣстною рутиною вельми трудный твôръ Листа „Rigoletto — Concert Paraphrase“ и милозвучный твôръ Шумана „Птичка вѣщунка“ а п. Мих. Друкеръ, директоръ музичного товариства въ Станиславовѣ, выкликавъ неумовкаючй оплески знаменитымъ выконаньемъ на скрипкахъ „Andante & finale“ Мендельзона, мазурки Зарицкого и ще одного надпрограмового твору. Часть деклямаційну репрезентувала одна п-ѣ Биберовичева, котра, упрошена комитетомъ, прибула нарочно длятого зъ Самбора до Львова. П-ѣ Биберовичева ôддала Шевченкову „Причинну“ зъ чувствомъ и зрозумѣньемъ, выкликаючи такъ вже при першôй своѣй появѣ на естрадѣ, якъ и по скôнченю деклямаціи симпатичный привѣтъ середъ публики и грôмкй оплески. Не менше сердечно приняла публика вокальнй продукціи нашого милозвучного тенориста п. Гушалевича, ôдспѣвавшого дуже гарно „Цвѣтку“ В. Матюка, а ôдтакъ на безнастанне домаганье публики ще одну надпрограмову пѣсню. Одною зъ найкрасшихъ точокъ програмы бувъ „Козацкій маршъ“ зъ оперы А. Вахнянина „Купало“. Хоръ сей чули мы першій разъ на тôмъ вечерку и зробивъ ôнъ на насъ якъ найприятнѣйше враженье. Ôдзначаѣсь ôнъ незвычайною живостію и принадностію мельодій, котрй такъ и дышуть справдѣшнымъ козацкимъ завзятьемъ. Мы певнй, що хоръ сей займе почетне мѣсце въ репертоарѣ нашихъ народныхъ вечеркôвъ, а радй бы мы дуже, щобы бувъ ôнъ любою ластôвкою, вѣщункою скорого появленя цѣлои оперы „Купало“, зъ котрои всѣ доси продукованй вымки принимано у насъ зъ такимъ ентузіязмомъ. Хоръ выконано прецизно, зъ житьемъ и вервою. Дуже милою появою на естрадѣ концертовôй була гарненька панна Вахнянинъ, молоденька доня композитора, котра зъ смѣлостію и свободою рутинованои пяністки выконала при фортепянѣ акомпаніяментъ до козацкого хору. Вечерницѣ закôнчились Лисенковымъ „Quodlibet“ зъ украиньскихъ народныхъ пѣсень (Часть II), котре такожь дуже користне выкликало враженье и ôдспѣване було дуже поправно. На тôмъ скôнчилась програма вечерницъ; выконана була она пôдъ кождымъ зглядомъ дуже гарно, хочь — нѣгде правды дѣти — пôдносилися межи публикою деякй замѣты що до самого укладу ѣи. Зô згляду на тй замѣты пôднесли-бы мы яко загальне бажанье до узгляднення всѣми комитетами, устроюючими подôбнй вечерницѣ, щобы въ програму ихъ вставляли по можности выключно творы нашихъ рускихъ артистôвъ и композиторôвъ, оставляючи чужй, хочь може и о много красшй творы, для другихъ обходôвъ, котрй не носять на собѣ знаменъ такого правдиво-народного торжества, якимъ ѣсть святкованье памяти кобзаря Руси-Украины. Другимъ бажаньемъ було-бы задержанье сорозмѣрности мѣжь деклямаційною а музикальною частею програмы, а въ тôй послѣднôй зновъ мѣжь продукціями вокальными а инструментальными. Не належить забувати, що руска пѣсня — се головна окраса нашои музики и що ѣй належиться почетне мѣсце и въ програмѣ нашихъ концертôвъ. — Замѣтку тую кладемо тутъ не яко закидъ а яко директиву и ще разъ пôдносимо, що выконанье всѣхъ такъ музикальныхъ якъ и вокальныхъ точокъ програмы могло вдоволити и найстрогшихъ критикôвъ. До выведеня такъ гарнои цѣлости причинився немало нашъ вельми талантливый пяністъ п. Леонтовичъ, котрый обнявъ акомпаніяментъ такъ при сольовôмъ спѣвѣ п. Гушалевича, якъ и при грѣ на скрипкахъ п. Друкера. Помѣжь поодинокими точками ôдчитано телеграмы и привѣтнй письма, котрй подамо на другій разъ.

Рада державна.

13. Засѣданье палаты послôвъ зъ дня 9 л. марта 1887.

На се засѣданье насипѣли слѣдуючй предложеня правительства: о кредитѣ додатковôмъ для надзвычайнои сесіи делегацій въ сумѣ 11.000 зр. межи тымъ (крôмъ того дiеты и кошты подорожѣ) 4000 зр. за выпайменше салѣ на засѣданя; продовженье кредитôвъ ухваленыхъ вже попереднѣшными законами финансовыми, а котрй зъ кôнцемъ марта сего року выгасаютъ; на послѣдокъ кредитъ додатковый въ сумѣ 6.900 зр. на закупно грунту для университету въ Празѣ. Министеръ финансôвъ предложивъ проектъ закона о дальшôмъ побираню податкôвъ въ мѣсяци цвѣтню 1887. Предложеня сй передано комисіи буджетовôй. По интерпеляціи пос. Майслера въ справѣ ческихъ шкôлъ приступлено до порядку дневного.

§. 8. закона о убезпеченю робôтникôвъ на злучай недуги принято безъ змѣны. — При §. 9 ставивъ пос. Тиркъ поправку, щобы членамъ родины убезпеченого, котрй зъ нимъ разомъ жиють а самй не суть убезпеченй, давано такожь безплатну помôчь лѣкарску. Сѣй поправцѣ спротивився референтъ пос. Бѣлиньскій и параграфъ сей принято безъ змѣны. Такъ само принято безъ змѣны такожь и §. 10.

§. 11 звучить: Приписане въ §. 1. убезпеченье ôдбуваѣся въ слѣдуючихъ родахъ касъ для недужихъ: 1) въ повѣтовôй касѣ недужихъ; 2) въ касѣ руху (фабрики, предприемства, Betriebs-Krankenkasse); 3) въ касѣ будôвель; 4) въ касѣ товариствъ; 5) въ касѣ спôлокъ гôрничихъ (Bruderladen) и 6) въ касахъ обществъ заложеныхъ на пôдставѣ закона о обществахъ и товариствахъ. — Пос. Кронаветеръ жадавъ, щобы надъ точками 1 до 6 голосовано окремо.

Поясненье справы великого контракту на волове мясо.

Гумореска Марка Твейна.

На ѣкôлько можна коротенько хотѣвъ-бы я представити народови свою хочь и якъ малу участь въ справѣ, що то такъ дуже займае публику, тôлько напсувала крови, а дневники обохъ половинъ свѣта тôлько разôвъ уже якъ найхибнѣйше о нѣй писали и пересадно ѣи оцѣняли.

Починъ тои сумнои справы бувъ такій — я увѣряю, що кождѣській фактъ въ моѣмъ переглядѣ справы може бути пôдъ кождымъ зглядомъ доказаный урядовыми актами правительства.

Джонъ Вильзонъ Макенці зъ Роттердаму въ графствѣ Чемингъ въ Ню-Ёрзей, теперь покôйникъ, заключивъ дня або около дня 10 жовтня 1861 року контрактъ зъ правительствомъ, що маѣ генералови Шерманови доставити трицять бочокъ волового мяса.

Ну, добре.

Ôнъ выѣхавъ зъ воловымъ мясомъ, щобъ знайти Шермана и ёму ôддати. Але коли прибувъ до Вашингтону, Шерманъ уже ôдôйшовъ до Манассаса. Ôнъ отже взявъ мясо и повѣзъ за генераломъ туда, але зновъ наспѣвъ за пôзно. Поспѣшивъ за Шерманомъ до Нешвіль, а зъ Нешвіль до Чатануги, а зъ Чатануги до Атлянты — и анѣ суди Боже его дôгнати. Зъ Атлянты зновъ рушивъ и безъупинно спѣшивъ за нимъ въ марши ажь до моря. И зновъ прибувъ о кôлька днѣвъ за пôзно. Однакъ довѣдавшись, що Шерманъ зъ мѣста квакерôвъ удаѣсь на прогульку до Святои Землѣ, ôнъ сѣвъ зъ тымъ мясомъ на корабель, що ôдплывавъ до Бейрута, рахуючи на то, що зможе перегнати тамтой корабель. Але коли ôнъ зô своимъ воловымъ мясомъ прибувъ до Ёрусалима, довѣдався, що Шерманъ нѣкуды зъ кваперского мѣста не ôдплывавъ, але ôдмаршерувавъ въ степы, воювати Индіянъ. Повернувъ отже зъ Ёрусалима до Америки и вырушивъ къ Скалистымъ горамъ. По шѣстьдесять вôсьмохъ дняхъ подорожи черезъ степы, коли зблизився уже лишь на чотыри англійскй милѣ до Шерманови головнои кватиры, напали его Индіяне, зарубали сокирою и здоймили шкôру зъ чуприною, а мясо захопили. Захопили все — крôмъ одного одинокого бочки. Тую одну заняла армія Шермана — и такъ смѣлый подорожный навѣть по смерти ще сповнивъ бодай въ части свôй контрактъ. Въ своѣмъ завѣщаню, уложенôмъ въ видѣ замѣтокъ, записавъ ôнъ той контрактъ свому сынови Вартоломееви Вильзонови.

Вартоломей Вильзонъ выставивъ такій рахунокъ и потому умеръ.

Сполучен Державы

винній помершому Джонови Вильзону Макенцію зъ Ню-Ёрзея:

	Долярôвъ
Трицять бочокъ волового мяса для генерала Шермана á 100 долярôвъ	3.000
Кошты подорожи и транспорту	14.000
Разомъ	17.000

Одержано и заплачено.

Якъ кажу, потому умеръ. Але контрактъ полишивъ Вилліямови І. Мартинови. Той старався выставленый рахунокъ никасувати, але закимъ того добився, умеръ. Всѣ паперы лишивъ Баркерови І. Алленови. И той пробовавъ такожь рахунокъ перемѣнити на грошѣ, але не доживъ того. Контрактъ и рахунки оставивъ Анзонови Г. Рогерсови. Той зновъ попробовавъ прийти до своихъ грошей и дôйшовъ уже до бюра девятого совѣтника, коли смерть явилася зовсѣмъ некликана, и такожь не дала ёму чинити дальшихъ крокôвъ. Ôнъ полишивъ рахунокъ одному своякови въ Коннектикутѣ, Гопкинсови. Той выдержавъ чотыри тыжднѣ и два днѣ и знаменито выхôснувавъ сей часъ, бо дôйшовъ ажь до дванацятого совѣтника. Въ завѣщаню записавъ ôнъ рахунокъ свому дядькови Джонзонови Отѣшся. Тôлько-жь и тому Отѣшся записъ сей не послуживъ. Его послѣдній слова були: „Не плачте за мною — я радо йду зъ сего свѣта!“ Я вѣрю, ôнъ радо йшовъ зъ-ôдси, бѣдняка! Потому контрактъ перейшовъ наслѣдьемъ ще на семеро людей — всѣ они померли. Ажь наконець дôстався ôнъ въ мои руки. А прийшовъ я до него черезъ одного мого свояка, Губбарда — Вефлеёма Губбарда зъ Индіяны. Ôнъ мавъ довгій часъ на мене велику злôсть, але въ послѣдныхъ хвиляхъ свого житя покликавъ мене до себе, простивъ менѣ все, и плачучи подарувавъ менѣ контрактъ на волове мясо.

Тымъ кôнчиться исторія того контракту до хвилѣ, коли я ставсѣ властителемъ его.

Теперь хочу спробувати, оправдатись передъ народомъ зъ всего того, що дотыкаѣ моѣи участи въ тôй справѣ.

Я принѣсъ той контрактъ на волове мясо разомъ зъ рахункомъ кôштôвъ подорожи и транспорту до президента Сполученыхъ Державъ.

Ôнъ сказавъ:

— Ну, пане, чимъ маю вамъ служити?

Я ôдповѣвъ:

— Пане Президенте! Дня або около дня 10 жовтня 1861 р. заключивъ Джонъ Вильзонъ Макенці зъ Роттердаму въ графствѣ Чемингъ въ Ню-Ёрзей, теперь покôйникъ, контрактъ зъ правительствомъ, що маѣ генералови Шерманови доставити трицять бочокъ волового мяса — —

Тутъ президентъ перервавъ мою бесѣду и попращавъ мене — чемно але рѣшучо.

На другій день пôшовъ я въ ôдвѣдины до секретаря державного.

Ôнъ сказавъ:

— Ну, пане!

Я ôдповѣвъ:

— Ваша королевска Высокости! Дня або около дня 10 жовтня 1861 р. заключивъ Джонъ Вильзонъ Макенці зъ Роттердаму въ графствѣ Чемингъ въ Ню-Ёрзей, теперь покôйникъ, контрактъ зъ правительствомъ, що маѣ генералови Шерманови доставити трицять бочокъ волового мяса — —

Министеръ маринарки не давъ менѣ дальше говорити. И ôнъ такожь зъ контрактомъ на мясо для генерала Шермана не маѣ нѣякого дѣла!

Гмъ! Вже-жь то — почавъ я собѣ думати — якійсь цѣкавый собѣ родъ правительства! Оно въ невинôй мѣрѣ такъ выглядаѣ, якъ коли-бъ менѣ зовсѣмъ не хотѣли заплатити за волове мясо!

На другій день удався я до министра справъ внутрѣшныхъ.

Я почавъ:

— Ваша цѣсарска Высокости! Дня або около дня 10 жовтня — —

— Досыть, пане, досыть! Я вже чувъ про васъ. Выносѣться менѣ зъ сего будынку зъ своимъ ледащимъ контрактомъ на волове мясо! Министерство справъ внутрѣшныхъ не маѣ зъ прокормленьемъ войска нѣякого а нѣякого дѣла!

Я пôшовъ. Але мене уже лють взяла. Я сказавъ собѣ: буду ихъ переслѣдувати! Нѣ одинъ ôддѣлъ того проклятого правительства доти не буде почуватися безпечнымъ ôдъ мене, доки не буде доведена до кôнця справа контракту на волове мясо! Все одно: або добуду грошѣ за той рахунокъ, або не выдержу пробы и згину, якъ мои попередники!

Я чѣпався генерального директора почтъ. Я облягавъ министерство рôльництва. Я зробивъ засѣдку на президента палаты послôвъ. Всѣ они не мали зъ военными контрактами на мясо нѣякого дѣла! Я звернувся до директора уряду патентового.

Я сказавъ:

— Высока Ексцеленціе! Дня або около дня 10 жовтня — —

— А до сто чортôвъ! Васъ уже зъ вашимъ проклятущимъ контрактомъ на волове мясо наконець сюда занесло? Мы, честный пане, зъ контрактами на мясо для арміи не маѣмо нѣякого а нѣякого дѣла!

— О, все то дуже красно — але хтось прецѣнь маѣ заплатити за тото мясо! И теперь оно навѣть мусить бути заплачено, а нѣ, то я конфискую той дрантивый урядъ патентовый зô всѣмъ, що въ нѣмъ ѣ!

— Але-жь, любый пане — —

— Для мене, пане, все одно, хто заплатить! Моя така гадка, що за то волове мясо ôдповѣдаѣ урядъ патентовый. Впрочѣмъ чи ôдповѣдаѣ чи не ôдповѣдаѣ, урядъ патентовый мусить за него заплатити!

Якъ тамъ оно подрôбно було, се до рѣчи не належить, — досыть, исторія скôнчилася бôйкою. Урядъ патентовый побѣ-

мо, бо онъ не годиться зъ точками 2 до 5. — Рефер. Бѣлиньскій доказуваъ, що се не може бути, бо §. 11 есть найголовнѣйшою подставою цѣлого закона. Опбсля принято §. 11 безъ змѣны. — §. 12, котрый постановляе, що правильно маѣ бути заложена каса для убезпеченя на случай недуги въ кождомъ повѣтѣ, принято безъ змѣны. Зъ §. 13. передескутовано рбвночасно такожь §. 28 и оба параграфы принято безъ змѣны.

§. 14 звучить: Для кождои новозакладаючои-ся въ повѣтѣ касы для недужихъ треба по выслуханю даючихъ роботу и особъ обовязаныхъ до убезпеченя выготовити окремый статутъ пбсля взбрцевого статута, котрый буде оголошеный въ дорозѣ розпоряженя. Наколи-бъ при засновуваню касы повѣтовои мала принятися до статута така ви дѣяльность, котра переходить означеный въ §§ 6—8 найменшій вымѣръ, то треба выслухати мнѣня инспекторбвъ промысловыхъ. Статутъ мусить мѣстити въ собѣ головно слѣдуючй постановы: 1) о родѣ и объемѣ запомогъ; 2) о высотѣ вкладокъ; 3) о утвореню настоятельства и объемѣ его правъ якъ такожь о часѣ его урядованя; 5) о складѣ и скликаню загальныхъ зборбвъ, о способѣ ихъ ухвалъ и залагоджуваню належачихъ до нихъ справъ; 6) о складѣ, скликуваню и крузѣ дѣяльности мирового суду; 7) о замельдованю и одмельдованю случаѣвъ занедужаня; 8) о условіяхъ змѣны статута; 9) о уставлюваню и переглядѣ рбчныхъ рахунковъ. — Наколи каса складаеся зъ ббльше якъ 300 членбвъ, то статутъ мусить мѣстити въ собѣ такожь постановы о утвореню выдѣлу надзоруючого и окрузѣ его дѣяльности. — При сѣмъ параграфѣ поставивъ пос. Гомперцъ таку поправку: При засновуваню якои касы для недужихъ треба передъ ухваленьемъ статута засягнути мнѣня палатъ торговельныхъ и промысловыхъ якъ такожь инспекторбвъ промысловыхъ. Поправку бдкинено а параграфъ сей принято безъ всякои змѣны. Такъ само принято такожь и §§. 15 до 23., §. 24. каже, що членамъ, котрй умыено стягнули на себе недугу або самй винй ви причинѣ черезъ то, що мѣшались до ббйки, пяничили або жили въ половбй розпустѣ, не належить давати зъ касы грошей зовсѣмъ або лишь въ малбй части. — При сѣмъ параграфѣ выкликавъ посолъ Рогль горячу полемику и ставивъ знову поправку, щобы незаконнымъ жѣнкамъ въ злогахъ не давати запомоги. Его однакожь нѣхто не слухавъ и поправки его не принято. Цѣлый параграфъ ухвалено, выпускаючи слова „въ половбй розпустѣ“. Бдтакъ ухвалено ще §§. 25 ажь до 34 и закрыто засѣданье. Слѣдуюче засѣданье бдбувалося вчера. На порядку дневнбмъ стояли мѣжь иншимъ: Справозданье комисіи угодовои о предложеню банковбмъ и дальша дебата надъ закономъ о забезпеченю роббтниковъ на злучай недуги.

Правописне пытанье.

Министеръ просвѣты, д ръ Гавчь, переславъ до бук. и гал. Радъ шкбльныхъ рескриптъ до ч. 23.411/1886, де заявляе, „dass von achtbarer Seite (хто то, п. министеръ не каже) der Antrag angebracht wurde: es möge für den ruthenischen Sprachunterricht in Gal. u. Buk. jene Schreibweise in Anwendung gebracht werden, welche im Żelechowski's Ruthenisch-deutschen Wörterbuche angewendet wurde“, и поручае обомъ тымъ краевымъ властямъ шкбльнымъ, засягнути гадки фаховыхъ людей.

И справдѣ, якъ довѣдуемось, и буковиньска Рада шкбльна и галицка сповнили уже припорученье п. министра просвѣты. Буковиньска покликувала фаховыхъ людей поодиноко и пытала ихъ о гадку, а галицка скликала родъ анкеты зъ професорбвъ университету, рускои гимназіи и семинарія учительскои, котра бдбула два засѣданя. Нотуемо фактъ, що анкета галицка майже одноголосно высказала гадку, щобы остaвити правопись етимологичну въ школахъ, а тбльо управильнити ви. Якъ выпали гадки фаховыхъ людей въ Буковинѣ, того не знаемо.

Въ Галичинѣ отже, якъ бачимо, порѣшили вже справу Русины фаховй педагоги.

Розумѣеся, самъ фактъ, що министеръ запытавъ, чи не можна-бы завести правописи Словаря Желеховского (т. зв. Кулѣшовки) въ школахъ, давъ тымъ псевдорускимъ органамъ, котрй выреклися не то етимологіи зъ 1848 року та шкбльнои граматики Осадцы, але и потоптали ногами рбдный языкъ рускій — злучайность ударити на алярмъ очевидно противъ народовцѣвъ, противъ тыхъ, котрй въ анкетѣ правописну справу рѣшали!... Розумѣеся, цѣлый алярмъ сполученый якъ звычайно зъ депунціяціями а при тбмъ все таке несмачне, плытке и идіотичне, що ажь лице паленѣе бдъ сорому за тыхъ людей, що выголошують н. пр. такй тезы, що хто пише фонетичною правописею, той ео ipso уже ворогъ церкви и всякихъ державныхъ порядкбвъ. Ба, правда, въ алярмѣ завзываеся ще нашихъ владикъ, щобы ѣхали до Вѣдня и тамъ пояснили министрови справу правописи и граматики рускои... якъ коли-бы сего, и то въ користь етимологіи, не рѣшила вже анкета людей фаховыхъ!

Въ справѣ примусового стяганя податкбвъ

пишуть до „Czas-у“ зо Львова такъ: Министерство скарбу прихилилося до ухвалы соймовои, въ котрбй жадаеся, щобы на злучай зарядженя примусового стяганя податкбвъ, належностей и т. д. не займати громадскихъ додатковъ, але дати передъ тымъ Выдѣламъ повѣтовымъ можность зарадити потребѣ. Ходило тутъ о то, щобы администрація громадска не дбзнавала надто дбймаючои шкоды, коли ѣй бдоймеся головне и найчастѣйше выключне жерело доходу. Власти, покликанй до веденя политичнои екзекуціи въ злучаяхъ того рода, одержали вже припорученье, щобы не займали громадскихъ додатковъ передъ повѣдомленьемъ Выдѣловъ повѣтовыхъ, що громада не сплачуе належностей, котрй тяжать на нѣй и наражуеся на екзекуцію. Теперь Выдѣлъ краевый поучивъ зновъ зо своеи стороны Выдѣлы повѣтовй, якъ маютъ поступати въ такихъ злучаяхъ. Наколи въ громадскбмъ буджетѣ обдумано покрытье выказанои залеглости, то Выдѣлъ повѣтовый маѣ спонукати начальство гроды до безпроволочнои сплаты. Коли-жь бы въ буджетѣ громадскбмъ не було покрытя, то Выдѣлъ повѣтовый маѣ начальству громадскому вызначити короткій речинець непереступный, щобы собѣ выробила въ громадскбй Радѣ покрытье, а по безуспѣшнбмъ уплывѣ того речинця приступити до екзекуційного вставленя залеглости въ буджетъ громадскій и до наложеня одвѣтного додатку громадского до безпосередныхъ податковъ. О кождбмъ такбмъ зарядженю буде Староство повѣдомлюване и оно вздержить политичну екзекуцію ажь до кбнця вызначеного речинця. Въ той способъ усунено зовсѣмъ справу, пбдношену два разы въ Соймѣ. Теперь навѣть недбалй громады, що не числяться зъ тымъ, що маютъ платити въ найблизшбй будучности и въ якій способъ покрыють тяжачй на нихъ належности, не будуть вже выставленй на буджетовый розладъ, бо можна вносити, що Выдѣлы повѣтовй полагодять таку недбалбсть одвѣтными средствами. Та гадка есть головнымъ условіемъ до повного осягненя цѣли, бо инакше власти, покликанй до стягненя належностей и обовязанй перестерѣгати ихъ силу, мусѣлибы по якбмсь часѣ безъусловно ужити политичнои екзекуціи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ комисій парляментарныхъ.*) Комисія буджетова палаты послбвъ залагодила оногды на вечѣрнбмъ засѣданю справы будынковъ декастеріяльныхъ, справы фискусовй и сталй податки, а передвчера радила надъ буджетомъ министерства просвѣты. При позиціи „урядъ центральный“ спротивився пос. Черкавскій установленю другого шефа секціи. Пос. Штурмъ заявивъ знову, що коли ходить о односталне веденье и користный розвитокъ народный, то онъ буде голосувати за сею позиціею. Такъ само заявили такожь послы Гнѣвошъ, Беръ и Линбахеръ; послы Гавзнеръ и Цайтгамеръ попирали Черкавского. Мин. просвѣты д-ръ Гавчь зазначивъ насампередъ въ якъ найрбзнѣйшихъ напрямахъ розвиваеся бнъ свою дѣяльность, маючи до того лишь малй средства. Дальше звернувъ увагу на число справъ урядовыхъ, котре чимъ разъ ббльше зббльшаеся, бо теперь вже зббльшилося о 10.000, а бдтакъ и фактъ, що закладаються що разъ новй школы и що есть такъ велика рбзнородность языковъ выкладовыхъ. Головну вагу поклавъ министеръ на то, що при теперѣшныхъ слабыхъ силахъ не можна залагодити всѣхъ справъ и для того просивъ, щобы комисія ухвалила предложенье правительства. Пос. Черкавскій бдповѣвъ на то, що онъ не хоче, щобы сеи посады зовсѣмъ не обсаджувано, лишь щобы сю справу бдложено на пбзнѣйше. Внесенье Черкавского о вычеркненье позиціи на обсадженье шефа секціи приняла комисія 13 голосами противъ 11. Дальше принято безъ змѣны титулъ министерства просвѣты, крбмъ титулу „центральна управа“ и ухвалено на то суму 303.000 зр. замѣсть 313.000.

(*Зъ палаты послбвъ.*) Палата послбвъ розпочала вчера друге читанье предложеня банкового, котре, якъ здаеся, займе три або чотыри засѣдания. По залагодженю сеи справы якъ и по ухваленю проекту закона о убезпеченю роббтниковъ приступить палата до дискусіи надъ проектомъ закона о убезпеченю вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ, котрый выкличе имовѣрно довшй дебаты, бо въ кблькохъ точкахъ заходять значнй рбзницѣ въ поглядахъ поодинокихъ партій. Палата послбвъ буде — якъ догадуесь „Presse“ — закрыта 2 або 3 л. цвѣтня и до сего часу залагодить ще кблька поменшихъ справъ. Дебаты надъ буджетомъ розпбчнуться доперва по феріяхъ великодныхъ, въ наслѣдокъ чого сесія потягнеся довше, якъ то було первѣстно проектовано. Говорять навѣть, що сесія потягнеся ажь до першихъ днѣвъ червня.

(*Межинародній переговоры въ справѣ болгарскбй.*) Зъ Вѣдня доносять, що тамъ розпочалися переговоры межи державами що до наслѣдковъ, якй можуть выйти зъ послѣдныхъ приключень въ Болгаріи и що до того, яке становище маютъ занятй кабинеты. Така сама вѣсть надходить такожь и зъ Лондону. Бъ справѣ сѣй мавъ такожь иріѣхати зъ Будапешту до Вѣдня и гр. Кальноки.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Въ цѣлбй Болгаріи запанувавъ вже теперь рѣшучо спокбй. Зъ позбставшихъ ще ворохобниковъ въ Рущу засуджено 4 пбдъофицирбвъ на 11 лѣтъ, 4 на 15, 3 на 8, а 120 рядовыхъ на 3 роки примусовои роботы. Въ доповненю послѣдныхъ приключень въ Болгаріи доносять теперь, що представителѣ державъ не интервенювали въ справѣ засудженыхъ на кару смерти. Консулѣ въ Рущуку выслали були вирандѣ письмо до представителѣвъ державъ въ Софіи зъ предложеньемъ, щобы они вплынули на регентію въ користь засудженыхъ, але генер. консулѣ зложили се письмо ad acta; одинъ лишь французкій представитель выступивъ въ оборонѣ ворохобниковъ. Зъ арештованыхъ въ Софіи выпущено вже такожь богато на свободу, а мѣжь ними такожь бувшого министра вбйны Никифорова, котрый, якъ кажуть, мавъ жалуватися передъ французкимъ консулемъ, що надъ нимъ знущалися въ вязници. Никифоровъ однакожь выставивъ регентіи письмо, въ котрбмъ всему тому заперечуе, а регентія предложила то письмо представителямъ державъ. Показалось, що консуля французкого змистификовано пбдробленымъ письмомъ Никифорова. — Комисарь Порты Риза-бей повѣдомивъ телеграфично свое правительство, що минувшого понедѣлка розпочавъ переговоры зъ регентіею. Гадку, щобы до регентіи або до кабинету покликати такожь и опозицію, треба було зовсѣмъ залишити, бо регентія заявила, що одержала по причинѣ усмиреня послѣднои ворохобнѣ тблько доказбвъ прихильности и удобреня свого поступованя, що може смѣло сказати, що народъ болгарскій не подѣлився на партіи. Порта думае ще бднестися о пораду до державъ захбднo-европейскихъ, закимъ приступить до рѣшучого полагодженя болгарскои справы, а до петербурского кабинету выслала вже запытанье, яке становище думае Россія теперь заняти.

Россія. Бдъ кблькохъ днѣвъ ходять вѣсти, що въ Россіи заноситься на якусь важну змѣну политичну, а именно на змѣну дотеперѣшнои системы державнои. На змѣну таку вносять зъ того, що ходять вѣсти будьто-бы царь покликавъ зъ Крыму вел. кн. Константина свого стрыя, чоловѣка звѣстного зъ свого либерализму, котрый заразъ по вступленю на престолъ царя Александра III. мусѣвъ покинути Петербургъ и перенестися далеко на полудне бдъ столицѣ державы. „Pest. Lloyd“ уважае сю вѣсть за зовсѣмъ вѣрну, намъ однакожь выдаеся она дуже неимовѣрною вже хочь-бы для того, що она здаеся походити зъ жерелъ польскихъ. — До послѣдныхъ приключень въ Болгаріи бдноситься Россія якось дуже холодно. Крбмъ огнистыхъ артикулбвъ панславистичныхъ газетъ, нема доси нѣякои ознаки, щобы Россія хотѣла чинно выступити въ справѣ болгарскбй. Здаеся отже, що Россія хоче и дальше держатися въ резервѣ и дожидати догбднѣйшои хвилѣ. До „Pol. Corr.“ доносять, що Россія выслала була до державъ ноту, въ котрбй жадала була, щобы они не допустили до укараня ворохобниковъ, але здаеся, що нота ся надбйшла вже за пбзно и для того позбстала безъ наслѣдковъ. Кажуть такожь, що ген. Каульбарсъ сидѣвъ для того такъ довго у Вѣдни, бо мавъ заразъ выѣхати до Болгаріи, скоро бы була ворохобня удалася. — На Подблю и въ Херзоньскбй губерніи выбухли середъ селянъ пенокоѣ въ наслѣдокъ того, що власти забираютъ селянамъ безъусловно худобу, середъ котрои мала проявитись якась зараза. Селяне ставлять опбръ и проганяютъ чиновниковъ. До многихъ мѣсцевостей мусѣло правительство высилати войско. — Сими днями увязнено въ Кіевѣ Дегаева, котрый три роки тому назадъ убивъ бувъ въ Петербурзѣ полковника жандармеріи Судейкина. За увязненье Судейкина було вызначено 10.000 руб. Мимо того не можна було его зловити и всѣ думали, що онъ выѣхавъ до Америки. Доперва передъ кблькома днями арештувавъ его одинъ официръ жандармеріи, котрый въ справахъ особистыхъ приѣхавъ бувъ до Кіева. Показалося, що Дегаевъ проживавъ черезъ цѣлй три роки въ Петербурзѣ и доперва въ послѣдныхъ дняхъ выѣхавъ бувъ до Кіева.

Нѣмеччина. Парляментъ нѣмецкій принявъ войскове предложенье правительства (сентенатъ) 223 голосами противъ 48, при чѣмъ треба замѣтити, що 83 послы выйшли зъ салѣ и здержались бдъ голосованя. Предложенье, нормуе мирну силу нѣмецкои арміи на часъ бдъ 1 цвѣтня 1887 р. до 31 марта 1894 р. на 460.409 людей, не вчисляючи въ то однорбчныхъ добровольцѣвъ. Армія нѣмецка буде отже подѣлена теперь на 534 баталіоны нѣхоты, 465 шкадронбвъ кавалеріи, 364 батерій польноі артилеріи, 31 батерій нѣмои артилеріи, 19 баталіонбвъ піонербвъ и 18 баталіонбвъ тренбвъ. Зъ днемъ 1 цвѣтня с. р. буде число арміи зббльшене о 41.409 людей, въ наслѣдокъ чого звычайный буджетъ войсковый пбднесеся о 23 мил. марокъ а надзвычайный о 24 миліоны. — Складъ парляменту представляеся теперь такъ: Консерватистбвъ есть теперь 82 (въ 1880 р. було 78), зъ партіи правительственнои 38 (28), либералбвъ-народовцѣвъ 102 (51), вольнодумныхъ 32 (67), партіи центра 99 (99), Полякбвъ 13 (16), соціялистбвъ 11 (24), Альзатцѣвъ 15 (15), Данцѣвъ 1 (1) вельфбвъ 4 (11); зъ народноі партіи нема анѣ одного посла, а въ 1880 було ихъ ажь 7.

НОВИНКИ.

— **Вокально-деклямаційный вечерокъ** въ Бродахъ на дохбдъ „Шкбльнои Помочи“ бдбудеся дня 17 л. марта въ сали „Товариства музичного“. Въ концертѣ возьмуть участь упрошенй силы спѣвацкй зо Львова, хоръ ученикбвъ и хоръ спѣваковъ зъ Берлина около Бродбвъ. Програма слѣдуюча: Часть I. 1) Вступна рѣчь; выголосить Т. Я. — 2) „Цвѣты моі весняні“, хоръ ученикбвъ. — 3) „Згадка щастя“, слова Гушалевича, тенорове сольо п. Гушалевича. — 4) В. Матюкъ: „Болеславъ Кривоустый“, хоръ селянъ. — 5) Ch. de Beriot, Op. 104. 9. Concerto — сольо на скрипцѣ, M. D. — 6) И. Воробкевичъ: „Вечеръ“ хоръ селянъ. — 7) Verdi: дуетъ на сопранъ и теноръ зъ оперы „Trovatore“: „Такъ чую змуку“ п-на С. Ш. и п. Г. — 8) а) „На чужинѣ“, и б) „Не згасайте ясній зорѣ“, хоръ ученикбвъ. — Часть II. 9) Декламація: „Русинъ воякъ“ А. Л. Могильницкого, Кс. Р. — 10) Фортепянъ сольо, п-на Г. В. — 11) „Калина“ музика А. Вахнянина, — хоръ ученикбвъ. — 12) „Mignon“, слова В. Гетого, муз. Мопюшки, тенорове сольо п. Гушалевичь. — 13) Из. Воробкевичъ: „Якбымъ була я зазуля“, хоръ селянъ. — 14) Gounod: дуетъ на сопр. и тен. зъ оперы: „Romeo и Julie“, С. Ш. и п. Г. — 15) Пѣснь прощална, хоръ ученикбвъ. — Цѣны мѣсць: Крѣсла въ першихъ рядахъ по 1 зр.; въ дальшихъ рядахъ по 80 кр. и 60 кр. не обмежаючи жертволюбивости.

— **Товариство рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“** устроюе въ недѣлю дня 13 л. марта вокально-деклямаційнй вечерницѣ, на котрй запрошуе всѣхъ своихъ дѣйстныхъ и почетныхъ членбвъ.

— **Загальнй зборы народнои торговлѣ въ Рогатынѣ** не бдбулися дня 7 с. м., якъ се було оповѣщене въ Дѣлѣ, позаякъ по послѣднбмъ оголошеню програмы зборбвъ въ часописяхъ не уплынъ ще приписаный закономъ 14-дневный речинець. Зъ сеи причины бдложено зборы ажь до мая с. р. Торговля въ Рогатынѣ розвиваеся дуже гарно, цѣла окрестность починае горнутись до неи, а жидбвскй купцѣ не можуть вже нѣкъ выдержати зъ торговлею конкуренціи.

— **Справа судовои юрисдикціи въ загальнбмъ ополченю**. Сими днями оголошено законъ о судбвництвѣ въ загальнбмъ ополченю. Пбсля

дивъ. Але я при тбмъ бдкрывъ щось такого, що менѣ могло выйти въ хосенъ. Сказано менѣ, що урядъ скарбовый — то властиве мѣсце, куда я маю удатися.

Пбшовъ я туды. Пбвтретя годины ждавъ я, а потому принявъ мене першій директоръ уряду скарбового.

Я сказавъ:

— Высокоблагородный, Высокопочтенный Господине! Дня або около дня 10 жовтня 1861 р. заключивъ Джонъ Вильзонъ Макен — —

— Досыть, пане! Я чувъ про васъ. Идѣть до першого совѣтника уряду скарбового.

Я пбшовъ. Першій совѣтникъ бдославъ мене до другого совѣтника. Другій совѣтникъ бдправивъ мене до третого, а третій пбславъ мене до першого контрольора бддѣлу для жита и волового мяса. Ну, прецѣнь, почало бодай выглядати на правильну процедуру. Першій контрольоръ розглядѣвъ свои книги и всѣ свои паперы, але не знайшовъ нѣякои замѣтки про контрактъ на волове мясо. Я пбшовъ до другого контрольора бддѣлу для жита и волового мяса. Онъ такожь переглядѣвъ свои книги и свои паперы, але на дармо. Се додало менѣ духа, — бодай шукають! Въ тбмъ тыждни дбйшовъ я ажь до шестого контрольора того бддѣлу. Въ другбмъ тыждни перейшовъ я бддѣлъ для претенсій. Въ третбмъ тыждни розпочавъ я и скбнчивъ бддѣлъ для залагодженыхъ контрактбвъ и увбйшовъ до бддѣлу для не внесеныхъ рахункбвъ. Тутъ за три днѣ скбнчивъ я свою роботу. Теперь оставало менѣ ще лишь одно мѣсце. Я удався до комисаря для справъ багательныхъ, — чи радше до его секретаря, бо его самого не було.

Въ комнатѣ було шѣснадцять гарныхъ молодыхъ дамъ, що писали щось въ книгахъ, и сѣмь молодыхъ моторныхъ писарѣвъ, що вказували дамамъ, якъ и що писати. Молодй дамы свѣтили зубками по-за плечѣ, а писарѣ пбдсмѣхувалися зновъ до нихъ, и все тутъ ишло охочо, якъ на весѣлю. Два чи три писарѣ, що читали газеты, поглянули на мене досыть строго, але читали дальше, и нѣхто не промовивъ и слова.

До того рода скорои обслуги я призвычаився пбдчасъ цѣлои своеи богатои въ пригоды вандрбвки — бдъ того дня, коли я вступивъ до першого бюра бддѣлу для жита и волового мяса, а опустивъ послѣдне бюро въ бддѣлѣ для залагодженыхъ контрактбвъ. Я за той часъ такои набравъ вправы, що мбгъ бдъ хвилѣ, якъ увбйшовъ до бюра, ажь до хвилѣ, коли писарь заговоривъ до мене, выстояти на одной нозѣ, не переступаючи на другу ббльше якъ два, ну, найббльше вже три разы.

Такъ стоявъ я тутъ, поки не змѣнивъ ноги четвертый разъ. Тогдѣ сказавъ я до одного писаря, занятого читаньемъ газеты:

— Свѣтлый Дармоѣде! Де есть Великій Турокъ?

— Що вы хочете, пане, тымъ сказати? Кого маѣте на гадцѣ? Коли начальника бюра, то онъ выйшовъ.

— Чи онъ нынѣ ще навѣдае гаремъ?

Молодый чоловѣкъ хвильку поглядѣвъ на мене грбзно а потому ставъ дальше читати газету. Тблько-жь я вже знавъ натуру тыхъ писарѣвъ. Я знавъ, що я спасеный, коли онъ скбнчить читати, заки ще прийде почта зъ Ню-Йорку. А ему лишались уже тблько двѣ газеты. За часочокъ упорався зъ тымъ, крѣпко позѣхнувъ и спытавъ мене, чого я хочу.

— Всехвальнѣйшій и Всеповажнѣйшій Шалавило! Дня або около дня 10 жовтня — —

— То вы той чоловѣкъ зъ контрактомъ на волове мясо! Дайте менѣ свои паперы.

Взявъ ихъ и почавъ довгій часъ нишпорити въ своихъ багательныхъ справахъ. Наконецъ — знайшовъ давно загублену замѣтку про контрактъ на волове мясо, — знайшовъ скелю, о котру розбилося такъ богато моихъ попередниковъ, закимъ дбйшли до цѣли. Тая згадка глубоко мене зворушила. Однакъ я и невысказано утѣшився — бо я доживъ сеи хвилѣ. Дрожачимъ бдъ зворушеня и вдячности голосомъ сказавъ я:

— Дайте-жь се менѣ. Правительство теперь вже заладить справу.

Але онъ бдкивнувъ менѣ и заявивъ, що тутъ треба попередъ всего ще дещо полагодити.

— Де есть той Джонъ Вильзонъ Макенці? — спытавъ мене.

— Небощикъ.

— Коли умеръ?

— Онъ въ загалѣ зовсѣмъ не умиравъ — его убито.

— Якъ?

— Индіяньскою сокирою.

— Хто убивъ его тою сокирою?

— Ну, розумѣеся, Индіянинъ. Чей-же не будете гадати, що якій суперъинтендентъ зъ якои недѣльнои школы?

— Нѣ, сего не гадаю. Отже Индіянинъ?

— Такъ.

— Имя того Индіянина?

— Его имя? Того я вже не знаю.

— Я мушу мати его имя! А хто бувъ свѣдкомъ, що его убито сокирою?

— Не знаю.

— Отже вы самй при тбмъ не були?

— Се можете бачити по моѣй чупринѣ на головѣ. Мене тамъ не було.

— А зъ-бдки вы знаѣте, що Макенці небощикъ?

— Бо онъ въ тбмъ часѣ дѣйстно померъ, и я маю всяку пбдставу допускати, що онъ и доси оставъ умерцемъ. То знаю певно.

— Мы мусимо на то доказы мати. Вы може привели зъ собою Индіянина?

— Зовсѣмъ нѣ.

— Ну, муситe его сюда привести. А сокиру вы принесли зъ собою?

— Анѣ не снилося менѣ.

— Вы мусите принести сюда сокиру. Сокиру и Индіянина мусите сюда доставити. Коли черезъ нихъ зможе бути доказана смерть того Макенція, тогдѣ зможете вы удатися до комисіи, именованои на то, щобы розслѣджувати претенсіи, — ну, и зможете мати деяку надѣю, що справа вашого рахунку покотиться напередъ и, може бути, що вашй дѣти зможуть дожити выплаты грошей и ними потѣшитися. Але смерть того чоловѣка мусить бути доказана. Впрочѣмъ, я можу вамъ и безъ того сказати, що правительство коштбвъ транспорту и подорожи покбйного Макенція нѣколи не выплатить. Оно, може бути, заплатить за тую бочку волового мяса, що здобула армія Шермана, коли, розумѣеся, вы перепрете проектъ закона, щобы вашу справу пбдперъ конгресъ и удѣливъ свого призволеня. Але оно не заплатить вамъ тыхъ двацять и девять бочокъ, що спожили Индіяне.

— На такій способъ то прийде менѣ всего-на-всего сто долярбвъ, ба навѣть тыхъ сто ще не певнй! И то по всѣхъ тыхъ вандрбвкахъ зъ воловымъ мясомъ по Европѣ, Азіи и Америцѣ! — по всѣхъ тыхъ пригодахъ, нещастяхъ и коштахъ транспорту! — по загибели всѣхъ тыхъ неповинныхъ душь, що хотѣли рахунокъ инкасувати! Любый молодче! чому-жь менѣ того не сказавъ заразъ першій контрольоръ бддѣлу для жита и волового мяса?

— Бо онъ не знавъ, що ваша претенсія оправдана.

— Чому-жь менѣ того не сказавъ другій? Чому не сказавъ третій? Чому не сказавъ анѣ оденъ зъ урядниковъ всѣхъ тыхъ бддѣлбвъ и департаментбвъ?

— Бо нѣ оденъ зъ нихъ нѣчого не знавъ. Тутъ все йде пбсля рутины. Вы вповнѣ поступали такъ, якъ рутина приписуе, то и вынайшли, що хотѣли знати. То найлучша дорога. То и одинока дорога. Она дуже правильна и доводить дуже помалу, але дуже певно до цѣли.

— О, такъ, дуже певно на тамтой свѣтъ! Туда пбшло вже богато передъ нами. И я вже зачинаю почувати, що й менѣ стелитьси туда дорога... Любый молодче! Ты любишь онто веселе, миле дѣвчатко, що онтамъ сидить, зъ лагбдными синими очима, зъ сталевымъ перомъ за ушкомъ, — я бачу се по вашихъ сердечныхъ поглядахъ. Ты хочешь зъ нею женитись — але ты бѣдный. Ось, — простягни-жь руку, — маешь контрактъ на волове мясо! Иди до нея, бери ви и будьте щасливй! Нехай васъ Богъ благословить, мои дѣточки!

Ось все то, що я знаю про той великій контрактъ на волове мясо, котрый тблько наробивъ шуму въ цѣлбмъ свѣтѣ. Писарь, котрому я его подарувавъ, умеръ. Дальше менѣ вже нѣчого не звѣстно анѣ про контрактъ, анѣ про нѣкого, хто его посѣвъ.

Я лишь то знаю, що кому судивъ Богъ досыть довгій вѣкъ, той може, якъ маѣ яку справу, перейти всѣ ходы и проходы урядбвъ въ Вашингтонѣ и по довгихъ трудахъ, грызотахъ и проволокахъ дошукатись того, що онъ мбгъ знайти заразъ першого дня, если-бы процедура въ урядѣ була уладжена такъ быстроумно и систематично, якъ-бы певно ви уладжено, коли-бъ урядъ бувъ великимъ купецкимъ институтомъ приватнымъ.

Переклавъ ***Ив. Б.***

сего закона мають ополченцѣ сейчасъ по покликаню ихъ пôдлягати карнôй юрисдикціи войсковôй такъ само, якъ краєва оборона. До ополченцѣвъ мають бути примѣненй постановы закона зъ дня 2 цвѣтня с. р. о выконуваню судовои власти въ краєвôй оборонѣ. Такожь и слѣдство судове противъ ополченцѣвъ мають вести войсковй суды, котрымъ пôдлягає краєва оборона. Войсковй суды краєвои обороны дѣляться на три инстанціи. Першою инстанцією есть власный судъ краєвои обороны, другою высшій войсковый судъ, третою найвысшій трибуналъ арміи. На часъ супокою має установитись въ кождôй окружнôй командѣ краєвои обороны постôйный судъ на взôръ гарнизоновыхъ судôвъ арміи. На злучай потребы можуть завестись такожь и менший судовй експозитуры краєвои обороны зъ юрисдикцією судôвъ першои инстанціи. Власть суду краєвои обороны розтягаєся на всѣ особы, належачй до краєвои обороны або до загального ополченя, безъ згляду на тое, чи пробуваютъ они постôйно, чи лишь тымчасово въ его округѣ. Въ позаслужбовыхъôдносинахъ пôдпадають тй особы пôдъ власть цивильного судôвництва.

— **Въ рускôй семинаріи духовнôй у Львовѣ** санитарий ôдношеня не мусять бути дуже свѣтлй, коли сего року майже въ протягу одного мѣсяця померло ажь двохъ питомцѣвъ: Тарнавецкій и Олѣйникъ, а третій, Терлецкій, выѣхавъ смертельно хорый и догасає въ шпитали въ Городенцѣ. А прецѣ лѣкарь приймає лишь здоровыхъ молодцѣвъ въ муры семинарскй! Очевидно, що лишь семинарія знищила ихъ силы и житье, якъ пôдкопує ихъ и многимъ пишимъ, що або небаромъ по скôнченю умираютъ, або слабуютъ дальше цѣлый свôй вѣкъ. Якъ зачуваємо, то недуга всѣхъ трохъ згаданыхъ повысше питомцѣвъ вывязалась первѣстно изъ жолудковои болѣзни и знаємо, кôлько то питомцѣвъ нездужає завсѣгды зъ нездорового харчу и въ наслѣдокъ темного и тѣсного помѣщеня. Часъ бы вже вглянути въ ту справу и не марнувати молодыхъ, надѣйныхъ силъ, що безъ часу затрачуються.

— **Фундація для пôдъупавшихъ селянъ.** Бл. п. Едвардъ Левиньскій, помершій въ 1878 р., призначивъ 32.000 зр. въ рентѣ державнôй на фондъ для пôдупавшихъ селянъ. Зъ того фонду маєся выплачувати щорôчно процентъ на запомоги для селянъ по 50 до 100 зр. Запомогу ту роздѣлює безъ конкурсу Выдѣлъ краєвый по чергѣ що року въ иншôмъ повѣтѣ. На сей рôкъ выпадає 1.400 зр. роздати на повѣтъ старомѣйскій. Ôдъ 1883 р. дôстали вже повѣты: жидачѣвскій, мостискій, краковскій и живецкій. При роздаваню Выдѣлъ краєвый звѣдуєсь у Выдѣлу повѣтового и у старосства мѣсцевого.

— **Зелѣзниця мѣжь Стрыємъ а Мункачемъ** має бути скôнчена и ôддана до прилюдного ужитку въ цвѣтни с. р. Сего тыждня скôнчать класти шины на цѣлôмъ просторѣ, а дня 25 с. м. ôдбудеся проба мостôвъ. При ôдкрытю зелѣзницѣ мають бути присутными австрійскій и угорскій министры скарбу.

— **Нова льокальна зелѣзница въ Галичинѣ.** Министерство торговлѣ удѣлило Ст. Щепановскому передвступну концесію на приготовляючй роботы до будôвлѣ льокальнои зелѣзницѣ въ Княждвора черезъ Ланчинъ и Добротôвъ до Доры.

— **Епидемія въ судовыхъ арештахъ.** Мѣжь арештантами, помѣщеными въ арештахъ львôвского повѣтового суду (ул. Ягайлоньска ч. 17), появивси тифусъ. Небезпечнôсть являєсь тутъ тымъ бôльшою, позаякъ каменица, въ котрôй помѣщенй арешты, стоить въ самôй серединѣ мѣста и мѣстить въ собѣ кромѣ повѣтового карного суду ще два ôддѣлы повѣтового цивильного суду. Щоденно приходить тамъ що найменше кôлькасотъ людей, а каменица ôдзначаєся вже зъ давна славнымъ непорядкомъ. Власти санитарий повиний доконче звернути увагу на грозячу зъ ôдси цѣлому загалови житлѣвъ Львова небезпечнôсть.

— **Самоубійства въ войску.** Недавно застрѣлився въ Чернôвцяхъ жовнѣрь Антôнъ Насальскій не могучи знести паруги и побоѣвъ, якихъ дôзнававъ за найменшу провину ôдъ фирера, а 7 с. м. повѣсився у Львовѣ, на вербѣ въ огородѣ при улици Адамовôй, Левъ Мартинôвъ уланъ 13. полку, родомъ зъ Мукани, пов. каменецкого.

— **Огонь въ Бôбрцѣ** знищивъ въ тыхъ дняхъ на обшарѣ двôрскôмъ млынъ, стайню и запасы збôжа, а въ поломени погибъ такожь Францъ Струбашевскій, занятый гашеньемъ огню. Его ударивъ спадаючій трамъ такъ сильно, що мимо помочи лѣкарскои скôнчивъ до вечера житье.

— **Выстава образôвъ** А. Петровского, котра такъ сильно була зацѣкавила краковску публику, що одного дня посѣтило єи ажь 1.800 людей, буде ôдкрыта въ четверъ дня 17 с. м. въ сали „Народного Дому“ у Львовѣ. Образы тй ôдносяться до часу вôйны сербско-болгарскои.

— **Крадѣжь въ церкви.** Невыслѣджений доси злочинцѣ украли въ церкви въ Братковцяхъ, пов. городецкого, розбивши скарбону, суму 54 зр.

— **Библіотеки при народныхъ школахъ въ Галичинѣ.** При ревизіи шкôльныхъ библіотекъ въ Галичинѣ показалося, що въ минувшôмъ роцѣ було въ нашôмъ краю 1544 шкôлъ зъ библіотеками для ужитку молодежи и учителѣвъ, а 614 народныхъ шкôлъ безъ такихъ библіотекъ. До першихъ почислено однакожь и таки школы, въ котрыхъ було лише по кôлька книжокъ.

— **Университетъ въ Кіевѣ** числивъ въ минувшôмъ роцѣ 57 професорôвъ, 28 доцентôвъ, 3 лекторôвъ и 1 астронома. Слухателѣвъ було 2624; зъ того числа найбôльше на выдѣлѣ медичнôмъ (945), а найменше на исторично-филологичнôмъ (149).

— **Дивна причина самоубійства.** Въ Парижи отруилася недавно 29-лѣтна дѣвчина, дочка парискаго купця. Въ полишенôмъ листѣ заявила, що умирає зъ жалю, що не удалось ѣй въ сегорôчнй мясницѣ дôстати мужа, а братъ и отець єи безнастанно зъ нея насмѣхаються, що вже за стара и не зможе собѣ знайти мужа.

— **Почта въ Индіяхъ** уважаєся въ деякихъ дальшихъ закуткахъ краю чимсь святымъ и незвычайнымъ, такъ що тамошнй житель моляться навѣть передъ почтовыми скринками. Коли якій Индъ кидає листъ до скринки, то говорить при тôмъ голосно имя и мѣсце замешканя адресата, хотячи тымъ способомъ повѣдомити о тôмъ сидячого по его думцѣ въ почтовôй скринцѣ духа. Деякй Инды кладуть на скринку кôлька дрôбныхъ монетъ въ жертву сему духови и думають, що тымъ способомъ письмо скорше и певнѣйше дôйде до рукъ адресата.

— **Дрôбній вѣсти.** Єг. Вел. цѣсарь даруваръ громадѣ Дубне въ пов. новосандчѣвскôмъ 100 зр. на будову школы — Въ Артищевѣ, пов. городецкого, знайдено въ керници труна селянки Евы Ивановои. Мужа єи арештовано, бо заходить пôдозрѣнье, що ôнъ єи вже неживу вкинувъ до керницѣ. — Коло Єзуполя замерзъ въ часѣ заметели снѣжнои Семко Корякъ, господарь зъ Єзуполя. — Єдисонъ, славный ученый американьскій и еликтротехникъ занедужавъ въ Фльоридѣ на сильне запаленье легкихъ и нема надѣѣ, щобы ще выздоровѣвъ. — Въ сали маршалкôвъ въ Выдѣлѣ краєвôмъ завѣшено позавчера портретъ д-ра Зыбликевича, роботы Матейка. — Въ фабрицѣ шовку при улици Янôвскôй у Львовѣ ôдорвала машина робôтникови Ф. Лесько-ви зъ Ходорова три пальцѣ. Леськôвъ приписує вину властителеви фабрики, котрый не удержує машинъ въ порядку.

Наука, штука и литература.

— **Molda oder Beiträge zur Geschichte der Moldau und Bukowina.** Geschichte der Klöster Woronetz und Putna. Erstes Heft von Franz Adolf Wickenhauser Czernowitz 1886. Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла въ Чернôвцяхъ нова праця, дотыкаюча буковиньскои исторіи. Праця замѣтна своимъ змѣстомъ и богатствомъ историчного матеріялу, жаль лишь, що авторъ не подавъ документôвъ въ оригиналѣ а лишь въ нѣмецкôмъ перекладѣ а при деякихъ документахъ не подавъ такожь и жерела, зъ ôдки ихъ взявъ.

Вѣсти зъ Арх. Львôвскои.

Конкурсъ ухвалою д. 4 марта 1887 розписаный на парохіи: до ч. 1562 Николаѣвъ, дек. бобрецкого, наданя приватного; до ч. 1568 Млыниска, дек. журавеньского, наданя львôвскои лат. капитулы; до ч. 1570 Пеняки, дек. залозецкого, наданя приватного; до ч. 1571 Зарудцѣ, дек. львôвско-загородского, наданя конвенту Доминиканôвъ у Львовѣ; до ч. 1572 Либохора, дек. скôльского, наданя гр. кат. митроп. консисторіи; до ч. 1573 Плетеничѣ, дек. нараѣвского, наданя гр. к. митропол. ординаріяту; до ч. 1574 Рогачинъ, дек. нараѣвского, наданя приватного; до ч. 1575 Шишкôвцѣ, дек. залозецкого, наданя приватного и до ч. 1576 Розгôрче, дек. болехôвского, над. гр. к. митроп. ординаріяту. Речинець подаваня до 28 цвѣтня с. р.

Презенту одержавъ о. Іоанъ Воєвудка зъ Коссова на Бачѣвъ, дек. нараѣвского.

Каноничну институцію одержали оо.: Павло Козюкъ, завѣдатель Чижикова, на Вишенку, дек. городецкого; Петро Радзикевичь, завѣдатель Вишенки, на Чижикôвъ, дек. львôвско-загородского; Илярій Сѣчиньскій, завѣдатель Глубокого, на Вѣстову, дек. калуского.

Зрезигнувавъ изъ характеру пароха о. Емиліянъ Бѣлецкій, парохъ Вороцова и одержавъ грамоту на коадъютора парохіи Ясень, дек. перегôньского, зъ правомъ управляня приходомъ и веденя метрикъ. Давному парохови, о. Вас. Турчиньскому дозволено ôдправляти службу Божу лишь на свою интенцію.

Ремунерацію катихитамъ асигнувала сокальска Рада окружна за науку религіи въ Буску и Радеховѣ, по 52 зр. 50 кр.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

Каноничну институцію одержавъ о. Софронъ Литвиновичь на парохію Олешѣвъ, дек. устецкого.

Посмертнй вѣсти.

✝ **О. Антоній Бобикевичь,** совѣтникъ гр. к. митроп. Консисторіи, деканъ галицкій епархіи станиславôвскои; гр. к. рускій парохъ въ Викторовѣ; упокоився дня 11 л. марта въ 70 роцѣ житя — а 45 священьства. Вѣчна ему память!

✝ **Василь Олѣйникъ,** питомецъ IV р. гр. к. семинаріи духовнои, молодецъ великого таланту, упокоився вчера въ пятницю въ 23 р. житя. Похоронъ ôдбудеся завтра въ недѣлю зъ головного шпиталю о 3 год. по полудни. Вѣчна ему память!

Господарство торговля и промыслъ.

— **„Ацієнда“.** Убезпеченье на злучай вôйны. Совѣтъ управляючій сего товариства рѣшивъ на своемъ засѣданю дня 28 лютого с. р. змѣнити обовязуючй дотеперь условія убезпечень о стôлько, що товариство обовязуєся на жаданье убезпеченого и на основѣ окремыхъ условій розтягнути тій увловія и на злучай вôйны.

Норма въ тôй цѣли установлена дѣлить убезпеченыхъ на двѣ категоріи:

а) на тыхъ, котрй добровôльно або зъ званя и

б) на тыхъ котрй сповняють лишь загально-примусову службу войскову.

Першй будуть обовязанй доплачувати додатково до премій 5% ôдъ убезпеченои суммы за кождый рôкъ вôйны; другй-же платять незначный додатокъ до звычайнои премій за розширенье обовязаня товариства на злучай вôйны и то на всякй можливй вôйны въ протягу лѣтъ обовязуючихъ ихъ до повненя службы въ часѣ вôйны. Додатокъ той зависячій ôдъ вѣку убезпеченого выносить 5‰ ôдъ тысяча для 20 лѣтныхъ, а

2‰ для 42 лѣтныхъ, такъ що для тыхъ, що суть въ вѣку 30 до 37 лѣтъ буде той-же около 3‰ выноситъ. Премія та зменшаєся въ мѣру зросту фонда резервового и можна єи платити такожь въ пôврôчныхъ, квартальныхъ або мѣсячныхъ ратахъ.

Въ наслѣдокъ тыхъ постановлень перевысшила „Aziendа“ всѣ дотеперь истнуючй уступства для убезпеченыхъ и ввела въ житье убезпеченя на злучай вôйны въ той способъ, що всѣмъ убезпеченымъ уже въ нѣй зробила можливымъ за незначною доплатою заключенье такого-жь забезпеченя на злучай вôйны.

— **Товариство позорозниче въ Радымнѣ.** Дня 8 лютого ôдбуло Товариство поворозниче въ Радымнѣ Загальнй Зборы, на котрыхъ директоръ, о. Леонъ Пасторъ, здававъ справоздання зъ стану Товариства за 1886 р. Товариство се стоить пôдъ опѣкою Выдѣлу краєвого и побирає субвенціи зъ краєвыхъ фондôвъ. Билянсъ Товариства за 1886 р. такъ представляєся: Готôвки въ касѣ 48·27 зр.; товары въ магазинѣ 1573·57 зр.; товары въ комисѣ 70·42 зр.; урядженье варстату 222·87 зр.; будова шопы 151·20 зр.; движимости 43·84 зр.; задатки у членôвъ 356·63 зр.; у сторôнъ залягає 1822·50 зр. Разомъ 4289·30 зр. — Пасивы: Удѣлы 155·03 зр.; резервовый фондъ 43·85 зр.; Выдѣлъ краєвый 2875 зр.; довги Товариства 366·42 зр.; проценты 75·26 зр.; надвыжка въ активахъ 773·74 зр. Разомъ 4289·30 зр. — Зъ справоздання выймаємо слѣдуючй даты: Въ 1886 р. выроблено прядива 170 сотн., що выказуе вартôсть 3306·95 зр. За выробы, ôдосланй до магазину, одержали члены зъ касы Товариства 6181·95 зр. netto. Декотрй члены заробляли по 800 и 900 зр. рôчно. Загальный оборотъ доходивъ въ 1886 р. до 16.562·21 зр.; чистый зыскъ 533·14 зр., котрй Загальный Зôбръ, роздѣливши 80 зр. функціонерамъ Товариства яко ремунерацію, рѣшивъ вчислити до резервового фонду. Коли-жь Товариство мимо зглядно великихъ, бо 627·69 зр. выносячихъ коштôвъ администраційныхъ, выказуе ще 533·14 зр. чистого доходу, то мусимо прийти до пересвѣдченя, що Товариство славно розвиваєся и має будучнôсть передъ собою, кобы лишь члены схотѣли спôзнати, що точнôсть и ретельнôсть суть найлѣпшою запорукою розвою Товариства. Потайнй заходы ворогôвъ Товариства, анѣ нечестна ихъ конкуренція не зможе спинити розвою Товариства, бо одинокимъ ворогомъ небезпечнымъ есть нечестнôсть и ретельнôсть членôвъ, а зъ тымъ ворогомъ буде Дирекція такъ довго боротися, доки єго не зломить! А наколи Товариство буде давати лишь добôрный товаръ и по умѣренній цѣнѣ, то безперечно стане все досыть честныхъ людей, що замовленями будуть спомагати скорше честну працю, якъ дадуть заробокъ нечестнымъ спекулянтамъ, котрымъ лишь иде о зыски. Мы згадали о заходахъ ворогôвъ Товариства. Згадку ту пояснимо. Тяжко приходиться повѣрити, що кôлькохъ мѣщанъ, щобы змонополизувати заробокъ въ своихъ рукахъ, есть найбôльшими ворогами Товариства. За ихъ помочію переводять Жиды вже по другій разъ на громадскôй Радѣ резолюцію, взываючу бурмистра, щобы выкинути магазинъ зъ шкôльного будынку. А треба знати, що магазинъ есть въ клясѣ, котра ôдъ давна стоить порожна. Товариство платить ще, яко ремунерацію шкôльнôй Радѣ мѣсцевôй, для убогихъ дѣтей мѣсячно 2 зр. за магазинъ, а громадска Рада не має права завѣдувати шкôльнымъ будынкомъ, бо то право прислугує лишь выключно шкôльнôй Радѣ мѣсцевôй. Иншій зновъ, хотячи пôдконати розвôй Товариства, розôславъ по краю цѣнники зъ ôдозвою, що заложивъ нову спôлку и буде товаръ дешевше выробляти, якъ Товариство! Очевидно, що о заложеню спôлки на правныхъ пôдставахъ ему и не снилося, але що-жь пошкодить ужити хочьбы и нечестного средства, щобы лишь интересъ йшовъ добре!

Коли-бъ то такъ Жиды мали такій интересъ въ своихъ рукахъ, якъ-бы они солидарно держалися — а намъ христіянамъ, заздрôстно, що и бѣднѣйшй мають нагоду собѣ заробити на кусникъ хлѣба!

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Черезъ Ред. „Дѣла“.

— **На Скитъ Манявскій д-ра Целевича:** С. Н. въ Станиславовѣ 1.20 зр.

— На руску Бурсу въ Тернополи жертвували почавши ôдъ 3 грудня 1886: Ч. Андрѣй Сатурскій, горожанинъ въ Тернополи, 1 зр. 30 кр.; Вп. Андрѣй Чичкевичь, проф. гимн. въ Тернополи, 1 зр.; Вп. Мишкевичь Іосифъ, комисарь дир. финанс. въ Краковѣ, 3 зр.; Ч. Іоанъ Истеревичь 1 зр.; Всч. Іоанъ Залуцкій, парохъ въ Теребовли, ôдъ себе 1 зр. 60 кр. а ôдъ громады въ Дараховѣ 1 зр. 40 кр.; Всч. Іоанъ Ганкевичь зъ Грималова 1 зр. 25 кр.; Всч. Антôнъ Алискевичь зъ Хмелискъ 3 зр.; Хв. Институтъ Ставропигійскій яко ôдсотки запису Коссака 24 зр. 80 кр.; Вп. Адольфъ Промѣньскій, нотарь въ Тернополи, яко членъ 6 зр.; Всч. Юрій Чубатый зъ Острова 4 гарцѣ фасолѣ и 10 бох. хлѣба Ч. Андрій Вовкъ пôвъ кôрця муки ячмѣнной. Вп. Мардаровичь зъ складки въ „Руск. Бесѣдѣ“ 1 зр. 80 кр.; Народна Торговля 8 фунтôвъ солонины, 4 фунты повилъ и 2 фунты рыбы, пôвъ фунта чаю, 12 топокъ соли 5 килогр. рижу, 4 килогр. сливокъ, 2 килогр. цукру.; Всч. о. Билиньскій зъ Довжанки 17 бох. хлѣба; Вп. п-ѣ Кручковска Марія, жена управителя школы зъ Лошнева, подарувала дѣжочку сыра и корець бараболь. Всч о. И. Герасимовичь зъ Кривого ôдъ себе и прихожанъ на коляду бурсакамъ 3 зр. 20 кр.; Ч. громада Денисôвъ на коляду 1 корець гороху, 12 гарцѣвъ крупъ ячмѣнныхъ, 8 гарцѣвъ крупъ гречаныхъ, 1 гарнець меду; Вп. О. И. Любовичь зъ Острова яко членъ 3 зр.; Вп. проф. Насальскій зъ Бережанъ яко членъ 1 зр.; Вп. о. І. Бородіевичь зъ Кутищъ 2 зр.; Вп. п-ѣ Левицка зъ Сидорова 2 переходжений гарнитуры для бурсакôвъ. Складаючи прилюдну щиру подяку всѣмъ Вп. Добродѣямъ за тй щедрй жертвы, поручає Выдѣлъ Руску Бурсу и на будуще ихъ благосклонности. — Тернопôль 22 лютого 1887. — *Ол. Барвиньскій.*

Подяка.

Честному Иванови Марцюкови господареви въ Воробіевцѣ (п. почта Глубôчокъ великій), котрый выробляє имитований свѣчки зъ бляхи, складаю симъ прилюдну подяку за артистичне выготовленье такихъ-же свѣчокъ ручныхъ для мого братства церковного, свѣчокъ напрестольныхъ и трôйць для церкви Сервирôвскои, и то по цѣнѣ дуже низькôй. При тôмъ не можу промовчати тыхъ ôдличныхъ свойствъ, якими сй свѣчки Ивана Марцюка ôдзначаются, а именно: 1) що тій свѣчки зъ бляхи на око не розрôзнити ôдъ свѣчокъ правдивыхъ восковыхъ або милевыхъ; 2) що въ нихъ можна вкладати и недогарки або найменшй куснички свѣчокъ восковыхъ або стеариновыхъ, а выгорюють до крыхты, при чѣмъ выглядає, що горить мов-бы все цѣла свѣчка. При тôмъ мушу додати, що восковй або стеариновй свѣчки, вложенй въ бляшанй свѣчки Марцюка, выгорюють о одну третину повôльнѣйше навѣть на вѣтрѣ, бо не палахкотять и не зливають, а горять рôвною поломѣнею ажь до самого останку. Для того, складаючи тутъ прилюдну подяку сему трудящому, богобоязливому, о хвалу божу дуже дбалому хочь убогому Иванови Марцюкови, не можу не поручити єго ôдличныхъ выробôвъ имитованыхъ свѣчокъ такъ Всч. Отцямъ Духовнымъ, якъ и всѣмъ братствамъ церковнымъ, котрй хотять заощадити выдаткôвъ на звычайне свѣтло безъ ущербу величавости въ освѣтленю нашихъ церковъ. — *Іосифъ Барвиньскій*, священикъ въ Сервирихъ.

Зъ симъ числомъ розсылаєся Вп. Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 7 та 8 аркушь повѣсти „Великій Лôмъ“ Онета.

Надôслане.

Провѣрене бурмистромъ Тернопôль (Галичина). Вашй справедливо яко знаменитй швайцарскій пигулки антикаря Р. Брандта освободили мене зовсѣмъ ôдъ катару жолудкового, пôдчасъ коли я надармо уживавъ противъ того рôзныхъ другихъ средствъ. На Вашй дорогоцѣннй пигулки я нѣколи не забуду и прошу Васъ принати мою глубоку подяку. Пишусь зъ глубокимъ поважаньемъ Людвика Гацонъ. Провѣрено бурмѣстромъ мѣста Тернополя. Кузьминьскій (М. П.) Швайцарскихъ пигулокъ антикаря Р. Брандта можна дôстати въ антикахъ по 70 кр. за коробку, треба однакожь уважати на бѣлый хрестъ въ червонôмъ полю и пôдписъ Р. Брандта.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы гипотечнй

якъ такожь

5% преміованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выповняє ôдворотною почтою безъ провизіи. 1809 61—0

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 13—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Курсъ збôжа зъ дня 12 л. марта 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львôвъ ôдъ	Львôвъ до	Тернопôль ôдъ	Тернопôль до	Подволочиска ôдъ	Подволочиска до	Чернôвцѣ ôдъ	Чернôвцѣ до	Ярославъ ôдъ	Ярославъ до
	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.
Пшеница	8.—	8.75	7.90	8.60	7.80	8.50	8.35	8.50	8.25	9.25
Жито	5.50	6.20	5.—	6.—	5.—	6.10	5.55	6.65	5.60	6.40
Ячмѣнь	5.—	6.70	5.—	6.50	4.90	6.50	6.40	6.50	5.—	7.—
Овесъ	5.—	5.45	5.—	5.50	5.—	5.50	4.70	4.85	5.—	6.—
Горохъ	6.—	9.50	6.—	9.—	—	8.50	6.—	6.20	—	—
Конопель-сѣмя	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Фасоля	—	—	—	—	—	—	—	—	5.—	5.65
Выка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Лнлика	4.80	5.40	4.75	5.30	4.50	5.25	—	—	—	—
Гречка	—	—	—	—	—	—	4.40	4.60	—	—
Кукурудза	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Рѣпакъ	9.—	9.25	9.—	9.10	9.—	9.05	—	—	9.10	9.20
Конюшина червона	30.—	48.—	35.—	48.—	30.—	45.—	35.—	38.—	30.—	48.—
„ бѣла	35.—	50.—	40.—	55.—	40.—	55.—	—	—	40.—	55.—
„ шведска	38.—	60.—	40.—	65.—	40.—	65.—	—	—	40.—	65.—
Тимотка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Хмѣль за 56 кило	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Оковита за 10.000 антр. проц. 23.50—24.50 зр.

Юлянъ Стрѣлецкій

передъ тымъ

И. ОСТРВОСКІЙ и И. СТРѢЛЕЦКІЙ

Магазинъ ювилерскій, у Львовѣ

Рынокъ 45 1811 3—0

поручае всѣлякй выробы зъ срѣбла, золота и дорогихъ каменѣвъ, именно: брошки, ковтики, брансолеты, перстенѣ, гузики, спинки, аграфы, срѣбну посуду столову, тацы, цукорницѣ, штуцы т. е. ножѣ, ложки, вилки, такожь сервисы до чаю и кавы зъ первостепенныхъ фабрикъ заграничныхъ.

Магазинъ сей, звѣстный ôдъ пôвъ столѣтя зъ ретельности и совѣстности, припоручуе такожь **власну робôтню всѣхъ направъ и ренарацій.**

Робить такожь всѣлякй предметы, потрѣбнй до церковногоужитку якъ: **монстранціи, чашѣ** и т. д. пôсля найновѣйшихъ рисункôвъ, а уживанй **позолочуе и посрѣблюе** по умѣренныхъ цѣнахъ.

Має такожь одиноку въ Галичинѣ Репрезентацію выробôвъ **Христофля зъ Парижа** славно звѣстного срѣбла хинъского

по фабричныхъ цѣнахъ.

Ôдзначеный похвалою Єго Величества цѣсаря!

Освѣжаючій, богатый въ озонъ

Лѣсный воздухъ въ комнатѣ

лишь черезъ аптикаря Ghyllany-a

WALDBOUQUET.

признаный и поручаный першими медициньскими авторитетами!

„**Waldbouquet**“ робиться зъ свѣжихъ вѣтокъ сосновыхъ и пахучихъ цвѣтôвъ лѣсныхъ. Ôнъ **десинфекціонуе и поправляе воздухъ, оживляе органы ôддыховй и есть длятого необходимымъ въ комнатахъ для дѣтей, недужихъ и въ загалѣ въ помешканяхъ.** Яко додатокъ до купелѣ вплыває Ghyllany-a „Waldbouquet“ за-для свого оживляючого свойства **вельми добродѣтельно на нервы и шкôру**, такъ само въ щоденнôмъ ужитку яко додатокъ до воды до умываня. Ghyllany-a Waldbouquet треба за-для єго тревалого и пишного запаху **ставити высше якъ всякe инше средство десинфекційне** и оно надаєся до перфумованя комнатъ а такожь и до перфумованя хустокъ до носа — Цѣна зъ Вѣдня: 1 великій фляконъ 1 зр., 1 малый 60 кр

Головный складъ и выробъ: 1803 5—6

G. Wettendorf, Wien-Hernals, Veronikagasse 32.

Дальше можна дôстати: у Львовѣ: антика Петра Миколяша; въ „Народной Торговли“ и всѣхъ ей филіяхъ; въ Бродахъ: антика Вильгельма Ляндесберга; въ Краковѣ: антика К. Вишневского.

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ сего тыждня розпочався друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

выдаваного заходомъ Олены Пчôлки и Наталіи зъ Озаркевичѣвъ Кобриньскои.

Цѣна пренумераційна установлюєсь на 1 зр. 55 кр., цѣна склепова буде пôдвысшена. — Предплату ажь до часу укôнченя друку принимає Наталія Кобриньска въ Болеховѣ, а также упрошенй до того редакціи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

Найдешевше руске литературне выдавництво „Руско-украиньска Библіотека Евгенія Олесницкого“ выходитъ у Львовѣ почавши ôдъ 1-го грудня р. 1884.

Доси выйшло 14 выпускôвъ, обнимаючихъ слѣдуючій литературный матеріялъ:

1. **Запорожцѣ,** оповѣданє Ивана Нечуя-Левицкого . . 10 кр
2. **Сонній мары молодого питомця,** оповѣданє В. Барвѣньского 10 кр
3—4. **Оповѣданя Олексы Стороженка** (Серія перша) первѣстно 20 кр по выпущеню скôнфискованыхъ частей . . . . 10 кр
5. **Frima Vera,** поезіи Юліи Шайдеръ . . . . 10 кр.
6. **Оповѣданя Д. Мордовцева** 10 кр
7—10. **Юрій Горовенко,** повѣсть Красючeнка . . . 40 кр
11. **Въ Карпатахъ,** Ив. Нечуя Левицкого, цѣна . . 10 кр,
12. **Галицкй образки,** Ив. Франка, серія I., цѣна . . 10 кр
13. **Лихій день,** Григорія Григоріевича, цѣна . . 10 кр.
14. **Поетичнй творы** Стефана Руданьского . . . 10 кр

Предплачувати можна на бôльше число выпускôвъ наразъ, пересылаючи вôдповѣдну квоту (1 або 2 зр.) на руки выдавця (ул. Словацкого ч. 6). Замовлятй можна такожь поодинокй выпуски, додаючи за поодинокій выпускъ 2 кр. а за подвôйный 5 кр. на оплату порта

РОСПИСАНЬЕ ОФЕРТЪ.

Ц. к. Министерство Торговлѣ намѣряє ôддати выконанье „урядового будинку для ц. к. заведеня почтового и телеграфичного въ Краковѣ“ въ дорозѣ офертъ.

Кошты выносять въ приближеню:

I. За головный будынокъ . . . 212.930 зр. 90 кр.

II. За возôвню, выходки и зборникѣ на смѣтье . . . . . 3.066 зр. 48 кр.

III. На поодинокй доперва по выконаню обчислити даючй-ся роботы предвиджуєся квота . . . . . 24.000 зр. — кр.

Близшй постановы що до внесеня офертъ, дальше формулярѣ на оферты, пляны вразъ зъ кошторисомъ и описомъ будовы якъ такожь загальнй и спеціяльнй условія будовы выложенй будуть ôдъ 10-го марта с. р. въ ц. к. Дирекціи почтъ и телеграфôвъ у Львовѣ и въ ц. к. Урядѣ почтовôмъ въ Краковѣ, де тій-жь въ годинахъ урядовыхъ переглянути и близшихъ информацій засягнути можна.

Дотычнй оферты належить остемплевати и въ запечатанôй кувертѣ до ц. к. Дирекціи почтъ и телеграфôвъ або до ц. к. Уряду почтового въ Краковѣ найдальше до дня 26-го марта с. р., 12-ои годины въ полудне, вносити, зглядно за оплатою почтовою пересылати.

Вадіюмъ выносить . . . . . 12.000 зр. а. в.

Ц. к. Дирекція почтъ и телеграфôвъ.

Львôвъ, дня 9 марта 1887. 1875 1—1

Курсъ Львôвскій

зъ дня 11 л. марця 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	199 25	203 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов по 200 зр. а. в.	217 —	220 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 60	99 60
Банку гипот. гал. 5% а. в. вылюс. зъ 10% прем.	100 75	102 15
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	96 50	98 —
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	99 80	100 80
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	99 80	100 80
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел 2½% (давн. 5%) въ ликв	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	105 50
Комунальнй Банку краєв. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 96	6 08
Наполеондоръ	10 10	10 18
Пôвъимперіялъ	10 41	10 54
Рубель срѣбный	1 54	1 61
Рубель паперовый	1 1½	1 14½
100 марокъ нѣмецкихъ	62 30	63 20

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важныйôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.		Мѣшанй поѣзды		
Зъ Дрогобыча ôдходять	* * 5 50	* * 9 50	1 06 3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять .	7 33	11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22 5 07	8 38

Числа пôдчеркнень въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означень * не курсують въ пятницѣ, а означень ** не курсують въ суботы.

ПОКЛИКЪ!

До всѣхъ читателѣвъ сеи многоцѣнной часописи.

Зъ причины цѣлковитого знесеня моихъ филій на провинціи якъ такожъ перенятя интересу фабричного продаю всѣ мои артикулы за четверту часть вартости, именно

все по 97 кр.

97 кр. **1 муж. капелюхъ** зъ мягкои повсти въ всѣхъ барвахъ.

97 кр. **1 дамска сорочка** зъ гафтомъ, найтоншій шифонъ.

97 кр. **6 паръ скарпитокъ** однобарвныхъ або въ паски.

97 кр. **1 добрый обрусъ**, бѣлый, дамасть або крашеный.

97 кр. **1 муж. калесоны.** Забезпеченье на студѣнь.

97 кр. **1 люлька** зъ штучнои пѣнки морскои зъ накрывкою.

97 кр. **1 вахляръ** дамскій красно помальованый, модный.

97 кр. **1 брансолета** высаджувана богато камѣнями.

97 кр. **12 ложочокъ до кавы**, правдиве лондоньске срѣбло британія.

97 кр. 1 спôдница въ паски.

97 кр. **1 одѣжъ трикотова** для дѣтей хлопцѣвъ и дѣвчатъ, на пантальоны и жильетка

97 кр. **1 сорочка дамска** зъ найтоншого шифону або оксфорду.

97 кр. **3 пары панчохъ** дамскихъ доброи якости.

97 кр. **6 серветъ** бѣлыхъ або барвныхъ взорець дамастовый.

97 кр. **1 коверъ передъ постѣль** зъ джуты, взôрцевый.

97 кр. **1 цигарниця** зъ правдивои пѣнки морскои.

97 кр. **1 ланцушокъ** зъ штучного золота зъ брильоками.

97 кр. **2 пôдсѣчники** зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.

97 кр. **3 ножѣ столовй** зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.

97 кр. **1 пара** елегантныхъ суконныхъ черевикôвъ до дому.

97 кр. **1 кафтаникъ** зимовый для мужчинъ и дамъ.

97 кр. **6 стирокъ до** начиня сѣрыхъ, полотно въ паски.

97 кр. **1 хустка намѣтка** для дамъ, велика.

97 кр. **3 штуки хустокъ до носа** зъ найтоншого лiоньского шовку въ рôзныхъ барвахъ.

97 кр. **1 перстѣнь** зъ брилянтомъ, камѣнь имитованый.

97 кр. **полопникъ** до зуны, правдиве лондоньске срѣбло британія.

97 кр. **6 вилокъ** французскихъ, правдиве лондоньске срѣбло британія.

97 кр. **1 калесоны** зимовй (системы Єгера) для мужчинъ.

97 кр. **6 ручниковъ** взорець Карро, зарублений.

97 кр. **1 касета** зъ 10 шт. англійскими правдиво закрашеными хустками до носа.

97 кр. **3 штуки шалѣвъ** зъ найтоншои вовны, въ живыхъ краскахъ зъ френзлями

97 кр. **1 кресиво** зъ механизмомъ, само запалюючe.

97 кр. **1 медаліонъ**, найновѣйшій фасонъ, зъ камѣнями.

97 кр. **6 ложокъ столовыхъ**, зъ правдивого лондоньского срѣбла британія.

97 кр. **1 гарнитуръ** складаючій-ся зъ 1 медаліону дамского, 1 пары ковтковъ, 1 перстеня зъ бронзу зъ шмарагдомъ и 1 пары спинокъ манжетовыхъ зъ замкомъ патент.

1846 3—3

Лишь зр. 1·10 красно робленый стѣнный годинникъ кабинетовый зъ добре урегульованымъ веркомъ зъ важками, ланцушками и пластичными прикрасами бронзовыми

Высылка слѣдуе за послѣплатою почтовою; все недогôдне вымѣнюся або грошѣ звертаються назадъ.

J. H. RABINOWICZ, Wien, III. Bez., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

Theodor Reiner

властями концесіонована головна агентія въ Линску, Parkstrasse 1, продае билеты пасажирскій славно звѣстнои безпосередноi почтовои плавбы пароходноi 1 клясы зъ Антверпiи до Нью-Йорку и Филядельфiи въ прилученю до всѣхъ станцій Сполученыхъ державъ Пôвнôчноi Америки и Канады. — До Нью-Йорку коштуе: I. Каюта 240 марокъ II Каюта 160 м, III Кляса (межипалубникъ) 60 м. — До Филядельфiи суть цѣны каютъ такій самій, лишь въ третой клясѣ 50 м. — Одна мар а значить 60 кр або 53 копѣйокъ. — Зъ Гамбурга або Бремы коштуютъ билеты до Нью-Йорку 85 м., але пасажиры мусять ѣхати насампередъ до Ливерпуля, бо безпосередня ѣзда есть ще дорожша. — Ѣзда зелѣзницею зъ Австрiи до Антверпiи коштуе около 18 зр Зъ маpъ видко, що ѣзда моремъ зъ Антверпiи есть майже о два днѣ коротша — Въ цѣнѣ зъ Антверпiи мѣститься такожъ т. зв заосмотренье на подорожъ, чого нема въ цѣнахъ зъ Гамбурга або Бремы. Харчъ на кораблi есть, розумѣесь, вôльный, достаточный и знаменитый — На дворци въ Линску можна розпытати мою прислугу по червоныхъ звѣздкахъ на службовыхъ шапкахъ и они принимаютъ пасажирôвъ. — Коли хто хоче особисто порадитися зô мною въ справахъ подорожи, то най приѣде до Линска; дорога туды есть коротка и дешева. Здôбныхъ агентôвъ пошукуеся. 1873 1—?

РЕШЕТИНЦЯ (Солитера) лѣчить (такожъ листовно)
Д-ръ БЛЬОХЪ у Вѣдни,
1874 **Praterstrasse 42.** 1—20

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочôвка.

Прошу о ласкавй замовленя.

1801 23—24

Д-ръ Антоній Бергеръ

спеціялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высылае лѣки. 1822 9—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординація дома ôдъ год. 3—5.

Львôвъ, ул. Кароля Людвика, ч. 7.

Народна Торговля

поручае зъ своихъ складôвъ:

Какао мелене Von Houten-a найчистѣйше, пачка 80 кр.
Пиво солодове Гофа фляшка 60 кр.
Шоколяда Гофа лучша ½ кил. 1 зр 60 кр. и 2 зр. 40 кр.
Екстрактъ Либига слоикъ 90 кр.
Буліонъ найлучшій ½ кил. 3 зр. 50 кр.
Tapioka Luit freres пачка 70 кр.
Мѣдъ питный старшій фляшка 1 зр.
„Waldbouquet“ екстрактъ шпильокъ смерековыхъ для ôдсвѣженя комнатного воздуху, ½ флякона 60 кр ¹/₁ фляк. 1 зр.

2—?

І. и С. КЕССЛЕРЪ

въ Бернѣ (Brünn) (Морава)

улиця Фердинанда ч. 22 а.

посылае за послѣплатою *)

10	метр.	чорного терна подвôйно широкого	зр.	8 —
10	„	кашмиру карованого у всѣхъ барв. подв. шир.	„	9 50
10	„	кашмиру у всѣхъ барвахъ подв. шир.	„	4 50
10	„	атласу вовняного у вс. барв. подв. шир.	„	6 50
10	„	драйтратъ, тяжкій	„	2 80
10	„	матерiи на шляфроки въ кратки	„	2 50
10	„	кретону на одѣжь дамску, новый взорець	„	2 80
3¼	„	матерiи на одѣжь мужеску, модній	„	3 75
3¼	„	матерiи на плащѣ ôдъ дощу и на одѣжь	„	5 —
6·25	„	матерiи пральнои лѣтнои нов. взор.	„	2 70
1		останокъ 10—12 м. диванôвъ на помôстъ	„	3 50
1		заслона зъ джуты турец. взôръ компletный	„	2 30
1		гарнит. джутов., 1 обрусъ и 2 одѣяла	„	3 50
1		гарнит. рипсов., 1 „ и 2 „	„	4 50
1		стебнована колдра до спаня, тяжка	„	3 —
1		простирало 2 м. довге	„	1 50
1		сѣнникъ 2 м. довгій	„	— 90
3		обрусы, льнянй, бѣлй, червонй, жовтй ¹⁰/₄	„	2 —
6		серветъ льняныхъ ⁴/₄		1 20
6		ручникôвъ льняныхъ Іа зр. 1·80 Па		1 20
1		штука полотна домового (28 вѣд. лôкт.)		4 20
1	„	шифону 30 вѣд. лôктôвъ		5 50
1	„	вебы кингъ 30 в. л. Іа зр. 7·50 Па		5 80
1	„	канафасу 30 вѣд. лôкт.		5 20
1	„	градлю дамаст. 30 в. л. Іа зр. 7·50 — Па		5 50
1	„	оксфорду 30 в. л. (ческ. фабр.)		4 50
1	моравскій бархантъ	синій брун. зр. 5 червоный бѣлый		6 —
3	дамскй сорочки зъ шифону богато вышиванй			2 50
6	дамскихъ сорочокъ бавовн. полот. зъ зубцями			3 25
3	нôчній корсеты богато украш. Іа зр. 4 — II а			1 80
3	спôдницѣ зъ рушу, сырого полотна, шифону			3 —
6	запасокъ зъ оксф., сырого полотна, кретону			1 60
6	паръ панчохъ, чиненыхъ, всякои барвы			1 50
6	паръ панчохъ финишовыхъ на лѣто			1 20
1	дамскій жакетъ зъ вовны овечои въ всѣхъ барвахъ модный			2 —
3	хустки на голову, мохеровй у всѣхъ барвахъ			1 —
6	хустокъ на голову, фоаловй, новый взорець			1 20
1	клятавска сорочка муж,	бѣла барвна	Іа зр. 1·80 — Па	1 20
6	ковнѣрикôвъ стоячихъ и выкладаныхъ			1 —
	3 пары манжетôвъ			1 —
3	оксфор. сорочки для робôтникôвъ Іа зр. 2 — Па			1 40
2	пары калесонôвъ бархантовыхъ зъ Кроазе або бархану Іа зр. 2·50 — Па			1 80
6	паръ скарпитокъ рôзнобарвныхъ			1 10
12	паръ скарпитокъ лѣтныхъ			1 20
1	англійск. пледъ до подорожи 3·5 м. довг. 1·6 м. шир.			4 50
3	модній краватки атласовй	широкй вузкй	Па 75 кр. Іа	1 50

Цѣнники и взôрцѣ даромъ и франко.

Недогôдне приймаеся назадъ зовсѣмъ радо.

*) Для Всеч. духовеньства, высшихъ урядниковъ и другихъ вѣродостойныхъ осôбъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 3—20

Межи многими поручаными противъ гôстцю и ревматизму средствами домовыми позôстане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручатя кождому хорому яко **зовсѣмъ безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугуе на **повне довѣрье** есть безперечно въ тôмъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захваляваныхъ лѣкôвъ, вернули прецѣ знôву до 1791 14—23

давно выпробованого Pain-Expellera.

Они переконалися якъ разъ черезъ порôвнанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье. якъ такожъ бôль головы, зубôвъ, бôль въ плечехъ и кольки въ боцѣ и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье експельльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр., 70 кр. и 1 зр. 20 кр. пôсля величины, дае можнôсть навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути, а безчисленнй успѣхи ручатъ за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожъ стерегчися принимати шкôдливй пôдробки и треба лишь **Pain-Expeller съ маркою „Котва“** уважати за правдивый. Центральный складъ: Аптика пôдъ золотымъ львомъ въ Празѣ, Niklasplatz 7.

Въ запасѣ въ многихъ аптикахъ.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кильо зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4¾ кильо зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошуютъ иншій пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трiестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комiсiонеръ, а ôдъ него аж купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 5—?

ВАПНЯРКИ БАРОНА ЛЮДВИКА ГРЕВЕ

въ Пустомитахъ почта Наварія.

Баронъ Людвикъ Греве обнявъ въ **Пустомитахъ** пôдъ **Главною Наварією** ôдновѣдну просторонь грунту, пôдъ котрымъ находяться значнй поклады вапняного камѣня, а якъ опôсля доказавъ розслѣдъ хемичный, и найлѣпшого рода.

Вже въ осени розпочалася будова печей найновѣйшои и найкористнѣйшои системы такъ званыхъ „неперестанныхъ“ (continuirlich), а котрй роблять можливою найдешевшу продукцію паленого вапна и выстануть всякимъ можливымъ жаданямъ.

Двѣ зъ тыхъ печей будуть вже въ руху въ половинѣ весны. Коли однакожъ всякй будôвлѣ розпочинаються значно скорше, то узгляднено сю потребу и теперь ставляться тымчасовй печѣ **провизоричнй,** котрй ажь до пущеня въ рухъ великихъ печей „неперестанныхъ“ доставлять на всякй жаданя вапна товстого и такои самои доброты якъ зъ печей „неперестанныхъ“ — и по рôвно-жь дешевыхъ цѣнахъ.

Вапно буде спродаватися loco **Львôвъ и на всѣхъ станціяхъ зелѣзничихъ** не лишь выпалене, але на жаданье и лясоване.

Въ низу пôдписаный маe честь повѣдомити о тôмъ предприемства и поручитися тымъ-же ласкавымъ зглядамъ.

Зъ глубокимъ поважаньемъ 1845 2—3

Юлiюсъ Стшемчикъ,

Директоръ и повном. предприемства бр. Людвика Греве въ Галичинѣ.

Ул. Зигмунтовска ч. 7. с

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вповн. П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля пôбочь стоячого цѣнника.

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожъ за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаеся увагу на ознаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна ½ кильо .		1	60
„ „ мелянжъ „ „ .		1	80
Сушонгъ, знаменита „ „ .		2	—
„ найлѣпша „ „ .		3	—
Мелянжъ каравanna „ „ .		4	—
Фу-чу-фу (Ч. I. „ „ .		3	20
„ (Ч. II. „ „ .		4	60
„ (Ч. III. „ „ .		6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р.	60 р.	2	40
„ („ 2 „	— „	3	—
„ („ 2 „	50 „	3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо . .		1	60
„ (Г. prima „ „ . .		1	80
„ (non plus ultra „ . .		2	50

Ласкавй поручення почтою, опакованье франко. 1871 1—20

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичнй статьѣ, практичнй поученя и всякй информацiи дотыкаючй господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, ôдповѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ **2 зр.**, на пôвъ року **1 зр. 20 кр.**

Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

І. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсылае за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 2—16

1869

Взôрцѣ даромъ

СКЛАДЪ

ц. к. упривилегiованои

ФАБРИКИ

ЕД. ОБЕРЛЯЙТНЕРА СЫНôВЪ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій число 8.

поручае по сталыхъ цѣнахъ пôсля цѣнника фабричного:

Найлѣпшои якости чисто льняне

Столове бѣлье, Цвилихове, Жакардъ и Адамашкове

въ штукахъ и гарнитурахъ.

На 6 осôбъ разомъ зъ серветками ôдъ зр. 3·70, 4, 4·50, 4·95, 5·10, 5·95 до зр. 40·70
На 12 осôбъ ôдъ зр. 8·05, 9·05, 9·50, 10·40, 11·05 до зр. 72·60.
На 18 осôбъ ôдъ зр. 19·30, 21·30, 22·10, 23·45, 24·30, 25·90 до зр. 98.
На 24 осôбъ ôдъ зр. 27·10, 28·70, 29·80, 31·45, 32·60 до зр. 145.
Обрусы, серветы, десертки зъ френзлями и безъ, всѣлякои тонкости. 1853 5—6

Цѣнники фабричнй на жаданье франко.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 25. Львôвъ, Вторникъ 3 (15) марта 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація нôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попереднє застереженье

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Rienergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чвертъ року	3 зр.	на чвертъ року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 єр.
на чвертъ року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Поляки и Чехи
противъ мин. просвѣты д-ра Гавча.

Коли министеръ просвѣты д-ръ Гавчь не знавъ ще доси, зъ кимъ маѣ дѣло въ нашôмъ парляментѣ, то мôгъ се добре зрозумѣти на засѣданю комисіи буджетовои дня 10 л. марта, коли рѣчь ишла о ухваленье сумы 10.000 зр. на ôдкрытье посады другого шефа секціи въ министерствѣ просвѣты. Бôльшôсть парляментарна, въ котрôй верховодять Поляки и Чехи, приняла була — якъ звѣстно — вже само именованье д-ра Гавча министромъ просвѣты дуже нерадо, а праса такъ польска, якъ и ческа, хочь и не выступила була просто ворожо противъ сего именованя, то все-жь таки приняла єго дуже холодно и ôдъ того часу держалась такъ само якъ и бôльшôсть парляментарна въ великôй резервѣ, придержуючись засады: по дѣлахъ твоихъ пôзнаютъ тебе. Характеристичнымъ було тогды, що и опозиція и вся праса централистична такожь не дуже радо повитала именованье д-ра Гавча и стрѣтила єго зъ певного рода недовѣрiемъ. Ôдъ того часу мавъ новый министеръ просвѣты досыть часу проявити свою дѣяльнôсть и свои здôбности, потрѣбнй на такъ важнôмъ и высокôмъ становищи.

Переглянувши дотеперѣшну дѣяльнôсть министра просвѣты мусить кождый безсторонный признати, що д-ръ Гавчь заявивъ на своѣмъ становищи не тôлько велику здôбнôсть и знанье рѣчи, але такожь и велику ревнôсть въ припорученôмъ єму дѣлѣ. Правда, що въ де чѣмъ, якъ н. пр. въ справѣ оплаты шкôльнои не можна згодитися зъ поглядами д-ра Гавча, але все-жь таки треба признати, що жаденъ зъ єго найблизшихъ попередникôвъ не займався такъ дѣломъ просвѣты и не проявивъ тôлько безсторонности и енергіи въ урядованю, якъ ôнъ, бодай до теперь. А тымчасомъ досыть скоро проявляється немила для него опозиція коалиціи Чехôвъ, Полякôвъ, Словенцѣвъ и клерикалôвъ. Чехи выступили противъ него зъ причины своихъ борбъ зъ нѣмецкими шовинистами о школы ческй. Новй розпоряженя министра въ справахъ шкôльныхъ въ Чехіи укрѣпили ихъ въ пôдозрѣваню министра о забаги централизаційнй и они скористали теперь зъ нагоды, щобы высказати єму свое недовѣрiе. Поляки зновъ, мимо того, що не мають нѣякои причины выступати противъ министра, бо-жь въ Галичинѣ въ справахъ шкôльныхъ все йде по воли Полякôвъ, а именно верховодячои партіи станьчикôвъ и подолякôвъ, — скористали зъ нагоды, щобы д-ру Гавчови показати зубы за деякй єго рѣшеня въ користь Русинôвъ галицкихъ, за усуненье п. Будзыновского зô школы вправъ у Львовѣ, за нове розпоряженье въ справѣ руского языка въ семинаріяхъ учительскихъ, и наконець задля єго объявленои готовости заснувати руску гимназію въ Перемышли.

Якъ мы вже давнѣйше коротенько доносили, розходилося въ комисіи буджетовôй о ухваленье сумы 10.000 зр. на основанье посады другого шефа секціи въ министерствѣ просвѣты. Д-ръ Гавчь мотивувавъ се предложенье тымъ, що въ министерствѣ залягаѣ богато справъ, котрй за-для недостатку силъ въ министерствѣ не можуть бути залагоджени. Число залягаючихъ актôвъ збôльшилося сего року зъ 17.000 на 27.000; що року закладаѣся значне число новыхъ шкôлъ, зъ рôжнымъ языкомъ выкладовымъ. Все то — казавъ министеръ — вымагаѣ якъ найточнѣйшого веденя, тымъ бôльше, що нынѣ кождому напрямови шкôльному надають якесь значенье политичне. Щобы отже всему тому зарадити, треба конче ôдкрыти посаду другого шефа секціи. За симъ предложеньемъ министерства просвѣты промовлявъ мѣжь иншими такожь и пос. Гнѣвошь. Референтъ справы, пос. Черкавскій, признавъ потребу другого шефа секціи, але зъ огляду на станъ финансôвъ внѣсъ, щобы ôдкинути се предложенье министра. Єго пôдперли такожь послы Гавзнеръ и Цайтгамеръ, и комисія ôдкинула предложенье 13 голосами противъ 11.

Цѣла ся справа була вже зъ горы укартована и наступила въ наслѣдокъ ухвалы екзекутивного комитету правицѣ. Справа ся прийде ще передъ повну палату, але чи буде тутъ могла устоятись, можна вже нынѣ сумнѣватися, позаякъ вже теперь робляться приготовленя до того, щобы єи не перепустити. Въ гру входять тутъ, якъ сказано, рôзнй факторы, а зъ комбинаціи партій скористали такожь и Поляки для своихъ гегемонійныхъ забагôвъ въ Галичинѣ.

Россія въ резервѣ.

Россійска праса не таиться вже нынѣ, що импульсъ до ворохобнѣ въ Силистріи и Рущуку выйшовъ таки ôдъ агентôвъ россійскихъ, згромадженыхъ въ Букарештѣ. Не удалась однакожь ворохобня по причинѣ, що заговорщики поспѣшились зъ нею и що злучайно Дунай пôдъ той часъ нѣсъ леды (?), котрй емигрантамъ, поселенымъ на волоскôмъ боцѣ, не дали можности прибути на часъ зъ помочею. Яко жертвамъ своѣи закулисовои политики, праса россійска посвящаѣ имъ дуже сердечнй посмертнй згадкы, але на тôмъ кôнчить свои симпатіи, а для успокоѣня публичнои опинiи, котра домагаѣсь окупаціи Болгаріи, россійска праса заставляѣсь неможностію починати теперь вôйну. Характеристичнй въ тôмъ дѣлѣ суть слова „Русского Курьера“ зъ 10 марта, котрый поясняѣ причину для чого Россія мимо всеи охоты вступити до Болгаріи, мусить на теперь держатись лише въ резервѣ.

„Спытають насъ, — каже „Русс. Курьеръ“ — що значить, що Россія опустила мечь замѣсть того, щобъ єго пôднятн въ защитѣ угнетеныхъ? Ôдповѣдь проста. Се значить мудрôсть и осторожнôсть въ политицѣ, подавляюча може бути добрый и честный порывъ серця, але не обдуманый и для того ризиковный. Интересы Россіи скомпликованй, и длятого треба ѣй бути осторожною. Положенье Россіи посередъ другихъ державъ дуже серіозне, якъ щобъ можна дѣлати по злучайнымъ порывамъ. Достоиньство Россіи дуже дороге, щобы кождого факту нынѣ докладно и осторожно не розбирати. Хто знаѣ, може опущеный мечь въ другôмъ злучаю принесе бôльшй користи, якъ пôднятый. Може бути, що вычѣкуюча политика рѣшить скорше бѣду, якъ грôзный бôй. Вдатися въ вôйну не трудно. До сего выстане одно слово Великого Вожда, але въ часѣ вôйны може нагромадитись стôлько рôзнородныхъ питань, що можуть выкликати дѣйстну бѣду, а ихъ полагодити прийшло-бы ôдтакъ дуже трудно. Може бути, що абстиненція Россіи и теперь не до вподобы многимъ. Они хотѣли-бы втягнути Россію въ вôйну и хто знае, чи они самй не выкликують тыхъ бучь. Але Россія стоить на сторожи и другихъ важнѣйшихъ интересôвъ и не може нѣкому дати можливости, щобъ нею розпоряджавъ по своѣй воли. Най вся Европа бере за оружье, а Россія буде стоятн зъ натягненымъ куркомъ. Часъ покаже, хто выбравъ лучшу дорогу. Невмѣшательство Россіи въ справы Болгаріи и обмеженье своѣи дѣяльности на миролюбну политику покаже, хто ѣсть властивымъ ворогомъ мира?“

„Русс. Курьеръ“ маѣ видимо на оцѣ кн. Бисмарка зъ єго политикою, стремлячою до того, щобъ Россію замотати въ вôйну. Якъ-бы Россія вступила до Болгаріи, то не тôлько одну часть армiи звязала-бы тамъ, але хто знаѣ, чи Болгаріи зъ помочею не наспѣли-бъ Сербія, Румунія, Туреччина, Австрія, Швеція и Англія. Хто знаѣ, чи тогды и Италія не ступила-бы ногою на балканьскій пôвъостровъ. Отсего и бôиться офиціяльна Россія. Она бôиться завзятои, довшои вôйны и того, щобы въ такôмъ злучаю Прусы знову не схотѣли диктувати другого трактату берлиньского въ хвили, коли єи армія станула-бъ якъ въ 1876 р. пôдъ воротами Царгорода. По такôй неудачи розвязка орiентальнои справы посунулась-бы о 50 лѣтъ назадъ. Россія хоче про-то дожидати выгôднѣйшого часу, а такимъ була-бы хвиля, коли Прусы замотались-бы въ вôйну зъ Франціею. Тогды Россія за неутральнôсть свою могла-бъ у Прусъ выторгувати все, а нѣ, то могла-бъ и сама сягнути рукою за Познаньщиною, даючи Австріи то, що утратила въ 1866 р. Данiи — Шлезвикъ, реставруючи королевство гановерске и освободжуючи всю Нѣмеччину ôдъ вазальства пруского.

По нашôй думцѣ, такъ а не инакше представляѣсь нынѣ политичне положенье Европы. Хто першій выступить до бою, той може найскорше замотатись въ довгу и скомбиновану вôйну. Хто выжде терпеливо, той безъ оружія навѣть зможе выторгувати для себе що найбôльшй користи. И въ тôй то резервѣ лежить поки-що гарантія мира.

Лишь одно пытанье при тôмъ неясне, именно, для чого Россія, не намѣряючи вступити до Болгаріи, выкликуе тамъ безперестанный неладъ, котрый опечатують своєю кровію Болгаре въ братоубійчôй усобици? Се вже надто холодна политика и не славяньска. Але зъ другои стороны даѣ она прочимъ ще не „объединенымъ“ Славянамъ наглядный доказъ, що ихъ кровь добра для егоистичныхъ цѣлей — хочь-бы и Россіи.

Розпоряженье министерства просвѣты о языцѣ рускôмъ.

Кôлька днѣвъ тому назадъ подала була „Pol. Corr.“ слѣдуючу вѣсть о розпорядженю въ справѣ науки руского языка въ семинаріяхъ учительскихъ: „Министерство просвѣты розпорядило, що зъ початкомъ слѣдуючого курсу шкôльного маѣся учити въ галицкихъ семинаріяхъ учительскихъ рускій языкъ яко предметъ науки такъ въ клясахъ приготовляючихъ якъ такожь и на кождôмъ роцѣ въ такôмъ самôмъ числѣ годинъ тыждневo якъ и языкъ польскій“. О сѣй звѣстцѣ пише теперь „Fremdenblatt“ такъ:

„Декотрй часописи вѣденьскй донесли, що въ наслѣдокъ розпорядженя министра просвѣты маѣся въ галицкихъ семинаріяхъ учительскихъ рускій языкъ выкладати въ такôмъ самôмъ числѣ годинъ тыждневo якъ и языкъ польскій. Така вѣсть могла-бы вытворити хибну гадку, що доси въ галицкихъ семинаріяхъ учительскихъ не выкладано языка руского, а введено єго ажь найновѣйшимъ розпорядженьемъ министерства. Для поясненя справы подаѣмо, що слѣдуѣ: Розпорядженье п. министра просвѣты не ôдноситься до всѣхъ галицкихъ семинарій, але лише до трохъ въ всхôднôй Галичинѣ, и то: у Львовѣ, Станиславовѣ и Тернополи, въ котрыхъ ѣсть утраквистичный устрôй. Въ тыхъ заведеняхъ було доси вызначено для польского языка 4 годинъ тыжднево, а для руского 3 годинъ. Въ наслѣдокъ поданя руского товариства педагогичного у Львовѣ, п. министеръ Гавчь рѣшився зрôвнати число годинъ, призначеныхъ для науки языка руского, зъ числомъ годинъ для языка польского. Результатомъ зъгаданого розпорядженя буде лише то, що по семинаріяхъ учительскихъ у Львовѣ, Станиславовѣ и Тернополи языкъ рускій, яко предметъ науки, будуть выкладати, замѣсть въ трохъ, въ чотырохъ годинахъ“.

Украиньскій театръ въ Петербурзѣ и Москвѣ.

Ôдъ грудня мин. року ажь по конець лютого сего року въ Москвѣ и въ Петербурзѣ двѣ украиньскй трупы театральнй, Старицкого и Кропивницкого, давали зъ великимъ успѣхомъ и передъ численною публикою представленя театральнй въ малорускôмъ языцѣ. Трупа Кропивницкого удостоилась навѣть тои чести, що министеръ заграничныхъ справъ, Гирсъ, запросивъ єи за-для продукцій на свои апартаменты, въ котрыхъ зôбралась найповажнѣйша авдиторія зъ найвысшихъ кругôвъ петербурскихъ.

Въ обохъ престольныхъ мѣстахъ мали обѣ дирекціи злучайнôсть вычерпати майже весь репертоаръ свôй и познакомити Великороссôвъ не тôлько зъ нашою драматургіею и степенемъ єи розвою, але и зъ солодко-звучнымъ языкомъ руско-украиньскимъ и зъ нашою пѣснею. Замѣтне и то, що майже вся праса велико-руска высказувалась о репертоарѣ и игрѣ украиньскихъ артистôвъ не то зъ похвалами, але навѣть, сказати-бъ зъ одушевленьемъ. Малоруска пѣсня, нѣжне слово украиньске и реалистична гра артистôвъ заполоняли зрѣтелѣвъ. Для игры п-нѣ Заиковецкои писано формальнй панегирики. Она по словамъ „Варш. Дневника“, Петербуржцѣвъ „приводила въ восторгъ“, а по словамъ „Нов. Времени“ — „рѣшительно ихъ поразила“. Якъ Петербургъ, такъ и Москва зрозумѣли, що передъ ними явився иншій свѣтъ. „Русскій Курьеръ“ сказавъ выразно: „Передъ нами зовсѣмъ несподѣвано розкрывся образъ иншого житя, близького и рôдного намъ, въ котрôмъ поезія займаѣ видне мѣсце и выразно закрашуѣ весь бытъ и природу пѣснями, повѣрями и свѣтоглядомъ. Мы побачили простый невыкривленый бытъ и такй-жь ôдносины, тверезый судъ и глубоко-моральнй погляды, и на насъ повѣяло чистымъ и свѣжимъ воздухомъ прекраснои Украины зъ єи голубымъ, усмѣхненымъ небомъ, виш-

---

1)

Згадки изъ студентского житя
въ Унгварѣ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ *В.* зъ *С.*

Зъ тяжкимъ серцемъ попращавъ я своихъ шкôльныхъ товарищѣвъ зъ Кощиць, де мы разомъ на передмѣстю въ малôй комнатѣ мешкали, разомъ учились и въ студентскихъ потребахъ посполу ратувалися. Наше пращанье за мѣстомъ було сердечне и довге. Всѣмъ намъ насувалася гадка, чи ще коли и де побачимося въ житю. Я стоявъ довго и оглядався за товаришами повертаючими назадъ до мѣста, поки не укрылися передъ моими очима мѣжь домами крутои улицѣ. Глянувши остатный разъ на велике и красне мѣсто Кощицѣ, що лишалося за мною, я перехрестивсь и пустився пѣхотою по мурованôй дорозѣ зъ Кощиць до далекого и незнаного Унгвару. День бувъ погôдный и морозный, легкій снѣгъ покрывавъ землю. Дорога зъ Кощиць до Унгвару крутиться межи горбками поросльми то буковыми то сосновыми лѣсами. Горбки перерываютъ довшй рôвцины, по котрыхъ розсѣянй мѣсточка и села, далеко одинй ôдъ другихъ. По селахъ можна бачити красній деревянй и мурованй домы зъ садами, старанно огороженй, при домахъ великй стодолы; видно, що нарôдъ не бѣдный. Лишивши мѣсто Кощицѣ, я уйшовъ самотно бôльше якъ 1½ милѣ въ нѣмôй задумѣ. Було и надъ чимъ думати. Зъ торбочкою на плечехъ, зъ тлумочкомъ пôдъ пахою, одягненый въ два лѣтнй сурдуты, якй окрывавъ широкій сукняный мадярского крою плащь пôдшитый „вѣтромъ“, я пустився въ незнану и далеку дорогу, мѣжь чужихъ людей, посѣдаючи ледви кôлька золотыхъ въ кишени. Ану-жь заведе надѣя и не знайду въ Унгварѣ ôдповѣдныхъ лекцій до удержаня себе въ школахъ? Ану-жь мôй другъ написавъ зъ фантазіи листъ до мене, щобы до Унгвару прибувати, не застановившися надъ єго наслѣдками? Що тогдѣ почати зъ собою? Зъ глубокои задумы пробудивъ мене гуркôтъ воза, що зближався до мене. На возѣ сидѣвъ Мадяръ, выслуженый воякъ гузаръ, и поганявъ трôйкою красныхъ, рослыхъ двôрскихъ коней. На мурованôй дорозѣ задержався побôчь мене. Мы поздоровились и навязали зъ собою словацку розмову. Мадяръ, дôзнавшися, що я галицкій „dsjak“ (студентъ), потрактувавъ мене тютюномъ, якимъ собѣ файку на коротенькôмъ цибушку наложивъ, и запросивъ на вôзъ. Я дуже радо принявъ запросины, бо зъ Мадяромъ мôгъ я ѣхати кôлька миль дорогою. Коли мы усѣли на возѣ, Мадяръ цмокнувъ разъ и другій на конѣ, трѣснувъ батогомъ, а трôйка рушила зъ мѣсця и мовъ вѣтеръ гнала горбками и долинами по широкôй дорозѣ. Зближаючись до мѣсточка Gál-Szecs, почавъ Мадяръ стримувати конѣ и лекше ѣхати, а коли мы въѣхали въ мѣсточко, ôнъ побачивши мене за-для шаленои ѣзды блѣдого зъ перестраху, почавъ смѣятися и сказавъ: „Будете, галицкій студенте, памятати, якъ Мадяры знають ѣздити.“ Я подякувавъ Мадярови за ѣзду, хотя въ души не радъ бувъ зъ нея, а ôнъ запросивъ мене ще на паприковану солонину и вино и не принявъ анѣ платнѣ анѣ угощеня зъ моѣи стороны. Мы попращалися и розсталися въ мѣсточку.

Бувши на студіяхъ въ Угорщинѣ и вандрувавши часто то зъ Галичины на Угорщину, то по Угорщинѣ, мушу пôднести, що Мадяры дуже симпатизували зъ галицкими студентами, и мали собѣ то за привмнôсть, коли могли намъ въ чôмъ услужити. Якъ радо приймали и ночували насъ въ своихъ хатахъ, такъ и не приймали заплаты, коли мы на ихъ возахъ сѣдали, а часто йдучи и дальше зъ нами, вказували намъ по лѣсахъ коротку дорогу за словну нагороду „спаси-Бôгъ!“ Мадяры мимо того, що суть скорыми до сварнѣ та бôйки, мимо некраснои навычки до мерзкихъ проклонôвъ, — дуже гостинный нарôдъ, а мы галицкй студенты мали не одну нагоду о тôмъ пересвѣдчитися. Бôйки межи Мадярами все кровавй, и часто кôнчаться коли не покалѣченьемъ головъ сокирами, то встромленьемъ ножа въ груди. Будучи черезъ однй шкôльнй ферiи на діюрнумъ при судѣ повѣтовôмъ въ Широко, де бувъ начальникомъ суду д-ръ Л. М., сынъ вице-президента М. зô Львова, я при судовыхъ слѣдствахъ пôзнавъ тiи бôйки зъ близька. Судіи д-ра Л. М. Мадяры дуже не любили, для того въ часахъ коли чужонародцѣвъ усувано зъ урядôвъ въ Угорщинѣ, Мадяры єго оббили на самôй граници, заки вступивъ на родиму галицку землю....

Въ часѣ моѣи подорожи зъ Кощиць до Унгвару вступивъ я надъ вечеромъ въ селѣ Г. до рускаго душпастиря, котрого сынъ бувъ менѣ знаный зъ шкôльныхъ лавокъ. Знакомôсть зъ сыномъ причинилась до того, що мене запрошено переночувати въ приходствѣ. Радо принявъ я запросины, бо по дво-деннôй подорожи въ зимѣ безъ теплои стравы, якъ потребувавъ мôй хочь до дiетъ призвычаѣный жолудокъ теплого корму, такъ и дорогою змучене тѣло потребувало выгôднѣйшого ôдпочинку. Приходскій дôмъ бувъ зъ дерева зъ кôлькома комнатами, де панували ладъ и чистота а наоколо дому бувъ великій огородъ. За огородомъ стояли економичнй будынки, котрй свѣдчили, що приходъ причислявся до лѣпшихъ. На приходствѣ мешкавъ старшій вѣкомъ душпастирь зъ женою, а кромѣ краснои дорослои дочки и сына на студіяхъ, не мали бôльше дѣтей. Розмова межи родиною велася въ моѣй притомности по мадярски, зô мною по словацки. Не знаю вже, чому то приписати, чи заспокоѣню голоду теплыми стравами, чи огрѣтю въ теплôй комнатѣ змерзалого тѣла, що при критичнôмъ положеню, въ якôмъ я яко вандрôвный студентъ знаходився, почавъ я приглядатися красноô на приходствѣ чорноокôй дони зъ бôльшою увагою, анѣжь я придивлявся тригонометричнымъ фигурамъ на таблици шкôльноô, и радъ бувъ зъ дѣвчиною навязати розмову. Не мало однакъ дивувало мене, що на ставленй питаня панночка не ôдповѣдала нѣчого. Родичѣ, бачучи наше спôльне заклопотанье, що намъ розмовитись трудно, пояснили мовчанье своѣи красавицѣ тымъ, що она кромѣ мадярского языка, другого не знаѣ. По довшôй розмовѣ зъ родичами, мы всѣ удалися на спочинокъ. Голосный дзвôнъ пробудивъ мене зъ твердого сну. Була то недѣля. Гостинна на приходствѣ родина не хотѣла мене передъ обѣдомъ выпустити зô своѣи хаты въ дальшу дорогу, тому-жь я удався до церкви.

Въ деревянôй зъ одною конулою церкви були тôлько намѣстнй образы зъ царскими вратами; высшого иконостасу не було. Всѣ малюнки церковныхъ образôвъ були лихй. По при обохъ стѣнахъ церкви стояли въ довшôмъ рядѣ лавки, въ якій сѣдали старшй люде а въ першôй лавцѣ мѣстився дякôвскій крилосъ. Въ крилосѣ сидѣвъ старый дякъ и спѣвавъ зъ розложеныхъ книжокъ самотно, безъ помочи другихъ. Народу зôбралось на литургію много, всѣ шептали молитвы по мадярски а декотрй молилися на мадярскихъ и словацкихъ молитвословахъ. Послѣ евангелія выголосивъ душпастирь мадярску проповѣдь. Почувши межи народомъ по выходѣ зъ церкви мадярску и словацку розмову, я запытавъ душпастиря, чи розумѣѣ нарôдъ по руски? На то ôдповѣвъ душпастирь, що єго прихожане сповѣдаються по мадярски, учаться мадярского катихизму, ôдмавляють мадярскй або словацкй молитвы, а тôлько учащають на руску литургію, котру або дуже мало, або цѣлкомъ не розумѣють. Подôбныхъ рускихъ приходôвъ ѣсть на Угорщинѣ бôльше, особливо въ окресности Салябочь, и здаѣся, що они зъ часомъ затопляться въ мадярщинѣ. Чи угорско-руске духовеньство не хотѣло або чи не могло до того допровадити, щобы нарôдъ по-при мадярщинѣ бодай рускихъ молитовъ выучився, того близше не знаю. Теперь, коли Мадяры на Угорщинѣ душать словяньскій елементъ, трудна вже справа.

Попращавшися пôсля обѣду зъ гостиннымъ домомъ, я пустився въ дальшу подорожь и по три-дневнôй подорожи, переплѣтанôй то ѣздою то пѣхотою, я дôстався до Унгвару.

Мѣсто Унгваръ выводить своѣ имя ôдъ рѣки Унгъ, що выплываѣ въ Карпатахъ, плыне по-пôдъ Унгваромъ и передѣляѣ мѣсто майже на двѣ части. Рѣка Унгъ не

невыми садами и горячимъ сонцемъ. Мы, мовь-бы причаровані, пайшлися въ глубоко-поетичнôй Малороси, въ цвѣтучихъ степахъ Украины, коло чистенькихъ хатокъ, передъ пирамидальными тополями и черешнями. И мы ôдотхнули повною грудію, умученою воздухомъ чужоземного чаду. Роздалися звуки малорускои пѣсни и нашй серця защемѣли ôдъ туги и жалю, що могли выробитись лише посередъ того народу. Але якъ тôлько смычокъ завѣвъ першу ноту скочнои пѣсни, всѣ оживилися. Потôмъ слѣдувала буря оплескôвъ и зъ того можна було заключати, якъ глубоко Украинцѣ вразили душу нашу..."

Характеристичне при тôмъ и то, що въ часѣ такъ великого одушевленя Москвы и Петербурга для сцены нашои, навѣть и ворожо для справы мало-рускои и розвою языка украинського успособленй органы прасы россійскои мусѣли поневоли плысти вразъ зъ рвучою струею ентузіязму публичности и ôдай крôзь зубы выцѣдили для пѣсни и слова нашого свои пеаны и имны. Духъ загалу велѣвъ имъ ôдай на хвилю призабути на ложну теорію о несуществованю народу и языка мало-рускаго. Навѣть органъ Каткова сховавъ въ благоразумію ѣдке жало своѐ и ôдступивъ на сей разъ ôдъ безглуздои нетолеранціи національнои. Правда святкувала хвилево торжество побѣды надъ ложею и пустыми тендеціями — живый и глубоко-моральный народъ покласти въ домовину за-для утопіи о „объединенію" и зъуниформованю всѣхъ народôвъ россійскихъ. Самъ народъ московскій своимъ ентузіязмомъ давъ добру лекцію старому грѣшникови о безрозумѣ тыхъ практикъ, якй партія ѐго рада бы прилѣпити до нашого народу, а котрыхъ характеристикою ѐсть слѣпа и тымъ безцѣльна нетерпимôсть для мало-рускаго елементу...

Але и то маѐ свою вагу, що одушевленье то обняло и высшй сферы Петербурга, а межи ними и саму личнôсть п. Гирса, министра справъ заграничныхъ. Поведенье п. Гирса можемо навѣть уважати родомъ малои демонстраціи противъ катковизму и ѐго централистичныхъ утопій. Министеръ заграничныхъ справъ давъ зрозумѣти, що ôнъ не конче годиться на експерименты національного погубленя народу мало-рускаго пôсля проекту Аксаковыхъ и Катковыхъ. П. Гирсови бôльше залежалобы, именно пôдъ теперѣшну пору, коли-бъ народъ рускій мавъ позитивнй пôдставы симпатизувати щиро зъ державою, въ котрои суставъ исторія ѐго кинула. Ôнъ давъ якъ-разъ спôзнати „политиканамъ" масти Каткова, що робота ихъ веде до деструкціи силъ Россіи яко державы и що хиба политика національнои нетерпимости може въ гнобленыхъ выробляти тенденціи сепаратизму.

Поведенье Москвы и Петербурга при случаю представленя мало-рускихъ поставило до того наглядный доказъ, що либеральне сторонництво россійске, котре кермувало Россіею въ початкахъ 1860-тыхъ рр., жие ще, а тôлько оно запутане могучою на разѣ рукою „объединителѣвъ". Не ѐсмо на стôлько оптимистами и не маѐмо нынѣ до того даныхъ, щобъ зъ хвилевого одушевленя публики московскои снувати якй реальнй консеквенціи въ користь народу нашого, але для самои характеристики врутрѣшныхъ бдношень Россіи мусѣли мы занотувати фактъ, що розумнѣйша часть велико-руского народу, а зъ нею разомъ и министеръ заграничныхъ справъ, пôдняли въ послѣдныхъ часахъ бодай слабый протестъ противъ системы національнои нетерпимости и ниведяціи въ Россіи.

Катковизмъ въ Россіи ѐсть тымъ самымъ недугомъ для державы, якимъ була латинизація рускаго народу въ давнôй Польщи и Бахôвщина въ Австріи. Всѣ тѣ системы выробляли лише силу центрифугальну и доводили до дуже сумныхъ результатôвъ. Сила державъ не спочиває въ насильнôмъ винародовлюваню, а въ умѣню лучити интересы хочь-бы найрôзнороднѣйшихъ елементôвъ для спôльнои, высшои и не егоистичнои цѣли. Пробы централизаціи національнои, якъ свѣдчить исторія, практикувались не разъ, не два, почавши ôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ, ажь до еры катковизму. Таку пробу зъуниформованя народôвъ переводили въ своѣмъ часѣ Кароль Вел., унія Кальмарска, унія Люблинська и Берестейска, Іосифъ II и др. Але добрыхъ результатôвъ не було нѣколи. Утопія осталась утопіею и лише причинялась до розкладу. Катковизмъ ѐсть нынѣ головною причиною, що народы славяньскй ôдвернулися ôдъ Россіи. Болгаре спѣвають нынѣ ту саму пѣсню, котру спѣвала въ своѣмъ часѣ Украина, коли знищено всѣ ѐи права и свободы, загарантованй трактатами: „Буде лѣпше Запорожцямъ и пôдъ Туркомъ жити". Славянъ позыскаѐ нынѣ лише той, хто имъ дасть гарантію свободы національнои, личнои и громадскои. На Балканскôмъ пôвъостровѣ важиться нынѣ се питанье, и хочь-бы ѐго розвязано силою въ иншôй формѣ, то розвязка така не буде мати довгои ваги. Катковизмомъ спѣшить Россія до свого обезсиленя и до того, що не обняте нею Славяньство звернуло свои очи въ иншу сторону. Чи скоро нерозумъ „объединенія" уляже либеральнымъ поглядамъ — трудно ôдгадати, тымъ труднѣйше, що въ Россіи свѣдомôсть національна стоить ще на другôмъ полю, а перше займаѐ загальне незадоволенье зъ нынѣшнои системы правительственнои. Подôбно якъ мы, розумѣвъ справу панславизму „школы Аксакôвскои" и д-ръ Ригеръ, невно не ворогъ Россіи, и мусѣвъ противъ него высказатись дуже рѣшучо въ своѣмъ недавнôмъ интервью зъ кореспондентомъ „Русского Курьера". Що иншого симпатизувати зъ Славяньствомъ, а що иншого зречися своеи индивидуальности національнои. Наколи-жь 9-миліоновый народъ ческій стоить такъ крѣпко при своѣй національнôй самостôйности, то о скôлько бôльше марною ѐсть надѣя, що 20-миліоновый народъ рускій хотѣвъ-бы самохôть розплыстися въ струи великорускôй, тымъ бôльше, що ôнъ свѣдомый своихъ правъ и по причинѣ, що такій амальгаматъ, хочь-бы и въ ретортѣ Каткова, ѐсть просто не можливый и ѐсть чистымъ продуктомъ невнои idée fixe.

Въ додатку до повышого подаємо зъ петербурскои часописи „Недѣля" короткій описъ пращального представленя трупы Кропивницкого въ Петербурзѣ.

„Представленье се — пише „Недѣля" — було найбôльшимъ для театру украинського тріюмфомъ. Дощь цвѣтôвъ, китицѣ, вѣнцѣ, дарунки и выкликування, — выкликуваня ажь до утомы обохъ сторôнъ, до хрипки, завороту головы и навѣть до згашеня газового свѣтла въ сали, — ось якъ прощалася престольна публика зъ своими гостями зъ Украины! Прощанье таке, якъ кажуть звычайно, не потребуѐ коментарѣвъ и може театрови послужити за найлучшій и найвыразнѣйшій тріюмфъ. Але чи не бере гнѣвъ, що Петербургъ доперва теперь дôзнався о тôмъ театрѣ и ажь теперь ѐго въ-перве побачивъ, коли ôнъ тымчасомъ существуѐ ôдъ кôлькохъ лѣтъ? Чи не бере гнѣвъ и жаль, що коли всякій ин. Арбенинови свобôдно гостять публику глупыми оперетками зъ неспособными акторами, труна Кропивницкого, добрна и надѣлена знаменитыми талантами, посѣдаюча поважный и зовсѣмъ самостôйный репертоаръ, трупа, що ôдкрыла Петербургови зовсѣмъ новый для него свѣтъ, и удостоилась похвалы Найвышихъ Особъ (зъ пануючого Дому), — чи не жаль, питаємо, що труна та могла показатись въ Петербурзѣ доперва по довгихъ заходахъ и лише дякуючи „енергіи" якоись незвѣстнои нѣкому и не знати чимъ достойнои уваги „антрепренерки", котрôй за „енергію" трупа мусѣла ôдати надъ 40.000 нелегкою працею зароблены рублѣвъ. Отсе новый примѣръ тыхъ „ненорозумѣнь", въ котрй такъ богате и безъ того дуже помотане житье россійске..."

Читаючи справозданье „Недѣлѣ" не то о успѣхахъ, але о формальныхъ тріюмфахъ нашого театру на далекôй чужинѣ, о тріюмфахъ слова рускаго и пѣснѣ рускои тамъ, поневоли приходять на память не лишь холодъ, якимъ неразъ противъ нашого театру въ Галичинѣ вѣе изъ стороны нашихъ домородныхъ пигмеѣвъ, але намъ звѣстна и ихъ брутальна ненависть до сеи институціи. Тôлько-жь у насъ буваѐ звычайно такъ, якъ Тарасъ выспѣвавъ, що „перевертнѣ пôдростають", щобъ було кому „матерь катувати"... Комичне при тôмъ и то, що Катковъ въ своѣмъ органѣ „Моск. Вѣдомости" всѣ афишѣ нашого театру печатавъ украинською фонетичною правописею, не знати, чи пôдъ вліяньемъ — интриги польскои, чи може ставъ ворогомъ церкви и державы... На всякій способъ мимохôть показався „нигилистомъ"...

Рада державна.

14. Засѣданье палаты послôвъ зъ дня 11 м. марта 1887.

На сѣмъ засѣданю поставили антисемиты внесенье на реформу ординаціи биржевои и на удержавленье справы убезпечень. Опôсля приступлено до другого читаня предложеня банкового и розпочато надъ нимъ генеральну дебату.

Противъ предложеня промовлявъ пос. Менгеръ. Ôнъ зазначивъ насамперед важнôсть предмету, позаякъ нашй знаки грошевй не походять зъ копаленъ въ Шшбрамѣ и Кремници, а зъ фабрики паперу Шлегльмиль. Правительство не выкористало користного положеня економичного зъ послѣдныхъ лѣтъ, а нынѣ стоимо дуже далеко ôдъ управильненя валюты. Справа банкова — казавъ бесѣдникъ — ѐсть далеко не такъ важна, якъ податокъ ôдъ цукру. Вже теперь закрыто 18 фабрикъ цукру, а бураки спали супротивъ минувшого року о 30 до 40 кр. Загальна шкода, яку потерпѣвъ промыслъ цукровый, выноситъ нынѣ 20 до 25 миліонôвъ зр. Все-жь таки треба и справу банкову залагодити, въ котрôй головно треба слѣдуючй точки мати на оцѣ: 1) Покрытье банкнотôвъ и готôвку; 2) веденье интересу банкового; 3) участь державы въ зыскахъ банку. Бесѣдникъ казавъ, що не подѣляѐ обавы, будьто-бы не було чимъ покрыти банкнотôвъ, але не може згодитись на арт. III, въ котрôмъ сказано, що зъ готôвки можна ужити 30 миліонôвъ на закупно девизъ, котрй уважаються на рôвни зъ готôвкою, бо прецѣ фактъ позôстане фактомъ, що папѣръ и векслѣ не все одно, що золото, отже и не дають тои самои безпечности. Дальше переходить пос. Менгеръ на справу приниманя и провѣрюваня векслѣвъ и каже, що банкъ и доси не бувъ обовязаный жадати пôдписôвъ ôдъ фирмъ; поодинокй векслѣ буде мôгъ и дальше провѣрювати. На одно звертаѐ ôнъ увагу, а именно на то, що нынѣ хотять повздержати селянъ ôдъ руху векслевого; тѣ сами однакожь, що того домагаються, выступають въ практицѣ самй за позичкою на векслѣ въ банкахъ. И то ѐсть зовсѣмъ справедливо; нынѣ не може селянинъ оббйтися безъ кредиту векслевого. Рѣчею банку ѐсть провѣряти, чи вексель селянина ѐсть добрый, чи нѣ. Дальше звертаѐ бесѣдникъ увагу на улекшеня, якихъ домагаѐся правительство въ своихъ дѣлахъ зъ банкомъ. Якъ бы нашй бдношеня були зовсѣмъ въ порядку — каже бесѣдникъ — я не мавъ-бы нѣчого противъ того; але наша держава робить бôльшй выдатки, якъ маѐ средствъ до того и черезъ то настали дуже труднй бдношеня финансовй. Пытанье отже, чи було бы добре зносити давнй кавтелѣ для интересôвъ межи державою а банкомъ. На одно годиться пос. Менгеръ а именно на то, щобы банкъ на будуче вѣвъ бôльше якъ доси интересъ жировый. Бесѣдникъ сожалѣе дальше надъ тымъ, що въ статутѣ банковôмъ не порушено справы варрантôвъ (складôвъ) и квитôвъ (Lieferscheine). Въ державѣ переважно рôльничôй треба було якъ разъ выкористати реформу статута банкового, щобы сю справу залагодити. Селянинъ и господарь, що хоче продати збôже, мусить шукати посередникôвъ, а коли все-таки не може продати свого збôжа, то збуваѐ ѐго въ потребѣ по нѣчому и то ѐсть найгôршій рôдъ лихваства. На послѣдокъ звернувъ ще бесѣдникъ увагу на справу гипотечну. Припускають — казавъ ôнъ — що 70% гипотечныхъ интересôвъ банку припадаѐ на Австрію, а 30% на Угорщину. Въ дѣйстности — крôмъ краѣвъ угорскихъ, Галичины и Буковины не веде банкъ майже нѣякихъ интересôвъ гипотечныхъ. Въ декотрыхъ краяхъ выносять тѣ интересы ледви 100.000 зр. Причиною сего ѐсть то, що австро-угорскій банкъ даѐ дорожчу гипотеку, якъ всякѐ инше заведенье, а прецѣ треба-бы думати, що якъ разъ ся заведенье, що ѐсть невычерпанымъ жереломъ грошей и може давати позичку на свои власнй листы заставнй, може бути дешевшимъ, якъ кожде инше. Зъ того выходить, що банкъ або даѐ позичку на зовсѣмъ безпечну гипотеку, отже може робити такй самй интересы, якъ другй заведеня, або даѐ на менше безпечнй гипотеки, а тогды цѣле дѣло треба застановити. Бесѣдникъ заявляѐ на послѣдокъ, що буде голосувати за спеціяльною дебатою и при нѣй буде ставити свои поправки, а ôдтакъ ще разъ звертаѐ увагу палаты на склады збôжевй.

Мин. Дунаєвскій, ôдповѣдаючи пос. Менгерови, звернувъ увагу головно на двѣ точки, именно на валюту и на податокъ ôдъ цукру. Що до валюты сказавъ ôнъ насамперед, що справа ся була тутъ непотрѣбно порушена, бо не стоить въ нѣякôй звязи зъ справою банковою. Валюты не можна було доси управильнити, бо держава наша не ѐсть такъ одностайна, якъ н. пр. Италія, не маѐ одного правительства и одного законодательного тѣла. Такъ само непотрѣбно тутъ була бесѣда о податку ôдъ цукру. Предложенье правительства въ сей справѣ не ѐсть наслѣдкомъ якихъ зборôвъ або злучайныхъ постановъ товариствъ, а наслѣдкомъ яснои ухвалы Выс. палаты зъ того часу, коли ухваловано теперѣшну систему. Длячого справа банкова прийшла скорше на порядокъ дневный, то поясняѐсь тымъ, що предложенье о податку ôдъ цукру, котре я того самого дня внѣсъ, якъ и справу банкову, залагодила доперва пôдкомисія. То залагодженье однакожь було въ своѣмъ результатѣ того рода, що я не мôгъ инакше зробити, якъ лишь пôслати ѐго угорскому правительству, щобы дôзнатися о ѐго поглядахъ на тй змѣны, а на злучай потребы розпочати новй переговоры... Въ справѣ складôвъ збôжевыхъ сказавъ министеръ, що правительство не думаѐ сего дѣла довше ôдкладати, а робота надъ симъ проектомъ ѐсть вже въ повнôмъ ходѣ. Часть проекту сего закона, котру выготовило инше министерство, ѐсть вже въ министерствѣ финансôвъ, а за сею частію послѣдуе скоро и друга. Що до гипотечного интересу банку заявивъ министеръ, що не можна жадати, щобы банкъ, котрый прецѣ ѐсть такожь товариствомъ зарôбковымъ, не тягнувъ зъ него зыски. Найлѣпшимъ средствомъ противъ деякихъ трудностей въ сѣмъ дѣлѣ ѐсть закладанье краєвыхъ банкôвъ гипотечныхъ, зъ котрыми австро-горскій банкъ не буде мôгъ выдержати конкуренціи, бо тй банки маютъ деякй користи, якихъ банкъ австро-угорскій не маѐ. Напослѣдокъ бдповѣдавъ министеръ на пытанье, длячого въ такъ важнôй справѣ не оголошено нѣчого близшого о новôмъ уряженю банку, такъ: правительство не могло въ сѣй справѣ поступати теоретично, бо не було поставлене пытанье: чи треба банкъ закладати? лишь пытанье: чи добре ѐсть и бдповѣдно для обохъ половинъ австро-угорскои державы продовжити привилегію? До 1878 р. бувъ вправдѣ одинъ банкъ въ цѣлôй монархіи, але рôзница була така: въ краяхъ, заступленыхъ въ Радѣ державнôй, признано привилегію правно и фактично, а въ другôй половинѣ спорено о тôмъ. Фактично признавано тамъ привилегію, але оспорювано ѐи правосильнôсть. Зъ того повстали бдтакъ довгй и трудній переговоры и закôнчилися тымъ, що кождôй половинѣ державы признано право заложити окремый банкъ, але рôвночасно признали обѣ стороны, що користнѣйше ѐсть, щобы бувъ одинъ банкъ. Таке саме становище займаѐ отже теперь правительство, именно: хоче продовжити теперѣшну привилегію ще на десять лѣтъ. Министеръ закôнчивъ свою бесѣду зазывомъ палаты, щобы зволила ухвалити предложенье правительства.

Опôсля промовляли ще послы Вощянкъ и кн. Лихтенштайнъ. Сей послѣдный поднѣсъ велике значенье арт. 60 и 65 дотычного предложеня и выказувавъ, що черезъ сй артикулы кредитъ банковый стане демократичнымъ, бо они улекшать приступъ до кредиту навѣть меншимъ господарямъ безъ всякои помочи якогось посередника. Дальше выказувавъ, що причиною высокого ажія и неуправиленя валюты не ѐсть банкъ, а довгъ державный; що въ Австріи кружить сороземрно велике число банкнотôвъ, бо около 7 до 800 миліонôвъ. Жаданье Мадярôвъ, щобы на австрійскôй сторонѣ банкнотôвъ не було написей славяньскихъ, назвавъ бесѣдникъ егоистичнымъ шовинизмомъ угорского правительства, котре боиться, щобы тй написы не перебивали на угорску часть банкнота и заявивъ, що буде голосувати за жаданьемъ Славянъ, котрй маютъ до того право. На послѣдокъ предкладавъ бесѣдникъ, щобы покрытье грошей паперовыхъ забезпечано у насъ подôбно якъ въ Америцѣ въ земли а не конче въ металяхъ. — По промовахъ пос. Кайцла и референта пос. Бѣлинь-ского ухвалено приступити до спеціяльнои дебатѣ.

Антисемитскй послы предложили резолюціи взываючй правительство, щобы оно: 1) розслѣдило, якій найменшій дохôдъ ѐсть потрѣбный для робôтника въ рôзныхъ сторонахъ державы, щобы ôнъ мôгъ жити, якъ чоловѣкъ; 2) щобы сконстатувало, яка найменша платня дався за рôзнй роботы въ рôзныхъ сторонахъ державы; щобы призначило найбôльше 10 годинъ денно на роботу и одинъ день въ тыждни на бдпочинокъ; щобы завело убезпеченье на вѣкъ; щобы управильнило ввозове мыто, щобы краєва продукція не терпѣла шкоды; 3) щобы черезъ министерство дѣлъ заграничныхъ старалося завести межинародный законъ для охороны робôтниковъ. — На сѣмъ закôнчено засѣданье.

бôльша ôдъ галицкого Бута, крутиться по рôвнинахъ, якй въ далекôй перспективѣ окружають лѣсы. Ôдъ Унгвару плыне Унгъ въ простôй линіи на полудне, лучиться зъ рѣкою Ляторца и обѣ впадають до Тисы. Унгваръ не ѐсть анѣ великимъ, анѣ краснымъ, анѣ гармонійно збудованымъ мѣстомъ. Не побачишь ту анѣ красного ратуша, анѣ палатъ або кôлька-поверховыхъ каменицъ. Теренъ, на котрôмъ Унгваръ стоить, ѐсть нерôвный и горбковатый. По обохъ сторонахъ надъ берегами Унгу суть камяній и деревянй домы въ простыхъ и крутыхъ улицяхъ, а три по-надъ Унгомъ збудованй деревянй мосты лучать обѣ части мѣста. Вступивши въ головну улицю, котра становить ринокъ, побачишь одноповерхнй каменицѣ переплѣтанй низькими домами. По-пôдъ каменицѣ нема тротуарôвъ якъ по другихъ мѣстахъ, тôлько нерôвный камѣнь, якимъ выложена цѣла улиця. Середъ ряду каменицъ въ ринку стоить латиньскій въ серединѣ красно мальованый костелъ зъ вежою, на котрôй висять два невеликй звоны. Въ часѣ великои громовицѣ, лискавицѣ и тучѣ звонено въ Унгварѣ якъ въ латиньскôмъ костелѣ, такъ и на катедральнôй вежи рускôй у всѣ звоны, якъ то у насъ декуда въ Галичинѣ по селахъ до теперь дѣеся. Латиньскимъ костеломъ завѣдувавъ парохъ каноникъ зъ двома викаріями. За костеломъ пôсля кôлькохъ каменицъ мѣстилася въ одно-поверхнôй нарôжнôй каменици осьмо-клясова гимназія, по-пôдъ котру на лѣво велася вузка улиця на горбокъ, де стоить руска катедральна церковь. Зъ того горбка ѐсть красный видъ на Унгваръ. Идучи дальше головною улицею просто, бачишь при дорозѣ на право мурована православну церковь, при котрôй мешкаѐ одинъ православный душпастирь и заспокоюѐ всѣ духовнй потребы малого числа своихъ православныхъ прихожанъ. Зъ давенъ-давна були всѣ Русины на Угорщинѣ православными, поки не приняли унии въ Унгварѣ на зборѣ 1649 р. за часôвъ епископа Партенія Ротосиньского, котрый по унии стався титулувати „викаріемъ апостольскимъ", а той титулъ перейшовъ и на ѐго наслѣдникôвъ. За православною церквою стоить ще по обохъ сторонахъ кôлька домôвъ, и головна улиця мѣста кôнчиться. Не далеко за тыми остатными домами взносится по лѣвôй сторонѣ высокій горбокъ, поросльй деревиною, а на сподѣ того горбка при дорозѣ знаходяться одна побôчь другои выковань въ скалѣ глубокй пивниць, въ котрыхъ дотычнй властителѣ складають свои вина. Вхôдъ до пивниць замыкаѐся тяжкими зелѣзными дверми, при котрыхъ висять грубй колодки. Глянувши на тй пивницѣ зъ далека, здаеся, якъ-бы спôдна часть горбка була обложена одною довгою зелѣзною бляхою. Мѣжь тыми пивницями маѐ рускій епископъ унгварскій свою одну пивницю, де въ довгихъ рядахъ попôдъ обѣ стѣны лежать бôльшй и меншй бочки зъ винами на грубыхъ дубовыхъ пôдвалинахъ. Надзôръ надъ винами повѣривъ епископъ свому своякови, укôнченому пасторалистови, зъ котрымъ я часто удавався до епископскои пивницѣ, спроваджувати вино зъ бочокъ до фляшокъ. Низька, довга, чорна зъ нерôвно обтесанымъ каменемъ пивниця робить, коли до неи увôйдеся, дуже прикре враженье, а зайти було до кôнця, коли намъ робота при остатныхъ бочкахъ припадала, то здавалося, що знаходимось въ якôй передъисторичнôй смочôй печарѣ. Мимо ясности дня и отвореныхъ дверей треба було свѣтло свѣтити, — така пивниця довга. По кождôй роботѣ при винахъ выходили мы зъ пивницѣ зъ заворотомъ головы, хочь мы вина не пили. За тыми пивницями ѐсть обширный огородъ зъ высокими деревами и алеями для спацирôвъ и публичныхъ забавъ. За огородомъ на березѣ Унгу стояли приборы гимнастичній, о якій постаралася була дирекція гимназіяльна. Два разы въ тыждни являлося тутъ 149 студентôвъ записаныхъ на гимнастику, якои удѣлявъ професоръ І. Абтъ.

Не далеко, якъ вже згадано, ôдъ гимназіяльного будынку стоить на горбочку руска катедральна церковь зъ двома высокими вежами, звязана зъ одно-поверхною, обширною квадратовою епископскою палатою. До неи притыкаѐ великій зъ деревами огородъ, оточеный старымъ муромъ. Руска катедральна церковь въ Унгварѣ, до котрои входиться по высокихъ ступеняхъ зъ тесаного каменя, перестроена изъ скасованого єзуитского костела, якій вѣкопамятна цѣсарева Марія Тереса разомъ зъ замкомъ, де мѣстилися магазины войсковй, ôддала до ужитку Русинамъ угорскимъ. Не буде бôльше якъ сто кôлька лѣтъ, ôдъ коли рускй епископы „епархіи Мункачôвскои" почали мешкати въ Унгварѣ въ зреставрованôй палатѣ при катедральнôй церкви, перестроѐнôй, якъ сказано, зъ єзуитского костела. Переднѣйше мешкали они ôдъ часу основаня епархіи Мункачôвскои 1360 р. постôйно въ мѣсточку „Мункачи", ôдъ чого пôшла и назва „епархіи Мункачôвскои".

Мѣсточко Мункачь, положене на всхôдъ ôдъ Унгвару, ѐсть славне за-для свого на высокôй скалѣ 1359 р. збудованого, природою и штукою сильно укрѣпленого великого замку. Замокъ Мункачскій прославився въ исторіи въ часахъ нападôвъ турецкихъ и въ домовыхъ вôйнахъ Мадярôвъ о свободу народну. Посередъ обширнои и урожайнои рôвнины взноситься самотна, скалиста гора, а на нѣй стоить замокъ. Попôдъ гору плыне рѣка Ляторца, крутиться по рôвнинѣ, лучиться чотыри милѣ ôдъ замку зъ рѣкою Бодрогомъ, а ôдтакъ обѣ впадають до широкои и крутои Тисы. Изъ замку видъ на далеку окрестнôсть пречудный. Задля тяжкои людскои працѣ, по мадярски „munka", при будовѣ замку, названо ôдтакъ и замокъ „Мункачомъ". Въ тôмъ замку проживала славна княжа родина Ракочихъ, котра посѣдала на Угорщинѣ великій добра и богато оборонныхъ замкôвъ, а имя тои родины красно записане и въ памяти и въ исторіи Мадярôвъ.

Будучи черезъ кôлька лѣтъ на студіяхъ въ Угорщинѣ, мавъ я нагоду чути розказы про рôдъ Ракочихъ и звѣдати декотрй замки, въ котрыхъ Ракочй мешкали. Изъ многихъ замкôвъ, де за Ракочихъ було двôрно, гучно и людно, можна теперь бачити лише грубй башты, высокй муры, позападанй пивницѣ и купы на всѣ стороны порозкиданого румовиска, поросльго корчами и хонтою. Пôдъ корчами укрываються ѣдкй гады, въ теплй днѣ выгрѣваються на румовискахъ, а при найменшôмъ шелестѣ назадъ пôдъ корчѣ утѣкають. Межи щелинами высокихъ муровъ гнѣздяться лилики и совы, а красній огороды, по якихъ проходжувалась родина Ракочихъ зъ численнымъ дворомъ, поросли лѣсами. По тыхъ лѣсахъ пасуть пастухи Словаки череды коровъ и овець, збираючи грибы межи мхомъ и зѣльемъ. Широкй и крутй дороги, якй вели до замкôвъ, поросли такожь корчами, а ту и тамъ выстаючй по-пôдъ корчѣ высшй дерева промовляють своимъ жовтымъ листьемъ, що имъ трудно жити посередъ того сумовитого румовиска. Коли-бъ тй руины були въ силѣ ôдозватись, они яко наочнй свѣдки знали-бы богато розказати, яку сумну судьбу переживала родина Ракочихъ въ тяжкôй борбѣ о свободу мадярского народу.

(*Дальше буде.*)

ТЕЛЕГРАМЫ

наспѣвшій на вечерокъ обходженый у Львовѣ рускими товариствами народными въ памятъ XXVI. роковинъ смерти Т. Шевченка.

Броды: Честь Вамъ, що спяткуете память незабутного Шевченка и пôдносите тымъ прапоръ народный высоко. — *Бродскій Русины.*

Вѣдень: Най память безсмертного кобзаря укрѣпить насъ при праци надъ добромъ народнымъ! — *Товариство „Січь".*

Добрôвляны: Вплетѣть и мою незабудьку въ надгробный вѣнець, зладженый въ вѣчну память мало-руского пророка кобзаря! — *Данило Лепкій.*

Дрогобычь: И мы бы радй хочь духомъ стати, та зъ Вами разомъ Батька згадати! — *Дрогобыцкій Русины.*

Жовтанцѣ: Слава Вамъ, що не забули помянути великого пророка! Приймѣть и ôдъ насъ: „Помагай-Бôгъ ѐго святôй идеи!" — Въ имени тутешныхъ учителѣвъ и селянъ — *Кароль Поповичъ.*

Закомарье: Вѣчна слава и подяка, батькови Тарасови, ôдъ нашого забутого народу, ôдъ темныхъ сынôвъ гречкосѣевъ, що отворивъ намъ очи и мы спôзнали, чия правда, чия кривда и чии мы дѣти! Ѐго память не вмре, не загине! — Товариствѣ „Науки и Забавы" въ Закомарю. (Кôлькапацять пôдписôвъ мужчинъ и женщинъ).

Золочѣвъ: Честь и слава Вамъ батьки и старшй братчики за то, що

„..... въ семьи великôй,
Въ семьи вольнôй, нôвôй
Не забули помянути
Не злымъ, тихимъ словомъ"

Батька Тараса!... Ѐго пѣсня, Ѐго дума нехай Васъ загрѣваѐ до працѣ на рôднôй нивѣ для добра нашого народу, про котрого долю и недолю спѣвавъ нашъ незабутый Кобзарь! И мы празнуємо зъ Вами се велике свято, щобы почтити имя того, котрый такъ щиро любивъ рôдну мову, рôдный людъ и рôдну неньку Русь святу! — *Молодѣжь золочівська.*

Коломыя: И мы поминаємо вразъ зъ Вами словомъ тихимъ, не лукавымъ память народну пророка, мученика красшои долѣ людскости. — *Коломыйска филія „Просвѣты" и другій Товариства.*

Комарно: Слава Вамъ святкуючимъ

память батька-Тараса, борця за волю! — *Читальня руска въ Комарнѣ.*

Краковъ: Маймо надѣю, що подъ праномъ незабутого Тараса прорвесь заслона народнои темноты и засвѣтить сонце правды и науки, свободы и волѣ! — *Краковскій академики.*

Краковъ (въ польскомъ языцѣ): На нынѣшномъ вечерѣ Шевченка духомъ єсмо зъ Вами. Честь народови, що своихъ вѣщихъ поетовъ нѣчае цвѣтами несмертельности! — *Голова „Читальнѣ академичної“.*

Перемышль: Слава Вамъ братя, що неустрашимо держите народный праноръ безсмертного Тараса! Мы духомъ зъ Вами! — *Перемыскій Русины.*

Перемышль: Честь Вамъ братя, що такъ свѣтло празнуєте память Тараса, проповѣдника правды и волѣ! — *Перемыска молодѣжь.*

Перемышль: Слава Вамъ патріоты, що празнуєте память незабутого Тараса! — *Перемыскій богословы.*

Познанка. Щиро-руске „Спаси-Богъ!“ Вамъ батьки за те, що такъ славно поминаєте незабутного Тараса, котрого пѣсня побудила Васъ до просвѣченя насъ темныхъ селянъ! Вдячность наша за то для Васъ позостала въ серцяхъ нашихъ по вѣки! — Одъ Выдѣлу Читальнѣ въ Познанцѣ гнилой. *Ювеналій Луцикъ*, предсѣдатель; *Иванъ Пунда*, секретарь.

Романовъ: Довѣдавшися о вечерку въ память XXVI. роковинъ смерти нашого незабутого Тараса, святкуемо єго зъ Вами, Дорогій Братя, въ нашомъ кутку, бо за-для лихои дороги не можемо почтити єго память въ одной семьи зъ Вами. Тожь приймѣть нашъ щирый привѣтъ и увѣренье, що доки въ насъ кровь руска грає, доти не забудемо:

„Чия правда, чия кривда,
И чии мы дѣти!“

Вамъ, що выповняєте законъ Тараса, кличемо: „Многая и многая лѣта!“ — Члены читальнѣ въ Романовѣ. *И. Бурбель*, голова; *И. Пребила*, секретарь.

Рудки: До великого народного свята прилучаємося! Духъ вѣщій соловья правды и волѣ процвитае въ кождомъ закутку безталанної Руси-Украины! — *Русины зъ Рудокъ.*

Самборъ: Честь и слава сподвижникамъ около добра, одродженя и просвѣты неньки нашои Руси подъ праномъ незабутого кобзаря, великого генія, Тараса! Душею зъ Вами! — Дирекція руского театру: *Биберовичъ, Гриневецкій и артисты рускои сцены.*

Стрый: Незабутому кобзареви, Тарасови честь и слава поконвѣчна, а приклонникамъ єго идеи сповненя бажань єго-жь! — *Молодѣжь стрыйска.*

Тернополь: Идея національного освѣченя Тарасомъ вызволить насъ зъ омуту, наче Израиля зъ Єгипту. — *Тернопольска филія „Просвѣты“.*

Тернополь: И мы зъ Вами разомъ у купѣ хочь духомъ святкуємо велике се свято. Зъ Вами разомъ, що такъ славно поминаєте нашого кобзаря, и мы разомъ лелѣемо въ нашой груди те бажанье, щобъ высокій идеѣ, що ихъ голосивъ нашъ вѣщій пророкъ, буйно зростали на галицкой Украинѣ, щобъ всѣ стануди подъ праноръ, що єго здвигнувъ кобзарь незабутый, та щобъ такимъ робомъ мы скоро змогли въ обновленой вольной семьи, и „не багатій и не вбогій“, помянути нашого генія „не злымъ, тихимъ словомъ.“ — *Тернопольска молодѣжь.*

Честинѣ: И мы єго поминаємо! — *Русины зъ Честинь.*

Дописи „Дѣла“.

Бережаны дня 11 л. марта 1887.

Глуха до недавна Бережанщина залунала новымъ житьемъ, коли щаслива доля поселила въ осередку єи кольконь горячихъ патріотовъ, одважныхъ борцѣвъ за честь руского слова и права руского народу та щирыхъ исповѣдниковъ идей незабутого кобзаря Руси-Украины. Живій промовили живымъ словомъ, дотикнувши живыхъ сторонъ житя и отъ неначе подъ ударомъ чародѣйного жезла оживилася дрѣмаюча окрестность, пробудилося присипане житье и проявилося въ похвальныхъ змаганяхъ и працяхъ на народной нивѣ. Новый се доказъ, що лишь идеѣ Т. Шевченка, котрыми руководяться Русины-народовцѣ, одній способній здержати одъ погибели загроженый бурными филями рускій човенъ, що въ нихъ лишь наша сила и що они повинні стати для насъ всѣхъ яснымъ дороговказомъ середъ темнои пути нашого народного житя. Заходомъ патріотичныхъ Бережанцѣвъ устроено въ Бережанахъ дня 10 л. с. м. музикально-декламаторскій вечерницѣ въ честь XXVI. роковинъ смерти Т. Шевченка. На зазывъ комитету присѣло на тій вечерницѣ велике число такъ интелигенції якъ и селянъ. Гарно прибрана саля мѣщаньского Касина наповнилася вже о 7 год. вечеромъ по самій береги гостьми. И не були се лишь цѣкавій, що прийшли побачити и послухати музикальныхъ продукцій; була се публика свѣдома значеня и поваги торжества, були се самій майже Русины зъ Бережанъ и окрестности, котрій не щадили трудовъ, щобы прибути и зъ дальшихъ сторонъ мимо дуже лихои дороги. Помѣжь священиками бачили мы нашого многозаслуженого подольского Орфея о. Витошиньского зъ Денисова, о. Копача зъ Бобщанъ и многихъ другихъ патріотичныхъ труженниковъ зъ Бережанщины; мѣжь селянами було надъ 100 самыхъ найповажнѣйшихъ господарѣвъ зъ окрестности, переважно громадскихъ начальниковъ; зъ Поляковъ явилось въ сали кольска бережаньскихъ родинъ. Зобраныхъ повитавъ горячимъ патріотичнымъ словомъ д-ръ Андрѣй Чайковскій, адвокатскій конципієнтъ и защитникъ въ справахъ карныхъ. Слова бесѣдника выкликали велике враженье середъ присутныхъ и одушевили особливо присутныхъ селянъ, котрій прислухувались жадливо, хотячи присвоити собѣ и затямити кожде слово бесѣдника. Не меншій ентузіязмъ выкликало выконанье и другихъ точокъ програмы. Недавно заснованый хоръ селяньскій зъ Лабшина выконавъ дуже поправно три продукціи и зъѣднавъ заслужене признанье такъ для себе, якъ и для свого учителя п. Ремезы, а хоръ членовъ бережаньского музичного товариства выкликавъ неумовкаючій оплески справдѣ артистичнымъ выконаньемъ пѣсни Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“, сеи правдивои окрасы всѣхъ нашихъ концертовъ. Хоровій продукціи переплетено зручно сольовыми выступами. Публика любувалась повною нѣжного чувства деклямаціею п-ны Д., артистичною грою на цитрѣ п. Грицины и милозвучными сольоспѣвами п. А. Филиповского и п. А. Куриловича. Патріотичнымъ выконавцямъ тыхъ точокъ програмы належиться тымъ бѣльше признанье. Позаякъ прибули они зъ дальшихъ сторонъ, щобы лишь причинитись до звеличеня памяти вѣщого генія Руси-Украины и до заманіфестованя патріотичнои дѣяльности братовъ Бережанцѣвъ. Загальне враженье, яке вынесла публика зъ сихъ вечерниць, було дуже користне и вынагородило комитетови єго труды и заходы. Селяне дякували д-ру Савчакови, що запросивъ ихъ на тое народне свято а руска тернопольска громада одкликнулась до патріотичнои братіи въ Бережанахъ привѣтными телеграмами одъ молодежи и одъ филіи „Просвѣты“.

Для селянъ и мѣщанъ вступъ на вечеръ бувъ даромъ; рѣвножь и мѣжь молодѣжь роздано безплатно 50 билетовъ вступу. По уплатѣ всѣхъ выдатковъ устроєня вечера лишилося 50 зр. чистого доходу, котрый призначено яко фондъ початковый на заснованье хору при церкви въ Бережанахъ. Подносити мусимо ще и той фактъ, що въ бережаньскомъ вечерку въ честь роковинъ смерти Шевченка взяли участь всѣ Русины, безъ рѣзницѣ переконань, и не пошли за примѣромъ львовскихъ „объединителѣвъ“. Тымъ дали доказъ, що на провинціи такои згубнои пристрасти партійнои нема.

Зъ Борщѣвского, въ мартѣ 1887.

Дивній дива дѣються въ нашомъ повѣтѣ! Хто бы гадавъ, що се може бути, абы людей, котрій зъ нашихъ сторонъ удалися були на народне Вѣче въ Станиславовѣ, непокоєно! Прецѣнь же право зборовъ дали намъ основній законы державній, а Вѣче въ Станиславовѣ дозволила власть политична, выслала тамъ свого представителя, — якои отже незаконности допустилися тіи господарѣ зъ Борщѣвского, що поѣхали на то Вѣче? А тымчасомъ жандармъ зъ Мѣльницѣ Павло Гизякъ (Русинъ зъ роду) индагувавъ людей зъ Горошовы та Ольховця черезъ якій двѣ годины, и то по опівночи, стараючись передовсѣмъ добитися одъ нихъ зознання, що Одозву, запрошуючу на Вѣче, читавъ имъ ч. Городискій, господарь зъ Горошовы. А чи читанье Одозвы що злого, що незаконного? Коли-жь небавомъ подавъ хтось донись о тій справѣ до „Батьковщины“, то пп. Гизякъ, Москвиньскій (учитель зъ Гермаковки, зъ роду Русинъ и зять священика) и писарь зъ Мѣльницѣ Емиль Ратъ (такожь родомъ Русинъ), котрыхъ имена фигурували въ дописи, насѣли на бѣдного Городиского, подозрѣваючи єго о авторство, грозили судовымъ слѣдствомъ, старостомъ и т. д. Але ч. Городискій не устрашився, знаючи, що нѣякои незаконности не допустився. Ба, навѣть самъ п. графъ Борковскій зъ Мѣльницѣ, маршалокъ повѣтовый и селяньскій посолъ до Сойму — великій przyjaciel Rusinów и длятого голосувавъ противъ заснованя рускои гимназіи въ Перемышли! — кликавъ до себе ч. Юрка Волощука, войта зъ Ольховця, котрый бувъ на Вѣчи. Только-жь ч. Волощукъ заразъ одрѣзавъ: „Були-смо тамъ и не могли наслухатись! Або то вы, ясный пане, не читали въ газетахъ, якъ тамъ красно мудрій люде говорили про нашу долю!“

Народъ въ тутешныхъ сторонахъ, якъ и всюды, можна-бы зъ великимъ успѣхомъ приводити до розуму и самопознаня, та только, жаль казати, мало єсть правдивыхъ и щирыхъ дѣятелѣвъ. Въ нашомъ кутѣ можна часомъ ще нынѣ почути окликъ: „хлопови не треба просвѣты“. Читальнѣ не заводяться, хочь въ деякихъ селахъ буває и 60 людей письменныхъ. Проводирь-агитаторъ польскій, Онуфрашь Цибульскій, права рука Москвиньского зъ Гермаковки, приятель п. графа Б., стоить въ своемъ селѣ въ гонорахъ — єсть старшимъ братомъ церковнымъ... Чому-жь бы нѣ? — прецѣнь звѣстно, колько при выборахъ въ Борщевѣ и Залѣщикахъ знайшлося „Хамцевичѣвъ“ навѣть зъ интелигенціи нашои...

Нынѣ передъ нами альтернатива: або оддати народъ, лишеный безъ проводу, жидовско-польскій кліцѣ борщѣвско-мѣльницкій, або взятися за святе дѣло розбудженя житя въ народѣ. Спасеніе наше єдино въ народѣ и черезъ народъ, — то наша опора; коли єи не стане, то и насъ не буде. Добрымъ початкомъ до працѣ надъ розбудженьемъ народу було-бы скликанье Вѣча — найлучше въ Борщевѣ, бо тамъ, здаєсь намъ, найлекше прийшло-бы зложити комитетъ вѣчевый. Що Вѣче, обойманочи три округи, Залѣщицкій, Гусятыньскій и Борщѣвскій, не зробило-бы фіяска, — якъ то удержують многій тутешній пессимисты, — се рѣчь певна. Нехай же-жь всѣ народолюбцѣ тыхъ округовъ порозумѣваються въ тій много-важній справѣ и щиро подготовляють дѣло!

Михайло Х—ль.

Калушъ, въ мартѣ 1887.

Закимъ ще въ Соймѣ прийшло до гадки о примусовой асекурациі, то она въ нашомъ мѣстѣ уже въ части заведена одъ довшого часу — хотяй своею дорогою, дуже оригинально.

Передъ кольконма лѣтами запровадженно у насъ повѣтову касу щадничу, котра мала бѣльше на цѣли займатися позичками, мимо того, що кромѣ нея є въ Калуши три касы позичковій. Рада повѣтова застерегла статутами, що выбрана Дирекція зъ Выдѣломъ приймае урядниковъ и розпоряджае касою. Отожь приняла собѣ на касіера якогось пана Заленского, котрый єсть заразомъ и агентомъ Краковскои асекурациі. Тая агентура, розумѣєся, знаходиться въ канцеляріи касы повѣтовои! И отъ п. Заленскій добре розгосподарувався въ касѣ повѣтовой. Насамперед не хотѣвъ удѣляти позички такимъ, що не умѣють подписатися власноручно; потому, кождый селянинъ або мѣщанинъ, що побирае позичку, мусить зложити завдатокъ на асекурацію, а наконець, для выставленя скриптовъ довжныхъ силомоць выправляе зголошуючихъ-ся о позичку до п. Чеховича, нотаря въ Войниловѣ, 2 милѣ одъ Калуша, хотяй єсть нотарь въ самомъ Калуши! Длячого онъ се послѣдне робить, то загадка. Але що-до примусовыхъ завдатковъ асекураційныхъ мусимо то примѣтити, що неодна сторона, зложивши завдатокъ, щобы подняти позичку, познѣйше и гадки не маѣ асекуруватися, але и зворотъ завдатку не упоминаєся. Отже цѣкава бы то була рѣчь довѣдатися одъ п. Заленского — а то може зробити хиба Выдѣлъ краєвый, бо намъ п. Заленскій не скаже, — якій то фондъ гадае онъ утворити зъ тыхъ завдатковъ асекураційныхъ?

б. й

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Рады державной.*) На вчерашномъ засѣданю палаты пословъ велася дальша дебата надъ предложеньемъ банковымъ и потягнеся имовѣрно ще два або три засѣданя. Нынѣ єсть вже рѣчею певною, що Угорщина не згодиться на славяньскій написи на банкнотахъ, отже можна сподѣватися, що и внесенье пос. Трояна поставлене въ сій справѣ не перейде, бо инакше цѣла угода мусѣла-бы зновъ бути одложена на довшій часъ. — „Presse“ доказуе, що зъ програмы роботъ палаты пословъ, котра єсть дуже обширна, можна вносити, що справа податку державного не прийде подъ нараду ще сеи сесіи.

(*Зъ комисій и клубовъ парляментарныхъ.*) На засѣданю комисіи буджетовои дня 11 л. с. м. запытувавъ пос. Черкавскій при §. 16 „Потребы религійного фонда для Галичины“, якъ стоить справа особистои дотаціи гр. кат. епископа въ Станиславовѣ. Министеръ д-ръ Гавчь одповѣвъ на то, що справа та єсть якъ разъ въ роботѣ въ министерствѣ просвѣты и вѣроисповѣдань и дойшла вже до рѣшучого стадіюмъ. По природѣ рѣчи не може онъ подати тутъ близшихъ поясненъ, але може лишь высказати надѣю, що справа ся буде вдоволяюче залагоджена. — Пос. Цайтгамеръ запытувавъ министра просвѣты, якъ далеко поступила робота надъ закономъ, котрый маѣ управильнити правий одношеня жидовского вѣроисповѣдання. Министеръ одповѣвъ на то, що справа ся належить до найтруднѣйшихъ роботъ въ ресортѣ вѣроисповѣдань. Въ наслѣдокъ знаменитои передвступної роботы, котру онъ вже заставъ, коли обнявъ урядованье, поступили дотычній роботы особливо въ лѣтѣ минувшого року досыть значно, до чого немало причинився такожь и теперѣшный референтъ. Зъ другими центральными властями прийшло въ сій справѣ такожь до порозумѣня, а цѣлый проектъ закона потребуе ще лишь остаточної редакціи и выготовленя мотивовъ. Коли правительство не схоче ще дальше радити надъ сею справою, то онъ сподѣваєся, що буде въ силѣ вже въ короткомъ часѣ внести въ сій справѣ дотычне предложенье. — На попереднѣшныхъ засѣданяхъ ухвалила комисія буджетова въ прелиминари податковъ безпосередныхъ слѣдуючій позиціи для Галичины: 4,601.000 зр. податку грунтового; 1,420.000 зр. податку домово-чиншового; 1,480.000 зр. податку домово-клясового; 76.000 зр. пять-процентового податку зъ домовъ вольныхъ до часу одъ податку чиншового; 754.000 зр. податку заробкового; 2,086.000 зр. податку доходового; 160.000 зр. зворотовъ коштовъ екзекуцій податковыхъ; 74.000 зр. доходовъ зъ процентовъ одъ залеглостей податковыхъ; разомъ отже 10,651.000 зр. — Въ выдаткахъ министерства просвѣты ухвалено при титулѣ „надзоръ школьный“ для Галичины 98.722 зр. Выдатокъ сей збольшено въ порівнаню зъ минувшимъ рокомъ о 6.875 зр. а то по части въ наслѣдокъ того, що при краєвой Радѣ школьной одкрыто три новій посады концепистовъ, по части же въ наслѣдокъ частѣйшихъ субституцій. Для краковскои академіи наукъ ухвалено 12.000 зр. Для школы штукъ красныхъ въ Краковѣ ухвалено 19.312 зр.; на запомогу для Товариства музичного у Львовѣ 1.200 зр., а для школы музики въ Краковѣ 1000 зр.

Коло польске радило дня 10 л. с. м. надъ внесеньемъ посла Трояна о славяньскихъ написяхъ на банкнотахъ. Послы Грохольскій, Чарторыйскій и Гавзнеръ промовляли за внесеньемъ Трояна а Гнѣвошъ и Яворскій противъ внесеня. Пос. Бѣлиньскій залывъ, що переважна часть комисіи банковои хоче, щобы жаданє посла Трояна, котре домагався заведеня на банкнотахъ побочь написи нѣмецкои такожь и написей въ всѣхъ другихъ языкахъ краєвыхъ, высказати въ резолюціи долученой до закона, менша же часть комисіи предкладала змѣну дотычного параграфу. Грохольскій ставивъ отже внесенье, щобы коло польске голосувало за внесеньемъ меншости комисіи. Гнѣвошъ доказувавъ знову, що Чехи жадають сихъ написей лишь зъ причинъ державно-правныхъ. Гавзнеръ одповѣвъ на то, що то неправда, а коли-бъ навѣть и такъ було, то Поляки не мають права выступати противъ державно-правного становища Чеховъ. При голосованю заявилося за внесеньемъ Трояна лишь 8 пословъ а всѣ прочій послы выступили противъ него. Фактъ сей мавъ зробити на Чехахъ — такъ бодай кажуть „Narod. Listy“ — дуже пригнетаюче враженье. Зъ сего можна вносити — каже згадана газета — що правительство такъ въ сій справѣ якъ и въ справѣ податку одъ цукру зробить, що схоче.

(*Справы войсковій.*) Зъ добре звычайно поинформованыхъ газетъ доносять, що министеръ войны, ген. Биляндтъ-Райдтъ маѣ уступити а причиною того маѣ бути єго недуга, котра хочь не єсть небезпечна, то все таки вымагае безъустанно помочи лѣкарскои и трудно, щобы министеръ могъ сповняти свою задачу, наколи-бъ недуга єго ще збольшилася. Посада шефа генерального штабу все ще необсаджена а въ кругахъ войсковыхъ займаються дуже сею справою и не безъ причины, бо новый шефъ потребуе колька недѣль часу, щобы могъ розглянутися въ своемъ новомъ кругѣ дѣланя, закимъ зможе приступити до самого урядованя.

(*Архикн. Альбрехтъ о ситуаціи.*) „Wiener Alg. Ztg.“ доносить, що архикн. Альбрехтъ мавъ сими днями высказатися до одного зъ высшихъ достойниковъ, що змаганя, стремлячій до удержаня мира, осягнули въ послѣднихъ часахъ такъ хорошій успѣхъ, що онъ на разѣ може зовсѣмъ спокойно выѣхати до Арко.

(*Загальне розброєнье.*) Начальный редакторъ „Czas-y“ перебуваючій теперь у Вѣдни доносить до сеи газеты, що въ дипломатичныхъ кругахъ порушено гадку скликати конгресъ европейскій въ цѣли загального розброєня. Красна се гадка, лишь дуже неимовѣрна, хочь бы вже для того, що ще не переведено загального узброєня, на котре всѣ державы все ще кладуть велику вагу яко на одиноке средство до удержаня мира.

Заграничній Державы.

Справа болгарска. До „Pol. Corr.“ доносять, що регентія постановила скликати ще сего мѣсяця велике народне Собраніе, а то въ двоякой цѣли. Насамперед маѣ депутація болгарска, т. є. Стоиловъ, Грековъ и Калчевъ здати передъ палатою справу зъ своєи мисіи до европейскихъ дворовъ, а одтакъ думае регентія повѣдомити палату о послѣднихъ приключеняхъ въ краю, пояснити свое становище въ сій справѣ и выкликати ухвалы що до заведеня найвышшои власти въ краю, чи то въ дусѣ змѣны, чи въ дусѣ потвердженя теперѣшнои власти. До справозданя, яке буде предложене собранію, буде долучена такожь переписка проводирѣнъ послѣднои ворохобнѣ зъ особами, що безпосередно выкликали ворохобню въ краю. — Вѣсть, котру подали декотрій нѣмецкій газеты, що будьто-бы въ Рущуку розстрѣляно знову 14 подъофицировъ єсть безподставною; многихъ лишь засуджено на колька лѣтъ вязниць, а рядовыхъ увольнено зовсѣмъ. — Зъ Софіи доносять, що регентія одержуе все ще богато телеграмовъ и адресъ зо всѣхъ сторонъ Болгаріи, въ котрыхъ завзываютъ єи, щобы она выступала безпощадно противъ ворохобниковъ. Въ многихъ мѣсцевостяхъ одбулися вѣча, на котрыхъ ухвалено такожь резолюціи взываючій правительство, щобы оно якъ найострѣйше карало всѣхъ агитаторовъ. Родины розстрѣляныхъ приѣхали до Букарешту, де ними займився россійскій консуль Хитрово и обѣцявъ имъ, що правительство россійске вызначить имъ пенсію. Полковникъ Филовъ мавъ померти въ наслѣдокъ одержаныхъ ранъ въ часѣ ворохобнѣ въ Рущуку. — Вѣсть, будьто-бы россійске правительство выслало якійсь окружникъ взываючій державы до интервенціи въ користь засужденыхъ на смерть ворохобниковъ, єсть неправдивою. „Presse“ доносить именно, що у Вѣдни бодай и въ Берлинѣ о такомъ окружнику не знають нѣчого. До „N. fr. Presse“ доносять знову зъ Константинополя, що вже по усмиреню ворохобниковъ въ Силистріи и Рущуку звернулося правительство россійске до кабинетовъ заграничныхъ зъ прошеньемъ, щобы они завозвали регентію въ Софіи до умѣренного поступованя. Кабинеты заграничній вдоволили жаданямъ Россіи, але вже по розстрѣляню ворохобниковъ, и заявили регентіи, що було-бы для неи користнѣйше, наколи-бъ она въ репресаліяхъ не поступала аж до скрайности и тымъ самымъ не входила въ колизію зъ публичнымъ мнѣньемъ Европы. Мимо всякихъ заперечень удержуесь въ Петербурзѣ поголоска, що Россія предприйме вже въ короткомъ часѣ певній мѣры въ справѣ болгарскій, щобы разъ залагодити сю справу. Рѣвночасно уважають въ добре поинформованыхъ кругахъ евентуальность окупаціи Болгаріи за выключену. Агентія „Гаваса“ доносить, що правительство турецке усунуло зъ надъ границѣ румелійскои всѣхъ агитаторовъ болгарскихъ. Румуньске правительство знову подъйло перебуваючихъ въ Румуніи емигрантовъ на двѣ категоріи и дозволило тымъ, що брали участь въ ворохобни, проживати лишь въ мѣсцевости Кампу-Люнгъ, другимъ же въ цѣлой Румуніи. — Зъ Бургасу въ Всходній Румеліи доносять до „Pol. Cor.“, що правительство болгарске приготовлюесь на всякій злучай. Фактомъ маѣ бути, що въ Румеліи покликано на день 13 марта всѣхъ резервистовъ на урльопѣ въ вѣцѣ одъ 20 до 40 лѣтъ. Власти громадскій одержали строгій приказъ, щобы допильнували того, щобы нѣхто подъ якою небудь покрывою не усувався одъ войска; заразомъ заказано такожь выдавати пашпорты особамъ, що належать до войска. — Немало характеристичнымъ єсть такожь фактъ, що правительство болгарске одняло почтовый дебитъ всѣмъ россійскимъ газетамъ безъусловно. — Ходять вѣсти, що Стамбуловъ одержавъ сими днями якесь велике, опечатане письмо, въ котромъ мѣстився єго засудъ на смерть, котрый выдали ворохобники. Въ наслѣдокъ дуже имовѣрного нападу ворохобниковъ на регентовъ и министровъ поробило и правительство всякій мѣры осторожности. — Зъ Букарешту доносять, що якась сполка англійска позычае правительству болгарскому 20 мил. франковъ, а повномочники сеи сполки выѣхали дня 11 л. с. м. зъ Букарешту до Софіи, щобы тамъ залагодити всякій формальности. — Дня 13 л. с. м. въ день смерти царя Александра II одправлено въ Софіи торжественне богослуженье, котре одслужывъ софійскій митрополитъ Климентій. Правительство репрезентувавъ на богослуженю Муткуровъ. — Зъ Константинополя доносять, що Цанковъ рѣшився выѣхати до Россіи, бо не уважае за одповѣдне вертати теперь до Болгаріи.

Россія. Сензаційну вѣсть принесли нынѣшній газеты и то ажъ зъ трохъ рѣзныхъ сторонъ наразъ. Мимо того не вѣримо ѣй и подаємо єи лишь зъ застереженьемъ. Англійскій „Standard“ одержавъ именно шифровану депешу зъ Петербурга, въ котрій доносять ему, що дня 13 с. м. въ день смерти царя Александра II выконано атентатъ на житье царя Александра III, однакожь безъуспѣшно. Таку саму вѣсть подае такожь и „Berliner Tageblatt“, а зъ Вѣдня надходять такожь такій самій вѣсти зъ тымъ додаткомъ, що тамъ спали курсы наперовъ. Поки вѣсть ся не оправдаесь, можна скорше припускати, що она єсть лишь выдумкою обчисленою на спекуляцію биржеву. — При нагодѣ роковинъ своихъ уродинъ надѣливъ царь секретаря стану гр. Герберта Бисмарка, сына канцлера нѣмецкого, ордеромъ бѣлого орла. Вѣсть ся наробила въ цѣлой Европѣ велику сензацію а праса нѣмецка добачуе въ сѣмъ фактѣ характеристичну ознаку що до одношень Россіи до Нѣмеччины. — Зъ Варшавы доносять до „Pol. Corr.“, що зброєня Россіи въ полуднево-заходній части державы все ще дальше продовжаються. Особливо въ окрестности Бердичева и Ровного на Волыни робляться великій приготовленя на принятье большои арміи. Въ Ровномъ мають ставити навѣть зъ великимъ поспѣхомъ кольканацять великихъ баракковъ. Посля нашихъ приватныхъ вѣстей єсть въ сихъ сторонахъ Россіи зовсѣмъ спокойно и нѣхто тамъ не думае о зброєню. До „N. fr. Presse“ доносять знову, що такъ въ Варшавѣ якъ и въ другихъ большихъ мѣстахъ Россіи збирае правительство россійске великій масы провіянту и закладае магазины войсковій. Вѣсть ся єсть дѣстно правдивою и многій округи военнії розписують все ще великій оферты на доставу муки и кашѣ.

НОВИНКИ.

— **Одоэва.** По обчисленю дня 12 л. марта нашихъ фондовъ для бѣдныхъ ученикovъ рускои гимназіи показалося, що въ роцѣ школьномъ 1886|7 приходу всего було 324 зр. 61 кр., а розходу 324 зр. 90 кр. Отже въ касѣ маємо недобору 29 кр. А тутъ приходять щодня бѣдній школярики по запомогу, и то що разъ численнѣйше. Вже не то, щобы имъ справити яку одежину, хочь не у одного єи не достае, але щобы ихъ якъ-такъ прохарчувати. У деякихъ дається чути уже теперь переднovокъ. „Родичѣ не прислали менѣ нѣчого, та млѣю зъ голоду вже другій день; дайте яку запомогу“: одзываються голосы... Про те звертаємося къ Вамъ, патріотичній рускій добродѣѣ, — споможѣть нашу бѣдну учащу-ся молодѣжь Вашими лептами; хочьбы они були малій, але частій, цѣль осягнулась-бы, и многій бѣдѣ можна-бы зарадити. Bis dat, qui cito dat. — Въ имени учащои-ся молодежи, дирекція рускои гимназіи. — *В. Н.*

— **Звычайній Загальній Зборы** товариства „Руска Бесѣда“ у Львовѣ одбудуться въ недѣлю дня 20 л. марта о 4 год. по полудни. На порядку дневномъ стоить кромѣ справозданя уступаючого выдѣлу такожь справа змѣны статутовъ и нового льокалю для товариства.

— **Петицію „Народнои Рады“** въ справѣ рускои гимназіи въ Перемышли и рускихъ семинарій учительскихъ предложивъ вже сов. Ковальскій Радѣ державной. Въ той самой справѣ одержує „Народна Рада“ численній подписы зо всѣхъ сторонъ краю.

— **Перший вечерницѣ Товариства „Зоря“** одбулися въ недѣлю въ комнатѣ Товариства, при дуже численной участи гостей. Присутныхъ привитавъ голова „Зорѣ“ п. Нагорный а опосля п. Вахнянинъ зачавъ свой дуже гарный и цѣкавый одчитъ про початокъ вѣры у всѣхъ народовъ; про се, якій були первѣстній способы обожаня предметовъ, а постепенно и силъ природы, а опосля перейшовъ до останковъ поганьскои вѣры у нашого народу. По одчитѣ слѣдували удачній хоры, одспѣваній членами „Академичного Братства“, деклямація двохъ членовъ „Зорѣ“ пп. П. п. К. и гра на цитрѣ академика п. К., котрый, якъ то все дѣєсь, занявъ гостей своею артистичною грою. По програмовой части наступила весела забава товариска. Зазначуємо, що товариство „Зоря“ устроюе такій вечерницѣ черезъ весь часъ Великого посту що недѣлѣ вечеромъ, а до одчитовъ зголосились ласкаво пп. професоры рускои гимназіи, то-жь можна сподѣватись, що недѣльній забавы въ „Зори“ згорнуть до себе рускихъ мѣщанъ у Львовѣ.

— **Д-ръ Борисикевичъ**, доцентъ университету вѣденьского, сынъ рускаго пароха зъ Зарваницѣ, именованый професоромъ окулистики на университетѣ въ Инсбруцѣ.

— **Клясификація питомцѣвъ рускои бурсы им. св. Арх. Михаила въ Коломыи** за першій повроку 1886/7: Першу клясу одержали: Барычко Михаилъ, сынъ ткача въ Кутахъ и Дудикъ Омелянъ, сынъ дяка въ Волькахъ мазовецкихъ, оба ученики зъ VI кл. гимн.; ученики IV кл. гимн.: Бачиньскій Левъ, сынъ народного учителя въ Серафинцяхъ; Колянковскій Александеръ, сынъ писаря громадского въ Пѣстыни; ученики III а. кл. гимн.: Новицкій Теофиль, сынъ дяка зъ Устя; зъ III б. кл.: Алимурка Стефанъ, сынъ пенсіонованого возьного въ Снятынѣ; Бурчакъ Иванъ, сынъ рольника зъ Пѣстыня. Зъ II б. кл.: Кордовскій Антонъ, сынъ дяка зъ Чортовця, першу клясу зъ одзначеньемъ; зъ I б. кл.: Ивасюкъ Николай, сынъ селянина зъ Торговицѣ, Мосьондзъ Андрѣй, сынъ кушнѣра зъ Кутъ и Турбацкій Левъ, сынъ писаря громадского въ Джуринѣ, першу клясу. Зъ учениковъ школы нормальної одержали: въ IV кл. норм. Маевскій Олекса, сынъ селянина зъ Поточискъ, першу клясу зъ одзначеньемъ, а Кузикъ Петро, сынъ рольника въ Карловѣ, Площаньскій Адольфъ, сынъ дяка въ Устю епископскомъ, Сиротюкъ Юрій, сынъ селянина въ Балинцяхъ и Струминьскій Іосифъ, сирота зъ Саджавки, першу клясу. Першій степень одержавъ такожь: Туряньскій Иванъ, сирота зъ Коломыи, ученикъ I кл. нормальної. Результатъ клясификаціи есть доказомъ, що зарядъ не спавъ и питомцѣ дармо хлѣба не ѣли. Тому просимо наше патріотичне духовенство не зважати на ворожій голосы деякихъ не-

прихильникôвъ бурсъ и вразъ зъ нашими патріотичными учителями и селянами та мѣщанами старатися якъ давнѣйше такъ и теперь о пôдмогу нашои бурсы. Всякій датокъ вынагородиться колись сторицею въ народнôй економіи.

— **П. Симоновичь**, новый президентъ высшого суду у Львовѣ, обнявъ 13 л. марта урядованье. Уступаючій президентъ, бр. Шенкъ зложивъ свому наслѣдникови управительство суду въ присутности всѣхъ совѣтникôвъ высшого суду краєвого. Повитанье нового президента ôдбулося торжественно въ сали першого сенату высшого суду. Сов. Прексель мавъ довшу промову, въ котрôй пращавъ давного а витавъ нового президента.

— **Президентъ мѣста Львова**, п. В. Домбровскій, есть все ще сильно недужій а лѣкарѣ радили єму, щобы для поратованя здоровля выѣхавъ до теплѣйшого краю. Говорять, що наслѣдникомъ єго буде выбраный по всѣй имовѣрности д-ръ Гризецкій, професоръ львôвского университету.

— **Краєва Рада шкôльна** порѣшила системизувати посаду гр. кат. катихита при гимназіи въ Сяноцѣ.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена бережанъскои повѣтовои Рады зъ бôльшихъ посѣлостей розписаный на день 21 цвѣтня а одного члена до тоижь повѣтовои Рады зъ мѣстъ на день 26 цвѣтня с. р.

— **Запомоги на дороги повѣтовій и громадскій.** Выдѣлъ краєвый роздѣливъ изъ фонду призначеного на комуникаційнй средства запомоги слѣдуючимъ мѣсцевостямъ въ всходнôй Галичинѣ: въ Бôбрцѣ на докôнченье будовы громадскои дороги зъ Бôбрки до Перемышлянъ 882 зр.; въ Тернополи на дальшу будову повѣтовои дороги тернопôльско-бродскои въ тернопôльскôмъ повѣтѣ 8000 зр.; въ Бродахъ на дальшу будову повѣтовои дороги въ бродскôмъ повѣтѣ 8000 зр.; въ Ярославли на будову громадскои дороги зъ Ярославля до Канчуги 2400 зр., а на дальшу будову громадскои дороги зъ Ярославля до Сѣнявы 600 зр.; въ Скалатѣ на дальшу будову громадскои дороги зъ Грималова до Пôдволочискъ 8000 зр.; въ Перемышлянахъ на докôнченье будовы повѣтовои дороги зъ Глинянъ до Яхторова 5000 зр. и 5000 зр. безпроцентовои позички. Загаломъ роздѣлено на дороги 50082 зр.

— **Львôвске товариство консумційне**, завязане передъ кôльканацятьма роками, котре въ своѣмъ часѣ вѣщувало дуже гарнй надѣѣ и ôдзначалося добôрностію товарôвъ, выказало на послѣдныхъ загальныхъ зборахъ дня 12 с. м. такій сумный станъ финансовый, що члены єго стратили майже всяку надѣю санаціи товариства и хочь порѣшили въ засадѣ, що товариство маѣ и дальше истнувати, то однакожь сумнѣватися треба, чи предпринятй санаційнй средства зможуть єго поставити на ноги. Причиною зла оказалась по части и недбалôсть заряду а головно бракъ пôддержаня товариства членами и въ загалѣ всею публикою. Члены не платили обѣцяныхъ вкладокъ, а кромѣ сего затягали ще грошевй зъобовязаня супротивъ товариства и такимъ способомъ взрôсъ недобôръ до сумы 31.367 зр. Члены управляючои рады и дирекціи обовязались покрыти зъ сего 15.075 зр., а такимъ способомъ упавъ-бы на членôвъ товариства тягаръ покрыти решту въ сумѣ 16.292 зр. При дебатахъ вказувавъ членъ товариства п. Мйончиньскій на примѣръ „Народнои Торговлѣ“, котра розвиваеся гарно длятого, що Русины держаться солидарно и купуютъ всѣ товары лишь въ єи складахъ. Такои солидарности не добачуе бесѣдникъ мѣжь Поляками, и отсе есть головною причиною упадку пожиточнои институціи.

— **Галицка каса щаднича у Львовѣ** роздѣлюе щорôчно часть зъ своихъ зыскôвъ на добродѣйнй цѣли. Єсть се безперечно дуже гарно и ôдповѣдно задачамъ институціи сего характеру, якъ щадниця; чудуе насъ однакожь тое, що доси ще нѣколи не звернувъ зарядъ щадницѣ уваги на рускй гуманитарнй цѣли и не узгляднивъ ихъ при роздѣлѣ зыскôвъ. Адже-жь щадниця есть краєвою а не польскою а до зыскôвъ єи причиняются такожь и вкладки Русинôвъ.

— **Выстава въ Краковѣ** буде ôдкрыта дня 25 червня а комитетъ выставовый занявся вже справою будовы павильонôвъ.

— **Справа банку шматяного.** Директоры бувшого Заведеня заставничого або т. зв. банку шматяного у Львовѣ внесли були спротивленье противъ акту обжалованя, але высшій судъ ôдкинувъ се спротивленье и такъ вже въ цвѣтни ôдбудеся противъ нихъ розправа. На лавѣ обжалованыхъ засядутъ лишь пп. Крушевскій и Гловацкій, бо головный директоръ и виновникъ Гамратъ утѣкъ за границю и доси не можна було єго ôдшукати. Вѣрителѣ сего заведеня стратять мабуть всѣ свои грошѣ, позаякъ правительство забере за незаплачений податки всѣ грошѣ узыскань зъ розпродажи заставôвъ.

— **Фальшôвники монетъ.** Въ Поздимирѣ, селѣ пов. сокальского, придержавъ вôйтъ въ коршмѣ Іосифа Журавецкого въ хвили, коли той дававъ шинкареви два риньскй зъ цины. Выловленый на горячôмъ учинку Журавецкій признався, що фальшованй монеты одержавъ ôдъ коваля Приля зъ Перечи, котрый ôдливае ихъ при помочи мѣдяной формы. У Приля заряджено ревизію и знайдено ще три штуки пôдроблены ихъ монетъ. Обохъ виновникôвъ увязнено и ôдставлено до повѣтового суду въ Сокали.

— **Дрôбнй вѣсти.** Є. Вел. цѣсарь дарувавъ громадѣ Глуховичѣ, въ повѣтѣ львôвскôмъ, 100 зр. на будову школы. — Маршалокъ Тарнавскій выѣхавъ до Вѣдня. — Инспекторъ п. Солтикевичь визитуе середнй школы въ Станиславовѣ.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ**, перебуваючій теперь въ Самборѣ, представитъ тамъ въ четверъ дня 17 л. с. м. по разъ першій „Барона Цыганьского“, оперу въ 3 актахъ И. Стравса, перевôдъ и пôдложенье пôдъ музику Е. Олесницкого; всѣ костюмы новй пôсля вѣденьскихъ взôрцѣвъ. Въ Самборѣ перебуде театръ ще лишь до 26 л. с. м. и перѣде опôсля на кôлька представленъ до Коломыѣ. Въ Четверъ дня 26 л. марта буде въ Самборѣ торжественне представленье въ память XXVI роковинъ Т. Шевченка, на котре Дирекція театру запрошуе всю мѣсцеву и доокрестну публику руску. Програму оголоситься пôзнѣйше.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенту одержавъ о. Володимиръ Ганкевичь на Турôвку, дек. скалатского.

Душпастырскй посады одержали оо.: Орестъ Коновалецъ завѣдательство Зашкова, дек. львôвско-городецкого; Володимиръ Коновалецъ завѣдательство Озерянки, дек. зборôвского; Михаилъ Соневицкій, катихитъ гим., завѣдательство ex currendo въ Бережанахъ.

Митрополича консисторія вставилася до президіи намѣстництва о згоду на канонычну институцію о. Іоана Воєвудки, запрезентованого на Бачѣвъ, дек. нараѣвского, и о даръ зъ ласки для Александры Даниловичь, вдовы по пароху зъ Новосѣлокъ.

Одпустку зъ звязи аеп. львôвскои одержавъ Петро Янкевичь, богословъ зъ II. року, и принятый до еп. станиславôвскои.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозиціи принятй: на парохію Нанова дек. устрицкого, Гладишôвъ, дек бѣцкого и Синявка дек. любачѣвского о. Антоній Масляникъ зъ Бонарôвки; на парохію Розстайне, дек. дукляньского, о. Емилій Давидовичь тамошный завѣдатель.

До канонычнои институціи завôзваній оо.: Секела Григорій на парохію Лѣсько; Рынявець Володимиръ на парохію Тѣсна, дек. балигородского.

Завѣдательство парохіи Яворець, дек. балигородского, одержавъ о. Охничь Василій, сотрудникъ въ Курылôвцѣ дек. канчуцкого.

Ординаріятскôмъ комисаремъ шкôльнымъ именованый о. Прухницкій Михаилъ, завѣдатель деканата высочаньского и парохъ въ Турцѣ.

Въ дôмъ пресвитеріяльный для рукополаганя въ єрея принятй слѣдуючій кандидаты: Билиньскій Іосифъ, Константиновичь Емилій; Константиновичь Юліянъ, Кульматицкій Юл., Курило Василій, Хилякъ Антôнъ, Хомицкій Теофиль и Струсевичь Александеръ.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

Канонычну институцію одержавъ о. Володимиръ Стефановичь на Вашкôвцѣ, дек. буковиньского.

Посмертнй вѣсти.

† **О. Михаилъ Желехôвскій**, парохъ въ Орявчику, дек. скôльского упокоився, въ 74 р. житя а 48 р. священьства. Покôйный ôдзначався горячимъ рускимъ патріотизмомъ и трудився щиро для добра нашои церкви и народу. Вѣчна єму память!

† **Людвикъ Штадтмилеръ**, загально звѣстный и загально поважаный у Львовѣ реставраторъ и властитель складу винъ, померъ дня 13 с. м. въ 77 р. житя.

Переписка Редакціи и Администрації.

Всч. М. Ц. въ Голоски: Зъ присланыхъ грошей зôстало 2 зр. на 1887 рôкъ. — **Всч. Д. Х. въ Ланчинѣ:** Заплачено до 31 мая. — **Всч. И. Ш. въ Волцн.:** За р. 1886 ще 1 зр. — **Всч. И Г. въ Немировѣ:** За „Подяку“ 2 зр., за „Дѣло“ заплачено до 30 цвѣтня. — **Всч. В. Н. въ Яз.:** За р. 1886 заплачено все. — **Вп. М. Х. въ ?.** Бôльше годѣ було. Даруйте за опôзненье — виною бувъ до недугъ. —

Надôслане.

(За рубрику „Надôслане“ Редакція не бере на себе жаднои одвѣчальности.)

Завôзванье

Завзываю п. Ивана Моха медика, щобы въ звѣстнôмъ єму дѣлѣ старався въ найкоротшôмъ часѣ зô мною порозумѣтися.

Романъ Сосновскій.

Надôслане.

По причинѣ зближаючихъ-ся Святъ Воскресенія Христового, заосмотривъ пôдписаный своє Переплетниче Заведенье зновъ дуже хорошими украшеняими для Євангеліонôвъ и въ загалѣ всѣмъ, що для дуже красного переплету тыхъ св. Книгъ потрѣбно; для того завѣдомляе Всеч. Духовеньство и Честнй Братства церковнй всѣхъ нашихъ епархій, що приймае до переплету Євангеліоны, ôдъ найдешевшихъ до найдорожшихъ и выготовлюе ихъ скоро, солидно и зъ новымъ вдоволеньемъ для Всеч. Духовеньства и Ч. Братствъ церковныхъ. Євангеліоны можна присылати почтою и умовитись о цѣну за переплетъ письменно. Даються для нихъ новй окутя, або ôдновлюються и поповнюються старй и додаються до нихъ найкрасшй ленты зъ золотыми френзлями и ôдповѣдній скринки для охороны. Приймаються такожь всѣлякй книги до переплету. На складѣ суть „Молитвенники“ ôдъ 60 кр. до 8 зр. (для дамъ). Прошу о скору присылку Євангеліонôвъ, щобы ихъ можна було передъ святами выготовити и выслати.

1—2 Зъ поважаньемъ:

Михаилъ Спожарскій

у Львовѣ, въ Ставропигійскôмъ Институтѣ.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купуе и продае

всякй вартостнй паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 61—0

Подяка.

Высокопов. Пану Юліянови Дадльецъ,

Докторови медицины въ Равѣ рускôй.

Занедужавши на запаленье легкихъ и горячку тифоидальну, и засудженый уже черезъ лѣкаря (котрый ôдъ початку слабости бувъ моимъ ординаріемъ) на смерть, удався я въ опѣку Высокоповажаного Доктора Юліяна Дадльеца. Надѣя моя покладана въ умѣетнôсть Вп. Доктора не завела мене. Зъ нараженьемъ власного здоровля и пожертвованьемъ самого себе не ôдступавъ Ты мене Высокоповажаный черезъ чотыри днѣ и ночи, коли небезпечнôсть була найбôльша, и вытревалостію и умѣетностію удержавъ Ты житье 60-лѣтного чоловѣка для єго жены и дитины.

Не можу въ ôдповѣдный спосôбъ ôдвдячити Тобѣ Твою людяноть, — не могучи навѣть слôвъ добрати, щобы Тобѣ достойно подякувати за Твои труды, цѣле житье зъ жѣнкою и дитиною молити буду Всевышнього, щобы для добра загального давъ Тобѣ силъ прожити многая лѣта.

Гутка обединьска 5 марта 1887.

Щастный и Брониславa Бѣлиньскій.

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 14—7

Спеціяльности и универсальй средства

французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуваній.

Мѣсце дяка

пошукуе по провôднôй недѣли умѣючій учити нотного хорального спѣву. — На жаданье може предложити свѣдоцтва.

Олекса Бачиньскій

въ Коссовѣ, почта Джурынъ.

1876 1—2

Овесъ сибирскій

оригинальный, плодоносный,

корець выдае 16 кôрцѣвъ.

есть 40 кôрцѣвъ на продажъ. Цѣна 100 кильограмôвъ 12 зр. въ мѣсци. Хто желае, ôдставляю на зелѣзницю, за послѣплатою або за готôвку. Адреса:

О. Іоанъ Головкевичь

приходникъ въ Спасѣ, поч. Долина.

1880 1—0

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Впов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае єи пôсля побôчь стоячого цѣнника ☛

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

☛ Особливо звертаеся увагу на 3знаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½ кило	1	60
„ „ мелянжь	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжь караванна	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч II.	„ „	4	60
„ (Ч. III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60 р.	2	40
„ („	2 „ — „	3	—
„ („	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кило	1	60
„ (Г. prima	„ „	1	80
„ (non plus ultra	„ „	2	50

☛ Ласкавй порученя почтою, опакованье франко. 1871 2—20

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Головный складъ для Галичины

порцеляны, скла и товарôвъ мѣшаныхъ

1858 **у Львовѣ** 3—3

улиця Трибунальска число 6

заложеный въ роцѣ 1845.

Хиньске срѣбло („Alpaka-Silber“) Ч. I въ найлѣпшôмъ родѣ, гладкій фасонъ:

12 штукъ ложокъ столовыхъ	17·— зр.	зъ золоченою черначкою о 1 зр бôльше	
12 „ ложочокъ до кавы або чаю	8·75 „	1 варешка	2·80 зр
12 вилокъ и 12 ножѣвъ, разомъ 12 паръ	32·50 „	зъ золоченою черначкою о 50 кр. бôльше.	
12 вилочокъ десеровыхъ и 12 ножикôвъ, разомъ 12 паръ	25·50 „	1 ложка полумискова	4·— „
1 велика вареха (кохля)	6·— „	1 вилки полумисковй	3·50 „
1 середна „	5·50 „	1 ложка до росолу для дѣтей	1·20 „
		12 пôдставокъ до ножѣвъ и вилокъ	10· „

Альпака Ч. 1.

12 ложокъ столовыхъ	6·75 зр.	12 вилочокъ десеровыхъ и 12 ножикôвъ, разомъ 12 паръ	11·25 зр
12 ложочокъ до кавы або чаю	3·60 „	1 вареха	2·50 „
12 вилокъ и ножѣвъ, разомъ 12 паръ	14·25 „	1 варешка	1·20 „
		1 ложка до росолу для дѣтей	—·50 „

Чайники зъ металю „Британія“.

Ч. 1. мѣстить	¼ литра, штука	2·80 зр.	Ч. 5. мѣстить	1¼ литра, штука	6·50 зр
„ 2. „	½ „ „	3·50 „	„ 6. „	1½ „ „	8·— „
„ 3. „	¾ „ „	4·— „	„ 8 „	2 „ „	10·— „
„ 4. „	1 литръ „	5·50 „			

Всякй иншй предметы зъ хиньского срѣбла (d'argent placque) суть въ великôмъ выборѣ на складѣ, именно:

Цукорницѣ, Щипцѣ до цукру, Ситця до чаю, Сервисики до оцту и оливы, Лѣхтарѣ, Канделябры, Пушки на тоалеты, Тацы, Кошѣ на овочѣ, Етажерки на цукры, Вилки до печенѣ и др.

заразомъ поручаю

Самовары россійскй въ великôмъ выборѣ,

Тацы деревляній и Тацы зъ лякерованои бляхи.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІОСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кильо зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4¾ кильо зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошуютъ иншй пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю єи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвниковя въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комисіонеръ, а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 6—?

I. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсылае за посдѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse.

1869 3—16

Взôрцѣ даромъ.

Новоôдкрыта Роббтня суконь дамскихъ заразомъ и Школа французского крою приймае и выготовлюе всѣлякй замовленя такъ мѣсцевй якъ такожь и замѣсцевй якъ найскорше и по цѣнахъ умѣренныхъ. Особы зъ провинціи найдуть на часъ науки крою догôдне помѣщенье Г. Матковска и Юлія Кравсь, улиця Хорущины ч. 5 и рôгъ улицѣ Академичной. 1852 (6—6)

PASQUALE ZACCHI

ЗАВЕДЕНЬЕ

артистичне, фигуральне и орнаментаційне

у Львовѣ, ул. Валова ч. 1.

поручае

на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектоничнй зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ.

Всякй змовленя такъ мѣсцевй якъ и замѣсцевй выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 3—8

Вже выйшовъ зъ друку

Законъ о загальнôмъ ополченю

для королевствъ и краѣвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй.

Розпорядженье министерства оборонy краєвои

дотыкаюче списаня обовязаныхъ до служебы въ загальнôмъ ôполченю и удержуваня ихъ въ евіденціи, — а такожь

Приписы дотыкаючій организаціе загального ополченя.

(Дословный перекладъ зъ Дневника законôвъ державныхъ)

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовлятй можна пôдъ адресою: Адм. Батькôвщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ.

Устава тая, задля своеи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальн. громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи выдатности єстъ VAN HOUTEN-a чисте какао, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякй иншй выробы; а чарка VAN HOUTEN-a чистого какао не коштуе бôльше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь єсть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштуе значно менше.

Дôстати можна въ бôльшихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесôвъ, товарôвъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ блящанныхъ коробкахъ по ½, ¼ и ⅛ кильо netto товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесôвъ, улиця Галицка ч. 23. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф. В, торговля деликатесôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесôвъ, Рынокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Ôрменьска ч. 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесôвъ, ул. Хорущина ч. 6. 1·31 6—15

ІОАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

давнѣйше Л. Вайгель

у Львовѣ, улиця Театральна ч. 16

поручае

свôй богатый складъ Годинникôвъ, ланцушкôвъ золотыхъ и срѣбныхъ, столовыхъ и будильникôвъ рôжного рода зъ первырядныхъ фабрикъ по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ.

Направы всѣлякого рода годинникôвъ, машинъ граючихъ якъ такожь ôдновлюваньо антикôвъ выконуе сумлѣнно и пôдъ гаранті ю, займаеся такожь клеиньемъ бурштиновъ, пѣнки, порцеляны, скла, китомъ власного вынаходу и продае тойже фляконъ по 50 кр.

1877 (1—6)

Фабрика вôзочкôвъ

КАРОЛЯ КЕЛЛЬЕРА

Львôвъ, ул. Пекарска передъ кладовищемъ Лычаковскимъ (ул. св Павла ч 8)

поручае яко найдешевше краєве жерело, де можна дôстати дуже добрыхъ и всякій разъ добôрныхъ вôзочкôвъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 1878 1—4

Можна замовляти черезъ кождy книгарню Въ 13-ôмъ накладѣ що лише выйшла:

Med. Rath Dr. Müller-a

найновѣйша книжка о безсильности, розтроеню нервôвъ, наслѣдкахъ грѣхôвъ молодости и т д. — Высылка за 60 кр. марками почтовыми дискретно. 1814 3—24

Carl Kreikenbaum, Braunschweig.

Meyer's Conversationslexikon

IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшій будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що кромѣ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребуютъ платити. Тіи томы, що суть вже готовй, ôдсылаются заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, заволить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ему, де маѣ по него написати.

А. Круликовскій

Львôвъ, улиця Коперника ч 28.

1867 3—10

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ з хлопцѣвъ зъ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь 1656 Всч. Духовеньству. 71—7

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Лишь правд съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаеся симъ правдивый

Pain-Expeller

съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ.

☛ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 26. Львôвъ, Четверъ 5 (17) марта 1887. Рôчникъ VIII.

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попередне застережень е

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôсланé“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимаютъ: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр.	на цѣлый рôкъ	15·— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр.
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр.

Реклямація неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Потреба реформы шкôлъ народныхъ.

Читателѣ нашй знаютъ, що кôлька разôвъ уже въ Соймѣ краєвôмъ, а пôзнѣйше въ „Дѣлѣ“ нашъ ветеранъ о. Стефанъ Качала выступавъ зъ критикою нынѣшныхъ шкôлъ народныхъ, яко такихъ институцій, що дѣтямъ селяньскимъ подаютъ богато розôрваныхъ и непрактичныхъ вѣдомостей („mówić poprawnie po polsku“ въ рускихъ школахъ, знати про „Wandy“, „Krakusy“, спѣвати „krakowiaki“ и т. д.) а мало науки практичной, ôдповѣдной ихъ будучому званю. Зъ подôбною критикою выступивъ бувъ передъ кôлькома роками и гр. Рей, и безъ пощады розгорнувъ передъ очами Сойму хибы пляну лекційного въ нашихъ школахъ. Для близшого розсмотренія сеи справы була навѣть въ своѣмъ часѣ зложена окрема анкета, котра мала пробктувати певнй змѣны въ системѣ научуванія. Але, якъ то у насъ звычайно буває, справа тая, жизненна и пекуча, бо дотыкає безпосередно интересôвъ селяньского стану и полѣпшеня его матеріяльного быту, пôшла, якъ богато другихъ, скоро въ непамять, а верховодяча каста, вѣрна аксіомови — „най буде, якъ бувало“, вдоволилась теперѣшнымъ непрактичнымъ устроѣмъ шкôлъ народныхъ.

Яка сему була причина, не трудно ôдгадати. Школы нашй по селахъ уважаються въ меншôй мѣрѣ дѣйстнымъ розсадникомъ культуры, опертои на реальныхъ основахъ, а бôльше средствомъ до научуванія дѣтей рускихъ польского языка. Звѣстно бо, що пôсля теперѣшного пляну лекційного навѣть въ школахъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ, языкъ польскій есть предметомъ обовязковои науки. И сей то плянъ подає вже самъ собою певнй падѣ, що зъ часомъ при учителяхъ-Полякахъ, що для красныхъ очей инспекторôвъ окружныхъ кладуть бôльшу вагу на науку языка польского и польскои исторіи, руска дитина чей-же бодай троха наломиться до польщины и тымъ самымъ скрѣпить елементъ польскій на Руси, елементъ, который, живе лише дрôбными оазками посередъ масы народу рускаго.

Нѣ Соймъ, нѣ анкета, нѣ власти шкôльнй не спѣшились нѣколи зъ реформами, котрыхъ цѣлею було-бы устроити такъ школу народну, щобъ она въ меншôй мѣрѣ выховувала псевдо-ученыхъ полиглотôвъ, а бôльше старалася о образованье молодежи въ дусѣ практичнôмъ и ôдповѣдно до потребъ дальшого ѥи житя. Зъ того и выйшло, що нарôдъ нашъ, хотяй не ôдноситься до школы зъ такою апатіею, якъ зъ-разу, и остаточно при шкôльнôмъ примусѣ дѣтей своихъ туды посылає, все таки не добачає ще въ школѣ средства ôдповѣдного до поправы свого положеня матеріяльного. Въ мученю дитины наукою польского языка та непотрѣбныхъ вытребеньокъ зъ польскои исторіи не може ôнъ видѣти спасенія для себе и своѣи дитины, а радъ-бы, щобы образованье шкôльне велося бôльше практично. Хто мавъ нагоду чути въ тôмъ зглядѣ задушевнй гадки селянъ нашихъ, той и признасть, що нарôдъ охотно приймивъ-бы реформы въ лекційнôмъ плянѣ школъ народныхъ, а навѣть понѣсъ-бы и якйсь жертвы для такого перестрою.

Учителѣвъ тутъ виноватити не можна. Они йдуть за директивою зъ горы и мусять держатися приписаныхъ нормъ, тымъ бôльше, що инспекторы окружнй — въ Галичинѣ загаломъ взявши, люде не конче высоко образованй, нерадо глядятъ на якй-небудь, хочь-бы и користнй для народу, збоченя ôдъ принисôвъ. Зъ того и выходить, що молодѣжь наша сѣльска, опустивши лавки шкôльнй, не вносить пôзнѣйше до свого занятя хлѣборобного нѣякихъ практичныхъ вѣдомостей и тымъ дає доказъ, що школа ѥсть лишь дуже односторонныимъ средствомъ культурнымъ. Додаймо ще до того, що значна часть дѣтей, покôнчивши шкôльну науку, зъ часомъ забуває и грамотнôсть свою и подану ѣй еруди̇цію абстрактну, — то дѣйстно можна подивляти зъ одной стороны терпеливôсть нашихъ селянъ, а зъ другои пасивнôсть верствъ высшихъ для нынѣшного пляну лекційного.

Але скаже хто може, що для практичнои науки заводяться нынѣ школы рôльничй и промысловй въ нашôмъ краю и що такихъ шкôлъ ѥсть у насъ вже кôльнацять. Замѣтъ сей, думаємо, устоятись не може, бо навѣть кôлькасотъ такихъ шкôлъ показались-бы недостаточными, щобъ загалъ хлѣборобôвъ выдвигнути на высшій степень культуры, т. е. раціональнои господарки и поступового промыслу. И дивно, що у насъ всѣ добре розумѣють хибы нашого шкôльництва, а мимо того всѣ майже ходять зъ заложеными руками, а въ тѣлахъ законодательныхъ голосы Качалъ и Рѣввъ лунаютъ немовь голосъ пророка во пустыни. Длятого, коли роблено часомъ замѣтъ, що у насъ о селянъ яко хлѣборобôвъ и тыхъ, що суть пôдставою добробыту прочихъ верствъ, дбаєся найменше, то замѣтъ сей дасться всесторонно оправдати. Край нашъ кромѣ горальництва и млынарства не посѣдає майже нѣякихъ фабрикъ, — доля его звязана выключно зъ хлѣборобствомъ, але о пôднесеню хлѣборобства не дбає навѣть той, на котрôмъ спочиває той великій обовязокъ.

Що для фаховыхъ шкôлъ загалъ чуе якусь симпатію, що тѣшиться, коли тутъ и тамъ повстане яка фахова школа, що радуєсь, якъ примѣромъ сказавши, до школы сокальскои примѣнено систему шкôлъ шведскихъ, систему практичну, або що въ Микулинцяхъ п. Рыбачикъ завѣвъ въ школѣ практику ремѣслову, — сего факту не перечимо. Але жаль, що мимо того въ воздусѣ повислого инстинкту нѣяка компетентна власть не приймесь за дѣло реорганизаціи шкôлъ нашихъ зъ повною енергіею и вытревалостію.

Справу тую порушуємо нынѣ и пригадуємо, кому треба, тымъ бôльше, коли мы вычитали въ росс. дневникахъ, що вже и въ Россіи думаютъ нынѣ люде о реорганизаціи шкôлъ народныхъ и семинарій учительскихъ въ тôмъ дусѣ, щобъ они безпосередный хосенъ приносили хлѣборобному селяньству. Дня 11 ст. ст. лютого пôднесено тамъ въ министерствѣ просвѣты, зъ инициятивы И. И. Мещерского, проєктъ, щобы всѣ школы народнй, вже существуючй и якй мали-бы заснуватися, надѣлити землею, на котрôй учитель фахово выобразованй вели-бы раціональну господарку управы землѣ, садôвництва, пчôльництва, шовкôвництва, хмелярства и другихъ галузей промыслу и тымъ способомъ дѣтей а посередно и селянъ могли обучати въ ихъ фаховôмъ занятю. Ôдповѣдно до того мали-бъ и семинаріи учительскій посѣдати формальній господарства для практичного образованя учителѣвъ. Система така ôдповѣсть певно цѣли своѣй, бо Россіи существованье опираєсь головно на продукціи збожевôй. „Центръ нашого житя — пише „Русс. Курьеръ“ — лежитъ въ селяньствѣ. Чужинцѣ, хочь трохи познакомленй зъ Россіею, розумѣють се. Лишь мы самй (Россіяне) сумнѣваємось о тôй правдѣ. Мы хочемо у всѣмъ наслѣдувати Европу, а нашихъ жизненныхъ елементôвъ не двигаємо. Не жиймо фантазією, не робѣмъ дѣла на здогадъ, а опираймось на тôмъ, що становить основу нашого быту“.

Слова тй дуже ясней и не потребуютъ коментаря. Але чи-жь Галичина наша не находиться въ зовсѣмъ аналогичнôмъ положеню и чи слова тй не можна приложити и до насъ? Селяньство и его бытъ були и будуть пôдставою силы и добробыту всего краю и длятого окликомъ нашимъ повинна бути: Реформа шкôлъ народныхъ въ дусѣ практичнôмъ.

Дѣяльность Банку краєвого въ 1886 року.

Урядова „Газета Львôвска“ помѣстила недавно рôчне справозданье Банку краєвого зъ дѣяльности за рôкъ 1886. Справозданье се заслугує вже тымъ самымъ на увагу, що представляє образъ дѣяльности краєвои кредитовои институціи, кромѣ того однакъ подає оно даты того рода, що надъ ними велить вже самъ интересъ бôльшости населеня краю застановитись и розважити, чи краєва институція кредитова, що маєслужити всестороннымъ потребамъ цѣлого населеня краю, сповняє сей свôй обовязокъ. Справозданье дотыкає трехъ головныхъ галузей дѣяльности Банку, а именно: 1) дѣяльности ôддѣлу банкового, 2) финансовыхъ взаємнôвъ мѣжь Банкомъ а товариствами промыслово-господарскими и 3) дѣяльности ôддѣлу гипотечного и комунального.

Интересы строго банковй представляютъ въ р. 1886 загальный оборотъ касовый въ сумѣ 45.984.608 зр. 99 кр. Входятъ тутъ головно интересы депозитовй, векслевй, задатки на заставъ ефектôвъ а вкôнци закупно краєвыхъ и власныхъ ефектôвъ на рахунокъ Банку або на рахунокъ третихъ особъ, и рухъ чужихъ капиталôвъ, вложеныхъ до Банку на проценты. Депозитôвъ принявъ Банкъ въ р. 1886 загаломъ 112 на номинальну вартôсть 1,415.401 зр. 27 кр., котрй принесли ѥму титуломъ оплатъ суму 1.375 зр. 38 кр. — Векслѣвъ есконтувавъ Банкъ въ р. 1886 загаломъ 7.706 штукъ на загальну суму 7,269.440 зр., зъ чого припавъ Банкови зыскъ brutto въ сумѣ 99.414 зр. 39 кр. Реесконтовано же въ мин. році 1.821 штукъ векслѣвъ на загальну суму 1,566.482 зр. 81 кр. — Звѣстно, що векслевй операціи якъ зъ одной стороны приносять Банкови дуже великій зыски, такъ зъ другои стороны можуть найскорше довести институцію до упадку, а се именно тогдѣ, коли есконтуєся векслѣ безъ певной гарантіи. Длятого дуже важною ѥсть въ билянсѣ кождого банку позиція векслѣвъ, не выкупленыхъ въ речинци платности и запротестованыхъ або заскарженыхъ. Въ билянсѣ краєвого Банку за р. 1886 выказуе тая позиція 32 векслѣ, не выкуплень въ речинци платности и выносячй загальну суму 60.491 зр. Зъ тыхъ представляє Справозданье 10 штукъ на 44.558 зр., обезпеченыхъ вже при самôмъ есконтѣ на пôдставѣ кавціи гипотечной, записанои въ границяхъ пупилярнои обезпеки, а незреализованье ихъ уважає Справозданье лишь наслѣдкомъ довгои и утяжливои судовои процедуры, высказуе при тôмъ однакъ певну надѣю, що до кôнця р. 1887 згадана векслева сума вилыне рѣшучо до касы Банку. При есконтѣ дальшихъ 13 векслѣвъ на суму 8.515 зр. 42 кр. не постаранося о нѣяку обезпеку, передъ протестомъ тыхъ векслѣвъ не мавъ Банкъ нѣякои гарантіи зреализувати ихъ, доперва по протестѣ удалося Банкови въ дорозѣ екзекуціи обезпечити повысшу суму, чи однакъ позыскана обезпека маєхарактеръ обезпеки пупилярнои, не згадуе о тôмъ Справозданье выразно. Осталося ще 9 въ речинци платности невыкупленыхъ векслѣвъ, зъ котрыхъ два заплачено по протестѣ, а 7 векслѣвъ на загальну суму 2.409 зр. 18 кр. уважає Справозданье неможливыми до зреализуваня, бо довжники векслевй не давши нѣякои обезпеки Банкови попали опôсля въ конкурсъ. Єсть се очевидно безповоротна страта Банку. — Задатки на заставъ ефектôвъ выказали въ р. 1886 загальный оборотъ 1,367.289 зр. 57 кр. и принесли Банкови дохôдъ 21.206 зр. 91 кр. — Закупно краєвыхъ и власныхъ ефектôвъ на рахунокъ Банку а такожь и другихъ зъ порученя и на рахунокъ третихъ осôбъ выказало въ р. 1886 оборотъ въ сумѣ 17,358.768 зр., рахунокъ чужихъ капиталôвъ вкладаныхъ для опроцентованя выказуе въ загалѣ 4,198.262 зр. вкладокъ, а 3,843.021 зр. зворотôвъ. Льокаціи краєвои касы выказуютъ 940.643 зр. 68 кр. вкладокъ, а 995.944 зр. 54 кр. зворотôвъ.

Въ р. 1886 остававъ краєвый Банкъ въ финансовыхъ взаємнахъ зъ 102 товариствами заробковыми и господарскими. Въ протягу сего року есконтувавъ 2720 векслѣвъ сихъ товариствъ на загальну суму 1,338.808 зр. 03 кр., а кромѣ того були товариства, котрй повнили обовязки повѣтовыхъ репрезентацій Банку, такожь довжниками ѥго зъ бѣжучого рахунку.

Приступаємо теперь до найважнѣйшои галузи дѣяльности краєвого Банку т. е. до ôддѣлу гипотечного и комунального, — найважнѣйшои, бо се одиноке поле, на котрôмъ кредитъ краєвого Банку служити може и повиненъ потребамъ населеня цѣлого краю. Ведучи интересы депозитовй и векслевй, служитъ Банкъ потребамъ капиталистôвъ и деякихъ бôльшихъ фирмъ купецкихъ, даючи задатки на заставъ ефектôвъ не причиняєся Банкъ до розвою кра-

---

2)

Згадки изъ студентского житя

въ Унгварѣ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ ***B.*** зъ ***C.***

(Дальше).

Нема нѣчого величнѣйшого и красшого на свѣтѣ, якъ въ щастю и нещастю постоянный характеръ чоловѣка, котрый мовь тверда скала, що опираєся розгуканымъ филямъ и орканамъ, стоитъ непорушеный. А такій характеръ знаходимо въ родѣ Ракочихъ. На Угорщинѣ вже нема Ракочихъ, — той рôдъ ôдъ давна выгасъ, але про нихъ знає оповѣсти кождый Мадяръ, гордиться именемъ Ракочихъ, и най буде въ смутку и утомленый, а циганъ заграє ему „Марша Ракочого“ на скрипцѣ, або заспѣвае Словакъ при „gajdoszi“ (дудѣ) якои пѣсни про Ракочихъ, — то мовь-бы втриснено огонь въ ѥго жилы. Забуває на сумъ и утому, ѥго лице въ одной хвили выпогодиться.

Зô всѣхъ замкôвъ, якй родина Ракочихъ посѣдала на Угорщинѣ, найлѣпше дохованый замокъ Мункачскій; въ нѣмъ теперь мѣститься вязницѣ. Хотяй зъ причины новѣйшихъ реставрацій и будôвель богато перемѣнено въ тôмъ замку, то все таки можна бачити численнй давнй башты, фосы, валы, пивницѣ добре перехованй. Гербы, камѣнний памятники, портреты Ракочихъ забрано изъ замку до народного музея въ Пештѣ и тамъ остаютъ доси. Въ замку Мункачскôмъ проживала довгй лѣта и тутъ померла Софія зъ роду Баторихъ, жена Георгія Ракочого, котрый померъ въ 1660 р. зъ тяжкихъ ранъ, добутыхъ у вôйнахъ зъ Турками. Сынъ Георгія и Софіи Ракочихъ, Францъ I. Ракочи, ожененый зъ славною и горячою мадярскою патріоткою Єленою Зрині, померъ въ тôмъ-же замку 1676 р. изъ грызоты по неудалôй революціи въ оборонѣ правъ народныхъ. Оставша молоденька вдова Єлена выховувала въ тôмъ замку свои дѣти Юліянну и славного пôзнѣйше Франца II. Ракочого. Ту прожила Єлена не одну гôрку хвилю и не мало пролила слезъ въ комнатахъ замку, жиючи зъ своею свекрухою Софією Батори пôдъ однымъ дахомъ въ безнастанныхъ суперечкахъ, за-для ôдмѣнныхъ политичныхъ засадъ, якй обѣ вызнавали. Зъ того тяжкого ярма освободивъ Єлену, молоду и красну вдову, Емерикъ Текелі, оженившися зъ нею, а вѣнчанье ихъ ôдбулося въ замку Мункачскôмъ 1682 р. Коли Емерикъ Текелі попався въ турецку неволю, Єлена дуже енергично обороняла черезъ кôлька мѣсяцѣвъ замокъ Мункачскій ôдъ строгого австрійского фельдмаршала Караффы. Змушена голодомъ и зрадою повѣрника Радича, мусѣла наконець выдати замокъ Мункачскій въ руки фельдмаршала, однакъ, заки се вчинила, казала своему молоденькому пôдъ той часъ сынови Францу II. Ракочому на колѣнахъ въ одной зъ комнатъ зложити присягу, що ôнъ посвятить не тôлько цѣлый маєтокъ але и житье для добра мадярского народу. Сынъ зложивъ присягу и дотримавъ ѥи вѣрно до смерти. По упадку Мункаческого замку, вывезено Єлену зъ обоима дѣтьми до Вѣдня, де оставала до часу, поки мужеви Емерику Текелію не удалося въ битвѣ дôстати въ свои руки австрійского генерала Гайсслера. Въ обмѣну за того генерала позволено Єленѣ опустити Вѣдень и ôдпроваджено ѥи пôдъ войсковою ескортою до границѣ Семигороду, де по довшôмъ часѣ стрѣтилась и побачилася зъ своимъ мужемъ. Але тôй горячôй мадярскôй патріотцѣ суджено було до дна выпити гôрку чашу. Коли по кровавôй битвѣ пôдъ Зентою 1697 р. побито Туркôвъ, пораженый и загнѣваный на своихъ генералôвъ султанъ Мустафа прогнавъ Емерика Текелія, котрый служивъ султанови, до Малои Азіи. Єлена яко вѣрна жена не лишила свого мужа въ нещастю, а удалася за нимъ. Выѣхавши разъ до Константинополя, щобъ упросити султана о освободженье мужа зъ выгнаня, занедужала и померла въ тôмъ мѣстѣ 1703 р. Тамъ и поховано ѥи въ костелѣ Єзуитôвъ. Сынъ Єлены, Францъ II. Ракочи, котрый провадивъ зъ Австрією безнастанній вôйны, освободивши Мункачь ôдъ войскъ австрійскихъ, часто перебувавъ въ ѥго замку. Въ честь того славного и такожь горячого мадярского патріота уложивъ циганъ Барна „Маршъ Ракочого“, котрый стрясає серцями Мадярôвъ. По довголѣтныхъ тяжкихъ зъ Австрією борбахъ, Францъ II. Ракочи бажаючи, щобъ нарôдъ мадярскій выпочавъ ôдъ воєнныхъ трудôвъ, скликавъ мадярскихъ сенаторôвъ на нараду до Саланки на Уграхъ. Здавши по тôй нарадѣ начальство надъ мадярскимъ войскомъ генералу Каролю и уповажнивши ѥго заключити миръ зъ цѣсаремъ Іосифомъ I., ôддавъ родимый и дорогій ѥго серцю замокъ Мункачскій свому канцлеру Сенейови, лишивъ Угорщину и удався до мѣсточка Радосто въ Бессарабіи, де въ самотности померъ 1735 р., проживши 60 лѣтъ для добра свого народу. Зъ ѥго смертію выгасъ княжій рôдъ Ракочихъ въ Угорщинѣ.

Напротивъ Мункача, на правôмъ березѣ Ляторчи, оснувавъ литовскій князь Теодоръ Корятовичъ, котрому угорскій король Людвикъ II. 30 селъ дарувавъ бувъ въ окрестности Мункача, на горѣ „Чернекъ“ великій монастирь для Василіянъ. Кн. Т. Корятовичъ выпосаживъ богато сей монастирь и въ нѣмъ приспособивъ собѣ гробъ за житя. Зъ того монастиря выйшло 21 епископôвъ, що рядили епархією Мункачôвскою. Жена кн. Теодора Корятовича, Доминика, оснувала напротивъ монастиря Василіянъ женьскій монастирь для Василіянокъ. Сей монастирь спалили Поляки въ походѣ на Угорщину 1660 р. Зъ него остали румовиска и до теперь ихъ видати.

Рускй епископы епархіи Мункачôвскои мешкали въ монастири Василіянъ въ Мункачи. По принятю уніи були они въ великôй зависимости ôдъ лат. архіепископôвъ Ягерскихъ (Erlau), котрй уважали ихъ за своихъ генеральныхъ викарихъ и, де могли, понижали. Помимо того, що епископы рускй титулувалися епископами и епископскй носили инсигнія, не могли они, безъ попередного завѣдомленя и позволеня лат. архіепископôвъ Ягерскихъ, анѣ пресвитерôвъ рукополагати, анѣ ново-побудованыхъ церквей благословити, анѣ опорожненыхъ приходôвъ обсаджати, и т. д. Кажуть „ôдъ головы рыбу чути“ — тожь за примѣромъ лат. архіепископôвъ позволявъ собѣ и низшій лат. клиръ руске сельске духовеньство такожь понижати, а уважаючи ѥго за своихъ викарихъ, мѣшався въ заряды церковнй по рускихъ селахъ. Зъ тои причины повставали мѣжь рускими епископами Мункачôвскими а лат. архіепископами Ягерскими дуже частй непорозумѣня и сварнѣ, якй ажь о найвысшй духовнй и свѣтскй власти опиралися. Въ часѣ тыхъ довгихъ суперечокъ, що дôйшли ажь до трону цѣсаревои Маріи Терезы, и она ними заинтересувалася и станула по сторонѣ понижуваныхъ и кривдженыхъ Русинôвъ, не мало натрудився рускій епископъ Иванъ Бардачь, поки не допровадивъ до того, що рускихъ епископôвъ Мункачôвскихъ освобождено ôдъ тяжкого ярма гордыхъ лат. архіепископôвъ Ягерскихъ, мѣжь котрыми особливо графъ Кароль Естергази докучавъ Русинамъ, и пôддано ихъ пôдъ угорского примаса, лат. архіепископа въ Гранѣ. Тогдѣ Русинамъ стало вже лекше.

Упоравшися зъ лат. архіепископами Ягерскими еп. Иванъ Бардачь постарався о заснованье капитулы Мункачôвскои та о пенсію для членôвъ ѥи по 300 зр. рôчно, якъ и о то, що рускимъ епископамъ признано повну юрисдикцію въ епархіи Мункачôвскôй, якои до того часу не мали. По смерти Ивана Бардача въ Мункачи 1772 року, котрого треба уважати першимъ канонично консекрованымъ епископомъ Мункачôвскимъ, трудився дальше ѥго наслѣдникъ еп. Андрей Бачиньскій о унормованье епархіяльныхъ ôдносинъ. Той епископъ перенѣсся зъ капитулою на постôйне пробуванье зъ Мункача до Унгвару 1777 р. и ôдъ того часу всѣ епископы епархіи Мункачôвскои тутъ уже перебуваютъ. За часôвъ еп. Андрея Бачиньского засновано въ Унгварѣ 1778 р. руску духовну семинарію, котра мѣститься въ будынкахъ „на старôмъ замку“, якій подарувала була угорскимъ Русинамъ цѣсарева Марія Тереса.

Исторія „унгварского старого замку“ сягає далекихъ часôвъ, длятого нема певныхъ доказôвъ, хто бувъ основателемъ ѥго. То певне, що въ тôмъ замку мешкали словацкй князѣ. Коли Мадяры пôдъ Арпадомъ увôйшли въ Угорщину, заняли унгварскій замокъ 894 р. Князь Ляборецъ оборонявъ той замокъ ôдъ Мадярôвъ, але не будучи въ силѣ опертися, лишивъ ѥго и почавъ утѣкати ôдъ Унгвару на захôдъ. Мадяры дôгнали князя надъ рѣкою и повѣсили ѥго. По имени повѣшеного князя, названо, кажуть, и рѣку — Ляторчею. Ôдъ часу Арпада ажь до 1312 р. остававъ унгварскій замокъ при коронѣ угорскôй. Зъ смертію Андрея III. въ 1301. р. выгасъ рôдъ Арпадôвъ, а ѥго смерть дала причину до семи-лѣтнои вôйны о тронъ угорскій межи Вячеславомъ III. ческимъ, Оттономъ зъ Баваріи и титулярнымъ королемъ Неаполя Каролемъ I. Робертомъ зъ дому Анжу. Коли той остатный удержався на угорскôмъ престолѣ (1308—1342), спровадивъ зъ собою въ Угорщину Филипа и Ивана Другетôвъ, а пôднѣсши ихъ до достоинъства палятинôвъ, надавъ имъ великй маєтности въ Маковицкôй и въ Гомонняньскôй окрестности разомъ зъ унгварскимъ замкомъ. Въ посѣданю роду Другетôвъ яко наджупанôвъ зôстававъ той замокъ ажь до 1684 р. Славный мадярскій патріотъ Емерикъ Текелі, убивши Жигмонда Другета, остатного потомка роду Другетôвъ въ мужескôй линіи, ôддавъ занятый унгварскій замокъ свому товаришеви Николаю Черчені. По нещасли-

євого господарства, бо дає пôдмогу кредитови переважно консумційному, отже зъ горы вже шкôдливому для финансовыхъ интересôвъ краю и суспôльности. Бôльше продуктивнымъ отже и пожиточнымъ здавався-бы бути кредитъ, удѣлюваный заробковымъ и господарскимъ товариствамъ, котрѣ вже зъ самого свого призначеня повинны стати осередкомъ краєвои продукціи. На дѣлѣ однакъ представляється рѣчь зовсѣмъ бдмѣнно. Хто мавъ у насъ нагоду приглянутись тымъ заробково-господарскимъ товариствамъ, особливо т. зв. задатковымъ товариствамъ на провинціи, — а тѣ власне майже выключно користають зъ кредиту краєвого Банку — той знає дуже добре, що згаданѣ товариства остають нынѣ переважно въ рукахъ жидôвъ-спекулянтôвъ и не то, що не служать интересамъ краєвои продукціи, але стають ще инодѣ просто гнѣздомъ обчисленои на выискуванье легкодушныхъ довжникôвъ спекуляціи. Щобы пересвѣдчитись о тôмъ, досыть прочитати оголошеня зборôвъ такихъ товариствъ, публикованѣ въ урядовôй газетѣ, на котрыхъ пôдписанѣ майже самѣ жидôвскѣ представителѣ ихъ зарядôвъ, зъ чого ясно слѣдує, що бдъ такихъ товариствъ тяжко надѣятись якихъ позитивныхъ результатôвъ для економичного розвою краю. Цѣкавою илюстраціёю дѣяльности нашихъ провинціональныхъ задатковыхъ товариствъ єсть бдбуваючій-ся якъразъ теперь передъ судовымъ трибуналомъ въ Золочевѣ карный процесъ противъ членôвъ заряду товариства задаткового въ Поморянахъ, сеи справдѣшнои „коммерческои сдѣлки“ поморяньскихъ жидкôвъ, вымѣренои на експльоатацію легкодушного и своихъ правъ несвѣдомого христіяньского елементу. Супротивъ такого стану рѣчей остав у насъ добре зъорганизованый и розумно а безсторонно роздѣлюваный гипотечный кредитъ одинокою дорогою, на котрôй може краєва кредитова институція розвинути всесторонну и для добра господарства цѣлого краю хосенну дѣяльнôсть. А єсть се ѣи обовязкомъ тымъ бôльше, що вже сама наука економіи вказує банкамъ краєвымъ становище середъ грунды банкôвъ гипотечныхъ, дозволяючи имъ побôчь безсторонного удѣлюваня позичокъ гипотечныхъ на всякій бôльшій и меншій недвижимости въ краю и невôдлучнои бдъ сего емисіи листôвъ заставныхъ, займаючись лише въ дальшôмъ рядѣ другими родами банковыхъ интересôвъ, хочь-бы тіи представляли надѣю далеко скоршихъ и бôльшихъ зыскôвъ. Цифры справозданя Банку краєвого, дотыкаючій дѣяльности бддѣлу гипотечного и комунального пояснять намъ, чи и о скôлько галицкій банкъ краєвый бдповѣвъ тôй наукои и реальными потребами краю вказанôй задачи.

Въ р. 1886 удѣливъ краєвый Банкъ 505 позичокъ гипотечныхъ въ загальнôй сумѣ 5,671.650 зр., що разомъ зъ позичками удѣлеными Банкомъ въ попереднихъ лѣтахъ складаєся на загальне число 930 гипотечныхъ позичокъ въ сумѣ 8,710.500 зр. Зъ сеи загальноі сумы припадає 57·99%, т. є. сума 5,051.950 зр. на **бôльшу посѣлôсть**, 37·06% або сума 3,228.000 зр. на мѣскій реальности а **лише 4%** т. є. сума 430.560 зр. **на меншу посѣлôсть.** Подôбну, хочь може не такъ дуже разячу пропорцію выказують цифры позичокъ удѣленыхъ въ облигаціяхъ комунальныхъ. Изъ загального числа тыхъ позичокъ, выносячихъ бдъ часу заснованя Банку суму 1.042.700 зр., припадає на повѣты 21.86% або сума 228.000 зр., на мѣста 64·44% або сума 671.900 зр. а на сельскій громады зновъ найменше, бо лише 13·70% т. є. сума 141.800 зр.

Зъ помѣжь наведеныхъ чиселъ найбôльше разячою выходить пропорція заходяча що-до высоты удѣленыхъ гипотечныхъ позичокъ мѣжь великою а малою посѣлôстію. Стоить она въ живôй суперечности зô всѣмъ тымъ, що говорено и писано о великôй хосенности сеи институціи для нашого краю. Пôсля програмы, голошенои основателями, мавъ Банкъ краєвый подати здоровый и приступный кредитъ меншôй посѣлости, вызискуваной лихвярскимъ кредитомъ жидôвъ або институцій въ родѣ небощика Банку селяньского. Доступнôсть кредиту для мельораційныхъ и въ загалѣ продуктивныхъ цѣлей меншихъ господарствъ була певно и дуже пожаданою въ интересѣ цѣлого краю, котрый терпить дуже черезъ упадокъ малои посѣлости, репрезентуючои найчисленнѣйшу и пôдъ певными зглядами найважнѣйшу клясу людей въ кождôй суспôльности. Тымчасомъ сталося тутъ инакше. Якъ майже всюды у насъ, такъ и тутъ выpôсъ интересъ однои клясы понадъ загальный интересъ краю. Банкъ краєвый ставъ служити майже выключно потребамъ тои клясы, для котрои стоить отворомъ вже тôлько другихъ кредитовыхъ институцій; якъ н. пр. Товариство кредитове земске, Галицкій Банкъ гипотечный, Гал. Банкъ кредитовый, и пр. Сталося то, чого мы лякалися вже при заснованю сеи институціи и за що мы придбали були собѣ бдъ деякихъ органôвъ краєвои прасы назву непоправныхъ пессимистôвъ. Та на жаль не остали мы ложными пророками. Пропорція 57·99% : 4% выказуе зъ неумолимою рѣшимостію, що наша недовѣрчивôсть и „непоправный пессимизмъ“ були тутъ оправданѣ.

Правда, можна-бы замѣтити супротивъ сего, що Банкъ дає позички лише тымъ, хто о нихъ стараєся, що отже може менша посѣлôсть не стараєся о позички и длятого припавъ на неи лише такъ микроскопійный процентъ. Противъ сего рода суминамъ промовляє подане въ Справозданю залагодженыхъ Банкомъ краєвымъ бдмовно 265 подань о позички въ загальнôй сумѣ 4,912.330 зр. Треба жалувати, що таке у всѣхъ другихъ зглядахъ докладне Справозданье збуває справу бдмовленыхъ позичокъ дуже лякончно и обмежуєся на поданю самои повысшои цифры, не подаючи жерела, зъ котрого вилынули тѣ бдмовно залагоджены прошеня о позички и кôлько зъ нихъ припадає на бôльшу а кôлько на меншу посѣлôсть? Що на послѣдній мусѣла припасти поважна цифра, о тôмъ пересвѣдчени мы на пôдставѣ численныхъ досвѣдôвъ. И такъ н. пр. недавно, бо передъ кôлькома лише мѣсяцями, намѣряла одна громада (Бачѣвъ, въ пов. перемышляньскôмъ) купити маєтокъ доминикальный Бачѣвъ, котрый лучався ѣй зъ дуже користными условіями. Ходило о суму кôльканацяти тысячѣвъ гульденôвъ, для котрои гипотека и на добрахъ доминикальныхъ и на селяньскихъ грунтахъ представляла гарантію повнои обезпеки, на всякій способъ лучшои бдъ обезпеки зъесконтованыхъ Банкомъ краєвымъ въ протягу одного року векслѣвъ на суму 7,000.000 зр. Громада удалася до Банку краєвого зъ прошеньемъ о позичку но части въ облигаціяхъ комунальныхъ а по части въ листахъ заставныхъ и выслала депутацію до бувшого маршалка д-ра Зыблікевича. Сей дуже утѣшився бувъ користнымъ для громады интересомъ и прирѣкъ торжественно помôчь зô стороны Банку. На тôй пôдставѣ списано пунктація зъ властителемъ и вже мало прийти до списаня контракту, коли наразъ приходить — навѣть мимо дуже горячого припорученя зô стороны Выдѣлу повѣтового! — бдмовна бдповѣдь зъ краєвого Банку и то безъ подання якихъ-небудь причинъ. Отсе малый взорець, якъ понимає Банкъ краєвый свою задачу и якъ безсторонно переводить ѣи супротивъ всѣхъ клясъ и всѣхъ жителѣвъ краю! Такихъ примѣрôвъ знайшлось-бы бôльше, а всѣ они ведуть до пересвѣдченя, що характеръ сего Банку яко „краєвои“ институціи належить понимати въ той самъ способôбъ, въ якій досвѣдъ научивъ насъ понимати „краєвôсть“ другихъ того рода институцій, якъ н. пр. школъ рôльничихъ, що мають доставляти управителѣвъ, екомонôвъ та наробкôвъ властителямъ бôльшои посѣлости. Досвѣдъ научивъ насъ вже не въ однôмъ зглядѣ тямити, що деякій въ форму „краєвости“ прибраній користи стають участію лише „избранныхъ“, тожь и поступованье Банку краєвого не въ силѣ насъ вже надто розчарувати.

Супротивъ сего пôдносимо лише ще разъ тôлько вже разôвъ вказувану нами конечну потребу — засновувати якъ найбôльше громадскихъ касъ позичковыхъ, яко институцій бдповѣдаючихъ найлучше потребамъ селяньского кредиту, вытвореня котрого даромъ ждали-бы мы бдъ стоячои вѣчно на становищи кастовôмъ и партійнôмъ бôльшости нашои репрезентаціи краєвои.

Дописи „Дѣла“.

Чернôвцѣ, д. 15 н. ст. марта 1887.

И на зеленôй нашôй Буковинѣ празнували тутешнѣ Русины сего року по-разъ першій вельми торжественно XXVI-тѣ роковины смерти Тараса Шевченка. Дня 13 н. ст. марта бдбувся музикально-декляматорскій вечерокъ, устроеный рускими товариствами „Руска Бесѣда“ и „Союзъ“. На тôмъ вечерку зобралася дуже численна публика обоего пола и почитателѣ генія безсмертного кобзаря, котрого дуже удачный образъ лавровымъ вѣнцемъ украшено.

По вступнôй прехорошôй рѣчи предсѣдателя „Рускои Бесѣды“ проф. Пѣгуляка, въ котрôй онъ бддавъ честь памяти и геніёви Шевченка, наступивъ концертъ зъ програмою, обнимаючою 10 точокъ. Всѣ точки програмы выповнено якъ найлѣпше и къ загальному вдоволеню. Именно бдзначилася панна М. своёю артистичною грою на фортепянѣ, за що зобрала заслужени рукоплескання публики. Рôвно-жь очарувавъ всѣхъ сольовый спѣвъ пана С. якъ и дуетъ панôвъ П. и С., а деклямація панны Б. (Шевченкового „Гамалѣи“) и чувствительна гра на цитрѣ пана П. бдзнали признання у зобранои публики. Не менше заслужили на признанье члены товариства академичного „Союзъ“ за свôй удѣлъ въ концертѣ.

Зъ Гусятыньского, въ лютôмъ 1887.

На гусятыньскôмъ Подôлю краснѣе вже бдъ минувшого року прегарна камѣнна церковь въ селѣ Чабарôвцѣ, котру недавно зъ порученя епископа посвятивъ крил. Олесницкій. Церковь построена въ хорошôмъ византійскôмъ стилю инжинеромъ Володимиромъ Романьскимъ. Кождый проѣзжаючій краєвою дорогою до Гусятына, а втомленый видоглядомъ на скрôзь поломаного опôля, спиняє зъ оживою око на пышнôй будôвли въ тôмъ мѣсци, де до недавна середъ розложеного по горбахъ села запримѣтилося спору коршмягу, а недалеко якійсь слѣдъ святинѣ, въ котрôй численна людноôсть мала кормитися небесною поживою. Ново-поставленый приходникъ сего села взявся за дѣло здвигненя новои святинѣ зъ цѣлымъ жаромъ своёи трудолюбивои натуры. Трудячись безъ утомы бдъ двохъ лѣтъ, при помочи не много передъ лѣтами прикопаного гроша доказавъ штуки, що при скудности средствъ здвигъ хорошу и простору святиню, бдки, дасть Богъ, божественна и ублагородняюча сила вѣры и науки буде илысти быстрымъ живчикомъ въ серця жителѣвъ и розбôье мертву застою и темряву, въ котрôй черезъ кôлька лѣтъ, за-для недуги попередника и браку церкви, короталася жизнь ихъ. О. Еліясевичъ, огрѣтый на скрôзь любовію до свого званя, рускои церкви и рускаго народу, будучи ще завѣдателемъ передъ 10 роками въ Василькôвцяхъ, де передъ прибутьемъ єго гниль піяньства ажь кишѣла, черезъ 3 роки неутомленои працѣ очистивъ ѣи до непôзнаня. Але въ нещасну годину попысався своимъ жезломъ пастирскимъ, нарушивши нимъ осяче гнѣздо пропинаціи. Скитався за то, бѣдолака, зъ мѣста на мѣсце черезъ кôльканацять лѣтъ, мовь духъ на покутѣ. Коли одержавъ теперь прихôдъ, мимохôть вымкнулося зъ грудей нашихъ: Слава Тобѣ Господи, благослови-жь єго труды! Такъ всяка надѣя, що за єго паствы процвитуть честноты и всякій благородній прикметы людского поступу въ єго паствѣ.

Торжественне посвященье храму бдбулося при численно зобраной людности при участи старосты п. Дроздовского, мужа честного и гуманного, котрый для пôднесеня торжества нѣсъ примѣрно св. Евангеліе. Процесія прибула лише зъ Василькôвець по причинѣ лихого веремя, котре торжеству богато уймило блеску. Проповѣдь державъ вельми краснорѣчивый проповѣдникъ о. Т. зъ Ш. Жаль лише, що силу своёи вымовы, за-для недокладнои здаєсь информаціи, звернувъ въ бôкъ невластивый. Въ словѣ своёмъ пôднѣсъ за высоко голосъ въ хосенъ покôйного колятора, гр. Баворовского и єго наслѣдникôвъ. Не всьмо завистными на похвалы для колятора, коли бнъ бувъ-бы дѣйстно кториромъ и благодѣтелемъ, але инше дѣло, коли тѣ похвалы дôстаються комусь не по заслузѣ. Мы знаємо, що паньство Баворовскій суть богатыми властителями обширныхъ дôбръ на Подôлю; знаємо, що покôйна Баворовска матѣрь лишила ½ миліона готôвки, а однакожь въ мѣсци пробуваня, въ гнѣздѣ родинномъ Копычинцяхъ, храмы служать на соромъ нашому обрядови а латиньскій костелъ сіяє блескомъ мовь Соломонъ въ Єрусалимѣ (точно такъ само и жидôвска божница, для котрои Баворовскій, якъ кажуть, причинилися значнымъ даткомъ). Звѣстно такожь, що паньство Баворовскій въ многихъ добрахъ своихъ хôснують правомъ рѣшати о судьбѣ священникôвъ, о ихъ „бути або не бути“, а въ замѣну за то мало почуваються до обовязку супротивъ церкви, такъ що навѣть на церковь чабаровецку до теперь ледви зложили нужденну зъ обкравками ⅙ часть конкуренційну (по многихъ клопотахъ). Тожь тôлько неточною информаціёю могли мы собѣ пояснити звеличанье гр. Баворовского о. проповѣдникомъ, котрого всѣ почитають яко примѣрного священика и доброго патріота...

Атентатъ на царя Александра III.

Вѣсть о атентатѣ на царя Александра III. не єсть такъ безпôдставна, якъ то наразъ здавалося. Ще вô второкъ въ вечерь ходили слухи, що вѣсть ся єсть простою лишь выдумкою, обчисленою на спекуляцію биржеву; теперь представляєсь ся вѣсть трохи певнѣйше и яснѣйше, хочь все ще — якъ легко понятно въ такихъ случаяхъ въ Россіи — не можна докладно знати, що властиво сталося такого въ Петербурзѣ. На першу вѣсть о атентатѣ на царя, котра наспѣла до Лондону, заявила амбасада россійска таже, що вѣсть ся єсть зовсѣмъ безъосновна. Розумѣєся, що вѣсть о атентатѣ на царя мусѣла выкликати въ Англіи велику сензацію и тымъ поясняєсь, длячого заразъ на другій день, т. є. дня 14 л. марта сектретарь стану Джемсъ Фергуссонъ видѣвся спонуканымъ дати о нѣй поясненье въ палатѣ послôвъ. Онъ заявивъ палатѣ, що на дорозѣ, котрою переѣздивъ царь дня 13 л. марта до церкви, де правилося богослуженье за упокôй царя Александра II., увязнено кôлька осôбъ, при котрыхъ найдено бомбы и матеріялъ выбуховый, але дѣйственого атентату на царя не доконано. Се офіціяльне заявленье въ англійскôй палатѣ послôвъ єсть отже достаточнымъ доказомъ, що въ Петербурзѣ була дѣйстно приготовлена якась революція. Хто въ нѣй бравъ участь и якій мавъ цѣли на оцѣ, трудно наразъ сказати, позаякъ вѣсти суть ще доси дуже суперечнѣ; то однакожь здаєсь бути певнымъ, що атентатъ на царя не бувъ вымѣреный россійскими нигилістами, котрѣ теперь зовсѣмъ розбитѣ и ослабленѣ. Подаємо отже вѣсти о сѣмъ атентатѣ такъ, якъ они надходять зъ рôзныхъ сторôнъ. — „Berl. Tageblatt“ доноситъ, що атентатъ на царя бувъ проектованый за помочею бомбъ выбуховыхъ и мавъ бути доконаный въ хвили, коли царь мавъ їхати зъ анничкôвскои палаты на Невскій проспектъ. Злочинцѣвъ увязнено и бдставлено до петро-павловскои крѣпости. „Times“ доноситъ знову такъ: Въ Петербурзѣ выкрыто заговôръ, котрого цѣлею було скинути автократичне правительство и завести правительство конституційне. Заговôрники не належать до партіи нигилистôвъ, але суть особы высоко поставленѣ и властителѣ бôльшихъ посѣлостей. Они не мали на гадцѣ убити царя, але хотѣли полишити ему до выбору абдикацію або наданье конституціи. Богато осôбъ арештовано. — Въ сѣй самôй справѣ пишуть зъ Вѣдня до „Czas-у“ такъ: Загальне донесенье „Standard-у“ о атентатѣ въ Петербурзѣ не єсть зовсѣмъ безъ пôдставы. Атентатъ бувъ приготовленый, але мавъ зовсѣмъ инши цѣли якъ попереднѣ атентаты. Истничій теперь порядокъ въ Россіи бувъ загроженый заговоромъ зъ цѣлею усуненя теперѣшного правительства автократичного, а заведеня правительства конституційного. Заговôръ отже зробила партія конституційна, зложена зъ аристократіи, властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей въ загалѣ людей зъ клясъ т. зв. упривілеіованыхъ и переважаючихъ въ суспôльности. Нигилисты не належали зовсѣмъ до сего заговору, анѣ не знали о нѣмъ нѣчого. Выкрытье заговору потягнуло за собою численнѣ арештованя. Цѣле высше товариство въ Петербурзѣ и на провинціи єсть сильно заворушене. На царскôмъ дворѣ запанувавъ переполохъ, бо зъ сеи стороны не сподѣвався нѣхто нѣякои небезпечности. Полиція святкує великій и доси небувалый тріюмфъ. Подрôбныхъ вѣстей що до осôбъ и средствъ не легко буде можна довѣдатись. Подôбнѣ до сихъ информацій одержали такожь „Times“ и „Daily Chronicle“ и оголошують ихъ вже нынѣ. Здаєся, що пануючій дворы не пôшлють своихъ желянь по причинѣ выкрытя заговору, бо правительство россійске буде все держати въ великôй тайнѣ, тымъ бôльше, що заговôръ не бувъ нигилистичный а конституційный революціи мадярскôй пôдъ Францомъ II. Ракочимъ противъ Австріи, принавъ унгварскій замокъ на власнôсть австрійскôй камерѣ а Марія Тереса дарувала єго, якъ высше сказано, угорскимъ Русинамъ. Замокъ унгварскій, окруженый огородомъ зъ деревами, стоить на горбочку надъ Унгомъ недалеко катедральнои церкви, бдъ котрои провадить до замку дорога высаджена дикими каштанами.

Въ будынкахъ „на замку“ мѣститься руска духовна семинарія для клирикôвъ изъ чотырохъ лѣтъ Мункачôвскои и Пряшôвскои епархіи. Семинарія стояла пôдъ надзоромъ чотырохъ настоятелѣвъ. Ректоромъ бувъ крил. о. Василь Медвецкій, померший 1872 р. а похороненый въ криптахъ катедральнои церкви. Всѣ клирики въ Унгварѣ носили синій реверенды єзуитского крою, перепоясувались зеленковатыми поясами, а головы зъ тонзурами покрывали дуже маленькими синими шапочками. До тонзуръ не силувавъ ректоратъ клирикôвъ и залежало бдъ ихъ волѣ, стригти тонзуры або нѣ. Въ часахъ, о якихъ пишу, було бôльше клирикôвъ зъ тонзурами. Студіи бдбувалися дома. Пасторалисты змѣнювали по першôмъ курсѣ синѣ реверенды зъ зеленковатыми поясами на чорнѣ реверенды и чорнѣ поясы. Въ комнатахъ семинаріи панувавъ бôльшій порядокъ и чистота, якъ у насъ въ Галичинѣ. Харчь бувъ здоровый и сытный, лиценцій удѣлювано въ кождôй хвили а настоятелѣ обходилися зъ клириками не по милитарному, але лагôдно и по дружному. Обширна чотыроугольна, красно мальована саля служила клирикамъ за каплицю. Въ сали були лавки, а при стѣнѣ стоявъ служебный престолъ, при котрôмъ бдправлялися богослуженя. Маючи много знакомыхъ клирикôвъ ще зъ Пряшôвскои и Кошицкои гимназіи, я бдвѣдувавъ ихъ часто, и хочь знавъ всѣ закулисовій семинарскій тайны, то нѣколи не чувавъ анѣ бачивъ, щобъ якій питомець „à conto позагу“ чи то выставлявъ нерозважно позичковій векслѣ, чи набиравъ безъ гроша кошtовныхъ одягôвъ або при картахъ тративъ грôшь, якій мавъ въ перспективѣ дôстати въ посагу. Видно, що модерна цивилизація въ тôмъ напрямѣ, котрои жертвою стався неоденъ галицкій питомець, або ще бôльше тесть єго, не дôйшла була до рускаго духовного заведеня на замку въ Унгварѣ.

При замку находиться малый цвинтарь, на котрôмъ зъ-давна хоронились и хороняться померши священики рускій и руска интелигенція зъ Унгвару. На тôмъ цвинтари почиваютъ гимназіяльній професоры Олександеръ Ханатъ, Иванъ Петрикъ и катихитъ о. Н. Гомичковъ. Окрôмъ сего цвинтаря суть по другôй сторонѣ Унга ще два великій цвинтарѣ. Оденъ на т. зв. „Кальваріи“, де середъ многихъ красныхъ надгробныхъ памятникôвъ стоить латиньска бôльша каплица, въ котрôй часами бдправляються заупокойнѣ богослуженя, а другій при рускôй парохіяльнôй мурованôй церкви, т. зв. „Цегольняньскôй“. На цвинтари при тôй церкви похоронено галицкого всѣми любленого и надѣйного студента зъ 8 клясы бл. п. Л. Жегестовского, помершого на тяжку тифусову слабôсть.

Еп. Андрей Бачиньскій, котрому въ старости надано суфрагана Михаила Брадача, заложивъ въ Унгварѣ такожь красну библіотеку, котра мѣститься въ консисторскихъ комнатахъ. Тая библіотека приноситъ ширшôй публицѣ такій самый пожитокъ, якій приноситъ заснована бл. п. Лавровскимъ и Снѣгурскимъ библіотека въ Перемышли, т. є. нѣякого. Сумно, що не знайдеся нѣхто, хто бы помысливъ и щиро занявся тымъ, абы библіотеки, на котрѣ основателѣ ихъ выдали богато тяжко заощадженого гроша, сталися доступными и для ширшои публики. Трудно допустити, щобъ основателѣ на то скуповували книжки и засновували библіотеки, абы лежали пôдъ замкомъ въ гробовôй тишинѣ, яку перерываютъ тôлько мыши и щуры, выбираючи собѣ мѣжь дорогоцѣнными рукописями и рѣдкими творами смачнѣйшій кусники. Коли-бы библіотеки сталися для публики доступными, користавъ-бы въ нихъ неоденъ, а такъ тѣшмося хиба згадками печатаными рôкъ-рôчно въ епархіяльныхъ Схематизмахъ, що въ библіотекахъ „мѣститься знамените число книгъ, рукописей, образôвъ и нумизматичнѣ зборы“. Чи потѣха заступить користь — сего я вже не знаю.

По смерти вельми заслуженого для епархіи Мункачôвскои еп. Андрея Бачиньского, помершого въ глубокôй старости въ Унгварѣ 1809 р. и похороненого въ криптахъ катедральнои церкви, оставала епархія Мункачôвска кôлька лѣтъ въ администраціи, а то зъ тои причины, що въ тôмъ часѣ старанося о основанье новои рускои епархіи въ Пряшовѣ. Епархіёю завѣдували: суфраганъ Мих. Брадачь, а по єго смерти Григорій Тарковичъ, архипресвитеръ Унгварскій. Коли Тарковича именовано першимъ епископомъ въ Пряшовѣ, занявъ епископскій престолъ въ Унгварѣ Алексей Почи (Póczy). Той епископъ лишивъ по собѣ тую красну памятку, що выставивъ въ Унгварѣ обширный, одно-поверхій мурованый дôмъ, недалеко бдъ катедральнои церкви, на бурсу для сирôтъ-хлопцѣвъ по епархіяльныхъ душпастиряхъ. Въ тôй бурсѣ, котра стоить пôдъ надзоромъ духовного префекта и де панує ладъ и чистота, мають сироты притулокъ, харчь, свѣтло, одежу, постѣль та книжки и учащають до публичныхъ школъ. Два мои колеги Галичане удѣляли въ тôй бурсѣ сиротамъ корепетиціи за ремунерацію зъ фонду бурсы. Епископъ Почи проживши 78 лѣтъ упокоився въ Унгварѣ 1831 р. и похороненый въ криптахъ катедральныхъ.

Въ часѣ похоронôвъ катедрального крилошанина Поповича, рôдного брата Мункачôвского еп. Василя Поповича, мавъ я нагоду звѣдати пôдземну катедральну криптy и въ нѣй розглядѣтися. До крипты входиться бдъ пôвночнои стороны широкими и добре удержуваными сходами. Надъ сходами єсть зô всѣхъ сторôнъ шальоване зъ дашкомъ забудованье, притыкаюче до стѣны церкви. Вхôдъ до сходôвъ зъ-на двору замыкаєся дверми. Идучи сходами до крипты, мовь до глубокои пивницѣ, стаєся передъ высокими, тяжкими зелѣзными дверми, що замыкаються грубыми колодками. Переступивши порôгъ и вôйшовши до крипты, представиться она тобѣ при дневномъ свѣтлѣ якъ бôльше довга нѣжь широка, низька, дуже понура комната. По обохъ бокахъ крипты суть въ грубыхъ мурахъ одна побôчь другои въ малôмъ бддаленю глубокій квадратовій ніши, мовь вымѣренѣ, щобы мерцѣвъ зъ домовинами выгôдно до нихъ всувати. Скоро мерця всунуть въ нішу, замуровуєся челюсть ніши цеглами и умѣщаєся таблиця зъ написею, хто въ тôй ніши спочиває и коли упокоився. Коли нема порожнои ніши, якъ се було при похоронѣ крил. Поповича, то бдкриваютъ найдавнѣйше, пôсля свѣдоцтва написей, заповнену нішу, выпрячуютъ зъ неи кости и всуваютъ нового мерця. Тутъ буде бнъ зновъ такъ довго лежати въ спокою, поки колись не прийде и на него черга зробити комусь мѣсце. Выметенѣ изъ нішъ кости складаються въ кутику крипты на купу, а тая купа, яку я бачивъ, була велика. Въ нішахъ сеи крипты похороняються епископы и крилошане. Тутъ похоронено еп. Василя Поповича, помершого 1864 р., тутъ почиває и славный зъ глубокои науки о. Балудяньскій, авторъ Исторіи церковнои.

По шести-лѣтнôмъ завѣдуваню епархіёю Мункачôвскою, по смерти еп. Почи, архипресвитеромъ д-ромъ Иваномъ Чурговичемъ, бувъ занменованый епископомъ Мункачôвскимъ Василь Поповичь, бувшій крилошанинъ и секретарь при еп. Григорію Тарковичу въ Пряшовѣ, а консекрувавъ єго митрополитъ Михаилъ Левицкій въ церкви св. Юра у Львовѣ 1838 р. Еп. Поповича пôзнавъ я лично, бдвѣдуючи въ палатѣ єго своякôвъ а монхъ товарищвъ школьныхъ. Тогдѣ бнъ бувъ уже старый и слабосилый. Епископскимъ домомъ заряджувала сестра епископа, Анна Грабаръ, вдова по священику, котрои сынъ адвокатъ Емануилъ Грабаръ оженився зъ дочкою Адольфа Добряньского Ольгою, звѣстною зъ львôвского политичного процесу. Зъ своячкою епископа оженився катихитъ о. Н. Гомичковъ. Еп. Поповичь пôдчасъ революціи Кошутôвскои 1848 р. спрiявъ Мадярамъ, и мало хибувало, абы по згнетеню революціи утративъ бувъ епископскій престолъ. Богато манъ трудôвъ, заки удалось ёму у Вѣдни очиститися. За-для популярности и доброты серця клиръ єго любивъ, а говорено, що при кôнци житя и не злымъ бувъ Русиномъ та спрiявъ Русинамъ. Мы, галицкій студенты, маючи власну оркестру зъ флету, двохъ скрипокъ и одной гитары, грали часомъ въ лѣтѣ въ епископскôмъ огородѣ, забавляючися зъ свояками и чорноокими, гнучкими своячками епископа, а онъ изъ своихъ комнатъ приглядався. При тôй оркестрѣ, на яку насъ стало, выправили мы разъ серенаду любленому катихитови о. Н. Гомичкови и професорови о. И. П. Яновиху, твердому рускому патріотови. За прикладомъ свого попередника еп. Поповичь оснувавъ другу бурсу въ Унгварѣ, для священичихъ дѣвчатъ-сирôтъ, котра стояла пôдъ духовнымъ надзоромъ и заосмотрювала у всѣ потребы дѣвчата-сироты, посѣщаючій школы. Оснувавши въ Унгварѣ и дякôвскій институтъ, якого передже не було, взявся еп. Поповичь зъ власнои инціятивы до реставраціи и украшеня катедральнои церкви, котра до того часу выглядала нечисто, бѣдно, безъ бдновѣдного устроеня, якого вымагає нашъ обрядъ. Зреставрована и украшена катедральна церкви я вже не бачивъ, бо скôнчивши гимназію лишивъ Унгваръ, коли передъ двома мѣсяцями почалася ѣи реставрація.

(*Дальше буде.*)

ційный. Думають тутъ (у Вѣдни), що ôдкрытье нового внутрѣшного вулькану въ Россіи буде такожь спиняти ей здôбнôсть до загранични акціи, отже причиниться на теперь до удержаня европейского мира. — Въ Берлинѣ суть однакожь иншого погляду. Тамъ думають, що внутрѣшный несноко̂й въ Россіи буде ей перти до вôйны. Царь — каже нôвъ-офиціяльна берлинська „Post“ — мусить бути приготованый на то, що скорше чи пôзнѣйше полиже жертвою атентату. Европа повинна бути приготована на россійску политику розпуки. Въ наслѣдокъ того вôйна есть дуже имовѣрною. Подôбно высказуеся такожь и „Kreuz.-Ztg.“ — О самôй акціи атентату ходять таки верзіи: „Standard“ доносить, що заговôръ зробило дворяньство, однакожь не мало на цѣли царя убити, лишь взяти въ неволю. — „Wiener Allg. Ztg.“ каже знову такъ: Царска пара ѣхала дня 13 л. с. м. зъ богослуженя до анничкôвскои палаты, коли наразъ якiйсь чоловѣкъ кинувъ пôдъ вôзъ бомбу привязану на шнурѣ. Черезъ потягненье шнура, мала бомба выбухнути. Въ хвили однакожь, коли чоловѣкъ той кинувъ бомбу, вышавъ ему шнуръ зъ руки и въ наслѣдокъ того выбухъ не наступивъ. Арештовано заразъ кôлькохъ людей, а въ ихъ помешканю найдено бомбы и динамитъ. До „Tagblatt-у“ Сенша такъ доносить зъ Лондону: Царь постановивъ зъ наслѣдникомъ престола переѣхати зъ Петербурга до Гатчины. Мимо того, що година выѣзду держалась въ великôй тайнѣ, довѣдались о нѣй заговôрники, зъ чого вносять, що они були въ звязи и порозумѣню зъ кругами двôрскими, але плянъ ихъ выкрыто, закимъ ще царь приѣхавъ на дворець. Дорога до Гатчины веде черезъ одно передмѣстье Петербурга. Ще въ окрузѣ мѣста найдено мину зъ бомбами експльодуючими. Ôдъ мины вѣвъ дрôтъ до сусѣдного дому. Сѣмъ осôбъ увязнено. Въ годину по тôмъ выѣхавъ царь до Гатчины. — До польскихъ газетъ доносять зъ Петербурга такъ: Царска пара вразъ зъ наслѣдникомъ престола ѣхали въ недѣлю въ полудне зъ заупокôйного богослуженя на дворець зелѣзницѣ, щобы зъ ôдси выѣхати до Гатчины. Здовжь дороги були уставлени тайни агенты полициjни. Въ мѣсци де перетинаесь Невскiй проспектъ зъ улицею Морская, побачено двохъ людей, зъ котрыхъ одинъ мавъ книжку а другiй торбу; ихъ арештовано и найдено при нихъ бомбы. Пара царска повѣдомлена о тôмъ, выѣхала заразъ улицею Надневскою до Гатчины. Вечеромъ въ недѣлю ôдбулася у вел. кн. Володимира нарада всѣхъ приставôвъ полициjныхъ. Арештовано бôльше якъ 100 осôбъ, але арештованi не хотять дати нѣякихъ пояснень. — Новѣйши вѣсти потверджують рѣшучо недоспѣлый атентантъ на царя. „Правительственный Вѣстникъ“ оголошуе именно слѣдуючiй урядовый комуникатъ: Дня 1 (13) марта около 11 год. передъ полуднемъ арештовано на Невскôмъ проспектѣ трохъ студентôвъ петербургского университету, при котрыхъ пôдчасъ ревизiи знайдено бомбы наповненi матерiею выбуховою. Арештованi заявили, що належать до тайного товариства. По докладнôмъ розслѣдженю бомбъ черезъ знатокôвъ показалося, що бомбы тi були наповненi динамитомъ и оловяными кулями напущеными стрихниною. — Зъ Петербурга доносять, що тамъ ôдбуваються безперестанно дальшi арештованя скомпромитованыхъ атентатомъ осôбъ.

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей столиця Россiи маe бути перенесена зъ Петербурга до Москви. Заговôръ зрадивъ, якъ кажуть, одинъ зъ товаришѣвъ заговôрникôвъ. Арештованi належать до тайного товариства „Окровавлена Россiя“, котре числило до 50 осôбъ. Кажуть, що то не були студенты, лишь особы поперебиранi въ студентски мундуры и несли зъ собою бомбы въ торбинкахъ и пакункахъ прилагодженыхъ такъ, щобы то выглядало, що они несуть книжки.

Зъ судовои салѣ.

Золочѣвъ, д. 15 н. ст. марта 1887.

На фôльварку въ Зазуляхъ у п. Юлiи Лѣсѣньскои выбухъ огонь дня 27 л. серпня 1886. Сынъ властителькы Мечиславъ Гурка, 21-лѣтный молодець, пôдозрѣваючи фермана Ивана Процика, що огонь занявся черезъ его неосторожнôсть, прискочивъ до него и ударивъ его гарапомъ по лѣвôй сторонѣ лица такъ сильно, що судовий лѣкарѣ ще 13 вересня 1886 р. знайшли на лици шрамъ на 4 центиметры довгiй, ведучiй черезъ лѣве око, и орекли, що въ наслѣдокъ того удару гарапомъ пошкодованый утративъ взôръ въ лѣвôмъ оцѣ. Слѣдство карне выказало, що огонь имовѣрно повставъ зъ комина; що пошкодованый бувъ фермаиомъ п. Лѣсѣньского, лѣкаря повѣтового въ Равѣ; що въ маю 1886 р. пошкодованый бувъ хорый на запаленье очей, и що вылѣчившись, видѣвъ на оба очи, лише въ дôлъ ихъ спускавъ, бо свѣтло его разило. — Свѣдокъ Ганька Адельска видѣла, якъ обвиненый ударивъ пошкодованого разъ гарапомъ по оцѣ и якъ лице було скровавлене и око заразъ запухло. — Свѣдокъ Андрухъ Блащишинъ видѣвъ знова, що п. Гурка ударивъ кôлька разôвъ гарапомъ по лици пошкодованого, такъ що его кровь облила и око заразъ запухло. — Въ ходѣ слѣдства предложила п. Лѣсѣньска, мати обвиненого, свѣдоцтво приватного лѣкаря Кибица зъ Равы, въ котрôмъ сей посвѣдчае, що лѣчивъ пошкодованого на катаральне запаленье очей и що на однôмъ оцѣ видѣвъ болякa, але на котрôмъ, не пригадуе собѣ, а п. д-ръ Лѣсѣньскiй, лѣкарь повѣтовый въ Равѣ, предложивъ свѣдоцтво окулиста д-ра Линднера, въ котрôмъ той говоритъ, що уже по огни оглядавъ пошкодованого, констатуе утрату ока, але выключае можнôсть, абы тая утрата повстала въ наслѣдокъ легкого (!) удареня гарапомъ. — Свѣдоцтва тi представлено золочѣвскимъ лѣкарямъ судовымъ, котрi въ обширнôмъ выводѣ, збиваючи науково свѣдоцтва Кибица и Линднера, орекли на ново, що утрату ока споводувала 3-дневна хороба ока и що наступила безъусловно въ наслѣдокъ удару гарапомъ. — Ц. к. прокураторъ въ Золочевѣ ухиливъ слѣдство о злочиньство тяжкого ушкодженя тѣла и ôдступивъ акта ц. к. мѣско-делегованому судови пов. въ Золочевѣ до урядованя противъ Мечислава Гурки о переступленье зъ §. 335 зак. карн. — При розправѣ головнôй въ повѣтовôмъ судѣ судiя увôльнивъ п. Гурка ôдъ обжалованя. — Зъ причины, що обвиненый п. Гурко есть сыномъ бл. п. нотаря въ Равѣ, а пасербомъ д-ра Лѣсѣньского, лѣкаря пов. въ Равѣ, тожь тою справою дуже интересувалися деякi нотарѣ.

Межи иншими ôдбулася розправа противъ Якова Кисляра о злочиньство убiйства (Todschlag). Обвиненый признався до чину, а лише сказавъ, що бiючи хлопа, не мавъ неприязного намѣреня. Присяжнi увôльнили его не лише ôдъ злочиньства убiйства, але и ôдъ провины зъ §. 335 зак. карн. — Тая справа дала п. прокураторови Френдлеви причину, що при ильедованю въ иншихъ справахъ все вытыкавъ присяжнымъ ихъ вердиктъ въ справѣ Кисляра.

Львôвъ д. 18. н. ст. сѣчня 1887.

За пôдпаленье стававъ вчера передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ Михайло Пушкаръ, 52-лѣтный зарôбникъ. Три роки тому знищивъ огонь цѣле майно двохъ господарѣвъ зъ Вербицѣ, Федька Здрады и Андрея Гилл. Виновника не знайдено, ажь зъ початкомъ сего року выслѣдили его въ особѣ згаданого Пушкара, и сей въ судѣ львôвскôмъ признався до вины, але не мôгъ нѣякъ пояснити причины свого дѣла. Пушкаръ каже, що ôнъ тогдѣ бувъ пяный, що лихiй его попутавъ и въ головѣ ему жабы скреготѣли, а пôдпаливъ будынки въ безпамяти. Зъ тои причины заступникъ прокуратора п. Сумперъ внесъ, щобы ôдложити розправу и розслѣдити станъ умысловый обжалованого, а трибуналъ прихилився до сего внесеня.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрiйско-Угорска Монархiя.

(*Зъ Рады державнои.*) Дня 14 л. с. м. велася въ палатѣ послôвъ дальша дебата надъ статутомъ австро-угорского банку, а при спецiальнôй дебатѣ дебатовано надъ внесеньемъ пос. Трояна що до написей на банкнотахъ. При спецiальнôй дебатѣ забиравъ такожь голосъ и пос. Ковальскiй за внесеньемъ Трояна, котрого попирали такожь Грегръ, Вашати и Поклюкаръ. По промовѣ сего послѣдного, перервано засѣданье и не приступлено до голосованя для того, бо — якъ кажуть, — правительство налякалося, що не одержить бôльшости. Доперва вô второкъ приступлено до голосованя, котре на внесенье Трояна ôдбувалося поименно. Внесенье Трояна, що до написôвъ на банкнотахъ въ всѣхъ краевыхъ языкахъ, ôдкинено 193 голосами противъ 82. За внесеньемъ голосували Чехи, руски послы сов. Ковальскiй и о. Озаркевичъ, Словенцѣ, Дальматинцѣ и Италiянцѣ. Противъ внесеня голосували: цѣла лѣвиця, консерватисты, декотрi члены зъ клюбу Коронiного и Гогенварта и 28 Полякôвъ; прочi польски послы здержались ôдъ голосованя.

(*Конференцiя епископска.*) Зъ Линцу доносять, що въ тамошныхъ кругахъ клерикальныхъ сподѣваються, що клерикалы въ Радѣ державнôй выступлять вже пôдчасъ дебатъ надъ буджетомъ остро противъ закона шкôльного и противъ становища министра просвѣты, а при тôмъ будуть имъ помагати также нацiональнi партiи, чого доказомъ есть вже теперь ихъ выступленье противъ кроованя посады другого шефа секцiи.

(*Его Вел. Цѣсарь*) выславъ цареви Александрови III въ день его уродинъ слѣдуючу телеграму: „Прiйми въ день Твоихъ уродинъ мои горячi благожеланя и поновне увѣренье о моѣй щирôй дружбѣ. Цѣсарева прилучае ôдъ всего серця свои благожеланя и обое желаемо щастя Твоѣй царскôй родинѣ и Твоѣй управѣ. Францъ Iосифъ.“ — Архикн. Альбрехтъ выславъ знову слѣдуючу телеграму: Звольте принятi мои найщирши благожеланя въ день Вашого торжества и передати царици мôй поклôнъ.

(*Архикн. Рудольфъ*) выѣхавъ въ ночи дня 16 с. м. до Берлина на торжество 90-лѣтныхъ уродинъ цѣсаря Вильгельма.

Заграничнi Державы.

Справа болгарска. До „N. fr. Presse“ доносять зъ Софiи, що велике народне Собранiе буде рѣшучо скликане ще сего мѣсяця, а дотычне розпорядженье буде вже сими днями оголошене. Мабуть чи не причинився до сего порѣшеня правительства кôлькадневый побутъ въ Софiи австрiйского посла бр. Бигелъебена. Кажуть, що ôнъ мавъ представити правительству болгарскому конечнôсть такихъ уступствъ, котрi могли-бы переконати Европу, що Болгарiя думае щиро поступати пôсля постановъ берлиньскои угоды. — Дня 14 л. с. м. ôдбулося въ Софiи велике народне вѣче, на котрôмъ ухвалено однодушно заснувати центральный комитетъ патрiотичнои лиги, котра бы мала стерегчи и боронити суспольнôсть ôдъ небезпечности грозячои Болгарiи ôдъ зрадникôвъ и агитаторôвъ. Головною задачею лиги есть удержати независимôсть краю. Управу лиги поручено семи найвыдатнѣйшимъ патрiотамъ. — Въ день уродинъ италiйского короля устроили Болгаре велику овацiю передъ италiйскою агентiею и складали агентови дипломатичному свои желаня для короля, а народови италiйскому свою подяку за его щиру прихильнôсть для народу болгарского. — До „Times“ доносять зъ Софiи, що въ часѣ коли приготовлялась ворохобня въ Рущуку и Силистрiи, якiйсь Беловъ лагодивъ атентатъ на регентôвъ, але не мôгъ собѣ найти товаришѣвъ середъ жителѣвъ Софiи и для того спровадивъ собѣ розбишакôвъ ажь зъ Чорногоры въ числѣ 50. Людей сихъ спроваджувавъ ôнъ лишь по кôлька разомъ, щобы не зрадитися. Коли по ворохобни въ Силистрiи и Рущуку правительство выкрыло слѣды сего заговору, Беловъ щезъ зъ Софiи. Въ его помешканю найдено доказы заговору. Чорногорцѣвъ, котрi не могли утечи, арештовано. — Правительство болгарске высылае войскову комисiю до Ессенъ въ Нѣмеччинѣ, котра маe забрати зъ ôдтамъ замовлене оружiе.

Россiя. Зъ Москвы доносять, що зъѣздъ всѣхъ ген.-губернаторôвъ европейскои Россiи стоить въ звязи зъ намѣреньемъ правительства заборонити всѣмъ людямъ зъ границѣ купувати землю въ Россiи. Заказъ сей мотивуе правительство тымъ, що въ захôдныхъ губернiяхъ, головно же въ Царствѣ польскôмъ, осѣдае дуже богато Нѣмцѣвъ колонистôвъ, котрi германизують сi стороны. На радѣ комитету министрôвъ, на котрôй були також и ген.-губернаторы, не порѣшено доси ще нѣчого що-до мѣръ, якi маються завести противъ германизацiи захôдныхъ губернiй. — Варшавскiй округъ воeнный розписавъ оферту на доставу 24.700 бомбъ зъ речинцемъ до 13 (25) марта с. р. — На приказъ царя пôдвысшено всѣмъ высшимъ и низшимъ официрамъ дотеперѣшну платню въ сумѣ 300 до 350 рублѣвъ. Пôдвысшенье се ôдноситься однакожь до т. зв. платнѣ столовои, котра не маe вплыву на емеритуру. Министеръ вôйны Ванновскiй оголошуючи сей приказъ царскiй, звертаесь до официрôвъ и каже имъ, що они чейже зъумѣють оцѣнити сю ласку царску. — Зъ Одессы доносять, що тамъ приѣхали родины розстрѣляныхъ ворохобникôвъ болгарскихъ, а славяньскiй благотворительный комитетъ занявся ихъ судьбою. Зъ складокъ, якi роблять теперь въ Россiи для сихъ родинъ, можна вносити, що тамъ для цѣлои сеи справы не велике пануе одушевленье. Доси зôбрано тамъ всего 800 рублѣвъ; якъ на славяньску любовь въ Россiи сума дуже маленька.

Нѣмеччина. До „Montagsrevue“ доносять зъ Берлина, що станъ здоровля нѣмецкого цѣсаря есть такъ добрый, що теперь вже ôдступлено ôдъ первѣстного пляну, пôсля котрого цѣсарь Вильгельмъ не мавъ бути присутнымъ при нѣякихъ ованiяхъ въ день его 90-лѣтныхъ уродинъ. — Найбôльшу увагу звертае теперь на себе поступованье нѣмецкого правительства въ Альзацiи. Правительство приказало тамъ именно розвязати множество товариствъ, котрi бôльше або менше мали яку ознаку патрiотичну и чимъ небудь нагадували Францiю. Кажуть, що маe бути въ загалѣ розвязаными бôльше якъ 200 рôзныхъ товариствъ, а дотычне розпорядженье выдавъ секретарь стану Гофманъ ще дня 22 лютого, т. е. якъ разъ въ оденъ день цо выборахъ до парляменту. Розпорядженьемъ министерскимъ заказано тамъ також уживати всѣмъ товариствамъ музики маршовои при походахъ. Альзатцѣ любуються именно дуже въ музицѣ на дутыхъ инструментахъ и нема майже села, де бы не було якого товариства музичного. Члены сихъ товариствъ уживали при рôзныхъ нагôдахъ французскихъ униформôвъ и французскихъ сигналôвъ войсковыхъ. — Велику сензацiю выкликавъ въ цѣлôй Европѣ приѣздъ до Берлина основателя суецкого каналу Льесепса. Думано загально, що Льесепсъ приѣхавъ до Берлина въ якôйсь важнôй мисiи; ôнъ однакожь заявивъ одному кореспондентови газетъ, що не приѣхавъ анѣ въ справѣ неутрализацiи суецкого каналу анѣ въ справѣ позички на каналъ панамскiй, а просто лишь, щобы бути кумомъ у сына французского посла Гербета. При сѣй нагодѣ заявивъ ôнъ також, що въ Францiи нѣхто не думае о вôйнѣ крôмъ тыхъ кôлькохъ газетъ, що лишь зъ того жиють, що вѣчно о вôйнѣ голосять. Льесепсъ бувъ також запрошеный до столу нѣмецкого цѣсаря, де ему ôддавано велику честь. При другôй нагодѣ сказавъ Льесепсъ журналистамъ, що небезпечнôсть французко-нѣмецкои вôйны лежить нынѣ далеко дальше якъ небезпечнôсть всякои иншои вôйны. Тревале пановане Англiи въ Єгиптѣ есть выключене, бо инакше довело-бы оно до вôйны мѣжь Францiею а Англiею. Справу єгипетску можна-бы найлѣпше въ той способѣ залагодити, що покликано-бы назадъ ексъ-кедива Исмаила-пашу. — „Nordd. Allg. Ztg.“ ôдповѣдаючи италiйскому „Osservatore“ каже, що найважнѣйшою причиною незгоды правительства зъ партiею центра було поступованье тои партiи въ справѣ польскôй и неприхильнôсть однои части тои партiи для политики колонiяльнои. На таке становище звѣвъ центрумъ Виндгорстъ и черезъ него то поступала партiя центрумъ черезъ 1¼ року шкôдливо для Нѣмеччины въ справѣ польскôй. Лишь папѣ треба завдячити, що незгода та не выступила ще рѣзче.

Италiя. Криза въ италiйскôмъ кабинетѣ закôнчилась по части тымъ, що король не принявъ димисiи кабинету Депретиса и порѣшивъ скликати парляментъ. Дня 10 с. м. зôбрався отже парляментъ знову на нараду, а послы зъ опозицiи явилися симъ разомъ дуже численно. Кризпи поставивъ въ палатѣ внесенье на вотумъ недовѣрiя до правительства. Коли прийшло до поименного голосованя, ôдкинула палата внесенье Кризпiого 214 голосами противъ 194. Показався отже сей незвычайный злучай, що правительство одержало лишь бôльшôсть 20 голосôвъ. Коли розходилось о ухваленье кредиту на выправу до Массавы, одержало було правительство бôльшôсть 34 голосôвъ и уважало сей результатъ голосованя за вотумъ недовѣрiя для себе. Теперь же, коли бôльшôсть правительственна стала ще меншою, постановивъ Депретисъ не уступати. Поступованье се поясняе ôнъ тымъ, що ему ходило не такъ о значну бôльшôсть, якъ о бôльшôсть, на котру ôнъ мôгъ-бы спуститися. Таку бôльшôсть ôнъ теперь узыскавъ. Опозицiя, хочь маe импонуючу меншôсть за собою, то все-жь то таки меншôсть, на котру Кризпи не може спуститися, бо въ нѣй пануе розладъ и незгода. Депретисови дорадживано, щобы ôнъ теперь закрывъ сесiю и розписавъ новi выборы. Дня 12 л. марта закрыто палату, а министерство Депретиса позôстало и дальше при урядованю. Що теперь наступить, трудно ôдгадати. — На тайнôй консисторiи, котра ôдбулася дня 14 л. с. м., именувавъ папа слѣдуючихъ кардиналôвъ: папского нунцiя у Вѣдни, монсиньора Серафина Ванутелiого, папского нунцiя въ Мадридѣ монс. Рамполю дель Тиндеро, нунцiя въ Парижи еп. Ранде, aеп. Iорданi въ Феррарѣ и бувшого нунцiя въ Лиссабонѣ а теперь архiепископа въ Римѣ Алойзiя Маселя. При сѣй нагодѣ мавъ папа лишь дуже коротеньку промову и не порушивъ нѣякои справы политичнои. — Кажуть, що кард. Ванутелли маe зôстати наслѣдникомъ кард. Якобiниого.

Швайцарiя. Зъ Берна доносять, що Швайцарiя працюе пильно надъ организацiею своеи армiи, щобы на всякiй злучай була готова. Въ протягу сего мѣсяця мають окружнi команданты и шефы секцiи поробити точнi списы всѣхъ людей здôбныхъ до войска, а списы тi будуть служити опôсля за пôдставу до контролѣ воeннои силы ополченя. Въ списахъ сихъ будуть помѣщенi всѣ особы здôбнi до войска, почавши ôдъ 17 року житя ажь до 50, а офицiры до 55. Выключенi суть лишь тi особы, що належать до краевои оборoны або що служать при почтѣ, зелѣзници и телеграмѣ, въ арсеналахъ и шпиталяхъ.

Чорногора. „Гласъ Црногорца“ дементуе вѣсть будьто-бы власти турецкi въ Скодарѣ заборонили перевозити амуницiю на рѣцѣ Боянѣ и скодарскôмъ озерѣ. Угода берлиньска гарантуе свободу плавбы на Боянѣ, а амуниции не можна було перевезти лишь задля мѣлкого стану воды. До „Osserv. Romano“ доносять зъ Цетинѣ, що князь чорногорскiй приймивъ новоименованого католицкого архiепископа въ Антивари Милиновича зъ дуже великою почестiю, ôдступивъ ему свою карету и яхтъ, а при торжественнôмъ принятю сказавъ до него: „Уважаю вашу свѣтлôсть за мого отця, звольте отже уважати мене за свого сына.“ Наколи не зайдуть якi важнi перешкоды, то кн. Николай приѣде незадовго до Риму. Князь бажае, щобы архiепископъ Милиновичъ представивъ его папѣ, котрого ôнъ вельми почитае.

НОВИНКИ.

— **Справу реформы правописи рускои для шкôлъ**, порушену министромъ просвѣты, все ще злонамѣренi люде представляють фалшиво и выискують для своихъ побôчныхъ цѣлей. Въ виду того мы заявляемо, що то, що мы написали въ передпослѣднôмъ числѣ „Дѣла“, есть що до йоты незрушимою правдою, котрои нѣхто не въ силѣ заперечити. Въ интересѣ правды ще и то скажемо, що въ письмѣ министра анѣ згадки нема про польскiй альфабетъ або про „драгоманôвку“ (взяту ôдъ Сербôвъ), а тôлько о правописи Словаря Желехôвского. Послы руского клюбу удавалися до д-ра Гавча зъ запытаньемъ, якъ стоить тая справа, а ôнъ имъ заявивъ, що ôнъ справдѣ пытавъ о гадку, чи не далось-бы руску правопись шкôльну зробити лекшою для науки дѣтей, але противъ волѣ Русинôвъ ôнъ не рѣшить въ тôмъ дѣлѣ нѣчого.

— **Въ память XXVI-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка** дае рускiй театръ народный въ Самборѣ дня 24 л. марта торжественне представленье зъ слѣдуючою програмою: 1. Вступне слово: п. Гриневецкiй. — 2. „Назаръ Стодоля“ драма Т. Шевченка. — 3. „Закувала та сива зазуля“ Нѣциньского, хоръ мужескiй. — 4. „Тополя“ Т. Шевченка, выголосить п-ѣ И. Биберовичева. — 5. „Тато на заручинахъ“, комедiя Г. Григорiевича.

— **Комитетъ „Рускои Бесѣды“ въ Станиславовѣ** устроюе дня 17 (29) с. м. музикально-декляматорскiй вечерокъ въ память Маркiяна Шашкевича по причинѣ 50-лѣтiя ôдъ часу выступленя его на поли литературпôмъ.

— **На III. засѣданю центрального Выдѣлу тов. „Просвѣта“** ухвалено: 1) Друкувати Молитвеникъ въ 20.000 примѣрникахъ. 2) Выдѣлъ прилучився окремымъ письмомъ до петиции „Народнои Рады“ до Рады держ. и до Министерства просвѣты въ справѣ основаня окремои рускои гимназiи въ Перемышли и семинарiй учительскихъ у всхôднôй Галичинѣ. 3) Принято въ члены пп. Петра Шостака, учителя въ Хмѣльнôй, Володимира Гойдиша, правника, Якова Бѣликовского, учителя въ Роздѣловѣ и Стефана Зелѣзка въ Гологôркахъ. Дальше ôдчитано листъ ôдъ Вп. Ивана Борисикевича зъ Увислы, въ котрôмъ нашъ заслуженый патрiотъ пише о рукописи зъ XVII вѣку, котру прислявъ до библiотеки Просвѣты. Рукопись тая складаеся зъ части богословскои словено-рускои, сягаючои часôвъ православiя, дальше зъ допискôвъ латиньско-польскихъ, а кôнчиться начеркомъ обычаевымъ тогдѣшнои суспольности малошлахотскои. Вп. Борисикевичъ знайшовъ згадану рукопись мѣжь паперами свого батька, що родився въ 1785 р. въ Бѣлобожници, и, здаеся, що она була власностiю его дѣда, бѣлобожницкого пароха. Бѣлобожница була колись мѣстомъ, але черезъ язву морову вылюднилася зъ жидôвъ и сталася пôзнѣйше осадою рôльникôвъ, нынѣ дуже пôдупавшихъ. Вп. Борисикевичъ мимо недуги очнои займаеся живо справами нашими и опѣкуеся горячо читальнею въ Увислѣ. — До библiотеки товариства прислали ще: Професоръ харкôвского университету п. Н. М. Сумцовъ 4 книжки, а Редакцiя „Дѣла“ 1 книжку. За тi дары Выдѣлъ складае прилюдну подяку. Рôвно-жь дякуе Выдѣлъ на сѣмъ мѣсци Свѣтлому Совѣтови „Надодного Дому“ за безплатне ôдступленье салѣ на вечеръ въ память Тараса Шевченка.

— **Впреосв. Митрополитъ Сильвестеръ** повернувъ вô второкъ назадъ до Львова.

— **О. Симеонъ Ткачуникъ**, пароxъ въ Болшевѣ, зрезигнувавъ зъ посады гремiяльного крилошанина въ Станиславовѣ. Дня 8 (20) с. м. ôдбудеся для того лишь институцiя почетного крилошанина о. К. Костецкого, пароха въ Чернôвцяхъ.

— **Д-ръ Юлiянъ Целевичъ**, професоръ рускои гимназiи, буде мати нынѣ о год. 6¼ вечеромъ ôдчитъ въ „Товариствѣ историчнôмъ“ въ сали XV университету.

— **На засѣданье Рады мѣста Львова** прийде сегодня, въ четверъ, справа организацiи народнои школы имени Маркiяна Шашкевича.

— **Въ користь „Народного Дому“ въ Чернôвцяхъ** обѣцали нашi артисти малярѣ зъ Вѣдня пп. М. Ивасюкъ и Ю. Пѣгулякъ прислати свои образы на льосову розпродажь.

— **Септенатъ д-ра Смольки.** Президентъ палаты послôвъ д-ръ Смолька обходивъ дня 14 с. м. семилѣтный ювилей своеи президентуры. Ôдъ часу парляментарнои еры въ Австрiи есть то найдовшiй часъ, черезъ котрый президентура палаты послôвъ спочивала безперервно въ рукахъ однои особы.

— **Снѣгова заметѣль.** Ôдъ двохъ днѣвъ падае у Львовѣ густый снѣгъ майже безъ перервы и покрывъ улицѣ мѣста грубою верствою. Острый вѣтеръ заносить снѣгомъ по всѣхъ закутахъ. Зô всѣхъ сторôнъ краю надходять також вѣсти о сильныхъ заметѣляхъ снѣговыхъ а мѣсцями вже навѣть и комуникацiя перервана. Зъ Вѣдня доносять, що тамъ упавъ такъ великiй снѣгъ, що покрывъ улицѣ на 40 центиметрôвъ высоко. Въ Угорщинѣ въ наслѣдокъ заметелей снѣговыхъ поперерываний всюды комуникацiи. Въ Швайцарiи упавъ також великiй снѣгъ. Навѣть зъ Перзiи доносять, що тамъ запанувала теперь нечувана доси студенъ и стало сыпати снѣгомъ; люде тамошнi непривыклi до такои студени мерзнуть на смерть.

— **Мѣсточко Печенѣжинъ** пôдноситься теперь досыть быстро, а тому, що недалеко зъ-ôдтамъ суть копальнѣ нафты въ Слободѣ рунгурскôй, а и въ Печенѣжинѣ самôмъ заложено дестилярню нафты. За-для легкого зарôбку збѣглося до Печенѣжина богато ремѣсникôвъ и зарôбникôвъ. Але якъ звычайно зъ взростомъ мѣста збôльшуеся також деморализацiя народу. Щобы зарадити тому лиху, уложивъ парохъ о. Шмериковскiй статутъ для численного братства при тамошнôй церкви и стараеся черезъ братство спинити неморальнôсть и пôддвигати нарôдъ зъ невѣжи и упадку.

— **Въ Пониковицi малôй** пôдъ Бродами выдали ревнi заходы о. Чубатого коло отверезеня народу зъ пiяньства и морального пôддвигненя дуже наглядный успѣхъ. Въ селѣ, колись богатôмъ, розмоглось було безмѣрне пiяньство, темнота и неморальнôсть а за тымъ слѣдувала очевидно и нужда селянъ. Ажь коли до села прийшовъ о. Чубатый и всѣма силами ставъ выкорѣнювати пiяньство, то удалось ему привести громаду до лучшого стану матерiяльного и нынѣ належить Пониковиця до найтверезѣйшихъ селъ въ околици Бродôвъ.

— **Розправа карна противъ п. Гнѣвоша**, редактора „Стражницы Польскои“, розпôчнеся завтра о 9 год. рано передъ судiями присяжными. Гнѣвоша обжалувавъ п. Людвикъ Жихлиньскiй, емигрантъ польскiй, писатель и участникъ революцiйныхъ рухôвъ въ Польщи, Италiи и Америцѣ (въ Варшавѣ бувъ навѣть командантомъ т. зв. „dziecі polskich“ въ 1863 р.) за оскорбленье на чести. Редакторъ „Стражницы“ посвятивъ недавно п. Жухлиньскому окрему статейку, въ котрôй представивъ его яко шпiона россiйского и пôдчасъ его засланя на Сибиръ по повстаню 1863 р. и теперь, коли перебуваe у Львовѣ. Вступъ на розправу буде, здаесь, за билетами.

— **Змѣна при бранцѣ войсковôй.** Въ послѣднихъ лѣтахъ дѣялося при бранцѣ такъ, що кождый мавъ обовязокъ ставлятися черезъ 4 роки, а коли узнали его нездôбнымъ, то потому бувъ уже зовсѣмъ увôльненый ôдъ войска. Теперь змѣнилося то поступованье о стôлько, що официръ оборoны краевои, котрый засѣдае при комисiи побôровôй, маe право, коли бранця узнають нездôбнымъ, выдати осудъ, що бранець маe ще ставлятися за рôкъ, 2 або 3 роки, а коли и въ такôмъ случаю буде ще неспособôный, може продовжати таке поступованье ажь до 32 року житя. Въ такiй способѣ замѣсть дотеперѣшныхъ 4-охъ клясъ маемо ажь 12.

— **Въ справѣ сотрудникôвъ** высказало духовенство залѣщицкого деканата на соборчику въ Торскôмъ свôй поглядъ въ той способѣ, що въ случаяхъ, де сотрудникъ и пароxъ не можуть добровôльно погодитися що до роздѣлу доходôвъ, маe пароxъ давати сотрудникови третину зъ всѣхъ епитрахильныхъ доходôвъ кромѣ доходôвъ зъ вѣнчаня.

— **Крадѣжъ.** О. Iоану Куровцеви, пароху зъ Мервицѣ, украдено минувшого понедѣлка у Львовѣ о 7 год. рано вализу зъ бѣльемъ вартости 100 зр. Коли о. Куровець въ двѣ годины пôзнѣйше прийшовъ до полиции, заставъ тамъ вже свою страту. Заробница Михалина Покора добачила именно, якъ злодѣй сховали вализу въ коминѣ въ однôй каменицы, добула ей зъ ôдтамъ и зложила на полицiи, хочь злодѣй грозили ѣй, що ей убють. Полицiя выслѣдила опôсля злодѣевъ и арештувала ихъ. Такимъ самымъ способомъ украдено також рѣчи зъ воза приватному урядникови зъ Кульпаркова. Для приѣзджаючихъ до Львова зъ сего наука, щобы не лишали на возахъ рѣчей и були осторожнi.

— **Землетрясенье** занепокоило знову дня 12. с. м. мешканцѣвъ италiйско-французского побережа хочь було далеко слабше якъ попереднi. Австрiйскiй геологъ Фальбъ предсказавъ теперѣшне землетрясенье и ôнъ вже ôдъ 20 лѣтъ пôсля своеи теорiи докладно означуе всѣ землетрясеня наперед. Фальбъ каже, що кожде землетрясенье на однôй пôвкулы землѣ мусить попередити затьмѣнье сонця на другôй пôвкули, що доси дѣйстно оправдувалось. Передъ 10 роками предсказавъ Фальбъ землетрясенье въ Загребѣ навѣть на годины, а недовѣрчивi люде спровадили его були ажь на мѣсце. Безчисленнi товпы народу, дожидаючи важкои хвилѣ, выйшли занепокоенi на улицѣ мѣста, але дехто просто смѣявся зъ ученого. Коли вже надходила пора трясеня землѣ, переходили масы людей передъ ôкнами его помешканя а не могучи дôждатися рѣшучои хвилѣ кидали камѣнями въ его помешканье. Наразъ о 8 годинѣ роздався глухiй лоскôтъ, земля затряслася и пôвъ мѣста завалилося, а въ руинахъ знайшло смерть до 1000 людей. Такъ сповнилося предсказанье ученого.

— **Нова льокальна зелѣзница.** Праскiй адвокатъ Райтльеръ и капиталистъ Кандеръ одержали концесiю на вступнi роботы до будовы льокальнои зелѣзницѣ зъ Устрикъ черезъ Чорну, Лютовиска, Смольникъ, Журавинъ и Боберку до Жукотына.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ** перебуде ще въ Самборѣ до дня 27 л. марта включно и дасть тамъ слѣдуючiй представленя: Въ суботу дня 19 л. марта на дохôдъ п. Стефана Стефурака „Верховинцѣ“, мельодрама Коженьовского зъ спѣвами и танцями. Въ недѣлю 20 л. марта по разъ другiй „Баронъ Цыганьскiй“. Въ понедѣлокъ дня 21 переѣде театръ на три представленя до Старого мѣста, котрi будуть ôдбуватися що день, именно: въ понедѣлокъ дня 21 „Сватанье на Гончарôвцѣ“, народна оперета въ 3 актахъ; вô второкъ дня 22 „Шельменко“, комедiя Г. Квѣтки (въ антрактахъ ôдспѣвае п. Карпиньскiй вытяги зъ оперы „Ба-

ронъ Циганьскій“), а въ середу дня 23 послѣдне представленье „Панѣ молода зъ Босны“, оперета Воробкевича. Зъ Старого Мѣста верне театръ до Самбора, де въ четверъ дня 24 л. марта ôдбудеся торжественне представленье въ XXVI роковины смерти Т. Шевченка. Въ суботу дня 26 буде представленый по разъ третій „Баронъ Циганьскій“, а въ недѣлю дня 27 л. марта на послѣдне представленье „Ярополкъ I Святославичь, трагедія К. Устияновича. Зъ Самбора переѣде театръ до Коломыѣ, де вже въ четверъ дня 31 л. марта дасть перше представленье. Представленый буде „Запорожець за Дунаємъ“, опера въ 3 актахъ С. Артимовского. Маємо повну надѣю, що жителѣ столицѣ Покутя славнои Коломыѣ приймуть нашу народну сцену зъ отвертыми руками и дадуть тôй святини народнои штуки всяку щиру пôдмогу.

— **Руско народный театръ** (*Дальше.*) При кôнци минувшого и зъ початкомъ теперѣшного десятилѣтя проявився въ нашôй народнôй литературѣ новый напрямъ. Почато глядѣти на нарôдъ серіозно, почато приглядатись пильно єго житю, слѣдити всесторонно єго проявы и доходити глубше причинъ того зла, яке лучалося мѣжь народомъ. Литература народа стала бôльше реальною, а хочь богато ще писателѣвъ лишилося на давнôмъ становищи сухои моралистики, котра бачила все зло въ піяньствѣ и лѣнивствѣ народу, то все таки знайшлася громадка тямучихъ людей, що ôдважилась заглянути глубше въ душу народу. Новый напрямъ не мôгъ остати безъ вплыву и на драматичну народну литературу. Драматичнй писатель починають дотыкати новыхъ струнъ въ житю народу; народна драма очищуєся поволи ôдъ карикатуръ, выведеныхъ для забавы публики а мѣсце ихъ занимають типы живѣ правдивѣ. Въ житю народу выкрываються не ôдразливѣ сцены піяньства а глубокѣ психологичнѣ процесы, назначенованѣ правдиво людскими чувствами и пристрастями. Все те представити вѣрно, безъ идеализованя але и безъ примѣшуваня зъ болотомъ: ось задача сучаснои народнои драмы. Поле тое не осталося безъ талантливыхъ роботникôвъ. Згаданый поважный напрямъ проявився въ драматичныхъ працяхъ такъ украиньскихъ якъ и галицкихъ писателѣвъ. Зъ першихъ пôднести належить сценичнѣ творы М. Кропивницкого (Глитай, Дай серцю волю, Невольникъ, Закимъ сонце зôйде), М. Старицкого (Не судилось), П. Мирного (Лимерôвна, Перемудривъ), зъ галицкихъ можна-бы туть зачислити деякѣ творы Гр. Григоріевича, въ котрыхъ дотыкає ôнъ житя народу и котрѣ ôдзначаються такъ оригинальностію якъ и узглядненьемъ сучасныхъ вымогъ штуки (Тато на заручинахъ, Лихій день, Шляхта ходачкова). Згаданый новый напрямъ ôдбився такожь користно и въ народнôй оперетѣ. Писателѣ либретъ до народнои оперety перестають поволи выводити на сцену неприродни карикатуры, взятѣ нѣбы то зъ народного житя а шукають комизму въ ситуаціяхъ не наносячихъ обиды народному достоиньству и зачерпують дотепъ зъ богатого жерела властивого нашому народови гумору. До такихъ оперетъ належить выставлена сего року на нашôй сценѣ комична оперета М. Кропивницкого „Пошились“ и такихъ оперетъ стрѣчаємо бôльше въ сучасноѣ украиньскôй литературѣ. Зъ представленого стануречей выходить ясно и сама собою сучасна задача нашои сцены и єи управителѣвъ. Они повинни стремѣти систематично до введеня на нашу сцену народныхъ драматичныхъ творôвъ новои школы писателѣвъ такъ украиньскихъ (Кропивницкій, Старицкій, Мирный) якъ и галицкихъ (Григоріевичь) и творити зъ нихъ зовсѣмъ новый репертоаръ народныхъ штукъ, котрый бы зъ часомъ зовсѣмъ заступивъ и выперъ давнѣйшѣ т. зв. народнѣ штуки, не ôдповѣдаючѣ, якъ мы се вже высше выказали, своѣй задачи. Початокъ до сего вже зробленый а зробила єго вже сама теперѣшна Дирекція нашого театру, котрôй мы мусимо признати не лишь добрый смакъ артистичный въ выборѣ репертоару, але такожь и глубоко розвите народне почутье. За велику заслугу вмѣняємо мы теперѣшнôй дирекціи, що усунула разъ на завсѣгды зъ репертоару народныхъ штукъ такѣ нѣсенѣтницѣ, якъ „Бувальщина“ або „Украинцѣ“, котрѣ ще и доси становлять форсу драматичного рускаго репертоару провинціональныхъ руско-польскихъ театрôвъ, а дала намъ пôзнати творы назначенованѣ повнымъ напрямомъ народнои литературы, выставивши народнѣ штукѣ Григорієвича и Кропивницкого „Глитая“ та „Пошились“. Коли пишемо однакожь тое, то хочемо не чого иншого, якъ лишь щобы тое стремленье стало головною програмою нашои дирекціи, щобы она старалася придбати всѣ народнѣ творы пôдходячѣ пôдъ тую програму, выставила ихъ якъ найскорше и зъ якъ найбôльшою старанностію и щобы имъ а не другого рода штукамъ посвятила перше почетне мѣсце въ своѣмъ репертоарѣ. Мы радѣ бы бачити на нашôй сценѣ вже въ слѣдуючôмъ сезонѣ кромѣ „Глитая“ такожь и „Дай серцю волю“, „Найничку“, кромѣ „Запорожець за Дунаємъ“ и „Пошились“ такожь „Утоплену“, „Пôдъ Ивана Купала“ и „За Нѣманъ иду“. Мы певнѣ, що и дирекціи выплатився-бы трудъ кожо выставы сихъ штукъ; публика радо поспѣшить до театру на народнѣ премієры, дирекція не буде потребувала жалуватись на байдужнôсть Львовлянъ супротивъ рôднои сцены а руска публика не буде наражена на злобнѣ докоры зъ стороны польскои журналистики, що не спѣшить до театру глядѣти двайцятый разъ на „Убогу Марту“ або „Гната Приблуду“. Ôдсвѣживши такимъ способомъ репертоаръ народныхъ штукъ и надавши ёму новый сучаснымъ стремленямъ нашои литературы ôдповѣдаючій напрямъ положить дирекція превеликѣ заслуги коло розвою рôдного слова и запишеся вдячною згадкою въ серцяхъ всѣхъ Русинôвъ. По при новѣ штуки буде могла дирекція ôдъ часу до часу ôдновляти такѣ принадни рѣчи зъ давнѣйшого репортоару, якъ „Наталка Полтавка“, „Шира Любовь“, „Назаръ Стодоля“, „Шельменко наймитъ“ и „Гаркуша“, котрѣ не передавняться ще довго на нашôй сценѣ, наколи ихъ не буде публика надто часто бачити. Се нашѣ вымоги що до репертоару народныхъ штукъ въ тѣснôмъ слова того значеню. (*Д. б.*)

— **Кіевская Старина**, томъ XVII за Мартъ 1887. мѣстить въ собѣ: Неизданныя произведенія Т. Г. Шевченко. Художникъ (окончаніе). — Малороссійскія пѣсни объ освобожденіи крестьянъ. П. Кузьмичевского. — Записки Ивана Матвѣевича Сбитнева. (Изъ времени учрежденія на Волыни и Подоліи, послѣ возстанія 1831 г., русскихъ школъ, въ замѣнъ польскихъ). (Продолженіе). — Свадьба Тимоша Хмельницкаго. С. Венгрженовскаго. — Историческія записки о войскѣ черноморскомъ. А. М. Туренка. — Путевыя замѣтки отъ Смоленска до Кіева, конца XVIII ст. Собщ. С. Писаревъ. — Библіографія: а) Полтавскій адресъ-календарь на 1887 г. Составленый подъ редакціей секретаря полтав. губерн. стат. комитета Д. А. Трощинскаго. Н. Н. Бакая. б) Воронежскій юбилейный сборникъ въ память трехсотлѣтія г. Воронежа. Изд. ворон. губ. стат. комитета. Воронежъ 1886 г. Т. I—II. Н. С. в) A. v. Schweiger Lerchenfeld. Zwischen Donau u. Kaukasus. Wien, Pest, Leipzig 1886. (А. Ф. Швейгеръ Лерхенфельдъ Отъ Дуная до Кавказа.) В. Я. г) Харьковскій календарь на 1887 г. и Харьковскій сборникъ (литературно-научное приложеніе къ календарю). Изд. харьков. губерн. стат. комит. подъ редакціей П. С. Ефименка. Д. Чен-аго. д) В. Шенрокъ. Ученическіе годы Гоголя. Москва 1887 г. В. Г. — Извѣстія и замѣтки: а) Изъ исторіи одного при-сеймскаго села. Н. Добротворскаго. б) Архивная справка по поводу „Записокъ И. М. Сбитнева“. Н. Сумцова. в) Отголоски польско-русской борьбы XVII. ст. въ мелочахъ будничной жизни. О. Л-го. г) Изъ записной книжки. М. Комарова. д) Давнишная справка о крестномъ ходѣ въ г. Березнѣ. Сообщ. В. К-шъ. е) Маленькое поясненіе къ „Кобзарю“ Т. Г. Шевченка. А. Г. ж) Коротенькое воспитаніе о Т. Г. Шевченкѣ. Н. М. Кибальчичъ. з) По поводу 25-ти лѣтія „Филологическихъ записокъ“. Н. С. — Продовжаєся предплата на „Кіевскую Старину“ 1887 року. Цѣна на цѣлый рôкъ выносить зъ додатками и пересылкою 10 руб. — Адреса: Въ редакцію „Кіевской Старины“, Кіевъ, Треховятительская улиця. д. Н-ръ. 8. Оставшѣ въ незначнôмъ числѣ примѣрники журнала за 1882 до 1886 высылаються по тôй самôй цѣнѣ.

Конкурсы, именованя, перепесеня и пр.

— Именованя. Львôвскій высшій судъ краєвый надавъ К. Будковскому посаду адъюнкта канцелярійного суду окружного въ Станиславовѣ. — Президія краєвои дирекціи скарбу именувала М. Кришпина канцелистою гал. прокураторіи скарбу. — Алекс. Радецкій именованый суплентомъ при стрыйскôй а Тома Дыдацкій при IV львôвскôй гимназіи.

— Перенесеный асистентъ почтовый бр. Л. Дормусъ зъ Кракова до Львова и придѣленый до концептовои службы.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для товариства „Шкôльна Помôчь“** у Львовѣ зложили въ мѣсяци лютôмъ слѣдуючѣ Добродѣѣ: Вп. п-нѣ Текля Небыловець зъ Перегôньска 1 зр.; п. К. Геникъ, учитель зъ Березова 50 кр.; о. А Лавровскій зъ Одрехова 1 зр.; п. Ол. Ярема зô Львова 50 кр.; о. Ив. Мышковскій зъ Перегримки 50 кр.; о. Н. Коржиньскій зъ Сможа 1 зр.; о. Мих. Пузъ зъ Магеры 50 кр.; о. Іоанъ Юзычиньскій зъ Боричъ 8 зр.; д-ръ Ив. Лѣтиньскій, адвокатъ у Львовѣ 3 зр.; о. Кисѣлевскій зъ Незвищь 50 кр.; п. Карольъ Шипайло зъ Перемышлянъ 1 зр.; Всч. священики деканата белзкого на соборчику въ Белзѣ 5 зр.; о. Наливайко зъ Замарстинова 50 кр. — Выдѣлъ складаєсердечну подяку.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. И. Д. въ Устю еп.: Присланый 1 зр. за мартъ не за цвѣтень. — **Вп. П-нѣ Т. В. въ Д.** Грошѣ передано п. Олесницкому и маємо поквитованье; пригадаємо ёму о высылцѣ. — **Всч. И. К. въ Карловѣ:** Присланѣ Вами грошѣ передано всюды, куды слѣдовало; чому „Общ. Качковского“ не выслало Вамъ грамоты и книжочокъ — тяжко намъ знати; квитовати въ „Дѣлѣ“ всѣ присланѣ предплаты на другѣ газеты и товариства, шкода мѣсця; а коли дôйшли 2.50 зр., то дôйшли и прочѣ грошѣ тымъ самымъ переказомъ высланѣ.

Надôслане.

Цигаретовѣ паперки La Patrie и Phenomene суть дѣйстну найлѣпшѣ а кождый дереконаеся, скоро лишь спробує.

Запрошенье до предплаты
на I. томъ
„Руского полптичн. Правотаря“
Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ
адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 15—?
росу красоты и всякѣ косметики такъ черезъ мене якъ и иншѣ фирмы поручаѣ.

Юлiянъ Стрѣлецкій
передъ тымъ
И. ОСТРВОСКІЙ и И. СТРѢЛЕЦКІЙ
Магазинъ ювилерскій, у Львовѣ
Рынокъ 45 1841 4—10

поручае всѣлякѣ выробы зъ срѣбла, золота и дорогихъ каменѣвъ, именно: брошки, ковтики, брансолеты, перстенѣ, гузики, спинки, аграфы, срѣбну посуду столеву, тацы, цукорницѣ, штуцы т. е. ножѣ, ложки, вилки, такожь сервисы до чаю и кавы зъ первостепенныхъ фабрикъ заграничныхъ.

Магазинъ сей, звѣстный ôдъ пôвъ столѣтя зъ ретельности и совѣстности, припоручуе такожь **власну роботню всѣхъ направъ и репарацій.**

Робить такожь всѣлякѣ предметы, потрѣбнѣ до церковногоужитку якъ: **монстранціи, чашѣ** и т. д. пôсля найновѣйшихъ рисункôвъ, а уживанѣ **позолочуе и посрѣблюе** по умѣренныхъ цѣнахъ.

Маѣ такожь одиноку въ Галичинѣ Репрезентацію выробôвъ **Христофля зъ Парижа** славно звѣстного срѣбла хинъского

по фабричныхъ цѣнахъ.

Мѣсце дяка

пошукуе по провôднôй недѣли умѣючій учити нотного хорального спѣву. — На жаданье може предложити свѣдоцтва.

Олекса Бачиньскій
въ Коссовѣ, почта Джурынъ
1876 2—2

Д-ръ Антоній Бергеръ
спеціялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высылае лѣки. 1822 10—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординація дома ôдъ год. 3—5

Львôвъ, ул. Кароля Людвика, ч 7.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 16 л. марця 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	200 75	204 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	200 50	225 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 60	99 60
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	100 75	102 15
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	96 50	98 —
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	101 —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 —
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м. к. . . .	104 —	105 50
Комунальнѣ Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 93	6 05
Наполеондоръ	10 05	10 15
Пôвъимперіялъ	10 40	10 52
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 13¼	1 15¼
100 марокъ нѣмецкихъ	62 15	63 90

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовѣ	Мѣш.	Одходять Особовѣ	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 03	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.	Мѣшанѣ поѣзды			
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .	* * 5 50	* * 9 50	1 06 3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .	7 33	11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22 5 07	8 38

Числа пôдчеркнень въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенѣ * не курсують въ пятницѣ, а означенѣ ** не курсують въ суботы.

Одна проба переконае!
„La Patrie“ и „Phenomene“
Найновѣйшѣ, найлѣпшѣ и нешкôдливѣ бибулки цигаретовѣ
Фабрики L. LEON et C-ie въ Парижи.

Перевысшають що до якости **всѣ** дотеперь истнуючѣ фабрикаты, на доказъ чого може послужити подане въ низу **свѣдоцтво ц. к. львôв. всеучилища.**

СВѢДОЦТВО: Въ низу пôдписаный посвѣдчае на пôдставѣ переведеного розслѣду хемичного, що папериѣ „La Patrie“ и „Phenomene“ фабрики L. Leon въ Парижи суть знаменитого рода и не мѣстять въ собѣ зовсѣмъ нѣякои метеріи, котра могла-бы некористно вплывати на людске здоровье.
Львôвъ дня 25 падолиста 1886.
Настоятель хемичного институту львôвс.: проф. д-ръ Б. Радзишевскій.

Генеральне представительство для Австріи и Угорщины:
Братя Ельстеръ у Львовѣ, ул. Векслярска ч. 4.
Дôстати можна по всѣхъ трафикахъ и склепахъ паперовыхъ.

Щобъ уникнути пôдробки заосмотреный кождый листокъ водною написею **L. Leon et C-ie** въ Парижи.

Поручаємо такожь **ДУТКИ ЦИГАРЕТОВѢ** старанно выготовленѣ зъ паперу „La Patrie“ фабрики L. Leon et C-ie въ Парижи. 1859 (4—4)

Народна Торговля
поручае зъ своихъ складôвъ:
Каву Цейльонъ
спроваджену просто зъ **Кольомбо** (на островѣ Цейльонъ) зъ плантаціи Andrews, найлучше реномованои
1 кило по зр. 2·04
та сама, але бôльше выбиране зерно
1 кило по зр. 2·10
перлова 1 кило по зр. 2·00
При высылцѣ 5 кило франко.

Лишь праві съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаєся симъ правдивый
Pain-Expeller
съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ

Фабрика вôзочкôвъ
КАРОЛЯ КЕЛЛЬЕРА
Львôвъ, ул. Пекарска передъ кладовищемъ Лычаковскимъ (ул. св Павла ч 8)
поручае яко найдешевше краєве жерело, де можна дôстати дуже добрыхъ и всякій разъ добôрныхъ вôзочкôвъ по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. 1878 2—4

К. Ф. ПОПОВИЧЬ
въ Тернополи
поручае

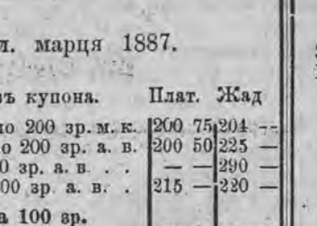

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочôвка.

Прошу о ласкавѣ замовленя.
1801 24—24

УНИВЕРЗАЛЬНѢ ПЛУГИ
цѣлѣ зъ зелѣза

и стали

о много тревальшѣ якъ такѣ-жь плуги зъ деревляными грядѣлями и деревляными колѣсницями доставляють по слѣдуючихъ дешевыхъ цѣнахъ:

На 3—7″ глуб. орки, вага 90 клгр.	зр.	34·—	франко
„ 4—8″ „ „ „ 95	„	36·—	
„ 6—10″ „ „ „ 100	„	38·—	

Безъ передного зелѣза єсть кождый плугъ о зр. 2·— дешевшій, пôдвôзки для охороны дорôгъ и плугôвъ зр. 6·—.

Илюстрованѣ катальоги даромъ и франко.

УМРАТЪ И СПôЛКА
фабрика машинъ рôльничихъ
ПРАГА-БУБНА. 1882 1—12

Meyer's Conversationslexikon

IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшѣ будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тіи томы, що суть вже готовѣ, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т. Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, звольнть прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ёму, де маѣ по него написати.

А. Круликовскій
Львôвъ, улиця Коперника ч 28.
1867 4—10

Овесъ сибирскій
оригинальный, плодоносный,
корець выдае 16 кôрцѣвъ.

єсть **40 кôрцѣвъ** на продажъ. Цѣна 100 кильограмбôвъ 12 зр. въ мѣсци

Хто желае, ôдставляю на зелѣзницю, за послѣплатою або за готôвку. Адреса:

О. Іоанъ Головкевичь
приходникъ въ Спасѣ, поч. Долина.
1880 2—0

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галицкого
Акцiйного Банку Гипотечного
1811 61—? купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнѣ и 5% Листы Гип. премiованѣ,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвышшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадіа

можна одержати въ сѣй Конторѣ.
(до выльосованя зъ 10% премією т. е. по **110 за 100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневномъ, не числячи нѣякои провизіи.

Народна Торговля
поручае зъ своихъ складôвъ:

Какао мелене Von Houten-a найчистѣйше, пачка 80 кр.
Пиво солодове Гофа фляшка 60 кр.
Шоколяда Гофа лучша ½ кил. 1 зр. 60 кр. и 2 зр. 40 кр.
Екстрактъ Либига слоикъ 90 кр.
Буліонъ найлучшій ½ кил. 3 зр. 50 кр.
Таніока Luit freres пачка 70 кр
Мѣдь питный старшій фляшка 1 зр.
„Waldbouquet“ екстрактъ шпильокъ смерековыхъ для ôдсвѣженя комнатного воздуху, ½ флякона 60 кр ¹/₁ фляк 1 зр.
3—?

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 27. Львôвъ, Субота 7 (19) марта 1887. Рôчникъ VIII.

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимаютъ: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 ер.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Борба зъ автократизмомъ.

Шѣсть лѣтъ минуло д. 13 марта, якъ Александеръ II. надъ Катериньскимъ каналомъ упавъ жертвою заговору нигилистôвъ россійскихъ и по довгôй, але здався лише позôрнôй тишинѣ стоимо передъ фактомъ, що кôлькохъ студентôвъ университету поеягало зновъ на житье Александра III. на Невскôмъ проспектѣ. Царь находився на поминальнôмъ богослуженю за душу свого батька въ Петро-Павловскôй соборнôй церкви, коли на Невскôмъ проспектѣ удалося тайнôй полиціи переловити заговôрникôвъ и тымъ спасти щасливо житье монарха. Чи заговôрники зъ чиênсь иниціативы важились на такъ погане дѣло, чи хто управлявъ ними, чи се бувъ замахъ самыхъ анархистôвъ россійскихъ, чи стояли они въ звязи зъ интернаціоналомъ европейскимъ, чи може були лише орудіемъ въ рукахъ ширшого круга людей-горожанъ, незадоволеныхъ зъ автократизму россійского, — на всѣ тѣ пытаня поки-що годѣ рѣшучо ôдповѣсти, бо праса россійска о цѣлôй справѣ не смѣе писати, а европейскй дневники въ донесеняхъ своихъ дуже розходяться. Замѣтною при тôмъ ёсть однакожъ тая обставина, що заразъ по невдалôмъ атентатѣ телеграфъ рознôсъ по цѣлôй Европѣ вѣсть, що нигилисты въ дѣлѣ тôмъ зовсѣмъ не мали руки, а заговôръ выйшовъ зъ нѣдра самыхъ-же горожанъ россійскихъ и то належачихъ до всякихъ верствъ населеня, а крайно невдоволеныхъ автократичною управою Россіи. О заговорѣ мали мати вѣдомôсть и люде зъ высшихъ кругôвъ боярства россійского, урядникôвъ державныхъ а навѣть и официрôвъ арміи. Догадка тая, чи може и дѣйстна правда стояла-бы въ такôмъ разѣ въ дуже тѣснôй звязи зъ численными увязненями, якихъ довершено остатными мѣсяцями въ залогахъ войсковыхъ по рôзныхъ мѣстахъ, въ школахъ военныхъ, а найбôльше въ самôмъ Петербурзѣ.

Цѣлею заговору мала бути, пôсля деякихъ толкôвъ, не смерть царя Александра III., але усуненье его зъ престола або насилуванье черезъ тероризмъ до наданя Россіи свобôдъ конституційныхъ. Заговоромъ хотѣла Россія будьто заявити протестъ противъ нынѣшного устрою державного, розрушити невыносный автократизмъ царскій зъ провинціональнымъ сатрапствомъ генералъ-губернаторôвъ, жандармôвъ, цензорôвъ и т. п., и зажадати конституціи. Частина прасы европейскои удержуе навѣть, що черезъ заговôръ передчасно ôдкрытый суспôльнôсть россійска хотѣла лише вплынути на царя, щобъ ôнъ зôрвавъ рѣшучо зъ дотеперѣшными исповѣдниками автократизму, именно зъ Катковомъ и его клікою, а переклонився на сторону Россіи либеральнои. Царь не мавъ зажити емерти, а лише такъ сказати-бъ, „поправитись“.

Зъ сего лябиринту донесень и толкôвъ выйти на чисту воду нынѣ досыть трудно, бо трудно зрозумѣти, що до стеторизованя царя потрѣбно було ажь динамитовыхъ бомбъ. Змѣны системы допрошуванося деннде въ Европѣ, въ найгôршôмъ вже разѣ, революціями палатными або революціями народными, а не киданося безъ потребы на освящену особу самого-жь монарха, котрого смерть не значить ще — воля народу. Але, будь-що-будь, зъ факту, що пробовано атентату на житье царя и що лише злучайно спинено выконанье его, якъ не менше зъ того, що въ Россіи ôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ громадній увязненя суть на порядку дневнôмъ, — зъ факту сего можна нынѣ смѣло заключати, що у внутрѣ державы не выглядае такъ доладно, якъ бы можна судити по голосѣ прасы россійскои, котра нынѣ грозить цѣлôй Европѣ и накидаесь розъемницею всякихъ спорôвъ чи то на Балканьскôмъ пôвъостровѣ, чи надъ далекимъ Реномъ. „Es ist etwas faul im Staate“,— можна смѣло нынѣ сказати о Россіи, якъ колись сказано про Данію. Хочь держава розрослася въ великана и заняла просторъ ôдъ Камчатки до Вислы, ôдъ Новои Землѣ по Ерзерумъ, то таки Голіятови сему грôзный нынѣ малый Давидъ, котрому на имя: „загальне невдоволенье народôвъ“. Хто знае Россію и хто мавъ нагоду бодай кôлькома словами перекинутись на особнѣ зъ ёи горожанами, ôдъ мужика до помѣщика, ôдъ Финна до Ахалкинця, той мôгъ зъ устъ всѣхъ ихъ почути лише тяжке нарѣканье и слова всесторонного невдоволеня. Хочь и якъ въ дневникахъ заграничныхъ суть пересадній справозданя о сумнôмъ внутрѣшнôмъ положеню Россіи, що годѣ имъ черезъ половину давати вѣры, то все таки остаточно тяжке ярмо автократизму дало себе кождому такъ сильно почути, що всякій згодивсь-бы на всякй хочь-бы якъ страшнй средства, щобъ лише зъ ярма сего выдобутись. Непевнôсть особы и майна, страшна кождому кара административнымъ порядкомъ, шпіонство, доносы, партійнôсть и перекупнôсть судôвъ, вызискуваня взаимнй, гоненье за наживою, система протекційна, крѣпкій полицейскій надзôръ, брутальнôсть органôвъ правительственныхъ, топтанье правъ народныхъ и церковныхъ, заборона брати до чого-небудь и яку-небудь иниціятиву, — все то лягло на суспôльнôсть россійску важкимъ каменемъ. О критицѣ тыхъ ôдносинъ, а тымъ самымъ о постепеннôй поправѣ ихъ не вôльно и думати. Дневникарство либеральне придушено. Тутъ не то вже національнй та религійнй, але и людскй аспираціи суть въ очехъ властей „неблагонадежностію“. — Не диво про-то, що при недостатку вентилѣвъ, крôзь котрй невдоволенье суспôльности могло бы обявлятися бодай тихимъ вздохомъ и облегчатися, запаленй головы беруться за атентатъ, котрй кождый чоловѣкъ мусить якъ найстрогійше осудити, а загалъ — до всего мовчить. Въ другихъ державахъ сама суспôльнôсть пересѣкае анархистичнй смаганя одиниць, а въ найгôршôмъ разѣ осуджуе ихъ, — а въ Россіи, де всякому жиêся дуже тѣсно, тамъ загалъ ôдноситься до замахôвъ досыть индеферентно.

Невдоволена суспôльнôсть россійска ждала и сподѣвалася конституціи ще ôдъ покôйного царя Александра II. Лорисъ Меликовъ мавъ навѣть бл. п. Александрови II. предложити готовый проêктъ ôдповѣдного конституційного устрою державы, але въ шѣсть днѣвъ потôмъ убито царя, а наслѣдникъ его ôддався душею и тѣломъ въ руки Побѣдоносцева и Каткова, котрй були авторами звѣстного манифесту царского, высказавшого, що корона не ôдступить ôдъ автократизму. Лорисъ-Меликова и его товаришѣвъ, що належать до либеральнои партіи, заразъ усунено... Нынѣ правительство россійске, по указу Каткова, що-разъ бôльше обмежае або и зовсѣмъ руйнуе все то благо для народôвъ, яке ще въ Россіи осталося зъ добрыхъ часôвъ початку пановання царя-освободителя Александра II. Замѣсть поступу — послѣдными роками пôшла реакція. А реакцію чей-же нѣхто не здобуде собѣ серця народôвъ. Для царя Александра III. остае лише одна дорога: поступати дальше путемъ реформъ свого ôтця и якъ найскорше дати народамъ Россіи свободу политичну и ôдповѣдну россійскôй державѣ самоуправу.

Рада державна.

15. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 12 л. марта 1887.

На порядку дневнôмъ, дальша дебата надъ статутомъ банковымъ. — Пос. Найвыртъ жалувався насамперед на малу участь палаты въ такъ важнôй справѣ и ставъ ôдтакъ обговорювати погляды кн. Лихтенштайна. Бесѣдникъ признававъ вартôсть поглядôвъ князя и высказавъ ёму свое признанье за то, що ôнъ одинъ зазначивъ, що Банкъ и армія, то ще послѣднй останки зъ часôвъ ёдности державы. Найвиртъ оспорювавъ ôдтакъ погляды Лихтенштайна будьто-бы справа банкнотôвъ мала яку звязь зъ соціяльною реформою; звернувъ на слова Лихтенштайна о слабыхъ финансахъ нашои державы и сказавъ, що ще жаденъ членъ факціознои опозиціи не ôдзывався такъ о нашôй державѣ. Коли-жь наша держава ёсть бѣдна а маê претенсію до державы великои, то треба подôбно такожь заключати и о нашôй политицѣ заграничнôй. Бесѣдникъ розказувавъ ôдтакъ всторію банку зъ-передъ 1869 р. и жалувавъ того, що ôдновлено привилегію банку, закимъ ще управильнено валюту.

Онбсля принято безъ дебаты §§. 1—59. При §. 60 забиравъ голосъ посолъ Гевера и обговорювавъ основно справу касъ задатковыхъ въ Чехахъ и на Моравѣ и жалувався на то, що министеръ зробивъ довершенье сего закона зависимымъ ôдъ Угорщины. Угорщина — казавъ ôнъ — повинна-бы и нашй права респектувати. Дальше звернувъ бесѣдникъ увагу на економичну руину многихъ сторôнъ и казавъ, що коли не прийде скоро помôчь, то будуть не тôлько финансовй, але и соціяльнй интересы загрожений. Наша соціяльна будова вже трѣщить — сказавъ ôнъ — и для того повиненъ банкъ звертати на то свою увагу. — Пос. Врабецъ противився тому, щобы банкъ обовязаный бувъ есконтувати векслѣ касъ задатковыхъ; товариства тй повинній самй старатися о то, щобы мали кредитъ. — Пос. Лигеръ полемизувавъ зъ Врабецомъ и казавъ, що годиться зъ тымъ, щобы австро-угорскій банкъ дававъ кредитъ сплкамъ зарôбковымъ и господарскимъ. Ôнъ не ёсть того погляду, що все, що лишь выходить ôдъ Чехôвъ, мусить бути зле. Такъ голосять лишь великй капиталистичнй органы прасы, котрй называють заразъ кождого Нѣмця зрадникомъ свого народу, скоро ôнъ не годить ся зъ ихъ поглядомъ. — По промовѣ справоздателя принято §. 60. вразъ зъ дотычными резолюціями. — До §. 64. ставивъ пос. Лигеръ поправку, щобы въ нѣмъ выпущено слово „кунцѣ“ и щобы именованье цензорôвъ ôдбувалося такожь черезъ настоятелѣвъ сплокъ промысловыхъ. Его поправъ пос. Крайцигъ. — Заступникъ правительства, шефъ секціи Нибаверъ заявивъ, що внесенье пос. Лигера не може бути приняте. — По промовѣ послôвъ Мавтнера и Грегра ôдкинено внесенье Лигера и закрыто засѣданье.

---

16. Засѣданье палаты послôвъ зъ дня 14 л. марта 1887.

На сѣмъ засѣданю интерпелювавъ пос. Богатый министра краёвои обороны, чи звѣстно ёму, що при доставѣ одежи и зброѣ для краёвои обороны ставляться дальшимъ кругамъ фабрикантôвъ и промысловцѣвъ великй трудности и якъ ôнъ думае злому зарадити. — Антисемиты предложили интерпеляцію до министра рôльництва въ справѣ завязуваня товариствъ въ гôрничôй академіи въ Льеобенъ.

Зъ порядку дневного приступлено до дальшои дебаты надъ статутомъ банковымъ. Найважнѣйшу и найцѣкавѣйшу точку сего засѣданя становить §. 82 о банкнотахъ, котрый въ другôмъ устуиѣ такъ каже: „Переказы австро-угорского банку (банкноты) не смѣють звучати на низшу суму якъ на 10 зр., они суть заосмотренй зъ одного боку написею нѣмецкою, а зъ другого рôвнозвучнымъ текстомъ угорскимъ и мають статутарный пôдписъ банку“. До сего уступу поставила меншôсть комисіи на внесенье пос. Трояна слѣдуючу поправку: „Банкноты тй мають бути заосмотренй на однôй сторонѣ написею нѣмецкою, а на другôй рôвнозвучнымъ текстомъ угорскимъ, на тôй сторонѣ такожь зъ дословнымъ означеньемъ вартости въ всѣхъ краёвыхъ языкахъ королествъ и краёвъ заступленыхъ въ Радѣ державнôй“. Противъ сего параграфу забравъ голосъ пос. Грегръ и сказавъ: Коли менѣ при нынѣшнôй бесѣдѣ лице не паленье ôдъ встыду, то походить се лишь зъ ôдеи, що послы ческого народу, котрй все лишь помагають правительству, дôзнали вже тôлько упокореня, що нынѣ вже не чують, коли дôстають ударъ въ лице; а буде то ударъ въ лице, коли панове ôдкинете внесенье що до тексту на банкнотахъ у всѣхъ краёвыхъ языкахъ. Недавно ухвалено въ сёй палатѣ $52^1/_2$ мил. зр. на цѣли воённй, а незадовго прийдесь ухвалити 500 мил. зр. въ буджетѣ. И нарôдъ ческій причиняеся значно до сеи сумы, а мимо того, коли розходиться о выдатки на его потребы, то все кажуть, що нема грошей. На урегульованье нашихъ рѣкъ нема грошей, на университетъ нема, на штуку нашу нема! Коли отже на все то нема грошей, то мы приходимо нынѣ зъ жаданьемъ, котре не вымагае грошей. Я думаю тутъ напись на банкнотахъ въ краёвыхъ языкахъ. Всѣ ненѣмецкй народы домагаються того, щобы то, що написано на банкнотахъ. було написано въ языцѣ для нихъ зрозумѣлôмъ. Отъ и цѣла моя просьба. Чи-жь потреба о щось такого просити? Чи-жь то не зовсѣмъ природно, щобы той хто хоче порозумѣтися зъ другимъ, робивъ то въ языцѣ для того другого зрозумѣлôмъ? Що сказали-бы вы, наколи-бъ на нашихъ грошехъ була напись въ арабскôмъ або хиньскôмъ языцѣ?... Коли въ 1863 р. раджено надъ статутомъ банковымъ, то навѣть такій запеклый централистъ якъ мин. Пленеръ подписавъ розпорядженье министерства приказуюче напись на банкнотахъ у всѣхъ краёвыхъ языкахъ. Для чого-жь теперь ôдкидаête се внесенье? Министеръ финансôвъ каже, що уважае се за невôдповѣдне мѣсце до спореня о рôвноуправности языкôвъ, и не кладе великои ваги на то, що десь тамъ въ кутику будуть выписанй два слова въ его рôднôй бесѣдѣ. Зовсѣмъ справедливо, бо не два слова але цѣлый текстъ повиненъ бути выписаный. Однакожь менѣ видиться, що тй два слова мали-бы для министра финансôвъ велику вагу, наколи-бъ ôнъ ту справу банкнотôвъ мôгъ бувъ переперти въ Угорщинѣ; але то власне ёсть сумнымъ и завстыджаючимъ для австрійского министра, що ôнъ ёсть такъ безсильнымъ, що не може навѣть тыхъ двохъ слôвъ умѣстити на банкнотахъ. Мадяры кажуть, що банкноты ôдповѣдають дуалистичнôй системѣ державы. Они дусять всѣ другй народы въ державѣ и не хотять навѣть, щобы написи въ иншихъ языкахъ були

---

3)

Згадки изъ студентского житя

въ Унгварѣ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ *B.* зъ *C.*

(Дальше).

Вертаюся назадъ до першихъ хвиль мого приѣзду въ Унгваръ. Приближаючися пѣхотою до чужого менѣ Унгвару, зачувъ я межи першими домами веселу музику. Пôзнавши зъ малюнку, вывѣшеного надъ дверми, що се реставрація, вступивъ я, не надумуючись довго, до хаты, щобы огрѣтись и дôзнатися, де епископска палата, бо тамъ пôсля листовнои умовы мавъ я стрѣтитися зъ моимъ другомъ, що мене спровадивъ до Унгвару. При округлôмъ столику сидѣли три поважнй зъ высшого стану Мадяры, а имъ приграваля циганьска музика. Думаю собѣ: „буде щастье“, бо стрѣчаюся зъ музикою, що выграе скочного мадярского „Чарташа“. Оркестра складалася зъ пяти осôбъ. Старый циганъ яко дириженсъ выгрававъ на скрипцѣ, покручуючи головою, а прочй секундували ёму на басѣ и скрипкахъ.

Цыганôвъ, котрй трудняться музикою, ёсть въ Унгварѣ менше якъ въ Пряшовѣ або Кошицяхъ. До музики вправляються цыганы ôдъ наймолодшихъ лѣтъ. Ледви пôдросте цыганча ôдъ землѣ, зачинае вже учитися грати на дудцѣ, на скрипкахъ або трубѣ и грае, поки не выучиться. Кромѣ органôвъ и фортепияну, до котрыхъ циганы не мають потягу, они грають на всѣхъ другихъ инструментахъ, и грають по майстерски и зъ великимъ чуствомъ. Нема про-то дива, що циганьскои музики слухають люде зъ великимъ уподобаньемъ и радй бы слухати ёи безъ кôнця. Заспѣвай або заграй цыганови и труднѣйшу арію, а ôнъ зможе заразъ ёи повторити въ найкрасшихъ варіяціяхъ. Для Мадяра нема забавы безъ музики циганьскои, якъ нема ѣдла безъ паприки и вина. Въ давнѣйшихъ часахъ, коли на Угорщинѣ не асентеровано, але вербовано до войска, неодна мати утратила сына, котрый розъохоченый при циганьскôй музицѣ звербувався до войска. Межи циганами на Уграхъ можна бачити дуже краснй лиця, але тая красота у женщинъ скоро вяне, и на старшй лѣта выглядають мовь чарôвницѣ, що лякъ збирае на нихъ глянути. Суть на Угорщинѣ цыганы, котрй не трудняться музикою, але ковальствомъ. Они выробляють ланцухи, цваки, сокиры, молотки и т. п. и спродають свои выробы по мѣстахъ та селахъ. Суть ще и такй цыганы, що не беруться до нѣякои працѣ, ходять въ брудахъ, обдертй и майже наго. Тота сорта цыганôвъ волочиться ôдъ села до села зъ голыми и босыми дѣтьми, краде, жебрае и ворожить за кусничокъ хлѣба. Подаруй такому цыганови найкрасшу хату зô всѣми приладами, то ôнъ не усидиться въ нѣй, покине ёи и утече въ лѣсъ пôдъ голе небо, бо ёму лѣпше подобаеся брудне межи чотырма патыками розпяте шатро, якъ дыльована хата, а широко на земли розложена ватра, якъ кафляна пѣчь. Музиканты и ремѣсники цыганы бридяться самй тою сортою своихъ братôвъ цыганôвъ, котрй безъ працѣ и журбы о завтра волочаться зъ мѣсця на мѣсце якъ зблуканй собаки. По-при шварготѣ цыганьскôмъ знають цыганы на Угорщинѣ говорити по мадярски и словацки, а що-до религіи, то вызнавають для формы таку, якъ люде, межи котрыми жиють.

Обôгрѣвшися въ реставраціи и поинформувавшись о епископскôй палатѣ, я попросивъ реставратора Словака, щобы на часокъ переховавъ у себе мою торбочку и тлумачокъ зъ палицею, а перебравшися, я удався до епископскои палаты. Скоро перейшовъ я мôстъ на Унгу, центральну улицю мѣста, дôстався на горбокъ катедральнои церкви и вôйшовъ широкою брамою въ палату. Портіêръ при брамѣ вказавъ менѣ въ словацкôй мовѣ комнату на долинѣ, де мôгъ я знайти свого товарища. Коли я отворивъ комнату, пôзнавъ мене мôй другъ и мы привиталися сердечно. Въ комнатѣ були ще два укôнченй богословы, свояки епископа. Ледви розказавъ я дещо присутнымъ про свою зимову подорожь зъ Кошиць до Унгвару, вôйшовъ въ комнату о. Николай Гомичкôвъ, недавно ожененый и выординованый пресвитеръ епархіи Мункачôвскои, провизоричный катихитъ при гимназіи Унгварскôй. О. Н. Гомичкôвъ мавъ тогдѣ до 26 лѣтъ, бувъ низького росту, сильно збудованый, зъ краснымъ румянымъ лицемъ. Мы всѣ галицкй и угорскй студенты Русины любили дуже о. Гомичкова, свого катихита и учителя рускаго языка, бо ôнъ бувъ въ повнôмъ значеню того слова другомъ и покровителемъ молодежи. Пôдтримуючи межи студентами рускаго духа и загрѣваючи насъ до любови матерного языка, ôнъ гнѣвався на нашихъ колегôвъ угорскихъ Русинôвъ, коли дôзнався, що они межи собою розмавляють по мадярски. Въ школѣ и по-за школою не розмавлявъ зъ нами инакше, якъ по руски, и дбавъ сильно о то, щобы нѣхто не ухилявся ôдъ церкви и екзортаційныхъ наукъ. Зъ нами старшими галицкими студентами обходився по братерски: мы бували у него, спѣвали, забавлялись и гостилися, а коли мы лишали Унгваръ, то плачучи прощалися зъ о. Гомичковомъ. Не пишу біографіи покôйного вже о. Н. Гомичкова и не могу критикувати его пôзнѣйшои дѣяльности на руско-народнôй нивѣ въ Угорщинѣ, бо наше знакомство тревало лише $1^1/_2$ року и то въ часахъ, коли о. Н. Гомичкôвъ, лишивши що-тôлько муры духовного заведеня и выординувавшися, ставъ катихитомъ при Унгварскôй гимназіи. То можу смѣло высказати, що за моихъ часôвъ о. Н. Гомичкôвъ бувъ такимъ катихитомъ при гимназіи Унгварскôй, якимъ ёсть Ю. Желехôвскій при Перемыскôй. Якй дальшй обставины вплынули въ 30-лѣтнôмъ періодѣ часу, ôдъ коли я лишивъ Унгваръ, на то, що о. Н. Гомичкôвъ яко редакторъ „Карпата“ попався въ неласку у рускои публики, то все менѣ близше не знане. Буває часто и такъ на свѣтѣ, що скоро якій чоловѣкъ взнесеся працею и талантомъ по-надъ другихъ, то гнеть знайдеся череда лѣнивыхъ и заздрôстныхъ, котрй пôдносять на него крикъ, якъ воробцѣ на канарка. Чи и зъ пок. о. Н. Гомичковомъ щось подôбного не сталося, о тôмъ нехай судять тіи, що лучше свѣдомй рѣчи...

По довшôмъ ôдпочинку въ палатѣ, коли я выбирався до гимназіи, щобъ у дирекціи записатись на дальшй ту студіи, ознаймлено менѣ, що могу въ епископскôй палатѣ остати такъ довго на станціи и харчу, поки не дôстану въ мѣстѣ лекціи ôдповѣднои до свого удержаня. Зъ великою вдячностію принявъ я ту радôстну вѣсть, бо она подавала менѣ въ першôй хвили способъ до житя въ чужôмъ мѣстѣ и межи незнакомыми людьми. Зъ того видно, що въ епископскôй палатѣ въ Унгвари панувала бôльша гостинность якъ въ епископскôй палатѣ въ Пряшовѣ, въ котрôй — якъ вже було сказано въ моихъ „Згадкахъ изъ студентского житя въ Пряшовѣ“ — панувала така скупôсть, що тамъ нѣ оденъ бѣдный студентъ и кусникомъ хлѣба не поратувався. Але зъ тои ласки користався я лишь два днѣ. Третого дня дôставъ я лекцію на станцію и харчь за науку трехъ хлопцѣвъ зъ низшихъ клясъ гимназіяльныхъ. О тую лекцію у п. Ш., ц. к. комисаря ôдъ финансовои дирекціи, выстарався для мене мôй товаришь и другъ І. Р., теперь професоръ гимназіи въ Пряшовѣ, зъ котрымъ переписуюся, а любовь межи нами не выгасне до смерти. П. Ш. бувъ вдôвцемъ зъ трема сынами, а старенька его мати, вдова по лѣкарю, заряджувала домомъ. Побачивши, що я кромѣ торбочки, тлумачка и палички нѣчого бôльше не посѣдаю, постарялися для мене о постѣль и ôддали менѣ зъ хлопцями одну комнату до науки. Въ короткôмъ часѣ дôставъ я ще другй лекціи за мѣсячну нагороду 10 зр., то вже була моя доля до дальшихъ студій убезпечена. Пильнуючи въ наукахъ ôданыхъ менѣ пôдъ надзôръ хлопцѣвъ, и я самъ прикладався до наукъ, зъ котрыхъ найтруднѣйше приходило менѣ учитися религіи, котрои удѣлявъ катихитъ о. Н. Гомичкôвъ въ дуже твердôй старо-словяньщинѣ.

По дво-мѣсячнôмъ побутѣ въ домѣ у п. Ш. почали, якъ свѣдчать мои нотатки, ширитися по Унгварѣ чимъ-разъ бôльше непокоячй вѣсти, що дня 13 червня 1857. р. появиться на небѣ кометъ, котрый своимъ хвостомъ зачепить о землю и роз-

помѣщенй поббчь написи нѣмецкои, бо бояться, що другй народы въ Угорщинѣ забажають того самого на угорскбй сторонѣ банкноту. Най они отже пишуть на своѣй сторонѣ, що хотять, то насъ не обходить; але мы жадаємо того, щобы они не мѣшалися въ то, що мы робимо на своѣй сторонѣ банкнотбвъ. Насъ хотѣли заспокоити резолюцією, але мы вже за старй, щобы насъ такими рѣчами туманити якъ дѣтей. Маю повну надѣю по недавнбй бесѣдѣ ки. Лихтенштайна, що и декотрй Нѣмцѣ будуть голосувати зъ нами въ сѣй справѣ. Не можу такожь сумнѣватись, що и Поляки пбдуть за нами. Не хочу тому вѣрити, щобы рицарскій польскій нарбдъ въ справѣ народнои чести остався позаду за демократичнымъ ческимъ народомъ. Лишаю правительству до розваги, чи не добре було-бы ще разъ въ сѣй справѣ порозумѣтися зъ Угорщиною, а палату прошу, щобы насъ поперла въ сѣй справѣ. — По промовѣ мин. Дунаєвского и кблькохъ ще послбвъ забравъ ще голосъ и сов. Ковальскій и такъ сказавъ: Я стою по сторонѣ меншости и буду зъ нею голосувати. Най нѣхто того не поясняє такъ, що будто-бы я хотѣвъ демонструвати противъ правительства. То єсть моимъ найглубшимъ переконаньемъ и я мусѣвъ-бы зречися правъ мого народу, наколи-бы я заявився въ сѣй жизненнбй справѣ недбалымъ. Кождый нарбдъ, що бддає самъ себе на поталу, заслугує лишь на презрѣнье а хто самъ себе почитає, заслугує на почесть! Особливо-жь въ Австрiи, де всѣ народы мають рбвне право, не повинй тй права бути лишь на папери, хочь тутъ жадається ихъ на папери. Обѣцянками и потѣхами мы не вдоволимося; мы жадаємо фактбвъ, а всяке пониженье мусимо болестно почути. Уважаю отже своимъ обовязкомъ заявити тутъ прилюдно, що не похваляю иншого поступования и най менѣ вбльно буде сказати тутъ министрови финансбвъ, що я не до народу але зъ народу говорю, коли въ сѣй справѣ въ оборонѣ правъ мого народу выступаю. Уважаю то приказомъ консеквенцiи голосувати за внесеньемъ меншости и прошу Выс. палату уважати сю справу за спбльну и бддати кождому народови справедливбсть. Черезъ то не потерпить жадна сторона и скрѣпиться лишь цѣла держава.

Дописи „Дѣла“.

Тростянець д. 1 (13) марта 1887.

Въ числѣ 20 „Дѣла“ заявивъ я, що не буду розводити полемики зъ безъименнымъ авторомъ всякихъ дописей, дотыкаючихъ Залозеччины, а се длятого, що пбзнавши автора, мбгъ-бы я зъ нимъ въ многихъ справахъ народныхъ лично розмовитися, може-бъ н. пр. удалося спбльно зъ нимъ довести до того, щобы въ порозумѣню зо всѣми Русинами Залозеччины скликати Вѣче повѣтове и остаточно порѣшити справы народнй, дотыкаючй нашого кутика. Сей способъ, по моѣй гадцѣ, довѣвъ-бы скорше до кбнця, якъ самй нарѣканя на лихо. Я вѣрю, що и безъименный авторъ, нарѣкаючій на сумный станъ справы народнои въ Залозеччинѣ, радъ-бы ви видѣти въ лучшбмъ станѣ и розвою. Радо приступлю и я до спбльнои зъ нимъ працѣ и упевняю его, що и у насъ не хибне до сего дѣла бдповѣдныхъ силъ, — тожь зрозумѣе, що коли маѣся дѣло чисте явно переводити, не належить выступати безъименно, и коли вже не хоче, щобъ его цѣлый свѣтъ пбзнавъ, нехай бодай дасться пбзнати въ Залозеччинѣ людямъ, котрй готовй станути зъ нимъ до спбльнои працѣ.

Безъименный авторъ попередъ всего дивуєся, яка тому причина, що руска молодѣжь въ школахъ красуєся патріотизмомъ, а прийде на свбй хлѣбъ, переходить въ перекинчики. Сей замѣтъ дотыкає переважно свѣтскои интелигенцiи, бо головно зъ неи выроджуються т. зв. gente Rutheni, natione Poloni. — Тую обставину я собѣ такъ поясняю: Свѣтскій интелигентнй люде нашй, переходячи на свбй хлѣбъ, замешкують по мѣстахъ и мѣсточкахъ, котрй ббльше-менше носять знамя польске. Взявши на увагу языкъ польскій яко урядовый, котрымъ и нашй свѣтскій люде мусять урядувати, щобъ не були перенесенй на Мазуры або не лишилися въ промоцiи; дальше зваживши, якъ противники нашй стараються все, що руске, обсмѣшити, почавши бдъ церкви, обряду, священика, рускои бесѣды, а скбнчивши на нашбмъ селянинѣ, — не диво, що неоденъ нашъ свѣтскій Русинъ въ своѣмъ патріотизмѣ остигає и пропадає. Не гадаю ab ovo описувати сего переходу, але скажу про него бодай побѣжно. Неоденъ рускій свѣтскій интелигентный чоловѣкъ бставши посаду и найшовшися межи клепаломъ а молотомъ, и пбзнавши, якй карiёры поробили его попередники яко рускй патріоты, вже на самбмъ початку свого стану зостає спарализованымъ та роздумуючи надъ своею будучностію, не знає кимъ заявитися: чи Русиномъ, чи Полякомъ, чи безбарвнымъ? — зъ того густо-часто выбирає послѣдне. По такбмъ выборѣ годѣ ему по щирости зноситися зъ рускими людьми, — въ першбй мѣрѣ розумѣю тутъ руске духовеньство, — бо боиться зъ огляду на власну промоцію, щобъ его не назвали „москалемъ“, якъ то зовуть кождого рускаго священика-патріота. И такъ зачинає уникати кождого священика, а опбсля и церкви и йде до костела, а наслухавшися вѣстей выдуманыхъ недобрыми людьми на пониженье нашого клиру, а деколи увидѣвши лично якого убогого священика не въ такбмъ елеганцкбмъ строю, якъ звыкли ходити мѣскй панинѣ, самъ запитує себе: зъ кимъ тутъ брататися? Товариство ходачковыхъ дѣдичѣвъ, повномочникбвъ двбрскихъ та управителѣвъ, навѣть лѣсничихъ припадає ему ббльше до смаку: єсть зъ кимъ забавитися чи то ловами, чи грою въ карты... Тая „свѣтскбсть“, — най такъ скажу, абы за много не сказати, — „спбльне знамя“, скоро ихъ братає. А ще коли молодый нашъ свѣтскій чоловѣкъ згадає на пересторогу свого шефа, щобы „не бавився въ русчину“ и на то, якъ панны Польки въ товариствѣ кепкували собѣ зъ него, що ходить до церкви зъ дяками спѣвати, — то по такихъ медитацiяхъ уже — res finita. На провинцiи руске духовеньство побачиться само, безъ свѣтскои интелигенцiи, а неразъ, заапелювавши до свѣтского интелигентного чоловѣка, почує и таке вѣроисповѣданье космополитичне: „Я межи Жидами Жидъ, межи Поляками Полякъ, межи Русинами Русинъ“. Се все говорю зъ власного досвѣду. Боже хорони мене, щобъ я се казавъ про всѣхъ свѣтскихъ интелигентныхъ Русинбвъ; въ Залбзцяхъ маємо такожь личности поважания достойнй.

Допись, умѣщена въ ч. 23 „Дѣла“ зъ Залозеччины каже догадуватися, що безъименный ви авторъ належить до исторіографбвъ. Тожь хочу ему въ дечбмъ прислужитися, а именно: 1) пояснити сумный станъ церквей въ Залозеччинѣ, 2) скажу дещо о Мазурахъ тростянецкихъ и вкбнци 3) о бдпустахъ.

Ad 1). Деканатъ залозецкій числить 25 приходбвъ, а зъ того ббльшу половину становлять убогй капеляніи, де попередно не було лѣтами мѣсцевыхъ священикбвъ, а були часто завѣдуваній ex currendo. Дотація тыхъ капеляній була така лиха, що навѣть завѣдатель мѣсцевый не мбгъ довго удержатися. Кождый то зрозумѣе, яку шкоду приносить приходови така провизорія, а ще ббльше завѣдуванье ex currendo. Зъ-бдси датується упадокъ декотрыхъ церквей, а въ части переходъ рускихъ прихожанъ на латиньскій обрядъ, именно тамъ, де находиться якійсь процентъ Мазурбвъ. Але єсть надѣя, що на будуще се лихо направиться; при теперѣшнбмъ пбдвышеню конгруы скористають убогй капеляніи и не буде приходу, де бы священикъ не инсталювався, а буде газда — буде й ладъ, и духовеньство, маючи полѣпшенье дотаціи, не конче буде потребувало улягати вилывамъ своихъ коляторбвъ, часто шкбддивымъ для справы церкви. Въ залозецкбмъ деканатѣ єсть 8 церквей мурованыхъ, въ двохъ приходахъ церкви муруються, въ однбмъ запала ухвала мурувати, а декуды деревляній цекрви суть въ добрбмъ станѣ.

Ad 2). Простую мнѣнье безъименного автора, яко-бы сто лѣтъ тому нѣ одного Мазура въ Тростянци не було. Мазуры въ Тростянци датуються бдъ звыжь 200 лѣтъ. Не завадить и то знати, що въ дооколичныхъ селахъ, якъ Мильно, Олѣввъ, Ратище и т. д., найшлися Мазуры рбвночасно зъ тростянецкими; видко, що и въ давнбй бувальщинѣ працювавъ хтось надъ кольонизацiею мазурскою, рускй пустки заселяти Мазурами. Най авторъ мое представленье возьме пбдъ розвагу, коли хоче дбйти до правды историчнои, бо я перечу, щобы Мазуры тростянецкй були такій добрй на насѣнье, щобы зъ нихъ такъ широко розрослося племя мазурске. Мазурамъ тростянецкимъ перечу всякои высшои мисіи; они не въ станѣ нѣ Руси, нѣ Польщи прислужитися. Правда, они Польщи прислугувалися вже въ р. 1863, бо ширяли за повстанцями та зраджували ихъ сховки. Въ Тростянци они выховуються выключно пбдъ вилывомъ жидбвскимъ — а жидбвъ буде зо сотка — и жидбвскій характеръ присвоюють собѣ. Двбръ тростянецкій волить мати дѣло зъ Русиномъ якъ зъ Мазуромъ. На самъ Великдень на пальцяхъ можна почислити Мазурбвъ тростянецкихъ въ костелѣ, а решта не пбйде нѣ до церкви, нѣ до костела, а здорово уплѣтає паску. Въ недѣлѣ снуєсь ихъ много, однакъ ббльше за-для купна. Вартбсть ихъ єсть перецѣнена. Я самъ сказавъ начальникови громады, коли бнъ заявивъ свою рбвнодушность що-до переходу на яку-будь вѣру, хотяй-бы и жидбвску, що зъ Мазурбвъ не богато сподѣватися користи для католицизму. Мазуры працѣ тяжкои не люблять, стараються щось хитро-мудро выкористати, а много користають зъ пбдъупалыхъ дookрестныхъ дѣдичѣвъ: одинъ черезъ спблки, другій iure caduco... Крадежи маємо доволѣ, мимо того, що кождый Мазуръ зъ шкапленъромъ на шиѣ а Мазурка зъ рожанцемъ въ рукахъ. Згоды межи ними нема, въ протягу двохъ лѣтъ уже четвертый вбйтъ, ладу межи ними нѣхто не выведе. Я прихожанамъ моимъ заказую мѣшатися въ ихъ справы, щобы не зложили на Русинбвъ, мовь-то они починають сварню. Я бы самъ радъ, щобъ уже докбнчили свого костела та мали въ мѣсци свого священика, бо гбршать моихъ прихожанъ. Будова костела поступає лѣниво, кошты выносять 5000 зр., на то взяли 2.500 зр. громадскихъ грошей, надвыжки зъ податкбвъ и квестъ мали дозволеный, декуды голосили по рускихъ сеlахъ, мовь-то они Русины и на церковь складки збирають, — однакъ до кбнця дбйти годѣ, помимо заможнои шляхты польскои. Мазуры по руски говорять добре, а по свому калѣчать, отъ н. пр. „goń wże siuda gonsi“ (гони сюда вже гуски). Тiи Мазуры, що стоять въ близшбй звязи зъ Русинами, суть и людьми лучшими, видко присвоюють собѣ щирбсть рускаго серця.

Ad 3). Я єсмь сусѣдомъ значнѣйшого бдпустового мѣсця въ Ратищахъ и родився я въ бдпустовбмъ мѣсци, Пбдкамени, просто мавъ и маю нагоду обзнакомитися зъ бдпустами. Въ Ратищахъ, въ чисто-рускбмъ бдпустовбмъ мѣсци, буває великій здвигъ народу такожь лат. обряду; видко, нарбдъ не водиться рбзницею обрядовою, а глядить лише, щобы бдпусту доступити. Въ Пбдкамени и въ церквѣ буває много латинникбвъ, а на т. зв. паньскій бдпустъ 15 августа кождому мусить впасти въ око, що въ церквѣ много польскои интелигенцiи сподѣвається и Полякъ Полякови передає зъ устъ до устъ, що если хоче гбдно высповѣдатись, най иде до церкви. Ся обставина здавсь склонила пріора оо. Доминиканбвъ удатися 1884 р. до нашого Преосв. Митрополита, щобъ наказавъ парохови пбдчасъ бдпусту церковь замыкати и поручивъ ему въ день бдпусту удаватися до костела. Розумѣеся, сей заходъ остався безъ успѣху. Тогдѣ оо. Доминикане зъ амвоны заказували народови ити до церкви, а нарбдъ якъ на злбсть ще ббльше горнувся до неи. Обставина та єсть доказомъ, що пресiю и нетолеранцiю не узыскається нѣчого. Нема намъ чого боятися польскихъ бдпустбвъ, хотяй-бы и бдпусту що маѣ завестися и въ Тростяци; вбйна обрядова легко може спровадити невѣрство и нетерпимость та отворити пбчву нигилизмови. Нерадо и я дивлюся на той сервилизмъ, коли рускій священики, знаючи, що въ Пбдкамени єсть и церковь, заѣзджають до костела — роблять они то не propter Jesum але propter esum; думаю однакожь, що зъ новою конгруою и сей сервилизмъ пропаде. При тбмъ не беру сего за зле, если рускій священикъ запросить коли польского до церкви, або польскій руского до костета; такій зношеня бддѣловують хосенно на оба народы, а пословиця латиньска: in dubiis libertas, in necessariis unitas, in omnibus charitas; може обомъ народамъ подати якійсь modus vivendi.

Тадей Кончевичь, приходникъ въ Тростянци.

Золочѣвъ д. 16 н. ст. марта 1887.

Дня 26 л. лютого с. р. бдбувся въ тутешнбмъ Касинѣ вечерокъ музикально-декляматорскій золочѣвского Товариства музичного, котрого презесомъ єсть п. Флехнеръ. Помѣжь иншими продукціями спѣвавъ п. Левъ Г., кандидатъ нотаріяльный, котрый нарочно въ тбй цѣли прiѣхавъ до Золочева. Своимъ дзвбнкимъ хорошимъ тенoромъ причинився бнъ не мало до пбднесеня вартости того вечерка, тому то й не диво, що п. Флехнеръ дякувавъ ему трикратно, а публика зъентузіязмована его спѣвомъ, нагородила его оплесками безъ кбнца. Въ тбмъ вечерку бравъ участь кромѣ п. Г. ще оденъ Русинъ золочѣвскій.

Противъ такихъ продукцій Русинбвъ не мали-бы мы въ засадѣ нѣчого закинути, — не можемо однакъ поминути деякихъ замѣтокъ. И такъ мусимо пбднести тую велику уступчивбсть зъ нашои стороны. Коли ходить о устроенье вечерка музикального або о аматорбвъ до театру аматорского, отже о приятбсть для нашихъ „braci“, то панове аранжеры знають тогдѣ Русинбвъ, бо они имъ потрѣбнй. Якъ же треба бы для Русинбвъ що-небудь зробити, то тй самй аранжеры забувають про нихъ и не зовсѣмъ гонорово та одвѣтно своему становиску трактують насъ, — ба навѣть хватаються за клеветы. Пригадаймо лише поступокъ того самого п. Флехнера, коли то бнъ, яко предсѣдатель комитету, при запрошуваню на баль Червоного Хреста въ р. 1886 всѣхъ Русинбвъ поминувъ и ажь додатково деякимъ Русинамъ запрошеня выславъ, коли звирено увагу на той неполитичный крокъ. Мы могли-бъ еще богато навести примѣрбвъ, але вертаємо до рѣчи и запытуємо: чи мы нѣколи не подумаємо о солидарности? чи по зробленыхъ досвѣдахъ въ Золочевѣ будемо дальше выслугуватися панамъ Флехнерамъ?!

А дальше. Коли вже хочемо позабути на нашй и нашихъ братбвъ кривды и робити кречнбсть п. Флехнерови, выпадало-бы заспѣвати бодай одну пѣсню руску и дати почути „braciom“ руске слово и руску мельодію, щобъ не гадали, що у насъ нема чого й заспѣвати... Шануймося самй, бо якъ самй не будемо шанувати, то насъ и чужй не пошанують. Тблько на нынѣ. Ба, правда, не забуваймо, що на пр. основателѣ читальнѣ въ Бббщанахъ, въ Золочѣвскбмъ повѣтѣ, мусѣли недавно тому не знати за що заплатити 12 гульденбвъ за вечерокъ музикально-декляматорскій, а п. Флехнеръ о тбмъ чей-же знає, а бодай яко ц. к. староста знати повиненъ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Рады державного.*) Палата панбвъ збираєся нынѣ на засѣданье. На порядку дневнбмъ стоить: означенье вѣку потрѣбного для ученикбвъ вступаючихъ до гимназій; проектъ закона о продовженю мытово-торговельнои угоды зъ Угорщиною и друге читанье проекту закона о кредитѣ додатковбмъ до прелиминарія министерства краевои обороны на 1886 р. — Въ палатѣ послбвъ закбнчено въ середу спеціяльну дебату надъ статутомъ банковымъ и принято его. Пос. Завадскій референтъ внесъ именемъ комисіи для ненарушимости посольскои въ справѣ посла Патая, котрого потягає судъ карный до одвѣчальности за обиду чести пос. Врабеца. Противъ дозволу выданя Патая судови промовляли послы Лигеръ, Коппъ и Тиркъ. Пос. Завадскій высказався именемъ кола польского за выданьемъ. Палата ухвалила отже выданье Патая судови 146 голосами противъ 37. Палата послбвъ ухвалить ще провизоричный буджетъ; опбсля приступить до предложеня о покрытю $52^1/_2$ мил. кредиту войскового, а бдтакъ буде дальше радити надъ убезпеченьемъ роббтникбвъ на случай недуги. По залагодженю сеи справы приступить палата до нарады надъ забезпеченьемъ вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ.

(*Новеля до закона о ополченю.*) Зъ Пешту доносять, що незадовго буде оголошена новеля до закона о загальнбмъ ополченю. Зъ иниціятивы угорского правительства розпочато переговоры, щобы всѣхъ, котрй усуваються бдъ служби въ загальнбмъ ополченю, уважано за дезертербвъ и яко такихъ карано арештомъ бдъ одного до пяти лѣтъ.

Заграничнй Державы.

Атентатъ на царя. О послѣднбмъ недосплбмъ атентатѣ на царя нема все ще точныхъ вѣстей и ледве чи можна буде що близше довѣдатись, бо звѣстно, що въ Россіи такй рѣчи держаться въ великбй тайнѣ. То

грѣскає свѣтъ въ атомы. Чимъ близше було до 13 червня, тымъ ббльше росла паника, бо казали люде: якъ кометъ не розгрѣскає землѣ, то спровадить дуже сильне землетрясенье и чи сякъ чи такъ треба загибати. День 13 червня бувъ красный и погбдный, а вечеромъ зробився великій духъ въ мѣстѣ. Жидбвня почала найперше выноситися кунками зъ мѣста на поля за Унгъ, здаєся, щобъ не згинути пбдъ валами каменичныхъ мурбвъ. И интелигенція Унгварска проходжувалась по улицяхъ мѣста численнѣйше при голосныхъ розмовахъ о кометѣ, анѣжь то звычайно бувало. Мбй господарь, вбйшовши пбзно въ ночи до моеи комнаты и заставши мене при книжцѣ, заявивъ менѣ, щобъ я на злучай землетрясеня побудивъ дѣти и выпровадивъ ихъ на широке подвбрье, потому выйшовъ зъ дому. Цѣлу нбчь до бѣлого дня пересидѣвъ я при свѣтлѣ надъ книжками, поглядаючись за найменшимъ шелестомъ на всѣ боки, чи свѣтъ не валиться або каменица не трясеся. — Нбчь перейшла спокбйно, а другого дня всѣ смѣялися зъ пророцтва, яке газеты о кометѣ по свѣтѣ розпесли, а черезъ ту комету не тблько я, але богато людей не выспалося. При занятю наукою и лекціями скоро минувъ менѣ курсъ школьный безъ нѣякого важнѣйшого приключеня, а коли я по феріяхъ повернувъ до Унгвару, заставъ я вже ббльше галицкихъ студентбвъ, що на студія сюда прiѣхали.

До 8-клясовои гимназіи въ Унгварѣ съ нѣмецкимъ выкладовымъ языкомъ поѣщало 1858 р., якъ свѣдчить печатане правозданье дирекціи, (Az Ungh̄vari cs. kir. katmgymnasium Ertesitvenye az 1857/8 tanevrol) 363 студентбвъ. Зъ тыхъ було:

Пбсля вѣры: 213 греко-катол. обряду, 113 латиньского обр., 8 лютеранбвъ, 29 жидбвъ. Пбсля народности: 159 Мадярбвъ, 146 Русинбвъ, 30 Нѣмцѣвъ, 19 Словакбвъ, 9 Румунбвъ. Зъ того справоздания видно, що 67 студентбвъ „gente“ угорскихъ Русинбвъ причислялося „natione“ до Мадярбвъ, подбно якъ у насъ въ Галичинѣ суть люде „gente Rutheni natione Poloni“, але слава Богу ихъ число мале.

Директоромъ Унгварскои гимназіи бувъ Іонъ Готтшаръ (Gottschar) латиньскій пресвитеръ зъ епархіи Нейсольскои. Бувъ то чоловѣкъ въ середныхъ лѣтахъ, зъ тактомъ, енергичный, ученый и любленый молодежію. Онъ учивъ нѣмецкого языка въ 7. и въ 8. клясѣ. Професорами при высшбй гимназіи були: Антбнъ Бартель (свѣтскій) для латины; Людвикъ Діръ (Dier) латиньскій пресвитеръ зъ епархіи Сатмарскои для математики, физики и льогики; Иванъ Петрикъ (свѣтскій) для исторіи; Иванъ Абтъ (свѣтскій) для исторіи натуральнои и математики; Иванъ Петеръ Яновихъ, рускій пресвитеръ зъ епархіи Пряшбвскои, чоловѣкъ ученый и добрый рускій патріотъ, для греки. И. П. Яновихъ носивъ довге волося по рамена, малый вусъ и бородку, ходивъ по свѣтски, а духовнои рясы уживавъ въ свята и при литургіи. Любленый студентами за-для популярности и доброго серця, мавъ бнъ богато ворогбвъ за свбй рускій патріотизмъ у латиньского клиру, котрый радъ бы бувъ позбутися его зъ гимназіи. Черезъ передчасну смерть И. П. Яновиха утратила угорска Русь горячого патріота. Религіи и рускаго языка, котрый бувъ для всѣхъ Русинбвъ обовязуючимъ предметомъ, учивъ катихитъ о. Н. Гомичкбвъ.

Въ самбй хвили, коли пишу про выклады бл. п. о. Н. Гомичкова, дбстаєся въ мои руки „Листокъ“, угорско-руска газетка, редагована о. Евгеніемъ Фенцикомъ въ Унгварѣ. Въ „Листку“ (ч. 3 зъ 1887 р.) обвиняє о. Е. Фенцикъ покбйного катихита Гомичкова, що бнъ въ остатныхъ своихъ лѣтахъ допровадивъ до того, що выкладавъ оба предметы, религію и рускій языкъ, въ мѣшанбмъ языцѣ, т. е. въ рускбмъ и мадярскбмъ. Коли о. Фенцикъ яко студентъ Унгварскои гимназіи забувъ о тбмъ, якъ то передъ 30 лѣтами, коли о. Фенцикъ бувъ въ 4-тбй а я въ 8-мбй гимн. клясѣ въ Унгварѣ, выкладавъ о. Н. Гомичкбвъ религію и рускій языкъ, то мушу о. Фенцику пригадати, що вже тогдѣ выкладалися оба згаданй предметы въ мѣшанбмъ языцѣ, а то зъ тои причины, що самй студенты Русины, не понимаючи „твердои русчины“ домагалися мадярского поясненя, а тыхъ поясненъ не мбгъ покбйный катихитъ студентамъ бдмовити. Тй въ початкахъ мало значнй поясненя довели до того, що въ протягу 30-лѣтного періоду часу выкадила пристунна мадярщина „тверду русчину“ зъ комнатъ школьныхъ, а якъ зъ „Листка“ дорозумѣваюся, мадярщина розгостилася теперь на добре при выкладахъ религіи и рускаго языка въ Унгварскбй гимназіи. Не обороняю о. Н. Гомичкова, бо про его выклады въ „твердбй русчинѣ“, котрй потребували ажь мадярскихъ поясненъ, тяжить на нѣмъ вина, але тою самою дорогою поступали и другй рускій угорскій патріоты и загнали знова угорску Русь въ таку тѣсноту, що рускій елементъ въ Угорщинѣ ледви дыхає, а шкода булобы угорскои Руси, коли-бъ она мала пропасти!

На то лихо бувъ-бы по моѣй гадцѣ оденъ лѣкъ, а то такій: завести въ школѣ чисто-народну мову, котра-бы могла оббйтись безъ мадярскихъ поясненъ, а щобы знова и нарбдъ зъ тѣсноты высвободити, то треба его засилати бдповѣдно до его образованя зрозумѣлыми письмами въ приступнбй правописи. Жалуєся „Листокъ“ на то, що многй гимназіясты, стараючись о принятье до духовнои семинаріи, по руски читати не знають. Тутъ не гимназіястбвъ але родичѣвъ треба винувати, котрй бдъ мала выховують свои дѣти въ мадярщинѣ, а матернымъ рускимъ, яко „хлопскимъ“ языкомъ бридяться. Скоро руска интелигенція угорска не выкине мадярщины яко „assa foetida“ зъ хаты, не запровадить рускои конверзаціи зъ дѣтьми дома и не буде пбдтримувати рускихъ письмъ, — бо якъ „Листокъ“ жалуєся не пбдтримують его угорскій але галицкй Русины, — скоро угорско-руска интелигенція не зближиться до народу и народного языка, то менѣ представляєся будучнбсть угорскои Руси, при теперѣшныхъ ви обставинахъ, въ дуже сумнбй перспективѣ. За-для бддалюваня себе бдъ народу и черезъ „тверду русчину“ змарновано и у насъ въ Галичинѣ богато дорогого часу, але бдъ коли зближенося до народу и народнои мовы, просвѣта у насъ значно поступила наперед. Доказомъ того — два у насъ товариства просвѣтнй, котрыхъ популярнй книжки въ тысячахъ примѣрникбвъ розходяться зъ пожиткомъ мѣжь нарбдъ. О. Фенцику повинна бути знана популярна словацка книжочка, печатана готицкими буквами: Senk palencsi“ (Шинкъ горѣвчаный) psal Dr. Joannes Andrasesik pleban Bardiowski“. Авторъ не мало прислужився черезъ ту цѣкаву и популярну книжочку своимъ братямъ Словакамъ, бо старшй и молодшй люде читають ѣи вельми радо. Здивувало мене дуже, коли на початку сего року прислано менѣ зъ Угорщины тую книжочку до переводу на рускій языкъ. Якъ то, чи на Угорщинѣ нема вже рускихъ людей, котрй бы для добра власного народу хотѣли пбднятись и ббльшого труду при перекладѣ, якій признають користнымъ, популярнои словацкои книжочки на мало-рускій языкъ? Забувши много изъ словацкои мовы, я не пбднявся переводу, звертаю однакожь увагу о. Фенцика на тую книжочку, котра въ перекладѣ на матерный языкъ, зможе угорскимъ Русинамъ селянамъ добре послужити.

Въ низшбй Унгварскбй гимназіи учили самй супленты, молодй люде, свѣтскй и клерики, укбнчившй що-тблько философичнй студіи у Вѣдни и Пештѣ, а то: Олександеръ Ханатъ, Павло Шваби, Иванъ Золчакъ, Константинъ Годобай, Рудольфъ Швейнизеръ и Адальбертъ Влколиньскій. Галицкихъ студентбвъ не було много въ Унгварскбй гимназіи. До першихъ студентбвъ галицкихъ, що высшй гимназіяльнй студіи кбнчили въ Унгварѣ и тутъ складали матуру, належали: Г. Топольницкій, Е. Кушнѣръ, Л. Курыковскій, І. Подлускій, Т. Попель, А. Кучиньскій, И. Петровскій, К. Гвяздонь, Т. Нижанковскій, Б. Лянгнеръ; потому І. Дуркотъ, Туряньскій, П. Поляньскій, І. Ясеницкій, Ю. Кашубиньскій, І. Желехбвскій. Пбзнѣйше прибули ту ще декотрй на студіи изъ Самббрскои окрестности, але имена менѣ не знанй. Бдъ часу, якъ заведено на Угорщинѣ выкладовый мадярскій языкъ, перестали галицкй студенты удаватися на студія въ Угорщину.

Мы галицкй студенты трималися въ далекбмъ бдъ родинныхъ сторбнъ Унгварѣ въ купцѣ, жили зъ собою въ приязни та згодѣ и ратували одинъ другихъ въ всѣхъ потребахъ. Крбмъ кблькохъ студентбвъ, котрй за-для одержаныхъ лекцій на станцію зъ харчемъ мешкали особно, всѣ другй галицкй студенты мешкали на трехъ станціяхъ разомъ и харчувалися т. зв. „своимъ віктомъ“, т. е. купували собѣ віктуалы, а на станціи имъ варили. Були мѣжь галицкими студентами и такй, що мали ббльшу або меншу грошеву помбчь зъ дому, але були и такй, що помагали собѣ лекціями, о якй не було въ Унгварѣ трудно, и они були лѣпше платнй, якъ въ Кощицяхъ и Пряшовѣ. Зъ колегами Мадярами и угорскими Русинами жили мы въ приязни, учились и забавлялися разомъ. Занятй лекціями и наукою, мы галицкй студенты не мали знакомости по приватныхъ домахъ въ Унгварѣ, якй мали нашй угорскй колеги, де бували и забавлялися при танцяхъ. Нашй забавы обмежалися на екскурзіи по близшбй окрестности по поляхъ и лѣсахъ и на забавахъ межи нами самыми. Навѣть до театру мы не ходили, бо театру въ Унгварѣ не було.

(*Дальше буде.*)

однакожь єсть рѣчею певною, що нынѣ въ Россіи есть все бо́льше по́дминоване, якъ коли небудь; все дыше ненавистію до теперѣшнои системы и людей, що ею по́ддержують, и все хоче конче зъ-по́дъ неи выломитися. Невдоволенье обгорнуло нынѣ всѣ станы россійскій о́дъ найвысшои аристократіи и дворяньства до послѣдного селянина и чорного робо́тника. Виною всего злого, що дѣеся нынѣ въ Россіи, есть головно та горстка людей, що по́дъ покрывою россійского патріотизму и славяньскои любови враждує противъ всѣхъ, що не на руку ихъ нечисто́й роботѣ. Горстка тыхъ людей, котрыхъ проводиремъ есть Катковъ и его звѣстнй товаришъ, довела вже россійску суспо́льность до крайности и сталася безпосередно причиною тыхъ нигилистичныхъ и революційныхъ заговоро́въ, котрымъ годѣ ко́нця добачити. Нѣякій арештованя, нѣякій засуды на смерть або на ссылку на поселенье хочьбы и на Сахалинъ не поможуть нѣчого, бо тяжкій гнетъ выкликуе що-разъ новй жертвы. Ко́лько-жь то арештованъ, ссылокъ и засудо́въ на смерть о́дбулося ще за царя Александра II., а все-жь таки о́нъ стався жертвою заговору. Страшне memento, дане нынѣшно́й системѣ въ день сумнои смерти Александра II-гого! — Якъ велике було число заговорнико́въ, що приго́товили атентатъ на царя и ко́лько ихъ увязнено, доси не знати. „Правительственный Вѣстникъ“ каже, що на Невско́мъ проспектѣ увязнено трохъ студенто́въ. Другй газеты доносять, що увязнено шѣсть и що они стояли на улици розставленй въ три громады, зъ котрыхъ кожда мала по одно́й бомбѣ. Ще иншй газеты доказують, що заговорнико́въ було на улици далеко бо́льше, але скоро полиція кинулася на декотрыхъ, почали другй втѣкати, и спаслися тымъ способомъ о́дъ полиціи. Якъ выкрыто атентатъ, такожь не знати. Кажуть, що цареви дано знати о то́мъ вже въ церкви и длятого о́нъ поѣхавъ иншою дорогою. Иншй розказують знову, що якась стара женщина по́долухала заговорнико́въ, якъ они говорили до себе: „Щось нашь батюшка опо́зняѣсь; мабуть перечувае, що мы хочемо его повитати“. Не знаючи, о що иде, женщина та лишь звернула увагу жандарма на тыхъ людей, а той ихъ арештувавъ. Въ загалѣ всякй подро́бности о атентатѣ суть дуже неповнй и неясній, бо кореспонденты заграничній збираютъ ихъ лишь зъ поголоскъ, якй ходятъ по Петербурзѣ. Характеристичнымъ єсть лишь въ цѣло́й сѣй справѣ то, що царска родина перенеслася заразъ въ годину по атентатѣ до Гатчины, котра — якъ кажуть — єсть сильно укрѣплена и забезпечена на всякій злучай. Говорять такожь, що коли царь розказавъ царици о причинѣ такъ скорого выѣзду, она на вѣсть о атентатѣ залилася слезами. Доси надо́слало цареви лишь одно французске правительство свои благожеланя по причинѣ щасливо перебутого атентату. — „Nation. Ztg.“, говорячи о атентатѣ на царя, каже: Зо́ всѣхъ средствъ, якими розпоряджае россійске правительство, надаеся до усуненя на будуче того рода предпринятій лишь одна политика заспокоєня такъ справъ внутрѣшныхъ, якъ и заграничныхъ. Система Каткова не знае нѣчого, якъ лишь по́дбурюванье всѣхъ интересо́въ противъ себе, интересо́въ чи то на поли економично́мъ, чи національно́мъ, чи религійно́мъ. Система та наробила вже богато зла Россіи. — До „Czas-u“ пишуть зновъ зъ Вѣдня: Дальшй информаціи о атентатѣ завѣряють, що заговоръ въ Россіи широко розгалуженый. Належить до него бо́льша часть официрво́въ царскои гвардіи придворнои. То найбо́льше болить царя и и обурює. Выкрытый атентатъ не можна уважати дѣломъ заговору „конституціоналисто́въ“, котрй думають, що безъ кровавыхъ средствъ доведуть до змѣны системы въ Россіи. Заговоръ „конституціоналисто́въ“ выкрыто вже давнѣйше. Намѣреньемъ ихъ було змусити царя до абдикаціи або до наданя конституціи. До сего кроку причинявся посередно Катковъ, котрый злобною критикою дразнивъ цѣлу суспо́льность россійску, а министро́въ доводивъ до розпуки.

О заговорѣ „конституціоналисто́въ“ дуже мало звѣстно, и здаєсь лишь, що въ связи зъ нимъ стоятъ недавнй арештованя официрво́въ и кадето́въ петербурскихъ и другихъ гарнизоно́въ. До „Pol. Corr.“ такъ именно пишуть зъ Петербурга: Вже ко́лька недѣль минуло, якъ въ Петербурзѣ и другихъ гарнизонахъ арештовано богато официрво́въ и кадето́въ. О фактѣ то́мъ не до́сталося до вѣдомости публики майже нѣчого, а звѣстно лишь то, що арештованя тй сталися конечною потребою въ наслѣдо́къ выкрытя тайного союза, котрого цѣлею було змѣнити теперѣшнцый порядокъ въ Россіи. Здаеся, що арештованй члены не думали самй выкликати революцію, а належали лишь до величезнои масы невдоволеныхъ, котрй носилися зъ ро́зными плянами, щобы полѣпшити положенье своеи о́тчины. Тй невдоволенй творять дуже численну громаду, котра маe своихъ члено́въ въ ро́зныхъ клясахъ суспо́льности, такъ само въ найвысшихъ сферахъ аристократичныхъ, якъ и въ найнизшихъ, такъ само середъ дворяньства и въ арміи, якъ такожь середъ селянъ и робо́тнико́въ. Сй невдоволенй збираються разомъ въ ро́зныхъ клясахъ суспо́льности, вяжуться чимъ разъ тѣснѣйше зъ собою и розвиваються въ той способъ въ революційныхъ кругахъ урядniко́въ, студенто́въ, официрво́въ, робо́тнико́въ и селянъ. Въ сихъ отже кругахъ обо́ймають декотрй здо́бнѣйшй и енергичнѣйшй люде провóдъ на власну руку и входять въ звязь зъ другими такими кругами. Важнй розпоряженя выходять одже лишь о́дъ ко́лькохъ властивыхъ проводирво́въ цѣлого руху революційного. Люде сй старалися въ послѣдныхъ часахъ по́дбурювати простый наро́дъ противъ правительства, щобы его призвичаити до революціи и ужити по́знѣйше цѣлыми масами. Число арештованыхъ официрво́въ и другихъ людей єсть дуже велике и дае до́казъ, що рухъ революційный єсть широко розгалуженый.

О атентатѣ на царя подае ще „N. Wiener Tagblatt“ слѣдуючй подро́бности: По заупокойно́мъ богослуженю по́шла царска родина помолитися на могилѣ царя Александра III. Наразъ явився адъютантъ царя и шепнувъ ему щось до уха. Царь поблѣдъ, подавъ руку царици и выйшовъ зъ церкви. На дворѣ столла царска дружина и полицмайстеръ Грессеръ. Царь помо́гъ царици всѣсти до саней, наслѣдникови престола казавъ всѣсти до другихъ саней, а самъ приступивъ до Грессера, подавъ ему руку и выслухавъ рапорту. Пото́мъ подавъ ему ще разъ руку, сказавъ „Спаси Бо́гъ!“, звернувся о́дтакъ до царицѣ и сказавъ, що по́ѣдуть до Гатчины. Опо́сля всѣвъ царь до саней, де сидѣвъ наслѣдникъ престола, и цѣла родина поѣхала на дворець зелѣзницѣ, але вже иншою дорогою. За ними поѣхавъ такожь Грессеръ зъ официрами жандармво́въ. Палату въ Гатчинѣ стережуть чотыри батеріи артилеріи, два баталіоны пѣхоты, два полки козако́въ и сто тайныхъ агенто́въ полиціи. — Кажуть, що полицмайстеръ Грессеръ знавъ вже тыждень наперед, що щось лагодиться, донѣсъ цареви и радивъ ему, щобы выѣхавъ до Гатчины. — Новѣйшй вѣсти, якй одержала „Presse“ зъ Петербурга, доносять о выкрытю атентату такъ: Одинъ зъ тайныхъ агенто́въ, котрыми була обсаджена цѣла улиця котрою царь переѣзджавъ до церкви, побачивъ якогось студента, низького росту, котрый нѣсъ по́дъ пахою якійсь спорый предметъ въ родѣ книги. Побачивши на Невско́мъ проспектѣ другого студента, котрый нѣсъ таку-жь саму книжку, але завѣшену на плечахъ нѣбы торбу, и що оба тй студенты зо́йшлися и стали зъ собою щось говорити, приступивъ до нихъ и арештувавъ ихъ. При ревизіи показалося, що въ мнимыхъ книжкахъ були укритй бомбы. Сей часъ донесено о то́мъ Грессерови телефономъ, зъ котрымъ єсть сполучена церковь, а той повѣдомивъ царя. Найденй бомбы були выготовленй якъ найлѣпше и наповненй були мелинитомъ въ тако́й силѣ, що коли-бъ було прийшло до выбуху, то було-бъ розо́рвало и ко́льканацять домо́въ. Въ перше́й хвили арештовано, якъ теперь показуеся, не 3 анѣ 6, але 26 осо́бъ, межи котрыми 15 студенто́въ и одну женщину. Всѣ арештованй не хотять нѣчого зо́знавати. Сконстатовано лишь, що они проживали за фалшивыми пашпортами въ трето́мъ участку Петербурга. Полиція петербурска розвинула велику дѣяльно́сть. По всѣхъ губерніяхъ о́дбуваються ревизіи и арештованя. Доси арештовано вже ко́лька сотъ осо́бъ цивильныхъ, а ще бо́льше войсковыхъ. Мимо того не удалося ще выкрыти самого жерела заговору и головнй проводирѣ суть доси ще во́льнй.

Характеристичнй суть догады декотрыхъ газетъ заграничныхъ, котрй доказують, що послѣдный атентатъ мо́гъ бути дуже легко дѣломъ панслависто́въ, котрй напирають до во́йны и хотять тымъ способомъ теперѣшне правительство змусити до уступленя. Газеты тй доказують, що теперь борються въ Россіи ажь три партіи ро́вночасно, а именно, елементъ нигилистичный, панслависты и конституціоналисты. Панслависты стараються усунути теперѣшне правительство черезъ то, що хотять его змусити до чинноі акціи на Балканѣ и привести его тымъ способомъ до матеріяльноі и моральноі руины. Нигилисты и конституціоналисты, котрй послѣдній складаються переважно зъ аристократіи и людей войсковыхъ, хотять знову силою зломити абсолютизмъ. Зваживши добре, есть въ сѣмъ поглядѣ богато правды, котра опираеся на дѣйстныхъ фактахъ и се доказуе намъ якъ разъ дуже критичне теперѣшне положенье Россіи.

Справа болгарска. Въ справѣ болгарско́й настала теперь мала застоя а вѣсть будьто-бы за иниціятивою Англіи мали розпочатися межи державами европейскими переговоры въ справѣ болгарско́й показуеся безпо́дставною. — Порта довѣдавшись, що ходять вѣсти будьто-бы правительство болгарске збыткувалося надъ особами арештоваными въ Софіи (вѣсть ту розголосила панѣ Каравелова) приказала своему комисареви Риза-бею справу ту розслѣдити. Правительство болгарске заявило на то, що хочь оно уважае таке поступованье Порты за не о́дповѣдне, то всежь таки годиться на се. Риза-бей скликавъ отже представителѣвъ державъ на конференцію въ то́й справѣ, але бо́льшость ихъ заявила, що таке розслѣджуванье єсть непотрѣбне. — Каравелова и Никифорова не выпущено зъ вязницъ, хочь первѣстно було постановлено выпустити ихъ за кавцію. Причинню сего маe бути фактъ, що въ помешканю инжинера Белова выкрыто тайну кореспонденцію, зъ котрои выходить, що Каравеловъ и Нинифоровъ постановили були вразъ зъ другими ворохобниками по́дпалити Софію на чотырохъ ко́нцяхъ. — Наколи можна повѣрити донесенямъ вѣденьскихъ газетъ, то Россія починае уступати въ справѣ болгарско́й. Россійскій посолъ въ Константинополи, Нелидовъ, мавъ именно заявити вел. везирови, що Россія о́дступае о́дъ свого жаданя, щобы болгарскимъ министромъ во́йны бувъ россійскій генералъ якъ такожь и не хоче наставати на то, щобы до арміи болгарскои вступили россійскй офицеры. Порта знову думае, що межи Россію а Австрію загодиться якесь порозумѣнье въ справѣ болгарско́й и для того поручила Риза-бееви, щобы не настававъ на утворенье правительства мѣшаного зо́ всѣхъ партій въ Болгаріи. — Здаеся, що о́дносины межи Россію а Туреччиною погоршилися, бо Нелидовъ береся знову до свого выпробованого средства и жадае о́дъ Порты, щобы она замѣсть кулувати 600.000 карабино́въ Мавзера о́ддала радше Россіи о́дшкодованье военне. — До „Pol Corr.“ доносять зъ дуже достовѣрного жерела, що правительство болгарске маe дуже важнй и обширнй доказы на то, що послѣдна ворохобня була выкликана черезъ Россію и за россійскій грошѣ. Въ Софіи знали вже два мѣсяцѣ наперед, що въ Букарештѣ лагодиться ворохобня. Комитетъ революційный въ Букарештѣ розсылавъ множество литографованыхъ о́дозвъ, въ котрыхъ зазывавъ адресато́въ, щобы они прилучилися до ворохобнико́въ и выступили противъ правительства. Въ листахъ по́дписаныхъ Бендеровомъ, обѣцяно официрамъ, наколи-бы ворохобня удалася, скорый авансъ и значну заплату грошми, а тымъ, що не хотѣли-бы послухати, грожено карами а навѣть смертію. До богато листо́въ були долученй значнй сумы рублями россійскими. Офицеры, що одержали такй листы, о́ддали ихъ правительству, а грошѣ призначили на добродѣйнй цѣли. Министеръ во́йны Николаевъ выдасть незадовго тй письма друкомъ. Въ одно́мъ зъ тыхъ листо́въ пише одинъ зъ емигранто́въ болгарскихъ, що его якійсь Миларевъ завѣвъ до россійского консульства въ Букарештѣ, де о́нъ одержавъ кро́мъ значноі сумы грошей такожь пашпортъ россійскій и поручаючй письма до Одессы. Въ иншо́мъ письмѣ сказано знову, що перебуваючй въ Букарештѣ болгарскй офицеры одержують платню о́дъ россійского посольства. Словомъ, всѣ письма доказують якъ найяснѣйше, що цѣлу ворохобню приготовлювала и выкликала лишь Россія зглядно ею консульство въ Букарештѣ, котре позаводило у всѣхъ румуньскихъ мѣстахъ придунайскихъ тайнй комитеты революційнй. Декотрй цѣкавй документы до сеи ворохобнѣ оголошуе вже друкомъ болгарска газета „Свобода.“

Россія. По атентатѣ на царя выяснилось доперва, для чого покликано до Петербурга всѣхъ ген.-губернаторо́въ. Вѣсть, що ихъ покликано лишь для того, що въ захо́дныхъ провинціяхъ маe заказатися купувати землю особамъ заграничнымъ, мусѣла конче выдатися дуже неимовѣрною; и такъ було на дѣлѣ, бо ген.-губернаторо́въ покликано для того, щобы зъ ними нарадитися и дати имъ инструкціи якъ маютъ поступати, щобы зарадити загальному невдоволеню въ цѣло́й Россіи и не допустити до можливои революціи. Другій важный фактъ єсть такожь по́двышенье пенсіи официрамъ и многозначнй слова министра во́йны высказанй въ приказѣ до официро́въ, повѣдомляючо́мъ ихъ о то́мъ по́двышеню. Ванновскій сказавъ тамъ, що „офицеры повинній добре зрозумѣти сю ласку царску.“ Показуеся отже, що симъ по́двышеньемъ пенсіи официро́въ, котре обтяжило буджетъ державный о ко́льканацять милио́но́въ, хотѣло правительство ослабити загальне невдоволенье середъ власноі арміи, иншими словами: правительство старалось купити гро́шми прихильно́сть власноі арміи. Щобы всему надати однакожь приличный видъ, зроблено зъ сего по́двышенія актъ царскои ласки заявленои въ день смерти царя Александра II. — Велике значенье приписують мисіи россійского посла у Вѣдни кн. Лабанова, котрый недавно выѣхавъ до Петербурга. „Temps“ каже именно, що подорожь его маe на цѣли зближенье Россіи до Австріи. Лабановъ єсть въ дружбѣ зъ архикн. Альбрехтомъ, котрый особливо бажае дружныхъ о́дносинъ зъ Россіею, а на котрого погляды цесарь Францъ Іосифъ кладе велику вагу. Не розходиться тутъ о о́дновленье трицесарского союза, лишь о добрй о́дносины и о всесторонне порозумѣнье. Не розходиться такожь о означенье границь вплыву Россіи на Балканѣ, а просто лишь о взаимну свободу акціи.

Нѣмеччина. Архикн. Рудольфъ прибувъ дня 17 с. м. до Берлина, де его на двóрци повитали нѣмецкій наслѣдникъ престола зъ женою, кн. Вильгельмъ и ко́лька другихъ высокихъ достойнико́въ. Бо́льшого принятя на жаданье архикнязя не було. Заразъ по приѣздѣ о́двѣдавъ архикнязь Рудольфъ цесаря Вильгельма, а о 5 год. бувъ на обѣдѣ у цесаря. Архикнязь о́двѣдавъ такожь министро́въ и фельдмаршалка гр. Мольткого, бувъ на снѣданю въ касинѣ официрско́мъ полку гренадіеро́въ им. цесаря Францъ Іосифа, а вечеромъ на представленю балету. По представленю о́дбувся въ цесарскихъ апартаментахъ пиръ на 220 осо́бъ. По пирѣ выѣхавъ архикнязь до Почдаму, де перебуде три днѣ. — „Norrd. Allg. Ztg.“ выступила дуже остро противъ французкои прасы, котра нападае на Италію и каже такъ: „Всѣ газеты радикальній, почавши о́дъ „Siècle“ ажь до газеты Рошфорта бьють теперь ва Италію за то, що ею король не допустивъ республиканьского министерства. Все, що бажае перевороту, нападае теперь на Италію, а спо́лка та сягае о́дъ французкои республики ажь до россійскихъ нигилисто́въ, о́дъ Орлеано́въ ажь до Поляко́въ. Тй елементы найшли-бы и въ Нѣмеччинѣ го́дныхъ союзнико́въ въ соціяльно́й, клерикально́й и политично́й демократіи. Нѣмецка демократія парляментарна и французкй политики реванжу мусять въ наслѣдокъ однаковыхъ цѣлей взаимно себе попирати. О атентатѣ на царя та газета ще не высказалась, бо дожидае — якъ каже — точнѣйшихъ вѣстей.

НОВИНКИ.

— **На до́ходъ „Товариства Рускихъ Дамъ“** у Львовѣ о́дбудеся дня 8 (20) марта о 3. год. по полудни въ сали „Рускаго Касина“ о́дчитъ проф. Гр. Цеглиньского „О будучности землѣ“. — Вступъ о́дъ особы 20 кр.

— **Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи** маe честь запросити П. Т. членóвъ зъ родинами на першй вечерницѣ, котрй о́дбудуться въ середу дня 11 (23) марта с. р. въ комнатахъ Товариства. Въ програму вечерниць входять межи иншими магичнй продукціи одного члена „Бесѣды“. Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ. Вступъ о́дъ особы 50 кр. Слѣдуючй вечерницѣ полученй зъ аматорскимъ представленьемъ о́дбудуться 3 н. ст. цвѣтня с. р. — *Д-ръ В. Лучаковскій, Р. Бачиньскій.*

— **Щаслива буква „К“.** Впр. митрополитъ Сембратовичъ мавъ — якъ довѣдуеся „Газ. Народова“ — предложити намѣстництву яко кандидатовъ на пять опорожненыхъ посадъ крилошанъ при львовско́й капитулѣ священико́въ, всѣхъ на „К“: д-ра Комарницкого, д-ра Крижановского, о. Калинця, канцлера Карачевского и о. Кобляньского зъ Марковои.

— **Заказъ святкованя роковинъ смерти Т. Шевченка.** Ажь соромно згадувати про рѣчи, до котрыхъ мы самй въ нашу некористь прикладаемо руку, а однакожь якъ часто мы самй кидаемо собѣ колоду по́дъ ноги! Ось фактъ такого поступованя: Доси молодѣжь рускои гимназіи святкувала що-року по́дъ доглядомъ своихъ учителѣвъ память найпершого руского генія Т. Шевченка, ажь сего року дирекція рускои гимназія заказала молодѣжи обходити роковины смерти великого поета народного! Кого и чого убоялась дирекція або що она за цѣль мала въ то́мъ заказѣ, трудно о́дгадати, бо прецѣ высшй власти шко́льній того не заборонили. Чи о́дважилась-бы дирекція якои польскои гимназіи заказати польско́й молодежи святкувати память Мицкевича! Щось подо́бного хиба лишь у насъ може практикуватися, а о́дтакъ ще и жалуемось, що насъ другй не поважають! Соромъ!

— **Щедрый даръ.** Выдѣлъ касы ощадности въ Коломыи жертвувавъ зъ своихъ доходо́въ такожь на руску бурсу коломыйску 100 зр. а на прикрашенье церкви св. Михаила 400 зр.

— **Зъ Борщева** пишуть до „Dzien. Polsk-ого“: О́дъ дня 2 с. м. веде у насъ свою дѣяльно́сть комисія асентерунковa въ змѣнено́мъ складѣ. Торго́вній накликуваня „Дѣла“ не позо́стали безъ наслѣдко́въ на збо́льшенье безсглядности и строгости при сегорочно́й брацѣ. Результатъ однакожь, здаесь, не буде лѣпшій. И у насъ якъ въ цѣло́мъ краю бранка єсть сумнымъ доказомъ физичноі дегенераціи.

— **Фалшива вѣсть.** Нынѣшный „Kur. Lwowski“ подавъ вѣсть, що въ Руднѣ по́дъ Львовомъ о́дбулася у о. Дуткевича ревизія, що у него найдено бо́гато компромитуючихъ папиро́въ и що напослѣдокъ увязнено самого о. Дуткевича и его сына та о́дставлено до Львова. Вѣсть ся єсть зовсѣмъ безпо́дставна, бо у о. Дуткевича анѣ не о́дбувалася ревизія, анѣ нѣкого въ его домѣ не увязнено. „Kur. Lwowski“ полюючій на сензацію, повиненъ-бы бути прецѣ осторожнѣйшій въ справахъ, котрй можуть богато зла наробити особамъ, коштомъ котрыхъ о́нъ робиться сензаційнымъ. Въ справѣ о. Дуткевича выглядае вже навѣть вѣсть о его арештованю простою злобою, позаякъ вже передъ ко́лькома днями львовскй газеты повторили були сю вѣсть за „Wiener Allg Ztg.“, але заразъ ею здементували. Цѣла вѣсть о ревизіи о. Дуткевича и его арештованю повстала мабуть зъ того, що урядникъ, котрый бувъ делегованый до перегляду книжокъ дарованыхъ читальни въ Руднѣ увязненымъ передъ ко́лькома тыжднями Панкевичемъ, бувъ на снѣданю въ домѣ о. Дуткевича.

— **Аптикарѣ а ополченье.** Угорске товариство аптикарѣвъ о́днеслося до министерства, щобы аптикарѣвъ увольнити о́дъ обовязку службы въ ополченю, бо они суть все для публичности потрѣбнй. Въ само́мъ Буда-Ештѣ на припадокъ ополченя зъ 108 помочнико́въ аптикарскихъ ледви 18 лишилось-бы при своемъ занятю.

— **Трафики соли у Львовѣ.** Щобы охоронити мешканцѣвъ Львова о́дъ надмѣрного вызискуваня при продажи соли, выробивъ собѣ магистратъ львовскій у ц. к. дирекціи скарбу позволенье доставляти для Львова кухонноі соли зъ Болехова и Долины, и устроивъ трафики сольнй, де со́ль продаеся по 10½ крейцаря. Склепики сольнй, назначенй надписею „Продажь соли мѣскои“, будуть: въ ринку ч. 5, при ул. Лычако́вско́й ч. 1, Галицко́й ч. 13, Стрыйско́й ч. 45, Казимировско́й ч. 45, Яно́вско́й ч. 34, Жовко́вско́й ч. 37 и въ головно́мъ складѣ при ул. Казимировско́й ч. 4.

— **Ц. к. Рада шко́льна краeва** ухвалила позволити библіотекамъ народныхъ и середныхъ шко́лъ та окружнымъ библіотекамъ учительскимъ купувати книжку: „Zywot sw. Jozafata Kuncewicza, opowiedziany według dzieła Oj. Alfonsa Guepin“.

— **Похвальне признанье.** Митрополича Консисторія надо́слала урядови деканальному въ Кудрынцяхъ слѣдуюче письмо: Митрополичо́й консисторіи приятно єсть выразити якъ попередными роками такъ и сего року Всч. клиру деканата кудрынецкого и самому Впр. о. крилошанину-декану за прислану за ро́къ 1886 повну належно́сть о́дъ кондеканальныхъ для фонда вдо́въ и сиро́тъ по священикахъ заслужену похвалу и признанье вразъ зъ щирою подякою въ имени згаданого фонда.

— **Львовскій купецъ и промышленники** намѣряють заснувати товариство зъ фирмою „Краeва спо́лка для гуртовноі торговлѣ, товариство зарегестроване зъ обмеженою порукою“.

— **Розправу карну противъ п. Гнѣвоша**, редактора „Стражницы Польскои“, 25 зъ ряду, о́дложено на по́знѣйше. При вчерашно́й розправѣ выступивъ обвинитель п. Жихлиньскій самъ безъ защитника и поставивъ на свѣдко́въ пп. Площаньского и Маркова, а п. Гнѣвоша боронивъ д-ръ Флѣшнеръ. Сей поставивъ ко́лькохъ свѣдко́въ на потвержденье обставинъ, наведеныхъ въ „Стражницы“, але судъ не принявъ ихъ. Д-ръ Флѣшнеръ поставивъ для того внесенье на о́дроченье розправы, щобы завезвати новыхъ свѣдко́въ, на що трибуналъ, зложеный зъ сов. Нитарского, яко предсѣдателя и пп. Домичка и Маевского, яко вотантовъ, згодився.

— **Про змѣну вѣроисповѣданя на бо́льшй розмѣры** доносять зъ Семигорода. Православнй Румуны переходять на греко-католико́въ, головно въ епархіи Самошь-уйварско́й. Въ громадѣ Рогоръ перейшло 40 людей на католицизмъ, въ Унгарфальва 56 родинъ, а въ Секъ цѣла громада разомъ зъ священикомъ.

— **Отець бл. п. Гаврiила Горецкого** упрашае черезъ нашу часопись всѣхъ знаемыхъ покойного, у котрыхъ о́нъ перебувавъ и може полишивъ якй книжки, ноты або рѣчи, щобы ласкаво зволили тій-жь на его ко́штъ выслати по́дъ адресою: „Кароль Горецкій, селянинъ въ Дятко́вцяхъ, почта Коломыя“.

— **Нову телеграфичну стацію** о́дкрыто дня 15 с. м. въ Яновѣ коло Львова въ тамошно́мъ почтово́мъ урядѣ. Стація тая функціонувати буде лишь въ день.

— **Вовки въ Тернопо́льщинѣ.** Тыждень тому вертала п-ѣ С. зъ донькою зъ Петрикова черезъ Березовицю до Кипячки. Конѣ почали чогось полошитись и вырываться во́зникови зъ рукъ. Во́зникъ не знавъ чому, але коли оглянувся, побачивъ, що за фурою гонять два вовки. Лишь скорому летови коней, що за чверть годины перегнали милю, удалося переслѣдуванымъ утечи передъ смертію.

— **Страшне убійство** поповнено дня 14 с. м. у Вѣдни. Жертвою его упала молода робо́тница Ант. Ильекъ, мешкавша разомъ зъ слюсарскимъ робо́тникомъ Іосифомъ Ирашкомъ. Дня 15 с. м. рано знайдено ею убиту а цѣлу ею комнату столчу въ огни. Убійця поповнивъ злочиньство, ударивши нещастну ко́лька разо́въ сокирою въ голову и протявши ѣй ножемъ горло, а опо́сля поливъ труца и все, що було въ комнатѣ, нафтою и по́дпаливъ. Виновника, котрый, якъ видко, не поповнивъ злочиньства для зыску, не выкрыла ще доси полиція.

— **Небезпечный злодѣй** до́стався въ руки полиціи. Сторожиха при церкви св. Параскевіи (Пятниць) Кульбиньска спостерегла, що черезъ ко́лька днѣвъ приходивъ усе по́дъ часъ богослуженя до церкви якійсь чоловѣкъ, що въ по́дозрѣный спосо́бъ розглядався по церкви на всѣ боки. Догадуючись по нѣмъ лихого намѣру, стерегла вже добре чужого чоловѣка и послѣднымъ разомъ, (во́ второкъ), замѣтила, що о́нъ прийшовъ до церкви, але не выйшовъ по скончено́ю богослуженя. Сейчасъ донесла парохови, а той завезвавъ полицію и знайшли злодѣя въ шафѣ церковно́й, закрытого цвѣтами, такъ що ледви могли его вынайти. Очевидно хотѣвъ обокрасти церковь, а опо́сля утечи черезъ о́кно безъ кратъ за помочію драбины, що була въ церкви.

— **Землетрясенье** далося чути вечеромъ 14 с. м. коло Пшибрамъ въ Чехахъ. Переляканй жителѣ повыбѣгали зъ хатъ и перевели цѣлу но́чь по́дъ голымъ небомъ. На щастье не повторилося землетрясенье и нѣхто не понѣсъ шкоды.

— **Цѣкавость англійского кореспондента.** Въ Краковѣ арештувала була полиція — якъ то мы вже доносили — якогось чоловѣка, котрого уважала за шпіона. По́знѣйше показалося, що то бувъ англійскій капитанъ Вилькинзонъ, кореспондентъ газеты „Manchester Guardian“. Times доноситъ теперь, що Вилькинзонъ въ своѣй цѣкавости робивъ все можливе, щобы лишь звернути на себе увагу полиціи. Насамперед купивъ собѣ плянъ мѣста и ходивъ по всѣхъ улицяхъ; оглядавъ форты коло Кракова зо́ всѣхъ боко́въ, лазивъ по горбахъ, щобы зъ-о́дти доглянути лѣпше до середины форто́въ, ба навѣть вылѣзъ ажь на вежу однои церкви и зъ о́дтамъ оглядавъ форты. Все то однакожь не помагало и о́нъ не мо́гъ зробити знакомства зъ полицiею; ажь на послѣдокъ по́шовъ на границю и тамъ ставъ розговорювати зъ россійскимъ жовнѣремъ. Теперь арештувала его полиція и сповнила его горяче бажанье.

— **Дро́бнй вѣсти.** Громадѣ Глуховичѣ пов. львовского дарувавъ цесарь зъ приватныхъ фондо́въ 100 зр. запомоги на будову школы. — Просвв. еп. Пелешь дарувавъ для рускои Бурсы св. Николая въ Станиславовѣ 25 зр. при нагодѣ одержаного запрошеня на вечерокъ устроюваный въ користь тои-жь Бурсы. — Дня 10 л. с. м. згорѣли въ Половóмъ коло Радехова господарскій будынки селянина Ив. Тоницѣ вразъ зъ ко́лькома штуками худобы и 30 ко́рцѣвъ збо́жа. Шкода выносить 800 зр. Огонь бувъ, здаесь, по́дложеный. — Минувшои пятницѣ по́дложивъ хтось на зелѣзници Кароля Людвика коло стаціи Зимнавода-Рудно грубй трамы въ часѣ, коли якъ разъ мавъ переходити туды зелѣзничій поѣздъ. На щастье машинистъ добачивъ ще завчасу грозячу небезпечно́сть и задержавъ поѣздъ, котрый черезъ то трохи спо́знився. — Зъ Тернополя до Львова 21 миль переѣхавъ сими днями верхомъ п. А.; о́нъ ѣхавъ всего лишь 24 годинъ зъ малыми о́дпочинками для себе и коня — Въ горальни „На Дубинахъ“ коло Оглядова убивъ дня 17 л. лютого одинъ робо́тникъ другого, посварившись зъ нимъ за мѣтлу. — Въ по́внóчно́й Америцѣ межи Бостономъ а Провидансъ упавъ цѣлый поѣздъ зелѣзницѣ зъ мосту, при чѣмъ убилося 50 людей. — Еп.-суфраганъ Пузина выбраный на мѣсце померше́го каноника Мосинга грем. каноникомъ латиньскои капитулы у Львовѣ.

Наука, штука и литература.

— **„Зорѣ“ ч. 5** мѣстить: Свѣтло добра и любови, оповѣданье Олены Пчо́лки. — Я радъ бы, поезія В. И. Масляка. — За ро́дну землю, повѣсть. — Дума, поезія Петра Явора. — Поезіи въ прозѣ И. С. Тургенева. — Прощай, поезія Из. Воробкевича. — Образки зъ житя альцейского, Дениса. — Карй очи, поезія о. Левицкого, перекладъ зъ Бовича. — Гальшка Острожска, трагедія Ом. Огоновского. — Исторія литературы рускои, Ом. Огоновского. — О власности и еи нарушеню въ старинно́мъ законодательствѣ руско́мъ, Ил. Кокорудза. — До исторіи нашого письменства: Забутый писатель, Б. Во́льхо́вского и Критичнй замѣтки та библіографія.

— **Господаря и Промышленника ч. 5.** мѣстить: Справозданье зъ загальныхъ зборо́въ тов. ремѣсничого „Зоря“. — Галицке товариство господарске. — Чому гно́й называють душею господарства? М. А. Барты. — Якъ до́йти до доброи худобы? — Не убиваймо воробцѣвъ! — Вѣсти господарскй, торговельнй и промысловй. — Въ справѣ „Соколо́въ“, статутъ товариства охотничои сторожи огневои. — Курсъ збо́жа и оповѣщенл.

— **Угорска Русь**, еи розво́й и теперѣшный станъ. Написавъ Вас. Лукичь. Цѣна 15 кр. По́дъ такимъ заголовкомъ появився въ окремо́й брошурѣ о́дбитокъ зъ альманаха „Ватра“ выдаваного Вас. Лукичемъ въ користь рускаго Касина въ Стрыю.

— **Драматичне товариство** п. Ем. Бачиньского заповѣдае, що дасть ко́лька представлень театральныхъ въ Бродахъ.

— **Новый бюстъ Шевченка** въ половинѣ натуральноі величины выйшовъ зъ артистичноі робо́тнѣ п. Zacchi-ого у Львовѣ и можна до́стати въ „Руско́й Бесѣдѣ“ у п. К. Паньковского по 60 кр. на мѣсци.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збо́жемъ.** Въ збо́жевóй торговли не було и сего тыжня значнѣйшои змѣны. На торгахъ заграничныхъ єсть така сама продажь якъ була и давнѣйше, т. є. пшеницѣ єсть чимъ разъ менше на продажь, а жита нѣмецкого єсть теперь на торгахъ трохи бо́льше якъ россійского. Цѣны пшеницѣ на торгахъ нѣмецкихъ суть майже такй самй якъ и доси були. Може бути, що заведенье мыта о́дъ збо́жа въ Франціи, котре тамъ теперь переводиться, вплыне и на торговлю. Запасы американьского збо́жа зменшаються чимъ разъ бо́льше, а россійске збо́же вывозиться теперь майже лишь на Середземне море, а зъ о́дси до Швайцаріи. Здаеся однакожь, що и ся торговля россійска єсть дуже слаба и непевна, бо на бо́льшихъ торгахъ въ Россіи нема вже запасо́въ, а цѣны по́дносяться. На нашихъ торгахъ єсть такожь застоя, зъ котрои користаютъ кущѣ и ѣздять по краю та закуповують збо́же до млыно́въ. Выво́зъ о́дъ насъ єсть досыть слабый и то лишь до

Чехъ, на Мораву и до Шлезіи. У Вѣдни плачено пшеницю пôсля урядового справозданя зъ дня 14 л. марта по 9·48 зр. до 9·53 зр.; жито по 7·04 до 7·09 зр.; овесъ по 6·60 до 6·65 зр. У Львовѣ плачено пшеницю до 8·75 зр. — На жито єсть у насъ бôльшій покупъ, головно на вывôзъ и плачено у насъ до 6·20 зр. — Ячмѣнь красный не має зовсѣмъ нѣякого попыту, а за плôхшимъ єсть лишь слабый попытъ. — Овесъ продають пôсля курсу. На бôльшихъ торгахъ нема попыту за ôвсомъ, бо всюды вже поробленo великій запасы, а кущѣ не спекулюють вже на вôйну. — Горохъ красный має попытъ на засѣвы; такъ само бобикъ и вика. За плôхшимъ горохомъ єсть лишь малый попытъ для мѣсцевои консумціи. — Попытъ за рѣпакомъ єсть дуже слабый, а то для того, що и олѣй рѣпаковый не має покупу. Станъ засѣвôвъ рѣпаку въ полудневôй Угорщинѣ має бути дуже лихій и для того можна припускати, що зъ весною цѣна рѣпаку пôднесеся. — Въ торговли конюшиною настала такожъ застоя, а то для того, що зима продовжаесь, а закупно конюшины ôдкладають звычайно ажь на послѣдню хвилю на весну. Застоя настала не тôлько у насъ, але такожъ и на торгахъ нѣмецкихъ. У насъ плачено конюшину червону до 48 зр., бѣлу до 55 зр., а шведску до 60 зр.

— **Цѣна товару и иншихъ продуктôвъ.** На торгъ до Вѣдня пригнано дня 14 л. марта 3335 штукъ волôвъ, а зъ помежи тыхъ 553 штукъ галицкихъ. За угорскій выпасовій плачено 48 до 53 зр., за нѣмецкій 52 до 62 зр., за галицкій 45 до 53 зр.; за селяньскій волы плачено 47 до 58 зр., за коровы и бугаѣ 45 до 53 зр. за метричный сотнаръ мертвои паги. — Свиней пригнано до Вѣдня на торгъ дня 15 л. марта 6341 штукъ, а зъ тыхъ 3159 штукъ галицкихъ и 3182 угорскихъ. Торгъ бувъ досыть оживленый. Плачено за найлѣпшій по 44 до 45½ кр., за середній 40 до 43 кр., за плôхшій 34 до 39 кр., за молодій 34 до 40 кр. за кильограмъ живои ваги.

Конкурсы, именованя, врепнесеня и пр.

— Именованя. Бувшій совѣтникъ львôвскои апеляціи Сплавиньскій именованый придворнымъ совѣтникомъ при найвысшôмъ трубуналѣ у Вѣдни. — Почтовый асистентъ Алекс. Шлюгъ перенесеный зъ Майдлингъ до Пôдволочискъ. — Министеръ рôльництва именувавъ адъюнкта З. И. Подгурского комисаремъ гôрничимъ въ статутѣ властей гôрничихъ.

— Конкурсъ на опорожненй посады учительскій розписаный при етатовôй школѣ 4-клясовôй въ Жидачевѣ зъ платнею 450 зр. — При школахъ етатовыхъ 1-клясовыхъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ Черници, Баличахъ пôдгôрныхъ, Дашавѣ, Гôрнôмъ, Гутарѣ, Яленковатôмъ, Корчинѣ, Либохорѣ, Опорци, Оравѣ, Плавю, Сиховѣ, Славску, Тарнавцѣ, Тухли, Тухольцѣ, Выжловѣ, Жупани и Жиравѣ. Платня на 300 зр. и вôльне мешканье. — При филіяльныхъ школахъ зъ рôчною платою 250 зр. и зъ вôльнымъ мешканьемъ: въ Баличихъ подорожныхъ, Бережници, Бережници королѣвскôй, Лукавици выжнôй, Межирѣчахъ, Млынищахъ, Облазници, Рудѣ, Пѣсочнôй, Труханôвѣ и Заболотôвцяхъ. Речинець подаватись до 30 л. цвѣтня с. р. до Стрыйскои окр. Рады шк.

— Монастырь въ Яворовѣ пошукуе учительки до музики и францускаго языка. Зголошуватися треба письменно до настоятельства згаданого монастиря.

Переписка Редакціи и Администрації.

Вп. Марія Розмаринъ у Л. „Вѣщій сонъ“ не буде печатаный тôлько длятого, що предметъ не надаеся до фейлетону „Дѣла“. — **Вп. Т. Конч. въ Тр.** Помѣстимо въ слѣдующôмъ числѣ. — **Вп. громадяне Збаража.** Буде умѣщене въ найблизшôмъ числѣ. — **Вп. А. Вол—о.** Одержали, дякуємо и просимо на будуще. — **Вп. Нетяга.** Згаданои книги Соловьева нѣгде тутъ нема, тожъ и не можемо вдоволити Вашому жаданю. — **Вп. Гр. Войтовичь.** Дописи Вашои зъ-пôдъ Зборова въ справѣ дѣлъ народныхъ въ Залозеччинѣ мы не умѣстили длятого, що вже попередъ одержали въ тôй справѣ основнѣйшу допись. О ласкаву память просимо на будуще. —

Курсъ збожа зъ дня 18 л. марта 1887.

За 100 кило нетто на мѣсця

	Львôвъ отъ до зр.	Тернôполь отъ до зр.	Подволочиска отъ до	Черновцѣ отъ до	Ярославъ отъ до зр.
Пшениця	8.— 8.75	7.35 8.50	7.7. 8.50	8.35 8.50	8.40 9.25
Жито	5.50 6.20	5.35 6.10	5.25 6.—	5.50 6.60	5.90 6.40
Ячмѣнь	6.22 7.25	5.— 7.—	4.90 7.—	6.40 6.50	5.60 7.30
Овесъ	4.50 6.20	4.50 5.—	4.50 5.—	4.70 4.75	4.70 5.50
Горохъ	4.90 9.50	5.50 8.50	5.50 8.25	—.— 6.—	6.— 9.50
Конопл.-обмол	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— 6.20	—.— —.—
Фасоля	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
Выка	—.— —.—	—.— —.—	—.— 5.70	—.— —.—	5.50 6.—
Гречка	5.— 5.70	5.— —.—	5.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
Кукуруза	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	4.40 4.60	—.— —.—
Рѣпакъ	—.— —.—	9.— —.—	9.— —.—	—.— —.—	9.— —.—
Конюшина червона	30.— 45.—	30.— 44.—	30.— 42.—	35.— 38.—	30.— 45.—
„ бѣла	45.— 55.—	30.— 40.—	37.— 50.—	—.— —.—	40.— 55.—
„ шведска	48.— 60.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
Тимотка	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
Хмѣль за 56 кило	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—

Оковита за 10.000 литр. проц. 21.50—25.50 зр.

Подяка.

Тяжкій ударъ нанесла намъ неумолима судьба. Смерть люта вырвала намъ д. 7 л. лютого с. р. нашого найдорожшого сына Гавріила Горецкого, укôнченого богослова, въ 34 роцѣ мозольного и трудолюбивого житя. Покôйному не судилося, щобы въ домѣ родительскôмъ закôнчивъ своє дочасне житя, але въ далекôй ôдъ насъ Тернопôльщинѣ. Онакожъ для доброго труженника въ пôднесеню хорального спѣву знайшлося правдиво ôтцѣвске серце и въ Илавчу въ особѣ Впов. о. Іоана Билиньского, котрый то мужъ правдиво по самаританьски занявся судьбою хорои дитины селяньскои, а по смерти пок. Гавріила урядженьмъ похорону. Длятого то складаємо Вамъ, Вп. отче Билиньскій, щире руске спаси Бôгъ за ласкаву опѣку надъ нашимъ сыномъ, якъ такожъ за безъинтересовній труды при похоронѣ єго! Дякуємо дальше Вп. оо. Н. Лужицкому зъ Сороцка и И. Глиньскому зъ Илавча, якъ и Почт. спѣвакамъ, ученикамъ покôйного, котрѣ зволили пôднести величаво сумный обрядъ похорону нашого дорогого сына Гавріила. Складаємо такожъ прилюдну подяку Вп. о. Сохацкому зъ Стоянова за ласкавѣ порады и опѣку надъ нашимъ покôйнымъ сыномъ, и Вп. мѣщанамъ Тернополя за то, що устроили поминальне богослуженье въ церкви тернопôльскôй. И въ Коломыйщинѣ жие пôдъ стрѣхою селяньскою чувство правдивои вдячности для братей Русинôвъ на Подôлю.

Дяткôвцѣ пôдъ Коломыею дня 16 л. марта 1887.

Кароль и Варвара Горецкій, селяне, родичѣ покôйного; Дмитро, Стефанъ и Николай, браты; Єрина, Марія и Катерина, сестры покôйного.

Антика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 16—?
препараты зъ гумы и выробы каучуковй
для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Ц. к. упр. гал. акційный
БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
продае по курсѣ дневнôмъ
5% Листы гипотечній
якъ такожъ
5% праміованй листы гипот.
Порученя зъ провинціи выповняє ôдворотною почтою безъ провизіи. 1809 62—0

Закладаюся
за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ ковкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожъ 1656 Вспч. Духовеньству. 72—2
Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко
Давидъ Шварцвальдъ,
магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.
Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.
Заложеный 1848.

РЕШЕТИНЦЯ (Солитера) лѣчить (такожъ листовно)
Д-ръ БЛЬОХЪ у Вѣдни,
1874 Praterstrasse 42. 1—20

I. и С. КЕССЛЕРЪ
въ Бернѣ (Brünn) (Морава)
улиця Фердинанда ч. 22 а.
посылае за послѣплатою *)

10	метр.	чорного терна подвôйно широкого	зр.	8 —
10	„	кашмиру карованого у всѣхъ барв. подв. шир.	„	9 50
10	„	кашмиру у всѣхъ барвахъ подв. шир.	„	4 50
10	„	атласу вовняного у вс. барв. подв. шир.	„	6 50
10	„	драйтратъ, тяжкій	„	2 80
10	„	матерій на шляфроки въ кратки	„	2 50
10	„	кретону на одѣжь дамску, новый взорець	„	2 80
3¼	„	матерій на одѣжь мужеску, модній	„	3 75
3¼	„	матерій на плащѣ ôдъ дощу и на одѣжь	„	5 —
6·25	„	матерій пральнои лѣтнои нов. взор.	„	2 70
1		останокъ 10—12 м. диванôвъ на помôстъ	„	3 50
1		заслона зъ джуты турец. взôръ комплетный	„	2 30
1		гарнит. джутов., 1 обрусъ и 2 одѣяла	„	3 50
1		гарнит. рипсов., 1 „ и 2 „	„	4 50
1		стебнована колдра до спаня, тяжка	„	3 —
1		простирало 2 м. довге	„	1 50
1		сѣнникъ 2 м. довгій	„	— 90
3		обрусы, льняній, бѣлій, червоній, жовтій 10/4	„	2 —
6		серветъ льняныхъ 4/4		1 20
6		ручникôвъ льняныхъ Іа зр. 1·80 Па		1 20
1		штука полотна домового (28 вѣд. лôкт.)		4 20
1	„	шифону 30 вѣд. лôктôвъ		5 50
1	„	вебы кингъ 30 в. л. Іа зр. 7·50 Па		5 80
1	„	канафасу 30 вѣд. лôкт.		5 20
1	„	градлю дамаст. 30 в. л. Іа зр. 7·50 — Па		5 50
1	„	оксфорду 30 в. л. (ческ. фабр.)		4 50
1		моравскій бархантъ синій брун. зр. 5 червоный бѣлый		6 —
3		дамскій сорочки зъ шифону богато вышиванй		2 50
6		дамскихъ сорочокъ бавовн. полот. зъ зубцями		3 25
3		нôчній корсеты богато украш. Іа зр. 4 — II а		1 80
3		спôдницѣ зъ рушу, сырого полотна, шифону		3 —
6		запасокъ зъ оксф., сырого полотна, кретону		1 60
6		паръ панчохъ, чиненыхъ, всякои барвы		1 50
6		паръ панчохъ финишовыхъ на лѣто		1 20
1		дамскій жакетъ зъ вовны овечои въ всѣхъ барвахъ модный		2 —
3		хустки на голову, мохеровій у всѣхъ барвахъ		1 —
6		хустокъ на голову, фоаловій, новый взорець		1 20
1		клятавска сорочка муж. бѣла барвна Іа зр. 1·80 — Па		1 20
6		ковнѣрикôвъ стоячихъ и выкладаныхъ 3 пары манжетôвъ		1 — 1 —
3		оксфор. сорочки для робôтникôвъ Іа зр. 2 — Па		1 40
2		пары калесонôвъ бархантовыхъ зъ Кроазе або бархану Іа зр. 2·50 — Па		1 80
6		паръ скарпитокъ рôзнобарвныхъ		1 10
12		паръ скарпитокъ лѣтныхъ		1 20
1		англійск. пледъ до подорожи 3·5 м. довг. 1·6 м. шир.		4 50
3		моднѣ краватки атласовій широкій вузкій Па 75 кр. Іа		1 50

Цѣнники и взôрцѣ даромъ и франко.
Недогôдне приймаєся назадъ зовсѣмъ радо.
*) Для Всеч. духовеньства, высшихъ урядникôвъ и другихъ вѣродостойныхъ осôбъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 4—20

Theodor Reiner

властями концесіонована головна агентія въ Липску, Parkstrasse 1, продае билеты пасажирскій славно звѣстнои безпосередноі почтовои плавбы пароходнои 1 клясы зъ Антверпіи до Нію-Йорку и Филядельфіи въ прилученю до всѣхъ стацій Сполученыхъ державъ Пôвнôчнои Америки и Канады — До Ню-Йорку коштуе: I Каюта 240 марокъ II. Каюта 160 м, III. Кляса (межипалубникъ) 60 м. — До филядельфіи суть цѣны каютъ такій самій, лишь въ третôй клясѣ 50 м. — Одна мар.а значить 60 кр або 53 копѣйокъ. — Зъ Гамбурга або Бремы коштують билеты до Ню-Йорку 85 м., але пасажиры мусять ѣхати насампередъ до Ливерпуля, бо безпосередна ѣзда есть ще дорожша. — Ѣзда зелѣзницею зъ Австріи до Антверпіи коштуе около 18 зр Зъ мапъ видко, що ѣзда моремъ зъ Антверпіи есть майже о два днѣ коротша — Въ цѣнѣ зъ Антверпіи мѣститься такожъ т. зв заосмотренье на подорожь. чого нема въ цѣнахъ зъ Гамбурга або Бремы Харчь на кораблі есть, розумѣесь, вôльный, достаточный и знаменитый. — На двôрци въ Липску можна розпôзнати мою прислугу по червоныхъ звѣздкахъ на службовыхъ шапкахъ и они принимають пасажирôвъ. — Коли хто хоче особисто порадитися зô мною въ справахъ подорожи, то най приѣде до Липска: дорога туды есть коротка и дешева. Здôбныхъ агентôвъ пошукуеся. 1873 2—?

БРИТВЫ
правдивй швайцарскій и англійскій
по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.—
1886 до 6.— зр. 2—10
поручають
Братя Лянгнеръ
Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

PASQUALE ZACCHI
ЗАВЕДЕНЬЕ
артистичне, фигуральне и орнаментаційне
у Львовѣ, ул. Валова ч. 1.
поручае
на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектоничнй зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣренѣйшихъ.
Всякій замовленя такъ мѣсцевій якъ и замѣсцевій выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 4—8

Meyer's Conversationslexikon
IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшій будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тіи томы, що суть вже готовій, бôсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, звôлить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ему, де має по него написати.
А. Круликовскій
Львôвъ, улиця Коперника ч 28.
1867 5—10

ЗАПРОСИНЫ
на Загальнй Зборы Товариства позичкового зарегестрованого зъ ограниченою порукою въ Белзѣ, котрй ôдбудуться дня 28 н. с. марта 1887 о годинѣ 10. рано въ комнатѣ Рады громадскои мѣста Белза зъ слѣдующимъ порядкомъ дневнымъ:
1.) Ôдчитанье протоколу зъ послѣдныхъ Загальныхъ Зборôвъ.
2.) Справозданье Дирекціи зъ дѣяльности за 1886 рôкъ.
3.) Внесенье Совѣта управляючого на удѣленье абсолюторіи Дирекціи.
4.) Выбôръ 1/3 части выльосованыхъ членôвъ Совѣта управляючого (§. 24. статута).
5.) Внесенье Совѣта управляючого що до подѣлу чистого зыску.
6.) Выpôбъ комисіи до справджуваня рахункôвъ въ 1887 роцѣ.
7.) Самостôйнй внесеня.
1884 1—1 **Белзъ 12 марта 1887.**
Предсѣдатель: **Д-ръ Семенецъ.** Секретарь: **Навроцкій.**

ІОАНЪ ЛОБОСЪ
годинникарь
давнѣйше Л. Вайгель
у Львовѣ, улиця Театральна ч 16
поручае
свôй богатый складъ Годинникôвъ, ланцушкôвъ золотыхъ и срѣбныхъ, столовыхъ и будильникôвъ рôжого рода зъ первôрядныхъ фабрикъ по цѣнахъ найумѣревнѣйшихъ.
Направы всѣлякого рода годинникôвъ, машинъ граючихъ якъ такожъ ôдновлюванье антикôвъ выконуе сумлѣнно и пôдъ гаранті ю, займаеся такожъ клеиньемъ бурштинôвъ, пѣнки, порцеляны, скла, китомъ власного вынаходу и продае тойже фляконъ по 50 кр.
1877 (?—6)

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6
поручае Впов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ
Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля побôчь стоячого цѣнника.

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожъ за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаеся увагу на Знаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ. знам. чорна ½ кильо		1	60
„ „ меляжъ	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжъ каравanna	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч II.	„ „	4	60
„ (Ч. III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60	р.	2	40
„ („ 2 „ —	„	3	—
„ („ 2 „ 50	„	3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо		1	60
„ (Г. prima „	„	1	80
„ (non plus ultra		2	50

Ласкавѣ порученя почтою, опакованье франко. 1871 3—20

Пренумерувати можна
всѣ газеты зъ цѣлого свѣта по оригинальной цѣнѣ въ **Газетномъ Бюрѣ,** Львôвъ, ул. Кароля Людвика 21. Достава до дому слѣдуе точно и даромъ. 1887 1—?

І. Штуку домового полотна
4/4 широку разомъ 23 метры по
зр. 4
розсылае за послѣплатою
Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 4—16
1869
Взôрцѣ даромъ.

Овесъ сибирскій
оригинальный, плодоносный,
корець выдае 16 кôрцѣвъ
есть 40 кôрцѣвъ на продажъ. Цѣна 100 кильограмôвъ 12 зр въ мѣсци
Хто желае, ôдставляю на зелѣзницю, за послѣплатою або за готôвку. Адреса:
О Іоанъ Головкевичь
приходникъ въ Спасѣ, поч. Долина.
1889 3—0

Складъ кавы
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ знаменемъ
„СИРІЮСЪ“
у Львовѣ, Хорущина ч. 22
поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.
Коштуе у Львовѣ:
1 кильо зр. 1·80 кр.
на провинціи:
4¾ кильо зр. 9·15 кр. франко
Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошуютъ иншій пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комісіонеръ, а ôдъ него ажь купецъ и то звычайно не просто але черезъ агента мѣцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися чи дôстане де наде по тôй цѣнѣ таку каву якъ мою, що до якости и смаку. 1848 7—?

Мѣжи многими поручаными противъ гôстцю и ревматизму средствами домовыми позôстане предѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко зовсѣмъ **безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугуе на повне довѣрье есть безперечно въ тôмъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захвалованыхъ лѣкôвъ, вернули предъ знову до 1791 15—23
давно выпробованого Pain-Expellera.
Они переконалися якъ разъ черезъ порôвнанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье, якъ такожъ **бôль головы, зубôвъ, бôль** въ плечехъ и колькы въ боцѣ и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье експельеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр. 20 кр. пôсля величины, дае можность навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути, а безчисленй успѣхи ручать за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожъ стерегчися принимати шкôдливій подрôбки и треба лишь **Pain-Expeller съ маркою „Котва“** уважати за правдивый. Центральный складъ: Аптика **пôдъ золотымъ львомъ** въ Празѣ, Niklasplatz 7
Въ запасѣ въ многихъ аптикахъ.

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, улиця Галицка ч. 16
поручають
дуже дешево

Кальошѣ · Парасолѣ · Кафтаники · Скарпитки · Камашѣ · Мешты · Шлейки · Краватки · Рукавички · Шапки · Сорочки · Ковнѣрики · Манжеты · **Куфры и торбы** · Мыла и парфумерія · Палицѣ · Вода кольońska · **ГРЕБЕНЬ „ЩѢТКА“** · Кодыки плишовій · Отрѣвачѣ жолудка · **БѢЛЬЕ** системы д-ра Егера · **БРИТВЫ** правдивій швайцарскій и англійскій · **КАШЕЛЮХИ** повстянй мягкій въ найновѣйшихъ фасонахъ и барвахъ · **и рôзній галантерійній товары.**

Цѣнники на жадане гратіс и франко.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.
Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 27 и 28. Львôвъ, Вторникъ 10 (22) марта 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека пайзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Бібліотеки“:		*зъ дод. „Бібліотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ер.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Робота Змартвыхвстанцѣвъ на Руси.

Дня 4 лат. марта ôдбуло „Stowarzyszenie Opieki nad Internatem Ruskim XX. Zmartwychwstańców we Lwowie“ дорôчнй свои зборы у Львовѣ, на котрыхъ кс. Смоликовскій, наслѣдникъ кс. Калинки, здававъ справу зъ розвою сеи институціи. Подаємо справозданье єго въ головнѣйшихъ точкахъ длятого лише, що кс. Смоликовскій старався въ нѣмъ пояснити систему выхованя „кадеръ“, котрй по словамъ кс. Калинки въ 1883 р. мають станути въ оборонѣ kościoła i Ojczyzny, odważnie i z narażeniem siebie, котрй яко Русины (бо польщити вхъ шкода труду и єсть неконче потрѣбнымъ дѣломъ), „przyjaciele“ и „sprzymierzeńcy“ мають взяти участь въ „wspólnem dziele“ (Resurectio Poloniae), боронити „interesów kościoła i narodu polskiego“ и пôйти „ręka w rękę z Polską katolicką“. (Диви справозданье кс. Калинки зъ Загальныхъ Зборôвъ въ 1883 р.)

Кс. Смоликовскій думае, що наставъ часъ, щобы систему выхованя рускихъ дѣтей „kapłanami polskimi“ ширше пояснити и тымъ оправдатися зъ деякихъ замѣтôвъ, робленыхъ тымъ kapłanамъ зъ незвѣстнои намъ стороны, здаєся, ôдъ „uprzedzonych Polaków“, котрй посыланье интернатчикôвъ до рускои гимназіи беруть оо. Змартвыхвстанцямъ за великій, непростимый грѣхъ и думають, що тымъ за польскй грошѣ скрѣпиться лише елементъ московскій въ Галичинѣ.

Провôдною гадкою интернату єсть пôсля слôвъ — сказаныхъ и напечатаныхъ — кс. Смоликовского: „внутрѣшне ôдродженье, поправа (народу польского) и сила та давнѣйшихъ довгôвъ (Руси Поляками)“. Тою гадкою ведене „Zgromadzenie zakonne“ принялось за выхованье молодежи рускои и стремить до потрѣйнои цѣли. Именно стараєсь: 1) utrwalić zgodę między Polską i Rusią; 2) wzmocnić wiarę katolicką въ Галичинѣ и 3) пôсля слôвъ папы Урбана VIII. посредствомъ дорогихъ Русинôвъ nawrócić Wschód.

Тою гадкою перенята цѣла система выхованя, подрôбности же єи суть слѣдующй.

Передъ всѣмъ не хоче интернатъ выховувати самыхъ священикôвъ выключно. Оно вправдѣ не трудно було-бы вести молодѣжь руску до сего стану, бо бôльша частина єи самохôть иде по скôнченôй гимназіи до семинаріи духовнои, але Змартвыхвстанцѣ не тôлько не хотять, а навѣть родичамъ делкихъ своихъ пупилѣвъ бдраджують силувати дѣтей до стану духовного. Одинъ зъ батькôвъ и то священикъ — каже кс. Смоликовскій — радився, чи не пôслати-бъ єму сына, выключеного зъ интернату, до грецкои колегіи въ Римѣ? Мы ôдрадили єму, бо хлопець конче хотѣвъ стати воякомъ. Другого хлопця мати пыталась о раду, що зробити-бы зъ сыномъ, котрого она рада-бы бачити священикомъ, а ôнъ конче хоче стати актôромъ... И въ интернатѣ не всѣ хотять бути духовными, — каже кс. Смол. — и длятого поставили мы собѣ задачею не тôлько не будити въ хлопцяхъ нашихъ званя духовного, але поздержувати ихъ ôдъ сего стану, якъ тôлько не заявляють дѣйстного званя. На 50 интернатчикôвъ показалось доси достойными стану духовного лише 16 хлопцѣвъ. Якъ бы про-то интернатъ хотѣвъ выховувати выключно самыхъ священикôвъ, то треба-бы прочихъ зъ институціи выключити. Наклонювати ихъ посредствомъ окремыхъ практикъ религійныхъ и вправъ не здалось до нѣчого. Противно, така система выховуваня выродила-бъ лише незадоволенье межи хлопцями або инокризію. За-для тыхъ недогодъ не лишилась оо. Змартвыхвстанцямъ инша дорога, якъ та, щобъ молодежи лишати вôльный выбôръ званя и тôлько тыхъ способити до стану духовного, котрй до сего чину чують себе дѣйстно покликаными.

Въ тôй цѣли засновано: „bractwo N. Panny od powołania“ на взôръ такого братства въ Болгаріи, выпечатано статутъ въ рускôмъ языцѣ, потвердженый окремою духовною властію Змартвыхвстанцѣвъ и дано интернатчикамъ свобôдну волю приставати до сего братства. Кому ôдтакъ атмосфера въ братствѣ не подобалась, той мôгъ кождого часу выступити. Братство устровне зовсѣмъ автономично. Оно бôльшостію голосôвъ приймае братчикôвъ до себе, а часомъ и выключае. Старшина кс. Змартвыхвстанцѣвъ не мѣшаєсь до сего дѣла. Симъ способомъ, думае кс. Смоликовскій, можна лише выслѣдити, чи и о скôлько єго пупилѣ чують себе покликаными до стану духовного. Якъ бы всѣ мали ставати духовными, то богато зъ нихъ за-для хлѣба лишилось-бы въ интернатѣ, але були-бъ инокритами на теперь, а пôзнѣйше злыми священиками.

Розказавши досыть широко про организацію „bractwa N. Panny od powołania“, кс. Смоликовскій признаєсь, що одного разу посередъ учениками єго зъявилась неохота до братства безъ всякои причины (?), и думае, що се була борба въ миніатурѣ межи станомъ свѣтскимъ а духовнымъ, „walka świata z kościołem“, яка практикуєся въ цѣлôмъ свѣтѣ. Зъ борбы сеи скористало лише братство, бо научилось боротися зъ духомъ свѣта, научилось терпѣти и пробовати своихъ силъ до борбы и переслѣдованъ въ будучности. Самъ навѣть кс. Смоляковскій переслѣдувавъ братчикôвъ нарочно тымъ, що ихъ неразъ розвязувавъ, членôвъ братства, жнючихъ окремо, перемѣщавъ назадъ межи прочихъ ученикôвъ. Але мимо всего братство повставало на ново а братчики сказали остаточно: „My już tyle wspólnie przecierpieli, tyle przeżyli razem, że się już nie rozejdziemy“. Братство єсть нынѣ въ интернатѣ поважною силою и себе свѣдомою, а все то завдячуе оно переслѣдованю....

Скôнчивши оповѣданье о „школѣ званя“, кс. Смоликовскій даѣ въ справозданю своѣмъ деякй ревеляціи зъ національного устрою интернату. Ôнъ каже: „Задача наша не легка. Мы, Поляки, маємо выховати Русинôвъ. Русинъ, кажуть, скрытый, пôдозрѣваючій, ще менше намъ вѣрити стане. А безъ довѣрія якъ выховати ученикôвъ? Тымъ бôльше, що мы не выбираємо Русинôвъ идеальныхъ, а приймаємо и такихъ, якими звычайно суть въ гимназіи, зъ всѣмъ ихъ упередженьемъ до насъ и ненавистію до Полякôвъ. Приходять они до насъ по части знаючи, що можуть дуже богато у насъ скористати въ науковôмъ и матеріяльнôмъ зглядѣ и въ тôмъ увѣреню, що змогуть опертись нашому вліянію. Мы могли-бъ вправдѣ улегчити собѣ задачу тымъ, що добирали-бъ собѣ ученикôвъ зъ родинъ рускихъ, але по польски успособленыхъ. Але чи тымъ достигли-бъ мы своеи цѣли? Найлучше зрозумѣли нашу задачу нашй вороги. Одинъ зъ головныхъ проводирѣвъ партіи рускои, пытаный злучайно о судъ, чи мы Русинôвъ выховуємо на Русинôвъ? ôдповѣвъ: „Такъ, але мы волѣли-бъ, щобъ вы ихъ польщили, бо спольщеный Русинъ намъ не богато зашкодить. Уважаный за перекиньчика, не буде мати вплыву на нашй справы. Але выхованцѣ Змартвыхвстанцѣвъ будуть щирыми Русинами, будуть добре володѣти рускимъ языкомъ, вѣрий свому обрядови и своѣй народности, а при тôмъ перенятй римскимъ духомъ, и сего мы боимось. Єзуиты забрали намъ нашу шляхту, Змартвыхвстанцѣ заберуть намъ наше духовеньство“.

Кс. Смоликовскій признаєсь ôдтакъ, що задача єго полягае якъ-разъ въ тôмъ, щобъ Русинôвъ поити римскимъ духомъ, хочь не латиною, духомъ противнымъ йосифизмови и янзенизмови. Ôнъ не знае при тôмъ церкви греко-католицкои, а лишь римско-католицку и хвалиться, що се понятье присвоили собѣ вже и єго ученики. Ôнъ давъ имъ молитвы до говореня, нарочно для нихъ уложенй а потвержденй окремою властію Змартвыхвстаньского ордену, де стояло: „вѣрю въ то все, що учить церковь римско-католицка“. Деякй зъ нихъ почали молитись: „що учить церковь греко-католицка“. Отъ якй трудности стрѣчали мы на кождôмъ кроцѣ! — выкликуе кс. Смоликовскій, и каже дальше: „трудности тй суть тымъ бôльшй, бо не маємо довѣрія зъ стороны ученикôвъ, а мусимо змѣняти въ нихъ переконаня, чувства и перероблятй и внутренно.“ А до того служать знову слѣдующй средства.

Передъ всѣмъ вплываємо на ихъ совѣсть и на совѣсти ихъ основуємо ихъ выхованье, т. є. щобъ все робили не за-для насъ и нашого наказу, але зъ почутя обовязку и зъ свого власного переcвѣдченя. Учимо ихъ ôдтакъ говорити правду, а остаточно переcвѣдчаємо, що слухати наставникôвъ своихъ лежить въ ихъ питомôмъ интересѣ. Надзôръ надъ ними ведуть сеніоры, именованй кс. Смоликовскимъ. Тымъ учаться они слухати и пôдлягати власти, старшй навѣть власти молодшихъ.

Межи старшими вѣкомъ учениками єсть окреме Товариство, котрого задачею єсть: strzedz dobrego ducha w Zakładzie. Якъ братство, такъ и Товариство приймае само колегôвъ и що мѣсяць выбирае зъ посередъ членôвъ своихъ старшину. Братство и Товариство мають дневники, въ котрôмъ члены мѣстять свои працѣ и хронику домову. Тамъ записують они навѣть свои жалѣ и жалобы. И отъ що показалось! Русины, котрыхъ уважають всѣ скрытыми и фальшивыми, важились въ тôмъ дневнику выступати щиро и отверто. Єсть то способъ для насъ, кромѣ другихъ, пôзнавати ихъ задушевнй гадки. Пôзнавши ихъ, тымъ легше можемо ихъ вести:

Ректора (кс. Смоликовского) заступае звычайно одинъ зъ ученикôвъ, не конче найстаршій вѣкомъ, а всѣ прочй винній єго слухати.

Пôдъ зглядомъ религійнымъ стараються Змартвыхвстанцѣ образувати въ ширшихъ розмѣрахъ. На окремыхъ ексгортахъ розбираються рôзнородній замѣты раціоналистôвъ, дарвинистôвъ и др., а ученики въ дневнику своѣмъ списують тй ексгорты въ скороченю. Тй вѣдомости мають бути ихъ зброею духовою въ житю пôзнѣйшôмъ.

Такожь и квестіи національнй суть предметомъ окремыхъ ровговорôвъ. Такй квестіи выкликуються навѣть нарочно, щобъ ученики выявляли свои жалѣ и упередженя (?). Даємо имъ навѣть читати руске „Дѣло“, хочь оно неразъ пише и противъ насъ и даємо якъ-разъ длятого, щобъ самй ученики пересвѣдчались, що вартують подôбнй напады (!) Зъ-разу ученики розрывали сей дневникъ зъ жаромъ, а все тамъ написане було для нихъ святе; нынѣ жаръ той остигъ и неразъ соромляться того, що „Дѣло“ пише, а неодинъ єго артикулъ служивъ имъ за тематъ до критичнои розправы.

Роблено намъ замѣтъ, каже дальше кс. Смоликовскій, що мы симъ способомъ передчасно розвиваємо молодѣжь? Такъ не єсть. Теперь а не пôзнѣйше треба имъ подавати кормъ, котрого бажають, але старатись, щобъ кормъ сей бувъ здоровый. Теперь треба будити чувства, що сплять ще въ молодыхъ умахъ и правити ними. Роблять такожь интернатови замѣтъ зъ того, що ученики, живучи заєдно лише зъ собою, дитнѣють. Въ насъ такъ не єсть. Мы живемо и сходимось зъ ними и будимо симъ способомъ высшй гадки въ нихъ и поважнѣйшй. Черезъ то удержуємо посередъ нихъ и моральнôсть, о котру труднѣйше въ интернатахъ, якъ въ домахъ приватныхъ. Неморальности доси у насъ не було.

Потôмъ переходить кс. Смоликовскій на поле финансове интернату. На слѣдующій рôкъ шкôльный (1888) вже суть потрѣбнй фонды въ сумѣ 15.853 зр. На той фондъ давъ Соймъ 4.500 зр., „Opieka lwowska“ 4.879 зр., „Opieka krakowska“ 3.853 зр., зъ Велико-Польщѣ прийшло 2.621 зр. На теперѣшный рôкъ подаривъ Н. цесарь 3000 зр., зъ стипендій було 1500 зр., зъ платы за ученикôвъ 1.625 зр. Поглядъ нашъ на интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ подамо задля недостатку мѣсця въ слѣдующôмъ числѣ „Дѣла“.

(*Конецъ буде.*)

Рада державна.

15. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 12 л. марта 1887.

На порядку дневнôмъ, дальша дебата надъ статутомъ банковымъ. — Пос. Найвыртъ жалувався насамперед на малу участь палаты въ такъ важнôй справѣ и ставъ ôдтакъ обговорювати погляды кн. Лихтенштайна. Бесѣдникъ признававъ вартôсть поглядôвъ князя и высказавъ єму свое признанье за то, що ôнъ одинъ зазначивъ, що Банкъ и армія, то ще послѣдній останки зъ часôвъ єдности державы. Найвиртъ оспорювавъ ôдтакъ погляды Лихтенштайна будьто-бы справа банкнотôвъ мала яку звязь зъ соціяльною реформою; зверпро-то дива, що цыганьскои музики слухають люде зъ великимъ уподобаньемъ и радй бы слухати єи безъ кôнца. Заспѣвай або заграй цигановi и труднѣйшу арію, а ôнъ зможе заразъ єи повторити въ найкрасшихъ варіяціяхъ. Для Мадяра нема забавы безъ музики цыганьскои, якъ нема ѣдла безъ паприки и вина. Въ давнѣйшихъ часахъ, коли на Угорщинѣ не асентеровано, але вербовано до войска, неодна мати утратила сына, котрый розъохоченый при цыганьскôй музицѣ звербувався до войска. Межи циганами на Уграхъ можна бачити дуже красній лиця, але тая красота у женщинъ скоро вяне, и на старшй лѣта выглядають мовь чарôвницѣ, що лякъ збирае на нихъ глянути. Суть на Угорщинѣ цыганы, котрй не трудняться музикою, але ковальствомъ. Они выробляють ланцухи, цвяки, сокиры, молотки и т. п. и спродають свои выробы по мѣстахъ та селахъ. Суть ще и такй цыганы, що не беруться до нѣякои працѣ, ходять въ брудахъ, обдертй и майже наго. Тота сорта цыганôвъ волочиться ôдъ села до села зъ голыми и босыми дѣтьми, краде, жебрае и ворожить за кусничокъ хлѣба. Подаруй такому цыганови найкрасшу хату зô всѣми приряддми, то ôнъ не усидиться въ нѣй, покине єи и утече въ лѣсъ пôдъ голе небо, бо єму лѣпше подобаєся брудне межи чотырма патыками розпяте шатро, якъ дыльована хата, а широко на земли розложена ватра якъ кафляна пѣчь. Музиканты и ремѣсники цыганы брядяться самй тою сортою своихъ братôвъ цыганôвъ, котрй безъ працѣ и журбы о завтра волочаться зъ мѣсця на мѣсце якъ зблуканй собаки. По-при шварготѣ цыганьскôмъ знають цыганы на Угорщинѣ говорити по мадярски и словацки, а що-до религіи, то вызнавають для формы таку, якъ люде, межи котрыми жнють.

Обогрѣвшися въ реставраціи и поінформувавшись о епископскôй палатѣ, я попросивъ реставратора Словака, щобы на часокъ переховавъ у себе мою торбочку и тлумачокъ зъ палицею, а перебравшися, я удався до епископскои палаты. Скоро перейшовъ я мôстъ на Унгу, центральну улицю мѣста, дôстався на горбокъ катедральнои церкви и вôйшовъ широкою брамою въ палату. Портіеръ при брамѣ вказавъ менѣ въ словацкôй мовѣ комнату на долинѣ, де мôгъ я знайти свого товариша. Коли я отворивъ комнату, пôзнавъ мене мôй другъ и мы привиталися сердечно. Въ комнатѣ були ще два укôнченй богословы, свояки епископа. Ледви розказавъ я дещо присутнымъ про свою зимову подорожь зъ Кошиць до Унгвару, вôйшовъ въ комнату о. Николай Гомичкôвъ, недавно ожененый и выординованый пресвитеръ епархіи Мункачôвскои, провизоричный катихитъ при гимназіи Унгварскôй. О. Н. Гомичкôвъ мавъ тогдѣ до 26 лѣтъ, бувъ низького росту, сильно збудованый, зъ краснымъ румянымъ лицемъ. Мы всѣ галицкй и угорскй студенты Русины любили дуже о. Гомичкова, свого катихита и учителя рускаго языка, бо ôнъ бувъ въ повнôмъ значеню того слова другомъ и покровителемъ молодежи. Пôдтримуючи межи студентами руского духа и загрѣваючи насъ до любови материого языка, ôнъ гнѣвався на нашихъ колегôвъ угорскихъ Русинôвъ, коли дôзнався, що они межи собою розмавляють по мадярски. Въ школѣ и по-за школою не розмавлявъ зъ нами инакше, якъ по руски, и дбавъ сильно о то, щобы нѣхто не ухилявся ôдъ церкви и екзортаційныхъ наукъ. Зъ нами старшими галицкими студентами обходився по братерски: мы бували у него, спѣвали, забавлялись и гостилися, а коли мы лишали Унгваръ, то плачучи пращалися зъ о. Гомичковомъ. Не пишу біографіи покôйного вже о. Н. Гомичкова и не могу критикувати єго пôзнѣйшои дѣяльности на руско-народнôй нивѣ въ Угорщинѣ, бо наше знакомство тревало лише $1^1/_2$ року и то въ часахъ, коли о. Н. Гомичкôвъ, лишивши що-тôлько муры духовного заведеня и выординувавшися, ставъ катихитомъ при Унгварскôй гимназіи. То можу смѣло высказати, що за моихъ часôвъ о. Н. Гомичкôвъ бувъ такимъ катихитомъ при гимназіи Унгварскôй, якимъ єсть Ю. Желехôвскій при Перемыскôй. Якй дальшй обставины вплынули въ 30-лѣтнôмъ періодѣ часу, ôдъ коли я лишивъ Унгваръ, на то, що о. Н. Гомичкôвъ яко редакторъ „Карпата“ попався въ неласку у рускои публики, то все менѣ близше не знане. Буває часто и такъ на свѣтѣ, що скоро якій чоловѣкъ взнесеся працею и талантомъ по-надъ другихъ, то гнеть знайдеся череда лѣнивыхъ и заздрôстныхъ, котрй пôдносять на него крикъ, якъ воробцѣ на канарка. Чи и зъ пок. о. Н. Гомичковомъ щось подôбного не сталося, о тôмъ нехай судять тій, що лучше свѣдомй рѣчи...

По довшôмъ ôдпочинку въ палатѣ, коли я выбирався до гимназіи, щобъ у дирекціи записатись на дальшй ту студіи, ознайомлено менѣ, що могу въ епископскôй палатѣ остати такъ довго на станціи и харчу, поки не дôстану въ мѣстѣ лекціи ôдповѣдной до свого удержаня. Зъ великою вдячностію принявъ я ту радôстну вѣсть, бо она подавала менѣ въ першôй хвили способъ до житя въ чужôмъ мѣстѣ и межи незнакомыми людьми. Зъ того видно, що въ епископскôй палатѣ въ Унгвари панувала бôльша гостинность якъ въ епископскôй палатѣ въ Пряшовѣ, въ котрôй — якъ вже було сказано въ монхъ „Згадкахъ изъ студентского житя въ Пряшовѣ“ — панувала така скупôсть, що тамъ нѣ оденъ бѣдный студентъ и кусникомъ хлѣба не поратувався. Але зъ тои ласки користався я лишь два днѣ. Третого дня дôставъ я лекцію на станцію и харчь за науку трехъ хлопцѣвъ зъ низшихъ клясъ гимназіяльныхъ. О тую лекцію у п. Ш., ц. к. комисаря ôдъ финансовои дирекціи, выстарався для мене мôй товаришъ и другъ І. Р., теперь професоръ гимназіи въ Пряшовѣ, зъ котрымъ переписуюся, а любовь межи нами не выгасне до смерти. П. Ш. бувъ вдôвцемъ зъ трема сынами, а старенька єго мати, вдова по лѣкарю, заряджувала домомъ. Побачивши, що я кромѣ торбочки, тлумачка и палички нѣчого бôльше не посѣдаю, постарялися для мене о постѣль и ôддали менѣ зъ хлопцями одну комнату до науки. Въ короткôмъ часѣ дôставъ я ще другй лекціи за мѣсячну нагороду 10 зр., то вже була моя доля до дальшихъ студій убезпечена. Пильнуючи въ наукахъ ôданыхъ менѣ пôдъ надзôръ хлопцѣвъ, и я самъ прикладався до наукъ, зъ котрыхъ найтруднѣйше приходило менѣ учитися религіи, котрои удѣлявъ катихитъ о. Н. Гомичкôвъ въ дуже твердôй старо-словянщинѣ.

По дво-мѣсячнôмъ побутѣ въ домѣ у п. Ш. почали, якъ свѣдчать мои нотатки, ширитися по Унгварѣ чимъ-разъ бôльше непокоячй вѣсти, що дня 13 червня 1857. р. появиться на небѣ кометъ, котрый своимъ хвостомъ зачепить о землю и зор-

---

3)

Згадки изъ студентского житя

въ Унгварѣ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ *B.* зъ *C.*

(Дальше).

Вертаюся назадъ до першихъ хвиль мого приѣзду въ Унгваръ. Приближаючися нѣхотою до чужого менѣ Унгвару, зачувъ я межи першими домами веселу музику. Пôзнавши зъ малюнку, вывѣшеного надъ дверми, що се реставрація, вступивъ я, не надумуючись довго, до хаты, щобы огрѣтись и дôзнатися, де епископска палата, бо тамъ пôсля листовнои умовы мавъ я стрѣтитися зъ мовмъ другомъ, що мене спровадивъ до Унгвару. При округлôмъ столику сидѣли три поважній зъ высшого стану Мадяры, а имъ приграваля цыганьска музика. Думаю собѣ: „буде щастье“, бо стрѣчаюся зъ музикою, що выграе скочного мадярского „Чарташа“. Оркестра складалася зъ пяти особъ. Старый цыганъ яко дириґенсъ выгрававъ на скрипцѣ, покручуючи головою, а прочй секундували єму на басѣ и скрипкахъ.

Цыганôвъ, котрй трудняться музикою, єсть въ Унгварѣ менше якъ въ Пряшовѣ або Кошицяхъ. До музики вправляються цыганы ôдъ наймолодшихъ лѣтъ. Ледви пôдросте цыганча ôдъ землѣ, зачинае вже учитися грати на дудцѣ, на скрипкахъ або трубѣ и грае, поки не выучиться. Кромѣ органôвъ и фортепяну, до котрыхъ цыганы не мають потягу, они граютъ на всѣхъ другихъ инструментахъ, и граютъ по майстерски и зъ великимъ чуствомъ. Нема

нувъ на слова Лихтенштайна о слабыхъ финансахъ нашои державы и сказавъ, що ще жаденъ членъ факціознои опозиціи не ôдзывався такъ о нашôй державѣ. Коли-жь наша держава єсть бѣдна а має претенсію до державы великои, то треба подôбно такожь заключати и о нашôй политицѣ заграничнôй. Бесѣдникъ розказувавъ ôдтакъ исторію банку зъ-передъ 1869 р. и жалувавъ того, що ôдновлено привилегію банку, закимъ ще управильнено валюту.

Опбеля принято безъ дебаты §§. 1—59. При §. 60 забиравъ голосъ посолъ Гевера и обговорювавъ основно справу касъ задатковыхъ въ Чехахъ и на Моравѣ и жалувався на то, що министеръ зробивъ довершенье сего закона зависимымъ ôдъ Угорщины. Угорщина — казавъ ôнъ — повинна-бы и нашй права респектувати. Дальше звернувъ бесѣдникъ увагу на економичну руину многихъ сторôнъ и казавъ, що коли не прийде скоро помôчь, то будуть не тôлько финансовй, але и соціяльнй интересы загроженй. Наша соціяльна будова вже трѣщить — сказавъ ôнъ — и длятого повиненъ банкъ звертати на то свою увагу. — Пос. Врабецъ противився тому, щобы банкъ обовязаный бувъ есконтувати векслѣ касъ задатковыхъ; товариства тй повиннй самй старатися о то, щобы мали кредитъ. — Пос. Лигеръ полемизувавъ зъ Врабецомъ и казавъ, що годиться зъ тымъ, щобы австро-угорскій банкъ дававъ кредитъ спôлкамъ зарôбковымъ и господарскимъ. Ôнъ не єсть того погляду, що все, що лишь выходить ôдъ Чехôвъ, мусить бути зле. Такъ голосять лишь великй капиталистичнй органы прасы, котрй называють заразъ кождого Нѣмця зрадникомъ свого народу, скоро ôнъ не годить ся зъ ихъ поглядомъ. — По промовѣ справоздателя принято §. 60. вразъ зъ дотычными резолюціями. — До §. 64. ставивъ пос. Лигеръ поправку, щобы въ нѣмъ выпущено слово „купцѣ“ и щобы именованье цензорôвъ ôдбувалося такожь черезъ настоятелѣвъ спôлокъ промысловыхъ. Єго попиравъ пос. Крайцигъ. — Заступникъ правительства, шефъ секціи Нибаверъ заявивъ, що внесенье пос. Лигера не може бути приняте. — По промовѣ послôвъ Мавтнера и Грегра ôдкинено внесенье Лигера и закрыто сасѣданье.

---

16. Засѣданье палаты послôвъ зъ дня 14 м. марта 1887.

На сѣмъ засѣданю интерпелювавъ пос. Богатый министра краєвои обороны, чи звѣстно ємý, що при доставѣ одежи и зброѣ для краєвои обороны ставляться дальшимъ кругамъ фабрикантôвъ и промысловцѣвъ великй трудности и якъ ôнъ думає злому зарадити. — Антисемиты предложили интерпеляцію до министра рôльництва въ справѣ завязуваня товариствъ въ гôрничôй академіи въ Льеобенъ.

Зъ порядку дневного приступлено до дальшои дебаты надъ статутомъ банковымъ. Найважнѣйшу и найцѣкавѣйшу точку сего засѣданя становить §. 82 о банкнотахъ, котрый въ другôмъ уступѣ такъ каже: „Переказы австро-угорского банку (банкноты) не смѣють звучати на низшу суму якъ на 10 зр., они суть заосмотренй зъ одного боку написею нѣмецкою, а зъ другого рôвнозвучнымъ текстомъ угорскимъ и мають статутарный пôдписъ банку“. До сего уступу поставила меншôсть комисіи на внесенье пос. Трояна слѣдуючу поправку: „Банкноты тй мають бути заосмотренй на одній сторонѣ написею нѣмецкою, а на другій рôвнозвучнымъ текстомъ угорскимъ, на тôй сторонѣ такожь зъ дословнымъ означеньемъ вартости въ всѣхъ краєвыхъ языкахъ королествъ и краѣвъ заступленыхъ въ Радѣ державнôй“. Противъ сего параграфу забравъ голосъ пос. Грегръ и сказавъ: Коли менѣ при нынѣшнôй бесѣдѣ лице не паленѣе ôдъ встыду, то походить се лишь зъ ôдси, що послы ческого народу, котрй все лишь помагають правительству, дôзнали вже тôлько упокоренья, що нынѣ вже не чують, коли дôстають ударъ въ лице; а буде то ударъ въ лице, коли панове ôдкинете внесенье що до тексту на банкнотахъ у всѣхъ краєвыхъ языкахъ. Недавно ухвалено въ сѣй палатѣ $52^1/_2$ мил. зр. на цѣли воєннй, а незадовго прийдесь ухвалити 500 мил. зр. въ буджетѣ. И народъ ческій причиняєсь значно до сеи сумы, а мимо того, коли розходиться о выдатки на єго потребы, то все кажуть, що нема грошей. На урегульованье нашихъ рѣкъ нема грошей, на университетъ нема, на штуку нашу нема! Коли отже на все то нема грошей, то мы приходимо нынѣ зъ жаданьемъ, котре не вымагає грошей. Я думаю тутъ напись на банкнотахъ въ краєвыхъ языкахъ. Всѣ ненѣмецкй народы домагаються того, щобы то, що написано на банкнотахъ. було написано въ языцѣ для нихъ зрозумѣлôмъ. Отъ и цѣла моя просьба. Чи-жь потреба о щось такого просити? Чи-жь то не зовсѣмъ природно, щобы той хто хоче порозумѣтися зъ другимъ, робивъ то въ языцѣ для того другого зрозумѣлôмъ? Що сказали-бы вы, наколи-бъ на нашихъ грошехъ була напись въ арабскôмъ або хиньскôмъ языцѣ?... Коли въ 1863 р. раджено надъ статутомъ банковымъ, то навѣть такій запеклый централистъ якъ мин. Пленеръ пôдписавъ розпорядженье министерства приказуюче напись на банкнотахъ у всѣхъ краєвыхъ языкахъ. Для чого-жь теперь ôдкидаєте се внесенье? Министеръ финансôвъ каже, що уважає се за невôдповѣдне мѣсце до споренія о рôвноуправности языкôвъ, и не кладе великои ваги на то, що десь тамъ въ кутику будуть выписанй два слова въ єго рôднôй бесѣдѣ. Зовсѣмъ справедливо, бо не два слова але цѣлый текстъ повиненъ бути выписаный. Однакожь менѣ видиться, що тй два слова мали-бы для министра финансôвъ велику вагу, наколи бъ ôнъ ту справу банкнотôвъ мôгъ бувъ переперти въ Угорщинѣ; але то власне єсть сумнымъ и завстыджаючимъ для австрійского министра, що ôнъ єсть такъ безсильнымъ, що не може навѣть тыхъ двохъ слôвъ умѣстити на банкнотахъ. Мадяры кажуть, що банкноты ôдповѣдають дуалистичнôй системѣ державы. Они дусять всѣ другій народы въ державѣ и не хотять навѣть, щобы написи въ иншихъ языкахъ були помѣщенй побôчь написи нѣмецкои, бо ботяться, що другій народы въ Угорщинѣ забажають того самого на угорскôй сторонѣ банкноту. Най они отже пишуть на своѣй сторонѣ, що хотять, то насъ не обходить; але мы жадаємо того, щобы они не мѣшалися въ то, що мы робимо на своѣй сторонѣ банкнотôвъ. Насъ хотѣли заспокоити резолюцією, але мы вже за старй, щобы насъ такими рѣчами туманити якъ дѣтей. Маю новину надію по недавнôй бесѣдѣ кн. Лихтенштайна, що и декотрй Нѣмцѣ будуть голосувати зъ нами въ сѣй справѣ. Не можу такожь сумнѣватись, що и Поляки пôдуть за нами. Не хочу тому вѣрити, щобы рицарскій польскій народъ въ справѣ народнои чести остався позаду за демократичнымъ ческимъ народомъ. Лишаю правительству до розваги, чи не добре було-бы ще разъ въ сѣй справѣ порозумѣтися зъ Угорщиною, а палату прошу, щобы насъ поперла въ сѣй справѣ. — По промовѣ мин. Дунаєвского и кôлькохъ ще послôвъ забравъ ще голосъ и сов. Ковальскій и такъ сказавъ: Я стою по сторонѣ меншости и буду зъ нею голосувати. Най нѣхто того не поясняє такъ, що будто-бы я хотѣвъ демонструвати противъ правительства. То єсть моимъ найглубшимъ переконаньемъ и я мусѣвъ-бы зречися правъ мого народу, наколи-бы я заявився въ сѣй жизненнôй справѣ недбалымъ. Кождый народъ, що ôддає самъ себе на поталу, заслугує лишь на презрѣнье а хто самъ себе почитає, заслугує на почесть! Особливо-жь въ Австріи, де всѣ народы мають рôвне право, не повиннй тй права бути лишь на папери, хочь тутъ жадаєся ихъ на папери. Обѣцянками и потѣхами мы не вдоволимося; мы жадаємо фактôвъ, а всяке пониженье мусимо болестно почути. Уважаю отже своимъ обовязкомъ заявити тутъ прилюдно, що не похваляю иншого поступованя и най менѣ вôльно буде сказати тутъ министрови Финансôвъ, що я не до народу але зъ народу говорю, коли въ сѣй справѣ въ оборонѣ правъ мого народу выступаю. Уважаю то приказомъ консеквенціи голосувати за внесеньемъ меншости и прошу Выс палату уважати сю справу за спôльну и ôддати кождому народови справедливôсть. Черезъ то не потерпить жадна сторона и скрѣпиться лишь цѣла держава.

Дописи „Дѣла“.

Тростянець д. 1 (13) марта 1887.

Въ числѣ 20 „Дѣла“ заявивъ я, що не буду розводити полемики зъ безъименнымъ авторомъ всякихъ дописей, дотыкаючихъ Залозеччины, а се длятого, що пôзнавши автора, мôгъ-бы я зъ нимъ въ многихъ справахъ народныхъ лично розмовитися, може-бъ н. пр. удалося спôльно зъ нимъ довести до того, щобы въ порозумѣню зô всѣми Русинами Залозеччины скликати Вѣче повѣтове и остаточно порѣшити справы народнй, дотыкаючй нашого кутика. Сей способъ, що моѣй гадцѣ, довѣвъ-бы скорше до кôнця, якъ самй нарѣканя на лихо. Я вѣрю, що и безъименный авторъ, нарѣкаючій на сумный станъ справы народнои въ Залозеччинѣ, радъ-бы єи видѣти въ лучшôмъ станѣ и розвою. Радо приступлю и я до спôльнои зъ нимъ працѣ и уневиняю єго, що и у насъ не хибне до сего дѣла ôдповѣдныхъ силъ, — тожь зрозумѣе, що коли маѣся дѣло чисте явно переводити, не належить выступати безъименно, и коли вже не хоче, щобъ єго цѣлый свѣтъ пôзнавъ, нехай бодай дасться пôзнати въ Залозеччинѣ людямъ, котрй готовй станути зъ нимъ до спôльнои працѣ.

Безъименный авторъ попередъ всего дивуєся, яка тому причина, що руска молодѣжь въ школахъ красуєся патріотизмомъ, а прийде на свôй хлѣбъ, переходить въ перекинчики. Сей замѣтъ дотыкає переважно свѣтскои интелигенціи, бо головно зъ неи выроджуються т. зв. gente Rutheni, natione Poloni. — Тую обставину я собѣ такъ поясняю: Свѣтскй интелигентнй люде нашй, переходячи на свôй хлѣбъ, замешкують по мѣстахъ и мѣсточкахъ, котрй бôльше-менше носять знамя польске. Взявши на увагу языкъ польскій яко урядовый, котрымъ и нашй свѣтскй люде мусять урядувати, щобъ не були перенесенй на Мазуры або не лишилися въ промоціи; дальше зваживши, якъ противники нашй стараються все, що руске, обсмѣшити, почавши ôдъ церкви, обряду, священика, рускои бесѣды, а скôнчивши на нашôмъ селянинѣ, — не диво, що неоденъ нашъ свѣтскій Русинъ въ своѣмъ патріотизмѣ остигає и пропадає. Не гадаю аѣ ovo описувати сего переходу, але скажу про него бодай побѣжно. Неоденъ рускій свѣтскій интелигентный чоловѣкъ дôставши посаду и найшовшися межи клепаломъ а молотомъ, и пôзнавши, якй кар[illegible]ры поробили єго попередники яко рускй патріоты, вже на самôмъ початку свого стану зôстає спарализованымъ та роздумуючи надъ своею будучностію, не знає кимъ явитися: чи Русиномъ, чи Полякомъ, чи безбарвнымъ? — зъ того густо-часто выбирає послѣдне. По такôмъ выборѣ годѣ ємý по щирости зноситися зъ рускими людьми, — въ першôй мѣрѣ розумѣю тутъ руске духовеньство, — бо боиться зъ огляду на власну промоцію, щобъ єго не назвали „москалемъ“, якъ то зовуть кождого рускаго священика-патріота. И такъ починає уникати кождого священика, а опôсля и церкви и йде до костела, а наслухавшися вѣстей выдуманыхъ недобрыми людьми на пониженье нашого клиру, а деколи увидѣвши лично якого убогого священика не въ такôмъ елеганцкôмъ строю, якъ звыкли ходити мѣскй паничѣ, самъ запытує себе: зъ кимъ тутъ брататися? Товариство ходачковыхъ дѣдичѣвъ, повномочниковъ двôрскихъ та управителѣвъ, навѣть лѣсничихъ припадає ємý бôльше до смаку: єсть зъ кимъ забавитися чи то ловами, чи грою въ карты... Тая „свѣтскôсть“, — най такъ скажу, абы за много не сказати, — „спôльне знамя“, скоро ихъ братає. А ще коли молодый нашъ свѣтскій чоловѣкъ згадає на пересторогу свого шефа, щобы „не бавився въ русчину“ и на то, якъ панны Польки въ товариствѣ кепкували собѣ зъ него, що ходить до церкви зъ дяками спѣвати, — то по такихъ медитаціяхъ уже — res finita. На провинціи руске духовеньство побачиться само, безъ свѣтскои интелигенціи, а неразъ, заапелювавши до свѣтского интелигентного чоловѣка, почує и таке вѣроисповѣданье космополитичне: „Я межи Жидами Жидъ, межи Поляками Полякъ, межи Русинами Русинъ“. Се все говорю зъ власного досвѣду. Боже хорони мене, щобъ я се казавъ про всѣхъ свѣтскихъ интелигентныхъ Русинôвъ; въ Залôзцяхъ маємо такожь личности поважаня достойнй.

Допись, умѣщена въ ч. 23 „Дѣла“ зъ Залозеччины каже догадуватися, що безъименный ѣи авторъ належить до историографôвъ. Тожь хочу ємý въ дечôмъ прислужитися, а именно: 1) пояснити сумный станъ церквей въ Залозеччинѣ, 2) скажу дещо о Мазурахъ тростянецкихъ и вкôнци 3) о ôдпустахъ.

Ad 1). Деканатъ залозецкій числить 25 приходôвъ, а зъ того бôльшу половину становлять убогй капеляніи, де попередно не було лѣтами мѣсцевыхъ священикôвъ, а були часто завѣдуваній ex currendo. Дотація тыхъ капеляній була така лиха, що навѣть завѣдатель мѣсцевый не мôгъ довго удержатися. Кождый то зрозумѣе, яку шкоду приносить приходови така провизорія, а ще бôльше завѣдуванье ex currendo. Зъ-ôдси датуєся упадокъ декотрыхъ церквей, а въ части переходъ рускихъ прихожанъ на латиньскій обрядъ, именно тамъ, де находиться якійсь процентъ Мазурôвъ. Але єсть надѣя, що на будуще се лихо направиться; при теперѣшнôмъ пôдвышеню конгруы скористають убогй капеляніи и не буде приходу, де бы священикъ не пиставався, а буде газда — буде й ладъ, и духовеньство, маючи полѣпшенье дотаціи, не конче буде потребувало улягати вилывамъ своихъ коляторôвъ, часто шкôдливымъ для справы церкви. Въ залозецкôмъ деканатѣ єсть 8 церквей мурованыхъ, въ двохъ приходахъ церкви муруються, въ одній запала ухвала мурувати, а декуды деревляній церкви суть въ добрôмъ станѣ.

Ad 2). Простую мнѣнье безъименного автора, яко-бы сто лѣтъ тому нѣ одного Мазура въ Тростянци не було. Мазуры въ Тростянци датуються ôдъ звыжь 200 лѣтъ. Не завадить и то знати, що въ дооколичныхъ селахъ, якъ Мильно, Олѣввъ, Ратище и т. д., найшлися Мазуры рôвночасно зъ тростянецкими; видко, що и въ давнôй бувальщинѣ працювавъ хтось надъ кольонизацією мазурскою, рускй пустки заселяти Мазурами. Най авторъ моє представленье возьме пôдъ розвагу, коли хоче дôйти до правды историчнои, бо я перечу, щобы Мазуры тростянецкй були такй добрй на насѣнье, щобы зъ нихъ такъ широко розрослося племя мазурске. Мазурамъ тростянецкимъ перечу всякои высшои мисія; они не въ станѣ нѣ Руси, нѣ Польщи прислужитися. Правда, они Польщи прислугувалися вже въ р. 1863, бо шпиряли за повстанцями та зраджували ихъ сховки. Въ Тростянци они выховуються выключно пôдъ вилывомъ жидôвскимъ — а жидôвъ буде зô сотка — и жидôвскій характеръ присвоюють собѣ. Двôръ тростянецкій волить мати дѣло зъ Русиномъ якъ зъ Мазуромъ. На самъ Великдень на пальцѣхъ можна почислити Мазурôвъ тростянецкихъ въ костелѣ, а решта не пôйде нѣ до церкви, нѣ до костела, а здорово уплѣтає паску. Въ недѣлѣ снуєсь ихъ много, однакъ бôльше за-для купна. Вартôсть ихъ єсть перецѣнена. Я самъ сказавъ начальникови громады, коли ôнъ заявивъ свою рôвнодушнôсть що-до переходу на яку-будь вѣру, хотяй-бы и жидôвску, що зъ Мазурôвъ не богато сподѣватися користи для католицизму. Мазуры працѣ тяжкои не люблять, стараються щось хитро-мудро выкористати, а много користають зъ пôдъупалыхъ дооокрестныхъ дѣдичѣвъ: одній черезъ спôлки, другій iure caduco... Крадежи маємо доволѣ, мимо того, що кождый Мазуръ зъ шкаплѣромъ на шиѣ а Мазурка зъ рожанцемъ въ рукахъ. Згоды межи ними нема, въ протягу двохъ лѣтъ уже четвертый вôйтъ, ладу межи ними нѣхто не выведе. Я прихожанамъ моимъ заказую мѣшатися въ ихъ справы, щобы не зложили на Русинôвъ, мовь то они починають сварню. Я бы самъ радъ, щобъ уже докôнчили свого костела та мали въ мѣсци свого священика, бо гôршать монхъ прихожанъ. Будова костела поступає лѣниво, кошты выносять 5000 зр., на то взяли 2.500 зр. громадскихъ грошей, надвыжки зъ податковъ и квестъ мали дозволеный, декуды голосили по рускихъ селахъ, мовь-то они Русины и на церковь складки збирають, — однакъ до кôнця дôйти годѣ, помимо заможнои шляхты польскои. Мазуры по руски говорять добре, а по свому калѣчать, отъ н. пр. „goń wże sіuda gonsi“ (гони сюда вже гуски). Тій Мазуры, що стоять въ близшôй звязи зъ Русинами, суть и людьми лучшими, видко присвоюють собѣ щирôсть рускаго серца.

Ad 3). Я єсмь сусѣдомъ значнѣйшого ôдпустового мѣсця въ Ратищахъ и родився я въ ôдпустовôмъ мѣсци, Пôдкамени, прото мавъ и маю нагоду обзнакомитися зъ ôдпустами. Въ Ратищахъ, въ чисто-рускôмъ ôдпустовôмъ мѣсци, буває великій здвигъ народу такожь лат. обряду; видко, народъ не водиться рôзницею обрядовою, а глядить лише, щобы ôдпусту доступити. Въ Пôдкамени и въ церквѣ буває много латиниковъ, а на т. зв. паньскій ôдпустъ 15 августа кождому мусить впасти въ око, що въ церквѣ много польскои интелигенціи сподѣваєся и Полякъ Полякови передає зъ трѣскає свѣтъ въ атомы. Чимъ близше було до 13 червня, тымъ бôльше росла паніка, бо казали люде: якъ кометъ не розтрѣскає землѣ, то спровадить дуже сильне землетрясенье и чи сякъ чи такъ треба загибати. День 13 червня бувъ красный и погôдный, а вечеромъ зробився великій рухъ въ мѣстѣ. Жидôвня почала найперше выноситися купками зъ мѣста на поля за Унгъ, здаѣся, щобъ не згинути пôдъ звалами каменичныхъ мурôвъ. И интелигенція Унгварска проходжувалась по улицяхъ мѣста численнѣйше при голосныхъ розмовахъ о кометѣ, анѣжь то звычайно бувало. Мôй господарь, вôйшовши пôзно въ ночи до моєи комнаты и заставши мене при книжцѣ, заявивъ менѣ, щобъ я на злучай землетрясеня побудивъ дѣти и выпровадивъ ихъ на широке подвôрье, потому выйшовъ зъ дому. Цѣлу нôчь до бѣлого дня пересидѣвъ я при свѣтлѣ надъ книжками, оглядаючись за найменшимъ шелестомъ на всѣ боки, чи свѣтъ не валиться або каменица не трясеся. — Нôчь перейшла спокôйно, а другого дня всѣ смѣялися зъ пророцтва, яке газеты о кометѣ по свѣтѣ рознесли, а черезъ ту комету не тôлько я, але богато людей не выспалося. При занятю наукою и лекціями скоро минувъ менѣ курсъ школьный безъ нѣякого важнѣйшого приключеня, а коли я по феріяхъ повернувъ до Унгвару, заставъ я вже бôльше галицкихъ студентôвъ, що на студія сюда привѣхали.

До 8-клясовои гимназіи въ Унгварѣ зъ нѣмецкимъ выкладовымъ языкомъ посѣщало 1858 р., якъ свѣдчить печатане справозданье дирекціи, (Az Ungh vari cs. kir. Akamgymnasium Ertesitvenye az 1857/8 tanevrol) 363 студентôвъ. Зъ тыхъ було:

Пôсля вѣры: 213 греко-катол. обряду, 113 латиньского обр., 8 лютеранôвъ, 29 жидôвъ. Пôсля народности: 159 Мадярôвъ, 146 Русинôвъ, 30 Нѣмцѣвъ, 19 Словакôвъ, 9 Румунôвъ. Зъ того справозданя видно, що 67 студентôвъ „gente“ угорскихъ Русинôвъ причислялося „natione“ до Мадярôвъ, подôбно якъ у насъ въ Галичинѣ суть люде „gente Rutheni natione Poloni“, але слава Богу ихъ число мале.

Директоромъ Унгварскои гимназіи бувъ Іонъ Готтшаръ (Gottschar) латиньскій пресвитеръ зъ епархіи Нейсольскои. Бувъ то человѣкъ въ середныхъ лѣтахъ, зъ тактомъ, енергичный, ученый и любленый молодежію. Ôнъ учивъ нѣмецкого языка въ 7. и въ 8. клясѣ. Професорами при высшôй гимназіи були: Антôнъ Бартель (свѣтскій) для латины; Людвикъ Діръ (Dier) латиньскій пресвитеръ зъ епархіи Сатмарскои для математики, физики и льогики; Иванъ Петрикъ (свѣтскій) для исторіи; Иванъ Абтъ (свѣтскій) для исторіи натуральнои и математики; Иванъ Петеръ Яновихъ, рускій пресвитеръ зъ епархіи Пряшôвскои, человѣкъ ученый и добрый рускій патріотъ, для греки. И. П. Яновихъ носивъ довге волося по рамена, малый вусъ и бородку, ходивъ по свѣтски, а духовнои рясы уживавъ въ свята и при литургіи. Любленый студентами за-для популярности и доброго серця, мавъ ôнъ богато вороговъ за свôй рускій патріотизмъ у латиньского клиру, котрый радъ бы бувъ позбутися єго зъ гимназіи. Черезъ передчасну смерть И. П. Яновиха утратила угорска Русь горячого патріота. Религіи и рускаго языка, котрый бувъ для всѣхъ Русинôвъ обовязуючимъ предметомъ, учивъ катихитъ о. Н. Гомичкôвъ.

Въ самôй хвили, коли пишу про выклады бл. п. о. Н. Гомичкова, дôстаєся въ мои руки „Листокъ“, угорско-руска газетка, редагована о. Евгеніємъ Фенцикомъ въ Унгварѣ. Въ „Листку“ (ч. 3 зъ 1887 р.) обвиняє о. Е. Фенцикъ покôйного катихита Гомичкова, що ôнъ въ остатныхъ своихъ лѣтахъ допровадивъ до того, що выкладавъ оба предметы, религію и рускій языкъ, въ мѣшанôмъ языцѣ, т. 6. въ рускôмъ и мадярскôмъ. Коли о. Фенцикъ яко студентъ Унгварскои гимназіи забувъ о тôмъ, якъ то передъ 30 лѣтами, коли о. Фенцикъ бувъ въ 4-тôй а я въ 8-мôй гимн. клясѣ въ Унгварѣ, выкладавъ о. Н. Гомичкôвъ религію и рускій языкъ, то мушу о. Фенцику пригадати, що вже тогдѣ выкладалися оба згаданй предметы въ мѣшанôмъ языцѣ, а то зъ тои причины, що самй студенты Русины, не понимаючи „твердои русчины“ домагалися мадярского поясненя, а тыхъ пояснень не мôгъ покôйный катихитъ студентамъ ôдмовити. Тй въ початкахъ мало значнй поясненя довели до того, що въ протягу 30-лѣтного періоду часу высадила приступна мадярщина „тверду русчину“ зъ комнатъ школьныхъ, а якъ зъ „Листка“ дорозумѣваюся, мадярщина розгостилася теперь на добре при выкладахъ религіи и рускаго языка въ Унгварскôй гимназіи. Не обороняю о. Н. Гомичкова, бо про єго выклады въ „твердôй русчинѣ“, котрй потребували ажь мадярскихъ поясненъ, тяжить на нѣмъ вина, але тою самою дорогою поступали и другій рускій угорскій патріоты и загнали знôвъ угорску Русь въ таку тѣсноту, що рускій елементъ въ Угорщинѣ ледви дыхаѣ, а шкода булобы угорскои Руси, коли-бъ она мала пропасти!

На то лихо бувъ-бы по моѣй гадцѣ оденъ лѣкъ, а то такій: завести въ школѣ чисто-народну мову, котра-бы могла обôйтись безъ мадярскихъ пояснень, а щобы знôвъ и народъ зъ тѣсноты высвободити, то треба єго засиляти ôдповѣдно до єго образованя зрозумѣлыми письмами въ приступнôй правописи. Жалуєся „Листокъ“ на то, що многй гимназіясты, стараючись о принятье до духовнои семинаріи, по руски читати не знають. Тутъ не гимназіястôвъ але родичѣвъ треба винувати, котрй ôдъ мала выховують свои дѣти въ мадярщинѣ, а материнымъ рускимъ, яко „хлопскимъ“ языкомъ бридяться. Скоро руска интелигенція угорска не выкине мадярщины яко „assa foetida“ зъ хаты, не запровадить рускои конверзаціи зъ дѣтьми дома и не буде пôдтримувати рускихъ письмъ, — бо якъ „Листокъ“ жалуєся не пôдтримують єго угорскй але галицкй Русины, — скоро угорско-руска интелигенція не зближиться до народу и народного языка, то менѣ представляєся будучность угорскои Руси, при теперѣшныхъ ѣи обставинахъ, въ дуже сумнôй перспективѣ. За-для ôддалюваня себе ôдъ народу и черезъ „тверду русчину“ змарновано и у насъ въ Галичинѣ богато дорогого часу, але ôдъ коли зближенося до народу и народнои мовы, просвѣта у насъ значно поступила наперед. Доказомъ того — два у насъ товариства просвѣтнй, котрыхъ популярнй книжки въ тысячахъ примѣрниковъ розходяться зъ пожиткомъ мѣжь народъ. О. Фенцику повинна бути знана популярна словацка книжочка, печатана готицкими буквами: Senk palencni“ (Шинкъ горѣвчаный) psal Dr. Joannes Andrasesik pleban Bardiowski“. Авторъ не мало прислужився черезъ ту цѣкаву и популярну книжочку своимъ братямъ Словакамъ, бо старшй и молодшй люде читають ѣи вельми радо. Здивувало мене дуже, коли на початку сего року прислано менѣ зъ Угорщины тую книжочку до переводу на рускій языкъ. Якъ то, чи на Угорщинѣ нема вже рускихъ людей, котрй бы для добра власного народу хотѣли пôднятись и бôльшого труду при перекладѣ, якій признають користнымъ, популярнои словацкои книжочки на мало-рускій языкъ? Забувши много изъ словацкои мовы, я не пôднявся переводу, звертаю однакожь увагу о. Фенцика на тую книжочку, котра въ перекладѣ на матерный языкъ, зможе угорскимъ Русинамъ селянамъ добре послужити.

Въ низшôй Унгварскôй гимназіи учили самй супленты, молодй люде, свѣтскй и клерики, укôнчившй що-тôлько философичнй студіи у Вѣдни и Пештѣ, а то: Олександеръ Ханатъ, Павло Швабн, Иванъ Золчакъ, Константинъ Годобай, Рудольфъ Швейнизеръ и Адальбертъ Влколиньскій. Галицкихъ студентôвъ не було много въ Унгварскôй гимназіи. До першихъ студентôвъ галицкихъ, що высшй гимназіяльній студіи кôнчили въ Унгварѣ и тутъ складали матуру, належали: Г. Тополницкій, Е. Кушнѣръ, Л. Курыковскій, І. Подлускій, Т. Попель, А. Кучиньскій, И. Петровскій, К. Гвяздонь, Т. Нижанковскій, Б. Лянгиеръ; потому І. Дуркотъ, Туряньскій, П. Полянскій, І. Ясеницкій, Ю. Кашубиньскій, І. Желехôвскій. Пôзнѣйше прибули ту ще декотрй на студіи изъ Самбôрскои окрестности, але имена менѣ не знанй. Ôдъ часу, якъ заведено на Угорщинѣ выкладовый мадярскій языкъ, перестали галицкй студенты удаватися на студія въ Угорщину.

Мы галицкй студенты трималися въ далекôмъ ôдъ родинныхъ сторôнъ Унгварѣ въ купцѣ, жили зъ собою въ приязни та згодѣ и ратували одній другихъ въ всѣхъ потребахъ. Крôмъ кôлькохъ студентôвъ, котрй за-для одержаныхъ лекцій на станцію зъ харчемъ мешкали особно, всѣ другй галицкй студенты мешкали на трехъ станціяхъ разомъ и харчувалися т. зв. „своимъ віктомъ“, т. 6. купували собѣ віктуалы, а на станціи имъ варили. Були мѣжь галицкими студентами и такй, що мали бôльшу або меншу грошеву помôчь зъ дому, але були и такй, що помагали собѣ лекціями, о якй не було въ Унгварѣ трудно, и они були лѣпше платнй, якъ въ Кощицяхъ и Пряшовѣ. Зъ колегами Мадярами и угорскими Русинами жили мы въ приязни, учились и забавлялися разомъ. Занятй лекціями и наукою, мы галицкй студенты не мали знакомости по приватныхъ домахъ въ Унгварѣ, якй мали наши угорскй колеги, де бували и забавлялися при танцяхъ. Нашй забавы обмежалися на екскурзіи по близшôй окрестности по поляхъ и лѣсахъ и на забавахъ межи нами самыми. Навѣть до театру мы не ходили, бо театру въ Унгварѣ не було.

(Дальше буде.)

устъ до устъ, що если хоче гôдно высповѣдатись, най иде до церкви. Ся обставина здаесь склонила пріора оо. Доминиканôвъ удатися 1884 р. до нашого Преосв. Митрополита, щобъ наказавъ пароховι пôдчасъ бдпусту церковь замыкати и поручивъ ему въ день бдпусту удаватися до костела. Розумѣеся, сей захôдъ остався безъ успѣху. Тогдѣ оо. Доминикане зъ амвоны заказували народови ити до церкви, а народъ якъ на злôсть ще бôльше горнувся до нея. Обставина та есть доказомъ, що пресію и нетолеранцію не узыскаеся нѣчого. Нема намъ чого боятися польскихъ бдпустôвъ, хотяй-бы и бдпусту що мае завестися и въ Тростяци; вôйна обрядова легко може спровадити невѣрство и нетерпимость та отворити пôчву нигилизмови. Нерадо и я дивлюся на той сервилизмъ, коли руски священики, знаючи, що въ Пôдкамени есть и церковь, заѣзджають до костела — роблять они то не propter Jesum але propter esum; думаю однакожь, що зъ новою конгруою и сей сервилизмъ пропаде. При тôмъ не беру сего за зле, если рускій священикъ заироситъ коли польского до церкви, або польскій рускаго до костета; такій зношеня ôддѣловують хосенно на оба народы, а пословця латиньска: in dubiis libertas, in necessariis unitas, in omnibus charitas; може обомъ народамъ подати якійсь modus vivendi.

Тадей Кончевичь, приходникъ въ Тростяци

Золочѣвъ д. 16 н. ст. марта 1887.

Дня 26 л. лютого с. р. ôдбувся въ тутешнôмъ Касинѣ вечерокъ музикально-декляматорскій золочѣвского Товариства музичного, котрого презесомъ есть п. Флехнеръ. Помѣжь иншими продукціями спѣвавъ п. Левъ Г., кандидатъ нотаріяльный, котрый нарочно въ тôй цѣли приѣхавъ до Золочева. Своимъ дзвôнкимъ хорошимъ тенôромъ причинився бнъ не мало до пôднесеня вартости того вечерка, тому то й не диво, що п. Флехнеръ дякувавъ ему трикратно, а публика зъентузіязмована его спѣвомъ, нагородила его оплесками безъ кôнця. Въ тôмъ вечерку бравъ участь кромѣ п. Г. ще оденъ Русинъ золочѣвскій.

Противъ такихъ продукцій Русинôвъ не мали-бы мы въ засадѣ нѣчого закинути, — не можемо однакъ поминути деякихъ замѣтокъ. И такъ мусимо пôднести тую велику уступчивôсть зъ нашои стороны. Коли ходить о устроѣнье вечерка музикальиого або о аматорôвъ до театру аматорского, отже о приятнôсть для нашихъ „braci“, то панове аранжеры знають тогдѣ Русинôвъ, бо они имъ потрѣбнѣ. Якъ же треба бы для Русинôвъ що-небудь зробити, то тѣ самѣ аранжеры забувають про нихъ и не зовсѣмъ гонорово та одвѣтно свому становиску трактують насъ, — ба навѣть хватаються за клеветы. Пригадаймо лише поступокъ того самого п. Флехнера, коли то бнъ, яко предсѣдатель комитету, при запрошуваню на баль Червоного Хреста въ р. 1886 всѣхъ Русинôвъ поминувъ и ажь додатково деякимъ Русинамъ запрошеня выславъ, коли звернено увагу на той неполитичный крокъ. Мы могли-бъ еще богато навести примѣрôвъ, але вертаемо до рѣчи и запытуемо: чи мы нѣколи не подумаемо о солидарности? чи по зробленыхъ досвѣдахъ въ Золочевѣ будемо дальше выслугуватися панамъ Флехнерамъ?!

А дальше. Коли вже хочемо позабути на нашѣ и нашихъ братôвъ кривды и робити кречнôсть п. Флехнерови, выпадало-бы заспѣвати бодай одну пѣсню руску и дати почути „braciом“ руске слово и руску мелôдію, щобъ не гадали, що у насъ нема чого й заспѣвати... Шануѣмося самѣ, бо якъ самѣ не будемо шануватися, то насъ и чужѣ не пошанують. Тôлько на нынѣ. Ба, правда, не забуваймо, що на пр. основателѣ читальнѣ въ Бôбщанахъ, въ Золочѣвскôмъ повѣтѣ, мусѣли недавно тому не знати за що заплатити 12 гульденôвъ за вечерокъ муаикально-декляматорскій, а п. Флехнеръ о тôмъ чей-же знае, а бодай яко ц. к. староста знати повиненъ...

Броды, 21 марта 1887.

Заповѣдженый концертъ на дохôдъ „Шкôльнои Помочи“ бдбувся въ четверъ, д. 17 марта. Позаякъ бувъ се першій объявъ самостôйного дѣлання бродскои рускои интелигенціи, тому-жь и давъ бнъ намъ много спостеречи. Передовсѣмъ дôткну поступованя бродскои польскои интелигенціи супротивъ заложеня „Шкôльнои Помочи“ и устроѣня того концерту. Ото деякотрѣ зъ ей членôвъ, поинформованѣ здаеся ложно,ôднеслися неприязно такъ до самого Товариства, якъ и концерту, думаючи, що все тов зôстало запиценованс черезъ Русинôвъ противъ истнуючои въ Бродахъ руско-польскои бурсы. Удалось однакожь о. катихитѣ гимназіяльному вже передъ концертомъ выяснити поодинокимъ лицямъ властиву цѣль концерту, а то приспореньс средствъ для поможеня убогôй а гôднôй молодежи рускôй въ заплаченю шкôльнои онлаты, въ справленю одежины, свѣтла и т. д. Тому и розкуплено солидарно билеты вступнѣ, хочь деякотрѣ зъ тыхъ, що билеты купили, на концертѣ не явилися. Можна бyло бачити на концертѣ и декого зъ интелигенціи жидôвскои; за тое Нѣмцѣ не явились. Що-жь дотыкае доокрестнои интелигенціи рускои, то здався може въ наслѣдокъ лихои погоды явилися на концертѣ *лишь лица зъ близшихъ околиць,* звѣстнѣ и такъ зъ патріотизму.

Що до самого выконаня концерту, то можна-бы сказати, що зовсѣмъ удався, бо публика вынесла правдиво приятне враженье. Именно подобалися продукціи — мѣжь иншима „Чи я въ лузѣ не калина була“ — хору ученикôвъ гимназіяльныхъ, котрый то зложивъ и вывчивъ уч. Д., за що гôдный великои похвалы.

Безмѣрно подивляла публика хоръ селянъ зъ Берлина пôдъ Бродами; хоръ бо сей занипонувавъ разъ своею незвычайностію и рѣдкостію, а ôдтакъ и коректнымъ та гармонѣйнымъ ôдспѣваньемъ на чотыри голосы досыть тяжкихъ композицій. Тому-жь не дивниця, що публика заслужено признала труды п. Хомяка, учителя, якій ôнъ положивъ около просвѣты народа и образованя его душѣ и чувства заведеньемъ сего хору въ Берлинѣ.

Не мало причинилися до урôзнороднення и пôдиесеня красы концерту два дуеты, ôдспѣваній п. Гушалевичемъ и панною Шараневичѣвною при акомпаніованю п. Леонтовича, котрѣ всѣ потрудилися въ добродѣйнôй цѣли ажь зô Львова. Дуеты сѣ були ôдспѣваній хорошо, бо-жь якъ голосъ п. Гуш. гарный, сильный, дзвôнкій и еластичный, такъ знову голосъ п-ны Ш. вправдѣ слабонький, однакъ всежь милозвучный, солодкій и душу слухача проникаючій. Найслабшою стороною концерту була деклямація „Русинъ-воякъ“ Могильницкого, разъ тымъ, що предметъ ей нынѣ вже не такъ ôдповѣдный для торжественного выголошуваня передъ рôжнородною и добôрною публикою, а по друге, молодый декляматоръ, не обзнакомленый добре зъ наголосомъ и звукословьемъ рускаго языка, въ деклямаціи робивъ въ тôмъ зглядѣ немилѣ и дуже разячѣ ухо Русина похибки.

Що же до инструментальнои части концерту, то продукція на скрипкахъ уч. Д. и смѣла та виправна гра на фортепянѣ п-ны Г. В. вдоволили публику зовсѣмъ.

Такъ отже и Бродщина рушаеся. Дай Боже, щобъ се бувъ щасливый початокъ.

Б.

Зъ судовои салѣ.

(*Жидовске задаткове товариство въ Поморянахъ.*) Передъ трибуналомъ судовымъ въ Золочевѣ ôдбулася кôлькодневна розправа противъ шести директорамъ товариства задаткового въ Поморянахъ, оголосившого въ наслѣдокъ недбальства и нечестныхъ спекуляцій своихъ провôдникôвъ въ р. 1884 ликвидацію. Розправа тая цѣкава для насъ для того, позаякъ нынѣ завязують промысловѣ жидки-спекулянты въ многихъ мѣсточкахъ нашого краю такій задатковѣ товариства, втягають до нихъ христіяньскихъ мѣщанъ та ремѣсникôвъ, привабліючи ихъ легкимъ кредитомъ а ôдтакъ выссавши ихъ до послѣдного крейцаря и наповнивши добре власнѣ кишенѣ оголошуютъ банкротство. Есть се новый способъ вызискуваня легальнои формы економичнои корпораціи за для цѣлей крайно шкôдливыхъ и неморальныхъ. Въ Поморянахъ завязалася задаткова спôлка въ осени 1881 р., судъ окружный въ Золочевѣ вписавъ ей до регестру заробковыхъ спôлокъ и дирекція ей почала сейчасъ робити гешефты. Въ дирекціи знайшлося справдѣ дуже солидне товариство. Директоромъ бувъ Маеръ Сигаль, касіеромъ Мошко Гросъ, контролоромъ Вольфъ Маркусъ, заступникомъ касіера Мендель Шварцъ. Тѣ всѣ панове репрезентували досвѣдъ въ промысловыхъ операціяхъ, а позаякъ до веденя интересу треба було кромѣ досвѣду такожь и капиталу, отже старались они лишити тую другу задачу голмъ. Почато стягати до товариства заможнѣйшихъ мѣщанъ и наклоновати ихъ, щобы льокували тутъ свои капиталики, при чѣмъ розумѣесь не перебирано зовсѣмъ въ средствахъ. Першою жертвою упавъ богатый поморяньскій мѣщанинъ Андрѣй Макухъ. Его зваблено до товариства вѣстею, що будь-то-бы выйшло цѣсарске право, пôсля котрого не вôльно брати процентôвъ приватнымъ особамъ лишь товариствамъ. Темный мѣщанинъ не умѣючи анѣ читати анѣ писати, повѣривъ хитрôй жидôвскôй выдумцѣ и вступивъ до товариства, де его помимо неписьменности выбрано заступникомъ директора. Но гôрко переплативъ бѣдняга сей гоноръ, зъ вложеныхъ имъ до товариства 2000 зр. одержавъ при ликвидаціи несповна 300 зр.!! Головнымъ стараньемъ дирекціи було удѣляти якъ найбôльше позичокъ, бо статутъ застерѣгавъ для членôвъ дирекціи 3% тантіемы ôдъ удѣленыхъ позичокъ, а панове директоры хотѣли якъ найскорше доробитись масткôвъ. Тожь давано позички кождому, хто лишь хотѣвъ, а до сего торгу де-жь не найдеся охочихъ, давано безъ найменшои гипотеки, давано навѣть малолѣтнымъ, котрыхъ зъобовязаня зъ горы були вже неважнѣ. Въ заключуваню умовъ посередничивъ Гершъ Шрайберъ, славный и рутинованый гешефтманъ, котрому директоры платили 20% ôдъ своеи 3%-ои тантіемы. Само собою розумѣеся, що позичаючій, котрымъ такъ легко дôставались грошѣ, не шадили порукавичного анѣ Шрайберови, анѣ членамъ дирекціи, котрѣ тымъ способомъ прибôльшували свои доходы. Коли вычерпалися фонды зложенѣ членами спôлки и не було вже зъ чого позичати, почала дирекція позичати грошѣ зъ банкôвъ и касъ щадничихъ и позичала дальше майже самымъ непевнымъ довжникамъ. При розправѣ продуковано 21 векслѣвъ осôбъ малолѣтныхъ, о котрыхъ дирекція знала зъ горы, що суть неважнѣ, а 24 векслѣвъ, котрыхъ акцептантôвъ не можна ôдшукати. Бôльша половина акцептôвъ походила ôдъ осôбъ не маючихъ нѣякого маетку. Банки и щадницѣ есконтували деякѣ векслѣ поморяньскои спôлки, однакъ выйшли на тôмъ зле. И такъ мае ще нынѣ тарнôвска щадниця 8, дрогобыцка 6, львôвска 9 а товариство кредитове въ Бродахъ 6 векслѣвъ зъесконтованыхъ ôдъ поморяньскои спôлки безъ нѣякого покрытя а загальна страта тыхъ институцій выносить 9.418 зр. 67 кр До часу збанъ воду носить — а для поморяньскои „коммерческои сдѣлки“ бувъ часъ сеи дуже недовгій. Въ три роки по завязаню була каса зовсѣмъ пуста, кредитъ всюды-замкненый, довжники невыплатнѣ. Вѣрительности стягано тôлько зъ тыхъ, котрѣ мали якійсь маетокъ, отже и тутъ упали знова жертвою христіяньскѣ мѣщане, коли тымчасомъ довжники-жидки, не маючи недвижимого маетку, фруктификували безпечно позичені капиталы Спôлка сходила на псы, за тое директоры росли въ гору. Касіеръ Мошко Гросъ, котрый въ р. 1881 бувъ ноторичнымъ бѣдолахою, доробився до гарного склепу и показнои готôвки. Послѣдный актъ дѣяльности многонадѣйного товариства розôгрався передъ судовыми кратами. Представленый высше станъ рѣчей стверджено документами и зôзнаними 47 свѣдкôвъ. По переведеню розправы засудивъ судъ признаныхъ винными злочинъства ошуканьства Мошка Гроса и Герша Шрайбера на два роки а Вольфа Маркуса на десять мѣсяцѣвъ вязницѣ, увôльняючи директора Маера Сигаля ôдъ обжалованя.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Рады державнои.*) Палата панôвъ зôбралася 19 л. на засѣданье. На порядку дневнôмъ стоить: означенье вѣку потрѣбного для ученикôвъ вступаючихъ до гимназіи; проектъ закона о продовженю мытово-торговельнои угоды зъ Угорщиною и друге читанье проекту закона о кредитѣ додатковôмъ до прелиминарія министерства краевои обороны на 1886 р. Законъ о потрѣбнôмъ вѣцѣ ученикôвъ до вступленя до гимназіи, передано на внесенье сов. двору Томашека окремôй комисіи, а ôдтакъ раджено надъ угодою мытово-торговельною зъ Угорщиною. До комисіи для сего закона выбрано мѣжь иншими кн. Чарторыйского и Микльосича. — Въ палатѣ послôвъ закôнчено въ середу спеціяльну дебату надъ статутомъ банковымъ и принято его. Пос. Завадскій референтъ зъ именемъ комисіи для ненарушимости посольскои въ справѣ посла Патая, котрого потягае судъ карный до одвѣчальности за обиду чести пос. Врабеца. Противъ дозволу выданя Патая судови промовляли послы Лигеръ, Коппъ и Тиркъ. Пос. Завадскій высказався именемъ кола польского за выданьемъ. Палата ухвалила отже выданье Патая судови 146 голосами противъ 37. Палата послôвъ ухвалить ще провизоричный буджетъ; опôсля приступить до предложеня о покрытю $52^1/_2$ мил. кредиту войскового, а ôдтакъ буде дальше радити надъ убезпеченьемъ робôтникôвъ на случай недуги. По залагодженю сеи справы приступить палата до нарады надъ забезпеченьемъ вдôвъ и сирôтъ по войсковыхъ.

(*Новеля до закона о ополченю.*) Зъ Пешту доносять, що незадовго буде оголошена новеля до закона о загальнôмъ ополченю. Зъ иниціятивы угорского правительства розпочато переговоры, щобы всѣхъ, котрѣ усуваються ôдъ служby въ загальнôмъ ополченю, уважано за дезертерôвъ и яко такихъ карано арештомъ ôдъ одного до пяти лѣтъ.

(*Санкціонованье закона*). Є. Вел. цѣсарь санкціонувавъ законъ, котрымъ громадѣ мѣста Бродôвъ позволивъ Соймъ краевый побирати копытковe черезъ три роки.

(*О подорожи архикн. Райнера*) до пôвнôчнои Италіи, котра — якъ говорено — мала стояти въ звязи зъ союзомъ Италіи зъ Австрією и Нѣмеччиною, доносять, що вѣсть ся есть зовсѣмъ безъ пôдставы и въ мѣродайныхъ кругахъ вѣденьскихъ нѣчого о нѣй не знають. Архикн. Райнеръ, котрый въ послѣднихъ часахъ бувъ на инспекціи въ Дальматіи, вернувъ вже 12 с. м. черезъ Венецію до Мерана. Такъ само безпôдставною есть новѣйша вѣсть о подорожи архикн. Альбрехта до Арко и до Монахіомъ.

Заграничнѣ Державы.

Атентатъ на царя. О послѣднôмъ недоспѣлôмъ атентатѣ на царя нема все ще точныхъ вѣстей и ледве чи можна буде що близше довѣдатись, бо звѣстно, що въ Россіи такій рѣчи держаться въ великôй тайнѣ. То однакожь есть рѣчею певною, що нынѣ въ Россіи есть все бôльше пôдминоване, якъ коли небудь; все дыше ненавистію до теперѣшнои системы и людей, що ей пôддержують, и все хоче конче зъ-пôдъ неи выломитися. Невдоволенье обгорнуло нынѣ всѣ станы россійскій ôдъ найвысшои аристократіи и дворянства до послѣдного селянина и чорного роботника. Виною всего злого, що дѣеся нынѣ въ Россіи, есть головно та горстка людей, що пôдъ покрывою россійского патріотизму и славяньскои любови враждуе противъ всѣхъ, що не на руку ихъ нечистôй роботѣ. Горстка тыхъ людей, котрыхъ проводиремъ есть Катковъ и его звѣстнѣ товаришѣ, довела вже россійску суспôльнôсть до крайности и сталася безпосередно причиною тыхъ нигилистичныхъ и революційныхъ заговорôвъ, котрымъ годѣ кôнця добачити. Нѣякій арештованя, нѣякій засуды на смерть або на ссылку на поселенье хочбы и на Сахалинъ не поможуть нѣчого, бо тлжкій гнетъ выкликуе що-разъ новѣ жертвы. Кôлько-жь то арештованъ, ссылокъ и засудôвъ на смерть ôдбулося ще за царя Александра II., а все-жь таки ôнъ стався жертвою заговору. Страшне memento, дане нынѣшнôй системѣ въ день сумнои смерти Александра II-гого! — Якъ велике було число заговôрникôвъ, що приготовили атентатъ на царя и кôлько ихъ увязнено, доси не знати. „Правительственный Вѣстникъ“ каже, що на Невскôмъ проспектѣ увязнено трохъ студентôвъ. Другѣ газеты доносять, що увязнено шѣсть и що они стояли на улици розставленѣ въ три громады, зъ котрыхъ кожда мала по однôй бомбѣ. Ще иншій газеты доказують, що заговôрникôвъ було на улици далеко бôльше, але скоро полиція кинулася на декотрыхъ, почали другѣ втѣкати, и спаслися тымъ способомъ ôдъ полиціи. Якъ выкрыто атентатъ, такожь не знати. Кажуть, що царевi дано знати о тôмъ вже въ церкви и длятого ôнъ поѣхавъ иншою дорогою. Инший розказують знову, що якась стара женщина пôдслухала заговôрникôвъ, якъ они говорили до себе: „Щось нашъ батюшка опôзняеся; мабуть перечуває, що мы хочемо его повитати“. Не знаючи, о що иде, женщина та *лишь звернула увагу жандарма* на тыхъ людей, а той ихъ арештувавъ. Въ загалѣ велкій подрôбности о атентатѣ суть дуже непевнѣ и неясні, бо кореспонденты заграничнѣ збирають ихъ лишь зъ поголосокъ, якій ходять по Петербурзѣ. Характеристичнымъ есть лишь въ цѣлôй сѣй справѣ то, що царска родина перенеслася заразъ въ годину по атентатѣ до Гатчины, котра — якъ кажуть — есть сильно укрѣплена и забезпечена на всякій злучай. Говорять такожь, що коли царь розказавъ царици о причинѣ такъ скорого выѣзду, она на вѣсть о атентатѣ залилася слезами. Доси надôслало цареви лишь одно французске правительство свои благожеланя по причинѣ щасливо перебутого атентату. — „Nation. Ztg.“, говорячи о атентатѣ на царя, каже: Зô всѣхъ средствъ, якими розпоряджае россійске правительство, надася до усуненя на будуче того рода предпринятій лишь одна политика заспокоеня такъ справъ внутрѣшныхъ, якъ и заграничныхъ. Система Каткова не знае нѣчого, якъ лишь пôдбурюванье всѣхъ интересôвъ противъ себе, интересôвъ чи то на полі економичнôмъ, чи національнôмъ, чи религійнôмъ. Система та наробила вже богато зла Россіи. — До „Czas-y“ пишуть зновъ зъ Вѣдня: Дальшій информаціи о атентатѣ завѣряють, що заговôръ въ Россіи широко розгалуженый. Належить до него бôльша часть официрôвъ царскои гвардіи придворнои. То найбôльше болить царя и и обурюе. Выкрытый атентатъ не можна уважати дѣломъ заговору „конституціоналистôвъ“, котрѣ думають, що безъ кровавыхъ средствъ доведуть до змѣны системы въ Россіи. Заговôръ „конституціоналистôвъ“ выкрыто вже давнѣйше. Намѣреньемъ ихъ було змусити царя до абдикаціи або до наданя конституціи. До сего кроку причинявся посередно Катковъ, котрый злобною критикою дразнивъ цѣлу суспôльнôсть россійску, а министрôвъ доводивъ до розпуки.

О заговорѣ „конституціоналистôвъ“ дуже мало звѣстно, и здаесь лишь, що въ звязи зъ нимъ стоять недавнѣ арештованя официрôвъ и кадетôвъ петербурскихъ и другихъ гарнизонôвъ. До „Pol. Corr.“ такъ именно пишуть зъ Петербурга: Вже кôлька недѣль минуло, якъ въ Петербурзѣ и другихъ гарнизонахъ арештовано богато официрôвъ и кадетôвъ. О фактѣ тôмъ не дôсталося до вѣдомости публики майже нѣчого, а звѣстно лишь то, що арештованя тѣ сталися конечною потребою въ наслѣдокъ выкрытя тайного союза, котрого цѣлею було змѣнити теперѣшный порядокъ въ Россіи. Здаеся, що арештованѣ члены не думали самѣ выкликати революцію, а належали лишь до величезнои масы невдоволеныхъ, котрѣ носилися зъ рôзными плянами, щобы полѣпшити положенье своеи ôтчины. Тѣ невдоволенѣ творять дуже численну громаду, котра мае своихъ членôвъ въ рôзныхъ клясахъ суспôльности, такъ само въ найвысшихъ сферахъ аристократичныхъ, якъ и въ найнизшихъ, такъ само середъ дворяньства и въ арміи, якъ такожь середъ селянъ и роботниковъ. Сѣ невдоволенѣ збираються разомъ въ рôзныхъ клясахъ суспôльности, вяжуться чимъ разъ тѣснѣйше зъ собою и розвиваються въ той способѣ въ революційныхъ кругахъ урядниковъ, студентôвъ, официрôвъ, роботниковъ и селянъ. Въ сихъ отже кругахъ обôймають декотрѣ здôбнѣйшій и енергичнѣйшій люде провôдъ на власну руку и входять въ звязь зъ другими такими кругами. Важнѣ розпорядженя выходять одже лишь ôдъ кôлькохъ властивыхъ проводирôвъ цѣлого руху революційного. Люде сѣ старалися въ послѣдныхъ часахъ пôдбурювати простый народъ противъ правительства, щобы его призвичаити до революціи и ужити пôзнѣйше цѣлыми масами. Число арештованыхъ официрôвъ и другихъ людей есть дуже велике и дае доказъ, що рухъ революційный есть широко розгалуженый.

О атентатѣ на царя подае ще „N. Wiener Tagblatt“ слѣдуючій подрôбности: По заупокôйнôмъ богослуженю пôшла царска родина на помолитися на могилѣ царя Александра III. Наразъ явився адъютантъ царя и шепнувъ ему щось до уха. Царь поблѣдъ, подавъ руку царици и выйшовъ зъ церкви. На дворѣ стояла царска дружина и полицмайстеръ Грессеръ. Царь помôгъ царици всѣсти до саней, наслѣдникови престола казавъ всѣсти до другихъ саней, а самъ приступивъ до Грессера, подавъ ему руку и выслухавъ рапорту. Потôмъ подавъ ему ще разъ руку, сказавъ „Спаси Бôгъ!“, звернувся ôдтакъ до царицѣ и сказавъ, що поѣдуть до Гатчины. Опôсля всѣвъ царь до саней, де сидѣвъ наслѣдникъ престола, и цѣла родина поѣхала на дворець зелѣзницѣ, але вже иншою дорогою. За ними поѣхавъ такожь Грессеръ зъ официрами жандармôвъ. Палату въ Гатчинѣ стережуть чотыри батеріи артилеріи, два баталіоны пѣхоты, два полки козакôвъ и сто тайныхъ агентôвъ полиціи. — Кажуть, що полицмайстеръ Грессеръ знавъ вже тыждень наперед, що щось лагодиться, донѣсъ цареви и радивъ ему, щобы выѣхавъ до Гатчины. — Новѣйшій вѣсти, якій одержала „Presse“ зъ Петербурга, доносять о выкрытю атентату такъ: Одинъ зъ тайныхъ агентôвъ, котрыми була обсаджена цѣла улиця котрою царь переѣзджавъ до церкви, побачивъ якогось студента, низького росту, котрый нѣсъ пôдъ пахою якійсь спорый предметъ въ родѣ книги. Побачивши на Невскôмъ проспектѣ другого студента, котрый нѣсъ таку-жь саму книжку, але завѣшену на плечахъ нѣбы торбу, и що оба тѣ студенты зôйшлися и стали зъ собою щось говорити, приступивъ до нихъ и арештувавъ ихъ. При ревизіи показалося, що въ мнимыхъ книжкахъ були укритѣ бомбы. Сей часъ донесено о тôмъ Грессерови телефономъ, зъ котрымъ есть сполучена церковь, а той повѣдомивъ царя. Найденѣ бомбы були выготовленѣ якъ найлѣпше и наповненѣ були мелинитомъ въ такôй силѣ, що коли-бъ було прийшло до выбуху, то було-бъ розôрвало и кôлканацять домôвъ. Въ першôй хвили арештовано, якъ теперь показуеся, не 3 анѣ 6, але 26 осôбъ, межи котрыми 15 студентôвъ и одну женщину. Всѣ арештованѣ не хотять нѣчого зôзнавати. Сконстатовано лишь, що они проживали за фалшивыми пашпортами въ третôмъ участку Петербурга. Полиція петербурска розвинула велику дѣяльнôсть. По всѣхъ губерніяхъ ôдбуваються ревизіи и арештованя. Доси арештовано вже кôлька сотъ осôбъ цивильныхъ, а ще бôльше войсковыхъ. Мимо того не удалося ще выкрыти самого жерела заговору и головнѣ проводирѣ суть доси ще вôльнѣ.

Характеристичнѣ суть догады декотрыхъ газетъ заграничныхъ, котрѣ доказують, що послѣдный атентатъ мôгъ бути дуже легко дѣломъ панславистôвъ, котрѣ напирають до вôйны и хотять тымъ способомъ теперѣшне правительство змусити до уступленя. Газеты тѣ доказують, що теперь борються въ Россіи ажь три партіи рôвночасно, а именно, елементъ нигилистичный, панслависты и конституціоналисты. Панслависты стараються усунути теперѣшне правительство черезъ то, що хотять его змусити до чинноі акціи на Балканѣ и привести его тымъ способомъ до матеріяльноі и моральноі руины. Нигилисты и конституціоналисты, котрѣ послѣднѣ складаються переважно зъ аристократіи и людей войсковыхъ, хотять знову силою зломити абсолютизмъ. Зважывши добре, есть въ сѣмъ поглядѣ богато правды, котра опираеся на дѣйстныхъ фактахъ и се доказуе намъ якъ разъ дуже критичне теперѣшне положенье Россіи.

Зъ подрôбностей о атентатѣ на царя приходиться намъ занотувати ще слѣдуючѣ найновѣйшій вѣсти: Полиція петербурска мала довѣдатись на кôлька днѣвъ наперед о намѣренômъ атентатѣ на царя ôдъ полиціи берлиньскои, котра звернула ей увагу на то, що зъ заграницѣ переѣхали черезъ Нѣмеччину два проводирѣ россійскихъ революціонистôвъ. Ôдъ сего часу була отже полиція петербурска ще бôльше осторожнѣйша и довѣдалась такожь, що революціонисты мають въ назначеный день розставитися по рôзныхъ улицяхъ, котрыми царь мôгъ-бы переѣзжати. Тымъ отже поясняеся, що заразъ въ хвили выкрытя атентату арештовано такъ богато людей на рôзныхъ улицяхъ мѣста. Хто суть люде, що приготовили були атентатъ, трудно знати, позаякъ они не хотять дати нѣякихъ поясненъ. Говорять загально и такъ доносять навѣть зъ жерелъ урядовыхъ, що то були студенты петербурского университету. Наколи-бъ такъ дѣйстно було, то имена ихъ можна-бы було сконстатувати заразъ въ першôй хвили, бо прецѣ на университетѣ мусѣвъ-бы ихъ хтось знати. Теперь доносять вправдѣ, що арештованѣ студенты мали вже выявити свои имена. Одинъ зъ нихъ называеся (Степановъ, другій Генераловъ, а третій Андрѣевичь або, якъ иншій кажуть, Андрѣевскій. Всѣ три мали такожь зôзнати, що они були лишь простымъ орудіемъ екзекутивного комитету, котрый поставивъ ихъ передъ альтернативу: або доконати атентатъ на царя, або статися самымъ жертвою комитету революційного. Ихъ змушено отже до атентату. Коли шли на назначене мѣсце, то кождого зъ нихъ вели два революціонеры и тѣ мали дати знакъ до атентату. Зъ найденыхъ при заговôрникахъ бомбъ мала одна видъ коробки до ботанизованя, а друга видъ книжки. Въ бомбахъ найдено не кулѣ оловянѣ а сѣкане олово напущене стрихниною, такъ що кожде хочь бы и найлекше зраненье такимъ кусникомъ олова могло-бы потягнути смерть за собою. — Арештованя по причинѣ атентату ôдбуваються не тôлько въ Петербурзѣ, але такожь и по цѣлôй Россіи. Доси арештовано бôльше якъ 600 осôбъ, зъ котрыхъ однакожь многихъ вже увôльнено. — Неправдою есть, будьто-бы полиція выкрыла въ Петербурзѣ помешканя арештованыхъ революціонерôвъ; ей удалося лишь — якъ кажуть — дôстати въ свои руки одного зъ проводирѣвъ революціонерôвъ. Мае нимъ бути якійсь официръ маринарки, щирый приятель застрѣленого въ 1882 р. официра Суханова. Сей отже официръ мавъ робити бомбы и въ часѣ атентату выѣхавъ бувъ потайкомъ зъ Петербурга. Его зловлено однакожь на провинціи и вже дня 3 с. ст. марта доставлено до Петербурга. — Ректоръ петербурского университету скликавъ бувъ дня 18 н. ст. марта всѣхъ студентôвъ петербурского университету и мавъ до нихъ въ присутности всѣхъ професорôвъ промову, въ котрôй высказавъ свôй глубокій жаль зъ причины, що пôсля урядового заявленя арештовано трохъ студентôвъ университету зъ бомбами. Ôнъ завôзвавъ ôдтакъ студентôвъ, щобы они енергично запротестували противъ такого злочинъства и однодушно пôдписали вѣрноподданчу адресу до царя. Студенты приняли бесѣду ректора грôмкими „гурра!“ и заспѣвали ôдтакъ имнъ „Боже царя храни“. Кажуть однакожь, що декотрѣ студенты не хотѣли пôдписувати адресы, въ наслѣдокъ чого межи самыми студентами прийшло до бійки. Въ мѣродайныхъ кругахъ носиться зъ гадкою выдати строгѣ приписы для университетôвъ. — Замѣтнымъ есть такожь, що царь приѣхавъ дня 3 с. ст. марта зъ Гатчины на раутъ до вел. кн. Володимира въ Петербурзѣ и бувъ тамъ навѣть въ веселôмъ гуморѣ. Вечеромъ вернувъ царь знову до Гатчины.

Новѣ союзы. До „Fremdenblatt-y“ доносять зъ Берлина, що въ день уродинъ нѣмецкого цѣсаря Вильгельма, т. е. дня 22 л. марта буде наданый италійскому министрови дѣлъ заграничныхъ, гр. Робилянтови, ордеръ чорного орла. Кореспондентъ згаданои газеты вѣденьскои додае, що вѣсть ся о такôмъ ôдзначеню италійского министра зробила въ берлиньскихъ кругахъ политичныхъ глубоке враженье. До сеи вѣсти привязують велике значенье и добачують въ нѣй довершенье успѣшнымъ результатомъ тыхъ заходôвъ, котрѣ мали на цѣли ôдновленье дотепершнего союза мѣжь Австрією а Нѣмеччиною зъ одного а Италією зъ другои стороны. Вѣсть сю подала була первѣстно берлиньска урядова газета, але поспѣшившись трохи зъ нею, заразъ ей ôдкликала зъ тымъ додаткомъ, що ордеръ мае бути наданый гр. Робилянтови донерва въ день уродинъ нѣмецкого цѣсаря. Урядова газета въ своѣй радости зрадила мимоволѣ тайну. Що ôдновленье союза мѣжь Нѣмеччиною, Австрією а Италією вже давно приготовлялося, о тôмъ вже давно газеты доносили и мы свого часу згадували о тôмъ такожь. Сей послѣдный фактъ якъ такожь ще и декотрѣ другѣ здаються рѣшучо вказувати на то, що коли союзъ мѣжь середно-европейскими державами ще може не довершеный новою санкцією монархôвъ дотичныхъ державъ, то ôнъ довершеный въ дипломатіи, а наданье ордеру гр. Робилянтови черезъ нѣмецкого цѣсаря буде лишь видимымъ его потвержденьемъ. Треба собѣ лишь нагадати, зъ якою похвалою выступила „Nordd. Allg. Ztg.“, органъ кн. Бисмарка для италійского кабинету, коли розôйшлась вѣсть, що кабинетъ сей остаеся и дальше при урядованю. Звѣстно ирецѣ, що криза въ италійскôмъ кабинетѣ настала лишь черезъ гр. Робилянта; похвала отже органу нѣмецкого канцлера не ôдносилась отже до нѣкого иншого якъ лиш

до гр. Робилянта. Въ Парижи суть навѣть рѣшучо переконанѣ, що союзъ мѣжь Нѣмеччиною, Австрією и Италією ôдновлено, а лишь не знають точно, яку задачу мае сповнити сей союзъ и за яку цѣну Италія до него приступила. Тамъ припускають, що за пôдставу до нового союза принято давный союзъ мѣжь сими державами, але Нѣмеччина и Австрія поробили собѣ пôсля своихъ интересôвъ тайнѣ застереженя. Такъ кажуть, що наколи-бъ Италія на злучай нѣмецко-французкои вôйны давала помôчь Нѣмеччинѣ, то дôстала-бы за то ôдшкодованье або зъ краю безпосередно французского або зъ краѣвъ, котрѣ стоять пôдъ протекторатомъ Франціи. Дальше кажуть, що Австрія забезпечила собѣ помôчь Италіи на злучай вôйны зъ Россією. Обѣ державы умовилися вже що до великости силы военнои, що до матеріялу военного и пушокъ а навѣть установлено вже плянъ походу. За то мала-бы Италія одержати якесь ôдшкодованье въ земли, котре заокруглило-бы еи пôвнôчнѣ провинціи. Такимъ способомъ мала-бы Италія принятi на себе не тôлько обовязокъ вложеный на ню головною угодою, але крôмъ того ще и обовязки выплываючѣ зъ умовъ зъ кождою зъ обохъ другихъ державъ окремо, за котрѣ ôдтакъ дôстала-бы ôдшкодованье. Въ Парижи уважають отже сей союзъ вымѣреный просто противъ Франціи. Чи оно дѣйстно такъ єсть, якъ въ Франціи собѣ представляють и чи союзъ межи Нѣмеччиною, Австрією и Италією єсть вже дѣйстно заключеный, трудно ще наразѣ сконстатувати; то однакожь єсть певною рѣчею, що нынѣ зарисувався союзъ середно европейскихъ державъ далеко сильнѣйше якъ коли небудь. Се видко хочь бы лишь зъ того, якъ дуже кидаєсь Франція на саму вѣсть о союзѣ. Еи изольованье черезъ шѣснацять лѣтъ далось ѣй тяжко почути и для того она шукае нынѣ конче за союзникомъ. Чимъ сильнѣйше выступае на верхъ союзъ державъ середно-европейскихъ, тымъ бôльше стáраєсь Франція зблизити до Россіи и зъ ôдси то походить, що нынѣ цѣла Европа дѣлиться вже досыть ясно на два великѣ табóры: зъ одной стороны стоить Нѣмеччина, Австрія и Италія а зъ ними посередно такожь и Англія а зъ другои стороны чимъ разъ бôльше зближаються до себе Россія и Франція. Прочѣ менши державы европейскѣ грунуются пôсля своихъ интересôвъ коло сихъ двохъ головныхъ точокъ теперѣшного руху политичного въ Европѣ.

Дуже неимовѣрною єсть вѣсть о другôмъ союзѣ, о котрôмъ доносить знову зъ Сербіи. Опозиційный сербскій „Одјекъ“ доносить именно, що межи Австрією а Сербією станула угода, пôсля котрои на злучай вôйны мѣжь Австрією а Россією сербска армія мала-бы сполучитися зъ сербско-хорватскими полками зъ Угорщины и утворити армію въ силѣ 200.000 людей, на чолѣ котрои станувъ-бы самъ король Милянъ. Высшими официрами позôстали-бы въ сѣй арміи офицыры сербскѣ, а низшихъ заступлено-бы почавши ôдъ капитана въ долину официрами австрійскими. Вже сама комбинація складу сеи арміи доказуе ажь надто ясно, що цѣла рѣчь єсть лишь тенденційною выдумкою, но зъ другои стороны знову не можна неприпускати, що выдумка ся може опиратися на пôдставѣ, котра нынѣ єсть дуже можливою. Що Австрія на злучай вôйны мусѣла-бы забезпечитись зô всѣхъ бокôвъ, єсть ажь надто зрозумѣле. Чи Австрія не числила-бы такожь на якусь милитарну акцію Сербіи, не можна того рѣшучо заперечити; але вѣсть яку подає „Одјекъ“ єсть занадто фантастичною, щобы ѣй можна повѣрити.

Справа болгарска. Въ справѣ болгарскôй настала теперь мала застоя а вѣсть будьто-бы за иниціятивою Англіи мали розпочатися межи державами европейскими переговоры въ справѣ болгарскôй показуєсь безпôдставною. — Порта довѣдавшись, що ходять вѣсти будьто-бы правительство болгарске збиткувалося надъ особами арештоваными въ Софіи (вѣсть ту розголосила панѣ Каравелова) приказала свому комисареви Риза-бею справу ту розслѣдити. Правительство болгарске заявило на то, що хочь оно уважае таке поступованье Порты за не ôдповѣдне, то всежь таки годиться на се. Риза-бей скликавъ отже представителѣвъ державъ на конференцію въ тôй справѣ, але бôльшôсть ихъ заявила, що таке розслѣджуванье єсть непотрѣбне. — Каравелова и Никифорова не выпущено зъ вязницѣ, хочь первѣстно було постановлено выпустити ихъ за кавцією. Причинию сего мае бути фактъ, що въ помешканю инжинера Белова выкрыто тайну кореспонденцію, зъ котрои выходить, що Караведовъ и Нинифоровъ постановили були вразъ зъ другими ворохобниками пôдпалити Софію на чотырохъ кôнцяхъ. — Наколи можна повѣрити донесенямъ вѣденьскихъ газетъ, то Россія починае уступати въ справѣ болгарскôй. Россійскій посолъ въ Константинополи, Нелидовъ, мавъ именно заявити вел. везирови, що Россія ôдступае ôдъ свого жаданя, щобы болгарскимъ министромъ вôйны бувъ россійскій генералъ якъ такожь и не хоче наставати на то, щобы до армія болгарскои вступили россійскѣ офицыры. Порта знову думае, що межи Россією а Австрією лагодиться якесь порозумѣнье въ справѣ болгарскôй и для того поручила Риза-бееви, щобы не настававъ на утворенье правительства мѣшаного зô всѣхъ партій въ Болгарiи. — Здаєся, що ôдносины межи Россією а Турeччиною погôршилися, бо Нелидовъ береся знову до свого выпробованого средства и жадае ôдъ Порты, щобы она замѣсть купувати 500.000 карабинôвъ Мавзера ôддала радше Россіи ôдшкодованье военне. — До „Pol. Corr.“ доносять зъ дуже достовѣрного жерела, що правительство болгарске мае дуже важнѣ и обширнѣ доказы на то, що послѣдна ворохобня була выкликана черезъ Россію и за россійскѣ грошѣ. Въ Софіи знали вже два мѣсяцѣ напередъ, що въ Букарештѣ лагодиться ворохобня. Комитетъ революційный въ Букарештѣ розсылавъ множество литографованыхъ ôдозвъ, въ котрыхъ зазывавъ адресатôвъ, щобы они прилучилися до ворохобникôвъ и выступили противъ правительства. Въ листахъ пôдписаныхъ Бендеровомъ, обѣцяно официрамъ, наколи-бы ворохобня удалася, скорый авансъ и значну заплату грôшми, а тымъ, що не хотѣли-бы послухати, грожено карами а навѣть смертію. До богато листôвъ були долученѣ значнѣ сумы рублями россійскими. Официры, що одержали такѣ листы, ôддали ихъ правительству, а грошѣ призначили на добродѣйнѣ цѣли. Министеръ вôйны Николаєвъ выдасть незадовго тѣ письма друкомъ. Въ однôмъ зъ тыхъ листôвъ пише одинъ зъ емигрантôвъ бôлгарскихъ, що его якiйсь Миларевъ завѣвъ до россійского консульства въ Букарештѣ, де ôнъ одержавъ крôмъ значнои сумы грошей такожь пашпортъ россійскій и поручаючѣ письма до Одессы. Въ иншôмъ письмѣ сказано знову, що перебуваючѣ въ Букарештѣ болгарскѣ официры одержують платню ôдъ россійского посольства. Словомъ, всѣ письма доказують якъ найяснѣйше, що цѣлу ворохобню приготовлювала и выкликала лишь Россія зглядно еи консульство въ Букарештѣ, котре позаводило у всѣхъ румуньскихъ мѣстахъ придунайскихъ тайнѣ комитеты революційнѣ. Декотрѣ цѣкавѣ документы до сеи ворохобнѣ оголошуе вже друкомъ болгарска газета „Свобода.“

Россія. По атентатѣ на царя выяснилось донерва, для чого покликано до Петербурга всѣхъ ген.-губернаторôвъ. Вѣсть, що ихъ покликано лишь для того, що въ захôдныхъ провинціяхъ мае заказатися купувати землю особамъ заграничнымъ, мусѣла конче выдатися дуже неимовѣрною; и такъ було на дѣлѣ, бо ген.-губернаторôвъ покликано для того, щобы зъ ними нарадитися и дати имъ инструкціи якъ мають поступати, щобы зарадити загальному невдоволеню въ цѣлôй Россіи и не допустити до можливои революціи. Другій важный фактъ єсть такожь пôдвышенье пенсіи официрамъ и многозначнѣ слова министра вôйны высказанѣ въ приказѣ до официрôвъ, повѣдомляючôмъ ихъ о тôмъ пôдвышеню. Ванновскій сказавъ тамъ, що „официры повинны добре зрозумѣти сю ласку царску.“ Показуєсь отже, що симъ пôдвышеньемъ пенсіи официрôвъ, котре обтяжило будженъ державный о кôлканацять милiонôвъ, хотѣло правительство ослабити загальне невдоволенье середъ власнои арміи, иншими словами: правительство старалось купити грôшми прихильнôсть власнои арміи. Щобы всему надати однакожь приличный видъ, зроблено зъ сего пôдвышеня актъ царскои ласки заявленои въ день смерти царя Александра II. — Велике значенье приписують мисіи россійского посла у Вѣдни кн. Лабанова, котрый недавно выѣхавъ до Петербурга. „Temps“ каже именно, що подорожь его мае на цѣли зближенье Россіи до Австріи. Лабановъ єсть въ дружбѣ зъ архикн. Альбрехтомъ, котрый особливо бажае дружныхъ ôдносинъ зъ Россією, а на котрого погляды цѣсарь Францъ Іосифъ кладе велику вагу. Не розходиться тутъ о ôдновленье трицѣсарского союза, лишь о добрѣ ôдносины и о всесторонне порозумѣнье. Не розходиться такожь о означенье границь вплыву Россіи на Балканѣ, а просто лишь о взаимну свободу акціи. — По причинѣ атентату на царя, каже Катковъ въ „Моск. Вѣдом.“ такъ: „Все въ Россіи спокôйно. Якъ нѣколи у насъ не було, такъ и теперь нема нѣчого подôбного до того, що называєсь революційнымъ елементомъ; у насъ нема нѣ пролетаріяту, нѣ цытаня робочого, нѣ претендентôвъ, нѣ организованыхъ политичныхъ партій, котрѣ домагаються власти. У насъ не було революційного елементу, но була накинена на Россію сѣть революційна. Революційныхъ елементôвъ не було, але була штучна ихъ фабрикація“. Въ тôмъ дусѣ говорить Катковъ и дальше, ажь сходить на Францію, де пôсля его погляду въ послѣдныхъ дняхъ анархисты знову почали рѣзко выступати а межи ними — якъ каже Катковъ — и „нашъ милѣ земляки“ Кранотkинъ и др. Они то выкликують революцію а служать кому? Хто ихъ пôдбурюе? Is fecit cui prodest — оповѣдае Катковъ и очевидно стараєся все зло, що дѣесь нынѣ въ Россіи, зложити на заграницю, котра пôддержуе сей рухъ въ своемъ интересѣ. — „Правительственый Вѣстникъ“ оголосивъ законъ о доповненю числа молодшихъ официрôвъ у всѣхъ полкахъ нѣхоты. „Nordd. Allg. Ztg“ добачуе въ сѣмъ законѣ замѣтну рухливôсть россійского министерства вôйны. — О становиску Россіи до болгарскои справы пише „Nord“ такъ: Освобожденье Болгарiи не скрываe въ собѣ тайныхъ гадокъ о занятю Константинополя. Россія не хотѣла нѣколи зробити зъ Болгарiи россійску провинцію. Вôйна въ 1877 р. була донкишотерією для освобожденя христіянъ. Нынѣ Россія неповинна освободжати Болгарiи зъ тои бѣды, въ яку она попала. Россія не повинна выставлятися на небезпечнѣ пригоды, щобы не ослабитися для задачи удержаня мира.

Нѣмеччина. Архикн. Рудольфъ пріѣхавъ дня 17 с. м. до Берлина, де его на двôрци повитали нѣмецкій наслѣдникъ престола зъ женою, кн. Вильгельмъ и кôлька другихъ высокихъ достойникôвъ. Бôльшого принятя на жаданье архикнязя не було. Заразъ по пріѣздѣ ôдвѣдавъ архикнязь Рудольфъ цѣсаря Вильгельма, а о 5 год. бувъ на обѣдѣ у цѣсаря. Архикнязь ôдвѣдавъ такожь министрôвъ и фельдмаршалка гр. Мольткого, бувъ на снѣданю въ касинѣ официрскôмъ полку гренадiерôвъ им. цѣсаря Францъ Іосифа, а вечеромъ на представленю балету. По представленю ôдбувся въ цѣсарскихъ апартаментахъ пиръ на 220 осôбъ. По пирѣ выѣхавъ архикнязь до Потсдаму, де перебуде три днѣ. — „Norrd. Allg. Ztg.“ выступила дуже остро противъ французкои прасы, котра нападае на Италію и каже такъ: „Всѣ газеты радикальнѣ, почавши ôдъ „Siécle“ ажь до газеты Рошфорта бьють теперь ва Италію за то, що еи король не допустивъ республиканьского министерства. Все, що бажае перевороту, нападае теперь на Италію, а спôлка та сягае ôдъ французкои республики ажь до россійскихъ нигилистôвъ, ôдъ Орлеанôвъ ажь до Полякôвъ. Тѣ елементы найшли-бы и въ Нѣмеччинѣ гôдныхъ союзникôвъ въ соціяльнôй, клерикальнôй и политичнôй демократiи. Нѣмецка демократія парляментарна и французкѣ политики реванжу мусять въ наслѣдокъ однаковыхъ цѣлей взаимно себе попирати. О атентатѣ на царя та газета ще не высказалась, бо дожидае — якъ каже — точнѣйшихъ вѣстей. — На торжество уродинъ цѣсаря Вильгельма зôбралося въ Берлинѣ множество найвысшихъ достойникôвъ и представителѣвъ всѣхъ державъ европейскихъ а межи ними архикн. Рудольфъ, вел. кн. Володимиръ и Михаилъ, король румуньскій зъ женою, посланникъ паны монсин. Галимберти, репрезентанты Испаніи, Португалiи и Туреччины и т. д. Яко представитель Сербіи пріѣхавъ до Берлина ген. Хорватовичь. Цѣле торжество заповѣдаeся такъ свѣтло, якъ то хиба лишь бувало за часôвъ давныхъ цѣсарѣвъ нѣмецкихъ. Въ наслѣдокъ порады лѣкарскои буде цѣсарь Вильгельмъ приймати нынѣ передъ полуднемъ лишь членôвъ пануючихъ домôвъ. Амбасадоры будуть складати свои желаня вечеромъ на рецепціи а представителѣ заграничнѣ складали свои желаня вже вчера. — Амбасадоръ нѣмецкій въ Римѣ бр. Кайдель подався до димисiи. Причиною того була рôзница въ поглядахъ межи нимъ а кн. Бисмаркомъ, котра особливо сильно проявилася въ послѣдныхъ переговорахъ въ справѣ приступленя Италіи до союза австро-нѣмецкого. Рôзница та була такъ велика, що переговоры велися зъ поминеньемъ Кайдля черезъ италійского амбасадора Дельонея.

Туреччина. До Revue de l' Orient доносять зъ Константинополя, що ôдносины межи Россією а Туреччиною стаються зъ кождымъ днемъ бôльше напруженѣ. Амбасадоръ турецкій въ Парижи надбславъ Портѣ денешу, въ котрôй доносить, що Россія намѣряе наклонити Туреччину до чинной политики въ Болгарiи. Порта поручила однакожь Шакирови-паши, щобы заявивъ кабинетови въ Петербурзѣ, що Туреччина хоче позôстати и дальше на выжидаючôмъ становищи и не мае охоты запускатися въ комбинаціи, котрѣ могли бы ослабити еи свободу акціи. Туреччина не ôдступить зъ дороги мирного порѣшеня сеи справы и хоче удержати якъ найлѣпшій ôдносины зô всѣми державами. Порта приготовлюе окружникъ до державъ въ справѣ послѣдныхъ приключень въ Болгарiи, въ котрôмъ предложить державамъ, щобы они поручили своимъ представителямъ въ Болгарiи, абы тiи-жь поступали солидарно зъ турецкимъ комисаремъ въ цѣли скорого порѣшеня справы болгарскои. — Pol. Corr. доносить, що ôрменскій патріархъ въ Ечміядзинѣ выдавъ окружникъ до ôрменского духовенъства въ провинціяхъ россійскихъ, въ котрôмъ взывае ихъ, щобы они ставили рѣшучій опôръ противъ розпорядженя ген.-губернатора кн. Дундукова-Корсакова, пôсля котрого въ ôрменскихъ школахъ не вôльно инакше выкладати науку религіи якъ лишь въ язицѣ россійскôмъ — и поручае имъ, щобы они и дальше учили въ язицѣ ôрменскôмъ.

НОВИНКИ.

— **Послѣдне число „Дѣла“** забрала ц. к. прокураторія въ суботу вже зъ уряду почтового пôзнымъ вечеромъ, такъ що мы про конфискату довѣдались донерва въ недѣлю рано. Зъ сеи причины мы не були вже въ силѣ выготовити другого накладу. Нынѣшне число „Дѣла“ высылаемо за то въ збôльшенôмъ объемѣ.

— **Литературно-драматичне товариство въ Коломыи** устроюе въ четверъ 12 (24) с. м. на дохôдъ коломыйскои рускои бурсы драматичне представленье, зложене зъ одноактовыхъ комедій Гр. Григорiевича „Тато на заручинахъ“ и Максимова „Перше поумирали, потôмъ ся побрали“. Цѣна мѣсць: Крѣсла перворядни 70 кр., въ дальшихъ рядахъ 50 кр., партеръ 30 кр., для селянъ, ученикôвъ и гарнизону 15 кр. Зô згляду на добродѣйну цѣль просить выдѣлъ товариства всю П. Т. Публику о численну участь.

— **Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи** маe честь запросити П. Т. членôвъ зъ родинами на перший вечерницѣ, котрѣ ôдбудуться въ середу дня 11 (23) марта с. р. въ комнатахъ Товариства. Въ програму вечерниць входять межи иншими магичнѣ продукціи одного члена „Бесѣды“. Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ. Вступъ ôдъ особы 50 кр. Слѣдуючій вечерницѣ полученѣ зъ аматорскимъ представленьемъ ôдбудуться 3 н. ст. цвѣтня с. р. — *Д-ръ В. Лучаковскій, Р. Бачиньскій.*

— **На дôмъ для „Просвѣты“** и другихъ рускихъ товариствъ субскрибувало 11 членôвъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ 470 зр. Якъ зачуваємо маеся завязати окремый комитетъ, котрый займеся справою будовы дому „Просвѣты“.

— **Щаслива буква „И“**. Впр. митрополитъ Сембратовичь мавъ — якъ довѣдуeсь „Газ. Народова“ — предложити намѣстництву яко кандидатôвъ на пять опорожненыхъ посадъ крилошанъ при львôвскôй капитулѣ священикôвъ, всѣхъ на „К“: д-ра Комарницкого, д-ра Крижановского, о. Калинця, канцлера Карачевского и о. Кобляньского зъ Марковои.

— **Институція** почетного крилошанина станиславôвскои епархіи о. Келестина Костецкого, пароха зъ Черновець, ôдбулася дня 8 (20) марта. По актѣ институційнôмъ и по ôдправленю богослуженя ôдбувъ ся у Преосв. еп. Юліяна обѣдъ, на котрый були запрошенѣ всѣ крилошане и священики а такожь декотрѣ свѣтскѣ особы.

— **Перше засѣданье станиславôвскои капитулы** ôдбулося дня 7 (19) марта с. р. На засѣданю сѣмъ не рѣшено ще нѣчого дефинитивно, бо въ наслѣдокъ резигнація о. Ткачуника зайдуть ще дeлкѣ змѣны. Рефератъ помѣщеня клира обнявъ архипресвитеръ о. Куиловскій, а рефератъ въ справахъ спорныхъ обнявъ кустосъ о. Литвиновичъ.

— **Другій вечерницѣ товариства „Зорѣ“** выпали такожь дуже удачно. Передъ численными гôстьми розвѣвъ проф. Вахнянинъ дальше образъ народныхъ повѣрiй и выказувавъ дуже наглядно и въ популярный, принадный способôбъ останки поганьскои вѣры, давныхъ поганьскихъ святъ, звычаѣвъ и обрядôвъ, такъ що пересвѣдчивъ слухателѣвъ, що наши коляды, се останки поганьского свята пововоскресаючого сонця, а великодни обряды народни се свято повнои побѣды свѣтла-сонця надъ темнымъ, чорнымъ богомъ. Цѣкавѣ були также поясненя про вѣдьмы, чарôвницѣ, и т. д. По ôдчитѣ проф. Вахнянина слѣдувала часть вокально-декляматорска. Хоръ „Академичного Братства“ заслуживъ собѣ вповнѣ на оплески, якими дякували ему зôбранѣ гостѣ за ôдспѣванье „Окрушкôвъ“ Нижанковского, „Вѣнка“ Андрейка и „Закувала та сива зазуля“ Нѣщиньского. Деклямаціямъ двохъ членôвъ товариства „Зоря“ годѣ що небудь закинути, а гра п. Е. на скрипцѣ и акомпаніяментъ п. Л. на фортепянѣ такъ дуже подобались, що на загальне домаганье мусѣли ôдограти ще одинъ кусникъ. По сповненю програмы наступила оживлена товариска забава. Слѣдуючій вечерницѣ ôдбудуться якъ звычайно въ недѣлю, а заохочувати до численнои участи здаeсь намъ злишнымъ, бо вечерницѣ тѣ своею програмою и цѣлею мусять стягати участниковъ.

— **Заказъ святкованя роковинъ смерти Т. Шевченка** въ рускôй гимназiи, котрый середъ иншихъ обставинъ мôгъ справедливо не тôлько здивувати але и до глубины порушити кождого Русина, наступивъ — якъ довѣдуемось — въ наслѣдокъ того, що молодѣжь рускои гимназiи буде сего року святкувати 50-лѣтный ювилей выступленя першого руского писателя въ Галичинѣ Маркіяна Шашкевича и выданя „Русалки Днѣстровои“. Позаякъ однакожь молодѣжь гимназiяльна не може святкувати ажь два торжества, то постановлено не обходити роковинъ смерти Т. Шевченка а святкувати въ маю 50-лѣтный ювилей рускои литературы въ Галичинѣ.

— **Въ справѣ выбору посла въ Станиславовѣ**, д-ра Бѣлиньского, пріѣхавъ бувъ до Станиславова минувшого тыжня совѣтникъ намѣстництва п. Мандычевскій, — щобы тамъ перевести въ сѣй справѣ слѣдство, бо комисія верификаційна палаты послôвъ зажадала доповненя деякихъ точокъ вже давнѣйшого слѣдства.

— **Зъ Борщева** пишуть до „Dzien. Polsk-ого“: Ôдъ дня 2 с. м. веде у насъ свою дѣяльнôсть комисія асентерункова въ змѣненôмъ складѣ. Торôчнѣ накликуваня „Дѣла“ не позôстали безъ наслѣдкôвъ на збôльшенье безсзглядности и строгости при сегорôчнôй бранцѣ. Результатъ однакожь, здаeсь, не буде лѣпшій. И у насъ якъ въ цѣлôмъ краю бранка єсть сумнымъ доказомъ физичнои дегенерації.

— **Въ Ясеневѣ** коло Бродôвъ заснувавъ тамошный парохъ о. Іосифъ Авдыковичь громадску касу позичкову и крамницю, котра товары свои буде побирати зъ „Народнои Торговлѣ“ у Львовѣ. Щасть Боже до хорошого розвитку!

— **Фалшива вѣсть.** Суботнѣшный „Kur. Lwowski“ подавъ вѣсть, що въ Руднѣ пôдъ Львовомъ ôдбулася у о. Дуткевича ревизія, що у него найдено богато компромитуючихъ паперôвъ и що напослѣдокъ увязнено самого о. Дуткевича и его сына та ôдставлено до Львова. Вѣсть ся єсть зовсѣмъ безпôдставна, бо у о. Дуткевича анѣ не ôдбувалася ревизія, анѣ нѣкого въ его домѣ не увязнено. „Kur. Lwowski“ полюючій на сензацію, повиненъ-бы бути прецѣ осторожнѣйшій въ справахъ, котрѣ можуть богато зла наробити особамъ, коштомъ котрыхъ бнъ робиться сензаційнымъ. Въ справѣ о. Дуткевича выглядае вже навѣть вѣсть о его арештованю простою злобою, позаякъ вже передъ кôлькома днями львôвскѣ газеты повторили були сю вѣсть за „Wiener Allg Ztg.“, але заразъ еи здементували. Цѣла вѣсть о ревизiи о. Дуткевича и его арештованю повстала мабуть зъ того, що урядникъ, котрый бувъ делегованый до перегляду книжокъ дарованыхъ читальни въ Руднѣ увязненымъ передъ кôлькома тыжднями Панкевичемъ, бувъ на снѣданю въ домѣ о. Дуткевича.

— **І. И. Крашевскій**, славный польскій повѣстеписатель, умеръ въ Женевѣ дня 19 с. м. а нынѣ ôдбуваeся тамъ его похоронъ. Польска литература и суспôльнôсть потерпѣли велику и невôджаловану страту черезъ смерть сего вельми талантливого повѣстеписателя, котрому що до плодовитости нѣхто не знайдеся рôвный не то въ польскôй але цѣлôй славяньскôй а мало хто въ загальнôй европейскôй литературѣ Крашевскій родився въ р. 1812 въ Варшавѣ, а скôнчивши университетъ въ Вильнѣ зôставъ въ р. 1830 именованый доцентомъ польского языка на университетѣ въ Кіевѣ. За участь въ польскôмъ движеню въ р. 1831 дôстався Крашевскій до вязницѣ, но вже въ р. 1832 выпущено его на волю. Тогды повернувъ ôнъ на Литву, осѣвъ на посесіи и ôддався господарству и литературѣ. Въ 1859 перенѣсся Крашевскій до Варшавы и перебувавъ тамъ ажь до р. 1863, ôддаючись публицистицѣ и литературѣ. Подѣ зъ р. 1863 приневолили его выѣхати за границю. Ôнъ поселився въ Дрезднѣ, заложивъ тамъ друкарню и почавъ выдавати письмо литературне „Tydzień“ и печатати свои повѣсти одну за другою. Бувъ се часъ его найживѣйшои литературнои и политичнои дѣяльности. Повѣсти зъ его часу, печатанѣ пôдъ псевдонимомъ Болеславиты, назначеновани всѣ польскими патріотичными тенденціями, звернеными головно противъ россійского правительства. Въ р. 1879 станувъ Крашевскій на высотѣ своеи славы. Велична манифестація всѣхъ Полякôвъ пôдчасъ ювилейного торжества въ Празѣ була трiюмфомъ, якій мало котрому зъ заслуженыхъ людей за житя припавъ въ участи. Опôсля починае щаслива звѣзда Крашевского померкати, на старости лѣтъ довелося ему въ р 1883 пôдпасти пôдъ обжалованье о противнѣ Нѣмеччинѣ коннексiи зъ Францією и о выдаванье Франціи нѣмецкихъ стратегичныхъ плянôвъ. Обжалованье показалося по части оправданымъ а наслѣдкомъ того було, що передъ 73-лѣтнымъ старцемъ ôтворилися дверѣ тяжкои вязницѣ. Выпущеный за кавцією на волю поѣхавъ Крашевскій передъ рокомъ до Италiи и коли теперь вертавъ зъ ôдтамъ постигла его смерть въ Женевѣ. Приспѣшили еи зворушеня и невыгоды, якихъ дôзнавъ ôнъ недавно пôдчасъ землетрясеня въ Санъ-Ремо. Якъ вже сказано высше ôдзначався Крашевскій передъ всѣмъ незвычайною плодовитостію. Зъ самыхъ его творôвъ можна-бы зложити нынѣ гарну бiбліотечку. Мѣжь творами его займають безперечно перше мѣсце повѣсти. Кромѣ повѣстей писавъ ôнъ такожь и поезiи, драмы, рѣчи науково-историчнѣ и публицистичнѣ. При тôмъ бувъ ôнъ щорôчно кореспондентомъ кôлькохъ варшавскихъ литературныхъ газетъ, а въ кореспонденціяхъ выявлявъ свои погляды на заграничну литературу. Крашевскій писавъ и въ вязници, писавъ пôдчасъ недуги и передъ смертію, о нимъ можна безпечно сказати, що умеръ ôнъ зъ перомъ въ руцѣ. Повѣсти Крашевского не ôдзначаються кромѣ деякихъ нечисленныхъ глубшими гадками, ôнъ не сотворивъ нового напряму въ польскôй литературѣ, а лишився въ давнôмъ романтично-шляхотскôмъ крузѣ, зъ котрого и до нынѣ не може выдобутись бôльша часть польскихъ писателѣвъ. Однакожь творы Крашевского потягають читателя силою артистичного творчества, дуже вѣрнымъ зъображеньемъ характерôвъ и житя польскои суспôльности, а для Полякôвъ мають они тымъ знаменитшу вартôсть, позаякъ зъумѣли вытрутити зъ рукъ польскои интелигенціи французкѣ книжки и заступити ихъ польскими. Въ деякихъ повѣстяхъ (Jaryna, Ostap Bondarczuk, Jer. moła, Ulana, Budnik, Chata za wsią) дôткнувъ Крашевскій зъ властивою собѣ теплотою долѣ нашого люду, занапащеною панами и тутъ не въ однôмъ мѣсци высказавъ гôрку правду шляхотчинѣ. Суть се разомъ и найкрасшѣ пôдъ артистичнымъ зглядомъ повѣсти его. Помимо своихъ шляхотскихъ и подекуды навѣть шовинистично-польскихъ змагань не заявився Крашевскій нѣколи анѣ въ житю анѣ въ литературѣ ворогомъ Русинôвъ, тожь нынѣ въ день похоронôвъ его, коли цѣлый польскій народъ звертае печальну гадку до выкопанои въ чужôй земли могилы свого великого дѣятеля, кидаємо и мы грудку землѣ на тую могилу и кличемо: Честь его памяти!

— **Великѣ снѣги** упали въ послѣдныхъ дняхъ въ цѣлôй середнôй Европѣ и наробили богато шкоды перерываючи майже всюды комуникацію. На зелѣзници, що веде зъ Трiесту до Вѣдня, позасыпували снѣги такъ сильно декотрѣ тунелѣ, що треба було ажь динамитомъ снѣгъ розстрѣлювати, бо инакше робота булабы потревала зо двѣ недѣлѣ. На Угорщинѣ спали также великѣ снѣги и єсть обава, що скоро снѣгъ зачне скоро таяти, то наступить велика повѣнь. Рѣки Темешь и Бега вже теперь выступають зъ берегôвъ.

— **Похвальне признанье.** Митрополича Консисторія надôслала урядови деканальному въ Кудрынцяхъ слѣдуюче письмо: Митрополичôй консисторiи приятно єсть выразити якъ попередными роками такъ и сего року Всч. клиру деканата кудрынецкого и самому Вир. о. крилошанину-декану за прислану за рôкъ 1886 повну належнôсть ôдъ кондеканальныхъ для фонда вдôвъ и сирôтъ по священикахъ заслужену похвалу и признанье вразъ зъ щирою подякою въ имени згаданого фонда.

— **Трафики соли у Львовѣ.** Щобы охоронити мешканцѣвъ Львова ôдъ надмѣрного вызискованя при продажи соли, выробивъ собѣ магистратъ львôвскій у ц. к. дирекціи скарбу позволенье доставляти для Львова кухоннои соли зъ Болехова и Долины, и устроивъ трафики сольнѣ, де сôль продаeся по 10½ крейцаря. Склепики сольнѣ, назначенѣ надписью „Продажь соли мѣскои“, будуть: въ рынку ч. 5, при ул. Лычаковскôй ч. 1, Галицкôй ч. 13, Стрыйскôй ч. 45, Казимировскôй ч. 45, Янôвскôй ч. 34, Жовкôвскôй ч 37 и въ головнôмъ складѣ при ул. Казимировскôй ч. 4.

— **Загальне ополченье а учителѣ.** Въ Празѣ ôдбувалися сими днями нарады въ Радѣ школьнôй краевôй, котрыхъ учителѣвъ школъ народныхъ и середныхъ треба-бы зъ огляду на публичну службу увôльнити ôдъ службы въ загальнôмъ ополченю. Порѣшено отже, що передовсѣмъ треба увôльнити директорôвъ а ôдтакъ и тыхъ учителѣвъ, котрѣ конче суть потрѣбнѣ до удѣлюваня науки.

— **Розправу карну противъ п. Гиѣвоша**, редактора „Стражницы Польскои“, 25 зъ ряду, ôдложено на пôзнѣйше. При розправѣ въ пятницю выступивъ обвинитель п. Жихлиньскій самъ безъ защитника и поставивъ на свѣдкôвъ пп. Площаньского и Маркова, а п. Гиѣвоша боронивъ д-ръ Флешнеръ. Сей поставивъ кôлькохъ свѣдкôвъ на потвержденье обставинъ, наведеныхъ въ „Стражницы“, але судъ не принявъ ихъ. Д-ръ Флешнеръ поставивъ для того внесенье на ôдроченье розправы, щобы завôзвати новыхъ свѣдкôвъ, на що трибуналъ, зложеный зъ сов. Нитарского, яко предсѣдателя и пп. Домичка и Маевского, яко вотантôвъ, згодився.

— **Львôвскій купцѣ и промышленники** намѣряють заснувати товариство зъ фирмою „Краева спôлка для гуртовнои торговлѣ, товариство зарегестроване зъ обмеженою порукою“.

— **Ц. к. Рада шкôльна краева** ухвалила позволити бiбліотекамъ народныхъ и середныхъ школъ та окружнымъ бiбліотекамъ учительскимъ купувати книжку: „Zywot sw. Jozafata Kuncewicza, opowiedziany według dzieła Oj. Alfonsa Guepin“.

— **Аптикарѣ а ополченье.** Угорске товариство аптикарѣвъ ôднеслося до министерства, щобы аптикарѣвъ увôльнити ôдъ обовязку службы въ ополченю, бо они суть все для публичности потрѣбнѣ. Въ самôмъ Буда-Пештѣ на припадокъ ополченя зъ 108 помôчникôвъ аптикарскихъ ледви 18 лишилось-бы при своемъ занятю.

— **Благодатнѣ плоды ревнои душпастирскои дѣяльности.** Зъ надъ устя Ничлявы пишуть намъ: Кôлько то доброго и хосенного здѣлати може примѣрный душпастирь, служать живымъ доказомъ наслѣдки ревности о. Леонтія Лушпиньского, бувшого гр. к. пароха въ Пилячи, селѣ пов. борщѣвского. Коли въ р. 1876 прийшовъ о. Лушпиньскій на пароха до Пилича, заставъ то село въ станѣ великого морального и матеріяльного упадку. Въ селѣ розвельможнилася була жидова, було еи надъ 80 родинъ, що залягли 11 коршемъ и богато меншихъ шинкôвъ и страшно деморализовали народъ. О. Лушпиньскій принявся зъ цѣлымъ посвяченьемъ пôдносити свою духовну паству зъ сего сумного положеня, а въ тôй праци знайшовъ ôнъ щирого помôчника въ особѣ молодого и интелигентного учителя народного, котрому добро народу рôвно-жь дуже лежало на серци. Сердечна дружба мѣжь священикомъ а учителемъ выкликала згôдный и спасенный вплывъ церкви и школы на цѣле село. Горячѣ проповѣди и катихизаціи будили чувства христіяньскихъ честнотъ мѣжь старшими и молодшими, а щира праця учителя сѣяла здоровѣ зерна науки середъ молодшого поколѣня, котре выховувалося вже инакше, якъ его темнотою приспанѣ батьки. Не минуло кôлька лѣтъ, а въ селѣ повѣявъ другій духъ. Школа наповнилася охочими до науки дѣточками, родичѣ пôзнали хосенньôсть науки и посылали свои дѣти радо до школы, такъ

що рôкъ-рôчно числила школа по сто кôлькадесять ученикôвъ. За молодшими почали и старшй любуватися въ книжкахъ, по селу почали кружити пôддавани добрымъ священикомъ та щирымъ учителемъ популярнй книжочки, а деякй громадяне вписалися въ члены тов. „Просвѣта“. Рôвночасно завязалися въ Пилипчи и въ прилученôмъ Михалковѣ братства тверезости, оба зъ поважнымъ числомъ членôвъ, а въ Михалковѣ ôдбулася въ р. 1882 такожь и духовна мисія. Число коршемъ зменшилось бôльше якъ до половины, нарôдъ отверезився, взявся до працѣ и науки, а хочь и були ще деякй, котрымъ солею въ оцѣ була праця священика, то голосъ ихъ губився середъ загального поважаня, якимъ окружало цѣле село свого правдивого добродѣя. Не диво отже, що коли о. Лушпиньскій одержавъ парохію Трибухôвцѣ и пращався зъ Пилипчемъ, всѣ парохіяне зъ слезами въ очахъ проводили свого любимого духовного ôтця. Вдячнôсть народу — то безперечно найбôльша нагорода для доброго пастиря! — *С. Г.*

— **Отець бл. п. Гаврiила Горецкого** упрашае черезъ нашу часопись всѣхъ знаемыхъ покôйного, у котрыхъ бнъ перебувавъ и може полишивъ якй книжки, ноты або рѣчи, щобы ласкаво зволили тiи-жь на єго коштъ выслати пôдъ адресою: „Кароль Горецкій, селянинъ въ Дяткôвцяхъ, почта Коломыя“.

— **Про змѣну вѣроисповѣдання на бôльшй розмѣры** доносять зъ Семигорода. Православнй Румуны переходять на греко-католикôвъ, головно въ епархіи Самошь-уйварскôй. Въ громадѣ Рогоръ перейшло 40 людей на католицизмъ, въ Унгарфальва 56 родинъ, а въ Секъ цѣла громада разомъ зъ священикомъ.

— **Щедрый даръ**. Выдѣлъ касы ощадности въ Коломыи жертвувавъ зъ своихъ доходôвъ такожь на руску бурсу коломыйску 100 зр. а на прикрашенье церкви св. Михаила 400 зр.

— **Нову телеграфичну стацію** ôдкрыто дня 15 с. м. въ Яновѣ коло Львова въ тамошнôмъ почтовôмъ урядѣ. Стація тая функціонувати буде лишь въ день.

— **Вовки въ Тернопôльщинѣ**. Тыждень тому вертала п-ѣ С. зъ донькою зъ Петрикова черезъ Березовицю до Кипячки. Конѣ почали чогось полошитись и вырыватись вôзникови зъ рукъ. Вôзникъ не знавъ чому, але коли оглянувсь, побачивъ, що за фѣрою гонять два вовки. Лишь скорому летови коней, що за чверть годины перегнали милю, удалося переслѣдуванымъ утечи передъ смертію.

— **Самоубійство**. Въ Тернополи здезертеруванъ бувъ дня 18 л. с. м. рядовый 15 полку пѣхоты Кароль Турколъ, родомъ зъ Добровôдовъ пов. збараского, а коли патроль войскова кинулась єго шукати, найшла єго повѣшеного въ огородѣ одного мѣщанина. Причиною самоубійства була, якъ кажуть, якась невылѣчима недуга.

— **Страшне убійство** поповнено дня 14 с. м. у Вѣдни. Жертвою єго упала молода робôтница Ант. Ильекъ, мешкавша разомъ зъ слюсарскимъ робôтникомъ Іосифомъ Ирашкомъ. Дня 15 с. м. рано знайдено єи убиту а цѣлу єи комнату стоячу въ огни. Убійця поповнивъ злочиньство, ударивши нещастну кôлька разôвъ сокирою въ голову и протявши єй ножемъ горло, а опôсля поливъ труна и все, що було въ комнатѣ, нафтою и пôдпаливъ. Виновника, котрый, якъ видко, не поповнивъ злочиньства для зыску, не выкрыла ще доси полиція.

— **Небезпечный злодѣй** дôстався въ руки полиціи. Сторожиха при церкви св. Параскевіи (Пятницъ) Кульбиньска спостерегла, що черезъ кôлька днѣвъ приходивъ усе пôдчасъ богослуженя до церкви якійсь чоловѣкъ, що въ пôдозрѣный спосôбъ розглядався по церкви на всѣ боки. Догадуючись по нѣмъ лихого намѣру, стерегла вже добре чужого чоловѣка и послѣднымъ разомъ, (вô второкъ), замѣтила, що ôнъ прийшовъ до церкви, але не выйшовъ по скôнченю богослуженя. Сейчасъ донесла парохови, а той завôзвавъ полицію и знайшли злодѣя въ шафѣ церковнôй, закрытого цвѣтами, такъ що ледви могли єго вынайти. Очевидно хотѣвъ обôкрасти церковь, а опôсля утечи черезъ ôкно безъ кратъ за помочію драбины, що була въ церкви.

— **Выбухъ динамиту** спровадивъ страшну катастрофу въ Лобозицъ въ Чехахъ. Дня 17 с. м. зайвся въ державныхъ каменеломахъ магазинъ зъ динамитомъ; динамитъ експлôдувавъ, розôрвавъ будынокъ на дрôбнй куснѣ и убивъ велике число робôтникôвъ.

— **Жиды вандрують до Испанiи**. Сими днями переѣздило черезъ Краковъ до 40 жидôвъ зъ Россіи на постôйне поселенье до Италіи.

— **Крадѣжь**. Въ ночи 15 с. м. украдено въ Чучманахъ, селѣ пов. камѣнецкого, жидови Лейбѣ Гольднерови зъ стайнѣ коня и 7 мѣшкôвъ гусячого пѣря вартости 150 зр. Пошкодованый, приѣхавши до Львова, ôдшукавъ въ заѣздѣ при ул. жовкôвскôй ч. 26 свого коня, котрый бувъ разомъ зъ другимъ конемъ запряженый до старого вôзка. На вôзку сидѣвъ жидъ, котрый побачивши Гольднера утѣкъ, лишаючи вôзокъ и конѣ. Гольднеръ ôдобравъ свого коня, а другого коня, очевидно такожь краденого забрала полиція.

— **Землетрясенье** далося чути вечеромъ 14 с. м. коло Пшибрамъ въ Чехахъ. Перелякани жителѣ повыбѣгали зъ хатъ и перевели цѣлу нôчь пôдъ голымъ небомъ. На щастье не повторилося землетрясенье и нѣхто не потерпѣвъ шкоды.

— **Цѣкавôсть англійского кореспондента**. Въ Краковѣ арештувала була полиція — якъ то мы вже доносили — якогось чоловѣка, котрого уважала за шпіона. Пôзнѣйше показалося, що то бувъ англійскій капитанъ Вилькинзонъ, кореспондентъ газеты „Manchester Guardian“. Times доносить теперь, що Вилькинзонъ въ своѣй цѣкавости робивъ все можливе, щобы лишь звернути на себе увагу полиціи. Насампередъ купивъ собѣ плянъ мѣста и ходивъ по всѣхъ улицяхъ; оглядавъ форты коло Кракова зô всѣхъ бокôвъ, лазивъ по горбахъ, щобы зъ-ôдти доглянути лѣпше до середины фортôвъ, ба навѣть вылѣзъ ажь на вежу однои церкви и зъ ôдтамъ оглядавъ форты. Все то однакожь не помагало и ônъ не мôгъ зробити знакомства зъ полиціею; ажь на послѣдокъ пôшовъ на границю и тамъ ставъ розговорювати зъ россійскимъ жовнѣремъ. Теперь арештувала єго полиція и сповнила єго горяче бажанье.

— **Дрôбнй вѣсти**. Громадѣ Глуховичѣ пов. львôвского дарувавъ цѣсарь зъ приватныхъ фондôвъ 100 зр. запомоги на будову школы — Преосв. еп. Пелешь дарувавъ для рускои Бурсы св. Николая въ Станиславовѣ 25 зр при нагодѣ одержаного запрошеня на вечерокъ устроюваный въ корысть тои-жь Бурсы. — Дня 10 л. с. м. згорѣли въ Половôмъ коло Радехова господарскй будынки селянина Ив. Топицѣ вразъ зъ кôлькома штуками худобы и 30 кôрцѣвъ збôжа. Шкода выносить 800 зр. Огонь бувъ, здаесь, пôдложеный. — Минувшои пятницѣ пôдложивъ хтось на зелѣзници Кароля Людвика коло стаціи Зимновода-Рудно грубй трамы въ часѣ, коли якъ разъ мавъ переходити туды зелѣзничій поѣздъ. На щастье машинистъ добачивъ ще завчасу грозячу небезпечнôсть и задержавъ поѣздъ, котрый черезъ то трохи спôзнився. — Зъ Тернополя до Львова 21 миль перехавъ сими днями верхомъ п. А.; ôнъ ѣхавъ всего лишь 24 годинъ зъ малыми ôдпочинками для себе и коня — Въ горальни „На Дубинахъ“ коло Оглядова убивъ дня 17 л. лютого одинъ робôтникъ другого, посварившись зъ нимъ за мѣтлу. — Въ цôвнôчнôй Америцѣ межи Бостономъ а Провидансъ упавъ цѣлый поѣздъ зелѣзницѣ зъ моста, при чѣмъ убилося 50 людей. — Еп.-суфраганъ Пузина выбраный на мѣсце помершого каноника Мосинга грем. каноникомъ латинъскои капитулы у Львовѣ. — Є Вел. цѣсарь дарувавъ громадамъ Дорогомышль пов. яворôвского и Джурôвъ пов. снятыньского по 100 зр. запомоги на будову шкôлъ. — Архикн. Рудольфъ жертвувавъ свою платню за статіи писанй до выдавництва „Oesterreich-Ungarn in Wort und Bild“ въ сумѣ 205 зр. фондови пенсійному робôтникôвъ державнои друкарнѣ у Вѣдни. — Въ Берлинѣ померъ сими днями Иванъ Гофъ, вѣденьскій фабрикантъ звѣстныхъ солодовыхъ препаратôвъ. Гофъ кôлька разôвъ банкрутувавъ и доробився знову маетку а умираючи лишивъ своимъ сынамъ кôлька милiонôвъ. — На почтѣ въ Италіи украдено зъ листу адресованого до архикн д' Есте до Вѣдня 77.000 лиръ. Виновника доси ще не выслѣджено.

Наука, штука и литература.

— **„Зорѣ“ ч. 5** мѣстить: Свѣтло добра и любови, оповѣданье Олены Пчôлки. — Я радъ бы, поезія В. И. Маслака. — За рôдну землю, повѣсть. — Дума, поезія Петра Явора. — Поезіи въ прозѣ И. С. Тургенева. — Прощай, поезія Из. Воробкевича. — Образки зъ житя альпейского, Дениса. — Карй очи, поезія о. Левицкого, перекладъ зъ Бовича. — Гальшка Острожска, трагедія Ом. Огоновского. — Исторія литературы рускои, Ом. Огоновского. — О власности и ей нарушеню въ старинôмъ законодательствѣ рускôмъ, Ил. Кокорудза. — До исторіи нашого письменства: Забутый писатель, Б. Вôльхôвского и Критичнй замѣтки та библіографія.

— **Господаря и Промышленника ч. 5.** мѣстить: Справозданье зъ загальныхъ зборôвъ тов. ремѣсничого „Зоря“. — Галицке товариство господарске. — Чому гнôй называють душею господарства? М. А. Барты. — Якъ дôйти до доброи худобы? — Не убивайме воробцѣвъ! — Вѣсти господарскй, торговельнй и промысловй. — Въ справѣ „Соколôвъ“, статутъ товариства охотничои сторожи огневои. — Курсъ збôжа и оповѣщенл.

— **Справозданье зъ дѣятельности литературного товариства „Руска Бесѣда“ въ Чернôвцяхъ за рôкъ 1886**. Чернôвцѣ. Въ 8°, стор. 12. Въ брошурѣ тôй помѣщене справозданье Выдѣлу зъ 18-го року существованя товариства и справозданье касове за рôкъ 1886.

— **Яко литературный додатокъ до „Буковины“** черновецкого знаменито редагованого двотыждневника, выйшовъ першій выпускъ, въ котрôмъ (на 4 карткахъ дрôбного друку) мѣстятся новй творы Федьковича: стихъ „Вже двацять рôкъ...“ (политичного змѣсту) и повѣсточка зъ гуцульского житя „Максимъ Чудатый“.

— **Угорска Русь**, єи розвôй и теперѣшный станъ. Написавъ Вас. Лукичъ. Цѣна 15 кр. Пôдъ такимъ заголовкомъ появився въ окремôй брошурѣ ôдбитокъ зъ альманаха „Ватра“ выдаваного Вас. Лукичемъ въ корысть руского Касина въ Стрыю.

— **Драматичне товариство** п. Ем. Бачиньского заповѣдае, що дасть кôлька представлень театральныхъ въ Бродахъ.

— **Новый бюстъ Шевченка** въ половинѣ натуральнои величины выйшовъ зъ артистичнои робôтнѣ п. Zacchi-ого у Львовѣ и можна дôстати въ „Рускôй Бесѣдѣ“ у п. К. Паньковского по 60 кр. на мѣсци.

— **„Библіотеки для молодежи“** на рôкъ 1887 выйшли вже въ Чернôвцяхъ двѣ книжочки. Мѣжь иншими статейками знаходимо тамъ: Котячій каменець, казочка, переповѣвъ О. Федьковичь — Сѣчень, спѣванка для хлопцѣвъ О. Федьковича. — Баснѣ, Маркіяна Шашкевича. — За скоро-за пôзно, поезія Данила Млаки. — Исторія Руси, Олександра Барвѣньского. — Бѣдалашко, казка, переповѣвъ О. Федьковичь и т. д. — Въ загалѣ можь сказати, що змѣстъ обохъ книжочокъ дуже гарный и для дѣтей ôдповѣдный. Языкъ въ „Библіотецѣ“ гарный, народный. Казочки Федьковича ôдзначуються живымъ стилемъ и чудовою бесѣдою. Черновецка „Библіотека для молодежи“ есть дуже цѣннымъ выдавництвомъ.

Вѣсти зъ Еп. Львôвскои.

Презенту на Лисиничѣ, дек. львôвскозагородского, одержавъ о. Василь Бернацкій.

Актуальными деканами именованй оо.: Евстахій Клосевичь въ зборôвскôмъ, Теодозій Ефиновичь въ залозецкôмъ, Юліянъ Онишкевичь въ бережаньскôмъ и Михаилъ Рудницкій въ золочѣвскôмъ деканатѣ.

Сотрудництво одержали оо.: Петро Гаранюкъ въ Конюхахъ, дек. бережаньского; Михаилъ Свѣтенькій въ Ладычинѣ, дек. теребовельского.

Душпастирство въ Покропивнôй, дек. бережаньского, одержавъ о. Мартинъ Барвѣньскій.

Завѣдательство въ Збоискахъ, дек. львôвско-загородского, одержавъ о. Іоанъ Олексѣй.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о платню для сотрудника въ Голобутовѣ, дек. стрыйского, до смерти пароха о. Іосифа Тышиньского и для приват. сотрудника о. Сандецкого при пароху Багрыновичу въ Вишнѣвчику, дек. теребовельского; — затвердила завѣдательство ex currendo пар. въ Оравчику о. Антонію Желехôвскому зъ Козьовы.

Грамоту принятя до аеп. львôвскои одержавъ Володимиръ Лятошиньскій.

До львôвскои семинарiи принятй: на IV рôкъ: Іоанъ Стрѣльбицкій, на III р. Григорій Прихôтко; на I р. Іоанъ Баковичь и Евгеній Купчиньскій.

Капелянами войсковыми въ резервѣ, IV. клясы, именованй оо.: Михаилъ Форись, Корнилій Малишевскій, Николай Чубатый, Володимиръ Шенкирикъ, Корнилій Бачиньскій и Антоній Зарихта.

Намѣстництво асигнувало для сотрудника при архикат. церкви у Львовѣ о. Илярія Вацика рôчну плату въ сумѣ 400 зр. а о. Льву Рудницкому, парохови въ Черчу, додатокъ особистый 100 зр.

Каноничну институцію на парохію Дитятынъ, дек. пôдгаецкого, одержавъ о. Юліянъ Величковскій зъ Покропивнои.

Введеный въ завѣдательство о. Іосифъ Сохоцкій въ Ланахъ, дек. бобрецкого.

До рукоположенiя на пресвитерôвъ внесли поданя: Корнилій Мандичевскій, Михаилъ Студиньскій, Іосифъ Лѣщиньскій, Емилій Брояковскій, Іоанъ Глодзѣньскій и Николай Кмицикевичь.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію на парохію Радымно дек. перемыского принятй оо.: І.) Будзыновскій Иларій; ІІ.) Гошовскій Василій; ІІІ.) Зубрицкій Александеръ. — На парохію Лопушанка хомина дек. старосамбôрского о. Юліянъ Ясеницкій. — О. Гумецкій Корнилій, завѣдатель Лиська, ôдступивъ ôдъ убѣгательства на парохію Ялове дек. устрицкого.

Каноничну институцію одержавъ о. Боберскій на парохію Ваневичѣ дек. самбôрского.

Завѣдательство одержали оо.: Коныстяньскій Корнилій завѣдат. парохіи Лелюхôвъ; Рабѣй Францъ завѣд. парохіи Злоцке дек. мушиньского.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

Актуальными деканами именованй оо.: Николай Дрогомирецкій въ дек. бучацкôмъ Левъ Калиньскій въ дек. тысьменицкôмъ, Іоанъ Грабовичь, въ дек. пѣстыньскôмъ.

Вицедеканами именованй оо.: Юліянъ Левицкій — бучацкимъ, Іосифъ Тиховичь — жукôвскимъ, Александеръ Гарасевичь — тысьменицкимъ, Іоанъ Весоловскій — першимъ а Григорій Тымякъ другимъ вицедеканомъ пѣстыньскôмъ

Каноничну институцію на Глубоке, дек. богородчаньского, одержавъ о. Іосифъ Смольницкій.

Душпастирскй посады одержали оо.: Александеръ Левицкій, сотрудництво въ Балинцяхъ; Илія Котôвъ, сотр. въ Чортôвци; Володимиръ Каратницкій друге сотрудництво въ Чернôвцяхъ.

Новопоставленй пресвитеры одержали сотрудництва: о. Александеръ Капустиньскій прив. сотр. въ Кудрынцяхъ; о. Іосифъ Березовскій сотр. въ Хоростковѣ; о. Михаилъ Медвецкій прив. сотр. въ Коссовѣ, дек. чортковского; о. Іоанъ Шлемкевичь сотр. при катедр. церкви въ Станиславовѣ; о. Александеръ Воляньскій прив. сотр. въ Криворôвни; о. Николай Анастазіевскій прив. сотр. въ Пасѣчнôй, дек. станисл.; о. Александеръ Решетыловичь сотр. въ Делятынѣ; о. Іоанъ Велигорскій сотр. въ Незвискахъ; о. Іоанъ Онуцкій сотруд. въ Стопчатовѣ; о. Алекс. Руденьскій прив. сотр. въ Бабчу; о. Северинъ Пôдлящецкій сотр. прив. въ Сковятынѣ, дек. кудрынецкого; о. Альойзій Олесницкій прив. сотруд. въ Говиловѣ, дек. гусятыньского; о. Корнилій Литвиновичь прив. сотр. въ Пѣстыни и Володимиръ Кисѣлевскій прив. сотруд. въ Гринôвцяхъ, дек. товмацкого.

Декретъ похвальный и архіер. благословенiе одержавъ ôдъ еп. ординаріяту Олекса Ангелюкъ зъ Борышковець дек. кудринецкого за дзвôнъ жертвованый до церкви въ Козачѣвцѣ.

До новиціяту въ Добромили принятый Николай Боклащукъ ученикъ учительскои семинаріи въ Станиславовѣ.

Посмертнй вѣсти.

✝ **О. Исидоръ Кордасевичь**, парохъ въ Тарнавцѣ, дек. канчуцкого, перемыскои епархіи, упокоився въ 42 роцѣ житя а въ 16 р. священьства. Вѣчна ему память.!

✝ **О. Михаилъ Ваць**, парохъ въ Лужку горѣшнôмъ, дек. старосамбôрского, перемыскои епархіи, упокоився въ 48 роцѣ житя а въ 13 р. священьства. Вѣчна ему память!

✝ **Климентій О. Кисѣль-Кисѣлевскій**, властитель реальности въ Чернôвцяхъ, членъ многихъ рускихъ товариствъ, упокоився по довгôй и тяжкôй недузѣ дня 7 (19) марта въ 51. роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збôжемъ**. Въ збôжевôй торговли не було и сего тыждня значнѣйшои змѣны. На торгахъ заграничныхъ есть така сама подажь якъ була и давнѣйше, т. є. пшеницѣ есть чимъ разъ менше на продажь, а жита нѣмецкого есть теперь на торгахъ трохи бôльше якъ россійского. Цѣны пшеницѣ на торгахъ нѣмецкихъ суть майже такй самй якъ и доси були. Може бути, що заведенье мыта ôдъ збôжа въ Франціи, котре тамъ теперь переводиться, вилыне и на торговлю. Запасы американьского збôжа зменшаються чимъ разъ бôльше, а россійске збôже вывозиться теперь майже лишь на Середземне море, а зъ ôдси до Швайцаріи. Здаеся однакожь, що и ся торговля россійска есть дуже слаба и непевна, бо на бôльшихъ торгахъ въ Россіи нема вже запасôвъ, а цѣны пôдносяться. На нашихъ торгахъ есть такожь застоя, зъ котрои користають купцѣ и ѣздять по краю та закуповують збôже до млынôвъ. Вывôзъ ôдъ насъ есть досыть слабый и то лишь до Чехъ, на Мораву и до Шлезіи. У Вѣдни плачено пшеницю пôсля урядового справозданя зъ дня 14 л. марта по 9·48 зр. до 9·53 зр; жито по 7·04 до 7·09 зр.; овесъ по 6·60 до 6·65 зр. У Львовѣ плачено пшеницю до 8·75 зр. — На жито есть у насъ бôльшій покупъ, головно на вывôзъ и плачено у насъ до 6·20 зр. — Ячмѣнь красный не маe зовсѣмъ нѣякого попыту, а за плôхшимъ есть лишь слабый попытъ. — Овесъ продають пôсля курсу. На бôльшихъ торгахъ нема попыту за ôвсомъ, бо всюды вже пороблено великй запасы, а купцѣ не спекулюють вже на вôйну. — Горохъ красный маe попытъ на засѣвы; такъ само бобикъ и вика. За плôхшимъ горохомъ есть лишь малый попытъ для мѣсцевои консумціи. — Попытъ за рѣпакомъ есть дуже слабый, а то для того, що и олѣй рѣпаковый не маe покупу. Станъ засѣвôвъ рѣпаку въ полудневôй Угорщинѣ маe бути дуже лихій и для того можна припускати, що зъ весною цѣна рѣпаку пôднесеся. — Въ торговли конюшиною настала такожь застоя, а то для того, що зима продовжаесь, а закупно конюшины ôдкладають звычайно ажь на послѣдню хвилю на весну. Застоя настала не тôлько у насъ, але такожь и на торгахъ нѣмецкихъ. У насъ плачено конюшину червону до 48 зр., бѣлу до 55 зр., а шведску до 60 зр.

— **Цѣна товару и иншихъ продуктôвъ**. На торгъ до Вѣдня пригнано дня 14 л. марта 3335 штукъ волôвъ, а зъ помежи тыхъ 553 штукъ галицкихъ. За угорскй вышасовй плачено 48 до 53 зр., за нѣмецкй 52 до 62 зр., за галицкй 45 до 53 зр.; за селяньскй волы плачено 47 до 58 зр., за коровы и бугаѣ 45 до 53 зр. за метричный сотнаръ мертвои ваги. — Свиней пригнано до Вѣдня на торгъ дня 15 л. марта 6341 штукъ, а зъ тыхъ 3159 штукъ галицкихъ и 3182 угорскихъ. Торгъ бувъ досыть ожывленый. Плачено за найлѣпшй по 44 до 45½ кр., за середнй 40 до 43 кр., за плôхшй 34 до 39 кр., за молодй 34 до 40 кр. за кильограмъ живои ваги.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Бувшій совѣтникъ львôвскои апеляціи Сплавиньскій именованый придворнымъ совѣтникомъ при найвысшôмъ трубуналѣ у Вѣдни. — Почтовый асистентъ Алекс. Шлюгъ перенесеный зъ Майдлингъ до Пôдволочискъ. — Мииистеръ рôльництва именувавъ адъюнкта З. И. Подгурского комисаремъ гôрничимъ въ статутѣ властей гôрничихъ. — Намѣстництво именовало Е. Кропачека практиканта концептового при старостве въ Коломыи и Б. Беноа, практиканта концептового при дирекціи полиціи, концепистами при дирекціи полиціи у Львовѣ. — Старшимъ инжинеромъ лѣсныхъ при дирекціи доменъ у Львовѣ зôставъ К. Шрутекъ зъ Вѣдня.

— Конкурсъ на опорожненй посады учительскй розписаный при статовôй школѣ 4-клясовôй въ Жидачевѣ зъ платнею 450 зр, — При школахъ статовыхъ 1-клясовыхъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ въ Черници, Баличахъ пôдгôрныхъ, Дашавѣ, Гôрнôмъ, Гутарѣ, Яленковатôмъ, Корчинѣ, Либохорѣ, Опорци, Оравѣ, Плавю, Сиховѣ, Славску, Тарнавцѣ, Тухли, Тухольцѣ, Выжловѣ, Жупани и Жиравѣ. Платня на 300 зр. и вôльне мешканье. — При филіяльныхъ школахъ зъ рôчною платою 250 зр. и зъ вôльнымъ мешканьемъ: въ Баличихъ подорожныхъ, Бережници, Бережници королѣвскôй, Лукавици выжнôй, Межирѣчахъ, Млынищахъ, Облазници, Рудѣ, Пѣсочнôй, Трухановѣ и Заболотôвцяхъ. Речинець подаватись до 30 л. цвѣтня с. р. до Стрыйскои окр. Рады шк.

— Монастирь въ Яворовѣ пошукуе учительки до музики и фрацуского языка. Зголошуватися треба письменно до настоятельства згаданого монастиря.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На обновленье старенькои церкви въ мѣсточку Канчузѣ** на окраинахъ Руси, въ повѣтѣ ланцутскôмъ, зволили жертвувати дальше: Вп. оо. Дан. Танячкевичь парохъ въ Миколаевѣ 3 зр.; І. Лѣтиньскій пар. въ Ганчовѣ 2 зр; Ант. Алексевичь пар. въ Хмилиску 1 зр.; І. Отто пар. въ Липôвци 2 зр.; Иги. Губчакъ пар. въ Калуши 10 зр.; Викт. Киверовичь пар. въ Жапаловѣ 2 зр.; Ник. Макухъ пар. въ Балучинѣ 2 зр.; Мих. Ясеницкій пар. въ Куткôвцяхъ 1 зр.; Леонидъ Романовскій пар. Рыпянки 1 зр. 40 кр.; Петро Гаранюкъ пар. въ Ладычинѣ 1 зр. 20 кр.; Вп. панѣ Марія Алексевичь 1 зр.; Андр. Обрѣзкôвъ душпастирь зъ Сѣхова 1 зр.; Ч. Братство церк. въ Хоросне 1 зр.; Всч. о. Амвр. Шанковскій проф. въ Чернôвцяхъ 1 зр.; Вп. панѣ Виктория Шанковска 60 кр.; Евгенія Шанковска 40 кр. — За тй жертвы складаемо милостивымъ Дателямъ прилюдну подяку и просимо усердно щирыхъ Патріотôвъ о дальшу потрѣбну намъ помôчь. — *Петро Левицкій*, парохъ Кречовичь и *Мих Волошиньскій*, члены комитету церк. въ Канчузѣ.

Переписка Редакціи и Администрации.

Вп. Марія Розмаринъ у Л. „Вѣщій сонъ“ не буде печатаный тôлько длятого, що предметъ не надаеся до фейлетону „Дѣла“. — **Вп. Т. Конч. въ Тр.** Помѣстимо въ слѣдующôмъ числѣ. — **Вп. громадяне Збаража.** Буде умѣщене въ найблизшôмъ числѣ. — **Вп. А. Вол—о.** Одержали, дякуемо и просимо на будуще. — **Вп. Нетяга.** Згаданои книги Соловьева нѣгде тутъ нема, тожь и не можемо вдоволити Вашому жаданю. — **Вп. Гр. Войтовичь.** Дописи Вашои зъ-пôдъ Зборова въ справѣ дѣлъ народныхъ въ Залозеччинѣ мы не умѣстили длятого, що вже попередъ одержали въ тôй справѣ основнѣйшу допись. О ласкаву память просимо на будуще. — **Вп. д-ръ В. О. въ Ст. соли и Всч. І. З. въ Плѣсняи.**: Заплачено до 31 мая. — **Всч. И. Л. въ Сапоговѣ**: За 1. чверть року заплачено. — **Вп. П-ѣ О. І. въ Глещавѣ**: За „Дѣло“ запл. до 31 марця; за „Библ. Пов.“ до 30 червня 1887 р.; дякуемо.! — **Всч. Н. Л. въ Тернавѣ**: Зглядомъ словаря замовленого не дôстали мы жаднои ôдповѣди; що зробити? — **Всч. Д. Р. въ Бедрикôвцяхъ**: Просимо донести, на що призначенй ще 31. сѣчня присланй 5 зр. безъ означеня цѣли.

Подяка.

Тяжкій ударъ нанесла намъ неумолима судьба. Смерть люта вырвала намъ д. 7 л. лютого с. р. нашого найдорожшого сына Гавриила Горецкого, укôнченого богослова, въ 34 роцѣ мозольного и трудолюбивого житя. Покôйному не судилося, щобы въ домѣ родительскôмъ закôнчивъ свое дочасне житя, але въ далекôй ôдъ насъ Тернопôльщинѣ. Онакожь для доброго труженника въ пôднесеню хорального спѣву знайшлося правдиво ôтцѣвске серце и въ Илавчу въ особѣ Впов. о. Іоана Билиньского, котрый то мужь правдиво по самаританьски занявся судьбою хорои дитины селяньскои, а по смерти пок. Гавриила урядженымъ похорону. Длятого то складаемо Вамъ, Вп. отче Билиньскій, щире руске спаси Бôгъ за ласкаву опѣку надъ нашимъ сыномъ, якъ такожь за безъинтересовнй труды при похоронѣ єго! Дякуемо дальше Вп. оо. Н. Лужицкому зъ Сорoцка и И. Глиньскому зъ Илавча, якъ и Почт. спѣвакамъ, ученикамъ покôйного, котрй зволили пôднести величаво сумный обрядъ похорону нашого дорогого сына Гавриила. Складаемо такожь прилюдну подяку Вп. о. Сохацкому зъ Стоянова за ласкавй порады и опѣку надъ нашимъ покôйнымъ сыномъ, и Вп. мѣщанамъ Тернополя за то, що устроили номинальне богослуженье въ церкви тернопôльскôй. И въ Коломыйщинѣ жие пôдъ стрѣхою селяньскою чувство правдивои вдячности для братей Русинôвъ на Подôлю.

Дяткôвцѣ пôдъ Коломыею дня 16 л. марта 1887.

Кароль и Варвара Горецкй, селяне, родичѣ покôйного; Дмитро, Стефанъ и Николай, браты; Ерина, Марія и Катерина, сестры покôйного.

Курсъ збôжа зъ дня 18 л. марта 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львôвъ ôдъ	Львôвъ до	Тернопôль ôдъ	Тернопôль до	Подволочиска ôдъ	Подволочиска до	Чернôвцѣ ôдъ	Чернôвцѣ до	Ярославъ ôдъ	Ярославъ до
	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.
Пшеница	8.—	8.75	7.85	8.50	7.70	8.50	8.35	8.50	8.40	9.25
Жито	5.50	6.20	5.35	6.10	5.25	6.—	5.60	6.50	5.90	6.40
Ячмѣнь	6.22	7.25	5.—	7.—	4.90	6.—	6.40	6.50	5.50	7.30
Овесъ	4.50	5.20	4.50	5.—	4.50	5.—	4.70	4.75	4.70	5.50
Горохъ	4.90	5.50	5.50	8.50	8.25	5.70	6.—	6.20	6.—	9.50
Коноп.-сѣмя	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Фасоля	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Быка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Лиянка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Гречка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Кукурудза	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Рѣпакъ	—	—	9.—	—	9.—	—	4.40	4.60	9.—	—
Конюшина червона	30.—	45.—	30.—	44.—	42.—	—	35.—	38.—	30.—	45.—
„ бѣла	45.—	55.—	37.—	48.—	50.—	—	—	—	40.—	55.—
„ шведска	48.—	60.—	—	—	—	—	—	—	—	—
Тымотка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Хмѣль за 56 кило	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Оковита за 10.000 литр. проц. 24.50—25.50 зр.

Антика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 16—?
препараты зъ гумы и выробы кавчуковй
для потребъ хирургичныхъ и иншихъ подôбныхъ.

Ц. к. упр. гал. акцiйный
БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
продае по курсѣ дневнôмъ
5% Листы гипотечнй
якъ такожь
5% премiованй листы гипот.
Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1809 62—0

Закладаюся
за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь 1656 Всч. Духовеньству. 72—?
Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко
Давидъ Шварцвальдъ,
магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.
Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.
Заложеный 1848.

Ц. к. упр. гал. акцiйный
БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ
купуе и продае
всякй вартостнй паперы и монеты
по курсѣ дневнôмъ.
Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 62—0

Курсъ Львôвскій

зъ дня 21 л. марця 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	202 50	206 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	222 50	225 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в . .	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 80	99 80
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	101 —	102 15
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	96 50	98 —
Товарыства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	101 —
Товарыства кредит. гал. 4% а. в. . .	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 —
Товар. кред гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	105 —
Комунальнй Банку краев. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краев. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскй	5 93	6 05
Наполеондоръ	10 08	10 18
Пôвъимперіалъ	10 38	10 50
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 12½	1 14½
100 марокъ нѣмецкихъ	62 20	63 —

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важныйôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Приходять Мѣш.	Одходять Особовй	Одходять Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чорткôвѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чорткôвѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50	5 45 2 20	11 02
Зô Стрыя:				
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				11 20
Зъ Нов. Санча:				
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		

Мѣшанй пôѣзды

Линія Дрогобычь-Борыславъ.	* *	* *			*
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .	5 50	9 50	1 06	3 10	6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37	3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .	7 33	11 11	1 53	4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22	5 07	8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскй (щобы одержати львôвскй, треба всюды додати 20 минутъ). — Пôѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи **выдатности** есть **VAN HOUTEN-а чисте какао**, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякй иншй выробы; а чарка **VAN HOUTEN-а чистого какао** не коштуе бôльше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь есть напиткомъ **особливо пожывнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштуе значно менше.

Дôстати можна въ бôльшихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесôвъ, товарôвъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ бляшанныхъ коробкахъ по ½, ¼ и ⅛ кильо netto товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЬ Кароль, торговля деликатесôвъ, улиця Галицка ч 23. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКЙ Ф. В, торговля деликатесôвъ, пляцъ Маріяцкй ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесôвъ, Рынокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Ôрменьска ч 1. — ВОЙЦѢХОВСКЙ С., торговля деликатесôвъ, ул. Хорущина ч. 6. 1831 7—15

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочôвка.

Прошу о ласкавй замовленя.

1801 25—24

Вже выйшовъ зъ друку

Законъ о загальнôмъ ополченю

для королевствъ и краѣвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй.

Розпорядженье министерства оборонy краевои

дотыкаюче списаня обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и удержуваня ихъ въ евиденцiи, — а такожь

Приписы дотыкаючй организацiе загального ополченя.

(Дословный перекладъ зъ Дневника законôвъ державныхъ)

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна пôдъ адресою: **Адм. Батькôвщины**, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ

Устава тая, задля своеи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальн. громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

1883 **„Боянъ“** 1—?

Збôрникъ малорускихъ квартетôвъ. (Партитура) Вып. I выдавъ В. Матюкъ.

Цѣна 1.50 зр. зъ перес. 1 60 кр.

„Рускй Спѣвавникъ“ и **„Малый Катихизмъ музики“** необходимй пôдъ уклики спѣву для початковыхъ В Матюка. Цѣна 60 кр зъ пересыл. 65 кр.

„Пôдгоряне.“ Музика до мельодрамы И Гушалевича Мих Вербицкого, вытягъ фортепяновый. Знижена цѣна 1 зр зъ перес. 1 зр 5 кр. (лишь кôлька примѣрникôвъ.)

„Завѣщанье“ Т. Шевченка зъ музикою Мих. Вербицкого. Сольо басове въ супроводѣ 2 хорôвъ и фортепяна Цѣна знижена 20 кр. зъ перес. 25 кр.

Всѣ тй творы муз. можна дôстати у о. В. Матюка въ Лôвчи поч. Нароль.

Прасованй Дрôжджѣ

зъ славнои фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни Sct. Marx

1888 поручае 1—7

торговля **Кароля Баллабана у Львовѣ.**

Ласкавй припорученя на **Великодний свята** приймае вже и высылае тiи-жде въ назначенôмъ дни

Хоробу цукрову

можна вылѣчити пôсля найновѣйшои методы професора **Вилькензона** Проспектъ даромъ.

Carl Kreikenbaum.

1143 Braunschweig. 3—24

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ сего тыжня розпочався друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

выдаваного заходомъ Олены Пчôлки и Наталiи зъ Озаркевичôвъ Кобриньскои.

Цѣна пренумерацiйна установлюесь на 1 зр. 55 кр., цѣна склепова буде пôдвысшена. — Предплату ажь до часу укôнченя друку принимае Наталiя Кобриньска въ Болеховѣ, а такожь упрошенй до того редакцiи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

I. и С. КЕССЛЕРЪ

въ Бернѣ (Brünn) (Морава)

улиця Фердинанда ч. 22 а.

посылае за послѣплатою *)

10	метр.	чорного терна подвôйно широкого	зр. 8 —
10	„	кашмиру карованого у всѣхъ барв. подв. шир.	„ 9 50
10	„	кашмиру у всѣхъ барвахъ подв. шир.	„ 4 50
10	„	атласу вовняного у вс. барв. подв. шир.	„ 6 50
10	„	драйтратъ, тяжкй	„ 2 80
10	„	матерiи на шляфроки въ кратки	„ 2 50
10	„	кретону на одѣжь дамску, новый взорець	„ 2 80
3¼	„	матерiи на одѣжь мужеску, модний	„ 3 75
3¼	„	матерiи на плащѣ ôдъ дощу и на одѣжь	„ 5 —
6·25	„	матерiи пральнои лѣтнои нов. взор.	„ 2 70
1		останокъ 10—12 м. диванôвъ на помôстъ	„ 3 50
1		заслона зъ джуты турец. взôръ комплетный	„ 2 30
1		гарнит. джутов., 1 обрусъ и 2 одѣяла	„ 3 50
1		гарнит. рипсов., 1 „ и 2 „	„ 4 50
1		стебнована колдра до спаня, тяжка	„ 3 —
1		простирало 2 м. довге	„ 1 50
1		сѣнникъ 2 м. довгiй	„ — 90
3		обрусы, льняний, бѣлй, червонй, жовтй 10/4	„ 2 —
6		серветъ льняныхъ 4/4	1 20
6		ручникôвъ льняныхъ Iа зр. 1·80 Па	1 20
1		штука полотна домового (28 вѣд. лôкт.)	4 20
1	„	шифону 30 вѣд. лôктôвъ	5 50
1	„	вебы кингъ 30 в. л. Iа зр. 7·50 Па	5 80
1	„	канафасу 30 вѣд. лôкт.	5 20
1	„	градлю дамаст. 30 в. л. Iа зр. 7·50 — Па	5 50
1	„	оксфорду 30 в. л. (ческ. фабр.)	4 50
1		моравскй бархантъ синiй брун. зр. 5 червоный бѣлый	6 —
3		дамскй сорочки зъ шифону богато вышиванй	2 50
6		дамскихъ сорочокъ бавовн. полот. зъ зубцями	3 25
3		нôчнй корсеты богато украш. Iа зр. 4 — II а	1 80
3		спôдницѣ зъ рушу, сырого полотна, шифону	3 —
6		запасокъ зъ оксф., сырого полотна, кретону	1 60
6		паръ панчохъ, чиненыхъ, всякои барвы	1 50
6		паръ панчохъ финишовыхъ на лѣто	1 20
1		дамскй жакетъ зъ вовны овечои въ всѣхъ барвахъ модный	2 —
3		хустки на голову, мохеровй у всѣхъ барвахъ	1 —
6		хустокъ на голову, фоаловй, новый взорець	1 20
1		клятавска сорочка муж. бѣла барвна Iа зр. 1·80 — Па	1 20
6		ковнѣрикôвъ стоячихъ и выкладаныхъ 3 пары манжетôвъ	1 — 1 —
3		оксфор. сорочки для робôтникôвъ Iа зр. 2 — Па	1 40
2		пары калесонôвъ бархантовыхъ зъ Кроазе або бархану Iа зр. 2·50 — Па	1 80
6		паръ скарпитокъ рôзнобарвныхъ	1 10
12		паръ скарпитокъ лѣтныхъ	1 20
1		англiйск. пледъ до подорожи 3·5 м. довг. 1·6 м. шир.	4 50
3		модний краватки атласовй широкй вузкй Па 75 кр. Iа	1 50

Цѣнники и взôрцѣ даромъ и франко.

Недогôдне приймаеся назадъ зовсѣмъ радо.

*) Для Всеч. духовенства, высшихъ урядникôвъ и другихъ вѣродостойныхъ осôбъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 4—20

Theodor Reiner

властями концесiонована головна агентiя въ Липску, Parkstrasse 1, продае билеты пасажирскй славно звѣстнои безпосередноi почтовои плавбы пароходнои 1 клясы зъ Антверпiи до Нiю-Йорку и Филядельфiи въ прилученю до всѣхъ стацiй Сполученыхъ державъ Пôвнôчнои Америки и Канады — До Нiю-Йорку коштуе: I Каюта 240 марокъ II Каюта 160 м., III. Кляса (межипалубникъ) 60 м. — До Филядельфiи суть цѣны каютъ такй самй, лишь въ третôй клясѣ 50 м. — Одна мар а значить 60 кр або 53 копѣйокъ. — Зъ Гамбурга або Бремы коштують билеты до Нiю-Йорку 85 м., але пасажиры мусять ѣхати насампередъ до Ливерпуля, бо безпосередна ѣзда есть ще дорожша. — Ѣзда зелѣзницею зъ Австрiи до Антверпiи коштуе около 18 зр Зъ мапъ видко, що ѣзда моремъ зъ Антверпiи есть майже о два днѣ коротша — Въ цѣнѣ зъ Антверпiи мѣститься такожь т. зв заосмотренье на подорожь, чого нема въ цѣнахъ зъ Гамбурга або Бремы Харчь на кораблi есть, розумѣесь, вôльный, достаточный и знаменитый — На двôрци въ Липску можна розпôзнати мою прислугу по червоныхъ звѣздкахъ на службовыхъ шапкахъ и они принимають пасажирôвъ. — Коли хто хоче особисто порадитися зô мною въ справахъ подорожи, то най приѣде до Липска: дорога туды есть коротка и дешева. Здôбныхъ агентôвъ пошукуеся. 1873 2—?

БРИТВЫ

правдивй швайцарскй и англiйскй

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.—

1886 до 6.— зр. 1—10

поручають

Братя Лянгнеръ

Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

PASQUALE ZACCHI

ЗАВЕДЕНЬЕ

арткс ичне, фигуральне и орнаментацiйне

у Львовѣ, ул. Валова ч. 1.

поручае

на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектоничнй зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣренiйшихъ.

Всякй змовленя такъ мѣсцевй якъ и замѣсцевй выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 4—8

Meyer's Conversationslexikon

IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацiй, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшй будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тiи томы, що суть вже готовй, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться со одержаню пересылки. Хто зъ П. Т Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, звольить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ёму, де маѣ по него написати.

А. Круликовскй

Львôвъ, улиця Коперника ч 28.

1867 5—10

ЗАПРОСИНЫ

на Загальнй Зборы Товарыства позичкового зарегестрованого зъ ограниченою порукою въ Белзѣ, котрй ôдбудуться дня 28 н. с. марта 1887 о годинѣ 10. рано въ комнатѣ Рады громадскои мѣста Белза зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ:

1.) Ôдчитанье протоколу зъ послѣдныхъ Загальныхъ Зборôвъ.
2.) Справозданье Дирекцiи зъ дѣяльности за 1886 рôкъ.
3.) Внесенье Совѣта управляючого на удѣленье абсолюторiи Дирекцiи.
4.) Выбôръ ⅓ части выльосованыхъ членôвъ Совѣта управляючого (§. 24. статута).
5.) Внесенье Совѣта управляючого що до подѣлу чистого зыску.
6.) Выробъ комисiи до справджуваня рахункôвъ въ 1887 роцѣ.
7.) Самостôйнй внесеня.

1854 1—1 **Белзъ 12 марта 1887.**

Предсѣдатель: **Д-ръ Семенецъ.** Секретарь: **Навроцкй.**

ІОАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

давнѣйше Л. Вайгель

у Львовѣ, улиця Театральна ч. 16

поручае

свôй богатый складъ Годинникôвъ, лавцушкôвъ золотыхъ и срѣбныхъ, столовыхъ и будильникôвъ рôжного рода зъ первородныхъ фабрикъ по цѣнахъ найумѣреннiйшихъ.

Направы всѣлякого рода годинникôвъ, машинъ граючыхъ якъ такожь ôдновлюванье антикôвъ выконуе сумлѣнно и пôдъ гаранцiю, займаеся такожь клеиньемъ бурштинôвъ, пѣнки, порцеляны, скла, китомъ власного вынаходу и продае тойже фляконъ по 50 кр

1877 (?—6)

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вшов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россiйскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжй транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля пôбчь стоячого цѣнника.

Замовленя залагоджуеся найрательнiйше и скоро, такожь за послѣплатою, опаковане франко.

Особливо звертаеся увагу на ёзнаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна ½ кильо		1	60
„ „ мелянжь	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжь каравання	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч. II.	„ „	4	60
„ (Ч. III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.		2	40
„ („ 2 „ — „		3	—
„ („ 2 „ 50 „		3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо		1	60
„ (Г. prima „	„	1	80
„ (non plus ultra „	„	2	50

Ласкавй порученя почтою, опаковане франко. 1871 3—20

Пренумерувати можна

всѣ газеты зъ цѣлого свѣта по оригинальнôй цѣнѣ въ **Газетнôмъ Бюрѣ,** Львôвъ, ул. Кароля Людвика 21. Достава до дому слѣдуе точно и даромъ. 1887 1—?

I. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсылае за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 1869 4—16

Взôрцѣ даромъ

Овесъ сибирскй

оригинальный, плодоносный,

корець выдае 16 кôрцѣвъ.

есть 40 кôрцѣвъ на продажъ. Цѣна 100 кильограмôвъ 12 зр. въ мѣсци

Хто желае, ôдставляю на зелѣзницю, за послѣплатою або за готôвку Адреса:

О Іоанъ Головкевичь

приходникъ въ Спасѣ, поч Долина.

1887 3—?

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

I кильо зр. 1·80 кр.

на провинцiи:

4¾ кильо зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошуютъ иншй пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трiестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуценть спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комiсioнеръ, а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣцевого або подорожуючого. Вирочѣмъ може кождый самъ переконатися чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1818 7—?

Мучать многими поручаными противъ гôстцю и ревматизму средствами домовыми позôстане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою **найуспѣшнiйшимъ и найлѣпшимъ.** Не есть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый** препаратъ котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко зовсѣмъ **безпечный.** Найлѣпшй доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугуе на повне довѣрье есть безперечно въ тôмъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захваляованыхъ лѣкôвъ, вернули прецѣ знову до 1791 15—25 **давно выпробованого Pain-Expellera.**

Они переконалися якъ разъ черезъ порôвнанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье, якъ такожь **бôль головы,** зубôвъ, **бôль** въ плечехъ и колькы въ боцѣ и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье експелльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр. 20 кр пôсля величины, дае можность навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути, а безчисленй успѣхи ручатъ за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожь стерегчися принимати шкôдливй пôдробки и треба лишь **Pain-Expeller** съ маркою „Котва“ уважати за правдивый. Центральный складъ: Аптика **пôдъ золотымъ львомъ** въ **Празѣ,** Niklasplatz 7

Въ запасѣ въ многихъ аптикахъ.

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16

поручають

дуже дешево 1885 1—8

Кальонѣ · Парасолѣ · Кафтаники · Скарпитки · Камашѣ · Мешты · Шлейки · Краватки · Рукавички · Шапки · Сорочки · Ковнѣрики · Манжеты · **Куфры и торбы** · Мыла и парфумерiи · Палицѣ · Вода кольонска · **ГРЕБЕНЬ „ЩѢТКА“** · Хощыки плишовй · Орѣвачъ жолудка · **БѢЛЬЕ** системы д-ра Егера · **БРИТВЫ** правдивй швайцарскй и англiйскй · **КАШЕЛЮХИ** повстяннй мягкй въ найновѣйшихъ фасонахъ и барвахъ · и рôзнй галянтерiйный товары · *Цѣнники на зеловане гратись на Гаазко.*

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 29. Львôвъ, Четверъ 12 (24) марта 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной втрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:	Для Заграницѣ:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр	на цѣлый рôкъ . 15.— зр.
на пôвъ року . . 6 зр.	на пôвъ року . 7·50 зр.
на чвертъ року . . 3 зр.	на чвертъ року . 3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:	*зъ дод. „Библіотеки“:*
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.	на цѣлый рôкъ . 19·— зр.
на пôвъ року . . 8 зр.	на пôвъ року . 8·50 ер.
на чвертъ року . . 4 зр.	
на самъ додатокъ:	*на самъ додатокъ:*
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—	на цѣлый рôкъ . 6·— зр
на пôвъ року . зр. 2·50	на пôвъ року . 3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльний ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Робота Змартвыхвстанцѣвъ на Руси.

(*Докôнченье.*)

Зъ справозданя кс. Смоликовского о интернатѣ рускôмъ не довѣдуємось богато нового надъ то, що було намъ звѣстне о нѣмъ зъ давнѣйшихъ лѣтъ. Новымъ выдається може декому хиба способъ хованя молодежи рускои въ тôй институціи, надъ котрымъ кс. Смоликовскій широко розводиться и котрый то способъ веденя дѣтей уважаѳ ôнъ совершенымъ и ведучимъ до цѣли, бо полягаѳ на безъусловнôмъ довѣрію и послуху для старшины Змартвыхвстаньскои. Єсть такожь въ тôмъ справозданю вперве ужитый терминъ техничный, характеризуючій вѣрно роботу кс. Змартвыхвстанцѣвъ, котра полягаѳ въ тôмъ, щобы молодѣжь руску зъ ей переконанями и чувствами, розумѣєся вынесенымъ зъ роднинного дому и зъ посередъ народу — основно перероблятн въ дусѣ интенцій и тенденцій „polskich karłan-ôвъ“.

Але мимо того, що кс. Смоликовскій не сказавъ намъ навѣть того, що сказавъ кс. Калинка въ 1883 р., думаємо, що не завадить при тôй нагодѣ здати собѣ справу зъ пытаня, до чого кс. Змартвыхвстанцѣ на дѣлѣ стремлять, заопѣкувавшись молодежею рускою, котра ради хлѣба удалась до нихъ, або котру на выхованье кромѣ кôлькохъ священикôвъ поручили имъ такожь деякй магнаты польскй зъ своихъ добръ, або и деякй Рады повѣтовй.

Вычерпати весь предметъ не став мѣсця въ нашôй часописи, тожь порушимо бодай важнѣшй моменты зъ житя и дѣланя сего ордену ôдъ часу єго заснованя по нынѣ.

Орденъ Змартвыхвстанцѣвъ повставъ въ 1837 р. Тогды въ шѣсть лѣтъ по неудачнôмъ падолистовôмъ повстаню явилась межи емиграцією польскою въ Парижи мысль: справу польску звязати тѣсно зъ справою церкви римскои. Иниціяторомъ сеи мысли бувъ генералъ Замойскій, котрый удався до Риму и тамъ въ тôй справѣ навязавъ переговоры зъ курією папскою. Рôвночасно зôбрався въ Парижи кружокъ свѣтскои молодежи польскои и заснувавъ собѣ малый монастырь безъ регулы, грошей и безъ духовного посвященя. Люде тй, зразу горячй польскй патріоты и загорѣлй демократы, набрали пересвѣдченя, що земскй власти не спасуть ихъ ôтчины, а надприродний силы. Ôтчина ихъ мала повстати постомъ и молитвами. На чолѣ ихъ станувъ незабаромъ кс. Кайсевичь, котрый такъ одушевився тою теорією, що ôдъ часу до часу пôдпадавъ визіямъ и неразъ бачивъ навѣть духôвъ въ своѣй комнатѣ. Кружокъ сей перемѣнився ôдтакъ на законъ духовый и устроився зовсѣмъ на ладъ патр. Єзуитôвъ. Основною мыслею ихъ було „ôдорватись ôдъ землѣ“ и служити лише церкви. Польскôсть затратилась зъ часомъ и длятого въ меншôй мѣрѣ думали братчики ордена служити своему народови, а бôльше универсальнымъ интересамъ церкви римскои, въ котрои очехъ національній справы мають лише хвилеву вартôсть. Любовь ôтчины уважалась орденомъ Змартвыхвстанцѣвъ рѣчею меншои ваги и длятого не вправлялись братчики въ тôй честнотѣ, а мали заедно на оцѣ лише вправу въ честнотахъ надприродныхъ.

Ту мысль старались кс. Змартвыхвстанцѣ ширити такъ посередъ емиграціи польскои въ Парижи, якъ и въ Галичинѣ. Кс. Кайсевичь приѣздивъ навѣть нарочно до Львова зъ проповѣдьми, але тогдашный намѣстникъ, гр. Голуховскій зборонивъ ёму пропаганды словами: „Nie potrzebuję go tutaj, on tylko rozpala mi baby“. Краковъ приймивъ кс. Кайсевича прихильнѣйше и удалось тогды кс. Кайсевичу заснувати тамъ одно братство сестеръ св. Елизаветы, а по при тôмъ выдавати „Tygodnik Kościelny“, доки ажь владика Лентовскій не постарався о выдаленье єго зъ пôдвавельского города.

Якъ бы кс. Змартвыхвстанцѣ поставили собѣ були заразъ въ початкахъ повстаня свого програму интересуватись выключно справами церковными, они не були-бъ заинтересували собою ширшихъ кружкôвъ польскихъ. Але орденъ сей скоро ставъ мѣшатись и въ справы чисто политичнй и вплывати на нихъ зъ своѣи точки зрѣня. Єго теорематомъ було: передъ всѣмъ духовеньство ôдорвати ôдъ народу. Духовеньство то мало пôсля ихъ мнѣня служити лише самôй церкви, отже-жь не заниматися нѣ свѣтскимъ образованьемъ народу, нѣ єго матеріяльнымъ добробытомъ. Священикъ мавъ зречися тыхъ питоменностей, по котрыхъ можна пôзнати, що ôнъ належить до сего або другого народу. Розумѣєся, що такого священика треба також увôльнити ôдъ всякихъ житейскихъ, а тымъ бôльше родинныхъ клопотôвъ и ôнъ маѳ безъусловно лишитись въ безженьствѣ.

Давшись на услуги церкви римскои, Змартвыхвстанцѣ мусѣли також служити католицизмови. Они належать, подôбно якъ патры Єзуиты, до такъ званои ecclesia militans. Призначеньемъ членôвъ ордену єсть займатись місіями, ширити католицизмъ межи иновѣрными або скрѣпляти єго тамъ, де грозить ёму яке-небудь небезпеченьство. До Африки або Австралiи не идуть однакожь, бо орденъ ихъ не посѣдає на то ôдповѣдныхъ фондôвъ, анѣ на стôлько умныхъ силъ, що примѣромъ орденъ Єзуитôвъ. Яко Славяне занялись пропагандою католицизма выключно майже въ краяхъ славяньскихъ. Ихъ бачимо прото и въ Румелiи и въ нашôй Галичинѣ. Тамъ ширять они католицизмъ межи православными Болгарами, тутъ скрѣпляють католицизмъ, загроженый пропагандою Побѣдоносцева. Въ Румелiи стоять они пôдъ управою „Товариства непорочного Зачатія пресв. Дѣвы“, до Галичины навели ихъ станьчики зъ подоляками. За найвôдповѣднѣйше средство пропаганды уважають они выхованье молодои генерации въ дусѣ католицкôмъ посредствомъ интернатôвъ. Пересвѣдчений, що католикамъ на Всходѣ подасться найскорша и найлучша помôчь заснованьемъ пансіонôвъ, заложили Змартвыхвстанцѣ подôбный якъ у насъ интернатъ въ Адріянополи и посѣдали тамъ вже въ 1883 р. 79 интернатчикôвъ, 60 экстернистôвъ и 14 семинаристôвъ. Не всѣ елевы ихъ суть однакожь духовными, деякй помѣстились въ урядахъ у всхôднôй Румелiи. Датки на удержанье доставляє имъ аристократія австрійска, хотя не въ дуже высокихъ сумахъ: 17—20.000 зр. Попри нихъ трудяться надъ такимъ самымъ дѣломъ и деякй товариства жѣночй, нѣбы чернечй, рôзного рода сестры и т. д.

Кромѣ пропаганды католицкои мають кс. Змартвыхвстанцѣ ще и другу задачу. Въ письмахъ своихъ стають они и въ оборонѣ консерватизму. Консерватизмъ той пробиваєсь въ всѣхъ письмахъ пок. Кайсевича, якъ не менше и въ историчныхъ трудахъ пок. Калинки. Консеквентно суть они ворогами демократизму и длятого знайшли легкій приступъ и до нашои Галичины и длятого такъ горячо заопѣкувалась ихъ долею шляхта польска.

При тôмъ суть кс. Змартвыхвстанцѣ и на тôлько благорозумнй, що не плывуть противъ воды. Знаючи, що въ народѣ польскôмъ жие ще заедно мысль державнополитична, они скористали зъ своихъ назвы: Змартвыхвстанцѣ и не гнѣваються, якъ хтось злучайно до сеи назвы resurectio навяже слôвце Poloniae. Черезъ то орденъ ихъ стаєсь популярнѣйшимъ. И длятого читали мы навѣть въ справозданю кс. Калинки зъ 1883 р. такй уступы: „Nasze kadry staną odważnie i z narażeniem siebie w obronie kościoła i Ojczyzny i wezmą jako Rusini udział w wpólnem dziele ręka w rękę z katolicką Polską.“ Длятого любивъ голосити пок. кс. Калинка при всякôй нагодѣ, що ôнъ довершить дѣло „zgody“. Тй слôвця, киданй мимоходомъ, ентузіязмують всѣхъ оптимистôвъ и ентузіястôвъ.

Зôбравши то все въ одно, представляються намъ кс. Змартвыхвстанцѣ въ оттакôмъ видѣ. Суть се здесперованй псевдопатріоты польскй (Lasciate ogni speranza), епигоны товіянизму, котрй интересъ свого польского народу звязали зъ интересами Риму, служать ёму, пропагують католицизмъ на Орієнтѣ, а въ насъ, по Гниличкахъ, стараються не тôлько скрѣпити єго, не довѣряючи рускôй єрархіи и клирови, але выховують ще молодѣжь руску въ дусѣ католицкôмъ, консервативнôмъ и miłującym zgodę хочь-бы и безъ всякихъ правъ національныхъ. Выхованцѣ ихъ мали-бы бодай въ части стати ревными католицкими священиками безъ всякихъ признакъ національного духовеньства, ôдорванй ôдъ народу рускаго, ôдъ житя роднинного и ôдъ всякихъ суетъ свѣта сего. Дальшою задачею елевôвъ ихъ въ Галичинѣ була-бъ католицка мисія на Орієнтѣ славяньскôмъ, т. є. въ Россіи православнôй. Свѣтскй елевы мали-бъ имъ бути помôчными въ тôмъ дѣлѣ. Справы національній лишились-бы зовсѣмъ на боцѣ, а наколи-бъ ихъ елевы заняли колись становища высшй въ єрархіи церкви нашои, задачею ихъ було-бъ вести весь клиръ въ тôмъ самôмъ дусѣ и довершити дѣло папы Урбана VIII. Поволи призвычаився-бы нашъ клиръ и до безженьства и ôдставъ-бы ôдъ роботы національнои яко пустого занятя и ненаручного шляхтѣ польскôй. До пропаганды католицизму на Руси украиньскôй потрѣбно однакожь и свѣдомости языка руского и длятого кс. Змартвыхвстанцѣ не противляться, щобъ молодѣжь ихъ училась въ рускôй гимназіи. Ихъ національне образованье станесь добрымъ средствомъ до згаданои цѣли. Але народными священиками они бути не смѣють. И длятого то каже кс. Смоликовскій, що ôнъ трудиться нынѣ надъ цѣлковитымъ переробленьемъ внутреннымъ своихъ елевôвъ, стараючись, щобъ они патріотичнй свои переконаня и чувства кинули до коша, вдоволились знаньемъ рускаго языка, а выховани въ безъусловнôмъ послуху станули колись и зъ „narażeniem siebie“ до пропаганды.

Може бути, що хтось не подѣлить сего нашого мнѣня въ цѣлости и скаже, що задушевною гадкою кс. Змартвыхвстанцѣвъ єсть и польонизація Руси посредствомъ новои генерации клира, выхованого въ интернатѣ. На то скажемо, що вправдѣ de internis nemo nisi Deus, але такъ якъ уважаємо кс. Змартвыхвстанцѣвъ продуктомъ хоробливого патріотизму польского, то на разѣ мусимо ихъ уважати бôльше интернаціональнымъ товариствомъ, стоячимъ поки-що на сторожи лише интересôвъ куріи римскои. Пôдъ вплывами мѣцевыми можуть они вправдѣ дуже легко набратись тенденцій польонизаційныхъ, тымъ бôльше, що существованье ихъ въ Галичинѣ зависить майже выключно ôдъ карманôвъ польскихъ, але въ такôмъ случаю розминуться они на певно зъ задачею, котру собѣ поставили, т. є. навернути Русь православну до католицизму. Патріотизмъ польскій, понятый въ ширшôмъ значеню слова, не годиться зъ цѣлями, назначеными имъ зъ горы и они самй добре знають, що польщити Русь було-бъ нынѣ вже безхосеннымъ трудомъ. Сотки ихъ елевôвъ не доказали-бъ сеи штуки въ виду розбудженого національного духа, а опозиція руска могла-бъ ихъ выперти зъ религійного поля. Тогды пропала и ихъ головна задача и они жили-бъ посередъ насъ безъ всякои цѣли. Розумѣвъ ту справу дуже добре кс. Калинка и длятого правивъ заедно и своимъ хлѣбодателямъ, що противъ народу руского трудно выступати и що польонизованье интернатчикôвъ до нѣчого не здасться.

Наколи про-то грозить Руси яке небезпеченьство изъ стороны Змартвыхвстанцѣвъ въ тôмъ видѣ, якъ они представляються и яка ихъ єсть головна задача на нынѣ, то було-бъ лише то, що ихъ елевы-священики не будуть вже чувствовати себе рускими патріотичными духовными, а всѣ

---

4)

Згадки изъ студентского житя

въ Унгварѣ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ *B.* зъ *C.*

(*Дальше*).

Улюбленими нашими мѣсцями для проходу и науки були береги Унга. Посередъ высокихъ деревъ пôдъ „замкомъ“ я часто учився зъ двома угорскими колегами. За тыми деревами ôдкрыли мы малый, чистенькій домокъ, огороженый плотомъ, а въ нѣмъ мешкала Словачка, мѣщанка вдова зъ красною дочкою. Коли разъ красавиця сидѣла надъ самымъ берегомъ Унга и читала книжку, мы кинувши добре вымѣрену груду землѣ до Унга, обризкали ей водою, зъ чого була дуже нерада, — але ôдъ тои хвилѣ мы зъ нею запôзналися. — Маючи нагоду придивлятися, якъ красавиця въ своѣмъ огородѣ копала, садила, полола и мовь ѳвангельска Самаританка коновочкою воду зъ керницѣ черпала, мы зъ по-за плота, сожалѣючи надъ ей трудами, предкладали ѣй въ теплыхъ словахъ свою помôчь. Она була-бы може нашу помôчь приняла, але мати супротивлялася тому, ôдправляючи насъ словами: „Oni mają kniśku pilnovac“. А що трудно було до огорода дôстатися, то часами падали намъ въ огородъ книжки зъ плота, при котрôмъ мы учились. За книжками треба було плôтъ перелазити, а мати почала на насъ сердитися, що ѣй плôтъ псуємо. Коли мы обороняли свои книжки и бабусю якъ могли удобрухували, мы запримѣтили, що до домку зачавъ входити якійсь старшій войсковый.

По якôмсь часѣ кличе мене директоръ и запытуѳ, чи не принявъ-бы я лекціи — удѣляти дѣвчинѣ науки нѣмецкого языка. По заявленю, що прийму, доручивъ менѣ директоръ билетъ зъ поданьемъ имени и числа дому, де маю удатися, и подавъ менѣ заразомъ информацію, якъ маю собѣ при науцѣ того языка поступати. По довшôй блуканинѣ мѣжь домками надъ Унгомъ ôдкрывъ я пôсля нумеру дому знаный домокъ и станувъ, при великôмъ здивованю и змѣшаный, въ комнатѣ бабусѣ, добре менѣ знанои изъ суперечки плотовои. Доручивши зъ поклономъ билетъ, мы привиталися якъ знакомй и скоренько я дôзнався, що ѳи красна доня уже заручена зъ старшимъ войсковымъ. По причинѣ, що нареченый войсковый єсть Нѣмцемъ а панночка дуже слабо по нѣмецки розмавляѳ, то просивъ ôнъ директора надати панночцѣ инструктора, щобъ ѳи учивъ нѣмецкого языка. И розпочалася наука нѣмецкого языка пôдъ надзоромъ матери, котра насъ нѣ на хвильку не ôдступала. Панночка читала „Теплера“ и перечитане оповѣдала. При оповѣданю треба було панночку часто поправляти и поправлене ѣй повтаряти. Нѣмецка розмова о перечитанôй рѣчи зъ книжки, хочь она була така, якъ ѣзда по грудѣ, все таки выдавалася менѣ найлѣпшимъ средствомъ до вправы панночки въ нѣмецкôмъ языцѣ. Словачка мати, не понимаючи анѣ одного нѣмецкого слôвця, думала, що мы при лекціи мѣжь собою о чôмсь другôмъ а не о перечитанôмъ по нѣмецки розмавляємо, и перерывала науку словами: „Pitam (прошу) pana, nech lem Maricce hlavu ne balamuci“. Тй частй упоминання и безъосновнй пôдозрѣня такъ менѣ не сподобалися, що я по коротконъ часѣ здавъ тую лекцію моему товарищеви, угорскому студентови, и ôнъ учивъ панночку ажь до весѣля. Вѣнчанье ôдбулося въ унгварскôмъ костелѣ рано, дуже величаво, а панночка зъ-надъ Унга, прибрана въ золото и дорогй сукнѣ, выглядала маѳстатично. Зъ цѣкавости побѣгло насъ кôлькохъ старшихъ студентôвъ зô школы до костела и тутъ застали мы такожь нашихъ професорôвъ, цѣкавыхъ придивитися вѣнчаню. Невдовзѣ по вѣнчаню выѣхала „красна Маричка“ яко „баронова“ зъ своимъ чоловѣкомъ до Вѣдня, а неодна красавиця зъ аристократіи Унгварскои завидувала ѣй долѣ. Що то може щастье на свѣтѣ! По ôдъѣздѣ „Марички“ утративъ домокъ надъ Унгомъ давный свôй чаръ для насъ, але зъ другои стороны, не маючи вже перешкоды въ науцѣ, бо книжки вже за плôтъ не падали, мы учились въ бôльшôмъ спокою при плотѣ, не псували єго и жили зъ бабусею вдовою на добрôй стопѣ до кôнця курсу. По ôдъѣздѣ дочки до Вѣдня стара мати занималася дальшими роботами въ огородѣ. Коли мы приглядалися ѳи роботѣ, она разъ запрошувала насъ зô смѣхомъ, щобъ мы ѣй помагали, якъ то дочцѣ ѳи хотѣли помагати. На то мы ôдповѣли ѳи-жь таки словами: „Nam tra kniśku pilnovac“ — и бôльше вже не запрошувала насъ до помочи.

Въ днѣ недѣльній и святочній, ходили студенты Унгварскои гимназіи латинники до костела а мы Русины до катедральнои церкви. При кôнци шкôльного курсу, коли въ катедральнôй церкви розпочалася реставрація, ходили мы до каплицѣ семинарскои на „замокъ“. Для студентôвъ латиньского обряду ôдправлявъ въ костелѣ службу Божу латиньскій катихитъ Іоанъ Гампель зъ епархіи Сатмарскои, а для насъ Русинôвъ служивъ службу Божу и читавъ екзорты о. Н. Гомичкôвъ. Такъ звану „велику службу Божу“ ôдправляли въ днѣ недѣльній и святочній въ катедральнôй церкви по порядку катедральній крилошане зъ діяконами, при асистѣ клирикôвъ. Проповѣди голосилися по руски. Въ часахъ моихъ студій въ Унгварѣ належали до собора крилосу катедрального слѣдуючій крилошане: Д-ръ Іоанъ Чурговичь, чоловѣкъ ученый и дуже старый, дуже рѣдко коли можна було єго бачити. Ôнъ бувъ черезъ довгй лѣта професеромъ и директоромъ Унгварскои гимназіи, а ôдъ 1826—1862 р. катедральнымъ крилошаномъ. 2) Василь Гаджега, сестрѣнець епископа Вас. Поповича, чоловѣкъ гладкій и любленый. 3) Іоанъ Зомбори. 4) Іоанъ Поповичь, рôдный братъ епископа (ум. 1857.) 5) Олександеръ Ладыжиньскій, зъ галицкого роду, менѣ лично знакомый, бо я бувавъ въ єго домѣ. Весь узбираный за житя маѳтокъ записавъ ôнъ на сирôтску дѣвочу бурсу въ Унгварѣ, — честь єго памяти! 6) Д-ръ Антôнъ Чопей, чоловѣкъ ученый и краснои поставы. Окрôмъ великихъ торжествъ, слабосилый епископъ Василь Поповичь нѣколи въ церкви не являвся. Дивувало насъ галицкихъ студентôвъ немало, що при службахъ Божихъ діяконували клирики пасторалисты, котрй перепоясувалися орарами, читали ѳвангеліѳ и спѣвали на ôдмѣну пôсля Служебника всѣ ектенiи ôдъ початку до кôнця, — чого мы въ Галичинѣ не видали. При бôльшихъ торжествахъ выбирано за діяконôвъ клирикôвъ зъ добрыми голосами, а мѣжь всѣми ôдзначався одинъ Геревичь прекраснымъ голосомъ. Катедральный хоръ бувъ численно обсаженый, спѣвавъ зъ нотъ красно и гармонійно. Хоръ стоявъ пôдъ надзоромъ дирігенса платного, зъ якого фонду не знаю. Студенты гимназіяльній не належали до катедрального хору, хочь въ гимназіи учено нотного спѣву по двѣ годины въ тыждни. Въ высшôй гимназіи учивъ спѣву професоръ Антôнъ Бартель, въ низшôй Иванъ Абтъ; на спѣвъ ходило 76 студентôвъ. Не учащаючи на спѣвъ, я окрôмъ науки въ заведеню не чувъ нѣколи продукціи того спѣву.

На богослуженю въ катедральнôй церкви збиралося много Русинôвъ мѣщанъ и селянъ зъ околиць. Пôдчасъ богослуженя молилися декотрй на молитвословахъ рускихъ, уложеныхъ и выданыхъ о. Олександромъ Духновичемъ, крилошаниномъ Прящôвскимъ, другй молились зъ молитвословôвъ словацкихъ. Въ р. 1858 не було въ Унгварѣ анѣ книгарнѣ, анѣ печатнѣ. Хто хотѣвъ собѣ рускій молитвословъ чи другу яку руску книжку купити, мусѣвъ споваджувати зъ Пешту, де була руска печатня, або зъ Галичины. Недостача рускои печатнѣ въ Унгварѣ, Кошицяхъ и въ Прящовѣ, — а въ тыхъ то мѣсцяхъ руске житье повинно було концентруватися,—немало причинилася до того, що угорска Русь кормилася мадярскими и словацкими страванн духовными, котрй мала пôдъ рукою. Зъ того выйшло лихо, що въ першôмъ рядѣ рускій клиръ, а за клиромъ и народъ обзнався зъ чужимъ а ôдчужувався ôдъ свого. Окрôмъ рускихъ молитвословôвъ, букварѣвъ и читанокъ, печатаныхъ въ Пештѣ, я другихъ книжокъ въ часахъ, про котрй пишу, на Уграхъ не бачивъ. Може бути, що були и иншй, але не попалися въ мои руки. Въ Унгварѣ можна було частѣйше зачути руске слово, якъ въ Прящовѣ або въ Кошицяхъ, але правду сказавши, мѣжь катедральными крилошанами, рускими клириками въ заведеню на „замку“ и мѣжь угорско-рускими студентами мадярщина брала верхъ надъ русчиною. Въ школѣ при нѣмецкихъ выкладахъ пояснялн професоры свои предметы по мадярски, а навѣть рускй выклады пояснювано по мадярски.

Професоры Унгварскои гимназіи любили насъ галицкихъ студентôвъ и старалися бѣднымъ въ матеріяльныхъ обставинахъ помагати. Мы изъ своѳи стороны заслугували на тую любовь, бо училися пильно и заховувались взôрцево. Оденъ тôлько професоръ ксьондзъ Діръ не любивъ насъ галицкихъ Русинôвъ и коли мôгъ котрому зъ насъ дати злу ноту, то се чинило ёму радôсть. Здаєся, що не любивъ

свои сйлы обернуть выключно на мисіонарство въ православнôмъ Орієнтѣ. Будуть се новй члены церкви воюючои. Консерватизмъ ихъ, на коли не буде ретроградизмомъ, не зашкодить намъ. „Zgody“ — о н и не зроблять, бо безъ рôвноуправненя миръ межи Русею а Польщею — пуста фантазія. Индеферентизмъ ихъ для справъ народныхъ не єсть такъ страшный, бо и нынѣ чимало индеферентныхъ людей посѣдає Русь галицка. Пропаганды мы имъ не боронимо, бо и самй придержуємось церкви католицкои и католицизмъ найде у насъ заєдно миръ, наколи лишь не буде зъуживатись для посторонныхъ цѣлей и не стане грôзным для національныхъ интересôвъ. Мирна пропаганда не вадить нѣкому. Що иншого фанатизмъ религійный. Той приводить зъ собою кервавй усобицѣ и єго кождый нарôдъ мусить не тôлько стеречись, але и противъ него выступати офензивно.

Чи кс. Змартвыхвстанцѣ не зôйдуть зъ того поля, на котрôмъ нынѣ стоять н а с л о в а х ъ, годѣ предсказати. Але ихъ власный интересъ не повиненъ звести ихъ на иншу дорогу, бо Руси такъ само люба єи національность, якъ кс. Змартвыхвстанцямъ космополитизмъ.

Товариства сторожи огневои и товариства асекураційнй.

(Статья надôслана.)

По прочитаню умѣщеного въ „Дѣлѣ“ статута „Соколôвъ“, насуваються менѣ деякй гадки въ тôмъ дѣлѣ, котрй прошу Всехв. Редакцію помѣстити въ „Дѣлѣ“.

О хосенности тыхъ товариствъ не буду розправляти, бо се доказано вже тымъ, що всѣ краѣ захôднои Европы посѣдають добре зъорганизованй товариства сторожей огневыхъ, а Америка поступила въ тôмъ зглядѣ ще дальше, бо має не тôлько постôйнй сторожи пожарнй навѣть въ поменшихъ мѣсточкахъ и селахъ, але такожь сторожи охотничй мужескй и женьскй. Впрочѣмъ статистика пожарôвъ указує найлучше, що не асекурации хоронять людску працю ôдъ знищеня, але добре зъорганизованй сторожи огневй. Такихъ знищень, якихъ дожили мы минувшого року въ нашôмъ бѣднôмъ краю, не може выказати жаденъ иншій край цѣлои захôднои Европы, якъ зарôвно трудно знайти иншого такого мѣста, въ котрôмъ було-бы тôлько агенцій и репрезентацій асекураційныхъ, кôлько ихъ єсть у Львовѣ. Такъ значне число рôзныхъ репрезентацій асекураційныхъ, оперуючихъ въ нашôй надполтвянськôй столици и краю, єсть доказомъ того, що для запобѣгненя знищенямъ черезъ пожары нѣчого не робиться, що отже край нашъ подає нагоду доброи наживы тымъ товариствамъ. Що въ такихъ условіяхъ асекурации не причиняються до пôднесеня добробыту краєвого, єсть яснымъ, бо чейже нѣхто не назве того додатнымъ, що одному або другому асекурація зверне частину погорѣвшого майна грошемъ зôбранымъ ôдъ сотокъ тысячь членôвъ товариства асекураційного, обезпечившихъ тамъ своє добро. Згорить одному, горить рôвночасно всѣмъ членамъ, зъ тою тôлько рôзницею, що тому одному згорить наразъ бôльше, а другимъ менше, а лучаєся и такъ, що погорить много менше тому або сему, анѣжь дôстане ôдъ асекурации, яко ôдшкодованье изъ складокъ другихъ, котрымъ не погорѣло. Того чейже нѣхто не заперечить, що то, щô п о г о р ѣ л о, т о б е з п о в о р о т н о п р о п а л о, а чимъ бôльше нищать п о ж а р ы л ю д с к о и п р а ц ѣ, тымъ бѣднѣйшій с т а є к р а й, навѣть и въ тôмъ злучаю, коли-бы въ кождôмъ домѣ було насъ лише длятого, що мы були Русинами, трудно знайти другу причину. Приязнй намъ професоры Русины, зъ котрыми кс. Діръ провадивъ за-для „русчины“ закулисовй борбы, остерѣгали насъ — пильнувати ся въ єго предметахъ, щобы матура лихо не выпала. Мы знали о тôмъ, бо кс. Діръ не таївся зъ своими гадками, що двохъ галицкихъ студентôвъ не перепустить при матурѣ, а надъ другими двома ще надумуєся, що зъ ними почати. О першихъ двохъ знали мы, хто они; до категоріи другихъ двохъ почувалося бôльше. Паніка була передъ матурою велика, бо зъ кс. Діромъ не було жарту. Знаючи єго кепскій до насъ настрôй, мы на то рефлектували, що и лѣпшій въ єго предметахъ студентъ може при матурѣ участи. Кс. Діръ высокого росту, зъ усмѣхомъ на лици, зô спущеными очима мовь-бы встыдався свѣтла и свѣта, зъ заложеными мовь до покôрнои молитвы руками, словомъ вѣрный образъ „Tartuffe“ Моліéра, не бувъ уталантованымъ анѣ добрымъ въ своихъ предметахъ професоромъ. Часто приключалося въ школѣ, що кс. Діръ навѣть при помочи книжки зъ рисунками въ рукахъ не бувъ въ силѣ физикальный апаратъ чи розобрати, чи зложити, або удалый експеримент показати. Мимо того думавъ въ своѣй зарозумѣлости, що може рôвнятися зъ Евклидомъ, Ньютономъ, Торричелімъ, Ганзеномъ и т. д. На кôлька тыжднѣвъ передъ матурою зôбралися студенты 8-ои клясы на нараду и врадили выслати до кс. Діра депутацію зъ найлѣпшихъ студентôвъ зъ просьбою, щобы зъ погляду на взôрцеве поведенье и велику пильность помилувавъ при матурѣ и менше въ математицѣ и физицѣ уталантованыхъ студентôвъ, та не ставъ имъ тяжкихъ и замотаныхъ пытань. Нетерпеливо выжидали студенты повороту депутациі ôдъ кс. Діра. Депутація вернула зъ незадоволяючимъ результатомъ. Кс. Діръ о помилуваняхъ и чути не хотѣвъ. Нарады студентôвъ ôдбувалися дальше. Застановлялися, чи не знайшлась-бы яка протекція, але годѣ, бо кс. Діръ, якъ то кажуть, не живъ зъ нѣкимъ. До чого трудно було дôйти простою дорогою, малося дôйти пôдступомъ. Пôдступный плянъ, котрого годѣ похвалити, уложеный на всѣ евентуальности, замасковано проєктомъ публичнои забавы по матурѣ пôдъ протекторатомъ кс. Діра. Плянъ зовсѣмъ удався. При матурѣ перейшли всѣ. Оденъ зъ галицкихъ студентôвъ, засудженый на упадокъ у кс. Діра, носить теперь золотый ковнѣрь. По матурѣ спостерѣгся кс. Діръ, що попавъ въ наставлену студентами пôдступно сѣтку. Не було для него выходу, компромитація була велика... Ôдъ того часу стався кс. Діръ для нашихъ наступникôвъ студентôвъ Унгварскои гимназіи — ворогомъ. Розпочалася мѣжь нимъ а студентами борба, спершу тайна а потôмъ явна. Наслѣдки тои борбы були такй, що кс. Діру выправлювано нечуванй въ Унгварѣ котячй музики, замотано єго въ процесы, словомъ, такъ єму доскулювано, що бувъ зневоленый оставити Унгварску гимназію и перенестись на сельского пароха въ епархію Сатмарску. Коли кс. Діръ покинувъ Унгваръ, де у всѣхъ верствъ не мавъ симпатій, стало и студентамъ лекше.

(Конець буде.)

Товариство асекураційнй зъ дотепереѣшними своими принципами при своѣй непомôчности ще и ôднимають у насъ мотивъ до самообороны. Не будь асекурацій, мы приневолений були-бы давно вже придумати якій мѣры противъ все пожираючого огню, — мы сотворили-бы були вже давно корпорации для охороны нашои працѣ ôдъ знищеня. Коли однакъ въ краю нашôмъ асекурации уже суть, то належалобы ихъ въ интересѣ краю зробити пожиточными институціями, — институціями, котрыхъ чинность була-бы д о д а т н о ю, а то можливе тôлько при помочи добре зъорганизованыхъ сторожей огневыхъ, не тôлько въ бôльшихъ и меншихъ мѣстахъ, але такожь по селахъ. Товариства сторожей огневыхъ редукують результатъ можливыхъ утратъ ad minimum, а институціи асекураційнй розкладають сю можливу страту на бôльше число участниковъ и на свои резервовй фонды. Коли-бъ отже обѣ институціи взаимно собѣ допомагали, утраты не були-бы такъ дôймаючй, якъ теперь. А що институціи асекураційнй оперуючй въ нашôмъ краю, зъ выимкою по трохи Товариства взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ, котре въ мысль повысшого уже дещо, хочь дуже ще мало, зробило, не почуваються до обовязку, бути краєви чинникомъ додатнымъ, и що такожь бракъ намъ самымъ инициятивы до самообороны, — то повинній бодай власти взяти тую справу пôдъ свою зрѣлу розвагу и замѣсть фантастичного проєкту установленя 173 новыхъ опѣкунôвъ — чи якъ ихъ тамъ хотять называти тыхъ проєктованыхъ огневыхъ инспекторôвъ — та замѣсть дорогихъ Сокальскихъ мальованыхъ бочокъ на колѣснятахъ, помогчи завязуваню товариствъ сторожей огневыхъ такъ фондами краєвыми якъ такожь ôдповѣдною уставою, котра вкладала-бы на институціи асекураційнй обовязокъ, щобы на цѣли пôддержаня тыхъ важныхъ товариствъ причинялися такожь певнымъ процентомъ зъ своихъ чистыхъ зыскôвъ. Якъ зъ одной стороны повинній власти краєвй надъ сею справою добре застановитися, щобы такъ великанськй маєтки нашй не йшли зъ дымомъ, хотяй-бы навѣть въ ихъ власнôмъ интересѣ, щобы було зъ чого податки потрѣбній для ихъ удержаня побирати, — такъ зъ другои стороны повинній и мы самй на то наставати, щобы институція, въ котрôй мы майно своє забезпечуємо, причинялася такожь до охороны нашого маєтку въ загальнôмъ значеню, т. є. щобы интенція и дѣла того товариства въ економичнôмъ змыслѣ були д о д а т н ы м и. На слова зручного агента, якъ такожь на низкôсть тарифы годѣ класти цѣлу вагу, (кожде товариство уже знає собѣ порадити, щобы выйти на своє, н. пр. низкôсть тарифы ôдобье на погорѣлцяхъ при ликвидаціи), а належить дивитися на факты, на пôдставѣ тыхъ фактôвъ судити, и пôсля сего рѣшати, чи товариство лише бере, чи бере и дає.

(*Конецъ буде.*)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Калуского въ мартѣ 1887.

Коли-бъ хто, приѣхавши въ Калускій повѣтъ, запытавъ першого лѣпшого польского панка: хто въ Калушчинѣ мѣжь селянами-господарями першій честнотами личными и горожаньскими? — то єму певно вказали-бы на тыхъ чотырохъ, що то ихъ недавно спровадили на прощальный бенкетъ устроеный п. Шлезингеромъ на прощанье п. Свѣтальского, коли ôдходивъ до Дрогобыча, де они зъ директоромъ п. Громадкою репрезентували Русь калуского повѣта, бо изъ спрошеныхъ рускихъ священникôвъ анѣ одинъ, хоть-бы на показъ, не явився. Отожь певно кождый польскій панокъ ôдповѣвъ-бы: „Porządni“ люде є: Янъ Небыловець зъ Новицѣ, Ясѣньскій зъ Бережницѣ, Базиль Миговичъ зъ Небылова, ну, але „wzorowy porządny“ є на цѣлый повѣтъ Філіпъ Андрейчукъ зъ Небылова. Той Андрейчукъ, вславившій-ся своими агитаціями за польскими кандидатами при всѣхъ выборахъ въ Калуши, мавъ особливу повагу у панкôвъ Калушчины, а на згаданôмъ бенкетѣ єму такій гоноры робили, якъ бы ôнъ бувъ що-найменше вице-маршалокъ повѣтовый. Ну, панъ „Філіпъ“ єсть паномъ писаремъ на 5 селахъ, презесомъ мѣсцевои рады шкôльнои, презесомъ комитету церковного и т. д., ôнъ въ селахъ выбиравъ вôйтôвъ и т. д.

Але по ôдъѣздѣ п. Свѣтальского, а по приѣздѣ на єго мѣсце п. Дроздовского, дуже скоренько лучився „wzorowo porządnemu“ Андрейчукови маленькій, що такъ скажемо, „пехъ“. Ото зъѣхавъ до него зъ Калуша екзекутникъ и списавъ такій протоколъ:

P r o t o k ó ł, spisany w Niebyłowie na dniu 7 marca 1887 roku, wskutek polecenia c. k. Starostwa w Kałuszu z dnia 1 marca 1887 l. 1823/438 o egzekucyjnem zajęciu i oszacowaniu ruchomości do F i l i p a Andrejczuka należących, względem ściągnięcia sprzeniewierzonych zebranych podatków gruntowych i domowo-klasowych a to: w gminie Jasieniu w kwocie 1184 złr., w gminie Niebyłowie 2000 złr., razem **3184** złr. a. w.

Podpisany c. k. egzekut podatkowy udał się do pomieszkania Filipa Andrejczyka wraz z wójtem i taksatorami, a przypomniawszy ostatnim ich przysięgę, względnie zaś §§. 308 i 306 powsz. kodeksu cyw. i zwróciwszy uwagę na szkodliwe skutki usunięcia zagrabionych przedmiotów restancyonaryusza, a względnie na §§. 183 i 461 powszechnej ustawy karnej, zagrabił i oszacował następujące przedmioty: para koni 80 złr, cztery krowy 100 złr., dwie pary byków 110 złr., wóz 10 złr., dom mieszkalny 600 złr, dwa ogrody 200 złr., dwie stodoły 200 złr., dwie stajnie 180 złr., dom (wynajmywany na kasarnię) 1.500 złr., stajnia 100 złr, 32 morgi pola po 25 złr. 800 złr., razem 3.880 złr. a. w.

Powyżej opisane i oszacowane realności i grunta, jakoteż zagrabione bydło zostało oddane pod dozór i odpowiedzialność wójta, i tenże oświadcza: Zagrabione bydło, jakoteż realność i grunta Filipa Andrejczuka biorę pod swój nadzór i odpowiedzialność i na każde polecenie wyższej c. k. Władzy zagrabione ruchomości dostawię, co też swoim podpisem stwierdzam. Wasyl Myhowycz m. p.

Na tém protokół zakończono i podpisano. J. Łuhowy m. p., c. k. egzekut podatkowy. Oceniciele: Andrzej Maksymów m. p., † Mikołaj Myndiuk, podpisał J. Łuhowy Wasyl Myhowycz, wójt m. p.

Ну, а що теперь буде? Чи п. „Філіпъ“ дальше буде „wzorowo porządnym“ и дальше господарувати въ горахъ якъ баша турецкій? По нашôй гадцѣ, Выдѣлъ повиненъ якъ найскорше прийти въ помôчь власти политичнôй и зôслати комисію слѣдчу на п. Андрейчука, бо, якъ загально говорять, сихъ 3184 зр. — то ще далеко не вся здефравдована за „добрыхъ часôвъ“ сума!...

Тернопôль, д. 22 н. ст. марта 1887.

Зъ початкомъ марця бувъ у нашôмъ мѣстѣ Є. Е. Намѣстникъ и заповѣвъ приѣздъ Архики. Рудольфа въ першихъ дняхъ липця и заразомъ порушивъ въ тутешныхъ сферахъ политичныхъ и автономичныхъ гадку устроєня на той часъ етнографичнои выставы Подôля, котра мала-бы бути одною частиною програмы принятя Найдост. Гостя въ столици Подôля. Бурмистръ Тернопôльскій въ порозумѣню зъ кôлькома Намѣстникомъ указаными особами спросивъ минувшого понедѣлка зôбранье, щобъ обговорити способы принятя Архики. Рудольфа и можливй шансы пропонованои выставы. На зôбранье се явилося надъ 40 особъ переважно дооколичнои шляхты, кôлькохъ адвокатôвъ, урядникôвъ и професорôвъ, а зъ Русинôвъ пп. Тадей и Володиславъ Федоровичѣ, о. деканъ В. Фортуна, проф. Левицкій и Барвѣньскій. Недоладною дискусією надъ дрôбными формальностями и результатомъ вѣрнымъ историчнôй польскôй традиціи представлялося се згромадженье польскимъ соймикомъ въ миніятурѣ. Надъ проєктомъ етнографичнои выставы Подôля рѣшено перейти до порядку дневного, бо и на що-жь Наслѣдникъ трону мае дôзнатися, що тутъ жие окремый ôдъ польского нарôдъ рускій, зъ ôдрубными звычаями, костюмами, ôдмѣннымъ способомъ житя. Ôдтакъ принято внесенье, щобъ покликана черезъ бурмистра комисія зъ 5 членôвъ предложила листу комитету, котрый мавъ-бы выготовити програму принятя Архикнязя.

Въ складъ комитету вôйшло 12 заступникôвъ повѣтôвъ Тернопôльского, Збараского, Скалатского и Бережаньского (по 3) и 6 заступникôвъ зъ мѣста Тернополя. Хто-жь то вôйшовъ на заступникôвъ зъ повѣтôвъ? — спытає цѣкавый читатель? Очевидно не хто иншій, якъ лише hierarchia sprawiedliwa — сама шляхта, а зъ мѣста 5 Полякôвъ и 1 жидъ! Можна напередъ знати пôсля того, яка выйде програма зъ того комитету, хочь ôнъ має право кооптациі и може покликати собѣ ôдъ нарады до двохъ або трехъ Русинôвъ, котрй при найлѣпшôй воли не зможуть найкрасшои гадки перевести и дати выразъ своимъ чувствамъ льояльности и привязаня до Габсбургскои династіи. Зачуваємо, що Русины, зъигнорованй навѣть при такôй нагодѣ, думають завязати окремый комитетъ, котрый має ôбдумати, въ якій способъ нарôдъ рускій на Подôлю має пôдчасъ побыту Найдост. Архикнязя Рудольфа въ Тернополи заманифестувати чувства льояльности и вдячности для Наслѣдника трону и Габсбургскои династіи, а нашъ подôльскій Орфей приготовляє въ тôй цѣли величавый хоръ селяньскій. Мы зъ своеи стороны можемо до сихъ заходôвъ сказити лише: щасть Боже!

Зъ судовои салѣ.

(*Процесъ анархистôвъ у Вѣдни.*) Дня 21 с. м. розпочався у Вѣдни передъ звычайнымъ трибуналомъ процесъ анархистôвъ, котрй въ осени минувшого року хотѣли пôдпалити Вѣдень въ кôлькохъ мѣсцяхъ наразъ, а передъ тымъ ще старалися роздобути собѣ грошей въ той способъ, що перебиралися за урядникôвъ полиціи и хотѣли робити въ кôлькохъ домахъ ревизіи за фалшивыми грôшми, щобы тымъ способомъ „сконфискувати“ нѣбы-то фалшивй грошѣ и ужити ихъ для своихъ цѣлей. Передъ трибуналомъ стануло ажь 15 обжалованыхъ, а именно: К р а т о х в и л ь, лѣтъ 38, жонатый, челядникъ бляхарскій; Г е ф е р м а є р ъ, лѣтъ 25, челядникъ токарскій; Ш в е х л я, лѣтъ 36, жонатый, майстеръ шевскій, родомъ зъ Чехъ; В а в р у н е к ъ, 37 лѣтъ, жонатый, челядникъ ткацкій; К о п е ц к і й, лѣтъ 36, машинистъ, родомъ зъ Клятова; К а с п а р и, 25 лѣтъ, челядникъ штукатурскій; Б и л я х е р ъ, 28 лѣтъ, жонатый, роботникъ бронзôвничій зъ Вѣдня; Ш т и б е р ъ, 28 лѣтъ, зъ Великого Межирѣча, жонатый, челядникъ токарскій; Б у з е к ъ, 35 лѣтъ, челядникъ бляхарскій; М и л л ь е р ъ, 29 лѣтъ, родомъ зъ Славоніи, кошикарь; Ш у с т а ч е к ъ, 36 лѣтъ, родомъ зъ Пенцингу коло Вѣдня, челядникъ ткацкій; Ф р и д м а н ъ, 30 лѣтъ, челядникъ кравецкій; Г о с п о д с к и, 23 лѣтъ, челядникъ шевскій; Ц о п о т ъ, челядникъ люлькарскій, 20 лѣтъ, родомъ зъ Вѣдня; Р и ш а в ы, лѣтъ 28, челядникъ люлькарскій. Прокураторія обжалує ихъ: 1) о пôдпалованье, 2) о участь въ пôдпалованю, 3) о загально небезпечне уживанье матерій выбуховыхъ, 4) о намѣрювану крадѣжь и 5) о намову до рабунку. Актъ обжалованя звучить такъ:

Анархистичнй газеты якъ: „Freiheit“, „Rebel“, „Radical“, взывали вже ôдъ давна роботниковъ до „пропаганды дѣла“, щобы тымъ способомъ поправити свою долю. Въ наслѣдокъ того зъорганизувалося у Вѣдни тайне товариство, котре радило надъ рôзными злочиньствами и приготовляло та доставляло всѣлякихъ средствъ до сповненя сего злочиньства. Дѣяльность сего товариства була троява: 1) Насампередъ мало оно для анархистичныхъ цѣлей доставити черезъ пôдступъ и насильство грошей и черенокъ для тайнои друкарнѣ; 2) товариство постановило матеріялами выбуховыми ôбяти пострахъ, а коли до сего не було грошей, то 3) бôльшость обжалованыхъ постановила пôдложити у Вѣдни огонь рôвночасно на кôлькохъ мѣсцяхъ, щобы симъ „розсѣяти пострахъ и показати, що анархисты прецѣ ще щось можуть“. Шустачекъ радивъ вже зъ весны 1887 року зъ своими товаришами, якимъ-бы способомъ роздобути грошей для партійныхъ цѣлей. — Шустачекъ постановивъ отже, щобы оправдатись передъ своими товаришами, котрй єго пôдозрѣвали, що ôнъ ихъ зраджує, выконати обманьство на бôлшу скалю, щобы тымъ способомъ роздобути бôльшу суму. Ôнъ порозумѣвся въ тôй цѣли зъ Фридманомъ, Швехлею и Господскимъ и всѣ уложили плянъ, що прийдуть перебранй за комисарѣвъ полиціи на ревизію за фалшивыми грôшми до Мойсея Райха властителя дому въ Гицингъ и „сконфискують“ тамъ грошѣ. Въ ночи зъ дня 18 на 19 червня 1885 явилися они дѣйстно передъ домомъ Райха и жадали, щобы ихъ впущено. Райха однакожъ не було дома а женщины не хотѣли ихъ впустити мимо того, що они представилися зъ надвору яко комисія полиційна; ся експедиція отже не удалася. Фридманъ бувъ тымъ, котрый вышукавъ Райха и доказувавъ, що у него буде можна сконфискувати около 500 зр.

Подôбный нападъ зробили они на дôмъ Франциски Тиль, котрои маетокъ Фридманъ оцѣнявъ на 30 до 40.000 зр. Они явилися дѣйстно вечеромъ у панѣ Тиль, предложили ѣй фалшивый полиційный приказъ и казали собѣ показати грошѣ. П-ѣ Тиль, выймила отже 470 зр. и предложила ихъ комисіи, котра признала грошѣ фалшивыми и хотѣла уже конфискувати, коли наразъ выхованка п-ѣ Тиль, Іоанна Райблъ доглянула у одного комисара фалшиву бороду и енергично завôзвала комисарѣвъ, щобы они грошей не тыкали, бо инакше она наробить крику и заключе въ улицѣ полиціянта. Комисарѣ списали протоколъ и сказали пани Тиль, що она на другій день дôстане завôзванье до полиціи и чимъ скорше выйшли зъ хаты. Такъ отже не удалася и та експедиція.

Дальше хотѣли обжалованй вломитися до друкарнѣ Тростьєра и забрати зъ ôдси черенки для своеи тайнои друкарнѣ. Въ цвѣтни 1886 р. въ ночи пробували они ôдомкнути колодки ôдъ входовыхъ дверей до друкарнѣ, але се имъ не удалося и они пôшли зъ нѣчимъ.

Кратохвиль, Каспари и Ваврунекъ були спеціялистами до робленя бомбъ. Вже въ лютôмъ 1886 зробивъ бувъ Кратохвиль дѣ бомбы, а Каспари доставивъ бôльше якъ 1.500 грамôвъ выбуховои матерія „лиииту“, котрымъ въ помешканю Ваврунека наповнено бомбы и заосмотрено ихъ капселями. Крôмъ того мавъ Ваврунекъ ще двѣ дутки, въ котрыхъ можна було змѣстити 300 грамôвъ лиииту. Дутки тѣ були на то приготовленй, щобы ихъ кинути на полицію, коли-бы та була дня 14 марта 1886 р. выступила противъ роботниковъ, що зôбралися були на поли Шмельцъ за Вѣднôмъ. Въ лѣтѣ 1886 р. обговорювано въ кругахъ анархистôвъ кôлька разôвъ, що „треба дати знакъ о собѣ“. Кратохвиль зôзнавъ, що якійсь Кочи читавъ ему зъ газеты „Rebell“, якъ робляться фляшки до пôдпалованя складôвъ дерева. Оба они постановили выготовити такй фляшки и роздати ихъ мѣжь другихъ анархистôвъ, щобы ôдтакъ пôдпалити кôлька складôвъ дерева наразъ. Тымъ хотѣли они настрашити великій капиталъ и змусити єго до уступства въ користь роботниковъ. Они скликали отже дня 20 вересня всѣхъ своихъ товаришѣвъ, розказали имъ про своѣ плянъ а всѣ обѣцяли имъ свою помôчь. Кочи и Кратохвиль выготовили отже 14 такихъ фляшокъ, заосмотреныхъ склянными рурками наповнеными до половины хлорокислымъ калі и цукромъ а самі фляшки були напонненй терпентиною и оковитою. Потрѣбну до сего сѣркову кислоту роздѣлено въ маленькихъ фляшинкахъ. Дня 27 вересня 1886 роздано отже тѣ фляшки и всѣ товаришѣ подѣлилися на чотыри групы, зъ котрыхъ кожда на иншôмъ мѣсци мала пôдпалити мѣсто, а именно въ Майдлингъ, Росау, Мацляйнсдорфъ и въ Пенцингъ. Зъразу ухвалено, щобы пôдпалити мѣсто въ будный день, але ôдтакъ ôдложено на недѣлю, щобы выкликати тымъ бôльшій подивъ.

Плянъ сей не удався имъ, бо лишь на однôмъ мѣсци фляшка експльодувала и запалила дерево, котре й загасивъ переходячій туды случайно роботникъ Мартинекъ. Каспари и Ваврунекъ навѣть не важились пôдпалювати склады и закопали свои фляшки въ ровѣ. Скоро потôмъ выкрыто плянъ анархистôвъ и уязвлено всѣхъ. Обжалованй крôмъ Штибера и Миллъера признался всѣ, що брали участь въ парадахъ анархистичныхъ и що хотѣли мѣсто пôдпалити. По ôдчитаню сего акту обжалованя приступлено ôдтакъ до переслуханя поодинокихъ обжалованыхъ. (*Д. б.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ парляменту*). Зъ Вѣдня доносять, що палата послôвъ буде ще радити до дня 1 цвѣтня и на шесть або сѣмъ засѣданяхъ, котрй ще ôдбудуться до сего часу, має залагодитися въ другôмъ и третôмъ читаню законъ о убезпеченю роботниковъ и о заосмотреню вдôвъ и сиротъ по особахъ войсковыхъ а ôдтакъ ще и цѣлый рядъ петицій. Комисія буджетова має прискорити свои нарады такъ, щобы ей справозданье о буджетѣ могло бути предложене посламъ ще передъ великодными феріями. Дебата буджетова розпôчнеся доперва по святахъ великодныхъ имовѣрно около дня 23 цвѣтня. Чи ôдроченье сесіи на часъ ферій наступить черезъ президента палаты чи розпорядженьемъ цѣсарскимъ, доси ще не звѣстно.

(*Въ честь 90-лѣтныхъ уродинъ цѣсаря Вильгельма*) ôдбувся дня 23 с. м. въ Будапештѣ въ цѣсарскôй палатѣ галевый обѣдъ, на котрôмъ Є. Вел. цѣсаръ пôднѣсъ слѣдуючій тоастъ: Зъ правдивымъ поважаньемъ, сердечнымъ сочуствомъ и глубокою дружбою згадую въ нынѣшнôмъ, повнôмъ значеня дни о Є. Вел. цѣсарю нѣмецкôмъ и королю прускôмъ. Най Богъ удержує, хоронить и благословить Є. Величество! На обѣдѣ сѣмь було 30 особъ а мѣжь ними нѣмецкій амбасадоръ кн. Райсъ, гр. Кальноки, Тисса, ген. Пеличевичь и гр. Андрасси.

(*Ген. Каульбарсъ*) бувшій россійскій аташе войсковый при вѣденьскôмъ дворѣ бувъ онодги на авдіенціи у архики. Кароля Людвика. Авдіенція тревала пôвъ годины.

(*Поголоска о уступленю мин. Дунаєвского*). Комисія буджетова приняла на послѣднôмъ засѣданю внесенье пôдкомисіи для нарады надъ 5-міліоновымъ кредитомъ для зелѣзниць державныхъ, въ котрôмъ сказано, що поступованье правительства що до угоды зъ заведеньемъ кредитовымъ земскимъ, пôсля котрои анунтеты мають сплачуватися въ штерлингахъ, пôдчасъ коли конверзія ôдбувалася въ маркахъ, не єсть анѣ конечне анѣ користне. Ухвала ся такъ вилинула на министра Дунаєвского, що, якъ кажуть въ кругахъ парляментарныхъ, ôнъ постановивъ уступити.

(*Угода зъ Румунією.*) „Presse“ довѣдуєсь, що румунський посолъ у Вѣдни повѣдомивъ гр. Кальнокого, що румунськи делегаты въ справѣ угоды торговельной мали вже дня 21 с. м. выѣхати зъ Букарешту до Вѣдня.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Въ справѣ болгарскôй настала въ послѣдныхъ дняхъ замѣтна змѣна. Де причина сеи змѣны, трудно наразѣ ôдгадати. Можна припускати, що або енергичнѣйше выступленье Порты и еи комисаря въ Софіи зъ одной стороны, а утомленье регентіи и правительства болгарского зъ другой, спонукали найвысшу власть болгарску до рѣшучого кроку або знову сумне приключенье въ Петербурзѣ и нове угрупованье державъ середнои Европы додали регентіи болгарскôй ôдваги закôнчити вже разъ справу болгарску. У Вѣдни одержали именно зъ Софіи вѣсть, що регентія болгарска постановила уступити, скоро бы ёй не удалося довести до порозумѣня. Передъ тымъ однакожь хоче вытворити доконаный фактъ и думае предложити великому народному Собранію внесенье о оголошеню уніи Всходнои Румеліи зъ Болгарією и о независимости сполученои Болгаріи. Зъ иншого жерела доносять знову, що регентія постановила скликати въ маю Собраніе и предложити ему выбôръ кн. Александра Батенбергского. Кажуть навѣть, що регентія носиться зъ гадкою оголосити Болгарію королевствомъ. Здаесь, що въ звязи зъ симъ стремленьемъ регентіи и правительства болгарского стоять деякі мѣры, які предпринято въ Болгаріи. Членъ правительства, мин. Радославовъ, маe именно розпочати сими днями подорожь по краю и не можна сумнѣватись, що ôнъ буде всюды старатися вилывати на жителѣвъ въ дусѣ регентіи. Въ Филипополи знову ôдбулося — якъ доносить агентія „Гавасъ“, — велике народне вѣче, въ котрôмъ взяли участь делегаты зъ рôзныхъ повѣтôвъ Всходнои Румеліи. На вѣчу сёмъ ухвалено резолюцію, въ котрôй сказано, що на всякій злучай треба боронити независимости сполученои Болгаріи. Одтакъ завязано патріотичну лигу и выбрано заразъ выдѣлъ зъ 24 членôвъ, а предсѣдателемъ выдѣлу выбрано д-ра Чомакова. Выдѣлови поручено выступати енергично противъ всякихъ ворогôвъ Болгаріи такъ внутрѣшныхъ якъ и заграничныхъ. Немало характеристичнымъ для справы болгарскои въ теперѣшну пору есть очевидне напруженье мѣжь Россією а Туреччиною. Дуже яскравымъ доказомъ сего напруженя бувъ-бы фактъ, що султанъ не хотѣвъ приняти на авдієнціи россійского посла. Нелидовъ старався вже давнѣйше о авдієнцію у султана и еи назначено на день 13 марта, пôзнѣйше однакожь ôдложено и назначено на день 21 марта а зъ Константинополя доносять теперь, що султанъ не принявъ Нелидова, а въ тамошнихъ кругахъ политичныхъ приписують сему фактови велике значенье политичне. Вѣсть сю однакожь треба поки що принимати осторожно и дожидати еи потвердженя.

Що до внутрѣшныхъ справъ болгарскихъ, то они все ще не уладились. Правительство болгарске все ще порaесь, то зъ цанковистами, то зъ ворохобниками и мальконтентами, то зъ ихъ тайными агентами. Комисарь турецкій Риза-бей переговорюе то зъ цанковистами, то зъ правительствомъ, але все безуспѣшно. Рôзни членыпартіи опозиційнои зголошувалися такожь до Стамбулова и старалися навязати переговоры зъ регентією, але регентія не хоче входити зъ ними въ нѣякі переговоры. „Независ. България“ доказуе навѣть, що помиренье зъ Цанковомъ було-бы обидою болгарского народу. Декотрі ворохобники знову, котрі безпосередно не скомпромитувалися, стараються помирити зъ правительствомъ. До „Köln. Ztg.“ доносять именно, що кôлькохъ болгарскихъ официрôвъ, що належали до послѣднои ворохобнѣ, ôдненлися до регентіи зъ просьбою, щобы она приняла ихъ знову до служьбы и прирекли при тôмъ торжественно, що позбôстануть вѣрни правительству. Декотрыхъ зъ нихъ регентія приняла назадъ до служьбы, а именно бувшого комманданта третого полку артилеріи въ Шумли, капитана Кошарева и капитана Маринова, бувшого комманданта струмского полку. Каравелова не выпущено — якъ мы вже доносили — на волю, разъ для того, що ôнъ стоявъ въ звязи зъ ворохобниками и противъ него суть дуже компромитуючі доказы, а ôдтакъ и для того, що не було кому зложити за него кавцію въ сумѣ 15.000 франкôвъ. Паню Папасоглю, звѣстну агентку, котра хотѣла перекупити министра вôйны Николаева, выпущено на волю за кавцією 20.000 франкôвъ. Найбôльше клопоту маe регентія зъ Чорногорцями, котрыхъ ворохобники болгарскій спровадили до Софіи и порозмѣщували ихъ въ найбôльше оживленыхъ частяхъ мѣста, щобы ôдтакъ при ихъ помочи можна лекше выкликати ворохобню. Ихъ зôзнання въ слѣдствѣ дали ясный доказъ, въ якôй цѣли ихъ спроваджено до Софіи. Правительство ôдсылае ихъ теперь поодинокими партіями пôдъ сильною ескортою за границю.

Россія. Въ доповненю вѣстей о атентатѣ на царя нотуемо зъ обовязку журналистичного ще слѣдуючі вѣсти: „Berl. Tageblatt“ доносить, що россійскій тайні агенты въ Женевѣ слѣдили вже ôдъ давна за якимись революціонистами, котрі вели оживлену переписку зъ революціонистами въ Парижи, Лондонѣ и Россіи. Наразъ пропали десь тѝ революціонеры безъ слѣду зъ Женевы; не можна навѣть було знати, котрою дорогою они выѣхали. Въ двѣ недѣлѣ ôдкрыла ихъ въ Берлинѣ тамошна полиція, але незадовго и она стратила ихъ зъ очей, але дала заразъ знати о тôмъ до Петербурга. На два днѣ передъ атентатомъ натрафила берлиньска полиція на слѣды, що оба згаданѝ революціонисты выѣхали до Петербурга. Берлиньска полиція дала знову знати до Петербурга, але мимо того петербурска полиція не могла ихъ и доси выслѣдити. — Зъ Швайцаріи доносять, що комитетъ революційнои партіи „Народная Воля“ мавъ прислати письмо цареви, въ котрôмъ повѣдомляе его, що ухвалою засѣданя зъ дня 27 лютого 1887 р. выдано на него вырокъ смерти, а до выконаня сего вироку выбрано комитетъ зъ 15 членôвъ. Арештованя ôдбуваються все ще дальше на великі розмѣры, а вязниця въ петро-павловскôй крѣпости есть вже биткомъ набита арештоваными. До „N. fr. Presse“ доносять, що въ Харьковѣ арештовано богато студентôвъ и одного професора. Тутъ — якъ кажуть — арештовано такожь официра Кречева, приятеля розстрѣляного официра Суханова. Кречевъ мавъ робити бомбы. — „Schles. Ztg.“ доносить, що головнокомандуючій кіевского округа военного выдавъ дня 16 с. м. приказъ дневный, въ котрôмъ повѣдомляе войско, що на приказъ царскій выключено зъ войска и поставлено передъ судъ военный ген.-майора Борыславского, пôдполковника Омелюту, шефа ôддѣлу для матерій выбуховыхъ капитана Афендика и урядникôвъ войсковыхъ Грабенка и Охатрина. Всѣ они належали до революційного заговору и доставили матеріялу на бомбы. — О партіи конституційнôй доносить „Times“ такъ: Члены сеи партіи брали такожь участь въ заговорѣ на царя, але ихъ выкрыто ще передъ 1 (13) марта. Зъ увязненыхъ членôвъ сеи партіи суть особливо скомпромитованій одинъ генералъ, два графы и три офицыры зъ придворнои гвардіи цѣсарскои. Число увязненыхъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей и богатшихъ горожанъ петербургскихъ выносить 70. Партія си выдавала тайну газету а окликомъ еи було: „нарôдъ за царемъ або противъ царя“. Цѣкавый документъ, наколи лишь правдивый, подае о сёй партіи вѣденьскій „Tagblatt“. Маe то бути ôдозва партіи конституційнои до народу россійского а змѣстъ еи есть слѣдуючій: „Передовсѣмъ заявляемо — каже ôдозва — що зъ атентатомъ на царя Александра III не маемо нѣчого спôльного. Залвляемо заразомъ, що не подѣляемо многихъ поглядôвъ, котрыхъ придержуесь партія соціяльно-революційна, не симпатизуемо зъ средствами, якихъ уживае ся партія и боремося зъ правительствомъ лишь ширенъемъ нашихъ переконань. Одвѣчальнôсть за численнѝ насильства и злочиньства выкликанѝ самоволею правительства приписуемо тымъ, що попирають ту систему самоволѣ и стараються еи удержати. Правительство уживае пôдкупства, вязниць, кайданôвъ, шибеницѣ на то, щобы придушити свободу мысли и не здавати рахункôвъ зъ нечуваного рабунку майна народного. Правительство придушило прасу, заказуе говорити о змѣнѣ системы и надъужитяхъ министрôвъ и замыкае губы кождому честному чоловѣкови. Правительство працюе надъ цѣлковитымъ зруйнованьемъ народу, а въ политицѣ заграничнôй выступае чимъ разъ нужденнѣйше, бо хилиться передъ Бисмаркомъ. Племена славяньскій, для котрыхъ тôлько поплыло крови россійскои, ôдвертаються теперь ôдъ Россіи въ наслѣдокъ политики нашого правительства, котре всюды боронить пôдставы деспотизму, рабунку и „тихого та мовчаливого существованя“. Часъ вже, щобы суспôльнôсть россійска опамяталася и щобы выступлено зъ явнымъ протестомъ противъ безсовѣстнои волѣ. Одозва ставить напослѣдокъ таку програму: 1) скликанье законодательного тѣла представителѣвъ державы; 2) свободу вѣроисповѣдань, знесенье превентивнои цензуры и ставленье провинъ прасовыхъ передъ суды присяжныхъ; 3) амнестія для всѣхъ виновникôвъ политичныхъ“. — „Berl. Tageblatt“ зъ дня 22 марта доносить, що въ Петербурзѣ хотѣвъ собѣ ôдобрати житье якійсь урядникъ ôдъ полиціи въ часѣ, коли его арештовано яко пôдозрѣного о участь въ заговорѣ противъ царя; ôнъ ранився тяжко, але мавъ ще на тôлько силы, щобы поробити важнѝ зôзнаня. — Царь мавъ дарувати полицмайстрови Грессерови и его помôчникамъ 100.000 рублѣвъ. — „Правит. Вѣстникъ“ выступае остро противъ тыхъ газетъ россійскихъ, що пôднимають голосъ противъ Нѣмеччины и стараються доказувати неприхильнôсть Нѣмеччины для Россіи, котра особливо проявилась въ тôмъ, що нѣмецкій консуль въ Софіи не взявъ въ опѣку засужденыхъ на смерть ворохобникôвъ болгарскихъ.

Нѣмеччина. Вô второкъ дня 22 л. марта святкувавъ Берлинъ торжество, якого доси ще не видѣвъ. Девятьдесятый день уродинъ цѣсаря Вильгельма стався для Нѣмцѣвъ днемъ всенародного торжества, котре тымъ бôльше ще импонуе имъ, що на се торжество зъѣхалося не тôлько богато членôвъ пануючихъ дворôвъ и представителѣвъ державъ, але що зъ симъ днемъ вяжеся такожь фактъ скрѣпленя надѣй на удержанье мира. Нынѣ есть фактомъ певнымъ, що мѣжь Нѣмеччиною, Австрією и Италією заключено тѣсный союзъ, а довершивъ его самъ кн. Бисмаркъ дня 14 л. марта, коли явився у италійского амбасадора, черезъ котрого передававъ свои желаня королеви Гумбертови. — На торжество до Берлина приѣхали три наслѣдники престола и 86 членôвъ пануючихъ въ Европѣ родинъ. Вже день передъ торжествомъ стояли масы народу передъ цѣсарскою палатою и дожидали приѣзду рôзныхъ достойныхъ гостей. Особливо велику увагу стягнула на себе депутація турецка пôдъ проводомъ Голи-пашѣ и маршалка Али Низами-пашѣ, дальше приѣздъ хиньского посла и посланника папского монс. Галимберти. Вечеромъ дня 21 с. м. устроили студенты великій похôдъ зъ смолоскипами, а цѣсарь чотыри разы являвся въ историчнôмъôкнѣ своеи палаты. „Nordd. Allg. Ztg.“ доносить, що лѣкарь цѣсаря д-ръ Ляверъ маe дôстати въ нагороду 300.000 марокъ. — Архикн. Рудольфъ принимавъ въ Берлинѣ депутацію австрійскои колоніи. — Въ комисіи прускои палаты панôвъ постановлено поробити слѣдуючі змѣны въ законѣ церковнôмъ: Обовязокъ до предкладаня кандидатôвъ стану духовного черезъ епископôвъ и право спротивленя при именованю завѣдателѣвъ парохій мають бути знесенѝ. Спротивленье може лишь тогды наступити, коли до того суть данѝ факты, що противляться замѣщеню кандидата зъ огляду на ôдносины горожанськѝ и державно-горожанськѝ. Факты тѝ мусять бути при спротивленю наведенѝ. Правленье службы Божои и удѣлянье св. тайнъ не пôдпадають пôдъ законъ карный зъ мая 1873 р. Постановы тѝ не ôдносяться до чинôвъ монашескихъ и подôбныхъ обществъ духовныхъ, котрі суть выключенѝ зъ прускои державы. Законъ о правѣ каръ, якихъ можуть уживати власти церковнѝ, зноситься. Зъ чинôвъ монашескихъ або подôбныхъ обществъ духовныхъ можуть бути допущенѝ лишь тѝ, що займаються наукою або выхованьемъ женьскои молодежи, а майно тыхъ чинôвъ и обществъ духовныхъ, котре имъ забрано, звернеся назадъ.

Франція. Ген. Булянже стався мимо своеи великои здôбности войсковои причиною неустаючого заколоту. Здаеся, що поступованье Булянжера есть того рода, що ôнъ хотѣвъ-бы не лишь бути популярнымъ але може бути що и „першимъ косулемъ“ — якъ пронично каже опуртунистична République Française. Булянже станувъ теперъ знову въ конфликтѣ зъ комисією войсковою французского парляменту. Въ справѣ заведеня шкôлъ войсковыхъ написавъ ôнъ бувъ недавно письмо, въ котрôмъ обидивъ комисію войскову. Предсѣдатель комисіи заявивъ отже Булянжерови именемъ цѣлои комисіи дуже деликатно, що она не думае приняти слôвъ, въ якихъ ôнъ высказавъ свôй поглядъ. Булянже старався отже оправдати и высказавъ бажанье, що добрі желаня мѣжи нимъ а комисією не будуть чейже нарушенѝ черезъ то. Мимо того здаеся, що комисія не прихилиться до его бажаня и ôдкине реформу шкôлъ войсковыхъ. Напруженье есть таке, що навѣть говорять о уступленю Булянжера а опортунисты стараються вже пôдкопати навѣть цѣлый кабинетъ и высувають кабинетъ Феррого. — Въ посольствѣ нѣмецкôмъ ôдбувся пиръ при нагодѣ торжества 90-ыхъ уродинъ цѣсаря Вильгельма а на пирѣ були всѣ министры французскій навѣть и Булянже.

Італія. Бр. Кайдель вручивъ дня 23 с. м. гр. Робилянтови ôдзнаки ордеру чорного орла. — Ратификація нѣмецко-италійского союза маe бути сими днями оголошена. Завѣряють однакожь, що всѣ вѣсти о якôмсь ôдшкодованю черезъ управильненье границѣ суть безпôдставнѝ. Союзъ маe лишь на цѣли удержанье мира и забезпечуе Италіи ненарушимôсть територіяльну и удержанье status quo на Середземнôмъ мори. — Говорять, що италійскій наслѣдникъ престола маe заручитися зъ донькою архикн. Кароля Людвика. — Зъ Африки все надходять неконче веселѝ вѣсти. Ген. Жене выдавъ абесиньскому полководцеви 1000 карабинôвъ за пущенье на волю плѣнникôвъ зъ експедиціи Салимбеніого. Се поступованье ген. Жене обурило дуже италійске правительство и оно постановило ôдкликати комендантa залоги своеи колоніи. Расъ-Алула задержавъ ще въ плѣни официра Савоару а за выпущенье его жадае знову карабинôвъ и амуниціи а крôмъ того письменного заявленя, що Италійцѣ не обсадять знову мѣсцевости Уахъ и Арафали.

НОВИНКИ.

— **Справа рускои гимназіи въ Перемышли.** Въ комисіи буджетовôй пôднѣсъ пос. Гнѣвошъ справу ôдкрытя рускои гимназіи въ Перемышли а министеръ д-ръ Гавчь зробивъ надѣю, що гимназія та буде ôдкрыта. Декотрі польскі газеты сердяться на министра просвѣты за то, що ôнъ будьто нарушае автономію краю, коли хоче ôдкрыти руску гимназію въ Перемышли. По нашôй думцѣ министеръ просвѣты выручае лишь соймъ, котрый не хотѣвъ признати справедливыхъ жаданъ Русинôвъ.

— **Петицію въ справѣ рускои гимназіи** въ Перемышли и семинарій учительскихъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ у всходнôй Галичинѣ выслали зъ численными пôдписами Русины зъ Тернополя и окрестности на руки Вп. сов. В. Ковальского. Треба и иншимъ поспѣшати.

— **Для фонду вдôвъ и сирôтъ по священникахъ** жертвувавъ о. Константинъ Бѣлевичь, настоятель буского деканата и парохъ въ Утѣшковѣ, 100 зр., зъ котрыхъ 60 призначуе на коренный капиталъ а 40 на бѣжучі розходы.

— **Цѣсарску санкцію** одержали ухвалы сойму краевого, котрыми падано слѣдуючі концесіи на побираньe оплатъ мытовыхъ въ всходнôй Галичинѣ: Радѣ повѣтовôй въ Чортковѣ на повѣт. дорозѣ Вербовець-Бѣлобожница; Радѣ пов. въ Перемышли ôдъ мосту на рѣцѣ Вѣгорѣ; громадѣ Бабинѣ, пов. самбôрского, ôдъ мосту на рѣцѣ Стрвяжи; обшарови двôрскому въ Новôй Гребли, пов. ярославского ôдъ мостôвъ на рѣцѣ Любачевцѣ; громадѣ и обшарови двôрскому спôльно въ Лукахъ, пов. дôлиньскои ôдъ мосту на р. Илемцѣ; обшарови двôрскому въ Волочинци, пов. станиславôвского, ôдъ мосту на р. Быстрици; обшарови двôрскому въ Поточискахъ спôльно зъ обшаромъ дв. въ Устечку, пов. городеньского ôдъ перевозу на Днѣстрѣ

— **Округи консерваторскій въ Галичинѣ.** На внесенье центральнои комисіи для консервованя памятникôвъ штуки и исторіи подѣлило министерство просвѣты Галичину на 5 округôвъ, зъ котрыхъ въ однôмъ именованый консерваторомъ на пять лѣтъ д-ръ Исидоръ Шараневичь, професоръ львôвского университету. Округъ сей обôймае повѣты: Броды, Бережаны, Городокъ, Збаражь, Золочевъ, Жовкôвъ, Камѣнка струмил., Львôвъ, Мостиска, Рава руска, Сокаль, Тернопôль и Тѣшанôвъ.

— **Въ Обертынѣ** выбрано до рады громадскои двохъ священикôвъ рускаго и латиньскаго, начальника суду повѣтового, капитана краевои обороны, аптикаря, 13 мѣщанъ и 10 жидôвъ. Бурмистромъ выбрано капитана Николая Стебельского.

— **Поголоски о новôмъ атентатѣ на царя.** Въ вѣденьскихъ кругахъ биржевыхъ ходить знову поголоска о новôмъ атентатѣ на царя. Може бути, що поголоска та опираeсь на вѣсти такожь ще не потвержденôй, що въ Петербурзѣ арештовано 300 студентôвъ и постановлено университетъ закрыти.

— **Львôвска Рада шкôльна** окружна загородска розôслала по всѣхъ школахъ ургенсъ, въ котрôмъ жадае, щобы управы шкôльнѝ до 8 днѣвъ надôслали залеглости за порозсыланѝ портреты, о котрыхъ мы въ своемъ часѣ также ще доносили. Характеристичнымъ есть мотивъ сихъ ургенсôвъ. Окружна власть шкôльна каже именно, що „c. k. Rada szkolna okręgowa jest narażona na niemiłe skutki“. А хто-жь казавъ ц. к. Радѣ шкôльнôй выставлятися на немилѝ наслѣдки? Хиба-жь за то мають ôдновѣдати школы.?

— **Похоронъ Крашевского** ôдбувся 23 с. м. тымчасомъ въ Женевѣ а тѣло покôйника набальсамоване зложено въ навильонѣ Plain palais на кладовищи. На похоронъ прибуло богато польскихъ депутацій и зложено такожь множество вѣнцѣвъ. Рада мѣста Кракова ухвалила привезти тѣло Крашевского до Кракова и зложити тамъ въ гробахъ „на Скалцѣ“; на сю цѣль вызначено необмеженый кредитъ Похоронъ въ Краковѣ ôдбудеся имовѣрно дня 28 л. марта. Крашевскій померъ въ суботу о 3. год. 38. минутъ сидячи на фотели такъ, якъ вже ôдъ довшого часу пересыплявъ ночи. Мѣжь паперами покôйника найдено завѣщанье и объемистый памятникъ. Якійсь емигрантъ Бандурскій выславъ телеграму до кн. Бисмарка повѣдомляючи его о смерти Крашевского.

— **Въ урядѣ телеграфичнôмъ** роблено на просторони Львôвъ-Перемышль-Краковъ пробы, чи не далось-бы перевести систему урядника почтъ и телеграфу Е. Піоля. Система та заводить рôвночасне пересыланье депешъ въ противнôмъ напрямѣ на тôмъ самôмъ дротѣ. Черезъ таке поступованье зыскуеся на скорости переписки и заразомъ стаціи „середнѝ“ можуть порозумѣватися по черзѣ зъ собою.

— **Сельскій будôвлѣ.** Въ урядовôй газетѣ заявляе якійсь архитектъ, не подаючій свого имени, що готовый есть на власнѝ кошты удатись до такихъ селъ, де маe будуватись що найменше пять селяньскихъ хатъ' и учити селянъ, якъ будувати хаты, щобы були лучшій для здоровля, выгôднѣйшій и безпечнѣйшій ôдъ огню. При тôмъ буде старатися архитектъ, щобы кошты будовы не були бôльшій якъ при звычайнôй сельскôй хатѣ. Хто бы хотѣвъ користати зъ сеи похвальнои готовости згаданого архитекта, може удатись до него посредствомъ гал. товариства политехничого або господарского у Львовѣ.

— **Рада повѣтова въ Золочевѣ** придприняла будову новои повѣтовои дороги зъ Золочева черезъ Бѣлый камѣнь до Ожидова зъ ôдногою до Олеська. На тую цѣль затягнула Рада повѣтова позичку 50.000 зр.

— **Священики-ювиляты.** Въ львôвскôй аепархіи есть сего року бсѣмъ ювилятôвъ. Найстаршій зъ нихъ есть о. Джулиньскій Теодоръ въ Турôвцѣ родженый въ 1800 р., дальше идуть оо.: Домбровицкій Григорій зъ Глубôчка вел. род. въ 1802; Кобляньскій Іосифъ въ Пôйлѣ въ 1802 р.; Яновичь Стефанъ въ Горожанцѣ 1803 р.; Юськевичь Николай въ Сущинѣ 1803; Роговскій Теодоръ въ Курянахъ 1803; Пачовскій Іоанъ въ Солонцѣ 1807 и Громовичь Евфимій въ Потуторахъ въ 1810 роцѣ.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** подае до вѣдомости, що зъ днемъ 1 цвѣтня с. р. будуть межи Бучачемъ а Гусятыномъ поѣзды особовѝ ч. 117 и 118, котрі ôдъ 1 жовтня 1886 знесенѝ були, знову въ руку; а именно пôйде уже поѣздъ ч. 117., котрый 31 марта о 10 год. 46 мин. вечеромъ до Бучача приѣде, дальше до Гусятына. Зъ днемъ отвореня руху на шляху желѣзницѣ Стрый-Лавочне, о котрôмъ дни пôзнѣйше повѣдомиться, зносяться перестанки: Волиця (при сторожници ч. 40), Дроговыже (при стор. ч. 28), и Дмитрье (при стор. ч. 21).

— **Въ справѣ сотрудникôвъ** рѣшивъ коломыйскій соборчикъ деканальный бôльшостію голосôвъ, що сотрудникамъ маe припасти третя часть всѣхъ доходôвъ крôмъ вѣнчань и доходôвъ канцелярійныхъ. Службы личнѝ такожь роздѣляються. Меншôсть соборчика жадала, щобы stipendia missae не належали до роздѣлу.

— **Убійство дитины.** Дня 22 марта ставала передъ судіями присяжными у Львовѣ молода 22-лѣтна молодиця Марія Мысякôвна обжалована о убійство дитины. Она родомъ зъ Пôддубець коло Угнова и тамъ почулася матерію. Въ день породу выйшла она на поле и породила дѣвчинку. Дитина прийшла вправдѣ жива на свѣтъ, але чи зъ причины морозу, якій того дня бувъ, чи зъ слабости дитина не давала знаку житя а Мысякôвна закопала еи на кладовищи. Заразъ на другій день зголосилася зъ плачемъ до суду въ Угновѣ, де призналася до вины, а сей поручивъ перевести обдукцію помершои дитинки. Лѣкарѣ высказали, що дитина могла ледви минуту по уродженю жити а обжалована признае, що дитя не рухалося и не давало знаку житя Судіѣ присяжнѝ признали обжалованy одноголосно невинною а трибуналъ на пôдставѣ сего вердикту увôльнивъ еи зовсѣмъ.

— **Въ Ходаку**, малôмъ сѣльци пов. бродского, лучилася, якъ доносять польскі газеты, слѣдуюча страшна пригода. Одинъ господарь продавъ на ярмарку волы за 150 зр., вернувши до дому положивъ ихъ на столѣ. Пôдъ той часъ закликавъ его зъ надвору кумъ и ôнъ выйшовъ до него. Малôй доньцѣ господаря сподобалися красні паперки и она стягнула ихъ зъ стола, бавилася ними и подерла на дрôбнѝ кусники, а опôсля вложила ихъ до горняти и поставила на припѣчку, щобы варилися. Незабаромъ вернувъ селянинъ до хаты, а коли не побачивъ грошей на столѣ, налякався дуже и ставъ розпытувати за нихъ дитину. Дѣвчинка сказала, де подѣла грошѣ. Батько до горшка, а зъ грошей въ нѣмъ лишь дрôбнѝ кусники. Розлюченый до крайности господарь вхопивъ безъ памяти за сокиру и убивъ дитину на мѣсци. Коли опамятався и побачивъ, що вдѣявъ, повѣсився въ стодолѣ зъ розпуки и жалю за своею донькою. Але на тôмъ ще не скôнчилося. Жѣнка селянина купала на той часъ въ другôй комнатѣ маленьку дитину, а учувши зойкъ доньки прибѣгла до хаты, налякалася страшного виду и выбѣгла на подвôрье та стала голосити, забувши зовсѣмъ на немовля въ купели, котре пôдъ той часъ утопилося. Не легко выставити собѣ теперь положенье бѣднои жѣнки.

— **Систематичнон крадѣжи** допускався у Львовѣ слуга Мойсей Дроздъ въ торговли образôвъ И. Фрида. Властитель доглянувъ ôдъ якогось часу, що зъ касы пропадали значнѝ сумы и не мôгъ нѣякъ впасти на слѣдъ злодѣя. Ажь коли пôдозрѣнье упало на Дрозда, казавъ Фридъ субектови свому сховатися непостережено и слѣдити за злодѣемъ. Субектъ сховався за образъ и дѣйстно добачивъ якъ Дроздъ, що мавъ робити въ склепѣ порядокъ, дôбрався до касы и забравъ зъ неи 100 зр. Выкрытый злодѣй признався до вины и его заразъ арештовано.

— **Спростованье.** Въ згадцѣ про Крашевского въ послѣднôмъ числѣ „Дѣла“ вкралася немила похибка. Тамъ сказано именно, що ювилейне торжество Крашевского ôдбувалося въ Празѣ. Похибку ту мôгъ кождый зъ нашихъ читателѣвъ легко добачити, бо-жь загально звѣстно, що торжество се ôдбувалося въ Краковѣ.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ.** (*Дальше.*) До репертоару народныхъ штукъ входять кромѣ драматичныхъ творôвъ, зъображаючихъ житье сѣльского люду, такожь творы, для котрыхъ сюжетомъ послужило житье рускои интелигенціи въ еи родинныхъ, товарискихъ, суспôльныхъ та политичныхъ ôдносинахъ, а въ кôнци образы и драмы историчнѝ, зъображаючі памятнѝ подѣі або видніі лица нашои бувальщины. И одніі и другіі штуки становлять дуже важну часть репертоару нашои народнои сцены. Комедіи и драмы суспôльнѝ, взятѝ зъ сучасного житя нашои интелигенціи, суть безперечно найживѣйшими продуктами народнои драматичнои музы; драматургъ сповняе тутъ кромѣ артистично-литературнои такожь и суспôльну задачу, представляючи въ властивôмъ свѣтлѣ певнѝ напрямы суспôльного и политичного житя интелигенціи, илюструючи еи свѣтоглядъ и пôдносячи еи хибы. По бôльшихъ чужихъ сценахъ есть суспôльна комедія нынѣ найбôльше потягаючою точкою для цѣлои интелигентнои публики. У насъ лежить тое поле майже зовсѣмъ ôдлогомъ. Кромѣ „Шельменка-наймита“, въ котрôмъ представлена картина зъ житя украиньского дворяньства, не маe украиньска драматична литература нѣчого бôльше въ тôмъ родѣ. Правда що и новѣйшій писатель выводять на сцену деякі типы зъ интелигенціи (прим. Старицкій въ драмѣ „Не судилось“), се однакожь лишь для того, щобы зъобразити ôдносины интелигенціи до народу и для того зачислили мы тѝ творы до першои категоріи народныхъ штукъ. Въ Галичинѣ дôткнувъ новѣйшими часами житя клясъ середныхъ Григ. Григорієвичь и вывѣвъ на сцену новѝ типы и новѝ сюжеты, котрѝ приняла публика, наскучивши собѣ стереотипнѝ типы людовыхъ штукъ, дуже прихильно. Въ творахъ сего способного писателя, дотыкаючихъ житя интелигенціи, слѣдно тую саму оригинальнôсть и тую зручнôсть въ пôдхопленю характеристичныхъ, а для сцены дуже важныхъ подробицъ, яку пôднесли мы згадуючи высше про его творы, зачисленѝ нами до першои категоріи народныхъ штукъ. Григ. Григорієвичь есть нынѣ одинокимъ у насъ комедіописателемъ, котрый дотыкае въ своихъ творахъ житя середныхъ клясъ нашои суспôльности, а его талантливôсть и проявляніі вже въ тôмъ напрямѣ успѣшні результаты велять нашôй сценѣ выждати ôдъ него довгого ряду того рода штукъ, котрі, надѣятись належить, стануть окрасою нашого народного репертоару. А есть до того у насъ немало матеріялу и деякі стороны суспôльного, политичного або и товариского житя нашои интелигентнои суспôльности такъ и просяться пôдъ перо зручного и тямучого драматурга.

Драматичнымъ творамъ, заснованымъ на пôдставѣ историчнои бувальщины, належить дуже многосторонна задача въ литературѣ. Историчні драмы и трагедіи стали въ чужихъ литературахъ найкрасшими памятниками драматичнои поезіи а разомъ и найпопулярнѣйшими зъобразителями историчныхъ лицъ и подѣй; въ памяти суспôльности а бодай великои части еи остають историчні лица и подѣі зъ тою характеристикою и зъ тыми красками, які наложивъ на нихъ драматургъ, и при котрыхъ затираeсь иногдѣ и блѣдне пятно наложене исторіею. Зъ сего выходить превелика важнôсть и задача т. зв. историчныхъ штукъ. Такі самі задачѣ маютъ и у насъ историчні драмы або и историчні образы, а кромѣ сеи задачи сповняють они ще и другу и хто знае, чи не важнѣйшу ôдъ першои. Исторична драма есть у насъ доброю школою патріотизму и може пôдъ тымъ зглядомъ ôддати заслуги нашôй суспôльности. У насъ въ Галичинѣ кидалося богато писателѣвъ на тое поле, однакъ бôльша часть ихъ творôвъ заслугуе хиба на назву слабыхъ пробъ, неудачныхъ змагань. Въ нашôмъ народнôмъ репертоарѣ театральнôмъ маемо длятого доси лишь чотыри историчні драмы, ôдповѣдаючі своѣй задачи, а именно К. Устыяновича „Ярополкъ I“ и „Олегъ“ и Ом. Огоновского „Федько Острожскій“ и „Гальшка Острожска“. Перші ôдзначаються прегарнымъ стихомъ и сильною дикцією, другі знаменуе вѣрность исторична а передовсѣмъ докладно зазначена и дуже консеквентно переведена патріотична тенденція. Згаданѝ историчні драмы и трагедіи представляються часто въ нашôмъ театрѣ и вилывають дуже хосенно на публику, особливо руску. Намъ доводилося бачити людей интелигентныхъ, розъентузіязмованыхъ представленьемъ „Федька Острожского“. И дѣйстно не можна не признати, що штуки въ тôмъ родѣ и зъ такою тенденцією годяться дуже до нашого театрального репертоару, котрый маe такожь задачу будити народне почутье. Хто бачивъ, якій вплывъ мають прим. на польску публику представленя такихъ патріотичныхъ образôвъ, якъ „Kościuszko pod Racławicami“, „Trzeci maja“ и т. п., хочь не ôдновѣдаючихъ зовсѣмъ вымогамъ штуки, той зрозумѣе, длячого мы такъ высоко пôдносимо тую галузь народного репертоару на нашôй сценѣ. Мы радѝ бы отже бачити на нашôй сценѣ якъ найбôльше штукъ сего рода, въ браку историчныхъ драмъ могли бы се бути и драматичнѝ образы, до котрыхъ тôлько пригôдного матеріялу подае наша исторична минувшôсть. Ходить лишь о можливо найвѣрнѣйше зъображенье историчныхъ лицъ и подѣй и о поучаючу патріотичну тенденцію. Посвятивши тыхъ кôлька слôвъ рускимъ оригинальнымъ драматичнымъ творамъ, переходимо до репертоару переводныхъ штукъ.

(*Д. б.*)

— **„Почаевскій листокъ“.** Пôдъ такимъ заголовкомъ маe выходити ôдъ Великодня въ Почаевѣ письмо религійно-наукове для народа, котрого головнымъ сотрудникомъ буде о. Иванъ Наумовичь. „Листокъ“ буде печататись въ почаевскôй лаврѣ еи накладомъ и буде роздаватися даромъ народови волиньско-жите-

мирскои архіепархіи. Архіепископъ волинський Паллядій завôзвавъ всѣхъ пôдвластныхъ собѣ духовныхъ и учителѣвъ до участи въ выдавництвѣ сего письма. Редакторомъ єго буде єремонахъ Христофоръ, заступникомъ редактора єремонахъ Софроній, родомъ зъ Галичины, а цензоромъ намѣстникъ лавры архимандритъ Модестъ. Змѣстомъ своимъ має „Почаевскій листокъ“ бути такій самый якъ „Наука“ о. Наумовича.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Въ пропозицію на Богутынъ дек. золочѣвского принятый о. Александеръ Строцкій.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о згоду на каноничну институцію о. Василія Бернацкого, запрезентованого на Лисничѣ, дек. львôвско-загородского.

Введений оо.: Софронъ Сосенко въ завѣдательство Саранчукъ, Володимиръ Коновалець въ завѣдательство Озерянки.

Увôльненый ôдъ завѣдательства Збоискъ о. Орестъ Коновалець.

Ôдпустку зъ еп. станиславôвскои а принятье до аеп. львôвскои одержавъ о. Николай Бачиньскій.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

Епископска консисторія въ Станиславовѣ вставилась до правительства: о пôдвышенье дотаціи для крилошанъ станиславôвскои капитулы; о пôдвышенье платнѣ на 300 зр. для сотрудникôвъ въ Березовѣ, Космачи, Ключевѣ и Печенѣжинѣ; о платню зъ фонда религ. для приватного сотрудника въ Коссовѣ и для сотрудника въ Бѣлôй, дек. чорткôвского; о платню дефициента для о. Теодора Бобикевича и о запомогу для сотрудника о. Бабяка въ Медведôвцяхъ.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именования. Краева Рада шкôльна именувала учителя мужескои школы им. св. Антонія, Иполита Петрашкевича, управителемъ рускои школы народнои им. Маркіяна Шашкевича и Ивана Гамоту, учителя школы им. св. Мартина, учителемъ при школѣ им. М. Шашкевича. Крôмъ того именований ще Іосифъ Корпякъ учителемъ при школѣ им. св. Антонія; Станиславъ Пешко учит. при школѣ им. св. Елисаветы; Жигмонтъ Лущиньскій дѣйстнымъ учит. шк. св. Мартина; Тома Марковскій, дѣйстнымъ учителемъ при школѣ им. Чацкого. — О. Мих. Семенôвъ именованый заступникомъ катихита при станиславôвскôй гимназіи а о. Мих. Єднакій при тамошнôй учительскôй семинаріи. — Полковникъ Людвикъ Сембратовичъ именованый комендантомъ девятои бригады пѣхоты.

— Опорожненій мѣсця: повѣтового лѣсничого зъ платнею 1020 зр. и пôдлѣсничого зъ платнею 480 зр. рôчно въ Стрыю. Поданя належить вносити до выдѣлу стрыйскои повѣтовои рады найдальше до 15 цвѣтня с. р. Кандидаты на лѣсничого мають выказатись свѣдоцтвомъ укôнченои краєвои школы лѣсового господарства и зложеного державного испыту.

Надôслане.

Нѣхто не потребує уживати ихъ не розвѣдавшись напередъ, а до того дають найлѣпшу нагоду тысячѣ письмъ подяки, якій оголошуються о швайцарскихъ пигулкахъ Р. Брандта Можна дôстати въ коробкахъ по 70 кр. въ аптикахъ.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 16—?

Спеціяльности и универсальнй средства

французкй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Запрошенье до предплаты

на I. томъ

„Рускаго политичн. Правотаря“

Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ

адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Исторія Скиту Манявского

вразъ зъ

Збôрникомъ грамотъ, листôвъ и деякихъ судовыхъ документôвъ, дотычныхъ того монастиря.

Написавъ и улужилъ

Д-рô Юліянъ Целевичъ,

професоръ при ц. к ак. гим. у Львовѣ.

У Львовѣ, 1887. Накладомъ автора.

Цѣна 1 зр.; зъ рекомандованою пересылкою о 20 кр. бôльше.

Дôстати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (и. Старжика) у Львовѣ. Можна такожъ замовляти черезъ канцелярію Просвѣты або черезъ редакціи рускихъ газетъ у Львовѣ.

1883 **„Боянъ“** 1—?

Збôрникъ малорускихъ квартетôвъ. (Партитура) Вып. I выдавъ В. Матюкъ.

Цѣна 1.50 зр. зъ перес. 1 60 кр.

ІОАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

давнѣйше Л. Вайгель

у Львовѣ, улиця Театральна ч. 16

поручае

свôй богатый складъ Годинникôвъ, ланцушкôвъ золотыхъ и срѣбныхъ, столовыхъ и будильникôвъ рôжного рода зъ перворядныхъ фабрикъ по цѣнахъ найумѣренѣйшихъ.

Направы всѣлякого рода годинникôвъ, машинъ граючихъ якъ такожъ ôдновлюванье антикôвъ выконуе сумлѣнно и пôдъ гарантію, займаеся такожъ клиньемъ бурштинôвъ, пѣнки, порцеляны, скла, китомъ власного вынаходу и продае тойже фляковъ по 50 кр.

1877 (3—6)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае изъ своихъ скадôвъ и посередничень:

Насѣнье огородове, польне и цвѣточне; зерно всяке свѣже и пробоване дотычно силы кôльченя.

Останки зъ минувшого року, — якихъ дуже мало, бо насѣня держиться тôлько, кôлько може розходитися, — не пускаеся въ торговлю, але усуваеся яко бракъ, або даеся желаючимъ безплатно.

Свѣтло церковне, поручаемо всѣмъ Ч. Братствамъ церковнымъ до замовлюваня черезъ насъ впростъ зъ фабрики. Єсть то найдешевшій способъ закупна, бо зачисляемо въ такôмъ злучаю по 90 кр. за I-а, по 82 кр. за II-а ôдъ кил. (скринка безплатна) кромѣ фрахту, котрый побиратель на своѣй стаціи желѣзничôй оплатить, а то около 4 зр. ôдъ 100 кил.

Въ той способъ приймаеся замовленя на найменше 30 кил ; може въ тôмъ бути рôзне свѣтло; просимо лише при замовленяхъ подати выразно, якои величины маe бути, а наколи оно мале чи до рукъ, чи до паукôвъ, або на прилѣпки, т. е. чи коротше а грубше, чи тонше а довше. —

На свѣтло зъ фабрики замовлене, треба чекати до 14 днѣвъ Въ складахъ нашихъ: у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыи можна кождои хвилѣ одержати всякого рода свѣтло, въ довольнôй скôлькости, но зглядно дорожше

Вина угорскій. Вôйшовши въ ôдношеня зъ продуцентами, можемо П. Т. Родимцямъ посередничити въ замовленяхъ винъ бочками.

Єсть то найдешевшій способъ закупна, бо ôдпадае подвôйный транспортъ и значна акциза, наколи вино оминае нашй склады.

Можемо доставити бочку (около 135 литеръ) вина Геделяйского по 35, 45, 48, 55, 65, 85, 100, 105, 130, до 340 зр.; крôмъ того прийде П. Т. купуючому уплатити ще фрахтъ около 4 зр. ôдъ бочки. — На складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи и Коломыи утримуемо всякого рода вина по зглядно высшихъ цѣнахъ.

Мѣдъ для пчôлъ здоровый и чистый высылаемо въ бляшанкахъ 4 до 5 кильовыхъ, зачисляючи по 50 кр. за кил., и 40 кр. за пушку и опакованье.

Чай каравanный, спровадженый сухою дорогою черезъ Кяхту, Иркутскъ, Москву, розваженый пôдъ надзоромъ дирекціи въ пломбованій пачки ¼ ф по 70, 80, 90, 100, 125 кр, осмушки за половину наведеной цѣны.

Кава Цейльонъ. Завязавши ôдношеня купецкій впростъ зъ домами индійскими, єсьмо въ положеню служити Вп. Гостямъ нашимъ навѣть при нынѣшнôй дорожни **правдивою Цейлонъ кавою**, такою якъ она чисто зъ плянтацій приходить, спроваджуючи єю кораблемъ впростъ зъ Кольомбо на островѣ Цейлонъ.

Поручаючися и зъ прочими дрôбнѣйшими артикулами П. Т. Публицѣ, готовй єсьмо приложити всякихъ старань, щобы вдоволити П. Т. Купуючихъ такъ подрôбно, якъ и при посылкахъ почтовыхъ и зелѣзничихъ, остаемося

1842 5—? зъ глубокимъ поважаньемъ

Дирекція Народнои Торговлѣ во Львовѣ.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ.

Обезпеченье на житье чоловѣка.

Обезпеченье на житье сталося въ загалѣ потребою, одвѣтною всякимъ ôднośинамъ быту людского. Участникôвъ своихъ числить уже вô всѣхъ станахъ, въ рôзныхъ положеняхъ житя, почавши ôдъ простого зарôбника ажь до фабриканта и банкира, ôдъ простои хаты ажь до палатъ шляхты. Отсе подрôбній цѣли убезпеченя на житье:

Забезпеченье родины передъ нуждою на злучай смерти ôтця-живителя.

За квартальну премію 5 зр. 94 кр. ôдъ лѣтъ 30 вѣку ôтця, выплатить банкъ по смерти обезпеченого коли-будь оставшôй родинѣ капиталъ 1000 зр.

Заложенье вѣна для дѣтей и на той злучай, если-бы отець не дочекався ихъ повнолѣтности.

40-лѣтный отець обезпечить для свого 1-рôчного сына капиталъ 1000 зр. платный при дожитю 24-го року, за квартальну премію 8 зр 30 кр. На злучай смерти ôтця устае дальше плаченье премін, а синъ одержить въ означенôмъ часѣ цѣлый капиталъ. Если-жь умре синъ передъ означеным часомъ, зверне банкъ всѣ вложенй премін.

Помноженье майна родинного

25-лѣтный мужъ обезпечиться на капиталъ 1000 зр. на дожитье и смерть. Дожив н.пр 55-го року вѣку, одержить самъ обезпеченый капиталъ; а если коли-будь умре передъ тымъ часомъ, отримае той капиталъ поименованый въ полисѣ наслѣдникъ. Квартальна премія ôдъ того 7 зр. 27 кр.

Цѣлый чистый дохôдъ роздѣлиться обезпеченымъ.

Высота зыску для обезпеченя того выносила съ кôнцемъ 1885 р. 168.754 зр. 80 кр.

„Славія“ позваляе зъ помежи всѣхъ заведень асекураційныхъ на найдовшій раты до плаченя премій.

Выплаченій, на житье обезпеченій капиталы выносять по конець 1885 р. суму 1,181.583 зр. 61 кр.

Зъ кôнцемъ р. 1885 числить банкъ „Славія“ въ секціяхъ житьевыхъ 23.617 членôвъ зъ обезпеченымъ капиталомъ 14,697.619 зр. 11 кр.

Въ справахъ житьевыхъ можна удаватись до Головныхъ Заступництвъ, мѣсцевыхъ и подорожуючихъ агентôвъ. На всякій письма ôдповѣдае и высылае тарифы Головна Дирекція банку „Славія“ въ Празѣ (площадь Сѣноважна). 1818 6—24

Пренумерувати можна

всѣ газеты зъ цѣлого свѣта по оригинальнôй цѣнѣ въ **Газетнôмъ Бюрѣ,** Львôвъ, ул. Кароля Людвика 21. Достава до дому слѣдуе точно и даромъ. 1887 2—?

БРИТВЫ

правдивй швайцарскій и англійскій

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.— 1886 до 6.— зр. 2—10

поручають

Братя Лянгнеръ

Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

PASQUALE ZACCHI

ЗАВЕДЕНЬЕ

артистичне, фигуральне и орнаментаційне

у Львовѣ, ул. Волова ч. 1.

поручае

на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектоничній зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ.

Всякій замовленя такъ мѣсцевй якъ и замѣсцевй выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 5—8

Д-ръ Антоній Бергеръ

спеціялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высылае лѣки. 1822 11—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординація дома ôдъ год. 3—5.

Львôвъ, ул. Кароля Людвика, ч 7.

Meyer's Conversationslexikon

IV выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже вышло 6 томôвъ а дальшій будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тій томы, що суть вже готовй, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, звольнить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ему, де маe по него написати.

А. Круликовскій

Львôвъ, улиця Коперника ч 28.

1867 6—10

Фабрика вôзочкôвъ

КАРОЛЯ КЕЛЛЬЕРА

Львôвъ, ул. Пекарска передъ кладовищемъ Лычакôвскимъ (ул. св. Павла ч 8)

поручав яко найдешевше краєве жерело, де можна дôстати дуже добрыхъ и всякій разъ добôрныхъ вôзочкôвъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. 1878 3—4

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акційного Банку Гипотечного

1811 62—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечній и 5% Листы Гип. преміованй,

котрыхъ пôболя закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна одержати въ сѣй Конторѣ.

(до выльосованя зъ 10% премією т. е. по 110 за 100)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

УНИВЕРЗАЛЬНЙ ПЛУГИ

цѣлй зъ зелѣза

и стали

о много тревальшій якъ такій-жь плуги зъ деревлянными грядѣлями и деревлянными колѣсницями доставляють по слѣдуючихъ дешевыхъ цѣнахъ:

На 3—7″	глуб.	орки,	вага	90	клгр.	зр.	34·—	франко до стаціи
„ 4—8″	„	„	„	95	„	„	36·—	
„ 6—10″	„	„	„	100	„	„	38·—	

Безъ переднего зелѣза єсть кождый плугъ о зр. 2·— дешевшій, пôдвôзки для охороны дорôгъ и плугôвъ зр. 6·—.

Илюстрованй катальоги даромъ и франко.

УМРАТЪ И СПôЛКА

Фабрика машинъ рôльничихъ

ПРАГА-БУБНА. 1882 2—12

ЛІЯРНЯ ДЗВОНôВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовй дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старй або ушкоджений дзвоны до переливания за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1814 5—25 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

Вже выйшовъ зъ друку

Законъ о загальнôмъ ополченю

для королевствъ и краѣвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй.

Розпорядженье министерства оборони краєвои

дотыкаюче списаня обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и удержуваня ихъ въ евиденціи, — а такожъ

Приписы дотыкаючй организаціе загального ополченя.

(Дословный перекладъ зъ Дневника законôвъ державныхъ)

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна пôдъ адресою: Адм. Батькôвщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ

Устава тая, задля своеи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальн. громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

Наука крою

суконь дамскихъ и одѣня.

Т. ЩЕПАНЬСКІЙ

кравець дамскій

удѣляе науки крою суконь дамскихъ и одѣня значно улегшаючою методою безъ всякихъ непотрѣбныхъ и богато трудностей приспорюючихъ линіекъ.

Курсъ науки въ 10 лекціяхъ.

При науцѣ крою поясняе такожъ и выготовленье суконь.

1888 **Цѣны умѣренй.**

Приймае такожъ до роботы суконь и всякій въ кругъ єго звания входячй одѣня. дамскій, котрй выготовлюе зъ всякою старанностію и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Зъ поважаньемъ: 1—0

Т. Щепаньскій

ул. Гродзицкихъ ч. 2. I. поверхъ.

Прасованй Дрôжджѣ

зъ славнои фабрики Ад. Иг. Мантнера и Сына у Вѣдни Sct. Marx

1838 поручае 2—7

торговля **Кароля Баллабана**

у Львовѣ.

Ласкавй припорученя на Великодній свята приймае вже и высылае тій-же въ назначенôмъ дни

І. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсылае за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 1869 5—16

Взôрцѣ даромъ.

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ въ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожъ 1656 Вспч. Духовеньству. 73—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

РЕШЕТИНЦЯ (Содятера) лѣчить (такожъ листовно)

Д-ръ БЛЬОХЪ у Вѣдни,

1874 **Praterstrasse 42.** 2—20

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбній письма, якъ: поданя, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичъ и Юліянъ Семигиновскій.

Томъ I: **Законъ** цивильный вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а. в.

Хто купуе у и. В. Левицкого въ Залôщяхъ, платить за I прим. тôлько 3 зр. 30 кр. — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр

Проспекты обширній высылае на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ выпятковыхъ случаяхъ даеся 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ (11—16)

Лишь правд съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на госцець и ревматизмъ поручаеся симъ правдивый

Pain-Expeller

съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 30. Львôвъ, Субота 14 (26) марта 1887. Рôчникъ VIII.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „**Библіотека пайзнам. повѣстей**“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація ôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслано“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ер.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Петиціи до Рады державнои

въ справѣ основаня окремои рускои гимназіи въ Перемышли и рускихъ семинарій учительскихъ, уложенй на взорець знаменито зредагованои петиціи „Народнои Рады“, почали вже досыть численно вплывати зъ рôзныхъ сторôнъ краю чи то до самои „Народнои Рады“ у Львовѣ (вплынуло вже кôлькадесять), чи то на руки посла сов. Ковальского у Вѣдни.

Петиціи идуть зарôвно изъ села якъ и зъ мѣсточокъ, а зъ власноручныхъ пôдписôвъ, умѣщеныхъ на петиціяхъ, бачимо, якъ всѣ станы рускои суспôльности подають собѣ руки, добиваючися свого права. Суть тутъ пôдписы и священикôвъ и урядникôвъ и учителѣвъ, и мѣщанъ торговельникôвъ та ремѣсникôвъ, и селянъ господарѣвъ. На деякихъ петиціяхъ бачимо такожь пôдписы селянъ и мѣщанъ-ремѣсникôвъ латиньского обряду або и польскои народности. Зъ найбôльшою охотою самѣ они жертвують свои пôдписы, бачучи кривду Русинôвъ и заявляючи, що они зъ великимъ невдоволеньемъ приняли ухвалу польскои бôльшости соймовои, котра стала на перешкодѣ воли п. министра просвѣты, щобы въ Перемышли заложити окрему для Русинôвъ гимназію. Фактъ сей певно не конче буде приемный нашôй „hierarchii społecznej“, але остае фактомъ.

Найновѣйше заявленье министра д-ра Гавча въ комисіи, такъ прихильне заснованю рускои гимназіи въ Перемышли, и той, хочь дрôбный початокъ, якій ôнъ зробивъ для науки руского языка въ семинаріяхъ учительскихъ, — повиннѣ тымъ бôльше заохотити Русь галицку, щобы зъ повною енергією выступила за своими правами.

Мы увѣренй, що польска делегація у Вѣдни буде старатися вмовити въ п. министра, що „ludek ruski“ не хоче рускихъ шкôлъ, що се тôлько самозванча акція „Народнои Рады“, — тожь нехай весь нарôдъ нашь громогласно заперечить неправду нашихъ „опѣкунôвъ“ сотками, тысячами петицій, а сотками тысячь пôдписôвъ! Зъ якого села, мѣсточка або мѣста не выйшла ще доси петиція, нехай же поспѣшають! Нехай противники нашй побачуть нашу сѣлу, нашу єдинôсть и солидарнôсть! Нехай и п. министеръ просвѣты и въ загалѣ правительство довѣдаеся разъ, що цѣлый нарôдъ рускій розумѣе и почуваe свои кривды!

Нова бурса у Львовѣ.

Дѣлимось зъ читателями нашими милою вѣстею, що деякй зъ львôвскихъ патріотôвъ рускихъ занялись осущеньемъ давно ôдчуванои потребы, прийти въ помôчь ученикамъ гимназіи рускои въ той способôъ, щобъ заложити для нихъ бурсу. Не буде се однакожь бурса въ звычайнôмъ значеню слова, въ котрôй бѣднѣйша молодѣжь наша находила-бы для себе безплатне помѣщенье и харчь. Въ виду того, що „Народный Дôмъ“ и „Институтъ Ставропигійскій“ удержують такй бурсы по мысли своихъ статутôвъ, нова институція такого роду хотя-бы и не завадила, але все таки выдавалась-бы досыть злишною. Нова бурса маe на оцѣ прийти въ помôчь ученикамъ заможнѣйшихъ хочь не богатыхъ ще родичѣвъ и до неи приймано-бы ученикôвъ лише за ôдповѣдною але мѣрною оплатою. Тутъ знаходили-бъ для себе помѣщенье, харчь и, що-найважнѣйшимъ намъ выдаeся, ôдповѣдный надзôръ домашный дѣти нашихъ священикôвъ. Хто знаe, якъ трудно приходить родичамъ для дѣтей своихъ въ широкôмъ и мало знанôмъ Львовѣ найти „добру станцію“, найти людей, котрымъ моральне веденье дитины можна-бы безпечно поручити и котрй дали-бы певну гарантію доброго успѣваня дитины въ наукахъ, — той зрозумѣe, що платна бурса буде мимо всего великимъ добродѣйствомъ такъ для молодежи самои, якъ и ѳи родичѣвъ. Досвѣдъ показавъ, якъ то неразъ хлопець, найкрасше религійно и морально выхованый дома пôдъ окомъ родичѣвъ, по кôлькохъ лѣтахъ, зжившися зô Львовомъ, марнѣe, т. е. не тôлько не учиться, але въ молоду душу свою набираe страшнои ѣди зôпсутя свѣтового. Найбôльша запопадливôсть родичѣвъ, найбôльшй матеріяльнй жертвы, дѣйстне посвященье себе дуже часто не суть въ силѣ запобѣгти злому. Дитина кошлавѣe якъ той зачерваченый овочь и хочь покôнчить неразъ и школы, то вынѣсши зъ молодыхъ лѣтъ згангриноване серце, стаeсь ôдтакъ моральнымъ тягаремъ для суспôльности. Найкрасшй цвѣты вянуть передчасно безъ ôдповѣдного и стараннoго плеканя.

Взявши до рукъ статистику молодежи галицкои въ загалѣ, переcвѣдчуeмось, що коли до першои клясы гимназіяльнои вступаe рôкъ-рôчно пересѣчно надъ 2.700 ученикôвъ, зъ тыхъ ледви половина доходить до V. клясы, а не бôльше якъ 600 кôнчить клясу VIII-му. Надъ 2,000 хлопцѣвъ губиться поволи и недоварений въ наукахъ, якъ и неспособôвй найти собѣ денде якій-такій хлѣбъ, марнѣють въ повнôмъ слова значеню. Якъ бы въ нашôй Галичинѣ були ще рôзнородній фаховй школы, де и зъ низшихъ клясъ молодѣжь находилабы приступъ, тогдѣ можна-бъ еще допускати, що зъ тыхъ 2000 дѣтей бодай половина не пропала для суспôльности. Але такъ, жаль подумати, не eсть. Зъ молодежи сеи значна часть стаeсь пролетаріятомъ дуже шкôдливымъ, бо псевдо-ученымъ и бѣднымъ за-для недостатку ôдповѣдного удержаня матеріяльного.

Порôвняймо теперь, що на 2.700 ученикôвъ, вступившихъ до I-ои клясы середнои школы, рускихъ дѣтей пôсля статистичныхъ выказôвъ eсть лише мала шеста часть, с. е. якихъ 400, то зъ того числа кôнчить ôдтакъ гимназію ледви 60 ученикôвъ. Пропорція дуже невôдрадна. Бо коли eсть позитивною правдою, що будучнôсть кождого народу зависить головно ôдъ eго культуры духовои, то для Руси галицкои гороскопъ тымъ сумнѣйшій. Допустѣмъ, що нашй гимназіи выдавали-бъ навѣть що року цѣлу сотку абитурієнтôвъ, бо руска дитина вытревалѣйша въ трудѣ науковôмъ ôдъ польскои и жидôвскои, то все таки тою соткою, зменшеною ще студіями университетскими, не въ силѣ мы обсадити численнй становища въ статахъ духовнôмъ и свѣтскôмъ. А зъ тымъ недостаткомъ консеквентно вяжеся ôдтакъ тая хиба, що становища тй идуть въ чужй руки, намъ або неприхильнй, або про насъ не дбаючй.

Въ интересѣ нашôмъ повинно про-то лежати, кожду интелигентну силу зберегати по можности для народу свого и національного труду. Въ тôмъ лежить залогъ поступу, розвою, силы и нашого значенья національно-политичного. Мы мусимо уважати себе одною великою родиною, въ котрôй на кождôмъ членѣ тяжить святый обовязокъ дбати о руску дитину и ѳи духовый розвôй. Якъ бы по-за нами лежали розлогй посѣлости земскй, капиталы, житье фабричне и другй матеріяльнй основы розвою, тогдѣ въ справѣ плеканя интелигенціи могли-бы мы бути бôльше рôвнодушными. Але мы посылаeмо дѣтей нашихъ до школъ гуманитарныхъ зъ доконечнои потребы, щобы посредствомъ школы дати имъ хлѣбъ въ руки. То весь ихъ маeтокъ. Мы нищимо себе матеріяльно, ôднимаeмо собѣ, якъ вѣрно кажеся, послѣдный кусокъ хлѣба ôдъ устъ, щобъ дѣти нашй „выйшли въ люде“ и за тяжкимъ трудомъ убезпечили собѣ существованье. И се якъ-разъ повинно бути головнымъ для насъ побудженьемъ, що зô всею старанностію повиннй мы дбати о духовый розвôй нашихъ дѣтей, не спускаючи зъ ока анѣ етичнои анѣ національнои стороны.

Въ части зрозумѣвъ тй потребы нарôдъ рускій и патріоты нашй постарались уже о то, що майже въ многихъ мѣстахъ, де eсть гимназія, позасновували навѣть безплатнй бурсы для бѣднѣйшихъ дѣтей. Але куды маe дѣтись той батько зô своимъ сыномъ, котрый за-для трохи лучшого матеріяльного положеня не маe права нѣ претенсіи удаватися до тыхъ бурсъ? Eго ситуація прикра, бо ôнъ для свого сына не маe нѣякои гарантіи, що давши eго въ руки приватныхъ и злучаeмъ або факторомъ поданыхъ людей, не затративъ тымъ самымъ eго будучности... Eсть то чиста гра въ льотерію, бо не тôлько неразъ за дитиною пôде кроваво загорьованый грôшь, але и сама дитина пропаде морально.

И отъ такому недостаткови хочуть львôвскй Русины, веденй чистымъ патріотизмомъ, выключаючимъ всякй другй згляды, прийти въ помôчь тымъ родичамъ, що не знають Львова або котрыхъ дѣти злучайно попалися въ недобрй руки. Небавомъ будемо въ можности подати близшй вѣдомости о устрою сеи платнои бурсы, условіяхъ принятя, регуляминѣ домашнôмъ, надзорѣ и т. д. На нынѣ желаeмо иниціяторамъ сеи спасеннои гадки: щасти Боже до дѣла!

Товариства сторожи огневои и товариства асекураційнй.

(Статья надôслана.)

(*Конецъ.*)

Звертаючисѣ ще до проeкту Выдѣлу краeвого, котрымъ думаe запровадити обовязкову асекурацію и установити 173 инспекторôвъ огневыхъ, скажемо, що обовязкова асекурація була-бы для ôдносинъ нашихъ дуже пожадана, але не въ теперѣшныхъ условинахъ и не зъ инспекторами. Передъ заведеньемъ обовязковои асекураціи треба перше учинити асекураційнй институціи пожиточными институціями въ змыслѣ попередно вказанôмъ, а на инспекторôвъ махнути рукою и зовсѣмъ забути про нихъ. Нарôдъ нашъ маe вже и такъ тôлько опѣкунôвъ, що зъ кривдою своeю и своихъ дѣтей ледви выживити ихъ може, и то не знати на якъ довго тои пожывы стане. Якъ бы вы розпустили 173 новыхъ и зле запровіянтованыхъ опѣкунôвъ, и якъ бы до того кождый секретарь Рады повѣтовои тôлько бочокъ помѣжь селами и по такôй цѣнѣ хотѣвъ спродати, якъ секретарь Рады повѣтовои въ Сокали, то було-бъ се вже не тôлько зъ великою кривдою для нашого бѣдного краю, але хто знаe, чи въ силѣ ôнъ бувъ-бы се перенести на собѣ. Такій инспекторъ, Выдѣломъ проeктованый, маючій 700 зр. пенсіи, не въ силѣ зъ того жити и подорожи ôдбувати, отже буде шукати собѣ рôзныхъ напастей по людехъ, щобы недостаючій eму до житя грôшь придбати — станеся поневоли деруномъ. При заведеню обовязковои асекураціи выконуe функціи, якй хочете дати тымъ инспекторамъ, звычайно власть политична черезъ уряды громадскй, а таксаторôвъ евентуальныхъ шкôдъ маeмо вже и такъ въ кождôй мѣсцевости. Такъ помагають собѣ всюда, де запровадженo обовязкову асекурацію. Тй сумы, котрй хочете выкидати рôкъ-рôчно для тыхъ новыхъ опѣкунôвъ, можна-бъ ужити на субвенцію для якои зъ краeвыхъ фабрикъ прирядôвъ до гашеня пожарôвъ, щобы ихъ, замѣсть спроваджувати зъ Липска або Вѣдня, громады для своихъ сторожей огневыхъ тутъ въ краю за мѣрну цѣну и въ добрôмъ матеріялѣ набути могли. Черезъ то поможеся организаціи огневыхъ сторожей, буде хоть одна порядна фабрика краeва, въ котрôй свои люде будуть на хлѣбъ заробляти, и буде менше жебракôвъ, деруновъ и т. п. Не наставникôвъ, але робôтникôвъ намъ треба!

Приступаючи до уложеного п. Нагôрнымъ Статута „Соколôвъ“, належить окрôмъ цѣли сихъ товариствъ пôднести такожь и внутрѣшну организацію тыхъ товариствъ, а передовсѣмъ ôддѣлы о фондахъ. Цѣль товариствъ „Соколôвъ“ eсть такъ благородна и такъ ясна, що коли-бъ удалось ѳи пôддержати и перевести такъ, якъ она авторомъ задумана, то причинились-бы мы въ великôй мѣрѣ до поправы нашого економичного стану. Кôлько то майна людского рôкъ-рôчно пропадаe безповоротно по причинѣ частыхъ пожарôвъ и того, що коли пожаръ выбухаe, нема кому зъ знаньемъ рѣчи приступити до ратунку. Вправдѣ бѣжать люде до огню, але що зъ того, коли нема при гашеню нѣякои организаціи, нѣякого пляну, — люде бѣгають и кричать а огонь своe робить.

Такъ якъ въ уступахъ ôдносячихъ-ся до цѣли „Соколôвъ“ означена eсть задача тыхъ-же товариствъ въ часѣ пожарôвъ, такъ зновъ въ §§. о фондахъ намѣряe авторъ утворити посредствомъ тыхъ товариствъ институціи запомоговй якъ пошкодованымъ, такъ такожь въ загалѣ потребуючимъ грошевои пôддержки на цѣли продуктивнй, — а въ дальшôй консеквенціи асекурацію домашну.

Всѣмъ намъ дуже добре звѣстно, що коли почавъ нашъ нарôдъ роздумувати надъ полѣпшеньемъ своeи щербатои долѣ и взявся заводити по селахъ свои кредитово-запомоговй институціи, ставлено eму зъ рôзныхъ сторôнъ перепоны чи то на основѣ параграфôвъ, а де то було неможливымъ, и безъ параграфôвъ. Кинувся нашъ нарôдъ на закладанье касъ позичковыхъ громадскихъ, та зъ початку черезъ якійсь часъ ишло се гладко; пôзнѣйше однакожь, коли многй начальники громадскй попали въ струю деморализаціи, сталися тй такъ спасеннй институціи, якими повиннй бути громадскй касы позичковй, зовсѣмъ неможливыми. Окрôмъ сего многимъ громадамъ позабирали Рады повѣтовй ихъ громадскй капиталы. Ба навѣть и на тй касы громадскй, котрыхъ начальники не знищибувати, отже буде шукати собѣ рôзныхъ напастей по людехъ, щобы недостаючій eму до житя грôшь придбати — станеся поневоли деруномъ. При заведеню обовязковои асекураціи выконуe функціи, якй хочете дати тымъ инспекторамъ, звычайно власть политична черезъ уряды громадскй, а таксаторôвъ евентуальныхъ шкôдъ маeмо вже и такъ въ кождôй мѣсцевости. Такъ помагають собѣ всюда, де запровадженo обовязкову асекурацію. Тй сумы, котрй хочете выкидати рôкъ-рôчно для тыхъ новыхъ опѣкунôвъ, можна-бъ ужити на субвенцію для якои зъ краeвыхъ фабрикъ прирядôвъ до гашеня пожарôвъ, щобы ихъ, замѣсть спроваджувати зъ Липска або Вѣдня, громады для своихъ сторожей огневыхъ тутъ въ краю за мѣрну цѣну и въ добрôмъ матеріялѣ набути могли. Черезъ то поможеся организаціи огневыхъ сторожей, буде хоть одна порядна фабрика краeва, въ котрôй свои люде будуть на хлѣбъ заробляти, и буде менше жебракôвъ, деруновъ и т. п. Не наставникôвъ, але робôтникôвъ намъ треба!

Приступаючи до уложеного п. Нагôрнымъ Статута „Соколôвъ“, належить окрôмъ цѣли сихъ товариствъ пôднести такожь и внутрѣшну организацію тыхъ товариствъ, а передовсѣмъ ôддѣлы о фондахъ. Цѣль товариствъ „Соколôвъ“ eсть такъ благородна и такъ ясна, що коли-бъ удалось ѳи пôддержати и перевести такъ, якъ она авторомъ задумана, то причинились-бы мы въ великôй мѣрѣ до поправы нашого економичного стану. Кôлько то майна людского рôкъ-рôчно пропадаe безповоротно по причинѣ частыхъ пожарôвъ и того, що коли пожаръ выбухаe, нема кому зъ знаньемъ рѣчи приступити до ратунку. Вправдѣ бѣжать люде до огню, але що зъ того, коли нема при гашеню нѣякои организаціи, нѣякого пляну, — люде бѣгають и кричать а огонь своe робить.

Такъ якъ въ уступахъ ôдносячихъ-ся до цѣли „Соколôвъ“ означена eсть задача тыхъ-же товариствъ въ часѣ пожарôвъ, такъ зновъ въ §§. о фондахъ намѣряe авторъ утворити посредствомъ тыхъ товариствъ институціи запомоговй якъ пошкодованымъ, такъ такожь въ загалѣ потребуючимъ грошевои пôддержки на цѣли продуктивнй, — а въ дальшôй консеквенціи асекурацію домашну.

Всѣмъ намъ дуже добре звѣстно, що коли почавъ нашъ нарôдъ роздумувати надъ полѣпшеньемъ своeи щербатои долѣ и взявся заводити по селахъ свои кредитово-запомоговй институціи, ставлено eму зъ рôзныхъ сторôнъ перепоны чи то на основѣ параграфôвъ, а де то було неможливымъ, и безъ параграфôвъ. Кинувся нашъ нарôдъ на закладанье касъ позичковыхъ громадскихъ, та зъ початку черезъ якійсь часъ ишло се гладко; пôзнѣйше однакожь, коли многй начальники громадскй попали въ струю деморализаціи, сталися тй такъ спасеннй институціи, якими повиннй бути громадскй касы позичковй, зовсѣмъ неможливыми. Окрôмъ сего многимъ громадамъ позабирали Рады повѣтовй ихъ громадскй капиталы. Ба навѣть и на тй касы громадскй, котрыхъ начальники не знищи-

---

5)

Згадки изъ студентского житя

въ Унгварѣ на Уграхъ.

Списавъ пôсля нотатокъ ***B.*** зъ ***C.***

(*Конецъ.*)

Дня 27 липня укôнчився лѣтный курсъ школьный. По благодарственнôй службѣ Божôй, ôдслуженôй катихитомъ о. Н. Гомичковымъ въ семинарскôй каплици на замку, роздано намъ печатане справозданье Унгварскои дирекціи гимназіяльнои зъ 1857/8 р. и студенты почали розъѣзджатися на феріи. Въ мѣстѣ бувъ великій рухъ. При брамахъ домôвъ стояли возы, на котрй сумий и веселй студенты накладали свои рѣчи. Студенты, повѣренй моeй опѣцѣ, отримали добрй свѣдоцтва, два зъ нихъ навѣть зъ ôдзначеньемъ, и за то утѣшеный отець вручивъ менѣ при ôдъѣздѣ зъ Унгвару 10 зр. „презенту“. Мы студенты 8-ои клясы мусѣли довше лишитися въ Унгварѣ, боажь 6-ого серпня розпочиналися матуральнй испыты.

До испытôвъ мы приготовлялися ôдъ давна, а въ остатныхъ тыжднях повтаряли всѣ предметы, вставали дуже рано, спали ледви по 5 годинъ на день; наука при лѣтнôй спекотѣ дуже насъ ослабляла. Надôйшовъ страшный день 6-го серпня; зъ полудня того дня розпочалася устна матура. Письменну матуру робили мы на три тыжднѣ скорше. До письменнои матуры прислано зъ Кошиць запечатанй пытаня, котрй зъ великими формальностями передъ нами розпечатувано и елябораты диктовано. При письменнôй матурѣ посаджено въ першôй лавцѣ двохъ студентôвъ по краяхъ, въ другôй лавцѣ посаджено въ серединѣ самого одного, въ третôй зновъ двохъ по краяхъ и т. д., поки всѣхъ не умѣщено, щобъ одинъ ôдъ другого не ôдписувавъ. „Духôвъ“ не було, бо въ Унгварѣ не було кому намъ помагати; мы ратували однй другихъ. Окрôмъ кс. Діра, котрый слѣдивъ насъ аргусовымъ окомъ, другй професоры давали намъ поясненя, якихъ мы ôдъ нихъ жадали. На матуральнй испыты устнй приѣхавъ инспекторъ Мадяръ Игн. Nyirak, латиньскій крилошанинъ и совѣтникъ школьный зъ Кошиць, а зъ нимъ ще другій совѣтникъ Пфефферкорнъ, Нѣмець. До салѣ, де була зôбрана екзаминаційна комисія, входили студенты пôсля азбуки поодиноко и сѣдали на крѣслѣ передъ столомъ накрытымъ зеленымъ сукномъ; доокругъ стола розсѣлася комисія. Коли зъ одного предмету выпытано всѣхъ студентôвъ, наступавъ испытъ зъ другого, потôмъ зъ третого предмету и т. д. Въ часѣ испыту одного студента мы другй були въ застѣнной комнатѣ и читали школьнй книжки або прислухувалися ôдъ дверми, якъ и що пытають нашого товариша. Дня 8-го серпня 1858 р. укôнчилися матуральнй испыты и надъ вечеромъ роздано намъ свѣдоцтва. До матуры явилося насъ 22 студентôвъ: 11 галицкихъ и 11 угорскихъ и всѣ мы обстали добре. Оденъ Галичанинъ и два угорскй Русины одержали свѣдоцтва матуральнй зъ ôдзначеньемъ. Була то перша матура, яку мы 1858 р. по заснованю 8-клясовои гимназіи зъ выкладовымъ нѣмецкимъ языкомъ складали въ Унгварѣ.

Не описую нашои радости по зложеню матуры, такъ важного факту въ житю студентôвъ, бо не пишу повѣсти, щобы мôй еляборатъ розширяти фантазіею або довгими описами. Я наводжу лишь факты пôсля своихъ студентскихъ нотатокъ, безъ всякои окрасы и гиперболѣ. Хто здававъ матуру а здавъ ѳи зъ добрымъ успѣхомъ, той пôйме нашу радôсть. Наша радôсть була тымъ бôльша, що намъ галицкимъ студентамъ не треба вже буде по далекôй чужинѣ блукатись и при лекціяхъ на хлѣбъ заробляти. Того самого дня по матурѣ вечеромъ мы галицкй и угорскй студенты зôбралися всѣ разомъ въ комнатѣ першого Унгварского готелю надъ Унгомъ и пращалися зъ собою при винѣ та циганьскôй веселôй музицѣ сердечно и зъ слезами въ очехъ, знаючи о тôмъ добре, що вже нѣколи не побачимося разомъ въ житю, бо доля розкине насъ по далекихъ сторонахъ свѣта. На другій день мы попращали сердечно такожь и приязныхъ намъ професорôвъ, котрыхъ имена остали въ нашôй памяти, и почали зъ Унгвару розъѣзджатися.

Всѣ галицкй студенты ôдъѣхали разомъ въ Самбôрску окрестнôсть, а я зъ кôлькома угорскими товаришами поѣхавъ на Кошицѣ до Пряшова. Унгваръ опускавъ я вже не зъ торбочкою и паличкою, якъ то до Унгвару прибувъ, але зъ двома куферками повными одежи и науковыхъ книжокъ, якй я покупивъ за грошѣ зъ лекцій. Я не предвиджувавъ тогдѣ, що покупленй книжки стануть менѣ яко пôдручники въ великôй выгодѣ и що въ дальшôмъ житю трудно бы вже було ихъ покупити. Приѣхавши до Кошиць, не заставъ я студентôвъ знакомыхъ; всѣ выѣхали на феріи. Въ Пряшовѣ було ще кôлькохъ галицкихъ студентôвъ на „колонiи Галичанъ“ у п. Маврошки, котрй въ Пряшовѣ зложили матуру. Вынайшовши галицкого[1] гончаря зъ одноконнымъ вôзкомъ, мы галицкй студенты уложилися зъ нимъ о заплату, щобы забравъ на вôзокъ нашй куферки и спровадивъ ихъ до границѣ галицкои; самй-жь мы рѣшилися поступати за вôзкомъ пѣхотою. По довшôй и утяжливôй при лѣтнôй спекотѣ подорожи, поступаючи крокъ за крокомъ по-при вôзокъ наладованый бôльшими и меншими куфрами, мы дôсталися до мѣсточка Бардіова, славного зъ купелѣвъ, а опôсля до Зборова, де мы мѣжь собою попращались и розсталися. Бôльша часть студентôвъ удалась изъ Зборова на Дуклю дальше, а насъ двохъ удалося на Грабъ въ Карпатскй горы. На приходствѣ въ Грабѣ проживала гостинна, поважана и загально люблена родина Чайковскихъ; тамъ мы галицкй студенты въ подорожахъ на Угорщину вступали и часто на феріяхъ забавлялися. Ще я не розглянувся въ карпатскихъ горахъ, не выпочавъ по утяжливôй подорожи, коли отворивши куферокъ, побачивъ зъ великимъ перестрахомъ, що въ часѣ моeи подорожи зъ Пряшова до Галицкои границѣ якась злобна рука пôдважила вѣко куферка и выдерла менѣ на чотырохъ свѣдоцтвахъ зъ Кошицкои и Пряшôвскои гимназіи то мѣсце, де имя и прôзвиско були написанй. А що свѣдоцтвъ въ такôмъ станѣ не можна-бы було нѣгде подати яко прилучникôвъ, то я рѣшився о направу попсованыхъ свѣдоцтвъ не въ дорозѣ писанины але таки лично постаратись. По 14-денномъ ôдпочинку я удався до Кошиць. Коли я въ Кошицяхъ предложивъ инспекторови школьному свои попсованй свѣдоцтва, ôнъ доручивъ менѣ письмо до дотычныхъ школьныхъ дирекцій, щобы попсованй мѣсця зъ каталогôвъ школьныхъ доповнили. На щастье заставъ я ще директорôвъ и по кôлькохъ дняхъ були мои попсованй свѣдоцтва выладженй; зъ нимп я то пѣхотою то ѣздою повернувъ до Галичины. Зроблена менѣ пакôсть зъ свѣдоцтвами и поволочка тамъ и назадъ въ далекй Кошицѣ затронила мои по-матуральнй феріи. Хто и для чого зробивъ менѣ тую пакôсть, се для мене доси загадка, а то тымъ бôльша, що коли мы на попасахъ ôддалялися ôдъ своихъ куферкôвъ все остававъ оденъ студентъ на сторожи, чи въ день чи въ ночи. Пôдозрѣваю о пакôсть одного студента легкодуха, котрый не здавши испыту мимо того, що мавъ хороше удержанье зъ дому, повертавъ зъ Пряшова до Галичины зъ нами здавшими матуру, того легкодуха укоряли мы часто за eго лихе поведенье, бо робивъ намъ галицкимъ студентамъ ганьбу. Може бути, що пригадавши собѣ на мои докоры, пôмстився на моихъ свѣдоцтвахъ, — але то лише мôй догадъ.

Якъ все на свѣтѣ минаe, такъ минули и феріи школьнй. Рѣшившися вступити въ духовне заведенье, почало насъ двохъ студентôвъ разомъ при кôнци ферій учитися тропарôвъ, кондакôвъ, гласôвъ и т. д., щобы при елекціи хочь що-то знати. При науцѣ помагавъ намъ старый сельскій дякъ, котрому то не мало пôдхлѣбляло, що „учить паничѣвъ на клирикôвъ“. На тôй науцѣ ритуалôвъ церковныхъ кôнчаться мои студентскй нотатки, по котрыхъ списавъ я „Згадки зъ студентского житя въ Пряшовѣ, Кошицяхъ и въ Унгварѣ на Уграхъ“. Коли-бъ не нотатки важнѣйшихъ фактôвъ, якй я будучи студентомъ передъ 30-ти лѣтами почавъ списувати, трудно було-бы все то запамятати, що я въ „Згадкахъ“ списавъ.

B. *зô* ***C.***

ли, (бо були и межи ними подекуды совѣстнѝ и щирѝ люде) и котрымъ не можна було „nierząd-у“ закинути, хотѣвъ п. Вротновскій, директоръ краєвого Банку, перевести замахъ и на пôдставѣ повышого мотиву позабирати и ôддати въ руки Радъ повѣтовыхъ. Зъ одной стороны лихѝ начальники громадскѝ, якихъ у насъ ôдъ якогось часу немало, зъ другой страхъ передъ заборомъ ôдогнали у селянъ нашихъ на довгій часъ охоту закладати громадскѝ касы позичковѝ. Пôзнѣйше коли попередно згаданѝ институціи не повелися, приступлено до иншого способу закладаня сельскихъ касъ позичковыхъ, а именно на пôдставѣ закона о стоваришеняхъ.

Сей способъ самопочи стрѣтивъ перепоны зъ стороны низшихъ властей, котрѝ признавали того рода товариствамъ важнôсть лишь въ формѣ товариствъ заробково-господарскихъ и жадали, щобы статуты тыхъ товариствъ опирались на законѣ зъ 9 цвѣтня 1873 р. Инакше задивлювався на тую справу найвысшій Трибуналъ у Вѣдни, котрый увзгляднивъ внесену Народною Радою жалобу товариства запомоговои касы, заснованого господарями въ Винникахъ коло Жовквы и порѣшивъ, що того рода товариства не обчислѐнй на зыскъ а маючѝ цѣху выключно гуманитарну суть правно важнѝ въ границяхъ закона о товариствахъ. На пôдставѣ сего рѣшеня вôльно буде отже помагати собѣ на пôдставѣ уставы о стоваришеняхъ, безъ реєстрованя пôсля принесôвъ уставы зъ 9 цвѣтня 1873 р., котра то устава єсть для нашихъ сельскихъ обставинъ ще за тяжка, зъ уваги на рôжнѝ формальности въ зношеняхъ зъ властями промысловыми и зъ уваги на высокѝ податки. Щобы отже догодити принисамъ уставъ, дальше щобы уйти опѣки старшины громадскои надъ людскимъ маѣткомъ и щобы власти не пôдтягали товариства самопомочи пôдъ уставу о стоваришеняхъ заробковыхъ, вставивъ п. Нагôрный въ статутъ „Соколôвъ“ уступъ о поворотныхъ запомогахъ. Уже сама назва „запомога“ выключае побиранье процентôвъ и черезъ тое не можна такихъ товариствъ назвати заробковыми и ихъ яко такѝ оподатковувати. Капиталы сихъ товариствъ збôльшаються щорôчными членьскими вкладками и хотяй збôльшенье се иде дуже помало, а всежь таки при значнôй участи членôвъ може зъ часомъ значна сума узбиратись. Нехай тôлько половина жителѣвъ якоись мѣсцевости зъ вкладками своими по 50 кр. та по 1 зр. рôчно приступить, то все може въ недовгôмъ часѣ призбиратись и бôльшій капиталикъ. Зъ початку буде тое дѣло поступати дуже мламво, однакъ єсть надѣя, що нарôдъ незабаромъ порозумѣе донеслôсть сихъ гуманныхъ товариствъ и возьме въ организаціи ихъ живу участь, а наколи намножиться ихъ бôльше, тогдѣ повяжуться въ повѣтовѝ товариства и тымъ способомъ вытвориться значна финансова сила чи на злучай бôльшихъ нещасть елементарныхъ чи на цѣли господарско-промысловои натуры. Все можь зробити, щобы тôлько охота и добра воля була; — та лучше самымъ зробити якъ ждати на ласку, бо тôлько тое маємо, що самѝ собѣ добудемо!

При сѣй нагодѣ поручаємо нашимъ Вп. Читателямъ, щобы зволили надъ проєктомъ п. Н. застановитися и своими вплывами причинитися до организаціи тыхъ вельми пожиточныхъ товариствъ, якѝ уже истнують милiонами въ цѣлôмъ образованôмъ свѣтѣ. Рôвно-жь звертаємо увагу тыхъ, котрѝ купують теперь уже сикавки и т. п. приряды, щобы не далися увести рôзнымъ агентамъ, якъ то уже въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ було, лишь щобы удалися о пораду въ тôй справѣ до фаховыхъ людей, а передовсѣмъ до иниціятора сего дѣла. Выбôръ въ прирядахъ до гашеня пожарôвъ єсть значный, тожь не трудно купити щось такого, що не ôдповѣсть задачи. Споминаємо о тôмъ для того, бо видѣли мы уже въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ куплений у агентôвъ сикавки, котрѝ годяться до пôдливаня капусты, а не гашеня пожару. Шкода отже гроша. Довѣдуємося такожь, що п. Н. давъ надрукувати статутъ „Соколôвъ“ въ тôмъ формать, якъ статуты для читалень и буде высылати потребуючимъ за зворотомъ коштôвъ друку. При тôмъ займався ôнъ уложеньемъ регуляминy для тыхъ товариствъ и входить въ зносины зъ рôзными фабриками, щобы ôдшукати для обставинъ нашихъ найвôдповѣднѣйшій инструменты.

Позаякъ отже прилагоджуєся все для заведеня у насъ тыхъ пожиточныхъ товариствъ, ôдзываємося теперь до нашихъ патріôтôвъ, щобы взялися завчасу до дѣла, якъ такожь ôдзываємося и до ниституцій асекураційныхъ, щобы пôдпомагали се предприємство, бо тôлько спôльно зъ тыми товариствами може ихъ истнованье бути для краю пожиточнымъ. Силъ фізичныхъ не бракъ намъ, край нашъ богатый въ молодцѣвъ-соколôвъ, уставмо ихъ въ ряды и даймо имъ ôдповѣдне оружье въ руки а тогдѣ ворогъ, пожираючій тяжку працю нашу, не буде такъ часто навѣщати нашъ край. До працѣ, бо що здѣлаємо самѝ своимъ трудомъ, то будемо мати!

С.

Реформа шкôлъ выдѣловыхъ.

Справа реформы шкôлъ выдѣловыхъ порушена була ще торôкъ краєвымъ Выдѣломъ, а сего року ôдновивъ ей краєвый Соймъ. Выдѣлъ краєвый скликавъ бувъ торôкъ фахову анкету, котра мала застановитись надъ сею справою. Анкета заявила бажанье перемѣнити истнуючѝ выдѣловѝ школы и приноровити ихъ бôльше до вымогъ промыслу и рôльництва въ мысль закона краєвого зъ дня 2 лютого 1885 ч. 28 в. з. кр. Анкета признала потребу передѣлити науки народныхъ шкôлъ фаховыхъ зглядно господарску або ремѣсничу практику такими науками, котрѝ доповняли-бы вѣдомости, придбанѝ въ народныхъ школахъ и подавали ученикамъ, котрѝ не мають ити до середныхъ шкôлъ а посвячуються вже прямо ремѣслу або господарству, тое знанье, котре середъ сучасныхъ вымогъ часу стаѐ конечнымъ въ всякихъ ôдносинахъ горожаньского та товарискаго житя. Законъ краєвый зъ дня 2 лютого 1885 маѐ именно на оцѣ тое доповняюче образованье, яке ôдповѣдно зъорганизованѝ выдѣловѝ школы могли-бы дати молодежи, скôнчившôй науки въ народныхъ школахъ. Законъ сей кладе на тое образованье велику вагу и уважаѐ его зовсѣмъ справедливо порукою интеллектуального розвою молодежи, котра не маѐ случайности користати зъ наукъ середныхъ шкôлъ а прямо зъ народнои школы стаѐ до тяжкои борбы о хлѣбъ насущный. Наука доповняюча удѣлена въ згаданыхъ школахъ пôсля певнои добре обдуманои системы мала-бы такимъ способомъ велике культурне и цивилизаційне значенье и була-бы способною охоронити неодного въ пôзнѣйшôмъ житю ôдъ тыхъ блудныхъ стежокъ, на якѝ зводить иногдѣ найчестнѣйшихъ людей темнота и недостача образованя.

Числа вынятѝ зъ шкôльнои статистики послѣдныхъ лѣтъ выказують наглядно, що зъ ученикôвъ, скôнчившихъ народнѝ школы, дуже лишь мала частина иде до шкôлъ середныхъ, а ще менша кôнчить тѝ школы. Такъ прим. було въ р. 1883 въ всѣхъ народныхъ школахъ 175.774 хлопцѣвъ, въ першôй клясѣ всѣхъ середныхъ шкôлъ було 2.740 ученикôвъ, въ пятôй клясѣ тыхъ шкôлъ було 1.317, а въ найвысшôй клясѣ середныхъ шкôлъ лишь 670 ученикôвъ. Значить се, що зъ народныхъ шкôлъ переходить до середныхъ ледви 1·5% всѣхъ ученикôвъ, зъ тыхъ 1·5% губиться бôльша половина въ низшихъ гимназіяхъ або реальныхъ школахъ, друга половина губиться въ высшихъ клясахъ такъ, що до испыту зрѣлости приступаѐ ледви четвертина зъ тыхъ, котрѝ вступили до середныхъ шкôлъ. Зъ сего выходить дальше, що 98·5% ученикôвъ, скôнчившихъ народнѝ школы остаѐ вже безъ нѣякого дальшого образованя и вступаѐ въ житье зъ тыми ажь надто недостаточными вѣдомостями, що дають ихъ нашѝ народнѝ школы. Дѣйстно станъ се дуже невôдрадный и можливый лишь хиба въ нашôмъ упослѣдженôмъ краю. Соймъ краєвый поручивъ рѣшеньемъ зъ 24 сѣчня 1887 краєвому Выдѣлови выробити въ порозумѣню зъ краєвою Радою шкôльною и предложити соймови на найблизшôй каденціи докладный планъ реорганизаціи выдѣловыхъ мужескихъ шкôлъ въ Перемышли, Тарновѣ, Самборѣ, Снятынѣ, Бохни и Величцѣ. До уложеня сего пляну подавъ Соймъ пôдъ певными зглядами директивы. Пôсля тыхъ директивъ маютъ згаданѝ школы зреорганизуватися въ промысловôмъ напрямѣ, примѣненôмъ до мѣсцевыхъ ôдносинъ зъ особливымъ узглядненьемъ торговельныхъ вѣдомостей. Зъ школами маѐ бути сполучена доповняюча вечѣрна наука, а стоятн маютъ они пôдъ зарядомъ, обзнакомленымъ докладно такъ теоретично якъ и практично зъ тыми фаховыми науками, котрѝ маютъ удѣлятись въ згаданыхъ школахъ. Особливо застерѣгаєся вплывъ краєвои комисіи для справъ промыслу на управу и веденье тыхъ шкôлъ. Що до удержаня зреформованыхъ въ той способъ шкôлъ выдѣловыхъ, то передовсѣмъ остаютъ всѣ тѝ престаціи громадъ и повѣтôвъ, до якихъ були они обовязанѝ зглядомъ давнѣйшихъ шкôлъ. Такъ само и краєвый фондъ маѐ причинятись якъ давнѣйше, однакожь сума пôдмоги зъ краєвого фонду для всѣхъ зорганизованыхъ выдѣловыхъ шкôлъ не може переносити сумы пôдмоги, удѣлюваной доси дотичнымъ звычайнымъ школамъ выдѣловымъ. Приступаючи до выконаня соймового рѣшеня ôднѣсся краєвый Выдѣлъ передовсѣмъ до зарядôвъ громадскихъ въ Перемышли, Тарновѣ, Самборѣ, Снятынѣ, Бохни и Величцѣ зъ запытаньемъ, якѝ рôдъ промыслу уважають они найважнѣйшимъ зъ огляду на мѣсцевѝ ôдносины такъ, щобы можна его узгляднити при будучôй реорганизаціи выдѣловыхъ шкôлъ. Зъ такимъ самымъ запытаньемъ ôднѣсся краєвый Выдѣлъ до дотычныхъ повѣтовыхъ выдѣловъ и поклавъ послѣднымъ речинцемъ ôдповѣди день 1-го цвѣтня с. р. Кромѣ того поспытавъ краєвый Выдѣлъ громадскѝ Рады въ Мысленицяхъ, Вилямовицяхъ и Горлицяхъ, чи не бажали-бы они засновати въ своихъ мѣстахъ выдѣловѝ школы зъ промысловымъ напрямомъ, а згляднo розширити истнуючѝ тамъ етатовѝ школы на доповняючѝ выдѣловѝ и якѝ грошевѝ зъобовязаня зглядомъ такихъ шкôлъ приняли-бы въ такôмъ злучаю дотычнѝ громады. — Узгляднюючи обставину, що въ Величцѣ истнуе вже фахова гôрнича школа, ôднѣсся краєвый Выдѣлъ черезъ намѣстництво до министерства скарбу зъ предложеньемъ, чи не далась-бы тамъ завести звязь мѣжь гôрничою а выдѣловою школою такъ, щобы ученики сей послѣдноi школы могли пôдъ певными условіями брати участь въ практичныхъ вправахъ въ салинарныхъ роббтняхъ.

За-для переведеня згаданого высше соймового рѣшеня и выробленя маючихъ предложитись соймови проєктôвъ, скликавъ краєвый Выдѣлъ фахову анкету. Въ складъ сеи анкеты вôйшли: гр. Станиславъ Баденѣ, Бол. Барановскій, инспекторъ народныхъ шкôлъ у Львовѣ, д-ръ Мих. Бобжиньскій, д-ръ Евс. Черкавскій, заступникъ маршалка краєвого Октавъ Петрускій, директоръ уч. семинаріи Жигм. Савчиньскій, директоръ черновецкои зелѣзницѣ Людвикъ Вербицкій, членъ краєвого Выдѣлу д-ръ Верещиньскій и проф. техники д-ръ Заячковскій. Перше засѣданье сеи анкеты маѐ ôдбутись дня 5 л. цвѣтня с. р. пôдъ проводомъ краєвого маршалка або его заступника.

Дописи „Дѣла“.

Зъ „глухои“ Золочѣвщины.

„Що за богато, то... за богато“.
Народна пословиця

Въ нынѣшныхъ часахъ годѣ що мати противъ якои-небудь реклямы такъ само якъ и не було-бы причины починати полемики зъ справоздавцемъ вечерка музикального зъ танцями въ Поморянахъ, устроєного на дохôдъ читальнѣ въ Бôбщанахъ, кобы референтъ — видко не знаючи Золочѣвщины — не бувъ въ ч. 17 и 18 „Дѣла“ цѣною цѣлого повѣта а priori пôдносивъ троха за высоко того „луча читальнѣ въ Бôбщанахъ, що маѐ заяснѣти (дай Боже!) на цѣлу Золочѣвщину — тутъ, де нарôдъ полишеный майже судьбѣ (?), де дрѣмота насѣла (!) и не було того (?), хто-бы ѐи розбôгнавъ“ и т. д., — що дѣйстно можна бы задрѣмати.

Люде, що займаються наукою культуры та етнографіи рôдного краю, перечитавши таке, могли-бъ не мало призадуматись, що оденъ зъ найбôльшихъ повѣтôвъ на Руси, числячій 9 мѣстъ и 132 селъ, а самыхъ Русинôвъ надъ 80.000, полишеный своѣй судьбѣ и ажь донерва „лучь читальнѣ въ Бôбщанахъ“, мовь колись маленькій Вефлеємъ, маѐ тую глуху Золочѣвщину просвѣтити. То сумно и великій соромъ для тыхъ, котрѝ въ тыхъ сторонахъ хлѣбъ народный ѣдять; треба конечно оправдатись и то такими фактами, щобъ самѝ собою выдержали всяку критику.

Фактомъ отже єсть, що тутъ були и суть люде, котрѝ зъ всякимъ пожертвованьемъ заходилися около просвѣты народнои, и то въ кождôмъ напрямѣ. Ще въ р. 1875 заложено въ Золочевѣ филію общества Качковского, котра въ самôмъ початку числила 300 членôвъ; въ три лѣта пôзнѣйше основано въ присутности Вп. о. Омеляна Огоновского и филію „Просвѣты“, котрои Выдѣлъ не тôлько збирався на щомѣсячнѝ засѣданя, даваръ ôдчиты и напечатавъ оденъ зъ ôдчитôвъ, але и при филіи заложивъ Бурсу для молодежи; незабавомъ руске братство за проводомъ пароха о. Чемериньского постаралось о статутъ Бурсы им. св. о. Николая; мѣсцева руска интелигенція маѐ готовый статутъ и фонды въ цѣли утвореня мѣщаньскои читальнѣ, якъ и докладаѐ всякихъ заходôвъ, щобы бодай на меншу скалю отворити „Народну крамницю“. — Признаємося самѝ до того, що та вся робота иде дуже пиняво, якъ по грудѣ, — але-жь пытаємо, де она лекша, коли звѣстно, що всяка наша, хочь-бы сама собою и найчистѣйша справа, въ самôмъ починку мусить здыбатись зъ перешкодами. Кромѣ того тутъ въ Золочѣвщинѣ суть ще иншѝ спеціальнѝ недогôдности великои ваги, именно, що трудъ народный спочиваѐ на одныхъ и тыхъ самыхъ людяхъ, котрѝ и такъ обтяженѝ обовязками свого урядованя; дальше, незвычайне убожество рускаго духовенства, а то той части, котра найбôльше для народу жертвуєся, — заможнѣйшѝ сидять спокôйно и кажуть, що они „fruges consumere nati“ (т. зн. тôлько по запомогу зъ дому рушитися); а вкôнци и звѣстне успособленье ц. к. староства, котрого функціонаръ п. комисарь Єловицкій за неузасаднену интервенцію при заснованю читальнѣ въ Бôбщанахъ казавъ собѣ заплатити 12 зр., а не принявъ гостины у о. Копача, звиняючися, що „z zasady do ruskich księży nie zajeżdza“. А треба знати, що о. Копачь дуже умѣреный человѣкъ... Мимоходомъ скажемо, що въ золочевскôмъ старостве священикôвъ и найстаршихъ не попросять сѣсти и ôдзываються до нихъ: „pan“, а до селянина, хоть-бы найповажнѣйшого, п. Єловицкій говорить per „ты“.

Але мимо того Золочѣвщина не спить, бо такѝ Русины якъ Рожанковскій, Єзерскій, Пôдлящецкій, Лучакôвскій, Тарнавскій, Харакъ и иншѝ, — дай Боже, щобъ и на камени родилися! — и кождый зъ нихъ стане за добрый полудневый „лучь“. Не знаємо, чи на цѣлôй Руси знайдеся на такôй позиціи де бôльшій дѣятель-демократъ, якъ сов. Рожанковскій, правдивый братъ простолюдина. А чи не вѣдомо, за що засудило ц. к. староство на кару грошеву пп. Пôдляшецкого та Лучакôвского? Суть ще и иншѝ люде по повѣтѣ, котрѝ и самѝ не дрѣмають и ще кому иншому (прим. п. Єловецкому) спокôйно спати не дають.

Теперь перейдѣмся по селахъ. За Юркевича, кухаря знають у Львовѣ; за Захарчука ажь у найвысшôмъ трибуналѣ у Вѣдни; за Макуха зъ Поморянъ, за Кузьму зъ Бѣлого каменя, за Загорейка и его зятя, за Степкова, Мурина, Метельского, Илевича, Романюка, Иванцева, Борсукевича зъ Золочева, Тарнавского зъ Почапъ та иншихъ господарѣвъ не потребуємо довго пытати, бо они самѝ першѝ ôдзываються, коли заходить яка потреба, и самѝ насъ шукають. Правда, що при выборахъ, именно Зборôвщина дуже хитаєся, а часомъ и добре загорить (може бôдъ выборчои горѣвки, котру у насъ мѣскій полиціянты цебричками носять), але то не уймае чести тымъ правдиво спартаньскимъ героямъ, котрѝ давалися (при комисіи) поштуркувати нехристамъ, зневажати, до арешту замыкати, голодомъ морити, а не уступили того права, котре имъ Найясн. Монархъ за поношуванье тягарѣвъ державныхъ надавъ и запоручивъ. Хто заперечуе народови тѝ права, той хиба хоче пôдкопувати его льояльнôсть супротивъ монархіи. Чи то все не вѣдоме п. дописувателеви, чи и за протестъ нѣчого не знае, котрый внесла „Глуха Золочѣвщина“, заосмотреный власноручнымъ пôдписомъ сотокъ письменныхъ селянъ?

Але пора сказати дещо и про тыхъ бѣдныхъ священикôвъ, котрымъ вже другій разъ затримано запомогу (не зъ Reptilien-але зъ религійного фонду), а по котрыхъ вдовицѣ та дѣти зъ голоду гинуть на котрыхъ, якъ сталося теперь въ З., суднѝ возьнѝ складку робили... Оденъ зъ такъ тяжко покривдженыхъ священикôвъ удавався торбкъ зъ телеграфичною просьбою до посла о. Озаркевича о одвѣтну интерпеляцію въ тôмъ дѣлѣ въ Радѣ державнôй, але о. посолъ ôдповѣвъ, що ôнъ не мôгъ-бы въ Радѣ знайти потрѣбне число пôдписовъ посольскихъ пôдъ интерпеляцію. Иншій зновь удавалися до Консисторіи, яко до своеи природнои власти и опѣки, але тамъ сказано: мы Вамъ нѣчого не поможемо. И стало на тôмъ, що тутъ заощаджено фондъ на голодныхъ и босыхъ родинахъ священичихъ около 2000 зр.; правда, деякій що „не мѣшаются“, на тôмъ выйшли дуже добре...

Въ такихъ, хоть-бы тôлько выимковыхъ ôдносинахъ, треба подивляти, що знайдеся много ревныхъ душпастирѣвъ, незвычайно даровитыхъ проповѣдникôвъ, примѣрныхъ ôтцѣвъ роднинъ та услужныхъ сусѣдъ. Тажь ихъ то заслуга, що новѣйшими часами стали величавѝ домы Божѝ въ Поморянахъ, Ольшаници, Ляцкôмъ, Почанахъ, Острôвци, Пѣтричахъ; що будова иншихъ якъ въ Олеську, Стронибабахъ, Побучи и Хилчицяхъ (на мѣсци коршмы) розпочалася; що въ Жуличахъ, Славнѣ, Присôвцяхъ, Сновичи, Бужку, Городиловѣ, Бѣлôмъ камени, Пôдлысю, Цѣшкахъ, Олеську, Ожидовѣ, Закомари, Пôдгôрцяхъ и и. ôдбулися торжественнѝ мисіи тверезости; що єсть кôлканацять читалень, зъ котрыхъ деякѝ мають свои хаты и крамницѣ; що въ Бѣлôмъ камени трудами тамошного сотрудника о. Лесюка станувъ хоръ, котрый удостоився торбкъ признань Вир. митрополата. Щобъ подати народови способъ до христіяньскои самопомочи, закладаѐ о. Д. Танячкевичъ касы „Правды“, зъ котрыхъ дуже видно розвиваеся „Правда“ бѣло-каменецка. Такою дорогою идуть и сестры ей въ Скварявѣ, Чехахъ, Ожидовѣ и Олеську. Незвычайну вартôсть маютъ тѝ „Правды“ по нашихъ малыхъ мѣсточкахъ, де жидова бѣдныхъ ремѣсникôвъ до кости выссала. Инша сторона моральна тои институціи така, що та помôчь злучена зъ церквою. Хотяй ч. дописователь твердить, що не було такого, „хтобы дрѣмоту розбгнавъ“, то мы зъ горы запевняємо, що о. Танячкевичъ на кожде завбзаньe готовъ на мѣсци услужити, щобъ заснувати „Правду“. До такои самои готовости зъобовязуеся и читальняный комитетъ въ Золочевѣ, завязаный пôдъ проводомъ п. Рожанковского зъ фаховыхъ силъ для информаціи, ôдчитôвъ и т. д. Комитетъ маѐ и такій добрый хоръ до диспозиціи, що нема потребы нѣчо зъ „чужои парафіи“ записувати, що, якъ вѣдомо, потягае за собою великій кошты. Коли нѣхто услуги того комитету не жадаѐ, то годѣ его о бракъ доброи волѣ посуджувати або въ чѣмъ-небудь ёму докорятн.

Що-до шкôльництва, то Золочѣвскій повѣтъ зглядно до иншихъ сторôнъ Галичины займае виднѣйше мѣсце: бо маѐ 185 шкôлъ системизованыхъ а 11 несистемизованыхъ для 28.000 дѣтей, зъ котрыхъ 15.000 дѣйстно на науку вчащае. Въ 131 школахъ єсть рускій языкъ выкладовымъ; въ 28 польскій, а въ прочихъ утраквистичный. То зовсѣмъ инакше представляеся, якъ прим. въ одномъ селѣ П—ого повѣта (де маршалокъ и инспекторъ шкôльный Русины), на 400 обовязаныхъ дѣтей шкôльныхъ — ходить 4! П. инспекторъ єсть ще до того емеритованымъ редакторомъ нѣбы-рускои часописи. Тутъ шкôльнѝ будынки просторѝ, новѝ и некоштовнѝ; учителѣ exceptis excipiendis дѣяльнѝ и примѣрнѝ, а коли зъ нихъ п. П. зъ П. найвиднѣйшій и найревнѣйшій, то за то и найбôльше всякои терпить нужды. И пôдъ зглядомъ шкôльництва въ золочевскôмъ повѣтѣ положило руске духовенство великій заслугн чи то при системизованю ерекціи шкôльнои, чи яко катихиты або предсѣдателѣ Радъ шкôльныхъ мѣсцевыхъ. Згадати треба пок. о. Дольницкого зъ Хильчиць та о. Левицкого зъ Пѣтричъ, що самѝ коло будовы новыхъ шкôлъ ревно заходились. Можна-бы навести и такихъ, що за школы удостоились декретôвъ похвальныхъ якъ ôдъ духовнои, такъ и мірскои власти. Въ загалѣ просимо оо. духовныхъ, щобъ не ôдтягалися ôдъ шкôлъ и не лишали ихъ своеи моральнои опѣки. Звѣстна бо рѣчь одного польского посла, въ котрôй сказано: въ чихъ рукахъ школа, того будучнôсть. Безперечно, що нынѣшна система нашого шкôльництва маѐ ще великій недостатки, але то не повинно ще бути причиною, щобы священики рускѝ зъ своеи позиціи хочь-бы яко катихиты народныхъ шкôлъ абдикували, коли противно лат. сотрудники по двѣ милѣ на села пѣхотою идуть, щобы тамъ кôлькоро дѣтей свого обряду объучати... До окружнои Рады шкôльнои выбрала ще 18·5 р. репрезентація повѣтова въ Золочевѣ делегатомъ о. Іосифа Грабиньского зъ Куткора, — та дивно, до сеи поры не покликано его фактично, щобы обнявъ урядованье, бо кажуть, що „въ горѣ“ не хотять его выбору потвердити! Лучше було „зъ горы“ сказати, що ôнъ „неблагонадежный“, а не по зовсѣмъ законно переведенôмъ выборѣ грати зъ нами „kota i myszki!

Дотычно культуры и добробыту въ загалѣ представляеся пôвнôчна и захôдна часть повѣта користнѣйше, якъ решта; рôзница та, здаеся, узасаднена въ самôмъ положеню, въ способѣ и жерелахъ заробкования, а властиво въ браку заробку. Не знаємо якъ теперь стоить ремѣсниче товариство въ Поморянахъ „Надѣя“, але знаємо, що въ Зборôвщинѣ якійсь Rath, жидъ, єсть писаремъ громадскимъ и маѐ пôдъ собою 15 селъ, въ котрыхъ господарує. Кажуть, що той панъ секретарь тѣшиться и протекцію, буваѐ въ гостинѣ и у деякихъ священикôвъ. Та за то годѣ его и отвѣчальнымъ робити, але яко писарь пôдпадаѐ пôдъ контролю, именно Выдѣлу Рады повѣтовои, котрый въ повненю своихъ обовязкôвъ и при новôмъ складѣ своихъ урядникôвъ радъ бы бути совѣстнымъ. Впрочѣмъ въ самôмъ Зборовѣ єсть знаный зъ патріотизму нотарь и членъ Рады повѣтовои п. Онишкевичъ, котрый не повиненъ на криву и експлоатацію народу рôвнодушно придивлятися. Коли додамо, що досыть значный процентъ священикôвъ такъ урядово якъ и приватно, а навѣть „въ своѣй хатѣ“ не уживае своего рôдного языка (а всѣ урядy въ Золочевѣ приймають и розумѣють рускій письма), то на тôмъ закôнчили-бы мы билянсъ нашого народного житя зъ его активами и пасивами. Мы понимаємо, що тутъ далеко ще до добра, але „summa paulatim petuntur“... Очевидцеви зъ Поморяньского вечерка могло въ часѣ его пôчной забавы дѣйстно выдатися, що „цѣла Золочѣвщина по-за вечеркомъ спитъ“, и то певно, що хто не бувъ на вечерку, спавъ, и рôвно тѣшився, що ночи коротшѝ та менше выходить нафты...

Дотычно самои читальнѣ въ Бôбщанахъ, мы бажаємо ей якъ найкрасшого розвою, хочь не розумѣємо, якъ мôгъ очевидецъ приписувати ёй вже a priori стôлько результатôвъ. И такій вечерницѣ читальняній у насъ стоять высше, де члены читальнѣ уже самѝ продукуються чи то въ хорѣ чи въ деклямаціяхъ, а не суть ще доперва статистами, доперва приглядаються. Интелигенція маѐ вже свои традиційнѝ забавы, а для народу треба дещо выпаходити и въ житье вводити. Такій вечерницѣ мы бачили сего року въ Б. и З., данѝ въ память Маркіяна Шашкевича, де дѣвчата и паробки въ продукціяхъ хоральныхъ и деклямаціяхъ представилися такими справными и свôбôдными, що годѣ було налюбуватися. Все то треба було ч. дописователеви узглядити, а доперва тогдѣ осудити, чи Золочѣвщина заслугуе на назву „глухои“. Особливо-жь мы, що такъ много потерпѣли, бажаємо, щобы бодай честь при насъ лишилася!

Справозданье касове Рускои Бурсы въ Стрыю.

За часъ ôдъ 1. жовтня 1886 по конець лютого 1887 р. вплынули въ касу товариства слѣдуючѝ квоты грошевѝ: Титуломъ чиншу 207·50, а титуломъ ôдсотокъ 25 зр. 43 зр. (помѣжь ними 24 зр. 80 кр. ôдъ Института Ставропигійского у Львовѣ изъ легату бл. п. Коссака). — О. Даниловичъ зъ Пôдгородець ôдъ братства церк. въ Пôдгородцяхъ за проданый овесъ зобраный на коляду для Бурсы 21 зр., а въ Стотѣ 2 зр. 50 кр. — Торговля пп. Лехицкого и Костерковича даръ новорôчный 15 зр. — О. Авдыковскій зъ Добрянъ 11 зр. (а то ôдъ себе 1 зр., ôдъ стар. братства церк. въ Добрянахъ 4 зр., ôдъ молодечого 3 зр., ôдъ стар. братства въ Доброславнахъ 2 зр. а молодечого 1 зр.) — П. Крысько, властитель Пшелѣвъ, 10 зр. — О. Головацкій изъ Кавска 9 зр. (а то ôдъ себе 1 зр. ôдъ братства церк. 5 зр., ôдъ громады 3 зр.) — О. Шуховскій зъ Братковець 7 зр. (а то ôдъ себе 5 зр., изъ складки 2 зр.) — О. Тресневскій изъ Щирцы яко коляду ôдъ братства 6 зр. — По 5 зр. зложили: о. Желехôвскій зъ Козьовы и о. Лопатыньскій зъ Побука (а то ôдъ п-ѣ Лопатыньскои 1 зр. ôдъ себе 84 кр. изъ акафисту въ Побуцѣ 1 зр. 50 кр., въ Титôвници 94 кр., въ Лежибродахъ 72 кр.) — По 4 зр.: о Вѣлецкій зъ Розгôрь (ôдъ себе 2 зр., изъ коляды 2 зр.), громада Дулябы зъ Грабôвцемъ. — О. Теодоровичъ зъ Синевôдска 3 зр. 63 кр. (а то ôдъ себе 1 зр., ôдъ брацтва церк. 1 зр., зъ акафиску 1 зр. 63 кр. — По 3 зр. 50 кр.: громада Долге зъ Моршиномъ, о. Небыловець зъ Перегôньска ôдъ парохіянъ. — О. Макаревичъ изъ Сваричева ôдъ себе и прихожанъ 3 зр. 30 кр. а изъ Струтина нижного 1 зр. — О. Федюкъ зъ Угорска ôдъ себе и прихожанъ 3 зр. — О. Грицей зъ Демянова ôдъ братства церк. 2 зр. 60 кр. — О. Ревакович зъ Волосянки изъ коляды 2 зр. 20 кр. — По 2 зр. о. Мокрицкій изъ Рудок, о. Колеса ôдъ парохіянъ Ходовичь, брацтво церк. въ Мизуни, брацтво церк. въ Дубрацѣ, о. Голѣнатый зъ Витвицѣ (складку) и о. Гриневецкій зъ Мельница ôдъ себе и брат. церк. — Гром. Татарско 1 зр. 52 кр. — По 1 зр. п. Вергановскій зъ Дѣдушицъ, учитель п. Кучика, п. Левицкій Юл. п. Тышовницкій зъ Синевôдска, п. Дрыньовскій изъ Стрыя, о. Мудракъ зъ Губичь.

Выдѣлъ почувается до милого обовязку всѣмъ тымъ Вп. Добродѣямъ, що зъ Новымъ Рокомъ на зазывъ Товариства поспѣшили зъ колядою для нашои убогои молодежи, зложити щиро-сердечну подяку.

За Выдѣлъ Рус. Бурсы Стрыйскоя.
Ст. Дубравскій, заст. председателя.
Ю. Федусевичъ, касіеръ.
Ив. Вахнянинъ, секретарь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Рады державного.*) Въ палатѣ послôвъ ôдбувалися дальше нарады надъ закономъ о убезпеченю роббтниковъ на злучай недуги и доведено ажь до §. 78. Постановлено такожь пôдтягнути пôдъ сей законъ касы роббтницкѝ, заложенѝ при зелѣзницяхъ и другихъ подôбныхъ предприемствахъ, чому мôшость палаты противилася. Внесенье Кайцля, щобы выключити зъ-пôдъ сего закона предприемства асекураційнѝ ôдкинено такожь значною бôльшостію голосôвъ. При §. 75 принято внесенье пос. Скаршевского, щобы подання роббтниковъ въ справѣ касъ були вôльнѝ ôдъ стемпля и оплатъ.

(*Депутація квотова*) приняла дня 24 с. м. репунціюмъ пос. Яворского, а по довшой дебатѣ ухвалено означити квоты въ ôдношеню якъ 66 до 34. Позаякъ давнѣйше се ôдношенье було якъ 68·2 до 31·8, то выходить зъ сего, що сума припадаюча на спôльнѝ выдатки зъ краєвъ долитавскихъ зменшилася о 2·2%. Якъ въ р. 1867 и 1877 такъ и сего року буде зъ обохъ депутацій выбрана тѣснѣйша делегація, котра зберется по великодныхъ святахъ на нарады у Вѣдни.

(*Зъ комисіи буджетовои.*) Въ комисіи буджетовôй при титулѣ „школы середнѝ“ за-

пытувавъ пос. Матушь, якъ стоить справа съ учебниками шкôльными и длячого покликано до министерства двохъ професорôвъ шкôлъ середныхъ. Мин. д-ръ Гавчь ôдповѣвъ на то, що министерство вже ôдъ давна стараеся, щобы зробити якійсь ладъ зъ учебниками а головно стараеся о то, щобы тѝ учебники не були за объемистѝ або недостаточнѝ и не за дорогѝ. При новыхъ выданяхъ упажано на то, щобы о скôлько можна зменшити цѣну тыхъ учебникôвъ и щобы въ нихъ нѣчого не змѣняти, такъ щобы и старѝ учебники могли ще служити до науки. Крôмъ того носиться министерство просвѣты зъ плиномъ заложити окреме заведенье для выдавництва учебникôвъ для шкôлъ середныхъ, котре бы не було обчисленне на зыски; тымъ способомъ далосьбы усунути деякѝ недостатчѣ въ шкôльнôй литературѣ шкôлъ середныхъ, якѝ полишало предприемство приватне. При тôмъ не розходиться о то, щобы зробити конкуренцію приватнымъ предприемствамъ, а лишь о то, щобы доставити взôрцевыхъ учебникôвъ. Въ сѣмъ дусѣ розпочалася вже въ министерствѣ ôдповѣдна дѣяльнôсть. — Що до покликаня професорôвъ шкôлъ середныхъ до министерства, то сказавъ д-ръ Гавчь, що оно такъ дѣйстно есть; першѝй разъ теперь покликано до департаменту министерства просвѣты професорôвъ шкôлъ середныхъ, хочь доси бувъ звычай, що покликувано инспекторôвъ шкôльныхъ. Министерство думало симъ способомъ вôйти въ тѣснѣйшу звязь зъ школами середными. Професоры тѝ не будуть однакожь стабилизованѝ, а лишь ôдъ часу до часу покликуванѝ до министерства; коли они ôдтакъ повернуть до своеи службы, будуть вже точно обзнакомленѝ зъ стремленями министерства. Крôмъ того — казавъ мин. Гавчь — буде зъ такого покликуваня професорôвъ шкôлъ середныхъ ще и та користь, що они будуть дорадниками министерства въ рôзныхъ галузяхъ науки и въ справахъ рôзныхъ языкôвъ выкладовыхъ. Въ найблизшôмъ часѣ думае мин. просвѣты збôльшити число покликаныхъ учителѣвъ шкôлъ середныхъ ще о одного, котрый бы знавъ языки рускѝй и польскѝй. — Въ дальшôй дебатѣ промовлявъ пос. Гнѣвошь за ôдкрытьемъ рускои гимназіи въ Перемышли. Мин. Гавчь ôдповѣвъ на то, що справозданье о дотычнôй ухвалѣ Сойму не наспѣло ще, однакожь министерство прийме сѝ змаганя симпатично и зверне на нихъ якъ найбôльшу свою увагу. — Пос. Зотта промовлявъ опôсля за ôдкрытьемъ другои гимназіи въ Чернôвцяхъ. Мин. Гавчь ôдповѣвъ на то, що ôнъ знае, що черновецка гимназія есть переповнена, въ якій однакожь способъ сему залагодиться, ôнъ ще не може точно сказати.

(*Въ комисіи шкôльнôй палаты послôвъ*) передано петицію „Народнои Рады“ въ справѣ ôдкрытя рускои гимназіи въ Перемышли и рускихъ семинарій учительскихъ референтови гр. Сальмови. Петицію громады Пробôжна о заведенье гимназіи въ Чортковѣ ôдослано до комисіи буджетовои.

Заграничнѝ Державы.

До ситуаціи. Одъ часу, коли въ Нѣмеччинѣ переведено выборы до нового парляменту, повѣяло по цѣлôй Европѣ духомъ мира. Загальне занепокоенье и страхъ передъ вôйною, котра здавалась стояти вже за плечима, уступили якъ-бы на якій чародійный знакъ, а нынѣ всѣ и всюды голосять, що миръ есть забезпеченый. И хто-жь бы не радувався зъ того, що по цѣлôй Европѣ повѣяло знову миромъ? Однакожь якъ не знати, де було властиво головне жерело того затревоженя, яке понеслось зъ початкомъ сего року по цѣлôй Европѣ, такъ такожь и не знати, що есть властиво причиною того, що теперь знову, якъбы лишь для ôдмѣны, всѣ голосять лишь о мирѣ. Та непевнôсть не дае спокою. Здаесь, що тôй змѣнѣ не вѣрять навѣть самѝ державы, бо нема анѣ слѣду, щобы котра небудь зъ державъ не то що подумала о розброеню, але бодай застановила дальше зброенье. Ба противно, мы бачимо нынѣ, що декотрѝ державы узыскавши потрѣбный кредитъ на свои цѣли военнѝ выхôсновують его теперь зъ цѣлою силою. Зъ справъ тыхъ, котрѝ найбôльше загрожували мирови, не залагоджено такожь нѣякои, а до нихъ здаються приступати ще и новѝ. Компликація взростае зъ кождымъ днемъ а мимо того говорять всѣ о мирѣ. Коли добре розглянемось въ ситуаціи, то побачимо, що доси не сталося нѣчого такого, щобы могло рѣшучо забезпечити миръ на довгѝ часы, а противно бачимо, що чимъ разъ множаться бôльше такѝ справы, котрѝ скорше чи пôзнѣйше зможуть довести до катастрофы. Коли же нынѣ говориться такъ рѣшучо о мирѣ, то можна сказати, що миръ сей есть лишь дипломатичный, не выплываючій зовсѣмъ зъ такого полагодженя межинародныхъ интересôвъ, котре усувало-бы навѣть саму гадку о вôйнѣ. Самъ же кн. Бисмаркъ не вѣрить въ велику тревалôсть теперѣшного мира, коли пôдчасъ дебаты надъ закономъ церковнымъ дня 23 л. с. м. сказавъ, що національнôй справѣ нѣмецкого народу грозить вже въ недалекôмъ часѣ небезпечнôсть. Одно здаесь лишь бути певнымъ, а именно то, що теперѣшный станъ анѣ певного мира анѣ отвертои вôйны буде мôгъ довшій часъ удержатись. Порукою сего есть нововоскресшій союзъ мѣжь Австріею, Нѣмеччиною и Італіею. Союзъ сей есть нынѣ вже довершенымъ фактомъ. Дня 13 л. марта пôдписали згаданѝ державы угоду, пôсля котрои всѣ три стоять на рôвни що до правъ и обовязкôвъ, поставленыхъ на нихъ угодою, гарантують собѣ взаимно status quo територіяльне и обовязуються взаимно не тôлько пôдиратѝ себе дипломатично, але такожь на случай потребы боронити одна другу противъ ворога, а именно тогды, наколи-бъ котра зъ тыхъ державъ була наразъ заскочена ажь двома ворогами. Союзъ сей станувъ клиномъ помѣжь державами, що въ послѣдныхъ часахъ мали найбôльшу охоту до вôйны, т. е. межи Франціею и Россіею. Чи середъ такихъ обставинъ есть нынѣ можливый союзъ мѣжь Россіею а Франціею, о тôмъ можна сумнѣватись. Въ Франціи, здаесь, не вѣривъ крôмъ кôлькохъ шовинистôвъ нѣхто въ природнôсть такого союза, але въ Россіи здавався ôнъ дуже можливый. Зъ ôдси то и походить, що Россія невдоволена нынѣ союзомъ державъ середно-европейскихъ далеко бôльше якъ Франція и готова навѣть сама ризикувати и выступати власными силами. Се невдоволенье Россіи есть одною причиною бôльше, що мимо всякихъ завѣрянъ о мирѣ не хочеся вѣрити въ его тревалôсть. Хто знае, чи пôвъофиціяльна берлиньска „Post“ не була въ правѣ вказувати на грозячу небезпечнôсть вôйны изъ стороны Россіи на першу вѣсть о атентатѣ на царя. Россія находиться нынѣ дѣйстно въ дуже критичнôмъ положеню. Невдоволенье внутрѣшне спонукуе ею конче до якоись акціи, а тутъ наразъ ôдперли ею ôдъ балканьского пôвъострова, де она думала вже зовсѣмъ крѣпко стояти. Найменшій якій рухъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ або якій нерозважный крокъ Болгаріи може вызвати Россію до акціи, котра дуже легко може перенестись и на цѣлу Европу. Цѣла небезпечнôсть и непевнôсть ситуаціи сконцентрувалась нынѣ знову на балканьскôмъ пôвъостровѣ, а що тамъ на щось недоброго заноситься, видко и зъ слѣдуючого. Переговоры турецкого комисаря Ризабея зъ регентами и цанковистами наразъ, не довели до нѣчого и ôнъ постановивъ выѣхати, а може вже и выѣхавъ зъ Софіи. Въ Болгаріи запанувавъ якійсь незвычайный рухъ военный а въ Македоніи здаесь наставъ такожь якійсь небезпечный рухъ, котрый спонукавъ Туреччину до того, що она стала концентрувати свои войска на граници македоньскôй. Рôвночасно стали себе взаимно пôдозрѣвати и обвиняти Грецію и Болгарія о сей рухъ въ Македоніи. Зъ Болгаріи доносять, що Грецію приготовила ворохобню на македоньскôй граници, а зъ Атенъ заперечують знову тому и кажуть, що вѣсть та есть лишь маневромъ Болгаръ, котрѝ приготовляють ворохобню въ Македоніи, а хотять лишь подôбными вѣстями ôдвернути ôдъ себе увагу Европы. Въ виду такихъ путанинъ, до котрыхъ прилучаеся ще и справа египетска, починае и Туреччина тратити голову, а зъ Константинополя сигнализують вже кризу кабинету турецкого, котрый не знае, якъ собѣ дати раду зъ такъ попутаными справами не беручись до послѣдного средства, т. е. до оружія. Въ Альбаніи и Чорногорѣ зачинае такожь вже клекотѣти. Словомъ на цѣлôмъ Балканѣ здаються приготовлювати якісь важнѝ рѣчи, котрѝ не дадуть довго чекати на свое явне выступленье. Цѣла важнôсть теперѣшнои хвилѣ перенеслась здаесь знову на балканьскій пôвъостровъ; отъ и для чого на сю часть Европы треба нынѣ звертати бôльшу увагу, якъ коли небудь и и длячого всякій завѣряня о мирѣ хочь и такъ пожеланôмъ не можуть нѣкого успокоити.

Справа болгарска. До „Pol. Corr.“ доносять зъ Софіи, що въ цѣлôй Болгаріи наставъ теперь незвычайный рухъ войсковый. Поминувши вже всякѝ мѣры осторожности, пороблени на границяхъ краю, котрѝ мають не допустити можливого нападу ворохобникôвъ, що збираються въ Туреччинѣ, ôдбуваються ще перемѣщеня залогъ, а то для бôльшои безпечности. Тѝ ôддѣлы, на котрѝ регентія не може безъусловно числити, перенесено до гарнизонôвъ, що мають повне довѣрье правительства. До Рущука надôйшли въ послѣдныхъ часахъ новѝ ôддѣлы кавалеріи зъ Шумлѣ, а ôдтакъ пѣхота и артилерія зъ Тырновы. Въ Варнѣ скрѣплено артилерію и наказано направляти укрѣпленя. Ходить такожь поголоска, що регентія думае заложити въ Тырновѣ укрѣпленый таборъ и зробити се мѣсто концентраційною точкою всѣхъ силъ военныхъ зъ цѣлои Болгаріи. Зъ Софіи доносять такожь, що въ цѣлôй Болгаріи завязуються комитеты народнои обороны. Въ Рущуку усунено всѣхъ урядникôвъ телеграфичныхъ, а службу телеграфичну обнявъ капитанъ пѣхоты, присланый туды зъ Софіи. Приписы стану облоги сповняють въ Рущуку дуже строго, особливо що до зборôвъ въ домахъ публичныхъ и уважають дуже на то, щобы всѣ тѝ домы замыкалися въ назначенôй годинѣ. — Агентія „Гаваса“ доносить, що цанковисты мотивували мѣжь иншимъ зôрваньe переговорôвъ зъ Ризабеемъ тымъ, що въ Болгаріи нема теперь зовсѣмъ свободы прасы, а органы правительственнѝ вѣчно выступають противъ опозиціи и доказують лишь, що всяке помиренье есть неможливе. Впрочѣмъ — кажуть они — меморандумъ Цанкова, доручене вел. везирови, дае такъ докладный образъ ситуаціи, що ею вже не потреба бôльше пояснятиКажуть, що се меморандумъ причинилося до того, що кôлькохъ знаменитшихъ давныхъ приклонникôвъ Цанкова, ôдлучилося ôдъ него, позаякъ они зъ тымъ меморандумъ не годяться анѣ его не похваляють.

Россія. „Times“ доносить, що арештованыхъ дня 1 (13) марта трохъ студентôвъ повѣшено, а разомъ зъ ними повѣшено такожь и Дегаева. — До вѣденьскихъ газетъ пишуть зъ Петербурга, що Грессеръ, Плеве, Червинъ и Оржевскій одержали листы, въ котрыхъ имъ загрожено смертію, наколи-бъ не залишили дальшихъ арештованьь. — „Czas“ довѣдуеся о послѣднôмъ атентатѣ ще слѣдуючихъ подрѣбностей: Розслѣды бомбъ, котрѝ ôдобрано арештованымъ студентамъ, показали, що кожда бомба мѣстила въ собѣ 7 фунтôвъ динамиту и 200 затроеныхъ куль. Царь ôдзывався на раутѣ у вел. кн. Володимира кôлька разôвъ зъ спокôйною резигнацією, що житье его есть въ рукахъ Божихъ. Царица ôдъ дня атентату не може успокоитися и попала въ роздразненье нервове, котре проявляеся тымъ, що она дôстае частѝ напады плачу и видить передъ собою якусь грозячу небезпечнôсть. Зъ иншого жерела доносять знову, що царица занедужала на пропасницю и въ наслѣдокъ того буде мусѣла выѣхати до Італіи. — „N. fr. Presse“ довѣдуеся, що полиціи петербургскôй удалося выкрыти тайне мѣсце збору и лябораторію заговôрникôвъ въ селѣ Парголово 12 верстъ ôдъ Петербурга при финляндскôй зелѣзници. Властителькою помешканя, де збиралися заговôрники, була якась акушерка. Ею и ею доньку ôдставлено вразъ зъ всѣми апаратами и матеріялами выбуховыми пôдъ сильною ескортою до Петербурга. — Вѣсть о новôмъ атентатѣ на царя хочь дуже неимовѣрна есть пôсля W. Tagblatt-y“ слѣдуюча: Коли царь 3 (15) с. м. вертавъ ôдъ вел. князя Володимира до Гатчины, затрясся поѣздъ царскій заразъ за Петербургомъ дуже сильно. Машинистъ задержавъ въ сей часъ поѣздъ а кондукторы перекопалися, що на шинахъ була положена на поперекъ друга шина. Поѣздъ рушивъ зъ мѣсця доперва по усуненю перешкоды. — Бюро Райтера доносить зъ Петербурга, що въ тамошныхъ кругахъ урядовыхъ не думають, щобы дѣяльнôсть партіи конституційнои була дуже широка и щобы она мала великій вплывы. Противно кажуть, що партія ся есть лишь екзекутивною частію соціяльно-революційнои партіи, утворена на то, щобы покрывати насильственну методу революціонистôвъ и черезъ то зыскати собѣ прихильнôсть у мыслячихъ высшихъ клясъ Дорадники царя доказують, що вилывовѝ клясы въ Россіи не думають, що вже прийшовъ часъ заведеня правительства конституційного. Послѣдный атентатъ выкликавъ въ царю глубокій перестрахъ, котрый однакожь не спонукае его до якои небудь змѣны чи то въ политицѣ, чи въ управѣ державнôй. Ôнъ жалуе ся лишь на то, що мусить выдавати величезнѝ сумы на забезпеченье своеи власнои особы, кôлько разôвъ мусить де выѣхати, або хочь-бы выйти зъ палаты и черезъ то не може зноситися зъ своимъ народомъ та познакомитися зъ его потребами. Неохота царя до вôйны позôстане и на дальше такъ само велика, якъ и доси. — Дуже характеристичною для теперѣшныхъ обставинъ въ Россіи есть слѣдуюча кореспонденція, яку одержала зъ Петербурга „Münch. Allg. Ztg.“, ще зъ початкомъ сего мѣсяця Заведенье публичного поступованя судового — сказано въ сѣй кореспонденціи — черезъ царя Александра II. ще въ 1864 р. спонукало другѝ державы заключити зъ Россією умовы, що до выдаваня злочинцѣвъ, бо черезъ то була усунена обава, що въ Россіи може наступити засудъ потайкомъ безъ того, щобы выповникъ признався. Професоръ московского университету Катковъ, котрого царь Александеръ II. усунувъ зъ катедры задля его обскурантизму, а котрый ôдтакъ нападавъ на его реформы а особливо на знесенье крѣпацтва, ставъ отже теперь знову представити независимый станъ судейскій яко небезпечный для державы, бо царь тогды переставъ-бы бути самодержцемъ, наколи-бъ не мôгъ рѣшати справъ криминальныхъ и цивильныхъ. Змаганье Каткова не позôстало безъ наслѣдкôвъ. Въ довѣрочныхъ кругахъ знають на певно, що судôвництво зъ 1864 р. буде знесене. Першій важный крокъ до сего вже зроблено. Министеръ правосудія Манассеинъ предложивъ государственному совѣтови розпорядженье, котре министрови дае право зносити публичнôсть розправъ судовыхъ. Противъ сего розпорядженя пôднеслися голосы, особливо выступивъ противъ того Гирсъ, котрый доказувавъ, що державы заграничнѝ зôрвуть всякѝ заключенѝ зъ Россією умовы, бо тайнѝ розправы не дають гарантіи права и справедливости. Въ государственнôмъ совѣтѣ голосували навѣть 32 члены противъ сего розпорядженя а лишь 20 за нимъ. Мимо того санкціонувавъ царь се розпорядженье противъ волѣ совѣта.

НОВИНКИ.

— **Руску бурсу въ Стрыю** — якъ довѣдуемось — задумують однодушно всѣ Русины зъ цѣлои окрестности назвати бурсою им. Венедикта Ружицкого. Кому лише звѣстно, якъ покôйный В. Ружицкій горячо заходився около заснованя сеи бурсы, кôлько то трудôвъ положивъ ôнъ около неи збираючи жертвы на по и якъ ôнъ самъ звозивъ камѣнье шесть миль далеко, щобы чимъ скорше здвигнути муры, въ котрыхъ бѣдна молодѣжь руска могла-бы знайти помѣщенье, той може лишь похвалити гадку стрыйскихъ патріотôвъ, щобы тымъ почтити память чоловѣка, котрому добро рускои молодежи такъ дуже лежало на серци. Буде се заохотою и для молодшого поколѣня, котре буде мати доказъ, що народъ рускій умѣе почтити память своихъ заслуженыхъ людей.

— **Загальнѝ Зборы товариства „им. Шевченка“** ôдбулися вчера въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ. До нового выдѣлу вôйшли: Сидôръ Громницкій яко голова; проф. Юл. Медведскій, Волод. Коцовскій, инжинеръ Барановскій, Мих. Коссакъ яко выдѣловѝ; д-ръ О. Калитовскій и инжинеръ Ганинчакъ яко заступники выдѣловыхъ.

— **Долиньска „Народна Рада“** выслала сими днями петицію до Рады державнои въ справѣ рускои гимназіи въ Перемышли и рускихъ семинарій учительскихъ на руки пос. Ковальского. Петицію пôдписало 70 членôвъ.

— **Въ справѣ управильненя рускои правописи** въ школахъ народныхъ и середныхъ въ Галичинѣ и на Буковинѣ склыкано, якъ довѣдуемось, такожь и въ Чернôвцяхъ анкету, зложену зъ професорôвъ университету и шкôлъ середныхъ, котра маe высказати свою гадку дотычно потрѣбного управильненя правописи Подôбна анкета, якъ звѣстно, у Львовѣ вже давно скôнчила свою роботу, ôдбувши два засѣданя зъ звѣстнымъ уже нашимъ читателямъ результатомъ.

— **Вечерницѣ товариства „Сѣчь“ у Вѣдни** устроенѝ въ память XXVI роковинъ смерти Т. Шевченка ôдбулися — якъ намъ доносять — дня 21 марта дуже торжественно и при великôй участи славяньскои публики. Вечерницѣ выпали пôдъ кождымъ зглядомъ дуже свѣтло и величаво. На вечерницѣ наспѣло такожь богато привѣтныхъ письмъ и телеграмôвъ. По концертѣ ôдбувся комерсъ, котрый потягнувъ ажь до 3 год. рано.

— **Товариство ремѣсникôвъ „Зоря“ у Львовѣ** запрошуе на завтрѣшнѝ вечерницѣ, котрѝ якъ звычайно розпочнуться о 7 год. вечеромъ.

— **Товариства „Просвѣта“ и „Руска Бесѣда“** перепроваджуються зъ днемъ 1 л. цвѣтня до нового льокалю при ул. Ôрменьскôй ч. 27, I поверхъ.

— **Читальнѣ.** Въ Озерянахъ, пов. товмацкого, засновано руску читальню вже зъ початкомъ минувшого року за стараньемъ о. Глиньского. Читальня розвиваеся хорошо и маe вже 75 членôвъ. Новѝ читальнѣ маються завести въ Живичевѣ коло Городенки и въ Пужникахъ, пов. товмацкого. Навѣть на окраинахъ рускихъ поселень на заходѣ, въ Лемкôвщинѣ, заходяться щирѝ люде около просвѣты народу и вже завязали читальнѣ въ Крыници и Щавници, а теперь заводять нову въ Милици, пов. санчѣвского. Нашъ народъ горнеся радо до читалень и коли лишь просвѣченѝ нашѝ люде ревно и безъупинно занимативсь будуть читальнями, то они принесуть великій хосенъ для народнои справы.

— **На вечерницяхъ Товариства спѣвацкого въ Чернôвцяхъ** д. 19 с. м. спѣвавъ межи иншими, якъ доносить „Gazeta polska“, проф. Смаль-Стоцкій сольо баритонове. Звучный и симпатичный его голосъ подобався дуже зôбранôй численно публицѣ.

— **Вп. Петро Поляньскій** (въ Яблôнцѣ нижнôй почта Турка коло Хирова) доносить намъ, що уложивъ исторію руского народного театру въ австрійскôй Руси на 18 аркушѣвъ друку по цѣнѣ 1 зр., котру можна надсылати ему въ дорозѣ предплаты. Авторъ увѣряе насъ, що исторію театру описавъ детайлично и безсторонно и представивъ розвôй нашихъ чотырохъ театральныхъ трупъ, що выступали въ Галичинѣ и на Буковинѣ и рôднымъ словомъ зъ сцены пробуджували народъ до самопôзнаня.

— **Загальнѝ зборы Товариства наукозои помочи въ Замаростыновѣ** ôдбудуться въ недѣлю 27 марта 1887 о 3 год. по полудни въ тамошнôй нар. школѣ.

— **Товариство „помочи хорымъ священикамъ“.** Передъ трема чи чотырма роками завязалося въ Гориціи (Görz) товариство „помочи хорымъ священикамъ“ Priester-Krankenunterstützungsverein, котре поставило собѣ за цѣль: приймати хорыхъ священикôвъ въ свои заклады лѣчебнѝ — на разѣ въ Гориціи и Меранѣ, а въ мѣру розвою товариства и въ инчѝ маючѝ заложитися заклады. За-для гуманнои цѣли, яку собѣ товариство поставило, заявивъ и я охоту вступити въ его члены, однакожь зажадавъ напередъ пояснення неясныхъ точокъ статутôвъ, именно §§. 3. и 5., де сказано, що членомъ товариства може бути кождый, матеріяльными користями однакожь лише римско-католицкѝ священики хôснуватись можуть. Беручи буквально, були-бы нашѝ рускѝ (кат.) священики ôдъ добродѣйствъ товариства выключенѝ. На моe запытанье получивъ я сими днями ôдъ президіи товариства ôдповѣдь, — котру есмь уповаженый и прошеный въ часописи, яку рускѝ священики найбôльше читають — умѣстити. Въ надѣи, що Хвальна Редакція „Дѣла“ зволить поясненье то въ своѣй часописи умѣстити, удѣляю ею якъ слѣдуе. Руско- кат. священики не суть выключенѝ ôдъ принятя въ заклады лѣчебнѝ товариства, а §. 5. выключае лишь старо- и нѣмецко-католикôвъ (Alt- und Deutschkatholiken). Розумѣеся, що рускій священикъ, принятый въ пансіонатъ товариства, мусѣвъ-бы зъ собою привезти для ôдправованя службы Божои свôй фелонъ, служебникъ и кр., бо тамъ того всего, що до нашого обряду належить, не дôстане. При тôмъ примѣчаю, що ведля повысшого заявленя президіи статуты товариства знаходяться въ кождôмъ урядѣ деканальнôмъ для перегляду. — *Іоанъ Рогужиньскій.*

— **Нову церковь** рѣшили выставити прихожане села Мôстокъ, коло Щирця пôдъ Львовомъ, и вже звозять потрѣбный камѣнь зъ Демнѣ коло Николаева. Будовою займаються головно парохъ о. Хоминъ, учитель п. Дмитерко и мостецкій начальникъ громадскій.

— **Звѣстный адвокатъ д-ръ Яцковскій**, котрого утеча наробила передъ кôлькома мѣсяцями тôлько розголосу въ краю, вернувся позавчера до Львова и зголосився вечеромъ въ президіи карного суду. Судъ карный увязнивъ сейчасъ д-ра Яцковского и доручивъ ему актъ обжалованя. Коли сей актъ обжалованя станеся правосильнымъ, може бути сейчасъ переведена головна розправа.

— **Метеорологичными обсерваціями** займаеся кôлькохъ нашихъ священикôвъ. Выдѣлъ краевый пôдкрывавъ омброметричнѝ стаціи по краю, щобы пôзнати климатичнѝ и метеорологичнѝ проявы, чимъ опôсля можна покористуватись при управильненю рѣкъ и заводженю убезпечень при рѣкахъ, а деякѝ священики якъ оо.: Дорожиньскій изъ Музуня, Охримовичь зъ Сенечола и Кордуба зъ Нараева зайнялися дослѣдами безъ нѣякого вынагородженя. Выдѣлъ краевый просивъ для того львôвску митрополичу консисторію, щобы заявила въ его имени згаданымъ священикамъ признанье.

— **Загальнѝ зборы** „Stowarzyszenia patryotycznej pomocy „Czerwonego Krzyża“ w Galicyi“ ôдбулися позавчера при малôй участи членôвъ. Президентъ „Stowarzyszenia“ гр. Альфредъ Потоцкій не прибувъ, а зборы ôдкрывъ заступникъ президента бр. Шенкъ. При выборахъ нового выдѣлу выбрано другимъ заступникомъ президента на мѣсце д-ра Зыбликевича, намѣстника Залеского. Межи прибувшими бувъ такожь Вир. митрополитъ Сембратовичь.

— **Зъ судовои салѣ.** Львôвскій судъ присяжныхъ судiвъ засудивъ 24 с. м. парубка Василя Федячка на 10 лѣтъ тяжкои вязницѣ за тое, що зъ нôмсты пôдпаливъ хату свого онѣкуна Величка въ селѣ Борятынѣ въ пов. сокальскôмъ.

— **Ôдкрытье нового будынку университетского въ Краковѣ** ôдбудеся зъ кôнцемъ мая, але вже теперь роблять великій приготовленя до того. На се торжество будуть запрошенѝ всѣ университеты. Сподѣваються такожь и приѣзду кôлькохъ министрôвъ. При ôдкрытю постановивъ сенатъ университетскій надати декотрымъ ученымъ заслуженымъ мужамъ почетнѝ дипломы. Такои почести маe мѣжь иншими доступити такожь и министеръ д-ръ Гавчь.

— **Въ Астрахани** добулися нигилисты пôдземнымъ коридоромъ до будынку почтового и забрали зъ ôдтамъ 200.000 рублѣвъ.

Наука, штука и литература.

— **Руска Азбука и перва читаника для первои клясы народныхъ шкôлъ** Ласлова Чонея. Склепова цѣна въ переплетѣ 15 кр. Въ Будапештѣ 1887. Собственнôсть мадярскои корольскои державы. 8-ка. Ст. 108.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Банкъ „Славія“.** Выказъ дѣяльности банку „Славія“ за жовтень, падолистъ и груденъ 1886, въ котрôмъ то часѣ заключено було въ секціяхъ убезпеченъ I—IV (житьевыхъ и огневôй) новыхъ убезпеченъ разомъ 12.829, на капиталъ 16,845.435 зр. 31 кр., за премію и побôчнѝ належитости зр. 440.525·61 кр.

Вынадгороджень за шкоды въ загалѣ выплачено було въ тôмъ часѣ въ всѣхъ секціяхъ — разомъ зр. 288.173·62 кр.

Въ тôмъ такожь часѣ вложено було въ користь членôвъ часть банковыхъ капиталôвъ, а именно:

зр. 300.039·66 кр. въ касахъ задатковыхъ, зъ котрыхъ суть и слѣдуючѝ галицкѝ: Бирча, Бохня, Делятынъ, Добвицѣ, Кольбушова, Козова, Куликôвъ, Миколаевъ, Надвôрна, Радомышль, Рогатынъ, Станиславôвъ и Закличинъ — а такожь зр. 668.633·64 кр. на гипотекахъ.

Грошевый оборотъ центральнои касы банку выносивъ въ тôмъ часѣ 1,553.235 зр. 53 кр.

Сикавками обдѣлено 2 громады въ Чехіи и громаду Богогородчаны въ Галичинѣ.

Одъ 1 сѣчня до 31 грудня 1886 заключено було разомъ въ всѣхъ секціяхъ новыхъ убезпечень 66.606, на капиталъ разомъ зр. 72,861.310·80 кр. За премію и побôчнѝ належитости зр. 1,933.082·98 кр.

Шкôдъ було выплачено за р. 1886 въ всѣхъ секціяхъ зр. 683.125·57 кр.

До автономичныхъ стоваришень пенсійныхъ приступило до кôнця сѣчня 1887 вже 1433 членôвъ, обезпеченый дохôдъ зрôсъ до тои добы звышь зр. 131.795.32 кр. а вписанѝ вклады чинять зр. 496.534·81 кр.

— **Банкъ рôльничій у Львовѣ** запрошуе своихъ членôвъ на Загальнѝ Зборы, котрѝ ôдбудуться дня 2 цвѣтня с. р. о 5 год. по полудни зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1. Справозданье дирекціи и предложенье билянсу за 1886 р. — Справозданье комисіи ревизійнои о удѣленье абсолюторіи. — 3. Внесеня членôвъ на змѣну статутôвъ. — 4. Выбôръ комисіи ревизійнои. — 5. Доповняючій выбôръ одного члена до Рады надзоруючои. — 6. Выбôръ одного директора.

— **Торговля збôжемъ.** Одъ кôлькохъ днѣвъ наставъ вже весняный воздухъ; засны снѣговѝ уступають поволи и комуникація знову стаe лекша. Надѣя на удержанье мира скрѣпилася такожь значно, ôдъ коли стало звѣстно, що межи Австріею, Нѣмеччиною и Італіею заключено союзъ. Все то мусѣло користно вплынути такожь и на торговлю збôжемъ и зъ ôдси то походить, що тенденція на торгахъ збôжевыхъ сего тыждня значно полѣпшилася. На торгахъ американьскихъ цѣны збôжа пôшли въ гору, а на англійскихъ хочь и удержувались въ рôвнôй высотѣ, якъ и тамтого тыждня, то всежь таки торговля була спокôйнѣйша. Загально можна сказати, що вывôзъ пшеницѣ зменшився всюды, а особливо въ Россіи и Румуніи. Зъ Румуніи доносять навѣть, що тамъ пшеницю вже зовсѣмъ выпродано, а кущѣ тамошнѝ кинулись теперь головно на кукурудзу. На торгахъ нѣмецкихъ тенденція що до пшеницѣ була стала. Такъ само такожь и на головныхъ торгахъ въ Австро-Угорщинѣ. Въ Пештѣ и Вѣдни цѣны пшеницѣ пôшли въ гору, а въ Празѣ плачено за пшеницю до 11·60 зр., за жито до 8 зр., а за ячмѣнь до 7·35 зр. На нашихъ торгахъ була торговля пшеницею такожь живѣйша, хочь подажь була досыть мала; цѣна пшеницѣ пôднеслась до 10 кр. высше, якъ минувшого тыждня. Пшеницю закуповують у насъ все ще на вывôзъ до Чехъ и на Мораву. Такъ само поправилась такожь торговля житомъ. — Подажь добрего ячменю була мала, за плôхшимъ не було попыту. — Овесъ буде, здаесь, въ цѣнѣ все ще спадати, бо нашій кущѣ мають его въ великôмъ запасѣ, хочь у Вѣдни, въ Празѣ и Пештѣ подажь була досыть мала и цѣна тамъ не обнизилась. Вывôзъ ôвса есть досыть малый. У Львовѣ плачено за овесъ до 5·20 зр., въ Ярославли до 5·50 зр. — Въ торговли рѣпакомъ есть все ще застоя. — Подажь гороху, бобику и вики була значна, але попытъ дуже малый. Торговля конюшиною була на нѣмецкихъ торгахъ досыть значна; лѣпшій роды мали и у насъ значный покупъ, плôхшій роды мали лишь дуже слабый покупъ. За конюшину червону плачено до 45 зр., за бѣлу до 55 зр., а шведску до 60 зр.

— **Цѣна товару и иншихъ продуктôвъ.** На торгъ до Вѣдня пригнано дня 21 с. м. 2885 волôвъ а межи тыми 565 штукъ галицкихъ, 1291 штукъ угорскихъ и 1029 штукъ нѣмецкихъ. Плачено галицкій выпасовій 47 до 56 зр., угорскій выпасовій 48 до 58 зр., а нѣмецкій 52 до 62 зр.; за коровы и бугаe плачено 46 до 53 зр за метричный сотнаръ мертвои ваги. — Свиней пригнано до Вѣдня на торгъ дня 22 с. м. 6517 штукъ а зъ тыхъ 2987 штукъ галицкихъ и 3392 штукъ угорскихъ. Торгъ бувъ слабый а цѣна спала о 1 кр. Плачено за найлѣпшій по 43½ до 44½ кр., за середнѝ 39 до 42 кр, за плôхшій 32 до 38 кр., за молодѝ 35 до 42 кр за кильогр. живои ваги. — Мѣдъ плачено у Вѣдни дня 23 с. м. по 29 до 31 зр. за 100 кило; вôскъ краевый плачено по 140 зр. за 100 кило. Попытъ за воскомъ бувъ значный.

Вѣсти зъ Арх. Львôвскои.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о згоду на каноничну институцію о. Валерія Ганкевича, запрезентованого на Турôвку, дек. скалатского; о удѣленье дару зъ ласки зъ фонду религ. для вдовицѣ по пароху Базилевичу въ Тисовѣ; о удѣленье запомоги зъ фонду религ. для о. Илярія Яновича, пароха Хотиня.

Похвалу удѣлила митрополича консисторія катихитамъ оо.: Петрови Крайковскому, парохови Литвинова; Евгенію Гузарови, сотр. въ Заваловѣ и Петрови Чумакови, сотр. въ Сосновѣ за ревнѝ заходы около веденя молодежи.

Завѣдательство одержавъ о. Іоанъ Коляновскій въ Плявю, дек. скôльского.

Введенѝ оо.: Володимиръ Левицкій, яко парохъ Суходоля; Илярій Сѣчиньскій яко парохъ Вѣстовы.

До заведеня Августинеумъ у Вѣдни

принято о. Илярія Вацика, котрый заявивъ охоту приспособитись на доктора богословія.

Власть слухати сповѣдь въ церкви св. Варвары у Вѣдни одержали оо. Поліевктъ Кмитъ и Павло Крушельницкій.

Декретъ увольненя ѳдъ испыту конкурсового одержавъ о. Николай Туркевичь, парохъ въ Кореличахъ.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Министеръ торговлѣ именувавъ асистента почтового, Романа Сабата концепистомъ почтовымъ у Львовѣ. — Министеръ рольництва именувавъ лѣсничихъ А. Дыдушиньского и К. Швестку у Львовѣ державными надлѣсничими.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. справоздавцѣ зъ руху въ читальняхъ: Вашѣ справозданя помѣстимо въ слѣдующомъ числѣ. —

Зъ симъ числомъ розсылаєся Вп. Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 9 та 10 аркушь повѣсти „Великій Ломъ“ Онета

Курсъ збожа зъ дня 24 л. марта 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львовъ ѳдъ	до	Тернополь ѳдъ	до	Подволочиска ѳдъ	до	Черновцѣ ѳдъ	до	Ярославъ ѳдъ	до
Пшеница	8.—	8.75	8.30	8.50	8.20	8.45	8.35	8.50	8.30	9.15
Жито	5.70	6.20	5.50	6.15	5.50	6.—	5.50	5.60	5.90	6.20
Ячмѣнь	4.50	6.70	4.50	6.50	4.25	6.50	6.40	6.50	5.—	7.—
Овесъ	5.—	5.75	4.75	6.—	4.70	5.50	4.50	4.60	5.—	6.—
Горохъ	5.70	9.—	5.50	9.—	5.50	8.50	—.—	—.—	6.—	9.50
Конопѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	6.—	6.20	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Вика	4.80	5.40	4.75	5.30	4.50	5.25	—.—	—.—	5.—	5.65
Лянка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурудза	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	4.25	4.40	—.—	—.—
Рѣпакъ	9.—	—.—	9.—	—.—	9.—	—.—	—.—	—.—	9.—	—.—
Конюшина червона	36.—	48.—	35.—	47.—	30.—	44.—	35.—	38.—	36.—	48.—
„ бѣла	40.—	60.—	40.—	65.—	33.—	65.—	—.—	—.—	45.—	65.—
„ шведска	40.—	60.—	40.—	60.—	35.—	60.—	—.—	—.—	40.—	65.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кило	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Оковита за 10.000 литр. проц. 24.50—25.50 зр.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручає 1833 17—?

Спеціяльности и универсальнй средства

французкй и иншй, якъ черезъ нію такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуванй.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневномъ

5% Листы гипотечнй

якъ такожь

5% преміованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выповняє ѳдворотною почтою безъ провизіи. 1809 63—0

Юлянъ Стрѣлецкій

передъ тымъ

И. ОСТРВОСКІЙ и И. СТРѢЛЕЦКІЙ

Магазинъ ювилерскій, у Львовѣ

Рынокъ 45 1811 5—10

поручає всѣлякй выробы зъ срѣбла, золота и дорогихъ каменѣвъ, именно: брошки, ковтики, брансолеты, перстенѣ, гузики, спинки, аграфы, срѣбну посуду столову, тацы, цукорницѣ, штуцы т. є. ножѣ, ложки, вилки, такожь сервисы до чаю и кавы зъ первостепенныхъ фабрикъ заграничныхъ.

Магазинъ сей, звѣстный ѳдъ пѳвъ столѣтя зъ ретельности и совѣстности, припоручує такожь **власну роботню всѣхъ направъ и репарацій.**

Робить такожь всѣлякй предметы, потрѣбнй до церковногоужитку якъ: **монстранціи, чашѣ** и т. д. пѳсля найновѣйшихъ рисунковъ, а уживанй **позолочує и посрѣблює** по умѣренныхъ цѣнахъ.

Мае такожь одиноку въ Галичинѣ Репрезентацію выробовъ **Христофля зъ Парижа** славно звѣстного срѣбла хинъского

по фабричныхъ цѣнахъ

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентовъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мой богатый складъ такожь 1656 Вел. Духовенъству. 74—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуютъся точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрѳбно.

Львѳвъ, ул. Галиция ч. 8.

Заложеный 1848.

БРИТВЫ

правдивй швайцарскй и англійскй

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.— до 6.— зр. 1886 3—10

поручають

Братя Лянгнеръ

Львѳвъ ул. Галицка ч. 16.

Курсъ Львѳвскій

зъ дня 24 л. марця 1887.

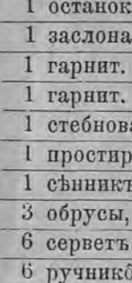
Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	202 25	205 25
Зелѣз. Львѳв.-Черновц. по 200 зр. а. в.	225 —	228 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 80	99 80
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	101 —	102 15
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	96 50	98 —
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	100 —	101 —
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	96 —	97 —
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к.	104 —	105 —
Комунальнй Банку краєв. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в	103 50	105 50
Позички краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 93	6 05
Наполеондоръ	10 08	10 18
Пѳвъимперіялъ	10 38	10 50
Рубель срѣбный	1 54	1 61
Рубель паперовый	1 13	1 15
100 марокъ нѣмецкихъ	62 15	62 95

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ѳдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загорю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загорю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львѳвъ-Стрый.				
Зѳ Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зѳ Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орловъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orló)		3 15		
Зъ Орлова (Orló):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.		Мѣшанй поѣзды		
Зъ Дрогобыча ѳдходять	* * 5 50	* * 9 50	1 06 3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять	6 31	10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыславля ѳдходять	7 33	11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять	8 12	11 50	2 22 5 07	8 38

Числа пѳдчеркненй въ минутахъ означаютъ часъ нѳчный (ѳдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львѳвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

ІОАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

давнѣйше Л. Вайгель

у Львовѣ, улиця Театральна ч. 16

поручає

свѳй богатый складъ Годинниковъ, ланцушковъ золотыхъ и срѣбныхъ, столовыхъ и будильниковъ рѳжного рода зъ перворядныхъ фабрикъ по цѣнахъ найумѣренѣйшихъ.

Направы всѣлякого рода годинниковъ, машинъ граючихъ якъ такожь одновлюваньe антиковъ выконує сумлѣвно и пѳдъ гаранті ю, займаєся такожь клиньемъ бурштиновъ, пѣнки, порцеляны, скла, китомъ власного вынаходу и продае тойже фликонъ по 50 кр. 1877 (4—6)

Пренумерувати можна

всѣ газеты зъ цѣлого свѣта по оригинальнѳй цѣнѣ въ **Газетномъ Бюрѣ**, Львѳвъ, ул. Кароля Людвика 21. Достава до дому слѣдуе точно и даромъ. 1887 3—?

Theodor Reiner

властями концесіонована головна агентія въ Лиску, Parkstrasse 1, продае билеты пасажирскй славно звѣстнои безпосереднои почтовои плавбы пароходнои 1 клясы зъ Антверпіи до Ню-Йорку и Филядельфіи въ приключеню до всѣхъ стацій Сполученыхъ державъ Пѳвнѳчнои Америки и Канады — До Ню-Йорку коштуе: I Каюта 240 марокъ. II. Каюта 160 м., III. Кляса (межипалубникъ) 80 м. — До Филядельфіи суть цѣны каютъ такій самій, лишь въ третій клясѣ о 5 м. дешевше. Одна марка значить 60 кр або 53 коп. — Зъ Гамбурга або Бремы коштуютъ билеты до Ню-Йорку 85 м., але пасажиры мусять ѣхати насамперед до Ливерпуля, бо безпосередна ѣзда есть ще дорожша. — Ѣзда зелѣзницею зъ Австріи до Антверпіи коштуе около 18 зр. Зъ мапъ видко що ѣзда моремъ зъ Антверпіи есть майже о два днѣ коротша — Въ цѣнѣ зъ Антверпіи мѣститься такожь т. зв. заосмотренье на подорожъ, чого нема въ цѣнахъ зъ Гамбурга або Бремы. Харчь на кораблі есть, розумѣесь, вдлный, достаточный и знаменитый — На двѳрци въ Лиску можна розпѳзнати мою прислугу по червоныхъ звѣздкахъ на службовыхъ шапкахъ и они принимаютъ пасажирѳвъ. — Коли хто хоче особисто порадитися зѳ мною въ справахъ подорожи, то най приѣде до Лиска; дорога туды есть коротка и дешева. Здѳбныхъ агентовъ пошукуеся. 1873 3—?

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пѳдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ѳдъ продуцентовъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кило зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4¾ кило зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родовъ кавы, котрй оголошуютъ иншй пѳдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ѳдъ продуцентовъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дѳстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртовникови на мѣсци, той знову гуртовникови въ Европѣ, ѳдъ тыхъ купуе комісіонеръ, а ѳдъ него ажъ купецъ и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дѳстане де инде по тій цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 8—?

Meyer's Conversationslexikon

IV выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томѳвъ а дальшій будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дѳстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крѳмъ цѣны дѣла нѣчого бѳльше не потребуютъ платити. Тіи томы, що суть вже готовй, ѳдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т. Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дѳстати, заголить прислати пѳдписаному свою адресу а вскажеся ёму, де мае но него написати.

А. Круликовскій

Львѳвъ, улиця Коперника ч 28.

1867 7—10

КОНКУРСЪ

При Радѣ повѣтовѳй въ Богородчанахъ єсть до обсадженя посада урядника техничного зъ рѳчною платою на разѣ 500 зр. и зъ правомъ побиранья дієтъ за чинности комисійнй и ричалту въ часѣ лѣтнои поры за выѣзды въ справѣ дорѳгъ.

До осягненя тои посады вымагаєся передвсѣмъ вѣдомостей техничныхъ, а бодай фаховои здѳбности около будовы дорѳгъ и мостовъ, при тѳмъ знання обохъ языковъ краєвыхъ и нѣмецкого, — якъ въ письмѣ такъ и въ мовѣ, — красного и четкого письма, доказу честного характеру и докладного знання чинностей канцелярійныхъ.

Посада урядника техничного въ першѳмъ роцѣ буде надана тѳлько провизорично, а стабилизувати може Рада повѣтова на внесенье Выдѣлу доперва по цѣлорѳчнѳмъ належитѳмъ сповнюваню обовязковъ.

Убѣгателѣ о сю посаду мають внести власноручно писанй и належито удокументованй поданя, що-до вѣку, стану, укѳнченыхъ студій и дотеперѣшного занятя до Выдѣлу повѣтового на руки пѳдписаного Предсѣдателя найдальше до 20 цвѣтня 1887.

Богородчаны 22 марта 1887.

Предсѣдатель:

1891 1—3 **Іосифъ Шелиньскій.**

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Впов. П. Т. Публицѣ овѳй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пѳсля пѳбѳчь стоячого цѣнника ☛

Замовленя залагоджуєся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

☛ Особливо звертаєся увагу на 3знаменитй роды К. & С. Попова.

			зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½ кильо		1	60
„ „ мелянжъ	„	„	1	80
Сушонгъ, знаменита	„	„	2	—
„ найлѣпша	„	„	3	—
Мелянжъ каравана	„	„	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„	„	3	20
„ (Ч. II.	„	„	4	60
„ (Ч. III.	„	„	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60	р.	2	40
„ („	2 „ —	„	3	—
„ („	2 „ 50	„	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кильо		1	60
„ (I. prima	„	„	1	80
„ (non plus ultra	„	„	2	50

☛ Ласкавй порученя почтою, опакованье франко. 1871 4—20

Мѣжи многими поручаными противъ гѳстцю и ревматизму средствами домовыми позѳстане прецѣ правдивый Pain-Expeller съ котвою найуспѣшнѣйшимъ и найлѣпшимъ. Не єсть то жадне средство тайне, лишь **правдиво ретельный, лѣкарями выпробованый препаратъ** котрый можна справедливо поручати кождому хорому яко **зовсѣмъ безпечный.** Найлѣпшій доказъ, що Pain-Expeller съ котвою заслугує на повне довѣрье єсть безперечно въ тѳмъ, що богато недужихъ, котрй спробувавши иншихъ шумно захваляваныхъ лѣковъ, вернули прецѣ знову до 1791 16—23

давно выпробованого Pain-Expellera.

Они переконалися якъ разъ черезъ порѳвнанье, що такъ ревматичнй болѣ, якъ и рванье, якъ такожь **бѳль головы, зубовъ, бѳль въ плечехъ и колки въ боцѣ** и т. д уступаютъ найскорше черезъ натиранье експелльеромъ Дешева цѣна, бо 40 кр, 70 кр. и 1 зр. 20 кр. пѳсля величины, дае можность навѣть незаможнымъ его собѣ роздобути, а безчисленй успѣхи ручатъ за то, що грошѣ не выдаются на дурно. Треба однакожь стерегчися принимати шкѳдливй пѳдробки и треба лишь **Pain-Expeller съ маркою „Котва“** уважати за правдивый. Центральный складъ: **Аптика пѳдъ золотымъ львомъ** въ Празѣ, Niklasplatz 7. Въ запасѣ въ многихъ аптикахъ.

Прасованй Дрѳжджѣ

зъ славнои фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни Sct. Marx

1888 поручае 3—7

торговля **Кароля Баллабана**

у Львовѣ.

Ласкавй припорученя на **Великодній свята** приймае вже и высилае тіи-же въ назначенѳмъ днии

Цѣнники и взѳрцѣ даромъ и франко.

Недогѳдне приймаєся назадъ зовсѣмъ радо.

*) Для Всеч. духовенства, высшихъ урядниковъ и другихъ вѣродостойныхъ осѳбъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 5—20

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЪ

Львовъ, улиця Галицка ч. 16

поручають

дуже дешево 1885 2—8

Кальошѣ
Парасолѣ
Кафтаники
Скарпитки
Камашѣ
Мешты
Шлейки
Кравatки
Рукавички
Шапки
Сорочки
Ковнѣрики
Манжеты
Куфры и торбы
Мыла и парфумерія
Палицѣ
Вода кольонська
ГРЕБЕНЬ „ЩОТКА“
Кощыки плишовй
Орѳвать жолудка
БѢЛЬЕ системы д-ра Егера
БРИТВЫ правдивй швайцарскй и англійскй
КАШЕЛЮХИ повстянй мягкй зъ найновѣйшихъ фасонахъ и барвахъ
и рѳзнй галантерійный товары

Цѣнники на жадане gratis и franco.

☛ **При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пѳдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 31. Львôвъ, Вторникъ 17 (29) марта 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека пайзнам. новѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ер.
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Щобъ цѣль не була схиблена...

Наколи яке поле въ культурнôмъ розвою народôвъ повинно бути вôльне ôдъ всякого шовинизму и посторонныхъ стремлень, то на такй взгляды заслугуе передовсѣмъ школа. Въ давнôмъ понятю уважалась она выключно освященымъ храмомъ науки, пристановищемъ музъ, розсадникомъ загально-людскихъ, гуманныхъ и религійныхъ правдъ и ареною, на котрôй здобутки ума людского святкували свôй тріюмфъ. Зъ часомъ, въ омутѣ найрôзнороднѣйшихъ псевдо-доктринъ, а въ найновѣйшихъ часахъ пôдъ вилывами національныхъ пристрастей, не дасться заперечити, стратила школа яко школа богато на своѣмъ давнôмъ блеску.

Маемо тутъ на оцѣ стремленье, зробити зô школы средство до вынародовлюваня народôвъ. Грѣхъ той практикуеся не лишень у насъ. Есть ôнъ загальнымъ хочь дуже тяжкимъ грѣхомъ всюды тамъ, де сила пануе надъ правомъ, або де ще межинародни ôдношеня не суть точно управильненй и аспираціи національнй точно не обмеженй.

Що школа, ужита до такои постороннои цѣли, розходиться зъ своѣмъ властивымъ призначеньемъ, того доказувати не потрѣбно. Вправдѣ школа не може и не повинна бути въ задачи своѣй чисто космополитичною институцією, бо тогды мусѣли-бъ мы занегувати потребу существованя народôвъ, якъ и ôдказати имъ всякого права до розвою. На стôлько не хочемо звôльняти школу ôдъ національнои задачѣ. До школы посѣдае въ рôвнôй мѣрѣ певне право такъ церковь, якъ и держава, ôдтакъ народъ, котрому она безпосередно служити мае, а остаточно громада и родичѣ. Але лишь тымъ, а нѣкому другому прислугують тѣ права. И такъ якъ церковь и держава хотять въ тôй школѣ образувати исповѣдникôвъ правдъ Божихъ и честныхъ горожанъ, такъ зъ другои стороны народъ и его складовй части мусять стремѣти до того, щобъ школа образувала труженникôвъ на національнôмъ поли. Всякй иншй стремленя суть неоправдаными забаганками и насилуваньемъ задачѣ школьнои.

Тѣ гадки насунулись намъ на вѣсть, що п. министеръ просвѣты, певно для выслѣдженя вкравшихъ-ся недостаткôвъ въ школахъ австрійскихъ, намѣривъ такожь и зъ Галичины покликати фахового учителя до министерства, щобы зъ устъ его дôзнатись, якй суть потребы школьнй въ его краю и о скôлько существуючй науковй заведеня ôдповѣдають своѣй цѣли. Зъ нѣмецкихъ провинцій покликано вже двохъ учителѣвъ задля того дѣла. Теперь прийшла черга и на Галичину и якъ вѣсти несуться, мавъ-бы ôдъ насъ пôйти до Вѣдня учитель, свѣдомый рускаго и польскаго языка. Въ его руки була-бы бодай хвилево зложена судьба школъ нашихъ, бо его информаціи мали бъ послужити п. министрови до певныхъ намѣреныхъ реформъ.

Вѣсть ту приймили мы зъ радостію, але зъ другои стороны и зъ певною тревогою, боячись о самъ выбôръ личности. Вѣримо, що п. министрови буде богато залежати на тôмъ выборѣ и що певно въ его интенціи лежить покликати собѣ на информатора чоловѣка, далекого ôдъ пристрастрастей, именно національныхъ и педагога въ певнôмъ значеню слова. Але чи такого зарекомендують п. министрови тѣ, на котрыхъ сей обовязокъ спочине?! Вже то само, що тымъ информаторомъ для рускихъ и польскихъ школъ мае бути одинъ чоловѣкъ, велить намъ догадуватись, що выбôръ той готовй опѣкуны нашй звернути на якого „gente Ruthenus, natione Polonus“. Такій выбôръ не довѣвъ-бы однакожь, по нашому совѣстному мнѣнію, до цѣли и може чи не выробивъ-бы въ народѣ рускôмъ понятье о новôй кривдѣ. Длятого звертаемось нынѣ въ интересѣ добра самои школы якъ и желаючи п. министрови успѣху въ тôмъ предпринятю, зъ представленьемъ до него, щобъ для точного розслѣдженя положеня школъ рускихъ зволявъ покликати окремого учителя-Русина. Тымъ певно скрѣпиться и довѣрье рускаго народу до найвысшои власти школьнои, довѣрье, котре позыскавъ собѣ п. министеръ найновѣйшимъ розпорядженьемъ щодо языка рускаго въ семинаріяхъ учительскихъ и зробленою надѣею на заснованье гимназій рускихъ въ Перемышли и Кôцманн.

Свитае!

На той тематъ помѣстивъ „Русскій Курьеръ“ зъ 19 марта с. р. вступну статью, въ котрôй зъ неуданою радостію витае дипломатичну роботу, яка почалась мабуть доперва въ мартѣ межи Россіею а австро-угорскою державою и котрои цѣлею мало-бы бути помирити интересы обохъ сихъ державъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ. Роботу ту называе „Русс. Курьеръ“ свитаньемъ по мрачнôй ночи. О скôлько судити можна, статья „Русс. Курьера“ выйшла зъ всякого другого табору, лишь не Каткôвского, бо и стремленя ви далекй ôдъ отчайдушнои загонистости, якою ôдзначаються всѣ статьѣ въ „Московскихъ Вѣдомостяхъ.“

„Русскій Курьеръ“ поясняе передъ всѣмъ причину дружныхъ ôдношень межи Францією и Россією, думаючи, що теперѣшна приязнь межи обома державами есть плодомъ вдячности Франціи за то, що пок. Александеръ II. здержавъ Нѣмеччину ôдъ другого походу на Францію, та що и теперь Россія своею зъ горы заповѣдженою неутральностію спинила зелѣзного канцлера ôдъ нового розграбленя Франціи. Союзъ той вытворили самй обставины и ôнъ показався для Европы спасеннымъ, бо не допустивъ до кровавого бою на Заходѣ. Зъ вдячности для Россіи пôднесла ôдтакъ Франція противъ Англіи пытанье египетске, а въ справахъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ солидаризувалась въ цѣлости зъ интересами Россіи.

Потолкувавши о тôмъ природнôмъ союзѣ межи Россією и Францією, „Русс. Кур.“ хвалить ôдтакъ Порту за то, що она не дала себе доси втягнути въ сѣть англійско-нѣмецку. Ôнъ думае, що Англія мае заѣдно на оцѣ лише свои власнй интересы, чисто егоистичнои природы, и що плечима Туреччины стараесь убезпечити собѣ каналъ суецкій, а тымъ самымъ и посѣданье Индій. Якъ довго существуе Туреччина яко держава, такъ довго Англія пануе на Середземнôмъ мори.

По тыхъ поглядахъ на ôдношеня Россіи до Франціи и Туреччины, „Русскій Курьеръ“ пише слѣдуюче о Австріи: „Неменше радуемось такожь и зворотомъ мыслей, якій проявився на дняхъ въ Австро-Угорщинѣ. Судячи по послѣднихъ вѣстяхъ зъ Вѣдня, и тамъ стали правильнѣйше дивитись на ролю Россіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ и замѣсть стояти въ розрывѣ зъ Россією волять вступити зъ нею въ щирый союзъ. На послѣдне слово кладемо тымъ бôльшу вагу, бо и неразъ пôдношено, що Австрія яко держава переважно славяньска повинна була давно для своихъ власныхъ интересôвъ и интересôвъ своихъ славяньскихъ горожанъ зближитись до Россіи. Россія не выступала нѣколи противъ Австріи. На берлиньскôмъ зъѣздѣ не противилась, щобъ Австріи лишити Босну и Герцеговину. Россія була безкористною такъ въ часахъ Суворовского походу черезъ Альпы, якъ и въ часѣ угорскои кампаніи и на берлиньскôмъ конгресѣ. И на тыхъ даныхъ починае теперь „свитати“, почѣмъ настане имовѣрно и погôдный, ясный день. Австрія повинна лучше тямити на Садову, такъ якъ и Франція не забула на Седанъ. Такъ Россіи якъ и Австріи треба запротестувати противъ вооруженого мира, якій готовить Европѣ при помочи Англіи зелѣзный канцлеръ сентенатомъ. Треба чимъ скорше выйти на просту, широку дорогу и дивитись на факты и межинародни ôдношеня по правдѣ. Не годилось-бы про-то затемновати дальше того „свитаня“, а вступити на дорогу ширшого розвою, до полагодженя внутрѣшныхъ ôдношень въ обохъ державахъ. Дружба Австріи зъ Россією здавалась-бы може декому вызывомъ до вôйны зъ Нѣмеччиною. Такъ не есть. Противно, такій союзъ есть якъ-разъ найуспѣшнѣйшою обезпекою европейского мира. Тогдѣ вже у нѣкого не буде охоты починати вôйну. Така дорога навѣть бôльше лицюе культурнымъ державамъ. Она есть прогресомъ въ виду политики воѣнной. И Россія до такого союза подасть руку охотно“.

Тôлько зъ „Русского Курьера“. А наколи розважимо, що послѣдными часами наразъ притихли всякй слухи о вôйнѣ, що представитель воѣнного духа въ Россіи и головный ворогъ Австріи, Катковъ, дôставъ нагану (остереженье) за свои вызываючй статьѣ въ „Московскихъ Вѣдомостяхъ“ противъ заграницѣ въ загалѣ, а именно противъ Австріи; що министеръ Гирсъ не належить до авантурникôвъ панславистичныхъ и що Каткову вразъ зъ Побѣдоносцевомъ не удалось его мимо великихъ старань высадити зъ сѣдла, — то дѣйстно можемо на нынѣ приняти се за фактъ, що межи Австрією а Россією коли не навязано то навязуються мирнй переговоры, щобы ôдсунути вôйну на довшій часъ. Политика кн. Бисмарка одержала тымъ самымъ пораженье. Єму, якъ колись Наполеонови I. ходило заѣдно о хвилеве изольованье поодинокихъ державъ европейскихъ, щобъ ôдтакъ всею силою на нихъ ударити и загорнути зъ нихъ миліярды. Рôкъ 1866 и 1870 суть на то яснымъ доказомъ. Найперше удалось єму зъизольовати Австрію, ôдтакъ Францію. Въ нынѣшнôмъ часѣ стремѣвъ ôнъ до зъизольованя Франціи, а коли Россія заложила протестъ противъ того, ôнъ старався зъизольовати Россію тымъ, що ôдновивъ союзъ трехъ державъ середущои Европы, т. е. Нѣмеччины, Австріи и Италіи. Тôлько прозорнôсть Австріи спинила и розбила ту роботу, котра остаточно мала закôнчитись кровавымъ боѣмъ. Нагадуемо такожь, що до такого союза Австріи зъ Россією радивъ въ своѣмъ часѣ чей-же не безъ пôдставъ певныхъ д-ръ Ригеръ въ своѣмъ интервью зъ кореспондентомъ „Русс. Курьера“. Державнй интересы Австріи и Россіи на балканьскôмъ пôвъостровѣ не суть такъ діяметрально противный, и длятого дадуться розграничити. Обѣ державы повиннй тôлько загарантувати славяньскимъ народамъ на Балканѣ правильный розвôй ихъ національныхъ питоменностей. Зъ паденьемъ утопіи о Каткôвскôмъ „объединенію“ національнôмъ и религійнôмъ, голошенои панславистами россійскими а механично повторюваной, а мимоходомъ сказавши, голошенои и галицкими домородными „Цанковистами“, затреся и причина до антагонизму. А вже нѣхто не годенъ заперечити того, що въ интересѣ Славянъ лежить бôльше мирный розвôй якъ кровавй, безцѣльній боѣ.

Изъ звороту того въ политицѣ Австріи до Россіи чи Россіи до Австріи и мы Русины можемо бути вдоволеными. Въ зворотѣ тôмъ лежить завдатокъ дальшого нашого національного въ Австріи розвою въ дорозѣ мирнôй. Свобôднй ôдъ певныхъ „надѣй“, голошеныхъ що року зъ весны деякими людьми для легковѣрныхъ галицкихъ „русскихъ“, будемо могли спокôйно и зъ бôльшою енергією принятись за роботу нашого національного ôдродженя.

Товариство „Народна Рада“

побôчь многихъ теперь занять въ справахъ школъ рускихъ, не спускае зъ ока и другихъ потребъ нашихъ. И такъ послѣдными днями ôдôйшли зъ канцеляріи „Народнои Рады“ три представленя: I. До Министерства торговлѣ, щобы рускимъ священикамъ знижено, подôбно якъ ц. к. урядникамъ, карты ѣзды (на половину цѣны) на всѣхъ линіяхъ зелѣзниць державныхъ. II. До Дирекціи Львôвско-Черновецкои у Львовѣ, щобы увзгляднила языкъ рускій на маючôй отворитись линіи „Львôвъ-Белзець (Томашôвъ)“. III. До генеральнои Дирекціи зелѣзниць державныхъ у Вѣдни, щобы ширше увзгляднила право рускаго языка но новôй линіи „Стрый-Мункачь“. Всѣ тіи три петиціи подаемо понизше по черзѣ въ повнôй основѣ:

I.

Высоке ц. к. Министерство!

Незаперечима се рѣчь, що якъ духовеньство всѣхъ обрядôвъ въ нашôй державѣ такъ и духовеньство греко-католицкого обряду по-при рѣчахъ чисто духовныхъ повнить много обовязкôвъ цивильно-державныхъ и въ тôмъ взглядѣ нашй гр.-к. священики, яко стало ôдаючй услуги своѣй державѣ, суть уже нынѣ фактично державными урядниками. Услуги тѣ необмежаються нынѣ на само веденье метрикъ стану цивильного, але нашй священики, по мысли обовязуючихъ приписôвъ закону, суть помôчными властямъ политичнымъ

---

1)

МѢЖЬ УКРАИНЬСКИМИ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ.

Въ Одессѣ, у стôпъ Николаѣвского бульвару находиться пристань. Море въ тôй части иде пôвкругомъ, творить заливъ. Вода ту тихша, а ще и кôлькома „волнорѣзами“ (камѣнными гатями) передѣлена ôдъ прочого моря — якъ-разъ надаеся на пристань. Ôдъ берега иде кôлька штучныхъ чотырогранныхъ насыпôвъ въ море; важнѣйшй зъ нихъ: „Гавань“ (пристань) практична, карантинна и загранична. Кожда обставлена густо кораблями, пароходами, барками, вѣтрильными и звычайными лодками, човнами. Въ карантинной пристани ôдбувавъ за мого побыту кôлькадневу карантану австрійскій корабель, що приѣхавъ туды зъ Трівсту въ часѣ, коли въ полудневôй Австріи спорадично проявлялась холера. Сердега мовь заджумленый стоявъ посередъ воды, въ ôддаленю на 40 метрôвъ ôдъ сушѣ и пôдъ стражею одесскихъ морякôвъ, котрй на завôзванье пôдплывали до него, выслухували въ певнôмъ ôддаленю его бажань, або за помочію довгихъ жердей переймали ôдъ него якій пакунокъ — розумѣвся зъ всякою осторожностію при попередньôй десинфекціи.

Зъ практичнои пристани ôдходять кораблѣ до усть Днѣстра, Днѣпра, въ Кримъ и на Кавказъ; зъ карантинною въ сторону Румелiи, Анатолiи, Александрiи. Въ заграничну пристань майже що-день прибувають чужй, найбôльше англійскй пароходы; они головно привозять углье, а забирають зъ собою всѣляке збôже (зерно). Зъ тои пристани ôдходять такожь кораблѣ зъ переселенцями въ Азію, въ при-амурскій край (въ Уссурію); вязнѣвъ везуть зъôдси на островъ Сахалинъ. Зъ кôнцемъ серпня пристань загранична ажь зароилась була переселенцями — туды зъѣхалось надъ 1000 селянъ, найбôльше зъ Черниговщины, въ меншôй части зъ губерній кіевскои и бессарабскои. Они бавили въ Одессѣ близько тыждень, бо мусѣли ждати на корабель „Россія“, котрый изъ-за злучайнои ушкоды бувъ кôлька днѣвъ въ направѣ.

Переселенцѣ ôдбували дорогу на власный коштъ, тымъ, що одержали зъ розпродажи своихъ газдôвствъ. Деякй продали еще пôдъ зиму свои домы и землю — грôшь за той часъ минувся, недобровольна теперѣшна перерва въ ѣздѣ заскочила ихъ дуже немило. Ôддавши послѣднй грошѣ за ѣзду, они скромный запасъ позôсталого майна мусѣли, терпячи голодъ, обмежувати, щобъ не здаватись на ласку своихъ товаришѣвъ. А треба знати, що украиньскій селянинъ мае надто сильне почутье свого достоинства и навѣть въ найбôльшôй нуждѣ не легко пôйде на прошеный хлѣбъ. Кôлько я не стрѣчавъ въ Одессѣ селянъ зъ Кіевщины и Черниговщины, а ôдтакъ въ переѣздѣ зъ Одессы до Пôдволочискъ, всюды замѣчавъ я поважнй, гордй постати, якихъ въ житю не доводиться бачити деинде. Незатертыми слѣдами и глубоко въ душу впечататись мусить кождому той людъ зъ братнои намъ Украины.

Лишь переселенцѣ зъ бессарабскои губерніи, званй звычайно „Руснаками“, не дорôвнують своимъ украиньскимъ братямъ. Въ нихъ нема тыхъ величныхъ спомынокъ историчныхъ, що настроюють душу до поважнои думки и пôдносять самосвѣдомôсть національну. Въ бояхъ Украины за волю и славу они брали лишь слабу участь, живуть тому безъ высшихъ цѣлей, безъ ширшихъ поглядôвъ на будучнôсть. Посередъ нихъ впадали въ око деякй дуже знужденѣлй лица. „Дайте, Христа ради дайте! Згляньтесь на тѣ дѣточки дрôбнй!“ — такъ зъ роздертымъ серцемъ слухаешь просьбы тыхъ бѣдныхъ переселенцѣвъ. Хто дасть яку копѣйку, хто налае, а були мѣжь робôтниками-кацапами и полиціянтами такй, що мѣжь голодныхъ людей кидали мовь собацѣ недогрызки хлѣба, шулькы кукурузы, кусничкы мельонôвъ, та еще реготалися, коли „Руснакъ“ пôднимавъ зъ землѣ тоту поживу...

Въ загалѣ доля бѣдньйшихъ переселенцѣвъ дуже незавидна. Що имъ зъ тои уссурійскои землѣ, коли нѣ копѣйки въ калитцѣ? Самй-жь при-амурскй дѣдичѣпаны (звычайно генералы) або и правительство хочь удѣлять позичку, та не можуть давати зновъ стôлько, щобъ выстало на всѣ господарскй потребы для такихъ масъ народу. Тай зъ позички, якъ звѣстно, не великій хосенъ, — она вытворюе не господарѣвъ, а невольникôвъ. Чують то бѣдній переселенцѣ, каються свого чину, голосно проклинають и свою долю и правительство, що дали имъ обманитись, та вже дарма: або въ старцѣ, або на край свѣта!

Лучше вже выйдуть тѣ переселенцѣ, що не квапились зъ продажею маѣткôвъ, а пождали до весны. Теперь за землю вразъ зъ збôжемъ дôстався имъ красный грôшь, выстане на дорогу и на перший господарскй потребы. Тôлько-жь рôдноя землѣ и имъ не прийдесь вже бачити нѣколи!

Мене зняла охота, подивитись на переселенцѣвъ. Я радъ бувъ знати, зъ якими засобами въ грошехъ, одежи и господарскихъ прирядахъ выбираються люде въ такъ далекій свѣтъ на нову ôтчину; радъ бувъ бачити, якъ они носяться, почути, по якому говорять зъ собою. Для мене була то якъ-разъ добра нагода, пôзнати украиньскихъ селянъ въ такъ великôмъ числѣ и еще зъ трехъ рôзныхъ, далекихъ ôдъ себе околиць.

До табору переселенцѣвъ не легко було дôстатися. Горячо при кôнци серпня доходило въ самôмъ мѣстѣ до 45° Цельзія, а вже правдивый жаръ бувъ на пристани, котра лежить у стôпъ горы охоронена ôдъ вѣтрôвъ та еще зôвсюды позаслонювана то вагонами зелѣзницѣ то портовыми будôвлями. Возовый рухъ на пристани величезный — неустанно ѣздять довгими рядами сотки возôвъ то зъ угльемъ до мѣста, то зъ мѣхами збôжа на пристань, а ôдъ угля и пороху такй поробляться густй, ажь непрозрачнй туманы, що непривычный до того мало не удушиться. Въ таку то спеку и середъ такого пороху ишовъ я довгій шматъ дороги, бо таборъ переселенцѣвъ находився на самôмъ кôнчику заграничнои пристани, тамъ де послѣдній волнорѣзъ кôнчиться въ мори.

Въ Одессѣ довѣдавсь я ôдъ знакомыхъ, що до табору переселенцѣвъ не пускають „панôвъ“; тамъ мѣсце лишь для портовыхъ робôтникôвъ або для службы и урядникôвъ ôдъ зелѣзницѣ. Зразу хотѣвъ я перебратися за робôтника-кацапа, та не було пôдъ рукою червонои сорочки, — я попробувавъ въ иншій способъ. Надягъ на себе подорожну вытерту китлю, сховавъ долѣшну часть панталонôвъ въ холявы чобôтъ, а на голову надѣвъ купленый еще у Львовѣ клобучаный капелюхъ, въ котрôмъ нарокомъ зробивъ дѣру. Я ажь самъ себе налякався, коли поглянувъ въ зеркало — выглядавъ якъ той козакъ въ пѣсни, у котрого

Шапка бирка,
Зверху дѣрка,
Травою пошита,
Вѣтромъ пôдбита,
Куды вѣе, туды провѣвае,
Козака молодого прохоложае...

Було вже по 12-ôй годинѣ, коли наблизився я до табору переселенцѣвъ. Тота пора выдалась менѣ найотвѣтнѣйшою, бо портовй робôтники ôдпочивають тогдѣ ôдъ роботы, отже мають добру нагоду розговорювати зъ переселенцями. Вже здалека замѣчавъ я селянъ, що розмѣстились були на дошкахъ та деревахъ, що лежали на краю поузъ моря — передъ ними гралася, бѣгала дѣтвора. Въ сторонѣ ôдъ мѣста стояли довгимъ рядомъ полиціянты, пильнували, щобъ поза вызначеный кругъ не розходився народъ, не стыкався зъ „панами“.

— Нічево тутъ ньет-съ, абыкновjенные мужики! — кликнувъ до мене полиціянтъ, коло котрого прийшлось переходити.

— Jду пакупаться съ товарищами, — одвѣтивъ я не надумуючись.

— Рабочій? — пытавъ зновъ представитель власти.

— Да! — одвѣтивъ я, вычерпавши симъ словомъ майже весь засôбъ вѣдомостей въ области государственного языка.

Мене пустили. Иду, а все менѣ въ души гомонять слова: „абыкновjенные мужики“. Власть, въ постати полиціянта, не могла зрозумѣти, чого то люде ходять дивитись на „абыкновjенныхъ мужикофъ“, — въ ей понятю украиньскій селянинъ щось такъ погордливого, що и не заслугуе на людске милосердіе. Погорда правитель

при переводженю спису людности, при выладжуваню выказôвъ особъ обовязаныхъ до войсковои бранки, выказôвъ въ цêляхъ статистичныхъ и гигиêничныхъ, при выдаваню посвêдчень що-до мêсця пробуваня особъ, ихъ морального поведеня и стану маêткового тыхъ-же, въ дêлахъ шкôльництва и иншихъ справахъ.

Помимо сего, помимо тыхъ великихъ свêдчень, якъ натуры чисто духовнои такъ и цивильнои, въ користь державы, нашî гр.-к. священики, маючî при собê до удержаня численнî свои родины, що-до платнê стоять значно и то дуже значно низшеôдъ всêхъ иншихъ урядникôвъ державныхъ. На пôдставê закону про уладженье сталои дотации духовеньства зъ дня 19. цвêтня 1885 ч. 47 В. з. д. признано нашому духовеньству титуломъ платнê зô стороны фонду религійного, а взглядно державы по рôчныхъ 300 зр. а. в. до 1000 зр. а. в. Пôсля сего отже найвысша платня, маюча служити на удержанье нашихъ священикôвъ разомъ зъ родинами, не много перевысшае найнизшу платню звычайныхъ урядникôвъ концептовыхъ въ державê, а найнизша платня êсть меншою ôдъ платнê стану службового, уживаного при урядахъ публичныхъ. Положенье отже матеріяльне священьства дуже прикре и не въ порôвнаню прикрêйше, якъ положенье урядникôвъ державныхъ, а на се не треба, здаêсь, жадного ôльше доказу.

Коли-жь Высоке ц. к. Министерство въ увзглядненю цêли державныхъ зелêзниць якъ и матеріяльного положеня урядникôвъ, тымъ-же признало право до зниженя цêнъ êзды на всêхъ дорогахъ державныхъ зелêзниць, то о скôлько-жь ôльше було-бы справедливымъ и дуже пожаданымъ, признати се право особливо гр.-к. духовеньству. Зъ наведеныхъ отже ту причинъ руске товариство политичне „Народна Рада“ у Львовê, котрого цêлею êсть: попирати интересы народу рускаго у всêхъ политичныхъ, культурныхъ, суспôльныхъ и економичныхъ ôдношеняхъ — звертаêся симъ зъ прошеньемъ до Высокого Министерства:

Высоке Министерство зволить признати въ якъ найкоротшôмъ часê греко-католицкому духовеньству въ краяхъ заступленыхъ въ Радê державнôй право зниженои до половины цêны êзды на всêхъ дорогахъ державныхъ зелêзниць.

Ôдъ Выдêлу Товариства политичного „Народна Рада“ у Львовê, дня 22 марта 1887 р.

II.

Свêтла Дирекціе!

Якъ дôйтло се до публичнои вêдомости, будова зелêзнои дороги „Львôвъ-Белзець (Томашôвъ)“ уже розпочалася пôдъ зарядомъ Товариства Львôвско-Черновецко-Ясскои зелêзницê, а здаêся въ недовгôмъ часê стануть на тôй-же линіи головнî будовы для ужитку публики призначенî зъ ôдповêдными обвêщенями и написами. Зô взгляду отже, що цêла згадана зелêзна дорога „Львôвъ-Белзець (Томашôвъ)“ не лише положена у всходнôй части Галичины, але и въ мêсцевостяхъ, замешканыхъ въ переважнôй части жителями рускои народности, для котрыхъ ужитку она въ значнôй части служити маê, длятого пôдписане руске Товариство политичне „Народна Рада“ осмêляеся въ имени признанои народови рускому рôвноправности звернути на се увагу Свêтлои Дирекціи а заразомъ упрашати:

Свêтла Дирекція зволить ласкаво зарядити, щобы при будовê зелêзнои дороги „Львôвъ-Белзець (Томашôвъ)“ всякого рода обвêщеня, написы, назвы стацій, мапы орiентаційнî и остереженя зъ приписами карно-полиційными такожь и въ рускôмъ языцê умêщенî були.

Наколи-бъ Свêтла Дирекція не мала у себе чоловêка способного до выладженя въ тôй цêли потрêбныхъ переводôвъ на языкъ рускій, то пôдписане Товариство зовсêмъ безъинтересно на жаданье може вказати особы до сего дêла способнî.

Ôдъ Выдêлу Товариства политичного „Народна Рада“ у Львовê, дня 25 марта 1887 р.

III.

Высока ц. к. генеральна Дирекціе!

Зъ днемъ 1 цвêтня с. р. маê бути отворена нова линія державныхъ зелêзниць „Стрый-Мункачь“, котра въ Галичинê переходить черезъ околицê замешканî майже выключно жителями рускои народности. Товариство политичне „Народна Рада“ не сумнêваесь о тôмъ, що при урядженю сеи зелêзницê права народу рускаго справедливо и гôдно будуть увзглядненî, дякуючи ласкавому заряджению зô стороны Высокои ц. к. генеральнои Дирекціи. Однакожь при тôмъ осмêляеся пôдписане Товариство звернути увагу Высокои Дирекціи ще на одну рêчь — хвилево може призабуту, — а сею êсть, щобы по-при рускихъ написахъ та обвêщеняхъ такожь и находячî-ся въ особовыхъ возахъ або на двôрцяхъ зелêзницê до ужитку публики мапы орiентаційнî и приписы полиційнокарнî рôвно-жь и въ рускôмъ языцê були выставленî, — чого ще до нынê на жаднôй линіи державныхъ зелêзниць не бачимо. При отвореню новои зелêзнои дороги зарадити сему не тяжко, бо черезъ то кошты уряджения зовсêмъ не пôднесуться а и на истнуючихъ уже шляхахъ можна бодай постепенно сêй недостачи зарадити. Отже Товариство политичне „Народна Рада“, котрого цêлею êсть заступати интересы народу рускаго у всêхъ êго ôдношеняхъ, упрашаê симъ:

Высока ц. к. генеральна Дирекція зволить зарядити, щобы при введеню въ житье новои дороги зелêзнои „Стрый-Мункачь“ заведенî були мапы орiентаційнî и обвêщеня приписôвъ карно-полиційныхъ, умêщуваних на двôрцяхъ и въ возахъ особовыхъ, такожь и въ рускôмъ языцê, а по можности, щобы се на всêхъ дорогахъ державныхъ зелêзниць въ Галичинê було заведене. Наколи-бъ Высока Дирекція не мала у себе чоловêка способного до выладженя въ тôй цêли потрêбныхъ переводôвъ на языкъ рускій, то пôдписане Товариство зовсêмъ безъинтересно на жаданье може всказати особы до сего дêла способнî.

Ôдъ Выдêлу Товариства политичного „Народна Рада“ у Львовê, дня 25 марта 1887 р.

Реформа фаховыхъ шкôлъ промысловыхъ въ Галичинê.

Щобы управильнити науку въ школахъ промыслу ткацкого и выробôвъ зъ дерева, порêшила краêва комисія для домашного промыслу выдати для всêхъ тыхъ шкôлъ однакiй зъ увзглядненьемъ всêхъ ихъ потребъ уложеный статутъ разомъ зъ пляномъ наукъ и администраційною инструкцiею. Выробленьемъ статута, пляновъ наукъ и администраційнои инструкціи занялися послы Людвикъ Вербицкій и Теофиль Меруновичь. Они выготовили вже и предложили комисіи дотычнî проэкты, зъ котрыхъ подаêмо за урядовою газетою деякî важнêйшî точки.

Науковî ткацкî варстаты маютъ пôсля згаданого статута на цêли: 1) познакомляти мêсцевыхъ и доокрестныхъ ткачêвъ зъ роботою на улêпшеныхъ ткацкихъ кроснахъ; 2) учити ткачêвъ, якъ выробляются тканины зъ льну, конопель и бавовны на улêпшеныхъ кроснахъ; 3) выробляти тканины при помочи ученикôвъ працюючихъ на новыхъ кроснахъ и тымъ способомъ выказувати користи зъ уживаня улêпшеныхъ варстатôвъ. На чолê такого взôрцевого ткацкого варстату маê стояти образованый фахово ткачь, котрый маê учити пôсля уложеного пляну наукъ теорiи ткацкого рукодêльництва.

Ткацкiй варстатъ дêлиться на два ôддêлы. Першiй ôддêлъ призначеный для хлопцêвъ, котрî скôнчили народну школу и маютъ учитись ткацтва зовсêмъ на ново шкôльною методою; другiй ôддêлъ призначеный для рутинованыхъ ткачêвъ, котрî маютъ тутъ познакомлятися зъ новыми улêпшеными варстатами, котрыхъ розширенье може немало причинитись до пôднесеня сего промыслу въ краю. Ученики обохъ ôддêлôвъ маютъ кромê сего учитися рисункôвъ, рахункôвъ, купецкои стилистики и нêмецкого языка. Безпосередный наглядъ надъ науковымъ ткацкимъ закладомъ буде вести делегатъ, именованый Выдêломъ краêвымъ на внесенье промысловои комисiи и окремый комитетъ. Въ складъ сего комитету маютъ входити: протекторъ заведеня, именованый Выдêломъ краêвымъ, делегатъ выдêлу повêтовои рады, делегатъ громадскои рады и делегаты, выбранî управляючою радою мêсцевого товариства ткачêвъ, наколи, розумêесь, таке товариство въ дотычнôмъ мêсци истнуê. Плянъ наукъ въ ткацкôмъ варстатê маê на цêли вправити практично ученикôвъ въ всêмъ, чого потреба до поступового ткацкого промыслу. Особливу вагу кластися буде тутъ на выробôвъ т. зв. адамашковыхъ тканинъ зъ льну и въ загалê такъ на техничнî улêпшеня, якъ и на выробленье доброго артистичного смаку въ ткацкихъ выробахъ. Въ першôмъ ôддêлê буде тревати наука два роки. Тутъ познакомляться ученики передвсêмъ зъ механичнымъ складомъ ткацкихъ варстатôвъ, ихъ складовыми частями и помôчными приладами, тутъ научаться они затягати основы на гладкî тканины, розпôзнавати нитки въ рôзнородныхъ готовыхъ выробахъ, а ôдтакъ пôчнуть вправляться въ тканинахъ, выконуваныхъ не гладко а пôсля взôрцêвъ. Въ другôмъ роцê познакомляться ученики зъ механизмомъ приладôвъ, при помочи котрыхъ выробляються тканины пôсля взôрцêвъ, тутъ пôзнають они прилады конструкціи Жакарда и будуть учитись переносити рисунки на ткацкî взоры и пôсля того приладжувати таблички на тканины. Тутъ такожь будуть ученики вправлятись въ тканинахъ адамашковыхъ выробôвъ, столовои бêлизны и тканинъ забарвленыхъ рôзнородными красками. Рôвночасно познакомляться ученики зъ способами штучного бêленя, магльованя, апретованя, складаня и пакованя ткацкихъ выробôвъ. Вкôнци пôзнають они тутъ такожь жерела, зъ котрыхъ найлекше добувати ткацкî матеріялы и познакомляться зъ головными засадами и звычаями торговлê ткацкими выробами. Въ другôмъ ôддêлê маê въ кождôмъ спецiяльнôмъ случаю означити Выдêлъ краêвый на пôдставê поданои промысловою комисiею директивы цêль, объêмъ науки и часъ курсôвъ для рутинованыхъ ткачêвъ.

Кромê статута и плянôвъ науки для ткацкихъ варстатôвъ предложила краêва комисія такожь и администраційну инструкцiю, котра мêстить въ собê пояснênье правъ и обовязкôвъ мêсцевого управляючого комитету, учителêвъ и ученикôвъ, дальше школьнî и дисциплинарнî нормы. Послêднî мêстять въ собê условія принятя ученикôвъ, приписы що-до шкôльного вêку, записôвъ ученикôвъ, шкôльныхъ годинъ, свêдоцтвъ нагородъ, шкôльныхъ выставъ, матеріялôвъ и помôчныхъ средствъ, права власности выробôвъ и ихъ продажи, инструкцiю рахункову що-до замкненя рахункôвъ, прелиминаря рôчныхъ доходôвъ и розходôвъ, евиденційныхъ книгъ що-до пряжи и матеріялôвъ, а такожь и що-до готовыхъ выробôвъ, инвентаря приладôвъ и выказу взорôвъ варстатовыхъ выробôвъ.

На пôдставê повышшихъ приписôвъ зреформованî будуть такъ вже истнуючî науковî ткацкî варстаты, а именно въ Коссовê, Корчинê, Блажовôй и Кроснê якъ и новî науковî варстаты, котрî въ р. 1887 заснованî будуть въ Городенцê, Ланцутê и Вилямовичахъ. Подôбнî реформы маютъ завестись такожь въ школахъ выроббвъ зъ дерева.

Дописи „Дêла“.

Ôдъ Товмача, 25 марта.

Въ недêлю д. 20 марта пращали мы п. Єгермана, ц. к. старосту въ Товмачи, котрый тои днины зложивъ своê урядованье удаючись на нову посаду до Станиславова. Мêсто Товмачь хотячи почтити заслуги п. Єгермана, выбрало комитетъ, котрый мавъ занятись урядженьемъ прощального вечерка въ касинê, и запрошеньемъ на вечерокъ гостей. Комитетъ той, зложеный майже цêлковито зъ людей ненашои народности, демонстративно не запросивъ нêкого зъ нашихъ сельскихъ священикôвъ. Але духовеньство наше въ повêтê, котре пôзнало п. Єгермана, яко урядника правого, справедливого, а що найважнêйше стоячого понадъ партiями, на котрого поодинокî личности не мали вплыву, — не могло остати на боцê и норêшило ôддати своê признанье п. Єгерманови окремо. Въ недêлю зъ полудня явилося поважне число нашихъ священикôвъ пôдъ проводомъ двохъ деканôвъ у п. Єгермана въ канцелярiи, де ôнъ прийнявъ ихъ въ повнôмъ униформê.

Въ имени духовеньства промовивъ деканъ о. Партицкій, высказуючи уступаючому вдячность за то, що бувъ урядникомъ правымъ, справедливымъ для всêхъ народностій и боронивъ чести духовеньства. „Якъ зъ одной стороны прикро намъ розставитися зъ Вами, такъ зъ другои тêшить насъ, що правда взяла нагороду; будемо Васъ згадувати, а на новôй посадê желаêмо Вамъ, здобути собê таке саме довêрiе и поважанье, якe Вы у насъ мали“. П. Єгерманъ, тронутый до глубины, чистою рускою бесêдою заявивъ, що тая заявлена êму симпатiя рускаго духовеньства заохочуê êго до дальшихъ трудôвъ въ выткненôмъ напрямê, и на дальше остане приятелемъ рускаго духовеньства, котре при щербатôй своêй доли трудиться надъ просвêтою и пôднесеньемъ добробыту своего народу. „Священикамъ не годиться упадати на дусê, а дальше трудитися, особливо надъ добробытомъ народу, котрый поведе за собою и просвêту“. Наконецъ сказавъ, що ôдъêзджаючи до Станиславова, буде мати яко представитель окружнои Рады школьнои зносины зъ духовеньствомъ повêта товмацкого и буде старатися, де лише зможе, помагати êго заходамъ.

Такъ пращали Русины старосту, хочь не Русина, але урядника, що бувъ свобôдный ôдъ пристрастей, не дразнивъ народныхъ чувствъ Русинôвъ, але стоячи на чолê повêту бувъ для кождои народности по партiи справедливымъ.

Рухъ нашихъ читалень.

Подаêмо нынê (хочь трохи спôзнено) справозданя зъ трехъ нашихъ читалень, въ Городенцê, Карловê и Побережи, котрî такъ красно розвиваються, що смêло можна назвати ихъ взôрцевыми.

Читальня въ Городенцê выказуе въ своêмъ справозданю за 1886 рôкъ, що мала 82 членôвъ, а мêжь тыми було и кôлька женщинъ. Доходу мала читальня за той рôкъ 72 зр., а выдатку 66 зр. Выдêлъ набувъ въ тôмъ роцê для читальнê 127 книжокъ а зъ часописей удержувала читальня „Дêло“, „Батькôвщину“ и „Буковину“. Читальня належала также до товариства „Просвêта“. Комнату товариства украшено кôлькома хорошими образами, а мêжь тыми одержала читальня образъ цêсаря-реформатора Iосифа II. даромъ ôдъ учителя п. М. Крушельницкого, и портретъ бл. п. Евг. Желехôвского ôдъ п. Готованюка, кандидата учительскои семинарiи въ Станиславовê. Читальня одержала такожь кôлька гульденôвъ въ даре ôдъ ч. Братства церковного и 10 зр. ôдъ п. Ив. Лавришка, — за що Выдêлъ симъ добродêямъ складае сердечну подяку.

Дêяльнôсть Выдêлу читальнê представляеся такъ: На Рождество Хр. урядивъ Выдêлъ въ читальни спôльну кутю; взявъ участь въ похоронê бл. п. Iлiи Миронюка, найревнêйшого члена читальнê, и зложивъ вêнець на êго могилê; устроивъ въ лютôмъ тамтого року вечеръ зъ танцями и обходивъ роковины смерти Т. Шевченка. Въ читальни ôдбувалися дальше такожь и ôдчиты а именно п. М. Крушельницкій читавъ „О воздушнôй плавбê“; п. Iосифъ Луцкій, лêкарь ветеринарiи, „О ховê звêрятъ домовыхъ“; а опôсля читавъ знову п. М. Крушельницкій „О чемнôмъ поведеню въ товариствê“, „О родинê“ и „Про права та обовязки горожанськи“. Члены читальнê брали участь въ ôдкрытю читальнê въ Корневê а въ день роковинъ смерти Т. Шевченка выслали поздоровительный письма до „Просвêты“ у Львовê и до Тернополя. До нового Выдêлу выбрано сего року: о. Северина Левицкого головою, М. Крушельницкого заступникомъ головы, И. Лавришка касiеромъ, Петра Жибчина, Петра Боклащука, Петра Котика и Ив. Токарика.

Читальня въ Карловê, котрою ревно займаеся о. Иларiй Курпякъ, мêсцевый парохъ, розвиваеся также дуже красно. Выдêлъ сеи читальнê складаютъ теперь господарê: Ив. Сандулякъ, голова; Ив. Калитчукъ, заступникъ головы; Г. Семотюкъ, касiеръ; Сем. Беркошъ, библiотекарь; Ник. Иваничукъ, секретарь, и заступники Гр. Кейванъ и Пав. Кейванъ. Въ сêчни сего року ôдбувся въ читальни музикально-декляматорскiй вечерокъ, котрый выпавъ такъ красно, якъ коли-бъ въ якôмъ великôмъ мêстê. Крôмъ спêву хору молодежи зъ Коломыê и деклямацiи були на сêмъ вечерку ще два ôдчиты: „О житю Т. Шевченка“ и „О крамницяхъ“. Академикъ К. Трильовскiй выголосивъ кôльканацять стихôвъ Руданьского, котрыми дуже убавивъ всêхъ присутныхъ. Деклямацiи выголошували ще мêжь иншими дêвчина Марiя Кейванъ и старшiй господарê, якъ Никифоръ Ивасюкъ и Ив. Кузикъ. Пôдъ конець промовлявъ о. Курпякъ, заохочуючи селянъ до просвêты. Вечерокъ закôнчило аматорске представленье, а цêла забава протягнулася до 12 год. въ ночи. Замêтне то, що на сей вечерокъ зôбралося своихъ и замêсцевыхъ гостей звышь 300 особъ.

Другiй подôбный вечерокъ ôдбувся въ Карловê дня 25 сêчня с. р. т. е. въ день, коли Карлôвъ обходивъ 12-тî роковины заведеня творезости. Рано того дня ôдбулося въ церкви при великôй участи народу благодарственне богослуженье при выстрêлахъ зъ моздêрêвъ. Вокально-декляматорскiй вечерокъ и аматорске представленье ôдбулося въ сали школьнôй и заходомъ школьного заряду. Ôдчиты на сêмъ вечерку мали управитель школы и молодшiй учитель, а деклямацiи выголошували также школярê и школярки. На обохъ сихъ вечеркахъ деклямовано слêдуючî стихи: „Споминка о Т. Шевченцê“, „На скôпъ Т. Шевченка“ (деклямувавъ парубокъ Илiя Фролякъ), „Пречиста Дêво радуйся Маріе“ Федьковича, „Козачiй кôстякъ“, „Пещена дитина“, „Рекрутка“, „Покуса“ и т. д. Зъ пêсень ôдспêвано: „Щасть намъ Боже“, „Широкiй лугъ“, „Зъ окрушкôвъ“, „Валькирiя“, „Миръ Вамъ братя“ и т. д.

Карловецка читальня заходиться такожь поставити громадскiй дôмъ для читальнê и ôдкрыти крамницю въ селê.

Читальня въ Побережи выказуе въ своêмъ справозданю 120 членôвъ. Они збиралися часто въ хатê господаря Алексêя Кокорудза, котру той-же заразъ въ самôмъ початку ôдступивъ добровôльно для ужитку членôвъ. Читальня ся належала до товариства „Просвêта“ и „им. Качковского“, зъ-ôдтамъ дôставала свои книжки, а крôмъ того предплачувала „Дêло“ и „Руску Раду“. Членъ Выдêлу Вас. Мацькôвъ читавъ дуже часто и голосъ въ читальни, а другî члены прислухувались. Крôмъ того мали въ часê Загальныхъ Зборôвъ въ читальни ôдчиты д-ръ Т. Окуневскiй „О законахъ конституційныхъ“ и п. Северинъ Даниловичъ „О значеню просвêты для пôднесеня добробыту селянъ.“ До Выдêлу сеи читальнê належать: о. П. Руденьскiй, голова; Тадей Амировичь, заступникъ головы; Василь Мацькôвъ, секретарь; Михайло Барта, касiеръ; Алексêй Кокорудзъ, библiотекарь. Заступниками суть Павло Королюкъ и Никола Вовкъ.

Справозданье касове Рускои Бурсы въ Стрыю.

Позаякъ Загальный Зôбръ Членôвъ, скликаный на 1. лат. лютого, не ôдбувся за-для недостаточного числа явившихъ-ся членôвъ, тому подае Выдêлъ при сêй случайности справозданье зъ обороту грошевого за 1886 рôкъ.

Станъ касы зъ 1. сêчня 1886 року:

а) въ готôвцê	82·11— зр.
в) въ цêнн. папер. и на довгахъ	131·19½ зр.
разомъ .	213 зр. 28½ кр.

Въ протягу 1886 р. було: А) Доходу: 1) зъ вкладокъ членьскихъ и датковъ 279 зр. 18 кр.; 2) зъ чиншу за наемъ хаты 500 зр.; 3) ôдсотковъ 32 зр. 71 кр.; 4) зъ вынайменя травы и саду 15 зр.; 5) зъ звороту дрôбныхъ позичокъ 14 зр., — разомъ **840 89 кр.** Б) Розходу: 1) до будовы дому (залеглости), реставрацiи и коминарê 352 зр. 44 кр.; 2) ôдсотки ôдъ довгôвъ 60 зр. 18 кр.; 3) выдатки канцелярiйнî (ôдозва и т. д.) 26 зр. 13 кр.; 4) учебники и оправа ихъ 150 зр. 5 кр.; 5) рата изъ позички 200 зр.; 6) запомоги и позички 25 зр.; 7) податокъ и еквивалентъ зъ 1885 и 1886 р. 34 зр. 23 кр.; 8) премiя асекурацiйна (на 4000 зр.) 28 зр. разомъ **876 зр. 3 кр.**

Станъ касы зъ 1. сêчня 1887 року.

I. Актива.

а) въ готôвцê	41·97 зр.
б) въ цêнн, паперахъ и на довгахъ	136·17½ „
разомъ .	178·14½ зр.

На тяжку катушу,
Якъ повернешь въ Украину
Далеку, закуту,
Ворогами катовану,
Сынами забуту.
Вода журчитъ кришталева,
Чорный камêнь мыe,
Я згадаю Украину
А серденько ниe.
Дай водицê сцêлющои
Зъ живои крыницê,
Щобы нею окропити
Сынôвъ удовицê;
Щобы жизнь нова Вкраину
Цвêтомъ закрасила,
Нашу славну батькôвщину
Свêтломъ оживила,
Щобы нашь Днêпро славутный
Славою озвався,
Щобъ нашь козакъ закутый
Зъ кайданъ розкувався
И пêснями голосными
Ожила Вкраина
Та на волê изъ вольными
Добромъ ся встелила.
Чи такъ воно, пане-брате,
Чи все по давному,
Тêло скрêпишь надъ Теплою
Та вернешь до дому
Та зновь вгрязнешь у бурякахъ
И въ биржевôмъ дому?...
А Вкраина?

Колись буде!

Карльсбадъ 29 серпня 1882.

Исторiя литературы рускои.

Написавъ Омелянъ Огоновскiй. Часть I. Львôвъ 1887. Накладомъ Товариства имени Шевченка. (8° стор. XVI+426 цêна 1 зр. 70 кр. а. в.)

Потреба основного пôдручника исторiи рôднои литературы ôдчувалася у насъ дôткливо ôдъ довшого часу. Тôй пекучôй потребê зарадивъ сей поважный трудъ нашого неутомимого плекателя рôдного слова, много-заслуженого професора львôвского университету. Объемиста книжка, котра появилася сими днями накладомъ Товариства им. Шевченка яко передрукъ зъ торôчнои „Зорê“, обнимае першî чотыры перiоды рускои литературы т. е. ôдъ початковъ рускои письменности въ XI вêцê ажь до Ивана Котляревского.

Въ Переднôмъ Словê (непечатанôмъ въ „Зори“) подае авторъ основный на историчныхъ, етнографичныхъ и языковыхъ жерелахъ опертый поглядъ на малоруске письменство въ загалê, пôдносить êго ôдрубнôсть, значенье и характеръ. Исторiю рускои литературы передъ Котляревскимъ дêлить авторъ на чотыри перiоды. Першiй (славяньско-рускiй) сягае ôдъ XI вêку до нападôвъ татарскихъ въ р. 1240; другiй ôдъ нападôвъ татарскихъ до сполученя полуднево-захôдноi Руси зъ Польщею (1386 р.); третiй перiодъ (польско-рускiй) ôдъ р. 1386 до заснованя Могиляньскои академiи въ Кiêвê (1632 р.); четвертый (схолястичный) ôдъ заснованя тои академiи до Ивана Котляревского. На вступê до кождого зъ сихъ перiодôвъ подае авторъ загальный историчный и литературный поглядъ, ôдтакъ наводить дуже докладно и подрôбно писателêвъ дотычного перiоду, трактуючи окремо въ кождôмъ перiодê литературу церковну и литературу свêтску, а при послêднôмъ перiодê дêлить свêтску литературу на религійно-драматичну, историчну и суспôльно-моральну та національну. При кождôмъ перiодê посвячень окремî ôддêлы тогочаснымъ зôбрникамъ, лêтописямъ та иншимъ памятникамъ; рêчь про згаданî памятники розведена вельми основно и широко, авторъ освêтлюе ихъ изъ становиска историчного, языкословного и суспôльного. При кождôмъ важнêйшôмъ памятнику зôбрана литература êго.

Дуже основнî и интереснî суть въ першôмъ перiодê трактаты про лêтопись Нестора, Слово о полку Игоревôмъ; въ другôмъ про Волыньско-галицку лêтопись, грамоты зъ вêкôвъ XVI. и XVII.; въ третôмъ про першî друки на Руси, выданя библiй и книгъ церковныхъ, граматики и словарê, дальше про лêтопись руску и литовску, памятники старо-рускаго законодавства, повêстки та казки; въ четвертôмъ про творы и дêяльнôсть Петра Могилы, Лазаря Барановича, Галятовского, Полоцкого, Ростовского, дальше про генезу религійнои драмы на Руси, про значенье тогочасныхъ историчныхъ писателêвъ, якъ прим. Самовидця, Грабянки, Величка, Ханенка и др., про тогочаснî лêтописнî зôбрки, а въ кôнци про писателêвъ, становлячихъ перехôдъ до Котляревщины (Климентiй и Сковорода).

Коли при обговорюваню поодинокихъ писателêвъ, лêтописей и другихъ памятникôвъ подивляти мусимо велике богатство матеріялу, докладнôсть и характеристику литературныхъ дêятелêвъ и ихъ творôвъ, котрî илюструе авторъ численными ексцерптами, то зновъ загальнî погляды кидають критичне свêтло на всê тогдêшнî ôдносины и подають въ короткихъ словахъ новнî образы духового житя Руси въ дотычныхъ перiодахъ. Такимъ способомъ стае сей твôръ не лише пожаданымъ пôдручникомъ, але и цêннымъ жереломъ для бажаючихъ познакомитися зъ духовымъ розвоêмъ Руси и словесными здобутками êи давнины. Мы певнî, що цêла Русь радôстно повитае тую першу исторiю рôднои литературы и ôддасть повне признанье цêнному и пожиточному трудови многозаслуженого автора.

II. Пассива.

а) въ авст.-угор. Банку . .	700 зр.
в) у Вп. п. В. Г. изъ Стрыя .	400 „
разомъ .	1100 зр.

За Выдѣлъ Рус. Бурсы Стрыйскои.
Ст. Дубравскій, заст. предсѣдателя.
Ю. Федусевичъ, касіеръ.
Ив. Вахнянинъ, секретарь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Рады державнои.*) Пôсля найновѣйшихъ вѣстей мае Рада державна ôдбути передъ великодными святами ще три засѣданя, а именно нынѣ, въ середу и въ четверъ и на сихъ засѣданяхъ залагодить законъ о забезпеченю вдôвъ и сирôтъ по войсковыхъ, предложенье банкове, новелю мытову, законъ о катихитахъ и кôлька петицій. — Законъ о забезпеченю вдôвъ и сирôтъ по войсковыхъ перейде зъ всякими змѣнами и поправками якѣ пороблено въ користь войсковыхъ.

(*Зъ комисій и клюбôвъ парляментарныхъ.*) Комисія буджетова радить все ще надъ буджетомъ и маe ще до залагодженя кôлька титулôвъ зъ буджету. Пôсля „Presse“ буде справозданье комисіи буджетовои роздане посламъ ще передъ великодными феріями а палата буде могла заразъ по великодныхъ святахъ приступити до дебаты надъ буджетомъ. Комисія буджетова палаты панôвъ залагодила оногды предложенье о покрытю кредиту войскового въ сумѣ 36 милiонôвъ зр. и дозволила провизоричный буджетъ на цвѣтень и май. — Клюбъ ческій ухваливъ домагатися скорого залагодженя предложеня о податку ôдъ цукру.

(*Є. Вел. цѣсарь*) вернувъ дня 26 л. с. м. зъ Будапешту до Вѣдня и того ще дня приймавъ на авдiенціи министра вôйны гр. Биляндтъ-Райдта, а ôдтакъ новоименованого кардинала и нунція при вѣденьскôмъ дворѣ монс. Ванутеллього. Є. Вел. цѣсарь перебуде у Вѣдни до половины мая, а ôдтакъ выѣде до Гедели.

(*Зъ Угорщины.*) Австро-угорска угода торговельна поступае скоро напередъ, а угорска палата панôвъ приняла дня 25 с. м. законъ о сѣй угодѣ и тарифу мытову крôмъ нафты; на другій же день приняла и мыто ôдъ нафты, а то пôсля внесеня пос. Грохольского. — Пештеньскі студенты выкликали велику демонстрацію противъ правительства. Причиною сеи демонстрацiи було, що депутацiя студентôвъ явилася була у министра краєвои оборони Феєрварого и просила єго, щобы испыты однорôчныхъ добровольцѣвъ на официрôвъ резервовыхъ могли ôдбуватися въ мадярскôмъ замѣсть въ нѣмецкôмъ язычѣ. Министеръ ôдповѣвъ на то, що сего законъ не дозволяе. Студенты зôбралися отже тогды въ однôмъ огородѣ въ числѣ 800 и ухвалили подати петицію до правительства въ сѣй справѣ. При сѣй нагодѣ одинъ студентъ почавъ бувъ читати пôдбурюючій стихъ „Чорножовтый“, але комисарь выдеръ єму манускриптъ зъ рукъ и збôръ тогды розôйшовся. Въ тôй самôй справѣ внѣсъ въ угорскôй палатѣ послôвъ пос. Месленій интерпеляцію до министра краєвои оборони. — Соймъ хорватскій ухваливъ законъ „о Сербахъ“, котрый управильнюе автономію православнои церкви и уживанье кирилицѣ въ поданяхъ и резолюціяхъ въ Хорватіи.

Заграничнi Державы.

Справа болгарска. Зъ Болгаріи надходить теперь мало вѣстей, але все, що довѣдуемося, здаeся вказувати на то, що тамъ приготовлюються якiсь важнi рѣчи и то зъ двохъ противныхъ таборôвъ. Зôбравши всѣ тi вѣсти и приглянувшись имъ близше, хочеся майже вѣрити, що рѣшуча хвиля для Болгаріи, а зъ нею може и для цѣлои Европы зближаeся тихцемъ, але чимъ разъ скоршимъ крокомъ. Зъ Софіи доносять именно въ приватныхъ листахъ, що регентія постановила рѣшучо вже поступати и дѣлае теперь вже пôдъ напоромъ официрôвъ цѣлого войска. Пôдъ симъ напоромъ арештовано такожъ такій особы, якъ Каравеловъ и другі. Особамъ симъ постановлено выточити процесъ о зраду стану и засудити ихъ на ôдповѣдну кару, бо кажуть, справа ся есть чисто внутрѣшна, а державы заграничнi не маютъ права до неи мѣшатися. Нынѣшне положенье не може дальше тревати. Ôдъ часу атентату на кн. Александра, ажь до послѣднои ворохобнѣ, зменшився корпусъ официрскій цѣлого войска зъ 500 на 400 людей. Часть официрôвъ сихъ або повтѣкала за границю або погибла въ ворохобни або декотрыхъ просто скасовано. Теперь одже позбставъ одностайный корпусъ официрскій, одушевленый однаковыми гадками и ôнъ то домагаeся чиннои политики. Подорожь министрôвъ по краю маe на цѣли розвѣдати публичне мнѣнье и переконатися, чи треба скликати народне Собраніе для оголошеня независимости сполученои Болгаріи. Регентія мусить пôддаватися напорови войска, бо инакше усунено-бы єи, а въ краю настала-бы анархія. Въ краю здаeсь панувати для регентіи все ще велика прихильность, бо зъ Орханіе и Плевны доносять, що тамъ, якъ и въ другихъ мѣсцевостяхъ принимано члена регентіи Живкова и министра Радославова зъ великимъ одушевленьемъ. Подорожь Радославова по краю маe головно на цѣли организувати всюды патріотичнi комитеты, котрi бы выступали въ оборонѣ теперѣшного правительства. Чи правительство болгарске ôдважиться скликати въ найблизшôмъ часѣ народне Собраніе, о тôмъ можна сумнѣватися. До „Pol. Corr.“ доносять зъ Софіи, що тамъ появилися великi вплывы, котрi стараються до сего не допустити и переконують правительство, що таке скликанье було-бы не тôлько безхосенне, але просто небезпечне. Зъ другои стороны доказують знову, що правительство не ухвалило въ сѣй справѣ ще нѣчого рѣшучого, а всякі вѣсти о скликаню Собранія не походять зъ компетентного жерела. Якъ бы тамъ и не було, то всежь таки показуeся, що правительство болгарске носиться зъ гадкою якогось рѣшучого кроку и думае имовѣрно не тôлько оголосити независимôсть сполученои Болгаріи, але и выбрати князя. Чимъ разъ бôльше проявляeсь знову гадка покликати назадъ кн. Александра Батенбергского. „Köln. Ztg.“ доносить именно зъ французскихъ жерелъ, котрi звычайно мають информацію зъ вѣродостойныхъ жерелъ россійскихъ, що наколи-бъ правительство болгарске скликало теперь Собраніе народне, то приступило-бы певно до выбору князя, а тымъ бувъ-бы не хто иншій, якъ лишь кн. Александеръ Батенбергскій. Подôбну вѣсть одержала такожь и „N. fr. Presse“ зъ Букарешту. До сеи газеты доносять именно, що въ цѣлôй Болгаріи проявився теперь рухъ въ користь кн. Александра и лишь єго поворотъ усунувъ-бы незгоду, яка пануe теперь въ корпусѣ официрскôмъ. Въ Софіи суть того переконаня, що всѣ державы европейскі крôмъ однои Россіи згодились-бы на поворотъ кн. Александра. — Въ Орханіе завязався патріотичный комитетъ, котрый принявъ за свôй окликъ: „Болгарія черезъ себе и черезъ кн. Александра“ и ôднeся телеграфично до регентіи зъ прошеньемъ, щобы она дѣлала въ користь кн. Александра. Таку саму телеграму выславъ такожь патріотичный комитетъ въ Сливници.

Зъ другои стороны проявляeсь такожь якiйсь небезпечный рухъ, котрый певно зможе знову занепокоити не тôлько Болгарію, але и цѣлу Европу. Якъ звѣстно, переговоры зъ Риза-бесмъ не довели до нѣчого. Єго головною задачею було помирити опозицію зъ правительствомъ болгарскимъ и се єму не удалося. Цанковисты вже зъ самого початку приступили дуже нерадо до сихъ переговорôвъ и на послѣдокъ таки зовсѣмъ ôдступили. Здаeсь майже певнымъ, що до сего причинився немало россійскій посолъ въ Константинополи и для того то мавъ ôнъ заявити султанови, коли бувъ у него на авдiенціи дня 21 л. марта, що мисія Риза-бея въ Болгаріи не маe нѣякои правнои пôдставы и для того треба бы єго ôдкликати. Россія, здаeсь, хотѣла такожь наклонити Туреччину до збройнои интервенціи въ Румеліи, на що однакожь Туреччина не згодилася. Все то есть мабуть причиною, що давнi агитаторы зачинають знову непокоити Болгарію, а агентія „Гавас“ вже знову заповѣдаe якiсь ворохобнѣ. Зъ Софіи доносять навѣть, що правительство румуньске повѣдомило регентію, що въ Рени на територіи россійскôй организуeся нова ватага ворохобникôвъ, котра маe впасти до Болгаріи и выкликати тамъ революцію. Мабуть такожь и въ Букарештѣ организуeся друга така ватага, а позаякъ правительство румуньске пильно слѣдить за рухомъ болгарскихъ емигрантôвъ, то нарады ôдбуваються тайно въ россійскôмъ консульствѣ.

Зъ важнѣйшихъ справъ болгарскихъ суть ще слѣдуючі: Правительство болгарске вже ôдъ довшого часу веде переговоры зъ лондоньскимъ банкомъ братôвъ Баринґъ о затягненье позички. Сими днями отже приѣхавъ до Софіи представитель того банку, щобы справу сю остаточно залагодити. Розходиться о позичку 800.000 до 1,000.000 фунтôвъ штерлинґôвъ (10 мил. зр.) Опозиція ôдгрожуeсь, що она, коли прийде до власти, не признасть сеи позички законною. — Процесъ выточеный цанковистамъ за убійство кôлькохъ депутованыхъ и префекта въ Дубници пôдъ часъ выборôвъ до Собранія, закôнчився дня 25 л. марта передъ судомъ окружнымъ въ Радомири. Зъ 74 обжалованыхъ засуджено 5 на смерть, 30 на 15 лѣтъ вязницѣ, 31 на менший кары, а 8 увôльнено зовсѣмъ. Засуджені мають право ôдкликатися до высшого суду въ Софіи.

Россія. Найважнѣйшимъ предметомъ дня есть нынѣ въ Россіи фактъ, що „Моск. Вѣдомости“ органъ всемогучого Каткова, одержали перше остереженье. Що значить остереженье для якоись газеты въ Россіи, легко зрозумѣти, скоро знаeся, що за третымъ остереженьемъ слѣдуe заказъ выдавництва и скоро лишь газета одержить перше остереженье, то два другі остереженя и заказъ выдавництва слѣдують дуже борзо по собѣ, коли лишь правительство уважаe то за потрѣбне. Катковъ, уповаючи на дотепершню свою всемогучôсть, почавъ вже не щадити самого правительства, котре не зовсѣмъ хотѣло такъ поступати, якъ ôнъ собѣ того бажавъ. Коли отже недавно тому „Правит. Вѣстникъ“ оголосивъ комуникатъ правительства, въ котрôмъ оно збиваe доказы россійскихъ газетъ а межи ними и „Моск. Вѣдомостей“, будто-бы Нѣмеччина и єи консуль въ Болгаріи выступали ворожо противъ правительства, выписавъ Катковъ въ своѣмъ органѣ зъ дня 11 с. ст. марта ч. 69 величезну статію, въ котрôй выступаe дуже остро противъ правительства и такъ каже: „Правительство объявляeся въ актахъ обовязуючого свойства а не въ розсуджуваню и мнѣняхъ. Оно дае законы, выдае розпорядженя, а правительственныхъ поглядôвъ мы не знаемо. Особы, котрымъ повѣряються правительственнi дѣла, можуть мати свои погляды и хорошо, коли они годяться зъ обовязкомъ службы, зле, коли нѣ. На всякій злучай, чии бы то не були и якій бы то не були погляды и мнѣня, поки они мнѣня, то не мають обовязуючого значеня и не можуть уважатися правительственными“. Дальше критикуe Катковъ дуже остро поступованье правительства, котре въ грудни минувшого року дало подôбне поясненье въ урядовôй газетѣ о союзѣ Россіи зъ Нѣмеччиною, якъ недавно въ „Правит. Вѣстнику“ о поступованю Нѣмеччины и каже, що авторъ того комуникату вложивъ обовязокъ на Россію на довгі роки гарантовати власнi интересы Нѣмеччины лишь за то, що она буде вздержана. „То дипломатичне заявленье — каже Катковъ — здивувало всѣхъ. Мы були переконанi, що чий бы то не бувъ поглядъ, высказаный въ згаданôй статейцѣ, ôнъ узурпувавъ собѣ назву правительственного. И ось, ледве минуло три мѣсяцѣ ôдъ того заявленя, ажь знову появляeся такій-же самый комуникатъ въ „Правит. Вѣстнику“. Катковъ доказуe дальше, що Нѣмеччина поступала дѣйстно шкôдливо для Россіи въ Болгаріи и кôнчить такъ: „Кажуть, що послѣдный комуникатъ въ „Правит. Вѣстнику“ выкликало письмо кн. Бисмарка, въ котрôмъ ôнъ жалуeся на поступованье россійскихъ газетъ и грозить, що ôдкличе своихъ агентôвъ. Якъ бы то красно було для интересôвъ Россіи, якъ бы ôнъ дѣйстно ôдкликавъ своихъ агентôвъ. Но не во гнѣвъ най буде сказано авторамъ дипломатичныхъ заявленъ пôдъ именемъ „правительственныхъ“, що россійска праса якъ и всѣ россійскі пôддани обовязани зважати лишь на власнi интересы россійскі, а нѣчимъ не обовязани зважати на интересы нѣмецкі.“ За сю отже ôдповѣдь одержавъ Катковъ перше остереженье. Остереженье, дане „Моск. Вѣдомостямъ“, мало наступити въ наслѣдокъ жалобы Гирса, котрый въ тôй цѣли ѣздивъ ажь до царя до Гатчины. Царь мавъ бути дуже розгнѣваный на Каткова за єго смѣлôсть и приказавъ єго въ той спосôбъ укарати. — О ôдкрытю фабрики бомбъ въ Парголовѣ коло Петербурга доносять теперь, що полиція дôсталася до помешканя акушерки, де була фабрика бомбъ, хитрымъ способомъ. Значне число агентôвъ полиційныхъ выбралося туды саньми зъ Петербурга, а ѣдучі на першихъ санехъ удали, що имъ щось зломилося, и заѣхали на обôйстье згаданого дому. Тутъ высѣли и взяли поратись коло саней. За ними явилися заразъ и другі, обступили дôмъ доокола и дôсталися заразъ до середины, де въ однôй хвили всѣхъ арештовано, що були въ хатѣ. Одинъ студентъ потрутивъ бувъ бомбу ногою, але бомба на щастье не експльодувала. „Presse“ доносить, що въ Петербурзѣ при улици Пушкарская выкрыто другу робôтню революційну и тайну друкарню; тутъ арештовано бôльше якъ 50 особъ. — На приказъ царя розвязано комисію, установлену при министерствѣ для выготовленя проєкту внутрѣшныхъ реформъ. — Зъ Варшавы доносять, що тамошна школа кадетска маe бути въ липню закрыта, а такъ само маe бути такожь закрытый и университетъ въ Дорпатѣ.

Нѣмеччина. Цѣсарь нѣмецкій перестудився пôдчасъ послѣдного торжества и занедужавъ досыть сильно. Крôмъ запаленя одного ока появилася у него ще и давна недуга мѣхуря. Вѣсть о недузѣ цѣсаря Вильгельма затревожила трохи биржи и выкликала на нихъ обниженье папирôвъ. — При дебатѣ надъ закономъ церковнымъ дня 23 л. с. м. забиравъ голосъ такожь и кн. Бисмаркъ и сказавъ: Моe становище до сеи справы єсть чисто политичне, опортунистичне. Миръ зъ папою єсть для мене такій самъ миръ, якъ зъ кождою иншою властею. Я иншого мира не заключаю, якъ лишь честного. Що протестанты ненавидять чинôвъ монашескихъ, то насъ тутъ не повинно обходити, а чи католикамъ треба монахôвъ, чи монахинъ, то ихъ єсть рѣчею... Коли выбрано нового папу, то я заразъ пôзнавъ, що ôнъ миролюбивый и я розпочавъ зъ нимъ переговоры. Мы хотѣли-бы вѣрныхъ державѣ католикôвъ притягнути до себе, щобы въ виду небезпечности, яка намъ грозить въ недалекôмъ часѣ, тымъ бôльше скрѣпитися. Навѣть нашi ôдносины до Австріи будуть тогды лѣпшi, коли у насъ не буде церковного спору. Коли буде миръ зъ папою, то миръ зъ центрумъ не буде вже такъ важный и мы можемо бути спокôйнi о дальшу борбу. Щобы отже то осягнути, поручаю предложенье и внесеня епископа Копа. — Король румуньскій мавъ дня 24 л. с. м. довшу конференцію зъ кн. Бисмаркомъ. Побутови короля румуньского, въ Берлинѣ приписують велике значенье.

Італія. На радѣ министрôвъ дня 24 л. с. м. предложили всѣ министры свои теки до диспозиціи Депретисови, а король заявивъ президентови министрôвъ бажанье, щобы парляментъ бувъ якъ найскорше скликаный. „Italie“ доносить, що складъ нового кабинету буде имовѣрно такій: Депретисъ президентъ министрôвъ, Криспи, справы внутрѣшнi, Робилянтъ, справы заграничнi, Бертольe Віяльe, вôйна, Маліяни, финансы, Цанарделли, правосудіе. — Ген. Жене доносить зъ Массавы, що Расъ-Аллула все ще не увôльнивъ Савоару, а жаданыхъ знову карабинôвъ ôнъ єму не давъ. Єсть обава, що король Абессиніи помириться зъ Расъ-Аллулою и выступить противъ Италіи. Правительство италійске постановило выслати въ осени значнi силы военнi до своихъ колоній. — Недавно ходила вѣсть, що два россійскі кораблѣ переѣхали зъ войскомъ черезъ Дарданелѣ. Де тi кораблѣ подѣлися, доси ще незвѣстно. Припускають, що они повезли помôчь Абессинцямъ. Зъ другои стороны заперечують вѣсти, будто-бы россійскій отаманъ вôльныхъ козакôвъ выбрався знову до Абессиніи. — На мѣсце нѣмецкого посла въ Римѣ бр. Кайдля именованый Радовицъ.

Туреччина. Зъ найновѣйшихъ вѣстей показуeся, що Туреччина рада-бы залагодити свои клопоты якъ найскорше и вже сама не знае, якихъ до того средствъ ужити. Зъ Лондону доносять, що тамошный посолъ турецкій порушивъ справу загального роззброеня и предкладае въ сѣй цѣли скликанье конференціи. Теперь знову доносять, що Туреччина завôзвала сими днями Россію, щобы она предложила свого кандидата на престолъ болгарскій. Въ Константинополи сподѣваються, що Россія предложить крôмъ кн. Мингрельского ще и двохъ другихъ кандидатôвъ. Вѣсть ся однакожь ледви чи есть правдивою, бо маe бути певною рѣчею, що межи Россіею а Туреччиною настало теперь досыть велике напруженье. До „Pol. Corr.“ доносять именно, що Нелидовъ вручивъ Портѣ ще дня 1 с. м. ноту, въ котрой домагаeся силаты ôдшкодованя военного. Въ нотѣ сѣй сказано, що ситуація погôршаeся зъ кождымъ рокомъ. Порта видко маe доходы, коли замовляe оружіе и платить за него готôвкою. Атже въ послѣдныхъ двохъ мѣсяцяхъ выплатила бôльше якъ довгъ, котрый она винна Россіи. Позаякъ зъобовязаня Туреччины опираються на договорѣ мира, то она повинна ихъ сповнити якъ найсовѣстнѣйше. Кажуть такожь, що Нелидовъ на авдiенціи у султана дня 21 с. м. мавъ заявити, що Россія есть невдоволена политикою теперѣшного кабинету.

НОВИНКИ.

— **Петиціи до Рады державнои** въ справѣ русскои гимназіи въ Перемышли и рускихъ семинарій учительскихъ прислали на руки „Народнои Рады“ у Львовѣ слѣдуючі громады: Бѣлка, Букôвско, Браткôвцѣ, Бѣлый камѣнь, Буцикôвъ, Верчаны, Войнилôвъ, Гвоздь, Грабова, Грималôвъ, Глещава, Денисôвъ, Далешева, Добряны, Демешкôвцѣ, Завалôвъ, Зубеньско, Кийданôвъ, Карлôвъ, Липица горѣшна, Липица долѣшна, Лѣтыня, Лупкôвъ, Милошовичѣ, Микулинцѣ, Мазурôвка, Новосѣлки кардинальскі, Нѣмшинъ, Пôдбôрцѣ, Рôздвяны, Сѣнява, Сервиры, Теляче, Тростянець, Увисла, Устье епископске, Угнôвъ, Чорнокôнцѣ великі, Янчинъ, Яблонôвъ. — Кромѣ петицій зъ высше поименованыхъ мѣсцевостей вплываютъ день въ день нові чи то прямо до Выдѣлу „Народнои Рады“, чи то черезъ редакцію „Дѣла“ и „Батькôвщины“, котрi кожду одержану петицію сейчасъ передаютъ Выдѣлови „Народнои Рады“. Многі зъ петицій мають звышъ сто и сто пятьдесять, а деякі и кôлькасотъ пôдписôвъ. Кромѣ петицій надсыланыхъ до „Народнои Рады“ идуть ще петиціи прямо до посла совѣтника, В. Ковальского, котрого „Народна Рада“ упросила принимати и вносити въ палатѣ послôвъ заинiціонанi нею петиціи. Зъ деякихъ сторôнъ краю доносять нашôй редакціи, що лучаються мѣсцевости, де народъ боиться давати пôдпису пôдъ петиціи, щобъ опôсля, якъ одні кажуть, не прийшлось пôдписавшимъ-ся громадянамъ своимъ коштомъ удержувати гимназію, або щобы, якъ кажуть другі, не потягало ихъ староство до одвѣчальности. Въ виду того належить нашимъ священикамъ и учителямъ пояснити народови цѣлу справу, а що до страху передъ старостами, покликатись на то, що за основаньемъ рускои гимназіи въ Перемышли и за реформами семинарій учительскихъ въ користь Русинôвъ стоить самъ п. министеръ д-ръ Гавчь и п. намѣстникъ, котрый въ соймѣ не то самъ голосувавъ за рускою гимназією, але ще и старався зъ припоручення п. министра зôбрати въ соймѣ бôльшôсть до ухвалы окремои гимназіи рускои. При такôмъ станѣ рѣчи годилось-бы, щобы по мѣстахъ Русины, высылаючій петицію, постарались о пôдписы самого ц. к. староства и всякихъ урядникôвъ. Мы думаемо, що навѣть тi панове не ôдмовили-бы своихъ пôдписôвъ знаючи, якій суть интенціи центрального и краєвого правительства и якій перешкоды польска соймова бôльшôсть станьчикôвъ и подолякôвъ ставила п. намѣстникови послѣдноі сесіи соймовои. Петиціи можна вносити такожь писанi коротше, якъ друкована петиція „Народнои Рады“. Наколи въ якôй мѣсцевости нема печатанои петиціи „Народнои Рады“, нехай священикъ чи учитель уложить самъ пôсля свого знаня и розумѣня, а тôлько выскаже въ нѣй цѣль петиціи: основанье рускои гимназіи въ Перемышли и рускихъ семинарій учительскихъ.

— **Товариство „Шкôльна Помôчь“** даe въ суботу дня 2 цвѣтня аматорске представленье въ салi Frohsinn, готель Жоржа, на дохôдъ убогихъ дѣтей шкôльныхъ. Представленi будуть двѣ оригинальнi комедiе ще нѣколи не граны: „Ботаникъ“, комедія въ трохъ актахъ и „Астрономъ“, комедія въ однôмъ актѣ. Цѣны мѣсць: Крѣсла перворядні 1 зр., другорядні 70 кр, въ третôмъ рядѣ 50 кр., партеръ 30 кр., не обмежаючи добродѣйности. Початокъ о 7. год. вечеромъ. Выдѣлъ маe честь запросити Вп. Публику на се представленье.

— **На аматорске представленье театральне** запрошуe Выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ въ Тернополи. Представленье се ôдбудеся въ недѣлю д. 3 цвѣтня въ комнатахъ товариства. Выставленi будуть: „Чарка гербаты“, комедія въ 1 актѣ зъ французского и „Лоренцо и Єссика“ комедія въ 1 актѣ Квецѣньского. Початокъ о 8 год. вечеромъ, а вступъ 50 кр. ôдъ особы.

— **На руский цѣли** призначила Гал. щадниця зъ своихъ доходôвъ за рôкъ 1886 для товариства „Шкôльна помôчь“ 100 зр. и для воспиталища пôдъ зарядомъ Василіянокъ у Львовѣ 200 зр, разомъ отже 300 зр. зъ загальнои сумы 7000 зр. роздѣленои на добродѣйнi цѣли.

— **Ôдзначеня.** Є. Вел. цѣсарь надавъ президентови министрôвъ гр. Таффому велику ленту ордера св. Стефана, министрови финансôвъ д-ру Дунаєвскому велику ленту ордера Леопольда а министрови просвѣты д-ру Гавчу ордеръ зелѣзнои короны I клясы.

— **Министеръ просвѣты** пôдпѣсъ до VIII кл. ранги п. Омеляна Партицкого, професора семинарiи учительскои у Львовѣ.

— **„Передъ нами вся Русь дрожить!“** — така була квинтессенція послѣдного справозданя настоятеля львôвского интернату Змартвыхвстанцѣвъ, выголошеного недавно передъ „Opiek-ою“ въ Краковѣ. Той окликъ маe очевидно на цѣли — зъ однои стороны втягнути якъ найбôльше Полякôвъ зъ всѣхъ сторôнъ Польщѣ въ протекторы интернату, а зъ другои стороны занугати слабодушнѣйшихъ Русинôвъ, що мовь то вже справдѣ Русины суть свѣдомій зелѣзнои конечности, — тай умыють руки надъ тою частиною рускои молодежи, котра тôлько за-для матеріяльнои нужды удаeсь до интернату Змартвыхвстанцѣвъ. Въ виду того, мы недавно заявили, що тріюмфъ кс. Смоликовского и польскихъ шовинистôвъ, наважившихъ на традиційне вынародовлюваньe Руси, есть проблематичнои вартости, а що найменше есть передчаснымъ. До такого высказу могла побудити насъ не якась самохвальба національна, але и само знанье ôдношень у внутрѣ интернату змартвыхвстаньского, котрi ôдкрывати мы поки-що не уважаемо практичнымъ. Якъ въ самôй сущности рѣчи мы супротивъ интернату Змартвыхвстанцѣвъ занимали и занимаемо становище таке, яке вказавъ Русинамъ ветеранъ патріотъ нашь о. Стефанъ Качала въ Соймѣ, а котре опôсля и повторяли тамъ-же нашi послы Лѣниньскій и д-ръ Антоневичь, — се есть: Вы, Змартвыхвстанцѣ не маете на Руси нѣякого дѣла и глядайте собѣ иншого мѣсця дѣяльности для церкви католицкои чи въ Африцѣ, чи въ Австраліи! — такъ зъ другои стороны мы подôбно якъ и нашi соймовi послы, мусимо и самымъ Змартвыхвстанцямъ та польскимъ шовинистамъ вказувати видимi чи и сподѣванi результаты полонизаційныхъ змагань въ властивôй мѣрѣ, и не давати слабодушнѣйшимъ Русинамъ унывати та опускати руки за-для ложного переcвѣдченя, що супротивъ мнимои, ажь якоись нѣбы надприроднои силы Змартвыхвстанцѣвъ нема вже рады, нѣ порады. Мы все можемо зречися надѣѣ, що зъ-помѣжнои молодежи рускои, котра тôлько зъ удаeсь до интернату Змартвыхвстан выйдуть прецѣнь люде, що пôзнавши, веде система выхованя змартвыхвстаньскс не зречуться тыхъ идеалôвъ народныхъ, і трi при органичнôй роботѣ Русинôвъ мусятприсвѣчувати кождому Русинови зъ охотою до працѣ, зъ честію и характеромъ. Коли-бъ наша надѣя, не дай то Боже, не сповнилася, а выйшло на таке, якъ одна часопись полемизуючи зъ нами въ чисто злобнôмъ намѣренію удержуe, що Змартвыхвстанцѣ вповнѣ не заведуться въ своихъ надѣяхъ, — га, тогдѣ очевидно нѣ мы, нѣ нѣхто другій не мали-бы причины бути вдоволеными. Але все-жь таки думаемо, що при звѣстнôй широкôй опѣцѣ для змартвыхвстаньского интернату (самъ-же Впр. митрополитъ Сильвестеръ есть членомъ „опѣки“ змартвыхвстаньскои) нѣчо инше здаeсь не зможе увôльнити рускій народъ ôдъ накиненого намъ противъ нашои волѣ интернату, якъ лише хиба то, що патры змартвыхвстанцѣ заведуться въ своихъ надѣяхъ. Мы се предсказуемо, не безпôдставно, и горячо сего бажаемъ. —

— **„Общое рольничо-кредитовое Заведеніе“** лицитуe слѣдуючій сѣльскі реальности: Михайла Кучмы въ Пôдгайцяхъ оцѣнену на 300 зр. за решту довгу въ сумѣ 168 зр 75 кр.; Агнишки Орончвичъ въ Пôдгайцяхъ оцѣнену на 200 зр. за 15 ратъ довгу по 7 зр. 50 кр.; Мартина Овсика въ Увсю оцѣнену на 700 зр. за решту довгу въ сумѣ 317 зр. 64 кр., и Теодозія Маркевичь въ Пôдгайцяхъ оцѣнену на 300 зр. за решту довгу въ сумѣ 135 зр. 89 кр. а. в.

— **Въ Долинѣ** ôдбулася минувшои суботы знову ревизія въ домѣ звѣстного Теодора Бѣлецкого, увязненого ôдъ довшого часу въ слѣдствѣ въ самбôрскôмъ судѣ. При ревизіи забрано рôзнородні паперы а такожь увязнено пробувающого въ домѣ Бѣлецкого матуриста Андрія Горошка, бувшого воспитанника ставропигійскои бурсы.

— **Дебитъ почтовый** ôдняло угорске правительство „Новому Проломови“ за пропаганду въ дусѣ россійскôмъ и пôдбурюванье тымъ мешканцѣвъ противъ державы австро-угорскои.

— **Новій принципы нашого Впр. митрополита Сильвестра?** Якъ доносить правительственно-митрополичій органъ „Миръ“ Впр. митрополитъ приймавъ д. 19 марта депутацію „Академического Кружка“ зложену зъ шп. Крушиньского, Ленкого, Гойвановича, Метеллѣ и Литиньского, котра представивши высокопарными словами заслуги „Академического Кружка“ черезъ „воспитанье въ своѣмъ нѣдрѣ цѣлого ряда патріотôвъ твердого закала, преданныхъ Династіи и Папѣ“, просила Высокопреосвященого удѣлити Кружкови архіерейского благословенія и приняти єи пôдъ „свое тепле покровительство“. Высокопреосвященый задивъ, що „пригортаe молодѣжь серцемъ теплымъ до себе“, що „умоляe божого благословенія для „Кружка“, щобы розширився и соединивъ въ собѣ всю руску молодѣжь“, поблагословивъ депутацію и принявъ покровительство надъ 15-лѣтнымъ ювилеемъ существованя „Кружка“. При тôмъ, якъ доносить „Миръ“, сказавъ депутацiи Высокопреосвященый тi слова: „Тѣшить мене, що вы стоите на тыхъ принципахъ, що я.“ — Се заявленье вызвало, якъ радуеся „Миръ“, живый ентузіямъ въ членахъ „Академического Кружка“, котрi идучи до Впр. митрополита просити о покровительство не сподѣвался такого горячого снисходительства, а тымъ бôльше откровенного Єго заявленя, що ôнъ стоить на тыхъ самыхъ принципахъ, що „Кружокъ“...

— **Зъ надъ Черемоша.** (Спростованье). Черновецка „Gazeta Polska“ зъ д. 20 сѣчня с. р. въ ч. 6 умѣстила допись зъ Выжницѣ п. заг. „Walka o krzyż na trumnie“, котру и иншій газеты польскі повторили, де оповѣдаeся, мовь-бы умираючому Лаврецкому, нѣбы-то за-для якогось нерадѣня мѣсцевого руского приходника о. Ковбляньского мусѣвъ лат. священикъ о. К. Енцингеръ удѣлити послѣднои потѣхи, а потôмъ нѣбы-то на похоронѣ тогожь Лаврецкого мавъ о. Ковбляньскій латиньскій хрестъ палицею тручати. Зъ ôдки кореспондентъ „Gazet-ы Pol.“ прийшовъ до такои вѣдомости, трудно знати, бо кождому тутъ звѣстно, що о. Л. Ковбляньскій самъ умираючого Лаврецкого св. Тайнами заосмотривъ, а хто ино троха до чести почуваeся, не може якогось тручаня хреста, и то ще палицею, потвердити. Впрочѣмъ якои то послѣднои потѣхи мôгъ о. Енцингеръ умираючому Лаврецкому удѣлити, коли той ще за житя свого пôдчасъ слабости застерѣгъ собѣ то, щобы на выпадокъ смерти єго, о. Енцингеръ пôдъ жаднымъ условіемъ на похоронѣ его не находився. Вѣсть повыша есть отже цѣлкомъ невѣрна и не лицюе честному чоловѣкови. Длятого то въ нашихъ сторонахъ кождый хто ино тую допись прочитавъ або о нѣй почувъ, не дуже схлѣбляюче свѣдоцтво выдавъ єи авторови.

— **Рада мѣста Львова** ухвалюе буджетъ звычайно дуже пôзно, такъ само и сего року нема ще ухваленого буджету, а тымъ самымъ не мôгъ єго потвердити Выдѣлъ краєвый. Рада мѣска рѣшила провизорично уповажнити магистратъ до побираня громадскихъ додатковъ на мѣсяць мартъ; Выдѣлъ краєвый однакожь узнавъ таке поступованье неправильнымъ и не потвердивъ сего рѣшеня мѣскои Рады.

— **Новій податковій уряды** будуть ôдкрытій въ Галичинѣ зъ днемъ 1 л. липня с. р. Всѣхъ урядôвъ податковыхъ ôдкрытыхъ буде двanацять, но доси ще не означено мѣсцевостей, въ котрыхъ они будуть ôдкрытi.

— **Новій уряды почтовій.** Въ Конюхахъ, пов. бережаньского вôйде въ житье зъ днемъ 1 л. цвѣтня сего року новый урядъ почтовый. Урядъ сей буде приймати и выдавати листову и вартôстну почту, переказы грошевi и послѣплаты до сумы 300 зр. и буде сповняти такожь обовязки почтовои щадницѣ. До новои сеи почты належать мѣсцевости: Августôвка, Конюхи, Хоростець, Хоробрôвъ и Бышки, такожь обшары двôрскі: Выбудôвъ, Будылôвъ и Потôкъ. Другій урядъ почтовый зъ такимъ самымъ объемомъ дѣланя ôдкрыeся зъ д. 1 л. цвѣтня въ Сухоставѣ, пов. гусятынь-

при пер... До него належить: Сухоставъ, Ябло-ладжув Мшанець.

Урядъ почтовый въ Оло́рци буде закрытый тисти... ѣсть него увóйде зъ днемъ 1. цвѣтня посв... въ житье урядъ почтовый въ Лавочнóмъ нх... двóрци. Буде ôнъ приймати и выдавати во...чту листову и вартостну и заразомъ буде в...повнювати функціи почтовои касы ощадности. До нового уряду прилучено мѣсцевости: Опорець, Лавочне, Волосянку, Тарнавку, Яленковате и Хащовате.

— **Степендію им. св. Георгія** надавъ митроп. Ординаріятъ Иванови Гойваничеви, слухателеви I року правъ на львóвскóмъ университетѣ, членови „Академическаго Кружка“.

— **На отворенье зелѣзницѣ Стрый-Бескидъ** въ день 4. цвѣтня выславъ президентъ Дирекціи зелѣзниць бар. Чедикъ запрошеня до властей. О 9 год. рано выѣде поѣздъ зô Стрыя а на граници галицко-угорскóй зустрѣнеся зъ поѣздомъ угорскимъ.

— **Въ процесѣ анархистóвъ у Вѣдни** засуждено 13 на вязницю ôдъ одного року до двайцяти лѣтъ, а одного увóльнено.

— **Доги державъ европейскихъ.** Довгъ россíйскои державы выносивъ въ 1884 р. поважну суму 4.068,405.025 рублѣвъ. Розложивши ту суму на всѣхъ жителѣвъ Россіи, котрыхъ кругле число возьмѣмъ 85 мил., то припадаѣ на кождого жителя безъ рôзницѣ пола и вѣку 47 рублѣвъ. Довгъ сей ѣсть однакожь обчисленый пôсля жерелъ урядовыхъ; банкъ въ Франкфуртѣ надъ Меномъ подае ѣго однакожь ще высше а именно обчисляе ѣго ажь на 10.687 милiонôвъ. Довгъ Франціи выносить 23.320 мил. франкôвъ; Англіи 15.273 мил., Италіи 10.272 мил., Австро-Угорщины 8.862 мил. а Нѣмеччины 7.959 мил.

— **Великій бурѣ надъ моремъ балтійскимъ** наробили страшенныхъ шкôдъ на побережу, попôдривали береги, нагнали морскій филѣ на поля та людскій оселѣ и затопили въ филяхъ богато рыбакôвъ, що не надѣючись жаднои нагоды выплыли були малыми човнами на ловлю рыбъ.

— **Челюсть незнаного вулькану** ôдкрыто въ Швеціи. Въ гористôй области Емтеляндъ на высокôй верховинѣ, окруженôй нетечами и безоднями виднѣе ѣго отвôръ, мовь величезный дымарь, якъ здаеся, дуже глубокій, бо ще до нынѣ нѣхто ѣго не вымѣривъ. Добуваеся зъ него пара, котра на зимнôмъ воздусѣ подобае на дымъ и вытоплюе доокола на великôй просторони снѣги. Але що въ новѣйшôй формаціи гôръ скандинавскихъ не даеся пôзнати зовсѣмъ жадна вулканична сила, то припускають ученй, що той кратеръ лишь припадково выглядае якъ челюсть вулькана и що на днѣ ѣго кипить тôлько якесь горяче жерело, похоже на гайзиръ исландскій. Цѣкаве зъявище природы, котре далося чути и видѣти въ полудневôй части американьского стану Вирджінія въ Сполученыхъ Державахъ, заняло въ высокôмъ степени ученыхъ. Було то въ долинѣ рѣки Big Ugly; шпиль высокои горы, вкрытои пралѣсомъ, отворився нагло и повставъ кратеръ, зъ котрого выбухнули въ гору стовпы дыму, пары и лявы. Ôдъ много лѣтъ чути було въ тôй сторонѣ ôдъ часу до часу пôдземный шумъ.

— **Товариство „Шкôльна Помôчь“ у Львовѣ** складае сердечну подяку Выдѣлови повѣтовому въ Равѣ рускôй за присланый для товариства даръ 10 зр. Се перша жертва зъ Выдѣлôвъ повѣтовыхъ на такъ добродѣйну цѣль. — *Ôдъ Выдѣлу „Шкôльнои Помочи“.*

— **Дрôбни вѣсти.** Въ Городку померъ инжинеръ И. Данекъ. — Въ Будапештѣ лучився новый выпадокъ холеры. — Бурмистромъ въ Новôмъ Санчи выбрано д-ра Славика. — Нове землетрясенье далося д. 25 с. м. чути въ Савонѣ въ Италіи.

Наука, штука и литература.

— **„Ватра“** альманахъ Вас. Лукича вже брожуруеся и буде сими днями розôслана. Выдавництво звертае увагу Вп. Родимцѣвъ, що цѣна книгарска сего що до змѣсту цѣнного зôбрника литературного выносити-ме 1 зр. 50 кр. а предплату въ сумѣ 1.10 зр. приймаеся лишь до 10 цвѣтня.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Каноничну институцію одержавъ о. Мартинъ Барвѣньскій на Покропивну, дек. бережаньского.

Митрополича консисторія вставилася до Намѣстництва о пôдвышенье дотаціи на 300 зр. для сотр. о. Володимира Сойки въ Довгôмъ, дек. теребовельского.

Намѣстництво годиться на каноничну институцію для о. Іоана Воєвудки, запрезентованого на Бачѣвъ.

До каноничноі институціи завôзваній другій разъ оо.: Михаилъ Курмановичъ на Городокъ а Іосифъ Бандыра на Сихôвъ.

Дотацію въ сумѣ 300 зр. асигнувало намѣстництво прив. сотр. о. Юліяну Бачиньскому при пароху Левицкôмъ въ Журавнѣ почавши ôдъ 25 жовтня 1886 до 24 жовтня 1887 и сотр. о. Петрови Гаранюкови при пароху о. Балтаровичу въ Ладычинѣ почавши ôдъ 14 грудня 1886 до 7 грудня 1887 р.

Похвалу удѣлила окружна Рада шкôльна въ Городку о. Николаю Стрѣльбицкому, пароху въ Яновѣ, за ревне удѣлюванье науки религіи.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

На два опорожненій посады крилошанскій розписаный конкурсъ ухвалою зъ дня 14 л. марта до ч. 1152 а именно: на посаду протоерея и архидіякона зъ рôчною платнею 1155 зр. и на посаду другого крилошанина соборного зъ платнею 840 зр. О посады тй можуть убѣгатися лишь безженній або вдовцѣ. На злучай обсадженя сихъ посадъ членами перемыскои капитулы будуть опорожненій двѣ посады зъ платнею 840 зр. рôчно. Кандидаты мають выразно заявити, чи подаються лишь на згаданій посады крилошанскій, чи евентуально приняли-бы и згаданій другій посады Вдôвцѣ мають высказати, кôлько мають дѣтей. Речинець до подаваня назначеный до 30 цвѣтня 1837.

Презенту на Новесело дек. куликôвского одержавъ о. Северинъ Войновскій зъ Головска, деканата старосамбôрского.

Каноничну институцію одержали оо.: Секеля Григорій на Лиcько; Рынявець Володимиръ на пар. Тѣсна, дек. балигородского.

Завѣдательства одержали оо.: Яворскій Іоанъ зъ Наповы завѣдательство пар. Угерцѣ минеральній; Лисецкій Яковъ, сотрудникъ въ Бирчи, завѣд Бирчѣ.

Самостôйне сотрудництво одержавъ о. Гумецкій Корнилій, завѣдатель Лиcька, въ Кальници, дек. ôльховецкого.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

Канон. институцію одержали оо.: Іоанъ Обушкевичъ на пар. Потôкъ; Теодоръ Левицкій на пар. Кулачкôвцѣ; Юліянъ Герасимовичъ на пар. Пилипче; Титъ Войнаровскій на пар. Пядики и Ілярій Михалевичъ на пар Ланчинъ.

Посмертній вѣсти.

† **О. Григорій Живчинъ**, парохъ въ Ластôвкахъ дек. старосамбôрского, упокоився дня 24 с. м. въ 76 роцѣ житя и 50 р. священьства. Вѣчна ему память!

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Д. Л. въ Цуцыловѣ: Адресы выдрукованій на цѣлый рôкъ, тяжко ихъ замѣняти иншими, бо то коштуе; а мы переконанй, що друкованій певнѣйше доходять. — **Всч. Т. Г. въ Городенцѣ:** Вамъ высылано всѣ числа, чи якій не дôйшли.

Подяка.

Складаю симъ щиро-сердечну подяку Вп. п. д-ру Шраммови, операторови за ласкаву безкористну операцію и за безкористне удѣлованье помочи лѣкарскои повѣреному моёй онѣцѣ сиротѣ Павлови Придаткевичу. Не менше щиро-сердечно дякую и Вп. пп. д-ру Сельскому и д-ру Лебедовичеви за ихъ ласкаву безкористну помôчь при тôй операціи. Надто спаси Бôгъ Вп. д-ру Сельскому за ласкаве доставленье деякихъ лѣкôвъ потрѣбныхъ при операціи. Приймѣть, Вп. Панове, хоть въ сёй дорозѣ за Ваше правдиве посвященье и превеликій безкористный трудъ именемъ бѣдного недужого ще разъ щиро-сердечне спаси Бôгъ!

Волод. Шухевичъ.

Подяка.

Неумолима смерть забрала менѣ зъ волѣ Всевышнёго найдорожшого отця а намъ любезнѣйшого сродника Исидора Кордасевича, священика въ Тарнавцѣ, деканата каньчуцкого. Въ тôмъ великôмъ тяжкôмъ горю единою ôдрадою-потѣхою для насъ було спôвчутье приятелѣвъ и знакомыхъ покôйного, объявлене численнымъ збраньемъ на похороне, — и мы симъ способомъ заявляемо Имъ прилюдну щиру подяку. Особливо дякуемо ôдъ серця Впов. Пану Теофилю Ганасевичеви, совѣтникови при окружнôмъ судѣ въ Ряшевѣ, за Єго поспѣшне несенье потѣхи зболѣлôй тяжкимъ ненадѣйнымъ ударомъ спротѣ. Дальше дякуемо Впр и Всч. Отцамъ Яков. Неронovичу, Ив. Хотинецкому, пароху зъ Ярославля, Пет. Левицкому, Мих. Бѣлецкому и Зятику якъ и Впр. и Всеч. ОО. лат. обряду Зачкевичеви, декану зъ Яворника, Земляньскому и Пелю за Ихъ ласкавй труды и ôдправленье чина похоронного. Спасибôгъ и Вамъ, поважанй громадяне, що спôвчули зъ нами и оказали свôй жаль за Вашимъ душпастиремъ численною участію въ тôмъ сумнôмъ обрядѣ *мого найдорожшого отця а нашого любезнѣшого сродника.*

Тарнавка дня 23 марта 1887.

Ольга Кордасевичъ, дочка покôйного; родина Кордасевичѣвъ и Чичиловичѣвъ.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купуе и продае

всякій вартостній паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 63—0

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 18—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Пренумерувати можна

всѣ газеты зъ цѣлого свѣта по оригинальнôй цѣнѣ въ **Газетнôмъ Бюрѣ**, Львôвъ, ул. Кароля Людвика 21. Достава до дому слѣдуе точно и даромъ. 1887 4—?

Наука крою

суконь дамскихъ и одѣня.

Т. ЩЕПАНЬСКІЙ

кравець дамскій

удѣляе науки крою суконь дамскихъ и одѣня значно улегшаючою методою безъ всякихъ непотрѣбныхъ и богато трудностей приспорюючихъ линiекъ.

Курсъ науки въ 10 лекціяхъ.

При науцѣ крою поясняе такожь и выготовленье суконь.

1888 **Цѣны умѣренй.**

Приймае такожь до роботы сукнѣ и всякій въ кругъ ѣго званя входячій одѣня дамскій, котрій выготовлюе зъ всякою старанностію и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Зъ поважаньемъ: 2—0

Т. Щепаньскій

ул. Гродзицкихъ ч. 2. I. поверхъ.

PASQUALE ZACCHI

ЗАВЕДЕНЬЕ

артистичне, фигуральне и орнаментаційне

у Львовѣ, ул. Валова ч, 1.

поручае

на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектоничній зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣренньйшихъ.

Всякій замовленя такъ мѣсцевій якъ и замѣсцевій выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 6—8

Д-ръ Антоній Бергеръ

спеціялистъ хоробъ шкôрныхъ и сифилистичныхъ.

Лѣчить и листовно, а на жаданье змѣняе адресу и высылае лѣки. 1822 12—0

Єго „Порадникъ“, четверте выданье, 1 зр.

Ординація дома ôдъ год. 3—5

Львôвъ, ул. Кароля Людвика, ч 7.

Можна замовляти черезъ кожду книгарню Въ 13-ômъ накладѣ що лише выйшла:

Med. Rath Dr. Müller-a

найновѣйша книжка о безсильности, розтроенію нервôвъ, наслѣдкахъ грѣхôвъ молодости и т. д. — Высылка за 60 кр. марками почтовыми дискретно. 1844 4—24

Carl Kreikenbaum, Braunschweig.

Прасованій Дрôжджѣ

зъ славнои фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни Sct. Marx

1888 поручае 4—7

торговля **Кароля Баллабана**

у Львовѣ.

Ласкавй припорученя на **Великодній свята** приймае вже и высылае тій-же въ назначенôмъ дни

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Впов П. Т. Публицѣ свой выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае ей пôсля побôчь стоячого цѣнника ☛

Замовленя залагоджуеся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

☛ Особливо звертаеся увагу на 3знаменитй роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½ кило	1	60
„ „ мелянжь	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжь каравanna	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч II.	„ „	4	60
„ (Ч III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ	1 р. 60 р.	2	40
„ („	2 „ — „	3	—
„ („	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки (знаменита	½ кило	1	60
„ (Г. prima	„ „	1	80
„ (non plus ultra	„ „	2	50

☛ Ласкавй порученя почтою, опакованье франко. 1871 5—20

КОНКУРСЪ

При Радѣ повѣтовôй въ Богородчанахъ ѣсть до обсадженя посада урядника техничного зъ рôчною платою на разѣ 500 зр. и зъ правомъ побираня дiетъ за чинности комисійній и ричалту въ часѣ лѣтнои поры за выѣзды въ справѣ дорôгъ.

До осягненя тои посады вымагаеся передвсѣмъ вѣдомостей техничныхъ, а бодай фаховои здôбности около будовы дорôгъ и мостôвъ, при тôмъ знаня обохъ языкôвъ краєвыхъ и нѣмецкого, — якъ въ письмѣ такъ и въ мовѣ, — красного и четкого письма, доказу честного характеру и докладного знаня чинностей канцелярійныхъ.

Посада урядника техничного въ першôмъ роцѣ буде надана тôлько провизорично, а стабилизувати може Рада повѣтова на внесенье Выдѣлу доперва по цѣлорôчнôмъ належитôмъ сповнюваню обовязкôвъ.

Убѣгателѣ о сю посаду мають внести власноручно писанй и належито удокументованй поданя, що-до вѣку, стану, укôнченыхъ студій и дотеперѣшного занятя до Выдѣлу повѣтового на руки пôдписаного Предсѣдателя найдальше до 20 цвѣтня 1887.

Богородчаны 22 марта 1887.

Предсѣдатель:

1891 2—3 **Іосифъ Шелиньскій.**

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи выдатности ѣстъ VAN HOUTEN-a чисте какао, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякій иншій выробы; а чарка VAN HOUTEN-a чистого какао не коштуе бôльше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь ѣсть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштуе значно менше.

Дôстати можна въ бôльшихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесôвъ, товарôвъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ бляшанныхъ коробкахъ по ½, ¼ и ⅛ кило netto товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесôвъ, улиця Галицка ч 23. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф. В., торговля деликатесôвъ, пляцъ Маріацкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесôвъ, Ринокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Ôрменьска ч 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесôвъ, ул. Хорущина ч. 6. 1831 8—15

Meyer's Conversationslexikon

IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшій будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тій томы, що суть вже готовй, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т. Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, зволить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ему, де маe по него написати.

А. Крупковскій

Львôвъ, улиця Коперника ч 28.

1867 8—10

БРИТВЫ

правдивй швайцарскій и англійскій

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.—

1886 до 6.— зр. 4—10

поручають

Братя Лянгнеръ

Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичній статьѣ, практичній поученя и всякій информаціи дотыкаючій господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, ôдповѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рôкъ **2 зр.**, на пôвъ року **1 зр. 20 кр.**

Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІУСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кило зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4¾ кило зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрій оголошуютъ иншій пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трiестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комисіонеръ, а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 9—?

Вже выйшовъ зъ друку

Законъ о загальнôмъ ополченю

для королевствъ и краѣвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй.

Розпорядженье министерства оборони краєвои

дотыкаюче списаня обовязаныхъ до службы въ загальнôмъ ополченю и удержуваня ихъ въ евиденціи, — а такожь

Приписы дотыкаючій организаціе загальнаго ополченя.

(Дословный перекладъ зъ Дневника законôвъ державныхъ.)

Цѣна 40 кр., съ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна пôдъ адресою: Адм. Батькôвщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ

Устава тая, задля своеи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальн. громады, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного чоловѣка.

I. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсылае за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 1869 5—16

Взôрцѣ даромъ.

Перше товариство роботниковъ кравецкихъ

„ПРАЦЯ“

у Львовѣ при ул. Баторія ч. 20.

(Галицка ч. 40)

поручае на сезонъ весняный свôй магазинъ и роботно мужескои одежи по якъ найдешевшихъ цѣнахъ

Зъ глубокимъ поважаньемъ:

Дирекція. (1—4)

18·4

„Рускій Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способôвъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбній письма, якъ подання, просьбы и т. п. **безъ помочи адвоката** съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукачь и Юліянъ Семигинôвскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а въ

☛ **Хто купуе у н. В. Левицкого въ Залôщяхъ, платить за I прим. тôлько 3 зр. 30 кр. — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр.**

Проспекты обширій высылае на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ выняткowыхъ злучаяхъ дався 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (12—16)

Фабрика вôзочкôвъ

КАРОЛЯ КЕЛЛЬЕРА

Львôвъ, ул. Пекарска передъ кладовищемъ Лычакôвскимъ (ул. св. Павла ч. 8)

поручае яко найдешевше краєве жерело, де можна дôстати дуже добрыхъ и всякій разъ добôрныхъ вôзочкôвъ по найумѣренньйшихъ цѣнахъ. 1878 4—4

Мѣсце домового учителя

пошукуе ученикъ VI. клясы гимназіяльнон. Адреса: А. В. Лопушанка хомична poste restante. 1—1

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочôвка.

Прошу о ласкавй замовленя.

1801 26—24

1883 **„Боянъ“** 2—7

Збôрникъ малорускихъ квартетôвъ. (Партитура) Вып. I выдавъ В. Матюкъ.

Цѣна 1.50 зр. съ перес. 1·60 кр.

„Рускій Спѣванникъ“ и **„Малый Катихизмъ музики“** необходимій пôдручники спѣву для початковыхъ В. Матюка. Цѣна 60 кр. зъ пересыл. 65 кр.

„Пôдгоряне.“ Музика до мельодрамы И. Гушалевича Мих Вербицкого, вытягъ фортепяновый. Знижена цѣна 1 зр. зъ перес. 1 зр 5 кр. (лишь кôлька примѣрникôвъ.)

„Завѣщанье“ Т. Шевченка зъ музикою Мих. Вербицкого. Сольо басове въ супроводѣ 2 хорôвъ и фортепяна Цѣна знижена 20 кр. зъ перес. 25 кр.

Всѣ тй творы муз. можна дôстати у В. Матюка въ Лѣчи поч. Нароль.

Лишь правд съ маркою „Котва“

Страдаючимъ на гостець и ревматизмъ поручаеся симъ правдивый

Pain-Expeller

съ „котвою“ яко дуже успѣшне средство домове.

Въ запасѣ майже въ всѣхъ аптикахъ.

Народна Торговля

поручае зъ своихъ складôвъ:

Какао мелене Von Houten-a найчистѣйше, пачка 80 кр.

Пиво солодове Гофа фляшка 60 кр.

Шоколяда Гофа лучша ½ кил. 1 зр 60 кр. и 2 зр. 40 кр.

Екстрактъ Либига слоикъ 90 кр.

Буліонъ найлучшій ½ кил. 3 зр. 50 кр.

Таніока Luit freres пачка 70 кр.

Мѣдъ пятный старшій фляшка 1 зр.

„Waldbouquet“ екстрактъ шпильковъ смерековыхъ для ôдсвѣженя комнатного воздуху, ½ флякона 60 кр ¹/₁ фляк. 1 зр. 4—7

☛ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 32. Львôвъ, Четверъ 19 (31) марта 1887. Рôчникъ VIII.

Выходитъ у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. бдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрiи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 зр.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй бдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Просимо поспѣшити зъ присылкою предплаты и залеглостей.

Vigilantibus jura!

Чотыри повнй роки минуть небавомъ, якъ Русь галицка на великôмъ всенароднôмъ Вѣчу (29 червня 1883 р. у Львовѣ) объявила правительству державному свои потребы на поли народно-политичнôмъ, духовôмъ и економичнôмъ въ видѣ бдповѣдныхъ резолюцій. Але — жаль казати — бдъ часу того уплыло богато воды въ Днѣстрѣ нашôмъ, а мало, дуже мало поправилась доля народу галицко-руского. Добачаемо вправдѣ бдъ того часу тутъ и тамъ певнй успѣхи въ дѣлѣ бдродженя нашого; дôйшли мы навѣть въ дечѣмъ до результатôвъ позитивныхъ, досыть значныхъ; скрѣпилася свѣдомôсть достоиньства народного и правъ нашихъ, розбудився крѣпкій духъ патріотичный, опертый на національныхъ основахъ; посунулась робота на кождôмъ поли досыть въ передъ, — але зъ другои стороны мусимо сконстатувати, що до всѣхъ тыхъ успѣхôвъ дôйшли Русины галицкй выключно лише своими власными силами, безъ помочи постороннои, а въ деякихъ злучаяхъ навѣть противъ волѣ елементôвъ, намъ зъ давна неприязныхъ. Рôвно-жь не могли мы въ тôмъ чотыролѣтнôмъ періодѣ доглянути, щобъ або центральне або краевe, а тымъ менше автономичне правительство заинтересувались нашою судьбою въ сей спосôбъ, щобы зъ ихъ стороны выйшла коли-небудь якась инiціятива до поправы нашого положеня. Все, що зробилось у насъ, всякій найдрôбнѣйшій поступъ на всякôмъ поли — Русь галицка завдячуе лише самôй собѣ, своимъ патріотамъ, своимъ невтомнымъ труженикамъ чи то зъ-посередъ духовнои чи свѣтскои интелигенціи. Замѣтный при тôмъ есть объявъ, що труды нашй не выходили, якъ се правильно дѣялося за давныхъ лучшихъ часôвъ, зъ знаного центрального будь-то огнища въ св. Юрѣ, а бôльше по иниціятивѣ поодинокихъ патріотичныхъ товариствъ нашихъ, заступникôвъ конституційныхъ — exceptis excipiendis — або и поодинокихъ личностей. Зъ другои стороны не належить забувати, що труды тй зъ користею для справы щасливо децентрализувались, т. б., що кромѣ Львова и въ поодинокихъ мѣстахъ провинціональныхъ потворились кружки патріотичныхъ дуже дѣяльныхъ людей, що зъ пожертвованьемъ себе щиро заходяться коло полагодженя мѣсцевыхъ потребъ нашихъ.

Але не въ тôмъ дѣло. Нынѣ не маемо на гадцѣ хочь-бы шкицувати образу нашого житя народно-политичного и трудôвъ на поляхъ духовôмъ и економичнôмъ, — а хочемо увагу патріотôвъ нашихъ звернути на одно спеціяльне поле, полишене, вѣрно сказавши, облогомъ. Навязуючи рѣчь до предмету дуже жизненного а порушеного на послѣднôмъ всенароднôмъ Вѣчу у Львовѣ въ 1883 р. въ окремôй резолюціи до правительства центрального, констатуемо фактъ, що народъ нашъ терпить велику кривду бдъ неуправильненои доси справы языка урядового въ судахъ и урядахъ галицкихъ.

Якъ звѣстно выдало въ сѣмъ взглядѣ министерство справедливости на дняхъ 5 червня и 11 серпня 1869 р. певнй розпорядженя, котрыми на мѣсце нѣмецкого языка въ публичнôмъ житю введено языкъ польскій въ галицкихъ урядахъ и судахъ, не альтеруючи при тôмъ и певныхъ хочь обмеженыхъ правъ языка руского, якъ и не зносячи всѣхъ тыхъ постановлень цѣсарскихъ и розпоряджень министеріяльныхъ, що були выданй въ періодѣ бдъ 9 мая 1848 по 11 серпня 1869 р. Постановленя и розпоряженя тй представивъ на Вѣчу 1883 р. референтъ справы сеи, проф. Н. Вахнянинъ, въ своѣй рѣчи, а выдавъ ихъ опôсля Василь Лукичь въ „Рускôмъ Правотари“ и — нѣгде правды дѣти — розпорядженя тй признають языкови нашому певнй незадавненй доси права. Ними не тôлько языкъ рускій урôвноуправнено въ засадѣ, не тôлько вымагаеся точного знаня его бдъ урядникôвъ политичныхъ и судовыхъ; уживати его при всякôй нагодѣ не тôлько не зборонено сторонамъ рускимъ, але бнъ може и повиненъ бути уживанымъ при всякихъ розправахъ судовыхъ устныхъ и письменныхъ, въ протоколахъ, актахъ, рѣшеняхъ, засудахъ, оповѣщеняхъ, написяхъ и въ кореспонденціи зъ сторонами рускими навѣть безъ попередущого запытаня о волю тыхъ сторôнъ або громадъ. Постановленями и розпорядженями тыми признано, якъ мы высше сказали, языкови нашому досыть широке поле до розвою и були часы, именно въ рокахъ 1861 до 1864 и пôзнѣйше до 1869 р., що президенты львôвского высшого суду краевого, Стройновскій а пôзнѣйше Комерсъ всѣ тй розпорядженя въ окремыхъ комуникатахъ подавали до вѣдомости всѣхъ пôдчиненыхъ судôвъ. Були навѣть въ своѣмъ часѣ розпорядженя министеріяльнй, наказуючй урядникамъ галицкимъ пôдъ грозою утраты становиска присвоити собѣ точне знанье языка и письма руского; сказано зъ горы, що наше письмо (скоропись) не выключаеся зъ урядôвъ державныхъ и може бути уживане въ дѣловодствѣ урядовôмъ, — але настали пôзнѣйше часы, що про всѣ тй справы забуто зовсѣмъ и нынѣ языкъ нашъ лише рѣдко и тôлько на упôрне старанье интересованыхъ сторôнъ уживаеся въ державныхъ урядахъ и судахъ. О рускихъ написяхъ публичныхъ на будынкахъ урядовыхъ нема и бесѣды, хочь розпорядженье зъ 1869 р. выразно се постановляе. Коротко кажучи — Русь галицка есть тяжко оскорбленою въ правахъ своихъ, признаныхъ ѣй уже на тôмъ поли.

Яка сему причина, скажемо бдкровенно. Провинились тутъ двѣ стороны: провинився такъ бувшій президентъ высшого суду краевого, бар. Шенкъ, якъ не менше и самъ народъ рускій. Першій тымъ, що (не умѣючи языка руского) не любивъ его и легковаживъ, а народъ самъ тымъ, що не настававъ зъ всею енергіею на точне выповнюванье згаданыхъ постановлень цѣсарскихъ и розпоряджень министрôвъ справедливости. Ширше о тôй справѣ намъ говорити трудно, хотяй могли-бъ мы навести много фактôвъ, якъ поступавъ бувшій президентъ высшого суду краевого супротивъ языка руского. Але рекриминаціи самй собою не доводять до цѣли. Въ такихъ разахъ лучше подбати о то, щобы существуюче лихо якъ найскорше и радикально устранити.

Нынѣшна хвиля, по нашôй гадцѣ, надобиться до того, якъ найлучше. Высшій судъ краевый одержавъ нового шефа, о котрôмъ не маемо пôдставъ казати, щобы бувъ знанымъ зъ нелюбови до языка руского и до урядникôвъ Русинôвъ. А зъ другои стороны надѣемось, що п. министеръ справедливости, показавши вже себе енергичнымъ въ признаню бôльшихъ правъ языкови ческому въ судахъ ческихъ, заявить себе рôвно-жь справедливымъ для Русинôвъ въ Галичинѣ, — тымъ бôльше, що тутъ не розходиться о наданье Русинамъ новыхъ правъ, хоть и они були-бы дуже пожеланй, — а ходить лишь о бдновленье уже признаныхъ намъ правъ на тôмъ поли — дорогою пригадки министерства и президiи краевого суду высшого. Пригадка така есть конче на потребѣ вже для правильнѣйшого ходу самыхъ же справъ судейскихъ и лежить въ интересѣ розвою самого-жь судôвництва.

При тôмъ однакожь не можна забувати и на розпорядженье ц. к. намѣстництва галицкого зъ 10 лютого 1870 р., котрымъ пок. гр. Агеноръ Голуховскій уживанье руского языка (скорописи) въ актахъ урядовыхъ выразно зборонивъ. Се найтяжша и найбôльша кривда, яку намъ учинено и противъ неи мусить вся Русь галицка запротестувати якъ найсильнѣйше, тымъ бôльше, що и найвышій трибуналъ державный своимъ рѣшеньемъ зъ 25 цвѣтня 1882 р. узнавъ згадане розпорядженье противозаконнымъ. О письмѣ нашôмъ кромѣ самого народу не маe права рѣшати нѣхто бôльше. Се була-бы найбôльша тиранія, недостойна нынѣшныхъ часôвъ.

Надѣемось про-то, що политичне товариство „Народна Рада“ займеся сею некучою справою зъ такою ревностію, яка характеризуе ви дотеперѣшне дѣланье, а при тôмъ думаемо, що буде не бдъ рѣчи, наколи „Народну Раду“ пôдопре въ тôмъ дѣлѣ весь народъ рускій, якъ пôдпираe ви сегодня въ ви змаганяхъ до выбореня правъ нашихъ въ школахъ. Vigilantibus jura!

Рада державна.

17. Засѣданье палаты послôвъ зъ д. 15 л. марта 1887.

На сѣмъ засѣданю велася дальша дебата надъ предложеньемъ банковымъ. При §. 82 забиравъ голосъ пос. Троянъ и выступивъ противъ министра финансôвъ при тôмъ высказавъ свое здивованье, що жадна сторона Палаты не выступила противъ многоязычнои написи на банкнотахъ, а лишь самъ министеръ финансôвъ. Бесѣдникъ поставивъ отже внесенье, щобы насампередъ голосовано надъ внесеньемъ меншости, а бдтакъ, коли се внесенье перепаде, щобы голосовано не надъ цѣлымъ параграфомъ, а лишь надъ тою частію, де есть бесѣда о написи. — Пос. Бѣлиньскій выступивъ противъ жадань Чехôвъ и доказувавъ, що то спинило-бы лишь цѣлу угоду. Польску честь народну, до котрои апелювавъ пос. Грегръ, пояснивъ пос. Бѣлиньскій тымъ, що она проявляеся въ многихъ напрямахъ. Поляки гордяться своею 1000-лѣтною исторiею, гордяться тымъ, що могли повздержати напады Туркôвъ и оборонити культуру Европы; они гордй на свою штуку и суть дуже дражливй въ своихъ змаганяхъ автономичныхъ и національныхъ. Мимо того будуть голосувати зъ правительствомъ, бо интересъ державы годиться зъ ихъ національною честію. — Пос. Шаршмидтъ заявивъ именемъ своихъ товаришѣвъ, що уважаe многозычну напись на банкнотахъ за можливу и жадавъ поименного голосованя надъ внесеньемъ меншости. Опôсля наступило голосованье надъ внесеньемъ меншости, котре, якъ мы вже доносили, бдкинено 193 голосами противъ 82. — При §. 102 зазначивъ пос. Дершатта, що удѣлъ державы въ подѣлѣ рôчного зыску есть за малый; наколи-бъ границю подѣлу знижено зъ 7% на 6%, то 80-миліоновый довгъ значно-бы зменшився. Бнъ поставивъ такожь бдповѣдне до сеи справы внесенье. На сѣмъ закôнчено дебату и закрыто засѣданье.

Зелѣзный фондъ для пôдмоги краевого промыслу и его администрація.

На послѣднôй каденціи рѣшивъ Соймъ краевый заснувати зелѣзный фондъ для пôдмоги пожиточныхъ предприемствъ краевого промыслу. На вывѣнованье сего фонду рѣшивъ Соймъ вкладати въ буджетъ почавши бдъ 1887 р. щорôчно по 30.000 зр. а крôмъ того бдступивъ въ хосенъ фонду всѣ сумы, котрй бдъ 1 сѣчня 1888 року вплывати будуть чи то яко проценты чи звороты капиталôвъ удѣленыхъ зъ краевого фонду на промысловй цѣлы позичокъ.

Въ справѣ введеня въ житье и администраціи сего промыслового фонду порозумѣвся недавно Выдѣлъ краевый зъ Банкомъ краевымъ, а сей предложивъ слѣдующій проектъ администраціи: 1) Зелѣзный фондъ для пôдмоги домашного промыслу маe умѣститись на бѣжучій рахунокъ въ Банку краевôмъ. 2) Зъ сего фонду будуть удѣлятися позички предприемствамъ пожиточнымъ для краевого промыслу. 3) Банкъ и довжники будуть платити въ хосенъ фонду бдсотки о 1% низшй бдъ кождочаснои есконтовои стопы въ австро-угорскôмъ банку. Прирôстъ зъ бдсотокъ буде ити въ збôльшенье фонду, о скôлько не треба буде покрывати нимъ можливй страты. 4) Банкъ краевый буде побирати за зарядъ симъ фондомъ $^1/_{10}$% бдъ рôчного обороту. 5) Питаня, кому удѣляти належить позички, якихъ засадъ належить придержуватись при удѣлюваню позичокъ а такожь коли и пôдъ якими условiями можна буде бдписати можливй страты зъ фонду, буде рѣшати Выдѣлъ краевый выслухавши голосу краевои комисiи для справъ краевого и ремѣсничого промыслу. Въ всѣхъ тыхъ справахъ вôльно буде Банкови краевому ставити въ комисiи свои внесеня и для того застерегаe собѣ Банкъ права высылати свого делегата на дотычнй засѣданя комисiи. 6) Довжники сего фонду будуть побирати и сплачувати позички въ касѣ Банку краевого. Въ скриптахъ довжныхъ мають они признати Банкови краевому право вести екзекуцію позичокъ, затягненыхъ зъ промыслового фонду, а Банкъ краевый буде обовязаный переводити на рахунокъ фонду екзекуціи що до залягаючихъ позичокъ. 7) Щорôчне замкненье рахункôвъ зъ стану и оборотôвъ промыслового фонду буде оголошувати Банкъ краевый окремо и залучати яко прилогу до своихъ билянсôвъ. Въ кôнци пôднѣсъ Банкъ краевый потребу утворити зъ одной части доходу зъ бдсоткôвъ спеціяльну резерву для промыслового фонду, котру належало-бы бдтакъ вылучити зъ обороту и умѣстити въ паперахъ зъ пупилярною гарантiею. Повысшій проектъ бдступивъ Выдѣлъ краевый краевôй комисiи для справъ домашного и рукодѣльного промыслу, котра маe его незабаромъ взяти пôдъ нарады и остаточно порѣшити.

---

2)

МѢЖЬ УКРАИНЬСКИМИ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ.

(Конецъ.)

Выкупавшись пôйшли одни робôтники въ мѣсто на обѣдъ, иншимъ поприносили харчь жѣнки або дѣти, а еще иншй поживились тымъ, що самй принесли зъ собою, або они купували собѣ въ поблизькихъ деревяныхъ будочкахъ хлѣбъ та скумбрiю (рôдъ засушеной рыбы, великости оселедцѣвъ). За деякими пôйшовъ я до табору переселенцѣвъ.

Въ однôмъ мѣсци стояло кôлькохъ чоловѣкôвъ и жѣнокъ, розмовляли зъ якимсь робôтникомъ портовымъ.

— Такъ вы кажете, що треба ждати? — пытавъ оденъ мужикъ у робôтника.

— Нада, нада, — одвѣтивъ робôтникъ, — Рассія придьотъ въ васкрjесьенiе.

— Що це бнъ сказавъ? — пытали люде у товмача.

— Та каже, що парохôдъ ажь въ недѣлю приплыве.

— Ой, Господоньку, въ недѣлю! Та що це роблять зъ нами?

— Я й самъ бачу, що воно не тее, — говоривъ до жѣнки дуже поважный, бôльше якъ середныхъ лѣтъ газда. — Не даромъ кажуть: „Сто стежокъ веде зъ кармана, а въ карманъ нѣ одна“.

То були люде на видъ порядній; они журились тымъ, що надто богато выдаткôвъ стоить те цѣлотыждневе вычѣкуванье корабля.

Товмачь, про котрого я згадувавъ, бувъ зъ заводу паламарь, чоловѣкъ на око дуже хитрый; вже зъ лица можь було вычитати, що накоивъ бнъ неодно лихо на свѣтѣ и теперь волею-неволею ити мусить вразъ зъ переселенцями надъ Амуръ. Въ бесѣдѣ его замѣчалась сумѣшка слôвъ украиньскихъ и московскихъ, зовсѣмъ той самъ безбашь языковый, якъ въ нашихъ деякихъ газетахъ. (Образованй Россіяне дуже не люблять того мѣшаного языка, котрый и называють „паламарскимъ“; по ихъ думцѣ просвѣщеный чоловѣкъ повиненъ научитися правильного языка книжного або говорити языкомъ чисто-украиньскимъ.)

Я пôдôйшовъ до другои громадки людей. Се були переселенцѣ зъ кiевскои губернiи, зъ околицѣ Черкасъ. Такъ мужчины якъ и женщины мали на собѣ чорнй свитки зъ малымъ стоячимъ ковнѣромъ; свитки були короткй, не досягали колѣнъ. Зъ переду, по правôй сторонѣ свитки, пришитый гузикъ, по лѣвôй червона петля.

Сорочки жѣночй дуже довгй, ажь до кôстокъ. Вышивки або мережки на рукавахъ дѣвчатъ роблень були червоною и синёю заполочю (се звычайнй и улюблень барвы украиньскй); замѣчались на тыхъ мережкахъ то хрестики, то цвѣты, або зновъ ягôдки, хмелики, човенця и таке инше. Поверхъ сорочки ажь до клубôвъ ишла запаска або спôдниця, пôдперезана червонымъ поясомъ; она коротка, такъ що у низу видно широку листву сорочки, густо обмережану всѣлякими вышивками.

Въ першій разъ побачивъ я ту на головахъ жѣнокъ украиньскй очѣпки (чепцѣ). Звычайно жѣнки, идучи зъ дому, перевязують голову хусткою або намѣткою (рантухомъ); теперь въ таборѣ они не церемонились и не покривали своихъ очѣпкôвъ нѣчимъ.

Украиньскій очѣпокъ маe форму досыть высокого цилиндра. Жѣнки збирають волосье поверхъ тѣмени въ одно мѣсце и прикрывають его очѣпкомъ, якъ-бы якою короною. Щобъ очѣпокъ и самъ держався добре и державъ волосье въ купѣ, бнъ зъ заду якъ-бы розрѣзаный и стягуеся шнуркомъ, зовсѣмъ якъ женьскй корсеты.

Мужики мали на собѣ въ бôльшôй части краткованй шаравары, пôдперезанй червонымъ (волоскимъ) поясомъ, рѣдше синимъ або чорнымъ. Селяне зъ Кiевщины мали на головѣ капелюхи клобучанй або соломянй (брилѣ) зъ великими крисами; черниговскй селяне носили смушковй шапки зъ синымъ суконнымъ дномъ. Лишь переселенець-паламарь надѣвъ на голову бѣлый московскій кашкетъ зъ верхомъ страшенно широкимъ.

Я не мавъ часу роздивлятись довго въ одежахъ селянъ, мôй часъ бувъ надто обмеженый.

— Що-жь, не жаль вамъ краю? — спытавъ я у селянина, що задумавшись стоявъ на краю зôбранои громадки людей.

— Не згадуйте, серце. Лекше душѣ, якъ забудесь горе.

— Чувъ, що недорôдъ (неурожай) въ вашôй земли... чи правда? — пытаю.

— И недорôдъ, и погиблиця на скотъ... Скрôзь побѣднѣли мужики, а пôдать платити треба!

— А у васъ не бдписують подати въ тяжкй роки?

— И не чували про тее... У насъ голова (вôйтъ) скликуе громаду, росказуе що такъ а такъ, тй а тй не поплатили подати, и сѣчуть рôзками, щобъ страхъ бувъ усѣй громадѣ.

— То у васъ бьють людей?

— Насъ, — докинула жѣнка, що слухала розмовы, — насъ поневѣряють гôрше собакъ. Нынѣ сѣчуть рôзками, а не заплатишь до тыжня, зновъ бьють, а опôсля зновъ пôдъ рѣзки. Мы продали землю и все, сплатили подать, а теперь Господь знаe, яка жде доля въ чужинѣ.

— Чи васъ богато стоить дорога?

— Сѣмдесять рублѣвъ бдъ душѣ и харчь свôй, — бдповѣвъ чоловѣкъ.

— Мабуть и худобу перевозите на нову оселю... дежь она?

— Яка у насъ худоба! Хто що маe, оденъ везе въ скринцѣ, другій въ мѣшку — це и вся наша худоба!

— Та нѣ, не про те я думавъ, я *скотъ* мавъ на думцѣ.

— Цей панъ мабуть не тутешнiй, — шепнула жѣнка до свого чоловѣка.

— Таки справдѣ не тутешнiй — бдказавъ я: — Австрiякъ, коли чули...

— Нѣ, не чула. А я й заразъ догадалась, що вы не зъ нашого краю: дежь бакъ худоба, а де скотъ!

— Давнѣйше,— говоривъ селянинъ, — нашi люде везли и скотъ въ амурску землю, але теперь писали зъ-бдтамъ, щобы свôй скотъ продати, бо тамъ не ведеся. На мѣсци, якъ дадуть позичку, купимо скотъ тамошнiй, мадзурскій... Тамъ е така вѣра, цебъ то народъ, Мадзуры (Манджуры) зовеся.

— Чи думаeте, що въ новôй земли буде добре?

— Мы надъ Амуромъ до суду-вѣку не будемо. Дасть Богъ розживемося, то й вернемо назадъ въ свôй край.

— Якъ-жежь вернете, коли земля продана?

— Кобы грôшь, — сказавъ смѣючись мужикъ, — а земля найдеся.

Я розпрощався зъ чоловѣкомъ та жѣнкою, пôйшовъ въ иншу сторону. На дошкахъ поузъ моря сидѣло кôлька дуже молоденькихъ матерей — одни держали дѣтей при грудехъ, иншй искали малыхъ. Матери були веселй, перекликувались зъ собою, але дуже брудно одѣтй.

— Вы такъ молодй, здоровй, — кажу до однои, що сидѣла найблизше, — чи и вамъ було житье тяжке?

— Та вже-жь не солодке, — бдказала.

— А чоловѣкъ такожь зъ вами? — пытаю.

— Ой чоловѣкъ! — зôтхнула недоказавши.

По бесѣдѣ и тонѣ я пôзнавъ, въ чôмъ дѣло. Менѣ стало ясно, длячого стôлько молодыхъ матерей выбираeсь въ такъ далекій свѣтъ. То батьки оплатили имъ дорогу, еще и гроша дали, що було призначене на вѣно, и вырядили на все житье зъ дому. Зрозумѣвъ а теперь уступъ зъ Шевченковои „Катерины“:

„Сидить батько конець стола,
На руки схилився;
Не дивиться на свѣтъ божiй,
Тяжко зажурився.
Коло нёго стара мати
Сидить на ослонѣ,
За слёзами ледви-ледви
Вымовляе дони:
„Що-жь весѣля, доню моя?
А де-жь твоя пара?
Де свѣтилки зъ дружечками,
Старосты, бояре?
Нехай тебе Богъ прощае
Та добрiи люде;
Молись Богу та — йди собѣ!
Менѣ лекше буде...“

Скрôзь по дошкахъ (тертицяхъ) розвѣшене було бѣлье селянъ, выпране жѣнками въ морскôй солонôй водѣ. Въ око впадали дивного рода плахты, въ горѣшнôй

Дописи „Дѣла“.

Зъ-пôдъ Зборова, въ марти.

Цѣкава полемика завязалася въ нашôмъ „Дѣлѣ“ мѣжь двома дописователями зъ Залозеччины въ справѣ дѣлъ народныхъ тамошнои околицѣ, а цѣкава она для насъ тымъ, що обговорює справы манифестаціи національнои, якъ у поодинокихъ верствъ нашои суспôльности, такъ и у поодинокихъ одиниць. Справа публичнои манифестаціи пôдъ зглядомъ народности у насъ Русинôвъ все ще маловажиться, не уважаєся обовязкомъ, а навѣть мало обговорюється. Бл. п. Володимиръ Барвѣньскій розумѣвъ дуже добре вагу такои публичнои манифестаціи національнои у Русинôвъ, особливо въ теперѣшныхъ часахъ, де кождый числиться не зъ одиницями, але зъ масою або радше сказати зъ загаломъ народу; ôнъ неразъ тяжко болѣвъ надъ анти-національною манифестаціею, якъ одиниць такъ и загалу якои верствы нашои суспôльности; приписувавъ сей грѣхъ народный слабому розумѣню становиска, яко члена однои великои родины — народности. По поворотѣ своѣмъ зъ Карльсбаду, надившися на манифестаціи національнй у Чехôвъ супротивъ Нѣмцѣвъ, носився зъ гадкою зробити бодай начеркъ програмы такои манифестаціи народности рускои, де було-бъ начеркнено: чимъ и якъ кожда верства нашои суспôльности, а навѣть кожда одиниця себе Русиномъ заявляти повинна. Жаль, що великій сей труженникъ на поли національного ôдродженя Русинôвъ не всѣвъ на папѣръ списати сеи програмы, такъ важнои для здвигненя нашои рускои народности, важнои особливо въ теперѣшныхъ часахъ. Сподѣватись однакъ належить, що мѣжь однодумцями политичными покôйного найдуться люде, виправнѣйшй въ высказуваню своихъ гадокъ, що возьмуть такій начеркъ зробити, тымъ бôльше, що черезъ солидарне поступованье въ манифестаціи пôдъ зглядомъ народности наша Русь много зыскала-бы.

Тымчасомъ цѣкава для насъ и полемика дописователѣвъ Залозеччины, бо въ нѣй доторкнулися справы манифестаціи народнои и у цѣлыхъ верствъ суспôльности и у одиниць. Не знаючи, чи знайдесь якій Русинъ-народовець, щоб не принявъ за свою засаду засадничои точки высказанои безъименнымъ дописователемъ Залозеччины, що Русинови не вôльно бути космополитомъ; ôнъ повиненъ все и всюды заявляти себе Русиномъ. Мы сподѣвалися, що и Всч. о. Тадей Кончевичь вповнѣ згодиться зъ сею засадою, тожь и не стане звинять декого, кого звинити трудно. Поминаю особистости тымъ раднѣйше, щобъ не дати причины до иншихъ поговорôвъ, а звертаюся до незаперечимого факту, высказаного безъименнымъ дописователемъ, що „руска молодѣжь въ гимназіяхъ тримаєся свого, на университетѣ майже вся красуєся патріотизмомъ, а прийде на свôй хлѣбъ, — то одна часть по просту переходить въ перекинчики, а друга шкаралупѣе, тратить енергію“. Всч. о. Тадей и тутъ старается сей сумный объявъ рускои молодежи звинити причиною борбы о хлѣбъ насущный, — се готовъ сказати и кождый шкаралупникъ або перекинчикъ въ оборону своеи антинаціональнои манифестаціи, — а надто ще старается звалити сей гôркій замѣтъ єдино на интелигенцію свѣтску.

Не гадаємо ставати въ оборонѣ рускои интелигенціи, бо факты свѣдчать, що мѣжь нею богато маємо и шкаралупникôвъ и перевертнѣвъ. Але-жь незаперечимымъ фактомъ єсть и то, що шкаралупникôвъ и перевертнѣвъ починає и мѣжь духовеньствомъ що разъ бôльше множитися, особливо разяча рôжниця заходить, коли порôвнаємо руске духовеньство зъ р. 48-ого або 1860-тыхъ рокôвъ зъ теперѣшнымъ. Противно зновъ, мѣжь нашою свѣтскою интелигенцією що-разъ бôльше взмагаєся ревный патріотизмъ, а шкаралупництво и перевертство що-разъ бôльше щезає, ба що еще, мѣжь нею починають проявлятися нѣчимъ неустрашимій труженники и дѣятелѣ, котрій по правдѣ на собѣ двигають всю рускôсть околицѣ та удержують ей въ живôмъ, дѣятельнôмъ житю такъ, що вже само духовеньство руске починає нынѣ до рускои интелигенціи ôдзыватися: „теперь вже на васъ наспѣвъ часъ и пора“. Возьмѣмъ на пр. Тернопôлщину, трохи бôльше знану свѣтови зъ ей патріотизму. Хто н. пр. въ самôмъ Тернополи розбудивъ Русинôвъ до житя національного, до житя живого дѣяльного? Чи може мѣсцевый духовникъ, котрый хочь особа поважна, деканъ и крилошанинъ, чоловѣкъ мающій, а все таки оглядаючій-ся на якійсь „колеса“, чи може люде свѣтскои интелигенціи, що зъумѣли такъ въ самôмъ мѣстѣ якъ и въ околици розбудити житье мѣжь интелигенцією та скупити ей до спôльнои працѣ въ „Рускôй Бесѣдѣ“? Або и то: хто въ Тернопôльщинѣ закладавъ читальнѣ, неразъ и мимо супротивности того, кому бы на тôмъ найбôльше повинно залежати, и хто ôдтакъ докорявъ людямъ, належачимъ до читальнѣ, прозвами „соціялисты, нигилисты“ та докладавъ всякого стараня, щобъ читальня запропастилася? Хто ѣздить зъ ôдчитами до тыхъ читалень, якъ не тая-жь свѣтска руска интелигенція, котра власне зъ тыхъ причинъ була наражена на всякій неприятности, яко люде бôльше зависимій, нѣжь священики, а навѣть на загрозы процесôвъ политичныхъ, упослѣдженье въ промоціи и т. д.? Чия се заслуга, що нынѣ въ Тернопôльщинѣ у панôвъ Полякôвъ такій вечерки рускій музикально-деклямаційнй, на котрыхъ руске слово выголошуєся, або такій балѣ рускій зъ народными строями, зъ рускими танцями, — вже не єсть щось соблазняючого для уха, ока и носа шляхотского, але „coś wspaniale piękuego“, — хто-жь до сего всего тамъ довѣвъ? — чи не свѣтска руска интелигенція? Але-жь, скажете, не все то и тамъ такъ гладко йде, якъ кажеся. Правда! Бо коли-бъ вся руска интелигенція въ Тернопôльщинѣ була однаково ентузіястичною, ревною, та не було и межи нею шкаралупникôвъ та перевертнѣвъ, а все руске духовеньство по своихъ приходахъ було зарôвно дѣялъне и не було мѣжь нимъ такихъ, що читальнѣ народній собѣ маловажать, селянъ цураються и ихъ интелектуальнôсть зъ ока свого спускають, — то тогдѣ и просвѣта и сталôсть характеру и патріотизмъ у нашого люду поступили-бы великаньскими кроками напередъ! Скажете, що и се запро житейску печаль. Добре, се можна бы сказати хиба про свѣтску интелигенцію, але нѣякъ не можна прикладати сего до духовеньства богатого Подôля, де „хлѣбъ на кôлю“. Тамъ на тôмъ богатôмъ Подôлю, де вывѣвся такій славный Орфей рускій, тамъ богато єсть такихъ зъ духовеньства рускаго, що навѣть зъ своими женами не инакше розмавляють якъ по польски, а о манифестаціи яко Русинôвъ и бесѣды нема! А вже-жь житейская печаль не перешкаджає имъ бути Русинами у себе дома, бодай межи своими!

Такъ само не житейская печаль спровадила трехъ духовникôвъ рускихъ зъ нашои Зборôвщины на „гамановй вуха“ до Авраама Рота въ Зборовѣ, про котрого ось недавно була въ „Дѣлѣ“ згадка въ дописи зъ Золочѣвщины. Вы може не знаете, хто то той Авраамъ Ротъ? Се оденъ зъ роду Израиля, що зъумѣвъ себе такъ файнъ-политично попровадити, що ставъ „секретаржомъ“ на кôлькапацять селахъ. Виравдѣ нашй мужики почали вже пропюхувати своими носами файнъ-деликатну политику пана „секретаржа“, трохи за высоку на кишенѣ хлопскій, та оглядалися за образньемъ для себе якогось иншого секретаря и може тôлько чекали на знакъ свого духовного... Але п. Авраамъ не въ тѣмя битый. Шукавъ нагоды и знайшовъ, щобы показати, що и духовники его поважають, у него бувають и его за велику особу мають. А вже-жь о. Л—чь, той поважный, вѣковый, майже бездѣтный, що то ему на ярмарку крадуть книжку щадничу, не бувъ зневоленый житейскою печалею захопляти собѣ ласки у секретаря п. Авраама! А вже-жь и сей другій о. В—къ, такожь поважный, такожь майже бездѣтный, и на добрôмъ приходѣ, не зъ житейскои печали зайшовъ до п. Авраама на „гамана“! Такъ и сей третій о. М—зь на великôмъ приходѣ, голова читальнѣ мѣскои, вже-жь не зъ потребы ласки у Авраама зайшовъ на „гамана“! И дивуйтеся теперь, що нашъ селянинъ „Хрунь“ пôйшовъ на дриглѣ та ковбасы, коли поважній духовники идуть до Авраама на „гамановй уха“. Бачите, о. Тадею, се вже не недостача хлѣба, не борба о хлѣбъ въ будущину, не „житейска печаль“ есть причиною такои манифестаціи, понижаючои чинъ священьства, оскорбляючои свою собратію. Се не бракъ хлѣба та недостатокъ матеріяльный, але недостатокъ морального шанованя самого почутя и себе. Коли такъ будемо себе шанувати, то якого пошанованя для себе зможемо вымагати ôдъ другихъ?!

(*Прим. Ред.* Умѣщаючи рôзнй голосы поважныхъ личностей въ пытаню порушенôмъ дописями зъ Зборôвщины, мы застерѣгаємо собѣ высказати свôй судъ въ тôй справѣ.)

Зъ судовои салѣ.

(*Въ процесѣ анархистôвъ у Вѣдни*), зъ котрого актъ обжалованя мы вже подали, заявивъ при розправѣ обжалованый Шустачекъ, що ôнъ довшій часъ занимався выдавництвомъ газеты „Zukunft“, що належавъ до „умѣркованыхъ“ и за-для того пôдозрѣвали его другій робôтники, що ôнъ стоить въ связи зъ полициею. Щобы отже усунути се пôдозрѣнье, рѣшився ôнъ предприняти ревизію у Райха, щобы у него забрати грошѣ. Райха вышукавъ Фридманъ и доказувавъ всѣмъ, що у него буде богато грошей. Фридманъ принѣсъ такожь Шустачкови урядову шапку. Президентъ звернувъ увагу Шустачка на то, що ôнъ при слѣдствѣ сказавъ, що у Райха треба було ужити силы. На то сказавъ Шустачекъ, що ôнъ того не говоривъ и що судія слѣдчій мусѣвъ тй слова пôдсунути самъ въ актахъ. За то одержавъ Шустачекъ нагану ôдъ президента. Дальше сказавъ Шустачекъ, що грошѣ, котрй малися добути у Райха, мали бути ужитй на цѣли партійнй, хочь припускає, що спôльники его були-бы часть грошей задержали для себе. Дальше протестувавъ ôнъ противъ того, щобы его называно анархистомъ, бо ôнъ есть лишь соціялистомъ и противный всякому насильству. — Господски доказувавъ, що ôнъ не належавъ до жадноi партіи, що не бравъ участи въ зборахъ робôтникôвъ и що зъ Шустачкомъ пôзнався въ якôйсь гостинници. До предприемства у Райха намовивъ его Шустачекъ и ôнъ сподѣвався добути тамъ для себе около 150 зр., зъ котрыхъ бувъ-бы не давъ нѣчого на цѣли партійнй, бо ôнъ хотѣвъ за тй грошѣ ôдкрыти власну робôтню. — Швехла, котрый має жѣнку и пятеро дѣтей, каже, що его намовивъ до участи Шустачекъ и що ôнъ думавъ посвятитись лишь для партійныхъ цѣлей а грошей не хотѣвъ для себе задержати. — Фридманъ перечивъ всему и старався всю вину звалити на своихъ товаришѣвъ, котрй хотять его лишь оклеветати длятого, бо думають, що ôнъ есть тайнымъ агентомъ полиціи. — Свѣдокъ Іосифина Абелесъ каже, що обжалованй, коли явилися передъ домомъ Райха, кликнули до нея: „Въ имени права отворѣть“; на то ôдповѣла она имъ: „Прийдѣть въ день, я не маю ключа!“ — Въ справѣ ревизіи за фалшивыми грôшми у пани Тилль показалося, що выхованка п-ѣ Тилль, Іоанна Райбль знала Фридмана ôдъ кравця и заразъ его пôзнала; она доглянула такожь фалшивй бороды у „комисарѣвъ“ и длятого загрозила имъ полициею.— Дальше ôдчитано мнѣня полиціи о Фридманѣ и Господскôмъ, въ котрыхъ сказано, що они вели пропагаиду анархистичну межи робôтниками. Господски зголосився ôдтакъ до голосу и сказавъ, що въ 1885 р. намовливъ его комисарь полиціи, котрый его переслухувавъ, ему здаєсь, що то бувъ д-ръ Франкль, щобы выдавъ всѣхъ своихъ товаришѣвъ, а за то дôстане ôдшкодованье. Защитники обжалованыхъ зажадали опôсля, щобы завôзвано на свѣдкôвъ дотычныхъ урядникôвъ полиціи, щобы можна сконстатувати, въ якій спôсôбъ повстають такій мнѣня полиціи о обжалованыхъ, бо показуєсь, що головный виновникъ зраджує своихъ спôльникôвъ, щобы на якійсь часъ позыскати для себе полицію а ôдтакъ користає зъ того и пропадає безъ слѣду. Трибуналъ однакожь не згодився на се жаданье защитникôвъ. Биляхеръ зôзнає пôдчасъ розправы, що ôнъ робивъ хльороформъ пôсля рецепты, поданои въ якôйсь книжцѣ, але ôнъ анѣ не умѣвъ робити анѣ не хотѣвъ, а лишь умысно зволѣкавъ роботу. Онъ ходивъ такожь до пос. Кронаветтера и доносивъ ему, що комисарь полиціи Франкль поступає собѣ дуже своєвôльно. Дальше старався Биляхеръ доказати, що ôнъ не намовлявъ до убійства властители заставничого заведеня Линкого; до того намовлявъ Швехля. Геферманръ складавъ знову вину на Биляхера. Свѣдокъ Линке каже, що не знавъ нѣчого, що на него лагодилося и дôзнався доперва, коли его завôзвано передъ судъ. Онъ грошей не держить дома и у него були-бы обжалованй нѣчого не знайшли. — Въ справѣ окраденя друкарнѣ старався Каспари всю вину взяти на себе. Другй обжалованй кажуть, що они хотѣли пôмститися на властителю друкарнѣ Тростлерѣ за то, що черезъ него засуджено одного робôтника на кôлька лѣтъ вязницѣ. — Кратохвиль признавъ, що зробивъ сѣмъ штилетôвъ и бравъ участь въ робленю бомбъ. Онъ такожь доказувавъ, що обжалованй хотѣли длятого пôдпалити мѣсто, щобы спровадити иншій ôдносины и настрашити великій капиталъ. Всѣхъ намовлявъ до того Кочи, котрый мавъ дуже великій вплывъ на робôтникôвъ. — Швехля признався зовсѣмъ до вины пôдпаленя складу дровъ а перечивъ лишь, що мавъ при собѣ штилеты. Ваврунекъ казавъ, що ôнъ лишь о стôлько виноватый, що бравъ участь въ нарадахъ, на котрыхъ постановлено мѣсто пôдпалити. Нарады тй ôдбувалися на поли. Каспари казавъ, що ôнъ не хотѣвъ для того брати участи въ пôдпалюваню, бо до того треба людей мовчаливыхъ а Ваврунекъ все оповѣдавъ своѣй жѣнцѣ. Купецки зôзнавъ, що Бужекъ рѣшучо не хотѣвъ брати участи въ пôдпалюваню. — При тайнôй розправѣ дня 25 с. м. ôдчитано кôлька анархистичныхъ писемъ взываючихъ до убійства и пôдпалюваня. Въ письмахъ сихъ були такожь поданй рецепты, якъ робити бомбы и цигареты до пôдпалюваня. Газета „Ребель“ каже н. пр., що кождый „честный анархистъ“ повиненъ мати завсѣгды при собѣ кôлька малыхъ бомбъ, бо въ конечнôй потребѣ нема якъ за ними доперва шукати. — Знатокъ проф. хеміи Людвикъ доказувавъ, що фляшки до пôдпалюваня вправдѣ не зовсѣмъ ôдповѣдали своѣй цѣли, але все-жь таки могли выкликати пожежу. Хльороформъ, котрый робивъ Биляхеръ, бувъ зовсѣмъ добрый и мôгъ ошоломити чоловѣка, а цианкалі, котре найдено у обжалованыхъ, могло-бы було страшно дѣлати, наколи-бъ дôсталося до крови н. пр. черезъ укольнье штилетомъ нимъ напущеным. Другій знатокъ, майоръ Гесъ, каже, що бомбы, наповненй янитомъ, могли бути страшній въ своихъ наслѣдкахъ. Коли ними роблено пробу, то куснѣ зъ нихъ вбивалися на 6 центиметрôвъ въ недалеко стоячій балки. Наколи-бъ таку бомбу кинути мѣжь товпу людей, то можна-бы множество людей страшно покалѣчити а навѣть убити. Дальше ôдчитано ще кôлька нотъ полиційныхъ, зъ котрыхъ выказуєся, що Кратохвиль мавъ завсѣгды роботу и заробляв тыжднево 10 до 20 зр., а мимо того належавъ до партіи анархистичнои, Геферманръ займався знову „пропагандою дѣла“, а Ваврунекъ заробляв тыжднево 6 до 7 зр. На сѣмъ закôнчено поступованье доказове а на внесенье прокуратора увôльнено заразъ обжалованого Милльера. Въ понедѣлокъ оголошено слѣдуючій вырокъ: Кратохвиля засуджено на 20 лѣтъ вязницѣ; Швехлю, Геферманра и Ваврунека на 15, Каспарого на 16, прочихъ на 9, 5, 1 рôкъ и на 6 мѣсяцѣвъ вязницѣ а Бужека увôльнено зовсѣмъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державноі*). Палата послôвъ ôдрочиться въ пятницю до дня 21 л. цвѣтня. До сего дня залагодить палата лишь законъ о убезпеченю вдôвъ и сирôтъ по войсковыхъ а законъ о катихитахъ прийде на порядокъ дневный доперва по феріяхъ великодныхъ. Причиною сего есть, що межи правительствомъ а правицею настали якійсь непорозумѣня що до головныхъ точокъ сего закона, котрй мусять бути залагоджений, закимъ ще законъ прийде передъ повну палату. Палата панôвъ залагодила дня 28 с. м. предложенье банкове. При генеральнôй дебатѣ забиравъ голосъ гр. Тунъ и не говоривъ въ справѣ чисто банковôй, але розводився надъ титуломъ „Австрія“ и „австро-угорска монархія“; ся послѣдна назва ему не сподобалась и ôнъ остро ей критикувавъ. При спеціяльнôй дебатѣ хотѣвъ гр. Тунъ забрати голосъ, ще при §. 82., але коли выйшовъ зъ салѣ, щобы уложити собѣ даты до другои бесѣды, въ палатѣ ухвалено тымчасомъ цѣлый законъ. Дальше ухвалила палата дня 29 с. м. провизоричный буджетъ до кôнца цвѣтня и приняла въ другôмъ и третôмъ читаню законъ о покрытю $52^1/_2$ мил. кредиту на цѣли военнй. — На жаданье члена палаты Шмерлинга обѣцивъ президентъ палаты, що внесенье языкове Шмерлинга прийде на порядокъ дневный першого засѣданя по великодныхъ святахъ.

(*Ôдзначенье министрôвъ*) долитавскихъ высокими ордерами наробило богато шуму въ цѣлôй державѣ и сталося предметомъ дня. Посыпались найрôзнороднѣйшѣ коментарѣ по всѣхъ газетахъ. И не диво; министры Таффе, Дунаєвскій и Гавчь представляють найважнѣйшй ресерты кабинету въ внутрѣшнôмъ устрою державы. Ласка цѣсарска, яка на нихъ спылла, мусить бути наслѣдкомъ ихъ заслугъ, а якого рода були тй заслуги, то досыть хочь бы нагадати ухваленье кредиту на цѣли военнй, успѣшный хôдъ угоды зъ Угорщиною, и дѣяльнôсть д-ра Гавча на поли просвѣты. Въ загалѣ заслуга ôдзначеня сихъ министрôвъ есть та, що они дѣлають успѣшно пôсля интенцій короны. Кабинетъ гр. Таффого, котрый якъ той корабель плыве помѣжь небезпечными скалами и безоднями досыть щасливо, може повеличатися такимъ ôдзначеньемъ своихъ достойникôвъ, хочь и не устережесь того, щобы сего ôдзначеня рôзнй рôзно не коментували. „N. fr. Presse“ каже, що ôдзначенье министрôвъ есть манифестаціею, котра доказуе, що послѣднй приключеня въ парламентѣ не нарушили становища министрôвъ, котре опираєсь головно на довѣрю цѣсаря. „Vorstadtztg.“ каже, що ôдзначенье министра просвѣты не промине безъ выкликаня великого враженя въ кругахъ парламентарныхъ. „Fremdenblatt“ каже, що се есть доказъ, що корона годиться зовсѣмъ зъ управою и политичною програмою кабинету. „Pest Lloyd“ доказуе знову, що ôдзначенье д-ра Гавча есть лишь актомъ чемности для лѣвицѣ, щобы она не чулася упослѣдженою. Се поясненье припадає дуже до смаку и польскôй прасѣ, а особливо „Gaz. Narodow-ôй“.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. Чимъ разъ бôльше показуєся, що въ Болгаріи приготовлюється якійсь важнй рѣчи, и що остаточне порѣшенье болгарского пытаня, не дасть вже довго на себе чекати. Здаєся, що такъ регентія и партія народна, якъ такожь и цанковисты добувають вже послѣдныхъ силъ, щобы разъ залагодити справу, чи то въ сѣмъ, чи въ тôмъ напрямѣ. Розумѣєся, що цанковистичнôй опозиціи иде о то, щобы она скорше розвинула свою акцію и тымъ способомъ спарализувала акцію регентіи и правительства болгарского. До сего має она не тôлько власныхъ силъ якъ помочи особливо грошевои зъ заграницѣ. Мы доносили вже, що въ Рени, въ россійскôй Бессарабіи збираються ворохобники, щобы зъ ôдси впасти до Болгарія и тамъ выкликати революцію. О тôмъ повѣдомило регентію рôвначасно такъ правительство румуньске якъ и турецке. Кôлька днѣвъ тому назадъ рознесла була такожь и агентія „Гаваса“, котрои филія въ Букарештѣ стоить въ контрактѣ зъ россійскимъ консульствомъ, вѣсть, що въ Болгаріи выбухла въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ революція. Вже сама ся вѣсть, хочь ще и не оперта на фактахъ, могла доказувати, що въ Болгаріи дѣйстно знову щось приготовлюється, бо агентія „Гаваса“ знає звычайно напередъ о руху революційнôмъ въ Болгаріи. Теперь показуєсь, що вѣсть та не була зовсѣмъ безпôдставна. Зъ Варны доносять именно, що тамъ выкрыто новый заговôръ войсковый противъ регентіи и увязнено официрôвъ: Гешова, Ѣнчова, Козубова, Тенева, Варнова, Койчова, Стоянова, 3 кадетôвъ и 20 пôдъофицирôвъ. Всѣхъ привезено до Софіи, а на мѣсце арештованыхъ официрôвъ авансовано пôдъофицирôвъ. Увязнено такожь шефа краєвои обороны Корадзова, а на мѣсце префекта округа Хранова именовано бувшого презеса суду Паничерского. Директоръ телеграфу спасся бѣгствомъ. Новый сей заговôръ кидавъ-бы ярке свѣтло на теперѣшнй ôдносины въ Болгаріи, якъ бы не фактъ, що въ сѣмъ заговорѣ брали участь и, розумѣєсь, верховодили официры, котрй вже разъ були скомпромитованй, а котрыхъ на жаданье Россіи помилувано. Зъ Варны доносять такожь, що члены тамошнои лиги патріотичнои напали були на тайного агента россійского, якогось Класевича и були-бъ его убили, якъ бы не станувъ ему на помôчь консулъ нѣмецкій. Такъ отже представляєся въ теперѣшнôй хвили одна часть руху болгарского. Зъ другои стороны доносять знову, що регентія и правительство болгарске носиться все ще зъ гадкою, скликати велике народне Собраніе и предложити ему выбôръ князя. Въ тôй справѣ дѣлають такожь регентъ Жишковъ и министеръ Радославовъ, котрй ѣздять теперь по краю. Бюро Райтера доносить, що реченець скликаня Собранія назначеный на день 17 с. ст. цвѣтня, т. є. на тôй день, коли бувъ выбраный кн. Александеръ Батенбергскій. Кажуть, що Собраніе выбрало-бы знову кн. Александра, скоро бы лишь знало, що ôнъ приймивъ-бы сей выбôръ. Здаєсь, що въ сѣй цѣли выѣхавъ такожь Стоиловъ до Вѣдня. Зъ Софіи доносять именно до „N. fr. Presse“, що Стоиловъ выѣхавъ до Вѣдня въ тôй цѣли, щобы въ виду недалекого вже скликаня Собранія порозумѣтися тамъ що до кандидата на престолъ болгарскій, и що крôмъ Вѣдня ôдвѣдає ще такожь и другій столицѣ державъ европейскихъ. Наколи-бъ кн. Александеръ не хотѣвъ знову вернути до Болгаріи, то Стоиловъ буде старатися порозумѣти що до кандидатуры кн. Кобургского. Правительство болгарске мало рѣшитися до чотырохъ недѣль залагодити справу болгарску въ якій небудь спôсôбъ. Стоиловъ перебуде у Вѣдни до десять днѣвъ и выѣде зъ ôдси — якъ кажуть — до Дармштату. Въ дорозѣ до Вѣдня має ôнъ задержатись въ Бѣлградѣ и буде тамъ конферувати зъ президентомъ сербского кабинету Гарашаниномъ. Зъ Вѣдня знову доносять, що приѣздъ Стоилова есть чисто приватный и не має нѣякого значеня политичного. Нотуємо ще двѣ поголоски въ справѣ болгарскôй, якй вяжуться зъ приѣздомъ Стоилова до Вѣдня. Одна зъ сихъ поголоскъ каже, що регентія и правительство болгарске видячи, що державы европейскй не хотять нѣякъ взятися за полагодженье справы болгарскои, постановили самй взятися за дѣло, тымъ бôльше, що суть певнй, що Туреччина не дасться нѣякъ наклонити черезъ Россію до интервенціи въ Болгаріи, а о безпосередній збройнôй акціи Россіи въ Болгаріи нема теперь и бесѣды. Друга поголоска каже знову, що залагодженье справы болгарскои уложено вже мѣжь Австрією и Россією, и чекають лишь ще на приѣздъ россійского посла у Вѣдни, кн. Лабанова, котрый має приѣхати зъ Петербурга дня 2 л. цвѣтня. Стоилова завôзвано одже лишь для того, щобы черезъ него спонукати регентію до уступленя.

Россія. „N. fr. Presse“ доносить, що Катковъ одержавъ остереженье за свое выступленье противъ министерского комуникату въ „Правит. Вѣстнику“ доперва по розмовѣ зъ гр. Толстымъ, котрый то министеръ старается безъуспѣшно наклонити его до змѣны своего погляду. Заразъ по одержаню остереженя приѣхавъ Катковъ до Петербурга. Кажуть, що гр. Игнатіевъ мавъ сказати, що есть неможливою рѣчею не укарати Каткова, хочь за нимъ стоить цѣла Россія. Фактъ, що Катковъ одержавъ остереженье, уважають въ Берлинѣ за доказъ, що становище министра дѣлъ заграничныхъ, Гирса, есть все ще сильне. Въ виду того набирає бôльшого значеня и недавный артикулъ бруксельского „Nord-a“, котрый рѣшучо заперечує тому, будьто-бы мѣжь Россією а Францією велися якій небудь переговоры въ справѣ заключеня союза. Заперечене вызвала вѣсть „Нов. Врем.“, пôсля котрои мавъ французскій министеръ Флурансъ сказати кореспондентови сеи газеты, що „союзъ Нѣмеччины, Австріи и Италіи есть супротивъ союза россійско-французского лишь союзомъ слабымъ. Приступленье Италія до сеи спôлки дасть лишь Франціи нагоду збôльшити ей коштомъ свою територію. Регентія болгарска буде мусѣла до трохъ недѣль уступити, а Мухтарови-паши не стоить нѣчого на перешкодѣ, щобы тыхъ кôлькасотъ Англичанъ въ Єгиптѣ кинути просто въ море.“ — Зъ Петербурга доносять, що тамошна интендантура войскова розписала велику доставу на рѣчи и лѣки потрѣбнй для шпиталѣвъ войсковыхъ. Зъ ôдтамъ доносять такожь, що минувшои пятницѣ зроблено атентатъ на полицмайстра Грессера. Коли именно Гресеръ переѣздавъ зъ перебуваючимъ теперь въ Петербурзѣ московскимъ полицмайстромъ Юрковскимъ черезъ Василевскій островъ стрѣливъ до него зъ каменицѣ якійсь чоловѣкъ кôлька разôвъ зъ револьверу, але не поцѣливъ жадного зъ нихъ. Закимъ ще мôгъ хто кинутися на того чоловѣка, ôнъ ôдобравъ собѣ житье вистрѣ-

---

частю дуже широкй, а доломъ якбы закôченй въ двѣ торбинки.

— Се якась сѣтка, на рыбу мабуть? — пытаю жѣнки, що просушувала до сонця тотй плахты.

— Нѣ, це „матнистй“, — ôдказала усмѣхаючись встыдливо.

— Якй матнистй?

Жѣнка здвигла плечима. Я вже хотѣвъ ити до товмача-паламаря, коли пригадався менѣ козакъ въ Шевченковôмъ „Черци“, що то въ червоныхъ оксамитахъ „матнею улицю мете“... Въ сихъ словахъ и розвязка загадки. Селяне зъ Кіевщины, особливо-жь зъ околицѣ Черкасъ, всѣ убраній були въ „матнистй“ зъ грубого полотна, лишь оденъ, мабуть богачикъ, мавъ на собѣ „матнистй“ зъ сукна синёго.

Головна часть переселенцѣвъ мѣстилась въ великаньскôмъ портовôмъ магазинѣ, въ „пакгаузѣ“; тамъ они сидѣли або лежали за дня, крыючись передъ страшнымъ жаромъ сонця. Я хотѣвъ вôйти до середины, та полиціянтъ не пустивъ: — „нье лзя, каже, батюшка цепjерь въ пакгаузье.“ (Оденъ мужикъ захорувавъ тяжко, полиціянты спровадили до него священика.)

Крôзь ôдчиненй дверѣ бачивъ я леговища переселенцѣвъ. По земли, окремыми купками, розстелене було тоненькою верствою сѣно — то цѣла постѣль нещасливыхъ; въ округъ кождои купки лежали мѣшки зъ одежею, а господарскихъ нарядôвъ не видно було нѣякихъ — може бути, що дещо находилось въ якôмъ окремôмъ опаковаю.

Перегородокъ въ магазинѣ не було, всѣ переселенцѣ розтаборились ту разомъ: батьки, матери, парôбки, дѣвчата, дѣти. Хочь и вôйшовъ „батюшка“ до середины, нѣхто не встававъ передъ нимъ, не витавъ его, не дивився на него. То звычайна доля россійскихъ батюшкôвъ! Въ Одессѣ и иншихъ полудневыхъ мѣстахъ, на лиманахъ и въ прилягаючихъ селахъ — всюды стрѣчавъ я богато батюшкôвъ, а не бачивъ и одного чоловѣка, щобъ витавъ ихъ именемъ Христовымъ, щобъ знявъ коли капелюхъ або шапку, щобъ уцѣлувавъ руку. Мовь заджумленыхъ людъ и боиться ихъ и оминає.

Було вже близько другои годины — роботникамъ часъ до роботы. Тай менѣ годѣ було стояти довше. Полиціянты прохожувались бѣля мене; я замѣчавъ, що они нерадо терплять мене въ сѣмъ мѣсци. При ôдходѣ купивъ я у тамошныхъ перекупнѣвъ дещо грушокъ, винограду та бубликôвъ и роздавъ дѣтямъ, що дивились зъ боку на сй ласощѣ. Они и побѣгли зъ моими даруночками до „пакгауза“, не сказавши и слова подяки. Та се може и лучше, — подяка лишь бôльше еще розранює серце, лишь бôльше дає почувати людску недолю...

Зъ поодинокими групами селянъ бачився я частѣйше, именно на дорозѣ, котрою переселенцѣ зъ табору переходили до мѣста за своими орудками. Тутъ мавъ я добру нагоду ôзнатись, якъ то наша бесѣда, де-бъ нею не говорили Русины, всюды одна и тажь сама, мелодійна, звучна, хороша. Шануймо-жь той величный даръ небесъ и нехай соромъ паде на кождого, хто хотѣвъ-бы бесѣду стôлько милiонôвъ людей заступити якоюсь штучною языковою лѣпянкою.

Ом. Партицкій.

ломъ зъ револьверу. — Здається, що по неудачахъ въ Европѣ дѣяльность Россіи звернулася знову до середнои Азіи. Зъ Афганистану доносять именно, що емиръ Афганистану одержавъ недавно вѣсть, що губернаторъ Туркестану поручивъ начальникови одного племени, якомусь Искендерови, щобы въ силѣ 12.000 людей напавъ Гератъ. Емиръ, котрый, здавсь, станувъ знову по сторонѣ Англіи, повѣдомивъ о тôмъ англійске правительство въ Индіяхъ и зôбравъ самъ на борзѣ корпусъ 10.000 людей, котрый маѣ скрѣпити залогу Афганистану.

Нѣмеччина. Цѣсарь нѣмецкій масся вже значно лѣпше; лѣкарѣ однакожь приказали ему, щобы дуже стерѣгся и вздержувався ôдъ всякого занятя. Дня 28 с. м. вставъ бувъ вже цѣсарь Вильгельмъ въ постелѣ и выслухавъ спраноздане тайного совѣтника Вильмовского. — Парляментъ нѣмецкій вже закрыто, а слѣдуюче засѣданье ôдбудеся ажь 19 л. цвѣтня. — „Köln. Ztg.“ подаѣ розмову свого кореспондента зъ посланникомъ папскимъ, монс. Галимбертымъ, въ котрôй сей достойникъ римскои церкви мавъ сказати, що принятье теперѣшного закона церковного зробить конець культурнôй борбѣ и довершить миръ межи Прусами и курією римскою. Курія римска повѣдомила о сѣмъ своѣмъ пониманю рѣчи такожь и проводирѣвъ партіи центра. — „Kreuzztg.“ доносить, що французкій посолъ въ Римѣ мавъ просити папу, щобы ôнъ помиривъ Нѣмеччину зъ Францією, а монс. Галимберти мавъ такожь припорученье, вызондовати въ сѣй справѣ кн. Бисмарка. Вѣсть ся здаесь однакожь дуже неимовѣрною. — Ôдкликанье нѣмецкого посла при Квириналѣ, бар. Кайдля, мало наступити — якъ доносить „Berl. Tageblatt“ — на представленье куріи римскои, супротивъ котрои ôнъ выступавъ дуже нечемно.

Франція. Комисія буджетова ôдкинула 14 голосами противъ 5 кредитъ додатковый. Справа додаткового кредиту есть о стôлько великои ваги, позаякъ министеръ финансôвъ Дифенъ, а зъ нимъ и цѣлый кабинетъ хоче зробити зъ сеи справы пытанье довѣря. Въ загалѣ справа буджетова приняла нынѣ въ Франціи и значенье политичне, позаякъ опортуниста стараються на сѣмъ поли пôдкопати теперѣшный кабинетъ и змусити его до уступленя; они думаютъ, що се найскорше имъ удасться, коли будуть могли пôдкопати становище министра финансôвъ. — Зъ Берлина доносять, що министеръ вôйны Булянже ôдбувавъ недавно инкогнито инспекцію французкихъ крѣпостей и приказавъ на ново укрѣпити залишену крѣпость Гренобль. До сеи крѣпости маютъ теперь спровадити 14 далеконосныхъ пушокъ и богато пушокъ меншого калибру. — „Figaro“ довѣдуеся мабуть зъ зовсѣмъ вѣрного жерела, що правительство нѣмецке постановило рѣшучо взяти участь въ всесвѣтнôй выставѣ французкôй въ 1889 р. Порѣшенье се було-бы однымъ доказомъ бôльше, що ôдносины мѣжь Нѣмеччиною а Францією значно поправилися.

Испанія. Въ Европѣ трѣщить и ломиться на всѣхъ кôнцяхъ. До заговорôвъ и революціи въ Болгарии и до атентату въ Россіи прилучаесь теперь заговôръ противъ регентіи и правительства въ Испаніи. Правительство було завчасу о сѣмъ заговорѣ повѣдомлене и лишь тому треба приписати, що заговôръ не удався и не выкликавъ революціи. Де було жерело заговору, доси не знати; припускаютъ лишь, що выйшовъ ôнъ ôдъ Зорилли, котрый роздобувъ знову десь грошѣ и хотѣвъ ще разъ спробувати, чи не удастся ему занести въ Испаніи републику. Заговôръ выкрыто въ ночи зъ дня 26 на 27 с. м. въ Мадридѣ, де заразъ арештовано богато осôбъ. Подôбни арештованя ôдбулися такожь въ Барцелонѣ и Севилли, де такожь выкрыто, що заговôрники одержували посылки зъ заграницѣ, въ котрыхъ були проклямаціи революційнѣ. Мин. Кастилльо заявивъ въ палатѣ послôвъ, що правительству звѣстнѣ дуже добре пляны и средства заговôрникôвъ и що оно маѣ досыть средствъ, щобы ихъ усмирити. Вся опозиція завѣрила правительство, що буде пôдпирати его змаганя, котрѣ маютъ на цѣли забезпеченье спокою и порядку въ краю.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфискаты 27-го числа „Дѣла“** одержали мы зъ ц. к. краевого Суду карного слѣдуючу допись: Czyslo 4.685. W Imeny Ieho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszył na pidstawi §§. 489 i 493 zak. o postp. karn. i §. 37 zak. pras., szczo soderżanie artykułu umiszczenoho w czysli 27. czasopysy: „Dilo“ z dnia 19-go marta r. 1887 pid napysom: „Borba z autokratyzmom“ mistyt w sobi znamena prowyny z § 305 zak. kar. i proto usprawedływena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratoriu derżawnu konfiskata toi czasopysy. Wslidztwije toho riszenjia — wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu, a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. — Powody: W inkryminowanym artykuli zakluczajut sia znamena prowyny z §. 305 zak. kar. Lwów, dnia 26 marta 1887. *Poglies.*

— **Въ справѣ рускои гимназіи въ Перемышлаи и рускихъ семинарій учительскихъ** выслали Русины мѣсточка Залôзцѣ, пов. бродского, до Рады державнои на руки посла В. Ковальѣкого петицію „Народои Рады“ заосмотрену численними власноручными пôдписами тамошныхъ Русинôвъ. Таку саму петицію внесли прямо на руки п. Ковальского жителѣ Белза и докрестныхъ селъ, якъ Жужеля, Цеблова, Жабча и др.

— **Въ товариствѣ „Руска Бесѣда“** у Львовѣ завязався сими днями задля розбудженя живѣйшого товариского житя мѣжь членами мужескій хоръ, зложеный зъ самыхъ членôвъ товариства пôдъ управою д-ра Ст. Федака.

— **Вечеронъ въ честь XXVI роковинъ смерти Т. Шевченка** устроеный дня 24 марта с. р русконароднымъ театромъ въ Самборѣ выпавъ пôдъ кождымъ взглядомъ свѣтло и торжественно помимо того, що треба було въ послѣдній хвили заступити выступы п. Гриневецкого, котрый задля тяжкои горлянои недуги по приказу львôвскихъ лѣкарѣвъ мусѣвъ на кôльканацять днѣвъ лишитись у Львовѣ и тутъ пôддатись систематичному лѣченю. Въ заступствѣ п. Гриневецного выголосивъ вступне слово п. Биберовичь, пôднесячи значенье свята и становище Т. Шевченка яко поета и народного пророка. Бесѣда выкликала велике враженье и голосни оплески. Хоръ Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“ ôдспѣваный мужескимъ персоналомъ театру вызвавъ якъ всюды такъ и тутъ бурю оплескôвъ и мусѣвъ бути повтореный. Слѣдувала деклямація Шевченковои „Тополѣ“, выголошена зъ чувствомъ и зрозумѣньемъ п-ею Биберовичевою а закôнчила вечерницѣ „Наталка-Полтавка“ И. Котляревского, ôдограна знаменито перворядными силами нашои сцены. Дирекціи театру належиться щире признанье за урядженье тыхъ гарныхъ и патріотичныхъ вечерниць. Публики, на жаль, не було тôлько въ театрѣ, кôлько надѣятись бы належало зô взгляду на важность народного торжества. Особливо самбôрска интелигенція була дуже нечисленно репрезентована.

— **Пригадуємо**, що въ суботу д. 2 л. цвѣтня ôдбудеся въ дохôдъ товариства „Шкôльна Помôчь“ въ сали „Frohsinn“ руске представленье театральне. Початокъ о 7 год. вечеромъ.

— **Вандрôвки молодежи въ р. 1887.** Якъ що року, такъ и сихъ шкôльныхъ ферій задумуе наша молодѣжь вандрувати по рôднôмъ краю, пôзнавати свôй народъ и розбуджувати національне житье. Буковиньска молодѣжь хоче зôбратися въ бôльшу громадку, подорожувати по буковиньскихъ селахъ и мѣсточкахъ, держати по читальняхъ ôдчиты сполученѣ зъ спѣвными продукціями и деклямаціями. Такимъ способомъ пôзнаеся молодѣжь зъ народомъ и народъ пôзнае еи, полюбляться и наберуть до себе довѣрія. Буковиньскѣ вандрôвники пôйдуть по-надъ Прутъ и Черемошъ ажь до Путилова и въ кождôй сѣльскôй читальни и по мѣсточкахъ (въ Заставнôй, Кôцмани, Станôвцихъ, Вашкôвцихъ и Выжници) устроять вечерницѣ а декуда и театральнѣ представленя. Наша-жь молодѣжь галицка, якъ зачуваемо, маѣ сего року выбратись на вандрôвку въ Золочѣвщину и Сокальщину. Дуже горячій зазывъ прислали Русины зъ борщѣвскихъ сторôнъ, щобы молодѣжь туда звернулася, але що вандрôвники на Подôлю вже були, а и Сокальскій, Русины радѣ вже ихъ побачити въ своихъ сторонахъ, то, здаесь, вандрôвка таки звернеся въ пôвнôчну сторону ôдъ Львова.

— **Намѣстникъ п Залескій** ôдъѣхавъ минувшого вôвтôрка до Кракова и Вѣдня.

— **Рада шкôльна краева** на засѣданю зъ дня 5 марта признала Григорію Зарицкому, учителеви взôрцевои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, першій пятилѣтный додатокъ; перенесла суплента гимназіяльного п. Л. Цилиньского зъ Коломыи до нѣмецкои гимназіи у Львовѣ, а для Коломыѣ именувала п. А. Рыхлика; приняла оферту „Ставропигійского Института“ що до выданя рускои читанки для науки доповняючои въ школахъ народныхъ; перенесла М. Гарашкевича зъ школы взôрцевои зъ рускимъ языкомъ, до взôрцевои школы зъ польскимъ языкомъ; именувала п. Е. Левицкого заступникомъ учителя при взôрцевôй школѣ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ и дозволила „Институтови Ставропигійскому“ нового накладу I и II книжки рахунковои и рускои читанки на III клясу.

— **Въ рускôй семинаріи духовнôй** перепровадивъ вô второкъ сего тыждня комисарь полиціи, зъ поручени самбôрского суду окружного, ревизію у двохъ питомцѣвъ зъ I року богословія. Ревизія тая стояла въ звязи зъ арештованьемъ въ Долинѣ п. Горошка, домового учителя у увязненого давнѣйше п. Теодора Бѣлецкого зъ Долины.

— **Великои безсовѣстности** допустилася звѣстна кліка при высылцѣ до петербурского „Благотворительного Общества“ знаною нашимъ читателямъ адресы „зъ трикратнымъ гурра обожаемому Аристову а въ другôй линіи Аксакову, Фрейгангу et tutti quanti“. Безсовѣстность тая була-бы може и не вышла на свѣтъ Божій, коли-бъ не то, що „Благотворительне Общество“, думаючи, що маѣ дѣло зъ чистою и гоноровою справою, напечатало адресу „русскихъ зъ Галиціи“ въ своѣмъ органѣ: „Извѣстія Благотворительного Общества“ въ повнôй основѣ вразъ зъ пôдписами. А що тіи „Извѣстія“ идуть до Галичины въ значнôмъ числѣ примѣрникôвъ, то заразъ власти свѣтскій и духовнѣ звернули на то увагу, и закимъ наша редакція прийшла ще въ посѣданье того числа „Извѣстій“, де адреса була помѣщена, вже Впр. крил. о. Петрушевичь бачився спонуканымъ въ правительственно-митрополичôмъ органѣ „Миръ“ подати першу вѣдомость о тôй адресѣ и напитнувати безсовѣстный „швиндель“ еи редакторôвъ, заявляючи, яко крилошанинъ львôвскои капитулы, що ôнъ не пôдписувавъ адресы разомъ зъ другими (пп. Марковомъ, Коснѣрекимъ, Дѣдицкимъ, Апазуричемъ, Геровскимъ и т. д.) — отже безсовѣстно безъ его вѣдомости знана кліка надужила его имени и достоинъства. Се заявленье повторивъ достойный крилошанинъ другій разъ въ „Мирѣ“, заявляючи рѣшучо, що ôнъ все бувъ, есть и хоче бути вѣрнымъ пôдданымъ Его Вел. цѣсаря Франць-Іосифа I. Не треба й казати, кôлько неприятностей не лише для самого покривдженого о. Петрушевича, але и для Впр. митрополита спровадила безсовѣстность кліки, котра для своихъ покутныхъ цѣлей не завагаеся наразити и найноважнѣйшихъ въ ерархіи людей на компромитацію, а навѣть переслѣдования... Несовѣстность переходить тутъ уже въ чисте безголовье! П. Аристова мы не мали приятности анѣ лично пôзнати, анѣ чувати щонебудь про якій его заслуги для Руси, — але все таки не маемо причины сумнѣватися, що ôнъ порядный чоловѣкъ и певно не заслугувавъ на то, щобы знана кліка такъ его „надула“ и щобы ще въ додатку черезъ него мали невинно терпѣти люде, котрѣ зовсѣмъ не мали охоты „обожати“ его и кричати ему „громкое трикратное урра“. „Обожаемый“ п. Аристовъ певно нѣчимъ такъ не радувався, читаючи адресу, якъ тымъ, що и представитель „русскихъ“ студентôвъ львôвского университету пôдписавъ ему адресу: „Л. П. Деконскій, студентъ филологическаго факультета.“ Бѣдный Василій Ивановичь! Зъ-ôдки ôнъ може знати, що и въ тôмъ пунктѣ кліка безсовѣстно „надула“ его, бо нѣякого Л. П. Деконского на университетѣ нема, а того п. Деконского, не скôнчившого навѣть гимназіи, кліка хиба лишь на стôлько мала право назвати студентомъ „фильологическаго“ факультета, що справдѣ, будучи свого часу въ гимназіи, слухавъ филологіи.... Ехъ, що то у насъ не дѣеся! Га, за то-жь то и мучаться нынѣ бѣдни жертвы по криминалахъ то львôвскихъ, то самбôрскихъ... за то-жь то и крилошане не свобôдни ôдъ клопотôвъ... Пождѣмъ трохи, а дôждемося, що кліка не то крилошанина, а и самого митрополита пôдпише на адресѣ до Петербурга... Чи то не можливе? Тажь прецѣнь „Миръ“ выглядаѣ нынѣ зовсѣмъ такъ, якъ-бы офіцины „Н. Пролома“....

— **П. Юліянъ Коснѣрскій**, першій директоръ „Общого рольничо-кредитного Заведенія“, выѣхавъ до Россіи. Въ кружкахъ близькихъ п. Коснѣрскому панує пересвѣдченье, що ôнъ маѣ намѣренье назадъ перенестися за кордонъ.

— **Олекса Залускій изъ Збаража**, знаный зъ процесу т. зв. Ольги Грабаръ, зголосився до власти духовнои и подавъ заявленье, що вырѣкаеся православія и вертаѣ до церкви католицкои. „Czas“ удержуе, що се дѣло руского священика о. Иполита Погорецкого. Залускій по процесѣ бувъ перенѣсся на якійсь часъ до Россіи, але якось тамъ не сподобавъ собѣ и вернувся назадъ до краю.

— **Читальня въ Мамаѣвцяхъ новыхъ** на Буковинѣ розвиваеся дуже хорошо. Люде ôдтягнулися ôдъ горѣвки и горнуться до просвѣты. Читальня числить 125 членôвъ. Поважне то число вказуе наглядно, якъ люде займаються сею читальнею. Всѣ члены стараються вывчити письма. Вже 73 зъ нихъ знаѣ читати, а зъ тыхъ 35 плавно а 38 звôльна, остатнѣ 52 учаться заєдно азбуки, щобъ не остати позаду. Потрохи збôльшаеся и майно читальнѣ.

— **Нову читальню** засновано въ Устю рускôмъ, заходомъ пароха о. Обушкевича. Читальню ôдкрыто 20 марта и заразъ вписалося 89 членôвъ. При святахъ сходиться по кôлькасотъ селянъ въ просторôй хатѣ читальняноѣ, а о. Обушкевичь навчаѣ зôбраный народъ а деякій зновъ учаться хорального спѣву.

— **Церковни книги.** Ставропигійскій институтъ рѣшивъ въ середу минувшои недѣлѣ приступити до печатаня „Евангеліона“ (въ бôльшôмъ и меншôмъ форматѣ) и „Часослова“.

— **При станиславôвскôй капитулѣ** роздѣлено реферати въ слѣдуючій способъ: 1) Архипресвитеръ о. Куиловскій перенявъ льокаціи, пресвитерію, регуляцію деканатôвъ и приходôвъ, именованя и означеня конгруы; 2) Архидіякомъ о. Фаціевичь взявъ на себе принятье зъ другихъ епархій и ôдпустку зъ своеи, легаты, майна церковнѣ и фасіонованя, личнѣ додатки и пôдмоги, переглядъ курендъ „Вѣстника краевого“, справы „Вѣстника епархіи Станисл.“ и ревизію церковныхъ книгъ. 3) Кустосъ о. Литвиновичь займаеся спôрными справами, нормаліями, карностію, патронатскими спорами, имматрикуляціями, благословенями, грамотами похвальными, обрядовыми справами и ôдпустовыми мѣсцями. 4) На кождочасного канцлера выпали выпаймы грунтôвъ, справа дякôвъ, вдовичо-сиротиньскій фондъ, церковнѣ будынки, шематизмъ, финансовѣ справы и канцелярія. 5) На о. Туркевича службы фундушевѣ, оподаткованя, справы миссалій, сервитуты, карнѣ домы и больницѣ, порядокъ проповѣдей въ катедр. церкви и таке инше. 6) О. Шанковскій обнявъ библіотеки, апостазіи и конверзіи, службу катедр. церкви и церковь. 7) О. Лопушаньскій шкôльнѣ дѣла, именованя шк. орд. комисарѣвъ, переглядъ ихъ донесень и справы духовнои семинаріи.

— **Авдиторіяты краевои обороны.** Министерство краевои обороны зарядило, щобы при краевыхъ комендахъ у Вѣдни, Градцу, Бернѣ, Празѣ, Іозефштадтѣ, Львовѣ, Краковѣ, и Зарѣ урядовали въ авдиторіятѣ краевои обороны одинъ полковникъ-авдиторъ, три пôдполковники-авдиторы, по пять майорôвъ и капитанôвъ-авдиторôвъ першои клясы.

— **При школѣ кадетôвъ въ Лобзовѣ** буде зъ початкомъ 1887/8 року 30 мѣсць опорожненыхъ. Кандидаты мусять бути здоровѣ, мати свѣдоцтва зъ 4 низшихъ клясъ зъ добрымъ успѣхомъ и мусять самѣ выекзипуватись. Речинець подаванія до 15 липня до коменды школы кадетôвъ въ Лобзовѣ.

— **Зъ буджету мѣста Львова** выймаемо кôлька важнѣйшихъ чиселъ. Загальна сума звычайныхъ доходôвъ выносить 1,070.588 зр., надзвычайныхъ 96.000 зр.; звычайныхъ выдаткôвъ 944.564 зр. надзвычайныхъ 310.919 зр. Господарство мѣста ведеся добре, бо надвыжка звычайныхъ доходôвъ надъ розходы выносить 125.024 зр. Четверту часть загальнои сумы выдаткôвъ т. є. 239.533 зр. прелиминовано на самѣ школы.

— **Розправа карна супротивъ адвоката д-ра Яцковского** ôдбудеся д. 19 цвѣтня передъ звычайнымъ трибуналомъ судовымъ.

— **Дирекція державныхъ зелѣзниць** доносить, що на шляху Верхна Церковь-Пильгримъ-Таборъ при ческо-моравскôй зелѣзници розпôчнуться незабавомъ приземнѣ и надземнѣ роботы. Оферты можна вносити до 27 цвѣтня 1887 до генеральнои Дирекціи зелѣзниць, а про условія и близшѣ подрôбности можна розвѣдатися въ дирекціяхъ руху въ Празѣ, Пильзнѣ и въ Таборѣ въ ôддѣлахъ будôвничихъ зарядôвъ.

— **Ювилей проф. А. А. Потебнѣ въ Харковѣ.** Недавно скôнчилося тридять лѣтъ професорски дѣяльности Потебнѣ въ университетѣ харкôвскôмъ. Професоръ здобувъ собѣ знаменитыми филологичными трудами великои славы не лише въ Россіи, але и за границею. Онъ выдавъ величезну масу розправъ и творôвъ, а многѣ зъ нихъ переведенѣ на чужѣ языки. Научну свою дѣяльность зачавъ Потебня, якô сынъ Украины, дослѣдами головно на поли мало-руского языка, а займався такожь дуже ревно выученьемъ народнои поезіи и етнографіи. Ученѣ ôдзываються зъ великою похвалою о Потебни. Професоръ Ягичь у Вѣдни, говорячи о трудахъ Потебнѣ, признаѣ ему широке знанье, основность въ выводахъ и незвычайну зручность въ выхôсновано засобôвъ своеи памяти. Потебня есть ôдъ 1877 р. предсѣдателемъ исторично-филологичного товариства при харкôвскôмъ университетѣ, а ôдъ 1878 р. членомъ-кореспондентомъ петербурскои академіи наукъ. Минувшого року выбрано его членомъ ческого королевского товариства наукъ въ Празѣ. До молодежи ôдноситься Потебня все дуже прихильно, помагаеѣй въ працяхъ, и тѣшиться якъ найбôльшою симпатією.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ Тернополи померъ Янъ Конрадъ гр. Залускій, а коло Станиславова Рихардъ Розвадовскій властитель дôбръ. — Сими днями померъ въ Баваріи селянинъ, родомъ зъ Россіи, котрый вѣзъ Наполеона I. зъ Москвы до границѣ.

Наука, штука и литература.

— **Руско-народный театръ** выставивъ въ Самборѣ кôлька разôвъ голосну оперетку Штрауса „Баронъ Циганьскій“ зъ дуже добрымъ сценичнымъ и не менше добрымъ касовымъ успѣхомъ. Выставленье сеи оперы не уступало нѣчимъ столичнымъ сценамъ, въ чôмъ головна заслуга неутомимого директора-режисера п. Гриневецкого. Пôдъ взглядами вокальными ôдзначались особливо п-ѣ Клѣшевска и п. Карпиньскій.

— **Брошуру „Угорска Русь“ В. Лукича** выдану ôдбиткомъ зъ стрыйского альманаха „Ватра“ набути можна вже въ книгарни Миликовского (Старжака) у Львовѣ по цѣнѣ 15 кр.

— **Galicyjskie prawo drogowe i budownicze na prowincyi** zebrał i wydał Dr. Józef Alexander Hibl. Złoczów 1887. (цѣна 2 зр. а в.) — Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла объемиста до 418 сторôнъ дрôбного друку мѣстяча зôбрка всѣхъ въ Галичинѣ обовязуючихъ законôвъ, розпоряджень и инструкцій въ справахъ дорогового и будôвничихъ. Перша часть мѣстить въ собѣ загальный вступъ о правѣ дорогôвôмъ въ Галичинѣ, дальше законъ дороговый зъ 18 серпня 1866 зъ змѣнами введеными закономъ зъ 7 липня 1885, а въ кôнци зôбрано тутъ дуже старанно всѣ обовязуючій розпоряджења и инструкціи що до выконаня закона дорогового Тымъ ôдзначаеся особливо тая зôбрка, що мѣстить въ собѣ тѣ, по найрôзнороднѣйшихъ зôбрникахъ порозкиданѣ постановы, зôбранѣ въ одну по можности въ певну систему уложену въ цѣлôсть, що и для хотячихъ познакомитись зъ нашимъ дороговымъ законодавствомъ и для практики великои есть ваги. Въ тôй части подыбуемо инструкцію администраційну зъ 14 жовтня 1868 р., инструкцію рахункову и техничну, регуляминъ для повѣтовыхъ и громадскихъ дорôгъ, законъ о мытахъ зъ дня 17 цвѣтня 1874, законъ о доѣздахъ до зелѣзниць и о евиденціи дорôгъ. Друга часть обнимаюча право будôвниче мѣстить въ собѣ загальнѣ постановы въ справахъ будôвництва, дальше законъ будôвничій для 29 бôльшихъ мѣстъ, законъ для другихъ меншихъ мѣстъ и мѣсточокъ, законъ для селъ, спôльнѣ постановы для мѣсточокъ и селъ, законы о будовахъ коло публичныхъ гостинцѣвъ и зелѣзниць а въ кôнци будôвничѣ постановы для фортификаційныхъ районôвъ. Богатство змѣсту, вѣрнôсть текстôвъ и систематичность укладу надаютъ велику вартôсть тôй зôрцѣ и есть она у насъ дѣйстно першимъ докладнымъ зôрникомъ дороговыхъ и будôвничихъ законôвъ. Дôстати можна еи въ книгарни Миликовского (Старжика) у Львовѣ, Цукеркандля въ Золочевѣ а въ загалѣ въ всѣхъ головнѣйшихъ книгарняхъ въ краю.

— **Рускій народный театръ.** (*Дальше.*) Нѣяка сцена не може обмежитись на репертуарѣ самыхъ оригинальныхъ штукъ, а мусить доповняти его перекладами добôрныхъ драматичныхъ творôвъ зъ чужихъ языкôвъ. Задачею сцены есть не лишь подавати публицѣ свои питомѣ творы, але такожь познакомляти зъ всѣми знаменитшими здобутками драматичнои штуки въ загалѣ. Суть драматичнѣ творы, що стались вже загальною власностію всего образованого свѣта и позыскали тымъ самымъ почетне мѣсце въ репертоарахъ всѣхъ сценъ. Якъ загальне образованье чоловѣка вымагаеѣ доконче знаня знатнѣйшихъ плодôвъ людскои мысли и пôзнаня здобуткôвъ всесвѣтнои культуры, безъ згляду на тое, якій вытворивъ ихъ народъ, такъ само и образованье публики посредствомъ драматичнои штуки вымагаеѣ познакомленя еи и зъ чужими творами драматичнои штуки, а то тымъ бôльше, позаякъ въ тôй галузи штуки зложили найзнаменитшій геніѣ невычерпанѣ скарбы поетичного творчества и психологичнои анализы людскои душѣ и людскихъ чувствъ. На рускôй сценѣ представлювано вже ôдъ самого еи заснованя переводнѣ штуки, та не все щасливый бувъ ихъ добôръ. Що до выбору штукъ переводныхъ, ишла зъ початку руска сцена майже правильно за примѣромъ столичныхъ и провинціональныхъ польскихъ сценъ въ Галичинѣ, котрѣ дуже часто не грѣшили добôрностію переводного репертоару. Для того то и не выробився у насъ пôдъ тымъ взглядомъ ôдповѣдный артистичный смакъ у публики и она навыкла поволи до тыхъ неприродныхъ и фантастичныхъ чудовищь, якими годовано еи зъ нашихъ галицкихъ такъ польскихъ якъ и рускихъ сценъ. Поминувши деякій пôдъ взглядомъ артистичнымъ бôльше стôйнѣ переклады зъ польскои драматичнои литературы, якъ прим. Фредры, Корженьовского, представлювано у насъ на рускôй сценѣ ще до недавна рѣчи того рода, якъ прим. „Донъ Жуанъ“, „Канутъ-дѣтеубійця“, „Трôйка урителѣвъ“, „Чортôвскій млынъ“, „Робертъ и Бертрандъ“, „Вѣчный жидъ“, котрѣ не то вже не ôдзначались глубшою гадкою, або якимъ будь драматичнымъ артизмомъ, а прямо зводили ad absurdum новажну задачу народнои сцены. Деякій зъ тыхъ штукъ, прим. „Робертъ и Бертрандъ“ удержалися доси на нашôй сценѣ. Представлюванье того рода штукъ выкликало такій шкôдливій наслѣдки, що наша публика, навыкнувши до подôбныхъ нѣсенѣтницъ, не могла опôля привыкнути и розсмакувати въ штукахъ, надъ котрыхъ змѣстомъ треба було серіозно застановитись. Такъ прим. чули мы передъ кôлькома лѣтами навѣть ôдъ образованыхъ и поважныхъ людей негодованя по причинѣ выставленя на нашôй сценѣ у Львовѣ цѣнной драмы Островского „Буря“, пôдаючои критичному розслѣдови ôдносины родинного житя россійского мѣщаньства. Ôдъ кôлькохъ донерва лѣтъ починаесь и пôдъ тымъ зглядомъ у насъ щасливший зворотъ. Вже за часôвъ дирекціи п. Романовичевои выставлено у насъ переводы деякихъ замѣтныхъ штукъ зъ чужихъ литературъ прим. „Ревизора зъ Петербурга“ Гоголя, „Французкихъ селянъ“, Сарду, „Бурю“ Островского и т. п. Згаданѣ творы удержались и въ нынѣшнôмъ репертоарѣ нашого репертоару, котрый збогатився кромѣ сего ще и другими переводами знаменитшихъ творôвъ европейскои драматичнои литературы. Кромѣ згаданыхъ штукъ выставлено у насъ за теперѣшнои дирекціи Шильера „Розбôйникôвъ“ и „Интригу и Любовь“, „Данишевôвъ“ Петра Невского и Дима, „Властителя гутъ“ Ю. Онета и другѣ подôбнѣ такъ що до змѣсту, якъ и що до артистичнои стôйности цѣнни и для поважнои сцены пригôднѣ штуки. Кромѣ сего выставляе дирекція часто новости драматичнѣ зъ польскои сучаснои литературы, а мѣжь тыми особливо комедіи Балуцкого, Абрагамовича и т. п. Рѣдко коли, але все таки ôдъ часу до часу представляються ще и теперъ въ нашôмъ театрѣ такѣ рѣчи, якъ „Робертъ и Бертрандъ“, „Трôйка урителѣвъ“, котрѣ по нашôй думцѣ належало-бы вже разъ рѣшучо усунути зъ репертоару нашои сцены. По нашôй думцѣ повинна дирекція старатись збогачувати репертоаръ переводныхъ штукъ передвсѣмъ нашими драматичными творами, котрѣ ôдзначаються глубшими гадками и маютъ тревалу стôйность. Для нашого театру, котрый ѣздить и по меншихъ мѣсточкахъ, пожаданѣ були-бы образы въ родѣ „Ôдъ степени до степени“, котрѣ попри живôй та веселôй акціи лучать въ собѣ гарну тенденцію, бавлять публику и учать еи рôвночасно. Зъ клясичныхъ драмъ радили-бы мы выставляти лишь такѣ, до котрыхъ въ нашôмъ артистичнôмъ персоналѣ суть ôдповѣднѣ силы и котрѣ дадуться при нашихъ убогихъ средствахъ прилично пôдъ внѣшнымъ взглядомъ выставити. Тутъ не радили-бы мы однакъ и надто обтяжувати буджету и внѣшну выставу, позаякъ першимъ и головнымъ обовязкомъ дирекціи уважаемо мы выставляти можливо найпишнѣйше оригинальнѣ историчнѣ творы и старатись, щобы сценичнѣ зъображеня нашои историчнои бувальщины выходили и пôдъ внѣшнымъ взглядомъ якъ найкрасше и найвѣрнѣйше. Що до переводныхъ драмъ въ загалѣ то бажали-бы мы бачити въ репертоарѣ нашого театру штуки въ родѣ „Бурѣ“ Островского, „Властителя гутъ“ Онета и тутъ радили-бы мы особенно увзглядняти сучасну российску литературу, якô близшу нашому житю ôдъ западныхъ литературъ. Що до комедіи, то радили-бы мы дирекціи зовсѣмъ не заходитись коло выставы сучасныхъ французскихъ або нѣмецкихъ фарсъ, котрѣ можуть мати значенье тамъ, де репертоаръ може часто змѣнятись, у насъ однакъ треба увзглядняти штуки, котрѣ могли-быся довше удержати въ репертоарѣ и для того коли выставляеся переводну комедію, треба взяти пôдъ увагу еи литературну стôйность. Тутъ пожадане бы було доповненье репертоару комедіями въ родѣ Сарду и другихъ подôбныхъ писателѣвъ, котрыхъ творы удержуються не лише хвилево на одинъ сезонъ, але на довшѣ часы въ репертоарахъ всѣхъ театрôвъ. Спеціяльно-же що до польскихъ комедій, то не радили-бы мы ити слѣпо за новостями, представлюваными въ польскихъ театрахъ, а волѣли-бы бачити лишь тѣ зъ нихъ, котрѣ ôдзначаються здоровыми тенденціями а до того не ôдбѣгають надто ôдъ нашого житя. Въ тôмъ родѣ маемо переложеныхъ кôлька лѣпшихъ комедій Балуцкого, котрѣ ôдъ довшого часу вже удержуються на нашôй сценѣ. (К. б.)

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Введеный о. Стефанъ Кобляньскій яко парохъ Драганôвки, дек. тернопôльского.

Заинсталюваный о. Романъ Ляндеръ, яко парохъ Городища, дек. тернопôльского.

Посаду викарія префекта закристіи архикатедр. у Львовѣ одержавъ о. Николай Бѣлецкій а о. Вацикъ Илярій увôльненый ôдъ сеи посады зъ днемъ 1. цвѣтня 1887.

Рукополаганье до стану священичого а именно дня 19 марта пôддіяконатъ, 20 марта діяконатъ а 27 презвитаріятъ одержали кандидаты: 1) Корнилій Мандичевскій, 2) Михаилъ Студиньскій, 3) Іосифъ Лѣщиньскій, 4) Емилій Брояковскій, 5) Іоанъ Глодзѣньскій, 6) Николай Кмицикевичь, 7) Александеръ Здерковскій. Додатково принятый ще Яковъ Вацикъ на пресвитерію и высвячуеся.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Конкурсъ розписаный ухвалою зъ дня 5 марта 1887 до ч. 978 на слѣдуючѣ парохіи: Береги горѣшни, дек. затварницкого; Боленовичѣ, дек. мостиского; Будынинъ, дек. белского; Беньова, дек. высочаньского; Близянка, дек. коросняньского; Вороблячинъ, дек. любачѣвского; Волошинова, дек. старосамбôрского; Гочѣвъ, дек. балигородского; Глудно, дек. бирчаньского; Горбачѣ, дек. горожаньского; Грозьова, дек. добромильского; Гвоздець, дек. жукотыньского; Днѣстрикъ дубовый, дек. жукотыньского; Криве, дек. затварницкого; Криве, дек. балигородского; Куличкôвъ, дек. белзкого; Крамарôвка, дек. порохницкого; Лѣщины, дек. бѣцкого; Линье, дек. жукотыньского; Лобôзва, дек. устрицкого; Лѣнинка мала, дек. старосамбôрского; Лѣщовате, дек. лиського; Михалевичѣ, дек. комаряньсккго; Милькôвъ, дек. олешицкого; Новиця, дек. бѣцкого; Опака, дек. мокряньского; Потôкъ великій, дек. старосамбôрского; Прислопъ, дек. высочаньского; Порѣче грунтъ, дек. горожаньского; Рабы, дек. балигородского; Рихвальдъ, дек. бѣцкого; Розтока велика, дек. мушиньского; Смôльникъ, дек. затварницкого; Смôльникъ, дек. старосамбôрского; Тарнавка, дек. канчуцкого; Телешница санна, дек. затварницкого; Токарня, дек. сяноцкого; Устрики горѣшни, дек. затварницкого; Хмѣль дек. затвар.; Цариньске, дек. затварницкого; Шумячь, дек. высочаньского; Чорнорѣки, дек. коросняньского; Ялова, дек. устрицкого; Явôрникъ, дек. яслиского; Смерековець, дек. бѣцкого; Бирча, дек. бирчаньского и Угерцѣ минеральнѣ, дек. лиського — всѣ наданя приватного и пять парохій дек. мушиньского, наданя цѣсарского: Баница, Злоцке, Камяна, Лелюхôвъ и Миликъ. Речинець подаванія до 28 мая 1887.

Посмертнй вѣсти.

✝ **О. Михаилъ Величко**, приходникъ Молодинча, дек. ходорôвского, упокоився д. 24 л. марта с. р. въ 39 роцѣ житя а 13 священьства. Покôйный бувъ щирымъ патріотомъ рускимъ. Черезъ 12 лѣтъ мусѣвъ покôйникъ тягатися по администраціяхъ и не мôгъ задля патріотизму свого одержати мѣсця. Всюда, де бувъ, старався заводити читальнѣ и тверезôсть и зъединувавъ собѣ любовь у народу а выкликувавъ ворогованье зъ дворôвъ. Дôставшися рôкъ тому на постôйне мале мѣсце, занявся заразъ ученьемъ дѣтей и старшихъ письма, а що школы въ селѣ не було, то стягавъ людей до своєи хаты. Але не довго мôгъ заходитись коло своихъ парохіянъ. Тяганина и неусыпный тихій трудъ надъ народомъ пôдорвали и такъ слабй его силы. Покôйный, щирый народовець, бувъ членомъ „Просвѣты“ и постôйнымъ предплатникомъ рускихъ часописей и выдавництвъ. Вѣчна ємy память!

✝ **О. Іоанъ Хризостомъ Коссакъ**, ювилатъ парохъ въ Угерцяхъ минеральныхъ, дек. лѣського, упокоився дня 16 марта въ 79 роцѣ житя а 52 священьства. Вѣчна ємy память!

✝ **О. Николай Котлярчукъ**, бувшій учитель нѣмецкои гимназіи у Львовѣ, опôсля парохъ въ Бережанахъ и въ Кривенькôмъ, дек. скалатского, упокоився дня 26 л. марта въ 60 роцѣ житя а 34-тôмъ священьства. Вѣчна ємy память!

✝ **О. Василій Турчиньскій**, пар. Ясеня, дек. перегôньского, упокоився дня 23 марта въ 66 роцѣ житя а въ 38 р. священьства. Вѣчна ємy память!

† **Вацлавъ Домбровскій**, президентъ мѣста Львова, чоловѣкъ загально поважаный за праведный характеръ, упокоився въ середу вечеромъ. Вѣчна ємy память!

✝ **Иванъ Котлярчукъ**, господарь зъ Королѣвки, коло Залѣщикъ, чоловѣкъ честный, ревный членъ читальнѣ, упокоився сими днями. Вѣчна ємy память.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя. Концеписты намѣстництва: д-ръ С. Новоселецкій въ Жовквы, и С. Зимный у Львовѣ именованй провизоричными комисарями повѣтовыми. Практиканты концептовй Юліянъ Нападієвичъ въ Бѣлôй и Е. Дильцъ у Львовѣ именованй провизоричными концепистами намѣстництва. — Перенесенй: комисарь повѣтовый Ю. Волощиньскій зъ Ниска до Львова; концепистъ намѣстництва, Е. Дильцъ зô Львова до Надвôрнои; практиканты концептовй: А. Стахъ зъ Равы до Золочева, А. С. Телиховскій зъ Надвôрнои до Снятына, Г. Брикнеръ зъ Тарнова до намѣстництва, П. Пшибильскій зъ Ярославля до Ланцута, З. Ретингеръ зъ Золочева до намѣстництва, С. Земльеръ зъ Золочева до намѣстництва, Н. Я Калиневичъ зъ намѣстництва до Коссова и Ю. Б. Петровскій зъ намѣстництва до Товмача.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Ледви оголосили мы въ „Дѣлѣ“, що фонды для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназіи вычерпалися и що пекучй потребы бѣдолашныхъ школярикôвъ не зменшилися а може ще и збôльшились, — а заразъ посыпалися зъ патріотичныхъ рускихъ сердець щедрй дары. И такъ прислав о. Осмѣловскій (Василіянинъ) 1 зр.; о. Васильковскій зъ Могильницѣ 2 зр.; о. Цегельскій зъ Камѣнки Струмиловои 2 зр.; п. Бойчукъ зъ Лютовиска 50 кр.; п. Софія Гумовска 50 кр.; о. Петро Гумовскій 1 зр.; п. Лѣниньскій, адъюнктъ судовый 3 зр; п. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова 2 зр; А. Филевичъ зъ Лучицѣ 3 зр; о. Левицкій зъ Рунгуръ, найбôльшій добродѣй бѣдноі учащои-ся молодежи 10 зр.; о. Іоаннъ Каратницкій въ Солуковѣ 50 кр. и о. Брилиньскій зъ Жовтанець бдъ громады 4 зр. Приймѣть рускй добродѣѣ сердечну подяку бдъ бѣдныхъ рускихъ школярикôвъ, въ котрыхъ имени пишу се — *Василь Ильницкій.*

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 19—?

Спеціяльности и универсальнй средства французскй и иншй, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншй фирмы оповѣщуваній.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 30 л. марца 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	261 50	205 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов по 200 зр. а. в.	224 —	227 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 80	99 80
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	101 —	102 15
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	96 50	97 50
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 —	101 —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	95 50	96 50
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 —	101 50
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Пидемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	105 —
Комунальнй Банку краєв. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 95	6 06
Наполеондоръ	10 08	10 18
Пôвъимперіялъ	10 38	10 50
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 12	1 14
100 марокъ нѣмецкихъ	62 30	63 10

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важныйôдъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Приходять Мѣш.	Одходять Особовй	Одходять Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Стружу	6 03	6 55	6 18	7 15
„ Нов. Загôрю	11 17	1 03	11 46	—
„ Хировѣ	1 46	—	2 12 10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23 12 57	8 48	4 28 1 02	9 16
„ Стрыю	5 16 1 44	10 22	5 35 2 10	
„ Станиславовѣ	9 02 5 51		9 58	6 54
„ Бучачи	1 44 10 46		2 10	
„ Чортковѣ			3 53	
„ Гусятынѣ	5 44			
Зъ Гусятына:			9 35	
Въ Чортковѣ			11 35	
„ Бучачи	1 18		1 46 4 36	
„ Станиславовѣ	5 37 8 35		6 28 9 45	
„ Стрыю	9 58 1 19		10 23 1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11 2 27	6 15	11 18 2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32 4 33	9 30	2 02	10 33
„ Нов. Загôрю	4 04	—	4 14	1 50
„ Струже	8 08	8 10	8 22	8 33
„ Нов. Санчи	9 29	10 09	9 44	10 37
„ Живци	4 15	6 36		
Линія Львôвъ-Стрый.				
Зô Львова:			11 27 7 10	7 07
Въ Стрыю	1 23 9 39	10 50		
Зô Стрыя:			5 45 2 20	11 02
У Львовѣ	8 12 4 15	2 25		
Линія Нов. Санчь-Орлôвъ.				
Зъ Нов. Санча:				11 20
Въ Орловѣ (Orlô)		3 15		
Зъ Орлова (Orlô):				12 30
Въ Нов. Санчи		4 18		
		Мѣшанй поѣзды		
Линія Дрогобычь-Борыславъ.				
Зъ Дрогобыча ôдходять . . .	* * 5 50	* * 9 50	1 06 3 10	6 40
Въ Борыславли приходять .	6 31	10 31	1 37 3 51	7 21
Зъ Борыслава ôдходять . .	7 33	11 11	1 53 4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .	8 12	11 50	2 22 5 07	8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означаютъ часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львôвскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

Я продаю зъ повнымъ фаховымъ знаньемъ **всякй корѣнний товары, полудневй овочѣ, корѣнье, хинъскій чай, товары матерійнй, фарбы, оливы, правдивои и не фалшованои якости,** по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Всѣ поживнй артикулы не тôлько выглядають на око красно, але суть такожь деликатнй и чистй въ смаку а въ назвахъ правдивй. При вкравшôмъ-ся безмѣрнôмъ фалшованю артикулôвъ торговельныхъ виджуся спонуканымъ до гарантіи наведеныхъ повысше артикулôвъ. 1897 1—3

О. Т. ВИНКЛЕРЪ

у Львовѣ ул. Театральна ч. 7.

КОНКУРСЪ

При Радѣ повѣтовôй въ Богородчанахъ єсть до обсадженя посада урядника техничного зъ рôчною платою на разѣ 500 зр. и зъ правомъ побиранья дієтъ за чинности комисійнй и ричалту въ часѣ лѣтнои поры за выѣзды въ справѣ дорôгъ.

До осягненя тои посады вымагаєся передвсѣмъ вѣдомостей техничныхъ, а бодай фаховои здôбности около будовы дорôгъ и мостôвъ, при тôмъ знання обохъ языкôвъ краєвыхъ и нѣмецкого, — якъ въ письмѣ такъ и въ мовѣ, — красного и четкого письма, доказу честного характеру и докладного знаня чинностей канцелярійныхъ.

Посада урядника техничного въ першôмъ роцѣ буде надана тôлько провизорично, а стабилизувати може Рада повѣтова на внесенье Выдѣлу доперва по цѣлорôчнôмъ належитôмъ сповнюваню обовязкôвъ.

Убѣгателѣ о сю посаду мають внести власноручно писанй и належито удокументованй поданя, що-до вѣку, стану, укôнченыхъ студій и дотеперѣшного занятя до Выдѣлу повѣтового на руки пôдписаного Предсѣдателя найдальше до 20 цвѣтня 1887.

Богородчаны 22 марта 1887.

1891 3—3 Предсѣдатель: **Іосифъ Шелиньскій.**

ІОАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

давнѣйше Л. Вайгель

у Львовѣ, улица Театральна ч. 16

поручае

свôй богатый складъ Годинникôвъ, лавцушкôвъ золотыхъ и срѣбныхъ, столовыхъ и будильникôвъ рôжного рода зъ первориднихъ фабрикъ по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ.

Направы всѣлякого рода годинникôвъ, машинъ граючихъ якъ такожь ôдновлюванье антикôвъ выконуе сумлѣнно и пôдъ гаранті ю, займаєся такожь клеенѣемъ бурштиновъ, пѣнки, порцеляны, скла, китомъ власного вынаходу и продае тойже фляконъ по 50 кр 1877 (5—6)

ПОВО ÔДКРЫТЫЙ

МАГАЗИНЪ ОБУВИ

всѣлякого рода власного выробу

ВИНКЕНТІЯ КОЗЛОВСКОГО

1892 **у Львовѣ, улица Баторія (Галицка) ч. 6.** 1—6

напротивъ Суду криминального

поручае **свôй богато заосмотреный магазинъ обуви** на кождый сезонъ зô шкôръ краєвыхъ и заграничныхъ.

по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Яко новоôдкрытый магазинъ обуви дамскои, мужескои и для дѣтей, стараньемъ моимъ буде поважанымъ ôдбарателямъ що до тревалости, вкуса и крою въ всѣлякихъ припорученяхъ вповнѣ вдоволити.

Замовленя зъ провинціи выготовлюю скоро и точно. — На мѣру прошу о надôсланье старого черевика.

Числячи на ласкаве попиранье Поваж. П. Т. Публики въ моихъ змаганяхъ, позôстаю зъ поважаньемъ

Винкентій Козловскій.

На сезонъ **веснянный**

КАЗИМИРЪ БЄЛЯНЬСКІЙ

у Львовѣ, ул. Ягайлоньска ч. 2.

поручає на сезонъ веснянный и лѣтный свôй богато заосмотреный

МАГАЗИНЪ ОБУВИ

дамскои и мужескои власного выробу.

Всякй замовленя зъ провинціи выконуються точно за надôсланьемъ зъужитого черевика. 1896 (1—4)

Дякуючи за дотеперѣшне довѣріе прошу и на будуче о ласкавй взгляды. **КАЗИМИРЪ БЄЛЯНЬСКІЙ.**

Пренумерувати можна всѣ газеты зъ цѣлого свѣта по оригинальнôй цѣнѣ въ **Газетнôмъ Бюрѣ,** Львôвѣ, ул. Короля Людвика 21. Достава до дому слѣдуе точно и даромъ. 1887 5—?

БРИТВЫ

правдивй швайцарскй и англійскй

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.— 1886 до 6.— зр. 5—10

поручають

Братя Ляпгнеръ

Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

Meyer's Conversationslexikon

IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже выйшло 6 томôвъ а дальшй будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцы можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр. и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тій томы, що суть вже готовй, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т. Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, зволить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся ему, де має по него написати.

А. Круликовскій

Львôвъ, улиця Коперника ч. 28.

1867 9—10

Прасованй Дрôжджѣ

зъ славнои фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни Sct. Magx

1888 поручае 5—7

горговля **Кароля Баллабана**

у Львовѣ.

Ласкавй припорученя на **Великодній свята** приймае вже и высылае тій-же въ назначенôмъ дни

Народна Торговля

поручае зъ своихъ складôвъ:

Каву Цейльонъ

спроваджену просто зъ **Кольомбо** (на островѣ Цейльонъ) зъ плантаціи Andrew, найлучше реномованои

1 кило по зр. 2·04

та сама, але бôльше выбиране зерно

1 кило по зр. 2·10

перлова 1 кило по зр. 2.00

При высылцѣ 5 кило франко.

Перше товариство роботниковъ кравецкихъ

„ПРАЦЯ“

у Львовѣ при ул. Баторія ч. 20.

(Галицка ч. 40)

поручае на сезонъ веснянный свôй магазинъ и роботню мужескои одежи по якъ найдешевшихъ цѣнахъ

Зъ глубокимъ поважаньемъ: **Дирекція.** (2—4) 1874

Запрошенье до предплаты на I. томъ „Руского политичн. Правотаря“

А-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.** Предплату найлучше посылати пôдъ адресою: **Д-ръ Д. Савчакъ.** адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. галицкого

Акційного Банку Гипотечного

1811 63—? купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

пôдъ найприступнѣйшими условіями.

5% Листы Гипотечнй и 5% Листы Гип. преміованй,

котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до унѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія

можна одержати въ сѣй Конторѣ.

(до выльосованя зъ 10% премію т. є. по **110** за **100**)

Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ также 1656 Всч. Духовеньству. 7·—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Народна Торговля

поручае зъ своихъ складôвъ:

Какао мелене Von Houten-a найчистѣйше, пачка 80 кр.

Пиво солодове Гофа фляшка 60 кр

Шоколяда Гофа лучша ½ кил. 1 зр 60 кр. и 2 зр. 40 кр.

Екстрактъ Либига слоикъ 90 кр.

Буліонъ найлучшій ½ кил. 3 зр. 50 кр.

Таніока Luit frères пачка 70 кр.

Мѣдъ питный старшій фляшка 1 зр.

„Waldbouquet“ екстрактъ шпильокъ смерековыхъ для ôдсвѣженя комнатного воздуху, ½ флякона 60 кр ¹/₁ фляк. 1 зр. 5—?

УНИВЕРЗАЛЬНЙ ПЛУГИ

цѣлй зъ зелѣза **и стали**

о много тревальшй якъ такй-жь плуги зъ деревляннымъ грядѣлями и деревляннымъ колѣсницями доставляють по слѣдуючихъ дешевыхъ цѣнахъ:

На 3—7″ глуб. орки, вага 90 клгр.	зр. 34·—	франко до стациі
„ 4—8″ „ „ „ 95 „	„ 36·—	
„ 6—10″ „ „ „ 100 „	„ 38·—	

Безъ передного зелѣза єсть кождый плугъ о зр. 2·— дешевшій, пôдвôзки для охороны дорôгъ и плугôвъ зр. 6·—.

Илюстрованй катальоги даромъ и франко.

УМРАТЪ И СПÔЛКА

фабрика машинъ рôльничихъ

ПРАГА-БУБНА. 1882 3—12

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, улиця Галицка ч. 16

поручають

дуже дешево 1885 3—8

Кальошѣ
Парасолѣ
Кафтаники
Скарпитки
Камашѣ
Мешты
Шлейки
Краватки
Рукавички
Шапки
Сорочки
Ковнѣрики
Манпеты
Куфры и торбы
Мыла и парфумерія
Палицѣ
Вода кольонська
ГРЕБЕНѢ и ЩÔТКИ
Хоцьки плишовй
Огрѣвачѣ жолудка
БѢЛЬЕ системы д-ра Егера
БРИТВЫ правдивй швайцарскй и англійскй
КАШЕЛЮХИ повстяннй мягкій въ найновѣйшихъ фасонахъ и барвахъ
и рôжній галантерійнй товары.
Цѣлники на жадане гратіс и франко.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 33. Львôвъ, Субота 21 марта (2 цвѣтня) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ свитъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки петитом, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ	12 зр	на цѣлый рôкъ	15.— зр.
на пôвъ року	6 зр.	на пôвъ року	7·50 зр.
на чверть року	3 зр.	на чверть року	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на цѣлый рôкъ	19·— зр.
на пôвъ року	8 зр.	на пôвъ року	8·50 ер.
на чверть року	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ	6·— зр
на пôвъ року	зр. 2·50	на пôвъ року	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Съ днемъ 1 (13) цвѣтня зачинаєся II-гій чвертьрôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“ и „Библіотеки найзнам. повѣстей“. Мы зъ своєи стороны подали сего року Вп. Читателямъ значно збôльшеный объемъ за тую саму цѣну предплатну, не зважаючи на то, що кошты выдавництва о много бôльшй, и тымъ зробили одинъ крокъ наперед; але и Вп. нашй Читателѣ зволять насъ пôддержати ширењемъ нашои часописи и точною присылкою предплаты, бо лише въ такôмъ случаю зможемо ступати що-разъ впередъ. Числимо такожь на моральну помôчь рускои Публики черезъ надсыланье намъ вѣстей зô всѣхъ куткôвъ нашои батькôвщины, щобы тымъ способомъ въ нашôй часописи мовь въ зеркалѣ показувалося наше житье и розвôй нашь народный.

Въ „Библіотецѣ найзн. повѣстей“ почнеся по скôнченю повѣсти Онета печатати найзнаменитшій романсъ россійского писателя Достоєвского „Вина и кара (Преступленіе и наказаніе)“, на котрый именно звертаємо увагу Вп. нашихъ Читателѣвъ.

Условія предплаты поданй при заголовку часописи.

☛ **Просимо поспѣшити зъ присылкою залеглостей и предплаты, щобы мы не мусѣли деякимъ зъ нашихъ Читателѣвъ перерывати высылки „Дѣла“ и „Библіотеки“.**

Клопоты адресовй.

Въ „Pester Lloyd-ѣ“ подыбуємо слѣдуючу зô Львова телеграфовану вѣсть:

„Министерство австрійске покликало намѣстника Залеского до Вѣдня, де сими днями мае рѣшатись пытанье, якъ обôйтися зъ поодинокими проводирами и товариствами рускими, котрй взяли участь въ послѣдныхъ демонстраціяхъ панславистичныхъ.“ „Gazeta Narodowa“, репродукуючи тую вѣсть въ ч. 75 зъ 2 цвѣтня, додае зъ своєи стороны: „Розходиться тутъ о высланю до Аристова адресу, яка мала бôдôйти такожь до россійского министра (финансôвъ), Вышнеградского.“

Що ревеляція „Pester Lloyda“ не есть безъ значеня, о тôмъ годѣ сомнѣватися. У Львовѣ носилися слухи о чôмсь подôбнôмъ заразъ по тôмъ, якъ крилошанинъ о. Петрушевичь бувъ спонуканый заявити въ „Мирѣ“, що онъ не пôдписувавъ адресы до „Благотворительного Комитету“ въ Петербурзѣ и що такъ его имени якъ и достоиньства надъужила звѣстна клика, що въ своємъ часѣ уложила згадану адресу и зъ великою ревностію заходилась кôло збираня пôдписôвъ репрезентантôвъ институцій та товариствъ рускихъ и лицъ займаючихъ урядовй становища. На той тематъ писали такожь досыть широко и кôлькома наворотами польскй дневники въ послѣдныхъ тыжняхъ, хотяй здержувались выявляти тіи консеквенціи, про якй говорить „Pester Lloyd“. У Львовѣ було вже ôдъ трехъ недѣль вѣдомо, що въ справѣ пôдписôвъ ведуться уже певнй слѣдства зъ поодинокими личностями и що мнимый пôдписъ крилошанина Петрушевича на адресѣ дуже заклопотавъ власть духовну. О всѣмъ тôмъ не згадували мы однакожь нарочно, щобъ не пересуджувати дѣла, и обмежились на простôмъ поданю факту, що такои а такои основы адресу, высланую зô Львова, оголосило друкомъ „Благотворительне Общество“ петербургске. Кождого однакожь мусѣло вже тогдѣ здивувати, що поодинокй личности, „обожаючй“ пп. Аристова, Фрайганга и другихъ, не пôдписалися на згаданôй адресѣ яко люде приватнй, але въ характерѣ своємъ урядовôмъ, або тôмъ, яке займають въ поодинокихъ институціяхъ и товариствахъ рускихъ. Рѣчь ясна, що авторамъ адресы ходило о демонстрацію ширшого закрою, о поставленье доказу, що робота „благотворителѣвъ“ въ Галичинѣ чимъ-разъ краше успѣвае... Зъ пôдписôвъ тыхъ мавъ „Благотворительный Комитетъ“ пересвѣдчитися, що вже и рускй институціи та товариства стали по его сторонѣ, симпатизують зъ его тенденціями и аспираціями, почавши ôдъ „Русского Банку“, а скôнчивши на Соборѣ крилошанъ львôвскихъ. Въ тôй цѣли знайшлись на адресѣ имена директорôвъ „Заведенія“, предсѣдателя „Нар. Дому“, предсѣдателя „Общества им. Качковского“, кôлькохъ канцелярійникôвъ „Ставропигійского Института“, двохъ директорôвъ „Народнои торговлѣ“ и одного члена Собору крилошаньского.

Зъ тенденціями и аспираціями авторы адресы не крылися. Кождый бачивъ, що пôдписує. Заходить тôлько пытанье, чи тіи люде, що пôдписували адресу, знали, що она буде оголошена друкомъ, чи може того не сподѣвалися. Бодай що-до деякихъ можна допускати, що того не сподѣвалися; думали: адреса позбстане въ архивѣ „Благотворительного Общества“. Теперь же мѣжь самыми интересоваными пануе двояка догадка: або тіи, що посылали адресу, люде der schärfsten Tonart, по нашому „отчайдушѣ“, самй жадали ôдъ „Благотворительнаго Общества“, щобъ адресу выпечатало и тымъ чиномъ положило конець галицкому „шкаралупництву“ — розумѣеся зъ ихъ точки погляду, — або друга догадка, що само „Благотв. Общество“ хотѣло вже разъ показати свѣтови свои успѣхи въ Галичинѣ, а не ховати ихъ пôдъ спудомъ. „Общество“, котре въ Болгаріи жертвуе высокихъ официрôвъ на розстрѣлюванье, мало-бы собѣ якйсь скрупулы робити зъ ein Paar Галичанъ... И одна и друга догадка можлива. Що до другои, то прецѣнь же само „Благотв. Общество“ въ своємъ органѣ проливало слезы надъ тыми Галичанами, що ѣздили до Петербурга на Кирило-Методіевскій ювилей, а потôмъ за то засудила ихъ львôвска полиція, на пôдставѣ бдгребаного зъ пылу забутя патенту зъ 1854 року, на кару арешту. Чи отже „Общество“ вже таки зовсѣмъ и такъ швидко могло на се забути, подаючи теперь адресу Галичанъ, и то ще репрезентантôвъ институцій та товариствъ рускихъ и ц. к. урядникôвъ австрійскихъ?

Будь-що-будь, одно нынѣ певна рѣчь, що знана клика, котра для своихъ личныхъ интересôвъ такъ каламутить струю нашого житя и розвою народного въ Галичинѣ, дуже злу зробила прислугу нашôй Руси. Анѣ „Народного Дому“, анѣ Ставропигіи, анѣ „Народнои Торговлѣ“ не здвигла Русь на то, щобы поодинокй личности самозванчо вызыскували ей для своихъ личныхъ цѣлей и спроваджували клопоты для тыхъ институцій. Рускому народови дорожшй „Народный Дôмъ“, Ставропигія и „Народна Торговля“, якъ „обожаємй“ Аристовъ, Фрейгангъ, а навѣть Аксаковъ. Котрый зъ нихъ бодай за ноготь що доброго зробивъ для Руси? И въ загалѣ яка реальна користь може выйти зъ такои манифестаціи для галицкои Руси? Може бути, що для одиниць щось и капло-бы, але для Руси нѣчо, а нѣчо.

Авантуры того рода, практикованй ôдъ довшого часу, не тôлько наносять моральну шкоду нашôй народности, не тôлько спиняють насъ въ розвою, але и нарушають наше достоиньство народне. Зъ пôдпольною роботою отчайдушь не солидаризувався нѣколи и не солидаризуєсь нынѣ народъ рускій и закладае противъ всякихъ тыхъ справокъ свôй протестъ. Пôдпольна та робота нанесла народови нашому въ послѣдныхъ лѣтахъ неодинъ тяжкій ударъ, интернаты, реформы, деституціи и т. д. Хто не судивъ рѣчей поверховно, а за сумными зъявищами на нашôй Руси слѣдивъ заѣдно глубше, той мôгъ доглянути, що авантурну роботу знаної клики выкористували дуже широко противники нашй на кождôмъ кроцѣ.

Нынѣ нова авантура — и новый клопôтъ. Въ сѣй прикрôй хвили, зновъ, якъ все передже, очи всѣхъ, и провинившихъ и непровинившихъ, звертаються до насъ: „Спасайте ситуацію! запобѣгайте лиху!“

Мы готовй, и безъ завôзваня и безъ просьбъ, бо мы все уважали и уважаємо своимъ святымъ обовязкомъ: зорко стерегчи, ne quid respublica detrimenti capiat, — бо мы нѣколи не глядѣли на личности, але на загальну справу.

Коли про-то намѣстникъ п. Залескій поѣхавъ до Вѣдня въ тôй цѣли, яку подае „Pester Lloyd“, — то на дорогу треба ему сказати, що за поодинокй личности не можуть ôдповѣдати анѣ цѣлй институціи та товариства, анѣ народъ галицко-рускій. Въ кождôмъ народѣ суть отчайдухи, люде збитй зъ яснои пути народнои, обожателѣ чужихъ богôвъ, особливо золотого телця, — а у насъ, въ Галичинѣ, якъ на такй тяжкй обставины, есть ихъ ще, хвала Богу, и не надто богато. Галицко-рускій народъ, о скôлько въ его силѣ, самъ по трохи ампутуе гнилй члены, щобъ не терпѣвъ вѣчнй муки и доскуки цѣлый организмъ. Для обожателѣвъ пп. Аристова, Фрейганга и т. п. — patent portae, а права народу нашого, добра слава духовенъства рускаго, честь институцій нашихъ народныхъ — для насъ дорогй и мы нѣколи не перестанемо ставати въ ихъ оборонѣ, тай не завагаємось заложити свого протесту противъ всего, що мало-бы уймити чи правъ нашихъ чи народнои чести нашои. Мы не злякаємось нѣкого и нѣчого въ тôмъ благороднôмъ, правдивого патріотизму достойнôмъ змаганю, бо наша програма честна, ясна, кождому въ цѣлости видна. Мы смѣло кождому заглянемо въ очи, бо и кожда манифестація наша не потребуе шукати анѣ кертичныхъ ходôвъ, анѣ темрявы ночи, и певно нѣколи не выйде на клопоты або и шкоду при нашôмъ розвою народнôмъ.

Якъ нашй школы польщѣють?

Понизше умѣщаємо одинъ документъ, котрый подае намъ добрый примѣръ, якъ то ôдбуваєся польщенье шкôлъ рускихъ, тыхъ шкôлъ, котрй Русины заложили ще въ тыхъ часахъ, коли нынѣшнои краєвои Рады шкôльнои та Радъ окружныхъ и мѣсцевыхъ ще не було, и коли то въ шкôльництвѣ политичныхъ тенденцій и зазоромъ не було видно, а школы закладалося для правдивои науки молодшого поколѣня. Документъ той, дуже цѣкавый яко причинокъ до исторіи патольогіи нашихъ ôдносинъ краєвыхъ въ нынѣшныхъ часахъ, поясняе намъ, для чого то у всхôднôй Галичинѣ, на коренно-рускôй земли, рускихъ шкôлъ робиться що-разъ менше, а польскихъ що-разъ бôльше, — якъ се выказують справоздання краєвои Рады шкôльнои.

До филіяльнои школы села Репехова, належачого до староства въ Бôбрцѣ а до окружнои Рады шкôльнои у Львовѣ, надано въ 1884 роцѣ учителя Поляка п. Владислава Зроговского. Той зручный Полякъ п. Зроговскій зъ-разу пôдшився за великого приятеля громадянъ Репехова, понавязувавъ близьку приязнь зъ радными громадскими и шкôльными и почавъ агитацію въ тôмъ дусѣ, щобы Рада громадска выкинула рускій языкъ выкладовый зъ своєи школы, а впровадила польскій. Радній громадскй, хочь люде добрй, але легковѣрнй, далися обманити, повѣрили пôдлесливымъ словамъ свого нѣбы-приятеля и ухвалили такъ на Радѣ громадскôй якъ и шкôльнôй — выкинути изъ своєи чисторускои школы языкъ рускій, а ввести польскій. Ухвала мѣсцевои Рады шкôльнои звучить въ повнôй основѣ такъ:

Posiedzenie Rady szkolnej miejscowej w Repechowie w dniu 19 go września 1884 o godzinie 4-tej po południu.

Przedmiot obrad V. P. Toczyski wnosi: by w tutejszej szkole ze względu iż **wcale żadnego pożytku** młodzież szkolna **z języka wykładowego ruskiego nie odnosi i iż język ruski nie jest językiem klas oświeconych** — uchwalić: w szkole tutejszej język wykładowy **polski.** — Rada szkolna miejscowa na wniosek P. Toczyskiego jednogłośnie uchwala, by w szkole tutejszej nauczyciel od roku szkolnego 1884/5 naukę w szkole z dziećmi prowadził z językiem wykładowym polskim a nie ruskim jak dotychczas.

W Repechowie dnia 19-go września 1884. Przewodniczący m. R. sz. Wasyl Poruczyński m. p.; Józef Toczyski m. p.; Andruch Machnij zastępca m. p.; Dmytro Borniak wójt, podpisał Machnij m. p. Członkowie m. R. sz.: **Ks. grecko-kat. Aleksander Mudryk** m. p.; Władysław Zrogowski, nauczyciel m. p.

L. 17.

Zgodność w odpisie z oryginałem protokołu posiedzenia stwierdza się.

Z Rady szkolnej miejscowej
Repechów dnia 20-go września 1884.
Przewodniczący m. R.
Wasyl Poruczyński m. p.

Nie mogę być obecnym na posiedzeniu Rady szk. m. w Repechowie — niniejszem głosuję za wykładowym językiem polskim.

Sokołówka 18/9 1884
(L. S.) Ks. Bozentowicz m. p.

Отже, вже бачите, якими дорогами ишла агитація противъ рускаго языка выкладового до мозкôвъ пп. радныхъ! По перше, що рускій языкъ „не приносить нѣякого пожитку молодежи“, а по друге „языкъ рускій не есть языкомъ клясъ oświeconych“... Тутъ дивнй для насъ головно двѣ рѣчи: перша, що такй мотивы по-

---

1)

Конокрадъ Иванъ Дранка.

(Зъ споминокъ адвоката.)

Въ комнатѣ у мене сидѣло чоловѣка сѣмъ людей, що прийшли порадитись, якъ подѣлитися спадщиною. Вже-жь бувъ межи ними и жидъ-факторъ. У нашихъ панôвъ уже мабуть такъ на роду написано, щобъ они безъ жида не вмѣли й за холодну воду взятися. Чи купити, чи продати що, чи въ позику взяти, — безъ жида не обôйдуться... Чи въ судъ, чи до адвоката, чи до лѣкаря, — безъ жида на стежку не втраплять... И учать же ихъ за се добре жиды, та, здаться, мало, бо нѣякъ они не навчаться обходитись безъ жида-поводатора.

Сидимо собѣ, балакаємо — ажь ось прожогомъ вбѣгае сюды зовсѣмъ невѣдомый менѣ чоловѣкъ — штирхиць менѣ въ ноги та якъ заскиглить:

— Паночку! батечку! Милуйте, жалуйте та ратуйте! Не дайте занапастити неповинну душу! До вѣку, до суду вашои ласки не забуду!

Я казавъ ему встати.

Передо мною стоявъ чоловѣкъ лѣтъ 22, а може й менше, зъ темно-оливковымъ видомъ, чорна густа кучерява голова, зубы мовь перлы, а очи невеличкй, круглй, палкй, такъ искрами и сыплють, такъ и бѣгають и бѣгають, наче выскочити зъ лоба хочуть.

— Хто ты такій? — спытався я.

Замѣсць ôдповѣсти онъ зновь заторохтѣвъ, махаючи на всѣ боки руками и стрижучи очима:

— И де се видано, и де се чувано! Нѣгде въ свѣтѣ! Здамся на всѣхъ людей, на ввесь миръ хрещеный, на всѣхъ, хто тутъ е, навѣть на отсего жида! — нѣгде сего нема, щобъ безвинного чоловѣка взяти та нѣ за се, нѣ за те, заразъ въ острогъ!.. Та ще нехай-бы на тыждень чи що, а то гляньтеся! — Господи, Твоя сила! — на цѣлыхъ девять мѣсяцѣвъ!... Ой, ой!... Паночку, батечку! Поратуйте! пропавъ же я, пропавъ! И жѣнка, и дѣти! хто-жь ихъ годувати-ме? Батеньку мôй любый! — и зновь штирхиць менѣ въ ноги.

— Се якійсь пяненькій, — подумавъ я собѣ, та до него, трохи зъ погрозою: — Годѣ поклоны бити! Богу кланяйся! Хочь — встань та по людски розкажи, а не хочь — геть собѣ, не турбуй людей! Хто ты такій?

— Охъ, Господи, Господи! Хто-жь я такій? — я циганъ, коваль, Иванъ Дранка. Безневинно въѣлися въ мене... отъ Богъ бачить, що безневинно... Батеньку милый! Милуйте и жалуйте! вступѣться за мене сироту безталанного! Поратуйте, вызвольте ôдъ тюрмы!...

— Хто-жь тебе въ тюрму засудивъ?

— Вже-жь нѣхто, якъ мировый судья!

— За що?

— Святый его знае! Я нѣ въ чому не причастенъ.

— Такъ таки въ нѣчому?

— Якъ Богъ святъ — нѣ въ чому! Стоимо мы отутъ биля мосту шатромъ. Не сегодня й не вчора стали, зъ самои весны стоимо! Я нѣкому нѣчого й на макове зернятко. Хлѣбъ заробляю, дѣтокъ годую, — у мене-жь ихъ сила...

Я всмѣхнувся и спытавъ:

— Скôлько въ тебе дѣтей?

— Скôлько? Господи скôлько! усѣхъ наразъ и не згадаешь! Давидъ та Демидъ, — буде двое; Петро, Дмитро, Иванъ, Степанъ, Омелянъ, Марко, Одарка... скôлько се буде? Отъ же й збився! А ще не всѣ, ще е Тетяна, Оксана, Марьяна...

Всѣ, хто бувъ, не втерпѣли, зареготалися.

— Не смѣйтесь, люде добрй, ей же Богу, не брешу. Нехай мене сыра земля пожре, коли не правда! — торохтѣвъ Дранка.

— Слухай, чоловѣче! — озвався я, — бачу, що тобѣ брехати — не цѣпомъ махати. Та менѣ шкода часу слухати твоихъ теревенѣвъ... Скôлько тобѣ лѣтъ?

— Коли-бъ то я знавъ!... Убий мене Богъ, не знаю... Мати знае... я збѣжу до шатра, спытаюсь у неи... Я митью, въ одинъ духъ... не забарюся... Бѣгти?

— Не треба! Видима рѣчь, що ты чоловѣкъ молодый: лѣтъ нехай 22, нехай 25. Де-жь се видано, щобъ такого вѣку чоловѣкъ та бувъ батькомъ дванацяти дѣтей?

— Такъ не всѣ-жь они мои! Есть тамъ и дѣти, и небожата, и внуки...

— Твои?

— А вже-жь не чии!

Мы покотилися зъ реготу.

— Отъ вы зновъ смѣетесь зъ мене, люде добрй, а менѣ не до смѣшокъ... Въ острогъ! Паночку, батечку! Не погубѣть мене!

— Ну, чоловѣче, годѣ справдѣ жартувати. Говори дѣло. За що тебе осудили въ тюрму?

— Щобъ я онѣмѣвъ! щобъ я свѣта божого не бачивъ, коли знаю, за що!... Такъ!... Напасть одна... Самй знаете: напасть не по дереву — а по людяхъ ходить... Сидѣвъ я въ шатрѣ та кувавъ собѣ, хлѣба зароблявъ... Чи богато-жь намъ треба того хлѣба? Мы люде простй: хлѣба скибку, сяку-таку рыбку, сала шматочокъ, соли дробочокъ, та ще чарочку горѣлочки, — на вѣки сытый!... До ласощѣвъ не звыкли; тямимо, що ласа ѣда — животу бѣда... Еге! отакъ батеньку! А позавчора кувавъ я коней одному панку. Пôйшовъ до него за грошима, — онъ живе у мѣстѣ, — взявъ грошѣ, вертаюся, — шинокъ на дорозѣ... Такъ мене закортѣло, такъ мене потягло, що я самъ не тямлю, якъ я несвоею силою опинився въ шинку... Зъ людьми выпивъ.. може й перехавкнувъ... Що дальше було, не тямлю... заснувъ въ шинку... Прокинувся... самъ не розберу, де я и що я?... Та вже добрй люде повѣдали, що я въ полиціи... За що й про що, не тямлю... Повели мене до судьѣ, а судья взявъ тай осудивъ въ тюрму... Батечку, паночку, заступися! Ось у мене и бумага е...

Я прочитавъ ту бумагу. То була ôдпись зъ судьѣного присуду. Я бачивъ, що судья осудивъ Дранку справедливо. Дранка укравъ изъ стайнѣ коня и вже выѣздивъ на нему верхи зъ двору, якъ его злапали, та такъ верхи на кони и привели до полиціи.

Менѣ не першина чути, якъ выбрѣхуються злодѣи, одначе Дранчино выбрѣхуванье и мене здивувало. Злапали его верхи на краденому кони, а онъ присягаеться, що не тямить, за що его присуджено въ тюрму...

— Слухай, чоловѣче! — мовивъ я до него, перечитавши присудъ, — тебе взяли верхи на кони?

— Може й такъ... нѣчогôсенько не памятаю... пяный бувъ такій, якъ хлюща...

— А свѣдки вызнали въ судѣ, що ты бувъ тверезый и горѣлкою ôдъ тебе не воняло.

Дранка зложивъ долонѣ, наче черенець передъ образомъ, пôдвѣвъ на стелю очи и, зогнувши трохи колѣна, ôдповѣвъ:

— Паноньку, батеньку! Чого свѣдки не наговорять! У свѣдка очи якъ у дѣдька... Всѣ они брешуть на мене... они злй на мене, то й брешуть...

— Хиба они тебе знають?

— Ей же Богу, нѣ! Зъ роду-вѣку въ-перше бачили.

— Такъ за що-жь они „злй“ на тебе?

— Га, за що! За те, що я цыганъ!... На похиле дерево всѣ козы скачуть... Я чоловѣкъ убогій... усѣ на мене... Я казавъ имъ: нападѣть на кого богатшого... а они кинулись до мене наче до батькови чуприны...

— Нехай и такъ. Та якимъ же чиномъ и чого опинився ты въ тому дворѣ, де тебе зъ конемъ взяли?

— И самъ того не тямлю! Отъ нехай менѣ языкъ всохне, коли брешу хочь отôлечко! — Дранка показавъ кôнчикъ свого нôгтя. — Охъ, охъ! Бôгъ вже такъ попустивъ, абы нечиста сила насмѣялася зъ мене... На мене, не вамъ кажучи, таке находить, що самъ не тямлю, що чиню, якъ мѣсячнй ночи та мѣсяць въ повнѣ...

Я всмѣхнувся и сказавъ, що теперь якъ-разъ саме ночи темнй. Дранка поправився:

— Я такъ и хотѣвъ сказати, що въ темнй ночи, саме на молодику, та помылився: зъ переляку, батеньку! Самй бачите: я три днѣ нѣчого не ѣвъ, росинки въ ротѣ не було... охлявъ... Отъ и теперь люде вже обѣдають, а я й доси на-тщо сер-

твердивъ своимъ пôдписомъ и рускій священикъ, а друга, що подôбнѝ мотивы можуть бути въ Радѣ шкôльнôй приниманѝ за добру монету, коли йде о змѣну языка рускаго на польскій... Иящого мотиву и годѣ було знайти, бо Репехôвѣ — село чисто руске, и въ школѣ дѣти самѝ рускѝ. Такъ н. пр. сего року шкôльного въ Репеховѣ на 75 дѣтей, обовязаныхъ до школы, есть всего на всего 1 Полякъ!

Въ оправданье легковѣрныхъ радныхъ селянъ зъ Репехова нехай буде тутъ сказане, що они швидко пôзнали свôй блудъ, покаялися своихъ ухвалъ, и стараються теперь привернути назадъ языкъ рускій выкладовый въ своѣй школѣ.

Потреба контролѣ повѣтовыхъ судôвъ.

Выявленѝ судово надъужитя урядовои власти, сповненѝ деякими повѣтовыми судіями въ послѣдныхъ часахъ, выкликали живу дискусію надъ станомъ нашого судôвництва на провинціи. Въ тôй справѣ забирали вже и мы голосъ, пôднесячи зъ особлившимъ натискомъ наглу потребу скорои ревизіи повѣтовыхъ судôвъ, и посылаючи нашѝ потребами цѣлого краю оправданѝ бажаня пôдъ адресою нового апеляційного президента. Розумѣеся само собою, що жадаючи ревизіи повѣтовыхъ судôвъ, мали мы передовсѣмъ на оцѣ контролю дѣяльности шефôвъ тыхъ-же судôвъ, повѣтовыхъ судовыхъ начальникôвъ.

Хто знаѐ хочь трохи нашѝ краєвѝôдносины, тому звѣстно добре, якъ важне а заразомъ и якъ тяжке есть у насъ становище начальника повѣтового суду. Маючи пôдъ собою звычайно ажь надто великій округъ зъ тысячами рôзнородныхъ справъ и не маючи до помочи бôльше якъ двохъ а иногдѣ лишь одного концептового урядника, мусить начальникъ повѣтового суду доложити всеи старанности, ужити всѣхъ своихъ силъ и всего часу, щобы завести ладъ въ урядованю и на часъ полагодити хочь пильнѣйшѝ нетерплячѝ проволоки справы. А вже-жь коли судія повѣтовый хоче стисло и докладно розглянути и полагодити кожду справу, то мусить справдѣ запертись самого себе, и тѣломъ и душею ôддатись своему урядованю. Мы знаємо такихъ повѣтовыхъ судіѣвъ, котрѝ посвячуютъ щоденно по 8—10 годинъ справамъ своихъ судôвъ и ихъ администраціи, — се справдѣ люде, передъ котрыми треба чоломъ ударити. Та на жаль знайдуться въ нашôмъ краю и такѝ начальники судовѝ, у котрыхъ справы судовѝ здаються бути якимсь побôчнымъ заняттемъ, котрыхъ побачити можна всюды, лишь не въ бюрѣ, котрѝ знати будуть скорше все друге, якъ то, що дѣєся зъ ихъ судовыми справами. Гôрше ще, коли слабôсть характеру доведе начальника суду попасти разъ въ якунебудь зависимôсть. Тогдѣ сходить цѣлый вымѣръ справедливости ad absurdum, въ повѣтѣ розвельможнюється станъ безправный, а то тымъ бôльше, що то не скоро може дôйти за-для браку контролѣ до вѣдомости высшихъ властей, а судія повѣтовый есть въ деякихъ справахъ першою, а разомъ и послѣдною инстанцією.

Въ ч. 90 „Kurjer-a Lwowsk-ого“ подыбуємо дуже характеристичну и доволѣ вѣрну допись про повѣтовыхъ судіѣвъ, котрои авторомъ маѐ бути судовый адъюнктъ зъ провинціи. „Не можна заперечити, — говорить авторъ — що становище повѣтового судіи есть вельми тяжке, наколи ôнъ лишь хоче совѣстно сповняти свои обовязки. Но удартеся вы, панове начальники, въ груди и признайте щиро, колько зъ васъ працюѐ такъ, якъ сего вымагаѐ ваше становище, становище управителѣвъ цѣлыхъ повѣтôвъ, котрѝ повинни бути примѣромъ для всѣхъ пôдвластныхъ собѣ урядникôвъ! Загально се звѣстна рѣчь, що неодинъ повѣтовый судія уважаѐ своѐ мѣсце выгôдною синекурою. Тымъ панамъ можна-бы дѣйстно позавидувати того роскôшного житя на становищи повѣтовыхъ короликôвъ, котрѝ запанувавши зъ далека ôдъ президіяльного престола, забули, що есть ще надъ ними высша якась власть. Они забуваютъ иногдѣ на пословицю „не роби другому, що тобѣ немило“ и не дають пôдвластнымъ своимъ урядникамъ буквально ôддыхати. Що-жь тутъ доперва говорити про паню начальникову, котра стоячи гордо поббчь короля и самодержця цѣлого повѣту, уважаѐ себе иногдѣ такожь покликаною вмѣшуватися въ урядовѣ справы и кермувати ними такъ, якъ велить ѣй интереєъ або химера. Пожадано було-бы, щобы президія высшого краєвого суду выслала доконче своихъ комисарѣвъ на инспекцію повѣтовыхъ судôвъ. Въ многихъ повѣтахъ переєвѣдчився-бы такій делегатъ, що судовѝ начальники просто неспособнѝ управляти пôдвластнымъ собѣ судомъ. Онъ переєвѣдчивсь-бы, що панове начальники переводять що-найменше чверть року на поза-урядовыхъ комисіяхъ, зъ котрыхъ потягаютъ рôчно зъ кривдою бѣдныхъ авскультантôвъ та канцелистôвъ кôлькасотъ зр. доходу, ôдбираючи иногдѣ канцелистамъ навѣть екзекуціи, а тымъ, розумѣеся, дуже причиняються до пôдкопаня своѐи урядовои поваги. Делегованый до инспекціи комисарь переєвѣдчивсь-бы, кôлько то часу переводять деякѝ начальники на ловахъ та другихъ подôбныхъ розрывкахъ, полишаючи веденье всѣхъ справъ канцелистамъ та діюрнистамъ. Потверджуванье рефератôвъ ôдбуваеся дуже часто на слѣпо. Начальникъ не бачить навѣть, що пôдписуѐ. Въ канцеляріи ôдбуваються звычайно приватнѝ конференціи и полагоджуються приватнѝ справы та орудки. Часто вплываютъ на урядованье начальника приватнѝ интриги та всякій другій зъ достоинствомъ судейского стану незгôдній постороннѝ вплывы.“

Сумный сей станъ, не есть, на поглядъ допусувателя, анѣ вымковымъ анѣ навѣть дуже рѣдкимъ. Щобы злому зарадити, бачить ôнъ одиноке успѣшне средство, — поставити начальникôвъ повѣтовыхъ судôвъ пôдъ строгу и часту контролю.

Дописи „Дѣла“.

Калушь д. 27 н. с. марта.

Допись зъ Калуша зъ д. 17 лютого с. р. сконфискувала ц. к. державна прокураторія, добачивши въ замѣтахъ пôднесеныхъ тамъ противъ бувшого калуского старосты п. Свитальского знамена провины пôдбурювання супротивъ властей. Зъ сеи причины повздержуємося въ нынѣшнôй дописи ôдъ загальныхъ увагъ що-до урядованя п. Свитальского, а подаємо лише кôлька конкретныхъ фактôвъ, котрѝ чей вже не будуть мѣстити въ собѣ знаменъ нѣякого карыдостойного дѣла, бо и нѣякій законъ не заборонюе представляти въ печати правдивыхъ фактôвъ.

Калускій повѣтъ тямить ще до нынѣ щасливѝ часы, коли управляли нимъ такѝ старосты, якъ пп. Гордыньскій, Родаковскій, Левицкій и Кульчицкій; память на нихъ яко взôрцевыхъ и безсторонныхъ урядникôвъ записалася на завсѣгды въ серцяхъ калускихъ мѣщанъ. Не можна сказати однакъ, щобы и п. Свитальскій не записався на довше въ нашôй памяти, а се вже хочь-бы за-для становиска, яке занимавъ супротивъ калускои громадскои рады, а котре власне хочемо зънилюструвати слѣдующими фактами:

Въ роцѣ 1880 переводжено выборы до громадскои рады въ Калуши. При дуже великихъ надъужитяхъ выбрано самыхъ кандидатôвъ жидôвскои клики и ѐи поплечникôвъ. А що надъужитя и шахрайства при тыхъ выборахъ були ноторичнѝ, тожь покривдженѝ мѣщане внесли протестъ противъ сихъ выборôвъ, а навѣть калускій ц. к. судъ мусѣвъ вмѣшатися въ тую справу и выславъ адъюнкта п. Маркова, котрый забравъ зъ громадскои канцеляріи всѣ выборчѝ акты и розпочавъ судовѝ дохожденя. Протестъ мѣщаньства ôдкинено, а то зъ тои причины, що п. Свитальскій, предкладаючи ѐго ц. к. намѣстництву, обстававъ въ своѐмъ справозданю рѣшучо за ново-выбраною радою. Що спонукало до сего бувшого п. старосту, годѣ ôдгадати; говорено, що дôткнуло ѐго то, що судъ вмѣшався въ справу, — але конець-кôнцемъ лишилася у насъ жидôвска рада, бо выбранѝ до рады два священики и деякѝ зъ интелигенціи зложили свои мандаты, не хотячи засѣдати въ радѣ нелегально выбранôй и невôдповѣдно зложенôй. Затверджена рада выбрала собѣ бурмистромъ Альберта Николявса, чоловѣка оригинальной минувшости. Призаня зъ жидами зготовила ѐму то почетне мѣсце. Жиды выбрали ѐго бурмистромъ, однакъ ôнъ бувъ все лишь орудіемъ въ ихъ рукахъ и мусѣвъ дѣлитися своею рôчною платнею 600 зр. зъ жидôвскимъ проводиремъ Мошкомъ Мавромъ, а заступникомъ бурмистра. Розпочалося въ мѣстѣ господарство жидôвскои клики зъ великою кривдою всего мѣщаньства и ѐго интересôвъ.

Въ сѣчни 1884 року прийшли новѝ выборы. Бурмистръ Николявсъ зарядивъ спорядженье выборчои листы такъ, що на нѣй умѣщено лише 1100 выборцѣвъ замѣсть 1565, отже о 465 менше, якъ належало, а и зъ умѣщеныхъ поперекручувано при 368 выборцяхъ даты що-до оподатковання, такъ що разомъ було ажь 833 выборцѣвъ або зовсѣмъ не выказаныхъ або выказаныхъ фалшиво. Я выказавъ при помочи ще кôлькохъ мѣщанъ тôй надъужитя и въ протягу 8 днѣвъ внесли мы 833 реклямацій. Комисія однакожь, зложена зъ бурмистра, Мошка Маѐра и другихъ ихъ поплечникôвъ, зовсѣмъ ôдкинула реклямаціи въ тôй надѣи, що покривдженѝ не зможуть въ послѣдномъ 3-дневомъ речинци внести 833 ôдкликôвъ до ц. к. староства. Сталося однакъ инакше. Рекурсы внесено всѣ до староства, а кромѣ того я предложивъ старосту правдиву, мною таки на пôдставѣ выказу ц. к. уряду податкового споряджену листу, въ котрôй я доказавъ, що пôсля того выказу есть въ Калуши о 465 управленыхъ до голосованя бôльше, анѣжь выказано въ листѣ выготовленôй уступаючою радою, бо тая выказала управленыхъ зъ загальною цифрою податкôвъ на 7000 зр., коли я на пôдставѣ вѣродостойныхъ свѣдоцтвъ выказавъ тую суму на 9000 зр. Рекурсы предложено ц. к. старосту дня 23 марта 1885, на що маємо потвердженя на рубрахъ. П. Свитальскій державъ тѣ рекурсы 2 роки въ своѐмъ бюрѣ и не залагоджувавъ ихъ, помимо того, що я и многѝ мѣщане калускѝ неразъ просили о скоре порѣшенье рекурсôвъ. Ажь наконець, коли вже ц. к. намѣстництво тую жидôвску раду громадску за всякій надъужитя и непорядки розвязало и установило правительственного комисаря до заряду мѣста, — ажь тогдѣ я въ день 21 падолиста 1886 р. дôстаю слѣдующу резолюцію старостваː

L 4881. Do Pana Melecіusza Tenickiego w Kałuszu.

W załatwieniu rekursu wniesionego przeciw uchwałom komisyi reklamacyjnej w sprawie ułożenia list wyborczych do wyborów Rady gminnej, zawiadamiam Pana, że po rozwiązaniu Rady gminnej orzeczeniem wysokiego c. k. Namiestnictwa z dnia 30-go Października r. b. l. 63643. — zarządzę w swoim czasie sporządzenie nowego spisu i list wyborczych do przedsięwziąść się mających wyborów do Rady gminnej. — Kałusz dnia 18-go listopada 1886. C. K. Starosta Switalski m. p.

Тымчасомъ пôдчасъ тыхъ двохъ лѣтъ, коли нашѝ рекурсы лежали въ бюрѣ ц. к. староства, мѣсто що-разъ бôльше пôдъупадало, ажь наконець, якъ уже зарядъ мѣста обнявъ правительственный комисарь, п. староста заявивъ: „w swoim czasie zarządzę“ (зъ Дрогобыча?).

Мѣщаньство калуске удавшися на привитанье нового п. старосты Дроздовского, просило при тôмъ ѐго, щобы зволивъ мѣсто ôдъ упадку ратувати и новѝ выборы зарядити. П. староста ôдповѣвъ, що засуспендованѝ радниѝ внесли рекурсъ до министерства и черезъ то выборы перепроваджени бути не можуть. — ба що ще, коли рекурсъ програють въ министерствѣ, то ще ôднесуться до Трибуналу и справа геть-геть протягнеся, на шкоду мѣста. А хто тому виненъ?

Мелитонъ Тенецкій,
мѣщанинъ и радный повѣтовый.

Стрый, 1 н. ст. цвѣтня 1887.

Въ Стрыю суть по-при школы середнѝ, якъ мужеска и женьска гимназія, двѣ школы етатовѝ, мужеска и женьска, а такожь школа филіяльна на Ланахъ долѣшныхъ, мѣшана (бо для хлопцѣвъ и дѣвчатъ). Ото-жь школу сю на Ланахъ переобразованo зъ початкомъ другого курсу с. р. на университетъ, розумѣеся „университетъ стрыйскій“. Що-жь? не довѣряете? Прошу тôлько, послухайте! Годѣ менѣ тôлько знати, хто до сего дѣла найбôльше причинився; довôдно знаю тôлько, що сталося се безъ вѣдома тыхъ членôвъ „Рады Русскои“, котрѝ близько Стрыя „сѣдалище“ маютъ, а въ рѣчахъ школьныхъ компетентнѝ ôдъ часу до часу и голосъ забрати. Хоть рескриптôвъ дотычныхъ переобразованя филіяльнои школы народнои на Ланахъ не доводилось менѣ бачити, то однакожь не мистификую Васъ, а въ доказъ дѣйстнои правды наведу данѝ зъ фактичного стану тои школы. И такъ, въ клясѣ I. ôддѣлу Б. заведено въ цѣлôмъ того слова значеню „выклады академичнѝ“, ба, и не кожда академія моглабы повеличатись вже на першôмъ курсѣ такимъ числомъ системизованыхъ катедръ, якъ въ нашôй школѣ. Въ „университетѣ на Ланахъ“ учать, або лучше сказавши „преподаютъ“ науку въ клясѣ I Б. 9, sage девять учителѣвъ-преподавателѣвъ, именно: богочестія пôсля обр. гр.-кат. учить о. Яцишинъ; сего-жь предмету пôсля обр. лат. о. Войтановскій; законоученя мойсеєвого учить п. Бернфельдъ; языка польского п. Микол. Гутникевичъ; языка рускаго п. Якôвъ Герусъ; рахункôвъ п. Казим. Футыма; рисункôвъ п. Ст. Левицкій; спѣву п. Володисл. Дзѣдовскій, а вкôнци робôтъ ручныхъ жѣночихъ панна Мозеръ. Що-жь, не маю рациі?

Забавне также, якъ пôймаютъ своѐ ôдношенье до институціи „академики стрыйскій“. Отже, якъ на диво, зъорієнтувались они въ своѐмъ положеню дуже скоро и пôзнали, що они „не абы-що“ и при данôмъ случаю заманифестувались зовсѣмъ не „штубаками“. Ото — але выбачте мому „розглагольствованію“ — ото не сподобавсь имъ преподаватель бачу языка рускаго; чому? — не удалось менѣ ще дôйти, мабуть чи не мякшій ôнъ ôдъ мягкихъ, чи що? — не сподобавсь, такъ они и не затаили сего. Учитель трохи постучавъ на нихъ, але „академики“, котрѝ день въ день не одного учителя бачуть, не думаютъ дати собѣ „на носѣ грати“ и ну-жь „выпукувати“ учителя и доказали свого, бо учитель зробивъ имъ — якъ у насъ часто „inteligęsia“ говоритъ — „асфакцію“ и выйшовъ за дверѣ. Чи то не забавнѣйша исторія, якъ исторія Савицкого зъ Шепаровичемъ въ гимназіи академичнôй? Чи не зарепетуе зновъ „Правдоломъ“ et consortes, що ось „нигилизмъ“ ширитьея вже и межи „мальчишками“ стрыйскои школы на Ланахъ? Але жарты на бôкъ, а годилось-бы, до кого се належить, подумати, чи раціональна педагогика и дидактика не знайшли-бы що сказати про таку систему науки, а особливо до такого числа „преподавателѣвъ“? Чи при такôмъ станѣ рѣчей не пропаде марно праця учителѣвъ? Чи въ Стрыю не „передали до кутѣ меду“?

И въ I. курсѣ не було въ тôй школѣ раціонального розкладу предметôвъ. Такъ примѣромъ учивъ п. Гутникевичъ въ I. семестрѣ с. р. въ I. т. ѐ. высшôмъ ôддѣлѣ 4 годины передъ полуднемъ а 3 годины по полудни, а учивъ, бо мусѣвъ, бо такъ ѐму приказали. Якій же результатъ ѐго працѣ? Що осягнувъ въ школѣ, — не можу, не моя рѣчь судити, але дивлячись на него, жалко робиться, бо выглядаѐ — — ну, то дурница, але кажуть, що плюе кровію и радъ-не-радъ мусить вже теперь здоровле шанувати, хоть-бы вже кого не лякався, бо маѐ жѣнку и кôлькоро дѣтей, а що самъ доси учителемъ молодшимъ, не стабилизованымъ, то звѣстно, анѣ край, анѣ мѣсто не маѐ супротивъ него и ѐго родины нѣякого обовязку. Чи не була-бы се рѣчь людяна и надъ тымъ подумати?

Зъ судовои салѣ.

(*Скарбъ въ чернôй капотѣ.*) Кс. Янъ Голя, ветеранъ ордена Доминиканôвъ, не гордивъ земскою мамоною и ще передъ часомъ злопамятнои реформы ордена призбиравъ капиталъ кôльканацять тысячѣвъ зр. Побожный патеръ бувъ при тôмъ однакожь ворогомъ всякого новаторства, отже и новочаснои системы льокаціи капиталôвъ и волѣвъ призбиранѝ грошики замѣсть въ неценныхъ банкахъ та щадницяхъ мѣстити таки коло себе пôдъ рукою, де вправдѣ не приносили они нѣякихъ ôдсотокъ, однакъ звеселяли серце патра своею невôдступною присутностію. Дня 26 грудня 1884 р. перенѣсся патеръ Голя до лучшого житя. Заразъ по смерти ѐго прийшовъ игуменъ монастиря кс. Кундратъ разомъ зъ патрами Нѣмчиновскимъ и Гандлемъ до ѐго келіи, не знайшли однакъ тамъ бôльше грошей якъ 200 зр., розкиненыхъ на пôдлозѣ, а кромѣ сего пôдыбали въ кутѣ келіи кôлька штукъ старои одежи, а мѣжь ними стару капоту, въ котрôй помершій патеръ завсѣгды ходивъ а иногдѣ и спавъ. Кс. Кундратъ забравъ грошѣ на монастирь а капоту подарувавъ Иванови Курнажѣ, слузѣ и невôдступному товаришеви послѣдныхъ хвиль небôщика.

Дня 5 сѣчня 1885 р. зъявився Курнага въ монастири и ôддавъ кс. Кундратови 150 зр., заявляючи, що знайшовъ тѝ грошѣ зашитѝ въ капотѣ. За кôлька днѣвъ прийшовъ зновъ и передавъ ѐму черезъ фуртіяна монастиря Мазуркевича добутыхъ зновъ зъ того самого жерела 250 зр., опôсля же въ коротцôмъ часѣ зновъ 200 зр., такъ, що загаломъ звернувъ суму 650 зр., самои однакъ капоты не хотѣвъ ôддати, помимо того, що патры горячо бажали зложити тую оригинальну скарбницю мѣжь сокровища ордена. Тымчасомъ чернеча капота показалася справдѣ золотодайнымъ жереломъ. Зъ нутра ѐи выпоровъ Курнага, якъ самъ о тôмъ въ слѣдствѣ признався, надъ 12.000 зр. Зъ тыхъ грошей давъ фуртіянови Мазуркевичеви 300 зр., своѐй любовници 57-лѣтнôй Юліи Боратыньскôй 800 зр., а собѣ лишивъ 108 сотокъ т. ѐ. 10.800 зр. Здавалося, що все вже въ ладѣ, и щасливый Курнага задумувавъ вже безжурно благоденствувати, але бѣда не дала довго ждати на себе. Cherchez la femme — стало и тутъ причиною всего лиха. Любовниця Курнаги не вдоволилася сумою 800 зр. Одержавши ôдъ него тѝ грошѣ въ шинку, вернулася ôдтакъ зъ пôдъохоченымъ Курнагою до дому и тутъ выслѣдила, що въ хустцѣ за сорочкою носить ôнъ великій грошѣ. Курнага заснувъ середъ роскôшныхъ мрѣй, однакъ пробудився середъ великого розчарованя. Боратыньскои не було коло него, але и грошей не було за пазухою. Не можна було сумнѣватися, що не хто другій а добросердна любка уменшила ему сего тягару. Розпука довела Курнагу до того, що зрадивъ себе и любку. Прокураторія державна дôзналаси въ мигъ о цѣлôй исторіи и въ наслѣдокъ того ставали сими днями Курнага, Боратыньска и Мазуркевичъ передъ трибуналомъ присяжныхъ судіѣвъ.

Обжалованый Курнага признався передъ судомъ до всего; Боратыньска заперлася всего, заявляючи, що одержала всего лишь 150 зр.; такъ само и Мазуркевичъ звинявся тымъ, що одержавъ лишь 100 зр., котрѝ вложивъ до щадницѣ на имя Курнаги, однакъ акты щадницѣ переєвѣдчили всѣхъ, що Мазуркевичъ вложивъ на своѐ имя 270 зр., знаючи дуже добре, зъ-ôдки они походять. При розправѣ переслухано мѣжь иншими свѣдками кôлькохъ патрôвъ Доминиканôвъ, котрѝ заняли супротивъ сеи справы трохи неясне и доволѣ дивне становище. Коли Курнагу арештовано, перелякався дуже Мазуркевичъ и ôддавъ одержанѝ ôдъ Курнаги грошѣ патрамъ Доминиканамъ, а тіи зложили грошѣ въ касѣ „рожанцового братства“. Розумѣеся, що таке поступованье утруднило немало судови слѣдство. Зознаня кс. Кундрата були дуже нерѣшимѝ; патеръ сей не пригадувавъ собѣ дуже богато рѣчей, а и то, що зôзнававъ, говоривъ нелегко и нерѣшучо. Кромѣ сего переслухано патрôвъ Нѣмчиновского, Ликендорфа и Ригля и органисту Марцѣховского; всѣ они высказали переєвѣдченье, що помершій кс. Голя мусѣвъ мати що-найменше кôлька тысячѣвъ зр. маєтку, отже тымъ самымъ ствердили посередно вину обжалованыхъ. Такъ само лишь посереднѝ доказы вины обжалованыхъ доставивъ зôзнаня швагра Боратыньскои, І. Сурмика, и судженого ѐи дочки торговця яблокъ, Ястшембского, котрый покинувъ свою суджену за-для неславы, якою покрылась ѐи матѣрь.

Присяжнѝ судіѣ затвердили одноголосно поставленѝ имъ пытаня що-до вины обжалованыхъ, а трибуналъ засудивъ за злочинство кражеи и обманьства обжалованого Курнагу на оденъ рôкъ тяжкои вязницѣ, а Боратыньску и Мазуркевича на два мѣсяцѣ вязницѣ. Всѣ обжалованѝ приняли засудъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ рады державной*). На засѣданю Палаты пословъ въ четверъ давъ мин. гр. Таффе ôдповѣдь на ставленѝ до него интерпеляцію а именно въ справѣ ôдчиту въ Диецу „о ситуаціи Нѣмцѣвъ въ Чехіи“ залагодженo рекурсъ прихильно для стороны, що внесла рекурсъ. На интерпеляцію Пернерсторферa въ справѣ арештованя робôтникôвъ на кладовищи на Шмельцъ у Вѣдни дня 13 марта с. р. сказавъ гр. Таффе, що полиція була зовсѣмъ въ правѣ ихъ арештовати, бо мала доказы, що арештованѝ робôтники належать до анархистôвъ; у одного зъ нихъ найдено при ревизіи фляшку пороху а у другого богато анархистичныхъ брошуръ. Опôсля принято статутъ банковый въ третôмъ читанiю и ухвалено безъ змѣны дальшѝ параграфы закона о убезпеченю вдôвъ и сирôтъ по войсковыхъ въ третôмъ читанiю а такожь и законъ о будовѣ порту въ Трієстѣ. Палата пословъ ухвалила такожь дозволити на выточенье поступованя судового противъ пос. Шенерера за обиду чести проф. Радля въ Вайдгофенъ. Опôсля закрыто засѣданье а часъ слѣдуючого засѣданя ще не назначено.

(*Король румуньскій*) вразъ зъ женою вертаючи зъ торжества въ Берлинѣ, задержались були у Вѣдни, де були въ гостинѣ у Є. Вел. цѣсаря. Король зробивъ такожь низиту декотрымъ высокимъ достойникамъ австрійскимъ а мѣжь иншими бувъ такожь у министра дѣлъ заграничныхъ гр. Кальнокого, зъ котрымъ конферувавъ пôвтора годины. Королевска пара выѣхала дня 31 марта черезъ Пештъ до Румуніи.

(*Угода торговельна зъ Румуніею*). Одъ кôлькохъ вже днѣвъ перебуваютъ у Вѣдни румуньскій делегаты и ведуть тамъ переговоры въ справѣ угоды торговельной. Румунія кладе велику вагу на справу ветеринарійну а послѣднѝ переговоры дотыкали въ першôй линіи лишь угоду що до худобы Предложена румуньскій суть того рода, що Австро-Угорщина не може ихъ нѣякъ принятi. Въ наслѣдокъ того телеграфували делегаты до Букарешту о дальшѝ инструкціи. Министеръ Стурдза маѐ на слѣдуючій тыждень приѣхати до Вѣдня.

(*Болгарскій делегатъ*) Стоиловъ мавъ вчера довшу конференцію зъ Седеніимъ, шефомъ секціи въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ.

Заграничнѝ Державы.

Справа болгарска. Дня 30 л. марта приѣхавъ Стоиловъ до Вѣдня и заявивъ заразъ въ „Pol. Corr.“, що подорожь ѐго до Вѣдня не маѐ на цѣли жаднои специяльнои мисіи политичнои. Одинокою цѣлею ѐго есть поинформуватися о поглядахъ державъ що до послѣдныхъ приключень въ Болгарiи и для того хоче побачитися зъ важными лицями правительственными и членами тѣла дипломатичного. Кабинетъ вѣденьскій не повѣдомлено офиціяльно о ѐго приѣздѣ до Вѣдня и тамъ такожь не знають нѣчого, въ якôй цѣли ôнъ буде перебувати у Вѣдни. Стоиловъ перебуде у Вѣдни двѣ недѣлѣ и не поѣде анѣ до Дармштадту, анѣ до Югенгайму або до Штокгольму. Такій самый поглядъ на пріѣздъ Стоилова до Вѣдня заявляе такожь и „Daily Chronicle“, котрои кореспондентъ мавъ розмову зъ Стоиловомъ. Зъ розмовы сеи показуеся, що подорожь ѐго не есть урядова, а маѐ лишь чисто характеръ информаційный. Болгарія не маѐ сталыхъ представителѣвъ при дворахъ европейскихъ и для того выслала Вулковича до Константинополя, а Стоилова до Вѣдня. Вѣдень есть для Болгарiи найважнѣйшою столицею, въ котрôй она хоче розвѣдати погляды дипломатiи. Провизорія болгарска вымагаѐ скорого порѣшенья, хочь правительство не боиться нѣякои внутрѣшнои ворохобнѣ. Правительство вѣрить въ свои силы и думаѐ, що зъумѣе усмирити всяку ворохобню, а хочь-бы въ якôмъ мѣстѣ и выбухла ворохобня, выкликана вплывами загранычными, то буде се лишь фактъ изольованый. Духъ цѣлого народу стоить на сторожи своихъ правъ и давъ доказъ того вже въ Рущуку. Цѣлый край домагаеся, щобы кн. Александеръ вернувъ назадъ. Новый выбôръ ѐго есть одинокимъ рѣшучимъ залагодженьемъ справы болгарскои. Регентія и правительство мусять числитися зъ симъ загальнымъ бажаньемъ народу и представити сю справу дипломатiи. Провизорія мусить закôнчитися, а правительство мусить для того скликати Собраніе и предложити ѐму потвержденье регентіи на три роки. Головною задачею регентіи, правительства, войска и въ загалѣ цѣлого народу есть выбрати князя, бо то есть идеаломъ цѣлого народу. „Tagblatt“ Шепса доносить знову, що задачею Стоилова есть поинформувати вѣденьскій кругы политичнѝ о ситуаціи въ Болгарiи, а ôдтакъ постарается о то, щобы Австрія выступила въ интересѣ остаточного управильненя и оконсолидованя ôдносинъ Болгарокихъ. Стоиловъ маѐ

ця... Зъ голоду та зъ переполоху ажь шкура труситься...

Дранка почавъ труситись и цокотѣти зубами. Я зновъ помѣтивъ ѐму, що теперь не молодика, а схôдній днѣ.

— Еге, еге! Такъ, такъ! На схôдняхъ дня, а плету: на молоду!... Отъ бачте самѝ, що дѣється зô мною... Се все такъ нечистый, бодай бы ѐму ковбикъ грудьми выперло! — Дранка плюнувъ, потôмъ перехрестився и зновъ мовивъ: — Отъ вамъ святый хрестъ, що я безвинный! Нечистый все дѣе. Коли правда, що я сидѣвъ верхи, то вже-жь нѣхто, якъ ôнъ, гаспидскій сынъ, посадивъ мене... А самъ я зъ родувѣку нѣ, нѣ! Якъ то можна! Чуже добро красти!... Та нехай надъ тымъ воронье кракаѐ!...

— Гаразд, цигане! Я оборонятиму тебе, абы ты повѣдавъ и менѣ и въ судѣ саму чисту правду.

— Я ѐи всю и повѣдавъ.

— Не йму я тобѣ вѣры.

— Готовъ заприсягти! отъ хочь и заразъ! Здôймайте образъ! — Дранка впавъ на-вколѣшки. — Готовъ землѣ зѣсти! Чорна земля — нехай я такъ почорнѣю, коли потаивъ хочь пôвъ словечка...

— Коли такъ, — годѣ й балакати. Шукай кого инчого.

— Батечку, таточку! — заскигливъ Дранка, хапаючи мене за руки, — не вже-жь менѣ въ тюрмѣ погибати?... Дядечку, таточку! А якъ признаюсь, вызволять мене зовсѣмъ?

— Трудно. А кару вменшать на половину. Се певно.

— И все таки въ тюрму? На высѣдку?

— Въ тюрму.

— Ой, ой! за що-жь? А може сенатъ зглянеться на мои злиднѣ, на моѐ сирôтство, та помилуе мене?

— И сенатъ не помилуе.

Дранка звѣсивъ голову и загадався.

— Такъ якъ же? Признаєшься? спытавъ я.

— Нѣ въ чому признаватися. Коли-бъ я хочь гадавъ красти, а то й думки не було!... Ще коли-бъ я бувъ певный, що помилуе высшій судъ, то вже, чи сякъ, чи такъ, принявъ-бы на себе чужу вину... А такъ, якъ ѐго...

— Чию-жь вину? Ты-жь ѣхавъ на чужому кони, а не хто инчій?

— Може... Не памятаю... Може и ѣхавъ, а коня не кравъ и вина не моя...

— Чия-жь она?

— Вже-жь не чия, якъ нечистого. Нехай ѐго и судять! Нехай ѐго, гаспида, хочь на кобылу пôдъ ката осудять, щобъ ôнъ безвинныхъ, сирôтъ, якъ отъ мене, не пôдводивъ!...

Даремно я усовѣщувавъ Дранку — повинитися. Ôнъ якъ затявся:

— Безвинный! Не я, а нечистый виноватъ!

Те саме твердивъ ôнъ и въ судѣ, а судъ затвердивъ присудъ мирового судьѣ.

(Конець буде.

О. Я. Конисъкій

дати австрійскимъ мужамъ стану до зрозумѣня, що Болгарія, коли хоче привести разъ свои справы до ладу, то мае до того лишь двѣ дороги, а именно, або выбôръ кн. Александра, або повне помиренье зъ царемъ и Россією. Супротивъ сихъ вѣстей треба знову мати на оцѣ и тѣ вѣсти, котрѣ знову доказують, що такъ регентія якъ и правительство болгарске не хотять выкликувати новыхъ запутанинъ и для того не думаютъ о новôмъ выборѣ кн. Александра. Зъ Болгаріи доносять, що всякѣ вѣсти, будто-бы Болгарія лагодилась до выбору кн. Александра, суть лишь выдумкою розсѣваною россійскими агентами. Въ звязи зъ тымъ здаесь стояти и друга верзія, пôсля котрои Стоиловъ мавъ зновъ заявити, що регентія мае виправдѣ на оцѣ выбôръ кн. Оскара Шведского, але справа кандидатуры не есть теперь на першôмъ плянѣ. Регентія думае старатися лишь о то, щобы Собраніе продовжило ей власть на довшій часъ. Регентія не може сподѣватися, щобы котрый небудь зъ князѣвъ европейскихъ принявъ кандидатуру болгарску, доки Россія не змѣнить свого дотеперѣшного становища. — До „Pester Lloyda“ доносять зъ Константинополя, що россійскій посолъ Нелидовъ мавъ зробити турецкому правительству предложенье, щобы оно спôльно зъ Россією интервенювало въ Болгарiи. Въ сѣмъ случаю малабы Туреччина окупувати Всхôдну Румелію, а Россія Болгарію.

Россія. Коли повѣрити послѣднымъ вѣстямъ газетъ заграничныхъ, то въ Россіи заноситься на щось недоброго. Зъ кождымъ днемъ множаться тамъ атентаты и то не лишь на царя, але и на другихъ выдньйшихъ достойниковъ. Найважнѣйшою однакожь есть вѣсть о новôмъ атентатѣ на царя. Скôлько правды на тôмъ, трудно ще знати. Першу вѣсть о тôмъ подало бюро Райтера додаючи, що царь не потерпѣвъ зовсѣмъ. Лондонськи вѣсти биржевi доносять, що атентатъ доконано минувшого понедѣлка. Вѣсть ся потверджаесь теперь такожь зъ Берлина и Вѣдня. У Вѣдни зробила она велику сензацію, особливо въ палатѣ послôвъ, де депешу бюра кореспонденційного подавано собѣ зъ рукъ до рукъ. Близшихъ вѣстей однакожь все ще нема; кажуть лишь, що атентатъ зроблено запомочею мины динамитовои, котра въ палатѣ наробила великои шкоды, але царевi не сталося нѣчого. Таку саму вѣсть подае такожь французка газета „Matin“. Атентаты сѝ мимо волѣ нагадують подôбнi атентаты на покôйного царя Александра II.; и сего нещасливого цари гонено атентатами зъ одного мѣсця на друге, ажь поки не досягнула его страшна судьба. Зъ Петербурга доносять знову, що въ Кронштатѣ поповнено атентатъ такожь на архiєрея Сергія, котрый мавъ проповѣдь противъ нигилистôвъ; атентатъ однакожь позбставъ безъ успѣху. Дальше доносять такожь о новôмъ заговорѣ межи войскомъ на Кавказѣ, котрый розтягався на цѣле войско стояче тамъ залогою. Головнымъ проводиремъ въ сѣмъ заговорѣ мавъ бути якiйсь пôдполковникъ Фогель Увязнено бôльше якъ 100 официрôвъ. Всѣ сѝ вѣсти суть однакожь дуже непевнi и треба чекати ихъ потвердженя. — Побôчь сихъ вѣстей звертае нынѣ найбôльше на себе увагу приѣздъ Каткова до Петербурга и его очевидна борба зъ Гирсомъ о вплывъ въ державѣ. Кажуть що Катковъ не одержавъ навѣть по всѣй формѣ остереженя, бо не оголосивъ его въ своѣй газетѣ, хочь Гирсъ на спецiяльнôй авдiенцiи у царя просивъ, щобы царь выбиравъ межи нимъ а Катковомъ. „Presse“ доносить, що Гирсъ жадае заказу выдаваня „Моск. Вѣдомостей“. Приѣздъ Каткова до Петербурга выкликавъ особливо въ Берлинѣ велику сензацiю и тамъ думають, що Каткову все таки удастся удержати свôй вплывъ. Мабуть пôдъ симъ враженьемъ доносять вже навѣть берлиньскi газеты, що Гирсъ подався до димисiи, а на его мѣсце мае бути покликаный Шуваловъ. — До „Presse“ доносять зъ Петербурга, що министеръ финансôвъ Вышнеградскiй постановивъ завести податокъ бдъ дворяньства. Кождый повнолѣтный дворянинъ буде мусѣвъ що року платити певну суму податку, бдъ котрого будуть вôльнi лишь тѣ дворяне, що або суть въ чинноѝ службѣ въ армiи, або служать въ администрацiи краєвôй. Пôсля сего проєкту мало-бы правительство 50 мил. доходу рôчно. — До „N. fr. Presse“ доносять зъ Петербурга, що вѣсть о новôмъ атентатѣ на царя есть зовсѣмъ безпôдставною. Мѣродайнi круги вѣденьскi и берлиньскi такожь не одержали доси потвердженя сеи вѣсти. Здаесь, що такъ само безпôдставною есть вѣсть французкихъ газетъ, будьто-бы Катковъ одержавъ теперь якiйсь ордеръ бдъ царя, а Гирсъ мавъ уступити зъ кабинету и зôстати посломъ въ Берлинѣ на мѣсце гр. Шувалова, котрый знову обнявъ-бы теку министерства дѣлъ заграничныхъ.

Нѣмеччина. Пруска Рада министрôвъ скôнчила вже пôдъ проводомъ кн. Бисмарка свои наради що до мѣръ, якi мають завестися въ Альзацiи и Льотарингiи. Характеристичнымъ есть, що нѣмецкi газеты, якъ „Nat. Ztg.“ и „Kreuzztg“ домагаються якъ найстрогiйшихъ мѣръ для сихъ краєвъ. Мае то бути кара за послѣдни выборы до парляменту. Праса нѣмецка звертае теперь велику увагу на борбу, яка теперь ведеся въ Россiи межи Гирсомъ а Катковомъ, до котрои — якъ кажуть — не мало мавъ причинитися и кн. Бисмаркъ, котрый по звѣстнôмъ выступленю Каткова въ своѣмъ органѣ мавъ написати письмо до мин. Гирса, въ котрôмъ жадавъ укаранья Каткова. Приѣздъ Каткова до Петербурга выкликавъ отже численнi коментарѣ нѣмецкихъ пôвъофiцiяльныхъ газетъ, зъ котрыхъ подаемо слѣдуючi. „Post“ высказуе о приѣздѣ Каткова до Петербурга, велику обаву и каже, що Нѣмеччина мае право довѣдатись, чи Катковъ есть дѣйстно представителемъ поглядôвъ и памѣрень царя. Наколи такъ, то Нѣмеччина мусить тогды поробити великi постановленя. Тону, якимъ промовляе Катковъ, мае право уживати лишь вельми упривилегiована особа. „Vos. Ztg.“ высказуе знову обаву, щобы вплывъ Каткова не взявъ верхъ надъ политикою Гирса. „Nat Ztg.“ порôвнуе Каткова зъ Виндгорстомъ и каже, що якъ сей старався розширити власть папы, такъ Катковъ опиравсл на идеи политично-религiйноѝ и на самодержавiю. Якъ Виндгорстъ противився септенатови, такъ Катковъ противиться правительству.

Франція. Справа додаткового кредиту закôнчилася щасливо для кабинету. Въ палатѣ мавъ промову въ сѣй справѣ насамперед министеръ финансôвъ Дофенъ а бдтакъ промовлявъ Гобле, котрый въ своѣй бесѣдѣ зазначивъ, що теперь, коли проминула небезпечна криза въ Европѣ, о котрôй трудно сказати, зъ бдки она взялася була, повинна Франція взятися щиро за мирну роботу и не щадити до того средствъ. Цѣлый кабинетъ солидаризуеся зъ жаданьемъ министра финансôвъ и длятого робить зъ сеи справы нотумъ довѣря для цѣлого кабинету. По его промовѣ ухвалено кредитъ додатковый дуже значною бôльшостiю голосôвъ. Передъ засѣданьемъ бдбулася ще въ кулуарахъ палаты скандальна сцена, котру выкликавъ пос. гр. Дувиль. Ôнъ вдаривъ въ лице пос. Санъ-Льероа а сей бддавъ ему такъ само. Пôдчасъ засѣданя президентъ палаты выключивъ пос. Дувиля зъ засѣданя а цѣла справа оперлася теперь передъ судомъ. Ухваленье додаткового кредиту а тымъ самымъ и дане довѣрье кабинетови мусѣло выкликати въ Берлинѣ добре враженье, бо тамъ вже бдъ давна побоювались, що кабинетъ може при сѣй случайности упасти а на его мѣсце станувъ-бы опôсля кабинетъ радикальный, котрый бы зовсѣмъ станувъ по сторонѣ ген. Буланжера и мôгъ выкликати нове занепокоенье ба навѣть и вôйну.

Англія. Зъ Лондону доносять, що лордъ Сальсбери сильно занедужавъ на якусь недугу жолудкову и для того постановивъ уступити зъ кабинету и думае выѣхати за границю для поратованя здоровля. Припускають, що ôнъ позбстане що найдальше ще три мѣсяцѣ въ кабѣнетѣ а тымчасомъ приготовиться новый кабинетъ, имовѣрно коалiцiйный, до котрого вôйдуть Гартингтонъ и Чамберленъ. Въ парляментѣ приготовлюють теперь законъ карный для Ирляндiи, противъ котрого Гляд стонъ и Парнелиты сильно опонують. Мимо того припускають, що палата прiйме сей законъ бôльшостiю що найменше 80 голосôвъ Ирляндскi газеты оголошують бдозву президента американьскои лиги ирляндскои, котра взываe всѣхъ, щобы попирали Глядстона и Парнеля. Бдозва ся кôнчиться словами: Наколи торисамъ удасться покривдити Ирляндiю знову, то нарôдъ буде змушеный до чинного опору. Ирляндiя буде змушена не перебирати въ средствахъ, щобы не допустити до власнои заглады. — На зборѣ либеральныхъ уніонистôвъ заявивъ лордъ Гартингтонъ, що зъ огляду на теперѣшне положенье мусить пôдпирати кабинетъ консервативный. Его пôдперь такожь Чамберленъ и цѣлый збôръ постановивъ голосувати за кодексомъ карнымъ. Въ Лондонѣ бояться репресалiй зô стороны Ирляндцѣвъ, а особливо бояться нападу на Сальсберого и для того полиція стереже пильно его дôма.

НОВИНКИ.

— **Дальшi петицiи о заснованье рускои гимназiи** въ Перемышли и рускихъ семинарiй учительскихъ въ всхôднôй Галичинѣ надбслали до „Народнои Рады“ Русины: зъ Репехова, зъ Новосѣлокъ передныхъ, Терновы выжнои, Терновы нижнои, Соколôвки к. Турки, Струсова, Черниховець, Высоцкôвъ нижныхъ, Коломыѣ, Переволоки, Завалова, Устья епископского, Русинъ зъ Кракова, зъ Боришковець и Пристани.

— **На дохôдъ „Товариства Рускихъ Дамъ у Львовѣ“** бдбудеся въ недѣлю дня 3 цвѣтня о год. ½5 по полудни въ сали „Руского Касина“ бдчитъ д-ра Лебедовича: О бактерiяхъ. Вступъ бдъ особы 25 кр.

— **Товариства „Руска Бесѣда“ и „Просвѣта“** перенесли свои комнаты зъ днемъ 1 лат. цвѣтня с. р. зъ улицѣ Скарбкôвскои ч. 2 **на улицю Ôрменьску ч. 27., I поверхъ.** Новi комнаты сихъ товариствъ суть о много красшi, бôльшi и выгôднѣйшi бдъ давнѣйшихъ.

— **Третiй вечерницѣ товариства „Зоря“ у Львовѣ** бдбулися въ недѣлю при дуже численнôй участи членôвъ и гостей. Насамперед проф. д-ръ Целевичь выголосивъ свôй бдчитъ, де подавъ образки зъ давнѣйшого житя мѣщанського въ чужихъ краяхъ и у насъ, Львовѣ и Станиславовѣ. Потôмъ слѣдувала вокально-деклямаційна часть, котра цѣкавила насъ тымъ бôльше, що заповѣдженый бувъ выступъ хору „Академического Кружка“. Позаякъ число членôвъ „Акад. Кружка“ не надто велике то и трудно жадати, щобы хоръ той бувъ численный. И дѣйстно, въ хорѣ показалося членôвъ „Кружка“ чотыри, що спѣвали, а прочi члены хору були бурсаки. Се однакожь зовсѣмъ не пошкодило, бо бурсаки бдзначаються добре зъорганизованымъ хоромъ и гарными голосами. Въ хорѣ найкрасше бувъ обсаженый теноръ, въ котрôмъ вызначувався прекрасный голосъ п. И——а, котрый опôсля спѣвавъ двѣ пѣсни и збиравъ грôмкi оплески. Развивъ насъ лице выголосъ въ однôй пѣсни россiйскôй. Дальше пробовалася въ деклямацiи панна Щерба, выголошуючи одну думу Шевченка, потôмъ слѣдувала артистична гра на скрипкахъ одного зъ членôвъ „Зорѣ“ въ супроводѣ фортепляну, на котрôмъ дуже удачно грала п-на Таєрье, Русинка. По програмовôй части пôшли веселi забавы товарискi.

— **П. А Должицкого**, дотеперѣшного провизоричного учителя школы им. Маркiяна Шашкевича при его бдходѣ на давнѣйшу посаду, пращала въ четверъ молодѣжь тои школы. Хто знае лично п. Должицкого, а тымъ бôльше, хто приглянувся его невтомимôй працi коло нашои бѣднои дѣтворы, щобы ей не то вже навчити любити свое рускe, а таки передовсѣмъ навчити говорити по руски; хто мавъ нагоду переконатись о любови, якою п. Должицкiй обнимавъ тѣ дѣти, — той не задивуеся, що они такъ сердечно и величаво деклямацiями, промовами вдячности та прикраснымъ спѣвомъ зъ слезами въ очехъ пращали свого учителя словами пѣснѣ: „Скажѣть намъ правду, скажѣть щирѣйшу, чи мы ще знайдемъ любовъ давнѣйшу?“ Зъ вчерашнымъ днемъ обнявъ управительство першои рускои школы мѣскои имени Маркiяна Шашкевича п. Иполитъ Петрашкевичъ.

— **П. Фьоріяньскій, артистъ оперы львôвскои**, а теперь ангажованый на постôйного члена (тенора) ческого Divadla въ Празѣ, выѣздить на днѣ 4, 5 и 6 лат. цвѣтня до Коломыѣ, де теперь пробуваe руско-народный театръ пôдъ зарядомъ пп. Биберовича и Гриневецкого и выступить тамъ въ понедѣлокъ дня 4 цвѣтня въ „Дзвонахъ зъ Корневиль“ яко Марграфъ, вô второкъ 5 цвѣтня бдспѣваe вынимки зъ оперъ „Графиня“, „Страшный двôръ“ Монюшка; „Жидôвка“ Галевiого и „Баронъ Циганьскiй“ I. Стравса; въ середу выступить въ „Веселôй вôйнѣ“, оперѣ Стравса, яко Умберто. Маємо надѣю, що такъ доокрестна якъ и мѣсцева Публика схоче послухати того знаменитого артиста-соловья и численно зберeся на его выступы.

— **Похсронъ президента мѣста Львова**, бл. п. В. Домбровского, бдбувся нынѣ при величезнôмъ здвигу народу. Обрядъ похоронный розпочався о 10 год. рано. Тѣло покôйника перенесено зъ ратуша до латиньскои катедры, де бдбулося заупокôйне богослуженье, а зъ-бдси поступивъ похôдъ похоронный черезъ ул. Театральну, плацъ Маріяцкiй, Галицкiй и черезъ ул. Пекарску на кладовище Лычакôвске. Въ похоронѣ взяли участь архiепископы всѣхъ трехъ обрядôвъ, власти правительственнi, краєвi и войсковi, рôзнi товариства и корпорацiи, молодѣжь шкôльна и т. д. Похоронъ скôнчився около 3 год. пополудни.

— **Ч. Дмитро Фочакъ, господарь зъ Уотя епископского**, подавъ — якъ доносить „Батькôвщина“ — до краєвои команды ц. к. жандармерiи таку жалобу: „Свѣтла ц. к. краєва Командо жандармерiи! Якъ посудженье о бракъ вѣрности для найяснѣйшого Монарха, нашого бтця, вже само собою оскорбляe честь кождого австрiйского обывателя, такъ тымъ бôльше оскорбляe честь, єсли таке посудженье робить ц. к. жандармъ. Не знаю, длячого впало на мене нещастье, що жандармъ мѣльницкого постерунку, п. Гизякъ, здыбавши мене нынѣ, сказавъ до мене: „Вы тягнете до Россiи“. — Я бдповѣвъ ему на тое: „Даруйте, пане, але я вѣрный пôддaный найяснѣйшого Монарха Францъ-Iосифа I. а обыватель австрiйскiй“. Опôсля люде дивувалися, зъ-бдки мене жандармъ Гизякъ смѣe въ такъ оскорбляючiй способъ нападати, и дорадили менѣ, щобы-мь шукавъ справедливости у Свѣтлои ц. к. Команды краєвои, а єсли не знайду, то подамь ажь до самого найяснѣйшого Монарха, щобы зволивъ вселаскавѣйше свого найвѣрнѣйшого пôддaного, якимъ остану до скону свого, оборонити. — Въ Устю епископскôмъ, 21 марта 1887. Димитрiй Фочакъ, газда грунтовый и обыватель австрiйскiй.“

— **Зъ Тернополя** пишуть намъ: Наколи-бъ хто хотѣвъ докладно схарактеризувати наше тернопôльске мѣщаньство, мусѣвъ-бы докладно роздѣлити молодшу генерацiю бдъ старшои. Молодша генерацiя нашого мѣщаньства поступаe собѣ пôдъ кождымъ зглядомъ зъ повнымъ самопôзнаньемъ свого достоиньства и своеи задачѣ. Молодшi мѣщане манiфестуються всюды смѣло Русинами, говорять по руски и ходять до церкви, де причиняються до звеличеня славы Божои гарнымъ хоральнымъ спѣвомъ. На жаль, не зовсѣмъ можна то сказати о старшôй генерацiи нашого мѣщаньства. Якiй духъ пануe ще мѣжь нею, най послужить доказомъ слѣдуючiй фактъ. Одному мѣщанинови-ковалеви К. Т-ови жертвовано даромъ вывѣску зъ рускимъ написомъ, щобы лишь повѣсивъ ей надъ своею робôтнею. П. К. Т. принявъ вывѣску, обѣцявъ ей вывѣсити, але таки не зробивъ сего, бо, каже, встыдаеся рускои вывѣски, „яко чоловѣкъ старшои даты!“... Таке, бачте, понятье нашихъ „людей старшои даты“ о нашôмъ народнôмъ достиньствѣ и национальныхъ обовязкахъ. Старшi зъ руского мѣщаньства горнуться, не знати для чого, до єзуитского костела, хочь въ Тернополи суть три гарнi церкви. Отъ и недавно подыбавъ я вечеромъ громаду мѣщаньскихъ родинъ. — „Куды то?“, пытаю, „чи на якi зборы?“ — „Нѣ“, кажуть, „идемо до костела на rekollekcye!“ Черезъ то тратить нашъ прегарный святый обрядъ на повазѣ, бо его власнi дѣти цураються рôднои матери, своеи церкви, а волять чуже. Черезъ часте пакликуванье зъ стороны молодшого мѣщаньства перестало вже троха старшихъ ходити до костела, але жѣнокъ зъ дочками мѣщапочками все ще чогось дуже тягне до єзуитского костела...

— **Щобы пôднести ткацтво** въ околици Ярычева выеднавъ выдѣлъ львôвскои Рады повѣтовои у краєвого Выдѣлу двѣ стипендiи для двохъ ткачѣвъ, щобы вывчились свого ремесла лѣпше въ однôй зъ краєвыхъ шкôлъ тканських. Выдѣлъ повѣтовои Рады заявивъ такожь, що на случай, єсли-бы завязалося въ Ярычевѣ ткацке товариство, ôнъ заосмотрить се товариство въ комплетный варстатъ ткацкiй поправнои конструкцiи зъ прирядомъ до тканя въ узоры, системы Жакарда.

— **Пересторога.** По Пôдгôрю волочиться якiйсь жидôвскiй агентъ зъ Тарнобжега на Мазурщинѣ зъ церковными рѣчами. Ôнъ выдаe себе за Русина и напыхаe всюда селянамъ и братствамъ церковнымъ свои товары, даючи на выплатъ зъ означеным рѣчницемъ. Звычайно выманюe ôнъ грошѣ передъ рѣчницемъ, а опôсля два другi жиды зъ Тарнобжега роблять селянамъ „багательку“. Селяне не знаючи навѣть чи есть де якiй Тарнобжегъ, не ставляться на терминъ а ихъ засуджують бдтакъ на заплату коштôвъ и зворотъ грошей часто вже уплаченыхъ. Такъ сталося въ Тяпчу коло Перегôньска, де вôйта Матѣева покликано на терминъ до Тарнобжега. Перестерѣгаемо отже нашихъ селянъ передъ того рода агентами.

— **Умундированье урядникôвъ.** Урядники державнi одержали наказъ справити собѣ якъ найскорше цѣлi мундуры на буддень и святочнi. Сей наказъ дуже дôймаe низшихъ урядникôвъ, що зъ малои платы мусять себе и родины свои удержувати. Имъ самымъ годѣ здобутись на дорогi мундуры, тожь заходить конечна потреба, щобы дирекцiи урядôвъ удѣляли имъ на тую цѣль запомоги.

— **Мощѣ Крашевского** вывезено дня 1 л. цвѣтня зъ Женевы до Кракова; коли однакожь ихъ тамъ привезуть, не знати, бо теперь треба було змѣнити дорогу на Вѣдень, позаякъ правительство нѣмецке не дозволило перевозити тѣло Крашевского черезъ Нѣмеччину. Торжественный похоронъ бдбудеся имовѣрно дня 8 цвѣтня въ костелѣ на Скалцѣ.

— **Розправу противъ адвоката д-ра Яцковского** дня 19 л. цвѣтня провадити буде самъ вицепрезидентъ суду Поглiесъ, а вотантами будуть сов. Финкель, Дуневичь и Нитарскiй. Прокураторiю державну заступати буде п. Сумперъ. Предметомъ обжалованя есть злочиньство спроневѣреня.

— **За обманьство при асентерунку** увязнила краковска полиція шѣсть жидôвъ въ Краковѣ, Хшановѣ и Вѣличцѣ.

— **Сельскiй фалшôванники грошей.** Дня 30 марта бдбувалася передъ судiями присяжными у Львовѣ розправа противъ Iосифа Скибы и Сенька Мацьехи зъ-пôдъ Белза за фалшованье срѣбныхъ гульденôвъ. Обманьство выкрылося на ярмарцѣ въ Белзѣ, коли Скиба купивъ кожухъ и заплативъ сфалшованымъ гульденомъ. Кушнѣрь донесъ о тôмъ жандармерiи, а тая выкрыла ще кôлька пôдробленыхъ монетъ. Показалося, що Скиба зробивъ зъ Сенькомъ Мацьехою въ горальни въ Василевѣ 5 срѣбныхъ гульденôвъ. Тамъ Сенько знайшовъ кусникъ цины, оба зробили въ печи ямку въ цеглѣ и стопили срѣбло а опôсля дѣйстнымъ срѣбнымъ рынькимъ бдтиснули знаки. Пôдробленыхъ грошей не хотѣвъ Скиба пускати въ свѣтъ, а мавъ ихъ дати на забавку своѣй донечцѣ. По выясненю цѣлои справы трибуналъ на пôдставѣ вердикту присяглыхъ увôльнивъ обохъ обжалованыхъ.

— **Зъ пôмсты** задумавъ челядникъ ковальскiй Зелиньскiй въ Гусятынѣ убити дочку свого майстра Гайковского. Ôнъ въ нѣй дуже залюбився, а дѣвчина и въ голову собѣ не брала загонистого челядника. Холодъ и насмѣшки дѣвчины довели его до того, що ôнъ разъ, коли обожаема его була сама въ хатѣ, напавъ ей зъ сокирою и покалѣчивъ такъ тяжко, що мала есть надѣя удержати ей при житю; самъ же Зелиньскiй застрѣлився.

— **Довгiй вѣкъ.** Въ Познаньщинѣ померла недавно жѣнка, що прожила 102 лѣтъ и лишила 16 дѣтей. Найстарша дочка числить 80 лѣтъ.

— **Близнюкôвъ зрослыхъ головами** принесли до шпиталю въ Полтавѣ. Они не годяться зовсѣмъ, и коли одному хочеся ѣсти, то часто другому захочуеся спати. Роздѣлити ихъ чезъ операцію годѣ, бо не выдержали-бы.

— **Огонь** знищивъ въ Батятичахъ, пов. жовкôвского, пять господарѣвъ, а страта выносить надъ 2000 зр. Зъ погорѣлцѣвъ бувъ лишь одинъ забезпеченый. — Въ Схôдници, пов. дрогобыцкого, згорѣвъ тартакъ Бекенрота. — Въ Завадовѣ, мѣсцевости милю бдъ Стрыя, згорѣло дня 28 л. марта 40 селяньскихъ господарствъ а кôлькадесять родинъ позбстало безъ кусника хлѣба и безъ хаты. Громада мѣста Стрыя поспѣшила нещасливымъ на помôчь и прислала въ першôй хвили значну скôлькôсть хлѣба. — Въ Коцюбинчикахъ пов. гусятыньского згорѣвъ на обшарѣ двôрскôмъ дôмъ вразъ зъ многими рѣчами и меблями. Шкода выносить 3 до 4 тысячъ зр.

— **Тайну сповѣди** парушивъ одинъ парохъ православный въ Букарештѣ, оповѣдаючи яко свѣдокъ въ судѣ о обжалованôмъ то, що чувъ бдъ него на сповѣди. Епископъ потягнувъ его заразъ до одвѣчальности, але священикъ звиняeся, що обовязкомъ свѣдка сказати все, що знае.

— **Дрôбнi вѣсти.** Его Вел. цѣсарь удѣливъ громадѣ Селиска, львôвского повѣта, 100 зр. запомоги на будову школы. — Въ Краковѣ померъ д-ръ Гиртлеръ, професоръ нѣмецкого права на университетѣ. — До Рады пов. въ Богородчанахъ выбрано при доповняючôмъ выборѣ зъ бôльшои посѣлости п. Богдановича. — Въ Курянахъ ударивъ селянинъ свого 4-мѣсячного внука такъ дуже, що немовля въ кôлька годинъ померло. — Въ Озерянахъ, пов. борщѣвского, повѣсився дротарь Францъ Щепановичь зъ Канчуги въ шопѣ у одного господаря. — Знаный розбишака галицкiй Нечиперовичь померъ сими днями въ вязници въ Штайнъ. — На експедицiю д-ра Голуба въ Африцѣ дарувавъ Его Вел. цѣсарь 500 зр. а рада мѣста Вѣдня 5000 фр. — Его Вел. цѣсарь дарувавъ громадѣ Водники, въ пов. станиславôвскôмъ, 50 зр. запомоги на будову школы. — У Вѣдни померъ князь Францъ Лихтенштайнъ, батько знаныхъ послôвъ Лихтенштайнôвъ. — У Вѣдни застрѣлилися два 14-лѣтнi хлопцѣ зъ револьверôвъ. — Въ Стрыю померъ кс. Владиславъ Гуминьскiй, парохъ рим. кат.

— **Звертаемо увагу** нашихъ читателѣвъ и любителѣвъ рускои литературы на выйшовшiй недавно пôдручникъ литературы рускои п. заг. „Исторiя литературы рускои Т. I. д-ра О. Огоновского“, Книжка ся, объему XVI+426 стор. малои 8-ки, задля своеи великои важности для насъ при тôмъ и низькои цѣны, бо лишь 1.70 зр., повинна находитись въ рукахъ кождого свѣтлого Русина. Близшу вѣсть подае анонсъ помѣщеный въ нынѣшнôмъ числѣ „Дѣла“.

Наука, штука и литература.

— **„Зорѣ“ ч. 6 мѣстить въ собѣ:** Свѣтло добра и любови. Оповѣданье Олены Пчôлки. (Дальше.) — За рôдну землю! Повѣсть. (Дальше.) — Сподѣванье корабля. Оповѣданье Бретъ-Гарта. — Рожа и бодакъ. Поезiя Изидора Воробкевича. — Домашне житье нашого люду въ деякихъ его вѣрованяхъ. Написавъ Данило Лепкiй. — До „Зорѣ“. Поезiйка Павла Думки. — Образки зъ свѣта альпейского Дениса. — Кобзарь на могилѣ. Поезiя Ивана Тарасенка. — Галька Острожска. Трагедiя въ пяти актахъ Омеляна Огоновского (Дальше). — Зоря Ю. Федьковича. — Исторiя литературы рускои Написавъ Омелянъ Огоновскiй. (Дальше). — О власности и ей нарушеню въ старинномъ законодательствѣ рускомъ. Написавъ Илiя Кокорудзъ. (Конецъ.) — Юсифъ Игнатiй Крашевскiй. (Посмертна згадка). — Зъ житя рускихъ товариствъ. — Критичнi замѣтки и библiографiя.

— **Руско-народный театръ** пôдъ дирекцiею пп. Гриневецкого и Биберовича розпочавъ приготовлювати выставленье знаменитои оперы М. Лисенка „Рôздвяна Нôчь“ зъ либретомъ М. Старицкого, переробленымъ зъ знанои повѣсти Гоголя. Наука оперы потреваe кôлька мѣсяцѣвъ, а на всякiй выпадокъ побачимо ей вже въ осѣннôмъ сезонѣ у Львовѣ.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збôжемъ.** Пôдчасъ коли заграничнi торги збожевi сего тыждня були досыть оживленi, а цѣна збôжа держалась стало и досыть высоко мимо того, що довôзъ бувъ лишь слабый, то по нашихъ торгахъ краєвыхъ велася торговля лишь дуже мlаво. Причиною того здаесь бути, що на торгахъ заграничныхъ даесь вже чути вплывъ весны, а у насъ все ще люде держаться въ резервѣ и не продають збôжа, бо сподѣваються высшихъ цѣнъ. Мимо того вывôзъ нашои пшеницѣ до Чехiи и на Моравy все ще продовжаeсь, хочь цѣна ей трохи спала. На нашихъ торгахъ бувъ довôзъ пшеницѣ лишь дуже слабый, а у Львовѣ плачено до 8·80 зр. за 100 кильо. — Торговля житомъ була може ще бôльше обмежена якъ пшеницею. Причиною того есть, що на торги въ повнôчноѝ Нѣмеччинѣ довезено богато жита россiйского и то бдбилося на нашихъ торгахъ. Въ однôмъ Краковѣ ишовъ торгъ житомъ трохи лѣпше, а то для того, що тамъ близше до Чехiи и Моравы. У Львовѣ плачено жито по 5·50 до 6 зр. — Ячменю красного не було зовсѣмъ на торгахъ, а плôхшiй куповано лишь на потребы мѣсцевi. — Овесъ спадае въ цѣнахъ, бо довôзъ есть значно бôльшiй якъ покупъ. Особливо спадае цѣна ôвса въ Пештѣ, Празѣ и у Вѣдни. Може бути, що зъ потребами на засѣвы цѣна знову пôднесеся. Здаесь такожь, що на цѣну ôвса вплыне знову спекуляцiя на вôйну, котра вже зачинае поволи проявлятися въ Берлинѣ. У насъ плачено овесъ до 5 зр. — Покупъ на горохъ есть лишь мѣсцевый. Сухiй бобикъ и вику купують на вывôзъ але по зниженыхъ цѣнахъ. — Рѣпакъ все ще безъ попыту. — Въ торговли конюшиною все ще такожь застоя; у насъ плачено за червону по 30 до 45 зр., за бѣлу до 50 зр., а за шведску до 55 зр.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Конкурсъ въ цѣли обсадженя посады мѣского лѣкаря въ Добромили зъ платою 300 зр. розписуeся зъ речинцемъ 15 цвѣтня 1887.

— **Рада шкôльна окружна** въ Снятынѣ оголошуe ухвалою зъ дня 17 марта 1887 р. конкурсъ въ цѣли постôйного обсадженя слѣдуючихъ посадъ;

а) въ повѣтѣ снятыньскôмъ 1) въ Трôйци посада учителя зъ платою 400 зр; 2) въ Белелуи, Борщевѣ и Пôдвысокôй зъ платою по 300 зр.; 3) въ Тучапахъ при школѣ филiяльноѝ 250 зр.

б) въ повѣтѣ городеньскôмъ 1) на посаду учителя въ Ясеновѣ поль. плата 400 зр.; 2) въ Колянкахъ, Корневѣ, Незвискахъ, Окнѣ, Семакôвцяхъ надъ Днѣстромъ и въ Жуковѣ по 300 зр.; 3) при школѣ филiяльноѝ въ Якубôвцѣ 250 зр. При всѣхъ выше згаданыхъ школахъ есть вôльне помешканье. 4) на двѣ посады молодшихъ учителѣвъ въ Городенцѣ при 5-ти-клясовôй школѣ зъ платою по 360 зр. Всюда презентуe Рада шкôльна мѣсцева. Речинець подаваня до 5 мая 1887.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Черезъ Ред. „Дѣла“.

— **Для „Народнои Рады“:** Зах. Сад. въ Самол. 1 зр., о. Н. Лепкiй въ Коломыи 1 зр.

— **Для тов. руск. ремѣсникôвъ „Зоря“:** Д-ръ К. Чайковскiй въ Банялюцѣ 2 зр.

— **Для тов. руск. женщинъ въ Станиславовѣ и для общества рускихъ Дамъ у Львовѣ:** Д-ръ К. Чайковскiй въ Баналюцѣ по 1·50 зр.

— **На альманахъ жѣночiй:** Д-ръ В. Ортынськiй въ Старôй соли 1·55 зр.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои гимназiи:** I. Абрысовскiй у Львовѣ 1 зр., о. Д. Котысъ въ Лупковѣ 1 зр.

— **На Словарь Желехôвского:** о. И. Вахнянинъ въ Сѣнявѣ 5 зр.

— **Для руск. тов. педагогичного:** о. Н. Л. въ Коломыи 50 кр.

— **Для „Шкôльнои Помочи“:** о. Н. Лепкiй въ Коломыи 50 кр.

— **На истор. Библiотеку Барвѣньского:** (т. V. и VI.) Вп. Г. Семенюкъ, адъ. суд. въ Крупа (Босна) 3·50 зр.

— **Для Товариства „Шкôльна помôчь“** зложено **на зборахъ товариства „Просвѣта“** у Львовѣ 6 зр. 10 кр., опôсля на „Бесѣдѣ“ 2 зр. 30 кр., а въ Касинѣ рускôмъ 3 зр. 56 кр. На вечерницяхъ „Бесѣды“ зложено для школы им. Маркiяна Шашкевича 8 зр. 40 кр. Выдѣлъ складаe добродѣямъ подяку.

Переписка Редакцiи и Администрацiи.

Всч. І. С. въ Лѣщ.: Д-ръ Зыбликевичь перебуваe имовѣрно въ Краковѣ. — **Всч. Т. Л. въ Рогач и Всч. Г. въ Ганьк.:** Вамъ высылаемо всѣ числа; 27 число було скофисковане, тому певно спôзнилося. — **Всч. І. Б. въ Баворовѣ:** Заплачено все, якъ пишете. — **Всч. М. В. въ Молодинчу:** Заплачено до 30 червня. — **Всч. М. Ф. въ Иловѣ:** 3 зр. одержали; дякуемо! — **Вп. В. Л. въ З.** Не наша вина, що доси не було въ „Дѣлѣ“ справозданя зъ концерту вѣденьскои „Сѣчи“ въ память роковинъ смерти Т. Шевченка, бо мы до нынѣшнього дня справозданя не дôстали, ба и не маємо великои надѣѣ дôстати. Пп. „Сѣчовикôвъ“ въ загалѣ грѣхъ бы було посуджувати о рухливôсть и старанье удержувати яку-таку звязь зъ краемъ, бодай дописями о тôмъ, що въ самôй „Сѣчи“ дѣеся. Они стоять „высше“ надъ такiй марницѣ.

Подяка.

Великiй смутокъ прийшовъ на нашу родину. Дня 16 (28) лютого с. р. забрала неумолима смерть по довгôй и тяжкôй недузѣ нашого бтця Михаила Глѣбовицкого, пароха Бережанъ. Жаль обгортаe серця нашi, про-то и нѣмѣють слова подяки, не могучи промовити гôдно до всѣхъ Вп. Другôвъ покôйного, другôвъ, котрi и за часôвъ долѣ и хоробы и въ хвили похоронôвъ такъ свѣтло объявили найкрасшу часть серця людского. Найперше звертаемось въ слезахъ до Вдост. совѣтника Михаила Соневицкого. Ты, Впр.

Отче бôльшь рôдного брата потѣшавъ въ хоробѣ, *не опускаючи хорого нѣ однои днины*, а примиривши покôйного зъ Богомъ, бувъ товаришемъ вѣрнымъажь до смерти — не до смерти, але ажь до гробу! Ты зъ превеликимъ трудомъ ôддававъ останну прислугу весь часъ похорону въ дома и церкви и до гробу; и по похоронѣ не опустивъ Ты бѣдныхъ сирôтъ въ горю, принимаючи на себе безкористно и зъ пожертвованьемъ тягаръ администратора парохіи, и въ любови чистôй ставъ Ты другимъ ôтцемъ сирôтъ. Честь Тобѣ Праведниче и безконечный довгъ вдячности ôдъ цѣлои родины. Честь Вамъ и подяка Вдост. Настоятелѣ деканатôвъ бережанського, пôдгаецкого и рогатынського, що мимо злои дороги поспѣшили звеличати похороны свого брата священика. Щире „спаси-Бôгъ!“ и сердечну подяку складаємо Впр. о. дек. Онишкевичу за красне слово въ церкви, Впр. о. Льву Джулиньскому за щире прощальне *слово надъ гробомъ* и Впов. д-рови Андрѣеви Чайковскому за дружно-сыновску прощу ôдъ прихожанъ. Богъ най заплатить многими лѣтами Вамъ Впр. Отцѣ всѣхъ обрядôвъ, котрй зъ близька и далека въ числѣ около 60 прибули, абы дати доказъ любови и правды христіяньскои, якъ и Вчест. оо. Іоану Дыдику и Петрови Чумакови мѣсцевымъ сотрудникамъ, що зъ сынôвскою любовію були за житя, а по смерти мовь рôдными дѣтьми и нашими братами. Мило намъ заявити щиру вдячнôсть Вп. п. Гертлерови, презесови мѣста, за участь дружну и вѣнець ôдъ мѣста; Высшому науковому Закладови дѣвочому п-ѣ Бехоньскои за вѣнець и супровôдъ дѣвчатъ до гробу; Братству церковному за сынôвску прислугу и вѣнець; товариству „Огневои сторожи“ за похоронну музику; товариству же музичному „Лютня“ и Тобѣ, добра и сердечна молодеже гимназіи бережаньскои, за чудовый спѣвъ и труды, Вы тужили зъ нами якъ за однымъ батькомъ. Но якъ-же вывдячитись Вамъ, Впов. пп. Савчаки, Небещаньскй, Стайнеры, Дуткевичй, Кузелѣ, Чайковскй и Вамъ п-нѣ Зарицка и Филиповска, що не ôдступали ôдъ хорого цѣлый часъ слабости и въ часѣ похорону, а по похоронахъ якъ щирй други потѣшаете сирôтъ и не опускаете ихъ въ горю?! Приймѣть подяку цѣле мѣсто Бережанъ зъ всѣми жителями ôдъ найвысшихъ достойникôвъ до жебракôвъ безъ рôзницѣ вѣры и народности за объявленый спôльный смутокъ. И Вамъ доокрестнй Братства и тысячѣ селянъ дякують сироты за вѣрну любовь и останну прислугу; честь прилюдна и вдячнôсть наша „Всѣмъ“ за „все“, що було коли-небудь для покôйного нашого батенька; простѣть Добродѣѣ слабымъ словамъ за любовь — любовь и щиро-руске спаси-Бôгъ!

Бережаны 3 марта 1887.

Лонгинъ и *Омелянъ Глѣбовицкй*, сыны; *Домна Лепкова, Омелія, Анна, Теодора*, доньки; *Сильвестеръ Лепкій*, зять; *Евгенія* зъ *Темницкихъ Глѣбовицка, Олександра* зъ *Гладиловичъвъ Глѣбовицка*, невѣстки.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продає по курсѣ дневнôмъ

5% Листы гипотечнй

якъ такожь

5% преміованй листы гипот.

Поручена зъ провинціи выповняє ôдворотною почтою безъ провизіи.

1869 64—0

Курсъ збóжа зъ дня 1 л. цвѣтня 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львôвъ ôдъ	Львôвъ до	Тернополь ôдъ	Тернополь до	Подволочиска ôдъ	Подволочиска до	Чернôвцѣ ôдъ	Чернôвцѣ до	Ярослав ôдъ	Ярослав до
	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.	зр.
Пшеница	8.30	8.90	8.15	8.75	8.—	8.60	7.70	8.65	8.60	9.35
Жито	5.50	6.20	5.40	6.10	5.—	5.85	5.40	5.60	5.80	6.40
Ячмѣнь	4.80	6.50	4.75	6.50	4.70	6.40	4.80	7.—	5.—	7.—
Овесъ	4.50	5.20	4.50	5.—	4.35	5.—	4.25	4.50	4.65	5.50
Горохъ	6.—	9.50	6.—	8.50	6.—	8.35	5.50	8.50	6.—	10.50
Конопѣ-сѣмя	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	6.—	6.20	—.—	—.—
Фасоля	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Выка	4.80	5.50	4.70	5.35	5.60	5.25	—.—	—.—	5.—	5.75
Лнянка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Гречка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Кукурузка	9.—	9.10	8.50	9.—	9.—	9.15	4.25	4.40	—.—	—.—
Рѣпакъ	30.—	48.—	30.—	45.—	30.—	42.—	32.—	46.—	30.—	45.—
Конюшина червона	35.—	50.—	45.—	65.—	40.—	60.—	45.—	55.—	45.—	65.—
„ бѣла	40.—	55.—	45.—	70.—	35.—	65.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„ шведска	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Тимотка	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
Хмѣль за 56 кило	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—

Оковита за 10.000 литр. проц. 24.50—25 зр.

ИСТОРІЯ ЛИТЕРАТУРЫ РУСКОИ

ТОМЪ I.

Д-ра О. Огоновского

выйшла вже зъ друку и можна ю дôстати въ друкарни товариства „им. Шевченка“ (ул. Академична ч. 8.), у автора (ул. Пôдвалье ч. 9) и въ книгарняхъ: Ставропигійскôй и Миликовского (Старжика)

по цѣнѣ 1·70 зр.

Замовляючимъ просто въ товариствѣ „им. Шевченка“ або черезъ рускй часописи „Дѣло“, „Зорю“ и т. д. высылаеся книжка Франко.

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 19—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

І. и С. КЕССЛЕРЪ

въ Бернѣ (Brünn) (Морава)

улиця Фердинанда ч. 22 а.

посылає за послѣплатою*)

10	метр.	чорного терна подвôйно широкого	зр.	8 | —
10	„	кашмиру карованого у всѣхъ барв. подв. шир.	„	9 | 50
10	„	кашмиру у всѣхъ барвахъ подв. шир.	„	4 | 50
10	„	атласу вовняного у вс. барв. подв. шир.	„	6 | 50
10	„	драйтратъ, тяжкій	„	2 | 80
10	„	матерій на шляфроки въ кратки	„	2 | 50
10	„	кретону на одѣжь дамску, новый взорець	„	2 | 80
3¼	„	матерій на одѣжь мужеску, модній	„	3 | 75
3¼	„	матерій на плащѣ ôдъ дощу и на одѣжь	„	5 | —
6·25	„	матерій пральнои лѣтнои нов. взор.	„	2 | 70
1	останокъ	10—12 м. диванôвъ на помôстъ	„	3 | 50
1	заслона	зъ джуты турец. взбôръ комплетный	„	2 | 30
1	гарнит.	джутов., 1 обрусъ и 2 одѣяла	„	3 | 50
1	гарнит.	рипсов., 1 „ и 2 „	„	4 | 50
1	стебнована	колдра до спаня, тяжка	„	3 | —
1	простирало	2 м. довге	„	1 | 50
1	сѣнникъ	2 м. довгій	„	— | 90
3	обрусы,	льняній, бѣлй, червонй, жовтй	10/4 „	2 | —
6	серветъ	льняныхъ	4/4	1 | 20
6	ручникôвъ	льняныхъ Іа зр. 1·80 Па		1 | 20
1	штука	полотна домового (28 вѣд. лôкт.)		4 | 20
1	„	шифону 30 вѣд. лôктôвъ		5 | 50
1	„	вебы кингъ 30 в. л. Іа зр. 7·50 Па		5 | 80
1	„	канафасу 30 вѣд. лôкт.		5 | 20
1	„	градлю дамаст. 30 в. л. Іа зр. 7·50 — Па		5 | 50
1	„	оксфорду 30 в. л. (ческ. фабр.)		4 | 50
1	моравскій	бархантъ синій брун. зр. 5 червоный бѣлый		6 | —
3	дамскй	сорочки зъ шифону богато вышиванй		2 | 50
6	дамскихъ	сорочокъ бавовн. полот. зъ зубцями		3 | 25
3	нôчнй	корсеты богато украш. Іа зр. 4 — Па		1 | 80
3	спôдницѣ	зъ рушу, сырого полотна, шифону		3 | —
6	запасокъ	зъ оксф., сырого полотна, кретону		1 | 60
6	паръ	панчохъ, чиненыхъ, всякои барвы		1 | 50
6	паръ	панчохъ финишовыхъ на лѣто		1 | 20
1	дамскій	жакетъ зъ вовны овечои въ всѣхъ барвахъ модный		2 | —
3	хустки	на голову, мохеровй у всѣхъ барвахъ		1 | —
6	хустокъ	на голову, фоаловй, новый взорець		1 | 20
1	клятавска	сорочка муж. бѣла барвна Іа зр. 1·80 — Па		1 | 20
6	ковнѣрикôвъ	стоячихъ и выкладаныхъ		1 | —
		3 пары манштетôвъ		1 | —
3	оксфор.	сорочки для роботникôвъ Іа зр. 2 — Па		1 | 40
2	пары	калесонôвъ бархантовыхъ зъ Кроазе або бархану Іа зр. 2·50 — Па		1 | 80
6	паръ	скарпитокъ рôзнобарвныхъ		1 | 10
12	паръ	скарпитокъ лѣтныхъ		1 | 20
1	англійск.	пледъ до подорожи 3·5 м. довг. 1·6 м. шир.		4 | 50
3	модній	краватки атласовй широкй вузкй Па 75 кр. Іа		1 | 50

Цѣнники и взôрцѣ даромъ и франко.

Недогôдне приймаеся назадъ зовсѣмъ радо.

*) Для Всеч. духовенъства, высшихъ урядникôвъ и другихъ вѣродостойныхъ осôбъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 6—20

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь

1656 Всч. Духовенъству. 76—?

Замовленя въ мѣсци и въ провинціи выконуються точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

PASQUALE ZACCHI

ЗАВЕДЕНЬЕ

артистичне, фигуральне и орнаментаційне

у Львовѣ, ул. Валова ч. 1.

поручае

на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектонічнй зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣренійшихъ.

Всякй замовленя такъ мѣсцевй якъ и замѣсцевй выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 7—8

Наука крою

суконь дамскихъ и одѣня.

Т. ЩЕПАНЬСКІЙ

кравець дамскій

удѣляе науки крою суконь дамскихъ и одѣня значно улегшаючою методою безъ всякихъ непотрѣбныхъ и богато трудностей припорюючихъ линіекъ.

Курсъ науки въ 10 лекціяхъ.

При науцѣ крою поясняе такожь и выготовленье суконь.

1888 **Цѣны умѣренй.**

Приймае такожь до роботы сукнѣ и всякй въ кругъ єго званя входячій одѣня дамскій, котрй выготовлюе зъ всякою старанностію и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.

Зъ поважаньемъ: 3—0

Т. Щепаньскій

ул. Гродзицкихъ ч. 2. I. поверхъ.

Meyer's Conversationslexikon

IV. выданье выходить теперь въ 16 великихъ оправныхъ томахъ зъ множествомъ кольорованыхъ и чорныхъ илюстрацій, зъ мапами и т. д. по 6 зр. за томъ. Вже вышло 6 томôвъ а дальшй будуть выходити що 2 мѣсяцѣ. П. Т. Родимцѣ можуть сей Лексиконъ дôстати на сплату въ мѣсячныхъ ратахъ по 2 зр и всѣ томы франко почтою до дому, такъ, що крôмъ цѣны дѣла нѣчого бôльше не потребують платити. Тіи томы, що суть вже готовй, ôдсылаються заразъ, а перша рата платиться по одержаню пересылки. Хто зъ П. Т. Родимцѣвъ хоче сей Лексиконъ дôстати, зволить прислати пôдписаному свою адресу а вскажеся єму, де маѣ по него написати.

А. Круликовскій

Львôвъ, улиця Коперника ч. 28.

1867 10—10

„Руский Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбній письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи адвоката съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичь и Юліянъ Семигинôвскій.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ другу.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купуе у н. В. Левицкого въ Залôщяхъ, платить за 1 прим. тôлько 3 зр. 30 кр. — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр.

Проспекты обширнй высылае на жаданье п. В. Левицкій въ Залôщяхъ. Въ выняткôвыхъ случаяхъ даеся 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (13—1о)

На сезонъ весняный

КАЗИМИРЪ БЄЛЯНЬСКІЙ

у Львовѣ, ул. Ягайлоньска ч. 2.

поручае на сезонъ весняный и лѣтный свôй богато заосмотреный

МАГАЗИНЪ ОБУВИ

дамскои и мужескои власного выробу.

Всякй замовленя зъ провинціи выконуються точно за надбсланьемъ зъужитого черевика. 1896 (2—4)

Дякуючи за дотеперѣшне довѣріе прошу и на будуче о ласкавй взгляды.

КАЗИМИРЪ БЄЛЯНЬСКІЙ.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНôВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и станція желѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ „Ивана и сына Серафина“ „Ліярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôтзначену орѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили, — маю и теперь на складѣ готовй дзвоны, выконую скоро замовленя и пріймаю старй або ушкодженй дзвоны до переливаня за дуже умѣрковану цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй ліярни дзвонôвъ прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новѣ дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармоничный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляюся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

1814 6—25 Съ глубокимъ поважаньемъ

Антоній Серафинъ.

ПОВО ôДКРЫТЫЙ

МАГАЗИНЪ ОБУВИ

всѣлякого рода власного выробу

ВИНКЕНТІЯ КОЗЛОВСКОГО

1892 **у Львовѣ, улиця Баторія (Галицка) ч. 6.** 2—6

напротивъ Суду криминального

поручае **свôй богато заосмотреный магазинъ обуви** на кождый сезонъ зô шкôръ краєвыхъ и заграничныхъ.

по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Яко новоôдкрытый магазинъ обуви дамскои, мужескои и для дѣтей, старанньемъ моимъ буде поважанымъ ôдбирателямъ що до тревалости, вкуса и крою въ всѣлякихъ припорученяхъ вповнѣ вдоволити.

Замовленя зъ провинціи выготовлюю скоро и точно. — На мѣру прошу о надбсланье старого черевика.

Числячи на ласкаве попиранье Поваж. П. Т. Публики въ моихъ змаганяхъ, позôстаю зъ поважаньемъ

Винкентій Козловскій.

ІОАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

давнѣйше Л. Вайгель

у Львовѣ, улиця Театральна ч. 16

поручае

свôй богатый складъ Годинникôвъ, ланцушкôвъ золотыхъ и срѣбныхъ, столовыхъ и будильникôвъ рôжного рода зъ перворяднихъ фабрикъ по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ.

Направы всѣлякого рода годинникôвъ, машинъ граючихъ якъ такожь ôдновлюванье антикôвъ выконуе сумлѣнно и пôдъ гарантію, займаеся такожь клиньемъ бурштинôвъ, пѣнки, порцеляны, скла, китомъ власного вынаходу и продае тойже фляконъ по 50 кр.

1877 (6—6)

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущяна ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кильо зр. 1·80 кр.

на провинціи:

4¾ кильо зр. 9·15 кр. франко

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвою мого знамени. Сироваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ю найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбургѣ и Трiестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комісіонеръ, а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 10—?

Прасованй Дрôжджѣ

зъ славнои фабрики Ад. Иг. Мантнера и Сына у Вѣдни Sct. Marx

1888 поручае 6—7

торговля **Кароля Баллабана**

у Львовѣ.

Ласкавй припорученя на **Великоднй свята** приймае вже и высылае тій-же въ назначенôмъ дни

І. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсылае за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse.

1869 6—16

Взôрцѣ даромъ

БРИТВЫ

правдивй швайцарскй и англійскй

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.—

1886 до 6.— зр. 6—10

поручають

Братя Лянгнеръ

Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

Вже выйшовъ зъ друку

Законъ о загальнôмъ ополченю

для королевствъ и краѣвъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй.

Розпорядженье министерства оборони краєвои

дотыкаюче списания обовязаныхъ до служби въ загальнôмъ ополченю и удержуваня ихъ въ евіденціи, — а такожь

Приписы дотыкаючй организаціе загалного ополченя.

(Дословный переклядъ зъ Дневника законôвъ державныхъ.)

Цѣна 40 кр., зъ пер. почт. 45 кр.

Замовляти можна пôдъ адресою: Адм. Батькôвщины, ул. Академична ч. 8 у Львовѣ

Устава тая, задля своеи важности для всѣхъ, повинна знаходитися у кождого начальнôго громадзе, въ кождôй читальни и въ рукахъ кождого письменного голôвка.

Цѣс. кор. уприв. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдаѣ

почавши ôдъ дня 1 цвѣтня 1887

у Львовѣ и при филіяхъ въ Краковѣ, Чернôвцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВÎ

3½% платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю

4% „ „ 60 „ „ „

4½% „ „ 90 „ „ „

Львôвъ 1 цвѣтня 1887.

ДИРЕКЦІЯ.

1898 1—?

(Передрукъ не буде плаченый.)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 34. Львôвъ, Вторникъ 24 марта (5 цвѣтня) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надбслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр.	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльній ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Съ днемъ 1 (13) цвѣтня зачинаеся II-гій чвертьрôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“ и „Библіотеки найзнам. повѣстей“. Мы зъ своеи стороны подали сего року Вп. Читателямъ значно збôльшеный объемъ за тую саму цѣну предплатну, не зважаючи на то, що кошты выдавництва о много бôльшій, и тымъ зробили одинъ крокъ напередъ; але и Вп. нашій Читателѣ зволять насъ пôддержати ширењемъ нашои часописи и точною присылкою предплаты, бо лише въ такôмъ случаю зможемо ступати що-разъ впередъ. Числимо такожь на моральну помôчь рускои Публики черезъ надсыланье намъ вѣстей зô всѣхъ кутκôвъ нашои батькôвщины, щобы тымъ способомъ въ нашôй часописи мовь въ зеркалѣ показувалося наше житье и розвôй нашь народный.

Въ „Библіотецѣ найзн. повѣстей“ почнеся по скôнченю повѣсти Онета печатати найзнаменитшій романсъ россійского писателя Достоевского „Вина и кара (Преступленіе и наказаніе)“, на котрый именно звертаемо увагу Вп. нашихъ Читателѣвъ.

Условія предплаты поданй при заголовку часописи.

☛ **Просимо поспѣшити зъ присылкою залеглостей и предплаты, щобы мы не мусѣли деякимъ зъ нашихъ Читателѣвъ перерывати высылки „Дѣла“ и „Библіотеки“.**

ôдкрытье зелѣзницѣ Стрый-Мункачь.

Вчера одержали мы зъ Бескида на угорскôй граници слѣдуючу телеграму:

„При нагодѣ торжественного отворенья зелѣзницѣ Стрый-Бескидъ ôдôйшовъ зô Львова о годинѣ 7 рано поѣздъ зъ 50 гôстьми, а помежи ними намѣстникъ п. Залескій, князь Виртембергъ, Октавъ Петрускій въ заступствѣ маршалка краевого, Шифнеръ совѣтникъ двору, Симонъ президентъ палаты торговельнои и промысловои, и богато послôвъ до Рады державнои и до краевого Сойму. Ôдпоручникомъ Министерства торговлѣ бувъ шефъ секційный Витекъ, а генеральнои Дирекціи державныхъ зелѣзниць президентъ бар. Чедикъ и директоръ будовы, совѣтникъ двору Бишофъ. Повно такожь було представителѣвъ мѣсцевыхъ властей правительственныхъ и автономичныхъ. Всѣ стаціи ново-отворенй були святочно прикрашений, а численно зôбране населенье витало поѣздъ по стаціяхъ грôмкими окликами и выстрѣлами зъ моздырôвъ. Торжеству сприяла гарна погода и на стаціи Бескидъ повиталися сердечно галицкій гостѣ зъ угорскими, межи котрыми бувъ министеръ комуникаціи. Всѣ выѣхали опбеля разомъ до Стрыя, де о 3 годинѣ почався пиръ.“ *Гостковскій* начальникъ канцеляріи Дирекціи держ. зелѣзниць у Вѣдни.

Такъ отже збôльшилася вчера сѣть галицкихъ зелѣзниць о одинъ шляхъ. Мимо волѣ насуваеся гадка, якій хосенъ принесе нова зелѣзница зъубожѣлôй и зô всѣхъ бокôвъ експлоатованôй Галичинѣ?

Пôдъ взглядомъ економичнымъ не можна собѣ дуже богато зъ неи обѣцювати. Она збôльшить хиба лишь привôзъ продуктôвъ чужого промыслу, а въ вывозѣ буде мусѣла обмежитись, якъ и всѣ другій, на сырй нашій продукты. Однакъ все таки зъ неи буде той хосенъ, що она зблизить Галичину зъ великими торгами на збôже и худобу.

За то далеко бôльше есть ей значенье стратегичне. Досыть кинути окомъ на карту, щобъ о тôмъ переcвѣдчитися. Вздовжь цѣлои Галичины тягнуться двѣ великй зелѣзницѣ майже ровнобѣжно до себе, т. е. зелѣзница Кароля Людвика и зелѣзница державна, а до нихъ зъ по-за гôръ вилывають зелѣзницѣ Лелюхôвъ-Тарнôвъ, Лункôвъ-Хирôвъ и нова линія Мункачь-Стрый, котрыми вже въ першôй хвили можна значній масы войска зъ Угорщины вкинути до Галичины. Ново ôдкрыта зелѣзниця отже доповнила пôдъ снмъ взглядомъ въ значнôй мѣрѣ задачу двохъ своихъ старшихъ сестеръ, що доси лучили Галичину зъ Угорщиною.

Для насъ Русинôвъ спеціяльно, маѣ нова зелѣзниця то важне значенье, такъ сказати-бъ политичне, що сполучае центръ краю, столицю Галицкои Руси, и ще одно бôльше мѣсто руске Стрый, зъ Угорскорускими: Унгварскимъ и Берегскимъ комитатами, и тымъ чиномъ зближаѣ насъ до глухои закарпатскои Руси, котра нынѣ уважаеся засудженою на загибель національну окраиною широкои рускои землѣ. Дай Боже, щобы при помочи улекшеной комуникаціи зъ нами Угорска Русь могла ôджити на ново своимъ рôднымъ, питомымъ, повнымъ житьемъ народнымъ!

Експлоатація нашихъ селянъ.

Вже кôлька разôвъ згадували мы въ нашôй часописи про великй надъужитя, якихъ допускаються супротивъ селянъ сокальского, жовкôвского та равского повѣтôвъ предприемцѣ будовы львôвско-белзецкои зелѣзницѣ. Разячй факты тыхъ надъужить були вже передъ кôлькома тыжднями предметомъ карно-судовои розправы у Львовѣ; карный судъ узнався однакъ тутъ некомпетентнымъ и ôдступивъ справу властямъ политичнымъ, щобъ администраційными средствами запобѣгли кривдѣ селянъ. Та видно, тымъ властямъ не дуже покапно взятися за то дѣло, бо згаданй надъужитя множаться що-разъ бôльше и родять правдиву систему негôдной експлоатаціи лишеныхъ всякои обороны братôвъхлѣборобôвъ.

Остатнымй днями подавъ „Kurjer Lwowski“ въ тôй справѣ обширну допись зъ Равы Рускои, въ котрôй дописуватель наводить численнй факты нечуванои експлоатаціи селянъ предприемцями будовы львôвско-белзецкои зелѣзницѣ и представляе сумный образъ крайне апатичного въ тôй справѣ поступованя дотычныхъ повѣтовыхъ властій. Зъ сеи дописи подаемо мы кôлька цѣкавѣйшихъ уступôвъ.

„Ще въ лѣтѣ минувшого року“ — каже дописуватель, — „ходили кôлька разôвъ якйсь панове ôдъ предприемства по нашихъ поляхъ, вытовкали збôже и засѣвы, мѣрили, справджували станъ власности и говорили все людямъ, щобы нѣчого не лякались, бо зелѣзниця заплатить имъ добре за всѣ шкоды. Не треба, казали, брати нѣякихъ адвокатôвъ, бо зелѣзниця не зробить нѣкому кривды. Подôбній приреченя утихомирили нарôдъ а то тымъ бôльше, що при политичнôй комисіи запевнювавъ ц. к. староста и всѣ члены комисіи нашихъ селянъ, що зелѣзниця заплатить имъ добре за грунты и за вытовчене збôже. И якъ же-жь було тутъ не вѣрити?

Ще передъ тымъ, заки надôйшли оречення ц. к. намѣстництва, ѣздивъ якйсь повномочникъ предприемства (вже то предприемство маѣ дуже богатo тыхъ повномочникôвъ, бо що мѣсяця приѣздить иншій и говорить що иншого) по селахъ, скликуваvъ людей, пытався, чого жадають, дивувався, що такъ великй ставлять жаданя, самъ подававъ дуже мало, однакъ потѣшавъ селянъ, що якось погодяться и запевнювавъ, що хто вже теперь позволить робити на своемъ грунтѣ, той опбля ôстане далеко бôльше грошей. Вкôнци надôйшли декреты зъ намѣстництва и въ сѣчни 1887 р. зъѣхала до Равы експропріяційна комисія. Комисія розбслала пôсланцѣвъ по селахъ зъ завôзваньемъ, щобы кождый, хто хоче ôстати грошѣ, зголосився по тій-жь до Равы!

Дивна манипуляція! Выходы при выкупнѣ грунтôвъ ѣздить комисія по селахъ, бо лекше на мѣсци усунути всякй можливй суперечности и непорозумѣня, — а тутъ мусѣли селяне ще по двѣ або три милѣ ити до Равы! Заходить тутъ ще и та некористь, що нашъ селянинъ въ дома на селѣ певнѣйшій себе та твердшій и въ разѣ наглои потребы може порадитись вичливыхъ людей та прихильного собѣ священика, а въ мѣстѣ не маѣ нѣкого кромѣ жидка-фактора, котрый лишь и жде на то, щобъ его обмотати въ свои сѣти.

Въ наслѣдокъ сеи ôдозвы поспѣшили селяне до Равы, радй, що вже разъ ôстануться имъ довго выжиданй грошѣ. Но легко представити собѣ ихъ зачудованье, коли „паны“ почали подавати имъ по черзѣ по 7, 8 а найвысше по 10 кр. ôдъ сяжня грунту, заявляючи, що якъ не схочуть сего брати, то приступиться до детаксацій грунтôвъ, а тогдѣ не ôстануть и половины сего. Заявленье то наводимо на здогадъ, що пп. предприемцѣ мають въ своихъ рукахъ всѣ комисіи оцѣнителѣвъ.

Таке заявленье выкликало зовсѣмъ природно великій заколотъ мѣжь селянами. Пôднялись плачѣ и нарѣканя, посыпалися проклоны, и нѣхто не хотѣвъ зъ-разу пристати на таку цѣну. Но поволи почавъ одинъ и другій пригадувати собѣ, що треба нынѣ заплатити податокъ и купити соли до дому, иншимъ почавъ доскулювати голодъ, а тутъ не було крейцара при души, иншихъ налякали жидки-факторы детаксаціею, котра оцѣнить ще низше вартôсть грунтôвъ. Такй и тымъ подôбній мотивы довели нещастнй жертвы до роспуки. Они кинулись на слѣпо середъ проклонôвъ пôдписувати контракты, не знаючи: що пôдписують, кôлько и якій грунтъ продають. Комисія не почувалася до обовязку хоть-бы ôдчитати змѣстъ контрактôвъ продаючимъ грунты селянамъ, а многимъ зъ нихъ велено пôдписати бѣлый папѣръ, на котрôмъ доперва опбсля мавъ написатися контрактъ.

Въ такій способъ выкупило предприемство въ коротκôмъ часѣ велике число частинъ грунтовыхъ парцель за цѣну ôдъ 100 до 160 зр. ôдъ морга, отже далеко низше ôдъ мѣсцевои цѣны. Страта для властителѣвъ представиться тымъ бôльшою, коли зважиться, що вынятый зъ середины кавалокъ парцелѣ обезцѣнюе цѣлу парцелю. Есть се такъ само, кажуть нашй селяне, якъ бы хто зъ кожуха вытявъ кавалокъ зъ середины. Найгôрше выйшли тй властителѣ грунтôвъ, котрй увѣривши въ обѣцянки повномочникôвъ предприемства, позволили передъ пôдписаньемъ котракту розпочати роботы на своихъ грунтахъ. Они лишилися теперь на ласцѣ предприемства и мусѣли брати то, що зволили имъ дати предприемцѣ.

Деякй зъ селянъ зажадали дѣйстно переведеня детаксаціи. Ихъ бажанье сповнилося: детаксацію переведено, однакъ хôсна зъ того не було для нихъ нѣякого. Панове таксаторы, до котрыхъ належали кс. Сава, пп. Броньевскій и Стельцеръ, оцѣнили хлопскй грунты по 4, 5, 6 а най- высше вже по 10 и 12 крейцарôвъ ôдъ сяжня. Всѣхъ чудувало дуже, якъ могли пп. таксаторы въ загалѣ пôдпятися оцѣненя поодинокихъ грунтовыхъ парцель середъ зимы, коли земля покрыта була майже двометровою верствою снѣгу и замерзла ледомъ? Адже-жь ходило тутъ передовсѣмъ о розпôзнанье якости грунту, а дальше положеня, управы и другихъ такихъ обставинъ, котрыхъ середъ зимы годѣ розпôзнати! Додати треба, що и тутъ сповнено дуже богато неформальностей, переведено именно богато детаксацій безъ повѣдомленя сторонъ.

Цѣкаво буде обчислити цифрами, що заробивъ нашъ селянинъ на будовѣ сеи зелѣзницѣ. Возьмемо тутъ пôдъ увагу одинъ пересѣчный выпадокъ. Селяньскй парцелѣ дуже вузкй, а що зелѣзниця перетинае ихъ на поперекъ, отже займае зъ однои парцелѣ пересѣчно 30 сяжнѣвъ (суть парцелѣ, зъ котрыхъ займае зелѣзниця лишь по 1, 2, 3, 4 и 5 сяжнѣвъ). Вартôсть одного сяжня таксувала комисія пересѣчно по 5 кр., приходить отже селянинови за 30 сяжнѣвъ 1 зр. 50 кр., котрй то грошѣ складае комисія до судового депозиту. Але при всѣхъ тыхъ пертрактаціяхъ, комисіяхъ, терминахъ тратить властитель грунту щонайменше пять робочихъ днѣвъ, а коли почислимо вартôсть одного дня лише на 25 кр., то маемо вже готову страту селянина 1 зр. 25 кр. Щобы дôстати зложенй до депозиту грошѣ, треба заплатити стемпель и дати писареви за написанье поданя зновъ найменше 50 кр., отже до свого грунту селянинъ мусить ще доложити щонайменше 1 зр., не числячи вже тои шкоды, яку зробили ему въ лѣтѣ, вытовкши збôже и яку зроблять ще ему въ часѣ дальшои будовы. А прецѣнь могло-бы предприемство инакше собѣ поступати, бо маѣ на кождый моргъ поля до диспозиціи надъ 1.000 зр., могло-бъ отже и по 600 зр. за моргъ платити и ще мало-бы великй зыски. Що тутъ вызискуеся на велику скалю незарадность и безъохоронность сельского люду, свѣдчить о тôмъ фактъ, що въ селѣ Добросинѣ плачено властителеви доминикальному Урбаньскому по 600 зр. ôдъ морга, а селянамъ въ тôмъ самôмъ селѣ за такй самй грунты ледви третину сеи сумы, хочь вѣдома рѣчь, що малый рôльникъ поносить тутъ далеко бôльшй шкоды, якъ властитель бôльшои посѣлости. Такй самй надъужитя дѣються и въ жовкôвскôмъ повѣтѣ.“

Дописуватель маѣ надѣю на суды повѣтовй и староства, що они запобѣгнуть тôй страшнôй експлоатаціи бѣдныхъ селянъ. Мы однакъ не дуже надѣемося сего, бо — що якъ вже высше мы вказали, — судъ узнаеся некомпетентнымъ въ тыхъ справахъ. Длятого радили-бъ мы покривдженымъ удаватись просто до краевои политичнои власти т. е. до ц. к. намѣстництва зъ жалобами и жадати рѣшучо выслання на мѣсце делегата зъ намѣстництва, котрый розслѣдивъ-бы тую справу и наочно пересвѣдчився о всѣхъ надъужитяхъ. Своею дорогою, радимо у всѣхъ выпадкахъ, де продажъ взглядно вывласненье зъ грунту наступило пôдъ вплывомъ примусу, де велено кому пôдписувати контрактъ, не прочитавши его змѣсту, або подавано до пôдпису просто бѣлый папѣръ, або де въ кôнци заходить очевидне покривдженье надъ половину вартости (т. е. заплачено за грунтъ менше нѣжь половину его вартости) а продаючій въ контрактѣ сего замѣту выразно не зрѣкся, — удаватись покривдженымъ на дорогу цивильного права и на тôй дорозѣ жадати уневажненя контрактôвъ.

Переглядъ Часописей.

„Neue freie Presse“ (въ числѣ зъ 3 л. цвѣтня) помѣстила ширшу статью свого кореспондента зô Львова (п. Іоллеса) п. заг. „Ruthenische Demonstrationen und ihre Folgen“. Статья тая тымъ цѣкава, що п. Іоллесъ, великій приятель и покровитель тыхъ людей, що выслали адресу до петербурского „Благотворительного Комитету“, чоловѣкъ втаемниченый у всѣ тайны клики, що то першій все знаѣ, що середъ неи

---

2)

Конокрадъ Иванъ Дранка.

(Зъ споминокъ адвоката.)

(Конецъ.)

Минуло чимало лѣтъ. Давно залишивъ я адвокатство, живу собѣ „ченцемъ“ въ мирѣ та мовчки спасаю душу... Про Дранку й памяти не було; хочь я й записавъ собѣ ще тогдѣ-жь таки отсей выпадокъ, але й про записки тй забувъ: валялись они собѣ на горищи въ коморѣ... валялися-бъ може й доси, доки-бъ ихъ мыши не поснѣдали, коли-бъ торбчнёи зимы не нагадали менѣ про Дранку чужй люде.

Саме на Рôздвяныхъ святахъ приѣхали до мене зъ того села, де я рôсъ, два старенькй дѣды: Игнатъ Шабельникъ та Климъ Лупало; вельми старй они обидва: я ще хлопцемъ бѣгавъ, а они вже иneемъ, мовлявъ, пригали... А зъ того часу минуло — гай, гай! — трохи не сорокъ лѣтъ! И въ мене борода — наче гречка цвите...

— Такъ и такъ — кажуть они, — поратуй, сынку, нашихъ хлопцѣвъ! До великои шкоды дôйшли!...

— Кажѣть, яка тамъ шкода?

— Разъ така шкода, що теперь коваля въ нашому селѣ Бôгъ ма'... Безъ коваля, въ лѣтку, що безъ рукъ: чи косу ввôрвешь, чи лемѣшь насталити, чи ворванъ на обидъ, — все безъ коваля не втнешь! Вже якій тамъ не бувъ коваль, та бувъ, а теперь такъ посадили якъ на леду: абы що до коваля — бѣжи за сѣмъ миль киселю добувати... Шкода!...

— Шкода! — додавъ и Климъ, — шкода и коваля и чоловѣка.

— Та чоловѣка ще не такъ: люде е, слава Тобѣ Господи, повне село... та признатись, якій тамъ и чоловѣкъ зъ того цигана бувъ? — тôлько свѣтъ поганивъ... Злодюга такій, що й не сказати... коней кравъ.

— Еге! — перебивъ Игната Климъ — говори-жь ты! Правдивый злодюга, та теперь отъ чого наконивъ! Скôлько то людей за него стражде! Га! коли-бъ за що путне, а то за злодюгу.. за циганьскій вышкварокъ...

— Що-жь у васъ сталося? — спытавсь я не розумѣючи, про що йде рѣчь.

— Та, бачь, сынку, сталося таке, що нудно й казати: ажь шѣстьохъ нашихъ хлопцѣвъ въ тюрму закинули: и мого внука и его внука... Такъ мы отсе до тебе, сынку, поздоровъ Боже тебе, поратуй, якъ знаешь! А такъ не можна: не пропадать же хлопцямъ, мовлявъ, нѣ за понюхъ табаки...

— Та вы, дѣдусю, гарненько все по порядку розкажѣть: за що хлопцѣвъ въ тюрму запроторили?

— Вже-жь не якъ, якъ по порядку треба — вôдповѣвъ Климъ, — такъ чи ты, Игнате, повѣдати-мешь, чи нехай я?

— Нехай ты, Климе! Ты почавъ — ты и кôнчай. А я, коли що, поправляти-му...

— Нехай и такъ!

Климъ вытягъ зъ-за холявы рожокъ, вдаривъ его разôвъ зо три объ закаблукъ, вытягъ зъ рога затычку, пôдставивъ ноготь великого палця зъ лѣвои руки, натрусивъ на ноготь табаки, нюхнувъ на повенъ нôсъ — и мовивъ:

Та й табака-жь! Добра!... такъ и пре! Шкода, на сходѣ вже... мабуть чи й стане, поки до дому...

— Було насыпати повенъ рôгъ! Знаешь: идешь на день — бери на два. Ану, ке лишень и менѣ!

— Говори-жь! Захватався тай забувся про табаку, — ôдповѣвъ Климъ, подаючи Игнатови рôгъ зъ табакою.

— А ты, сынку, не вживаешь сего добра? — спытавсь у мене Игнатъ.

— Нѣ, не навчився.

— И добре робишь... Цуръ ѣй! Смаку зъ неи не абы-то, тôлько що привыкъ... понюхаешь — нѣбы веселѣйше стане...

— Такъ кажѣть, що тамъ у васъ за пригода така сталася? — пытався я.

— Не добра пригода, бридка... щô й казати! И коваля позбулися и самй въ бѣду вскочили. Нехай вже — Савка Гриценко, такъ того й не жаль: голѣнный зъ роду, а нашй — такй-жь они сумирнй, такй обачнй... и на тобѣ!.. въ отаке вскочили!... Яково то намъ старымъ!... и стыдовище на все село, и шкода, и журба... Ото, бачь, сынку, лѣтъ зъ десять тому назадъ осѣвся въ нашому селѣ коваль, циганъ Иванъ Дранка. И гараздъ! Намъ коваля треба: нехай живе, нехай хлѣбъ заробляе... треба-жь и ему ѣсти... ôнъ хочь и циганъ, а ѣсти хоче. Живе рôкъ — нѣчого, живе и другій — нѣчого, и третій — нѣчого, а на четвертый — такожь бы нѣчого, та почалося щось оно не гараздъ на коней. То въ того, то въ сего та й выведуть коняку: тамъ зъ хлѣва, тамъ зъ пашѣ... и по всему знати, що злодѣй — не чужій чоловѣкъ, а тутешній: не бере, яку довелося, а выбираe, пеській сынъ, що лѣпшого.

— Не гараздъ! — кажемо мы старй люде, — вже якъ собѣ знаѣте, хлопцѣ, а щобъ вы присочили злодѣя! Хтось та есть изъ своихъ... Стережѣть!

Стали гадати: хто-бъ такій злодѣй? И на сего, и на того думаемо, а про Йвана Дранку и байдуже! Таке-жь бо оно тихе та вдôвливе було... Ажь оно й правда, що въ тихому болотѣ самй чорты кубляться...

Взялися хлопцѣ сочити.

Марна праця! Они сочать, а конѣ зъ нашѣ, зъ нôчлѣгôвъ — такъ и таютъ одно по одному... И шкода, и морока! Саме на Тройцю въ Галчинѣ великій ярмарокъ стае, а вже-жь то нѣколи такъ якъ пôдъ ярмарковый часъ и крадуть. Наважились нашй нôчлѣжники хочь-бы що, а встерегти коней. Повели на нôчлѣгъ, попутали, пустили, а саму найлучшу кобылу на приколемъ биля самѣсенького жита... Пустили, а самй геть одôйшли собѣ пôдъ вербы... далеко, такъ що злодѣю ихъ и не видко. Про всякъ выпадокъ въ житѣ засѣвъ Банджôвъ сынъ Дмитро, и Ратуя взявъ зъ собою — сторожкá собака була отой Ратуй! такихъ собакъ чи й е де бôльше.

Чуе Дмитро: щось шелестить въ житѣ... Придивляѣться: чоловѣкъ лѣзе черевомъ по земли... Ну, Дмитро догадливый паробчакъ: Ратуя до себе — цыть! каже ему, придержуе его, а самъ вартуе, що оно лѣзе. Було вже за пôвнôчь, темно, хочь око выколи. Дмитро вартуе, а оно лѣзе. Вылѣзло зъ жита та до кобылы... хвать ей та верхи на нѣй... „ньо!“ — а кобыла на приколи!... Дмитро тогдѣ зъ жита... Ратуй за нимъ... До злодѣя... а ôнъ якъ вкопаный на кобылѣ... Дмитро за него, та на хлопцѣвъ: „Сюды! сюды!“ Поприбѣгали... Хто-жь бы вы думали, той злодѣй бувъ? Еге! Нѣхто, якъ Иванъ Дранка.

— А що се ты вражій сыну! — на него.

Мовчить ôнъ, нѣ пары зъ устъ. Они его, звѣстно, въ ухо, — мовчить; они его въ друге, — мовчить.

— Ануте, хлопцѣ, въ кого шило, ке сюды!

Се-бъ то пôдъ нôгтѣ его шиломъ... Побачивъ Дранка шило: „Е! — гадае собѣ — тутъ не переливки!“ Заговорився. Божиться діяволъ, присягаѣться, землю ѣсть, що ôнъ не злодѣй, що въ него й на думцѣ не було красти, а се чортяки зъ нимъ таке скоили... такъ бы то ему пороблено... ôнъ, мовлявъ, и не тямить, якъ его чортяки взяли зъ кузнѣ, привели отсюды на нашу та й посадили на кобылу... Отакій пройдисвѣтъ! Та ще й дякуе, що нôчлѣжники пôймали его та вызволили зъ чортячихъ рукъ, а то, каже, й самъ не знаю, що они — чортяки-бъ то — зо мною й заподѣяли...

Хлопцѣ хочь и не поняли ему до кôнця вѣры, одначе думка въ нихъ така: не слѣдъ губити чоловѣка, не треба его бити и въ судъ давати, — а чортôвъ зъ него выгнати треба, провчити значить ихъ... Такъ ото трошки и пожартували зъ Дранкою: роздягли его, вымазали усего зъ нôгъ до головы дегтемъ, обкачали его землею, звязали руки, спутали ноги, та дôждавши ранку, якъ сонечко було на першому упрузѣ, и пустили его, въ чому мати породила.

Смѣху було на все село. Швидко не можна ему йти: переступае наче курка... а люде дивуються, смѣються та плюють на него, прикидаючи всячину.

Отже й помогло!... чортяки злякалися... Лѣтъ мабуть пять и чутки въ селѣ у насъ не було, щобъ у кого коняку выведено... А позаторôкъ зновъ почалося...

Саме передъ Варварою зновъ злапали Дранку. Ну, вже на сей разъ не поняли

дѣєся, — наразъ змѣняє тонъ и выступаєсупротивъ нихъ прямо въ роли обвинителя, такъ що справдѣ авторы адресы можуть зъ докорливымъ жалемъ бдозватись до п. Іоллеса: „Et tu, Brute, contra me?“

Статью свою въ „Neue fr. Presse“ починаєавторъ бдъ „*Общого рольничо-кредитного Заведенія*“. „Єсть се, каже, зареєстроване товариство зъ необмеженою порукою, заложене свого часу митрополитомъ (?) и виднѣйшими Русинами въ тбй цѣли, щобы членамъ товариства и господарямъселянамъ доставити користного (?!) кредиту. Заведенье, бдъ котрого первѣстнй основателѣ скоро бдступили (?), попало въ прикрй клопоты и вже въ 1885 роцѣ стояло надъ берегомъ повнои руины. За той часъ выступили зъ товариства всѣ Русины, бодай зъ якимъ-такимъ добрымъ именемъ, и такъ прийшло до того, що зъ ходомъ часу обняло зарядъ Заведеня кблькохъ незнаныхъ личностей, не стрѣчаючи нѣгде нѣякого бднору. Новй тй люде на дармо тратили часъ на змаганя санаціи зруйнованого банку и ажь одинъ зъ нихъ впавъ на геніяльну гадку, заинтересувати справою деякй россійски банки. Россійскй финансисты не дались „надути“ (anzuführen) и въ справахъ грошевыхъ нѣчого не хотѣли знати про „*единство*“ (Stammesgemeinschaft), — тожь и переговоры остали безъ результату“...

Коли зъ финансистами банковыми не йшло, тогдѣ впала протекторамъ Заведенія ще геніяльнѣйша гадка „надути“ т. зв. благотворителѣвъ, мѣжь котрыми однымъ зъ першихъ єсть п. Аристовъ, секретарь „Благотв. Общества“. У него такожь була депутація (якъ звѣстно, о. Наумовичь и пп. Савелинъ Загайко та Венедиктъ Площаньскій) и бнъ дуже кречно єи принявъ и дуже заинтересувався знаною „коммерческою сдѣлкою“, запроєктованою п. Савелиномъ на транспорты галицкого збожа россійскими зелѣзницями до Королевця и Одессы, — хочь помочи дати ѣй не мбгъ. Але вже то само, що Василій Ивановичь такъ любезно принявъ депутацію и заинтересувався „коммерческою сдѣлкою“, — записало єго имя золотыми буквами въ исторіи славного Заведенія. То бувъ, удержуєавторъ статьѣ въ „Neue fr. Presse“, мотивъ, за-для котрого директоры, директорка, дочка директора, служащій Апазуричь, члены Заведенія не пропустили дуже нарочнои нагоды выявити п. Василію Ивановичу свою велику вдячнбсть.

„Такимъ чиномъ — каже авторъ статьѣ — вже выправилася була до Петербурга „галицка депутація“ зъ людей, стоячихъ въ зношеняхъ зъ Заведенімъ, на Кирило-Методіевске торжество, котрого устроєньемъ займався головно п. Аристовъ, а ось недавно, коли п. Аристову захотѣлося спробоватись и въ роли ювилата, директоры банку, розумѣвся, не могли хибувати мѣжь благожелателями. Вдячнбсть свою бажали высказати дуже широко, тожь на адресу, зредаговану въ дуже высокопарнбмъ стилю, збирали пбдписы навѣть въ тыхъ кругахъ, котрй не знали, чи є де въ свѣтѣ якій Аристовъ. Мѣжь иншими далися намовити (liessen sich bereden) такожь пп. Геровскій, Дѣдицкій и Петрушевичь пбдписати адресу для красныхъ очей (zuliebe) директорбвъ банку. Дирекціи Заведенія було того ще за мало и до пбдписбвъ згаданыхъ панбвъ додала ще ихъ почетнй достойньства, такъ що оно выглядає, мовь-бы то п. Геровскій заявивъ своє „обожанье“ (Huldigung) п. Аристову не яко чоловѣкъ приватный, але яко предсѣдатель „Народ. Дому“, Дѣдицкій яко предсѣдатель „Русскои Рады“ а о. Петрушевичь яко членъ митрополичои капитулы. Аристови пбдхлѣбила политична адреса и бнъ казавъ єи въ „Извѣстіяхъ Благотв. Общества“ напечатати, щобы и не-Россіяне довѣдались о чести, яку єму зроблено.“

Галицке намѣстництво — пише дальше авторъ — придавши справѣ за богато значеня, вбзвало насамперед гр.-кат. митрополичій Ординаріятъ, щобы крил. Петрушевичу за то, що „вдався въ зведичуванье нотоpичныхъ ворогбвъ Австріи“ (Verherrlichung notorischer Feinde Oesterreichs), выточила слѣдство. Але правительство намѣряє ще рядъ иншихъ заряджень (Massregeln), щобы запобѣгчи подбнымъ демонстраціямъ, и — якъ говорять въ кругахъ добре поинформованыхъ — жертвою мають упасти „Народный Дбмъ“ и „Русская Рада“.

По тбй дописи додаєсама редакція „Neue fr. Presse“ таку свою примѣтку: „Трудно, щобы такими демонстраціями Русины зыскали собѣ такъ дуже потрѣбнй имъ симпатіи въ Австріи. Тымъ дають они лишь Полякамъ оружіе въ руки, и мы не подивуємось, коли Поляки небавомъ зъ цѣлымъ напоромъ ужнють того оружія“.

„Миръ“, — той de nomine правительственно-митрополичій органъ, a de facto оригинальне „не-знати-що“, але будь-щобудь зъ однои стороны enfant terrible самого Впр. митрополита, а зъ другои стороны официны „Нов. Пролома“ — посвятивъ нашбй якъ найогляднѣйшбй замѣтцѣ про новй принципы Впр. митрополита, высказанй при принятю и благословенію академичнои депутаціи „твердого закала“, а выпечатанй опбсля въ „Мирѣ“, — вступну статью (въ ч. 32), де силуєся на хитрбсть, *але на правду дуже незручно стараєся* вымотатись зъ нефортунноп кабалы, въ яку звычайно дуже легко дався замотувати тымъ, що митрополичій „Миръ“ уважають своими „официнами“.

„Миръ“ поучає насъ, що на рѣчи треба дивитись „тверезымъ и здоровымъ“ поглядомъ, якъ бнъ — risum teneatis! — дивиться. Коли „твереза и здорова“ политика каже замотувати митрополита въ кабалы фракціи, котра була причиною бдсадженя зъ престола митр. Іосифа, — то мы не завидуємо „Мирови“ той тверезости и анѣ слова не скажемо, — але все таки гадаємо, що самъ Впр. митрополитъ того собѣ чей не бажає... Самыхъ „основъ непоколебимои вѣрности св. католической Церквѣ и августѣйшбй Династіи“ за мало для характеристики правдивои и широн рускости, бо непоколебимо вѣрный св. кат. церквѣ єсть и Полякъ и Испанець, а августѣйшбй Династіи и кождый галицкій жидъ. До характеристики правдивого и широго Русина треба чогось третёго и власне то третье рѣшає о згбдности чи незгбдности принципбвъ мѣжь Русинами.

Що „Миръ“ маєнынѣ по-при принципъ въ дѣлахъ державныхъ и краєвыхъ. „слѣпо послушай правительства и мовчи“ ще другій принципъ (немовь въ еквивалентъ за першій), принципъ: „гудзя на народовцѣвъ!“ — се буде знати кождый, хто „Миръ“ бере коли до руки. Напасти и клеветъ на ширыхъ Русиновъ въ „Мирѣ“ не купити, але щобы онъ бодай згадавъ о такихъ важныхъ для всеи Руси рѣчахъ, якъ петиція „Народнои Рады“ до Рады державнои за рускою гимназіею та за учительскими семинаріями, — не кажемо вже, щобы загрѣвъ Русиновъ по краю до пбдписуваня тои петиціи! — або якъ представленье „Народнои Рады“ до Министерства торговлѣ, щобы священиковъ рускихъ зрбвнано що-до привилеѣвъ ѣзды зелѣзницями зъ державными урядниками, — де тамъ! О тбмъ „Миръ“ навѣть не згадує! И якъ же-жь можна того бдь него жадати? — якъ можуть „официны“ спроневѣрюватись своему „фронтови“?...

Нехай и такъ! Поживемо, побачимо, до чого и куда доведе тота оригинальна „мирска политика?!

Зъ Рады державнои.

На 18 засѣданю палаты послбвъ зъ дня 16 л. марта ухвалено поправку Дершаты до статута банкового, зменшаючи роздѣлъ зыскбвъ банку мѣжь обѣ половины державы зъ 7% на 6%. За сею поправкою голосували цѣла лѣвиця, клюбъ Трентино, ббльша часть клюбу Коронинiого, а бдтакъ ще послы Грегръ, гр. Кавницъ и пос. Енгель. Клюбъ Трентино рѣшивъ ухвалу, и поправку принято 118 голосами противъ 114. Лѣвиця приняла сю ухвалу грбмкими оплесками. На сѣмъ засѣданю ухвалено такожь 146 голосами противъ 37, дозволити на поступованье судове противъ антисемита пос. Патая. — На слѣдующбмъ засѣданю дня 18 л. марта ухвалено безъ дебаты покрытье 52½ мил. кредиту. При сѣй ухвалѣ лѣвиця не опонувала, якъ то зъ разу була постановила. Министеръ правосудія Пражакъ бдповѣдавъ на интерпеляцію послбвъ Шваба и Богатого въ справѣ конфискаты друкованого протоколу рихновскои палаты торговельнои и сказавъ, що конфискату сю затвердивъ такожь и высшій судъ въ Празѣ, а министерство не маєправа зносити выроку власти судовои въ дорозѣ административнбй. Министеръ краєвои обороны гр. Вельзерсгаймбъ бдповѣдавъ на интерпеляцію пос. Менгера и товаришбвъ въ справѣ доставы для войска меншими промысловцями и сказавъ, що въ зарядахъ магазинбвъ краєвои обороны въ тыхъ мѣстахъ, де суть палаты торговельно-промысловй, будуть выставлений бд повѣднй взбрцѣ рбзныхъ артикулбвъ доставы для войска. — При третбмъ читаню закона банкового застерѣгся пос. Ригеръ именемъ чеcкихъ послбвъ, будь-то они лишь для того голосують за симъ закономъ, що уважають за неможливе обставати при своихъ жаданяхъ (написи на банкнотахъ); они роблять се лишь въ интересѣ державы, щобы угода зъ Угорщиною могла бути скорше заключена. Статутъ банковый принято опбсля и въ третбмъ читаню. — Зъ порядку дневного приступлено до дальшои дебаты надъ закономъ о убезпеченю роббтникбвъ. §. 35 о укараню тыхъ, що удають слабость, принято безъ змѣны. При §. 37 жадавъ пос. Чайковскій, щобы категорію роббтникбвъ, котрй мають обезпечуватись, не означувавъ законъ, а статутъ повѣтовыхъ касъ для недужихъ. Пос. Чайковскій поставивъ такожь бдповѣдне до того внесенье. Параграфъ сей бдослано опбсля до комисіи. Пос. Шенererъ и товаришѣ поставили внесенье взываючe правительство, щобы оно закупило якій островъ, де мбгли бы заложити колонію карну, въ котрбй помѣщувано-бы тыхъ, що засуджений бодай на 6 мѣсяцѣвъ за то, що въ газетахъ голосять неправду и оскорбляють другихъ на майнѣ и чести. Внесеня сего нѣхто не пбдперъ. — На 20 засѣданю зъ дня 21 марта бдкинула палата значною ббльшостію голосбвъ жаданье пос. Шваба, щобы бдкрыти дебату надъ бдповѣдею мин. Пражака. Въ дальшбй дебатѣ надъ закономъ о убезпеченю роббтникбвъ выкликавъ §. 42 дуже оживлену дебату. Розходилося о то, чи въ предприемствѣ, въ котрбмъ працює 100 роббтникбвъ, можна бдкрыти окрему касу роббтницку. Параграфъ сей каже, що намѣстництво маєправо заказати таку касу, скоро-бы она показалась шкбдливою для другихъ касъ. Мимо сильнои опозиціи правицѣ принято сей параграфъ 142 голосами противъ 96. — На засѣданю зъ дня 22 л. марта велася дальша дебата надъ закономъ о убезпеченю роббтникбвъ. Пос. Кайцль поставивъ до §. 46 поправку того рода, щобы приступъ роббтника до касы повѣтовои, увбльнявъ єго бдъ касы руху (фабричнои) такъ само, якъ приступъ до касы независимои. По промовѣ правительственного комисаря Штайнбаха бдкинено се внесенье и ухвалено законъ ажь до §. 60. — На слѣдующбмъ засѣданю дня 24 л. марта поставивъ пос. Скаршевскій при §. 70 внесенье, щобы поданя въ справахъ касъ роббтницкихъ були вбльни бдъ стемпля и всякихъ належностей. Внесенье се принято. При послѣдныхъ параграфахъ вносила меншбсть, щобы касы для убезпеченя на случай недуги розширено такожь и на роббтникбвъ рбльныхъ и лѣсовыхъ; резолюцію сю однакожь бдкинено. На симъ закбнчено друге читанье сего закона. — На 22. засѣданю палаты по слбвъ зъ дня 26 л. марта станувъ на порядку дневнбмъ законъ о убезпеченю вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ именно такъ по официрахъ якъ и низшихъ войсковыхъ служачыхъ въ армін, маринарцѣ, краєвбй оборонѣ и въ ополченю. Предложенье комисіи войсковои нормуєпенсію вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ въ слѣдующій способъ: вдовы по заступникахъ официрбвъ (XII. кляса ранги) мають одержати 200 зр. пенсіи; вдовы по поручникахъ 250 зр.; по надпоручникахъ 300 зр.; по капитанахъ 350 зр.; по майорахъ 400 зр.; по оберштлейтнантахъ 450 зр.; по полковникахъ 600 зр.; по ген.-майорахъ 800 зр.; по фельдмаршаллейнантахъ 1200 зр.; по фельдцайгмайстрахъ 2000 зр. рбчно. Для низшихъ войсковыхъ вызначена пенсія для вдбвъ въ слѣдующій способъ: вдовиця по рядовбмъ одержить 24 зр., по гефрайтрѣ 32 зр.; по капралю 40 зр.; по цугсфирерѣ 48 зр.; по фельдфеблю 60 зр.; при артилеріи по фаэрверкерѣ 80 зр.; въ маринарцѣ по оберботсманѣ и по кадетѣ 100 зр. Сироты по официрахъ дбстануть пбсля ранги ихъ батькбвъ додатокъ на выхованье бдъ 40 зр. до 250 зр. рбчно. Вѣкъ даючій право на запомогу вызначаєся для сирбтъ хлопцѣвъ по официрахъ до 20 а для дѣвчатъ до 18 року житя. Сироты по низшихъ войсковыхъ будуть побирати всѣ однаково по 24 зр. рбчно а именно хлопцѣ до 16, а дѣвчата до 14 року житя.

При спеціяльнбй дебатѣ домагався пос. Дершата, щобы законъ сей мавъ *власть дѣлати такожь* и въ задъ такъ, щобы тй вдовы, котрй выйшли за мужь ще передъ ухваленьемъ сего закона, були такожь забезпеченй. За симъ промовляли такожь послы гр. Коронини и Полякъ, Дубски, Жакъ и Фуртмильеръ. Мин. гр. Вельзерсгаймбъ дякувавъ за ту прихильнбсть для арміи, але сказавъ, що въ виду непоборимыхъ трудностей финансовыхъ законъ сей не може бути змѣненый и для того просивъ, щобы предложенье се такъ приняти якъ оно єсть. — На слѣдующбмъ засѣданю дня 29 л. марта явився зъ ново удекорованыхъ министрбвъ лишь д-ръ Гавчь а цѣла лѣвиця складала єму остентативно свои гратуляціи. Зъ порядку дневного ухвалено законъ о убезпеченю роббтникбвъ на злучай недуги въ третбмъ читаню и приступлено до спеціяльнои дебаты надъ закономъ о убезпеченю вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ. При §. 1 поставивъ пос. Менгеръ поправку, щобы увзгляднено въ законѣ такожь некатолицкихъ духовныхъ. Поправку сю принято 123 голосами противъ 114. Прочй параграфы ажь до §. 4 включно принято безъ змѣны. — Пос. Патай интерпелювавъ правительство о прикрбмъ положеню роббтникбвъ въ копальняхъ въ Бориславли и Болянцѣ.

На засѣданю зъ дня 30 л. марта стануло справозданье комисіи угодовои въ справѣ предложеня банкового наспѣшного зъ палаты панбвъ. Се дало нагоду пос. Дершатѣ и другимъ напасти дуже остро на кабинетъ Таффого, а особливо на президента министрбвъ и мин. финансбвъ. Коли однакожь прийшло голосованье надъ єго внесеньемъ що до роздѣлу доходбвъ банковыхъ, палата бдкинула єго внесенье 164 голосами противъ 134. — При дебатѣ надъ закономъ о убезпеченю вдбвъ и сирбтъ по войсковыхъ жадавъ пос. Тиркъ, щобы вдовамъ по высшихъ войсковыхъ вызначувано всѣмъ однаково по 1200 зр. — Засѣданье зъ дня 1 цвѣтня було послѣдне передъ великодными святами. На сѣмъ засѣданю ухвалено законъ о вдовахъ и сиротахъ по войсковыхъ въ третбмъ читаню, законъ о розширеню порту въ Трієстѣ и постановлено выдати пос. Шенерера судови. За симъ послѣднымъ внесеньемъ голосувавъ самъ Шенererъ и всѣ антисемиты. Опбсля закрывъ президентъ засѣданье желаючи посламъ веселыхъ святъ.

Справозданье товариства „Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ.

Дня 29 л. марта 1887 р. бдбулися Загальнй Зборы товариства „Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ, на котрыхъ выбрано предсѣдателькою паню Катерину Винницку; заступницею п. Е. Ничаѣвну, а выдѣловыми пп. Софію [illegible]ицьску, Левицку, Порайкову, Абрисовску, Сабатову и Ст[illegible]ицку.

Изъ бдчитаного справозданя зъ дѣяльности Выдѣлу товариства за часъ бдъ 26 л. листопада 1885 р. до 29 л. марта 1887 р. выймаємо слѣдующй факты:

Выдѣлъ старався бдповѣсти поважнбй задачи товариства и устроювавъ литературнй вечерки, котрй знакомили членбвъ изъ знаменитшими нашими дѣятелями на поли литературы и въ загалѣ на поли бдродженя Русинбвъ.

На вечерку 26 л. листопада 1885 р. держала панѣ Кобриньска бдчитъ о потребѣ для женщинъ высшого школьного образованя, такъ щобъ могли они занятп бдповѣднй посады при урядахъ и иншихъ закладахъ и черезъ то такожь свбй бытъ полѣпшити.

Дня 29 л. марта 1886 р. устроивъ Выдѣлъ вечерницѣ литературнй въ память Николая Устіяновича. Упрошена Выдѣломъ панна Гаморакбвна подала образъ трудолюбивого житя и патріотичнои дѣяльности Н. Устіяновича; панна Бажаньска пояснила въ довшбмъ бдчитѣ проводнй мысли поезій Н. Устіяновича и ихъ стбйность естетичну, а панна Громадкбвна деклямувала елегію „Згадка за Маркіяна Шашкевича“.

Щобъ уможливити близше знакомство и зближенье Русинбвъ мѣжь собою, устроювавъ Выдѣлъ вечерки зъ танцями въ днихъ 27 л. мая 1886 р. и 20 л. сѣчня 1887 р.

Важного дѣла основаня дѣвочого воспиталища въ Станиславовѣ не забувавъ Выдѣлъ. На тую цѣль намѣривъ бувъ збирати фонды черезъ выдаванье книжокъ. Коли панѣ Кобриньска, котра надсылань утворы мала збирати, выступила зъ товариства и збираный матеріялъ задержала у себе, — тогдѣ зачавъ Выдѣлъ приготовляти до друку книжку, въ котрбй описано, якъ въ рбзныхъ краяхъ женщины стараються о своє образованье и о пбднесенье того образованя.

Основаню дѣвочого воспиталища въ Перемышли Выдѣлъ старався тымъ способомъ помагати, що розпродувавъ Льосы великои фантовои льотеріи перемыскои.

Въ р. 1886 припало велике торжество основани епископства въ Станиславовѣ. Выдѣлъ поспѣшивъ на перше завбзванье взяти участь въ нарадахъ надъ достойнымъ повитаньемъ першого Преосвященого станиславбвского.

Библіотека товариства значно поббльшилася въ тбмъ роцѣ, такъ черезъ закуплений якъ и дарованй книжки та моты.

Засѣданя Выдѣлу, зборы и вечерки бдбувалися въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ и тутъ складаєВыдѣлъ товариства „Рускихъ Женщинъ“ прилюдну подяку Свѣтлому Выдѣлови „Рускои Бесѣды“, що на кожде прошенье радо бдступавъ своихъ комнатъ нашому товариству.

Въ Станиславовѣ д. 2 л. цвѣтня 1887.

Одъ Выдѣлу товариства „Рускихъ Женщинъ“ въ Станиславовѣ.

Рухъ въ нашихъ читальняхъ.

Наша Лемкбвщина, то крайне, крѣпке, красне дерево розкрачености Руси нашои, зъ кождымъ рокомъ дає пересвѣдчаючій доказы свого народного житя — стремленя къ благу моральному и матеріяльному народу. Бдъ кблькохъ уже лѣтъ трудились и до нынѣ трудяться священики Лемкбвщины для отверезеня людей. Неутомимымъ ихъ заходамъ треба завдячити, що тысячѣ людей вже выреклися піяньства; одинъ зъ нихъ на все житье, иншій зновъ на означеный часъ. Неменше похвально дѣлають ту священики на поли просвѣщеня народного, заводячи въ своихъ приходахъ — читальнѣ. За примѣромъ читальнѣ въ Устю рускбмъ, заложеной о. Обушкевичемъ, котрый такожь спѣву нотного учить молодѣжь, — существують нынѣ читальнѣ въ Ганчовбй, Высовбй, Роздѣлю, Святковбй, а въ послѣднихъ часахъ основано таку читальню людову и въ Ропици рускбй, де зъ причины копалень роны и тартаку парового потреба читальнѣ вельми хосенною показалась за-для масы роббтникбвъ розличного сорта и похожденя тамъ концентруючихъ-ся, котрй въ щоденныхъ зношеняхъ зъ нашимъ народомъ потягають его до разничихъ порокбвъ. Инiціяторомъ до заведени читальни въ Ропици р. бувъ о. Михаилъ Вербицкій зъ Рихвальда, котрый ще передъ своимъ рукоположеньемъ въ ереѣ при кождбй наручнбй случайности, проповѣдяхъ и бесѣдахъ приватныхъ, толкувавъ о конечности просвѣщеня и для дозрѣлыхъ уже людей. Дальшимъ неутомимымъ промоторомъ до зреализованя того дѣла бувъ трудолюбивый, честный, взбрцевый учитель школы ропицкои, п. Константинъ Гренякъ. Онъ то честныхъ газдбвъ свѣдомыхъ письма скликувавъ до себе, иншихъ зновъ посѣщавъ лично, пригортавъ до себе, одушевляючи ихъ до осущеня прекраснои гадки о. Вербицкого.

И въ самбмъ дѣлѣ, нову читальню въ *Ропици рускбй отворено* дня 1 (13) марта с. р. по попереднбмъ увѣдомленю ц. к. староства въ Горлицяхъ. Того дня с. є. въ 2-гу недѣлю св. поста, увѣдомленй о тбмъ нарочно черезъ свого пароха о. І. Менциньского прихожане, старшй и молодшй, парббки и дѣвчата, згромадились на *торжественну* вечерню въ церкви, а по бдспѣваню пѣсни „Претерпѣвый за насъ страсти“ удалися въ супроводѣ начальника громады ч Томы Кащика, радныхъ громадскихъ и членбвъ рады школьнои въ комнаты школы. Тутъ по бдчитаню дотычнои грамоты зъ ц. к. староства, въ присутности 3 Полякбвъ зъ интелигенціи, выбрано пбсля регулямину черезъ голосованье о. Менциньского, пароха, предсѣдателемъ; дуже поважаного п. І. Строколовского, директора копальнѣ (Литовця, истинного друга Русинбвъ) мѣстопредсѣдателемъ; п. Гренякa, учителя, секретаремъ, а чч. господарѣвъ мѣсцевыхъ Андрея Ющака касіеромъ; Илію Мацка, библіотекаремъ; Стефана Германа и Антонія Русинка, выдѣловыми читальнѣ. О. Вербицкій краснорѣчивымъ своимъ словомъ начертавъ въ коротцѣ исторію Руси; розличнй роды правленя державного въ свѣтѣ; выразився, що всѣ яко братя одноп землѣ взаимно навидѣтись и честно зъ собою заходитись повиннй (отже въ нашбмъ краю Русины и Полаки), а вкбнци зъ ентузіязмомъ спбмнувъ о щастю Руси галицкои, що дбсталася пбдъ державу авг. Дому Габсбургбвъ и заинтонувавъ Всемил. императору Францъ-Іосифу „многая лѣта“. Вельми приятно було слухати, коли хлопята и дѣвчатка, выучений своимъ честнымъ учителемъ п. Гренякомъ, бдспѣвали гармонійно „многая лѣта“ о. Обушкевича зъ Устя — Коротко промовивъ такожь и п. Гренякъ, обѣцюючи, що при своихъ задачахъ учительскихъ буде и для новои читальнѣ всѣ силы свои жертвувати и для блага загального трудитися. — Удачно выголосило 8-лѣтне дѣвчатко М. С. стихи: „И старому придастьсяшкола!“ — Въ члены читальнѣ (котрыхъ до нынѣ єсть 24 дѣйстныхъ а 18 почетныхъ) вписалися деякй газды, парббки и дѣвчѣ. Пбдъ конець хлопчики заспѣвали ще: „Миръ намъ братя“, а предсѣдатель подякувавъ всѣмъ присутнымъ за ласкаву участь въ зббраню и спѣвомъ имну народного „Боже буди покроветель“ закбнчено той актъ народный.

Того самого тыждня д. 7 (19) марта, о 8 год. вечеромъ при сильнбй бури вѣтренбй и метелици снѣжнбй блыскавицѣ, незвычайнй о тбмъ часѣ передъярпбмъ, прошибали многократно небосклонъ въ окрестности пбвночи и всходу, а хотяй не чути було нѣякихъ громбвъ и ихъ ударбвъ, явище то воздушне здрогнуло неодного. Неждано такожь, въ слѣдующихъ тыжднях, явилися надъ читальнею въ Ропици, яко-бы за облаками бурными, паши невбдступнй любй „bracia z tamtej strony Wisły“, яко корифеѣ и покровителѣ читальнѣ, а зъ мести, чи зъ заздрости, що не выбрано ихъ предсѣдателями або „kierownikami tej młodej instytucyi dla naszych chłopków“ пустили въ „Dziennik-y Polsk-бмъ“ стрѣлы клеветничій на тую читальню, загудѣли зъ облаковъ фантастичныхъ на весь край: „Polizei her“. Но на теперь блескъ ихъ выдумокъ фантазійныхъ най потѣшиться безъосновною дописею, котра нѣкого не устрашить и не умертвить. Старе „liberum veto“ не дасться нынѣ въ житье ввести, хотяй-бы при найѣдовитшихъ интригахъ. До такихъ то борителѣвъ за „sprawę polską, usque ad finem“ причислити треба и учителя школы рускои — juścić Polaka — J. O., прозываючого священикбвъ рускихъ „книшоѣдами“, свою жену „книшоѣдкою“ а дѣти рускй въ своѣй школѣ, якъ доказано, „kobylimi synami“... И такй то бодяки окружають нынѣ яко сторожѣ молоденьку ростинку „читальню“, ей виднокругъ затемняють, саму ей колють, силы ей животнй собѣ присвоюють и въ свбй хосенъ обернути намагаються...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Угода зъ Румунією.*) „Presse“ доносить, що оногды бдбулася въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ довѣрочна нарада представителѣвъ австро-угорскихъ зъ делегатами румунскими головно въ справѣ ветеринарійнбй. Результатомъ нарады було, що настало мале зближенье мѣжь обома сторонами.

(*Болгарскій делегатъ.*) Стоиловъ конферуючи зъ шефомъ секціи въ министерствѣ дѣлъ заграничныхъ высказавъ надѣю, що хотѣвъ-бы зробити визиту гр. Кальнокому. Гр. Кальноки принявъ отже єго, але — якъ кажуть — дуже холодно. Стоиловъ бувъ такожь у англійского посла Паджета.

(*Змѣны въ генералиціи австрійскій.*) Въ австрійскихъ кругахъ войсковыхъ заповѣдають при авансѣ въ маю нову змѣну въ генералиціи австрійскбй а именно, що архик.

Ему вѣры!... заливъ бнъ усѣмъ намъ за шкуру лою! Майже на все село чи є такій господарь, щобъ Дранка не позичивъ у него коняки!... богато бдъ него натерпѣлися... Отожь якъ злапали єго хлопцѣ — заразъ: що зъ нимъ вчинити?

По доброму розуму — звѣстно, що: въ судъ! Та озвѣрились же всѣ такъ на того Дранку, що й себе не тямили... Оно хочь на кого — досада возьме: ты працюешь, мозолюешся, а оно въ тебе краде... на всѣхъ злодѣвъ не настачишься... Тымъ то й розлютувались на него... та зъ лютости й розумъ загубили и заѣхали не въ тй ворота...

Що зъ нимъ дѣяти?... Той каже: на сковороду! — той: на суху осику! — а хто: прямо пбдъ лѣдъ въ ополонку! — всякій по свому. Звѣстно, сама молодѣжь... старого мѣжь ними нѣкогбсенько не було, щобъ напутити... Мбй Корнѣй и каже:

— Тривайте! Не чинѣть єму нѣчогбсенько, доки я вернуся!

Метнувсь до дому, принѣсъ налигачь и цурку.

— Отеперь — каже до Дранки — капутъ тобѣ цигане! Молись Богу! Ббльшь уже не красти-мешь!

Обвязали циганови налигачемъ округъ головы, заложили цурку та й ну — крутити, нѣбы перевесло на снопы!

Крутять собѣ! Цыганъ то гукавъ, просився, а то вже й замовкъ... а они крутять!... Кбстки вже въ головѣ трѣщать... а они цуркують — та й зацуркували...

Перестали — а Дранка вже й похоловъ...

Отъ якого накоили!... А теперь въ острозѣ гниють!... Дай, сынку, помбчь и раду, якъ бы ихъ вызволити...

* * *

Не вельми помогла моя рада. Два чоловѣка не втекло бдъ каторги, а два просто въ Сибиръ...

О. Я. Конисскій

ДО***

Буря выє, вѣтеръ свище,
Темна нбчь на двбрѣ,
И стоить мовь гомбнъ грбзный
Буйный шумъ на морѣ.

А на серци ясно й тихо, —
Гонять зъ него хмары:
Твоє личко — сонце ясне,
Й оченята карй.

И ласкавый, любый шепбтъ
Бурю заглушає,
А солбдкій поцѣлунокъ
Щастьемъ загрѣває.

Любко мила, дорогая!
Пышна моя роже!
На Вкраину — матѣрь нашу,
Ты менѣ похожа.

Якъ она — ты пышно-гарна,
А не гордовата;
Якъ она — убога щастьемъ
А лихомъ богата;

Якъ она — зазнала злобы,
Кривды и зневаги;
Якъ она — ты серцемъ добра
Й щира роботяга;

И якъ ѣй — тобѣ скорбота
Душу натомила, —
Але тымъ ты, голубонько
Двѣчи менѣ мила!

В. Лиманьскій

Рудольфъ и архики. Іоанъ Сальваторъ мають обняти команду корпусовъ. Ген. Попъ, другій ген.-адъютантъ цѣсаря и шефъ войсковои канцеляріи цѣсарскои, має достати одну зъ высшихъ комендъ; шефъ ген. штабу Векъ має достати першимъ а гр. Паръ другимъ ген.-адъютантомъ цѣсаря.

(*Его Вел. цѣсарь*) приѣхавши зъ Пешту приймавъ на прощальной авдіенціи ген. Каульбарса, бувшого россійского аташе войскового, котрый опосля выѣхавъ до Петербурга, а дня 26 марта приймавъ турецкого посла Садуллаха-пашу, котрый вручивъ цѣсареви новый ордеръ „Имтіязъ“ и власноручне письмо султана. — Кажуть, що Є. Вел. цѣсарь має выѣхати на торжество 50-лѣтного ювилея королевои Викторіи до Лондону, щобы єи особисто познати, хочь розумѣесь, лишь тогды, коли справы такъ уложаться, що подорожь ся не буде могла мати жадного значеня политичного. Вѣсть ся однакожь не знаходить великои вѣры у Вѣдни.

(*Справы парляментарнѣ.*) Палата послобъ залагодила въ протягу сеи каденціи парляментарнои т. є. бдъ 22 вересня 1885 ажь до теперь зъ 105 предложень правительственныхъ 69 а зъ 88 внесень посольскихъ 7; интерпеляцій було внесено 111 а зъ тыхъ бдповѣло правительство 53. Найскорше залагоджувались справы войсковѣ, бо зъ 6 предложень въ справахъ войсковыхъ залагоджено всѣ шѣсть, пбдчасъ коли зъ прочихъ иншихъ справъ позостало богато незалагоженыхъ. — Коли бдбудеся слѣдуюче засѣданье палаты послобъ, доси ще не звѣстно. Дня 2 с. м. збрався бувъ екзекутивный комитетъ правицѣ на нараду, на котру запрошено такожь министрбвъ гр. Таффого и Дунаєвского, щобы уложити програму роботы на слѣдуючихъ засѣданяхъ сеи сесіи. Пбсля новѣйшихъ вѣстей розпбчнуться дальшій засѣданя палаты послобъ дня 21 або 23 л. цвѣтня. На всякій случай прийде заразъ по великодныхъ святахъ на порядокъ дневный справа буджетова. — Палата панбвъ бдбула вчера ще одно засѣданье. На порядку дневнбмъ сего засѣдання стояло межи иншимъ перше читанье закона о убезпеченю роботниковъ, законъ о убезпеченю вдбвъ и сиротъ по войсковыхъ и справа тарифъ въ окрузѣ австро-угорскбмъ. Комисія мытова палаты послобъ предложила обширне справозданье, въ котрбмъ заявляє, що приймає що-до обложеня мытомъ нафты внесенье пос. Грохольского.

Заграничнѣ Державы.

Справа болгарска. Въ якбй звязи стоить приѣздъ болгарского министра правосудія до Вѣдня, мы вже доносили; вѣсть отже, що бнъ приѣхавъ лишь приватно, есть хиба о стблько правдива, що офіціяльно не може Стоиловъ нѣякъ конферувати, чи то зъ австрійскими, чи якими небудь иншими дипломатами у Вѣдни. Задача Стоилова, о котрбй бнъ самъ давъ поясненье кбльком кореспондентамъ вѣденьскихъ и заграничныхъ газетъ, есть двояка: насампередъ має бнъ розвѣдати, яке становище займають теперь державы европейскѣ супротивъ справы болгарскои и чи становище се есть ще таке, якъ було передъ кблькома мѣсяцями, а бдтакъ має бнъ поинформувати тѣ державы о властивбмъ положеню въ Болгаріи. Що до першои точки, то бнъ мабуть не довѣдаесь ббльше якъ то, що гр. Кальноки сказавъ вже въ австрійскихъ делегаціяхъ. Державы уважають все ще справу болгарску справою европейскою, але такъ само якъ давнѣйше, такъ такожь и теперь не роблять нѣчого, щобы ей залагодити. Нѣчого отже дивного, що Болгаре зачинають бути нетерпеливыми и хотять самѣ взятися за порѣшенье сеи справы. Зъ сеи отже причины есть друга точка задачѣ Стоилова далеко важнѣйша, якъ перша. Вже зъ того, що Стоиловъ залявивъ кореспондентамъ, видко, що Болгаре зовсѣмъ не налякались дотеперѣшного поступованя Россіи, що нынѣ они ббльше сконсолидованѣ якъ коли небудь и для того готовѣ смѣло ставити опбръ, уповаючи на свое право и на интересъ Европы. Внутрѣшне положенье въ Болгаріи не представляесь зовсѣмъ такъ, якъ то голосить стояча на услугахъ россійского консульства въ Букарештѣ агентія „Гавасъ“. Всюды въ Болгаріи панує пбсля заявленя Стоилова спокбй, а Всходна Румелія есть для справы болгарскои ще певнѣйша якъ сама Болгарія. Ба, що ббльше, зъ заявлень Стоилова выходило-бы, що Европа має незадовго довѣдатись о важнбмъ фактѣ, именно о довершеню балканьского союза, до котрого приступили-бы Болгарія, Румунія, Сербія и Греція. Нѣчого отже дивного, що все то есть для Россіи дуже не на руку и длятого агенты єи стараються не то що розсѣвати ложнѣ вѣсти о ворохобни въ Болгаріи, але навѣть просто єи выкликати. Правительство болгарске стережеся однакожь пильно и старается всякими силами не допустити до якого нового заколоту. Оно розставило передовсѣмъ вздовжь Дунаю сильну сторожу, котра бы не пустила ворохобниковъ на сторону болгарску, а крбмъ того, слѣдить пильно за кождымъ непевнымъ рухомъ у себе дома. То все однакожь не шкодить заграничнымъ агентамъ, хочь бы бодай погрозами непокоити Болгарію и зъ бдси то походять всѣ тѣ числений вѣсти о выбухшихъ ворохобняхъ на рбзныхъ мѣсцяхъ Болгаріи. Такъ доношено, що въ Ломъ-Паланцѣ выбухла революція и що правительство выслало туды значну военну силу. Вѣсть ся однакожь доси неоправдалась. Важнѣйшою здаесь бути вѣсть, що зъ болгарского берега доглянено на Дунаю якійсь чужій корабель незвѣстнои фляги, котрый поплывъ горѣ Дунаємъ до Видина. Кажуть, що корабель сей повѣзъ досыть сильный бддѣлъ ворохобниковъ, котрѣ думають высѣсти десь на берегъ болгарскій и выкликати тамъ ворохобню. Агентія „Гавасъ“ знає вже пояснити и сю справу о загадочнбмъ корабли. Пбсля неи, має то бути шведскій корабель, котрый поплывъ зъ наборомъ вина до Радуєвацца въ Сербіи. Вже то само, що се поясненье выходить бдъ агентіи „Гавасъ“, есть дуже пбдозрѣне, а стаесь нимъ ще тымъ ббльше, коли зважимо, що вино се мусѣло-бы бути хиба французке, бо угорского не треба чейже довозити ажь кораблемъ зъ Чорного моря, а крбмъ того въ самбй же Сербіи, и то ще безпосередно пбдъ самымъ Радуєвацомъ росте знамените вино т. зв. „кровь турецка.“ Транспортъ сей выдаесь отже дуже неимовѣрный. Зб всѣхъ послѣдныхъ вѣстей о агитаціяхъ, вымѣреныхъ противъ Болгаріи, есть найцѣкавѣйшій слѣдуючій фактъ, котрый кидае ярке свѣтло на тенденцію и поступованье Россіи. Россійскій драгоманъ въ Рущуку, Якобзонъ просивъ рущуцкого префекта Мантова, щобы бнъ поѣхавъ до Букарешту до тамошного консуля россійского Хитрова, котрый хоче поговорити зъ нимъ въ якбйсь важнбй справѣ, и додавъ, що подорожь ся выплатиться. Мантовъ повѣдомивъ о тбмъ своє правительство и поѣхавъ бдтакъ зъ Якобзономъ до Букарешту. Тутъ сказавъ ему, що Хитрово не має часу и буде зъ нимъ говорити доперва на другій день. Бдтакъ пбшли оба на прохбдъ. Коли отже переходили по при якусь замкнену улицю, стрѣлили два болгарскій втѣкачѣ на Мантова и ранили єго тяжко. Полиція арештувала заразъ обохъ злочинцѣвъ и Якобзона, а крбмъ того переслухала ще кблькохъ неребуваючихъ въ Букарештѣ болгарскихъ емігрантбвъ. Арештованѣ злочинцѣ признались, що постановили були Мантова убити, бо бнъ знавъ о цѣлбмъ плянѣ ворохобнѣ и зрадивъ єго передъ регентіею. Въ Букарештѣ припускають загально, що Якобзонъ нарочно заманивъ Мантова до Букарешту и тамъ вывѣвъ єго на прохбдъ, щобы пбдвести єго на мѣсце, де були укрытѣ злочинцѣ. Не знати ще лишь, яку ролю гравъ въ сѣй справѣ консуль Хитрово, хочь певнымъ есть, що Мантова замануено до Букарешту тымъ, що ему сказано будьто-бы Хитрово мавъ ему подати якусь важну вѣсть, дотыкаючу змѣны дотеперѣшныхъ бдносинъ Россіи до Болгаріи.

Россія. Борба мѣжь Гирсомъ а Катковомъ займае все ще прасу европейску и якъ о всѣмъ, що въ Россіи дѣеся, не маємо точныхъ вѣстей, такъ такожь и о сѣй борбѣ. Пбдчасъ коли одній доказують, що вплывъ Каткова выйшовъ побѣдоносно и що министеръ дѣлъ заграничныхъ думае, чи вже може и подався до димисіи, то другѣ кажуть знову, що Гирсъ удержався все таки на верхи. Зъ такъ рбзнородныхъ и просто собѣ суперечныхъ вѣстей, треба отже выбирати то, що здаєся найимовѣрнѣйшимъ, а коли зберемо все, що о сѣй справѣ стало доси звѣстнымъ, то прийдемо до переконаня, що анѣ Гирсъ не побѣдивъ анѣ Катковъ, и що царь стоить нерѣшимо межи политикою обохъ сихъ мужѣвъ и не знае самъ, на котру сторону перехилитись. Зъ одной стороны не хоче бнъ отверто збрвати зъ мужемъ, котрый, якъ-бы тамъ и не було, то всежь таки лучить Россію зъ Европою, а зъ другои стороны не хоче выступити противъ Каткова, котрый може ему наробити богато клопоту у внутрѣ державы. Коли отже зъ одной стороны доносять, що Катковъ одержавъ въ имени царя бдъ „главн. управленія по дѣламъ печати“ остереженье, то зъ другои стороны кажуть, остереженя такого зовсѣмъ не було, а то для того, що царь самъ того жадавъ, а то именно для того, що хочь Катковъ теперь и провинився, то всежь таки заслуги єго для державы суть великѣ. Ба, зъ иншого жерела доносять навѣть, що Катковъ не тблько не одержавъ остереженя, але єго стрѣтила ще майже нагорода за єго поступованье. Кажуть именно, що царь запросивъ бувъ Каткова до себе на обѣдъ и рѣшучо станувъ по єго сторонѣ, бо навѣть Гирсови зробивъ закидъ, що бнъ въ справѣ болгарскбй зле информувався. Коли зважимо, що до Петербурга покликано теперь консуля зъ Букарешту Хитрова, то вѣсть ся стаєся ще имовѣрнѣйшою. Що до Каткова, то кажуть, що царь мавъ навѣть сказати: Я не можу укарати Каткова за-для єго патріотизму, а въ грунтѣ рѣчи и правда по єго сторонѣ. Але зъ другои стороны царь не принявъ и димисіи Гирса, хочь все ще ходять вѣсти, що бнъ хоче уступити. Кажуть навѣть, що на єго мѣсце бувъ-бы покликаный або гр. Шуваловъ, дотеперѣшный пос. въ Берлинѣ, або гр. Адлербергъ, котрый впрочѣмъ не бдповѣдавъ-бы поглядамъ Каткова. — Подбно якъ зъ сею справою, маєся такожь рѣчь и зъ вѣстями о послѣднбмъ атентатѣ на царя. Зъ Копенгаги доносять, що вѣсть подана лондоньскимъ „Standard-омъ“, будьто-бы на дворѣ королевскбмъ одержано вѣдомбсть о атентатѣ на царя, есть зовсѣмъ безпбдставною и просто выдуманою; въ вѣденьскихъ кругахъ правительственныхъ не знають о атентатѣ и доси нѣчого, а зъ Лондону доносять такожь, що тамошне правительство не одержало нѣякои вѣсти о атентатѣ. Мимо то обстае „Berl. Tageblatt‘ при своемъ и доказуе, що атентатъ выконано лишь не за помочею бомбы и не въ палатѣ, але въ парку въ Гатчинѣ. Коли царь именно переходжувався по парку, стрѣливъ до него якійсь официръ, зъ котрымъ бувъ ще якійсь другій чоловѣкъ, зъ револьверу, але хибивъ. Всѣ тѣ вѣсти о атентатѣ можна одже двояко пояснити: або атентатъ выконано дѣйстно, а теперь лишь его затаили, або що имовѣрнѣйше, атентатъ есть лишь выдуманый и обчисленый на спекуляцію биржеву.

Нѣмеччина. Заграничнѣ газеты нѣмецкѣ доносять, що въ станѣ здоровля нѣмецкого цѣсаря наступило рѣшуче полѣпшенье и цѣсарь Вильгельмъ приходить чимъ разъ ббльше до силъ. „Wien. Tagblatt“ доказуе противно. Пбсля сеи газеты, цѣсарь Вильгельмъ не есть вправдѣ недужій, але сили єго чимъ разъ ббльше опускають; цѣсарь дуже часто западае въ дрѣмоту и се дае причину, що въ кругахъ дворскихъ побоюються, що цѣсарь колись задрѣмае несподѣвано на вѣки. — Кн. Бисмаркъ обходивъ дня 1 л. цвѣтня день своихъ уродинъ и одержавъ зъ многихъ сторбнъ дуже богато гратуляцій, межи иншими такожь бдъ королѣвъ румуньского и виртембергского. — Пбвъофиціяльна „Berl. Post“ выступила дуже енергично противъ жаданя тыхъ газетъ французскихъ, котрѣ домагаються, щобы Нѣмеччина бдкликала свого войскового аташе и доказуе, що Французы зъорганизували въ Нѣмеччинѣ службу шпѣгунбвъ, що навѣть доказано актами урядовыми. На жаданье французкои прасы, каже згадана газета, можна-бы хиба бдповѣсти рбвночаснымъ бдкликаньомъ и амбасадора нѣмецкого. — Правительство нѣмецке прогнало на пбдставѣ якогось параграфу диктаторского закона звѣстного зъ свого патріотизму французского пос. Антоана, лѣкаря ветеринарія зъ Альзаціи. Антоанъ выѣхавъ до Нанси, а зъ бдси имовѣрно переѣде до Берлина до парляменту, бо прогнанье єго зъ Альзаціи не выключае єго ще бдъ повненя обовязкбвъ яко посла зъ Альзаціи. — Цѣсарь нѣмецкій выславъ письмо до Паны, въ котрбмъ дякуе ему за гратуляціи и высказуе надѣю на удержанье мира религійного.

Италія. По довгихъ короводахъ зложено въ Италіи новый кабинетъ, до котрого однакожь не вбйшовъ вже гр. Робилянтъ. Новый кабинетъ уконституовався въ слѣдуючій спосббъ: Депретисъ обнявъ президію и теку министерства дѣлъ заграничныхъ; Крисни справы внутрѣшнѣ; Цнардели теку правосудія; ген. Бертольe-Віяль вбйну; Маліяни финансы; Саракко роботы публичнѣ; Гримальди рбльництво Коппини просвѣту. — Зъ Масавы доносять, що ген. Жене одержавъ приказъ щобы задержавъ переѣздяючихъ черезъ Массаву до Абессиніи настоятелѣвъ Абессиньскихъ монастирѣвъ въ Єрусалимѣ и щобы спровадивъ ихъ на корабель „Гарибальді“. Вѣсть ся есть вельми характеристична до бдносинъ Италіи на Всходѣ. Звѣстно, що Абессинія выступае теперь ворожо противъ Италіи а жерело сего ворожого успособленя Абессиніи лежить не деинде якъ лишь въ Россіи; можна отже припускати, що абессиньскій настоятелѣ монастирѣвъ въ Єрусалимѣ суть посередниками мѣжь Россією а Абессиніею и се сталось причиною ихъ задержаня. — Папа приймаючи минувшого четверга родину кард. Вануталіого сказавъ, що думае покликати єго на становище секретаря стану.

НОВИНКИ.

— **Дальшій петиціи до Рады державнои** за рускою гимназією въ Перемышли и рускими семинаріями учительскими надбслали на руки нашои Редакціи: Всч. оо. Еман. Лисенецкій, Никол. Котлярчукъ, Конст. Глѣбовицкій, Исидоръ Кисѣлевскій и Вп. громадяне села Васильковець, дальше душпастирѣ и господарѣ зъ Гарбузова и Манаєва

— **Четвертй зъ ряду вечериць товариства „Зорѣ“** удалися рбвно-жь такъ гарно якъ попередныхъ разбвъ. Комната товариства була повно набита але переважно молодежію. Зъ старшихъ кромѣ кблькохъ ремѣсникбвъ та п. Н. не можна було нѣкого доглянути. Годѣ собѣ пояснити, длячого оно такъ мѣжь нами водиться? — тымъ ббльше, що у насъ майже на порядку дневнбмъ богато и широко толкуеся про ремѣсникбвъ! Вечериць розпочавъ хоръ ученикбвъ пбдъ управою п. О. Нижанковского, бо заповѣдженый бдчитъ мусѣвъ опуститись задля недуги проф. Вахнянина. Що до хорбвъ то мусимо выразити всяке признанье молодымъ спѣвакамъ за ихъ спѣвъ (Ой, чого-жь ты почорнѣло, Quodlibet, Лисенка, и хоръ козакбвъ, Вахнянина). Хоры переплѣтали двѣ деклямаціи п-ны Щерббвнои, котра вдруге пробовалася въ ширшбмъ кружку, и п. Спожарского. Годиться пбднести такожь зовсѣмъ поправну гру на фортепянѣ п-ны Таєрле, якъ и продукція скрипковѣ въ супроводѣ фортепяну и флету. — Часть вокальну закбнчивъ п. Щерба щирою подякою присутнымъ гостямъ и членамъ почетнымъ и завбзвавъ своихъ товаришѣвъ, щобъ зъ часта посѣщали товариство, памятаючи бодай на то, що они суть тою пбдвалиною, на котрбй має опертись кляса ремѣсника. — По сѣмъ слѣдували охочѣ забавы товариски и тревали майже до пбвночи.

— **Д-ръ мед. Лебедовичь** державъ въ недѣлю по полудни бдчитъ въ товариствѣ „Рускихъ Дамъ“. Предметомъ бдчиту були бактеріи. Д-ръ Лебедовичь въ старанно обробленбй формѣ спопуляризувавъ дослѣды науковѣ о бактеріяхъ. Слухателѣ и слухателки подякували прелегентови грбмкими оплесками и гратуляціями.

— **Засѣданье Выдѣлу „Галицко-русской Матицы“** бдбулося въ четверъ дня 31 л. марта пбдъ проводомъ крил. Малиновского. Рѣшено змѣнити деякѣ точки статута и обговорювано справу скликаня Загальныхъ Зборбвъ.

— **Архикнязь Рудольфъ** має приѣхати до Львова дня 3 л. липня с. р. Мѣжь иншими заведеняими бдвѣдае архикнязь такожь Успеньску церковь и Ставропигійскій Институтъ.

— **Нова читальня** закладаеся въ селѣ Нѣврѣ, повѣта борщѣвского, заходами мѣсцевого Братства тверезости. Статуты внесено сими днями до ц. к. намѣстництва.

— **Панѣ Заньковецка**, знаменита артистка украиньскои трупы М. Кропивницкого, пробуе теперь въ селѣ Заньки коло Нѣжина въ чернигбвскбй губерніи. Село Заньки належить до єи батька Адассовского, котрый въ своѣй хатѣ и родинѣ зберѣгъ украиньску бесѣду и звычаѣ. У свого батька бдпочиваѣ теперь знаменита украиньска артистка по великихъ нечуваныхъ тріюмфахъ въ Петербурзѣ. Родина носить єи на рукахъ, а коли артистка бдпочине и поправить трохи пбдорване за-для безперестанныхъ великихъ трудбвъ здоровлье, поверне назадъ на украиньску сцену.

— **Въ Борщевѣ** переведено недавно выборы до Рады громадскои. Коли прийшло до выбору бурмистра, то радни подѣлились на два ворожѣ сторонництва и кожде намагалося всѣми силами, перепертн свого кандидата Мали дѣятися при тбмъ всякѣ перекупства и надъужитя, въ наслѣдокъ чого покликала державна прокураторія на основѣ переведеного слѣдства 8 радныхъ зъ обохъ партій на лаву обжалованыхъ.

— **Въ справѣ адресы до Благотворительного комитету** дае п. А. П. Деконьскій, пбдписаный на адресѣ яко слушатель фил. факультета, а на дѣлѣ ученикъ, котрый не має ще матуры, таке Заявленье: Въ адресѣ высланбй неизвѣстнымъ менѣ совершенно лицемъ (чи лицями) до якого-то г-на Аристова въ Петербурзѣ, має мѣститись межи кбльканадцятьма пбдписами тоже пбдпись „А. П. Деконскій, слуш. фил. фак.“ а такъ якъ имя тое есть совершенно сходне съ моимъ именемъ, хотя що-до званя я еще не студентъ университета, то маю честь симъ рѣшительно заявити, що я нѣякои адресы до г-на Аристова не пбдписувавъ и нѣкому не дававъ повномочія мене пбдписувати. До сеи поры я даже о тбмъ не знавъ, ажь допера довѣдуюсь изъ газеты „Дѣло“ н-ръ 32, що моє имя кто-то пбдписавъ зъ ошибочнымъ характеромъ. — Львбвъ 3 цвѣтня 1887. *Левъ Деконьскій.*“ — Що-жь Вы теперь на то всѣ старѣ и новѣ „проломы“?!

— **Село Завадбвъ коло Стрыя навѣстивъ страшный пожаръ**, а то въ понедѣлокъ д. 28 н. ст. марта о 1 годинѣ зъ полудня. Огонь — пишуть намъ — выбухъ въ стайни одного господаря-селянина, котрый зъ люлькою въ ротѣ — якъ говорять — повернувши зъ лѣса, завѣвъ конѣ до стайнѣ. Увбйшовши до хаты, и гадки не мавъ, ажь наразъ цѣла стайня въ поломени! Заразъ въ тбй стайни згорѣли: пара коней и пять коровъ! Поломѣнь обняла дуже скоро всѣ другѣ будынки въ сусѣдствѣ, а небавомъ сильный вѣтеръ звернувъ цѣлый пожаръ въ сторону всхбдно-пбвнбчну, такъ що и зблизитись не було можна. Цѣла часть села, положена межи школою а приходствомъ згорѣла до тла; крбмъ худобы стратили погорѣлцѣ все друге: будынки, збже, пашу, одѣжь и господарскѣ знаряды! Отъ до якого нещастя доводить неосторожнбсть одного чоловѣка! Якъ можна зъ огнемъ въ люльцѣ входити до стайнѣ, мѣжь сѣно и солому! Въ одной майже хвили знищивъ все свое майно, ба й ще другихъ 27 господарѣвъ зробивъ нещасливыми! Гбрке имъ буде веснованье та страшный передновокъ, коли другѣ милосердни люде того села и окрестности не прийдуть имъ въ помбчь. Щастье, що на ратунокъ досыть скоро прибули селяне Дулибъ. Имъ треба подякувати, що уратовано кбнчикъ села коло приходства, де вже займалася стайня. Огонь станувъ поперекъ села, такъ що черезъ него не можна було зъ одной части села дбстатись до другого кбнця на ратунокъ. Добре згадати належиться ту и про нового коминаря въ Стрыю, п. Іосифа Ляйтнера: бнъ то зъ своими челядниками Кар. Найгамеромъ, Стан. Блямомъ и Кар. Островскимъ приѣхавъ фіякромъ зъ Стрыя и взявся заразъ ревно до ратованя, и коли-бъ не они, нещастне село понесло-бы було ще ббльшу шкоду. Дѣйстный коминарь, п. Відеполь, котрый обнявъ чищенье коминбвъ въ Завадовѣ и окрестности, не прибувъ зовсѣмъ: спаношеный уже, любить вже ббльше выгоды, нѣжь труды. Намъ же треба трудолюбивыхъ и кождои хвилѣ до ратунку готовыхъ и скорыхъ коминарѣвъ. Подяка-жь бдъ насъ Завадбвянъ належиться головно п. Ляйтнерови и єго моторнымъ челядникамъ. (Просимо, щобы тую згадку помѣстивъ за „Дѣломъ“ и „Kurjer Lwowski“.) — *Ив. Вр.*

— **Д-ръ Людвикъ Вольскій**, краевый адвокатъ у Вѣдни, померъ дня 3 с. м. Покбйникъ бувъ сыномъ львбвского нотаря и зъ початку мавъ канцелярію адвокатску въ Бережанахъ, бдтакъ у Львовѣ, а вкбнци перенѣся до Вѣдня. Бравъ бнъ участь въ публичнбмъ житю яко посолъ краевого Сойму и державнои Рады, на тбмъ поли бдзначився способностями и вымовою, а за єго бесѣду, выголошену въ патріотично-польскбмъ дусѣ въ 1878 р., выправлено ему у Львовѣ велику овацію. Не перешкодило се розумѣеся тымъ самымъ львбвскимъ политикамъ кричати въ кблька лѣтъ пбзнѣйше при новыхъ выборахъ „precz z wiedeńskim adwokatem!“ Яко адвокатъ и юристъ бдзначився покбйникъ особливо тымъ, що бувъ посередникомъ мѣжь галицкими сторонами а вѣденьскими центральными властями. Дуже часто выступавъ бнъ передъ найвысшимъ судовымъ, администраційнымъ и державнымъ трибуналомъ и боронивъ успѣшно справы Галичанъ. Минувшого року заступавъ покбйникъ зъ порученя „Народнои Рады“ передъ администраційнымъ трибуналомъ справу касы позичковои селянъ зъ Винникъ пбдъ Жовквою и выборовъ прихильне а для нашихъ бдносинъ многоважне рѣшенье трибуналу. Въ номерѣ шбмъ тратить юридичный свѣтъ одного зъ способнѣйшихъ своихъ дѣятелѣвъ. Вѣчна ему память!

— **Торговцѣ дѣвчатами.** Въ Станиславовѣ выловила полиція двохъ жидбвъ Юду Шильгавза и Гирша Библя, знаныхъ злодѣѣвъ а пбдозрѣнныхъ такожь о вывоженье дѣвчатъ до Америки; въ Монастирискахъ же арештовано ноторичного торговця дѣвчатъ Саламона Зильбера.

— **Нову торговлю А. Криштофовича** на Галицкбй площади ч. 2 посвячено въ недѣлю. По бдправѣ въ Брменьскбй катедрѣ прийшовъ до склепу о. Мойсеовичь и въ присутности численного збору запрошеныхъ гостей посвятивъ магазины. Головнымъ артикуломъ новои торговлѣ суть тапеты и въ загалѣ дуже гарнѣ выробы декораційнѣ зъ фабрики въ Довгополи (Kimpolung) на Буковинѣ. Поручити можна ихъ всѣмъ, що хотять устроити собѣ дешево а гарно свои помешканя.

— **Дохбдъ зъ малои льотеріи** въ Австро-угорщинѣ выносить сего року, пбсля обчисленя министра финансбвъ, 8 милібнбвъ зр. Чистый зыскъ зъ самои Галичины доходить до 542.100 зр., а дохбдъ brutto 1,441.920 зр. Такъ отже выдае Галичина на льотерію близько пбвтора миліона рбчно!

— **Населенье Кіева** пбсля новѣйшихъ обчислень выносить 165.000 душъ. Переважну часть населеня творять Малорусины, а Кіевъ есть центрумъ малорускаго народу. На 127.000 православныхъ Великороссы суть въ значнбй меншости; ббльша часть православныхъ — Украиньцѣ, а на 19.000 католикбвъ въ Кіевѣ такожь ббльшбсть говорить украиньскою мовою. Жидбвъ въ Кіевѣ 16.000. Въ цѣлбй губерніи кіевскбй всеи людности числять 2,493.000 душъ. Тѣ числа выписуемо зъ „Русского Курьера“.

— **Въ селѣ Красовѣ**, повѣта львбвского, заваготнѣла дѣвчина-жидбвочка. Родичѣ страшно єи за то зненавидѣли, и кажуть навѣть, що хотѣли єи утопити, та лишь крикъ и просьбы меншихъ дѣтей бдвели старыхъ бдъ страшного намѣру. Коли-жь тблько явилася на свѣтъ дитина, заразъ стара жидбвка розбила немовляти голову о порбгъ, а жиденята вывезли тѣло зъ гноемъ на поле. Собака заюхала тѣло, обгрызла ноги, а туловище заволокла до свого господаря. Въ селѣ розпочато сейчасъ слѣдство. Зверхнбсть громадска скликала жѣнокъ и дѣвчатъ зъ цѣлого села на ревизію, але виновницѣ не можна було знайти. Ажь одна баба розвѣдалась въ коршмѣ про недугу шинкаревои дочки и дбзналася, що се була єи дитина. Жидбвочка не бдпиралась, а розповѣла все докладно. Въ наслѣдокъ того увязнено стару жидбвку.

— **Нову стацію телеграфичну** бдкрыто д. 26 л. марта въ Устю сольнбмъ зъ обмеженою службою въ день.

— **Павло В. Анненковъ**, звѣстный велико-рускій писатель, померъ 21 с. м. въ Дрезнѣ въ 74 роцѣ житя. Покбйный бувъ приятелемъ Гоголя, Тургенева, Бѣлиньского и иншихъ видныхъ людей передовыхъ въ Россіи, за що правительство, подбно якъ Тургенева, переслѣдовало єго и бнъ мусѣвъ проживати за границею. Велику заслугу поклавъ покбйный своими „Матеріялами для біографіи Пушкина“ та звѣстками и згадками про Гоголя. Анненкову диктувавъ Гоголь другій томъ своихъ „Мертвыхъ Душъ“. Анненковъ дописувавъ спершу до „Современника“, опбся до „Русскаго Вѣстника“ а бдъ 1868 р. головно до „Вѣстника Европы“. Честь єго памяти!

— **Дрббній вѣсти.** Єго Вел. цѣсарь дарувавъ громадѣ Довге коло Мединичъ въ пов. дрогобыцкбмъ 50 зр. запомоги на будову школы. — Кардинальскій капелюхъ вложивъ Єго Вел. цѣсарь д. 2 л. цвѣтня на нунція Вануталія зъ великою торжественностію. — На шибеници страчено у Вѣдни дня 2. л. вѣтня с. р. о 7 годинѣ рано Гергарда Крайтера, що то скрыто убивъ на улици властителя друкарнѣ Шльосберга, хотячи єго обрабувати. — Впреосв. митрополитъ одобривъ уже текстъ „Евангеліона“, и незабаромъ поступить тойже въ печатню. — Вовки пожерли недавно двохъ селянъ зъ Пбдтемного въ повѣтѣ львбвскбмъ. — Кс. Іосифъ Гоппе, инфулатъ, парохъ рим, кат. капитулы въ Перемышли, пралатъ, померъ въ Перемышли д. 1 л. с. м.

Наука, штука и литература.

— **Театръ п. Ем. Бачиньского** пробуваѣ теперь въ Бродахъ, де ему дуже зле поводиться. Публика вельми мало вчащае на представленя и кблька разбвъ треба було бдкликати представленя, бо не було передъ кимъ грати.

Вѣсти зъ Арх. Львбвскои.

Въ пропозицію принятѣ: 1) на Завбй, дек. калуского, оо. І. Кончевичъ Григорій зъ Завою, П. Желехбвскій Антоній зъ Бережницѣ и Ш. Муликъ Игнатій зъ Гороженки; 2) на Иремье, дек. перегбньского, оо. І. Муликъ Игн. зъ Горожанки, П. Левицкій Омелянъ зъ Долины, и Ш. Чикалюкъ Петро изъ Зборы.

Завѣдательства одержали оо.: Емиліянъ Бѣлецкій зъ Воронова, въ Ясени, дек. перегбньского; Александеръ Петровичь зъ Залозець, въ Вороговѣ, дек. городецкого.

Митроп. консисторія надала завѣдательство ex currendo парохіи Молодиниче зъ причины смерти о. Михаила Величка о. Виктору Соколовскому, парохови зъ Новосѣлець и завѣдательство ex curr. по смерти о. Николая Вергановского, пароха Кіевця, дек. роздбльского, о. Якову Вергановскому, сотруднику въ Кіевци.

Введенй оо: Николай Олексѣй яко завѣдатель пар. Збоиска, дек. львбвско-загородского, и Петро Гаранюкъ яко сотрудникъ въ Конюхахъ, дек. бережаньского.

Увольненй оо.: Юліянъ Величковскій зъ парохіи Покропивны и Павло Козюкъ зъ завѣдательства Чижикова.

Бдпустку одержавъ о. Хромовскій Юліянъ зъ львбвскои епархіи до станиславбвскои епархіи на пароха въ Глинкахъ.

Намѣстництво годиться на перемѣну назвъ капелянія и капелянъ, на парохія и парохъ, бо оба тѣ титулы вже и такъ зрбвнано закономъ зъ 19 цвѣтня 1885 р.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Еп. консисторія вставилася до намѣстництва о згоду на каноничну институцію о. Северина Войновского, самостбйного сотрудника въ Головску, запрезентованого на парохію Нове село, дек. куликбвского.

Презенту одержали оо.: Александеръ Зубрицкій, сотрудникъ въ Сокали, на парохію Босько, дек. сянбцкого; Грицикевичь Іоанъ, парохъ въ Дубрбвцѣ, на парохію Вязбвница, дек. ярославского.

Перенесеный: о. Лещишакъ Никифоръ, завѣдатель парохіи Тернава выжна, дек. затварницкого, на завѣдательство парохіи Прислопъ, дек. высочаньского.

Посмертнѣ вѣсти.

О. Николай Базилевичь, парохъ въ Полоничнбй, деканата бускаго, упокоився дня 25 марта с. р. въ 60 роцѣ житя а въ 39 р. священьства. Вѣчна єму память!

Емиліянъ Коссакъ, совѣтникъ финансовый и управитель уряду для вымѣру правныхъ належитостей у Львовѣ, упокоився въ пятницю 1 л. цвѣтня въ 44 роцѣ житя. Покбйный тѣшився загальною симпатією и бувъ здббнымъ урядникомъ финансовымъ. Вѣчна єму память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованя и перенесеня. Намѣстництво именувало комисарами до надзору паровыхъ кбтлбвъ: инж. Корнецкого въ Золочевѣ для повѣтбвъ Золочѣвъ, Камѣнка струм. и Броды; инж. А. Пальха въ Самборѣ для Старого мѣста и Турки; практиканта будбництва К. Рихтмана въ Залѣщикахъ для повѣтбвъ чорткбвского и гусятыньского. — Дирекція почтъ перенесла почтового офиціяла Франца Дудка и асистента почтового, Володимира Лавровского зъ Живця: першого до Перемышля а другого до Кракова. Асистента почтового И Крамера перенесено зъ Пбдволочискъ до Львова. — Министерство торговлѣ именовало асистентами почтовыми для Галичины: сержантбвъ рахунковыхъ М. Штумера въ Сераевѣ, И. Стрѣльбицкого въ Босніскбй Крупѣ и А. Лопатыньского у Львовѣ: практикантбвъ почтовыхъ І. Кашицкого въ Перемышли, Д. Крона въ Краковѣ, В. Литвинишина у Львовѣ, Б. Дзьевиньского въ Краковѣ, С. Свидерского въ Станиславовѣ, П. Ляховского въ Краковѣ, К. Меша, В. Ванша, І. Городецкого, А. Голозблята и М. Билиньского у Львовѣ, Г. Дембиньского въ Сам-

борѣ, А. Орловского въ Тернополи и Е. Калиновского въ Ицканахъ, експедієнта почтового Ю. Руциньского у Львовѣ, телеграфиста М. Ляховского у Львовѣ и експедиторовъ почтовыхъ Р. Чучаву въ Тернополи, З. Яноху въ Тарновѣ, С. Корженьского въ Бучачи, Л. Кубицкого у Львовѣ, К. Палеолога въ Калагаровцѣ, В. Пшестшельского у Львовѣ и В. Вендича въ Краковѣ а ц. к. Дирекція почтъ и телеграфовъ призначила Штумера и Калиновского до Живця, Стрѣльбицкого до Бѣлои, Лопатиньского до Подволочискъ, Чучаву до Вадовиць и Палеолога до Львова, лишаючи прочихъ въ дотеперѣш. ныхъ мѣсцяхъ службовыхъ.

— Опорожнений двѣ посады ревидентовъ въ IX., а взглядно офіціялювъ въ X. и асистентовъ въ XI. ранзѣ при оддѣлѣ рахунковомъ ц. к. намѣстництва. Речинець подаватися до 27 мая 1887.

— **Конкурсъ на двѣ стипендіи** зъ фундаціи имени о. Михаила Бѣлецкого въ рочной квотѣ 90 зр. розписуєся зъ речинцемъ до 30 цвѣтня 1887 р. Убѣгатися можуть лише ученики нїзшихъ чотырохъ клясъ гимназіяльныхъ або слухателѣ семинарій учительскихъ и политехники. Убѣгаючій-ся мають выказатися, що суть гр. к. обряду, родомъ зъ мѣста Городка и суть убогій. Поданя внести треба до намѣстництва за посередництвомъ властей школьныхъ.

— **Окружна Рада школьна въ Калуши** розписує ухвалою зъ 31 марта 1887 конкурсъ на обсадженье учительскихъ посадъ: I. Въ повѣтѣ калускомъ: при етат. школѣ въ Петранцѣ зъ платою 300 зр., при фил. школахъ зъ платою 250 зр.: въ Добровлянахъ, Долготовѣ, Камени, Копанкахъ, Медыни, Перевозци, Ровной, Свѣцѣ кат., Угрыновѣ серед, Вѣстовѣ и Зборѣ; при етат. школѣ въ Войниловѣ на посаду молодшого учителя зъ платою 270 зр. — II. Въ повѣтѣ долиньскомъ: При школахъ етатовыхъ зъ платнею по 300 зр.: въ Надѣвѣ Тури великой и Воли задеревацкой; при фил. школахъ въ Брошневѣ, Човганахъ, Гозѣвѣ, Новошинѣ и посаду молодшого учителя въ Перегоньску зъ платнею 240 зр.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для недужого п. Придаткевича** зложили Вп. пп. професоры рускои гимназіи 3 зр. а товариство „Руска Бесѣда“ у Львовѣ 3 зр. 20 кр. Сердечне за то спаси-Богъ складаю — *В. Ш.*

— **Для бѣдныхъ ученикувъ рускои гимназіи** прислали питомцѣ рускои семинаріи у Вѣдни 5 зр.; Кароль Давидовичь, ц. к. адъюнктъ судовый въ Мостари въ Герцеговинѣ, 2 зр.; о. Юзичиньскій зъ Бориничь 5 зр. — Спаси-богъ добродѣямъ. — *В. Ильницкій.*

— **На „Ватру“** альманахъ Вас. Лукича переслали дальше предплату на руки Выдѣлу стрыйского касина: П. Ваньо, надскарбникъ сторожи финансовои; „Академичне Братство“ зъ Львова; И. Биберовичь, директоръ театру; п. П. зъ Львова отъ бѣльшого числа предплатникувъ 25 зр.

— **На обновленье старенькои церкви въ мѣсточку Канчузѣ** на окраинахъ Руси въ повѣтѣ ланцутскомъ зволили жертвувати дальше: Вп. оо. Григорій Грицей, парохъ въ Дамяновѣ, отъ себе и зъ квесты 2 зр. 42 кр. — Ч. господарь Матей Федунювъ 1 зр. — Вп. оо. Айталь Кобриньскій, деканъ городеньскій, 1 зр. — Мих. Попель, парохъ въ Чернелицяхъ, 2 зр. — Іоанъ Пачовскій, парохъ Солонки, 1 зр. — Сим. Ткачуникъ, пар. въ Бовшовѣ, 2 зр. — Іосифъ Липиньскій пар. Миговои, 1 зр. — Евг. Горницкій, пар. въ Корытникахъ, 1 зр. — Вас. Охничь, сотр. зъ Куриловки, 1 зр. — Діонизій Добряньскій, деканъ бѣцкій, 5 зр. — Іоанъ Пастернакъ, пар. въ Телявѣ, 2 зр. — Емилій Горницкій, пар. въ Баричи, 1 зр. — Левъ Козаневичь, дек. самборскій, 2 зр. — Іоань Криницкій, пар. Сеньковои волѣ, 1 зр. — Николай Боберскій, пар. Ваневичь, 2 зр. — Григ. Секела, пар. въ Лѣску, 1 зр. — За тѣ жертвы складаємо милостивымъ Дателямъ прилюдну подяку и просимо усердно щирыхъ патріотовъ о дальшу потребну намъ помочь. — *Петро Левицкій*, парохъ Кречовичь, и Михаилъ Волошиньскій, члены комитету церк. въ Канчузѣ.

Жертвы на „Народный Домъ“ въ Коломыи

зложили отъ 1878 до 1887 року Вселюбн. пп.:

Гр. Кузьма, яко адъ. с. въ Коломыи	5 зр.	— кр.
А. Решетиловичь, адъ. с. въ Колом.	10 „	— „
Н. Ленкій, кат. гим. въ Коломыи	5 „	— „
В. Грабъ, авскульт. с. въ Коломыи	5 „	— „
М. Бѣлоусъ, власт. др. въ Коломыи	5 „	— „
А. Волиньскій, сотруд. въ Коломыи	5 „	— „
М. Крушельницкій, парохъ Назорни, складку отъ рѣзныхъ лицъ	50 „	— „
Ф. Былиця, листон. въ Коломыи	1 „	— „
Н. Волошиньскій, сотр. въ Коломыи	10 „	— „
И. Трембицкій, учит. н. въ Колом.	2 „	— „
Т. Досинчукъ, купець	1 „	— „
И. Крушельницкій, мѣщанинъ	1 „	— „
А. Пригроцкій госп. въ Березовѣ н.	5 „	— „
Ф. Былиця, листоносъ (зновъ)	1 „	— „
Г. Резнеръ, малярь въ Коломыи	5 „	— „
А. Агопсовичь, вл. бѣль. посѣл.	5 „	— „
И. Депутовичь, лѣсничій	10 „	— „
І. Залуцкій, деканъ въ Теребов.	10 „	— „
О. Т. Бурачиньскій	10 „	— „
П. Т. Яворскій	10 „	— „
Г. Кмѣцикевичь, парохъ въ Гаяхъ	10 „	— „
А. Церкевичъ, парохъ въ Торгов.	10 „	— „
О. І. Витошиньскій	10 „	— „
О. Т. Лысякъ	11 „	— „
О. И. Тиховичь	2 „	— „
О. А. Глиньскій	10 „	— „
И. Левицкій, деканъ зъ Пѣстыня	10 „	— „
О. Третякъ зъ Увся	1 „	— „
О. В. Ростковичь	2 „	— „
О. Кобыляньскій	1 „	— „
О. Є. Лисинецкій	2 „	— „
М. Гулла, парохъ зъ Борщева	5 „	— „
О. И. Лукашевичь	5 „	— „
О. К. Лукашевичь	5 „	— „
І. Литвиновичь, кат. гим. въ Стан.	2 „	— „
О. М. Семеновъ	1 „	— „
Р. Перфецкій, проф. гимн. въ Коломыи	5 зр.	— кр.
О. А. Заклиньскій	1 „	— „
О. Я. Сохацкій	2 „	— „
Т. Досинчукъ, купець	2 „	— „
О. А. Медведскій	10 „	— „
О. Р. Литвиновичь	1 „	— „
П. В. Мильковичь	1 „	— „
П. І. Пелехатый	1 „	— „
П. Н. Селезѣнка	— „	50 „
П. А. С.	— „	90 „
О. Л. Глѣбовицкій	5 „	— „
О. С. Кисѣлевскій	1 „	— „
О. В. Козоровскій	1 „	— „
П. И. Домайнъ	1 „	— „
П. Ю. Гайдель	1 „	— „
О. А. Раковскій	1 „	— „
П. М. Зильбербушь	1 „	— „
П. Ф. Визнеръ	1 „	— „
О. М. Добровольскій, сотрудникъ въ Коломыи	1 „	— „
П. Г. Савчиньскій	1 „	— „
П. Левицкій, деканъ зъ Пѣстыня	10 „	— „
А. Зражевскій, парохъ зъ Брустуръ	5 „	— „
І. Весоловскій, пар. зъ Молодятина	2 „	— „
Витвицкій, парохъ зъ Уторопъ	2 „	— „

(*Дальше буде.*)

Переписка Редакціи и Администраціи.

— **Вп. Т. Р. въ Подбужи** „Скитъ Манявскій“ высылаєсь рѣвночасно почтою. — **Вп. Т. К. въ Перемышли:** „Исторія литературы“ высылаєсь Вамъ сими днями. — **Вп. А. Г. въ Зборовѣ.** „Дѣло“ высылаєся рѣвночасно тамъ, де Вы казали; п. С. дуже точно все заплативъ; „Исторія литературы“ вышлесь Вамъ сими днями.

Подяка.

Тяжкимъ смуткомъ посѣтивъ насъ Всевышній, покликавши до Себе нашого найдорожшого мужа-отця-дѣда о. Николая Базилевича, пароха въ Полоничнѣ, въ 62 роцѣ житя а въ 39 священьства. Зайшло намъ миле сонце, яснѣюче правдою, щиростію та любовію, оставивши темну печаль цѣлой родинѣ. Єдиною потѣхою въ той недоли станули намъ незабутй искренній други нашій: Всч. Отцѣ Духовній, Сусѣди, Знакомій дальшій и близшій, не жалуючій трудовъ такъ своими посѣщеніями, щобы послѣдній хвилѣ житя Покойному осолодити, якъ и упокоившому-ся свою щирою участею остатну прислугу учинити. Нехай же Господь Богъ сторицею вынадгородить Вашій сочувства и ласкавій труды! Щиру подяку складаємо: Всеч. оо. Н Центелевичу, К. Дзеровичу, И. Квасницкому, Дейницкому, Дилковскому, И. Богачевскому, И. Кобриновичу, В. Гарухови, М. Цегельскому, лат. пароху зъ Радехова о. И. Глиньскому, И. Давидовичу, Даниловичу и М. Дзеровичу за ихъ участь ревну въ сумномъ обрядѣ похоронномъ; надто Всч. оо. И. Богачевскому и М. Цегельскому за ихъ трогательні слова нагробній. Неменше сердечно дякуємо Вп. п. И. Рощиньскому мѣсцевому учителю, за неутомимій заходы посвячені Покойному въ житю и по смерти, п. П. Мрочковскому, учителю зъ Незнанова, яко управителю хору, дальше Пчт. хорови селяньскому зъ Незнанова, и Всѣмъ Вшов. Гостямъ, Приятелямъ, Знакомимъ, Братству церковному, Парохіянамъ и всѣмъ Вѣрнымъ, що участію своєю причинились до звеличаня похоронного обряду.

Людвика Базилевичева, жена; Тадей, Едмундъ, Климъ, Аделя и Ольга, дѣти; Николай и Теодоръ Бѣлевичѣ, зятѣ; Евгенія и Леонтина, внуки Покойного.

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купує и продає

всякій вартостнй паперы и монеты

по курсѣ дневномъ.

Порученя зъ провинціи выповняє одворотною почтою безъ провизіи. 1810 64—0

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручає 1833 20—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Курсъ Львовскій

зъ дня 4 л. цвѣтня 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	203 —	206 50
Зелѣз. Львов.-Чернов. по 200 зр. а. в.	223 —	226 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 80	99 80
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	101 —	102 15
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	96 50	97 50
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	100 40	101 40
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	95 50	96 50
Товар кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 40	101 40
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкій 5% м. к.	104 25	105 25
Комунальнй Банку краєв. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в	103 50	105 50
Позички краєв зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 95	6 06
Наполеондоръ	10 06	10 11
Повъимперіялъ	10 36	10 48
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 11	1 13
100 марокъ нѣмецкихъ	62 20	63 —

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный отъ дня 1 грудня 1886.

Линія Звардонь-Гусятынъ.	Приходять Особовй	Мѣш.	Одходять Особовй	Мѣш
Зъ Живця:			10 47	9 25
Въ Нов Санчи	4 42	5 09	4 52	5 31
„ Хировѣ	1 46	—	2 12	10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23	12 57	8 48	4 28	1 02	9 16
„ Стрыю	5 16	1 44	10 22	5 35	2 10	
„ Станиславовѣ	9 02	5 51			9 58	6 54
„ Бучачи	1 44	10 46			2 10	
„ Гусятынѣ		5 44				
Зъ Гусятына:				1 46	9 35	
Въ Бучачи		1 18		6 28	4 36	
„ Станиславовѣ	5 37	8 35		10 23	9 45	
„ Стрыю	9 58	1 19		11 18	1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11	2 27	6 15		2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32	4 33	9 30		2 09	10 33
„ Нов. Санчи		9 29	10 09		9 44	10 37
Линія Львовъ-Стрый.						особ.
Зъ Львова:			особ	11 27	6 10	7 00
Въ Стрыю	1 23	9 54	8 06			мѣш.
Зъ Стрыя:			мѣш	6 06	2 20	10 47
У Львовѣ	8 39	4 15	2 25			
Линія Стрый-Лавочне.						
Зъ Стрыя				8 16		
Въ Сколѣмъ				9 07		
„ Лавочномъ	10 45					
Зъ Лавочного						6 23
Въ Сколѣмъ						7 59
„ Стрыю			9 30			
Линія Нов. Санчь-Орловъ.						
Зъ Нов. Санча:						11 20
Въ Орловѣ (Orlów)			3 15			
Зъ Орлова (Orlów):						12 30
Въ Нов. Санчи			4 18			

Мѣшанй поѣзды

Линія Дрогобычь-Борыславъ.					
Зъ Дрогобыча отъходять	* 5 50	** 9 50	1 06	3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять	6 31	10 31	1 37	3 51	7 21
Зъ Борыславля отъходять	7 33	11 11	1 53	4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять	8 12	11 50	2 22	5 07	8 38

Числа подчеркненй въ минутахъ означають часъ ночный (отъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскій (щобы одержати львовскій, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

Цѣс. кор. уприв. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫИ

выдає

почавши отъ дня 1 цвѣтня 1887

у **Львовѣ** и при филіяхъ въ **Краковѣ, Черновцяхъ** и **Тернополи**

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

3½% платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю

4% „ „ 60 „ „ „

4½% „ „ 90 „ „ „

Львовъ 1 цвѣтня 1887.

1898 2—? **ДИРЕКЦІЯ.**

(Передрукъ не буде плаченый.)

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

подъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно отъ продуцентовъ зъ Америки полудневок.

Коштує у Львовѣ:

1 кило 1·70 зр. и 1·80 зр.

на провинціи:

4¾ к. 8·70 зр. и 9·15 зр. франко.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родовъ кавы, котрй оголошують ниший подъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто отъ продуцентовъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна достати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуценть спродає гуртовникови на мѣсци, той знову гуртовникови въ Европѣ, отъ тыхъ купує комісіонеръ, а отъ него аж купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочемъ може кождый самъ переконатися, чи достане де инде по той цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 11—?

Van Houten-a

ЧИСТЕ КАКАО

признане загально

найвкуснѣйшимъ и найлѣпшимъ Какао.

Що до своеи **выдатности** есть **VAN HOUTEN-a чисте какао**, хочь на око дорожше, однакожь дешевше якъ всякій иншій выробы; а чарка **VAN HOUTEN-a чистого какао** не коштує больше якъ чарка гербаты або кавы; позаякъ однакожь есть напиткомъ **особливо поживнымъ и легко стравнымъ**, то дѣйстно коштує значно менше.

Достати можна въ бѣльшихъ аптикахъ, складахъ аптичныхъ, торговляхъ деликатесовъ, товарувъ корѣнныхъ и цукорняхъ, въ бляшанныхъ коробкахъ по ½, ¼ и ⅛ кило netto товару.

Мѣсця продажи у Львовѣ: БАЛЛАБАНЪ Кароль, торговля деликатесовъ, улиця Галицка ч 28. — ГИБНЕРЪ Алойзій, дрогерія, улиця Кароля Людвика ч. 13 (давнѣйше цукорня Ротлендера). — КРУЛИКОВСКІЙ Ф. В., торговля деликатесовъ, пляцъ Маріяцкій ч. 7. — МАРКЕВИЧЬ Станиславъ, торговля делитатесовъ, Ринокъ ч. 42. — НАРОДНА ТОРГОВЛЯ зъ всѣми филіями ул. Орменьска ч 1. — ВОЙЦѢХОВСКІЙ С., торговля деликатесовъ, ул. Хорущина ч. 6. 1831 9—15

„Земскій рай“.

Выйшла зъ печати книжочка съ содержаніемъ:

1) Земскій рай. 2) Повѣсти. 3. Св. Слово и прочій полезній для народа настановленія. 32 сторонъ. Одна книж. 12 кр.

Хто пришле переказомъ почтовымъ 30 кр., тому высылає ся 12 книжочокъ franco. (1—2)

Цѣна крайне понижена.

Хоробу цукрову

можна вылѣчити по найновѣйшои методы професора **Вилькензона** Проспектъ даромъ.

Carl Kreikenbaum.

1113 Braunschweig. 4—24

„ГОСПОДАРЬ и ПРОМЫШЛЕННИКЪ“

выходить въ роцѣ 1887 два разы въ мѣсяць (кождого 1-ого и 16-ого) въ объемѣ одного печатного аркуша и мѣстить теоретичній статьѣ, практичній поученя и всякій информаціи дотыкаючій господарства хлѣборобного, промыслу и торговлѣ, отповѣдно до потребъ галицкои публики.

Предплата дуже приступна: на цѣлый рокъ **2 зр.**, на повъ року **1 зр. 20 кр.**

Редакція и Администрація „Господаря и Промышленника“ у Львовѣ, ул. Галицка, ч. 44.

Перше товариство робітниковъ кравецкихъ

„ПРАЦЯ“

у Львовѣ при ул. Баторія ч. 20.

(Галицка ч. 40)

поручає на сезонъ веснянный свій магазинъ и роботню мужеской одежи по якъ найдешевшихъ цѣнахъ

Зъ глубокымъ повиваньемъ: **Дирекція.** (3—4)

1854

Прасованй Дрождже

зъ славнои фабрики Ад. Иг. Мавтнера и Сына у Вѣдни Sct. Marx

1888 поручає 7—7

торговля **Кароля Баллабана** у Львовѣ.

Ласкавій припорученя на **Великодній свята** приймає вже и высылає тіи-же въ назначенбмъ дни

I. Штуку домового полотна

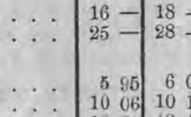
4/4 широку разомъ 23 метры по **3р. 4**

розсылає за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 7—16

1869

Взорцѣ даромъ

На сезонъ веснянный

КАЗИМИРЪ БЄЛЯНЬСКІЙ

у Львовѣ, ул. Ягайлоньска ч. 2.

поручає на сезонъ веснянный и лѣтный свій богато заосмотреный

МАГАЗИНЪ ОБУВИ

дамскои и мужескои власного выробу.

Всякій замовленя зъ провинціи выконуються точно за надбсланьемъ зъужитого черевика. 1896 (3—4)

Дякуючи за дотеперѣшне довѣріе прошу и на будуче о ласкавій взгляды. **КАЗИМИРЪ БЕЛЯНЬСКІЙ.**

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ сего тыждня розпочався друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

выдаваного заходомъ Олены Пчолки и Наталіи зъ Озаркевичувъ Кобриньскои.

Цѣна пренумераційна установлюєсь на 1 зр. 55 кр., цѣна склепова буде подвышена. — Предплату ажь до часу укончення друку принимає Наталія Кобриньска въ Болеховѣ, а также упрошенй до того редакціи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

Я продаю зъ повнымъ фаховымъ знаньемъ **всякій корѣнний товары, полудневй овочѣ, корѣнье, хинъскій чай, товары матерійній, фарбы, оливы, правдивои и не фалшованои якости,** по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ.

Всѣ поживній артикулы не только выглядають на око красно, але суть такожь деликатній и чистій въ смаку а въ назвахъ правдивій. При вкравшомъ-ся безмѣрномъ фалшованю артикуловъ торговельныхъ видженся спонуканымъ до гарантіи наведеныхъ повысше артикуловъ. 1897 2—3

О. Т. ВИНКЛЕРЪ

у Львовѣ ул. Театральна ч. 7.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручає Вшов П. Т. Публицѣ свій выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручає ей по послѣплатою, опакованье франко.

Замовленя залагоджуєся найретельнѣйше и скоро, такожь за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаєся увагу на Знаменитій роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ знам. чорна ½ кило		1	60
„ „ мелянжь	„ „	1	80
Сушонгъ, знаменита	„ „	2	—
„ найлѣпша	„ „	3	—
Мелянжь каравана	„ „	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.	„ „	3	20
„ (Ч II.	„ „	4	60
„ (Ч III.	„ „	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.		2	40
„ („ 2 „ — „		3	—
„ (2 „ 50 „		3	75
Высѣвки (знаменита ½ кило		1	60
„ (F. prima „ „		1	80
„ (non plus ultra		2	50

Ласкавій порученя почтою, опакованье франко. 1871 7—20

БРИТВЫ

правдивій швайцарскій и англійскій

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.—

1886 до 6.— зр. 7—10

поручають

Братя Лянгнеръ

Львовъ ул. Галицка ч. 16.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка подъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 35. Львôвъ, Четверъ 26 марта (7 цвѣтня) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ руских святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяца.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія Рукописи звертаються лишь на попереднє застереженье

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатном, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австріи:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр.	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр.
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 зр.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр.
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Съ днемъ 1 (13) цвѣтня зачинався II-гій чвертьрôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“ и „Библіотеки найзнам. повѣстей“. Мы зъ своеи стороны подали сего року Вп. Читателямъ значно збôльшеный объемъ за тую саму цѣну предплату, не зважаючи на то, що кошты выдавництва о много бôльшй, и тымъ зробили одинъ крокъ напередъ; але и Вп нашй Читателѣ зволять насъ пôддержати ширењемъ нашои часописи и точною присылкою предплаты, бо лише въ такôмъ случаю зможемо ступати що-разъ впередъ. Числимо такожъ на моральну помôчь рускои Публики черезъ надсыланье намъ вѣстей зô всѣхъ куткôвъ нашои батькôвщины, щобы тымъ способомъ въ нашôй часописи мовь въ зеркалѣ показувалося наше житье и розвôй нашь народный.

Въ „Библіотецѣ найзн. повѣстей“ почнеся по скôнченю повѣсти Онета печатати найзнаменитшій романсъ россійского писателя Достоєвского „Вина и кара (Преступленіе и наказаніе)“, на котрый именно звертаємо увагу Вп. нашихъ Читателѣвъ.

Условія предплаты поданй при заголовку часописи.

☛ **Просимо поспѣшити зъ присылкою залеглостей и предплаты, щобы мы не мусѣли деякимъ зъ нашихъ Читателѣвъ перерывати высылки „Дѣла“ и „Библіотеки“.**

Промыслъ Галичины въ р. 1886.

I.

Станъ промыслу въ краю єсть звычайно мѣрою его економичного розвою. Ôдноситься то не лише до чисто промысловыхъ краѣвъ, але и до такихъ, якъ Галичина, де бôльша часть мешканцѣвъ займався переважно рôльництвомъ. Помимо того маѣ и тутъ промыслъ дуже велику вагу и вплываѣ рѣшучо на економичнй ôдношеня краю. Вже самъ характеръ рôльничій краю вказуѣ на важну задачу такихъ промысловыхъ заведень, въ котрыхъ бы сырй продукты рôльництва перетворювалися въ матеріялы способнй заспокоити на мѣсци, отже въ найкоротшôй дорозѣ, потребы мешканцѣвъ краю. Єсть се т. зв. промыслъ рôльничій, для котрого край зъ плодородною рôлею єсть власне ôдповѣднымъ тереномъ. Менше властивымъ въ рôльничихъ крахъ, однакъ все таки не выключеным зъ нихъ, єсть промыслъ фабричный, за то однакъ вяжеся тѣсно зъ потребами и занятями рôльникôвъ, особливо дрôбныхъ, промыслъ домашный, котрый подаѣ можнôсть хосенно зъужиткувати свобôднй ôдъ занять въ рôльництвѣ хвилѣ, выпирати зъ краю довôзъ заграничныхъ фабричныхъ продуктôвъ и заступати ихъ своими домашными, ôддаючи при тôмъ зароблены рôльникомъ грôшь тому-жь самому рôльникови, замѣсть выкидати его заграничнымъ спекулянтамъ або ихъ посередникамъ.

Першій и другій родъ промыслу не може повеличатись въ Галичинѣ великимъ розвоємъ. Зъ рôльничого промыслу розвельможнились у насъ лишь одній горальнѣ, котрй стоячи пôдъ охороною обчисленого въ хосенъ однои лише касты „права пропинаціи“, приносять нашому краєви бôльше некористи, якъ пожитку. Другій роды рôльничого або фабричного промыслу заступлений у насъ дуже слабо. Нечисленнй заведеня устроєнй вельми примитивно, тожь и продукты ихъ не ôдзначаються великою добôрностію и длятого не все можуть выдержати успѣшно конкуренціи зъ загранicею. На домашный промыслъ звернено у насъ увагу допервa передъ кôлькома лѣтами. Дякувати змаганямъ кôлькохъ щирыхъ и рухливыхъ людей пôднеслася у насъ трохи та галузь промыслу, а що-найменше, заинтересувався нею уже загалъ, и въ наслѣдокъ того удалося въ деякихъ случаяхъ позыскати для цѣлей сего промыслу и яку-таку помôчь зъ публичныхъ краєвыхъ фондôвъ. Помимо того однакъ въ загальнôмъ станѣ промыслу въ Галичинѣ на теперѣшну хвилю дуже богато ще бы треба жадати, а доказомъ того справозданье инспектора промыслового для Галичины, п. Навратиля, за рôкъ 1886, зъ котрого подаємо тутъ найважнѣйшй и найцѣкавѣйшй данй, факты, цифры и выводы.

Инспекторъ промысловый констатуѣ на самôмъ вступѣ справозданя, що загальный станъ промыслу въ роцѣ 1886 представляѣся въ Галичинѣ въ дуже невôдрадноmъ свѣтлѣ. Рôкъ сей не змѣнивъ нѣчого на лучше, а що найсумнѣйше, то се, що не зараджено тымъ хибамъ и недостаткамъ, якимъ можна було зарадити при добрôй воли и безъ великихъ клопотôвъ та коштôвъ.

Першою и головною причиною сего невôдрадного стану *уважаѣ инспекторъ*, страшну байдужнôсть промысловыхъ властей въ краю, котрй не лишь не старалися о пôднесенье краєвого промыслу, а прямо вже запôзнавали обовязки, вложенй на нихъ выразными постановами закона. Блискучимъ примѣромъ нечуваного пôдъ тыми взглядами недбальства свѣтили самй першй магистраты столичныхъ мѣстъ Львова и Кракова. Такъ н. пр. поручивъ инспекторъ обомъ симъ магистратамъ зъ причины, що при будовлѣ каменицъ лучаѣся дуже богато нещастныхъ пригодъ, уложати нову инструкцію для будôвничихъ, якъ належить ставити рушtованя. Въ наслѣдокъ сего порученя уложивъ львôвскій магистратъ инструкцію, однакъ нѣхто не придержуѣся єи, бо магистратъ зовсѣмъ не дбаѣ о то, а крακôвскій магистратъ не завдавъ собѣ навѣть труду укладати якубудь инструкцію. Въ протягу року 1886 выдавъ инспекторъ промысловый дуже богато приказôвъ всякого рода предприємцямъ, котрй мали на цѣли докладне переведенье промыслового закона, однакъ предприємцѣ прямо игнорували приказы инспектора знаючи зъ горы, що покликанй до екзекутивы промысловй власти будуть глядѣли на то зовсѣмъ рôвнодушно та байдужно и сховаютъ ad acta всѣ жалобы промыслового инспектора.

Въ р. 1886 удѣлено въ Галичинѣ 246, а въ Буковинѣ 25 концесій на бôльшй предприємства. По мысли промыслового закона маѣ промыслова власть передъ удѣленьемъ концесіи все запытати о гадку промыслового инспектора. Якъ „совѣстно“ сповняли промысловй власти въ Галичинѣ и на Буковинѣ тую законну постанову, показуѣ фактъ, що на 271 концесій лише при 12 запытувано инспектора о гадку, а такъ само игнорованo его при комисіяхъ, скликуваныхъ въ справѣ розширеня истнуючихъ уже предприємствъ.

Въ р. 1886 було въ Галичинѣ и Буковинѣ при выконуваню рôзного рода промыслу 98 нещастныхъ пригодъ, а зъ тыхъ 21 закôнчилося смертію. Причиною нещасть було въ 15 выпадкахъ хибне поставленье рушtованя при будовѣ домôвъ, зъ того припадаѣ знôвъ найбôльша часть на Львôвъ. Про станъ здоровля робôтникôвъ въ фабрикахъ не мôгъ инспекторъ подати нѣякихъ датъ, бо жадне предприємство не вело приписанои закономъ книги хорыхъ, а въ деякихъ зъ нихъ, н. пр. въ фабрикахъ сѣрникôвъ, не була навѣть нога лѣкаря! А треба знати, що гигієничній постановы промыслового законодавства маютъ передовсѣмъ того рода фабрики на оцѣ.

Выказъ нещастныхъ выпадкôвъ обчисленыхъ промысловымъ инспекторомъ не обнимаѣ нещасть въ нафтовыхъ копальняхъ, котрй належать пôдъ гôрничій зарядъ, а якъ вѣдомо, въ копальняхъ нафты нещасть лучаѣся найбôльше. Богато нещасливыхъ выпадкôвъ лучаѣся такожь при промыслѣ деревомъ: въ найбôльшихъ тартакахъ въ Выгодѣ и Велдѣжи було въ одномъ роцѣ 15 нещасть. Въ трехъ злучаяхъ зробивъ инспекторъ карне донесенье. Ще бôльше лиха наносять робôтникамъ калѣцтва и недуги повставшй зъ фаховои працѣ. Робôтники въ тартакахъ хорують дуже часто на запаленье черевнои болоны, а то зъ тои причины, що всуваючи черевомъ брусы пôдъ пилу, наражують тую часть тѣла на пригнетенье и удары. Робôтники въ дестилярняхъ нафты дôстають знôвъ дуже часто рака, рôзнородній скôрнй недуги и запаленье очей.

Новѣйше промыслове законодавство принесло значне число постановъ въ користь робôтникôвъ и для охороны ихъ ôдъ вызыскуваня капиталистами-предприємцями. Дотычнй постановы обмежують часъ працѣ по фабрикахъ и другихъ промысловыхъ заводахъ, постановляють о недѣльнôмъ ôдпочинку, вводять обовязокъ удержувати выказы робôтникôвъ, оголошеня порядку працѣ, легитимаційнй книжки робôтничій, а такожь обнимають приписы дотычно выплаты платнѣ и робôтничихъ касъ запомоговыхъ. Однакожь всѣ тіи красній постановы мовь-бы зовсѣмъ не истнували для галицкихъ предприємцѣвъ и промысловыхъ властей.

Въ деякихъ фабрикахъ, найбôльше въ фабрикахъ скла, знайшовъ инспекторъ при роботѣ дѣти низше 14-ти лѣтъ, а въ дрôбнôмъ промыслѣ выкрывъ ôнъ, що деякй майстры велять, не зважаючи на постановы закона, працювати робôтникамъ такожь и въ ночи. Навѣть въ однôй друкарни у Львовѣ сконстатувавъ инспекторъ переступленье нормального числа годинъ працѣ и донѣсъ о тôмъ магистратови. Магистратъ однакожь узнавъ себе некомпетентнымъ въ тôй справѣ, заявляючи, що друкарнѣ не належать до фабричного промыслу; противъ того рѣшеня магистрату внѣсъ инспекторъ рекурсъ. Постановы що-до недѣльного ôдпочинку не выконують жидôвскій предприємцѣ зовсѣмъ, а христіянскій такожь дуже рѣдко. О веденю приписаныхъ выказôвъ робôтникôвъ нема и бесѣды мѣжь галицкими промысловцями. На цѣлу Галичину знайшовъ инспекторъ всего 15 предприємствъ, де велися, впрочемъ дуже недокладно, такй выказы. Бажаючи зарадити злому велѣвъ ôнъ выпечатати формулярѣ, котрй закупили вправдѣ предприємцѣ, однакъ анѣ думають ихъ выповнювати. Оголошеного порядку працѣ не знайшовъ инспекторъ въ нѣякôй фабрицѣ, такъ само не знайшовъ ôнъ нѣгде приписаныхъ закономъ робôтничихъ книжокъ легитимаційныхъ. Богато предприємцѣвъ не выплачуѣ правильно робôтникамъ платнѣ, касъ запомоговыхъ для робôтникôвъ єсть такожь дуже мало, а тй, що суть, не мають нѣ статутôвъ, нѣ ôдповѣднои организаціи.

Ще гôрше стоить справа фахового образованя робôтникôвъ. Предприємцѣ стараються лише выкористати силы и способности робôтника въ тôмъ напрямѣ, въ котрôмъ може ôнъ принести имъ найскоршй и найбôльшй зыски, а нѣкому и въ голову не приходить, журитися о образованье робôтника. До того нема ще въ Галичинѣ и шкôлъ, въ котрыхъ могли-бы робôтники фахово образуватись, а навѣть Дроговыжске заведенье не ôдповѣдаѣ, по думцѣ промыслового инспектора, тôй задачи. Бôльше ôдповѣдною до того узнаѣ ôнъ ново-основану школу въ Новôмъ Санчи. Зъ сеи причины вносить инспекторъ, щобы оснувати въ Свйонтникахъ фахову школу для слюсарѣвъ, завести въ державныхъ промысловыхъ школахъ въ Краковѣ и Чернôвцяхъ спеціяльный курсъ для машинистôвъ и въ Краковѣ або у Львовѣ устроити фахову школу друкарску. (*К. б.*)

Голосъ народного учителя

про спекуляцію „утраквизму“.

Вже лѣтъ кôлька тому, якъ я опустивъ лавы школы при улици Калѣчôй. Засѣдаючи на тыхъ лавахъ, не мавъ я ще свѣдомости о якôй-небудь политицѣ. Черезъ першй два роки гадавъ я, що головна задача народного учителя єсть — учити въ школахъ всего лише по польски. На третôмъ роцѣ почали намъ правити дещо зъ педагогіи, дидактики и методики, и допервa тогдѣ отворилися менѣ очи, я побачивъ, що все то, чого мене въ семинаріи учительскôй вчили по польски, а маю учити по руски; але якъ — того я ще не знавъ. Тогдѣ менѣ, несвѣдомому еще высокихъ цѣлей нашихъ „bracі“, гадалося, що иншихъ Русинôвъ на свѣтѣ нема крôмъ хлопôвъ, а тіи, щобы стати учеными, мусять всего учитися по польски.

Неразъ я (выхованый дома по польски — такъ уже выпало!) чувъ, що тй ученики-товаришѣ, котрй разомъ зô мною ходили до церкви, говорять межи собою по руски, — але въ присутности професорôвъ — борони Боже! — все лѣзло въ шкаралупу. Все то дѣялося для того, що на I-ôмъ и II-ôмъ роцѣ семинаріи — утраквистичнои! — до нѣкого зъ насъ жаденъ професоръ (розумѣѣся кромѣ пп. Партицкого, Бѣчая и о. Стефановича) нѣколи не ôдзвався рускимъ словомъ...

На II-гôмъ роцѣ мали деякй предметы выкладатися по руски, а межи ними и математика, котру намъ выкладавъ учитель п. Дрежипольскій, зъ роду Полякъ, котрый не умѣвъ тогдѣ (нынѣ може вже вмѣти) и слова по руски. Викладъ его рускій кôнчився на тôмъ, що казавъ намъ занотувати собѣ рускій терминъ въ скобкахъ поббчь польского. Чи мы бодай тй термины умѣємо — про те насъ не пытано. Зъ того выходило, що кандидаты при визитаціи говорили о „*льчникахъ*“ (чисельникъ), „*мяновникахъ*“ (знаменникъ) и т. н.,

---

ИСТОРІЯ КАПИТОЛИНЬСКОИ ВЕНЕРЫ.

Гумореска Марка Твейна.

Перша глава.

(*Ателіе артиста въ Римѣ.*)

— О Юрію! Якъ я тебе горячо люблю!

— Спаси Бôгъ тобѣ за вѣрне серце, Маріе, я те знаю — але чому твôй батько такій завзятый, такій жестокій?

— Юрію! Ôнъ не такій злый... але штука у него — глупота... ôнъ, купець, знаѣся лише на бôбкахъ и перци. Ôнъ думаѣ, що я пôйшовши за тебе умру зъ голоду.

— Бѣсъ его тôй велемудрости! Чомъ я не безсердечный крамарь, що збиваѣ грошѣ, але одареный Богомъ артистъ-рѣзьбярь, що не маѣ що єсти!

— Не трать ôдваги, дорогій мôй Юрію! Ôнъ заразъ стане ничій, скоро ты лишь тыхъ пятьдесять тысячь долярôвъ роздо — —

— Пятьдесять тысячь чортôвъ! Моя люба, я чинщу ще не заплативъ!

Друга глава.

(*Помешканье въ Римѣ.*)

— Мôй любый пане, шкода часу, бôльше про те й говорити. Я нѣчо не маю проти васъ. Але своєи дочки не можу бôддати за саламаху зъ любови, штуки и голоду — бо чого-небудь иншого вы, гадаю, не зможете ѣй дати.

— Я бѣдный, признаю се. Але-жь чи слава не значить вже нѣчо? Многоповажаный Джонъ Фудль зъ Ню-Йорку каже, що моя нова статуя Америки — знамените дѣло рѣзьбярства, и ôнъ глубоко переcвѣдченый, що моѣ имя колись засіяѣ славою.

— Е, дурницѣ! Що розумѣѣ той оселъ зъ Ню-Йорку? Слава — то нѣчо, а склепова цѣна вашого марморного страхопуда — отто платить! Пôвъ року потребуѣте, щобъ вырѣзьбити, а потому не дôстанете за то и сто долярôвъ. Нѣ, пане! Покажѣть менѣ пятьдесять тысячь долярôвъ, то й берѣть собѣ мою дочку — а инакше повѣсьте все на клинокъ. Даю вамъ пôвъ року часу, збрати пятьдесять тысячь. Бувайте здоровй!

— Охъ! Горе менѣ!

Третя глава.

(*Попередъ згадане ателіе.*)

— О Джоне! Друже моєи молодости! Я найнещасливѣйшій чоловѣкъ на свѣтѣ!

— Ты бараняча голова!

— Нѣчо не осталось менѣ бôльше, щô я мôгъ-бы любити, якъ отся бѣдна статуя — а, поглянь, навѣть у нея, на холоднôмъ єи мраморнôмъ лици нема нѣ дрôбки милосердія для мене — така гарна а така безсердечна!

— Ты, небоже, дуракъ!

— Охъ Джоне!

— Етъ, дурницѣ! Тажь самъ кажешь, що маѣшь пôвъ року часу, щобъ зложити тй грошѣ!

— Джоне, не жартуй собѣ зъ мого душевного страданя! А хочь-бы и шѣсть столѣтъ часу — що то менѣ поможе? Що порадить убогій, нещастный чоловѣкъ безъ имени, безъ капиталу и безъ приятелѣвъ?

— Дураче! трусе! слабодуху! Пôвъ року часу, щобъ добути грошѣ! Пять мѣсяцѣвъ буде досыть!

— Чи ты збожеволѣвъ?

— Пôвъ року — ажь занадто досыть! Дай менѣ взятись за роботу. Я грошѣ добуду!

— Що ты плетешь, Джоне? Та якимъ чиномъ на цѣлôмъ свѣтѣ ты роздобудешь для мене таку величезну суму?

— А хочешь здати цѣлу рѣчь на мене и до нѣчого не мѣшатися? Дашь менѣ у всѣмъ вôльну руку? Хочешь присягнути, що на все пристанешь, що я зроблю? Дашь менѣ слово, що за нѣякй вчинки не будешь менѣ доганяти?

— Менѣ свѣтъ крутиться... я дурѣю... але присягаю тобѣ!

Джонъ вхопивъ молотокъ и обережно ôдтовкъ Америцѣ нôсъ! Другій разъ замахнувъ молотомъ, и два пальцѣ Америки дзвенькнули на землю, — третій разъ, и кавалка уха *якъ-бы й не було*, — ще разъ, и цѣлый рядъ нôжныхъ пальцѣвъ пôйшовъ въ куснѣ, — ба ще разъ, и лѣва нога ôдъ колѣна зсыпалася въ купу румовища.

Потôмъ насадивъ на голову капелюхъ и пôйшовъ.

Юрій на трицять секундъ влѣпивъ вытрѣщенй очи въ *потовченого огидного* страхопуда, опôсля почавъ качатися по земли и дôставъ корчѣ.

Тымчасомъ Джонъ повернувъ скоро зъ возомъ, затащивъ на него артиста зъ зломанымъ серцемъ и статую зъ поломаными ногами и поѣхавъ тихо и поволи, посвистуючи пѣсеньку. Артиста зсадивъ при его помешканю, а зъ статуею поѣхавъ дальше и щезъ на via Quirinalis.

Четверта глава.

(*То само ателіе.*)

— Пôвъ року мине сегодня о другôй годинѣ! Охъ, тіи муки! Житье моѣ пропало! Кобы вже разъ умерти! Вчора не ѣвъ я вечерѣ. Нынѣ не снѣдавъ. Не смѣю переступити порога гостинницѣ. Чи я голоденъ? — шкода й говорити! Мôй швець мучить мене до смерти — кравець не даѣ менѣ дыхати — господарь гонить мене. Охъ, я нещастный! Джона ôдъ того зловѣщого дня й не бачивъ. Она усмѣхаѣся любо до мене, якъ зустрѣнемось на улици, але старый запека батько по простацки заказуѣ ѣй навѣть дивитися въ сторону къ менѣ... Що се зновъ? хто тамъ стукаѣ до дверей? Хто зновъ не даѣ менѣ ôддыхнути? О закладъ, що се той проклятый швець. Прошу!

— А, подай Господи щастя и гаразду Вашôй Высокости, всякого блага на многа лѣта! Я Вашôй Милости принѣсъ новй чоботы... О, про заплату, прошу, й не згадуйте! То не спѣшно, зовсѣмъ не спѣшно! Для мене се буде честь, коли Ваша Милость и на дальше почтите мене своими замовленями. Моѣ глубоке поважанье!

— Що се? Самъ чоботы приноситъ! Не хоче нѣякои заплаты! Прощаѣ мене такимъ поклономъ, мовь яке Величество! Бажаѣ ôдъ мене дальшихъ замовлень!... Чи се конецъ свѣта? А, до сто — — — Прошу!

— Простѣть, Ваша Милость, але я принѣсъ вамъ новый одягъ на — — —

— Прошу!

— Стократно молю дарувати, що перешкаджаю Вашôй Милости! Але я на долинѣ въ першôмъ поверсѣ приладивъ для васъ пышне помешканье. Ся нужденна печера не годиться для такого — —

— Прошу!

— Я приходжу сказати вамъ, що кредитъ вашъ въ нашôмъ банку, — перерваный, на жаль, ôдъ якогось часу, — теперь вповнѣ и до вподобы привертаѣся, и мы будемо дуже щасливй, коли зволите ласкаво до насъ кождого часу — —

— Прошу!

— Мôй дорогій зятечку! Она — твоя! Въ сѣй хвили буде тутъ! Бери єи, вѣнчайся зъ нею — люби єи — будьте щасливй! Благослови васъ Боже обоѣ! Гопъ, гопъ, гур — —

— Прошу!

— О Юрію! любый мôй, единый Юрію! Мы спасенй!

— О Маріе! люба моя, единa Маріе! Мы спасенй — але я отутъ заразъ присягну, що не знаю, длячого и якъ!

Пята глава.

(*Римска кавярня.*)

Оденъ зъ товариства американьскихъ панôвъ читаѣ и толкуѣ зъ часописи „Il Slangwhanger di Roma“ таке:

— **Чудне ôдкрытье!** Передъ пôврокомъ купивъ панъ Джонъ Смітъ, Американецъ проживаючій ôдъ року въ Римѣ, малый незамѣтный кусокъ землѣ въ Кампаніи, туй за нагробнымъ памятникомъ роду Сціпіонôвъ, ôдъ властителя, збанкротованого свояка княгинѣ Боргезъ. Панъ Смітъ удався потôмъ до министра публичныхъ грамотъ, казавъ той кусокъ землѣ вписати на одного убогого американьского артиста, именемъ Юрія Арнольда, и заявивъ, що се дѣѣся титуломъ заплаты и ôдшкодованя за грошевй утраты, якй давнѣйше зъ его причины потерпѣвъ панъ Арнольдъ на своѣй власности. Дальше заявивъ, що ôнъ згаданый кусокъ землѣ хоче справити своимъ власнымъ коштомъ,

якъ се справедливо пôдносить авторъ статьѣ въ 13, 14 и 15 чч. „Дѣла“. Исторіи природы и господарства ячили Русины (бл. п. Куриловичь и п. Ив. Бѣчай), отже якось то тамъ ишло. Исторію краєвои и всемірнои та географіи учивъ п. Татомиръ, чоловѣкъ здôбный и досыть безпартійный, але не знаючій по руски не то говорити але и навѣть читати. П. Мандыбуръ бувъ наочнымъ свѣдкомъ. Памятаю одного разу, при визитаціи, казавъ п. Мандыбуръ п. Татомиру пытати исторію по руски. Рѣчь була о хрестоносцяхъ, отже п. Татомиръ пустивъ такого дивогляда: *„Ну, куды-жь вонi пойшлi: чи льондомъ чи моржемъ?“* Чи п. инспекторъ Мандыбуръ знає по руски, того не вѣдаю, бо я нѣколи не чувъ, щобы ôнъ коли заговоривъ пôдчасъ визитаціи по руски, але можна догадуватись, що ôнъ въ справозданю своѣмъ до краєвои Рады школьнои мусѣвъ заявити, що рускій выклады знайшовъ въ порядку. Якъ сказано, п. Татомиръ здôбный и поважаный чоловѣкъ, — а годиться такого чоловѣка выставляти передъ учениками на смѣхъ и компромитацію? Якъ може чоловѣкъ не знаючій рускои мовы выкладати по руски?

Маловаженя рускаго языка мы, учителѣ Русины, мали вже неразъ нагоду бути свѣдками. Пригадаємъ хочь-бы той выпадокъ, знаный уже читателямъ „Дѣла“, що коли Русины-учителѣ поставили на окружнôй конференціи у Львовѣ внесенье, щобы половина конференційныхъ тематôвъ оговорювалася въ рускôмъ языцѣ. — то инспекторъ окружный п. Керекярто передержавъ черезъ всѣ три днѣ те внесенье и ажь при кôнци конференціи заявивъ, що того бути не може, бо о тôй справѣ конференція не може рѣшати!?

Для доповненя статьѣ умѣщенои въ 15 и 16 чч. „Дѣла“ хотѣвъ-бы я подивитись на наслѣдки утраквизму ще зъ иншого боку, якъ въ тôй-же статьи, де показано хиба лишь те одно, що учитель не вмѣє языка такъ, якъ єго потребує. Я хочу ще коротко вказати, якій зъ того наслѣдки, що учитель не вмѣє того чого потребує.

Найбôльше на тôмъ терпить самъ учитель. Ôнъ має деннои працѣ що-найменше 7—9 годинъ въ школѣ, а на полагодженье канцелярiи и на поправу задачь иде година, отже разомъ 10 годинъ денно. Кôлько-жь бôтакъ часу лишаєся єму на ôдпочинокъ и образованье власне, на доповненье того, чого єму треба?

Звычайно говориться и пише у насъ о школахъ „зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ“. Я признаюся, що я въ своѣмъ окрузѣ не бачивъ нѣ одноi такои школы, бо всѣ тій, що на папери суть „рускими“ въ практицѣ суть утраквистичными, хотяй-бы не було анѣ одноi польскои дитины въ лавцѣ. Такъ мусить бути мабуть и въ другихъ округахъ. Вже въ I-шôй Б. клясѣ мусить дитина поступити въ польскôмъ такъ якъ въ рускôмъ (гляди: „Плянъ наукъ“), то само въ II-ôй и III-ôй клясѣ. Кожда часть науки, яка знаходиться въ польскихъ читанкахъ, мусить бути зъ дѣтьми по польски обговорена, и дитина має по польски ôдповѣдати. Матеріялъ науковый въ польскихъ книжкахъ єсть далеко обширнѣйше трактованый, якъ въ рускихъ, а зъ того выходить, що майже вся исторія натуральна и географія мусить перероблятися по польски. Щобы рускій дѣти научити чогось по польски, учитель мусить се переробити по руски, абы дѣти зрозумѣли то въ своѣмъ рôднôмъ языцѣ, а потому перековуй то само зъ ними на польске! Прошу подумати, кôлько бѣдный учитель змарнує на дармо здоровля и кôлько часу! Єще щобы та утраквистична манипуляція не представляла учителеви трудностей за-для єго власного языкового образованя, — то було-бы ще нôвъ бѣды, але-жь ôнъ зъ рускими учебниками не обзнакомленый и кôлько то мусить змарнувати часу, закимъ зô всѣмъ чого потребує, ôдповѣдно познакомиться и вывчиться рускои термінологіи! Се може знати лишь той, хто таку утраквистичну фазу перебувавъ.

Така утраквистична фаза абсорбує що найжизненнѣйшій силы молодого робôтника и остуджує єго одушевленье. Коли ôнъ єсть слабшій духомъ, впадає въ ôтчаянье а дальше и въ бездѣльность, збуває свôй святый *обовязокъ* якъ простый наймитъ; коли-жь ôнъ сильнѣйшій духомъ, то бореся. Зъ борбы тои выходить або сильнымъ и зъ крѣпкимъ постановленьемъ служити своему народови, мимо всякихъ перепонъ, або надмѣрною працею вычерпавши свои силы, физично гине марно, кленучи людямъ, що тому винній... Горстка тыхъ, що зъ сеи утраквистичнои борбы выходить цѣло и на дусѣ здорово, стоить вѣрно, мимо рôзныхъ знаныхъ и незнаныхъ ширшôй публицѣ переслѣдовань, при своѣмъ народѣ та єго святощахъ.

Описана утраквистична спекуляція доводить въ дальшôй линіи до того, що велика часть учителѣвъ тратить довѣріе и повагу до своихъ начальникôвъ, бо знає, що власне инспекторы суть тыми людьми котрій маютъ можность при данôй нагодѣ схôснувати зъ прикрого положеня учителя и вину хибноi системы школьнои звалити на него. А нагоду таку, не треба й казати, може инспекторъ знайти коли-будь, бо й не легка то рѣчь учителеви учити руску дитину *„poprawnie* мôвić po polsku“ та щебетати о Wandach, Krakusach, Piastach и такихъ иншихъ дурницяхъ безъ лѣку... На тôмъ ôнъ марнує здоровлье и тратить на даремнѣсенько часъ. Бо й на що се приdасться коли нашôй хлѣборобскôй дитинѣ?!

Часъ бы бувъ уже покôнчити спекуляціи зъ тымъ утраквизмомъ, — коли справдѣ „комусь“ ходить о школу та просвѣту народну на Руси.

Загальній Зборы учителѣвъ школъ высшихъ.

Дня 5 л. цвѣтня рано розпочалися засѣданя Загальныхъ Зборôвъ товариства учителѣвъ школъ высшихъ. Въ сали ратушевôй зôбралося звышь 100 членôвъ товариства, котрыхъ повитавъ вицепрезидентъ мѣста п. Мохнацкій. На зборѣ явився такожь намѣстникъ п. Залескій, вицепрезидентъ намѣстництва п. Льебль, совѣтники школьній пп. Барановскій, Гикель, кс. Левицкій, Ольшевскій, Заячкôвскій и Герстманъ, кôлькохъ професорôвъ львôвского университету, а зъ Кракова професоры Бобжиньскій, Цыбульскій и Баранецкій. По повитаню гостей п. Мохнацкимъ, промовлявъ проф. унив. Радзишевскій, даючи поглядъ на дѣяльность товариства, єго цѣли и успѣхи.

Зъ справозданя Выдѣлу показуєся, що товариство се має доси 562 членôвъ, котрій творять 7 кружкôвъ учителѣвъ школъ высшихъ, а именно кружки: бродскій, дрогобыцко-стрыйскій, краковскій, львôвскій, перемыскій, станиславôвскій и тарнôвскій. Въ тôмъ роцѣ займався Выдѣлъ товариства справами, котрій ще попередными роками не були полагоджені, а найбôльшу вагу клавъ на справу науки языка польского въ школахъ середныхъ и на реорганизацію школъ реальныхъ. Выдѣлъ займався справою внесеня д-ра Малецкого що-до утраквистичного устроѣня школъ середныхъ у всходнôй Галичинѣ и высказався противъ внесеня. Справа пôдручникôвъ школьныхъ, котрою займався Выдѣлъ, закôнчилася успѣшно, бо Соймъ краєвый увзгляднивъ прошенье товариства и вызначивъ зновъ дотацію 1000 зр. на сю цѣль до розпорядимости краєвои Рады школьнои, при котрôй буде заложена комисія для укладаня пôдручникôвъ и инструкцій науковыхъ. Министерство просвѣты увзгляднило внесенье философичного Выдѣлу львôвского универ., предложеного въ наслѣдокъ резолюціи товариства, въ справѣ физичного выховання молодежи и дозволило завести выклады на университѣ зъ соматологіи и гігіены по 3 годины въ тыждень. Выдѣлъ товариства ôднѣсся такожь до министерства просвѣты въ справѣ выданя прагматики службовои для учителѣвъ школъ середныхъ, предложивъ Соймови резолюцію, ухвалену въ справѣ школъ промысловыхъ; въ справѣ ôдкрытя 14-ои посады учительскои при гимназіяхъ галицкихъ; ôднѣсся до краєвои Рады школьнои зъ прошеньемъ, щобы етатъ повнои гимназіи въ числѣ 14 посадъ оббймавъ двохъ учителѣвъ для языка польского, а двохъ для языка нѣмецкого (*про рускій языкъ анѣ згадки!*); въ справѣ *умундурованя молодежи школьнои* предложивъ дотычне внесенье Выдѣлови Рады школьнои краєвои, а на послѣдокъ ôднѣсся до министерства просвѣты о змѣну рескрипту министерского дотычно пôдвышеня оплаты школьнои. Зъ прочихъ незалагодженыхъ ще справъ поставлено двѣ на порядокъ дневный теперѣшныхъ Зборôвъ, именно: справу науки рôднои исторіи и реорганизацію школъ середныхъ.

Опôсля займалися Загальній Зборы справою науки *нѣмецкого* языка, котру порушивъ въ Соймѣ пос. кн. Санѣга. Проф. унив. Цвиклиньскій предложивъ въ сѣй справѣ таке внесенье:

1) Пôсля найвыс. рѣшеня зъ дня 20 липня 1859 р. и ухвалы Сойму зъ червня 1868 р. має наука нѣмецкого языка въ нашихъ школахъ середныхъ, зъ польскимъ и рускимъ языкомъ выкладовымъ, стремѣти до того, щобъ ученики по зложеню матуры крôмъ знання граматики сего языка могли ще уживати єго выразно въ письмѣ и мовѣ.

2) Загальній Зборы уважають потрѣбнымъ до сеи цѣли: а) выданье ôдповѣдного пляну науки и розкладу матеріялу на поодинокій клясы; б) выданье инструкціи для учителѣвъ языка нѣмецкого; в) выданье пôдручникôвъ до языка нѣмецкого, стремлячихъ постепенно до означеноi повысше цѣли а згôдныхъ зъ розкладомъ науки; г) обмеженье числа ученикôвъ въ одноѣ клясѣ до того степени, щобы кождый зъ нихъ мавъ нагоду вправлятися въ языцѣ нѣмецкимъ пôдъ окомъ учителя; д) улекшенье учителямъ нѣмецкого языка набуваня або задержаня повнои вправы въ тôмъ-же языцѣ а то: черезъ введенье практичныхъ конверзаторій на выдѣлахъ философичныхъ обохъ университетôвъ краєвыхъ, черезъ высыланье кандидатôвъ учительскихъ до университетôвъ нѣмецкихъ и черезъ удѣлюванье учителямъ довшои ôдпустки и заномогъ на дальше образованье въ нѣмецкихъ университетахъ.

Загальній Зборы приняли сѣ внесеня зъ малыми змѣнами стилистичными.

На другôмъ засѣданю по полудни мотивувавъ проф. Жулиньскій своє внесенье що-до 14-ои посады учительскои въ гимназіяхъ галицкихъ. Внесенье се принято. Внесенье проф. Кунца що-до квалификаціи учителѣвъ нѣмецкого языка ôдкинено. Внесенье кружка станиславôвского о змѣнѣ пляну науки въ школахъ народныхъ въ тыхъ мѣсцяхъ, де суть гимназіи, передано Выдѣлови до розслѣдженя. Внесенье проф. Прухницкого въ справѣ уложеня инструкціи для науки языка польского принято одноголосно.

На третôмъ засѣданю дня 6 л. цвѣтня займалися Заг. Зборы справою науки исторіи рôдного краю и ухвалено, щобы наука исторіи рôдного краю була предметомъ обовязковымъ и щобы при матурѣ давано при испытѣ зъ исторіи одно пытанье зъ польскои и рускои исторіи. На внесенье кружка краковского ухвалено, що добре бы було: щобы въ нашихъ школахъ середныхъ розпочинався и кôнчився рôкъ школьный торжественно; щобы директоръ и учителѣ працали торжественно матуристôвъ, коли испытъ матуральный не припадає вразъ зъ кôнцемъ школьного року; щобы зъ кôнцемъ року роздавано ученикамъ медалѣ, книжки и похвальнѣ письма въ нагороду. Ôдзначеня має признавати повный зборъ учителѣвъ, а нагороджувати абитурієнтôвъ медалями має комисія екзаминаційна. Вынмково можна признавати абитурієнтамъ такожь медалѣ золотѣ. На послѣдокъ ôдчитано ще внесенье п. Германа взываюче Заг. Зборы, щобы они займилися утвореньемъ фонду емеритуры для вдôвъ и сирôтъ по членахъ товариства.

Гостя зъ Шенандо въ Америцѣ

мали мы вчера въ нашôй редакціи — п. Кароля Райса, родомъ Поляка зъ всходнои Галичины, котрого передъ 18 роками доля кинула до Америки и тамъ ôнъ поселився на поляхъ въ тôмъ мѣсци, де пôзнѣйше збудовано знане галицкимъ Русинамъ мѣсто Шенандо. П. Райсъ, нынѣ властитель банково-комисійного интересу, запобѣглівою працею доробився великихъ маєтковъ. П. Райсъ — великій приятель Русинôвъ и ôнъ то удався бувъ свого часу до нашого Впр. митрополита о наданье Русинамъ въ Шенандо священика. П. Райсъ въ довшôй розмовѣ зъ нами основно поінформувавъ насъ о ôдношеняхъ Русинôвъ въ Америцѣ и ôнъ певно не возьме намъ за зле, коли мы дечимъ подѣлимося зъ нашими читателями.

И такъ мы зъ приятностію довѣдались ôдъ п. Райса, що нашъ о. Воляньскій здобувъ собѣ въ Шенандо особливе поважанье и любовь не лише мѣжь своими парохіянами, але въ загалѣ мѣжь мешканцями мѣста и въ околиці. Якъ звѣстно, зъ початку на него католики глядѣли зъ великимъ недовѣрiемъ, бо ôнъ бувъ першій женатый священикъ католицкій въ Америцѣ, — теперь однакожь американьскій католики не бачуть въ тôмъ нѣчого злого. П. Райсъ показувавъ намъ шенандорскій часописи англійскій, котрій вже сюда прийшли до него зъ Шенандо, и въ кождôмъ майже числѣ есть якась згадка про „руску церковь“. Въ одноѣмъ числѣ читаємо замѣтку, що парохія о. Воляньского — найбôльша на цѣлу Америку, ба на цѣлый свѣтъ, бо розтягаєся ôдъ Нового-Йорку до Санъ-Франциска, а ôдъ Мейна до Орегона — тысячѣ миль. Минувшого року запросили о. Воляньского на великодну сповѣдь Русины зъ Мичигана, по дорозѣ зъ Ню-Йорку до Санъ-Франциско. Тамъ Русины, переселенцѣ зъ Галичины, становлять колонію рôльничу; до св. причастія приступило тогдѣ 60 душъ Русинôвъ. Яку то велику подорожь пôднявъ тогдѣ о. Воляньскій до „Филія“ своеи „парохіи“, можна змѣркувати вже хочь-бы зъ того, що самъ „тікетъ“ — билетъ їзды зелѣзницями зъ Шенандо до згаданои рускои колоніи рôльничои коштувавъ 500 гульденôвъ а. в.!

Зъ другого зновъ числа англійскои шенандорскои часописи довѣдуємося, що того а того дня привезено зелѣзницями до Шенавдо двохъ помершихъ хлопчикôвъ гр.-кат. обряду, одного зъ Вилькъ-Баро, а другого зъ Ексцельзеръ, далеко-далеко ôдъ Шенендо. Насъ то здивувало и мы спытали нашого гостя: чому се такъ дѣеся? П. Райсъ ôдповѣвъ намъ: „Диво дивне! Въ Америцѣ, бачите, якъ свобода національна есть безгранична, такъ зновъ въ дѣлахъ вѣры и вѣроисповѣдань панує якась така нетолеранція, що ажь страхъ погадати. Подумайте собѣ, священики латиньского обряду не хотять ховати помершихъ Русинôвъ гр.-кат. обряду, годѣ навѣть дôстати мѣсця на кладовищи католицкôмъ, и бѣдній гр.-кат. Русины мусять провадити тѣла помершихъ зелѣзницями и по 400 миль англійскихъ (звышь 80 миль австрійскихъ) до Шенандо, де о. Воляньскій ховає на гр.-кат. кладовищи (за мѣстомъ пôдъ лѣсомъ). Кошты такого транспорту дуже великій, бо все-жь таки домовину мусить провадити бодай кôлькоро людей, поминувши вже страту кôлькохъ днѣвъ часу. Урегульованье ôдносинъ мѣжь греко- а римо-католицкимъ вѣроисповѣданьемъ есть нынѣ справою дуже пекучою.

О. Воляньскій має въ парохіи дуже богато роботы. Теперь, коли прибули уже о. Ляховичь до помочи въ душпастирствѣ, а п. Сѣменовичь при редакціи „Америки“, бодай трохи улекшиться єго праця.

Русины шенандорскій занятій або въ копальняхъ угля, або при будовахъ та мулярkахъ, а деякій въ околици при хлѣборобствѣ. Давнѣйшими роками высылали грошей до рôдного краю бôльше, якъ теперь: впередъ переходило черезъ фирму п. Райса звышь 100.000 долярôвъ (200.000 зр. а. в.), торôкъ же пôйшло вже о $^1/_4$ менше. Причина того така, що деякій Русины, не не гадаючи уже о поворотѣ до краю, закупили въ Шенандо домы на силату мѣсячными ратами и беруться до торговлѣ.

Дописи „Дѣла“.

Ôдъ Комарна д. 3 цвѣтня 1887.

Вычитавши въ „Дѣлѣ“ (ч. 26 зъ 5 (17) марта с. р.) про дѣяльность Банку краєвого въ 1886 р., задумавъ и я подати до прилюднои вѣдомости свою пригоду зъ тымъ Банкомъ. Коли Банкъ увôйшовъ въ житье, я, тогдѣ членъ Выдѣлу рады повѣтовои въ Рудкахъ, бачучи страшну руину бѣдныхъ господарѣвъ нашого села Горожаны великои, задовженыхъ въ Банку рустикальномъ, поставивъ (1884 р.) въ Выдѣлѣ таке внесенье: Зъ причины, що наши бѣдни хлѣборобы-селяне не можуть выратуватися зъ рустикального Банку, нѣхто про нихъ не дбає и власне теперь пора ратувати ихъ, бо листы того Банку стоять низше половины ихъ вартости, а Банкъ краєвый може селянъ-довжникôвъ выратувати, тожь вношу, щобы позволено Радамъ громадскимъ затягати позички въ краєвôмъ Банку зъ гарантією маєтку громадского, абы выкупити всѣхъ бѣдакôвъ зъ Банку рустикального. На невыплаченыхъ грунтахъ має громада заинтабульовати для безпечности, а грунтъ и цѣле газдôвство має лишити господарямъ и постановити, яку рату має кождый довжникъ платити рôчно до касы громадскои, а каса громадска буде выплачувати зновъ раты всѣхъ довжникôвъ разомъ до Банку краєвого. По сплатѣ цѣлого довгу и екстабуляціи стає властителемъ всѣхъ творôвъ штуки, якій ôднаходяться въ Кампанiи, то оно потребує пану Арнольдови выплатити лише пять міліонôвъ франкôвъ, а прийде въ вѣчне посѣданье тои прекраснои статуѣ. Сегодня рано буде Венера перенесена до Капитолю и тамъ вже остане, а въ полудне комисія буде ожидати пана Арнольда зъ наказомъ выплаты изъ скарбу державного князѣвскои сумы пяти міліонôвъ франкôвъ въ золотѣ“.

Хоръ голосôвъ: То разъ щастье! Нечуване щастье!

Одинъ голосъ: Мои панове! Я вношу, оснувати тутъ сейчасъ американьске товариство акційне для закупна земель та выкопуваня статуй и увôйти въ широкій звязи зъ банками въ Ню-Йорку, щобъ акціи то пôдбивати въ гору, то збивати въ дôлъ.

Всѣ: Славно! Принято!

Шеста глава.

(*Римскій Капитоль.*)

— Люба Маріе! Отсе найславнѣйша статуя на цѣлôмъ свѣтѣ. Се та найпышнѣйша капитолиньска Венера, що то пронен ты вже такъ богато чула. Ось она стоить зъ тыми дрôбными вадами, що ихъ найзнаменитшій артисты римскій „зреставрували“ — се-бъ то полатали, — а вже само то, що они зважилися взяти на себе смирну латанину такого славного твору, прославить ихъ имена, поки свѣта-сонця. Якимъ чуднымъ здаєсь менѣ — се мѣсце! Въ дни передъ тымъ, коли я, десять щасливыхъ лѣтъ тому назадъ, ось-тутъ стоявъ, бувъ я убогимъ чоловѣкомъ — Боже милый! шелюга при душѣ не мавъ. А пре-цѣнь трудивсь и я тогдѣ немало надъ тымъ, щобъ Римъ стався властителемъ сего старинного твору штуки, найвеличнѣйшого на цѣлый свѣтъ!

— Высокоповажана, славна капитолиньска Венера — и на яку то суму ôни цѣнують! Десять міліонôвъ франкôвъ!

— Такъ — *теперь* она тôлько варта!

— И — любый Юрію, яка она божески красна!

— Такъ, такъ — але нѣчимъ противъ того, якою була, поки той знаменитый Джонъ Смітъ не потрощивъ ѣй ноги и не урвавъ носа. Вынаходчивый — рѣдкій талантъ — благородный Смітъ! Ты творець всего нашого щастя!

Закôнченье.

Капитолиньска Венера все ще стоить въ Капитоли въ Римѣ и все ще есть найкрасшимъ и найславнѣйшимъ дѣломъ старинноi штуки, якимъ свѣтъ може повеличатись. Але якъ бы вы коли були такъ щасливій станути передъ Венерою и глядячи на неи мусѣли-бъ хочь-не-хочь одушевитись, — то не позвольте-жь тôй правдивôй а секретнôй исторіи мутити вашого роскошованя. А якъ коли прочитаєте про скаменѣлого Голіяфта, що єго ôдкопали коло Сиракуз въ Ню-йоркскôй державѣ або въ иншôмъ якôмъ мѣсци, — то свою мудрôсть заховайте для себе — и коли археологіи докторъ Шаранъ, що єго тамъ закопавъ, предложить вамъ, щобъ вы купили за величезну суму, то не купуйте. Пôшлѣть того господина до Риму.

Переклавъ ***Пв. Б Л—ей.***

Зъ судовои салѣ.

(*Процесъ о пôдкупство и обманьство въ Черновцяхъ.*)

Передъ судомъ присяжныхъ въ Черновцяхъ велася черезъ 10 днѣвъ розправа противъ Вольфа Тененблята зъ Кôцманя, обжалованого о обманьство при асентерунках и о пôдкупство при выборахъ. Разомъ зъ нимъ обжаловано семохъ радныхъ кôцманецкихъ христіянъ о спôвчасть въ пôдкупствѣ при выборахъ. Прокураторія навела въ актѣ обжалованя, що Тененблятъ выдававъ себе за важну особу въ справахъ асентерунковыхъ та що нѣбы значеньемъ своимъ може увольнити ôдъ войсковои служby людей способныхъ до войска, и выманивъ, головно ôдъ жидôвъ, суму перевысшаючу 300 зр.; а дальше, що при выборѣ бурмистра въ Кôцмани въ 1886 р. пôдкупивъ семохъ радныхъ грôшми, щобы голосували на того, якого ôнъ вкаже.

На урядъ бурмистра въ Кôцмани кандидувавъ дотогочасный начальникъ громады, Василь Снятынчукъ. Есть се селянинъ, що укôнчивъ кôлька гимназіяльныхъ клясъ, умѣє добре по нѣмецки и въ загалѣ есть чоловѣкомъ [illegible]

давный властитель назадъ паномъ свого господарства. Для такихъ довжникôвъ мусить громада установити кураторôвъ, щобы довжники газдôвства не марнували и прикладною працею на господарствѣ заспокоювали свои раты. Такимъ способомъ ратуеся бѣдныхъ селянъ ôдъ утраты своихъ грунтôвъ, не будуть творитися волоцюги, села очистяться ôдъ довгôвъ а на сельскій загороды не допуститься жидôвъ и иншихъ захланникôвъ.“

До сего внесеня прихилився тогдѣшный презесъ Рады повѣтовои п. Левицкій зъ Конюшокъ пôдъ Самборомъ, промовивъ горячо до прочихъ членôвъ Выдѣлу и внесенье ухвалено въ червни 1884 р. П. маршалокъ наказавъ тую ухвалу секретареви п. Зброжкови розôслати по всѣхъ громадахъ и заявити, що, котра громада схоче затягнути позичку а мала-бы деякій сумиѣвы, нехай удасться о пораду до мене. И дѣйстно окружникъ розôслано и кôлька громадъ приѣздило до мене о пораду, а я имъ пояснявъ все докладно. Самъ же я, вернувши зъ засѣданя пов. Рады до своего села, сейчасъ скликавъ Раду громадску и зъ тяжкою бѣдою удалось менѣ пересадити ухвалу такои позички. Було се дуже трудно, бо межи радными були такій люде, якъ Онофрій Кордѣякъ, котрый кôлканацять моргôвъ грунту за безцѣнь купивъ ôдъ довжникôвъ Банку рустикального, и такій самый Михайло Паучакъ. Тій радній сильно спротивилися моему внесенню, а що на той часъ не було радного Винкентія Кушика, ихъ прихильника, то оба пôшли до него, представили ухвалу громадскои Рады и благали єго, щобы ôнъ не допустивъ до позички зъ Банку краєвого. Кушикови лежавъ дуже на серци довжникъ Микола Пѣкачь, що мавъ хату и будынки о єго межу зъ красною загородою и садомъ, а Кушикъ ждавъ лише лицитаціи, щобы той маєтокъ закупити. Довѣдавшись о ухвалѣ, Кушикъ кинувся по селѣ, мѣжь радныхъ и незадовженыхъ господарѣвъ и гейже стращити ихъ, що доброхôть даються запродати вôйтови, с. б. менѣ. Умовлено такъ, щобъ люде зôйшлися въ недѣлю и наробили великого крику. И дѣйстно въ недѣлю зôбралася повна народу и приступила на мене такъ, що я мусѣвъ утѣкати, и хто знає, що було-бы сталося, коли-бъ не жандармъ Залескій. Кушикъ кинувся зъ палицею на радного Ив. Терлецкого, котрый опамятувавъ громадянъ и стоявъ за позичкою. Пôзнѣйше того-жь дня зôйшлася повна людей коло громадскои канцелярiи — зъ Кушикомъ розумѣеся на чолѣ — и розôслано за тыми, кого ще не було. Кушикъ покликавъ учителя Мазурика и казавъ єму писати рекурсъ. Той рекурсъ мусѣли пôдписувати и тій радній, що на Радѣ голосували за моимъ внесеньемъ. Крикъ зôбраныхъ пôдъ дверми канцелярiи бувъ такій незвычайный, що ажь жандармъ Залескій мусѣвъ людей розганяти.

Моє внесенье на Радѣ громадскôй було: затягнути 4.000 зр. позички въ Банку краєвôмъ на користне выкупно довжникôвъ зъ Банку рустикального, а коли-бъ що лишилося (бо листы руст. Банку стояли тогдѣ дуже низько), обернути на будову новои школы. Школа наша — казавъ я — мѣститься въ дякôвцѣ, де дѣти душаться, бо всѣхъ дѣтей ходить до школы 160, а помѣститися въ дякôвцѣ може ледви 30. Деинде люде ставлять школы на поверхи, а у насъ пхають дѣти одно при другôмъ, а професоръ мешкає въ заплѣснѣлôмъ будынку, высокôмъ на 3 лôктѣ. Неборакъ професориско писавъ рекурсъ, а моє внесенье було для добра и школы и громады, бо доси вже и школа була-бы, и задовженій маєтки людскій були-бы вже выкупилися безъ страты, при силатѣ поволи крейцарями черезъ 10 лѣтъ.

Я очевидно не зважавъ на рекурсъ громады, а удався до Выдѣлу Рады повѣтовои и предложивъ ухвалу Рады громадскои. Выдѣлъ повѣтовый затвердивъ нашу ухвалу и предложивъ Банкови краєвому, а синдикъ Банку, д-ръ Тіль, обѣцявъ, що позичку незабаромъ дôстанемо и давъ намъ потрѣбній до того друки. Але якъ о тôмъ довѣдався Кушикъ, заразъ поѣхавъ до Львова. Кушикъ есть учителемъ на пенсіи, має вже 40 моргôвъ грунту и есть т. зв. „рэндцомъ“ у п. Монгольдовои, а синдикъ банку д-ръ Тіль есть адвокатомъ сеи панѣ, отже й очевидна мѣжь обома знакомôсть. Синдикъ Банку выслухавъ Кушика, а коли я зъ радными приѣхавъ по обѣцяну позичку, — ôнъ уже й говорити зъ нами не схотѣвъ, — бовкнувъ лише: „Nie dostaniecie pożyczki! Badźcie zdrowi! — тай годѣ.

Ôтъ и маєшь теперь чимъ запомôгти бѣдныхъ селянъ, котрыхъ грунты пôйдуть на лицитаціи въ руки захланникôвъ, и маєшь зъ чого поставити школу! А предъ Банкъ *краєвый* має ратувати край ôдъ руины!

И. Василишинъ

свѣченымъ и честнымъ. Тененблятови не було до вподобы, що розумный чоловѣкъ стоить на чолѣ громады; онъ радъ бувъ видѣти бурмистромъ чоловѣка темного, котрымъ бы мѣгъ обертати по своѣй воли и панувати въ Кѣцмани, тожъ и намагався що силы, пересадити выбѣръ иншого начальника и поставивъ кандидатуру селянина Руснака, що не умѣе нѣ писатя, нѣ читати. Щобы собѣ зъединати радныхъ, закликавъ Тененблятъ до себе радного Головачука, давъ ему 5 зр., нѣбы за фатигу, просивъ, щобъ намовивъ иншихъ радныхъ голосувати за Руснакомъ и привѣвъ ихъ до него, щобы порозумѣтися. Головачукъ повѣдомивъ семохъ радныхъ о намѣреню Тененблята. Тіи зѣйшлися въ громадскѣмъ урядѣ на нараду и постановили взяти грошѣ ѣдъ жида, але занести ихъ заразъ до ц. к. староства и выказати жидѣвске пѣдкупство. Радиымъ було вже надоѣло, що жиды неразъ ихъ чѣпали въ тѣй справѣ и старалися ихъ перекупити. Теперь була добра нагода выказати жидѣвскій пѣдступъ и навчити жида розуму. И дѣйстно занесли до староства 35 зр., якій имъ жидъ давъ за ихъ голосы. Пѣдчасъ розправы прокураторъ ѣдступивъ бѣдъ обжалованя семохъ радныхъ а оставъ лише при самѣмъ Тененблятѣ Той казавъ на своє оправданье, що онъ раднымъ лише зичивъ грошей.

Дальше актъ обжалованя навѣвъ противъ Тененблята десять случаѣвъ зъ рѣзныхъ періодѣвъ, де онъ выманювавъ грошѣ ѣдъ всѣляквхъ жидѣвъ, обѣцюючи имъ выробити у членѣвъ комисіи асентерунковои увѣльненье ѣдъ войсковои служы. Межи обманеными були и такій, що зовсѣмъ були неспособній до войска: глухій, икавій, и напередъ вже могли знати, що ихъ до войска не возьмуть. Але Тененблятъ умѣвъ имъ выяснити потребу окупу: „A jeder Jüd müss zuhlen, wenn er will befreit werden.“ А коли разъ звернули его увагу, що одинъ пописовый — слѣпый, онъ сказавъ: „A blind Pferd müss auch Rogatkigeld zuhlen“ и бѣдолаха мусѣвъ таки ему оплатитись.

Розправа закѣнчилася д. 2 л. цвѣтня. Судіѣ присяжній потвердили лише пытанье дотычно перекупства при выборахъ, а трибуналъ засудивъ Тененблята на два мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ.

(*Передъ львѣвскимъ судомъ присяжныхъ*) велася сего тыждня розправа о розбѣйниче убійство въ середмѣстю Львова. Тамтого року приблукався до Львова бѣдный жидъ Фишель Флигельтавбъ. Одержавши пѣдмогу ѣдъ иншихъ жидѣвъ, хотѣвъ завести собѣ „гешефтъ“. Въ тѣй цѣли запѣзнався зъ зарѣбникомъ Висневскимъ и сей мавъ ему доставляти краденыхъ рѣчей. Щобы заохотити Висневского до спѣлки, казавъ ему жидъ, що має схованыхъ при собѣ 300 зр. Висневскій повѣривъ, злакомився на грошѣ и рѣшився Флигельтавба убити и ограбити. До помочи запѣзвавъ свого доброго знакомого, кельнера Кислинга и оба назначили собѣ забити жида дня 22 сѣчня. До нихъ прилучився ще третій урвитель Вагнеръ, котрого що-лише выпустили зъ вязницѣ. Славетна трѣйка ждала речинца. Того дня зѣйшлися всѣ три въ однѣй пивници при жидѣвскѣй улици Казимировскѣй и тамъ мавъ прийти Флигельтавбъ по скраденый плащъ и годинникъ. Коли злодѣйскій спѣльникъ жидиско появився, они довго здержували его, поки люде зъ подвѣря того дому не розѣйдуться, бо побоювались, щобъ не ѣдкрыто ихъ злочиньства. Змученый довгимъ ожиданьемъ жидиско задрѣмавъ въ пивници, а спѣльники, користаючи зъ западаючого сумерку, кинулися на него и каменемъ розбили ему голову; лѣкарѣ знайшли на чащѣ пять ранъ, а кожда зъ нихъ була смертельна. Але убійцѣ не дуже покористувалися своимъ злочиньствомъ, бо жидъ тѣлько хвалився, що має 300 зр., а въ кешени у него знайшли ледви 27½ крейцарѣвъ и одѣжь его була ляха. Розчарованій опрышки прикрыли трупа одежію и соломою, а зъ забраныхъ крейцарѣвъ трохи пропили. Небавомъ вынѣдалася полиція о ихъ дѣлѣ и арештувала всѣхъ трохъ. Они призналися заразъ до убійства, лише Висневскій и Вагнеръ спыхали взаимно на себе, хто перший ударивъ жида каменемъ по головѣ. Прокураторія обжалувала обохъ о убійство, а Кислинга, що стерѣгъ пивницѣ, о спѣвучасть. Всѣ три дуже молодій хлопцѣ; Кислингъ и Вагнеръ мають ледви по 18 лѣтъ. Судіѣ присяжній потвердили всѣ пытаня що-до скрытоубійства и Висневского засуджено на кару смерти, Вагнера на 14 а Кислинга на 8 лѣтъ тяжкои вязницѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Въ палатѣ панѣвъ*) передано на засѣданю минувшого понедѣлка на внесенье члена палаты кн. Чарторыйского законъ о убезпеченю робѣтниковъ комисіи зъ 15 членѣвъ а законъ о вдовахъ и сиротахъ по войсковыхъ комисіи зъ 10 членѣвъ. Гр. Кифштайнъ референувъ справу о тарифѣ мытовѣй, котру принято безъ змѣны въ другѣмъ и третѣмъ читаню. Кажуть, що обѣ згаданій повысше комисіи розпѣчнуть свои нарады надъ дотычными законами ще пѣдчасъ великодныхъ ферій, бо правительство бажае, щобы обѣ тѣ справы були якъ найскорше залагоджені.

(*Депутація кватова*) має розпочати спѣльні нарады вже дня 14 с. м. у Вѣдни.

(*Є. Вел. цѣсарь*) принимавъ дня 1 л. цвѣтня на приватнѣй авдіенціи турецкого маршалка и ген.-адъютанта султана, Али-Низами-пашу. — Поголоска, що Є. Вел. цѣсарь має выѣхати до Лондону, есть неправдивою а здаесь пѣшла зъ ѣдси, що архикн. Рудольфъ вразъ женою має выѣхати до Лондону на торжество ювилейне. Зъ Брукселѣ именно доносять до „Fremdenblatt-у“, що архикн. Рудольфъ приѣде туды и задержиться тамъ черезъ тыждень а ѣдтакъ выѣде до Лондону.

(*Зъ Буковины.*) Бр. Пино приѣхавъ дня 4 л. с. м. до Черновець и обнявъ тамъ вже дефинитивно свое урядованье.

(*Спѣръ граничный зъ Россіею.*) Въ осени минувшого року объѣждала комисія границю австрійску въ Галичинѣ въ округахъ: Сокаль, Камѣнка струмилова, и Борщѣвъ и означила точно австрійску границю. Правительство россійске однакожъ не згодилося на всѣ точки сеи границѣ, бо пѣоля якоись карты зъ 1829 р. граница надъ потокомъ Слонѣвка коло Щурова выпадае инакше, якъ то означила комисія австрійска. Въ наслѣдокъ того буде ще разъ сего року объѣзджати границю мѣшана комисія австрійско-россійска.

Заграничнѣ Державы.

Справа болгарска. Болгарскій министеръ Стоиловъ выѣхавъ зъ Вѣдня—якъ доносить „Sonn-und Montagsztg“ — до Берлина. У Вѣдни конферувавъ Стоиловъ лишь зъ гр. Кальнокимъ и сербскимъ посломъ Богичевичемъ; зъ симъ послѣднымъ конферувавъ Стоиловъ въ справѣ остаточного порѣшеня бреговскои справы. Зъ англійскимъ и турецкимъ посломъ Стоиловъ не конферувавъ, лишь зробивъ имъ визиту и лишивъ у нихъ свои билеты. О конференціи его зъ гр. Кальнокимъ доносить „N. fr. Presse“ такъ: Зъ цѣлого ходу конференціи зъ гр. Кальнокимъ мѣгъ Стоиловъ переконатися, що обава въ Софіи, щобы политика Австро-Угорщины супротивъ Болгаріи не дѣзнала якои змѣны въ наслѣдокъ спеціяльныхъ умовъ межи Вѣднемъ а Петербургомъ, есть зовсѣмъ безпѣдставна. Вѣденьскій кабинетъ держиться все ще тои политики, яку гр. Кальноки зазначивъ въ делегаціяхъ Коли прийшла бесѣда на кандидатуру на престолъ болгарскій, заявивъ гр. Кальноки, що справа ся не есть ще того рода, щобы о нѣй можна вже говорити. Коли же Стоиловъ згадавъ, що въ Болгаріи взростае зъ кождымъ днемъ рухъ въ користь кн. Александра Батенбергского и зазначивъ, що правительство, котре має нынѣ власть въ краю въ наслѣдокъ прихильности народу, могло-бы пѣддатися сему рухови и зъ нимъ спѣльно дѣлати, ѣдповѣвъ гр. Кальноки, що кн. Александеръ самъ бы не приймивъ свого выбору. Подорожь Стоилова до Берлина має на цѣли вызондовати тамошне успособленье для Болгаріи. Зъ Лондону доносять, що проектъ болгарского правительства, щобы велике Собраніе продовжило власть регентіи на три роки, уважають въ лондоньскихъ кругахъ дипломатичнымъ за одинокій можливый способъ, щобы такъ дразливу справу болгарску бодай на якійсь часъ забезпечити. Проектъ сей не знайшовъ-бы нѣгде опору крѣмъ въ однѣй Россіи. Зъ другои стороны удержуесь все що поголоска, що Туреччина завѣзвала Россію, щобы она для залагодженя болгарскои справы назначила свого кандидата на престолъ болгарскій. Зъ Константинополя доносять отже, що тамъ не надѣйшла ще ѣдповѣдь на се завѣзванье, а „Русс. Курьеръ“ доносить знову, що Гиресъ одповѣвъ на се завозванье въ той способъ, що доки въ Болгаріи верховодять особы неприхильній для Росссіи, то она не займенуе своихъ кандидатѣвъ а Туреччина най глядить, щобы сама залагодила справу болгарску такъ, щобы ѣдтакъ не мала шкоды зъ того. — О атентатѣ на Мантова маемо теперь вже точнѣйшій вѣсти. Атентатъ сповнено дня 31 л. марта вечеромъ по 7 год., якъ разъ коли Мантовъ переходивъ коло якоись кавярнѣ. Злочинцѣ выскочили зъ бѣчнои улицѣ и стрѣлили три разы на Мантова зъ револьверѣвъ. Одна куля ранила его въ шыю, друга въ руку а третя въ бѣкъ. На голосъ выстрѣлѣвъ выбѣгли люде зъ кавярнѣ и имъ удалося одного виновника заразъ зловити а другій почавъ втѣкати до россійского консульства, але и его зловлено якъ разъ, коли вже пустився до дверей консульства Въ першѣй хвили самъ Мантовъ пустився бувъ ловити злочинцѣвъ. Его раны не суть тяжкій а кулю зъ шиѣ удалося вже навѣть лѣкарямъ выдобути. Зъ злочинцѣвъ называеся оденъ Димитрій Кавацовъ, а другій Василь Ивановъ. Оба суть родомъ зъ Бессарабіи и проживали довшій часъ въ Рущуку. Они стояли такожъ въ звязи зъ якимсь Мищенкомъ, бувшимъ приставомъ въ Кишиневѣ, около котрого громадяться теперь всѣ емигранты болгарскій. До „N. fr. Presse“ пишуть зъ Букарешту, що неправдою есть будьтобы атентатъ сповнено зъ якоись мести а именно для того, що брата одного зъ злочинцѣвъ убито въ Рущуку въ часѣ ворохобнѣ. Все то выдумано лишь для того, щобы не дати пѣзнати, що атентатъ має зовсѣмъ деинде свое жерело. Въ слѣдствѣ зѣзнали оба злочинцѣ, що они не думали зовсѣмъ утѣкати, бо и такъ незадовго появиться въ Румуніи и Болгаріи побѣдоносне войско царя а тогды прийде и для нихъ година освободженя. Злочинцѣ кажуть такожъ, що они знали, що Мантовъ приѣхавъ въ якѣйсь тайнѣй мисіи до правительства румуньского и що привѣзъ зъ собою листъ болгарского министра Начевича до одного высокого достойника румуньского.— Зъ Брукселѣ доносять до „Standard-у“, що передъ недавнымъ часомъ розпочалися переговоры въ справѣ балканьскои конфедераціи и довели вже до того, що межи Сербіею а Болгаріею настали не тѣлько дуже дружій пѣдносины, але навѣть заключено и угоду войскову. До сеи конфедераціи має незадовго приступити такожъ и Румунія. Формальнои угоды на письмѣ въ сѣй справѣ нема, бо переговоры мѣжь Болгаріею, Румуніею, и Сербіею велися лишь устно и довели до згаданого результату, на котрый згодилися имовѣрно такожъ кн. Бисмаркъ и гр. Кальноки. Греція не належить до сеи конфедераціи, бо она залвила, що ей внутрѣшній обставины не дозволяють приступити до такого союза.—До „Рус Курьера“ доносять зъ Петербурга, що россійске правительство внесло протестъ въ кабинетахъ европейскихъ противъ ставленя укрѣпленъ доокола Варны и узброюваня сихъ крѣпостей пушками Круна. Пѣвъурядова болгарска газета „Свобода“ оголосила перелов лене письмо увязненого недавно въ Рущуку Теодорова, въ котрѣмъ онъ пише до свого брата въ Румуніи, щобы той чимъ скорше выслалъ Димитріеву поквитованье за одержаній 4000 франкѣвъ, бо поквитованье се мусить бути якъ найскорше предложене россійскому посольству въ Букарештѣ. Теодоровъ доносить дальше братови, що має ще у себе 300 наполеондорѣвъ, але россійске посольство не дозволяе ихъ ще теперь ужити. На послѣдокъ просить ще брата, щобы онъ вставився за нимъ у Димитріева и выробивъ ему пенсію ѣдъ россійского посольства въ сумѣ 400 франкѣвъ мѣсячно. — Зъ Софіи запереченують теперь рѣшучо тому, будьтобы правительство старалося о то, щобы Собраніе выбрало знову кс. Александра и оголосило его королемъ болгарскимъ. Анѣ въ самѣй Болгаріи анѣ въ Румеліи не ведеся того рода агитація. Такъ само есть неправдою, будьто-бы Болгаре старалися выкликати ворохобню въ Македоніи. Тамъ вправдѣ проявляѣсь рухъ революційный, але онъ походить ѣдъ россійскихъ агентѣвъ, котрій роздаютъ револьверы и порохъ а недавно мали такожъ роздѣлити помѣжь своихъ людей 2500 турецкихъ фунтѣвъ. Порта зарядила дуже строгій мѣры осторожности. — Вѣсть о атентатѣ на Мантова и обставины, середъ якихъ сей атентатъ доконано, зробила въ мѣродайныхъ кругахъ вѣденьскихъ велике враженье. У Вѣдни догадуються, що россійскій консулятъ дѣлавъ по-за плечима свого правительства на тайнѣ приказы Каткова.

Россія. Поглядъ нашъ высказаный въ послѣднѣмъ числѣ нашои часописи що до борбы мѣжь Гирсомъ а Катковомъ, оправдуесь вповнѣ. Всѣ надходячій вѣсти зъ Петербурга доказують, що становище Гирса есть таке само якъ було и давнѣйше, але заразомъ и доказують, що Катковъ не одержавъ остереженя по всѣй формѣ. Причину сего — кажуть — треба шукати не такъ въ великѣй прихильности царя для Каткова, якъ скорше въ тѣмъ, що царь не хотѣвъ укарати примѣрно чоловѣка, котрого ще недавно надѣливъ орденомъ св. Володимира за его патріотизмъ. Для того отже выслано лишь до Москвы шефа „главн. управленія по дѣламъ печати“, щобы той заявивъ Каткову невдоволенье царя. По тѣмъ доперва явився Катковъ въ Петербурзѣ и тамъ старався оправдати передъ царемъ. Бруксельскій „Nord“ обговорюючи „немилу“ борбу Гирса зъ Катковомъ, каже, що въ Россіи не ведеся двояка политика и що политика царя есть така сама якъ его министра Гирса. Анѣ система державна анѣ особистый характеръ царя не дозволяють припускати, щобы въ Россіи велася двояка политика. Якъ довго буде Гирсъ урядувати, то можна бути певнымъ, що всѣ его дѣланя будуть выплывати лишь зъ волѣ царя, безъ котрои не буде дѣятись нѣчого на поли политичнѣмъ. Характеристичнымъ есть дальше и той фактъ, що противъ Каткова выступае вже и „Гражданинъ“, органъ кн. Мещерского, и доказуе, що политика Каткова есть политикою ворогѣвъ Россіи, котра хоче попхнути Россію на небезпечну дорогу. Катковъ тымъ часомъ сидить тихо и въ своѣмъ органѣ воюе лишь противъ бувшого министра финансѣвъ и доказуе, кѣлько шкоды наробивъ онъ державѣ черезъ то, що казавъ попалити билеты державній! Въ кругахъ двѣрскихъ кажуть, що царь дѣйстно есть розгнѣваный на Каткова и тамъ думають, що часъ его великого значеня вже пропроминувъ. — Поголоски о атентатѣ на царя все ще не перестають кружити; навѣть противно нынѣ можна майже певно вже припускати, що атентатъ бувъ, лишь не хочутъ нѣчого о нѣмъ розголошувати, разъ для того, щобы и въ самѣй Россіи не выкликати ще бѣльшого занепокоеня, а ѣдтакъ, щобы и заграницею не звертати уваги на непевне положенье въ Россіи и увѣльнити царя ѣдъ гратуляціи по причинѣ его щасливого уратованя. Зъ Берлина, зъ Вѣдня и зъ Лондону надходять отже теперь вѣсти, котрій всѣ въ тѣмъ одномъ годяться, що атентатъ доконано не бомбою, але револьверомъ. „Presse“ одержала таку вѣсть зъ Петербурга: Коли царь переходжувався по парку въ Гатчинѣ, стрѣливъ хтось до него зъ-за корча зъ револьверу два разы, але хибивъ. Въ тѣй хвили стрѣливъ жовнѣръ, що стоявъ на сторожи коло палаты, зъ свого карабину въ то мѣсце, зъ ѣдки пѣшовъ выстрѣлъ и убивъ на мѣсци якогось официра. Тогды выбѣгъ зъ-поза корча ще якійсь другій чоловѣкъ, котрого заразъ арештовано. Що въ Россіи а бодай ей центрѣ, въ Петербурзѣ, не конче мусить бути велике вдоволенье зъ теперѣшныхъ обставинъ, доказомъ на то тій численній вѣсти о що разъ новыхъ выкрытяхъ тайныхъ фабрикъ бомбъ, друкарень, заговорѣвъ и т. д. Навѣть и на полицію не може царь, видко, спуститися. „Frankf. Ztg.“ доносить навѣть, що межи царемъ а полицмайстромъ Гресеромъ прийшло до якогось конфликту въ наслѣдокъ численныхъ жалобъ на Грессера и що въ наслѣдокъ того Гресеръ хотѣвъ отроитись. — „Нов. Врем.“ доносить, що министерство финансѣвъ предложило госуд. совѣтови проектъ, пѣсля котрого має бути наложеный на пашпорты за границю величезный податокъ. На пашпортъ на выѣздъ за границю выставленый на три мѣсяцѣ має бути наложеный податокъ въ сумѣ 30 рублѣвъ золотомъ, а кождый пашпортъ выставленый на бѣльше якъ одинъ рѣкъ має платитися за кождый день 1 рубля золотомъ або 350 рублѣвъ золотомъ за цѣлый другій рѣкъ. Не можна майже припускати, щобы въ нынѣшныхъ часахъ якась держава хочь-бы навѣть и Россія важилась щось подѣбного заводити и для того скорше можна проектъ сей уважати за pium desiderium панславистѣвъ зъ „Нов. Времени“, котрій бажаючи ѣддѣлити Россію ѣдъ цѣлои Европы стануть ще на послѣдокъ завзывати правительство, щобы оно на захѣдній граници державы выставило хиньскій муръ. — Праса панславистична не перестае завзывати Россію до союза зъ Францією, а „Pester Lloyd“ доносить, що Катковъ мавъ минувшого року заключити письменну угоду зъ французскими шовинистами якъ Дерулье, пѣсля котрои Французы обовязалися попирати стремленя Россіи на Балканѣ выймаючи лишь занятье Константинополя, а Катковъ знову обовязався выпирати вплывъ Нѣмеччины на петербурскѣмъ дворѣ. Ходить поголоска, що кабинетъ петербурскій дасть незадовго успокоюючe поясненье що до справы болгарскои. Командантъ закаспійскихъ войскъ россійскихъ донѣсъ до Петербурга, що въ Афганистанѣ збираеся велике войско, що Гератъ укрѣпляеся и що на граници Афганистану выставлено такожъ значній масы войска, котрій выступаютъ дуже вызываючо. — Министеръ маринарки, Шестаковъ має выѣхати сего тыждня до Николаева и Севастополя на инспекцію кораблѣвъ и арсеналѣвъ, котрій тамъ ставляться и має такожъ оглянути укрѣпленье побережа. Кажуть, що Гирсъ позѣстане не тѣлько дальше въ кабинетѣ, але и одержить титулъ канцлера. — Зъ Венеціи доносять, що консуль россійскій вынаймивъ тамъ палату для царицѣ и наслѣдника престола.

Нѣмеччина. Цѣсарь нѣмецкій маесл значно лѣпше и выѣзджавъ вже онодгы першій разъ ѣдъ часу свого ювилея. До „Presse“ доносять зъ Берлина, що кн. Бисмаркъ приготовивъ въ часѣ ювилейного торжества теренъ до зближеня межи Нѣмеччиною, Россіею и Австріею, конферуючи кѣлька разѣвъ зъ вел. кн. Володимиромъ. Сему фактови приписують такожъ причину того, що Россія ѣдмовила Франціи взяти участь въ всесвѣтнѣй выставѣ въ Парижи. Пѣсля газетъ берлиньскихъ закрыто вже нарады министеріяльнѣ въ справѣ Альзаціи и Льотарингіи. Головна власть въ краю буде теперь спочивати въ диктатурѣ, котра буде сповнятись въ краяхъ сихъ въ цѣлѣй силѣ. Посада намѣстника буде и дальше задержана а намѣстникъ позѣстане кн. Гогенльоге, котрый маe повне довѣріе цѣсаря и кн. Бисмарка, лишь дѣстане повну власть поступити якъ найстрогѣйше.

Англія. Палата послѣвъ приняла минувшои пятницѣ въ першѣмъ читаню ирляндску биль, при чѣмъ прийшло до великого скандалю. Парнелиты пѣднесли страшный крикъ, грозили, що Ирляндцѣ будуть мститися огнемъ и мечемъ, а многій зъ Парнелитѣвъ позатискавши кулаки, мало не кинулись на другихъ послѣвъ. Велике невдоволенье заявили такожъ и прихильники Глядстона. Парнелиты остентативно обѣймали и стискали Глядстона, а потѣмъ такъ ирляндскій послы якъ и либералы выйшли зъ салѣ. Въ Ирляндіи збѣльшаеся розъяренье чимъ разъ бѣльше, а правительство тратить вже енергію и очевидно зъ страху повыпускало увязненыхъ проводирѣвъ ирляндскихъ, якъ Дильона, О'Бріена, Крейлього и застановило процесъ противъ нихъ. Въ понедѣлокъ на латиньскій свята великодній хотять Парнелиты устроити велику демонстрацію противъ ирляндскои били и скликали длятого великій митингъ до Гиде-парку. Всѣ клюбы либеральній и радикальній обѣцяли взяти участь. — Бюро Райтера доносить, що емиръ Афганистану має бути дуже тымъ заклопотаный, що кѣлька племенъ сполучилося противъ него и онъ просивъ рады и помочи у правительства индійского. Дивно, що зъ Россіи доносять о тѣмъ фактѣ просто противно и кажуть, що въ Афганистанѣ пануе спокѣй. — Члены англійскои комисіи для управильненя границѣ въ Афганистанѣ выѣхали нынѣ до Петербурга. — Въ палатѣ послѣвъ заявивъ Горстъ, що цѣла горѣшна Барма есть вже зовсѣмъ пѣдбита а Фергуссонъ заявивъ знову, що переговоры зъ Туреччиною въ справѣ єгипетскѣй поступаютъ чимъ разъ дальше и кажуть сподѣватися на добрый успѣхъ.

НОВИНКИ.

— **Выбѣръ президента мѣста Львова** ѣдбудеся д. 12 л. цвѣтня о год. 5 пополудни. Два суть кандидаты: Мохнацкій, дотеперѣшный вице-президентъ мѣста, и д-ръ Грызецкій, професоръ университету, першій делегатъ рады мѣскои.

— **Вечерокъ въ честь Маркіяна Шашкевича** ѣдбувся д. 29 л. марта въ Станиславовѣ. Проф. Верхратскій читавъ про значенье М. Шашкевича въ рускѣй литературѣ, а по ѣдчитѣ слѣдували удачній продукціи хору и гра на фортепянѣ п-нѣ Козловскои и на виліончели п. Вольмана. Вельми подобались сольовій спѣвы пп. Гушалевича и Ставничого. Въ загалѣ програма вечерка була переведена дуже удачно и гарно, — жаль тѣлько, що, якъ кажуть, гостей на вечерку въ память першого галицкого поета явилося не надто много.

— **Выдѣлъ товариства Шкѣльна Помѣчь** у Львовѣ має честь подякувати Вп. Панямъ и Панамъ, котрій зволили ласкаво ѣдограти аматорске представленье въ користь убогихъ дѣтей шкѣльныхъ, и вывязалися зъ своихъ роль знаменито. Выдѣлъ такожъ дякуе Свѣтлѣй Публицѣ, котра зволила явитися на тѣмъ представленю такъ численно, що товариство маe доходу 42 зр. 50 кр., по ѣдтрученю коштѣвъ. Выдѣлъ дякуе дальше Вп. пани Юліи Врецьоновѣй за даръ 1 зр., о. Рейтаровскому за даръ 2 зр. и о. С. Тороньскому за даръ 1 зр.; такожъ п. Альзнерови, предсѣдателеви товариства „Frohsinn“, котрый зволивъ на наше представленье ѣдступити салю за половину цѣны. Найбѣльше дякуе Выдѣлъ Вп. автору, котрый зволивъ написати ѣдограній комедіи на згадану цѣль. — *Выдѣлъ.*

— **Комисія управляюча вдовичо-сиротскимъ фондомъ архіепархіи львѣвскои** зѣбралася позавчера на засѣданье и по причинѣ рѣзныхъ слуховъ довгу ѣдбула нараду въ справѣ своихъ ѣдношень до „Общого рѣльничо-кредитового Заведенія“. Ухвалы поки-що ширшимъ кругамъ не знанѣ.

— **Першій директоръ „Общого рѣльничо-кредитового Заведенія“** п. Юліянъ Коснѣрскій повернувъ зъ Россіи. Коли выѣздивъ туда зѣ Львова, ходила поголоска, що вже не повернe, однакъ онъ повернувъ, подавши, якъ кажуть, ще передъ выѣздомъ на руки предсѣдателя управляючого совѣта крил. о. Шашкевича въ Перемышли свою резигнацію зъ директора Заведенія.

— **Рада шкѣльна краева** именувала о. Михаила Семонова заступникомъ катихита при станиславѣвскѣй гимназіи зъ платнею 600 зр. рѣчно а о. М. Еднакого именувала помѣчникомъ учителя религіи при школѣ вправъ при учительскѣй семинаріи въ Станиславовѣ. О. І. Михалевичу въ Бѣлобожници удѣлила Рада шкѣльна краева похвалу за ревну науку религіи при тамошнѣй школѣ народнѣй.

— **Совѣтниками епископскими** и просиподальными екзаминаторами въ станиславѣвскѣй епархіи именованій: архидіяконъ о. В. Фаціевичъ, крил. о. Л. Туркевичъ и архипресв. о. Ю. Куиловскій.

— **Пронуратороmъ у Львовѣ**, на мѣсце п. Шимоновича, именованый п. Гиртлеръ, молодый ще чоловѣкъ, а знаный зъ процесу Ольги Грабаревои, де выступавъ яко заступникъ прокураторіи. — Мѣсце заступника прокуратора, котре занимавъ п. Гертлеръ, займе, якъ кажуть, заступникъ прокураторіи въ Перемышли п. Середовскій, заступникомъ-же прокуратора въ Перемышли маe бути именованый судія зѣ Львова п. Бѣньчевскій.

— **Рада Банку австро-угорского** ухвалила на засѣданю зъ д. 5 л. цвѣтня оснувати филіи свои въ Тернополи и Тарновѣ.

— **Маневры войсковій** ѣдбуватися будуть сего року головно на Угорщинѣ; въ Галичинѣ будуть лише пѣдъ Краковомъ звычайній, а пѣдъ Львовомъ обмежений вправы войсковій.

— **Урядъ почтовый въ Лютовискахъ** выставляе тамошну руску публику на великій неприятности, бо не хоче выдавати на рускій письма рускихъ рецеписѣвъ. Причиною сего есть тамошный практикантъ почтовый мойсеевого вѣроисповѣданя п. Пропстъ, котрый не знае руского языка и письма и зовсѣмъ собѣ его байдужить. Свѣтла Дирекція почтъ зволить розпорядити, щобы особъ, котрій не выкажуться знаньемъ руского языка и письма, не принимано на практику до урядѣвъ почтовыхъ, щобы ѣдтакъ черезъ нихъ публика не була выставлена на неприятнѣсть!

— **Страшный огонь** выбухъ черезъ неосторожнѣсть въ Кутахъ и знищивъ около 120 домѣвъ, такъ що бѣдна ремѣсничa людность осталася безъ пристановища. Щобы наразѣ зарадити нуждѣ и подати помѣчь бѣдакамъ, заснувався комитетъ на несенье ратунку. — Въ Кудринцяхъ знищивъ огонь д. 1 л. цвѣтня о 1 год. въ ночи одну велику двѣрску хату, въ котрѣй мешкали 2 христіяне и одинъ жидъ. Одъ того дому до церкви було лише 500 крокѣвъ, але на щастье скѣнчилося на тѣй хатѣ.

— **На засѣданю Рады мѣста Львова** д. 5 цвѣтня представивъ д-ръ Крувчиньскій, якій мѣры маe предприняти мѣсто для убезпеки на случай епидеміи холеричнои. Рада мѣска рѣшила устроити въ ратуши тымчасово деякій приготованя на выпадокъ холеры, вставити до буджету 5000 зр., и поручила магистратови, перевести пересправы зъ шпиталемъ сестеръ Милосердія, щобы на случай епидеміи и тамъ мѣстити хорыхъ.

— **Нове умундурованье для обороны краевои** (ляндверы) затвердивъ уже цѣсарь. Шапки польній, пантальоны и плащѣ для воякѣвъ будуть зроблені пѣсля лучшого крою, а гузики будуть бѣлій металювій, гладкій, безъ нумерѣвъ баталіону.

— **Мощѣ І. И. Крашевского** привезли д. 5 л. цвѣтня до Кракова. Комитетъ, завязаный въ Краковѣ для святочного и величавого принятя мощей славного писателя, не повѣдомивъ публики о часѣ прибутя мощей. Толкують се тымъ, що Крашевского станьчики и магнаты польскій не долюблювали головно за першій его повѣсти, де дуже остро выступавъ супротивъ зѣпсутя и нездарности магнатскои и зъ погордою ѣдзывався о здесперованыхъ представителяхъ паньскихъ родѣвъ. И хочь пѣзнѣйше Крашевскій приборкався трохи и не въ такѣмъ негативнѣмъ свѣтлѣ представлявъ панѣвъ, — то все таки они попереднихъ его „погрѣшеній“ не можуть забути. Есть отже догадка, що комитетъ станьчиковскій длятого не хотѣвъ дуже святочно почтити Крашевского. Однакожъ встигла зѣбратись численна публичность на двѣрци, а молодѣжь университетска занесла домовину до костела Піярѣвъ, де тымчасомъ єи зложено.

— **Зъ Перемышля утѣкъ жидъ Натанъ Зисвайнъ**, шефъ фирмы банковои, радный мѣста, цензоръ австро-угорского Банку и перемыскои Касы щадничои, лишивши 22.000 зр. довгу. Всюда позарывавъ дуже значній сумы. Ще передъ кѣлькома роками бувъ онъ зовсѣмъ бѣдный, а забираючи зъ собою краденій грошѣ лишивъ жѣнку и дѣти въ нуждѣ.

— **За обманьства при асентерункахъ**, котрій тягнулися довгій роки, увязнено въ Краковѣ самыхъ жидѣвъ: Гутмана Штруфнера, Адольфа Шпіттера, Янкеля Либгольда и Маєра Шимона.

— **Добре знаного „професора“ Орлице**, що за заплату подававъ кождому числа до ставокъ на льотерію, увязнили були въ Празѣ за обманній анонсы, де поручався публицѣ, однакожъ небавомъ за якоюсь инстанціею выпустили его на волю.

— **Самоубійство** намагався сповнити С. Сурминьскій, діюрнистъ при судѣ, 22-лѣтный чоловѣкъ. Невдоволеный житьемъ, стрѣливъ въ себе позавчера револьверомъ, а куля застрягла коло правого ока. На выстрѣлъ прибѣгла заразъ сестра нещастного и побачила брата въ крови, наче мертвого. Лѣкарѣ высказалися, що рана дуже тяжка и небезпечна. — Вчера зновъ роботникъ К. Бартковъ, притисненый нуждою, скочивъ зъ другого поверха театральнои каменицѣ и забився на мѣсци.

— **Страшну рѣзню** выправила кухка селянъ зъ Даменчѣ коло Берестя въ Россіи. По пѣвночи зайшли они до самотнои коршмы. Одинъ зъ нихъ жадавъ горѣвки у жида, а коли той нахилився по фляшку, онъ розтявъ ему сокирою однымъ замахомъ голову ѣдъ кадовба. Потѣмъ убили вагѣтну шинкарку и якогось подорожного жида, що на бѣду свою зайшовъ на нѣчлѣгъ до коршмы. Лише двѣ малій жидѣвочки уйшли смерти: одну покалѣчили сокирою и гадали, що она вбита, а друга сховалася до бочѣвки. Розбѣйники забрали зъ коршмы, що имъ пѣдъ руки попало, але ихъ скоро вылапано и забрано до слѣдчои вязницѣ.

— **Три жидики новобранцѣ**, Дувидъ Бирнеръ, Нестенъ Штенгель vel Гехеръ и Абрумъ Вальдманъ, ѣддани комисіею асентерунковою до головного шпиталю у Львовѣ для вылѣченя недуги очнои, утѣкли зъ шпиталю, забравши зъ собою одѣжь шпитальну и обѣкравши ще двохъ хорыхъ христіянъ.

— **Остатокъ службы болгарского князя Батенберга** переѣздавъ позавчера черезъ Львѣвъ зелѣзницею Кароля Людвика зъ Болгаріи до Дармштаду въ Гессіи. Служба везла зъ собою 10 гарныхъ коней до поѣзду.

— **Реторта при науцѣ физики** выбухла въ жѣночѣй школѣ въ Штутгартѣ и ранила тяжко професора а легко 15 учениць.

— **Злодѣемъ на почтѣ**, що забравъ 77.000 лирѣвъ зъ посылки архикн. Кароля Людвика, бувъ, якъ показалось, самъ касіеръ архикнязя Виперъ а до спѣлки взявъ собѣ, здаесь, завѣдателя дѣбръ архикняжихъ Гидоттія. Злочинцѣвъ выслѣдивъ въ Италіи вѣденьскій шефъ детективѣвъ Брайтенфельдъ.

— **Дробній вѣсти.** Его Вел. цѣсарь дарувавъ громадѣ Тарновици лѣснѣй, пов. надворняньского, 200 зр. запомоги на погорѣлцѣвъ. —

Для славного подорожника д-ра Голуба, котрый въ своїй науковій выправѣ въ Африцѣ остае въ великомъ недостатку, зібрано у Вѣдни вже 9000 зр. — Въ Флоренціи повѣсилася на шнурку ôдъ дзвôнка 71-лѣтна маркграфиня Буфаліні, одна зъ найзнаменитшихъ аристократокъ. — Мощѣ адвоката д-ра Вольского выправлено д. 5 л. цвѣтня зъ Вѣдня до Бережанъ. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Устечко, въ повѣтѣ залѣщицкомъ, 100 зр. запомоги на будову и внутрѣшне прикрашенье церкви. — Смерть въ поломени знайшло въ Петербурзѣ одинацятеро людей. Въ части мѣста, що зовесь Пѣски, выбухъ д. 26 марта огонь въ купецкôй пивници и розширившися быстро, захопивъ сходы, такъ що мешканцѣ не мали куды спастися зъ житьемъ и одинацятеро людей згорѣло. — Доповняючій выбôръ двохъ членôвъ Рады повѣтовои въ Гусятинѣ въ бôльшихъ посѣлостей розписаный на 10 л. мая с. р. — Въ Неаполи померъ гр. И. Ходкевичь, властитель дôбръ на Волыни. Родина Ходкевичѣвъ, що грала таку важну ролю въ рускôй исторіи, маѣ теперь уже лишь двохъ мужескихъ представителѣвъ. — Въ Золочевѣ померъ пенсіонованый совѣтникъ высшого суду краєвого презесъ Касина, радный мѣста Золочева, Ф. Штехеръ де Себеницъ. —

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

Судъ церковный въ супружескихъ справахъ: крил. о. Ю. Куиловскій именованый заступникомъ предсѣдателя; совѣтники: архид. о. В. Фаціевичь, куст. о. І. Литвиновичь, крил. о. Л. Туркевичь; защитникъ: о. Левъ Витошиньскій, парохъ зъ Радчи; нотарь: о. І. Порайко, другій проповѣдникъ катедральный.

Настоятелемъ дому пресвитеріяльного именованый архипресв. о. Ю. Куиловскій.

Цензорами книгъ религійного змѣсту именованѣ оо.: архид. В. Фаціевичь; куст. І. Литвиновичь; Антоній Струтиньскій, парохъ въ Ямници; Левъ Витошиньскій, пар. въ Радчи; К. Костецкій, пар. въ Чернôвцяхъ; Иполитъ Козловскій, пар. въ Стрѣльчу.

На конкурсъ розписанѣ до ч. 1154 Крычка, дек. богородчаньского, наданя приватного; Камѣнки великій, дек. жукôвского, над. ординаріятского и Лятачь, дек. залѣщицкого, над. приватного; всѣ зъ речинцемъ до 15 мая 1887; — дальше до ч. 694 на Колодѣвку, дек. тысьменицкого, над. приватного, зъ тымъ, що давнѣйшѣ прошеня и на теперь важній; Чортовець, дек. жукôвского, над. приватного; Манява, дек. богородчаньского зъ тымъ, що давнѣйшѣ прошеня и теперь важній; Пѣстынь, дек. пѣстыньского, наданя цѣсарского; всѣ зъ речинцемъ до 25 мая 1887.

До каноничнои институціи завôзванѣ оо.: Володимиръ Стефановичь, зъ Вашковець на Буковинѣ на тую-жь капелянію; І. Голѣнатый, сотруд. въ Ярычевѣ, на парохію Пробôжна и Титъ Войнаровскій на Пядики, дек. коломыйского.

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Конкурсъ на посаду нотаря въ Камѣнцѣ струмиловôй, або, коли-бъ та посада була замѣщена якимсь нотаремъ зъ иншого мѣсця, на то друге мѣсце, розписуе палата нотаріяльна зъ речинцемъ до 9 л. мая сего року.

— **Ôдзначеня.** Єго Вел. цѣсарь въ признаню заслугъ при будовѣ зелѣзницѣ Стрый-Бескидъ надавъ инспекторови генеральнои дирекціи австрійскихъ зелѣзниць, А. Суханкови титулъ цѣсарского совѣтника зъ увôльненьемъ ôдъ таксы, а другимъ урядникамъ С. Косиньскому золотый хрестъ заслуги зъ короною, а М. Махальскому и Є. Ржепнѣ золотѣ хресты заслуги.

Выказъ складныхъ жертвъ.

Жертвы на „Народный Дôмъ“ въ Коломыи зложили ôдъ 1878 до 1887 року Вєч. оо. и Впов. пп.:

В. Балицкій, парохъ зъ Испаса	3	„ —	„
Литвиновичь, пар. зъ Ключева	5	„ —	„
Я. Рожка, парохъ зъ Никитинець	2	„ —	„
С. Свѣнцицкій, учит. зъ Убыня	—	„ 20	„
Л. Полевый, пар. зъ Городенки	10	„ —	„
М. Мацѣевскій, игум. зъ Гошова	25	„ —	„
М. Крушельницкій, парохъ зъ Назôрнои		50 „ —	„
Братство церковне зъ Назôрнои	10	„ —	„
Г. Майковскій, парохъ зъ Гвôздця	5	„ —	„
В. Турчиньскій, парохъ зъ Ясеня	50	„ —	„
І. Могильницкій, завѣд. Яблонова	10	„ —	„
Н. Волошиньскій, завѣдат. Жабя-Ильцѣ		10 „ —	„
Впр. митрополитъ Сильвестеръ	5	„ —	„
Впр. Л. Кордасевичь, крил. перемыскій		1 „ —	„
Л. Рожанковскій, судія въ Сокали	1	„ —	„
Д. Лавровскій, пар. зъ Себечева	1	„ —	„
Г. Кмѣцикевичь, парохъ зъ Гаѣвъ	2	„ —	„
Т. Лукашевскій, крил. въ Перем.	5	„ —	„
А. Борковскій, проф. въ Коломыи	1	„ 40	„
І. Кобриньскій, парохъ Мышина	50	„ —	„
Л. Грабовецкій, госп. зъ Балинець	2	„ —	„
А. Лукашевичь, кандид. нотар. въ Городенцѣ		5 „ —	„
Юл. Левицкій, деканъ зъ Джурькова, складку ôдъ оо. Іос. Тиховича, Н. Волошиньского зъ Жукотына и Юл. Левицкого		5 „ —	„
П. Н. Н.		5 „ —	„
П. Г. Щербанюкъ, господарь зъ Назôрнои		— „ 50	„
Того-жь жена Євдокія		— „ 50	„
П. А. Агопсовичь, власт. бôльш. посѣлости		25 „ —	„
Д. Шкуратъ зъ Загайполя		— „ 50	„
М. Курдыбанъ		— „ 50	„
М. Довганюкъ		— „ 50	„
Е. Дуракъ		— „ 50	„
Н. Надуракъ		— „ 50	„
В. Слободянъ		— „ 50	„
К. Надуракъ		— „ 50	„
О. Якубякъ зъ Назôрнои		— „ 50	„
Того-жь жена Параска		— „ 50	„
Г. Григоракъ		— „ 50	„
Того-жь жена Настя		— „ 50	„
І. Мандрусякъ		— „ 50	„
Єго жена Олена		— „ 50	„
Ф. Мандрусякъ		— „ 50	„
Єго жена Параска		— „ 50	„
Хв. Банкъ задатковый въ Коломыи	21	„ —	„
Скобельскій, парохъ зъ Литинѣ	1	„ —	„
А. Крижановскій, мѣщанинъ въ Коломыи	5	„ —	„
І. Отто, парохъ зъ Липôвця	1	„ —	„
А. Кобрыньскій, дек. зъ Ракôвця	2	„ —	„
З. Шухевичь, пар. зъ Тишковець	5	„ —	„
Карачевскій, пар. зъ Ôкна	2	„ —	„
С. Дрогомирецкій, пар. зъ Вербôвця	1	„ —	„
Шидловскій, парохъ зъ Сорокъ	1	„ —	„
Н. Н. парохъ зъ Ясенева	1	„ —	„
Жуковскій, пар. зъ Глушкова	1	„ —	„
Головацкій, пар. зъ Чернятына	2	„ —	„

(*Дальше буде.*)

— **На руску Бурсу въ Станиславсвѣ** зложили по причинѣ запрошоня на вечерокъ зъ танцями, устроєный въ користь тои-жь Бурсы дня 5 (17) лютого с. р., слѣдуючій Добродѣї свои жертоы: А. Мѣсцевій: Є. Преосв. еп. Юліянъ 25 зр.; Д-ръ М. Бучиньскій, адв. краєв. 8 зр.; Д-ръ Лубиньскій 7 зр. — По 5 зр. зложили пп.: Жеребецкій уряд. почт.; Д-ръ мед. Конкольнякъ; Дир. гимн. Керекярто; Кромпъ. нач. ур. почт.; сов. придвор. Литиньскій; п-нѣ Кекилія Литвиновичь; п. Стахевичь, купець; п. Стефановичь, адъ. суд.; крил. Шашковскій и сов. суду Шашковскій. — По 4 зр. зложили: о Котлярчукъ, сотр.; крил. о. Литвиновичь; п. Мартинець, о. Семенôвъ, сотр.; п-нѣ Струминьска; п. Шишпиньскій ур. тел. и проф. Черкавскій. — по 2 зр. зложили: Бохеньскій комис. ур. гôрн.; Бродовичь адъ суд.; панѣ Винницка; проф. Верхратскій; Возняк куп.; Гушалевичь адъ. суд.; Горецкій, староста; Данкевичь власт. друкарнѣ; кс. Домбровскій, проф. гим.; Лозе де Лозенау адъ. суд.; Кобриньскій, адъ. суд.; д-ръ Ключенко канд. адв.; Колянковскій ур. канц. стар.; о. Кашубиньскій; проф. Костецкій; Кривда; Наталія Литвиновичь учит.; Мартинець, канд. нот.; Мацѣлиньскій, надком. фин. дир.; Мироновичь адъ. суд.; Новицкій, дир. школы етат.; Мохнацкій помѣщикъ; Одѣжиньска, власт. реальн.; Борисъ ур. зелѣзн. (Д. б.)

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вєч. А. Б. въ Дрогов. За II кварталъ мы одержали предплату; дякуємо. — **Вєч. Л. Ш. въ Б.** Пôсля розпорядженя министерского вôльно безъ оплаты акцизнои кôлькомъ господарямъ рѣзати безрогу на свята. Справа ся була довго квестією спôрною и ажь доперва торôкъ ею рѣшено користно для нашихъ господарѣвъ. О рѣшеню министерства писали мин. року не тôлько рускій, але и польскій часописи, и насъ дуже дивуе, длячого дотычнѣ лиця нѣбы-то нѣчого не вѣдаютъ про истнованье такого рѣшеня министерства! —

Подяка.

Сподобалося Всевышнёму покликати до себе найдорожшого ôтця, дѣда и прадѣда родины о. Іоана Хризостома Коссака, пароха въ Угерцяхъ минеральныхъ, помершого дня 16 марта с. р. въ 79 роцѣ праведного и трудолюбивого житя. Въ тôмъ нещастю дôзнала родина правдивого сочувства зô стороны численныхъ Знакомыхъ и Другôвъ покôйного, що зволили мимо несприяючои поры на похоронъ прибути або письменно до родины ôднестися. Доповняючи милого обовязку, складае родина прилодно на сѣмъ мѣсци сердечну подяку всѣмъ, що взяли участь въ сумнôмъ обрядѣ зложеня тлѣнныхъ останкôвъ покôйного на мѣсце вѣчного супочинку, въ особенности Впр. о. Пундикевичеви, декану и пароху зъ Ваньковы, о. Белкотови зъ Лещоватого, о. Венгриновичеви зъ Завадки, о. Гумецкому зъ Лѣська, о. Ясеницкому зъ Манастирца, о. Калужняцкому зъ Стефковы, о. Махникови зъ Постолова, о. Полошиновичеви зъ Середины, о. Шулякевичеви зъ Бôбрки, о. Прашаловичеви, лат. декану и пароху зъ Лѣська, о. Закревскому лат. пароху зъ Угерець, а О. Белкотови надто за слова потѣхи въ надгробнôмъ словѣ. Всѣмъ сердечне спаси Бôгъ!

Гонората зъ Коссакôвъ Кочиркевичева,
именемъ родины.

Въ Лопянцѣ, п. Долина
у о. І. Заячкôвского
есть на продажъ
ФОРТЕПЯНЪ
зъ ц. к. уприв. фабрики Ph. Wolff-a у Вѣдни, ôдзначенои на вѣденьскôй выставѣ въ 1873 р.
Остатня цѣна зовсѣмъ добре удержаного фортепяну **200** зр.
1904 (1—3)

Аптика РУКЕРА у Львовѣ
поручае 1833 21—?
Спеціяльности и универсальнѣ средства французскій и иншій, якъ черезъ ню такъ и черезъ иншій фирмы оповѣщуваній.

ИСТОРІЯ ЛИТЕРАТУРЫ РУСКОИ
ТОМЪ I.
Д-ра О. Огоновского
выйшла вже зъ друку и можна єи дôстати въ друкарни товариства „им. Шевченка“ (ул. Академична ч. 8.), у автора (ул. Пôдвалье ч. 9) и въ книгарняхъ: Ставропигійскôй и Миликовского (Старжика)
по цѣнѣ 1·70 зр.
Замовляючимъ просто въ товариствѣ „им. Шевченка“ або черезъ рускій часописи „Дѣло“, „Зорю“ и т. д. высылаеся книжка Франко.

Запрошенье до предплаты
на I. томъ
„Руского политичн. Правотаря“
Д-ра Дамяна Савчака.
Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**
Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:
Д-ръ Д. Савчакъ,
адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Исторія Скиту Манявского
вразъ зъ
Збôрникомъ грамотъ, листôвъ и деякихъ судовыхъ документôвъ, дотычныхъ того монастиря.
Написавъ и улуживъ
Д-ръ Юліянъ Целевичъ,
професоръ при ц. к ак. гим. у Львовѣ.
У Львовѣ, 1887. Накладомъ автора.
Цѣна 1 зр.; зъ рекомандованою пересылкою о 20 кр. бôльше.
Дôстати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (ц. Старжика) у Львôвѣ. Можна такожь замовляти черезъ канцелярію Просвѣты або черезъ редакціи рускихъ газетъ у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. галицкого
Акційного Банку Гипотечного
1811 64—? купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
пôдъ найприступнѣйшими условіями.
5% Листы Гипотечнѣ и 5% Листы Гип. преміованѣ,
котрыхъ пôсля закона зъ дня 2 липня 1868 (Днев. з. д. XXXVIII. Ч. 93) и найвысшои постановы зъ д. 17 грудня 1870 р. можна уживати до умѣщуваня капиталôвъ фондовыхъ, пупилярныхъ, кавцій супружескихъ войсковыхъ, на кавцію и вадія
можна одержати въ сѣй Конторѣ.
(до выльосованя зъ 10% премією т. є. по **110** за **100**)
Всѣ припорученя зъ провинціи залагоджуються безъ проволоки по курсѣ дневнôмъ, не числячи нѣякои провизіи.

Наука крою
суконь дамскихъ и одѣня.
Т. ЩЕПАНЬСКІЙ
кравець дамскій
удѣляе науки крою суконь дамскихъ и одѣня значно улегшаючою методою безъ всякихъ непотрѣбныхъ и богато трудностей приспорюючихъ линіекъ.
Курсъ науки въ 10 лекціяхъ.
При науцѣ крою поясняе такожь и выготовленье суконь.
1888 Цѣны умѣренѣ.
Приймае такожь до роботы сукнѣ и всякій въ кругъ єго званя входячій одѣня дамскій, котрѣ выготовлюе зъ всякою старанностію и по найприступнѣйшихъ цѣнахъ.
Зъ поважаньемъ: 4—0
Т. Щепаньскій
ул. Гродзицкихъ ч 2. I. поверхъ.

РЕШЕТИНЦЯ (Солитера) лѣчить (такожь листовно)
Д-ръ БЛЬОХЪ у Вѣдни,
1874 **Praterstrasse 42.** 3—20

Перше товариство роботниковъ кравецкихъ
„ПРАЦЯ“
у Львовѣ при ул. Баторія ч. 20.
(Галицка ч. 40)
поручае на сезонъ веснянный свôй магазинъ и роботню мужескои одежи по якъ найдешевшихъ цѣнахъ
Зъ глубокимъ поважаньемъ:
Дирекція.
(4—4)
1894

„Земскій рай“.
Выйшла зъ печати книжочка съ содержаніемъ:
1) Земскій рай. 2) Повѣсти. 3. Св. Слово и прочій полезнѣ для народа настановленія. 32 сторонъ. Одна книж. 12 кр.
Хто пришле переказомъ почтовымъ 30 кр., тому высылае ся 12 книжочокъ franco. (2—2)
Цѣна крайне понижена.

НОВО ÔДКРЫТЫЙ
МАГАЗИНЪ ОБУВИ
всѣлякого рода власного выробу
ВИНКЕНТІЯ КОЗЛОВСКОГО
1892 **у Львовѣ, улица Баторія (Галицка) ч. 6.** 3—6
напротивъ Суду криминального
поручае **свôй богато заосмотреный магазинъ обуви** на кождый сезонъ зô шкôръ краевыхъ и заграничныхъ.
по цѣнахъ дуже приступныхъ.
Яко новоôдкрытый магазинъ обуви дамскои, мужескои и для дѣтей, стараньемъ моимъ буде поважанымъ ôдбирателямъ що до тревалости, вкуса и крою въ всѣлякихъ припорученяхъ вповнѣ вдоволити.
Замовленя зъ провинціи выготовлюю скоро и точно. — На мѣру прошу о надôсланье старого черевика.
Числячи на ласкаве попиранье Поваж. П. Т. Публики въ моихъ змаганяхъ, позôстаю зъ поважаньемъ
Винкентій Козловскій.

Порадникъ для крамниць
зъ пересылкою 20 кр.
Статутъ „Соколôвъ“
товариствъ сторожи огневои, выготовленый въ такôмъ формать, якъ подаеся до ц. к. намѣстництва, вразъ зъ поданьемъ и ôдповѣдными увагами въ 6 примѣрникахъ зъ пересылкою почтою 50 кр.
Выдавъ и высылае **Василь Пагôрный у Львовѣ.**

БРИТВЫ
правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ
по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.— до 6.— зр. 8—10
1886 поручаютъ
Братя Лянгнеръ
Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

НЕUE (1a.) UMGEARBEITETE (LLUSTRIRTE AUFLAGE.
240 HEFTE ODER 16 BÄNDE
Brockhaus' Conversations-Lexikon.
Mit Abbildungen und Karten.
Preis à Heft 30 kr.
VIERHUNDERT TAFELN.
JEDER BAND FL. 4.50., LEINWAND FL. 5.40., HALBFRANZ FL. 5.70. Ö.W.

Закладаюся
за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ въ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожь
1656 Вєч. Духовеньству. 77—?
Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуються точно и ретельно. На жданье высылаю взоры даромъ и франко.
Давидъ Шварцвальдъ,
магазинъ мужеской одежи гуртомъ и подрôбно.
Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.
Заложеный 1848.

На сезонъ весняный
КАЗИМИРЪ БЄЛЯНЬСКІЙ
у Львовѣ, ул. Ягайлоньска ч. 2.
поручае на сезонъ веснянный и лѣтный свôй богато заосмотреный
МАГАЗИНЪ ОБУВИ
дамскои и мужескои власного выробу.
Всякій замовленя зъ провинціи выконуються точно за надôсланьемъ зъужитого черевика. 1896 (4—4)
Дякуючи за дотеперѣшне довѣріе прошу и на будуче о ласкавѣ взгляды.
КАЗИМИРЪ БЕЛЯНЬСКІЙ.

Запросины до предплаты.
Зъ початкомъ сего тыждня розпочався друкъ першого у насъ
„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,
выдаваного заходомъ Олены Пчôлки и Наталіи зъ Озаркевичѣвъ Кобриньскои.
Цѣна пренумераційна установлюеся на 1 зр. 55 кр., цѣна склепова буде пôдвышена. — Предплату ажь до часу укôнченя друку принимае Наталія Кобриньска въ Болеховѣ, а такожь упрошенѣ до того редакціи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

УНИВЕРЗАЛЬНѢ ПЛУГИ
цѣлѣ зъ зелѣза и стали
о много тревальшій якъ такій-жь плуги зъ деревляннымъ грядѣлями и деревляннымъ колѣсницями доставляютъ по слѣдуючихъ дешевыхъ цѣнахъ:

На 3—7″ глуб. орки, вага 90 клгр.			зр. 34·—	франко до стациі
„ 4—8″ „ „ „ 95	„	„	36·—	
„ 6—10″ „ „ „ 100	„	„	38·—	

Безъ переднего зелѣза єсть кождый плугъ о зр. 2·— дешевшій, пôдвôзки для охороны дорôгъ и плугôвъ зр. 6·—.
Илюстрованѣ катальоги даромъ и франко.
УМРАТЪ И СПôЛКА
фабрика машинъ рôльничихъ
ПРАГА-БУБНА. 1882 4—12

БРАТЯ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, улиця Галицка ч. 16
поручаютъ
дуже дешево 1885 4—8
Кальошѣ
Парасолѣ
Кафтаники
Скарпетки
Камашѣ
Мешты
Шлейки
Краватки
Рукавички
Шапки
Сорочки
Ковнѣрки
Манжеты
Куфры и торбы
Мыла и парфумеріи
Палицѣ
Вода кольońска
ГРЕБЕНѢ и ЩÔТКИ
Коцыки плишовѣ
Отрѣваѣ жолудка
БѢЛЬЕ системы д-ра Егера
БРИТВЫ правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ
КАШЕЛЮХИ повстяныѣ мягкѣ въ найновѣйшихъ фасонахъ и барвахъ
и рôзній галянтерійнѣ товары.
Цѣнники на жеданье gratis и franco.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 36. Львôвъ, Субота 28 марта (9 цвѣтня) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ руских свят) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „**Библіотека найзнам. повѣстей**“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застережень е

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Відни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрія:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр	на цѣлый рôкъ .	15.— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на цôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 ер.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр
на пôвъ року .	зр 2·50	на пôвъ року .	3·— зр

Реклямація неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Съ днемъ 1 (13) цвѣтня зачинаєся II-гій чвертьрôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“ и „Библіотеки найзнам. повѣстей“. Мы зъ своєи стороны подали сего року Вп. Читателямъ значно збôльшеный объемъ за тую саму цѣну предплатну, не зважаючи на то, що кошты выдавництва о много бôльшй, и тымъ зробили одинъ крокъ напередъ; але и Вп паший Читателѣ зволять насъ пôддержати шириньемъ нашои часописи и точною присылкою предплаты, бо лише въ такôмъ случаю зможемо ступати що-разъ впередъ. Числимо такожь на моральну помôчь рускои Публики черезъ надсыланье намъ вѣстей зô всѣхъ куткôвъ нашои батькôвщины, щобы тымъ способомъ въ нашôй часописи мовь въ зеркалѣ показувалося наше житье и розвôй нашь народный.

Въ „Библіотецѣ найзн. повѣстей“ почнеся по скôнченю повѣсти Онета печатати найзнаменитшій романсъ россійского писателя Достоєвского „Вина и кара (Преступленіе и наказаніе)“, на котрый именно звертаємо увагу Вп. нашихъ Читателѣвъ.

Условія предплаты поданй при заголовку часописи.

☛ **Просимо поспѣшити зъ присылкою залеглостей и предплаты, щобы мы не мусѣли деякимъ зъ нашихъ Читателѣвъ перерывати высылки „Дѣла“ и „Библіотеки“.**

Промыслъ Галичины въ р. 1886.

II.

Якъ мы вже згадували попередъ, удѣлено въ Галичинѣ минувшого року 246 концесій на новй предприемства. Зъ загального того числа припадае 44 концесій на пекарнѣ, 2 на горальнѣ, 1 на хемичну фабрику выроббôвъ кавчуковых, 2 на дестилярнѣ скальных олѣєвъ, 8 на заклады до сушеня шкôръ, 1 на фабрику зелѣза, 3 на пильникарнѣ, 1 на фабрику газу, 8 на гарбарнѣ, 1 на фабрику дзвонôвъ, 2 на гипсарнѣ, 1 на закладъ до паленя кавы, 2 на печи до выпалюваня вапна, 2 на кôтлярнѣ, 2 на фабрики свѣчокъ, 1 на млынъ до меленя костей, 1 на фабрику штучных камѣнѣвъ, 1 на фабрику маргаринову, 1 на медосытню, 9 на олѣярнѣ, 3 на смолярнѣ, 1 на фабрику прасованых дрôжджей, 6 на тертаки, 1 на фабрику чорнила, 8 на фабрики мыла, 3 на фабрики содовои воды, 3 на дестилярнѣ спиритусôвъ, 8 на каменоломы, 17 на гончарнѣ, 26 на цегольнѣ, 1 на фабрику сѣрникôвъ. Въ давнѣйшихъ промысловыхъ заведеняхъ не предпринято такихъ змѣнъ, якй конечнй були зъ огляду на интересъ самого промыслу и на якй вказувавъ також часто и промысловый инспекторъ. Причиною сего бувъ зъ одной стороны бракъ капиталôвъ, а зъ другои стороны зновъ рôвнодушнôсть промысловых властей, котрй не наглядали надъ сповненьемъ приказôвъ промыслового инспектора и въ наслѣдокъ того не переведено змѣнъ навѣть тамъ, де можна було ихъ перевести безъ великихъ коштôвъ. Переходячи до обговорюваня поодинокихъ родôвъ промыслу пôдносить промысловый инспекторъ, що въ протягу року 1886 оглянувъ ôнъ 341 промысловых заведень, въ котрых робило разомъ 13.569 роббôтникôвъ. Въ тых заведеняхъ знайшовъ инспекторъ 133 паровых моторôвъ зъ силою 3.742 коней, 79 водяных моторôвъ зъ силою 1.237 коней, и 3 газовй моторы зъ силою 12 коней. Въ 169 заведеняхъ не знайшовъ ôнъ нѣякихъ моторôвъ.

Пôдъ тымъ взглядомъ стоить найвыше промыслъ для средствъ пожывы; въ тôмъ промыслѣ знайшовъ инспекторъ 41 паровых а 32 водяных моторôвъ зъ силою 1847 коней и зъ 4874 роббôтниками. Друге мѣсце займае опôсля ткацкій промыслъ зъ 2202 роббôтниками и 26 моторами представляючими силу 844 коней, дальше промыслъ дерева зъ 1858 роббôтниками и моторами представляючими силу 926 коней, а такожь и хемичный промыслъ зъ 1433 роббôтниками и моторами, представляючими силу 488 коней.

Черезъ минувшій рôкъ оглянувъ инспекторъ майже всѣ гарбарнѣ, якй лишь були въ краю. Всѣ тй гарбарнѣ зачисляе инспекторъ до заведень рукодѣльництва а не до фабрикъ, а устрôй ихъ узнае въ высокôмъ степени невôдповѣднымъ и крайно шкôдливымъ зъ погляду санитарного. Майже кожда гарбарня єсть правдивымъ нещастьемъ для цѣлои окрестности, а зарадити сему можна-бы хиба въ той способбъ, коли-бы знести всѣ дотепершній гарбарнѣ, а на ихъ мѣсце поставити новй. На кождый случай повинна власти промысловй дуже стисло держатися постановъ закона и лишь тогдѣ, коли заходять всѣ предвиджений закономъ условія, удѣляти концесіи на новй гарбарнѣ.

Не зовсѣмъ ôдповѣдно устроєний и ткацкй варстаты. Сей промыслъ терпить що-до своихъ потребъ и свого внутрѣшного устрою дуже богато черезъ то, що предприемцѣ-ткачѣ не суть звычайно властителями фабричных будынкôвъ и моторôвъ, а лишь вынаймають ихъ ôдъ властителѣвъ. Промысловый инспекторъ оглянувъ дуже богато ткацкихъ варстатôвъ, але всюды знайшовъ бôльшй або меншй хибы та недостатки. Лишь двѣ фабрики ткацкй въ Галичинѣ устроєний, по думцѣ инспектора, зовсѣмъ ôдповѣдно, именно фабрика Едварда Цинсера и сына въ Микушевичах коло Бялои и Стерникля и Гильхера въ Бялôй.

Фабрики фосфоровых сѣрникôвъ належать до тых галузей промыслу, котрых устрôй найменше ôдповѣдае такъ потребамъ дотычного промыслу якъ и позитивнымъ постановамъ закона. Въ Галичинѣ не ôдповѣдае жадна фабрика сѣрникôвъ приписамъ министерского розпорядженя зъ дня 17 сѣчня 1886 р. О всѣхъ тых недостаткахъ и хибахъ доносивъ промысловый инспекторъ правильно дотычнымъ промысловымъ властямъ, але крôмъ одного староства въ Стрыю бôльше нѣ одна промыслова власть не звертала уваги на его представленя и жалобы, а легковаженье инспектора промыслового дôйшло до того, що концесію на нову фабрику сѣрникôвъ выдано въ р. 1886, не засягаючи навѣть его гадки, и тымъ нарушено зновъ позитивну постанову закона.

Промыслъ нафтовый розширився черезъ отворенье льокальнои зелѣзницѣ зъ Коломыѣ до Слободы рунгурскои, а въ наслѣдокъ сего розширеня повстають щоразъ новй нафтовй дестилярнѣ. Однакъ тй дестилярнѣ устроєний понизше всякои критики; предприемцѣ не дбають про нѣчо, не зважають на здоровлье а навѣть на житье роббôтникôвъ, роблять якъ имъ выгôдно, а жалобы инспектора доношений до промысловых властей, остаються безъ всякихъ наслѣдкôвъ. Остатными часами почато опалювати дестилярнѣ нафтовою мазею. Єсть се рѣчь дуже корыстна для предприемцѣвъ, однакъ вымагае и ôдповѣдного приладженя печей, бо инакше стае вельми шкôдливою якъ для роббôтникôвъ, такъ и для цѣлои окрестности. Ôдповѣдного приладженя печей нема ще майже въ нѣякôй дестилярни и не буде, здаєсь, скоро, бо екзекутива приказôвъ инспектора сповняе и въ тôмъ дѣлѣ въ рукахъ промысловых властей, котрй зовсѣмъ не квапляться выповнювати ихъ.

Ще бôльше небезпеченьства для житя и здоровля роббôтникôвъ представляють фабрики екстракціи товщôвъ и фабрики выроблювання муки зъ костей. Екстракція товщôвъ переводиться при помочи бензины, а такъ само уживаєся бензины при выроблюваню муки зъ костей. Неосторожне поступованье зъ бензиною спроваджуе частй експльозіи и стаєсь причиною численных выпадкôвъ калѣцтва и смерти роббôтникôвъ.

Зô всѣхъ фабрикъ въ Галичинѣ найбôльше вдоволили промыслового инспектора фабрики тютюну. Єсть ихъ пять въ цѣлôмъ краю, а зъ тыхъ оглянувъ ôнъ чотыри и знайшовъ ихъ въ найбôльшôмъ ладѣ, заосмотрений у всѣ потрѣбнй прилады; особливо ôдзначаються великимъ порядкомъ и взôрцевою чистотою.

Окремый устунъ въ своѣмъ справозданю посвячуе промысловый инспекторъ платни роббôтникôвъ въ Галичинѣ. Єсть она въ загалѣ дуже низька, такъ що роббôтники нѣгде не заробляють бôльше, якъ потребуютъ на покрытье найконечнѣйшихъ потребъ житя, а въ многихъ выпадкахъ не выстае платня и на найнизше обчисленй конечнй потребы. Низька платня роббôтника — се, якъ звѣстно, знамя низького ступеня економичного и культурного розвою краю; въ Галичинѣ єсть кромѣ сего, пôсля дослѣдôвъ инспектора, причиною надто низькои платнѣ и та обставина, що попытъ за роббôтниками въ загалѣ не єсть великій, тожь тôлько найзручнѣйшй зъ нихъ можуть скоро одержати мѣсця и роботу, а иногдѣ и подорожитися трохи за платню.

Предприемцѣ въ Галичинѣ въ загалѣ зовсѣмъ не стараються пôднести матеріяльне положенье роббôтникôвъ. Въ галицкихъ промысловых заведеняхъ дуже рѣдко подыбати можна такъ розповсюдненй за границею запомоговй касы для хорыхъ роббôтникôвъ. Въ протягу 3-лѣтныхъ инспекцій знайшовъ п. Навратиль въ Галичинѣ всего 116 такихъ касъ та и въ тыхъ касахъ выкрывъ ôнъ тую невластивôсть, що роббôтники, котрй и своими вкладками удержують касы, не мають нѣякого вплыву на ихъ администрацію.

Платня выплачуеся роббôтникамъ въ Галичинѣ зъ долины, и то звычайно що тыждня, рѣдше що два тыждня або що мѣсяця. Выплата иде майже всюды правильно, хочь и тутъ не обходиться безъ разячихъ надъужить. Такй надъужитя выкрывъ промысловый инспекторъ въ тертакахъ бар. Попера въ Велдѣжи и Выгодѣ, де трудиться бôльше якъ 500 роббôтникôвъ. Зарядъ сихъ тертакôвъ годиться зъ зъ роббôтниками лише тогдѣ за платню въ готôвцѣ, коли тй зъобовяжуться ждати 3 до 4 мѣсяцѣ на выплату, въ противнôмъ случаю выдае що 14 днѣвъ замѣсть грошей квиты до пропинатора Полицера, выставленй на рôзнородній артикулы потрѣбнои роббôтникамъ пожывы. На тй квиты пропинаторъ або выдае поживу въ натурѣ, числячи собѣ розумѣвся цѣну, яку самъ хоче, або дае роббôтникамъ свои власній боны, котрй звучать на меншй круглй сумы. Боны тй, котрй можна вымѣняти у самого-жь Полицера зъ дуже великою стратою, кружать по цѣлôй окрестности яко суррогаты гроша зъ рôзнородным курсомъ, а политичнй и скарбовй власти глядять мовчки на то, якъ спрытный галицкій жидокъ-шинкарь стае до конкуренціи зъ зверхною монетарною властію держави, беручись за емисію суррогатôвъ гроша! Само собою розумѣвся, що все то дѣеся зъ вопіючою кривдою для роббôтникôвъ. Та не конець на тôмъ. Промыслъ бар. Попера опираеся пôдъ кождымъ взглядомъ на кривдѣ и вызискуваню роббôтникôвъ, бо и помешканя ôддано роббôтникамъ въ Велдѣжи и Выгодѣ такй нездоровй и огидній, що п. Навратиль, побачивши ихъ, мусѣвъ сейчасъ удатися до ц. к. староства, щобы зъ санитарно-будôвничихъ взглядôвъ зарядило збуреньe нехлюйныхъ будъ. П. Навратиль явився при тôй нагодѣ правдивымъ добродѣемъ бѣдныхъ роббôтникôвъ, занятыхъ при тертакахъ бар. Попера.

Се головнй точки, якй выняли мы изъ справозданя промыслового инспектора. Зъ представленого тутъ кидаеся въ очи передовсѣмъ дивне и крайно невыгôдне становище самого сего промыслового органу. Промысловому инспекторови надае законъ численній многоважній атрибуціи, вкладае на него многосторонній задачѣ и вымагае ôдъ него великои совѣстности, дуже широкого знаня и пильнои та енергичнои дѣяльности. Кругъ дѣланя инспектора сягае дуже далеко и широко. Ôдъ стану будынкôвъ, ôдъ конструкціи машинъ та промысловых знарядôвъ иде его дѣяльнôсть ажь до личных ôдносинъ мѣжь предприемцемъ а роббôтниками и стереже интересôвъ ро-

Исторія Скиту Манявского.

(Написавъ д-ръ Юліянъ Целевичъ. Львôвъ 1887. Накладомъ автора. 8-ка, стор. 136+CXIX).

Сама згадка за Скитъ Манявскій будить у кождого Русина поважный, елегійный настрôй. Наша исторія до самои середины сего столѣтя — то безнастанне повторююче-ся оповѣданье за руину, рострату, загиренье рôднои землѣ. „Було колись — не вернеться.“ Бувъ Скитъ, що его слава лунала по всѣмъ Пôдгôрю и Подôлю ажь до далекихъ украинъ рускои землѣ, — нынѣ загляшешь отворами его стѣнъ въ самй челюсти сумнои руины. Около тои руины розточивъ народный геній цѣлый рôй фантастичных переказôвъ и легендъ, а тй послужили за чергою предметомъ до поемы Могильницкого, оповѣдань Вагилевича, що въ своѣмъ часѣ такъ насъ горячили розказами про тй митичнй часы, коли мати рускихъ городôвъ, Кіевъ, самъ ледви просвѣченый свѣтломъ Христовои вѣры, посылае розсадникôвъ новои науки ажь въ глухй ôдирыски карпатскихъ гôръ.

Бôльше, чимъ кого небудь, заинтересувала колишня судьба Скита найновѣйшого его историка, бо-жь ôнъ мавъ нагоду черезъ двацять лѣтъ приглядатись въ часѣ вакацій тымъ свѣдоцтвамъ нашои бувальщины. Ôнъ постановивъ собѣ, ôдгребати зъ пылу актôвъ незвѣстнй жерела, ôдносячй-ся до Скиту и довершивъ свого дѣла пôсля томлячои 2-лѣтнои архивальнои працѣ. Роббôтъ давнѣйшихъ, на котрыхъ авторъ мôгъ-бы бувъ оперти свои розслѣды, не було майже нѣякихъ, жерелового матеріялу нагромаджено також небогато: кôлька записокъ въ „Сводній лѣтописи“ Петрушевича и „Житіе“ Іова, засновательа Скита, написане єромонахомъ Игнатіемъ зъ Любартова, помѣщене въ „Зорѣ Галицкôй яко Альбумъ“.

Авторъ дѣлить свою монографію на двѣ части: перша мѣстить въ собѣ часъ ôдъ заснованя монастиря ажь до приступленя Львôвскои епархіи до уніи (1611 до 1700); друга до знесеня монастиря цѣсаремъ Іосифомъ II. (1700—1785). Оповѣданье будить тымъ бôльшій интересъ, що авторъ пише образъ взростаючого и упадаючого Скиту на широкôмъ тлѣ историчных ôдношень Руси и Польщѣ въ вѣкахъ XVII. и XVIII. Єго заснованье було историчною консеквенціею православнои реакціи, выкликанои Берестейскою уніею: природно, що авторъ у вступѣ до своєи працѣ представляе сумный станъ православнои церкви въ рускихъ краяхъ Короны польскои и великого княжества Литовского на початку XVII. в., а опôсля описуе мѣры, якими руска православна церковь въ добу свого найнизшого упадку стараєсь поповнити хибы и недостатки, ôдзыскати страчену позицію и надоложити понесенй страты.

Реформу духовеньства, особливо монастирѣвъ взяли на себе рускй черцѣ Святогорскй, зъ помежи котрых сіявъ ревностію и строгимъ аскетичнымъ житьемъ основатель Скита, Іовъ Княгиницкій, родомъ зъ Тысьменицѣ. Двацять лѣтъ живъ въ богомôлю и безграничнôмъ посвященю самого себе на Атоньскôй горѣ и бувъ-бы въ тôмъ мѣсци, до котрого ще за-молоду рвалась его душа, лишився до смерти, коли-бъ не обовязокъ супроти своєи церкви, котра покликала его роздути наново угасаючій огонь благочестія. Слава схимника лунала широко на цѣлу Русь. Епископъ львôвскій, Гедеонъ Болабанъ, завзывае его до Унева строити на ново тамошній пôдъупадаючій монастырь и объучати черцѣвъ уставу атоньского. Другимъ его дѣломъ єсть основанье монастиря въ Угорникахъ, а дальшимъ ще подвигомъ: заведенье аскетичного правила въ монастирѣ Дерманьскôмъ и реформа пôдъупавшои Кіево-печерскои Лавры. Однакъ его не вдоволяе пробуванье въ „общежительнôй обители“. Ôнъ затужывъ за „безмолствіемъ“, уединеньемъ и житьемъ скитскимъ. Тожь удався въ глуху лѣсну пущу коло нынѣшнои Солотвины и построивъ собѣ тамъ, де до Манявки впадае рѣчка Скитець, „кущу подъ смереченъ“. Року 1611 побудовано тутъ першу келію, завязокъ Велико-скитскои обители. Поставивши игуменомъ монастиря Теодосія, здвигнувъ 1619 р. на взôръ Межигôрского Спаса церковь Воздвиженія Ч. Креста, а въ слѣдующôмъ 1620 р. постарався для монастиря о право Ставропигіи. Той послѣдный крокъ бувъ тымъ бôльше потрѣбный, бо православнй не мали певности, чи оба владики, котрй остали вѣрными православію, або ихъ наслѣдники чи не перейдуть на унію.

По смерти Іова списавъ игуменъ Теодосій для обители уставъ. Мѣстивъ ôнъ въ собѣ постановы що-до администраціи, вызначувавъ часъ на богослуженье, молитвы, физичнй и духовй занятя. Уставъ бувъ незвычайно строгій, а точне выповнюванье его надавало Скитови незрôвнану внутрѣшну силу и таку славу святости, що середъ ворожихъ обставинъ ôнъ перетревавъ принятье уніи въ епархіи Львôвскôй о 85 лѣтъ, хочь ôдъ року 1700 не мае вже нѣякои пôдставы истнованя середъ уніятскои людности. Пôсля того устава було вôльно черцямъ єсти лише рослинній стравы, мяса и набѣлу не можна було пожывати навѣть въ найбôльшій свята. Однакъ Теодосій мусѣвъ въ нѣмъ ôдступити декуда ôдъ старого правила, заведеного Іовомъ, бо пересвѣдчився, що за-для недостатку пожывленя многій зъ братôвъ падали на силахъ и такъ ослабали, що не могли навѣть сповняти монастирскои службы.

Єще тяжше правило обовязувало тыхъ, що ишли въ Скитокъ, збудованый колись глубоко въ лѣсѣ для Іова. Тамъ удавались тй монахи, що забажали якійсь часъ „безмолствовати“. Тутъ, каже авторъ, не перерывала лѣснои тишины навѣть жадна бесѣда, хиба тихій гамôръ молитвы або протягный гомôнъ спѣву монашого. Зголодженй и выхудлй пустинники, въ грубôй, старôй одежи и зъ босыми ногами ôдчитували приписанй молитвы, ôдговорювали щоденно шѣсть вервиць молитвы Господнёи въ день а шѣсть въ ночи, били кождого ранку щонайменше 300 поклонôвъ и тôлько-жь вечеромъ. Тутъ ѣли аскеты лише разъ въ день — звычайно паренй овочѣ — навѣть рыбы не дозволялося тутъ поживати.

Десять лѣтъ пôсля смерти Теодосія р. 1640 було въ Скитѣ уже 200 черцѣвъ, живучихъ пôсля слôвъ митрополита Петра Могилы „ангельскимъ образомъ“. Найбôльшій вороги православія величають аскетичне житье скитскихъ черцѣвъ и роздумують надъ тымъ, якъ бы они могли скрѣпити римску церковь, „коли-бъ выреклися схизмы и приступили до єдности зъ церквою католицкою“. Числомъ монахôвъ перевышала Велико-скитска обитель всѣ иншй православнй, уніятскй и латиньскй монастирѣ на Малôй и Литовскôй Руси. Всѣ иншй православнй монастирѣ Червонои Руси — а було ихъ кôлька сотокъ — не тôлько узнають его высшôсть, але пôддаються добровôльно проводови Скита, пôдчиняються выходячимъ ôдъ него строгимъ реформамъ. На грамотѣ собору Кіевского зъ 1628 р., котрый ôдбувся пôдъ проводомъ митрополита Іова Борецкого, пôдписався игуменъ Скитскій: „Многогрѣшный Теодосій протъ монастирей воєводства Рускаго, Белзкого и Подольского“. Монастирѣ на Руси не були зависимй оденъ ôдъ другого; они пôдлягали мѣстному епископу, або патріярху царгородскому, наколи мали привилей Ставропигіи: пôдчиненье кôлькохъ сотокъ монастирѣвъ пôдъ провôдъ Скита манявского єсть незвычайнымъ и небувалымъ доселѣ на Руси зъявищемъ. Организація стала тѣснѣйша, ôдпорна сила такои конфедераціи монастирѣвъ взросла знаменито. Зъ огляду на пôдъупавшій чинъ монашій нашого часу не можемо собѣ уробити ясного понятя о вплывѣ, якій мали черцѣ и пустинники давнѣйшихъ часôвъ на нарôдъ. Они выходили по бôльшôй части зъ него, цѣле житье обертались середъ него. Монахи рѣдко пересиджували довшій часъ въ однôмъ монастири: бували мѣжь ними такій, що цѣле житье бродили ôдъ села до села, ôдъ одного монастиря до другого. Житье такихъ бродячихъ черцѣвъ представивъ яркими красками нашь Костомарôвъ въ монографіи про ложного Димитрія, що хлопцемъ волочився по всѣй Московщинѣ, прийшовъ надъ Донъ, зъ-ôдси въ Кіевщину, поки не попавъ на Литву, Червону Русь и наконець въ Варшаву.

Характеристичнымъ свѣдоцтвомъ значеня Манявского монастиря середъ рускои суспôльности єсть н. пр. сей фактъ, що кандидатъ на львôвскій владичій престолъ, Іосифъ Шумляньскій, щобъ удержатися супротивъ иншихъ кандидатôвъ, сповѣдався р. 1667 у Скитского игумена Теофиля и одержавъ ôдъ него яко свого духовного отця свѣдоцтво, що уважае его будучимъ крѣпкимъ поборникомъ благочестія и достойнымъ стати епископомъ. Іосифъ Шумляньскій принявъ пôзнѣйше унію, однакъ боявся вызнавати ей отверто. Въ листѣ до папы зъ р. 1677 заявляе, що не може оголосити приступленя своєи епархіи до уніи зъ боязни передъ монахами аскетами, бо тй признались ему, що въ тôмъ разѣ волѣли-бы переселитись въ Туреччину, бо тамъ задержали-бъ хочь свобôдне исповѣданье вѣры. Коли-бъ рѣчь розголосилася, наразились-бы унитскй владики на смерть. Опозиція скитскихъ монахôвъ була такъ страшна, що Шумляньскій боиться о свое

бôтникôвъ. Значить, промысловый инспекторъ сповняє задачу не лишь промыслову але и суспôльну. И дѣйстно, могла-бы дѣяльнôсть промыслового инспектора, особливо такъ розумного, трудолюбивого и енергичного, якимъ оказався инспекторъ для Галичины п. Навратиль, стати вельми хосенною якъ для интересôвъ краєвого промыслу, такъ и клясы роботниковъ, коли-бъ самъ законъ, що вызначивъ єму той широкій кругъ дѣланя, не поставивъ єго въ зависимôсть ôдъ властей промысловыхъ и не здавъ на ихъ добру волю та охоту сповнюванье всѣхъ єго приписôвъ и розпорядженъ. Якъ поступають у насъ въ Галичинѣ тѣ власти промысловѣ, котрыми суть на провинціи власти политичнѣ, бачили мы зъ повысшого справозданя и пересвѣчилися, що коли такъ дальше пôйде, то властиво не потреба буде зовсѣмъ нѣякого промыслового инспектора въ Галичинѣ, коли має ôнъ бути лишь мовь-бы якоюсь непотрѣбною фигурою, котрôй можна все говорити, але нѣхто єи не слухає. Теперѣшный станъ въ Галичинѣ єсть не лише шкôдливый для интересôвъ краєвого промыслу, але такожь представляється якъ схибленье тенденціи промыслового законодавства, котре чей-же не для пустои тôлько формы установило урядъ промыслового инспектора. Мы надѣємося, що се рôчне справозданье инспектора спонукає высшій власти пригадати нашимъ галицкимъ политичнымъ урядамъ, щобъ они занялися справами промыслу хочь-бы зъ половиною сеи ревности, яку посвячують они н. пр. — выборамъ...

Переглядъ Часописей.

Черновецка „Gazeta Polska“ въ ч. 24 зъ 7 л. цвѣтня умѣстила вступну статью п. заг. „Ważna sprawa Rusinów“, въ котрôй на пôдставѣ вѣрныхъ информацій подає деякій пояснення въ справѣ порушеної недавно потребы — управильненя рускои правописи въ школахъ галицкихъ и буковинъскихъ.

„Два професоры тутешного (черновецкого) университету — пише „Gaz. Polska“ — знаный ученикъ Миклосича д-ръ Стефанъ Смаль-Стоцкій, професоръ руского языка та литературы, и д-ръ Теодоръ Гартнеръ, професоръ порôвнуючои филологіи языкôвъ романьскихъ, постановили выдати спôльно Словарь нѣмецко-рускій, рѣчь конечно потрѣбну и дуже важну за рôвно для литературы, якъ и для науки языка руского въ школахъ. Але заразъ при самôмъ починѣ дѣла насунулося авторамъ важне пытанье: якои держатися правописи въ рускôй части Словаря? Бо дотенерь панує въ правописи мѣшанина и цѣлковита самоволя. Для школъ середныхъ приписана граматика Осадцы, уложена пôсля основъ етимологіи, однакъ не безъ многихъ хибъ; натомѣсть капитальне дѣло, Словарь Желехôвского писаный фонетикою. Двѣ тіи правописи въ практицѣ улягають найрôзнороднѣйшимъ и найкомичнѣйшимъ комбинаціямъ: кождый пише, якъ єму подобався, або якъ єму выпаде. При помочи правописи етимологичнои партія москалефильска урядила собѣ фôртку до „объединенія“ зъ Великороссами, и зближаючи постепенно языкъ до россійского, провадить тымъ способомъ агитацію политичну, котра баламутить народъ рускій... Авторы Словаря бажаючи оперти дѣло своє на тревалыхъ основахъ, удалися до министра просвѣты зъ просьбою о информацію, а радше о зарадженье нынѣшнымъ анормальнымъ ôдношенямъ въ науцѣ школьнôй черезъ введенье фонетики. Меморіялъ свôй мотивували они пятьма взглядами: 1) потребою зробити правопись одностôйною; 2) вымогами педагогичными, бо нынѣ жаденъ учитель народный анѣ професоръ школъ середныхъ не єсть въ силѣ выучити ученикôвъ баламутнои правописи етимологичнои въ 4 хъ або навѣть 8-охъ лѣтахъ, и студенты по укôнченю гимназіи не умѣють правильно писати по руски; 3) обставиною, що цѣла литература руска переважно писана фонетикою, а тымчасомъ молодѣжь образуєся въ правописи етимологичнôй; 4) словаремъ Желехôвского; 5) взглядами политичными, бо зближена до россійскои правопись етимологична улекшує нынѣ баламученье Русинôвъ въ некористь розвою рускои народности“.

„П. министеръ — пише дальше „Gaz. Polska“ — передъ залагодженьемъ тои справы ôднѣсся до краєвыхъ Радъ школьныхъ у Львовѣ и Чернôвцяхъ, жадаючи ôдъ нихъ фаховои гадки. Обѣ рады скликали анкеты для выготовленя внесень. У Львовѣ до анкеты належали пп. професоръ политехники Зайончковскій яко предсѣдатель; сов. шк. Болеславъ Барановскій, сов. шк. Ильницкій, проф. д-ръ Ом. Огоновскій, проф. Партицкій, проф. Романчукъ и проф. М. Поляньскій. Першій два Поляки, решта Русины. Судячи по складѣ комисіи, належало допускати, що анкета заявиться одноголосно за фонетикою. Тымчасомъ одинъ тôлько проф. Партицкій станувъ отверто по єи сторонѣ, всѣ же прочій були за етимологією, хотяй въ основѣ рѣчи признавали, що фонетика — лучша... „Фонетика рѣшучо лѣпша, — казали члены бôльшости комисіи, — але не на часѣ“.... Результатомъ анкеты було, що бôльшôсть подала гадку за полишеньемъ етимологіи, а проф. Партицкій предложивъ изъ своєи стороны votum separatum. И сталася рѣчь въ своємъ родѣ незвычайна: votum separatum що-до пôдписôвъ єсть внесеньемъ меншости, а що-до морального пересвѣдченя єсть гадкою майже всѣхъ членôвъ комисіи, котрі — правду сказавши — лише зъ опортунистичныхъ взглядôвъ не пôдписали єго. Такъ справа стоить въ Галичинѣ. — Въ Буковинѣ цѣла майже интелигенція стоить отверто по сторонѣ фонетики; натомѣсть складъ анкеты заповѣдає зновъ просто противный результатъ. До анкеты тои належать пп. директоръ гимн. Вольфъ, проф. унив. Калужняцкій, проф. сем. учит. Глѣбовицкій, проф. шк. реальн. Кириловичъ, проф. унив. д-ръ Смаль-Стоцкій, проф. унив. д-ръ Гартнеръ, а такожь, яко секретарь, учитель школы вправъ Бошнякъ. Чотыри члены анкеты, пп. Глѣбовицкій, Кириловичъ, Билинкевичъ и Калужняцкій, котрі становлять бôльшôсть, отже и рѣшають о судьбѣ правописи, суть — якъ писала „Зоря“ въ рôчнику зъ р. 1883 на стор. 94. — „фанатичными противниками малоруского языка“. О скôлько знаємо, ôдбулося вже перше засѣданье анкеты, на котрôмъ бôльшôсть заявилась въ засадѣ за етимологією, и то „чисто историчною“. Выбрано въ тôй цѣли пôдкомитетъ, котрый має обробити новѣ основы тои, „чисто историчнои“ правописи, або по просту: має до численныхъ комбинацій ортографичныхъ скомбинувати ще одну... Хто належить до пôдкомитету, то намъ не звѣстне“. (Уваги редакціи Gaz. Polsk ои ôдъ себе въ тôй справѣ — мы пропускаємо, а подали тôлько матеріялъ фактичный.)

Наведена статья Gaz. Polsk-ои тымъ важна, що въ нѣй по разъ першій названо по имени: хто то була тая „achtbare Seite“, про котру говорить п. министеръ просвѣты въ своємъ рескриптѣ; дальше що спонукало пп. професорôвъ языкознавства, д-ра Стоцкого и д-ра Гартнера, удатися до министра просвѣты зъ предложеньемъ управильненя рускои правописи въ школахъ, и наконець, якъ они потребу того мотивували. Чи мотивы ихъ подала „Gaz. Polska“ зовсѣмъ точно, — того мы не знаємо. Потому въ-перве подано тутъ до прилюдноі вѣдомости повный складъ комисій чи анкетъ, львôвскои и черновецкои. Можемо потвердити, що дотычно складу львôвскои комисіи „Gaz. Polska“ не помылилася и навѣть, о скôлько мы поінформуванѣ, результатъ комисіи подала вѣрно. Якій мотивы мала бôльшôсть комисіи, обстаючи за удержаньемъ етимологичнои правописи, — о тôмъ можна-бы довѣдатись докладно зъ реферату д-ра Огоновского, що знаходиться нынѣ въ министерствѣ просвѣты. Що-до ôдмѣнного реферату члена комисіи проф. Партицкого, котрый ôдослано такожь до министерства, то на пôдставѣ пѣвноі информаціи можемо се додати, що п. Партицкій въ рефератѣ своємъ розглянувъ самій чисто педагогичній стороны фонетичнои а етимологичнои правописи въ школьництвѣ людовôмъ и на пôдставѣ досвѣдôвъ набутыхъ пôдчасъ довголѣтнои практики учительскои высказавъ таку гадку, що для дѣтей въ школахъ людовыхъ правопись етимологична єсть неподоримо трудна и нѣколи они єи не въ силѣ научитися, щобы писали правильно. Впрочемъ прийде часъ, коли рефераты не будуть дискретною урядовою рѣчею, якою въ певнôй мѣрѣ суть нынѣ, и тогдѣ буде можна ихъ подати въ повнôй основѣ до вѣдомости и пôдъ розглядъ рускои публики. Справа ся має характеръ передовсѣмъ педагогичный и Русины можуть єи тôлько яко таку зъ повнымъ холодомъ и розумомъ трактувати. Не перечимо, що правописи надано у насъ и значенье политичне, а въ остатныхъ часахъ органъ знанои фракціи надавъ ѣй уже навѣть и значенье австрійско-державно-монархичне, и вѣроисповѣдне та ерархично-церковне, и соціяльно-економичне, пôсля того, якъ коли стрѣлило до головы, — але, очевидна рѣчь, жаденъ здорово-мыслячій Русинъ не понизиться до такихъ абсурдôвъ... Рѣчь науки повинна трактуватися тôлько науково, а не зводитись на невластиве поле або й на бруковій силетнѣ.

„Kurjer Lwowski“ умѣстивъ вчера вступну статью п. заг. „Bank bankrutujący“. Тымъ „банкротуючимъ“ Банкомъ являється у „Курієра“ знане „Заведеніе“. Мы не будемо повторяти тои статьѣ, написаної стилемъ ѣдкимъ („łotrowska propaganda“, „swołocz“ и т. п.), а подамо лише суть єи. Отожь тамъ говориться, що нѣбы-то „Заведеніе“, мимо величезныхъ субвенцій зъ Россіи, теперь зновъ стоить на березѣ краху. Дирекція ратуєся масами лицитацій селянъ. Такôй институціи — каже „Курієръ“ — давно вже держава зробила-бы конець, коли-бъ не утопленый тамъ фондъ вдôвъ и сирôтъ священичихъ. Зъ величезной субвенціи не ôддано фондови 75.000 зр., отже теперь крайна пора ратувати той фондъ, а се можливе лише въ той способъ, щобы „Заведеніе“ розôгнати, а лишити одинъ ôддѣлъ заставничій, въ администрациі добрыхъ рукъ, то може-бы ще спаслося фондъ священичій. Комисія фонду ôдбула, якъ се мы звѣщали, довгу нараду надъ способомъ ратованя 75.000 зр. фонду.

Музикально-декляматорскій вечеръ Товариства „Сѣчь“ въ память XXVI роковинъ смерти Т. Шевченка и XX-лѣтного истнованя „Сѣчи“.

I. Заповѣдженый вечеръ на 15 л. марта ôдбувся зъ причинъ незалежныхъ ôдъ комитету дня 21 л. марта въ сали Ербара. У Вѣдни єсть подôбныхъ, чисто концертовыхъ саль три, а то: музичнои Консерваторіи, Bösendorfera и саля Ербара, въ котрôй власне ôдбувся концертъ товариства „Сѣчи“. Комитетъ положивъ немалу заслугу, що змôгъ одну зъ тыхъ саль, котрі майже що-дня суть занятѣ, выклопотати на свôй вечеръ, и то ще по зниженôй цѣнѣ. Саля, де стоить 18 рядôвъ крѣселъ по 16 въ кождôмъ, була хорошо освѣтлена. Тарасъ, котрого новый, въ тôй цѣли выготовленый бюстъ славнозвѣстнымъ артистомъ, „сѣчовикомъ“ С. Левандовскимъ, выжидавъ своихъ приклонникôвъ, выжидавъ вѣрныхъ дѣтей Руси-Украины зъ ôдкрытою головою, щобъ приняти поклôнъ, якій єму приносить горстка дѣтей вольного Славяньства. Въ короткôмъ часѣ стала саля повнѣсенька. Въ першôмъ рядѣ засѣли мѣжь иншими посолъ о. Озаркевичъ, д-ръ Т. Сембратовичъ, ректоръ гр. к. семин., нашъ артистъ К. Устіяновичъ, урядникъ министерства Дякôвъ, д-ръ Брыковичъ, д-ръ теол. Грабовичъ, англійскій генералъ зъ Индіи, Гиль, послы гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій, Леваковскій та Щепановскій и надсовѣтникъ Твардовскій. Въ другôмъ рядѣ гостѣ зъ Украины: д-ръ Сажинъ зъ жѣнкою и панною О. Антоновичѣвною зъ Кіева, д-ръ Сочеванôвъ; гостѣ зъ Берлина, п. Шлегель (властитель фабрики) зъ родиною, ôдтакъ богато роднъ вѣденьскихъ а то: сербскихъ, польскихъ, ческихъ и нѣмецкихъ. Въ дальшихъ же рядахъ засѣли славяньскій товариства „Зора“ (сербске), „Akad. Spolek“ (ческе), „Zgoda“ (ремѣсниче польске), велике число членôвъ товариства акад. „Ognisko“ (польске) и „Slovenija“, въ кôнци давній члены-товаришѣ „Сѣчи“, д-ръ Икаловичъ, д-ръ Шухевичъ, аптикарь Людкевичъ и теперѣшній сѣчовики.

Вечеръ розпочавъ голова комитету М. Пачовскій бесѣдою, въ котрôй зазначивъ важнôсть обохъ святъ, якій довелось сѣчовикамъ святкувати; згадавъ про обставины того часу, коли Тарасъ своєю пѣснею цѣлу Русь-Украину зô сну пробудивъ, и въ якихъ товариство „Сѣчь“ положило починъ до свого истнованя; згадавъ про тыхъ людей, що положили пôдвалины „Сѣчи“, про першого голову, проф. Нат. Вахнянина и єго заступника Ив. Струмѣньского; розказавъ про дѣяльнôсть „Сѣчи“ въ першихъ и въ дальшихъ рокахъ та зазначивъ становище, цѣль и значенье „Сѣчи“ для всего мало-руского народу; выказавъ ту задачу, яку сповнили давній сѣчовики и яку сповняють теперѣшній, котрыхъ число въ сѣмъ роцѣ дôйшло до 54, та зазначивъ ихъ стремленя для добра всего Славяньства, такого, якого бажавъ безсмертный Тарасъ. По сѣй бесѣдѣ загремѣла весело пѣсня нашого Воробкевича „Пробудалась Русь“, котру сѣчовый хоръ пôдъ проводомъ рутинованого дириґенса, тов. Ив. Гриневецкого, мовь-бы на потвержденье высказаної бесѣдникомъ рѣчи, ôдспѣвавъ зъ повнымъ артизмомъ. Онôсля ôдспѣвавъ дуже добре давный сѣчовикъ Ив. Головацкій тенорове сольо Лисенка „Чи мы зôйдемось“ и Кикена „Пращанье“ (по руски) въ супроводѣ фортепяну. Публика приняла грôмкими оплесками артистичне ôдспѣванье обохъ соль, до котрыхъ якъ-разъ надаєся милозвучный, сильный голосъ п. Головацкого. П. Головацкій має повный, сильный теноръ, о дуже великôй скали, выступаючій особенно въ высокихъ позиціяхъ въ повнôй силѣ. Коли-бъ п. Головацкій хотѣвъ ôддатися выключно штуцѣ, то колись занявъ-бы почетне мѣсце мѣжь великими артистами-спѣваками. — Квартетъ сольо Воробкевича „Надъ Прутомъ“, ôдспѣваный членами товариства „Сѣчи“, мусѣвъ бути на загальне жаданье повтореный.

Пальма першенъства цѣлого концерту припала піанистцѣ панні В. Пальтингеръ, котра дуже радо взяла участь въ подвôйнôмъ торжествѣ „Сѣчи“. Та уталантована молода артистка, знана похвально зъ своихъ выступôвъ у Львовѣ, ôдограла зъ розумѣньемъ и артизмомъ Шопена „Fantaisie E-moll, Nocturne и Лисенка польонесъ As dur. Неумовкаюча буря оплесковъ примусила єи ôдограти ще два кусники надъ програму. Короною вечерка бувъ найновѣйшій польонесъ Лисенка As-dur (ще не друкованый). Утвôръ сей, якъ и другій творы Лисенка, ôдзначаєсь оригинальностію властивою геніяльному композиторови. Подôбного польонеса не почуєшь нѣгде, де бы найрôзнороднѣйшій ôдтѣни стану душѣ зливалися въ одну гармонійну цѣлôсть, — слухаєшь єго и не наслухаєшься, жалуєшь, що бнъ мусить скôнчитися. Не абы-якого артиста треба, щобы мôгъ пôдняться сеи труднои задачѣ, ôдограти єго передъ публикою. Поминувши то, що до него треба незвычайнои техники, великои силы и енергіи удару, словомъ, треба посѣдати скôнчену школу, — тутъ треба єще чогось, що не дається набути въ дорозѣ механичнои вправы, и чого артистъ не впоить въ свого ученика, треба вродженого глубокого чувства, вродженого таланту. П-на Пальтингеръ ôдповѣла вповнѣ тяжкôй задачи. Публика мала нагоду подивляти скôнчену технику артистки, силы єи удару, якъ зновъ зъ другои стороны плывучій мельодійній „legata“ та легкій, свобôдній „staccata“, а що-найважнѣйше глубоко обдумане выстудіованье и правдиво артистичне ôдограньe сего польонеса. То-жъ ентузіястичній оплески не умовкали, доки артистка не засѣла зновъ до фортепяну и не заграла ще надпрограмово Гринфельда „Мазурку“. (Д. б.)

Дописи „Дѣла“.

Коломыя д. 8 л. цвѣтня.

(*Руско-народный театръ*) пôдъ дирекцією Ив. Биберовича и Гриневецкого, проґруваючій теперь въ Коломыи, выставивъ при участи п. Володислава Фльоріяньского, першого тенора до теперь львôвскои а ôдъ мая с. р. рускои оперы, въ понедѣлокъ сего тыждня оперу Плянкета „Корневильскій дзвоны“, а въ середу оперу Стравса „Весела вôйна“.

Выступы милозвучного гостя стягнули до театру саму интелигентну коломыйску публику. П. Фльоріяньскій ôдспѣвавъ въ Дзвонахъ партію маркграфа де Корневиль, въ Веселôй вôйнѣ партію Умберта и обѣ выпали знаменито, а кождый уступъ, ôдспѣваный богато природою обдарованымъ спѣвакомъ-артистомъ, выкликавъ мѣжь публикою великій ентузіязмъ и неумовкаючій оплески. По-при артиста столичныхъ сценъ держалися дуже гарно и наши рускі артисты, такъ що выконанье обохъ оперетъ не полишало нѣякого замѣту, хочь въ Веселôй вôйнѣ мусѣвъ въ партіи Бальтазара субституовати все ще недужого п. Гриневецкого п. Пôдвысоцкій, а партію Ельзы мусѣла по причинѣ малои недиспозиціи п-ны Вишневскои приняти на себе панѣ Пôдвысоцка.

Вô второкъ ôдограли нашій артисты „Наталку-Полтавку“, а въ антрактахъ ôдспѣвавъ п. Фльоріяньскій сольо зъ оперы „Цыганьскій баронъ“ въ супроводѣ хору. Артисты и артистки рускои сцены пôднесли п. Флоріяньскому на послѣднôмъ єго выступѣ лавровый вѣнець зъ написемъ: „Ôдъ артистôвъ и артистокъ рускои сцены. — Коломыя 1887 р.“ П. Фльоріяньскій прирѣкъ выступити на сценѣ руского театру ще пôдчасъ єго сегорôчного побуту въ Чернôвцяхъ.

житье... Зъ того стану дѣлъ высновує д-ръ Целевичъ консеквенцію, що коли-бъ не Скитъ и єго вплывъ на монастирѣ та духовеньство, — була-бы епархія Львôвска перейшла на унію пôвъ столѣтя скорше.

Одношенье Скиту до правительства польского було дуже льояльне. До самого подѣлу Польщѣ додержували монахи скитскій твердо и непохитно вѣрнôсть королеви и рѣчиспосполитôй. Грамотою зъ р. 1653 хвалить ихъ Янъ Казимиръ, що въ вôйнѣ зъ Хмѣльницкимъ додержали статочно королевскому маєстатови иôтчинѣ вѣрности. Тожь королѣ потверджують ихъ права „Ставропигіи“, а урядники дають имъ право брати певну скôлькôсть сыровицѣ, переробляти єи на сôль бочкову, вывозити безъ оплаты мыта и перемѣнювати на збôже. Въ загалѣ выходить зъ розслѣдôвъ автора, що власть державна въ Польщи не допустилась нѣякои кривды анѣ навѣть ворогованя супротивъ Скита.

Недостатокъ мѣсця не позволяє намъ навѣть дôткнутись всѣлякихъ вельми цѣкавыхъ квестій, звязаныхъ зъ двохсотлѣтнымъ истнованьемъ Скита ôдъ р. 1611 ажь до часу, коли нивелюючи тенденціи панованя Іосифа II. зробили єму трагичный конець. Такихъ квестій въ „Исторіи Скита“ доволѣ, а написани они, якъ сказано, на широкôмъ, историчнôмъ тлѣ. Хто любить свôй рôдный край и єго бувальщину, поспѣшить познакомитись зъ сею знаменитою книжкою, такъ богатою въ инструктивнѣ моменты.

Ка.

---

1)

Казенный млынъ.

(*Розповѣвъ Мартинъ Химуля.*)

Давня се рѣчь: мабуть лѣтъ сорокъ тому буде. Довелось и менѣ пôдъ зеленымъ верхомъ ходити*): цѣлыхъ шѣсть лѣтъ простаршинувавъ та вже-жь и клопоту набрався стôлько, що й забожитися — такъ не грѣхъ, що на шѣсть воловыхъ гринджолôвъ пôдъ рубель не вмѣстивъ-бы... Ну єго къ бѣсу те старшинованье!...

Я зъ батька тесля, ремесникъ, не то щобъ великій, а такъ собѣ: сякій-такій майстеръ, а трѣсочки бували. Якъ дзвôнницю въ нашôй церкви будували, такъ я на углѣ правивъ. А дзвôнниця у насъ лепська: хто чужій чи ѣде чи йде поузъ неи, гляне и похвалить... Еге! було въ рукахъ ремесло та буряномъ заросло! Майструвавъ-бы собѣ й доси, коли-бъ громада не була напосѣлася на мене та не выперла мене на старшину, прямо колѣномъ выперла... Чого не робивъ: и просився, и молився, страхъ якъ не хотѣвъ, — та хотѣнъ приневоливъ! Звѣстно, коня переможе й пона.

Старшинную я рôкъ, два, нѣчого! — люде не нарѣкають, громада не жене чмелѣвъ на мене и начальство не дуже таранôвъ гонить... не безъ того, що инколи гаркне, такъ на те-жь оно й начальство... А я вже єму наче тôй болячцѣ догоджавъ; самъ було за всѣхъ и за все: я, мовлявъ, и спôпъ и перевесло, и лопата и помело. Марудно було... звѣстно, самъ и синиця и западня, и вовкъ и вовкôвня... Ну єго! Нѣкому не зичу и не раю пôдъ поломьемъ ставати... часомъ дмухне такъ, що й осмалить.

Гаразды! Старшинную собѣ. На веснѣ якось прибѣгла зъ округа летючка. Летючка — щобъ вы знали — се такій штафетъ бувъ. Коли що шпарко припече, заразъ и летючка: напишуть, значить, въ окрукзѣ бумагу, припечатають до неи перце и пустять. Летить зъ нею чоловѣкъ верхи и день и нôчь не спочиваючи, не оглядаючись, вихромъ курить. Прибѣжить до тебе, хочь-бы опôвночи було — збудить, хочь-бы вмиравъ — пôдôйме. Прибѣгла ота летючка... писарь читає... Еге! дѣй єго чести!... се не те, що мете, а те, що зъ-верху йде!... Новый єнораль ѣде!... По всѣхъ селахъ ѣхати-ме и нашого не мине... такъ щобъ ото въ росправѣ було чисто-пречисто, громада щобъ на поготовѣ стояла, а старшина выбѣгъ на зустрѣчь єму ажь на саму межу, доки сягають землѣ нашого села...

Ну, тутъ вже нема що ворожити... нѣколи вже по опеньки ходити... Заразъ дѣвчатъ, бабôвъ зъ половины села въ росправу: „Чепурѣть!“ — кажу имъ, щобъ такъ було, якъ на Великдень.

Заходилися! Пôшла така сутенѣя, наче въ пеклѣ: стелю и стѣны шпарують, бѣлять; помôсть мыють, шурують; бовдуръ футрують; стрѣху подстригають; гной зъ повѣтокъ вывозять, двôръ и задворокъ вымѣтають та пѣскомъ высыпають... За два днѣ прибрали, причепурили... стало въ нашой росправѣ, наче въ вѣночку: долôвка наче вôскъ жовтѣє; стеля така весела, наче смѣється, немовь та дѣвчина на вѣнкоплетинахъ; а стѣны — то були таки корави, наче сухоребра коняка, а теперь таки привѣтній, наче молодиця зъ першими пирогами... ажь духъ на нихъ радѣє!... Въ дворѣ потрусили лепехою, наче въ клечану недѣлю... любо и глянути, и такъ гарно пахне... И панъ-отець нашъ Максимъ причепурився... бнъ у насъ школою правивъ, такъ и єму велено ждати єнорала, и бнъ ряску нову мусѣвъ пошити... Онъ у насъ и не боязкій бувъ, та иба на смѣлого собаки не нападають?

— У мене — каже — за вухомъ не свербить, а все-жь єнораль московскій не нашъ братъ... хочь не вкусить, такъ злякає. Та ще не знаю, якъ єго зустрѣчати.

— Сего вже — каже єму — я тымъ паче не знаю... Якъ тамъ у васъ показано по требнику, такъ и чинѣть.

— Въ требнику — каже — такій случаѣ не прописанѣ.

— Значить: трудна рѣчь.

О. Максимъ поѣхавъ до благочинного*). Той сказавъ:

— Стрѣчати єнорала треба зъ проскуркою.

Ждемо. Кажу я до писаря:

— Кують у мене ковалѣ...

— Охъ, и въ мене въ головѣ, наче въ млынѣ! — каже ôнъ, — якъ почне таранôвъ гнати...

— Олѣю не выбьє! — шуткую я.

— Олѣю не выбье, а въ ушахъ лящати-ме...

— Не журѣться, — вмѣшалася моя жѣнка, — телята ще не бачили, а вамъ вже вовкъ увижається...

— Мовчи бабо! не твоє мелеться!

Ждемо. Прибѣгъ окружный — нѣчого! Походивъ, подивився, понюхавъ... току ногами не мѣсивъ.

— За тыждень — каже — приѣду зъ єнораломъ!

Мы ще разъ долôвку хвощемъ вышурували: дѣвочихъ рукъ и спинъ не жалѣли — нехай же й они тямлять, яка то цяця — єнораль!

А въ суботу у вечери зновъ летючка: „ѣде!“ — щобъ до свѣту бувъ я на межи!

А бий тебе сила небесна! И выспатися не дають!

Наказавъ я, щобъ громада була на поготовѣ, самъ прибрався, верхи на коня и на межу. Вартую пôдъ вербою. Вже й свѣтъ, а єго нема. А мене на сонъ такъ и тягне... усю табаку вже вынюхавъ... Ажь ось въ обѣдню годину — бачу: куряво стовпомъ котиться по шляху. Я тогдѣ на коня. Зыркъ! — окружный бѣжить попереду. Я коня пôдъ боки та на-взаводы! Прибѣгъ попередъ усѣхъ до росправы, зъ коня — скôкъ! и стою биля шляху проти громады.

Вылѣзъ той єнораль... такимъ индикомъ иде до громады. „Здоровѣ були!“ — промовивъ такъ якъ слѣдъ, по людски, тôлько що голосъ у него такій густый, хочь лопатою горни... Ходить, руки за спину — чи оно въ него тамъ засвербѣло, чи то вже єму такъ призначено: руки назадъ? — не скажу.

Въ громадѣ на самому передѣ стоявъ євтухъ Цимбалистый, чоловѣкъ высокій, огрядный, голова гола наче колѣно, а вусы немовь грива у коня. Єнораль ставъ проти него, впився въ него очима — а очи у него такій острі та верткій, наче дзига.

— Якій у васъ „нужды“ є?— пытається.

Цимбалистый на лихо не дочувъ, — єму саме тогдѣ одно вухо заложило, — не дочувъ и каже:

— Може въ кого й є... село наше велике... не можна, щобъ у кого не було нужѣ... А що до мене, такъ Бôгъ крывъ! — що тыждня голову мыю... А про другихъ — байдуже, не вѣдаю.

Окружный якъ почувъ, почервонѣвъ наче калина, перелякався! — бачте, єнораль про „нужду“, а Цимбалистый єму про „нужу“, — пôдбѣгъ до єнорала и каже:

— Сей козакъ глухій, не дочуває.

Тогдѣ єнораль ôдступивъ трохи въ бôкъ та й зновъ:

— Кажѣть: якій у васъ нужды є?

Люде мовчать.

*) Старшины (вôйты) на Украинѣ носили тогдѣ шапки зъ зеленымъ сукняннымъ верхомъ.

*) Благочинный — що у насъ деканъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Переговоры зъ Ротшильдомъ.*) „Presse“ доносить, що переговоры министра финансôвъ Дунаєвского зъ групою ротшильдôвскою въ справѣ покрытя кредиту Долитавы можна вже уважати за довершенй и будуть вже незадовго официяльно оголошенй. Проектуєся емисія австро-угорскои ренты паперовои. Рента ся пôднеслася теперь зъ 96·45 на 96·95.

(*Одзначенье кôлькохъ высшихъ достойникôвъ войсковыхъ*) въ министерствѣ вôйны мало наступити въ наслѣдокъ ихъ великихъ заслугъ при переведеню закона о ополченю. Одзначенй сй не можна нѣякъ уважати за ознаку уступленя министра вôйны. Министеръ вôйны просивъ вправдѣ недавно о димисію зъ причины слабого здоровля, але димисіи не принято зô взгляду на запутану ситуацію политичну и на трудности, якй стрѣтила-бы въ теперѣшныхъ часахъ змѣна въ администраціи войсковôй. По святахъ має порѣшитися, якій ужитокъ може робити министерство зъ евентуального кредиту ухваленого обома половинами державы. Нынѣ можна вже на певно сказати, що часть сего кредиту буде ужита на выкôнченье розпочатыхъ вже робôтъ приготовляючихъ.

(*Доставу галярôвъ и понтонôвъ*) на мосты войсковй на Вислѣ одержавъ доставникъ зъ Вѣдня Гуммеръ по цѣнѣ 650 зр. за штуку.

(*Угода зъ Румунією.*) Румуньскй делегаты у Вѣдни мали вже въ четверъ поробити визиты прощальнй и выѣхати зъ Вѣдня. Замѣты свои въ справѣ ветеринарійнôй маютъ они прислати на письмѣ зъ Румуніи. Змѣстъ сихъ замѣтôвъ має бути того рода, що на случай выбуху заразы въ Румуніи. не має бути замыкана цѣла граница, лишь та ей часть, де выбухне зараза; дальше, що пôдъ певными условіями перепускано-бы також румуньску худобу степову, а на послѣдокъ, що въ загалѣ не установлено-бы жадныхъ острѣйшихъ мѣръ контролѣ якъ тй, що въ загалѣ обовязують до ввозу худобы.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. „Daily News“ а за нею и вѣденьскй газеты нѣмецкй подають теперь повный змѣстъ розговору болгарского министра правосудія зъ гр. Кальнокимъ. Гр. Кальноки сказавъ такъ: „Державы не мають права мѣшатися у внутрѣшнй справы болгарскй. Таке вмѣшанье не наступило також и зô стороны Россіи. Кабинетъ вѣденьскій буде якъ давнѣйше такъ и теперь придержуватись берлиньскои угоды и выступить противъ всякого нарушенія ей, якъ довго и регентія буде придержуватись тои угоды. Здаеся однакожь, що регентія, котра доси розумно поступала, хоче теперь ôдступити ôдъ сеи пôдставы. Мимо дораджуваня декотрыхъ Болгарія прихильныхъ державъ думає регентія скликати народне Собраніе и выбирати князя. То булабы лишь пуста демонстрація, котра дразнилабы лишь Россію а мала-бы лишь негативнй наслѣдки. Котрый же князь схоче нынѣ пôйти до Болгаріи, наколи всѣ державы не будуть ему радити ѣхати до Софіи? Може кн. Александеръ? Нѣколи въ свѣтѣ! На то сказавъ Стоиловъ, що Собраніе думає лишь тогды выбрати князя, скоро бы мало ôдъ него запевненье, що ôнъ напевно приѣде до Софіи. Въ противнôмъ случаю старалась-бы регентія забезпечитись на три роки. И сей крокъ — сказавъ на то гр. Кальноки — мусѣли-бы назамперед державы затвердити. Одъ хвилѣ, въ котрôй бы регентія перестала бути провизоричною и була затверджена дефинитивно на три роки, мусѣла-бы уважатися такъ само яко кождый иншій пануючій и потребувала-бы такъ само якъ и выбôръ князя потвердженя и признаня державъ. Чи думаєте, що то наступило-бы? Я не думаю! А скоро то не наступить черезъ всѣ державы, то регентія буде мусѣла уступити. Мужѣ стану въ Болгаріи думають, що мы хочемо болгарску справу проволѣкати. Зовсѣмъ нѣ. Але всѣ державы годяться на то, що цѣла справа не дозрѣла ще до порѣшеня. Наколи-бъ мы хотѣли ей силою залагодити, то вôйна була-бы нехибна, а до того не хотѣли-бы мы за-для Болгаріи допустити, хочь и якъ єсьмо для неи прихильнй. Мы можемо вамъ лишь радити чекати терпеливо. Лишѣть полагодженье сеи справы державамъ. Помагайте державамъ розумною и тактовною управою. Не допускайте до провокаціи когось третого. Стережѣться (особливо що до оголошеня независимости) всякого нарушеня берлиньскои угоды. То суть рады, якій я можу дати нашому краєви ще въ послѣдній годинѣ. Скоро берлиньска угода буде нарушена, то мы не будемо въ силѣ охоронити Болгарію; тогдѣ правительства, що нынѣ суть для неи прихильнй, будуть мусѣли оставити ей своѣй судьбѣ.“ „N. fr. Presse“ каже, що заявленье гр. Кальнокого выкликало въ Софіи велике вдоволенье. Зъ повысшого однакожь заявленя ледви можна то припускати. Болгарія буде мусѣла такъ само и дальше якъ до теперь оставати въ непевности що до своеи судьбы и спуститися на то, що ухвалять державы, все одно, чи то выйде въ ей користь чи некористь. Кажуть, що Стоиловъ все ще не выѣхавъ зъ Вѣдня а бодай ще вô второкъ бувъ у Вѣдни и конферувавъ тамъ зъ англійскимъ посломъ Паджетомъ. Кореспондентъ „Czas-y“, котрый случайно находився въ товариствѣ, въ котрôмъ бувъ також Стоиловъ, подае згаданôй газетѣ слѣдуючй информаціи: Консулѣ, перебуваючй въ Софіи, не информують зовсѣмъ болгарске правительство, а такъ само правительство переконалось також, що агенты дипломатичнй не информують також достаточно свои державы. Болгарія мусить отже длятого высылати ôдъ часу до часу надзвычайныхъ делегатôвъ, щобы взаимно поинформуватись, бо Болгарія за-для провизоріи не може мати своихъ сталыхъ агентôвъ дипломатичныхъ при державахъ Зъ дотеперѣшного свого побуту въ Болгаріи вынѣсъ Стоиловъ переконанье, що Австрія остає при своѣй програмѣ политики на Всходѣ, яку зазначивъ Тисса въ звѣстнôй промовѣ, але зъ другои стороны омиває павѣть тѣнь непорозумѣня зъ Россією. Доки Россія стоить якъ дотеперь въ опорѣ супротивъ Болгаріи и мовчить, доти не выступить анѣ Австрія анѣ жадна инша держава зъ якимсь проектомъ, доти буде Болгарія полишена сама собѣ и доти буде мусѣла боронитися зъ всякими внутрѣшными трудностями и пôддержуваными зъ заграницѣ агитаціями. Єсть то хибный поглядъ будьто-бы Волгарія стояла пôдъ вилывомъ Англіи або Австріи, бо державы тй зовсѣмъ Болгарією не займаються и не хотять мати на Болгарію жадного бôльшого вилыву, що вже зъ ôдси выходить, що державы тй не удержують въ Софіи знатнѣйшихъ дипломатôвъ. Регентія робить отже сама то, що уважае за конечне и хосенне. Администрація єсть зовсѣмъ въ порядку, податки вилываютъ правильно, станъ въ краю єсть нормальный а мимо того трудно выдержати. Зъ причины заграничныхъ агитацій мусить въ краю удержуватись станъ облоги, а зъ причины загальнои непевности терпить торговля и промыслъ. Правительство не потребуе зовсѣмъ грошей, але купцѣ стратили теперь зовсѣмъ кредитъ, а зъ другои стороны мають малый оборотъ и не можуть ôдновѣсти давнымъ зъобовязанямъ. Длятого стараєся правительство о позичку не для себе, але для Банку народного, щобы ôнъ мôгъ помагати купцямъ-промысловцямъ и рôльникамъ. — Регенты не стараються зовсѣмъ о то, щобы удержатись при власти, але уважають своимъ обовязкомъ въ интересѣ краю, доки суть при власти, держати керму краю сильно въ своихъ рукахъ и старатися о залагодженье провизоріи. О выборѣ князя не може бути теперь и бесѣды; впрочѣмъ и нема нѣякого кандидата крôмъ кн. Александра а ôнъ самъ середъ теперѣшныхъ обставинъ выбору не принявъ-бы. Не позостає отже нѣчого, якъ укрѣпити теперѣшный порядокъ черезъ продовженье мандату регентіи на три роки. Справа ся не стрѣчае въ краю нѣякого опору и трудностей, але регентія не хоче нѣчого робити безъ попереднього повѣдомленя державъ. Гадка ся стрѣчае прихильнôсть (?) державъ. Регентія возьме на себе всяку одвѣчальнôсть за спокôй и порядокъ въ краю, але не тапться зъ трудностями; она предкладае доказы, що лишь агитація россійска непокоить край. — Въ день уродинъ кн. Александра ôдбувалося въ цѣлôй Болгаріи велике торжество. Правительство однакожь не допустило до того, щобы се торжество обходжено официяльно а то для того, щобы не выкликати тымъ демонстрацій супротивъ Россіи. Мимо того всѣ домы въ Софіи були въ той день святочно прикрашенй а передъ палатою князя грала войскова музика. До Дармштату выслано до кн. Александра множество поздоровительныхъ телеграмъ. — Бюро Райтера доносить, що всѣхъ арештованыхъ въ Софіи по причинѣ ворохобнѣ выпущено вже на свободу. Мѣжь иншими выпущено також Каравелова за зложеньемъ кавціи въ сумѣ 40.000 франкôвъ а Никифорова за кавцією 20.000 фр. Помешканье обохъ стереже жандармерія, щобы они не могли зноситися зъ своими прихильниками. „Свобода“ доносить, що Нелидовъ заявивъ султанови, що есть уповажненый заявити ему, що наколи-бъ Туреччина хотѣла выступити противъ болгарского правительства, то армія и флота россійска стоять на услуги Порты. Султанъ подякувавъ за ту прихильнôсть и не принявъ предложеня а просивъ, щобы Россія предложила радше свого кандидата на престолъ болгарскій. До „Pol. Corr.“ доносять знову зъ Софіи, що на протестъ Цанкова предложеный Портѣ въ справѣ болгарскои позички ôдповѣвъ вел. везиръ такъ: Позичка та була ухвалена Собраніемъ въ часѣ правильного правительства и то за министерства Цанкова, длятого протестъ теперь есть зовсѣмъ безпôдставный. — До „N. fr. Presse“ доносять, що россійскй пароходы на Дунаю спôлки заложеноі кн. Гагариномъ розпочали теперь сильну агитацію противъ болгарского правительства. На кораблях тыхъ не тôлько що роздаються пôдбурюючй проклямаціи пасажирамъ, але ними облѣпленй навѣть всѣ столы и стôльцѣ на кораблях.

Россія. Зъ Берлина надходять вѣсти, що станъ здоровля царицѣ має бути досыть небезпечный Послѣдній атентаты на царя а ôдтакъ и занедужанье ей сестры княгинѣ Кумберляндъ, котра находиться теперь въ однôмъ вѣденьскôмъ заведеню для божевôльныхъ, сильно вилынули на станъ ей здоровля. Царица дôстае сильній напады нервовй и буде мусѣла шукати лѣкарскои помочи за границею. Мабуть вже незадовго выѣде она до Венеціи, де вже для неи вынаймлено палату. — „Hamb. Corr.“ доносить зъ Петербурга, що межи родиною царскою а родиною англійскои королевои заноситься на нову звязь, бо одинъ зъ великихъ князѣвъ россійскихъ має подружитися зъ найстаршою донькою кн. Уельсъ. — „Hannov. Courr.“ доносить, що сими днями выкрыто въ Петербургѣ нову фабрику бомбъ на Василевôмъ Островѣ а ôдтакъ ще и тайну друкарню. На царя мала зробити дуже пригнетаюче враженье вѣсть, що межи заговôрниками були також три официры зъ преображеньского полку, котрый повинить службу при царю. До заговору належавъ також якійсь студентъ духовнои академіи. — Въ россійскихъ кругахъ политичныхъ ходить поголоска, що незадовго въ россійскôмъ кабинетѣ має настати змѣна а именно мають уступити министеръ дѣлъ внутрѣшныхъ гр. Толстой и мин. просвѣты Деляновъ. Толстой мавъ бути переконаный, що ему удалося вже зовсѣмъ здушити рухъ революційный и донерва, коли межи увязнеными за послѣдный атентатъ особами показалося, що до заговору належать також питомцѣ духовнои академіи, переконався, що его змаганя були безъуспѣшнй, коли духъ революційный запанувавъ павѣть въ кругахъ духовеньства. Зъ уступленьемъ згаданыхъ министрôвъ спôдѣваються також важныхъ змѣнъ въ цѣлôй внутрѣшнôй политицѣ Середъ такихъ обставинъ — кажуть — упадае також и значенье Каткова мимо того, що по удѣленю ему остереженя бувъ ôнъ запрошеный на обѣдъ до царя. — До „N. fr. Presse“ доносять зъ Петербурга, що царь запросивъ до себе Каткова, хочь передъ тымъ давъ ему остереженье, лишь для того, що ôнъ предложивъ царевы документы доказуючй потребу выступленя „Моск. Вѣдом.“ противъ нѣмецкого консуля Тильманна. Авторомъ тыхъ документôвъ, котрй суть зовсѣмъ противнй донесенямъ агентôвъ Гирса, має бути французскій консуль въ Рущуку. — Въ Афганистанѣ лагодиться щось недоброго для Россіи. Зъ вѣстей, якй надходять зъ Афганистану черезъ Индію не можна добре зрозумѣти, що тамъ такого дѣеся, бо разъ доносять зъ ôдтамъ, що тамъ выбухла революція противъ емира зъ Афганистану а ôдтакъ знову кажуть, що емиръ лагодиться до вôйны. Здаєсь, що вѣсть о якôйсь ворохобни въ Афганистанѣ єсть лишь маскованьемъ приготовленъ военныхъ супротивъ Россіи. Доказомъ того може бути и то, що емиръ Афганистану мавъ заявити, що оголосить святу вôйну. Се намѣренье потверджують також и зъ Константинополя, зъ ôдки доносять, що султанъ не годиться на поступованье емира, бо лишь самъ султанъ має право оголошувати святу вôйну. Здаєся також — и такъ також догадуються газеты заграничнй, — що розпущена зъ Петербурга вѣсть, будьто-бы на граници Афганистану мала зôбратися россійско-англійска комисія для управильненя границѣ, єсть лишь выдумана на то, щобы ôдвернути увагу Европы, що и въ тыхъ сторонахъ грозить Россіи якась небезпечнôсть. „Нов. Время“ поясняе ту справу знову тымъ, що єсть то маневръ Англіи, котрый має на цѣли ôдорвати увагу Россіи ôдъ Болгаріи. Згадана газета каже дальше такъ: Приключеня въ Афганистанѣ не зроблять жадного вилыву на политику Россіи въ Европѣ, а спеціяльно въ Болгаріи. Наколи политика лорда Диффереда думае наробити Россіи клопотôвъ въ середнôй Азіи, то буде то лишь на руку Россіи и она не залишить зъ того скористати. Хочь-бы Гератъ бувъ ще бôльше укрѣпленый якъ теперь, то не опреся ônъ арміи россійскôй.

НОВИНКИ.

— **Петиціи до Рады державнои** о основанье рускои гимназіи въ Перемышли и рускихъ семинарій учительскихъ прислали дальше сими днями на руки „Народнои Рады“ громады: Жукôвъ пôдъ Городенкою, Нагôряны пôдъ Бучачемъ, Волча дольна, Конѣвъ, Болозôвъ гôрна, Товарня, Стронятынъ, Пôдлѣски малй и Русины мѣста Бучача. Зъ деякихъ сторôнъ доносять намъ, що лучаються такй непатріотичнй люде зъ-мѣжь нашои интелигенціи, котрй не то що самй не займаються выготовленьемъ петиціи въ своѣй мѣсцевости, але ще ôдмовляють другихъ заниматися тымъ патріотичнымъ дѣломъ, тôлько зъ тои фракційнои зависти, що проектъ громадного петиціонованя и редакція петиціи выйшли зъ „Народнои Рады“! Имена кôлькохъ такихъ неразумныхъ и пристрастныхъ людей намъ звѣстнй, а що не оповѣщуємо ихъ, то лише длятого, що надѣемося, може бодай одинъ зъ нихъ опамятаєся и розваживши добре, о що петиціонуєся, ôдложить при Воскресенію Христовôмъ недорѣчну пристрасть на бôкъ и зъ сокрушенымъ серцемъ и самъ возьмеся до выготовленя петиціи въ своѣй мѣсцевости и другихъ ще заохотить. Впрочѣмъ кождый, взявши добре на розумъ, мусить признати, що нынѣ тôлько одна „Народна Рада“, яко товариство политичне, може зъ успѣхомъ займатися справами политичными галицко-руского народу. Що голосъ „Народнои Рады“ має повагу, се доказують тй успѣхи, якими „Народна Рада“ за короткій часъ свого истованя може повеличатися.

— **Зъ Делятына пишуть намъ:** Петицію о руску гимназію въ Перемышли и рускй семинарій учительскій зъ высше 100 пôдписами ôдослано зъ-ôдси зъ кôнцемъ марта с. р. на руки посла сов. Ковальского у Вѣдни. Петицію пôдписало навѣть кôлькохъ Полякôвъ.

— **Зъ Товстого пишуть намъ:** Петиція о заведенье рускои гимназіи въ Перемышли и рускихъ учительскихъ семинарій ôдойшла зъ-ôдси просто до Вѣдня на руки посла Ковальского.

— **На IV. засѣданю центрального Выдѣлу тов. „Просвѣта“** поставлено цѣну послѣднои книжочки „Святый спокою, гараздъ съ тобою“ не 7 кр., якъ написано хибно на книжочцѣ, але 5 кр. Принято до вѣдомости, що наймлено хату разомъ зъ „Бесѣдою“ о 2 комнатахъ зъ магазиномъ при улици ôрменьскôй ч. 27, I поверхъ за 400 зр. рôчно. — На урядженье комнатъ и закупно меблѣвъ ухвалено 130 зр. — До библіотеки рускихъ питомцѣвъ въ Римѣ ухвалено на ихъ прошенье выслати всѣ выданя „Просвѣты“ даромъ. — Одчитано подяку ôдъ начальства суду въ Олеську, писану по руски, за дарованй 80 книжочокъ просвѣтныхъ до библіотеки тамошного арешту. — Подарено книжочки давнѣйшого выданя: Братству церк. въ Злоцкôмъ, Братству церк. мужескому въ Скородинцяхъ, Братству церк. тверезости тамъ-же; читальнямъ въ Испасѣ, въ Бôбщанахъ, Нагôрянцѣ, Косовѣ, Майданѣ горѣшнôмъ. — Удѣлено п. Емилію Курчиньскому, ученикови школы сницерскои, запомогу въ сумѣ 10 зр. — Рукопись „Страстный четверъ“ ôдослано авторови, яко непридатну до друку. — Ухвалено книгарнямъ и купцямъ давати книжки лишь за готовй грошѣ, або остаточно на раты. — Одчитано письмо ôдъ п. Иляріона Герасимовича, въ котрôмъ ônъ обѣцюе написати для „Просвѣты“ працю економичну. — „Рускôй Бесѣдѣ“ въ Черновцяхъ дано въ розпродажъ по 5 прим. кождои книжочки и выслано клѣшѣ, потрѣбнй до „Библіотеки для молодежи“. — Принято въ члены: 1) Теодора Польнака, терціяна рускои гимназіи у Львовѣ; 2) Леонтія Осмѣловского, игумена чина св. Василія В. въ Кристинополи; 3) Николая Процева въ Куровичахъ; 4) Григорія Шелеста, госп. въ Дмитрю; 5) Братство церк. въ Злоцкôмъ; 6) Братство церк. мужеске въ Скородинцяхъ; 7) Братство церк. тверезости тамъ-же; 8) читальню въ Испасѣ; 9) читальню въ Бôбщанахъ; 10) Теодора Бойка, госп. въ Жеребкахъ королевскихъ; 11) Ивана Левиньского, архитекта у Львовѣ; 12) читальню въ Нагôрянцѣ; 13) п. Ивана Бѣлозора, урядн. краковского тов. убезпечень; 14) Ивана Векcого, пѣвця церк. въ Виноградѣ; 15) Василя Кондрата, госп. тамъ-же; 16) читальню въ Косовѣ; 17) Т. Козѣя въ Дороговѣ; 18) Юлію Григорієвну Ставничу, жену свящ.; 19) Семена Гриджина, пѣвця церк. въ Нижневѣ; 20) Василя Короля, госп. въ Олешовѣ; 21) Теодора Костева, власт. грунту въ Мизуни; 22) читальню въ Майданѣ горѣшнôмъ; 23) о. А. Чемериньского, пароха въ Косовѣ; 24) Тимка Иванюка въ Королѣвцѣ; 25) Николу Любинецкого, прив. сотр. въ Чесникахъ. — Выдѣлъ „Просвѣты“ дякуе Вп. п. проф. Григорію Цеглиньскому, п. Иваннѣ Биберовичевôй, п. Остапови Нижанковскому и всѣмъ Вп. Добродѣямъ, що взяли участь въ сегорôчнôмъ вечерку въ память Тараса Шевченка, а п. Дмитрови Курилюкови за надôсланый 1 зр. на будову дому „Просвѣты“.

— **Огонь въ Кутахъ** выбухъ о 3 год. рано въ партеровôмъ домѣ жидôвскôмъ въ серединѣ ринку. Огонь розширився дуже скоро, такъ що на разѣ годѣ було занятися ратункомъ, а люде позаломлювали руки та глядѣли зъ розпукою. Ажь сторожи огневôй зъ Выжницѣ удалося спинити ширенье огню, и она то вдѣяла, що цѣле мѣсто не стало жертвою полумени. Згорѣла майже до тла захôдна и полуденна часть мѣста, замешкана выключно жидами ремѣсниками и торговцями. Ихъ дôймае лихо тымъ бôльше, що не змогли спасти своихъ движимостей. Нынѣ остають они безъ средства до житя, и населенію грозить тифусъ голодовый. Завязався комитетъ, щобы нести помôчь потребуючимъ. — Въ Снятынѣ знищивъ огонь д. 7 л. с. м. одно передмѣстье

— **Русины зъ Мамаєвець на Буковинѣ** були дня 6 л. цвѣтня на авдіенціи у президента краю бар. Піна зъ жалобою на свого пароха православного, що церковнй проповѣди лише зачинае по руски а дальше вже говорить по румуньски, хотяй всѣ парохіяне суть Русинами и по румуньски не розумѣють.

— **Крадѣжь зъ воза почтового** сповнено на дорозѣ межи Коломыею а Делятыномъ дня 25 л. марта с. р. Злодѣй дôбрався до скринки почтовои дорôбленымъ ключемъ (бо скринка не розбита, анѣ ненарушена) и забравъ „ъ неи 1.017 зр. Арештовано якогось чоловѣка, пôдозрѣного о сю крадѣжь.

— **До церкви въ Зеленôй**, пов. надвôрняньского, вôрвались д. 25 л. марта злодѣѣ и выкрали скарбону зъ грôшми. До церкви дôсталися ôкномъ, ôдорвали скарбону, котру опôсля, розбивши на поли, кинули, лишивши видко зъ поспѣху и паперову пятку и 40 кр. дрôбными грôшми. Сейчасъ схоплено одного злодѣя, волоцюгу Марчѣя зъ Угорщины, а той выдавъ свого спôльника жида Альберта зъ Зеленои. При Марчѣю знайшли зъ украденыхъ грошей 26 зр. 75 кр. Его и спôльника-жида Альберта увязнено.

— **При пробнôмъ голосованю на президента мѣста Львова** одержавъ п. Мохнацкій 43 а п. Грызецкій 17 голосôвъ. П. Мохнацкій заявивъ, що на случай выбору зложить мандатъ до Рады державнои и навѣть зрезигнуе зъ посады совѣтника Выдѣлу краєвого.

— **До петиціи громады Калуша** о безплатне побиранье сыровицѣ для товару не прихилилися власти скарбовй, хотяй ухвала соймова пôдперла була тую петицію. Власти скарбовй все ôдмовляють громадамъ мѣскимъ тои полекшѣ, бо годôвля товару не становить по мѣстахъ головнои пôддержки економичнои, якъ по селахъ. Такъ мотивувавъ скарбъ ôдмовляючи просьбѣ калускои громады, — але тую норму можна прикладати хиба до нѣмецкихъ, а не до нашихъ мѣсточокъ, де рôльниче населенье нѣчимъ ôдъ селянъ не ôдрôжняеся въ своихъ потребахъ.

— **Нову стацію телеграфичну** отворено д. 4 л. с. м. въ Пôдкамени коло Бродôвъ и получено еи зъ урядомъ почтовымъ. Служба дневна ограничена.

— **До залѣщицкои Рады повѣтовои** выбрано при доповняючôмъ выборѣ зъ групы бôльшихъ посѣлостей дѣдичѣвъ В. Воляньского и М. Скульского.

— **Новый убѣгатель о болгарскій престолъ** недавно появився — якъ доносить черновецка „Gaz. Polska“ — въ Кôцмани на Буковинѣ, въ особѣ Ивана Гнатюка. Гнатюкъ укôнчивъ гимназію зъ ôдзначеньемъ, а по испытѣ зрѣлости повандрувавъ нѣхотою до Вѣдня и тамъ пôвтора року боровся зъ найбôльшою нуждою. Бѣда и надмѣрна праця привели его до того, що у него показались объявы божевôльности. Пôзнѣйше служивъ ще въ войску, здавъ испытъ на народного учителя, але не мôгъ уже вчити и остався у родины въ Кôцмани. Зъ Кôцманя посылае ônъ всѣлякій жалобы до суду на рôзныхъ людей, а головно на знакомй панны, що „спиритистично“ переслѣдують его въ снахъ. Разъ вычитавъ анонсъ богатои панны зъ Берлина, що черезъ инсераты шукала мужа, котрый бы не ѣвъ мяса. Сейчасъ написавъ Гнатюкъ листъ до панночки, де объявивъ себе вегетаріяниномъ. Коли-жь дѣвчина бажала его лично пôзнати, ônъ пѣшки забрався до Берлина, але зъ-ôдтамъ его заразъ назадъ выпроторили до Буковины. Найновѣйшій его подвигъ — то зголошенье своеи кандидатуры на болгарскій престолъ. Въ поданю до Софіи залучивъ свои свѣдоцтва и актъ зголошеня. Въ Софіи не хотѣли чомусь признати его достойнымъ престола, подôбно якъ кн. Мингрельского, и до трехъ мѣсяцѣвъ кречно звернули ему назадъ паперы.

— **Дрôбни вѣсти.** Его Вел. цѣсарь дарувавъ громадѣ Михалôвка въ повѣтѣ пôдгаєцкôмъ 100 зр. запомоги на будову церкви.

Наука, штука и литература.

— **„Ватра“**, литературный збôрникъ, выданый Василемъ Лукичемъ въ дохôдъ „Рускаго Касина“, выйшовъ уже зъ друкарнѣ А. Милера въ Стрыю (215 сторôнъ, великои 8-ки). Цѣна книгарска 1 зр. 50 кр. Про знаменитый сей збôрникъ поговоримо обширнѣйше другимъ разомъ.

— **Зъ рускаго театру.** Въ понедѣлокъ д. 11 л. с. м. представленый буде въ Коломыи „Довбушь“ ориг. комична оперета А. Ф. С. зъ музикою Воробкевича; вô второкъ 12 с. м. „Циганьскій баронъ“ ком. опера Стравса, перекладъ Евг. Олесницкого (костюмы и декораціи новй пôсля вѣденьскихъ взорôвъ).

Вѣсти зъ Арц. Львôвскои.

Завѣдательство одержали оо.: Андрѣй Обрѣзкôвъ зъ Сѣхова завѣд. въ Поршнѣ дек. щирецкого; І. Кузьмовичъ зъ Бачева завѣд. въ Бруховичахъ дек. нараѣвского; Северинъ Борачокъ зъ Брязы завѣд. въ Розгôрчу дек. нараѣвского.

Митрополича консисторія вставилася до намѣстництва о платню для прив. сотруд. въ Ольшаници при пар. о. Каролю Левицкôмъ, дек. унѣвскôмъ; — о пôдвышенье платнѣ для сотруд. прив. въ Островѣ при пар. въ Любичи на 300 зр.; — просить станиславôвску консисторію о завôзванье о. Іоана Воєвудки до каноничнои институціи на Вачѣвъ дек. нараѣвского.

Намѣстництво асигнувало дотацію для прив. сотруд. въ Солонцѣ при пар. о. Пачовскôмъ въ сумѣ 300 зр. ôдъ 6 падолиста 1886 до 5 падолиста 1887 р.; — для сотруд. при пароху о. Коцовскôмъ въ Отыневичахъ въ сумѣ 300 зр. на одинъ рôкъ зъ фонда религійного.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Ародисѣ: Будьте ласкавй подати свôй адресъ, щобъ мы могли зъ Вами близше порозумѣтися.

Надôслане.

Дешева цѣна зробила ихъ для всѣхъ приступными а межи иншими и сей обставинѣ завдячують швайцарскій пигулки аптикаря Р. Брандта свою нынѣшну улюбленôсть яко домовый лѣкъ при розстрою органôвъ травленя и бдживленя. М жна дôстати въ коробкахъ по 70 кр. въ аптикахъ.

Курсъ збôжка зъ дня 8 л. цвѣтня 1887.

За 100 кило нетто на мѣсци	Львôвъ ôдъ до зр.	Торгôвля ôдъ до зр.	Подволочиска ôдъ до	Чорновцѣ ôдъ до	Яроспавъ ôдъ до зр.
Пшениця	8·90	8·10	8·70	7·85	8·25	8·20	8·35	8·75	9·35
Жито	5·50	6·—	5·95	5·—	5·75	5·40	5·50	5·75	6·30
Ячмѣнь	6·—	6·70	4·—	6·50	6·40	6·50	4·25	7·35
Овесъ	4·15	4·75	4·—	4·60	4·30	4·40	4·30	5·—
Горохъ	5·—	5·—	4·—	4·75	5·—	7·—	5·10	8·50	5·—	8·—
Конопель-сѣмя	—	—	8·25	5·—	8·—	5·—	5·80	6·—	—	—
Фасоля	—	—	—	—	—	—	—	—	4·50	5·50
Быка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Дрянка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Гречка	4·25	5·—	—	—	—	—	—	—	—	—
Кукуруда	—	—	—	—	—	—	—	—	4·20	4·30
Рѣпакъ	—	—	—	—	9·—	9·—	9·15	9·—	9·70	9·15	9·30
Конюшина червона	30·—	45·—	30·—	44·—	30·—	42·—	32·—	46·—	60·—	40·—
„ бѣла	35·—	55·—	35·—	50·—	40·—	60·—	45·—	55·—	65·—
„ шведска	40·	55·	55·—	65·—	60·—	80·—	55·—	65·—	—	—
Тимотка „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Хмѣль за 56 кило	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Оковита за 10.000 литр. проц. 24.50—25 зр.

— Чого мовчите? Кажѣть, не бôйтесь! Я за се нѣчого.

Люде мовчать. Ônъ тогдѣ якъ гукне, наче зъ бочки:

— Говорѣть!

Хтось вже и зъ громады промовивъ:

— Кажѣть, кому треба!

А другій хтось:

— Менѣ не треба!

— Не треба! А де сей „не треба?“ Выходь сюды! — гукнувъ єнораль.

Цимбалистый зновъ нѣ до ладу, нѣ до прикладу, а якъ то кажуть „нáте й мôй глекъ на капусту!“ — не дочувъ якъ слѣдъ, а гадавъ що єнораль кличе до себе Єлисея Нетребу, тай каже:

— Де вже, пане єнорале! Не выйде Нетреба... ще позаторôкъ дуба давъ!

— Я не про дуба, а про нужды пытаюся! Розумѣешь ты, чи нѣ? — крикнувъ єнораль.

Цимбалистый и каже:

— Отъ вы про що!.. про нужды! Нужды у всякого є: кому хлѣба, кому до хлѣба, кому соли, кому дѣтю...

— Се не громадскй нужды! — перебивъ его єнораль — вы менѣ таку скажѣть, щобъ усѣмъ щемѣло ôдъ неи!

— Отаку! Такихъ найбôльше єсть. Отъ хочь-бы й рекрутчина сама: ôдъ неи усѣмъ щемить — и батькови и матери, и сестрѣ и братови, и жѣнцѣ и дѣтямъ. Коли ôдъ неи вызволите, за се вамъ и дѣтямъ вашимъ ôдъ усѣхъ насъ на вѣки буде дяка!

— Се не моя воля! — ôдповѣвъ сердито єнораль — про се нѣчого й речи знимати!

Цимбалистый тогдѣ зновъ своє:

— Вже, пане єнерале, де свербить тамъ и почешешь, де болить, тамъ и торкнешь. Отъ бы и ôдъ податкôвъ треба пôльги, и ôдъ ôдбуткôвъ...

(*Дальше буде.*)

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы гипотечнй

якъ також

5% преміованй листы гипот.

Порученя зъ провинціи выповняе ôдворотною почтою безъ провизіи. 1809 64—0

Антика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 21—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 7 л. цвѣтня 1887.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	206 —	209 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов по 200 зр. а. в.	224 —	227 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	290 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	215 —	220 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в	98 80	99 80
Банку гипот. гал. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	101 —	102 15
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	96 50	97 50
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 50	101 50
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	95 50	96 50
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 50	101 50
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	93 —	94 —
Товар. кред. гал. 4½% а в. льос. 52 л.	99 —	100 —
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в (давн. 6%) въ ликв.	47 —	50 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	41 —	44 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 25	105 25
Комунальнй Банку краєв. 5%, I емис.	100 —	101 —
Позички краєв. зъ 1873 по 5% а. в .	103 50	105 50
Позички краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	94 50	96 50
Льосы:		
Мѣста Кракова	16 —	18 —
Мѣста Станиславова	25 —	28 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскй	5 94	6 04
Наполеондоръ	10 04	10 14
Пôвъимперіялъ	10 35	10 45
Рубель срѣбный	1 54	1 64
Рубель паперовый	1 11¼	1 13¼
100 марокъ нѣмецкихъ	62 20	63 —

Выписъ зъ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ

важный ôдъ дня 1 грудня 1886.

	Приходять Особовй		Мѣш.	Одходять Особовй		Мѣш
Линія Звардонь-Гусятинъ.						
Зъ Живця:					10 47	9 25
Въ Нов Санчи		4 42	5 09		4 52	5 31
„ Хировѣ		1 46	—	2 12	10 57	5 24
„ Дрогобычи	4 23	12 57	8 48	4 28	1 02	9 16
„ Стрыю	5 16	1 44	10 22	5 35	2 10	
„ Станиславовѣ	9 02	5 51			9 58	6 54
„ Бучачи	1 44	10 46			2 10	
„ Гусятынѣ		5 44				
Зъ Гусятына:				1 46	9 35	
Въ Бучачи		1 18		6 28	4 36	
„ Станиславовѣ	5 37	8 35		10 23	9 45	
„ Стрыю	9 58	1 19		11 18	1 45	5 17
„ Дрогобычи	11 11	2 27	6 15		2 32	6 32
„ Хировѣ	1 32	4 33	9 30		2 02	10 33
„ Нов. Санчи		9 29	10 09		9 44	10 37
Линія Львôвъ-Стрый.						особ
Зô Львова:			особ	11 27	6 10	7 00
Въ Стрыю	1 23	9 54	8 06			мѣш.
Зô Стрыя:			мѣш.	6 06	2 20	10 47
У Львовѣ	8 39	4 15	2 25			
Линія Стрый-Лавочне.						
Зô Стрыя				8 16		
Въ Сколѣмъ				9 07		
„ Лавочнôмъ	10 45					
Зъ Лавочного						6 23
Въ Сколѣмъ						7 59
„ Стрыю			9 30			
Линія Нов. Санчь-Орловъ.						
Зъ Нов. Санча:						11 20
Въ Орловѣ (Orlô)			3 15			
Зъ Орлова (Orlô):						12 30
Въ Нов. Санчи			4 18			
Линія Дрогобычь-Борыславъ.			Мѣшанй поѣзды			
Зъ Дрогобыча ôдходять . .		** 5 50	** 9 50	1 06	3 10	* 6 40
Въ Борыславли приходять .		6 31	10 31	1 37	3 51	7 21
Зъ Борыславля ôдходять . .		7 33	11 11	1 53	4 28	7 52
Въ Дрогобычи приходять . .		8 12	11 50	2 22	5 07	8 38

Числа пôдчеркненй въ минутахъ означають часъ нôчный (ôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мин. рано). Часъ пештеньскй (щобы одержати львôвскй, треба всюды додати 20 минутъ). — Поѣзды означенй * не курсують въ пятницѣ, а означенй ** не курсують въ суботы.

К. Ф. ПОПОВИЧЬ

въ Тернополи

поручае

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочôвка.

Прошу о ласкавй замовленя.

1801 27—24

Можна замовляти черезъ кожду книгарню Въ 13-ôмъ накладѣ що лише выйшла:

Med. Rath Dr. Müller-a

найновѣйша книжка о безсильности, розтровню нервôвъ, наслѣдкахъ грѣхôвъ молодости и т д. — Высылка за 60 кр. марками почтовыми дискретно. 1844 5—24

Carl Kreikenbaum, Braunschweig.

Цѣс. кор. уприв. гал. акцйный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдаѐ

почавши ôдъ дня 1 цвѣтня 1887

у **Львовѣ** и при филіяхъ въ **Краковѣ, Черновцяхъ** и **Тернополи**

АСИГНАТЫ КАСОВÎ

3½% платнй въ 30 днѣвъ по выповѣдженю

4% „ „ 60 „ „ „

4½% „ „ 90 „ „ „

Львôвъ I цвѣтня 1887.

ДИРЕКЦІЯ.

1893 3—?

(Передрукъ не буде плаченый.)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае изъ своихъ скадôвъ и посередничень:

Пасѣнье огородове, польне и цвѣточне; зерно всяке свѣже и пробоване дотычно силы кôльченя.

Останки зъ минувшого року, — якихъ дуже мало, бо насѣня держиться тôлько, кôлько може розходитися. — не пускаєся въ торговлю, але усуваєся яко бракъ, або даєся желаючимъ безплатно.

Свѣтло церковне, поручаємо всѣмъ Ч. Братствамъ церковнымъ до замовлюваня черезъ насъ впростъ зъ фабрики. Єсть то найдешевшій способôбъ закупна, бо зачисляємо въ такôмъ злучаю по 90 кр. за I-а, по 82 кр. за II-а ôдъ кил. (скринка безплатна) кромѣ фрахту, котрый побиратель на своѣй стаціи желѣзничôй оплатить, а то около 4 зр. ôдъ 100 кил.

Въ той способôбъ приймаєся замовленя на найменше 30 кил.: може въ тôмъ бути рôзне свѣтло; просимо лише при замовленяхъ подати выразно, якой величины має бути, а наколи оно мале чи до рукъ, чи до паукôвъ, або на прилѣпки, т. е. чи коротше а грубше, чи тонше а довше —

На свѣтло зъ фабрики замовлене, треба чекати до 14 днѣвъ Въ складахъ нашихъ: у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыи можна кождой хвилѣ одержати всякого рода свѣтло, въ довольнôй скôлькости, но зглядно дорожше

Вина угорскй. Вôйшовши въ ôдношеня зъ продуцентамя, можемо П. Т. Родимцямъ посередничити въ замовленяхъ винъ бочками.

Єсть то найдешевшій способôбъ закупна, бо ôдпадає подвôйный транспортъ и значна акциза, наколи вино оминає нашй склады.

Можемо доставити бочку (около 135 литеръ) вина Гедлялйского по 35, 45, 48, 55, 65, 85, 100, 105, 130, до 340 зр.; крôмъ того прийде П. Т. куплюючому уплатити ще фрахтъ около 4 зр. ôдъ бочки.

— На складахъ нашихъ у Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Дрогобычи, Тернополи и Коломыи утримуємо всякого рода вина по зглядно высшихъ цѣнахъ.

Мѣдъ для пчôлъ здоровый и чистый высылаємо въ бляшанкахъ 4 до 5 кильовыхъ, зачисляючи по 50 кр. за кил., и 40 кр. за пушку и опакованье.

Чай каравановый, спровадженый сухою дорогою черезъ Кяхту, Иркутскъ, Москву, розваженый пôдъ надзоромъ дирекцiи въ пломбованй пачки ¼ ф по 70, 80, 90, 100, 125 кр, осмушки за половину наведеной цѣны.

Кава Цейльонъ. Завязавши ôдношеня купецкй впростъ зъ домами индійскими, єсьмо въ положеню служити Вп. Гостямъ нашимъ навѣть при нынѣшнôй дорожни **правдивою Цейлонъ кавою**, такою якъ она чисто зъ плянтацій приходить, спровадзуючи ю кораблемъ впростъ зъ Кольомбо на островѣ Цейлонъ.

Поручаючися и зъ прочими дрôбнѣйшими артикулами П. Т. Публицѣ, готовй єсьмо приложити всякихъ старань, щобы вдоволити П. Т. Купуючихъ такъ подрôбно, якъ и при посылкахъ почтовыхъ и зелѣзничихъ, остаємося

1812 6—?

зъ глубокимъ повáжаньемъ

Дирекція Народнои Торговлѣ во Львовѣ.

І. и С. КЕССЛЕРЪ

въ Бернѣ (Brünn) (Морава)

улиця Фердинанда ч. 22 а.

посылає за послѣплатою *)

10	метр.	чорного терна подвôйно широкого	зр. 8 —
10	„	кашмиру карованого у всѣхъ барв. подв. шир.	„ 9 50
10	„	кашмиру у всѣхъ барвахъ подв. шир.	„ 4 50
10	„	атласу вовняного у вс. барв. подв. шир.	„ 6 50
10	„	драйтратъ, тяжкй	„ 2 80
10	„	матерiи на шляфроки въ кратки	„ 2 50
10	„	кретону на одѣжь дамску, новый взорець	„ 2 80
3¼	„	матерiи на одѣжь мужеску, модний	„ 3 75
3¼	„	матерiи на плащѣ ôдъ дощу и на одѣжь	„ 5 —
6·25	„	матерiи пральнои лѣтнои нов. взор.	„ 2 70
1	останокъ	10—12 м. диванôвъ на помôстъ	„ 3 50
1	заслона	зъ джуты турец. взôръ комплетный	„ 2 30
1	гарнит.	джутов., 1 обрусъ и 2 одѣяла	„ 3 50
1	гарнит.	рипсов., 1 „ и 2 „	„ 4 50
1	стебнована	колдра до спаня, тяжка	„ 3 —
1	простирало	2 м. довге	„ 1 50
1	сѣнникъ	2 м. довгй	„ — 90
3	обрусы,	льняний, бѣлй, червонй, жовтй	10/4 „ 2 —
6	серветъ	льняныхъ	4/4 1 20
6	ручникôвъ	льняныхъ Ia зр. 1·80 Па	1 20
1	штука	полотна домового (28 вѣд. лôкт.)	4 20
1	„	шифону 30 вѣд. лôктôвъ	5 50
1	„	вебы кингъ 30 в. л. Ia зр. 7·50 Па	5 80
1	„	канафасу 30 вѣд. лôкт.	5 20
1	„	градлю дамаст. 30 в. л. Ia зр. 7·50 — Па	5 50
1	„	оксфорду 30 в. л. (ческ. фабр.)	4 50
1	моравскй бархантъ	синій брун. зр. 5 червоный бѣлый	6 —
3	дамскй	сорочки зъ шифону богато вышиванй	2 50
6	дамскихъ	сорочокъ бавовн. полот. зъ зубцями	3 25
3	нôчнй	корсеты богато украш. Ia зр. 4 — II а	1 80
3	спôдницѣ	зъ рушу, сырого полотна, шифону	3 —
6	запасокъ	зъ оксф., сырого полотна, кретону	1 60
6	паръ	панчохъ, чиненыхъ, всякои барвы	1 50
6	паръ	панчохъ финишовыхъ на лѣто	1 20
1	дамскй	жакетъ зъ вовны овечои въ всѣхъ барвахъ модный	2 —
3		хустки на голову, мохеровй у всѣхъ барвахъ	1 —
6		хусткъ на голову, фоаловй, новый взорець	1 20
1	клятавска	сорочка муж. бѣла барвна Ia зр. 1·80 — Па	1 20
6	ковнѣрикôвъ	стоячихъ и выкладаныхъ	1 —
		3 пары манштетôвъ	1 —
3	оксфор.	сорочки для робôтникôвъ Ia зр. 2 — Па	1 40
2	пары	калесонôвъ бархантовыхъ зъ Кроазе або бархану Ia зр. 2·50 — Па	1 80
6	паръ	скарпитокъ рôзнобарвныхъ	1 10
12	паръ	скарпитокъ лѣтныхъ	1 20
1	англійск.	пледъ до подорожи 3·5 м. довг. 1·6 м. шир.	4 50
3	модний	краватки атласовй широкй вузкй Па 75 кр. Ia	1 50

Цѣнники и взôрцѣ даромъ и франко.

Педогôдне приймаєся назадъ зовсѣмъ радо.

*) Для Всеч. духовенства, высшихъ урядникôвъ и другихъ вѣродостойныхъ осôбъ на выразне жаданье и безъ послѣплаты. 1856 7—20

Порадникъ для крамниць

зъ пересылкою 20 кр.

Статутъ „Соколôвъ“

товариствъ сторожи огневои, выготовленый въ такôмъ форматѣ, якъ подаєся до ц. к. намѣстництва, вразъ зъ поданьемъ и ôдповѣдными увагами въ 6 примѣрникахъ зъ пересылкою почтою 50 кр.

Выдавъ и высилає **Василь Пагôрный у Львовѣ.** 1905 2—0

БРИТВЫ

правдивй швайцарскй и англійскй

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.—

1886 до 6.— зр. 9—10

поручають

Братя Лянгнеръ

Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

I кильо 1·70 зр. и 1·80 зр.

на провинціи:

4¾ к. 8·70 зр. и 9·15 зр. франко.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують инший пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю еи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трiестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комiсiонеръ, а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 12—?

„Рускй Правотарь домовый“

або приступне поясненье, въ якій способôбъ кождый при грамотахъ правныхъ всякого рода самъ заступатись и потрѣбнй письма, якъ поданя, просьбы и т. п. безъ помочи **адвоката** съ повною силою правною споряджати може.

Уложили Василь Лукичь и Юлiянъ Семигинôвскй.

Томъ I: **Законъ цивильный** вразъ зъ дотычными доповненями, поясненями — и бôльше якъ 200 рôзнородными взôрцями та прикладами. Сторôнъ 432 + XVI въ 8° або 28 аркушѣвъ друку.

Цѣна 1 примѣрника въ книгарняхъ выносить 4 зр. а в

Хто купуе у н. В. Левицкого въ Залôщяхъ, платить за I прим. тôлько 3 зр. 30 кр. — Для предплатникôвъ „Дѣла“ и „Батькôвщины“ цѣна знижена на 2 зр. 50 кр а. в., а съ пересылкою почтовою 2 зр. 75 кр.

Проспекты обширй высилае на жаданье п. В. Левицкй въ Залôщяхъ. Въ выняткôвыхъ случаяхъ даєся 1 примѣрникъ (не по зниженôй цѣнѣ) на сплату въ двохъ ратахъ. (13—10)

I. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсилае за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse.

1869 8—16

Взôрцѣ даромъ.

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ въ моихъ конкуренôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерiй краєвыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожъ

1656 Вcч. Духовенъству. 78—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинцiи выконую якъ точно и ретельно. На жаданье высылаю взôры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Впов П. Т. Публицѣ свôй выключный складъ

Россiйскои гербаты.

Одержує правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае еи пôсля побôчь стоячого цѣнника

Замовленя залагоджуєся найретельнѣйше и скоро, такожъ за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаєся увагу на 3наменитй роды К. & С. Попова.

				зр	кр
Кайсовъ, знам. чорна	½	кильо	.	1	60
„ „ мелянжъ		„	„ .	1	80
Сушонгъ, знаменита		„	„ .	2	—
„ найлѣпша		„	„ .	3	—
Мелянжъ караванна		„	„ .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I.		„	„ .	3	20
„ (Ч. II.		„	„ .	4	60
„ (Ч. III.		„	„ .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р.		60	р.	2	40
„ („ 2	„	—	„	3	—
„ („ 2 .		50	„	3	75
Высѣвки (знаменита	½	кильо	. .	1	60
„ (Г. prima		„	. .	1	80
„ (non plus ultra			. .	2	50

Ласкавй поручення почтою, опакованье франко. 1871 8—20

НОВО ÔДКРЫТЫЙ МАГАЗИНЪ ОБУВИ

всѣлякого рода власного выробу

ВИНКЕНТІЯ КОЗЛОВСКОГО

1892 **у Львовѣ, улиця Баторія (Галицка) ч. 6.** 4—6

напротивъ Суду криминального

поручае **свôй богато заосмотреный магазинъ обуви** на кождый сезонъ зô шкôръ краєвыхъ и заграничныхъ.

по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Яко новоôдкрытый магазинъ обуви дамскои, мужескои и для дѣтей, стараньемъ моимъ буде поважаным ôдбирателямъ що до тревалости, вкуса и крою въ всѣлякихъ припорученяхъ вповнѣ вдоволити.

Замовленя зъ провинцiи выготовлюю скоро и точно — На мѣру прошу о надôсланье старого черевика.

Числячи на ласкаве попиранье Поваж. П. Т. Публики въ моихъ змаганяхъ, позôстаю зъ поважаньемъ

Винкентій Козловскй.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ.

Обезпеченье на житье чоловѣка.

Обезпеченье на житье сталося въ загалѣ потребою, одвѣтною всякимъ ôдносинамъ быту людского. Участникôвъ своихъ числить уже вô всѣхъ станахъ, въ рôзныхъ положеняхъ житя, почавши ôдъ простого зарôбника ажь до фабриканта и банкира, ôдъ простои хаты ажь до палатъ шляхты. Отсе подрôбнй цѣли убезпеченя на житье:

Забезпеченье родины передъ нуждою на злучай смерти ôтця-живителя.

За квартальну премію 5 зр 94 кр. ôдъ лѣтъ 30 вѣку ôтця, выплатить банкъ по смерти обезпеченого коли-будь оставшôй родинѣ капиталъ 1000 зр.

Заложенье вѣна для дѣтей и на той злучай, если-бы отець не дочекався ихъ повнолѣтности.

40-лѣтный отець обезпечить для свого 1-рôчного сына капиталъ 1000 зр. платный при дожитю 24-го року, за квартальну премію 8 зр 30 кр. На злучай смерти ôтця устає дальше плаченье премiи, а сынъ одержить въ означенôмъ часѣ цѣлый капиталъ. Если-жь умре сынъ передъ означеным часомъ, зверне банкъ всѣ вложенй премiи.

Помноженье майна родинного.

25-лѣтный мужь обезпечиться на капиталъ 1000 зр. на дожитье и смерть. Дожие н.пр 55-го року вѣку, одержить самъ обезпеченый капиталъ; а если коли-будь умре передъ тым часомъ, отримае той капиталъ поименованый въ полисѣ наслѣдникъ. Квартальна премiя ôдъ того 7 зр. 37 кр.

Цѣлый чистый дохôдъ роздѣлиться обезпеченым.

Высота зыску для обезпеченя того выносила съ кôнцемъ 1885 р. 168.754 зр. 80 кр.

„Славія“ позваляє зъ помежи всѣхъ заведень асекураційныхъ на найдовшй раты до плаченя премiи.

Выплаченй, на житье обезпеченй капиталы выносять по конець 1885 р. суму 1,181.583 зр. 61 кр.

Зъ кôнцемъ р. 1885 числить банкъ „Славія“ въ секцiяхъ житьевыхъ 23.617 членôвъ зъ обезпеченым капиталомъ 14,697.619 зр. 11 кр.

Въ справахъ житьевыхъ можна удаватись до Головныхъ Заступництвъ, мѣсцевыхъ и подорожуючихъ агентôвъ. На всякй письма ôдповѣдае и высилае тарифы Головна Дирекція банку „Славія“ въ Празѣ (площадь Сѣноважна). 1818 7—24

Запросины до предплаты.

Зъ початкомъ сего тыждня розпочався друкъ першого у насъ

„АЛЬМАНАХА ЖѢНОЧОГО“,

выдаваного заходомъ Олены Пчôлки и Наталiи зъ Озаркевичôвъ Кобриньскои.

Цѣна пренумераційна установлюєсь на 1 зр. 55 кр., цѣна скленона буде пôдвышена. — Предплату ажь до часу укôнченя друку принимае Наталiя Кобриньска въ Болеховѣ, а такожъ упрошенй до того редакцiи „Дѣла“ и „Зорѣ“.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: **Иванъ Белей.**

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 37. Львôвъ, Вторникъ 31 марта (12 цвѣтня) 1887. Рôчникъ VIII.

Выходить у Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 5-ôй год. по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходить по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція и Администрація пôдъ ч. 24 ул. Баторія. Рукописи звертаються лишь на попередне застереженье.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Предплату и инсераты принимають: *У Львовѣ* Администрація „Дѣла“. *У Вѣдни* Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. *Въ Франкфуртѣ* M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. *Въ Парижи* Agence Havas.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“

Для Австрія:		Для Заграницѣ:	
на цѣлый рôкъ . .	12 зр.	на цѣлый рôкъ .	15·— зр.
на пôвъ року . .	6 зр.	на пôвъ року .	7·50 зр.
на чверть року . .	3 зр.	на чверть року .	3·75 зр
зъ дод. „Библіотеки“:		*зъ дод. „Библіотеки“:*	
на цѣлый рôкъ . .	16 зр.	на цѣлый рôкъ .	19·— зр.
на пôвъ року . .	8 зр.	на пôвъ року .	8·50 єр.
на чверть року . .	4 зр.		
на самъ додатокъ:		*на самъ додатокъ:*	
на цѣлый рôкъ .	зр. 5·—	на цѣлый рôкъ .	6·— зр
на пôвъ року .	зр. 2·50	на пôвъ року .	3·— зр

Реклямаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

☛ Съ днемъ 1 (13) цвѣтня зачинаєся II-гій чвертьрôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“ и „Библіотеки найзнам. повѣстей“. Мы зъ своєи стороны подали сего року Вп. Читателямъ значно збôльшеный объемъ за тую саму цѣну предплатну, не зважаючи на то, що кошты выдавництва о много бôльшй, и тымъ зробили одинъ крокъ напередъ; але и Вп. нашй Читателѣ зволять насъ пôддержати ширенъемъ нашои часописи и точною присылкою предплаты, бо лише въ такôмъ случаю зможемо ступати що-разъ впередъ. Числимо такожъ на моральну помôчь рускои Публики черезъ надсыланье намъ вѣстей зô всѣхъ куткôвъ нашои батькôвщины, щобы тымъ способомъ въ нашôй часописи мовь въ зеркалѣ показувалося наше житье и розвôй нашь народный.

Въ „Библіотецѣ найзн. повѣстей“ почнеся по скôнченю повѣсти Онета печатати найзнаменитшій романсъ россійского писателя Достоєвского „Вина и кара (Преступленіе и наказаніе)“, на котрый именно звертаємо увагу Вп. нашихъ Читателѣвъ.

Условія предплаты поданй при заголовку часописи.

☛ **Просимо поспѣшити зъ присылкою залеглостей и предплаты, щобы мы не мусѣли деякимъ зъ нашихъ Читателѣвъ перерывати высылки „Дѣла“ и „Библіотеки“.**

Товариство „Народна Рада“

одержала донесенье ôдъ о. Ив. Л—ого зъ села Ганчовои о разячôмъ фактѣ нешанованя святъ рускихъ въ ц. к. судѣ повѣтовôмъ въ Горлицяхъ. Той судъ вызначивъ въ справѣ цивильнôй терминъ судовый для селянъ-Русинôвъ на самъ рускій Свѣтлый понедѣлокъ Воскресенія Христового!

А що того рода факты въ остатныхъ лѣтахъ повтаряються дуже часто не лише въ судахъ пôдлягаючихъ высшому судови краєвому въ Краковѣ, але и въ судахъ пôдлягаючихъ львôвскôй апеляціи, — то политичне товариство „Народна Рада“, въ мысль ухвалы Выдѣлу на остатнôмъ засѣданю, вносить сими днями до обохъ президій высшихъ судôвъ краєвыхъ, у Львовѣ и въ Краковѣ, представленье, щобы признана Русинамъ рôвноправнôсть языка рускаго, яко языка краєвого по всѣхъ судахъ краєвыхъ, въ цѣлôй Галичинѣ, и пошанованье святъ рускихъ тыми-жь судами на рôвнѣ зъ латиньскими — були переведенй на дѣлѣ. Бо нынѣ, на жаль, того нема!

Що-до шанованя святъ рускихъ, то суды можуть въ справахъ карныхъ завзывати стороны рускй въ недѣлѣ и свята лише въ выпадкахъ дуже наглыхъ. а въ справахъ цивильныхъ не можуть того чинити нѣколи, якъ то постановляє окремый рескриптъ министерскій.

Можна мати надѣю, що оба президенты краєвыхъ судôвъ высшихъ, львôвскій п. Симоновичъ и краковскій п. Зборовскій, схотять, на представленье „Народнои Рады“, зарядити въ своихъ судовыхъ областяхъ такъ, щобы на будуще суды не давали Русинамъ причины жалуватися на нарушуванье рôвноправности ихъ языка и обряду.

Накликуванье полиціи!

Краковскій „Czas“ принѣсъ Полякамъ на саму Великодну недѣлю зъ всхôднои Галичины дуже страшну вѣсть, котра певно мусѣла неодному шляхтичеви затроити радôсть святочну... Послухаймо тôлько тои страшнои вѣсти:

„Розширена институція рускихъ читалень народныхъ разъ-на-разъ розростаєся... Зъ тыми читальнями народными, котрыхъ вже єсть або буде небавомъ пôвъ тысячки, справа не представляєся такъ невинно, якъ бы се могло здаватися зъ цѣлковитого поминеня ихъ мовчаньемъ прасы польскои. Партія руска (с. е. Русины — по понятю автора Русины — лише „партія“ въ краю, а не нарôдъ — *Ред.*) довела до майстерства въ вызыскуваню институціи читалень до провадженя систематичнои агитаціи, котра мимо всего бездорожа свого зъ погляду политичного а часто и суспôльного, умѣе ослонитися видомъ права и законности. Читальнѣ народнй мають ширити просвѣту! Хорони-жь Боже, щобы то зерно просвѣты, яке плекаєся въ читальняхъ рускихъ, выдало жниво таке буйне, якого ожидають основателѣ!“

Зъ якои-жь причины авторъ-Полякъ такъ боиться и Бога на помôчь взыває противъ буйного жнива зерна, засѣваного основателями читалень рускихъ? Ото:

„... Не лишь въ одной, а въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ всхôдней Галичины повандрували остатными часами до „Иванови хаты“ деякй сельскй политики, що голосили: „незадовго прийдуть Москалѣ и будуть панôвъ и жидôвъ...“ Що мае статись зъ панами и жидами въ такôмъ разѣ, о тôмъ єсть кôлька верзій. Пôсля однои мають бути..., пôсля другои выгнанй, але на всякій случай „панъ“ иде зъ „жидомъ“ въ парѣ яко ворогъ народу рускаго...

Яка-жь звязь мѣжь тыми верзіями а читальнями рускими? Може бути, що нема ажь такои тѣснои звязи, щобы всѣхъ льокаторôвъ „Ивановои хаты“ повысшои категоріи можна зачислити до членôвъ читалень рускихъ, але се фактъ, що въ одномъ выпадку такій льокаторъ „Ивановои хаты“ зôзнавъ до протоколу, що о близькôй мести на „панахъ“ и „жидахъ“ чувъ въ читальни мѣсцевôй. И то называєся ширенъемъ просвѣты!

Рѣчь се особлива и гôдна уваги, що послы рускй, такъ скорй до интерпеляцій, пôднесли вже кôлькократно факты, де власть зволѣкала прияти до вѣдомости статуты ново-основанои читальнѣ, а доси не пôднесли анѣ одного факту розвязаня читальнѣ. А прецѣнь зъ публичныхъ оголошень вѣдомо, що вже кôлька читалень рускихъ розвязано. Були зъ тои причины плачѣ дневникарскй на угнетъ Русинôвъ, але интерпеляція не було анѣ въ Радѣ державы анѣ въ Соймѣ. То мовчанье на всякій спосôбъ не йде выключно на рахунокъ рускои деликатности супротивъ правительства, а мусить мати иншй причины, на котрй близше вказувати не потрѣбно.“

Мы зъ своєи стороны можемо и мусимо, на перекôръ авторови статьѣ въ „Czas-ѣ“, лише тѣшитися зъ взросту читалень и просити Бога, щобъ ихъ було въ краю не на сотки а на тысячѣ! Про якй небудь погрозы нашихъ людей по читальняхъ противъ „панôвъ“ и „жидôвъ“ мы не чували, и певно все то, що плете авторъ, єсть плодомъ єго буйнои фантазіи, — мусить ôнъ бути типомъ „Strachajły“ зъ „Szczutka.“ Мы-жь єго и въ загалѣ можемо заневнити, що нѣякихъ пративзаконныхъ агитацій въ читальняхъ рускихъ нема. Вже то на читальнѣ власти и органы безпечности бачне мають око! — певно сто разъ бачнѣйше, якъ на польскй „kółka“! Що, якъ удержуе авторъ, десь рускй селяне поставили въ парѣ „пана“ и „жида“, — то имовѣрно бесѣда була о выборахъ, коли то справдѣ панъ и жидъ — два сіямскй братя. Въ загалѣ радимо авторови успокоитися, бо отъ у всхôднôй Галичинѣ ôнъ сего року середъ читалень спокôйно собѣ проживъ на селѣ свôй Великдень, а нехай собѣ пригадае, що торôкъ на Мазурахъ, де нема читалень, паны, такй якъ ôнъ, забиралися зъ селъ до мѣстъ паску ѣсти. И рускими послами нехай собѣ головы не турбуе. И пос. Романчукъ та пос. Сѣчиньскій въ Соймѣ порушували всякй кривды рускихъ читалень, и депутація „Народнои Рады“ ходила зъ представленьемъ до п. намѣстника... Въ загалѣ не турбуйте, паноньку, свого dolce far niente и зъ найбôльшимъ спокоємъ ѣжте паску! За вашу безпечнôсть ручить вамъ найблизша до васъ стація жандармерій.

Музикально-декляматорскій вечеръ Товариства „Сѣчь“ въ память XXVI роковинъ смерти Т. Шевченка и XX-лѣтного истнованя „Сѣчи“.

(*Дальше.*)

По выповненю першои части програмы наступила коротка павза. Середъ павзы ôдчитано привѣтнй письма и телеграмы, котрыхъ наспѣло повaжне число 27. (Редакція задля недостачѣ мѣсця може подати въ цѣлости тôлько деякй телеграмы, цѣкавй своимъ змѣстомъ. Въ прочихъ мѣстять ся тôлько благожеланя для „Сѣчи“ и заохота.)

1) Зъ Парижа ôдъ професора Люі-Льеже: Remercie la Sič de son aimable invitation et lui envoie l' expression de mes plus vives sympathies.*)

. . . . . „Жива
Душа поетова, святая,
Жива въ святыхъ своихъ речахъ“ — Louis Leger, professeur au Collége de France.

2) Зъ Вѣдня ôдъ Кароля Емиля Франциза: „Nehmen Sie besten Dank für Ihre freundliche Einladung, der ich leider eines Unwohlseins wegen nicht entsprechen kann, und die Versicherung meiner steten Sympathie für Ihr Volksthum überhaupt, wie insbesondere für Ihr Vorhaben, Ihrem genialen Dichter Szewczenko, für dessen Würdigung ich wiederholt zur Feder gegriffen, ein Denkmal zu errichten. K. Em. Franzos, Red. d. „Deutschen Dichtung.“

3) Зъ Тернополя: На далекôй чужинѣ, найдальше на захôдъ поставила доля Вашу „Сѣчь“, щобъ була забороломъ твердинею нашого украиньско-рускаго народу, щобъ не змарнѣли нашй народнй силы, заведенй тамъ жадобою свѣтла и науки. На весь свѣтъ славна колись „Сѣчь-мати“ давала захистъ усѣмъ людямъ, що глядѣли волѣ, однакъ та воля буяла на народнôмъ рускôмъ грунтѣ. Нехай же й Ваша „Сѣчь“, що дае захистъ усѣмъ людямъ, що наукою бажають добитись суспôльнои волѣ, — не сходить зъ того національного грунту, на якôмъ можна плекати найгуманнѣйшй идеѣ. Свято всенародне безсмертного кобзаря Украины-Руси нехай нагадуе намъ щорôчно той шляхъ, якимъ ступавъ ôнъ, добиваючись для свого народу долѣ и волѣ, ту мету, до якои ôнъ прямувавъ. Єго безсмертнй творы нехай будуть намъ тымъ свѣточемъ, що середъ темрявы присвѣчувати-ме намъ въ нашихъ змаганяхъ до поступу людского, опертыхъ на несхитнôмъ національнôмъ грунтѣ. Держѣть же братя товаришѣ крѣпко сей народный стягъ, зъ тымъ стягомъ у рукахъ вертайте домôвъ на рôдну землю и несѣть свѣтло правды и науки мѣжь той безталанный нарôдъ, що у Васъ выглядае красшои долѣ и будущины. Вѣщій геній Тараса нехай Вамъ додае силы вытревати у Вашихъ щирыхъ змаганяхъ для добра и долѣ Украины-Руси! — Филія тов. „Просвѣта“.

4) Зъ Женевы ôдъ Мих. Драгоманова. 5) Зъ Золочева ôдъ молодежи. 6) Зъ Ожидова ôдъ основателя „Сѣчи“ судіи п. Шеховича. 7) Зъ Рогатына ôдъ тамошныхъ Русинôвъ. 8) Зъ Рогатына ôдъ товарища „Сѣчи“ Мих. Зобкова. 9) Зъ Черновець ôдъ старого приятеля „Сѣчи“ Фердинанда Шнайдера. 10) Зъ Вальева въ Сербіи ôдъ б. сѣчовика Василя Поляньского. 11) Зô Львова ôдъ „Академического Кружка“. 12) Зô Львова ôдъ выдавцѣвъ Библіотеки музикальнои. 13) Зъ Кіева ôдъ Ол. Кониського. 14) Зъ Женевы ôдъ Смольского. 15) Зô Львова ôдъ давныхъ сѣчовикôвъ: Медвецкого, Вахнянина, Гладиловича, Громницкого, Цеглиньского, Целевича, Подолиньского, Петра Огоновского, Лучакôвского и Скобельского. 16) Зô Львова ôдъ д-ра Сельского, Коса, Терлецкого, Паньковского, Озаркевича, Трильовского и Коцовского. 17) Зô Львова ôдъ редакціи „Дѣла“. 18) Зô Львова ôдъ товариства „Просвѣта“. 19) Зъ Коломыѣ ôдъ читальнѣ, филіи „Просвѣты“ и драматичного товариства. 20) Зô Львова ôдъ товариства имени Шевченка. 21) Зъ Коломыѣ ôдъ молодежи. 22) Ôдъ львôвскои молодежи рускои. 23) Зъ Станиславова ôдъ молодежи. 24) Зъ Бережанъ ôдъ молодежи. 25) Зъ Кракова ôдъ рускихъ академикôвъ. 26) Зъ Тернополя ôдъ молодежи. 27) Зъ Каменоброду ôдъ о. Илярія Пачовского зъ женою, селянъ Ф. Баса, Андрєшина и ôдъ б. члена „Сѣчи“ И. Моха.

По ôдчитаню телеграмъ и привѣтныхъ писемъ розпочавъ товаришъ Левандовскій другу часть програмы деклямаціею Шевченкового „Посланія“. Декляматоръ Украинець зрозумѣвъ ôддати якъ найточнѣйше чувства душѣ Тарасовои и тымъ тронути глубоко слухаючу публику, за що зновъ она нагородила декляматора грôмкими оплесками. Артистъ п. Кохановскій за-для тяжкои недуги не змôгъ взяти участи въ вечерку, але давъ заступника въ особѣ свого ученика п. Герольда, котрый ôдогравъ на скрипцѣ Вѣнявского Легенду а въ додатку на усильне жаданье публики

*) Дякую „Сѣчи“ за ласкавй запросины и засылаю выразы моихъ найживѣйшихъ симпатій.

---

2)

Казенный млынъ.

(*Розповѣвъ Мартинъ Химуля.*)

(*Дальше*).

Бачу я, що Цимбалистый отъ-отъ на самый день наѣде, та вже й киваю и моргаю на него, а ôнъ не йметься, мне языкомъ наче баба демѣшку въ макôтрѣ... Ну, думаю, тôлько ты мене пôдведи пôдъ млынъ, я тобѣ очи промыю... Я-жь собѣ якій млынъ? — се такъ говориться, коли хто не до ладу языкомъ меле, а навѣженый ѣвтухъ и справдѣ зъѣхавъ на — млынъ!

— Отъ, — каже до єнорала — и на млыво у насъ, крый Боже, яка велика нужда! Въ лѣтку вѣтры сплять, вѣтрякъ не повернеться, — вергай жорнами!

Єноралъ на те:

— То тымъ, що у васъ вельми низькй вѣтряки. Будуйте на высокихъ стôльцяхъ, въ чоловѣка заввышки, онъ якъ на Литвѣ.

Цимбалистый зновъ попустивъ языка:

— На Литвѣ, паночку, и хрущь — мясо! Литвинъ и дме и куе, и шие и пере, а спытайте у него — то й не тямить, що робить. Мы не Литва. Намъ бы треба водяного млына... и рѣчка у насъ е, и на воду она богата....

— То рѣчка казенна*)! — перебивъ окружный.

Цимбалистый и тутъ не змовчавъ:

— Зъ роду-вѣку — Божа она!

Єноралъ наче зрадѣвъ:

— Бачу, що се справдѣ у васъ велика громадска нужда. Добре, буде у васъ млынъ!

*) Казенный (по вел.-рус. чит. „казьонный.) = скарбовый, ераріяльный; казна = скарбъ державный.

На коней и поѣхавъ.

Я перехрестився обома руками та подякувавъ Всевышнёго, що не вмывся юшкою и зубы цѣлй.

Минуло и лѣто и осѣнь. Саме якъ-разъ на Водохреща мчить нечистый приказъ: людей и пôдводы постачити, дерево вывозити... казна будувати-ме на нашôй рѣчцѣ млынъ!

Отъ оно що выйшло зъ тои сырицѣ, що Цимбалистый жувавъ! Що-жь?... добрый млынокъ — божій дарокъ! Тôлько смутокъ єго знае: хто правити-ме тымъ млыномъ?

— Хтось ôдъ царя, — каже писарь, — коли казенный млынъ — то вже не инакъ, якъ такъ.

Еге! А людямъ доки-що мороки прибуло: своѣ кидай, а на казенну роботу йди!... Та вже-жь! Не можна й казнѣ не помогти: хто-жь на неи й робити-ме, коли не мы?

Вывезли дерево. На веснѣ, на саму Похвалу приѣхавъ окружный, Нѣмця якогось привѣзъ до насъ и каже:

— Отсе той, що млынъ будувати-ме, такъ слухайте єго, робѣть, що скаже!

Заходився Нѣмець коло млына. Нагнали єму людей наче на панщину. Будують. Вывели вже клѣтку, взялися за снасти. Бачу я, щось оно наче не до ладу: клѣтка — нова, а кривиться, наче стара баба позѣхнути збирається... Кажу я Нѣмцеви:

— Щось оно тому млынови наче бокомъ лѣзе...

Ôнъ засунувъ въ зубы люльку, смокче єи, блымае очима, сидить проти млына, мне свои слѣпаки, наче собачка въ човнѣ. А я зновъ до него:

— Клѣтка крива... палѣ не рôвно повбивали, — камѣнь объ камѣнь чеплятиме!

А ôнъ на те:

— Цень-день-телевень! — цирскае слиною та мне губами, наче швець шкуру, нѣчого не розберешь, що ôнъ плете, — тôлько и вмѣе: „карôшь, карôшь*)!“ А що оно за „карошь“ — не знаю я. Бачу, що зъ него такій майстеръ, якъ зъ мого теляти стрижча! Ôнъ то й радѣйшій косити — та нема кому косы носити... Бачу, такъ що-жь, коли „карошь, карошь!“

Мовчу. Думка у мене така: єго начальство приставило — то й нехай! А то вмѣшаюся, та ще не въ тй ворота заѣду... Цуръ єму!

Спорудили той млынъ. Люде радѣ: отъ, думають, на жнива ще й намелешь, жорна спочинуть. Жѣноцтво наше ажь молиться та благословить єнорала... Теперь, кажуть, жорна за двôръ!

Саме ото передъ девятою пятницею у середу и пустили той млынъ въ-перше. Гуде! страхъ якъ гуде! — немовь чотыри вѣтры въ великому лѣсѣ. Гуде — та не меле, тôлько шеретуе.

Нѣмець той — Лембикъ Кириловичь — се мы єго такъ величали, а суще єго именье не таке було... походило трохи на Лембикъ, та не Лембикъ, — бачить, що зъ рукава въ скриню сыплеться не борошно, а шеретоване зерно, похитавъ головою, губу ôдкопыливъ, та й гукае:

— Заставте воду! Спинѣть млынъ, треба камѣнь осадити!

Осадили.

— Пускай!

Пустили. Камѣнь объ камѣнь якъ черкне, якъ заскиглить! Господи, твоя сила! Десь мабуть у другому селѣ чутно було...

— Заставъ! заставъ! — зновъ репетуе.

Ходить Нѣмець биля скринѣ, смокче

*) Перекручене на нѣмецкій выговôръ: „харашо, харашо!“

люлечку, а не знае, що дѣяти. Я бачу та мовчу. А люде заразъ на глумъ... всячину выдумують:

— Не по нашôй водѣ млынъ! — каже одно. А друге глузуе та радить:

— Саломъ бы камѣнье пôдмазати!

— Не саломъ, а коли-бъ смальцемъ изъ жаръ-птицѣ!

Той зновъ глузуе:

— Смальцемъ поскоромишь, а отъ коли-бъ медомъ!

— Та ще коли-бъ тымъ, що зъ папороти бжолы наносили!

А я все мовчу. Лагодивъ той Лембикъ Кириловичь, лагодивъ, нарештѣ вътретье пустивъ. Зъ пôдъ камѣня ажь искры сыплються — та таки змоловъ. Не богатечко того, на розчину бы стало. И те гаразд!

Взявъ Нѣмець коней та въ округъ.

За кôлька днѣвъ вертае до насъ, окружного везе и комисію.

— А що, старшина? добрый млынъ? — пытаѣться у мене комисія.

Я собѣ на умѣ: знаю, що той млынъ будувався, якъ на мертвого шиють, — та не моѣ дѣло, — а въ голосъ, смыкнувши думкою, я сказавъ:

— Добрый буде, якъ добре молоти-ме.

Окружный набравъ зъ скринѣ борошна въ жменю и пытаѣться у мене:

— Се ôнъ моловъ?

— Вже-жь нѣхто якъ-ôнъ.

— На що й лѣпше! Пречудесне! наче на сыто просѣяне, хочь паску печи!

Ôнъ борошно хвалить, а комисія камѣнье, и кажуть:

— Се такій млынъ! такій млынъ, що й не сказати!

— Такъ и треба! — каже окружный бо й грошей же велику силу въ него вихали!... Якъ на твою думку, старшина, що млынъ коштуе?

— Святый єго знае! — кажу — коли-бъ на свои грошѣ, то-бъ и знавъ, а то на казенній... та ще зъ нѣмецкимъ приводомъ!... Се вже велика рахуба...

— Одначе, якъ гадаешь?

Я сюды-туды, якъ бы єго не вскочити въ напасть, — кажу:

— Мабуть за тысячу перескочило...

— Тю-тю! голово! На силу въ пять обôйшлося!

Похвалили млынъ и поѣхали, и Нѣмець той зъ ними. Тôлько мы єго й бачили!... Хитрый Лембикъ! при комисіи не пустивъ млына!...

На Полупетра посвятили млынъ, звѣстно, щобъ куцый, буває, не шкодивъ. На посвятины приѣхавъ помôчникъ окружного. Ôнъ и каже:

— Теперь нехай громада приймае млынъ на свои руки та мѣрошника выбере.

— Отее такъ! — думаю, — отсе доѣхали!... Се все Цимбалистый такого намъ наковнъ — нехай же ôнъ самъ теперь той млынъ приймае, доглядае и мѣрошникуе...

Громада якъ почула — руками й ногами!

— Цуръ єму! пекъ єму, тому млыну! Молоти будемо, а за доглядъ не беремось. Якъ се можна! Коли-бъ ôнъ ще людскій бувъ, а то — казенный! Нехай єму те та се! Не хочемо! Хочь вы намъ що, хочь и „сикуцію“, а не хочемо!...

— Вы-жь прохали єнорала! казали, що вамъ млына бракуе! — усовѣщуе громаду помôчникъ окружного. А громада своѣ:

— Не нашь кôнь, не нашь вôзъ — не намъ и поганяти!

— Та черезъ що-жь вы цураѣтесь?

— Мы не цураємось, а за доглядъ не беремось. Молоти-мемо въ нему, дякуватимемо єноралови, и усему начальству дай Боже доброго здоровля, тôлько вызвольте ôдъ догляду, не вводьте въ напасть!

Помôчникъ окружного довго вовтузив-

польонесъ Vieuxtemps-a. Смѣлый потягъ смычка, сильный и повный тонъ, выроблена техника свѣдчить похвально о сѣмъ молодомъ артистѣ. На закінченье ôдспѣвавъ хоръ сѣчевикôвъ зовсѣмъ удачно два творы нашихъ композиторôвъ, Лавровского и Вахнянина.

На тôмъ закінчилася часть концертова вечерка о 10 годинѣ. Публика опустила салю зъ великимъ ентузіязмомъ. На лицяхъ гостей малювалося правдиве вдоволенье. Всѣ высказувалися зъ щирымъ признаньемъ, що вечеръ сей выпавъ зъ кождого погляду такъ свѣтло и величаво, якъ въ нѣякôмъ иншôмъ товариствѣ. Найбôльшу заслугу въ устроєню сего торжества положивъ безперечно нашъ артистъ-рѣзбярь, тов. Левандовскій, и за то єму ôдъ товариства „Сѣчь“ належиться щира подяка.

По концертѣ въ сали Ербара ôдбувся комерсъ въ гостинници „zum goldenen Sieb“, де велика саля ледви могла помѣстити всѣхъ гостей; они заняли мѣсця при трехъ довгихъ столахъ украшеныхъ цвѣтами. При однôмъ столѣ засѣли численнѣ члены „Ogniska“ зъ послами В. Дѣдушицкимъ, Левашовскимъ и Щепановскимъ, при другôмъ Сербы („Зора“), Чехи („Akad. Spolek“) и Словенцѣ („Slovenija“), а при третôмъ, зъ котрого можна було переглянути цѣлу салю, сѣли члены товариства „Zgoda“, артисты, що выступали на концертѣ, а по серединѣ стола комитетъ вечерковый и члены „Сѣчи“.

Комерсъ розпочавъ яко предсѣдатель єго д-ръ Мих. Коцюба промовою, въ котрôй пôдносячи важнôсть обохъ святъ, якій „Сѣчь“ обходить, повитавъ всѣхъ зôбраныхъ гостей и всѣ товариства, якій зôбралися, щобъ звеличити наше свято, и дякуючи всѣмъ за численну ихъ присутнôсть, пôднѣсъ чашу за здоровье всѣхъ гостей. Грôмке „многая лѣта“ нашого хору въ честь зôбраныхъ гостей перейшло въ пѣсню „Ще не вмерла Украина“. Потôмъ предсѣдатель представивъ зôбранымъ заступника правительства п. надкомисаря Т., и розпочалися бесѣды поодинокихъ лиць та заступникôвъ товариствъ перешлѣтанѣ пѣснями сѣчевого хору, солями членôвъ того-жь хору и пѣснями поодинокихъ товариствъ и гостей.

Першій голосъ дôставъ вице-президесъ „Ogniska“ п. Гордлічка. Зъ єго довгои бесѣды пôдносимо за-для недостачѣ мѣсця тôлько найважнѣйшій точки, якъ и зъ промовъ всѣхъ бесѣдникôвъ, котрій забирали голосъ. П. Гордлічка, дякуючи за запросины на такъ важне свято „Сѣчи“, заявивъ, що „Ogniско“ радо приняло сій запросины, щобы тымъ ôддати честь Тарасови, котрый збудивъ руску литературу зъ довгого сну и не лякався нѣ Оренбурскихъ степôвъ, нѣ переслѣдованъ и вытревавъ въ своихъ идеяхъ usque ad finem. Дальше заявивъ п. Гордлічка, що поважаючи тій самій идеѣ лучиться зъ Русинами, тымъ бôльше, що сегодня лучать обій стороны два вузлы: нынѣшне спôльне нещастье и давнѣйша спôльна минувшина. Се послѣдне слово будить однакъ въ бесѣднику пôбôчь ясныхъ спôминôвъ колишного житя, коли то Русины „братались зъ вольными Ляхами, пишались вольными степами“, и згадки сумній тыхъ справъ, котрій насъ розлучили. Обопôльна незгода пôшла зъ трехъ жерелъ: зъ рôзницѣ народностей, рôзницѣ религійнои и рôзницѣ суспôльнои. Рôзниця народностей, пôсля бесѣдника, не выступала у насъ нѣколи такъ сильно. То само само думае бесѣдникъ о рôзници религійнôй, ale niestety do tej tylko chwili, w której w progi nasze zawitało z Zachodu czarne mrowie o wyschłem sercu, ale potężnym rozumie, wywierające demoniczny wpływ na umysły tych, do których zagościło — Jezuici и межи насъ кинули зерно незгоды. Не менше глубшій роздѣлъ межи нами выкликали рôзницѣ суспôльній. Коли шляхта и князѣ руськи потратили характеръ народный, Русины видѣли въ Ляхахъ тôлько: królewięta, panów i panięta, жадаючихъ податкôвъ и великихъ оплатъ. Не диво отже, що при такихъ обставинахъ незгода скôнчилася „огнемъ и мечемъ“. Були грѣхи по сторонѣ руськôй, були и сто разы бôльшій по сторонѣ польскôй — а зерна тои незгоды, якъ вѣдомо, зôбравъ третій... Але вже вѣки минули ôдъ тыхъ часôвъ. Хмельницкій, Вишневецкій, Дорошенко и Зелѣзнякъ лежать въ земли. Русины и Поляки жиють сегодня въ борбѣ о свою рôдну мову, рôдне слово, а грôзне наше положенье отворюе намъ очи, нещастье научило насъ того, чого насъ не могла научити исторія. Поляки, видячи грѣхи батькôвъ, хотять поправитися, хотять и бажаютъ згоды, котра и для нихъ и для Русинôвъ есть важною точкою истнованя. На завадѣ не стоить вже нѣяка причина минувшости. Справу церкви полагоджено вже, устрôй суспôльный змѣняется въ пôдвалинахъ. Мы (Поляки) пôзнали, що ити тою самою дорогою, по котрôй мы йшли въ давнину, було-бъ анахронизмомъ, хотѣти оперти цѣлый народъ на однôмъ тôлько станѣ, котрый и такъ не подôбный до людей, якій передъ чотырма вѣками бороннли ôтчины и двигали єи справы. Сегодня Поляки не видять своєи будучности въ однôмъ станѣ, але у всѣхъ разомъ, а въ першôй линии змаганье ихъ — подвигнути людъ и опертись на нѣмъ, яко найголовнѣйшôй пôдставѣ. А вы, Русины, чого бажаєте? Чи може чого иншого? Мы (Поляки) хочемо рôвности для всѣхъ обрядôвъ и народностей, бо они майже всѣ мають рôвне право до истнованя; хочемо получитися зъ переслѣдоваными, абы опертись тымъ, котрій переслѣдують; хочемо до останку боронити землѣ, мовы и пересвѣдчень. А вы, Русины, чи може бажаєте чого иншого? Сегодня вже не стають противъ себе панове и пôдданій, зельоты захôднои и всхôднои церкви, але два народы, зближеній кровію и змаганями, зближеній нещастьемъ, зближеній идентичными интересами и спôльными ворогами. Не закидайте намъ, що що иншого говоримо, а що иншого робимо, и що въ краю панують ôдносины, не подôбній моимъ словамъ. Возьмѣть на увагу: кôлько то працѣ и часу треба, щобы сотворити нову суспôльность; щобы старій, дряхлій елементы заступити новыми силами, силами молодыми! Схотѣть тôлько насъ зрозумѣти, а пôймете, що мы ще не всѣ отряслися въ вузкихъ давныхъ поглядôвъ. Не робѣть насъ отвѣчальными за се, що въ краю дѣялося, а по части ще й дѣвся. Сегодня ломлять собѣ дорогу новій погляды. Дивѣться на поступъ того напряму, а не стратите надѣѣ на будучность. А що поступъ не есть хвилевымъ порывомъ, свѣдчить о тôмъ обставина, що объявляється въ тôй хвили, де въ цѣлôй Европѣ на мѣсце середновѣчнои нетолеранціи религійнои выступила нетолеранція народностій и коли тотій, що свѣту голосили Гердера євангеліе толеранціи и гуманитаризму, сегодня топчуть ногами права народôвъ, а другій гноблячи своихъ, пôднимають выправы освободжати другихъ... Вѣримо глубоко, що гадка, котра намъ свитае, зближаєся до осущеня; вѣримо, що доживемо ще тыхъ часôвъ и дôждемося побѣды. Приспѣшати тую побѣду — то задача теперѣшнои генераціи, а бôльше ще може тои, котра прийде до кермы, задача доростаючои молодежи, — задача наша. Овочѣ тои працѣ залежать ôдъ насъ и васъ. Вытягаємо щиро и побратному нашу руку до васъ и хочемо щиро васъ устиснути, а коли вы намъ свою подасте, тогдѣ смѣло споглянемо въ будучность, котра насъ и васъ може зробити щасливыми. Коли-бъ тая хвиля наступила, радувались-бы тѣни батькôвъ нашихъ, бо видѣли-бы змазанй ôдкупленй грѣхи, и урадувалась-бы зарôвно тѣнь того, котрого память сегодня спôльно святкуємо, а котрый видѣвъ-бы на дѣлѣ се, о чѣмъ спѣвавъ до Поляка:

Подай-же руку козакови
И серце чистее подай, —
И знову именемъ Христовымъ
Возъобновимъ нашъ чистый рай.

По тôй бесѣдѣ, принятôй оплесками и по веселôй пѣсни прийшовъ до слова посолъ гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій. Въ своѣй бесѣдѣ, зачатôй по руски, высказавъ п. посолъ, що поважае и шануе нашъ языкъ и длятого нимъ промавляе, а не єго вина, коли не такъ чисто и гарно, якъ мы самій говоримо, — опôсля перейшовъ до зла, якого поспôльно наробили нашій предки межи нами, пôднѣсъ, що гнетенье народности до нѣчого не доведе, а щобы давнй грѣхи собѣ простити треба взятись, именно молодежи, якъ польскôй такъ и рускôй, до заведеня лѣпшихъ бдносинъ. Любовію и терпеливостію — сказавъ гр. Войтѣхъ Д. — можна все преодолѣти, можна все зробити на поли спôльного порозумѣня, а Тарасъ бувъ пересвѣдченый, що идея згоды наступить, и що настане лучша доля для люду. Щобы до того дôйти, належить молодежи взятися щиро до спôльного дѣла, не забуваючи и своихъ личныхъ обовязкôвъ; стеретися всякихъ покусъ и твердо держати пôднятый праворъ любови народнои.

По бесѣдѣ гр. В. Дѣдушицкого, котрый скôнчивъ єи по польски, прийшовъ до слова Сербъ, д-ръ Джеричь. Пôднѣсши велику вагу Тарасовыхъ творбвъ, бесѣдникъ зазначивъ, що тѣ не тôлько для Русинôвъ мають значенье, але и для цѣлого Славяньства, а не менше для Сербôвъ, котрѣ пôзнали єго чудесній творы въ сербскихъ переводахъ. Длятого и бесѣдникъ прибувъ до „Сѣчи“, щобы въ имени Сербôвъ поклонитись єго идеи и славѣ.

Въ дальшôмъ ходѣ комерсу промовляли ще п. Баль, яко репрезентантъ „Zgody“, п. Kroupil въ имени „Akad. Spolka“, а Е. Кобриньскій въ имени „Сѣчи“. А що всѣ бесѣды ôдносилися до нашого свята, то поминаємо ихъ змѣстъ за-для недостачи мѣсця, а згадуючи, що пос. Леваковскій пôднѣсъ чашу на розцвѣтъ и будучность Болгарôвъ, задержимося ще надъ бесѣдами пп. пос. Щепановского, п. Липиньского, члена „Ogniska“, и головы „Сѣчи“ Е. Кобриньского. (К. б.)

Дописи „Дѣла“.

Краковъ д. 7 л. цвѣтня.

Заходомъ кольонiи рускихъ академикôвъ ôдбудеся въ Краковѣ по Велицѣдни концертъ въ честь памяти Шевченка. Ôдложено єго лише по причинѣ великодныхъ празнинъ, але святкованье се заповѣдаєся ще красше, якъ було торôкъ. Ôдчитъ на тему: „Що и кого любивъ въ житю Шевченко?“ выголосить п. Володимиръ Маслякъ. Въ части музичнôй возьмуть участь найлучшій тутешнѣ силы а кромѣ того комитетъ запросивъ на се свято молодого нашого спѣвака п. Гушалевича зô Львова. Концертъ ôдбудеся въ Саскôй Сали, вступъ буде платный, а чистый дохôдъ обернеся на стипендію имени незабутого кобзаря. Про иншій даній не забудемо въ своѣмъ часѣ донести.

Рôвно-жь по Велицѣдни зачнеся реставрація тутешнои церкви. Пляны вже затверджень и готовй, и грошей Богу слава призбиралося на сю цѣль по трохи, хочь богато ще здалось-бы. Любимый нашъ парохъ тутешный о. Иванъ Борсукъ трудиться надъ тымъ дѣломъ чимало. Богато коштувало єго труду, закимъ выклопотавъ сôймову запомогу на реставрацію. Виправдѣ Соймъ не давъ тôлько, кôлько було треба, але проче дозбируеся рôвно-жь невтомимымъ трудомъ о. пароха и жертволюбівмъ парохіянъ тай тыхъ, що зъ нашои рôдні памятають о духовыхъ потребахъ тутешнои кольонiи... Не рѣдко лучаються и душехватства, але тому запобѣгае о. парохъ и не даеся, якъ може. Хоръ церковный розвиваеся чимъ разъ красше а зъ-густа вчащають послухати єго и тутешнй вельможѣ, ну, и паства радуеся та величаеся красою свого обряду и повагою нашои церкви на чужинѣ. За попередника нынѣшного о. пароха церковь кракôвска терпѣла немало поталы и всякого рода ворогованя...

Кôлькохъ моихъ знакомыхъ Полякôвъ тутешыхъ, досыть сприяючй Русинамъ, закупили були и по бôльшôмъ числѣ льосôвъ льотерiи на рускій дѣвочій пансіонъ въ Перемышли. Одинъ зъ нихъ, п. А. С. годинникарь, выгравъ зъ пяти льосôвъ одинъ. Пересылаючи грошѣ почтою просивъ: „Коли-бъ случайно котрый зъ моихъ льосôвъ выгравъ, а выграна не перевышала вартости 1 золотого, то менѣ не присылайте; ôдступаю и фантъ на користь льотерійного фонда“. За якійсь часъ по льосованю одержуе п. С. зъ почты неоплачене авізо почтове, въ нѣмъ фантъ — мизерну литографію Адольфа Ивановича Добряньского !... Tableau!

Золочевъ д. 7 цвѣтня 1887 р.

Честный Пане Редакторе! Упрашаю о замѣщенье по мысли §. 19. уставы красовои въ найблизшôмъ числѣ „Дѣла“ такого спростованя:

Въ 28 числѣ „Дѣла“ зъ 22 марта с. р. въ рубрицѣ „Допись“ донѣсъ кореспондентъ зъ Золочева, що въ роцѣ минувшôмъ нарочно не запросивъ я на баль Червоного Хреста нѣкого зъ Русинôвъ, а доперва опôсля додатково до декотрыхъ выславъ я запрошеня; дальше жалуеся въ тôй-же допися єи авторъ, що основателѣ читальнѣ въ Бôбщанахъ мусѣли имовѣрно въ наслѣдокъ моихъ розпоряджень за устроєнье вечерка музикально декляматорского въ Поморянахъ заплатити квоту 12 зр. а. в. — Такъ одно якъ и друге донесенье минаеся зъ правдою. Запрошеня на баль Червоного Хреста дôстала вся интелигенція цѣлого повѣта безъ взгляду на обрядъ и народôсть, рôвночасно; если-же тыхъ запрошень не пôславъ я до кôлькохъ панôвъ золочѣвскихъ, то мусѣвъ я мати до того якісь поводы; вынятки тіи не управняютъ прото до высновуваня зъ того фалшивыхъ даныхъ, будьто-бы я всѣхъ Русинôвъ поминувъ; хиба що кореспондентъ идентификуе тыхъ кôлькохъ незапрошеныхъ панôвъ зъ загаломъ всѣхъ Русинôвъ цѣлого повѣта.

Дотычно оплаты, котру основателѣ читальнѣ въ Бôбщанахъ будьто бы за урядженье вечерка музикально-декляматорского въ Поморянахъ, на котрый то вечерокъ и я и п. ц. к. комисарь Єловицкій билеты взяли, мали высше сказану квоту заплатити, — то и то донесенье есть неправдиве. Заплатили они вправдѣ повышу квоту въ мысль мого розпоряджения зъ 9. лютого 1887. р. ч. 2341, але не за урядженье згаданого вечерка тôлько яко кошты комісійнй споводованй доходженьемъ на мѣсци чи и о скôлко на отвореньe читальнѣ въ Бôбщанахъ по мысли законôвъ нашихъ можна було позволити.

Таку-жь саму небылицю подавъ и въ 30. ч. „Дѣла“ зъ 26. марта с. р. кореспондентъ зъ „Глухои Золочѣвщины“ до вѣдомости читаючои П. Т. публики. Розбираючи поновно справу высше сказаныхъ 12 зр. а. в. представляе кореспондентъ фактъ той въ неправдивôмъ свѣтлѣ, вмовляючи въ ц. к. комисаря п. Єловицкого, що квоту тую казавъ собѣ той-же самовôльно заплатити, що вже зъ повысше наведеного спростованя оказуеся фалшивымъ.

Рôвно-жь тенденційнымъ фалшомъ есть донесенье, що той-же ц. к. комисарь пôдчасъ свого побыту въ Поморянахъ не принявъ запрошеня о. Копача до себе, мотивуючи свою ôдмову недоумнымъ сказаньемъ: „iż z zasady do ruskich księży nie zajeżdża“. Зъ доходженя, котре въ тôй мѣрѣ я перепровадивъ, показалося, що п. Єловицкій словъ тыхъ не высказавъ и що вложено єму таковй въ уста въ тôй цѣли хиба, щобъ єго передъ рускимъ клиромъ очернити.

Въ кôнци заявляю, що кореспондентъ зъ Глухои Золочѣвщины розминувся зъ правдою и въ своѣмъ доносѣ, будьто-бы въ тутешнôмъ ц. к. старостве принято звычай, що интересенты стану духовного бувають трактованй нечемно, а черезъ урядникôвъ рег.рап“ титулуються, и маю то совѣстне пересвѣдченье, що нѣхто зъ ширшои П. Т. публики пересвѣдченя того зъ кореспондентомъ и єго найблизшими приятелями не подѣляе.

Приймѣть выразы мого поважаня, зъ якимъ маѣ честь оставати Вашъ повольный слуга — *Емиль Флехнеръ*, ц. к. староста.

Перегôньско дня 8 л. цвѣтня.

Дня 18 марта с. р. зъѣхала несподѣвано комисія зъ Выдѣлу краєвого зô Львова до Небылова для переведеня шконтра рахункôвъ громадскихъ и бавила до 3 цвѣтня с. р. Перо не въ силѣ описати радости громадянъ, коли д. 3. цвѣтня зъѣхавъ самъ староста п. Дроздовскій зъ Калуша и засуспендувавши вôйта Василя Миговича та писаря громадского Филина Андрѣйчука зъ ихъ урядования, увôльнивъ громаду ôдъ тыхъ павукôвъ.

Много насуваеся до писаня въ тôй рѣчи и повѣдомленя П. Т. публики, однакожь вздержуємось на разѣ, поки справа розтраты маѣтку громадского та гроша податкового въ сумѣ до 5000 зр. въ самôмъ Небыловѣ не укôнчиться въ ц. к. судѣ. — Той самъ Филинъ Андрѣйчукъ бувъ писаремъ еще въ чотырохъ сусѣдныхъ селахъ. Писано вже до „Дѣла“, що ôнъ въ Ясени спроневѣривъ 1184 зр. и изъ протоколу секвестраційного въ Сливкахъ до 600 зр. На писаря громадского кервавицѣ людскои до 7000 зр. — багателя! Населенье чекае лишь нетерпеливо, якій буде конець. Цѣкаве при тôмъ, що приятелѣ и опѣкуны п. писаря, лѣсничій и надлѣсничій, стараються вмовити въ кождого честного человѣка, що се лише „нещастье спôткало рапа Filipa“, зъ котрого треба єго ратувати... Дякуємо красненько! Тутъ уже рѣшить справу важка справедливости.

Одъ Зборова д. 8 л. цвѣтня.

Письменна борба мѣжь дописователями зъ Залозеччины скôнчилася въ кôнци повѣсили. Ходило о національне двигненьо Залозеччины, и певно ся благородна думка руководила обома дописователями такъ именнымъ о. Т. Кончевичемъ якъ и безименнымъ, але въ послѣдній (зъ черги безименній) допися прибрала тая полемика такій якійсь нервный характеръ, що боюсь, чи не уймае она своѣй первѣстній, поважній засновѣ.

Загальный нашъ поступъ національный ще такъ малый, що билянсы, хто бôльше зробивъ чи свѣтска чи духовна интелигенція, що найменше ще передчасній и справы народнои не двигнуть скорше наперед. Исторія пôддвигненя Тернопôльщины ще нѣчо не доказуе, бо Тернопôльщина ще не Галичина, а зъ иншихъ повѣтôвъ можна-бы иншій потягнути заключеня. Але на що бы се здалося? Фактъ се незаперечимый, що свѣтска интелигенція при найбôльшôмъ своѣмъ посвяченю и найщирѣйшôй воли сама не вдѣе богато, вже зъ тои простои причины, що не маe безпосереднои стычности зъ народомъ — не беручи вже въ рахубу и духовнои поваги духовенъства, на котру рôвно-жь не споглядае народъ рôвнодушно — и если де вдѣяла що дѣйстно поступового, то певно не безъ кооперації щирѣйшого священьства. Кооперація тота есть такъ природна и такъ конечна, що єи дальше и доказувати не треба. Тому зъ великимъ вдоволеньемъ моральнымъ пôдношу слова о. Т. Кончевича, котрый сказавъ, що если де лучиться горячѣйша душа мѣжь нерадившою братією, то лучше всякихъ полемикъ знакомитись ѣй зъ щирѣйшими елементами, а тогдѣ все-жь выйде що позитивнѣйшого, якъ одній слова.

А вжежь зовсѣмъ не належало дописователеви выступати зъ такою пѣсенѣтницею, якъ „гамановй вуха“. Дописователь хиба не знае духовенъства зборôвского. Менѣ не лучалося бачити бѣднѣйшихъ приходôвъ, якъ тутъ, але не о тôмъ рѣчь. Морально и національно стоить се духовенъство высоко; се оденъ повѣтъ, котрый при послѣднихъ выборахъ мимо найбôльшого завзятя зъ табору противного стоявъ якъ оденъ мужь за кандидатомъ народнымъ. Не збувае єму и на щирôй охотѣ що-до народнои просвѣты, а если е яка хиба, то бракъ ініціативы, и ту якъ-разъ придавсьбы якій добрый примѣръ, хотяй-бы и зô стороны самого дописователя.

Правда, що тов духовенъство забулося, пôсля думки дописователя, такъ далеко, що трехъ пôшло на „гамановй вуха“. Вы мабуть не любите солодкихъ рѣчей, дописователю? То вже-жь було додати для самои точности если не совѣстности, що кромѣ тыхъ трехъ духовныхъ було у Авр. Рота богато иншои интелигенціи, якъ мѣсцевои такъ и замѣсцевои (если хочете то и вычислю) и що не рôвно бôльше число интелигенціи якъ рускои такъ и польскои було рôвночасно на „гамановыхъ вухахъ“ у другого жида, Раппорта. Если-жь ходить о дѣло наверненя, то не належить поминати нѣякого грѣшника а всѣхъ — навертати. Але скажете, тутъ ходить о особу — такого Рота! (Ротъ — писарь громадскій на кôльканацять селахъ — *Ред.*) Коли о то ходить, въ такôмъ разѣ належало прилюдно єго напятнувати, выказати єго роботу, отворити очи цѣлому незрячому повѣтови а не выставляти на наругу однихъ лише духовныхъ, що гостили у Рота. Не вдаючись въ моральну оцѣнку особы Рота, поки-що въ єго хатѣ бувае всяка интелигенція (безъ рôзницѣ народности), ба й власти всѣякій, — отже если грѣшать, то грѣшать всѣ, не лише тотій духовній одній....

Гр. Цеглиньскій.

(Прим. Ред. Заявляємо, що въ тôмъ дѣлѣ вже бôльше жаднои допися не приймемо. Справа вже на всѣ боки пояснена.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Австрійска депутація квотова*) збереся на нарады дня 14 л. с. м., о чѣмъ повѣдомила також и депутацію угорску, котра знову постановила на той день приѣхати до Вѣдня.

(*Въ справѣ угоды зъ Румунією*) доносить „Fremdenblatt“, що Угорщина дуже розгнѣвана на то, що угода такъ довго проволікаеся. Мадяры кажуть, що лѣпше не заключати нѣякои угоды, якъ менше користну якъ другій державы або выставляти свою систему ветеринарску и свôй вывôзъ на Захôдъ на недогôдности лишь въ користь ввозу товару румуньского.

(*Реформа университетôвъ.*) Зъ вѣденьскихъ кругôвъ академичныхъ доносять, що мин. Гавчь постановивъ не скликувати великои анкеты въ справѣ реформы университетôвъ и на теперь буде лишь оголошене мнѣнье збору професорôвъ университетскихъ що-до змѣны въ порядку науки на выдѣлахъ правничихъ, що до приватныхъ доцентуръ и що до ригорозôвъ на выдѣлѣ медичнôмъ.

(*Першимъ ген.-адъютантомъ цысаря*) именованый комендантъ четвертои бригады кавалеріи фельдмаршаллейтенантъ гр. Едвардъ Паръ, котрый доси перебувавъ въ Пештѣ.

(*Нѣмецкій посолъ кн. Райсъ*) приѣхавъ дня 8 л. с. м. зъ Берлина до Вѣдня и заразъ конферувавъ зъ министромъ дѣлъ заграничныхъ, гр. Кальнокимъ. Такожь приѣхавъ вже онôгды до Вѣдня и россійскій посолъ кн. Лабановъ, котрый ще дня 8 с. м. выѣхавъ зъ Петербурга. Якій реляціи привезъ кн. Лабановъ, не знати; то однакожь есть певною рѣчею, що доси не велися мѣжь Австрією а Россією нѣякій переговоры въ справѣ болгарскôй и що кн. Лабановъ не ѣздивъ въ сѣмъ дѣлѣ до Петербурга.

Заграничнй Державы.

Справа болгарска. На численнй гратуляціи въ Болгаріи ôдповѣвъ кн. Алексан-

---

ся, та нѣ просьбою, нѣ грозьбою не скрутивъ громады. Тогдѣ й каже:

— Не берете млына, — хочь мѣрошника дайте!

— Де-жь мы єго въ Бога вôзьмемо? У насъ такого чоловѣка нема. Тутъ абыкого не можна! Ще коли-бъ на якій поганенькій вѣтрячокъ, то може-бъ хто и ôдважився мѣрошникувати, а на таку азію, на таку нѣмецку штуку треба такои людины, щобъ у неи голова була зъ ковальскій мѣхъ а щелепы зъ кричѣ...

Минули жнива, а млынъ стоить... мѣрошника нема.

Пôсля Пречистои прибѣгъ зновъ помôчникъ окружного, каже:

— Казна надъ вами змилувалася, ослобонила васъ ôдъ догляду за млыномъ и ще й мѣрошника свого даѣ, тôлько мелѣть!

И справдѣ привезъ до насъ якогось плюгавенького чи Литвинця чи Москалика.

— Отсе, — каже, — вамъ мѣрошникъ, а отсе книжка, — нехай старшина записуе, скôлько чого змелеться.

Я такъ и обômлѣвъ, якъ се почувъ.

— Милуйте и жалуйте! — кажу, — якъ я записувати-му, коли я не втну „нѣ мну, нѣ тну“?... Людина е темна, непись-менна.

— Нехай писарь, се єго дѣло.

У мене наче камѣнь зъ шиѣ впавъ, на печѣнкахъ полекшало; подякувавъ нищечкомъ Богу, що знявъ зъ мене ту нахабу... А писарь и собѣ змагаѣться:

— Не розôрватись же — каже — менѣ на двоє! И въ росправѣ пиши и въ млынѣ пиши... якъ єго одными руками?

Помôчникъ окружного радить єго:

— Хто нести-ме чи везти-ме зерно до млына, нехай спершу заверне до росправы. Ты єго запишешь, даси квитокъ до мѣрошника — отъ и все.

Цимбалистый доси мовчавъ, а тутъ наче єго гедзъ укусивъ, выхопився немовь шершень зъ дупла и каже до помôчника:

— Такъ оно, паночку, незручно буде! Росправа на одному кôнци села, а млынъ на другому. Не до ладу людямъ забиватися та часъ зводити...

— Мовчи! — та нѣ зъ сего нѣ зъ того лулусь єго по щокахъ. — Роби якъ велять! — гукнувъ до писаря, а самъ на бричку та „паш-ш-о-о-олъ!“

Мѣрошникъ той почеплявъ на ретязи ключѣ ôдъ млына, ажь чотыри ключѣ, привѣсивъ ихъ до пояса, ходить зъ ними наче коновалъ зъ своими причандалами, та закликае людей у млынъ молоти. Люде кинулися зъ клунками. Биля росправы чисто тобѣ буцѣмъ ярмарокъ... Марудно писареви: усе пиши квитки та давай! Зъ ранку до обѣду дававъ, ажь упрѣвъ, наче за ручкою.

По обѣдѣ спочивъ я тай думаю: ке лишень, навѣдаюсь до млына, яке тамъ млыво. Прихожу. Батечку мôй! вода ажь реве, камѣнье гуде, а зъ рукава цѣлѣсеньке зерно плыне, борошна й близько нема! Народу и въ млынѣ и на гребли такій тискъ, що нѣгде й курцѣ носомъ клюнути. Регôтъ, смѣхъ, глузы такій, що й не сказати! А мѣрошникъ той дзигою бѣгае, почервонѣвъ, засапався, лютуе, а люде ще гôрше прикладають:

— Отсе млынокъ! отсе дарокъ!

— Млынокъ ты й нѣчого, та вода густа!

— Не въ тому рѣчь, що въ хатѣ пѣчь, а въ тому, що мѣрошникъ половяный!

— Мѣрошникъ що? Єго дѣло: пустивъ, пôдкрутивъ и сѣвъ!

— Еге! сядешь! — наче на гречцѣ!

— Помажь камѣнье медомъ!

— Пôдбий клина!

— Перехрести камѣнье!

Глузують, а Литвинець бѣгае, та:

— Вотъ-съ бяда! вотъ-съ бяда!

Мене ажь жаль за него взявъ. Бачу я, що ôнъ такій розумный, наче Беркова ярмурка, и кажу:

— Чоловѣче Божій! не за своє ты дѣло взявся! — А ôнъ ще й пытаѣться:

— Евта пачаму?

— Тому, що твôй батько моловъ не вѣючи, мати пекла не сѣючи, а ты поѣвъ не рѣжучи. А знаѣшь ты, на що въ коня голова?

— На те, що безъ головы не можна.

— Отъ непрàвда! На те, щобъ посторонки не спадали... Заставъ свôй млынъ, не переводи намъ воды! Зъ твого млыва не ѣсти намъ хлѣба, а воду намъ збавишь, то й рыба подохне. Заставъ!

— Не можна! — каже, — коли приказано, треба молоти. Чи хочь, чи не хочь, а перескочь! Проти приказу начальства не йди!

— Коли такъ, мели собѣ! Менѣ тôлько воды шкода. По моєму, якъ мати погано орати, то лѣпше выпрягти. А про те, — мели!

— Не рушь єго, — озвався Цимбалистый, — нехай людей забавляе...

Сѣли мы на колодѣ, табаки понюхали, выгадокъ послухали тай розôйшлись. Люде за клунки та й собѣ зъ млына. Регочуться,

(Конець буде.)

дерѣ двома телеграмами, зъ котрыхъ особлива перша есть пельмы характеристична, бо прямо звохочує Болгарыъ до вытреваня на дотеперѣшнôмъ станôвищи. Вѣра въ безпечне положенье Болгарiи, яку кн. Александеръ высказує въ сѣй телеграмѣ лодви чи дастьсѧ оправдати. Телеграма ся звучить: „Прошу комитетъ (центральный комитетъ патріотичної лиги въ Софіи *Ред.*) приняти мою найсердечнѣйшу подяку. Въ лидзѣ сѣй виджу спасеніе краю и найлѣпшій способъ для забезпеченя престола, бо она дає можность управляти краемъ безъ страху и небезпечности. Дякуючи загальному положеню въ Европѣ и знаменитому патріотизмови цѣлого народу, котрый утворивъ лигу, есть край на внѣ забезпеченый а у внутрѣ сильный. Опираючись на сей патріотизмъ можете спокôйно дожидати догôдної хвилѣ до залагодженя болгарскої справы.“ Друга телеграма, прислана на руки мин. вôйны Николаева, звучить: „Вашй желанья тронули мене глубоко. Мôй день уродинъ бувъ колись для мене торжествомъ, а хочь нынѣшне положенье, въ котрôмъ мы, вы и я находимось, есть небезпечне, то всежь таки я, вѣрю вашôй зôрници. Я недужій, жию на самотѣ и не маю нѣлкого товарища, за-для того и не можу кождому зъ васъ окремо ôдповѣсти. Прошу Васъ не яко министра, але яко давного приятеля и товарища зъ вôйны подякувати всѣмъ ôддѣламъ войска, що зложили менѣ свои желанья. Скажѣть всѣмъ официрамъ, що згадка, яку они для мени аховали, есть для мени дуже дорога и най менѣ вѣрять, що чуство сердечної любови, яке маю для нихъ въ моѣмъ серци, не змѣниться нѣколи.“ — Зъ Софіи надходять знову вѣсти, що велике народне Собраніе буде все таки скликане и то имовѣрно на день 29 л. цвѣтня. Чи Собраніе мало-бы занятися выборомъ князя чи продовженьемъ власти регентiи, доси ще не знати. О новôмъ выборѣ кн. Александра, здаєсь, не може бути и бесѣды, бо ôнъ самъ мавъ заявити, що выбору не принявъ-бы. Остаються ще двѣ кандидатуры а именно кн. Мингрельского и кн. Кобургского. До Софіи мавъ приѣхати кн. Чавчавадзе, котрый розвинувъ въ цѣлôй Болгарiи сильну агитацію за кн. Мингрельскимъ. Ônъ доказує всѣмъ, що кн. Мингрельскій вдоволивъ-бы зовсѣмъ Болгаръ, бо ôнъ есть чоловѣкъ дуже либеральный. (!) Якій успѣхи мае, доси ще не знати. Що до кандидатуры кн. Кобургского, то мала до Софіи надôйти знову вѣсть, що ôнъ принявъ-бы выборъ, але лишь тогды, наколи-бъ на то згодились всѣ кабинеты европейскій. Кажуть такожь, що и Риза-бей мавъ кôлька разôвъ заявити регентiи, що Россія не спротивилась-бы нѣякôй кандидатурѣ, на котру згодились-бы всѣ другій кабинеты, хиба лишь одній кандидатурѣ кн. Батенберга; для того въ Софіи думають, що кандидатура кн. Кобургского не стрѣтила-бы нѣякихъ трудностей. — О становищи Туреччины до Болгарiи доносить „N. fr. Presse“ такъ: Коли султанъ дня 21 л. марта приймавъ на авдіенціи россійского посла Нелидова, жадавъ ôдъ него выразно, щобы ôнъ старався наклонити свое правительство до заименованя кандидата на престолъ болгарскій. Рôвночасно донесъ турецкій посолъ въ Петербурзѣ своему правительству, що Гирсъ не думае зовсѣмъ змѣнити свого становища супротивъ регентiи. Здаєся отже, що урядова ôдповѣдь, яку мае дати Нелидовъ, не змѣнить въ нѣчѣмъ дотеперѣшної ситуаціи. Для того приготовлює Порта телеграфичный окружникъ, котрый мае причинитися до поясненя дотеперѣшныхъ заходôвъ Туреччины около залагодженя болгарскої справы. Се було вже давно бажаньемъ Туреччины, але ажь ôдповѣдь Нелидова дасть до сего добру нагоду. Порта не обѣцює собѣ великого результату зъ сего кроку, але хоче, щобы шесть державъ, що пôдписали берлиньску угоду, дали бодай ôдповѣдь, а вже то само причинится богато до поясненя цѣлои справы. Порта сподѣваєсь, що напослѣдокъ кабинетъ нѣмецкій возьме цѣлу справу въ свои руки а въ интересѣ мира найде такожь помôчь и въ Австріи, котра не мае въ тôмъ нѣякого интересу, щобы болгарска запутанина продовжалася все ще дальше. Порта припускае, що въ сѣмъ дѣлѣ возьме участь такожь и Россія, скоро буде певна, що Австро-Угорщина не стане по сторонѣ Англіи. — Атентатъ на рущуцкого префекта Мантова въ Букарештѣ спонукавъ правительство румуньске до енергичнѣйшого выступленя противъ болгарскихъ емигрантôвъ. Въ парляментѣ буде предложеный законъ, пôсля котрого вôльно буде перебувати въ Румуніи лишь тымъ емигрантамъ котрій выкажуться що займаються якимсь честнымъ дѣломъ.

Россія. Вѣсти о давнôмъ атентатѣ царя не тôлько що удержуються але все ще збôльшаються рôжными доповненями, котрі лишь дуже поволи на верхъ выходять. О послѣднôмъ атентатѣ доносять теперь, що его дѣйстно довершено въ Гатчинѣ въ кôлька днѣвъ по арештованю студентôвъ на Невскôмъ проспектѣ а виновникомъ сего атентату бувъ официръ, котрый лише що завѣвъ бувъ до царскои палаты сторожу и мавъ службу въ тôй части палаты, що выходить до огороду. По сѣмъ атентатѣ показалося, що до заговору належало дуже богато молодшихъ официрôвъ а мѣжь ними сыны знатнѣйшихъ и заслуженыхъ особъ войсковыхъ. До вѣдомости о сѣмъ заговорѣ не було-бы дôсталося нѣчого въ ширшій круги публичній, якъ бы не важне приключенье, що ôдкрыло цѣлу тайну. Въ Варшавѣ именно заразъ по сѣмъ атентатѣ застрѣлився ген. Коркъ, котрого самоубійство въ першôй хвили було дуже загадочне. Доперва зъ листôнъ его выкрылась тайна. Въ листахъ пише Коркъ такъ: „Моего сына, поручника Корка арештовано передъ кôлькома днями въ Петербурзѣ вразъ зъ другими товарищами за то, що нещастный приступивъ до проклятого заговору официрôвъ на житье царя. Я знаю, якъ у насъ обходятся зъ такими злочинцями; я знаю тѣ страшнѣ муки тортуры, якимъ такій люде пôддаются и боюся, що мôй заслѣпленый сынъ буде змушеный муками высказати и щось такого, що могло-бы и мене скомпромитувати, хочь я неразъ выставлявъ мое житье на небезпечнôсть въ царскôй службѣ. Я не хочу дожити сеи страшної хвилѣ и роблю, що яко честный жовнѣръ зробити мушу; умираю въ переконаню, що я бувъ вѣрнымъ жовнѣромъ царя.“ Газеты россійскій и польскій доносили свого часу о сѣмъ убійствѣ, але не подавали о нѣмъ блúзшихъ обставинъ, бо правительство россійске заказало о тôмъ писати. „Berl. Tageblatt“ а за нимъ вѣденьскій и праскій газеты доносять, що минувшои середы бувъ вымѣреный на царя третій вже зъ ряду атентатъ, але полиція ще на часъ его не допустила, арештуючи на улици Морская въ домѣ ч. 14 якогось студента зъ женщиною. Обоє они стояли въ тôмъ домѣ на дверехъ завиненѣ въ пледы, пôдъ котрыми мали бомбы и чекали, коли царь буде ѣхати на дворець до Гатчины. Вѣсть ся потребуе однакожь ще потвердженя. — О внутрѣшнôмъ положеню въ Россіи доносить вѣденьскій кореспондентъ до „Daily Telegraph“ такъ: „Довѣдуюся зъ зовсѣмъ достовѣрного жерела, що внутрѣшне положенье Россіи не находилося ще нѣколи въ такôмъ станѣ, якъ за теперѣшного царя. Высказавъ то вел. кн. Володимиръ въ часѣ свого побуту въ Берлинѣ. Финансова и торговельна застоя ихають Россію до страшнои кризы. Царь станувъ теперь на роздорожу: або згодиться на програму панславистôвъ и доведе Россію до страшнои вôйны або буде мусѣвъ жертвувати богато зъ своихъ привилегій автократичныхъ.“ — Дня 8 л. с. м. розпочався процесъ противъ арештованыхъ студентôвъ за атентатъ зъ дня 1 (13) марта передъ судомъ военнымъ. До суду суть такожь допущенѣ люде довѣря зъ дворяньства и бôльшихъ властителѣвъ. Всѣ отже вѣсти, голошенѣ въ сѣй справѣ, суть неправдивѣ. Такъ само неправдивою, здаєсь, есть вѣсть, будьто-бы дня 25 марта вывезено черезъ Одессу 482 официрôвъ на Сахалинъ. — Чехôвъ проганяють зъ Россіи. Недавно доносили мы, що въ ческихъ школахъ на Волыни заказано выкладати въ ческôмъ языцѣ а опôсля подали мы за чéскою „Politik“, що въ добрахъ кн. Сангушки приказало правительство выноситись всѣмъ Чехамъ. „Hlas narodа“ подає теперь кореспонденцію одного Чеха зъ Россіи, котрый такъ каже: Правительство постановило мабуть прогнати всѣхъ Чехôвъ зъ Россіи. Початокъ зроблено вже въ добрахъ кн. Сангушки а и другимъ вже такожь загрожено. Насъ тутъ страшно ненавидять. Люде образованѣ за то, що мы имъ забираємо мѣсце, правительство длúгого, що думае, що то мы завозимо нигилизмъ, а интелигенція и селяне за то, що мы стали ихъ учити порядку и не допускали до крадѣжи, котра особливо въ лѣсахъ практикуеся. Добре було-бы, щобы вы тамъ въ Чехахъ старалися завчасу для насъ о якій помѣщеня.“ — Секретареви „благотворительного общества“ Аристôву надавъ царь ордеръ св. Володимира III клясы а рôвночасно майже оголосивъ „Правит. Вѣстн.“ справозданье оберпрокурора св. синода Побѣдоносцова, въ котрôмъ сказано, що православна церковь въ Австріи дôзнае великого гнету и що не вôльно нѣкому переходити на православіе. Особливо середъ галицкихъ „русскихъ уніятовъ“ ширится страшно католицка пропаганда.

Нѣмеччина. Газета урядова оголосила ôдкликанье бувшого посла при италійскôмъ дворѣ, Кайдля, якъ сказано — на власне жаданье. Заразомъ именовано его тайнымъ совѣтникомъ и поставлено въ станъ диспозиціи. Нѣмецке правительство набуло въ Африцѣ ôдъ Англіи заливъ Амбасъ и прилучило его до своихъ посѣлостей въ Камерунѣ. „Nordd. Allg. Ztg.“ поясняе сю справу такъ: Нѣмецке правительство зробило ще въ 1885 р. угоду зъ Англіею, пôсля котрои заливъ Амбасъ вразъ зъ окрестностію мае належати до Нѣмеччины. Передъ тымъ однакожь треба ще було порозумѣтися зъ мисіею англійскихъ баптистôвъ, котрі мають тамъ великій посѣлости. Посѣлôсть баптистôвъ закупило теперь базилейске протестантске товариство мисійне и черезъ то сталося можливымъ прилученье заливу Амбасъ до посѣлостей нѣмецкихъ. Польскій газеты пôдносять при сѣй нагодѣ фактъ, що черезъ занятье сеи посѣлости може бути замкненый приступъ до посѣлостей россійско-польского подорожника Рогозиньского. — Газета урядова оголошуе порозумѣнье зъ Австро-Угорщиною, забезпечуюче приписы, пôсля котрыхъ средства руху на зелѣзницяхъ выключенѣ суть ôдъ судового секвестру.

НОВИНКИ.

— **Страстнѣ псальмы** ôдспѣваєъ у Львовѣ въ велику пятницю въ церкви при гр. кат. духовнôй семинарiи хоръ рускихъ питомцѣвъ при участи п. Стотанчика въ слѣдующôмъ порядку: 1) Бортнянській: Благообразный Іосифъ, A-moll. — 2) Лавровскій: Виджу тя на крестѣ, E-moll. — 3) Бортнянській: Скажи ми Господи кончину мою, D-moll. — 4) Гессеръ-Рудковскій: а) Насъ ради, C-moll; б) Егда на крестѣ пригвоздилъ ся, Es-dur; в) Яко овча на заколеніе, Es-dur. — 5) Лавровскій: Искупилъ ни єси отъ клятвы, A dur. — 6) Гайднъ: Амѣнь глаголю Тебѣ, C-moll. — 7) Бортнянскій: Возведохъ очи мои въ горы, A-moll.

— **Перемиский питомцѣ духовної семинарiи** ôдспѣвають въ велику пятницю пôдъ управою о. М. Копка въ катедральнôй церкви о 4 год. по полудни слѣдующій страстнѣ псальмы: 1) Бортнянській: Благообразный Іосифъ, G-moll; 2) Лавровскій: Насъ ради, C-dur; 3) Гайднъ: Днесь со мною, G-moll; 4) Лавровскій: Искупилъ ни єси A-dur; 5) Гайднъ: Виджу тя, T-moll; 6) Рудковскій: Насъ ради, C-moll и Распялъ ся, G-moll.

— **Латиньскій свята Великодня** проминули у Львовѣ при сприяючôй погодѣ. Въ суботу вечеромъ о 6 год. ôдбулася въ лат. катедрѣ ресурекція, на котрôй були намѣстникъ п. Залескій, головно командуючій кн. Виртембергъ и многій другій достойники цивильній и военній. При торжествѣ асистували три баталіоны гарнизонуючихъ у Львовѣ полкôвъ, а сальвы дававъ баталіонъ 15 полку. При другôй сальвѣ одинъ жовнѣръ выстрѣливъ вже на командо „Fertig!“ черезъ то цѣла сальва выйшла лишь на пуканину. По ресурекціи ôдбулася дефилядa войска передъ намѣстництвомъ и вышла дуже добре; особливо красно дефилювавъ 9. полкъ. Першій день Великодных святъ бувъ трохи хмарный, а зъ-рана навѣть пускався дощикъ зъ снѣгомъ. За то бувъ красный „обливаный“ понедѣлокъ, а львôвскій дѣвчата цѣлый день не могли майже въ жадной керници дôстати воды, бо всюды була на нихъ засѣдка и не одна вернула зъ мокрымъ платьемъ до дому. День бувъ красный, тожь и множество людей снувалося по улицяхъ. Товпы жадній „гецы“ могли такожь заспокоити свое бажанье. Коли именно арештувано „ганделеса“, що носився зъ якоюсь купленою старою ручницею, и ведено его на полицію, величезна товпа народу провадила его якъ бы зъ процесією и выкрикувала, що ôдпроваджуе першого „ляндштурмиста“. Въ загалѣ свята минули досыть весело, а сумували хиба лишь тіи дѣвчата та молодицѣ, котрымъ покликано ихъ любыхъ зъ резервы або ляндверы на кôльканедѣльній вправы. Нынѣ маємо красный и теплый день весняный.

— **Вправы резервистôвъ**. На сегорôчній вправы резервистôвъ будуть покликанѣ: 1) резервисты зъ лѣтъ асентерунковыхъ 1882, 1880 и 1878; 2) однорочній охотники зъ тыхъ лѣтъ асентерунковыхъ, котрі въ наслѣдокъ ôдроченя року службового мають служити въ резервѣ менше якъ сѣмъ лѣтъ; 3) резервисты, що мають ôдбути вправы за 1886 р. Вправы потреваютъ 13 днѣвъ. Крôмъ того выдало министерство вôйны розпорядженье, пôсля котрого кождый полкъ кавалеріи мае на часъ вправъ ôдъ дня 1 мая приймати 50 резервистôвъ 2, 4 и 6 року резервы на 28 днѣвъ.

— **І. Кôндрата Захарчука**, крамаря зъ Ляцкого пôдъ Золочевомъ, засудило д. 23 л. марта с. р. староство бродске, на пôдставѣ цѣс. патенту зъ 1854 р., на 14-дневный арештъ (найвыща кара) за его промову на зборѣ членôвъ общ. им. Качковского въ Бродахъ д. 9 л. вересня 1886 р. Не було-бы жаль ч. Захарчукови и ôдсидѣти тыхъ 14 днѣвъ, кобы бувъ говоривъ що мудрого, а то плѣвъ сухого дуба, нападавъ (намовленый) на руску гимназію...

— **Бурмистръ мѣсточка Кристинополя** Андрѣй Графъ стававъ недавно передъ карнымъ судомъ въ Сокалi за то, що мясо зъ хороі товарины, котре лѣкарь признавъ нездалымъ и приказавъ закопати, позволивъ выдати рѣзникамъ вечеромъ на продажъ. Позаякъ рôвночасно противъ Графа ведеся слѣдство дисциплинарне въ старостві, то розправу судову ôдложено ажь до дня 20 с. м.

— **Огонь въ львôвскôй политехницѣ**. Въ ночи зъ суботы на недѣлю о 1 год. выбухнувъ въ тôй части политехники, що звернена до церкви св. Юра и де мѣститься хемична лябораторія, сильный огонь. Першу поломѣнь, що добувалася зъ-пôдъ крытои бляхою крышѣ, доглянувъ полиціянтъ и заалярмувавъ жителѣвъ политехники а ôдтакъ побѣгъ ажь на улицю Ягайлоньску и зъ ôдтамъ давъ телефономъ знати до стаціи пожарнои въ ринку, зъ ôдки наспѣла сторожа огнева. На помôчь наспѣли такожь двѣ компанiи пѣхоты зъ 80 и 95 полку пôдъ проводомъ команданта плящю майора Гесснера. Доперва по пять годинахъ тяжкого труду удалося огонь загасити. Замѣтнымъ есть то, що въ такъ великôмъ будынку не було нѣякихъ прирядôвъ до гашеня огню, навѣть не було драбинъ, котрі треба було позичати ажь въ сусѣдньôмъ монастири Сакркерокъ. Причиною огню було, що затлѣлася белька въ коминѣ вентиляційнôмъ, котрый — що також не мало есть характеристичнымъ для заряду политехники — ужито до паленя. Шкода, яку наробивъ огонь, выносить 20 до 30.000 зр.

— **Огнѣ**. Про огонь въ Снятынѣ одержали мы зъ ôдтамъ таку допись: Сезонъ пожаровый въ Галичинѣ сего року вже на добре зачинаєся и приносить зновъ нужду та бѣду для нашого економично пôдупалого краю. Дня 6 л. цвѣтня лютився у насъ на передмѣстю „Балки“ при великôмъ вѣтрѣ страшный огонь, котрый знищивъ 40 газдôвствъ и розширився такъ борзо, що люде ледви могли выратувати свое житье. Причина огню доси ще незвѣстна, але догадуються, що було нею неосторожне куренье папиросôвъ. Що огонь прибравъ такій великій розмѣры, то причиною були: разъ великій вихоръ, а ôдтакъ слабый ратунокъ и головно злій зарядженя власти громадскои що-до гашеня огню. Зъ тяжкою бѣдою привезено одну сикавку ажь тогдѣ, коли вже все догарало, хочь сикавокъ есть бôльше. П. бурмистръ не позволивъ зъ-разу брати сикавки, бо не знавъ, на котрôмъ кôнци горить, и ажь коли побачивъ небезпечнôсть, вернувъ назадъ до магистрату и позволивъ сикавку взяти. Дивно и то, що въ день огню сикавки були такъ похованѣ, що и сторожа огнева нѣ могла до нихъ дôбратися. Шкоду, яку зробивъ огонь, обчисляють на 50.000 зр. — Тамтого тыждня въ понедѣлокъ згорѣло въ Пискоровицяхъ коло Сѣнявы, пов. ярославского, 36 господаретвъ селяньскихъ. Огонь займився ôдъ хаты вôйта Ив. Рафы. Шкода выносить звышь 50.000 зр. Зъ погорѣвшихъ бувъ лишь одинъ селянинъ Мозола асекурованый. — Въ Подсосновѣ, пов. бобрецкого, згорѣли въ ночи дня 4 л. с. м. 3 жидôвскій хаты неасекурованѣ вразъ зъ будынками господарскими. Причиною огню була неосторожнôсть пôдчасъ чищеня хатъ на свята.

— **Выдѣлъ Рады повѣтовои въ Жовквы** роздавъ 200 зр. межи кôльканацять учителѣвъ и учительокъ, вынагороджуючи ихъ за ревнѣ зазаходы при науцѣ садôвництва и ручныхъ робôтъ въ школахъ.

— **Збôльшенье числа жандармôвъ**. Зъ днемъ 1 цвѣтня збôльшилося число жандармôвъ въ галицкихъ постерункахъ о 25 новыхъ, котрыхъ придѣлено зъ иншихъ комендъ позакраєвыхъ.

— **Що може бюрократизмъ!** Въ Чернôвцяхъ ухвалила Рада мѣста выточити слѣдство дисциплинарне противъ шефа I департаменту за то, що ôнъ поступивъ собѣ незаконно противъ членôвъ комисіи, котра надзоруе веденье справъ громадскои администрации. Дотычный актъ дисциплинарный внесено отже до протоколу, зъ ôдки ôдтакъ придѣлено его шефови I. департаменту яко референтови справъ особистыхъ, котрого обовязкомъ есть перевести слѣдство. Сталося отже, що шефъ I департаменту мае перевести слѣдство противъ шефа I. департаменту, т. є. противъ — самого себе.

— **Похоронъ Крашевского** ôдбудеся вже непремѣнно въ понедѣлокъ дня 18 с. м. Програму похорону предложено правительству до затвердженя. Въ похоронѣ возьмуть участь представителѣ польского народу зъ рôзныхъ сторôнъ Польщѣ. Мощѣ покôйника зложено, якъ звѣстно, тымчасомъ въ криптѣ въ костелѣ оо. Піярôвъ а правительство краєве заборонило зô взглядôвъ сэнитарныхъ входити до крипты.

— **Языковій дивоглядy**. Ôдъ якогось часу взялися Нѣмцѣ дуже очищувати свôй языкъ ôдъ чужихъ слôвъ, особливо ôдъ французскихъ и заступають ихъ своими, часто дуже дивно и смѣшно утвореными словами. Такъ н. пр. почали называти музику — Tonnerei, трубу — Blastonne, фортепянъ — Tasttonne и т. д. Се очищуванье языка перенеслося теперь особливо на всѣлякій назвы кухонній, чимъ нѣмецкій реставраторы хотѣли-бы заявити свôй патріотизмъ нѣмецкій и зробити добрый интересъ. Такъ стали они называти бифштикъ — Rindsstück, серветy — Lippenlappen и т. д. Берлиньска газета „Echo“ любуючись въ такихъ дивоглядахъ языковыхъ, розписала для своихъ читателѣвъ премію за найдовшій и найсмѣшнѣйшій слова. Премію сю одержали отже слѣдуючій три слова: „Transvaaltruppentropentransporttrampelthiertreibertraungsthränentragödie“ т. є. слезава трагедія погонича верблюдôвъ при транспортѣ трансвальского войска въ краѣ тропичній; „Korpenknappenlippenlappenpappenmappenklappenwappen“ або по нашому: гербъ на вѣку до коробки зъ картону на серветy для чуры на горѣ; „Mekkamuselmanenmassenmeuchelmördermohrenmuttermarmormonumentmacher“, т. є. чоловѣкъ, що робить марморовый памятникъ для муриньскои матери скрытоубійця, котрый убивъ масы музулманôвъ въ Мецѣ.

— **Дрôбній вѣсти**. Коло Озерямъ найдено дня 5 с. м. трупа Петра Бѣлого господаря зъ Глубôчка, котрый вертаючи зъ ярмарку пôдпитый имовѣрно заблукався въ поли и тамъ замерзъ. — Преприемцѣ театру Скарбкôвского задумують выставити въ Єзуитскôмъ городѣ лѣтный театръ. Рада мѣста Львова ôдступае мѣсце пôдъ театръ безплатно пôдъ условіемъ, що ôнъ буде збудованый архитектонично и буде безпечный ôдъ огню. — Перемыского банкера Зисвайна, котрый збанкрутувавши хотѣвъ утѣкати имовѣрно до Америки, зловлено въ Дембици. — Въ касарни Жучцѣ коло Черновець стрѣливъ вахмайстеръ ôдъ гузарôвъ Вессели до свого ротмистра два разы зъ револьверу а не поцѣливши его стрѣливъ третый разъ въ себе и забився на мѣсци. Въ листѣ найденôмъ при Весселôмъ сказано було, що до сего кроку спонукала его секатура.

Наука, штука и литература.

— **„Ватра“, литературный збôрникъ, выданый въ Стрыю** въ дохôдъ тамошного Руского Касина а уложеный п. Василемъ Лукичемъ, ôдзначаеся великою доброcтію змѣсту, знаменитымъ укладомъ и належить до найкрасшихъ и найбогатшихъ публикацій нашои сучасної литературы. Запопадливый та вельми умѣлый впорядчикъ поклавъ передъ очи читателя прегарный калейдоскопъ самыхъ добôрныхъ творôвъ найзнаменитшихъ пашихъ украиньскихъ и галицкихъ писателѣвъ такъ белестристичного якъ и наукового змѣсту. Зъ поезіи бачимо въ „Ватрѣ“ утворы: Т. Шевченка „До сестры“ (доси не печатаный); О. Перебендѣ „Скорбнѣ пѣсни“; С. Руданьского двѣ историчній поемы „Мазепа“ и „Павло Полуботокъ“; В. Сивенького „Ельдорадо“; М. Кулѣша „Коло колодязя“, „Чумаки-нôчлѣжане“, „Степъ“ и „Гаданье-вѣщуванье; Гетьманця „Тяжко дивитись“ и „Край могилы“; Корженка „Сонъ“; Юліи Кравченко „Сонеты“; Д. Млаки „Буковиньска идиля“, и Ос. Федьковича „Нова Сѣчь“, „Сторожа на Руси“ и „Убогій легинь“. Дальше въ части белетристичній знаходимо цѣкавій и цѣнній литературнѣ новости: оповѣданье Д. Мордовця „А все Пречиста!“; студію В. Чайченка „У церквѣ“; споминъ О. Конiського п. заг. „Сѣчовикъ“; оповѣданье О. Мирного „Ловы“; казку Нечуя-Левицкого „Два браты“; повѣсть Ив. Франка „Мисія“ и гумореску В. Лучакôвского „По матурѣ“. — Вельми цѣкаво заступлена и наукова часть збôрника. Стрѣчаємо тамъ: „Замѣтки біографичній“, Ол. Конiського; автобіографію Д. Мордовцева; „Изъ исторіи вѣрши на Украинѣ“ М. Драгоманова; два ôдчиты Ол. Барвѣньского про Т. Шевченка и Ю. Федьковича; д-ра Ом. Огоновского оцѣнку повѣсти Краснченка „Юрій Горовенко“; Ив. Франка оцѣнку оповѣдань Д. Мордовцева; Семена Жука историчну розвѣдку про зруйнованье Батурина; Дан. Лепкого студійку етнографичну про домашнѣ звѣрята въ вѣрованю нашого народу. Самъ впорядчикъ альманаха умѣстивъ зô своихъ творôвъ згадки про архивы Малороссійскои Коллегіи, Сулимôвскій и Галаганôвскій, про украиньско-рускі прôзвища (пôсля Сумцова), кôлька цѣкавыхъ звѣстокъ та замѣтокъ зъ рускои исторіи и словесности, а вкôнци ширшу студію про Угорску Русь. (Студія выйшла рôвночасно, якъ мы вже звѣщали, въ окремôмъ ôдтиску.) Богатый и многосторонный змѣстъ „Ватры“ повиненъ для пен заступити всяку книгарску рекляму и заневнити ѣй якъ найскорше розширенье у всѣхъ рускихъ кругахъ. Книгарска цѣна „Ватры“ 1 зр. 50 кр. а. в.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Торговля збôжемъ**. Звычайно пôдноситься зъ весною цѣны збôжа досыть значно а причиною того есть зъ одноі стороны малый довôзъ а зъ другои малій запасы. Сего тыждня однакожь не було въ торговли збôжа живѣйшого руху, хочь весняна пора заповѣлася досыть красно. Спекуляціи збожевои не було а майже цѣла торговля держиться лишь мѣсцевои консумціи. Причиною такого малого оживленя въ торговли збôжемъ есть — якъ кажуть купцѣ — непевнôсть ситуаціи политичної, котра що день змѣняеся и то разъ заповѣдае страшну вôйну, то зновъ каже сподѣватися мира. Немало такожь впливають на нашу торговлю и торги заграничній. Въ сѣмъ тыждни ôдбився на нашихъ торгахъ особливо торгъ англійскій, на котрôмъ торговля була дуже слаба. Торги нѣмецкій держаться такожь спокôйно. Цѣна пшеницѣ на торгахъ нѣмецкихъ була незмѣнна або збôльшилася лишь дуже незначно. Довôзъ бувъ малый а попытъ такожь слабый. Такъ само стала була такожь цѣна пшеницѣ на торгахъ въ Пештѣ, Празѣ и у Вѣдни а цѣны лишь дуже незначно збôльшилися. На нашихъ торгахъ цѣна пшеницѣ трохи пôднеслася а тенденція есть такожь трохи лѣпша. У Львовѣ плачено до 8.95 зр. за 100 кило. Великого оживленя въ торговли однакожь не було, бо купцѣ здержуються сподѣваючись бôльшои спекуляціи на вывôзъ. У Вѣдни плачено пшеницю въ гуртовнôй торговли дня 6 цвѣтня по 9.62 до 9.71 зр. а въ Празѣ дня 2 цвѣтня до 11.70 зр. — Що до жита есть тенденція такожь трохи лѣпша, але торговля ишла сего тыждня мlаво безъ попыту и пôдвысшеня цѣны. За готове жито плачено у Вѣдни дня 2 цвѣтня до 7.60 а въ Празѣ до 8 зр. Ячмѣнь красный не мавъ такожь попыту а плôхшій лишь до горалень. Цѣна ôвса все спадае а причиною сего суть великій запасы и не перестаюча подажь а вывозу на овесъ нема. — За горохомъ есть попытъ дуже незначный, обмеженый лишь на мѣсцевѣ потребы; такъ само такожь попытъ за бобикомъ и викою, котрій лишь дуже мало куповано и то по низькихъ цѣнахъ на вывôзъ. На цѣны конюшины вплынула дуже некористно спôзнена весна а попытъ у насъ бувъ дуже обмеженый.

— **Цѣна товару и другихъ продуктôвъ**. На торгъ до Вѣдня пригнано дня 4 цвѣтня 3955 штукъ волôвъ а мѣжь тыми зъ Галичины и Буковины 909 штукъ. Торгъ ишовъ дуже тяжко а цѣны спали при лѣпшихъ штукахъ ôдъ 1 до 2 зр. а при плôхшихъ ôдъ 2 до 4 зр. За галицкій и буковиньскій волы выпасовій плачено по 46 до 50 зр., за лѣпшій 51 до 54 зр. выимково 55 до 58 зр.; за худій плачено 40 до 45 зр. за сотнаръ метричный рѣзаного товару а 26 до 112 зр. за штуку. — Свиней пригнано до Вѣдня на торгъ дня 5 цвѣтня 8703 штукъ а мѣжь тыми 3192 штукъ угорскихъ и 5511 пôдсвинкôвъ галицкихъ. За найлѣпшій угорскій плачено 46 до 47 зр., за середній 42 до 45 зр., за плôхшій 36 до 40 зр.; за галицкій плачено 33 до 36 зр., 38 до 40 зр. а выимково 41 до 42 зр. за 100 кило живои ваги

Вѣсти зъ Еп. Львôвскои.

Каноничну инстытуцію одержали оо.: Бандыра зъ Поршнои на Сѣхôвъ дек. щирецкого; Конст. Глѣбовицкій, пар. въ Бруховичахъ, на пар. Брязу дек. болехôвского.

Введенй оо.: Іоанъ Бирчакъ яко парохъ въ Пôдбережу, дек. болехôвского; Ник. Бѣлецкій яко архикат. викарій и префектъ закристій при церкви св. Георгія у Львовѣ; Мих. Свѣтенкій яко сотруд. въ Ладычинѣ; Юл. Величковскій яко пар. въ Дитятинѣ.

Увольненй оо.: Ник. Бѣлецкій ôдъ завѣд. въ Розгôрчу; Петро Горанюкъ ôдъ сотруд. въ Ладычинѣ; Мартинъ Барвѣньскій ôдъ пар. въ Дитятынѣ; Ем. Бѣлецкій ôдъ пар. въ Ворoцовѣ.

Титулъ почетного совѣтника митроп. консисторіи и грамоту архіерейску зъ правомъ ношеня ôдзнакъ крилошаньскихъ одержавъ о. Григорій Матѣѣвъ, пар. въ Новици дек. калускаго.

Ôдпустку одержавъ питомець Володимиръ Дейницкій до 6 мая 1887. — Ôдпустку зъ львôвскои аепархіи въ еп. станиславôвску и завôзванье до каноничної инстытуціи на Пробôжну дек. гусятыньского одержавъ о. Іоанъ Голѣнатый, сотр. въ Ярычовѣ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Еп. консисторія вставилась до намѣстництва о згоду на канон. инстытуцію для запрезентованыхъ: на пар. Босько, дек. сянôцкого, о. Александра Зубрицкого, а на пар. Вязôвница, дек. ярославского, о. Іоана Грицикевича.

До канон. инстытуціи на пар. Нове село, дек. куликôвского, завôзваный о. Северинъ Войновскій зъ Головска.

Новопоставленй пресвитеры одержали слѣдуючій посады: о. Константиновичъ Юліянъ сотрудництво въ Малнôвскôй Воли, дек. мостиского; о. Курило Василій завѣд. парохіи Камяна, дек. мушиньского; о. Билиньскій Іосифъ сотруд. въ Нагуевичахъ, дек. мокрянського; о. Хилякъ Антоній сотруд. въ Вѣрхомли, дек. мушиньского; о. Хомицкій Теофилъ сотруд. въ Селискахъ, дек. бѣрчаньского; о. Кульматицкій Юліянъ сотруд. въ Радымнѣ, дек. перемыского.

Завѣдательство парохіи Тарнавка, дек. канчуцкого, одержавъ о. Жарскій Іоанъ, дотеперѣшный сотрудникъ парохіи въ Селискахъ, дек. бѣрчаньского.

Презенту одержали: на пар. Теплицѣ, дек. ярославского, о. Несторъ Горошевичъ зъ Пôдгайчикъ; на пар. Тернава выжна дек. затварницкого, о. Вас. Салагубъ, завѣд. въ Устрикахъ горѣшнымъ.

Зрезигнувавъ зъ парохіи Тернава выжна о. Мих. Щирба парохъ въ Жерници, запрезентованый на тую пархію jure devolutivo.

Еп. консисторія вставилася до намѣстництво о канон. инстытуцію для о. Вас. Салагуба на пар. Тернаву выжну.

Посмертнѣ вѣсти.

О. Николай Верграновскій, священикъ-ювилатъ, парохъ Кіевця, дек. роздôльского, упокоився въ 85 роцѣ житя и 51 священьства. Вѣчна ёму память.

Ольга Левицка, дочка о. дек. Льва Левицкого зъ Княжôвского, ученица I кл. взôрцевои школы въ учит. женьскôй семинарiи, заснула въ Бозѣ вѣчнымъ сномъ дня 8 л. цвѣтня въ 9 веснѣ житя. Вѣчна ѣй память!

Конкурсы, именованя, перенесеня и пр.

— Именованье. Краєва Рада школьна именувала тымчасову молодшу учительку въ Угрыновѣ старôмъ Марію Кравсôвну, постôйною молодшою учителькою, управителькою тамошнои филіяльнои школы. — Президія высшого суду краєвого у Львовѣ именувала канцелистами: В. Вархаловского зъ Коросна для окружного суду въ Перемышли; Я. Мондшайна зъ Снятына для суду окружного въ Станиславовѣ а пôдофицира Я. Цурковского для суду окружного въ Золочевѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На пасху для бѣдныхъ учениковъ рускои гимназіи** прислали ласкаво: Всч. о. Новосадъ зъ Ковалѣвки 2 зр., о. Икаловичъ зъ Краснои 1 зр., о. И. Ц. зъ Л. 4 зр., п. Иванъ Семигиновъ 2 зр., о. Алексей Маляркевичъ ôдъ себе 1 зр., ôдъ парохіянъ въ Коханôвцѣ 2 зр. Христосъ воскресе! *В. Илькицкій.*

— **На „Жѣночій Альманахъ“** прислали дальше предплату: Хв. тов. „Академичне Братство“ у Львовѣ; панѣ Володимира Кушикъ зъ Вôльхôвця; п. Титъ Реваковичъ зъ Пôдбужа; о. Іосифъ Терешкевичъ зъ Любшѣ и п. Иванъ Шухевичъ зъ Поляницѣ.

Надôслане.

„СЛАВІЯ“,

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Заведеньемъ закона о повинности до загального ополченя, припали заведенямъ асекураційнымъ що-до членôвъ убезпеченыхъ на случай смерти, новѝ обовязки. Якъ вѣдомо, не выплачували заведеня асекураційнѝ забезпеченыхъ сумъ лишившôйся родинѣ, єсли убезпеченый померъ въ чинноѝ службѣ воєннôй.

Банкъ „Славія“ вже ôдъ часу свого заложеня завѣвъ у себе убезпеченье воєнне, котрого первѣстне урядженье не могло бути ôдповѣднымъ, бо не було пôдъ рукою потрѣбного матеріялу статистичного, на пôдставѣ котрого далось-бы було певнѣйше обчислити ризико для заведеня асекураційного зъ убезпеченя воєнного.

Банкъ „Славія“, зважившн донеслôсть ризика зъ убезпеченя воєнного, памятавъ уже черезъ довшій протягъ часу о тôмъ, щобы такожъ при первѣстныхъ условіяхъ точно мôгъ сповняти свои обовязки що-до членôвъ. Якъ свѣдчить рôчне справозданье за рôкъ 1885, зôбравъ навѣть банкъ „Славія“ въ тôй цѣли надзвычайный фондъ резервовый на убезпеченье воєнне, котрый выносить зр. 44.659 зр. 19 кр. а. в.

Условія убезпеченя воєнного, якѝ суть теперь заведенѝ, суть въ порôвнаню зъ первѣстнымя далеко користнѣйшѝ и приступнѣйшѝ. Даютъ они кождому членови забезпеченому на выпадокъ смерти случайнôсть зголоситися ще въ часѣ мира до того убезпеченя воєнного, за що оплачуєся окремый додатокъ воєнный и то въ ратахъ рôчныхъ, пôврôчныхъ або квартальныхъ, а навѣть мѣсячныхъ, черезъ 6 слѣдуючихъ по собѣ лѣтъ, за дочисленьемъ додатку 3—6%. — По уплывѣ того часу полишаєся убезпеченымъ право, убезпеченье воєнне на дальшихъ 6 лѣтъ ôдновити, доки въ службѣ войсковôй позôстануть.

Додатокъ воєнный подѣленый єсть на 3 клясы и выносить для клясы I. (при найвысшôмъ ризику) лише 6 зр., для клясы II. 4 зр. 50 кр., а для клясы III. лише 3 зр. ôдъ кождыхъ 1000 зр. забезпеченои сумы. Додатокъ той однако зменшаєся, почавши зъ четвертымъ рокомъ тревання того убезпеченя о 1% преміи.

До убезпеченя воєнного може приступити кождый членъ банку „Славія“ въ секціи I. або II. (на случай дожитя або смерти) вже убезпеченый або рôвночасно убезпечаючій-ся, а терминъ зголошеня до того убезпеченя постановляєся для пп. членôвъ до кôнця цвѣтня 1887 р.

Кромѣ того додатку воєнного заплатять члены вписове въ квотѣ $^1/_5{}^0/_{00}$ т. є. 20 кр. ôдъ кождыхъ 1000 зр. забезпеченого капиталу, котре треба заплатити такожъ при евентуальнôмъ ôдновленю того убезпеченя по 6-и лѣтахъ.

Тіи условія убезпеченя воєнного суть користнѝ для кождого до службы воєннои обовязаного, можна про-то надѣятися, що ôтцѣ родинъ, котрѝ ще мають повнити обовязки войсковѝ, а не суть асекурованѝ, будуть користати зъ тои случайности и забезпечать свои родины на всякій случай смерти.

Близшѝ выясненя и условія убезпеченя воєнного охотно удѣляє головна Дирекція банку „Славія“ въ Празѣ, або Головне Заступництво того-жь банку у Львовѣ.
(1—2)

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. І. К. въ Сень. Воли: Грошѣ мы одержали — дякуємо; Вашъ рахунокъ зъ нашимъ цѣлкомъ згоджуєся. — **Всч. А. Гар. въ Кам.** Зъ присланыхъ 5 зр. передали мы 1.70 зр. на „Исторію литературы“ а на предплату „Дѣла“ лишилось 3.30 зр. — **Вп. А. Рыб. въ Мик** Книжочки „Земскій рай“ выдає п. А. Савицкій въ Тумири п. Маріямпôль; у насъ ихъ на складѣ нема, тому мусите якійсь часъ ждати, ажь збереся бôльше предплаты на тѣ книжки и мы єи выдавцеви перешлемо.

о. Ч. въ Т.: Звертаємо Вашу увагу на то, що канцелярію по бл. п. адвокатѣ Вольскôмъ обнявъ д-ръ Корнфельдъ, доси першій єго конціпіетъ и приятель покôйника. —

Зъ симъ числомъ розсылаєся Вп. Предплатникамъ „Библіотеки найзн. повѣстей“ 11 та 12 аркушь повѣсти „Великій Лôмъ“ Онета

Ц. к. упр. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

купує и продає

всякѝ вартостнѝ паперы и монеты

по курсѣ дневнôмъ.

Порученя зъ провинціи выповняє ôдворотною почтою безъ провизіи. 1810 65—0

Запрошенье до предплаты

на I. томъ

„Рускаго политичн. Правотаря“

Д-ра Дамяна Савчака.

Предплата выносить зъ реком. посылкою **2 зр.**, безъ пересылки **1 зр. 80 кр.**

Предплату найлучше посылати пôдъ адресою:

Д-ръ Д. Савчакъ

адъюнктъ судовый въ Бережанахъ.

Аптика РУКЕРА у Львовѣ

поручае 1833 22—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрипку. Цѣна однои пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числиться 10 кр.

ИСТОРІЯ ЛИТЕРАТУРЫ РУСКОИ

ТОМЪ I.

Д-ра О. Огоновского

выйшла вже зъ друку и можна єи дôстати въ друкарни товариства „им. Шевченка“ (ул. Академична ч. 8.), у автора (ул. Пôдвалье ч. 9) и въ книгарняхъ: Ставропигійскôй и Миликовского (Старжика)

по цѣнѣ 1·70 зр.

Замовляючимъ просто въ товариствѣ „им. Шевченка“ або черезъ рускѝ часописи „Дѣло“, „Зорю“ и т. д. высылаєся книжка Франко.

Исторія Скиту Манявского

вразъ зъ

Збôрникомъ грамотъ, листôвъ и деякихъ судовыхъ документôвъ, дотычныхъ того монастиря.

Написавъ и улужавъ

Д-ръ Юліянъ Целевичъ,

професоръ при ц. к. ак. гим. у Львовѣ.

У Львовѣ, 1887. Накладôмъ автора.

Цѣна 1 зр.; зъ рекôмандованою пересылкою о 20 кр. бôльше.

Дôстати можна въ книгарни Инст. Ставропигійского и Миликовского (п. Старжика) у Львовѣ. Можна такожъ замовляти черезъ канцелярію Просвѣты або чèрезъ редакціи рускихъ газетъ у Львовѣ.

Ново ôдкрыта торговля подрôбна

АВР. СЕДЛЯКЪ

у Львовѣ при улици Собѣского ч. 9

1909 1—? поручае Поважанôй П. Т. Публицѣ

всякѝ потребы до кравеччины, гафту и мережаня, **роботы на канзѣ** зачатѝ и выкôнченѝ, **приборы тоалетовѝ, инструменты** музичнѝ, знаменитѝ **струны** и части складовѝ до всякихъ инструментôвъ **добôрнои якости**

по цѣнахъ низькихъ.

Ласкавѝ замовленя замѣсцевѝ выконуються оборотною почтою.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень

ВЪ ПРАЗѢ.

Въ наслѣдокъ заведеня загального ополченя, зробивъ банкъ **„Славія“** дотеперѣшнѝ **условія обезпеченя на случай вôйны** приступнѣйшими и выгôднѣйшими для пп. членôвъ и для **кождого, хто въ тôмъ часѣ забезпечить посмертный капиталъ.**

Додатокъ воєнный, котрый що року зменшаєся, подѣленый єсть на 3 клясы и выносить рôчно при найвысшôмъ небезпеченьствѣ:

I кляса	. . .	6 зр. — кр.
II кляса	. .	4 зр. 50 кр.
III кляса	. .	3 зр. — кр.

ôдъ кождои тысячки забезпеченого капиталу.

II. Т. пп. члены, котрѝ желають собѣ бути убезпечеными

и на случай смерти пôдчасъ вôйны,

можуть зголошуватися найдальше **до 30 цвѣтня 1887 р.** у пôдписанои Головнои Дирекціи.

Условія обезпеченя воєнного на жаданье будуть пересланѝ и близшѝ вѣсти охотно удѣленѝ.

Головна Дирекція

„Славіи“

1906 1—2 **банку взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.**

Цѣс. кор. уприв. гал. акційный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

выдає

почавши ôдъ дня 1 цвѣтня 1887

у Львовѣ и при филіяхъ въ Краковѣ, Черновцяхъ и Тернополи

АСИГНАТЫ КАСОВќ

$3^1/_2{}^0/_0$ платнѝ въ 30 днѣвъ по выповѣдженю

$4^0/_0$ „ „ 60 „ „ „

$4^1/_2{}^0/_0$ „ „ 90 „ „ „

Львôвъ 1 цвѣтня 1887.

1898 4—? **ДИРЕКЦІЯ.**

(Передрукъ не буде плаченый.)

Народна Торговля

поручае зъ своихъ складôвъ:

Каву Цейльонъ

спроваджену просто зъ Кольомбо (на островѣ Цейльонъ) зъ плантаціи Andrews, найлучше реномованои

1 кильо по зр. 2·04

та сама, але бôльше выбиране зерно

1 кильо по зр. 2.10

перлова 1 кильо по зр. 2.00

При высылцѣ 5 кильо франко.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ:

1 кильо 1·70 зр. и 1·80 зр.

на провинціи:

4¾ к. 8·70 зр. и 9·15 зр. франко.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрѝ оголошуютъ нинѝ пôдъ назвою мого знамени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю єи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комисіонеръ, а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочѣмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя, що до якости и смаку. 1848 13—?

БРИТВЫ

правдивѝ швайцарскѝ и англійскѝ

по 1.50, 1.75, 2.—, 2.25, 3.— до 6.— зр. 10—10

1886 поручають

Братя Лянгнеръ

Львôвъ ул. Галицка ч. 16.

Народна Торговля

поручае зъ своихъ складôвъ:

Какао мелене Von Houten-a найчистѣйше, пачка 80 кр.

Пиво солодове Гофа фляшка 60 кр

Шоколяда Гофа лучша ½ кил. 1 зр 60 кр. и 2 зр. 40 кр.

Екстрактъ Либига слоикъ 90 кр.

Буліонъ найлучшій ½ кил. 3 зр 50 кр.

Таніока Luit freres пачка 70 кр

Мѣдъ питный старшій фляшка 1 зр

„Waldbouquet“ екстрактъ шпильокъ смерековыхъ для ôдсвѣженя комнатного воздуху, ½ флякона 60 кр ¹/₁ фляк. 1 зр. 6—?

Закладаюся

за всяку цѣну, що жаденъ зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продавати готову або робити одѣжь для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ такожъ 1656 Всч. Духовеньству. 79—?

Замовленя въ мѣсци и зъ провинціи выконуютъся точно и ретельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи гуртомъ и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1848.

Ц. к. уприв. Львôвско-Черновецке-Ясске Товариство зелѣзницѣ.

Пôднисана Рада управляюча має честь запросити симъ акціонерôвъ ц. к. уприв. Львôвско-Черновецко-Ясского Товариства зелѣзницѣ на

XXVIII. (звычайнѝ) Загальнѝ Зборы,

котрѝ ôдбудуться въ сали инжинерôвъ и архитектôвъ у Вѣдни (Eschenbachgasse Nr. 9)

въ суботу дня 30 цвѣтня 1887

о 10 годинѣ передъ полуднемъ.

Предметъ нарадъ єсть слѣдуючій:

1. Справозданье зъ дѣяльности Рады управляючои.
2. Справозданье о руху австрійскихъ и румуньскихъ линій въ роцѣ 1886.
3. Справозданье комисіи ревизійнои зъ рахунку рухового и замкненье рахункôвъ за 1886 р.
4. Внесенье Рады управляючои о ужитку чистого доходу.
5. Выбôръ комисіи ревизійнои.
6. Справозданье Рады управляючои о фондѣ пенсійнôмъ и запомоговôмъ для недужихъ, евентуально ôдносячій-ся до того внесеня.
7. Ôдновленье Рады управляючои.

Тѝ панове акціонеры, що хотять взяти участь въ Загальныхъ Зборахъ або сповнити своє право голосованя пôсля статутôвъ, мають зложити **свои акціи найдальше до 22 цвѣтня 1887** въ подвôйно выготовленыхъ списахъ:

у Вѣдни при центральнôй касѣ Товариства (I. Elisabethstrasse 9) або въ англо-австрійскôмъ Банку, або въ ц. к. уприв. австрійскôмъ Банку краєвôмъ;

у Львовѣ при зборнôй касѣ Товариства, або въ галицкôмъ Банку гипотечнôмъ;

въ Краковѣ

въ Черновцяхъ

або Тернополи въ филіяхъ згаданыхъ банкôвъ;

въ Берлинѣ въ берлиньскôмъ Товариствѣ торговельнôмъ або въ Банку нѣмецкôмъ;

въ Парижи въ Banque d' Escompte de Paris;

въ Лондонѣ въ Anglo-Austrian-Bank;

въ Букарештѣ Banque nationale de Roumanie (блянкеты до того выдаються безплатно при згаданыхъ касахъ) и одержать вразъ зъ потвердженьемъ ôдобраня такожъ и карты легитимаційнѝ на Загальнѝ Зборы.

На случай заступництва мусять повномочія, выдрукованѝ на ôдворотнôй сторонѣ картъ легитимаційныхъ, бути власноручно пôднисанѝ.

Вѣдень дня 23 марта 1887.

Рада управляюча.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6

поручае Вшов. П. Т. Публицѣ овôй выключный складъ

Россійскои гербаты.

Одержуе правильно що тыждень свѣжій транспортъ найлѣпшои гербаты зъ Москвы и поручае єи пôсля побôчь стоячого цѣнника

Замовленя залагоджуєся найретельнѣйше и скоро, такожъ за послѣплатою, опакованье франко.

Особливо звертаєся увагу на Знаменитѝ роды К. & С. Попова.

		зр	кр
Кайсовъ знам. чорна ½ кильо	.	1	60
„ „ медяножъ „	. .	1	80
Сушонгъ, знаменита „	. .	2	—
„ найлѣпша „	. .	3	—
Меляножъ каравання „	. .	4	—
Фу-чу-фу (Ч. I. „	. .	3	20
„ (Ч. II. „	. .	4	60
„ (Ч. III. „	. .	6	—
К. & С. Поповъ (фунтъ 1 р. 60 р.		2	40
„ („ 2 „ — „		3	—
„ („ 2 „ 50 „		3	75
Высѣвки (знаменита ½ кильо	. .	1	60
„ (Г. prima „ „	. .	1	80
„ (non plus ultra „	. .	2	50

Ласкавѝ порученя почтою, опакованье франко. 1871 9—20

I. Штуку домового полотна

4/4 широку разомъ 23 метры по

зр. 4

розсылае за послѣплатою

Bernh. Beer's Sohn, Brünn, Fröhlichergasse. 9—16

1869

Взôрцѣ даромъ.

PASQUALE ZACCHI

ЗАВЕДЕНЬЕ

артистичне, фигуральне и орнаментаційне

у Львовѣ, ул. Валова ч. 1.

поручае

на сезонъ будôвляный: прикрасы архитектоничнѝ зъ цементу, вапна гидравличного и гипсу и удержуе на складѣ по цѣнахъ найумѣренийшихъ.

Всякѝ замовленя такъ мѣсцевѝ якъ и замѣсцевѝ выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 1862 9—16

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и редакторъ: Иванъ Белей.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Т. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского.